Digitized by Google

RECON

Digitized by Google

ΠΡΟΚΛΟΥ
ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΠΛΑ-
ΤΩΝΙΚΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΕΞ.

PROCLI
SVCCESSORIS
PLATONICI
In Platonis Theologiam Libri Sex.

Per
ÆMILIVM PORTVM, FRANCISCI FIL. EX GRÆCIS FACTI LATINI, ET IN GRATIAM PLATONICÆ PHILOSOPHIÆ ſtudioſorum ex Illuſtriſſimi, Celſiſſimiq; Principis ac Domini, DN. FRIDERICI, DN. JOANNIS ADOLPHI Filii, Bibliothecá Gottorpianá Græcé ac Latiné, nunc primum in lucem editi.

Acceſsit MARINI NEAPOLITANI libellus
de Vitá PROCLI. item Concluſiones LV. ſecundum Proclum;
quas olim Romæ Illuſtris PICVS MIRANDVLA diſputandas
exhibuit. nec non INDEX rerum & verborum
locupletiſsimus.

HAMBURGI,
Et proſtant FRANCOFVRTI
APVD RVLANDIOS.
M. DCXVIII.

MINERVA G.m.b.H., Frankfurt am Main
Unveränderter Nachdruck 1960

Digitized by Google

EPIGRAMMA

IN PROCLVM.

ΕΝ δοίᾳ μάλα θυμὸς ἔην πάρ· ἄρτι δ' ἔολπα
λεχθῆναι ἑτεὸν τῆνο παλαιολάτοις.
ἄλλοκα ἄλλα βροτῶν ὑποδῦσα σώματα ψυχὰς,
Πυθαγόρην τε πέλεν, τόν ποκα Πανθοΐδην.
πάμπαν ἀναμφάριστ' ἔφυ σέο θέσκελ' ἐλίξαις
γράμματα, Πρόκλε σοφῶν ὄμμα φαεινόταιον.
ὡς ἐν πᾶσι μετέσιχες ἴχνια θεῖα Πλάτωνος,
Σωκρατικῶν ἀάρων ἄνθεα πάντα φέρων!
κ' ἀμβροσίαν μύσα, καὶ νέκταρ ἐν ἅδασι πάζες,
τὰν κραδίαν σοφίας μειλιχιᾶν κορέσας.
ἰὼν Ἀρίστωνός σ' ὀνυμαίνω, ἔυχος Ἀθηνῶν·
ψυχὰν γάρ τυ λάχες, τάν ποκ' Ἀριστοκλέης.

ANDREAS VVISIVS
Fac.

ÆMILII PORTI,
FRANCISCI PORTI CRETENSIS F.

B701
I44
1618a

EPISTOLA
Ad Lectorem.

QUám ſint incerti rerũ humanarum caſus, amice Lector, manifeſtè vides. Quamobrẽ etiam à te veniam faciliùs impetrabo, quòd promiſſa præſtare, fidemque meam apud Liberalium artium amatores, & antiquitatum ſtudioſos, liberare non potuerim. Suidam enim (qui pretioſiſsimos variarum Scientiarum theſauros continet, quem totum, ſummorum virorum hortatu, ac rogatu, Latinitate fideliter, & accuratè donavi, & in quo emendando, poliendo, in priſtinum ſplendorem reſtituendo, & perpetuis Notis illuſtrando, plures annos laboriosè conſumpſi) Suidam, præſtantiſsimum ſcriptorem, omnibus Muſarum cultoribus utiliſsimum, & perneceſſarium, typis (ſi Deus noſtris cœptis faveret) brevi mandatum iri promiſeram. Sed typographorum, qui pulcherrimum hoc opus ex pactis, & conventis erant excuſuri, & in lucem edituri, mors inſperata ſpem noſtram fefellit. Πᾶν οὖν ἀκτόσιον, ξυγγνώμης ἄξιον. Nam, ut canit Æſchylus in Prometheo:

Τὸ τῆς ἀνάγκης ἐς᾽ ἀδήριτον σθένος.

Communem igitur jacturam, quæ me præcipuè tangit, & ſperato diuturni laboris fructu præter expectationem privat, æquo feramus animo, novamque lætitiæ materiam divino favore nobis oblatam, alacriter amplectamur, noviſque ſuaviſsimorum bonorum delicijs quæ gratis nunc offeruntur, abundè fruamur. Nunc enim (amice Lector) Platonicam Procli Græco-latinam Theologiam in ſex libros diſtinctam, & ejuſdem Procli Theologicam Inſtitutionem, quæ CCXI. capita complectitur, habes libere legendam. Hic Proclus eſt antiquiſsimus Philoſophus, Platonis ſucceſſor, qui Platonis doctrinam, & docendi rationem in ſuis libris ſtudioſè ſequitur. Procli vitam Marinus Neapolitanus, ejus diſcipulus, & ſucceſſor, ſatis prolixè ſcripſit. Suidas etiam de Proclo multa memoratu digna tradit, ejuſque ſcripta plurima recenſet. Sed in rebus, quas alij fusè jam tractarunt, hîc repetendis non immorabor. Quæ verò de Præſentibus Procli ſcriptis nullus adhuc memoriæ prodidit, hæc ego paucis expediam

Digitized by Google

in gratiam illorum, qui veritatis audiendæ ſunt cupidi, non terreſtria: ſed cœleſtia ſpectantes, & affectantes. Quid enim omnia perſequerer importunè, quæ Proclus in his Platonicæ Theologiæ libris Lectori diſcenda proponit? Singulorum librorum capita conſulantur, quæ res in ijs copiosè tractatas, nobis ſummatim demonſtrant. In ipſis verò Theologicæ Inſtitutionis capitibus aliam rationem Proclus eſt ſequutus. Nam in ea capitum numerus ad marginem ſimpliciter eſt notatus. In textu verò, res ipſæ, quas ille ſibi tractandas propoſuit, prolixiùs explicãtur. Quamvis autem Proclus non Chriſtianus: ſed Ethnicus fuerit, ac proinde non unum tantùm, verumque Deum, æternum, omnipotentem, & rerum omnium Creatorem, & Conſervatorem agnoverit, ut eum ex Legis divinæ præſcripto coleret: ſed innumerabilẽ variorum Deorum multitudinem (cui Dæmones, Heroes, bonos, maloſque Genios, & Angelos addit) falſam Gentilium opinionem ſequutus, eſſe crediderit, & alijs vana Platonicæ Philoſophiæ, ſuique Præceptoris Syriani dogmata tradiderit, de Deo tamen multa magnificè ſcribit, quæ diceres ex divinis ſacræ ſcripturæ oraculis eſſe deſumpta. Ne longiùs abeamus, quum Proclus unum, primum, æternum, ſummumque Deum (unde cæteros originem traxiſſe, ſuæque naturæ firmitatem, & conſtantiam pendentem habere dicit) propter incomprehenſam, & ineffabilem divini numinis excellentiam, omni appellatione ſuperiorem eſſe ſtatuit, quum Deum & coloris, & figuræ, & tactus expertem, quum incorporea, inviſibili, & æterna natura præditum appellat, quum rerum omnium ſapientiſſimum opificem, qui res univerſas, & ſingulas à ſe conditas fovet, ſuáque divina providentia moderatur, adminiſtrat, atque conſervat, quum eum omnis cognitionis, & veræ ſapientiæ perennem fontem vocat, quum omnium bonorum ſuppeditatorem, quum omnium Virtutum Parentem, quum Vitæ non ſolùm autorem; ſed etiam conſervatorem, quum Deum ubique, & nuſquam eſſe, quum in omnibus locis eſſe, nec in ullo concluſum teneri, quum omnibus adeſſe, & omnia eſſe, & nihil eorum eſſe, quæ per ipſum ſunt, & quæ ſuum eſſe ab ipſo acceperunt, quum ubique præſentem omnia videre, & omnia ſcire, & unumquenque pro meritis, vel bonorum præmijs, vel malorum pœnis afficere dicit. denique quum Proclus Deum diſertiſſimis verbis appellat ſummum illud Bonum, quod omnia ſemper expetunt, ad quod omnia contendunt, & quod omnia participare ſtudent, quòd in eo ſolo per communionem, & cum eo conjunctionem, omnium felicitas, & beatitudo ſit repoſita, quum Proclus hæc, & alia quàm plurima his ſimilia paſsim de Deo ſcribit, quid (quæſo) magnificentius, quid ſublimius, quid auguſtius, & divinæ Majeſtati convenientius, ab homine mortali vel cogitari, vel ſcriptis mandari poſſet? Quum autem Proclus de Numeris verba facit, eorum naturam, & multiplicem poteſtatem nobis declarans, ternarium, & ſeptenarium maximè commendat, & utriuſque perfectionem laudibus in cœlum extollit, imparemque numerum pari cenſet anteponendum, ut Deo gratiorem, quod & Latinorum Poëtarũ Princeps, in Pharmaceutria confirmat, ternarij numeri præſtantiam & vim efficacitatis plenam deſcribens:

Terna tibi hæc primùm triplici diverſa colore
Licia circundo, terq́, hæc altaria circum
Effigiem duco: Numero Deus impare gaudet.

Quam-

Digitized by Google

Quamvis autem & ternarius, & ſeptenarius numerus ſit impar, ſeptenario tamen ternarium Proclus anteponit, ut altero perfectiorem, quòd in eo ſit principium, medium, & finis, & nihil ei deſit, quod eum imperfectiorem reddat, nihil ei addi poſsit, quod eum faciat perfectiorem, nihil etiam in eo redundet, quod ſuperfluum aliquid, & vitioſum indicet. Hinc ideo ſuas Deorum Trinitates ille deduxit, inter quas unam, primam, ſummamque ſtatuit, à qua cæteras pendêre, regiqué dicit, & rurſus, in hac prima, primum Deum cæteris duobus imperare tradit, ut illud primum, & ſummum unum, cæteris Numeris, qui ſuam ab Uno ducunt originem. Sed nos Chriſtiani, quorum Mentes æternus ille Juſtitiæ Sol cœleſti luce per ſuæ miſericordiæ clementiam, illuminavit, & vera noſtræ ſalutis cognitione donavit, in una ſola, ſacroſancta, individua, & æterna Trinitate Unum, & Trinum Deum, in tres perſonas ineffabili modo diſtinctum, *ὁμοούσιον*, *ἰσοδύναμον*, *ἰσότιμον*, per vivam fidem, eamque *θεόπνευστον*, agnoſcimus, veneramur, & adoramus, Patrem, Filium, & ſanctum Spiritum, ut cùm in alijs plurimis ſacræ Scripturæ locis, tum verò præcipuè, verbiſque diſertiſsimis, in Evangelio S. Matthæi, in ultimi capitis fine docemur. Jam verò quid ea perſequar, quæ Proclus prolixè tradit de cœlis, eorumque varijs orbibus, natura, motu, vi, & poteſtate, de quatuor Elementis, de eorum ſitu, cauſis, effectis, & commodis ad nos inde manantibus, de ſupercœleſtibus, cœleſtibus, terreſtribus, marinis, inferiſque Dijs, de ſingulorum Deorum natura, nomine, poteſtate, cuſtodia, qua res ſuæ tutelæ commiſſas cuſtodiunt, de Planetis, & in-primis de Sole, de cujus natura, viribus, facultatibus, & virtutibus mira profectò tradit? Quæ verò de Saturno, de Saturni nomine, Saturnijſque vinculis à Proclo dicuntur, non contemnendam utilitatem Lectoribus afferunt, & quomodo Poëtarum fabulæ ſint intelligendæ, nobis demonſtrant. Nam per illa fabularum involucra, quæ vulgus imperitum inconſideratè ſpectans, à Poëtarum lectione, tanquam rerum abſurdarum, fœdarum, & impiarum plena, deterretur, Poëtæ (quod apertè Proclus teſtatur) res cœleſtes, divinas, arcanas, & ab ignaræ multitudinis opinione remotas, ſignificare voluerunt. Quàm verò pulchra, quàm jucunda, quàm utilia, lectuque neceſſaria ſunt ea, quæ Proclus ſcribit de Scientijs, de Virtutibus, de Anima, de ejus natura, & immortalitatis cauſa, propter Similitudinem, quam habet cum Deo, item ea, quæ dicit de Mente, Mentiſque natura, & excellentia, de corpore, quomodo totum ubique uno, eodemque tempore eſſe nequeat, & quomodo corpus per animæ conjunctionem divinum eſſe dicatur, de Ævo, de Æterno, & Æternitate, & de æterna piarum animarum beatitudine, propter earum cum Deo, beatitudinis autore, communionem. Ex ijs autem, quæ ſuprà diximus, & quæ Lectoribus, ut quoddam perexiguum rerum in Proclo ſcriptarum ſpecimen hîc exhibemus, ſatis apparet, quanta ſit hujus ſcriptoris dignitas, utilitas, & cum verborum ornamentis, & ſplendore conjuncta ſuavitas. Si quis verò, quot in iſtis Procli doctiſsimis libris lineæ leguntur, propemodum tot aureas ſententias eſſe dixerit, ſuperlatione quidem uti videbitur, ab ipſa tamen veritate non procul aberrabit. Quod autem in his Procli ſcriptis maximam parit admirationem, illud eſt,

Digitized by Google

Dum Proclus de Deo, rebuſq; divinis, & cœleſtibus loquitur, propter eloquentiam, quâ plurimùm valet, eo dicendi genere utitur, quod Lectoris animum ſic afficit, ut ejus Mens extra corpus, vel ſupra cœlos ad manifeſtã Dei præſentiam, & choros Angelicos, quaſi quodam afflatu divino repentè quodammodo rapiatur, & cœleſti beatitudine jam frui videatur. Cæteris quoq; rebus, quas ordine pulcherrimo peritiſsimè tractat, orationem tribuit convenientem, eamq; multorum vocabulorum feliciſsimè compoſitorũ novitate non indecora, quaſi floribus quibuſdam inſertis, exornat. Multas etiam voces, phraſesq; reperies apud Proclum non mediocriter obſcuras, & τοῖς λεξικογράφοις prorſus ignotas, quarum obſcuritatem, atque difficultatem ipſa periodorum, & ſententiarum prolixitas, & longiorum παρενθέσεων crebritas auget. His adde priſcam, & paucis familiarem compendioſè literas, voceſq; pingendi rationem. Cæteras Græci textus manu-ſcripti non leves difficultates taceo, quas habebat antiquiſsimus codex minutiſsimis characteribus conſcriptus. Quibus omnibus incommodis, & impedimentis de medio ſublatis, jam (amice Lector) in hæc amæniſsima Procli prata, ſuaviſsimos flores lecturus, & Platonicæ Theologiæ nectar hauſturus, veni feſtinans. Sed antequàm in ea penetres, ne fortè per imprudentiam pecces, & tantorum bonorum, quæ tibi gratis (ut ſupra dictum) nunc offeruntur, verum autorem ignores, eumq; debitis honoribus, & gratiàrum actione fraudes, pauliſper hîc ſiſte gradum, & rei geſtæ veritatem diſce.

Illuſtriſsimus, Potentiſsimus, & Clementiſsimus Princeps, Dominus, Dominus IOHANNES ADOLPHUS, Hæres Norvegiæ, Dux Schleſvvigæ, Holſatiæ, Stormariæ, & Dithmarſiæ, Comes in Oldenburgk, ac Delmenhorſt, &c. Princeps perpetua colendus obſervantia, Princeps, qui dies, & noctes in hanc principalem curam totus incumbit, ut non ſolum populos à Deo ſuæ fidei commiſſos, juſtiſsimè regat, & in omni rerum affluentia viventes, pacatiſsimè gubernet: Sed etiam pro viribus, univerſo terrarum orbi paternè conſulat, ejuſq; commodis, honori, utilitati, ſalutiq; proſpiciat, & Remp. literariam ſapientiſsimis conſilijs, heroiciſq; factis quotidie juvet, atque promoveat, & perennibus decoret gloriæ monumentis, Hic Princeps, qui pro virtutum animo divinitùs inſitarum meritis nunquam ſatis laudari poſſet, Cùm ſub initium anni 1608. ſuam Bibliothecam præſtantiſsimis quibuſq; ſcriptoribus & Græcis, & Latinis inſtructiſsimam luſtraret, & varia librorum volumina volutaret, in antiquiſsimum hujus Procli manu-ſcripti codicem, quadam felici ſorte incidit, eum aperuit, & librorum capitibus attentè conſideratis, cognitaq; rerum in ijs tractatarum materia, quæ nihil vulgare, nihil humile continebat, confeſtim animadvertit, vel ipſos Theologos, Juriſconſultos, Mathematicos, Grammaticos, atque adeò Politicos homines, ex hoc ſcriptore, ſi latinitate fideliter donatus in lucem cum Græco textu prodiret, maximam utilitatem, & voluptatem percepturos. Quare ſine mora, ſapientiſsimus, & excellentiſsimus iſte princeps, verus Patriæ Pater, ardentiſsimo, laudatiſsimoque propagandæ virtutis deſiderio ſemper flagrans, ex domeſticis, quorum inſignem pietatem, prudentiam, atque doctrinam optime perſpectam habebat, quærere diligenter cœpit, cuinam hic literarius Procli theſaurus ex animi ſui ſententia tutò committi poſſet, ut eum primo quoque tempore cum alijs etiam Sapientiæ ſtudioſis, liberaliter

Digitized by Google

liter, & benignè communicaret. Cùm autem ipsius Celsitudo meum nomen à Clarissimis, & Amplissimis Viris officiosè commendatum audivisset, statim imperavit, meus animus per literas ab illis exploraretur, ut certò sciret, an ego provinciam illam Procli Latinitate donandi suscipere vellem alacriter. Quin etiam idem Clementissimus, & erga Musas munificentissimus Princeps, ut meis rebus meliùs consuleret, suæq; Celsitudinis, & Clementiæ paternum affectum, providamq; curam apertè mihi testaretur, me ipsum meilaboris, & operis æstimatorem esse voluit, & jussit, idq; per literas honorificentissimis verbis ad me suo jussu scriptas, & per tabellarium ex remotissimis locis, hac sola de causa missas, ipsius Celsitudinis propria manu subscriptas, & ejusdem sigillo obsignatas, in quibus mihi, meisque (si suæ Celsitudini fidelem operam in opere præscripto navarem) omnem suæ Clementiæ benevolentiam, & certissimũ suæ benevolentiæ testem, ipsam suæ Celsitudinis beneficentiam, & munificentiam, brevi, non tàm verborum, quàm factorum splendore confirmandam, ultrò detulit, & obtulit clementissimè. Cùm autem ipsius Celsitudo meam mentem ex meis literis intellexisset, & me ad imperata faciendum vidisset paratissimum, per alias literas eodem modo, quo suprà dictum, scriptas, & missas, egregiam talis ministri voluntatem, fidemq; collaudavit, & æquis, ac honestis ejus postulatis annuit serenissimo vultu, præmiumq; labori jam confecto dari decrevit, quod à tanti Principis munificentia dari decebat. O rarissimum, & præclarissimum Heroici pectoris exemplum! Præterea verò Clementissimus, & utilitatis publicæ studiosissimus Princeps, ut glorioſum regijs virtutibus corollarium adderet, mihi per literas summæ Clementiæ plenas mandavit, ut totum Proclum à me Latinè redditum, accuratissimè describerem, & è regione Græci textus, Latinam interpretationem fidelissimè collocarem, ut Græca Latinis, & Latina Græcis responderent, & aptè convenirent, ne Typographus (qui novum hoc opus, quod nunc primùm in lucem prodit, Principis munificentissimi sumptibus excudendum accepit) in vetustissimi codicis Græci manu-scripti Lectione difficillima per imperitiam gravissimè peccaret, & Lectoribus discendi cupidis impedimentum, ac moram afferret importunam. Quis igitur tam inhumanus, quis tam ingratus, quis à Musis tam alienus erit, qui Principis Illustrissimi Clementiæ, quæ Celsitudinis Heroicæ munificentiam omnibus scientiarum, & virtutum amatoribus, ultrò, gratisq;, liberrimè fruendam largitur, debitas gratiarum actiones, & debitos honores, ex animo persolvere dubitabit? Hîc tamen alijs ego nihil præscribam: sed quod ipse factis præstare non possum, id verbis saltem pro viribus præstare conabor, meosque conatus ab optimis, doctissimisq; Viris laudatum iri confido. Vale (amice Lector) & tuorum commodorum fautoribus, & promotoribus fave constanter, & beneficiorum ab Illustrissimi Principis Clementia in Literariam Remp. magnificentissimè collatorum memor, de splendidissimo Germanorum Principum ornamento, clara voce mecum dicere ne verecunderis:

Semper honos, nomenque tuum, laudesque canantur.

Digitized by Google

AD ILLUSTRISSIMUM, POTENTISSIMUM, ET CLEMENTISSIMUM PRINCIPEM, AC DOMINUM,

DN. JOHANNEM ADOLPHUM,

Hæredem Norvvegiæ, Ducem Schleſvvigæ,

Holſatiæ, Stormariæ, & Dithmarſiæ, Comitem in Oldenburgk, & Delmenhorſt, &c.

Dominum perpetua obſervantia plurimùm obſervandum,

ÆMILII PORTI, FRANCISCI PORTI CRETENSIS F.

Εὐχαριστήριον, liberumque carmen, cum latina interpretatione ad verbum.

Τίνα βροτῶν, τίν' ἡρώων,
τίν' ἀγαυῶν ἡγεμόνων,
τοῖς αὐλοῖσιν ἡδυπνόοις,
ἢ κιθάρᾳ τερπνολάλῳ
κλειὼ κλείειν ἤδη λήψῃ;
τὰς μὲν ἄλλας ἄλλος ᾄδῃ,
καὶ λιγείαις ἀοιδάων
κοσμοίη Φωναῖς ἑάων,
ἐς τὰς πόλας, ἠδ' ἐς ἄστρα
τοὔνομα κείνων ἀείρων.
Ἀλλὰ τύνη κασιγνήτης
μετὰ τῆς σέο Φιλτάτης
καλλιόπης, καλὴν ὄπα
προφρονέως ἐκ στομάτων
ἐξιεῖσα τῶν ῥοδέων,
τῶν αὐλῶν, καὶ τῆς κιθάρας,
εἰ δὲ θέλῃς, καὶ τῶν ἄλλων
μουσικῶν ἦχας ὀργάνων
προστιθεῖσα, καινὸν μέλος,
ἀγαθαῖσιν ἅμα τύχαις,
ἡμῖν μέλπε, τὸ γανώσῃ
Φρένα, καὶ θυμὸν ἐκείνου,
τῶπερ, ὦ θεά, τεάων
γλίχομαι δῶρα τρυφάων

QUem mortalium, quem Heroum,
Quem Illuſtrium Ducum,
Tibijs ſuaviter-ſpirantibus,
Vel cithara dulciloqua
Clio celebrare jam ſumes?
Alios quidem alius canat,
Et canoris carminum
Ornet vocibus ſuorum,
Ad polos, & aſtra
Nomen illorum extollens.
Sed tu ſorore
Cum tua chariſſima
Calliope, pulchram vocem
Prompte ex ore
Emittens roſeo,
Tibiarum, & citharæ,
Si verò vis, & aliorum
Muſicorum ſonos inſtrumentorum
Addens, novum carmen,
Bona cum fortuna,
Nobis cane, quod exhilaret
Mentem, & animum illius,
Cui, ô Dea, tuarum
Cupio dona deliciarum.

Grati-

Digitized by Google

Gratificans donare.
Hujus enim divinum genus
Verè encomijs
Dignum est omnigenis.
Quare donorum
A-Musis-profectorum perennibus
Rigari fluxibus jubet
Phœbus, ille Musarum Dux,
Talis generis splendorem.
A nobis, à nobis
Procul, procul nunc abitò
Græcorum jactatorum
Omne verbum fictum,
Et assentationis plenum.
Etenim nobis Altedominans
Ex Olympi verticibus
Præter omnem expectationem
Manum misit servatricem,
Et monstrorum domitorem
Dedit nobis ingentium,
Qui fortitudinis invictæ
Robore exultans divinitùs-inspirato,
Illam Alcidæ prioris
Justam nominis-appellationem
Fert, verbis facta exæquans.
Salve igitur, salve iterum,
Salve tertiùm, sceptrigerorum
Sacrum germen Regum.
Doma, doma Ignorantiæ
Dominationem ferinam;
Et fœtus Insciticæ
Omnes omnino ex terra
Expellens deleas.
Doma, doma Vitium,
Et Superbiam,
Et fœdis horum liberis
Non-parcens bellum-infer.
Doma, doma Paupertatem,
Pessimam ferarum
Omnium, quæ mortales cruciant:
Cujus dentes venenum-ejaculantes
Innocentibus Poëtis
Dolores insanabiles
Injiciunt crudeliter,
Et sæpè interficiunt

χαριζόμενοι δωρεῖσθαι.
Τοῦτο γὰρ τὸ θεῖον γένος
ἀτρεκέως ἐγκωμίων
ἄξιον ἦτε παντοίων.
τοὔνεκα τῶν χαρισμάτων
τῶν μουσάων ἀενάοις
ἄρδεσθαι ῥοαῖς ἀνώγει
Φοῖβος, ὁ Μουσῶν ἡγήτωρ,
τοίου γένους ἀγλαΐαν.
ἀΦ' ἡμείων, ἀΦ' ἡμείων
πόρρω, πόρρω νῦν ἀπίτω
τῶν Ἑλλήνων κομπασάων
ἅπαν ῥῆμα πεπλασμένον,
καὶ θωπείας πεπλησμένων,
καὶ γὰρ ἡμῖν ὑψιμέδων
ἐξ Ὀλύμπου τῶν κορυφῶν
παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν
χεῖρα πέμψε σωτηρίαν,
καὶ τεράτων δαμαστῆρα
δῶκεν ἄμμι τῶν πελώρων,
ὅσπερ ἀλκῆς ἀνικήτου
κάρτει γαίων θεοπνεύστῳ,
τὴν Ἀλκείδου τοῦ προτέρου
δίκαιον Φερωνυμίαν
Φέρει, λόγοις ἔργ' ἰσάζων.
Χαῖρε τοίνυν, χαῖρε πάλιν,
χαῖρε τρίτον σκηπτροΦόρων
ἱερὸν ἔρνος βασιλήων.
Δάμα, δάμα τὴν Ἀγνοίας
θηριώδη δυναστείαν,
καὶ γεννήματ' Ἀϊδρείας
πάντα πάντως ἐκ τῆς αἴας
ἐκδιώκων ἀΦανίζῃς.
Δάμα, δάμα τὴν κακίαν,
Καὶ τὴν ὑπερηΦανίαν,
ἠδ' αἰσχροῖσι τῶνδε τέκνοις
ἀΦειδέως πολεμίζειν.
Δάμα, δάμα τὴν Πενίαν,
τὴν κακίστην τῶν θηρίων
πάντων, ἃ θνητοὺς τιθῄσιν,
ἧς ὀδόντες ἰοβόλοι
τοῖς ἀθώοις μουσοπόλοις
ἀλγηδόνας ἀνηκέστους
ἐπιβάλλουσιν ἀνοίκτως,
Καὶ πολλάκις ἀναιροῦσιν

θᾶσσον,

θᾶσσον, ἢ τῶν ἐχιδνάων
ἐν Μελίτῃ γεννητάων
ἰὸς, ᾧ γλῶσσα τριγλῶχιν
τῶν κυνοδάλων ἀνημέρων
πᾶλαμναῖς Φιλεῖ βάλλειν.
Δάμα, δάμα τὴν Πενίαν,
καὶ ταύτης ἀναισχυντίαν,
μυρίων κακῶν αἰτίαν.
Ὦ κυνῶπις ὠ ταχεῖα
σοὶ ἁπάσῃ τῇ κακίᾳ,
τὰς ἀρετῶν σεβασῆρας
εἰρηναίας καλλιπῦσα,
πρὸς ἀσώτους, ἠδ' ἀλείτας,
ἀσεβεῖς τε προσελεύσῃ,
καὶ ποιναῖς ὀφειλομέναις
τὰς ἀδίκους τιμωρήσεις;
Δάμα, δάμα τὴν Πενίαν,
καὶ ταύτης ἀναισχυντίαν,
μυρίων κακῶν αἰτίαν.
Τὰς ὑπὸ τῆς δὲ τρωθέντας
ὠ Μαχάων, ὠ Παιήων
τῷ χυλῷ τῆς παιονίας,
ἢ Φαρμάκοις ἰατρείας
τοῖς κοινοῖσι θεραπεῦσαι
δυνατ', ἀλλ' ὁ Πλοῦτος μόνος
ῥεύμασι χρυσοῦ ποτοῖο
θησαυροῖς ἐν τοῖς ἑοῖσιν
ὃν ἀκριβέως φυλάττει,
τὰς τῆς Πενίας βελέμνοις
τοῖς πικροῖς τραυματισθέντας
δυνάταις καλῶς ἰᾶσθαι
τῷδε πόσει καλλιῤῥόῳ,
τὴν οἰκτίρμων εὐμενέως
πᾶσι μὲν τοῖς εὐσεβέσι,
μάλιστα δ' ἀοιδοπόλοις
δυσυχίᾳ πιεσθεῖσι
διὰ τὸν Ζωΐλου φθόνον,
καὶ διὰ συκοφαντίας
τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας,
χορηγεῖ μεθ' εὐδοξίας.
Δάμα, δάμα τὴν Πενίαν,
καὶ ταύτης ἀναισχυντίαν,
μυρίων κακῶν αἰτίαν.
αὐτὰρ τὸ σθένος Δικαίας,
ὡς ποιεῖς, ἐν τοῖς ἀνθρώποις,

Citiùs, quàm viperarum
In [insula] Meüta natarum
Venenum, quo lingua tricuspis
Harum ferarum immanium
Sceleratos solet petere.
Doma, doma paupertatem,
Et hujus impudentiam,
Sexcentorum malorum autorem.
O caninis-oculis-præditа non velox
Cum omni vitio,
Virtutum cultores
Pacatos relinquens,
Ad prodigos, & peccatores,
Impiosq; accedes,
Et pœnis debitis
Injustos punies?
Doma, doma paupertatem,
Et hujus impudentiam,
Sexcentorum malorum autorem.
Homines ab hac vulneratos
Non Machaon, non Paeon
Ipso succo paeoniæ [herbæ,]
Vel pharmacis Medicinæ
Communibus curare,
Potest: Sed Plutus solus
Liquoribus auri potabilis
Thesauris in suis
Quod accuratè custodit,
Homines paupertatis sagittis
Amaris sauciatos
Potest egregiè sanare,
Hujus potione pulchriflua,
Quam misericors benignè
Omnibus quidem pijs,
Præcipuè verò Poëtis
Adversa-fortuna pressis
Propter Zoili invidiam,
Et propter calumnias
Inimicorum veritatis
Suppeditat cum gloria.
Doma, doma paupertatem,
Et hujus impudentiam,
Sexcentorum malorum autorem.
Sed robur Justitiæ,
Ut facis, inter homines,

CARMEN.

O principum Decus, auge,
Et populorum commissorum
Tuæ peritiæ,
Et tuæ sanctimoniæ,
Pulchras habenas rege
Perpetuò per rectam
Viam Justiciæ.
Sic enim læticiæ
Fructum suavissimum percipies,
Et nullum tempus auferet
Gaudium voluptatum,
Ter-optabile partarum
Virtutibus heroicis,
Quibus mortalium, & immortalium
Pater, & Moderator
Ornavit tuum pectus.
Non vides ut rident
Omnes telluris incolæ,
Quoniam se vident
Justis sub sceptris
Principis à-Deo-dati
Vitam agere beatè?
Non vides quomodo saltent,
Et pedes quomodo moveant
Chori fœminarum
Legitimè conjunctarum
Cum suis maritis,
Dei gloriam celebrantes,
Dulcibus, & extollentes
Cantibus Altitonantis
Immensam bonitatem,
Simul & Misericordiam
Majorem omnibus humanis
Verbis, & elegantib. carminibus.
Quòd populis in caligine
Ignorantiæ versantibus
Principem dedit opportunè,
Qui luce veritatis
Cœlitus delapsæ
Dissipavit universæ
Tenebrosam imperitiæ
Nubem, & venerandæ doctrinæ
Fecit-exoriri radios,
Quibus suum principatum
Ut sol illuminat,

ὦ Κοιράνων κῦδος, ἄυξε,
καὶ λαῶν ἐπιπραπέντων
τῇ σευ ἐπιστημοσύνῃ,
καὶ τῇ σευ ἁγιωσύνῃ,
τὰς καλὰς ἡνίας ἔχε
νωλεμέως ἀν' εὐθεῖαν
ὁδὸν τῆς Δικαιοσύνης.
Οὕτω γὰρ τῆς εὐφροσύνης
καρπὸν ἥδιστον καρπώσῃ,
κ' οὐδεὶς χρόνος ἀφαιρήσει
τὴν χαρὰν τῶν ἡδονάων
τὴν τριπόθητον πλητάων
ἀρεταῖς ἡρωϊκαῖσιν,
αἷς θνητῶν, ἰδ' ἀθανάτων
ὁ γεννήτωρ, καὶ κοσμήτωρ
κόσμησεν τὸ σεῖο στερνον.
Οὐχ ὁρᾷς οἷα γελῶσι
πάντες ἄῤα ναετῆρες,
οὕνεκεν αὐτοὺς ὁρῶσι
θεμιστείοις ὑπὸ σκήπτροις
ἡγεμόνος θεοδότου
βίον ἄγειν εὐδαιμόνως;
Οὐχ ὁρᾷς οἷα πηδῶσιν,
καὶ πόδας οἷα νωμῶσιν,
οἱ χοροὶ θηλυτεράων
ἐννόμως συζευχθεισάων
τοῖς ἑοῖσι παρακοίταις,
τοῦ θεοῦ κλέος ὑμνοῦντες,
γλυκεροῖσιν ἠδ' ὑψοῦντες
ἄσμασιν, ὑψιβρεμέτου
νήριτον ἀγαθωσύνην,
ἅμα δ' ἐλεημοσύνην
μείζω πάντων ἀνδρομέων
λόγων, καὶ κομψῶν ἐπέων,
ὅτι λαοῖς τοῖς ἐν σκότει
τῆς ἀγνοίας τροφωμένοις
ἄρχοντα δῶκεν εὐκαίρως,
ὃς τῷ φέγγει νημερτείας
οὐρανόθεν καταβάσης
διεσπέδασεν ἁπάσης
ζοφερὸν τῆς ἀμαθίας
νέφος, καὶ σεμνῆς παιδείας,
ἀνέτειλεν τας ἀκτῖνας,
αἷς οἰκείαν δυναστείαν
ὥσπερ ἥλιος φωτίζει,

πάντα

πανλαχόθεν ἐκλαμπρωύων;
οὐχ ὁρᾷς παρθενικάων
τὰς χορὰς καλλιπαρήων,
ἅμα τοῖσιν ἠϊθέοις
εὐγενέσιν, ἠδ' ἀγνοῖσι
χορείας ἁγνὰς χορευῦτας,
καὶ θεὸν, θεᾶτε δῶρα
λαμπροφώνως ἀνυμνουῦτας;
οὐκ ἀΐεις νεωτέρων,
οὐκ ἀΐεις γεραιτέρων,
ἀῤῥένωντε, θηλέωντε,
τὸν θεὸν, θεοῦτε δῶρα
μεγαλοπρεπῶς ᾀδόντων;
ἀληθέως, ἀληθέως
νυῦ αἰὼν χρύσεος θάλλει,
χρύσεοί τ' ἄνδρες κυροῦσιν,
καὶ λίαν εὐδαιμονοῦσιν,
ἄρχοντος τοίου τυχόντες
παρὰ θείας εὐμενείας
ἑαυτοῖς δεδωρημένου.
Ἀληθέως, ἀληθέως
νυῦ αἰὼν χρύσεος θάλλει,
χρύσεοί τ' ἄνδρες κυροῦσιν,
καὶ λίαν εὐδαιμονοῦσιν,
ἀρχοῦ τοίου πειθαρχουῦτες
ταῖς δικαίαις ἐντολαῖσι,
καὶ χωρὶς Φόβων ἁπάντων,
ἵλεων ἔχοντες θεῖον
σέβας, τὸν βίον βιοῦσιν
εἰρηναῖον, ἔνδοξόντε,
καὶ τὴν Φοβερὰν δηΐοις
ἄλκην, ἠδὲ προσασίαν
τὴν Ἀλκίδου κελαδοῦσι
τὴν πιςὴν, τὴν ἀνικήτου,
καὶ σοφίαν ἐξασκοῦνλες,
τὴν ἀέναον πασάων
πηγὴν οὖσαν ἀρετάων,
τὸν θεὸν, δοτῆρα πάντων
ἀγαθῶν, ἀδιαλείπτοις
προσφοραῖς ὕμνων τιμῶσι,
καὶ τούτοις ἀγαλλιῶσι.

Undique illuſtrans?
Non vides virginum
Choros pulchrigenarum
Cum adoleſcentibus
Nobilibus, & caſtis
Choreas caſtas agitare,
Et Deum, Deiq; dona
Clara voce celebrare?
Non audis Juniores,
Non audis Seniores,
Mareſq;, fœminasq;,
Deum, Deiq; dona
Magnificè canentes?
Verè, verè
Nunc ævum aureum floret,
Aureiq; viri ſunt,
Et valde beati-ſunt,
Principem talem adepti
A divina benignitate
Sibi donatum.
Verè, verè
Nunc ævum aureum floret,
Aureiq; viri ſunt,
Et valde beati-ſunt,
Principis talis obtemperantes
Juſtis mandatis,
Et ſine terroribus omnibus,
Propitium habentes divinum
Numen, vitam vivunt
Pacatam, glorioſamq;,
Et formidabilem hoſtibus
Potentiam, & patrocinium
Alcidæ celebrant
Fidum invicti,
Et ſapientiam excolentes,
Perennem omnium
Fontem exiſtentem virtutum,
Ipſum Deum, donatorem omnium
Bonorum, perpetuis
Oblationibus hymnorum honorant,
Et his exultant.

AD EUNDEM

ILLUSTRISSIMUM, POTENTISSIMUM, ET CLEMENTISSIMUM Principem, ac Dominum,

DN. JOHANNEM ADOLPHUM, &c.

EIUSDEM ÆMILII PORTI, &c.

Liberum carmen dimetrum catalecticum Græcum cum Latina interpretatione ad verbum.

DONA revera
Deos iratos
Mortalium peccatis
Facilè placant,
Iuxta proverbium
Jam pridem vulgatum.
Pœbus ille Musarum
Dux auricomarum,
Suis arcubus,
Et sagittarum cuspidibus
Sæpe fuit paratus
Ferire, mortem ferentibus,
Caput injustorum,
Et impiorum violentiam.
Sedaturus jam erat
Superbientem;
Sed supplicum
Aurea sacrificia.
Conspicatus, & supplicationes
Manuum non inanium,
Et auri splendorem
Splendidi miratus,
Velox abjecit arcus,
Et remisit iræ
Priorisrobur,

τὰ δῶρα νητρεκέως
τὺς θεὺς χολωθέντας
ταῖς βροτῶν ἁμαρτίαις
ῥᾳδίως ἐξιλάσκει,
καὶ τὴν παροιμίαν
πάλαι τεθρυλλημένην.
ὁ Φοῖβος ὁ Μουσάων
ἡγεμὼν χρυσοκόμων,
τοῖς ἑαυτοῦ τόξοις,
καὶ βελῶν ἀκωκαῖσι
πολλάκις ἦν ἑτοῖμος
βαλεῖν, κῆρα φορέσαις,
τὴν κεφαλὴν ἀδίκων,
ἠδ' ἀθεμίστων βίαν
παυσέμενος ἤδη μέλλε
τὴν ὑπερηφανῶσαν·
ἀλλὰ τῶν ἱκετάων
τὰς χρυσέας θυσίας
ἰδὼν, ἰδ' ἱκετείας
τῶν χερῶν ἀκενάων,
ἠδὲ χρυσοῦ φέγγος
ἀγλαοῦ θαυμάσας,
ὠκὺς ἀφῆκε τόξα,
καὶ μεθῆκε τοῦ μένους
τοῦ προτέρου τὸ μένος,

ἵλεώς τε δωλίνην
παρέλλαβεν δοθεῖσαν,
ἡδύ τε μειδιάσας,
ἠδὲ Φαιδροῖσι δέρκων
ὄμμασι τοὺς ἱκέτας,
εἰς ἑὰς πέμψε δόμους
μετὰ χαρᾶς γλυκείας.
Τὸν νεφεληγερέτην,
θεὸν ὑψιβρεμέτην
ποσάκις ἀνδρομέη
γενέθλη φλογωθέντα
λεῦσεν ὀργῇ κηλέῳ,
κεραυνῷ θ' ὁπλισθέντα,
γηγενῶν ὀλετῆρι
γιγάντων, ὅφρα πόλεις,
καὶ πόλεων ναέτας
πανώλεις ἀπολέσῃ;
τῶν ἀτὰρ ταῖς λιταῖσι,
καὶ χρυσῷ μειλιχίαις:
ἐξιλαωθεὶς ἡδείαις,
ἀπέρριψεν ἀάπτων
ἐκ παλαμάων βέλος
πυρφόρον, ἠδ' αἰθρίαν
εἰς ὐρανὸς ἀνῆγε,
νέφη διασκεδάσας,
τὴν ἔθεν ἠδ' ὀπάσας
ἐκείνοις εὐμενείην,
ἁπάντων τῶν κτημάτων,
ὧν ἔχουσιν, ἀμείνω.
Τίς οὖν χαμαιγενέων,
τῶν ὑπερουρανίων
θεῶν ὑπῆρχε μείζων;
τίς οὖν θνητοῖο γενοῦς
ἐὼν πάϊς, θέλει μείζους
τιμὰς ἔχειν, ἢ θεοί;
θεοὶ δώροις λιτάων
τῶν καθαρῶν ἀρκοῦνται.
Σὲ τοίνυν λαμπροτάτων
γερμανικῶν ἡρώων
κῦδος ἡλιακαῖσι
μαρμαρυγαῖς ὁμοῖον,
σὲ τοῖς θεοῖσιν ἶσον,
κατὰ τὴν δώρων λῆψιν
εἰ καθιστάναι θέλω,
τίς ἐμῆς εὐσεβείας

Propitiusq́ donum
Accepit datum,
Dulceq́ ridens.
Et latis uſpiciens
Oculis ſupplices,
In ſuas remiſit domos
Cum gaudio ſuavi.
Illum nubium-congregatorem;
Deum altitonantem
Quoties humana
Progenies inflammatum
Vidit ira ardente,
Fulmineq́ armatum,
Terrigenarum perditore
Gigantum, ut urbes,
Et urbium incolas
Omnino-perditos perderet?
Illorum at precibus,
Et auri blandicijs
Placatus jucundis,
Abjecit invictis
Ex manibus telum
Igniferum, & ſerenitatem
In cœlos reduxit,
Nubibus diſſipatis,
Suam & præbens
Illis benignitatem,
Omnibus poſſeſſionibus,
Quas habent, præſtantiorem
Quis igitur humi-genitorum,
Ipſis ſupercœleſtibus
Dijs exiſtit major?
Quis igitur mortalis generis
Exiſtens filius, vult majores
Honores habere, quàm Dij?
Dij donis precationum
Purarum ſunt-contenti.
Te igitur illuſtriſſimorum
Germanicorum Heroum
Gloriam ſolaribus
Splendoribus ſimilem,
Te ipſis Dijs parem,
In ipſa donorum ſumptione,
Si conſtituere volo,
Quis meæ pietatis

Deſi-

Desiderium vituperabit
Præclarum? Reverentiamq́,
Jure quis vituperabit
Meam, quatuarum
Valde-divinarum virtutum
Dignitatem honoro,
Omnigenis canens
Et te, & istam carminibus?
Te igitur pulchrarum
Pulchris donis precaticnum
(Quarum ineffabiles vires,
Significationesq́, non-divulgandas,
Vates existens, nosti rectè)
Ut benevolus mihi sis,
Volo nunc donare.

τὸν ἵμερον μωμεύσει
τὸν καλόν; ἐντροπήν τε
δικαίως τίς ὀνόσει
τὴν ἐμὴν, ἢ τεάων
ζαθέων ἀρετάων
ἀξίωμα γεραίρω,
πανοδαπᾶς μολπάζων
καὶ σὲ, καὶ τόδε μολπᾶς;
σὲ τοίνυν τῶν καλάων
καλοῖς δώροις λιτάων
(ὧν ἀφάτους δυνάμεις,
σημασίας τ' ἀῤῥήτους,
μάντις ὢν, οἶσθα καλῶς)
ἵν' εὐμενής μοι κυρῇς,
ἐθέλω νυῦν δωρεῖσθαι.

Datum Cassellis, Kalendis Septembris,
ANNO M. DC. X.

FINIS.

ΜΑΡΙΝΟΥ ΝΕΑΠΟΛΙΤΟΥ ΠΡΟΚΛΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

MARINI NEAPOLITANI, DE VITA PROCLI, ET FELICITATE LIBER.

Cum Incerti Authoris Interpretatione.

Ἐπ' μὲν εἰς τὸ μέγεθ & τῆς ψυχῆς, ἣ τὴν ἄλλην ἀξίαν ἔβλεπον τῶ καθ' ἡμᾶς γεγονότος Φιλοσόφ Πρόκλ· ἔτι δὲ εἰς τὴν ἐν τῶ λέγειν δωάμιν, τῶν ἀναγράφειν ὁ φιλόντων τὸν ἐκείνε βίον, κ πρὸς τύτοις ἐώρων τὴν ἐμὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀδένειαν, καλῶς ἂν ἔχειν ἔδοξέ μοι ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ μὴ τὸ λεγόμενον ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἅλλεσθαι, καὶ τοσῦτον ἐκ τῶ λέγειν ἀναρρίπτειν κίνδωνον. νυνὶ δὲ ἀ ταύτη παραμετρῶν τὸ ἡμέτερον, ἐνθυμέμεν & δὲ, ὅτι κἂν τοῖς ἱεροῖς οἱ τοῖς βωμοῖς προσιόντες ἀκ ἐκ τῶν ἴσων ἕκαστοι τὰς ἁγισείας ποιῦνται· ἀλλ' οἱ μὲν διὰ ταύρων, ἢ αἰγῶν, κ τῶν ἄλλων τῶν τοιύτων ἐπιτηδείως ἑαυτὸς παρασκευάζυσι πρὸς τὴν μετυσίαν τῶν θεῶν, ὧν οἱ βωμοί· κ δὴ κ τὰς ὕμνως κομψότερον ἐργάζονται, τοὺς μὲν ἐν μέτροις, τοὺς δὲ καὶ ἄνευ μέτρων. ἕτεροι δὲ τούτων μὲν ἀδὲν ἔχοντες προσάγειν, πόπανον δὲ μόνον, καὶ χόνδρον εἰ τύχοι λιβανωτῶ θύοντες, καὶ βραχεῖ δέ τινι προσρήματι τὰς ἐπικλήσεις ποιέμενοι, ἀδὲν ἧττον ἐκείνων εὐηκοΐας ἀπολαύυσι. ταῦτα λογιζόμεν &, κ προσέτι δεδιὼς κατ' ἴδιον μήτι & παρὰ θεοῖς, ὡς πο ἐκεῖνος ἔφη, παρὰ δὲ

SI magnitudinẽ animi, vel cæterã dignitatẽ Procli noſtri tẽporis Philoſophi conſiderarſem : tum quib. rebus inſtructos, quaq; dicendi facultate præditos eſſe conveniat, qui ſibi vitam illius deſcribendam ſumant ; denique ad meam reſpexiſſem inopiam dicendi, rectius eſſe judicaſſem, me cõtinere, foſsásque (quod ajunt) non tranſilire, ac tantum orationis declinare periculum. Jam verò in hoc non habui tam exquiſitam rationem mei, cum cogitarem, quod etiam in templis, qui ad aras accedunt, non paria ſinguli ſacra faciant ; ſed alij tauris, vel capris, cæteriſquè generis ejuſdem curent, ut Deorum, quorum illæ ſunt aræ, non indigni ſint beneficentia : item hymnos efficiant elegantius, alij metro, alij oratione ſoluta. cæteri verò, qui nihil eorum habent, quod offerant ; ſed vel placentam ſolum, & micam fortè thuris ſacrificant, & brevi compellatione invocationes expediunt, non minus alijs exaudiátur. Hæc, inquam, dum cogitarem, & ſimul vererer (ut eſt apud Ibycum) ne quid non erga Deos (ſic enim ajebat ille) ſed erga ſapien-

ſapientem virum delinquens, laudem apud homines aſſequerer. Etenim neque fas eſſe duco, quod unus ego familiarium ſileam, atque de eo non pro viribus ea referam, quæ vera ſunt, quē fortè præ cæteris loqui deceat. ac fortaſſe ne apud homines quidem gloriam conſequar, quod non omnino exiſtimaturi ſunt, oſtentationem me vitare voluiſſe; ſed quadam mentis inertia, vel etiam graviori animi morbo ab inſtituto negotio refugiſſe. His omnibus commotus aggrediendum mihi exiſtimavi, ut aliqua hujus Philoſophi præclara conſcriberem; cùm ſint infinita, atque adeò veriſimè de eo commemorentur. Auſpicabor itaque non uſitata ſcriptorum conſuetudine, qui orationem in capita diſtributam ordine pertractant, ſed ipſam felicitatem beati viri rectiſsimè videor fundamentū jacturus orationis. Etenim arbitror fuiſſe eum feliciſsimum eorum hominum, qui multis antea ſeculis celebrati ſunt, non dico ſapientum beatitudine tantum, quamvis hanc omnium maximè poſſideret, neq; eò quod illi corporis bona quam optimè conſtituta fuerint, neque rurſum ratione fortunarum, tametſi etiam iſtæ, ſi cuiquam hominum, illi maximè contigerunt. Omnium enim, quæ dicuntur externa bona, magna ſuppetebat illi copia. ſed perfectam, omnibus partibus abſolutam, & ex his utriſque conſtitutam felicitatem dico. Primum itaque ſecundum genera diductis virtutibus in naturales, & morales, & politicas, itemque ſublimiores, quæ in purificatione verſantur & contemplatione, eaſque quibus ad aliquam deorum ſimilitudinem pervenitur, quæ verò ſunt his etiam ſuperiores præteritis, ut jam ſupra hominem

ἀνδρὶ σοφῷ ἀμπλακών τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω δέδοικα γὰρ μὴ ὁδὲ ὅσιον ἢ μόνον ἐμὲ τῶν ὁμιλητῶν σιωπᾷν, καὶ μὴ τὰ ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ καλὰ δύναμιν ἰσορρεῖν, καίτοι προλῶν ἄλλων ἴσως ὀφείλοντα φθέγγεσθαι. τάχα δὲ ὁδὲ τὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων τιμὴν ἀμείψω. ὁ γὰρ πάντως οἰήσονταί με τὴν αὐθάδειαν ἐυλαβούμενον, δι' ἀργίαν δέ τινα τῆς διανοίας, ἢ καί τι ἄλλο δεινότερον τῆς ψυχῆς νόσημα ἀπολιμπάνεσθαι τοῦ προκειμένου σκοποῦ. ἐκ τούτων ἁπάντων καθεῖναι πάντως ἐμαυτὸν ἐδοκίμασα, εἰς τὸ συγγράφειν ἕνια τῶν τοῦ φιλοσόφου, μυρίων ὅσων ἐν τῷ βίῳ πλεονεκτημάτων, καὶ ὅλως τῶν περὶ αὐτὸν ἀληθῶς ἱσορημένων. ἄρξομαι δὲ τοῦ λόγου, ὁ τὸν εἰωθότα τρόπον τοῖς λογογράφοις τοῖς κατὰ κεφάλαια τὸν λόγον ἐν τάξει μεθοδεύσιν· ἀλλὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ μακαρίου ἀνδρὸς κρηπῖδα οἶμαι πρεπωδεστάτην τῷ λόγῳ θήσομαι. καὶ γὰρ οἶμαι αὐτὸν εὐδαιμονέστατον γεγονέναι ἀνθρώπων τῶν ἐν μακρῷ τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τεθρυλλημένων· ὁ κατὰ μόνην λέγω τὴν τῶν σοφῶν εὐδαιμονίαν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταύτην διαφερόντως ἐκέκτητο· ἔθ' ὡς αὐτῷ τὰ τῆς ἀρετῆς εἶχεν αὐτάρκως πρὸς εὐζωΐαν· ὁθ' ἅυ πάλιν τὴν πρὸς τῶν πολλῶν ὑμνουμένην εὐπολμίαν, εἰ καὶ αὐτὴ πάλιν ἐκ τύχης αὐτῷ εὖ παρεσκεύασο, εἴπερ τῷ ἄλλῳ ἀνθρώπων· κεχορήγηκε γὰρ ἀφθόνως ἅπασι τοῖς ἔξωθεν λεγομένοις ἀγαθοῖς· τελείαν δέ τινα βούλομαι, καὶ πάντη ἀνελλιπῆ ἐξ ἀμφοτέρων ἐκείνων εὐδαιμονίαν σωσεσῶσαν εἰπεῖν. πρῶτον δὴ ὖν καὶ τὰ γένη διελόμενοι τὰς ἀρετὰς, εἴτε φυσικὰς, καὶ ἠθικὰς, καὶ πολιτικὰς, καὶ ἔτι τὰς ὑπὲρ ταύτας καθαρτικάς τε καὶ θεωρητικὰς, καὶ τὰς ἄτω δὴ καλουμένας θεουργικάς· τὰς δὲ ἔτι ἀνωτέρω τούτων σιωπήσαντες, ὡς καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον

ἤδη τεταγμένας, ἀπὸ τῶν φυσικωτέρων τὴν ἀρχὴν ποιησόμεθα. αἵτινες ἐκ γενετῆς τοῖς ἔχουσι συμφύτως ὑπάρχουσι, καὶ τῷ ὑμνουμένῳ δὲ παρ' ἡμῶν ἀνδρὶ μακαρίῳ ἐκ τῆς πρώτης γενέσεως συγγενεῖς ἦσαν ἅπασαι· ὧν τὰ ἴχνη καὶ ἐν τῷ τελευταίῳ καὶ ὀρεώδει αὐτὸν περιβλήματι ἐναργῶς διεφαίνετο. πρῶτον εὐαισθησία μὲν τις ὑπεραίρουσα, ἣν δὴ φρόνησιν σωματικὴν ἐπονομάζουσι, καὶ μάλιστα τῶν τιμιωτάτων αἰσθήσεων ὄψεως καὶ ἀκοῆς. αἳ δὴ καὶ πρὸς φιλοσοφίαν καὶ τὸ εὖ εἶναι παρὰ θεῶν τοῖς ἀνθρώποις δεδώρηνται· τέτῳ δὲ καὶ παρὰ πάντα τὸν βίον ἀσινεῖς αὗται διέμειναν· δευτέρα δὲ ἰσχὺς σωματικὴ, ἀπαθὴς μὲν ὑπὸ χειμώνων καὶ καμάτων· ἄτρωτος δὲ καὶ ὑπὸ τῆς μοχθηρᾶς καὶ ἠμελημένης διαίτης, καὶ πόνων ἐκείνων, οἷς νυκτός τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐξηντλεῖ, εὐχόμενος καὶ τὰ δόγματα ἀνελίττων καὶ συγγράφων· καὶ τοῖς ἑταίροις συγγενόμενος, καὶ ἕκαστον ὅτως ἐντόνως διαπρατόμενος, ὡς αὐτὸ ἐκεῖνο μόνον ἐπιτηδεύων. τὴν δὲ τοιαύτην δύναμιν εἰκότως ἄν τις ἀνδρείαν σωματικὴν προσαγορεύσειεν· τρίτη δὲ αὐτῷ ὑπῆρξεν ἀρετὴ σώματος, ἡ καλὰ τὴν σωφροσύνην τεταγμένη, ἣν δὴ περὶ τὸ κάλλος τὸ σωματικὸν θεωρεῖν ἀξιοῦσι· καὶ τοῦτο εὐλόγως· καθάπερ γὰρ ἐκείνη ἐν συμφωνίᾳ καὶ ὁμολογίᾳ θεωρεῖται τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, οὕτω καὶ τὸ ἐν σώματι κάλλος ἐν συμμετρίᾳ τινὶ ὁρᾶται τῶν ὀργανικῶν αὐτοῦ μορίων· ἰδεῖν δὲ ἦν σφόδρα ἐράσμιος· καὶ γὰρ οὐ μόνον αὐτῷ τὰ τῆς συμμετρίας εὖ εἶχεν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἐπανθοῦν τῷ σώματι οἷονεὶ φῶς ζωτικὸν, θαυμάσιον ὅσον ἀπέσιλβε· καὶ οὐ πάνυ φράσαι τῷ λόγῳ δυνατόν· ὅτῳ δὲ ἦν καλὸς ἰδεῖν, ὥστε μηδένα τῶν γραφῶν ἐφικέσθαι αὐτοῦ τῆς ὁμοιότητος· πάσας δὲ τὰς φερομένας αὐτοῦ εἰκόνας, καίπερ καὶ αὐτὰς παγκάλους

Heraldus ἡμέρας legit.

positis, à magis naturalibus initium faciemus. Eas igitur omnes quibuscum, si contingunt, nascimur, hic quē laudamus, vir beatus, ab ipsis natalibus habuit naturaliter insitas. quarum vestigia etiam in extremo, & instar ostrei sibi circundato amictu, evidenter apparebant. Primùm integritas sensuū singularis, quam prudentiā corporis nominant, sensusq; præcipuè digniores, visus, & auditus (qui quidem à Dijs ad philosophiam, & ad commodius vivendū hominibus dati sunt) huic per omnem vitam integri permanserunt. Secundò robur corporis, quod nullis frigoribus afficeretur, nec quicquā ex vitiosa, & neglecta ratione victus, atq; laborū convelli, aut commoveri posset, quos die noctuq; exhauriebat, dum precaretur, & libros evolveret, & ipsē conscriberet, & operam daret familiaribus, & hæc universa tam naviter faceret, ut singulis tantum studere videretur. ejusmodi verò facultatem, re ctè fortasse quis fortitudinem corporis appellaverit. Tertia fuit illi virtus corporis, pulchritudo, quam cum temperantia collatam, aliquam habere cùm ea affinitatem putant: & rectè. ut enim illam in quodam concentu & consensione consideramus animi facultatum: sic etiam hæc in corpore pulchritudo, ex quadā congruentia partium corporis, quibus agimus, intelligitur. Erat autē aspectu jucundissimus. quòd non tantùm esset hac egregia proportione præditus; sed hoc animi floridum de corpore instar vitalis lucis, mirū quantum resplenderet, ut nec oratione satis explicari possit. atque adeò quidem pulcher erat, ut neque pictorum quisquam illius assequi posset similitudinem, & omnes ejus imagines, quæ circumferebantur, quamvis essent pulcherrimæ, tamen

men plurimùm à rei veritate, quam imitarentur abessent. Quartam verò, scilicet sanitatem respondere volunt ei, quæ est in animo justitiæ, & esse justitiam quandam, & hanc in corpore, ut est illa in animo. Nihil est enim aliud Justitia, quam habitus quidam, partes animi continens in officio. ita quæ inter pugnantia corporũ elementa consensum, concordiamque conciliat, sanitas à medicis appellatur. quæ quidem huic ab incunabulis usque tam bene constituta fuit, ut ipse diceret, sibi ut esset æger corpore, bis tantũ aut ter, tam longa vita, annis videlicet totis septuaginta quinq; contigisse. quin & hoc satis argumento fuerit, cui ipse astiti, quòd cum postremo morbo detineretur, prorsus ignoraret, quænã essent illa ingruentia mala, quæ corpus invasissent, propter magnã illorũ insolẽtiam. Et quamvis hæc quidẽ sunt bona corporis, tamen vocaverit ea quispiã prænuncios & quasi comites illarũ, in quas perfectã diduximus virtutem, formarum. Jam verò primas dotes animæ, quæ à natura, sine præceptoris industria illi contigerunt, easque virtutis partes, miraretur quis, in eo quales quantæque fuerint, quas Plato naturæ philosophicæ vult esse elementa. Nam erat insigni memoria, & ingenio, & magnificentia præditus, comis, amicus, & quasi necessarius veritatis, justitiæ, fortitudinis, temperantiæ. nequaquã enim prudens mendaciũ admittebat, sed oderat vehementissimè, fugam verò mendacij, atque veritatem amabat. ac me hercle necesse est, qui tanto studio veritatem esset prosequuturus, ut eius statim à puero summè cupidus fuerit. Est enim veritas omnium bonorum principium, dijs & hominibus. Sed & corporis voluptates contem-

ὅσας, ὅμως ἔτι λείπεσθαι πολλῷ εἰς μίμησιν τῆς τοῦ εἴδους ἀληθείας· τελάρτην δὲ τὴν ὑγίειαν βούλονται μὲν ἀναλογεῖν τῇ ἐν ψυχῇ δικαιοσύνῃ· καὶ εἶναι δικαιοσύνην τινὰ καὶ ταύτην ἐν σώματι, ὡς ἐκείνην ἐν ψυχῇ· ἡ γὰρ ἀσασίασα τὰ μόρια τῆς ψυχῆς ἀπεργαζομένη οὐκ ἄλλη τίς ἐστιν ἕξις, ἢ δικαιοσύνη· καὶ ἡ ἐξ ἀτάκτων δὲ τῶν σωματικῶν στοιχείων τεταγμένα αὐτὰ καὶ προσήγορα ἀλλήλοις ἀποτελέσα, ὑγίεια κ, πρὸς τῶν ἀσκληπιαδῶν ἐπονομάζεται. καὶ αὐτὴ δὲ ὅτω καλῶς ἐκ σπαργάνων αὐτῷ δεδημιούργητο, ὥστε καὶ ἔχειν αὐτὸν εἰπεῖν, ὁσάκις εἰς νόσον ὑπαχθείη τὸ σῶμα, ὡς δὶς μόνον ἢ καὶ τρὶς ἐν μακρῷ βίῳ κ, ἔτεσιν ὅλοις πέντε καὶ ἑβδομήκοντα· τεκμήριον δὲ τούτου ἱκανὸν, ᾧ καὶ αὐτὸς ἐπέσησα ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτὸ νόσῳ, τὸ μηδὲ πάνυ αὐτὸν διαγινώσκειν, ὁποῖά ποτε ἦν τὸ προσπίπτοντα τῷ σώματι πάθη, διὰ τὴν πολλὴν αὐτῶν ἀπειρίαν. καὶ ταῦτα μὲν εἰ κ, σωματικά ἐστι τὰ πλεονεκτήματα, ἀλλὰ πρόσδρομα ἴσως ἄντις καλέσειεν τῶν τῆς τελείας ἀρετῆς διακεκριμένων εἰδῶν· Τὰ δέ γε περὶ τὴν ψυχὴν πρῶτα καὶ αὐτοφυῶς καὶ ἀδιδάκτως συμφυτα αὐτῷ καὶ ταῦτα μέρη τῆς ἀρετῆς θαυμάσειεν ἄνθις, ὡς ταῦτα ἐκεῖνα ἐτύγχανεν ὄντα, ὅσα Πλάτων στοιχεῖα εἶναι βούλεται τῆς Φιλοσόφου Φύσεως· καὶ γὰρ μνήμων ἦν καὶ εὐμαθὴς καὶ μεγαλοπρεπὴς, καὶ εὔχαρις, φίλος τε καὶ συγγενὴς ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀνδρείας, σωφροσύνης. οὐδαμοῦ γὰρ ἑκὼν εἶναι ψεύστης προσήκατο. ἀλλὰ πάνυ μὲν ἐμίσει. τὴν δὲ ἀψευδείαν κ, ἀλήθειαν ἔσεργεν. ἔδει δὲ ἄρα τὸν μέλλοντα τῆς τοῦ ὄντος ἀληθείας ἐφάπτεσθαι, εὐθὺς ἐκ νέου ὅτι μάλιστα ταύτης ὀρέγεσθαι· ἀλήθεια γὰρ πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται, πάντων δὲ ἀνθρώποις· ὅτι δὲ καὶ πρὸς τὰς μὲν σωματικὰς ἡδονὰς ὑπερ-

ρηΦάνως εἶχε, σωΦροσυνὴς δὲ ἦν Φίλ-
ῳ ὅτι μάλιςα, ἱκανὴ οἶμαι καὶ μόνη
παρασῆσαι, ἡ πρὸς τὰ μαθήματα αὐ-
τῷ, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον εἶδ-ος σΦοδρο-
τέρα ἔΦεσίς τε καὶ ῥοπὴ αἳ δὴ τὴν μὲν
ζωώδη κ᾽ Φορτικὴν ἡδὲ εγγενέσθαι τὴν
ἀρχὴν συγχωροῦσι. τὴν δὲ τῆς ψυχῆς
αὐτὴν καθ᾽ αὑτὴν εὐΦροσυνὴν ἐμποιεῖν
δυνάνται. Φιλοχρηματίας δὲ ἡδέ ἐςιν
εἰπεῖν ὅσον ἀΦεςήκει, ὡς γε καὶ τῶν
παιδικῶν, καὶ τοι πλείςῳ διαΦερόντων
τῆς ἀσίας ἐκ παίδων ὀλιγώρει, διὰ τὸν
περὶ ΦιλοσοΦίαν πολυν ἔρωτα. ἐν-
τεῦθεν δὲ καὶ πρὸς ἀνελευθερίαν, καὶ
τὴν λεγομένην μικρολογίαν ἀλλοτριώ-
τατα διέκειτο, ἅτε τὸ ὅλον καὶ παντὸς
ὀρεγόμενος θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου. ἐκ
δὲ τῆς τοιαύτης διανοίας μεγαλοπρε-
πὴς γενόμενος ἡδὲν ὤετο εἶναι τὸν ἀνθρώ
πινον βίον, ἡδὲ τὸν θάνατον, ὥσπερ ἕτε-
ροι, δεινόν τι εἶναι ὑπελάμβανε. πρὸς ἅ-
παντα δὲ τὰ δοκοῦντα τοῖς ἄλλοις εἶναι
Φοβερὰ, ἀδεῶς εἶχεν, ἐκ μόνης τῆς Φυ-
σικῆς ταύτης ἐπιτηδειότητος, ἣν ἐκ ἄλ-
λην τινὰ ἀρετὴν, ἀνδρείαν δὲ μόνην προσ-
ήκει καλεῖν. ἐκ δὲ τούτων αὐτῶν δῆλον
ἤδη πως καὶ παντὶ, καὶ τῷ μὴ πειρασθέντι
τῆς ἐκείνου εὐΦυΐας, ὡς εὐθὺς ἐκ νέου
δικαιοσύνην τε ἠγάπα, καὶ δίκαιος ἦν καὶ
ἥμερος, καὶ ἡδαμῶς δυσκοινώνητος, ἢ δυσ
ξύμβολος, ἢ ὅλως ἄδικος· ἐπεὶ περ κόσ-
μιος καὶ ἡ Φιλοχρήματος, ἡδὲ ἀνελεύ-
θερος, ἡδὲ ἀλαζὼν, ἢ δειλὸς ἡμῖν ἐΦά-
νη τὴν Φύσιν· τὸ δὲ δὴ εὐμαθὲς αὐτοῦ καὶ
γόνιμον τῆς ψυχῆς, μὴ καὶ περιττὸν ἢ ἐγ-
καλαλέγειν, καὶ μάλιςα πρὸς τοὺς ἰδόν-
τας, ἢ καὶ ἀκούσαντας, ὅσων μὲν ἐγκύ-
μων ἐγένετο παγκάλων μαθημάτων.
ὅσα δὲ αὐτὸς ἀπέτεκε, καὶ εἰς Φῶς
τοῖς ἀνθρώποις ἐξέδωκε, καὶ ὅτι μό-
νος οὕτως οὐδὲν τοῦ πόματος τῆς
λήθης ἐδόκει πεπωκέναι, μνημονι-
κὴν δὲ ἔχων δύναμιν οὐδαμῆ ἐδυσ-
χέραινεν, οὐδὲ τὸ τῶν ἐπιλανθα-
νομένων πάθος ὑπέμενεν· ἑαυτὸν

pfisse, ac temperantiæ fuisse quàm a-
mantissimum, convincet vel solum ad
perdiscendas disciplinas, ac studiorum
omne genus desiderium, summaque
propensio. quæ sane beluinam, atque
illiberalem voluptatem nunquam in-
generari sinunt, anima quidem ipsius
ex seipsa sinceram delectationem pos-
sunt excitare. Ab avaritia verò, dici
non potest quàm fuerit alienus, ut et-
iam parentum, quamvis ditissimorũ
divitias puer cõtempserit, propter in-
credibile studiũ philosophiæ. Quam-
obrem & ab illiberalitate procul abe-
rat, & à rerum cura minorum: cùm es-
set universi & rerum divinarum, atque
humanarum studiosissimus. Ex tali
mente nactus animi magnitudinem,
nihili faciebat humanam vitam, nec,
ut alij, mortem quicquam esse grave
putabat. Omnia verò, quæ cæteris for-
midanda videbantur, nequaquã per-
timescebat, hac affectione sola natura-
li, quã non alio virtutis nomine, quàm
fortitudinis appellari convenit. Ex his
autem jam omnibus, etiam ijs, qui pe-
riculum illius optimæ indolis non fe-
cerunt, constare arbitror, quod statim
à puero justitiam amaverit, justus faci-
lisque fuerit, nequaquam in convictu
vel in contractibus difficilis aut deni-
q; injustus: nobis certè quidem vitus est
modestus, & elegans, non avarus, non
illiberalis, non arrogans, aut timidus
esse naturá. Bonitatem verò ingenij,
atque ubertatem, nónne supervacuũ
fuerit commemorare? apud eos præ-
sertim, qui sciũt, quiq; audierũt, quot
pulcherrimarũ disciplinarũ plenus fu-
erit, quàm multa ipse pepererit, & in
lucẽ hominib. ediderit, ita ut solus ex
oblivionis poculo nihil bibisse videa-
tur. Ea facultate memoriæ præditus,
nusquã conturbabatur, neq; quod ac-
cidit obliviscentibus, illi contingebat,

nun-

nunquam excidebat ipſe ſibi, ut retinendis diſciplinis ſufficiens,& qui tantum illarum ſtudio delectaretur. Erat autem ab agreſti, & à Muſis averſa, atque horrida natura remotiſsimus, ad cultiora verò maximè propenſus. Etenim propter ſingularem in communibus congreſsibus, ac ſacris ſuis epulis, alijſque actionibus urbanitatem, ac feſtivitatem,ſervata tamen honeſtate, ſuos familiares alliciebat, alacrioreſq; ſemper dimittebat. His itaque omnibus, & alijs naturæ dotibus inde ab initio præditũ, parit Marcella mater Patricio legitimè juncta. ambo Lycij,genere & virtute excellentes.Naſcentem excipit, ac tanquã obſtetrix curat Dea tutelaris Byzantij, quæ tum quidẽ illi ut eſſet, cauſa fuit, naſcenti ſcilicet in ipſius civitate: poſtea verò etiã ut benè eſſet, providebat, cùm jam inter pueros & adoleſcentes annumeraretur.Nam ipſa per quietem illi viſa hortabatur ad philoſophiæ ſtudium.unde videlicet extitit illi tam propenſus erga Deam animus,ut illius potiſsimum ſacra perageret, majoreque, ut ita dicam, cum furore coleret inſtituta. Parentes deniq; natum deducunt in ſuã patriã Apollini conſecratã Xanthum, quæ ipſa quoq; patria illi quadã divina providẽtia cõtingit. credo quod eum, qui omniũ ſcientiarũ princeps futurus erat,ſub Muſarũ duce Deo educari,atque erudiri oportebat.Ibi tum elegantiſsimis morib. inſtitutus morales virtutes aſſequebatur, aſſueſcens amare, quæ facere conveniret; fugereq; contraria. Tum verò Deorum amor, qui illũ à natalib. ſummus comitabatur, manifeſtè apparebat. Nam cùm quodam tempore, corporis aliquo morbo detineretur, & graviter quidem, ac vix jam ut videretur ſanari poſſe, aſtitit ad lectum procerior adoleſcens,

δὲ ἀπεδέχετο, ὡς καθεκτικῶς ἔχοντα τῶν μαθημάτων, καὶ τὴν περὶ ταῦτα πρᾶξιν μόνην ἠσπάζετο. πόρρω δὲ ἦν καὶ τῆς ἀμούσου καὶ τραχυτέρας φύσεως· συγγενῶς δὲ εἶχε πρὸς τὰ ἀμείνω. καὶ γὰρ διὰ τὸ ἐν ταῖς κοιναῖς συνουσίαις καὶ ταῖς ἱεραῖς αὐτοῦ ἑστιάσεσι, καὶ ταῖς ἄλλαις δὲ πράξεσιν ἀστεῖόν τε καὶ εὔχαρι, καὶ ταῦτα δὲ οὐκ ἔξω τοῦ σεμνοῦ, τοὺς συνόντας ἀεὶ ἐπήγετο, καὶ εὐθυμοτέρους ἀπέπεμπε. τούτοις δὴ ἅπασι, καὶ τοῖς ἄλλοις φυσικοῖς ἀγαθοῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν συμπεφυκότα τίκτει μὲν Μάρκελλα μήτηρ Πατρικίῳ καλὰ νόμον συναρμοσθεῖσα. Λύκιοι δὲ ὅτοι ἀμφω γένει τε καὶ ἀρετῇ ὑπερφέροντες· ὑποδέχεται δὲ αὐτὸν, καὶ οἱονεὶ μαιεύεται ὁ τοῦ Βυζαντίων πολιοῦχος· ἥτις τότε μὲν αὐτῷ τοῦ εἶναι γέγονεν αἰτία, τεθέντι καλὰ τὴν αὐτὴν πόλιν· χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ τοῦ καλῶς εἶναι προύνοήσατο, ἡνίκα εἰς παῖδας ἤδη καὶ μειρακίσκους ἐτέλει. ἄυπνα γὰρ αὐτῷ ὄναρ φαινομένη, ἐπὶ φιλοσοφίαν παρεκάλει· ὅθεν οἶμαι αὐτῷ συνέβη καὶ πολλὴ οἰκειότης περὶ τὴν θεὸν, ὥστε καὶ ἐξαιρέτως τὰ ταύτης ὀργιάζειν, καὶ ἐνθουσιαστικώτερον αὐτὴν τοῦ θεσμοῦ μελιέναι. ἄγουσι δὲ αὐτὸν τέως οἱ πατέρες τεχθέντα εἰς τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, τὴν ἱερὰν τοῦ Ἀπόλλωνος Ξάνθον· καὶ ταύτην καλὰ θεῖόν τινα κλῆρον πατρίδα αὐτοῦ γενομένην. ἔδει γὰρ οἶμαι τὸν μέλλοντα πασῶν ἐπιστημῶν ἡγεῖσθαι ὑπὸ τῷ μουσηγέτῃ θεῷ, τροφῆς τε καὶ παιδείας μεταλαγχάνειν. ἔνθα δὴ τοῖς καλλίστοις ἤθεσι παιδαγωγούμενος τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς ἐπεκτήσατο, προσεθιζόμενος φιλεῖν τε ἃ ἔδει πράττειν, καὶ ἀποστρέφεσθαι, τὰ μὴ τοιαῦτα· τηνικαῦτα δὲ σαφῶς καὶ τὸ θεοφιλὲς συγγενὲς πολὺ ἔχων ἐδείκνυτο. κάμνοντι γὰρ αὐτῷ τὸ σῶμα ὑπὸ νόσου, καὶ χαλεπῶς ἤδη καὶ ἀνιάτως διακειμένου, παρέσῃ τῇ κλίνῃ ὑπερφαινόμενος παῖς,

ὃς

ὃς ἐδόκει νέ@ κομιδῇ, καὶ ὡραί@ ἰδεῖν εἰκάσαι δ' ἦν αὐτὸν εἶναι τὸν Τελεσφόρον, καὶ πρὶν τὸ ὄνομα εἰπεῖν· εἰπὼν δὲ ὅμως ὅστις εἴη, καὶ τὸ ὄνομα ἐπιφθεγξάμενος, καὶ τῆς κεφαλῆς ἁψάμενος· αὐτῷ γάρ πω καὶ εἰσήκειτο προσκεφαλαίῳ ἐπαναπαυόμενος· ὑγιῆ ἐξαίφνης ἐκ νόμου νῦ@ ἀπέλεσε· καὶ ὅτως ἀφανὴς αὐτῷ ἐγένετο. τοῦτο μὲν οὕτω θεῖον τότε καὶ θεοφιλὲς τῷ μειρακίῳ ὑπῆρχθη. ἐπ' ὀλίγον δὲ ἐν Λυκίᾳ φοιτήσας γραμματικῷ, ἀπῆρεν εἰς τὴν πρὸς Αἰγύπτῳ Ἀλεξάνδρειαν, ἐπαγόμενος ἤδη καὶ αὐτῆς περὶ τὸ ἦθος ἀρετῆς ἰδιώματα, οἷς δὴ καὶ τὰς ἐκεῖσε διδασκάλους εἵλε. Λεωνᾶς γοῦν ὁ σοφιστὴς, Ἴσαυρ@ οἶμαι τὸ γέν@, καὶ εὐδοκιμῶν ἐν τῷ πλήθει τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμοτέχνων, οὐ μόνον αὐτῷ λόγον τῶν ἑαυτοῦ ἐκοινώνησεν, ἀλλὰ καὶ σωίοικον ἔχειν ἠξίωσε, καὶ σιωδιαιτᾶσθαι γυναικὶ καὶ τέκνοις παρεσκεύασεν, οἷα παῖδα αὐτῷ γνήσιον καὶ τοῦτον γενόμενον. γνώριμον δὲ αὐτὸν ἐποίει καὶ τοῖς τὰς ἡνίκας ἔχουσι τῆς Αἰγύπτου· οἱ δὴ καὶ αὐτοὶ ἀγασθέντες τοῦ νέου τὴν φυσικὴν ὀξύτητα, καὶ τὴν τοῦ ἤθους καλοκαγαθίαν ἐν τοῖς φιλτάτοις ἔτατον. ἐφοίτησε δὲ καὶ εἰς γραμματικοῦ Ὡρίων@· ὃς ἦν ἐκ τοῦ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερατικοῦ γένους καταγόμενος, καὶ μέτριος τὰ τῆς τέχνης ἐπεσκεμμένος ἄτως, ὥστε καὶ συγγράμματα ἑαυτοῦ ἴδια ἐκπονῆσαι, καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτὸν χρήσιμα καταλιπεῖν. ἐπλησίασε δὲ καὶ ῥωμαϊκῶν διδασκαλείων διατριβαῖς, καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὴν ἐπίδοσιν καὶ περὶ τοὺς τοιούτους ἔσχε λόγους. καὶ γὰρ ἤγετο τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἐπίτηδευμα, ἐφ' ᾧ δὴ ἐκεῖνος σφόδρα ὀνομαστὸς ἐγεγόνει, τὴν δικανικὴν ἐν τῇ βασιλίδι πόλει δεόντως μετακειρισάμενος. μάλιστα δὲ ἐδόκει νέος ὢν χαίρειν τότε ῥητορικῇ, ἄγευς@ ἔτι ὢν λόγων φιλοσόφων· καὶ πάνυ ἠδοκίμει ἐπ' αὐτῇ· καὶ θαῦμα ἑαυτοῦ πολὺ παρεῖχε, τοῖς

qui admodum juvenis, & aſpectu pulcher videbatur, ut vel antequã nomen diceret, exiſtimari poſſet eſſe Teleſphorũ: ſe tamen prodens quiſnam eſſet, nomenq; pronuncians, attacto capite (ſtabat enim, caput in illius cervical reclinãs) confeſtim ſanitatem reſtituit ægrotanti, atq; ita ſimul evanuit. Hoc ergo divinum, eaq; divina benevolentia, tum ſic puero exhibebatur. Brevi ſpacio temporis cùm in Lycia dediſſet operã Grãmatico, profectus Alexandriã Ægypti, ſecum ſingulares morũ virtutes attulit, quibus etiam eius loci magiſtros ad ſe diligendũ permovebat. Quamobrẽ Leonãs Rhetor Iſaurus, opinor, genere, inter complures, qui tum erant Alexandriæ, ſuæ profeſsionis clarus, non tantũ ſuorũ ſtudiorũ fecit participem; ſed etiã domeſticum habere dignatus eſt, curavitq;, ut cibum una cum uxore liberiſq; caperet, non aliter, quàm ſi ipſe quoq; ſibi verus filius extitiſſet. Perfecit autẽ, ut principibus in Ægypto viris innoteſceret, qui mirificè delectati adoleſcentis acumine ingenij, & morũ elegantia, atq; integritate, eum inter amiciſsimos habuerunt. Eruditus eſt etiã ab Orione Grammatico, cujus fuerant majores apud Ægyptios ſacerdotali functi munere, quiq; tantũ in artis cognitione profecerat, ut ipſe libros elaboraret, poſteriſq; non ſine fructu relinqueret. Romanorũ quoque præceptorum ſcholas adijt, magnoſq; fecit exiguo tempore in ea lingua progreſſus. Etenim principio deductus eſt ad ſtudium patris, in quo ille ſummopere claruit, cum ex officio ſtudiũ juris tractaret in urbe regia. Vehementer autem arte dicendi delectari, cùm eſſet adoleſcens, videbatur, cùm nondum ſcripta Philoſophorũ attigiſſet, & magnam ex ea gloriam adeptus eſt, ſummamq;

mamq; ſui admirationē præbuit condiſcipulis ac magiſtris, & propter ſermonis elegantiam, atq; in percipiendo celeritatem, & quod magis præceptoris habitū atq; induſtriam, quā diſcipuli præ ſe ferret. Dumq; adhuc ſcholam frequentaret, Rhetor Leonâs eum ſibi itineris comitem adjunxit, profecturus Byzantium. quam ipſe profectionē ſuſcipiebat, ut gratificaretur amico Theodoro, qui tum Alexandriæ præfectus erat, viro urbano, & magnifico, & amanti philoſophiæ. Ille verò quamvis adoleſcens, hoc alacrius præceptorem ſequebatur, ne ſua ſtudia interrumpere cogeretur. Sed, ut verius dicam, bona quæpiā fortuna illū reduxit ad ſuæ nativitatis principiū. Tū n. reverſum Dea ad philoſophiā adhortata eſt, ut Atheniēſium quoq, ſcholas inviſeret. Reverſus autē prius Alexandriā, Rhetorica, cæteriſq;, quib. ante ſtuduerat, valere juſsis, ſeſe, qui tum ibi erant, philoſophorum ſermonibus dedidit. Frequentabat ex Ariſtotelicis Olympiodorū Philoſophū clariſsimum. in diſciplinis autē Mathematicis ſe Heroni permittebat, viro religioſo, & qui rationū illarū, quibus eas tradi conveniret, erat peritiſsimus. adeò verò etiam hi viri adoleſcentis moribus delectati ſunt, ut Olympiodorus ſuam filiolam, quæ erat ipſa quoq; literis inſtituta, illi deſpondere voluerit, & Hero omnem ei ſuam religionē committeret, atq; aſſiduū ſibi convictorē aſciſceret. Cùm autē Olympiodorū audiviſſet, virū magna facultate dicendi præditū, & propter ſuam in dicendo celeritatē & gravitatē rerū, de quibus ageret, à paucisſimis auditorib. intelligeretur, exiens dimiſſa multitudine, omnia, quæ dicta fuerant, ſuis conſodalibus ad verbū penè referebat, cùm eſsēt plurima, ut quidā condiſcipulorū mihi dicebat. Ulpia

τε συμφοιτῶσιν ἑταίροις, καὶ αὐλοῖς τοῖς διδασκάλοις, ἐπί τε τῷ καλῶς λέγειν, καὶ ἐπὶ τῷ ῥᾳδίως ἐκμανθάνειν, καὶ ἔτι τῷ διδασκάλῳ μᾶλλον ἢ μαθητῇ ἔξιν καὶ μελέτην ἔχειν. ἔτι δὲ φοιτῶντα αὐτὸν Λεωνᾶς ὁ σοφιστὴς σωνεκδημεῖν ἑαυτῷ παρασκευάζει τὴν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἀποδημίαν, ἣν καὶ αὐτὸς ἐποιεῖτο φίλῳ χαριζόμενος Θεοδώρῳ, τῶτῆς Ἀλεξανδρείας τότε ἄρχοντι, ἀνδρὶ ἀστείῳ, καὶ μεγαλοπρεπεῖ, καὶ φιλοσοφίας ἐραστῇ. ὁ δὲ νέος ὢν προθυμότερον εἵπετο τῷ διδασκάλῳ, ἵνα μὴ αὐτῷ τὰ τῶν λόγων παραποδίζοιτο. τὸ δὲ ἀληθέστερον εἰπεῖν, τύχη τις αὐτὸν ἀγαθὴ ἐπανῆγεν αὖθις ἐπὶ τὴν τῆς γενέσεως αἰτίαν. τότε γὰρ αὐτὸν ἐλθόντα προὔτρεψεν ἡ θεὸς εἰς φιλοσοφίαν ἰδεῖν, καὶ τὰς Ἀθήνησι διατριβάς. ἐπανελθὼν δὲ πρότερον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ῥητορικῇ καὶ τοῖς ἄλλοις περὶ ἃ πρώην ἐσπούδαζε χαίρειν εἰπών, τὰς τῶν ἐκεῖ φιλοσόφων μελεδωνὰς ὠνοῦσιας. καὶ φοιτᾷ μὲν ἐπὶ Ἀριστοτελικοῖς παρ' Ὀλυμπιόδωρον τὸν φιλόσοφον, ὃν κλέος εὐρὺ ἐπὶ δὲ μαθήμασιν, Ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν, ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ τελείαν παρασκευὴν ἐσχηκότι τῶν καλὰ παίδευσιν ὁδῶν· τοσοῦτον δὲ καὶ οὗτοι οἱ ἄνδρες τὸ ἦθος τοῦ μειρακίου ἠγάσθησαν, ὥστε τὸν μὲν Ὀλυμπιόδωρον θυγάτριον ἔχοντα, ἠγμένον καὶ αὐτὸ φιλοσόφως, ἐκβληθῆναι αὐτῷ καλεγυήσαι. τὸν δὲ Ἥρωνα θαρρῆσαι αὐτῷ τὸν τρόπον ἅπαντα τῆς ἑαυτοῦ θεοσεβείας, καὶ ὁμοέσιον συνεχῶς ποιεῖσθαι. Ὀλυμπιόδωρος δὲ ἀκροώμενος ἀνδρὸς δυναλῶς λέγειν, καὶ διὰ τὴν περὶ τοῦτο εὐκολίαν καὶ ἐνπρέπειαν ὀλίγοις τῶν ἀκροατῶν ὄντος ἐφικτῶ, ἐξιὼν αὐτὸς μετὰ τὴν σωσίαν, ἅπαντα πρὸς τοὺς ἑταίρους τὰ τῶν πράξεων ἀπεμνημόνευσεν ἐπ' αὐτῶν λέξεων, ὡς λείσα ὄντα, ὥς μοι τις εἶπε τῶν συμφοιτητῶν. Οὐλπια-

νὸς

νὸς ὁ Γαζαῖος, ἀνὴρ καὶ ὅτ' τὴν ζωὴν ἱκανῶς Φιλοσοφήσας, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ Ἀριστοτέλους λογικὰ συγγράμματα ῥᾷσα ἐξεμάνθανε, καί τοι χαλεπὰ ὄντα τοῖς ἐντυγχάνουσι, καὶ πρὸς μόνην ψιλὴν ἀνάγνωσιν. τούτοις οὖν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συσχολάσας, καὶ καθόσοι αὐτοὶ δυνάμεως εἶχον τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἀπονάμενος, ἐπειδὴ ἐν τῇ σωναναγνώσει τινὸς ἔδοξεν αὐτῷ ἤκετι ἀξίως τῆς τοῦ Φιλοσόφου διανοίας φέρεσθαι ἐν ταῖς ἐξηγήσεσιν, ὑπεριδὼν ἐκείνων τῶν διδασκαλείων, ἅμα δὲ καὶ μεμνημένος τῆς ἐν τῷ Βυζαντίῳ θείας ὄψεως, καὶ παρακελεύσεως, ἐπὶ τὰς Ἀθήνας ἀνήγετο σὺν πομπῇ τινι πάνυ τῶν λογίων καὶ τῶν Φιλοσοφίας ἐφόρων θεῶν τε καὶ δαιμόνων ἀγαθῶν. ἵνα γὰρ ἀνόθευτος ἔτι καὶ εἰλικρινὴς σώζηται ἡ Πλάτωνος διαδοχή, ἄγουσιν αὐτὸν οἱ θεοὶ πρὸς τὴν τῆς Φιλοσοφίας ἔφορον, ὡς ἐναργῶς ἐδήλωσε καὶ τὰ προοίμια αὐτοῦ τῆς ἐπιδημίας, καὶ οἱ γενόμενοι θεῖοι ὄντως σύμβολοι προμηνύοντες αὐτῷ σαφῶς τὸν ἀπὸ τοῦ πατρὸς κλῆρον, καὶ τὴν ἄνωθεν ἐσομένην ψῆφον τῆς διαδοχῆς. ὡς γὰρ εἰς τὸν Πειραιᾶ κατῆρε, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει καὶ ἐμηνύθη τοῦτο, Νικόλαος ὁ ὕστερον μὲν περιφανὴς ἐπὶ τῇ σοφιστικῇ γενόμενος· τηνικαῦτα δὲ σχολάζων τοῖς ἐν Ἀθήναις διδασκάλοις, κατέβη εἰς τὸν λιμένα, ὡς πρὸς γνώριμον, ὑποδεξόμενός τε αὐτὸν καὶ ξεναγήσων ὡς πολίτην. Λύκιος γὰρ καὶ ὁ Νικόλαος. ἦγεν δὴ αὐτὸν ἐπὶ τὴν πόλιν. ὁ δὲ ἐκ τοῦ βαδίζειν κόπου ἤσθετο καὶ τὴν ὁδὸν, καὶ περὶ τὸ Σωκράτειον, οὔπω εἰδὼς οὐδ' ἀκηκοὼς, ὅτι Σωκράτους αὐτοῦ που ἐγίγνοντο τιμαί, ἠξίου δὴ τὸν Νικόλαον ἐπιμένειν τε αὐτόθι βραχὺ, καὶ καθέζεσθαι. ἅμα δὲ καὶ εἰ ἔχοι πόθεν ὕδωρ αὐτῷ πορίσασθαι. καὶ γὰρ δίψει πολλῷ, ὡς ἔλεγε, καὶ εἶχε. ὁ δὲ ἑτοίμως αὐτῷ, καὶ τοῦτο οὐκ ἀλλαχόθεν πόθεν, ἐξ αὐτοῦ δὲ

nus Gazæus, qui non minimam ipse quoque suæ vitæ partem in philosophia consumpsit. Quin etiam Aristotelis de arte disserendi scripta magna facilitate perdidicit, quantumvis aggredientibus ea, vel ad nudam tantum lectionem, difficilia. His itaque cùm Alexandriæ daret operam, & in ijs, quæ quidem præstare poterant, illorũ familiaritate frueretur, postquam in auctoris cujusdam lectione, quàm una conferebant, visi sunt illi non pro dignitate philosophi mentem interpretari, contemptis ijs gymnasijs, & simul memor illius visi, quod Byzantij divinitus contigisset, & exhortationis, Athenas contendebat, comitatus eloquentiæ & philosophiæ præsidibus Dijs, bonisque genijs. Ut enim germana, & integra successio Platonis conservaretur, deducitur à Dijs ad philosophiæ præsidem, ut manifestè declararunt ipsius adventus initia, & omina divinitus excitata, quæ apertè illi præsagiebant illud munus à patre (i. à deo) & hoc cœlitus futurum suffragium successionis. Nam ut ad Piræum appulit, idque civibus esset nunciatum, Nicolaus, qui post in arte dicendi floruit, tum verò studebat apud Athenienſium magistros, descendit ad littus tanquam ad notum aliquem, excepturus illum, & hospitio, velut civem recepturus, erat enim NICOLAUS quoque Lycius, itaque deduxit ad civitatem. Ille verò, cum ex itinere lassitudinem sentiret, ad sacellum Socratis, cùm nondum sciret, nec audivisset, quod aliquo eo in loco Socrates coleretur, rogavit Nicolaum maneret ibi paulisper atque consideret, & si posset alicunde, aquam sibi ministraret: laborabat enim, ut dicebat, magna siti. statim ille, idque non aliunde, quàm ex eo ipso con-

consecrato loco curabat adferri, neq; enim procul aberat fons statuæ Socratis. Bibenti tum ei, Nicolaus, idque tum primum considerans, omen hoc est, inquit, quod in sacello Socratis consederis, & inde primam aquam Atticam biberis; tum ille consurgens atq; exhibita reverentia, ad civitatem pergebat. Cum jam ad arcem perveniſſet, janitor adfuit ad introitū, repagula foribus obditurus, ut etiam ad illum diceret (ipsius autē hominis verba referam) certè nisi veniſſes, clausiſſem. Et quod potuit omen esse manifestius, quodque minus Pollete, vel Melampode, vel similibus egeat interpretibus? Sed hîc quoque despiciens Rhetorum scholas, quamvis ab ijs admodum expeteretur: ac si ob eam ipsam causam veniſſet, incidit in principem Philosophorum Syrianum Philoxeni filium. Erat simul in eo congressu Lachares vir multum in philosophia versatus, & in ea studiorum hujus Philosophi socius, in eloquentia verò, tanta erat admiratione, quanta Homerus in arte poëtica. ille igitur, ut dixi, simul aderat. Iam erat autem crepusculum vespertinum, dumque inter se loquerentur, sol occidebat. luna verò ab interlunio primùm apparere cœperat. quare salutato hospite, tanquam juniorem conabantur à se dimittere, quo videlicet esset integrum, ut ipsi seorsim deam adorarent. At ille non longo spacio progressus, conspicatus ipse quoque ex eadem domo lunam apparere, depositis ibi, quæ habebat, calceamentis, illis inspectantibus, Deam salutabat. Hîc Lachares vehementer admiratus adolescentis fidentiam, alloquens Philosophū Syrianū,

ἐκείνου τοῦ ἱεροῦ χωρίου ἐποίει φέρεσθαι. ἀδὲ γὰρ πόρρω ἦν ἡ πηγὴ τῆς Σωκράτους σύλης. πίονλι δὲ αὐλῶ σύμβολον ὁ Νικόλαος, τότε πρῶτον ἐπισήσας εἶπεν, ὡς τῷ Σωκρατείῳ εἴη ἐνιδρυθείς, καὶ πρῶτον ἐκεῖθεν Ἀττικὸν ὕδωρ πιών. ὁ δὲ ἐξαναστὰς καὶ προσκυνήσας, ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπορεύετο. ἀναβάντι δὲ αὐλῷ καὶ εἰς τὴν ἄκραν, περιτυγχάνει ὁ θυρωρὸς πρὸς τῇ εἰσόδῳ, ἤδη τὰς κλεῖς ἐπιτιθέναι μέλλων ταῖς θύραις, ὥστε καὶ εἰπεῖν πρὸς αὐλον, ἐπ' αὐλῶν δὲ ἐρῶ τῶν τοῦ ἀνθρώπου ῥημάτων, ἀληθῶς εἰ μὴ ἦλθες, ἔκλεισον. καὶ τίς ἂν ἐγένετο σύμβολος τούτου σαφέστερος, καὶ οὐδὲ Πόλλης, ἢ Μελάμποδος, ἢ τῶν ὁμοίων εἰς κρίσιν δέομενος. ὑπερφρονήσας δὲ κἀνταῦθα τῶν ῥητορικῶν διατριβῶν, καί τοι περιμάχητος τοῖς ῥητορικοῖς γενόμενος, ὡς δὴ καὶ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἥκων ἐντυγχάνει πρώτῳ τῶν Φιλοσόφων Συριανῷ τῷ Φιλοξένου. παρῆν δὲ τῇ συνουσίᾳ καὶ Λυχάρης ἀνὴρ διακορὴς μὲν γενόμενος καὶ τῶν Φιλοσόφων λόγων, καὶ συμφοιτητὴς ἐν τούτοις αὐτοῦ τοῦ Φιλοσόφου. ἐπὶ σοφιστικῇ δὲ τοσοῦτον ἑαυτοῦ θαυμαστὸν εἰσῆρας, ὅσον ὅμηρος ἐπὶ ποιητικῇ. παρῆν οὖν, ὡς ἔφην, καὶ ὅτος. καιρὸς δὲ ἔτυχεν ὢν ὁ τῆς δείλης ὀψίας. ἤδη γοῦν αὐτῶν διαλεγομένων ἐν δυσμοῖς μὲν ἦλιος ἐγίγνετο· σελήνη δὲ ἀπὸ συνόδου πρῶτον ἐφαίνετο. ἀποστέμπειν οὖν ἐπειρῶντο προσεικάζοντες τὸν ξένον ὡς νέον. ἵνα δὴ σχολὴν ἔσχοιεν, αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν προσκυνεῖν τὴν θεόν. ὁ δὲ ὀλίγον προελθὼν, καὶ θεασάμενος καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου φαινομένην τὴν σελήνην, ὑπολυσάμενος αὐτόθι ἃ ἦν αὐτῷ ὑποδήματα ὁρῶντων ἐκείνων τὴν θεὸν ἠσπάζετο. ἐνταῦθα δὴ ὁ Λαχάρης ἐκπλαγεὶς τοῦ μειρακίου τὴν παῤῥησίαν, πρὸς τὸν Φιλόσοφον εἶπε Συριανὸν,

Τοῦτο ἐκεῖνο τὸ Πλάτωνι δαιμονίως εἰρημένον ἐπὶ τῶν μεγάλων Φύσεων. ὅτῳ γὰρ ἔφη, ἢ μέγα ἀγαθὸν ἔσαι, ἢγε τούτῳ ἐναντίον. καὶ τοιαῦτα μὲν, ὡς ὀλίγα ἐκ πολλῶν εἰπεῖν, ἐγένετο τὸ Φιλοσόφῳ θεόθεν τὰ σημεῖα, ἄρτι ἐπιδημήσαντι ταῖς Ἀθήναις. παραλαβὼν δὲ αὐτὸν ὁ Συριανὸς, προσάγει τῷ μεγάλῳ Πλουτάρχῳ τῷ Νεσορίου. ὁ δὲ νέον μὲν ἰδὼν, καὶ οὐδὲ ὅλον εἰκοσὸν ἔτῳ ἄγοντα· ἀκούσας δὲ αὐτοῦ τὴν αἵρεσιν, καὶ τὴν πολλὴν ἔφεσιν τοῦ ἐν Φιλοσοφίᾳ βίου, σφόδρα ἤσθη ἐπ' αὐτῷ, ὥσε καὶ ἑτοίμως ἐπιδοῦναι αὐτῷ τῶν Φιλοσόφως διατριβῶν καὶ ταῦτα κωλυόμενῳ ὑπὸ τῆς ἡλικίας. μάλα γὰρ ἦν ἤδη πρεσβύτης. ἀναγινώσκει ἂν παρὰ τούτῳ Ἀριστοτέλους μὲν τὰ περὶ ψυχῆς, Πλάτωνῳ δὲ τὸν Φαίδωνα. προὔτρεπε δὲ αὐτὸν ὁ μέγας καὶ ἀπογράφεσθαι τὰ λεγόμενα, τῇ Φιλοτιμίᾳ τῷ νέῳ ὀργάνῳ χρώμενῳ. καὶ Φάσκων ὅτι συμπληρωθέντων αὐτῷ τῶν σχολίων ἔσαι καὶ Πρόκλου ὑπομνήματα φερόμενα εἰς τὸν Φαίδωνα. καὶ ἄλλως δὲ ἔχαιρε τῷ νεανίσκῳ πεῖραν αὐτοῦ λαβὼν τῆς πρὸς τὰ καλὰ ἐπιτηδειότητος, καὶ τέκνον αὐτὸν συνεχῶς ἀπεκάλει, καὶ ὁμοέσιον ἐποιεῖτο. καὶ ἐπειδὴ ἑώρα αὐτὸν πρὸς τὴν ἀποχὴν τῶν ἐμψύχων καρτερικῶς ἔχοντα, παρεκάλει, μηδὲ τούτων πάντη ἀπέχεσθαι, ὅπως ἂν καὶ τὸ σῶμα ὑπηρετοῦν ἔχοι ταῖς ψυχικαῖς ἐνεργείαις· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τῷ Φιλοσόφῳ Συριανῷ περὶ τῆς διαίτης τοῦ νέου παρεκελεύετο. ὁ δὲ πρὸς τὸν πρεσβύτην ἔλεγεν, ὡς διεμνημόνευε πρὸς ἡμᾶς ἡ θεία κεφαλή. ὅτι ἔασον αὐτὸν μαθεῖν, ὅσα βούλομαι, ἐγκρατῶς διαιτώμενον. καὶ τότε, εἰ θέλοι, ἀποθάνῃ. οὕτω διὰ πάντων ἐκήδοντο αὐτοῦ οἱ διδάσκαλοι. δύο δὲ μόνα σχεδὸν ἔτη ἐπεβίω αὐτῷ ἐπιδημήσαντι ὁ πρεσβύτης.

hoc eſt illud, inquit, quod diuinè dixit Plato, de magnis ingenijs. Hic, inquit, aut magnum dabit bonum, aut quod eſt ei contrarium. Atque talia quidem, ut de multis pauca referam, Philoſopho ſigna diuinitus contigerunt cùm primùm Athenas veniſſet. Syrianus autem illum deducit ad magnum Plutarchum Neſtorij filium: qui cùm vidiſſet adoleſcentem nondum annos viginti natum, audiviſſetque illius amorem, ac deſiderium philoſophicæ vitæ, magnopere illi placuit, ſic ut eum continuò ſtudij philoſophici participem fecerit, quamvis ætate penè prohiberetur. erat enim jam valde ſenex. Prælegit igitur huic Ariſtotelis quidem de anima commentarium, Platonis autem Phœdonem. hortatuſque eſt eum Magnus, ut ea conſcriberet, quæ dicerentur, uſus adoleſcentis ambitione, tanquam inſtrumento; cùm diceret, ſi quidem ea ſcholia abſolviſſet, futurum ut etiam Procli commentaria in Phœdonem ferrentur. Et cùm adoleſcentem aliâs plurimùm amaret, quòd ejus ad optima quæque ſtudium cognoviſſet, tum etiam filium vocitabat, ac domeſticum habuit. Ut autẽ perquam temperantem vidit ab animalibus, hortatus eſt, ne ab ijs in univerſum abſtineret, quo etiam corpus functiones naturales obire poſſet. Idem quoque Syriano de ratione victus adoleſcentis commendabat. At ille ſeni reſpondit, ut nobis retulit divinum illud caput [*ſcilicet Proclus.*] Sive illum diſcere, quæ volo, cum ea frugalitate, ac tum, ſi voluerit, moriatur. Tantam habuerũt ejus in omnibus rebus magiſtri curam. Senex autem circiter biennium poſt illius adventum vixit,

&

& moriens adoleſcentẽ ſuo ſucceſſori Syriano commendavit, quemadmodum & Archiadam nepotem ſuum. Ille verò, cùm eum ſuſcepiſſet, non tantum in literis multùm juvit; ſed etiam domeſticum, quod ad cætera, & vitæ philoſophicæ ſocium ſibi aſcivit, cùm eum talem inveniſſet, qualẽ jam diu quæſiſſet auditorem, & ſucceſſorem, & qui plurimis literis, humanis diviniſque percipiendis aptus eſſet. Itaque breviore quàm bienni ſpacio, omnia Ariſtotelis opera unà cum eo perlegebat, Logica, Ethica, Politica, Phyſica, itemque cientiam Theologicam. In his verò ſatis inſtitutum, ut quibuſdam tyrocinijs, parviſque myſterijs, ad ipſam Platonis deduxit ſacram diſciplinam, & ordine id quidem, neque, quod ajunt, tranſcendenti pede. utque ſpectaret apud eum vera myſteria curavit, animi non caliginoſis oculis, & mentis integra, & ab omni labe puriſsima ſpeculatione. Atque ille quidem die noctuque, vigilijs, exercitationi, ac ſtudio incumbens, cùm ea quæ dicerentur, compendiosè adhibito ſuo judicio conſcriberet, tantum exiguo tempore profecit, ut annum agens vigeſimũ octavũ, cum alia multa conſcripſerit, tum illa in Timæum verè concinna & eruditionis plena commentaria. Ex ejuſmodi verò inſtitutione, mores quoque magis ornabantur, cum ut ſcientia, ſic etiam virtutibus proficeret. Civiles etiam virtutes aſſequebatur ex Ariſtotelis libris Politicis, & Platonis de legibus, & de Rep. Sed ne in his contemplando tantum verſari, nihil autem videretur operis aggredi, poſtquã ipſe Remp. tractare impediebatur, quod in majoribus occupatus eſſet, adhortabatur ad eã virũ religioſum Archiadã, ſimul inſtituens, & exκαὶ τελευτῶν τῷ διαδόχῳ Συριανῷ τὸν νέον συνίςη, οἷα καὶ τὸν ἔγγονον Ἀρχιάδαν. ὁ δὲ παραλαβὼν αὐλὸν, ὃ μόνον ἔτι περὶ τὰς λόγους μειζόνως ὠΦέλει, ἀλλὰ καὶ συνοικον τῶ λοιπῶ, καὶ τοῦ ΦιλοσόΦου βίου κοινωνὸν εἶχεν, τοιοῦτον αὐλὸν ἐυρὼν οἷον πάλαι ἐζήτει ἀκροατὴν ἔχειν καὶ διάδοχον, δεκτικὸν ὄντα τῶν ἐκείνῳ παμπόλλων μαθημάτων καὶ θείων δογμάτων. ἐν ἔτεσι γοῦν ὅτε δύο ὅλοις πάσας αὐτῷ τὰς Ἀριστοτέλους συνανέγνω πραγματείας, λογικὰς, ἠθικὰς, πολιτικὰς, Φυσικὰς, καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας θεολογικὴν ἐπιςήμην. ἀχθέντα δὲ διὰ τούτων ἱκανῶς ὥσερ διά τινων προτελείων καὶ μικρῶν μυηρίων, εἰς τὴν Πλάτωνος ἦγεν μυσαγωγίαν, ἐν τάξει καὶ οὐχ ὑπερβάθμιον πόδα κατὰ τὸ λόγιον τείνοντα. καὶ τὰς παρ' ἐκείνῳ θείας ὄντως τελετὰς ἐποπτεύειν ἐποίει, τοῖς τῆς ψυχῆς ἀνεπιβολώτοις ὄμμασι, καὶ τῇ τοῦ νοῦ ἀχράντῳ περιωπῇ· ὁ δὲ ἀγρύπνῳ τε τῇ ἀσκήσει καὶ ἐπιμελείᾳ χρώμενος, νύκτωρ τε καὶ μεθ' * ἡμέραν, καὶ τὰ λεγόμενα σωποπτικῶς καὶ μετ' ἐπικρίσεως ἀπογραΦόμενος, τοσοῦτον ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ ἐπιδίδου, ὥςε ὄγδοον καὶ εἰκοςὸν ἔτος ἄγων, ἄλλα τε πολλὰ συνέγραψε, καὶ τὰ εἰς Τίμαιον γλαΦυρὰ ὄντως, καὶ ἐπιςήμης γέμοντα ὑπομνήματα. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς τὸ ἦθος ἐπὶ μᾶλλον ἐκοσμεῖτο, μετ' ἐπιςήμης τὰς ἀρετὰς ἀνειληΦώς· καὶ δὴ καὶ τὰς πολιτικὰς προσελάμβανεν, ἔκ τε τῶν Ἀριστοτέλους πολιτικῶν συγγραμμάτων, καὶ τῶν παρὰ τῷ Πλάτωνι νόμων τε καὶ πολιτειῶν. ἵνα δὲ μηδὲ ἐν τούτοις δοκῇ λόγος εἶναι μονον, ἔργου δὲ μηδενὸς ἀνθάπτεσθαι, ἐπειδὴ πράττειν αὐτὸς ἐκωλύετο τὰ πολιτικὰ, διὰ τὸ κῆ περὶ μείζονα ἠσχολῆσθαι, Ἀρχιάδαν τὸν τοῖς θεοῖς Φίλον ἐπὶ τοῦτο παρεκάλει. ἅμα τε ἐκεῖνον διδάσκων, κῆ ὑΦηγούμε-

* ἡμέραν, καὶ τὰ λ. μεθ' ἡμέρας.

γούμενος αὐτῷ τὰς πολιτικὰς ἀρετὰς, καὶ τὰς μεθόδους. καὶ ὥσπερ οἱ τοῖς θέουσι παρακελευόμενοι, ὅλης τε τῆς ἑαυτοῦ πόλεως προῖσασθαι κοινῇ προῃρεῖτο, καὶ ἕκαστον ἰδίᾳ εὐεργετεῖν κατὰ πᾶν εἶδος ἀρετῆς. διαφερόντως δὲ τῆς δικαιοσύνης· καὶ ἔργῳ δὲ ζῆλόν τινα αὐτῷ ἐνέτικτεν, ἐλευθεριότητα τὴν περὶ τὰ χρήματα, καὶ μεγαλοπρέπειαν αὐτῷ ἐνδεικνύμενος, τῷ δωρεῖσθαι, ὁτὲ μὲν φίλοις, ὁτὲ δὲ συγγενέσι, καὶ ξένοις, καὶ ἀστοῖς, καὶ κρείττονα ἑαυτὸν πάντη ἀποφαίνειν τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως, καὶ εἰς ἔργον δὲ δημόσιον οὐ σμικρὰ ἐχαρίσατο. τελευτῶν δὲ, καὶ μετὰ Ἀρχιάδαν ταῖς πόλεσι καταλέλοιπε κτήματα, πατρίδι τε τῇ ἑαυτοῦ, καὶ ταῖς Ἀθήναις· τοιοῦτος δὲ ὁ Φιλαλήθης Ἀρχιάδας οἰκοθέν τε, καὶ ἐκ τῆς τούτου φιλίας ἀπεδείχθη, ὡς καὶ τοὺς ἐφ' ἡμῶν ἀνθρώπους, εἴποτε ἐθέλοιεν μνήμην αὐτοῦ ποιεῖσθαι, οὐκ ἄλλως, ἢ τὸν εὐσεβέστατον Ἀρχιάδαν εὐφήμῳ τῷ στόματι καλεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ ἐνίοτε ὁ φιλόσοφος ἐφήστετο πολιτικῶν βουλευμάτων, τοῖς κοινοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως συλλόγοις παραγινόμενος, καὶ γνώμας ἐμφρόνως εἰσηγούμενος, καὶ ἄρχουσιν ἐντυγχάνων ὑπὲρ δικαίων πραγμάτων, καὶ τούτους οὐ μόνον παρακαλῶν, τρόπον δέ τινα προσαναγκάζων τῇ φιλοσόφῳ παῤῥησίᾳ, τὸ προσῆκον ἑκάστοις ἀπονέμειν. κοινῇ δὲ πάλιν τῆς κοσμιότητος τῶν ἀναγινωσκόντων ἐπεμελεῖτο, καὶ σωφροσύνην ἐποίει πολιτεύεσθαι, ὃ ψιλῷ λόγῳ διδάσκων, ἔργῳ δὲ μᾶλλον διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιτηδεύων, καὶ οἱονεὶ πρότυπωμα σωφροσύνης ὅτι τοῖς ἄλλοις γιγνόμενος. τὸ δὲ δὴ τῆς πολιτικῆς ἀνδρείας εἶδος Ἡράκλειον ὄντως ἐπεδείξατο. ἐν ζάλῃ γὰρ παρελθὼν καὶ τρικυμίᾳ πραγμάτων, καὶ πνευμάτων τυφωνείων ἀντιπνεόντων τῇ ἐν νόμῳ ζωῇ, ἐμβριθῶς

ponens illi politicas virtutes, ac rationes. Et quemadmodum qui currentes incitant: sic eum hortatus est, ut in sua civitate universæ Reipubl. in commune præesset, & in singulos privatim beneficia conferret, secundum omnes virtutes, præcipuè verò justitiam. Et reipsa sui æmulationem in eo excitabat, cùm suam illi liberalitatem circa divitias, & magnificentiam declararet largiendo jam amicis, jam propinquis, & hospitibus, & civibus: & cum se nunquam ab avaritia vinci ostenderet, & ad opera publica non pauca conferret. Moriens autem hæredes Archiadæ substituebat civitates, suam patriam, & Athenas. Archiadas verò tantus amator veri cùm ex domestica suorũ cõsuetudine, tum ex hujus amicitia extitit, ut nostri homines, si quando velint illius mentionem facere, non aliter quàm religiosum Archiadam, celebranti voce nominent. Ipse quoque Philosophus consultationes civiles agitabat cum publicis conventibus, ubi de Republica ageretur, interesset, sententiasque dicebat prudentissimas, & cum principibus de jure conferebat, eosque non hortabatur modo; sed quodammodo ea autoritate philosophica compellabat, ut suum cuique tribuerent. Habebat etiam publicè quandam de moribus Principum curam, utque sobriè imperarent, non tantum oratione; verùm & exemplo suo per omnem vitam docebat, cùm ipse velut exemplar temperantiæ cæteris esset. Civilis autẽ fortitudinis specimẽ prorsus Herculeum edidit. Nam cùm esset in ipsum quasi pelagus & maximas negotiorum tempestates delatus, spirantibus ex adverso integerrimæ vitæ ventis furentibus, graviter

hic

hic vir, & constanter, quantumvis periclitatus, vitam suam traduxit. & cùm esset aliquando violentorũ hominum pernicioſa ſibi, & periculoſa improbitate multùm exercitatus, Athenis relictis, ne fato adverſaretur, iter instituebat in Asiam, idq; non ſine magno ſuo bono. Ut enim ejus quoq; loci antiquiorum rituum, quos adhuc retinuiſſent, non imperitus eſſet, hanc illi Deus profectionis præbuit occaſionem. Nam & ipſe, quæ apud eos eſſent, diligenter cognoſcebat, & illi, ſi quid longi temporis intervallo neglexiſſent, docebantur, Philoſopho nimirum, quæ ad Deos pertinerẽt, accuratius referente. Cumq; hæc omnia faceret, & ſecundum ea viveret, tamen uſque adeò latebat, quantum ne Pythagorei quidem, qui præceptũ hoc authoris ſui λάθε βιώσας inconcuſſum ſervant. Annum verò tantum verſatus in Lydiæ partibus, redijt Athenas providentia Deæ philoſophiæ præſidis. Sic autem in eo fortitudo quoque natura primùm, tum conſuetudine, poſtea doctrina, quæ rerum cauſas explicat, perficiebatur. Item alio modo reipſa, quem haberet uſum in adminiſtranda Republica, declarabat, dum proceribus literas ſcriberet, atq; ita civitates univerſas afficeret beneficio. Hujus mihi teſtes ſunt illi, in quos ea collata fuerũt, tum Athenienſes, tum Argivi, tum alij aliarũ gentium. quin & ſtudia literarum hac ratione plurimũ promovebat, eorũ, qui literas tractabãt, curã ſuſcipiẽs, principeſq; poſcens ſtipendia, & ut cuiq; pro dignitate præmia decernerẽtur, atq; hæc quidem nõ temerè, nec ad gratiã faciebat; ſed eos ipſos, quod erat ſibi magnopere curæ, cogebat, ut in ſua quiſq; profeſſione diligentiſsimè verſaretur, ipſe ſingula eorũ perquirẽs, & expendens. Erat n. omniũ ſatis inſtructus judex. Quòd ſi què negligentius ſuum ſtudiũ tractare com-

ὅτ' ἀνὴρ καὶ ἀσεμφῶς, εἰ καὶ παρακινδυνευτικῶς τὸν βίον διενήξατο. καί ποτε ἐν περισάσι τινῶν γυμνασίων ἐξεταθεὶς ἀπῆρεν ὡς εἶχεν τῶν Ἀθηνῶν, τῇ τοῦ παντὸς περιφορᾷ πειθόμενος, καὶ τὴν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐποιεῖτο πορείαν. καὶ ταύτην δὲ πρὸς ἀγαθοῦ τοῦ μεγίστου. ἵνα γὰρ μηδὲ τῶν ἐκεῖ ἀρχαιοτέρων ἔτι σωζομένων θεσμῶν ἀμύητος ᾖ, πρόφασιν αὐλῷ τὸ δαιμόνιον τῆς ἀποδημίας ταύτην ἐμηχανήσατο. αὐτός τε γὰρ τὰ παρ' ἐκείνοις σαφῶς ἐπεγίνωσκεν. κἀκεῖνοι, ἔτι ὑπὸ τοῦ μακρᾶ χρόνου παρεώρων τῶν δρωμένων, ἐδιδάσκοντο, ὑφηγουμένου τᾷ Φιλοσόφᾳ τὰ τῶν θεῶν ἐντελέστερον. καὶ ταῦτα πάντα δρῶν, καὶ καλὰ ταῦτα ζῶν, τοσοῦτον ἐλάνθανεν, ὅσον οὐδὲ οἱ Πυθαγόρειοι τὸ ΛΑΘΕ ΒΙΩΣΑΣ παράγγελμα τᾷ καθηγεμόνι ἀσάλευτον φυλάττοντες. ἐνιαυτὸν δὲ μόνον περὶ Λυδίαν διατρίψας πάλιν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπανῆλθε προνοίᾳ τῆς Φιλοσόφου Θεοῦ. ὅτῳ μὲν αὐτῷ καὶ τὰ τῆς ἀνδρείας φύσει τε ἐξ ἀρχῆς καὶ ἔθει, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστήμῃ, καὶ τῷ τῆς αἰτίας λογισμῷ κατεσκεῖτο. καὶ τρόπῳ δὲ ἄλλῳ τὴν πολιτικὴν ἕξιν πρακτικῶς ἀπέφηνε τοῖς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἐπιστέλλων, καὶ ὅλας πόλεις ἐκ τούτων εὖ ποιῶν. Μάρτυρες δέ μοι τῶ λόγῳ οἱ εὖ πεπονθότες ἄνθρωποι· νυνὶ μὲν Ἀθηναῖοι, αὖθις δὲ Ἀργεῖοι, καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων ἐθνῶν. ἐνταῦθεν δὲ καὶ τὰ τῶν λογικῶν ἐπιτηδευμάτων ἤυξησεν, αὐτός τε ἐπικαιρῶν τοῖς μετιοῦσι, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἁπάντων σιτηρέσια τέχνῃ τὰς ἄλλας κατ' ἀξίαν ἀπονέμειν ἑκάστῳ τιμάς· καὶ ταῦτα δὲ οὐκ ἀνεξετάστως ἔπραττεν, οὐδὲ κεχαρισμένως. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐκείνους ὑπὲρ ὧν ἔσπευδεν, ἠνάγκαζεν ἐπιμελεῖσθαι σωτόνως τῶν οἰκείων ἐπιτηδευμάτων, ἐρωτῶν καὶ βασανίζων ἕκαστα τῶν παρ' αὐτοῖς. ἱκανὸς γὰρ ἦν περὶ ἁπάντων κριτής. εἰ δέ τινα ῥᾳθυμότερον περὶ τὸ ἑαυτοῦ ἐπάγγελμα

ἤυρισκεν, ἐπελίμα σ φοδρότερον· ὥσε καὶ δοκεῖν θυμοειδέσ αλ Θ εἶναι, κ ἄγαν φιλότιμος, ἐκ τ θέλειν τε ἅμα κ δυνασθαι ἅπαντα κρίνειν ὀρθῶς. καὶ ἦν φιλότιμ Θ· ἀλλὰ τῇ φιλοτιμίᾳ ἔχ, ὡς ἕτεροι, πάθει ἐχρήσαλο· ἐφιλολιμεῖτο δὲ πρὸς μόνην ἀρελὴν καὶ τὸ ἀγαθόν· τάχα δὲ ἂν γένοιλο λι μέγα ἐν ἀνθρώποις ἄνευ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας. ἦν δὲ καὶ θυμοειδής. οὐδὲ τ τοῦτο ἀναιρῶ. ἀλλ' ἅμα καὶ πρᾴος. κ γὰρ ἐπαύελο ῥᾳδίως, καὶ ὀργάκις περισσοφῇ κήρινον ἀπεδείκνυ τὸν θυμόν. ἐν ταυτῷ γὰρ, ὡς εἰπεῖν· ἐπέπλητλε, καὶ ἐπὶ λὸ εὐεργετεῖν αὐλὸς ἐκείνους, καὶ ὑπὲρ αὐλῶν παρακαλεῖν τὰς ἀρχονλας ὑπὸ συμπαθείας ἐφέρελο. εὖ δ' ἔστι μοι κ λοῦλῆς συμπαθείας αὐτ ἴδιον, ἐπὶ νοῦν ἦλθεν· λοσαύλην γὰρ οἶμαι ἐν μηδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπων ἰσορῆσθαι. γάμων λε γὰρ ἢ παίδων κδὲ πολε πεῖραν λαβὼν, διὰ λὸ μηδὲ αὐλὸς ἐλέσθαι· καίλοι πολλῶν προλαθέντων αὐτῷ γάμων γένει τε κ πλούτῳ ὑπερεχόντων, λότων ἁπάντων, ὡς ἔφην, ἐλεύθερ Θ γενόμενος, ὅτως ἐκήδελο τῶν ἑταίρων καὶ φίλων ἁπάντων, καὶ τῶν λότοις προσηκόντων παίδων τε κ γυναικῶν, ὡς κοινός τις πατὴρ, καὶ αἴτιος αὐλοῖς λ εἶναι γενόμεν Θ. παντοδαπῶς γὰρ κ τ ἴδι ἑκάσ ἐπεμελεῖτο· εἰδέ πολέ τις τῶν γνωρίμων νόσῳ καλείχελο, πρῶτον μὲν τὰς θεὰς λιπαρῶς ἱκέτευεν ὑπὲρ αὐλ ἔργοις τε κ ὕμνοις. ἔπειλα τῷ κάμνονλι παρῆν ἐπιμελέσαλα, κ τὰς ἰατρὰς σωῆγεν, ἐπεί γων λὰ ἀπὸ τῆς τέχνης ἀμεληλὶ πράλειν. καί τι καὶ αὐλὸς ἐν τούτοις περιλότερον εἰσηγεῖτο, καὶ πολλὰς ἤδη ἐκ τῶν μεγίσων κινδυνων ὅτως ἐρύσαλο. ὅσον δ' ἦν αὐλ καὶ τὸ περὶ τὰς ἐπιτηδειολέρας τῶν οἰκελῶν φιλάνθρωπον, ἔνεσι τῷ βλομένῳ καλαμαθεῖν ἐκ τῆς διαθήκης τ μακαρίλ ἀνδρός. ἐκ πάντων δὲ μάλισα τῶν γνωρίμων τὸν Ἀρχιάδαν ἐφίλει, κ τὰς ἐκείνῳ γένει προσηκούσας, προηγμένως μὲν διὰ λὴν λ φιλοσόφ πλαλάρχ διαδοχὴν τ γένους· ἔπειλα δὲ κ διὰ τὴν Πυθα-

periſſet, acerrimè reprehendebat: ſic ut etiam vehementiſsimus videretur, & ambitioſiſsimus, eo quod vellet ſimul, & poſſet omnia rectè dijudicare. Et erat ſanè gloriæ cupidus: verum non erat id in eo, ut in pleriſq;, vitiũ, propterea quòd ad bona tantũ reſpiciebat atq; virtutẽ. ac fortaſſe ne fieret quidẽ in hominib. quidquã præclarũ, abſq; hac animi concitatione. Sed & erat vehemens: ne id quidẽ negabo. veruntamẽ erat ſimul etiã lenis, nã facillimè placabatur, & vel momẽto ſuam irã demonſtrabat eſſe ceream. Eodem enim ferè tempore & in reprehendendo, ut ita dicam, totus efferebatur, & ut illis ipſis benefaceret, eorumq; nomine intercederet apud principes animi quadam naturali conjunctione commovebatur, & quaſi ſocietate doloris. Oportunè quidem & hoc illius naturalis conjunctionis animi cum alijs peculiare exemplum in mentem mihi venit. Neque enim arbitror de quoquã hominũ tale fuiſſe relatum. Nam cùm eſſet inexpertus conjugij & liberorum (propterea quod nec deſideraret. cum n. offerrentur complures nobiliſſimę & ditiſſimæ, quas ducere potuiſſet, tamen ab his omnibus, ut dicebam, liber) tanta cura in familiares & omnes amicos, eorumq; uxores & liberos extitit, ac ſi communis aliquis pater, illisq; cauſa naſcendi fuiſſet. Singularem enim cujuſq; etiam vitæ curã gerebat. Nam ſi quando neceſſariorũ aliquis morbo detentus eſſet, primùm quidem Deos enixè pro eo ſupplicabat, cum ſacrificijs, tum etiam hymnis, deinde ægrotanti promptus aderat, convocabat medicos, urgebat, ut ſi quid ab arte profici poſſet, quàm citiſsimè experirentur, ipſe quoque nonnunquam inter medicos ſingulare quippiam proferebat, & ita jam quidem multos ex magnis liberavit periculis. Quanta verò fuerit illius etiam erga ſervos, quibus plurimum uſus erat, humanitas, qui vult, ex teſtamento beati viri poteſt intelligere. Ex omnibus familiaribus inprimis amabat Archiadam, ejuſque cognatos, eo verò potiſſimum nomine, quod genus duceret à Plutarcho Philoſopho. deinde propter Pythagori-

goricã amicitiam, quam cum Archiada constituerat, quum illius & studiorũ socius & præceptor esset. Etenim horũ amicitia multo visa fuit insignior, quàm amicitiarum illæ duæ species rarissimæ, quæ ab antiquis temporib. commemoratæ dunt. Nihil n. volebat Archiadas, quod non vellet etiá Proclus; nec vicissim hic, quod nõ Archiadas. Sed jam virtutis politicæ generibus, quæ sunt veris inferiora, imposito suo fine, inq; amicitia terminatis, ad purificantes virtutes transeamus, diversas a politicis. quamvis illæ quoque in eo versentur, ut animum quodãmodo purgent, &, quoad eius fieri potest, efficiãt, ut quasi solutus ac liber prospiciat humanis rebus, habeatque cum Deo similitudinẽ quãdã, qui finis est optimus animi. Atqui nõ eodẽ modo omnes separant, verũ aliæ magis, aliæ minus. quandoquidem & politicæ sunt quædã purgationes, quæ suos possessores, etiam dum hic manent, exornant, melioresque efficiunt, regentes ac moderantes, & iram, & cupiditatem, & omnes denique affectus, & falsas opiniones tollentes è medio: illæ verò, quæ sunt his superiores, purificantes, in universum separant ab hac corporis massa verè plumbea, & ab hujus mundi reb. efficiunt facilem discessum. quibus etiã ipsis hic Philosophus studuit per omnẽ vitã, qua est in philosophia versatus, cũ & oratione doceret, quales nam essent, quoq; modo parentur homini, & suam ipse maximè vitã ad eas institueret, & ea subinde faceret, quibus animus separatur, noctu & interdiu deprecationib. ac lustrationibus, & alijs usus purificationib. tum ab Orpheo, tum à Chaldæis institutis: & impigrè uno quoq; mense ad mare descẽderet, eodẽ nonnunqã etiã bis aut ter. His autem exercebatur non tantũ in vigore ætatis; sed etiam sub occasum vitæ eamq; perpetuò cõsuetudinẽ, tanquã statuta quædã observabat. Cibi verò

γόρδον Φιλίαν, ἣν πρὸς τὸν Ἀρχιάδαν ἐσπ σαλο, συμΦοιλητὴς αὐλᾶ γενόμεν Θ ἅμα καὶ διδάσκαλΘ. τῶν γὰρ δύο εἰδων καὶ σπανίως ἐν τοῖς ἄνω ἱσορημένων Φιλιῶν ἡ τάτων ἔδοξεν εἶναι σπουδαιολέρα. οὐδὲν γὰρ ἦν Ἀρχιάδας, ὃμὴ ΠρόκλΘ ἐβάλοιτο· ἀὸ ἔμπαλιν ἄτος, ὃμὴ κ Ἀρχιάδας. ἤδη δὲ καὶ τοῖς ωερὶ τῆς ωολιτικῆς αὐλᾶ ἀρελῆς κεΦαλαίοις ἐλάτλοσιν ἅσι τῶν ἀληθῶν ωέρας τὸ οἰκεῖον ἐπιθέντες, καὶ τῇ Φιλίᾳ ἐπισΦραγισάμενοι ἐπὶ τὰς καθαρλικὰς μελίωμεν, ἑτέρας ἅσας ωαρὰ τὰς πολιλικάς. εἰ γὰρ δὴ καὶ ταύταις ἔργον ὑπόκειλαι, λὸ καθαίρειν πῇ τὴν ψυχὴν, κ παρασκευάζειν καθόσον οἷόν λε ἀσχέλως προνοεῖν τῶν ἀνθρωπίνων, ἵνα κ τὴν ὁμοίωσιν ἔχῃ πρὸς τὸν θεὸν, ὅπερ τέλΘ ἐσὶ τὸ ἄρισον τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ὅτον ὅριστον τρόπον πᾶσαι χωρίζουσι· κατὰ τὸ μᾶλλον δὲ ἧττον ἕκασαι· ἐπεὶ κ αἱ πολιλικαὶ καθάρσες τινές εἰσιν, εἰκ μένοντας ἔτι τὰς ἕχουλας ἐνλαῦθα καλακοσμᾶσι, κ ἀμείνους ποιῶσιν, ὁρίζασαι καὶ μελρᾶσαι τὰς τε θυμὰς, κ τὰς ἐπιθυμίας, κ ὅλως τὰ πάθη, κ ψευδεῖς δόξας ἀΦαιρᾶσαι αἱ δέγε ὑπὲρ ταύτας καθαρλικαὶ πάνλη χωρίζουσι καὶ ἀπολύουσι τῶν τῆς γενέσεως ὅλως μολυβδίνων, καὶ Φυγὴν τῶν ἐντεῦθεν ἀκώλυλον ἀπεργάζουλαι, ἃς δὴ καὶ αὐλὰς ὁ ΦιλόσοΦος ἐπελήδευσε παρὰ πάντα τὸν ἐν ΦιλοσοΦίᾳ βίον, ἔν τε τοῖς λόγοις καλῶς ἐκδιδάσκων τίνες τέ εἰσι, κ ὅπως τῷ ἀνθρώπῳ παραγίγνονται καὶ αὐταὶ, καὶ ζῶν μάλισα κατ' αὐτάς. καὶ ταῦτα πράλων ἑκάσοτε ἀΦ' ὧν τὸ χωρίζεσθαι συμβαίνει τῇ ψυχῇ, νύκλωρ λε καὶ μεθ' ἡμέρας ἀπολροπαῖς, κ περιῤῥανληρίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις καθαρμοῖς χρώμενος, ὁτὲ μὲν ὀρΦικοῖς, ὁτὲ δὲ χαλδαικοῖς· ἐπὶ θάλατταν δὲ ἀόκνως ἑκάσε μηνὸς κατιὼν, ἐΘ' ὅτε δὲ δὶς κ τρὶς τᾶ αὐτᾶ. κ ταῦτα δὴ ἀκμωζέσης μόνον αὐτῷ τῆς ἡλικίας διεκαρτέρει, ἀλλὰ καὶ αὐταῖς ἤδη ταῖς δυσμαῖς τᾶ βίε ωροσομιλῶν, ἀπεραλήπτως τὰ τοιαῦτα ἔθη ὡς νόμιμά τινα ἐξεπλήρε. τὰς δὲ ἀπὸ σίτε

ἢ ποτὲ ἀναγκαίας ἡδονὰς ἀπαλλαγὰς πόνων ἐποιεῖτο, ἵνα μὴ ἐνοχλοῖτο ὑπ' αὐλῶν. βραχέα γὰρ ἔστων προσεφέρετο. τὰ πολλὰ δὲ τὴν τῶν ἐμψύχων ἀποχὴν ἠσπάζετο. εἰ δέ ποτε καιρός τις ἰσχυρότερος ἐπὶ τὴν τούτων χρῆσιν ἐκάλει, μόνον ἀπεγεύετο. καὶ τούτων ὁσίας χάριν. τὰς δὲ μητρωακὰς παρὰ Ρωμαίοις, ἢ καὶ πρότερόν ποτε παρὰ Φρυξὶν σπουδαζόμενας ἁγιστείας, ἑκάστου μηνὸς ἤγνευε, καὶ τὰς παρ' Αἰγυπτίοις δὲ ἀποφράδας ἐφύλαττε μᾶλλον, ἢ αὐτοὶ ἐκεῖνοι. καὶ ἰδικώτερον δέ τινας ἐνήστευεν ἡμέρας ἐξ ἐπιφανείας. πᾶσαν γὰρ ἔννην καὶ νέαν τοῦ μηνὸς μηδὲ προδειπνήσας ἠσίτει. ὥσπερ δὴ τὰς νουμηνίας λαμπρῶς ἐπετέλει καὶ ἱεροπρεπῶς. καὶ τὰς παρὰ πᾶσι δὲ, ὡς εἰπεῖν, ἐπισήμους ἑορτὰς κατὰ τὰ πάτρια ἑκάστοις, δρῶν ἐνθέσμως διετέλεσε, καὶ ἃ δὲ ταύτας ὥσπερ ἕτεροι πρόφασιν ἐποιεῖτο ἀναπαύλης τινὸς, ἢ καὶ πληρώσεως τοῦ σώματος, ἐντυχιῶν δὲ ἀγρύπνων καὶ ὑμνῳδίας καὶ τῶν ὁμοίων, δηλοῖ δὲ ἡ τῶν ὕμνων αὐτοῦ πραγματεία, ἃ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις μόνων τιμηθέντων ἐγκώμια περιέχουσα, ἀλλὰ καὶ Μαρναν Γαζαῖον ὑμνοῦσα, καὶ Ἀσκληπιὸν Λεοντοῦχον Ἀσκαλωνίτην, καὶ Θυανδρίτην ἄλλον Ἀραβίοις πολυτίμητον θεὸν, καὶ Ἶσιν τὴν καλὰ τὰς Φίλας ἔτι τιμωμένην, καὶ τοὺς ἄλλους ἁπλῶς ἅπαντας· καὶ γὰρ πρόχειρον ἐκεῖνο εἶχεν ἀεὶ καὶ ἔλεγεν ὁ θεοσεβέστατος ἀνὴρ, ὅτι τὸν φιλόσοφον προσήκει, ἃ μιᾶς τινος πόλεως, ἃ δὲ τῶν παρ' ἑνίοις πατρίων εἶναι θεραπευτὴν· κοινὴ δὲ τοῦ ὅλου κόσμου ἱεροφάντην. καὶ ἅτω μὲν αὐτῷ καθαρίσιως καὶ ἱεροπρεπῶς παρεσκεύασο τὰ τῆς ἐγκρατείας. τὰς δὲ ἀλγηδόνας ἀφήρει, ἢ καὶ προσπίπτουσας ποτὲ πρᾴως ἔφερε, καὶ ἐλάττους ἐποίει τὸ μὴ τὸ ἄριστον ἐν αὐτῷ συμπάσχειν. τὸ δὲ πρὸς ταύτας αὐτοῦ τῆς ψυχῆς παράστημα ἱκανῶς ἐδήλωσεν ἡ τελευταία νόσος· πιεζόμενος ὑπὸ ταύτης καὶ περιωδύνιαις συνεχόμενος ἐκπρᾶσσειν ἐπειρᾶτο τὰς ἀλγηδόνας. παρεκελεύετο ἔν

potuſq; neceſſarijs voluptatibus utebatur, tantū ut morbos evitaret, neq; ab ijs infeſtaretur. erat enim in his multò frugaliſsimus. inprimis ab animalib. abſtinentiā amabat. Quod ſi quādo tempus accidiſſet, quo vehementius, ut ea comederet, invitaretur, tantum deguſtabat, & parcè atq; delibantis more. Sacris autē in honorē matris Deûm à Romanis, vel etiam prius à Phrygib. celebratis ſe purificabat ſingulis menſibus, Ægyptiorūq; nefaſtos dies diligētius obſervabat, quā illi ipſi, ac inſuper certis diebus peculiariter jejunijs vacabat propter aliquas apparitiones. Menſis quoq; ultimo die jejunium, ne pridie quidē cænatus, inſtituebat. Novilunia verò quàm ſplēdidè, quamq; ſanctè celebraverit, & omnium ferè gentiū inſigniora feſta ſecundū cujuſq; patriæ morē ſacrificijs ritè peregerit, & ex his, non ut pleriq;, otij cœperit occaſionem, aut intemperantiæ; ſed precum aſsiduarum, & hymnorū atq; ſimiliū: declarāt ipſius hymni, qui non tantū eorū, quos Græci venerantur, laudes continent; ſed etiā Marnā Gazæū celebrant, & Æſculapiū Leontuchū Aſcalonitem, & Thyandritem alium, quem Deum Arabes magna veneratione proſequūtur, & Iſidem quæ colitur Philis, ac deniq; alios omnes. etenim hoc erat illi valde familiare, ut ſemper diceret religioſiſsimus ille vir, decere Philoſophū non unius cujuſdā civitatis, neq; certarū tantum gentium inſtitutorum ac rituum curā gerere; ſed eſſe in univerſum totius mundi ſacrorum antiſtitem. Sic itaque purus & ſanctus erat, quantum ad temperantiam attinet. Dolores autem declinabat: quòd ſi quando accidiſſent, leniter perferebat, eoque minuebat eos, quòd non id etiam, quod eſſet in ſe optimum, ſimul doloribus afficeretur. Animi fortitudinem in his, poſtremus morbus ſatis oſtendit. Cum enim eo premeretur, torqueturq; graviſſimis cruciatibus, depellere tantos dolores conabatur. Quamobrem ſæpe jubebat

nos

nos hymnos dicere, qui cum dicebantur, omnino remissio doloris erat & sedatio: quodq, magis mirum est, meminerat, eorũ quæ audiebat, quamvis oblitus omnium penè rerũ humanarum resolutione corporis ingravescente. Nos n. cũ dicere cœpissemus, ille supplebat hymnos, & Orphei carmina complura. nam hæc quoq; nonnunquã præsentes recitabamus. Nec verò tantum in malis corporis perferendis tam constans erat; sed adhuc multò magis in his, quæ extrinsecus infortunia cõtingebãt, quæq; videbantur præter expectationem evenire, ut etiã de singulis quæ accidissent, ea diceret: Hæc talia sunt; Consueta sunt. quæ mihi videtur, aut tum potius videbatur memorabilis esse sententia, & hujus Philosophi animi magnitudinis evidens argumentum. Iram, quantũ posset, prohibebat, ut vel omnino non concitaretur, vel ratio saltẽ non consentiret; sed præter voluntatem altera animæ rationis expers facultas, modicè tamen & leviter commoveretur. Quod ad venerem attinet, ea secundum naturam utebatur; sed ita nimirum, ut non ultra phantasiã procederet, eamq; levissimã. Ita ex omnibus partibus seipsum colligens, & ad se recipiens anima beati viri, à corpore quodammodo discedebat, dũ adhuc eo cõtineri videretur. In ea fuit n. prudentia, non ut civilis, quæ versatur in ijs bene administrandis, quæ vel hoc, vel alio modo se habere possunt; sed ipsa per se syncera in contemplando scilicet, seque in seipsam convertendo, nec uspiã consentiendo corpori. Fuit in ea temperantia, quòd mala non attingeret, & ne mediocriter quidem afficeretur, imò prorsus ab omnibus affectibus liber esset. Fuit denique fortitudo, quòd non metuerit suum à corpore discessum. Ratio verò & mens cùm in eo principatum obtinerent, facultates autem inferiores se non amplius opponerent, justicia purificanti vita illius omnis ornabatur.

ἡμῖν ἑκάστοτε ὕμνους λέγειν, καὶ λεγομένων τῶν ὕμνων πᾶσα εἰρήνη τῶν παθῶν ἐγίγνετο καὶ ἀταραξία. καὶ ὅγ' ἔτι τούτου παραδοξότερον, ὅτι καὶ μνήμην εἶχε τῶν λεγομένων. καίτοι τῶν ἀνθρωπίνων σχεδὸν ἁπάντων ἐπιλελησμένος ἐπιβρισάσης αὐτῷ τῆς παρέσεως. ἀρχομένων γὰρ ἡμῶν ὑμνεῖν, ἐκεῖνος ἀνεπλήρου τοὺς ὕμνους, καὶ τῶν ὀρφικῶν ἐπῶν τὰ πλεῖστα. καὶ γὰρ ταῦτά ἐστιν ὅτε παρόντες ἀνεγινώσκομεν. καὶ οὐχὶ πρὸς μόνα τὰ σωματικὰ πάθη ὅπως ἀπαθῶς διέκειτο· ἀλλὰ ἔτι μειζόνως καὶ πρὸς τὰ ἔξωθεν περισπαστικῶς ἐπισυμβαίνοντα, καὶ τὰ δοκοῦντα παραλόγως γίγνεσθαι, ὥστε καὶ λέγειν ἐφ' ἑκάστοις τῶν συμπιπτόντων ταῦτα. τοιαῦτ' ἐστὶ ταῦτα εἰωθότα ἐστίν, ὅπερ ἐμοὶ δοκεῖ. μᾶλλον δὲ ἐδόκει ἀπόφθεγμα μνήμης ἄξιον εἶναι καὶ τῆς τοῦ φιλοσόφου μεγαλοψυχίας ἱκανὸν τεκμήριον. καὶ τὸν θυμὸν δὲ, καθ' ὅσον οἷόν τε ἦν, ἐκόλαζεν, ὥστε ἢ μὴ κινεῖσθαι τὸ παράπαν, ἢ μὴ τὴν λογικὴν εἶναι ψυχὴν τὴν συνοργιζομένην. ἑτέρα δὲ εἶναι τὸ ἀπροαίρετον, καὶ τοῦτο δὲ ὀλίγον καὶ ἀσθενές. ἀφροδισίων δὲ αὐτῷ φυσικῶν μέλειν, ὅσον οἶμαι μέχρι φαντασίας χωρεῖν προπέτους καὶ ταύτης· καὶ ὅτως ἐκ πάντων ἑαυτὴν συνάγουσα καὶ ἀθροίζουσα πρὸς ἑαυτὴν ἡ τοῦ μακαρίου ἀνδρὸς ψυχὴ, ἀφίστατο σχεδὸν τοῦ σώματος, ἔτι ὑπ' αὐτῷ καθέχεσθαι δοκοῦσα· ἦν γὰρ αὐτῇ τὸ φρονεῖν, οὐκέτι οἷόν τὸ πολιτικὸν, τὸ πράττειν εὖ περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν. αὐτὸ δὲ καθ' αὑτὸ εἰλικρινὲς τὸ νοεῖν, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὴν ἐστράφθαι, μηδαμοῦ δὲ συνδοξάζειν τῷ σώματι. τὸ δὲ σωφρονεῖν, τὸ μὴ συγγίγνεσθαι τῷ χείρονι, μηδὲ μετριοπαθεῖν, πάντῃ δὲ καὶ πάντως ἀπαθεῖν. ἀνδρίζεσθαι δὲ τὸ μὴ φοβεῖσθαι αὐτὴν ἀφιστάμενον τοῦ σώματος. λόγου δὲ καὶ νοῦ ἡγουμένων ἐν αὐτῷ, τῶν δὲ χειρόνων μηκέτι ἀντιτεινόντων καθαρτικὴ δικαιοσύνη κεκόσμηται αὐτοῦ ἡ σύμπασα ζωή. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης.

Pauca videntur deesse.

ΠΡΟΚΛΟΥ, ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Κεφάλαιον α.

Τὸ προοίμιον, ἐν ᾧ διώρισται τῆς πραγματείας ὁ σκοπὸς, μετ' εὐφημίας τῆς τε αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος, καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ διαδεξαμένων τὴν φιλοσοφίαν.

β'.

Τίς ὁ τρόπος τῶν λόγων ἐν τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ, καὶ τίνα προηγεῖσθαι δεῖ τῶν ἀκροωμένων παρασκευήν.

γ'.

Τίς ὁ κατὰ Πλάτωνα θεολογικὸς, καὶ πόθεν ἄρχεται, καὶ μέχρι τίνων ὑποστάσεων, καὶ κατὰ τίνα τῆς ψυχῆς δύναμιν ἐνεργεῖ διαφερόντως.

δ'.

Τύποι θεολογικοὶ, καθ' οὓς πάντας ὁ Πλάτων διαπέπηκε τὴν περὶ θεῶν διδασκαλίαν.

ε'.

Τίνες εἰσὶν οἱ διάλογοι, ἀφ' ὧν μάλιστα ληπτέον τὴν Πλάτωνος θεολογίαν, καὶ πρὸς τίνας τάξεις θεῶν ἕκαστος τούτων ἡμᾶς ἐφίστησι.

ς'.

Ἀπαάτησις πρὸς τὴν ἐκ πλειόνων διαλόγων ἄθροισιν τῆς πλατωνικῆς θεολογίας. ὡς μερικὴν, καὶ κατατετμαχισμένην ἀπεμάζοντο.

ζ'.

Λύσις τῆς προειρημένης ἀπαατήσεως εἰς ἕνα τὸν Παρμενίδην ἀνάγουσα τὴν ὅλην περὶ Πλάτωνος περὶ θεῶν ἀλήθειαν.

η'.

Ἔκθεσις τῶν διαφόρων περὶ τὸν Παρμενίδην δοξῶν. καὶ διαίρεσις τῶν πρὸς αὐτὰς ἀπαατήσεων.

θ'.

Ἀντιλογία πρὸς τοὺς λογικὸν εἶναι τὸν Παρμενίδην ὑπολαμβάνοντας, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πραγματείαν διὰ εἰκότων ἐπιχειρηματικῶς ὑπολαμβάνοντας.

PROCLI, SUCCESSORIS PLATONICI, IN PLATONIS THEOLOGIAM.

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

PRoœmium, in quo distinctè declaratur hujus tractationis scopus, cum laudatione & ipsius Platonis, & illorum, qui Philosophiam ab ipso per-successionem-acceperunt.

II.

Quis sit verborum in proposita tractatione factorum modus. Et quam præparationem auditorum præcedere oporteat.

III.

Quis secundùm Platonem sit Theologicus. Et unde incipiat. Et ad quas usque hypostases ascendat, & per quam animæ facultatem insigniter operetur, [*& præcipuè agat.*]

IV.

Typi Theologici, secundùm quos omnes Plato de Dijs doctrinam tractat.

V.

Quinam sint Dialogi, ex quibus præcipuè sumenda Platonis Theologia. Et ad quos Deorum ordines, horum [*Dialogorum*] unus quisq; nos amandet, [*ac deducat.*]

VI.

Occupatio adversus [*eos, qui reprehendunt*] illam Platonicæ Theologiæ coacervationem ex pluribus Dialogis [*factam.*] Quia [*quidam eam*] particularem, [*i. in partes divisam,*] & in-frusta-dissectam aspernantur, [*& contemnunt.*]

VII.

Solutio ante-dictæ occupationis, quæ totius Platonis universam de Dijs veritatem ad unum [*Dialogum*] Parmenidem reducit.

IIX.

Expositio variarum de Parmenide sententiarum, [*ac opinionum.*] Et occupationum adversus eas divisio.

IX.

Contradictio contra illos, qui dixerunt Parmenidem esse Logicum, & qui statuunt tractationem in eo [*comprehensam, esse*] epicherematicam, [*& illis argumentis tractari, quæ res docent, & probant non per certas, minimeq; dubias demonstrationes: sed*] per opinabiles, [*& probabiles, ac verisimiles argumentationes.*]

Quid

X.

Quid præclari faciant illi, qui dicunt Parmenidis hypotheſes, [*quæ vulgò ſuppoſitiones vocantur*,] eſſe de principijs, quæ ſunt in rerum natura. Et quænam ex ipſa ipſius noſtri [*in Philoſophia*] ducis traditione ſint addenda illis, quæ [*de Platonica doctrina illi*] dicunt.

XI.

Demonſtrationes plures de ſecundæ hypotheſis, [*ſive de ſecundi argumenti*] concluſionibus, & ipſius diviſione ſecundum divinos ordines.

XII.

Scopi, qui demonſtrant mutuam hypotheſeωn cohærentiam, & [*earum*] cum ipſis rebus conſenſionem, [*atq; concentum*.]

XIII.

Quas communes regulas de Dijs in legibus Plato tradat. Et de Deorum eſſentia. Et de providentia. Et de immutabili perfectione.

XIV.

Quomodo Deorum eſſentia in Legibus [*à Platone*] ſit confecta, [*i. dicatur eſſe*] & per quæ media, [*Platonis*] oratio ad ipſos verè Deos excurrerit.

XV.

Quomodo Deorum providentia in Legib. demonſtretur. Et quis ex Platonis ſententia ſit eorum providentiæ modus.

XVI.

Quibus argumentis in eadem tractatione demonſtretur Deos immutabili-conſilio [*rebus humanis*] providere.

XVII.

Quænám ſint axiomata, [*quænam effata, ſive pronuntiata, vel enuntiationes,*] quæ de Dijs in Repub. [*Platonis*] traduntur. Et quem inter ſe teneant ordinem.

XIIX.

Quæ ſit Deorum bonitas. Et quomodo bonorum omnium autores dicantur. Et malum in omni hypoſtaſi à Dijs & ipſum ordinari, & collocari, [*vel, in omni rerum natura poni, & eorum arbitratu regi.*]

XIX.

Quodnam ſit illud immutabile Deorum [*conſilium.*] In qua [*tractationis parte*] dicitur quænám etiam ſit Autarcia, [*quæ virtus facit, ut quiſq; ſit ſua ſorte contentus, nec alicui quidquam præterea cupiat; ſed in ijs, quæ habet, animo tranquillo acquieſcat.*] Et quæ ſit immutabilis affectionum-vacuitas. Et quomodo, quum de Dijs verba fiunt, illud ſit intelligendum, [*Deos*] ſecundum eadem, & ſimiliter, [*vel, eodem modo, ſe*] habere.

XX.

Quæ ſit Deorum ſimplicitas. Et quomodo id, quod in ipſis eſt ſimplex, in ſecundis [*rebus, & naturis*] varium per-imaginationem-videatur.

XXI.

Quæ ſit in Dijs veritas. Et unde mendacium incidat in Deorum communiones, [*ſive communicationes, quas habent*] cum ſecundis [*rebus, & naturis.*]

ιά.

Τίνα καλοῥθῶσιν οἱ περὶ τῶν ἐν τοῖς οὖσιν ἀρχῶν εἶναι τὰς ὑποθέσεις τὰ Παρμενίδου λέγοντες. καὶ τίνα προσθητέον οἷς λέγουσιν ἐκ τῆς αὐτοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν παραδόσεως.

ιά.

Ἀποδείξεις πλείους περὶ τῶν τῆς δευτέρας ὑποθέσεως συμπερασμάτων, καὶ τῆς κατ᾽ εἴδη θείας τάξεως αὐτῆς, διαιρέσεως

ιϛ.

Σκοποὶ τῶν ὑποθέσεων τὴν πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν στοιχείαν, καὶ τὴν πρὸς τὰ πράγματα συμφωνίαν δεικνύοντες.

ιγ.

Τίνας κοινὰς κατέσεις περὶ θεῶν ὁ Πλάτων ἐν νόμοις παραδίδωσι. περί τε ὑπάρξεως θεῶν, καὶ περὶ προνοίας, καὶ περὶ τῆς ἀτρέπτου τελειότητος.

ιδ.

Πῶς καταπεπλάσται τῶν θεῶν ἡ ὕπαρξις ἐν νόμοις, καὶ διὰ ποίων μεσοτήτων ἀνέδραμεν ὁ λόγος ἐπ᾽ αὐτοὺς τοὺς ὄντως θεούς.

ιε.

Πῶς ἀποδέδεικται τῶν θεῶν ἡ προνοία ἐν νόμοις. καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς προνοίας αὐτῶν ἐστι καθὰ Πλάτωνι.

ιϛ.

Διὰ ποίων ἐπιχειρήσεων ἐν τῇ αὐτῇ πραγματείᾳ δέδεικται τὸ ἀτρέπτως προνοεῖν τοὺς θεούς.

ιζ.

Τίνα τὰ ἐν πολιτείᾳ παραδοθέντα περὶ θεῶν ἀξιώματα. καὶ τίνα ἔχει πρὸς ἄλληλα τάξιν.

ιή.

Τίς ἀγαθότης τῶν θεῶν. καὶ πῶς ἄπερ λέγονται πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ ὅτι τὸ κακὸν κατὰ πᾶν, [καὶ πᾶσαν] ὑπόστασιν ἐστι κοσμούμενον καὶ αὐτὸ, καὶ πεπόμφον ὑπὸ τῶν θεῶν.

ιθ.

Τί τὸ ἀμετάβλητον τῶν θεῶν. ἐν ᾧ λέγεται καὶ τίς ἡ αὐτάρκεια. καὶ τίς ἡ ἀτρεπτος ἀπάθεια. καὶ πῶς τὰ κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχειν ἀκουστέον ὅτι τῶν θεῶν.

κ.

Τίς ἡ ἁπλότης τῶν θεῶν. καὶ πῶς τὰ ἁπλοῦν αὐτῶν, ποικίλον ἐν τοῖς δευτέροις φαντάζεται.

κά.

Τίς ἐν τοῖς θεοῖς ἀλήθεια. καὶ πόθεν παρεμπίπτει τὸ ψεῦδος ἐν τοῖς εἰς τὰ δεύτερα μεθήκουσι τῶν θεῶν.

Λά

κϐ'.

Ἀπὸ τῶν ἐν τῷ φαίδρῳ ῥηθέντων περὶ τὰ θεῖα πρώτης ἀξιωμάτων, ὅτι καλὸν, σοφὸν, ἀγαθὸν.

κγ'.

Ἐξεργασία τῶν περὶ τῆς ἀγαθότητος δογμάτων. καὶ τῶν ἐν φιλήβῳ τὰ ἀγαθὰ στοιχείων ἐξέτασις.

κδ'.

Τίς ἡ σοφία τῶν θεῶν, καὶ τίνα αὐτῆς στοιχεῖα λάβοι παρὰ τοῦ Πλάτωνος.

κε'.

Περὶ τοῦ θείου κάλλους, καὶ τῶν στοιχείων, ὧν αὐτὸ παραδίδωσιν ὁ Πλάτων.

κς'.

Τίς ἡ τριὰς ἡ περὶ τὸ ἀγαθὸν, τὸ σοφὸν, καὶ τὸ καλὸν συνάπτουσα. καὶ πίας ἀφορμὰς ὁ Πλάτων ἡμῖν καταβέβληκε τῆς περὶ αὐτὴν θεωρίας.

κζ'.

Περὶ τῶν ἐν φαίδρῳ παραδοθέντων ἀξιωμάτων τῆς ἀοράτου φύσεως. Τί τὸ θεῖον. Τί τὸ ἀθάνατον. Τί τὸ μονοειδές. καὶ πίνα ἔχει πρὸς ἄλληλα ταῦτα πάθη.

κή.

Τί τὸ μονοειδές. Τί τὸ ἀδιάλυτον. Τί τὸ ὡσαύτως ἔχον, ὅπερ τῶν θείων λεγόμενον.

κθ'.

Πῶς τὰ πατρικὰ αἴτια, πῶς τὰ μητρικὰ λεκτέον ἐν τοῖς θείοις.

λ.

Περὶ τῶν θείων ὀνομάτων, καὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν τῆς ἐν Κρατύλῳ παραδεδομένης.

XXII.

Ex ijs axiomatibus, quæ in Phædro dicuntur de omni [re] divina, [patet, id omne, quod est] honestum, [esse etiam] sapiens; [&] bonum.

XXIII.

Expolitio, [& accurata tractatio sententiarum, &] opinionum de bonitate [Deorum.] Et boni elementorum in Philebo [declaratorum] examen.

XXIV.

Quæ sit sapientia Deorum, & quænam ejus elementa à Platone accipere quis possit.

XXV.

De divina pulchritudine, & elementis; quæ Plato de ea tradit.

XXVI.

Quænam sit illa trias, [sive trinitas] quæ cum bono, & sapiente, & honesto est conjuncta. Et quænam fundamenta contemplationis, quæ in ea versatur, Plato nobis jecerit, [& quam ejus cognoscendæ facultatem nobis præbuerit.]

XXVII.

De axiomatibus in Phædro traditis de invisibili natura. Quid sit Divinum. Quid immortale. Quid id, quod uniforme [dicitur] & quem ordinem hæc inter se habeant.

XXIIX.

Quid sit uniforme. Quid Indissolubile. Quomodo sumendum in [rebus] divinis illud, [quod dicitur] similiter habere, [vel, eodem modo esse.]

XXIX.

Quomodo paternæ causæ, quomodo maternæ sumendæ sint in Dijs.

XXX.

De divinis nominibus, & rectitudine eorum, [3. & de recta eorum ratione,] quæ in Cratylo traditur.

PRO.

PROCLI, PLATONICI SVCCESSORIS, IN PLATONIS THEOLOGIAM.

CAPVT I.

OMNEM quidem Platonis Philoſophiam (ô amicorum mihi amiciſſime Pericles) & principium *ejus, nobis* illuxiſſe puto per illam præſtantiorum, *Deorum ſcilicet*, bona-cognoſcentem voluntatem, ipſam in ipſis latentem mentem, & veritatem unâ cum ipſis rebus exiſtentibus ſimul exiſtentem in animis circa *rerum*, *& hominum* ortum verſantibus (quatenus ipſis fas eſt, adeò ſupranaturalium & magnorum bonorum participes eſſe) apparentem, & rurſus poſtea perfici *puto*, & tanquam reverſam in ſe ipſam, & multis eorum, qui ſe philoſophari profitentur, & qui ipſius Entis, *ac hujus univerſitatis* venationem arripere, *& cognitionem ſibi vindicare* ſtudent, obſcuram eſſe redditam, & rurſus in lucem produciſſe *duco*. Præcipuè verò puto ipſam de rebus divinis myſtagogiam, *id eſt*, *arcanorum ſacrorum diſciplinam*, *& in ſacris initiationem*, in ſacra ſede purè collocatam, & apud ipſos Deos perpetuò ſubſiſtentem, *& permanentem in æternum*, illinc illis, qui ad tempus *aliquod* ea frui poſſunt, apparuiſſe per unum virum, quem non peccarim, ſi verorum initiorum, quibus initiantur animæ à terreſtribus locis ſeparatæ, & ab integris & intrepidis viſis, quorum participes ſunt illæ *animæ*, quæ felicis & beatæ vitæ verè ſunt ſtudioſæ, * primarium-ducem, & ſacrorum interpretem appellarim. Adeò autem auguſtè, & occultè ex eo illam primam *Philoſophiam* eluxiſſe *puto*, quaſi *in* ſanctis templis, & in adytis tutò collocatam, & multis eorum, qui in hæc *templa & adyta* ſunt ingreſſi, ignoratam, tutò *certòque*, certis *& ſtatutis* temporum periodis, à quibuſdam veris ſacerdotibus, & qui myſtagogiæ convenientem, *& arcanorum ſacrorum diſciplinæ congruentem* vitam elegerunt, *& ſequuti ſunt*, proceſſiſſe quidem, quantum ipſi poſsibile fuit, *& quàm longè progredi potuit*, totum verò illum locum illuſtraſſe, *in quo primùm apparuerat ac eluxerat*, & ubique divinorum viſorum illuſtrationes conſtituiſſe. Hos igitur Platonicæ *procurationis*, *&* inſpectionis interpretes, & qui ſanctiſſimas de rebus divinis interpretationes nobis explicarunt, equidem & naturam ſuo duci ſimilem ſortitos eſſe ſtatuerim, & Plotinum illum Ægyptium, & illos, qui contemplationem ab hoc acceperunt, Ameliumque, & Porphyrium, & tertios puto illos, qui ab his, tanquam ſtatuæ viriles, nobis procreati ſunt, Iamblichumque & Theodorum,

ΠΡΟΚΛΟΥ, ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ, εἰς τὴν ΠΛΑΤΩΝΟΣ Θεολογίαν.

Κεφάλαιον ά.

ΑΠασαν μὲν τὴν Πλάτωνος φιλοσοφίαν (ὦ φίλων ἐμοὶ φίλτατε Περίκλης) καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκλάμψαι νομίζω καὶ τὴν τῶν κρειττόνων ἀγαθοειδῆ βούλησιν, τὴν ἐν αὐτοῖς κεκρυμμένην τε καὶ τὴν ἀλήθειαν τὴν ἅμα τοῖς οὖσι συνυφισταμένην τοῖς περὶ ἡμᾶς ἐριφυομένας ψυχὰς (καθ' ὅσον αὐτοῖς ἐνδέχεται τῶν οὕτως ὑπερφυῶν, καὶ μεγάλων ἀγαθῶν μετέχειν) ἐκφῆναι, καὶ πάλιν ὕστερον πλανωμένην. καὶ ὥσπερ ἐς ἑαυτὴν ἀναχωρήσασαν, καὶ τοῖς πολλοῖς τῶν φιλοσοφεῖν ἐπαγγελλομένων, καὶ τῆς περὶ ὄντος θήρας ἀντιλαμβάνεσθαι σπουδαζόντων ἀφανῆ καταστᾶσαν, αὖθις εἰς φῶς προελθεῖν. Διαφερόντως δὲ οἶμαι τὴν περὶ αὐτὴν τῶν θείων μυσταγωγίαν ἐν ἀγνῷ βάθρῳ καθαρῶς ἱδρυμένην, καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς διαμονίως ὑφεστηκέναι, ἐκεῖθεν τοῖς κατὰ χρόνον αὐτῆς δυναμένοις ἐπιλαῦσαι δυναμένοις ἐκφανῆναι δι' ἑνὸς ἀνδρός, ὃν οὐκ ἂν ἁμάρτοιμι τῶν ἀληθινῶν τελετῶν, ἃς τελοῦνται χωρισθεῖσαι, τῶν περὶ γῆν τόπων αἱ ψυχαὶ, καὶ τῶν ὁλοκλήρων, καὶ ἀτρεμῶν φαντασμάτων, ὧν μεταλαμβάνουσιν αἱ τῆς εὐδαίμονος, καὶ μακαρίας ζωῆς γνήσιοι ὀπαδοί, * προηγεμόνα, καὶ ἱεροφαντῶν ἐπικαλῶν. ὅτῳ δὴ σπουδῆς, καὶ ἀτρέπτως ἐπ' αὐτὸ τὸ πρῶτον ἐκλάμψαντος οἷον ἀγίοις ἱερεῖς, καὶ τῶν ἀδύτων ἐντὸς ἱδρυθεῖσιν ἀσφαλῶς, καὶ τῆς πλοῖς τῶν ἀπορρήτων ἀγνισθεῖσιν, ἀσφαλῶς εὐταξίας χρόνων περιόδοις ὑπὸ δή τινων ἱερέων ἀληθινῶν, καὶ τὸν προηγεμονικὸν τῆς μυσταγωγίας βίον ἑλομένων, προελθεῖν μὲν, ἐφ' ὅσον ἦν αὐτῇ δυνατόν. ἅπαντα δὲ καταλάμψαι τὸν τόπον, καὶ πανταχοῦ τῶν θείων φασμάτων ἐλλάμψεις καταστῆσαι. Τούτους δὴ οὖν τῆς Πλατωνικῆς ἐποπτείας ἐξηγητὰς, καὶ τοὺς παναληθεστάτους ἡμῖν περὶ τῶν θείων ὑφηγητὰς ἀναπλώσασθαι, καὶ τῷ σφετέρῳ καθηγεμόνι παρεπλησίαν τὴν φύσιν λαχόντας ὅσιον θείλαι ἂν ἔγωγε, Πλωτῖνόν τε τὸν Αἰγύπτιον, καὶ οὓς ἀπὸ τούτου παραδεξαμένους τὴν θεωρίαν. Ἀμέλιόν τε, καὶ Πορφύριον, καὶ τρίτους οἶμαι τοὺς ἀπὸ τούτων, ὥσπερ ἀν-

δριώτας ἡμῖν ἀποπεχθέντας. Ἰάμβλιχόν τε, καὶ Θεόδωρον, καὶ εἴ δή τινες ἄλλοι μετὰ τούτους ἐπῆλθον τῷ θείῳ τούτῳ χορῷ, περὶ τῶν τοῦ Πλάτωνος τὴν ἱερωτάτην ἀφήνειαν ἀνεβάκχευσαν, παρ' ὧν τὸ γενναιότατον, καὶ καθαρώτατον τῆς ἀληθείας φῶς τῆς ψυχῆς κάλπις ἀχράντως ὑποδεξαμένη, ὁ μετὰ θεοὺς ἡμῖν τῶν καλῶν πάντων, καὶ ἀγαθῶν ἡγεμὼν, τῆς πάλαι ἀπίστου ἡμᾶς μετέχους κατέστησε τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίας, καὶ κοινωνοὺς τῶν ἐν ἀποῤῥήτοις παρὰ τῶν αὐτοῦ πρεσβυτέρων μεμίληφε, καὶ δὴ καὶ τῆς περὶ τῶν θείων μυστικῆς ἀληθείας συγχορευτὰς ἀπέφηνε.

Τούτῳ μὲν οὖν οἱ μέλλοντες τῷ προσήκουσαν χάριν ἀποδώσειν τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν, οὐδ' ἂν ὁ σύμπας ἐξαρκέσῃ χρόνος. Εἰ γὰρ δεῖ μὴ αὐτοὺς μόνους παρ' ἄλλων τὸ τῆς παλαιωνικῆς φιλοσοφίας ἐξαίρετον ἀγαθὸν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὕστερον ἐσομένοις ὑπομνήματα καταλείπειν τῶν μακαρίων θεαμάτων, ὧν αὐτοί καὶ θεατὰς ἡμέτερον φαμὲν, καὶ ζηλωτὰς κατὰ δύναμιν ὑφ' ἡγεμόνι τῷ τὰ καθ' ἡμᾶς πλεῖστα, καὶ εἰς ἄκρον ἥκοντι φιλοσοφίας, τάχ' ἂν εἰκότως αὐτοὺς οὗτος θεοὺς παρακαλοῖμεν, τὸ τῆς ἀληθείας φῶς ἀνάπτειν ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς, καὶ οὗτος τῶν χρεττόνων ὑποδοὺς, καὶ θεραπεύοντας καλῶς τὸν ἡμέτερον νοῦν, καὶ πορεύειν εἰς τὸ πανάριστον, καὶ θεῖον, καὶ ὑψηλὸν πάντως τῆς παλαιωνικῆς θεωρίας.

Παντάχοθεν μὲν χαρεῖμεν ἂν καὶ τῇ βραχυτάτῃ μετέχοντα ζωφροσύνης, ἀπὸ θεῶν πιστεύσαντες τὰς ἀρχὰς, οὐκ ἤκιστα ἡ ἐν ταῖς περὶ τῶν θεῶν ἐξηγήσεσιν. Οὔτε γὰρ νοῆσαι τὸ θεῖον ἄλλως δυνατὸν, ἢ τῷ παρ' αὐτῶν φωτὶ πληρωθέντας, οὔτε εἰς ἄλλους ἐξενεγκεῖν, ἢ παρ' αὐτῶν κυβερνωμένους, καὶ τῶν πολυειδῶν διαφορῶν, καὶ τῆς ἐν λόγοις φερομένης ποικιλίας ἐξηρημένους, φυλάττοντας τὰ τῶν θείων ὀνομάτων ἀνέλιξιν. Ταῦτ' οὖν καὶ ἡμεῖς εἰδότες, καὶ τῷ πλατωνικῷ τιμῶντι παραπλησίως πεθόμενοι, προσησόμεθα οὗτοι θεοὺς ἡγεμόνας τῆς περὶ αὐτῶν διδασκαλίας. Οἱ γὰρ ἀκούσαντες, ἴλεώ τε, καὶ εὐμενεῖς ἐλθόντες, ἄγοιεν τὸν τῆς ψυχῆς ἡμῶν νοῦν, καὶ προάγοιεν τῷ τοῦ Πλάτωνος ἑσπέρᾳ, καὶ τὸ ἄναπτες τῆς θεωρίας πάντης.

Οὗ δὴ γλιόμενοι, σύμπαντα τῷ περὶ αὐτῶν ἀληθῆ ὑποδεχόμεθα, καὶ πλοῦτον τὸ ἄφθονον ἔχομεν τῆς ἐν ἡμῖν ὠδῖνος, ἵνα ἔχομεν περὶ τὰ θεῖα, γνωναί τε περὶ πάντων πεπρωμένοι, καὶ παρ' ἄλλων πυθανόμενοι, καὶ ἑαυτοὺς εἰς δύναμιν βασανίζοντες.

[* περὶ Πλάτωνος (ὁ Πρόκλος) ταῦτα φησί.]

& si qui alii, post hos divinum istum chorum sequentes, suam de Platonis *scriptis* mentem, *& sententiam* quasi-quodam-furore-divino-correpti-pronunciarunt, *& evulgarunt*: à quibus sincerissimum, & purissimum veritatis lumen animæ sinu impollutè susci piens, ille post Deos nobis præclararum omnium & bonarum *rerum* Dux, cùm alius universæ Platonicæ Philosophiæ participes nos fecit, & socios assumpsit *rerum arcanarum*, in arcanis *locis traduarum* ab illis, qui eo antiquiores erant, tum etiam *rerum* divinarum arcanæ veritatis concelebratores demonstravit, *id est, ad rerum divinarum, & arcanarum veritatem concelebrandam, quasi eiusdem chori socios à se assumptos nos apertè designavit.*

Huic igitur *viro*, si pro beneficiis in nos collatis *debitam* & convenientem gratiam persolvere vellemus, ne totum quidem tempus *ad hoc præstandum* sufficeret. Si verò oportet non solùm nos accepisse ab aliis illud Platonicæ Philosophiæ eximium bonum: sed etiã posteris monumenta relinquere illorum beatorum spectaculorum, quorum nos & spectatores, & æmulos, *ac imitatores* pro viribus fuisse dicimus, sub Duce *omnium* eorum, qui nostro seculo vivunt, perfectissimo, & ad summum Philosophiæ *fastigium* progresso, fortasse meritò Deos ipsos invocaremus, ut veritatis lumen *in* nostris animis accendant, & præstantiorum *Deorum scilicet* assectatores & ministri, nostram mentem dirigant, & ad illum perfectum, & divinum, & excelsum contemplationis Platonicæ finem deducant.

Nam ubique quidem, *& omnibus in rebus*, existimo illum, qui vel minimam sanæ-mentis particulam habet, *rerum sanarum* initium à Diis facere, præcipuè verò in enarrationibus de Diis. Nec enim aliter divinum *numen* mente percipere, *resque divinas cognoscere* possumus, quam lumine ab ipsis *Diis in animos nostros immisso* initiati, nec ad alios *quidquam de rebus divinis* efferre, *& evulgare*, nisi ab ipsis gubernemur, & ex multiformibus, *& multiplicibus* opinionibus, & ex illa varietate, quæ in verbis *versatur*, *& passim* fertur, eripiamur, servantes divinorum nominum explicationem. Hæc igitur nos quoque scientes, & Platonico Timæo suadenti, *nosq; monenti*, parentes, primùm-statuamus ipsos Deos Duces doctrinæ de ipsis *tradendæ*. Ipsi verò, postquàm *nostras preces* audierint, propitii & benigni veniant *ad nos*, & animæ nostræ mentem regãt, & circum Platonis Vestam ducant, & istius contemplationis arduum *iter nobis facile reddant.*

Quo iam profecti, universam de ipsis veritatem suscipiemus, & finem præstantissimum habebimus illius nostri vehementis desiderii rerum divinarum, quo flagramus, harum aliquam noticiam assequi cupientes, & ab aliis *eam* scisciantes, & nos ipsos pro viribus, *harum cognoscendarum causâ*, diligenter examinantes, *& quodammodo torquentes.*

[* *De Platone (Proclus) hoc dicit.*]

Κεφάλαιον β'.

ΑΛΛΑ τῶν μὲν προοιμίων, ἅλις. ἀναγκαῖον δὲ ἐστί μοι καὶ τὸν τρόπον ἐκθέσθαι τῆς προκειμένης διδασκαλίας, οἷόν

CAPVT II.

SED proœmiorum quidem satis *est*: necesse verò est mihi, ipsum quoque propositæ doctrinæ modum exponere, *ut Lectores sciant*, quisnam sit expectandus, *& qualis ille sit futurus.* Et hoc audito

audito, *Lectorum* præparationem definire, ſecundùm quam non ad noſtra verba: ſed ad illam excelſa-mente-prædítam,& divinam Platonis Philoſophiam, convenienter affecti, *recteq́, preparati, Lectores* accedant. Convenit enim profectò ſecundùm ipſa verborum genera, ipſas quoque proprietates auditorum commodas proponi, *i. e. perſonas auditorum eſſe commodas, & aptas ad audiendum ea, quæ à Philoſophis proponuntur*, quèadmodũ in Initiis aptas ſuſceptiones, *i. e. perſonas aptas ad ſuſcipiendum arcana ſacra*, Diis præparant illi, qui *ſacrorum* illorum ſunt periti. Neque inanimis ſemper iiſdem omnibus, neque aliis animalibus, neque hominibus utuntur ad Deorum præſentiam *ſpectandam*: ſed ex ſingulis id, quod per-naturæ-cognationem, *ſacrorum* particeps-eſſe poteſt, ad propoſita Initia, *ſacráque* deducunt.

Hæc igitur tractatio in tres partes primùm à me dividetur: In principio quidem omnes communes de Diis ſententias, quas Plato tradit, in-ſummam-colligens, & ubiq; facultates, & dignitates axiomatum ſpectans: In medio verò, omnes Deorum ordines: enumerans vero & ipſas proprietates ipſorum, & progreſſus ſecundùm Platonis modum definiens, & omnia ad Theologorum hypotheſes reducens: In ipſo verò fine, de Diis, qui in Platonicis ſcriptis paſſim celebrantur, ſive illi ſunt ſupramundani, ſive mundani, *pro, ſive ſint cæleſtes, & ſupra mundum hunc inferiorem degant. ſive in hoc mundo verſentur*, diſſerens, & referens ad univerſa genera divinorum ordinum, ipſam ipſorum contemplationem.

In omnibus verò *rebus, de quibus dicemus*, id, quod perſpicuum, & diſtinctum, & ſimplex *eſt, eorum* contrariis anteponemus. Illa quidem, quæ tradita ſunt per ſymbola, *& obſcura ſigna*, traducentes ad perſpicuam de ipſis doctrinam. Quæ verò per ſimilitudines *traduntur*, amandantes ad ſua exempla. Et illa quidem, quæ aſſeverantiùs ſunt ſcripta, ipſis cauſæ rationibus examinantes. Quæ verò per demonſtrationes ſunt compoſita, perſcrutantes, & veritatis in iis *comprehenſæ* modum inſuper-explicantes, & auditoribus notum facientes. & illorum quidem, quæ ænigmaticè proponuntur, *& obſcurè dicuntur*, aliunde perſpicuitatem *exquirentes, ac* invenientes non ex alienis hypotheſibus, *& argumentis*: ſed ex maximè-germanis, *veriſſimisq́*, Platonis ſcriptis. Illorum verò, quæ auditoribus ex-tempore occurrunt, cum ipſis rebus conſenſionem contemplantes, *& concentum attentè conſiderantes*. Ex quibus omnibus profectò nobis unum, & perfectum Platonicæ Theologiæ genus *conflatum* apparebit.

Et ipſius veritas per omnes divinas intelligentias *penetrans* & pervadens, & una mens, quæ univerſam huius pulchritudinem progenuit, & myſticam huius contemplationis explicationem, *ita nobis eluceſcet*. Hæc igitur mea tractatio talis erit, quemadmodum dixi. Propoſitorum verò dogmatum, *i. e. philoſophicorum decretorum* auditor, moralibus virtutibus, ornatus pro fundamento ponatur, *& talis ab initio conſtituatur, qui vulgò ſupponi, & præſupponi dicitur*, & qui omnes illiberales, & inconcinnos animi motus ipſa virtutis ratione colligarit, *atque conſtrinxerit*, & ad unum prudentiæ genus accommodarit. Non puro enim

λινα αὐτὴν ἕστιαν προσδοκᾶν χρή. καὶ πύπυ ἀκροασάμενον, τῷ παρασκευῷ ἀφερέσθαι, καθ' ἓν οὐ πρὸς σὸν ἡμέτερους λόγους, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑψηλότητα, καὶ ἔνθεον τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίαν, ὁπηδίως ἔχοντας ἀπαντήσονται· προσηκὲ γὰρ δήπου καὶ τὰ εἴδη τῶν λόγων, καὶ τὰς ὁπηδεότητας τῶν ἀκροατῶν προφέρειν ὑποκείσθαι, καθάπερ ἐν ταῖς πλατείαις εἰκόσιν αἱ ὑποδοχαὶ πρὸς τοῖς θείοις προσαρτίζουσιν οἱ τεχνῖται δηπού. καὶ εὔπι ἀψύχοις ἀεὶ πρὸς αὐτοῖς ἅπασιν, εὔπι πρὸς ἄλλοις ζώοις, εὔπι ἀνθρώποις χρῶνται πρὸς τὴν παρουσίαν τῶν θεῶν, ἀλλ' ἐφ' ἑκάστων τὸ μετέχον συμφυῶς δεχόμενον, εἰς τὴν προκειμένην ἄγουσι πλοτύ.

Ὁ μὲν οὖν ὁ λόγος ἔστω μοι τριχῆ τὴν πρώτην διηρημένος. ἐν ἀρχῇ μὲν, τὰ κοινὰ πάντα νοήματα περὶ θεῶν, ὅσα παραδίδωσιν ὁ Πλάτων συγκεφαλαιούμενος, καὶ πρὸς τὰ δυνάμεις ἀναλαμβάνων, καὶ πρὸς ἀξίας τῶν ἀξιωμάτων σκοπῶν. ἐν δὲ μέσοις, πρὸς ὅλας τάξεις τῶν θεῶν. διαριθμούμενος δὲ καὶ πρὸς ἰδιότητας αὐτῶν, καὶ πρὸς πρόοδους καὶ τὸν Πλάτωνος τρόπον ἀφορίζόμενος, καὶ πάντα ἐπαπάγων εἰς τὰς τῶν θεολόγων ὑποθέσεις. ἐν δὲ τῇ πλευρᾷ, περὶ τῶν προφάσεων ἃ πρὸς πλατωνικοῖς συγγράμμασιν ὑμνημένων θεῶν, ἅπι ὑπερκοσμίων, ἅπι ἐγκοσμίων, διαλεγόμενος, καὶ ἀναφέρων εἰς τὰ ὅλα γένη, τῶν θείων διακόσμων, τὴν περὶ αὐτῶν θεωρίαν.

Ἐν ἅπασι δὲ τὸ ζαφὲς, καὶ διηρθρωμένον, καὶ ἁπλοῦν προθησόμεθα τῶν ἐναντίων. Τὰ μὲν διὰ συμβόλων παραδεδεγμένα, μεταβιβάζοντες εἰς τὴν ἐναργῆ περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν. τὰ δὲ δι' εἰκόνων, ἀναπέμποντες ἐπὶ τὸ σφέτερον παράδειγμα. καὶ τὰ μὲν ἀποφαντικώτερον ἀναγεγραμμένα, τοῖς τῆς αἰτίας βασανίζοντες λογισμοῖς. τὰ δὲ δι' ἀποδείξεων συνῳδίνα, διερευνώμενοι, καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐν αὐτοῖς ἀληθείας ἐπακολουθοῦμενοι. καὶ γνώριμον τοῖς ἀκούουσι ποιοῦντες. καὶ τῶν μὲν [ἐν] αἰνίγμασι κειμένων, ἀλλαχόθεν τὴν ζαφήνειαν ἐξανέλκοντες, οὐκ ἐξ ἀλλοτρίων ὑποθέσεων, ἀλλ' ἐκ τῶν γνησιωτάτων τοῦ Πλάτωνος συγγραμμάτων. τὰ δὲ αὐτόθεν τοῖς ἀκούσι προσπιπτόντα, τῷ πρὸς τὰ πράγματα συμφωνίαν θεωροῦντες. ἀφ' ὧν δὴ πάντων ἡμῖν τὸ ἓν, καὶ πλῆρες τῆς πλατωνικῆς θεολογίας εἶδος ἀναφανήσεται.

Καὶ ἡ δι' ὅλων αὐτῆς τῶν θείων νοήσεων ἀλήθεια διήκουσα, καὶ εἰς νοῦς τὸ σύμπαν πύπυ κάλλος ἀποτέξασα, καὶ τὴν μυστικὴν ταύτης θεωρίας ἀνέλιξιν. Ὁ μὲν οὖν λόγος πιοῦτος ἔσεσθαι μοι, καθάπερ ἔφην. Ὁ δὲ αὖ τῶν προκειμένων δογμάτων ἀκροατὴς, ταῖς μὲν ἠθικαῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένος ἐπιτηδείως, καὶ πάντα τὰ ἄγμη, καὶ ἀνάρμοστα τῆς ψυχῆς κινήματα, τῇ τῆς ἀρετῆς λόγῳ καταδησάμενος, καὶ πρὸς ἓν τὸ τῆς φρονήσεως εἶδος ἁρμόσας. Μὴ καθαρῷ γὰρ (φησὶν

ὁ Σωκράτης) καθαρὸν ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ. πᾶς γὰρ μὴν ὁ κακὸς, πάντως ἀκάθαρτος. καθαρὸς δ', ὁ ἐναντίος. ταῖς δὲ λογικαῖς μεθόδοις ἀπάσαις γεγυμνάσθω. καὶ πολλὰ μὲν δεῖ ἀναλύσεων, πολλὰ δὲ δεῖ τῶν ἐναντίων εἰς παύλας διαιρέσεων ἀνέλεγκτα νοήματα πεπαιδεύσθω. περίεσθω. καθάπερ οἶμαι καὶ ὁ Παρμενίδης τῷ Σωκράτει παρεκελεύσατο. τοῦτο γὰρ τῆς παιδιᾶς ἐν τοῖς λόγοις τὸ παίζειν, [πάλης,] χαλεπὸν. καὶ ἄπειρός ἐστιν ἡ τῶν θείων φύσεων, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς καθιδρυμένης ἀληθείας καταύγασις. τὸ δὲ δὴ τρίτον ὅτι φύσις, μηδὲ τῆς φυσικῆς ἀνήκοος ἔστω, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ πολυειδῶν δοξασμάτων ταῖς ἀκοαῖς καὶ τρόπον τὰς αἰτίας τῶν ὄντων διεροῦνεσθω, ἐπ' αὐτῷ ἤδη τῷ χωριστῶν, καὶ πεφωτουργῶν ὑποστάσεων Φύσιν ῥᾴων προΐηται. μήτ' οὖν πάσης (ὅσης ἔπεσθω) τῆς ἐν τοῖς φαινομένης ἀληθείας, μήτε αὖ τῶν καὶ παθήσεσιν ὁδῶν, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μαθήσεων ἀποτελείσθω. διὰ γὰρ τούτων, αὐλότερον τῷ θείας οὐσίας γινώσκομεν. πάντα δὴ ταῦτα σωθησέσθω. εἰς τὴν ἡγεμόνα νοῦν. καὶ τῆς Πλάτωνος διαλεκτικῆς μεταλαβὼν, καὶ μελετήσας τὰς ἀΰλους, καὶ χωριστὰς τῶν ζωμαλιχῶν δυνάμεων ἐνεργείας, καὶ νοήσας, μὴ λόγου τὸ ὄντως θεωρεῖν ἐφιέσθω. ἁπλέστερον λιπαρῶς τῆς τῶν θείων τε, καὶ μακαρίων δογμάτων ἐξηγήσεως, ἔρωτι μὲν βαθεῖ καὶ τὸ λόγιον ἀναπλήσας τῷ ψυχῷ, ἐπεὶ καὶ σωτήριον ἔρωτα. ἀμείνω λαβὼν εἰς τὴν τῆς θεωρίας πᾶσης ἀντίληψιν οὐκ ἔστιν ὡς πᾶ φησὶν ὁ Πλάτων λέγω.

Ἀλήθεια δὲ τῇ διὰ πάντων ἠκούσῃ γεγυμνασμένῳ, καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ὄντως ἀλήθειαν ἐγείρας τὸ νοητὸν ὄμμα. πρὸ δὲ μενίμῳ, καὶ ἀνικήτῳ, [ἀκινήτῳ,] καὶ ἀσφαλεῖ τῆς τῶν θείων γνώσεων ὕδῃ προσιδρύσας ἑαυτὸν, καὶ μηδὲν ἄλλο θαυμάζειν, ἢ μηδὲ ἀποβλέπειν εἰς ἄλλα πλήν, ἀλλ' ἀγχεμεῖ τῇ διανοίᾳ, καὶ ζωῆς ἀτρύτου δυνάμει πρὸς τὸ θεῖον φῶς ἐπείγεσθω, καὶ ὡς σωτηρίου φάους πιεῖν ἐνεργείας τε, καὶ ἡρεμίας ἵδρυ ἐμοὶ προβεβλημένῳ, ὑπὸν ἔχειν προσηκε τὸν ἑαυτοῦ νοῦν οὕτω καρυφαῖον, ὥς που φησὶν ὁ ἐν Θεαιτήτῳ Σωκράτης, ἡμῖν οὖν ἱστόρησις οὕτω μεγάλη, καὶ ὁ τρόπος τῶν περὶ αὐτῆς λόγων τοιοῦτος. καὶ ἡ τῶν μαθησομένων παρασκευὴ παιδεῖ ἔοικεν, ὡς γέ μοι καταφαίνεται. Πρὸν δ' ἄρξομαι τῆς τῶν προκειμένων ἡμῖν πραγμάτων ὑφηγήσεως, βούλομαι περί τε αὐτῆς λογίας εἰπεῖν, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν τρόπων. καὶ τίνας μὲν ὁ Πλάτων δογματίζει, τίνας δ' ἀποσκευάζεται τῶν θεολογικῶν τύπων, ἵνα ταῦτα προσιδόντες, ῥᾴον ἐν τοῖς ἑπομένοις τὰς τῶν ἀποδείξεων ἀφορμὰς καταμανθάνωμεν.

(inquit Socrates) purum attingere nefas est. Omnis enim malus, prorsus est impurus. Purus verò *censetur ille*, qui contrarius *est malo*. Logicis verò methodis omnibus, *& disputandi rationibus omnibus* sit exercitatus. Et multas quidem de *syllogismorum in propositiones* resolutionibus, multas etiam de divisionibus, quę sunt his cõtrariæ, sententias *inexpugnabiles ac invictas*, quæ redargui *refelliq;* nequeant, contemplatus, *premeditatus. & his egregiè munitus* adsit, quemadmodum & ipse Parmenides (ut arbitror) Socrati suasit. Nam ante talem in verbis, *disputationibus, variisq; disciplinis* luctam, *& exercitationem, qua quis in Philosophiæ studiis sò diligenter exercuerit*, gravis & difficilis est divinorum generum, & veritatis in ipsis collocatæ, *sitæq;* cognitio. Quod autem post hæc tertium *est*, ne Physicæ quidem sit imperitus, *ut ille, qui Physicam nunquam audivit.* Et multiformium dogmatum, *variorumq́ue Philosophicorum decretorum* in ista *Physica comprehensorum*, per similitudines, quodammodo causas existentium *rerum, vel ipsorum Entium causas* perscrutatus, iam ad ipsam separabilium, & primariarum hypothesewn naturam faciliùs accedat. Ne igitur (quod *antè* diximus) huius veritatis, quæ *est* in iis, quæ apparent, neq; etiam illarum viarum, quæ *sunt* in *rerum præclararum* doctrina, & disciplinarum in ipsis *Philosophiæ viis, præceptisq; comprehensarum* sit expers, *& harum omni præsidio nudatus.* Per hæc enim *variarum disciplinarum genera* divinam essentiam à-materia-remotiorem, *materia prorsus expertem, & incorpoream esse* cognoscimus. His autem omnibus *scientiarum præceptis* in mente duce *collectis, & quasi quodam vinculo* constrictis, & Platonicæ dialecticę particeps-factus, *& notitiam adeptus*, & meditatus illas expertes-materiæ, & à corporeis facultatib. separatas actiones, & intelligentias, cũ ratione, *rationis auxilio* ea, quæ sunt, *ipsásq; naturas rerũ & Entia* contemplari cupiens, tangat *atq; tractet* assiduè divinorum, & beatorum decretorum explicationem, amore quidem profundo, ex oraculi sententia, replens animum, quia nullum amore præstantiorem adiutorẽ ad huius contemplationis perceptionẽ, *ac adeptionem* accipere possumus, ut quodã in loco Platonis oratio dicit.

Veritate verò per omnia pervadente exercitatus, & ad ipsam verè veritatem excitans intelligibilem oculum, *vel intelligentia-præditum oculum, i. e. mentis, & intelligentiæ oculum ad veram veritatem dirigens*, & in stabili, & invicto, & tuto divinarum notionum genere sese collocans, & illud in animum inducens, ut nihil aliud admiretur, præterea verò ne alia quidem intueatur: sed immota mente, & indomitę vitæ facultate, *quæ nulli difficultati cedat*, ad divinum lumen properans, & (ut paucis rem totam complexus expediam) tale genus actionis, & quietis simul sibi proponens, quale decet habere illum, qui futurus est ita coriphæus, *& princeps*, ut in quodam Theæteti loco Socrates dicit. Argumentum igitur *operis nobis propositi* adeò magnum *est*, & modus verborum de ipso *faciendorum erit* talis. Et ipsa *disciplinorum, ac auditorum* eorum, qui *Platonicam Theologiam* discere volent, præparatio talis quædam est, ut mihi saltem videtur, *optima scilicet.* Antequàm verò rerum nobis propositarum narrationem, *ac explicationem* incipiã, volo dicere de ipsa Theologia, & de modis, qui *sunt* in ipsa, *quibus ea tractatur*, & quos Theologicos typos Plato sua-sententia-probet, *& pro decretis tradat*, & quos improbet *atq; reiiciat*, ut his præcognitis, faciliùs in sequentibus ipsarum demonstrationum facultates percipiamus, *& melius cognoscamus.*

CAP. III.

CAPVT III.

OMnes igitur, quotquot unquam Theologiam attigerunt, ea, quæ ſecundùm naturam prima ſunt, Deos nominarunt, & in his *cognoſcendis* theologicam ſcientiam verſari dicunt. Et alii quidem, corpoream hypoſtaſin ipſius Eſſe tantũ probandam cenſent. Omnia verò *rerum* incorporearũ genera cum Subſtantia, *vel Eſſentia conferentes*, ſecunda ſtatuunt. Et ipſa principia Entiũ, *vel rerum quæ ſunt*, corpoream formam habere, *corporea eſſe dicunt*, & illum habitum, qui *eſt* in nobis, qui *nobis* hęc *principia* nota-facit, corporeum *eſſe* pronunciãt. Alii verò, omnia quidẽ corpora ex incorporeis *ſubſtantiis* ſuſpendẽtes, *& ex iis pendere dicentes*, primam, *ut ita loqui liceat*, exiſtentiã, *vel eſſentiam*, in anima, & facultatib. animalib. *eſſe* definientes, Deos quidẽ (ut arbitror) vocãt, ptęſtantiſſimas animas: ſcientiã verò ad hęc uſq; progreſſam, & has *præſtantiſſimas animas* cognoſcentẽ, Theologiam appellant. quotquot vero etiam animarum multitudinẽ ex alio antiquiore principio deducunt, & Mentẽ rerum univerſarum ducem ſtatuunt, præſtantiſſimũ quidem finem eſſe dicũt, ipſam animæ cum mente unionem, *atque coniunctionem arctiſſimã, quæ facit ut anima & Mens in unum coeant*, & intellectuale vitæ genus, *quod ab omni corporea materia ſeparatum, in ſola intelligentia verſatur*, excellentiã *cæteris* omnibus præſtare putãt. In idem autem profectò ducũt, *& ſtatuunt idem eſſe*, Theologiam, & ipſam de intellectuali eſſentia enarrationẽ, *ac interpretationem*. Omnes igitur quod antè dixi prima Entium, *vel rerum, quæ ſunt*, principia, & quæ ſunt ſua ſorte maximè contenta, *& perfectiſſima, & quæ nullis alienis ſubſidiis indigent*, Deos *vocant*, & Theologiam, horum ſcientiam appellant.

Sola verò Platonis divina enarratio omnia quidem corporea, cum ratione principii *conferens, & collata perpendens aperiè* contẽpſit. Quia profectò quicquid in partes dividi, & intervallis diſtingui, *ſeparariq;* poteſt, *vel, omne dividuum, & quod habet dimenſionem*, neq; producere, neq; ſeipſum conſervare naturà ſolet, *aut poteſt*: ſed & ipſum eſſe, & ipſum agere, & pati, *vel ſuam eſſentiam, & actionem, & paſſionem, ut vulgus loquitur*, per animam habet, & *per* motus in ipſa *inſitos*. Animalem verò ſubſtantiam, *i. e. animæ verò eſſentiam*, corporibus quidem antiquiorem *eſſe* demonſtravit: ſed ex intellectuali hypoſtaſi pendère. Quia quidquid ſecundùm tempus, & *in ipſo tempore* movetur, quamvis per-ſe-mobile ſit, illis quidem, quæ ab altero moventur, eſt principalius, *i. e. præſtantius, & ob principatum nobilius*, æterna verò motione poſterius, *ac inferius*. Corporum igitur (ut dictũ eſt) & animarum parentem, & cauſam *Plato* Mentem pronunciat, & in ea, *ac per eam* omnia & eſſe, & agere, quæcunque vitam habent in exitu, & explicatione; *vel, in tranſitu, & evolutione poſitam, id eſt, quæ in aliquem locum ingrediuntur, & illinc egrediuntur, & quæ ſeſe quaſi ex quibuſdam involucris, quibus involvuntur, evolvunt, & explicant*.

Κεφάλαιον γ.

ΠΑντες οὖν, ὅσοι πώποτε θεολογίας εἴσω ἐμύησαν, τὰ πρῶτα καὶ φύσιν, θεοὺς ἐπονομάζοντες, ἐν τούτοις τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην πραγματεύεσθαι φασί. καὶ οἱ μὲν, τὴν σωματικὴν ὑπόστασιν τοῦ εἶναι μόνον ἀξιοῦντες. Τὰ δὲ τῶν ἀσωμάτων ἤδη σύμπαντα πρὸς οὐσίαν δόκιμα ὑπειλήφασι, τὰς τε ἀρχὰς τῶν ὅλων σωματοειδεῖς, καὶ τὴν ταύτας γνωρίζουσαν ἐν ἡμῖν ἕξιν σωματικὴν ἀποφαίνουσιν. Οἱ δὲ, τὰ μὲν σώματα πάντα τῶν ἀσωμάτων ἐξάψαντες, τὴν πρωτίστην ὑπαρξιν ἐν ψυχῇ, καὶ ταῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν ἐνιζάνειν, θεοὺς μὲν (οἶμαι) καλοῦσι, τὰς ψυχῶν τὰς ἀρίστας. τὴν δὲ μεγίστων ἀγνοίαν καὶ πάντας γινώσκειν ὑπισχνούμενοι, θεολογίαν ἐπονομάζουσιν. Ὅσοι δὲ αὖ καὶ τὴν τῶν ψυχῶν πληθὺν παράγουσιν ἐξ ἄλλης πρεσβυτέρας ἀρχῆς, καὶ νοῦν ἡγεμόνα τῶν ὅλων ὑποβάλλονται, πάλιν μὲν τὸ ἄριστον εἶναι φασὶ τὴν πρὸς τὸν νοῦν τῆς ψυχῆς ἕνωσιν, καὶ τὸ νοερὸν τῆς ζωῆς αὐτῇ ὁμοίωμα τῶν πάντων διαφέρειν νομίζουσιν. Εἰς δὲ τὸν τοῦ ὄντως θεολογίαν ἥκουσι, καὶ τὴν περὶ τῆς νοερᾶς οὐσίας ἐξήγησιν. Ἅπαντας οὖν (ὅσους εἶδον) τὰς πρωτίστας ἀρχὰς τῶν ὅλων, καὶ αὐταρκεστάτας, θεοὺς ἀποκαλοῦσι, καὶ θεολογίαν τὴν τούτων ὀνομάζουσιν.

Μόνη δὲ ἡ τοῦ Πλάτωνος ἔνθεος ὑφήγησις τὰ μὲν σωματικὰ πάντα πρὸς ἀρχῆς λόγον ἀθροίσασα. Διότι δὴ τὸ μεριστὸν πᾶν, καὶ διαστατὸν, οὔτε παραμένειν, οὔτε ζωὴν ἑαυτῷ πόρισαι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναι, καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ἢ πάσχειν, διὰ ψυχῆς ἔχει, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κινήσεων. τὴν δὲ ψυχικὴν οὐσίαν, πρεσβυτέραν μὲν εἶναι σωμάτων ἀποδείξασα. Τῆς δὲ νοερᾶς ὑποστάσεως ἐξηρημμένην. ἐπεὶ καὶ τὸ μὴ χρόνου κινούμενον, κἂν ἀυτοκίνητον ᾖ, τῶν μὲν ἐπεκεινήτων ἐστὶν ἡγεμονικώτερον. Τῆς δὲ διαιωνίας κινήσεως, δεύτερον. Σωμάτων μὲν (ὡς πατρὸς εὕρηται) καὶ ψυχῶν πατέρα, τὸν νοῦν ἀποφαίνει, καὶ αἴτιον, καὶ ὡς ἐκεῖνον πάντα καὶ εἶναι, καὶ ἐνεργεῖν, ὅσα τὸν ζωὴν ἐν διεξόδοις, καὶ ἀνελίξεσι κέκληται.

Πρόεισι δὲ ἐπ' ἄλλην ἀρχὴν τοῦ νοῦ παντελῶς ἐξηρημμένην, καὶ ἀσωματοτέραν, καὶ ἄρρητον, ἀφ' ἧς πάντα κἀν τοῖς ἔσχατα τῶν ὅλων λέγηται, τὸν αὐτὸν ἔχειν ἀναγκαῖον. Ψυχῆς μὲν γὰρ οὐ πάντα μετέχειν πέφυκεν, ἀλλ' ὅσα ζωὴν ἔλαχε τραπεσθαι, ἢ ἀμυδρότερα ἐν αὐτοῖς. οὐδὲ νοῦ πάντα, καὶ τοῦ ὄντως ἄυτως ἀπολαῦσαι δυνατὸν, ἀλλ' ὅσα καθ' ἑαυτὰ εἶδον ὑφέστηκε. Δεῖ δὲ

Progreditur autem ad aliud principium ex ipſa mente prorſus exemptum, & magis-incorporeum, & ineffabile, à quò omnia, quamvis ipſa ipſorum Entium extrema, *vel, ſumma* dicas, *ſuam* hypoſtaſin habere neceſſe *eſt*. Animam enim non omnia à natura datam habent: ſed quæcunque vitam in ſe ſortita ſunt clariorem, aut obſcuriorem. Neque fieri poteſt, ut omnia mente, & ipſo Ente ſic fruantur: ſed ea, quæcunque ſubſiſtunt in ſpecie, *& quæ ſuum eſſe in ipſa rei forma poſitum, & inde pendens habent*.

αὖ πῶ ἀρχῶ τ πάντων ὑπὸ πάντων μετέχεσθαι τ ὄντων, ἄπᾳς μηδενὸς ἀποστατοῦ. πάντων αἰτία τ ἐπιστοῦν ὑφεστάναι λεγομένων οὖσα. πρώτῳ ἢ πρωτίστῳ τῶν ὅλων, καὶ νοῦ πρεσβυτέρᾳ ἀρχῶ ἐν ἀβάτοις ἀποκεκρυμμένῳ ἐνθέως ἀνεῦρεν ζα, καὶ τρεῖς ταύτας αἰτίας, καὶ μονάδας ὑπάρξαι ζωμάτων ἀναφήναι, ψυχῶ λέγω, καὶ νοῦν πρώτιστον, καὶ πῶ ὑπὲρ νοῦν ἕνωσιν, παρὰ μῶ ὅτι πάντων ὡς μονάδων αὐτὸ οἰκείους ἀριθμούς.

Τὸν μῶ, ἑνοειδῆ, πρῶ ἢ, νοερὸν, τρῶ ἢ, ψυχικόν. πᾶσι γὰρ μονὰς ἡγεῖται πλήθους ἑαυτῆς συστοίχου παντάπᾳ ἢ ὥσπερ τὰ ζώματα ταῖς ψυχαῖς, οὕτω δή που καὶ ψυχὰς μῶ πρὸ τῆς νοερᾶς ἴδιον. ζῶσαι ἢ ζωῆς ἐνάσι τῶν ὅλων. πάντα ἢ εἰς μίαν ἁπλῆν πῶ ἀμέθεκτον ἑνάδα. καὶ μίχθαι πάντας ἀναδραμοῦσα, πέρας εἶπεν τὸ ἀκρότατον ἔχειν τῆς τῶν ὅλων θεωρίας. καὶ ταύτῳ εἶναι πῶ περὶ θεῶν ἀλήθειαν, ἢ περὶ τὰς ἑνάδας τῶν ὅλων πραγματεύεσθαι, καὶ τὰς τε περιόδους αὐτῶν, καὶ τὰς ἰδιότητας παραδίδωσι, καὶ πῶ τῶν ὅλων πρὸς αὐτὰς συναφῆ, καὶ τὰς τῶν εἰδῶν τάξεις, ἀπ' τούτων ἐξηρτῆσθαι τῶν ἑνιαίων ὑποστάσεων.

Τῶ ἢ περὶ νοῦν, καὶ τὰ εἴδη, καὶ τὰ γένη δ' νοῦ στρεφομένῳ θεωρίαν, δεύτεραν εἶναι τῆς περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν πραγματευομένης ἐπιστήμης. καὶ ταύτῳ μῶ ἐπὶ νοητῶν ἀνελαμβάνεσθαι, καὶ τῇ ψυχῇ διʼ ὑπολήψεως γινώσκεσθαι δυναμένων εἰδῶν. Τῶ ἢ ταύτης ὑπερέχουσαν, ἀῤῥήτων, καὶ ἀφθέγκτων ὑπάρξεων μεταθεῖν πῶ τε ἐν ἀλλήλαις αὐτῶν διάκρισιν, καὶ πῶ λόγῳ μιᾶς αἰτίας ἔκφασιν. Ὅθεν εἶμαι καὶ τῆς ψυχῆς τὸ μῶ νοερὸν ἰδίωμα, καταληπτικὸν ὑπαρχῆν τῶν νοερῶν εἰδῶν, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς διαφορᾶς. Τῶ ἢ ἀκρότητι τοῦ νοῦ, καὶ (ὡς φασι) τὸ ἄνθει, καὶ πῶ ὑπερέχειν συνάπτεσθαι πρὸς τὰς ἑνάδας τῶν ὅλων, καὶ διὰ τούτων πρὸς αὐτῶ πῶ πασῶν τῶν θείων ἑνάδων ἀποκρυφὲν ἕνωσιν. πολλῶν γὰρ ἐν ἡμῖν δυνάμεων οὐσῶν γνωστικῶν, καὶ ταύτῳ μόνῳ τῷ θείῳ συνοικεῖσθαι, καὶ μετέχειν ἐκείνου πεφύκαμεν. οὔτε γὰρ αἰσθητὸν τὸ θεῶν γένος λῆπτον, εἴπερ ἐστὶ ζωμάτων ἀπάντων ἐξῃρημένον, οὔτε δόξῃ, καὶ διανοίᾳ μεριστῇ γὰρ αὖται, καὶ πολυειδῶν ἐφάπτονται πραγμάτων, οὔτε νοητὸν μετὰ λόγου. Τῶν γὰρ ὄντως ὄντων ἐστὶν αἱ τοιαῦται γνώσεις. ἡ ἢ τῶν θεῶν ὕπαρξις ἐπέχειται τοῖς οὖσι, καὶ καθʼ αὐτῶ ἀφώρισται τῶ ἕνωσιν τῶν ὅλων. Λείπεται σοι, ἄπᾳς ἐστὶ καὶ ὑπερούσιον τὸ θεῖον γνωστὸν, τῇ τῆς ψυχῆς ὑπάρξει καταληπτὸν ὑπάρχειν, καὶ διὰ ταύτης γνωρίζεσθαι, καθʼ ὅσον δυνατόν. τῷ γὰρ ὁμοίῳ παντὶ χοῦ φαμῶ τὸ ὅμοια γινώσκεσθαι.

Oportet autem ipsum omnium *rerum* principium ab omnib. Entibus participari, si modò à nullo *eorum* defecerit, cùm sit causa *rerum* omnium, quæ per substantiam, *vel essentiam*, quomodocunque subsistere, & *esse* dicuntur. Hoc autem primum *rebus* universis & mente antiquius principium in *locis* inaccessis, *ac inviis* occultatum, postquàm *illa divina Platonis enarratio*, divinitùs invenit, & postquam has tres causas & unitates supra corpora demonstravit *esse*, animam dico, & mentem illam primam, & supra mentem, unionem, ex his quidem, ut unitatibus suos numeros educit.

Vnum quidem, uniformem, alterum verò, intellectualem, tertium verò, animalem. Omnis enim unitas suæ multitudini præest, quæ-est-ejusdem-ordinis. Et quemadmodum corpora *cum suis* animabus conjũgit, sic etiam profecto animas *conjungit cum* ipsis intellectualibus formis. Hæ verò *cum* ipsis unitatibus ipsorũ Entium *conjunguntur*. Omnia verò redeunt ad unam unitatem imparticipabilem, *ut ita loqui liceat, id est, cujus nullus alius numerus particeps esse potest. Quoties enim unitas cum aliis numeris miscetur, suum unitatis nomen amittit, nec amplius unitas dici potest.* Et huc usq; progressa *illa divina Platonis enarratio*, putat se habere summũ finem contemplationis *rerum* universarum, & hanc esse de Diis veritatem, quæ circa ipsas ipsorum Entium unitates versatur, *& in harum indagatione, & consideratione occupatur*, & earum progressus, & proprietates tradit, & ipsorum Entium cum ipsis conjunctionem, & ipsos formarum ordines, qui pendent ex istis heniæis hypostasibus, *id est, ex istis unicis, & singularibus naturis, vel, ex istarum unitarum essentia & natura.*

Ipsam verò contemplationem in mente, mentisque formis, & generibus versantem, posteriorem esse *docet* ipsa scientiâ, quæ de Diis ipsis traditur. Et hanc quidem etiam apprehendere ea, quę-mente-percipi-possunt, & animo *comprehendere* formas, quæ per primas-animi-notiones cognosci possunt. Hac verò superiorem, *& præstantiorem scientiam*, arcanarum & ineffabilium essentiarum persequi *naturam*, & ipsarum inter se mutuum discrimen, & *rerum mysticarum, & reconditarum* enunciationem ab una causa *manantem*. Vnde puto & ipsius animæ intellectualem quidem proprietatem vim habere comprehendendi formas intellectuales, & differentiã, quæ est inter ipsas, *vel, & ipsarum differentiam*. Ipsam verò mentis summitatẽ, *summumq́, fastigium*, & (ut aiunt) ipsum florem, & essentiam cum unitatibus ipsorũ Entium coniungi *traduns*, & per istas, *& harum operâ coniungi* cum ipsa omnium divinarũ unitatum occulta unione. Cum enim sint in nobis multæ facultates cognoscendi-vim-habentes, per istam *solam arcanam unionem*, cum solo numine-divino cõiungi, & ipsius participes-esse consuevimus. Neque enim Deorum genus sensu percipi potest, siquidem ex omnibus corporibus est exemptum, *& prorsus incorporeum*, neque opinione, & cogitatione *comprehendi potest*. Istæ enim *opiniones, & cogitationes* dividuę *sunt, & in varias partes dividuntur*, & multiformes, *multiplicesq́,* res attingunt. Neq; intelligentiâ *quæ sit coniuncta* cũ ratione, *Deorum genus cognosci potest*. Ipsorum enim verò Entiũ sunt huiusmodi notiones. Ipsa verò Deorũ essentia ipsis Entibus invehitur, *& ut quasi currus quidam vehatur*, & per ipsam *rerum* universarum unione definitur. Reliquũ igitur est, si modò divinũ-numen vel quomodocunq; cognosci potest, ipsâ animæ essentiâ comprehendi, & per istã cognosci quantum fieri potest. Vbique enim similia simili cognosci

gnosci dicimus. Ipso quidē sensu, videlicet id quod sub sensum cadit. *sensuq; percipitur, quod vulgo sensibile, & sensile vocatur.* Opinione verò, id, quod est opinabile, *quod in opinione versatur.* Cogitatione verò, id quod in cogitatione positum est. Mente verò, id quod in mentem cadit, *quod in mente versatur, & mente percipitur.* Quamobrē & ipso uno *cognoscitur* id, quod est maximè unum, *& verissimè unum*, & ipso arcano, id quod est arcanum. Rectè enim & ille in Alcibiade Socrates dicebat, animam ingressam in se ipsam, & cætera omnia contemplaturam esse, & *ipsum* Deū. Contrahēs enim se totam in sui ipsius unionem, & *in* ipsum centrum universæ vitæ, & multitudinem & varietatem omnigenarum in ea *comprehensarum* facultatum amovens, in ipsam summam ipsorum Entium speculam ascendit. Et quemadmodum in *omnium sacrorum* sanctissimis Initiis aiunt Mystas, *qui Ceretis, aut alius Dei, Dexíæ sacris initiari volunt*, primùm quidem multiformibus, & multiplicibus Deorum obiectis generibus occurrere, *& in ea præter expectationem incidere*, ingressos verò *iam in ipsa loca, ubi initiantur*, immotos, & ipsis Initiis, *sacrorumq; divina virtute* septos *atq; munitos*, ipsam divinam illustrationem recenter in suum sinum recipere *diuinitus immissam, eiusq; purissimo lumine collustrari*, & tanquam Gymnitas, *id est, veliles, & levis armaturæ milites*, (quemadmodum illi dicerent) numinis-divini participes fieri eodem modo puro, & in ipsa *rerum* universarum cōtemplatione *rem se habere*. Nam si anima, in illa quidem, quæ post ipsam sunt, intueatur, umbras, & simulachra ipsorū Entiū *eam* videre *constabit*. Si verò in se ipsam revertatur, *eam*, suā essentiam, & suas rationes evolvere, *& volutare constabit*. Ac primùm quidem, quasi seipsam tantum conspicere. Quum verò suā noticiā profundiùs *in rerum indagationē* penetrat, *arbitrer eam*, & ipsam mentem invenire in se ipsas *fixas sedes habentem*, & ipsos ipsorum Entiū ordines. Quū verò progreditur in sui ipsius interiores recessus, & quasi in quoddā animæ adytum, hoc verò *modo eam*, & ipsum Deorū genus, & unitates ipsorum Entiū, *quasi* claulis oculis, *& cōniventem* contēplari *constabit*. Omnia enim etiam in nobis sunt animaliter, *ut ita loqui liceat, pro, omnia quæ fiunt à nobis, ex animæ gubernatione noticiā, pendent*. Et propterea illud à natura insitū habemus, ut *per animam* omnia cognoscamus, excitātes *insitas* in nobis facultates, & *rerum* universarum imagines. Atq; hoc est actionis *humanæ* præstantissimum *munus & officium*, in quiete facultatum *in anima sitarum*, ad ipsum diuinū numē sursum-tendere, *& mētis oculos in illud intendere*, & illud *quasi* choreis agitatis ambire. Et totā multitudinē *facultatum* animæ, *omnesq; vires eius aiunt* oportere simul excitare, *& concitare* ad illam *cum numine divino sanctissimam coniunctionem, & arcanam* unionem, & omnibus omissis, *atq; neglectis*, quę sunt post Vnum, ipsi *divino numini quodammodo* assidere, *sedesq; nostras iuxta ipsum figere*, & coniungi cum illo ineffabili, & omnibus Entib. longè superiore, *atq; præstantiore, scilicet divino numine*. Eo enim usq; fas *est* animam ascendere, donec ad ipsum Entium principium ascenderit, & *ascendendi* finem fecerit, *in eo prorsus acquiescens*. Cū enim *anima iam* illuc pervenit, & illum locum est-contemplata, & quum illinc descēdit, & per ipsa Entia iter fecit, & evolvit formarum multitudinem, & earum unitates, & numeros est persecuta, *diligenter examinans*, & dignoscens intellectualiter, *id est ipsius intelligentiæ facultate*, quomodo singula ex suis unitatib. pendeant, *tunc oportet* existimare *eam* habere perfectissimam *rerum* divinarum scientiam, & Deorum progressus in ipsa Entia, & ipsa Entium circa Deos di-

τῇ μὲν αἰσθήσει, δηλαδὴ τὸ αἰσθητόν. τῇ δὲ δόξῃ, τὸ δοξαστόν. τῇ δὲ διανοίᾳ, τὸ διανοητόν. τῷ δὲ νῷ, τὸ νοητόν ὥστε καὶ τῷ ἑνὶ, τὸ ἑνικώτατον, καὶ τῷ ἀῤῥήτῳ, τὸ ἄῤῥητον. Ὀρθῶς γὰρ καὶ ὁ ἐν Ἀλκιβιάδῃ Σωκράτης ἔλεγεν, εἰς ἑαυτὸν εἰσιέναι, τὴν ψυχήν, καὶ πάντα ἄλλα πάντα κατιδεῖν, καὶ θεόν. σωνοῦσι γὰρ εἰς τὸν ἑαυτῆς ἔνωσιν, καὶ τὸ κέντρον συμπάσης ζωῆς, καὶ τὸ πλῆθος ἀποσκιαζόμενον, καὶ τὸν μυρίαν τῶν ἐν αὐτῇ παντοδαπῶν δυνάμεων, ἐπ' αὐτὸν ἄνεσιν τὸν ἄκρατον τῶν ὅλων περιποιοῦν. καὶ ὥσπερ ἐν ταῖς τῶν τελετῶν ἀγωγαῖς φασὶ δεῖν μύησις, τὸν μὲν πρῶτον παλυφθέντα, καὶ παλυφόρμοις τῶν θεῶν περιβεβλημένους ἥκειν ἀπλῶς, εἶτα δὲ, ἀκλινεῖς, καὶ ταῖς πλευραῖς πεφραγμένους, αὐτὸν τὸν θεῖον ἔλλαμψιν ἀκραιφνῶς ἐγκολπίζεσθαι, καὶ γυμνίτας (ὡς αὐ ἐκεῖνοι φασιν) τοῦ θείου μεταλαμβάνειν, τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον καὶ ἐνταῦθα τῶν ὅλων. εἰς μὲν τὰ μεθ' ἑαυτὴν βλέπουσαν τὸν ψυχὴν, τὰς σκιὰς, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν ὄντων βλέπειν. εἰς ἑαυτὴν δὲ ἐπιστρεφομένην τὸν ἑαυτῆς οὐσίαν, καὶ οὓς ἑαυτῆς λόγους ἀνελίττειν. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ὥσπερ ἑαυτὴν μόνον καθορᾶν. βαθύνουσα δὲ τῇ ἑαυτῆς γνώσει, καὶ τὸν νοῦν ἐνιδρύσειν ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς τῶν ὄντων πέρας. Χωρεῖσαν δὲ εἰς τὸ ἐντὸς αὐτῆς, καὶ τὸ θεῖον ἄδυτον τῆς ψυχῆς, ἐκείνῳ γὰρ τὸ θεῶν ἦθος, καὶ τὰς ἑνάδας τῶν ὄντων μύσασαν θεάσασθαι. πάντα γὰρ ἐστι καὶ ἐν ἡμῖν ψυχικῶς, καὶ διὰ τοῦτο τὰ πάντα γινώσκειν πεφύκαμεν, ἀνεχείρητος τὰς ἐν ἡμῖν δυνάμεις, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ὅλων. καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἄρεσιν τῆς ἐνεργείας ἐν ἠρεμίᾳ τῶν δυνάμεων πρὸς αὐτὸ τὸ θεῖον ἀναπίνεσθαι, καὶ περιχορεύειν ἐκεῖνο, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τῆς ψυχῆς συνεχέρνειν δεῖν πρὸς τὴν ἕνωσιν ταύτην. καὶ πάντα ἀφέντας, ὅσα μὴ τὸ ἕν, αὐτῷ προσβρύεσθαι, καὶ συνάπτεσθαι τῷ ἀῤῥήτῳ, καὶ πάντων ἐπέκεινα τῶν ὅλων. Μέχρι γὰρ τούτου τὴν ψυχὴν ἀνιέναι θεμιτὸν, ἕως αὖ ἐπ' αὐτὸν ἀνιοῦσα, πλουτήσῃ τὴν τῶν ὅλων ἕξιν. ἐκεῖ δὲ γενομένην, καὶ τὸν ἐκεῖ τόπον διασημένην, καὶ καθιοῦσαν ἐκεῖθεν, καὶ διὰ τῶν ὅλων πορευομένην, καὶ ἀνελίττουσαν τὰ πλήθη τῶν εἰδῶν, τὰς τε μοναδικὰς αὐτῶν, καὶ οὓς ἀριθμοὺς διεξιοῦσαν, καὶ ὅπως ἕκαστα τῶν οἰκείων ἑνάδων ἐξήρτηται νοερῶς διαγινώσκουσαν, πλεωτάτην οἴεσθαι τῶν θείων ἐπιστήμην ἔχειν, τὰς τε τῶν θεῶν περιόδους εἰς τὰ ὄντα, καὶ τὰς τῶν ὄντων περὶ οὓς θεοὺς ἀπεικάσεις εἰκότως θεασαμένην. Ὁ μὲν δὴ θεολόγος ἡμῖν ἕως καὶ τοῦ Πλάτωνος ψῆφον ποιοῦτος, καὶ ἡ θεολογικὴ παιδεία ἕξις, αὐτὸν τὸν τῶν θεῶν ὕπαρξιν ἐκ-

tudinem, & earum unitates, & numeros est persecuta, *diligenter examinans*, & dignoscens intellectualiter, *id est ipsius intelligentiæ facultate*, quomodo singula ex suis unitatib. pendeant, *tunc oportet* existimare *eam* habere perfectissimam *rerum* divinarum scientiam, & Deorum progressus in ipsa Entia, & ipsa Entium circa Deos di-

φάνευσι, καὶ τὸ ἄγνωστον αὐτῶν, καὶ ἑνιαῖον φῶς ἀπὸ τῆς τῶν μεθεκτῶν ἰδιότητος διακρίνουσι, καὶ θεωμένη, καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς ἀξίοις τῆς μακαρίας ταύτης, καὶ πάντων ὁμοῦ παρεκτικῆς ἐνεργείας.

scrimina, uniformiter contemplatam. Theologus igitur ex Platonis sententia nobis sit talis, *qui rerum antè dictarum solidam, veramq; noticiam habeat.* Et ipsa Theologia *sit* talis habitus, *qualis hîc describitur*, qui ipsam Deorum essentiam declaret, & ipsorum ignotum, & henizum, *id est unicum & singulare* lumen discernat à proprietate rerum, quæ participes sunt *huius unici luminis*, & *id* contempletur, & denunciet illis, qui digni sunt hac beata, & omnia simul continente actione.

Κεφάλαιον δ.

Μετὰ δὲ ταύτην τὴν παντελῆ τῆς πρώτης θεωρίας παρέλημψιν, καὶ οὗ τρόπους διακρινόμεθα, καθ' οὓς ὁ Πλάτων τὰ μυστικὰ περὶ τῶν θείων ἡμᾶς ἀναδιδάσκει νοήματα. φαίνεται γὰρ οὐ τὸν αὐτὸν παντάχου τρόπον μεθιὼν τὴν περὶ τῶν θείων θείαν διδασκαλίαν. ἀλλ' ὅπου μὲν, θεατικῶς. ὅπου δὲ, διαλεκτικῶς ἀνελίττων τὴν περὶ αὐτῶν ἀλήθειαν. καὶ ποτὲ μὲν, συμβολικῶς ἐξαγγέλλων τὰς ἀῤῥήτους αὐτῶν ἰδιότητας. ποτὲ δὲ, ἀπὸ τῶν εἰκόνων ἐπ' αὐτὰς ἀναφέρων, καὶ τὰς πρωτουργοὺς ἐν αὐτοῖς αἰτίας τῶν ὅλων ἀνευρίσκων. Ἐν μὲν γὰρ τῷ Φαίδρῳ νυμφόληπτον, φημὶ, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης νοήσεως τὴν κρείττονα μανίαν ἀλλαξάμενον, οὕτω γέ πως πολλὰ μὲν περὶ τῶν νοερῶν διέξεισι θεῶν ἀπόῤῥητα δόγματα, πολλὰ δὲ περὶ τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνων τοῦ παντός. οἷ τὸ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν πλῆθος ὅτι πρὸς τὰς νοητὰς, καὶ χωριστὰς τῶν ὅλων μονάδας ἀναπέπεμπται. ἔτι δὲ πλείω περὶ αὐτῶν τῶν τὸν κόσμον διακοσμούντων θεῶν, πρός τε τὰς νοητὰς αὐτῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους πηγὰς αὐτομνῶν, καὶ τὴν τε ποίησιν τὴν ἄχραντον, καὶ τὴν περὶ τὰς ψυχὰς διακυβέρνησιν, καὶ ὅσα ἄλλα παραδίδωσιν ὁ Σωκράτης ἐν ἐκείνοις ἐνθουσιαστικῶς, ὡς αὐτὸς διαῤῥήδην λέγει, καὶ πολὺ τοῦ ἐγκωμίου θεοὺς τῆς τοιαύτης μανίας αἰτιώμενον. Ἐν δέ γε τῷ Σοφιστῇ περὶ τε τοῦ ὄντος, καὶ τῆς τοῦ ἑνὸς πρὸς τὴν τῶν ὅλων χωριστῆς ὑποστάσεως διαλεκτικῶς ἀγωνιζόμενον, καὶ πρὸς ἑτέρους ἀπορήσαντας, ἀποδείκνυσιν ὅπως τὰ μὲν ὄντα πάντα τῆς ἑαυτῶν αἰτίας ἐξήρτηται, καὶ τοῦ πρώτως ὄντος, αὐτὸ δὲ τὸ ὂν μετέχει τῆς ἐξῃρημένης τῶν ὅλων ἑνάδος, καὶ ὡς πανταχοῦ ἐστι τὸ ἕν, ἀλλ' οὐκ αὐτοέν ὑφειμένον τοῦ ἑνὸς, καὶ λειπόμενον ὑπάρχον ἀλλ' οὐ πρώτως ἕν. Ὁμοίως δὲ αὖ κἀν τῷ Παρμενίδῃ πρός τε τοῦ ὄντος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πρόοδους, καὶ τὴν τοῦ ἑνὸς ὑπεροχὴν, διὰ τῶν πρώτων ὑποθέσεων, ἐκφαίνει διαλεκτικῶς, καὶ ὡς αὐτὸς ἐν ἐκείνοις λέγει, κατὰ τὴν τελεωτάτην τῆς μεθόδου ταύτης διαίρεσιν. καὶ μὴν καὶ ἐν Γοργίᾳ μὲν, περὶ τῶν τριῶν δημιουργῶν, καὶ περὶ τῆς δημιουργικῆς ἐν αὐτοῖς διακληρώσεως μῦθον ἀπαγγέλλων, οὐ μῦθον ὄντα

CAPVT IV.

POst hanc autem perfectam primæ contemplationis comprehensionem, & ipsos modos distinctè tradamus, secundum quos, *i. e. quibus* ille Plato mysticas, *& arcanas*, de *rebus* divinis sententias, *notionesq;* nos accuratè docet. Videtur enim non eodem modo ubiq; de *rebus* divinis doctrinâ persecutus esse. Sed modò quidem, divino-numine-afflatus *eam videtur tradidisse:* modò verò dialecticè veritatem de ipsis explicasse, & interdum quidem symbolicè *& obscurè*, ineffabiles ipsarum proprietates enunciasse. Interdum verò ab ipsis imaginibus, *& similitudinibus* ad ipsas *earũ proprietates* recurrisse, & primarias in ipsis causas *rerum* universarum *investigasse, & investigatas* invenisse. Nam in Phædro quidem, *quasi* Nympharum furore-correptus, & præstantiore furore cum humana intelligentia, *notioneq;* commutato ore divinitùs-afflato, multa quidem de Diis intellectualibus, *qui sola intellectu, sive intelligentiæ facultate percipiuntur, & cognoscuntur*, arcana-decreta, *quæ Philosophi dogmata vocant*, prolixè narrat, multa etiam de absolutis, *liberis & nullorum aliorum potestati subiectis* ducib. huius Vniuersitatis qui mũdanorum, *i. e. in hoc mundo versantium*, Deorum multitudinem ad mente-perceptas, & ab hac vniuersitate separatas unitates reducunt. Et longè plura de Diis illis, qui mundum istum *à se gubernandum* sunt sortiti, cũ ipsas ipsorum notiones, tum etiam *varias eorum* in hoc mundo fabricationes *rerum, & opera varia* celebrans, & ipsam impollutam providentiam, & circa animas, *i. e. animarum* gubernationem, & quæcunq; alia Socrates in illis *locis* tradit *quasi Deo plenus*, & divini-numinis-afflatu, ut ipse disertissimis-verbis dicit, idque Deos indigenas huiusmodi furoris accusans, *& autores esse dicens.* In Sophista verò, & de ipso Ente, & de Vnius hypostasi, *naturaq;* separabili ab ipsis Entibus, dialecticè certans, & dubitans, *i. e. dubitationes movens* adversus antiquiores *Philosophos*, demonstrat quomodo omnia quidè Entia ex sua causa pendeant, & ab eo, quod est primò Ens, ipsum verò Ens, particeps-sit illius Vnitatis, quæ ex universis *rebus* est-exempta, & quomodo unum patiatur, *i. e. afficiatur:* sed *tamen id, quod est* per se-unum, non sit subiectum Vni, & *cum eo* unitum, *& ita cum eo coniunctum ut ex amplici Vno fiat Vnum tantum:* sed non primò Vnum. Similiter autem etiam in Parmenide & ipsos ipsius Entis ab Vno progressus, & ipsam Vnius excellentiam per primas hypotheses, demonstrat dialecticè, & ut ipse in illis *scriptis* dicit, secundùm perfectissimam huius methodi divisionem. Quinetiam in Gorgia quidem, de tribus opificibus, & de demiurgica, *i. e. fabrili* inter ipsos divisione-per-sortitionem-facta *loquitur*, fabulam afferens, *& exponens*, quæ non solum est fabula: sed

ſed etiamet *rerum geſtarum* narratio. In Convivio verò, de amoris unione *verba facit*. In Protagora verò, de mortalium animalium à Diis diſtinctione, *& gubernatione, vel diſpoſitione agens, per* ſymbolicum, *& obſcurum dicendi* modũ veritatem de *rebus* divinis occultat, & uſq; ad nudam, *ſimplicem ſententiam*q, demonſtrationem enuntiat, *atq, declarat* ſuam voluntatem, *mentem, & ſententiam ſuis familiariſſimis, &* veriſſimis auditoribus.

Si verò vis & doctrinæ per mathemata *traditæ* mentionẽ facere, & tractationis ex ethicis, vel phyſicis ſermonib. *ſumpſit, quæ agit* de *rebus* divinis, cuiuſmodi multa quidem in Timæo, multa verò, in Politico, multa etiã in aliis dialogis ſparſa videre licet, hic verò tibi etiam per imagines, *& ſimilitudines res* divinas cognoſcere cupienti, modus erit perſpicuus, *& manifeſtus*. Hæc enim omnia *rerum* divinarum facultates effingunt, *& per quaſdam imagines, & ſimilitudines tibi res divinas, earumq, facultates repræſentant*. Ac Politicus quidem (ſi fortè res ita tulerit) in Cœlo fabricationem, *vel, Cœli fabricationem deſcribit*. Illæ verò quinque elementorum figuræ verbis geometricis traditæ, ipſas Deorum, qui huius univerſitatis partibus invehuntur, proprietates *per quandam ſimilitudinem nobis proponunt conſiderandas, & cognoſcendas*. Illæ verò animalis, *i. e. ipſius animæ*, eſſentiæ diviſiones *tibi demonſtrãt* univerſas Deorum diſtinctiones *in pulcherrimum ordinem redactas*.

Illud enim omitto dicere, quod & ipſas Reipub. adminiſtrandæ formas *ibi Plato* commendat, *eas* aſſimilãs *rebus* divinis, & univerſo mundo, & facultatib. in ipſo *verſantibus* ornat-diſtinctè. Hæc igitur omnia per ſimilitudinem rerum, quæ ſunt in hiſce terris, cum divinis *collocarunt*. Illarum progreſſus & ordines, & fabricas per imagines, *& ſimilitudines*, nobis demonſtrant. Modi igitur Theologicæ doctrinæ apud Platonem *traditæ*, tales quidam ſunt. Perſpicuum autẽ *eſt* ex iis, quę dicta ſunt, etiam eſſe neceſſe, *modos Theologiæ Platonicæ*, tot eſſe numero. *** Qui enim per demonſtrationem de *rebus* divinis dicunt, vel ſymbolicè, & fabulosè, vel per ſimilitudines loquuntur. Qui verò apertè ſuas cogitationes, *& ſententias* enunciant, alii quidem, per ſcientiam, alii verò per divinum afflatum, verba faciunt. Ac ille quidem, qui per ſymbola, *ſignaq, obſcura res* divinas ſignificare cupit, eſt Orphicus *dicendi modus, ab Orpheo traditus*, & in univerſum, *& generaliter eſt* familiaris illis, qui de Diis fabulas ſcribunt. Ille verò, qui per ſimilitudines *nobis res divinas proponit intelligendas, eſt* Pythagoreus.

Nam & à Pythagoreis mathemata excogitata-ſunt ad *rerum* divinarum commemorationem, & per hæc, quaſi *per* imagines, *& ſimilitudines* ad illas *res divinas* tranſire conabãtur. Etenim & numeros & figuras Diis attribuerunt, quemadmodum dicunt, qui res illorum narrare ſtudent. Ille verò, qui *vocatur, & eſt* entheaſticus, *i. e. qui per divinum afflatum res docet*, ipſam de Diis veritatem per ſe, *ſolam, nudamque* demonſtrans, apud ſummos Initiatores, *ut ita loqui liceat, i. e. eos, qui ſacris aliquibus aliquos initiant, eſt* maximè perſpicuus. Haud enim volunt iſti per quædam vela divinos ordines, vel ipſorum proprietates ſuis familiaribus, *diſcipulisq,* tradere, ſed & ipſas facultates, & numeros, qui ſunt in ipſis, ab ipſis Diis moti *& impulſi* enunciant. Ille verò, qui per ſcientiam *res docet*, eximius, & *pro-*

μένον, ἀλλὰ καὶ λέγον. Ἐν Συμποσίῳ ἢ, περὶ τῆς τοῦ ἔρωτος ἑνώσεως. ἐν ἢ Πρωταγόρᾳ περὶ τῆς τῶν θνητῶν ζώων ἀπὸ θεῶν διακοσμήσεως, τὴν συμβολικὴν τρόπον καταπρύπτῃ τὸν περὶ τῶν θείων ἀλήθειαν, καὶ μέχρι ψιλῆς ἐνδείξεως ἐκφαύσῃ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν τοῖς γνησιωτάτοις τῶν ἀκουσίων.

Εἰ ἢ βούλῃ καὶ τῆς διὰ τῶν μαθημάτων διδασκαλίας μνησθῆναι, καὶ τῆς ἐκ τῶν ἠθικῶν, ἢ φυσικῶν λόγων περὶ τῶν θείων πραγματείας, οἷα πολλὰ μὲν, ἐν Τιμαίῳ πολλὰ ἢ ἐν Πολιτικῷ, πολλὰ ἢ ἐν ἄλλοις διαλόγοις ἐστὶ κατασπαρμένα θεωρεῖν, ἐνταῦθα δήπου σοι καὶ διὰ τῶν εἰκόνων τὰ θεῖα γνώσεσθε ἐφιεμένῳ, τρόπῳ ἴσως καταφανεῖ. Ἅπαντα γὰρ ταῦτα τὰς τῶν θείων ἀπεικονίζεται δυνάμεις. Ὁ μὲν Πολιτικὸς (εἰ τύχοι) τὴν ἐν οὐρανῷ δημιουργίαν. τὰ ἢ τῶν πέντε στοιχείων ἐν λόγοις γεωμετρικοῖς ἀποδεδομένα σχήματα, τὰς τῶν Θεῶν τὰ ὑπερβεβηκότων τοῖς μέρεσι πᾶσας, ἰδιότητας. αἱ ἢ τῆς ψυχικῆς οὐσίας διαιρέσεις, τὰς ὅλας τῶν Θεῶν διακοσμήσεις.

Ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ τὰς πολιτείας συνίστησιν, ἀπεικάζων τοῖς θείοις, καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ, καὶ ταῖς ἐν αὐτῷ δυνάμεσι διακοσμεῖ. πάντα δὴ οὖν ταῦτα δι' ὁμοιότητος τῶν ἤδη πρὸς τὰ θεῖα τὰς ἐκείνων ἡμῖν προτέρους, ἢ τάξις, καὶ δημιουργίας ἐν εἰκόσιν ὑποδείκνυσιν. Οἱ μὲν οὖν τρόποι τῆς περὶ τὴν Πλάτωνι θεολογικῆς διδασκαλίας, τοιοῦδέ τινές εἰσι. * * * Δῆλον ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων. ὅτι καὶ τὸν ἀριθμὸν εἶναι ποσούτους ἀναγκαῖον. οἱ μὲν γὰρ δι' ἐνδείξεως περὶ τῶν θείων λέγοντες, ἢ συμβολικῶς, καὶ μυθικῶς, ἢ δι' εἰκόνων λέγουσιν. οἱ ἢ ἀπερακαλύπτως τὰς ἑαυτῶν διανοήσεις ἀπαγγέλλοντες, οἱ μὲν, καθ' ὑπεροχήν, οἱ ἢ, κατὰ τὴν ἐκ θεῶν ὑπόπνοιαν τοιοῦτοι τοῦ λέγειν. Ἔστι ἢ ὁ μὲν διὰ τῶν συμβόλων τὰ θεῖα μυούμενος, ὀρφικὸς, καὶ ὅλως τοῖς τὰς μυθοποιίας γράφουσιν εἰκεῖος. ὁ ἢ διὰ τῶν εἰκόνων, πυθαγορικός.

Ἐοικὲ καὶ τοῖς πυθαγορείοις τὰ μαθήματα πρὸς τὴν τῶν θείων ἀνάμνησιν ἐξηύρασθαι, καὶ διὰ τούτων ὡς εἰκόνων ἐπ' ἐκεῖνα διαβαίνειν ἐπεχείρουν. καὶ γὰρ τοῦ ἀριθμοὺς ἀνεῖσαν τοῖς θεοῖς, καὶ τὰ σχήματα καθαπτῶς λέγουσιν οἱ τὰ ἐκείνων ἱστορεῖν σπουδάζοντες. Ὁ ἢ ἐνθουσιαστικὸς αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐκφαίνων τὴν περὶ θεῶν ἀλήθειαν, περὶ τοῖς ἀκροτάτοις τῶν τελετῶν μάλιστα καταφανής. Οὐ γὰρ ἀξιοῦσιν ὥσπερ διὰ δή τινων παραπετασμάτων τὰς θείας πέτρας, ἢ τὰς ἰδιότητας αὐτῶν τοῖς ἑαυτῶν γνωρίμοις ἀποδιδόναι· ἀλλὰ τὰς τε δυνάμεις, καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς ὑπ' αὐτῶν κινούμενοι τῶν θεῶν ἐξαγγέλλουσιν. Ὁ ἢ αὖ

καὶ ἀπιθάνου, ἐξαίρετός ἐστι τῆς τοῦ Πλάτωνος Φιλοσοφίας. καὶ γὰρ τὴν ἐν τάξει προόδον τῶν θείων γενῶν καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν, καὶ τίς τε ἑκάστης τῶν ὅλων διακόσμων ἰδιότης, καὶ τίς ἐν ἑκάστοις διηρημένως, μόνος (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) τῶν ἡμῖν συνεγνωσμένων ὁ Πλάτων καὶ διελέσθαι, καὶ τάξαι κατὰ τρόπον ἐπεχείρησε. πῶς μὲν οὖν ἔσται καταφανὲς, ὅταν περὶ Παρμενίδου τὰς προηγουμένας ἀποδείξεις ποιησώμεθα, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς πάντων διαιρέσεων. Νῦν δὲ λέγωμεν ὅτι καὶ τῶν μυθικῶν πλασμάτων οὐ πᾶσαν ὁ Πλάτων ἀποδέχεται τὴν δραματουργίαν, ἀλλ' ὅσην αὐτῆς τοῦ καλοῦ ἐφάπτεται, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ πρὸς τὴν θείαν οὐσίαν ἐστὶν οὐκ ἀνάρμοστον. Ἔστι μὲν γὰρ ὁ τῆς μυθολογίας τρόπος ἀρχαῖος· οἱ ποιηταὶ πὶ θεῖα μιμούμενοι, καὶ πολλὰ παραπλάσματα τῆς ἀληθείας προβεβλημένος, καὶ τὴν φύσιν ἀπεικονιζόμενος, ἢ τῶν νοητῶν αἰσθητὰ, καὶ τῶν αὐλῶν εἴδωλα, καὶ τῶν ἀμερίστων μεριστὰ προπάντα πλάσματα· καὶ τῶν ἀληθινῶν εἴδωλα, καὶ ψευδῶς ὅπερ κατασκευάζει. Τῶν δέ γε παλαιῶν ποιητῶν τραγικώτερον σωφρονέστατος τοὺς περὶ τῶν θεῶν ἀπορρήτους θεολογίας ἐξεύρηκεν, καὶ διὰ πολὺ πλάνας θεῶν, καὶ πράξεις, καὶ πολέμους, καὶ παραγαμοὺς, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ μοιχείας, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα σύμβολα ποιουμένων τῆς ἀποκεκρυμμένης παρ' αὐτῆς περὶ τῶν θείων ἀληθείας, τὸν μὲν ποιητικὸν τρόπον τῆς μυθολογίας ὁ Πλάτων ἀποσκευάζεται, καὶ πρὸς παιδείαν εἶναι φησὶ παντελῶς ἀλλοτριώτατον. πιθανώτερον δὲ, καὶ πρὸς ἀλήθειαν, καὶ φιλόζοφον ἕξιν οἰκειότερον πλάττων παρακελεύεται σοὶ περὶ θεῶν λόγους ἐν μύθων σχήμασι, πάντων μὲν ἀγαθῶν τὸ θεῖον αἰτιωμένους, κακοῦ δὲ οὐδενὸς, μεταβολῆς μὲν ἀπάσης ἄμοιρον. αὐτὸ δὲ τὸν ἑαυτοῦ τάξιν ἀτρεπτον διαφυλάττον, καὶ τῆς μὲν ἀληθείας ἐν ἑαυτῷ τὸν πηγαῖον περιειληφός. ἀπάτης δὲ οὐδεμιᾶς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον. πιστὸς γὰρ ἡμῖν θεολογίας τύπος ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης ὑφηγήσατο. Παντὸς μέντοι τοῦ Πλάτωνος μύθου τὸν ἀληθῆ ἐν ἀπορρήτῳ φρικτουργίᾳ, οὐδὲ τὸν ἐκτὸς περιφαινομένῳ διασκευὴν ἀπαίδευτον ἔχοντα τῆς περὶ θεῶν ἀδιδάκτου, καὶ ἀδιαστρόφου ἐν ἡμῖν περιλήψεως. ἀλλ' ὅλα εἰκόνα φέρουσι κοσμικῆς συστάσεως, ἐν ᾗ καὶ τὸ φαινόμενον καλὸν θεσπέσιός ἐστι, καὶ πύρου θειότερον ἐν ταῖς ἀφανέσιν ἱδρυται ζωαῖς, καὶ δυνάμεσι τῶν θεῶν. Ἕνα μὲν οὖν τὸν τρόπον περὶ σοῦ τῶν θείων πραγμάτων μύθους ἐκ τοῦ φαινομένου περανόμου, καὶ ἀλογίστου, καὶ ἀπίστου, μεταγαγὼν εἰς τάξιν, καὶ ὅρον, καὶ τοῦ καλοῦ, καὶ

prius est Platonicæ Philosophiæ. Etenim ipsum in ordine progressum divinorum generum, & *eorum* inter se discrimen, & communes universorum ordinum, *& rerum universarum ordine distinctarum* proprietates, & in singulis divisas, solus (ut mihi videtur) eorum, qui nobis quoq; sunt noti, Plato & dividere, & in ordinem redigere *certa* ratione cœpit. Hoc autem erit perspicuum, quum Parmenidis primas demonstrationes faciemus, & omnium in eo *scriptarum* divisionum. Nunc verò dicamus etiam, quomodo Plato fabulosorum commentorum non omnem fabulosam-scriptionem admiserit: sed eam tantùm, quæ spectat honestum, & bonum, *& eam, quæ nos ad honesti, honiq; noticiam, & adeptionem deducit*, & quæ ad divinam hypostasin non est inconcinna, *nec essentiæ divinæ malè conveniens, nec abhorrens ab ea.* Fabularum enim dicendarum modus, qui *res* divinas per allegorias efficias, *& per obscuras dictiones* indicat, est antiquus, & multa vela veritati obiecta habet, & ipsam *rerum* naturam effingit, *& per imagines quasdam, & similitudines eam exprimit*, quæ *natura*, commenta, quæ-sensu-percipiuntur, anteponit iis, quæ-mente-cognoscuntur, & materiata immateriatis, & dividua individuis, & simulachra *rebus* veris, & quæ falsa sunt, confirmat, *& affirmat ut vera.* Antiquorum tamen Poetarum, qui de Diis arcanas Theologias componere volunt, ad tragicum dicendi genus propiùs accedentes, & qui propterea Deorum errores, & exectiones, & bella, & dilacerationes, & raptus, & adulteria, & multa alia huiusmodi signa faciunt veritatis de *rebus* divinis occultatæ ab ipsa *natura, & fabulosa dicendi ratione*, talem quidem profectò fabularum dicendarum modum Plato reiicit, & à doctrina, *honestaq; disciplina* prorsus alienissimum esse dicit. Probabiliorem verò & veritati, & Philosophico habitui convenientiorem *dicendi modum* fingens *formamq; nobis tradit, ad quem sequendum nos* adhortatur, de Diis verba *facientes* sub fabularum figuris, *quæ Platonis verba*, omnium quidem bonorum numen-divinum causam-appellant, mali verò nullius *causam, & autorem id esse dicunt*, mutationis quidem omnis expers, semper verò suum ordinem immotum constanter-servans, & quod veritatis quidem in se ipso *fit* fontem assumpsit, fraudis verò nullius aliis est causa. Tales enim Theologiæ typos, *formasq;* nobis Socrates in Repub. præcepit, *ubi de Reipub. administranda ratione præcepta tradit.* Omnes igitur Platonis fabulæ veritatem in arcano custodientes, nec extrinsecus quidem manifestè-apparentem apparatum habent discrepantem *atq; dissentientem* ab illa anticipatione, *primaq; animi notione*, quæ de Diis est in nobis, quę secundùm naturam neq; docetur, neque pervertitur. Sed *illud constat* quomodo *Platonis fabulæ quandam* imaginem ferant mundanæ constitutionis, *i. e. mundi compositionis, & fabricationis*, in qua inest & illa apparés, *& manifesta* pulchritudo Deo-conveniens. Et hac *pulchritudine, quæ mortalibus apparet, altera* divinior in occultis Deorum viris & potestatibus, *sive facultatibus* est collocata. Ac unum quidem hunc modum, qui pertinet ad fabulas de rebus divinis *traditas*, ex eo, quod videtur impium, & à-ratione-alienum, & inordinatum, *Plato* traduxit in ordinem, & *certum* terminum, & *in* illam compositionem, quæ spectat honestum, & bonum, *& quæ nos ut ad ipsum felicitatis scopum dirigit*,

atque

atq; deducit. Alterum verò *legimus*, quem in Phædro tradit, fabulas de Diis dictas censens ubique servandas, nullo modo commixtas cum physicis traditionibus, nec usquam confundendam, nec permutandam Theologiam, & physicam contemplationem, *ita ut alterum cum altero permisceatur & confundatur.* Vt enim ipsum divinum- numen exemptum-est ex universa natura, sic etiam profectò verba, *quæ fiunt* de Diis, ubique tractationis ad naturam spectantis pura esse decet, *vel, à physica tractatione convenit esse pura.* Nam (inquit) huiusmodi *tractationis permixta genus est* & laboriosum, & viri non admodum boni *opus*, naturales affectiones facere, *& statuere* finem obscuræ-dictionis fabularum. & (si res ita tulerit) & Chimæram & Gorgonem, & huiusmodi *commentorum* singula per sapientiam *quandam, vel potius per affectatam sapientiæ speciem, & inanem acuminis ostentationem*, cum naturalibus commentis commiscere, *ita, ut ex varia rerum fictarum commixtione quoddam corpus conflatum, id q; portentosum prodeat.* Hæc enim iam & ipse Socrates in illis accusans *& damnans*, fecit illos, qui Orithyã ludentem à vento Borea de rupibus deiectam dicunt, sub fabulæ figura *dicentes*, à Borea, propter amorẽ, illam, quæ mortalis erat raptam-fuisse. Oportet enim (ut arbitror) fabulosa dicta de Diis, semper habere sententias occultas, quæ sint augustiores *reb.* apparentibus. Quare quamvis etiam aliquæ Platonicæ fabulæ nobis argumenta physica, & circa res istas *terrestres* versantia proponant, illas *tamen fabulas* à Philosophi mente prorsus aberrare dicemus, & illas solas fabulas interpretes esse veritatis illius, *quæ est* in his *physicis argumentis, illas inquam fabulas*, quæ divinam, *& immaterialem*, & *ab omni materia, rebusq; corporeis* separatam hypostasin spectant, & hanc intuentes, faciunt & compositiones, & resolutiones fabularum per domesticas de *rebus* divinis anticipationes, *sive prænotiones, animique primas notiones* nobis insitas.

[*** *Nota, quod ille, qui de Diis dicit, vel symbolicè (i. e. per obscura signa,) loquitur, vel per similitudines, vel per divinum- afflatum, vel per- scientiam, quod etiam est Platoni familiare, de Diis per-scientiam loqui.*]

ἀγαθοῦ ἐχαζομένῳ σώζειν. Ἔπρεν ἦ, ἐν ἐρᾴδρῳ παραδίδωσιν, ἅμικτον ἀξιῶν φυλάτ-
τειν τὴν μυθολογίαν παντάχοθεν τὰς φυσικὰς ἀποδείξεις, καὶ μηδαμοῦ συμφέρειν, μηδὲ
ἐπιλλάττειν θεολογίαν, καὶ φυσικὴν θεωρίαν. ὡς γὰρ αὐτὸ τὸ θεῖον ἐξῄρηται τῆς ὅλης φύ-
σεως, οὕτω δήπου καὶ αὐτοὺς περὶ θεῶν λόγους καθαρεύειν πάντη προσήκει τῆς περὶ τὴν φύσιν
πραγματείας. τὸ γὰρ μιγνύειν ἔπεσθαι, καὶ οὐ πάνυ, φησὶν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, πλὴν παιδιᾶς
τῆς μύθων ὑπονοίας τὰ φυσικὰ παθήματα. καὶ τὴν τε Χίμαιραν (εἰ τύχοι) καὶ τὴν Γορ-
γόνα, καὶ τῶν μιγάδων ἕκαστον ὑπὸ σοφίας εἰς ταυτὸν ἄγειν φυσικῆς πλάσμασι. ζητεῖ γὰρ
δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν ἐκείνοις αἰτιώμενος, πεπίστευε δὴ τὴν Ὠρείθυιαν παίζουσαν ὑπὸ τοῦ πνεύματος Βορέου κατὰ τῶν πετρῶν ὠσθῆ-
ναι, ἐν μύθου σχήματι λέγεσθαι ὑπὸ τοῦ Βορέου, ὅτι ἔρωτα, φησὶν, ἔσχεν ἁρπάσαν. Δεῖ
γὰρ (οἶμαι) τὰ περὶ θεῶν μυθολογήματα, συμμετρίας ἀεὶ τῶν φαινομένων ἔχειν τὰς ἀποκε-
κρυμμένας ἐννοίας. ὥστε εἴ τινες τῶν παλαιῶν μύθων φυσικὰς ἡμῖν εἰσηγοῦντο τοῖς περὶ
τὰ τῇδε τρεφομένας ὑποθήκας, παντάπασιν αὐτοῦ τῆς τοῦ φιλοσόφου διανοίας ἀποπλανᾶ-
σθαι φήσομεν, καὶ μόνους ἐκείνους τῶν λόγων τῆς ἐν τύποις ἀληθείας ὑπάρχειν ἐξηγητάς,
ὅσοι τῆς θείας, καὶ ἀΰλου, καὶ χωρισθείσης ὑποστάσεως ἐχόμενοι, καὶ πρὸς τοῦτο βλέπον-
τες, τὰς τῶν σωμάτων μιγνύντας, καὶ τὰς ἀναλύσεις τῶν μύθων οἰκείας ταῖς περὶ τῶν θείων
ἐν ἡμῖν προλήψεσιν.

[*** Σημαίνειν ὡς ὁ περὶ θεῶν λέγων, ἢ συμβολικῶς λέγει, ἢ ἐνθουσιαστικῶς, ἢ ἐπιθεα-
στικῶς, ἢ ἐπιστημονικῶς, ὃ καὶ τῷ Πλάτωνι οἰκεῖον, τὸ ἐπιστημονικῶς λέγειν περὶ θεῶν.]

CAPVT V.

QVoniam igitur & istos omnes Platonicæ Theologiæ modos enumeravimus, & fabularum compositiones, & resolutiones, quales esse conveniat veritatis de Diis tradidimus, hoc igitur hîc circumscriptum-sit *& definitum maneat.* Post hæc verò spectemus, unde, & ex quibus præcipuè Dialogis putemus oportere Platonis decreta de Diis colligere, & quas formas spectando, & germana, & notha *Platonis scripta*, quæ ad ipsum referuntur, *eique tribuuntur*, diiudicare possimus. Per omnes igitur, (ut ita loquar) Platonicos Dialogos veritas de Diis pervadit, & per omnes sparsæ sunt sententiæ, per quosdam quidem, obscuriores, per quosdam verò, *clariores, & sanctiores, sententiæ inquam*, primæ Philosophiæ

Κεφάλαιον ε.

ΕΠεὶδὴ πάντως ἴστε τὸ σὺν τρόπῳ ἅπαν-
τας τῆς πλατωνικῆς θεολογίας διηρθμη-
σάμεθα, καὶ τὰς τῶν μύθων συνθέσεις τε καὶ
ἀναλύσεις ἐπίσης εἶναι προσήκειν τῆς περὶ θεῶν ἀ-
ληθείας παραδεδώκαμεν, πῶς οὖν αὖτις περιιχεάφθω. Σκεψώμεθα δὴ ποῦ ποτε, φαμὲν,
καὶ ἐκ ποίων μάλιστα διαλόγων ἠξιώμεθα χρῆναι
τὰ περὶ θεῶν δόγματα τοῦ Πλάτωνος αἱρεῖσθαι, καὶ πρὸς ποίους τύπους ἀποβλέποντες, τά τε γνή-
σια, καὶ τὰ νόθα τῶν εἰς αὐτὸν ἀναφερομένων κρί-
νειν δυνησόμεθα. Ἔστι μὲν οὖν διὰ πάντων (ὡς εἰ-
πεῖν) τῶν πλατωνικῶν διαλόγων ἡ περὶ θεῶν ἀ-
λήθεια διήκουσα, καὶ πᾶσιν ἐνίσταμένη, πῇ μὲν,
ἀμυδρότερα, πῇ δ', διαυγέστερα τῆς πρώτης

φιλοσοφίας νοήματα σεμνὰ, καὶ ἐναργῆ, καὶ ὑπερφυᾶ, καὶ πρὸς τὸν ἄϋλον, καὶ χωριστὸν οὐσίαν τῶν Θεῶν αἰτιώμεθα, οὗ καὶ ἐπωσοῦν αὐτῶν μεταλαχεῖν δυναμένους. καὶ ὥσπερ ἐν ἑκάστῃ μοίρᾳ τῆς πανὸς, καὶ φύσεως ἀγνώστου τῶν Θεῶν ὑπάρξεως ἰνδάλματα κατέθηκεν ὁ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων δημιουργὸς, ἵνα πάντα πρὸς τὸ Θεῖον ἐπιστρεφῆ καὶ τῷ πρὸς αὐτὸ συγγενέσθαι, οὕτως εἰμὶ καὶ τὸν ἔνθεον τοῦ Πλάτωνος νοῦν, ἅπαντα τοῖς ἑαυτοῦ γνωρίμοις τὰς περὶ Θεῶν ἐννοίας ἐκφῆναι, καὶ μηδὲν ἄμοιρον ἀφεῖναι τῆς τοῦ Θείου μνήμης, ἵν' ἐκ πάντων αὐτὰ γνωσθῇ, καὶ τῶν ὅλων ἀναμνησιν παρέχεσθαι τοῖς γνησίοις ὑπάρχῃ τῶν Θείων ἐρασταῖς. Εἰ δὴ δεῖ σὺν μάλιστα τῷ περὶ Θεῶν μυσταγωγίαν ἡμῖν ἐκφάνασθαι τῶν πολλῶν προθῆναι Διαλόγων, οὐκ ἂν φθάνοιμι τὸν τε Φαίδωνα, καὶ τὸν Φαῖδρον διαλογιζόμενος, καὶ τὸ συμπόσιον, καὶ τὸν Φίληβον, τόν τε αὖ Σοφιστὴν, καὶ τὸν Πολιτικὸν μετὰ τούτων καταλέγων, καὶ Κρατύλον, καὶ Τίμαιον. ἅπαντες γὰρ οὗτοι τῆς ἐνθέου τοῦ Πλάτωνος ἐπιστήμης, ὡς ὅλων (ὡς ἔπος εἰπεῖν) ἑαυτῶν πλήρεις τυγχάνουσιν ὄντες. Διὰ τέλους ἂν ἔγωγε θείμην μετὰ τούτους, τόν τε ἐν Γοργίᾳ, καὶ τὸν πρωταγόρειον μῦθον, καὶ τὰ περὶ προνοίας Θεῶν ἐν νόμοις, καὶ ὅσα περὶ Μοιρῶν, ἢ τῆς μητρὸς τῶν Μοιρῶν, τὰ περὶ φορῶν τοῦ παντὸς ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς Πολιτείας ἡμῖν παραδέδοται. Εἰ δὲ βούλῃ, καὶ τρίτῃ τάξει καὶ τὰς ἐπιστολὰς λάβῃ παρ' ὧν δυνατὸν ἐκ τῶν περὶ τῶν Θείων ἐπιστήμης ἀναπίμπλασθαι. καὶ γὰρ παρὰ τῶν τριῶν Βασιλέων ἐν τούτοις εἴρηται καὶ ἄλλα πάμπολλα δόγματα θεῖα τῆς παλαιωνικῆς ἐπέξιμεν θεωρίας. Δεῖ πάντως πρὸς ἕκαστα βλέποντας, ἑκάστων Διάκοσμον Θεῶν ἐν τούτοις ἀναζητεῖν, καὶ λαμβάνειν, ἐκ μὲν τοῦ Φιλήβου τὸ περὶ τοῦ ἑνὸς ἀγαθοῦ, καὶ τὰ περὶ τῶν δυεῖν ἀρχῶν τῶν πρώτων, καὶ τῆς ἐκ τούτων ἀναφανείσης ἐπιστήμης. Εὑρήσεις γὰρ ταῦτα πάντα Διακεκριμένως ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἡμῖν παραδεδομένα. ἐκ δὲ τοῦ Τιμαίου, τὸ περὶ τῶν νοητῶν θεωρίας, καὶ τὸ περὶ τῆς δημιουργικῆς μονάδος ἔνθεον ὑφήγησιν, καὶ τὰ περὶ τῶν ἐγκοσμίων Θεῶν πληρεστάτην ἀλήθειαν. ἐκ δὲ Φαίδρου, τὰ τε νοητὰ πάντα καὶ νοερὰ γένη, καὶ τὰς ἁπλοῦς πάντων Θεῶν, ὅσαι περὶ κύκλους ὑπερίδρυνται τὰ ἀρχικὰ περιφοράς. ἐκ δὲ τοῦ Πολιτικοῦ τὸ περὶ τῆς συναγωγίας, καὶ τὰς νοερὰς αἰτίας αὐτῶν. ἐκ δὲ τοῦ Σοφιστοῦ, σύμπασαν τὴν ὑπὸ σελήνην γένεσιν, καὶ τὴν ἰδιότητα τῶν τούτοις κληρωσαμένων Θεῶν. περὶ δὲ αὖ τῶν καθ' ἕκαστα Θεῶν, πολλὰ μὲν ἐκ τοῦ Συμποσίου θησόμεθα ἱεροπρεπῆ νοήματα. πολλὰ δὲ ἐκ τοῦ Κρατύλου, πολλὰ δὲ ἐκ τοῦ Φαίδωνος. ἑκάστῳ γὰρ αὐτῶν πλείων, ἢ ἐλάττων γίνεται μνήμη τῶν Θείων ὀνομάτων, ἀφ' ὧν ῥᾴδιον τοῖς περὶ τὰ θεῖα γεγυμνασμένοις, τὰς ἰδιότητας αὐτῶν τῷ λογισμῷ περιλαμβάνειν. Δεῖ δὲ

graves,& perſpicuæ, & ſupranaturales, & quæ ad immateriatam, & *ab omni corpore* ſeparatam eſſentiam Deorum excitant eos, qui vel quomodocunq; poſſunt ipſorum eſſe-participes. Et quemadmodum in unaquaq; parte huius Vniverſitatis,& *in ipſa* natura ignotæ Deorum eſſentiæ ſimulachra collocavit Opifex ille rerum omnium, quæ ſunt in mundo, ut omnia ad ipsũ Deum convertantur, propter cognationem, *quam habent* cum ipſo, ſic arbitror & illam Platonis Deo-plenam, *& à divino numine affiatam* mentem cum omnibus ſuis fœtibus, *id eſt, libris à ſe compoſitis*, de Diis ſententias contexuiſſe, *& contextas in lucem edidiſſe*, & nihil *in ipſis* reliquiſſe expers memoriæ, *mentionisq;* numinis divini, ut ex omnibus *hæc* elici, & *rerum* univerſarum recordatio parari, *& ſuppeditari* poſſet germanis, *veriſq; rerum* divinarum amatoribus. Si verò oportet præcipuè Dialogos illos, qui de Diis myſtagogiam, *arcanamq; doctrinam* nobis declarant, multis *aliis* anteponere, non peccarim, ſi ſtatim in hoc numero poſuerim & ipſum Phædonem, & Phędrum, & Convivium, & Philebum, & ſi præterea Sophiſtam, & Politicum unâ cum iſtis recenſuerim, & Cratylum, & Timæum. Omnes enim iſti *Dialogi* divinæ Platonis ſcientiæ, per univerſum (ut ita loquar) ſuum corpus ſunt pleni. Poſt hos verò ego ſaltem ſtatuerim ſecundos, & illam fabulam, quæ eſt in Gorgia, & illam Protagoream, & ea, quæ de Providentia Deorum in Legibus *diſcuntur*, & quæcunque de Parcis, aut de matre Parcarum, vel de huius univerſi circumlationibus, *ſive circumvectionibus* in decimo de Repub, nobis tradita-ſunt. Si verò vis, tertio loco pone & ipſas epiſtolas *illorum virorum*, à quibus ad ſcientiam de *rebus* divinis *Lectores* amandari poſſunt. Etenim à tribus Regibus in his dicta-ſunt & alia permulta decreta divina, *quæ ſunt* Platonica contemplatione digna. Oportet igitur *nos* ad hæc ſpectantes, unumquemque ordinem Deorum in his inquirere, & ſumere, ex Philebo quidem, de uno bono, & de duobus principiis primis, & trinitatis ex iſtis exortæ ſcientiam. Invenies enim hæc omnia diſtinctè nobis à Platone tradita. Ex Timæo verò, contemplationem de *rebus* mente-perceptis, & divinam enarrationem de Vnitate *rerum* opifice, & de mundanorum Deorum, *qui in hoc mundo verſantur*, pleniſſimam veritatem. Ex Phædro verò, & omnia genera, quæ-mente-percipiuntur, & quæ-in-intelligentia-verſantur, *quæ vulgò vocantur intellectualia*, & abſolutos, *nulliq; poteſtati ſubiectos: at liberos & perfectos*, Deorum ordines, qui proximè collocati ſunt-ſupra cœleſtes circumlationes, *i.e. ſupra cœleſtes orbes, qui circumferuntur*. Ex Politico verò, & illud *pulcherrimum Dei* opificiũ in cœlo, & excellentes circuitus huius univerſi, & intellectuales ipſorum cauſas, *quæ ſola intelligentia percipiuntur*. Ex Sophiſta verò, univerſum ſub Luna *rerum creatarum* ortum, & Deorum hunc *ortum* ſortitorum proprietatem. De ſingulis verò Diis, multas quidem ex Convivio capiemus ſanctimoniæ convenientes, *ſanctaq;* ſententias; multas etiam ex Cratylo, multas etiam ex Phædone. In horũ enim *Dialogorum* unoquoque maior, vel minor fit mentio divinorum nominum, unde facilè eſt illis, qui ſunt in *rebus* divinis exercitati, proprietates ipſorum *Deorum, & ordinum, in quibus Dii ſunt collocati*, cogitatione, *mentiq; conſideratione* complecti, *comprehendere, cognoſcere*. Oportet au-

tet autem ſingula decreta demonſtrare conſentientia *eſſe, i. e. conſentire*, cum Platonicis principiis, & Theologorum myſticis *arcaniſq́;* traditionibus. Omnis enim Theologia apud Græcos *recepta*, eſt Orphicæ myſtagogiæ progenies. Nam Pythagoras quidem, primus ab Aglaophemo de Diis orgia, *ſacráque, quibus Dii colendi eſſent*, didicit. Plato verò, ſecundus *finis, qui* ſuſcepit perfectam horum ſcientiam & ex Pythagoreis, & Orphicis ſcriptis. Nam in Philebo quidem, contemplationem de duobus principiorum generibus ad Pythagoreos referens, ipſos cum Diis habitantes, & verè beatos vocat. Multas etiam profectò de *rebus* iſtis ſententias, & admirandas, ille Philolaus Pythagoreus nobis conſcripſit & communem illorum *Deorum* in Entia progreſſum, & diſtinctam *rerum* fabricam celebrans. In Timæo, de Diis ſub Luna *collocatis, & degentibus*, & de ordine, *qui eſt* inter ipſos, *nos* docere conans, ad Theologos confugit, eoſque vocat Deorum filios, & patres facit veritatis de ipſis *Diis traditæ*, & finem, ſecundùm illum intellectualium Regum, *qui ſola mentis intelligentia percipi, cognoſciq́; poſſunt*, apud ipſos progreſſum, & Deorum ſub Luna *collocationum, & degentium* ordines ab univerſitate rerum procedentes tradit. Et rurſus in Cratylo *verba facit* de divinorum ordinum ratione, *& loco*. In Gorgia verò, *docet*, Homerum *in ſuis ſcriptis autorem fuiſſe* Demiurgicorum triadicæ hypoſtaſeos, *i. e. ſcribendi materiam præbuiſſe illis, qui de Triadis, ſive Trinitatis hypoſtaſi, vel eſſentia ſcripſerunt, & qui huius opinionis opifices, ac autores fuerunt*. Vbique verò, (ut rem totam paucis comprehenſam expediamus) ſequens Theologorum principia, de Diis verba facit, ex fabularum quidem dictione, *ſuáque rerum fabuleſarum enarratione*, tragicum *dicendi genus* tollens, argumenta verò prima cum ipſis *Theologorum principiis* communia faciens, *atq́; ſtatuens*.

CAPVT VI.

FOrtaſſe verò quis nobis hæc *ita* diſponentibus *& in hunc ordinem digerentibus*, occurret, dicens, quòd non rectè diſperſam, ubiquè Platonicam Theologiam demonſtremus, & alia quidem, ex aliis, alia verò, ex aliis Dialogis coacervare conemur, quaſi ſimul multa in unam commixtionem cogere ſtudeamus, non omnia ex uno, & eodem fonte fluentia *colligentes*. Si verò ſic *ſe res* haberet, alia quidem dogmata, *ſive decreta*, ad alias Platonis tractationes referre poſſemus. Quæ verò de Diis *traduntur*, nullo-modo præcedentem haberent doctrinam, nec in aliquo loco ponerentur, qui divina genera perfecta, & integra produceret, & cum mutua eorũ inter ſe collocatione *conſtitueret*. Sed enim ſimiles-ſumus iis, qui Totum, *vel rerum univerſitatem* ex partibus conflare conantur, propter inopiam Totius, *vel integritatis, vel rerum univerſitatis, quæ ſit* ante partes, & ex imperfectis perfectum contexere *videmur*, cum oporteat id, quod eſt imperfectum, primam ortus ſui cauſam in eo, quod eſt perfectum *ſitam* habere. Nam Timæus quidẽ (ſi fortè ſit opus) docebit contemplationẽ de generib. mẽte-perceptis. Phędrus verò primas intellectuales diſpoſitiones in ordine *poſitus* tradere manifeſtè videbitur.

Κεφάλαιον ς'.

ΕΠεσας δ' ἂν τις ἡμῖν τῶν Δαπτομένοις ἀπαντήσαι, λέγων ὡς οὐκ ἐρθῶς διεσπαρμένην παντάχοθεν τὴν πλατωνικὴν θεολογίαν δοκοφαίνομεν, καὶ τὰ μὲν, ἐξ ἄλλων, τὰ δ', ἐξ ἄλλων Δαλόγων ἀθροίζειν ἐπιχειροῦμεν, ὡσπερ ἅμα τὰ πολλὰ συνάγειν εἰς μίαν σύγκρασιν σπουδάζοντες, οὐκ ἐκ μιᾶς ὁρμώμενα πηγῆς, καὶ τῆς αὐτῆς πηγῆς. εἰ γὰρ ἔτως ἔτυχε, τὰ μὲν ἄλλα δόγματα εἰς τὰς ἄλλας ἀναφέρειν ἔξομεν· ὁ δὲ Πλάτωνος παραμαθὼν, τὰ δὲ θεῖα θεῶν, εὐδαιμόνως ἡγημένων ἔξειν διδασκαλίαν, οὐδὲ ἂν ἕνα παρθήσῃ χώραν παντελῆ, καὶ ὁλοκληρα τὰ θεία γένη παράγων, καὶ μὴ τῆς εἰς ἄλληλα συντάξεως. ἀλλὰ γὰρ ἐοίκαμεν πᾶσι τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν κατασκευάζειν ἐπιχειρῆσι, διὰ ἀπορίαν τῆς εἰς τὸ τῶν μερῶν ὁλότητος καὶ τὰ ἁπλᾶν τὸ πλῆθον παυφαίνειν, δέον ἐν τῷ ἀπλοῦν τὸ ἀπλοῦς τῷ πρωτίστῳ αἰτίαν ἔχειν τῆς αὐτοῦ ὑφέσεως. Ὁ μὲν γὰρ Τίμαιος ἡμᾶς (εἰ τύχοι) διδάξει τὰ περὶ τὴν τῶν ἡμῶν θεωρίαν. Ὁ δὲ Φαῖδρος τὰς πρώτας νοερὰς διακοσμήσεις ἐν τάξει παραδίδους ἀναφα-

νεστ). πῶς δὲ ἡ τῶν νοερῶν πρὸς τὰ νοητὰ σύνταξις; καὶ τίς ἡ τῶν δεύτερων ἀπὸ τῶν πρώτων γένεσις; καὶ ὅλως πῶς ἀπὸ τῆς μιᾶς τῶν πάντων ἀρχῆς, εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, ἡ πρόοδος γέγονε τῶν θείων διακοσμήσεων, καὶ πῶς συμπεπλήρωται τὰ μέσα τούτοις ἴδια, καὶ τοῦ πανπλούτου ἀριθμοῦ ταῖς τῶν θεῶν ἀποτελεστικαῖς, καὶ τῇ ὁμοφυΐ, καὶ ἀδιαιρέτῳ ὑπάρξει τῶν ὅλων, εἰπεῖν οὐκ ἔχομεν. Καὶ τί τὸ σημεῖον ἔσται (φαῖεν ἂν οἱ ταῦτα λέγοντες) τῆς παρ' ὑμῖν θρυλουμένης περὶ τῶν θείων ἐπιστήμης; καὶ γὰρ ταῦτα τὰ πολλαχόθεν ἀθροιζόμενα δόγματα, πλατωνικὰ προσονομάζειν ἔστιν, ἐξ ἀλλοτρίων (ὡς φασὶ) ὀνομάτων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος αἱρεθέντα φιλοσοφίαν, καὶ μίαν ὅλως περὶ τῶν θείων ἀλήθειαν δεικνύναι παρ' ὑμῖν οὐκ ἔξεστι. καί τι φαῖεν ἂν ἴσως καὶ σὺ τοῦ Πλάτωνος νεώτερος, ἐν καὶ πλέον εἰδὼς θεολογίας ἐν ταῖς ἑαυτῶν συνουσιάσταις παραδίδοναι συγγραφαῖς πῆς ἑαυτῶν κατηχήσεις. Ὑμεῖς δ' ἄρα οὐκ μὴν τοῦ Τιμαίου τὴν ἄλλην περὶ τῆς φύσεως θεωρίαν μεγάλην δυνήσεσθε. οὐκ δὲ τῆς Πολιτείας, ἢ τῶν νόμων, τὰ περὶ τῶν ἠθῶν κάλλιστα δόγματα πρὸς ἓν φιλοσοφίας εἶδος συναπτόμενα. μόνην δ' ἄρα τὴν Πλάτωνος πραγματείαν, ἢ καὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας ἀφ' ἧς (ὃ δὴ κεφάλαιον ἂν τις εἴποι τῆς συμπάσης θεωρίας) ἀπολιπόντας τῆς πλειστότητος ὑμᾶς ἀφαιρήσεται τῶν ὄντων γνώσεως, εἰ μὴ λίαν ἐνθουσιαστικῶς ἀπὸ τῶν μυθικῶν πλασμάτων θέλειτε καλλωπίζεσθαι, πολλοῦ δ' εἰκότος αἰσθήσεσθε τῆς πιθανότητος ἀναλύσεως. καί τι καὶ τούτων ἐπιεικῶς ἐν τοῖς παλαιοτικοῖς διαλόγοις ἔχόντων, εἶεν ἐν Πρωταγόρᾳ, τῆς πολιτικῆς ἕνεκα, καὶ τῶν περὶ αὐτῆς ἀποδείξεων. ἐν δὲ Πολιτείᾳ, δικαιοσύνης. ἐν δὲ Γοργίᾳ, τῆς σωφροσύνης. Οὐ γὰρ αὐτῶν, ἀλλὰ τῶν προηγουμένων ἕνεκα σκοπῶν, συμπλέκει τοὺς μυθολογίας ὁ Πλάτων ταῖς τῶν ἠθικῶν δογμάτων ζητήσεσιν, ἵνα μὴ μόνον τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ἀγωνιστικῶν λόγων γυμνάζωμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ θεῖον τῆς ψυχῆς τῇ πρὸς τὰ μυστικώτερα συμπαθείᾳ πλειόνων αἰσθανόμεθα τῆς τῶν ὄντων γνώσεως. οὐκ μὴν γὰρ τῶν ἄλλων λόγων ἀναγκαζομένοις ἐοίκαμεν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας παραδεχεῖν. οὐκ δὲ τῶν μύθων, ἀῤῥήτως πάσχομεν, καὶ τὴν ἀδιαιρέτους ἕνωσίν προβαλλόμεθα, τὸ ἐν αὐτοῖς μυστικὸν σέβοντες.

Ὅθεν οἶμαι καὶ ὁ Τίμαιος εἰκότως ἀξιοῖ τῆς μυθοπλάστης ὡς πᾶσι ἑπομένους, τὰ θεῖα γένη προάγειν, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀεὶ τὰ δεύτερα γεννῶντας, εἰ καὶ ἄνευ ἀποδείξεως λέγοιεν.

Vbi verò erit intellectualium cum mente-perceptis, *collatorum series*, & ordo? Et quis *erit* ſecundorum ex primis ortus? Deniq; quonam modo ab uno *rerum* omniũ principio ad multitudinem Deorum in-mundo-verſantium progreſſus fuerit-factus divinorum ordinum, & quomodo completa-fuerint media & ipſius unius, & perfecti numeri, ipſis Deorũ procreationibus, ſecundum eâdem, naturâ-præditam, & individuam *rerum* univerſarum hypoſtaſin, dicere non poterimus. Quænã verò maieſtas *erit* præterea (dicent, qui hæc dicunt,) illius apud vos celebratæ de *rebus* divinis ſcientię? Hęc enim ex multis-locis collecta dogmata, Platonica appellare abſurdum *eſt*, quod ex alienis (ut aitis) nominibus ad Platonis Philoſophiam ſint reducta, & unam univerſam de *rebus* divinis veritatem apud vos *ſitam* demonſtrare non poteritis. Atqui fortaſſe dicẽt, & illos Platone recentiores, unam & perfectam Theologię formam in ſuis ſcriptis contextam tradere ſuis obſequẽtibus-auditoribus. Vos verò profectò ex Timæo quidem, univerſam de natura contemplationem *ſumptam* producere poteritis. Ex Republica verò, vel *ex* Legibus, pulcherrima de moribus dogmata ad unam Philoſophiæ ſpeciem ſpectantia *ſumetis*: ſolam verò profectò Platonis tractationem, quæ omne primæ Philoſophiæ bonum *continet*. (quod ſane quis univerſæ cõtemplationis caput appellare poſſet) deſerentes perfectiſſima Entium cognitione vos privabit *hac tractandi ratio Platonica contraria*, niſi nimis ſimpliciter, & *fatuè*, propter fabuloſa commenta gloriari velitis, cùm huiuſmodi *fabuloſorum commentorum* reſolutio ſit-plena multarum veriſimilium-rationum, *i. e. cum iſta fabuloſa commenta, multis & veriſimilibus rationibus facile reſolvi, refelliq; poſſint.* Quanquam & hæc ipſa traditionem epiſodiis-ſimilem, *adventicium, extra propoſitum argumentum aſſumptam, & cum eo minimè cohærentem*, habent in Platonicis Dialogis, ut in Protagora. *Nam* civilis diſciplinæ causâ, & demonſtrationum *gratiâ*; quæ de ea *proferuntur, huiuſmodi fabuloſa commenta illic inſeruntur.* In Republicâ verò, Iuſticiæ *causâ hæc aſſeruntur.* In Gorgia verò, temperantiæ *docendæ gratia dicuntur.* Non enim ipſorum *epiſodiorum*, ſed præcedentium ſcoporum causâ, Plato fabuloſas-narrationes cum moralium dogmatum quæſtionibus connectit, ut non ſolùm intellectualem animæ *partem* concertatoriis ſermonibus exerceamus: ſed etiam ut divina animæ *pars* propter ſympathiam, *i. e. propter naturæ cognationem, & conſenſum*, cum rebus arcanis ipſam Entium cognitionem perfectiùs apprehendat. Nam per alias quidem dicendi-formas, ſimiles-videmur illis, qui ad veritatis receptionem coguntur, *i. e. ad veritatem recipiendam per vim compelluntur.* Per fabulas verò, *quas audimus aut legimus*, ineffabili-modo afficimur, & minimè perverſas mentes obiicimus: *ſed & aures, & mentes fabulis audiendis attentas præbemus*, arcanam-doctrinam in ipſis *reconditam* venerantes.

Vnde (ut arbitror) & ipſe Timæus meritò cenſet *nos*, quum fabularum fictores, & *autores* ſequimur, ut Deorum filios divina genera producere, ex primis ſecunda ſemper generantes, quamvis *illi, qui fabulas dicunt, has* ſine demonſtratione dicant.

Huiuſ-

Huiusmodi enim dicendi genus non *est* demonstrativum, *quia nullam per minimè dubias rationes, & argumenta, demonstrandi vim habet*: sed à-divini-numinis-afflatu-manans. Haud enim propter necessitatem, sed Suadæ causâ, *rerú facilius suadendæ, atq; persuadendæ gratiâ*, ab antiquis est-excogitatum, neq; nudam disciplinâ, sed sympathiam, *naturaq; cognationem, & consensum* cum ipsis rebus spectat, *eoq; nos dirigit, ac deducit*. Si verò non solùm fabularum: sed etiam aliorum theologicorum dogmatum causas spectare velitis, comperietis, *alia quidem* fabulosarum, alia verò naturalium considerationum causâ, Platonicis Dialogis aspersa. Nam in Philebo quidem, & de infinito, & fine, voluptatis causâ, & vitæ secundùm mentem, verba fecit.

Alia enim aliorum genera *esse* puto. Perspicuum autem *est*, utra *sint* utrorum *genera*. In Timæo, de Diis, qui-mente-percipiûtur, *eaque sola cognoscuntur, hoc fabulosum dicendi genus*, propter propositam physiologiam, *quæ naturæ rationes explicat*, assumptum est. Quamobrem etiam ubique similitudines ex exemplis *allatis sumptas* cognoscere necesse *est*. Exempla verò *sunt formæ* immateriatæ, materiatarum, illæ, quæ-mente-percipiuntur, illarum, quæ-sensu sentiuntur, illæ, quæ, *ab omni materia* separatæ sunt naturalium formarum *exempla sunt*. In Phædro verò, & supracœlestem locum celebrat, & subcœlestem profunditatem, & quidquid sub hoc genus *cadit*, amatoriæ insaniæ causâ, & *propter* modum recordationis animarum, & *propter* iter, *quod animæ faciunt* hinc in illa *loca, quæ petunt*. Vbique verò (ut ita loquar) præcedens quidem, *& primarius* finis, est naturalis, vel civilis.

Sententiæ verò de *rebus* divinis, propter illarum inventionem, aut perfectionem, proponuntur. Quomodo igitur amplius huiusmodi contemplatio apud vos veneranda, & superans naturam, *& adeò excellens* erit, & digna, quæ cæterarum omnium rerum studio anteponatur, cùm neque quod est universum, in se demonstrare possit, neque quod est perfectum, neque quod est antecedens, *ac principale, vel præcipuum*, in Platonis tractatione: sed his omnibus careat, & violenter, non autem suâ-naturâ, neque germanum: sed adventitium locum, ut in fabula possideat? Quæ igitur quis ægrè-ferat, ob res *à nobis* propositas, quædam huiusmodi sunt.

Οὐ γὰρ ἀποδεικτικὸν τὸ τοιοῦτον εἶδος τῶν λόγων, ἀλλ' ἐνθουσιαστικόν. Οὐ γὰρ ἀνάγκης, ἀλλὰ πιθοῦς ἕνεκα τῆς παλαιοῖς μεμηχανήμενον, οὐδὲ μαθήσεως φίλης, ἀλλὰ τῆς πρὸς τὰ πράγματα συμπαθείας ἐφαπτόμενον. Εἰ δὲ μὴ τῶν μύθων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων θεολογικῶν δογμάτων τὰς αἰτίας ἐθέλοιτε σκοπεῖν, εὑρήσετε μυθικῶν ἕνεκα, τὰ δὲ φυσικῶν σκεμμάτων τῆς παλαιωνικοῖς παρεσπαρμένα διαλόγοις. Ἐν Φιλήβῳ μὲν δὴ περί τε ἀπείρου, καὶ πέρατος, τῆς ἡδονῆς ἕνεκα, καὶ δὴ καὶ τὸν νοῦν βίου ποιούμενος τὸν λόγον.

Γένη γὰρ οἶμαι τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων. δῆλον δὴ τὰ ποτέρα ποτέρων. Ἐν Τιμαίῳ τὰ περὶ τῶν νοητῶν Θεῶν τῆς πραγματείας ἕνεκα φυσιολογίας, παρείληπται. Διὸ δὴ καὶ δεῖ τὰς εἰκόνας ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων γινώσκειν ἀναγκαῖον, παραδείγματα δὲ, τὰ ἄυλα, τῶν ἐνύλων, τὰ νοητὰ τῶν αἰσθητῶν, τὰ χωριστὰ, τῶν φυσικῶν εἰδῶν. Ἐν δὲ αὖ τῷ Φαίδρῳ, τόν τε ὑπερουράνιον τόπον αἰνιττόμενος καὶ τὸν ὑπερουράνιον βαθὺν, καὶ καὶ τὸ ὑπὸ πῦρ ῥέον, τῆς ἐρωτικῆς ἕνεκα μανίας, καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀναμνήσεως τῶν ψυχῶν, καὶ τῆς ἐπιθυμίαν ἐπ' ἐκεῖνα πορείας. πανταχοῦ δ' (ὡς εἰπεῖν) τὸ μὲν προηγούμενον πολὺ, ἐστὶ φυσικὸν, ἢ πολιτικόν.

Τὰ δὲ περὶ τῶν θείων νοήματα, τῆς ἐκείνων ὑφέσεως, ἢ πλανώσεως ἕνεκα προτίνεται. πῶς οὖν ἔτι παρ' ὑμῖν ἡ τοιαύτη θεωρία, σεμνὴ καὶ ὑπερφυὴς ἔσται, καὶ παντὸς μᾶλλον ἀξία σπουδάζεσθαι, μήτε τὸ ὅλον ἐν ἑαυτῇ δίκαιον ἔχουσα, μήτε τὸ τέλειον, μήτε τὸ προηγούμενον, ἐν τῇ πραγματείᾳ τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολειπομένη, καὶ βιαίως, ἀλλ' οὐκ αὐτοφυῶς, οὐδὲ γνησίαν, ἀλλ' ἐπισιώδη τὴν πέξιν ὥσπερ ἐν δράματι κεκτημένη; ἃ μὲν ἂν δυσχεράνειεν αἵρεσις ὅτι τῶν προκειμένων, τοιαῦτα ἄττα ἐστίν.

CAPVT VII.

EGO verò ad huiusmodi occupationem, *quam vulgus obiectionem appellat*, iustam, *veram* & perspicuam responsionem subiiciam, & Platonem ubique de Diis sermones, sequentem antiquos rumores, & ipsam rerum naturam, persequi dicam. Et interdum quidem, propter ipsam causam *rerum* propositarum, *eos* ad ipsa dogmatum principia reducere, & inde tanquam ex specula contemplari *rei* propositæ naturam. Interdum verò, & primarium finem ponere, *atq; statuere* theologicâ scientiâ.

Κεφάλαιον ζ'

ΕΓΩ δὴ πρὸς μὲν τὴν τοιαύτην ἀπαίτησιν, δικαίαν ποιήσομαι καὶ σαφῆ τὴν ἀπόκρισιν. καὶ τὸν Πλάτωνα παντάχοῦ μὲν οὖν περὶ Θεῶν λόγους ἐποιοῦντα τοῖς παλαιοῖς φήμαις, καὶ τῇ Φύσει τῶν πραγμάτων, μιμούμενα φήσω. καὶ ποτὲ μὲν, τῆς αἰτίας ἕνεκα τῶν προκειμένων, ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν δογμάτων ἀνάγειν αὐτὸν, κἀκεῖθεν ὥσπερ ἀπὸ σκοπιᾶς κατανοεῖν τὴν τοῦ προκειμένου Φύσιν. ποτὲ δὲ καὶ προηγούμενον πέλος τιθέναι τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην.

καὶ γὰρ ἐν Φαίδρῳ περὶ τοῦ καλλους, καὶ τῆς ἐκεῖθεν εἰς πάντα διηκούσης τῶν καλῶν μεταδόσεως. καὶ ἐν Συμποσίῳ, περὶ τῆς ἐρωτικῆς τάξεως ἡ πραγματεία. Εἰ δὴ δεῖ τὸ παντελὲς, καὶ ὅλον, καὶ συνεχὲς ἄνωθεν ἄχρι τέλους συμπαρεῖναι τὸν ἀριθμὸν τῆς θεολογίας, ἐν ἑνὶ πλατωνικῷ διαλόγῳ σκοπεῖν, παράδοξον μὲν ἴσως ἴσως ἁπᾶσιν, καὶ πᾶσι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἑστίας μόνοις τὰ λεχθησόμενα, καταφανές. Τολμητέον δὴ οὖν ὅμως, ἐπείπερ ἠρξάμεθα τῶν τοιούτων λόγων, καὶ ῥητέον πρὸς οὓς ζητοῦμεν λέγοντας, ὡς ὁ Παρμενίδης, ὃν ποθεῖτε, καὶ τὰ μυστικὰ τοῦ διαλόγου τοῦδε νοήματα φαντάζεσθαι. πάντα γὰρ ἐν τούτῳ τὰ θεῖα χθὲς καὶ πρώην ἐκ τῆς πρώτης αἰτίας ἐν τάξει, καὶ τὸν πρὸς ἄλληλα συνάρτησιν διδάσκουσι. καὶ τὰ μὲν ἀκρότατα, καὶ τῷ ἑνὶ συμφυέστατα, καὶ πρωτουργὰ, τὰ ἑνιαῖον, καὶ ἁπλοῦν, καὶ κρύφιον ἔλαχε τῆς ὑπάρξεως εἶδος. τὰ δὲ ἔσχατα πληθύνεται καταμερμαΐζόμενα, καὶ τῷ μὲν ἀριθμῷ πλεονάζει, τῇ δὲ δυνάμει, τῶν ὑπερτέρων ἐλαττοῦται. τὰ δὲ μέσα, καὶ τὸν πρόσθεν λόγον, συνθετώτερα μὲν ἐστὶ τῶν αἰτίων, ἁπλούστερα δὲ τῶν οἰκείων γεννημάτων, καὶ πάντα (ὡς συνελόντι φάναι) τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης ἀξιώματα πλέως ἐν τοῦδε καταφαίνεται, καὶ τὰ θεῖα διακοσμοῦσι πάντες συνεχῶς ὑφισάμενοι δείκνυνται, καὶ οὐδέν ἄλλο ἐστὶν, ἢ θεῶν γένεσις ὑμνημένη, καὶ τῶν ὁπωσοῦν ὄντων ἀπὸ τῆς ἀῤῥήτου, καὶ ἀγνώστου τῶν ὅλων αἰτίας. Τό, τε οὖν καὶ ὅλον, καὶ πλῆθος τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης φῶς ὁ Παρμενίδης ἀνάπτει τοῖς περὶ Πλάτωνα ἐρασταῖς.

Καὶ μὴν τοῦτον οἱ προκειμένοι διάλογοι μέρη καταπεπαίδευνται τῆς περὶ θεῶν μυσταγωγίας, καὶ πάντες (ὡς ἔπος εἰπεῖν) τῆς ἐνθέου ζοφίας μετειλήφασι, καὶ τὰς αὐτοφυεῖς ἡμῶν ἐννοίας περὶ τὸ θεῖον ἀνεζωπύρωσι. Καὶ δεῖ τὸ μὲν ὅλον πλῆθος εἰς οὖν προκειμένους ἀναφέρειν διαλόγους, οὖν δὲ αὖ πάλιν εἰς τὸν μίαν, καὶ παντελῆ τοῦ Παρμενίδου θεωρίαν συνάγειν. Οὕτω γὰρ (οἶμαι) τὰ τε ἀπλέστερα τῶν πλέονων, καὶ τὰ μέρη τῶν ὅλων ἐξαφοῦμεν, καὶ τοῖς πράγμασιν ἐοικότας ἀποφαινοῦμεν οὖν λόγους, οὓς εἰσὶν ἐξηγηταὶ καὶ τὸν παρὰ Πλάτωνι Τίμαιον. Πρὸς μὲν οὖν τοῦτο (ὅπερ ἔφαμεν) τὴν ἀπαίτησιν, παιδὶ παιτόμεθα τὴν ἀπόκρισιν, καὶ τὴν πλατωνικὴν θεωρίαν εἰς ἕνα τὸν Παρμενίδειον ἀναπέμψομεν.

Ὅσοις δὴ τὴν περὶ φύσεως ἐπιστήμην σύμπασαν ὁ Τίμαιος περιέχειν ἀπὸ πάντων ὁμολογοῦσι τὰ σμικρὰ σωρεύειν δυναμένων.

Etenim in Phædro, de pulchritudine, quæ mente percipitur, & de *rerum* pulcharum communione, quæ *manans* illinc in omnia penetrat, *& per omnia pervadit, verba fiunt*. Et in Convivio, de amatorio ordine tractatio *instituitur*. Si verò oportet *rem* perfectam, & universam, & continuam à principio usque ad totum, *& integrum* Theologiæ numerum in unico Platonico Dialogo spectare, *hoc* fortasse paradoxum quidem, *& ab omnium opinione remotum, & admirabile* dictu *videbitur*, & quod *à nobis* dicetur, illis solis, *qui sunt* ex nostra domo, *nostri, & domestici & familiares tantùm erit* manifestum. Audendum tamen *est*, quandoquidem talia verba facere cœpimus, & dicendum contra illos, qui hæc dicunt, Parmenidem, quem desideratis, & mysticas, *& arcanas* huius Dialogi notiones in phantasia, *& rerum animo insidentium imagine quadam, & specie, quam animus concepit*, versari. Omnia enim in isto *Dialogo* divina genera, & ex prima causa ordine procedunt, & mutuam inter se connexionē demonstrant, *& apertè docent, quomodo alia ex aliis perpetuo quodam nexu pendeant*, & summa quidem, & Vni cognata, & primaria, unicam *& eandem*, & simplicem, & occultam essentiæ formam sunt sortita. Extrema verò multiplicantur in plures partes divisa, & numero quidem abundant, *& alia numero longè superant*, facultate verò *potentiâ*, superioribus sunt inferiora, *longeq; infirmiora*. Media verò, secundùm convenientem rationem, ipsis quidem causis sunt compositiora, simpliciora verò suis fœtibus, *& sua progenie*. Et omnia (ut rem totam paucis complexus expediam) theologicæ scientiæ axiomata hic perfectè apparent, & omnes *rerum* divinarum ordines continenter, *& perpetua serie connexi* demonstrantur, nec aliud *hic* est, quàm Deorum ortus celebratus, & *rerum* quomodocunque existentium, *&* ab ineffabili, *arcana*, & ignota *rerum* universarum causâ *manantium*. Vniversum igitur, & perfectum theologicæ scientiæ lumen Parmenides accendit Platonis amatoribus.

Post hunc verò, prædicti Dialogi partes distinctè tradunt de Deorum mystagogia, *& arcana sacrorum disciplina cultum Deorũ continente*, & omnes (ut ita loquar) divinæ sapientiæ sunt participes, & innatas nobis, *ac in animis nostris insitas* notiones excitant circa divinum numen, *& ad eius indagationem, & cognitionem eos impellunt*. Et universam quidem multitudinem *harum notionum* ad propositos Dialogos referre oportet, alios verò *Dialogos* rursùs in unam, & perfectam Parmenidis contemplationem colligere. Sic enim (*ut* arbitror) imperfectiora ex perfectis, & partes ex universis suspendemus, *i. e. pendere demonstrabimus*, & rebus convenientia demonstrabimus verba, quorum interpretes sunt in Platonis Timæo. Adversùs igitur istam (ut *antè* dixi) occupationem, talem responsionem faciemus, *i, e. huic occupationi sic respondebimus*, & Platonicam contemplationem ad unum Parmenidem referemus.

Quemadmodum etiam universam de natura scientiam Timæus omnium confessione continet, eorum, qui vel minimùm *rerum naturam* contemplari possunt.

CAP. VIII.

CAPVT VIII.

VIDEO autem mihi duplex certamen hinc excitatum adversus illos, qui Platonis scripta examinare sunt-aggressi. Duos etiam viros *video*, qui res *à Platone* dictas apprehendent, *& fortiter defendent*. Et alios quidem *video*, qui nullum aliud Parmenidis propositum probare volunt, quàm exercitationem in utramque *partem*, nec arcanorum, & intellectualium dogmatum turbam huic Dialogo non convenientem, huc præterea inducere. Alios verò *video* graviores, *& severiores* istis, & formarum amicos, qui aliud quidem argumentum de primo, aliud verò, de secundo Deo, & universa intellectuali natura *tradunt*, aliud verò, de illis, quæ sunt post hanc *naturam intellectualem*, sive præstantiora genera, sive animas, sive alia, quæcunque *illa fuerint, appellare voluerit*.

Neque enim ad præsentem tractationem *pertinet* hæc de *rebus* istis quæstio. Tres igitur istas hypotheses, *quas vulgus suppositiones vocat*, hoc modo distribuunt. Deorum verò multitudinem, & genera, quæmente-percipiuntur, & intellectualia, *quæ in intelligentia versantur, eiusq; beneficio percipiuntur*, & quæ *sunt* ante mundum, & quæ in mundo, hic omnia neque dividere, neque curiosè-persequi volunt. Quamvis enim in secunda *hypothesi Plato suam* de intellectualibus Entibus tractationem faciat, *i. e. quamvis de rebus, quæ in intelligentia versantur, & quæ sola intelligentia percipiuntur, verba facias*, tamen ipsa mentis natura est una, & simplex, & individua. Cum ambobus igitur istis dimicandum *est* ei, qui hanc de Parmenide opinionem habet, quam antè diximus. Non est autem par cum istis certamen. Sed illi quidem, qui Parmenidem faciunt, *& statuunt esse tantùm* exercitationem Logicam, iterum etiam pœnas dederunt illis, qui divinum explicationis modum amplectuntur. Qui verò multitudinem Entium, & ordines *rerum* divinarum non distinguunt, venerandi quidem, & graves viri *sunt* omninò, ut ait Homerus. Sed tamen Platonicæ Philosophiæ causâ, nobis etiam adversus ipsos movendæ-sunt-dubitationes *quædam*. In quibus *explicandis*, ipsum sanctissimæ, nobisque *religiosissimæ, &* occultissimæ veritatis Ducem sequemur. Dicenda sunt autem (quatenus *rebus* propositis conducit) etiam ea, quæ *nobis* videntur de Parmenidis hypothesibus, *& argumentis*. Sic enim fortasse & universam Platonis Theologiam ipsa mentis ratione complectemur.

CAPVT IX.

PRIMVM igitur videamus illos *Dialogos*, qui huius Dialogi propositum ab ipsa rerum veritate ad Logicam exercitationem retrahunt, & consideremus sicubi fortè cum ipsis Platonis *scriptis, & mente* consentire possint. Cuivis igitur perspicuum *est*, quod Parmenides, cum sibi proposuerit dialecticam methodum re-ipsa tradere, & pinguiore, *sive crassiore* Minerva, *simpliciter, &*

Κεφάλαιον η'.

ΟΡΩ δέ μοι διττὸν ἐγειρθὲν ἀγῶνα πρὸς τοὺς τὰ Πλάτωνος ἐξεπίζηλον διηκριβωμένους πάντας αἱρησόμενον. καὶ δύο μὲν ἄνδρας, τοὺς αὐτὰ ληψομένους τῶν εἰρημένων. τοὺς μὲν ἀξιοῦντας μηδεμίαν ἄλλην τοῦ Παρμενίδου πρόθεσιν δοκιμάζειν, ἢ τὴν εἰς ἑκάτερον γυμνασίαν, μηδὲ ἀπορρήτων ἐνταῦθα, καὶ νοερῶν δογμάτων ἐπισυρρεῖν ὄχλον, οὐδὲ προσήκειν τῷ διαλόγῳ. τοὺς δὲ, σπουδαιοτέρους τούτων, καὶ τῶν εἰδῶν φίλους, οἱ τὴν μὲν τῶν ὑποθέσεων περὶ τοῦ πρώτου, τὴν δὲ, περὶ τοῦ δευτέρου Θεοῦ, καὶ τῆς νοερᾶς φύσεως ἁπάσης. τὴν δὲ, περὶ τῶν μετὰ ταῦτα, ἤτ' οὖν χρειττόνων ψυχῶν, ἤτε ἄλλων αἱρήσεων.

Οὐδὲ γὰρ πρὸς τὴν παροῦσαν λόγον ἡ περὶ τούτων ζήτησις. τὰς δὲ οὖν τρεῖς ὑποθέσεις ταύτας τὸν τρόπον διαιρέουσι τοῦτον. τὰ δὲ πλήθη τὰ τῶν Θεῶν, καὶ τὰ μὴ τὰ νοητὰ, καὶ τὰ νοερὰ, καὶ τὰ πρὸ τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, πάντα μὴ καταδιαιρεῖν ἐνταῦθα, μηδὲ πλυνεργαμένην ἀξιοῦσι. καὶ γὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ τῶν νοερῶν ὄντων ποιῇ τὴν πραγματείαν ἀλλ' ἡ τοῦ νοῦ Φύσις μία, καὶ ἁπλῆ, καὶ ἀδιαίρετός ἐστι. πρὸς μὲν οὖν ἀμφοτέρους τούτους διαγωνιστέον τῷ παυτὸν ἔχοντι περὶ τοῦ Παρμενίδου τὴν γνώμην, ἐὰν πρότερον ἅπτωμαι. ἔστι δ' οὐκ ἴζον ὁ πρὸς τούτους ἀγών. ἀλλ' οἱ μὲν γυμνάσιον λογικὸν τὸν Παρμενίδην ποιοῦντες, καὶ πάλιν διδόασιν δίκας τοῖς τὸν ἔνθεον τρόπον τῆς ἐξηγήσεως ἀσπαζομένοις. οἱ δὲ τὰ πλήθη τῶν ὄντων, καὶ τὰς τάξεις τῶν θείων μὴ διορίζοντες, αἰδοῖοι μὲν ἄνδρες, καὶ σεμνοὶ πάνυ πάντως, ὡς φησιν Ὅμηρος. Τῆς δὲ αὖ περὶ τὸν Πλάτωνα φιλοσοφίας ἕνεκα, καὶ ἡμῖν πρὸς αὐτοὺς διαπρητέον, ἐπομένοις τῇ τῆς παναγοῦς ἡμῖν, καὶ μυστικωτάτης ἀληθείας ἡγεμόνι. καὶ λεκτέον (ἐφ' ὅσον τοῖς προκειμένοις σωτελεῖ) καὶ περὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ Παρμενίδου τὰ δοκοῦντα. τάχα γὰρ αὖ οὕτω καὶ τὴν ὅλην τοῦ Πλάτωνος θεολογίαν τῇ τῆς διανοίας λογισμῷ περιλάβοιμεν.

Κεφάλαιον θ'.

Πρῶτον μὲν οὖν σκεψώμεθα τοὺς ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας ἐπὶ λογικὴν γύμνασιαν καθέλκοντας τὸν ἐνθεον διαλόγου πρόθεσιν, καὶ καταδωμεν. εἰπὲ ἄρα σωμόδην τοῖς τοῦ Πλάτωνος δοκήσει). παντὶ δὴ ἂν καταφανὲς ὑπὸ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον ἔργῳ παραδοῦναι προθέμενος ὁ Παρμενίδης, καὶ ὡς τύπῳ διαλαβὼν ἐφ' ἑκάστου τῶν ὄντων αὐτὴν ὁμοίως

παραλαμβάνει, οἷον ταυτότητος, ἑτερότητος, ὁμοιότητος, ἀνομοιότητος, κινήσεως, στάσεως τῶν ἄλλων ἑκάστου παρακελευόμενος τοῖς μέλλουσι κατὰ τρόπον τὴν ἑκάστου φύσιν ἀνευρήσειν μέγιστον τὸν ἀγῶνα. καὶ οὐδὲ αὐτῷ τηλικῷδε ὄντι ῥᾴδιον εἶναι λέγει, καὶ πρὸς τὸν Ἰβύκειον ἵππον ἑαυτὸν ἀπεικάζει, καὶ πάντα τὰ τεκμήρια παρέχεται τοῦ πραγματειώδη, καὶ μὴ κενὴν ἐν λέξεσι ψιλαῖς θεωρουμένην ποιήσασθαι τῆς μεθόδου ταύτης παράδοσιν. πῶς οὖν ἔτι δυνατὸν εἰς ἐπιχειρήσεις διακένους ἀποπέμπειν τὰς ἐπιστολὰς ταύτας, περὶ ὧν ὁ μέγας Παρμενίδης ὡς πολλῆς πραγματείας δεομένων ἐνδειξάμενος, διεπεράνατο τὸν περὶ αὐτῶν λόγον; πῶς δὲ πρεσβύτην ἐν λόγοις γυμνοῖς διατρίβειν, καὶ τῇ περὶ ταύτην δυνάμει τηλικαύτην ἀποδιδόναι σπουδὴν, τὸν τῆς τῶν ὄντων ἀληθείας φιλοθεάμονα. καὶ πάντα μὲν τὰ ἄλλα μηδὲ εἶναι λογιζόμενον, ἐπ' αὐτὴν δὲ τὴν ἄκραν ἀναβεβηκότα τοῦ ἑνὸς ὄντος περιωπήν: εἰ μή τις ἄλλως κωμῳδεῖσθαι τὸν Παρμενίδην ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος λέγοι, καθελκόμενον εἰς νεοπρεπεῖς ἀγῶνας, ἀπὸ τῶν νοερωτάτων τῆς ψυχῆς θεαμάτων. εἰ δὲ βούλει, καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς εἰρημένοις θεασώμεθα. τί ποτε ὑπισχνούμενος ὁ Παρμενίδης, καὶ περὶ τίνος ποιήσασθαι τὸν λόγον εἰπὼν, ἐφήψατο τῆς τοιαύτης πραγματείας. ἆρ' οὐ περὶ τοῦ καθ' αὑτὸν ὄντος, καὶ τῆς τῶν ὄντων ἁπάντων ἑνάδος, ἐφ' ἣν ἀνατεινόμενος ἐλελήθει τοὺς πολλοὺς, ὡς τὰ πλήθη τῶν ὄντων εἰς μίαν ἕνωσιν ἀδιάκριτον συνάγειν παρακελευόμενος. εἰ τοίνυν τοῦτο μέν ἐστι τὸ ἓν ὂν, εἴτ' οὖν ἀκρότατον, ὃ ὑπερίδρυται παντελῶς τῶν ἐν δόξῃ φερομένων λόγων, τίς μηχανὴ συμφύρειν εἰς ταυτὸν τὰ περὶ τῶν νοητῶν δόγματα ταῖς δοξαστικαῖς ἐπιχειρήσεσιν;

Οὐ γὰρ τῇ περὶ τῶν ὄντως ὄντων ὑποθέσει προσήκει τὸ τοιοῦτον τῶν λόγων εἶδος, οὔτε τοῖς διαλεκτικοῖς γυμνασίοις ἡ τῶν ἀφανῶν, καὶ χωριστῶν αἰτίων συναρμόζεται νόησις. ἀλλὰ ταῦτα διέστηκεν ἀπ' ἀλλήλων, καθ' ὅσον καὶ ὁ νοῦς τῆς δόξης ὑπερίδρυται, καθάπερ ἡμᾶς ὁ Τίμαιος ἀνεδίδαξε, καὶ οὐχ ὁ Τίμαιος μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης, ὃς τὴν τοιαύτην δύναμιν παραδοὺς, οὔτε περὶ τῶν παντελῶς ἀφανῶν ἡμῖν, οὔτε περὶ τῶν γνωριμωτέρων ποιεῖσθαι τὰς ζητήσεις παρακελεύεται. πολλοῦ ἄρα δεῖ Παρμενίδης ὁ τὴν ἐπιστήμην τῶν ὄντων τῆς δοκούσης εἶναι παρὰ τοῖς τὴν αἴσθησιν τοῦ νοῦ προβεβλημένοις ἀληθείας, ἐπέκεινα τιθέμενος τὴν δοξαστικὴν γνῶσιν, ἐπὶ τὴν νοητικὴν φύσιν ἀνάξειν ἀμφίβολον οὖσαν, καὶ ποικίλην, καὶ ἀστάθμητον, ἢ τὸ ὄντως ὂν μετὰ τῆς τοιαύτης δοξοσοφίας, καὶ τῆς διακένου πραγματείας θεωρήσειν. τῷ γὰρ ἁπλῷ, τὸ ποικίλον, καὶ τῷ μο-

summatim eam tractare, in unoquoque Entium eam similiter assumit, ut in identitate, diversitate, similitudine, dissimilitudine, motu, statu, *& eodem modo in* aliis singulis denuncians illis, qui *certa* ratione, *& accuratè, rei* cuiusq; naturam *scrutari, &* invenire statuerũt, magnũ certamen. Et ne sibi quidem, qui tam grandævus esset, *hoc præstare* facilè esse dicit, & se Ibyci equo assimilat, & omnia certa-signa *& argumenta* præbet, *quibus demonstrat*, se difficilem, *& variarum molestiarum plenam*, nec inanem, *nec* in verbis nudis spectatam, *solisq; verbis inanibus explicatam*, hanc huius methodi traditionem esse facturum, *i. e. hanc methodum esse traditurum.* Quomodo igitur fieri potest, ut ad inania argumenta amandemus istas epistolas, de quibus ille magnus Parmenides, ut multa tractatione, *& accurata explicatione* indigentibus, cùm multa verba manifestè fecerit, *tandem* illam orationem de ipsis confecit? Quomodo etiã *fieri potest*, ut vir iam senior in verbis nudis immoretur, & ille, qui veritatis Entium contemplandæ studiosus est, facultati circa *methodum* istam versanti tantũ studium attribuerit, *i. e. in huius methodi facultate paranda tantum studii posuerit:* & cætera quidem omnia ne considerarit quidem, in ipsam verò summam unius Entis speculam ascenderit? Nisi *fortè* quis aliter, *alioqui, vel. temerè*, Parmenidẽ à Platone comicè-perstringi dicat, attractus ad iunioribus- cõvenientia certamina à maximè-intellectualibus animæ spectaculis, *& contemplationibus. quæ in intelligentia maximè versantur.* Si verò vis, & hoc præter *cætera iam ante* dicta spectemus, quidnam pollicitus Parmenides, & de qua *re* se verba facturum cum dixerit, talem tractationem attigerit. Nonne *promisit se verba facturum* de ipso Ente, quod *est* in ipso *Parmenidis Dialogo*, & de Entium universorum Vnitate, ad quam contendens, latuit vulgus, dum *nos* hortatur, ut Entium multitudinem in unam unionẽ, *ac Vnitatem* indiscretã *ac individuam* contrahamus? Si igitur hoc quidem est illud unum Ens, sive etiam summũ, quod omnino collocatũ-est, *& fundatum* supra rationes *opinabiles*, quæ in opinione *positæ passim apud homines* ferũtur, quænam *est ista* ratio, *qua quis suadere conatur*, ut in idem *contrahamus &* confundamus dogmata rerum, quæ mente percipiuntur, cum opinabilibus argumentationibus *quæ nihil certi, nihil decreti continent: sed in varia hominum opinione versantur?*

Haud enim argumentum de verè Entibus decet huiusmodi verborũ, *dicendiq;* genus, neq; dialecticis exercitationib. ipsa obscurarum, & *ab omni materia* separatarũ causarum notio convenit: sed hæc distant alia ab aliis, quantũ & ipsa mens opinione superior-est, quemadmodũ Timæus nos edocuit. Neq; vero Timæus tantũ: sed etiã ille divinus Aristoteles, qui cùm talem *dicendi* facultatem tradiderit, *nos* hortatur, ut neq; de *rebus*, quę nobis omnino sunt obscuræ, neq; de nimiùm notis *reb.* quęstiones faciamus. Multũ igitur abest, ut Parmenides (qui scientiam Entium illius Veritatis, quæ videtur esse apud eos, qui sensum menti anteponunt, supra mentẽ ponit) opinabilem cognitionem *in hominum opinione positam, & ideò nõ certam: at ambiguam, &* dubiã, & variam, & instabilem sit redacturus ad intellectualem naturã, *quæ sola mentis intelligentia percipitur*, vel ipsum verè Ens cum huiusmodi opinione-sapientiæ, & inani tractatione sit contemplaturus. Simplici enim, varium, & uniformi, multi-

multiformè, & mente-percepto, opinabile cognitionis *genus* tantum *est* accommodandum. Præterea verò ne illud quidem prętereamus, hunc verborum *dicendiq;* modum à Parmenidis tractatione prorsus alienum esse. Nam illo quidem *modo* omnia Entia, & universorum ordinem *Parmenides* tradit, & ab uno incipientem progressum, & in unum desinentem conversionem, *vel reversionem*. Methodus verò, quæ per argumenta *traditur*, procul dissidet, *& valde remota est*, à contemplatione, quæ per ipsam rerum scientiam fit, *quæ vulgò scientifica vocatur*. Quomodo *igitur* Plato non videbitur manifestè ineptum argumentum Parmenidi attribuere, si dicat ipsum spectare *quandam* exercitationem in utranq; *disputandi partem*, & facultatis in hoc *dicendi genere sitæ* causâ, hanc universam rationum, *& verborum* explicationem agitare? Atqui in aliis omnibus *Dialogis* convenientia argumenta ad unum quemque Philosophum refert, *ipsiq; tribuit*.

Timæo quidem de natura doctrinam assignans, Socrati verò, de Reipublicæ administrandæ-forma *doctrinam attribuens*. Mantinicæ verò peregrinæ *muheri attribuens* amatoria, Eleatæ verò hospiti, tractationem de Ente. Deinde aliorum quidem unusquisq; illas rationes tuetur, quas etiam per se præcipuè defendit. Solus verò Parmenides nobis in poematibus quidem, & suis studiis, quod attinet ad ipsa Entia, sapiens erit, in Platonica verò scena, ætati-iuvenili-convenientis Musæ dux *nobis erit*. Sed *cavendum* ne ista *verba* sint eorum, qui dissimilitudinem imitationis in Platone volunt accusare, *& damnare*. Quanquam & ipsos Poetas ipse accusavit, *graviterq; damnavit*, quod & pecuniæ-cupiditatem, *avaritiam*, & vitam variarum-affectionum-plenam ad Deorum filios amandarint, *vitaq; genus variis animorum perturbationibus obnoxium, atq; deorum ipsis attribuerint*. Quónam igitur modo nos opinabilium & inanium argumentorum tractationem ad ipsum ducem veritatis Entium reducemus? Si verò *nos* oportet multis liberatos argumentis, *vel potiùs, omnibus vulgi variis argumentis*, ipsum Platonem facere testem huius propositi congressus, *& colloqui*, verborum etiam in isto factorum mentionem faciamus. Et, si modò vis, *mentionem faciamus rerum* in Theæteto scriptarum. Si verò vis, eorum *mentionem faciamus, quæ dicuntur* in Sophista. Ex his enim apparebunt, quæ dicimus, *& ea vera esse constabit*. Ergo in Theæteto quidem, *constabit* Socratem ab adolescente *quodam* provocatum ad refutationem eorum, qui dicunt ipsum Ens immotum esse, refutare talem Parmenidis apprehensionem, *& comprehensionem, i. e. opinionem* & causam addere. Ob Parmenidem enim (inquit) qui unus est, *magis* erubesco, quàm ob omnes alios. Cũ illo enim viro valdè sene-versatus-sum ego valdè iuvenis, & mihi videtur, quandam *scientiæ* profunditatem habere prorsus generosam. Vereor igitur ne neq; ea, quæ dicuntur, intelligamus, & quid ille cogitans dixerit, multò minus percipiamus, *& assequamur*. Rectè igitur dicebamus, propositum congressum non ad Logicam exercitationem spectare, & hunc facere verborum, *& rationum* omnium finem: sed ad primorum principiorum scientiam *pertinere*. Quomodo enim Socrates cum, qui tali facultate *disputandi* utitur, & qui

ποῖόν τι, τὸ πλυκτὸν, καὶ τὸ γοητικὸν, τὸ δοξαστικὸν τῆς γνώσεως μόνον ἁρμοστέον, ἔτι πίνυ μηδὲ ἐκεῖνο παρῶμεν, ὡς παντελῶς ἀλλότριος ὁ τρόπος οὗτος ἐστὶ τῶν λόγων τῆς τοῦ Παρμενίδου πραγματείας. ἐκείνῳ μὲν γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ τὴν πᾶξιν τῶν ὅλων παραδίδωσι, καὶ τὴν ἀφ' ἑνὸς τι ἀρχομένην πρόοδον, καὶ εἰς ἓν τελευτῶσαν ἐπιστροφήν. ἡ δὲ διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων μέθοδος πόρρω διώκισται τῆς ἐπιστημονικῆς θεωρίας. πῶς οὖν οὐκ ἀνάρμοστον ὑποθήσειν ὁ Πλάτων φαίησί τινα τοῦ Παρμενίδου παραδιδοὺς, ἐν τῆς ἑφ' ἑκάτερα γυμνασίας αὐτὸν ἐπιχαίζεσθαι λέγοι, καὶ τῆς ἐν τούτῳ δυνάμεως ἕνεκα, τὴν ὅλην αἱρεσιν ταύτην τῶν λόγων αἱρεῖσθαι; καί τι γε ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὰς προηγούσας ὑποθήσεις εἰς ἕκαστον ἀναφέρει τῶν φιλοσόφων.

Τῷ μὲν Τιμαίῳ, τὴν περὶ φύσεως ἀφορίζων διδασκαλίαν. τῷ δὲ Σωκράτει, τὴν περὶ πολιτείας. τῇ δὲ Μαντινικῇ ξένῃ, τὰ ἐρωτικά. τῷ δὲ Ἐλεάτῃ ξένῳ, τὴν περὶ τοῦ ὄντος. Εἶτα τῶν μὲν ἄλλων ἑκάστου πιστοῦται τοῖς λόγοις, οἷς καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑπάρχει προηγουμένως αἱρεῖσθαι. Μόνος δὲ ἡμῖν ὁ Παρμενίδης ἐν μὲν τοῖς ποιήμασιν ἔστι, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ σπουδάσμασι τὰ ὄντα ζοφές. ἐν δὲ τῇ Πλατωνικῇ σκηνῇ, νεαρεπεῖ τῶν Μούσης καθηγεμών. ἀλλὰ μὴ ζοῦτα μιμήσεως ἀνομοιότητα κατηγορῶν τοῦ Πλάτωνος βουλόμεθα ἢ. καί τι καὶ σὺν πιστὰς αὐτὸς ἠλάσατο, φιλοχρηματίαν, καὶ τὴν ἐμπαθῆ ζωὴν εἰς θεῶν παῖδας ἀναπέμπειν. πῶς εὖν ἡμεῖς τὴν τῶν ἐνδόξων ἐπιχειρημάτων, καὶ ψυχένων πραγματείαν εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς τῶν ὄντων ἀληθείας ἀνάξομεν; εἰ δὲ δεῖ τῶν πολλῶν ἀπαλλαγέντες ἐπιχειρήσεων, αὐτὸν τὸν Πλάτωνα πείσεσθαι μάρτυρα τῆς προκειμένης ταύτης σπουδῆς, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ λόγων ἀναμνησθῶμεν. εἰ μὲν βούλει, τῶν ἐν Θεαιτήτῳ γεγραμμένων. εἰ δὲ βούλει, τῶν ἐν Σοφιστῇ. Φαίησι γὰρ ἃ λέγομεν, ὀκ πύτων. Οὐκοῦν ἐν Θεαιτήτῳ μὲν ὁ Σωκράτης ὑπὸ τοῦ νεανίσκου προκαλούμενος εἰς τὸν τῶν ἀκίνητον τὸ ὂν λεγόντων ἔλεγχον, ἀποσκευαζόμενος τὴν παύτου αἰτίληψιν τοῦ Παρμενίδου, καὶ τὴν αἰτίαν προσλαθέις. Παρμενίδην γάρ φησιν ἔγ' ὄντα αἰσχύνομαι, ἢ πάντας σὺν ἄλλους. συνέμιξα γὰρ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος, πάνυ πρεσβύτῃ, καί μοι ἔδοξε βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον. Φοβοῦμαι οὖν μὴ οὐπὶ τὰ λεγόμενα ξυνίωμεν, ἢ τι διανοούμενος εἶπε, πολὺ πλείον λειπώμεθα. Ὀρθῶς ἄρα ἐλέγομεν τὴν προκειμένην συνουσίαν ὀκ εἰς λογικὴν γυμνασίαν ἀποβλέπειν, καὶ πῦπ πεῖσθαι τῶν λόγων ἀπάντων πέλος, ἀλλ' εἰς τῶν πρώτων ἀρχῶν ἐπιστήμην. πῶς γὰρ ἂν ὁ Σωκράτης τὸν τῆ

δυνάμει τῇ τοιαύτῃ χρώμενον, καὶ τῆς τῶν πραγμάτων ἀμελήσαντα γνώσεως, βάθος τι ἡμῖν πανταπάσιν ἔχειν ἐν τοῖς λόγοις ἐμαρτύρει; τί γὰρ ἂν εἴη σεμνὸν, καὶ συλλαβεῖν τὴν μέθοδον τῶν ἐφ' ἑκάστῳ συνιστημένων ἐνδείξεως, καὶ ἱκανὸν τὸν τοιοῦτον εὑρεῖν τῶν ἐπιχειρημάτων; ἐν ᾧ καὶ πρὸς Σοφιστὴν, τὸν Ἐλεάτην ξένον αἰσχίστων εἰς τὴν τῶν παλαιῶν αὐτοῦ λόγων διαφθορὰν, καὶ ἤδη σεσηθῆ πρὸς ἀκριβεστέρους εἶναι λόγους ἑαυτὸν ἐνδεικνύμενον, τὸ τοιόνδε ἡμῖν φράζειν φησὶ, πότερον εἴωθας αὐτὸς ἐπὶ σεσοφισμακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων πρὸς, ὃ αὖ ἐνδείξασθαι τῇ βουληθέντι δι' ἐρωτήσεων, οἷον ποτὲ κατὰ Παρμενίδην χρωμένῳ, καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους παρεγιγνόμην ἐγὼ νέος ὢν. ἐκείνου τότε ὄντος εὖ μάλα πρεσβύτου. Εἰς οὖν μηχανὴν, ὅ Σωκράτους λέγοντος παγκάλους εἶναι καὶ λόγους ἀκριβεῖς, καὶ βάθος ἔχειν πανταπάσιν ἡμιν αἰσχίστων, ἡμᾶς ἀμαυροῦν, καὶ ἀμαλωδαζειν τὴν τοῦ Παρμενίδου πραγματείαν, καὶ τῆς μὲν οὐσίας αὐτὸν, καὶ τοῦ ἑνὸς ἐκβάλλειν, ὅτι ἦν τῶν δημώδη, καὶ φορτικὸν μετέχειν, ὅτι τῶν ἐπιχειρήσεων κενολογίαν, μήτε τὴν νεαροπρεπῆ τῶν τοιούτων λόγων, μήτε τὸν ἐπόθησεν τοῦ ἑνὸς ὄντος, μήτε ἄλλο μηδὲν τῶν πρὸς τὸν τοιοῦτον ἐπίνοιαν ἀναπεμπομένων λογιζομένους. καὶ μὴν καὶ τὴν τῆς διαλεκτικῆς δύναμιν ἀξιώσαμεν ἂν αὐτοῦ σκοπεῖν. Ὅπερ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης ἐνδείκνυται. καὶ πῶς θεμιτὸν μὲν αὐτὸν ἐφ' ἅπασι βεβεβλῆσθαι τοῖς μαθήμασιν, ἀνάγειν δ' οὖν χρωμένους ἐπ' αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὰς πολιτείας ἑνάδας, ἐκκαθαίρειν δὲ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα φησὶ, καὶ συμπερύσσειν τοῖς ὄντως οὖσι, καὶ ἓν μιᾷ τῶν πάντων ἀρχῇ, καὶ μέχρι δ' αὐτοῦ τοῦ πλάτους; εἰ γὰρ τοσοῦτον ὑμῖν ἡ τῆς διαλεκτικῆς ταύτης δύναμις, τηλικοῦτον δὲ τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ταύτης, οὐ δεῖ τὸν διὰ τῶν ἐνδείξεων ἐπιχείρησιν εἰς τὸν τὴν τοιαύτην μεθόδῳ συγκυκᾶν. ἐκείνη μὲν γὰρ πρὸς ἀνθρώπων δοξάσεις δόξας. αὕτη δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀδολεσχία καλεῖται. καὶ μὴν, πανταπάσιν ἀπολείπει τῆς τῶν μαθημάτων ἐπιστήμης. αὕτη δὲ θεμιτὸς ἐστὶ τῶν ἐπιστημῶν τούτων, καὶ διὰ τούτων ἐπ' ἐκεῖνα ἡ πρόοδος. καὶ τὴν μὲν, ἐστὶ τὸ δεικνῦν, καὶ τὸ φαινόμενον τῆς γυμνασίας. ἡ δὲ, ἀμιλλᾶται πρὸς τὸ ὂν ἐπαναβιβασμοῖς ἀεὶ χρωμένη, καὶ πλάτος δὴ καλῶς εἰς τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν. πολὺ ἄρα δεήσομεν ἡμεῖς τὸ πρὸς τῶν ἀκριβεστάτων ἐπιστημῶν ἱδρυμένοις, καθ' ἑκάστην εἰς τὸ ἐνδιδὸν ἐπιχείρησιν. αὕτη μὲν γὰρ τῆς ἀποδεικτικῆς περέχουσι φαντασίας, ἐστὶ δευτέρα, καὶ μόνης ἀγαπᾷ αὐτῆς ἐριστικῆς. ἡ δὲ παρ' ἡμῖν διαλεκτικὴ, τὰ μὲν πολλὰ διαιρέσεσι χρῆται, καὶ ἀναλύσεσιν, ὡς πρωτουργοῖς ἐπιστήμαις, καὶ μιμουμένους τὸν τῶν ὄντων πρόοδον ἐκ τοῦ ἑνὸς, καὶ πρὸς αὐτὸ πάλιν ἐπιστροφὴν. χρῆται δὲ καὶ ὁρισμοῖς καὶ ἀποδείξεσι, καὶ πρὸ τούτων τῇ ὁριστικῇ μεθόδῳ, καὶ τῇ διαιρετικῇ, πρὸ ταύτης.

rerum cognitionem neglexit, quandam generosam profunditatem prorsus in verbis habere testaretur. Quid enim esset veneratione dignum, & complecti methodum eorum, quæ in unaquaque *rerum materia* probabiliter componuntur, & talem argumentorum inventionem subire? In Sophista verò, Eleatem hospitem excitans ad rerum ipsi propositarum distinctã declarationem, & demonstrans se iam assuefactum esse ad *audiendum & declarandum* profundiores sermones. Hoc tantùm (inquit) nobis dic, utrum consueueris ipse apud te prolixa verborum oratione persequi id, quod alicui per interrogationes demonstrare valueris, quales erant, quibus olim & ipse Parmenides est usus, & cui, dum pulcherrimas orationes verbis prolixis haberet, adfui ego, qui iuvenis eram, cum ille tunc valdè senex esset. Quænam igitur *esset* ista ratio, si Socrate dicente pulcherrimas esse rationes istas, *& orationes*, & profunditatem habere prorsus generosam nos diffideremus, *nec ipsi fidem adhiberemus*, & depravaremus Parmenidis tractationem, & ipsam ex essentia quidem, & ex ipso Ente eiiceremus, ad vulgarẽ verò & gravem *ac importunam dicendi rationem* traduceremus, *scilicet* ad argumentorum inanem-dictionem, neq; iuvenili-ætati-convenientem talium verborum rationem, neque suppositionem, *ac argumentum* unius Entis, neq; aliud quidquam eorum, quæ huiusmodi opinioni adversantur, considerantes. Atqui vel ipsam Dialecticæ facultatẽ existimarim ipsos spectare. Quod Socrates in Reipublicæ-administrandæ-forma demonstrat. Et quomodo *quasi* septum quidem ipsam omnibus disciplinis circumiectam esse, adducere verò eos, qui *eius operâ* utuntur, ad ipsum bonum & primas Vnitates, & purgare animæ oculum dicit, & adhærere verè Entibus, & uni rerum omnium principio, & progredi usque ad id, quod suppositionibus caret, *& ab intellectu solo percipitur, & apprehenditur*, & in eo desinere? Si enim tanta quidem *est* huius Dialecticæ facultas, *& vis*, & tantus huius viæ finis, non oportet argumentationem, quæ per *opinabilia*, *&* probabilia *fit*, unâ cum huiusmodi methodo commiscere, *atq; confundere*. Nam illa quidem, ad hominum opiniones spectat, hæc verò vulgò garrulitas vocatur. Et illa quidem omninò destituitur à disciplinarum scientia, *& earum auxilio caret*. Hæc verò, septum est harum scientiarum, & per has ad illam *fit* iter. Et illi quidem *propositum* est id exercitationis *genus*, quod *res probat per id, quod hominibus* videtur & apparet. Hæc verò, contendit ad ipsum Vnum, gradibus-ad-ipsum-nos-promoventibus semper utens, & præclarè profectò desinit, in ipsa boni natura. Multum igitur aberit, ut nos illam *dicendi rationem*, quæ cum accuratissimis scientiis est-collocata, *& coniuncta*, ad opinabilem argumentationem deducamus. Nam hæc quidem, quæ demonstrativæ phantasiæ præest, est secunda, & solam amat contentiosam *dicendi rationem*. Illa verò Dialectica, quæ est apud nos, *& qua nos utimur*, plerunq; quidem, divisionibus, & resolutionibus utitur, ut primariis scientiis, & imitantibus ipsum Entium progressum ex Vno, & ad ipsum rursus conversionem, *i. e. ad idem Vnum reversionem*. Vtitur autem interdum etiam definitionibus, & demonstrationibus, & ante hæc, definitiva methodo, & divisiva ante hanc.

Hæc

Hæc verò, prorſus caret invictis demonſtrationis rationibus. Quomodo *igitur* non *eſt* neceſſe facultates quidem iſtas diſtingui, *& ſeparari* alias ab aliis, Parmenidis verò tractationum, quæ noſtrâ Dialecticâ utitur, puram-eſſe ab illa inani argumentorum varietate, *& eâ carere*, & ad ipſum Ens, non autem ad id, quod apparet, verba facere? *Pro, & ita loqui, ut ſemper id ſcilicet, quod eſt revera, non autem id, quod videtur quidem, & apparet, ſed tamen non eſt revera illud ipſum, quod videtur?* Adverſus igitur illos, qui noſtras hypotheſes, *& argumenta* reprobant, hæc ſufficiunt. Etenim, ſi hoc credere nolint, fruſtrà *rem* ipſis perſuadere, & ad ad rerum contemplationem *eos* promovere ſtudebimus.

Ἡ ἧ, παντάπασιν ἀπολείπεται τῶν τῆς ἀποδείξεως αἱρετίκλων λογισμῶν. πῶς οὖν ἀνάγκη διωρίσθαι μὴν τὰς δυνάμεις πάντας ἀπ' ἀλλήλων, τῷ ἧ περὶ Παρμενίδου πραγματείαν, τῇ παρ' ἡμῖν Διαλεκτικῇ χρωμένῃ, καθαρὰν τῆς διαφόρου τῶν ὀνομάτων ποικιλίας, καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὂν ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ φαινόμενον ποιεῖσθαι τοὺς λόγους; πρὸς μὲν οὖν οὖν τῶν τὰς ἡμετέρας ὑποθέσεις ἀποδοκιμαζόντων, ταῦτα ἱκανά. καὶ γὰρ αὐτὰ πῦρ διαπεῖσαι, μᾶλλον δὲ πίθηκον αὐτοῦ καὶ προβιβάζειν τῇ τῶν πραγμάτων θεωρίᾳ πειρώμεθα.

CAPVT X.

ADverſus verò illos, qui Entium contemplandorum ſunt ſtudioſi, primarum cauſarum ſcientiam ſpectantes in Platonici Parmenidis propoſito, maius & gravius certamen, quod mihi *propoſitum & ſubeundum* eſt, pluribus & (ſi velis) notioribus verbis, *& rationibus* conficiamus, *& ad finem perducamus*.

Et primùm definiamus, qua de re nobis adverſus ipſos futura-ſit oratio. Quod profectò etiam maximè puro facturum-eſſe perſpicuam illam Platonis de *rebus* divinis arcanam-doctrinam. Cum igitur novem ſuppoſitiones, *ut vulgò vocantur*, à Parmenide ſint exercitatæ, *i. e. exercitationis causâ in medium prolatæ*, in iſto Dialogo, quemadmodum in noſtris commentatariis in eum ſcriptis eſt dictum, & quinque *quidem* præcedentes Vnum ſupponant, *i. e. proſubiecto ponant, & rerum fundamentum eſſe ſtatuant, idq; compactò, ſive compoſitò, per mutuam confeſionem, & conceſſionem*, & propter iſtam ſuppoſitionem, & omnia Entia, & *rerum* univerſarum medietates, *ſive media, ut Cicero vocat*, & ipſas terminationes ipſius progreſſus rerum ſupponere. *& pro fundamento ponere* poſſint. Quatuor verò, quæ ſequũtur illas, *quinque*, non eſſe quidem ipſum Ens, ſecundùm dialecticæ methodi adhortationem, *i. e. traditionem*, docent, ex Vnius verò *q. d.* ſublatione, *i. e. everſione, pro, Vno verò everſo, & ſublato*, omnia Entia, & quæcunque ſunt apparentia, de medio tolli, & ſuppoſitionem iſtã redarguere, *& refellere ſibi* propoſuerint. Et cũ alii quidem, ſcilicet omnia ſecundùm rationem concludant, alii verò (ſi dicendum eſt *id, quod verum eſt*,) impoſſibilibus prorſus impoſſibiliora pronuncient, *i. e. ea dicant, & aſſoment pro veris, & minimè dubiis, quæ tamen nullo modo ſunt, nec omninò fieri poſſunt, & ea, quæ minus fieri poſſunt, quam illa ipſa, quæ nullo prorſus modo fieri poſſunt, tanquam certa, & minimè dubia aſſeverent*. Quod etiã ante nos quidã (ut arbitror) animadverterũt in iſtis ſuppoſitionib. contingere neceſſe eſt, ut etiam hoc in iis, quæ ſcripta ſunt in iſtum Dialogum, dicta, *i. e. accurata tractatione* dignum eſt iudicatum. De prima igitur ſuppoſitione, *ut vulgò vocatur*, propemodum omnes inter ſe conſentiũt, & illius principii, quod eſt ſupra rerum univerſarum eſſentiam, per iſtam ſuppoſitionẽ voluntPlatonẽ celebrare illud ineffabile, & ignotũ, & *divinum numen*, quod eſt ſupra omne Ens. De illa verò *ſuppoſitione*, quę poſt iſtã *eſt*, non eodem modo omnes docent. Sed antiqui quidẽ

Κεφάλαιον ι'.

ΠΡΟΣ ἧ αὖ οὖν τῶν ὄντως φιλοθεάμονας, τῆς τῶν πρώτων αἰτίων θεωρίας ἐχαζομένους ἐν τῇ περὶ τοῦ Παρμενίδου πραγματείᾳ, μείζω, καὶ χαλεπώτερον ἔνεστι μοι τὸν ἀγῶνα, διὰ πλειόνων (εἰ βούλῃ) καὶ γνωριμωτέρων λόγων διαπερανώμεθα.

Καὶ πρῶτον διορίζώμεθα πρὸς τίνα ἡμῖν ὁ πρὸς αὐτοὺς ἔσται λόγος. ὃ δὴ καὶ μάλιστα νομίζω πιθανὴν καταφανῆ τὴν Πλάτωνος περὶ τῶν θείων μυσταγωγίαν. ἐνία πάντως ὑποθέσεων ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου γεγυμνασμένων ἐν τῷ διαλόγῳ τούτῳ, καθάπερ ἡμῖν ἐν τοῖς εἰς αὐτὸν ὑπομνήμασι, καὶ τῶν πέντε τῶν προηγουμένων τὸ ἓν ὑποκειμένων, καὶ διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, τό τε ὄντα πάντα, καὶ τὰς μεσότητας τ' ὅλων, καὶ τὰς διεξοδικὰς τῆς προόδου τῶν πραγμάτων ὑποστάσας δυναμένων, τ' ἧ αὖ πεπαύρων τ' ταύτης ἑπομένων, μὴ εἶναι μὲν τὸ ἓν καθ' τὴν διαλεκτικὴν μεθόδου παρακέλευσιν ἀναιρουμένων. ἐκ δὴ τῆς ἑνὸς ἀναιρέσεως ἄπαντα τὰ ὄντα, καὶ ὅσα φαινομένως ἐστὶν ἐκπεσὼν γινόμενα, καὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διελέγχειν προθεμένων, καὶ τῶν μὲν, δηλαδὴ πάντα καθ' λόγον συμπεραινόντων. τῶν δ', τὰ τῶν ἀδυνάτων (εἰ χρὴ φάναι) παντελῶς ἀδυνατώτερα φαινομένων. ὃ καὶ τῶν περὶ ἡμῶν τινες (εἶμαι) συνῆδον ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ συμβαίνειν ἀναγκαῖον, ὡς καὶ πῦρ διάστης ἐν τοῖς εἰς τὸν Διάλογον τοῦτον γεγραμμένοις ἠξίωται. περὶ μὲν οὖν τῆς πρώτης τῶν ὑποθέσεων ἅπαντες σχεδὸν συμφωνήκασιν ἀλλήλοις, καὶ τῆς ὑπερουσίου τῶν ὅλων ἀρχῆς διὰ ταύτης ἀξιοῦσι τὸν Πλάτωνα, τῆς ὑποθέσεως, τὸ ἄῤῥητον, καὶ ἄγνωστον, καὶ πάντως ἐπέκεινα τοῦ ὄντος αἰνιττεσθαι. περὶ δὲ τῆς μετὰ ταύτην, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἅπαντες διαδιδάσκουσιν. ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοὶ, καὶ τῆς Πλωτίνου φιλοσοφίας μεταχόντες, τ' νοερὰν

φύσιν ἐνταῦθα περιλειπόμενον λέγουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπερουσίου τῶν ὄντων ἀρχῆς ὑφιεμένην. καὶ πιθανὸν ἐστι διὰ τούτης συμπεράσματα ποιεῖσθαι, τῇ τοῦ ἑνὸς μιᾷ, καὶ παντελεῖ δυνάμει συναρμόζειν ἐπιχειροῦσιν. ὁ δὲ τῆς περὶ θεῶν ἡμῖν ἀληθείας καθηγεμών, καὶ ὃ Πλάτων (ἵνα καθ' Ὅμηρον εἴπωμεν) ἑταιρεὶης, τὸ τῆς θεωρίας τῶν παλαιοτέρων ἄπειρον εἰς ὅρον μεταβήσας, καὶ τὸ συγκεχυμένον τῶν διαφόρων περὶ αὐτὰ εἰς διάκρισιν νοερὰν παραγαγὼν ἐν ταῖς ἀπογράφοις συνουσίαις, καὶ τῆς περὶ τούτων πραγματείας παρεκελεύετο τῷ τὰ συμπερασμάτων διαίρεσιν κατ' ἄρθρον λαμβάνοντας, ὅπῃ σὺν θείοις διακόσμοις ἀναφέρειν, καὶ τὰ μὲν πρώτοις, καὶ ἀπλούστατα τῶν δεικνυμένων τοῖς πρώτοις ἐφαρμόζειν τῶν ὄντων, τὰ δὲ μέσα, τοῖς μέσοις, ὥσπερ δὴ καὶ ἔλαχε τάξιν. τὰ δὲ ἔσχατα, καὶ πολυειδῆ, τοῖς ἐσχάτοις. οὐ γάρ ἐστιν ἡ τοῦ ὄντος φύσις μία, καὶ ἁπλῆ, καὶ ἀδιαίρετος. ἀλλ' ὥσπερ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, εἷς μὲν ὁ μέγας οὗτος οὐρανὸς, περιέχει δὲ πλῆθος ἐν ἑαυτῷ σωμάτων, καὶ συνεκτικὴ μὲν τοῦ πλήθους ἡ μονὰς, ἐν δὲ τῷ πλήθει, τάξις ἐστὶ τῆς περιόδου, καὶ τὰ μὲν, πρῶτα· τὰ δὲ, μέσα· τὰ δὲ, ἔσχατα τῶν αἰσθητῶν, καὶ περὶ τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς, ἀπὸ τῆς μιᾶς τὸ πλῆθος ὑπέστη τῶν ψυχῶν, καὶ τούτων αἱ μὲν ἐν ἐγγυτέρῳ, τῆς ἑαυτῶν ὁλότητος, αἱ δὲ, πορρωτέρω ἐπάχθησαν, αἱ δὲ, καὶ τῷ μεσότητος τῶν ἄκρων συμπεπληρώκασιν. οὕτως ἀνάγκη δή που καὶ τῶν ὄντως ὄντων τὰ μὲν ἑνοειδῆ, καὶ κρύφια τῶν γενῶν ἐνιδρύσθαι τῇ μιᾷ, καὶ πρώτοις τῶν ὅλων αἰτίοις. τὰ δὲ, εἰς τὸ πᾶν προελθεῖν πλῆθος, καὶ τὸν ὅλον ἀριθμὸν, τὰ δὲ, τὸν σύνδεσμον αὐτῶν ἐν μέσῳ κατέχειν, καὶ μή τι τοῖς τῶν πρώτων ἰδιότησιν ἐφαρμόζειν τοῖς δευτέροις, μήτε τοῖς τῶν ὑφειμένων τοῖς ἐνικωτέροις, ἀλλὰ τῶν μὲν, ἄλλας εἶναι, τῶν δὲ ἄλλας δυνάμεις, καὶ τάξιν ἐν τῇ προόδῳ κατὰ, καὶ τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρώτων ἔκφασιν. Ἵν' οὖν συντελέσῃς εἴπωμεν, τὸ ἓν ὄν, πρόεισι μὲν ἀπὸ τῆς ἑνάδος τῆς περὶ τῶν ὅλων, παύεται δὲ τὸ θεῖον γένος ἀπογεννᾷ, τό, τε νοητὸν, καὶ τὸ νοερὸν, καὶ τὸ ὑπερουράνιον, καὶ τὸ μέχρι τῶν ἐγκοσμίων προελθόν. καὶ δὴ τῶν συμπερασμάτων ἕκαστον, ἰδιότητος ἴσχει θείας γνωριστικήν. εἰ δὲ καὶ πάσῃ πάσης ἐφαρμόζῃ ταῖς τοῦ ἑνὸς ὄντος προόδοις, ἀλλ' οὐδὲν εἰμὶ θαυμαστὸν, καὶ τὰ μὲν, ἄλλαις, τὰ δὲ, ἄλλαις ὑποθέσεσι μᾶλλον προσήκει. τὰ μὲν γὰρ ἴδια ἑνῶν διακόσμων, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει πᾶσι τοῖς θεοῖς. τὰ δὲ αὖ

& qui participes-fuerunt Plotini Philoſophiæ, *i.e. Plotinæ Philoſophiæ diſcipuli*, intellectualem naturam hîc apparuiſſe, *i. e. ortam eſſe*, dicunt ſubſiſtentem, *& exiſtentem*, ex illo principio, quod eſt ſupra rerum univerſarum eſſentiam, & omnes concluſiones, quæ per iſtam *ſuppoſitionem nobis* proponuntur, ipſi Mentis uni, & perfectæ facultati accommodare conantur. Ille verò veritatis de Diis, nobis *tradita* dux, & Platonis (ut cum Homero loquamur) ἑταιρεὶης, *i. e. collocutor, familiaris, & diſcipulus*, qui contemplationis antiquiorum *autorum genus*, infinitum, ad *certum* finem tranſtulit, *quo circumſcripſit ipſum infinitum*, & illam cōfuſam variorum ordinū rationem in diſtinctionem intellectualem circūduxit, *atq; reduxit*, in illis apographis congreſſibus, *& familiaribus colloquiis cum Platone factis, quæ quaſdam Platonicorum verborum efficias imagines, & deſcriptum, ac expreſſum exemplar referunt*, & in tractationibus de *rebus* iſtis ſuadebat, ut concluſionum diviſionem per ſingulos articulos *articulatim, & diſtinctè* ſumentes, ad divinos ordines referremus, & prima quidem, & ſimpliciſſima, quæ *nobis* oſtenduntur, *& demonſtrantur*, primis Entibus accomodaremus, media verò mediis, quēadmodum etiam in ipſis Entibus ordinem ſunt-ſortita. Extrema verò & multiformia, extremis. Haud enim eſt ipſius Entis una, & ſimplex, & individua natura. Sed quemadmodum in ipſis ſenſilibus *i. e, in rebus, quæ ſenſu percipiuntur*, unum quidem *eſt* hoc magnum Cœlum, in ſe verò multitudinem corporum continet, & Vnitas quidem multitudinem continet, in ipſa verò multitudine eſt ordo progreſſus. Et ſenſilium alia quidem *ſunt* prima, alia verò media, alia extrema, & ante hæc, in ipſis animabus, ex una *anima* multitudo animarum *progreſſa* ſubſiſtit, *exiſtit*, & harum aliæ quidem, collocatæ-fuerunt in propinquiore *loco* ſuæ integritatis *i. e. propius ſuam integritatem*, aliæ verò, longius *ab ea fuerūt poſitæ*, aliæ verò & ipſam medietatem extremorum, *i. e. ipſum medium duarum extremitatum*, compleverunt. Sic *etiam* neceſſe *eſt* profectò & vere Entiū, uniformia quidem, & occulta genera in unâ, & primâ *rerum* univerſarum causâ eſſe-collocata. Alia verò ad totam multitudinem, & integrum numerum progredi. Alia verò vinculum ipſorum in medio continere, & neque primorum proprietates accommodare ſecundis, neq; *proprietates* eorum, quæ ſubiecta-ſunt magis-ſingularibus: ſed aliorum quidem, alias, aliorum verò, alias facultates eſſe, & ordinem in iſto progreſſū, & ſecundorum ex primis *petitorum* enunciationem, *& declarationem*. Vt igitur rem totam paucis comprehenſam expediamus, id, quod eſt unum, progreditur quidem ab illa Vnitate, quæ eſt ante ipſa Entia, & omne divinum genus progignit, & mente-perceptum & intellectuale, & *q. d.* ſupercœleſte, *quod eſt ſupra cœlos*, & quod progreſſum eſt, uſque ad illa *Deorum genera*, quæ ſunt in mundo. Quin etiam unamquamq; concluſionem divinæ proprietatis indicandæ, *declarandæq;* vim habere *dicunt*. Si verò etiam omnes *concluſiones* omnibus unius Entis progreſſibus accommodantur, profectò (ut arbitror) nihil *eſt* mirandum, alias quidem, aliis, alias verò aliis hypotheſibus, *quæ vulgò ſuppoſitiones vocantur*, magis convenire. Nam alia quidem propria quorundam ordinum, non ex neceſſitate *non neceſſario* inſunt omnibus Diis: alia verò contrà, cum

omnibus

omnibus insint, multò profectò magis singulis adsunt. Si igitur divinarum actionum divisionem apud Platonem introducamus adventiciam, neque manifestè demonstremus ipsum etiam in aliis Dialogis, ab-initio, *& à primis* usque ad extremos, *ac ultimos*, celebrasse Deorum progressus, modò quidem, per animarum commenta, modò verò per alios theologicos modos, absurdè ipsi talem & ipsius Entis, & cum eo ipsius Vnius progressus divisionem attribuemus. Si verò per alios Dialogos demonstremus ipsum (ut nobis progressis erit manifestum) universa Deorum regna celebrasse quodammodo, quomodo non *est* impossibile, *Plotonem* in illa tractatione *omnium* sacratissima, *quæ in sola mentis contemplatione versatur*, illam quidem ex Vno exemptam, *& eximiam* excellentiam ad omnium Entium genera *manantem*, per primam hypothesin tradere, & ipsum Ens, & ipsam animalem, *i.e anima* essentiam, & ipsam (si fortè res hoc tulerit) formam, & materiam *eius docere?* De divinis verò progressibus, & illo discrimine, *quod observatur* in ordine, *Plotonem* ipsum, nullam fecisse mentionem? Sive enim ultima tantùm contemplari oportebat, quomodo primum principium antè alia attigimus? Sive propriarum hypothesewn *i. e. suppositionum*, numerum declarare volebamus, Deorum verò genus, & eius divisiones præteribamus, sive naturâ à principio, *& à prima* usque ad ultimam hypostasin *persequebamur*, quomodo integros ordines *rerum* divinarum, qui consistunt in medio, & Vnius, & illorum, quæ quomodocunque ex aliis rebus exempta in numerum rerum divinarum referuntur, *vel, & illorum, qui quomodocunque ex aliorum ordine exempti in Deorum numerum, & ordinem referuntur*, ignotos prætermittebamus.

Hæc enim omnia totam tractationem mutilam *ac imperfectam* in *rerum* divinarum scientia demonstrant *esse*. Quinetiam & ipse Socrates, qui in Philebo *loquens introducitur*, suadet illis, qui sunt Entium contemplandorum studiosi, ut divisiva methodo, *quæ rectam dividendi rationem docet*, & ipsas Vnitates universorum ordinum semper inquirant, & ab ipsis progressas Dyadas, aut Triadas, *i. e. binarios aut ternarios numeros, quos vulgus vocat Duerniones, & Terniones, vel, Binitates, & Trinitates*, aut quosvis alios numeros. Si verò rectè hoc assumptum est, oportet profectò & ipsum Parmenidem, qui universa Dialectica utitur, & qui de uno Ente disserit, neque multitudinem de Vno *traditam* intueri, neque manere in unica Entium Vnitate, neque prorsus illi Vni, quod est supra omnia Entia statim universam multitudinem unius Entis admovere: sed prima quidem effari illa Entia, quæ sunt occulta, & uni maximè-cognata. Media verò illa Deorum genera, quæ sunt in progressu, & quæ magis quidem sunt-separata ab illis, quæ summè sunt-unita, unionem verò perfectiorem sunt-sortita, quàm illa, quæ in quodvis, *vel, in omnia, iam* sunt progressa. Vltima verò illa, quæ consistunt in ultima facultatum divisione, & ipsam essentiam, quæ cum his iam ex aliarum rerum ordine exempta in numerum Deorum refertur. *vel, & ipsam Essentiam iam Deificatam.* Si igitur prima hypothesis de Vno, est *id*, quod oratio, *vel, ipsa ratio* superius omni multitudine demonstravit

πᾶσιν ὑπάρχοντα, πολλῷ δή που μᾶλλον ἑκάστοις πάρεστιν. εἰ μὲν οὖν ἐπαληθεύοιτο τοῖς Πλάτωνι τοῖς τῶν θείων πράξεων διαίρεσιν παραπέμπομεν, καὶ μὴ ζαφῶς αὐτὴν ἐπιδείκνυμεν καὶν ταῖς ἄλλοις ἀμελέγοις αὖθις ἄγειν τῶν ἐφάτων ὑμνήσαντας τὰς τῶν θεῶν πρόοδους, ὅτι μὲν ἐν ψυχικοῖς πλάσμασιν, ὅτι δὲ ἐν ἄλλοις θεολογικοῖς τρόποις, ἀπόρρητον αὖ αὖτοῖς τοῖς παύτοις τοῦ τ ὄντος, καὶ μὴ πάντων τῆς τοῦ ἑνὸς προόδου τοῖς διαίρεσιν αἰνίξομεν. εἰ δὲ ἐκ τῶν ἄλλων ἀμελέγων ἐπιδείκνυμεν αὐτὴν (ὡς ἔσται προελθοῦσιν ἡμῖν καταφανές) ἅπασας, τὰς τῶν θεῶν βασιλείας ὑμνήσαντας καὶ τρόπον, πῶς οὐκ ἀδύνατον ἐν τῇ τῶν πραγματειῶν ἐπτυκνωτάτῃ τοῖς μὲν τοῦ ἑνὸς ἐξηρημένοις αὐτοῖς παραδιδόναι ἀμὲν τῆς πρώτης ὑποθέσεως πάντα τὰ μέχρι τῶν ὄντων ὑπερέχοντα, καὶ τὸ ὂν αὐτὸ, καὶ τ ψυχικὴν οὐσίαν καὶ τὸ εἶδος (εἰ τύχοι) καὶ τ ὕλην ὑπὲρ τ θείων προόδων, καὶ τῆς ἐν τάξει ἀμακρύνσεως, αὐτὴν μηδένα πεποιῆσθαι λόγον; ὅτι γὰρ τὸ ἐφαπτὸν μόνον ἔδει θεωρεῖν, πῶς τῆς πρωΐστης ἀρχῆς πρὸ τῶν ἄλλων ἐφηπτόμεθα; ὅτι τῶν οἰκείων ὑποθέσεων τὸ πλῆθος ἐκφαίνειν ἠξιοῦμεν, τὸ δὲ τῶν θεῶν γένος, καὶ πῶς ἐν αὐτοῖς διαιρέσεις παρελιμπανόμεν, ἅπερ πρὸς τὸ πρώτην μέχρι τῆς ἐφάτης ὑποστάσεως φύσεις, πῶς πᾶς ὅλως ἀμακόσμησις τῶν θείων μέχρις ὑφεστώσας τοῦ τ εἶναι, καὶ τῶν ἐπωνύμων ἐκθεουμένων, ἀγνώστους ἀφίεμεν;

Ἅπαντα γὰρ ταῦτα τὴν ὅλην πραγματείαν ἐλλιπεῖσαν καὶ τὴν περὶ τῶν θείων ἐπιστήμην ἀποδείκνυσι. καὶ μὲν καὶ ὁ ἐν Φιλήβῳ Σωκράτης παρακελεύεται τοῖς τῶν ὄντων φιλοθεάμοσι τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ, τὰς τε μονάδας αἰεὶ τῶν ὅλων ἀμακόσμων ἐπιζητεῖν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτῶν προϊούσας δυάδας, ἢ τριάδας, ἢ ἀλλους ἐυσυναγωγοὺς ἀριθμούς. εἰ δὲ πῦρ ὀρθῶς παρείληπται, δεῖ δήπου καὶ τὸν Παρμενίδην τῇ συμπάσῃ ἀμελετικῇ χρώμενον, καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς ἐνὸς ἀμαλεγόμενον, μὴ τὸ πλῆθος περὶ τοῦ ἑνὸς ἐπισκοπεῖν, μή τ μὴν ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν ὅλων μονάδος, μηδόλως τοῦ ἑνὶ τῶν αὑτῶν ἐπίκτητα τῶν ὅλων, τὸ σύμπαν δῆλον πλῆθος προσφέρειν, τοῦ ἑνὸς ὄντος, ἀλλὰ πῶς μὲν ἐκφαίνειν τὰ κρυφίως ὄντα, καὶ τοῦ ἑνὶ συγγενέσθαι. μέσα δὲ, τὰ τῆς τῶν προόδων τῶν θεῶν γένη, τῶν μὲν ἄκρως λειωμένων διηρημένα μᾶλλον, τῶν δὲ ἐπὶ πᾶσι προελθόντων πλεωτέραν ἕνωσιν λαχόντα. πλουτάρχα δὲ τὰ τῆς τῶν ἐφάτων διαίρεσιν τῶν δυνάμεων ὑφεστῶτα, καὶ αὐτὰ ἤδη μὴ πάντων τῶν ἐκθεουμένων οὐσίαν. εἰ πάντα ἡ πρώτη τῶν ὑποθέσεων περὶ τοῦ ἑνός, ἐστὶν ὃ πάντες ἐπίκτητα πλήθους ὁ λό-

γ@· απόφανσι, δεῖ δή που τὼ μὴ πάντων, μὴ τὸ ἀδιορίστως αὐτὸ, καὶ ἀδιαιρέτως ἐκφαίνειν, ἀλλὰ πάσας τὰς διακοσμήσεις τῶν ὄντων. τὸ γὰρ ὅλον πλῆθος ὁμοῦ τῇ ἑνὶ προσφέρειν, ὁ τῆς διαιρετικῆς τρόπος δοκιμάζει, καθὼς ἡμᾶς ἐν τῷ φιλήβῳ Σωκράτης ἐδίδαξεν. ἔστι πάντως καὶ δι' ὅλου τὸν αὐτὸν καταδησόμεθα. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα τῶν συμπερασμάτων, δι' ἐλαχίστων, ὡς εἰσί πη, καὶ ἀπλουστάτων καὶ γνωριμωτάτων, καὶ οἷον κοινῶν ἐννοιῶν ἀρχὰς καταδήλα γίνεται.

Τὰ δὲ πάντων ἐφεξῆς, διὰ πλειόνων. καὶ ποικιλώτερα. τὰ δὲ ἔσχατα, παντελῶς ἐστι συνθετώτατα. χρῆται γὰρ ἀεὶ τοῖς πρώτοις συμπεράσμασιν, εἰς τὰς τῶν ἐχόντων ἀποδείξεις, καὶ τῆς ἐν γεωμετρίᾳ τάξεως, ἢ τοῖς ἄλλοις μαθήμασι, παράδειγμα τοιοῦτό τι ποιοῦν, τὼ τῶν συμπερασμάτων πάντων πρὸς ἄλληλα συναρτησιν. εἰ πάντως οἱ λόγοι τῶν πραγμάτων εἰσὶν φέρουσιν, ὧν εἰσὶν ἐξηγηταὶ, καὶ ὡς ἔχουσι αἱ δι' ὅλου τῶν ἀποδείξεων ἀναλύσεις, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ διακύμβα τάξεως ἔχειν, ἀναγκαῖον οἶμαι, τὰ μὲν δὴ ἀπλουστάτων ἀρχόμενα, πάντως ἐγγειοτέρω εἶναι, καὶ τοῦ ἑνὸς συνειρμὸν ἔχοντα. τὰ δὲ αὖ πληθυόμενα, καὶ ποικίλων ἀποδείξεων ἡγεμόνα, πορρώτερον προελθεῖν τῆς τοῦ ἑνὸς ἀφετότητος.

Οἷς μὲν γὰρ αὖ ὑπάρχει τὰ δύο συμπεράσματα, πάντως ἀνάγκη καὶ τὰ περὶ αὐτῶν ὑπάρχειν. οἷς δ' αὖ τὰ πρωτουργὰ, καὶ αὐτοφυῆ, καὶ ἁπλᾶ, πάντως οὐκ ἀνάγκη καὶ τὰ συνθετώτερα παρεῖναι, καὶ διὰ πλείονων διακύμβα, καὶ ὄντα πορρώτερω τῆς τῶν ὅλων ἀρχῆς. ἔοικεν ἄρα τὰ μὲν, θειοτέρων εἶναι τάξεων ἐκφαντικά. τὰ δὲ, καταδεεστέρων. καὶ τὰ μὲν ἑνικωτέρων, τὰ δὲ, ἤδη πληθυομένων. καὶ τὰ μὲν, μονοειδεστέρων, τὰ δὲ, πολυειδεστέρων. αἱ γὰρ ἀποδείξεις ὁπόταν τῶν αἰτίων εἰσὶ, καὶ τῶν πρώτων ἐκάστοτε. οὕτω πάντως τὰ πρότερα συμπεράσματα τῶν δευτέρων ἅπαντα, τάξις ἐστὶν αἰτίων, καὶ αἰτιατῶν ἐν τῷ πλήθει τῶν συμπερασμάτων.

Καὶ πάντα συγχεῖν, καὶ ἀδιορίστως ἐν ἑνὶ θεωρεῖν, οὔτε τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, οὔτε τῇ τοῦ Πλάτωνος ἐπιστήμῃ προσήκει.

esse, oportet profectò *hypotheſin*, quæ poſt iſtam *eſt*, *i. e. ſequentem hypotheſin*, enunciare ipſum Ens non indefinitè, nec indiſtinctè: ſed omnes Entium ordines, & *diſtinctiones ſimul efferre*. Vniverſam enim multitudinem ſimul Vni admovere, diviſivæ *methodi* modus, *qui rectæ diviſionis præcepta tradit*, reprobat, quemadmodum in Philebo Socrates nos docuit. Præterea verò per ipſum etiam demonſtrationum modum, idem convincamus, *& ita rem habere demonſtremus*. Nam primæ quidem concluſiones per minimas, *pauciſſimas*, & (quantum fieri poteſt) ſimpliciſſimas, & notiſſimas, & quaſi communes notiones ſtatim manifeſtæ fiunt.

Quæ verò iſtas ordine ſequuntur, pluribus *explicantur*, & maiorem varietatem habent. Vltimæ verò prorſus ſunt compoſitiſſimæ. Semper enim utuntur primis concluſionibus, ad demonſtrationes illorum, qui *res aliquas demonſtrandas* habent, & ordinis, *qui ſervatur* in Geometria, vel aliis diſciplinis, exemplum proponunt intellectuale, harum concluſionum inter ſe connexionem, *& coniunctionem, quæ demonſtrat quomodo concluſiones inter ſe ſint connexæ, & ita coniunctæ, ut aliæ ex aliis neceſſario quodam nexu pendeant*. Si igitur ipſa verba ferunt imaginem rerum, quarum ſunt interpretes, & prout habent ipſæ ex demonſtrationibus ſumptæ explicationes, ſic etiam neceſſe *eſt* illa, quæ demonſtrantur, ordinem habere *talem, qualem ipſæ demonſtrationes decent*, neceſſarium *eſſe* puto, illa quidem, quę à ſimpliciſſimis initium ducunt, prorſus ad principii formam propiùs accedere, & cum Vno coniuncta collocari. Quæ verò ſemper multiplicantur, *numeroq; creſcunt*, & quæ ex variis demonſtrationibus pendent, longius ab ipſo Vnius intervallo progredi.

Nam quibus quidem inſunt duæ concluſiones, illis neceſſe *eſt* ineſſe & illas *concluſiones*, quæ præcedunt ipſas. Quibus verò primaria, & nativa, & ſimplicia *inſunt*, his non *eſt* neceſſe & ipſa compoſitiora adeſſe, & ea, quæ per plura demonſtrantur, & quæ ab ipſo Entium principio, longius diſtant, *& remotiora ſunt*. Videntur igitur alia quidem diviniores ordines indicare, alia verò inferiores *ordines ſignificare*. Et alia quidem ſingulariores, *i. e. magis ſingulares, vel magis unicos, & ad Vnius naturam propius accedentes*. Alia verò, iam multiplicatos, *& numero auctos*. Et alia quidem ex-una-forma-magis-conſtantes, alia verò, ex-multis-formis-magis-conſtantes, *vel alia quidem, ad unam formam propius accedentes, alia verò, ad multas formas propiùs accedentes*. Demonſtrationes enim ſunt ex ipſis *rerum* cauſis, & ex primis ubique, *pro, petuntur ex ipſis rerum cauſis, & rebus iis, quæ ſunt ubique prima*. Si igitur priores concluſiones *ſunt* poſteriorum cauſæ, *ergo* in ipſo concluſionum numero eſt *quidam* cauſarum, & cauſatorum ordo.

Et omnia confundere, & indefinitè in Vno contemplari nec ipſi rerum naturę, nec ipſi Platonis ſcientiæ convenit.

CAP. XI.

CAPVT XI.

RVrsus igitur hoc aliâ via diligenter- excutiamus, *inveſtigemus, agitemus, explicemus*, & ubi raucum ſonum edat, *ac infirmas rationes habeat*, mente contemplemur. Dicantur enim ſi velis hypotheſeós, *ſive ſuppoſitionis* concluſiones de eo, quod eſt verè Ens, & apud nos primùm concedantur, *& pro iam conceſſis, minimeq; dubiis habeantur*. Verùm quia hoc eſt multitudo, nec tantùm ipſum Vnum, ut illud Vnum, quod eſt ante ipſa Entia. Ipſum enim Ens, *& id, quod eſt*, patitur unum, *& priùs aliquid eſt, quàm dicatur unum. Nam unum ſequitur rei precedentem eſſentiam*, quemadmodum & ille hoſpes Eleates nos in Sophiſta de *reb.* iſtis edocuit, & *quemadmodum* vulgò iactari ſolet apud illos, qui primum quidem Vnum ponunt, *& pro fundamento ſtatuunt*, ipſam verò Mentem, *dicunt eſſe* Vnum, *quod* multa *complectitur*, animam verò *dicunt eſſe ſimul* Vnum, & multa, *propter varias unius animæ facultates, & variarum rerum cognitionem, quam una anima habet*. Corpora verò *dicunt eſſe* multa, & unum. Quoniam igitur hoc millies-dictum, *& tetigis inculcatum*, unâ cum unione etiam eſt multitudo in eo, quod eſt verè Ens, utrum ipſi quidem toti iſta convenire dicent, ipſis verò partib. ipſius Entis, non etiam *convenire dicent*, an & toti & partibus *iſta convenire concedent?* Rurſus *igitur* ipſos interrogemus, utrum unicuique *parti* ſint attributuri omnia, quæ *ſimul omnibus* ipſius Entis partibus conveniunt, an verò alia quidem aliis *Entis partibus* ſint- diſtributuri, alia verò aliis partibus, *quæ continentur*, in ipſo *Ente?* Si igitur toti ſolùm unumquodque, *reaq; ſingulus tantùm* accommodare velint, Ens ex non Entibus erit. Et id, quod movetur, ex immotis *naſcetur*, & quod ſtat, ex iis, quæ privata ſunt ſtatione, *i. e. quæ nullam habent ſtationem, ſive ſtatum, quæ nullo modo ſtant firma: ſed ſemper moventur, & agitantur*, & omnia, (ut rem paucis expediam) ex oppoſitis, *contrariisq; naſcentur*, nec ampliùs cum Parmenidis oratione, *rationeq;* conſentiemus, qui & ipſas partes unius Entis, totas quodammodo, *pro, totum & univerſum quiddam* eſſe dicit, & unam quamque *partem* ipſorum *Entium*, & Vnum, & Ens *affirmat* eſſe, eodem modo, quo totum *eſſe dicitur*. Si verò unicuique *Entium parti* omnia tribuamus, *& eã omnia eſſe concedamus*, & nil ſit, quod nõ omnia faciamus, *i. e. eſſe ſtatuamus*; quomodo idquod eſt Entis ſummum, & maximè-unũ integritatẽ, & incomprehenſam partiũ multitudinẽ habebit? Quomodo etiam ſimul & numerum integrum, & figuram, & motionem, & ſtationem, & (ut paucis rem totam expediam) formas omnes, & genera? Hæc enim alia ab aliis differunt, & verbis explicari nequeunt. Erunt igitur nobis pariter multiplicata & ea, quæ ſunt prope Vnum, & ea, quæ procul *abſunt ab Vno*.

Et id, quod eſt primum, non eſt minima multitudo, *nec minimus numerus* eius, quod eſt ultimum. Neq; etiã id, quod eſt ultimum, erit una minima *pars* eius, quod eſt primum. Et media *duorum* extremorum *ſunt* indifferentia in ipſa diviſione. Quandoquidem igitur neq; toti tantùm tribuere convenit concluſionum univerſam hanc multitudinem, neque in omnibus *rebus* omnes *concluſiones* partium ipſius Entis, eodem modo

Κεφάλαιον ια.

Πάλιν δὴ τοῦ αὐτοῦ καθ' ἑτέραν ὁδὸν ἐπιχειρήσωμεν, καὶ ὅπῃ ζαθρὲν φθέγξεται, τῇ διανοίᾳ θεωρήσωμεν. Λεγέτω γὰρ (εἰ βούλῃ) τὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συμπεράσματα πρὸς ἕν ὄντως ὄν, καὶ συγκεχωρήσθω παρ' ἡμῶν τὸν πρώτον. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλῆς ἐστι, καὶ οὐχ ἓν αὐτὸ μόνον ὥσπερ τὸ περὶ τῶν ὄντων ἕν. τὸ γὰρ ὂν πεπονθός ἐστι τὸ ἓν, ὥσπερ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος ἡμᾶς ἐν Σοφιστῇ πρὸς πάντων αἰσθόμενος ἔλεξε, καὶ παρ' αὐτοῖς ὥσπερ τρυλλεῖσθαι, τὸ μὲν πρῶτον ἓν λαμβάνουσι. τὸν δὲ νοῦν, ἓν πολλά. τὸν δὲ ψυχὴν, ἓν, καὶ πολλά. Τὰ δὲ σώματα, πολλὰ, καὶ ἕν. Ἐπειδὴ πάντως τὸ μὲν μυελόλεκτον πᾶν μιᾷ τῆς ἑνώσεως καὶ πολλῆς ἐστὶν ἐν τῷ ὄντως ὄντι, πότερον τῷ μὲν ὅλῳ πᾶσα φήσουσιν ἐφαρμόζειν. τοῖς δὲ μέρεσιν οὐκ ἔτι τοῦ ὄντος, ἢ καὶ τῷ ὅλῳ, καὶ τοῖς μέρεσι; Πάλιν αὐτοῦ ἐρησώμεθα, πότερον ἑκάστῳ παντὶ τοῦ ὄντος μερῶν ἀποδιδόασιν, ἢ τὰ μὲν ἄλλοις ἀφαιροῦσι, τὰ δὲ, ἄλλοις τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν; Εἰ μὲν πάντα τῷ ὅλῳ μόνον ἀξιοῦσιν ἕκαστον προσαρμόττειν, τὸ ἓν ἐξ οὐκ ὄντων ἔσται. καὶ τὸ κινούμενον, ἐξ ἀκινήτων, καὶ τὸ ἑστὼς, ἐκ τῶν ἑστηκότων τῆς στάσεως, καὶ παῖδα ἀπολῶς ἐκ τῶν ἀπολωλεκότων. καὶ οὐκ αὖ ἔτι τῷ Παρμενίδου λόγῳ συμφήσομεν, ὃς καὶ τὰ μέρη τοῦ ἑνὸς ὄντος, ὅλα πως εἶναι φησὶ, καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἕν τι, καὶ ὂν ὑπάρχειν τῷ ὅλῳ παραπλησίως. Εἰ δὲ ἑκάστῳ τὰ παντὰ δώσομεν, καὶ ὑδρὸν ἓν, ἵν μὴ πάντα ποιήσωμεν, πῶς τὸ ἀκρότατον τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ἐνικώτατον, ὁλότητα, καὶ μερῶν ἕξιν πολλῆς ἀπολείψει; πῶς δὲ ὁμοῦ καὶ ἀριθμὸν τὸν ὅλον, καὶ σχῆμα, καὶ κίνησιν, καὶ στάσιν, καὶ (ὡς συνελόντι φάναι) τὰ ἴδια πάντα, καὶ τὰ γένη; ζητητὰ γὰρ διαφέρει τι ἀλλήλων, καὶ ἀδύνατα λέγειν. ἔστω δὴ οὖν ὁμοίως πεπληθυσμένα τό τε ἐγγὺς τοῦ ἑνὸς, καὶ τὰ πόρρω.

Καὶ οὐ παρέλαττον πλῆθος τοῦ ἐλάττονος, τὸ πρῶτον. Οὐδὲ οὐ παρέλαττον ἓν ἔστω τοῦ πρώτου τὸ ἔσχατον, καὶ τὰ μέσα τῶν ἄκρων κατὰ τὴν διαίρεσιν ἀδιάφορα. Ὅτι πάντως μήτε τῷ ὅλῳ μόνον ἀποδιδόναι προσήκει τῶν συμπερασμάτων τὸ σύμπαν τοῦ πλῆθος μήτε ἐν πᾶσι παντὶ παραπλησίως

ποιεῖν ἁπάντων τὸν ὀνθ⊙ μερῶν, λείπεται δὴ πάντα τὰ μὲν, ἄλλοις, τὰ δὲ, ἄλλοις ἐφαρμόζειν. Οὐκοῦν ἀναγκαῖον ἢ ἄτακτον εἶναι τὴν τῶν συμπερασμάτων ἀπαρίθμησιν, ἢ πανταχόθεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄτακτον φήσουσιν, οὔτε τῇ διαλεκτικῇ οἰκείαν λόγον ἐροῦσιν, οὔτε τὸν τρόπον τῶν ἀποδείξεων ἐκ τῶν πρώτων ἀεὶ τοῖς δευτέροις ἑπομένων τὸν ἡγούμενον, οὔτε τὸν τοῦ Πλάτωνος, ὃν ἐπῄνεσα, παντελοῦς συνοδίαν τῇ τάξει τῶν πραγμάτων. εἰ δὲ πανταχόθεν, ἀναγκαῖον εἶναι πάντως, ἢ ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχεσθαι τῇ φύσει, ἢ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων.

Ἀλλ' εἰ μὲν ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἔστιν τὸ μὲν ἓν ὄν, ἐσχατον, τὸ δὲ τῷ χρόνῳ κινούμενον, πρῶτον. τοῦτο μὲν ἀδύνατον. τὸ μὲν γὰρ χρόνου μετέχον, καὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος πολλῷ πρότερον ἀνάγκη μετέχειν. τὸ δὲ τοῦ ἑνὸς ὄντος μεταλαβὸν, οὐκ ἀνάγκη καὶ τοῦ χρόνου μετέχειν. ἐπέκεινα ἄρα τοῦ χρόνου τὸ ἓν ἐστιν. εἰ τοίνυν ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος, καταλήγει δὲ εἰς τὸ τοῦ χρόνου μετέχον, ἄνωθεν, καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἄχρι τῶν ἐσχάτων πρόεισι τὸ ὂν ὅλως ὂν⊙ μερῶν. ὥστε τὰ μὲν πρώτιστα τῶν συμπερασμάτων, ὅτι τοῖς πρώτοις ἀναπτέον πέρας. τὰ δὲ μέσα καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτι τοῖς μέσοις, τὰ δὲ ἔσχατα, δῆλον ὡς, ὅτι τοῖς ἐσχάτοις. ἐπίσης ἀναγκαῖον (ὡς ὁ λόγος ἀπέφηνεν) ἄλλα μὲν ἄλλοις διανέμειν, καὶ ἄρχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀκροτάτων τῷ παντὶ λόγῳ.

Καὶ μὴν καὶ ἡ τῶν ὑποθέσεων πέρας, ἱκανὴν (οἶμαι) πεποίηται ἐπὶ ὧν λέγομεν. ἡμῖν γὰρ ἔστι τὸ ἓν ὄντως, ὁ πληθους ἐστὶ παντὸς ἐξῃρημένον, πρώτιστος ἔλαχε τάξιν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἡ τῶν λόγων ἁπάντων ἀνέλιξις ὥρμηται. δευτέραν δὲ ἄρα μετὰ τοῦτον ἔσχε τῶν ἑνὸς ὄντων, καὶ τῆς μετεχομένης ὑπὸ ταὐτοῦ ἑνάδος. τρίτην δὲ ἐφεξῆς, ἡ περὶ τῆς ψυχῆς, εἴτ' οὖν ἀπόρως, εἴτε καὶ μή. καὶ γὰρ πῦρ παγκάλως τὴν καθηγεμόνα διεδέξατο, καὶ ὡς προείληπται ὁ περὶ τῶν ὅλων ψυχῶν λόγος τὴν διαίρεσιν ὑπόθεσιν. εἰ τοίνυν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἡ τῶν τριῶν τούτων ὑποθέσεων τάξις προείληφε, δῆλον ὅτι τὰ μὲν πρῶτα τῆς διαίρεσης τῇ προ αὐτῆς φυόμενα. τὰ δὲ ἔσχατα, τῇ μετ' αὐτήν.

Καὶ τί γὰρ ἂν φαίη τις μὴ παντάπασι τῶν τοιούτων λόγων ἀπείρους; ἢ τὸ ἑνὸς ὄντος, ὃ πρῶτον ἀκροάσεται τῶν τῆς διαίρεσης συμπερασμάτων, τὸ ἑνὶ συγγενέστερον. ἢ τοῦ χρόνου μερισμὸν ἔχον. ὃ τῶν ἐν ταύτῃ δεικνυμένων

ponere, *aut* statuere oportet, reſtat igitur profectò, ut aliæ quidem *concluſiones* aliis *rebus*, aliæ verò, aliis conveniant. Ergo neceſſe *eſt* vel inordinatam, vel ordinatam eſſe concluſionum enumerationem. Sed ſi quidem inordinatam *eam eſſe* dicant, neque Dialecticæ convenientem rationem dicent, neque ipſi modo demonſtrationum, qui ſemper ſecundis ortum ex primis tribuit, neque Platonis ſcientiæ *rationem convenientem dicent, Platonis inquam*, qui ubiq; rerum ordinem comitatur, *& accuratè ſequitur*. Si verò *dicant eam eſſe* ordinatam, omnino neceſſarium *eſſe* puto, vel à primis, ſecundùm naturam, vel ab ultimis *eam* incipere.

Sed ſi ab ultimis quidem *initium ducat*, ipſum quidè unum Ens, *vel id quidem, quod eſt unum*, erit ultimum, id verò, quod in tempore movetur, *erit* primum. Hoc autem impoſſibile *eſt*, *nec ullo modo fieri poteſt*. Nam quod quidem temporis eſt-particeps, id etiam ipſius unius Entis, *vel illius, quod eſt unum*, neceſſe *eſt* multò antè particeps-eſſe. Quod verò particeps-eſt unius Entis, non *eſt* neceſſe, id & ipſius temporis eſſe-particeps. Ipſum igitur unum Ens, *vel, id igitur, quod unum eſt*, eſt ante ipſum tempus. Si igitur ab uno quidem Ente, *vel, ab illo quidem, quod unum eſt*, initium-ducit, in id verò deſinit, quod temporis eſt-particeps, à-principio, & primis partibus ipſius verè Entis, *i. e. illius quod verè eſt*, uſque ad extremas *eiuſdem partes* progreditur. Quare primæ quidem concluſiones, ad primos ordines *erunt* reducendæ. Mediæ verò, eadem ratione *erunt reducendæ* ad medios. Extrema verò *concluſio* (ut pater) ad extremos *ordines reducetur*. Quia neceſſe *eſt* (ut ipſa ratio demonſtravit) alias quidem *concluſiones ordinibus* aliis diſtribuere, & huiuſmodi diſtributionis initium facere à ſummis *ordinibus*.

Quinetiam ipſe ſuppoſitionum ordo, ſatis idoneum (ut arbitror) argumentum eſt eorum, quæ dicimus. Nobis enim de Vno, quod ex omni multitudine eſt exemptum, primum ordinem ſortita eſt, & ex ipſo manavit ipſa verborum, *rerum, ac rationum* omnium explicatio. Secundum verò *ordinem* poſt iſtum, *obtinuit tractatio* de verè Entibus, & de Vnitate, quę ab his participatur. Tertium verò deinceps, de anima *tractatio*, ſive de tota, *vel univerſa*, ſive etiam non *de tota*: ſed de aliqua tantùm eius parte, *vel de anima particulari*. Hoc enim pulcherrimè demonſtratum-eſt, à *Philoſophia magiſtro, noſtroq; in ea* Duce, quomodo & ipſa de integris *vel univerſis* animabus tractatio ſit-anticipata per ſecundam hypotheſin, *quam vulgus ſuppoſitionem vocat*. Si igitur ſecundùm ipſam rerum naturam hic iſtarum trium ſuppoſitionum ordo progreſſus-eſt, patet prima quidem, *eſſe ante* ſecundum *ordinem*, quod ipſa *naturâ, quæ eſt* ante ipſum, *ſecundum ordinem, prima* naſcantur *ante ſecunda*. Vltima verò *procreentur ordine* illo, qui eſt poſt ipſum *ſecundum ordinem*, *i. e. ultima verò, ultimo ordine gignantur, & ultimum locum obtineant*.

Etenim quid videatur illis, qui talium rationum non *ſunt* prorſus imperiti? Vel *quum agitur* de uno Ente, quod primum apparet ex *ordinis* ſecundi concluſionibus, cognationis vinculo cum Vno coniunctius. Vel de tempore, quod eſt dividuum, *&* quod eſt ultimum eorum, quę in iſta *tractatione* demonſtrantur, *&* animæ propinquius. Nam & particularibus

anima-

animabus ipſum vivere in tempore *proprium eſt*, ut & univerſis *animabus*, & ipſum unum Ens, *vel, & quod Vnum eſt*, id primò particeps eſt ipſius Vnius, & ipſâ ipſius Entis concurſione, *& connexione* longè-ſuperat ipſam Vnitatem imparticipabilem, *ut ita loqui liceat.*

Nam Vnitas à multis participari, non poteſt, quin ſuum Vnitatis nomen amittat. Si verò hæc hypotheſis ſit media, & ſumma ſummis *ſint* apta, media quoque profectò mediis accommodabimus. Initium enim hæc *hypotheſis* ducens ab uno Ente, progreditur per omnia genera, quæ ſunt poſt ipſum *Ens*, donec in ipſam temporis participem naturam deſinat. Quinetiam per communes confeſſiones, *i. e. per enunciationes de communi conſenſu conceſſas, ut minimè dubias*, quæ *rerum* divinarum ſtudioſis *ſcriptæ* Platonis interpretantur, putamus nos demonſtraturos idem iis, quæ ante dicta-ſunt. Nam Plotinus quidem, in libro de numeris, cum quæſiverit, utrum ipſa Entia ſubſiſtant, *& per ſe conſiſtant* ante numeros, an verò numeri ante ipſa Entia, dicit diſertiſſimis-verbis, primũ Ens ante numeros ſubſtitiſſe, *& per ſe conſtitiſſe*, & divinum numerum genuiſſe. Si verò ille hæc rectè diſponit, *& præcipit*, & ipſum quidem Ens, primum numerum genuit, ab ipſo verò Ente numerus deducitur, *ac ſuam originem accipit*; non oportet horum generum ordinem confundere, neque in unam hypoſtaſin, *atque naturam* contrahere, neque, cùm Plato, modò quidem ipſum Vnum Ens *à numero* deducat, modò verò, numerum *ab ipſo Ente*, utramque concluſionem ad eundem ordinem referre. Nam cauſam, & cauſatum, nullo-modo fas *eſt* vel eandem facultatem, vel *eundem* ordinem habere. Sed hæc diſtincta quidem ſunt alia ab aliis, diſtincta verò eſt etiam ipſa de ipſis ſcientia, nec ipſarum *concluſionum, facultatum & ordinum eſt* una natura, nec una definitio *& ratio.*

Porphyrius verò poſt hunc, in tractatione de principiis, mentem quidem æternam eſſe, multis, præclariſque verbis demonſtrat. Habere tamen in ſe *quiddam* etiam ante mentis ævum, *& ipſa mente prius & antiquius*, *quod* cum ipſo Vno coniungi *poſſe dicit.* Illud enim eſt ante omne *ſæculum, &* ævum. Quod verò *dicitur* æternum, *id* in illa *mente* ſecundum, vel potius tertium ordinem habere *dicit.* Oportet enim (ut arbitror) τὸν αἰῶνα, *i. e. ævum*, collocatum-eſſe medium inter τὸ πρεαιώνιον, *i. e. quod eſt ante omne ævum*, & τὸ αἰώνιον, *i. e. quod eſt æternum.* Sed nondum hoc *dicamus.* Hoc tamen ex *ante*-dictis tantum ſumamus, quod ſcilicet & ipſa mens in ſe contineat aliquid æterno præſtantius. Et hoc ſumpto, ipſum rationis, *& orationis* patrem interrogemus, utrum & hoc non ſolum unum Ens ſit: ſed & totum & partes, & tota multitudo, & numerus, & figura, & id, quod movetur, *i. e. motus ſive motio*, & id quod ſtat, *i. e. ſtatus ſive ſtatio*, an verò alias quidem concluſiones ei ſimus-admoturi, alias verò, non. Nam omnia quidem *hæc ſunt* impoſſibilia, *nec ullo modo fieri poſſunt.*

Omnis enim intellectualis motus, *eſt* in ævo, & ſtatus pariter *eſt in ævo. Quidquid enim movetur, aut quidquid ſtat immotum, id in ipſo tempore ſuum motum, aut ſtatum habet.* Si verò alias quidem *concluſiones ad ipſum Ens adhibeamus*, alias verò non, *hunc profectò* perſpi-

εἶναι ἕκαστον, ἡ ψυχὴ πρεσπεφύκεναι. καὶ γὰρ ταῖς μεριπαῖς ψυχαῖς τὸ ζῆν κατὰ χρόνον, ὥσπερ καὶ ταῖς ὅλαις. καὶ τὸ ἓν ὂν, τὸ πρῶτως ἐστὶ μεταχὲν τοῦ ἑνὸς, καὶ τῇ τοῦ ὄντος σωματικῆς τῆς ἀμεθέκτου πλεονάσασα ἑνάδος. Εἰ δὲ μέσης οὔσης πάσης τῆς ὑποθέσεως, τὰ ἄκρα τοῖς ἄκροις εἰκεῖα, καὶ τὰ μέσα δήπου τοῖς μέσοις ἐφαρμόσομεν. ἀρχομένη γὰρ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὅλης, διὰ πάντων πρόεισι τῶν μετ' αὐτὸ γενῶν, ἄχρις ἂν εἰς τὸν τοῦ χρόνου μετέχουσαν καταλήξῃ φύσιν. καὶ μὴν δὴ καὶ τῶν κοινῶν ὁμολογημάτων τοῖς τὰ θεῖα διηνεῖς τῶν τε Πλάτωνος ἐξηγουμένων, ἡγούμεθα τὰ αὐτὰ δεικνύναι τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις. Πλωτῖνος μὲν γὰρ ἐν τῷ περὶ τῶν ἀριθμῶν βιβλίῳ ζητήσας, πότερον τὰ ὄντα πρὸ τῶν ἀριθμῶν ὑφέστηκεν, ἢ πρὸ τῶν ὄντων οἱ ἀριθμοί, λέγει διαρρήδην, ὅτι τὸ πρῶτον ἓν, πρὸ τῶν ἀριθμῶν ὑπέστη. καὶ ὡς γεννᾷ τὸν θεῖον ἀριθμόν. Εἰ δὲ ταῦτα ἐκεῖνος ὀρθῶς διατέθειται, καὶ γεννητὸν μὲν ἐστὶ τὸ ὂν, τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ πρώτου, παράγεται δὲ ὁ ἀριθμὸς ὑπὸ τοῦ ὄντος, οὐ δεῖ συγχεῖν τὴν τάξιν τῶν γενῶν τούτων, οὐδὲ εἰς μίαν ὑποστάσεν συνάγειν, οὐδὲ ἕν Πλάτωνος, ἰδία μὲν τὸ ἓν ὂν παράγοντος, ἰδία δὲ τὸν ἀριθμὸν ἑκάτερον τῶν συμπερασμάτων εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἀναφέρειν. τὸ γὰρ αἴτιον, καὶ τὸ αἰτιατὸν, οὐδαμῶς θέμις, ἢ δύναμιν τὴν αὐτὴν, ἢ τάξιν ἔχειν. ἀλλὰ διαφέρειν μὲν δεῖπου ἀπ' ἀλλήλων. διακέκριται δὲ καὶ ἡ περὶ αὐτῶν ἐπιστήμη, καὶ οὔπω μία φύσις αὐτῶν, οὔπω λόγος εἷς.

Πορφύριος δὲ οὐ μὴν δεῦτον ἐν τῇ περὶ ἀρχῶν πραγματείᾳ, τὸν νοῦν εἶναι μὲν αἰώνιον, ἐν πολλοῖς, καὶ καλοῖς ἀποδείκνυσι λόγοις. ἔχειν δὲ ὅμως ἐν ἑαυτῷ καὶ πρεαιώνιόν τι νῦν τοῦ ἑνὶ συναπτόμενον. ἐκεῖνο γὰρ ὧν ἐπίσταται πάντες αἰῶνος. τὸ δὲ αἰώνιον, διαρκὲς ἔχειν, μᾶλλον δὲ τρίτον ἐν ἑκείνῳ τάξιν. δεῖ γὰρ (οἶμαι) τοῦ πρεαιωνίου καὶ τοῦ αἰωνίου, τὸν αἰῶνα μέσον ἱδρύσθαι. ἀλλὰ μήπω δεῦτο. τοσόνδε δὲ ὅμως ἐκ τῶν εἰρημένων λάβωμεν, ὅτι δὴ καὶ ὁ νοῦς ἔχει τὸ κρεῖττον ἐν ἑαυτῷ τοῦ αἰωνίου. καὶ τοῦτο λαβόντες, ἐρώμεθα τὸν δεῦτο λόγου πατέρα, πότερον καὶ δεῦτο οὐ μόνον ἓν ὄν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ὅλον, καὶ μέρη, καὶ πλῆθος πᾶν, καὶ ἀριθμὸς, καὶ σχῆμα, καὶ κινούμενον, καὶ ἑστὼς, ἢ τὰ μὲν ναὶ τῶν συμπερασμάτων προσίεμεν, τὰ δὲ, οὔ. πάντα μὲν γὰρ ἀδύνατα.

Πᾶσα γὰρ νοερὰ κίνησις, ἐν αἰῶνι, καὶ στάσις ὡσαύτως. εἰ δὲ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ, δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἄλλας ἐν τῷ νῷ τάξεις διερευνητέον, καὶ τῶν συμπερασμάτων ἕκαστον

αὐτοῦ ἐκείνου, ἢ αὖ μάλιστα φαίνηται προσῆκον. Ὁ γὰρ νοῦς οὐχ ἓν ἐστιν ἀριθμῷ, καθάπερ, ὥς που καὶ τῶν παλαιῶν δοκεῖ. ἀλλὰ σύμπασαν περιέχει τὴν τοῦ ὄντος πρόοδον. ἐκ τρίτων δὴ οὖν ἡμῖν μετὰ τούτους ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος, μετὰ τούτους ἐν τῇ περὶ θεῶν πραγματείᾳ οὗτος ὁ γνήσιος ἐν τοῖς νοητοῖς διαλαμβάνοντας ἠνίαξεν. καὶ γὰρ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, καὶ τὴν ποικιλίαν προχείρως βεβλῆσθαι δοκεῖ.

Περὶ τούτων ζητῆσαι πρώτους ὑπολήπτεον τοὺς σοφοὺς διδάσκειν ἐπαινέσαι. πρὸς γὰρ τῇ τέλει τῆς νοερᾶς τάξεως, ὑπὸ τῶν ἐκεῖ θεῶν ζητῆσαι πεφάνηται. πῶς μὲν οὖν τὸ γνήσιον ὄντος, καὶ ὅπου ἐν ἐκείνοις, καὶ οὐκ ἔστιν, ἐν τοῖς ὕστερον ἐστὶ καταφανές. εἰ δὲ (ὥσπερ ἐκεῖνος διεστήσατο) τὰ νοητὰ τῶν γνησίων ζητῶν ἐξήρηται, πολλῷ δὴ που μᾶλλον καὶ ὁμοιότητος, καὶ ἀνομοιότητος, καὶ ἰσότητος, καὶ ἀνισότητος. οὐκ ἄρα ἐῶ ἕκαστον τῶν συμπερασμάτων ἅπασιν ὡσαύτως ἐφαρμόζειν, ὡς ὑπὸ πᾶν τὸ νοητὸν πλάτος, ἢ νοερὸν ἀναπέμπειν. ὥστε καὶ ἐξ ὧν εἰρήκασιν ἰδίᾳ φιλοσοφοῦντες οἱ τῶν ἐξηγητῶν ἄριστοι, τὸ, τὴν πολυθεῖον ἀναφέρεσθαι τῶν θείων διακόσμων, καὶ ἡ τῶν πλατωνικῶν λόγων καθ' ἕκαστα περίοδος διάκρισις. πρὸς δὲ τῇ εἰρημένοις, εἰ χρὴ καὶ πῦρ φάναι, περὶ πολλῶν διαπορεῖσθαι, οὐκ ἂν ἔχοιμεν αἰτίαν εὔλογον οὐδεμίαν ἀπορημάτων εἶναι, ἀλλὰ λήσομεν ἡμᾶς αὐτοὺς τὴν ἀκρὴν, καὶ μάτην ὑπὲρ τῶν τοῦ Πλάτωνος πραγματείαν ἀναφέροντες.

Πρῶτον γὰρ διὰ τί τοσαῦτα μόνα συμπεράσματα, καὶ οὔτε πλείω, οὔτε ἐλάττω; ἔστι μὲν γὰρ δὶς ἑπτὰ τὰ συμπεράσματα. ποίων δὲ ὄντων, ὧν ὁ τῆς αἰτίας ἀπολογισμὸς ἡμῖν οὐκ ἔξεστι, μὴ τοῖς πράγμασιν αὐτοῖς σὺν λόγους ἑκάστους συνδιαιρεῖσθαι. δεύτερον δὲ, οὐδὲ τῆς πρὸς ἄλληλα τάξεως αὐτῶν τὴν αἰτίας ἀκριβῶς δυνησόμεθα, καὶ πῶς τὰ μὲν πρότερα, τὰ δὲ, ὕστερα, κατὰ λόγον ἐπέχθη τὴν τῆς ἐπιστήμης, εἰ μὴ τῇ πρόοδῳ τῶν ὄντων συνοδοιπορῶν συμπερασμάτων ἡ τάξις. τὸ δὲ αὖ τρίτον ὑπὸ ποῦσις, ἵν' δήποτε τὰ μὲν, ἐκ τῶν προσεχῶς ἀποδεδειγμένων γνώσεται γίνεται. τὰ δὲ, ἐκ τῶν ἀγνοήσομεν. Τὸ μὲν γὰρ ὅλον εἶναι, καὶ μέρη ἔχειν, ἐκ τοῦ ἑνὸς ὄντος. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ἄλλῳ, ὑπάρχειν μὲν προσεχῶς μετὰ τὸ σχῆμα ἔχον, δείκνυται δὲ ἐκ τοῦ ὅλου, καὶ τῶν μερῶν. ἡ διὰ τί πολλάκις τὰ μὲν, ἐκ δύο τῶν προτέρων δεδειγμένων πρόεισι, τὰ δὲ, ἐξ ἑνός. ἔκαστα γὰρ τούτων ἀγνοήσομεν, καὶ οὔτε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, οὔτε τὴν τάξιν, οὔτε τὴν πρὸς ἄλληλα συγγένειαν μετ' ἐπιστήμης θεωρήσομεν, εἰ μὴ τῆς

cuum *est*, alios in mente ordines perscrutandos *esse* & unamquamque conclusionem ad illum *ordinem esse* referendam, cui maximè conveniens videbitur. Mens enim non est unum numero, & individuum, ut quibusdam antiquis *Philosophis* videtur: sed universum ipsius unius Entis progressum continet. Ex tertiis autem, *id est*, *inter illos autem*, *qui tertium tenent locum*, post istos *supra nominatos*, *est* nobis ille divinus Jamblichus, *qui* post istos, in tractatione de Diis, eos, qui ipsius Entis genera in *rebus* mente-perceptis reponunt, accusavit, *atque damnavit*. Etenim ipsum numerum ipsarum *rerum*, *quas mente percipiuntur*, & *earum* varietatem longiùs ab Uno iactam-esse, *atque remotiorem ab Uno esse dicit*.

Ubinam autem hæc primùm supponi, *& pro fundamento poni*, *statuique* conveniat, docens subiecit. Sub ipsum enim finem intellectualis ordinis, hæc à Diis illic *descriptis* deducit. Quomodo autem genera ipsius Entis, & sint, & non sint in illis *Dus*, in sequentibus erit manifestum. Si verò (ut ille *res istas* disponit) intellectualia ex his generibus sunt-exempta, profectò multò magis *exempta sunt ex ipsis* etiam similitudine, & dissimilitudine, & æqualitate, & inæqualitate. Non licet igitur unamquamque conclusionem omnibus *rebus* pariter accommodare, & ita ad omnem mente perceptam, aut intellectualem latitudinem amandare. Quamobrem ex illis etiam, quæ dixerant privatim philosophantes, Interpretes præstantissimi, & ipsa multitudo divinorum ordinum *eò* refertur, & ipsa Platonicorum verborum per articulos, *articulatim* progrediens distinctio. Præter illa verò, quæ *iam* dicta-sunt, si hoc quoque dicendum est, de multis dubitantes, nullam *nostrarum* dubitationum verisimilem, *& rationi consentaneam* causam proferre poterimus: sed per nostram imprudentiam, *nostras dubitationes*, *& id*, quod temerè, & frustrà, *& sine manifesta causa contingit*, ad ipsam Platonis tractationem referemus.

Primùm enim, cur tot tantum, neque plures, neque pauciores *sunt* conclusiones? sunt enim bis septem, *id est*, *14.* conclusiones. Cùm autem tot sint, quænam sit causæ ratio, dicere non poterimus, nisi cum ipsis rebus singulas *earum* rationes dividentes reddamus. Deinde verò, ne ipsam quidem causam invenire poterimus ordinis ipsarum *rerum & conclusionum*, quem illæ tenent inter se, & quomodo, aliæ quidem priores, aliæ verò posteriores, secundùm ipsam scientiæ rationem collocatæ-fuerint, nisi ipsum Entium progressum ipse conclusionum ordo comitetur. Tertio verò post ista loco, *nescimus*, curnam aliæ quidem *conclusiones* ex proximè demonstratis notæ sint, aliæ verò, ex superioribus, *& præcedentibus argumentis innotescunt*. Nam totum quidem esse, & partes habere, ex uno Ente *colligitur*. In eodem verò, & in alio *esse*, collocatum-est quidem proximè post id, quod figuram habet, demonstratur verò & per totum, & per partes. Vel *etiam ignorabimus* cur nam sæpè aliæ quidem *conclusiones* ex duobus antè demonstratis progrediantur, aliæ verò, ex uno *tantum demonstrato*. Hæc enim singula ignorabimus; neque numerum ipsarum *conclusionum*, neque ordinem, neq; mutuam earum inter se cognationem cum scientia, *scienter* contemplabimur, nisi res ipsas sequamur, & ordinem dialecticum *esse* demonstremus

ſtremus, hanc totam hypotheſin, à principio uſque ad finem unius Entis progredientem per omnia media genera. Præterea verò, ſi quidem ſyllogiſticè tantum univerſas concluſiones demonſtrari dicamus, quanam in re differemus ab illis, qui *ſuas* argumentationes probabiliter, *& per epinabilia* faciunt, & qui ad ſolam exercitationem, totam tractationem ſpectare dicunt? Si verò non tantùm ſyllogiſticè: ſed etiam demonſtrativè *res propoſitas probari, demonſtratrique dicamus*, neceſſe profectò *eſt* ipſum *argumentationis* medium, eſſe *concluſionis* cauſam, & natura prius *eſſe* ipsâ concluſione. Quum igitur præcedentium rationum concluſiones, facimus ſequentium medias *rationes*, profectò & ipſæ res, de quibus verba *fiunt*, *& quarum demonſtrandarum cauſâ rationes afferuntur*, eundem ordinem habebunt ſecundùm ipſum eſſe, *ſecundùm ſuam eſſentiam, & naturam*, & ipſi fœtus erunt cauſæ ſubjectorum, & ſecundorum *fœtuum* genitores.

Si verò hoc *à nobis concedatur, & ita ſit*, quomodo eandem proprietatem, & naturam omnium eſſe concedemus? Nam diſtincta ſunt alterum ab altero, cauſa, & id, quod à cauſa fit, *& manat*. Verùm illud etiam accidit illis, qui dicunt unam eſſe naturam, quæ in omnibus rebus examinatur, ut minimè perſpiciant, quomodo in tribus quidem primis concluſionibus, Unum ab Ente maneat indiſcretum, *& ab eo non ſeparatum neque diſtinctum*, in quarta verò *concluſione*, primò diſcernatur, *& ab eo diſtinguatur ac ſeparetur*. In omnibus verò ſequentibus, ſeparatim ab ipſo Ente ipſum Unum per ſe ſpectatum examinetur. Quomodo igitur non *eſt* neceſſe hos ordines, alios ab aliis differre? Quod enim eſt indiſcretum, *& ab aliis non ſeparatum*, cùm occultum, & individuum ſit, cum Uno majorem habet cognationem, *& arctiore cognationis vinculo cum eo conjungitur*. Quod verò diſcernitur, *& ſeparatur, id* iam à prima *cauſa, vel, ab ordine primo* longius progreditur, *& ab eo remotius eſt*. Si verò & ipſam multitudinem rerum ſpectare, *rationumq́, numerum conſiderare*, & argumenti, *ſubjectæq́, materiæ* longitudinem, *& amplitudinem contemplari* velis, quantum differat *primus ordo, vel, prima cauſa* à ſequenti, ne hac quidem *ratione* tibi conſtabit ipſam *ſubjectam materiam, & argumentum* eſſe de una natura, eaque prorſus indiſtincta. Rationes enim, quæ de *rebus* divinis *afferuntur*, contractæ quidem ſunt in principalioribus, *ſive, magis-principalibus* cauſis, quia illarum obſcuritas, & ineffabilis *ignoratio*, longè major eſt, quam *illarum* perſpicuitas, & noticia. Multiplicantur verò, & explicantur progredientes ad nobis proximas *rerum* divinarum diſtinctiones, *vel, ad rerum divinarum ordines nobis proximos*. Nam illa quidem, quæ *ſunt* cognata, ſi ex arcana, & ignota, & in inacceſſis *locis latente ratione* eximantur, eſſentiam ſortiuntur alieniorem ab indicio, quod per verba *de rebus fieri ſolet*. Quæ verò ulteriùs ſunt progreſſa, *illis* & nobis notiora, & ipſi phantaſiæ, *ac imaginationi* manifeſtiora ſunt, quàm illa, quæ ſunt ante ipſa, *id eſt, quæ præcedunt ipſa*. Hoc igitur hîc maneat pluribus à nobis declaratum, neceſſe *eſſe* ſecundam hypotheſin omnes quidem divinas ordinum-diſtinctiones declarare, à-principio verò à ſimpliciſſimis, & maximè-ſingularibus, ad univerſam *rerum* divinarum multitudinem, & univerſum numerum progredi, in quem ipſorum verè Entium ordo de-

πάγμασιν ἐπόμενοι, κόσμον ἀφαλεκλινῆ ἀποφαίνωμεν τῷ ὅλῳ τούτῳ ὑπάρξαν, ἄνωθεν ἄχρι τῆς ἀπειραλώστου ἑνὸς ὄντος προερχόμενον ἀφ' ἁπάντων τῶν μέσων γενῶν. ἐπὶ τίνων, εἰ μὴ συλλογιστικῶς μόνον τὰ σύμπαντα συμπεράσματα δείκνυσθαι λέγομεν, ἢ διοίσομεν τῶν τὰς ὑπαρχούσας ἐνδόξους πιθανότητας, καὶ πρὸς γυμνασίαν ψιλὴν τῷ ὅλῳ πραγματείαν ἀποβλέπειν λεγόντων; εἰ δὲ μὴ μόνον συλλογιστικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικτικῶς, ἀνάγκη δήπου τὸ μέσον αἴτιον εἶναι, καὶ τῇ φύσει πρότερον τοῦ συμπεράσματος. Ὅτι τοίνυν τὰ τῶν ἡγουμένων λόγων συμπεράσματα μέσους ποιούμεθα τῶν ἐπομένων, ἔστιν δή που καὶ τὰ πράγματα, ὧν εἰσὶ λόγοι, τῷ ὁμοίαν ἔχοντα κατὰ τοῦτο τάξιν, καὶ τὰ γινήματα τῶν ὑποκειμένων ἔστιν αἴτια, καὶ γεννητικὰ τῶν ἀδρόπερων.

Εἰ δὲ πῶς, πῶς τῷ αὐτῷ ἰδιότητα, καὶ φύσιν ἁπάντων εἶναι συγχωρήσομεν; Διωρισμένα γὰρ ἀπ' ἀλλήλων αἴτια, καὶ τὰ ἀπ' αἰτίας γινόμενα. ἀλλὰ μὲν καὶ ἐκεῖνο συμβαίνει τοῖς λέγουσι μίαν εἶναι τῷ ἐν ἅπασι τοῖς λόγοις ἐξεταζομένῳ φύσιν, τὸ μὴ διορᾶν ἴσως ἐν μὲν τοῖς τρισὶ τοῖς πρώτοις συμπεράσμασιν ἀδιάκριτον μὲν καὶ ὄντως τὸ ἕν. ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ διακεκριμένον πρώτως. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς ἅπασι, χωρὶς καὶ ἴδιον, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον ἐξετάζεσθαι. πῶς οὖν οὐκ ἀνάγκη τὰς τάξεις ταύτας διαφέρειν ἀλλήλων; τὸ μὲν γὰρ ἀδιάκριτον ἅτε κρυφίως ὄν, καὶ ἀδιαιρέτως, συγγενέστερόν ἐστι πως τῷ ἑνί, τὸ δὲ διακεκριμένον, πορρώτερον ἤδη προελήλυθεν ἀπὸ τῆς πρωτίστης. εἰ δὲ καὶ τὸ πλῆθος λόγων ἀναστέψασθαι, καὶ τὸ τῆς ὑποθήκης μῆκος ἐθέλοις εἰσόσον διαφέρειν τῆς μετ' αὐτὸ, οὐδὲ ταύτῃ σοι φανεῖται πᾶσι μιᾶς ἴσως φύσεως αὐτῷ, καὶ ἀδιακρίτου παντελῶς. εἰ γὰρ περὶ τῶν θείων λόγοι σωτήριόν τινα μὲν ἐν τοῖς ἀρχηγικωτέροις αἰτίοις, διότι τὸ κρύφιον ἐκείνων δὴ φασιν, καὶ τὸ ἄῤῥητον τοῦ γνωστοῦ πλεονάζει. πλήθουσιν δὲ, καὶ ἀπολίττοντα προϊόντος ὅτι τὰς προσηκούσας ἡμῖν τῶν θείων διακοσμήσεις. τὰ μὲν γὰρ δὴ ἄῤῥητον, καὶ ἀγνωστον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἐξηρημένα συγγενῆ, πρὸς τῷ διὰ λόγων μιαίνειν ἀλλοτριωτέραν ἔλαχε τοῦ ὑπάρχειν. τὰ δὴ ἐκ τοῦ πόρρω προελήλυθότα, καὶ ἡμῖν γνωριμώτερα, καὶ τῇ φαντασίᾳ καταφανέστερα τῶν πρὸ αὐτῶν ἐστι. τοῦτο μὲν οὖν ἐνταῦθα κεῖσθω διὰ πλειόνων ἡμῖν δεδηλωμένον ὡς ἀνάγκη τῷ δόρπερα ὑπάρξαν ἁπάσας μὲν τὰς θείας ἐκφάνσεις διακοσμήσαι, ἄνωθεν δὲ ἀπὸ τῶν ἁπλουστάτων, καὶ ἑνικωτάτων εἰς τὸ ὅλον πλῆθος τῶν θείων, καὶ τὴν σύμπασαν χωρεῖν ἀριθμὸν, εἰς ὃν καταλήξει τῶν ὄντως ὄντων ἡ τάξις, ὑποστρωμένη μὲν ταῖς ἑνάσι τῶν θείων

σωδιαιρυμβήν ἑ ζῶις ἀῤῥήτους αὐτ, καὶ ἀφεμένους ἰδιότητον. εἰ ἑ πῶς ἡμεῖς μὴ ἐξαπαλωμβωσι συγχε χωρήκαμβ, ἐκ ταύτης δή που τῆς ὑποθέσεως τὸν τε τῶν θείων διακόσμων συνέχειαν, καὶ τὸν τῶν ἑλάττόνων ἀπὸ τῶν πρώτων πάροδον λεπτόν, καὶ τὸν ἰδιότητα τῶν θείων ἁπάντων ὄψόμεθα. καὶ ἧς μὲν αὐτῶν ἡ πρὸς ἄλληλα κοινωνία, ἧς δὲ ἡ κατὰ μέτρα προϊοῦσα διάκρισις, καὶ πῶς ἐκ τῶν λεπτῶν διαλόγων ἀφορμὰς τῆς περὶ τῶν ὄντως ὄντων, ἢ τῶν ἐνάδων τῶν ἐν αὐτοῖς ἀληθείας, εἰς τοῦδε τὸν ὑποθέσιν αἰωνεκτέον. πᾶς γὰρ ὅλας προόδους τῶν θεῶν, καὶ πᾶς πανπλείς αὐτῶν διακοσμήσεις, ὑπομνῆσαι κατὰ τὸν θεολογικὸν ἐπιστήμον ἐκφωνουμένας θεωρήσομεν. ἐπεὶ γὰρ δέδεικται πρότερον ὅτι τῆς ἐν τοῖς πράγμασιν ἀληθείας στοχάζεται πᾶσα ἡ τοῦ Παρμενίδου πραγματία, καὶ οὐκ ἔστι διακοσμεῖσθαι μεμηχανημένη τῶν λόγων αἰτίλιξις, ἀνάγκη δήπου τὰς ἐννέα ταύτας ὑποθέσεις, ἃς διέξεισι, τῇ μὲν διαλεκτικῇ μεθόδῳ χρώμενον, ἐπιστήμην δὲ τὴν θείαν θεωρῶν, περὶ πραγμάτων εἶναι, καὶ φύσεών τινων ἢ μέσων, ἢ ἐσχάτων. εἰ πῶς ὁ Παρμενίδης περὶ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ τὴν σύμπασαν λόγον ἐποίησατο μολογεῖ, καὶ πῶς ἔχει πρὸς τὸ αὐτὸ, καὶ τὰ ἄλλα πάντα, δῆλον ὡς καὶ πρώτου ἀναγκαῖον ἄρχεσθαι μὲν τὴν θεωρίαν ἀπὸ ἀκρότητος, πλέκειν δὲ εἰς τὸ ἔσχατον τῶν ἀπάντων. πρόεισι γὰρ ἡ τοῦ ἑνὸς ὕπαρξις αἴρεσιν ἄχρι τῆς ἀμυδροτάτης τῶν πραγμάτων ὑποστάσεως.

Ἀλλ' ἐπεί περ ἡ πρωτίστη τῶν ὑποθέσεων τὴν ἀπόφησιν τῆς πρωτίστης ἀρχῆς ὑφηγεῖται διὰ τῶν ἀποφάσεων ἀποδείκνυσι, καὶ πάσης μὲν οὐσίας αὐτὴν πάσης ἑ γνώσεως ἐξῃρημένην ἀφίησι, δῆλον ὡς ἡ μετ' αὐτὴν ἅτε πρόσεχῶς ἀπ' αὐτῆς ἐκφαινόμενη, τὸν σύμπαντα διάκοσμον ἐκφαίνει τῶν θεῶν. Οὐ γὰρ τὸ νοερὸν αὐτὸν, οὐδὲ τὸ ὑπερουσίως μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ θεῖον τῆς ὑπάρξεως ἰδίωμα παραλαμβάνει διὰ πάσης τῆς ὑποθέσεως. Τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ ἓν τὸ μετεχόμενον ὑπὸ τοῦ ὄντος, ἢ τὸ ἐν ἑκάστῳ θεῖον, καθὸ καὶ ἑνοῦται πάντα πρὸς τὸ ἀμέθεκτον ἕν; ὡς γὰρ τὰ σώματα τῇ ἑαυτῶν ζωῇ, συνάπτεται πρὸς τὴν ψυχὴν, καὶ ὡς αἱ ψυχαὶ τῷ ἑαυτῶν νοητικῷ, πρὸς τὸν ὅλον νοῦν αἰωπίνουσι, καὶ τὴν πρωτίστην νόησιν, οὕτω δήπου καὶ τὰ ὄντως ὄντα, τῷ ἑαυτῶν ἑνὶ, πρὸς τὸν ἐξῃρημένον ἕνωσιν αἴρεται, καὶ πάντης τῆς πρωτίστης αἰτίας ἐστὶν ἀνεκφοίτητα.

Ἐπεὶ δὲ ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος ἡ ὑπόθεσις αὕτη, καὶ τὸν ἀκρότητα τῶν νοητῶν πρώτην ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὑφίσησι, καταλήγει δὲ εἰς τὸν τοῦ χρόνου μετέχουσαν οὐσίαν, καὶ τὰς θείας ψυχὰς ἐπ' ἐσχάτοις τῶν θείων διακόσμων παράγει, τὸν τρίτον ἀναγκαῖον πάντως τὸν τῶν μερικῶν ψυχῶν πλῆθος ἅπαν, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς διαφορὰς τῶν μικίλεις συμπεράσμασιν ἀποδεικνύναι. καὶ μέχρι τούτων ἡ

finit, qui Deorum quidem Unitatibus est-substratus, & subjectus, simul vero divisus cum arcanis, & ineffabilibus ipsorum *Deorum* proprietatibus. Si verò nos hæc non decepti concessimus, ex hac profectò hypothesi, & ipsa divinorum ordinum continuatio, *perpetuaq; series*, & ipse secundorum à primis progressus *est* sumendus, & omnium divinorum generum proprietas. Et quænam sit ipsorum inter se mutua communio, quænam etiam sit illa discretio, quæ secundùm mensuras progreditur, & illæ præcipuæ tractationes de veritate ipsorum verè Entium, vel ipsarum Unitatum in ipsis *Entibus comprehensarum*, ex reliquis Dialogis *sumptæ* ad istam hypothesin *sunt* reducendæ. Universos enim Deorum progressus, & perfectos ipsorum ordines, hic secundùm theologicam scientiam declaratos contemplabimur. Quoniam enim ante demonstratum est, totam Parmenidis tractationem spectare veritatem in ipsis rebus *positam*, nec frustrà verborum istorum *ac istarum rationum* explicationē esse excogitatam, necesse *est* profectò novem istas hypotheses, quas *Parmenides* persequitur, dialecticâ quidem *dicendi* methodo utens, scientiâ verò divinâ *res* contemplans, esse de rebus, & naturis aliquibus vel mediis, vel ultimis. Si igitur Parmenides de Uno totam tractationem à se institutum-iri confitetur, & quomodo se habeat hoc & ad ipsum *Unum*, & *ad* cætera omnia, *se declaraturum pollicetur*, perspicuum *est*, necesse *esse* hujus etiam contemplationem à summitate quidem *rerum* initium-ducere, in ipsum verò *rerum* omnium *finem* ultimum desinere. Unius enim essentia à-suprema *rerum hypostasi* progreditur usque ad *ultimam*, & obscurissimam rerum hypostasin.

Sed quia prima hypothesis inenarrabilem primi principii superlationem per negationes demonstrat, & ipsam *hypothesin* ex omni quidem essentia *mutationi obnoxia*, & ex omni *rerum* cognitione *Parmenides* exemptam omittit, *hinc est* perspicuum, illam, quæ post ipsam *est*, *id est*, *sequentem hypothesin*, utpotè proximè ex ipsa apparentem, universum Deorum ordinem declarare. Haud enim intellectualem ipsorum *Deorum*, nec essentialem tantùm: sed etiam divinam essentiæ proprietatem per totā hanc hypothesin *Parmenides* assumit. Quid enim aliud est ipsum Unum, quod ab Ente participatur, quàm id, quod est in unaquaq; *re* divinum, quatenus & omnia cum imparticipabili Uno unita, *& arctissimè coniuncta* sunt? Ut enim corpora per suam vitam cum anima conjunguntur, & ut animæ sua intellectuali *parte* ad totam mentem, & primam intelligentiam contendunt, sic etiam profectò & ipsa verè Entia, per suum Unum, ad eximiam unionem reducuntur, & ex hac prima causa non possunt egredi.

Quoniam autem hęc hypothesis ab uno quidem Ente ducit-initium & *rerum* mente-perceptarum summitatem, primam ab Uno *manantem*, pro-fundamento. statuit, in essentiam verò temporis participem desinit & divinas animas ad extremos, *ultimos summosq;* divinos ordines deducit, necesse *est ordinem* tertium omninò singularum animarum multitudinem universam, & ipsas differentias, quę sunt in illis, *& inter illas*, pervarias conclusiones demonstrare. Et huc usq; *ab omni ma-*

Post

tertiâ ſeparata, & incorporea hypoſtaſis eſt-progreſſa.

Poſt hanc verò *ſequitur hypoſtaſis* dividua, *quæ verſatur*, circa ipſa corpora, *& in ipſis corporibus ineſt, pro, hypoſtaſis corporea*, & inſeparabilis à materia, quam tradit quartus *ordo* ſuperne à Diis pendentem. Ultima verò *hypoſtaſis*, *eſt* ipſe materiæ progreſſus, ſive illa ſit una, ſive varia *materia*, quam quintus *ordo* per negationes demonſtrat, ſecundum illam diſſimilitudinem, *quam habet* cum ipſius primo diſſimili. Sed alibi quidem, ipſæ negationes ſunt privationes, alibi verò cauſæ *ſunt rerum* omnium, quæ fiunt, eximiæ, *vel, cauſæ ex rebus omnibus, quæ fiunt, exemptæ*.

Et (quod omnium eſt maximè-mirandum ſummæ quidem *negationes, ſunt*. tantùm enuntiativæ, *quod aliquid aut verum, aut falſum eſſe tradant*: ſed alia quidem per ſuperlationem, alia verò, per defectum, *hoc præſtat*. Illarum verò *enunciationum*, quæ *ſunt* ſub ipſis *ſummis negationibus*, utraque *eſt* affirmativa. Sed altera quidem, per exempla *rem enunciat*: altera verò, per ſimilitudines. Media vero, animæ ordini conveniens *eſt, id eſt, convenit*. Nam conſtat quidem ex affirmativis, & negativis concluſionibus. Habet verò negationes affirmationibus ſimiles, *& eadem vi præditas*, Et quum multiplicatur tantùm ut univerſa, *tunc* etiam Unum habet adventicium. Sed Unum quidem eſt etiam, quod in ipſa proponitur Unum. Motione verò, & multiplicatione hoc Unum *dicitur*, *& conſideratur*, & quodammodo ab ipſa eſſentia abſorptum progreditur. Hypotheſes igitur, quæ omnia Entia, & ſeparabilia, & inſeparabilia, & cauſas univerſorum, tam *ex ipſis rebus* exemptas, quam in ipſis rebus exiſtentes, declarant ſecundùm eſſentiam Unius, ſunt huiuſmodi quædam.

Aliæ verò præter iſtas, *ſunt* quatuor, quæ Unum tollentes, omnia de medio tollunt, & ea, quæ ſunt, & ea quæ fiunt, & nullum ampliùs Ens uſquam *eſſe demonſtrant*. Ut igitur demonſtretur Unius cauſam, *eſſe cauſſam*, cur *ipſa res* & ſint, & conſerventur, & propter illud *Vnum* omnia Entia participare ipſam *unius* Entis naturam, & unamquamque *rem* ad illud *Vnum* referre *ſuam* eſſentiam, & ex eo pendère, *hæc à nobis dicta ſunt*, & (ut paucis rem totam complectar) hoc per omnia Entia ratiocinando-colligimus, quòd, ſive Unum ſit, ſit, omnia ſint uſque vel ad ultimam hypoſtaſin, ſive non ſit Unum, nullum ſit Ens. Unum igitur eſt cauſa, quæ omnia Entia & conſtituit, & conſervat. Quod etiam ipſe Parmenides in fine Dialogi collegit. Sed de Parmenidis quidem hypotheſibus, & diviſione, quæ eſt in ipſo *Parmenide*, & de rerum ſingularum contemplatione, in *commentariis* in ipſum ſcriptis, à nobis ſatis prolixè, & accuratè actum-eſt.

Nec in præſentia de his prolixiùs agere convenit. Quoniam autem ex *ante* dictis *conſtat* unde, & ex qua *materia* totam Theologiam aſſumere-debeamus, & ex quibus Dialogis in partes diſtinctam, in unum contrahere aggrediamur, primùm de communibus, & ad omnes divinos ordines pertinentibus, ſacris Platonis dogmatibus, agamus, & demonſtremus ſingulos *ordines* apud ipſum ſecundùm perfectiſſimam ſcientiã eſſe diſtinctos. Communia enim propriis priora, & notiora ſunt, ſecundùm naturam.

χωρεῖ, καὶ ἀσώματός ἐστιν ὑπόστασις προελήλυθε. Μετὰ δὲ ταύτην ἡ μερικὴ περὶ τὰ σώματα, καὶ τῆς ὕλης ἀχώριστος, ἣν ἡ πάρτη παραδίδωσιν ἄνωθεν λόγος τῶν Θεῶν ἡρτημένην. ἡ πλάτανος δέ, ἡ τῆς ὕλης περίοδος, εἴτε μιᾶς, εἴτε ποικίλης οὔσης, ἣν ἡ πέμπτη ἀφ' ἑαυτῶν ἀποφάσεων κατὰ τὸν περὶ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἀνόμοιον ἀνομοιότητα δείκνυσιν. ἀλλ' οὐ μόνον, αἱ ἀποφάσεις στερήσεις εἰσὶν. οὐ δὲ, αἱ αἰτίαι τῶν γιγνομένων ἁπάντων ἐξῃρημέναι.

Καὶ (ὃ πάντων θαυμαστότατον) αἱ μὲν ἄκραι μόναι ἀποφατικαί, ἀλλ' ἡ μὲν, καθ' ὑπεροχήν, ἡ δὲ, καθ' ἔλλειψιν. τῶν δὲ ὑπ' αὐτὰς ἑκατέρα καταφατική. ἀλλ' ἡ μὲν, παραδειγματικῶς, ἡ δὲ, εἰκονικῶς. ἡ δὲ μέση, τῆς ψυχῆς πέρας περιέχουσα. συγκαταμίγνυσι γὰρ ἐκ καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν συμπερασμάτων. ἐχεῖ δὲ συστοίχους ταῖς καταφάσεσι τὰς ἀποφάσεις, καὶ ὅτι ὡς τὰ ὅλα πεπληθυσμένον, καὶ ἐπισπωμένας ἔχει τὸ ἕν, ἀλλ' ἐν μὲν ἔστιν ἔτι τὸ ἓν αὐτῇ περιενόμενον ἕν. κινήσει δὲ, καὶ πληθυσμῷ τὸ ἓν πολὺ, καὶ εἶδος ἀπὸ τῆς οὐσίας καταπινόμενον προελήλυθεν. αἱ μὲν οὖν τὰ ὄντα πάντα, πέρατι χωρεῖ, καὶ τὰ ἀχώριστα, καὶ τὰς αἰτίας τῶν ὅλων, τὰς τε ἐξῃρημένας, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν οὔσας ἐκφαίνουσι κατὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἑνός, εἰσὶ παιδηγοῦσαι ὑποθέσεις.

Ἄλλαι δὲ πρὸς ταύταις τέτταρες, αἱ τὸ ἓν ἀναιροῦσαι, πάντα ἐκποδὼν φαίνουσι τὰ ὄντα, καὶ γιγνόμενα, καὶ ὄντα ἕτερον οὐδαμοῦ ὄν. ἵνα δὴ καὶ ἔστιν εἶναι, καὶ τοῦ σώζεσθαι τὸ ἑνὸς αἴτιον ἀποδέχθῃ, καὶ δι' ἐκεῖνο πάντα τὰ ὄντα μετέχη τῆς ἑαυτῶν φύσεως, καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὸν ὕπαρξιν ἔκαστον αἰωρημένον ἔχῃ, καὶ (ὡς συλλήβδην εἰπεῖν) τοῦτο ἀφ' ἁπάντων συλλογιζόμεθα τῶν ὄντων, ὡς, εἴτε ἔστι τὸ ἕν, τὰ πάντα ἔστιν ἄχρι καὶ τῆς ἐσχάτης ὑποστάσεως, εἴτε μή ἐστι τὸ ἕν, οὐδὲν ἔστι τῶν ὄντων. αἴτιον ἄρα καὶ τὸ ὑποστατικὸν. καὶ ζωτικὸν τῶν ὅλων ἁπάντων τὸ ἕν. ὃ καὶ ὁ Παρμενίδης ἔδειξε τέλει τοῦ διαλόγου συνήγαγε. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Παρμενίδου, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς διαιρέσεως, καὶ τῆς καθ' ἕκαστα θεωρίας, ἐν τοῖς εἰς αὐτὸν ὑπομνήμασιν ἡμῖν ἱκανῶς εἴρηται.

Καὶ εὐθὺς ἐν τῷ παρόντι μηκύνειν προσήκει περὶ τούτων. ἐπειδὴ ἐκ τῶν εἰρημένων τίνα τε σύμπασαν θεολογίαν πρέπει, καὶ ἐκ τίνων προσληψόμεθα, καὶ τὴν καθ' μέρη διαιρεσομένην ἐκ ποίων διαλόγων εἰς ἓν συνάγειν ἐπιχειρήσομεν, περὶ τῶν κοινῶν πρῶτον, καὶ διαλήψόμεθα εἰς πάντας οὕτω θείους διακόσμους ἱεροτελεστῶν τε καὶ Πλάτωνος δογμάτων διαπραγματευσώμεθα, καὶ δείξομεν ὅτι ἕκαστος περὶ αὐτοῦ καὶ τὴν πλειστάτην ἐπιστήμην διώρισται. τὰ γὰρ κοινὰ, τῶν ἰδίων πρότερα, καὶ γνωριμώτερα κατὰ φύσιν.

Κεφάλαιον ιβ.

Λαβώμεθα δὴ οὖν πρῶτον τῶν ἐν Νόμοις ἀποδεδειγμένων, καὶ θεωρήσωμεν ὅπως ἐκεῖνα τῆς περὶ τῶν Θεῶν ἀληθείας ἡγεῖται, καὶ ὡς πάντων ἐστὶ πρεσβύτερα τῶν ἄλλων περὶ τοῦ θείου μυστικῶν νοημάτων. λέγεται δὲ ἄρα, καὶ λέγεται παρὰ τοῦ Πλάτωνος ἐν ἐκείνοις τοῖς τοῦτο, τὸ εἶναι θεοὺς, [θεὸς,] τὸ προνοεῖν πάντων, τὸ κατὰ δίκην τὰ πάντα ἄγειν, καὶ μηδεμίαν ἐκ τῶν χειρόνων ἀσδέχεσθαι παραγωγήν.

Ταῦτ' οὖν ὅτι μὲν ἀπάντων ἐστὶ τῶν ἐν θεολογίᾳ δογμάτων ἀρχὴ [l. ἀρχῇ] δύτερα, πάντι καταφανές. τί γὰρ ἢ τῆς ὑπαρξέως τῶν Θεῶν, ἢ τῆς ἀγαθοειδοῦς προνοίας, ἢ τῆς ἀτρέπτου, καὶ ἀκλινοῦς δυνάμεως ἐστὶν ἡγεμονικώτερον; δι' ὧν καὶ παράγουσι τὰ δεύτερα μονοειδῶς, καὶ σώζουσιν ἀχράντως, καὶ πρὸς ἑαυτὰς ἐπιστρέφουσιν. αὐτὰ δὲ τὰ μὲν ἄλλα διακοσμοῦντες, πάσχοντες δὲ ὑπὸ τῶν χειρόνων οὐδὲν, οὐδὲ τῇ ποικιλίᾳ τῶν προνοουμένων συμμεταβάλλοντες. ὅπως δὲ καὶ κατὰ φύσιν διώρισται, μάθοιμεν ἄν, εἰ καθ' ἕκαστον αὐτῶν τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ Πλάτωνος ἐφοδον τῷ λογισμῷ περιλαβόντες ἐπιχειρήσαιμεν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων τὸ εἶναι τοῦτ' ἐστὶ θεοὺς, πίστις δή τισιν ἀνελέγκτοις ἐκείνοις λόγοις καταθήσασθαι, καὶ ὅσα τούτῳ συνήρτηται προβλήματα, μὴ τοῦτο νοήσαιμεν.

Σημείωσαι. Ἀπάντων δὴ τῶν ὄντων, ἀναγκαῖον, τὰ μὲν, κινεῖν μόνον, τὰ δὲ, κινεῖσθαι μόνον, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων ὄντα, καὶ κινεῖσθαι, καὶ κινεῖν. καὶ ταῦτα δὲ ἢ παρ' ἄλλων κινούμενα, ἄλλα κινοῦν, ἢ αὐτοκίνητα ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τέτταρας τούτας ἐξῆς ἀλλήλων ὑποστάσεις τετάχθαι, τὸ κινεῖσθαι μόνον, καὶ πάσχειν ἀπ' ἄλλων προηυργῶν αἰτίων λεγομένῳ, καὶ μετὰ τοῦτο, τὸ ἄλλα μὲν κινοῦσαν, ὑπ' ἄλλων δὲ κινουμένῳ, καὶ τούτων ἑτέκεινα, τὸ αὐτοκίνητον, ἀφ' ἑαυτῆς ἀρχομένῳ, καὶ πρὸς ἑαυτὸ κινεῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ δὲ κινεῖσθαι παρέχουσαν ἔμφασιν, καὶ πλήθυνον ἁπάντων τῶν, ὅσα μετέχει κινήσεως ποιητικῆς, ἢ παθητικῆς, τὸ ἀκίνητον τὸ μὲν ὅλως αὐτοκίνητον πᾶν, ἅτε ἐν μεταβάσει, καὶ διαστάσει ζωῆς τὸ πλήθος κεκτημένον, ἄλλης αὐλίας ἐξήρτηται πρεσβυτέρας, ἧς ἀεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ, καὶ ὡσαύτως ἐχούσης, ἧς οὐ κατὰ χρόνον, ἀλλ' ἐν αἰῶνι τὸ ζῆν.

CAPVT XII.

DIsseramus igitur primùm de rebus, quæ demonstratæ sunt in Legibus, & contemplemur, quomodo *res* illæ præcedant veritatem de Diis *traditam*, & quomodo sint antiquiores cæteris omnibus mysticis, *arcanisque* sententiis, quæ de numine-divino *dicuntur*. In illis igitur *Legibus* hæc tria dicuntur, & à Platone dicuntur, Deos esse, *Deos rerum* omnium providam-curam-gerere, *& suâ providentiâ omnia administrare*, *Deos* omnia secundùm Iusticiam agere, *& iustè gubernare*, & nullam à deterioribus perversionem admittere, *nec à deterioribus essentiis ullo modo corrumpi*.

Quod igitur hæc inter omnia dogmata, quæ in Theologia *traduntur*, sint principatu secunda, cuivis perspicuum *est*. Quid enim vel essentiâ Deorum, vel bona-cognoscente providentiâ, vel immutabili, & stabili potentiâ principalius est? *Quid antiquius? Quid principatu dignius?* Per quas *res, per quam divinam essentiam, & bona-cognoscentem providentiam, & immutabilem, stabilemque potentiam, Dii res* etiam secundas uniformiter producunt, & impolluté conservant, & ad se convertunt. Et ipsi quidem alia gubernant, *& rectè, ac ordine constituunt, & administrant*, nihil verò patiuntur, *nec ullo modo afficiuntur* à deterioribus *essentiis*, neque cum ipsa varietate rerum, quarum providam-curam-gerunt, *id est, quas suâ providentiâ administrant*, mutantur. Quomodo autem vel secundùm ipsam naturam *hæc* sint-distincta, cognoscemus, si in singulis his *rebus* illam scientiæ-plenam Platonis methodum, *& argumentationem* ratione, *vel, ratiocinatione* complecti conemur, & ante alia *consideremus* quibusnam invictis rationibus ille convicerit, *& apertè demonstrârit*, hoc, Deos esse, & quot problemata cum isto coniunxerit, postea spectemus,

NOTA. Omnium igitur Entium, necesse *est*, alia quidem, movere tantum, alia verò, moveri tantum, quæ verò sunt inter ista, & moveri, & movere. Atque hæc ipsa necesse *est*, vel ab aliis mota, alia movere, vel per-se-mobilia esse, *per se moveri*, & quatuor istas hypostases ordine collocatas-esse ita, ut aliæ alias deinceps sequantur. Illam, quæ moveri tantum, & pati ab aliis primariis causis dicitur. Et ante istam, illam, quæ alia quidem movet, ab aliis verò movetur, & supra istas, illam, quæ per-se-mobilis *est*, quæ à se ipsa ducit-initium, tum quia se ipsam movet, *interno, proprioque motu*, tum etiam quia *rebus, & essentiis* aliis vim-manifestam motus præbet, *quo moventur ab illa*. Et postremam omnium eorum, quæcunque motorum efficientem, vel patientem participant, illam immobilem. Quidquid enim per-se-mobile *est, quidquid per se movetur*, quippe quòd in transitione, & mutatione vitæ *suam* perfectionem *positam* habeat, ex alia antiquiore causa pendet, quæ semper in iisdem *rebus*, & pariter, *ac eodem modo se* habet, cujus vita non in tempore; sed in ævo *versatur*.

Tempus

Tempus enim *est* ævi imago. Si igitur omnia, quæ à se ipsis moventur, in tempore moventur, & ipsum æternum *est* species motionis, *quæ est* supra *motionem* illam, quæ fertur in tempore, secundum erit ordine, non autem primum inter ipsa Entia, id-quod per-se-movetur. Illud verò, quod alia quidem movet, ab aliis verò movetur, necesse *est* ad naturam per se mobilem, *quæ per se movetur*, referri, & ex ea pendere, neque verò hoc solum: sed etiam omnem ab altero-motam systasin, *id est, rerum constitutionem, atque compositionem*, quemadmodum ille Atheniensis hospes demonstrat. Si enim (inquit) omnia, quæ moventur, stent, *firmaque maneant*, nullum erit primum, quod moveatur, nisi illa, quæ-per-se-moventur, in ipsis Entibus subsistant, *& suam essentiam in iis collocatam, atque fundatam habeant.* Nam illud quidem, quod est-immobile, nullo-modo moveri potest, ne tunc quidem, *quum* movetur, primùm. Quod verò ab altero-movetur, indigebit altera facultate, quæ moveatur. Solum vero illud, quod-per-se-movetur, quia à se ipso *motus*, & actionis initium ducit, & seipsum, & alia secundo-motu movebit.

Nam huiusmodi *Ens*, *quod per se movetur*, illis quæ-ab-altero-moventur, inserit facultatem motus, *quo moventur*, quemadmodum id, quod-est-immobile, omnibus Entibus illam movendi *facultatem inserit*, *quæ res ipsas movet.* Tertio verò loco, id, quod tantum movetur, illis, quæ ab alio quidem moventur, alia verò movent, primò tribuemus, & ex iis pendêre dicemus. Oportet enim suis, *propriisque* medietatibus, *vel mediis* completa-esse, cum alia, tum etiam illam eorum, quæ moventur, catenam, *perpetuamque seriem*, à-principio, *vel, à primis, & summis* usque ad extrema ordine pertinentem. Omnia igitur corpora sunt de numero eorum, quæ moveri tantum, & pati possunt propter vim naturalem. Nullius enim *rei* efficiendæ vim *insitam* habent, propter ipsam dividuam, & magnitudinis, & ponderis participem hypostasin, *id est, naturam.* Si quidem quidquid *rerum* aliarum, efficiendarum, & movendarum vim habet, *id* incorporea facultate utens, *res alias* & facere, & movere solet *propter vim naturalem.*

Incorporeorum verò alia quidem, sunt dividua circa ipsa corpora, *vel, in corpora dividuntur.* Alia verò *sunt* exempta ex huiusmodi divisione, *quæ versatur* circa ipsorum Entium extrema. Quæ igitur dividuntur circa, *vel, in* pondera corporum, sive in qualitatibus, sive in formis materiatis consistant, *& suam essentiam fundatam habeant*, sunt de numero eorũ, quæ ab alio quidem moventur: sed alia movent. Quoniã enim & hæc sunt incorporeæ sortis, *ideo* movendi facultatem participant. Quoniam verò etiam dividuntur in corpora, *ideo sunt* exempta ex huiusmodi contractione, *qua contrahuntur* in ipsa *corpora*, & unà cum ipsis subiectis dividuntur, & quiete ex his *manante* repleta, indigent *facultate* movente, quæ in alienas sedes non feratur: sed in se ipsa hypostasin habeat, & *per se subsistat, & consistat.* Vbinã igitur habebimus id, quod *interno proprioq; motu* se moveat? Quæ enim in pondera *dividuntur*, & extenduntur, & *in* distantias, *ac dimensiones*,

Χρόνος γὰρ αἰῶνος εἰκών. εἰ πίνυν τὸ ὑφ' ἑαυτῶν κινούμενα πάντα, κατὰ χρόνον κινεῖται, τὸ δὲ αἰώνιον τῆς κινήσεως εἴδωλον, ἐπίκεινται τῆς κατὰ χρόνον φερομένης, διάστημα αὐ τινα πέξῃ, καὶ εὐ πάντων ἐν τοῖς οὖσι τὰ αὐτοκίνητα. τὸ δ' αὖ ἄλλα μὲν κινοῦν, ὑπ' ἄλλων δὲ κινούμενον, εἰς τὴν αὐτοκίνητον ἀναρτᾶσθαι φύσιν ἀναγκαῖον. καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν ὑπερκίνητον σύστασιν, ὥσπερ ὁ Ἀθηναῖος ξένος διεσήμαινεν. Εἰ γὰρ στήσῃ (φησὶ) τὰ κινούμενα πάντα, τὸ πάντων κινηθησόμενον οὐκ ἔστιν, μὴ τῶν αὐτοκινήτων ἐν τοῖς οὖσιν ὑφεστηκότων. τὸ μὲν γὰρ ἀκίνητον, οὐδαμῶς κινεῖσθαι πέφυκεν, οὐδ' αὖ ποτὲ κινηθείη πάντων. τὸ δὲ ὑπερκίνητον, ἄλλης ἂν εἴη κινουμένης δυνάμεως. μένον δὲ τὸ αὐτοκίνητον, ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς ἐνεργείας ἀρχόμενον, ἑαυτό τε, καὶ τὰ ἄλλα διαπάντων κινήσει.

Καὶ γὰρ τῆς ὑπερκινήτης τὸ τοιοῦτον ἐνδείκνυται τῷ ἔχειν κινεῖσθαι δύναμιν, ὥσπερ ἅπασι τοῖς οὖσι τὸ ἀκίνητον τῷ μὴ κινεῖν. τρίτον δὲ αὖ τὸ κινούμενον μόνον, τῶν ὑπ' ἄλλου μὲν κινουμένων, ἕτερα δὲ κινούντων, πρώτως ἐξαψόμεθα. Δεῖ γὰρ τῆς οἰκείας μεζότησι συμπεπληρῶσθαι, τά τε ἄλλα, καὶ τὴν τῶν κινουμένων σειρὰν, ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων πέξῃ διατείνουσαν. Τὰ μὲν οὖν ζώματα πάντα, τῶν κινεῖσθαι μόνον, καὶ πάσχειν ἐστὶ πεφυκότων. ἁδενὸς γάρ ἐστι πυθμενικὰ καθ' αὑτὰ διαστατὰ, ἠμεζόβους, ἢ ὄγκου μετεχόντων ὑπόστασιν. εἴωθε πᾶσα τὸ πυθμενικὸν ἄλλων, ἢ κινητικὸν, ἀσωμάτῳ δυνάμει χορηγοῦσα, ποιεῖν τι, ἢ κινεῖν πέφυκε.

Τῶν δὲ ἀσωμάτων τὰ μὲν, ἐστὶ μεριστὰ περὶ τοῖς ζώμασι, τὰ δ' ἐξῃρημένα τῆς τοιαύτης περὶ τὰ τῶν ὅλων ἔσχατα διαιρέσεως. τὰ μὲν οὖν μεριζόμενα περὶ σὺν ὄγκους τῶν ζωμάτων, εἴτε ἐν πίστεσιν εἴτε ἐν ἰδέαις ἐν ὕλαις ὑφεστηκότα, [ὑφεστηκότα,] τὴν ὑπ' ἄλλου μὲν κινουμένων, ἄλλα δὲ κινούντων ἐστί. Διόπερ μὲν γὰρ τῆς ἀζωμάτου καὶ ταῦτα μέρος ἐστὶ, τῆς τοῦ κινεῖν μετέχειν δυνάμεως. Διόπερ δὲ αὖ μερίζεται περὶ τοῖς ζώμασι, παρηρημένα τῆς εἰς αὐτὰ συνδύσεως, καὶ τοῖς ὑποκειμένοις συνδιαστέμενα, καὶ τῆς ἐκ τούτων ἀργίας ἀναπιμπλάμενα, δεῖται τῆς κινούσης οὐκ ἐπ' ἀλλοτρίας ἕδρας φερομένης, ἀλλ' ἐν ἑαυτῇ τὴν ὑπόστασιν ἐχούσης. πεῖ πίνυν τὸ ἑαυτὸ κινοῦν ἔχομεν; τὰ μὲν γὰρ εἰς ὄγκους ἐκτεινόμενα

καὶ ἀφεστώς, ἢ ἐν πύτοις διηρημένα, καὶ ἀχωρίστως πρὸς αὐτὰ ὑφεστῶτα, δυσὶν τὸ ἕτερον, ἢ κινεῖσθαι μόνον, ἢ παρ' ἄλλων κινεῖν ἀνάγκη. Δεῖ δὲ (ὡς πρόπερον εἴρηται) καὶ τὴν αὐτοκίνητον πρὸ τούτων εἶναι παύτως οὐσίαν ἐν ἑαυτῇ, καὶ οὖσαν ἐν ἄλλοις ἱδρυμένην, καὶ πρὸς ἑαυτὴν, ἀλλ' οὐ πρὸς ἄλλα τὰς ἐνεργείας ἀπερείδουσαν. Ἔστιν ἄρα τις φύσις ἄλλη σωμάτων ἐξηρημένη, καὶ ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐν τοῖς δὲ τῆς πολυμεταβόλοις στοιχείοις, παρ' ἧς τὸ κινεῖσθαι πρώτως τοῖς σώμασιν. Εἰ δὴ δεῖ τὴν τοιαύτην οὐσίαν αἰδοεῖν ἥτις ἐστὶν, ὀρθῶς ἂν ἐπάιροι τῷ Σωκράτει, καὶ σκοπεῖν τί τὸ πλῆθος τῶν ὄντων, ὃ τῷ παρεῖναι τοῖς ἐπεχομένοις, αὐτοκινησίας αὐτῶν ἐμφαίνει δίδωσι καὶ τοῖς ποίοις δήποτε τῶν ἐρημένων, τὸ παρ' ἑαυτῶν κινεῖσθαι προσφέρομεν. Τὰ μὲν γὰρ ἄψυχα παύτα μόνως ἐστὶν ἐπεχόμενα, καὶ ἅπερ ἂν πάσχῃ, ἀλλ' ὅτι ἄλλα δυναμιν ἔξωθεν κινοῦσαν, καὶ βιαζόμενα, πάσχειν πέφυκε. λείπεται δὴ τὰ ἔμψυχα τῷ τοιαύτῃ ἔμφασιν ἔχειν, καὶ ἴσως ἀδυτέρως αὐτοκίνητα, τῷ δὲ ἐν αὐτοῖς οὖσαν ψυχῇ, πρώτως ἑαυτὴν τι κινεῖν, καὶ ὑφ' ἑαυτῆς κινεῖσθαι, καὶ διὰ τὸν ὑφ' ἑαυτῆς δύναμιν, ὥσπερ τοῦ ζῆν, οὕτω δὴ καὶ τοῦ κινεῖσθαι παρ' ἑαυτῶν τοῖς σώμασιν ἐνδιδόναι παρέχειν.

Εἰ τοίνυν τῶν μὲν ἐπεχομένων πρεσβυτέραν εἶναι τὴν αὐτοκίνητον οὐσίαν, ἡ δὲ ψυχὴ τὸ πρώτως αὐτοκίνητον, παρ' ἧς καὶ τοῖς σώμασιν ἐφήκε τὸ τῆς αὐτοκινησίας εἴδωλον, ἐπίκτητα ἂν εἴη σωμάτων ἡ ψυχὴ, καὶ πάντες σώματος ἡ κίνησις, ψυχῆς δὲ εἴη, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ κινήσεως ἔκγονον. Ἀναγκαῖον ἄρα καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα πικίλας ἔχοντα κινήσεις, καὶ τὸ μὲν, ἄλλως, τὸ δὲ, ἄλλως, καὶ πάντας κινεύμενα καὶ φύσιν (πάντα γὰρ τῷ τοιῷδε καὶ φύσιν ἡ ἐγκύκλιος φορὰ) ψυχὰς ἡγεμονούσας ἔχειν, καὶ καθ' οὐσίαν πρεσβυτέρας σωμάτων, ἐν ἑαυτῇς κινουμένας, καὶ τούτοις ἐκλάμπουσαν ἄνωθεν τὴν τοῦ κινεῖσθαι δύναμιν. πάντας δὴ οὖν τὰς ψυχὰς, ἃ τὸν σύμπαντα κόσμον, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ μοίρας διεκόσμησαν, καὶ πᾶν τὸ ζωτικὸν παρ' ἑαυτῶν ζωῆς ἄμοιρον ἐν, κινούμενον, καὶ ζῶν ἀπεφήναν, ἐμπνεύσασαν τὴν τῆς κινήσεως αἰτίαν. ἀναγκαῖον ἢ καὶ λόγον πάντα κινεῖν ἢ τὸν ἐναντίον τρόπον, ὃ μὴ θέμις εἰπεῖν. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ κόσμος οὗτος, καὶ πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ πεπραγμένον, καὶ ὁμαλῶς κινούμενον, καὶ φερόμενον ἀεὶ καὶ φύσιν, ὥσπερ δέδεικται. τὰ μὲν, ἐν τοῖς μαθήμασι. τὰ δὲ, ἐν ταῖς περὶ φύσεως πραγματείαις, εἰς ψυχὴν ἀνήρτηται, τῷ ἀλόγῳ, αὐτῷ τι κινουμένῃ, καὶ τὰ ἄλλα κινοῦσα, οὗπερ ἡ τάξις αὕτη τῶν περιόδων. οὗπερ ἡ καθ' ἑαυ-

aut quæ in his *ponderibus*, & *dimensionibus* dividuntur, & inseparabiliter in ipsis consistunt, necesse est alterum è duobus *facere*, vel moveri tantùm, vel ab aliis *mota*, *alia* movere. Oportet autem (ut antè dictum est) ante ista esse prorsus & ipsam per-se-mobilem essentiam in se ipsa, nec in aliis sitam esse, & in se ipsa, non autem in aliis *rebus* actiones *suas* fundare, & *figere*. Est igitur alia quædam natura *ex* corporibus exempta, & in cœlo, & in istis multam-mutationem-patientibus elementis, à qua moveri primò corporibus *contingit*. Si igitur oporteat talem essentiam investigare, quænam sit, rectè Socratem sequentes, & spectantes, quisnam *sit* finis ipsorum Entium, qui quod adsit illis, quæ-ab-altero-moventur, ipsorum per-se-motionis manifestam significationem dat vel quibusdam *iam ante* dictis, hoc afferimus, & *dicimus istam facultatem convenire illis Entibus*, *quæ* à se ipsis moveri *solent*, *ac possunt*, *propter insitam movendi facultatem*. Nam omnia quidem inanima tantum ab altero moventur, & quæcunque patiuntur, propter quandam facultatem extrinsecus moventem, & cogentem, *vel*, & *agentem per vim*, pati solent. Restat igitur, ut animata talem vim-manifestam habeant, & sint secundò per-se-mobilia, anima verò in ipsis existens, primò se ipsam & moveat, & à se ipsa moveatur, & propter facultatem *motus* à se ipsa *ducentis initium*, ut vitæ, sic etiam motus simulachra præbeat corporibus, *motus ingnem illius quo moventur* à se ipsis.

NOTA. Si igitur illis quidem, quæ-ab-alterò moventur, antiquiorem esse *dicas* essentiam, quæ-per-se-movetur, anima verò *est* id, quod primò per-se-mobile *est*, *quod primò per se movetur*, à qua & ad ipsa corpora permanat per-se-motionis simulachrum, *ergo* anima corporibus erit antiquior, & omnis corporis motus, erit animæ, & motus in ea *siti* progenies, *i. e. corporis motus ab interno ac insito animæ motu manabit*. Necesse igitur *est* & totum cœlum, & omnia in ipso *comprehensa*, quæ varios habent motus, & aliud quidem, alium, aliud verò, alium, & quæ *motibus* istis moventur secundum naturam (omni enim tali *corpori* secundum naturam *est* circularis latio) animas principatum-tenentes habere, & secundùm, *ac propter suam* essentiam antiquiores *esse* corporibus, quòd in se ipsis, *i. e. interno*, *proprioque motu* moveantur, & *in corporibus* istis movendi facultas eluceat superne, *vel ex antiquiore principio manans*. Has igitur animas, quæ mundum universum, & partes in ipso *sitas* ordine-distinxerunt, & omne corporeum, quod apud se est expers vitæ, moveri, & vivere *Philosophi* dixerunt, *propter* inspiratam ipsis motus causam. Necesse *autem est*, *id omne*, *quod alterum movet*, aut secundum rationem omnia movere, aut contraria ratione *hoc facere*, & *contra rationem alia movere*, quod nefas *est* dicere. Sed si quidem iste mundus, & quidquid in eo est ordine-collocatum, & quod æqualiter movetur, & fertur semper secundùm naturam, ut demonstratum-est, * * * alia quidem, in mathematis, *i. e. in mathematicis disciplinis*, alia verò in tractationibus de natura, ad animam referuntur, & *ex ea pendent*, quæ & ipsa sine-ratione movetur, & alia mover, nec iste ordo periodorum, *id est*, *circuituum*, nec ipse motus

tus per se una ratione definitus, nec ipse situs corporum, nec aliud quidquam eorum, quæ secundùm naturam stunt, causam stantem, *i. e. certam, & stabilem* habebit, & quæ secundum eadem, & eodem modo singula ordine-distinguere possit. Quidquid enim est rationis-expers, id ab alio, *quod est ratione præditum, regi*, & in-ordinem-redigi solet, *quid aliud, quod est rationis expers, sit* suâ naturâ indefinitum, & inordinatum. Huiusmodi igitur *rationi*, totum cœlum permittere, & secundum rationem eandem, eodem-modo *afferre* circumlationem, quæ-fertur-in-orbem, neque naturæ rerum, neque nostris notionibus non-doctrinâ-partis: *at naturaliter insitis*, ullo-modo convenit. Si verò etiam anima intellectualis, & ratione utens, omnia dirigit, & id omne, quod æterno motu fertur, ab anima tali gubernatur, & nihil de *rebus* universis est expers animæ, (Nullum enim honoratum corpus tali facultate privatum *est*, ut alicubi dicit Theophrastus) utrum per participationem, *& communionem*, habet hanc intellectualem, & perfectam, & bonorum-effectricem *facultatem*, an per essentiam? Nam, si quidem per essentiam *hæc habet*, necesse *est* & omnem animam talem esse, si quidem una quæque *anima* secundum suam naturam est per-se-mobilis, *i. e. suo proprioque motu, non alieno, movetur*. Si verò per participationem *& communionem*, alia mens, quæ per actionem *agit*, antiquior erit animâ, quæ *mens* per essentiam habet ipsam intelligentiam, propter ipsum esse, quod uniformem rerum universarum notionem in se ipsam assumpserit. Quia etiam necesse *est* animam secundùm rationem substantiatam, *i. e. substantiâ præditam*, id, quod ad mentem pertinet, per participationem, *atque communionem* habere, & ipsam intellectualem-facultatem esse duplicem.

Vnam quidem, *quæ est* primò in ipsa divina mente. Alteram verò, *quæ est*, secundo in anima ab illa *divina mente manans*. Adde verò, si velis, & ipsum intellectualis illuminationis adventum in corpus, *vel, & ipsam præsentiam intellectualis illuminationis in corpus ingressæ*. Vnde enim totum hoc cœlum est aut sphæricum, *i. e. globosum*, aut *unde* circulariter, *i. e. in orbem* fertur, & circa idem, secundùm unum ordinem *certum, &* definitum circumagitur, *ac in orbem fertur*? Quomodo enim semper eandem formam, & facultatem immutabiliter sortitum-esset secundum naturam, nisi per mentem particeps-esset effectionis-formæ, *vel, naturæ-formam-efficientis*? Nam anima quidem est motus suppeditatrix. Constantis verò status causam, & quæ instabilem rerum, quæ moventur, per-vicissitudines-immutationem in identitatem, *i. e. in res easdem*, & vitam una ratione conclusam, *atq; finitam*, & circumlationem, *sive circumvectionem* eodem-modo *semper* habentem reducit, perspicuum *est, istam causam* esse priorem, *& antiquiorem* animâ.

Nam corpus quidem, & hoc omne sensile, *i. e. quidquid sensu percipitur*, est de numero eorum, quæ-ab-altero-moventur. Anima verò *est* per-se-mobilis, *interno, proprioq; motu movetur*, in se omnes corporeos motus connexos-complexa. Ante verò istam *animam est* ipsa mens immobilis existens.

τὸ καθ' ἕνα λόγον ἀϊδιομιμήτη κίνησις, οὔτε ἡ θέσις τῶν ζωμάτων, οὔτε ἄλλο τῶν κατὰ φύσιν γινομένων αὐτὴν αἰτίαν ἐσῶσαν ἔχει, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ, καὶ ὡσαύτως ἑκάστοτε διαιωνιζομένην. πᾶν γὰρ δὴ τὸ ἄλογον ὑπ' ἄλλου κοσμεῖσθαι πέφυκεν, ἀόριστον ἐν ἑαυτῷ φύσει, καὶ ἄκοσμον. τὸ δὴ τῷ πανύλῳ τὸν ὅλον οὐρανὸν διαπερᾶν, καὶ τὸν κατὰ λόγον, [καὶ τῷ κατὰ λόγον] τὸν αὐτὸν ὡσαύτως ἀνακυκλουμένῳ ἀδύνατον, ὅτι μὴ φύσει τεταγμάτων, ἀλλὰ ταῖς ἀϊδιοδιαλείπτοις ἐννοίαις ἐστὶ προσηκόντων οὐδαμῶς. εἰ δὲ αὖ ψυχὴ νοερὰ, καὶ λόγῳ χρωμένη, τὰ πάντα προμηθεῖται, καὶ πᾶν τὸ ἀΐδιον φορᾷ φερόμενον, ὑπὸ ψυχῆς κυβερνᾶσθαι τοιαύτης, καὶ μηδὲν εἶναι τῶν ὅλων ἄμοιρον ψυχῆς (οὐδὲν γὰρ λίμνιον τῶν ζωμάτων τῆς τοιαύτης διαιωνίου ἐστερημένον, (ὅσαπερ καὶ φησὶν ὁ Θεόφραστος) πότερον καὶ μέθεξιν ἔχει τὸ νοερὸν τοῦτο, καὶ πάλιν, καὶ τὸ ἀγαθουργὸν, ἢ κατ' οὐσίαν; εἰ μὲν γὰρ κατ' οὐσίαν, ἀνάγκη [εἶναι καὶ] πᾶσαν ψυχὴν τοιαύτην, ὅπερ ἑκάστη καὶ τῷ ἑαυτῆς φύσιν εἶναι αὐτοκίνητον. εἰ δὲ καὶ μέθεξιν, ἄλλον αὖ εἶη ψυχῆς πρεσβύτερον ὁ κατ' ἐνέργειαν ὄν, ὃς κατ' οὐσίαν ἔχει τὸ νοεῖν, αὐτῷ τῷ εἶναι τῷ ἐννοηθῆναι γνῶσιν τῶν ὅλων ἐν ἑαυτῷ προσλαβόντος. ἐπὶ καὶ ἀνάγκη τῷ ψυχῇ καὶ λόγον αὐτομιμήσεως ἔχειν, καὶ τὸ νοερὸν εἶναι δηλόν.

Τὸ μὲν, πρώτως ἐν αὐτῷ τῷ θείῳ νῷ. τὸ δὲ, ἀπ' ἐκείνου δευτέρως ἐν ψυχῇ. πρόθες δὲ, εἰ βούλει, καὶ τῷ εἰς τὸ ζῶμα παρουσίαν τῆς νοερᾶς ἐλλάμψεως. πόθεν γὰρ ὁ σύμπας οὗτος οὐρανὸς ἢ σφαιρικός ἐστιν, ἢ κύκλῳ φέρεται, καὶ περὶ τὸ αὐτὸ καὶ μίαν τάξιν ἀϊδιομιμήτῳ ἀνακυκλεῖται; πῶς γὰρ ἀεὶ τῷ αὐτῷ ἰδέαν, καὶ δύναμιν, ἀτρέπτως ἔλαχε κατὰ φύσιν, εἰ μὴ τῆς κατὰ νοῦν μεταλήξεως εἰδοποιίας; ψυχὴ μὲν γὰρ κινήσεως ἐστὶ χορηγός. τὸ δὲ τῆς μονίμου καταστάσεως αἴτιον, καὶ τῷ ἀϊδρυτον τῶν κινουμένων παράλλαξιν εἰς ταυτότητα, τῷ τε καθ' ἕνα λόγον πεπερασμένῳ ζωῇ, καὶ ὡσαύτως ἔχουσαν περιφορὰν ἀπαλάζον, δῆλον ὡς ἐπέκεινα εἶη ψυχῆς.

Σῶμα μὲν ἄρα, καὶ πᾶν τὸ αἰσθητὸν τοῦτο, ἅπερ ἑτεροκινήτων ἐστὶ. ψυχὴ δὲ, αὐτοκίνητος, εἰς ἑαυτὴν ἀπτόητος τὰς σωματικὰς κινήσεις αἰσθησαμένη.

τοῦ δὲ ζώντος, ὁ νοῦς ἀκίνητος ὤν, καὶ μοι τοῦτο τὸ ἀκίνητον μὴ τοιοῦτον ὑπολάβῃς. οἷον τὸ λέγον, καὶ ἄγον, καὶ ἄπτόμενον ἴνωσι φαμὲν, ἀλλὰ τὸ πάσης κινήσεως ἀρχηγικὸν αὐτίον, καὶ τῷ παγκὸ, οἱ βούλῃ, πάσης ζωῆς, τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρεφομένης, καὶ τῆς ἐν ἑτέροις τὸν ὑπόστασιν ἐχούσης, καὶ διὰ τοῦτο ὁ κόσμος τοῦ αἰτίου, ζῶον ἔμψυχον, ἔννουν, ὑπὸ Τιμαίου προσαγορευθὲν, καὶ μὲν τὸ ἑαυτοῦ φύσιν καὶ τὸ εἰς αὐτὸν καθήκουσαν ζωὴν ἀπὸ ψυχῆς, καὶ περὶ αὐτὸν μεριζομένην, ζῶον ἀπεκαλέσθη, καὶ τὸ τῆς θείας ψυχῆς εἰς ἑαυτὸν παρουσίαν, ἔμψυχον, καὶ τὸ νοερὰν ἐπιφοίτησιν, ἔννουν. καὶ διὰ ζωῆς χορηγία, καὶ ψυχῆς ἡγεμονία, καὶ νοῦ μετουσία, συνέχει τὸν ὅλον οὐρανόν.

Εἰ δὲ καὶ ὁ νοῦς οὗτος καθ' οὐσίαν μέν ἐστι τοῦτο ἑαυτὸν πως ὢν ἐστι τὸ νοεῖν, καὶ τὸ ἴνωσι ἐοδέκνυμον, θεῖον αὐτὸν προσήκειν, νοῦν γάρ φησι θεῖον προσλαβοῦσαν τῇ ψυχῇ, ὀρθῶς καὶ ἔμφρονα παιδαγωγεῖν, αἰάγκη δήπου καὶ τὸν ὅλον εἰς τὸ αὐτὸ θεότητα αἰωρεῖσθαι, καὶ τάδε τῷ παντὶ κόσμῳ, τὴν μὲν κίνησιν ἀπὸ ψυχῆς παρεῖναι, τὸ δὲ ἀίδιον διαμονὴν, καὶ τὸ ὡσαύτως ἀπὸ νοῦ, τὸ δὲ ἕνωσιν τὸ μίαν, καὶ τὸ σύμπνοιαν τὸ ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ συμπάθειαν. καὶ τὸ παντελὲς μέτεχον, καὶ ἧς ἐνέδου, ἀφ' ἧς καὶ ὁ νοῦς, ἐκεῖθεν μία καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων ὅλον ἐστὶ, καὶ πλέον καὶ τὸ αὐτὸ φύσιν, καὶ τῶν δευτέρων ἕκαστον μὴ τῆς ἐν τῇ εἰκείᾳ φύσει πληθότητος, καὶ τῆς ὑποδεεστέρας ἀεὶ τάξεως, μεταλαμβάνει κρείττονος ἄλλης ἰδιότητος. Τὸ μὲν γὰρ ζωμαϊκὸν, ἐπρεκίνητον ὄν, αὐτοκινήτου δυνάμεως ἔμφασιν ἀπὸ ψυχῆς κομίζεται, καὶ ζῶον ἐστὶ δι' ἑαυτοῦ. Ψυχὴ δὲ αὐτοκίνητος οὖσα, τῆς καὶ νοῦ μετέχει ζωῆς, καὶ χρόνον ἐνεργοῦσα, τὸ τῆς ἐνεργείας ἄπαυστον, καὶ τῶν ἄχρονον ζωὴν, ἐκ τῆς πρὸς τὸν νοῦν ἔχει ἑνότητος. Νοῦς δὲ ἐν αἰῶνι τὸ ζῆν ἔχων, καὶ τῇ οὐσίᾳ αἰὼν ἐνεργείᾳ, καὶ πᾶσαν ἐμοῦ τῷ νοήσει ἐν τῷ νῷ ἑστῶσαν πεζάμενος, ἓν ἅμα ἐστὶ διὰ τοῦτο πρὸς αὐτὸ πάντως αἴτιον. Διττὰς δὲ ἔχει τὰς ἐνεργείας, ὥς φησιν ὁ Πλωτῖνος, τὰς μὲν, ὡς νοῦς, τὰς δὲ, μεθύων τῷ νέκταρι. καὶ ἐν ἄλλοις ὅτι καὶ ὁ νοῦς οὗτος τῷ πρὸς ἑαυτὸν μὴ νῷ, θεός. ὥσπερ ἡ ψυχὴ τῇ ἑαυτῆς ὑπὲρ ψυχὴν ἀκρότητι, νοῦς, καὶ τὸ σῶμα, τῇ πρὸ τοῦ ζώματος δυνάμει, ψυχή.

Πάντα δὴ οὖν (ὥσπερ ἔπεμψα) αἰώρητα ἔστιν, διὰ μέσου νοῦ, καὶ ψυχῆς. καὶ ὁ μὲν νοῦς ἐνοειδὴς ἐστιν, ἡ δὲ ψυχὴ, νοοειδής. τὸ δὲ ζῶμα τὸ τοῦ κόσμου, ζωτικόν. πᾶν δὲ εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ συνήρτηται. καὶ τῶν μετὰ ζῶμα, τὸ μὲν ἐγγύτερον, τὸ δὲ, πορρώτερον ἀπολαύει θεοῦ. καὶ ὁ μὲν θεὸς, πρὸ νοῦ τῇ νοερᾷ φύσει πρώτως ἐπέχουσα. Ὃ δὴ

Hoc autem immobile, ne mihi tale putes *esse*, quale dicimus esse *id, quod est*, otiosum, & expers-vitæ, & nullo-spiritu-præditum, *omniq; spirandi facultate carens*, sed omnis motionis principem causam, & fontem (si velis *eum ita vocare*) omnis vitæ, cum illius, quæ in seipsam revertitur, *& in se ipsa versatur*, tum illius, quæ *suam* hypostasin in aliis habet, & propter istas causas mundus à Timæo vocatus est, Animal animatum, mente-præditum. Propter quidem ipsius naturam, & vitam ab anima manantem in ipsum, & circa ipsum divisam, animal appellatus, propter verò animæ divinæ præsentiam in ipso, animatũ, propter verò principatum intellectualem, mente-præditum. Etenim vitæ suppeditatio, & animæ principatus, & mentis communio continet totum cœlum.

Si verò & ista mens, secundum essentiam quidem, est mens, (quia idem est mente-percipere, & esse, *& Timæus hoc* demonstrans, eam divinam appellare *non dubitat*. Dicit enim animam assumpta mente divina, rectè & prudenter nos erudire) necesse profectò *est*, & totum *mundum* ex ipsius *mentis* Deitate pendère, & huic toti mundo motum quidem ab anima *manantem* adesse, æternam verò perseverantiam, & eiusdem status constantiam à mente *proficisci*. Vnionem verò unam, & conspirationem in ipsa *mente existentem*, & sympathiam, *i. e. naturæ cognationem, & quasi concentum, atq; consensum*, & perfectam mensuram, & Vnitatis (à qua & ipsa mens *manat*) uniformem *essentiam esse*, *propter quam* etiam *est in uno quoq; tantum* una anima. Et unum quodque Entium integrum est, & perfectũ, secundum suam naturã, & secundorum unum quodq; unà cum perfectione, quæ est in *eius* propria natura, & propter semper supra-locatum, *i. e. superiorem* ordinẽ aliam præstantiorem proprietatem participat. Nam corporeum quidem, quòd ab altero moveatur, facultatis per-se-mobilis manifestã-vim ab anima accipit, & propter illam est animal. Anima verò, cum sit per se-mobilis, *i. e. cum interno propriq; motu moveatur*, vitæ in mente *sue* particeps est, & in tempore agens, actionem nunquam-cessantem, & insomnem, *atque perpetuo vigilantem* vitam habet, *haustam* ex affinitate, *qua ipsi intercedit* cum mente. Mens verò vitam in ævo habens, & essentiâ ævum *in* actione *suam vitam habens*, & omnem simul intelligentiam in ipsa mente consistentem figens, est divinitatis-plenum, propter causam ante ipsum prorsus *existentem*. Duplices enim habet actiones, ut ait Plotinus, alteras quidem, ut mens, alteras verò, ut nectare inebriata *mens*. Et in aliis *Ennibus perspicuum est*, quòd hæc etiam mens, propter illam non mentem, *quæ est*, ante ipsam, Deus *est*, quemadmodũ anima, suâ summitate, supra animam *existente, est* mens & ipsum corpus, facultate ante corpus *existente, est* anima.

Omnia igitur (ut diximus ab Vno pendent, per mediam mentem, & animam. Et ipsa quidem mens est uniformis. Anima verò, mentiformis, *i. e. quæ mentis formam habet*. Mundi verò corpus *est* vivificũ. Quidquid verò est, id cũ eo, quod est ante ipsum, coniunctũ est, *& ex eo pendet*. Et illorum, quæ sunt post hęc, alterum quidem propinquius, alterũ verò remotius divinitate fruitur. Ac ipse quidem Deus *est* ante mentem, ipsa intellectuali natura primò vectus: ipsa verò mens *est* divi-

diviniſſima, quod ante alia divinam-naturam-habeat, *vel, dicitur, & in Deorum numerum refertur.* Ipſa verò anima, *eſt* divina, quatenus intellectuali medietate, *ſive medio* indiget. Illud verò corpus, quod hujuſmodi animam participat, quatenus quidem *eſt* corpus, *externum* & ipſum profectò *eſt* divinum. Nam lucis illuſtratio pervadit à principio, *vel à primis, & ſummis* uſque ad extrema, quæ pendent *à primis, & ſummis.* Simpliciter verò, non *eſt* divinum: ſed anima eſt primò divina, ut ſpectet ea, *quæ pertinent* ad mentem, & ut apud ſe vivat.

Eadem autem ratio eſt mihi, *& idem à me dicitur*, etiam de ſingulis integris, *ac univerſis* ſphæris, & de corporibus, quæ *ſunt* in ipſis. Omnia enim imitantur integrum cœlum. Quoniam & ipſa ſunt æternæ ſortis, & elementa, quæ *ſunt* ſubLuna, quæ ubique quidem, *& in omnibus ſuis partibus* mutationem non habent: ſed ſecundùm ſuas integritates in hoc univerſo manent, & animalia particularia continent. Omnis enim integritas poſt ſe particulariores hypoſtaſes habet. Quemadmodum igitur in cœlo cum univerſis ſphæris & aſtrorum numerus ſimul-prodiit, & quemadmodum in terra cum ipſa integritate, *vel, univerſitate* etiam animalium terreſtrium particularium multitudo ſuæ eſſentiæ fundamentum accepit, ſic neceſſarium puto etiam in illis, quæ ſunt interjecta inter univerſa, unumquodque elementum completum-eſſe ſuis numeris. Etenim quomodo in ſummis univerſa cum partibus eſſent-collocata, ita ut ante partes ſubſiſterent, *& ſuæ eſſentiæ fundamentum haberent*, niſi & in ipſis mediis eſſet ipſorum analogia? *i. e. proportio?*

Si verò una quæque ſphæra eſt etiam animal, & ſemper eodem-modo locatur, & complet hoc univerſum, ut vitam quidem habens, animam ſemper primò participans, ut verò ſuum ordinem immutabilem, *ſtabilemq́*, ſervans in mundo, à mente comprehenſum, ut verò Unum, & univerſum, ſuarum partium principatum-obtinens, ab unitate divina illuſtratum. Non ſolùm igitur ipſum univerſum: ſed etiam unaquæque partium æternarum in ipſo *comprehenſarum*, animata eſt, & mentem inſitam habet, & *ſua* facultate ſimilis eſt ipſi univerſo. Etenim harum *partium* unaquæque, *propter ſuam facultatem, & ſimilitudinem*, eſt univerſum, *ſi conferatur* cum ipſius *univerſi* cognata multitudine. Ut igitur rem totam paucis comprehenſum expediamus, una quidem *eſt* ipſius univerſi, corpori-ſimilis integritas. Multæ verò aliæ ſub iſta *comprehenduntur*, ex hac una pendentes, & unica *eſt* hujus univerſi anima, & poſt hanc aliæ, quæ per hanc integras partes impolluté digerunt-in-ordinem, *eaſq́ regunt*, & una mens *eſt*, & intellectualis numerus ſub iſta *mente*, quæ ab iſtis animabus participatur, & Deus unus univerſorum ſimul eorum, quæ ſunt-in mundo, & comprehenſor *eorum omnium, i. e. qui ſua divina ac infinita potentia res omnes ambit, complectitur, continet, ac arbitratu ſuo regit*, & multitudo aliorum Deorũ, qui intellectuales eſſentias, & animas ex his pendẽtes, & omnes mundi partes diſtribuerunt. Non enim profectò illorum quidem, quæ naturâ, *naturaliter* naſcuntur, unum-quodq; vim habet generandi ſimilia, univerſa verò, prima eorum, quæ ſunt in mundo, non multo magis hujuſmodi procreationis

νοῦς, θειότης, ὡς περὶ τῶν ἄλλων ἐκθετέον. ἡ δὲ ψυχὴ, θεία, καθόσον τῆς νοερᾶς δεῖται μεσότητος. τὸ δὲ σῶμα τὸ τῆς τοιαύτης ψυχῆς μετέχον, ὡς μὲν σῶμα, θεῖον δέηται καὶ αὐτό. Διήκει γὰρ ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐξηρτημένων, ἡ τοῦ φωτὸς ἔλλαμψις· ἁπλῶς δὲ, οὐ θεῖον· ἀλλὰ ψυχὴ τὰ πρὸς νοῦν βλέπων, καὶ περὶ ἑαυτὴν ζῶσα, θεία πρώτως ἐστίν.

Ὁ αὐτὸς δή μοι λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τῶν ὅλων σφαιρῶν ἑκάστης, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐταῖς σωμάτων. πάντα γὰρ μιμεῖται τὸν ὅλον οὐρανὸν, ἐπίσης καὶ αὐτὰ τῆς ἀϊδίου μοίρας ἐστὶ, καὶ τὰ ὑπὸ σελήνην στοιχεῖα, τὸ μὲν παντὶ καθ' οὐσίαν μεταβλητὸν οὐκ ἔχοντα, μένοντα δὲ κατὰ τὰς αὐτῶν ὁλότητας ἐν τῷ παντὶ, καὶ ζώων ὄντα πρωτικὰ μερικῶν. πᾶσα γὰρ ὁλότης ἔχει μεθ' ἑαυτὴν τὰς μεριστικωτέρας ὑποστάσεις. ὥσπερ οὖν ἐν οὐρανῷ μετὰ τῶν ὅλων σφαιρῶν, καὶ ὁ τῶν ἄστρων συμπεφύκει ἀριθμὸς, καὶ ὥσπερ ἐν γῇ μετὰ τῆς ὁλότητος καὶ ζώων γηΐνων μερικῶν ὑφέστηκε πλῆθος, οὕτως ἀναγκαῖον οἶμαι καὶ τοῖς μεταξὺ τῶν ὅλων, ἕκαστον στοιχεῖον συμπεπληρῶσθαι τοῖς οἰκείοις ἀριθμοῖς. καὶ πῶς γὰρ ἂν ἐν τοῖς ἄκροις τὰ ὅλα μετὰ τῶν μερῶν ἐτέτακτο πρὸ τῶν μερῶν ὑφεστάμενα, μὴ καὶ ἐν τοῖς μέσοις οὔσης τῆς αὐτῶν ἀναλογίας;

Εἰ δὲ ἑκάστη τῶν σφαιρῶν καὶ ζῶόν ἐστι, καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἵδρυται, καὶ συμπληροῖ τὸ πᾶν, ὡς μὲν ζωὴν ἔχον, ψυχῆς ἀεὶ μετέχον πρώτως, ὡς δὲ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἄτρεπτον ἐν τῷ κόσμῳ διαφυλάττον, ὑπὸ νοῦ σωιζόμενον, ὡς δὲ ἓν, καὶ ὅλον, τῶν οἰκείων μερῶν ἡγεμονεῦον, ὑπὸ τῆς ἑνώσεως τῆς θείας ἐλλαμπόμενον. Οὐ μόνον ἄρα τὸ πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἕκαστον τῶν ἀϊδίων ἐν αὐτῷ μερῶν, ἔμψυχόν ἐστι, καὶ ἔννουν, ὁμοίου μὴ κατὰ δύναμιν. καὶ γὰρ πάντων ἕκαστόν ἐστι πᾶν πρὸς τὸ συγγενὲς αὐτοῦ πλῆθος. Ἵν' οὖν συνελόντες εἴπωμεν, μία μὲν ἡ τοῦ παντὸς ζωμαπεισθεῖσα ὁλότης. πολλαὶ δὲ ὑπὸ ταύτην ἄλλαι, τῆς μιᾶς ταύτης ἐξηρτημέναι, καὶ ψυχὴ μία ὁ παντὸς, καὶ μετὰ ταύτην ἄλλαι διακοσμοῦσαι ταύτης τὰς ὅλας μερίδας ἀχράντως, καὶ νοῦς εἷς, καὶ νοεραὶ ἀριθμοὶ ὑπὸ πᾶσιν, μετέχόμενοι ὑπὸ τῶν ψυχῶν πάντων, καὶ Θεὸς εἷς ἁπάντων ὁμοῦ τῶν ἐγκοσμίων, καὶ συνοχεὺς, καὶ πλῆθος ἄλλων Θεῶν, πάσης νοερᾶς οὐσίας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς πάντων ἡρτημένους, καὶ τὰς μοίρας τοῦ κόσμου πάσας καταιμαμένων. οὐ γὰρ δήπου τῶν μὲν φύσει γεγονότων ἕκαστον, τῶν ὁμοίων ἐστὶ γεννητικὸν, τὰ δὲ ὅλα, καὶ πρώτως τῶν ἐγκοσμίων, οὐ πολλῷ μᾶλλον τοιαύτης δεσποτήσεως ἐν ἑαυτοῖς περιέχει τὸ παράδειγ-

γμα. τὸ γὰρ ὅμοιον τοῦ ἀνομοίου, καθάπερ δὴ καὶ τὸ ταὐτὸν θατέρου, καὶ τὸ πέρας τοῦ ἀπείρου, τῷ τῆς αἰτίας λόγῳ συγγενέστερόν ἐστι, καὶ κατὰ φύσιν πεφυκὸν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ πῆ ὕστερον διʼ ἀκριβείας θεωρήσομεν. ὅπῃ δὲ τὸ διάφορον τραπώμεθα τῶν ἐν Νόμοις δεδογμένων, τὸ, σοῦ θεοὺς προνοεῖν τῶν τε ὅλων, ὁμοῦ καὶ τῶν μερῶν, καὶ ἕνα πᾶσι τῆς προνοίας τῶν θεῶν ἀπέλεγκτον εἶναι ὁ Πλάτων ἡμῖν παραδίδωσι, τῷ λογισμῷ πιστώσωμεν.

Κεφάλαιον ἰγ.

Ἐπόμενον οὖν ἐκ τῶν προειρημένων πᾶσι καταφανὲς, ὅτι θεοὶ κινήσεως αἴτιοι πάσης οὔσης, οἱ μὲν, οὐσιώδεις, καὶ ζωτικοὶ καὶ τῷ αὐτοκίνητον, καὶ αὐτοζωὸν, καὶ αὐτενέργητον δύναμιν. οἱ δὲ, νοεροὶ, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι δεύτερον πάσης προὸς τὴν πληρώτικὴν ζωῆς ἀναλίσκοντες κατὰ τὸν πηγαῖόν τε, καὶ ἀρχικὸν πασῶν τῶν δευτέρων τε, καὶ τριττῶν τῆς κινήσεως προόδων. οἱ δὲ, ἑνιαῖοι, καὶ πάσας τὰς ὅλας ἑαυτῶν, μέθεξιν ἐκλειποῦσης κατὰ τὸν πρωτουργὸν, καὶ παντελῆ, καὶ ἄγνωστον τῆς ἐνεργείας δύναμιν. οἱ τῆς δὲ μᾶ ἱσταμένης τῆς κινήσεως, τῆς δὲ ἄλλης ἀφεῖσαί τῷ ἀρχικῷ. οἱ δὴ αὖ τῷ μὲν κατὰ πόσον, ἢ κατὰ ποιότητα κίνησιν χορηγοῦσι τοῖς δευτέροις· τῷ δὲ καθʼ οὐσίαν, ἢ κατὰ στάσιν, παρʼ ἑαυτοῖς ἔχειν τὸ τηδε. πᾶσι γὰρ τὸ τῆς οὐσίας αἴτιον, ἑαυτῆς πολλῷ πρότερόν ἐστι, καὶ τῶν ἐνεργῶν τῶν εἰκείων, καὶ τῆς πληθότητος αὐτῶν. Ἔτι τὸ αὐτοκίνητον, πάλιν ἐστὶν ἀρχὴ κινήσεως, καὶ τὸ εἶναι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσι, καὶ τὸ ζῆν δοτὸ ψυχῆς, οὐχ ἡ τοπικὴ μόνον, οὐδʼ αἱ ἄλλαι κινήσεις, ἀλλὰ καὶ ἡ τὸ εἶναι προόδου δοτὸ ταύτης, καὶ πολλῷ πρότερον ἐκ τῆς νοερᾶς οὐσίας, ἢ καὶ τῶν αὐτοκινήτων ζωῶν εἰς ἑαυτὸ ἀναδήσασα, καὶ περιγείτησα καθʼ αἰτίαν ἁπάσης χρονικῆς ἐνεργείας. καὶ ἔτι μείζονος ἐκ τῆς ἑνιαίας ὑπαρξεως, ἢ καὶ τὸν νοῦν, καὶ τῷ ψυχῷ σωτικὴ, καὶ πληροῖ τῶν ὅλων ἀγαθῶν, καὶ πρόεισιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων. ζωῆς μὲν γὰρ, οὐ πάσης τοῦ κόσμου μέρη μετέχειν δυνατὸν, οὐδὲ νοῦ, καὶ τῆς γνωστῆς δυνάμεως. ἓν δὲ ἑνὸς, πάντα μεπίληχεν ἄχρι τῆς ὕλης, τά τε ὅλα, καὶ τὰ μέρη, τά τε κατὰ φύσιν, καὶ τὰ τούτοις ἐναντία. καὶ οὐδέν ἐστιν ἄμοιρον τῆς τοιαύτης αἰτίας, οὐδʼ αὖ τοῦ ἑνὸς μεταχεῖ ἢ πῃ, τοῦ ἑνὸς ἑστημένου. ἢ πάντα μὲν παρέχουσι οἱ Θεοὶ, in se *existentis* exemplum proponunt. Nam ſimile cum diſſimili, quemadmodum etiam ipſum Idem cum altero, *ac diverſo*, & finis cum infinito, propter ipſam cauſæ rationem, cognationem-arctiorem habet, & ſecundùm naturam, *naturaliter alterum alteri* convenit. *Nam ſimile dicitur habita ratione diſſimilis, & contrà, idem de cæteris eſt ſentiendum.* Hæc autem in ſequentibus etiam per accurationem, *id eſt, accuratè* contemplabimur. Ad illud verò ſecundum *caput rerum* in Legibus demonſtratarum nos-convertamus, *id eſt, revertamur*, ad illud ſcilicet, Deos & univerſarum *rerum*, ſimul & ipſarum partium curam-providè-gerere, *& non ſolum univerſas: ſed etiam ſingulares res ſua providentia gubernare.* Et quamnam de providentia Deorum invictam ſententiam Plato nobis tradat, ratione breviter-explicemus.

*** *NOTA. Aliquid hic deeſſe videtur ad ſententiæ perfectionem.*

CAPUT XIII.

ERGO ex antè-dictis, cuivis perſpicuum *eſt*, quòd Dii, cùm ſint omnis motus autores, alii quidem *ſint* eſſentiales, & vivifici per ſe mobilem, & per-ſe-viventem, & per-ſe-operantem-facultatem. Alii verò, intellectuales, & per ipſam ſuam eſſentiam ſecundam omnia ad vitæ perfectionem excitent, ſecundùm fontem, & principium omnium ſecundorum, & tertiorum motus progreſſuum. Alii verò, Henixi, *id eſt ſingulares, vel*, Unici, & omnia integra genera ſua, communionem Deificantes, ſecundùm primariam, & perfectam, & ignotam actionis facultatem. Qui hujus quidem motus ſunt Duces, *& autores.* Alius verò *motus* principium omittunt. Alii verò rurſus alium quidem motum, ſecundùm locum aut ſecundum qualitatem, ſuppeditant ſecundis. Alium verò, ſecundùm eſſentiam, aut ſecundùm quantitatem, ut apud ſe teneant, *& ſervent res illas*, quæ *ſunt* hîc, *id eſt*, *in hiſce terris.* Omnis enim eſſentiæ cauſa, longè prior eſt ipsâ *eſſentiâ*, & actionum propriarum, & perfectionis cauſa, *eſt prior ipſis actionibus, & ipſa perfectione.* Præterea illud, quod-per-ſe-movetur, rurſus eſt principium motus, & *ſuppeditat* ipſum eſſe. *id eſt ipſam eſſentiam* omnibus *rebus, quæ ſunt* in mundo, & ipſum vivere, *id eſt*, *ipſam vitam* ab anima *deductam*, non ſolum ipſa localis *motio*, nec aliæ motiones: ſed etiam ad ipſum eſſe progreſſus ab iſta *motione manat*, & multò antè ab ipſa intellectuali eſſentia, quæ & ipſam per-ſe-mobilium *eſſentiarum* vitam in ſe ipſa, *vel potius, in ipſa principali cauſa* continet & propter cauſam, præcedit omnem temporalem actionem *rerum, quæ in tempore ſiunt.* Et longè magis *hæc manant* ab illa unica eſſentia, quæ & ipſam mentem, & ipſam animam continet, & omnibus bonis replet, & progreditur uſq; ad extrema: Nam vitam quidem nō omnes mundi partes participare poſſunt, neque mentem, & notā facultatem. Unū verò omnia participant uſq; ad materiam, & univerſa, *nel, tota*, & partes, & quæ ſecundū naturā *ſunt, id eſt, & naturalia*, & his contraria. Neque quidquam eſt expers hujuſmodi cauſæ, neque ſi quid fortè ipſius Entis particeps fuerit, Uno privatū. Si igitur omnia quidem producunt Dii, omnia verò

com-

complectuntur, & continent ſuis ignotis complexionibus, *atque comprehenſionibus*, quænam ratio *eſt*, *quomodo fieri poteſt*, quin etiam providentia *rerum* omnium ſit in ipſis *Deorum complexionibus*, pervadens à principio, *ſummisque rebus* uſque ad *infimas*, & maximè particulares? Ipſos enim fœtus *alicunde productos*, ubiq; cauſarum curatione frui convenit. Omnia verò, quæ ab altero moventur, eorum, quæ per ſe moventur, *ſunt* fœtus, & *progenies*.

Et ea, quæ ſubſiſtunt, & *conſiſtunt* in tempore vel toto, vel eo, quod hoc particularius *eſt*, æternorum ſunt effecta. Quia quod ſemper eſt, *illud eſt* cauſa ejus, quod eſt aliquando. Et divina, & heniaca, *id eſt*, *unica* genera, ſunt ante omnia multiplicata, quia ſunt eorum fundamenta, *vel*, *quia conſtituunt ea*. Nec ulla prorſus eſt eſſentiarum, aut facultatum multitudo, quæ *ſuum* ortum ab Uno non ſit ſortita. Hæc igitur omnia etiam neceſſe *eſt* à cauſarum præcedentium, & *principalium* providentia regi, vivificata quidem, ab animalibus Diis, & per temporales periodos circumacta, & identitatem ſimul, & ſtabilem formarum conſtitutionem participantia. Unitatis verò, & menſuræ, & boni diſtributionis à primis Diis adventum, & *præſentiam* in ſe recipientia. Neceſſe igitur *eſt* aut Deos *omnia* cognoſcere, quod ſecundùm naturam, *id eſt*, *naturaliter* ipſis inſit ſuorum fœtuum providentia, & non ſolum conſtituant *atque ſuſtineant* ſecunda, & vitam *ipſis* ſuppeditent, & eſſentiam, & unionem: ſed etiam bonorum in his *comprehenſorum* aſſumpſerint primariam cauſam, aut ipſos, qui Dii ſunt, ignorare quid *cuique* conveniat, quod ne dicere quidem fas *eſt*.

Qualis enim ignoratio *rerum* pulchrarum *eſſe poteſt* apud ipſos pulchritudinis autores? Aut *quænam ignoratio* bonorum *eſſe poteſt* apud illos, qui in ipſa boni natura definitam eſſentiam ſunt ſortiti? Sed ſi quidem *Dii res humanas*, & *alias* ignorant, neque ſecundùm mentem animæ regunt hoc univerſum, neq; mentes animabus vehuntur, neque ante *mentes*, & *animas* iſtas ipſæ Deorum Unitates, omnes notiones in ipſis *Diis* contraxerunt. Quæ jam per ſuperiores demõſtrationes nos confeſſi ſumus. Si verò *Dii res humanas*, & *alias* cognoſcunt, quod ſint parentes omnium *rerum* in mundo *comprehenſarum*, & Duces, & Principes, & *Rectores earum*, & ad ipſos, qui tales ſunt, rerum-ipſorum-imperio-ſubjectarum, & *ipſos* ſequentium, & ab ipſis manantium cura pertinet, utrum ipſos, qui Legem naturalẽ cognoſcunt, *ipſam* etiam complere poſſe dicemus, an propter infirmitatem, providentiâ ſuarum, ſive velis poſſeſſionum, ſive fœtuum, & *rerum*, *quas poſſident*, *ac procrearunt*, dicere, ſpoliatos eſſe? Haud *enim*, nos ſaltem, in præſenti tractatione, *propter has appellationes*, *à te* diſſidebimus, *neq; tecum propterea contendemus*. Nam, ſi quidem propter virium imbecillitatem, *rerum* univerſarum curam *Dii* deſerunt, quænam *eſt* hujus virium imbecillitatis cauſa? Non enim extrinſecus *Dii* res movent, neq; alii quidẽ, ſunt autores eſſentiæ, ipſi verò, principatum aſſumpſerunt *rerum illarum*, quas illi produxerunt: ſed tanquam ex puppi omnia dirigunt, ipſi ipſam eſſentiam ſuppeditantes, ipſi vitæ menſuras *in ſua manu* continentes, ipſi ipſas actionis *vires* ſingulis diſtribuentes.

πάντα δὲ συνέχουσι ταῖς ἑαυτῶν ἀγνώσεσι θεοειδέσι, ἵνα μηχανὴ μὴ οὐχὶ καὶ νοήσεσι ἅπαντα τῶν ὄντων ἐν αὐτοῖς διήκουσιν ἄνωθεν ἄχρι τῶν μεμιγμένων; πῶς γὰρ ἔκγονα παντελοῦς προόδου τῆς τῶν αἰτίων ἀπολαύσει κηδεμονίας. τὰ δὲ ἐπερχόμενα πάντα, τῶν αὐτοκινήτων ἔκγονα.

Καὶ πᾶ χρὴ χρόνον ἢ τὸν ὅλον, ἢ τὸν τῇδε μεμιγμένον ὑφιστάμεθα, τῶν αἰωνίων ἐστὶν ἀποπλάσματα. διότι τὸ ἀεὶ ὂν, ἐστὶ ποτὲ ὂν αἴτιον. καὶ τὰ θεῖα, καὶ ἑνιαῖα γένη, τῶν πεπληθυσμένων ἁπάντων ὑπερκόσμια προϋπάρχει. καὶ οὐδέν ἐστιν ὅλως οὐσιῶν, ἢ δυνάμεων πεπληθυσμένον, ὃ μὴ πῶς γέγονεν ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔλαχε. ταῦτα πάντως ἅπαντα καὶ τῆς προνοίας αἰτίαν ἀνάγκη τυγχάνειν τῶν γεγονότων αἰτίων, ζωοποιούμενα μὲν ἐκ τῶν ψυχικῶν θεῶν, καὶ κατὰς χρονικὰς περιόδους αἰσθητικῶς ἀνακυκλούμενα, καὶ ταυτότητα ὁμοῦ, καὶ τῆς μονίμου τῶν εἰδῶν καταστάσεως μεταλαγχάνοντα, τῆς δὲ ἑνώσεως, καὶ τοῦ μέτρου, καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ διανομῆς ἐκ τῶν πρωτίστων θεῶν καταδεχόμενα πρὸς ἡς αὐτὰ παρουσίας. Ἀνάγκη πάντως ἡ γινώσκειν σὺν θεοὺς, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστὶν αὐτοῖς ἡ τῶν οἰκείων γεννημάτων πρόνοια, καὶ τὸ μὴ μόνον ὑφιστάναι τὰ δέ πρα, καὶ ζωὰν χορηγεῖν, καὶ οὐσίαν, καὶ ἕνωσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τούτοις προσληφθέναι πρὸς πρωτουργὸν αἰτίαν, ἢ, τὸ πρόσθεν, αὐτοὺς θεοὺς ὄντας, ἐ μηδὲ θέμις ἐστὶν, ἀγνοεῖν.

Ποία γὰρ ἄγνοια τῶν καλῶν, παρὰ τοῖς τῆς καλλονῆς αἰτίοις, ἢ τῶν ἀγαθῶν, παρὰ τοῖς ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ φύσῃ τὴν ὕπαρξιν ἀφωρισμένοις λαχοῦσιν; ἀλλ' εἰ μὲν ἀγνοοῦσιν, οὔτε κατὰ τὸν νοῦν αἱ ψυχαὶ πορεύονται τὸ παῖ, οὔτε νόες εἰσὶν ἐπιβατεύοντες ταῖς ψυχαῖς, οὔτε πρὸ τούτων αἱ τῶν θεῶν ἑνάδες, τὰς ἀπείρους γνώσεις ἐν αὐτοῖς συνηρήκασιν. ἃ δὴ ἀρτὶ τῶν ἔμπροσθεν λόγων ἐνδείξεων ἡμεῖς ὡμολογήκαμεν. ἀλλὰ γινώσκουσι, πατέρες ὄντες τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων, καὶ ἡγεμόνες, καὶ ἄρχοντες, ὡς τοιούτοις οὖσιν αὐτοῖς, ἡ τῶν ἀρχομένων, καὶ ἑπομένων, καὶ ἡγουμένων πρὸς αὐτῶν, ἐπιμέλεια προσήκει, πόθεν οὖν φαῖεν καὶ δυνάσθαι γινώσκειν τὸν κατὰ φύσιν νόμον ἐκπεπληρωκέναι φήσομεν, ἢ δι' ἀσθένειαν τῆς προνοίας παρορῶντας τῶν, ὅτι βούλεται κτημάτων, ἅττα γεννημάτων λέγειν οὐδὲν ἡμεῖς γε διοισόμεθα πρὸς τὸν παρόντα λόγον. εἰ μὲν γὰρ ἀδυναμίαν τῆς τῶν ὅλων κηδεμονίας ἐκλείπουσι, τί τὸ τῆς ἀδυναμίας πόθεν αἴτιον; οὐ γὰρ ἔξωθεν τὰ πράγματα χεοῦσιν, οὐδ' ἄλλοι μὲν εἰσὶν αἴτιοι τῆς οὐσίας, αὐτοὶ δὲ τὴν ἡγεμονίαν παρειλήφασιν, ὧν ἐκεῖνοι παρήγαγον, ἀλλ' οἷον ἐκ πρύμνης τὰ πάντα καθοδηγοῦσιν, αὐτοὶ τὸ εἶναι χορηγοῦντες. αὐτοὶ τὰς τῆς ζωῆς μέτρα κατέχοντες, αὐτοὶ τὰ τῆς ἐνεργείας ἑκάστοις διανέμοντες.

καὶ πότερον ἀδυνατοῦσιν ἁπάντων ὁμοῦ προνοεῖν, ἢ τῶν μερῶν ἕκαστον οὐκ ἔμοιρον ἀφεῖσαι τῆς ἑαυτῶν ἐπιστασίας; καὶ εἰ μὴ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ κηδεμόνες, πότερον τῶν μὲν μειζόνων προμηθοῦνται, τῶν δὲ ἐλαττόνων ἀμελοῦσιν; ἢ τῶν μὲν ἐλαττόνων κήδονται, τῶν δὲ μειζόνων τῆς ἐπιμελείας ἀφιστήκασιν; εἰ μὲν γὰρ ὁμοίας ἁπάντων διὰ ἀδυναμίαν τῆς προνοίας αὐτοὺς ἀφαιρήσομεν, πῶς τὸ μεῖζον αὐτοῖς ἀποδώσομεν, τὸ πάντα παράγειν, τὸ τοῦδε κατὰ φύσιν ἐπέρχεσθαι, τὸ προνοεῖν τῶν ὑποταττόντων, οὐ συγχωρήσομεν; Δυνάμεως τὸ μεῖζον πίστις. καὶ τὸ ἔλαττον καταφθοῦν. εἰ δὲ τῶν μὲν ἐλαττόνων ἐπιμελήσονται, τῶν δὲ μειζόνων ἀμελήσουσι, πῶς ὁ τρόπος οὗτος τῆς προνοίας ὀρθὸς ἂν εἴη; παντὶ γὰρ τὸ συγγενέστερον, καὶ ὁμοιότερον, μᾶλλόν ἐστι πρὸς τὴν μεταδοσίαν, ὧν ὥσπερ διδῶσιν ἀγαθῶν, οἰκεῖον, καὶ κατὰ φύσιν προσῆκον. εἰ δὲ τὰ μὲν πρώτιστα τῶν ἐγκοσμίων προνοίας ἀξιοῦσι, καὶ τῆς παρ' ἑαυτῶν πληρώσεως, μέχρι δὲ τῶν ἐσχάτων χωρεῖν ἀδυνατήσουσι, τί τὸ διεῖργον ἔσται τὴν ὅλην πάντα παρουσίαν τῶν Θεῶν; τί τὸ διακόπτον τὴν ἄφθονον ἐνέργειαν αὐτῶν; πῶς δὲ οἱ τὰ μείζω δυνηθέντες, τῶν ἐλαττόνων κρατεῖν ἀσθενοῦσιν; ἢ πῶς τὴν οὐσίαν καὶ τῶν ἐλαχίστων παράγοντες, τῆς πληρότητος αὐτῶν, δι' ἀδυναμίαν οὐκ ἔσονται κύριοι;

Ταῦτα γὰρ πάντα πρὸς τὰς κατὰ φύσιν ἡμῶν ἐννοίας διαμάχεται. λείπεται πάντως αὐτοὺς καὶ γινώσκειν τὸ προσῆκον, καὶ δύναμιν ἔχειν εἰς τὴν τοῦ πρέποντος αὐτοῖς σχήματος πλήρωσιν, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν. εἰ δὲ καὶ γινώσκουσι τὰ κατὰ φύσιν, τοῦτο δέ ἐστι τοῖς τὰ πάντα ἡνιοχοῦσιν, τῶν πάντων κήδεσθαι, καὶ δυνάμεως προυσία, τῆς τοιαύτης οὐ παρήρηται κηδεμονίας. καὶ πότερον ὁμοῦ τοῖς εἰρημένοις καὶ βούλησις ἐστὶ τῆς προνοίας ἐν αὐτοῖς; ἢ τοῦτο μόνον ἐκλείπει τῇ τε γνώσει, καὶ τῇ δυνάμει; καὶ διὰ τοῦτο τὰ πράγματα τῆς παρ' αὐτῶν ἀπηώρηται κηδεμονίας; εἰ μὲν γὰρ γινώσκοντες τὸ προσῆκοντα σφίσιν αὐτοῖς, καὶ δυνάμενοι τὰ γνωσθέντα πληροῦν, οὐ βούλονται προμηθεῖσθαι τῶν οἰκείων ἡνιημάτων, ἀγαθότητος αὐτοῖς ἐνδεεῖς, καὶ τὸ ἄφθονον αὐτῶν εἰκήσαμεν, καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὴν ὕπαρξιν αἱρησόμεθα, καθ' ἣν εὐσεβήσομεν.

Τῷ γὰρ ἀγαθῷ τὸ εἶναι τῶν Θεῶν ἀφώρισται, καὶ ἐν τούτῳ τὴν ὑπόστασιν ἔχουσιν οἱ Θεοί. τὸ δὲ προνοεῖν τῶν ὑφ' αὑτῶν, ἀγαθοῦ

Et utrum universorum simul curam providè gerere nequeunt, an unamquamque partem, sui præsidii, & *curationis* non expertem relinquunt? Et nisi *rerum* omnium, quæ *sunt* in mundo, *Dii* sunt curatores, utrum majorum quidem *rerum* curam providè gerunt, minores verò negligunt? An minores quidem curant, à majorum verò curatione recedunt, & *abstinent?* Si quidem enim propter virium-imbecillitatem ipsos omnium *rerum* providentia, *curaque* spoliemus, quomodo majus ipsis tribuentes, illud *scilicet*, quòd omnia *Dii* producant, illud, quod hoc secundùm naturam sequitur, scilicet, quòd *rerum ipsorum imperio* subjectarum curam-providè gerant, non concedemus? Facultatis *enim* illius, quæ majus facit, *est*, ut & minus rectè-faciat. Si verò *Dii* minora quidem curant, majora verò negligunt, quomodo hæc providentiæ ratio recta fuerit? Quod enim cognationis arctiore vinculo conjunctum est cum Universo, & quod ei similius est, illud est aptius, & secundùm naturam convenientius communicationi bonorum, quæ *Dii* dant ipsi *Universo*. Si verò primas quidem res, quæ sunt in mundo, *sua divina* providentia *Dii* dignas esse judicant, & perfectione à se ipsis *manante*, usque verò ad extremas progredi nequeunt, quidnam illud erit, quod ipsam Deorum ad omnia accessioнem, & *eorum in ipsis præsentiam* prohibebit? Quid, quod ipsorum invidiæ expertem, & *immensam* actionem interrumpet? Quomodo verò, qui majora *præstare* possunt, minoribus imperare non-poterunt? Vel quomodo qui vel minimum *rerum* essentiam producunt, propter virium imbecillitatem non erunt ipsarum perfectionis domini?

Hæc enim omnia cum nostris naturalibus notionibus pugnant. Restat igitur, ipsos *Deos* etiam cognoscere id, quod *cuique* convenit, & potestatem habere in ipsam perfectionem habitus convenientis ipsis *Diis*, & universorum principatum *obtinere*. Si verò *Dii* cognoscunt etiam id, quod est secundùm naturam, hoc verò est illis, qui omnia genuerunt, omnium curam gerere, & potestatis abundantia, *ergo Dii* tali *rerum* curatione non sunt-spoliati. Et utrum unà cum *rebus antè* dictis & providentiæ voluntas est in ipsis *Diis*? An verò hoc solum deest & ipsi notioni, & potestati, *vel potentiæ Deorum?* Et propterea res ab ipsorum curatione pendent? Si enim, cum cognoscant ea, quæ sibi ipsis conveniunt, & ea, quæ cognita sunt, implere possint, *tamen* suorum fœtuum curam-providè gerere nolint, bonitatis erunt indigentes, & ipsorum abundantia, *rerumque copia* peribit, & nihil aliud, quàm ipsam *ipsorum* essentiam suscipiemus, secundùm quam *unusquisque nostrum* substantiatus-est, *id est suam substantiam assumpsit*, *vel*, *suam essentiam adeptus est*.

Ipsum enim Deorum esse, bono definitum-est. *vel, Ipsa enim Deorum essentia, bono definita est.* Et in hoc *bono* Dii *suam* hypostasin habent. *Eorum enim essentiæ fundamentum est ipsum bonum.* Subjectarum verò *rerum* curam-providè gerere, est alicujus boni partem ipsis

ipſis *rebus imperio Deorum ſubjectis* largiri. Quomodo igitur, ſi Deos providentia privemus, non ſimul & ipſa bonitate ipſos privabimus? Quomodo igitur bonitatem *Deorum* agitantes, *& in dubium revocantes*, non etiam ipſam ipſorum eſſentiam (quam per ſuperiores demonſtrationes *eſſe manifeſtè* convicimus) per noſtram imprudentiam tollimus? Neceſſariò igitur ipſum quidem eſſe Deos, ſimul & illud comitatur, *eos in* omni virtute bonoseſſe. Hoc verò rurſus *ſimul comitatur*, ut neque per ſocordiam, neque per virium infirmitatem, neque per ignorantiam à ſecundarum *rerum* providentia recedant, *earumq; providam curam deſerant*. Hoc verò (ut arbitror) & illud *comitatur*, *ſcilicet*, *ipſam rerum* præſtantiſſimam cognitionem apud ipſos eſſe, & potentiam impollutam, & voluntatem expertem-invidiæ.

Quamobrem etiam providam-curam-gerentes *rerum* univerſarum, neque quidquam prætermittentes, *quod ad earum curationem, & conſervationem ſit neceſſarium*, in ipſa bonorum ſuppeditatione manifeſtè-videntur *ſemper occupati*. Neque verò mihi quis talem providentiam vel extendere in *res* ſecundas Deos putet, & illa eximia excellentia ipſos *privare velit*, vel moleſtiarum-plenam, & laborioſam vitam ipſis à mortali difficultate longe diſtantibus attribuere *conetur*. Ipſorum enim beatitudo difficultate adminiſtrationis pollui non vult, *neq; poteſt*. Si quidem & bonis *viris*, *qui ſunt* apud nos, vita *eſt conjuncta* cum tranquillitate, & *eſt* moleſtiarum-expers, & vacua-dolore. Omnes verò labores perturbationem *bonorum* inſeſti *manant* ab ipſis materiæ impedimentis. Sed ſi oportet ipſum divinæ providentiæ modum definire, ſtatuemus ipſum ſuapte-natura-exiſtentem, & impollutum, & immateriatum, & ineffabilem. Haud enim quærentes id, quod convenit, neque rationibus ambiguis bonum cujuſque captantes, neque foras, *& extra ſe* ſpectantes, & effecta ſequentes, quemadmodum homines faciunt in ſuarum rerum providentia, ſic etiam Dii omnia gubernant: ſed cùm in ſe ipſis menſuras *rerum* univerſarum ante-ſumpſerint, & eſſentias ſingularum ex ſe ipſis producant, & ſe ipſos aſpiciant, per ſuam eſſentiam omnia dirigunt, tacitâ viâ, & *ea* perficiunt, & bonis implent neque eodem-modo, quo natura, faciunt, *neque* ſuâ eſſentiâ tantum ſine delectu, *& ſine certo judicio* agunt, neque eodem-modo, quo particulares animæ, cum voluntate agentes, actione *& effectione* ſecundùm eſſentiam privati-ſunt: ſed ambo in unam unionem contraxerunt, & volunt quidem, quæcunque ſuâ eſſentiâ *præſtare* poſſunt: ſuâ verò eſſentiâ cum omnia & poſſint, & faciant, non-invidâ voluntate cauſam actionis, *& effectionis* continent. Quænam igitur *eſt* moleſtia? Quæ difficultas? Cuius Ixionis judicio vel univerſarum animarum, vel intellectualium eſſentiarum, vel ipſorum Deorum providentiam perfici dicet quis, niſi & ipſum vel quomodocunque largiri bonum, Diis laborioſum *eſſe contendat*? Sed nulli quod ſecundùm naturam *fit*, *eſt* laborioſum.

ἵνα δὲ ἐστὶν αὐτῆς μεταδιδόναι. πῶς οὖν ἀφαιρεύμεθα τῆς προνοίας τοὺς θεοὺς, οὐχ ἅμα καὶ τῆς ἀγαθότητος αὐτοὺς ἀφαιρήσομεν; πῶς οὖν τὸν ἀγαθότητα ζηλοῦντες, οὐχὶ καὶ τὸν ὕπαρξιν αὐτῶν, ἣν καταδηλοῦμεν ταῖς ἔμπροσθεν ἀποδείξεσιν, ἀναιροῦντες λανθάνομεν; ἀνάγκη πάντως τῷ μὲν εἶναι τοὺς θεοὺς, καὶ τὸ ἀγαθοὺς εἶναι πάσαν ἀρετὴν, συνακολουθεῖν. πάντῃ δὲ αὖ, τὸ μή τι ῥᾳθυμίᾳ, μή τι ἀθενείᾳ, μήτε ἀγνοίᾳ τῆς τῶν δεόντων προνοίας ὑποπαπτεῖν. πάντῃ δὲ οἴμαι, καὶ τὸ γνῶσιν εἶναι παρ' αὐτοῖς τὸν ἀρίστην, καὶ δύναμιν ἄχραντον, καὶ βούλησιν ἄφθονον.

Ἐξ ὧν δὴ καὶ προνοητὰς τῶν ὅλων, καὶ μηδὲν ἐλλείποντας εἰς τὸν τῶν ἀγαθῶν χορηγίαν πρόδηλοι. καί μοι μηδεὶς τὸν τοιοῦτον προνοίαν ἢ καταπίπτειν δεῖ τὰ δεύτερα τοὺς θεοὺς ἡγείσθω, καὶ τῆς ἐξηρημένης αὐτοὺς ὑπεροχῆς, ἢ πραγματικώτερον, καὶ ὑπόπτιον αὐτοῖς τὸν βίον ποιεῖν, πόρρω τῆς θνητῆς δυσχερείας ἱδρυμένοις. οὐ γὰρ ἐθέλῃ χρῄζειν τὸ μακάριον αὐτῶν τῇ δυσκολίᾳ τῆς διοικήσεως, ἐπεὶ καὶ τοῖς παρ' ἡμῖν ἀγαθοῖς, μετὰ ῥᾳστώνης ὁ βίος, καὶ ἀπράγμων, καὶ ἄλυπος. πᾶσι δὲ οἱ πόνοι κατὰ τῆς ὀχλήσεως, ἐκ τῶν τῆς ὕλης ἐμποδίων. ἀλλ' ἢ δῆ τὸν πρέπον ἀφορίσασθαι τῆς τῶν θεῶν προνοίας, αὐτοφυῆ, καὶ ἄχραντον αὐτὸν, καὶ ἄϋλον, καὶ ἄῤῥητον, ὑποθήσομεν. οὐ γὰρ ζητοῦντες τὸ πρόσηκον, οὐδὲ λογισμοῖς ἀμφιβόλοις τὸ ἀγαθὸν ἑκάστου θηρεύοντες, οὐδὲ ἔξω βλέποντες, καὶ ἐπακολουθοῦντες τοῖς ἀνθρωπείοις, ὥσπερ ἄνθρωποι ποιοῦσιν ἐν τῇ προνοίᾳ τῶν οἰκείων πραγμάτων, οὕτω δὴ καὶ οἱ θεοὶ τὰ πάντα κυβερνῶσιν. ἀλλ' ἐν ἑαυτοῖς τὰ μέτρα τῶν ὅλων προειληφότες, καὶ τὰς οὐσίας ἑκάστων ἀφ' ἑαυτῶν προάγοντες, καὶ εἰς ἑαυτοὺς βλέποντες, αὐτοῖς τοῖς οὖσι παρέχουσιν ἀψόφῳ κελεύθῳ τὰ πάντα, καὶ πληροῦσι, καὶ πληροῦσι τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐ τῇ φύσει παραπλησίως ποιοῦσι, τῷ ὑπομένον ἀπροαιρέτως ἐνεργοῦσιν, οὐδὲ ταῖς μεμιγμέναις ψυχαῖς ὁμοίως, μετὰ βουλήσεως ἐνεργοῦντες, τῆς καθ' οὐσίαν πίστεως ἐστέρηνται. συνῆρηκασι δὲ ἄμφω κατὰ μίαν ἕνωσιν. καὶ βούλονται ἁπλῶς, ἅσα τοῖς εἶναι δύναται, τῷ δὲ εἶναι πάσι καὶ δωρήσεται, καὶ ποιοῦσι, ἀφθόνῳ βουλήσει τὸν τῆς πίστεως αἴτιον συνέχουσι. τίς οὖν πραγματία; ποία δυσχέρεια; τίνος Ἰξίονος δίκη, ἢ τῶν ἄλλων ψυχῶν, ἢ τῶν νοερῶν οὐσιῶν, ἢ τῶν Θεῶν αὐτῶν τὸν προνοίαν ὑποπλεῖσθαι φήσει τις, εἰ μὴ τῷ αὐτὸ διδόναι καὶ σώζειν τὸ ἀγαθὸν, ὑπόπτιον τοῖς θεοῖς, ἀλλ' οὐδενὶ τὸ κατὰ φύσιν ὑπόπτιον.

Οὔτε γὰρ πυρὶ, τὸ θερμαίνειν, οὔτε χιόνι, τὸ ψύχειν, οὔτε ὅλως τοῖς σώμασι, τὸ κατὰ τὰς οἰκείας δυνάμεις ἐνεργεῖν. ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸ τῶν σωμάτων ταῖς φύσεσι, τὸ τρέφειν, ἢ γεννᾶν, ἢ αὔξειν. ταῦτα γὰρ ἔργα τῶν φύσεων. Οὐδὲ αὖ τοῖς τούτων ταῖς ψυχαῖς. καὶ γὰρ αὐτὰ πολλὰ μὲν ἐκ προαιρέσεως ἐνεργεῖται, πολλὰ δὲ αὐτῷ τῷ εἶναι, καὶ κινήσεις πολλὰς κινεῖται, τῷ παρεῖναι μόνον. ὥστε εἰ μὲν κατὰ φύσιν τοῖς θεοῖς ἡ τοῦ ἀγαθοῦ μετάδοσις, καὶ ἡ προνοια κατὰ φύσιν. καὶ ζῆται μὴ ῥᾳδίως, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι μόνον, παρὰ τῶν θεῶν δεήσεται φήσομεν. εἰ δὲ ζῆται μὴ κατὰ φύσιν, οὐδὲ αὖ ἀγαθοὶ κατὰ φύσιν ἦσαν. τὸ γὰρ ἀγαθὸν, ἀγαθοῦ παρεκτικόν. καθάπερ δὴ καὶ ἡ ζωὴ, ζωῆς ἄλλης ὑποστατικὴ, καὶ ὁ νοῦς νοερᾶς ἐλλάμψεως.

Καὶ πάν τὸ πρώτως ἐν ἑκάστῃ φύσει, τοῦτο ἁπλῶς ἕν ἐστι γεννητικόν. ὁ δὲ μάλιστα τῆς παλαιωνικῆς ἐστὶ θεολογίας ἐξαίρετον, τοῦτο ἔγωγε εἶναι φημὶ, τὸ μήτε τὴν ἐξηρημένην τῶν θεῶν οὐσίαν ἐπιστρέφειν εἰς τὰ ἄλλα, διὰ τὴν τῶν καταδεεστέρων ἐπιμέλειαν, μήτε τὴν προνοητικὴν ἅπαντα παρουσίαν ἐλαττοῦν, διὰ τὴν τῶν ὅλων ἄχραντον αὐτῶν ὑπόσχεσιν, ἀλλ' ἐμοῦ μὲν αὐτοῖς τὸ χωριστὸν τῆς ὑποστάσεως ἀποδιδόναι, καὶ τὸ ἀμιγὲς πρὸς ἅπαντα τὴν κρείττονα φύσιν, ἐμοῦ δὲ τὸ ἀμιγὲς ἐκεῖνον εἰς ἅπαντα, καὶ κηδεμονικὸν, καὶ διαθεσμοθετικὸν τῶν οἰκείων γεννημάτων. Οὐ γὰρ σωματικὸς ὁ τῆς διήκεως τρόπος, ὥσπερ ὁ τοῦ φωτὸς διὰ τοῦ ἀέρος, οὐδὲ μεριστὸς ἐν τοῖς σώμασιν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς φύσεως, οὐδὲ ἐπιστρεφόμενος εἰς τὰ κρείττονα, καθάπερ ὁ τῆς μεριστῆς ψυχῆς, ἀλλὰ σώματος χωριστὸς, ἀνεπίστροφος, ἄϋλος, ἀμιγὴς, ἄχρατος, ἐνεργὸς, πανυπερτὸς, ἐξηρημένος.

Τοιοῦτος οὖν ὁ τῆς προνοίας τῶν θεῶν τρόπος. ὡς σαφέστερον φάναι, πρός γε τὸ παρὸν νοείσθω. Δῆλον γὰρ ὅτι καθ' ἑκάστην τάξιν θεῶν, οἰκεῖος ἔστιν. καὶ γὰρ ψυχὴ μὲν, ἄλλως προνοεῖ τῶν ὑφ' ἥλιον, νοῦς δὲ ἄλλως. θεὸς δὲ, ὁ πρὸ νοῦ, καὶ καθ' ὑπεροχὴν, πάντων ἀμφοτέρων, καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν. Ἄλλη μὲν ἡ ἐν τοῖς ὑπολοίποις, ἄλλη δὲ ἡ ἐν οὐρανῷ πρόνοια. καὶ τῶν ὑπὲρ τὸν κόσμον πολλαὶ μὲν αἱ τάξεις, καθ' ἑκάστην δ' ὁ τρόπος τῆς προμηθείας ἐξηλλαγται.

Neque enim igni *laborioſum eſt*, ipſum calefacere, neque nivi, ipſum frigefacere, neque denique *laborioſum eſt* ipſis corporibus ipſum ſecundùm proprias facultates agere. Sed ne ante quidem ipſa corpora, *laborioſum eſt*, ipſis naturis ipſum alere, vel generare, vel augere. Hæc enim *ſunt* opera naturarum. Neq; etiam ante iſtas *naturas*, *laborioſum eſt* ipſis animabus, *ſuum officium facere*. Etenim iſtæ multa quidem certo-delectu agunt, & *conſulto faciunt*, multa verò etiam propter ſuam eſſentiam, & motus multos movent, quod tantum adſint, *id eſt*, *tantum ob ſuam præſentiam*. Quare ſi quidem ſecundum naturam Diis *adeſt*, ipſa boni donatio, *q. d. impertitio*, *& cum aliis communicatio*, etiam ipſa providentia ſecundùm naturam *ipſis adeſt*. Hæc autem tranquillè, *& ſine ullo labore*, & propter ipſam tantum eſſentiam, à Diis perfici dicemus. Si vero hæc non *ſunt* ſecundùm naturam, ne boni quidem *homines* ſecundùm naturam erunt. Ipſum enim bonum, boni ſuppeditandi facultatem habet. Quemadmodum etiam ipſa vita, *eſt* alius vitæ conſtituendæ autor, & ipſa mens, intellectualis illuminationis *eſt fons*.

Et quicquid in unaquaque natura primo ineſt, id generat, quod eſt ſecundò. Quod autem Platonicæ Theologiæ maximè eximium eſt, id ego ſaltem eſſe dico, quòd neque illa eximia Deorum eſſentia, in ſecundas *res* revertatur, propter inferiorum, *atque tenuiorum*, *& minorum rerum* curationem, neque illam providam *Deorum* ad omnia acceſſionem, *& in omnibus rebus præſentiam* minuat, propter illam univerſarum *rerum*, *id eſt in univerſis rebus* impollutam ipſorum *Deorum* excellentiam: ſed ſimul quidem ipſis *rebus* ſeparatam hypoſtaſeos, *ſive ſubſtantiæ*, *partem* tribuat, & illam cum omni deteriore natura *partem* non-mixtam, ſimul etiam id, quod ad omnia pertinet, & quod ſuorum fœtuum curam gerit, & in ordinem eos digerit. Non enim corporeus *eſt* ipſe penetrationis modus, ut ipſius luminis per aerem *penetratio*, *ſive trajectio*, neque dividuus in corporibus, ut in ipſa natura. Neque revertitur in deteriora, ut ille particularis animæ *modus*: ſed *eſt* à corpore ſeparatus, *& in id* non-revertens, immateriatus, non-mixtus, qui-retineri-nequit, uniformis, primarius, eximius, *& excellens*.

Talis quidam ille providentiæ divinæ modus (ut paucis rem totam complexus expediam) in præſentia ſaltem intelligatur. Perſpicuum enim *eſt*, quod in uno quoque Deorum ordine proprius erit *providentiæ modus*. Nam anima quidem, aliter ſecundis *rebus* providere dicitur: mens verò, aliter. Deus verò, qui *eſt* ante mentem, & ob *ſuam* excellentiam *omnibus ſuperior*, hæc ambo, *mentem ſcilicet*, *& animam*, & ipſos Deos *aliter ſua providentia regit & gubernat*. Ac alia quidem *eſt* eorum, *quæ ſunt* ſub Luna, alia verò eorum, *quæ ſunt* in cœlo, providentia. Et eorum, *quæ ſunt* ultra *ſupràq;* mundum, multi quidem *ſunt* ordines: ſed in unoquoque ipſe providentiæ modus eſt varius.

* *NOTA. Cap. 14. & 15. non eſt notatum: ſed ex ipſo Capitum Catalogo petenda horum quoque diſtinctio. Idem & in aliis libris ſæpe ſuſtinui reperiri.*

CAP. XVI.

CAPVT XVI.

TErtium autem poſt hæc problema per ſuperiora *demonſtrationum argumenta manifeſtè demonſtremus, & rem, ut dicimus, ſic habere* convincamus, & contemplemur, quomodo τὸ ἄτρεπτον, *i. e. immutabile*, in Diis, *& de Diis dictum*, ſimus aſſumpturi, qui omnia ſecundùm Juſticiam agunt, & ne vel minimo quidem modo finem, *ac terminum*, hujus quatiunt, *ut eam ſuo loco moveant.* Neque rectitudinis immotæ *terminos movent*, in ipſa providentia cùm aliarum omnium *rerum*, tum etiam illarum, quæ ab humanis recedunt, *& degenerant.* Cuivis igitur arbitror hoc perſpicuum *eſſe*, quòd id, quod *aliis* imperat, cùm ubique ſecundum naturam *ſe* habeat, *&* univerſam rationem habeat beatitudinis illorum, qui *potentiæ ſuperioris imperio parent, & eo* reguntur, ſic *res omnes* adminiſtrans, *eas* regit, & ad optimum *finem* dirigit. Neque enim Gubernator, qui nautis & navi præeſt, ullum alium finem principalem, *ſibiq; propoſitum* habere poteſt, *aut debet*, quàm ipſam in *navi* navigantium, & ipſius navis ſalutem. Neque medicus, qui eſt ægrotantium curator, alius ullius *rei* cauſa, omnia facere conabitur, ſive *corpus* ſecare, ſive medicamentis curare oporteat, quàm *propter* ſanitatem eorum, quorum curam gerit.

Neque copiarum-dux, *vel, Imperator*, aut cuſtos, alium finem ſe ſpectare dicet, quàm hic quidem, eorum, qui cuſtodiuntur, ille verò, copiarum, quibus præeſt, libertatem. Neque ullus alius eorum, quibus prætura, vel procuratio commiſſa eſt aliquorum, quicunque illi fuerint, evertere ſtudet bonum illorum, qui ſequuntur *ipſum*, cui *bono* procurando præfectus eſt, & quod ſpectans omnia ſubditorum, *qui eius imperio parent*, adminiſtrat decenter. Si igitur & ipſos Deos univerſorum Duces eſſe conceſimus, & ipſorum, quòd boni ſint, & omnem virtutem *in ſe* contineant, providentiam ad omnia pertinere confeſſi ſumus, quæ ratio *fuerit, quomodo quis dicet* ipſos negligere beatitudinem eorum, quorum curam provide gerunt? Aut quomodo in *rerum* procuratione negligentiores erunt aliis Ducibus, qui ſunt *ipſis* inferiores? Si quidem, hi quidem, *Dii ſcilicet*, ſemper ſpectant id, quod *eſt* melius, & hunc univerſi principatus finem ſtatuunt. Illi verò, *ſcilicet homines*, bonum hominum negligunt, & vitium magis, quam virtutem amplectuntur, improborum muneribus *depravati, &* à recta *Juſticiæ* via averſi. Omnino *autem* ſive *Deos* ipſos, Duces, ſive Principes, ſive Cuſtodes, ſive Patres appellare velis, nullo huiuſmodi nomine numen divinum inferius, *ac indignum eſſe* conſtabit. Omnia enim ſunt in illis & veneranda, & honorata, primò. Et propterea profectò hîc etiam *apud homines* alia ſunt aliis auguſtiora, & honoratiora ſecundùm naturam, quia ſanè Deorum extremam effigiem ferunt. Sed quid *hiſce de rebus plura* dicere oportet? Ab ipſis enim (ut opinor) rerum divinarum peritis paternas *Deorum* facultates, & cuſtodes, & principales, & pæonias celebratas audimus. Quænam igitur ratio *eſt, & quomodo dicere quis poteſt*, ipſa quidem Deorum ſimulachra, quæ ſunt ſecundùm naturam, finem ipſis convenientem ſpectare, & rerum, quas re-

Κεφάλαιον ις.

ΤΟ δὴ τρίτον ὅτι πότις τῶν προβλημάτων, τοῖς ἔμπροσθεν καταδησώμεθα, καὶ θεωρήσωμεν ὅπως τὸ ἄτρεπτον ὅτι τῶν θεῶν παραλήψόμεθα, πάντα κατὰ δίκην ἀγόντων, καὶ μηδὲν παρορώντων τὸν ὅρον τούτης σαλεύοντων, μηδὲ τῆς ἐρθότητος τῆς ἀκλινοῦς ἐν τῇ προνοίᾳ τῶν τε ἄλλων ἁπάντων, καὶ δὴ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐξισαμένων. πάντῃ δὴ οὖν τοῦτό γε οἶμαι καταφανὲς, ὅτι τὸ ἄρχον ἑκάστοις κατὰ φύσιν ἔχειν, τῆς τῶν ἀρχομένων εὐδαιμονίας τὸν σύμπαντα λόγον προεύμενον, ταύτῃ δειχθύμενον προθυμητέον, καὶ κατάθυσιν προῖς τὸ ἄριστον. οὔτε γὰρ ἂν κυβερνήτης, ναυτῶν ἄρχων, καὶ νεὼς, ἄλλο τι προηγούμενον ἔχοιη πλοῦ, ἢ τὸν τῶν ἐμπλεόντων, καὶ δ' σκάφους σωτηρίαν, οὔτε ἰατρὸς νοσούντων ἐπιμελητὴς ὢν, ἄλλου δή τινος ἕνεκα πάσας πράττην ἐπιχειρεῖ, κἂν τέμνειν δέῃ, κἂν φαρμακεύειν, ἢ τῆς ὑγείας τῶν προνοουμένων.

Οὔτε στρατηγὸς, ἢ φύλαξ πρὸς ἄλλο τέλος φήσειεν ἂν πλοῦ, ἢ ὁ μὲν, τὸν τῶν φρουρουμένων, ὁ δὲ, τῶν στρατηγουμένων ἐλευθερίαν. οὐδὲ ἄλλου οὐδὲνὸς τῶν ἡγεμόνων, καὶ προνοῶν πεπιστευμένων ἀνατρέπειν σπουδάζει τὸ τῶν ἐπιμένων ἀγαθὸν, ἐφ' ᾧ τέτακται, καὶ οὗ ἐχαζόμενος, ἅπαντα τὰ τῶν ἀρχομένων ἀμελῆσαι δεέντως. πῶς πῶν καὶ οὖν θεοὺς ἡγεμόνας ὄντας τῶν ὅλων συγχεχωρήκαμεν, καὶ τὸν προνοιαν αὐτῶν ὅτι πάντα ἀμελῆσαν, ἀγαθῶν ὄντων, καὶ πᾶσαν ἀρετὸν ἐχόντων ὡμολογήκαμεν, ἵνα μηχανὴ τῆς τῶν προνοουμένων αὐτοὺς δυσλαμονίας ἀμελεῖν; ἢ πῶς τῶν ἄλλων ἡγεμόνων ἔλαττον ἔξουσιν ἐν τῇ προνοίᾳ τῶν καταδεεστέρων; ἅπας οἱ μὲν, ἀεὶ πρὸς τὸ βέλτιον ἀποβλέπουσι, καὶ τοῦτο πλοῦ ἕνεκα τῆς συμπάσης ἡγεμονίας. εἰ δὲ, παφορῶσι τὸ ἀγαθὸν τὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ κακίαν ἀρετῆς μᾶλλον ἀπάζονται, τοῖς τῶν μοχθηρῶν παρατρεπόμενοι ῥώμοις. πάντως ὅτι ἡγεμόνας αὐτοὺς, ὅτι ἄρχοντας, ὅτι φύλακας, ὅτι πατέρας ἐθέλεις καλεῖν, οὐδενὸς τῶν τοιούτων ὀνομάτων ἀνδεὲς τὸ θεῖον φαίνεται. πάντα γάρ ἐστιν ἐν ἐκείνοις τὰ σεμνὰ, καὶ τίμια, πρῶτος. καὶ διὰ τοῦτο δήπου καὶ σεμνότερα, καὶ τιμιώτερα κατὰ φύσιν ἄλλων ἄλλα. διότι δὴ τῶν θεῶν ἑκάστῳ ἀπόκασιαν φέρεται. καὶ τί δεῖ λέγειν; παρ' αὐτὸν γὰρ οἶμαι τῶν τε θείων ζώων πτηνικάς τι δυνάμεις, καὶ φρουρητικὰς, καὶ ἡγεμονικὰς, καὶ παμνείους ὑμνημένας ἀκούομεν. ἵνα οὖν μηχανὴ, τὰ μὲν ἄδωλα τῶν θεῶν κατὰ φύσιν ἔχοντα δ' προσήκοντος

αὐτοῖς ϛοχαζόμενα πλοῦς, τῆς τῶν ἀϛχομένων ἀθημοσύνης πϱονοεῖν, αὐτὸς δὲ αὐτὸ θεὸς, πϱὸ τούτου τὸ ἕλκειν ἀγαθὸν, καὶ ἡ ἐνόντως οὖσα ἀϱετὴ, καὶ ὁ ἀπήμων βίος, μὴ πϱὸς τὰ τῶν ἀνθϱώπων ἀϱετῶν τι, καὶ κακίαν καθεθηκὼς τὴν ἡγεμονίαν; καὶ ὅπως νικᾶσιν μὲν ἀϱετὴν ἐν παντὶ, κακίαν δὲ ἡττωμένην παϱέξουσι; ἀλλὰ ταῖς τῶν μοχθηϱῶν θϱαπείαις, λέγω δὴ μὴ τὰ μέτϱα τῆς δίκης, αἰσχϱὸν δὲ τὸν τῆς ἀκλινοῦς ἐπιστήμης ὅϱον, τὰ δὲ τῆς κακίας δῶϱα πϱοθυμότϱα τῶν τῆς ἀϱίστης ἐπιτηδευμάτων καταφαίνῃ; οὕτω γὰϱ αὐτοῖς δῆπου τοῖς ἡγεμόσιν ὁ τϱόπος οὗτος τῆς πϱονοίας, ἔτι τοῖς ἐπομένοις πιθανός. πῶς μὲν γὰϱ κακοῖς ἡγουμένοις οὐκ ἔστι τῶν ἁμαϱτημάτων ἀπαλλαγὴ, πϱοκαταλαμβάνῃ ἐπιχειϱοῦσιν αἰεὶ τὸν δίκαιον, καὶ μεταϱϱέπειν τῶν τῆς ἀξίας μέτϱων. τοῖς δὲ ἀναγκαῖον (ὁ μὴ θέμις εἰπεῖν) τῆς τῶν πϱονοουμένων ϛοχάζεσθαι κακίας, καὶ τῆς μὲν ἀληθοῦς αἰτίων σωτηϱίας ἀμελεῖν, ἑσκιαγϱαφημένων δὲ ἀγαθῶν ἄϱα μόνοις αἴτιοις ὑπάϱχειν. τὸ γὰϱ παντελῶς, καὶ τὴν ὅλην κόσμου ἀταξίας ἐμπεπλάσθαι, καὶ ϛϱαϱχὴν αἰτίαν τῆς μοχθηϱίας μᾶλλον, καὶ ϛοιᾶς κακῶν πολιτϱοφίας τὰ πόλεων τὰ ὁμοίαν ἐχέτην διαφοϱάν. καίτοι πῶς ἂν παντελῶς ἀδύνατον τὰ μέϱη τέλειον καὶ φύσιν ὁμοιοειδῆ μᾶλλον, καὶ τὰ ἀνθϱώπινα τῶν θείων, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν πϱωτουϱγῶν αἴτια;

Ὡς εἰ μὲν ἐοθῶς ἄνθϱωποι πϱονοοῦσιν ἀνθϱώπων ἄϱχοντες, καὶ οὗτοι μὲν τιμῶντες, οὗτοι δὲ ἀτιμάζοντες, καὶ παντελοῦς τῆς κακίας ἔϱγα τοῖς τῆς ἀϱίστης μέτϱοις καταθύοντες, πολλῷ πϱότεϱον ἀνάγκη καὶ οὗτοι θεοὺς ἀτϱέπτους εἶναι, τὸ ἕλκειν ἡγεμόνας. καὶ γὰϱ ἄνθϱωποι διὰ τὸ πϱὸς θεοὺς ὁμοιότητα ζητοῦντα ἔλαχον ἀϱετῆς. εἰ δὲ καὶ ἀνθϱώπων οὗτοι τῶν ἀϱχομένων τὸ σωτηϱίαν, καὶ τὸ εὖ διαφθείϱοντας ὁμολογήσομεν τὸ τῶν θείων πϱόνοιαν μᾶλλον ἀπεικάζεσθαι, λήσομεν ἐμαυτοὺς τὸ πϱὸς θεῶν ἀληθὲς, καὶ τὸ τῆς ἀϱίστης ἄϱδην ἀφανίζοντες ὑπεϱοχῆς. ἔστω γὰϱ εἰμὴ παντὶ καταφανὲς, ὅτι δὴ τὸ τοῖς θείοις ἐμοιότϱοπον ἥδιον μᾶλλον τὸ δὲ ἀνομοιότητος αὐτοῦ, καὶ ἀλλοτϱιότητος ἐστϱεμμένον. ὡς εἰ μὲν καθ' αὑθα τὸ ἀδιάφθοϱον τῆς πϱονοίας ἴδοιμεν, καὶ τὸ ἀκλινὲς, τιμιώτεϱον, πολλῷ δή που παϱὰ τοῖς θείοις μᾶζόνως ἑλομότϱοπον. εἰ δὲ παϱ' ἐκείνοις τὰ θνητὰ δῶϱα τῶν θείων τῆς δίκης μέτϱων τιμιότϱοπα, καὶ παϱ' ἀνθϱώποις ἂν ἄϱα τῶν ὀλυμπίων ἀγαθῶν, τὰ γηϱύματα, καὶ τῶν τῆς ἀϱετῆς ἔϱγων τὰ τῆς κακίας θωπεύματα.

πϱὸς εὐδαιμονίαν πλεῖϛα τὰ μὲν ὑπάϱχειν τοῖς θεοῖς, καὶ τὰ ὅλα παντὸς ἀμεπίνυσθαι κηδεμονίας, καὶ τὰ ἄτϱεπτον ἐνέϱγειαν, λέγω δὴ τὰ τῶν ἡμῖν ἐν Πλάτωνι ἐν Νόμοις τῶν ἀποδείξεων πεϱιαδέδωκεν. ἃ δὴ κοινὰ μέν ἐστι πᾶσι τοῖς θείοις, ἀϱχικώτατα δὲ, καὶ πϱωτίστως καὶ φύσιν, ἐν τῇ αὐτῶν διδασκαλίᾳ. μέχϱι γὰϱ τῶν μεϱικωτάτων ἐν τοῖς θείοις διακόσμοις αἴωϱ ἐπὸ τῶν κϱυφίων ψυχῶν ἡ τϱιὰς αὕτη διήκουσα φαίνεται. καὶ γὰϱ ὕπαϱξις ἑνοειδὴς, καὶ δύναμις πϱονοητικὴ τῶν δευτέϱων ἁπάντων, καὶ νοῦς ἀκλινὴς. καὶ ἀτϱεπὴς ἐστὶν ἐν ἅπασι τοῖς πϱὸ τοῦ κόσμου, καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ θεοῖς. gunt, concinnam digestionem, *& bonum ordinem* providè curare, ipsos verò Deos, apud quos *est* universum bonum, & verè existens virtus, & innoxia vita, non secundùm ipsam hominum virtutem, & vitium, dirigere *ac regere* principatum? Et *quomodo dicemus Deos non dare operam*, ut virtutem quidem, in omni *re, vel, in hoc universo* vincentem, vitium verò, *à virtute* victum demonstrent? Sed *eos* improborum obsequiis, *& cultu delinitos*, Justicię quidem mensuras corrumpere, immotæ verò scientiæ terminum evertere, & vitii dona honoratiora virtutis studiis demonstrare *dicemus?* Nam nec ipsis *universorum* Ducibus iste providentiæ modus, nec ipsis *hominibus tales Duces* sequentib. conducet. Nam illis quidē, qui mali fuerunt, nulla erit peccatorū liberatio, *nunquam à peccatis liberabuntur*, quia Justiciam semper anticipare, & dignitatis *& cujusq; meritorum* mensuras pervertere conantur. Hos verò, necesse *est*, (quod nefas *est* dicere) spectare vitium eorum, quos sua providentia curant, & veram quidem ipsorum salutem negligere, bonorum verò adumbratorum solos, *id est, tantùm* autores esse. Hoc autem universum, & ipsum totum mundum confusione repleri, & perturbatione incurabili, improbitate *in eo* permanente, & idem habere discrimen, quod *habent* civitates malè administratæ. Quanquam, quomodo non prorsus *est* impossibile. ipsas partes secundùm naturam magis, quàm ipsa universa, administrari, & humana *magis, quàm* divina, & simulachra *magis, quàm* ipsas primarias causas?

Quare si homines quidem, quum Principes sunt, homines rectè curant, alios quidem honorantes, alios verò ignominia afficientes, & ubique vitii opera, virtutis mensuris dirigentes, multò magis necesse *est* & ipsos Deos, universorum Duces, immutabiles esse. Etenim homines propter illam similitudinem, quam cum Diis habent, istam virtutem sunt sortiti. Si verò etiam homines, quī salutem, & bonum, *& commodum* eorum, qui ipsorum imperio parent, corrumpunt, confiteamur ipsam Deorum providentiam magis imitari, *& quasi divinæ providentiæ quandam imaginem præ se ferre*, simul ipsam de Diis veritatem, & virtutis excellentiam per imprudentiam funditùs tollemus. Hoc enim (ut arbitror) cuivis perspicuum *est*, quòd profectò id, quod *est* Diis similius, est beatius iis, quæ per dissimilitudinem, & diversitatem eo sunt privata. Quare si quidem & hìc *apud homines*, incorrupta providentiæ forma, & immota, *est* honorata, multò magis profectò apud ipsos Deos *est* honorata. Si verò apud illos mortalia dona divinis Justiciæ mensuris *sunt* augustiora, & apud homines terrestria *dona* cœlestibus bonis erunt *præstantiora*, & vitii assentationes ipsis virtutis operibus *erunt honoratiores*.

Ad beatitudinem *verò parandam*, perfectissima, *& efficacissima*, ipsam Deorum essentiam, & ad omnia pertinentem *eorum* procurationem, & immutabilem actionem, per istas demonstrationes in Legibus *declaratas* Plato nobis tradidit. Quæ profectò communia quidem sunt omnibus Diis, maximè verò principalia, & primaria secundùm naturam, in ipsarum *Legum* doctrina. Nam usq; ad maximè particulares in *reb.* divinis ordines altius ab occultis generib. hæc Trinitas pervadens apparet. Nam & essentia uniformis, & facultas omnium secundarū *rerum* providam curā gerens, & immota, & immutabilis mens est in omnib. Diis, tam illis, qui *fuerunt* ante mundum, quam illis, qui *sunt* in ipso mundo.

CAPUT XVII.

RVrsus verò ab alio principio *ducentes probationum initium*, theologicas demonstrationes in Politia, *i. e. in Repub. vel in tractatu de Reipublicæ administrandæ forma comprehensas* arripiamus, *& serio persequamur*. Nam & istæ sunt communes omnium divinorum ordinum *demonstrationes*, & pertinent pariter ad omnem de Diis narrationem, & continuam veritatem per antè-dicta nobis demonstrant. In secundo igitur *libro* de Repub. figuras quasdam theologicas Socrates describens fabularum-fictoribus, à poetica fabularum dramaticè scribendarum ratione suos alumnos, *atque discipulos* ut prorsus abstineant adhortatur, *& ipsis deterres* ab illis tragicis disciplinis, quas divino-numini quidam attribuere non dubitarunt, arcanam de ipsis *Dus, & de rebus divinis* mystagogiam, *occultamq; doctrinam* in his, tanquam velis occultantes. Figuras igitur (ut dixi) & leges de Deorum fabulis narrans, quæ & illud ipsum, quod jam apparet, & scopum intus latentem in illis commentis, *quæ traduntur* de Diis, præbebunt, *& declarabunt, scopum inquam*, qui spectat id, quod est pulchrum, & secundùm naturam, primùm quidem *Socrates* censet secundùm indepravatam, *& incorruptam* de Diis sententiam, & *de* bonitate ipsorum, ipsos omnium quidem bonorum suppeditatores esse dicendos, nullius verò mali ulli Entium unquam autores.

Deinde *verò dicit ipsos* secundùm essentiam immutabiles *esse*, & neque ipsos varias formas habere, quibus *homines* decipiant, & præstigiis-fallant, neque in factis, aut verbis effectores esse mendacii, maximi mali, aut erroris, & amentiæ. Cum igitur hæ duæ Leges *in illo tractatu* sint, prior quidem, habet duas conclusiones, *scilicet has*, Ipsos Deos nullorum malorum autores esse, Et omnium bonorum autores *esse*. Posterior verò, eodem-modo alia quædam duplicia, *i. e. duo, continet*, hæc scilicet, Omne divinum-numen immutabile-esse, & varietatis commenticiæ, *fictæq;* purum firmiter-manere. Omnia igitur, quæ demonstrantur, ex tribus istis communibus notionibus de numine-divino pendent, *scilicet ex divini numinis* bonitate, immutabilitate, veritate. Etenim ipse bonorum primus fons, & arcanus, *ac ineffabilis, est* apud ipsos *Deos*, & ipsum ævum ejusdem, & eodem-modo habentis, *& semper constantis* facultatis autor, & prima mens, quæ est ipsa Entia, & ipsa in verè Entibus veritas. Quod igitur in bono suam essentiam & omnem substantiam definitam-habet, & propter suam essentiam omnia producit, non *est* necesse *id*, omne quidem bonum *aliis* præbere, nullum verò malum.

Si quid enim primò bonum esset, quod non sit Deus, fortasse quis Deum bonorum quidem autorem nobis: sed non omnium bonorum suppeditatorem ipsis Entibus esse diceret. Si verò non solùm unusquisq; Deorum *est* bonus: sed & id, quod primò bona-cognoscens *est*, *vel*, *quòd primo boni-forma-præditum est*, & quod *est* boni-effector, Deus *est* (Non enim esset primò bonum, si secundum esset, post Deos, quia profectò ubique ea, quæ secundò subsistunt *atque consistunt*, ab illis, quæ primò sunt, suæ essentiæ proprietatem ac-

Κεφάλαιον ιζ.

Πάλιν δὲ ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τῶν ἐν Πολιτείᾳ θεολογικῶν ἀποδείξεων ἀψώμεθα. κοιναὶ γὰρ δὴ καὶ αὗται πάντων ἐισὶ τῶν θείων διηκόσμων, καὶ διὰ πάντων ὁμοίως εἰς ἅπασαν τὴν περὶ θεῶν ὑφήγησιν, καὶ συνεχῆ τὴν ἀλήθειαν τοῖς προειρημένοις ἡμῖν ἐκφαίνουσιν. Ἐν πάντῳ τῷ δεύτερῳ τῆς Πολιτείας, τύπους δή τινας θεολογικοὺς ὁ Σωκράτης ὑπογράφων τοῖς μυθοπλάσταις τῆς τραγικῆς ἐπαναπαυγίας τοῖς ἑαυτοῦ τροφίμοις καθηρῆσθαι παρακελεύεται, καὶ τῶν τραγικῶν ἐκείνων μαθημάτων, ἃ τῷ θείῳ προσφέρειν οὐκ ὤκνησαν τινες, τὴν ἀπόρρητον περὶ αὐτῶν μυσταγωγίαν ἐν πύπτοις ὥσπερ παραπετάσμασι κρύπτοντες. Τύπους δὴ οὖν (ὥσπερ ἔφην) καὶ νόμους τῆς θεομυθίας ὑφηγεῖται, οἷ καὶ τὸ φαινόμενον δὴ τοῦτο, καὶ τὸν ἔσω κεκρυμμένον σκοπὸν ἐν τοῖς περὶ [l. περὶ] θεῶν πλάσμασι τοῦ καλοῦ, καὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἐσχασμένον παρέξονται. πρῶτον μὲν ἀξιοῖ κατὰ τὴν ἀδιάφθορον περὶ θεῶν ἔννοιαν, καὶ τῆς ἀγαθότητος αὐτῶν, ἁπάντων μὲν ἀγαθῶν αὐτοὺς χορηγοὺς ὑποφαίνειν, κακοῦ δ' οὐδενὸς οὐδενί πω τῶν ὄντων αἰτίους.

Διὰ παντὸς κατ' οὐσίαν ἀμεταβλήτους, καὶ μήτε αὐτοὺς ποικίλας μορφὰς ἴσχειν ἐξαπατῶντας, καὶ γοητεύοντας, μήτε ἐν ἔργοις, ἢ λόγοις ἢ μηχανῇ κακοῦ, ἢ δόλους, ἢ κατ' πλάνης, ἢ αἰσίας εἶναι ποιητικούς. Δύο δὴ πύτων ὄντων νόμων, ὁ μὲν πρῶτος ἔχει συμπεράσματα δύο, τό, τε αἰωτίους εἶναι τῶν κακῶν οὐ θεοὺς, καὶ τὸ τῶν ἀγαθῶν πάντων αἰτίους. ὁ δὲ δεύτερος οὐ πλησίον ἕτερα ἄττα διττά. καὶ ἔστι, τό, τε ἀμετάβλητον εἶναι τὸ θεῖον κ αὖ, καὶ τὸ ψεύδους κ ποικιλίας μεμηχανημένης καθαρὸν ἱδρῦσθαι. πάντα πύτων τὰ δηκνύμενα τριῶν πύτων ἤρτηται πρὸς τὸ θεῖον κοινῶν ἐννοιῶν, τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἀμεταβλησίας, τῆς ἀληθείας. κ γὰρ ἡ τῶν ἀγαθῶν πρωτίστη πηγὴ, κ ἄρρητος παρ' αὐτοῖς, κ ὁ αἰὼν ὁ τῆς αὐτῆς, κ ὡσαύτως ἐχούσης δυνάμεως αὐτός. κ ὁ πρώτιστος νοῦς. ἔς ἐστιν αὐτὸ τὸ ὄντως, κ ἡ ἐν τοῖς ὄντως ὖσιν ἀλήθεια. τὸ πάντῃ ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ ὑπερέχειν τὲ αὐτοῦ, κ τ' ὑσίαν πᾶσαν ἀφορίζειν [ἀφορίζον] κ αὐτῷ τῷ εἶναι τὰ πάντα παράγειν, καὶ ἀνάγκη πάντως μὲν ἀγαθῶ παρεκτικὸν εἶναι, κακοῦ δ' οὐδενός.

Εἰ μὲν γὰρ ἦν τι πρώτως ἀγαθὸν, ὁ μὴ εἴη θεὸς, ἴσως ἄν τις ἡμῖν ἀγαθῶν μὲν αἴτιον τὸ θεῖον, ἀλλ' οὐκ ἀπάντων εἶναι τῶν ἀγαθῶν χορηγὸν ἀπέφαινε τῆς οὔσης. εἰ δὲ μὴ μόνον τῶν θεῶν ἕκαστος ἀγαθὸς, ἀλλὰ κ τὸ πρώτως ἀγαθοειδὲς, καὶ τὸ ἀγαθουργὸν, θεὸς οὐ γὰρ ἂν εἴη πρώτως ἀγαθὸν, διότι δὴ παντελοῦς τὸ διάπρως ὑφιστάμενον, παρὰ τῶν πρώτως ὄντων

ὑποδέχεται τὴν τῆς ὑπάρξεως ἰδιότητα) πάντων ἀναγκη καὶ ἀγαθῶν αἴτιον εἶναι τὸ θεῖον, καὶ πάντων ἀγαθῶν, ἕως πρόεισιν εἰς δευτέρας διαβάσεις μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων. ὡς γὰρ ἡ τῆς ζωῆς αὐτίᾳ δύναμις πᾶσιν ὑφίστησι ζωὴν, ὡς ἡ τῆς γνώσεως, πᾶσι γνῶσιν, ὡς ἡ τοῦ καλοῦ, παντὸ καλόν, τί, ἡ ἐν λέξεις ἱδρυμένον, καὶ ἔστιν ἐστὶ τοῦ φαινομένου, τοιοῦτον ἕκαστον τῶν πρωτουργῶν αἰτίων, ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα παράγει τὰ ὅμοια, καὶ εἰς αὐτὸ τὴν μίαν ὑπόστασιν τῶν καθ' ἓν καὶ ὑφεστηκότων ἀνεδήσατο, τὴν αὐτὴν εἵμαρται τρόπον καὶ ἡ τῶν ἀγαθῶν πρωτίστη, καὶ ἐξήρτηται πάντα, καὶ ἑνοειδὴς ὕπαρξις ἀπάντων ὁμοῦ τῶν ἀγαθῶν τὰς αἰτίας, καὶ τὰς περιοχὰς ἐν αὑτῇ, καὶ περὶ ἑαυτὸ ἱδρύσατο. καὶ οὐδέν ἐστι τῶν ὄντων ἀγαθῶν, ὃ μὴ παρ' αὐτῆς κέκτηται τὴν τοιαύτην δύναμιν, ὅδε ἀγαθεργόν, ἐὰν μὴ πρὸς αὐτὸ ἐπιστρέφον, τῆς αἰτίας πάντας μεταλαγχάνῃ. πάντα γὰρ ἐκεῖθεν καὶ παράγεται, καὶ σώζεται τὰ ἀγαθά. καὶ ἡ μία τῶν ὅλων ἀγαθῶν σειρὰ, καὶ πᾶσις εἰς ἑκάστην ἀνήρτηται τὴν τοιαύτην. διὰ τοῦτο αὐτὴν ἄρα τῆς ὑπάρξεως αἰτίαν, καὶ πάντων ἐστὶν ἀγαθῶν οἱ θεοὶ χορηγοὶ, καὶ τῶν κακῶν ἀνδρεῖς. τὸ γὰρ πρώτως ἀγαθὸν, καὶ παρ' ἑαυτοῦ πᾶσι τὸ ἀγαθὸν ὑφίστησι, καὶ τῆς ἐναντίας πρὸς αὐτὸ μοίρας ἄπειρον ἐστὶν αἴτιον. ἐπεὶ καὶ τὸ ζωῆς παρεκλυκὸν, ἀζωίας αἴτιον ἐστὶ. καὶ τὸ καλλος ποιητικὸν, τῆς ἀκαλλίας, καὶ αἰσχρᾶς φύσεως ἐξήρηται, καὶ τῶν τοιούτων αἰτίων. καὶ πίνων τὸ τῶν ἀγαθῶν πρώτως ὑποστατικὸν, τῶν ἐναντίων ἐστὶν ἀγνημάτων αἴτιον ἀθέμις. ἀλλ' ἄκρατος, καὶ καθαρὸς, καὶ ἀμιγὴς, καὶ μονοειδὴς ἐκεῖθεν πρόεισιν ἡ τῶν ἀγαθῶν φύσις.

καὶ τὸ μὲν θεῖον τῶν ἀγαθῶν αἴτιον ἱδρυται διαιωνίως ἐν ἑαυτῷ, πᾶσι τοῖς δευτέροις προτείνον τὴν μετουσίαν ἄφθονον τῶν ἀγαθῶν. τῶν δὲ μετεχόντων, τὰ μὲν, ἀκήρατον φυλάττει τὴν μεθεξιν, καὶ τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν ἐν καθαρσεῖς ὑποδεχόμενα κόλπις, αἰσπάσασιν ἔχει. διὸ περιουσίαν δυνάμεως, τὴν προσήκουσαν αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν μοῖραν. τὰ δὲ ἐν ἐσχάτοις τῶν ὅλων πραγμάτων, πάντως μὲν καὶ αὐτὰ κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἀπολαύει τῆς ἀγαθότητος τῶν θεῶν. οὐδὲ γὰρ εἶναι δυνατὸν, οὐδὲ τὴν πρώτην ὑποστῆναι τὸ παντελῶς ἄμοιρα τῆς τοῦ ἀγαθοῦ παρουσίας. δεχόμενα δὲ τὴν τοιαύτην δοσιν, οὔτε ἀκραιφνῆ, καὶ ἄμικτον πέφυκε τηρεῖν τὴν ἐκ αὐτοῦ καθήκουσαν δόσιν, οὔτε κατέχειν μονίμως, καὶ ἀεὶ ὡσαύτως τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν, ἀλλ' ἀσθενῆ, καὶ μερικὰ, καὶ ἴνυλα γνώμενα, καὶ τῆς ὑποκειμένης ἀζωίας αἰσπληθέντα, τῇ μὲν τάξει, τὴν ἀταξίαν παρίστησι, τῷ δὲ λόγῳ, τὴν ἀλογίαν, τῇ δὲ ἀρετῇ, τὴν ἐναντίαν πρὸς τούτων κακίαν. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἕκαστον τῆς τοιαύτης ἐστὶ παρατροπῆς ἐξῃρημένον, κρατούντων ἀεὶ κατὰ φύσιν ἐν αὐτοῖς πλεόνων.

cipiunt) omnino neceſſe *eſt* etiam bonorum autorem eſſe Deum, & omnium bonorum, quæcunque progrediuntur ad ſecũdos *rerum* exitus. vel ad extremos uſq;. Quemadmodum enim ipſa vitæ autor facultas omnẽ conſtituit vitam, ut cognitionis *cauſa, facul aſſq; conſtituit* omnem cognitionem, ut pulchri *cauſa conſtituit* omne pulchrum, tam illud, quod eſt in verbis collocatum, quam illud, quòd *ſimum* eſt in eo, quod videtur *pulchrum*, talis *etiam eſt* unaquæque primariarum cauſarum, *quia* ex ſe omnia ſimilia producit, & in ſe unam hypoſtaſin eorum, quæ ſecundùm unam formam ſunt conſtituta, continet conſtrictam, eodem modo (opinor) & ipſa bonorum prima, & maximè principalis, & uniformis eſſentia univerſorum ſimul bonorum cauſas, & periochas, *i. e. ambitus* in ſe, & circa ſe collocavit. Et nullum eſt eorum, quæ bona ſunt, quòd talem facultatem ab ipſa *ſuppeditatam* non poſſideat. Neque *quidquam eſt* bonorum efficiens, quod ad ipſam ſeſe convertens, *ac revertens*, hujus cauſæ non ſit particeps. Omnia enim bona illinc & producuntur, & perficiuntur, & ſervantur. Et una univerſorum bonorum ſeries, & ordo ex illo fonte pendet. Propter eandem igitur eſſentiæ cauſam, omnium etiam bonorum Dii ſunt ſuppeditatores, & nullius mali *ſunt autores*. Quod enim primò bonum *eſt*, *id* etiam ex ſe *productum* omne bonum conſtituit, & ſortis, *atque conditionis* ipſi contrariæ non eſt autor. Quoniam & illud, quod *rebus* vitam præbet, non eſt cauſa τῆς ἀζωίας, *q. d. invitalitatis*, *per quam res nullam vitam habent*. Et id, quod pulchritudinem efficit, exemptum eſt ex natura pulchritudinis experte, & turpi, & hujus *turpitudinis* cauſis. Quamobrem etiam id, quod bona primò conſtituit, nefas *eſt dicere* contrariorum fœtuum eſſe cauſam. Sed impolluta, & non mixta: *ſed ſimplex*, & uniformis inde prodit bonorum natura.

Et divinum quidem *numen, omnium* bonorum cauſa, in perpetuum collocatur in ſe ipſo, omnibus ſecundis *Entibus* communionem bonorum expertem invidiæ proponens, *& abundè ſuppeditans*. Illorum verò, quæ *hæc bona* participant, alia quidem, puram conſervant communionem, & proprium bonum puro ſuſcipientia ſinu, non fugientem retinent, propter facultatis abundantiam, convenientem ſibi bonorum partem. Alia verò, in extremis *rerum* univerſarum collocata *finibus*, omnino quidem & ipſa ſecundùm ſuam naturam fruuntur Deorum bonitate. Neque enim fieri poteſt, ut ſint, neque ut primùm ſubſiſtant, *atq; conſiſtant* ea, quæ boni præſentia prorſus carent, *& quæ nullam ejus partem habent*. Quum verò ſuſceperunt talem *boni præſentis* fluxum, neque integram, & non-mixtam ſolent conſervare *bonorum* ad ſe pervenientem donationem, neque retinere conſtanter, & ſemper eodem modo *permanens* ſuum bonum: ſed poſtquam facta ſunt infirma, & particularia, & materiata, & repleta ſubjectâ azoiâ, *q. d. invitalitate*, *i. e. ea conditione, quæ careat vita, nullamq; vitam in ſe continet*, ordini quidem, confuſionem opponunt, rationi verò, rationis privationem, virtuti verò, vitium huic contrarium. Et aliarum quidem *rerum* unaquæque ex hujuſmodi perverſione eſt exempta, *taliſq; corruptionis eſt immunis*, quòd ſecundùm naturam in ipſis perfectiora principatum ſemper obtineant. Particularia verò, propter ipſam facultatem

tatis imminutionem, in multitudinem ſemper, & partitionem, & diviſionem ingredientia *rerum* univerſarum, obſcurant quidem ipſam boni communionem, ſubſtituunt verò contrarium, quod in ipſa cum bono mixtione, & connexione, ſuperatur *à bono*. Neque enim hic ipſum malum, purum, *& cum bono minimè mixtum*, & boni prorſus expers ſtatuere fas *eſt*. Sed quamvis talis *ratio ſit ex* parte mala, ipſo tamen univerſo, & toto *genere conſiderato eſt* prorſus bona. Ipſum enim Univerſum ſemper *eſt* beatum, & ſemper conſtat ex partibus perfectis, *&* quæ ſunt ſecundùm naturam. Quod verò *eſt* præter naturam, *illud* ſemper ſuis partibus eſt malum, & ipſum turpe, & ipſum immodicum, & ipſa perverſio, & ipſa parhypoſtaſis, *quæ ſuam hypoſtaſin, & eſſentiam ex alia precedente pendentem habet, verſatur* in his. Etenim quod corrumpitur, ſibi quidem corrumpitur, & à ſua perfectione recedit, *atq; degenerat*. Ipſo verò univerſo *conſiderato*, eſt incorruptũ, & expers-interitus.

Et quidquid bono privatur, ſiquidem cum ipſo, & cum ſua hypoſtaſi *conſideretur collatum, id bono* privatur, propter imbecillitatem naturæ. Propter univerſum verò, & quatenus *eſt* totius pars, bonum eſt. Neque enim expertem-vitæ-conditionem, neque turpitudinem, & immoderationem, *vel, immoderatam rationem*, neque denique privationem in univerſum incidere poſſibile *eſt*. Sed ſemper totus numerus *eſt* perfectus, quòd univerſorum bonitate cõtineatur. Et vita ubiq; adeſt, & ipſum eſſe, & ipſum perfectũeſſe, quatenus ſingula complent ipſum totum, *&* *univerſum*. Divinum itur *numen* (ut dictum eſt) bonorum *omnium eſt cauſa, principium, & autor*. Ipſa verò malorum parhypoſtaſis non per facultatem *aliquam propriam, & per ſe exiſtentem* ſubſiſtit, *atq; conſiſtit*: ſed ab infirmitate *mentis* eorum, quæ Deorũ illuminationes recipiunt. Neq; in univerſis: at in particularibus *verſatur*, neq; in his omnibus. Nam particularium prima quidem, & intellectualia genera in-perpetuum ſunt bonorum-perita.

Quæ verò media *ſunt*, & quæ in tempore agunt, boni communionem, cum illa mutatione, *quæ ſit* in tempore, & motu, connectentia, Deorum donationem immotam, & uniformem, & ſimplicem conſervare nequeunt. Suâ quidem varietate, ſimplicitatem ipſius *cõmunionis* parantia. Multiformitate vero Uniformitatẽ. Ipſa verò commixtione, ipſam *rerum non mixtarum* puritatem *ac integritatem*. Non enim conſtant ex puris, *& non mixtis* primis generibus. Neque ſimplicem habent eſſentiam, neq; facultates uniformes: ſed ex contrariis congenitas, *atq; conflatas*, ut quodam in loco dicit Socrates. Extrema vero, & materiata, multo magis profectò pervertunt domeſticum bonum (Nam cum experte-vitæ-conditione commiſcentur, & hypoſtaſin idolicam, *id eſt ſimulachro ſimilem*, habent,) multis, quæ non ſunt, referta, & ex *inter ſe* pugnantibus comflata-conſtant. & à circumſtantibus mutata, & diſperſa in perpetuum tempus, nunquam deſinunt in omnibus *rebus* demonſtrare, quomodo corruptioni, & immoderationi, *vel, immoderatæ rationi*, & turpitudini, & variis mutationibus ſint-dedita, non ſolùm ipſis actionibus producta, quemadmodum (ut opinor) *ſunt ea*, quæ *ſunt* ante ipſa: ſed etiam ipſis facultatibus, & eſſentiis repleta eo, quod *eſt* præter naturam, & materiali imbecillitate. Quæ enim ſunt in alieno loco, totum

τὰ δὲ μερικὰ λέγω τῶν τῆς δυνάμεως ὕφεσιν, εἰς πλῆθος ἀεὶ, καὶ μερισμὸν, καὶ διάκρισιν ἐμβαίνοντα τῶν ὅλων, ἀμυδροῖ μὲν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μέθεξιν, παρυφίστησι δὲ τὸ ἀναλίσκον ἐν ᾗ πρὸς τὸ ἀγαθὸν μίξει, καὶ διακεκριμένῃ κρατούμενον. οὐδὲ γὰρ ἐνταῦθα τὸ κακὸν ἀμιγὲς, καὶ ὃ ἀγαθοῦ παντελῶς ἔρημον ὑπεστῶσα θεμιτὸν, ἀλλ' ἐι καὶ τοῦ μέρει τὸ τοιόνδε κακὸν, τοῦ γε ὅλου, καὶ παντὶ παντελῶς ἀγαθόν. ἀεὶ γὰρ εὐδαιμον τὸ παῦ, καὶ ὐκ μερῶν ἐστι πλείων ἀεὶ, καὶ κατὰ φύσιν ἐχόντων. τὸ δὲ παρὰ φύσιν ἀεὶ τῆς μερικοῖς ἓω κακὸν, καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ τὸ ἀσύμμετρον, καὶ ἡ παρατροπὴ, καὶ ἡ περιπέτεια ἐλεύτις. καὶ γὰρ τὸ φθειρόμενον, ἑαυτῷ μὲν φθείρεται, καὶ τῆς οἰκείας πληρώσεως ἐξίσταται. τὸ παντὶ δὲ ἄφθαρτόν ἐστι, καὶ αἰώλεθρον.

καὶ παῦ τ' ὂν ἀγαθοῦ στερισκόμενον, ὡς μὲν πρὸς αὐτὸ, καὶ τὴν οἰκείαν ὑπόστασιν, ἐστέρηται δι' ἀσθένειαν φύσεως. τοῦ δὲ ὅλου, καὶ ὡς ὂν παντὸς μέρος, ἀγαθόν ἐστι. οὔτε γὰρ ἀζωίας, οὐδὲ αἰσχρότητος, καὶ ἀμετρίας, οὔτε ὅλως στέρησιν τοῦ παντὸ παρεμπίπτειν δυνατόν. ἀλλ' ἀεὶ πλήρης ὁ σύμπας ἀριθμὸς τῶν ὅλων ἀγαθότητι συνεχόμενος. καὶ ζωὴ παντελοῦς πάρεστι καὶ τὸ εἶναι, καὶ τὸ τέλεον εἶναι, καθόσον ἕκαστα συμπληροῖ τὸ παῦ. τὸ μὲν οὖν θεῖον (ὥσπερ εἴρηται) τῶν ἀγαθῶν. ἡ δὲ τῶν κακῶν παρυπόστασις, οὐκ ἐκ δυνάμεως ὑφίστηκεν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀσθενείας τῶν δεχομένων τὰς τῶν Θεῶν ἐλλάμψεις. οὐδὲ ἐν τοῖς ὅλοις, ἀλλ' ἐν τοῖς μερικοῖς. οὐδ' ἐν τούτοις ἅπασι. καὶ γὰρ τῶν μερικῶν τὰ μὲν πρῶτα ἐστι, καὶ γενερὰ γνῶ διαιωνίως ἐστὶν ἀγαθοειδῆ.

Τὰ δὲ μέσα, καὶ κατὰ χρόνον ἐνεργοῦντα, τοῦ μὲν ἀγαθοῦ μέθεξιν, τῇ κατὰ χρόνον μεταβολῇ, καὶ κινήσει συμπλεκόμενα, τὴν τῶν Θεῶν δόσιν ἀκίνητον, καὶ μονοειδῆ, καὶ ἁπλῆν διαφυλάττειν ἀδυνατεῖ. τῷ μὲν ἑαυτῶν ποικίλῳ, τὸ ἁπλοῦν αὐτῆς παρασκευάζοντα, τοῦ δὲ πολυειδεῖ, τὸ μονοειδὲς, τοῦ δὲ συμμιγεῖ, τὸ ἀκήρατον. οὐδὲ γὰρ ἓω ἐξ ἀκηράτων ὑποστάσεων πρώτων γνῶν. οὐδὲ ἁπλῆν ἴσχε τὴν οὐσίαν, οὐδὲ πᾶς δυνάμεις μονοειδεῖς, ἀλλ' ἐξ ἑναντίων συμφυομένας, ὥς που φησὶν ὁ ἐν τοῦ Φαίδρου Σωκράτης. τὰ δὲ ἔσχατα, καὶ ὕλικα, πολλῷ δήπου μᾶλλον παρατρεπτὰ τὸ οἰκεῖον ἀγαθόν. καὶ γὰρ ἀζωία συγκέκραται, καὶ τῇ ὑπόστασιν εἰδωλικὴν ἔχει, πολλῶν δ' μὴ ὄντων ἁπλησμονία, καὶ ὐκ μαχομένων ὑφίστηκε, κἀκ τῶν θείων τῶν μεταλλάγματα, καὶ σκιδνάμενα τὸν ἀεὶ χρόνον, οὐδὲν πώποτε κατὰ ταὐτὰ δηλοῦντα, ὡς φθορὰ, καὶ ἀσυμμετρία, καὶ αἰσχρότης, καὶ τροπὰς ἐκδίδοται παντοίας, οὐ ταῖς ἐνεργείαις μόνον μηχυόμενα, καθάπερ οἴμαι τὸ πρὸ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ταῖς δυνάμεσι, καὶ ταῖς οὐσίαις αἰσπιμπλάμενα τοῦ παρὰ φύσιν, καὶ τῆς ὑλικῆς ἀσθενείας. τὰ γὰρ ἐν ἀλλοτρίᾳ χωρίᾳ

χώρα, τὸ μὲν ὅλον τῷ ὄντι ἀεὶ σωτηρίαν ἔχοντα, κρατεῖ τῆς ὑποκειμένης φύσεως. εἰς δὲ αὖ τὸ μεριστὸν ἦθος τῆς οἰκείας ὁλότητος ἐξισούμενα, μερισμοῦ, καὶ ἀσθενείας, καὶ πολέμου, καὶ τῆς ἡφαιστουργοῦ διαιρέσεως μεταβάλλοντα, παντοίως μεταβάλλειν ἀναγκαῖον. οὐτ' οὖν παράγαθον τῶν ὄντων ἕκαστον. οὐ γὰρ ἂν ἦν φθορά, καὶ ἥψεσις ζωμάτων, οὐδὲ κάθαρσις, καὶ κόλασις ψυχῶν, οὐτε ἐν τοῖς ὅλοις τὸ κακόν. οὐ γὰρ ἂν ἦν ὁ κόσμος δαίμων θεὸς, ἐκ μερῶν τῶν κυριωτάτων ἁπλῶν ἱδρυμένος. οὐτε οἱ θεοὶ τῶν κακῶν αἴτιοι, καθάπερ δὴ τῶν ἀγαθῶν. ἀλλ' ἡ τῶν δεχομένων τὸ ἀγαθὸν ἀσθένεια. καὶ ἡ ἐν ἐσχάτοις αὐτῶν ὑπόστασις. οὐτ' ἄμικτον τὸ παρυφιστάμενον ἐν τοῖς μεριστοῖς κακὸν καὶ ἀπρεπὲς πρὸς τὸ ἀγαθόν.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο μετέχει πως, τοῦ εἶναι τοῦ ἀγαθοῦ παρεχόμενον. οὐθ' ὅλως ὑπεξαιρεῖσθαι δυνατὸν, τὸ παντὸς ἀγαθοῦ παντελῶς ἔρημον κακόν. ἐπέκεινα γὰρ καὶ τοῦ μηδαμῶς ὄντος, τὸ αὐτοκακὸν, ὥστε δὴ καὶ τοῦ παντελῶς ὄντος, τὸ αὐτοαγαθόν. οὐτ' ἄπακτον ἀφεῖται τὸ ἐν τοῖς μεριστοῖς κακὸν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο καθηγεῖται παρὰ τῶν θεῶν, καὶ ἀφ' ὧν οὗτος καθαρτικὴ μὲν τῆς ἐν ψυχαῖς πονηρίας ἡ δίκη. καθαρτικὴ δὲ τῆς ἐν σώμασιν, ἄλλη πάλιν θεῶν. παντὸς δὲ ὑπερίσταται κατὰ δύναμιν πρὸς τὴν ἀγαθότητα τῶν θεῶν. καὶ μένει μὲν ἐν τοῖς οἰκείοις ὅροις τὰ ὅλα, καὶ πλήρη, καὶ ἀγαθουργὰ τῶν ὄντων ἤθη. κοσμεῖται δὲ, καὶ πέφευγε δεινῶς τὸ μεριστώτερον, καὶ ἀπλέστερα, καὶ ὁλουλδῆ τῇ τῶν ὅλων συμπληρώσει, καὶ ἀναλαμβάνεται πρὸς τὸ καλὸν, καὶ μεταβάλλεται, καὶ παντὶ τρόπῳ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μεταλήψεως ἀπολαύει, καθόσον αὐτοῖς δυνατόν.

Οὐδὲ γὰρ μεῖζον ἀγαθὸν ἑκάστοις ἥψεται, ὧν οἱ θεοὶ κατὰ μέτρα παρέχουσι τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμόσιν. ἀλλὰ πάντα, καὶ χωρὶς ἕκαστον, καὶ κοινῇ πάντα τοιούτων ὑποδέχεται τῶν ἀγαθῶν μοῖραν, ὅσης μετέχειν αὐτοῖς δυνατόν. οἱ δὲ τὰ μὲν, μείζονων, τὰ δὲ ἐλαττόνων ἀγαθῶν πληροῦσι τὴν τῶν δεχομένων δύναμιν, καὶ τὰ μέτρα τῆς διαμονῆς [l. διαιρέσεως,] αἰτιατέον. ἀλλὰ γὰρ ἄλλοις προσήκει τῶν αὐτῶν φύσιν. θεοὶ δὲ ἀεὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ προτείνουσι, ὥστε ἥλιος αἴσχιον τὸ φῶς. δέχεται γὰρ ἄλλος, ἄλλως καὶ τὸ ἑαυτοῦ πέλειν, καὶ δέχεται πάντων τὸ φῶς. οὐ μεῖζον ὅσον οὐ δύναται δέχεσθαι. πάντα γὰρ καὶ δίκαιον ἄγεται τὰ ὄντα, καὶ οὐδενὸς μὴν δέονται τὸ ἀγαθόν. πάρεσι δὲ ἑκάστοις καὶ τὸν προσήκοντα τῆς μεταλήψεως ὅρον, καὶ (ἢ φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος) πάντα καλῶς ἔχει, καὶ πέπεκται τὸ θεῶν. μὴ πάντα ἡμῖν τὰ κακῶν ἢ προηγουμένους λόγους ἐν τῇ φύσει λέγεσθω τις, ἢ παραδείγματα νοερὰ καὶ τὰ αὐτοῖς τοῖς ἀγαθοῖς, ἢ ψυχῇ κακέργατον, ἢ καὶ ποινὴν αἰτίαν

quidem *cum parte, & genus* cum ſpecie inferentia, ſubjectam naturam continent. Rurſus verò ad particulare à ſua integritate recedentia, partitionem, & infirmitatem, & bellum, & generationis *ertuq*, procreatricem differentiam participantia, omnibus-modis mutari *eſt* neceſſarium. Haud igitur unumquodque Entium, *vel, unumquodq, eorum, quæ ſunt, eſt* omninobonum, & *bonitate perfectum*. Non enim eſſet corruptio & generatio, *ſive ortus* corporum, neque purgatio, atqi animadverſio animarum, neque malum in univerſis *rebus eſſet*. Haud enim ipſe Mundus eſſet beatus Deus, ex partibus maximè-principalibus, & imperfectis cõſtans, neque Dii malorum *eſſent* autores, quemadmodum profectò bonorum *ſunt autores*: ſed ipſa infirmitas eorum, qui recipiunt bonum, & ipſorum hypoſtaſis in extremis *exiſtens*. Neque mixtionis expers *eſſet* illud malum, quod in particularibus *rebus* leviter-ſubſiſtit, & quomodocunque cum bono *conjunctum eſt*.

Sed & hoc *malum* aliquo-modo particeps-eſt *boni*, quod ab ipſo bono detineatur. Neque prorſus fieri poteſt, ut illud malum, quod omni bono eſt omnino nudatum, ſubſiſtat, *diuq, duret*. Quod enim *eſt* perſe-malum, *eſt* ſupra id, quod nullo-modo eſt, quemadmodum etiam id, quod eſt per-ſe-bonum, eſt ſupra id, quod eſt omninò. Neque inordinatum relinquitur, id malum, quod *eſt* in particularibus *rebus*. Sed & hoc à Diis dirigitur. Et propterea Juſticia quidem improbitatis in animalibus *ſive* purgatrix *eſt*, alius verò Deorum ordo purgator *eſt* illius *improbitatis, quæ verſatur* in corporibus. Omnia verò pro viribus ad Deorum bonitatem convertuntur, *atque confugiunt*. Et manent quidem in ſuis terminis univerſa, *vel, tota, & integra*, & perfecta, & bonorum-efficientia ipſorum Entium genera. In ordinem verò rediguntur, & collocantur decenter illa, *quæ ſunt* particulariora, & imperfectiora, & ipſi univerſorum complemento ſerviunt, & ad pulchrum, *ac honeſtum* revocantur, & mutantur, & quovis modo boni communione fruuntur, quantum ipſis *eſt* poſſibile, *pro, quantum poſſunt*.

Non enim majus bonum ſingulis contingere poteſt, *quàm ſunt illa*, quæ Dii ſuis fœtibus ſecundum menſuras præbent. Sed omnia, & ſeparatim ſingula, & communiter omnia tantam bonorum portionem ſuſcipiunt, quantam ipſa participare poſſunt. Si verò alia quidem, majoribus, alia verò, minoribus bonis replent facultatem illorum, qui *bona* recipiunt, & ipſæ diſtributionis menſuræ *ſunt* culpandæ. Alia enim aliis conveniunt ſecundùm ipſorum naturam. Dii verò ſemper omnia bona *mortalibus* porrigunt, & *miniſtrant*. ut Sol, qui lucem oriri-facit. Recipit enim alius *ſolarem lucem* aliter ſecundùm ſuum ordinem, & tantum lucis accipit, *quantum accipere poteſt*, & qua majorem accipere non poſſet. Nam omnia Entia ſecundùm Juſticiam aguntur, & à nullo quidem recedit ipſum bonum, adeſt verò ſingulis ſecundum convenientem aſſumptionis terminum. Et (ut dicit ille Athenienſis hoſpes) omnia recte habent, & à Diis ſunt ordinata. Ne quis igitur aut antecedentes malorum in ipſa natura rationes nobis recenſeat, aut exempla intellectualia eodem modo, quo ipſa bona, aut animam maleficam, aut malorum-effectricem cauſam, in Diis ſupponat, *id eſt, pro fundamento ſtatuat*, & contra primũ

bonum

bonum, dissidium, & bellum introducat æternum. Hæc enim omnia à Platonis scientia sunt aliena, & nescio quò, longiùs à veritate ad barbaricam amentiam, & fabularum-scriptionem Giganticam aberrantia-feruntur. Neque, si quidam *hæc* arcanis verbis obscurè-significantes, hujusmodi *res* fingunt, nos demonstrationis apparentem apparatum immutemus. Sed illorum quidem veritas *est* quærenda. Ipsius verò Platonis scientia puro animæ sinu sincerè *nobis est* susciepienda, ipsam non-maculatam, & non mixtam, adversus contrarias opiniones servantibus.

* NOTA. *In græco textus manu scripto caput 18. non est notatum. Quod peccatum & in aliis locis & libris Lectori sæpius occurrit.*

CAPUT XIX.

SED jam ipsam Deorum immutabilitatem, & simplicitatem, post hæc contemplemur, *ut sciamus* quonam modo utrunqi se habeat, & quomodo hoc utrunque Deorum essentiæ conveniens videatur, secundùm Platonis narrationem, & doctrinam. Ergo Dii quidem ex ista *rerum conditarum* universitate sunt-exempti. Has verò *res universas*, (ut diximus) bonis replentes, ipsi sunt optimi, & ipsorum unusquisque secundùm suum ordinem habet id, *quod est* optimum, & universum simul ipsorum Deorum genus, ob ipsam bonorum abundantiam, principatum est sortitum, *ac obtinet*. Rursus autem hic etiam refutabimus illos, qui dividuè in Diis interpretantur quod optimũ *est*, & qui dicunt, quòd si id, quod primum est, optimũ est, *ergo id*, quod post hoc *primum, est*, non optimum *est*. Necesse enim est id, quod *ab aliquo* producitur, inferius esse eo, quod *ipsum* producit. Hoc enim rectè dicũt. Oportet enim in Diis ordinem causarum inconfusum servare, & secundos, & tertios ipsarum progressus discretos distinguere. Unà autẽ cum hujusmodi progressu, & secundarum *causarum* à primis *manantium* ortu contemplandum *est* etiam quod optimum *est* in unoquoque Deorum. Nam in sua proprietate unusquisque *Deorum* primariam, & optimam excellentiam est-sortitus. Et alius quidem (ut aliqua de *re* nota, faciam verba) *censetur* optimus, ut vaticinandi-peritus. Alius verò, ut rerum fabricandarum-peritus-opifex. Alius verò, ut perfector operum. Timæus etiam nobis demonstrans *omnium* præstantissimã causam, *eam* assiduè vocat primum rerum-opificem. Nam alius quidem, *est* ipsis causis longè præstantior. Alius verò, rebus-creatis longè pulchrior. Quanquam ante illum rerum opificẽ erat exemplum mente-perceptum, & universarum *rerum*, quæ mente-percipiuntur, pulcherrimũ. Sed & istũ *rerum-opificem constat esse* pulcherrimum simul, & optimum, ut exemplũ periti rerum fabricandarũ opificis. Et ille hujus universi *creator*, & effector, simul & pater, *est omnium longè* optimus, ut Deus, rerum-fabricandarũ peritus opifex. Quinetiam Socrates, qui *loquens introducitur* in tractatu de Rep. jurè de Diis verba faciens. At (inquit) ut verisimile videtur, ipsorum *Deorum* unusquisq; pulcherrimus, & optimus existens quantum fieri potest, permanet semper simpliciter in sua forma. Nam *eorum* unusquisque sortitus id, quod primum, & summum *est* in sua serie *s. e. in suo ordine*, non recedit à suo ordine, *nec cum deserit*: sed & ipsam suæ facultatis felicitatem, & beatitudinem continet, nec in ordinem præsenti deteriorem facta-mutatione-transit. Quod enim omnem virtutem continet, nefas *est* in deteriorem sortem mutari, neque transit in melius.

ἐν Θεοῖς ὑπολαβεῖν ὠ, καὶ πρὸς τὸ ἀγαθὸν τὸ πρῶτον. Δέδεικται, καὶ πολλαχοῦ διαρρήδην. ἅπαντα δὲ ταῦτα τῆς δ' Πλάτωνος ἐστὶν ὑπονοίας ἀλλότρια, καὶ πρόρρησις τὸ ἀληθείας εἰς βαρβαρικὰς ἀποπλανᾶ. μηδ' εἴ τινες ἐν ἀποῤῥήτοις λόγοις αἰνιττόμενοι, τὰ τοιαῦτα πλάττουσι, τὸ ἐνδίκεως ἡμεῖς τῶν φαινομένων ἀλλαξόμεθα σκιαμαχίαν. ἀλλ' ἐκείνων μὲν τὸ ἀληθείαν ζητητέον. ὅ δὲ Πλάτωνος τῶν ὑποκειμένων ἐν τοῖς καθαροῖς τῆς ψυχῆς κόλποις εἰλικρινῶς ὑποδεκτέον, ἀκηλίδωτον αὐτὸν καὶ ἄμικτον πρὸς τὰς ἐναντίας δόξας φυλάττουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιθ.

ΑΛΛὰ δὴ τὸ ἀμεταβλησίαν τῶν Θεῶν, καὶ τὸ ἁπλῆν, μὴ γὰρ θεωρήσωμεν, οἷον πῶς ποτε ἔχουσιν ὄν ἑκάτερον, καὶ πῶς ἀμφότερα ταῦτα τῇ τῶν Θεῶν ὑπάρξῃ προσήκοντα φαίνεται· καὶ τῶν δ' Πλάτωνος ὑφηγησόμεθα. ἁπλῶν ἐξήρηται μὲν οἱ Θεοὶ τῶν ὅλων. ταῦτα δὲ πληροῦντες (ὥσπερ εἰκὸς) ἀγαθῶν, αὐτοὶ πανάγαθοι τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ ἕκαστος αὐτῶν καθ' τὸν οἰκείαν τάξιν ἔχει τὸ ἄριστον, καὶ πᾶν ὁμοῦ τὸ τῶν Θεῶν ἡνιοχικὸν, τὸ πρωτίστων ἔλαχε καθ' τὸν τἀγαθῶν οὐσίαν. πάλιν δὲ κἀνταῦθα παραιτησόμεθα σὺν μερισμῷ ἐν τοῖς Θεοῖς τὸ ἄριστον ἐξηγουμένους, καὶ λέγοντας, ὡς ἃ μὲν πρῶτον, ἄριστον, τὸ μὴ γάρ, οὐκ ἄριστον. ἀνάγκη γὰρ εἶναι δ' παράγοντ' τὸ παραγόμενον καταδεέστερον. γάρ μὴν γὰρ ὀρθῶς λέγουσι. δεῖ γὰρ ἐν τοῖς Θεοῖς τὴν τάξιν τῶν αἰτίων ἀσύγχυτον φυλάττειν, καὶ τοὺς δευτέρους αὖτ', καὶ τρίτους προόδους διακεκριμένας ἀφορίζειν. ὁμοῦ δὲ τῇ ταύτῃ προϊόντι καὶ τὸ τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρώτων ἐκφαίνεσθαι θεωρητέον καὶ τὸ ἄριστον ἐν ἑκάστῳ τῶν Θεῶν. ἐν γὰρ τῇ ἑαυτοῦ ἰδιότητι πρωτεύει, καὶ πανάγαθον ἕκαστος ὑπάρχειν καὶ πεπλήρωται. καὶ ὁ μὲν, ἵν' ὅτι τινες γνωρίμως πείσωμεν τὸν λόγον, ὡς μαντικὸς, ὁ δ', ὡς δημιουργικὸς, ὁ δ', ὡς πλεσιαρχικὸς, ἄριστος. καὶ ὁ Τίμαιος ἡμῖν ἐνδεικνύμενος ἄριστον τὸν αἴτιον, τὸν πρῶτον σωτῆρα ἀπλῶς καλεῖ δημιουργόν. ἐμοὶ γὰρ τὸν αἴτιον ἄριστος. ὁ δ', τῶν γενητῶν καλλιστος. καὶ τὸ δ' δημιουργὸν παράδειγμα τὸν νοητὸν λόγον, καὶ τὸ τῶν νοημάτων ἀπάντων καλλιστον. ἀλλὰ καὶ τοῦτον καλλιστον, ἅμα καὶ ἄριστον, ὡς παράδειγμα δημιουργικὸν, καὶ ὁ δ' πάντῃ ποιητὴς, ἅμα καὶ πατὴρ, ἄριστος, ὡς δημιουργικὸς θεός. καὶ δὴ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης εἰκότως ὅτι Θεῶν ποιούμενος τὸν λόγον, ἀλλ' ὡς ἔοικε φησὶ καλλιστος, καὶ ἄριστος ὢν εἰς τὸ δυνατὸν ἕκαστος αὐτῶν μένῃ ἀεὶ ἁπλῶς ἐν τῇ αὐτῇ μορφῇ, τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, καὶ τὸ ἄκρον ἐν τῇ ἑαυτοῦ σφρᾷ κληρωσάμενος ἕκαστος, οὐκ ἐξίστ' τὴν ἑαυτοῦ τάξεως, ἀλλὰ καὶ τὸ μακάριον, καὶ τὸ εὐδαίμονα τὴν οἰκείας δυνάμεως σωτήρ. καὶ οὔτε χείρονα τάξιν ἀλλάττεται τῆς παρούσης. τὸ γὰρ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχον, οὐ θέμις μεταβάλλειν εἰς τὸν χείρονα μοῖραν, οὔτ' ὅτι τὸ κρεῖττον μεθ-

σεως. πῦ γὰρ πῦ ἀρίστου κρεῖττον αὐτῷ εἴη; πάρεστι δὲ καὶ ἑκάστῳ τοῦτο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς ἔπεμψα, καὶ τῷ παντὶ τῶν θεῶν. ἀναγκαῖον ἄρα τὸ θεῖον πᾶν, ἀμετάβλητον ἱδρῦσθαι, μόνον ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἕξει. τί, τε οὖν αὔταρκες ἐκ τούτων ἀναφαίνεται τῶν θεῶν, καὶ τὸ ἄχραντον, καὶ τὸ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτά, καὶ ὡσαύτως ἔχον. εἰ γὰρ μὴ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ κρεῖττον, ὡς ἔχοντες τὸ τῆς οἰκείας φύσεως ἄριστον, αὐτάρκεις εἰσὶ, καὶ οὐδὲν ἐνδεεῖς τῶν ὅλων ἀγαθῶν. καὶ εἰ μὴ μεθίστανται πρὸς τὸν χείρονα μοῖραν, ἄχραντοι διαμένουσιν ἐν ταῖς αὐτῶν ὑπεροχαῖς ἱδρυμένοι. καὶ εἰ φρουροῦσιν ἀμεταστάτως τὸν ἑαυτῶν πλείστην, καὶ [τὰ] αὐτὰ ἀεὶ, καὶ ὡσαύτως ἔχουσι. τί οὖν τὸ αὐτάρκες ἐστὶ τὸ τῶν θεῶν, καὶ τί τὸ ἄτρεπτον, καὶ τί τὸ ὡσαύτως ἔχον, ἐφεξῆς ταῖς εἰρημέναις λάβωμεν. λέγεται μὲν οὖν καὶ ὁ κόσμος αὐτάρκης, ὅτι πλέως ἐκ πλείων, καὶ ὅλος ἐξ ὅλων ὑπάρξας. καὶ συμπεπλήρωται τοῖς οἰκείοις ἅπασιν ἀγαθοῖς ὑπὸ τοῦ γεννήσαντος αὐτὸν πατρός. ἀλλ' ἡ μὲν τοιαύτη πλήρωσις, καὶ αὐτάρκεια, μερικὴ, καὶ ἐκ πολλῶν εἰς ἓν συνιοῦσα λέγεται, καὶ κατὰ μετοχὴν δὲ πεπληρῶσθαι τῶν χωριστῶν αἰτίων. λέγεται καὶ ὁ τῶν θείων ψυχῶν διάκοσμος αὐτάρκης, ὡς αὖ δὴ πλήρης τῶν οἰκείων ἀρετῶν, καὶ τῆς ἑαυτοῦ μακαριότητος τὸ μέτρον ἀεὶ φυλάττων αἰενδεές. ἀλλὰ καὶν ταῦθα τὸ αὐτάρκες ἐνδεές, ἐστὶ δυνάμεων. εὐγὰρ πρὸς τὰ αὐτὰ νοητὰ πᾶς νοῆσαι ἔχουσιν. ἀλλὰ καὶ κατὰ χρόνον ἐνεργοῦσι, καὶ τὸ παντελὲς τῆς θεωρίας ἐν ταῖς ὅλαις κέκτηνται περιόδοις. ἡ τοίνυν αὐτάρκεια τῶν θείων ψυχῶν, καὶ πλήρωσις τῆς ζωῆς οὐχ ὁμοῦ πᾶσι σώζεται. λέγεται δὲ αὖ καὶ ὁ νοερὸς κόσμος αὐτάρκης, ὡς ἐν αἰῶνι τὸ ὅλον ἀγαθὸν ἱδρυσάμενος, καὶ πᾶσαν ὁμοῦ τὴν ἑαυτοῦ μακαριότητα συλλαβών, καὶ μηδενὸς ὢν ἐνδεὴς, τῇ πᾶσαν αὐτοῦ παρεῖναι ζωὴν, πᾶσαν δὲ νόησιν, ἐλλείπειν δὲ μηδὲν, μηδὲ παθεῖν ὡς λέγειν. ἀλλὰ καὶ οὗτος αὐτάρκης μὲν ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει, τῆς δὲ τῶν θεῶν αὐταρκείας ἀπολείπεται. πᾶς γὰρ νοῦς ἀγαθοειδὴς ἐστιν, ἀλλ' οὐκ αὐτοαγαθότης, οὐδὲ πρώτως ἀγαθόν. ἕκαστος δὲ τῶν θεῶν ἑνάς ἐστι, καὶ ὕπαρξις, καὶ ἀγαθότης.

Ἡ δὲ ἰδιότης τῆς ὑπάρξεως ἐξαλλάττει τὴν ἑκάστης ἀγαθότητος πρόοδον. ὁ μὲν γάρ ἐστιν ἀγαθότης πλησιουργὸς, ὁ δὲ, ἀγαθότης συνεκτικὴ τῶν ὅλων, ὁ δὲ ἀγαθότης συναγωγός. ἕκαστος δὴ, ἁπλῶς ἀγαθότης αὐτάρκειά ἐστιν. ἢ οὕτως, οὐ καθ' μέθεξιν, οὐδὲ καθ' ἕλλαμψιν, οὐδὲ καθ' ὁμοιότητα τὸ αὐτάρκες ἔχουσι, καὶ τὸ πανταπλὲς, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο εἶναι ὅ ἐστι. νοῦς μὲν γὰρ καθ' μέθεξιν, ψυχὴ δὲ, καθ' ἕλλαμψιν.] τὸ δὲ πᾶν πῦρ, κατὰ τὸν πρὸς τὸ θεῖον ὁμοιότητα. αὐτὴ δὲ οἱ θεοὶ, δι' ἑαυτοὺς,

Ubinam enim optimo melius erit? Adest autem & uni cuique *Deorum* hoc *excellentiæ genus*, secundùm ipsius ordinem, ut diximus, & universo Deorum generi. Necesse igitur *est* omne divinum immutabile statui, permanens in suo, (ut ita loquamur) more, *& consueta statione*. Illa igitur vitæ ratio, per quam nostra sorte contenti sumus, nec aliena cupimus, nec alienis indigemus, ex istis Diis exoritur, & impollutum, & semper eodem modo, & pariter permanens *vitæ genus hinc manat*. Si enim *Dii* non mutantur in melius, quòd suam naturam habeant optimam, sua sorte sunt contenti, nec universorum bonorum *sunt* indigentes. Et si nunquam transeunt ad deteriorem sortem, impolluti, *nullisq; sordibus contaminati* permanent in suis excellentiis collocati. Et si custodiunt immutabiliter suam perfectionē, eodem modo, & pariter se semper habent. Quodnā igitur sit Deorum vitæ genus sua sorte contentum, nec alienis opibus indigens, & quænam sit *eorum* immutabilitas, & quid eodem modo, *& pariter* se habere, post jam dicta deinceps sumamus, *& declaremus*. Mundus igitur & ipse dicitur suasorte contentus, quia perfectus *est*, *& cōstatus* ex perfectis, & universus ex universis, *vel, totus ex totis* constat, *&* suis omnibus bonis completus est à Patre, qui generavit ipsum. Sed hujusmodi perfectio, & conditio, per quam quis est sua sorte contentus, *est* dividua, & ex multis *partibus* in unum *corpus* coire dicitur. Et per partitionem separabilibus causis repletur. Dicitur etiam ipse divinarum animarum ordo sua sorte contentus, utpote plenus suarum virtutum, & suæ beatitudinis mensuram semper conservans non-indigentem *ullarum rerum*. Sed & hic istud vitæ genus sua sorte contentum, indigens est facultatum. Non enim in iisdem *rebus* mente-perceptis, *animæ suas cogitationes, & intelligentias* habent: sed & in tempore agunt, & perfectam contemplationis rationem in universis *rerum* periodis *sitam* habent. Ipsa igitur divinarum animarum sua sorte contenta conditio, & vitæ perfectio non simul tota consistit. Dicitur autem etiam intellectualis mundus sua sorte contentus, quòd in ævo totū bonum collocarit, & totam suam beatitudinem simul complectatur, nec ullius *rei* sit indigens, quod ipsi tota vita adsit, & tota intelligentia, neq; quidquam ei desit, neq; *quidquam* optet ut absens. Sed & hic quidem sua sorte contentus *est*, *& acquiescit* in suo ordine: sed caret illa Deorum felicitate, qua sua sorte sunt contenti, *nihil aliunde petentes, nihil optantes, quasi ali quid ad beatitudinis perfectionem ipsis desit*. Omnis enim mens est bona cognoscens: sed non est ipsa-bonitas, neque primo bonum. Unusquisque verò Deorum, unitas est, & essentia, & bonitas. Ipsa verò essentiæ proprietas, uniuscujusq; bonitatis progressum immutat, *eamq; facit*. Nam alius quidem *Deus* est bonitas perfectrix-operis. Alius verò, bonitas universa continens. Alius verò bonitas, *bonorū* collectrix, *sive coacervatrix*. Unusquisq; verò *Deus*, simpliciter bonitas est, *& vitæ* cōditio, sua sorte contenta, *nec aliena cupiens, nec alienis indigens ad suam perfectionem*. Vel ita, *quisq; Deorum est bonitas* non per cōmunionem, neq; per illuminationem, neq; per similitudinem habens vitam sua sorte contentā, & ipsam perfectionem: sed propter ipsum esse, *i. e. quòd sit illud*, quod est. Nam mens quidē, per communionem, anima verò, per illuminationē. Hoc verò universum, propter similitudinem, *quam habet* cum ipso Deo, sua sorte contentū *est*. Ipsi verò Dii, propter se ipsos, & per se ipsos *sunt*;

sua sorte contenti, quia se ipsos implent, & *complent*, vel potiùs, quia sunt universorum bonorum plenitudines, & *complementa*. Hoc igitur vitæ genus sua sorte contentum, talem habet naturam. Ipsem verò Deorum immutabilitatem, qualem esse dicemus? An *talem* qualis est corporis, quod in orbem fertur, *& perpetuò circumagitur, immutabilis motus?*

Hoc enim *corporis genus* à deterioribus nihil admittere solet, neq; repletur mutatione *causarum* ortus effectricium, & confusione *rerum* hîc occurrente, *quam in his terris apud homines in ipsa rerum administratione solemne observare.* Cœlestium enim corporum natura *est* immateriata, & immutabilis. Sed hoc', magnum quidem, & augustum *est*, ut in corporeis substantiis. Inferius tamen est ipsis Diis. Omne enim corpus, & suum esse, & semper immutabiliter esse, ab aliis præcedentibus, *atq; principalibus* causis *progressum* habet. Sed in Diis ipsa affectionum-vacuitas, & immutabilitas ne talis quidem est, qualis *est* ipsa animarum immutabilitas. Hæ enim quodammodo cum corporibus communionem habent, *& cum iis communione quadam conjunguntur*, & sunt mediæ inter essentiam individuam, & illam, quæ in corpora dividitur. Neque etiam intellectualium essentiarum immutabilitas exæquatur Diis. Propter enim ipsam *hominum* cum Diis unionem, & ipsa mens *est* immutabilis, & expers-affectuum, & cum secundis *naturis, rebusq;* non-mixta. Et ut quidem uniformis, *mens* talis est.

Ut verò multiplex, in se ipsa continet quiddam quidem, quod est præstantius, quiddam verò, quod est deterius. Soli verò Dii, quod in hac Entium excellentia, *quâ longè superant omnia, quæ sunt*, suas uniones *& unitates* collocarint, sunt immutabiles proprietates, *vel, dominationes*, & primò *existentes*, & expertes-affectuum. Nihil enim est in ipsis, quod non sit unum, & essentia. Sed quemadmodum ignis omnem *materiam à sua natura* alienam, & contrariam facultatem *absumit, atq;* delet, & quemadmodum lux omnem obscuritatem expellit, & quemadmodum fulmina per omnia vadunt immaculatè, *ita ut nullo modo polluantur, & contaminentur*, sic etiã ipsæ Deorum Unitates, omnem quidem multitudinem uniunt, *ad Vnum revocant, & in unum redigunt*, quidquid verò ad dissipationem, & divisionem perfectam fertur, delent. Quidquid verò particeps-est ipsarum *divinarum Vnitatum, id illæ* deificant, nihil admittentes *in se profectum* ab illis, qui participes sunt *ipsarum*, & suam unionem, *ac unitatem quodammodo* minuunt, propter communionem.

Quamobrem etiam Dii, quamvis ubiq; sint præsentes, ex omnibus *tamen locis, & rebus* sunt exempti, & quãvis omnia contineant, à nullo *tamen continentur, nec ab ullo* retinentur eorum, quæ continentur *ab ipsis*. Sed in omnibus sunt non-mixti, & incontaminati, *quia cum nulla re miscentur, nec ullo mixtionis modo contaminantur*. Tertio verò *loco*, dicitur quidem & iste mundus eodem modo, *& pariter se* habere, quatenus sortitus-est ordinẽ, qui semper in ipso retinetur, *& conservatur* indissolubilis. Sed tamen quia corporea forma præditus est, mutationis expers non est, ut ait Eleates hospes. Dicitur autem & ipsa animalis, *i.e. animarum, in ordinem* digestio, semper eodem modo *suam* essentiam stantem, *& permanentem* habere. Et rectè dicitur. Ubique enim secundùm *suam* essentiam est affectuum-expers.

καὶ παρ' ἑαυτῶν αὐτάρκεις, ἑαυτοὺς πλη-ρωτικούς, μᾶλλον δὲ, πληρώματα τῶν ὅλων ἀγα-θῶν ὑπάρχοντες. τοῦτο μὲν οὖν παντὶ αὖ ἔχει φύσιν τὰ αὐτάρκεις. τὸ δέ γε ἀτρεπτὸν τῶν θεῶν, ὁποῖον εἶναι φήσομεν; ἆρ' οἷον τὸ ἀεὶ κυ-κλοφορητικοῦ σώματος;

Οὐδὲ γὰρ οὔτε παρὰ τῶν χειρόνων οὐδὲν εἰσδέχεσθαι πέφυκεν, οὐδὲ τῆς γνησιουργῶν με-ταβολῆς αἰσθήσεται, καὶ τῆς ἐνταῦθα παρεμ-πεσούσης ἀταξίας. ἄυλον γάρ, καὶ ἀμετά-βλητον ἡ τῶν οὐρανίων σωμάτων φύσις. ἀλ-λὰ τοῦτο, μέγα μὲν, καὶ σεμνὸν, ὡς ἐν ζωῖς σω-ματικαῖς ὑπερέχειν. καλλιέστερον δ' αὖ τῶν θεῶν. πῶς δὲ σῶμα, καὶ τὸ εἶναι, καὶ τὸ εἶναι ἀτρεπτῶς ἄνευ, παρ' ἄλλων ἔχει τῶν ποιητευ-μένων αὐτῶν. ἀλλ' οὐδὲ τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τὸ ἀτρεπτὸν τῶν ψυχῶν, ὅτι τῶν θεῶν τὸ ἀ-παθὲς, καὶ ἀμεταβλητον. καὶ γὰρ αὗται κοι-νωνοῦσί πως σώμασι, καὶ εἰσὶ μέσαι τῆς ἀμε-ρίστου, καὶ τῆς περὶ τὰ σώματα μεριζομένης οὐσίας. οὐδὲ αὖ τὸ τῶν νοερῶν οὐσιῶν ἀτρε-πτον ἐξισοῦται τοῖς θεοῖς. κατὰ γὰρ τὸν πρὸς αὐτοὺς θεοὺς ἕνωσιν καὶ ὁ νοῦς ἀτρεπτος, καὶ ἀπα-θὴς, καὶ ἀμιγὴς πρὸς τὰ δεύτερα. καθ' ὡς μὲν ἑνοειδὴς, τοιοῦτός ἐστιν.

Ὡς δὲ πληθύομεν, ἔχει τὸ μὲν, κρεῖτ-τον ἐν ἑαυτῷ, τὸ δὲ, καταδεέστερον. μένει δὲ οἱ θεοὶ κατὰ ταὐτὸν τὸν ὑπεροχὴν τῶν ὅλων ἱδρυσάμενοι τὰς ἑαυτῶν ἑνώσεις, ἀτρεπτοι κυρίότητες, καὶ πρώτως ὄντες, καὶ ἀπαθεῖς. οὐδὲν γάρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς, ὃ μὴ ἕν ἐστιν, καὶ ὕ-παρξις. ἀλλ' ὥσπερ τὸ πῦρ πάντας ἐστὶ τοῦ ἀλλοτρίου, καὶ τῆς ἐναντίας δυνάμεως ἀ-φανιστικὸν, καὶ ὥσπερ τὸ φῶς πᾶν ἐξελαύνει τὸ σκότος, καὶ ὡς οἱ κεραυνοὶ διὰ πάντων χω-ροῦσιν ἀχράντως, οὕτω δὴ καὶ αἱ τῶν θεῶν ἑνάδες πᾶν μὲν τὸ πληθος ἑνίζουσι, πᾶν δὲ τὸ εἰς σκεδασμὸν, καὶ μερισμὸν πᾶσιν φερόμενον ἀφανίζουσι. πᾶν δὲ τὸ μετέχον αὐτῶν ἐκθεοῦσιν, οὐδὲν ἀπὸ τῶν μετεχόντων ὑποδεχόμενοι, καὶ τὴν ἕνωσιν τὴν οἰκείαν ἐλαττοῦσι κατὰ τὴν μέθεξιν.

Διὸ δὴ καὶ πανταχοῦ παρόντες οἱ θεοὶ, πάν-των ὁμοίως ἐξηρῆνται, καὶ πάντα συνέχοντες, ὑπ' οὐδενὸς κρατοῦνται τῶν συνεχομένων. ἀλλ' εἰσὶν ἀμιγεῖς πρὸς πάντα, καὶ ἄχραντοι. τὸ δὲ τρίτον λέγεται μὲν καὶ ὁ κόσμος οὕτως ὡσαύτως ἔχειν, καθόσον ἄλυτον ἀεὶ κρατουμένῳ ἔλαχε τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. ἀλλ' ὅμως ἐπὶ σωματοειδής ἐστι, με-ταβολῆς ἄμοιρος οὐκ ἔστιν, ὡς φησιν ὁ Ἐλεάτης ξένος. λέγεται δὲ καὶ ἡ ψυχικὴ διακόσμησις, ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ τὴν οὐσίαν ἐσῶσαν κεκτῆσθαι· καὶ ὀρθῶς λέγεται. ταύτῃ γάρ ἐστιν ἀπαθὴς κατὰ τὴν οὐσίαν.

ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας εἰς χρόνον παρεκπιπτούσας ἔχῃ. καὶ (ὡς φησιν ὁ ἐν φαίδρῳ Σωκράτης) ἄλλοτε ἄλλα νοεῖ νοητά, καὶ ἐν ἄλλοις, καὶ ἄλλοις εἴδεσι γίνεται, περιπορευόμενη τὸν νοῦν. λέγεται δὴ καὶ τὸ αὐτὸς καὶ αὐτὸς ὁ πολυπρεπὴς νοῦς, καὶ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ὤν, καὶ νοεῖν ἐν αὐτῷ, τὴν τε οὐσίαν, ἅμα καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς ἐνεργείας τὰς ἑαυτοῦ πεπηγότος. ἀλλὰ διὰ τὸ πληθος τῶν νοήσεων, καὶ διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν νοητῶν εἰδῶν τε, καὶ γνώσεων, οὐ τὸ ὡσαύτως ἐστὶν ἐν τῷ νῷ μένον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑτέρως. ὁμοῦ γὰρ ἡ ἑτερότης ἐκεῖ τῇ ταυτότητι συμφέρεται. καὶ οὐ τῶν ζωμαλικῶν ἐστι κινήσεων πλάνη μόνον, οὐδὲ τῶν ψυχικῶν περιόδων, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ δὴ νοῦ, καθόσον ἑαυτὸν τὸν νόησιν εἰς πληθος προήγαγε. καὶ τὸ νοητὸν αἰτιλίζας ἔχῃ. ψυχὴ μὲν γὰρ αἰτιλίζῃ τὸν νοῦν, νοῦς δὲ αὐτὸν αἰτιλίζειν, ὥστε καὶ ὁ Πλωτῖνος ὀρθῶς που φησὶ περὶ τῶν νοητῶν ὑποβάσεων εἰπών. τοιαῦτα γάρ ἐστιν αὐτοῦ πλάσεις, καὶ ἃς ἐκεῖνος πλασάσθαι θεμιτόν. εἰ δὴ καὶ τὸ αὐτὸς ἐν μόνοις τοῖς θεοῖς πρώτως, καὶ μάλιστα φήσαιμεν ὑπάρχειν, οὔτ' ἂν τῆς ἀληθείας ἁμάρτοιμεν, καὶ τῷ Πλάτωνι συμφωνήσαιμεν, ἐν ᾧ που φησὶ καὶ τῷ Παλλικῷ, τὸ καὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ὡσαύτως ἔχῃ αἰεὶ τοῖς πάντων θειοτάτοις μόνοις προσήκειν. θεοὶ δὴ οὖν ἡμῖν καὶ τῆς τοιαύτης ταυτότητος εἰς ἑαυτοὺς τὰς αἰτίας αἰσθήσονται, καὶ κατὰ τὴν ἕνωσιν ἑαυτῶν τὴν ἄγνωστον ἱδρυμένοι, φρουροῦσιν ὡσαύτως τὴν οἰκείαν ὑπαρξιν. τὸ μὲν οὖν ἀμετάβλητον τῶν θεῶν ἐν αὐταρκείᾳ, καὶ ἀπαθείᾳ, καὶ ταυτότητι συνεχόμενον, πιστεύειν ἐστί. τὸ δὲ ἀπλοῦν ὅτι πᾶσις νοερὸν ὤμοι, ἵνα δυναμιν ἔχῃ. καὶ γὰρ τοῦτο προσέθηκεν ὁ Σωκράτης ἐν τοῖς περὶ θείας λόγου, τὸ μὲν ποικίλον, καὶ πολύμορφον, καὶ ἄλλοτε ἀλλοῖον φαινόμενον οὐ προσιέμενος, τὸ δὲ μονοειδὲς, καὶ ἁπλοῦν εἰς τὸ θεῖον ἀναπέμπων. μόνῃ γὰρ (ὥσ φησιν) ἕκαστον ἁπλῶς ἐν τῇ ἑαυτοῦ μορφῇ. τί δὴ οὖν ἡμεῖς καὶ περὶ ταύτης διορίζόμεθα τῆς ἁπλότητος; ὡς οὐκ ἔστιν οἷον τὸ καθ' ἑνιαῖον ἐν ἀφωρισμένῃ. τὸ γὰρ πιστὸν πολυειδὲς ἐστι, καὶ πολυμιγές. δοκεῖ δὴ ἁπλοῦν εἶναι, καθόσον διηρημένον ἔχῃ τὸ κοινὸν εἶδος, οὐδ' οἷον τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς κατὰ τὸ παραγμένον εἶδος, ἢ γένος. καὶ γὰρ ἔστιν τῶν μὲν ἀτόμων, ἐν οἷς ἐστιν, ἁπλούστερα τυγχάνῃ ὄντα. ποικιλίας δὲ ἀναπίμπλησι, τῇ ὕλῃ κοινωνήσαντα, καὶ προσλαβόντα τὰς τ' ἐνύλων διαφορότητας. οὐδὲ οἷον τὸ τῆς φύσεως εἶδος. μερίζεται γὰρ καὶ ἡ φύσις περὶ τὰ σώματα, καὶ δύνῃ τῶν σωματικῶν ὄγκων, καὶ πολλὰς προβάλλῃ δυνάμεις περὶ τὸν ὑποκειμένῳ αὐτῇ οὐσιαν, καὶ ἔστι τῶν μὲν σωμάτων ἁπλουστέρα, συμμιγῆ δὲ τὴν οὐσίαν ἔχουσα πρὸς τὴν ἐν αὐτοῖς ποικιλίαν. οὐδὲ ἐπιπεδον τὸ ψυχικόν.

Sed actiones in tempus extenſas, & *productas*, habet. Et (ut in Phædro Socrates dicit) aliàs alia cogitat, quę mente percipiuntur, & in aliis, & aliis formis verſatur, ambiens mentem. Dicitur autem præterea & ipſa prætioſa, & *multum honoranda*, mens, & ſemper eodem modo, & pariter eſſe, & cogitare in ævo, & *in tempore ea percipere*. & *in eodem tempore dicitur ſuam* eſſentiam, ſimul & facultates, & actiones ſuas fixiſſe. Sed propter multitudinē intelligentiarum, & propter varietatē mente perceptarum formarum, & generum, non ſolum ipſum pariter, *& eodem modo eſſe*, eſt in ipſa mente: ſed etiam ipſum aliter, *& diverſe eſſe, in ea dicitur eſſe*. Diverſitas enim illic unà cum identitate conſiſtit. Neq; corporearum motionum tantum eſt error, neq; periodorum animalium, *i. e. animarum*: ſed etiam ipſius mentis, quatenus ex ſeipſa intelligentiam in vulgus producit, & evolvit, *ac explicat id*, quod mente percipitur. Nam anima quidem, explicat ipſam mentē, mens verò ſe ipſam explicat, quemadmodum & Plotinus rectè quodam in loco dixit de hypobaſibus, *rerumq; fundamentis*, quæ mente percipiuntur. Tales enim ſunt mentis errores, & quos ipſi fas *eſt*, *ac licet* errare. Si igitur & ipſum Semper ut in ſolis Diis primum, & præcipuè dixerimus ineſſe, nec à veritate aberrabimus, & cū Platone conſentiemus, qui quodam in loco & in ipſo Civili *Dialogo* dicit, Ipſum eodem modo, & pariter ſe habere ſemper ſolis omnium maximè divinis convenire. Dii igitur nobis talis etiā identitatis cauſas in ſe ipſis comprehenſas-continent, & ſecundùm ſuā unionem ignotam, *in ipſis Diis* locatam, ſuam eſſentiam pariter, *& eodem modo ſemper* cuſtodiunt, *atq; conſervant*. Ipſa igitur Deorum immutabilitas, quæ continetur in autarcia, *id eſt, in eo vitæ genere, quod eſt ſua ſorte contentum alienis opibus non indigens, nec eas expetens*, & *quæ verſatur* in affectuū-vacuitate, & identitate, talis eſt. Quam verò vim, *& facultatem* habeat illa ſimplicitas, *quæ dicitur eſſe* in his *Diis, & quæ Diis tribuitur, jam* videamus, *atq; cōſideremus*. Etenim hoc addit Socrates in illis de divina tatione *verbis*, ipſam quidem varietatem, & multitudinem formarum, & aliàs aliam *Deorum* ſpeciem apparentem non admittens, uniformitatem verò, & ſimplicitatem ad ipſum divinum-numen amandans, *ac referens*. Manet igitur (ut ait) unuſquiſq; *Deorum* ſimpliciter in ſua forma. Quid igitur nos de hac quoque *Deorum* ſimplicitate diſtinctè-tradimus? *Quomodo hanc definimus? Dicimus eam* non eſſe definitam, ut Unum, quod in numero *ſpectatur*. Hujuſmodi enim *ſimplicitatis genus* eſt ex-multis-compoſitum, & ex multis mixtum. Videtur autem ſimplex eſſe, quatenus diviſam habet communem formam, neque *tale*, quale *eſt illud ſimplex*, quod apud vulgus *dicitur* ſecundùm formam, aut genus *eſſe* conſtitutum. Hæc enim atomis quidem, *& individuis corpuſculis*, in quibus ſunt, ſimpliciora ſunt. Varietate verò ſunt repleta, quod cum ipſa materia per communionem ſint conjuncta, & *rerum* materiatarum diverſitates aſſumpſerint. Neque *ſimplex, quod Diis tribuitur, eſt* tale, qualis *eſt* ipſa naturæ forma. Nam & ipſa natura dividitur in corpora, & in ipſa corporea pondera penetrat, *omniq; corporum ſubit*, & multas objicit facultates circa ſubjectam ipſi conſtitutionem, & eſt ipſis quidem corporibus ſimplicior, eſſentiam verò commixtam habet cum illa varietate, *quæ in eſſentiam* in ipſis *corporibus*. Neque *Deorum ſimplicitas talis eſt*, qualis animalis, *id eſt, animarum ſimplicitas*.

Nam

Nam anima, cum sit media inter individuam essentiã, & illam, quæ in corpora dividitur, utriusque extremitatis est particeps. Et sua quidem multiformitate, *vel, formarum multitudine, vel, multiplici formarum ratione* cum deterioribus conjungitur. Ipsius verò caput firmatum-manet in-sublimi, & propterea est maximè divinum, & ipsi menti cognatum.

Neque etiam *talis est Deorum simplicitas*, quale *est* ipsum intellectuale, *quod in sola intelligentia versatur, ejusque beneficio percipitur.* Tota enim mens *est* individua, & uniformis. Multitudinem tamen habet, & progressum. Quare perspicuum *est*, quòd *mens* habeat affectionem ad secundas *res, ad quas refertur, &* in se ipsa, & circa se ipsam *perpetuò versetur*, & sit in se ipsa, & non solùm *sit* uniformis: sed etiam multiformis, & (quemadmodum *quidam Philosophi* dicere consueverunt) Unũ *& ipsâ facultate* Multa. Primâ igitur simplicitate *mens* inferiorem essentiam est-sortita. Soli verò Dii suam essentiam in una simplicitate definitam habent, ex omni quidem multitudine exempti, quatenus sunt Dii, omni verò divisione, & partitione, & dimensione, vel affectione ad secundas *res, & naturas*, & omni compositione superiores. Et ipsi quidem sunt in *locis* inaccessis, super hæc universa explicati, *eaq; sua infinitâ potentiâ ambientes, foventes, & conservantes*, & omnibus Entibus, *tanquam vehiculis* invehuntur in-æternum.

Illæ verò ab ipsis *Diis manantes* illuminationes, in secundis *naturis, & rebus*, commixtæ multis-in locis, cum rebus, quæ participes sunt *naturæ divinæ*, & quæ sunt compositæ, & variæ, replentur simili proprietate ipsorum *Deorum*. Ne quis igitur miretur, si, cùm Dii per excellentiam in una simplicitate sint substantiati, *id est, substantiam essentiamque suam unicâ simplicitate nixam, fundatam & stabilitam habeant*, varia ipsorum præsentiæ spectra, *variæque species hominibus spectandæ* objiciantur, neque *miretur quis*, si cùm illi sint uniformes, *tamen* multiformes *multiplicesq; sint ipsorum* species-apparentes, quemadmodum in perfectissimis *Initiorum* sacris didicimus. Etenim ipsa Natura, & illa rerum-opifex Mens, *rerum* incorporearum *simulachra* corpoream-formam-habentia, *corporibusque similia*, & mente-perceptarum *rerum* simulachra sensilia, *quæ sensu percipiuntur, hominibus* offerunt, & dimensione-carentium, dimensionem habentia. Hujusmodi enim *res* & ipse Socrates in Phædro demonstrans, & animarum sine corporibus sacra beatissima esse, & perfecta verè declarans, integra, & simplicia, & immota spectra, *visaque* sacris-initiari dicit ipsas *animas* illic ortas, & *cum* ipsis Diis unitas *asserens*: at non occurrentes simulachris, quæ ab ipsis *Diis* objiciuntur rebus hìc *existentibus, id est, hominibus in hoc mundo degentibus*. Hæc enim particulariora, & compositiora etiam in ipso motu manifestè-apparent. Spectra verò, quæ per illuminationem-apparuerunt Deorũ assectis *animabus*, & iis, quæ multam generationis, *ortusq;* turbam deseruerunt, & nudæ ad divinum, & purum *numen* ascenderunt, uniformia & simplicia, & (ut Socrates ait) immota progrediuntur in ipsas *animas*. Hæc etiam de simplicitate in Diis *considerata*, nobis sint definita. Oportet enim id, quod res multiformes generat, esse simplex, & antè *res* quæ generantur *ab ipso*. Quemadmodum etiam *oportet* id, quod est uniforme, *esse ante res* multiplicatas, *id est, multiformes & multiplices*.

καὶ χαρὴ ψυχὴ, μέση τῆς ἀμερίστου, καὶ τῆς περὶ τὰ σώματα μεριζομένης οὐσίας ὑπάρχουσα κινωνεῖ πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς ἄκρους. καὶ τῷ μὲν πολυμόρφῳ τῷ ἑαυτῆς συναπτὴ τοῖς χείροσι. κάρα δ' αὐτῆς ἱδρυμένη ἄνω, καὶ ἔστι καθ' ὑπεῖνο μάλιστα θεία, καὶ τῷ νῷ συγγενής.

καὶ οὐδὲ ὅλον τὸ νοερόν. ἀμέριστον γὰρ νοῦς ἅπας, καὶ ἑνοειδής. πλῆθος δὲ ὅμως ἔχει, καὶ πρόοδον. καθὸ δῆλον ὅτι χείρω ἔχει πρὸς τὰ δεύτερα, ἢ ἑαυτὸν, καὶ πρὸ ἑαυτοῦ. καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐ μενοειδὴς μόνον, ἀλλὰ καὶ πολυειδὴς, καὶ (ὥσπερ ἀνώγασι λέγειν) ἓν πολλά. τῆς οὖν πρώτης ἁπλότητος ὑπερδεεστέραν ἔλαχεν οὐσίαν. οἱ δὲ γε Θεοὶ μόνως ἐν ἁπλότητι μιᾷ τὸ ὑπερέχειν ἀφωρισμένως ἔχουσι, πάσης μὲν πλήθους ἐξῃρημένοι, καθόσον ἐσμὲν Θεοὶ, πάσης δὲ διαιρέσεως, καὶ μερισμοῦ, καὶ διαστάσεως, ἢ σχέσεως πρὸς τὰ δεύτερα, καὶ πάσης συνθέσεως ὑπερέχοντες. καὶ αὐτὰ μὲν ἐσμὲν ἐν ἀδύτοις, τῶν ὅλων ὑπερηπλωμένοι, καὶ πᾶσιν ἐπηχούμενοι τοῖς οὖσιν αἰωνίως.

Αἱ δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐλλάμψεις, αἱ τὰ δεύτερα συμμιγνύμεναι πολλαχοῦ τοῖς μετέχουσι συνθέτοις οὖσι, καὶ ποικίλοις, αἰσθητὰ τῆς ὁμοίας αὐτῶν ἰδιότητος. Μὴ θαυμαζέτω τις, εἰ τῶν Θεῶν ἐν ἁπλότητι μιᾷ καθ' ὑπεροχὴν οὐσιωμένων, ποικίλα προβέβληται τῆς παρουσίας αὐτῶν φαντάσματα. μηδὲ ἐι μονοειδῶν ὄντων ἐκείνων ἓν ἕν, πολυειδῆ τὰ φαινόμενα, καθάπερ ἐν πλεωτάταις τῶν πλετῶν μεμαθήκαμεν. καὶ γὰρ ἡ Φύσις, καὶ ὁ δημιουργὸς νοῦς, τῶν ἀσωμάτων ζωμορφοειδῆ, καὶ τῶν νοητῶν εἴδωλα προπίνουσιν αἰσθητοῖς, καὶ τῶν ἀδιαστάτων διαστατά. παιδαγωγὸς γὰρ δὴ καὶ ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης ἐνδεικνύμενος, καὶ τῶν ψυχῶν τὰς ἀεὶ ζωμάτων πλεπὰς μακαριωτάτας εἶναι, καὶ πλείας ὅλως ἀσωμάτους, ὁλόκληρα, καὶ ἁπλᾶ, καὶ ἀτρεμῆ φάσματα μυεῖσθαι φησὶν, αὐτὰς ἐκεῖ γιγνομένας, καὶ τοῖς Θεοῖς αὐτοῖς ἐνιζομένας, ἀλλ' οὐ τοῖς ἀπ' αὐτῶν εἰς τὰ τῇδε πεβαλλομένοις εἰδώλαμασιν ἐντυγχανούσας. ζῶα μὲν γὰρ μεμικτώτερα, καὶ συνθετώτερα καὶ ἐν κινήσει προφαίνεται. τὰ δὲ ζωοῖς τῶν Θεῶν ὁπαδοῖς, καὶ τὴν πολυὼ ὄχλον τῆς γενέσεως ἀποπεπύσης, καὶ γυμναῖς πρὸς τὸ θεῖον, καὶ καθαρὸν αἰτησαμένας ἐλλαμπόμενα φάσματα, μονοειδῆ. καὶ ἁπλᾶ, καὶ (ὡς φησιν ὁ Σωκράτης) ἀτρεμῆ πρόσωπα εἰς αὐτάς. τοιοῦτα καὶ περὶ τῆς ἁπλότητος τῆς ἐν τοῖς Θεοῖς ἡμῖν ἀφωρίσθω. Δεῖ γὰρ δὴ τὸ τῶν πολυμόρφων γενητικὸν ἁπλοῦν προϋπάρχειν τῶν γενωμένων, καθάπερ δὴ καὶ τὸ τῶν πεπληθυσμένων ἑνοειδές.

ἀ πάντωι οἱ Θεοὶ πάσης συνθέσεως ἀρχὴν αἴτιοι, καὶ πλὴν τῶν ἕνδεκα πανταχίαν ἀφ' ἑαυτῶν παράγουσιν, δεῖ δήπου τὸ ἓν αὐτῶν τὸ τῶν ὅλων γεννητικὸν, ἐν ἁπλότητι τὴν ὑπόστασιν ἔχειν. καὶ γὰρ ὥσπερ τῶν σωμάτων ἀσώματα, καὶ τῶν κινουμένων ἀκίνητα, καὶ τῶν μεριστῶν ἀμέριστα προηγεῖται πάντων αἴτια, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν πολυειδῶν μονοειδεῖς, καὶ τῶν συμμεμιγμένων ἀμιγεῖς, καὶ τῶν ποικίλων ἁπλᾶ προϋφεστήκασιν αἱ τοιαῦται δυνάμεις.

Si igitur Dii sunt omnis compositionis autores, & ipsorum Entium varietatem ex se ipsis producunt, oportet igitur profectò illud ipsorum Unum, quod res universas procreat, in simplicitate *suam* hypostasin, & *essentiæ fundamentum* habere. Etenim ut corpora incorporeæ, & ea, quæ moventur, immobiles, & omnia dividua, dividuæ causæ *semper* antecedunt, sic etiã intellectuales facultates, quæ sunt uniformes, antecedunt eas, quæ sunt multiformes, & illæ, quæ cum nulla re sunt mixtæ, *antecedunt* illas, quæ cum aliis rebus sunt commixtæ, & illæ, quæ sunt simplices, *antecedunt* illas, quæ sunt *multiplices*, & variæ.

Κεφάλαιον κά.

Περὶ δὲ τῆς ἐν αὐτοῖς ἀληθείας, μετὰ ταῦτα λέγωμεν· καὶ γὰρ πρὸ τούτων ἐν τοῖς ἱερημένοις ὁ Σωκράτης συλλελόγισται, διότι τὸ θεῖον ἀψευδές, καὶ οὔτε ἀπάτης, οὔτε ἀγνοίας ἐστὶν ἡμῖν, ἢ ἄλλοις ὅτισι τῶν ὄντων, ἅπαντος μὲν οὖν ἐν λέξεως ὑφεστῶσης ἀληθείας τῷ θείαν ἐξηρημένῳ νοήσωμεν, καθ' ἣν αὐτὴ σύνθετός ἐστι, καὶ τρόπον τινὰ τῷ ἑναντίῳ συμπέφυρται. καὶ διότι δὲ τῷ ὑπάρχειν ἐκ μὴ ἀληθῶν ἔχει. τὰ γὰρ μέρη τὰ πρῶτα, τῆς τοιαύτης ἀληθείας ἄδεκτα, εἰ μή τις ἄλλον καὶ ταῦτα τρόπον ἀληθεύειν λέγοι, τῷ ἐν Κρατύλῳ Σωκράτει πιθόμενος. τῆς δὲ αὖ ψυχικῆς ἐνδόξως, ἔτι καὶ ἐπιστήμης θεωρουμένης, καθόσον μερισταί πως εἰσὶ, καὶ οὐκ αὐτὰ τὰ ὄντα ἐστὶν, ἀλλ' ὁμοιοῦται τοῖς οὖσι, καὶ συναρμόζεται, καὶ ὡς ἐν κινήσει, καὶ μεταβάσει τελουμένης τῆς ἐξώσεως αὐτῆς, καὶ μενίμου, καὶ ἀχράντου ἀληθείας ἀπολείπεται. τῆς δὲ αὖ νοερᾶς, διότι καθ' οὐσίαν ὑφέστηκε. καὶ λέγεται μὲν εἶναι τὰ ὄντα, καὶ ἔστι, διὰ τὴν τῆς ταυτότητος δύναμιν. πάλιν δὲ αὖ, διὰ τὴν ἐπιρρίπτειν διακρίνεται τῆς οὐσίας αὐτῶν, καὶ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν, ἀσύγχυτον πρὸς αὐτὰ διαφυλάττει. μόνη τοίνυν ἡ τῶν Θεῶν ἀλήθεια, ἕνωσις αὐτῶν ἐστιν ἀδιαίρετος, καὶ πανταπλὴς κοινωνία. καὶ διὰ πάντων τῶν Θεῶν ἄρρητος γνῶσις ὑπερέχει πάσης γνώσεως, καὶ πάντα τὰ δεύτερα τῶν γνώσεων εἴδη, πλήθους μεταλαγχάνει τῆς προηγουμένης. μόνη δὲ αὐτὴ, καὶ πάντα τὰ ὄντα καθ' ἕνωσιν ἄφραστον συνηρημένως περιέχει, καὶ διὰ πάντων οἱ Θεοὶ τὰ πάντα γινώσκουσιν ὁμοῦ τὰ τε ὅλα, καὶ τὰ μέρη, τά τε ὄντα, καὶ τὰ μὴ ὄντα, τά τε αἰώνια, καὶ τὰ ἐγχρόνια, οὐχ ὥσπερ ὁ νοῦς τῷ καθόλου τὸ μέρος, καὶ τὸ ὂν τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' αὐτόθεν ἕκαστα, καὶ ὅσα κινεῖ, καὶ ὅσα καθήκασι, κἂν τὰ τῶν πάντων ἀπαθῆ λέγῃς, κἂν τῷ ἀπείρου τῶν ἐκλεκτῶν, κἂν τῷ ὑλικῷ αὐτοῦ. εἰ δὲ τρόπον ἐπιζητεῖς τῆς τῶν Θεῶν ἐνούσης πάντα τὰ ὑπερκόσμια ὑφεστηκυίας γνώσεως, καὶ ἀληθοῦς, ἄρρητός ἐστι, καὶ ἄληπτος ἀνθρωπίναις ἐπι-

CAPUT XXI.

DE veritate verò illa, *quæ semper est* in ipsis *Diis*, deinceps dicamus. Etenim hoc præter *cætera* antè dicta Socrates concluſit. Quia numen divinum *est* expers mendacii, neque fraudis, neq; ignorantiæ nobis, aut ullis aliis eorum, qui sunt, *est*, *ullis aliis Entibus*, est autor. Ex veritate igitur in verbis consistente *veritatem* divinam exemptam intelligamus, quatenus hæc ex-multis-compoſita est, & quodã modo cum ipso contrario est-commixta, & quia suam hypostasin, *& essentiæ fundamentum* ex non veris *constans* habet. Nam primæ partes veritatem hujusmodi non admittunt, nisi quis & has alio modo veras-esse dicat, Socrati in Cratylo *dissidenti* credens. Animalis verò veritatis, *i. e. animarum veritatis*, quæ in opinionibus, sive etiam scientiis spectatur, quatenus est quodammodo dividua, nec est ipsa Entia: sed similis-est ipsis Entibus, & *iis* accommodatur, & tanquam per motum, & transitionem perficitur, cùm tamen semper firma-stet, & constans, & principalis veritas sit, *hujusmodi inquam animarum veritatis, primæ partes* sunt-expertes. Intellectuales etiam *veritatis sunt-expertes, eáque carent*, quia propter *suam* essentiam subsistunt, *atque consistunt*. Et ipsa Entia dicuntur quidem esse, & *revera* sunt, propter ipsam identitatis facultatem. Rursus verò, contrà, propter ipsam diversitatem, ab ipsarum *partium* essentiã discernuntur, & propriam hypostasin cum ipsis non-confusam constanter-servant. Sola igitur Deorum veritas, est individua ipsorum unio, & perfecta communio. Et propter hanc *veritatem* & ipsa Deorum ineffabilis, & *arcana* cognitio omnem *aliam* cognitionem *longè* superat, & omnia secunda cognitionum genera perfectionem participant convenientem. Sola verò *hæc arcana Deorum cognitio*, ipsa, & omnia Entia per unionẽ ignotam, *ac ineffabilem* contracta continet, & propter hanc Dii omnia cognoscunt simul & ipsa universa, & *ipsorũ* partes, & ea, quæ sunt, & ea, quæ non sunt, & æterna, & ea, quæ in tempore sunt facta, *& quæ ad tempus durant*, non quemadmodum ipsa mens, per ipsum universum *cognoscit* ipsam partem, & per id, quod est, id, quod non est: sed statim singula *Dii cognoscunt*, & quæcunq; *sunt* cõmunia, & quæcunq; *sunt* singularia, quamvis omnia absurdissima dicas, quãvis ipsam contingentium infinitionẽ, quamvis ipsam *rerum* materiã *dicas*. Si verò modũ quæris cognitionis, & veritatis Deorum in omnib. quomodocunq; subsistentibus, *& in rerum natura consistentib.* ineffabilis est, & incõprehensibilis humanis

primi,

primis animi notionibus. Ipſis verò Diis ſolis *eſt* notus. Et equidem demiror illos etiam Platonicos, qui omnium cognitionem attribuerunt ipſi menti, & ipſarum atomorum inquam, *i. e. individuorum corpuſculorum*, & *rerum* illarum, quæ præter naturam *fiunt*, *& ſunt*, & denique malorum ipſorum, & qui propterea horum etiam exempla intellectualia fecerunt, *atq; conſtituerunt*. Multo verò magis miror illos, qui diſcernunt quidem intellectualem proprietatem à divina unione. Etenim ipſa mens eſt primum opus, & fœtus Deorum.

Ipſi verò menti univerſas, & primas, & naturales cauſas attribuunt, & ipſis Diis omnium ornatricem, & procreatricem facultatem, *quæ res omnes in ordinem conveniente redigunt, quas procrearunt*. Ipſum enim Unum *eſt* ubique, Univerſum verò, non *eſt* ubique. Et ipſius quidem Unius & ipſa materia particeps eſt, & unum quod q; ipſorum Entium, *i. e. ſingulæ res quæ ſunt*. Mentem verò, & intellectuales formas, & genera, *quæ ſola mentis intelligentia percipiuntur*, non omnia *participant*. Omnia igitur tantum à Diis *manant*, & vere veritas apud illos *eſt*, qui omnia cognoſcunt henicè, *id eſt*, *unicè*, *vel*, *per unitatẽ*. Et propterea & in ipſis oraculis ſimiliter *atq; pariter* Dii omnia docent, & univerſa, & particularia, & æterna, & ea, quę in omne tempus fiũt, *& durant*. Etenim quia & ex illis, quæ ſunt *ab æterno*, & perpetuò, & ex illis, quæ *ſunt*, *& fiunt certo* in tempore, *Dii ſunt* exempti, *ideo* propter unicam, & unitam veritatem, ſingularum, & omnium, *ac univerſarum rerum* cognitionem in ſemetipſis comprehenſam habent. Si verò mendaciũ aliquod in ipſa Deorum oracula irrepit, hoc non à Diis generari dicemus: ſed ab ipſis *oracula* ſuſcipientibus, vel inſtrumentis, vel locis, vel temporibus.

Hæc enim omnia *plurimùm* conferunt ad participationem, *atque communionem* divinæ cognitionis. Et accommodata quidem aptè Diis, puram in ipſis collocatæ veritatis illuminationem ſuſcipiunt. Recedentia verò, & *deficientia* à Diis, propter *ſuam, ut ita loquamur*, ineptitudinem, *i. e. ineptam ſuæ naturæ rationem*, & quia non ſunt apud ipſos *Deos* accommodata, veritatem ab ipſis progredientem obſcurant. Quodnam igitur mendacium à Diis, qui omnes cognitionis formas producunt, *manare poſſet?* Quænam fraus ab illis, qui univerſam veritatem in ſemet ipſis collocarunt, *proficiſci poteſt?* Quemadmodum (arbitror) omnibus quidem bona offerunt Dii, accipit verò *ea* ſemper ille, qui vult, & poteſt *ea diviniùs oblata accipere*, dicit in Phædro Socrates, & divinum quidem *numen* nõ *eſt* malorum autor: ſed illud, quod ab illo *recedit*, *ac* deficit, & deorſum vergit, & per ſe producitur, *& longum evadit*, *longeq; fertur*, eodem profectò modo & ipſi Dii ſemper ſunt quidem veritatis ſuppeditatores, ipſorum verò beneficio *veritas* illuceſcit illis, quibus fas *eſt* ipſos participare, *& cum ipſis per ineffabilem, atq; divinam communionem conjungi*. Nam ille ſapiens Eleates ait oculos, quos habet anima vulgi, non poſſe veritatem diutiùs intueri, ita ut ejus aſpectum, lucemque ferant.

Hanc igitur in Diis primò ſubſiſtentem, *& conſiſtentem* veritatem & ille Athenienſis hoſpes celebravit. Veritas enim (inquit) omnium quidem bonorum Diis eſt dux, omnium etiam *bonorum eſt autor* hominibus. Ut enim animas in ipſis *conſiſtens* veritas cum mente

βολαῖς. μένεις δὲ αὐτῆς γνώσεμ@ τοῖς Θεοῖς, καὶ ἔγωγε θαυμάζω μὲν τοὺς τῶν Πλατωνικῶν οὐ πάντων τὴν γνῶσιν ἀποδόντας τῷ νῷ, καὶ τῶν ἀτόμων λέγω, καὶ τῶν περὶ φύσιν, καὶ ὅλως τῶν κακῶν, καὶ ἀφ' αὐτῶν νοερὰ καὶ αὐτῶν παραδείγματα ποιήσαντας. πολλῷ δὲ μᾶλλον ἀποδείκνυσι οὐ διακρίνοντας μὲν τὴν νοερὰν ἰδιότητα τῆς θείας ἑνώσεως. καὶ γὰρ ὁ νοῦς δημιούργημα, καὶ γέννημα τῶν Θεῶν ἐστι τὸ πρῶτον.

Τῷ δὲ νῷ τὰ ὅλα, καὶ πρώτως, καὶ κατὰ φύσιν ἀποδόντας αὐτὰ, καὶ τοῖς Θεοῖς τὴν πάντων κοσμητικὴν, καὶ γεννητικὴν δύναμιν. τὸ γὰρ ἓν πανταχοῦ, τὸ δὲ ὅλον, οὐ πανταχοῦ. καὶ τὸ μὲν ἑνὸς καὶ ἡ ὕλη μετέχει, καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων. νοῦ δὲ, καὶ τῶν νοερῶν εἰδῶν τε, καὶ γενῶν, οὐ πάντα. πάντα οὖν μένως ἐκ τῶν Θεῶν, καὶ ἡ ὅλως ἀλήθεια παρ' ἐκείνοις, οἳ πάντα γινώσκουσιν ἑνιαίως. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς χρησμοῖς ὁμοίως οἱ Θεοὶ τὰ πάντα διδάσκουσι, τά τε ὅλα, καὶ τὰ μερικὰ, καὶ τὰ αἰώνια, καὶ τὰ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον γινόμενα. καὶ γὰρ τῶν αἰωνίων ὄντων, καὶ τῶν ἐν χρόνοις ἐξημμένων, κατὰ μίαν, καὶ ἡνωμένην ἀλήθειαν, τοῖς ἑκάστοις, καὶ πάντων γνῶσιν ἐν ἑαυτοῖς συνήρμοσαν. εἰ δ' ἄρα τὸ παρεμπῖπτον ψεῦδος εἰς τὰ χρησθέντα τῶν Θεῶν, οὐκ ἀπὸ τῶν Θεῶν τὸ πιεῦσθαι φήσομεν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν δεχομένων, ἢ τῶν ὀργάνων, ἢ τῶν τόπων, ἢ τῶν καιρῶν.

Ἅπασα γὰρ ταῦτα συντελεῖ πρὸς τὴν μετουσίαν τῆς θείας γνώσεως, καὶ συναρμοζόμενα μὲν οἰκείως τοῖς Θεοῖς, καθαρὰν ἀποδέχεται τῆς ἐν αὐτοῖς ἱδρυμένης ἀληθείας τὴν ἔλλαμψιν. ἀφιστάμενα δὲ διὰ ἀνεπιτηδειότητ@ τῶν Θεῶν, καὶ ἀκάρμοστα γινόμενα πρὸς αὐτοὺς, ἐπιλυμαίνεται τὴν ἀπ' αὐτῶν προϊοῦσαν ἀλήθειαν. πόθεν οὖν ψεῦδ@ ἐκ Θεῶν, τῶν πάντα τῆς γνώσεως εἴδη παραγόντων; ἵνα ἀπάτη παρὰ τῶν τὴν ὅλην ἀλήθειαν ἐν ἑαυτοῖς ἱδρυσαμένων; καθάπερ (οἶμαι) πᾶσι μὲν τὰ ἀγαθὰ προτείνουσιν οἱ Θεοὶ, δέχεται δὲ ἀεὶ ὁ ἐθέλων τε, καὶ δυνάμεν@, φησὶν ὁ ἐν φαίδρῳ Σωκράτης, καὶ τὸ μὲν θεῖον αἴτιον τῶν κακῶν. τὸ δὲ ἀφιστάμενον ἐκείνου, καὶ βλίττον εἰς τὸ κάτω, δι' ἑαυτοῦ μηκύνεται, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, καὶ Θεοὶ μὲν ἀεὶ τῆς ἀληθείας εἰσὶ χορηγοὶ, προλάμπει δὲ ὑπ' αὐτῶν, οἷς θέμις μετέχειν ἐκείνων. τὰ γὰρ τῶν πολλῶν τῆς ψυχῆς ὄμματα, καρπερεῖν πρὸς τὸ ἀληθὲς ἀφορῶντα ἀδύνατά φησιν ὁ Ἐλεάτης Σοφός.

Ταύτην δὴ τὴν ἐν τοῖς Θεοῖς πρώτως ὑφεστηκυῖαν ἀλήθειαν καὶ ὁ Ἀθηναῖ@ ξέν@ ἀσύμενσιν, ἀλήθειαν δὴ φάς, πάντων μὲν ἀγαθῶν Θεοῖς ἡγεῖται. πάντων δὲ ἀνθρώποις. ὡς γὰρ τὰς ψυχὰς ἡ ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια σωά-

πρὸς νοῦν, ὡς πᾶς νοερὰς πᾶσας πέφυκε ἡ νοερὰ ἀλήθεια συνάπτειν πρὸς ἕν, οὕτω δὴ καὶ ἡ τῶν θεῶν ἀλήθεια πᾶς θείας ἑνάδας ἐστὶ τῇ πηγῇ τῶν ὅλων ἀγαθῶν, πρὸς ἣν δὴ συνειζόμεθα, πληροῦντες πάσης ἀγαθοειδοῦς δυνάμεως. πανταχοῦ γὰρ δὴ συναγωγὸν ἔχει τὸ πλῆθος εἰς τὸ ἓν αὐτὸν ἡ τῆς ἀληθείας ὑπαρξις. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν τῇ Πολιτείᾳ φανὲν δεῦρο τοῦ ἀγαθοῦ φῶς, τὸ συνάπτον τῷ νοητῷ τὸν νοῦν, ἀλήθειαν ὁ Πλάτων καλεῖ. πῶτοι πάντων τῶν ἑνοποιῶν, καὶ συνδεσμικῶν τῶν πληρούντων τε, καὶ πληρουμένων ἰδιότητα, καὶ πάσας τῶν θεῶν τὰς διακοσμήσεις ἕκαστον αὖθις ἄχει τῶν ἑαυτῶν. ἔστω δὲ ἡμῖν γνώριμον, ὃ λέγομεν, [ἐκ τῶν] πρόσθεν τῶν ἐν τῷ Φαίδρῳ γεγραμμένων κοινῶν ὁμολογημάτων· περὶ πάντων δὲ θείων τὸν λόγον ποιησόμεθα.

λέγει τοίνυν ὁ Σωκράτης ὡς ἄρα πᾶν ἐστι τὸ θεῖον καλὸν, σοφὸν, δυνατὸν, καὶ τὴν τριάδα ταύτην δηλονότι δι' πάσης ἐνδείκνυται τῆς τῶν θεῶν πρόοδους. τί οὖν αὖ τὸ ἀγαθὸν τὸ τῶν θεῶν; καὶ τίς ἡ σοφία; καὶ τί τὸ κάλλος; τὸ μὲν ἀγαθὸν, καθάπερ ἔφημεν, ἐστὶ τῶν ὅλων, καὶ συναγωγὸν, καὶ ὡς ἀκρότατον ὑφέστηκε πανταχοῦ, καὶ ὡς πληρωτικόν ἐστι τῶν ὑφειμένων, καὶ ὡς ἀναλογεῖ ἑκάστῃ τάξει τὸ ὑπάρχειν τῇ πρωτίστῃ τῶν θείων διακόσμων ἀρχῇ. κατὰ γὰρ ταύτην οἱ θεοὶ, τῇ μιᾷ τῶν ὅλων αἰτίᾳ συνλέγονται, καὶ τὸ εἶναι θεοὶ κατὰ ταύτην πρώτως ἔχουσιν. οὐδὲ γὰρ τὸ ἀγαθοῦ πλεονάζον ἅπασι τοῖς οὖσιν, οὐδὲ τῶν θεῶν. τοῖς οὖν ἀρίστοις, καὶ κατὰ πάντα πλέοσι, τὸ ἄριστον μάλα προσήκει, καὶ πλικώτατον τῶν ὄντων. ἐν δὲ γε τῷ Φιλήβῳ στοιχεῖα παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ Πλάτων τῆς τοῦ ἀ[γαθοῦ πλειστηρ-] ρίας τὰ κυριώτατα, τὸ ἱκανὸν, τὸ ἰσχυρὸν, καὶ τὸ τέλειον. δεῖ γὰρ αὐτὸ καὶ πρὸς ἑαυτὸ πάντα διατρίβειν, καὶ πληροῦν, καὶ κατὰ μηδὲν ἐλλείπειν, μηδὲ ἐλαττοῦν τὴν αὐτοῦ περιουσίαν. τὸ μὲν τοίνυν ἱκανὸν, μὴ τοιοῦτον νοείτω τις, οἷον ἐν τοῖς αἰσθητοῖς πρὸς πάντα πολλάκις ὀρέγειν, ἀγαθὸν ὑπάρχον, καὶ ἀνενέργητον; τοιοῦτον γὰρ τὸ φαινόμενον καλὸν, μηδὲ οἷον ἐνεργεῖν μόνον, καὶ διεγείρειν εἰς αὐτὸ τὰ δυνάμενα μετέχειν, νοητὸν δὲ λεκτέον, καὶ καθ' ὅλων ἡμῶν, καὶ καθ' ἑπόμενον τῆς διανοίας ἐκφερόμενον. ἄρρητον γάρ ἐστι, καὶ πρὸ γνώσεως πάσης, διὰ πάντα διανοητὸν τε ὄντα. πάντα γὰρ ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἐπιστρέφεται πρὸς ἐκεῖνο. τὰ μὲν, μᾶλλον, τὰ δὲ, ἧττον. ἀλλ' οὐ δεῖ συνελόντα φαίνεσθαι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐφετοῦ, καθάπερ ὁ τοῦ φωτὸς χορηγὸς ἥλιος ταῖς ἀκτῖσι πρόεισιν εἰς τὰ ὁλόπερα, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει τὰ ὁμογενῆ, καὶ ἡλιοειδῆ ποιεῖ, καὶ ἑαυτῷ παραπλήσια, καὶ διὰ τῆς ἑπομοιότητος ἀναπλάττει ταῖς ἑαυτοῦ μαρμαρυγαῖς, οὕτως οἶμαι καὶ τὸ ἐφετὸν τῶν θεῶν, αἰτίαν πάντα, καὶ αἰσθητὰ πρὸς ὄψιν θεοὺς ἀρρήτως ταῖς εἰκόσιν ἑλκύσαν. πανταχοῦ παρὸν πᾶσι, καὶ μηδ' ὁτιοῦν ἀπολεῖπον τάξιν τῶν ὄντων.

conjungit, & ut intellectuales omnes ordines intellectualis veritas cum Uno conjungit, sic etiam ipsa Deorum veritas divinas Unitates unit cum ipso bonorũ universorum fonte, cùm quo jam unitæ, replentur omni bona-cognoscente *vel, bonum-formam-habente* facultate. Ubique enim ipsa veritatis essentia causam habet, quæ multitudinem in unum cogit. Quia & illam lucem, in Dialogo de Repub. à bono progredientem, quæ mentem cum mente-percepto conjungit, Plato veritatem vocat. Hæc igitur unifica, *vel, unius effectrix*, & colligatrix & *Deorum res* replentium, & *rerum ab ipsis* repletarum proprietas in omnibus Deorum ordinibus, *& rationibus, quibus Dii res in ordinem digerunt, est* collocanda à principio usque ad ipsa extrema. Erit autem nobis notum, quod dicimus, ex communibus confessionibus in Phædro scriptis, *id est, ex argumentis, de quibus convenit inter illos, qui differunt illic, nobis ingnam*, qui de omni *re* divinâ verba fecimus.

Dicit igitur Socrates omne divinum esse pulchrum, sapiens, potens, & istam *pulchritudinis, sapientiæ, potentiæ* trinitatem per omnes Deorum progressus pervadere demonstrat. Quodnam igitur erit illud Deorum bonum? Et quæ sapientia? Et quæ pulchritudo? Ipsum quidem bonum, & antè diximus, universorum conservandorum, & constituendorum vim habere, & summum ubique constare, & facultatem habere complendarum, *& perficiendarum rerum sibi* subjectarum, & secundùm proportionem *justam* in uno quoque ordine priùs esse propter primum divinorum ordinum principium. Ob hoc enim omnes Dii cum illa una universorum causa sunt uniti, & ipsam Deorum essentiam propterea primò habent. *In* omnibus enim Entibus, nec ipso bono, nec ipsis Diis *quidquam est* perfectius. Optimis igitur & perfectis in omnibus *rebus*, id quod est optimum, maximè convenit, & *hoc ipsum omnia* Entia ad summum finem perducit. In ipso verò Philebo Plato nobis tradit elementa *perfectionis ipsius boni* hæc tria maximè principalia, *scilicet* Optabile, Sufficiens, & Perfectum. Oportet enim ipsum *summum Bonum*, & ad se omnia convertere, & implere, & in nulla *re* deficere, *unibusq; destitui*, neque minuere suâ abundantiam. Optabile verò, ne quis tale cogitet, quale sæpe proponitur in *rebus* sensilibus expetendum, quod est bonum, & efficacitatis expers. Hujusmodi enim *bonum, non est revera bonum: sed id*, quod videtur bonum. Neque *tale putet esse*, quod possit quidem agere, & excitare, *& attrahere* ad se ea, quæ *ipsum* participare possunt: sed mente percipiatur, & per primam animi notionem, & per *attentam* mentis *ad res* applicationem à nobis efferatur. Ineffabile enim est, & ante notionem omnem, ad omnia pertinet Entia. Omnia enim expetunt bonum, & ad id sunt conversa, *vel, sese convertunt*, alia quidem, magis, alia verò, minùs. Sed si paucis *expetendi, vel, ipsius* optabilis proprietas est dicenda, quemadmodum ille Lucis suppeditator *Sol, suis* radiis in secunda progreditur, & ad se *mortalium* oculos convertit, & Soli similes facit, sibiq; similes *reddit*, & per diversam-similitudinem cum suis fulgoribus *atq; coruscationibus* conjungit, sic etiam (ut opinor) illud Deorũ optabile, omnia sursum-trahit, & suis illustrationib. ad ipsos Deos ineffabili-modo attrahit, quòd ubiq; præsens adsit omnib. nec ullũ prorsus ipsorum Entium ordinem derelinquat, *ac deserat*.

Quia & ipſa materia ad hoc ipſum optabile extendi, *ferriq́*, dicitur, & per iſtam optationem tot bonis repletur, quot participare poteſt. Omnium igitur Entium eſt centrum, & circa ipſum omnia Entia, & omnes Dii & ipſas eſſentias, & facultates, & actiones *ſuas* habent. Et ipſa ad iſtud *centrum* extenſio, & optatio ipſorum Entium eſt inextinguibilis, *id eſt, extingui non poteſt*. Hoc enim optabile, & incomprehenſibile, cum ſit ignotum, optat ipſa Entia. Cum autem omnia neque cognoſcere, neque capere poſſint *id*, quod optant, circa ipſum *optabile* ſaltant, *& quodammodo chorum agunt*. Et ipſum quidem *optabile, quodammodo* partus-dolore-laborat, & parturit, & quodammodo vaticinium-parit, *atq́ vaticinatur*. Ipſam verò optationem nunquam-deſinentem, & nunquam-ceſſantem *ipſa Entia* habent, quod ignotam, & ineffabilem ipſius *Optabilis* naturam aſſequi nequeant, & ipſum Optabile circumplecti, & inſinuare, *inq́ ſuum ſinum immittere* non poſſint. Cum enim *Optabile* ſimul ex omnibus Entibus ſit exemptum, omnibus pariter adeſt, & omnia circa ſe movet, quamvis omnibus ſit incomprehenſibile, *nec ab ullo comprehendi poſſit*.

Et hac quidem motione, & iſta optatione conſervat omnia. Ignotâ verò *rerum* univerſarum excellentiâ ſuam unionem cum ſecundis *naturis, rebusq́*, minimè-mixtam conſervat. Optabile igitur *eſt* hujuſmodi. Ipſum verò Sufficiens, plenum eſt facultatis bona-cognoſcentis, *vel, boni-formam-habentis*, & in omnia progreditur, & Deorum donationes extendit, & omnibus Entibus porrigit. Talem enim ſufficientiam, *ut ita loqui liceat*, eſſe putamus, facultatem ad extrema pervadentem, & *ad extremos usq́ rerum fines* pertinentem, & invidia carentem Deorum voluntatem extendentem, nec in ſemet ipſa conſiſtentem: ſed exſuperantem-plenitudinem, & indeficientem, & infinitam, & procreatricem bonorum, eſſentiæ divinæ *vim* comprehendentem henizè, *id eſt, per Vnitatem, vel, Vnitatis beneficio*. Cum enim optabile conſtanter permaneat, & univerſa ſuperet, *vel, ſuper univerſa emineat, & excellat*, & omnia Entia circa ſe ſtatuat, *atque conſtituat*, id, quod eſt Sufficiens, facit-initium progreſſus, & multiplicationis univerſorum bonorum. Et princeps-cauſa eſſentiæ uniformis ipſius Optabilis, per ſuam conſtantem abundantiam, & per omnia pervadentes beneficas, *vel bonorum-effectrices* completiones, evocatur, & procedit, & omnibus abundè cedit, *ſuaq́ bona non invide largitur*.

Ut igitur & ipſa *rerum* divinarum conſtantia, *melius appareat*, & ipſa plenitudo bonitatis à ſuis cauſis progrediens exiſtat, *& eluceſcat*, & omnia denique bona-fiant, *& bonitatem participent, omnia, inquam, ea*, quæ ſunt, & quæ *firma* manent, & quæ progrediuntur, & quæ cum ſuis principiis ſunt unita, & quæ ſecundum *ſuam* eſſentiam ab illis ſunt diſcreta, *ut inquam hæc omnia facilius cognoſcantur, hæc à Platone dicuntur*. Propter igitur iſtam facultatem, & ipſa intellectualia genera, ſimilia conſtituunt, & animæ generare cupiunt, & imitari ea, quæ ſunt ante ipſas, & ipſæ naturæ ſuas rationes in alium locum traducunt, & omnia denique ſecundùm *ſuam* eſſentiam generationis amorem, & *procreationis deſiderium* habent. Ipſa enim ſufficientia bonitatis Deorum, *pro, ipſa ſufficiens Deorum bonitas* ab

Ἐπὶ καὶ αὐτὴ ἡ ὕλη πρὸς τὸ ἐφετὸν πᾶσα πάσχει λέγεται, καὶ ἀφ' ἧς ἐφέσεως πάσης πληροῦται παύτων ἀγαθῶν, ὅσων δύναται μετέχειν. πάντων οὖν ἐστι τῶν ὅλων κέντρον, καὶ περὶ αὐτὸ πάντα τὰ ὄντα, καὶ πάσαι αἱ θεαὶ πᾶσί τε οὐσίας, καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς ἐνεργείας ἔχουσι. καὶ ἡ πρὸς πᾶσα πᾶσι, καὶ ἡ ἔφεσις τῶν ὅλων ἀσβεστός ἐστιν. ἄγνωστον γὰρ ὂν πᾶσι τὰ ὄντα τὸ ἐφετὸν πᾶσι, καὶ ἄληπτον. μήτε οὖν γνῶναι, μήτε ἑλεῖν ὃ πᾶσι δυνάμενα, περὶ αὐτὸ πάντα χορεύει. καὶ ὠδίνει μὲν αὐτὸ, καὶ οἷον ἀποματτόμενα. τὴν δὲ ἔφεσιν ἀκαπαύλητον ἔχει, καὶ ἄπαυστον, τῆς ἀγνώστου, καὶ ἀῤῥήτου φύσεως αὐτοῦ λιπαρῶς. καὶ περιπύθεσθαι, καὶ ἐγκαλωπώπεσθαι τὸ ἐφετὸν ἀδυνατοῦντα. πάντων γὰρ ὁμοῦ τῶν ὅλων ἐξηρημένον, πᾶσι πάρεστιν ὁμοίως, καὶ κινεῖ πάντα περὶ ἑαυτὸ πᾶσιν ἀκαπαύλητον ὄν.

Καὶ τῇ μὲν κινήσει ταύτῃ, καὶ τῇ ἐφέσει, ζώζει τὰ πάντα. τῇ δὲ ἀγνώστῳ τῶν ὅλων ὑπεροχῇ, τὸν οἰκεῖον ἕνωσιν ἄμικτον φυλάττει πρὸς τὰ ὑπερα. τὸ μὲν οὖν ἐφετὸν τοιοῦτον. τὸ δὲ γε ἱκανὸν, δυνάμεως ἐστι πλήρους ἀγαθοποιοῦς, καὶ πρόσωπον ὑπὸ πάντα, καὶ τὰς τῶν θεῶν δωρεὰς ἐκτείνει, καὶ ἑπομένη πᾶσι οὖσι πᾶσι. τοιοῦτον γὰρ δὴ τὸν ἱκανότητα νομίζομεν εἶναι, δύναμιν ὑπὲρ τε ἔσχατα διικνουμένην, καὶ ἀφθόνως, καὶ τὸν ἄφθονον τῶν θεῶν βούλησιν ἐκτείνουσαν, καὶ μὴ ἱσταμένην ἐφ' ἑαυτῆς, ἀλλὰ τὸ ὑπέρπληρες, καὶ ἀνέκλειπτον, καὶ ἄπειρον, καὶ γονιμὸν τῶν ἀγαθῶν τῆς θείας ὑπάρξεως συλλαβοῦσαν ἐνιαίως. τὸ γὰρ ἐφετὸν μονίμως ἱδρυμένου, καὶ τῶν ὅλων ὑπερέχοντος, καὶ πάντα περὶ ἑαυτὸ τὰ ὄντα ἑστῶτος, τὸ ἱκανὸν ἐξάρχει προόδου, καὶ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ὅλων ἀγαθῶν. καὶ τὸ πρωτουργὸν τῆς τοῦ ἐφετοῦ μονοειδοῦς ὑπάρξεως, τῇ μονίμῳ περὶ αὐτὰ, καὶ ταῖς θείαις πάσαις δικαιοπραξίαις ἀγαθουργοῖς ὑποπληρώσασι, ἐκκαλεῖται, καὶ προάγει, καὶ πᾶσιν ἐνδίδωσιν ἀφθόνως.

Ἵνα δὴ καὶ τὸ μόνιμον τῶν θείων, καὶ τὸ προϊὸν ἀπὸ τῶν οἰκείων αἰτίων τῆς ἀγαθοποιοῦ πληρεῖς ὑπάρχῃ. [l. ὑπάρχῃ.] καὶ πάντα ἀπλῶς ἀγαθύνηται τὰ ὄντα, μένοντα τε, καὶ προερχόμενα, καὶ ταῖς ἀρχαῖς ἑωμένα ταῖς ἑαυτῶν. καὶ διακεκριμένα. [l. διακεκριμένα.] καθ' οὐσίαν ἀπ' ἐκείνων. διὰ ταύτην δὴ οὖν τὴν δύναμιν, καὶ τὰ νοερὰ γένη, τῶν ὁμοίων ἐπ' ἐυφυΐκα, καὶ ψυχὰς γεννᾶν ἐφίεται, καὶ μιμεῖσθαι τὰ πρὸ αὐτῶν, καὶ αἱ φύσεις τοὺς αὐτῶν λόγους εἰς ἄλλον διάγουσι χώραν. καὶ πάσα ἁπλῶς καθ' ουσίαν ἔχει τὸν τῆς γονῆσεως ἔρωτα. τὸ γὰρ ἱκανὸν τῆς ἀγαθοποιοῦ τῶν θεῶν, ἀπ'

αὐτῆς ὡρμημένων, πᾶσιν ἐνέσπαρται τοῖς οὖσι, καὶ πάντα κινεῖ πρὸς τὸ ἄφθονον μετάδοσιν τῶν ἀγαθῶν, τὸν μὲν νοῦν, τῶν νοερῶν, τὸ δὲ ψυχικὸν, τῶν ψυχικῶν, τὸ δὲ φύσιν, τῶν φυσικῶν.

Μένει τοίνυν πάντα διὰ τὸ ἐφετὸν τῆς ἀγαθότητος, καὶ γόνιμα, καὶ προέσιν εἰς τὰς δευτέρας, καὶ τρίτας ἀπογεννήσεις, διὰ τὸ ἱκανόν. τὸ δὲ αὖ τρίτον, τὸ πλῆρες, ὅπερ ἐπιστρεπτικόν ἐστι τῶν ὅλων, καὶ συναγωγὸν ὅλα πρὸς αὑτὰ καὶ κύκλον, οὗ μέν, τὸ θεῖον, οὗ δὲ, τὸ νοερὸν, οὗ δὲ, τὸ ψυχικὸν, οὗ δὲ, τὸ φυσικόν. πάντα γὰρ μετέχει τῆς ἐπιστροφῆς, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄπειρον τῆς προόδου, διὰ τοῦτο ὅλη πρὸς ἀρχὰς αὖθις ἀνακαλεῖται, καὶ ἔστι σύμμικτον τὸ πλῆρες ἐκ τοῦ ἐφετοῦ, καὶ τοῦ ἱκανοῦ. πᾶν γὰρ τὸ τοιοῦτον ἐρεκτὸν, ἔστι καὶ γονιμώτερον τῶν ὁμοίων. ἢ οὐχὶ καὶ διὰ τοῦτο τὰ πλήρη πανταχοῦ καὶ ἐρᾶσι διὰ τὸν τῆς ὥρας ἀκμαῖον, καὶ γόνιμα τυγχάνει ὄντα; Τό, τε οὖν ἐφετὸν ἑδράζει τὰ πάντα, καὶ ἐν ἑαυτῷ κατέχει. καὶ τὸ ἱκανὸν εἰς προόδους, καὶ ἀπογεννήσεις αἴτιόν ἐστι. καὶ τὸ πλῆρες εἰς ἐπιστροφὰς, καὶ συνελίξεις τελεσιουργεῖ τὰ προελθόντα.

Διὰ δὲ τούτων τῶν τριττῶν αἰτίων, πάντων ἄρα πρωτουργός ἐστι, καὶ ἐξηγεμονεύουσα πηγὴ, καὶ ἵδρυμα τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑφεστηκότων, ἡ τῶν Θεῶν ἀγαθότης, ἐν τριάδι ταυτῇ πεπλαμένη τὸ ἑνιαῖον κρατοῦσα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. μετὰ δὲ ταύτην ἡ Σοφία διέπραν ἔλαχε τάξιν, νόησις οὖσα τῶν Θεῶν, μᾶλλον δὲ ὕπαρξις τῆς νοήσεως τῶν Θεῶν. ἡ μὲν γὰρ νόησις, γνῶσίς ἐστι νοερά. Θεῶν δὲ ἡ Σοφία, γνῶσις ἄρρητος, ἥτις ἕνωσιν πρὸς τὸ γνωστὸν, καὶ τὴν νοητὴν ἕνωσιν τῶν Θεῶν. Δοκεῖ δέ μοι καὶ ταύτην ἐν τριάδι μάλιστα θεωρεῖν ὁ Πλάτων, ὡς ἔστιν ἐκ τῶν πολλαχοῦ διεσπαρμένων ἐκεῖ αὐτῆς ἐννοιῶν συλλογίσασθαι. Λέγω δὲ ὅτι ἡ μὲν ἐν Συμποσίῳ Διοτίμα, τὸ Σοφὸν πλήρες εἶναι βούλεται τοῦ γνωστοῦ, καὶ οὐ ζητῶν, οὐδὲ θηρᾶν, ἀλλ' ἔχον τὸ νοητόν. Διὸ Θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ Σοφὸς γενέσθαι.

Ἔστι γὰρ. οὐκοῦν τὸ μὲν Φιλόσοφον, ἀτελές ἐστι, καὶ ἐνδεὲς τῆς ἀληθείας. τὸ δὲ Σοφὸν, πλῆρες, καὶ ἀνενδεὲς, καὶ πᾶν, ὃ βούλεται, παρὸν ἔχει, καὶ οὐδὲν ποθοῦν. ἀλλ' ἐφετὸν, καὶ ἐρατὸν, τῷ φιλοσόφῳ προκείμενον. ὁ δὲ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης, τὸ γονιμὸν ἀληθείας, καὶ νοῦ τῆς Σοφίας παρέχεται γνώρισμα, ταῖς μὲν ἡμετέραις ψυχαῖς διὰ γονίμου εἰς τὸ πλῆρες ἀνοδεύσει γινομένης, τοῖς δὲ Θεοῖς, ἐκ τοῦ πλήρους τῆς γονίμου παρούσης. οὐ γὰρ ἐκ τῆς ἀπο-

ipsa *procreatione* procedens, omnibus Entibus est insita, & omnia movet, & *excitat* ad invidiâ-carentem bonorũ communicationem. Ac ipsam quidem mentem *excitat ad communionem rerum* intellectualium, animam verò *excitat ad communionem rerum* animalium, *id est, ad animæ facultates pertinentium*, naturam verò, *ad communionem rerum* naturalium.

Manent igitur omnia propter ipsum optabile bonitatis, *id est propter bonitatis desiderium*, *quod omnia bonitatem optent*, & generant, & progrediuntur in secundas, & tertias *à primis* generationes, propter ipsum Sufficiens. Quod verò tertium *est*, ipsum Perfectum, universorum *ad se* convertendorum vim habet, & ad ipsas causas in orbem cogit. modò quidem, ipsam divinam, modò verò, ipsam intellectualem, modò verò, ipsam animalem, *id est, pertinentem ad animæ facultates*, modo verò, ipsam naturalem *rem*. Omnia enim istam conversionem, & *curationem* participant, quia & ipse infinitus progressus, per istam ad ipsa principia rursus revocatur, & ipsum Perfectum commixtum est ex Optabili, & Sufficiente. Nam omne hujnsmodi Optabile, vim etiam habet similia generandi. An non & in ipsis naturæ operibus ipsa perfecta ubique, & desiderabilia, propter ipsius venustatis vigorem, etiam fœcunda sunt? Ipsum igitur Optabile omnia fundat, & in semet ipso continet. Et ipsum Sufficiens *hæc* ad progressus, & procreationes excitat. Et ipsum Perfectum *ea*, quæ *ex ista procreatione* sunt progressa, ad conversiones, & cõvolutiones perfectè deducit, *ea* perficit.

Per istas autem triplices causas, omnium profectò *rerum* quomodocunque subsistentium, & *in hoc universo consistentium* primarius, & maximè principalis fons, & sedes, *ac fundamentum* est ipsa Deorum bonitas, quæ in tali trinitate, suæ hypostaseωs henicum, *id est, unicum, vel, in Vno, vel, in Vnitate positum, & consistens* imperium fixit. Post hanc verò *Deorum bonitatem*, sapientia secundum ordinem est sortita, quæ Deorum est intelligentia, vel potiùs essentia intelligentiæ Deorum. Nam intelligentia quidem, est intellectualis cognitio. Deorum verò sapientia, *est* ineffabilis cognitio, quæ unita est cum eo, quod in cognitionem cadit, & *cognosci potest*, & cum mente percepta Deorum unione. Videtur autem mihi & istam *unionem* in trinitate maximè spectare Plato, ut ex sententiis, quæ de ipsa multis in locis sunt sparsę, colligi, *concludiq*, potest. Dico autem quod Diotima quidem in Convivio *differens*, sapientiam vult cognitionis esse plenam, & nihil quærere, neque venari, *neq, captare quidquam*: sed *in se* habere id, quod mente percipitur. Quare nullus Deorum philosophatur, neque sapiens fieri cupit.

Est enim *sapiens*. Id igitur, quod est philosophicum, est imperfectum, & veritatis indigens. Quod verò sapiens *est*, *id* plenum, & nullius rei indigens, & *perfectum est*, & quidquid vult, *id* præsens habet, & nihil optat. Sed optabile, & expetendum, propositum *est* Philosopho. Socrates verò, qui in Dialogo de Reipub. administrandæ forma, differit, ipsam vim procreatricem veritatis, & mentis, sapientiæ præbet indicium, *id est, sapientiæ manifestum argumentum esse dicit*, quòd in nostris quidem animabus per generationem, *sive procreationem* ad ipsum plenum, *vel, ad ipsam plenitudinem* fiat ascensus, Diis verò, & ipsa plenitudine *præsens* adsit ipsa

mentis

mētis procreatio. Haud enim ex imperfecto habitu ad perfectū in illis *Dius* progressus: sed ex per se perfecta *Deorum* essentia, fœcunda *rerum* inferiorum facultas *progrediuur*. At in Theæteto, id, quod imperfecta perficit, & id, quod latentes in animabus intelligentias provocat, *ac elicit*, sapientiæ cōvenire demonstrat. *Sic autem sibi loquitur*. Obstetricari *quidem*, & *res inquirere*. me Deus *jubet*, & *cogit*, generare verò *me* prohibet. Perspicuum igitur *est* ex his, *quæ dicta sunt*, sapientiæ genus esse triadicum, *i. e. triplex*, *vel*, *ex trinis constare*. Nam plenum quidem *est* ipsius Entis, & veritatis, intellectualem verò veritatem procreat. Perficit verò ea, quæ in actione sunt intellectualia, & ipsum per *suam propriam* facultatem stat *firmum*. Hæc igitur & ipsi Deorum sapientiæ convenire existimemus. Etenim illa bonitatis quidem divinæ est plena. Generat verò divinam veritatem. Perficit verò omnia, quæ sunt post ipsam.

CAPUT XXIV

DEinceps verò spectemus quidnam sit ipsum pulchrum, & quomodo in Diis primò subsistat. Dicitur igitur pulchritudo bona-cognoscens *vel*, *boni-forma-prædita* esse, & mente-percepta pulchritudo, & antiquior intellectuali pulchritudine & per-se-pulchritudo, & universorū Entiū causa pulchrifica, *i. e. causa*, *quæ rerum omnium*, *quæ sunt*, *pulchritudinem procreat*. Et omnia hujuscemodi *passim legūntur*, & *dicuntur*. Et rectè dicuntur. Hoc autem *pulchritudinis genus* est separabile non solùm ab illis, quę in corporeis ponderibus pulchra videntur, & à symmetria, *quæ instar*, *& concinnam partium proportionem*, *& cum toto convenientiam habet*, & *quæ Latinè commensus appellatur*, & *ab* animæ concinnitate, & *ab* intellectuali lumine: sed etiā *ab* ipsis secundis, & tertiis progressibus, *qui sunt* in ipsis Diis, in ipsa mente-percepta specula. & ab hac progreditur ad omnia Deorum genera, & illustrat & ipsas ipsorum Unitates supereſſentiales, *i. e. quæ sunt super omnem essentiam*, & omnes essentias *ab ea* pendentes, usq; vel ad ipsa manifesta *Deorum* vehicula. Quemadmodum igitur propter primam bonitatem omnes Dii *sunt* bona-cognoscentes, *bonorum-periti*, *vel*, *boni-forma-pradei* & propter mente-perceptam sapientiam, *quæ in mente versatur*, *ejusq; beneficio paratur*, cognitionem habent ineffabilem, & sitam, *ut fundatam* supra mentem, sic etiam (ut opinor) propter summitatem, *summamq; dignitatem* pulchritudinis, omne divinum est amabile, *ac vehementer optabile*. Illinc enim, *quod pulchritudo sit expetenda*, omnes Dii in pulchritudinem derivantur, & *ea* repleti, replent ea, quæ sunt post ipsos, excitantes omnia, & quasi furore quodam correpta, concitantes ad suum amorem, & omnibus divinam pulchritudinis defluxionem, supernè haustam-suppeditantes.

Divina igitur pulchritudo (ut rē totā paucis expediamus) est talis, *scilicet* divinę lætitię, & familiaritatis, & amicitiæ suppeditatrix. Ob hoc enim *arctiss.mum necessitudinis*, *& lætitiæ vinculum* etiam inter se Dii sunt uniti, *& mutuo unionis vinculo conjuncti*, & inter se gaudent, & admirantur *hanc lætitiæ*, *necessitudinis*, *& amicitiæ vim*, & delectantur mutuis inter se communionibus, *consortiis*, & *felicitatis divinæ* complementis, nec de-

λους ἕξεως ὅτι τὸ πλεῖον ἐν ἐκείνοις ἡ περιοδ@. ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτοπλοῦς ὑπάρξεως ἡ γόνιμ@. τ ὑποδεεστέρων ζωογονίας. ἐν δὲ αὐτῷ θεαυτῷ τὸ πλεονεκτεῖν τῶν ἁπλῶν, καὶ τὸ προκληλικὸν τῶν κρυπτομένων ἐν ταῖς ψυχαῖς νοήσεων τῇ ζοφίᾳ προσῆκεν ἐνδείκνυται. μαιεύεσθαί με ἀναγκάζει, γονὰς δὲ ἀποκύλυσι. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων, ὅτι τριαδικόν ἐστι τὸ τῆς ζοφίας γέν@. πλῆρες μὲν οὖν πάσ@, καὶ τῆς ἀληθείας, γονικὸν δὲ τῆς νοερᾶς ἀληθείας, πληθωρικὸν δὲ τῶν καθ' ἑνέργειαν νοερῶν, καὶ αὐτὸ καθ' ὑπεροχὴν δυναμιν ἐχόν. ζαῦτα πίνων καὶ τὴ τῶν Θεῶν ζοφία προσήκειν ὑπολάβαμεν. καὶ γὰρ ἐκείνη τῆς μὲν ἀγαθότητός ἐστι τῆς θείας πλήρης. γονὰς δὲ τῶν θείων ἀληθείαν, πληροῖ δὲ πάντα τὰ μεθ' ἑαυτόν.

CAPUT XXIV

Κεφάλαιον κδ'.

ΤΟ δὴ καλὸν ὅπῃ ποτὲ σκεψώμεθα, καί ποτ' ἐστὶ, καὶ ὅπως ἐν τοῖς Θεοῖς πρώτως ὑφέστηκε. λέγεται μὲν οὖν ἀγαθοειδὲς εἶναι καλ@, καὶ νοητὸν κάλλ@, καὶ προσεχῆ περιωπὴν τῆς νοερᾶς καλλονῆς, καὶ αὐτοκαλλονὴ, καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων αἰτία καλλοποιός. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὀρθῶς λέγεται. χωρεῖ δέ ἐστιν οὐ μόνον τῶν ἐν ζωμαλικοῖς ὄγκοις φαινομένων καλῶν, οὐδὲ τῆς ἐν ῥυθμοῖς συμμετρίας, ἢ τῆς ψυχικῆς εὐαρμοστίας, ἢ τοῦ νοεροῦ φέγγους, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν δι' αὐτῶν, καὶ τρίτων ἐν τοῖς θείοις προόδοις, ἐν τῇ νοητῇ προσωπῇ, καὶ ἀπὸ ταύτης προέρχεται ἐφ' ἅπαντα τὰ τῶν Θεῶν γένη, καὶ καταλάμπει τὰς τε ὑπερουσίους αὐτῶν ἑνάδας, καὶ τὰς ἐξηρτημένας ἀπάσας οὐσίας, μέχρι καὶ τῶν ἐμφανῶν ὀχημάτων. καὶ ὥστε οὖν διὰ τὴν προϋπαρξιν ἀγαθότητα πάντες ἀγαθοειδεῖς οἱ Θεοὶ, καὶ διὰ τὴν νοητὴν ζοφίαν, γνῶσιν ἔχουσιν ἄῤῥητον, καὶ ὑπερνοῦν ἱδρυμένην, οὕτως (οἶμαι) καὶ διὰ τὴν ἀκρότητα τοῦ κάλλους, ἐραστικόν ἐστι τὸ θεῖον πᾶν. ἐκεῖθεν γὰρ ἐπέχεται πάντες οἱ Θεοὶ τὸ κάλλος, καὶ πληρούμενοι, τὰ μεθ' ἑαυτοὺς πληροῦσιν. ἀνεγείροντες πάντα, καὶ ἐνθουσιάζοντες πρὸς τὸν ἑαυτῶν ἔρωτα, καὶ ἐπαντλοῦντες αὖθην τοῖς πᾶσι τὴν ἔνθεον ἀποῤῥοὴν τοῦ κάλλους.

Ἔστι μὲν οὖν (ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν) πιοῦσαν τὸ θεῖον κάλλ@, τῆς θείας εὐφροσύνης χορηγὸν, καὶ τῆς οἰκειότητ@, καὶ τῆς φιλίας. κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἑωῶνται ἀλλήλους οἱ Θεοὶ, καὶ χαίρουσιν ἀλλήλοις, καὶ ἄγανται, καὶ ἐυφραίνονται ταῖς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαις, καὶ ταῖς πληρώσεσι, καὶ οὐκ ἀπολείπουσιν ἑῶ

ἔλαχον ἀεὶ τάξιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν διακοσμήσεσι. Τρία δὲ ὁ Πλάτων καὶ πάσης γνωρίσματα παραδίδωσιν, ἐν Συμποσίῳ μὲν, τὸ ἁβρόν. τὸ γὰρ πλῆρες δήπου, καὶ τὸ μακαριστὸν, κατὰ τὴν τῆς ἀγαθότητος μετουσίαν, ἐφήκε τοῦ καλοῦ. λέγει δὲ οὕτω πως ἐν ἐκείνοις. ἀλλὰ τὸ μὲν ὄντως καλὸν, τοῦτ' ἐστιν ἁβρὸν, καὶ πλῆρες, καὶ μακαριστόν. τοῦτο μὲν οὖν πιστὸν τοῦ κάλλους ἐν τῷ ἁβρῷ. ἕτερον δὲ ἐκ τοῦ φαίδρου λάβωμεν τὸ φανόν. καὶ γὰρ τοῦτ' τοῦ καλοῦ φέρων αἰνίττεται. καλὸν δὲ τόπον ἰδεῖν λαμπρὸν, καὶ ἱερὸς, παρὰ δὲ κάλλους (ὥσπερ ἔφαμεν) μεθ' ἑκάστων τὸ ἐλλάμπειν ὅτι, καὶ πάλιν ἐν ταῖς ἑξομένοις, Δεῦρό τι ἐλθόντες, καταλήφαμεν αὐτὸ μετὰ τῆς ἐναργεστάτης τῶν αἰσθήσεων, εἰλβεν ἐναργέστατα. καὶ πάλιν ὅτι τάξις. Νῦν δὲ καλὸν μόνον τοῦτο ἔσχε μοῖραν, ἐκφανέστατόν τε εἶναι, καὶ ἐρασμιώτατον. Δύο μὲν οὖν ταῦτα τοῦ κάλλους εἰλήφθω γνωρίσματα. Τρίτον δὲ ἄλλο τὸ ἐρασθὲν, ὃ καὶ νῦν οὗτος ἐρασμιώτατον προσεοικέναι μοι δοκεῖ. καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ δεικνύει τῷ ἐρωτικῷ μανίαν περὶ τὸ καλὸν ἀφορίζομενος, καὶ ὅλως τὸν ἔρωτα τῆς τοῦ κάλλους ἐξάψεως μονάδος. ἔρως γάρ ἐστι, φησὶν, ἔρως περὶ τὸ καλόν.

Διότι μὲν οὖν ἐπιστρέφει πάντα πρὸς ἑαυτὸ, καὶ κινεῖ, καὶ οἰστρήσεως πλεῖ, καὶ αἰακαλῆται δι' ἔρωτος, ἐρασθὲν ἐστι τὸ κάλλος, πάσης ἡμμένου τῆς ἐρωτικῆς σφαίρας, καὶ ἐπ' ἄκρους τοῖς ποσὶ βεβηκὸς, καὶ ἐφ' ἑαυτὸ πάντα ἑλκον πόθου, καὶ ἐκπλήξεως αἰσχίστου. Διότι δὲ αὖ μετ' εὐφροσύνης, καὶ τῆς θείας ῥαστώνης ἐπιρρεῖ τοῖς ἐλλάμψεις ἀφ' ἑαυτοῦ πληρώσας, καλοῦν πάντα, καὶ θέλγον, καὶ μεπωμένον [τὰ] ἀγάλματα, καὶ ἐπιχειτούμενα τὰς ἐκεῖθεν ἐλλάμψεις, ἁβρὸν ἐστί τι, καὶ λέγεται παρὰ τοῦ Πλάτωνος. Διότι γε μὴν συμπεραίνει τὴν τριάδα ταύτην, καὶ περιχύσει τῆς ἀρρήτου τῶν Θεῶν ἑνώσεως, καὶ οἷον ὑπονήσεται τοῦ φωτὸς τῶν ἰδεῶν, καὶ τὸ νοητὸν φῶς ἐκλάμπει, καὶ ἐξαγγέλλει τὸ τῆς ἀγαθότητος κρύφιον, λαμπρόν τι, καὶ εἰλπινὸν, καὶ ἐμφανὲς ἐπινομάζεται.

Τὸ μὲν γὰρ ἀγαθὸν τῶν Θεῶν, ἀκρότατον ἐστι, καὶ ἑνοειδέστατον. τὸ δὲ ζοφερὸν, ὡδίνει πως ἤδη τὸ φῶς τὸ νοητὸν, καὶ τὰ εἴδη τὰ πρώτιστα. τὸ δὲ αὖ καλὸν ἐπ' ἄκροις ἵδρυται τοῖς εἴδεσι, καὶ περιλάμπει τὸ θεῖον φῶς, καὶ τοῖς αἰεὶ πρώτοις ἐκφαίνεται, πᾶσιν φωσφόρου εἰλπίτερον, καὶ ἐρασμιώτερον ἰδεῖν, καὶ περιπύξασθαι, καὶ μεθ' ἑκάστων ἐκφαινόμενον λαβεῖν. πώτης τοίνυν τῆς τριάδος τὰ πάντα πανδρεύεται, καὶ διὰ πάντων χωρεύεται, ἀνάγκη δή που καὶ τὰ πληρούμενα, διὰ τῶν συγγενῶν πρὸς ἕκαστον ἐπιστρέφειν, καὶ συνάπτεσθαι, καὶ μὴ

ferunt, quem sortiti sunt semper ordinem in suis *essentiæ, generisq;* distinctionibus. Tria vero hujus etiam *pulchritudinis* indicia, *& argumenta* Plato tradit, *in*-Convivio quidem, ipsum Delicatum. Ipsum enim perfectum profectò, & id, quod beatum censetur, propter bonitatis communionem, ad ipsum pulchrum pervadit. Sic autem in illis *illius Dialogi locis* quodammodo loquitur. Sed quod revera pulchrum *est*, illud est delicatum, & perfectum, & beatum. Hoc igitur pulchritudinis *genus* unum, *scilicet* ipsum delicatum, *est* hujusmodi. Alterum verò, ex Phædro sumamus, *scilicet* ipsum clarum, *perspicuum*, *splendidum*. Etenim *Plato* hoc ipsi pulchritudini attribuit, *quum dicat*, Pulchritudinem verò splendidam tunc videre licebat, & deinceps, A pulchritudine verò (ut diximus) *splendor manans*, cum illis existens splendebat. Et rursus in sequentibus, Et huc profecti comprehendimus ipsam *pulchritudinem* per evidentissimum sensum, evidentissimè splendentem. Et tandem posit hæc *Plato dicit*. Nunc verò pulchritudo hanc tantùm sortem habet, ut & manifestissima sit, & maximè-amabilis, *vel, maximè-desiderabilis*. Ac duo quidem ista pulchritudinis indicia, *vel, argumenta, certaq; signa* sumpta-sint. Tertium verò *pulchritudinis indicium, vel, argumentum, certumq; signum, est* aliud, *scilicet* ipsum amabile, quod etiam nunc iste *Plato* mihi videtur amabilissimum appellasse. Et multis aliis in locis ostendit amatoriam insaniam circa pulchritudinem *versari*, definiens *hanc ejus sedem*, & in-universum ex pulchritudinis unitate ipsum amorem pendêre dicens. Amor enim (inquit) amor est circa pulchrum, *& in eo capiendo versatur, & occupatur*.

Quoniam igitur pulchritudo omnia ad se convertit, *ac allicit*, & movet, & quodam furore divino rapi facit, & *quia omnia* per amorem *ad concordiam* revocantur, *ideo* pulchritudo est amabilis. Nam omnis amatoriæ catenæ, *perpetuaq; seriei*, dux-est, & summis pedum articulis insistit incedens, & ad se omnia per desiderium, & admirationem excitat *alliciens*. Quoniam verò etiam cum lætitia, & divina tranquillitate secundis *naturis, & rebus, manantes* à se plenitudines præbet, *atq; suppeditat*, omnia deliniens, & mulcens, & in-altùm tollens, *omnia inquam*, quæ ducuntur, *ac reguntur ab ipsa pulchritudine*, & quæ in illuminationes illinc *prodeuntes*, derivantur, *propterea pulchrum* delicata & est, & à Platone dicitur. Quoniam tamen conficit istam trinitatem, & ineffabilem Deorum unionem protegit, *fovet, & ambiens conservat*, & quodammodo supra formarum lumen natat, & *quoniam* mente-perceptum lumen *illinc* elucet, & occultam bonitatem enunciat, *ideo pulchrum* & splendida, & lucida, & clara nominatur.

Nam ipsa quidem Deorum bonitas, est summa, & maximè uniformis. Ipsa verò sapientia, quodammodo parturit jam ipsam lucem mente-perceptam, & primas formas. Ipsa verò pulchritudo in summis formis est-sita. Et procul-splendet divina Lux, & ascendentibus primùm apparet, *ac illucescit*, omni Lucifero splendidior, & amabilior ad aspiciendum, & complectendum, & ad *eam* cum admiratione apparentem accipiendum. Cum igitur hæc trinitas omnia impleat, & per omnia pervadat, necesse profectò *est* & illa, quæ *ab hac trinitate* implentur, per cognata ad unum quodque reverti, & *cum eo* conjungi, & singula non per eadem media.

media. Alia enim *est* aliorum medietas *id est, aliud aliorum medium*. Et facultates aliæ ad aliam perfectionem Deorum revertuntur. Ad pulchritudinem igitur divinam *parandum*, quæ omnia secunda *generarerum in unum* cogit, & *inter se* conciliat, & complementi, *vel, implectionis, & plenitudinis*, & derivationis illinc *factæ*, cuivis puto perspicuum *esse*, (cùm & ipse Plato sæpius *hoc* dicat) nullam aliam esse causam, quàm ipsum amorem, qui profectò & ipsos Deos semper secundos cum illis, qui ad ipsum *amorem, suam essentiam, atque facultatem referunt*, & præstantiora genera, & præstantissimas animas, ob pulchritudinem conjungit. Ad ipsam verò divinam sapientiam (qua & ipsa mens repleta, cognoscit ipsa Entia, & *cujus* ipsæ animæ participes intellectualiter agunt) veritas profectò & adducit & accommodat ipsa Entia, *eorum sedes in ipsa divina sapientia figens*. Per veritatem enim ipsa sapientiæ verè existentis plenitudo (Illuminat enim profectò ubique ea, quæ *res* intelligunt, & conjungit cum iis, quæ intelliguntur) ut & prima mentis, & mente-percepti conciliatrix existit. Ad bonum vero *parandum* non cognitione ampliùs, & alterius auxilio opus est illis, qui *cum bono* conjungi properant, *& student*: sed collocatione, & firma constitutione, & quiete.

CAPUT XXV.

QVid igitur nos cum ipso *bono* uniet, *& ita conjunget, ut unum cum eo fiamus?* Quid *nostram* actionem, & motionem sedabit? Quid verò divina omnia & primæ, & arcanæ bonitatis Unitati commendat? *Quid hæc omnia divina cum illa prima, & ineffabili bonitatis Vnitate conjunxit?* Quomodo verò unumquodque in *ipso bono* collocatum, id, quod est ante ipsum, secundùm ipsum bonum, *& propter illud*, in semet ipso rursus collocat ea, quæ post se ipsum *sunt*, propter ipsam causam? Ut rem totam quidem paucis expediam, est ipsa Deorum fides, quæ ineffabiliter, *& arcano quodam modo* cum ipso bono *conjungit*, & unit & universa Deorum, & Dæmonum genera, & beatas animas. Non oportet enim vel scienter, vel imperfectè bonum inquirere: sed nos ipsos contemplari in divina Luce, & clausis-oculis, ita demum in ignota, & occulta ipsorum Entium Unitate collocari. Hoc enim fidei genus, antiquius est ipsa actione cognitionem habente, non solum in nobis: sed etiam apud ipsos Deos, & propter hoc omnes Dii simul-uniti-sunt, *& arctissimo unionis vinculo conjuncti*. Et circa unum centrum uniformiter & universas facultates, & ipsarum progressus *Dii* cogunt, *colligunt, & constrahunt*. Si verò & singula definire oportet, ne mihi talem fidem eandem *esse* putes cum errore, qui circa sensilia versatur.

Nam hæc quidem *fides* scientiâ caret, & multò magis ipsa Entium veritate. Illa verò Deorum fides omnem superat cognitionem, & per ipsam summam unionem secunda cum primis conjungit. Neq; etiam illam nunc celebratam fidem intelligas, quæ formam habet similem illi *fidei, quæ dicitur fides* illarum notionum, quæ communes vocantur. Etenim communibus notionibus ante omnem rationem credimus. Sed & harum est cognitio dividua, & divinæ unioni

Διὰ τῶν αὐτῶν ἕκαστα τῶν μέσων. ἄλλη γὰρ μεσότης ἄλλων. καὶ δυνάμεις ἄλλαι πρὸς ἄλλαν πλησότητα θεῶν ἐπιστρέφουσι. πρὸς μὲν οὖν τὸ θεῖον κάλλος τὸ σωάγειν τε δύσπορα πάντα, καὶ οἰκειοῦν, καὶ τῆς πληρώσεως αἴτιον, καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐπιχεσίας, δῆλον οἶμαι παντὶ, καὶ τοῦ Πλάτωνος πολλάκις λέγοντος, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὁ ἔρως, ὃς δὴ καὶ θεοὺς ἀεὶ σὺν δύσπορον τῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ κρείττονα ψυχὴ, καὶ ψυχῶν τὰς ἀρίστας σωάπτει κατὰ τὸ καλόν· πρὸς ἣ αὖ τὴν θείαν Σοφίαν (ἧς καὶ ὁ νοῦς πληρούμενος γινώσκει τὰ ὄντα, καὶ ψυχαὶ μετέχουσαι, νοερῶς ἐνεργοῦσι) ἀλήθειά δή που καὶ αἰτία, καὶ περιεκτικὴ τῶν ὄντων. Διὰ γὰρ ἀληθείαν ἡ τῆς οὔσης ὄντως Σοφίας πλήρωσις (φωτίζει γὰρ δὴ τὰ νοοῦντα πάντα χορηγικὸν, καὶ σωάπτει τοῖς νοουμένοις) ὥστε δὴ καὶ ἡ περιεκτικὴ νοῦ, καὶ νοητῶν σωαγωγὸς ὑπῆρχε. πρὸς ἣ αὖ τὸ ἀγαθὸν, οὐ γνώστως ἔτι, καὶ σωεργείας δεῖ τοῖς σωαφθῆναι κατ' ἀξίωσιν, ἀλλ' ἱδρύσεως, καὶ μονίμου καταστάσεως, καὶ ἡρεμίας.

Κεφάλαιον κε'.

Πρὸς οὖν ἡμᾶς ἑνώσει πρὸς αὐτό; τί τῆς ἐνεργείας πώσει, καὶ κινήσεως; Τί δὲ τὰ θεῖα πάντα καὶ τῇ πρωτίστῃ, καὶ ἀῤῥήτῳ τῆς ἀγαθότητος ἑναδικῶς σωίστησι; πῶς δὲ ἔχασιν ἑνιδρυμένων, τὸ πρὸ αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἑαυτῷ πάλιν ἱδράζει τὰ μεθ' ἑαυτὰ, κατὰ τὴν αἰτίαν; ὡς μὲν τὸ ὅλον εἰπεῖν, τῶν Θεῶν πίστις ἐστὶν ἡ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀῤῥήτως ἑνίζουσα τὰ θεῶν γένη σύμπαντα, καὶ δαιμόνων, καὶ ψυχῶν τὰς εὐδαίμονας. Δεῖ γὰρ οὐ γνωστικῶς, οὐδὲ ἁπλῶς τὸ ἀγαθὸν ἐπιζητεῖν, ἀλλ' ἐπιδύντας ἑαυτοὺς τῷ θείῳ φωτὶ, καὶ μύσαντας, οὕτως ἐνιδρύεσθαι τῇ ἀγνώστῳ, καὶ κρυφίῳ τῶν ὅλων ἑνάδι. τὸ γὰρ πιστὸν τῆς πίστεως γένος, πρεσβύτερόν ἐστι τῆς γνωστικῆς ἐνεργείας, οὐκ ἐν ἡμῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτοῖς τοῖς Θεοῖς, καὶ κατὰ τοῦτο πάντες οἱ Θεοὶ σωλέγονται. καὶ πρὸς ἓν κέντρον μονοειδῶς τὰς ὅλας δυνάμεις π, καὶ προόδους αὐτῶν σωάγουσι. εἰ δὲ δεῖ καὶ καθέκαστον ἀφορίζεσθαι, μή μοι τὸν τοιοῦτον πίστιν τῇ περὶ τὰ αἰσθητὰ πλάνῃ τὸν αὐτὸν ὑπολάβῃς.

Αὕτη μὲν γὰρ ἐπιστήμης ἀπολέλειπται, καὶ πολλῷ μᾶλλον τῆς τῶν ὄντων ἀληθείας. ἡ δέ γε τῶν Θεῶν πίστις, ἅπασαν ὑπερκύρῃ γνῶσιν, καὶ καθ' αὐτὸν ἄκρον τὸν ἕνωσιν, σωάπτει τὸ δύσπορα τῆς πρώτης. μὴ δὴ αὖ τὴν τῶν κοινῶν καλουμένων ἐννοιῶν ὁμοιότητα τὸν νῦν ὑμνουμένην πίστιν νοήσῃς. καὶ γὰρ τῆς κοινῆς ἐννοίας πρὸ παντὸς λόγου προϋπάρχει. ἀλλὰ γνῶσίς ἐστι καὶ τούτων μερική, καὶ πρὸς θείαν

ἕνωσιν οὐδαμῶς ἐφαπτόμενον, καὶ οὐ τὴν πίστιν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς νοερᾶς ἀπλότητος ἡ τούτων ἐπιστήμη δευτέρα. Νοῦς γὰρ ἐπέκεινα πάσης ἐπιστήμης ἵδρυται, τῆς τε πρώτης, ὁμοῦ καὶ τῆς μετ' ἐκείνην. μὴ τοίνυν μηδὲ τὴν κατὰ νοῦν ἐνέργειαν τῇ τοιαύτῃ πίστει τὴν τοιαύτην εἶναι λέγωμεν. πολυειδὴς γάρ αὕτη, καὶ δι' ἐπιστήμης χωριζομένη τῶν νοουμένων. καὶ ὅλως κίνησίς ἐστι νοερὰ περὶ τὸ νοητόν. Δεῖ δὲ τὴν θείαν πίστιν ἀνειδῆ, καὶ ἥρεμον ὑπάρχειν, ἐν τῷ τῆς ἀγαθότητος ὅρμῳ πλέως ἱδρυθεῖσαν. οὔτε γὰρ τὸ καλὸν, οὔτε τὸ ζοφὸν, οὔτε ἄλλο τῶν ὄντων οὐδέν, οὕτω πίστις ἐστὶν ἅπασι τοῖς οὖσι, καὶ ἀσφαλὴς, καὶ πάσης ἀμφιβολίας, καὶ διηρημένης ἐπιβολῆς, καὶ κινήσεως ἐξῃρημένον, ὡς τὸ ἀγαθόν. Διὸ καὶ ἕστηκε καὶ ὁ νοῦς τὴν νοερὰς ἐνεργείας πρεσβυτέρας ἄλλου, καὶ πρὸ ἐνεργείας ἑνώσεν ἀπατάζει. καὶ ψυχὴ τὴν νῦ ποικιλίαν, καὶ τὴν τῶν εἰδῶν ἀγλαΐαν, κἀδὲν ἀνωμολόγησε πρὸς τὸν ὑπὲρ ὅλων ὑπερέχοντα. καὶ τὸ μὲν νοεῖν ἀφίησιν, εἰς τὸν ἑαυτῆς ὑπαρξιν ἀναδραμοῦσα. τὸ δὲ ἀγαθὸν αἰεὶ διώκει, καὶ θηρᾷ, καὶ ἁρπάσαι, καὶ οἷον ἐγκολπίσασθαι σπεύδει. καὶ μόνῳ τούτῳ τῶν πάντων ἐπιδίδωσιν ἑαυτὴν ἀνενδοιάστως. καὶ τί δεῖ τὴν ψυχὴν λέγειν; ἀλλὰ καὶ τὰ θνητὰ ζῶα (καθάπερ που φησὶν ἡ Διοτίμα) πάντων ὑπερφρονεῖ τῶν ἄλλων, καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς, καὶ τοῦ εἶναι, πόθῳ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ φύσεως. καὶ μίαν ἅπαντα ταύτην ἀκίνητον ἔχει, καὶ ἄρρητον ἔφεσιν τοῦ ἀγαθοῦ. τῶν δὲ ἄλλων ἕκαστα κἂν παρίδοι, καὶ δεύτερα ποιήσειε, καὶ ἀλιμενίστως τὴν πρᾶξιν. ὡς οὖν οὕτως ὅρμος ἀσφαλὴς τῶν ὄντων ἁπάντων.

καὶ τούτων, [l. τοῦτο] μάλιστα τῆς οὔσης πίστεως ἅπασι πίστις. καὶ διὰ τοῦτο δήπου καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ συναφὴ, καὶ ἕνωσις ὑπὸ τῶν θεολόγων, πίστις ὀνομαζομένη, καὶ οὐχ ὑπὸ ἐκείνων μόνον, ἀλλ' (εἰ δεῖ τὰ δοκοῦντα λέγειν) καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν Νόμοις, ἡ τῆς πίστεως ταύτης πρός τε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἔρωτα συγγένεια κεκήρυκται. λανθάνει γὰρ οὖν τοὺς, ὡς ὁ ξένος διαισύμβολος, ὁπόταν τῶν ἐναντίων τὸν λόγον ποιώμενος, καὶ τὰς δισπλόας, τριάδος πρὸς εἰς τὸν συναγωγὸν. λέγει δὴ οὖν καὶ αὐτὸς ἐν ἐκείνοις σαφῶς, ὡς ὁ μὲν φιλοψευδὴς, ἄπιστός ἐστιν, ὁ δὲ ἄπιστος, ἄφιλος. ἀναγκαῖον ἄρα καὶ τὸν μὲν φιλαλήθη, πιστὸν εἶναι, τὸν δὲ πιστὸν, εἰς φιλίαν εὐάρμοστον. διὸ δὴ τῶν θεολόγων ἀληθῆ αὐτῶν, καὶ πίστιν, καὶ ἔρωτα, καὶ τὴν μίαν αὐτῶν κοινωνίαν αὐτῷ τῷ λογισμῷ συνελώμεθα. εἰ δ' βούλει, καὶ πρὸ τούτων ἀναμνησθῶμεν, ὅτι τὴν συναγωγὸν τῶν διαφερομένων δύναμιν, καὶ τῶν μεγίστων πολέμων ἀναιρετικὴν (λέγω δὲ τὴν ἐν ζωῇς πόλεσι φιλίαν) πίστιν πρεσβεύουσιν, ἑνώσεως δὲ δὴ, καὶ κοινωνίας, καὶ ἡρμοσμένης ἐκ τούτων ἡ πίστις αὐτὰ καλαφαίνει. καὶ ἅπας ἐν ἡμῖν ἐστι ταύτης τῆς δυνάμεως, πολλῷ πρότερον ἐν αὐτοῖς ἐστι τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ ὡς σωφροσύνη τις θεία, καὶ δικαιοσύνη περὶ αὐτοὺς λέγεται,

nullo-modo æqualis. Et non solùm ipsa fide: sed etiam ipsa intellectuali simplicitate harũ *communium notionum* scientia posterior *est*. Mens enim supra omnem scientiam est-sita, tam *supra* primam, quam simul *supra* illam, quæ post illam *est*, *id est*, *quam supra secundam*. Neque etiam actionem secundùm mentem tali fidei similem esse dicamus. Hæc enim *est* multiformis, & per diversitatem separatur à rebus, quæ mente percipiuntur. Et denique motus est intellectualis circa id, quod mente percipitur. Oportet autem divinam fidem uniformem, & quietam esse, in ipso bonitatis portu perfecte collocatam. Neque enim quod pulchrum *est*, neque quod sapiens, neque ullum aliud ipsorum Entium, adeò fidũ est omnibus Entibus, & *adeò* firmum, & ex omni ambiguitate, & divisa prima mentis notione, & motione exemptum, ut ipsum bonum. Propter hoc enim & ipsa mens intellectuali actione antiquiorẽ aliam, & *quæ est* ante actionẽ, unionem amplectitur. Et anima mentis varietatem, & formarum splendorẽ nil esse statuit, *si ista conferantur* cum ipsâ boni *rerum* universarum excellentiâ. Et ipsam quidem cogitationem dimittit, ad suam essentiam recurrens. Ipsum verò bonum semper sectatur, & venatur, *& capiat*, & expetit, & quodammodo in suum sinum immittere properat, *& in sinu fovere studet*. Et huic soli omnium semet ipsam tradit sine ulla-dubitatione. Sed quid animam dicere *solam* oportet? Nam & hæc mortalia animalia (quemadmodum alicubi dicit Diotima) cætera omnia contemnunt, & ipsam vitam, & ipsum Ens, *& quicquid est in hac universitate rerum*, propter desiderium naturæ ipsius boni. Et omnia hanc unam immobilem, & ineffabilem boni cupiditatem habẽt. Singula verò, facilè negligant, & secunda statuant, *& secundo loco ponant*, & contemnant aliarum *rerum* ordinem. Unus igitur est iste portus tutus universorum Entium.

Et hoc *bonum* omnibus Entibus *est* maximè fidum. Et propterea profectò & ipsa cum ipso *bono* conjunctio, & unio à Theologis fides appellatur, nec ab illis solùm: sed etiam (si nostram sententiam dicere oportet) ab ipso Platone in Legibus, hujus fidei cum veritate, & amore cognatio prædicatur. Ipsum verò vulgus profectò latet, eum, qui ista cogitat, de contrariis verba facere, & hujus trinitatis casus in *unum*, & idem cogere. In illis enim *Legibus* & ipse *Plato* dicit apertè, mendacii quidem studiosum, infidum esse, infidum verò, amoris-expertem *esse*. Necesse igitur *est* & veritatis quidem studiosum, fidum esse, fidumverò, ad amicitiam *ineundam, & cum aliis contrahendam, esse* valdè commodum, *& aptum*. Ex his igitur contemplemur veritatem ipsorum *Deorum*, & fidem, & amorem, & unicam ipsorum communionem ipsa ratione comprehendamus. Si verò velis, & ante hæc in-memoriam-revocemus, quòd *Plato* virtutem, *hominum inter se* dissidentium conciliatricem, & maximorum bellorum (seditiones autem in civitatibus excitatas intelligo) sedatricem, fidelitatem appellavit, Vnionis enim profecto, & cõmunionis, & quietis causam esse ipsam fidẽ ex his apparet. Si verò talis quædã facultas in nobis est, multo *magis*, & ante in ipsis Diis est. Etenim ut temperantia quædã divina, & justicia, & scientia apud ipsũ *Platonem* dicitur, quomodo non etiam

etiam fides apud illos erit, quæ totum virtutum ordinem contineat? Ut igitur paucis rem totam expediamus, tria quidem ſunt hæc, quæ *rerum* divinarum complendarum vim habent: quæ *res ducimus* per omnia præſtantiora genera complent: *ſcilicet* Bonitas, Sapientia, Pulchritudo. Tria quoque *trium* illorum, quæ complentur, conciliandorum vim habentia, illis quidem poſteriora, penetrantia verò in omnes divinas ordinum diſtinctiones, & *per omnes deinceps ordines pervadentia*, Fides, & Veritas, & Amor. Omnia verò per hæc *tria* ſervantur, & *conſervantur*, & cum primarijs cauſis conjunguntur. Alia quidem, per amatoriam inſaniam. Alia verò, per divinam Philoſophiam. Alia verò, per divinitùs-agentem, *atq; divinam* facultatem, quæ præſtantior eſt omni humanâ ſapientiâ, & quæ præterea comprehendit & ipſa divinationis, *ſive*, *vaticinationis* bona, & ipſas rerum-perfectricis-potentiæ purgatorias facultates, & omnes denique divini furoris, quo quis correptus detinetur, effectus. De his igitur fortaſſe & iterum opportuniùs diſſeremus.

καὶ θεσπέμη, τῶς εὐχὶ καὶ πίστις ἔστι παρ' ἐκείνοις ἡ τὴν ὅλην συνέχουσα ἀλήθειαν τῶν ὄντων; ἴν' οὖν σωτελέσῃς ἐπιωμὲν, τρία μὲν ἐστὶ τὰ πληρωτικὰ ταῦτα τῶν θείων, ἀγὰ πάντων πληροῦντα τῶν κρειττόνων γενῶν, ἀγαθότης, Σοφία, κάλλος. τρία δὲ αὖ καὶ τῶν πληρουμένων συναγωγὰ, δι' ὧν μὲν ἐκείνων, διήκοντα δὲ εἰς πάσας τὰς θείας διακοσμήσεις, πίστις, ἀλήθεια, ἔρως. Σώζεται δὲ πάντα διὰ τούτων, καὶ συνάπτεται ταῖς πρωτουργοῖς αἰτίαις. τὸ μὲν, διὰ τῆς ἐρωτικῆς μανίας. τὸ δὲ, διὰ τῆς θείας φιλοσοφίας. τὸ δὲ, διὰ τῆς θεουργικῆς δυνάμεως, ἡ κρείττων ἐστὶ πάσης ἀνθρωπίνης σοφρσύνης, καὶ ὅσον λαβεῖν τό τε τῆς μαντικῆς ἀγαθὸν, καὶ τὰς τῆς πλασιουργικῆς καθαρτικὰς δυνάμεις, καὶ πᾶσαν ὅλως τὴν τοῦ θείου κατοκωχῆς ἐνεργήματα. δεῖ μὲν οὖν τούτων πάλιν αὖ καὶ ὑστέρῳ ἐγκυρόντες διέλθοιμεν.

[NOTA. *Hîc videtur ſequi Caput 27. quod non eſt notatum, ut nec aliquot alia.*]

RUrſus verò aliundè, ſi velis communia Platonis de *rebus* divinis dogmata venemur, & *obſervemus*. Unde igitur, & quænam *dogmata* ſumenda nobis ſecundùm naturam *in horum inveſtigatione* procedentibus? Viſne *rerum* in Phædone ſcriptarum, deinceps poſt *ea jam ante* dictas memoriam-renovemus, *atq; earum commemorationem* faciamus? Dicit igitur Socrates in illis demonſtrationibus, *quas dixit* a ſimilitudine, quam habet animæ immortalitas cum ipſo divino-numine, Unam quidem eſſe ſuperiorem animæ *partem*, (cui etiam ſimilis eſt natura, & cum *ei* ſit-ſimilis immortalis ſortis eſt-particeps) divinam, & immortalem, & mente-perceptam, & uniformem, & indiſſolubilem, & eodem modo, & pariter habentem. Alteram verò ipſius *animæ partem vocat* inferiorem, omnino *ſuperiori* contrariam, cui etiam convenire *dicit*, corrumpi, & pati.

Nam hujuſmodi *pars* eſt ſenſilis, & multiformis, & diſſolubilis ea-ratione, quâ compoſita-eſt. *Quatenus enim eſt compoſita, eatenus diſſolvi poteſt.* Et omnia, quæ de corporea ſubſtantia in his dixit, *percurramus*. Hæc igitur ſpectemus ſingulatim examinantes, quonam modo Diis conveniant. Ac primùm quidem, illud ipſum, quod vocatur Divinum, quid aſpicientes *cur ita* vocamus? Ergo ex *antè* dictis perſpicuum *eſt*, omnem quidem Deum in ſumma ipſorum Entium unione conſiſtere, *ſuaq; eſſentiæ fundamentum, & ſtatum in ea habere*. Unitates enim nobis apparuerunt à corporibus *ad incorporeas eſſentias* aſcendentibus, ipſi Dii, *qui ſunt* Unitates ſupereſſentiales, ipſarum eſſentiarum procreatrices, *& perfectrices*, & menſuratrices, & quæ omnes primas eſſentias in ſemet ipſis comprehenſas, & ex ſe pendentes habent. Ipſum verò divinum, non illud ſolùm eſt, *quod dicitur* ipſa Eſſentia, & ipſum Unum in uno quoque ordine ipſius Entis, *& totius Univerſitatis*: ſed ſimul *eſt* & id, quod *alia* participat, & id, quod *ab aliis*, participatur. Quorum illud quidem, *quod alia participat*, eſt Deus.

Πάλιν δὲ ἀλλαχόθεν (εἰ βούλῃ) τὰ κοινὰ περὶ τῶν θείων δόγματα ἐκ Πλάτωνος θηρεύσωμεν. πόθεν οὖν δὴ, καὶ ποῖα λαμβάνειν ἡμῖν κατὰ φύσιν προσῆκόμενοις; βούλῃ τῶν ἐν φαίδωνι γεγραμμένων ἐφεξῆς τοῖς ἠρημένοις ἀναμνησθῶμεν; λέγει τοίνυν ὁ Σωκράτης ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ὁμοιότητος τῆς πρὸς τὸ θεῖον ψυχικῆς ἀθανασίας ἀποδείξεων, ὡς ἄρα ἔστι τὸ μὲν ἀνωτέρω τῆς ψυχῆς (ᾧ δὴ καὶ ἔοικε φύσις, καὶ ἐοικυῖα, ἀθανασίας μετέχει μοίρας) θεῖον, καὶ ἀθάνατον, καὶ νοητὸν, καὶ μονοειδὲς, καὶ ἀδιάλυτον, καὶ κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχον. τὸ δὲ, κατάδεέστερον αὐτῆς, παντοῖον τοὐναντίον, ᾧ δὴ καὶ σωματικῇ φθορᾷ, καὶ πάσχειν.

Τὸ γὰρ τοιοῦτον αἰσθητὸν ἐστι, καὶ πολυειδὲς, καὶ ἀδιάλυτον τοῦτο, ἢ ὡς σωστέον. καὶ πάντα ὅσα τῆς σωματικῆς ὑποστάσεως ἐν τοῖς κατηγόρηται. ταῦτα πάντα σκοπῶμεν καθ' ἕκαστον ἐξετάζοντες, ὅπῃ ποτὲ πρωσήκει τοῖς Θεοῖς. καὶ πρῶτον αὐτὸ τοῦτο, ὃ λέγομεν τὸ θεῖον, πρὸς τί βλέποντες φαμέν; οἰκεῖον ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον ὅτι πρὸς μὲν τὰς ἄκρας ὑφέστηκε τῶν ἑνάδων ἑνώσεις τῶν ὄντων. ἑνάδες γὰρ ἡμῖν ἐφάνησαν ἀπὸ τῶν σωμάτων αἱ τοῦτοι οἱ θεοὶ, ἑνάδες ὑπερούσιοι, ἡνωμέναι τῶν οὐσιῶν, καὶ πληρωτικαὶ, καὶ μετρηταὶ, καὶ πάσας οὐσίας τὰς πρωτίστας εἰς ἑαυτὰς ἀνειληφυῖαι. τὸ δ' θεῖον, ὃ καὶ αὐτὸ μέτον ἐστὶν ἡ ὕπαρξις, καὶ τὸ ἓν ἑκάστῃ τῇ ἑνὶ πᾶν ὄν, ἀλλ' ἐμοὶ τὸ μετέχον, καὶ τὸ μετεχόμενον. ὧν τὸ μὲν, ἐστὶ θεός.

Τὸ δὲ ἐπιθεούμενον. εἰ δὲ καὶ πρὸ τῶν μετεχομένων ἑνάδων χωριστόν ἐστι, καὶ μετεχόμενον, ἐν τοῖς ὕστερον ἡμῖν ἔσται καταφανές. νῦν δὲ ὅτι τὸ θεῖον πιστὸν ἐστι, διορισώμεθα, τὸ ἓν τὸ πρὸ ἑνὸς μετέχον, ἢ τὸ ἓν σωρηρημένως μετὰ πρὸ ὄντος. πάντα γὰρ ὅσα τῶν θεῶν, πλὴν πρὸ ἑνός, ὡς ἐξῃρημένα, καὶ ὑπάρχα παραλαμβάνομεν, τὴν οὐσίαν, τὴν ζωὴν, τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ἐν πύτοις, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὑφεστήκασι, καὶ παράγουσι ζωὰς, καὶ σωτήριον, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐτοῖς ἀφορίζονται. δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν, ὅτι καθ' ἀλήθειαν μὲν οὕτω ζωὰς διώρισται, ἀπ' ἀλλήλων. πολλαχοῦ δὲ ὁ Πλάτων καὶ τὰ μετέχοντα τῶν θεῶν, τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν ἐπισημύνῃ, καὶ θεοὺς ἐπονομάζῃ. καὶ γὰρ τὴν ψυχὴν τὴν θείαν οὐκ ἐν Νόμοις μόνον ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ἀλλὰ καὶ ὁ Σωκράτης ὁ ἐν φαίδρῳ θεὸν ὀνομαλεῖ. Θεῶν μὲν οὖν ἵππος τε, καὶ ἡνίοχος πᾶσιν, αὐτοί τε ἀγαθοί, καὶ ἐξ ἀγαθῶν, καὶ ἐπὶ μᾶλλον τῶν ἐξῆς ὑπαρχόντων. καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος. καὶ οὔπω πῦρ θαυμαστόν. τὰ γὰρ ἀεὶ συνεπωμένα τοῖς θεοῖς, καὶ μίαν συμπληρεῦντα μετ' αὐτῶν σφαῖραν, πῶς οὐ θαυμαστὸν προσονομάζειν θεούς; ἀλλὰ καὶ σὺν δαίμοσιν, οἱ καθ' ὑπόστασιν δαίμονές εἰσι, καὶ σὺν θεοὺς ὑφεστήκασι, θεοὺς προσαγορεύῃ πολλαχοῦ. καὶ γὰρ ἐν φαίδρῳ, καὶ Τιμαίῳ, καὶ ἐν ἄλλοις, εὕροις ἂν αὐτὸν ἐκτείνοντα καὶ μέχρι δαιμόνων τὴν τῶν θεῶν ἐπωνυμίαν. ὃ δὲ πύτων ἐστὶ παραδεξόμενον, καὶ ἀνθρώπων τινὰς θεοὺς προσειπεῖν οὐκ ἀπηξίωσεν, ὥστοι ἐν Σοφιστῇ τὸν Ἐλεάτην ξένον. ληπτέον τοίνυν ἐκ πύτων ἁπάντων, ὅτι θεὸς, ὁμῶς ἐστιν ἁπλῶς θεὸς, ὁ δὲ, καθ' ἕνωσιν, ὁ δὲ, κατὰ μέθεξιν, ὁ δὲ, κατὰ συναφὴν, ὁ δὲ, καθ' ὁμοίωσιν. τῶν μὲν γὰρ ὑπερουσίων ἕκαστον, πρῶτος θεός. τῶν δὲ νοερῶν ἕκαστον, καθ' ἕνωσιν.

Τῶν δὲ αὖ ψυχῶν ἑκάστη τῶν θείων, κατὰ μέθεξιν. δαίμονες δὲ οἱ θεῖοι, κατὰ τὴν πρὸς ἐκείνους συναφὴν, θεοί. ψυχαὶ δὲ ἀνδρῶν, δι' ὁμοιότητα, τῆς προηγουμένης πρώτης μεταλαγχάνουσιν. ἕκαστον δὲ πύτων (ὡς εἴρηται) θεῖον μᾶλλόν ἐστιν, ἢ θεός. ἐπὶ καὶ τὸν νοῦν αὐτὸν ὁ Ἀθηναῖος ξένος θεῖον προσεῖρηκε. τὸ δὲ δὴ θεῖον, ὑπάρχον ἐστὶ τῆς πρώτης θεότητος, ὥστε δὴ καὶ τὸ ἡνωμένον, πρὸ ἑνὸς, καὶ τὸ νοερὸν, πρὸ νοῦ, καὶ τὸ ἐμψυχωμένον, τῆς ψυχῆς. καὶ προηγεῖται μὲν ἀεὶ τὰ ἑνοειδέστερα, καὶ ἁπλούστερα. πλούτῳ δὲ ἡ σφαῖρα τῶν ὄντων εἰς αὐτὸ τὸ ἕν.

Hoc verò, *quod ab aliis participatur, est id*, quod Deificatur. An verò & ante ipsas Unitates, quæ participantur, *Ipsum Divinum*, sit etiam separabile, & *ab aliis* participetur, in sequentibus *hoc* nobis erit manifestum. Nunc verò definiamus ipsum Divinum *numen, ipsum Deum*, esse hujusmodi, *scilicet*, Ipsum Ens, quod Unius est-particeps, vel Ipsum Unum cum ipso Ente contractè, *conjunctum*. In Diis enim omnia, præter Ipsum Unum, ut *ex aliis* pendentia, & secunda assumimus, ipsam Essentiam, ipsam Vitam, ipsam Mentem. Non enim in his: sed ante hæc, *per se* subsistunt *ipsi Dii*, & hæc producunt, & *in se ipsis* continent, non autem in his definiuntur, *nec horum terminis circumscribuntur*. Illud autem ignorare, non oportet, hæc secundùm veritatem quidem, alia ab aliis ita differminari, *vel, distingui*. In multis verò locis Platonem & ea, quæ Deos participant, iisdem nominibus magnificentiùs exornare, & Deos appellare. Etenim animam divinã non in Legibus tantùm Athenienſis hospes. Sed etiam Socrates in Phædro Deum appellat. Deorum igitur & equi, & aurigæ *sunt* omnes & ipsi boni, & ex bonis *procreati*, & ex sequentibus *hæc erit* multo *manifestius, ac* evidentiùs. Ac ista quidem *est* Deorum vita, *quam supra descriptam habemus*. Hoc verò nondum *est* mirandum. Quæ enim semper cum Dijs unita-sunt, & unam cum ipsis catenam, *seriemq; perpetuam* complent, quomodo non mirandum *est*, *Platonem hæc* vocare Deos? sed etiam ipsos Dæmones, qui secundùm *suam* essentiam sunt Diis posteriores, & circa Deos subsistunt, Deos multis-in-locis appellat. Etenim in Phædro, & Timæo, & in aliis *Dialogis*, reperies ipsum *Socratem* ipsam Deorum appellationem, vel ad ipsos usque Dæmones extendere. Quod verò his est admirabilius, *Socrates* quosdam etiam homines, Deos appellare non dubitavit, *eoque Deorum appellatione non indignos judicavit*, ut in Sophista Eleatem hospitem. Ex his igitur omnibus sumendùm *illud est*, quòd Deus, alius quidem, est simpliciter Deus, alius verò, propter unionem, alius verò propter communionem, ali is verò, propter contactum, *atque conjunctionem*, alius verò, propter similitudinem. Nam supereſſentialium quidem unusquisque, primo Deus *est*. Intellectualium verò unusquisque, per unionem *est Deus*.

Animarum verò divinarum unaquæque, per communionem *est id*, *quod est*. Dæmones verò divini, *sunt* Dii, propter conjunctionem cum illis *Diis*. Animæ verò virorum, hanc *Deorum* appellationem adipiscuntur per similitudinem, *quam cum Diis habent*. Sed horum unumquodque (ut dictum-est) divinum potiùs est, quàm Deus. Quoniam & ipsam mentem Athenienſis hospes divinam appellavit. Divinum verò, posterius est prima Deitate, quemadmodum etiam id, quod-est-unitum, *posterius est* ipso Uno, & ipsum Intellectuale, *quod mentis intelligentia percipitur, est posterius* ipsa Mente, & ipsum animatum, *est posterius* ipsa Anima. Et antecedunt quidem, semper ea, quæ magis uniformia *sunt*, *& quæ ad unam formam propiùs accedunt*, & quæ *sunt* simpliciora. Ipsa verò ipsorum Entium, *& universorum, quæ sunt*, series in ipsum Unum desinit, *& in eo finitur*.

Quod

Quod igitur *eſt* Divinum, talem definitionem *traditam* à nobis habeat. Immortale verò, deinceps contemplemur. Nam & Immortalitatis multi ſunt ordines apud ipſum *Platonem*, à ſummis uſque ad extrema pervadentes. Et extremus quidem Immortalitatis ſonus *exauditur* in *rebus* perpetuis, quæ ſunt manifeſtæ. Quod etiam Eleates hoſpes in illis de circuitione verbis, Immortalitatis *aſſerter*, & inſtaurator, à patre *ſe* accepiſſe dicit.

Nam omne corpus & eſſentiam, & vitam ab alia cauſa pendentem accepit. Ipſum verò ſe ipſum continere, vel ornare, vel conſervare non conſuevit, *nec, ut hoc præſtet, à natura datum habet*. Hoc verò *corpore* evidentiorem, & perfectiorem *eſſe* puto, ipſam particularium animarum immortalitatem, quam etiam in Phædone multis demonſtrationibus convicit, *eamq; talem eſſe manifeſtè demonſtravit, qualem eſſe dixit*. Et indecimo de Republicâ *Dialogo*. Dico autem ipſam *Immortalitatem* etiam *eſſe ipſo corpore* præſtantiorem, & *antiquiorem*, quòd in ſemet ipſa perpetuæ permanſionis, & *æternæ perſeverantiæ* cauſam contineat. Si verò ante hæc duo ipſam Dæmonum Immortalitatem eſſe ſtatuamus, non peccabimus. Nam & horum genera *ſunt* incorrupta, per quæ *Dæmones* ſubſiſtunt, & *immortalem eſſentiam habent*, & neque vergunt ad mortalitatem, neque replentur natura rerum, quæ gignuntur, & corrumpuntur. His tamen *Dæmonibus* longè auguſtiorem, & ſecundùm *ſuam* eſſentiam *longè* ſuperiorem eſſe puto divinarum animarum Immortalitatem, quas etiam primò per-ſe- mobiliter, *id eſt, per-ſe-mobiles* eſſe dicimus, & fontes, & principia vitæ, quæ circum ipſa corpora, & *in ipſa corpora* dividitur, propter quam *immortalitatem*, & ipſa *corpora* redivivam immortalitatem adipiſcuntur. Si verò etiam ante *Dæmones* iſtos, ipſos Deos, & immortalitatem in ipſis *exiſtentem* intelligas, & ut in Convivio *traditur*, talis immortalitatis ne Dæmones quidem Diotima participes-facit: ſed eam in ſolis Diis definit, & *in illis ſolis per ſuam definitionem eſſe ſtatuit*. Talis *autem* Immortalitas omnino *ab Univerſis* ſeparata, & ex ipſis Univerſis exempta tibi videbitur. Illic enim ipſum ævum *eſt* fons Immortalitatis univerſæ, & propter ipſum omnia & vivunt, & vitam habent, alia quidem perpetuam, *ac æternam*. Alia verò *vitam habent*, quæ diſpergitur in id, quod non eſt. Eſt igitur (ut paucis rem totam explicemus) Divinum, Immortale, quatenus æternam vitam procreat, & continet. Non enim ut vitæ particeps: ſed ut divinam vitam ſuppeditans, eſt immortale, & ut Deificans ipſam per-ſe-viventem-vitam, ſive mente-perceptam, ſive quomodocunque velis ipſam vocare. Sed jam deinceps id, quod-mente-percipitur, *eſt* ſpectandum, & *conſiderandum*.

Dicitur autem etiam *aliquid mente perceptum*, cum ſenſili *collatum*, & *ſenſilis habita ratione*, ut viſibile, *quod ſub oculos, viſumque cadit*, & opinio cum ſenſu *conjuncta*. Hoc *autem* primam apparitionem, & *primum ortum* in maximè-principalibus cauſis habere conſtabit.

Τὸ μὲν οὖν θεῖον, ποιῶν ἡμῖν ἐχέτω διωρισμένον. τὸ δὲ ἀθάνατον μετὰ τοῦτο θεωρήσωμεν. πολλαὶ γὰρ δὴ καὶ τῆς ἀθανασίας εἰσὶ παρ' αὐτῷ τάξεις, ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων διηκουσαι. καὶ ἐπὶ τὸ μὲν πλεῖστον ἀπήχημα τῆς ἀθανασίας ἐν πᾶσι τοῖς ἀϊδίοις τῶν φαινομένων. ὃ δὴ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος ἐν τοῖς περὶ τῆς περικυκλήσεως λόγοις ἀθανασίας ἐπισκευαστὴς, μεταλαχέναι φησὶν ἀπὸ τοῦ πατρός.

Πᾶν γὰρ σῶμα καὶ τὸ εἶναι, καὶ τὸ ζῆν ἑτέρας αἰτίας ἠρτημένον ἔλαχεν. αὐτὸ δὲ ἑαυτὸ συνέχειν, ἢ κοσμεῖν, ἢ ζώζειν οὐ πέφυκε. τούτου δὲ ἐναργέστερον εἶμαι, καὶ πλεόνων, τὸ τῶν μεμιγμένων ψυχῶν ἀθάνατον. ὃ δὴ καὶ ἐν φαίδωνι πολλαῖς ἀποδείξεσι κατέδειξε. καὶ τῷ δεκάτῳ τῆς Πολιτείας. λέγω δὲ αὖ καὶ κυριώτερον, ὡς ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν ἔχον τῆς αἰωνίου διαμονῆς. περὶ δὲ τούτων ἀμφοτέρων εἶναι λαβεῖν τὴν τῶν δαιμόνων ἀθανασίαν, οὐκ ἂν ἁμάρτημα. ἀκήρατα γὰρ καὶ τὰ τούτων γένη, δι' ὧν ὑφίστανται, καὶ οὔτε ῥέπουσιν εἰς τὸ θνητὸν, οὔτε δὲ ἀναπίμπλανται τῆς τῶν γινομένων τε, καὶ φθειρομένων φύσεως. τούτων δ' ἔτι σεμνοτέραν, καὶ καθ' οὐσίαν ὑπερέχουσαν εἶναι λογίζομαι τὴν τῶν θείων ψυχῶν ἀθανασίαν, ἃς δὴ καὶ πρώτως αὐτοκινήτους εἶναι φαμὲν, καὶ πηγὰς, καὶ ἀρχὰς τῆς περὶ τοῖς ζώμασι μεριζομένης ζωῆς, δι' ἃν καὶ αὐτὰ τῆς ἐπισκευαστῆς ἀθανασίας μεταλήγχει. εἰ δὲ δὴ καὶ περὶ τούτων αὐτοὺς σὺν θεοὺς, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀθανασίαν ἐννοήσας, καὶ ὅπως ἐν Συμποσίῳ, τῆς τοιαύτης ἀθανασίας οὐδὲ τοῖς δαίμοσιν ἡ Διοτίμα μεταδίδωσιν, ἀλλ' ἐν μόνοις αὐτὴν ἀφορίζεται τοῖς θεοῖς. παντελῶς [δὲ] χωρισὶν, καὶ τῶν ὅλων ἐξῃρημένον σοὶ φανεῖται τὸ τοιοῦτον ἀθάνατον. ἐκεῖ γὰρ ὁ αἰὼν ἡ πηγὴ τῆς ὅλης ἀθανασίας, καὶ δι' ἐκεῖνον πάντα καὶ ζῇ, καὶ ἔχει ζωὴν, τὰ μὲν, ἀίδιον, τὰ δὲ, εἰς τὸ μὴ ὂν σκεδαννύμενον. ἔστιν οὖν (ὡς συνελόντι φάναι) τὸ θεῖον ἀθάνατον, καθόσον ἐστὶ γεννητικὸν τῆς ἀϊδίου ζωῆς, καὶ συνεκτικόν. οὐ γὰρ ὡς μετέχον τοῦ ζῆν, ἀλλ' ὡς παρεκτικὸν τῆς θείας ζωῆς, ἀθάνατόν ἐστι, καὶ ὡς ἐκθεοῦν τὴν αὐτοζωὴν, ἤτοι νοητὴν αὐτὴν, ἤτοι ὁπωσοῦν ἐθέλοις καλεῖν. ἀλλὰ δὴ τὸ νοητὸν μετὰ τοῦτο σκεπτέον.

Λέγεται μὲν οὖν καὶ περὶ τὸ αἰσθητὸν, ὡς ὁρατὸν, καὶ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως. τὸ μὲν πρωτίστως ἐκφαινόμενον ἐν ταῖς ἐγχειρικωτάταις αἰτίαις ἔχειν φανήσεται.

νοητὸν μὲν γὰρ καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τῆς μείρας ἐστὶ ταύτης, καὶ τῶν αὐθυπάρκτων ἐξηρημένη, καὶ τὴν οὐσίαν λαχοῦσα χωριστὴν ἀπ' αὐτῶν. νοητὸν δὲ καὶ πρὸ ταύτης ὁ νοῦς. ὅτι δὴ καὶ τὴν ψυχὴν ἐν μέσῳ πίπτειν ἀξιοῦμεν μᾶλλον, ἢ τοῖς πρώτοις ἐναρίθμιον ποιεῖν. νοητὸν δὲ καὶ τὸ νοῦ πρεσβύτερον, τὸ πληρωτικὸν τῆς νοήσεως, καὶ πληρωτικὸν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὑπάρχον. ὃ δὴ καὶ ὁ Τίμαιος ἐν παραδείγματος πέρᾳ προτίθησι τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ, καὶ τῆς νοερᾶς ἐνεργείας. ἐπέκεινα δὲ τούτων, τὸ θεῖόν ἐστι νοητὸν, ὃ καθ' αὑτὸν ἀφώρισται τὴν ἕνωσιν, καὶ ὑπάρξιν τὴν θείαν. καὶ γὰρ τοῦτο νοητόν ἐστιν, ὡς ἐφετὸν τοῦ νοῦ, καὶ ὡς πληρωτικὸν, καὶ ὡς συνεκτικὸν τοῦ νοῦ, καὶ ὡς πλήρωμα τοῦ ὄντος.

Ἄλλως οὖν νοητὸν τὴν ὕπαρξιν τῶν Θεῶν φήσομεν. ἄλλως τὸ ὄντως ὂν, καὶ τὴν πρωτίστην οὐσίαν. ἄλλως τὸν νοῦν, καὶ τὴν νοερὰν πᾶσαν ζωήν. ἄλλως τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν ψυχικὸν διάκοσμον. καὶ δεῖ μὴ τοῖς ὀνόμασιν ἐπιχειρεῖν τοὺς διαφόρους τῶν πραγμάτων φύσεις ἡμᾶς οὖν τριὰς αὕτη παντάπασιν ἔχει τὴν τάξιν, ὡς τὸ μὲν θεῖον, ἄκρατον εἶναι, καὶ πρώτιστον. τὸ δὲ ἀθάνατον, δεύτερον. τὸ δὲ νοητὸν, τρίτον. οὗ μὲν γὰρ τὸ ὂν ἐστιν ἐκθειάζεται. οὗ δὲ ἡ ζωὴ κατὰ τὴν ἀθανασίαν τῶν Θεῶν ὑφέστηκεν. οὗ δὲ ὁ νοῦς κατὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἑνώσεως νοητὸν ἐπονομάζεται.

Nam & ipsa anima *est quiddam*, quod mente percipitur, & hujus sortis, *quæ mente percipitur*, est, & ex sensilibus exempta, & essentiam ab ipsis separatam sortita. Mens verò etiam ante hanc *animam, est quiddam*. quod mente percipitur. Nam & ipsam animam in medio collocare malumus, quam inter prima numerare, *& in primorum Entium numero ponere*. Mente-perceptum autem *dicimus* etiam id, quod ipsa Mente antiquius *est*, quod intelligentiæ complendæ vim habet, & quod per se ipsum *intelligentiæ* perficiendæ facultatem habet, quod etiam Timæus exempli loco proponit rerum-effectricis Mentis, & intellectualis actionis. Præter verò hæc omnia, ipsum Divinum est id, quod mente-percipitur, quod secundùm ipsam unionem, & essentiam divinam definitur. Etenim hoc mente percipitur, ut *id, quod est* expetendum Menti, & ut id, quod perficit *Mentem*, & ut id, quod continet Mentem, & ut complementum ipsius Entis.

Aliter igitur ipsam Deorum essentiam dicemus *esse* mente perceptam, *id est, mente percipi*. Aliter id, quod verè est, & ipsam primam essentiam *mente-percipi dicemus*. Aliter, ipsam mentem, & omnem intellectualem vitam. Aliter, ipsam animam, & ipsum animalem ordinem, *id est, ipsam animarum distinctionem, & ordinem*. Et oportet *nos* non ipsis nominibus invectos, *ii quæ mordicùs hærentes*, diversas rerum naturas assequi. Hæc igitur trinitas talem habet ordinem, ita ut ipsum quidem Divinum, purum, *& cum nulla re mixtum*, & primum sit. Immortale verò, secundum. Id verò, quod mente percipitur, tertium. Nam alibi quidem, ipsum Ens, est id, quod deificatur. Alibi verò, ipsa vita, propter Deorum immortalitatem subsistit. Alibi verò ipsa Mens, propter ipsam unionis expletionem, mente-perceptum appellatur.

[Nota. *Ex ipso Capitum catalogo patet hic esse principium Capitis 28.*]

Μετὰ δὲ τοῦτο ἐστὶν ἐφεξῆς τὸ μονοειδὲς, τὸ ἀδιάλυτον, τὸ ὡσαύτως ἔχον διὰ τῶν αὐτῶν αἰτίων. καὶ ταῦτα προθορόντα, καὶ διὰ πάντων χωρεῖντα τῶν θείων διακόσμων. τὸ μὲν γὰρ μονοειδὲς, ἀκρότατόν ἐστι, καὶ τῇ μονάδι τῇ θείᾳ παρὸν, [παρὸν,] καὶ τὸ ὂν πρώτως ἐκφαίνεται μάλιστα προσῆκον. ὅτι δὲ δὴ καὶ πλοῦτος πάντα τὰ μεθεκτὰ τῶν ἑνάδων ἐστίν. τὸ γὰρ ἓν καὶ πρὸ τούτων ἐστὶν, ὡς ἔσται προειρῆσθαι δῆλον. τὸ δὲ ἀδιάλυτον, δεύτερον. συνεκτικὸν γάρ ἐστι, καὶ συνδετικὸν τῶν ἄκρων τῇ θείᾳ ἑνώσει. ἔτι καὶ τὸ διαλυτὸν, συνοχῆς ἐνδεὲς, καὶ δυνάμεως εἰς ἓν τὸ πλῆθος συναγούσης, πιστοῦται. τὸ δὲ καὶ ταυτὸ, καὶ ὡσαύτως ἔχον, αἰώνιόν ἐστι, καὶ τῆς ἀϊδιότητος τῶν Θεῶν πλῆρες. παρ' οὗ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡ τῆς ἀθανασίας, καὶ τῆς αἰωνίου ταυτότητος μέθεξις. εἰς ταυτὸν ἄρα τῷ θείῳ ἥκει τὸ μονοειδές. τῷ δὲ ἀθανάτῳ, τὸ ἀδιάλυτον. τῷ δὲ νοητῷ, τὸ ὡσαύτως ἔχον αἰτίζομαι.

καὶ ὁρᾷς ὅπως ἕκαστα συνήρμοσται κατὰ τρόπον ἀλλήλοις; τὸ μὲν γὰρ, διὰ τὴν ἑνάδα

POST hunc verò *trinitatis hujus ordinem suprà descriptum*, sequitur deinceps id, quod est Uniforme, Quod indissolubile, Quod eodem modo *se semper* habet, ab iisdem causis *manans*. Et hæc procurrunt, & per omnes divinos ordines pervadunt. Nam ipsum quidem Uniforme, summum est, & Unitati divinæ præsens-adest, & quod est primò, maximè conveniens apparet, *ac elucet*. In quod etiam desinit omne genus, quod Unitatum *est* particeps. Nam ipsum Unum est etiam ante hæc, ut *nobis* progredientibus erit manifestum. Illud verò, quod est Indissolubile, *est* secundum. Continet enim, & vincit, *arctissimoque vinculo conjungit* extrema per divinam unionem. Quia & ipsum dissolubile, propter inopiam conjunctionis, & facultatis multitudinem in Unum contrahentis, *est* hujusmodi. Quod verò *semper* eodem-modo, & pariter, *& æqualiter se* habet, æternum est, & Deorum æternitate plenum. Unde etiam Immortalitatis, & æternæ Identitatis communio *paratur* aliis. Quod igitur est Uniforme, in idem cum Divino concurrit, *& utrunque Unum & idem efficit*. Cum Immortali verò *concurrit* Indissolubile, *& utrunque Unum, & idem constituit*. Quod verò pariter, *& eodem modo se semper* habet, referemus ad id, quod mente percipitur.

Et, videsne quomodo singula certa ratione, alia cum aliis aptè-sint-conjuncta? Nam aliud quidem, propter

propter Unitatem primam ab ipſo Ente participatam, meritò eſt Uniforme. Si enim *Deus* propter ipſum Unum, *eſt* Deus, ergò profectò ipſum Divinum erit Uniforme. Ἑνοειδὲς enim, & Μονοειδὲς, idem *eſt*, *idemq; ſignificat, ſi dicas Vniforme. Quod enim unam, & quod ſolam formam habet, eſt idem.* Quod verò propter unam vitæ cauſam eſt Immortale, id etiam pariter eſt Indiſſolubile. Ipſa enim vita *eſt* vinculum naturarum diſſolubilium. Quod etiam Timæus nobis demonſtrans, Immortali Diſſolubile opponit. Nam (inquit) Immortales quidem non eſtis, neutiquam tamen diſſolvemini, neque mortis ſortem guſtabitis. Ergò omne quidem mortale, eſt diſſolubile. Immortale verò, indiſſolubile. Quod verò redivivam immortalitatem habet, neque indiſſolubile, neque mortale, propter eandem rationem *cenſetur*. Nam in utriuſque medio ſitum, neutrum eſt *duarum* extremitatum, ſecundùm utramque oppoſitionem. Quod verò tertium *eſt*, in ipſa plenitudine univerſorum mente-perceptorum collocatum, ſimul, & pariter ſe habet.

Identitatis enim & æternæ permanſionis cauſa eſt id, quod mente percipitur. Et ipſa Mens propterea *eſt* omnino æterna. A primis igitur, & maximè principalibus cauſis hæ trinitates deſcendunt, quemadmodum etiam de præcedentibus, *& ſupra dictis* demonſtravimus. Sed hæc quidem poſtea *tractabuntur*. His verò definitis, *& diſtinctè demonſtratis*, conſideremus, quidnam eſſe dicamus id, quod in *rebus* divinis non-generatum *vocatur*. Etenim omne Ens, ortum non habere dicimus, & ipſas animas non generatas *eſſe* Socrates in Phædro demonſtrat. Et ante has ipſi Dii collocati-ſunt-ſupra generationes *omnes*, *& omnem rerum ſecundarum ortum antecedunt*, & ipſum in tempore *creatam* hypoſtaſin. Quomodo igitur ipſum Divinum *numen*, *& quidquid eſt divinum*, definimus, & quanam ratione *demonſtramus* non eſſe generatum? An quia exemptum-eſt ex omni generatione, non *ſolum* illa, quæ fit in temporis partibus, qualem diceremus *rerum* materiatarum generationem, *ſive procreationem*, *& ortum*, nec illa *tantum* quæ in omne tempus extenditur, qualem cœleſtium corporum generationem, *ac ortum* Timæus demonſtrat: ſed & animali generatione, *id eſt*, *ſed & animæ ortu?* Nam & iſtam *animam* in tempore quidem non-generatam, præſtantiſſimam verò *rerum omnium creatarum*, *&* generatarum Timæus appellat. Et denique, *quod eſt divinum*, *id exemptum eſt ex* omni diviſione, & diſcretione eſſentiali. Nam ipſe Deorum progreſſus eſt ſemper per unionem ſecundum *rerum*, *& naturarum*, quæ uniformiter ſunt collocatæ in iis, quæ ante ipſas *res*, *naturaſque ſunt*, & quæ continent ipſorum producentium in ipſis ea, quæ producuntur *ab ipſis producentibus*. Quod igitur eſt individuum, & indiſcretum, & unitum, id non generatum eſt, ut vera ratio *docet*. Quamobrem, quamvis quædam generationes, *& ortus* in Diis per fabuloſa commenta à Platone dicantur, quemadmodum in Diotimę fabula, Veneris generatio celebratur, & Amoris in natalitiis à Venere generati, non oportet *tamen* ignorare quomodo talia *commenta* dicantur, & quomodo demonſtrationis ſymbolicæ cauſa, iſta *commenta* componantur, *ac per quædam obſcura ſigna res arcanas ſignificentur*. *Sciendum* etiam, quod fabulæ ineffabilem nar-

τὴν πρώτην ὑπὸ τοῦ ὄντ⟨ος⟩ μεπεχομένην, μονοειδές ἐστιν ἀκίνητος. εἰ γὰρ κατὰ τὸ ἓν, ὁ Θεὸς, ἑνοειδὲς δήπου τὸ θεῖον ἔσται. τὸ δὲ ἑνοειδὲς τῷ μονοειδεῖ ταὐτόν. τὸ δὲ διὰ τὴν μίαν τῆς ζωῆς αἰτίαν ἀθάνατον ὂν, καὶ ἀδιάλυτόν ἐστιν ἁμέσως. δεσμὸς γὰρ ἡ ζωὴ τῶν φύσεων διαλυτῶν. ὃ καὶ ὁ Τίμαι⟨ος⟩ ἡμῖν ἐνδεικνυμέν⟨ος⟩, τῷ ἀθανάτῳ τὸ διαλυτὸν ἀντίθησιν. ἀθάνατοι μὲν γάρ οὐκ ἐστὲ φησὶν, οὔτι μὲν δὴ διαλυθήσεσθε, οὐδὲ γεύσεσθε θανάτου μοίρας. ἔστιν ἄρα τὸ μὲν θνητὸν πᾶν, διαλυτόν. τὸ δὲ ἀθάνατον, ἀδιάλυτον. τὸ δὲ ἐπανοδικῶς ἀθανασίαν ἔχον, οὔτ' οὖν ἀδιάλυτον, οὔτ' οὖν θνητὸν, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἐν μέσῳ γὰρ ἐν ἀμφοτέρων, οὐδέ πρός ἐστι τῶν ἄκρων, καθ' ἑκάτερα ἀντίθεσιν. τὸ δὲ αὖ τρίτον, κατὰ τὸ πλήρωμα τῶν ὅλων νοητῶν ἱδρυμένον. ὁμοῦ, καὶ ὡσαύτως ἔχον ἐστί.

Ταυτότητ⟨ος⟩ γὰρ, καὶ τῆς αἰωνίου διαμονῆς αἴτιον τὸ νοητόν ἐστι. καὶ ὁ νοῦς διὰ τοῦτο πάντως αἰώνι⟨ος⟩. ἀπὸ τῶν πρωτίστων ἄρα, καὶ ἀρχικωτάτων αἰτίων, αἱ τριάδες αὗται καταγωγαί, ὥσπερ δὴ καὶ πρὸ τῶν ἔμπροσθεν ἐδηλώκαμεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑστερον. διωρισμένων δὲ πρώτων, τὸ ἀγέννητον τῶν θέων νοήσωμεν, εἴ⟨τε⟩ πω λέγεται εἶναι. καὶ γὰρ τὸ ἐν πᾶσι φύσιν οὐκ ἔχει φαμὲν, καὶ τὰς ψυχὰς ἀγεννήτους ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης ἀποδείκνυσι. καὶ πρὸ τούτων αὐτοὶ οἱ Θεοὶ φύσεων ὑπερίδρυνται, καὶ τῆς κατὰ χρόνον ὑποστάσεως. πῶς οὖν ἀγέννητον τὸ θεῖον ἀποφαινόμεθα, καὶ κατὰ ποῖα λέγον; ἢ ὅτι πάσης ἐξῄρηται φύσεως, οὐ τῆς ἐν μοίρεσι τοῦ χρόνου γινομένης, οἵαν δὴ λέγομεν αὖ πῶς τῶν ἐνύλων φύσιν, οὐδὲ τῆς εἰς πάντα τὸν χρόνον ἐκτεινομένης, οἵαν πῶς τῶν οὐρανίων σωμάτων φύσιν ὁ Τίμαι⟨ος⟩ ὑποδείκνυσιν, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχικῆς φύσεως; ἐπὶ καὶ τούτῳ ἀγέννητον μὲν κατὰ χρόνον, ἀγένητον δὲ τῶν γεννητῶν ὁ Τίμαι⟨ος⟩ ἀποκαλεῖ. καὶ πάσης ἁπλῶς διαιρέσεως, καὶ διακρίσεως οὐσιώδους. ἡ γὰρ τῶν Θεῶν πρόοδ⟨ος⟩, καθ' ἕνωσίν ἐστιν ἀεὶ τῶν ὁμοτίμων, ἑνοειδῶς ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν ἱδρυμένων, καὶ τῶν παραγένων ἐν αὐτοῖς τὰ παραγόμενα συνεχόντων. τὸ τοίνυν ἀδιαίρετον, καὶ ἀδιάκριτον, καὶ ἡνωμένον ἀγέννητόν ἐστιν, ὡς ὁ ἀληθὴς λόγ⟨ος⟩. ὥστε καὶ εἴ τινες φύσεις δὴ Θεῶν μυθικῶς πλάσμασιν ὑπὸ τοῦ Πλάτων⟨ος⟩ λέγοιντο, καθάπερ ἐν τῷ μύθῳ τῆς Διοτίμας, ἡ τῆς Ἀφροδίτης γένεσις ὑμνηται, καὶ τοῦ ἔρωτ⟨ος⟩ ἐν γενεθλίοις Ἀφροδίτης δεπνοῦντος. δεῖ μὴ λανθάνειν ὅπως τὰ τοιαῦτα λέγηται, καὶ ὡς ἐνδείξεως ἕνεκα συμβολικῆς ταῦτα σύγκειται. καὶ διὰ τῶν αἰτίων

ἀῤῥητον ἔκφασιν ὑπακρυπτόμενοι, φήσειν οἱ μῦθοι καλεῖσι. τῆς μὲν γὰρ ὀρφικοῖς, καὶ ἀληθῶς τοῦτο τὸ πρώτιστον ἄπειρον, χρόνος ἐπονομάζεται. καὶ γὰρ αὖ δι' ἄλλας αἰτίας, ἵνα τὸ καθ' αἰτίαν τῷ κατὰ χρόνον ἢ πως ᾖ. καὶ ἡ πρόοδος ἡ τῶν θεῶν ἀπ' αἰτίας προϊοῦσα τῆς ἀρίστης, κατὰ χρόνον φήσεως κυρίως ἐπονομάζεται. Πλάτωνι δὲ ἄρα μυθολογοῦντι μὲν τὰ παιδικὰ πλάττειν ἐπεμέλως τοῖς θεολόγοις ἤρμοζε. διαλεκτικῶς δὲ, καὶ νοερῶς, ἀλλ' οὐ μυστικῶς τὰ θεῖα ζητοῦντι, καὶ ἀφηγουμένῳ τὸ ἀγέννητον ὑμνεῖν τὸ τῶν θεῶν. πρώτως γὰρ οἱ θεοὶ τῆς ἀγεννησίας ἐν αὐτοῖς ἱδρύσαντο τὸ παράδειγμα. διὸ πρώτως δὲ ἡ νοερὰ φύσις ἀγέννητος, καὶ μετὰ ταύτην ἡ ψυχικὴ οὐσία. ἔοικεν δὲ εἴδωλον καὶ ἐν τοῖς σώμασιν εἶναι τῆς ἀγεννησίας δυνάμεως. ἔνιοι καὶ τῶν μετὰ Πλάτωνα τινες συνιδόντες, ἀγέννητον ἀδιορίστως ἀποφαίνονται τὸν ὅλον οὐρανόν.

Ἀγέννητοι μὲν οὖν οἱ θεοί· τάξις δέ ἐστιν ἐν αὐτοῖς πρώτων τε, καὶ μέσων, καὶ πληθυσμῶν προόδων, καὶ ὑπεροχαὶ δυνάμεων, καὶ ὑφέσεις. καὶ τῶν μὲν αἰτίων ἑνοειδεῖς πολυμιξίαι. τῶν δὲ αἰτιατῶν ἀπογεννήσεις πολυειδεῖς. καὶ πάντα μὲν συνυφέστηκεν ἐν ἀλλήλοις. ὁ δὲ τῆς ὑποστάσεως τρόπος ἐξήλλακται. καὶ τὰ μὲν, ὡς πληρούμενα προϋπαρχῇ τῶν δυνάμεων. τὰ δὲ, ὡς πληρώματα, τῶν πληρουμένων ἐφίεται, καὶ μεταλαμβάνοντα τῆς δυνάμεως αὐτῶν, γεννητικὰ τῶν μεθ' ἑαυτὰ, καὶ πληθυντικὰ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἀποτελοῦντα. πρὸς ταῦτα πάντα ἀποβλέποντες, καὶ πατρικὰς αἰτίας τῶν μύθων, καὶ τὰς γονίμους τῶν μητέρων δυνάμεις ἐξηγησόμεθα. παντελοῦς γὰρ δὴ τὸ μὲν τῆς κρείττονος, καὶ ἑνοειδεστέρας φύσεως αἴτιον ὑποθησόμεθα.

Τὸ δὲ τῆς καταδεεστέρας, καὶ μερικωτέρας, ἐν μητρὸς τάξει προϋπάρχειν φήσομεν. ἀναλόγως γὰρ, μονάδι μὲν, καὶ τῷ πρώτῳ αἰτίῳ παρὰ τοῖς θεοῖς, ὁ πατήρ. δυάδι δὲ, καὶ τῇ ἀπείρῳ δυνάμει τῇ γεννητικῇ τῶν ὄντων, ἡ μήτηρ. ἀλλὰ τὸ μὲν πατρικὸν, μονοειδὲς παρὰ Πλάτωνι, καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ προϊόντων ὑψηλότερον ἵδρυται. καὶ ἐν ἀφετοῦ μοίρᾳ τῶν νοητῶν προϋφέστηκε. τὸ δὲ αὖ μητρικὸν, διπλοειδές· καὶ πρὸ μὲν ὡς κρεῖττον τῶν γεννημάτων. πρὸ δὲ, ὡς ὑφειμένον, κατὰ τὴν οὐσίαν, ἐν τοῖς μύθοις προϋπάρχειν. καθάπερ ἐν Συμποσίῳ τὴν πενίαν τοῦ ἔρωτος μητέρα λέγουσι. καὶ οὐκ ἐν

rationem *de Diis, quos ajunt originem ducere* à causis *arcanis*, occultantes, generationem *ortumq́*, vocant, Nam in Orphicis quidem *scriptis*, etiam propterea prima causa, Tempus appellatur. Etenim etiam propter alias causas *ita vocatur*, ut id, quod propter causam fit, idem sit cum eo, quod propter tempus, *& in tempore fit*. Et ipse Deorum progressus à causâ procedens optimâ, in tempore generatio propriè vocatur. Ergò Platoni quidem fabulosè-loquenti, *& res arcanas per fabulosa commenta declaranti*, talia secundùm Theologos fingere conveniebat, dialecticè verò differenti, & intellectualiter, non autem mysticè, divina quærenti, & narranti, non-generatum Deorum *genus* celebrare *conveniebat*. Primùm enim Dii non-generationis in *se* ipsis exemplum-collocarunt. Deinde verò, intellectualis natura *est* non generata. Post hanc verò *ponitur* animalis, *id est*, *anima* constitutio. Postremum verò simulachrum est & in ipsis corporibus non generatæ facultatis. Quod etiam quidam post Platonem conspicati, cœlum universum non-generatum indefinitè pronunciant.

Ergo non-generati quidem *sunt* Dii: sed in ipsis est ordo & primorum, & mediorum, & ultimorum progressuum, & excellentiæ facultatum, & summissiones. Et causarum quidem uniformes comprehensiones. Ipsorum verò causatorum progenies multiformes. Et omnia quidem consistunt alia in aliis. Ipse verò hypostaseus, *quasi dicis*, *subsistentiæ*, *vel*, *consistentia pro*, *subsistendi*, *vel consistendi* modus est-varius. Et alia quidem, ut explentia, sunt antè secunda. Alia verò, ut ea, quæ *ab aliis* explentur, perfectiora expetunt, & ipsorum facultatem participantia, generant ea, quæ sunt post ipsa, & ipsorum essentiæ perfectricia fiunt, *id est*, *ipsorum essentiam perficiunt*, *& ad perfectionem perducunt*. Ad hæc igitur spectantes, & patrias causas fabularum, & fœcundas ipsarum matrum facultates enarravimus, *& explicavimus*. Ubique enim profectò, præstantioris quidem, & uniformioris naturæ causam, patriam supponemus, *& id quod ad unam tantùm naturæ formam propiùs accedit, ut rei procreatæ patrem esse statuemus*.

Inferioris verò, *vel*, *deterioris*, & particularioris *naturæ causam*, matris loco, *pro*, *tanquam fœtus in lucem editi matrem*, prius esse dicemus. Per quandam enim rationis proportionem, *& convenientiam*, Unitati quidem, & ipsi finis causæ apud Deos *existenti respondet* ipse pater. Dyadi verò, *quasi dicis*, *Dualitati*, & infinitæ facultati ipsorum Entium generatrici *respondet* ipsa mater. Sed ipsum quidem patrium uniforme, apud Platonem vel ipsis *rebus* ab ipso procedentibus excelsius statuitur, & in expetendi *boni* loco *ponitur*, *& optabile putatur*, *ut id*, *quod* subsistit ante ea, quæ gignuntur, *& suam essentiam ante res generatas existentem habet*. Ipsum verò maternum, duplici-forma-præditum *est*. Et modo quidem, ut ipsis fœtibus, *suâque progenie censetur* præstantius. Modò verò, ut summissum, *& minùs præstans*, secundùm *suam* essentiam in fabulis proponitur. Quemadmodum in Convivio, Paupertatem, Amoris matrem vocant. Nec in fabulosis

buloſis commentis tantùm: ſed etiam in philoſophica ipſorum Entium contemplatione, quemadmodum in Timæo ſcriptum eſt.

Etenim illic, ipſum quidem Ens, *Plato* patrem, ipſam verò materiam, matrem, & nutricem ipſius generationis appellat. Fœcundæ igitur, & effectrices ſecundarum *rerum* facultates, & vitæ ſuppeditatrices, & diſcretionis autores, *& cauſæ*, matres ſunt, collocatæ ſupra *res* à ſe productas. Illæ verò *facultates*, quæ *res à ſe* procedentes ſuſcipiunt, & quæ multiplicant actiones ipſarũ, & extendunt ipſam etiam deteriorem *rerum ab ipſis* generatarũ partẽ, *& ſordem*, & iſtæ vocantur matres. Ipſi verò fœtus hujuſmodi cauſarum, modò quidem, per unionem à ſuis principiis procedunt, & explentur ab utroque *principio, paterno ſcilicet, & materno*. Modò verò continent ipſum vinculum ipſorum *principiorum*, in medio collocati, & trajicientes ipſas patrum donationes, in maternos ſinus, & convertentes ipſorum *principiorum* ſuſceptiones in ipſas primariarum cauſarum expletiones. Illorum verò, quæ ſubſiſtunt per duplex principium antè-exiſtens ab ipſa generatione, alia quidem, ut paternam *cauſam* referunt, *eiq; ſunt ſimilia*, & hujuſmodi genera Deorum, efficiendarum, & cuſtodiendarum, & continendarum *rerum vim, & facultatem* habent. Etenim ipſum facere, & continere, & cuſtodire *res*, ipſi finis cauſæ convenit. Alia verò, ut maternam *cauſam referunt*, *eiq; ſunt ſimilia*, & ſunt fœcunda, & vivifica, & motum, & multiplicationem facultatum, & varietatem, & progreſſus ſuppeditant. Hæc enim omnia ſunt infinitionis, *vel, infinitatis*, & primæ multitudinis fœtus, *atque progeniei*.

CAPUT XXIX.

DE Deorum igitur eſſentiâ non generatâ, vel hæc, *quæ jam dicta ſunt*, ſufficiunt. Reſtat autem (opinor) ut & de divinis nominibus dicamus. Nam Sócrates in Cratylo rectam-rationem nominũ inter *res* divinas inſigniter elucere cenſet. Et Parmenides in prima quidem hypotheſi, *quæ vulgò ſuppoſitio vocatur*, ut & alias omnes *res* notas, & ipſas notiones omnes, ſic etiam & ipſum nomen, & ipſam definitionem de Uno negat, *Vnicq; non tribuit*. In ſecunda verò *ſuppoſitione*, in omnibus alijs *hæc ponit, omnibuſq; tribuit*, & ipſam definitionem hujus Unius nomen eſſe demonſtrat. Ut igitur ſummatim dicamus, prima quidem, & maximè propria, & verè divina nomina ſtatuendum *eſt* in ipſis Diis eſſe collocata. Secunda verò, & horum ſimulachra intellectualiter ſubſiſtentia, divinæ ſortis eſſe dicendum *eſt*. Tertia verò, ab ipſa quidem veritate *manantia*, verbis verò, *modoque diſſerendi* ficta, & *rerum* divinarum ultimam ſignificationem recipientia, à peritis *viris* enuntiari dicemus, modò quidem, afflatu divino, modo verò, intellectualiter agentibus, & internorum ſpectaculorum imagines, quæ motu feruntur, progignentibus. Ut enim Mens primarum in ipſa cõ*prehenſarum* formarum formatrix, circa materiam ſignificationes *nobis* repræſentat, *& quaſi ſpectandas oculis exhibet*, & æternorum temporanea, & individuorum dividua, & quaſi adumbrata ipſorum verè Entium ſimulachra producit, eodem (arbitror) modo & illa ſcientia, *quæ eſt* apud nos, *& in nobis*, intellectualem eſſin-

τῆς μυθικῆς πλάσμασι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τ̃ ὄντων ὡσαύτως ἐν Τιμαίῳ γεγραπται.

καὶ γὰρ ἐκεῖ, τὸ μὲν ὂν, πατέρα, τὴν δὲ ὕλην, μητέρα, καὶ τιθήνην ἐπονομάζει τῆς γενέσεως. αἱ μὲν οὖν γόνιμοι, καὶ πληθυντικαὶ τῶν δεύτερων δυνάμεων, καὶ ζωῆς χορηγοί, καὶ διακρίσεως αἴτιοι, μητέρες εἰσὶν, ὑπερεμβρυόμεναι τῶν παραγομένων ἀφ' ἑαυτῶν. αἱ δὲ ὑποδεχόμεναι τὰ σπερμάτα, καὶ πολλαπλασιάζουσαι τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, καὶ ἐκτείνουσαι καὶ τὰ χείρονα μέρη τ̃ ὑποβεβηκότων, ὑποκαλοῦνται δὲ καὶ αὐταὶ μητέρες. τὰ δὲ αὖ γονίμματα τῶν πιεύτων αἰτίων, ὅτι μὲν, καθ' ἕνωσιν ἀπὸ τ̃ οἰκείων ἀρχῶν, καὶ πληροῦται παρ' ἀμφοῖν. ὅτι δὲ, συνεχῆ τὸν σύνδεσμον αὐτῶν ἐν μέσῳ ποιεῖται, καὶ διαπορθμεύοντα τὰς τῶν πατέρων δόσεις, ὅτι οἰκεῖ μητρικοὺς κόλπους, καὶ ἀποστρέφοντα τὰς αὐτῶν ὑποδοχὰς εἰς τὰς τῶν πρωτουργῶν αἰτίων ὑποπληρώσεις. τ̃ν δὲ ὑφισταμένων ἀπὸ τ̃ εἰδικῶν ἀρχῶν προϋπαρχουσῶν ἀπὸ τῆς γενέσεως, τὰ μὲν, ὡς τῷ πατρικῷ ἀφομοιοῦται, καὶ ἔστι ποιητικά, καὶ φρουρητικά, καὶ συνεχτικὰ τὰ παύτα γένη τ̃ Θεῶν. καὶ γὰρ τὸ ποιεῖν, καὶ τὸ συνέχειν, καὶ τὸ φρουρεῖν, τῇ τοῦ πέρατος αἰτίᾳ προσήκει. τὰ δὲ, ὡς τῷ μητρικῷ, καὶ ἔστι γονίμα καὶ ζωοποιὰ, καὶ κινήσεως χορηγὰ, καὶ πολλαπλασιασμοὶ τ̃ δυνάμεων, καὶ ποικιλίας, καὶ προόδων. ἅπαντα γὰρ ταῦτα τῆς ἀπειρίας ἐστὶν ἔκγονα, καὶ τ̃ πρωτίστης πληθύος.

Κεφάλαιον κθ.

Περὶ μὲν οὖν τῆς ἀγεννήτου τ̃ Θεῶν ὑπάρξεως, καὶ ταῦτα ἱκανά. λείπεται δὲ (οἶμαι) καὶ περὶ τ̃ ὀνομάτων τ̃ θείων εἰπεῖν. καὶ γὰρ ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης τὴν ὀρθότητα τ̃ ὀνομάτων ἐν τοῖς θείοις διαφερόντως ἐκφαίνειν ἀξιεῖ. καὶ ὁ Παρμενίδης κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὑπόθεσιν, ὡσαύτως τ̃ ἄλλα πάντα γνωρίζει, καὶ τὰς γνώσεις ἁπάσας, οὕτω δὴ καὶ τὸ ὄνομα, καὶ τὸν λόγον ἀποφάσκει τοῦ ἑνός. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ὑφ' ἅπασι τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐπὶ λόγου ἐστὶ τοῦ ἑνὸς πάντα, ὄνομα δείκνυσιν. ἵν' οὖν συλλήβδην εἴπωμεν, τὰ μὲν πρώτως, καὶ κυριώτατα, καὶ ὄντως θεῖα τ̃ ὀνομάτων, ἐν αὐτοῖς ὑποθετέον ἱδρύσθαι τοῖς θεοῖς. τὰ δὲ δεύτερα, καὶ τούτων ὁμοιώματα νοερῶς ὑφεστηκότα, τῆς δαιμονίας μοίρας εἶναι λεκτέον. τὰ δὲ αὖ τρίτα μὲν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, λογικῶς δὲ πλασθόμενα, καὶ τ̃ θείων ἐφάπτεσθαι ἐμφάσιν καταδεχόμενα, παρὰ τ̃ ἐπιστημόνων ἐκφαίνεσθαι φήσομεν, ὁτὲ μὲν, ἐνθέως, ὁτὲ δὲ, νοερῶς ἐνεργούντων, καὶ τ̃ ἔνδον θεαμάτων εἰκόνας ἐν κινήσει φερομένας ἀποτυπούντων. ὡς γὰρ ὁ νοῦς ὁ δημιουργικὸς τ̃ ἐν αὐτῷ πρωτίστων ἰδεῶν, τοῖς τῶν ὕλῃ ἐμφύτοις εἴδεσι, καὶ τ̃ αἰωνίων ἔγχρονα, καὶ τ̃ ἀμερίστων μεριστὰ, καὶ οἷον εἰκιαζόμενα τ̃ ἀληθῶς ὄντων εἴδωλα παρέχει, καὶ τὴν αὐτὴν (οἶμαι)

τρόπον, χὴ περὶ ἡμῶν ὑπισήμη, τῶν νοερῶν ὀπτυπωμένη πίνοπι, λέγω δημιουργεῖ τῶν πάλλων πραγμάτων ἐμοιώματα, χὴ δὴ χ' αὐτὴν τῶν θεῶν. τὸ μὲν ἀσύνθετον αὐτὴν, λέγω σωπίπας. τὸ δ' ἀπλοῦν, λέγω ποικιλίας. τὸ δὲ ἑνωμένον, λέγω πλήθους ἀποκάζουσα. χὴ οὕτω δὴ τὰ ὀνόματα πλάττουσα, τῶν θείων εἰκόνας ἑκάστας ὑποδείκνυσιν. ἕκαστον γὰρ ὄνομα καθάπερ ἄγαλμα τῶν θεῶν ὑποδύεται. χὴ ὥσπερ ἡ θεουργία, λέγω δή ἕνων συμβόλων εἰς τὴν τῶν πρώτων ἀγαλμάτων ἔλλαμψιν προκαλεῖται τὴν τῶν θεῶν ἀφθονον ἀγαθότητα, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ χὴ ἡ νοερὰ τῶν θείων ὑπισήμη, συνθέσεσι, χὴ διαιρέσεσι τῶν ἠχῶν, ἐμφαίνει τὴν ὑποκεκρυμμένην οὐσίαν τῶν θεῶν. ἐκάτως ἄρα χὴ ὁ ἐν τῷ φιλήβῳ Σωκράτης περὶ τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα, πέρα τοῦ μεγίστου φόβου τῆς περὶ αὐτὰ χάριν ἀλαθείας ἐλαύνειν φησί. δεῖ γὰρ χὴ τὰ ἔσχατα τῶν θεῶν ἀπηχήματα σεμνύνειν, χὴ σεβομένους καὶ πάντα, πρὸς πρώτοις αὐτῶν ἐνιδρύσθαι παραδείγμασι.

Τοσαῦτα χὴ περὶ τῶν θείων ὀνομάτων, ὡς γε πρὸς τὸ παρὸν, ἐξαρκέσει τοῖς τὴν Πλάτωνος θεολογίας ἀπλήψεσθαι μέλλουσι. Τὸ δ' ἀκριβὲς περὶ τούτων ἀποδώσομεν, ὅταν περὶ τῶν μερικῶν δυνάμεων τὸν λόγον προάγωμεν.

gens actionem, per orationem efficit cùm aliarum rerum simulachra, tum etiam ipsorum Deorum. Id quidem, quod in ipsis *Diis* est-compositionis-expers, per compositionem, quod verò simplex, per varietatem, quod verò unitum, per multitudinem effingens, *ac exprimens*. Sic autem etiam nomina fingens, *& formans*, *rerum* divinarum imagines extremo loco demonstrat. Nam unumquodque nomen quasi *quoddam* simulachrum Deorum procreat. Et quemadmodum ipsum divinum-opificium, *ipsasq; diuinitas* per quædam signa in statuarum ab artificibus factarum illuminationem provocat, *& alicui* ipsorum Deorum invidia-carentem bonitatem, eodem etiam modo intellectualis *rerum* divinarum scientia, per compositiones, & divisiones sonorum significat, *& ostendit* occultam Deorum essentiam. Meritò igitur etiam in Philebo Socrates circa Deorum nomina *versans, & in iis persequendis occupatus*, ultra maximum metum, ob cautionem in ipsis *audiendis adhibendam*, se progredi dicit. Oportet enim etiã ipsos extremos Deorum sonos *à nobis exanditos*, verbis honestis, & magnificis extollere, & hos quoque venerantes, in primis ipsorum exemplis collocare.

Hæc quoque de divinis nominibus (quantum in præsentia *necessarium esse videbatur*) sufficient iis, qui Platonicæ Theologiæ seriam-operam-dare statuerunt. Accuratam verò de *rebus* iisdem rationem reddemus, quum de particularibus facultatibus verba faciemus.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

FINIS LIBRI PRIMI.

PROCLI,

PLATONICI PHILOSOPHI, DE THEOLOGIA SECUNDUM PLATONEM,

SECVNDI LIBRI,

CAPUT I.

ARgumentum *Lectoris* reducens ad ſupereſſentiale *rerum* omnium principium, ſecundùm Unius, & multitudinis primam notionem.

CAPUT II.

Secundum argumentum declarans exemptam Unius hypoſtaſin ex omnibus eſſentiis corporeis, & incorporeis.

CAPUT III.

Argumenta plura idem confirmantia, & demonſtrantia invictam Unius hypotheſin.

CAPUT IV.

Occupatio adverſus illos, qui dicunt primum principium non eſſe ſupra mentem, ſecundùm Platonem. Et demonſtrationes *ſumptæ* ex Repub. ex Sophiſta, ex Philebo, ex Parmenide, de ſupereſſentiali Unius hypotheſi.

CAPUT V.

Quinam ſint modi ſecundùm Platonem, reductionis *rerum* ad ipſum Unum. Et quòd duo *ſint modi, qui demonſtrantur* per analogiam, *rerumq; proportionem.* Et quòd per negationes *hæc demonſtratio ſiat.* Et ubinam hoc utrunque Plato *tradat*, & quam ob cauſam *hoc* tractet.

CAPUT VI.

Quibus nominibus Plato ineffabile principium enuntiet, *atque declaret*, & quot *nominibus idem efferat*, & cur tot, & talibus *nominibus utatur.* Et quomodo hæc nomina conſentiant cum ipſis modis reductionis ad ipſum *primum principium.*

CAPUT VII.

Quænam *ſint illa*, quæ in Repub. dicta ſunt per analogiam cum Sole, de primo principio. In quibus dicitur quomodo Bonum celebretur. Quomodo clariſſimũ *ſit* ipſius Entis. Quomodo Sol *ſit* Boni progenies. Et quod in unoquoque divinarum *rerum* ordine ſubſiſtit, *& conſiſtit* Unitas per analogiam reſpondens illi *primo* principio. Et quomodo *Unitas* omnium Entium ſit cauſa, quod ſit ante facultatem, & actionem.

ΠΡΟΚΛΟΥ,

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ,

ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

ΕΦΟΔΟΣ ΑΝΑΓΟΥΣΑ ΕΠΙ ΤΗΝ ΥΠΕΡΟΥΣΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΑΡΧΗΝ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ, ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΕΝΝΟΙΑΝ.

ΚΕΦ. Β'.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΦΟΔΟΣ ΣΥΝΑΓΟΥΣΑ ΤΗΝ ΕΞΗΡΗΜΕΝΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΥΠΟΣΤΑΣΙΝ ΑΠΟ ΠΑΣΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΩΜΑΤΙΚΩΝ, ΚΑΙ ΑΣΩΜΑΤΩΝ.

ΚΕΦ. Γ'.

ΕΤΕΡΑΙ ΠΛΕΙΟΥΣ ΤΑ ΑΥΤΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΥΣΑΙ, ΚΑΙ ΔΙΗΝΥΚΕΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΥΠΟΘΕΣΙΝ ΑΝΕΛΕΓΚΤΟΝ.

ΚΕΦ. Δ'.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΜΗ ΕΙΝΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΙΣΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΥΠΕΡΝΟΥΝ, ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ, ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ, ΕΚ ΤΕ ΣΟΦΙΣΤΟΥ, ΕΚ ΤΕ ΦΙΛΗΒΟΥ, ΕΚ ΤΕ ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ, ΤΗΣ ΤΟΥ ΥΠΕΡΟΥΣΙΟΥ ΕΝΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ.

ΚΕΦ. Ε'.

ΤΙΝΕΣ ΕΙΣΙ ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ, ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟ ΕΝ ΑΝΑΓΩΓΗΣ. ΚΑΙ ΟΤΙ ΔΥΟ ΔΙ' ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ. ΚΑΙ ΟΤΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ. ΚΑΙ ΟΠΟΥ ΤΟΥΤΩΝ ΕΚΑΤΕΡΟΝ Ο ΠΛΑΤΩΝ. ΚΑΙ ΔΙΑ ΠΟΙΑΝ ΑΙΤΙΑΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΤΑΙ.

ΚΕΦ. Ϛ'.

ΠΟΙΟΙΣ ΟΝΟΜΑΣΙΝ Ο ΠΛΑΤΩΝ ΤΗΝ ΑΡΡΗΤΟΝ ΑΡΧΗΝ ΕΚΦΑΙΝΕΙ, ΚΑΙ ΠΟΣΟΙ, ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΙ ΤΟΣΟΥΤΟΙ, ΚΑΙ ΠΟΙΟΥΤΟΙ. ΚΑΙ ΠΩΣ ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΟΙΣ ΤΡΟΠΟΙΣ ΤΗΣ ΕΠ' ΑΥΤΗΝ ΑΝΑΓΩΓΗΣ.

ΚΕΦ. Ζ'.

ΤΙΝΑ ΤΑ ΕΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΡΗΘΕΝΤΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. ΕΝ ΟΙΣ ΛΕΓΕΤΑΙ ΠΩΣ ΤΟ ΑΓΑΘΟΝ ΑΙΝΙΤΤΕΤΑΙ. ΤΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΟ ΟΝ. ΠΩΣ Ο ΗΛΙΟΣ ΕΚΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ. ΚΑΙ ΟΤΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΥΠΕΣΤΗ ΜΟΝΑΣ ΑΝΑΛΟΓΟΣ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗ ΑΡΧΗ. ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΑΝΤΩΝ ΕΣΤΙΝ ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ, ΤΟ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΟΥΣΗ, ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

ΚΕΦ. η.

Τίνα ἐν τῇ πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῇ φησὶν εἶναι τὸν πρῶτον βασιλέα. καὶ ὑπομνήσεις, ἃς ποιοῦσι περὶ τοῦ πρώτου θεοῦ λαμβάνεται ἐκ ἐκείνοις.

ΚΕΦ. θ'.

Τίνες αἱ περὶ τοῦ πρώτου βασιλέως τρεῖς παραδόσεις εἰσὶν αἱ. πῶς περὶ ἐκεῖνον πάντα. πῶς ἐκείνου ἕνεκα πάντα. πῶς ἐκεῖνος αἴτιος πάντων καλῶν. καὶ τίς ἡ τάξις τῶν ἐκείνων τρόπων. καὶ ἀπὸ ποίων ὑποθέσεων εἰλήφθησαν.

ΚΕΦ. ί.

Πῶς ἐν τῷ Παρμενίδῃ μεταχειρίζεται κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν περὶ τοῦ ἑνὸς διδασκαλίαν ταῖς ἀποφάσεσι χρώμενος. καὶ διὰ ποίας αἰτίας ποιαύτας, καὶ τοσαύτας ἀποφάσεις.

ΚΕΦ. ιά.

Πῶς δεῖ παρασκευάζειν τὴν περὶ τοῦ ἑνὸς διὰ τῶν ἀποφάσεων θεωρίαν. καὶ ποία διάθεσις τῆς ψυχῆς οἰκειοτάτη πρὸς τοὺς τοιούτους λόγους.

ΚΕΦ. ιβ'.

Ἔμνησις τοῦ ἑνὸς διὰ τῶν ἀποφατικῶν συμπερασμάτων ἐξηρημένου αὐτὸ πάντων τῶν ὄντων διακόσμων ἀποδεικνύουσα, κατὰ τὴν ἐν τῷ Παρμενίδῃ παραδεδομένην τάξιν.

Caput VIII.

Quemnam in Epistola ad Dionysium *scripta*, *Plato* dicat esse primum Regem. Et admonitiones, *quæ nos admonent*, in illis *scriptis*, de primo Deo *à Platone* verba distinctè fieri, *vel, præcepta tradi*.

Caput IX.

Quænam sint illæ tres notiones, quæ de primo Rege traditæ fuerunt. Quomodo circa illum omnia *versentur*. Quomodo illius causâ *sint* omnia. Quomodo ille *sit* causa omnium pulchrorum. Et quisnam sit harum notionum ordo. Et ex quibus hypothesibus sumptæ fuerint.

Caput X.

Quomodo in Parmenide secundùm primam hypothesin de Uno doctrinam *Plato* tractet, negationibus utens. Et quam ob causam tales, & tot *sint* istæ negationes.

Caput XI.

Quomodo oporteat accedere ad contemplationem de Uno per negationes *factam*. Et quænam *sit* animi affectio commodissima, *& aptissima*, *quum quis accedere velit* ad hujusmodi rationes, *& talium rerum tractationes, atque contemplationes*.

Caput XII.

Laudatio Unius, quæ per negativas, *sive negantes* conclusiones demonstrat ipsum *Unum* exemptum *esse* ex omnibus ipsorum Entium ordinibus, secundùm ordinem in Parmenide traditum.

PROCLI,
DE THEOLOGIA SECUNDUM PLATONEM,
LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

PRINCIPIUM autem contemplationis nobis propositæ maximè proprium *illud* est, unde primam universorum Entium essentiam reperire poterimus. Ab hoc enim *principio* profecti rectè, *nostraque contemplationis initio hinc rectè ducto*, purgatisque notionibus de ipso *traditis*, *rerum* aliarum faciliorem discretionem faciemus, *easque facilius discernemus, & distinguemus*. Sic igitur de his ab initio, *rursusque* dicatur. Omnia Entia, & omnes ipsorum Entium naturas, necesse *est* vel multa tantum esse, si nullum Unum sit in ipsis, nec in singulis, nec in omnibus Entibus. Vel Unum tantùm, si nulla sit *ipsorum Entium* multitudo: sed omnia in unam, & eandem ipsius Esse, *vel, ipsius essentiæ* facultatem sint compulsa.

Vel Unum, & Multa *simul* esse, & ipsum Ens, Unum *esse*. Ut igitur neque multitudo ipsa per se superet ipsa Entia, neque simul omnia, vel ipsa contraria, in idem conferre cogamur, *hæc distinctè, perspicuèque sunt tractanda*. Cum igitur hæc sint tria, quidnam dicendum eligimus? Et ad quam rationum *ante* dictarum nostrum suffragium apponimus? *id est, Quam antè dictarum rationum nostro suffragio probamus, nostraque sententia confirmamus?* Oportet igitur illa singula persequi, quæ absurda contingunt illis, qui *vel has, vel illas sententias sequuntur, & vel hæc, vel illa pro veris fundamentis, & certis argumentis* ponunt. *Quod commodè faciemus, rem totam* distinctè tradentes. Sic *enim quivis* ipsam veritatem, ut *se* habet, contemplari *potest*. Si igitur multa *sunt* Entia, & adeò jam multa, quemadmodum initiò diximus, quasi nusquam sit ipsum Unum, multa etiã impossibilia, *& absurda* poni, *staturique* contingit, imò verò simul universam ipsorum Entium naturam ab initio tolli, *deleriquè contingit*, si nihil sit statim, quod ipsius Unius particeps esse possit. Quidquid enim est, id vel unum aliquid esse, vel nihil esse dicendum *est*.

Et id quidem, quod est aliquid, *dicendum est*, etiam Unum esse. Id verò, quòd nihil est, ne esse quidem omninò, *dicendum est*. Ergo si multa sunt, etiam unumquodque horum multorum aliquid est. Si verò

ΠΡΟΚΛΟΥ,
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ,
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Κεφάλαιον ά.

ΑΡΧΗ δὲ ἐστι κυριωτάτη τῆς προκειμένης ἡμῖν θεωρίας, ἀφ' ἧς αὐ ἥμιστα τὴν τῶν ὄντων ἁπάντων πρωτίστην οὐσίαν εὑρεῖν. διὸ χὰρ πάντης ὁρμηθέντες καλῶς, καὶ τὰς περὶ αὐτῆς ἐννοίας διακαθηράμενοι, ῥᾴονα τῶν ἄλλων ποιησόμεθα διάκρισιν. ὧδε οὖν λεχθήτω πρῶτον ἐξ ἀρχῆς. ἅπαντα τὰ ὄντα, καὶ πάσας τὰς τῶν ὄντων φύσεις, ἀναγκαῖον ἢ πολλὰ μόνον εἶναι, μηδενὸς ὄντος ἑνὸς ἐν αὐτοῖς, μήτ' ἐν ὀλίγοις ἐχέτω, μήτε ἐν πᾶσι τοῖς οὖσιν. ἢ ἓν μόνον, πληθους οὐδενὸς ὄντος, ἀλλὰ πάντων εἰς μίαν, καὶ τὴν αὐτὴν δύναμιν συνεστραμμένων.

ἢ ἓν, καὶ πολλὰ εἶναι, καὶ ἓν τὸ ὄν. ἵνα δὴ μήτε τὸ πληθος αὐτὸ καθ' αὑτὸ κρατῇ τῶν ὄντων, μήτε ὁμοῦ πάντα καὶ τὰ ἐναντία συμφέρηται εἰς τὴν αὐτὴν ἀναγκαζόμενα. τούτων τοίνυν τριῶν ὄντων, τί ποτε αἱρούμεθα λέγειν; καὶ πῶς τινα τῶν εἰρημένων λόγων τῇ ἡμετέρᾳ διαθέμεθα ψήφῳ; δεῖ δὴ καθέκαστον αὐτῶν ἐπελθεῖν ὅσα τοῖς διαθεμένοις ἄτοπα συμβαίνει διελομένους. οὕτω τὸ ἀληθὲς ὅπως ἔχει θεωρήσομεν. εἰ μὲν δὴ πολλὰ τὰ ὄντα, καὶ οὕτω δὴ πολλὰ, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμεθα, ὡς μηδαμοῦ τοῦ ἑνὸς ὄντος, πολλὰ, καὶ ἀδύνατα πλείστα συμβαίνει, μᾶλλον δὲ ἅπασαν ὁμοῦ τὴν τῶν ὄντων φύσιν ἀρχῆθεν ἀφανίζεσθαι, μηδενὸς ὄντος ἑνὸς, ὃ αὖ μὴ μεταλαμβάνει δύναται τοῦ ἑνός. πᾶν χὰρ δὴ τὸ ὄν, ἢ ἓν εἶναί τι λεκτὸν, ἢ μηδὲν εἶναι.

καὶ τὸ μὴ ὄν, καὶ ἓν εἶναι. τὸ δὲ μηδὲν ἓν, οὐδὲ εἶναι τὸ παράπαν. ἔχουν εἰ ἔστι πολλὰ, καὶ ἕκαστον τῶν πολλῶν τί ἐστιν. εἰ δὲ μηδὲν

ἕκαστόν ἐστιν, οὐδὲ αὖ τὰ πολλὰ ἓν εἶναι δυνατόν. τὰ γὰρ πολλὰ, πάντα ἐστὶν, ὧν ἕκαστον ἐστίν. εἰ ἄρα μόνον ἐστὶ πολλὰ, καὶ μηδαμῶς ἕν, οὐδὲ πολλὰ ἂν εἴη. τὰ γὰρ μηδαμῶς ἓν, οὐδὲ ἕν ἐστιν οὐδαμῶς. εἰ δὲ γε οὐδὲ ἓν, πολλῷ πρόσθεν οὐδὲ πολλά. ἐξ ὧν γὰρ τὰ πολλὰ, πάντων ἐκεῖνα ἀναγκαῖον. ἔτι πάλιν εἰ πολλά ἐστιν (ὥσπερ εἴρηται) πάντα ἀπειράκις ἄπειρα ἔσται. κἂν ὁτιοῦν τῶν ἀπείρων λάβῃς, καὶ πάντα ἕνὸς ἄπειρον ἔσται. καὶ ἐξ ὧν τοῦτό ἐστιν ἀπείρων ὄντων, καὶ πάντων ἕκαστον ἄπειρον. εἰλήφθω γάρ τι τῶν πολλῶν, ὃ φαμὲν εἶναι οὐχ ἕν, τοῦτο δὴ πληθος· οὐ δεῖ δὲ χεῖρον αὐτοῦ φύσιν, εἶναι δὲ τῶν ὄντων. μὴ ἔστι δὲ οὐδέν· εἰ δὲ πληθος, οὐκ πολλῶν οὐ δεῖ καὶ τοῦτο, καὶ πολλά. κἂν τῶν πολλῶν πάντων τὸ λάβῃς, ἕνὸς αὖ φανεῖται τοῦτ' οὐχ ἕν, ἀλλὰ πολλά.

Καὶ δὴ πάντων ἕνὸς ὁ αὐτὸς λόγος, καὶ ἕκαστον ὁμοίως (ὅπερ ἕκαστον καταψευδόμενοι λέγομεν) καὶ εἰπρεπέστατα ἔσται πληθος. καὶ ἄπειρον (ὡς εἰπεῖν) ἕκαστον, μᾶλλον δὲ ἀπειράκις ἄπειρον. οὐδὲν γὰρ ὅ, τι μὴ τοιοῦτον. ἐπὶ δὴ καὶ τὸ μέρος πολλὰ, καὶ τοῦ μέρους μέρος ὁμοίως. καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον. οὐδαμοῦ γὰρ στήσεται τὸ πληθος ἰόν. οὐδὲ ἡ ἀπειρία, τῆς τοῦ ἑνὸς φύσεως ἀπηρημένης. ἀλλὰ μὴν τόγε ἀπειράκις ἄπειρα τὰ ὄντα ποιεῖν, τόδε γε τῷ ἀληθεῖ λόγῳ, ἀδύνατον, καὶ πόθεν τῷ ἡμετέρᾳ περὶ θεῶν. εἰ γὰρ ἀπειράκις ἄπειρον τὸ ὄν, οὔτε γνῶναι τὸ ὂν ἐστιν, οὔτε εὑρεῖν δυνατόν. παντὶ γὰρ δὴ τὸ ἄπειρον ἀληπτόν ἐστι, καὶ ἄγνωστον. καὶ εἰ ἀπειράκις ἄπειρον, ἔστιν ὅ τι τοῦ ἀπείρου μᾶλλον ἄπειρον. εἰ δὲ ἐκεῖνο μᾶλλον ἄπειρον, τοῦτο αὖ ἧττον ἄπειρον εἴη. τὸ δὲ ἧττον ἄπειρον, οὐ παντελῶς ἄπειρον, δῆλον ὡς πεπερασμένον αὖ εἴη, καθόσον ἐλλείπει τῆς τοῦ ἀπείρου φύσεως.

Εἰ ἄρα ἐστὶ τὸ πολὺ κατὰ πλῆθος ἀπείρου, καὶ αὐτὸ κατὰ πλῆθος ἀπειρόπλεον, εἴη ἂν τοῦ ἀπείρου πλέον, καὶ τὸ ἄπειρον ἔλαττον, ἀλλ' οὐ κατὰ πλῆθος. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον. οὐκ ἄρα ἐστὶ τὰ ἀπειράκις ἄπειρα. ἀλλὰ μὴν εἰ ἔστι τὰ πολλὰ χωρὶς τοῦ ἑνὸς, ἐστὶ τὰ ἀπειράκις ἄπειρα· τοῦτο δὲ ἀδυνάτου. οὐκ ἄρα ἐστὶ τὰ πολλὰ, εἰ μὴ ἐστὶ τὸ ἕν. ἔτι πάλιν κατὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἔσται τὰ αὐτὰ, κατὰ τὰ αὐτὰ ὅμοια τε, καὶ ἀνόμοια. εἰ γὰρ πάντα τὰ πολλὰ οὐχ ἕν, καὶ ἕκαστον κατὰ πάντα, πάσχον ἂν εἴη δηλαδὴ πάθος περὶ τοῦτο τὸ οὐχ ἕν, τὴν τοῦ ἑνὸς στέρησιν. ἐστερημένα δὴ οὖν τοῦ ἑνὸς πάντα, ὡσαύτως, ὁμοίως ἂν ἔχοι ταῦτα πρὸς ἄλληλα.

horum unumquodque nihil est, ne multa quidem esse possunt. Nam ipsa multa sunt eadem *cum illis singulis, ex quibus conflata sunt*, & quorum est unumquodque. Si igitur tantum sunt multa, & nullo-modo *prorsus est* Unum, ne multa quidem erunt. Quæ enim nullo-modo *sunt* Unum, ne Unum quidem sunt ullo-modo. Si verò ne unum quidem *est*, *ergo* ne multa quidem multo ante *erunt*. Ex quibus enim multa *manant*, horum nihil esse necesse *est*, *nihil*, *quod sit tantum Vnum*. Præterea verò, si multa sunt (ut dictum-est) omnia infinitè infinita erunt. Et si quidvis de infinitis sumpseris, hoc etiam statim erit infinitum. Et ex quibus infinitis existentibus hoc est *sumptum*, horum etiam unumquodque *est* infinitum. Sumatur enim aliquid de multis, quod dicimus esse non Vnum, hoc jam erit multitudo secundùm suam naturam, si quidem est de ipsorum Entium numero. Non est autem nihil. Si verò multitudo *est*, ex multis erit & hoc, & multa. Et si horum multorum aliquid sumpseris: statim hoc tibi videbitur non Vnum: sed multa.

Et in his statim eadem *est* ratio Et unumquodque pariter (quia unum-quodque mentientes dicimus, *& ita falsò vocamus*) per actionem erit multitudo. Et (ut ita loquar) unum-quodque *est* infinitum, vel potiùs infinitè infinitum. Nihil enim *est*, quod non tale *sit*. Nam & ipsa pars *est* Multa, & partis pars pariter *est Multa*. Et hoc in infinitum *progreditur*. Nusquam enim stabit *firma*, *gradumque figet* ipsa multitudo progrediens. *Quod enim semper it, & longiùs progreditur, id nunquam firmum in aliquo loco manet.* Neque ipsa infinitas *certum locum habebit*, ipsâ unius naturâ sublatâ. Quinetiam ut infinitè infinita faciamus ipsa Entia, profectò fieri non potest, si veritatem ipsam spectes, & nostrum propositum. Si enim ipsum Ens *est* infinitè infinitum, ipsum Ens neque cognosci, neque inveniri potest. Cuivis enim ipsum infinitum, sanè incomprehensibile, & ignotum est, *neque ab ullo comprehendi, neque cognosci potest*. Et si *ipsum Ens est* infinitè infinitum, aliquid erit magis infinitum, quàm ipsum infinitum. Si verò illud magis infinitum *sit*, hoc erit minùs infinitum. Quod verò minùs infinitum *est*, *cum sit* non prorsùs infinitum, perspicuum *est*, *id* finitum fore, quatenus caret ipsa infiniti naturâ.

Si igitur est aliquid, quod & ipsum sit propter multitudinem magis-infinitum, quam id, quod in ipsa multitudine est infinitum, aliquid erit ipso infinito *majus*, *&* amplius, & ipsum infinitum *erit* minus, *& angustius*: sed non propter ipsam multitudinem *erit tale*: sed hoc *est* impossibile. Non igitur est *aliquid*, quod *sit* infinitè infinitum. Quinetiam si Multa sunt sine Uno, sunt ipsa infinitè infinita. Hoc autem *est* impossibile. Ergo non sunt Multa, nisi sit Unum. Præterea verò per istam hypothesin, erunt eadem, secundùm eadem, *& in iisdem eodem modo*, & similia, & dissimilia. Si enim omnia Multa non *sunt* Unum, & unum-quodque in omnibus eandem profectò passionem patientur, scilicet ipsam Unius privationem quam *patitur id*, quod non *est* Unum. *Pro*, *Ipsis profectò idem accidet, quod accidit ei, quod non est Vnum. Sic enim & hoc*, *& illa*, *Vnius privationem patientur.* Omnia verò Uno privata, eodem-modo, similiter inter se, sic se habebunt.

Quæ

Digitized by Google

Quæ verò ſimiliter *inter ſe*, ſe habent, quatenus ſimiliter ſe habent, perſpicuum *eſt*, *ea inter ſe* eſſe ſimilia alia-aliis. Multa igitur erunt inter ſe alia aliis ſimilia, quatenus privata-ſunt Uno.

Quinetiam diſſimilia prorſus *erunt inter ſe*, propter iſtam Unius privationem, *qua privantur Vno*. Neceſſe enim *eſt* ſimilia eandem paſſionem pati, *& eodem modo afficí*. Quare quæ nihil patiuntur idem, *nec eodem modo prorſus ab illo afficiuntur*, non erunt ſimilia. Quæ verò aliquid idem patiuntur, & Unum *illa* patiuntur. *id eſt*, *Quibus idem accidit*, *illis etiam Vnum accidit*. *Vel*, *Quæ eodem modo afficiuntur*, *eadem etiam ab Vno afficiuntur*. Quæ igitur omni Uno ſunt privata, illa neque aliquid idem patiuntur. Multa igitur & ſimilia ſunt, & diſſimilia, ſecundum idem, *& eodem modo*. Hoc verò *eſt* impoſſibile. Impoſſibile igitur eſt & Multa eſſe, quæ nullo-modo ſunt Unum. Quinetiam eadem inter ſe erunt Multa, & Diverſa, ſecundùm idem, *in re eadem*, *& eodem modo*. Si enim omnia ſimiliter Uno privata feruntur, quatenus quidem omnia pariter, *& eodem modo* privata-ſunt, eadem erunt propter privationem *eandem*, *qua ſunt Vno privata*. Nam & illa, quæ eodem modo ſe habent, propter ipſum habitum, & illa, quæ eodem modo *ſe habent Vno* privata, propter ipſam privationem, *ſunt* eadem. Quatenus verò prorſus unum-quodque omni Uno privatum-eſt, ipſa Multa inter ſe erunt diverſa, *& alia ab aliis different*. Si enim idem eſt ipſum Unum in Multis, quod nullo modo *eſt* Unum, id nullo modo erit Idem. Ipſa igitur Multa inter ſe ſunt eadem, & non eadem. Si verò *ſunt* eadem, & non eadem, perſpicuum *eſt* ea etiam eſſe inter ſe diverſa, *& alia ab aliis differre* Nam Idem, & non Idem, quatenus non eſt Idem, non ob aliud, *non ob aliam cauſam*, quam propter ipſum Diverſum, *quare ob ipſam diverſitatem*, non eſt Idem. Præterea verò hæc Multa erunt etiam mobilia, & immobilia, ſi Unum non eſt. Si enim unum-quodque non *eſt* Unum, immobile erit propter Vnius privationem. Si enim mutetur id quod non *eſt* Vnum, ipſum Vnum habebit unam-quodque. Nam privationes, quum mutantur, *vel*, *quum res mutant*, omninò ad ipſos habitus deducunt ea, quæ mutantur. Oportet autem dicere quænam *ſint illa* multa, *quæ ſunt* in multis, & *dicendum*, non Vnum immotum, *vel*, *immobile* ſtare, propter privationem Vnius. Verùm hoc ſaltem ipſum *eſt* impoſſibile, *ſcilicet*, ipſum multa ſtare. *Nã fieri non poteſt ut multa ſtent immota.*

Quidquid enim ſtat, *id* in aliquo eodem eſt, vel *in* eadem forma, vel *in eodem* loco. Quidquid verò in eodem eſt, *id* in Vno eodem eſt. Vnum enim eſt ipſum Idem, in quo eſt. Quidquid igitur ſtat in Vno, *id* ſupereſt, *ac eminet*. Atqui Multa non participant Vnum. Quæ verò non participant Vnum, prorſus impoſſibile *eſt* *ea* in Vno aliquo eſſe. Quæ verò non ſunt in Vno, ſtare non poſſunt. Siquidem ea, quæ ſtant, in Vno & eodem omnino ſunt. Illud igitur fieri non poteſt, ut Multa ſtent, & immota maneant, *vel*, *ut Multa*, *quæ etiam immota maneant*. Demonſtratum-eſt autem neceſſe *eſſe*, ipſa *Multa* etiam immota ſtare. Eadem igitur, & idem caſus, *& eadem affectio*, (Dico autem privationem habitus ipſius Vnius) & mobilia, & immobilia ſunt.

τὰ δὲ ὁμοίως ἔχοντα, καθόσον ὁμοίως ἔχ. δῆλον ὡς ὅμοιά ἐστιν ἀλλήλοις. ἔστι ἄρα τὰ πολλὰ ὅμοια ἀλλήλοις, καθόσον ἐστέρηται τοῦ ἑνός.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνόμοια πάντη κατὰ πάντα τὸν στέρησιν τοῦ ἑνός. τὰ γὰρ ὅμοια πως πεπονθέναι πάθος ἀναγκαῖον. ὥστε τὰ μηδὲν πεπονθότα τούτων, οὐκ αὖ ἂν ὅμοια. τὰ δὲ τοῦτόν γε πεπονθότα, καὶ ἓν πέπονθε. τὰ ἄρα τοῦ ἑνὸς ἐστερημένα πάντῃ, οὐδ' αὖ τοῦτόν γε πεπονθότα. πολλὰ ἄρα καὶ ὅμοιά ἐστι, καὶ ἀνόμοια, κατὰ τοῦτόν. τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ἀδύνατον ἄρα καὶ πολλὰ εἶναι, ἃ μή ἐστι μηδαμῶς ἕν. ἀλλὰ μὴν καὶ ταυτά γε ἀλλήλοις ἔστι τε πολλὰ, καὶ ἕτερα, κατὰ τὸ αὐτό. εἰ γὰρ πάντα ὁμοίως ἐστερημένα φέρεται τοῦ ἑνός, ἢ μᾶλλον πάντα ὡσαύτως ἐστέρηται, ταυτὸ ἂν εἴη κατὰ τὴν στέρησιν. τί τε γὰρ ὡσαύτως ἔχοντα κατὰ τὴν ἕξιν, ταυτὰ καὶ τὰ ὡσαύτως ἐστερημένα κατὰ τὴν στέρησιν. ἢ δὲ ὅλως ἓνὸς ἐστέρηται πάντα ἕκαστα, ἕτερα ἂν εἴη τὰ πολλὰ ἀλλήλων. ἃ γὰρ ταυτόν ἐστι τὸ ἐν πολλοῖς ἓν, τὸ μηδαμῶς ἓν, εὐδαμῶς ἂν εἴη ταυτόν. ταυτὰ ἄρα ἐστὶ, καὶ οὐ ταυτὰ τὰ πολλὰ ἀλλήλοις. εἰ δὲ ταυτὰ, καὶ οὐ ἕτερα, δῆλον ὅτι καὶ ἕτερά ἐστιν ἀλλήλων. τὸ γὰρ ἕτερον, καὶ οὐ ἕτερον, ἢ μὴ ἕτερόν ἐστιν, οὐ κατ' ἄλλο, ἢ κατὰ τὸ ἕτερον, οὐ ἕτερόν ἐστιν. ἔτι πῶς κινούμενα ἔσται ταῦτα, καὶ ἀκίνητα τὰ πολλά, εἰ τὸ ἓν μή ἐστιν. εἰ γὰρ ἕκαστον οὐχ ἓν, ἀκίνητον ἔσται κατὰ τὴν τοῦ ἑνὸς στέρησιν. εἰ γὰρ μεταβάλλει τὸ οὐχ ἕν, ἕκαστον ἕξει τὸ ἕν. αἱ γὰρ στερήσεις μεταβάλλουσι, πάντως εἰς τὰς ἕξεις ἄγουσι τὰ μεταβαλλόμενα. δεῖ δὲ εἰπεῖν τίνα εἰς τὰ πολλὰ, πολλὰ, καὶ οὐχ ἓν ἀκίνητον ἐσόμενα, κατὰ τὴν στέρησιν τοῦ ἑνός. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε αὐτὸ ἀμήχανον, τὸ ἐσόμενα τὰ πολλά.

Πᾶν γὰρ δὴ τὸ ἑστὼς, ἔν τινι τῷ αὐτῷ ἑστὼς, ἢ ἕδει τῷ αὐτῷ, ἢ τόπῳ. πᾶν δὴ τὸ ἐν αὐτῷ ὂν, ἐν ἑνὶ τῷ αὐτῷ ἑστίν. ἓν γάρ ἐστι τὸ ταυτὸν, ἐν ᾧ ἑστίν. ὥσπερ ἄρα τὸ ἑστὼς ἐν ἑνί, οὕτως ἐστίν. ἀλλὰ μὴν τὰ πολλὰ οὐ μετέχει τοῦ ἑνός. τὰ δὲ μὴ μετέχοντα ἑνός, εἶναι ἐν ἑνί τινι, παντελῶς ἀδύνατον. τὰ δὲ ἐν ἑνὶ μὴ ὄντα, ἑστάναι οὐκ ἂν δύναιτο, ἔπερ τὰ ἑστῶτα, ἐν ἑνί, καὶ τῷ αὐτῷ πάντως ἐστί. τὰ ἄρα πολλὰ ἑστῶτα, καὶ ἀκίνητα μένειν, ἀδύνατον. δέδεικται δέ γε ὡς ἀναγκαῖον αὐτὰ καὶ ἀκίνητα ἑστάναι. τὰ αὐτὰ ἄρα, καὶ τὸ αὐτὸ πάθος (λέγω δὲ τὴν στέρησιν τῆς τοῦ ἑνὸς ἕξεως) καὶ κινούμενα, καὶ ἀκίνητα ἐστι.

τὰ γὰρ ἀκίνητα, καὶ τὰ ἑστῶτα καθόσον ἄστατά ἐστι, καὶ τοῦτον ἀνάγκη κινεῖσθαι φαίνεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἀριθμὸς οὐδεὶς ἐστι τῶν ὄντων. οὐ μηδαμῶς ἐστι τὸ ἕν. ἀλλὰ πάντα καὶ ἕκαστον οὐχ ἕν. καὶ γὰρ τὸ τοῦ ἀριθμοῦ μόριον, ἡ μονὰς, ἕν, καὶ αὐτὸς ἕκαστος τῶν ἀριθμῶν. εἰ γὰρ πέντε μονάδες, καὶ πεμπάς.

εἰ δὲ τρεῖς μονάδες, καὶ τριάς. ἀλλὰ καὶ ἡ τριὰς αὐτὴ, καὶ ἡ πεμπὰς, ἑνάς τις ἐστίν. ὥστε εἰ μηδὲν ἔστιν ἓν, οὔτε μόριον οὐδὲν, οὔτε τὸ ὅλον ἔσται τῶν ἀριθμῶν. καὶ πῶς γὰρ ἂν εἴη τις ἀριθμὸς, τοῦ ἑνὸς οὐκ ὄντος; τὸ γὰρ ἕν, ἀρχὴ ἀριθμῶν. ἀρχῆς δὲ οὐκ οὔσης, οὐδὲ ἃ τοῖς ἐκ ταύτης εἶναι δύναται. τοῦ ἄρα ἑνὸς οὐκ ὄντος, οὐδὲ ἀριθμός ἐστιν οὐδὲ εἷς. ἔτι πέρα οὐδὲ γνῶσις οὐδενὸς ἔσται τῶν ὄντων, εἰ μὴ ἔστι τὸ ἕν. οὔτε γὰρ λέγειν, οὔτε διανοεῖσθαί τι δυνατὸν τῶν ὄντων. καὶ γὰρ τὸ ἕκαστον αὐτὸ, καὶ πᾶν, ὃ, τι τοῖς αὖ λέγοιμεν, οἷς ὑποφαινόμεθα τὴν τοῦ ἑνὸς φύσιν, οὐκ ἔσται. διότι μηδὲ τὸ ἕν. οὐκοῦν οὐδὲ λόγος ἔσται, οὐδὲ γνῶσις οὐδενός. καὶ γὰρ ὁ λόγος οὐκ πολλῶν ἐστι, εἷς πάλιν. καὶ ἡ γνῶσις, ὅταν τὸ γινῶσκον ἓν γένηται πρὸς τὸ γνωστόν. ἑνώσεως δὲ οὐκ οὔσης, ὁμοῦ καὶ τὸ γινώσκειν ἕκαστα, καὶ τὸ λέγειν περὶ ὧν γινώσκομεν, οὐκ ἔσται.

πρὸς τοῦ καὶ τὴν ἀνεξέλικτον ἐν ἑκάστοις ἀπείροις ὑποφύγῃ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ τὸ τῆς γνώσεως πέρας. ἕκαστον γὰρ ἁθρόως, ᾧ τὸ γινῶσκον ὑπεβάλλειν ὁρίσασθαι φαινόμενον ἄπειρον, διαδράσῃ τὴν γνωστικὴν αὐτοῦ δύναμιν, θίγειν, καὶ ἅψασθαι σπεύδουσαν, οὗ μήτε ἁφὴ, μήτε θίξις ἐστίν. εἰ μὲν οὖν τὰ πολλὰ μόνον ἐστὶ, τοῦ ἑνὸς μηδαμῶς ὄντος, πάντα ἄπτα, καὶ ἔτι πλείω συμβαίνει ἀνάγκη τοῖς ἀριθμοῖς. εἰ δέ γε τὸ ἓν μόνον ἐστὶ τὸ αὐτὸν, καὶ μηδὲν ἄλλο ἐστὶν (οὕτω γὰρ οὐχ ἓν εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλά. τὸ γὰρ ὂν, καὶ ἄλλο, πλείω ἑνός, καὶ οὐχ ἓν μόνον) οὐδὲ ἔσται τῶν ἁπάντων οὔτε ὅλον, οὔτε μέρη ἔχον. πᾶν γὰρ δὴ τὸ μέρη ἔχον, πολλά ἐστι, καὶ πᾶν τὸ ὅλον μέρη ἔχει. τὸ δὲ ἓν, οὐδαμῶς ἐστὶ πολλά. οὔτ' ἄρα ὅλον ἐστὶν, οὔτε μέρη ἔχον.

ἔτι δὲ οὔτε ἀρχὴν, οὔτε πλευτὴν ἐνδέχεται ὑπάρχειν. τὸ γὰρ ἔχον ἀρχὴν, καὶ μέσον, καὶ πλευτὴν, μεριστόν ἐστι. τὸ δὲ ἓν οὐ μεριστὸν, οὔτε μηδὲ μέρη ἔχον.

Immobilia enim, & ea, quæ ſtant, quatenus inſtabilia ſunt, eatenus *eſt* neceſſe mobilia videri. Quinetiam nullus eſt numerus ipſorum Entium, ſi nullo-modo eſt ipſum Unum. Sed omnia, & unumquodque, *ſunt* non Unum. Etenim ipſa numeri particula, *ſcilicet* ipſa Unitas, *eſt* Unum, & ipſe unuſquiſque de numeris *eſt Vnum*. Si enim *ſunt* quinque Unitates, *ergo eſt* etiam Pemptas, *q. d. Quinquernio, i.d. quinarius-numerus.*

Si verò *ſunt* tres Unitates, & Trinitas *erit, id eſt, ternio, vel ternarius-numerus.* Sed & ipſa Trinitas, & ipſa Pemptas, eſt quædam Unitas. Quare ſi nullum eſt Unum, nec ulla pars, nec *ullum* totum erit numerorum, *id eſt, in numeris.* Etenim quomodo numerus aliquis eſſe poſſet, ſi non ſit Unum? Unum enim *eſt* principium numerorum. Si verò nullum ſit principium, ne illa quidem, quæ ex hoc *principio manant*, eſſe poſſunt. Ergo ſi Unum non eſt, ne ullus quidem numerus eſt. Præterea verò, ne cognitio quidem ullius Entis erit, ſi non eſt ipſum Unum. Nam neque dici, neque cogitari poterit quidquam de ipſis Entibus, *& rebus, quæ ſunt.* Etenim ipſum unum-quodque, & omne, quodcunque dicere poſſumus, quibus *tanquam ſigillis* obſignamus ipſam Unius naturam, non erit. Quia ne ipſum quidem Unum *erit*. Ergo ne ipſa quidem oratio *prorſus* erit, nec ullius *rei* cognitio. Etenim oratio *eſt* ex multis *partibus conſtans* una, ſi modo *eſt* perfecta. Et ipſa cognitio *eodem modo ex multis conſtat, & tunc eſt perfecta*, quum ipſum cognoſcens factum eſt Unum cum eo, quod cognoſcitur. Unione verò non exiſtente, ſimul etiam ipſum cognoſcere ſingula, & ipſum dicere de *iis*, quæ cognoſcimus, non erit.

Præterea *verò non poterimus* & ipſam inexplicabilem in ſingulis infinitis *doctrinam atque difficultatem* ſubterfugere. Neceſſario *enim* ſemper ipſum cognitionis finem *ignorabimus*. Nam unum-quodq; ſtatim ad quod, ipſum cognoſcens aggredi, *ejuſq; cognoſcendi cauſa accedere* cupit, ſi videatur infinitum, ipſius facultatem cognoſcendi-vi-præditam effugiet, *illud* tangere, & contrectare properantem, cujus neque contrectatio, neque tactus *ullus* eſt. Si igitur Multa tantum ſunt, Uno nullo modo exiſtente, tot abſurda, *quot antè dicta ſunt*, & longè plura neceſſe *eſt* contingere illis, qui *talia talium argumentorum fundamenta* ponunt, *& qui de rebus iſtis talis eſſentias recipiendas eſſe ſtatuunt*, Si verò Unum ſolum, eſt illud, *quod eſt* Per-ſe-Unum, & nullum aliud eſt (ſic enim non ſolùm Unum erit: ſed etiam Multa. Nam & Unum, & Aliud, *ſunt* plura, quàm Unum, & non Unum tantùm) non erit etiam ipſorum Univerſorum *quidquam*, quod vel totum, vel partes habeat. Omne enim, quod partes habet, *id* eſt Multa: Et omne totum partes habet. Unum verò, nullo modo eſt Multa. Neque igitur totum eſt, neque partes habet.

Præterea verò neque principium, neque finis alicujus *rei* poteſt eſſe. Quod enim habet principium, & medium, & finem, dividuum eſt. Unum verò, non *eſt* dividuum. Quia ne partes quidem habet.

Neque

Neque igitur principium, neque medium, neque finem habebit. Præterea nullius Entis erit figura. Quidquid enim figuram habet, vel rectum eſt, vel rotundum, vel mixtum. Sed, ſi quidem *eſt* rectum, partes habebit, *ſcilicet* & ipſum medium, & extrema. Si verò rotundum *eſt*, erit in eo, hoc quidem, ut medium, illa verò, ut extrema, ad quæ pertendit, *& pertinet* ipſum medium. Si verò mixtum eſt, ex multis erit *conflatum*, nec Unum *erit*. Quinetiam nec in ipſo *Vno*, nec in alio erit. Quod enim eſt in alio, aliud, *ac diverſum* eſt ab illo, in quo eſt. Uno verò tantùm exiſtente, & nullo alio (Etenim in alio nuſquam erit *Vnum*) nullum etiam ex ipſis Entibus erit, quod in alio ſit. Quod autem in ipſo *Vno* eſt, ſimul & continens, & contentum erit, *ſimul & continebit, & continebitur*. Nec idem erit in hoc, & ipſum continere, & ipſum contineri. Nec iſta ratio *dicetur* amborum, *nec ambobus, vel utrique tribuetur*. Unum igitur erit duo, nec amplius tantum *Vnum*. Præterea verò nec ullum ipſorum Entium erit mobile, *neque movebitur*. Nam, ſi quidem moveatur, neceſſe *eſt*, *id* mutari.

Si verò mutetur, in alio eſſe. Si verò Unum tantùm ſit, nihil in alio poſſibile, *vel, potens* apparet. Non poteſt igitur fieri, ut aliquod ex ipſis Entibus mutetur. Omne verò, quod ſtat, in eodem eſſe neceſſe *eſt*. Quod verò in eodem eſt, in aliquo eodem eſt. Sed ipſum Unum in nullo eodem eſt. Quod enim in aliquo eſt, *id* vel in ſemet ipſo, vel in alio eſt. Demonſtratum eſt autem *ipſum Ens* nec in ſemet ipſo, nec etiam in alio, ergo ne in eodem quidem aliquo eſſe. Nullum igitur ipſorum Entium ſtat, *ac immotum manet*. Quinetiam fieri non poteſt, ut Aliquid, & Alterum ſit idem cum Aliquo. Si enim nihil aliud eſt, præter *Illud quod eſt* Per-ſe-Unum, cum alio quidem hoc non erit Idem, neque Alterum, *ac diverſum ab eo*. Neque enim eſt aliud allum ipſorum Entium. Ipſum verò *Ens* nec a ſe ipſo alterum, *ac diverſum* erit. Multa enim eſſet, & non Unum, nec Idem. Etenim hoc *Idem, eſt* in alio, & ipſum Idem non *eſt illud, quod eſt* Per-ſe-Unum. Nam ipſum quidem Unum, *eſt* ſimpliciter Unum, quia non *eſt* Multa. Ipſum verò Idem, aliud Idem *habet*, *quod ei reſpondet, & cum quo dicitur Idem*. Sed tamen fieri non poteſt, ut aliquid vel ſimile, vel diſſimile ſit ei, quod eſt Aliquid, *ita ut ei ſimul ſit & ſimile, & diſſimile*.

Omne enim ſimile eundem quendam caſum, *& eundem affectionem* patitur, *& ipſi idem accidit, quod alteri ejus ſimili*. Quod verò *eſt* diſſimile, alterum *patitur, & ei quiddam accidit diverſum*. Quod verò *tantum eſt* Vnum nihil pati poteſt, *nihil ei accidere poteſt*, neque quidquam aliud præter ipſum Vnum *pati poteſt*. Quod profectò nullo-modo eſt, ſi quidem ipſum Vnum ſolum eſt. Præterea verò dicimus etiam *ipſum Vnum* ne tangi quidem *contrectarique* poſſe, neque ſeparatim eſſe, ſi nihil aliud eſt præter ipſum Vnum. Quomodo enim ſeparatim eſſet, aut aliquid tangeret *eorum*, quæ nullo-modo ſunt? Sed ne ipſum quidem Vnum vel à ſe ipſo ſeparatim eſt vel ſe ipſum tangit. Sic enim & ipſum tangi, & ipſum ſeparatim *eſſe* patetetur. Ipſum vero Vnum nihil aliud præter ſe ipſum patitur. Nullum enim ex ipſis Entibus ullo pari, *vel æquali*, prorſus indigebit, neq; impar, *vel inæquale* erit. Quod enim *eſt* par, aliud cum alio *collatum*, ad aliud, *cui par eſt*, *referri* dicitur.

οὔτ' ἄρα ἀρχὴν, οὔτε μέσον, οὔτε πλευτὴν ἕξει. ἔτι σχῆμα οὐκ ἔστι τῶν ὄντων οὐδενός. παντὸς γὰρ δὴ τὸ σχῆμα ἔχον, ἢ εὐθύ ἐστιν, ἢ περιφερές, ἢ μικτόν. ἀλλ' εἰ μὲν εὐθύ, μέρη ἕξει, τό τε μέσον, καὶ τὰ ἄκρα. εἰ δὲ περιφερές, ἔστιν ἐν αὐτῷ τὸ μὲν, ὡς μέσον, τὰ δὲ, ὡς ἔσχατα, ἐφ' ἃ διήκει τὸ μέσον. εἰ δὲ ἔστι μικτὸν, ἐκ πλειόνων ἔστιν, καὶ οὐχ ἕν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐν αὐτῷ ἔστιν, οὐδὲ ἐν ἄλλῳ. τὸ γὰρ ἐν ἄλλῳ ὂν, ἄλλο ἐστὶν ἐκείνου, ἐν ᾧ ἐστίν. ἓν δὲ μόνου ὄντος, καὶ οὐδενὸς ἄλλου ὄντος (οὐδαμοῦ γὰρ ἐν ἄλλῳ οὐδαμοῦ ἔσται) οὐδὲ αὖ ἓν ἔστι τῶν ὄντων, ὃ ἐν ἄλλῳ ἐστι. τὸ δέ γε ἐν αὐτῷ ὄν, περιέχει τὸ ἄμα, καὶ περιεχόμενον ἔσται. καὶ οὐ ταὐτὸν ἔσται ἐν ταὐτῷ, τὸ, τε περιέχον, καὶ τὸ περιεχόμενον. οὐδὲ ὁ λόγος ἐυ. ὦ. ἀμφοῖν. Δύο ἄρα ἔσται, καὶ οὐκέτι μόνον τὸ ἕν. ἔτι τοίνυν οὐδὲ κινούμενον ἔσται τι τῶν ὄντων. κινούμενον μὲν γὰρ, μεταβάλλειν ἀναγκαῖον.

Μεταβάλλει δὲ, ἐν ἄλλῳ γένεσθαι. παν δὲ ἑνὸς μόνου ὄντος, οὐδὲν ἐν ἄλλῳ δυνατὸν φαίη. οὐκ ἄρα μεταβάλλειν τὶ τῶν ὄντων δυνατόν. ἐσὼς δέ γε καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι. τὸ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ον, ἓν ἴσον τῷ αὐτῷ ἐστίν. ἀλλὰ τὸ ἓν ἐν οὐδενὶ πω αὐτῷ ἐστί. τὸ γὰρ ἐν ἴσῳ ὂν, ἢ ἐν ἑαυτῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ ἐστί. δέδεικται δὲ ὡς οὔτε ἐν ἑαυτῷ, οὔτε ἐν ἄλλῳ, οὐδὲ ἄρα ἐν τῷ αὐτῷ ἴσον ἐστίν. οὐδὲ ἄρα ἔσχε τῶν ὄντων οὐδέν. καὶ μὴν καὶ ταυτὸν εἶναί τῳ τὶ, οὐ ἔτερον, ἀδύνατον. εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο ἐστὶ πλὴν αὐτὸν, ἄλλῳ μὴν οὐκ αὖ εἴη τοῦτ' ταυτὸν, οὐδὲ ἕτερον. οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἄλλο τῶν ὄντων οὐδέν. αὐτὸ δὲ αὑτοῦ οὐτ' αὖ ἕτερον εἴη. πολλὰ γὰρ αὖ εἴη, καὶ οὐχ ἓν, οὔτε ταυτόν. καὶ γὰρ τοῦτ' ἐν ἄλλῳ, καὶ οὐκ αὐτὸν τὸ ταυτόν. τὸ μὲν γὰρ ἓν, ἁπλῶς ἓν, ἔτι οὐ πολλά. τὸ δὲ ταυτὸν ἄλλο ταυτόν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ὅμοιον, οὐδὲ ἀνόμοιον εἶναί τῳ τὶ δυνατόν.

Παν γὰρ δὴ τὸ ὅμοιον, ταυτό τῳ πέπονθε πάθος. τὸ δὲ ἀνόμοιον, ἕτερον. τὸ δέ γε ἓν, οὐδὲν πεπονθέναι δυνατόν, οὐδὲ ἄλλο τι παρὰ τὸ ἕν. ὅτε μηδαμῶς ἔστιν, ἅπας αὐτὸ μόνον ἐστὶ τὸ ἕν. ἔτι δὲ καὶ πρὸς πᾶσι λεγόμῳ ὡς οὐδὲ ἅπτεσθαί τι δυνατὸν, οὔτε χωρὶς εἶναι, εἴπερ μηδὲν ἔστιν ἄλλο παρ' ἕνος. πῶς γὰρ ἂν ἅπτοι χωρὶς, ἢ ἅπτοιτο ἓν ὄν, ἄρα μηδὲ ἔστιν; ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἓν ἢ αὐτὸ χωρὶς ἔστιν, ἢ ἑαυτοῦ ἀπόμενον. εἴη γὰρ ἂν οὕτως πεπονθὸς τὸ ἅπτεσθαι, καὶ τὸ χωρὶς. τὸ δέ γε ἓν, πεπονθὸν οὐδὲν ἄλλο παρ' αὐτό. Δέοι γὰρ οὐδὲ ἴσον οὐδενὶ τῶν ὄντων οὐδέν, οὐδὲ ἄνισον ἔσται. τὸ γὰρ ἴσον ἄλλο πρὸς ἄλλῳ, πρὸς ἄλλο λέγεται.

καὶ τὸ ἄπειρον. τὸ δὲ ἕτερα ἄλλο οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ ἓν μόνον ἐστίν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἓν ἴσον ἑαυτῷ ἔσται οὐδὲ ἄνισον.

εἰ γὰρ ἄνισον, ἔσται ἐν αὐτῷ τὸ μᾶλλον, ὡς μεῖζον, τὸ δὲ, ὡς ἔλαττον. ὥστε δύο ἂν εἴη, καὶ οὐχ ἕν. εἰ δὲ ἴσον ἑαυτῷ τὸ ἕν, αὐτὸ ἑαυτοῦ μετρήσει τὸ ἕν. ἀλλ' ἀδύνατον. εἴη γὰρ ἂν μετρεῖν τι, καὶ μετρούμενον ὑφ' ἑαυτοῦ τὸ ἕν. ὥστε οὐκ αὐτόν. οὐδὲ ἄρα ἔστιν, καὶ ἄνισον ἐν τοῖς οὖσιν οὐδέν ἐστιν. εἰ δὴ ταῦτα ἀδύνατα, μήτε ἀπόμοιον, καὶ χωρὶς ὄν, μήτε ὅμοιον, καὶ ἀνόμοιον, μήτε ταυτὸν, καὶ ἕτερον, μήτε αὖ ἑστὼς, ἢ κινούμενον, μηδὲ ὅλως ἔν τινι μηδενὶ, μηδὲ σχῆμα ἔχον, μήτε ὅλον, ἢ μέρη ἔχον τι τῶν ὄντων, ἀδύνατον ἂν εἴη καὶ αὐτὸ μόνον εἶναι τὸ ἕν, τὸ ἀπλήθυντον, καὶ ὃ τούτων ἁπάντων ἄδεκτόν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πολλά γε μόνον εἶναι δυνατὸν, ὡς δέδεικται πρότερον. ἀνάγκη γὰρ ἄρα καὶ πολλὰ εἶναι, καὶ ἓν τῶν ὄντων ἕκαστον.

ἀλλ' εἰ καὶ πολλὰ, καὶ ἕν ἐστιν, ἄρα τὰ πολλὰ μετέχει πως ἑνὸς, ἢ τὸ ἓν τῶν πολλῶν, ἢ καὶ ἀλλήλων ἀμφότερα, ἢ οὐδέτερα ἀλλήλων. ἀλλὰ χωρὶς μὲν τὰ πολλὰ, χωρὶς δὲ τὸ ἓν, ἵνα καὶ πολλὰ ᾖ, καὶ ἕν, ὡς ἀπέφηνεν ὁ λόγος. εἰ πάντως μήτε τὸ ἓν τῶν πολλῶν, μήτε τὰ πολλὰ μετέχει πως ἑνὸς, ἔσται τε αὐτὰ ἄπερ, ἃ καὶ πρότερον ἦλθε τῆς τῶν πολλῶν ὑποθέσεως συνηγμένα. πάλιν γὰρ αὖ εἴη τὰ πολλὰ χωρὶς ἑνός. καὶ γὰρ εἰ ἔστι τὸ ἓν ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ μὴ μετέχει τὰ πολλὰ μηδαμῇ πως ἑνὸς, ἀπειράκις ἄπειρα τὰ πολλὰ, καὶ ἴσα, καὶ ἄνισα, καὶ ταυτὰ, καὶ ἕτερα, καὶ κινούμενα, καὶ ἑστῶτα, καὶ οὔτε ἀριθμὸς οὐδενός ἐστι τῶν πολλῶν, οὐδὲ γνῶσις. ἡ γὰρ τοῦ ἑνὸς ἀπουσία, ταῦτα πάντα ἐν τοῖς πολλοῖς ἀναγκάζει φαίνεσθαι. ἀδύνατον ἄρα μήτε τὰ πολλὰ πως ἑνὸς, μήτε τὸ ἓν μετέχειν τῶν πολλῶν. εἰ δέ γε καὶ τὸ ἓν μετέχει τῶν πολλῶν, καὶ τὰ πολλὰ πως ἑνὸς, ἢ εἴη ταῦτα ἐν ἀλλήλοις ἀμφότερα, ἀνάγκη ἄλλως εἶναι παρὰ ταῦτα φύσιν ἓν τρίτων, ἢ μήτε ἕν ἐστι, μήτε πολλά. μεμιγμένων γὰρ ἐν ἀλλήλοις τούτων ἀμφοτέρων, δεῖ δὴ τὸ τῆς μίξεως αἴτιον αὐτοῖς ὑπάρχειν, ὃ καὶ τῷ ἑνὶ τὸ πληθος, καὶ τῷ πλήθει τὸ ἓν συζεύγνυσι. πᾶν γὰρ ἀνάγκη τὸ μικτὸν, αἰτίαν τῆς μίξεως ἔχειν. καὶ γὰρ ὅλως εἰ μετέχει τὸ ἓν, καὶ τὸ πλῆθος ἀλλήλων, οὔτε τὸ ἓν τῷ πλήθει τῆς οὐσίας αἴτιον, οὔτε τῷ ἑνὶ τὸ πλῆθος, ἀλλά γε τρίτον ἀμφοῖν, ὃ πρὸ τούτων ἐστί. τί γὰρ ἂν εἴη τὸ ποιῆσαν τοῦτο μὲν, πλῆθος. ἐκεῖνο δὲ ἕν; τί δὲ τὸ τῆς κοινωνίας ταύτης, καὶ τῆς πρὸς ἄλληλα συνουσίας ἕνωσιν τῷ ἑνὶ, ἢ ἓν μηδαμοῦ κοινωνοῦντος τοῖς πολλοῖς; ἢ γὰρ πολλὰ, καὶ ἕν, ἕπερα ἀλ-

Et ipſum impar *eodem modo conſideratur, & ad ipſum par referur, cujus habita ratione dicitur Impar.* Ipſum verò Aliud non eſt, ſi modò ipſum Unum tantùm eſt. Sed ne ipſum quidem Unum ſibi- ipſi vel par, vel impar erit.

Si enim *eſſet* impar, in ipſo eſſet alterum quidem, ut majus, alterum verò, ut minus. Quare duo eſſet, non autem Unum. Si verò ipſum Unum *eſſet* ſibi-ipſi par, ipſum *Vnum* ſui-ipſius Unum metiretur. Sed *hoc eſt* impoſſibile. Ipſum enim Unum & menſuraret *ſe-ipſum*, & menſuraretur à ſe- ipſo. Quare non *eſſet illud, quod eſt* Per-ſe-Unum. Nullum igitur par, & impar in ipſis Entibus eſt. Si igitur hæc *ſunt* impoſſibilia, *nec ullo modo fieri poteſt*, ut *ipſum Vnum* vel *ſe ipſum* tangat, & ſeparatim ſit *à ſe-ipſo*, vel *ut ſit* ſimile, & diſſimile, vel Idem, & Alterum, vel etiam ſtans, *& immotum*, vel mobile, vel etiam denique in aliquo nullo *ſit*, vel figuram habeat, vel aliquod ipſorum Entium, *ut* totum, aut *tanquam* partes contineat, impoſſibile erit etiam ipſum Unum ſolum eſſe, quod eſt expers- multiplicationis, & quod nihil horum omnium *antè dictorum* admittit. Verùm etiam (ut ante demonſtratum-eſt) fieri non poteſt, ut *Vnum* multa tantum ſit. Neceſſe enim *eſt* unumquodq; ipſorum Entium & multa, & unum eſſe.

Sed ſi & multa, & unum eſt, ergo multa participant unum, vel unum multa *participat*, vel etiam utraque ſe mutuò *participant*, vel neutra *participant* alia aliud viciſſim: ſed ſeparatim quidem multa, ſeparatim verò unum, ut & multa ſint, & unũ, quemadmodum demonſtravit ipſa ratio. Si igitur neque ipſum Unum *particeps eſt* multorum, neq; multa participant Unum, erunt eadem abſurda, quæ & ante in ipſorum Multorum hypotheſi collegimus. Rurſus enim Multa ſeparatim erunt abUno. Etenim ſi ipſum Unum eſt *ſeparatim*, & per ſe *ſolum*, & Multa nuſquam participant ipſum Unum, Multa *ſunt* infinitè infinita, & ſimilia, & diſſimilia, & eadem & altera, *ac diverſa*, & mobilia, & ſtabilia, *ac immobilia*, & neq; numerus eſt ullius Entis, neque cognitio. Ipſa enim Unius abſentia, hæc omnia in ipſis Multis apparere cogit. Impoſſibile igitur *eſt*, neque multa participare Unum, neque ipſum Unum *particeps eſſe* Multorum. Si verò & ipſum Unum particeps eſt Multorum, & Multa *participant* Unum, & hæc utraq; ſunt viciſſim alia in aliis, neceſſe *eſt* aliam eſſe præter hæc, naturam ex tertiis *quibuſdam exiſtentem*, quæ neque Unum eſt, neq; Multa. His enim utriſque inter ſe mixtionis cauſam ipſis ineſſe, mixtis, oportet profectò hujus quæ & multitudinem cum Uno, & Unum cum multitudine conjungit. Neceſſe enim *eſt* id omne, quod eſt mixtum, mixtionis cauſam habere. Etenim, (ut ſummatim rem totam expediamus) ſi Unum, & multitudo ſe mutuo participant, neque ipſum Unum multitudini *eſt* eſſentiæ cauſa, neque ipſa multitudo ipſi Uni: ſed quiddam tertium amborum, *id eſt*, *quiddam, quod eſt inter hæc duo*, & quod eſt ante hæc *duo*. Quid enim erit illud, quod hanc quidem multitudinem, illud verò unum fecerit? Quæ verò communionis iſtius, & inter ſe mutui congreſſus cauſa ipſius Unius, quatenus *eſt* Unum, ſi *Vnum* nuſquam cum multis communionem habeat? Quatenus enim *ſunt* Multa, & Unum, *eatenus ſunt* alia ab aliis altera, *alia ab aliis differunt*, *& inter ſe ſunt diverſa*. Et quatenus neutrum ex neutro *ſunt inter ſe*, *& quatenus non ſunt* alia cum aliis *quaſi mutuo quodam*

vinculo

vinculo conjuncta, eatenus nullam sympathiam habent, *id est, nullam naturæ cognationem, nullumq; consensum, & quasi concentum.*

Quid igitur ipsa in Unum coegit, *atque contraxit*, cùm se mutuò fugiant, & inter se non sint mixta, *nec alia cum aliis misceantur?* Neque enim fieri potest, ut se mutuò optent, *& alia aliorum mutuo desiderio flagrent*, cum inter se adeò dissideant, vel *oportet* ipsorum congressum esse fortuitum. Si enim ita res habet, *hæc* erunt aliquando etiã separatim alia ab aliis, quamvis nunc ista fortuitò *sint* simul. Sed tamen fieri non potest, ut Multa sint separatim. Non igitur fortuitò *fit* ista mixtio. Quinetiam ne ab ipsis quidem *manat ista mixtio.* Si quidem ne Unum quidem Multorum aliorum *est causa*, neque Multa *sunt* Unius causa. Hoc igitur, quod præstantius *dicitur*, quidnam est? Vel enim est Vnum, vel non Unum. Sed si quidem etiam *est* ipsum Unum, rursus quæremus de hoc, utrum particeps sit etiam ipsius multitudinis, an nullius. Etenim si *multitudinem* hanc participat, perspicuum *est* quòd aliud aliquid ante hoc secundùm eandem rationem apparebit, & hoc in infinitum *progredietur.* Si verò hujusmodi *Vnum* est ubique multitudinis, *& multiplicationis* expers, non erit rursus verum, quod ab initio *dictum est*, quod scilicet neq; Multa Unum participent, neque Unum *particeps sit* Multorum.

Dico autem, *ac intelligo* ipsum maximè-proprium, & primò Unum. Sed est quidem aliquid, quod *est* in Multis Unum. Est autem quoddam Unum, quod non-est-particeps *aliorum, nec ullam cum aliis communionem habet*, & quod simpliciter est Unum, aliud verò nihil. Si verò *illud est* Unum, quod *est* ante hæc ambo, oportet profectò hoc ipsum non Unum, præstantius esse ipso Uno. Omnia enim ipsi Uni & sunt, quæ sunt, & fiunt, quæ fiũt, *i.e. omnia, quæ sunt, & fiũt in ipsius Vnius gratiam, e quidem causâ sunt, & fiunt, & propter ipsum Vnum sunt id, quod sunt.* Et cum ipso quidem illo, *quod dicitur & est* Unum, unum-quodq; ipsorum Entium servatur. Sine verò illo, *quod vocatur, & est* Unum, *unumquodque ipsorum Entium*, in suam perniciem it, *& in suum interitum ruit.* Sed etiam ipsa mixtio Unius, & multitudinis, quam ipsis Entibus præbet id, quod est non Unum, communio, & unio est. Et ipsum Ens igitur, & ipsum Unum, non Unum, nullius alius ipsis Entibus est causa, quam illius, *quod vocatur & est* Unum. Si igitur ipsum Unum *est* causa hujusmodi *rei*, ipsum non Unum, non erit causa præstantioris.

Oportet enim id, quod est præstantius ubique, præstantioris alterius ipsis Entib. causam esse, secundũ suam facultatem, *& pro viribus.* Sic enim erit præstantius quia majus bonum secundum suam naturam, boni majoris, & præstantioris causa est *illis Entibus*, quib. minus *bonum est causa boni* minoris. Ex his igitur necesse *est* & ipsa Multa participare Unum, & ipsum Unũ non mixtũ esse cum multitudine, & nihil esse præstantius Uno: sed hoc *Vnum* multis etiã esse causam ipsius esse, *pro causam esse cur multa sint.* Quidquid enim ipso Uno privatur *illud* in nihil statim, & in suam pernicie diffugit *i.e. in nihilũ redigitur, & in suum interitum subito ruit.* Quod verò non est Multa, non simul Multa non est, & Nihil est. Nam illi quidem, *quod vocatur, & est* Unum, opponitur id, *quod est* non Unum. Illi verò, *quod est, & vocatur*

λήλων, καὶ ἢ μηδέτερον ὂκ μηδέτερου πρὸς ἄλληλα, ἀσυμπαθῆ.

Τί οὖν αὐτὰ συνήγαγε εἰς ἓν, φύγοντα ἄλληλα, καὶ ἄμικτα ἀλλήλοις ὄντα; οὔτε γὰρ ἄλληλα προθεῖν δυνατὸν οὕτω διαφέροντα ἐν ἀλλήλοις, ἢ ἠσπασμένως μᾶλλον εἶναι τῷ σώζεσθαι αὐτῶν· εἰ γὰρ ἔτυχεν οὕτως, ἔστι ποτὲ καὶ χωρὶς ἀλλήλων, εἰ καὶ νῦν ὁμοῦ ταῦτα κατὰ τύχην. ἀλλὰ μὴν χωρὶς εἶναι τὰ πολλὰ ἀδύνατον. ὂκ ἄρα κατὰ τύχην ἡ μίξις. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀπ' αἰτίου. ἅπας μηδὲ τὸ ἓν τῶν πολλῶν ἄλλων, μηδὲ τὰ πολλὰ τοῦ ἑνός ἄλλα. τοῦτ' δὴ οὖν τὸ κρεῖττον τί ποτ' ἐστίν; ἢ γὰρ ἕν ἐστιν, ἢ οὐχ ἕν. ἀλλ' ἡμῖν καὶ αὐτὸ ἓν, πάλιν ἐρησόμεθα περὶ πύπου, πότερον μετέχῃ καὶ τοῦ πλήθους, ἢ οὐδενός. καὶ γὰρ εἰ τοῦτο μετέχῃ, δῆλον ὡς ἄλλο τὸ πρὸ πύπου κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀναφανήσεται, καὶ πύπα εἰς ἄπειρον. εἰ δὲ ἔστιν ἀπλήθωπον παύτῃ τὸ πιοῦτον, ὂκ ἂν εἴη πάλιν τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀληθὲς, ὡς ὂκ ἄρα πέ τι πολλὰ τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ ἓν μετέχῃ τῶν πολλῶν.

Λέγω δὴ τὸ κυριώτατον, καὶ πρώτως ἕν. ἀλλ' ἔστι μὲν ἓν τὸ ὂν τοῖς πολλοῖς ἕν. ἔστι δέ τι τὸ ἀμέθικτον ἓν, καὶ ὁ ἁπλῶς ἐστιν ἓν, ἄλλο δὲ οὐδέν. Εἰ δὲ ἓν τὸ πρὸ ἀμφοῖν, δεῖ δὴ ποῦ· οὐχ ἕν, κρεῖττον εἶναι τοῦ ἑνός. παύτα δὴ τῷ ἑνὶ καὶ ἔστιν, ἃ ἐστὶ, καὶ γίνεται, ἃ γίνεται. καὶ μετὰ μὲν τοῦ ἓν, ζώζεται τῶν ὄντων ἕκαστον. χωρὶς δὲ τοῦ ἑνὸς, εἰς τὸ ἑαυτοῦ προάγεται φθοράν. ἀλλὰ καὶ ἡ μίξις αὐτὴ τοῦ ἑνὸς, καὶ πλήθους, ἓν παρέχῃ τοῖς οὖσι τὸ οὐχ ἕν, κοινωνία, καὶ ἕνωσις ἐστι. καὶ τὸ ἓν ἄρα, καὶ τὸ ἕν, οὐχ ἕν, οὐδενὸς ἄλλου τοῖς οὖσιν αἴτιόν ἐστιν, ἢ τοῦ ἕν. εἰ δὴ τοῦ πιοῦτου τὸ ἓν αἴτιον, ὂκ ἔσται κρεῖττον αἴτιον τὸ οὐχ ἕν.

Δεῖ δέ γε τὸ κρεῖττον πανταχοῦ κρεῖττον ἄλλου τοῖς οὖσιν αἴτιον εἶναι, κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν. οὕτω γὰρ ἂν εἴη κρεῖττον, ὡς μᾶλλον ἀγαθὸν, κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν μείζονος ἀγαθοῦ, καὶ κρεῖττον αἴτιόν ἐστιν, οἷς τὸ ἧττον ἐλάττονος. ὂκ δὴ πάντων αἰάγκη, τὰ πολλὰ μετέχειν τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ ἓν ἄμικτον εἶναι πρὸς τὸ πλῆθος, καὶ μηδὲν εἶναι τοῦ ἑνὸς κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο καὶ τοῦ εἶναι τοῖς πολλοῖς αἴτιον εἶναι. πᾶν γὰρ δὴ τὸ τοῦ ἑνὸς στερόμενον, εἰς τὸ μηδὲν ὄλλυς, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀφανίζεται φθοράν. τὸ δὲ μὴ πολλὰ ὄν, οὐχ ἅμα πολλὰ ὂκ ἔστι, οὐδὲν ἔστι. τοῦ μὲν γὰρ ἓν, τὸ οὐδὲν αἰτίκεται. τοῦ

δὲ αὖ πολλά, τὸ οὐ πολλά. εἰ τοίνυν μὴ ταυτὸν τὸ, τι ἓν, καὶ τὸ πολλὰ, οὐδὲ αὖ τὸ μὴ πολλὰ τῷ μηδὲν εἶναι ταυτόν.

Ταύτῃ μὲν οὖν ἡμῖν σκοπουμένοις, τὸ ἓν ἐπέκεινα τοῦ πλήθους φάναι, καὶ αὔτιον τοῦ εἶναι τοῖς πολλοῖς. δεῖ δὲ αὖ καὶ ἕτερον τρόπον ἡμᾶς τὸν αὐτὸν λόγον μεταθέντας, ἰδεῖν εἴ πῃ τοῖς εἰρημένοις ἑπόμεθα, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ πέρας ἀναξόμεθα. ἀνάγκη πάντως ἢ μίαν εἶναι τὴν ἀρχὴν, ἢ πολλάς. μᾶλλον δὲ ἐντεῦθεν ἀρκτέον. καὶ εἰ πολλὰς, ἢ συμπαθεῖς ἀλλήλαις, ἢ διεστηκυίας ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἢ πεπερασμένας, ἢ ἀπείρους. εἰ δὲ μίαν, ἤτοι μὴ οὐσίαν πάντων, ἢ οὐσίαν. καὶ εἰ οὐσίαν, ἢ ζωτικὴν πάντων, ἢ ἀσώματον. καὶ εἰ ἀσώματον, ἢ χωριστὴν τῶν σωμάτων, ἢ ἀχώριστον.

καὶ εἰ χωριστὴν, ἢ κινουμένην, ἢ ἀκίνητον. καὶ εἰ μὴ οὐσίαν, ἢ καταδεεστέραν πάσης οὐσίας, ἢ μεθεκτὴν ὑπ' οὐσίας, ἢ ἀμέθεκτον. εἰ μὲν πάντων αἱ ἀρχαὶ πολλαὶ, καὶ μὴ συμπαθεῖς ἀλλήλαις, οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἔσται τῶν ὄντων, οὐδὲ ἔσονται γνωταὶ πάντων, ἀλλ' ἑκάστη πάντα καθ' αὑτήν. πόθεν γὰρ κοινωνία τῶν κατὰ φύσιν ἀλλοτρίων, ἢ τίς συμπάθεια τῶν παντελῶς ἑτεροφύλων ἐστί; καὶ δὴ καὶ πρὸς τούτοις ἔσται τὰ πολλὰ μὴ μετέχοντα τοῦ ἑνός.

εἰ γάρ ἐστιν ἓν τι κοινὸν ἐν πάσαις, οὐκ ἂν εἴησαν πάντη κεχωρισμέναι καθ' οὐσίαν ἀπ' ἀλλήλων. εἰ οὖν ἕπεται, καὶ μηδὲν ταυτὸν ἔσεσθαι αὐτάς ἐστι, πολλαὶ μένουσιν αἱ ἀρχαὶ, καὶ οὐδαμῶς ἕν. εἰ δὲ πολλαὶ, καὶ συμπαθεῖς ἔξουσί τι κοινόν. ὃ καὶ πάσας ἀγαθὰς καὶ συμπαθεῖς, καὶ ὁμοίως διατεθείσης πάσης. ζωτικὰς γὰρ εἶναι συμπαθῆ λέγομεν, οἷς ταυτὸν συμβαίνει πάσχειν. τὰ δὲ ὅμοια, πάντως τοῦ ἑνὸς εἴδους μετέχοντα, καὶ μιᾶς φύσεως, ὅμοιά ἐστιν. εἰ δὲ ζωτικὰ οὕτως ἔχοντά ἐστιν, ἀνάγκη τὸ πᾶν ἐκεῖνο τὸ παντελὲς, καὶ ἐν πάσαις ἓν ταῖς ἀρχαῖς, κυριώτερον εἶναι τῶν πολλῶν. πῶς γοῦν αὐτὰς δίδωσι καὶ τὸ γίνεσθαι τὸν πρὸς ἄλληλα συμπάθειαν, καὶ τὸν κατὰ φύσιν κοινωνίαν παρέχον.

καὶ αὖ εἰ μὲν ἄπειροι ἀρχαὶ, ἢ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἄπειρα, καὶ ἔσται δὶς ἤδη τὸ ἄπειρον, ἢ πεπερασμένα ἀλλ' ἔσονται αἱ πᾶσαι ἀρχαί. τὰ γὰρ πεπερασμένα, πάντως ἐκ πεπερασμένων ἐστί. μᾶλλον οὖν ἄπειροι, πρὸς τὸ καὶ τὴν ἀπειρίαν αὐτῶν τοῖς ἀγνώστους εἶναι, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. τῶν γὰρ ἀρχῶν ἀγνοουμένων, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν

Multa, *opponitur* illud, *quod est*, & *vocatur* non Multa. Si igitur non idem *est* & ipsum Unum, & ipsa Multa, neque etiam ea, quæ sunt non Multa, erunt idem cum eo, *quod est* Nihil.

Sic igitur nobis *rem* spectantibus, & *attentè considerantibus*, ipsum Unum supra multitudinem, *eaq; superius*, apparet, & causa ipsius esse Multis, *id est*, & *causa videtur esse, cur Multa sint*. Oportet autem etiam alio modo nos eandem rem persequentes, videre sicubi *res jam ante* dictas consequamur, *rebusq; supra dictis consentanea ducamus*, & ad eundem finem reducamus. Necesse igitur *est*, vel unum esse principium, vel multa. Vel potius hinc initium-ducendum, & *videndum* si multa *principia statuamus*, vel mutua naturæ cognatione inter se consentientia, & *mutuo quodam affectu inter se conjuncta*, vel dispersa alia ab aliis, *ita ut nulla prorsus communione sint inter se communia*, & vel finita, vel infinita. Si verò *statuamus principium* unum hoc *profectò dicemus esse* vel non essentiam, vel essentiam. Et si *dicamus id esse* essentiam, vel corpoream, vel incorporeã hanc *esse dicemus*, Et si *dicamus eam esse essentiam* incorpoream, *dicemus ipsam esse* vel separatam, & *separabilem* à corporibus, vel inseparabilem, *neque separatam ab iis*.

Et si separatam, *vel separabilem*, *dicemus illam esse* vel mobilem, & *quæ movetur*, vel immoram, *immobilem*, & *quæ nec movetur, nec moveri potest*. Et si *dicamus principium esse* non essentiam, *dicemus ipsum esse* vel inferius omni essentia, vel participabile ab essentia, vel non participabile *ab ea*. Si igitur principia *sunt* multa, nec mutua naturæ cognatione inter se consentientia, ex ipsis *principiis* nullum ipsorum Entium *manans* erit, neq; erunt omnibus *Entibus principia* communia: sed *eorum* unum-quodque per se faciet, *id*, *quod faciet*, & *solum*, *ac ab aliis separatum erit*. Quænam enim *est* communio rerum secundùm naturam alienarum, *quæ naturaliter inter se nullam habent communionem: sed aliæ ab aliis maximè dissident?* Aut quodnam est mutuum-auxilium eorum, quæ prorsus sunt diversi-generis? Quinetiam præterea ipsa Multa non participabunt Unum, *nec illo communionis vinculo cum Uno conjungentur*.

Si enim est Unum quiddam commune in omnibus *principiis*, non erunt ubique secundùm essentiam separata alia ab aliis. Si vero diversa sunt *principia*, & nihil idem *est* in ipsis, multa tantũ sunt, & nullo-modo Unũ. Si verò *sunt principia* multa, & cognatione naturæ consentientia, *mutuoq; affectus vinculo inter se conjuncta*, habebunt aliquid commune, quod etiam omnia *principia* deducit ad illam sympathiã, *naturaq; consentientem cognationem*, *& affectus mutuã communionem*, & similiter omnia declarat. Illa enim dicimus esse *συμπαθῆ*, quibus accidit, ut idem patiantur, *& quæ eodem affectu simul tanguntur*, *& afficiuntur*. Similia verò, quia prorsus unam formam participant, & unam naturam, similia sunt. Si vero hæc ita se habent, necesse *est* illud omne, quod ubique & in omnibus principiis est, præstantius, *atq; potentius* esse Multis. Hoc autem ipsis *principiis* dat & ipsum generare mutuam inter se sympathiam, *& affectus communionem*, & *hoc ipsum* ipsam secundum naturam, *i. e. naturalem* commutionem *ipsis* præbet.

Et rursus, si quidem infinita *sunt* principia, vel etiam ea, quæ *manant* ab ipsis, *sunt* infinita, & jam *ita* bis erit infinitum, vel *sunt* finita, & *hoc modo* non omnia *principia* erunt principia. Quæ enim sunt finita, omninò sunt ex finitis. Frustrà igitur infinita *sunt principia*, præter illud, quod & ipsa infinitas faciat & ipsa *principia*, & illa, quæ ex ipsis *principiis procedunt*, ignota. Principiis enim ignoratis, necesse *est* & illa, quæ ex ipsis *principiis manant*, ignorari. Tunc enim putamus nos cognoscere singula, quum *eorum* causas cognoscimus.

ſcimus, & ipſa prima principia. Si verò *principia ſunt* finita, patet aliquem ipſorum ſore numerum. Ipſum enim numerum, multitudinem finitam vocamus. Si verò numerus *ponatur*, neceſſe *eſt* & ipſam numerorum omnium cauſam eſſe. Omnis enim numerus ab Vno *manat*. Et hoc eſt principium numerorum, ipſum Vnũ. Hoc igitur erit principiorum principium, & cauſa finitæ multitudinis, quia & ipſe numerus *eſt aliquid* Vnũ, & ipſe finis in Multis eſt Vnum, & Multa finit illo, *id eſt, per illud, quod eſt, & vocatur* Vnum. Si verò unum eſt principium, & hoc *ipſum eſt* eſſentia, neceſſe *eſt*, ſi vel corpoream, vel incorpoream hanc *eſſentiam eſſe* ſtatuamus, principium hoc aliorum *principiorum eſſe principium* conſiteri.

Ergo ſi cauſa generationis, *& ortus* ipſorum Entium *eſt* corpus, neceſſe profectò *eſt*, *corpus* ipſum eſſe dividuum, & partes habere. Omne enim corpus ſuâ naturâ dividuum *eſt*. Etenim omnis magnitudo, totum quiddam eſt. Totum verò *conſtat* ex partibus. Hæ igitur partes (ipſas verò ſingulas *partes* dico) hæ *inquam partes* vel participabunt unum-quodque Vnum cujuſvis *Entis*, vel non participabunt. Si igitur non participant *unum-quodque cujuſvis Entis Vnum*, Multa tantum erũt, & nullo-modo *tantúm* Vnum. Ergò ne id quidem, quod ex ipſis *procedet*, totum erit. Nullo enim Vno exiſtente, nequaquam id, quod ex omnibus *conficitur*, erit Vnũ. Si verò participant aliquid hujuſmodi, & eſt aliquid Idem in omnibus, neceſſe *eſt* id, quod eſt hujuſmodi, incorporeum, & individuum eſſe ſecundùm ſuam naturam. Si enim & ipſum *omnium Entium principium eſt* corporeum, vel totum eſt in una-quaque partium, vel non totum, Et ſi quidem *eſt* totum in unaquaque *parte*, ipſum à ſe ipſo ſeparatum erit. Partes enim aliæ ab aliis *ſunt* ſeparatæ *in illis rebus*, in quibus ſunt, *& quarum ſunt partes*.

Si verò non totum *eſt*, dividuum igitur & hoc erit, & partes habebit eodem modo, quo partes *ſuprà* dictæ. Et rurſus eadem *eſt* ratio, *quæ poteſt afferri* de his, *quæ jam dicentur*. *Nam* ſi & in his eſt aliquid commune, vel nihil *commune*, & ipſa Multa ſine Vno ponemus, *Vnoq; Multa carere poſſe dicemus*. Sed jam ipſum totum *eſt* ſpectandũ. Omne enim corpus & totum eſt, & partes habet. Quid igitur ipſius *corporis* partes continebit, ſi plures ſint *partes*? Neceſſe enim *eſt* vel ipſum totum ipſarum partiũ, vel ipſas partes ipſius totius integri unificas dicere, *quòd vel ipſum totum ex partib. corpus unũ conſtituum efficiat, vel ipſæ partes unum totum conficiant integrum*. Vel tertium aliquid eſt ante hæc duo, quod neque totum, neque pars ulla eſt. Et ipſum totum ſuis partibus etiam ipſas partes cum toto *conjunctas* continere, & unire *dicendum eſt*. Sed ſi quidem ipſum totum ipſas partes continet, ipſum totum erit incorporeum, & individuum. Si enim *Totum eſſe dicas* corpus, hoc etiam erit dividuum, & indigebit naturâ, quæ partes continere poſſit. Hoc autem in infinitum *progredietur*. Si verò ipſæ partes *continent* ipſum Totum, quomodo Multa continebunt Vnum?

Et *quomodo ea*, quæ ſunt diviſa, *continebunt* id, quod ex ipſis eſt *productum*? Contrà enim neceſſe *eſt* ipſum Vnum habere facultatem unionis multorum, non autem ipſa multa *vim habere Vnionis* Vnius.

ἀγνοεῖσθαι. πῶς γὰρ εἰσόμεθα γινώσκειν ἕκαστον, ἐὰν τὰ ἄτομα γνωρίσωμεν, καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς πρώτας. εἰ δὲ πεπερασμένα, δῆλον ὡς ἔστι τὰς αὐτῶν ἀριθμούς. τὸν γὰρ ἀριθμὸν, πλῆθος ὡρισμένον φαμέν. εἰ δὲ ἀριθμὸς, ἀνάγκη καὶ τὸ τῶν ἀριθμῶν ἅπαντων ἄτομον εἶναι. πᾶς γὰρ ἀριθμὸς ἐξ ἑνός. καὶ πῶς ἀρχὴ τῶν ἀριθμῶν τὸ ἕν. ἔστιν οὖν ἀρχῶν ἀρχὴ πῶς, καὶ ἄπειρον τὸ πεπερασμένου πλῆθος, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἀριθμὸς ἕν, καὶ τὸ πέρας ἕν ἐστιν ἐν πολλοῖς, καὶ ὁρίζει τὰ πολλὰ τῷ ἕν. μιᾶς δὲ τῆς ἀρχῆς οὔσης, καὶ οὐσίας πως τινος, ἀναγκαῖον ἢ ζωμαλικὸν πῶμα, ἢ ἀσώματον διῃρῆσθαι, ἀρχὸν πῶμα τῶν ἄλλων ὁμολογῶ.

Ὅλον δὲ ζῶμα τὸ οὗτον τῆς φύσεως τῶν ὄντων, ἀνάγκη δή που διαιρετὸν ὑπάρχειν αὐτὸ, καὶ μέρη ἔχειν. πᾶν γὰρ ζῶμα τῇ ἑαυτοῦ φύσει διαιρετόν. καὶ γὰρ ὅπαν μέγεθος, ὅλον τί ἐστι. τὸ δὲ ὅλον, ἐκ μερῶν. ζῶπα πίνυν τὰ μόρια (λέγω δὲ ἕκαστον αὐτῶν) ἢ μεθέξῃ ζῶπα διαιρεῖν ἕκαστον ἓν, ἢ οὐ μεθέξῃ. μὴ μετέχοντα μὲν οὖν, πολλὰ μέντοι ἔσται, καὶ οὐδαμῶς ἕν. ὄχεῦν οὐδὲ τὸ ἐξ αὐτῶν, ὅλον αὖ εἴη. μηδενὸς γὰρ ὄντος ἑνὸς, ὄχ ἂν τὸ ἐκ πάντων γένοιτο ἕν. εἰ δὲ μετέχῃ ἑνὸς τινὸς πού που, καὶ ἔστι τι πάντων ἐν πᾶσιν, ἀνάγκη τὸ τοιοῦτον ἀσώματον εἶναι, καὶ ἀμέριστον κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν. εἰ γὰρ δὴ καὶ αὖτο ζωμαλικὸν, ἢ ὅλον ἐστὶν ἐν ἑκάστῳ τῶν μορίων, ἢ οὐχ ὅλον. εἰ μὲν δὴ ὅλον ἐν ἑκάστῳ, αὐτὸ ἑαυτοῦ κεχωρισμένον ἔσται. πᾶ γὰρ μόρια χωρὶς ἀλλήλων, ἐν οἷς ἐστίν.

εἰ δὲ οὐχ ὅλον, μεριστὸν ἄρα ἢ πῶς ἔσται, ἢ ἐξῇ μέρη κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς διῃρημένοις μέρεσι. ἢ ὁ αὐτὸς αὖθις περὶ τούτων λόγος. εἰ ἢ ἐν πότοις ἐστὶ λευκότης, ἢ οὐδὲν, ἢ πᾶ πολλὰ χωρὶς ἑνὸς ῥηστὸν. ἀλλὰ δὴ τὸ ὅλον σκεπτέον. πᾶν γὰρ ζῶμα ἢ ὅλον ἐστὶ, ἢ μέρη ἔχῃ. τί πίνυν αὐτὸ τῶν μερῶν δήπου σωσεκλικὸν ἂν εἴη, πλειόνων ὄντων; ἀνάγκη γὰρ ἢ τὸ ὅλον τῶν μερῶν, ἢ πᾶ μέρη τοῦ ὅλου πάντες ἐναντία λέγειν. ἢ τρίτον τί περὶ ἀμφοῖν, ὃ μήτε ὅλον, μήτε μέρεσιν μηδέν ἐστι. τό, τι ὅλον τοῖς αὐτοῦ μέρεσι, ἢ τὰ μέρη πρὸς τὸ ὅλον σωέχειν τι, ἢ ἐνεῦν. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ὅλον τῶν μερῶν σωεκλικὸν, ἀσώματον ἂν εἴη τὸ ὅλον, καὶ ἀμερές. εἰ γὰρ ζῶμα, καὶ πῶς μεριστὸν ἔσται, ἢ διέσει τὴν φύσιν σωέχειν τὰ μέρη διῃρημένης. ἢ πῶς εἰς ἄπειρον. εἰ δὲ τὰ μέρη τοῦ ὅλου, πῶς τὰ πολλὰ τοῦ ἑνὸς σωεκλικά;

ἢ τὰ διῃρημένα τοῦ ἐξ αὐτῶν ὅλου; πάνυ μὲν γὰρ ἀνάγκη τῶν πολλῶν τὸ ἕν, ἀλλ' οὐ τὰ πολλὰ τῆς τοῦ ἑνὸς τῶν τῆς ἑνώσεως δύναμιν ἔχειν.

εἰ δὲ τὸ ἀμφοῖν ἐστὶν, ὃ μήτε ὅλον ἐστὶ, μήτε μόρια ἔχει, ἀμέριστον ἂν εἴη πῶν παντελῶς. ἀμέριστον δὲ ὄν, καὶ ἀδιάστατον ἀναγκαῖον εἶναι. τὸ γὰρ διαστατὸν πᾶν, μέρη τε ἔχει, καὶ διαιρετόν ἐστιν. ἀδιάστατον δὲ ὂν, καὶ ἀσώματόν ἐστι. πᾶν γὰρ σῶμα διαστατόν. ἔτι πάντων τῶν ἀρχικῶν ἀΐδιον ἀναγκαῖον εἶναι. πᾶν γὰρ δὴ τὸ ὂν, ἀΐδιόν ἐστιν, ἢ φθαρτόν. σκοπῶν καὶ τῶν ἀρχικῶν τῶν ὄντων ἀΐδιον, ἢ φθαρτὸν εἶναι δεῖ. ἀλλ' εἰ μὲν φθαρήσεται καὶ τοῦτο ὑποτιθέμεθα, οὐδὲν ἔσται τῶν ὄντων ἄφθαρτον. ἀρχῆς γὰρ ἀπολυμένης, οὔτε αὐτὸ τοῦτο ἔκ τινος, οὔτε ἄλλο ἐξ ἐκείνης γενήσεται.

Οὔτε γὰρ ἑαυτὸ δυνήσεται γενᾶν (οὐδὲ γάρ ἐστιν, εἴπερ μὴ ἀΐδιόν) οὔτε ἄλλο αὐτὸ, εἴπερ ἀρχή ἐστι τῶν πάντων. εἰ δὲ ἄφθαρτός ἐστι, δύναμιν ἕξει τοῦ μὴ φθαρήσεσθαι, καὶ τοῦτο ἄπειρον, ἵνα εἰς ἄπειρον ᾖ τὸν ὅλον χρόνον. πᾶσα γὰρ περιγραμμένη τοῦ εἶναι δύναμις, φθαρτὴ κατὰ φύσιν ἐστίν. ἄπειρον δὲ, τῶν ἀϊδίων, εἶς τὸ εἶναι ἐπ' ἄπειρον. ὀκνοῦν τὸ ἄπειρον τοῦτο (λέγω δὴ τὸ κατὰ δύναμιν ἄπειρον. ἢ ἀμέριστον, ἐστιν ἢ μεριστόν. ἀλλ' εἰ μὲν μεριστὸν, ἔσται ἐν περιγραμμένῳ σώματι τὸ ἄπειρον. ἡ γὰρ ἀρχὴ περιγραμμένον. εἰ γὰρ ἄπειρον, οὐδὲν ἄλλο ἔσται πλὴν αὐτῆς. εἰ δὲ ἀμερὲς, ἀσώματον. ἀλλ' ἡ μὲν τοιαύτη τοῦ εἶναι δύναμις ἔστι. καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων, ἥ δύναμις αὐτὴ, δι' ἣν καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτῇ, ἀεί ἐστιν.

Ὅτι μὲν οὖν σωματικὴν εἶναι τὴν ἀρχὴν τῶν ὄντων ἀδύνατον, φανερὸν ἐκ τούτων ἐστίν. εἰ δὲ ἀσώματον, ἢ χωριστὴν αὐτὴν, ἢ ἀχώριστον εἶναι τῶν σωμάτων. ἀλλ' εἰ μὲν ἀχώριστον, πάσας ἕξει τὰς ἐνεργείας ἐν σώμασι, καὶ περὶ σώματα οὔσας. πᾶν γὰρ ἐστιν ἀχώριστον σώματος, ὃ μηδαμοῦ πέφυκεν ἢ ἐν σώμασι, καὶ μετὰ σωμάτων ἐνεργεῖν. εἰ δέ ἐστιν ἡ ἀρχὴ τοιαύτη, δῆλον ὡς ἀνάγκη μηδὲν τῶν καθ' αὐτὴν κυριώτερον εἶναι τῆς τῶν ὄντων ἁπάντων ἀρχῆς. εἰ δὲ μηδέν ἐστι χρεῖττον ἐν τοῖς σώμασι τοῦ περὶ τὰ σώματα, καὶ ἐν τοῖς σώμασι, καὶ περὶ τὴν σωματικὴν οὐσίαν ὑφεστῶσάν τε, καὶ ἐνεργοῦσαν διὰ μέσου, οὐδαμοῦ τῶν ὄντων ὁ νοῦς ἔσται, καὶ ἡ κατὰ νοῦν ἐνεργοῦσα δύναμις. πᾶσα γὰρ ἡ τοιαύτη κίνησις ἄνευ διὰ μέσου οὐδὲν εἰς σώματα ποιεῖσθαι. δεῖ δὲ οὔτε ἐκεῖ, οὐδ' ἐστὶ τὸ γενώμενον τῶν σφετέρων αἰτίων ὑπερβάλλειν δύναμιν.

Πᾶσαι γὰρ αἱ ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν πρώτων ἐστὶ, καὶ ἐκεῖνα κύρια τῆς οὐσίας αὐτῶν. εἰ οὖν ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων δύναται νοῦν, καὶ φρόνησιν γενναν, πῶς οὐκ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν αὐτῇ γενᾷ.

Nam ipsum quidem Vnum multa unire potest, multa verò Vnum unire nequeunt. Si verò hoc utrunque *verum* est, *& aliquid est*, quod neque totum est, neque partes habet, hoc erit prorsus individuum. Si verò est individuum, etiam dimensionis-expers esse necesse *est*. Quidquid enim dimensionem habet, id & partes habet, & dividuum est. Quod verò dimensionis-expers est, id & incorporeum est. Omne enim corpus dimensionem habet. Præterea verò necesse *est* ipsum principium æternum esse. Nam omne Ens est æternum, vel corruptioni obnoxium. Ergò concedendum *est* & ipsum ipsorum Entium principium æternum, vel corruptioni obnoxium esse. Sed si & hoc *principium* corrumpi concedamus, nullum ex Entibus erit corruptionis expers. Principio enim pereunte, nec ipsum *principium* unquam ex aliquo, neque aliud ex illo nascetur.

Neque enim *ipsum principium* se ipsum generare poterit (neque enim est, nisi *sit* æternum) neque alius ipsum *generabit*, si modò principium est omnium *rerum*. Si verò corruptionis-expers est, facultatem habebit, per quam non corrumpetur, & eam infinitam, ut in infinitum sit *per* totum tempus. Omnis enim finita ipsius esse, *vel, ipsius essentiæ* facultas, secundùm naturam est *rei* corruptibilis, *id est rei, quæ corruptioni est obnoxia*. Infinita verò *facultas, est rerum* æternarum, quibus *est* ipsum esse, *vel, ipsa Essentia* in infinitum *procrediens*. Ergo hoc infinitum (dico autem id, quod facultate est infinitum) vel individuum est, vel dividuum. Sed si quidem *est* dividuum, ipsum infinitum erit in corpore finito. Ipsum enim principium *est* finitum. Si enim *esset* infinitum, nihil aliud esset præter ipsum *principium*. Si verò *esset* expers-partium, ipsa facultas infinitatis ipsius esse, *vel, ipsius essentiæ* esset incorporea. Et ipsum principium ipsorum Entium, quatenus *est* facultas illa, propter quam & ipsum subjectum *inest* ipsi, semper est.

Quod igitur fieri non possit, ut ipsum ipsorum Entium principium sit corporeum, ex his, *quæ dicta sunt*, est manifestum. Si verò *principium est* incorporeum, *oportet* ipsum vel separatum esse, vel non-separatum à corporibus. Sed si quidem *est* non separatum, *à corporib.* omnes habebit actiones in corporibus & circa ipsa corpora versantes. Illud enim est non-separatum à corpore, quod nusquam, *nec in nullo alio loco*, quam in corpore, & cum corporibus agere naturaliter-solet. Si verò principium est tale, perspicuum *est*, necesse *esse*, nihil eorum, quæ sunt propter ipsum *principium*, præstantius esse ipso omnium Entium principio. Si verò nihil est præstantius in corporibus illa facultate, quæ circa corpora, & in corporibus, & circa corpoream essentiam & subsistit, & agit, nusquam ipsorum Entium Mens erit, & propter Mentem agens facultas. Omnis enim hujusmodi motus *manat* à facultate in corpora nihil agente. Fas autem nec fuit, nec est, ea, quæ generantur, suarum causarum facultatem superare.

Omnia enim, quæ *sunt* in ipsis *causis*, ex primis sunt, & illa dominationem obtinent essentiæ ipsorum *Entium*. Si igitur ipsum principium ipsorum Entium potest mentem, & prudentiam generare, quomodo non in ipsam *prudentiam*, & in ipsa *prudentia* generat *aliquid*?

E duobus enim alterum *eſt* neceſſarium, vel nullo-modo Entium eſſe ipſam mentem, vel *illis* inferiorem eſſe. Et ſi *in aliquibus Entibus* eſt, *habet facultatem* agendi tantum in corpora. Sed hæc quidem dici non poſſunt, *dictuque ſunt abſurda*. Si verò ſeparatum *eſt illud*, quod primum *eſt omnium* Entium, & quod eſt principium omnium *rerum*, vel mobile, vel immobile ipſum ponere, *facere, atque ſtatuere* omnino neceſſe *eſt*. Sed ſi quidem *eſt* mobile, erit aliquid aliud ante ipſum, circa quod movetur. Omne enim, quod movetur, alio manente *firmo*, *ac immoto*, circa ipſum mòveri naturaliter ſolet. Et præterea, propter deſiderium alius movetur. Oportet enim ipſum, dum aliquid deſiderat, moveri.

Quoniam & ipſe motus per ſe quidem *eſt* infinitus, ipſius verò finis eſt *illud*, cujus causâ *motus* eſt. Deſiderat autem vel aliud, vel ſe ipſum. Sed quidquid ſeipſum deſiderat, eſt immotum, *ac immobile*. Nam unumquodque, quod eſt ſui juris, *& quod in ſe totum eſt collectum*, *& ſua ſorte*, *& ſe ipſo contentum*, quid in altero eſſe deſideraret? Nam illorum quidem, quæ moventur, cui quidem propinquius *eſt* ipſum bonum, *illi* minor *eſt* motus, cui verò *bonum eſt* remotius, *pro*, *illi verò*, *à quo bonum eſt remotius*, *motus ad bonum aſſequendum eſt* major. Quod verò in ſe ipſo bonum habet, & cujus cauſa, *aliquid* eſt, hoc erit immotum, & ſtabile, *nec ullo modo movebitur*. Cùm enim ſemper in ſe ipſo ſit, in ipſo bono eſt. Quod verò in ſe ipſo eſt, in eodem eſt. Nam ipſum unum-quodque ſibi-ipſi *eſt* idem. Quod verò in ſe-ipſo eſt, *id* profectò ſtare, & immotum eſſe, *nec ullo modo moveri*, dicimus. Quod verò non eſt immotum, *nec immobile*, *illud* neque in ſeipſo eſt: ſed in altero *eſt*, & ad alterum *aſſequendum* movetur, & ipſius boni prorſus eſt indigens. Si igitur ipſum ipſorum Entium principium movetur, & quicquid movetur, propter boni indigentiam movetur, & ad alterum *contendit*, quod eſt expetendum ipſi, ipſi principio ipſorum Entium aliquid aliud erit expetendum præter ipſum *principium*, & circa quod eodem-modo ſe habens dicendum *eſt* ipſum moveri. Sed *hoc eſt* impoſſibile. Nam ipſum principium *eſt* illud, cujus causâ *omnia ſunt*, *& fiunt*, & quod omnia expetunt, & *eſt* illud, quod nullius *eſt* indigens. Si enim indigeret aliquo, prorſus eſſet inferius *eo*, quo indiget, & ad quod, ut expetendum, *ſuam* actionem dirigit. Si verò principium *eſt* immotum, *ac immobile*, (hoc enim *eſt* reliquum) neceſſe *eſt*, ipſum eſſe unam eſſentiam incorpoream, & eam, quæ ſemper eodem-modo ſe habeat. Quomodo *verò dicimus ipſum principium* habere, *& in ſe continere* ipſum Unum? Et quomodo *dicimus id*, unum eſſe? *Et quomodo dicimus id unam eſſentiam eſſe?* Si enim idem *eſt* Eſſentia, & Unum, ipſum principium eſſentiam eſſe dandum, *& concedendum erit*. Si verò eſſentia aliud *eſt*, *ac diverſum* ab Uno, & non Idem, *dicas hæc inter ſe differre*, ipſum Unum eſſe. & ipſum eſſentiam eſſe. Si enim ipſa eſſentia præſtantior *eſt ipſo Uno*, propter hanc *eſſentiam ipſum Unum* ipſi principio ineſſe dicetur. Si verò ipſum Unum *eſt* præſtantius, & eſſentiâ ſuperius, principium etiam *eſt* ipſius eſſentiæ, ipſum Unum.

δλυεῖν γὰρ ἀνάγκη θάτερον, ἢ μηδαμῶς τῶν ὄντων εἶναι τὸ νοεῖν, ἢ καταδεέστερον εἶναι. καὶ εἰ ἔστι, τοῦ πρώτου εἰς ζώματα μέτεστι. ἀλλὰ ζῶπα μὲν ἀδύνατα λέγειν. εἰ δὲ χωριστὸν τὸ πρῶτον τῶν ὄντων, καὶ ὃ ἐστιν ἀρχὴ τῶν πάντων, ἢ κινούμενον, ἢ ἀκίνητον αὐτὸ θέσθαι πάντως ἀναγκαῖον. ἀλλ' εἰ μὲν κινούμενον, ἔσταί τι πρὸ αὐτοῦ ἄλλο, πρὸς ὃ κινεῖται. πᾶν γὰρ δὴ τὸ κινούμενον, μένοντος ἄλλου, πρὸς αὐτὸ κινεῖσθαι πέφυκε. καὶ ἔτι πρὸς τοῦτο δι' ἕτερον ἄλλου κινεῖται. Δεῖ μὲν γὰρ αὐτὸ ὧνπερ ἐφίεμενον, κινεῖσθαι.

Διὸπ καὶ ἡ κίνησις αὐτὴ μὲν καθ' αὑτὴν, ἀέριος. πλοῦς δ' ἐστὶν αὐτῆς, οὗ ἕνεκα ἐστίν. ἐφίεται δὲ αὐ, ἢ ἄλλου, ἢ ἑαυτό. ἀλλὰ πᾶν τὸ ἑαυτοῦ ἐφιέμενον, ἀκίνητόν ἐστιν· ἑαυτοῦ γὰρ σπουδὴν ἕκαστον, τί αὖ δέοιτο τοῦ ἐν ἑτέρῳ γίνεσθαι; καὶ γὰρ τῶν κινουμένων, ᾧ μὲν ἔγγιον τὸ ἀγαθὸν, ἐλάττων ἡ κίνησις, ᾧ δὲ πορρώτερον, μείζων. ὃ δὲ ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθὸν ἔχει, καὶ οὗ ἕνεκά ἐστιν, ἀκίνητον ἔστω τοῦτο, καὶ ἑστώς. ἐν αὐτῷ γὰρ ἀεὶ ὄν, ἐν τῷ ἀγαθῷ ἐστι· τὸ δὲ ἐν αὐτῷ ὄν, ἐν τῷ αὐτῷ ἐστιν· αὐτὸ γὰρ ἕκαστον ἑαυτῷ ταυτόν. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ ὄν, ἑστάναι δήπου φαμὲν, καὶ ἀκίνητον ὑπάρχειν. Ὃ δὲ μή ἐστιν ἀκίνητον, οὔτε ἐν αὐτῷ ἐστὶν, ἀλλ' ἐν ἑτέρῳ, καὶ κινεῖται πρὸς ἕτερον, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ πάντως ἐστὶν ἐνδεές. εἰ οὖν ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων κινεῖται, πᾶν δὲ τὸ κινούμενον, δι' ἔνδειαν τοῦ ἀγαθοῦ κινεῖται, καὶ πρὸς ἕτερον, ὅ ἐστιν ἐφίεσθαι ἑαυτῷ, ἔσῃ ἄν τι τῇ ἀρχῇ τῶν ὄντων ἐφετὸν παρ' αὐτὴν ἄλλο, καὶ περὶ ὃ οὐσιωτὼς ἔχον, κινεῖσθαι φατέον αὐτῷ· ἀλλ' ἀδύνατον· ἡ γὰρ ἀρχὴ, τὸ οὗ ἕνεκα, καὶ οὗ πάντα ἐφίεται, καὶ τὸ μηδενὸς ἐνδεές· εἰ γὰρ δέοιτό τινος, καταδεέστερον ἔστι πάντως, οὗ δέοιτο, καὶ πρὸς ὃ τὴν ἐπέργειαν, ὡς ἐφετὸν ἔχει· εἰ δὲ ἀκίνητος ἡ ἀρχὴ (τοῦτο γὰρ ὑπόλοιπον) μίαν οὐσίαν αὐτὴν ἀσώματον, καὶ μὴ οὐσιωτὼς ἔχουσαν ἀναγκαῖον εἶναι· πῶς ἔχουσαν τὸ ἓν; καὶ πῶς μίαν οὖσαν; ἢ μὲν γὰρ ταυτὸν οὐσία, καὶ ἓν, τῇ ἀρχῇ οὐσίαν εἶναι δοτέον. εἰ δὲ ἡ οὐσία τοῦ ἑνὸς ἄλλο, καὶ οὐ ταυτὸν, τὸ ἓν εἶναι, καὶ τὴ οὐσία εἶναι. εἰ μὲν ἡ οὐσία χρεῖττον, κατὰ ταύτην τὴν ἀρχὴν εἶναι ῥηθήσεται· εἰ δὲ γε τὸ ἓν χρεῖττον, καὶ ἐπέκεινα οὐσίας, ἀρχὴ καὶ τῆς οὐσίας τὸ ἕν.

Εἰ δὲ

εἰ δὲ σύστοιχα ἀλλήλοις, ἔσται τὰ πολλὰ πρὸ τοῦ ἑνός. τοῦτο δὲ ἀδύνατον, ὡς δέδεικται πρότερον. ἔστι μὲν οὖν οὐ ταυτὸν οὐσία, καὶ ἕν, δῆλον. οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ τὸ ἓν εἶναι, καὶ ἓν εἶναι καὶ τῷ οὐσίαν εἶναι. ἀλλὰ τὸ μὲν, οὕτω λέγομεν. τὸ δὲ, ἤδη λέγομεν. καὶ πρὸς τούτοις, εἰ ταυτὸν οὐσία, καὶ ἕν, ἔστω δὲ τὸ πληθος πρὸ μὴ εἶναι, καὶ τῇ μὴ οὐσίᾳ, ταυτόν. ἀλλ' ἀδύνατον. καὶ γὰρ ἐν οὐσίᾳ τὰ πολλὰ, καὶ ἐν μὴ οὐσίᾳ τὸ ἕν. εἰ δὲ μὴ ταυτὸν οὐσία, καὶ ἕν, σύστοιχα μὲν οὐκ ἔσται ἅπαντα ἀλλήλοις. εἴη γὰρ ἂν ἄλλα πρὸ αὐτῶν, ἔνθεν ἐκ μιᾶς ἀρχῆς δεῖ πάντα εἶναι. ἑκάτερον δὲ ὁπότερον κρεῖττον, ἢ τὸ ἓν πρὸ τῆς οὐσίας, ἢ τὴν οὐσίαν πρὸ τοῦ ἑνὸς θετέον. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ἓν πρὸ τῆς οὐσίας, πότερον ἡ ἀρχὴ, καὶ οὐ τὸ εἶναι τῶν πάντων.

Τῆς γὰρ ἀρχῆς οὐδὲν εἶναι κρεῖττόν ἐστιν αἰαγκαῖον. εἰ δὲ ἡ οὐσία πρὸ τοῦ ἑνός, πεπονθὸς ἔσται τὴν οὐσίαν τὸ ἕν. ἀλλ' ἀρχὴ ἡ οὐσία τὸ ἕν. εἰ δὲ τὸ ἓν τὴν οὐσίαν πέπονθεν, αἰαγκη τὸ ἓν, καὶ οὐσίαν εἶναι πᾶν, καὶ ὅσα δὴ ἕν, οὐσία πάντα, οὐχ ἡ δλὸ, οὐσία, ἕν· ἔσται ἄρα τις οὐσία πρὸ ἑνὸς ἀμερὴς. ἀλλ' εἰ ταῦτ', οὐδὲν αὖ ἔσται. τὸ γὰρ πρὸ ἑνὸς ἐστερημένον, οὐδέν. πρὸ τῆς οὐσίας ἄρα τὸ ἕν. εἰ δὲ μὴ οὐσία τὸ πρῶτον. εἰ μὲν πότερ', καπὶ ἑτέρου οὐσίας, ἄπειρα· ἡ γὰρ ἀρχὴ τὸ κυριώτατον ἕξει, καὶ τὸ αὐταρκέστατον· ἀλλ' οὐ τὸ ἀπιμέλητον, οὐδὲ τὸ τῶν πολλῶν ἐνδεές. ἔλως πού δεῖ τῶν δευτέρων οὐδὲν κρεῖττον εἶναι τῆς ἀρχῆς. οὐ γὰρ δεῖ τὸ ὕστατον πολυπλοκεύεσθαι κακῶς

εἰ δὲ ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν χείρονα τῶν ἀπ' αὐτῆς ἔχει τάξιν, τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς κρείττονα αὐτῆς εἴη, πάντα συγχυθήσεται πλημμελῶς, καὶ οὔτε ἡ ἀρχὴ κατὰ φύσιν ὄν, ᾧ μὴ τὸ ἄρχειν, οὔτε τὰ ὑπ' ἐκείνης ἀρχῆς ἐξ αὐτῆς ἴσχοντα δύναμιν εἰς τὸ κρατεῖν ἔχοντα τῆς ἀμείνονος ἀρχῆς. ἔστι δὲ ἄρα καπὶ τύχῃ ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν ὄντων, τὰ δὲ ὄντα ἀπ' αὐτῆς. ἀλλὰ ἀδύνατον. τὰ γὰρ καπὶ τύχῃ ὄντα (εἴωθε δὲ τοῦτ' εἶναι τὸ καπὶ τύχην, τὸ μὴ κατὰ νοῦν, μηδὲ πρὸς τέλος ὡρισμένον) ἄτακτα, καὶ ἀπέραντα, καὶ ἀόριστά ἐστι, καὶ πάντως ἐπ' ἔλαττον ὄντα. ἡ δὲ ἀρχὴ ὡσαύτως ἀρχὴ, καὶ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῆς. εἰ δὲ ὃ ἔστι μὴ οὐσία, κρεῖττον ἀπείρου οὐσίας, ἢ μετέχοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῆς, ἢ πάντως ἀμέθεκτον ἔσται.

ἀλλ' εἰ μὲν μεθεκτὴ ἡ οὐσία τῆς ἀρχῆς, τίνος ἀρχὴ ἔσται; καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων ἀρχή; τίνι γὰρ τῶν ὄντων ἀρχίσει, οὐδενὸς ἔσται δεῖ τῶν ὄντων. ἑνὸς γὰρ οὔσης, οὐ πάντων ἔσται αἰαγκαῖον

Si verò *hæc sunt* conjugata, *cognata*, & *affinia* inter se, ipsa Multa erunt ante ipsum Unum. Hoc verò *est* impossibile, ut ante demonstratum-est. Quod igitur non idem *sit* Essentia, & Unum, perspicuum *est*. Non enim idem *est* dicere Unum, & Unum, & ipsam Essentiam Unum *esse*. Sed illud quidem *prius dicendi genus* nondum *est integra* oratio, hoc verò *posterius*, jam oratio *est perfecta*. Præterea verò, si Essentia, & Unum *est* idem, ipsa Multitudo profectò idem erit ac ipsum non Esse, & ipsa non Essentia. Sed *hoc est* impossibile. Nam in Essentia *sunt* Multa, & in non Essentia *est* Unum: Si verò non idem *est* Essentia, & Unum, conjugata quidem, *cognata*, & *affinia* hæc inter se non erunt. Aliud enim *aliquid* erit ante ipsa, si quidem ex uno principio oportet omnia esse. Si verò *horum* alterum *altero* est præstantius, perspicuum est, vel ipsum Unum ante ipsam Essentiam, vel ipsam Essentiam ante ipsum Unum *esse* ponendam. Sed si quidem ipsum Vnum *ponamus* ante ipsam Essentiam, hoc *erit* principium omnium *Entium*, non autem ipsum Esse, *nec ipsa Essentia eorum*.

Necesse enim *est* nihil ipso principio præstantius esse. Si verò Essentia *ponatur* ante Unum, ipsum Unum Essentiam patietur, non autem ipsa Essentia ipsum Unum. Si verò ipsum Unum ipsam Essentiam patitur, necesse *est* ipsum Unum, & Essentiam, esse Omne *vel quidvis*, & quæcunque *sunt* Unum, omnia *esse* Essentiam, non etiam quæcunque *sunt* Essentia, *ea omnia necesse est esse* Unum. Erit igitur aliqua Essentia Unius expers. Sed si *concedatur* hoc, nihil erit *prorsus in rerum natura*. Quod enim Uno privatum-est, nihil *est*. Unum igitur *est* ante Essentiam. Vel saltem non Essentia *dicetur id*, quod *est* primum. Si verò *concedatur* hoc, *Vnum erit* inferius Essentiâ, *quod est* absurdum. Ipsum enim principium est id, quod præcipuam autoritatem, *atque dominationem* habet, & quod sua sorte est maximè contentum, non autem id, quod est inhonoratissimum, neque quod est multorum indigens. Denique non oportet quidquam secundorum esse principio præstantius. Neque enim oportet ipsa Entia *in ipsa rerum Vniversitatis Repub.* malè administrari, *vel, male versari*.

Si verò ipsum quidem principium, deteriorem rebus à se *manantibus* ordinem habet, quæ verò ab ipso *manant*, *eo* præstantiora sunt, omnia perperam confundentur, & nec ipsum principium secundùm naturam *erit aliud quidquam*, nisi quod *est* optimum, neque ea, quæ ex ipso *principio manant*, continuò facultatem suo principio potentiorem, *atque præstantiorem* habebunt. Erit igitur fortuitò & ipsum ipsorum Entium principium, & ea, quæ ab ipso sunt, *& manant, erunt fortuita*. Sed *hoc est* impossibile, *nec ullo prorsus modo fieri potest*. Quæ enim fortuitò sunt (si quidem id fortuitum est, quod non est secundùm mentem, & quod ad certum finem non refertur) inordinata, & indefinita & indistincta sunt, & omnia ut ad minus referuntur. Ipsum verò principium eodem- modo *semper est* principium, & alia, quæ ex ipso *prodeunt*. *talia sunt, quale est ipsum ipsorum principium*. Si verò quod est non Essentia, *illud est* præstantius omni Essentia, vel ab ipsa participabitur, vel prorsus *ipsa non Essentia* non-particeps, *at expers* erit *ipsius Essentiæ*.

Sed si quidem Essentia particeps-est principii, cujus erit principium? *An erit* & omnium Entium principium? Ipsum enim ipsorum Entium principium oportet nullius esse ipsorum Entium, *id est, ullo modo comprehendi in ipsorum Entium numero*. Quod enim Unius est *principium*, non omnium *principium*: *ei* ille necesse

neceſſe *eſt*. Quidquid verò participatur ab alio, hoc dicitur eſſe *illius* à quo participatur, & in quo primò eſt. Ipſum verò principium *eſt ab aliis* ſeparatum, & ſui-ipſius potiùs, quàm aliorum eſt, *id eſt, ex ſeipſo potiùs, quàm ex aliis pendet.* Aliàs verò quidquid *ab alio* participatur, ab alia præſtantiore cauſa manat. Quia quod *ab aliis* non participatur, præſtantius *eſt* eo, quod participatur. Illo verò, quod optimum eſt, & quod vocamus principium, nihil omninò præſtantius ne cogitari quidem poteſt. Nec enim fas eſſet, ea, quæ ipſo principio ſunt poſteriora in aliqua *re*, & *aliquid* eorum, quæ ab ipſo *principio manârunt*, ſuo principio præſtantius judicare. Illa igitur *prima* omnium Entium cauſa eſt ſupra omnem Eſſentiam, & ſeparata ab omni Eſſentia, & neque Eſſentiam, neque additamentum ipſam Eſſentiam habet. Nam talis additio eſt imminutio ipſius ſimplicitatis, & illius, *quod vocatur, & eſt* Unum.

Vide jam & tertiam, poſt iſtas *antè dictas* rationem quæ nos reducit ad idem, quod *antè* dictum eſt. Neceſſe enim *eſt* profectò eam eſſe omnium Entium cauſam, quam omnia Entia participant, & ad quam, ſuam hypoſtaſin, *& eſſentiæ ſuæ fundamentum* referre poſſunt, & quæ à nullo eorum, quæ quomodocunque ſubſiſtere dicuntur, *recedit, ac* deficit. Hæc enim ſola cauſa *eſt* expetenda ipſis Entibus, illa ſcilicet, quæ primò, vel etiam alio-modo eſt ipſa ipſorum *Entium cauſa*. Et quicquid ad illam *cauſam refertur*, & quod propter illam fit, id aliquam affectionem ad illam habere, & propter hanc etiam *id cum ea* ſimilitudinem *habere eſt* neceſſe. Omnis enim affectio alius ad aliud duobus-modis dicitur, vel quòd ambo participent Unum, vel quòd inter ſe mutuam communionem ipſis *Unum* participantibus præbeant, vel quòd alterum alterius *ſint participes*. Cujus *utrumq;* profectò etiam alterum quidem, ut præſtantius, dat ei, quod eſt ipſo deterius, alterum verò, ut minus, *& deterius*, aſſimilatur præſtantiori quatenus eſt-particeps illius naturæ. Neceſſe igitur *eſt*, ſi ea, quæ *ſunt* hic, affectionem habent ad id, quod eſt primum, & illud expetunt, & circa illud omnia ſunt, vel tertiam aliquam eſſe ipſius affectionis cauſam, vel principium præbere illis, quæ poſt eam *ſunt*, *& quæ ſequuntur eam, ſcilicet* ipſam optationem, *& cupiditatem, qua feruntur*, ad ipſam *primam cauſam*, & illud deſiderium, per quod *omnia*, & ſingula ſervantur, & ſunt. Sed tamen nil aliud eſt ipſo primo præſtantius. Illinc igitur & ipſa affectio ipſorum Entium, & ipſum Eſſe, & ipſa cupiditas ad ipſum primum *fertur*. Et omnia ſuum principiũ participãt, ſi hoc, quod participatur, illinc in omnibus Entib. apparere oportet, ſi quidem illud eſt omnium principium, & à nullo ipſorum Entium deſeritur, *nec ab ullo eorum deficit*. Quidnam igitur illud erit, quod ubiq; & in omnib. Entib. ineſt? An hoc *eſt* ipſum *vivere & moveri? vel ipſa vita & motus?* & quomodo *ſit hoc?* Multa enim profectò ſunt & vitâ, & motu privata. An verò ipſe ſtatus ubiq; & in omnibus *eſt? An ubiq; omnia ſirmata ſint, ut nullo modo moveantur?* Sed ne hoc quidem *eſt* verum. Hic enim *motus*, quatenus eſt motus, ſtatus, *ſive ſtationis & ſtabilitatis* non erit particeps. Fieri enim non poteſt, ut *hic motus* omninò contrarium participet. Sed ipſa pretioſiſſima, *& honoratiſſima* Mens ab omnib. Entibus participatur, quatenus *eſt* Mens. Sed & hoc *eſt* impoſſibile. Omnia enim Entia *mentem haberent, & mente-perciperent*, & nullum ipſorum Entium eſſet amens, *& mentis-expers*.

πᾶν δὲ τὸ μετεχόμενον ὑπ' ἄλλου, πῶς λέγεται εἶναι, ὑφ' οὗ μετέχεται, καὶ ἐν ᾧ πρώτως ἐστίν· ἡ δὲ ἀρχὴ, χωριστὸν, καὶ ἑαυτῆς μᾶλλον, ἢ τῶν ἄλλων ἐστίν. ἄλλως δὲ τὸ μετεχόμενον πᾶν, ἐξ ἄλλης ἐστὶν αἰτίας κρεῖττον. ἐπὶ τὸ ἀμέθεκτον, τοῦ μεθεκτοῦ κρεῖττον· τοῦ δὲ ἀρίστου, καὶ ὃ λέγομεν ἓν, οὐδὲν οὐδὲ ἐκείνου τι κρεῖττον, δῆλον· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἡμῖν, τὰ δεύτερα τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ποῖά τε, καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς βέλτιον κρίνειν, τῆς ἑαυτῶν ἀρχῆς. ἔστιν ἄρα τὸ τῶν ὄντων ἁπάντων ἄπειρον, ὑπὲρ οὐσίαν πᾶσαν, καὶ χωριστὸν ἁπάσης οὐσίας, καὶ οὔτε οὐσίαν, οὔτε προσθήκην τὴν οὐσίαν ἔχον· ἡ γὰρ τοιαύτη πρόσθεσις, ἐλάττωσίς ἐστι τῆς ἁπλότητος. καὶ τοῦ ἑνὸς.

Ὅρα δὴ καὶ τὴν τρίτην ἔτι πάντις λόγον, εἰς ταὐτὸν τοῖς εἰρημένοις ἡμᾶς ἐπανιόντα. ἀνάγκη γάρ που τοῦτ' εἶναι τῶν ὄντων ἁπάντων ἄπειρον, οὗ πάντα μετέχει τὰ ὄντα. καὶ πρὸς ὃ τὴν ἑαυτῶν ὑπόστασιν ἀναφέρειν ἔχει, καὶ ὃ μηδενὸς ἀποστατῖ τῶν ὑπαρκτῶν ὑφεστάναι λεγομένων. πάντα γὰρ ἐφίεται μόνης τοῦ ὄντος, τὰ πρώτως, ἄντα καὶ ἄλλως ἄπειρον, αὐτὰ ὄντα αὐτῶν· καὶ πᾶν τὸ πρὸς ἕκαστον, καὶ δι' ἐκεῖνο γινόμενον, ἔχειν δυνατὸν πρὸς ἐκεῖνο σχέσιν, καὶ διὰ ταύτην δήπου καὶ ὁμοιότητα, ἀναγκαῖον. πᾶσα γὰρ σχέσις ἄλλου πρὸς ἄλλο λέγεται διχῶς, ἢ τοῦ περὶ ἑνὸς ἄμφω μετέχειν, ἢ τὸν πρὸς ἄλληλα τῆς μεταλαβεῖν παρέχεσθαι κοινωνίαν, ἢ τὸ ἕτερον ἑτέρου. οὗ δὴ καὶ τὸ μᾶλλον, ὡς κρεῖττον, δίδωσι τῷ ἑαυτοῦ χείρονι· τὸ δὲ, ὡς ἔλαττον, ὁμοιοῦται τῷ κρείττονι, καθόσον μετέχει τῆς ἐκείνου φύσεως. ἀνάγκη πάντως, εἰ σχέσιν ἔχει τὸ τῇδε πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ ἐφίεσθαι ἐκείνου. καὶ πρὸς ἐκεῖνο πάντα ἐστὶν, ἢ τρίτον εἶναί τι τὸ τῆς σχέσεως ἄπειρον, ἢ τὸν ἐχέτλεω πῶς μεθ' αὑτὸν πορεύεσθαι, τὸν πρὸς αὐτὸν ἔφεσιν, καὶ τὴν πόθον τοῦτον, δι' ὃν ἕκαστα ζωζεται τε, καὶ ἐστίν. ἀλλὰ μὴν οὐδέν ἐστιν ἄλλο τοῦ πρώτου χρεῖττον. ἐπεὶ ἦν ἄρα ἡ σχέσις τῶν ὄντων, καὶ τὸ εἶναι, καὶ ἡ ἔφεσις πρὸς τὸ πρῶτον. καὶ μετέχει πάντα τῆς ἑαυτῶν ἀρχῆς, εἰ τοῦτο δεῖ τὸ μετεχόμενον, ἐκεῖθεν ἐν πᾶσιν αἰαφαίνεσθαι πῆς οὖσιν, ὅπῃ ἐστὶν ἐκεῖνο πάντων ἀρχὴ, καὶ μηδένος ἀπολείπειν τῶν ὄντων· τί οὖν δὴ τοῦτο ἂν εἴη τὸ πανταχοῦ, καὶ ἐν πᾶσι πῆς οὖσιν ἐοῦν. ἆρα τὸ ζῆν τοῦτο, καὶ κινεῖσθαι; καὶ πῶς; πολλὰ γάρ ἐστι δή που καὶ ζωῆς ἐστερημένα, καὶ κινήσεως. ἀλλ' ἆρα ἡ στάσις πανταχοῦ, καὶ ἐν πᾶσιν; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἀληθές. αὕτη γὰρ, ἡ κίνησις ἐστι, στάσεως οὐκ ἂν μετέχοι. τοῦ γὰρ ἑναντίου πάντῃ μεταλαμβάνειν ἀδύνατον. ἀλλ' ὁ νοῦς ὁ πανελυτμήκης, αὐτὸς ὑπὸ πάντων μετέχεται τῶν ὄντων, ἢ νοῦς. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀδύνατον. πάντα γὰρ ἂν νοεῖ τὰ ὄντα, καὶ οὐδὲν ἂν ἦν τῶν ὄντων ἄνευ

ἀλλ' ἆρα τὸ ὂν αὐτὸ, καὶ τῷ οὐσίαν φήσαμεν πάντων μετέχειν τῶν ὑφεστηκότων; καὶ πῶς; τὸ γὰρ γενόμενον λέγεταί τι, καὶ ἔστιν οὐσίας ἄμοιρον. καὶ μή τι θαυμάσωμεν, εἰ καὶ αὐτὸ τῶν ὄντων ἐστὶν, οὐσίας αὖ ἤδη μετέχει· καθὸ γὰρ γίνεται, οὐκ ἔστι· πλάττα δὲ ἆρα εἰς τὸ εἶναι, καὶ τῇ οὐσίᾳ, ὅταν ἤδη γένηται ἢ καὶ ὁπωσοῦν γενόμενον. οὐδὲ ἆρα τῆς οὐσίας πάντα μετέχει τὰ ὁπωσοῦν ὑφεστηκότα. τί οὖν αὖ ἐστὶ τὸ πανταχοῦ, καὶ ὑπὸ πάντων μετεχόμενον; σκεπτέον δὴ τῶν ὄντων ἕκαστον, τί πέφυκεν ἄπαντα ζητοῦντα, καὶ τί ποτέ ἐστιν ἐν ἅπασιν αὐτοῖς κοινὸν, εἴτε ἡ οὐσία, τὸ ζῆν, θάτερον, ἡ στάσις, ἡ κίνησις. ἆρα τούτων ἕκαστον ἄλλο τι φαμὲν, ἢ ἓν εἶναι, καὶ οὐ χωρὶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν, καὶ ὅλως ἅπαντα μὴ ἂν δυνατὸν ἄλλως λέγειν, ἢ ὡς ἓν πάντα, καὶ ἕκαστον. εἰ γάρ τι πολὺ ἐνὸς ἄμοιρον εἴη, κἂν τῶν μερῶν λέγῃς, κἂν τῶν ὅλων, δύο, τὸ γενόμενον ἄμοιρον πολλοῦ ἑνὸς, οὐδὲν ἂν εἴη τὸ παράπαν.

Εἰ τί βουλόμεθα λέγεσθαι τὸ πλέον, οὐκ ὂν οὐδὲν, εἰ μὴ τὸ ἓν ἔσχατον, ἀπέλιπε τὰ ὄντα; καὶ πῶς ἂν ἔτι ἆρα τὸ μηδαμῶς ὂν γένοιτο. καὶ τὸ πολὺ ἐνὸς πάντη στερηθὲν γένοιτο. τὸ μὲν γὰρ μὴ κινούμενον εἶναι δυνατὸν, καὶ τὸ μὴ ὂν ὕπαρξιν ἔχειν. τὸ δὲ μηδὲν, καὶ αὖτε πολὺ ἐνὸς ἀπολειπόμενον, οὐδὲν ἂν εἴη τὸ παράπαν· τὸ ἓν ἆρα πᾶσι παραγίνεται τοῖς οὖσι, κἂν αὐτὸ τὸ πληθος ᾖ πάντως, μετέχειν καὶ πῦρ ἀναγκαῖον πολλοῦ. ἢ μὴ γιγνόμενον ἓν, οὐδὲ ὑπάρξειεν δυνήσεται· κἂν αὐτὸ διαιρῇς εἰς ἄπειρον τὸ ὅλον, οὐκ ἄλλο δύο ἔσται. ἢ γὰρ οὐκ ὑπάρξεται τὸ διαιρεθὲν, ἢ τὸ ἐπ' ἄλλο γιγνόμενον, ἢ ὑπάρξει, δύο ἔσται ὄν· πανταχοῦ δὴ τὸ ἓν, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι φαινόμενον, καὶ οὐδένος ἀποστατοῦν τῶν ὄντων, ἢ ἐξ ἑνὸς ἐστὶ πολλοῦ ἀπλῶς ἑνὸς, ἢ ὄκ κρείττονος· πολλοῦ ἔν. πεπονθὸς γὰρ εἶναι τὸ ἓν οὐκ ἄλλως δυνατὸν, ἢ ὂν πολλοῦ πρώτου ἑνὸς, καὶ ᾧ μὴ πάρεστι τὸ ἓν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἓν ἐστιν, ἢ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἔν. πάλιν πάντα ἐξ ἄλλης ἀρχῆς τὸ αὐτὸ καθιδώμεθ' οὕτω λέγοντες.

Ἀνάγκη γὰρ ἢ καὶ τὰ ἄπειρα τῶν ὄντων εἰς ἄπειρον χωρεῖν, καὶ τὰ αἴτια, καὶ μηδὲν εἶναι πρῶτον, μηδὲ ἔσχατον ἐν τοῖς οὖσιν, ἢ τὸ μὲν πρῶτον μὴ εἶναι, τὸ δὲ ἔσχατον εἶναι, τῆς ἀπειρίας ἀεὶ θάτερα μόνον οὔσης. ἢ ἀνάπαλιν ἀπ' ἀρχῆς ὡρισμένης εἰς ἄπειρον τὰ ὄντα χωρεῖν, ἢ καὶ πρῶτον εἶναί τι, καὶ ἔσχατον καὶ πέρας ἑφ' ἑκάτερα τῶν ὄντων· καὶ εἰ πέρατα τῶν ὄντων ἐστὶν, ἢ ἐξ ἀλλήλων ζῶντα, καὶ κύκλῳ τῶν ὄντων ἡ ὑμέσις, ἢ εἰ μὴ ἐξ ἀλλήλων, ἢ οὐκ θατέρου θάτερον, ἤτοι τὸ μὲν πρῶτον, ἓν, τὸ δ' ἔσχατον, οὐχ ἓν, ἢ ἀνάπαλιν, ἢ ἄμφω ἓν, ἢ οὐχ ἓν ἑκάτερον. εἰ μὲν πάντα ἄπειρα τὰ πρῶτα καὶ τὰ αἴτια τῶν ὄντων, ἕκαστον ἐξ ἀπείρων ἔσται.

An igitur ipsum Ens, & Essentiam ab omnib. quomodocunq; subsistentibus participari dicemus? Et quomodo *fiet hoc?* Id enim, quod nascitur, *& nondum factum est: ut fiat*, dicitur, & est expers Essentiæ. Neque miremur, si & hoc ipsum, cùm sit de ipsorum Entium numero, jam Essentiæ sit particeps. Quatenus enim *aliquid* fit, non est *adhuc*. Desinit autem in ipsum Esse, & *in* ipsam Essentiam, quum jam est factum, & non ampliùs fit. Non igitur omnia, quæ quomodocunque subsistût, Essentiam participant. Quidnam igitur erit illud, quod ubique, & ab omnibus participatur? Spectandum igitur *est* unum-quodque Entium, *ut sciamus* quódnam *illorum* hæc omnia patiatur, *id est, cui hæc omnia accidant*, & quidnam in ipsis omnibus sit commune, ut Essentia, ipsum Idem, Alterum, statio, *sive status*, & motus. Horum igitur unum-quodque aliud quiddam *esse* dicimus, quàm Unum esse, neque separatim tantùm: sed etiam ea, quæ *prædicant* ex ipsis, & prorsus omnia nullo modo possumus aliter vocare, quàm ut Unum omnia, & unumquodque. Si quid enim Unius expers fuerit, sive partium, sive ipsorum Entium *aliquid* dicas, statim id, quod factum fuerit expers illius *quod vocatur, & est* Unum, nihil erit omnino.

Vel quid volentes, *quóve consilio* dicimus ipsũ Perfectè, si nihil sit, nisi ipsum Unum extremum, *quod* dereliquerit ipsa Entia? Et hoc fortasse est illud, quod nullo-modo est, ut sit, & quod ipso Uno ubique privatum est, ut sit. Nam fieri potest, ut id quidem, quod non movetur, sit, & id, quod non est, Essentiam habeat. Quod verò nihil est, & quod ipso Uno caret, nihil omnino fuerit. Unum igitur omnibus Entibus adest, & quamvis ipsam multitudinem dixeris, hanc etiam *est* necesse participem esse illius, *quod vocatur, & est* Unum. Vel nisi fuerit Unum, ne subsistere quidem poterit. Et quamvis ipsum totum in infinitum dividas, non aliud continuò Unum *existet*. Vel enim non subsistet id, quod fuerit divisum, vel id, quod ad aliud accesserit, *& in alio fuerit*, vel quod substiterit, confestim erit Ens. Ubiq; igitur ipsum Unum, quod & in omnibus Entibus apparet, & à nullo ipsorum Entium recedit, vel ex Uno est, quod simpliciter Unum est, vel ex eo, quod est præstantius eo, *quod vocatur, & est* Unum. Non potest enim fieri, ut Unum aliter patiatur, quàm ab eo, quod est primum Unum, & cui non adest ipsum Unum: sed est ipsũ Unum, vel nihil aliud, quàm Unum. Rursus igitur ex alio principio idem conspiciamus, *& consideremus*, ita dicentes.

Necesse enim *est* vel ipsas ipsorum Entium causas in infinitum progredi, & ipsa causata, & nihil esse primum, nec ultimum in ipsis Entibus, vel ipsum quidem primum non esse, ultimum verò esse, cum infinitas in altera tantùm *parte* sit, vel contrà à principio finito in infinitum ipsa Entia progredi, vel etiam aliquid esse primum, & ultimum, & finem in utraq; ipsorum Entium *parte*. Et si fines ipsorum Entium sunt, hi vel alii ex aliis vicissim *sunt*, & in-orbem *est* ipsorum Entium ortus, vel, nisi *sunt* alii ex aliis, vel ex altero alterum, vel ipsum quidem primum *est* Unum, ipsum verò ultimum, *est* non Unum, vel contra, vel ambo *sunt* Unum, vel utrunque non Unum. Si igitur infinita *sunt ea*, quæ prima *sunt*, & ipsæ causæ ipsorum Entium *sunt infinitæ*, unumquodque ex infinitis erit.

Quod enim ab aliquo principio progreditur, *id* neceſſe *eſt* particeps-eſſe illius principii, à quo progreſſum-eſt. Quod autem ex multis cauſis *conflatum* ſubſiſtit, erit multiforme ſecundùm ſuam naturam, utpotè multarum facultatum particeps. Quod verò ex infinitis ante ipſum *exiſtentibus* producitur, infinitas habebit proprietates ab ipſis principiis in ipſum pervenientes.

Unum-quodque igitur ipſorum Entium *cùm ſit* infinitum, & cùm ex infinitis *conflatum* ſubſiſtat, infinitè infinita omnia præbebit, & neque cognitio erit ullius ipſorum Entium, nec explicatio facultatum. Quod enim infinitum *eſt*, *id* ſua facultate prorſus *eſt* ignotum, & incomprehenſibile, *id eſt*, *quod comprehendi non poteſt ab illis*, quibus eſt infinitum. Si verò infinita *ferantur* ad id, quod eſt infrà, utrum etiam ipſorum unum-quodque infinitum in-infima ſemper progredietur, ut & omnia *deorſum ferri* dicimus, an finitum eſt quidem unum-quodque Totum, infinita verò *ſunt* ipſa Entia, quæ ſemper ex his fiunt? Si enim & ipſorum Entium unum-quodq; finitum in ſuo principio, infinitum eſt in *ſuo* fine, neq; in ipſis partibus *Entium*, neque in totis Entibus erit ipſorum Entium reverſio ad proprium *ſuumq;* principium, neque ſubſiſtet unquam id, quod ordine ſecundum *eſt*, aſſimilatum, *& ſimile factum* ipſi extremo antè-exiſtentis *Entis*. Quemadmodum multis-in-locis dicimus ipſas ſummitates, *& extremitates* inferiorum *rerum* conjungi cum ipſis finibus *rerum* ſuperiorum. Si enim nullum ſit extremũ, quænam ratio *eſt*, *& quomodo dicemus* hujuſmodi ſimilitudinem ipſius progreſſus, & ipſam ipſorum Entium mutuam-cohærentiam, *atq; compagem* relinqui, ſecundùm quam ſemper ſecunda conjungantur cum illis, quæ *ſunt* ante ipſa? *i. e. cum antecedentibus & primis*? Si verò omnia tantùm habent talem infinitionem, *ſive infinitatem*, unoquoq; finito in eo, quod eſt poſt ipſum, ipſa tota erunt inferiora ipſis partibus. & ipſorum Entium partes *erunt ipſis totis* perfectiores, ſecundùm *ſuam* naturam. Nam alia quidem nullam reverſionem habebunt ad *ſuum* principium, quod *eſt* ante ipſa. Alia verò revertentur *ad ſuum principium*, poſt *ſuum ab eo* progreſſum. Quanto autem *magis* unum-quodq; ipſorum Entium *properat* ad ipſam conjunctionem, *per quã conjungi ſindet* cum eo, quod eſt perfectius, tanto etiam *magis*, *ut* (opinor) id omni ſimul Ente præſtantius eſſe neceſſe *eſt*. Et ſi totum hoc in infinitum progrediens non conjungitur cum ſua extremitate, & in orbem revertitur, & perficitur per hujuſmodi reverſionem, ſaltem ſi in utranq; *partem* ipſam infinitionem, *vel*, *infinitatem* ſupponamus, *& pro noſtræ diſputationis fundamento ſtatuamus*, iſta contingere neceſſe eſt. Et præterea nihil eſſe commune, *quod ſit* expetendum omnibus Entibus, neque unionem ipſorum, neque ſympathiam, *naturaq; cognationẽ*, *conſenſionem*, *& quaſi concentũ*. Quæ enim prorſus, *& ubiq; ſunt* infinita, in ſe Primum non habent.

Si verò non eſt Primum, quiſnam ſit communis ipſorum Entium finis, & cúrnam alia quidem, *ſint* præſtantiora, alia verò inferiorem, *atq; deteriorem* naturam ſint-ſortita, dicere nõ habebimus. Nam & præſtantius & deterius dicimus propter ipſam affinitatem *quam aliquid habet* cum eo, quod eſt optimum, ut & calidum, magis, & minùs *calidum* definimus, per communionem cum ipſo primo calido.

τὸ μὲν γὰρ πρόϊὸν ἀπό τινος ἀρχῆς, ἀνάγκη μετέχειν τῆς ἀρχῆς ἐκείνης, ἀφ' ἧς προελήλυθε. τὸ δὲ ἐκ πλειόνων αἰτίων ὑφιστάμενον, πολυειδὲς ἔσται κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν, ἅτε πλειόνων μετέχον δυνάμεων· τὸ δὲ ἐξ ἀπείρων τῶν πρὸ αὑτοῦ παραχθήσεται, ἀπείρους ἕξεις τὰς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν εἰς αὐτὰ καθηκούσας ἰδιότητας.

Ἕκαστον οὖν τῶν ὄντων ἄπειρον, καὶ ἐξ ἀπείρων ὑφεστὼς, ἀπειράκις ἄπειρα τὰ πάντα παρέξεται, καὶ οὔτε γνῶσις ἔσται τῶν ὅλων εὐδενὸς, οὔτε αἱρέλιξις δυνάμεων. τὸ γὰρ ἄπειρον, ἄγνωστον τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει παντελῶς, καὶ ἀπερίληπτον, οἷς ἐστιν ἄπειρον. εἰ δὲ ἄπειρα πρὸς τὰ κάτω, πόσα καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἄπειρον, καταπάτω χωρεῖν ἀεὶ, καθάπερ καὶ τὰ πάντα φαμὲν, ἢ πεπέρασται μὲν ἕκαστον ὅλον, ἄπειρα δὲ τὰ ἐκ πάντων ἀεὶ γινόμενα τὰ ὄντα; εἰ μὲν γὰρ καὶ τῶν ὅλων ἕκαστον κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀφορισθὲν τὴν ἑαυτοῦ, κατὰ τὴν πλάτην ἄπειρόν ἐστιν, οὔτε ἐν τοῖς μέρεσιν, οὔτε ἐν ὅλοις τοῖς οὖσιν ὑπόστροφὴ τῶν ὅλων ἔσται πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, οὐδὲ ὑποστήσεται ποτὲ τὴ [l. τὸ] τῇ τάξῃ πέρας, ὁμοιούμενον τῷ ἐχομένῳ τοῦ προϋπάρχοντος. ὥσπερ δὴ πολλαχοῦ λέγομεν τὰς ἀκρότητας τῶν ὑφημμένων πεπάσθαι τοῖς πέρασι τῶν αἰωνίων. εὐδενὸς γὰρ ὄντος ἐχόμενου, τίς μηχανὴ τὴν πεπερασμένην ὁμοιότητα τῆς προόδου, καὶ τὴν ἀλληλουχίαν τῶν ὅλων ὑπολείπεσθαι, καθ' ἣν αἱ τὰ ἄπειρα πεπηγέναι ποιοῦσιν. εἰ δὲ τὰ πάντα μένον ἔχει τὴν τοιαύτην ἀπειρίαν, ἑκάστου πρὸς τὸ μετ' αὐτὸ προϊόντος, τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἔσται καταδεέστερα, καὶ τὰ μέρη τῶν ὅλων τελεώτερα τῇ φύσει. τὰ μὲν γὰρ, αἰσθητρόφα πρὸς τὴν ἀρχὴν ἔσται, τὴν πρὸ αὐτῶν· τὰ δ', ὑπερίψυχα μετὰ τὴν προόδον· ὅσῳ δὲ πρὸς τὸ συνάπτεσθαι πρὸς τὸ τελειότερον, ποσῶν (οἶμαι) καὶ τῶν ὅλων ἕκαστον, παῖζος ὁμοῦ τοῦ ὄντος προέχειν ἀναγκῆσει. καὶ ἁπὸς εἰς ἄπειρον χωρεῖν ὅλον τοῦτο μὴ συνελίττεται πρὸς τὴν ἀκρότητα τὴν ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ κύκλον ὑπερέφεται, καὶ τελειοῦται κατὰ τὴν πιαύτην ὑπεροφὴν, ἀλλὰ μὴν εἰ ἑκάτερα τὴν ἀπειρίαν ὑποθησόμεθα ταῦτα συμβαίνειν ἀνάγκη. καὶ πρὸς τούτοις μηδὲν ἴδιον κτᾶσθαι, ἐφίεσθαι τοῖς οὖσιν ἅπασι, μηδὲ ἕνωσιν αὐτῶν, μηδὲ συμπάθειαν. τὰ γὰρ ἄπειρα πάντη, τὸ πρῶτον ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔχει.

Πρῶτον δὲ οὐκ ἔστιν, τί κοινὸν τὸ πᾶν τῶν ὅλων, καὶ διὰ τί τὰ μὲν, κρείττω, τὰ δὲ, καταδεεστέρας ἔλαχε φύσεως, εἴπῶν οὐκ ἔχομεν. τὸ γὰρ κρεῖττον λέγομεν, τὸ χεῖρον, οὐκ τῆς πρὸς τὸ ἄμεινον χειριάσεως λέγομεν, ὥσπερ καὶ θερμὸν, μᾶλλον, καὶ ἧττον, οὐκ τῆς πρὸς τὸ πρῶτον θερμὸν κοινωνίας ἀφορίζομεν.

καὶ ὅλως τὸ μᾶλλον αὐτὸ, καθ ἧπερ, ἐκ τῆς πρὸς τὸ μάλιστα κρίνομεν ἀναφορᾶς. ἀνάγκη πῶς πέρας εἶναι τό, τε πρώτιστον, καὶ τὸ ἔσχατον ἐν τοῖς οὖσιν. ἀλλ' εἰ μὲν ἐξ ἀλλήλων ἔστιτε, τὸ αὐτὸ πρεσβύτερον ἔσται, καὶ νεώτερον, καὶ αὔξον, ἅμα δὲ καὶ αὐξόμενον, καὶ πρῶτον ἑκάτερον, καὶ ἔσχατον. διοίσει δὲ οὐδὲν, οὔτε ἔστιτε ἀλλήλων, οὔτε τι μεταξὺ τούτων. τῶν γὰρ ἄκρων ἀδιαφόρων ὄντων, πῶς δυνατὸν ἐν μέσῳ τινὶ καθ' οὐσίαν ἑτερότητα παρεμπεσεῖν; εἰ δὲ θάτερον ἐκ θατέρου, πότερον ἐκ τοῦ ἐσχάτου τὸ πρῶτον, ὥσπερ τινὲς λέγουσιν, ἐκ τῶν χειρόνων ἀπογεννῶντες τὰ κρείττονα, καὶ τῶν ἀτελεστέρων, τὰ τελεσιουργά;

καὶ πῶς τὸ τὴν δύναμιν τοῦ τελείου ἔχοντα, καὶ παράσχον λαχεῖν, οὐ πολλῷ πρότερον αὐτὸ τελειοῖ, καὶ κοσμεῖ τῇ παρούσῃ δυνάμει. πῶς δ' ἑαυτοῦ τῆς χείρονος μοίρας εἶναι καταλεῖπον, ἄλλῳ τινὶ κρείττονα τάξιν ἀφορίζει; ἑφίεται μὲν γὰρ ἕκαστον τῆς οἰκείας τελειότητος, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἁπλῶς· δυνάμεως δὲ οὐχ ἕκαστον τοῦ πρώτου μετέχειν· εἰ δὴ καὶ τὴν δύναμιν ἔξει τοῦ τὸ τελειότατον τοῦτο παράσχειν, ἵνα ἑαυτοῦ πρὸ τῶν ἄλλων ἐνεργήσῃ τὸ ἔσχατον, καὶ ἔσται πρῶτον ἐν αὐτῷ τὸ ὅλον ἀγαθὸν, καὶ τὴν τελειότητα πᾶσαν ἱδρυσάμενον. εἰ δὲ ἐκ τοῦ πρώτου τὸ ἔσχατον, καὶ τοῦ τελειοτάτου τὸ ἀτελέστατον, πότερον ἓν, ἑκάτερον, ἢ τὸ μὲν, ἓν, τὸ δὲ, οὐχ ἕν; ἀλλ' εἰ μὲν τὸ πρῶτον, ἢ τὸ ἔσχατον, οὐχ ἕν, οὐδέτερον αὐτῶν ἔσται πρῶτον, οὐδὲ ἔσχατον. πλήθους γὰρ ἐν ἑκατέρῳ ἐν ἑκατέρῳ, καὶ τὸ κρεῖττον δὴ, καὶ τὸ χεῖρον, ἑκάτερον ἕξει. καὶ οὔτε τὸ ἄμικτον ἔσται πρὸς τὸ χεῖρον ἀμιγὲς, οὔτε τὸ πάντων ἀμυδρότατον, κατὰ τὸ ἓν, τὴν παντὸς ὕφεσιν ἔχει, τοῦ πλεονάκις οὕτω πλῶς ἀμειροῦς. ἀλλ' ἔστιν τοῦ μὲν ἐσχάτου μᾶλλον ἔσχατον, τοῦ δὲ πρωτίστου, μᾶλλον πλῆθος· τὸ γὰρ ἄμικτον πανταχοῦ, τοῦ μὴ μένοντος ἐν τῷ δρίστῳ, πρωθήκῃ ἄλλῃ εἰς τὸ χεῖρον λαβόντος, πλεῖστον. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, τὸ, τε ἓν ἀρχὴ πάντων, καὶ τὸ ἔσχατον τῶν ὄντων ἕν· ἀνάγκη γὰρ εἶναι τὸ πέλος τῆς προόδου τῶν ὄντων, ὁμοιοῦσθαι πρὸς τὴν ἀρχὴν, καὶ μέχρι τούτου, τὴν τοῦ πρώτου δύναμιν ἥκειν. συλλήβδην λέγωμεν ἐπαναλαβόντες, ὡς ἀνάγκη τὴν ἀρχὴν τὴν πρώτην, ἢ μίαν εἶναι, ἢ πολλὰς μόνον, ἢ μίαν ἐν ἑαυτῇ πλῆθος ἔχουσαν, ἢ πολλὰς ἑνὸς μετεχούσας. ἀλλ' εἰ μὲν πολλαὶ μόνον, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔσται. τί γὰρ τὸ ποιοῦν ἓν, καὶ ὅλον, εἴ γε αἱ ἀρχαὶ πολλαὶ, μηδενὸς ὄντος τοῦ ποιοῦντος ἕν; δεῖ γὰρ δή πως ταῖς ἀρχαῖς ὁμοιοῦσθαι τὰ μετ' αὐτάς.

Εἰ πῶς οὐκ ἔσται τὸ ἓν ἐν οὐδενὶ τῶν ὄντων, ἢ οὐκ ἐκ πάντων ἔσται τῶν ἀρχῶν. Ὥστε ἕκαστον τῶν ὑφεστώτων ὑφεστηκότων, πλῆ-

Denique ipsum magis, & minùs judicamus ex relatione, *quâ utrinque refertur* ad ipsum Maximè. Necesse igitur *est* finem esse id, quod est & primum, & ultimum in ipsis Entibus. Sed si quidem hæc ex se mutuò *procreantur*, idem erit & antiquius, & recentiùs, & causa, simul & causatum, *quod à causa procreatum*, & utrunque & primum, & ultimum *erit*. Nullo verò modo different vel hæc inter se, vel ea, quæ sunt inter hæc. Si enim extrema sunt adiaphora, *i. e. indifferentia*, quomodo fieri potest, ut immutatio secundùm essentiam in medium *horum* incidat? Si v. alterû ex altero *prodit*, *& ab eo procreatur*, utrum ex ultimo primum *nascitur*, ut quidam dicunt, ex deterioribus præstantiora procreantes, & ex imperfectioribus perfectiora?

Et quomodo id, quod perfecti generandi, & producendi facultam est sortitum, non multo ante *se* ipsû perficit, & ornat præsente facultate? Quomodo verò se-ipsum deterioris sortis esse relinquens, alteri præstantiorem ordinem definiens-assignat? Unum enim quodque suam perfectionem expetit, & ipsum bonum simpliciter, *& generaliter exoptat*. Non unum-quodque tamen talis *boni* particeps-esse potest. Si igitur *illud*, *quod ante dictum est*, facultatem eriam habeat hujus perfectissimi producendi, ipsum ultimum in se ipsum ante alia aget, & primum totum bonum, & omnem perfectionem in se-ipso collocabit. Si verò ex primo *procreetur* ultimum, & *ex* perfectissimo imperfectissimum, utrum unum *horum*, *est* utrunque, an verò, alterum quidem, Unum, alterum verò, non Unum? Sed si quidem ipsum primum, vel ipsum ultimum, *est* non Unum, neutrum ipsorum erit primum, aut ultimum. Si enim multitudo sit in utroque, utrunque etiam habebit & præstantius & deterius. Neque quod optimû est, erit expers-mixtionis cum eo, quod est deterius, neque quod omnium est obscurissimum, *& imperfectissimum*, propter ipsum esse, *propter suam essentiam*, tantâ summissionem, *ac remissionem* habebit, si prorsus sit expers ejus quod est perfectius. Sed *sic* erit ipso quidem extremo *aliquid* magis extremum, *vel ipso ultimo*, *aliquid magis ultimum*, ipso verò primo *aliquid* magis perfectum, *id est*, *perfectius*. Quod enim est ubique præstantissimum, si additionem aliam in deterius acceperimus, *id putamus esse* perfectius eo, quod non permansit in eo, quod est præstantissimum. Si igitur hæc rectè dicimus, & ipsum Unum *erit* principium omnium, & ipsum ultimum ipsorum Entium *erit* Unum. Necesse enim *esse* puto ipsum finem progressûs ipsorum Entiû, similem-esse ipsi principio, & huc usque ipsam Primi facultatem progredi. Summatim *autem* dicamus, reversi *ad ea*, *quæ supra diximus*, necesse *esse* primum principium, vel unum esse, vel multa tantùm, vel unum, quod in se multitudinem habeat, vel multa Unum participantia. Sed si quidem multa tantùm *sint principia*, Unum ex ipsis non erit *ortum*. Quid enim est, quod facit Unum, & Totum siquidem principia *sunt* multa, & nihil est, quod faciat Unum? Oportet enim profectò ipsis principiis esse similia ea, quæ sequuntur ipsa *principia*.

Vel igitur non erit ipsum Unum in ullo Entium, vel non erit ex istis principiis. Quamobrem unumquodque eorum, quæ quomodocunque subsistunt, erit tantùm multitudo divisa.

Et

Et rursus ipsarum partium unaquæque talis *erit*, nec ullo-modo stabimus *in aliquo loco firmi manentes*, ipsam Essentiam, & ipsum Esse dissecantes, *& in minutas partes hæc dividentes*. Omnia enim erunt multa, & ipsum Unum in-nullo-prorsus-loco *rerum* omnium *erit*, si nec ipsa Tota, nec ipsæ *Totorum* partes appareant. Si verò multa quidem principia esse necesse *est*, & Unum participare, ipsum Unum inter Multa *collocatum*, & ordinatum erit. Oportet verò contrà, id, quod est inordinatum, esse ubique antiquius ipso ordinato, *& in ordinem redacto*, & id, quod exemptum-est *ex rerum ordine*, *& quod nullam cum aliis rebus communionem habet*, *oportet esse antiquius* eo, quod participatur, *& quod cum aliis conjunctum est per communionem*, *& participationem*. Quomodo enim Unum est in uno-quoque Multorum, non ex uno principio *procedens*, quod & ipsam Multitudinem componit, *& in ordinem redigit*, & ad se-ipsum convertit *ac reducit* per Unius communionem, *id est*, *per communionem*, *quam habet cum Uno?*

Si verò contra ipsum primum Unum est multiplicatum, ipsum Unum erit patiens, *patietur ea quæ sequuntur*. Simul enim erit & Unum, & non Unum, & non erit *id*, quod *est tantùm* Unum. Oportet autem in uno-quoque genere id, quod-est-mixtionis-expers, esse, *miscerique* cum eo, quod est deterius, ut sit etiam ipsum mixtum, ut etiam de ipsis formis dicimus. Nam ex eo, quod est per-se-par, ea, quæ *sunt* hic *apud homines* paria, per-imaginationem-putantur quidem ut paria, contrariæ naturæ esse plena, & illius, quod est primò Ens, *plenum esse putatur* id, quod est mixtum cum eo, quod non est Ens, & quod *tamen* sic esse videtur. Et in-universum ubique unumquodque *Ens*, quod est id, quod est, antecedit ea, quæ propter summissionem miscentur cum suis privationibus. Ipsum igitur Unum per se erit ex omni multitudine exemptum, & ipsum Unum, simul & non Unum *erit*, *&* non primum. Sed exemptum est ex primo Uno, propter quidem ipsum principium, participans ipsum Unum, propter verò multitudinis imminutionem, jam & discretionis causam sibi præmonstrans, *& in se esse demonstrans*.

CAPUT IV.

NOTA.

[*In hoc toto libro duo capita tantùm sunt ad margi-nem notata, quartum hoc, & undecimum. Vide Capitum catalogum.*]

QUOD igitur ipsum Unum *sit* omnium principium, & prima causa, & quòd cætera omnia *sint* Uno posteriora, ex his, *quæ jam dicta sunt*, perspicuum esse puto. Miror autem equidem & cæteros omnes Platonis interpretes, qui intellectuale regnum in ipsis Entibus admiserunt, ipsam verò ineffabilem, *& arcanam* Unius excellentiam, & Essentiam ex universis excedentem, *& his universis superiorem* non etiam ociùs-admiserunt.

θ© ἔσαι μένον διηρημένον. καὶ τ̃ μερῶν αὖ πεύτων ἕκαστον, καὶ οὐδαμῶς ἡσόμεθα τὴν οὐσίαν, καὶ τὸ εἶναι κατακερματίζοντες. πάντα γὰρ ἔσαι πολλὰ, καὶ τὸ ἓν ουδαμοῦ τῶν πάντων, οὔτε τῶν ὅλων φανοιδμόνον, οὐδὲ τῶν μερῶν. εἰ δὲ πολλὰς μὲν εἶναι τὰς ἀρχὰς ἀναγκαῖον, μετέχειν δὲ ἑνὸς, κατεπτυγμένον ἔσαι τὸ ἓν ἐν τοῖς πολλοῖς. Δεῖ δὲ αὖ τὸ ἀκατάσχετον εἶναι πάντοθεν, τοῦ καταπτυγμένου πρεσβύτερον, καὶ τοῦ μετεχομένου, τὸ ἐξηρημένον. πῶς γὰρ ἔστι ἓν ἑκάστῳ τῶν πολλῶν τὸ ἕν, μὴ ἐκ μιᾶς ἀρχῆς, ἢ καὶ συστέλλῃ τὸ πλῆθος, καὶ ἐπιστρέφῃ πρὸς ἑαυτὸν, κατὰ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἑνός;

εἰ δὲ αὖ τὸ πρῶτον ἓν ἔσαι πληθυόμενον, πεπονθὸς ἔσαι τὸ ἕν. ἅμα γὰρ ἔν τε, καὶ οὐκ ἔν ὑπάρξει, καὶ ὄντα ἔσαι ὅτε ἕν. δεῖ δὲ ἐν ἑκάστῳ γένει τὸ ἀμιγὲς εἶναι πρὸς τὸ χεῖρον, ἵν' ᾖ καὶ τὸ μεμιγμένον, ὥσπερ ὀλίγα καὶ περὶ τῶν εἰδῶν λέγομεν. ἐκ γὰρ τοῦ αὐτοῦ τὰ τῇδε ἴσα, φαντάζεται μὲν ὡς ἴσα, τῆς ἐναντίας αἰσθητῇδαι Φύσεως, καὶ τοῦ πρώτως ὄντ©, τὸ τοῦ μὴ ὄντος συγκεκραμένον, καὶ εἶναι φαινόμενον. καὶ σωόλως πάντοθεν τὸ ὅτε ὂν ἕκαστον προηγεῖται τῶν δι' ὕφεσιν αἰσθητῶν ταῖς ἑαυτῶν στρήσεσιν. ἔστιν ἄρα καὶ τὸ ἓν καθ' αὐτὸ πάντος πλήθους ἐξηρημένον, καὶ τὸ ἕν, ἅμα καὶ οὐκ ἐνοὐ πρῶτον. ἀλλ' ἐξήρηται τοῦ πρώτως ἑνός. Διὰ μὲν τὴν ἀρχὴν, τοῦ ἑνὸς μέτοχον, διὰ δὲ τὴν ἐλάττωσιν πλήθους, ἤδη καὶ διακρίσεως αἰτίαν ἑαυτῷ προφαῖνον.

Κεφάλαιον δ'.

ΤΙ μὲν οὖν τὸ ἓν, ἀρχὴ πάντων, καὶ αἰτία πρώτη, καὶ ὅλα πάντα τὰ ἄλλα τοῦ ἑνὸς δῆλόν μοι, διὰ τούτων εἰμαι γεγενέναι καταφανές· θαυμάζω δ' ἔγωγε πώς τ ἄλλους ἅπαντας τοῦ Πλατων© ἐξηγητὰς, ὅσοι τὴν νοερὰν βασιλείαν ἐν τοῖς οὖσι προσηκαντο, τὴν δὲ τοῦ ἑνὸς ἄρρητον ὑπεροχὴν, καὶ τῶν ὅλων ἐκβεβηκυῖαν ὑπαρξιν οὐκ εἰσέφησαν.

ΣΗΜΕΙΩΣΑΙ.

Καὶ δὴ καὶ Ἀριστοτέλους ὠφελῆσθαι τὸν τοῦ Πλωτίνου τῆς αὐτῆς μεταχόντα παιδείας· καὶ γὰρ αὖ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν νοῦν πλάττει, καὶ τὸ πρώτιστον ὄν· τὸ δὲ ἓν τὸ παντὸς νοῦ, καὶ παντὸς ἐπέκεινα τοῦ ὄντος, ἀφίησι. καὶ εἰ μὴ ὡς κρεῖττον ἁπάσης γνώσεως, καὶ παντὸς λόγου, καὶ πάσης ὑπολήψεως, οὔτ' ἂν τῆς τοῦ Πλάτωνος συμφωνίας, οὔτ' ἂν τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως αὐτὸν ἁμαρτάνειν ἐλέγομεν. εἰ δ' ὅτι παντελῶς οὐδέπαρκτον τὸ ἕν, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ ὅτι τὸ ἄρρητον ὁ νοῦς, καὶ ὡς ἔστιν ἐπὶ τὸ πρώτως ὄν, καὶ τὸ πρώτως ἕν, οὔτ' ἂν ἡμεῖς αὐτοῖς ταῦτα συνομολογήσαιμεν, οὔτ' ἂν ὁ Πλάτων ὑποδέξαιτο, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ γνωρίμοις συναριθμήσοι. πόρρω γοῦ (οἶμαι) τὸ πρεσβύτην δόγμα τῆς τοῦ Πλάτωνος Φιλοσοφίας ἵστηται, καὶ τῆς περιπατητικῆς καινοτομίας, καὶ πολυθρυλήτου καινολογίας. εἰ δὲ βούλοι καὶ πρὸς τοῦτο, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι τῆς αὐτῆς προέστησαν δόξης, μικρὰ διέλθωμεν, ὑπὲρ τῆς Πλάτωνος γνώμης διαγωνιζόμενοι, καὶ δικαιοῦντες οὐ τῷ πρώτῳ μόνῳ αὐτὸν ἐπέκεινα τοῦ νοός, καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων ἐξῃρῆσθαι φησὶ, καθάπερ αὐτὸν Πλωτῖνος, καὶ Πορφύριος, καὶ πάντες οἱ τῶν τούτων παραδεξάμενοι Φιλοσοφίαν εἶναι λέγειν ἀρξώμεθα πόθεν ἀπὸ τῆς πολιτείας. καὶ γὰρ ἐνταῦθα διαρρήδην ὁ Σωκράτης τὸ ἀγαθὸν ὑπερίδρυσθαι τοῦ τε ὄντος, καὶ τοῦ νοεροῦ διακόσμου παντὸς ἀποδείκνυσι, τῇ περὶ τὸν ἥλιον ἀναλογίᾳ τῆς πρώτης ἰδιότητος ἐπόμενος. εἰ γὰρ ὡς ἔχει πρὸς τὴν ὄψιν, καὶ πᾶν τὸ ὁρᾶσθαι, καὶ τὰ ὁρώμενα πάντα κατὰ τὴν ἡλιακὴν τοῦ Φωτὸς δύναμιν, ὁ βασιλεὺς ἥλιος, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ ἀγαθὸν ἔχειν πρὸς τὸν νοῦν, καὶ τὰ νοητὰ, κατὰ τὴν τῆς ἀληθείας αἰτίαν ταύτην· τῶν μὲν εἰρῆσθαι, ἐμοῦ καὶ τῶν ὁρωμένων, κατὰ μίαν ὑπεροχὴν, τὸν ἥλιον ἐξῃρῆσθαι φήσομεν. Τῶν δὲ νοουμένων ἀεὶ, καὶ νοουμένων, ἐπεξεληλυθέναι τὸ ἀγαθὸν συγχωρήσομεν. οὐδὲν δὲ οἷον καὶ αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν Πλατωνικῶν ῥημάτων, τὸν ἥλιον τοῖς ὁρωμένοις οὐ μόνον εἶναι τὴν τοῦ ὁρᾶσθαι δύναμιν παρέχειν φήσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν, καὶ αὔξην, καὶ τροφὴν, οὐ γένεσιν αὐτὴν ὑπολαμβάνων γάρ; καὶ τοῖς γινωσκομένοις τοίνυν μὴ μόνον τὸ γινώσκεσθαι φαίης με ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναί τε, καὶ τὴν οὐσίαν ὑπ' ἐκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, ὄντος οὐσίας τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ τινὶ, καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος. Ἐκ δὴ τούτων πάντων καταφαίης ἂν πως τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὴν πρώτιστον ἀρχὴν, οὐ τοῦ νοεροῦ μόνον πλάτους, ἀλλὰ καὶ τοῦ νοητοῦ, καὶ τῆς οὐσίας ὑπερηπλῶσθαι καθ' ἕνωσιν ἀφορίζειν, καθάπερ δὴ

NOTA.

Præcipuè verò *miror* Origenem, qui cum Plotino ejuſdē doctrinæ particeps-fuit. Nam & ipſe in ipſam Mentem deſinit, & in id, quod eſt primum. Ipſum verò Unū prætermittit, quod omni Mente, & omni Ente ſuperius eſt. Et ſi quidem *Origenes ipſum Vnum prætermiſiſſet* ut præſtātius omni cognitione, & omni oratione, & omni prima-notione, ipſum nec ab ipſa Platonis conſenſione, nec ab ipſa rerum natura aberrare diceremus. Si v. *prætermiſit* ipſum Unum, quòd prorſus eſſentiæ-ſit-expers, *nec ullo modo ſit*, & nullam hypoſtaſin habeat, *per quam inter Entia ſubſiſtat*, & quòd ipſa Mens *ſit id*, quod optimū *eſt*, & quod idem ſit id, quod primò eſt, & quod primò Unum *eſt*, neq; nos hæc ipſi concedemus, *neque cum ipſo vera eſſe confitebimur*, neque Plato *Origenem talia dicentem* admitter, & in ſuorum familiarium, *atque diſcipulorum* numero ponet. Procul enim (ut arbitror) hujuſmodi dogma *eſt* à Platonis Philoſophia, *quâ* privatum-eſt, & peripateticæ novitatis-rerum eſt-plenum. Si verò vis & adverſus hoc *dogma*, & adverſus alios omnes *Platonis interpretes*, qui eandem opinionem ſuo-patrocinio-defenderunt, pauca perſequamur, pro Platonis ſententia dimicantes, & demonſtrantes, quòd *Plato* dicit, primam cauſam *eſſe* ſuperiorem ipſa Mente, & ex omnibus Entibus exemptam eſſe, quemadmodum & Plotinus, & Porphyrius, & omnes, qui horum philoſophiam acceperunt, *& ſequuti ſunt*, ipſum dicere putant, *ad hæc pauca explicandum paratiſſimus*. Initium igitur ducamus à *Platonis* Republ. Etenim hìc diſertiſſimis-verbis Socrates demonſtrat ipſum Bonum eſſe-ſitum-ſupra & ipſum *omne* Ens, & intellectualem ordinem, *quod prolixè docet*, ſequens primæ Bonitatis analogiam, *id eſt*, *proportionem, quam prima Bonitas habet* cum Sole. Si enim ut ſe habet ad ipſum *rerum* ortum, & *ad* omne viſibile, *quod ſub oculos, viſumq; cadit, & quod cerni poteſt*, & *ad* omnia, quæ vident, ſecundùm generatricem Lucis facultatem, ille Rex Sol, ſic neceſſe *eſt* & ipſum Bonum ſe habere ad ipſam Mentem, & *ad* ea, quæ mente-percipiuntur, propter ipſam veritatis feracem, *& productricem* cauſam, ex ipſis quidē videntibus, ſimul & ex iis, quæ videntur, *& ab hominibus cernuntur*, propter unam excellentiam, ipſum Solem exemptum-eſſe dicemus. Ex illis verò, quæ mente *ea* percipiunt ſemper, & *ex illis*, quæ mente-percipiuntur, ipſum Bonum exceſſiſſe concedemus. Nihil autem *eſt tale*, quale *eſt* & ipſum Platonica verba audire. *Nam his auditis*, ipſum Solem rebus, quæ cernuntur, non ſolum poſſe ipſam videndi, *cernendiq;* facultatem præbere dices: ſed etiam ipſum ortum, & incrementum, & alimentum, quamvis ipſe non ſit *ipſarum rerum* ortus. Quomodo enim *hoc fieri poſſet?* Et illis igitur, quæ cognoſcuntur, non ſolùm ipſum cognoſci, *eorumq; cognitionem* à Bono *manantem* adeſſe dicam ego: ſed etiam & ipſum Eſſe, & ipſam Eſſentiam ab illo *ſuppeditatam* ipſis adeſſe *dicam*, quamvis ipſum Bonum non ſit Eſſentia: ſed ipſam Eſſentiam & antiquitate, & facultate, *& excellentia* longè ſuperet. Ex his igitur omnibus *antè dictis*, *eſt* perſpicuum, quomodo ipſum Bonum, & ipſum primum principium, non ſolum ſuper intellectualem amplitudinem: ſed etiam *ſuper* ipſum mente-perceptum, & *ſuper* ipſam Eſſentiam explicatum, *& expanſum* eſſe, per unionem,

Plato

Plato definiat. Quemadmodum etiam ipſum Solem omnia, quæ ſub viſum cadunt, ſuperare *dicit*, & omnia perficere & generare *ſua* luce concludit. Quomodo igitur etiam Platonem ſequentes, ipſam Mentem, id, quod eſt optimum, eſſe *dicemus*, & ipſorum univerſorum cauſam *eſſe* concedemus? Quomodo verò ipſum Unum, & ipſam Eſſentiam pro eodem habebimus cum ipſo principio, quod omnibus divinis progreſſibus præeſt, *& eos antecedit?* Etenim & ipſa Eſſentia, & ipſa Mens à Bono primò *manans* ſubſiſtere dicitur, & circa Bonum ipſam Eſſentiam habere, & repleri ipſa veritatis Luce illinc prodeunte, & communione, quæ ipſis obtingit, ut per unionem adipiſcantur hanc Lucem, quæ vel ipſa Mente, & ipſa Eſſentia eſt divinior, quod pendeat ex eo, quod eſt primò Bonum, & quòd inter ipſa Entia præbeat, *atque ſuppeditet* ſimilitudinem, quæ eſt cum eo, quod eſt primum. Etenim omne viſibile, *quod ſub viſum cadit*, Soli-ſimilem efficit Lucem, quæ à Sole *noſtris oculis* objicitur.

Et id, quod mente percipitur, bono-ſimile, & divinum efficit ipſa lucis illius communio. Et ipſa Mens igitur *eſt* Deus, propter intellectualem, & mente-perceptam lucem, quæ eſt vel ipſa Mente antiquior, propter mente-perceptam lucem. Et id, quod mente percipitur, ſimul & id, quod eſt intellectuale, propter expletionem lucis in ipſum ingredientis, particeps-eſt eſſentiæ divinæ. Et (ut ſummatim dicamus) unum-quodq; divinorum *Entium*, propter hanc *lucis plenitudinem* eſt etiam *id ipſum*, quod dicitur, & cum ipſa omnium Entium cauſa *conjunctum*, *& unitum-eſt*. Multum igitur abeſt, ut primum Bonum in idem cum Mente concurrat, *& idem cum ea ſit*, & id, quod mente-percipitur, omni ſimul Eſſentia *rerum* univerſarum ſit antiquius, quod etiam poſterius eſt ipſa luce, quæ prodit ex Bono, & ab hac *luce* perfectum, ſecundum ſuum ordinem cum ipſo Bono conjungitur. Non enim eodem modo id, quod mente percipitur, & ipſum lucem cum eo, quod eſt primum, uniri dicemus. Sed hanc quidem *lucem*, propter cohærentiam, *quam habet* cum ipſo *Bono*, *dicemus* in ipſo Bono immediate collocatam-eſſe.

Illud verò, *quod mente-percipitur*, propter hanc *lucem dicimus* eſſe particeps vicinitatis, *& affinitatis*, *quam habet* cum illo *Bono* Quoniam in ipſis etiam ſenſilibus, (*Solaris* quidem lux cum ipſa Solis circunferentia, *ſive*, *circumvectione*, primò naſcitur, & ad ipſum totius ſphæræ centrum aſcendit, & circa ipſum undique ſubſiſtit. Hæc verò omnia propter hanc *lucem*, adipiſcuntur ſimilitudinem cum ipſo Sole, quia unumquodque ſecundùm ſuam naturam illuminatione Soli ſimili repletur. Illis igitur, qui veritatis contemplandæ ſunt ſtudioſi, vel hæc, *quæ dicta ſunt*, ſufficere poterant ad commemorandam Platonis mentem, & *ad ejus conſilium ipſis in memoriam revocandum*, & ad demonſtrandum ipſum Mentis ordinem, poſteriorem eſſe illâ excellentiâ, quæ exempta-eſt ex ipſo Uno. Si verò idem per plura teſtimonia convincere, *& manifeſte demonſtrare* oportet, ſpectemus quænam de his *rebus* Eleates hoſpes in Sophiſta diſtinctè tradat. Dicit igitur ille, quòd ipſa quidem omnium Entium multitudo, ſive illa ſint contraria, ſive etiam non, neceſſariò pendet ex eo, quod eſt Unum. Illud ipſum verò,

καὶ τὸν ἥλιον ἀπάντων τῶν ὁρατῶν ὑπερέχειν, καὶ πάντα πλουτεῖν τῇ φωτὶ, κ᾽ ὑμνᾶν συλλογίζεται. πῶς ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν Πλάτωνι συνεπόμενοι τὸ ἄριστον εἶναι, καὶ τὸν τῶν ὅλων αἴτιον συγχωρήσομεν; πῶς δὲ αὖτε τὸ ἕν, καὶ τὴν οὐσίαν οἷς ταυτὸν ἕξομεν τῇ πασῶν ἐξηγουμένῃ τῶν θείων προόδων ἀρχῇ; κ᾽ γὰρ ἡ οὐσία, καὶ ὁ νοῦς ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ πρώτως ὑφεστάναι λέγεται, καὶ περὶ τὸ ἀγαθὸν πρὼ ὑπαρξιν ἔχειν, καὶ πληροῦσθαι τῆς ἀληθείας φῶτος ἐκεῖθεν προϊόν(ος), καὶ τῆς ὑπερβαλούσης αὐτοῖς μεθέξεως, ἐκ τῆς ἑνώσεως τοῦ φωτὸς τούτου τυγχάνειν, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ τοῦ νοῦ, καὶ τῆς οὐσίας ἐστὶ θηρατὸν, ὡς τοῦ ἀγαθοῦ πρώτως ἐξηρτημένον, καὶ ἐν τοῖς οὖσι τῆς πρὸς τὸ πρῶτον ὁμοιότητ(ος) παρεκτικὸν. καὶ δὴ τὰ ὁρατὰ πάντ᾽ ἡλιοειδῆ ἀπεπλεῖ τὰ φῶς τὰ ἀφ᾽ ἡλίου περιβαλλόμενα.

Καὶ τὰ νοητὰν ἀμεθοειδὲς ἀπεργάζεται, καὶ θεῖον, ἡ τοῦ φωτὸς ἐκείνου μετουσία· κ᾽ ὁ νοῦς ἄρα θεὸς, διὰ τὸ φῶς τὸ νοερὸν, καὶ τὸ νοητὸν, τὸ καὶ αὐτὸ τοῦ νοῦ πρεσβύτερον, διὰ τὸ φῶς τὸ νοητόν. καὶ τὸ νοητὸν, ὁμοῦ καὶ τὸ νοερὸν, διὰ τὴν εἰς αὐτὰ καθήκουσαν τοῦ φωτὸς ἀπόπλησιν, τῆς θείας ὑπάρξεως μετέλαβε. καὶ ἵνα συλλήβδην εἴπωμεν, ἕκαστον τῶν θείων διὰ τοῦτο καὶ ἕν ἐστιν ὃ λέγεται, καὶ τῇ πάντων οὐσίᾳ τῶν ὄντων συνήνωται. πολλοῦ ἄρα δεῖ τὸ πρώτιστον ἀγαθὸν εἰς ταυτὸν ἥκειν τῷ νῷ, καὶ τὸ νοητὸν ἁπάσης ὁμοῦ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὅλων εἶναι πρεσβύτερον, ὃ καὶ τοῦ φωτὸς ἐστὶ δεύτερον τοῦ πρωϊόν(ος). ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ πληρούμενον ἐκ τούτου, σωζόμενα κατὰ τὸν αὐτοῦ πέρι πρὸς αὐτὸ τὸ ἀγαθόν. οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ, τὸ νοητὸν τῷ πρώτῳ τὸ φῶς λεγόμενα φήσομεν. ἀλλὰ τὸ μὲν, διὰ τὸν πρὸς αὐτὸ συνέχειαν ἀμέσως ἐνιδρύσασθαι τῷ ἀγαθῷ.

Τὸ δὲ, διὰ τοῦτο, τῆς πρὸς ἐκεῖνο χειλιάσεως μεταλαγχάνειν. ἐπὶ κἂν τοῖς αἰσθητοῖς, τὸ μὲν ἡλιακὸν φῶς, αὐτῇ τῇ τοῦ ἡλίου περιφορᾷ πρώτως συμφύεται, καὶ πρὸς τὸ κέντρον τῆς ὅλης σφαίρας αἴρεται, καὶ περὶ αὐτὸ παντοχόθεν ὑφίσταται. τὰ δὲ πάντα ταῦτα διὰ τοῦτο πρὸς τὸν ἥλιον ὁμοιότητ(ος) τυγχάνει, κατὰ τὸν ἑαυτοῦ φύσιν ἕκαστον τῆς ἡλιοειδοῦς πληρούμενον ἐλλαμψεως. ἰῶ μὲν οὖν καὶ ταῦτα τοῖς τῆς ἀληθείας φιλοθεάμοσιν ἱκανὰ τῆς τοῦ Πλάτων(ος) ἀναμνήσαι διανοίας, καὶ τὸν τοῦ νοῦ πέρι δεύτερον ὄντα φῶτα τῆς ἐξηρτημένης τοῦ ἑνὸς ὑπ᾽ ἀρχῆς· εἰ δὴ δεῖ διὰ πλείονων τὸ αὐτὸ καταδηλοῦσθαι μαρτυριῶν, σκεψώμεθα ἵνα πρὸς ταύτων ὁ Ἐλεάτης ξεν(ος) ἐν τῷ Σοφιστῇ διορίζεται. Λέγει δὴ οὖν ἐκεῖν(ος), ὅτι τὸ μὲν πλῆθ(ος) τῶν ὄντων ἁπάντων, εἴτ᾽ οὖν ἐναντίων ὄντων, εἴτ᾽ καὶ μὴ, τοῦ ἑνὸς ὄντ(ος) ἐξάπτων ἀνάγκη. τὸ δὲ ἓν ὂν αὐτὸ, τοῦ

ἑνός. καὶ γὰρ ὅταν τὸ θερμὸν, ἢ τὸ ψυχρὸν, ἢ τὸν στάσιν, ἢ τὴν κίνησιν ὂν λέγωμεν. οὐχ ὡς αὐτὸ τοῦτο ἕκαστον ὂν προσαγορεύομεν.

Εἴτε γὰρ ἡ στάσις αὐτὸ ὄν, οὐκ αὐτὸ τὸ ὂν ἡ κίνησις ὄν, εἴτε ἡ κίνησις ὂν τοιοῦτον, οὐκ ἂν μετέλαχεν ἡ στάσις τῆς τοῦ ὄντος ἐπωνυμίας. ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸ εἶναι τοῦτο καὶ τῇ στάσει, καὶ τῇ κινήσει, καὶ παντὶ τῷ πλήθει τῶν ὄντων, ἐξ ἑνὸς ἐφήκει τοῦ πρώτως ὄντος. αὐτὸ δὲ ἄρα τοῦτο τὸ πᾶσι τῆς οὐσίας αἴτιον, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων μετέχεται. τοιγαροῦν τοῦ ἑνὸς ἐστὶ μετειληφὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὡς μόνον ἐστὶν ὄν, τοῦτος ἐστὶ καὶ πρώτως ὄν. ἀλλὰ αὐτὸ μὲν ὄν, καὶ οὐ κατὰ μετοχὴν τὸ εἶναι κεκληρωμένον· ὂν δὲ κατὰ μέθεξιν ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο προσαγορεύεται μὲν τὸ ὄν· ἔστι δὲ τὸ ὂν πρώτως. εἰ πάντως ἐστὶν ἐπέκεινα τοῦ ὄντος, ὁ Πλάτων ἀποδίδωσι ὑπάρχον, καθάπερ δὴ καὶ τῶν ὄντων ἀνθηγεῖται τὸ πρώτιστον ἐν τοῖς ὅλοις ὑποτίθεται. νοῦς γὰρ ἡ πρώτιστη, καὶ ὄντως οὖσα φύσις. τὸ δὲ ὂν, πῶς οὐ τοῦ ἑνὸς ἀδύνατον, μετέχον ἑαυτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο προσαγορεύεσθαι ἑνί;

Καὶ μὴν καὶ ὁ ἐν τῷ Φιλήβῳ Σωκράτης τὸ αὐτὸ σαφῶς ἀποδείκνυσι τοῖς ἐκ τῶν μερῶν τὰ ὅλα γινώσκειν δυναμένοις, ὡς ἀρχὴ ὁ νοῦς τοῦ πρώτου τῷ αὐτῷ οὐκ ἂν ἔχοι τάξιν. τὸ γοῦν ἀγαθὸν ὅπερ ζητῶν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ τὸ πλῆθος, οὐ μεταχοῦσα παντάπασιν ἱκανῶς ἂν ἔχοι τῷ περιεχούσῃ διδαμονίᾳ χαιρουμένῃ, τῷ τῆ ἡδονῇ πρῶτον ἀποσκιάζεσθαι τοῦ τοιούτου πόλεως, καὶ μετὰ ταύτην, τὸν νοῦν, ὡς οὐδὲ τοῦτον ἅπασι τοῖς τοῦ ἀγαθοῦ στοιχείοις συμπεπληρωμένον. εἰ τοίνυν καὶ ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς, εἰκὼν τοῦ πρώτου νοῦ, καὶ κατὰ τοῦτο μένει τὸ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἀφορίσασθαι τῆς συμπάσης ἡμῶν ζωῆς, πῶς οὐκ ἀνάγκη καὶ ἐν ἐκείνοις τὴν τῶν ἀγαθῶν αἰτίαν ὑπερηδύνασθαι τῆς νοερᾶς πληθύος; εἰ γὰρ ἐν τὸ πρώτως ἀγαθὸν κατὰ τὸν ἕλεον νοῦν, καὶ ἡμῖν αὖ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, κατὰ τὴν τοῦ νοῦ μέθεξιν, ἡ αὐτάρκεια, καὶ τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν παρέξει. ἀλλ' ὁ μὲν ἡμέτερος νοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ διέζευκται, καὶ ἐστιν ἐνδεὴς, καὶ διὰ τοῦτο δή που καὶ τῆς ἡδονῆς δεῖται πρὸς τὴν πληρότητα τὴν ἀνθρωπίνην. ὁ δὲ θεῖος νοῦς ἀεὶ τοῦ ἀγαθοῦ μετέχει, καὶ συνήνωται πρὸς αὐτὸ, καὶ διὰ τοῦτο θεῖός ἐστιν.

Ἀγαθοειδὴς μὲν οὖν κατὰ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μέθεξιν. θεῖος δὲ ὡς τῆς πρώτης θεότητος ἐξηρτημένος. ὁ αὐτὸς τοίνυν λόγος, τί ποτε ἀγαθὴν ἐξηρτᾶται τοῦ πρώτου νοῦ, καὶ τὴν διδαμονίαν, οὐ κατὰ τὴν γνῶσιν μόνον, ἀλλὰ κατὰ τὴν παντελῆ τοῦ ἀγαθοῦ παρουσίαν ἀφορίζεται. τὸ γὰρ νοερὸν τῆς ἐνεργείας εἶδος, αὐτὸ καθ' αὑτὸ πρὸς τὸ μακάριον ἐλλιπές. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέ-

quod est Unum, ex Uno *pendet*. Etenim quum calidum aut frigidum, aut statum, aut motum, Ens dicimus, horum unum-quodque non ut ipsum Ens, *i. e. non ut illud ipsum, quod est*, appellamus.

Sive enim ipse status *est* ipsum Ens, ipse motus non erit Ens, sive ipse motus *est* Ens tale, ipse status non erit particeps nominis ipsius Entis. Sed perspicuum *est*, quòd hoc ipsum Esse, & ad ipsum statum, & ad ipsum motum, & ad omnem ipsorum Entium multitudinem, ab Uno, quod primo est, manans-accedit. Illud ipsum verò, quod omnib. *est* Essentiæ causa, & quod ab aliis omnib. participatur, hujus Unius est particeps. Et propterea ut solum est Ens, sic etiam est primò Unum. Sed ipsum quidem *est* Ens, & quod non per participationem, & *communicationem* fortitum est ipsum Esse, *vel, ipsam Essentiam*. Unum verò, per communionem est. Et propterea patitur quidem ipsum Unum. Est verò ipsum Unum primò. Si igitur *ipsum Unum* est supra ipsum Ens, & *id antecedit*, Plato tradit *hoc ita* esse, ut jam etiam *dixit* ipsum Primum ex ipsis Entibus excelluisse, & *in ipsis non contineri: sed supra ipsa esse*, & in ipsis universis supponi, & *pro universorum fundamento statui docet*. Mens enim *est* prima, & verè existens natura. Ipsum verò Ens, quomodo non *est* Uno posterius, cùm illius sit particeps, & propter illud appelletur Unum?

Quinetiam in Philebo Socrates idem manifestè demonstrat illis, qui ex partibus tota cognoscere possunt, ipsam Mentem profectò non habere eundem ordinem, quem *habet* ipsum Primum. Ipsum certe bonum inquirens humanæ animæ, & ipsum finem, cujus illa particeps omnino satis sit habitura, & *sua sorte contenta futura*, conveniente beatitudine truens, & ipsam voluptatem primùm amovet à tali fine, & post ipsam, *ab eodem fine amovet* ipsam Mentem, quòd ne hæc quidem *Mens* omnibus ipsius Boni elementis sit completa. Si igitur & illa Mens, *quæ est* in nobis, *est* primæ Mentis imago, & propter hoc solum, non potest ipsum bonum à tota nostra vita separari, quomodo non *est* necesse & in illis *Bonorum elementis* ipsam Bonorum causam super intellectualem perfectionem esse collocatam? Si enim id, quod primò Bonum est, esset in tota Mente, nobis quoque & aliis omnibus propter ipsam Mentis participationem, & *communionem*, Autarcia, *id est, illa vitæ conditio, per quam quisque sua sorte contentus est, alienis opis ut non indigens, nec eas expetens*, & propriũ Bonum adesset. Sed nostra quidem Mens a Bono est disiuncta, & *Ea* est indigens, & propterea profectò & ipsa voluptate indiget ad humanam perfectionem. At divina Mens semper Boni particeps est, & cum eo est unita, & propterea est divina.

Et bono-similis quidem *est*, *Boniq; formam habet ipsa Mens*, propter Boni communionem, divina verò *est*, ut à prima Deitate pendens. Eadem igitur *est* ratio, *per quam dicimus* & ipsum Bonum exemptum esse ex prima Mente, & ipsam beatitudinem, non solùm propter intelligentiam: sed *etiam* propter integram ipsius Boni præsentiam *Socrates* definit, *distinguit*, & *à prima Mente separat*. Intellectualis enim actionis forma, ipsa per se *considerata*, & *collata* cum eo, quod est beatum, *vel, cum ipsa beatitudine, est* mutila, & *imperfecta*. Sed quid opus est *nos* multa dicentes, *diutius hic*

immora-

immorari? Parmenides enim nos docet manifestissimè differentiam Unius ab ipsa Essentia, & ab ipso Esse, & cùm ex aliis omnibus, tum etiam ex ipsa Essentia ipsum Unum exemptum-esse. Hoc enim in fine primæ suppositionis ipsius Unius *Socrates* demonstravit. Quod enim est ipsius Essentiæ causa, & *quod* propter summam excellentiam *ex Essentia est* exemptum, quomodo non etiam erit supra intellectualem ordinem? Etenim ipsa Mens *est* Essentia. Si verò in ipsa Mente est & status, & motus, ipsum verò Unum ex his excessisse, & *extra hæc esse* demonstrat Parmenides, quomodo non statim nos deducit ad ipsam ineffabilem, & *arcanam rerum* universarum causam, quæ *est* ante omnem Mentem? Et si omnis Mens in se ipsam est conversa, & *in se ipsam revertitur*, & in se ipsa est, ipsum verò Unum nec in se ipso, nec in alio demonstratur esse, quomodo etiam ipsam Mentem in idem cum ipso Primo ducemus, & *utrumque idem esse dicemus*? Quánam etiam *re* differet ab Uno Ente id, quod secundùm secundam suppositionem sumebamus, *scilicet* ipsum Unũ quod est ante ipsum Ens, si Mens est *omnium Entium* optimum, & primum *rerum* universarum principium? Ipsum enim Unum Ens, participat ipsum Unum. Quod verò participat *aliquid*, *id* eo, quod participatur, *est* posterius. Sed ex Platonis quidem sententia, ipsum Unum ipsa Mente, & ipsa Essentia antiquius *esse*, per ea, *quæ jam dicta sunt*, commemoratum est, & *admonemur*. Post hæc verò, contemplandum *est*, si *ipsum Unum* neque mente-percipitur, neque intellectuale est, neque prorsus ipsam ipsius Entis facultatem participat, quinam sint modi reductionis ad ipsum, & per quas primas-animi-notiones Plato *suis discipulis*, & familiaribus illam arcanam *ac ineffabilem*, & ignotam ipsius Primi excellentiam pro viribus declaret. Dico igitur, quòd modò quidem, per proportionem, & similitudinem secundorum *Entium* ipsum Unum indicat, modo verò, per negationes, id, quod exemptum-est ex ipso *Uno*, & *quod* simul ex universis Entibus excessit, demonstrat. Nam in Repub. quidem, per proportionem cum Sole, ineffabilem Boni proprietatem, & Essentiam indicavit. In ipso verò Parmenide, per negationes, ipsius Unius differentiam ab omnibus post ipsum *existentibus* demonstravit. Videtur autem mihi saltem per alterum quidem modum, ipsum progressum indicare *progredientem* ab illo *Uno*, *progressum inquam* cùm aliarum omnium *rerum*, tùm verò ante alias *res*, *ipsum progressum* divinorum ordinum. Propterea enim exemptum-est ex omnibus, quæ ab ipso producuntur, quia ubique ipsa causa collocata-est supra sua effecta, *ea*, *prorsus antecedit*. Et ideo nihil est omnium, ex quo omnia prodierint. Principium enim est omnium & Entium, simul & non Entium. Secundùm verò alterum *modum*, ipsam *ex Uno* progressarum *rerum* ad ipsum *Unum* reversionem effingit. Nam *Unum* propter similitudinem, *quam habet* cum illo *Bono*, in uno-quoque ipsorum Entium ordine, per proportionem subjicitur ipsi Bono. Quia hoc Bonum, quod est Unitas, *maximam habet conjunctionem* cum toto, quod ipsius *Unitatis est* compar, *ipsiq*, *par*, & *æquale*, *vel*, *cum ea conjunctum*. Quod est in omnibus Deorum ordinibus. *Intelligitur autem* ipsum Bonum. Hujus verò similitudinis causa, prorsus est illa *rerum* universarum reversio ad

γενῆς Δημιρίδων; ὁ γάρ τι Παρμενίδης ἡμᾶς ἀναδιδάσκει σαφέστατα τὴν τοῦ ἑνὸς πρὸς τὴν οὐσίαν, καὶ τὸ εἶναι διαφορότητα. καὶ ὅτι τῶν τε ἄλλων ἁπάντων ἐξήρηται τὸ ἕν, καὶ τῆς οὐσίας· τοῦτο γὰρ ὅτι πολὺ τῆς πρώτης ὑπερῆστως τοῦ ἑνὸς ἀπέφηνε· τὸ δὴ τῆς οὐσίας ἄνωθεν, καὶ κατ' ἄκραν ὑπεροχὴν ἐξηρημένον, πῶς οὐχὶ καὶ τῆς νοερᾶς ἕξεως πέφευγεν ἐπέκεινα; καὶ γὰρ ὁ νοῦς οὐσία. εἰ δὲ ἐν τῷ νῷ καὶ στάσις ἐστὶ, καὶ κίνησις, τὸ δὲ ἓν ἐκβεβηκέναι τούτων ἐπιδείκνυσιν ὁ Παρμενίδης, πῶς οὐκ αὐτόθεν ἡμᾶς ἐφίστησι τῇ περὶ τοῦ παντὸς ἀῤῥήτῳ τῶν ὅλων αἰτίᾳ; καὶ εἰ πᾶς νοῦς εἰς αὐτὸν ἔστραπται, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐστι, τὸ δὲ ἓν οὔτε ἐν αὐτῷ δείκνυται ὄν, οὔτε ἐν ἄλλῳ, πῶς ἔτι τὸν νοῦν εἰς ζωὴν ἄξομεν τῷ πρώτῳ; ἵνα δὲ καὶ διαίσῃ τοῦ ἑνὸς ὄντος, ὃ κατὰ τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν ἐλαμβάνομεν, τὸ περὶ τοῦ ὄντος ἕν, εἰ ἄρα ἔστιν ὁ νοῦς, καὶ ἡ πρωτίστη τῶν ὅλων ἀρχή; τὸ γὰρ ἕν ὂν μετέχει τοῦ ἑνός. τὸ δὲ μετέχον, τοῦ μετεχομένου δεύτερον. ἀλλ' ὅτι μὲν κατὰ Πλάτωνα τὸ ἓν τοῦ νοῦ, καὶ τῆς οὐσίας πρεσβύτερον, ἀπὸ τούτων ὑπεμνήθη. μετὰ δὲ ζωῆς θεωρητέον, εἰ οὔτε νοητόν ἐστιν, οὔτε νοερὸν, οὔθ' ὅλως τῆς τοῦ ὄντος μετέχει δυνάμεως, τίνες αἱ ἴδιαι πρόσοδοι τῆς περὶ αὐτὸ αἰσαγωγῆς, καὶ ἀπὸ ποίων ὁ Πλάτων ὑποβολῶν τοῖς ἑαυτοῦ γνωρίμοις τὴν ἄῤῥητον τοῦ πρώτου, καὶ ἄγνωστον ἐκφαύσῃ κατὰ δύναμιν ὑπεροχὴν. λέγω τοίνυν ὅτι ποτὲ μὲν, δι' ἀναλογίας αὐτὸ, καὶ τῶν τῆς ὑπερῶν ὁμοιότητος ἐμφανίζει, ποτὲ δὲ, ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων τὸ ἐξηρημένον αὐτοῦ, καὶ ἀφ' ὅλων ὁμοῦ τῶν ὄντων ἐκβεβηκὸς ὑποδείκνυσιν. ἐν Πολιτείᾳ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον ἀναλογίας, τὴν ἄφραστον ἰδιότητα, καὶ ὑπερβολὴν τοῦ ἀγαθοῦ μεμήνυκεν· ἐν δὲ αὖ τῷ Παρμενίδῃ, ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων τὴν τοῦ ἑνὸς πρὸς πάντα τὰ μεθ' αὐτὸ διαφορὰν ἐνεδείξατο· δοκεῖ δὴ ἔμοιγε κατὰ μὲν τὸν ἕτερον τῶν τρόπων, τὴν πρόοδον ἐκφαίνειν τοῦ ἀπ' ἐκείνου, τῶν τε ἄλλων ἁπάντων, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, τῶν θείων διακόσμων. διὰ γὰρ τοῦτο πάντων ἐξήρηται τῶν ὑπ' αὐτὸ παραγομένων, ὅτι τὸ ἄκρον πανταχοῦ τῶν οἰκείων ἀποτελεσμάτων ὑπερίδρυται. καὶ διὰ τοῦτο οὐδέν ἐστι τῶν πάντων, ὅτι πάντα ἀπ' αὐτοῦ προελήλυθεν. ἀρχὴ γάρ ἐστι τῶν πάντων καὶ τῶν ὄντων, ἐμοῦ καὶ τῶν μὴ ὄντων. κατὰ δὴ αὖ τὸν ἕτερον, τὴν πρὸς αὐτὸ τῶν προελθόντων ἐπιστροφὴν ἀπηχεῖ. διὰ δὴ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς ἐκεῖνο, καθ' ἑκάστην τῶν ὅλων τάξιν, ἀναλογεῖ ὑπέστη τὸ ἀγαθοῦ, μονὰς τοῦτο οὖσα, πρὸς ὅλον τὸν συζυγῆ αὐτῆς. ὁ πρὸς ἀπάσας ἐστὶ τὰς τῶν Θεῶν διακοσμήσεις, πάλαθεν. τῆς δὲ ὁμοιότητος ταύτης ἡ πρὸς ἐκεῖνο τῶν ὅλων

ὑπεροφὴ πάντως αὐτίαν. ταῦτ' οὖν καὶ πρόσιτον ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέστραπται πρὸς ἐκεῖνο· καὶ ἡ μὲν πρόοδος τῶν πάντων, τῷ ἀφ' ὧν ἀποφάσεων ἡμῖν ἐξέφηνεν ὅτι τὸ πρῶτον αἴτιον. ἡ δὲ ὑπεροφὴ, τῷ ἀφ' ὧν ἀναλογιῶν. καὶ μοι μηδεὶς μήτε τὰς ἀποφάσεις ταύτας οἷον στερήσεις ἁπλῶς ὑπολάβῃ, ἀλλὰ μαζέτω τὸν πιεῦπον τῶν λόγων τρόπον, μή τι τῷ ἀναλόγως ἐν λόγοις ταὐτότητα, ταῦτ' δὲ λόγους ἐν σχέσεσιν ἀφορμζόμενον, ἀφαιρῶλλειν ὑπολαμβάνω τῷ ἀισαγαγὸν ταύτην πορείαν ὑπὸ τῷ πρώτης λόγου. οὐ μὴν γὰρ ἀποφάσεις, τριπλῶς (ὡς ἐμοὶ δοκεῦσιν) ἐν τοῖς πράγμασιν ἰδιότητα ποιοῦσιν. ἢ ποτὲ μὲν ἀρχοειδέστεραι τῶν καταφάσεων οὖσαι, γεννητικαὶ, καὶ τελειωτικαὶ τῆς ὑπαρξιότητος αὐτῶν ὑφεστήκασι.

Πρὸ δὲ τῷ σύσταχον ταῖς καταφάσεσιν ἐκλελοίπαι γε πέρυν, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἡ κατάφασις τῆς ἀποφάσεως σεμνοτέρα. πρὸ δὲ οὐ καταδεεστέραν ἔλαχε φύσιν τῶν καταφάσεων, καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ στερήσεις εἰσὶν ἐκείναι. καὶ γὰρ τὸ μὴ ὂν αὐτὸ, παρ' ὃ καὶ ἡ ἀποφασις τῶν ὄντων ἐστὶν, ὅτι μὲν ἐπέκεινα πᾶ ὄντος τι δήλωσι, λέγομεν ὡς ἄπειρόν ἐστι, καὶ ὡς παρεκλικὸν τῶν ὄντων. ὅτι δὲ, τῷ ὄντι σύζυγον ἀποφαινόμεθα, καθάπερ (οἶμαι) καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος οὐδὲν τὸ μὴ ὂν πᾶ ὄντος ἔλαττον (ὁ ἡμῖς εἴπεῖν) ὑπάρξειν. ὅτι δὲ, πᾶ ὄντος στέρησιν, καὶ ἐνδεὲς πᾶ ὄντος ἀπολείπομεν αὐτό. κατὰ γὰρ τοῦτον δηλαδὴ τὸν τρόπον, καὶ τῷ ὕλῃ, μὴ ὂν ἀποκαλοῦμεν. οὐ δὲ ἀναλογίαν δι' ἐνδειξιν μόνον τῆς πρὸς ἐκεῖνο τῶν δευτέρων ὁμοιότητος παραλαμβάνοντες. καὶ οὔτε λόγος οὐδεὶς, οὔτε σχέσις, οὔτε κοινωνία τῆς πρωτίστης ἀρχῆς πρὸς τὰ μετ' αὐτὴν, ἐκ τούτων ἀναφαίνεται.

καὶ γὰρ τὸ ἐξῃρημένον αὐτῆς, οὐ τοιοῦτον ἐστὶν, οἷον ὑπὸ τῶν δευτέρων, καὶ τρίτων ἡγωρεῖται διακόσμων· ἀλλὰ πολλῷ μειζόνως ὑπερέχει τῶν ὅλων, ἢ ὁ νοῦς τῶν μετ' αὐτὸν, ἢ ὁ δημιουργὸς οὗτος, ἢ ὁ τῷ ψυχῆς κόσμου νοῦς, ἢ ἄλλος τις ἐν τοῖς θείοις προσαγορευομένων. ἀλλὰ πᾶς ὁ νοῦς, καὶ πᾶς θεὸς ὑφειμένῃ ἔλαχεν ὑπεροχὴ πρὸς τὰ καταδεέστερα, καὶ ὧν ἐστιν αἴτιος. ἢ τὸ πρῶτον πρὸς ἕκαστον τῶν ὅλων, ὃ πάντων ὁμοίως ἐκβέβηκε, καὶ οὐ τῶν μὲν, μᾶλλον, τῶν δὲ, ἧττον. οὕτω γὰρ ἂν αὐτῷ σχέσιν πρὸς τὰ δεύτερα μείζω, καὶ ἐλάττω προσοικοίμεν. δεῖ δὴ ἐκεῖνο μὲν ἄσχετον πρὸς πάντα, καὶ ἀφ' ὅλων ὁμοίως ἐξῃρημένον φυλάττειν· τῶν δὲ ἄλλων, τὰ μὲν, ἐγγυτέρω ἐκείνου, τὰ δὲ, πορρωτέρω. καὶ γὰρ πρόσιν ἕκαστον ἀπ' ἐκείνου, καὶ μίαν αἰτίαν τὰ πάντα παράγοντα. καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτὸ τὰ μὲν, ἄλλως, τὰ δὲ, ἄλλως, ἐκείνου πρὸς μηδὲν τῶν μετ' αὐτὸ σχέσιν, ἢ κοινωνίαν ἐποιχομένου.

illud *Vnum*. Hæc igitur & illinc prodeunt, & ad illud redeunt. Et ipse quidem progressus omnium *Entium* nobis demonstravit ipsum per negationes ascensum ad id, quod est Primum. Ipsa verò reversio, per proportiones, *& similitudines idem nobis indicavit*. Sed nullus mihi vel istas negationes, ut privationes esse statuens, contemnat talem rationum, *verborumq;* modum vel ipsam in verbis proportioni-convenientem identitatem, ipsa verò verba, *talesq; rationes* affectionibus definiens, vituperare conetur *istam viam, & docendi rationem*, quæ *nos* ad ipsum primum principium reducit. Nam *ipsæ* quidem negationes triplicem (ut mihi videntur) in rebus proprietatem proponunt, *ac nobis efferunt*. Et modò quidem, cum ipsi principio similiores sint, quam ipsæ affirmationes, procreatrices, & perfectrices existunt ipsarum *rerum* generationis, *procreationis, & ortus*

Modo verò parem ipsis affirmationibus ordinem sunt sortitæ. Nec ipsa affirmatio augustior est ipsa negatione. Modò verò etiam *ipsa negatio* naturam ipsis affirmationibus inferiorem, *ac deteriorem* est sortita, nec aliud quidquam *ipsæ negationes* sunt, quàm illarum *affirmationum* privationes. Etenim ipsum non Ens, *i. e. id, quod non est*, & apud quod est ipsa Entium negatio, modò quidem, supra ipsum Ens ponentes, dicimus esse causam ipsorum Entium, & suppeditatricem *eorum, i. e. & ea suppeditare*, modò verò, ipsi Enti par *esse* pronunciamus. Quemadmodum (opinor) & Eleates hospes, ipsum non Ens, nullo-modo minus ipso Ente (si fas *est ita* loqui) demonstrat *esse*. Modò verò, ipsius Entis privationem *id esse dicit*, & ipsum ipsius Entis indigens relinquimus. Secundùm enim hunc scilicet modum, & ipsam *rerum* procreationem omnem, & ipsam materiam, non Ens appellamus. Ipsę verò proportiones propter demonstrationem tantùm similitudinis secundorum *Entium*, *quam secunda Entia habent* cum illo *primo Ente, & Vno*, assumuntur. Neque ulla ratio, neque affectio, neq; communio primi principii ad ea, quæ *sunt* post ipsum *primum principium*, ex his, *quæ dicta sunt*, apparet.

Etenim quod exemptum-est ex ipso, non est tale, quale *est id, quod* in secundis, & tertiis ordinibus spectatur. Sed ipsum Bonum multo magis superat ipsa universa, quàm ipsa Mens *superat ea*, quæ *sunt* post ipsã, sive *sit* rerum-fabricatrix ista *Mens*, sive totius Mundi Mens, sive alia quædam sit *Mens de numero rerum* illarum, quæ divinæ vocantur. Sed omnis Mens, & omnis Deus summissam sortitus-est excellentiam erga inferiora, & *ea*, quorum est autor. Vel ipsum Primum cum uno-quoque ipsorum Entium *collatum consideramus* quod ex omnibus pariter excessit, nec ex aliis quidem, magis, ex aliis verò, minùs. Sic enim ad ipsũ *Primum* affectionem admoveremus majorem, & minorem erga secunda *Entia, vel erga secundas naturas, & res*. Oportet verò illud *Primum* expers-affectionis erga omnia, & ex universis pariter exemptum conservare. Aliorum vero *Entium*, alia quidem, ad illud *Primum*, propiùs *accedunt*, alia verò, longiùs *abjunt ab illo*. Nam unum-quodque *ipsorum Entium* prodit ab illo *Primo*, per unam causam omnia producentem. Et ad ipsum redeunt, alia quidem, aliter, alia vero, aliter, illo ad nullum eorum, quæ post ipsum *sunt, ullam* affectionem, aut *cum eo* communionem admittente.

Duplex igitur *est*, (ut diximus) modus demonſtrationis ipſius Unius. Duplicia enim etiam nomina hujus arcanæ cauſæ Plato nobis tradit. Nam in Rep. quidem, ipſam vocat Bonum, & veritatis & ipſam Mentem, & ea, quæ mente percipiuntur, unientis fontem *eſſe* demonſtrat. In Parmenide verò, hujuſmodi principium appellat Unum, & Unitatum divinarum fundatricem-cauſam *eſſe* pronunciat. Rurſus verò nominum horum, unum quidē, *eſt imago* ipſius progreſſus univerſorum *Entium*, alterū verò, eſt imago ipſius reverſionis *eorum ad ipſum Primum*. Quoniam enim omnia *Primi beneficio* ſubſiſtunt, & ab illo Primo prodeunt, *ideo* ipſum Unum ad ipſum *Primum* referentes, ipſum *Primum*, cauſam omnis multitudinis, & omnis *ipſorum Entium* progreſſus *eſſe* pronunciamus. Unde enim aliunde ipſa multitudo, quàm ex ipſo Uno, *ſuum* ortum habet? Quoniam verò etiam illa, quæ *ex Uno* ſunt-progreſſa, ad illud *Unum*, ſecundùm naturam revertuntur, & illius ineffabilem, & incomprehenſibilem Eſſentiam optant, ipſum *ideo* Bonum appellamus. Quidnam enim aliud eſt, quod omnium Entium affectiones ad ſe convertendi vim habeat, & quod omnibus Entibus ſit objectum, ut expetendum, quàm ipſum Bonum? Nam alia quidem omnia ſunt diviſa, & aliis quide Entib. *ſunt* precioſa. Aliis verò, non *ſunt precioſa*.

Et unum-quodque eorum, quæ quomodocunq; eſſe dicuntur, alia quidem expetit, alia verò, declinat. Ipſum verò Bonum, omnibus Entibus communiter expetendum eſt, *i. e. ab omnibus Entibus communiter expetitur*, & ad hoc *Bonum* omnia ſecundùm ſuam naturam propendent, & contendunt. Ipſum verò ipſorum deſiderantium deſiderium eſt ubique, *& fertur* ad proprium deſideratum, *& expetitum*, *& expetendum Bonum*. Ipſum igitur Bonum habet vim ad ſe convertendi, *& attrahendi* omnia ſecunda *Entia*. Ipſum v. Unum *eſt eorū* fundatrix-cauſa, *quæ res omnes ſecundas fundat, ipſiſq; ſuppeditat. Hypoſtaſin, & eſſentiam, per quam ſunt, & ſubſiſtunt*. Neq; verò propterea mihi putes id, quod eſt ineffabile nominari, *certisq; verbis exprimi* poſſe, neq; duplicari id quod omnis unionis *eſt* cauſa. Nam hic etiam ipſa nomina ad id, quod poſt ipſum *Unum eſt*, *relata* ſpectantes, & ipſos ab ipſo *Uno* progreſſus, aut ad ipſum *Unū* in orbem reverſiones, ad ipſum transferimus. Et quoniam ex ipſo quidem *Uno prodit* ipſa multitudo, *quæ propter ipſum* ſubſiſtit, *ideo* Unius appellationem ipſi tribuimus. Quia verò ad ipſum *Unum* omnia, vel obſcuriſſima, *tenuiſſima*, *ac infirmiſſima* quæque revertuntur, ipſum appellamus Bonum.

Id igitur, quod eſt ignotum in ipſo Primo, per ea, quæ prodeunt ab ipſo, & quæ ad ipſum revertuntur, cognoſcere aggredimur, *atque conamur*. Et id, quod eſt ineffabile, per eadem, *quæ ab ipſo prodeunt*, nominare conamur. Illud enim *Primum* nec ipſis Entibus *eſt* notum, nec ab ullo omnium *Entium* verbis exprimi poteſt: ſed ex omni cognitione exemptum, & *ex* omni oratione & incomprehenſum, *ac incomprehenſibile* exiſtens, & omnes cognitiones, omnia *quæ cogneſci poſſunt & quæ ſunt* nota, & omnia verba, & quæcunque oratione comprehendi poſſunt, per unam cauſam ex ſe produxit. Illud verò Henizum, *i. e. Vnicum*, quod eſt in ipſo, & quod ex omni diviſione exceſſit, *& quod omnem diviſionem ſuperat*, dupliciter, vel potius tripliciter ap-

Διττὲς οὖν (ὥσπερ εἴρηται) ὁ τρόπος τῆς τοῦ ἑνὸς ἐνδείξεως· διττὰ γὰρ αὖ καὶ ὀνόματα παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ Πλάτων τῆς ἀῤῥήτου αἰτίας. ἐν Πολιτείᾳ μὲν γὰρ τἀγαθὸν αὐτὸν ἀποκαλεῖ, καὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἐνιζεύσης τὸν τε νοῦν, καὶ τὰ νοητά, παγκάλως ἀποδείκνυσιν. ἐν Παρμενίδῃ δὲ, ἓν ἐπονομάζει τοῦτο παιδικῶτερον δεχόμενον. καὶ τῶν ἐνάδων ἀποφαίνει τῶν ἡνίων ὑποστατικόν. πάλιν δὴ οὖν τῶν ὀνομάτων τούτων, τὸ μὲν, τῆς προόδου τῶν ὅλων, τὸ δὲ, τῆς ἐπιστροφῆς ἐστιν εἰκών. Διότι μὲν γὰρ ὑφίστανται πάντα, καὶ πρόεισιν ἀπὸ τοῦ πρώτου, τὸ ἓν εἶναι αὐτὰ φέροντες, αὐτὸν ἐκεῖνον πάντες πληθύνες, καὶ προόδου πάσης ἀποφαινόμεθα. πόθεν γὰρ ἄλλοθεν τὸ πλῆθος, ἢ ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔχει τὴν ὕφασιν; διότι δὲ αὖ πάλιν ἐπιστρέφεται, πρὸς ἐκεῖνο κατὰ φύσιν ἐπιστρατεύει, καὶ ποθεῖ τὸν ἄῤῥητον ἐκεῖνον, καὶ ἀληθῶς ὑπάρξιν, τἀγαθὸν αὐτὸ προσαγορεύομεν. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ πάντων ἐπιστρεπτικὸν, καὶ ὃ πᾶσι προβέβληται τοῖς οὖσιν, ὡς ἐφετὸν, ἢ τἀγαθόν; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα διῃρημένα ἐστί. τοῖς δὲ [l. τῶν μὲν] τῶν ὅλων ἀμίαν, [l. ἄμια,] τοῖς δὲ, οὔ.

καὶ τῶν μὲν, ὀρέγεται, τῶν δὲ, ἐκκλίνει, τῶν ὁπωσοῦν ἄλλα λεγομένων ἔχασιν. τὸ δὲ ἀγαθὸν, κοινὴ τῶν ὅλων ἐστὶν ἀπάντων ἐφέσεις, πρὸς αὐτὸ νεύει, καὶ ἀναπέπταται πάντα πρὸ τῆς αὐτοῦ φύσεως. ἡ δὲ ἔφεσις πανδεχοῦς τῶν ἐφιεμένων ἐστὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐφετόν. ἐπιστρεπτικὸν ἄρα τὸ ἀγαθὸν ἐστὶ τῶν δευτέρων ἁπάντων. ὑποστατικὸν δὲ τὸ ἕν. καὶ μοι μὴ ὀνομαζέτω ἀφ' αὐτοῦ τὸ ἄῤῥητον ὑπολάβῃς, μή τι διπλασιάζεσθαι τὸ πάσης ἑνάσεως ἄπορον. τὰ μὲν γὰρ ὀνόματα καὶζεῦξαι, πρὸς τὰ μεθ' αὐτὸ βλέπουσιν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ πρόοδους, ἢ πρὸς αὐτὸ κατὰ κύκλον ἐπιστροφὰς, ἐπ' ἐκεῖνο μεταφέρομεν. Διότι μὲν ἐξ αὐτοῦ τὸ πλῆθος ὑπέστη, τῶν πρὸ ἑνὸς αὐτῷ προσηγορίαν ἐπάγοντες. διότι δὲ πρὸς αὐτὸ πάντα καὶ μέχρι τῶν ἀμυδροτάτων ἐπιστρέφεται, τἀγαθὸν αὐτὸ προσονομάζοντες.

καὶ τὸ ἄγνωστον ἄρα τοῦ πρώτου, ἀφ' τῶν προϊόντων ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρεφομένων πρὸς αὐτὸ, γνώσκειν ἐπιβαλλόμεθα. καὶ τὸ ἄῤῥητον ἀφ' τῶν αὐτῶν ὀνομάζειν ἐπιχειροῦμεν. οὐ γὰρ γνωστὸν ἐκεῖνο τοῖς οὖσιν, οὐ ῥητὸν οὐδενὶ τῶν πάντων. ἀλλὰ πάσης γνώσεως ἐξῃρημένον, καὶ παντὸς λόγου, καὶ ἀληθῶς ὑπάρχον, ἀπάσης τε τῆς γνώσεως, ἄπαντά τε γνωστὰ, καὶ τοὺς λόγους πάντας, καὶ ὁπόσα λεγόμενα, κατὰ μίαν αἰτίαν ἀπ' αὐτοῦ προήγαγε. τὸ δὲ ἑνιαῖον ἐκεῖνον, καὶ τὸ πάσης διαιρέσεως ἐκβεβηκὸς, δυαδικῶς ἐν τοῖς μετ' ἐκεῖνο προφαίνεται, μᾶλ-

λον δὲ τριαδικῶς. πάντα γὰρ καὶ μόνα, καὶ πρόεισι, καὶ ἐπιστρέφεται πρὸς τὸ ἕν. ἅμα γὰρ καὶ ἕνωται πρὸς αὐτό, καὶ ὑφεῖται· τῆς ἐξῃρημένης αὐτῶν τῶν ὅλων ἑνώσεως, καὶ ἱρίεται τῆς ἐκείνου μεταλήψεως.

Καὶ ἡ μὲν ἕνωσις, μόνιμον ἐνδίδωσι τοῖς δεύτερος ἅπασι, καὶ μετεχόντως τῆς ἑαυτῶν αἰτίας ὑπεροχήν· ἡ δὲ ὕφεσις, τὴν πρόοδον τῶν ὄντων ἀφορίζει, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἀμεθέκτου, καὶ πρώτης ἑνάδος διάκρισιν· ἡ δὲ ἔφεσις, τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ὑποστάντων, καὶ τὴν εἰς τὸ ἄῤῥητον ἀνακύκλησιν πλήττει. πάντως δὲ ἄρα καὶ ἑνωμένων ἀεὶ τῶν πρώτων, τῶν μὲν, πορρώτερον, τῶν δὲ, ἐγγύτερον, καὶ διὰ τῆς ἑνώσεως ταύτης, τὴν τοῦ ὑπάρξαι, καὶ τὴν τοῦ εὖ ἀεὶ μοῖραν ὑποδεχομένων, τὴν μὲν πρόοδον τῶν ὅλων, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν, διὰ ὀνομάτων δηλοῦν ἐπιχειρήκαμεν. τὴν δὲ μονιμον αὐτῶν ἐν τῷ πρώτῳ περιοχὴν (εἰ θέμις εἰπεῖν) καὶ τὴν ἕνωσιν τὴν πρὸς τὸ ἄῤῥητον, ἀπὸ δὴ καὶ αὐτὴν ἄληπτον ὑπάρχουσαν, ῥᾴστα διὰ γνώσεως ἐλεῖν δυναίμεθα, οὐτε διὰ λόγου μιμήσασθαι τοῖς περὶ τὰ θεῖα ζοφοῖς.

Ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸ πρώτως ἐν ἀδύτοις ἀποκέκρυπται, καὶ πάντων ἐξῄρηται τῶν ὄντων, οὕτω δὴ καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ τῶν πάντων ἕνωσις, κρυφία ἐστι, καὶ ἄῤῥητος, καὶ ἄγνως πᾶσιν. οὐ γὰρ κατ' ἐπιβολὴν ἑνοῦται πρὸς αὐτὸ τῶν ὄντων ἕκαστον, οὐδὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τὴν περὶ τὴν οὐσίαν. ἐπεὶ καὶ τὰ γνώστα ἄμοιρα, τοῦ πρώτου σωθήσεται, καὶ τὰ πρὸς ἐνεργείας ἀστρημένα, μετέχει κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν, τῆς πρὸς αὐτὸ συναφῆς. τὸ τοίνυν ἄγνωστον τὸ ἐν τοῖς οὖσι, κατὰ τὴν πρὸς τὸ πρῶτον ἕνωσιν ὑπάρχον, οὔτε γινώσκειν, οὔτε ὀνόμασι δηλοῦν ἐπιχειροῦμεν. ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ πρόοδον αὐτῶν, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν μᾶλλον ἀποβλέπειν δυνάμενοι, δύο μὲν ὀνόματα τοῦ πρώτου καθ' ἕξιν ἀγάλματα λαβόντες, ἀπὸ τ' ἐσχάτων προσαγορεύομεν. δύο δὲ τῆς ἀνόδου τρόπους ἀφορίζομεν, τὴν μὲν τοῦ πρόοδον προσαγορεύοντες, τὸν διὰ τῆς ἀναλογίας συναπτοντες, τὴν δὲ τοῦ ἑνὸς, τὴν διὰ τῶν ἀποφάσεων. ὃ δὴ καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος, ἐν Πολιτείᾳ μὲν, ὁμοῦ καὶ ἀγαθὸν ἀποκαλεῖ τὸ πρῶτον, καὶ δι' ἀναλογίας ἐπ' αὐτὸ ποιεῖται τὴν ἀναγωγήν. ἐν Παρμενίδῃ δὲ, ὑποθέμενος, διὰ τῶν ἀποφατικῶν συμπερασμάτων ἐκφαίνει τὴν ἐξῃρημένην αὐτοῦ τῶν ὄντων ὑπεροχήν. καθ' ἑκάτερα τοίνυν τὸ πρῶτον ἐκβέβηκε τῶν τε γνωστικῶν δυνάμεων, καὶ τῶν τοῦ λόγου μορίων. τὰ δὲ ἄλλα πάντα καὶ τῆς γνώσεως ἡμῖν, καὶ τῆς ἐπωνυ-

paret in iis, quæ ſunt poſt illud. Omnia enim & *in Vno* manent, & *ex Vno* prodeunt, & ad Unum redeunt. Simul enim etiam unita-ſunt cum ipſo, & ipſi unioni *rerum* univerſarum, quæ exempta eſt ex ipſo, ſubjecta ſunt, & expetunt illius participationem, *atque communionem*.

Et ipſa quidem unio, permanentem, *ac ſtabilem*, & minimè exeuntem ex ſuâ ipſorum cauſâ excellentiam omnibus ſecundis *Entibus* inſerit, *atque ſuppeditat*. Ipſa verò ſubjectio, *ſive ſummiſſio* ipſum ipſorum Entium progreſſum definit, & ipſam ab imparticipabili, & prima Unitate diſcretionem. Ipſum verò deſiderium ipſam reverſionem ipſorum ſubſiſtentium *Entium*, & ipſam in illud ineffabile revolutionem perficit. Cum igitur ipſa Prima, ſemper omnino ſint-unita, alia quidem, longiùs, alia verò, propiùs, & per iſtam *remotiorem, vel propinquiorem* unionem, & ipſam eſſentiam, & ipſam ipſius Boni partem ſuſcipiant, ipſum quidem *rerum* univerſarum progreſſum, & ipſam reverſionem per nomina declarare conati-ſumus. Ipſarum verò *rerum univerſarum* in ipſo Primo ſtabilem comprehenſionem (ſi fas *eſt ita* loqui) & ipſam unionem cum illo Ineffabili *Primo, Vno, & Bono*, quod & ipſa ſit incomprehenſa, *vel incomprehenſibilis*, neque per cognitionem capere, *& comprehendere eam cuiquam eſt*, poſſibile, neque per orationem, *& verba eam* ſignificare potuerunt illi rerum-divinarum periti *viri, qui in harum aſſidua, & accurata contemplatione verſabantur*.

Sed quemadmodum illud, quod eſt primò, in *locis* inacceſſis occultatur, & ex omnibus Entibus eſt-exemptum, ſic etiam ipſa *rerum, ac Entium* omnium unio eſt occulta, & ineffabilis, & ignota omnibus. Haud enim ipſorum Entium unum-quodque per adjectionem, *& applicationem* unitur cum ipſo, neque per actionem ipſius eſſentiæ. Quoniam & illa, quæ cognitione carent, *quæ nullam cognitionis partem habent*, cum ipſo Primo ſunt-unita. Et quæ omni actione ſunt-privata, ſecundùm ſuum ordinem, participant cum ipſo conjunctionem. Illud igitur, quod eſt ignotum in ipſis Entibus, propter illam *arcanam, & ineffabilem* unionem neque cognoſcere, neque nomine, *verbisq;* declarare conamur. Sed cùm ad ipſum ipſorum *Entium* progreſſum, & reverſionem potiùs, *& facibus* ſpectare, *& hæc* intueri poſſimus, duo quidem nomina, quæ tanquam *rei melius declarandæ* cauſâ, ſimulachra ſumpſimus ex ſecundis *naturis, ac Entibus*, ipſi Primo attribuimus. Duos etiam modos ipſius aſcenſus *Entium ad illud Primum*, definimus, cum ipſa quidem Boni appellatione conjungentes illum *modum*, *qui res exprimit* per proportionem, cum ipſa verò Unius *appellatione conjungentes* illam *dicendi rationem*, *quæ res declarat* per negationes. Quod etiam ipſe Plato demonſtrans, in Repub. quidem, ſimul & Bonum appellat ipſum Primum, & per proportionem ad ipſum facit reductionem, *id eſt, per quandam rerum proportionem, & aptam ſimilitudinem, ad ejus cognitionem nos reducit*. In Parmenide verò, ſupponens, *& pro diſputationis fundamento ſtatuens ipſum* Perſe-Unum, per negantes concluſiones oſtendit ipſius excellentiam ex ipſis Entibus exemptam. Utroq; igitur modo ipſum Primum exceſſit, & ex ipſis cognitionis prædictis facultatibus, & *ex* ipſis orationis partibus. Cætera verò omnia & cognitionis, & appellationis cauſam

cauſam nobis præbent, *atque ſuppeditant*. Et hoc quidem *Primum* omnes uniones, & eſſentias ſecundorũ *Entium* henixè, *id eſt Vnicè, vel, per Vnitatem* conſtituit. Illa verò, quæ *ſunt* poſt ipſum *Primum*, diviſim iſam cauſam participant. Et hæc quidem (ut dictum eſt) *in ipſo Vno* manentia, & *ex Vno* prodeuntia, & *ad Vnum* redeuntia, multiplicantur. Ipſum verò Unum, ex omnibus ſimul perfectè exemptum eſt, *ſcilicet* & *ex* ſtabilibus *ipſeram Entium* progreſſibus, & *ex* facultatibus, quæ *res alias* ad ſe convertunt, *& attrahunt*, & *ex* hypoſtaſibus *& ſubſiſtentibus Eſſentiis*, quæ eandem Unius formam cum ipſis Entibus habent. Quinám igitur *ſint* modi doctrinæ de ipſo Primo *traditæ*, & per quæ nomina ipſum *Primum* indicare Plato conetur, & unde cùm ipſa nomina, tum etiam hos modos illius ineffabilis, & omnibus ignotæ demonſtrationis *ſummum*, exiſtimo per ea, *quæ jam dicta ſunt, omnibus* eſſe perſpicuum. Si verò oportet & ſingula dogmata de ipſo *Primo* in Platonicis ſermonibus paſſim ſparſa contemplari, & ad unam Theologiæ ſcientiam reducere, ſpectemus (ſi velis) ante alia ipſe Socratis *argumenta, & illa*, quæcunque ille Sexto Reipub. *libro*, ſecundùm antè-dictum modum demonſtrat, & quomodo per proportionem, illam admirabilem excellentiam Boni erga omnia Entia, & ipſas ipſorum univerſorũ ſummitates edoceat. Primùm quidem, ipſa Entia diſtinguit alia ab aliis. Et alia quidem, mente percepta, alia verò, ſenſilia ſtatuens, ſcientiam quidem definit per ipſam ipſorum Entium cognitionem. Ipſum verò ſenſum cum ipſis ſenſilibus conjungit. Et cùm omnia bifariam diviſerit, & ipſi mente-perceptæ multitudini Unitatem unam *ex omnibus Entib.* exemptam attribuit, & ipſi ſenſili ſecundam Unitatem, propter ſimilitudinem, quam *hæc ſecunda Vnitas habet* cum illa *prima*. Et harum Unitatum utramque generatricem *eſſe* demonſtrat, alteram quidem, mente-perceptæ Lucis, alteram verò, ipſius ſenſilis. Et per ipſam quidem mente-perceptam Lucẽ, demonſtrat omnia deo-ſimilia, mente-percepta, & bonum-cognoſcentia, *vel, boni formam habentia*, propter communionem à Primo Deo *manantem, eſſe, pro, omnia Deo eſſe ſimilia, mente-percipi, & bona cognoſcere demonſtrat, propter illam communionem, quam habent cum Primo Deo*. Per ipſum verò ſenſile, *quod non mente: ſed ipſo ſenſu percipitur*, propter perfectionem à Sole *manantem, docet* omnia ſenſilia *eſſe* Soli ſimilia, & uni Unitati conſimilia. Præter verò jam dicta, ſecundam etiam Unitatem ex illa *Unitate*, quæ in mente-percepto regnat, pendère-docet. Sic autem omnia ad ipſum Bonum dirigit, *ac reducit*, & ipſa prima, & ultima Entia, ipſa mente-percepta, & ipſa ſenſilia dico. Et talis ad ipſum Primum reductionis modus mihi videtur eſſe præſtantiſſimus, & Theologiæ maximè convenire, ut omnes quidem Deos, qui *ſunt* in hoc mundo, in unam unionem cogamus, & ex Unitate ipſis adjuncta, *& ipſis adherente* pendère dicamus.

Illos verò ſupramundanos, *qui ſunt ſupra mundum*, ad intellectuale regnum reducamus. Intellectuales verò *Deos* ex mente-percepta unione pendère-dicamus. Ipſos verò jam mente perceptos *Deos*,

μίας τὴν αἰτίαν παρίχεται. καὶ τὸ μὲν, πᾶς ἑνώσεις ἀπάσας, καὶ πᾶς ὑπάρξεις τῶν ὄλων ἑνιαίως ὑφίστησι. τὸ δὲ, μετ' αὐτὸ διηρημένως μετέχει τῆς αἰτίας. καὶ ζωὰς μὲν (ὡσπερ ἔφημεν) μένοντα, καὶ πρόοδον, καὶ ἐπιστροφὴν, πληθύνεται· τὸ δὲ ἓν, ἁπάντων ὁμοῦ πλέως ἐξήρηται, καὶ τῶν μενίμων προόδων, καὶ τῶν ἐπιστρεπτικῶν δυνάμεων, καὶ τῶν ἑνοειδῶν τῆς οὐσίας ὑποστάσεων. Εἰσὶν μὲν οὖν οἱ τρόποι τῆς περὶ τοῦ πρώτου διδασκαλίας, καὶ διὰ ποίων ἐνομάτων αὐτὸ μεμύηκεν ὁ Πλάτων ἐπιχειρεῖ, καὶ πόθεν τὰ τοιαῦτα. καὶ οὗτοι τρόπους τύπους τῆς ἀῤῥήτου, καὶ ἀγνώστου πάσης ἀποδείξεως, εἶμαι διὰ τούτων γεγενῆσθαι καταφανεῖς. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν διεσπαρμένων περὶ αὐτοῦ δογμάτων ἐν τοῖς πλατωνικοῖς λόγοις ἅπασιν θεωρῆσαι, καὶ πρὸς τὴν μίαν ἀναγαγεῖν τῆς θεολογίας ἐπιστήμην, σκοπῶμεν (εἰ βούλει) πρὸ τῶν ἄλλων, τὰ περὶ Σωκράτους, ὅσα ἐκεῖνος ἐν τῇ τῆς Πολιτείας ἕκτῳ, κατὰ τὸν προημῖν ῥηθέντα τρόπον ἐνδείκνυται, καὶ ὅπως διὰ τῆς ἀναλογίας τὴν θαυμασίαν ὑπερβολὴν τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς πάντα τὰ ὄντα, καὶ τὰς ἀκρότητας τῶν ὅλων διδάσκει· πρῶτον μὲν πόσα τὰ ὄντα διίστησιν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τὰ μὲν, νοητὰ, τὰ δὲ, αἰσθητὰ λέγει· ἐπιστήμην μὲν ἀφορίζει τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν. τὴν δὲ αἴσθησιν τοῖς αἰσθητοῖς συζεύγνυσι. καὶ διχῇ τὰ πάντα διελὼν, τῇ τε νοητῇ πλήθει μονάδα μίαν ἐξηρημένην ἐφίστησι, καὶ τῇ αἰσθητῇ, ὁμοίαν μονάδα, κατὰ τὴν πρὸς ἐκείνην ὁμοιότητα. καὶ τῶν μονάδων τούτων ἑκατέραν γνωριστικὴν ἀποδείκνυσι, τὴν μὲν, νοητοῦ φῶτος, τὴν δὲ, αἰσθητοῦ. καὶ τῷ μὲν νοητῷ φωτὶ, θεατὴν πάντα νοητὰ, καὶ ἀγαθοειδῆ, κατὰ τὸν ἐκ τοῦ πρώτου θεοῦ μεθεκτὸν φαντάζει. τῷ δὲ αἰσθητῷ, κατὰ τὸν ἀφ' ἡλίου πλήθουσιν, ἡλιοειδῆ πάντα αἰσθητὰ, καὶ τῇ μιᾷ μονάδι παραπλήσια. πρὸς δὲ αὖ τοῖς ἱερημένοις, τὴν μὲν ὑπερκόσμιον μονάδα τῆς ἐν τῷ νοητῷ βασιλευούσης ἐξάπτει. πάντα δὲ οὕτως εἰς τὸ ἀγαθὸν αἰσθητῶς τὰ τε πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ὄντων, τί τε νοητὰ λέγω, καὶ τὰ αἰσθητά· καὶ μοι δοκεῖ τῆς ὅλης τὸ πρώτιστον εἰσαγωγὴς καὶ πιστοτάτους ἄρμους ἔχειν, καὶ θεολογίᾳ μάλιστα πρεπόντως, οὓς μὲν ἐν τῷ κόσμῳ πάντας θεοὺς, εἰς μίαν ἕνωσιν συνάγειν, καὶ τῆς παρηχοῦς αὐτοῖς μονάδος ἐξάπτειν.

οὓς δὲ ὑπερκοσμίους εἰς τὴν νοερὰν ἐπανάγειν βασιλείαν. οὓς δὲ νοεροὺς τῆς νοητῆς ἐξαρτᾶν ἑνώσεως. αὐτοὺς δὲ ἤδη νοητοὺς, καὶ τὰ ὄντα πάντα. διὰ τούτων δεῖ τὸ πρῶτον

ἀναφέρειν. ὡς γὰρ τῶν ὑγκοσμίων ὑπερκόσμιος ἡ μονὰς, ὡς τῶν ὑπερκοσμίων νοερὰ, καὶ νοητὴ τῶν νοερῶν, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὰ νοητὰ πρώτως, τῆς ὑπερνοητῆς μονάδος ἐξήχεσθαι, καὶ πλειοῦσθαι παρ' ἐκείνης, καὶ θεότητος πληρούμενα, τῷ νοητῷ φωτὶ τὰ δεύτερα καταλάμπειν. τὰ δὲ νοερὰ, δι' ὧν μὲν εἶναι παρὰ τῶν νοητῶν, τοῦ δὲ ἀγαθοῦ, καὶ τῆς ἑνοειδοῦς ὑπάρξεως ἐκ τῆς πρώτης αἰτίας ἀπολαύειν, τῷ νοερῷ φωτὶ τὰ ὑπερκόσμια σωέχειν. αὐτὰ δὲ τὰ πρὸ τοῦ κόσμου γένη τῶν θεῶν, νοῦν μὲν καθαρὸν ἐκ τῶν νοερῶν ὑποδεχόμενα, νοῆσαι δὲ φῶς ἀπὸ τῶν νοητῶν, τὸ δὲ εἶναι ἀπὸ τοῦ τῶν ὅλων πατρὸς ἐκπέμπειν εἰς τόνδε ἐμφανῆ τὸν κόσμον, τοῦ παρ' ἑαυτοῖς φωτὸς ἐλλαμψιν. καὶ δὴ καὶ τοῦτ', τὸν ἥλιον, ἀκρότητα τῶν ὑγκοσμίων ὄντα, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῆς βυθῶν, πλείστης ὑπερφυοῦς μεταδιδόναι τοῖς ἐργοῖς, καὶ ποιεῖν καὶ ζωοποιεῖν κατὰ δύναμιν, τοῖς ὑπερουρανίοις κόσμοις πρεπόμενα. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐπίσταται δὴ πλείονα ἐξεπάσομεν. πάντα δὲ αὖ τὸν εἰρημένον τρόπον τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ τῆς πρωτίστης ἑνάδος ἐξῆφθαι ὁ παρὼν λόγος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἥλιος ἅπαν τὸ αἰσθητὸν σωέχει, τὸ δὲ ἀγαθὸν, ἅπαν τὸ νοητὸν καὶ παράγει, καὶ πλήρωσι, πάντων δὲ ἡ δευτέρα μονὰς, ἔκγονος τοῦ ἀγαθοῦ πατρός, καὶ δὴ πᾶν καὶ αὕτη τὸ αἰσθητὸν ἀναλαμπύνει, καὶ διακοσμεῖ, καὶ πληροῖ τῶν ἀγαθῶν. ὅπερ δὴ μιμεῖται τὴν ἑαυτῆς αἰτίαν, πάντα αὐ οὕτως μετέχει τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ πρὸς μίαν ταύτην ἀρχὴν ἀναπέμπει, τὰ μὲν νοητὰ, καὶ τὰ θειότατα τῶν ὄντων, ἀμέσως. τὰ δὲ αἰσθητὰ, διὰ τῆς ἑαυτῶν μονάδος. ἔστι πίστις, καὶ καθ' ἕτερον τρόπον, τὴν ὅτι τὸ πρῶτον ἡμῖν ἀνάλυσιν ἐν πύσι ὁ Πλάτων ὑφηγεῖται.

Πάντα γὰρ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πλήθη, νοητῶν ἐξάπτει μονάδων, εἶτ', τὰ μὲν καλὰ πάντα, ἐξ αὐτοκάλου, τὰ δ' ἀγαθὰ πάντα, τοῦ ἀγαθοῦ. τὰ δὲ αὖ ἅπαξ, τοῦ αὐτοείου. καὶ τὰ μὲν, νοητὰ θέμενος, τὰ δὲ, αἰσθητά. αἱ δὲ ἀκρότητες αὐτῶν ἐν τοῖς νοητοῖς ἵδρυται μονοειδῶς. πάλιν ἀπὸ τῶν νοητῶν τούτων ἰδεῶν ἐπαναβαίνειν ἀξιοῖ, καὶ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἐπέκεινα τῶν νοητῶν μείζονας σεβομένους, δι' ἐκείνην πάντα καὶ εἶναι, καὶ πλεονάζειν τὰ νοητὰ, καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς μονάδας ὑπολαμβάνειν.

ὥσπερ γὰρ τὸ αἰσθητὸν πλῆθος εἰς μονάδα τοῖς αἰσθητοῖς ἀσυγκριτον αἴρομεν, καὶ δι' ἐκείνην ἀξιοῦμεν, καὶ πᾶν τὸν ὑπόστασιν & omnia Entia, per hæc ad ipſum Primum referamus. Ut enim Unitas ſupramundana, *quæ ſupra mundum eſt, ſuperior, & præſtantior eſt* illis, quæ ſunt in mundo, ut *etiam Vnitas* intellectualis *eſt ſuperior, & præſtantior* illis ſupramundanis, *quæ ſunt ſupra mundum, & Vnitas* mente-percepta *præſtantior eſt* ipſis intellectualibus, ſic neceſſe *eſt etiam* illa, quæ-mente-percipiuntur primò, eminere ex Unitate, quæ eſt ſupra ea, quæ-mente-percipiuntur, & ab illa perfici, & Deitatis plena, mente-percepta Luce, ſecunda *Entia* colluſtrare. Intellectualia verò, quæ fruuntur ipſo quidem Eſſe, à mente-perceptis *accepto*, ipſo vero Bono, & uniformi Eſſentia *manante* à prima cauſa, per intellectualem Lucem, ſupramundana, *ea, quæ-ſunt-ſupra-mundum*, continere. Ipſa verò Deorum genera, quæ ſunt ante mundum *condítum orta*, mentem quidem puram ex intellectualibus ſuſcipientia, mente-percepta verò Lucem, à mente-perceptis *manantem*, heniæam verò *Lucem, id eſt, illam Vnicam, & ab Vno prodeuntem*, ab horum univerſorum Patre emittere in hunc manifeſtum mundum, Lucis apud ipſa *univerſa lucentis* illuminationem. Et propterea Solem, qui eſt ſummitas eorum, quæ ſunt in mundo, & qui ex ætheriis profunditatibus, *id eſt, ex ætheris profundis receſſibus* prodit, perfectionem eximiam impertiri rebus ſub viſum cadentibus, *& quæ cerni poſſunt*, & hæc ipſa facere conſimilia, pro viribus, illis ſupracœleſtibus ornamentis, *quæ ſunt ſupra cœlos*. Hæc igitur & poſthac pluribus examinabimus. Omnia verò *ſecundùm jam* dictum modum ex ipſo Bono, & Unitate pendére-demonſtravit præſens oratio. Si enim ipſe quidem Sol omne ſenſile continet, ipſum vero Bonum, omne mente-perceptum & producit, & perficit, horum verò ſecunda Unitas, progenies ipſius Boni appellatur, & propterea & iſta *Vnitas* ipſum ſenſile colluſtrat, & exornat, & bonis replet. Quoniam igitur imitatur ſuam procreatricem cauſam, omnia ſic ipſum Bonum participare poſſunt, & ad hoc unum principium referri poſſunt, ipſa quidem mente-percepta, & maximè-divina Entia, immediatè. Ipſa verò ſenſilia, per ſuam Unitatem. Prætérea verò alio etiam modo, in his, *quæ dicta ſunt*, Plato nobis narrat, *atque demonſtrat* illam reſolutionem, *quæ res reſolvuntur*, & *reducuntur* ad illud Primum.

Omnes enim multitudines, quæ *ſunt* in mundo, *Plato* ex Unitatibus mente-perceptis ſuſpendit, *id eſt, pendére dicit*, ut, omnia quidem pulchra *pendere dicit* ex eo, quod-per-ſe-pulchrum-eſt. Omnia verò bona, ex Bono. Ipſa quoque paria, ex eo, quod-per-ſe-pareſt. Et alia quidem, mente-percepta *eſſe dicit*, & ſtatuit, alia verò, ſenſilia. Ipſæ verò ipſorum ſummitates in mente-perceptis ſunt-collocatæ uniformiter. Rurſus ab his mente-perceptis formis *Plato nos ad illud Primum* aſcendere vult, & ipſam Bonitatem illis mente-perceptis ſuperiorem, majorem-in-modum venerantes, propter illam omnia mente-percepta & eſſe, & perfici, & Unitates in ipſis *eſſe, vult nos* exiſtimare. Quemadmodum enim ipſam ſenſilem, *ſenſuq; perceptã* multitudinem ad Unitatem, cum ipſis ſenſilibus non-compoſitam, *neq; collocatam* reducimus, & propter hanc *Vnitatem* cenſemus & hanc *multitudinẽ ſuam* hypoſtaſin

& eſſen-

& essentiæ fundamentum habere, sic necesse *est* ipsum mente-perceptum ad aliam causam referre, cum mente-perceptis non connumeratam, à qua & hæc & ipsam essentiam, & divinam naturam habent.

Ne quis igitur putet Platonem, eundem ordinem statuere & in mente-perceptis formis, & *in illis, quæ sunt* ante mente-perceptas *formas*. Sed ipsum quidem Bonum, quod cum pulchro collocatum, *& conjunctum* est, essentiale, & unam aliquam formam earum, *quæ sunt* in mente-perceptis, *esse* existimet. Illud enim Bonum, quod est primum, quod etiam ipsum *Boni* nomen *cum ipso nominis articulo* counientes, *& in unam vocem redigentes articulum cum ipso nomine*, πἀγαθὸν appellare cõsuevimus, *id est, ipsum Per-se-Bonum*, supereſſentiale quiddam *esse* statuatur, & omnibus Entibus & antiquitate, & potestate præstantius. Quoniam & ipse Socrates de Pulchro quidem, & Bono disserens, ita ferè loquitur, *& his propemodum verbis ex articulo, & nomine compositis, utitur*, αὐτοκαλὸν, & αὐτοαγαθὸν, *quæ significant* & ipsum Per-se-pulchrum, & ipsum Per-se-Bonum. Et ita de omnibus *dicit*, quæ tunc multa pulchrè ponebamus. Rursus autem & privatim unius cujusque *propriam appellationem* ponentes, quòd *cujusque rei propria appellatio* sit una *tantùm*, id, quod unum-quodque est, appellamus, & per hæc nos à sensilibus, & pulchris, & bonis, & denique ab illis, quæ participantur, & quæ sunt in aliis, & quæ sunt multiplicata, ad ipsas mente-perceptas Unitates rerum, quæ-mente-percipiuntur, & ad primas essentias reducens, ab his rursus transit ad causam exemptam ex pulchris omnibus & bonis. Nam in ipsis quidem formis τὸ αὐτοκαλὸν, *i. e. Id, quod per-se-est-Pulchrum*, interpretatur, Multorũ pulchrorum *causam*, & τὸ αὐτοαγαθὸν, *i. e. Id, quod est Per-se-bonum, interpretatur causam* multorum bonorum. Et utrũque similia tantùm constituit. Illud verò primum bonum non solùm est bonorum *aliorum* causa: sed etiam similiter ipsorum pulchrorum, quemadmodum & in aliis *locis* Plato dixit, & illius *primi Boni* causâ sunt omnia, & illud *est* causa omnium pulchrorum. Etenim etiam præter *jam antè* dicta, illud quidem bonum, quod est in formis, est mente-perceptum, *solâq; mente percipitur*, & notum *est, cognosciq; potest*, ut ipse Socrates docet. Illud verò, quod est ante formas, *est* supra ipsa Entia, & collocatum supra cognitionem omnem. Et alterum quidem, essentialem perfectionem præbet, *atque suppeditat*. Alterum verò, ipsis Diis suppeditat illud, ut boni sint, quatenus sunt Dii, & bona generat, quæ sunt-ante essentias.

Ne igitur, ne tunc quidem, quum Socrates Bonum appellat illud Primum, de nomine Ideæ, confestim ipsum mente-perceptam Bonitatem dicere putemus. Sed quandoquidem illa pulchrorum, & bonorum omnium causa præstantior, *atq; superior est* etiam oratione aliqua, *vel, potiùs omni*, & nomine, concedamus ipsi, ut per ea, quæ proximè ab Ipsa *bonorum causa bonis* replentur, ad illam *bonorum primam causam* appellationes transferat. Hoc enim (ut opinor) & ipse demonstrans, dixit omnibus verbis, *quæ fecit* de Bono, & ipsum supra cognitionem etiam, & *supra* ea, quæ cognoscuntur, *& cognosci possunt*, & *supra* essentiam, & *supra* ipsum Ens esse demonstrat per proportionem cum Sole.

ἔχειν, οὕτως ἀνάγκη τὸ νοητὸν πᾶς ἄλλων αἰτίαν ἀναφέρειν, μὴ συναριθμουμένων τῶν νοητῶν, ἀφ' ἧς καὶ ζωὴ τῇ τε οὐσίᾳ ἔλαχε, καὶ τῷ εἶναι ὑπερέχει.

Μὴ δή τις οἰέσθω τὸν Πλάτωνα τῷ αὐτῷ ὑποτίθεσθαι τό ἀγαθοῦ πέρι ἔν τε τοῖς νοητοῖς εἴδεσι, καὶ πρὸ τῶν νοητῶν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν τὸ τοῦ καλῷ συμπλεγμένον ὄν, οὐσιῶδες, καὶ τῶν ἰδίων ἕν τι τῶν ἐν τοῖς νοητοῖς ὑπολαμβανέτω· τὸ γὰρ ἀγαθὸν τὸ πρώτιστον, ὃ καὶ συνεπίζευκτις νῦνεμα, πἀγαθὸν εἰώθαμεν ὀνομαλεῖν, ὑπερούσιόν τι θήσθω, καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων πρεσβεῖά τε, καὶ δυνάμει πρόσχον· ἐπεὶ καὶ ὁ Σωκράτης περὶ μὲν τοῦ καλοῦ, καὶ ἀγαθοῦ διορίζόμενος, οὕτωσί πως φησὶ, καὶ αὐτὸ δὴ καλὸν, καὶ αὐτοαγαθόν. καὶ οὕτως περὶ πάντων, ἃ τότε καλῶς πολλὰ ἐτιθέμεθα. πάλιν αὖ καθ' ἰδίαν ἑκάστου, ὥστε μιᾶς οὔσης, πλήθης, ὅ ἐστιν ἕκαστον, προσαγορεύομεν, καὶ ἀφ' τούτων ἡμᾶς ἐπὶ τ αὐτὰ τῶν, καλῶν τε, καὶ ἀγαθῶν καὶ ὅλως τῶν μεταχομένων, καὶ ἐν ἄλλοις ὄντων, καὶ πεπληθυσμένων, ἐπ' αὐτὰς τὰς νοητὰς ἑνάδας τῶν νοητῶν, καὶ τὰς πρώτιστας οὐσίας ἀναγαγὼν, λέγει τούτων αὖθις μέτεισιν ἐπὶ τὴν ἐξῃρημένην τῶν καλῶν πάντων, καὶ τῶν ἀγαθῶν αἰτίαν. ἐν μὲν γὰρ τοῖς εἴδεσι τὸ αὐτοκαλὸν ἐζητεῖτο τῶν πολλῶν καλῶν, καὶ τὸ αὐτοαγαθὸν, τῶν πολλῶν ἀγαθῶν. καὶ τῶν ὁμοίαν ἑκάτερον ὑποστελλόν ἐστι μόνον. τὸ δὲ πρώτιστον ἀγαθὸν, οὐ τῶν ἀγαθῶν μόνον ἐστὶν αἴτιον, ἀλλὰ καὶ τῶν καλῶν ὁμοίως, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ὁ Πλάτων ἔφη. καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον πάντων καλῶν. καὶ γὰρ αὖ περὶ τοῖς ἐξῃρημένοις, τὸ μὲν ἀγαθὸν τὸ ἐν τοῖς εἴδεσι νοητὸν ἐστι, ὡς αὐτὸς ὁ Σωκράτης αἰσθάνεσθαι, καὶ γνωστόν· τὸ δὲ πρὸ τῶν εἰδῶν, ἐπέκεινα τῶν ὅλων, καὶ γνώστως ἀπάσης ὑπεξῃρημένον. καὶ τὸ μὲν, οὐσιώδους ἐστὶ πληθυντικόν. τὸ δὲ, αὐτοῖς τοῖς Θεοῖς, τὸ ἀγαθοῖς εἶναι, καθόλου εἰσὶ Θεοὶ, χορηγεῖ, καὶ τῶν περὶ οὐσιῶν ἐστιν ἀγαθῶν γεννητικόν.

Μὴ πῶς μηδὲ ἔπειτα τὸ ἀγαθὸν προσονομάζῃ τὸ πρῶτον ὁ Σωκράτης ἐκ τοῦ τῆς ἰδέας ἐνόματος, ὅλως τῶν νοητῶν ἀγαθότητα λέγειν αὐτὸν ὑπολάβωμεν. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ λέγειν ἐᾷ, καὶ ὀνόματος κρεῖττον, τὸ πάντων ἄπειρον τῶν καλῶν, καὶ ἀγαθῶν, παχωρῶμεν αὐτῷ, ἀφ' τῶν προσηκόντως ἐπ' αὐτὸ πλησιαζομένων, ἐπ' ἐκεῖνο μεταφέρειν τὰς εὐφημίας. πᾶν γὰρ εἶναι καὶ αὐτὸς ἐπόμνυμι, ἔφη πᾶσι τοῖς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ λόγοις ἐπέκεινα καὶ γνώστου αὐτὸ, καὶ τῶν γνωστομένων, καὶ οὐσίας, καὶ τοῦ ὄντος εἶναι, κατὰ τὸν περὶ τὸν ἥλιον ἀναλογίαν ἀποδείκνυσι.

καὶ τρέπειν δὴ ἅπαντα θαυμαστὴν τῶν ἐν τῷ Παρμενίδῃ περὶ τοῦ ἑνὸς ἀποφάσεων ἡμῖν συμπεριλαβεῖν παράδοσιν. τὸ γὰρ μήτε ἀλήθειαν εἶναι αὐτὸ, μήτε οὐσίαν, μήτε νοῦν, μήτε ἐπιστήμην, ὁμοῦ μὲν αὐτὸ τῶν ὑπερουσίων ἐνάδων ἐξαίρει, καὶ πάσης τοῦ τῶν Θεῶν γένους, ὁμοῦ δὲ τῶν νοερῶν, καὶ νοητῶν διακόσμων, ὁμοῦ δὲ τῆς ψυχικῆς ἁπάσης ὑποστάσεως.

Ταῦτα δὲ ἐστι πρῶτα, καὶ διὰ τῆς πρώτης ὑποθέσεως αἴρει τὴν τῶν ὅλων ἀρχήν· ἀλλὰ μὲν οὐδὲ ὅταν φανότατον τοῦ ὄντος αὐτοῦ τὸ τῶν θείων ἀγαθὸν ἡγεμονεύῃ, ὡς μέτοχον αὐτὸ φῶτος, φανότατον ἐπονομάζῃ. τὸ γὰρ πρώτιστον φῶς, ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν εἰς τὰ νοητὰ, καὶ τὸν νοῦν, ἀλλ' εἰς ἄπειρον τοῦ παντὸς φῶτος, καὶ ὡς πηγὴν ἁπάσης τῆς νοητῆς, ἢ νοερᾶς, ἢ περικοσμίου θεότητος· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ φῶς, ἢ μέθεξις τῆς θείας ὑπάρξεως. ὡς γὰρ ἀγαθοειδῆ πάντα γίνεται τἀγαθοῦ μεταλαμβάνοντα, καὶ πλήρωμα τῆς ἐκείθεν προϊούσης ἐλλάμψεως, οὕτως ἄρα καὶ θεοειδῆ τὰ πρώτως ὄντα· καὶ (ὥσπερ λέγεται) θεῖα τά τε νοητὰ, καὶ τὰ νοερὰ διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ μέθεξιν ἀποτελεῖται. πρὸς ἅπαντα δὴ τὰ ἱρημένα βλέποντες, ἐξηρημένως μὲν τὸν τἀγαθοῦ πρὸς τὰ ὄντα πάντα, καὶ σῶν θείους διακόσμους ὑπεροχὴν φυλάττομεν. ἐν ἑκάστῃ δὲ αὖ τάξει τῶν ὄντων, τὸν ἀνάλογον ἑκάστῳ μονάδα συγχωροῦμεν ὑφίστασθαι, μὴ μόνον ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὥσπερ Πλάτων τὸν ἥλιον φησίν. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑπερκοσμίοις, καὶ τοῖς πρὸ τούτων ἐκ τἀγαθοῦ διακεκριμένοις γένεσι τῶν θεῶν· δῆλον γὰρ ὅτι τὸ τῆς οὐσίας τῆς πρώτης ἐχυρώτερον, καὶ μετέχοντα μᾶλλον ἐκείνης, ὁμοιότητός πως ἐστὶ πρὸς αὐτόν· καὶ ὥσπερ ἐκείνη πάντων ἐστὶν αἰτία τῶν ὄντων, οὕτω δὴ καὶ αὐτὰ, [scil. αὐτὰς] τὰ μεμερικωτέρως διακόσμων μονάδας ἡγεμονικὰς προσήκει· καὶ τὰ μὲν πλήθη, ταῖς μονάσιν ὑποτάττῃ. τὰς δὲ αὖ μονάδας ἁπάσας, ὡς τὸν ἐξηρημένως τῶν ὅλων ἀρχὸν αἰτιατέον, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὑφίστασθαι μονοειδῶς. διὸ τοίνυν καὶ τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην ταῖς θείαις τάξεσιν ἑπομένως· ἀμιγεῖς δὲ ὑπερβαλούσας, καὶ πρὸς μηδὲν τῶν ἄλλων ὑπεπλεγμένας τὰς περὶ αὐτὰς ἐννοίας αἰακαθάρτους. καὶ πάντα μὲν τὰ δεύτερα κατ' ἐκείνην ὑφίσθαι, θεωρεῖν καὶ περὶ ἐκείνην πλησιάζειν. αὐτὴν δὲ ὑπερέχουσαν πασῶν τῶν ἐν τοῖς εὖσι μονάδων, κατὰ μίαν ἁπλότητα ὑπερβάλλειν, καὶ περιπεφυκέναι τῶν ὅλων διακόσμων ἑνιαίως ὑποδήλους. ὡς γὰρ αὐτοὶ οἱ Θεοὶ τὸν ἐν αὐτοῖς τάξιν διεκοσμήσαντο, οὕτω δεῖ καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ἀλήθειαν, τά τε προηγούμενα τῶν ὅλων ἅπαντα, καὶ τὰ δεύτερα τούτων δευτερεύοντα, δεύτερα, καὶ τρίτα διαιρεῖσθαι.

Et quodam mirabili modo nobis *in pauca* contractam comprehenſionem fecit illarum negationum, *per quas* in Parmenide de Uno *diuinam traduxit*. Quod enim ipſum Bonum neque ſit Veritas, neque Eſſentia, neque Mens, neque Scientia, ſimul quidem ipſum eximit ex ſupra-eſſentialibus Unitatibus. *quæ ſunt ſupra omnem eſſentiam*, & ex omni Deorum genere ſimul etiã, ex intellectualibus, & mente-perceptis ordinibus, ſimul etiam ex omni animali hypoſtaſi, *i. e. ex omni animarum eſſentia, & natura*.

Hæc autem ſunt prima, & per primam hypotheſin de rerum univerſarum principio tollit. Quinetiam ne tunc quidem quum clariſſimum ipſius Entis illud Bonum celebrat, quod *rerum* divinarum principatum obtinet, ipſum ut particeps Lucis, clariſſimum appellat. Nam prima Lux ab ipſo *Bono, quod rerum divinarum principatum obtinet*, prodit in ipſas Mente-perceptas *res*, & *in* ipſam Mentem: ſed ut *in* cauſam Lucis ubique *lucentis*, & ut *in* fontem omnis mente-perceptæ, vel intellectualis, vel in mundo verſantis Deitatis Nihil enim aliud eſt ipſa Lux, quam Eſſentiæ divinæ communio. Quemadmodum enim Bono-ſimilia omnia fiunt, *& ſunt ea*, quæ Bonum participant, & quæ replentur illinc prodeunte illuminatione, ſic etiam Deo-ſimilia *ſunt ea*, quæ primò ſunt. Et (ut dicitur) Divina, & mente-percepta, & intellectualia propter Dei communionem, *id eſt, propter communionem, quam habent cum ipſo Deo*, perficiuntur. Ad omnia igitur jam dicta ſpectantes, eximiam quidem ipſius Boni erga omnia Entia, & divinos ordines, excellentiam ſervamus. In uno-quoque verò ipſorum Entium ordine, proportione-reſpondentem illi *primo, ſummoq; Bono* Unitatem ſubſiſtere concedamus, non ſolùm in ipſis ſenſilibus, ut Plato Solem dicit: ſed etiam in iis, quæ ſunt ſupra mundum, & in illis Deorum generibus, quæ ſunt ante hæc *Entia*, ex ipſo Bono *procreata, & diſpoſita*. Perſpicuum enim *eſt*, quòd ea, quæ ad primam cauſam propiùs accedunt, & illam magis participant, cum ipſa quandam ſimilitudinem habent. Et quemadmodum illa eſt omnium Entium cauſa, ſic etiam ipſas principales Unitates ipſis particularioribus ordinibus *Plato* præfecit. Et ipſas quidem multitudines ipſis Unitatibus ſubjicit. Omnes vero Unitates ad principium ex univerſis *rebus* exemptum refert, & circa illud *ea* uniformiter conſtituit. Oportet igitur & ipſam Theologicam ſcientiam *eſſe* ſecundùm divinos ordines, *eoſq; ſequi*. Ipſas verò notiones de ipſo *primo principio*, quæ *noſtrum captum* ſuperant, non-mixtas, & cum nulla alia *re* connexas *oportet* repurgari. Et omnia quidem ſecunda *Entia*, quæ propter illud *primum principium* ſubſiſtunt, *oportet* ſpectare, *& ſcire ea* etiam circa illud perfici. Ipſũ verò *primum principium*, propter unam ſimpliciratis ſuperlationem, omnes Unitates ſuperare, quæ ſunt in ipſis Entibus, & ſupponi, *atq; pro fundamento ſtatui*, præpoſitum univerſis ordinibus nenixé, *i. e. unice, vel, propter Vnitatem*. Ut enim ipſi Dii ordinem inter ſe legelata-conſtituerunt, ſic etiam oportet ipſam de ipſis veritatem, & antecedentes ipſorum Entium cauſas, & ea, quæ ab his procreantur, ſecunda, & tertia diſtingui, *aſſumticq; tradi*.

Hæc

Hæc igitur *eſt* una veritas de primo principio, & unam rationem habens Platonicis hypothetibus *ingeniter connectentem*, & placentem, *atq; gratam*, quòd ſcilicet *primum principium* ſit ante univerſos ordines, qui ſunt inter Deos, & *quòd* Bono-ſimilem, *vel, Boni-forma-preditam* Deorum eſſentiam conſtituat, & ſit fons Bonitatis ſupereſſentialis, *quæ eſt ſupra omnem Eſſentiam*, & quod omnia, quæ *ſunt* poſt ipſũ *primum principium*, ad ipſum contendentia, bonis repleantur, & ineffabili modo cum ipſo *primo principio conjungantur*, & uniantur, & uniformiter circa ipſum ſubſiſtant. Nam ipſius heniæum, *i. e. Vnitatis robur* non eſt *ſterile*, *nec* infœcundum: ſed tanto majorem, quàm alia, generandi, *procreandiq;* vim habet, quanto *magis* eximiam unionem *rebus per ipſum* ſubſiſtentibus præfecit. Neq; fœcunditas ipſius ad multitudinem, & diviſionem defertur: ſed manet impolluta in *locis* inacceſſis occultata. Nam & in illis, quæ poſt ipſum *ſunt*, videmus ubique id, quod eſt perfectum, cupere generare, & id, quod eſt plenum, properare, & *ſtudere ſuam* plenitudinem aliis etiam impertiri. Multo magis igitur, quod omnes perfectiones in uno continet, & quod nõ aliquod bonum eſt: ſed *illud ipſum, quod eſt* Per-ſe-bonum, & quod *eſt* ſupra-modum-plenum (ſi ſic loqui licet) univerſa generabit, & ipſa conſtituet, *atque fundabit*, quòd ex omnibus ſit exemptum, quamvis omnia producat, & quòd ſit imparticipabile. *Videmus tamen hoc* omnia pariter generare, cùm prima, tum ultima Entia. Sed generationem iſtam, & iſtum *Entium ortum*, *atq;* progreſſum, neque moto ipſo Bono, neque multiplicato, neque facultatem habente generatricem, neque agente *nobis* proponi putes. Hæc enim poſteriora ſunt ipſa ipſius Primi Unitate. Sive enim moveatur ipſum Bonum, non erit Bonum. Id enim, quod eſt Per-ſe-bonum, & quod nihil aliud eſt, *quam id, quod eſt Per-ſe-bonum*, ſi moveatur, ex bonitate excedet, & *ab ea recedet*. Quomodo igitur id, quod ipſorum Entium bonitatem ſuppeditat, Bono privatum, alia *bona* producere manifeſtè poterit? ſive multiplicetur, propter infirmitatem, progreſſus erit univerſorum per ſummiſſionem, *ac remiſſionem*, non autem *per* abundantiam ipſius bonitatis.

Quod enim, dum *aliquid* generat, à ſua excellentia degenerat, & *ab ea recedit*, non *eſt* fœcundum propter perfectionem: ſed propter ſummiſſionem, *remiſſionem, ac imminutionem*, & indigentiam ſuæ facultatis, *ſuarumq; virium*, deteriora properat, & *ſtudet* ornare. Sive * facultate, *viribus*, & *potentiâ* utens, omnia producat, bonitatis imminutio erit circa ipſum, & *in ipſo*. Duo enim erunt *bona*, non autem unum Bonum, & *una vis, facultas*, & potentia. Et, ſi quidem indiget *facultate*, & potentia, id, quod primò Bonum eſt, indigens erit *aliarum virium, alienis viribus indigebit*, & *imperfectum erit*. Si verò ſufficit, & *per ſe ſatis virium habet* ad perfectionem eorum, quæ producuntur *ab eo*, & ad expletionem omnium, illud ipſum, quòd ſit Bonum, quid ipſam facultatẽ, *Bonique vires*, & *potentiam*, additionis loco aſſumimus? Nam additiones in Diis, ſunt ablationes excellentium Unionum. Solum igitur Bonũ eſto etiam ante potentiam, *ſive poteſtatem*, & ante actum. Omnis enim actus eſt potentiæ, *ſive poteſtatis* progenies.

Nota quid dicat hic Plato.

Μία τοίνυν ἀλήθεια περὶ τῆς πρώτης ἀρχῆς, αὕτη, καὶ ἕνα λόγον ἔχουσα ταῖς πλατωνικαῖς ὑποθέσεσιν ἀρέσκειλα ἀμφιρρήτως, ὡς ἄρα πρεσβύτερόν τῶν ὅλων ἐν θεοῖς ἀμφότερον, καὶ τὴν ἀγαθοειδῆ τῶν θεῶν οὐσίαν ὑφίστησι, καὶ ὡς ἔστι πηγὴ τῆς ἀγαθότητος τῆς ὑπερουσίου, καὶ ὅτι τὰ μετ' αὐτὸν πάντα, πρὸς αὐτὸν ἀφαπτόμενα, τῶν ἀγαθῶν πληροῦται, καὶ τρόπον ἄρρητον ἑνοῦται πρὸς αὐτὸν, καὶ ἑνοειδῶς περὶ αὐτὸν ὑφίσταται. τὸ γὰρ ἑνιαῖον αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἄγονον, ἀλλὰ παύτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων γονιμώτερον, ὅσῳ τῶν ὑφισαμένων ἐξηρημένως ἕνωσιν προεστήσατο. εὐθὺ τὸ γόνιμον αὐτῆς εἰς πλῆθος, καὶ διάκοσμον ἀποφέρεται. μένη δὲ ἄχραντον ἐν ἀβάτοις ἀποκεκρυμμένον. ἐπεὶ καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὁρῶμεν παυταχοῦ τὸ τέλειον γονὰς ἐφιέμενον, καὶ τὸ πλήρες μεταδιδόναι καὶ ἄλλοις σπεύδον τῆς πληρώσεως· πολλῷ δεῖ, [l. δὴ] οὖν μειζόνως τὸ πάσας τὰς πληρότητας ἐν ἑνὶ συνέχον, καὶ ὃ μή τι ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλ' αὐτοαγαθὸν, καὶ τὸ ὑπερπληρες (εἰ οἷόν τι φάναι) γονιμώτερον τῶν ὅλων ἔσται, καὶ ὑποστατικὸν αὐτὸν, τῷ παύτων ἐξηρῆσθαι, τὰ πάντα παράγον, καὶ τῷ ἀμεθεκτον εἶναι· πάντα ὁμοίως τά τε πρῶτα, καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ὅλων δοτεγόνως· ἀλλὰ τὴν γένεσιν ταύτην, καὶ τὴν πρόοδον, μήτε κινουμένου τοῦ ἀγαθοῦ, μήτε πληθυομένου, μήτε δύναμιν ἔχοντος γονικὴν, μή τι ἐνεργοῦντος, ὑπολάβῃς πρεσβάλλειν. πάντα γὰρ ταῦτα, δεύτερά ἐστι τῆς τοῦ πρώτου μονώσεως. εἴτε γὰρ κινεῖται τὸ ἀγαθὸν, οὐκ ἀγαθὸν ἔσται· τὸ γὰρ αὐτοαγαθὸν, καὶ ὃ μηδὲν ἄλλο ἐστὶν, εἰ κινοῖτο, τῆς ἀγαθότητος ἐκστήσεται. πῶς οὖν τὸ ἀγαθότητος τῶν ὄντων περιεκτικὸν, παράγον τὰ ἄλλα πᾶν ἀγαθοῦ στερόμενον ἀναφαίνεται εἴτε πληθύεται δι' ἀσθένειαν, πρόοδος ἔσται τῶν ὅλων δι' ὕφεσιν, ἀλλ' οὐ πρεσβεία τῆς ἀγαθότητος.

Τὸ γὰρ ἐν τῷ γονᾶν, τῆς οἰκείας ὑπεροχῆς ἐξισάμενον, οὐ διὰ πλειότητα γόνιμον, ἀλλὰ δι' ὕφεσιν τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, καὶ ἔνδειαν, σπεύδει τὰ χείρονα κοσμεῖν. εἴτε * δυνάμει χρώμενον παράγει τὰ πάντα, τῆς ἀγαθότητος ἐλάττωσις ἔσται περὶ αὐτό. δύο γὰρ ἂν εἴη, καὶ οὐχ ἓν ἀγαθὸν, καὶ δύναμις. καὶ εἰ μὲν δεῖται τῆς δυνάμεως ἐνδεὲς ἂν εἴη τὸ πρώτως ἀγαθὸν εἰ δὲ ἐξαρκεῖ πρὸς τὴν πλειότητα τῶν παραγομένων, καὶ πρὸς τὴν πλήρωσιν τῶν πάντων, αὐτὸ τὸ εἶναι πάγαθὸν, τί τὴν δύναμιν ἐν προσθήκης μέρει παραλαμβάνομεν; οὐ γὰρ προσθέσεις ἐν τοῖς θείοις, ἀφαιρέσεις εἰσὶ τῶν ὑπερεχουσῶν ἑνώσεων· μένον οὖν πάγαθὸν ἔσῳ καὶ πρὸ δυνάμεως, καὶ πρὸ ἐνεργείας. πᾶσα γὰρ ἐνέργεια, δυνάμεώς ἐστιν ἔκγονος.

* σημείωσαι τί φησιν.

οὔτ' οὖν ἐναργοῦς τοῦ ἐκείνου, πάντα καθ' ἑνέργειαν ὑφίστηκεν, οὔτε δυνάμεως δεομένου, πάντα πλήρη δυνάμεων, οὔτε πληθυομένου, πάντα πρὸς ἀγαθοῦ μεπίληφεν, οὔτε κινουμένου, πάντα παρόντα ἔσχηκε τοῦ πρώτου. πασῶν γὰρ δυνάμεων, καὶ πασῶν ἐνεργειῶν, καὶ παντὸς πλήθους, καὶ κινήσεως, προηγεῖται τἀγαθόν. ἐπὶ κἂν, [l. καὶ] τούτων ἕκαστον ὡς πρὸς τέλος τὸ ἀγαθὸν ἀναφέρεται. τὸ δὴ τῶν πλείων ἀπάντων τελικώτατον, καὶ τὸ τῶν ἐφετῶν ὅλων κέντρον. πάντα μὲν τἀφετὰ τέλος χορηγεῖν, [l. χορηγεῖσθαι] τοῖς δεύτεροις. αὐτὸ δὲ ἀπεῖρηκεν τοῖς πᾶσι προϋπάρχον, τὸ πρῶτόν ἐστιν ἀγαθόν· ἀλλὰ δὴ μετὰ ταῦτα τὸν [l. τῶν] ἐν τῇ πρὸς Διόνυσον ἐπιστολῇ περὶ τῆς πρώτης ἀρχῆς ἐννοιῶν ἀπολαύσωμεν. καὶ θεωρήσωμεν ὅπως ὁμιλεῖ τοῦ ἄῤῥητου αὐτῆς, καὶ ἀμήχανον ὄντως ὑπερβολήν.

Τάχα δ' ἄν τις ἡμῖν δυσχεράνειεν, ὡς προχείρως τὸν τοῦ Πλάτωνος ἔλεγχον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις, καὶ οὓς τρεῖς βασιλέας περεῖς εἶναι φησὶ, [l. φησὶ] πάντας θεούς. τὸ δὲ ἀγαθὸν οὐδὲ σωπᾶσθαι, οὐδὲ συναριθμεῖν ἀξιοῦσι τοῖς δεύτερεις. οὐ γὰρ δεῖ τῆς ἐξῃρημένης αὐτοῦ πρὸς τὰ ἄλλα ὑπεροχῆς τοῦ παντὸς εἶναι συναριθμήσιν, οὐδὲ ὅλως πρῶτον εἶναι τἀγαθὸν, ὡς πρὸς ἄλλο δεύτερον, ἢ τρίτον αὖτον εἰς τριάδος συμπλήρωσιν μετ' ἄλλων ἑνοποιῶν· ἀλλὰ πάσης τριάδος, καὶ παντὸς ἀριθμοῦ μειζόνως ἐκεῖνο προέχειν, ἢ οὓς νοητοὺς θεοὺς τῶν νοερῶν. πῶς οὖν τὸ παντὸς ὁμοῦ τῶν θείων ἀριθμῶν ἐξῃρημένον συναριθμοῦμεν τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ τὸν μὲν, πρῶτον, τὸν δὲ, δεύτερον, τὸν δὲ, τρίτον ὀνομάζομεν; πολλὰ δ' ἄν ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν, τοῦ τῆς πρωτίστης ἀρχῆς πρὸς πᾶν τὸ θεῖον ὑπεροχῆς ἐνδεικνύμενος· καὶ δὴ καὶ ἡμῖν διαφερόντως ἔσται τῶν περὶ τοῦτων λόγων ἐξηγητὴς, οἳ πάντων ἀμέθεκτον εἶναι φαμὲν καὶ πάντων ἐκβεβηκέναι τῶν νοητῶν, ἠνοερῶν ὄντων, καὶ πασῶν ὑπερίδρυσθαι τῶν θείων μονάδων· ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ Πλάτων πάντων βασιλεῖ τὸν πρῶτον ὑποθήσεται Θεὸν, καὶ πάντων εἶναι φησὶν, οὗ ἕνεκα πάντα, καὶ ὡς ἄριστον πάντων καλῶν, οὐ πολλοῖς δεῖν οἶμαι λόγοις, τοῖς τὰς ῥήσεις καθ' αὑτὰς ἐπισκοπουμένοις, χωρὶς τῶν οἰκείων ἐπινοιῶν, ἃς φέροντες, εἰσβιάζονται, καὶ τοῦ Πλάτωνι συναρμόττειν ἐπιχειροῦσιν. Ὅτι δὲ οὐ συναριθμοῦντος ταῦτα φαμὲν, δηλοῖ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων, οὐ πρῶτον εἰπὼν βασιλέα τὸν πρῶτον, ἀλλὰ πάντων βασιλέα μέντοι, οὐ τὸ μὲν αὐτὸν, ὥσπερ τὸ δεύτερα μὲν τὸ δεύτερον, καὶ τὰ τρίτα μὲν τὸ τρίτον, καὶ πάντ' ἁπλῶς τὰ ὄντα, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις, ἀριθμὸν

Neque igitur illo *Bono* agente, omnia per actum subsistunt, neque facultatis, *sive potestatis* indigente, omnia plena *sunt* facultatum, *& potestatum*, neq; *eo* multiplicato, omnia Bonum participant, neque *eo* moto, omnia præsentia fruuntur illo Primo, *summeq; Bono*. Bonum enim antecedit omnes facultates, *sive potestates* & omnes actus, & omnem multitudinem, & motum. Quoniam & horum unumquodque ad ipsum Bonum, ut ad *summum* finem refertur. Hoc igitur omnium perfectorum ad illum ultimum, summumq; finem perducendorum maximam vim habet. Et hoc est universorum optabilium centrum. Et omnia quidem optabilia finem suppeditant secundis *naturis, & rebus*. Illud verò, quod *in* omnibus *Entibus* antè-ineſt incircumscriptum, *id est, nullis finibus circumscriptum*, est primum Bonum. Sed jam deinceps *Platonis* notiones, *& sententias* de primo Principio *traditas* in Epistola ad Dionysium *scripta* capessamus, & contemplemur, quomodo *Plato* versetur *in* illa ineffabili, & immensa ipsius *primi Principii* superlatione, *vel excellentia*.

Fortasse verò quis nobis succensebit, ut temerè ipsa Platonis *argumenta* ad nostras hypotheses trahentibus, & illos tres Reges, *de quibus Plato verba facit*, omnes, intellectuales Deos esse dicet. Ipsum vero Bonum nec in eodem ordine, nec in eodem numero cum secundis *naturis & reb.* ponendũ esse censebit. Non oportet enim talem enumerationem censeri dignam illa excellentia, quæ exempta est ex ipso *Bono* in aliis *Entibus*. Neq; prorsus ipsum Bonum *dicere debemus* esse primum, quasi cum alia secunda, vel tertia causa *conjunctum* ad Trinitatis complementum cum aliis *explendum*, *multum* conferat. Sed *sciendum est*, illud *Bonum* omni Trinitate & omni numero longè excellentiùs esse, *multo magis excellere*, quàm ipsi mente-percepti Dii *superant Deos* intellectuales. Quomodo igitur illud, quod simul ex omnibus numeris-est exemptum, cum aliis Regibus numeramus, & alium quidem, primum, alium verò, secundum, alium verò, tertium *appellamus*, *& hos tres inter se* conjungimus? Multa verò etiam alia dicere *quis* poterit, primi principii cum omni Divino *collati* excellentiam demonstrans. Quinetiam nobis hujusmodi verborum insigniter, *i. e. insignis* erit interpres, qui Bonũ imparticipabile esse dicimus, & ex omnibus excessisse mente-perceptis, vel intellectualibus generibus, & supra omnes divinas Unitates collocatum esse *contendimus*. Sed quòd quidem Plato omnium Regi subjiciat illum primum Deum, & hunc esse dicat *illum* cujus causâ *sunt* omnia, & quòd omnium pulchrorum autorem *eum esse dicat*, non multis verbis arbitror oportere hoc demonstrare illis, qui dictiones *atque Disputationes* istas inspiciunt, *atque considerant* per se, sine suis cogitationibus, *& inventionibus*, quas *in medium* ferentes, *aliorum sententiis* vim-inferunt, & *eas* cum Platone, *Platonicisq; verbis* conciliare conantur. Quòd autem *hos Reges* non connumerantes, *& in eodem numero ponentes*, hæc dicamus, declarat & ipse Plato, quia neque primum Regem vocavit ipsum primum *Regem*: sed tantùm omnium Regem, neq; ea, quæ *sunt* circum ipsum, *vocavit* tanquam secunda circa secundum, & tertia circa tertium: sed simpliciter, *ac generaliter vocavit* omnia Entia, & aliis quidem, numerum

rum, & diviſum regnum attribuit. Omnium verò Regi neq; numeri partem, neq; *Regibus* aliis adverſam-diviſionem principatus attribuit.

Talis igitur verborum modus nec ipſum *primum Regem* cum aliis numerat, neque tanquam Trinitatis Ducem *appellat, neque* cum ſecunda, & tertia facultate collocat. Triadicæ enim, *i. e. ternariæ* diviſionis, prima quidem Unitas, primorum, & ſibi cognatorum ordinum eſt princeps, ſecunda verò, ſecundorum, tertia verò, tertiorum. Si quis verò primam *Vnitatem* omnib. etiam *ordinibus* præeſſe putet, quaſi & ſecundas, & tertias ſortes ſimul complectatur: at ipſa per comprehenſionem cauſa differt ab illa, quę per omnia pariter pervadit. Et ipſi quidem omnium Regi omnia ſecundùm unam rationem, & unum ordinem, ſunt ſubjecta. Primò verò Trinitatis *Regi*, prima quidem, ſecundùm eundem ordinem *ſunt ſubjecta*. Secunda verò, & tertia, ſecundùm illam communionem, *quam habent* cum reliquis Regibus, *primo Regi* ſervire *eſt* neceſſe. Quomodo igitur id, quod ex prima cauſa exemptum eſt, & quod cum aliis Deorum regnis non eſt conjunctum, *ac in eodem ordine poſitum*, hæc oratio non celebrat inſigniter? Cùm ipſam *primam cauſam* etiam omnibus *Entibus Plato* pariter imperare dicat, & omnia quæ circum ipſam ſunt, *per ipſam* ſubſiſtere, & ipſius causâ omnibus ineſſe & ipſam Eſſentiam, & ipſam actionem?

Si verò etiam in Repub. Socrates per-proportionem ipſius Boni, Solem mundo imperare ſapienter docet, proportionem iſtam nullus vituperare audebit, quod hæc ipſum Bonum numeret cum ipſo Rege *Deorum, & Entium* illorum, quæ in mundo ſunt. Sed ſi propter ſimilitudinem ſecundarum cauſarum cum primis principiis, etiam illum eximium principatum conſtanter-ſervare velimus, quomodo Reges ſupramundanos *dicemus* ducere ſuam ſortem proportione reſpondentem illi primo *Regi*? Quemadmodũ illud *primum, ſummumq; Bonum rebus* univerſis præeſt, propter unam excellentiam, *quâ res omnes longè ſuperat. Niſi verò ſic rem accipiamus*, impoſſibile dicemus *eſſe, quod à quibuſdam aliter traditur*. Sed quid multa dicere oportet? Nam Regem quidem, Plato vocat ipſum Deum, alios verò *Reges* non etiam eâdem *Dei* appellatione dignos-judicat, non ſolùm in principio dictionis de ipſo: ſed etiam parum progreſſus dicit. Hoc igitur Rege *nihil eſt præſtantius*, & nihil eorum, quæ diximus, eſt tale. Ergo Rex quidem primus dicitur ſolus ipſe Deus.

Rex verò non primorum tantùm, ut ſecundorum, ſecundus, & tertiorum, tertius: ſed *etiam* omnium ſimul Entium, & puſchrorum omnium autor. Eximiè igitur, & uniformiter, & per excellentiam univerſas alias cauſas longè-ſuperat, & neq; cum ipſis ponitur, *neque in eodem ordine collocatur*, neque ut Trinitatis Dux, *& Princeps* à Platone celebratur. Quin etiam quòd de primo Deo hæc diſtinctè-tradita-ſint, ad præcedentia de ipſis verba paulùm reverſi diſcemus. Dicis enim ſecundùm illius rationem, non ſatis tibi demonſtratum-eſſe de Primi natura. Dicam igitur per obſcura-verba, ut, quamvis ipſa tabella vel maris, vel terræ caſum aliquem norit, ille, qui legit *eam, quid tamen in ea contineatur*, non cognoſcat. Sic

πρωτάγων, καὶ διηρημένων βασιλέων. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν πάντων οὔτε ἀριθμοῦ μέρειν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἀπονέμειν τῆς ἀρχῆς ἀπονόσφισιν.

Ὁ δὴ τοιοῦτος τῶν λόγων τρόπος οὔτε συναριθμεῖ τοῖς ἄλλοις ἀνίησιν, οὔτε ὡς τριάδος ἡγούμενον συντάττει δυάδι, καὶ τρίτῃ δυνάμει. τῆς γὰρ τριαδικῆς διαιρέσεως, ἡ μὲν πρώτη μονὰς, τῶν πρώτων ἡγεῖται, καὶ συνέχων ἑαυτῇ διακόσμων. ἡ δὲ δυάς, τῶν δευτέρων. ἡ δὲ τρίτη, τῶν τρίτων. εἰ δὲ καὶ πάντων ἡγεῖται τῷ πρώτῳ ὑπολαμβάνει τις, ὡς καὶ οὗτος δευτέρους ἡμᾶς, καὶ οὗτος τρίτους κλήρους προσλαμβάνουσιν. ἀλλ' ἡ κατὰ πρόοχλον αὐτὰ τῆς ὅλης πάντα διηκούσης ὁμοίως ἐξήλλακται. καὶ τῷ μὲν πάντων βασιλεῖ τὰ πάντα καθ' ἕνα λόγον, καὶ μίαν τάξιν ὑπέστακται. τῷ δὲ πρώτῳ τῆς τριάδος, τὰ μὲν πρῶτα κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν. τὰ δὲ δεύτερα, καὶ τρίτα, καὶ τῷ περὶ οὗτος λοιπὸν βασιλείας κοινωνίαν, δουλεύειν ἀνάγκη. πῶς οὖν τὸ τῆς προόδου αὐτῆς ἐξηρημένον, καὶ ἀσυγκλινὲς περὶ τὰς ἄλλας τῶν θεῶν βασιλείας, οὐχ οὕτως ὁ λόγος αἰνίττεται διαφερόντως; ὅταν καὶ πάντων αὐτὴν βασιλεύειν ὁμοίως λέγῃ, καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὴν ὑφιστάναι, καὶ αὐτῆς ἕνεκα πᾶσιν ὑπάρχειν τὸ τε εἶναι καὶ τὸ ἐνεργεῖν;

Εἰ δὲ καὶ ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης ἀνάλογον τἀγαθοῦ τὸν ἥλιον τῷ κόσμῳ βασιλεύειν ζοφερῶς αἰνιδιδάσκῃ, τὴν αἰνιλογίαν ταύτην οὐδεὶς ἂν αἰτιάσαιτο πλημμέλειαν, ὡς τὸ ἀγαθὸν τῇ τῶν ἐγκοσμίων βασιλεῖ συναριθμοῦσαν. ἀλλ' εἰ τῇ τῶν δευτέρων αἰτίων πρὸς τὰς πρώτας ἀρχὰς ὁμοιότητι, καὶ τὴν ἐξηρημένην ἐκείνου ἡγεμονίαν διαφυλάττειν ἀξιοῦμεν, πῶς οὖν ὑπερκοσμίους βασιλέας ἀνάλογον τῷ πρώτῳ τὴν οἰκείαν κλῆρον ἡγεῖται; καθάπερ ἐκεῖνο τῶν ὅλων προέστακται, κατὰ μίαν ὑπεροχὴν, ἀδύνατον φήσομεν. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; ἀλλὰ βασιλέα μὲν ὁ Πλάτων τὸν Θεὸν ἀποκαλεῖ. οὗτος δὲ ἄλλους, οὐκέτι τῆς αὐτῆς ἐπωνυμίας ἀξιοῖ, οὐκ ἐν ἀρχῇ μόνον τῆς περὶ αὐτῶν ῥήσεως, ἀλλὰ καὶ μικρὸν προελθών, τῷ δὴ βασιλέως φησὶ, καὶ ὧν ἕπομαι, οὐδέν ἐστι ποιοῦσιν. οὐκοῦν βασιλεὺς μὲν ὁ πρῶτος λέγεται μόνος ὁ Θεός.

Βασιλεὺς ἢ ἁπλῶς τῶν πρώτων μόνον, ὥσπερ δὴ τῶν δευτέρων ὁ δεύτερος καὶ τῶν τρίτων ὁ τρίτος, ἀλλὰ πάντων ἐμοὶ τῶν ὄντων, καὶ τῶν καλῶν πάντων αὐτὸς. ἐξηρημένως ἄρα, καὶ ἑνοειδῶς, καὶ τῷ ὑπερέχειν τῶν ὅλων προέχει τῶν ἄλλων αἰτίων, καὶ οὔτε συντεταγμένος αὐτοῖς, οὔτε ὡς τριάδος ἡγούμενος, ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος αἰνίττεται. καὶ μάλιστα καὶ ὅτι περὶ τοῦ πρώτου θεοῦ ταῦτα διαπέφανται, μικρὸν ἐπανελθόντες τὰ περὶ αὐτὸν λόγων μάθοιμεν ἂν φῆς γὰρ δὴ καὶ τὸν ἐκείνου λόγον οὐχ ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι περὶ τῆς τοῦ πρώτου φύσεως. φράσω πάλιν δι' αἰνιγμῶν, ἵνα κἂν τι ἡ διλλὸς ἢ πόντου, ἢ γῆς τύ-

χης μάθῃ, ὁ αἰαγκὺς μὴ γνῷ. ὡδὲ γὰρ ἔχῃ περὶ τὸν πάντων βασιλέα τὰ πάντα ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα. καὶ ἐκεῖνο ἄριστον πάντων τῶν καλῶν· εἰ δὴ πυθοῖς τὰς περὶ τοῦ πρώτου δι' αἰνιγμάτων ἐννοίας ἡμῶν αἰακαθήρασθαι περιμένων, τὸν πάντων ἐξυμνεῖ βασιλέα, καὶ τὸν αἴτιον τῶν ὅλων ἐπ' αὐτὸν ἀναφέρῃ καλῶν τε, καὶ ἀγαθῶν. τίς οὖν ἐστι τῶν πάντων βασιλεὺς, ἢ ὁ ἑνιαῖος θεὸς, ὁ τῶν πάντων ἐξῃρημένος, καὶ τὰ πάντα παράγων ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ μίαν αἰτίαν ἐξηγούμενος τῶν ὅλων διακόσμων;

τίς δὲ ὁ τὰ τέλη πάντα πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφων, καὶ περὶ αὐτὸν ὑφιστάμενος; εὖ γὰρ ἕνεκα τὰ πάντα, οὗτος ἀπάντων πλὴν τέλος, καὶ πρωτουργὸν αἴτιον προεστηκώς, οὐκ ἂν ἁμάρτοις τῆς περὶ αὐτὸν ἀληθείας. τίς δὲ ὁ τῶν ἀπάντων καλῶν αὖτος ἐκ πάντα κατελάμπων τῷ θείῳ φωτί; καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ τὸ ἄμετρον ἐκ τὸ ἄχαλον, καὶ τὸ τῶν ὅλων ἀμυδρότερον κατακλείσας; ἡ δὲ βούλῃ καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς τοῦ Πλάτωνος ῥημάτων, ὅτι προσήκειν φήσομεν τὸ μηδενὸς λόγου, μηδὲ γνώσεως δεόμενον, τῷ πρώτῳ; τὸ γὰρ ποιόν τι, [l. ποιῶν τι,] τί μᾶλλον ἀπάντων αὖτόν ἐστι καλῶν ἐκ τῶν ὅλων ἀμυδρότερον ἀναφερόμενον; οὔτε γὰρ τοιοῦτον ἑαυτὸν ὡς ἄγνωστον, οὔτε ἀφερμηνεύτως δυνατὸν ὡς ἀπερίγραφον. ἀλλ' ἐκεῖ αὖ ἴσως, τί ἐρεῖς; καὶ περὶ ἐκείνης μὲν ἐρεῖς, αὐτὸν δὲ οὐκ ἐρεῖς. ὧν γὰρ ἐστιν αἰτία λέγοντες, ὅ, τι ποτ' ἐστὶν εἰπεῖν, ἢ διὰ νοήσεως λαβεῖν ἀδυνατοῦμεν.

Ἐνταῦθα πίνυ ἡ προσθήκη τοῦ ποιοῦ, καὶ ἡ πολυπραγμοσύνη τῆς ψυχῆς ἀφίστησι μὲν αὐτὸν τῆς ἐξῃρημένης τῶν ὅλων ἀγαθότητος, πλησιάζουσαν ταῖς περὶ αὐτὸν ἐννοίαις. καθίλκει δὲ εἰς τὰ συγγενῆ, καὶ σύμφυλα, καὶ πολυειδῆ νοητά· τὰ δὲ ἑνιαίως ἐπιλαμβάνει, καὶ κρύφιον τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μετουσίας. καὶ οὐ τῷ ἀπλῷ καὶ ἑνοειδεῖ ψυχῇ μόνον καθαρὸν παρέσχηκε τῶν ἑαυτῆς ὑπερεχόντων, ἐν τῇ πρὸς τὸ πρῶτον ἑνώσει, καὶ κοινωνίᾳ, πᾶν τὸ ἑαυτῆς πλῆθος ἔξω καταλείπουσαν, καὶ τὸν ὕπαρξιν τὸν ἑαυτῆς ἀπογειρίσασαν, μύσασάν φησι προσελθεῖν αὐτῷ τῷ πάντων βασιλεῖ, καὶ μετέχειν τοῦ φωτὸς, ὡς αὐτῇ θεμιτόν. ἀλλὰ καὶ νοῦς πρὸ ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ θεῖα ταῖς ἀκροτάταις ἑνώσεσιν ἑαυτῶν, καὶ ταῖς ὑπερουσίοις πυρσοῖς, καὶ ταῖς ὑπαρξεσι ταῖς πρώταις λάμπει τῷ πρώτῳ, καὶ μετέχουσιν ἀεὶ τῆς ἐκείθεν πληρώσεως. οὐχ ἥπλωται οὖν εἰσιν, ἀλλ' ἡ τῶν ἑαυτοῖς συγγενῶν ἐξήρηται, πρὸς τὸ μίαν ἀρχὴν σπουδάζουσιν.

Πᾶσι γὰρ ἐνέσπειρεν ὁ τῶν ὅλων αὖτος τῆς ἑαυτοῦ πατρικοὺς ὑπεροχῆς σπερματικοὺς λόγους. καὶ διὰ πάντων πρὸς ἑαυτὸν ἵδρυσι τὰ πάντα, καὶ περιέχει ἀρρήτως πάντα, ἀφ' ὅλων ἐξῃρημένος. ἕκαστον οὖν κατὰ τὸ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἄρρητον εἰς enim habet *rei* de illo, qui est omnium Rex. *Nam circa illum* omnia sunt, & illius causâ *sunt* omnia. Et illud *primum, summumq; Bonum*, *est* omnium pulchrorum causa. In his igitur cùm *Plato sibi* proposuerit, nostras de Primo sententias, *animiq; notiones* per ænigmata, *& obscura verba* repurgare, omnium Regem laudibus exsollit, & universorum, & pulchrorum, & bonorum causam ad ipsum refert. Quis igitur *alius* est omnium Rex, quàm Unus ille Deus, qui ex omnibus est exemptus, & qui omnia ex se producit, & qui propter unam causam, omnium ordinum est Princeps?

Quis etiam est ille, qui fines omnes ad se convertit, & circa se constituit? Cujus enim causâ *sunt* omnia, hunc si *summum* omnium finium finem, & principem causam appellaris, non aberraveris à veritate de ipso *tradita*. Quis etiam est ille omnium pulchrorum autor, qui divina Luce omnia collustrat, *divinaq; Lucis radios in omnia transmittit?* Quis etiam est ille, qui id, quod est turpe, & immoderatum, in ultimo, & obscurissimo *rerum* universarum *fine* concluserit? Si verò vis & ex sequentibus Platonis verbis *rem propositam cognoscere*, quâ *ratione* id, quod neque orationem, neque cognitionem recipit, ipsi Primo convenire dicemus? Quod enim aliquid facit, cúrnam omnium pulchrorum est causa, quæ ad primum principium refertur? Neque enim hoc *principium* ut ignotum cognoscere, neque ut incircumscriptum interpretari possumus. Sed quod dixeris, quid dices? Et de ipso quidem *multa* dices, ipsum verò non dices, *nec ullis verbis ejus arcanam, ignotamq; naturam explicare, nobisq; declarare poteris.* Dicentes enim *ea*, quorum est causa, quidnam *illud* sit, dicere, vel per intelligentiam capere, *& cognoscere* non possumus.

Hîc igitur ipsa additio τοῦ ποιοῦ, *id est*, *ipsius qualis, vel qualitatis, quæ primo principio tribuitur*, & ipsa animæ curiositas amovet quidem ipsum *primum principium* ab illa bonitate, quæ est exempta ex universis *Entibus*, quod *primum principium* sententiis, *atque notionibus* de ipsa *bonitate traditis* abundat. Retrahit verò ad cognata, & ejusdem generis, & multiformia *Entia*, quæ mente percipiuntur. Ipsum verò Heniæum, *i. e. Vnicum, vel, Unum*, recipit, & occultum ipsius Boni communionis *donum*. Neque solùm ipsam humanam animam puram esse à sibi cognatis *qualitatibus*, in unione & communione, *quam habet* cum ipso Primo, ita ut omnem suam multitudinem foris relinquat, & suam essentiam excitet, & (ut ille dicit) clausis oculis semet ipsam admoveat, *i. e. accedat* ad omnium Regem, & participet Lucem, ut ipsi fas *est*. Sed & Mens ante nos, & omnia divina, suis summis unionibus, & supereſſentialibus ignibus, & primis essentiis unita sunt cum illo Primo, & semper participant illinc *manantem* plenitudinem. Non igitur *hæc*, quatenus sunt: sed quatenus ex sibi cognatis exempta sunt, ad illud unum principium spectant, *atque contendunt*.

Omnibus enim *Entibus* ille *rerum* universarum autor suæ perfectæ excellentiæ signa insevit, & per hæc circa se ipsum collocat omnia, & omnibus ineffabiliter adest, ex universis exemptus. Unumquodq; igitur *ipsorum Entium* in suæ naturæ *recessum* arcanum ingrediens, invenit signum illius omnium Patris. Et omnia secundùm *suam* naturam illum *communem*

omnium Parentem venerantur. Et per mysticum *arcanumq;* signum illi *communi omnium Parenti* convenies, *omnia cum illo* uniuntur, suam naturam exuentia, & tantùm illius signum esse properantia, *& studentia,* & illum solùm participare *cupientia, quia flagrãt* desiderio illius ignotæ naturæ, & fontis ipsius Boni, & quum ad hanc usq; causam ascenderunt, in tranquillitate sunt, & *in sui rum* partuum, *& speratorum fructuum, & exoptatorum bonorum* perceptione *versantur,* & *fruuntur suavitate* illius amoris, quem omnia habent, *& quo omnia tenentur* secundùm naturam, illius ignotæ, & ineffabilis, & imparticipabilis, & summè-plenæ bonitatis. Sed quòd quidem de Primo Deo præsens oratio sit pro *disputationis* fundamento ponenda, & quòd ipsum *Primum Deum* non-positum *cum aliis, nec in eodem ordine, numeroq; collocatum,* & ex reliquis *Entibus* exemptum insigniter, in istis sententiis *supra dictis* Plato relinquat, per hæc, *quæ dicta sunt à nobis*, existimo commemoratum, *& declaratum* esse mediocriter. Spectemus verò deinceps etiam unum-quodque dogma, & ad notiones de causa *traditas* accommodemus, ut & ex his, *& per hæc* ipsum universæ Theologiæ scopum assequamur ipsa ratione. Una igitur veritas de primo principio sit, ipsius arcanam, & simplicem, & ex omnibus *aliis Entibus* egressam naturam celebrans, quæ alia quidem omnia circa illud *primum principium* constituit, & pro fundamento *disputationis* statuit, ipsum neq; generare, neque producere quidquam, neque tanquam finem esse ante illa, quæ sunt post ipsum. Talis enim Entium forma neque quidquam addit illi ignoto *rerum omnium primo principio,* quòd ex universis *hæc forma* sit exempta, neque multiplicatur, quod sita sit supra omnem unionem, neque affectionem, & communionem secundorum *Entium* refert ad id, quòd prorsus est imparticipabile. Neque deniq; de illo, & de illius natura pollicetur se aliquid docendi causa traditurum: sed de secundis & tertiis hypostasibus, *& naturis,* quæ sunt post illud. Cùm autem hæc demonstratio de Primo Deo sit talis, & ita colat, *ac veneretur numen* illud ineffabile, secunda post eam est illa, quæ rerum omnia desideria convertit ad ipsum, & illum universorum expetendum, & communem finem laudibus extollit, *atque concelebrat,* propter unam causam, quæ cæteras omnes antecedit. Nam ultima quidem rerum *causa,* alicujus *rei* gratiâ tantùm est. Prima verò *causa est ea,* cujus gratiâ tantùm *omnia dicuntur esse.* Omnes verò interjectæ *causæ quæ sunt in harum medio*, participant has duas proprietates. Et excellentibus quidem *atque superioribus causis omnia* ut expetendis assiduè adhærent. Inferioribus verò *causis, Primus ille summusque Deus* ipsam desideriorum perfectionem indit, *inserit, atque suppeditat.* Prætèr has verò *superiores contemplationes,* est tertia contemplatio de ipsorum Entium principio, *jam* antè-dictis longè inferior, quæ etiam ipsum *principium* omnium pulchrorum causam-fundatricem cõstituit. Nam id quidem, quod bonum suppeditat, & quod ut finis duos ordines excellentiâ superat, ad ipsũ *primum principium* amandare, non procul *nos* jacit ab illa narratione, quæ dicit omnes *rerum* causas, *quæ sunt* post ipsum *primum principium,* & ab ipso *manantem* hypostasin habere, *causas inquam* & paternas, & bonum explentes, *boniq; perfectrices*, & fœcundarum faculta-

ἐκδυόμενον, σπεύδει τὸ σύμβολον τοῦ πάντων πατρός. καὶ σέβεται πάντα κατὰ φύσιν ἐκεῖνον, καὶ διὰ τοῦ προσήκοντος αὐτῷ μυστικοῦ συνθήματος, ἑνίζεται, τὴν οἰκείαν φύσιν ἀποδυόμενα· καὶ μόνον εἶναι τὸ ἐκείνου σύνθημα σπεύδοντα, καὶ μόνου μετέχειν ἐκείνου, πόθῳ τῆς ἀγνώστου φύσεως, καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ πηγῆς, καὶ μέχρι ταύτης ἀναδραμόντα τῆς αἰτίας, ἐν γαλήνῃ γίνεται, καὶ τῶν ὠδίνων λήγει, καὶ τοῦ ἔρωτος, ὃν ἔχει τὰ πάντα κατὰ φύσιν, τῆς ἀγνώστου, καὶ ἀρρήτου, καὶ ἀμεθέκτου, καὶ ὑπερπλήρους ἀγαθότητος. ἀλλ' ὅτι μὲν περὶ πρώτου Θεοῦ τὸν παρόντα λόγον ὑποθετέον, καὶ ὡς ἀσύντακτον αὐτὸν, καὶ τῶν λοιπῶν ἐξῃρημένον διαφερόντως ἐν τούτοις ὁ Πλάτων τοῖς νοήμασιν ἀφίησιν, εἶναι διὰ τούτων ὑπομεμνῆσθαι μετρίως. σκεψώμεθα δὲ ἐφεξῆς καὶ τῶν δογμάτων ἕκαστον, καὶ ταῖς περὶ τῆς αἰτίας ἐννοίαις ἐφαρμόσωμεν, ἵνα κἀκ τούτων τὸν τῆς ὅλης θεολογίας σκοπὸν περιλάβωμεν τοῦ λογισμοῦ· μία μὲν οὖν ἀλήθεια περὶ τῆς πρωτίστης ἀρχῆς ἔσω διαφερόντως αὐτῆς ὑμνοῦσα τὸ ἄρρητον, καὶ ἁπλοῦν, καὶ τῶν πάντων ἐκβεβηκὸς, ἣ τὰ μὲν ἄλλα πάντα περὶ ἐκεῖνον ὑφίστησιν, αὐτὴν δὲ οὔτε γεννᾷν, οὔτε παράγειν οὐδὲν· οὔτε ὡς τέλος προϋπάρχειν τῶν μεθ' ἑαυτὴν ὑποτίθεται. τὸ γὰρ τοιοῦτον τῶν ὄντων εἶδος, οὔτε προστίθησιν οὐδὲν τῷ ἀγνώστῳ, ἀπὸ τῶν ὅλων ἐξῃρημένον, οὔτε πληθύει, πάσης ἑνώσεως ὑπεριδρυμένον, οὔτε σχέσιν ἀναφέρει, καὶ κοινωνίαν τῶν δευτέρων ἐπὶ τὸ παντελῶς ἀμέθεκτον· οὐδὲ ὅλως περὶ ἐκείνου διδάσκειν ἐπαγγέλλεται, καὶ τῆς ἐκείνου φύσεως· ἀλλὰ περὶ τῶν μετ' ἐκεῖνο δευτέρων, καὶ τρίτων ὑποστάσεων. ταύτης δὲ οὔσης τοιαύτης, καὶ οὕτως τὸ ἄρρητον σεβούσης, τοῦ πρώτου Θεοῦ τῆς ἐνδείξεως, δευτέρα μετ' αὐτήν ἐστιν ἡ πάσας τὰς ἐφέσεις τῶν πραγμάτων ἐπιστρέφουσα πρὸς αὐτὸ, κἀκεῖνο τῶν ὅλων ἐφετὸν, καὶ κοινὸν τέλος ἀνυμνοῦσα, κατὰ μίαν αἰτίαν πασῶν τῶν ἄλλων αἰτιῶν προηγουμένην. τὸ μὲν γὰρ ἔσχατον τῶν πραγμάτων, ἕνεκά του μόνον ἐστί. τὸ δὲ πρῶτον, οὗ ἕνεκα μόνον. πάντα δὲ τὰ μεταξὺ, μετέχει τῶν δυοῖν τούτων ἰδιοτήτων. καὶ τῶν μὲν ὑπερεχόντων, ὡς ἐφετῶν λιπαρῶς ἀντέχεται. τοῖς δὲ ὑποδεεστέροις ἐνδίδωσι τὴν τῶν ἐφέσεων τελειότητα. τρίτη δὲ πρὸς ταύταις ἐστὶ πολλῷ λειπομένη τῶν προειρημένων θεωρία τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων, ἡ καὶ ὑποστατικὴν αὐτὴν τῶν καλῶν πάντων ὑποτιθεμένη· τὸ μὲν γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ χορηγὸν, καὶ τὸ ὡς τέλος προέχον τῶν δύο διακόσμων, ἐπ' αὐτὴν ἀναπέμπειν, οὐ πόρρω βάλλει τῆς τὰ πάντα τὰ αἴτια μετ' αὐτὴν, καὶ ἀπ' αὐτῆς τὴν ὑπόστασιν ἔχειν λεγούσης ὑφηγήσεως. τά τε πατρικὰ, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ πληρωτικὰ,

καὶ τὰ τῶν γενίμων ὑφωάμεων οἰσικά. τὸ δὲ ποιητικὸν αὐτῆ, καὶ γονητικὸν ἀποπέμπειν αἰτίαν, ποῤῥώτερον φέρεται τῆς πρώτου παντελῶς ἑνώσεως· οὔτε γὰρ εἰ ἄπειρον ἐκεῖνο τῶν ὄντων, οὔτε εἰ γονητικὸν, ἢ γόνιμα πᾶς δυνάτεος θεμιτὸν, ἢ λόγῳ διελθεῖν· ἀλλὰ σιγῇ τὸ ἄῤῥητον αὐτοῦ, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν πάντως αἰσιοπίως ἄπειρον αἰνιττεῖν· εἰ δὲ ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸ ἓν, οὕτω καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ πλικὸν, ἢ παντικὸν δεῖ τῶν πρώτων αὐτοῦ μεπεχόντων, ἐπ' αὐτὸ καταφέρειν ἐπιχειρεῦμεν, τῇ μὲν ἀθλίᾳ τῆς ψυχῆς, τῇ περὶ τὸν ἐνιαῖον Θεὸν, συγχωτὸν καὶ νοεῖν ἐκεῖνον, καὶ περὶ αὐτοῦ λέγειν ὀρεγομένῃ· πλὴ δὲ ἐξηρημένῳ ὑπερβολὴ τοῦ ἑνὸς ἀμήχανον ὂν τῆς τοιαύτης ἐνδείξεως ὑπερφέρειν δεῖται.

Ἐκ τούτων τοίνυν καὶ τὰ Πλάτωνος ἱερατικὰ νοήματα, καὶ τῷ πρωτίστως τῆς πράγμασι πρᾶξιν ἀποδεξόμεθα· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῆς ἁπλότητος τοῦ παντὸς βασιλέως, καὶ τῷ ὑπερόχῳ, καὶ τὸ ἄῤῥητον, καὶ τῷ πρὸς πάντα ἁπλῶς ἀσυπτωτον, ἱκανῶς ἐνδείκνυσθαι φήσομεν. τὰ γὰρ πάντα περὶ αὐτὸν ὑφεστηκέναι, τῶν μὲν δευτέρων πλὴ ὕπαρξιν ἐκφαίνει. τὸ δὲ ἐπέκεινα τῶν ὅλων ἀφίησιν οὐδαμόθεν ἔχειν πρὸς τὰ μετ' αὐτὸν συμπλοκήν· τὸ δὲ δεύτερον πλὴ ἐν πλοῦς τάξει προπαγομένῳ τοῦ Θεοῦ πάντων αἰτίαν αἰνίττεται. τοῦ γὰρ περὶ αἰτίας στοιχεῖ ἐστι τὸ τῶν ὅλων αἰτίων ἀκρότατον· πιότητι δέ ἐστι τὸ πλικὸν αὐτὸν, καὶ τὸ οὗ ἕνεκα· πῶς τοίνυν μετ' ἐκεῖνο καὶ τῇ τάξει τῶν πραγμάτων, καὶ τῇ τῆς πλατωνικῆς διδασκαλίας περιόδῳ συμφώνως.

Τὸ δὲ αὖ τρίτον, καὶ παρέχλικὸν αὐτοῦ τῶν καλῶν ὑποστῆται, καὶ καταδεέστερον τοῦ πλοῦς αὐτὸν ἱδρῦσθαι. ὥθεν εἰκὸς καὶ ὁ Πλωτῖνος, πηλοῦ τοῦ καλοῦ τὸν πρῶτον Θεὸν προσεπεῖν οὐκ ὤκνησε. Δεῖ δὲ ἄρα τοῦ παντὸς ἀρίζειν τὸ ἄριστον ἀποπέμπειν, ἵνα καὶ πάντων αἴτιος ᾖ, καὶ προαίτιος, ὡς ὁ ἀληθὴς λόγος. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἀγαθόν· ἐπεὶ καὶ τοῦτο θαυμαστὸν ἐν τοῖς τοῦ Πλάτωνος λόγοις σωρὸν ἔχειν, ὡς τὸ μὲν πρῶτον τῶν τριῶν τούτων ἐνθέων δογμάτων, οὔτε περὶ τοῦ ἀγαθοῦ λέγειν τολμᾷ, καὶ τῆς ἀῤῥήτου ταύτης φύσεως, οὔτε αἰτίας ἱδρῦσθαι ἐπ' αὐτὸ διὰ τῶν λόγων ἀναφέρειν ἡμῖν συγχωρεῖ. τὸ δὲ δεύτερον, ἐκεῖνο μὲν ἀφίησιν ἄῤῥητον. ὡς δήμις, ἐκ δὲ τῆς τῶν μετ' αὐτὸ σχέσεως, τὸ πλικὸν αὐτοῦ συλλογίζεσθαι παρέχεται. ἐκεῖνο μὲν γὰρ, οὗ ἕνεκα, προσεπεῖν οὐκ ἠξίωσε.

tum feraces. Ipsum verò *rerum* effectricem, & generatricem causam ipsi *primo principio* attribuere, longiùs ab ipsa Primi prorsus *perfecta* unione fertur. Neq; enim si illa *est* ipsorum Entium causa, neque si rerum generandarum vim habet, vel cognoscere secundis *Entibus est* fas, vel oratione persequi. Sed *oportet nos* tacitè illius *primi principii* ineffabilem *naturam*, & causam ante causas omninò sine-causis *existentem, quæ manifestè* proferri *possint*, celebrare. Si verò, quemadmodum ipsum bonum, & ipsum Unum, sic etiam ipsam causam, & eã, quæ nos ad ultimum, *summumq́* finem deducit, & paternam, manantem ab illis primis, quæ participant ipsum *primum Vnum*, ad ipsum deducere conemur, ipsi quidem animę partui, qui circa illum unicum Deũ *versatur, est* ignoscendum, & ipsi, qui illum mente percipere, & de illo dicere cupit. Illam verò eximiam superlationem, *& excellentiam*, ipsius Unius, immensam, *& quæ nullis verbis aut rationibus exprimi potest*, hac demonstratione superiorem esse statuendum est.

Ex his igitur & illas Platonis sacras, *diuinasq́* sententias, & ipsis rebus convenientem actionem accipiemus, *& hauriemus*. Et illam quidem primam *Platonis sententiam*, ipsam simplicitatis illius omnium Regis & excellentiam, & invictum *robur*, & *naturam*, quæ (ut simpliciter, *& summatim* loquar) cum nullis rebus prorsus componi potest, *quod ex omnium Entium ordine numeroq́ sit exemptum*, satis *hoc modo* demonstrare dicemus. Quòd enim omnia circa ipsum *primum Deum* subsistant, *& consistant*, secundorum quidem *Deorum* essentiam *hoc* indicat. Illud verò, quod est supra universa, dimittit, ita ut nullam habeat connexionem, *& coherentiam* cum iis, quæ sunt post ipsum *Primum Deũ*. Secunda verò *Platonis sententia* illam causam, quæ finis loco, est posita ante Deum omnium, celebrat. Illi enim quod est ante causam, proximum est illud, quod universarum causarum est summum. Hujusmodi verò est illa causa, quæ nos ad ultimum, *summumq́* finem deducit, & id, cujus causa *omnia fiunt & sunt*. Hoc igitur post illud, & cum ipso rerum ordine, & cum ipso Platonicæ doctrinæ progressu contexitur.

Tertia verò *Platonis sententia* ipsum *Primum Deum* etiam pulchrorum suppeditatorem statuit, & causam ipso fine inferiorem, formam ipsi addit. Unde (*ut arbitror*) & ipse Plotinus fontem pulchri Primum Deum appellare non dubitavit. Oportet enim profectò ei, qui omnium est optimus, id, quod est optimum, attribuere, ut etiam omnium sit autor, & ipsas rerum causas antecedat, ut ipsa vera ratio *docet, & flagitat*. Hoc autem est ipsum Bonum. Quoniam & hoc admirabile in Platonis verbis conspicere licet, quod ipsum quidem primum trium horum divinorum dogmatum, neque de Bono quidquam dicere auder, & de ineffabili ista natura, neque causæ formam ullam ad ipsum *summum Bonum* per verba referre nobis permittit. Secundum verò *dogma, Bonum* illud quidem relinquit indictum, *nullisq́ verbis explicatum*, ut fas *est*. Ex ipsa verò affectione eorum, *quæ sunt* post ipsum, ipsam causam, quæ nos ad ultimum, *summumq́* finem deducit, concludendam præbet. Nam illud quidem, cujus causa *fiunt, & sunt omnia, dissertissimis verbis* appellare noluit.

Sed

Sed cùm illius omnia posuerit, *atque recensuerit ea, quorum est author*, propter communionem & collocationem expetendi cum expetentibus, *id est, quam habet id, quod est expetendum, cum iis, quæ ipsum expetunt*, in nobis *horum* notionem excitat. Tertium verò *Platonis dogma, Bonum* illud, pulchrorum causam *esse* pronunciat, *atque demonstrat*. Hoc verò, est etiam aliquid dicere de ipso *summo Bono, & aliquid* addere ipsi primæ causæ simplicitati, nec remanere in ipsa ipsius finis notione: sed etiam ipsi *primæ causæ simplicitati* attribuere principium, quod secundorum *Entium* efficiendorum vim habeat. Et mihi videtur hic etiam *Plato aliquid indicare* eorum, quæ proximè post illud Primum apparuerunt. Neque enim aliunde *sumptum* aliquid de illo *Primo* dici potest *à nobis*, nisi modò quidem, ab omnibus *Entibus*, modò verò, ab optimis, initium-ducentibus. Etenim omnibus Entibus *illud Primum* est essentiæ causa, & primò ab optimis participatur, & suæ separatæ unionis, *vel, Vnitatis* proprietatem per ista declarat.

Ipsum igitur Unum, & ipsum Bonum, ex ipsa donatione ab ipso *primo principio* in omnia Entia manante, *& per omnia pervadente*, ad ipsum *illud Primum* traduximus. Illorum enim, quæ omnia Entia participant, causam nullam aliam dicemus, quàm id, quod est ante hæc omnia fundatum, *& stabilitum, Vel, quàm illam* causam *ante hæc omnia fuam*. Illud verò, circa quod *res ipsæ sunt*, & illud, per quod illæ sunt, & illud, à quo *manant*, præcipuè quidem est in mente-perceptis Diis. Ab his verò, ad illud Primum amandatur. Unde enim aliunde ad Deos Henicos, *id est, Vnicos, vel, eos, qui suam essentiam ab Vnitate manantem acceperunt*, ipsas proprietates, quàm ex eo, quod est ante ipsos, pervenire statuemus? Convenire igitur *dicemus* ipsi quidem extremitati, *vel, summitati rerum* mente-perceptarum, ipsum circa *res esse*. Quòd igitur omnes ordines divini progressi-sint occultè circa ipsum *primum principium*, quod ante ipsos est collocatum, *& quod eos antecedit, ex ante-dictis apparet*. Ipsi verò medio ordini *tribuitur* id, cujus causa *res esse dicuntur*. Omnia enim propter æternitatem, & integram, atque perfectam essentiam subsistunt. Ipsi verò rerum mente-perceptarum definitioni, *& circumscriptioni tribuitur* id, à quo *res ipsæ manant*.

Hæc enim prima, *res* omnes & producit, & exornat uniformiter. Hæc igitur notiora faciemus, si *intelligatur*, quomodo dicantur, paulo pòst in doctrina de Diis mente perceptis. Deinceps verò, eia de Primo Deo tractationem finiamus in ipsa Parmenidis contemplatione, & primæ hypothesis mysticas, *arcanasq;* sententias declaremus, quatenus interest præsentis propositi. Perfectissimam enim ipsorum interpretationem conjecimus in ea, quæ in illum Dialogũ à nobis scripta sunt. Primùm igitur illud de prima hypothesi definire oportet, quòd *prima hypothesis* tot conclusiones complectitur negativè, quot affirmativè *complectitur illa*, quæ post ipsam *est, id est, secunda*. Illa enim totas, *ac universas* ordinum-distinctiones ab Uno progredi demonstrat. Hæc verò *demonstrat* ipsum Unum ex omnibus divinis generibus exemptum. Ex utraque verò *hypothesi* cuivis *est* perspicuum, quomodo necesse *sit* ipsam universorum causam superiorem-esse *rebus* iis, quæ ab ipsa producuntur.

Παῦτα δὲ ἐκείνου ἡμῖν, ἕνεκα τῆς τοῦ ἑφεπομένου πρὸς τὰ ἐφιέμενα κοινωνίας, καὶ συμπλοκῆς, ἐν ἡμῖν αἰσχίστη τὴν ἔννοιαν. τὸ γὰρ μὲν πρῶτον, ἐκεῖνο τῶν καλῶν αἴτιον ἀποφαίνεται. τοῦτο δέ ἐστι καὶ λέγειν τὸ πρῶτον αὐτό, καὶ προσιδέσθαι τῇ τῆς πρώτης αἰτίας ἁπλότητι, καὶ μὴ μόνον ἀπὸ τῆς τοῦ τέλους ἐννοίας, ἀλλὰ καὶ προσιδεῖν αὐτῇ προσάπτειν τῶν δευτέρων ἀρχήν. καὶ μοι δοκεῖ καλῶς ἔχεσθαι τῶν προτέρων μετὰ τὸ πρῶτον ἐκφανέντων· οὐδὲ γὰρ ἀλλαχόθεν τὸ πρὸ ἐκείνου λέγειν δίδωσιν, ἢ ποθὲν μὲν, ἐκ τῶν πάντων, ποθὲν δὲ, ἐκ τῶν ἀρίστων ὁρμωμένοις. καὶ γὰρ πᾶσι τοῖς οὖσιν αἴτιόν ἐστι τῆς ὑπάρξεως, καὶ πρώτως ὑπὸ τῶν ἀρίστων μετέχεται, καὶ τῆς ἑαυτοῦ χωριστῆς ἑνώσεως ἐκφαίνει διὰ τούτων τὴν ἰδιότητα.

Τὸ μὲν οὖν ἓν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐκ τῆς εἰς ἅπαντα τὰ ὄντα καθηκούσης ἀπ' αὐτῆς δόσεως, ἐπ' αὐτὸ μετήγαγεν. ὧν γὰρ τὰ ὄντα πάντα μετέλαχε, τούτων τὸ αἴτιον οὐδὲν ἄλλο φήσομεν, ἢ τὸ πρὸ τούτων ἁπάντων ἱδρυμένον. τὸ δὲ πρὸ ὃ, καὶ τὸ δι' οὗ, καὶ τὸ ἀφ' οὗ, διαφερόντως μὲν ἐστιν ἐν τοῖς νοητοῖς θεοῖς. λεκτὸν δὲ πάντων, εἰς τὸ πρῶτον ἀναπεμπτέον. πόθεν γὰρ ἄλλοθεν τοῖς ἑνιαίοις θεοῖς τὰς ἰδιότητας, ἢ ἐκ τοῦ πρὸ αὐτῶν ἀφήκειν ὑποθησόμεθα; προσήκειν δὴ οὖν τῇ μὲν ἀκρότητι τῶν νοητῶν, τὸ πέρας. διὸ δὴ οὖν πρὸ αὐτῶν πάντων οἱ θεῖοι διάδοχοι προελήλυθασι κρυφίως αὐτῶν προταγμένου. τῇ δὲ μέσῃ τάξει, τὸ δι' οὗ. πάντα γὰρ τῆς αἰδιότητος ἕνεκα, καὶ τῆς ὁλοτελοῦς ὑπάρξεως ὑφέστηκε. τῇ δὲ λεκτὸν περαινόντων νοητῶν, τὸ ἀφ' οὗ.

Πρώτη γὰρ αὕτη καὶ παράγει πάντα, καὶ διακοσμεῖ μονοειδῶς. ταῦτα μὲν οὖν γνωριμώτερα ποιήσομεν ὅταν λέγωμεν, μικρὸν ὕστερον ἐν τῇ περὶ τῶν νοητῶν θεῶν διδασκαλίᾳ. τὸ δ' ἐφ' ἑξῆς ταῦτα φέρε τὴν περὶ τοῦ πρώτου θεοῦ πραγματείαν ἐπαναπαύσωμεν τῇ τοῦ Παρμενίδου θεωρίᾳ, καὶ τῆς πρώτης ὑποθέσεως αἰνιγματώδη τὰ μυστικὰ νοήματα, καθόσον τῇ παρούσῃ προθέσει διαφέρει· τὴν γὰρ πλειστὴν αὐτῶν ἐξήγησιν ἐν τοῖς εἰς τὸν Διάλογον ἡμῖν γεγραμμένοις καταβεβλήμεθα. πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνο διορίζεσθαι χρὴ περὶ τῆς πρώτης ὑποθέσεως, ὅτι πάσῃ συμπεράσματα περιλήψεν ὁπόσα καταφατικῶς, ὅσα καταφατικῶς ἡ μετ' αὐτήν. ἐκείνη μὲν γὰρ τὰς ὅλας διακοσμήσεις ὅτι πρὸ ἑνὸς προϊοῦσας ἐπιδείκνυσιν. αὕτη δὲ τὸ ἓν ἐξηρημένον ἁπάντων τῶν θείων ἑνάδων· ἐκ δὲ ἀμφοῖν πάντη καταφατικῶς, ὅπως τὸ αἴτιον τῶν ὅλων ὑπερέχειν ἀνάγκη τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ παραγομένων.

καὶ γὰρ διότι πάντων ἐστὶ τῶν Θεῶν ἄπειρον τὸ ἕν, ἐκβέβηκεν ἀπ' αὐτῶν. καὶ διότι καθ' ὑπεροχὴν αὐτῶν ἐξῄρηται, καὶ διὰ τοῦτ' ἄπασιν ἐκδίδωσι τὰς ὑποστάσεις. αὐτῷ γὰρ τῷ πάντων ὑπερπλῶσθαι πάντας ὑφίστησιν. ἐπὶ καὶ ταῖς δευτέραις, ἢ τρίταις τάξεσι τῶν ὄντων, τῶν συνταττομένων αὐτῶν τὸ παντελῶς ἐξῃρημένον τῶν εἰκείων ἀποπλεσμάτων, πλεοπρεπῶς ἀποφαίνει, καὶ σωτήριά τε ἑκάστοις γεννήματα· καὶ αὐτὸ τὸ, [l. αὐτῷ τῷ] πάντας οὖν θείους διακόσμους ἀῤῥήτως παράγειν, ἀπαύστως ὑπερεμφαινόμενον ἀναφαίνεται· καὶ γὰρ ἐν τοῖς μετ' αὐτὸ γινομένοις, παντάχου τῶν αἰτιατῶν ἐξήλλακται τὸ αἴτιον. καὶ διὰ τοῦτ' ἡ μὲν φύσις ἀσώματός ἐστιν, αἰτία σωμάτων ὑπερέχουσα· ἡ δὲ ψυχὴ παντελῶς ἀΐδιός ἐστιν· αἰτία δὲ τῶν γιγνομένων. ὁ δὲ νοῦς, ἀκίνητός ἐστιν· αἴτιος γὰρ τῶν κινουμένων ἁπάντων.

Εἰ τοίνυν καθ' ἑκάστην τῶν ὄντων πρόοδον, ἀποφάσκειν τῶν αἰτίων τὰ ἀπ' αὐτῶν, ἀνάγκη δήπου τοῦ τῶν πάντων αἰτίου πάντα ὁμοίως ἀφαιρεῖν. διὸ περὶ δὲ μετὰ τοῦτο τὴν πίστιν εἶναι δεῖν τῶν ἀποφάσεων διορίσασθαι τοῖς τὴν θεολογίαν κατὰ τὸν τοῦ Παρμενίδου βούλησιν ὑποδεξαμένοις. καὶ ὅτι πρόεισι μὲν ἀπὸ τῶν πρώτως ἐν τοῖς θείοις γένεσι μονάδων, καὶ πάντα τὰ δεύτερα, καὶ τρίτα κατὰ τὸν προσήκουσαν ἑκάστοις τάξιν, ἀφαιρεῖ τοὺς ἑνάς· τὸ γὰρ τῶν ἀρχηγικωτέρων αἰτιῶν ἐκβέβηκος, πολλῷ μᾶλλον ὑπόστασιν ἔσχε τῶν καταδεεστέρων· εὖ μήν τοι τὸν τῶν λόγων ἄρχειν ἀπὸ τῶν λεγομένων τῷ πρώτῳ Θεῶν καλῶς βάλλεσθαι· δυσδιάκριτον γὰρ τοῦτο τὸ γένος τοῦ ἑνός· διὸ καὶ φύσιν μετ' αὐτὸν πᾶν γεγονὸς, ἐνικώτατόν ἐστι, καὶ κρύφιον, καὶ τῷ γεννήσαντι διαφερόντως ὁμοιότατον· ὅπου δὴ οὖν πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων διαίρεσις ἀνεφάνη, καὶ πλῆθος, ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς ὁ Παρμενίδης, καὶ διὰ πάντων ἐν τάξει τῶν δευτέρων προελθὼν μέχρις ἐσχάτων, ἀναστρέφει πάλιν ἐπ' ἀρχὴν, καὶ δείκνυσιν ὅπως καὶ τῶν ἐνοειδεστάτων Θεῶν, καὶ πρώτως αὐτοῦ μετεχόντων, ἐξήλακται τὸ ἕν, κατὰ μίαν ἄῤῥητον αἰτίαν. τρίτον δὲ αὖ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, περὶ τοῦ τρίτου διορίζομαι τῶν ἀποφάσεων, ὡς οὐκ εἰσὶ στερητικαὶ τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ γονητικαὶ τῶν οἷον αἰτιακῶν. τὸ γὰρ οὐ πολλὰ τὸ πρῶτον ὑπάρχειν ἀπ' αὐτοῦ πολλὰ ποιεῖ, καὶ τὸ μὴ ὅλον, ἡ ὁλότης. καὶ ὅπερ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ ὡς μήν ὅτι τῶν ἀποφάσεων προσήκει τῷ Πλάτωνι πειθομένοις, καὶ μηδὲν τῷ ἑνὶ προσθήσειν· ὅ, τι γὰρ ἂν προσθῇς, ἐλαττοῖς τὸ ἕν, καὶ οὐχ ἓν αὐτὸ λοιπὸν ἀποφανεῖς, ἀλλὰ πολλὰ τὸ ἕν. τὸ γὰρ μὴ ἓν μόνον, ἀλλὰ πρὸς

Etenim quoniam ipsum Unum est omnium Deorum causa, *ideo* ex omnibus excessit, *& extra, ac supra omnia est*. Et quia per excellentiam ex ipsis *Vnum* est exemptum, propterea etiam omnibus *Entibus suas* hypostases, *& essentiæ facultates* indit. *atque suppeditat*. Illo enim ipso, quòd *ipsum Vnum* supra omnia sit explicatum, *& extensum, Deos* omnes constituit, *ipsisq; suam essentiam largitur, per quam sunt id, quod sunt*. Quia vel in ipsis secundis, & tertiis ipsorum Entium ordinibus, illæ causæ compositæ, *& ordine collocatæ*, quæ prorsus exemptæ sunt ex suis effectis, perfectiùs procreant, & continẽt res à se generatas, *& procreatas, i. e suam progeniem*. Et illo ipso, quòd *ipsum Vnum* omnes divinos ordines *arcano modo*, *ac* ineffabiliter producat, unicè, *i. e. una tantùm ratione, quæ nullis verbis explicari potest*, supra omnia *Entia* situm, *& collocatum* apparet. Etenim in iis, quæ post ipsum generantur, ubique causa à causatis differt. Et propterea ipsa quidem natura incorporea, *est* causa corporibus superior, *& præstantior*. Ipsa verò anima prorsus *est* æterna. Causa verò *est rerum* ipsarum generatarum. Ipsa verò Mens *est* immota. Est enim causa eorum omnium, quæ moventur.

Si igitur in una-quaque ipsorum Entium progressione, de causis negantur ea, quæ *manant* ab ipsis necesse *est* profectò omnia pariter auferre ab illa causa, quæ omnium *est causa* Secundo verò loco post hoc, arbitror oportere ipsum negationum ordinem definire illis, qui Theologiam secundùm Parmenidis voluntatem, *& mentem* susceperunt. Et *fatendum*, *ipsum Parmenidem dicere Theologiam* progredi quidem ab Unitatibus, quæ primo *sunt* in divinis generibus, & omnia secunda, & tertia secundùm ordinem singulis convenientem auferre ab Uno. Quod enim ex principalioribus causis excessit, multo magis subsistit ante *causas* inferiores. Non tamen ipsum verborum principium à Diis cum illo Primo *conjunctis*, *& unitis ductum* pro-fundamento constituit. Hoc enim Unius genus difficulter discerni, *& distingui* potest Quia secundùm naturam post ipsum *Primum* cùm-sit-collocatum, est singularissimum, *& maximè occultum*, & occultum, & ipsi genitori, *qui generavit ipsum, est* insigniter simillimum. Ubi igitur ante alia omnia divisio, & multitudo apparuit, illinc profectus Parmenides, & per omnes secundos ordines ordine progressus usque vel ad ultimos, rursus ad ipsum principium redit, & demonstrat quomodo ipsum Unum differat etiam a Diis Uni-similissimis, & primò participantibus ipsum *Primum*, per unã *arcanam*, & ineffabilem causam Tertio verò loco, præter ea, quæ *jam* dicta-sunt, de ipso negationum modo definio, *diserti ssimis q; verbis dico*, quod *istæ negationes* non sunt privatrices ipsorum subjectorum: sed generatrices eorum, quæ sunt ut opposita. Quòd enim illud Primum non sit Multa, ab ipso Multa prodeuntur, & quod non *sit* Totum, *ab ipso prodeuntur, ut ita loqui liceat*, ipsa Totitas, *id est, integritas*, & in aliis eodem-modo *se res habet*. Illud etiam *dico*, quòd conveniat illis, qui Platoni credunt, & *qui Platonis auctoritatem sequuntur*, in negationibus permanere, & ipsi Uni nihil addere. Quidquid enim addideris, imminuis ipsum Unum, & non Unum, ipsum in-posterum *esse* pronuncias, *& demonstras*: sed Unum, quod possum-est *adaugere*. Nam non Unum tantùm *esse dicis hoc*

modo

modo: Sed ad hoc *aliquid acceſſiſſe dicis*, & ipſum Unum, aliud aliquid per communionem habet, & eſt *aliquid aliud*. Hic igitur negationum modus eſt eximius, heniæus, *id eſt*, *unicus*, *ſingularis*, primarius, egreſſus ex univerſis *Entibus*, in ignota, & ineffabili ſimplicitatis excellentia *poſitus*. Et oportet *nos* illi, qui primò Deus eſt, hujuſmodi *modum* attribuentes, rurſus ipſum etiam ex ipſis negationibus eximere. Neque enim oratio illius *Unius*, *id eſt*, *de illo Uno*, eſſe poteſt, neque nomen (inquit Parmenides) ullius, *quo Unius natura poſſit explicari*. Si verò nulla eſt illius oratio, *quæ naturam ipſius explicare poſſit*, perſpicuum *eſt* quod ne ipſa quidem negatio *naturam illius explicare poterit talem*, *qualis eſt*. Omnia enim *ſunt* Uno poſteriora, & illa, quæ ſunt nota, & ipſæ cognitiones, & ipſa cognitionum inſtrumenta, & impoſſibile quodammodo videtur *eſſe*, *quod à Parmenide dicitur*, ſub ipſum illius hypotheſeôs finem. Si enim ne una quidem eſt ipſius Unius oratio, *quæ naturam ipſius pro meritis explicet*, ne hæc quidem ipſa oratio, quæ iſta *de Uno demonſtrare* contendit, *atque conatur*, ipſi Uni convenit. Et nullo modo mirandum *eſt*, *nos*, dum volumus oratione notum-facere id, quod eſt ineffabile, ad impoſſibile circumducere ipſam orationem. Quoniam & omnis cognitio quæ conjungitur cum eo, quod notum eſt, & quod ad ipſam nihil pertinet, ſuam vim, *& facultatem* amittit. Etenim ſi ſenſum dicamus ipſius ſcibilis, *id eſt*, *ejus*, *quod ſciri poteſt*, *iſte ſenſus* ſe-ipſum tollet.

Et ſi *dicamus* ſcientiam ejus, quòd-mente-percipitur, & unam-quamque cognitionem, *eodem modo hæc ſe ipſa tollent*. Quamobrem etiam, ſi oratio ejus, quod nullis verbis exprimi poteſt, circa ſemet ipſam conjiciatur, *& de ſe ipſa dicatur*, nihil quieſcit, & *hæc oratio* contra ſe ipſam pugnat.

CAPUT XI.

AGE igitur, ſi unquam *antè*, nunc etiam multiformes cognitiones amoveamus, & omnem vitæ varietatem à nobis exterminemus, & in omnium quiete verſantes, ad omnium autorem propiùs accedamus. Sit verò nobis non ſolùm opinionis, & imaginationis quies, & tranquillitas noſtrarum affectionum, quæ *noſtrum* illum impetum impediunt, qui nos ad illud Primum adducit. Sed quietus quidem *ſit* aër, quietum verò *ſit etiam* hoc Univerſum. Omnia verò quietâ facultate nos ad illius ineffabilis *Primi* communionem extendant, *atque deducant*. Et ſtantes illic, & id, quod-mente-percipitur (ſi modò tale quid eſt in nobis) curſu-ſuperantes, & quaſi Solem orientem adorantes, clauſis oculis (non enim fas *eſt* vel ullum aliud ipſorum Entium adverſis-oculis-intueri) illum igitur Lucis Deorum mente-perceptorum Solem ex Oceano (quemadmodum Poetæ loquuntur) exorientem ſpectantes, & rurſus ex hac divina tranquillitate in Mentem deſcendentes, & à Mente *manantibus*, ipſis animæ rationibus *atque ratiocinationibus*, utentes dicamus apud nos ipſos, quibus *ex rebus* exemptum in iſta profectione illum Primum Deum *eſſe* ſtatuerimus.

πύτῳ, καὶ ἄλλο τι, κατὰ μέθεξιν ἔχῃ, καὶ ἔστι τὸ ἕν. ἔχῃ, ἔστι πάντως ὁ τοιοῦτος τῶν ἀποφάσεων ἐξηρημένος, ἑνιαῖος, πανταρχὸς, ἀκριβέστατος τῶν ὅλων, ἐν ἀγνώστῳ, καὶ ἀῤῥήτῳ τῆς ἁπλότητος ὑπερβολῇ. καὶ δεῖ τῷ πρώτως Θεῷ, τὸν πιστὸν ἀναθέντας, πάλιν αὖτον καὶ τῶν ἀποφάσεων ἐξαιρεῖν. οὐδὲ γὰρ λόγος ἐκείνου γένοιτ' ἂν, οὐδὲ ὄνομα (φησὶν ὁ Παρμενίδης) οὐδενός. εἰ δὲ μηδείς ἐστιν ἐκείνου λόγος, δῆλον ὡς οὐδὲ ἡ ἀπόφασις. πάντα γὰρ τοῦ ἑνὸς δεύτερα, καὶ τὰ γνωστὰ, καὶ ἀγνώστως, καὶ τὰ τῶν γνώσεων ὄργανα, καὶ ἀδιανόητον πως ὑποφαίνεται πλοκὴ τῆς ὑποθέσεως. εἰ γὰρ μηδὲ εἷς ἐστι τοῦ ἑνὸς λόγος, οὐδὲ αὐτὸς οὗτος ὁ ζητούμενος λόγος τῷ ἑνὶ προσήκει. καὶ γνωμαγωγὸν οὐδέν, τὸ ἄῤῥητον τῷ λόγῳ γνωρίζειν ἐθέλοντας, ὡς τὸ ἀδιανόητον προσαγαγόντα τὸν λέγοντα· ἐπεὶ καὶ πᾶσα γνῶσις τοῦ μηδὲν αὐτῇ διαφέροντι γνωστῷ συναπτομένη, τῷ ἑαυτῆς ἀπόλυσι δυνάμιν. καὶ γὰρ τὴν αἴσθησιν εἰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον, ἑαυτὴν ἀναιρήσει.

Καὶ τὴν ὑπόληψιν εἰ τοῦ νοητοῦ, καὶ ἑκάστην τῶν γνώσεων. ὥστε καὶ ὁ λόγος εἴη τοῦ ἀῤῥήτου πρὸς ἑαυτὸν καταβαλλόμενος, οὐδὲν πείσεται, καὶ πρὸς ἑαυτὸν διαμάχεται.

Κεφάλαιον ια'.

ΑΓΕ δὴ οὖν, εἴπερ ποτε, καὶ νῦν πᾶσι πολυειδεῖς ἀποσκευασώμεθα γνώσεις· καὶ πᾶσαν τὴν ποικίλην τῆς ζωῆς ἐξορίσωμεν ἀφ' ἡμῶν, καὶ πάντων ἐν ἠρεμίᾳ γενόμενοι, τῷ πάντων αἰτίῳ προσίωμεν ἐγγύς. ἔστω δὲ ἡμῖν μὴ μόνον διάνοιας ἠρεμία, μηδὲ φαντασίας ἠρεμία, μηδὲ ἡσυχία τῶν παθῶν ἡμῶν ἐμποδιζόντων τὴν πρὸς τὸ πρῶτον ἀναγωγὸν ὁρμὴν, ἀλλ' ἡσυχος μὲν ἀὴρ, ἡσυχον δὲ τὸ πᾶν τοῦτο· πάντα δὲ ἀτρεμεῖ τῇ διανοίᾳ πρὸς τὴν δ' ἀῤῥήτου μετουσίαν ἡμᾶς ἀναλαμβάνετω. καὶ στάντες ἐκεῖ, καὶ τὸ νοητὸν (εἰ δή τι πιστὸν ἔστιν ἐν ἡμῖν) ὑπερθραμόντες, καὶ οἷον ἥλιον ἀνίσχοντα προσκυνήσαντες, μεμυκόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς (οὐ γὰρ θέμις ἀντωπεῖν οὐδὲ ἄλλο τῶν ὄντων οὐδέν) τὸν πάντων δ' φῶτος τῶν νοητῶν θεῶν ἥλιον ἐξ Ὠκεανοῦ (φασὶν οἱ ποιηταὶ) προφαινόμενον ἰδόντας, καὶ αὐθις ἐκ τῆς ἐνθεν πρώτης γαλήνης εἰς νῶν καταβαίνοντας, καὶ ἀπὸ νοῦ τοῖς τῆς ψυχῆς χρωμένοις λογισμοῖς, εἰπωμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, ὧν ἐξηρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ ταύτῃ τὸν πρῶτον Θεὸν πεπείμεθα.

καὶ οἷον ὑμνήσωμεν αὐτὸν ἀφ' ὅτι γῆν, καὶ οὐρανὸν ὑπέστησεν[l. ὑπέστησεν,] λέγοντες, ἀλλ' αὖ ἐπὶ ψυχὰς, καὶ ζώων ἁπάντων γενέσεις. καὶ ζῶα μὴν καὶ τὸ νοητὸν ἅπαν γένος, ὅτι μὲν ἡ τὸ νοερὸν ἐξέφηνε, πάντας ἦν αὐτὸν ὑπὲρ τὸν κόσμον, καὶ αὐτὸν ἐν τῷ κόσμῳ θεοὺς ἁπάντας, καὶ ὡς θεὸς ἐστι θεῶν ἁπάντων, καὶ ὡς ἑνὰς ἑνάδων, καὶ ὡς τὰ δυνατὸν ἐπέκεινα τῶν πρώτων, καὶ ὡς πάσης σιγῆς ἀῤῥητότερον, καὶ ὡς πάσης ὑπάρξεως ἀγνωστότερον, ἅγιος ἐν ἁγίοις, τοῖς νοητοῖς ἐναπεκρυμμένος θεοῖς. καὶ μὴ ταῦτα πάλιν εἰς λογισμὸν ἐλθὼ τῆς νοερᾶς ὑμνῳδίας καταβαίνωμεν, καὶ τὴν αἱρέσεως περιβαλόντες ἀμαλεκίτιδος ἐπιστήμην, θεωρήσωμεν ἐπομένοι τῇ ἁγίᾳ τῶν πρώτων αἰτίων, ὅπως ἐξήρηται τῶν ὅλων ὁ πρώτιστος θεός. καὶ μέχρι ταύτης ἡ καθοδος ἔστω. καὶ γὰρ ἐκεῖθεν ἐπικύρια ἀμβαλέσθαι, μήποτε ἀμβαίνειν, καὶ αὖθις ἀναπτῆναι. δόξα γὰρ αὖ, καὶ φαντασία, καὶ αἴσθησις ἐκλύουσι μὲν ἡμῶν τὴν τῶν θεῶν παρουσίαν, καθαίρουσι δὲ ἀπὸ τῶν ἐλυμπίων ἀγαθῶν, ὅπερ τὸ γνῶθι σαυτὸν, καὶ διαῤῥῆξαι πεφυκότως τὸν ἐν ἡμῖν νοῦν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ὅλοις ἱδρύσεως. ὅπερ τὸ τῶν ὅλων εἰδώλα καταπῶσαι. τί οὖν αὐτὴν πρώτιστον τῆς ἐπιστήμης νόημα τῆς περιούσης ἀπὸ νοῦ, καὶ ἑαυτὴν προφανούσης; ἢ ἄλλο φήσομεν, ἢ τὸ ἁπλούστατον, καὶ γνωριμώτατον ἐν αὐτῇ πάντων νοημάτων; τοῦτο γάρ ἐστι καὶ τῇ νοερᾷ θεωρίᾳ διαφερόντως ὁμοιότατον. τί οὖν τοῦτο ἐστι; τὸ ἓν, φησὶν ὁ Παρμενίδης. εἰ ἓν ἐστιν, οὐκ ἂν εἴη πολλά. τὰ γὰρ πολλὰ μετέχειν ἀνάγκη τοῦ ἑνός. τὸ μὲν οὖν, ἀ μετέχει τοῦ ἑνὸς, ἀλλ' ἔστιν αὐτὸ εἶναι. ἀλλ' οὐ μεθεκτόν ἐστι τὸ πρώτως ἕν. οὐδ' ἂν εἴη τὸ καθαρῶς ἓν, ἵνα μὴ μιγνύμενον τοῖς πολλοῖς, μηδὲ τὸ ὅλως ἐν, προσλήψεται τοῦ χείρονος λαβόν. ἐξήρηται ἄρα τὸ ἕν. ἀλλὰ μὴν τὰ πολλὰ κρώλως ἐστὶ τῶν πρώτων νοερῶν θεῶν ἀκρότητι, καὶ νοητῇ τελειότητι. καθάπερ σημαίνει δευτέρα ὑπόθεσις τῶν ὑποθέσεων. πάντη ἄρα τὸ ἓν ἐκβέβηκε τῆς τοιαύτης τάξεως, καὶ αὐλιόν ἐστιν αὐτῆς. τὸ γὰρ πολλὰ, στέρησις οὐκ ἔστιν, ὅπερ ἐλέγομεν, ἀλλὰ αἴτια τῶν πολλῶν. τοῦτο μὲν οὖν οὐδὲ δοκοῦν δείξεως ὑπαρμενίδης ἠξίωσεν, ἀλλ' ὡς πάντα καταφανέστερον, πρῶτον ἀπέφηνε, διὰ τὴν τῶν πολλῶν πρὸς τὸ ἓν οἱον αὐτῆς. τὸ δὲ ἑφεξῆς τούτῳ χρώμενος ἀφῄρηκε. καὶ τὸ μεθ' ἑκάτερον τοῦτο αὖτις, καὶ τοῦτο ἀεὶ τὸν αὐτὸν τρόπον. καὶ πάντα μὲν, ἐκ τῶν προηγουμένων, πάντα δὲ, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, καταλαμβάνει τὰ στοιχεῖα τοῦ παντὸς διήκειν. μὴ γὰρ δὴ τινος τῶν τῶν (ὡς ἔφην) ἀπορρήτων θεῶν τάξιν, τὴν ὑφ' ἡμῶν, καὶ τοῦ ἑνὸς χρώμενος. τὸ μὲν γὰρ ὅλον (ὡς ἔφην) καὶ τὰ μέρη ἔχον, πολλά ἐστι· τὸ δὲ ἓν ἐπικύρια τῶν πολλῶν. εἰ οὖν τὸ μὲν ἓν τῆς νοητῆς ἁπλότητος ἐκβέβηκε, τὸ δὲ ὅλον, καὶ τὰ μέρη ἔχον, προέρχεται ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν σύνδεσμον τῆς ὅλης ταύτης διακοσμήσεως, πῶς οὐκ ἀνάγκη τὸν, μήτε ὅλον εἶναι, μήτε μερῶν προσδεᾶ;

Et quodammodo celebremus ipſum, non quod terram, & cœlum fundarit, *atque ſuſtineat*, dicentes, neque etiam, quòd animas, & omnium animalium generationes, *& ortus crearit*. Nam & hæc quidem *creavit*: ſed ultimo loco. Ante verò hæc, *dicamus* quòd omne quidem mente-perceptum Deorum genus, omne verò *Deorum genus* intellectuale produxerit-in lucem, omnes etiam Deos, qui ſunt ſupra munduni, & omnes, qui ſunt in mundo, & quòd Deus ſit Deorum univerſorum, & quòd Unitas Unitatum, & quòd *ſit* ſupra prima impoſſibilia, & quòd omni ſilentio taciturnius, & quòd omni eſſentiâ ignotius, ſanctus in ſanctis, in mente-perceptis Diis occultatus, *vel, ſanctus inter ſanctos, & inter mente-perceptos Deos occultatus.*

Et poſt hæc, rurſus in rationes ab intellectuali hymnodia deſcendentes, & invictam Dialecticæ ſcientiam *adverſariis* objicientes, primarum cauſarum contemplationem ſequentes, contemplemur, quomodo ille Primus Deus ex his univerſis ſit exemptus. Et ad hanc uſque *contemplationem noſtra* ſit reverſio, *vel potius, profectio.* Etenim hinc ulterius trajicere *non datur*, nec unquam *ulterius* tranſire *conceditur*, & iterum *huc venire non eſt* poſſibile. Opinio verò contrà, & imaginatio, & ſenſus, diſſolvunt quidem nobis, *atque debilitant* ipſam Deorum præſentiam. Detrahunt verò *nos* à cœleſtibus bonis ad terreſtres motus, & titanicè dividunt ipſam mentem in nobis *ſuam*, & ab illa collocatione, quæ eſt in his univerſis, *nos* ad ipſa ipſorum Entium ſimulachra retrahunt. Quænam igitur erit prima ſcientiæ à mente-progredientis, & ſe ipſam demonſtrantis notio? Quam verò aliam *eſſe* dicemus, quam illam, quæ in ipſa *ſcientia* eſt omnium notionum ſimpliciſſima & notiſſima? Hæc enim eſt & ipſi mentis contemplationi inſigniter ſimillima. Quænam igitur hæc eſt? Ipſum Unum, inquit Parmenides. Si *autem* Unum eſt, non erit Multa. Nam neceſſe *eſt* ipſa Multa participare Unum. Ipſum verò Unum, non participat Unum: ſed eſt ipſum Per-ſe Unum. Sed ne participabile quidem eſt id, quod eſt primò Unum. Non enim eſſet ipſum purè, *& per ſe* Unum, ſi cum Multis miſceretur, nec *eſſet* id, quod *eſt per ſe* Unum, ſi additionem deterioris acciperet. Ipſum igitur Unum *ex multis* exemptum eſt. Atqui Multa primò *ſunt* in ipſa primorum Deorum intellectualium ſummitate, & mente-perceptâ ſpeculâ, quemadmodum ſecunda hypotheſis nos docebit. Ubique igitur ipſum Unum ex tali ordine exceſſit, & ipſius *ordinis* eſt cauſa. Illud enim Non multa, non eſt privatio, quemadmodum dicebamus: ſed cauſa multorum. Hoc igitur Parmenides ne demonſtratione quidem dignum judicavit: ſed ut cuivis manifeſtiſſimum, primum demonſtravit, per ipſam multorum cum Vno *collatorium* quaſi oppoſitionem. Quod verò deinceps *ſequitur*, *Parmenides id*, hoc utens *argumento* tollit. Et quod eſt poſt illud, *id tollit per ea*, quæ ſunt ante ipſum, & hoc ſemper eodem modo *facit*. Et modo quidē ex proximis, modo verò, ex ſupra ſitis, elementa demonſtrationū aſſumit. Poſt hunc enim mente-perceptum (ut diximus) Deorū ordinem, illum, qui ipſorum amplitudinem continet, ac definit, conſtituit ex eximia cauſa *ſumptū*. Hic autē *ordo* apud ipſum *Parmenidem* vocatur, partes, & totū, in ſecunda *hypotheſi*. Hæc igitur *Parmenides* negat de Vno, ipſis Multis utens ad definitionem & ipſorum ſubjectorum, & ipſius Vnius. Quod enim (inquit) totū, & quod partes habet, id eſt Multa. Ipſum verò Vnum *eſt* ſupra Multa. Si igitur ipſum quidem Vnum, ex mente-percepta ſimplicitate exceſſit, quod verò totum, & quod partes habet, progreditur ex ipſa in ipſum vinculū totius hujus ordinum-diſtinctionis, quomodo nō neceſſe *eſt* ipſum Vnū, neq; totum eſſe, neq; partib. indigere?

Et propter iſtam excellentiam arbitror *ipſum Vnum*, ut *primariam* cauſam huic Deorum ordini præeſſe, & producere quidem ipſum: ſed eximiè, *& ita, ut ipſum Vnum in hoc ordine non contineatur: ſed ex eo ſit exemptum.* Tertium verò poſt iſtos, *ordinem*, qui finem intellectualium, ſimul & mente-perceptorum eſt-ſortitus, ab Uno progredientem contemplemur, & ipſum Unum ſupra ipſum *ordinem* omnino explicatum, *& extenſum conſideremus.*

Nam hic quidem *ordo* à ſecundis generibus *manans* ſubſiſtit, & *ab* ipſa ipſorum generum integritate, eaque intellectuali *procedens.* Ipſum verò Unum, (ut demonſtratum-eſt) ex hoc etiam *ordine* propter *certam* cauſam eſt-exemptum. Ipſum igitur Unum neq; principium, neque medium, neque finem habet, neque extremitates *nullas* habet, neque figuram ullam participat. Per iſtos enim Deos, ille Deorum antè-dictus ordo elucet, *ac exiſtens apparet.* Sive igitur ſummitas ſit perfectrix-operum, ſive medium in ipſis *Diis* centrum celebratum, ſive determinatio convertens ipſum finem iſtorum Deorum ad ipſum principium, pariter ſupra omnem triplicem ordinum-diſtinctionem *eſt* ipſum Unum. Partes enim habet ipſum Unum, & multorum hujuſmodi particeps eſt. Demonſtratum eſt autem, quod *ipſum Vnum* & multorum, & ipſius integritatis ſimul eſt ipſis partibus ut cauſa unicè, *vel ſingulariter* præexiſtens. Et vides quomodo ſummi quidem ordinis unam negationem Parmenides nobis protulerit, medietatis verò, *id eſt*, *medij* verò *ordinis*, duas, extremi verò *ordinis* tres.

Præterea verò *conſiderandum eſt ipſum Vnum*; quod nullum extremum *finem* habeat. Id verò, quòd eſt infinitum, eſt tale. *Nullum enim extremum finem habet.* Præterea verò etiam *ſciendum*, quod *Vnum* omnes figuras prorſus reſpuit, *nec ullas admittit.* Rurſus igitur poſt has triplices ordinum-diſtinctiones, illos intellectuales Deos, qui poſt hos ſubſiſtunt, & *ab his ſuum eſſe habent*, trifariam *diviſos*, diſtinctè conſideremus, & demonſtremus ipſum Unum ſupra ipſos eſſe. Tale enim eſt ipſum Unum. *Nam* nec in ſeipſo eſt, nec in alio, ait Parmenides. Sive enim *eſſet* in alio ab illo, in quo eſſet, undique comprehenderetur, & ubique tangeret id, quod *ipſum* comprehendit. Si verò tale ſit, & figuram habebit, & ex partibus erit *conflatum*, & propterea Multa erit, non autem Unum. Sive in ſe ipſo *ſit*, in ſe quidem profectò prorſus continebit *aliquid aliud.* Si verò ſimul contineat *aliquid aliud*, & contineatur *ab alio*, duo erit, nec ampliùs *erit id*, quod primò *eſt* Unum. In idem igitur progreditur oratio, & ipſum Unum, non Unum declarat per ſummitatem intellectualium, ſi quis ipſum cum *aliis* miſcere conetur. Ubique igitur ab hac etiam *ſummitate* ſeparatum ipſum *Vnius ordinem Parmenides* conſtituit, qui *ordo* ſimul quidem particeps-eſt tertij *ordinis* ſupraſitorum Deorum, ſimul verò, ex ſecundo *ordine* deducitur, ſimul etiam, à primo perficitur & in ipſo prorſus eſt-collocatus. Quinetiam ſecundum intellectualem ordinem, ipſum Unum producit, quamvis *Vnum* cum ipſo *ſecundo ordine* non miſceatur. Neque enim ſtat, neque movetur. Neutrius igitur etiam eſt-particeps: ſed ex utroque pariter eſt exemptum ſimul, & ex mediis ordinibus intellectualis progreſſus Deorum excelſit.

καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν εἰμὴ ταύτην, ὡς αἴτιον προεστάναι τῆς τάξεως ταύτης τῶν Θεῶν, καὶ παράγειν μὲν αὐτὴν, ἀλλ' ἐξῃρημένως. τρίτην δὲ ὅτι ταύτης τῶν τε πέρας τῶν νοερῶν, ἅμα καὶ τοπῶν κληρωσαμένην, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς προϊοῦσαν θεασώμεθα, καὶ τὸ ἓν αὐτῆς ἁπλῶς ὑπερπλωμένον.

Αὕτη μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν δευτέρων ὑφίστατο γενῶν, καὶ τῆς ὁλότητος τῶν γενῶν, καὶ νοερᾶς. τὸ δὲ ἓν (ὥσπερ δεδεικται) καὶ ταύτης καθ' αἰτίαν ἐξῄρηται. οὔτε ἄρα ἀρχὴν, οὔτε μέσον, οὔτε πλοῦτον ἔχει τὸ ἓν, οὔτε ἔσχατα ἔχει, οὔτε σχήματος ἄδηλος μεταλήψεται. διὰ δὲ τούτων τῶν Θεῶν, ἡ προφερομένη τῶν Θεῶν τάξις ἐκφαίνεται. εἴτ' οὖν ἀκρότης ἐστὶ τελεσιουργὸς, εἴτε μέσον ἐν αὐτοῖς κέντρον ὑμνούμενον, εἴτε ἀποπερίτασις ἐπιστρέφουσα τὸ πέρας τῶν Θεῶν τούτων πρὸς τὴν ἀρχὴν, ὁμοίως ἁπάσης τῆς τριπλῆς διακοσμήσεως ἐπέκεινα τὸ ἕν. μέρη γὰρ ἔχει τὸ ἓν, καὶ πολλὰ αὖ ἔστι τῶν τοιούτων μετέχον· δέδεικται δὲ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ τῆς ὁλότητος ὁμοῦ τοῖς μέρεσιν ὡς αἴτιον ἑνιαίως προϋπάρχον. καὶ ὁρᾷς ὅπως τὴν μὲν ἀκροτάτης τάξεως μίαν ἡμῖν ἀποφαίνει ὁ Παρμενίδης ἀφαίρεσιν, τῆς δὲ μεσότητος, δύο, τῆς δὲ ἐσχάτης, τρεῖς.

Χωρὶς δὲ, ὅτι μὴ ἔσχατον ἔχον. τὸ δὲ ἄπειρον τοιοῦτον. χωρὶς δὲ αὖ, ὅτι σχημάτων ἀπαύστων ἐστὶν ἄδεκτον. πάλιν δὴ οὖν μὴ τὰς τριττὰς τοιάσδε διακοσμήσεις, οὖν ἀπὸ τούτων ὑπερτάσεις νοεροὺς θεοὺς τριχῇ διῃρημένως νοήσωμεν, καὶ τὸ ἓν αὐτοῖς ὑπερέχον ἀποδείξωμεν. τοιοῦτον γὰρ τὸ ἓν, οὔτε ἐν αὐτῷ ἐστιν, οὔτε ἐν ἄλλῳ, φησὶν ὁ Παρμενίδης. εἴτε γὰρ ἐν ἄλλῳ περιέχοιτο ἂν ὑπ' ἐκείνου πανταχόθεν, ἐν ᾧ ἐστι, καὶ ἅπτοιτο ἂν παντὸς τοῦ περιέχοντος. τοιοῦτον δὲ ὂν, καὶ σχῆμα ἕξει, καὶ ἐκ μερῶν ἔσται, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ἂν εἴη, καὶ οὐχ ἕν. εἴτε ἐν ἑαυτῷ, περιέξει μὲν ἐν ἑαυτῷ πάντως δήπου. περιέχον δὲ ἅμα, καὶ περιεχόμενον, δύο ἔσται, καὶ οὐκέτι τὸ πρώτως ἕν. εἰς ταὐτὸν ἄρα πέσοι ὁ λόγος, καὶ τὸ ἓν, οὐχ ἓν δοκοῦν εἶναι τῇ ἀκρότητι τῶν νοερῶν, εἴ τις αὐτὸ συμμιγνύναι ἐπιχειρήσει· πάντη ἄρα καὶ ταύτης κεχωρισμένον ὑφίστησιν αὐτὸν, ὁμοῦ μὲν τῆς τρίτης τῶν ὑπερκειμένων θεῶν μετέχουσαν, ὁμοῦ δὲ ἐκ τῆς δευτέρας, παραγομένην, ἅμα δὲ ἐκ τῆς πρώτης πληρουμένην. καὶ ἐν αὐτῇ παντελῶς ἱδρυμένην. καὶ μὲν καὶ τὸν δεύτερον νοερὸν τάξιν ἀπογεννᾷ τὸ ἓν, ἀμιγῆς πρὸς αὐτὸν ὑπάρχον. οὔτε γὰρ ἵσταται, οὔτε κινεῖται. μηδετέρου αὖ, [l. οὖν] μετέχει. ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἐξῃρημένον ὁμοῦ, καὶ τῶν μέσων κόσμων τῆς νοερᾶς προόδου τῶν Θεῶν ἐκβέβηκεν.

εἴτε γὰρ κινεῖται, διχῶς ἂν κινοῖτο, καθ' ἀλλοίωσιν, ἢ φοράν. ἀλλ' οὔτε ἀλλοιοῦσθαι τὸ ἓν δυνατόν. ἔσται γὰρ οὐχ ἓν, ἀλλοιούμενον, καὶ τῆς εἰναίας ὑπάρξεως ἐκπεσεῖται. οὔτε φέρεσθαι. κυκλῳ μὲν γὰρ ἀδιανόητον· διότι μέρη ἂν ἔχοι, τὰ τε μέσα, καὶ τὰ ἄκρα. χώραν δὲ ἄλλην ἀμείνω, μεμερισμὸν ἔσται. δίεισι γὰρ αὖ αὐτὸ μηδὲν ἐν ἐκείνῳ ὅλον εἶναι, πρὸς ὃ κινεῖται, μηδὲ ἐν τούτῳ, ὅθεν ὥρμηται προφερόμενον. ἐν γὰρ τῷ ἑτέρῳ τεθὲν, ἀκίνητον ἔσται, τῇ μὲν, οὔπω κινούμενον, τῇ δὲ, ἤδη πεπαυμένον τῆς φορᾶς. εἰ δὲ ἕστηκεν, ἐν τῷ αὐτῷ δηλονότι μενεῖ· ἀνάγκη τὸ ἕν. ἀλλὰ δέδεικται μηδαμοῦ ἐν· μήτ' οὖν ἐν αὐτῷ, μήτ' οὖν ἐν ἄλλῳ. πάντῃ ἄρα τὸ ἕν. οὔτε κινεῖσθαι, οὔτε ἑστάναι οἷόν τε τὰ τῇ μέσῃ τάξει διαφέρειν τῶν νοερῶν, ὡς ἔσται δῆλον ἐκ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως. παράγει γὰρ καὶ τούτων ὁ πρῶτος θεὸς ἐξηρημένος ἀπ' αὐτῆς. τὸ δὴ τρίτον, τῶν ἐσχάτων τῶν νοερῶν, καὶ προϊὸν ἐκ τοῦ ἑνὸς, καὶ ὑφιμαθῶς αὐτοῦ, διὰ τῶν ἑφεξῆς θεωρήσωμεν. πως πᾶσι μὲν γὰρ ἐν τούτῳ, καὶ ἑπομένως ὑφέστηκεν. ὁμοῦ δὲ ἀμφοτέρων τούτων προϋπάρχει τὸ ἕν. τί, τι γὰρ ἕτερον λέγεται καθ' ἑαυτό, καὶ τῶν ἄλλων ἕτερον. καὶ τὸ ταὐτὸν, ὁμοίως, καὶ ἑαυτῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις πωλόν. τὸ δὲ ἓν, ἑαυτῷ μὲν ἕτερον οὐκ ἔστιν, ὅτι τὸ τοῦ ἑνὸς ἕτερον οὐχ ἓν ἂν εἴη ποτε· ἢ τοῖς ἄλλοις οὐκ ἔστιν, ἵνα μὴ, ταὐτὸν ἐκείνοις γιγόμενον, εἰς τὴν ἐκείνων φύσιν λάθῃ μεταβαῖνον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἕτερον τῶν ἄλλων. ἔστι γὰρ ἄμα ἓν, καὶ πρόσθηκεν ἔχον, τὴν ἑτερότητος δύναμιν. οὐ γὰρ καθὸ ἕτερον, ἓν ἔσται. οὐ γὰρ ἓν ἐστιν ἡ ἑτερότης. ἓν οὖν καὶ ἕτερον ὑπάρχον, καὶ πολλὰ ἂν εἴη, καὶ οὐχ ἕν. οὐδὲ δὴ ταὐτόν ἐστιν ἑαυτῷ τὸ ἕν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἓν, καὶ τὸ ταὐτὸν ἐνέμαθε διαφέρειν μόνον, οὐκ ἔσται τὰ πολλὰ μετέχοντα πρὸς ἄλληλα ταὐτότητος. ἓν γὰρ αὖ ποτε γενόμενα τὰ πολλὰ τοῖς πολλοῖς, ἀδυνάτων. εἰ δὲ καὶ τῷ εἶναι τὸ ἓν καὶ τῆς ταυτότητος ἐξήλλακται, τὸ πρώτως ἓν ὑπάρχον, ἀμέτοχόν ἐστι ταυτότητος, ἵνα μὴ πρὸς τῷ ἑνὶ τὴν ταυτότητα προσλαβόν, πεπονθὸς γένηται τὸ ἓν, ἀλλ' εὐπρώτως ἕν. εἰ δὴ τὸ πέρας τῶν νοερῶν, τῇ πρὸς τὸ πρώτῃ χαρακτηρίζεται, δῆλον ὡς τὸ ἓν ἐπέκεινα καὶ τούτης ὑπάρχον, ἄνωθεν αὐτὴν ἐμφαίνῃ, καὶ τοῖς ὅλοις ἐφίστησι μονάδα πρὸς ἑαυτὴν, τῶν δευτέρων ἁπάντων κοσμητικήν. ἐντεῦθεν γὰρ τὰ ἄλλα πρώτως τὴν πρὸς τὸ ἓν παρεδέξατο κοινωνίαν, ἃ δὴ καὶ παράγεται δήπου, καὶ συνέχεται περὶ ἕν ἑνός. μὴ δὴ οὖν νοεροὺς θεοὺς, τὸ τῶν ὑπερκοσμίων πλάτος, ἡ τοῦ ἑνὸς ἄῤῥητος ὑπεροχὴ διέταξεν, αὐτὸ τῶν ἀποῤῥωμένων κρυφίως ἐξηρημένη, πρόσεστι χώρις μὲν ἀπὸ τῶν νοερῶν ὑφιστάμενον, ἐνοειδῶς δ', ἀπὸ δὲ πρώτου θεοῦ τὴν ὑπαρξιν παραδεχόμενον. τοῦτο τοίνυν δι' ὁμοιότητα μὲν, ὁ Παρμενίδης, καὶ ἀνομοιότητα, ἀπὸ τῆς τοῦ πέρατος συγκλήσεως τῶν νοερῶν μονάδων διοτήτα προάγει.

Sive enim moveatur, duobus-modis movebitur, per alterationem, aut lationem. Sed neque fieri potest, ut Unum alteretur. Erit enim non Unum, si alteretur, & ex unica essentia excedet, *& ab Vnius natura degenerabit.* Neque etiam ferri *potest.* In-orbem enim *ferri* non-potest. Quia partes haberet, & medias, & extremas. Si verò locum alium muter, *Vnum* erit dividuum. Oportebit enim ipsum *Vnum* ne in in illo quidem, ad quod, *& in quo* movetur, totum esse, neque in eo, unde prolatum fertur. Si enim in altero ponatur, erit immotum, partim quidem, quia non dum movetur, partim verò, quia jam ab ipsa latione cessavit, *& ferri desiit.* Si verò stat, in eodem *loco* stabit; profectò ipsum Unum manere necesse *est.* Sed demonstratum-est, *ipsum Vnum* nusquam esse. Neque igitur in se ipso, neque in alio *erit.* Ubique igitur *est* ipsum Unum. Neque moveri, neque stare possunt ea, quæ medio ordine differunt ab intellectualibus, ut perspicuum erit ex secunda hypothesi. Producit enim etiam hunc *ordinem* ille primus Deus exemptus ex ipso. Tertio verò loco, ipsum ultimum intellectualium *ordinem* etiam progredientem ex Uno, ipsiq; subjectum, per sequētia verba, *i.e. deinceps* contēplemur. Identitas enim & diversitas in hoc *ordine* unitè, *& conjunctè* subsistit. Simul autem ipsum Unum est ante hoc utrunque. Diversum enim dicitur, & à seipso, & ab aliis diversum. Et idem eodem-modo *dicitur* & sibi, & aliis Idem. Ipsum verò Unum, à seipso quidem diversum non est. Quia quod ab Uno diversum est, id non Unum fuerit. Idem verò aliis non est, ne, si idem illis sit, in illorum naturam occultè transeat. Quinetiam ne diversum quidē *est* ab aliis. Erit enim simul & Unum, & additionem habens ipsam diversitatis vim, *& faculiatem.*

Non enim, quatenus *est* diversum, Unum erit. Diversitas enim non est Unum. Si igitur Unum, etiam diversum sit, erit etiam Multa, & non Unum. Ergo ipsum Unum ne idem quidem sibi ipsi erit. Si enim Unum, & Idem nomine tantum differt, Multa inter se non participabunt identitatem. Fieri enim non potest, ut unquam Multa sint Unum Multis. Si verò & ipso Esse, ipsum Unum ab ipsa quoq; identitate differt, id, quod primò Unum est, identitatis est expers, ne ipsum Unum, si identitatem assumpserit ad ipsum Unum, *eique eam adjunxerit*, patiatur *aliquid, quod ei acciderit* : sed non sit primò Unum. Si igitur ipse finis intellectualium isto quaternione, *vel, quaternario-numero* figuratur, perspicuum *est*, quòd ipsum Unum, quod est etiam supra *quaternionem* illum supernè ipsum demonstrat, & ipsis nniversis unitatem quaternariam præficit, secundorum omnium ordinatricem, *& ornatricem.* Hinc enim alia primò communionem cum ipso Uno acceperunt, quæ profectò & producuntur, & continentur ab Uno. Posl igitur ipsos intellectuales Deos, ipsam *Deorum* supramundanorum amplitudinem ipsa Vnius ineffabilis excellentia disposuit, ex ipsis abipso *Uno* progenitis occultè exempta, *amplitudinem inquam* proximè quidem ab ipsis intellectualibus *Diis* subsistentem, uniformiter verò, ab illo primo Deo *suam* essentiam accipientem. Hoc igitur per similitudinem quidem, & dissimilitudinem Parmenides producit ab illa *Deitate*, quæ intellectualium Vnitatum finem concludit.

Id enim

Id enim, quod eſt ſimile, patitur id, quod eſt idem. Quemadmodum etiam id, quod eſt diſſimile, patitur id, quod eſt diverſum. Demonſtrat autem *Parmenides* quòd ipſum Unum, propter unam ſimplicitatem, exceſſit etiam ex tali Deorum proprietate. Quod enim ſitum eſt ſupra vim, *& facultatem* ejuſdem, & diverſi, multo magis ſuperat genera, quæ *ſuam* eſſentiam in his ſunt-ſortita. Quid igitur poſt hoc *eſt* reliquum? Nónne perſpicuum *eſt*, quòd *eſt quædam* multitudo Deorum in-mundo-verſans? Sed & hæc eſt duplex, una quidem, cœleſtis, altera verò, ſub Luna. Horum igitur *divinorum generum*, illud quidem genus, quod in cœlo verſatur, *conſtat unà cum* ipſo pari, & majore, & minore ſimul-progredi. Quod verò ſub Luna *eſt*, *& ipſum duplex eſt*. *Nam* id quidem, quod eſt par, eſt multitudine differēs à cœleſti paritate, *ſive paritate*. Quod verò eſt impar, ipsà pluris, & paucioris, *vel*, *ipsà illius*, *quod plura*, *& pauciora continet*, facultate ſecatur, *atque dividitur*.

In alio igitur divinorum *ordinum* genere Unitas erit, & Dualitas, *id eſt*, *binarius numerus*. Sed ſuprà quidem, ipſi Uni, & ipſi Identitati *eſt* cognata. Infrà verò, ipſi multitudini, & intellectuali diverſitatis cauſæ. Omnibus igitur his ſuperius eſt ipſum Unum. Nam id quidem, quod *eſt* par, *& æquale* ubique, eſt earundem partium. Quod verò eſt impar, *& inæquale*, *eſt partium* diverſarum. Quod igitur ſimul eſt exemptum ex identitate, & ex diverſitate, quæ conjuncta eſt cum ea, quánam ratione particeps-eſſe-poteſt paritatis, & imparitatis, *vel*, *æqualitatis*, *& inæqualitatis*? Præter igitur hos omnes divinos ordines, & ipſa animarum genera earum, quæ Deificantur, *& in Deorum numerum referuntur*, & quæ circa Deos dividuntur, conſideremus. In unoquoque enim ipſorum divinorum progreſſum, & ipſarum animarum, illud primum genus appareat, cum ipſis Diis naſcens. Quia & in cœlo, & ſub Luna, divinæ animæ ſuſceperunt diviſionem Deorum, *quæ ſunt* in hoc mundo, ut & alicubi ille Athenienſis hoſpes demonſtrat. Ipſa igitur animalis, *id eſt*, *animarum* amplitudo & ipſo tempore, & ipſa vita, quæ in tempore verſatur, figuratur.

Ipſa verò divinarum animarum proprietas idem & recentius, ſimul & antiquius & ſe-ipſo, & aliis demonſtrat. Eodem enim tempore ſemper circumeuntes, & cum ipſo fine conjungentes ipſum principium, ſimul ut ad ipſum finem univerſæ periodi progreſſæ, juniores *perpetuò ſunt*, ſimul verò, ut ad principium revolutæ, ſeniores perpetuò ſunt. Omnes verò ætates ipſis *animabus* etiam menſuram temporis eandem perpetuò ſervant. Rurſus identitas eſt in ipſis, & diverſitas. Illa quidem, æqualitatem in tempore, iſta verò, inæqualitatem ſervans. Ipſum igitur Unum etiam ante divinas animas *exiſtit*, & ſubſiſtit, & hæc etiam unà cum ipſis Diis ſimul gignit. Jam ad ipſum reliquum univerſæ præſtantiorum diſtinctionis, *ordinisq́*, finem venimus. Et ipſa genera, quæ Deos ſequuntur, & trifariam dividuntur, tribus temporis partibus, producit quidem in lucem ille *rerum* omnium ſimul mente-perceptarum autor, exemptus verò & ex his demonſtratur per illas Parmenidis intellectuales animi-notiones.

τὸ γὰρ ὅμοιον, πεπονθὸς ἐστι τὸ πεῖσον, ὥσπερ δὴ τὸ ἀνόμοιον, πεπονθὸς τὸ ἕτερον· δέικνυσι δὲ ὡς ἄρα τὸ ἓν, ἐκβεβηκε καπὶ μίαν ἁπλότητα καὶ τῆς τοιαύτης τῶν Θεῶν ἰδιότητος. τὸ γὰρ τῆς τοῦ ταυτοῦ, καὶ ἑτέρου δυνάμεως ὑπερίδρυμθεν, πολλῷ μειζόνως ὑπερέχῃ τῶν καπὶ ταῦτα τὴν ὑπόστασιν λαχόντων γενῶν. Τί οὖν μετὰ τοῦτο λοιπόν; ἢ δῆλον ὅτι τὸ ἐγκόσμιον τῶν Θεῶν πλῆθος; ἀλλὰ καὶ τοῦτο διῄρηται, τὸ μὲν, οὐράνιον, τὸ δὲ, ὑπὸ σελήνην. πάντων δὴ οὖν, τὸ μὲν κατ' οὐρανὸν περιπολοῦν γένος τῷ τε ἴσῳ, καὶ τῷ μείζονι, καὶ τῷ ἐλάσσονι συμπορεύηκεν. τὸ δὲ ὑπὸ σελήνην, τὸ μὲν ἴσον, ἕλαχε πλήθει διαφέρον τῆς οὐρανίου ἑστητος. τὸ δὲ ἄνισον, τῇ τοῦ πλείονος αὖ, καὶ ἐλάττονος δυνάμει τεμνόμενον.

Καθ' ἕτερον ἄρα τῶν θείων γένος, μονὰς αὖ εἴη, καὶ δυὰς, ἀλλ' ἄνω μὲν, τῷ ἑνὶ, καὶ τῇ ταυτότητι συγγενὴς. κάτω δὲ, τῷ πλήθει, καὶ τῇ νοερᾷ τῆς ἑτερότητος αἰτία. πάντων γ' ἄρα πάντων ὑπερέχῃ τὸ ἕν· τὸ μὲν γὰρ ἴσον πανταχοῦ, τῶν αὐτῶν ἐστι μερῶν. τὸ δὲ ἄνισον, ἑτέρων. τὸ πάντως ἅμα ταυτότητος ἐξῃρημένον, καὶ τῆς συζύγου πρὸς αὐτὸ ἑτερότητος, τίς μηχανὴ ποτε μετέχειν ἰσότητος αὖ, καὶ ἀνισότητος; πρὸς δὲ πάντας ἁπλῶς τοὺς θείους διακοσμοὺς, καὶ τὰ τῶν ψυχῶν γένη τῶν ἐκθεουμένων, καὶ ὅσοι εἰσὶ θεοὺς διαιρουμένων, νενήσωμεν. ἐν ἑκάστῃ γὰρ τῶν θείων πρόοδον, καὶ τῶν ψυχῶν, τὸ πρῶτον γένος ἐκφαίνεσθαι συμφυόμενον τοῖς Θεοῖς. ἅμα καὶ ἐν οὐρανῷ, καὶ ὑπὸ σελήνην θεῖαι ψυχαὶ τὴν τῶν Θεῶν εἰς τὸν κόσμον ὑποδέξαντο διαίρεσιν, ὥς που καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος ὑποδείκνυσι. τὸ μὲν οὖν ψυχικὸν πλάτος τῷ χρόνῳ, καὶ τῇ κατὰ χρόνον ζωῇ χαρακτηρίζεται.

Ἡ δὲ τῶν θείων ψυχῶν ἰδιότης τὸ αὐτὸ νεώτερον, ἅμα καὶ πρεσβύτερον ἑαυτοῦ τε, καὶ τῶν ἄλλων ἀποδείκνυσι· κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν ἀεὶ χρόνον περιφερόμενα, καὶ τῷ πέρατι συναπτόμενα τῷ ἀρχῷ, ὁμοῦ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἀπείρους ἰοῦσα περίοδον, νεώτερα, ὁμοῦ δὲ ὡς πρὸς ἀρχὴν ἀνακυκλούμενα, πρεσβύτερα γινόμενα διαπαντός· πᾶσαι δὲ αὐτῶν ἡλικίαις καὶ τὸ μέτρον τοῦ χρόνου τοῦτον ἀεὶ διατηροῦσι. πάλιν ταυτότης ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἑτερότης, ἡ μὲν, τὴν ἰσοπληθῆ τοῦ χρόνου, ἡ δ', τὴν ἀνισότητα φυλάττουσα. προϋφέστηκεν ἄρα καὶ τῶν θείων ψυχῶν τὸ ἕν, καὶ συναπεφύηκε καὶ ταῦτα τοῖς Θεοῖς ἅμα· ἥκομεν δὴ λοιπὸν ἤδη τὸ πέρας τῆς ὅλης τῶν κρειττόνων διακοσμήσεως. καὶ τὰ γένη τὰ συνεπόμενα τοῖς Θεοῖς, καὶ τριχῇ μεριζόμενα τοῖς τοῦ χρόνου τρισὶ μέρεσι, ἐκφαίνει μὲν, ὁ πάντων ἡμῖν τῶν νοητῶν αὐτὸς, ἐξῃρημένος τε πάντων ὑποδείκνυται τῆς τοῦ Παρμενίδου νοερᾶς ὑποθέσεως.

Τὸ γὰρ χρόνου παντὸς ἐπέκεινα, καὶ τῆς κατὰ χρόνον ζωῆς, εὐδαιμία μηχανὴ ζωῆς μεμιγμένης τοῦ χρόνου δουλεύειν ἀδεούσης.

Κατὰ μίαν οὖν, καὶ ἄγνωστον αἰτίαν τὸ πρώτιστον τῶν ὅλων, θεούς τε πάσας ἐξέφηνε, καὶ θείας ψυχὰς, καὶ τὰ κρείττονα γένη, καὶ οὔτε συμπλέκεται τοῖς ἑαυτοῦ γεννήμασιν, οὔτε πληθύεται περὶ αὐτά. παντελῶς δὲ αὐτὸν ἐκβεβηκὼς ἐν ἀπλότητι θαυμαστῇ, καὶ τῆς ἑνώσεως ὑπερβολῇ, πᾶσιν ἀδιακρίτως τοῖς τε πρόσθεν οὖσι, καὶ τῷ ἐν τῇ προόδῳ τάξιν ἐνιδρῦσαι. μέχρι μὲν τούτων ὁ Παρμενίδης αἴρων ἀπὸ τῆς νοητῆς θεωπτῆς τῶν πρώτων νοερῶν Θεῶν ὡρμημένος, προελήλυθε κατὰ τὰ μέτρα τῆς ἀπογεννήσεως, τά τε θεῶν γένη, καὶ τῶν Θεῶν ἡνωμένων τὰ, καὶ σωτικὰ μένων ὑφιστὰς, καὶ πάντων αὖ τὸ ἐν ἐξῃρημένον ἀῤῥήτως ἀποφαίνων. Πάλιν δὲ εὐθὺς ἐπ' ἀρχὴν αἴρει, καὶ τῷ τῶν ὅλων ὑπερφυῶς ἀπομιμούμενος, τῶν ἀκροτάτων Θεῶν, τῶν νοητῶν λέγω, χωρίζει τὸ ἕν. οὕτω γὰρ αὖ αὐτοῦ μάλιστα τῷ ὑπερέχειν θαυμάζομεν, καὶ τῷ ἀμήχανον εἶναι πρὸς τὰ ἄλλα πάντα τῆς ἑνώσεως ἐξαλλαγὴν, εἰ μὴ μόνον αὐτὸ τῶν δευτέρων, ἢ τρίτων ἐν τοῖς θείοις διακόσμοις ὑπερειδρυμένον λανθάνομεν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἀφοριζόμενον τῶν νοητῶν ἑνάδων, καὶ ὅλως πανταχοῦ τῇ τῶν κρυφίων ἐκείνων ἁπλότητι, καὶ οὐ διὰ τῶν ποικίλων λόγων, ἀλλ' αὐτῆς τῆς νοερᾶς μόνον ἐπιβολῆς. νῷ γὰρ τὰ νοητὰ γνωρίζεσθαι πέφυκε. τοῦτ' τοίνυν καὶ ὁ Παρμενίδης ἔργῳ δείκνυσι, τοὺς μὲν λογικὰς μεθόδους ἀπολιπών, κατὰ δὲ νοῦν ἐνεργῶν, καὶ τῆς οὐσίας τὸ ἓν ἐπέκεινα λέγων, καὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος. εὐ γὰρ ἂν τῶν προθεν συμπερασμάτων, τοῦτο συλλελόγισται. ἦν γὰρ ὁ περὶ τῶν πρωτίστων αὐτῶν Θεῶν λόγος ἀποδεικτικὸς, ἐκ τῶν χειρόνων τῷ πάντων ἐφολκὸς ὤν. καὶ τοὺς γνώσεις τοίνυν, καὶ τὰ τῶν γνώσεων ὄργανα πάσας, τῆς τοῦ ἑνὸς ὑπερεχούσης ἀπολειπούσης κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀφικνεῖται, καὶ πλευρὰ δὴ καλῶς εἰς τὸ ἄῤῥητον τοῦ παντὸς ἐπέκεινα θεοῦ. μὴ γὰρ τοὺς κατ' ὀπτασίαν ἐνεργείας, καὶ τοὺς νοερὰς ἀποβολὰς, ἢ πρὸς τὸ ἄγνωστον ἕνωσίς ἐστιν, εἰς ὃν δὴ καὶ ὁ Παρμενίδης τὸν σύμπαντα λόγον αἰνιττόμενον, συμπλέκειν τῷ πρώτῳ ὑποθέσιν, παντὶ μὲν τὰ θεῖα γένη τοῦ ἑνὸς ἐξάψας, αὐτὸ δὲ ἑνιαίως τῶν πάντων ἐξῃρημένον ἀποφαίνων, τῶν τε νοητῶν, καὶ τῶν ἐν τοῖς νοητοῖς ἀμέθεκτον ὑπάρχον, καὶ τῶν μεθεκτῶν μονάδων ἀῤῥήτως ὑποστατικόν.

Διὸ καὶ τοῦ ἑνὸς ἐπέκεινα τοῦ τῇ οὐσίᾳ συζυγοῦντος εἴρηται, καὶ παντὸς ὁμοῦ τοῦ μεθεκτοῦ τῶν ἑνάδων πλήθους.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Quod enim est ultra, *supràq́* omne tempus, & *supra* vitam, quæ est in tempore, nulla ratione particularibus temporis periodis servire potest.

Per unam igitur, & ignotam causam id, quod hujus universitatis est primum, & Deos omnes, & divinas animas, & præstantiora *Deorum, & animarum* genera produxit. Neq; connectitur cum suis fœtibus, *neq́ conjungitur cum sua progenie*, neq; multiplicatur circa fœtus ipsos, *& circa suam progeniem*. Cum autem ex ipsis ubiq; excesserit, in admirabili simplicitate, & unionis, *ac unitatis* superlatione, *& excellentia*, omnibus indiscretè & ipsum progressum, simul & ipsum in progressu ordinem largitur. Huc usq; verò Parmenides ex-alto, à mente-percepta specula primorum intellectualium Deorum profectus, progressus est secundùm mensuras procreationis, *& progenici à prima causa manantis*, & ipsa Deorum genera, & Deorum unitorum, & consequentium *genera* constituens, & semper ipsum unum ex omnibus *Entibus* ineffabiliter exemptum demonstrans. Rursus autem hinc ad ipsum principium redit, & universorum conversionē imitans, à summis Diis, à mente-perceptis dico, separat ipsum Unum. Sic autem ipsius *Unius* excellentiam maximè contemplabimur, & impossibilem cum aliis omnibus unionis immutationem, nisi solùm ipsum *Unum* demonstremus *esse* situm supra secundos, & tertios *ordines, qui sunt* inter divinos ordines: sed etiam ipsis mente-perceptis Unitatibus anteponi, idq; per-eandem-seriem, *& cognationē*, quę est cum illa illorum occultorum simplicitate, non autem per varia verba: sed per ipsam tantùm intellectualem primam-notionem. Mente enim cognosci naturaliter-solent ea, quæ-mente percipiuntur. Hoc igitur & ipse Parmenides re-ipsa demonstrat, Logicas quidem methodos relinquens, secundum verò mentem agens, & dicens ipsum Unum esse supra ipsam Essentiam, & supra id, quod Unum est. Haud enim ex præcedentibus conclusionibus hoc conclusum-est. Fuisset enim hæc oratio de ipsis primis Diis, demonstratione-carens, ex deterioribus probationem eliciens. Ergo *Parmenides* & ipsas notiones, & ipsarum notionum instrumenta omnia, eodem tempore ipsâ ipsius Unius excellentiâ longè-inferiora-esse contendit, & præclarè profectò definit in illud ineffabile *numen* illius Dei, qui est supra omnia. Post illas enim actiones, quæ sunt per scientiam, & *post* intellectuales primas-notiones, est illa unio, quæ est cum illo *Dei numine* ignoto, ad quam etiam Parmenides totam *suam* orationem referens, primâ hypothesin concludit, omnia quidem divina genera ex Uno pendère-dicens, ipsum verò *Unum* singulariter, *uneq́ modo* ex omnibus exemptum esse demonstrans, & mente-percepta, & sensilia nullo-modo-participare, *nec ab illis participari docens*, & Unitatum *ab eo* participatarum ineffabili-modo constituendarum vim habere, *earumq́ fundatricem causam esse demonstrans*.

Quamobrem etiam dictum-est *ipsum Unum esse* supra illud Ununi, quod cum Essentia conjunctum-est, & simul *supra* omnem Unitatum multitudinem, quæ *ab illo Uno* participatur.

FINIS SECUNDI LIBRI.

PROCLI
PLATONICI PHILOSOPHI,
DE THEOLOGIA SECUNDUM PLATONEM,

ΠΡΟΚΛΟΥ
ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ.

LIBER TERTIUS.
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

CAPITA TERTII LIBRI,

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

CAPUT I.

Quòd poſt verba de uno principio facta, generaliter de divinis ordinibus tractare oporteat, *neſcimus* & quot ſint, & quomodo alii ab aliis dividantur, *& diſtinguantur.*

Κεφάλαιον ά.

Ὅτι μὴ πρὸ τῆς μιᾶς ἀρχῆς λέγειν καὶ ἢ περιμαλάττεσθαι χρὴ περὶ τῶν θείων τάξεων, ὅσαι τε εἰσὶ, καὶ πῶς διαιρεῖται ἀπ' ἀλλήλων.

CAPUT II.

Quòd multitudo Unitatum poſt Unum ſubſiſtit, ſecundùm, *& per* quas Dii *ſuam* eſſentiam habent.

Κεφ. β'.

Ὅτι πλῆθος ἑνάδων μὴ τὸ ἓν ὑπάρξει, καθ' ἃς οἱ θεοὶ πρὸ ὑπάρξεων ἔχουσιν.

CAPUT III.

Quot oporteat demonſtrari ante inventionem multitudinis divinorum ordinum, & horum continua, *proximâ*, traditio.

Κεφ. γ'.

Πόσα δεῖ, [l. δέοι] προαποδειχθῆναι τῆς εὑρέσεως τὸ πλῆθος τῶν θείων τάξεων, καὶ πάντων συνεχὴς παράδοσις.

CAPUT IV.

Quod omnes Unitates ſint participabiles. Et quòd Unum ſolum ſit illud, quod eſt revera ſupereſſentiale, *id eſt*, *ſupra omnem eſſentiam*, cætera verò omnia ab eſſentiis participentur.

Κεφ. δ'.

Ὅτι πᾶσαι αἱ ἑνάδες μεθεκταί. καὶ ὅτι ἓν μόνον τὸ ὡς ἀληθῶς ὑπερούσιον. τὰ δ' ἄλλα πάντα μετέχεται ὑπ' οὐσιῶν.

CAPUT V.

Quòd communiones quidem Unitatum Uni propinquiorum in ſimpliciores hypoſtaſes progreſſæ ſint, remotiorum verò *ab Uno*, in compoſitiores.

Κεφ. ε'.

Ὅτι αἱ μεθέξεις τῶν ἑνὸς ἐγγυτέρων τοῦ ἑνὸς ἑνάδων, εἰς ἁπλουστέρας προῆλθον ὑπάρξεις. τῶν δὲ πορρωτέρων, εἰς συνθετωτέρας.

CAPUT VI.

Quænám ſint ea, quæ divinas Unitates participent, & quiſnám ſit earum inter ſe ordo. Et quòd ipſum quidem Ens, *eſt* antiquiſſimum, Vita verò, *eſt* ſecunda, Mens verò, tertia, Anima verò, quarta, Corpus verò, ultimum. Et quòd tot etiam ſint divinarum Unitatum diſtinctiones, *ac ordines.*

Κεφ. ς'.

Τίνα τὰ μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων, καὶ τίς αὐτῶν ἡ πρὸς ἄλληλα τάξις. καὶ ὅτι τὸ μὲν ὂν πρεσβύτατον. δευτέρα δὲ, ἡ ζωὴ. τρίτος δὲ, ὁ νοῦς. πέμπτη δὲ ἡ ψυχή. τὸ δὲ σῶμα, ἔσχατον. καὶ ὅτι πλεῖσταί καὶ τῶν θείων ἑνάδων εἰσὶν αἱ διακοσμήσεις.

CAPUT VII.

Reſumptio, *& repetitio* doctrinæ de Uno, & traditio biformium, *id eſt*, *duorum generum* principiorum, quæ ſunt poſt ipſum Unum.

Κεφ. ζ.

Ἐπανάληψις τῆς περὶ τοῦ ἑνὸς διδασκαλίας, καὶ τῶν μὴ τὸ ἓν δυοειδῶν ἀρχῶν παράδοσις.

CAPUT VIII.

Quænám ſint illa duo principia *rerum* omnium poſt ipſum Unum. Et quomodo Socrates ipſa in Philebo finem, & infinitum vocarit. Et quorum eſſentiæ ſint ipſis Entibus.

Κεφ. η'.

Τίνες εἰσὶν αἱ δύο μὴ τὸ ἓν τῶν πάντων ἀρχαὶ καὶ πῶς αὐτὰς ὁ Φιλήβῳ Σωκράτης πέρας. καὶ ἄπειρον ἐκάλεσε. καὶ τίνων οὐσίαι τοῖς οὖσι.

ΚΕΦ. θ'.

Τί τὸ τρίτον ἐκ τῶν δύο παραχέμενον ἀρχῶν. καὶ διὰ τί μικτὸν αὐτὸ προσηγόρευσεν ὁ ἐν φιλήβῳ Σωκράτης. καὶ ὅτι οὐκ ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ πρώτως ἕν· καὶ πῶς οὗτ' προσῆλθεν ἓκ τῶν δύο ἀρχῶν, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

ΚΕΦ. ι'.

Πῶς καὶ ὅσα τῶν εἰκόνων κατασκευάσειεν ἄν τις, ὅτι τὸ πρῶτον ὑποκεῖσθαι ἐκ πέρατος, καὶ ἀπείρου τὸ ὂν ἐστιν, ἐν ᾧ. καὶ πῶς πῦρ δεδήλωται. πῶς διττὸν πέρας, καὶ ἄπειρον, τὸ μὲν, ἐν τῇ ὕλῃ, τὸ δὲ, πρὸ τοῦ ὄντος.

ΚΕΦ. ια'.

Τίς ἡ τριὰς, ἣν φησιν ὁ ἐν φιλήβῳ Σωκράτης πασὶ μικτῷ ὑπάρχειν.

ΚΕΦ. ιβ'.

Κοιναὶ λόγοι περὶ τῆς πρώτης νοητῆς τριάδος· καὶ πῶς αἰνάλογον ταύτῃ προσῆλθεν ἡ δευτέρα.

ΚΕΦ. ιγ'.

Τίς ἡ δευτέρα νοητὴ τριὰς, ὅσα τε τοῦ ὑπερέχοντος, καὶ ὅσα τοῦ μετεχομένου, καὶ ὅσα δὲ χαρακτηρίζοντος τὸ μικτὸν, ἀκριβεστέρα παράδοσις.

ΚΕΦ. ιδ'.

Τίς ἡ τρίτη νοητὴ τριάς. καὶ τί τὸ ὑπερέχον ἐν ταύτῃ. τί τὸ μετεχόμενον· καὶ ὅτι πολὺ κοιναὶ λόγοι περὶ τῆς τῶν τριῶν τριάδων διακρίσεως.

ΚΕΦ. ιε'.

Πῶς ἐν Τιμαίῳ παραδίδονται αἱ νοηταὶ τριάδες. καὶ ὑπομνήσεις πολλοὺς περὶ τούτου αὐτοζῶον, τρίτον ἔχειν τάξιν ἐν τοῖς νοητοῖς.

ΚΕΦ. ις'.

Ὅτι ὁ αἰὼν κατὰ τὸν μέσον τάξιν τῶν νοητῶν ὑφέστηκεν, ἀποδείξεις πολλαί.

ΚΕΦ. ιζ'.

Ὅτι τὸ ἕν, ἐν ᾧ μένει ὁ αἰὼν, ἡ ἀκροτάτη τῶν νοητῶν ἐστι τάξις.

ΚΕΦ. ιη'.

Κοιναὶ λόγοι περὶ πασῶν τῶν νοητῶν τάξεων κατὰ τὸν τοῦ Τιμαίου διδασκαλίαν. καὶ ἀκριβεστέρα παράδοσις τῶν ἐν αὐταῖς ἰδιοτήτων.

ΚΕΦ. ιθ'.

Περὶ τῶν νοητῶν εἰδῶν, κατὰ τὰ ἰδιότητα αὐτῶν ἐκφαίνουσα διδασκαλίαν, [l. διδασκαλία.] καὶ πῶς πάντα, καὶ ὅσα ποίων αἰτίων ὑφέστηκεν.

ΚΕΦ. κ'.

Ὅτι καὶ ὅσα τῶν ἐν Σοφιστῇ λόγων δυνατὸν εὑρεῖν τὰς τρεῖς νοητὰς τάξεις. ἐν οἷς λέγεται τί τὸ ἓν ὄν, τί τὸ ὅλον, τί τὸ πᾶν.

Caput IX.

Quodnam sit illud tertium ex duobus principiis productum, & cur ipsum Socrates in Philebo vocarit mixtum. Et quòd non aliud est, quàm quod primò Unum. Et quomodo hoc prodierit & ex duobus principiis, & ex Uno.

Caput X.

Quomodo & ex ipsis similitudinibus aliquis efficere possit, ut id, quod primum est conflatum ex fine, & infinito, sit illud ipsum Ens, in quo *res alia continentur*. Et quomodo hoc demonstratum fuerit. Quomodo duplex finis, & infinitum *sit*, partim quidem, in ipso Ente, partim verò, ante ipsum Ens.

Caput XI.

Quænam sit illa Trinitas, quam Socrates in Philebo omni mixto inesse dicit.

Caput XII.

Communis ratio, *& oratio* de prima mente-percepta Trinitate. Et quomodo per proportionem huic respondentem, *& convenientem* secunda prodierit.

Caput XIII.

Quænam sit illa secunda mente-percepta Trinitas, *manans* & ab eo, quod dominatum obtinet, & ab eo, quod participatur, & ab eo, quod figurat id, quod est mixtum. *Et horum* accuratior traditio.

Caput XIV.

Quænam sit illa mente-percepta Trinitas. Et quidnam sit illud, quod in hac dominatum obtineat. Quid sit illud, quod participatur. Et in fine communis ratio, *& oratio* de trium Trinitatum discretione.

Caput XV.

Quomodo in Timæo tradantur mente-percepta Trinitates. Et admonitiones plures circa hoc, *quod est* Per-se-vivens, *& Per-se-animal, quæ manent, hoc*, tertium habere ordinem in mente-perceptis.

Caput XVI.

Quòd ævum in medio ordine *rerum* mente-perceptarum subsistat, demonstrationes plures.

Caput XVII.

Quod ipsum Unum, in quo manet ipsum ævum, sit summus *rerum* mente-perceptarum ordo.

Caput XVIII.

Communis tractatio de omnibus mente-perceptis ordinibus, secundùm Timæi doctrinam. Et accuratior traditio proprietatum in ipsis *comprehensarum*.

Caput XIX.

De mente-perceptis formis, & doctrina ipsarum proprietatem demonstrans. Et quomodò *sint formæ* quatuor, & à quibus causis *manantes* subsistant.

Caput XX.

Quòd etiam ex verbis in Sophista *comprehensis* possimus invenire tres mente-perceptos ordines. In quibus *verbis* dicitur quid *sit* ipsum Unum Ens, quid Totum, quid Omne.

CAPUT XXI.

In-ſummam-contracta-tractatio, & *compendium* eorum, quæ dicta-ſunt de mente-perceptis Trinitatibus. Et quod illæ dividi poſſint in Patrem, & Facultatem, & Mentem. Admonitiones ex Platone *de rebus iſtis ſumptæ.*

CAPUT XXII.

Quomodo in Phædro dicatur omne divinum, pulchrum, ſapiens, bonum. Et quænam triplicia horum ſingulorum elementa Plato tradat. Et quomodo ex his ad unionem, & diſcretionem mente-perceptarum Trinitatum accedi poſſit.

CAPUT XXIII.

Quomodo multitudinem Deorum Parmenides in ſecunda hypotheſi tradat. Et quomodo verba facturi ſimus de unoquoque ordine, concluſionibus illic *comprehenſis* liberiùs-utentes.

CAPUT XXIV.

Quænam ſit prima Trinitas ſecundum Parmenidem, & unde oriatur, & quouſque *Parmenides* progrediatur de ea docens.

CAPUT XXV.

Quænam ſit ſecunda Trinitas. Et quomodo antecedenti *Trinitati* proxima, & *cum ea conjuncta*, à Parmenide tradatur. Et quouſque produxerit de ea tractationem.

CAPUT XXVI.

Quænam ſit tertia Trinitas. Et qnomodo ipſam Parmenides per tertiam concluſionem demonſtrarit.

CAPUT XXVII.

Communis tractatio de tribus concluſionibus, per quas illi tres ordines figurantur *rerum* mente-perceptarum. Et quomodo per has difficillimæ theologicæ dubitationes ſolvi poſſint.

CAPUT XXVIII.

Laudatio mente-perceptorum Deorum, ſimul & ipſam cum Bono unionem, & illam ipſorum eſſentiam ex *rebus* mente-perceptis exemptam declarans.

ΚΕΦ. κα'.

Συγκεφαλαίωσις τῶν εἰρημένων περὶ τῶν νοητῶν τριάδων. καὶ ὅτι δυνατὸν διαιρεῖν αὐτὰς εἰς πατέρα, καὶ δύναμιν, καὶ νοῦν. ὑπομνήσεις ἐκ τοῦ Πλάτωνος.

ΚΕΦ. κβ'.

Πῶς ἐν φαίδρῳ λέγεται τὸ θεῖον πᾶν, καλὸν, σοφὸν, ἀγαθόν· καὶ ποῖα τριπλᾶ τούτων ἑκάστου στοιχεῖα παραδίδωσιν ὁ Πλάτων. καὶ ὅπως ἐκ τούτων ἐπιβάλλειν δυνατὸν ἐπὶ τὴν ἕνωσιν, καὶ τὴν διάκρισιν τῶν νοητῶν τριάδων.

ΚΕΦ. κγ'.

Πῶς τὸ πλῆθος τῶν θεῶν ὁ Παρμενίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ παραδίδωσιν ὑποθέσει· καὶ ὅπως ποιησόμεθα τὸν περὶ ἑκάστης τάξεως λόγον, ἀποχρώμενοι τοῖς ἐκεῖ συμπεράσμασι.

ΚΕΦ. κδ'.

Τίς ἡ πρώτη τριὰς καὶ τὸν Παρμενίδειον. καὶ πόθεν ἄρχεται, καὶ μέχρι ποῦ προέρχεται περὶ αὐτῆς διδάσκων.

ΚΕΦ. κε'.

Τίς ἡ δευτέρα τριάς· καὶ ὅπως τῇ πρὸ αὐτῆς συνεχὴς ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου παραδίδοται· καὶ μέχρι ποῦ προήκασι τὸν περὶ αὐτῆς λόγον.

ΚΕΦ. κς'.

Τίς ἡ τρίτη τριάς· καὶ ὅπως αὐτὴν ὁ Παρμενίδης διὰ τοῦ τρίτου συμπεράσματος ἐξέφηνε.

ΚΕΦ. κζ'.

Κοινὸς λόγος περὶ τῶν τριῶν συμπερασμάτων, δι' ὧν αἱ τρεῖς τάξεις χαρακτηρίζονται τῶν νοητῶν. καὶ ὅπως διὰ τούτων λύειν δυνατὸν τὰ χαλεπώτατα τῶν θεολογικῶν ἀπόρων.

ΚΕΦ. κή.

Εὐφημία τῶν νοητῶν θεῶν, ὁμοῦ καὶ τῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἕνωσιν, καὶ τῆς ἐξῃρημένης τῶν νοητῶν ὑπαρξιν αὐτῶν ἐκφαίνουσα.

ΠΡΟΚΛΟΥ,
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ,
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Κεφάλαιον ά.

ΗΜΕΝ ΟΥΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ πρώτου θεοῦ παρὰ τῷ Πλάτωνι θεολογία, τοιάδε τίς ἐστιν, ὡς ἐμοὶ καταφαίνεται, καὶ τελικὴ αὐτῶν ἔλαχε πρὸς ἅπασας τὰς ἄλλους περὶ τῶν θείων λόγους ὑπεροχήν, ἐμοῦ μὲν τὸ ἄρρητον ἕνωσιν αὐτοῦ σεμνῶς διαφυλάττουσα, τῶν ὅλων ἐξῃρημένην, καὶ ἀπερίγραφον πάσης τῆς γνωστικῆς περιοχῆς ἀπάντων τῶν ὄντων ἐκβεβηκυῖαν, ἐμοῦ δὲ τὰς αἰτίους ἐξ αὐτῶν ἐκφαίνουσα, καὶ τὸν ὠδῖνα τῶν ψυχῶν, ὃν ἔχουσιν αἱ πάντων πατρὸς, καὶ περιπόθητος πλησμονὴν, καὶ τὸν ἐν αὐταῖς αἰάψασα πυρὸν, ἀφ' οὗ δὴ μάλιστα πρὸς τὸν ἄγνωστον πανάπαντος καὶ ἄρρητος ὑπαρχήν. μετὰ δὲ τὸν ἀμέθεκτον τοιοῦτον, καὶ ἄρρητον, καὶ ὡς ἀληθῶς ὑπερούσιον αὐτάρκη δὴ πάσης οὐσίας, καὶ πάσης δυνάμεως, καὶ πάσης ἐνεργείας κεχωρισμένην, συνεχὴς ἐστιν ὁ περὶ τῶν θείων λόγος. τί γὰρ ἄλλο τῆς ἑνὶ συναπτέον πρὸ τῶν ἑνάδων θεμιτὸν, ἢ τί τῆς ἑνιαίῳ θεῷ συνοίκοιεν μᾶλλον τῶν πολλῶν θεῶν; πῶς δὴ πύτων ἐφιξῆς τὸν τοῦ Πλάτωνος ἀμήχανον ὅσον θεωρίαν αἰνεπλώσωμεν. αὐτοὺς οὖν εὐεργέτας ἡμῖν αἰτήσῃ τὸ τῆς ἀληθείας φῶς παρακαλέσαντες. βούλομαι δὲ πρὸ τῶν καθ' ἑκάστην θεωρίαν, αὐτὸ τοῦτο καθόλου πᾶσιν, καὶ δι' ἀποδείξεως παῖσαι τοῖς ἀκούουσι φανερὸν, ὡς ἄρα πανταχοῦ ἔστιν τὰ θεῶν τὰς τάξεις αἰναγκαῖον, ὁπόσας ἡμῖν ὁ τοῦ Πλάτωνος Παρμενίδης ἐκφαίνει καὶ τὴν ὑστεραίαν ὑπόθεσιν. τοῦτο δὴ ἂν πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων καταφανὲς ἡγοῦμαι τοῖς διαφέρουσι ὑπάρχειν, τὸ τὰς ὑστεραίας τῶν προόδων πάντα χοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς θείοις διακόσμοις, καθ' ὁμοιότητα τῶν πρώτων λόγων πλάττοντας πρὸς τὰς εἰκείας ἐχούσας. καὶ γὰρ ἡ φύσις, καὶ ὁ νοῦς, καὶ τῶν γονικῶν αἰτίων ἕκαστον πρὸ τῶν ὁμοίων, τὰ ὅμοια πρὸς αὑτὰ καὶ παράγει φύσις, καὶ πανταχοῦ ἔστιν ἑαυτοῖς. ἡ γὰρ διὰ συνεχῆ τῶν μεταξὺ εἶναι τῶν ὄντων, καὶ μηδὲν παρεμπίπτειν, κενὸν μὴ ὂν ἐν τοῖς ἀσώμασιν, μὴ ὂν ἐν τοῖς σώμασιν, αἰάγκην τὸ πρόσω ἕκαστον φύσει, διὰ ὁμοιότητος προϊέναι. ἓν μὲν γὰρ εἶναι τὸ αἴτιον τὸ αἰτιατὸν, ἁδαμῶς θέμις. ὕφεσις γὰρ, καὶ ἔλλειψις τοῦ παραγενομένου ἑνώσεως. ἀπηλιωτὰ πεδεύπρα. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἡ πρόοδος τὸ δεύτερον λέγεται, ὁμοίως δὲ καὶ ἕκατερον λέγεται ἓν, τὸ μὲν, αἴτιον, τὸ δὲ, αἰτιατόν.

Si

PROCLI,
DE THEOLOGIA SECUNDUM PLATONEM,
LIBER TERTIUS.

Caput I.

ILLA IGITUR DE PRIMO Deo apud Platonem Theologia, talis quædam est, ut mihi videtur, & talem superlationem & *excellentiam* est-nacta erga omnes alias de *rebus* divinis tractationes, simul quidem ineffabilem Unionem ipsius *primi Dei* magnificè conservans, & ex universis exemptam, & non circumscriptam *nullis terminis: sed* omnibus cognitione præditis comprehensionibus ex omnibus Entibus egressam, simul etiam vias ad ipsum *Primum Deum* reducentes demonstrans, & illum animarum partum, quem, *i. e. illud vehemens animarum desiderium, quod* semper habent illius omnium Patris & Progenitoris, perficiens, & in ipsis illam accendens facem, per quam præcipuè cum illa ignota Unius excellentia conjunguntur. Post hanc autem imparticipabilem, & ineffabilem, & verè supersessentialem causam ab omni essentia, & omni facultate, & omni actione separatam proxima est ipsa de Diis tractatio Quid enim aliud ante Unitates cum Uno conjungi fas *est*, vel quid cum unico Deo magis est-conjunctum, quàm ipsi multi Dii? De his verò deinceps illam propemodum incredibilē Platonis contemplationē explicemus, ipsos Deos precati, ut veritatis lumen nobis accendant. Volo autem ante singulas hujus cōtemplationis partes, hoc ipsum convincere, & per demonstrationem auditoribus facere manifestum, profectò necesse *esse* tot esse Deorum ordines, quot ille Platonis Parmenides nobis in hypothesi secunda demonstrat. Hoc igitur ante alia omnia perspicuum arbitror esse illis, qui judiciū perversum non habent, *scilicet* secundas progressiones ubiq; quidē præcipuè verò in divinis ordinibus, per hujusmodi *rerum* similitudinem perfici, ad sua principia *revocatas*. Nam & ipsa natura, & Mens, & generatricium causarū una-quæq; ante dissimilia, similia ad se & adducere, & secum conjungere solet. Si enim oportet continuum progressum esse iplorum Entium, & nihil incidere vacuū nec in incorporea, nec in ipsa corpora, necesse *est* unūquodq; quod progreditur natura, per similitudinē progredi. Nam nullo-modo fas *est* ipsum causatum, idem esse cum ipsa causa. Remissio enim, & defectus unionis ipsius producentis *causæ* progignit secundas *res*. Etenim si secundum idem esset cum primo, eodē-modo utrumque esset idem, non autem alterum quidem, causa, alterum verò, causatum.

Si verò propter ipſum Eſſe, alterum quidem habet productricis, *i. e. rerum producendarum vim habentis* facultatis abundantiam, alterum verò, ſubſtitutæ, *ſubjectæ, facultatis* defectum, hæc ſecundùm naturam, alia ab aliis diſtincta ſunt, & id, quod generandi vim habet, *& id quod generat*, excellentius eſt eo, quod genetatur. Et identitas non eſt rerum adeò differentium. Niſi verò *res ſic accipiatur*, id quod eſt ſecundum, idem eſt cum primo. Si verò diverſum eſt tantum, *hæc* neque conjungentur inter ſe, neq; alterum erit particeps alterius. Nam conjunctio & participatio, eſt profectò rerum, quæ conjunguntur, communio, & ſympathia, *i. e. naturæ cognatio atq; conſenſus* eorum, quæ participant *aliquid*, cum iis, quæ participantur. Si verò ſimul idem, & diverſum *eſt* (ſiquidem *eſt* identitas, *eſt aliquis* defectus & *aliquid* quod à facultate huic contraria ſuperatur) non ampliùs ipſum Unum erit principium progreſſus ipſorum Entium, nec unaquæq; generatricium cauſarum in Boni ordine exiſtet ante ſecundas *cauſas*. Nam ipſum Unum, non diviſionis: ſed amicitiæ eſt cauſa. Et ipſum Bonum convertit res generatas ad ſuas cauſas. Ipſa verò converſio, & amicitia ſecundorũ eſt ad priora per ſimilitudinem: ſed non diſſimilis naturæ. Si igitur ipſum Unum eſt cauſa ipſorum Univerſorum, & ſi ipſum Bonum eſt omnibus eximiè, *vehementer* expetendum, per ſimilitudinem ubiq; conſtituit antecedentiũ cauſarum fœtus, ut & progreſſus ſit ſecundùm ipſum Unum, & converſio, *atq; reverſio* ipſorum progredientiũ ad ipſum Bonum. Neq; enim eſt converſio ſine ſimilitudine, neq; generatio ipſorum effectuum unquam eſſe poteſt, *quæ revertatur* ad ſua principia. Hoc igitur hîc maneat confeſſione-conceſſum. Secundum verò etiã præter hoc, & quod per hoc demõſtratur, *eſt illud*, quod neceſſe *ſit*, omnem Unitatem producere numerum ſibi convenientem, *& ejuſdem generis exiſtentem*, naturã quidem, naturalem, animam verò, animalem, mentem verò, mentalem, *ut ita loqui liceat, i. e, intellectualem, in mente, & in intelligentia verſantem*. Si enim quicquid generãdi vim habet, ante diſſimilia gignit ſimilia, ut antè demonſtratum eſt profectò unaquæq; cauſarum, ſuam formam, & proprietatem ſuis fœtibus tradet, & antèquam rerum longè progreſſarum, & à ſua natura ſeparatarum eſſentiam conſtituat, res vicinas ſecundùm, *& propter* ipſum Eſſe, & conjunctas cum ipſa *cauſa rerum procreatrice*, per ſimilitudinem conſtituit. Omnis igitur Unitas conſtituet multitudinem quidem, ut *aliquid* ſe ipſa poſterius generans, & *id procreans*, quod dividit facultates in ipſa *Unitate* occultè priùs-exiſtentes. Quæ enim ſunt uniformiter in Unitate, & conjunctim, hæc in ipſis Unitatis fœtibus ſeparatim apparent. Et hoc profectò declarat & ipſa univerſa natura, quæ in Uno continet rationes omnium *rerum*, & earum, quæ ſunt in Cœlo, & earum, quæ ſunt ſub Luna. Diſtribuens verò ſuas facultates naturis, quæ ab ipſa *Unitate manantes* dividuntur per, *vel in, vel circum* ipſa corpora. Etenim terræ, & ignis, & Lunæ natura ex univerſa *natura* ſuam proprietatẽ, & formam habet, & agit cum univerſa *rerum natura*, & continet ſuam ſortem. Declarat autẽ *hoc ipſum* etiam ipſa Mathematum, & numerorum Unitas.

Cùm enim ipſa *Unitas* ſit primò omnia, & cùm formas numerorum in ſe- ipſa propter-ſeminis-producendi-vim-incluſam, conſtituat, dividit extra prodeuntibus numeris alias aliis facultates.

εἰ δὲ αὖτῳ τῷ εἶναι, τὸ μὲν, ἔχῃ τῆς προαχλικῆς δυνάμεως ἀφειμένης, τὸ δὲ, τὴν τῆς ὑφισαμένης ἔλλειψιν, διώρισται ἀφ' ἑαυτῶν κ' Φύσιν ἀπ' ἀλλήλων. καὶ προέχῃ τοῦ γεννωμένου τὸ γεννητικόν. καὶ ταυτότης οὐκ ἔστι τῶν τοιούτῳ διαφερόντων πραγμάτων. εἰ δὲ μὴ, ἔστι ἑαυτὸν τῷ πρώτῳ τὸ δεύτερον. εἰ μὲν ἕτερον εἴη μόνον, οὐδ' ἂν συνάπτοιτο ἀλλήλοις, οὐδ' ἂν μετέχοι θατέρου θάτερον· ἡ γὰρ συναφὴ, καὶ ἡ μέθεξις, κοινωνία δήπου τῶν συναπτομένων ἐστὶ, καὶ συμπάθεια τῶν μετεχόντων πρὸς τὰ μετεχόμενα. εἰ δὲ ἅμα ταὐτὸν, καὶ ἕτερον (εἰ μὲν ταυτότης, ἐνδεὲς, καὶ τῇ πρὸς πρῶτα ἐναντίᾳ δυναμέν κρατούμενον) οὐκ ἂν ἔτι τὸ ἓν ἐξάρχοι τῆς προόδου τῶν ὅλων, οὐδ' ἂν ἕκαστον τῶν γεννητικῶν αἰτίων ἐν πεπαθεῖ πέρᾳ προϋπάρχοι τῶν δευτέρων. τὸ γὰρ ἓν, οὐ διαιρέσεως, ἀλλὰ φιλίας ἐστὶ σύλλεκτον. καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστρέφῃ τὰ γεννώμενα πρὸς τὰς αἰτίας τὰς ἑαυτῶν. ἡ δ' ἐπιστροφὴ, καὶ ἡ φιλία τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρότερα δι' ὁμοιότητός ἐστιν, ἀλλ' οὐ τῆς ἀνομοίου Φύσεως. εἰ ἄρα τὸ ἓν αἰτίον ἐστὶ τῶν ὅλων, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐφετὸν ἐστὶ πᾶσι, δι' ὁμοιότητος ὑφίστησι παντάχῃ τὰ γεννήματα τῶν προηγουμένων αἰτίων, ἵνα καὶ πρόοδος ᾖ κ' τὸ ἓν, καὶ ἐπιστροφὴ τ' προϊόντων πρὸς τἀγαθόν· ὅτι γὰρ ἐπιστροφὴ χωρὶς ὁμοιότητος, ὅτι γένεσις τ' λοιπῶν γένοιτ' ἂν ποτε πρὸς τὰς οἰκείας ἀρχάς. Τοῦτο μὲν οὖν κἀκεῖθεν διωμολογημένον ἐνεῖναι δεῖ. δεύτερον δ' ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐφ' τούτου δείκνυμεν, ὡς ἀνάγκη πᾶσαν μονάδα παρέχειν ἀριθμὸν αὐτῇ συστοιχον, τὸν μὲν φυσικὸν, τὸν δὲ ψυχικὸν, τὸν δὲ νοερόν. εἰ γὰρ πᾶν τὸ γεννητικὸν πρὸ τ' ὁμοίων τὰ ὅμοια γεννᾷ, καθάπερ δέδεικται πρότερον, ἕκαστον δήπου τ' αὐτῶν, τὸν ἑαυτοῦ μορφὸν, καὶ ἰδιότητα τῆς οἰκείας παραδίδοσι γεννήμασι, καὶ πρὶν τ' πόρρω προελθυθότων, καὶ τῆς ἑαυτοῦ Φύσεως χεχωρισμένων ὑποστατικὸν γένεσι, τὰ ἐγγὺς κατὰ τὸ εἶναι, καὶ συνημμένα πρὸς αὐτὸ δι' ὁμοιότητος ὑφίστησιν. ἄπειρα τοίνυν μονὰς ὑποστήσαι πλῆθος μὲν ὡς ἑαυτῆς δεύτερον γεννῶσα, καὶ μεριζόμενον τὰς ἐν αὐτῇ κρυφίους προϋπαρχούσας δυνάμεις. ἃ γάρ ἐστιν ἑνιαίως ἐν τῇ μονάδι, καὶ συνηνωμένως, ταῦτα διηρημένως ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς μονάδος ἀναφαίνεται. καὶ τοῦτο δηλοῖ μὲν που καὶ ἡ ὅλη Φύσις ἡ πάντωκεν ἐπὶ πρόϊέναι δυνάμεις τ' λόγους τ' ἐν ἑαυτῷ. καὶ τ' ὑπὸ σελήνην. καταισθάνεται δὲ τοῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι ταῖς ἀπ' αὐτῆς πρὸ τὰ σώματα μεριζομένοις Φύσεσι, καὶ γὰρ ἡ γῆς, καὶ ἡ πυρὸς, καὶ ἡ σελήνης Φύσις, ἐκ τ' ὅλης ἔχῃ τὴν ἑαυτῆς ἰδιότητα, καὶ μορφὴν, καὶ ἐνεργεῖ μὴ τῆς ὅλης, καὶ συνέχῃ τὸν ἑαυτῆς κλῆρον. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ τ' μαθημάτων, καὶ ἀριθμῶν μονάς.

πάντα γὰρ ὅσα πρώτως αὐτὴ, καὶ τὰ ἥδη τ' ἀριθμῶν ἐν ἑαυτῇ σπερματικῶς ὑποστήσασα, διαιρεῖ τοῖς ἔξω προελθοῦσιν ἀριθμοῖς ἄλλας ἄλλοις δυνάμεις

οὐ γὰρ λεῖ δυνασθαι ὁμοῦ γενώμενον, ἀθρόαν τὴν τοῦ γενωθέντος οὐσίαν ἀναδέξασθαι. καὶ πάντων ἀνάγκη τῶν ἐν αὐτῇ προυπαρχόντων αἰτίαν τὴν γένεσιν ἐκφαίνεσθαι δυνάμεων. πληθος οὖν ὑφίστασθαι δεῖ αὐτὸ, καὶ ἀριθμούς, [l. ἀριθμὸς] διανεμόμενος τὰς ἐν ἑαυτῷ μονοειδεῖς ἀθρόας ἰδιότητας. ἐπεὶ δ' (ὡς εἴρηται πρότερον) τὸ ὅμοιον ἀεὶ τοῦ ἀνομοίου τῇ αἰτίᾳ συγγενέστερον, τὸ μὲν, ἔχει τῶν ὁμοίων πρὸς τὴν μονάδα πλῆθος πρόϊον ἀπ' αὐτῆς. τὸ δὲ, τῶν ἀνομοίων. τὸ δ' αὖ ὅμοιον τῇ μονάδι πλῆθος, τοῦτό ἐστι διῃρημένως, ὅσας ἡ μονὰς ἀδιαιρέτως. εἰ γὰρ δυνάμεις ἔχει, καὶ ὑπαρξιν ἰδίαν ἡ μονὰς, ἔχει καὶ ἐν τῷ πλήθει τὸ αὐτὸ τῆς ὑπάρξεως εἶδος, μετὰ τῆς ὑφέσεως πρὸς τὸ ὅλον.

Τὸ τρίτον τοίνυν ὅπερ τυγχάνομεν, τὸ τῶν προϊόντων, τὸ μὲν ἐγγύτερον τῆς αἰτίας, πλειόνων εἶναι μητρικὰ, καὶ τρόπον τινὰ συνεξευρῆσθαι τοῖς ἑαυτῶν περιοχαῖς. τὸ δὲ πορρώτερον, ἐλαττόνων, καὶ κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως ἐλάττωσιν, συνεξαλλάττειν τὴν τῆς ποιήσεως ἔκτασιν. εἰ γὰρ τῶν προϊόντων τὸ πρῶτον ὑφιστάμενον, ὁμοιότερόν ἐστι πρὸς τὴν ἀρχὴν, τῇ δὲ πάσῃ γνώσῃ, τὸ πλείστων ὑποστατικὸν, κατὰ τὴν οὐσίαν, καὶ τὴν δύναμιν, ὁμοιότερον, ἀνάγκη δήπου, καὶ τῶν δευτέρων τὰ μᾶλλον πρόσοχῇ τῇ μεγάλῃ, καὶ μετ' αὐτὸν παραδεξάμενα τὴν ὑπεροχάτην, διατείνειν ὅπῃ πλεῖστον τὰς ἑαυτῶν ποιήσεις. τὰ δὲ διῃρημένα μᾶλλον ἀπὸ τῆς οἰκείας πρωτουργοῦ μονάδος, μήτ' οὖν ὅπῃ πάσῃ διήκειν ὁμοίως, μήτ' ὅπῃ πλεῖστον ἔχις ἀραιερείοις ἐνεργείας. καὶ τὸ τρίτον παρεμπλήσιον, τὸ πλείστων ὑποστατικὸν, ἐγγυτάτω, [l. ἐγγυτάτω] τῆς ἀρχῆς ἱδρῦσθαι μονάδος, καὶ τὸ πλειόνων αὖ γονικὸν, τοῦ τῶν ἐλασσόνων αἰτίαν λαχόντος ὁμοιότερον ὂν τῆς πάντων παρεκτικῆς, πρόσοχέστερον αὐτῆς κατὰ τὴν ὕπαρξιν πεφυκέναι. πορρώτερον γὰρ ὄν, ἀνομοιότερον ἔσται πρὸς τὴν πρώτην ἀρχήν. ἀνομοιότερον δὲ ὑπάρχον, οὔτ' ἂν δυνάμιν ἔχοι προεκτικὴν τῆς τῶν ὁμοιοτέρων δυνάμεως, οὔτ' ἂν ἐνέργειαν πλείονα οἰσικήν. τῷ γὰρ πάντων αἰτίῳ τὸ πλῆσον αἴτιον συγγενές. καὶ ἀεὶ τὸ τῶν πλειόνων γονικὸν, τῇ ἀρχῇ συμφύεται, ἢ τὸ τῶν ἐλαττόνων· δυνάμεως γὰρ ἔλλειψις ἐστὶν, ἡ τῶν ἐλαττόνων ποίησις. οὐσίας δὲ ὕφεσις, ἡ τῆς δυνάμεως ἔλλειψις. ἡ δὲ τῆς οὐσίας ὕφεσις, πλεοναζούσῃ μὲν τῷ πρὸς τὸ αἴτιον ἀνομοιότητι, καὶ τῷ ἀποστατεῖν τῆς πρώτης ἀρχῆς.

Πάλιν τοίνυν διορίζωμεθα πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο, πάντος μᾶλλον ἀληθὲς ὑπάρχον, ὡς ἄρα δεῖ πρὸ τῶν μεταχομένων αἰτίων παραληφθῆναι τὸ ἀμέθεκτα προϋπάρχειν ἐν τοῖς ὅλοις. εἰ γὰρ δεῖ τὴν αἰτίαν τοῦτ' εἶναι πρὸς τὰ ἑαυτῆς γενήματα, ὅπερ ἐστὶ πρὸς ἅπαντα

Haud enim fieri poteſt, ut ſimul id, quod generatur, totam generantis abundantiam ſuſcipiat. Et neceſſe *eſt* omnium in ipſa priùs exiſtentium cauſam fœcundam apparere facultatem *rerum generatarum generatricem*. Multitudo igitur ſubſiſtit circa ipſum *Vnum*, & numeros, *vel potius, & numerus*, diſtribuens proprietates in ſe plenè manentes. Quoniam autem (ut ante dictum eſt) ſemper id, quod eſt ſimile, cum ipſa cauſa conjunctius eſt, *& ad ejus naturam propius accedit*, quàm id, quod eſt diſſimile, alterum quidem, erit multitudo ſimilium, ad ipſam Unitatem ab ipſa progrediens. Alterum verò, diſſimilium. Illa verò multitudo, quæ ſimilis eſt Unitati, hæc eſt diviſim, *hæc diviſa, eſt id*, quod *eſt* ipſa Unitas indiviſè. Si enim facultatem, & eſſentiam propriam Vnitas habet, erit etiam in ipſa multitudine eadem eſſentiæ forma cum ſubjectione, *vel, remiſſione*, *quæ refertur* ad ipſum Vniverſum.

Tertium igitur poſt iſta contemplemur, illud *ſcilicet*, *quod nos docet*, eorum, quæ progrediuntur *ex aliqua cauſa*, illa quidem, quæ ſunt cauſæ propinquiora, plurium indicandorum vim habere, & quodammodo ſimul-exæquari ſuis periochis, *q. d. comprehenſionibus, & cauſis ipſa continentibus*. Illa verò, quæ ſunt remotiora, pauciorum *ſignificandorum vim habere*, & propter facultatis imminutionem, ſimul-immutare ipſam effectionis prolixitatem. Si enim eorum, quæ progrediuntur, id, quod primum ſubſiſtit, ipſi principio ſimilius eſt, omnia verò generanti *principio* id, quod plurima conſtituit, propter *ſuam* eſſentiam, & facultatem, *eſt* ſimilius, neceſſe profectò *eſt* etiam illa, quæ inter ſecunda ſunt magis propinqua ipſi Unitati, & quæ poſt ipſam *Vnitatem*, acceperunt ipſam dominationem, quam longiſſimè ſuas effectiones extendere. Quæ verò ſunt diviſa, *& ſeparata* magis à ſua primaria Vnitate, *neceſſe eſt ea* nec per omnia pervadere ſimiliter, neque longiſſimè *ſuis* efficacibus actionibus *progredi*. Et quod huic *eſt* ſimile, quod plurimorum conſtituendorum vim habet, *neceſſe eſt* proximè principium, *ſcilicet ipſam* Vnitatem eſſe collocatum, & id, quod plurium generandorum vim habet, quia ſimilius eſt omnium *rerum* ſuppeditatori, quàm id, quod pauciorum cauſam eſt-ſortitum, propinquius ipſi ſecundum eſſentiam collocatum-eſſe *neceſſe eſt*. Nam ſi ſit remotius, diſſimilius erit ipſi primo principio. Si verò ſit diſſimilius, neque facultatem habebit, quæ comprehendat ſimiliorum facultatem, neque actionem plurium feracem. Omnium enim cauſæ plurima cauſa *eſt* cognata. Et ſemper id, quod plurium generandorum vim habet, cum ipſo principio naſcitur *magis*, *& cum eo magis cohæret*, quàm id, quod pauciorum *generandorum vim habet*. Facultatis enim defectus, eſt ipſa pauciorum effectio. Eſſentiæ verò ſummiſſio *ac imminutio*, *eſt* ipſe facultatis defectus. Ipſa verò eſſentiæ ſummiſſio, *ac imminutio* redundat propter ipſam cum ipſa cauſa diſſimilitudinem, & diſtantiam, *quâ diſtat* ab ipſo primo principio.

Rurſus igitur præter *antè* dicta diſtinctè tradimus & hoc, quod omni *re* verius eſt, *id eſt*, *quod veriſſimum eſt*, quod ſcilicet oporteat ante cauſas, quæ participantur, ubique *cauſas* imparticipabiles priùs eſſe in ipſis univerſis. Si enim oportet ipſam cauſam eſſe id erga ſuos fœtus, quod ipſum Vnum eſt erga omnem

ipſo-

ipſorum Entium naturam, & hunc habere ordinem ci ga ſecunda, ſecundùm naturam, & *ſi* ipſum Unum eſt imparticipabile, quòd ex omnibus Entibus æquè ſit exemptum, ut id, quod omnium ſingulariter producendorum vim habet, convenit igitur profectò & unam-quamque aliarum cauſarum, quæ ipſam Unius excellentiam in omnibus effingit, exemptam eſſe ex ipſis Entibus, quæ ſunt in ſecundis *rebus, & naturis*, & quæ participantur ab ipſis. Et rurſus *convenit* illam omnem cauſam, quæ huic *Vnius cauſæ* ſimilis eſt, quæ imparticipabilis, & primaria eſt, & quæ conſtituit à ſe *naturantes alias cauſas*, quæ participantur per diſſimilia *tendentia* ad ipſam *primam cauſam*, à principio ſimiles Unitates anteponere ſecundis *Entibus & cauſis*. Dico autem exempli gratiâ, unam quidem animam, ipſa naturâ *ſignificare* multas animas. Unam verò Mentem *in* multis animabus *exiſtentem ſignificare* Mentes, quæ participantur *ab ipſis animabus*. Sic enim & ipſum primum genus eximium, ubique ordinem ipſi Uni proportione-reſpondentem habet. Et ſecundæ *cauſæ*, quæ participant cauſas cognatas, proportione-reſpondent ipſi *primæ cauſæ, & Vni*, & per harum ſimilitudinem conjunguntur cum imparticipabili principio. Sunt igitur ante formas, quæ ſunt in aliis *Entibus*, illæ, quæ ſunt in *ſe* ipſis, & ante cauſas compoſitas, *& in ordinem redactas, ſunt cauſæ ex his* exemptæ, & ante cauſas illas, quæ participantur, ſunt ipſæ imparticipabiles Unitates. Et (quod cum hoc ſimul-eſt-demonſtratum, & ipſæ *ex aliis cauſis & Entibus*, exemptæ *cauſæ* ſunt compoſitarum, *& in ordinem redactarum cauſarum* generatrices, & eæ, quæ ſunt imparticipabiles, ſuis fœtibus Unitates participabiles admovent. Et ea, quæ ſunt ſui Juris, facultates producunt, quæ ſunt in aliis. His igitur à nobis diſtinctè-traditis, *& ita definitis*, ſumamus, *& demonſtremus*, quomodo ſingula divina genera ſubſiſtãt per reſolutionem, & contemplemur, ipſum Platonem accuratè-ſequuti, quinam ſint primi & maximè-univerſales ordines Deorum. Poſtquàm enim hoc invenerimus, & *per manifeſtas demonſtrationes* convicerimus, fortaſſe etiam de ſingularibus *Deorum ordinibus* veritatem conſpicere poterimus. Neceſſe igitur eſt ex prædictis pronunciatis, *quæ Græci vocant* ἀξιώματα, cum una ſit Unitas, horum univerſorum principium, & omnis eſſentia *ſuam* naturam illinc *deductam* habeat, *neceſſe eſt ipſam Vnitatem* producere ex ſe ipſa ante omnia alia, multitudinem *rerum* ſingularium, & numerum ipſi cauſæ maxime cognatum.

Si enim & reliquarum cauſarum una-quæque ſimiles circa ſe-ipſam conſtituit fœtus ante diſſimilia, multo magis profectò ipſum Unum, quod hoc modo demonſtrat ea, quæ ſunt poſt ipſum, cùm ſit longè ſuperius ipſa ſimilitudine & *id, quod eſt* Per-ſe-Unum, per unionem producit ea, quæ primò progrediuntur ab ipſo. Etenim quomodo aliter ipſum Unum, quam ſingulariter conſtituere neceſſe *eſt*? Etenim ipſa natura, naturaliter, & ipſa anima, animaliter, *ut ita loqui liceat, i. e. ſecundùm ipſam animæ naturam*, & ipſa mens, mentaliter, *vel intellectualiter, i. e. ſecũdùm mentis & intelligentiæ naturam*, progignit ſecunda. Et ipſum Unum igitur per unionem eſt ipſorum univerſorum cauſa, & uniformis eſt ab ipſo Uno progreſſa.

πλὴ τῶν ὄντων φύσιν τὸ ἓν, καὶ πάντων ἐληχέναι τὴν πρῶτον πρὸς τὰ δεύτερα κατὰ φύσιν, τὸ δὲ ἓν ἀμέθεκτόν ἐστιν, διότι πάντων ὁμοίως ἐξῃρημένον τῶν ὄντων, ὡς πάντων ἑνιαίως παραγικὸν, προηκέ δή που καὶ τῶν ἄλλων αἰτίων ἑκάστην τὴν πρὸ ἑαυτῆς ὑπεροχὴν πρὸς πάντα ἀπεικονιζόμενον, ἐξῃρῆσθαι τῶν ἐν τοῖς δευτέροις ὄντων, καὶ μεπχομένων ὑπ' αὐτῶν. καὶ οὖ τὸ τοιοῦτον αἴτιον πρόσφορον πᾶν, τὸ ἀμέθεκτον, καὶ πρωτουργὸν αὖπον, ὑφιστάναι ἀφ' ἑαυτῆ τὰ μεπχόμενα τοῖς ὁμοιοείοις πρὸς αὐτὸ τῶν δευτέρων αἴτιον τὰς ὁμοίας προπάθειαν μονάδας. Λέγω δὲ οἷον τὴν μὲν ψυχὴν τὴν μίαν ταῖς φύσεσι, τὰς πολλὰς ψυχάς. Τὸν δὲ ἕνα νοῦν, ταῖς πολλαῖς ψυχαῖς, τοὺς μεπχομένους νόας. οὕτως γὰρ αὖ πᾶν τὸ πρώτως ἑνὸς ἐξῃρημένον, πανταχοῦ τὴν ἀνάλογον ἔχει πρὸ τῆς ἑνὶ πάξει. καὶ τὰ δεύτερα μεπχόντα τῶν αἰτίων συγγενῶν, ἀναλογεῖ πως πρὸς αὐτὰ, καὶ διὰ τῆς τούτων ὁμοιότητος συνάπτεται πρὸς τὴν ἀμέθεκτον ἕνωσιν. ἔστιν ἄρα πρὸ τῶν ἐν ἄλλοις ὄντων ἰδιῶν, τὰ ἐν αὐτοῖς ὄντα, καὶ πρὸ τῶν συνπλεγμένων αἰτίων τὰ ἐξῃρημένα, καὶ πρὸ τῶν μεπχομένων, αἱ ἀμέθεκτοι μονάδες. καὶ (τὰ τούτῳ συναποδεδειγμένον) τὰ μὲν ἐξῃρημένα, γονικὰ τῶν συνπλεγμένων ἐστὶ, καὶ τὰ ἀμέθεκτα τοῖς μεθεκτοῖς ἐφίστησι τοῖς ἑαυτῶν ἐκγόνοις μονάδας. καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔνδα, τοῖς ἐν ἄλλοις παράγλωσσα μῆς. πάντων δὴ οὖν ἡμῖν διωρισμένων, λαβωμεν ὅπως ἕκαστα τῶν θείων γενῶν ὑφίσηκε δι' ἀναλύσεως, καὶ θεωρήσωμεν, αὐτῷ τῷ Πλάτωνι συνεπόμενοι, τίνες εἰσὶν οἱ πρῶτοι, καὶ ὁλικώτατοι διάκοσμοι τῶν Θεῶν. πάντα γὰρ εὑρόντες, καὶ καταθησάμενοι, τάχ' ἂν καὶ περὶ τῶν καθ' ἕκαστα σαφηνίσαιμεν τὴν ἀληθῆ καλλιβάν. ἀνάγκη δὴ οὖν ἐκ τῶν προκειμένων ἀξιωμάτων, μιᾶς οὔσης ἑνάδος τῆς τῶν ὅλων ὑπάρξεως, καὶ πάσης ὑπάρξεως ἐκείθεν τὴν ὑπόστασιν ἐχούσης, παράγειν ἐξ αὐτῆς πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων, πλῆθός τε ἑνιαῖον, καὶ ἀριθμὸν τῇ αἰτίᾳ συγγενέσταον.

Εἰ γὰρ καὶ τῶν λοιπῶν αἰτίων ἑκάστη τὰ ὅμοια πρὸς ἑαυτὴν ὑφίστησι γονήματα πρὸ τῶν ἀνομοίων, πολλῷ δήπου μᾶλλον τὸ ἓν κατὰ πᾶσαν τὴν πρόοδον ἐκφαῖνον τὰ μὲθ' ἑαυτὸ μᾶλλον ἐπέκεινα τῆς ὁμοιότητός ἐστιν, καὶ αὐτὸν καθ' ἕνωσιν παράγλωσσα πάντως ἀπ' αὐτοῦ προϊόντα. καὶ πῶς γὰρ ἄλλως τὸ ἓν, ἢ ἑνιαίως ὑφιστάναι ἀναγκαῖον; καὶ γὰρ ἡ φύσις, φυσικῶς, καὶ ἡ ψυχὴ, ψυχικῶς; καὶ ὁ νοῦς, νοερῶς ὑποστήσατο τὰ δεύτερα.

Καὶ τὸ ἓν ἄρα καθ' ἕνωσίν ἐστι τῶν ὅλων αἴτιον, καὶ ἑνοειδὴς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἡ πρόοδος ἐστι.

καὶ δὲ καὶ τὸ παράγειν τὰ πάντα πρώτως τὸ ἕν, καὶ ἡ πρόοδος ἑνιαία, δεῖ δήπου καὶ τὸ παραγόμενον οἰκείαν πλῆθος. ἑνάδας αὐτοπλείους ὑπάρχειν τῇ παραγούσῃ συγγενεστέρας. ἔτι δὲ, τὶ πάσαι μονὰς ἀριθμὸν ὑφίστησι πρὸς ἑαυτὴν οἰκεῖον, ὡς δέδεικται πρότερον, πολλῷ δήπου πρότερον τὸ ἓν ἀνυφήνατο τὸν οἰκεῖον ἀριθμόν. ἐν μὲν γὰρ τῇ προόδῳ τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν τῆς ἐπιρρήσεως ὑπεκράτησαν, ἀνομοιοῦται πολλάκις τῷ παραγενεῖ τὸ παραγόμενον. τοιαῦτα γάρ ἐστι, τὰ ἔσχατα τῶν ὄντων, καὶ πολὺ διεστῶτα τῶν οἰκείων ἀρχῶν. ὁ δὲ πρώτιστος ἀριθμὸς, καὶ τῷ ἑνὶ συμφυόμενος, ἀνοσιόθης, καὶ ἄρρητος, καὶ ὑπερούσιος, καὶ ταύτῃ τῷ αὐτῷ προσόμοιος. οὔτε γὰρ ἑτερότης ἐν τοῖς πρωτίστοις αἰτίοις παρεμπίπτουσα διίστησιν ἀπὸ τοῦ γεννῶντος τὸ γεννώμενον, καὶ εἰς ἔσχατον μεθίστησι πάξιν, οὔτε κίνησις τῆς αἰτίας ὕφεσιν ἀπεργαζομένη τῆς δυνάμεως, εἰς ἀνομοιότητα, καὶ ἀορισίαν προάγει τῶν ὅλων ἀποφαίνουσιν, ἀλλ' ὑπερέχον ἑνιαίως ἀπὸ πάσης κινήσεως, καὶ διαιρέσεως τὸ τῶν πάντων αἴτιον, ἅτε ἑαυτὸ τὸν θεῖον ἀριθμὸν ἱδρυσάμενον, καὶ τῇ ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ ἀπαλότητι. πρὸ τῶν ὄντων ἄρα τὰς ἑνάδας τῶν ὄντων ὑφίστησι τὸ ἕν. καὶ γὰρ αὖ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἀνάγκη τὰ πρώτως ὄντα, διὰ τῶν μεσεχόντων αὐτῶν ἑνάδων, μετέχειν τῆς πρωτίστης αἰτίας. ἕκαστα γὰρ τῶν δευτέρων, διὰ τῶν ὁμοίων σωζόμενα τῶν πρὸ αὐτῶν, τὰ μὲν ζώμενα διὰ τῶν καθήκουσα ψυχῶν τῇ ὅλῃ.

Ψυχικὰ δὲ, διὰ τῶν νοερῶν μονάδων τοῦ παντὸς τὰ ἢ ὄντα δή που πρώτα, διὰ τῶν ἑνιαίων ὑπαρξεων, τοῦ ἑνί. τὸ μὲν γὰρ ον, καὶ τὴν ἰδίαν φύσιν, ἀνόμοιόν ἐστι πρὸς τὸ ἕν. ἡ γὰρ οὐσία πρὸς τὸ ὑπερούσιον; καὶ τὸ δεόμενον ἑνότητος ἀλλαχόθεν, πρὸς τὴν πρωτίστην ἕνωσιν, ἀσύμβολόν ἐστι, καὶ πόρρω διέστηκεν ἀπ' αὐτῆς. αἱ δὲ ἑνάδες τῶν ὄντων, ἀπὸ τῆς ἀμεθέκτου, καὶ τῶν ὅλων ἐξῃρημένης ἑνάδος ὑπεστήσαν, πάντα ἑνοῦσθαι τῷ ἑνὶ, καὶ πρὸς ἑαυτὰς ἐπιστρέφειν δύνασθαι. ζητεῖται δή μοι δοκεῖ καὶ ὁ Παρμενίδης δεικνύμενος διὰ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως, τὸ ἓν τῷ ὄντι συμπλέκειν, καὶ πρὸς τὸ ἓν τὰ πάντα θεωρεῖν, καὶ τὸ πρῶτον τοῦτο, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ἀποπερατούμενον, τὸ ἓν ἀποφαίνειν. πρὸ γὰρ τῶν ὄντως ὄντων, ἀνάγκη τὰς ἑνάδας ὑφιστάνειν ἡμᾶς. θέμις γὰρ οὐκ ἔστιν (φησὶν ὁ Τίμαιος) οὐδὲ ἔστι τῷ ἀρίστῳ, δρᾶν ἄλλο τὶ, πλὴν τὸ κάλλιστον. τοῦτο δή ἐστι τῷ ἀρίστῳ διαφερόντως ὁμοιότατον.

Τῷ δὲ ἑνὶ, τὸ ἑνιαῖον πλῆθος ὁμοιότατον. ἐπεὶ καὶ ὁ δημιουργὸς τοῦ παντὸς ἀγαθὸς ὤν, διὰ αὐτὸν τὸν ἀγαθότητα, πάντα παρατέτηκε πρὸς ἑαυτὸν ὑφίστησι. πολλῷ ἄρα μᾶλλον ἡ τοῦ πρώτου ἑνὸς καὶ πρώτου ἀγαθοῦ ἀφθονία, πάντα ἑαυτῇ παρατέτηκε πρὸς ἑαυτὴν ὑφίστησι. πολλῷ ἄρα μᾶλλον ἡ τοῦ πρώτου ἑνὸς καὶ πρώτου ἀγαθοῦ ἀφθονία, πάντα ἑαυτῇ παρατέτηκε πρὸς ἑαυτὴν ὑφίστησι.

sus. Si verò & ipsum Unum, quod omnia primò producit, *est singulare*, & ipse progressus *Vnius est* singularis, oportet profectò & ipsam multitudinem inproductam, Unitates per-se-perfectas existere, quæ cognatione propiùs accedant ad id, quod *ipsam multitudinem* producit. Præterea verò, si omnis Unitas numerum constituit apud se proprium, ut ante demonstratum-est, multo profectò prius ipsum Unum producit hujusmodi numerum. Nam in ipso quidem rerum progressu, propter diversitatis dominationem, sæpè quod producitur, est-dissimile ei, quod *ipsum* producit. Talia enim sunt ipsa extrema Entia, & longè distantia à suis principiis. Primus autem numerus, & cum ipso Uno natus, *est* uniformis, & ineffabilis, & supereſſentialis, & omninò *primæ* causæ similis. Neque enim diversitas in primas causas incidens, separat à generante, ea, quæ generantur, & in alium ordinem transfert, neque motus causæ, summissionem, *ac imminutionem* efficiens facultatis, in dissimilitudinem, & infinitionem producit ipsam universorū procreationem, & *progeniem*: sed illa *prima rerum* omnium, causa superans *omnia* singulariter, procul ab omni motu, & divisione *existens*, circa se-ipsam divinum numerum collocavit, & cum sua simplicitate *conjunxit, ac* univit. Ipsum igitur Unum ante ipsa Entia ipsas ipsorum Entium Unitates constituit. Etenim rursus etiam alio modo necesse *est* ea, quæ primò sunt, per ipsas Unitates proximas, participare primam causam. Singula enim secunda, per similia conjunguntur cum suis antecedentibus, & corpora quidem, per singulares animas, *quæ sunt in singulis animalibus, conjunguntur cum anima* illa universa.

Animæ verò, per intellectuales Unitates *conjunguntur cum* omni, *vel, cum universa* mente. Ipsa verò prima Entia, per singulares essentias *conjunguntur cum* ipso Uno. Ipsum enim Ens, secundùm suam naturam, est dissimile ipsi Uni. Ipsa enim essentia, cum eo, quod est supereſſentiale, & quod indiget Unitate aliunde *sumpta*, ad primam unionem *conficiendam*, conjungi non potest, & ab ea procul distat. Ipsæ verò ipsorum Entium Unitates, quæ ex imparticipabili, & ex ipsis universis exempta Unitate constantes-subsistunt, & ipsa Entia cum Uno, conjungere, & ad se-ipsas convertere possunt. Hæc igitur mihi videtur etiam ipse Parmenides per secundam hypothesin demonstrans, ipsum Unum cum ipso Ente connectere, & omnia circa ipsum Unum contemplari, & hoc, quod *à primo principio* progreditur, & usque ad extrema *progressum* finitur, ipsum Unum pronunciare, *& demonstrare* Nam ante verè Entia necesse est ipsas Unitates *pro fundamento ipsorum Entium* constituere. Nefas enim est (inquit Timæus) neque licet ei, quod optimum est, facere aliquid aliud, quàm quod pulcherrimum *est*. Hoc verò simillimum est ei, quod est insigniter optimum.

Singularis verò multitudo est ipsi Vni simillima. Quoniam & ille hujus Vniversitatis opifex, cum sit, bonus, propter ipsam bonitatem, omnia sibi similia ad se-ipsum retrahens constituit. Multo igitur magis ille universorum bonorum fons ipsas bonitates

secum

ſecum naturaliter *conjunctas*, & unitas producit, & in ipſis Entibus conſtituit. Deus igitur unus, & Dii multi, & Unitas una, & multæ Unitates ante ipſa Entia, & una Bonitas, & multæ poſt unam Bonitatem, propter quas & ipſa Mens bona, illa *rerum omnium* opifex, *vel, illa rerum fabricandarum perita Mens*, & omnis Mens divina eſt, ſive *ſit* intellectualis, ſive mente-percepta *Mens*. Et id, quod eſt primò ſupereſſentiale, *eſt* Unum. Et poſt ipſum Unum multa *ſunt* ſupereſſentialia. Utrum igitur hæc Unitatum multitudo imparticipabilis eſt, ut ipſum Unum, an verò participatur ab ipſis Entibus, & eſt Unitas una-quæque alicujus Entis, ut flos ipſius Entis, & ſummitas, *ſummum & faſtigium*, & centrum, circa quod unum-quodque Unum ſubſiſtit? Sed ſi & iſtæ *Vnitates ſunt* imparticipabiles, quid ab Uno differunt?

Nam ipſarum *Vnitatum* una-quæque eſt Unum, & primò ab Uno *manens* ſubſiſtit. Vel quánam *re* ſuperantes ipſam primam cauſam, ab ipſa conſtitutæ ſubſiſtunt? Neceſſe enim *eſt* ubique id, quod eſt ſecundum, ſubjectum eſſe ei, quod eſt ante ipſum, & carere unione ejus, quod eſt præſens, & ob aliquam additionem minui ſingulari ſimplicitate illius, quod eſt primum. Quam igitur additionem, aut quam redundantiam dicere poterimus, præter ipſum Unum, ſi & harum *Vnitatum* una-quæque per ſe eſt Unitas? Si enim una-quæque *Vnitas eſt* Unum, & multa, ipſam ipſius Entis proprietatem ad ipſas *Vnitates* transferre videmur. Si verò Unum tantum *eſt*, ut illud, quod eſt Per-ſe-Unum, cur hoc quidem *Vnum* habet cauſam exemptam ex omnibus *aliis cauſis*, harum verò *Vnitatum* una-quæque ſecundam dignitatem eſt-ſortita? Neque igitur ipſum Primum, quod eſt ſupra ea, quæ ſunt poſt ipſum, ſervabimus, neque ipſas Vnitates ab ipſo *Primo* progreſſas, inconfuſas ſupponemus, *& ſtatuemus* inter ſe-ipſas aut unum ipſarum principium *pro fundamento ponemus*.

Sed neque Parmenidi credemus, ipſum Vnum cum ipſo Ente producenti, *& cum eo eſſe dicenti*, & tot eſſe partes ipſius Vnius, quot & ipſius Entis, demonſtranti, & ipſum quidem unum-quodque Ens, eſſe-particeps ipſius Vnius, ipſum verò Vnum ubique unà cum ipſo Ente ſimul-eſſe, & denique illud ſecundæ ſuppoſitionis Vnum, particeps-eſſe ipſius Entis, & ab ipſo Ente participari dicenti, participatione *atque communione* non eadem exiſtente in altero. Nam ipſum quidem Vnum, particeps-eſt ipſius Entis. ut id, quod non eſt primò Vnum, nec exemptum ex ipſo Ente: ſed colluſtrans verè exiſtentem eſſentiam. Ipſum verò Ens, particeps ipſius Vnius, ut id; quod continetur ab ipſo, & quod unione divina repletur, & ad illud, quod eſt Per-ſe-Vnum, & imparticipabile, revertitur. Vnitates enim, quæ participantur, ipſa Entia conjungunt cum ipſo Vno ex his univerſis exempto, quemadmodum etiam ipſas animas ipſæ participatæ Mentes cum univerſa Mente *conjungunt*, & animæ participatæ, corpora cum univerſa anima *conjungunt*. Neque enim fieri poteſt, ut diſſimilia ſecundorum genera *conjunganiur*, *&* uniantur immediatè cum illa cauſa, quæ exempta-eſt ex multitudine:

νως, ἡ πηγὴ τῶν ὅλων ἀγαθῶν, τὰς ἑαυτῇ καὶ φύσιν ἰσωμένας ἀγαθότητας, παρέχει, καὶ τοῖς οὖσιν ὑφίστησι. Θεὸς οὖν ἓν, καὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ ἑνὰς μία καὶ πολλαὶ περὶ τῶν ὅλων ἑνάδες, καὶ ἀγαθότης μία, καὶ πολλαὶ μετὰ τὴν μίαν ἀγαθότητα, δι' ἃς καὶ ὁ νοῦς ἀγαθὸς ὁ δημιουργικὸς, καὶ πᾶς νοῦς θεῖός ἐστιν, ἤτ' οὖν νοερὸς, ἤτ' οὖν νοητός. καὶ τὸ πρῶτον ὑπερούσιον ἓν. καὶ πολλὰ τὰ ὑπερούσια μετὰ τὸ ἕν. πότερον οὖν τὸ πληθος τῶν ἑνάδων ἀμέθεκτόν ἐστιν, ὅσαις αὐτὸ τὸ ἓν, ἢ μετέχόμενον ὑπὸ τῶν ὅλων, καὶ ἔστιν ἑνὰς ἑκάστη τῶν ὅλων λύκος οἷον αὐτοθηρίου, καὶ ἀκρότης, καὶ κέντρον. περὶ ὃ τὸ ἓν ἕκαστον ὑφίστηκεν; ἀλλ' εἰ ἀμέθεκτοι καὶ αὗται, τί διοίσουσι τοῦ ἑνός;

Ἑκάστη γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἓν, καὶ πρώτως λέγεται τοῦ ἑνὸς ὑφέστηκεν. ἢ πῶς πλεοναζούσαις τῆς πρωτίστης αἰτίας ὑπ' αὐτῆς ὑφεστήκασιν; ἀνάγκη γὰρ αὖ παντάχοῦ τὸ δεύτερον ὑφεστηκὸς τοῦ πρὸ αὐτοῦ, τῆς τοῦ παρόντος ἑνώσεως ἀπολείπεσθαι, καὶ προσθήκῃ τινὸς ἐλαττοῦσθαι τῆς ἁπλότητος μοναδικῆς ἀπλότητος. ποίαν οὖν ἔχομεν προσθήκην λέγειν, ἢ τίνα πλεοναζμὸν παρὰ τὸ ἓν, ἐκαὶ τούτων ἑκάστη καθ' ἑαυτὴν ἑνάς ἐστιν; εἰ μὲν γὰρ ἓν, καὶ πολλὰ ἑκάστη, τῷ τοῦ ὄντος ἰδιότητα μεταφέρων ἐπ' αὐτὰς εἰκάζω. εἰ δὲ ἓν μόνον, ὅσαις τὸ αὐτὸν, πρὸς τί τὸ μὲν ἔχει τὸν ἐξηρημένον ἀπὸ πασῶν αἰτίαν, τούτων δὲ ἑκάστη δεύτερον ἔλαχεν ἀξίαν; οὐτ' οὖν τὸ πρῶτον ὑπερέχον τῶν μεθ' ἑαυτὸ φυλάξομεν, οὔτε τὰς ἀπ' αὐτοῦ προελθούσας ἑνάδας, ἀσυγχύτους ὑποθησόμεθα θεὸς ἑαυτὰς, ἢ τὸν μίαν αὐτῶν ἀρχήν.

Ἀλλ' οὔτε τῷ Παρμενίδῃ πεισόμεθα, τὸ ἓν μετὰ τοῦ ὄντος παράγοντι, καὶ τοσαύτας εἶναι μέρας τοῦ ἑνὸς, ὅσας καὶ τοῦ ὄντος ἀποδεικνύντι, καὶ τὸ μὲν ἓν ἕκαστον, ἑνὸς μετέχειν, τὸ δὲ ἓν παντάχοῦ τῷ ὄντι συνυπάρχειν, καὶ ὅλως τὸ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως ἓν, μετέχειν [l. μετέχειν] τοῦ ὄντος, καὶ μετέχεσθαι ὑπὸ τοῦ ὄντος λέγοντι τῆς μεθέξεως οὐ τῆς αὐτῆς καθ' ἕτερον οὔσης. τὸ μὲν γὰρ ἓν, μετέχει τοῦ ὄντος, ὡς οὐκ ὂν πρώτως ἓν, οὐδὲ ἐξηρημένον τοῦ ὄντος, ἀλλὰ καταλάμπον τὴν ὄντως οὖσαν οὐσίαν. τὸ δὲ ὂν μετέχει τοῦ ἑνὸς, ὡς συνεχόμενον ὑπ' αὐτοῦ, καὶ πληρούμενον ἑνώσεως θείας, καὶ πρὸς τὸ αὐτὸν, καὶ ἀμέθεκτον ἑστραμμένον. αἱ γὰρ μετεχόμεναι μονάδες, πρὸς τὸ τῶν ὅλων ἐξηρημένον ἓν, τὰ ὄντα συναπτουσιν, ὥστε δὴ καὶ τὰς ψυχὰς οἱ μετεχόμενοι νόες, πρὸς τὸν ὅλον νοῦν, καὶ αἱ μετεχόμεναι ψυχαὶ τὰ ζωμαῖα, πρὸς τὴν ὅλην ψυχήν. οὐδὲ γὰρ τοῦ ἐξηρημένου τοῦ πληθους αἰτίου δυνατὸν ἀμέσως ἑνοῦσθαι τὰ ἀόμοια γένη τῶν δευτέρων.

Ἀλλὰ διὰ τῶν ὁμοίων ἀνάγκη γίνεσθαι τὴν συναφήν. τὸ γὰρ ὅμοιον πλῆθος, καθὸ μέν ἐστι πλῆθος, κοινωνεῖ τῷ ἀνομοίῳ. καθὸ δὲ ὅμοιον τῇ πρὸ αὐτοῦ μονάδι, συμφύεται πρὸς αὐτήν. ἐν μέσῳ τοίνυν ἀμφοτέρων ἱδρυμένον, συνλύεται τῷ ὅλῳ, καὶ τῷ ἑνὶ τῷ πρὸ τοῦ πλήθους. ἐν ἑαυτῷ δὲ συνέχει τὸ πόρρω προελθόντα, καὶ ἀνόμοια πρὸς τὰ ἑαυτοῦ ἔν. καὶ δι' ἑαυτοῦ πρὸς ἐκεῖνο πάντα ἐπιστρέφει, καὶ πάντα οὕτως εἰς τὸ πρώτιστον ἀναλύεται τῶν ὅλων ἄπαν, τὰ μὲν ἀνόμοια, διὰ τῶν ἀνομοίων, τὰ δὲ ὅμοια δι' ἑαυτῶν. ἡ γὰρ ὁμοιότης αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν συναγωγός ἐστι τῶν πολλῶν εἰς ἕν, καὶ συνδετικὴ, καὶ ἐπιστρεπτικὴ τῶν ἀνομοίων εἰς τὰς πρὸ αὐτῶν μονάδας. καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ ὁμοίοις εἶναι τοῖς ὁμοίοις, ἀφ' ἑνός. πρὸς ἐκεῖνο δὴ οὖν καὶ συνάπτει τὸ πλῆθος, ἀφ' οὗ τὸ πρόσθεν ἔλαχε. καὶ διὰ τοῦτ' ἔστιν ὅσα ἐστὶν ὁμοιότης, ὁμόγνια τὰ πολλὰ ποιοῦσα, καὶ συμπαθῆ πρὸς ἑαυτὰ, καὶ φίλα πρός τι ἄλληλα, καὶ πρὸς τὸ ἕν.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον ταῖς τοῦ Παρμενίδου νοεραῖς ἐπιβολαῖς χρωμένους, τὸ πλῆθος τῶν θείων μετεχόμενον ἐμφανίσαι ὑπὸ τῶν ὄντων, ἀλλὰ καὶ τὴν Σωκράτη συντόμως ἐπιδεικνύουσαν περὶ τούτων θεωρίαν, ἀναμνησθῶμεν τῶν ἐν Πολιτείᾳ γεγραμμένων, ἐν οἷς τὸ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ προϊὸν φῶς, ἐνοποιὸν ἅπασι τοῦ τε νοῦ, καὶ τῶν ὄντων ἐκεῖνο φησί. διὰ γὰρ τούτων, τὸ μὲν ἀγαθὸν ἐξῃρημένον ἀποδείκνυσι τοῦ τε ὄντος, καὶ τῆς οὐσίας, ὥσπερ ὁ ἥλιος τῶν ὁρατῶν. τὸ δὲ φῶς ἐν αὐτοῖς ὂν τοῖς νοητοῖς, καὶ καταλάμπων αὐτὰ, καθάπερ τὸ ἡλιοειδὲς ἐν τοῖς ὁρατοῖς. Οὐ γὰρ ἄλλως τὰ ὁρατὰ γίνεται φανὰ, καὶ ταῖς ὁράσεσι γνωστὰ, ἢ διὰ τοῦ φωτὸς ἐν αὐτοῖς ἐγγενομένου. καὶ τὰ νοητὰ πάντα ἀγαθοειδῆ πάντα γίνεται διὰ τὸν τοῦ φωτὸς μεταδοτῆρα, καὶ διὰ τοῦτο φῶς, ἕκαστον τῶν ὄντων, πρὸς ἀγαθὸν ἐστιν ὁμοιότατον.

Εἰ τοίνυν μηδὲν διαφέρει λέγειν τό, τε φῶς τοῦτο, καὶ τὸ ἓν (καὶ γὰρ τὸ φῶς συνδετικόν ἐστι, καὶ ἑνοποιὸν τῶν νοητῶν, ὡς ἐκ τοῦ ἑνὸς ὑφιστάμενον) μεθεκτὴ μέν ἐστιν ἡ ἀπὸ τοῦ πρώτου προϊοῦσα θεότης, μεθεκτὸν δὲ πᾶν τὸ τῶν ἑνάδων πλῆθος. καὶ τὸ μὲν, ὡς ὄντως ὑπερούσιον, ἕν. ἕκαστον δὲ τῶν ἄλλων θεῶν, κατὰ μὲν τὴν οἰκείαν ὕπαρξιν, ἢ καὶ ἔστι θεὸς ὑπερούσιος, τῷ πρώτῳ παραπλήσιος. μετέχονται δὲ ὑπὸ οὐσίας, καὶ τοῦ ὄντος, ἑνάδες ἄρα ἡμῖν, καὶ ἑνάδες μεθεκταὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οἱ θεοὶ προφαίνουσιν, εἰς ἑαυτοὺς μὲν ἀναδησάμενοι τὰ ὄντα πάντα, δι' ἑαυτῶν δὲ τῇ ἑνὶ τῇ πάντων ὁμοίως ἐνδεδεγμένοι τὰ μετ' ἐαυτοὺς συνάπτοντες.

Sed neceſſe eſt iſtam conjunctionem per ſimilia fieri. Nam ſimilis multitudo, quatenus quidem eſt multitudo, particeps-eſt ejus *multitudinis*, quæ diſſimilis eſt. Quatenus verò ſimilis eſt Unitati, quæ eſt ante ipſam, cum ea conjungitur. In medio igitur utriuſque *multitudo* collocata, cum ipſo Univerſo *conjungitur*, & unitur, & cum ipſo Uno, quod eſt ante ipſam multitudinem. In ſe verò continet ea, quæ longè ſunt progreſſa, & diſſimilia ſuo Uni. Et per ipſum *Vnum* ad illud *Vnum* omnia revertuntur, & omnia ſic ad illam primam univerſorum cauſam contendunt, diſſimilia quidem per diſſimilia, ſimilia verò, per ſe-ipſa. Nam ipſa ſimilitudo per ſe multa in unum cogit, & *contrahit*, & conjungit, & convertit ſecunda ad *antecedentes* Unitates, quæ ſunt ante ipſa *ſecunda*. Etenim illud ipſum, quòd ſimilia ſint ſimilia, *manat* ab Uno. Cum illo igitur *Vno* & ipſa multitudo conjungitur, à quo *ſuam* progreſſionem eſt-ſortita. Et propterea ſimilitudo eſt id, quod eſt, multa faciens cognata, & cognatione naturæ, conſenſuque conjungens inter ſe, & amica inter ſe *multa reddens*, & cum Uno *conjungens*, eáque *conciliant*.

Si vero oportet non ſolùm, *nos* Parmenidis intellectualibus primis-notionibus utentes, declarare multitudinem Deorum, quæ ab ipſis Entibus participatur: ſed etiam compendioſam, *ſive compendiariam, brevemque*, Socratis de *rebus* iſtis contemplationem demonſtrare, recordemur eorum, quæ ſcripta-ſunt in Republica, *eaque in memoriam revocemus*, in quibus ille *Socrates* dicit illam ex bono prodeuntem Lucem, unificam eſſe & ipſius Mentis, & ipſorum Entium. Per hæc enim demonſtratum-eſt, ipſum quidem Bonum exemptum-eſſe & ex ipſo Ente, & ex ipſa eſſentia, quemadmodum ipſe Sol *exemptus eſt ex* aſpectabilibus *rebus*, *quæ ſub oculorum ſenſum cadunt*, & *vulgò viſibilia vocantur*. Ipſa verò Lux, cum ſit in *rebus* mente-perceptis, eaſque colluſtret, quemadmodum id, quod Soli-ſimile *eſt*, *verſatur* in aſpectabilibus *rebus*. Non enim aliter ea, quæ-ſunt-aſpectabilia, perſpicua fiunt, & *oculis*, & videndi-ſenſibus nota, quàm per innatam in ipſis Lucem. Ergo & illa, quæ-mente-percipiuntur, omnia fiunt Bono-ſimilia, propter ipſam Lucis communionem, & propter hanc Lucem, unum-quodque ipſorum Entium, Bono ſimillimum eſt.

Si igitur nihil intereſt dicere, & Iſta Lux, & Ipſum Unum (etenim ipſa Lux conjungit, & in-unum-cogit, *atque contrahit* res-mente-perceptas, utpotè quæ ab Uno manans-ſubſiſtit) participabilis quidem eſt illa ab illo Primo progreſſa Deitas, participabilis verò *etiam eſt* omnis illa Unitatum multitudo. Et hoc quidem, ut revera, ſupereſſentiale *eſt*, *ſcilicet ipſum* Unum. Unuſquiſque verò aliorum Deorum, ſecundum quidem ſuam eſſentiam, qua etiam eſt Deus ſupereſſentialis, illi primo *Deo eſt* ſimilis. Participantur autem ab eſſentia, & ab ipſo Ente. Unitates igitur, & unitates participabiles, ſecundum iſtam rationem ipſi Dii nobis apparuerunt, *& manifeſtè ſunt Vnitates*, omnia quidem Entia ad ſe-ipſos-retrahentes ita, ut ea ex ipſis pendeant, per ſe ipſos verò, cum Uno (quod ex omnibus æqualiter exceſſit) conjungentes, *ea*, quæ ſunt poſt ipſos.

Quoniam

Quoniam igitur unuſ-quiſque Deorum eſt quidem Unitas, participatur verò ab aliquo ipſorum Entium, utrum dicemus idem particeps-eſſe uniuſ-cujuſq; *Dei*, an verò *dicemus* plura quidem eſſe, quæ participent iſta, pauciora verò, *quæ participent* illa? Et ſi *concedatur* hoc, ſuperiora quidem a pluribus, inferiora verò, à paucioribus *participabuntur*.

Vel contrà. Neceſſe enim *eſt* Unitatum ordinem eſſe, quemadmodum etiam videmus, numerorum alios quidem ipſi principio propinquiores *eſſe*, alios verò remotiores *ab eo*. Et alios quidem ſimpliciores, alios verò compoſitiores, *i. e. ex majore compoſitione confluxos*, & ipſa quidem quantitate redundantes, ipſa verò facultate, imminutos *ac inferiores*. Sed rectè profectò *fiet*, quod numerorum meminerimus, *coram q; mentionem fecerimus*. Si enim oportet ipſum primarum Unitatum ordinem, *quem illæ habent* inter ſe, & ipſam ad Entia progreſſionem, ex his, ut imaginibus *& ſimilitudinibus* contemplari, prorſus in illis etiam alia quidem quæ propiùs ad Unum accedunt, ab iis participabuntur, quæ ſunt ſimpliciora ipſâ eſſentiâ. Quæ verò ſunt remotiora, à compoſitioribus, *id eſt, ab iis, quæ majorem compoſitionem habent, participabuntur*. Sic enim iſta *horum* communio, *& participatio* erit ſecundùm proportionem. Nam prima *quidem*, à primis, ſecunda verò, à ſecundis, ſemper participabuntur. Etenim quamvis ipſum primum exemptum ſit ex omnibus, & *quamvis* imparticipabile ſit, id tamen, quod ſimpliciſſimo, & Vni cognatum eſt, ſimilius *eſt* ei, quod eſt imparticipabile, quàm id, quod *eſt ſimile ei*, quod eſt magis-varium, & quod plures formas, & plures rerum conjunctarum facultates habet.

Cuivis igitur perſpicuũ *eſt*, quòd neceſſe ſit illas quide unitates qui ſunt uni propinquiores, à primis & ſimpliciſſimis eſſentiis participari, illas verò, quæ ſunt *ab eo* remotiores, à compoſitioribus *i. e. ab iis, quæ majorẽ compoſitionem habent*, quæ facultate *quidem* ſunt inferiora, numero verò, & multitudine longè-ſuperiora. Prorſus enim additione, in illis ſunt facultatum ablationes. Et id, quod Vni propinquius eſt, admiranda ſimplicitate res univerſas ſuperanti, uniformius eſt, *id eſt, ad unam formam propius accedit*, & cum univerſalioribus ipſius Entis cauſis eſt *conjunctum*. Et accidit, ut ſecundùm ipſam facultatis, & ſimplicitatis rationem ſit ipſorum primorum ſuperlatio. Quæ enim ſunt plurium *rerum* cauſæ, illa etiam omnium cauſarum ſecundum facultatem eorum, quæ ſunt ante ipſa, ſunt *rerum* magis-variarum ſecundùm eſſentiam *cauſæ*. Hæc enim varietas facultatem in Vno ſitam in-minutas-partes diſtribuit, & minuit. Quinetiam in ipſis animabus, quę participantur, primæ quidem, & diviniſſimæ in ſimpliciſſimis, & æternis corporibus ſubſiſtunt. Aliæ verò, ſimplicibus quidem *corporib.* invehuntur: ſed cum his, materiatis etiam *corporibus invehuntur*. Aliæ verò, ſimplicibus ſimul, & materiatis, & compoſitis. Nam cœleſtes quidem animæ, corporibus ſimplicibus imperant, & ſecundum hypoſtaſin *rebus imperant* immateriatis & iminutabilibus. Quæ verò univerſorum elementorum dominationem obtinent, ſimul quidẽ ætheriis indutę ſunt tunicis, ſimul vero etiam per has univerſis invehuntur univerſis, ut elementis quidẽ æternis, & ſimplicibus exiſtentibus, ut materiatis vero, interitum, & ortum, & exdiſſimilibus compoſitionem admittentibus.

ἐπειδὴ πίνυω ἑνὰς μὲν ἐστι τῶν Θεῶν ἑκάς Θ., μετέχεται δὲ ὑπὸ τῶν ὄντων ἑνὰς, πότερον ἑκάστου τὸ αὐτὸ μετέχειν φήσομεν, ἢ τῶν μὲν, πλέω, τῶν δὲ, ἐλάττω, τὰ μετέχοντα; καὶ εἰ τοῦτο, τῶν μὲν ἀνωτέρω, πλέω, τῶν δὲ ὑφειμένων, ἐλάττω.

Ἢ ἀνάπαλιν. πέφυκε γὰρ ἀνάγκη τῶν ἑνάδων ὑπάρχειν, ὥσπερ δὴ καὶ τῶν ἀριθμῶν ὁρῶμεν οὓς μὲν, ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς, οὓς δὲ, πορρωτέρω. καὶ οὓς μὲν, ἁπλουστέρους, οὓς δὲ, συνθετωτέρους, καὶ τῷ μὲν ποσῷ πλεονάζοντας, τῇ δυνάμει δὲ, ἐλαττουμένους. ἀλλ' εὔηθες ὅλως τῶν ἀριθμῶν ἐμνήσθημεν. εἰ γὰρ δεῖ τὸν τῶν πρώτιστων μονάδων πρὸς ἀλλήλας πέφυκεν, καὶ τὸν πρὸ τὰ ὄντα προόδον, ἐκ τούτων, ὡς εἰκόνων, θεωρῆσαι, πάντως αὖ ἔσῃ κἀν ἐκείνοις τὰ μὲν ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς, ὑπὸ τῶν ἁπλουστέρων τῇ οὐσίᾳ μετέχειν, τὰ δὲ [l. τὰ δὲ] πορρωτέρω, ὑπὸ τῶν συνθετωτέρων. οὕτω γὰρ ἔσται κατὰ τὸ ἀνάλογον ἡ μέθεξις. τῶν δὲ πρώτων, ὑπὸ τῶν πρώτων, τῶν δὲ δευτέρων, ὑπὸ τῶν δευτέρων, ἀεὶ μετεχομένων. καὶ γὰρ αὖ εἰ τὸ πρῶτον ἐξῄρηται πάντων, καὶ ἀμεθεκτόν ἐστιν, ὁμοιότερον δὲ τῷ ἀμεθέκτῳ, τὸ τῷ ἁπλουστάτῳ, καὶ ἑνὶ συμφυέστερον, ἢ τὸ τῷ ποικιλωτέρῳ, καὶ πολυειδεστέρῳ, κ πλείους ἔχοντι τὰς τῶν συνηρτημένων δυνάμεις.

Παντὸ δήπου καταφανὲς, ὅτι ἀεὶ μὲν ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς ἑνάδας, ὑπὸ τῶν πρώτιστων μετέχεσθαι, καὶ ἀπλουστάτων οὐσιῶν ἀνάγκη. πᾶς δὲ πορρώτερον, ὑπὸ τῶν συνθετωτέρων, δυνάμει ἐλαττουμένων, ἀριθμῷ δὲ, καὶ πληθῇ πολλαπλασιαζομένων. ὅλως γὰρ αὐ περιθέσεις ἐν ἐκείνοις, ἀφαιρέσεις εἰσὶ τῶν δυνάμεων, καὶ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς ἁπλότητι θαυμαστῇ τῶν ὅλων ὑπερέχον Θ., ἐνοειδέστερόν ἐστι. καὶ ὁλικωτέρχις τοῦ ὅλ Θ. σώσεσιν αἰτίαις. καὶ συμβαίνῃ κατὰ τὸν τῆς δυνάμεως λόγον, καὶ τῷ τῆς ἁπλότητος ἦναι τῶν πρώτων ὑπεροχήν. τὰ μὲν γὰρ πλήθους αἴτια, κ τῶν πάντων αἴτιον κ τὴν δύναμιν τῶν περὶ αὐτῶν ποικιλωτέρων κ τὴν οὐσίαν ἐστίν. αὕτη γὰρ ἡ ποικιλία τὴν ἑνότητα ἐν ἑνὶ δυνάμει καταχερματίζῃ, καὶ ἐλαττοῖ. καὶ μὴν κ ἔνθα τῶν μεταχομένων ψυχῶν, αἱ μὲν πρώτιστα, κ θεότατα, ζωὴν ἁπλοῖς, κ αἰδίοις ὑφεστήκασιν. αἱ δ' ἁπλοῖς μὲν, ἀλλὰ μὴ τούτων κ τοῖς εὐύλοις ἐπιβεβήκασιν. αἱ δ', ἁπλοῖς ἅμα, κ εὐύλοις, κ συνθέτοις. αἱ μὲν γὰρ οὐράνιαι ψυχαὶ ζωμάτων ἄρχουσιν ἁπλῶν, κ κ τὴν ὑπόστασιν αὐλων, κ ἀμεταβόλων. αἱ δ' τῶν ὅλων ἔσχατα τοῦτα στοιχείων, ἅμα μὲν θεοῦ αἰθερίους ἐνδεδεμέναι χιτῶνας, ἅμα δ', διὰ τούτων κ τοῖς ὅλοις ἐπιβαλοῦσι στοιχείοις, ὡς μὲν ὅλοις, ἀϊδίοις οὖσι, κ ἁπλοῖς, ὡς δ' εὐύλοις, φθορὰν, κ γένεσιν, κ τὴν ἐκ τῶν ἀνομοίων σύνθεσιν ἐπιδεχομένοις.

τρίτας δὲ εἰσὶν, αἱ περοσεχῶς μὲν ἐμπνέουσαι τὸ ζῆν τοῖς αὐτοειδέσιν ὀχήμασιν, ἑφελκόμεναι δὲ καὶ τῶν ἀπλῶν στοιχείων χιτῶνας ἐνύλους, καὶ διαδίδουσαι εἰς τύπους ὑποῤῥέουσαι ζωὰς, καὶ ταῖς σωματικαῖς μετὰ τούτων κοινωνοῦσαι, καὶ πολυμόρφοις ζώμασι, καὶ τρίτην ἄλλην ὑπομένουσαι τούτων μέθεξιν. εἰ δ' βούλοιο καὶ τὰς νοερὰς θεωρῆσαι διακοσμήσεις, αἱ μὲν, καὶ τούτων εἰσὶν ἐπὶ ζωὰς ἕλαιας ψυχὰς, καὶ ταῖς θειοτάταις τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τεταγμέναι, καὶ ζωοτακαθυπούσαι διεξόδως.

Αἱ δὲ, ὑπὸ ταῖς τῶν κρειττόνων θεῶν περοσεχῶς μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐν αὐταῖς μετεχόμεναι. διαδίδωσι δὲ, ὑπὸ τῶν μεμερικωτέρων οὐσιῶν. τρίτας δὲ αὖ ταῖς μεμερικαῖς ψυχαῖς ὑφειμένας. καὶ ὅσῳ τὴν διάμιν ὑφειμένην ἔλαχον, τοσούτῳ καὶ ἡ μέθεξις αὐτῆς ὑπαρχὴ ποικιλωτέρα, καὶ πολυσυνθετωτέρα τῶν πρὸ αὐτῶν. εἰ πῶς ὁ τρόπος οὗτος τῆς μεθέξεώς ἐστιν ἐν ἅπασι τοῖς οὖσιν, ἀνάγκη δήπου καὶ τῶν θεῶν οὓς μὲν τῷ ἑνὶ περοσεχεστέρους, ἁπλουστέραις ὑποβαλλόντων τὸ ὄντως μείραις. οὓς δὲ προῤῥωτέρω περελήλυθότας, συνθετωτέροις. κατὰ γὰρ τὴν πρὸς ἐκείνους ὁμοιότητα, καὶ τῶν δευτέρων θεῶν αἱ μεθέξεις, πῶς διαιρεῖται τὸν τρόπον. πάλιν δὴ οὖν συλλήδδην εἴπωμεν, ὅτι μετὰ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν, μοναδες ἡμῖν αὐτοπρεπεῖς ἐφάνησαν οἱ Θεοί.

Μετεχόμενοι μὲν ὑπὸ τῶν ὄντων οὐσίαι. οἱ δὲ, κατὰ τὴν συνθετωτέραν τὴν εἰς αὐτὸ ποιητομένοι περόδον. πόσαι πάντων τῶν ὄντων αἱ τάξεις, μετὰ ταῦτα διαιρετέον, καὶ πῶς μὲν ἁπλουστέραι, πῶς δὲ ποικιλωτέραν ἔλαχον ὕπαρξιν. τῶν πάντων ὄντων ἀπάντων ἔσχατόν ἐστι τὸ ζωμαλικόν· καὶ γὰρ τὸ εἶναι αὐτὸ, καὶ τὴν πλειότητα πᾶσαν ἐξ ἄλλης αἰτίας ἔχει περιεκτικωτέρας, καὶ οὔτε τὸ ἁπλοῦν, οὔτε τὸ συνθετον, οὔτε τὸ ἀίδιον, οὔτε τὸ ἄφθαρτον ἀπὸ τῆς οἰκείας δυνάμεως ἔλαχεν. Οὐ γάρ ἐστιν αὐθυπόστατον, οὔτε αὐτογενὲς τῶν ζωμάτων οὐδέν. ἀλλὰ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἐν ἑνὶ τῷ αἰτίαι, καὶ τὸ ἀπ' αἰτίας συνηρτημένον, ἀσώματόν ἐστι, καὶ ἀμερές. καὶ ὅλως τὸ μὲν ἑαυτὸ τῆς ὑπάρξεως αἴτιον, ἑαυτῷ καὶ τῷ ἄπειρον τὸ εἶναι παρέχεται δύναμιν.

Οὐδέποτε γὰρ ἀπολιπὸν ἑαυτὸ, οὐδέποτε λήγει τοῦ εἶναι, καὶ τῆς ὑποστάσεως ἐξίσταται τῆς οἰκείας· καὶ γὰρ τῶν φθειρομένων ἕκαστον, χωριζόμενον τῆς τοῦ εἶναι χαριζούσης δυνάμεως, φθείρεται. τὸ δὲ αὐτῷ τοῦ εἶναι παρεκλιπὸν, ἀνεχώρησεν ἐν ἑαυτῷ, διὰ ἑαυτὸ τῷ ἀίδιον ἔλαχεν οὐσίαν. τῶν δὲ ζωμάτων οὐδὲν αὐτῷ τῆς ἀϊδιότητος αἴτιον, οὐδὲ ἀϊδιον ἦ. Τὸ

Tertiæ verò sunt illæ, quæ proximè quidem ejusdem formæ vehiculis vitam inspirant, attrahunt verò etiã ex ipsis simplicibus elementis tunicas materiatas, & secundam in istas instillant, *ac infundunt* vitam, & per istas cum ipsis etiam compositis, & multiformibus corporibus communionem habent, *eorumq; sunt participes*, & tertiam aliam sustinent istam communionem. Si verò velis & ipsas intellectuales ordinum distinctiones contemplari, harum etiam aliæ quidem in universis animabus, & in maximè-divinis *rebus*, quæ in mũdo *comprehenduntur*, sunt collocatæ, & has decenter dirigunt, *& moderantur ut oportet.*

Aliæ verò *sunt* in præstantiorum generum *animabus*, quæ proximè quidem participantur ab illis, qui dominantur in ipsis. Secundo verò loco, à particularioribus essentiis *participantur*. Tertias verò *distinctiones ordinum* particularibus animabus subjecerunt. Et quo magis subjectam *aliis* facultatem nactæ sunt, eo magis etiam ipsarum communio est varia, & longè majorem compositionem patitur, quàm illæ, quæ sunt ante ipsas. Si igitur iste communionis modus est in omnibus Entibus, necesse profectò *est* etiam illos quidem Deos, qui sunt Uni propinquiores, simplicioribus invehi ipsius Entis partibus. Illos verò, qui longiùs *ab Vno* sunt progressi, compositioribus *invehi partibus, quæ compositionem majorem, & ex pluribus constitutam habent*. Propter enim illam similitudinem, *quam habent secundi Dij* cum illis *primis Diis*, ipsæ quoq; secundorum generum communiones hoc modo dividuntur. Rursus igitur summatim dicamus, quòd post unum horum universorum principium, ipsi Dii nobis apparuerint, *& manifestè sint* Unitates per-se perfectæ.

Quorum Deorum alii quidem, essentiam ab ipsis Entibus *manantem* participant. Alii verò, *sunt* secundum compositiorem *essentiam, quæ compositionem ex pluribus partibus constitutam habent, & secundum istam* in ipsa *Entia* progressum faciunt. Quot igitur ipsorum Entium *sint* ordines, deinceps distinctè-declarandum, & quam simpliciorem, & quam magis-variam, *& multiplicem* essentiam sint-sortiti. Universorum igitur Entium ultimum est illud, quod est corporeum. Hoc enim & ipsum esse, & omnem perfectionem ab alia antiquiore causa *manantem* habet, neque simplicitatem, neque compositionem, neque æternitatem, neq; immortalitatem à sua facultate sortitum-est. Neque enim est per-se-subsistens, neq; per se-genitum ullum corpus. Sed omne *corpus* hujusmodi, in Uno causam *essentiæ suæ suam habet*, & quod à causa *talis manat*, *& quod est inde* contractum, est incorporeum, & expers-partium, *ac individuum*. Denique, quod est sibi-ipsi, *sui* essentiæ causa, id sibi etiam infinitam ipsius esse facultatem suppeditat.

Nunquam enim se ipsum deserens, nunquam desinit esse, neque ex sua hypostasi excedit, *nec unquam ab ea recedit*. Nam unum-quodque eorum, quæ corrumpuntur, quum separatur ab illa facultate, quæ ipsum esse ipsi largitur, *& suppeditat*, corrumpitur, *& perit*. Quod verò sibi-ipsi suppeditat ipsum esse, cum à seipso non separetur, *nec separari possit, id* per se-ipsum æternam sortitum-est essentiam. Nullum verò corpus *est* sibi æternitatis causa, neque si fue-

si fuerit æternum. Omne enim æternum infinitam habet potentiam. Corpus verò, quod est finitum, infinitæ potentiæ causa non est. Infinita enim potentia, est incorporea, quia & omnis potentia *est incorporea*. Hoc verò perspicuum *est*, quia & majores facultates, *sive potestates sunt* ubiq; Nullum verò corpus ubiq; totum esse potest. Si igitur nullum corpus sibi-ipsi facultatem, *sive potestatem*, eamq; vel infinitam, vel finitam præbere potest, id verò, quod-per-se-subsistit, sibi-ipsi præbet facultatem & ipsius esse, & ipsius æternum esse, *ita ut non solùm sit; sed etiam æternum sit*, nullum corpus erit, quod-per-se-subsistat.

Unde igitur ipsum esse corporibus *suppeditatur*, & quidnam proximè ipsum esse, suppeditare naturaliter-solet ipsis *corporibus*? Nónne igitur hanc dicemus esse causam corporum primò *existentium*, quæ vel illo ipso, quòd adsit, ipsam corporis naturam demonstrat perfectiorem iis, quæ-sunt-ejusdem-generis? Hoc profectò cuivis est perspicuum. Illius enim, qui perfectionem suppeditat, est ipsam quoque secundorum essentiam continere. Quoniam & ipsa perfectio, est essentiæ perfectio. Quomodo igitur dicimus corpora, quæ *rem aliquam* participarunt, esse præstantiora iis, quæ *eam* non participarunt? Profecto perspicuum *est* quod *corpora, quæ participant* animam, *præstantiora sunt iis, quæ non participant animam*. Nam animata inanimatis perfectiora *esse* dicimus. Anima igitur est ante corpora primò. Et totum Cœlum, & quicquid corporis-formam-habet, id animæ vehiculum *est* statuendum. Duo igitur isti Entium ordines nobis apparuerunt, *& manifestè sunt tales*, alter quidem corporeus, Anima vero, *quæ est incorporea, est* alter *ordo* supra istum. Et corpora participant animam.

Ipsa verò anima utrum idem est, ac Mens, an etiam diversum? Etenim ut corpus, quod animam participat, perfectum *censetur*, sic etiam anima, quæ Mentem participat, perfecta *censetur*. Et animam quidem, quæ secundùm rationem vivere potest, non omnia participant. Mentem verò, & intellectualem illuminationem *participant* & hæc, & quæcunq; quancunque cognitionem participant. Et anima quidem, hæc in tempore agit, Mens verò, in ævo, & ipsam essentiam, simul & ipsam actionem stabilem, *& formam* comprehendit. Et anima quidem, non omnis suam perfectionem, immutabilem, & non-imminutam conservare, naturaliter-solet, *ac potest*. Omnis verò Mens, *est* semper perfecta, & suæ beatitudinis non-deficientem: *ac perpetuam* habet facultatem. Ipsum igitur intellectuale genus est secundùm essentiam ante *genus* animale, *id est, animarum*. Si quidem alterum quidem, nec in ipsis universis, nec in particularibus irreptionem, *ac ingressionem* naturæ mali sustinet, *ac patitur*, alterum verò, quod in ipsis universis impollutum, *& incontaminatum* est, in ipsis partibus à sua beatitudine *degenerat, atque* recedit. Quodnam igitur *est* primum Ens?

Ipsa Mens, vel etiam ante *Mentem* istam, ipsa vitæ latitudo, *& amplitudo*. Etenim anima quidem, est id, quod-per-se-vivit, sibi-ipsi vitam suppeditans. Et ipsa Mens, *est* optima, & perfectissima vita, & (ut diximus) æterna. Sed ipsa quidem ipsius Mentis vita, est quodammodo intellectualis, & commixta ex in-

χὰρ ἀίδιον παῦ, ἄπειρον ἔχει δύναμιν. σῶμα δὲ οὐ τὸ πεπερασμένον ὑπάρχον, ἀπείρου δυνάμεως οὔπω ὂν ἔτυγχανεν. ἡ γὰρ ἄπειρος δύναμις ἀσώματός ἐστιν. ἐπεὶ καὶ πᾶσα δύναμις, τοῦτο δὲ δῆλον, διότι καὶ μείζους δυνάμεις πεπεχοῦ. σῶμα δὲ οὐδὲν ὅλον εἶναι παυσάχοῦ δυνασθόν. εἰ πίνυν τῶν μὲν σωμάτων οὐδὲν ἑαυτῷ δυνάμεως εἴη ἀπείρου πούτης, εἴη πεπερασμένης οὔσης, παρεκλιχνεῖ. τὸ δὲ αὐθυπόστατον, αὐτῷ τε καὶ τῷ εἶναι, καὶ τῷ ἀίδιον εἶναι παρέχεται δύναμιν, οὐδὲν αὖ τῶν σωμάτων αὐθυπόστατον εἴη.

Πόθεν οὖν τὸ εἶναι τοῖς σώμασι, καὶ τί μεθεκτῶς τὸ εἶναι χορηγεῖν πέφυκεν αὐτοῖς; ἆρ' οὖν οὐ τοῦτο φήσομεν αἴτιον εἶναι τῶν σωμάτων πρώτως, ὃ καὶ τῷ παρεῖναι τὸ τοῦ σώμα[Θ] φύσιν πλουσίαν δοκοφανῆ τῶν ὁμογνίων; ἢ [l. ἢ] τοῦτο πᾶσι καταφανές, τοῦ γὰρ τὸν πλούτου παρέχον, ἐστὶ τὸ καὶ τὸν φύσιν σωίζειν τῶν δευτέρων. ἐπεὶ καὶ ἡ πλούτος αὐτὴ, τῆς οὐσίας ἐστὶν πλούτος. τί[Θ] οὖν τὰ σώματα τὰ μεθέχοντα τῶν μὴ μεθεχόντων κρείττω φαμὲν; ἢ [l. ἢ] δῆλον ὅτι ψυχῆς. τὰ γὰρ ἔμψυχα τῶν ἐμψύχων, [l. ἀψύχων,] πλούσια φαμέν. Ψυχὴ πίνυν ἐστὶ ζωμάτων ἐπέκεινα πρώτως. καὶ τὸ πᾶν ὅλον οὐρανόν, καὶ πᾶν τὸ ζωμαΘειδὲς, ὄχημα ψυχῆς ἦπιον. Δύο μὲν οὖν αὖτε τῶν ὄντων ἡμῖν ἀνεφάνησαν τάξεις, ζωμαΘικὴ μὲν ἄλλη, ψυχὴ δ'; ὑπάρ πούτων, ἄλλη. καὶ μετέχει τὰ ζώματα ψυχῆς.

Αὐτὴ δὲ ἡ ψυχὴ, πόπερον ταὐτόν ἐστι τῷ νῷ, ἢ καὶ ἕτερον; καὶ χὰρ ὥσπερ ζῶμα πλέον τὸ μετέχον ψυχῆς, οὕτω καὶ ψυχὴ πλέα, νοῦ μετέχουσα. καὶ ψυχῆς μὲν κ' λόγον ζῆν δυναμένης, οὐ πάντα μετέχει νοῦ δὲ, καὶ νοερᾶς ἐλλάμψεως, πωτὲ τι, καὶ ὅσα γνώσεως ἡδιόνος τοῦ μετέληχε. καὶ ψυχὴ μὲν, ζωῦτα κατὰ χρόνον ἐνεργεῖ. νοῦς δὲ, ἐν αἰῶνι, καὶ τῷ οὐσίαν, ὁμοῦ καὶ τῷ ἐνέργειαν ἑστῶσαν συνείληφε. καὶ ψυχὴ μὲν οὐ πᾶσα τὴν ἑαυτῆς πλήρωσιν ζώζειν ἄτρεπτον; καὶ ἀπελάτωτον πέφυκε. νοῦς δὲ πᾶς ἀεὶ πλήρ[Θ], καὶ τῆς ἑαυτοῦ μακαριότη[Θ] ἀπέκλειπτον ἔχει τὸν δυνάμιν. τὸ ἄρα νοερὸν γέν[Θ] ἐπέκεινα τοῦ ψυχικοῦ κατ' οὐσίαν ἐστίν. ἅπας τὸ μὲν οὖπω ἐν τοῖς ὅλοις, οὖπω ἐν τοῖς μεμιγμένοις παρόδευσιν ὑπομένει τῆς τοῦ κακοῦ φύσεως, τὸ δὲ; ἐν τοῖς ὅλοις ἄχραντον ὄν, ἐν τοῖς μέρεσι τῆς οἰκείας ἐξίσταται μακαριότη[Θ]. τί οὖν τὸ πρώτιστον τῶν ὄντων;

Ὁ νοῦς, ἢ καὶ πρὸ τούτου τὸ τῆς ζωῆς πλάτ[Θ]. καὶ ψυχὴ μὲν χὰρ αὐτόζωόν ἐστιν, ἑαυτῇ χορηγοῦσα τὸ ζῆν· καὶ ὁ νοῦς, ἀρίστη ζωὴ, καὶ πλεωτάτη, κ' (ὥσπερ ἤπομεν) αἰών[Θ]. ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ νοῦ ζωὴ, νοερά πως ἐστι, κ'

σύμμικτον. διὸ τῆς νοερᾶς ἰδιότητος, καὶ ζωϊκῆς δεῖ δὲ εἶναι καὶ τὴν αὐτοῦ ζωήν· πότερον οὖν ζωὴ κρεῖττον, ἢ νοῦς; ἀλλ' εἰ τοῦ μὲν τὰ γνωστικὰ μόνον μετέχει τῶν ὄντων, ζωῆς δὲ καὶ ὅσα γνώσεως ἄμοιρα, (καὶ γὰρ τὰ φυτὰ λέγομεν ζῆν) ἀνάγκη δήπου τὴν ζωὴν ἐπέκεινα τοῦ νοῦ τετάχθαι, πλείονων αἰτίαν οὖσαν, καὶ πλείοσιν ἑλλάμπουσαν τὰς ἀφ' ἑαυτῆς δόσεις τοῦ νοῦ. τί οὖν; ἡ ζωὴ τὸ πρῶτον τῶν ὄντων; καὶ πῶς ἂν τοῦ εἶναι τὸ ζῆν; ἀλλὰ τοῦτ' ἀδύνατον· εἰ γὰρ ἡ ζωὴ τὸ πρώτως ὄν, καὶ πῶς ἂν τὸ ζωὴ εἶναι, καὶ τὸ ἐνὶ εἶναι, καὶ εἷς ὁ λόγος ἀμφοῖν, ἅπαν αὖ τὸ ζωῆς μετέχον, καὶ τοῦ ὄντος ἔτη μετέληφεν, καὶ πᾶν τὸ τοῦ εἶναι μεταλαβόν, καὶ τῆς ζωῆς.

Εἰ γὰρ πῶλον ἑκάτερον, πάντα ἂν ὁμοίως τοῦ πεῖναι μετέχοι, καὶ τοῦ ζῆν. ἀλλὰ τὰ μὲν ζῶντα πάντα, καὶ οὐσίαν ἔχει, καὶ τὸ ὄν. τὰ δὲ ὄντα πολλαχοῦ καὶ ζωῆς ἐστιν ἄμοιρα. πρόδηλον ἄρα τῆς πρώτης ζωῆς τὸ ὄν. τὸ γὰρ ἁπλούστερον, καὶ πλείονων αἴτιον, ἐκτυπώτερον τοῦ ἑνός ἐστιν, ὡς δέδεικται πρότερον. ὁμοίως ψυχὴ μὲν ἐστι τὸ πρώτως ὑποδεδυμένον σωμάτων. νοῦς δὲ ἐπέκεινα ζωῆς. ζωὴ δὲ νοῦ πρεσβυτέρα· τὸ δὲ ὂν ἐφ' ἅπασιν ἵδρυται τὸ πρώτως ὄν. καὶ πᾶν τὸ ψυχῆς μετέχον, πολλῷ πρότερόν ἐστι νοῦ μετέληφός. οὐ πᾶν δὲ τὸ τῆς νοερᾶς ποιήσεως ἀπολαῦον, καὶ ψυχῆς μετέχειν πέφυκε. ψυχῆς μὲν γὰρ τὰ λογικὰ μετέχει ζῶα μόνον. ἐπεὶ καὶ
* ψυχὴν τὴν λογικὴν ὅλως εἶναι φαμέν. * Ψυ-
Ση- χῆς γὰρ ἔργον φησὶν ἐν Πολιτείᾳ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ τὰ
μεί- ὄντα σκοπεῖν. καὶ ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος, ὡς ἐν τῷ
ωσαι Φαίδρῳ γέγραπται. καὶ διὰ τοῦτο, τῆς ἀλόγου ψυχῆς οὔσης θνητῆς, κατὰ τὸν ἐν τῷ Τιμαίῳ δημιουργόν.

Καὶ ὅλως πολλαχοῦ δῆλός ἐστι καὶ ὁ Πλάτων ψυχὴν τὴν λογικὴν εἶναι λέγων, τὰς δὲ ἄλλας, εἴδωλα ψυχῶν καθόσον εἰσὶ καὶ αὐτὰ νοεραί, καὶ ζωϊκαί, μετὰ τῶν ὅλων παράγουσαι τὰς περὶ τὰ σώματα ζωάς. νοῦ δὲ οὐ μόνον τὰ λογικὰ ζῶα μετέχειν συγχωρήσομεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα γνωστικὴν ἔχει δύναμιν. φαντασίαν λέγω, καὶ μνήμην, καὶ αἴσθησιν. ἐπεὶ καὶ ὁ ἐν Φιλήβῳ Σωκράτης, ὅταν τὴν νοερὰν ἄγῃ τὰ τοιαῦτα πάντα σφέρων· καὶ γὰρ τοῦ καθ' ἡδονὴν βίου τὸν νοῦν ἀφαιρῶν, οὐ τὴν λογικὴν μόνον ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλόγου τὴν γνωστικὴν πᾶσαν ἀφεῖλεν. ἅπασαι γὰρ γνῶσις, ἔκγονός ἐστι τοῦ νοῦ, καθάπερ δὴ καὶ πᾶς λόγος, ψυχῆς εἰκών· καὶ μᾶλλον καὶ πάντα μᾶλλον τὰ νοῦ μετέχοντα,
* πολλῷ πρότερον ζωῆς μετέχει, τὰ μὲν, ἀμυδρο-
Ση- τέρας, τὰ δὲ, ἐναργεστέρας. τὰ δὲ αὖ ζῶν-
μεί- τα πάντα τῆς νοερᾶς οὐκέτι μετέχει δυνά-
ωσαι μεως. * ἐπεὶ καὶ τὰ φυτὰ ζῶα μὲν ἐστιν, ὡς φησὶν ὁ Τίμαιος, αἰσθήσεως δὲ αὐτοῖς, ἢ φαντα-

tellectuali, & vitali, *sive vivifica*, proprietate. Oportet autem etiam ipsius *Mentis* vitam esse. Utrum verò vita præstantius *est bonum*, quàm Mens? Sed si Mentem quidem participant solùm illa Entia, quæ cognoscendi facultatem habent, vitam verò *participant* & illa, quæcunque *sunt* cognitionis expertia (etenim & ipsas plantas vivere dicimus) necesse *est* profectò ipsam vitam ante, *vel, supra* Mentem esse collocatam, quòd plurium sit causa, & pluribus dona Mentis à se *manantia* per-illuminationem-largiatur. Quid igitur? Ipsa vita, estné primum Ens? Et ipsum vivere, estné idem, ac ipsum esse? Sed hoc *est* impossibile. Si enim vita est id, quod est primò, & idem est, Ipsum vitam esse, & Ipsum Enti esse, & eadem *est* utriusque ratio, & *definitio*, quidquid vitæ particeps fuerit, id etiam ipsius Entis erit particeps, & quidquid ipsius esse particeps fuerit, id & vitæ *particeps erit*.

Si enim utrunque *est* idem, omnia pariter & ipsum esse, & ipsum vivere participabunt. Sed omnia quidem viventia habent & Essentiam, & ipsum Ens. Ipsa verò Entia sæpè & ipsius vitæ sunt expertia. Ipsum igitur Ens existit ante primam vitam. Quod enim est universalius, & plurium causa, ad Unũ propiùs accedit, ut antè demonstratum est. Ergo anima quidem est id, quod primò situm est supra corpora. Mens verò *est* supra vitam. Vita verò *est* Mente antiquior. Ipsum verò Ens, quod est primò Ens, in omnibus est situm. Et quidquid est particeps animæ, id multo antè est particeps Mentis. Non tamen quicquid intellectuali effectione fruitur, id etiam animæ particeps esse naturâ solet. Nam animam quidem solum animalia ratione prædita participant. Quia & animam illam ratione prædita verè esse dicimus. * Animæ enim o- * No
pus *Plato* dicit in Repub. *esse* Ipsum ratiocinari, & ipsa ta.
Entia spectare, & *considerare*. Et anima omnis *est* immortalis, ut in Phædro scriptum est. Hæc autem *de immortali anima, quæ ratione est prædita, dicuntur*, quòd anima rationis expers, sit mortalis, secundùm illum *rerum omnium* opificem in Timæo *descriptum*.

Denique multis in locis constat & ipsum Platonem statuere illam ratione prædita animam, *veram* esse *animam*, alias verò, animarum *esse* simulacra, quatenus sunt & illæ intellectuales, & vivificæ, cum ipsis universis producentes illas vitas, quæ circa ipsa corpora, & *in ipsis corporibus sunt*. Concedemus autem non solùm animalia ratione prædita participare Mentem: sed etiam alia, quæcunque cognoscendi facultatem habent. Phantasiam *autem* dico, & memoriam, & sensum. Quoniam & ille Socrates, qui in Philebo *disputans introducitur*, hujusmodi omnia ad intellectualẽ *rerũ* seriem reducit. Etenim dum à vita, quæ secundùm voluptatem *agitur*, *id est*, *dum à voluptaria vita* Mentem aufert, non solum ratione prædita vitam: sed etiam a bruta *vita, quæ ratione caret*, omnem cognoscendi vi- prædita *vitam* abstulit. Omnis enim cognitio, Mentis est progenies, quemadmodum & omnis oratio *est* animæ imago. Quinetiam omnia, quæ Mentem participant, multo antè vitam participant, alia quidem obscuriorem, alia verò, evidentiorem. Omnia verò viventia non etiam intellectualem facultatem participant. * Quoniam & ipsæ plantæ sunt quidem anima- *
lia, ut dicit Timæus: sed istæ sensum, aut phantasiam, *Nota*

non

non participant. Nisi si quis dicat ipsis *inesse* communem sensum & jucundorum, & *injucundorum*, & molestorum. Denique illæ appetendi-vim-habentes facultates, quæ sunt ubique, vivæque sunt, & totius vitæ simulachra *sunt*, & effectiones extremæ. Mentis vero etiam expertes *sunt* per se, & facultatis cognoscendi vim habentis *sunt* expertes. Quamobrem etiam per se sunt expertes, & infinitæ, ex omni cognitione detractæ. Rursus vero omnia quidem animalia partem etiã ipsius Entis accipiunt, alia quidem, aliam, alia verò, aliam, secundùm suam quæque naturam. Omnia verò Entia vitam non etiam æqualiter participare possunt. Quia & ipsas qualitates, & omnes affectiones, & extrema corpora, ipsius quidem esse & ipsa extremam affectionem susci pere dicimus, vitam verò non etiam hæc participare dicimus. Ergo ipsum quidem Esse, antiquius *est* ipso Vivere. Hoc verò *antiquius est* ipsâ Mente. Ipsa verò Mens, *antiquior est* ipsâ animâ.

Si quidem necesse *est* ea, quæ plurium sunt causæ, antiquiora *esse*, & cùm sint secundum ipsum ordinem principaliora, præesse illis, quę pauciora producere, & ornare, *vel in ordinem redigere* possunt. Merito igitur & ipse Plato in Timæo quidem, à Mente *manantem* animam constituit, ut secundam, *& mente posteriorem*, secundùm suam naturam. In Legibus verò, Mentem moveri dicit eodem modo quo concitatæ sphæræ *cœlestes moventur*. Quod enim movetur, vitæ particeps movetur, & nihil aliud est, quam verè vita in ipso motu *versans*. In Sophista verò, Ipsum Ens eximit & ex universis omnibus generibus, & ex ipso motu. Nam secundùm suam naturam, Ipsum Ens neque stat (inquit) neque movetur. Quod verò neque stat, neque movetur, est ante vitam æternam. Cum igitur hæ quatuor causæ sint ante corpoream hypostasin, Essentia, Vita, Mens, Anima, Anima quidem, particeps-est omnium eorum, quæ sunt ante ipsam, ipsam quidem rationem, secundùm suam proprietatem sortita, Mentem verò & Vitam, & ipsum Ens, ab antiquioribus causis *adepta*. Quamobrem etiam ea, quæ sunt post ipsam *Animam*, *Plato* quatuor modis constituit. Secundùm quidem ipsum ipsius *Animæ* Ens, omnia *constituit* vel usque ad ipsa corpora. Secundùm verò Vitam, omnia *constituit*, quæ vivere dicuntur, & usque ad ipsas plantas, *& stirpes*. Secundùm verò Mentem, omnia, quæ cognitione-præditam facultatem habent, & usque ad ipsa maximé-bruta, *quæ prorsus omni ratione carent*. Secundùm verò rationem, prima, quæ cum ipsis *aliis* participare possunt. Mens verò, quæ ante Animam est fundata, & quæ est Vitæ, & ipsius Entis plenitudo, trifariam omnia digerit, *atque distinguit*, ipsius quidem intellectualis proprietatis facultatem omnibus cognoscendi-vim-habentibus per-suam-illuminationem-largiens, vitæ verò participationem, *atque communionem*, pluribus suppeditans, & ipsius Entis, omnibus iis, quibus & ipsum primò Ens *largitur*. Vita verò supra Mentem collocata, bifariàm earundem *rerum* causa antè-existit, cum ipsa quidem Mente vivificans secunda, & quæcunque naturaliter vivere solent, *ea* vitæ canalibus, *& rivis* à se *manantibus* replens. Cum ipso verò Ente, omnibus essentiam superne producens, *& suppeditans*. Ipsum verò Ens, illud ipsum, quod primò est Ens, & quod supra Vitam *est*, *& ab ea procul* remotum, illo

οὐσίας οὐ μέτεστι. πλεῖόν ἐστι τῶν σωμάτων λέγω τῶν τε ἡδέων αὐτῆς, καὶ τῶν λυπηρῶν. καὶ ὅλως αἱ ὀρεκτικαὶ παντοχοῦ δυνάμεις, ζωάς τε οὖσαι καὶ τῆς ὅλης ζωῆς ἐνδάλματα, καὶ πάσης ἔχονται. νοῦ δὲ καὶ ἄμοιρα καθ' ἑαυτὰ, τῆς γνωστικῆς ἀμέτοχα δυνάμεως· διὸ δὴ καὶ ἀμέτοχα καθ' ἑαυτὰ εἰσι, καὶ ἀόριστοι γνώσεως ἀπάσης περιῃρημένα. πάλιν πάντα τὰ μὲν ζῶα πάντα καὶ τοῦ ὄντος δέχεται μοῖραν, τὰ μὲν, ἄλλου, τὰ δὲ ἄλλου, κατὰ τὴν αὐτῶν ἑκάστου φύσιν. τὰ δὲ ὄντα πάντα, ζωῆς οὐκέτι μετέχειν ἐμοίως δυναταί. ἐπεὶ καὶ τὰς ποιότητας, καὶ τὰ πάθη πάντα, καὶ τῶν σωμάτων τὰ ἔσχατα, τοῦ μὲν εἶναι καὶ αὐτὰ τὴν ἐσχάτην πάσην ὑποδέχεσθαι φαμὲν, ζωῆς δὲ οὐκέτι καὶ πάντας μετεῖναι λέγομεν. πρεσβύτερον ἄρα τὸ μὲν εἶναι τοῦ ζῆν. πῦρ δὴ, & νοῦ, τῆς δὲ ψυχῆς, ὁ νοῦς.

Εἰ δὲ ἀνάγκη τὰ πλείονων αἴτια, προηγμένστερα, καὶ τῷ πάσῃ ἀρχικώτερα, προεστάναι τῶν ἐλάττω πεφυκότων, καὶ κοσμεῖν δυναμένων. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ μὲν, ἀπὸ νοῦ τὴν ψυχὴν ὑφίστησιν, ὡς δὶς πέραν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ, [l. ἑαυτῆς] φύσιν. ἐν δὲ Νόμοις, τὸν νοῦν κινεῖσθαι φησὶ ταῖς ἐντόνοις σφαίραις παραπλησίως. τὸ γὰρ κινούμενον ζωῆς μετειληφὸς κινεῖται, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὅλως ζωὴ ἐν τῇ κινήσει. ἐν δὲ τῷ Σοφιστῇ, τὸ ὂν ἐξαίρει τῶν τε ὅλων ἁπάντων γενῶν, καὶ τῆς κινήσεως. κατὰ γὰρ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν τὸ ὂν, οὔτε ἕστηκε (φησὶν) οὔτε κινεῖται. τὸ δὲ μήτε ἑστὼς, μήτε κινούμενον, ἐπέκεινα τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐστί. πλάτων πάντων πάντων ὅλων πρὸ τῆς ζωμαλικῆς ὑποστάσεως αἰτίων, οὐσίας, ζωῆς, νοῦ, ψυχῆς, ψυχὴ μὲν ἁπάντων μετέχει τῶν πρὸ αὐτῆς, τὸν μὲν λόγον, τῇ τῆς ἑαυτῆς ἰδιότητα λαχοῦσα, τὸν δὲ νοῦν, καὶ τὴν ζωὴν, καὶ τὸ ὂν, ὅσα τῶν πρεσβυτέρων αἴτιά ἐστιν. διὸ δὴ καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ὑφίστησι πρόχειρος. τῇ μὲν τὸ ὂν τὸ ἑαυτῆς, τὰ πάντα καὶ μέχρι ζωμάτων. τῇ δὲ τὴν ζωὴν, πάντα τὰ λεγόμενα ζῆν, καὶ μέχρι τῶν φυτῶν. κατὰ δὲ τὸν νοῦν, πᾶσα τὰ γνωστικὴν ἔχοντα δύναμιν, καὶ μέχρι τῶν ἀλογωτάτων· τῇ δὲ τὸν λόγον τὰ πρώτιστα τῶν μετέχειν αὐτῆς δυναμένων. νοῦς δὲ ἐπέκεινα ψυχῆς ἱδρυμένος, καὶ πλήρωμα τῆς τε ζωῆς ὑπάρχων, καὶ τοῦ ὄντος, πρόχειρος πᾶσι κοσμεῖ τὰ πάντα, τῆς μὲν νοερᾶς ἰδιότητος ἅπασι τοῖς γνωστικοῖς ἐλλάμπων τὴν δύναμιν, ζωῆς δὲ μετουσίαν πλείοσι χορηγῶν, καὶ τοῦ ὄντος ἅπασιν, οἷς καὶ τὸ πρώτως ὄν. ζωὴ δὲ ὑπὲρ νοῦν τεταγμένη, διχῶς τῶν αὐτῷ αἰτία προϋπάρχει, μετὰ μὲν τοῦ νοὸς ζωοποιοῦσα τὰ δεύτερα, καὶ ὅσα πέφυκε ζῆν, ἀφ' ἑαυτῆς πληροῦσα τῶν τῆς ζωῆς ὀχετῶν. μετὰ δὲ τοῦ ὄντος, ἅπασι τὴν οὐσίαν αὐθεν παρέχουσα. τὸ δὲ ὄν, αὐτὸ τὸ πρώτως ὂν, καὶ ἐπέκεινα ζωῆς ὑπεστηκὸς, αὐτὸ τοῦ

εἶναι τὰ πάντα ἑνικῶς, καὶ τὰς ζωὰς ἁπάσας, καὶ τοῦτον νοῦν, καὶ τὰς ψυχὰς, καὶ πᾶσι παρεῖναι μονοειδῶς, καὶ ἀφ' ὅλων ἐξῃρῆσθαι, κατὰ μίαν αὐτῶν ὅλων ὑποστᾶσαν. διὸ δὴ καὶ τὸ εἶναι πάντων ἐστὶν ὁμοιότατον, καὶ τῷ ἐν αὐτῷ τῶν ὄντων πᾶσιν ἐπιλάμψαι τὴν πρωτίστην τῶν ὅλων ἀρχὴν, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ὄντα πάντα, καὶ τὸ μὴ ὂν ὑπάρξαι, καὶ τὰ ὅλα, καὶ τὰ μέρη, καὶ τὰ εἴδη, καὶ αὐτῶν στερήσεις. τὸ δὴ τοῦ μὲν ὄντος μετέχειν, οἰκεῖόν, τοῦ δὲ εἶναι τοῦτο πάντως ἀναγκαῖον. ζῶσι καὶ τὸν Ἐλεάτην ξένον ἐν Σοφιστῇ πρὸς τοῦ παντελῶς ὄντος διαφερόμενον αἰτήσασιν (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) καὶ τὸ ὂν ἐκεῖ θεῖναι, καὶ τῷ ζωῇ, καὶ τῷ νοῦν, καὶ τῷ ψυχῇ.

Εἰ γὰρ ἔστι σεμνὸν, καὶ τίμιον τὸ ὄντως ὄν, νοῦς ἐστιν ἐκεῖ πρώτως, φησίν. οὐ γὰρ θέμις αὐτὸ μένειν, καὶ ἄϋλον, ἑστῶτα νοῦν οὐκ ἔχον. εἰ δὲ νοῦς ἐστιν ἐν τῷ παντελῶς ὄντι, κινεῖται πάντως ὁ νοῦς. οὔτε γὰρ ἄνευ κινήσεως, οὔτε ἄνευ στάσεως ὑποστῆναί ποτε τὸν νοῦν δυνατόν. εἰ δὲ ὁ νοῦς κινεῖται, καὶ ἔστηκεν, ἔστιν ἐν τῇ ἕνωσι καὶ ζωῇ, καὶ κίνησις. τρία τοίνυν ἐκ τούτων ἀναφαίνεται, τὸ ὄν, ἡ ζωὴ, ὁ νοῦς· ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ ψυχὴ μετὰ ταῦτα, διὰ τούτων αὐθυπόστατος. δεῖ γὰρ δή (φησι) καὶ τῷ ζωῇ, καὶ τὸν νοῦν, ἃ πρότερον ἐν καθ' ἑαυτὰ, καὶ ἐν ψυχῇ γενέσθαι. πᾶσα γὰρ ψυχὴ, καὶ ζωῆς ἐστι πλήρωμα, καὶ νοῦ, μετέχουσα ἀμφοῖν, ὁ καὶ Ἐλεάτης ξένος ἐναλλὰξ προσῆψεν, Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφότερα ἑκάτερα αὐτὰ λέγομεν, οὐ μὴν ἐν ψυχῇ γε φήσομεν αὐτὰ ἔχειν αὐτά. τὸ γὰρ ἔχειν (ὡς που φησίν) τοῦ εἶναι δεύτερον, καὶ ἡ ψυχὴ μετέχει μὲν ἑκατέρου, ἀλλὰ τῆς ἑαυτῆς ἰδιότητος.

Τὸ δὲ λογοειδὲς τῆς εἰκείας ὑπάρξεως συμμίγνυσι τῇ νοερᾷ ζωϊκῇ δυνάμει. προσυφίστησι δὲ καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς. ὁ μὲν, ὡς κινούμενον ἅμα, καὶ ὡς ἑστώς. ἡ δὲ, ὡς κίνησις, καὶ στάσις. καὶ τέτταρες αὗται μοναδες οὐκ ἐστῶσι μένουσι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς ὑμνημένοις τοῦ Πλάτωνι, ψυχὴ, καὶ νοῦς, καὶ ζωὴ, καὶ ὄν. καὶ ὥσπερ ἐν ψυχῇ πάντα κατὰ μέθεξιν, οὕτω καὶ ἐν νῷ τὰ περὶ αὐτὸν, καὶ ἐν ζωῇ τὰ [l. τὰ] περὶ αὐτῆς. καὶ γὰρ τῷ ζωῇ εἶναι φαμέν. ἢ πῶς αὖ ἐν τῷ ὄντι λέγοιτο τἄλλα ἔχειν, κατὰ ταυτὸν μὴ μετέχουσα τοῦ ὄντος; καὶ τὸν νοῦν εἶναί τε, καὶ ζῆν. καὶ γὰρ κινεῖται, καὶ μοῖρα τοῦ ὄντος ἐστί. μετὰ τοίνυν τὰ δεύτερα τῶν πρεσβυτέρων μοναδῶν. ἀλλὰ τῶν μετεχομένων ὄντων πανταχοῦ, δεῖ καὶ τὰ ἀμέθεκτα προϋπάρχειν αἴτια, καθάπερ δεδείχαμεν πρότερον, καὶ τῷ πρὸς τὸ ἓν τὰ ὄντων ὁμοιότητα. τὸ μὲν οὖν ἄρα πρώτως, ἀμέθεκτόν ἐστι. ζωὴ δὲ μετεχομένη πρώτη τοῦ ὄντος.

Ἀμέθεκτος δέ ἐστιν, ἐξῃρημένη τοῦ νοῦ. καὶ ὁ νοῦς πληροῦται μὲν ἐκ τοῦ ὄντος, καὶ τῆς ζωῆς. ἀμέθεκτος δέ ἐστιν ἐν ψυχαῖς,

ipso esse, omnia generat, & vitas omnes & ipsas Mentes, & ipsas Animas, & omnibus adest uniformiter, & ex Vniversis est-exemptum, per unam causam Universa constituens. Quamobrem etiam ipsi Vni omnium est simillimum, & ipsam in ipso *Vno* ipsorum Entium periocham. *id est*, *comprehensionem*, *sive complexionem* conjunxit cum primo horum Vniversorum principio, propter quod etiam omnia Entia, & id, quod non est Ens, subsistit, & ipsa Tota, *vel*, *Universa*, & ipsæ partes, & ipsæ formæ, & harū privationes. Quæ profectò ipsū quidem Ens participare non etiam *est necessarium*: ipsum verò Vnum *participare* prorsus *est* necessarium. Hæc & illum Eleatem hospitem in Sophista de prorsus *& perfecto* Ente differentem impulerunt (ut mihi videtur) ad ibi ponendum & ipsum Ens, & ipsam Vitam, & ipsam Mentem, & ipsam Animam.

Si enim est augustum, & honoratum ipsum verè Ens, Mens est ibi prima, inquit. Nefas enim *est* id, quod-est-per-se-augustum, *honoratum*, *ac venerandum*, & immateriatum, stare, Mentem non habens. Si verò Mens est in prorsus, *& perfecto* Ente, ipsa Mens omnino movetur. Nam fieri nullo modo potest, ut Mens unquam subsistat vel sine motu, vel sine statu, *ita ut neque moveatur*, *nec firma stet*, *ac immota maneat*. Si verò Mens movetur, & stat, est in ipso Ente & Vita, & motus. Tria igitur ex his exoriuntur, *& apparent*, ipsum Ens, ipsa Vita, ipsa Mens. Quinetiam & ipsa Anima post hæc per hæc reperitur. Oportet enim (inquit) & Vitam, & Mentem, quæ priùs-erant per se-ipsa, etiam in ipsa Anima nasci *& esse*. Omnis enim Anima est & Vitæ plenitudo, & Mentis, ambo participans, quod & ille Eleates hospes demonstrans addit: Sed hæc quidem ambo ipsi inesse dicimus, non tamen in Anima dicemus ipsa *hæc* ipsum habere. Ipsum enim Habere (ut quidam alicubi dicit) *est* ipso Esse posterius. Et ipsa Anima, particeps quidem est utriusque, propter suam proprietatem.

Illam verò suæ essentiæ partem rationi-similem, *vel*, *rationis-forma-præditam* cum intellectuali vivifica facultate commiscet. Sed & Mens, & Vita subsistit ante Animam. Illa quidem, ut ea, quæ movetur simul, & ut ea, quæ stat, *ac immota manet*. Hæc verò, ut motus, & status. Et istæ quatuor Unitates non hîc tantùm: sed etiam in aliis multis *locis* à Platone celebrantur, Anima, & Mens, & Vita, & Ens. Et quemadmodum in Anima *sunt* omnia per communionem, sic etiam in Mente *sunt ea*, quæ *sunt* ante ipsam *Mentem*, & in Vita *sunt ea*, quæ *sunt* ante ipsam *Vitam*. Etenim ipsam Vitam esse dicimus. Vel quomodo in ipso Ente diceretur esse-collocata, nisi eodem-modo particeps-esset ipsius Entis? Et Mentem, & Vitam *in eodem Ente dicimus* esse. Etenim movetur, & pars est ipsius Entis. Post igitur secundas *causas* Unitatum, quæ plures-res-in-se-comprehendunt, *hæc sunt ponenda*: sed ante Entia, quæ ubique participantur, oportet & ipsas imparticipabiles causas existere, ut antè demonstratum-est, propter similitudinem ipsorum Entium cum Uno. Ipsum igitur Ens primò est imparticipabile. Vita verò, prima quidem particeps-est ipsius Entis.

Imparticipabilis verò est, quod ex ipsa Mente sit-exempta. Et ipsa Mens repletur quidem & ipso Ente, & ipsa Vita. Imparticipabilis verò est in Animabus,

& iis

& iis, quæ *sunt* post ipsam *Mentem*. Et Animæ Mens adstat, & *per Animam mens subsistit*, Vitæ, & Entis communionem ipsi *Animæ* per-suam-illuminationem suppeditans. Imparticipabilis verò existit ante ipsa corpora. Extremus igitur, *ac ultimus est* ipsorum Entium ordo, cui & ipsa corpora sunt annexa, & *ex quo pendent*. Cœlestia igitur *corpora sunt* primò, quæ verò sunt sub Luna, *sunt* cum materiatorum additione. Hic igitur *est* ipsorum Entium progressus, per Vitam, & Mentem, & Animam, & in corpoream naturam desinit. Si verò necesse *est* supereſſentiales Deorum Unitates, ab illa imparticipabili *Vnitate* omnium causarum subsistentes, participari, alias quidè à primis ordinibus, qui sunt in ipsis Entibus, alias verò, à mediis, alias verò, ab extremis, & *ultimis*, ut antè demonstratum-est, perspicuum *est*, quòd earum aliæ quidem, imparticipabilem ipsorum Entium partem Deificant, aliæ verò, ipsam Vitam, aliæ, ipsam Mentem, aliæ, ipsam Animam, aliæ verò, vel ipsa corpora collustrant. Et extremos quidem *ordines* participant non solùm corpora: sed etiam Anima, & Mens, & Vita, & Essentia. Mens enim in se-ipsa, est & ipsius Vitę & ipsius Entis plenitudo. Ex iis verò, quæ sunt supra mundum istum, Mens pendet, & animalis, *i. e. Animæ* facultas, quæ antè-existit, ipsâ Mente. Ex iis verò, quæ sunt supra istam *Animæ facultatem*, *pendet*, Mens imparticipabilis, & intellectualis. Ex iis verò, quæ *sunt* supra *ista*, *pendet* Vita prima, & imparticipabilis. Ex summis verò, Illud ipsum Primum Ens, & maximè-divinum *omnium* Entium. Quamobrem etiam ipse Parmenides hinc, ab ipso uno Ente ducens-initium, producit universos Deorum ordines. His igitur à nobis antè-definitis, & *distinctè traditis*, eia de divinis Dialogis incipientes, dicamus, à-principio, ab ipso Uno deducentes universos Deorum ordines, & Platonem cómitantes, *& sequentes*, primùm quidem ex aliis Dialogis singula convincentes, & *manifestè demonstrantes* invictis rationibus. Deinde verò sic & ipsas Parmenidis conclusiones cum divinis progressibus conjungentes, & effingentes, & primas quidem *conclusiones* primis *progressibus*, postremas verò, postremis accommodantes.

CAPUT VII.

[Nota. *Sex præcedentia capita non sunt notata in Græco textu.*]

Rursus igitur nobis *est* resumenda illa de Uno mystagogia, *arcanáq; doctrina*, ut iter facientes à primo principio, secunda, & tertia ipsorum universorum *principia* celebremus. Omnium igitur Entium, & ipsorum Entia producentium Deorum, una eximia, & imparticipabilis causa ante-subsistit, ineffabilis quidem omni oratione, & quæ nullis verbis-exprimi-potest. Ignota vero omni cognitione, & incomprehensa, omnia quidem ex se-ipsa producens-in-lucem, existens vero ineffabilimodo ante omnia, & omnia quidem ad se convertens, *ac attrahens*, omnium vero præstantissimus finis existens. Hanc igitur *causam* ex omnibus *unis causis* verè egressam separabiliter, & omnes quidem *rerum* divinarum Unitates, omnia verò Entiũ genera, & ipsos *eorũ*

καὶ τῆς μετ' αὐτὴν. καὶ ψυχὴ νοῦς ἐφέστηκε, ζωῆς, καὶ ὄντ⟨ος⟩ αὐτῆ μεπυσίαν ὅπλάμπων. ἀμέθικ⟨τος⟩ δὲ περιπάρχει τῶν ζωμάτων. ἐσχάτη δὲ ἄρα τῶν ὅλων πάξις, ἡ καὶ τὰ ζώματα περιήρτηπαι. τὰ μὲν οὐράνια πρώτως, τὰ δ' ὑπὸ σελήνην, μετὰ τῆς τῶν ἑνύλων περιθήκης. ἡ μὲν οὖν περιόδ⟨ος⟩ τῶν ὅλων, αὕτη, ἀφ' ζωῆς, καὶ νοῦ, καὶ ψυχῆς, εἰς τὸ ζωμαλικὸν πλάτηπαι φύσιν. ἡ δὲ ἀνάγκη τὰς ὑπερουσίους τῶν θεῶν ἑνάδας, δὶς τῆς ἀμεθίκπου τῶν πάντων αἰτίων ὑποστάσεως μετέχεσθαι, τὰς μὲν, ὑπὸ τῶν πρώτων ἐν τῷ ὑπ' αὐτὸν διακόσμων, τὰς δὲ, ὑπὸ τῶν μέσων, τὰς δὲ, ὑπὸ τῶν ἐσχάτων, ὡς δεδείκπαι πρόπερον, δῆλον ὡς αἱ μὲν αὐτῶν, τῶν ἀμεθίκπων τῶν ὅλων μοῖραν ἐκπεύσιν, αἱ δὲ, τῆς ζωῆς, αἱ δὲ, τοῦ νοῦ, αἱ δὲ, τῆς ψυχῆς, αἱ δὲ, καὶ τὰ ζώματα καπέλαμψαν. καὶ τῶν μὲν ἐσχάτων οὐ τὰ ζώματα μετέχει μόνα, ἀλλὰ καὶ ψυχὴ, καὶ νοῦς, καὶ ζωὴ, καὶ οὐσία. νοῦς γὰρ ἐν ἑαυτῷ, καὶ τῆς ζωῆς ἐσι, καὶ πᾶν ὄν⟨τως⟩ πλήρωμα. τῶν δὲ ὑπὲρ τὸν κόσμον πῶν, νοῦς ἐξήρπαι, καὶ ψυχικὴ δυνάμις περιόπαρχουσα τῷ νῷ. τῶν δὲ ὑπὲρ ζωήν, νοῦς ἀμέθικ⟨τος⟩, καὶ νοερός. τῶν δὲ ἐπέκεινα, ζωὴ πρωΐση, καὶ ἀμέθικ⟨τος⟩. τῶν δὲ ἀκροπάτων, αὐτὸ τὸ πρώπιστον. καὶ ἡγέπαπον τῶν ὅλων. διὸ καὶ ὁ Παρμενίδης ἐνθένδε δεῖ πὸν ἑνὸς ὄν⟨τως⟩ ἀρχόμεν⟨ος⟩, περὶ πὰς ὅλας διακοσμήσεις τῶν θεῶν. πούτων δὲ ἡμῖν προδιωρισμένων, φέρε πρὸς τῶν θείων διαλόγων, ἀρξώμεθα, λέγωμεν, ἄνωθεν, δεῖ πὸν ἑνὸς πὰς ὅλας τῶν θεῶν πάξεις περάγοντες, καὶ τῷ Πλάτωνι συνοδεύοντες, πρῶπον μὲν, ἐκ τῶν ἄλλων διαλόγων ἕκαστα καταδεύμενοι τοῖς αὐτολέγκτοις λογισμοῖς. ἔπειθ' οὕτως καὶ τὰ τοῦ Παρμενίδου συμπεράσματα συνάπτοντες ταῖς θείαις πρόοδοις, καὶ ἀπεικάζοντες, καὶ τὰ μὲν πρῶπα, ταῖς πρώπαις, τὰ δὲ ἔσχαπα, ταῖς ἐσχάπαις ἐφαρμόζοντες.

κεφάλαιον ζ.

Πάλιν δὴ οὖν ἡμῖν ἐπανάληπτέον τὴν περὶ πὸν ἑνὸς μυσαγωγίαν, ἵνα καθ' ὁδὸν ἰόντες ἀπὸ τῆς πρώπης ἀρχῆς, πὰς δευτέρας, καὶ τρίπας τῶν ὅλων ὑμνήσωμεν. ἀπάντων δὴ τῶν ὄντων, καὶ αὐτῶν τῶν τὸ ὄντα παραγόντων θεῶν, μία ἐξηρημένη, καὶ ἀμέθικτος αἰτία προϋφέστηκεν, ἄρρητ⟨ος⟩ μὲν πάντη λέγω, καὶ ἄφραστος, ἄγνωστος δὲ πάσῃ γνώσει, καὶ ἀλήπτ⟨ος⟩, πάντα μὲν ἀφ' ἑαυτῆς ἐκφαίνουσα, πάντων δ' ἀρρήτως περιπέρχουσα, καὶ πάντα μὲν πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα, τέλος δ' ὢν πάντων τὸ ἄριστον. ταύτην δὴ τὴν ἔντως ἐκβεβηκέναι χωριστῶς δεῖ πάντων, καὶ πάσας μὲν πὰς ἑνάδας τῶν θείων, πάντα δὲ τὰ γένη τῶν ὄντων, καὶ τὰς

πρόοδους ἑνιαίως ὑφιστάνουσα. [ὑφιστάνουσαν,] ὁ μὲν οὖν Πολιτικὸς Σωκράτης, τἀγαθὸν ἀποκαλεῖ, καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν ἥλιον ἀναλογίας, τῷ θαυμασίῳ αὐτῆς περὶ τὰ νοητὰ πάντα, καὶ ἀγνώστην ὑπεροχῇ ἀποκαλύπτει. ὁ δὲ αὖ Παρμενίδης ἓν μὲν αὐτὸ ἐπονομάζει. ἀπὸ δὲ τῶν ἀποφάσεων τὸ ἐξῃρημένως πάσ ἑνὸς πάσαν, καὶ ἄῤῥητον ὑπάρξιν, αἰτίαν τῶν ὅλων εὖσαν ἀποδείκνυσιν· ὁ δὲ ἐν τῇ περὶ Διότιμον σπουδῇ, δι' αἰνιγμάτων περιών ὁ λόγος, περὶ ἓν τὸ πάσης, καὶ ὡς αἰτίαν πάντων τῶν καλῶν αἰνιττεται. ὁ δ' ἐν τῇ Φιλήβῳ Σωκράτης, οἷον τῶν ὅλων ὑποστάτην ἀφῆκεν, διότι πάσης ἐστὶ θεότητος αἰτία. * Τὸ γὰρ εἶναι θεοῖς πάσης οἱ θεοί, ἀπὸ τὸν πρῶτον ἔχουσι θεόν. ἔστ' οὖν πρώτῃ αὐτὸ ἑνοειδεῖ θεότητι ἐπονομάζειν ἢ ἅμις, ἔτι βασιλέα τῶν ὅλων, ἔτι ἑνάδα πασῶν ἑνάδων, ἔτι τῆς ἀληθείας γονιμικὴν ἀγαθότητα, ἔτι τούτων ἐξῃρημένον ὕπαρξιν, καὶ πασῶν αἰτίων ἐπέκεινα τῶν πατρικῶν, καὶ τῶν γονικῶν, αὐτὴ μὲν ἡμῖν σιγῇ, καὶ τῇ περὶ σιγῆς ἑνώσει τιμάσθω, καὶ ὑπὸ μυστικοῦ πέπλους τῷ περικρυπτέσθω ζοῖς ἡμετέραις ὄψεσιν ὑπαλάμψει. τὰς δὲ ἀπ' αὐτῆς, καὶ μεθ' αὐτὸν περιλαμβανούσας δυοειδεῖς ἀρχὰς πρὸ νῷ θεωρήσωμεν. τί γὰρ ἄλλο μετὰ τὸν ἕνωσιν τῆς ὅλης θεωρίας, ἢ τὴν δυάδα τῶν ἀρχῶν ἀναγκαῖον ὑπάρχειν; ἵνα οὖν αἱ δύο τῶν θείων διακόσμων ἀρχαὶ μετὰ τὸ πρῶτον ἐφεξῆς τοῖς περὶ ἐκεῖνον λόγοις θεωρήσωμεν. καὶ γὰρ τὸν κατὰ τὴν θεολογίαν καὶ ὁ Πλάτων, τὰς δύο μετὰ τὸ ἓν ὑφίστησιν ἀρχάς. λέγει πάντως ὁ ἐν φιλήβῳ Σωκράτης, ὡς ἄρα θεὸς πέρατος ἐστι, καὶ ἀπείρου ὑποστάτης, καὶ διὰ τούτων ἅπασαν τὴν ὄντως μιγνύς, παρήγαγε καὶ τὴν φιλόλαον ἐκ περατούντων, καὶ ἀπείρων τῆς τῶν ὅλων φύσεως συμπεπλεγμένης. ἀπὸ πάντων ἐκ τούτων τὰ ὄντα, δῆλον ὅτι περὶ τῶν ὅλων ὑφεστήκασι. καὶ εἰ μεμιγμένων αὐτῶν τὰ δύο πέρατα μεθήλθομεν, ἀμιγεῖς αὐτὰ τῶν ὅλων προϋπάρχουσιν, οὐ γὰρ ἐκ τῶν καταπεφυγμένων, καὶ ἐν ἄλλοις ὄντων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐξῃρημένων. καὶ ἑαυτοῖς ἱδρυμένων, ἄρχεται τῶν θείων ἡ προόδος. ἄστε οὖν τὸ ἓν αὐτὸ περὶ τῶν λοιπῶν ἔστι, καὶ ὡς τὸ πεπερασμένον τὸ ἕν, δεύτερον ἔχει τάξιν, καὶ τῷ ἀμεθέκτῳ ἕνωσιν, οὕτως ἄρα καὶ αἱ δύο τῶν ὄντων ἀρχαὶ περὶ τῆς μεθέξεως, καὶ τῆς εἰς τὰ ὄντα συμμίξεως, αὐτὴ καθ' ἑαυτὰς ὑπάρχουσιν αἰτίαι τῶν ὅλων. δεῖ γὰρ ἵνα περὶ μὲν πεπερασμένα τὸ πέρας, καὶ περὶ μὲν ἀπείρα τὴν ἀπειρίαν, καὶ τὴν περὶ τὸ ἓν τῶν ἀπ' ἐαυτοῦ προελθόντων ὁμοιότητα. καὶ γὰρ αὖ καὶ τὰ πρὸ ὄντα μετὰ τὸ ἓν ἀμέσως προάγειται, διαφερόντως τὴν μὲν ἑνὸς ἰδιότητα καθαρῶς διῃρήσομεν. ἔστι γὰρ τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς ταὐτόν, ἀλλὰ μετέχει τοῦ ἑνός. οὕτω τὸ πρῶτον, ὡς ἀληθῶς ἐστιν ἕν. κρεῖττον γὰρ (ὡς πολλάκις εἴρηται) καὶ τοῦ ἑνός. τοῦ πάντως τὸ κυριώτατα πάντως ἕν; ἔστιν ἄρα τι τὸ περὶ τοῦ ὄντος ἕν, ὃ καὶ ὑφίστησι τὸ ὄν, καὶ αὐτόν ἐστι πρὸ ὄντως πρώτως.

progressus singulariter constituentem, Socrates quidem in Repub. Bonum appellat, & per proportionem cum Sole, illam ipsius admirabilem cum omnibus mente-perceptis *rebus*, & ignotam excellentiam revelat. Parmenides verò, Unum quidem ipsam vocat. Per negationes verò, illam ex hoc Uno exemptam, & ineffabilem essentiam, demonstrat horum universorum esse causam. Illa verò *Platonis* oratio, quæ profertur in epistola ad Dionysium *scripta*, per ænigmata, *& obscura verba, causam vocat eam*, circa quam omnia *versantem*, & ut omnium pulchrorum causam celebrat. In Philebo verò, Socrates *eam* ut horum universorum fundatricem celebrat, quia est omnis Deitatis causa. * * Omnes enim Dii, propter illum primum Deum, illud habent, ut sint Dii. Sive igitur fontem Bonitatis ipsam *primam causam* appellare fas est, sive regnum ipsorum Entium, sive Unitatem omnium Unitatum, sive Veritatis procreatricem Bonitatem, sive ex omnibus his exemptam essentiam, & omnibus causis, tàm paternis, quam generatricibus superiorem, hæc quidem à nobis tacitè, & Unitate silentium antecedente colatur, & mystici, *arcanis*, finis nostris animabus convenientem partem illustret. Illa verò ab ipsa *primâ causâ manantia*, & post ipsam progressa biformia. *id est, duas-formas-habentia*, principia mente contemplemur. Quid enim aliud post Unitatem universæ contemplationis, quàm Dualitatem principiorum constitui necesse *est*? Cujus igitur *rei sint* illa duo divinorum ordinum principia post illud Primum, deinceps post illa verba de illo *Primo facta*, contemplemur. Secundùm enim patriam Theologiam & ipse Plato duo post Unum principia constituit. Socrates igitur in Philebo dicit, quod Deus est ipsius finis, & infinitatis *fundator & sustentator*, & per hæc, *per finem scilicet, & infinitatem*, omnia Entia miscens, *ea* produxit secundum Philolaum, ex connexa natura ipsorum Entium finitorum, & infinitorum. Si igitur ex his *progressa sunt* ipsa Entia, perspicuum *est* quòd *hæc* ante ipsa Entia subsistunt. Et si secunda participant ipsa mixta, hæc *principia* non mixta sunt ante ipsa universa. Non enim ab ordinatis, & ab iis, quæ sunt in aliis: sed ab iis, quæ sunt exempta *ex aliis*, & quæ sunt in semet ipsis collocata, *rerum* divinarum progressus initium ducit. Ut igitur ipsum Unum est ante ea, quæ sunt unita, & ut id, cui accidit ipsum Unum, secundum habet ordinem, propter imparticipabilem Unitatem, sic etiam ipsa duo Entium principia ante communionem, & cum ipsis Entibus commixtionem, ipsa per se ipsa sunt ipsorum universorum causæ. Oportet enim ipsum finem esse ante id, quod est finitum, & ipsam infinitatem ante id, quod est infinitum, propter similitudinem, quam habent cum Uno, illa, quæ ab ipso sunt progressa. Etenim etiam si ipsa Entia post Unum immediatè producamus, nusquam *tamen* ipsam Vnius proprietatem purè inveniemus. Neq; enim ipsum Ens *est* idem cum Vno: sed participat Vnum. Neq; quod primum est, id verè est Vnum. Nam (ut sæpe dictum est) *ipsum Primum est* vel ipso Vno præstantius. Vbinam igitur *est* illud *Vnum*, quod est maximè proprium, & omnino Vnum? Est igitur aliquid, quod est Vnum ante ipsum Ens, quod & ipsum Ens constituit, & *sustinet*, & causa est ipsius Entis primò.

Nam

Nam quod eſt ante ipſum, id etiam eſt ante Unitatem, & ipſam cauſam, in omnibus incomprehenſum, *adeò ut à nullo comprehendi, contineri, coerceri, retineriq; poſſit*, & imparticipabile, ex omnibus exemptum. Sed ſi hoc Unum eſt cauſa *ipſius Entis*, & ipſum Ens conſtituit, in ipſo vis, *& facultas* erit ipſius Entis generatrix. Quidquid enim *aliquid* producit, ſecundùm, *& per* ſuam facultatem id producit, quæ mediam hypoſtaſin inter ipſum producens, & ea, quæ producuntur, eſt ſortita. Et hujus quidem, eſt progreſſus, & quaſi extenſio. Hujus verò, eſt cauſa generatrix antecedens. Etenim ipſum Ens, quod ex his producitur, & quod non eſt Per-ſe-Unum: ſed Uni-ſimile, ipſum quidem ab Uno progreſſum habet, propter facultatem, quæ producit ipſum, & ab Uno *productum* demonſtrat, ipſam verò occultam Unitatem ab Unius eſſentia *manantem producit in lucem*. Hoc igitur Unum, quod eſt ante ipſam facultatem, & quod primum ab imparticipabili, & iguota rerum univerſarum cauſa *manans*, antè-ſubſiſtit, Socrates in Philebo finem appellat. Generatricem verò ipſius Entis facultatem *vocat* Infinitatẽ. Sicautem in illis *locis* dicit: De Deo alicubi dicebamus, *nos* demonſtraturos eſſe, alium quidem *eſſe* Finem ipſorum Entium, alium verò *eſſe* Infinitum.

Ille igitur primus, & ſingularis. *nnicuiq;* Deus, ſine *ullis* additione aliter Deus ab ipſo vocatus eſt. Quoniam profectò ſecundorum quidem Deorum unuſquiſque ab ipſo Ente participatur, & conjunctum habet ipſum Ens. Ille verò primus *Deus*, qui ex omnibus Entibus pendet, *vel potius, qui ex omnibus Entibus eſt exemptus*, eſt Deus, per illam ineffabilem, & unicam tantùm, & ſupereſſentialem rationem definitus. Ipſe verò Finis ipſorum Entium; & ipſum Infinitum, illam ignotam & imparticipabilem cauſam demonſtrat. Ipſe quidem Finis, *hanc demonſtrat*, quia eſt illius conſtantis, & uniformis, & *omnia* continentis Deitatis cauſa. Ipſum verò Infinitum, *eſt cauſa* illius diſpoſitionis, *& rerum ordine-diſtinctarum rationis*, quæ in omnia progredi, & multiplicari poteſt, & denique generatricis omnis *diſpoſitionis, ac ordinis*, prima-cauſa. Omnis enim Unitas, & Integritas, & communio ipſorum Entium, & omnes divinæ menſuræ ex primo Fine ſunt-exemptæ. Omnis verò diviſio, & fœcunda effectio, & in multitudinem ipſa progreſſio, ab hac maximè-principali, *& præcipua* Infinitione manans-ſubſiſtit. Quamobrem etiam quum *rerum* divinarum unamquanq; ſimul etiã progredi dicimus, manere quidem ipſam conſtanter in ipſo fine confitebimur, progredi verò ſecundùm ipſam infinitionem, & ſimul habere & ipſum Unum, & ipſam multitudinem, & hanc quidem *multitudinem*, ex ipſo finis principio, illud verò *Vnum*, ex Infinitate ſuſpendimus, *id eſt, pendère dicimus*. Et (ut ſummatim dicamus) omnis in divinis generibus oppoſitionis, id quidem; quod eſt præſtantius, ad ipſum finem, quod verò deterius, ad Infinitatem referemus. Ex his enim duobus principiis omnia uſque vel ad extrema, progreſſum ad ipſum eſſe habent. Nam & ipſum ævum ſimul participat & Finem, & Infinitatem. Quatenus enim eſt mente percepta menſura, *particeps eſt*, ipſius finis. Quatenus verò eſt autor facultatis in ipſo eſſe non deficientis, *eatenus eſt particeps* ipſius Infinitatis. Et ipſa Mens quatenus quidem uniformis eſt, & inte-

Ἐπειδὴ τὸ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τῆς ἑνώσεως ἐκείνης, καὶ τῆς αὐτίας λῶ, ἄρχειν πρὸς πάντα, καὶ ἀμέθεκτον, ὅτι πάντων ἐξῃρημένον. ἀλλ' εἰ αὐτόν ἐστι τοῦτο τὸ ἕν, καὶ ὑποστατικὸν τοῦ ὄντος, δύναμις αὖ ἐν αὐτῷ γεννητικὴ τοῦ ὄντος ὑπάρχει. πᾶν γὰρ τὸ παράγον, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ παράγῃ δύναμιν, μέσιον τοῦ παράγοντος, καὶ τῶν παραγομένων ὑπόστασιν λαχοῦσαν. καὶ τοῦ μὲν, οὖσαν πρόοδον, καὶ οἷον ἔκτασιν. τοῦ δὲ, αὐτίας γεννητικὴν περιεχομένην. ἡ γὰρ δὴ τὸ ὂν ἐκ τούτων παραχθὲν, καὶ οὐκ ὂν αὐτὸν, ἀλλ' ἑνοειδὲς, τὴν μὲν ὅτι ἓν ἐκ προόδου, διὰ τὴν δύναμιν ἔχει προάγουσαν αὐτό. καὶ ἐκφαίνουσαν ὅτι τοῦ ἑνός, αὐτὴν δὲ τὴν κρύφιον ἕνωσιν ὅτι τῆς ὑπαρξέως τοῦ ἑνός. Τὸ μὲν πέρας ἐν τοῖς τὸ προυπάρχον τῆς δυνάμεως, καὶ πρῶτον ὅτι τῆς ἀμεθέκτου, καὶ ἀγνώστου τῶν ὅλων αὐτίας προϋπῆρχε, περὶ ὃ ὁ ἐν φιλήβῳ Σωκράτης ὅτι καλεῖ. τὴν δὲ γεννητικὴν τοῦ ὄντος δύναμιν; ἀπειρίαν. λέγει δὲ οὕτως ἐν ἐκείνοις, τὸν θεὸν ἐλέγομέν που, τὸν μὲν, πέρας τῶν ὄντων δεῖξαι. τὸ [l. τὸν] δὲ, ἄπειρον.

Ὁ μὲν οὖν πρῶτος, καὶ ἑνιαῖος θεὸς ἁπλῶς θεωθήκης ἄλλως θεὸς κατ' αὐτὸ προσείρηται. διόπερ δὴ τῶν μὲν δευτέρων ἕκαστος θεῶν, κατὰ τοῦ ὄντος μετέχεται, καὶ σωτηρημένον ἔχει τὸ ἕν. ὁ δὲ πρῶτος μὲν, ὃς ἀφ' ὅλων τῶν ὄντων ἐξῃρημένος, θεός ἐστι, καθ' αὐτὸ τὸ ἀῤῥητον. καὶ ἑνιαῖον μένει, καὶ ὑπερούσιον ἀφωρισμένος. τὸ δὲ πέρας τῶν ὅλων, καὶ τὸ ἄπειρον, ἐκφαίνει τὴν ἄγνωστον ἐκείνου, καὶ ἀμέθεκτον αὐτίαν. τὸ μὲν πέρας, τῆς μονίμου, καὶ ἑνοειδοῦς, καὶ σωεκτικῆς ἑκάστης ὅτι τῶν ὄντων ἀρχον. τὸ δὲ ἄπειρον τῆς ὅλης παντὸς προόδου, καὶ πληθυντικῆς δυναμένης, καὶ ὅλως τῆς γεννητικῆς προκαταρχον ἁπάσης διακοσμήσεως. πᾶσα μὲν γὰρ ἕνωσις, καὶ ὁλότης, καὶ κοινωνία τῶν ὅλων, καὶ πᾶσα τὰ θεῖα μέτρα ἐκ πρώτου πέρατος ἐξῄρηται. πᾶσα δὲ διαίρεσις, καὶ γενικὴ πίστις, καὶ ἡ εἰς πληθυντικὴν πρόοδος, ὅτι τῆς ἀρχηγικωτάτης ταύτης ἀπειρίας ὑφέστηκεν. ὥστε καὶ ὅταν μὲν τῶν θείων ἕκαστον ἅμα καὶ προϊέναι λέγωμεν, μένειν μὲν αὐτὸ ἑδραίως κατὰ τὸ πέρας ὁμολογήσομεν, προϊέναι δὲ κατὰ τὴν ἀπειρίαν, καὶ ἅμα τό, τε ἓν ἔχειν, καὶ τὸ πλῆθος. τὸ μὲν, τῆς δὲ πέρατος λαχὸν, τὸ δὲ τῆς ἀπειρίας ἐξαπλοῦν, καὶ (ὡς συλλήδδην εἰπεῖν) ἁπάσης τῆς ἐν τοῖς θείοις ἑνώσεων αἱρέσεως. τὸ μὲν χρῆναι, ὅτι τὸ πέρας, τὸ δὲ καλλίστευον. ὅτι τὴν ἀπειρίαν αἰτιώμεθα. ἐκ γὰρ τούτων τῶν δύο ἀρχῶν ἁπάντων [l. ἅπαντα] μίγνυσι καὶ τὰ ἐχόντων τὴν εἰς τὸ εἶναι πρόοδον ἔχει. καὶ γὰρ ὁ αἰὼν αὐτὸς, ἅμα καὶ πέρατος μετέχει, καὶ ἀπειρίας. ὡς μὲν νοητὸν μέτρον ὑπάρχων, ὅ πέρατος. ὡς δὲ τῆς αἰωνικλείπου καὶ τὸ εἶναι δυνάμεως αἴτιος, τῆς ἀπειρίας. καὶ ὁ νοῦς καθόσον ὧν ἑνοειδής ἐστι, καὶ ὅλος, καὶ κα-

θέσιν τῶν παραδείγματικῶν μέτρων ἐστὶ συνεκτικὸς, τοῦ πέρατος ἐστὶν ἔκγονος. καθόσον δὴ καὶ διαιωνίως τὰ πάντα παράγει, καὶ ἔστι κατ' αὐτὸν ὅλον αἰῶνα, πᾶσιν ἅμα τὸ εἶναι χορηγῶν, ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀνελάττωτον ἔχει τῆς ἀπειρίας.

Καὶ ἡ ψυχὴ, τοῦ μὲν ἀποκαταστάσεσι, καὶ περιόδοις μετρεῖν τὸν ἑαυτῆς ζωὴν, καὶ ὅρον ἐπάγειν τῆς ἑαυτῆς κινήσεσιν, ὑπὸ τὸν τοῦ πέρατος αἴτιον ἀνάγεται. τοῦ δὲ πάντων τῶν κινήσεων αὐθεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ τῆς περιόδου πλῆθος ἀρχὴν ποιεῖσθαι τῆς δευτέρας ὅλης περιφορᾶς ζωϊκῆς, ὑπὸ τὸν τῆς ἀπειρίας τάξιν πλεῖ. καὶ ὁ σύμπας οὐρανὸς, κατὰ μὲν τὸν ὁλότητα τὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸν συνοχὴν, καὶ τὸν τάξιν τῶν περιόδων, καὶ τὰ μέτρα τῶν ἀποκαταστάσεων, πεπέρασται. κατὰ δὲ τὰς γενίμους δυνάμεις, καὶ τὰς ποικίλας ἀνελίξεις, καὶ τὰς τῶν κύκλων ἀνεκλείπτους ἑπαναστροφὰς, ἀπειρίας μετέληχε. καὶ μὲν καὶ ἡ σύμπασα γένεσις, διὰ μὲν τὰ εἴδη πάντα πεπερασμένα, καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἑστῶτα, καὶ διὰ τὸν ἕνα κύκλον, τὸν τοῦ οὐρανίου περιφορὰν ἀπεικαζόμενον, περατοειδής ἐστι.

Διὰ δὲ αὖ τοῦ τῶν καθ' ἕκαστα συνισταμένων πικιλίαν, καὶ τὸν ἐξαλλαγὴν τὸν ἀπαυστον, καὶ διὰ τὸν τοῦ μᾶλλον, καὶ ἧττον ἐν ταῖς μεθέξεσι τῶν εἰδῶν παρεμπλοκὴν, τῆς ἀπειρίας ἐστὶν εἰκών. καὶ περὶ τὴν τύπις αὖ τῶν φύσει γινομένων ἕκαστον, κατὰ μὲν τὸ εἶδος, τοῦ πέρατος μετέσχηκε. κατὰ δὲ τὴν ὕλην, τῆ ἀπειρίᾳ. ταύτα γὰρ ἐσχάτων ἐξήρτηται τῶν δύο μετὰ τὸ ἓν ἀρχῶν, καὶ μέχρι τούτων ἡ πρόοδος τῆς ἐκείνων ποιήσεως. καὶ ἔστιν ἑκάτερον μὲν καὶ τούτων ἕν, ἀλλὰ τὸ εἶδος, μέτρον, καὶ πέρας τῆς ὕλης, καὶ μᾶλλον ἕν. δυνάμει δὲ, ἡ ὕλη τὰ πάντα, καθόσον ἐκ τῆς πρώτης ὑπαρξεως δυνάμεως. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν γένεσιλικὴ τῶν πάντων ἡ δύναμις. ἡ δὲ τῆς ὕλης δύναμις ἀπλῆς, καὶ τῆς τῶν πάντων κατ' ἐνέργειαν ὑποστάσεως ἐνδεής.

Εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης ἔλεγεν ἐκ πέρατος εἶναι, καὶ ἀπείρου τὰ ὄντα πάντα, καὶ τὰς δύο ταύτας νοητὰς ἀρχὰς, ὑπὸ θεοῦ πρώτως ὑφιστάναι. τὸ γὰρ καὶ σωτῆρον ἀμφοτέρας, καὶ πλεκτὸν, καὶ διὰ πάντων ἐκφαῖνον τῶν ὅλων, τὸ πρὸ τῆς δυάδος ἐστὶν ἕν. καὶ ἡ μὲν ἕνωσις τῆς πίστεως ἐκ θεοῦ πρώτου. ἡ δὲ διαίρεσις τῶν δύο στοιχείων, ἐκ τῶν πρωτουργῶν τούτων αἰτίων ὑποδυνάστευται. καὶ διὰ τούτων ὑπὸ τὸν ἄγνωστον, καὶ ἄρρητον ἀρχὴν ἀνατείνεται. τίνες μὲν οὖν εἰσὶν αἱ δύο τῶν ὄντων ἀρχαὶ πρόσφορον ἐκ θεῖου ἀναφανεῖσθαι, κατὰ τὸν θεολογίαν τὸν Πλάτωνος, διὰ τούτων ἔγω καταφανές.

gra, & quatenus menſuras paradigmaticas continet, *quæ res per exempla collecta demonſtrant*, eſt ipſius finis fœtus, *atque progenies*. Quatenus verò contrà ab-æterno omnia deducit, & eſt in toto ævo, omnibus ſimul ipſum eſſe ſuppeditans, ſemper ſuam vim, *facultatem, & potentiam* Infinitatis non-imminutam conſervat.

Et ipſa Anima, quòd ipſis quidem *in priſtinum ſtatum* reſtitutionibus, & periodis metiatur ſuam vitam, & terminum adducat ad ſuas motiones, ad ipſius finis cauſam reducitur. Quòd verò nullam motionum quietem habeat: ſed ipſum periodi, *circuiuſq; finem*, faciat initium totius ſecundæ circumlationis, *atq; circumvectionis* vitalis, *& viviſicæ*, ad ipſum Infinitatis ordinem refertur. Et hoc totum Cœlum, ſecundùm quidem integritatem ſuam, & cohærentiam, *atque compagem*, & ordinem ipſarum periodorum, & menſuras ipſarum reſtitutionum *in priſtinum ſtatum*, finitum eſt. Secundùm verò fœcundas facultates, & varias explicationes, & orbium *cæleſtium* nunquam-deficientes, *nec unquam ceſſantes* revolutiones, infinitatis eſt particeps. Quinetiam univerſa generatio, propter quidem formas omnes finitas, & ſemper eodem-modo permanentes, & propter unum orbem, qui cœleſtem circumvectionem effingit, *ac imitatur*, eſt finiſimilis.

Contrà verò propter varietatem ſingularum *rerum*, quæ conſtituuntur, *& conſtitutæ ſubſiſtunt*, & *propter earum* nunquam-ceſſantem immutationem, & propter interjectam-implicationem, *atque connexionem*, ipſius magis, & minùs, in ipſis formarum communionibus, eſt Infinitatis imago. Præterea verò etiam eorum, quæ naturâ, *id eſt*, *naturaliter* fiunt, unum-quodque, propter quidem ipſam formam, ipſi fini ſimile-eſt, propter verò ipſam materiam, Infinitati *ſimile eſt*. Hæc enim ex duobus extremis principiis, quæ ſunt poſt Unum, pendent, & illorum effectionis progreſſus huc uſque *progreditur*. Et utrunque quidem horum eſt etiam Unum: ſed ipſa forma, *eſt* menſura, *modus*, & terminus ipſius materiæ, & *eſt* magis Unum. Facultate verò, *& poteſtate*, ipſa materia *eſt* omnia, quatenus à prima facultate, *ſive poteſtate* manans-ſubſiſtit. Sed illic quidem, ipſa facultas *eſt* omnium generatrix. At ipſa materiæ facultas *eſt* imperfecta, & indigens hypoſtaſi, *rerumq; fundatrice cauſa*, quæ omnia ipſo actu producat, atque conſtituat.

Jurè igitur & ipſe Socrates dicebat ex fine, & Infinito omnia Entia eſſe, & hæc duo mente-percepta principia à Deo primò manantia-ſubſiſtere. Quod enim & cogit, *in unum contrahit*, & perficit utrunque *principium*, & per omnia Entia demonſtrat, eſt illud Unum, quod eſt ante Dualitatem, *id eſt*, *binarium numerum*. Et ipſa quidem Unitas, *ac Vnio*, omnibus *Entibus*, *id eſt*, *omnium Entium*, *manat* ab illo primo *Vno*. Ipſa verò diviſio horum duorum elementorum ab iſtis primis cauſis generatur, & per has ad illud ignotum, & ineffabile principium dirigitur, *atq; contendit*. Quænam igitur ſint illa duo Entium principia, quæ ex Uno proximè orta-ſunt, ſecundùm Platonis Theologiam, per hæc, *quæ dicta ſunt*, *cuivis* eſto perſpicuum.

[NOTA. *Caput octavum in Græco textu non eſt a ſimile notatum.*]

CAP.

CAPUT IX.

QVidnam autem sit illud, quod ex his, *quæ dicta sunt*, tertium apparet, deinceps dicamus. Vocatur autem ubique mixtum, ut ex Fine, & Infinitate constans, *& subsistens*. Si verò finis est ipsorum Entium finis, & ipsum infinitum ipsorum Entium *est* infinitum, & ipsa Entia sunt ea, quæ ex ambobus *suam* constitutionem habent, *& ex utroque constata subsistunt*, quemadmodum ipse Socrates apertè docet, perspicuum *est*, quòd illud, quod primum est mixtorum, primum est ipsorum Entium. Hoc autem nihil aliud est, quàm illud, quòd in ipsis Entibus est summum, & quod est Per-se-Ens, & nihil aliud quàm Ens. * Sic autem dico, per quæ & illud, quod est primò Ens, demonstrabamus omnia mentaliter, *ut ita*
Nota *loquar licear, id est, mentis beneficio*, complecti, & Vitam, & Mentem, *quæ animo cernuntur, & ratione percipiuntur, ac intelliguntur*. Etenim *docebamus* Vitam triadicam, *q. d. triphicem, vel ternariam, vel, ex trinitate constantem*, esse vitaliter, *& vivificè*, & ipsam Mentem intellectualiter. Et esse ubique quidem hæc tria, ipsum Ens, ipsam Vitam, ipsam Mentem Primò verò, & essentialiter in ipso Ente omnia præexistere *docebamus*. Illic enim *inest* & ipsa essentia, & ipsa Vita, & ipsa Mens, & ipsa summitas ipsorum Entium. Vita verò medium *est* ipsius Entis centrum, quæ Vita, mente-percepta dicitur, & est. Mens verò finis est ipsius Entis, & ipsa mente-percepta Mens. Mens enim est in mente-percepto, *i.e. in eo, quod mente percipitur*, & in ipsa Mente *est* ipsum mente-perceptū, *i.e. id quod mente percipitur*. Sed illic quidē ipsa Mens *est* mentaliter, in ipsa verò mēte
* *est* intellectualiter, ipsum mente perceptum *i.e. id quod*
Nota *mente-percipitur*.

*Et ipsa quidē essentia est id, quod in ipso Ente constāter permanet, & quod cū primis principiis contexitur, & quod ex Uno nō exit. Ipsa verò Vita est id, quod ex istis principiis prodit, & quod cū infinita potētia nascitur. Ipsa v. Mens, est id, quod cōvertit, *& reducit* ad ipsa principia ipsum finē, & quod *ipsum* cum ipso principio conjungit, & quod unum circulū, *ac orbem* mente-perceptum efficit. Cum igitur *Mens* sit triplex, & aliud quidem, quod est in ea, sit essentialiter, aliud verò, sit vitale, *& vivificum*, aliud verò sit intellectuale, & cū omnia in ipsa *Mente* essentialiter præexistant, illud est primum Entiūm, quod ex primis principiis miscetur. Dico autem ipsam Essentiam. Nam ipsa Per-se-Essentia est omnium Entium summitas, & est quasi Unitas universorum. Ergò in omnibus etiam Entibns ipsa Essentia est primum. Et in unoquoque id, quod est essentiale, est antiquissimum, ut id, quod ab ipsa Entium Vesta *stabilitā sede manans* subsistit. Etenim id, quod mente-percipitur, maximè, *aut præcipuè* est hoc *ipsum*, *de quo verba fiunt*. Quia Mens quidem, est ipsa cognoscendi facultas, *& vis*. Ipsa verò Vita, *est* intelligentia. Ipsum verò Ens, *est* mente-perceptum, *i. e. id, quod mente-percipitur*. Si igitur omne Ens est mixtum, illud verò, quod est Per-se-Ens, est essentia. *ergo* ante alia omnia, ipsa essentia, quæ ex tertiis ab Uno *manantibus* conflata-subsistit, est illud mixtum. Quamobrem etiam Socrates demonstrans quomodo sit immutatus, *& varius* ipse procreationis modus, & in duobus principiis, & in illo, quod est mixtum, ipsum quidem finem, & ipsum infinitum, demonstrare dicit ipsum Deum.

κεφαλαιον θ.

ΠΟῦ δὲ ἐκ τούτων ἀναφαινόμενον, τέταρτα ἐστί, μετὰ ταῦτα λέγωμεν. καλεῖται μὲν οὖν πανταχοῦ μικτὸν, ὡς ἐκ πέρατος ὄν, καὶ ἀπειρίας ὑποστάν. εἰ δὲ τὸ πέρας τῶν ὄντων ἐστὶ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον τῶν ὅλων ἄπειρον, καὶ ἔστι τὰ ἐξ ἀμφοῖν ἔχοντα τὴν σύστασιν τὰ ὄντα, καθάπερ αὐτὸς ζαφῶς ὁ Σωκράτης ἀναδιδάσκει, δῆλον ὅτι τὸ πρώτιστον τῶν μικτῶν, πρώτιστόν ἐστι τῶν ὅλων. τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ ἀκρότατον ἐν τοῖς οὖσι, καὶ ὃ ἔστιν αὐτὸν, καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὄν. * λέγω δὲ οὕτως, δι' ἃ καὶ τὸ πρώτως ὂν, πάντων ὧνπερ νοητῶν ὠφελημάτικὸν ἀποδείκνυμεν, καὶ τῆς ζωῆς, καὶ τοῦ νοῦ, χωρεῖν. χωρεῖ δὲ τὴν ζωὴν τριαδικὴν οὖσαν ζωϊκῶς, καὶ τὸν νοῦν, νοερῶς· καὶ ὄντως πανταχοῦ μὲν τὰ τρία ζωῦσι, τὸ ὂν, τὴν ζωὴν, τὸν νοῦν. πρώτως δὲ, καὶ οὐσιωδῶς ἐν τῷ ὄντι πάντα προϋπάρχειν. ἐκεῖ γὰρ καὶ ἡ οὐσία, καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἡ ἀκρότης τῶν ὅλων. ἡ μὲν ζωὴ τὸ μέσον κέντρον τοῦ ὄντος, νοητὴ ζωὴ λεγομένη, καὶ οὖσα. ὁ δὲ νοῦς, τὸ πέρας τοῦ ὄντος, καὶ ὁ νοητὸς νοῦς. ἔστι γὰρ ἐν τῷ νοητῷ, νοῦς, καὶ ἐν τῷ νῷ, νοητόν. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, νοητῶς ὁ νοῦς, ἐν δὲ τῷ νῷ, νοερῶς τὸ νοητόν.

* Καὶ ἡ μὲν οὐσία τὸ μένιμον τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ταῖς πρωΐσταις ἀρχαῖς συνεμφαινόμενον, καὶ αὐτοφύτως τοῦ ἑνός. ἡ δὲ ζωὴ, τὸ θεοῖον ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, καὶ τῇ ἀπείρῳ δυνάμει συμφυόμενον. ὁ δὲ νοῦς, τὸ ἐπιστρέφον εἰς τὰς ἀρχὰς, καὶ συναπτὸν τῇ ἀρχῇ τὸ πέρας, καὶ κύκλον ἕνα νοητὸν ἀποτελούμενον. τριττοῦ πάντως ὄντος, καὶ τοῦ μὲν, οὐσιωδῶς τοῦ ἐν αὐτῷ, τοῦ δὲ, ζωϊκοῦ, τοῦ δὲ, νοεροῦ, πάντων δὲ οὐσιωδῶς ἐν αὐτῷ προϋπαρχόντων, τὸ πρωΐστιον τῶν ὅλων ἐστὶ, τὸ ἐκ τῶν πρωΐστων ἀρχῶν μιγνύμενον. λέγω δὲ τὴν οὐσίαν. ἡ γὰρ αὐτουσία πάντων ἐστὶ τῶν ὅλων ἀκρότης, καθ' οἷον μονάς ἐστι τῶν ὅλων. καὶ ἐν ἅπασι πάντως ἡ οὐσία τὸ πρωΐστιον. καὶ ἐν ἑκάστῳ τὸ οὐσιωδέστατον ἐστι πρεσβύτατον, ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ὄντων ἑστίας ὑποστάν. καὶ γὰρ τὸ νοητὸν μάλιστα τοῦτό ἐστιν.

Ἐπιστητὸν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ γνωστικὸν, ἡ δὲ ζωὴ, νόησις, νοητὸν δὲ, τὸ ὄν. εἰ δὴ μικτόν ἐστι πᾶν τὸ ὄν, τὸ δὲ αὐτὸν ἡ οὐσία, πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἡ οὐσία, τὸ μικτόν ἐστιν ἐκ τελείων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὑφισταμένη. διὸ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἐπιδεικνύμενος ὅπως ἐξήλλακται τῆς ἀπογεννήσεως ὁ τρόπος, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, καὶ τοῦ μικτοῦ, τὸ μὲν πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον δείκνυσι τὸν Θεόν.

Ἑνάδες γάρ εἰσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὑποστᾶσαι, καὶ οἷον ἀφάντους ἀπὸ τῆς ἀμεθέκτου καὶ ἀποτόκου ἑνώσεως. τὸ δὲ μικτὸν ποιεῖν, καὶ συγκεραννύναι μὲν τῶν πρώτων ἀρχῶν, ὅσῳ δὴ τὸ ποιεῖν τοῦ ἀφανίσαι κατιδεῖν ἐστιν, καὶ ἡ γένεσις τῆς ἀφανίσεως, τοσούτῳ δή που τὸ μικτὸν ὑφειμένον ἔλαχε τὴν ἀπὸ δυοῖν ἑνοῖν πρόοδον τῶν δύο ἀρχῶν.

Οὐσία τοίνυν ἐστὶ νοητὴ τὸ μικτὸν, καὶ ὑφέστηκεν πρώτως μὲν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ τὸ πέρας. δεύτερος δὲ, ἀπὸ τῶν μετὰ τὰ ἑνιαῖα Θεῶν ἀρχῶν, τοῦ ἀπείρου λέγω, καὶ τοῦ πέρατος. ἡ γὰρ τετάρτη αἰτία, ἡ τῆς μίξεως ποιητική, πάλιν αὖτός ἐστιν ὁ Θεός. ἐπεὶ καὶ εἴ τις ἄλλως ὑποθοῖτο παρ' αὐτῶν, οὐκέτι τέταρτον, ἀλλὰ πέμπτον ὑποθήσεται. πρῶτος γὰρ ἦν ὁ Θεὸς ὁ τὰς δύο ἀφανῶν ἀρχάς. δύο δὲ μετὰ τοῦτον ἀρχαὶ, τὸ πέρας, καὶ ἄπειρον. τέταρτον δὲ τὸ μικτόν. εἰ τοίνυν τι τῆς μίξεως αἴτιον ἐξήλλακται τῆς θείας αἰτίας τῆς πρωτίστης, πέμπτον ἂν εἴη τοῦτο, καὶ οὐ τέταρτον, ὡς φησιν ὁ Σωκράτης. Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, εἰ τὸν Θεὸν ἑνώσεως μάλιστα φαμὲν εἶναι χορηγὸν τοῖς οὖσι, καὶ ἡ μίξις αὕτη τῶν ἀρχῶν, ἕνωσίς ἐστιν εἰς τὴν τοῦ ὄντος ὑπόστασιν, δηλονότι καὶ ζωῆς ὁ Θεὸς αὐτός ἐστι πρώτως. καὶ μὴν καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης μαρτυρῶν λέγει φανῆναι τὸ ἀγαθὸν αἴτιον εἶναι, τοῦ τε ὄντος, καὶ τῆς οὐσίας τοῖς νοητοῖς, ὥσπερ τὸν ἥλιον τοῖς ὁρατοῖς. πῶς οὖν οὐκ ἀνάγκη τὸ μικτὸν, εἴπερ ἐστὶ τὸ πρώτως ὄν, εἰς τὸν πρώτων αἰτιώτερον Θεὸν, καὶ λέγειν ἀπ' ἐκείνου τὴν προόδου εἰληφέναι; εἰ γὰρ καὶ ὁ ἐν Τιμαίῳ δημιουργὸς τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς, αὐτὸν καθ' αὑτὸν ὑφίστησιν ἐκ τῆς ἀμερίστου, καὶ μεριστῆς. ὃ δεῖ ἦν τοῦ ἐκ πέρατος, καὶ ἀπείρου. ἔοικε γὰρ τῇ μὲν ἀμερίστῳ, κατὰ τὸ πέρας, τῇ δὲ μεριστῇ, κατὰ τὸ ἄπειρον. εἰ τοίνυν ὁ δημιουργὸς ἐκ πάντων συγκεράννυσι τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ταὐτὸν αὖ, καὶ τὸ ἕτερον χωρὶς, ἆρ' οὐκ ἐκ πάντων πολὺ μᾶλλον ἐκείνων τὴν πρώτην Θεὸν τῆς πρωτίστης οὐσίας αἴτιον φήσουμεν; πρόεισι μὲν οὖν ἀπὸ πρώτου τὸ μικτὸν, ὡσπερ εἴπομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν μὴ τὸ ἓν ἀρχῶν μόνον, πρόεισι δὲ καὶ ἐκ τριῶν, καὶ ἔστι τριαδικόν.

Τὸ μὲν πρώτως ἐκ τοῦ Θεοῦ μετέχειν ἑνώσεως ἄρρητου, καὶ τῆς ὅλης ὑποστάσεως. ἐκ δὲ πέρατος τὸ ὑπάρξειν, καὶ τὸ μονοειδές, καὶ τὴν μονίμων ἰδιότητα λαμβάνειν, ἐκ δὲ τῆς ἀπείρου, τὴν δυναμικὴν, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ κρυφίων τῶν πάντων. ὅλως γὰρ, ἐπεὶ καὶ ἓν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν, τὸ μὲν ἓν, αὐτοῦ δὲ τὸ πέρας ὑπάρχει, τὸ δὲ οὐχ ἕν, τοῦ ἀπείρου. ἡ δὲ τούτων ἀμφοτέρων * συμμιξις, καὶ ὅλοτης, ἐκ δὲ πρώτου, καὶ μονοειδὲς ἔνεστι μὲν τὸ μικτὸν, διότι μετέχει ἑνός. * καὶ δυοειδὲς ἐστι, καθότον ἐκ τοῦ δυοῖν προελήλυθεν ἀρχῶν, καὶ τριὰς, καθότον ἐν παντὶ μικτῷ, τρισὶ τούτων δεῖ, καὶ τὴν Σωκράτους, καλλους, ἀληθείας, συμμετρίας.

Unitates enim, ſunt ab Uno *manantes*, & ſubſiſtentes, & quaſi *quædam* apparitiones, & *ortus* ab imparticipabili, & prima Unitate *prodeuntes*. Mixtum verò facere, & commiſcere per prima principia, quanto ipſum facere eſt inferius ipſo demóſtrare, & *rem in lucem producere*, & *quanto inferior eſt* ipſ. generatio, ipſa demonſtratione, & *in lucem productione*, tanto etiam profectò ipſum mixtum, ſortitum eſt progreſſum ab Uno *manantem*, duobus principiis inferiorem.

Illud igitur, quod eſt mixtum, eſt eſſentia mente-percepta, & ſubſiſtit, primum quidem ab ipſo Deo *manans*, à quo *manat* & ipſum infinitum, & ipſe finis. Deinde verò ab illis principiis, quę ſunt poſt Unicum Deum, ab infinito dico, & ab ipſo fine. Quarta enim cauſa, quę eſt mixtionis effectrix, rurſus eſt ipſe Deus. Quia ſi quis etiam aliam ſtatuat, præter ipſam, non amplius quartam *cauſam* ſed quintam ſtatuet. Primus enim fuit ille Deus, qui duo principia *demonſtravit*, & in-lucē produxit. Duo verò *ſunt* poſt hunc *Deum* principia, Finis, & Infinitum. Quartum verò *eſt* ipſum mixtum. Si igitur illa mixtionis cauſa à prima divina cauſa eſt diverſa, hæc erit quinta, non autem quarta *cauſa*, ut ait Socrates. Præterea verò, ſi Deum ipſis Entibus Unitatis ſuppeditatorem eſſe maximè dicimus, & iſta mixtio principiorum eſt Unitas in ipſam Entis hypoſtaſin *ingrediens*, perſpicuum *eſt* quòd & hujus *Vnitatis, & hypoſtaſeòs* Deus eſt autor primò. Quinetiam Socrates in Repub. diſertiſſimis verbis pronuntiat ipſum Bonum eſſe cauſam, & ipſius Entis, & ipſius Eſſentiæ *rebus* mente-perceptis, ut ipſum Solem *rebus* aſpectabilibus, *quæ ſub oculorum ſenſum cadunt*. Quomodo igitur non *eſt* neceſſe, id, quod eſt mixtum (ſi quidem eſt illud, quod eſt primò Ens, ad primum referre Deum, & dicere, *illud* ab illo *primo Deo ſuum* progreſſum accepiſſe? Si verò etiam ille *rerum creatarum* opifex in Timæo *deſcribens* ipſam eſſentiam animæ, ipſam per ſe ipſam conſtituit ex individua & dividua *eſſentia*, quod idem eſt, ac illud, quod ex Fine, & Infinito *manans ſubſiſtit*. Similis n. eſt individuæ quidè, ſecundùm ipſum finè, dividuæ verò, ſecundum infinitum, *ac ipſam finis naturam*. Si igitur ille *rerum* opifex ex his ipſam eſſentiā animæ commiſcet, & ipſū Idem, & ipſum Diverſum ſeparatim *ſpectantur*, & *inter ſe differunt*, & ſi ex his jam præexiſtentibus integram conſtituit animam, quomodo nō multo magis ipſum primum Deum eſſentiæ primæ cauſam *eſſe* dicemus? Id igitur, quod eſt mixtum, prodit quidem ex eo, quod eſt primum, ut diximus, nec eſt tantùm ex principiis, quæ ſunt poſt ipſum Unum: ſed prodit etiam ex his, & eſt triadicum, *id eſt, ternarium, triplex*.

Primùm quidem, particeps eſt Unitatis ineffabilis, & totius hypoſtaſeós à Deo *manantis*. Ex ipſo verò fine *ſuam* eſſentiam, & uniformitatem, *i.e. unius ſui manationem*, & conſtantem proprietatem accipit, ex infinitate verò, facultatem, & illam occultam in ipſo *cum rerum* omnium. Omnino enim, quoniam & Unum eſt, & non Unum, ipſum quidem Unum, ipſi ſecundùm finē ineſt. Ipſum verò non Unum, ſecundùm infinitum. Ipſa verò horum utrorunq; commixtio, & integritas, ab illo Primo *manat*. Quod igitur eſt mixtum, id etiam eſt Unitas, quia particeps eſt Unius, & * biforme eſt, quatenus ex duobus principiis prodiit, & Trinitas, quatenus in o- * Vide
mni mixto, tribus his eſt opus, ſecundū Socratem, Pulcritudine, Veritate, Symmetria, *quæ communia appellantur*.

Sed de his quidem, iterum dicemus. Quomodo verò essentia *sit* illud primum mixtum, nunc distinctè tradamus. Hoc enim profectò est omnium inventu difficillimum, quidnam sit illud, quod est primò Ens, ut & alicubi dicit ille Eleates hospes. Difficillimum *enim est intellectu, quum dicimus* ipsum Ens non parum abesse ab eo quod non est Ens. Quomodo igitur essentia ex fine, & infinito *prodeat, jam est* dicendum.

Si enim & finis, & infinitum sunt supereſſentialia, ipsa essentia videbitur *suam* hypostasin ex non essentiis habere. Quomodo igitur illæ, quæ non sunt essentiæ, faciunt essentiam? An hoc etiam in aliis omnibus est, quæ per mutuam mixtionem subsistunt? Quod enim ex mixtis *est compositum*, non est idem cum iis, quæ non sunt mixta. Neq; enim anima idem est cum generibus, ex quibus commixtis ille *communis omnium* Pater ipsam procreavit. Neque beata vita eadem est cum illa vita, quæ secundùm mentem, aut secundum voluptatem est. Neque illud Unum, quod est in corporibus, *est* idem cum suis elementis. Quamobrem etiam illud, quod est primò Ens, non est mirum, si, cum neque finis sit, neque infinitum, ex utroque conflatum subsistat, & sit mixtum, quamvis ipsa supereſſentialia ad ipsius mixtionem non fuerint assumpta: sed illa quidem *ex illo* sint exempta, secundæ verò progressiones, ab illis *progredientes* simul-nascantur ad hypostasin essentiæ *constituendam*. Sic igitur ex his *manat* ipsum Ens, ut amborũ particeps, & ipsam quidem uniformitate, *i.e. illam unius formæ rationem*, ab ipso fine habens, illam verò generatricem, & prorsus occultã multitudinem ab infinitate *manantem habens*. Omnia enim occultè *fiunt, & occulta* sunt, & propterea omnium Entium causa *est occulta*. Quod etiam ille Eleates hospes nobis demonstrans, primam quidem facultatem appellat ipsum Ens, ut id, quod per primæ facultatis communionẽ subsistit, & quod particeps est & essentiæ *prodeuntis* ex ipso fine, & facultatis ab infinito *manantis*. Progressus verò *ille Eleates hospes*, etiam facultatem definit ipsum Ens, ut id quod omnia ferre, & generare potest, & ut id, quod uniformiter est omnia. Ipsa enim facultas *est* ubique fœcundorum progressuum, & omnis multitudinis causa. Occulta quidem facultas, occultæ multitudinis *est causa*. Illa verò, quæ per actum est, & quæ se-ipsam demonstrat, *& in lucem producit, est causa multitudinis* perfectæ. Propter hanc igitur causam (ut opinor) & omne Ens, & omnis essentia cognatas habet facultates. Particeps enim est ipsius infinitatis, & ipsam quidem essentiam accipit ab ipso fine, facultatem verò, ab infinitate.

Et ipsum Ens nihil aliud est, quam Unitas multarum facultatum, & essentia multiplicata, & propter hoc Unum, ipsum Ens *est potestate* Multa. Sed Multa quidem occultè sunt, & indiscretè in iis, quæ sunt prima. Distinctè verò *sunt* in iis, quæ sunt secunda. Quo enim ipsum Ens, Uni cognatione propinquiùs est, eo magis ipsam multitudinem occultat, & secundùm ipsam Unitatem tantùm definit. Hæc etiam ipse Plotinus sæpe demonstrans, ipsum Ens & ex forma, & ex materia mente-percepta facere mihi videtur, ipsam *quidem* multitudinem, Uni, & Essentiæ, ipsam verò facultatem, proportione-respondentem ipsi materiæ subjiciens, *atque statuens*.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ὑστερῦθις ἐρεῦμεν. Ὅπως δὲ τὸ πρῶτον μικτὸν ἡ οὐσία, νῦν ἀκριβῶσωμεν. τοῦτο γὰρ δὴ τὸ πάντων ἐστὶν εἰς εὕρεσιν χαλεπώτατον, τί τὸ πρώτως ὄν, ὥς που φησὶ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος. εὐ περέλαβεν τοῦ μὴ ὄντος εἶναι τὸ ὄν, ἀπορῶν. πῶς ποτε ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου ἡ οὐσία, καὶ ἀπείρου, λεκτέον.

Εἰ γὰρ καὶ τὸ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον ὑπερούσια, δόξειεν ἂν ἡ οὐσία τῶν ὑπερουσίων ἐκ μὴ οὐσιῶν ἔχειν. πῶς οὖν αὐ μὴ οὐσίαι ποιοῦσι τὴν οὐσίαν; ἢ τοῦτο κἀν ταῖς ἄλλοις ἅπασίν ἐστι, ὅσα κατὰ τὴν μίξιν ἀλλήλων ὑφέστηκε; τὸ γὰρ ἐκ τῶν μεμιγμένων, οὐκ ἔστι ταῖς ἀμίκτοις ταὐτόν. οὔτε γὰρ ἡ ψυχὴ ταὐτόν ἐστι τοῖς γένεσιν, ἐξ ὧν συγκερασαμένων ἀπεγέννησεν αὐτὴν ὁ πατὴρ, οὔτε ὁ εὐδαίμων βίος ὁ αὐτός ἐστι τῷ κατὰ νοῦν, ἢ καθ' ἡδονὴν βίῳ, οὔτε τὸ ἐν ζώμασιν ἓν, ταὐτὸν τοῖς ἑαυτοῦ στοιχείοις. Ὥστε κἀν τὸ πρώτως ὂν, εὐ φαιμαζεν, εἰ μήτε πέρας ὂν, μήτε ἄπειρον, ἐξ ἀμφοῖν ὑπάρχει, καὶ ἔστι μικτὸν, οὐκ αὐτὸν τῶν ὑπερουσίων αὐτῷ εἰς τὴν μίξιν παρειλημμένων, ἀλλ' ἐκείνων μὲν ἐξῃρημένων, δευτέρων δὲ ἀπ' ἐκείνων πρόοδοι συμφυομένων εἰς τὴν τῆς οὐσίας ὑπόστασιν. οὕτως οὖν ἐκ τούτων τὸ ὄν, ὡς μετέχον ἀμφοῖν, καὶ τὸ μὲν μονοειδὲς ἀπὸ τοῦ πέρατος ἔχον, τὸ δὲ γόνιμον, καὶ ὅλως τὸ κρύφιον πλῆθος ἀπὸ τῆς ἀπειρίας. ἔστι γὰρ πάντα κρυφίως, καὶ διὰ τοῦτο πάντων αἰτίαν τῶν ὄντων. ὁ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος ἡμῖν ἐνδεικνύμενος, τὴν μὲν πρώτην δυνάμιν ἀποκαλεῖ τὸ ὄν, ὡς αὐ κατὰ μετουσίαν τῆς πρώτης δυνάμεως ὑπάρχει, καὶ μετέχον τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἐκ δὲ πέρατος, καὶ τῆς δυνάμεως ἐκ τοῦ ἀπείρου. προελθὼν δὲ καὶ αὖ δύναμιν ἀφορίζεται τὸ ὄν, ὡς οἰκεῖον τῶν πάντων, καὶ γόνιμον, καὶ ὡς πάντα ὂν ἐνοειδῶς. ἡ γὰρ δύναμις, αἰτία πανταχοῦ τῶν γονίμων προόδων, καὶ πασῶν πλήθους. ἡ μὲν κρυφία δύναμις, τοῦ κρυφίου πλήθους. ἡ δὲ καθ' ἐνέργειαν, καὶ ἑαυτὴν ἐκφαίνουσα, τοῦ φανεροῦ. Διὰ δὴ ταῦτα (οἶμαι) τὴν αἰτίαν, καὶ πᾶν τὸ ὄν, καὶ ἡ οὐσία πᾶσα δυνάμεις ἔχει συμφυεῖς. μετέχει γὰρ τῆς ἀπειρίας, καὶ τὴν μὲν ὕπαρξιν, οὐκ ἐκ τοῦ πέρατος λαμβάνει, τὴν δὲ δύναμιν, οὐκ ἐκ τοῦ ἀπείρου.

Καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ τὸ ὄν, ἢ μονὰς δυνάμεων πολλῶν, καὶ ὕπαρξις πληθυνομένη, καὶ διὰ τοῦτο ἓν πολλὰ τὸ ὄν. ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ κρυφίως μᾶλλόν ἐστι, καὶ ἀδιακρίτως ἐν τοῖς πρώτοις. διηρημένως δὲ ἐν τοῖς δευτέροις. ὅσῳ γάρ ἐστι τοῦ ἑνὸς τὸ ὂν συγγενέστερον, τοσοῦτον μᾶλλον ἀποκρύπτει τὸ πλῆθος, καὶ καθ' αὐτὴν μόνον ἀφορίζεται τὴν ἕνωσιν. τοῦτό μοι δοκοῦσι καὶ οἱ περὶ Πλωτῖνον πολλάκις ἐνδεικνύμενοι, τὸ ὂν ἔκ τε εἴδους, καὶ ὕλης νοητῆς ποιεῖν, τὸ πλῆθος τοῦ ἑνὸς, καὶ τῇ ὑπάρξει, τὴν δὲ δύναμιν ἀναλογεῖν ἀποτίθεντες τῇ ὕλῃ.

καὶ εἰ πῶς λέγοιεν, ὀρθῶς λέγευσιν. εἰ γὰρ ἄμορφόν τινα, καὶ ἀνείδεον φύσιν, καὶ ἀόριστον ὅπερ τῶν ἰοητῶν οὐσίαν αἰσθήσεως, τῆς παλαιωνικῆς ἀμαρτάνειν μοι δοκοῦσι διανοίας. οὐ γάρ ἐστιν ὕλη τὸ πέρας ὃ τὸ ἄπειρον, ἀλλὰ δύναμις, οὐδὲ εἶδος ὃ ἀπείρου τὸ πέρας, ἀλλὰ ὕπαρξις. ἐξ ἀμφοῖν γὰρ τὸ ὂν, ὡς οὐ μένον ἐν τῷ ἑνὶ μόνον, ἀλλὰ πλῆθος ἑνάδων, καὶ δυνάμεων εἰς μίαν οὐσίαν συγκεκραμένων ὑποδεξάμενον.

Κεφάλαιον ί.

Τὸ μὲν οὖν πρώτως ὂν ἀπὸ τούτων μικτὸν ἐκάλεσε Πλάτων ὁ θεσπέσιος καὶ εἰκόνα δὲ αὐτοῦ καὶ ἡ γένεσις μικτὴν ἐκ πέρατος, καὶ ἀπείρου. καὶ τὸ μὲν ἄπειρον ἐστὶ τῆς δυνάμεως ἁπλῆς. τὸ δὲ πέρας, εἶδος, καὶ μορφὴ τῆς δυνάμεως ταύτης. διὸ ταύτην μὲν τὴν δύναμιν, ὕλην λεκτέον τὸ κατ' ἐνέργειαν οὐκ ἔχουσαν, τοῦ εἶναι, καὶ τοῦ ὁρίζεσθαι δεομένην ἀλλαχόθεν. τὴν δὲ τοῦ ὄντος δύναμιν γεννητικὴν τῶν ἐνεργειῶν οὖσαν, καὶ παύουσα τὰ ἐντὸς παρέχουσαν ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ τῶν πλείων δυνάμεων ἐν τοῖς οὖσιν ἐφεστικὴν ὑποάρχουσαν, οἰκεῖον φαμὲν ὕλην δεκτικὴν ὁρισμοῦ. τὸ γὰρ ἐκείνης ἀνομοίως ἡ τῆς ὕλης μεμίμηται δύναμις ἁπλῆς γεγενημένη, καὶ τὴν ἐν ἐκείνῃ τοῦ πλήθους ἀδιόριστα δυνάμει γενομένην, τὸ πλῆθος ἀποκαθαίρει. καὶ μέντοι καὶ τὸ εἶδος τοῦτο μιμεῖται μὲν ἑκάστως τὸ πέρας ὁρίζον καὶ αὐτὸ τὴν ὕλην, καὶ περαίνει τὸ ἄπειρον αὐτῆς, πληθύεται δ', καὶ μερίζεται πρὸς αὐτήν.

Καὶ τῇ στερήσει συναναμίγνυται τῆς ὕλης, καὶ τὴν ἄκραν ἕνωσιν τοῦ ὄντος ὑποδέχεται τὸ εἶναι γινόμενον, ἀεὶ, καὶ διαλυόμενον ἀπολλύεται. τὰ γὰρ ἐν τοῖς πρώτοις ἑνικῶς καθ' ὑπεροχὴν, ταῦτα ἐν τοῖς ἑκάστοις ἐστὶ κατ' ἔλλειψιν. ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν πρώτως ὂν, μικτόν ἐστι, καὶ πέρατος ἀπείρου ζωῆς ἐξῃρημένον, καὶ αἴτιον αὐτῆς ὑπάρχον. τὸ δὲ ἐκ τοῦ πρώτου τῶν εἰδῶν, καὶ τῆς πρώτης ὕλης ὑφιστάμενον, ἄζωον μέν ἐστι καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν. δυνάμει γὰρ ἔχει τὴν ζωήν. ἐκεῖ μὲν γὰρ τὰ γεννητικὰ προϋπάρχει τῶν ἀποτελουμένων, καὶ τὰ πλεῖστα πρὸ τῶν ἁπλῶν ὑφέστηκεν. ἐνταῦθα δὲ, τὰ δυνάμει, πρὸ τῶν κατ' ἐνέργειαν, καὶ τὰ σωζόμενα τοῖς ἐξ αὐτῶν ὑποβέβληται. πῶς δὲ οἷμαι συμβαίνειν ἀνάγκη. διότι τῶν πρώτων ἀρχῶν αἱ δόσεις καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων διήκουσι, καὶ οὐ μένει τὰ πλείστερα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἁπλέστερα, καὶ τὴν ὑπόστασιν. καὶ διὰ ταῦτα, τὸ μὲν μικτὸν, γένεσιν αἴτιον, καὶ τῆς μεμιγμένης ἐνταῦθα φύσεως.

Τὸ δὲ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον τὰ πρὸ τοῦ ὄντος, οὐ ταύτης μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ταύτης στοιχείων, ὧν τὸ μικτὸν οὐκ ἐν αὐτῷ αἴτιον, καθόσον ἐστὶ μικτόν. διττὸν γὰρ τὸ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον. καὶ τὰ

Et si *Plotinus* hoc dicit, rectè dicit. Si verò informem aliquam, & expertem formæ naturam, & infinitam, in mente-perceptam essentiam immittit, *ac introducit*, à Platonica mente aberrare mihi videtur. Infinitum enim, non est ipsius finis materia: sed facultas, neque finis est infiniti forma: sed essentia. Ex utroque verò ipsum Ens *est confiatum*, ut id, quod non solùm in ipso Uno stat: sed *etiam* multitudinem Unitatum, & facultatum in unam essentiam commixtarum susceptum.

CAPUT X.

ID igitur, quod est primò Ens, propter hæc, *quæ jam dicta sunt*, à Platone mixtum est-appellatum. Per ipsius verò similitudinem & generatio, *vel, ortus*, ex fine, & infinito mixtum *vocatur* Et ipsum quidem infinitum in hac *generatione* facultas *est* imperfecta Ipse verò finis *est* species, & forma facultatis hujus. Quamobrem hanc quidem facultatem statuimus *eam esse*, quæ non habet id, quod est actu ipso, quòd ipso esse, & ipsa definitione aliunde *sumpta* indigeat. Ipsam verò ipsius Entis facultatem, quæ genitrix est actionum, & quæ omnia Entia ex se-ipsa producit, & quæ perfectarum facultatum in ipsis Entibus *existentium* est terminatrix, *eas definiens, certisq; finibus circumscribens*, non ampliùs materiam appellare fas *esse* dicimus. Illius enim naturam dissimiliter imitatur ipsa materiæ facultas, quæ imperfecta est, & illum multitudinis partum in illa *comprehensum*, cum sit facultate *existens*, ipsam multitudinem effingit *ac imitatur*. Quinetiam hæc species, *& forma* imitatur quidem extremè, *i. e. summe, maximè* ipsum finem, qui materiam & ipse finit, & terminat infinitatem ipsius. Multiplicatur verò & dividitur circa ipsam.

Et cum ipsa materiæ privatione commiscetur, & summam Unitatem essentiæ ipsius Entis, ipso Esse, dum semper nascitur, & interit, effingit, *ac imitatur*. Quæ enim per excellentiam inter prima sunt, hæc per defectum sunt inter extrema. Quia & illud, quod primò quidem est Ens, est mixtum, & ex infinito vitæ fine exemptum, & ipsius *vitæ* causa existens. Quod verò ex prima forma, & ex prima materia conflatum-subsistit, secundum quidem suam naturam est expers-vitæ. Facultate enim habet vitam. Nam illic quidem generatrices *causæ* sunt ante res, quæ ab ipsis generantur, & perfecta subsistunt ante imperfecta. Hic vero ea, quæ sunt facultate, sunt ante ea, quæ sunt actu, & coadjuvantes-causæ subjectę sunt illis, quę ex ipsis *nascuntur*. Hoc autem (ut opinor) necesse est accidere, quia primorum principioru donationes vel ad extremas usq; *partes* perveniunt, neq; tantùm perfectiora: sed etiam imperfectiora generant, secundùm *suam* hypostasin, *& subsistentem naturam*. Et propterea illud quidem, quod est mixtum, *est* generationis causa, & naturæ hîc mixtæ.

Finis verò, & infinitum, *producit* ea, quæ sunt antè ipsum Ens, non solum hujus *naturæ*: sed etiam *eorum, quæ sunt ante* hujus *naturæ* elementa, quorum id, quod est mixtum, non est causa, quatenus est mixtum. Duplex enim *est* ipse finis, & ipsum infinitum. Et alia quidem

quidem, ex mixtis sunt exempta. Alia verò, ad ipsorum completionem assumuntur. Oportet enim (opinor) ubique, ea, quæ non-mixta-sunt, esse ante ea, quæ sunt-mixta, & perfecta, ante imperfecta, & tota, *vel, integra*, ante partes, & ante ea, quæ sunt in aliis; *oportet esse* ea, quæ sunt in se-ipsis, & hoc non solum in Uno: sed etiam in ipsa Pulchritudine, & in Symmetria, & in omnibus formis Socrates *se* facere dicit. Si igitur & secunda, & tertia genera ipsius Entis, & formarum subsistunt ante ea, quæ participant *ipsa*, quomodo finem, & infinitum, quod per omnia Entia pervadit, mixta primum subsistere dicemus? Statuendum igitur *est* ipsa & non-mixta *esse*, & separata *esse* ab ipso Ente, & ipsum Ens ab ipsis simul, & ex ipsis *manare*. Ab ipsis quidem, ut præexistentibus, ex ipsis verò, ut procreatis per secundum progressum in ipso *Ente suum*. Et ipsius Entis genera *sunt* duplicia. Alia quidem, ipsorum Entium *sunt* efficientia, *ipsa Entia efficiunt*. Alia verò, *sunt* elementa singulorum naturæ. Nam alia quidem, ipsa per se-ipsa antè-subsistunt, ut efficientia, *sive, rerum efficiendarum vim habentia*. Quæ verò ab his procreantur. unumquodq; constituunt. Nullus igitur amplius miretur, quomodo Socrates quidem, illud, quod est mixtum, in Philebo & fini, & infinitati anteponat, nos verò contrà, ex eo, quod est mixtum, finem, & infinitum exemptum *esse* pronunciemus. Nam utrumque duplex *est*. Et alterum quidem, *est* ante ipsũ Ens. Alterum verò, *est* in ipso Ente. Et alterum quidem, generatricem-vim-habet, alterum verò, *est* mixtorum elementum. Hujusmodi vero est & ille mixtæ vitæ finis, & ipsum infinitum, ut utrunque sit totius beatitudinis elementum. Quamobrem etiam utrunq; utriusque *est* indigens, & neque Mens per se *est* optabilis, neque voluptas *per se est* perfecta. *Oportet enim ipsum Bonum ex omnibus esse *consutum*, ex Optabili, ex Sufficiente, ex Perfecto.

Ipse igitur finis, & ipsum infinitum, quod est separabile, propter causam *est* ante id, quod est mixtum. Ipse verò finis, & ipsum infinitum, quod est mixtum, est imperfectius ipsa mixtione. Ex quibus igitur ipsum mixtum *sit consutum*, ex his, *quæ dicta sunt*, *est* perspicuum.

CAPVT XI.

DE Trinxate verò, quæ simul est cum ipsa *mixtionis causa*, deinceps dicendum. Omnis enim mixtio, si modò rectè fiat, ut ait Socrates, his tribus indiget, Pulchritudine, Veritate, Symmetria. Neq; enim aliquid turpe, quod irrepserit, ipsâ mixtionis rectam rationem præbet, *atque suppeditat*, quia peccati est causa, & inordinatæ, *ac immodestæ* pluris-habendi-cupiditatis, *& avaræ-fraudationis*, neque ipsa veritas unquam separata, ex puris, & verè possessis ipsam commixtionem fieri sinit: sed simulachro, & eo, quod non est, replet ipsum totum. Neque sine Symmetria, communio elementorum erit, & concinna consuetudo. Opus igitur est Symmetria quidem, ad unionem eorum, quæ commiscentur, & *ad* convenientem communionem.

μῶν, ἐξῃρημένα τῶν μιχθέντων. τὰ δὲ εἰς τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν παραλαμβάνεται. δεῖ γὰρ (οἶμαι) πανταχοῦ, πρὸ τῶν μεμιγμένων εἶναι τὰ ἄμικτα, καὶ πρὸ τῶν ἀπλῶν τὰ πλέια, καὶ πρὸ τῶν μορίων τὰ ὅλα, καὶ πρὸ τῶν ἐν ἄλλοις, τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ τοῦτο οὐκ ἐπὶ ἑνὸς μόνου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ καλλους, καὶ ἐπὶ τῆς συμμετρίας, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν ὁ Σωκράτης ὑφηγεῖται ποιεῖν. εἰ τοίνυν καὶ τὰ δεύτερα, καὶ τρίτα τῶν ὄντων, καὶ εἰδῶν πρὸ τῶν μεταχόντων ὑφέστηκε, πῶς τὸ πέρας πάντων τῶν ὄντων διῆκον πέρας, καὶ ἄπειρον, μεμιγμένα τοῖς πρώτοις ὑφεστάναι φήσομεν? ἀμιγῆ τοίνυν αὐτὰ, καὶ χωριστὰ τοῦ ὄντος ὑποθετέον, καὶ τὸ ὂν ἀπ' αὐτῶν ἅμα, καὶ ἐξ αὐτῶν. ἀπ' αὐτῶν μὲν, ὡς προυπαρχόντων, ἐξ αὐτῶν δὲ, ὡς καθ' ὁδὸν πρόοδον ἐν αὐτοῖς γιγνομένων.

Καὶ τὰ τοῦ ὄντος γένη διττά. τὰ μὲν, δημιουργικὰ τῶν ὄντων, τὰ δὲ, στοιχεῖα τῆς ἑκάστου φύσεως. τὰ μὲν γὰρ, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ προϋφέστηκεν, ὡς ποιητικά. τὰ δὲ ἐκ τούτων ἀποτελούμενα, συνίστησιν ἕκαστον. μηδεὶς οὖν ἐπιθαυμαζέτω, πῶς ὁ μὲν Σωκράτης τὸ μικτὸν ἐν τῷ Φιλήβῳ τιθέμενος πέρατος, καὶ τῆς ἀπείρου προτίθησιν. ἡμεῖς δ' ἔμπαλιν τὸ μικτὸν πέρας. καὶ ἄπειρον ἐξῃρημένον ἀποφαινόμεθα. διττὸν γὰρ ἑκάτερον, καὶ τὸ μὲν, πρὸ τοῦ ὄντος, τὸ δὲ, ἐν τῷ ὄντι, καὶ τὸ μὲν, γεννητικὸν, τὸ δὲ, στοιχεῖον τῶν μικτῶν. τοιοῦτον δέ ἐστι καὶ τὸ πέρας τοῦ μικτοῦ βίου, καὶ τὸ ἄπειρον, ὡς στοιχεῖον ἑκάτερον εἶναι τῆς ὅλης εὐδαιμονίας. διὸ δὴ καὶ οὐδετέρου ἑκάτερον ἑκάτερου, καὶ οὔτε νοῦς καθ' ἑαυτὸν ἱκανὸς, οὔτε ἡδονὴ τελέα. * δεῖ γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἐκ πάντων εἶναι, τοῦ ἱκανοῦ, τοῦ τελείου. * Σημείωσαι

Τὸ μὲν οὖν πέρας αὐτὸ, καὶ τὸ ἄπειρον τὸ χωριστὸν, τοῦ μικτοῦ προυπάρχει καὶ αἰτίαν. τὸ δὲ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον τὸ μικτὸν, ἀπολείστερον τοῦ μίγματος ἐστίν. ἐκ τούτων μὲν οὖν τὸ μικτὸν, δῆλον ἐκ τούτων.

Κεφαλαιον ια'.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς τριάδος τῆς συμπαρχούσης αὐτῇ, λεκτέον μεθεπόμενα. πᾶσα γὰρ μίξις, οὐ τὰς ὀρθῶς ἁρμόζηται. φησὶν ὁ Σωκράτης, τέτρισιν δεῖσθαι τούτων, κάλλους, ἀληθείας, συμμετρίας. οὔτε γὰρ αἰσχρὸν παρεμπέσον τῇ τῆς μίξεως ἐρρύτησε παρέχεται, πλημμελείας ἐν αὐτῇ, καὶ τῆς ἀπλήστου πλεονεξίας, οὔτε τὸ ἀληθὲς, ποτὲ χωρίζόμενον ἐκ καθαρῶν, καὶ τοῦ ἐνὸς κρατυνόμενον, ἀφίησι γενέσθαι τὴν σύμμιξιν, ἀλλ' εἰδώλου, καὶ τοῦ μὴ ὄντος ἀναπίμπλησι τὸ ὅλον. οὔτε συμμετρίας χωρὶς, κοινωνία τῶν στοιχείων ἔσται, καὶ ἁρμονικὴ ὁμιλία. δεῖ τοίνυν τῆς μὲν συμμετρίας, πρὸς τὴν ἕνωσιν τῶν συμμιγνυμένων, καὶ τὴν προσήκουσαν κοινωνίαν.

Τῆς δὲ ἀληθείας, πρὸς τὸν καθαρότητα. τὸ δὲ κάλλος, πρὸς τὴν τάξιν· ὃ καὶ τὸ ὅλον ἐργάζεται λόγον πλεῖ. τὸ γὰρ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ συναρμοσθέντων ἔχειν ἐν τῇ μίξει χώραν, τὰ στοιχεῖα, καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν πεφυγμένον λόγον φανερὰ καλόν. ἐνταῦθα τοίνυν ἐν τῷ πρώτῳ μικτῷ, τρία φαίνεται πάρεστι, τὸ σύμμετρον, τὸ ἀληθές, τὸ καλόν· καὶ τὸ μὲν σύμμετρον, παρ' ἓν εἶναι τὸ ὄν, αὐτὸν τῷ μικτῷ. τὸ δὲ ἀληθές, παρ' ὄντως εἶναι. τὸ δὲ καλόν, παρὰ νοητὸν εἶναι· νοητὸν ἄρα, καὶ ὄντως ὄν ἐστι. καὶ εἰκότως πρῶτον τὸ πρώτως ὄν, καὶ συνῆπται μὲν ὁ νοῦς πρὸς αὐτό, κατὰ τὸν πρὸς τὸ καλὸν οἰκείωσιν· μετέχει δὲ ἕκαστον παρ' εἶναι, διότι παρ' ὄντως ἐστὶν ὄν. ἀκρότατον δὲ ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσιν ἐκεῖνο. διότι τῷ ἀγαθῷ συνῴκειωται. * ζητεῖται δή μοι δοκεῖ, πῶς τρεῖς παρ' ὄντως αἰτίας καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος καλιδὼν ἐν τρισὶ τούτοις, ἀφορίζειν τὸ νοητὸν συμμετρίᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ κάλλει. καὶ διὰ τούτων δὴ νοητοὺς θεοὺς ἐκφαίνειν ἐν τῇ πλατωνικῇ θεολογίᾳ· καὶ ὅπως μὲν ἐκ τούτων τὸ νοητὸν ἐστὶ πλατὸς, ἐπεὶ περιοῦσιν ἐναργέστατον· νυνὶ δὲ ἐκεῖνο παντὸς ἐκ τῶν εἰρημένων σαφές, διότι φησὶν ὁ Σωκράτης τὴν τριάδα ζητῶν κεκρύφθαι ἐν προθύροις εἶναι τοῦ ἀγαθοῦ. τὸ γὰρ πρώτως ὄν, καὶ τὸν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἕνωσιν, τὴν τριάδα ταύτης μέτεχε. διότι μὲν ἐκεῖνο πάντων ἐστὶ τῶν ὄντων μέτρον σύμμετρον. καὶ αὐτὸ ἡρμόσθαι. διὰ τὸ δὲ ἐκεῖνο πρὸ ὄντων, ὡς ὄντως ὑπάρχειν, διὰ τὸ ἀληθὲς ἐκεῖνο, καὶ ἑαυτὸν, αὐτὸ καλὸν αἰνίττεται. διὰ τοῦτο τοίνυν καὶ τὸ πρῶτον καλὸν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἓν οὐμένουν τῶν ἀγαθῶν αἴτιον, ἀλλὰ καὶ τῶν καλῶν, ὡς φησι Πλάτων ἐν ὑπογραφῇ, ἀλλὰ κρυφίως ἐνταῦθα τὸ καλὸν. ἐπεὶ καὶ παντὸς ἐκφαίνει ὁ Ἰάμβλιχος οὕτως ἔχειν, πρώτως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἀναφαίνεται. πῶς δὲ ἐκφαίνεται, καὶ ὅπως, μικρὸν ὕστερον ἐξηγησόμεθα.

Veritate verò, ad puritatem. Pulchritudine verò ad ordinem. Quod etiam ipsum totum efficit amabile. Quòd enim unumquodque in se- ipso convenientem in ipsa mixtione locum habeat, & ipsa elementa, & id, quod ex ipsis *est consurgens*, & ordinatum, demonstrat pulchrum. Hic igitur in primo mixto, hæc tria *manifestè sunt*, & apparent, Symmetria, Veritas, Pulchritudo. Et ipsa quidem Symmetria *est* causa ipsi mixto, ut ipsum Ens sit Unum. Ipsa verò Veritas, *est causa*, ut *ipsum Ens* sit verè. Ipsa verò Pulchritudo, *est causa*, ut id sit mente-perceptum, *i. e. ut mente-percipiatur*. Mente percipitur igitur, & vere est Ens. Et quod primò est Ens, est Uni-similius, & ipsa Mens cum eo quidem est conjuncta, propter conjunctionem, *quam habet* cum ipsa pulchritudine. Unusquisque verò particeps-est ipsius Esse, quia est Ens ipsius Entis. Illud autem in ipsis Entibus est summum, quia cum ipso Bono conjunctum est, & *unitum*. * Hæc igitur & ille divinus Jamblichus has tres ipsius Entis causas conspicatus, in his tribus id, quod mente percipitur, *ponere*, & definire mihi videtur, *scilicet in ipsa* Symmetria, & Veritate, & Pulcritudine, & per hæc *in ea* mente perceptos Deos declarare in Platonica Theologia. Et quomodo quidem ex his mente percepta latitudo, & *amplitudo* sit, *nobis* progredientibus erit evidentissimum. Nunc verò illud ex *antè* dictis *est* omnino manifestum, cur dicat Socrates se invenisse istam Trinitatem in ipsius Boni vestibulo *sitam* esse. Id enim, quod est primo Ens, propter ipsam cum Bono conjunctionem, hujus Trinitatis est particeps. Quia illud est omnium Entium mensura moderata, & *justa*, & illud ipsum, quod est. Quia etiam illud ante ipsum Ens, est id, quod verè subsistit. Quia etiam illud *est* Bonum, & expetendum, quia per- se- pulchrum apparuit. Hic igitur *est* & ipsa prima Pulchritudo, & propter hanc ipsum Unum non solùm *est* ipsorum Bonorum causa: sed etiam ipsorum Pulchrorum, ut ait Plato in epistolis: sed occultè hic *est* Pulchritudo. Quia etiam omnia uniformiter iste *totius Universitatis* ordo continet, quia primus à principiis manans-subsistit. Ubi autem & quomodo appareat, paulò pòst explicabimus.

Σημείωσαι.

Nota

Κεφάλαιον ιϛ'.

Τοιαύτη μὲν οὖν ἡ παρ' ἐν φιλήβῳ Σωκράτους τῶν νοητῶν ἡ πρωτίστη τριάς, πέρας, ἄπειρον, [μικτόν.] ὧν τὸ μὲν πέρας ἐστὶ θεὸς ἐπ' ἄκρῳ νοητῷ προελθὼν λόγῳ. ὃ ἀμεθέκτου, καὶ πρωτίστου θεοῦ, πάντα μετρῶν, καὶ ἀφορίζων, καὶ πᾶν τὸ πατρικὸν, καὶ συνεκτικὸν, καὶ ἀχράντου τῶν θεῶν γένους ὑφιστάς. τὸ δὲ ἄπειρον, δυνάμεως ἀπεκλήρωσε θεοῦ τάξιν, πάσας πάντων γεννητικὰς διακοσμήσεις ἐκφαίνουσαν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπειρίαν, τήν τε προὖσιον, καὶ τὴν ἀπλῆν, καὶ μέχρι τῆς ἐσχάτης ὕλης. τὸ δὲ μικτὸν, ὁ πρωτίστως, καὶ ὑψηλοτάτως διακοσμεῖ τοὺς θεοὺς, καὶ κρυφίως πάντα συνελίττων, καὶ τριάδα μὲν νοητὴν συνεκλύει συμπληρουμένην. πᾶσιν δὲ ἕνωσιν τὴν αἰτίαν ἑνιαίως προέχων, καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς πᾶσι πρωτίστως ἀκρότητα, καὶ τῶν ὅλων ἐξηρημένην ἱδρυσάμενος.

CAPUT XII.

Talis igitur secundùm in Philebo *differentem* Socratem *est rerum* mente-perceptarum prima Trinitas, Finis, Infinitum, *Mixtum*. Quorum ipse quidem Finis est Deus, in summum *fastigium* mente-perceptum progressus ab imparticipabili, & primo Deo, omnia metiens, & definiens, & omne paternum, & *rerum omnium* continendarum vim-habens, & impollutum Deorum genus *constituens* & sustinens, *atque conservans*. Ipsum verò Infinitum, *est* facultas nunquam-deficiens hujus Dei, omnes generatrices ordinum distinctiones declarans, & omnē Infinitatem, & ante essentialem, & essentialem, & usq; ad ultimam materiam. Ipsum verò Mixtum, *est* ille primus, & altissimus ordo Deorum, & qui occultè omnia complectitur, secundùm quidem Trinitatem mente-perceptam, quæ *res alias in se* continet, completus, omnis verò Entis causam singulariter, & *unicè* cōplectens, & in primis mente-perceptis summitatem, vel ex universis exemptam collocans.

CAP.

CAPUT XIII.

POst hanc verò primam Trinitatem ab Uno *manantem & subsistentem*, & cum Uno conjunctam, secundam ab ista progressam celebremus, & quę per ratione-carentia cópletur eà, *quæ est* ante ipsam, *i. e. antecedente*. Necesse enim *est* & in ista ipsum Ens esse-particeps, & ipsum Unum participari. Et hoc *Vnum*, quod est secundò Unum, *necesse est* esse id, quod generat ipsum secundò Ens. Ubique enim participata Deitas constituit circa se id, quod participat *ipsum*. Sic etiam universales Animæ corpora cum suis causis constituunt. Et particulares *Animæ* eum ipsis Diis progignunt *Animas* rationis-expertes. Multo igitur magis ipsi Dii per Unum, *ac Vnius beneficio*, omnia simul-producunt. Ut igitur prima Unitas procreat ipsam summitatem ipsius Entis, sic etiã media medium *Ens* constituit. Omne autem id, quod generat, & omne, quod facit aut producit *aliquid*, *illud* facultatẽ habet productricem eorum, quę producuntur, per quã *facultatem* & producit, & confirmat, & continet ea, quæ ab ipsa *producuntur*. Rursus igitur Trinitas erit secunda, quæ ortum primæ consentaneum, & *proportione-respondentem* est-sortita. Et ipsius aliud quidem est summum, quod vocamus Unum, & Deitatem, & Essentiam, *vel, q. d. Existentiam*. Id verò, quod est medium appellamus Facultatem.

Aliud verò est extremum, *sive ultimum*, quod esse dicimus id *Ens*, quod est secundò Ens. Hoc autem est ipsa mente-percepta Vita. Omnia enim sunt in eo, quod-mente-percipitur, quemadmodum antè demonstratum-est, ipsum Esse, ipsum Vivere, ipsum Intelligere. Et illud quidem, per causam est omnia, & (ut sæpe diximus) occultè. Hoc verò, multitudinem productam-ostendit, & ab Unitate ipsius Entis prodit in lucem. Hoc verò, jam est omnis mente-percepta multitudo, & ipse mente-perceptarum formarum ordo. In extremo enim eo, quod-mente-percipitur, ipsæ formæ *suam* hypostasin habent. Oportet enim in Mente formas & esse primum, & apparere. Si igitur ipsum Ens manet eximiè in prima mixtione, progreditur verò jam & ab Unitate dualiter, *sive duobus modis* procreatur, motus erit circa ipsum. Si verò sit motus, necesse *est* & vitam esse mente-perceptam, *i. e. quæ mente-percipitur*. Ubiq; enim ipse motus, est quædam vita, si quidem & ipsorum materiatorum corporum ipsum motum quidam Vitam appellavit. Quod igitur hujus secundæ Trinitatis est primum vocetur Finis. Quod verò secundum, *appelletur* Infinitum.

Vita verò, tertium *erit*. Nam & ipsa secunda Trinitas est Deus, fœcundam facultatem habens, & ipsum secundò Ens ex se, & circa se productam demonstrans. Sed hìc etiam est Trinitas consentanea primæ, *eique proportione respondens*. Oportet autem etiam ipsius proprietatem ratione comprehensam-intelligere. Cum enim prima Trinitas omnia quidem sit: sed mentaliter *i. e. per-mentis perceptionẽ*, & singulariter & (ut Platonicè dicerẽ) παραπλῶς, *i. e. per-simus similitudinem, quæ facit, ut simi sit similis*, secunda *Trinitas* omnia quidem est: sed vitaliter, *& vivificè*, & (quemadmodũ dicerem illũ Philosophũ sequens) ἀπειραπλῶς, *i. e. ita, ut Infinito sit similis*.

Κεφάλαιον ιγ'.

ΜΕΤΑ δὴ τὴν τριάδα ταύτην πρώτην ἀπὸ ἑνὸς ὑποστᾶσαν, καὶ τῷ ἑνὶ συνηνωμένην, δεῖ πρᾶγμα ὑμνήσωμεν ἀπὸ ταύτης προϊοῦσαν, καὶ δεύτερον τῶν ἀλόγων τῇ περὶ αὐτὴν συμπαρευμένην. ἀνάγκη μὲν γὰρ καὶ ταύτῃ μέτεχον εἶναι τὸ ὄν, καὶ μετεχόμενον τὸ ἕν. καὶ αὖ γεννητικὸν εἶναι τὸ δεύτερον ἐν τοῖς δευτέροις ὄντως. παντὸς γὰρ ἡ μετεχομένη θεότης ὑφίστησι τὸ μετέχον περὶ ἑαυτήν. οὕτω καὶ αἱ ἄλλαι ψυχαὶ τὰ σώματα συνυφιστᾶσι τοῖς ἑαυτῶν αἰτίοις. καὶ αἱ μεμιγμέναι τοῖς ἀλόγοις συναπογεννῶσι τοῖς θεοῖς. πολλῷ δὴ οὖν μᾶλλον οἱ θεοὶ τῷ ἑνὶ τὰ πάντα συναπεργάζονται. ὥσπερ οὖν ἡ πρωτίστη τῶν ἑνάδων ὑποστᾶσα τὴν ἀκρότητα τοῦ ὄντος, οὕτω δὴ καὶ ἡ μέση τὸ μέσον ὑφίστησι. πᾶν δὲ τὸ γεννᾶν, καὶ πᾶν τὸ ποιοῦν, ἢ παρέχον, δύναμιν ἔχει παραγομένων οἰστικὴν, καθ' ἣν καὶ παράγει, καὶ δυναμοῖ. καὶ συνέχει τὰ ἀπ' αὐτῆς. πάλιν ἄρα τελὰς ἔσται δεύτερα τῇ πρώτῃ λαχοῦσα τὸν αἰτίαν ἔκφανσιν. καὶ τὸ μὲν εἶναι αὐτῆς ἄπειρον, ἡ δὴ καλεῖσθω ἓν, καὶ θεότης, καὶ ὕπαρξιν. τὸ δὲ μέσον, περιαγωγὸν δύναμιν.

Τὸ δὲ, ἔσχατον, ἡ δὴ φαμὲν εἶναι τὸ δεύτερος ὄν. τοῦτο δέ ἐστιν ἡ νοητὴ ζωή. πάντα γάρ ἐστιν ἐν τῷ νοητῷ, καθάπερ δέδεικται πρόσθεν, τὸ εἶναι, τὸ ζῆν, τὸ νοεῖν· καὶ τὸ μὲν, καθ' αἰτίαν ἐστὶ πάντα, καὶ (ὡς πολλάκις εἴπομεν) κρυφίως. τὸ δὲ, περφαίνει τὸ πλῆθος, καὶ πόθεν δεῖ τῆς ἑνώσεως τοῦ ὄντος εἰς ἔκφανσιν, τὸ δὲ, ἤδη πᾶν ἐστι τὸ νοητὸν πλῆθος, καὶ ὁ τῶν νοητῶν εἰδῶν διάκοσμος. ἐπ' ἐσχάτῳ γὰρ τῷ νοητῷ, τὰ εἴδη τῶν ὑποστάσιν ἔχει. δεῖ γὰρ ἐν νῷ τὰ εἴδη καὶ εἶναι τὸν πρώτως, καὶ φαίνεσθαι. εἰ γὰρ μὴ τὸ ὂν ἐξηρημένως ἐν τῇ πρώτῃ μίξει, πόθεν δὲ ἦδη, καὶ δεῖ τῆς μονάδος δυαδικῶς διαπλωτέα, κίνησις αὖ ἔσται περὶ αὐτό· κινήσεως δὲ οὔσης, ἀνάγκη καὶ ζωὴν εἶναι νοητήν. παντὸς γὰρ ἡ κίνησις, ζωή τις ἐστὶν, ὅπου γε καὶ αὐτῶν τῶν ἐνύλων σωμάτων, ζωήν τινα ἀπεκάλεσε τὴν κίνησιν. τὸ οὖν πρῶτον τῆς δευτέρας ταύτης τελάδος, καλείσθω πέρας. τὸ δὲ δεύτερον, ἄπειρον.

Ζωὴ δὲ, τὸ τρίτον. θεὸς γάρ ἐστι καὶ ἡ δευτέρα τελὰς, γόνιμον δύναμιν ἔχων, καὶ τὸ δεύτερος ὂν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ περὶ ἑαυτὸ ἐκφαίνων. ἀλλ' ἔστι μὲν καὶ ταύτης τελὰς ἀνάλογος τῇ πρώτῃ. δεῖ δὲ αὖ καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτῆς λογισμῷ συλλαβεῖν. τῆς μὲν πρώτης τελάδος πάντα μὲν οὖσης, ἀλλὰ νοητῶς, καὶ ἑνικῶς, καὶ (ὡς αὐτὸς εἴπομεν παλαιονικῶς) παραπλῶς· ἡ δευτέρα πάντα μὲν ἐστι, ἀλλὰ ζωϊκῶς, καὶ (ὡς αὐτὸς εἴπομεν, τῷ φιλοσόφῳ συνεπόμενος) ἀπειραπλῶς, ὡς τὰ ἡ τρίτη καὶ τὴν ἰδιότητα δὲ μικτὴν προσειληφυῖαν.

ὡς γὰρ ἐν τῇ καπὶ πλάτ☉ πειόδῳ, πρίπν αἱρεθάιη τὸ μικλεν, οὕτως καὶ τῇ καπι βάθ☉ ὑφίσῃ τῶν νοηλῶν, ἡ τρίτη τὴν τοῦ μικτοῦ τάξιν ἔχῃ πρὸς τὰς ἀναπέρω τριάδας. ἡ δὴ οὖν μέση τριὰς, πάντα μὲν ἐστι, ἀλλὰ χαρακτηρίζεται, κ᾽ τῷ νοητῷ ἀπείρῳ.

Ἡ γὰρ τριὰς μετὰ τὸ πρῶτον ἀρχαὶ, σύμπασαν ἡμῖν διεκόσμησε τὸ νοητὸν τῶν Θεῶν γένος. τὸ μὲν γὰρ πέρας τὴν πρώτην ἐκφάνσεως ἐπάδαι, τὸ δὲ ἄπειρον, τὴν δευτέραν, τὸ δὲ μικτὸν, τὴν τρίτην. ἄπειρός ☉ οὖν δυνάμεις ἐστι, καθ᾽ ἣν ἡ δευτέρα χαρακτηρίζεται. μέση γὰρ οὖσα, κατὰ τὸ μέσον τῆς πρώτης ὑφέστηκε, πάντα μὲν ἐν πάσιν· ἐν ἑκάστῃ γὰρ ἔστι πέρας, ἄπειρον, μικτὸν. ἀλλ᾽ ἡ τῶν μονάδων ἰδιότης, ἄλλη κατ᾽ ἄλλον προβεβλημένη, τὸν νοητὸν ἐξελίττει κόσμον τῶν Θεῶν. ☉πτοῦσα δὲ οὕτως ἡ μέση τριὰς, λέγω δὲ οὕτως, ὅτι ἐκ πάντων μὲν, ὧν ἡ πρὸ αὐτῆς. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἄπειρον δύναμιν σωέχει τὴν μεσότητα τῶν νοητῶν, καὶ πληροῦται μὲν ἀπὸ τῆς ὑπερπλοπόρου ἑνώσεως, πληρεῖ δὲ τὴν μετ᾽ αὐτὴν δυνάμεων οὖσαν. καὶ μετρεῖται μὲν ὁμοίως ἐκείθεν μονοειδῶς, μετρεῖ δὲ τὴν τρίτην τῇ ἑαυτῆς δυνάμει.

Καὶ μένει μὲν ἐν τῇ πρώτῃ παντελῶς ἑδράζει δ᾽ ἐν ἑαυτῇ, [ ] ἑαυτῇ] τὴν ἑνοειδῆ. καὶ (ὡς πανταχοῦ φαμὲν) τὸ νοητὸν κέντρον εἰς ἑαυτὸν ἀπεδήσατο, καὶ μίαν νοητὴν ἰδρύσατο συναγωγὴν, τὸ μὲν κρύφιον τῆς πρώτης, κ᾽ ἑνοειδὲς θεοφανοῦσα. τὸ δὲ πλῆθ☉ τῆς τρίτης τὸ νοητὸν συνάγουσα, κ᾽ περιέχουσα πανταχόθεν. ἀλλὰ μὴν τὸ ὂν τὸ τῶν τριάδων ἑαυτὴν συμπληροῦν, μικτὸν μέν ἐστιν, ὥσπερ τὸ πρὸ αὑτῆς, κ᾽ τὴν τῆς ζωῆς ἰδιότητα προσλαβόν, ἡ γὰρ ἀπειρία κ᾽ ἐν τούτῳ τὴν ζωὴν ἐγέννησε. καὶ μετέχειν ἀνάγκη κ᾽ τοῦτο τῶν τριῶν, συμμέτρων, ἀληθείας, κάλλους. ἀλλὰ τὸ μὲν πρώτως ὄν, κ᾽ τὴν συμμετρίαν πρωτίστως ὑφίστησιν, ἑνίζουσα αὐτὸ, κ᾽ τῷ ἀγαθῷ συνάπτουσα. ἡ δὲ δευτέρα, κ᾽ τὴν ἀλήθειαν. διότι γὰρ πρώτως ἐντ☉ μετέχει, κ᾽ ἔστιν, κ᾽ ὄντως ὄν. ἡ δὲ τρίτη, κ᾽ τὸ καλὸν. ἐνταῦθα γὰρ τὸ νοητὸν πλῆθ☉, κ᾽ ἡ τάξις, κ᾽ ἡ καλλονὴ πρώτως ἐκφαίνεται.

Διὸ καὶ κάλλιστον ἐκεῖνο τὸ ὂν τῶν νοερῶν ἁπάντων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὕστερον. τελάδος δ᾽ οὖν οὔσης ἐν ἑκάστῳ μικτῷ, τὸ μὲν πρῶτον συμμετρία μάλιστα σωέχει. τὸ δὲ δεύτερον, ἀλήθεια. τὸ δὲ τρίτον, κάλλ☉. ὃ δὴ κ᾽ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον ἐμβλιχον λέγειν ἀνέπεισεν, ὡς ἄρα τὸ νοητὸν πᾶν ἐν τρισὶ τύποις ὁ Πλάτων ἀφορίζει. κ᾽ γὰρ ἐν ἑκάστῳ πάντα, κ᾽ ἄλλο ἐν ἄλλῳ διαφερόντως ὑφέστηκε τῶν νοητῶν· καὶ μὲν καὶ ἡ τρίτη μετὰ ταῦτα ἐκφαίνεται. δεῖ γὰρ καὶ τὸ ἔσχατον

Quemadmodum tertia *Trinitas* ſecundùm proprietatem ipſius mixti progreſſa eſt. Ut enim in ipſo progreſſu ſecundùm latitudinem, & *amplitudinem*, id, quod mixtum eſt, tertium exortum eſt, & *apparuit*, ſic etiam in ipſa ſecundùm profunditatem ſummiſſione *rerum* mente-perceptarum, tertia *Trinitas* ordinem ipſius mixti habet *collata* cum ſuperioribus Trinitatibus. Media igitur Trinitas, omnia quidem eſt: ſed figuratur ſecundùm mente-perceptam infinitatem.

Nam illa tria, poſt illud Primum, principia, nobis univerſum mente-perceptum Deorum genus ordine diſtinxerunt. Nam ipſe quidem Finis, primam Trinitatem demonſtrat, ipſum verò Infinitum, ſecundam, ipſum verò Mixtum, tertiam. Infinita igitur eſt facultas illa, per quam ſecunda *Trinitas* figuratur. Cum enim media ſit, in medio primæ ſubſiſtit, omnia quidem ex omnibus accipiens. In unaquaque enim *Trinitate ſunt iſta tria*, Finis, Infinitum, Mixtum. Sed ipſa Unitatum proprietas, alia ſecundùm aliam propoſita, ipſum mente-perceptum Deorum ordinem explicat. Cùm igitur media Trinitas ita ſubſiſtat, dico autem ita, quod ex omnibus quidem *conſtet iis*, *ex* quibus *conſtat* illa *Trinitas*, *quæ eſt* ante ipſam *mediam Trinitatem*: ſed propter infinitam facultatem continet ipſam mente-perceptorum medietatem *i. e. ipſum medium*, & expletur quidem ab altiore Unitate, explet verò *ſequentem Trinitatem*, illam, quæ poſt ipſam *eſt*, *eamq; replet* facultatibus Entium. Et menſuratur quidem illinc uniformiter, menſurat verò, *vel*, *metitur* tertiam ſua facultate.

Et manet quidem in prima conſtanter, ſtabilit verò in ſe-ipſa ſequentem. Et (ut ſummatim loquamur) ipſum mente-perceptum centrum in ſe-ipſa conſtrinxit, & unam mente-perceptam cohærentiam, *atq; compagem* fundatam-collocavit, ipſam quidem occultam & uniformem primæ naturam apertè-demonſtrans. Tertiæ verò multitudinem mente-perceptam, undique colligens, & complectens. Sed tamen illud Ens, quod iſtam Trinitatem complet, mixtum quidem eſt, ut illud, quod eſt ante ipſum, & quod ipſam vitæ proprietatem aſſumpſit. Nam Infinitas in hoc etiam ipſam Vitam generavit. Et hoc etiam neceſſe *eſt* participem eſſe trium iſtorum, Symmetriæ, Veritatis, Pulchritudinis. Sed ipſum quidem primò Ens, propter Symmetriam præcipuè ſubſiſtit, quæ ipſum unit, & cum Bono conjungit. Secunda verò *Trinitas ſubſiſtit*, propter ipſam Veritatem. Quoniam enim primò Entis eſt-particeps, & Ens eſt, & verè Ens. Tertia verò, propter Pulchritudinem *ſubſiſtit*. Illic enim mente-percepta multitudo, & ordo, & Pulchritudo primùm apparet.

Quamobrem etiam illud Ens *eſt* omnium mente-perceptorum pulcherrimum. Sed hoc quidem poſtea *dicetur*. Cùm igitur in uno-quoque mixto ſit Trinitas, ipſum quidem primum, Symmetria maximè continet. Secundum verò, Veritas. Tertium verò, Pulchritudo. Quod etiam illum divinum Jamblichum impulit ad dicendum, quod ſcilicet omne mente-perceptum in his tribus Plato *comprehenſum* definit. Etenim in unoquoque *ſunt* omnia, & aliud in alio mente-perceptorum præcipuè ſubſiſtit. Quinetiam tertia poſt iſtam apparet. Oportet enim & illud Ens, quod eſt extre-

mum

mum, *ac ſummum*, Deificari, & particeps-eſſe Unitatis mente-perceptæ. Neque enim ipſa Entia *ſunt* plura, quàm ipſæ Unitates, ut ait Parmenides, neque ipſæ Unitates *ſunt* plures, quàm ipſa Entia. Sed unuſ-quiſq; progreſſus ipſius Entis, particeps eſt Unius. Quoniam & hoc Univerſum, in unaquaq; ſui parte ab Anima, & mente gubernatur. Multo igitur ante id, quod eſt mente-perceptum, in ſuis primis, & mediis, & ultimis hypoſtaſibus particeps-erit mente-perceptorum Deorum.

τοῦ ὄντος ἐκθεοῦσθαι, καὶ μεταλαχὸν ἑνάδος νοητῆς. οὔτε γὰρ τὰ ὄντα πλείω τῶν ἑνάδων, ὥς φησιν ὁ Παρμενίδης, οὔτε αἱ ἑνάδες τῶν ὄντων πλείους· ἀλλ' ἑκάστη προόδου τοῦ ὄντος, μετέχει τοῦ ἑνός. ἐπεὶ καὶ τόδε τὸ πᾶν, καθ' ἑκάστου ἑαυτοῦ μοῖραν, ὑπὸ ψυχῆς κυβερνᾶται, καὶ νοῦ· πολλῷ ἄρα πρότερον τὸ νοητὸν, ἐν πάσῃ πρώτῃ αὐτοῦ, καὶ μέσῃ, καὶ πολυτάτῃ ὑποστάσει μεθέξει τῶν νοητῶν Θεῶν.

CAPUT XIV.

QVemadmodum igitur illud Ens, quod-mente-percipitur, prima poſt illam eximiam cauſam Unitas in lucem produxit, & ſecunda mente-perceptam vitam, ſic tertia mente-perceptam Mentem circa ſe conſtituit, & ipſam Unitate divina replet, mediam inter ſe, & ipſum Ens facultatem conſtituens, per quam hoc Ens explet, & ad ſe convertit. In hac igitur & omnis mente-percepta multitudo apparet. Etenim hoc omne Ens eſt mente-percepta Mens, & Vita & Eſſentia. Et neque per cauſam, ut primo Ens *exiſtit*, neque demonſtrat omnia, ut ſecundum *Ens*: ſed quaſi per actum *exiſtit*, & apertè omnia *demonſtrat*. Quamobrem etiam omnium mente-perceptorum eſt Finis. Cùm enim per ſimilitudinem ab Uno *ductam* ipſe progreſſus Entium perficiatur, unum quidem *Ens* eſt Uni-ſimillimum. Aliud verò, multitudinem parturit, & diſcretionis facit-initium. Aliud verò, jam perfectum *eſt*, & multitudinem mente-perceptam in ſe-ipſo, & formam producit, *ac in lucem emittit*. Præterea verò, cum prima quidem Trinitas occultè in ipſo fine maneat, & omnem *rerum* mente-perceptarum conſtantiam in ſe-ipſa fixerit, ſecunda verò maneat, ſimul & progrediatur, tertia poſt ipſum progreſſum, convertit, *atque reducit* ipſum mente-perceptum finem ad principium, & ordinem convolvit ad ſe-ipſum. * Mentis enim eſt ubiq; ſeſe convertere, *vel* reverti, & vergere ad id, quod mente-percipitur. Et hæc omnia profectò ſunt uniformia, & mente-percepta *ſcilicet*, ipſum manere, ipſum progredi, ipſum reverti. Haud enim eodem-modo id, quod eſt in mente-perceptis, unum-quodq; hoc dicitur. Et illorum, quæ ſunt poſt hoc, mente-perceptorum Deorum genus, eſt ſingulare, & ſimplex, & occultum, quia ſe-ipſum conjunxit cum ipſo Uno, quod eſt ante ipſa Entia. Et nihil aliud *hoc indicat*, quàm ipſam Unius excellentiam. Nam hæ tres Trinitates, myſticè denuntiant, *& arcanè declarant* illam primi, & prorſus imparticipabilis Dei ignotam cauſam. Et una quidem *cauſa* illam ineffabilem ipſius *Trinitatis* Unitatem *denunciat*. Alia verò omnium facultatum excellentiam. Alia verò perfectam ipſorũ Entium procreationem, *atq; progeniem*. Ut enim *iſtæ cauſæ* poſſunt capere, *complectis & continere* illud principiũ, quod exceſſit & ex ipſa Unitate, & ipſis facultatibus, & omnibus Entibus, ſic oſtendunt ſecundis *Entibus* illam admirabilem ipſis excellentiam. Nam diſtinctè quidẽ illud ſingulare imperiũ illius Primi acceperunt. Mentaliter verò, *i.e. per mentis verò perceptionem, mentisq; beneficio* cauſã ante *res* mente-perceptas *exiſtentẽ* demoſtrãt.

Nota

Κεφάλαιον ιδ'.

ΣΠΕΡ οὖν τὸ ὂν τὸ νοητὸν, ἡ πρώτιστη μετὰ τὴν ἐξηρημμένην αἰτίαν ἐξέφηνεν ἑνάς, καὶ ἡ δευτέρα τὴν νοητὴν ζωὴν, οὕτως ἡ τρίτη τὸν νοητὸν νοῦν, ὑφίστησι περὶ αὐτὴν, καὶ πληροῖ θείας αὐτὴν ἑνώσεως, μέσην ὑποστησαμένη τὴν δύναμιν ἑαυτῆς τε, καὶ τοῦ ὄντος, δι' ἧς ἀποπληροῖ τὸ ὂν πᾶν, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτό. ἐν ταύτῃ γὰρ πάντα τὰ νοητὸν ἐκφαίνεται πλῆθος. καὶ γὰρ τὸ ὂν πᾶν ἐστι νοητὸς νοῦς, καὶ ζωὴ, καὶ οὐσία. καὶ οὔτε καθ' αἰτίαν, ὥσπερ τὸ πρῶτον ὄν, οὔτε πρὸς φαῖνει τὰ πάντα, καθάπερ τὸ δεύτερον, ἀλλ' οἷον καθ' ἐνέργειαν, καὶ ἐκφανῶς τὰ πάντα. Διὸ δὴ καὶ τῶν νοητῶν ἐστιν ἀπάντων πέρας. καθ' ὁμοιότητα γὰρ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῆς προόδου τῶν ὄντων ἀποπλουμένης, τὸ μὲν, ἐνοειδέστερον ἔτι, τὸ δὲ, ἀδιῆρθρον τὸ πλῆθος, καὶ διακρίσεως δεχόμενον. τὸ δὲ, ἤδη πανταπλὲς, καὶ πλῆθος νοητὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὐσιῶδες ἐκφαῖνον. ἔτι τοίνυν, τῆς μὲν πρώτης τριάδος κρυφίως ἐν τῷ πέρατι μενούσης, καὶ πᾶν τὸ μόνιμον τῶν νοητῶν ἐν ἑαυτῇ περιεχούσης. τῆς δὲ δευτέρας, μενούσης, ἅμα καὶ προϊούσης, ἡ τρίτη μετὰ τὴν πρόοδον, ἐπιστρέφει τὸ νοητὸν πέρας, εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ συνελίσσει τὸν διάκοσμον πρὸς ἑαυτόν. * καὶ γὰρ πανταχοῦ τὸ ἐπιστρέφειν, καὶ συνδεῖν εἰς τὸ νοητόν. καὶ ἔστιν ἑνοειδῆ πάντα ταῦτα, καὶ μένοντα, τὸ μένειν, τὸ προϊέναι, τὸ ἐπιστρέφειν. οὐσιωδῶς γὰρ ἑκάστως τὸ ἕκαστον τῶν νοητῶν ἔκαστον τοῦτο λέγεται. καὶ τῶν μὲν νοητῶν Θεῶν ἁπλοῦν, ἑνιαῖόν ἐστι, καὶ ἀπλοῦν, καὶ κρύφιον, αὐτῷ τῇ ἑνὶ τῷ περὶ τῶν ὄντων ἑαυτὸ συνεπτυγμένον. καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ τὸ τοῦ ἑνὸς ὕφεσις. καὶ γὰρ αἱ τρεῖς αὗται τριάδες μυστικῶς ἐπαγγέλλουσι τὸν μὲν πρώτου Θεοῦ, καὶ ἀμεθέκτου παντελῶς ἄγνωστον αἰτίαν. ἡ μὲν, τὸν ἄρρητον αὐτῆς ἕνωσιν. ἡ δὲ τῶν πασῶν δυνάμεων ὑπεροχήν. ἡ δὲ, τὴν παντελῆ τῶν ὄντων ἀποτέλεσιν. ὡς γὰρ δεδυνῆσθαι τὴν χωρῆσαι τὸν καὶ τῆς ἑνώσεως, καὶ τῶν δυνάμεων, καὶ πάντων ἐκβεβηκέναι τῶν ὄντων ἀρχὴν, ἃ τοῖς ἐκφαίνουσι τοῖς δευτέροις τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνος ὑπεροχήν. Διηρημένως μὲν τὸ ἑνιαῖον χρή τε τὸ πρώτου παραδεξάμενα. νοητῶς δὲ τὸν περὶ τῶν νοητῶν αἰτίαν ἐκφαίνουσα.

Καὶ γὰρ ἁπάντων ἐμοῦ τῶν θείων ἀφανόσμων ἐξηρημμένην ἁπλότητα λαχόντες οἱ Θεοὶ, τῆς πατρὸς ἑνώσεως ἀπολείπονται. τῆς δ' οὖν τελάδος ταύτης ὑπερφυούσης τὰ νοητὰ πάντα πρὸς τὸν πρῶτον, καὶ τὸ πλῆθος τὸ νοητὸν ἐκφαίνει ἐν αὐτῇ, σωτελιπούσης εἰς τὸν μόνιμον τῶν ὅλων ἕνωσιν, τὸ μὲν ἐστι πέρας, καὶ ἑνὰς, καὶ ὕπαρξις. τὸ δὲ, ἀπειρία, καὶ δύναμις. τὸ δὲ, μικτὸν, καὶ οὐσία, καὶ ζωὴ, καὶ νοῦς νοητός. σύμπασα δὲ ἡ τελὰς, καπὶ τὸ ὂν ὑφέστηκε, καὶ ἔστι τῆς πρώτης νοῦς. ἐκείνη μὲν γάρ ἐστι Θεὸς νοητὸς πρῶτος. ἡ δὲ μετ' αὐτὸν, Θεὸς νοητὸς, καὶ νοερός. ἡ δὲ τρίτη, Θεὸς νοερός. καὶ τρεῖς αὗται θεότητες, καὶ μοναδὲς τελαδικαὶ, καὶ τὰ νοητὰ συμπληροῦσι γένη. μοναδες μὲν γὰρ εἰσι καὶ τὰς θεότητας τὰς ἑαυτῶν. ἔστι πάντα πάντα τῶν Θεῶν ἐξήρτηται καὶ αἱ δυνάμεις, καὶ τὰ ὄντα.

Τελάδες δὲ κατὰ τὸν διηρημμένον διαίρεσιν· καὶ γὰρ τὸ πέρας τελικῶς, καὶ ἡ ἀπειρία, καὶ τὸ μικτόν. ἀλλ' οὐ μὲν, πάντα κατὰ τὸ πέρας. οὐ δὲ, πάντα κατὰ τὸ ἄπειρον. οὗ δὲ, πάντα κατὰ τὸ μικτόν. καὶ οὗ μὲν, οὐσία τὸ μικτὸν, οὗ δὲ, ζωὴ νοητὴ, οὗ δὲ, νοῦς νοητός. ἐν τούτῳ πάντων καὶ τὰ εἴδη πρώτως. καὶ γὰρ τῶν νοητῶν διάκρισις τὸν τῶν εἰδῶν ἐκφαίνει πέρας. διὸ τὸ εἶδος, τὸ ὂν ἐστὶν, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς ὄν. τὸ μὲν οὖν πρώτως ὂν, αὐτὸν, καὶ ὅπερ ὄν. τὸ δὲ δεύτερον, δύναμις, προϊοῦσα μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτως ὄντος, καὶ οἷον δυὰς οὖσα γονιμικὴ τοῦ πλήθους τῶν ὄντων, οὔπω ἦν τὸ πλῆθος. τὸ δὲ τρίτον, αὐτὸ τὸ τῶν ὄντων πλῆθος, διακεκριμένος ἐκεῖ τοῦ ὄντος. ὧν γὰρ ὑποσταλικὰ τὰ εἴδη μεμερισμένως, τούτων ἐστὶν αὐλὸν ἐξηρημμένον τὸ ὄν, καὶ ὧν ἀθρόως τὸ ὂν παραγκτικὸν, τούτων τὰ εἴδη διακεκριμένως ἐστὶν αὐλά.

Διὸ τὰ μὲν εἴδη διακεκριμένως ἐστὶν αὐλὰ, καὶ διὸ τὰ μὲν εἴδη παραδείγματα καλεῖται τῶν ὄντων. τὸ δὲ ὂν, αὐλὸν τῶν μετ' αὐτὸ πάντων, ἀλλ' οὐ παράδειγμα. τῶν γὰρ διηρημμένων καὶ τὸ εἶναι, καὶ διαφόρους τῆς οὐσίας ἐχόντων τοὺς χαρακτῆρας, αὐτὰ τὰ παραδείγματα. μὴ τὸ ἓν πάντων τὸ πρὸ τῶν ὄντων, τὸ ἓν πολλὰ κρυφίως, καὶ τὸ ἑνωμένον. καὶ διὰ τοῦτο τὸ διακεκριμένον, καὶ προκύπτον ἀπὸ τοῦ ἑνοειδοῦς εἰς τὸ φανόν. ἔσχατον δὲ τῶν νοητῶν, τὸ διακεκριμένον, καὶ τοῦ νοητοῦ πλήθους πρόοδικόν.

Etenim ex omnibus simul divinis ordinibus exemptã simplicitatem Dii sortiti, illâ *communi omnium* Patris Unitate carent. Cum igitur hæc Trinitas omnia mente-percepta convertat, *ac reducat* ad primam *Trinitatem*, & ipsam multitudinem mente-perceptam, quæ in ipsa apparuit, convolvat, *& reducat* ad illam constantem universorum Unitatem, hoc quidem est Finis, & Unitas, & Essentia. Hoc verò, *est* infinitas, & Facultas. Hoc verò, Mixtum, & Essentia, & Vita, & Mens mente-percepta. Tota verò Trinitas, propter ipsum Ens, *& in ipso Ente* subsistit, & Mens est primæ *Trinitatis*. Nam illa quidem prima *Trinitas* est Deus primò mente-perceptus. Illa vero *Trinitas, quæ est* post ipsam *primam Trinitatem, est* Deus mente-perceptus, *q. d. mentalis*, & intellectualis. Tertia verò *Trinitas, est* Deus intellectualis. Et tres istæ Deitates & Unitates triplices vel ipsa mente-percepta genera complent. Unitates enim sunt propter suas Deitates. Quia cætera omnia ex Diis pendent, & ipsæ facultates, & ipsa Entia.

Trinitates verò *sunt* propter divisam divisionem. Etenim ipse Finis tripliciter *considerabatur*, & ipsa Infinitas, & ipsum Mixtum. Sed alicubi quidem, omnia *sunt* propter ipsum finem. Alicubi verò omnia *sunt* propter ipsum Infinitum. Alicubi verò omnia *sunt* propter ipsum Mixtum. Et alicubi quidem, ipsum Mixtum *est* Essentia, alicubi verò, mente-percepta Vita. Alicubi verò, Mens mente-percepta. In hac igitur *Mente sunt* & ipsæ formæ primò. Rerum enim mente-perceptarum discretio, ipsum formarum indicat ordinem. Quia forma est ipsum Ens: sed non simpliciter Ens. Ipsum igitur primò Ens, *est* Per-se-Ens, & *id*, quod *est* Ens. Secundum verò *Ens est* facultas, progrediens quidem ab ipso primò Ente, & quasi Dualitas existens, quæ multitudinem ipsorum Entium generat: sed nondum est ipsa multitudo. Tertium vero *Ens, est* ipsa ipsorum Entium multitudo, ipso Ente illic discreto. Quas enim res, ipsæ formæ partitè constituunt, harum eximia causa est ipsum Ens. Et quas ipsum Ens plenè producit, harum ipsæ formæ distinctè sunt causæ.

Quia formæ quidem, distinctè sunt causæ. & quia formæ quidem exemplaria vocantur ipsorum Entium. Ipsum verò Ens, *est* causa *rerum* omnium, quæ post ipsum *sunt*: at non *est earum* exemplar. Illarum enim rerum, quæ secundùm ipsum esse sunt divisæ, & quæ diversos essentiæ characteres habent, exemplaria *sunt* causæ. Post igitur illud Unum, quod est ante ipsa Entia, *est* illud Unum, quod est occultè Multa, & quod est unitum. Et propterea illud quod discernitur, & quod prodit ab uniformi *Ente* in id, quod est clarum *& perspicuum*: sed ultimum *rerum* mente-perceptarum, hoc *inquam*, quod est discretum, ipsam quoque multitudinem mente-perceptam complectitur.

Κεφάλαιον ιε'.

ΣΩΜΕΝ οὖν ἐν τῷ φιλήβῳ Σωκράτης παύτας ἡμῖν ἀφορμὰς ἐνδίδωσι τῆς τῶν νοητῶν τριάδων θεωρίας. δεῖ δὲ οὐκ ἐπὶ τούτων ἕλῶσι μόνον τῶν ἐννοιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων διαλόγων, καταδήσασθαι τὴν περὶ αὐτὸν ὅ

CAPUT XV.

SOcrates igitur in Philebo nobis tales facultates, *talesque subsidia* tradit contemplationis mente-perceptarum Trinitatum. Oportet autem non in his solis notionibus consistere: sed etiam ex aliis Dialogis convincere, *& manifestè demonstrare* Platonis Theologiam de ipsis *Trinitatibus traditam*

traditam, & unam ex ipſis *Dialogis ſumptam*, & rebus convenientem veritatem demonſtrare.

Sumamus igitur ea, quæ ſcripta ſunt in Timæo, & Ducem ſequamur, qui nobis arcanam de illis myſtagogiam, *occultamq; diſciplinam* oſtendit, & cum fine *rerum antè* dictarum conjungamus principium ſequentium verborum. In Timæo igitur Plato quærens quódnam ſit mundi totius exemplar, invenit *id eſſe*, quod omnia mente-percepta animalia complectitur, & quod *eſt* perfectum, & eorum, quæ mente-percipiuntur, pulcherrimum, & quod unigenitum, *unicum*, & quod eſt illius *rerum univerſarum* Opificis *opus* mente-perceptũ, quinetiam ipſum appellavit Ipſum Animal, ut mente-perceptum exemplar omnis animalis, quòd & ipſum ſit ſenſile, *quod ſenſu percipiatur*. Hoc igitur *Animal*, quod *eſt* Per-ſe-animal, quoniam interdum quidem eſt perfectum, & eorum, quæ mente-percipiuntur, pulcherrimum, in mente-perceptis ordinibus ſitum-eſſe neceſſe *eſt*. Quamvis enim etiam in illo *rerum univerſarum* Opifice ſit Animal mente-perceptum, tamen eſt potiùs intellectuale, quam *q. d.* mentale, *id eſt, mente-perceptum*, neque *ſolùm eſt* pulcherrimum omnium eorum, quæ mente-perficiuntur: ſed & pulchritudine, & poteſtate *rebus* mente-perceptis poſterius, *ac inferius*.

Illa enim pulchritudo, quæ primò eſt *pulchritudo*, eſt in ipſis Diis mente-perceptis. Neque tantum quatuor *ſint* in ipſo mundò rerum comprehenſarum formæ: ſed omnis & *tota* formarum multitudo. Nam individuarum formarum exemplaria in illo antè ſubſiſtunt. Id verò, *quod eſt* Per-ſe-animal, propter mente-perceptum quaternionem, *id eſt, quaternarium numerum*, omnium animalium univerſaliter conſtituendorum vim habet. Neque unigenitum *eſt*, & *unicum*, ut illud, *quod eſt* Per-ſe-animal in ipſis Entibus productum: ſed *eſt conjunctum* cum ipſa animalium-generatrice cauſa, per quam conſtituit ſecunda genera ipſius Entis, *ea tanquam* in cratère miſcens, ad animarum procreationem, *atque progeniem*. Quorum enim illud mente-perceptum animal eſt uniformiter efficiens, ſimul & procreans, horum ille *rerum univerſarum* Opifex, diviſim, & *diſtinctè* cum ipſo cratere, *rebus tanquam in cratere mixtis*, & *peritè temperatis*, cauſam eſt ſortitus. Propterea igitur (ut dixi) exemptum eſt ex illo *rerum univerſarum* Opifice id, *quod eſt* Per-ſe-animal, & ut Timæus ipſum ubique mente-perceptum appellavit.

Quoniam tamen ipſæ formæ primum in ipſo diſcretæ ſunt, & quia perfectum eſt, in tertio *rerum* mente-perceptarum ordine ſubſiſtit. Neq; enim id, quod eſt primò Ens, neq; id, quod eſt ſecundò *Ens, eſt* perfectũ. Nam illud quidem, *eſt* ſupra omnem diſcretionem. Hoc verò, generat quidem, & parturit *res* mente-percepras. Nondum tamen eſt Entium multitudo. Si igitur neutrũ eſt multitudo, quomodo erit perfecta multitudo? Si verò in tertia Trinitate rerum mente-perceptarum ſexortum apparuit, ut paulò ante demonſtratum eſt, illud verò, quod eſt Per-ſe-animal, primum eſt exemplar (omnia enim mente-percepta animalia complectitur, & eſt unigenitum, *ac unicum* exemplar, & quod cum alio principio non eſt copulatum) neceſſe profectò *eſt*, in hoc ordine collocatum eſſe id, quod eſt Per-ſe-animal.

Πλάτωνος θεολογίαν, καὶ μίαν ἐξ αὐτῶν ἀληθείαν ὅτι δείξαι τοῖς πράγμασι συμφωνοῦσαν.

Λαβώμεθα τοίνυν τῶν ἐν Τιμαίῳ μιχαμμένων, καὶ τῷ καθηγεμόνι συνακολουθήσωμεν, ἐκφαίνοντι τὸν ἐξ αὐτῶν ἡμῖν ἀπόρρητον μυσταγωγίαν, καὶ τῷ πρὸ τῶν εἰρημένων τὸν ἀρχὸν συνάψωμεν τῶν εἰρημένων λόγων. ἐν δὴ τῷ Τιμαίῳ τὸ παράδειγμα τοῦ κόσμου φησὶν ὁ Πλάτων ὑπάρχειν, ὃ δὴ ποτέ ἐστιν, εὑρὼν ἐν αὐτῶν ἐστὶ τῶν νοητῶν ζώων τελεωτικὸν, καὶ ἓν παντελές, καὶ ἓν τῶν νοουμένων κάλλιστον, καὶ ὃν μονογενές, καὶ ὃν δημιουργηθὲν νοητὸν, καὶ δὴ καὶ αὐτὸ τὸ ζῶον αὐτὸ προσηγόρευκεν, ὡς παντὸς ζώου, καὶ αὐτοῦ τυγχάνοντος. σαφηνεῖ δὲ, παράδειγμα νοητὸν. τοῦτο τοίνυν τὸ αὐτόζωον, ἀνάγκη, δίχα τὸ μὲν ἐστι παντελὲς καὶ τῶν νοουμένων κάλλιστον, ἐν τοῖς νοητοῖς ἱδρῦσθαι λέγεσθαι. εἰ γὰρ δὴ καὶ ἐστιν ἐν τῷ δημιουργῷ ζῶον νοητὸν, ἀλλὰ νοερόν ἐστι μᾶλλον, ἢ νοητὸν, καὶ οὐ παντὸς κάλλιστον τῶν νοουμένων, ἀλλὰ καὶ καλῷ, καὶ δυνάμει, τῶν νοητῶν δεύτερον.

Τὸ γὰρ πρώτως καλὸν, ἐν τοῖς νοητοῖς ἐστὶ θεοῖς. καὶ οὐ τὰ παραμένοντα εἴδη περιέχοντα ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων, ἀλλὰ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν εἰδῶν. καὶ γὰρ τῶν ἀτόμων εἰδῶν ἐν ἐκείνῳ τὰ παραδείγματα προϋφέστηκε. τὸ δὲ αὐτόζωον τῇ νοητῇ πρώτῃ παντὸς ἐστὶ τῶν ζώων ὁλικῶς ἐποχούμενον. καὶ οὐ μονογενὲς, ὥσπερ τὸ αὐτόζωον ἐν τοῖς οὖσι παρυφῶν, ἀλλὰ μετὰ τῆς ζωογενικῆς αἰτίας, μεθ' ἧς ὑφέστηκε τὰ δεύτερα μιγνὺς ἐν τῷ κρατῆρι τὰ ὄντως ὄντα, εἰς τὴν τῶν ψυχῶν ἀποπλήρωσιν. ὧν γὰρ τὸ μονοειδῶς τὸ νοητὸν ζῶον ποιητικὸν, ὅμα καὶ γεννητικὸν, τούτων ὁ δημιουργὸς διῃρημένως μετὰ κράτηρος ἐκληρώσατο τὴν αἰτίαν. διὰ ταῦτα μὲν οὖν (ὥσπερ ἔφην) ἐξῃρημένον ἐστὶ δημιουργηθὲν τὸ αὐτόζωον, καὶ ὥσπερ ὁ Τίμαιος αὐτὸ παντελὲς προσεῖρηκε νοητόν.

Διόπερ μὲν τὰ εἴδη πρῶτον ἐν αὐτῷ διακέκριται, καὶ διότι παντελές ἐστιν, ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τῶν νοητῶν ὑφέστηκεν. οὔτε γὰρ τὸ πρώτως ὂν, οὔτε τὸ διαφόρως παντελές. τὸ μὲν γὰρ ὑπερέκεινα πάσης διακρίσεως. τὸ δὲ, γεννᾷ μὲν, καὶ ὠδίνει πὼ νοητά. πλῆθος δὲ οὔπω τῶν ὄντων ἐστίν. εἰ τοίνυν μηδὲν ἕτερόν ἐστι πλῆθος, πῶς ἂν εἴη πλῆθος παντελές; εἰ δὴ ἐν τῷ τρίτῳ ἐξεφάνη τριάδα τῶν νοητῶν, ὡς μικρῷ πρόσθεν δέδεικται, τὸ δὲ αὐτόζωον πρώτως ἐστὶ παράδειγμα (πάντων γάρ ἐστι τῶν νοητῶν ζώων τελεωτικὸν, καὶ μονογενὲς παράδειγμα, καὶ ἀσυνδύαστον πρὸς ἄλλην ἀρχὴν) ἀνάγκη δὴ που καὶ ταύτῃ τὴν τάξιν ἱδρῦσθαι τὸ αὐτόζωον.

Εἰ γὰρ οὐκ ἔσται παράδειγμα νοητὸν (καὶ πῶς τὰ αἰσθητὰ τῶν νοητῶν εἰκόνες; ἢ πῶς τῶν ὅλων εἰ νοητοὶ θεοὶ πατέρες;) ἢ οὐκ ἔστι, τρίτον ἐστὶν ἐν τοῖς νοητοῖς. τὰ μὲν γὰρ πρὸ τῆς ἐν τοῖς νοητοῖς τελειότης, οὐ παντελῆ.

Τῆς γὰρ εἰς πλῆθος διαιρέσεως ἐξῃρημένα δὲ μετ' αὐτὰ, οὐκ μονογενῆ. μετ' ἄλλων γὰρ πρόεισι. τὰ μὲν ἀρρενοπρεπῆ, μετὰ τῶν θηλέων· τὰ δὲ δημιουργικὰ, μετὰ τῶν γονιμικῶν. οὐκ καλλίστων τῶν νοουμένων. ἐν γὰρ τῷ νοητῷ τὸ καλόν. τὸ δὲ αὐτοζῶον, παντελὲς ἅμα καὶ μονογενές ἐστιν. * ἐν τῇ τρίτῃ ἄρα τῶν νοητῶν τριάδι πρῶτον παράδειγμα τῶν ὄντων. ἀλλὰ μὲν τὸ αὐτοζῶον αἰώνιόν ἐστιν, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ Τίμαιος, αὐτὴ μὲν ζώου φύσις ἐπέτυχεν οὖσα αἰώνιος. καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις, ὅτι τὸ παράδειγμα τὸν παντὰ αἰῶνά ἐστιν ὄν. ἡ μὲν οὖν αἰωνία ἐστὶ, μετέχει τοῦ αἰῶνος. ἡ δὲ τὸ μετέχον παρέχει τοῦ μετεχομένου δῆλον. καὶ τὸ αὐτοζῶον τοῦ αἰῶνος δῆλον. καὶ ἡ τὸν παντὰ αἰῶνά ἐστιν ὄν, ὅλης πεπλήρωται τῆς τοῦ αἰῶνος δυνάμεως.

Εἰ δὲ τοῦτο, μετέχει μὲν τὸν αἰῶνα. τὸ γὰρ ὅλων ἀπολαύειν τῶν αἰώνων, τῶν μετέχειν ἐστὶ πεφυκότων μετὰ ζωῆς.

Aut enim non erit exemplar mente-perceptum (quomodo enim sensilia *sunt* rerum mente-perceptarum imagines? Aut quomodo mente-percepti Dii *sunt* rerum universarum parentes?) aut si est, tertium est in *rebus* mente-perceptis. Quæ enim sunt ante Trinitatem in *rebus* mente-perceptis *versantes*, non *sunt* perfecta.

Exempta-sunt enim ex divisione illarum *rerum*, *quæ dividuntur* in multitudinem. Quæ verò sunt post illam *Trinitatem*, neque unigenita, *vel*, *unica*, *sunt*. Cum aliis enim progrediuntur, & *procedunt*. Mascula quidem cum fœminis. Quæ verò rerum efficiendarum vim habent, *illa procedunt* cum iis, quæ generandi facultatem habent. Neque sunt pulcherrima eorum, quæ mente-percipiuntur. Pulchritudo enim est in eo, quod mente-percipitur. Id verò, quod est Per-se-animal, perfectum simul, & unigenitum est, *vel*, *unicè-genitum, ac unicum*. * In tertia igitur, rerum mente-perceptarum Trinitate collocatum-est primum exemplar ipsorum Entium. Sed tamen id, quod est Per-se-animal, est æternum, ut ipse Timæus *in quodam loco* dicit, Ipsa quidem animalis natura est æterna. Et rursus in aliis *locis dicit*, Ipsum exemplar per omne ævum esse Ens. Si igitur est æternum, est-particeps ævi. Si verò ubique id, quòd participat *aliquid, est* posterius eo, quod participatur, *ergo* & id, quod est Per-se animal, est ævo posterius. Et si per omne ævum est Ens, *ergo* tota ævi facultate repletum-est. *Nota*

Si verò *concedatur* hoc, est proximè post ævum. Universis enim frui causis, est ex numero eorum, quæ post hæc sunt proximè collocata.

Κεφάλαιον ις'.

Καὶ μὲν καὶ ἡ πᾶσαν ἔχει τὴν λεγέν ὁ αἰὼν πρὸς τὸ νοητὸν ζῶον, ἐν ᾧ ὁ χρόνος πρὸς τὸ αἰσθητὸν, πᾶς δὲ χρόνου μετέχει τὸ παῦ (ἅμα γὰρ οὐρανῷ γέγονεν) ἀνάγκη δήπου καὶ τὸν αἰῶνος τὸ αὐτοζῶον πρώτως ἀπολαύειν. ἐπέκεινα οὖν ἐστὶ πρώτου παραδείγματος ὁ αἰών. καὶ γὰρ μετρεῖ μὲν ὁ αἰὼν τὸ εἶναι καὶ αὐτοζώου. μετρεῖται δὴ πᾶσα, καὶ πληροῦται τῆς ἀϊδιότητος αὐτοῦ. πρὸς δὴ πᾶσις τὸν αἰῶνα φαμὲν αἴτιον εἶναι τῆς ἀθανασίας πᾶσι παντί. τὸ ἄρα πρώτως ἀθάνατόν ἐστιν ὁ αἰών. ὡς γὰρ τὸ καὶ εἶναι πᾶσιν αἴτιον αὐτὸ πρώτως ὂν ἐστι, τὸ δὲ τῆς εἰδοποιίας αὐτὸ πρὸ τῶν ἄλλων εἶδός ἐστιν, οὕτω τὸ τῆς ἀϊδιότητος, καὶ ἀθανασίας αἴτιον, αὐτὸ πρώτως ἐστὶν ἀθάνατον. καὶ πᾶσι ὁ θεμένος Ἀριστοτέλης ὀρθῶς ἀθάνατον, καὶ θεῖον αἰῶνα καλῶν, ὃν ἐξῃρημένα πᾶσι τὸ εἶναι, καὶ τὸ ζῆν. ἡ δὲ ἐστὶ τὸ πρώτως ἀθάνατον, καὶ οὐ κατὰ μέθεξιν, ἀλλ' οἷον ἀθανασία, καὶ ἀϊδιότης, ἥτις ἂν ζωὴ παρ' ἑαυτῆς ἔχουσα

CAPUT XVI.

QUINETIAM si ipsum ævum eam rationem, & *proportionem* habet ad ipsum Mente-perceptum animal, quam *habet* ipsum tempus ad ipsum sensile, & hoc universum ipsius temporis est proximè particeps, (Nam unà cum ipso Cœlo factum-est) necesse profectò est etiam illud, quod est Per-se-animal, ævo primò frui. Ipsum igitur ævum est ante primum exemplar. Etenim ipsum ævum metitur quidem ipsum Esse illius, quod est Per-se-animal. Hoc verò mensuratur *ab ipso ævo*, & repletur æternitate, *quæ manat* ab ipso. Præterea verò dicimus ipsum ævum omnibus, *& universis* esse causam immortalitatis. Quod igitur primò est immortale, est ipsum ævum. Ut enim id, quod omnibus est ipsius Esse causa, est illud ipsum *Ens*, quod est primò Ens, illud verò ipsum, quod est formarum-effectrix causa, ante *formas* alias est forma, sic *etiam* ipsa æternitatis, & immortalitatis causa, ipsa primò est immortalis. Et hoc ille divinus Aristoteles rectè immortale, & divinum ævum appellat, unde pendet omnibus & ipsum Esse, & ipsum vivere. Si verò est id, quod primò est immortale, neque per communionem: sed tanquam immortalitas & æternitas, erit ipsa vita, à se ipsa habens ipsum semper, *id est*, *ipsum perpetuitatem*, & abunde suppeditans æternitatis

tatis facultatem, & aliis iisdem porrigens *eandem facultatem*, quatenus unum-quodque naturam-talem habet. Immortale enim *spectatur* in ipsa vita, & cum ipsa vita subsistit. Quamobrem etiam Socrates in Phædro dicit alicubi, Post pulchras, & multas animarum immortalitatis demonstrationes. Ipse igitur Deus, ô dilecte Cebes, & ipsa Vitæ forma, multo magis est immortalis. Ipsa igitur vita mente-percepta, & Deus, qui vitam istã *in seipso* continet, primò habebit immortalitatem, & est fons totius æternitatis. Hoc autem est ipsum ævum. In ipsa igitur vita *suam* hypostasin ipsum ævum habebit, & in ipso mente-percepto medio collocatum erit. Præterea verò necesse *est*, mente-perceptum ævum dicere unum aliquod horum trium *esse*, vel propter ipsum Ens, vel *propter* ipsam vitam, vel *propter* ipsam mentem mente-perceptam subsistere. Sed ipsum quidem Ens secundum suam naturam (ut ait ille Eleates hospes) neque stat, neque movetur. Etenim si ipsum Ens *est* omnibus Ens, & ipsa Essentia talis, multo magis ipsa mente-percepta Essentia talis *est*, & illud, quod est primo Ens. Neque enim aliud est, quàm Essentia tantum. Motum vero, & statum in secundis, & tertiis suis progressibus ostendi, & ipsorum Entium reliqua genera. Ipsum igitur primum Ens (ut dictum est) ex motu, simul & statu est exemptum. Ipsum verò ævum ex Timæi sententia manet in uno. Quamobrem etiam ipsum tempus in ipso motu mente-perceptum ævi statum imitatur. Haud igitur secundum illud, quod est primò Ens, ipsum ævum *est*. Nam ne anima quidem, quæ per omne tempus movetur, est tempus. Et denique in iis, quæ divina sunt, ubique id, quod participatur *ab aliquo*, est collocatum-supra id, quod participat *ipsum*. Id vero, quod est æternum, particeps-est ipsius ævi, ut id, quod est in tempore, *particeps est* ipsius temporis.

Ante hoc igitur *tempus est* ipsum ævum, & post ipsum Ens. Quamobrem in medio mente-perceptæ latitudinis est collocatum. Et quemadmodum illud *quod est* Per-se-animal, *est* æternum, sic etiam ipsum ævum est id, quod semper est Ens. Vt enim ipsum animal particeps-est ipsius ævi, sic *etiam* ipsum ævum *est particeps* ipsius Entis, & est causa ipsius Esse, & causa cur *ipsum animal* semper vivat, & *res* mente-percipiat, *& intelligat*, & omnium & Essentias, & facultates & actiones metitur.

CAPVT XVII.

QVoniam autem ipsum ævum est in medio centro *rerum* mente-perceptarum, & id, *quod est* Per-se-animal, *est* in extremo *centro*, *& in rei* mente-perceptæ clarissima *parte*, quidnam est illud, quod primum est, & quomodo à Timæo appellatur? Dicit igitur de ipso ævo, quod *eo* manente in Vno, secundùm numerum progreditur ipsum tempus. Et ipso quidem motu, ipsius statum, ipso vero numero constantem Vnitatem effinxit, *& expressit*. Quódnam igitur est illud Vnum, cujus ævum Timæus manere dicit? Necesse enim *est* vel ipsum ipsius ævi Vnum dicere, vel illud *Vnum*, quod ex omnibus mente-perceptis excessit, vel illud primæ Trinitatis Vnum.

τὸ ἀεὶ, καὶ ὑπερβλύζουσι τῷ ἀϊδιότητ- δυνάμει, καὶ ἐπορέγουσι τοῖς ἄλλοις αὐτῆς, καθόσον ἕκαστα πέφυκε. τὸ γὰρ ἀθάνατον ἐν ζωῇ, καὶ μετὰ ζωῆς ὑφέστηκε. διὸ καὶ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης φησὶ, μετὰ τὰς καλὰς, καὶ πολλὰς τῆς ψυχικῆς ἀθανασίας ἀποδείξεις. ὁ δὲ δὴ Θεὸς, ὦ φίλε Κέβης, καὶ αὐτὸ τὸ ζωῆς εἶδ-, πολλῷ μᾶλλον ἀθάνατός ἐστιν. ἡ τοίνυν ζωὴ ἡ νοητὴ, καὶ ὁ ὢν ὁ τῆς ζωῆς ταύτης σωστικὸς, πρώτως ἔχει τὸ ἀθάνατον, καὶ ἔστι πηγὴ τῆς ὅλης αἰωνιότητ-. τοῦτο δέ ἐστιν ὁ αἰών. ἐν ζωῇ ἄρα ὁ αἰὼν τὴν ὑπόστασιν ἔχει, καὶ ἔσται κ τῷ μεσότητα τῆς νοητῆς ἱδρυμέν-. ἔτι τοίνυν ἀνάγκη τὸν νοητὸν αἰῶνα ἢ τριῶν ἓν λέγειν, ἢ κ τὸ ὄν, ἢ τῆς ζωῆς, ἢ τὸν νῦν ὑφεστῶτα τὸν νοητόν. ἀλλὰ τὸ μὲν ὄν, κ τὸν ἑαυτῷ Φύσιν (ὡς φησιν ὁ Ἐλεάτης ξέν-) οὔτε ἕστηκεν, οὔτε κινεῖται. κ γὰρ εἰ τὸ ἐν πᾶσιν ὄν, κ ἡ οὐσία τοιοῦτον πολλῷ μᾶλλον ἡ νοητὴ οὐσία τοιοῦτον, κ τὸ πρώτως ὄν. οὐδὲ χὠρὶς ἄλλο ἐστὶν, ἡ οὐσία μόνον. κίνησιν δὲ, κ στάσιν ἐν τοῖς δευτέροις ἐκφαίνει, κ τρίτοις ἑαυτοῦ προέρχεις, κ τὰ λοιπὰ τῶν ὄντων γένη. τὸ μὲν οὖν ὂν τὸ πρῶτον (ὥσπερ εἴρηται) κινήσεως, ὁμοῦ κ στάσεως ἐξῄρηται. ὁ δ' αἰὼν μέσῃ κ τὸν Τίμαιον ἐν ἑνί. διὸ κ ὁ χρόν- ἐν κινήσ μιμεύμεν- τὸν νοητὸν τοῦ αἰῶν- στάσιν. ἐκ ἄρα κ τὸ πρώτως ὂν ὁ αἰών. οὐδὲ γὰρ ἡ ψυχὴ χρόν- ἐστὶν ἡ κ παῦτα κινουμένη τὸν χρόνον. κ ὅλως ἐν πᾶσι θείοις, πανταχοῦ τὸ μετέχόμενον ὑπερέρχεται τοῦ μετέχοντ-. τὸ δὲ αἰώνιον μετέχ τοῦ αἰῶν-, ὥσπερ τὸ ἔγχρονον τοῦ χρόνου.

Πρὸ τούτου τοίνυν ὁ αἰὼν, καὶ μετὰ τὸ ὄν. ὥστε κ τὸ μέσον ἵδρυται τοῦ νοητοῦ πλάτους. καὶ ὥσπερ τὸ αὐτοζῷον αἰώνιον, οὕτω καὶ ὁ αἰὼν τὸ ἀεὶ ὄν ἐστι. μετέχ γὰρ ὡς τὸ ζῷον τοῦ αἰῶν-, οὕτως ὁ αἰὼν τοῦ ὄντ-, καὶ ἔστιν αἴτι- τοῦ εἶναι, καὶ τοῦ ζῆν ἀεὶ, καὶ τοῦ νοεῖν, καὶ πάντων μετρεῖ τὰς τε οὐσίας, καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς ἐνεργείας.

Κεφάλαιον ιζ'.

ΕΠΕΙΔΗ δὲ ὁ αἰὼν κ τὸ μέσον ἐστὶ κίνητον τῶν νοητῶν, καὶ τὸ αὐτοζῷον κατὰ τὸ ἔσχατον, κ ὃ νοητοῦ τὸ φανότατον, τί τὸ πρῶτόν ἐστι, κ πῶς ὑπὸ Τιμαίου προσαγορεύεται; λέγει τοίνυν περὶ ὃ αἰῶν-, ἐπὶ μὲν τοῦ ἐν ἐστὶ, καὶ ἀριθμὸν προέσιν ὁ χρόν-. καὶ τῇ μὲν κινήσ, τὸν ἐκείνου στάσιν, τοῦ δ' ἀριθμῷ, τὸν μόνιμον ἕνωσιν ἀπεικονίσατο. τί οὖν δή ἐστιν ἐκεῖνο τὸ ἕν, οὗ φησιν ὁ Τίμαι- τὸν αἰῶνα μένειν; ἀνάγκη γὰρ ἢ τὸ αὐτοῦ λέγειν ὃ αἰῶν- ἕν, ἢ τὸ τῶν νοητῶν ἁπάντων ἐκβεβηκὸς, ἢ τὸ τῆς πρώτης τριάδ- ἕν.

ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ἀμέθεκτον ἓν λέγοιμεν εἶναι τοῦτο, πῶς ἐν ἐκείνῳ τὸ μένειν δυνατὸν τῶν πάντων ἐξηρημένων; καὶ μήτε ἔχειν ὅπως ἀντιδεχόμενον, μήτε κοινωνίαν πρὸς ἑαυτὸ τῶν δευτέρων; πᾶν γὰρ τὸ ἐν ᾧ τινι μένον, περιέχεταί πως ὑπ' ἐκείνου παντελῶς, ἐν ᾧ φαμὲν αὐτὸ μένειν. τὸ δὲ πρώτιστον ἐν ᾧ περιέχειν τὸ τῶν ὄντων, ἢ σαυτὸ θέσθαι πρὸς αὐτὸ παντελῶς ἀδύνατον. εἰ δὲ τὸ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος ἐν ὑποστάσει, ἐν ᾧ τὸν αἰῶνα μένειν ὁ Τίμαιός φησιν, ἐν ἑαυτῷ ἔσται ὁ αἰών. ἀλλὰ δεῖ ἐν ἑαυτῷ μένειν, τῷ ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ μένειν τὴν ὑπόστασιν ἔχειν. κρεῖττον γὰρ τὸ ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ μένειν, τῆς ἐν ἑαυτῷ τῶν πραγμάτων ἱδρύσεως, ὥσπερ καὶ πλειόνων τῆς ἐν τοῖς καταδεεστέροις ἕδρας τῶν βελτίνων.

Εἰ οὖν ὁ αἰὼν ἐν ἑαυτῷ, τίνι πρώτως ἀποδώσομεν τὸν ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ μονήν; πῶς γὰρ ἀνάγκη θεώτερον ὄν, πρὸ τοῦ καταδεεστέρου τὸν ὑπαρξιν ἔχειν. εἰ τίνων ὁ αἰὼν μήτε ἐν ἑαυτῷ δυνατὸν μένειν, μήτε ἐν τῷ πρὸ αὐτῶν ἑνί, δῆλον ὅτι κατὰ τὸν Τίμαιον ἐν ἑνὶ μένων, ἐν τῷ τῆς πρώτης ἱδρύσεως τελάσει ἑνί, μᾶλλον δὲ ἐν τῇ πάσῃ τελάσει. καὶ γὰρ (ὥσπερ πρότερον ἐλέγομεν) ἡ τελὰς αὕτη τοῦ μονίμου πᾶσιν αἰῶσι τοῖς οὖσιν, ὥσπερ ἡ μέση τῆς πρώτης, καὶ ἡ τρίτη τῆς ἐπιστροφῆς.

Sed si quidem hoc esse dicamus illud Unum impartici-pabile, quomodo fieri potest, ut aliquid maneat in eo, quod est ex omnibus exemptū? Et quod neq; affectionem admittit, neq; communionem secundorum *Entium* ad se *recipit?* Id enim omne, quod in aliquo manet, undique quodammodo circumdatur ab illo, in quo dicimus ipsum manere. Id verò, quod est primum Unum, vel continere aliquod ipsorum Entium, vel cum ipsis collocari prorsus est impossibile. Si verò quis ipsū ipsius ævi Unum supponat, *& pro fundamento ponat, aiq; statuat*, in quo ipsum ævum Timæus manere dicit, in se-ipso erit ipsum ævū. Sed oportet illud in se-ipso manere, quod *suam* hypostasin habeat in eo, quòd ante ipsum maneat. Præstantius enim est ipsum manere in eo, quod est ante ipsum, quàm ipsa rerum in se-ipsis *collocatarum* collocatio, quemadmodum etiam *est* perfectius ipsa sede *rerum* præstantiorum in deterioribus *collocatarum*.

Si igitur ipsum ævum in se-ipso *positum, & collocatum est*, cuinam primò tribuemus ipsam mansionem, *quæ est* in eo, quod est ante-ipsum? Necesse enim *est* hoc, quod est divinius, *suum* ortum habere ante id, quod est deterius. Si igitur ipsum ævum nec in se-ipso manere potest, nec in Uno, quod *est* ante ipsa *Entia* perspicuum *est*, quod ex Timæi sententia in Uno manens, in primæ Trinitatis Uno situm, *& collocatum* est, vel potius in omni Trinitate. Etenim (ut antè dicebamus) ista *prima* Trinitas *est* omnibus Entibus constantiæ causa, quemadmodum media *Trinitas est causa* ipsius progressus *ipsorum Entium*, & tertia *Trinitas est causa* conversionis, *ac reversionis ad ipsum primum principium*.

Κεφάλαιον ιη'.

* Σημείωσαι

ΠΕΡΙΣ * οὖν ἡμῖν πάλιν περιλάβωμεν τὰς νοητὰς τάξεις, κατὰ τὸν θεῖον Τίμαιον διδασκαλίαν, τὸ αὐτοζῶον, ὁ αἰών, τὸ ἕν.

Καὶ δι' μὲν τὸ ἓν πάντα, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ σταθερὸν ἵδρυσιν, ὁ αἰὼν τὸν νοητὸν ἐπήξατο βασιλέα. διὰ δὲ τὸν αἰῶνα, τὸ αὐτοζῶον ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἀφορίζει τὰ πέρατα τῶν νοητῶν θεῶν. καὶ τὸ μὲν αὐτοζῶον πρωτικῶς προελήλυθεν, τῆς ἐν τῷ αἰῶνι δυάδος ἐξήρτηται. τὸ γὰρ ἀεὶ μετὰ τοῦ ὄντος, ὁ αἰών· ἡ δὲ ἐν τῷ αἰῶνι δυάς, τῆς μονάδος μετέχει τῆς νοητῆς, διὸ καὶ διὰ τοῦτο προσηγόρευσεν ὁ Τίμαιος ἓν, ὡς πάσης τοῦ νοητοῦ πλάτους μονάδα, καὶ ἀρχήν. ἐπεὶ καὶ ἄλλως τὸν μὲν πρώτην τριάδα, καὶ τὸ πέρας διαφερόντως χαρακτηριζόμενον, ἑνοειδῶς προστήρικεν ἓν, ἀπὸ τοῦ περατοῦντος αὐτὴν ἐπονομάζων. τὸν δὲ μέσον, δυαδικῶς αἰῶνα, τὰ ὀνόματα συμπλέκων. διὸ καὶ τὴν δυάμιν τριὰς αὕτη τὸν νοητὸν ἀφώρισεν. τὸν δὲ τρίτον αὐτοζῶον ἀπὸ τοῦ τελάσαντος μεταφέρων ὄνομα τὸν ἕλικα τῶν προόδων.

CAPUT XVIII.

RUrsus * igitur ex Timæi doctrina tres *rerum mente-perceptarum* ordines nobis exoriuntur, *ac apparent*, Id, *quod est* Per-se animal, ipsum ævum, ipsum Unum. *Nota*

Et propter quidem hoc Unum, & in eo stabilem collocationem, *firmamq;, sedem*, ipsum ævum *in ipso Uno* mente-perceptum regnum fixit. Propter verò ipsum ævum, id, *quod est* Per-se-animal, semper secundùm eadem, eodem-modo definit finem mente-perceptorum Deorum. Et id quidem, *quod est* Per-se-animal, quatuor-modis progressum, ex Dualitate pendet in ipso ævo sita. Ipsum enim ævum est id, quod est semper cum ipso Ente. Illa verò Dualitas, quæ est in ipso ævo, particeps est Unitatis mente-perceptæ, quam etiam propterea Timæus appellavit Unum, ut universæ mente-perceptę latitudinis Unitatem, & principium. Quoniam & aliàs ipsam quidem primam Trinitatem, secundùm finem præcipuè figuratam, meritò vocavit Unum, ab ipso fine ipsam denominans. Mediam verò *Trinitatem* dualiter, *duobusq; modis appellavit* ævum, nomina connectens. Quia secundum, *& propter suam* facultatem mente-perceptam ista Trinitas est definita. Tertiam verò *Trinitatem*, *scilicet* id, *quod est* Per-se-animal, ab extrema Trinitatis *parte* ad *eam* universam, appellationem transferens, *appellavit*.

Prima

Prima igitur Trinitas, est Vnitas, *ac Vnio* omnium mente-perceptorum, cum ipsis quodammodo collocata. Alia enim *est* ex mente-perceptis exempta, & impartícipabilis Vnitas, & est constantis facultatis suppeditatrix. Propter ipsam enim omnia stabiliuntur. Quòd verò *est* primò Ens, & quod *primò* stabilitur, *est* ipsum Ævum. Quamobrem ipsius mansionis, & *constantiæ rerum* universarum, illud quidem, propter quod *res sunt*, primam Trinitatem dicemus. Id verò, à quo *res ipsæ manant*, *vocabimus Trinitatem* secundam. Propter enim illam *Trinitatem, ipsa Entia sunt*: sed propter illam *primam Trinitatem*, stabilis ipsorum Entium fundatio, *firmaque sedes exiſtit*. Secunda verò Trinitas est omnium Entium proxima mensura, & quæ collocatur cum iis, quæ mensurantur, *& sub mensuram cadunt*. Et in ipsa *secunda Trinitate* simul est finis & infinitum.

Et quatenus quidem res mente-perceptas metitur, *eatenus inest ei* finis. Quatenus verò est æternitas, & ipsius semper *ipsius perpetuitatis* causa, *eatenus inest ei* ipsum infinitum. Ipsum enim Ævuum est Vitæ nunquam-deficientis: *ac perpetuæ*, & indomitæ facultatis, & actionis impigræ, secundùm illud oraculum *vulgatum*. Ævum tamen, per Infinitum magis figuratur. Etenim ipsum Infinitum tempus in se-ipso continet. Et ipsum quidem tempus divisim habet Finem, & Infinitum. Nam propter quidem ipsam continuationem, est infinitum. Propter verò ipsum Nunc, est finitum. Ipsum enim Nunc, *est temporis* finis. Ævum verò, in eodem ipsum Finem, & ipsam Infinitatem collocavit. Vnitas enim est, & Facultas. Et propter quidem ipsum Vnum, est Finis. Propter verò *suam potestatem*, & facultatem, *Ævum est* Infinitum. Quod etiam ut per imagines, *atque similitudines Timæus* demonstrat. Quoniam & media Trinitas finem habet, & Infinitum, & Mixtum. Vnde enim aliunde finis temporis, quam ex æterno fine *manat?* Quoniam & ipse Chronicus, *id est, temporis* finis *est* individuus, ut ipsius Ævi finis est Vnitas. Quod enim *est* individuum, *id est*, Vnius imago. Vnde verò *aliunde* continuationis Infinitas, quam ex facultatis Infinitate *manat?*

Nam hæc quidem est stans, *constans atque stabilis* infinitas. Illa verò, *est Infinitas*, quæ movetur. Et ut illa propter ipsum Vnum stat, sic ista movetur propter ipsum numerum. Quandoquidem unde *aliunde manat* ipsa temporis cognatio cum ipsis Vitis, quàm ex primo principio? Ipsum verò tempus progreditur per omnem temporalem *s. e. temporis, vel in tempore versans tem* Vitam. Rursus igitur ex his etiam *est* perspicuũ quod Ævũ *est* in medio mente-pereeptorum Deorum. Hic enim est infinita Vita, & omnis Vitę causa, cùm intellectualis, tum animalis, & illius, quæ in corporibus partitè subsistit. Infinitæ verò Vitæ, Ævum est Pater & suppeditator. Siquidem & omnis immortalitatis, & æternitatis ipsum Ævum *est* autor. Plotinus autem divinissimè, *vel, quodam vehementissimo divini numinis afflatu raptus*, ipsam Ævi æternitatem, secundùm Platonis Theologiam, declarans Ævum definit *esse* Vitam infinitam, quæ simul & se totam apertè demonstrat, & ostendit, & suum Ens, *ac suam essentiam manifestè declarat*.

Ἡ μὲν οὖν πρώτη τριὰς, ἑνοειδὴς ἐστι πάντων τῶν νοητῶν συναγωγὴ πᾶσι αὐτοῖς. ἄλλη γὰρ ἐξῃρημένη τῶν νοητῶν, καὶ ἀμέθεκτος ἑνώσεως. καὶ ἐστι μονίμου δυνάμεως χορηγὸς. διὰ αὐτὴν γὰρ ἑδράζεται τὰ πάντα. τὸ δὲ πρώτως ὂν, καὶ ἑδραζόμενον, ὁ αἰών. ἔστι τοίνυν τῶν ὅλων τὸ μὲν, δι' ὃ, τὴν πρωτίστην τριάδα φήσομεν, τὸ δὲ, ὑφ' οὗ, τὴν δευτέραν. κατὰ ταύτην μὲν γὰρ, ἀλλὰ δι' ἐκείνην, ἡ σφετέρα τῶν ὄντων ἵδρυσις. ἡ δὲ γε δευτέρα τριὰς, μέτρον ἐστὶ τῶν ὄντων ἁπάντων πρόσοχὲς, καὶ συναγωγὸν τοῖς μετρουμένοις· καὶ ἔστιν ἅμα πέρας ἐν αὐτῇ, καὶ ἄπειρον.

Ὡς μὲν μετρούσῃ τὰ νοητὰ, τὸ πέρας. ὡς δὲ ἀϊδιότης, καὶ τοῦ ἀεὶ αἰτία, τὸ ἄπειρον. ἐς γὰρ αἰεκλείπτου ζωῆς, καὶ τῆς ἀτρύτου δυνάμεως, καὶ τῆς ἀείκινου κατὰ τὸ λογικὸν ἐνεργείας, ὁ αἰών. μᾶλλον μὲν κατὰ τὸ ἄπειρον ἐν αὐτῷ χαρακτηρίζεται· καὶ γὰρ τὸν ἄπειρον χρόνον ἐν ἑαυτῷ περιέχει. καὶ ὁ μὲν χρόνος διῃρημένως ἔχει τὸ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον. κατὰ μὲν γὰρ τὴν συνέχειαν, ἄπειρός ἐστι. κατὰ δὲ τὸ νῦν, πεπερασται. τὸ δὲ νῦν, πέρας. ὁ δὲ αἰὼν, ἐν ταυτῷ πέρας ἱδρύσατο, καὶ τὴν ἀπειρίαν. ἑνὰς γάρ ἐστι, καὶ δυνάμις. καὶ κατὰ μὲν τὸ ἓν, πέρας. κατὰ δὲ τὴν δυνάμιν, ἄπειρος. ὃ καὶ δείκνυσιν ὡς ἀπὸ τῶν εἰκόνων. ὅτι καὶ ἡ μέση τριὰς, πέρας ἔχει, καὶ ἄπειρον, καὶ μικτὸν. πόθεν γὰρ ἄλλοθεν τὸ πέρας ἢ χρόνου, ἢ ὁ οὐκ ἐν αἰῶνι περαίνων ἐστὶ καὶ τὸ χρονικὸν πέρας, ἀμερές, ὡς τὸ αἰῶνιον πέρας, ἑνάς. ἐν γὰρ εἰκόνι, τὸ ἀμερές. πόθεν ἢ τὸ ἄπειρον τῆς συνεχείας, ἢ οὐκ τῆς ἀπείρου δυνάμεως;

Ἡ μὲν γάρ ἐστιν ἑστῶσα ἀπειρία. ἡ δὲ κινουμένη. καὶ ὥσπερ ἐκείνη κατὰ τὸ ἓν ἕστηκεν, οὕτως αὕτη κινεῖται κατ' ἀριθμόν. ἕπεται δὲ τοίνυν ἡ πρὸς τὰς ζωὰς ἐν χρόνου συγγένεια, ἢ οὐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς; ὁ δὲ χρόνος ἀπὸ πάσης προέστι τῆς χρονικῆς ζωῆς. πάλιν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων δῆλον, ὅτι κατὰ τὸ μέσον τῶν νοητῶν θεῶν ὁ αἰών. ἐκεῖθεν γὰρ ἡ ὑπέρκοσμος ζωὴ, καὶ ἡ πάσης αἰτία ζωῆς, τῆς τε νοερᾶς, καὶ τῆς ψυχικῆς, καὶ τῆς ἐν τοῖς ζώοις μεμερισμένης ὑφισταμένης. τῆς δὲ ἀπείρου ζωῆς, ὁ αἰών ἐστι πατὴρ, καὶ χορηγὸς. ἔστι καὶ πάσης ἀθανασίας, καὶ ἀϊδιότητος ὁ αἰὼν αὐτός. καὶ ὅτι Πλωτῖνος ἐνθουσιαστικῶς τὸν αἰῶνος ἀϊδιότητα, κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνος θεολογίαν ἐμφαίζων, ζωὴν ἄπειρον ἀφορίζεται τὸν αἰῶνα, καὶ ὁμοῦ πᾶσαν προφαίνουσαν ἑαυτὴν, καὶ ἐκφαίνουσαν, καὶ τὸ ὂν τὸ ἑαυτῆς.

ἐν γὰρ τῷ νοητῷ κέντρῳ τὴν αὐτοῦ ζωὴν ἱδρυσάμενος, καὶ διὰ μὲν τὸ ἓν, μετρῶν αὐτὸν, καὶ ἑδράζων ἐν τῷ περὶ αὐτό. διὰ δὲ τὴν δύναμιν, ἄπειρον ποιῶν, ἐκφαίνει μὲν τὴν ἑνιαίαν τῆς πρώτης τριάδος ὑπεροχὴν, ὁρίζει δὲ τὴν τῶν θείων ἀποπερατώσιν, τείνει δὲ ἐκ τοῦ μέσου πανταχόσε, καὶ ὅλη παῖ τὸ νοητὸν πλάτος. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ τρίτη τριὰς πεπλήρωται μὲν τῆς νοητῆς, καὶ διὰ τοῦτο ζωὴν ἔστι νοητὸν, καὶ πρώτιστον ζῶον. πρώτως γὰρ αὐτὸ μετέχει τῆς ὅλης φύσεως. ἐν ἑαυτῷ δὲ ἐκφαίνει τὰ πρώτιστα τῶν εἰδῶν, πρὸς ἃ καὶ ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἀναπτύσσεται, τὸν ὅλον ὑφίστησι κόσμον, καὶ ἔστιν αὐτὸ τὸ νοητὸν παῖ. καὶ ὁ φαινόμενος κόσμος, τὸ αἰσθητόν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων παντελὲς ἐπονομάζει τὸ αὐτοζῶον. μᾶλλον δὲ οὕτως (εἰ δοκεῖ) λέγωμεν, ἐν τῇ τρίτῃ ταύτῃ τριάδι, καὶ πέρας ἐστὶ, καὶ ἄπειρον, καὶ μικτὸν, ὃ δὴ νοῦν νοητὸν κεκλήκαμεν. σύνεσις μὲν γὰρ ἡμῖν, ἡ σύμπασα τριὰς ἀπὸ δὲ ἑνὸς αὐτῆς πεφυκότος παντός. τὸ γὰρ ἀσύγκλειστον πρὸς τὰ ἄλλα, καὶ τὴν ἐξηρημένην ὑπεροχὴν, ἡ τοῦ πέρατος αἰτία παρέχεται.

Τὸ γὰρ περιέχον (φησὶν ὁ Τίμαιος) πάντα, ὅσα νοητὰ ζῶα, μετ' ἄπειρου, δεύτερον οὐκ ἂν εἴη. πάλιν γὰρ ἂν ἕτερον εἶναι τὸ περὶ ἐκεῖνο δέοι ζῶον. τὸ πῇνυν περιληπτικὸν ἐν ἑνὶ τῶν νοητῶν ἁπάντων, τὸ ὅλον ἐστί. παντελὲς μέν τι τὸ ὅλον περὶ δὲ πέρατός ἐστι. τὰ δὲ μέρη, περὶ τῆς ἀπειρίας. ὡς εἰ διὰ τοῦτο μονογενές ἐστι τὸ αὐτοζῶον, κατὰ τὸ πέρας ἂν ἔχοι τὴν ἰδιότητα ταύτην. αἰώνιος δ' ἂν προσαγορεύοιτο, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν αὐτῆς. κατὰ τοῦτο μάλιστα τῷ αἰωνίῳ προσήκῃ. καὶ γὰρ ὁ αἰὼν, δύναμις ἐστὶν ἄπειρος ἐν ἑνὶ μένουσα, καὶ προϊοῦσα σφοδρῶς. παντελὴς γὰρ κατὰ τὸν νοῦν. ὁ γὰρ πᾶσαν ἐν ἑαυτῷ τὴν νοητὴν ἐκφαίνων οὐσίας δι' ἑνὸς διάκρισιν, ὁ νοῦς ἐστὶν ὁ νοητός. καὶ εὖτε ἂν εἴη κατὰ τὸν Πλάτωνα γνώμην, νοῦς ὁ παντελὴς, ὁ πάντων νοητῶν περιληπτικὸς, καὶ τὸ πέρας ἀφορίζων τῆς νοητῆς διακοσμήσεως.

Τὸ μονογενὲς ἄρα, καὶ τὸ αἰώνιον, καὶ τὸ παντελὲς, πέρας, καὶ ἄπειρον, καὶ τὸ μικτὸν, ἀπέφηνε τὴν τοῦ νοητοῦ ζώου φύσιν. διὸ καὶ ὁ Τίμαιος ἐν τελευταίοις τῆς ἀπομνημονευθείσης συμπεράσμασι τῆς παραδείγματος, ἐν τῷ μονογενὲς δεικνύειν τὸ πᾶν, καὶ πάλιν τῇ ἡμετέρᾳ τοῦ χρόνου, καὶ τῇ τῶν παντελῶν ζώων παντελεῖ περιοχῇ. εἰ δὴ καὶ αὖ τῶν νοερῶν ἁπάντων κάλλιστον ὁ Τίμαιος εἶναι φησὶ τὸ αὐτοζῶον, καὶ ταύτην τὴν τρίτην ἐν τοῖς νοητοῖς τάξιν, ὃ δὴ οὐκ ἂν εἴη τοῦτο θαυμαστόν. εἴρηται γὰρ πρότερον καὶ παρ' ἡμῶν, ὅτι παντελὲς μὲν ἡ τῆς ἀρίστης μίξεως αἰτία, καλὸν, τὸ σύμμετρον, τὸ ἀληθὲς, τὸ καλόν. διαφερόντως δὲ αὖ τὸ κάλλος ἐν τῇ τρίτῃ

Etenim in mente-percepto centro Vitam ipsius Æv collocans, & per Unum quidem metiens ipsum Ævū, & fundans in eo, quod est ante ipsum, per ipsam verò facultatem, id faciens infinitum, ostendit quidem ipsam uniformem primæ Trinitatis excellentiam, definit verò ipsam Deorum definitionem, *atque terminationem*, tendit verò à medio in omnes partes *circumcirca*, & in totam mente-perceptam latitudinem. Verumtamen & ipsa tertia Trinitas repleta quidem est mente-percepta *Trinitate*, & propterea est animal menteperceptum, & primū animal. Primò enim ipsum particeps est universæ naturæ. In se verò primas formas ostendit, ad quas & illa *rerum* opifex Mens contendens, constituit universum mundum, & *est* ipsum mente-perceptum universum. Et apparens Mundus *est* id, quod est sensile. Quamobrem etiam Plato perfectum appellat id, *quod est* Per-se-animal. Sed ita potiùs (si placet) dicamus, In hac tertia Trinitate est & Finis, & Infinitum, & Mixtum, quod jam mente-perceptam Mentem vocavimus. Ergo unigena quidem, & *unica*, tota Trinitas appellatur ab ipso Patre, qui in ipsa *est*. Quod enim cum aliis non componitur, *neque conjungitur*, & *ex aliis* exemptam excellentiam, ipsa finis causa præbet.

Quod enim continet (inquit Timæus) omnia, quæcunque *sunt* mente-percepta animalia, *id conjunctum* cum altero, non erit secundum. Rursus enim oporteret alterum esse animal, id, quod est circū illud. Quod igitur in Uno omnia mente-percepta complectitur, est ipsum Universum. Ubique verò ipsum Universum est ante ipsum Finem. Partes verò *sunt* ante Infinitatem. Quare si propterea unigenitum, *ac unicum* est id, *quod est* Per-se-animal, in ipso Fine, *propter ipsum finem*, habebit istam *æternitatis* proprietatem. Æterna verò etiā *ipsa Trinitas* appellatur, propter suam *vim*, & facultatem. Propter hanc *enim suam potestatem*, ei quod est æternum, maximè convenit. Etenim ipsum Ævum, facultas est infinita in Uno manens, & progrediens cōstanter. Perfecta enim est propter ipsam Mentem. Mens enim mente-percepta, est illa, quæ omnem in se mente-perceptam ipsius Entis discretionem ostendit, *ac in lucem producit*. Et hæc, ex Platonis sententia, erit illa perfecta Mens, quæ omnia mente-percepta complectitur, & quæ finem ordinis mente-percepti definit.

Illud igitur unigenitum *unicum*, & æternum, & perfectum, *scilicet ipse* Finis, & Infinitum, & Mixtum, ipsam animalis mente-percepti naturam demonstravit. Quamobrem etiam Timæus commemorat, *atque recenset rem totam comprehensam* in his tribus ipsius exemplaris conclusionibus, in illa *scilicet*, quæ demonstrat hoc universum esse unigenitum, *& totum hunc mundum esse singularem, & unigenam*, & rursus, *secundo loco, in* ipso temporis ortu, & *tertio loco, in* illa omnium animalium perfecta comprehensione. Si verò etiam omnium mente-perceptorum pulcherrimum Timæus esse dicit id, *quod est* Per-se-Animal, & hæc tertium in rebus mente-perceptis ordinem *habere dicit*, hoc profectò non erit mirandum. Dictum enim est priùs etiam à nobis, quod ubique quidem optimæ mixtionis causa *est ista sequens* Trinitas, Symmetria, Veritas, Pulchritudo. Præcipuè verò Pulchritudo in tertio

ipsius

ipſius Entis progreſſu apparet, & cum mente-perceptis formis, ſuam naturam manifeſte demonſtrat, ut Veritas in ſecundo *Entis progreſſu*, & Symmetria, in primo. Si verò Veritas *eſt* prima, ſecunda verò ipſa Pulchritudo, tertia verò, ipſa Symmetria, nullo modo mirandum, ſecundùm quidem ipſum ordinem, Veritatem, & Pulchritudinem eſſe ante Symmetriam. Cùm autem hæc in prima Trinitate magis appareat, quàm illa *præcedentia*, cum † illa ſit tertia, *minimè mirum eſt*, *ipſam* in ſecundis *ut dimibus* apparere. Occultè enim *progrediuntur*, *occultiq́*, ſunt iſti *rerum progreſſus* in prima *Trinitate*. Et Veritatem quidem, *minime mirum eſt*, *apparere* in ſecundo *Entis progreſſu*, quatenus eſt mente-percepta notio. Pulchritudinem verò quatenus eſt forma formarum in tertio. Quòd enim iſta Trinitas illic primùm *ſit*, *eſt* perſpicuum ex eo, quòd ipſa quidem Veritas in eo, quod eſt maximè Ens, primò ſit ante ipſam notionem, *& cognitionem*. Ipſam verò Pulchritudinem vel uſque ad extrema Entia progredientem, neceſſe *eſt* eſſe in primo Ente, à quo & extrema Entia *manant*. Primam vero Symmetriam *neceſſe eſt* in primo Mixto eſſe. Omnis enim *mixtio* indiget Symmetria, ut unum aliquid ex ea *conflatum* ſit. Sed tamen, quamvis hæc tria antè ſubſiſtant illic, nos ſumentes hoc ut omnium confeſſione cõceſſum, eſſe quidem illic Symmetriam, ipſum verò Per-ſe-animal eſſe pulchetrimum omnium mente-perceptorum animalium, ut Timæus in præſenti *tractatu* dicit, de his verba fecimus, & alibi antè de his diſſeruimus, & quæcunq; Platoni de ipſorum ordine placere exiſtimavimus, maximè preſſimus, *& confirmauimus*. De his enim à nobis dictum eſt in uno volumine unicum librum habentæ, ubi etiã demonſtravimus, ipſam quidem Veritatem *eſſe* Philoſopho conſentaneam, Pulchritudinem vero, & Symmetriam, Amatori, & Muſico. Et qualem ordinem ipſæ *animalium* vitę habent, talem etiam ordinem inter ſe iſta habent. Id igitur, *quod eſt* Per-ſe-animal, optimo-jure pulcherrimum vocabitur, quatenus mente-percepta pulchritudine continetur inſigniter. Pulchritudo enim formis invehi ſolet, & eſt quaſi forma formarum, quæ Boni naturam occultam patefacit, & amabilem ipſius vim manifeſtè demonſtrat, & deſiderium, quod circa *Bonum* illud occultatur, ad ſuum ſplendorem attrahit. Et Boni quidem omnia tacitum & arcanum deſiderium habent, ad Pulchritudinem verò, cum ſtupore, & motu excitamur, *& incitamur*. Ipſius enim ſplendor, & acris-vis-agendi, per omnem animam acutè, *celeriterq́*, pervadit, & omnem *animam*, quæ contemplatur *ipſam Pulchritudinem*, ipſa Pulchritudo cõvertit, *ac attrahit ad ſe*, ut *ad illud*, *quod eſt* omniũ Bono ſimillimũ. Et *ipſa Anima* id, quod eſt arcanũ, quaſi exortũ conſpicata, gaudet & admiratur id, quod apparuit, & circa ipſum obſtupeſcit, *idq́ cũ ſtupore quodã contemplatur*. Et quemadmodum in ſanctiſſimis Initiorum ſacris, ante myſtica, *arcanaq́* ſpectacula, *eſt quidam* ſtupor, *& cum ſtupore conjuncta admiratio* eorum, qui *ſacris* initiantur, ſic etiam in *rebus* mente-perceptis ante ipſam ipſius Boni communionem, ipſa Pulchritudo eminus-apparens, ipſos intuentes ſtupore quodam afficit, & animam convertit, *ac ad ſe attrahit*, & in ipſis *arcanarum rerum* veſtibulis oſtendit *ſe* collocatam-eſſe, & *demonſtrat* quale profectò ſit illud in Adytis, *& locis inacceſſis latens*, & occultum Bonum.

πρόδηλον ποῦ ἔστιν ἐκφαίνεται, καὶ μετὰ τῶν νοητῶν εἰδῶν, ἐκλάμπει τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ὥσπερ ἡ ἀλήθεια κατὰ τὴν ὄψιν, καὶ τὸ σύμμετρον, κατὰ τὴν πρώτην. εἰ δὲ πρώτη μὲν ἡ ἀλήθεια, ὄψις δέ, τὸ καλόν, τρίτη δὲ, ἡ συμμετρία, δῆλον οὐδὲν κατὰ μὲν τὴν τάξιν, τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸ καλὸν εἶναι μετὰ τῆς συμμετρίας. ταύτης δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τελειότερον ἐκφαινομένης ἐκείνων, † τελευτῆς οὔσης ἐκείνης, ἐν ταῖς δευτέραις ἐκφώνως. κρυφίως γὰρ εἶπεν αὐτὰ ἐν τῇ πρώτῃ. καὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν, καθόσον ἐστὶ νοητὴ γνῶσις, ἐν τῇ ὄψει. τὸ δὲ καλόν, καθόσον ἐστὶν ἔν τῶν ὄντων, ἐν τῇ τελείᾳ. ἐπεὶ ὅπερ ἡ τελεία ἐκεῖ πρώτη, δῆλον ὅτι τὴν μὲν ἀλήθειαν ἐν τῷ μάλιστα ὄντι πρώτως εἶναι πρὸ τῆς γνώσεως. τὸ δὲ καλὸν φοιτῶν καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ὄντων, εἶναι ἀναγκαῖον ἐν τῷ πρώτῳ ὄντι, παρ' οὗ καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ὄντων. τὴν δὲ πρώτην συμμετρίαν ἐν τῷ πρώτῳ εἶναι μικτῷ. πᾶσα γὰρ μίξις δεῖται συμμετρίας, ἵνα ἕν τι ἐξ αὐτῆς ᾖ. ἀλλ' οὖν εἰ καὶ τὰ τρία πρυφέστηκεν ἐκεῖ, λαβόντες ἡμεῖς ὑπὸ πάντων ὁμολογούμενον, εἶναι μὲν ἐκεῖ τὴν συμμετρίαν, εἶναι δὲ κάλλιστον ζῴων τῶν νοουμένων τὸ αὐτόζωον, ὡς ὁ Τίμαιος φησὶν ἐν τῷ παρεντὶ, τὸν περὶ τούτων διεπερασάμεθα λόγον, ἀλλαχοῦ πεποιημένως περὶ αὐτῶν διαλεχθέντες, καὶ ὅσοι τῆς Πλάτωνι περὶ τῆς τάξεως αὐτῶν δόκησιν ᾠήμεθα, μάλιστα πιστώσασθαι. ἔστιν γὰρ περὶ τούτων ἡμῖν ἐν ἑνὶ τῶν μονοβίβλων, ὅπου καὶ δεδείχαμεν, τὴν μὲν ἀλήθειαν, τῷ φιλοσόφῳ σύμφυτον, τὸ δὲ καλόν, καὶ τὴν συμμετρίαν, τῷ ἐρωτικῷ, καὶ μουσικῷ. καὶ ὡς ἔχουσιν αἱ βίοι τάξεως, οὕτως ἔχουσι καὶ οὗτοι πρὸς ἄλληλα. κάλλιστον μὲν ἂν τὸ αὐτόζωον, δικαίως ἂν καλοῖτο, καθόσον τῷ νοητῷ κάλλει διαφερόντως συνέχεται. τὸ γὰρ κάλλος ἐπιχεῖται τοῖς ἰδίοις φιλεῖ, καὶ ἔστιν οἷον ἴδιον ἰδίων, τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κρύφιον ἐκφῶναι, καὶ προλάμψαι τὸ ἐρασθὲν αὐτοῦ, καὶ τὸν κρυπτόμενον περὶ ἐκεῖνο πόθον, ἑλκύσαι εἰς τὸ ἑαυτοῦ φανόν. τοῦ μὲν ἀγαθοῦ πᾶσιν σιγωμένου ἔχει, καὶ δοτόρρητον τὴν ἔφεσιν, πρὸς ὃ τὸ καλὸν, μετ' ἐκπλήξεως, καὶ κινήσεως ἐγκρόμενον. τὸ γὰρ ἐκλάμπον αὐτοῦ, καὶ θραῦσμον, ἐξέως ἅπασης χωρεῖ τῆς ψυχῆς, καὶ πᾶσαν ὑπερέφ θωμένου τὸ καλὸν, ὡς τοῦ ἀγαθοῦ πάντων ὁμοιότατον. καὶ τὸ ἀπόρρητον οἷον ἐκφανὲν ἰδοῦσα, χαίρει καὶ ἄγαται τὸ φανὲν, καὶ ἐπλάγη ὑπὸ αὐτό. καὶ ὥσπερ ἐν ταῖς ἀγιωτάταις πλεκταῖς, περὶ τὰ μυστικὰ θεάματα ἐκπληξις τῶν μυουμένων, ὕστερον δὲ καὶ ταῖς νοηταῖς περὶ τὸ ὂν ἀγαθὸν μετιούσας τὸ κάλλος προφαινόμενον, ἐκπλήττεσθαι ὁρῶντας, καὶ ὑπερέφ θωμένους, καὶ δίκην ἐν ταῖς προθύροις ἐδομένους, οἷόν ἐστιν ἄρα τὸ ἐν ταῖς ἀδύτοις, καὶ τὸ κρύφιον ἀγαθόν.

* *ἀλλ' ὅθεν μὲν ἄρχεται τὸ καλλος, καὶ ὅπως πρώτως ἐκφαίνεται, καὶ διὰ τίνων ἔσω φανερόν. καὶ διότι μᾶλλον τῶν νοουμένων πάντων ἐστὶ τὸ αὐτοανθρωπίζωον.

[† Ἐντεῦθεν δὴ σκοπεῖσθαι καὶ ἀκολουθίαν.]

* Sed unde quidem oriatur ipsa Pulchritudo, & quomodo primò appareat, per ista, *quæ dicta sunt*, esto manifestum. Et quod omnium, quæ mente-percipiuntur, pulcherrimum sit illud, quod est Per-se-animal, *hinc esto perspicuum*. *

Nota

[† *Hinc* [*est*] *perspicua* [*rerum series &*] *consequentia.*]

κεφάλαιον ιθ'.

ΕΠΕΙ δὲ τὰ πρωτουργὰ, καὶ νοητὰ παραδείγματα φησὶν ὁ Τίμαιος ἐν τῷ νοητῷ ζώῳ τὴν ὑπόστασιν ἔχειν, καὶ ὅσα πέφυκε τὰ πάντα καθ' ὅλην τὴν παυπλῆ περίοδον ποιεῖσθαι, [l. ποιησάμενα.] τὴν πρώτην ἔκφασιν, πρῶτον μὲν ἐκεῖνο σκοπεῖν ἄξιον, ὅτι τῶν εἰδῶν ἐν τῷ νοητῷ φανέντων, πολλῷ πρότερον ἀνάγκη καὶ τὰ γένη τῶν ὄντων, ἐν τοῖς νοητοῖς προϋπάρχειν. οὐ γὰρ οἷόν δυνατὸν τὰ μὲν εἴδη νοητὰ τίθεσθαι, τὰ δὲ γένη νοερὰ μόνον. ἀλλ' ὥσπερ τὰ εἴδη νοητῶς μέν ἐστι, κατὰ τὴν πρώτην ἑαυτῶν ὑπόστασιν. ἐν ᾗ τοῖς νοητοῖς θεοῖς τὸ πλήρωμα τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξέφηνε, καὶ τὸ μὲν ὅλικὸν εἰς μεριστοτέρας ὑποστάσεις [l. ὑποστάσεις] διεῖλε. τὸ δὲ ἑνοειδὲς, εἰς πλῆθος προήγαγε, τὸ δὲ ἐξῃρημένον, εἰς τὰς συμπληγμένας αὐτῶν αἰτίας ἀνήνεγκεν, οὕτω δὴ καὶ τὰ γένη ὄντως κρυφίως μὲν ἐστιν ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ ἀδιαιρέτως, ἀλλ' ἀκεκεμμένως δὲ ἐν τοῖς νοεροῖς.

Καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν πρώτη τριὰς, τὸ μικτὸν ἔχει τὴν οὐσίαν. ἡ δὲ δευτέρα τὴν ζωὴν, ἅτε καὶ κίνησις οὖσα, καὶ στάσις, μονούσης τῆς ζωῆς, καὶ προϊούσης. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ πολὺν, καὶ ἕτερον. τὸ μὲν γὰρ τελεία πλῆθος, διὰ τὴν νοητὴν ἑτερότητα. τὸ δὲ ἡνωμένον, καὶ τὸ κοινὸν περιληπτικὸν τῶν κατὰ γένη, καὶ καθ' ἓν μερῶν, διὰ τὸ πολύ. καὶ πάντα ταῦτα νοητῶς ἐστιν ἐν ταῖς τριάσι ταύταις, καὶ οὐσιωδῶς, καὶ μονοειδῶς. πρῶτον μὲν οὖν πρὸ αὐτὸ συλλογίζεσθαι δεῖ φιλοθεάμονας τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως ἄξιον, καὶ τοῖς εἴδεσι τοῖς νοητοῖς ἐπιλογίσασθαι τὰ συγγενικὰ γένη. θέμις γὰρ οὔπω ἦν, οὔπω ἔστι τὰ γένη δεύτερα μετὰ τὴν τῶν εἰδῶν φύσιν ἐκφαίνεσθαι. τοῖς οὖν εἴδη νοητὰ διατιθεμένοις, πολλῷ μειζόνως ὑποτιθέναι ἐν τῷ νοητῷ τὰ γένη τὴν εἰρημένην τάξιν. ἔπειτα πρὸς πᾶσι τούτοις καὶ τὴν περὶ τούτων τῶν εἰδῶν ὅπως ὑφέστηκεν θεωρίαν, καὶ πῶς ταῖς ἀρχαῖς αἰτίως ἐν τῷ νοητῷ νῷ προφαίνεται.

Διαιρεῖται μὲν γὰρ εἰς μονάδα, καὶ τριάδα. καθόσον γὰρ ἡ τῶν συγγενισθέντων ἰδέα προπέπτωκε τῶν ἄλλων, καὶ τὴν θείαν αἰτίαν ἀφώρισται. † δοκεῖ δὲ ἔμοιγε κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τὴν ἑαυτοῦ πρὸς τὰς τῶν ὅλων ἀρχὰς ὁ νοητὸς νοῦς

CAPUT XIX.

QVoniam * autem primaria, & mente-percepta *rerum*, & *Entium* exemplaria Timæus in mente- percepto animali *suam* hypostasin habere dicit, & quatuor esse omnia, quæ secundùm perfectum quaternionem primam apparitionem fecerunt, *id est*, *primùm in lucem prodierunt*, *ac apparuerunt*, primùm quidem operæ pretium fuerit, illud considerare, quòd cum formæ in mente- perceto *Ente* apparuerint, multo antè necesse *est* & Entium genera in mente-perceptis præexistere. Haud enim fieri potest, ut ipsæ quidem formæ ponantur, *atque statuantur* mente-perceptæ, ipsa verò genera *ponantur* intellectualia tantum. Sed quemadmodum ipsæ formæ mentaliter, *i. e. per mentis-perceptionem* quidem sunt, secundùm suam primam hypostasin, in ipsis verò mente-perceptis Dius ipsa plenitudo ex ipsis exoriens-apparuit, & ipsum quidem universale *Timæus* in particulariores hypostases divisit. Ipsum verò Uniforme, in multitudinem produxit, quod verò *illinc* exemptum-est, in causas ordine-collocatas explicans-digessit, sic etiam ipsa genera ipsius Entis, occulte quidem sunt in mente-perceptis, & individuè, distinctè verò, in ipsis intellectualibus.

Nota

Et propterea prima quidem Trinitas ipsum Mixtum habebat, *ipsam scilicet* essentiam. Secunda verò, Vitam, ubi & motus erat, & status, manente, & progrediente Vita. In tertia verò *Trinitate erat* Idem & Alterum, *id est*, *diversum*. Nam perfecta quidem multitudo, propter mente-perceptam diversitatem. Id verò, quod est unitum, & commune, complectitur partes, quæ sunt secundùm genera, & secundùm Vnum, *id est*, *generalia*, & *singulares partes*, propter ipsum Idem. Et hæc omnia sunt in his Trinitatibus mentaliter, *id est*, *per mentis-perceptionem*, *quia mente-percipiuntur*, & essentialiter, & uniformiter. Primùm quidem igitur operę pretium fuerit, si rerum naturæ contemplandæ studiosi hoc ipsum concludant, & formis mente-perceptis cognata genera tribuant. Nec enim fuit, nec erit fas, secunda genera post ipsam formarum naturam exoriri, *ac apparere*. Illis igitur, qui formas mente-perceptas ponunt, *atque statuunt*, multo magis supponenda, & *statuenda sunt* in eo, quod mente-percipitur, ipsa genera, eo modo, qui dictus est. Deinde *etiò* præterea contemplandum est etiam, quomodo iste formarum quaternio subsistat, & quomodo secundùm rationem, & *proportionem* ipsis principiis convenientem, in mente-percepta Mente palàm-appareat.

Dividitur enim in Vnitatem & Trinitatem. Quatenus enim cœlestium Deorum Idea anteponitur aliis, secundùm divinam causam est-definita. Videtur † autem mihi saltè propter suâ conversionem, & *eversionẽ*, ad universorum prncipia, mente-perceptamens revertens, plenitudo esse formarũ, & omnes intellectualiter

simul

ſimul & mentaliter, *ut ita loqui liceat, id eſt, per mentis-perceptionem,* in ſe complecti ipſorum Entium cauſas, & arcanæ quidem, & ex omnibus exemptæ cauſæ plena *Mens* Unitatem Deorum conſtituiſſe. Unde etiam (ut arbitror) Plato eàm Deorum Ideam appellat. Cum autem *Plato* trium, poſt Unum, principiorum intellectuales cauſas ſuſceperit, tres, poſt iſtam, Ideas oſtendiſſe *mihi videtur*, Illam quidem acrivagorum, & volatilium cauſam, quæ fini ſimilis, *ac proportione reſpondens eſt, & quæ ex antecedente cauſa eſt* progreſſa. Quamobrem etiam Deos conſtituit Uniformes, *ab hominibus* intractabiles, impollutos, cum cœleſtibus Diis unitos, & ita, ut menſuras illis interiores ſint-ſortiti, & id conjunctim cum illis, qui generis ortum gubernant, ſint, quod illi erga iſtos per eximiam excellentiam *ſunt*. Illam verò *cauſam* aquatilium, Deorum generatrici facultati, & infinitæ facultati cognatam, & producentem Deos, motus ſuppeditatores, & fœcundæ copiæ, & vitæ Inſpectores.

Quoniam & hæc ipſa apparens aqua, fuſione, & infinita latione, & infinitione detinetur.

Quamobrem etiam animalium procreatricibus facultatibus eſt-attributa. Illam verò terreſtrium, & pedeſtrium Deorum antecedentem *cauſam* ipſi ipſius Mixti naturæ convenientem, & Deos procreantem, qui rerum univerſarum finem continent, & qui ſunt conſtantes, & extremis formis ipſam materiæ q. d. informitatem, *id eſt, forma-carentem-naturam* continent, & ſedem in-mundo-verſantium *Deorum* in unum hujus Univerſitatis centrum cogentes-contrahunt, *& eam in eo firmant.* Nam à prima quaſi ipſorum Entium ſede ſubſiſtentes, hanc etiam ſedem ipſi conſtanter definiunt. Sic igitur primus ipſarum formarum ortus in ipſa mente-percepta Mente, ſecundùm prima principia, per-manifeſtam-demonſtrationem-habet & progreſſum, & ordinem. Oportet autem præterea hoc etiam ex tertiis *argumentis, nos* Timæum ſequentes colligere, *& concludere*, quòd propter iſtam Trinitatem multitudo partium mente-perceptarum eluxerit, & ipſum totum diviſum in ipſam partium perfectam diſtinctionem, *& ordinem*.

Cujus enim (inquit) alia mente-percepta animalia, ſecundùm Unum, & ſecundùm genera, ſunt partes, hoc eſt illud primum, & pulcherrimum exemplar hujus Univerſi. Si verò & alia *mente-percepta animalia ſunt partes* hujus *Univerſi*, perſpicuum *eſt*, quòd illa multitudo, quæ mente-perceptas partes in ſe complectitur, & quæ omnes mente-pereceptas partes continet, eſt ipſum Totum. Illud igitur ſtatuere licet, hanc Trinitatem primam eſſe *rerum* effectionis, & fabricationis cauſam. Si enim in ipſa *ſunt rerum* primaria exemplaria, perſpicuum *eſt* quod ſecundorum *Entium* ordo ducit initium ab ipſa. Et ſi eſt animal, quod alia omnia animalia conſtituit, omnis quidem animarum, omnis etiam corporum latitudo, *ac amplitudo* progreſſum hinc habet, & continet mente-perceptas cauſas omnium ordinum, & eorum, qui animalium procreandorum vim habent, & eorum, qui *rerum* ſunt opifices, *& effectores*.

† *Nota, [quæ traduntur hîc] de quaternione formarum quæ eſt in eo, quod eſt Per-ſe-animal, mirabilia.*

ὑπερφόμδ. πλήρωμα γενέσεως τῶν εἰδῶν, καὶ πάσης νοερῶς, ἅμα καὶ νοητῶς, εἰς ἑαυτὸν χωρήσας τὰ τῶν ὅλων αἴτια, καὶ τῆς μὲν ἀῤῥήτου, καὶ τῶν πάντων ἐξῃρημένης αἰτίας πλήρωσις, ὑπῆρξας τῶν μονάδα τῶν Θεῶν. ὅθεν (οἶμαι) καὶ ὁ Πλάτων, Θεῶν αὐτῷ ἰδέαν ὀνομαλεῖ. τῶν δὲ τριῶν μετὰ τὸ ἓν ἀρχῶν, ὑποδεξάμδ. τὰς νοερὰς αἰτίας, τὰς τρεῖς αἰ ἀφλῶσαι μετ' αὐτὸν ἰδέας, τὴν μὲν ἀεροπόρων, καὶ πλωτῶν αἰτίαν, τὴν πεζὰν περιλαβοῦσαν αἰτίαν λογεν. διὸ καὶ Θεοὺς ὑφίστησιν ἐνεγδεῖς, ἀναγωγεὺς, [l. ἀναγώγευς,] ἀχειρώτους, τοῖς ἐγκοίνοις Θεοῖς λειωμένους, καὶ δαίμονα μέτρα λαχόντας ἐκείνων, καὶ τοῖς ὅλοις πρὸς αὐτὸν τὸν γένεσιν κυβερνῆτας σωτηγμένους, ὡς ἐκείνοι πρὸς πύπους καὶ τὴν ἐξῃρημένην ὑπεροχήν. τὴν δ' ἐπισκοπὴν, [l. ἐπίδρων,] Θεῶν τῇ γονιμικῇ δυνάμει, καὶ τῇ ἀπείρῳ δυνάμει σύστιχον, καὶ παρέχουσαν Θεοὺς κινήσεως χορηγεὺς, καὶ τῆς γονίμου οὐσίας, καὶ ζωῆς ἐφόρους.

Ἐπεὶ καὶ αὐτὸ πῦρ τὸ φαινόμενον ὕδωρ, χύσει, καὶ ἀπείρῳ Φορᾷ, καὶ ἀορίστᾳ κεκράτηται.

Διὸ καὶ ταῖς ζωογόνοις αἰτίαις δυνάμεσι. τὴν δὲ χθονίαν, καὶ πεζῶν Θεῶν προηγουμένην, τῇ δὲ μικτῇ Φύσει προσήκουσαν, καὶ Θεοὺς δεσποζούσας αὐτὸ τὸ πᾶν συνεχούσας τῶν ὅλων, μενίμους καὶ κρατούσας πρὸς ἰσχάτοις ἕδεσι τὴν τῆς ὕλης ἀμορφίαν, καὶ τὴν ἑστίαν τῶν ἐγκοσμίων, εἰς ἓν τὸ δ' πᾶσιν κίνησιν συνερείδουσας. διὸ καὶ τῆς πρωΐσης εἶναι ἑστίας τῶν ὅλων ὑποστάσης, καὶ τήνδε τὴν ἑστίαν αὖπὶ μενίμως ἀφορίζουσιν. οὕτω μὲν οὖν ἡ πρωτίστη τῶν εἰδῶν ἔκφανσις ἐν τῷ νοητῷ νῷ καὶ πρὸς πρωΐσας ἀρχὰς δείκνυται τὸν τὸ πρόσθεν ἔχουσα, καὶ τὴν τάξιν. δεῖ δ' αὖ πρὸς πύπις καὶ πύτ' ἐκ τρίτων ἐπομένους τῷ Τιμαίῳ σκοπεῖν, ὅτι καὶ τὴν τριάδα ταύτην, τὸ πλῆθ. ἐξέλαμψε τῶν μερῶν τῶν νοητῶν, καὶ τὸ ὅλον τὸ μεμερισμένον εἰς τὴν πανπλήθειαν μορίων ἀφώρισμεν.

Οὗ γάρ φησιν ἐστὶ τὰ ἄλλα νοητὰ ζῶα, καθ' ἓν, καὶ καθ' ὅλη, μόρια, τοῦτ' ἐστὶ τὸ πρώτιστον, καὶ κάλλιστον παράδειγμα τῶν παντός. εἰ δὲ τὰ ἄλλα μόρια τοῦδε, δῆλον ὡς αὐτὸ ὅλον ἐστὶ τὸ πλῆθ. ἐν ἑαυτῷ τῶν νοητῶν μορίων συνειληφός, καὶ πάντων τῶν νοητῶν μορίων συνεκτικόν. ἔστι πάντως τὸ τὴν τριάδα ταύτην πρωτίστην εἶναι τῆς ποιήσεως, καὶ τῆς δημιουργίας αἰτίαν. εἰ γὰρ ἐν αὐτῇ τὰ πρωτουργὰ παραδείγματα, δῆλον ὡς ἀπ' αὐτῆς ἡ τῶν δευτέρων ἄρχεται διακόσμησις. καὶ εἰ ζῶόν ἐστι ζῴων ἁπάντων ὑποστατικόν, πᾶν μὲν τὸ ψυχικὸν πλάτ., πᾶν δὲ τὸ ζωμάτων ἐπιεύθην ἔχει τὴν πρόσθεν, καὶ πρείκει τῶν τε ζωογονικῶν πάντων διακόσμων, καὶ τῶν δημιουργικῶν τὰς νοητὰς αἰτίας.

† Σημείωσαι πρὸς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ζῳῷ τετράδ. τῶν εἰδῶν θαυμάσια.

Κεφάλαιον κ'.

Ἐκ μὲν οὖν τῶν ἐν Τιμαίῳ γεγραμμένων, τοιαύτας ὑποβολὰς λητέον περὶ τῶν θείων νοήσεων τελάδων συμφώνως τοῖς ἐν Φιλήβῳ, πέρας, καὶ ἄπειρον, ἐν ἑκάστῃ, καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν θεωρούσας. εἰ δὲ βούλει καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σοφιστῇ διηρημένων ἑρμηνεύσεις, ὑποδείξομεν τὸν Πλάτωνα τὼν αὐτῶν ἔχοντα περὶ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν διανοήσιν. ὁ τοίνυν Ἐλεάτης ξένος ἐν ἐκείνοις πρὸς τὸν Παρμενίδου λόγον ὑποπτῶν, τὸν ἓν λέγοντα τὸ πᾶν, καὶ τὸ νοητὸν πλῆθος ἀποφαίνων, καὶ * δεικνὺς ὅπως ἐξήρτηται τὸ ἓν, τὸ μὲν πρῶτον λαβὼν τὸ ἓν ὂν ὑφηγήσατο, καὶ ὑπομνήσας, ὡς τοῦτο πεπονθός ἐστι τὸ ἓν, καὶ μεμέτοχε τοῦ ἓν εἶναι, ἀλλ' οὐκ ἔστιν αὐτὸ, οὐδὲ τὸ πρώτως ἕν. μετὰ τοῦτο λαβὼν τοῦ ὅλου πρώτιστα τὴν ὑποβολὴν τῆς Διαλεκτικῆς τοῦτο ἓν καὶ μεθεκτὸν, καὶ τὸ ὂν ὑφηγήσατο. εἰ γὰρ καὶ ὅλον ἐστὶ τὸ ἓν ὄν, ὡς ὁ Παρμενίδης μαρτυρεῖ, τὸ δὲ ὅλον μέρη ἔχει. τὸ δὲ μέρη ἔχον οὐκ ἔστιν αὐτὸ, οὐκ ἂν εἴη τὸ ἓν ὄν, τὸ ἑνὶ ταὐτόν. τρίτον τοίνυν ἐκ τοῦ πανταχοῦ ὑποχωρεῖ.

* Σημείωσαι

Τὸ γὰρ πανταχοῦ, [l. πανταχῇ] μεμερισμένον, καὶ πανταχόθεν μορίων πεπλησμένον, οὐκ ἂν ποτε σχοίη τὼν αὐτῶν ὑπόστασιν τῷ πανταχοῦ ἑνί. καὶ μέχρι πούτων προῆλθε, δεικνὺς ὅτι τὸ ἀπλήθυντον τοῦ ἑνὸς ὄντος καθ' ἑαυτὸ φύσιν ἐξήρηται, διὰ τριῶν ὑποχωρήσεων ὁδοῦσας. καὶ τὰ μὲν, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἕν, ὑφηγήσις, τὰ δὲ, ἀπὸ τοῦ ὅλου, ποτὲ μὲν, ἀπὸ τοῦ πανταχοῦ. βέλτιον δὲ καὶ αὐτῶν ἐπακοῦσαι τῶν τοῦ Πλάτωνος ῥημάτων. ὅτι μὲν οὖν τὸ ἓν οὐκ ἔστι τῷ ἑνὶ ὄντι πάντων, διὰ πούτων κατασκευάζει τῶν λέξεων. Τί δῆτα φαῖμεν τῶν ἓν τὸ πᾶν λεγόντων; ἆρ' οὐ πρόσεστιν αὐτοῖς δύναμιν τί ποτε λέγουσι τὸ ὄν; πῶς γὰρ οὔ; τόδε τοίνυν ἀποκρινέσθωσαν. ἓν που, [l. ἕν που] φασὶ μόνον εἶναι; Φαμὲν γὰρ, φήσουσιν. ἦ γὰρ, καί. Τί δὲ; ὂν καλεῖτε τί; καί.

Πότερον ὅσα ἓν ὀνόματι τὸ αὐτὸ προσχρώμενοι δυοῖν ἐνόμασιν, ἢ πῶς; τίς οὖν αὐτοῖς ἡμῖν πρὸς (ὦ ξένε) ἀπόκρισις; Διὰ δὴ πούτου τὸ ἓν, καὶ τὸ ὂν ἀπ' ἀλλήλων ὁ Πλάτων διαιρούμενος, καὶ δεικνὺς ὡς ἄλλη μὲν ἔννοια τοῦ ἑνὸς, ἄλλη δὲ τοῦ ὄντος, καὶ ὡς διαφέρει ταῦτα ἀλλήλων, ἀποφαίνει τὸ κυριώτερον, καὶ πρώτως ἓν, τοῦ ἑνὸς ὄντος ἐξηρημένον.

CAPUT XX.

EX iis igitur, quæ in Timæo ſunt ſcripta tales notiones ſumendæ ſunt de tribus mente-perceptis Trinitatibus, quæ conſentiunt cum iis, quæ *traduntur* in Philebo, *quod faciemus*, finem, & infinitum, in unaquaque *Trinitate*, & quod ex utroque *manat*, contemplantes. Si verò velis & ab illis, quæ in Sophiſta diſtinctè ſunt tradita, profecti, demonſtrabimus Platonem eandem habere ſententiam, *& idem ſentire* de primis principiis. Ille enim Eleates hoſpes in illis *locis* ob Parmenidis orationem dubitans, quæ hoc Univerſum vocat Unum, & mente-perceptam multitudinem oſtendens, & * demonſtrans quomodo ex Uno pendeat, primùm quidem, ab Uno Ente argumentatur, & poſtquam *nobis* in memoriam revocavit, quòd hoc *Ens* paſſum-eſt ipſum Unum, & & Unius eſt-particeps: ſed non eſt id, quod eſt Per-ſe Unum, neque id, quod eſt primò Unum, poſtea ab ipſo Toto initium facit diſcretionis, *atque diſtinctionis*, & illius imparticipabilis Unius, & ipſius Entis. Si enim & Totum eſt ipſum Unum Ens, ut Parmenides teſtatur, & ipſum Totum partes habet, & id, quod partes habet, non eſt id, quod eſt Per-ſe-Unum, *ergo* ipſum Unum Ens, non erit idem, quod ipſum Unum. Tertio verò loco, ab ipſo Perfecto argumentatur, *ab eo, quod eſt perfectum, argumenta ducens.*

* Nota

Quod enim ubique partitum-eſt, & quod plurimas partes continet, nunquam habebit eandem hypoſtaſin, *atque naturam*, quam *habet* illud, quod eſt perfectè Unum. Et hucuſque progreſſus-eſt *ille Eleates hoſpes*, demonſtrans quòd illud, quod-eſt-multiplicationis-expers, *& quod multiplicari non poteſt*, ex Uno Ente propter ſuam naturam eſt-exemptum. *Hoc autem ille demonſtravit*, per tres argumentationes profectus, *id eſt, re per tres argumentandi rationes demonſtrata.* Et modò quidem ab ipſo Uno Ente profectus, modo verò, à Toto, interdum verò, ab Univerſo. Satius autem *eſt* & ipſa Platonis verba audire. Quod igitur ipſum Unum non ſit idem ac illud, quod eſt Unum Ens, per iſta verba *Plato* confirmat, *aſtruit, ac probat.* Quid verò *dicemus* de illis, qui dicunt hoc Vniverſum eſſe Vnum? Nónne pro viribus quærendum *eſt*, quidnám vocent ipſum Ens? Quomodo enim non *quærendum eſt hoc?* Hoc igitur *illi nobis* reſpondeant. Vnum alicubi tantum eſſe dicitis? Dicimus verò, dicent *illi.* Profectò enim *Vnum eſt alicubi*, ſanè. Quid verò? Eſtné aliquid, quod Ens vocatur? Sanè *eſt aliquid, quod vocatur Ens.*

Vtrum *verò vocatis ipſum Ens, illud*, quod *eſt ipſum* Vnum, pro eodem utentes duobus nominibus, aut quomodo? Quænam igitur (ô hoſpes) reſponſio poſt hoc *nobis redditur ab* ipſis? Per hoc igitur *argumentum* Plato dividens, *& ſeparans* ipſum Vnum, & ipſum Ens, alterum ab altero, & demonſtrans, quòd alia quidem *eſt* Vnius, alia verò ipſius Entis notio, & quòd hæc inter ſe differunt, demonſtrat id, quod eſt maximè proprium, & primo Vnum, ex ipſo Vno Ente exemptum *eſſe.*

Nam

Nam ipſum quidem Unum Ens non manet purè in ipſa immultiplicabili, & uniformi eſſentia. Ipſum verò Unum, ex omni additione exceſſit. Quidquid enim ipſi *Vni* addideris, ſummam, & arcanam ipſius Unitatem minuis. Oportet igitur ipſum quidem Unum anteponere ipſi Uni Enti, ipſum verò Unum Ens, illi, quod eſt tantum Unum, ſic attribuere, ut id ex eo pendêre dicas. Si enim & ipſum Unum, & ipſum Unum Ens ſit idem, & nihil differat, *nullumq; ſit diſcrimen inter hæc duo*, ſi dicas Unum, & Ens (ſi enim differant *hæc duo*, rurſus ipſum Unum differet ab ipſo Uno Ente) ſi igitur ipſum Unum non differt ab ipſo Uno Ente, omnia erunt Unum, & ipſa multitudo non erit in ipſis Entibus, neque res ipſæ nominari poterunt, ne duo ſint, ipſa res, & ipſum nomen. Ex omni enim multitudine, & ex omni diviſione exemptum *erit utrumque*, neque nomen erit ullius *rei*, neque oratio: ſed ipſum nomen manifeſtò erit idem, ac ipſa res. Et neque nomen rei, nomen erit: ſed nomen *erit* nominis nomen, ſi ipſa res ſit idem, quod ipſum nomen, & ipſum nomen *ſit idem*, quod ipſa res, & res *ſit* rei res. Omnia enim erunt circa rem eadem, quæ *ſunt* circa nomen, propter Unitatem, *ac Vnionem* & ipſius rei, & ipſius nominis. Si igitur hæc *ſunt* abſurda, & ipſum Unum eſt, & ipſum Ens, & ipſum Ens particeps eſt ipſius Unius, ergo non eſt idem ipſum Unum, & ipſum Unum Ens. Quod verò etiam ipſum Totum (ſi modò eſt) non eſt idem, quod ipſum Unum, deinceps *Plato* demonſtrat, hinc incipiens. Quid verò? Ipſum Ens, *utrum* dicent ab ipſo Uno Ente diverſum *eſſe*, an idem, quod hoc? Quomodo enim & non dicent, & dicunt? Si igitur Totum eſt, ut & Parmenides dicit *in illis verſibus*,

„ Undique rotundæ ſphæræ ſimile moli,
„ A medio æquale undiq;. Hoc enim nec ullo modo majus,
„ Nec ullo modo minus eſt. Sanè opus eſt, *oportet hoc eſſe* ſic, vel ſic, *id eſt*, *tale*, *vel tale*.

Cùm autem ipſum Ens ſit tale, & medium, & extrema habet. Si autem hæc habet, omninò neceſſe *eſt ipſum* habere partes. Aut quomodo ſic *iſta dicerentur*? Atqui illud, quod eſt partitum, affectionem quidem Unius in omnibus partibus habere nihil impedit. Et ſic oportet & omne Ens, & Totum eſſe Unum. Quidni enim? Quod verò patitur hæc, *& cui iſta accidunt*, nónne impoſſibile *eſt* ipſum Unum eſſe, & ipſum *Ens*, *& ipſum Totum*? Quomodo igitur id, quod verè eſt Unum, oportet recta ratione, *& vere* vocare individuum: Oportet profectò *ſic ipſum appellare*. Hujuſmodi verò Ens ex multis partibus *conſtans*, non conſentiet cum ipſa ratione, *neque cum ipſa Entis definitione*, *quod profectò* ſcio. Per hæc igitur ille Eleates hoſpes, poſt Unum Ens, ab ipſa Integritate, *quæ Totum conſtituit*, argumentans, & *argumenta ducens* à partitione partium ipſius Integritatis, *quæ Totum conſtituit*, demonſtrat, quòd hoc Univerſum non eſt Unum.

Si enim ipſum Totum eſt in ipſis Entibus, ut Parmenides in illis *ſuperioribus* verſibus teſtatur, omnia non erunt Unum. Nam alterum quidem, *ipſum ſcilicet Vnum*, *eſt* Individuum, ipſum verò Totum partes habet, *ac ideo dividuum eſt*. Ipſum igitur Totum non eſt Per-ſe-Unum. Illud enim ex omnibus partibus, & ex ipſa Integritate, *& ex ipſo Toto* exceſſit. Sed ipſum

Τὸ μὲν γὰρ ἓν ὂν οὐ μιᾷ καθαρῶς ἔξεστι τῆς ἀπληθυώπου, καὶ ἐνιαίους ὑπαρξεως. τὸ δὲ ἕν, πάσης πεφυτίσεως ἐκβεβηκεν. ὃ, ἢ γὰρ αὐτῷ προσθῇς, ἐλαττοῖς τὴν ἀκρην αὐτοῦ, καὶ ἄρρητον ἕνωσιν. δεῖ πίνυν τὸ μὲν ἓν προστίθεναι ἑνὸς ὄντος, τὸ δ' ἕν ὂν ἐξαίρειν ἑνὸς μόνως ἑνός. εἰ γὰρ ἔστι ταὐτὸν τό, τε ἓν, καὶ τὸ ἓν ὄν, καὶ μηδὲν διαφέρῃ λέγειν ἓν, καὶ ὄν (εἰ γὰρ διοίσει, πάλιν ἐξήλακται ἑνὸς ὄντος τὸ ἓν) εἰ γοῦν μηδὲν διαφέρῃ τὸ ἓν ἑνὸς ὄντος, ἓν ἔσται πάντα, καὶ τὸ πληθος ἐν τοῖς οὖσιν οὐκ ἔσται, οὐδὲ ὀνομάζειν τὰ πράγματα δυναστόν, ἵνα μὴ δύο ᾖ τὰ πράγματα, καὶ τὸ ὄνομα. πάντες γὰρ πληθους ἐξῃρημένου, καὶ πάσης διαιρέσεως, οὔτ' ὄνομα ἔσται τινὸς, οὔτε λόγος, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος ἔσται ἀναφαίνεται. καὶ οὔτε τὸ ὄνομα πράγματος, ὄνομα ἔσται, ἀλλὰ τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα, ὥστε τὸ πράγμα τοῦ ὀνόματος πάντων, καὶ τὸ πράγμα τοῦ ὀνόματος, καὶ τὸ πράγμα πράγματος [πράγμα] πάντα γὰρ ὑπάρξει περὶ τὸ πράγμα τὰ αὐτὰ ἅπερ περὶ τὸ ὄνομα. διὰ πάντων ἕνωσιν τοῦτο πράγματος, καὶ ὀνόματος. εἰ γοῦν ταῦτα πάντα, καὶ τὸ ἓν ἔστι, καὶ τὸ ὄν, καὶ μετέχῃ τὸ ὂν ἑνὸς ὄντος. οὐκ ἄρα ταὐτόν ἐστι τὸ ἓν, καὶ τὸ ἓν ὄν. ὅπῃ δὲ καὶ τὸ ὅλον (εἴπερ ἔστιν) οὐκ ἂν εἴη τοῦ ἑνὶ παντὸς, ἐξῆς ἀποδείκνυσιν, ἐνταῦθεν ἀρχόμενος. τί δέ; τὸ ὅλον ἕπαρον ἑνὸς ὄντος, ἢ παντὸς φήσουσι τοῦτο; πῶς γὰρ οὐ φήσουσί τι, καὶ φασίν; εἰ τοίνυν ὅλον ἐστὶν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει,

„ Παντὴν δ' εὐκύκλου σφαίρης εὐαλίγκιον ὄγκῳ,
„ Μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ. τὸ γὰρ οὔτε τι μεῖζον,
„ Οὔτε τι βαιότερον πέλεν. καὶ χρεών ἐστι τῇ, ἢ τῇ.

Τοιοῦτον δὲ ὂν τὸ ὂν, μέσον τε, καὶ ἔσχατα ἔχει. ταῦτα δὲ ἔχον, πᾶσα ἀνάγκη μέρη ἔχειν. ἢ πῶς οὔτως? ἀλλὰ μὴν τόγε μεμερισμένον, πάθος μὲν τοῦ ἑνὸς ἔχειν ὅπῃ τοῖς μέρεσι πᾶσιν οὐδὲν διακωλύει. καὶ τοῦτο δεῖ πάσχειν τὸ ἓν, καὶ ὅλον ἓν εἶναι. τί δὴ οὔ; τὸ δὲ πεπονθὸς ταῦτα, ἆρ' οὐκ ἀδιαίρετον αὐτό γε τὸ ἓν αὐτὸ εἶναι; πῶς ἀμερὲς δήπου δεῖ τό γε ἀληθῶς ἓν, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἰόντα; δεῖ γὰρ οὖν. τὸ δέ γε τοιοῦτον οὐκ πολλῶν μερῶν ὂν, οὐ συμφωνήσει τῷ λόγῳ μαθόντι. διὰ δὴ τούτων ὁ Ἐλεάτης ξένος, μὴ τὸ ἓν ὄν, ἀπὸ τῆς ὁλότητος ἐπιχειρῶν, καὶ ἀπὸ μερισμοῦ τῶν μερίων τῆς ὁλότητος, δείκνυσιν ὡς ἄρα οὐκ ἔν ἐστι τὸ πᾶν.

Εἰ γὰρ ἔστι τὸ ὅλον ἐν τοῖς οὖσιν, ὡς μαρτυρεῖ Παρμενίδης ἐν τοῖς ἔπεσιν, οὐκ ἂν εἴη τὰ πάντα ἕν. Τὸ μὲν γὰρ, ἀμερὲς, τὸ δὲ ὅλον, μέρη ἔχει. Τὸ ἄρα ὅλον οὐκ ἔστιν αὐτοέν. ἐκεῖνο γὰρ μερῶν ἐκβέβηκε πάντων, καὶ τῆς ὁλότητος. ἀλλὰ τὸ ὅλον πεπονθὸς μὲν ἔστι

τὸ ἕν. διὸ καὶ ὅλον προσονομάζεται. τὸ γὰρ ὅλον οὐκ αὐτόεν. οὐκ ἄρα τὰ ὄντα πάντα ἓν ἐστιν ἀδιακρίτον, καὶ ἀπλήθυντον. καὶ μὲν καὶ τὸ πᾶν πλειόνων ἐστὶ μερῶν συλληπτικόν. τὸ μὲν γὰρ ὅλον, τῷ πρώτῳ ἐκ δυοῖν ἐστὶ μερῶν. τὸ δὲ πᾶν, πλήθος ἔχει μερῶν, καὶ ὁλοτελῶς μετέχον, ἅμα καὶ πᾶν ἐστὶν ὡς πανταπλῶς μεμερισμένον· τοῦτο δὴ οὖν αὐτὸεν οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πεπονθὸς τὸ ἕν.

Ἀμερὲς γὰρ τὸ αὐτόεν. οὕτω δὲ ἀμερὲς, ὡς ἀπαίρτων τῶν μερῶν ἐξῃρημένον. οὐκ ἄρα τὸ πᾶν τῷ ἑνὶ ταὐτόν. ἡμεῖς μὲν οὖν διῃλοιμεν, ὁ δὲ Πλάτων συνέπλεξε τό, τε ὅλον, καὶ τὸ πᾶν οὕτως λέγων, ἀλλὰ μὲν τό, τε μεμερισμένον πάθος μὲν τοῦ ἑνὸς ἔχειν οὐδὲν κατακωλύει, καὶ τοίνυν δεῖ πᾶν τε, καὶ ὅλον ἓν εἶναι. διῄρηται δὲ ὅμως ἁπλοῦν τὸν εἰρημένον τρόπον. οὐκοῦν ἐκ τριῶν τούτων ἐπιχειρήσεων ὁ Ἐλεάτης ξένος διέκρινε τὸ ἓν αὐτὸ τῶν μετεχόντων τοῦ ἑνός. καὶ διαπορήσας πρὸς αὐτοὺς ἓν τὰ πάντα λέγοντας, τὸ ἓν ὄν, τὸ ὅλον, τὸ πᾶν. ὧν τὸ μὲν πᾶν μετέχει τοῦ ὅλου, καὶ ἔστι πλῆθος ἐκ μερῶν πλειόνων αὐτοπλές. τὸ δὲ ὅλον τοῦ ὄντος.

Οὐ γάρ ἐστι καὶ τὸ ὅλον, ὡς Παρμενίδης μαρτυρεῖ. τούτων τίνων παιστέον τάξιν ἐχόντων, πῶς οὐκ ἀνάγκη κατὰ τὰς τρεῖς νοερὰς τριάδας γεγενῆσθαι τοῦ Πλάτωνι τὰς ἐφόδους; καὶ γὰρ ἔδει, τοῦ Παρμενίδου τὸ ἓν ὂν τῆς νοητῆς ἀφορίζοντος, ἐκεῖθεν τὸν Πλάτωνα ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις τῆς διακρίσεως τοῦ περὶ τῶν νοητῶν ἑνὸς, καὶ τοῦ ἐν τῇ νοητῇ ἑνός. αἱ γὰρ πρὸς τὸν Παρμενίδου λόγους, τὸ μετεχόμενον ἓν, εἰς τὴν ἀμέθεκτον ἕνωσιν ἀνακυκλοῦσθαι πολλαχοῦ. οὐκ ἄρα ἐστὶν ἐν τούτοις, ἀλλὰ καὶ τὸ ἓν ὂν, καὶ τὸ ὅλον. τὸ μὲν δὴ πᾶν δῆλον ὅτι τοῦ πέρατος τοῦ νοητοῦ. τὸ γὰρ τέλειον, καὶ τὸ σύμπαν νοητὸν πλῆθος, ἐκεῖ τὴν ὑπόστασιν ἔχει. τὸ δὲ ὅλον, τῷ μέσῳ κέντρῳ, καὶ τοῦ σωδέσμου τοῦ νοητοῦ πλάτους. ἁρμόζει γὰρ τὸ ὅλον πρὸς τοῦ παντός.

Εἴπερ τὸ μὲν πᾶν, ὅλον ἐστὶ, τὸ δὲ ὅλον, οὐκ ἤδη καὶ πᾶν ἐστί. τὸ γὰρ διῃρημένον πλῆθος ἐστὶ πᾶν. τὸ δὲ συνέχον ἐν ἑαυτῷ τὸ πλῆθος, καὶ οὕτω διακεκριμένον, ὅλον. καὶ τοῦτο τοῦ αἰῶνι μάλιστα προσῆκε. μέτρον γάρ ἐστιν ὁ αἰὼν πάντος μὲν νοητοῦ πλήθους, ὥσπερ τὸ ὅλον, συνοχὴ, καὶ ἕνωσις δὲ παντός. τὸ γὰρ ἓν ὄν, τῇ πρώτῃ, ἑκάστης. καὶ γὰρ τὸ ἕν ἐστι μάλιστα τῆς τριάδος ἴδιον, ὡς καὶ ὁ Τίμαιος ἐσαφήνισεν. καὶ τὸ ὂν ἐκεῖ πρώτως

quidem Totum, patitur ipſum Unum, *Vnique totum accidit, eique tribuitur.* Quamobrem etiam Totum appellatur. Ipſum enim Totum, non *eſt id, quod eſt* Per-ſe-Unum. Non igitur omnia Entia ſunt Unum indiſcretum, & immultiplicabile, *vel, non-multiplicabile, vel, non multiplicatum.* Quinetiam hoc ipſum Univerſum plures partes comprehendit. Ipſum enim Totum, primùm ex duabus partibus eſt *conſtatum.* Ipſum verò Univerſum, habet multitudinem partium, & Integritatis *Totum conſtituentis* particeps-eſt, ſimul etiam Univerſum eſt ut perfectè partitum. Hoc igitur non eſt Per-ſe-Unum: ſed eſt id, quod patitur Unum, *id eſt, cui accidit, atque tribuitur Vnum.*

Quod enim *eſt* Per-ſe-Unum, *eſt* individuum, *& partium expers.* Sic autem *eſt* individuum, *& partium expers*, ut id, quod ex omnibus partibus eſt exemptum. Haud igitur ipſum Univerſum eſt idem, ac ipſum Unum. Ergo nos quidem diviſimus, Plato verò conjunxit & ipſum Totum, & ipſum Univerſum, ita loquens, Atqui & ipſam partitam affectionem Unius in partibus omnibus habere nihil impedit, & hac de cauſa oportet & ipſum Univerſum, & ipſum Totum eſſe Unum. Hæc tamen ſunt diviſa illo modo, qui *antè* dictus eſt. Ergò per tres iſtas argumentationes ille Eleates hoſpes diſcrevit, *atque disjunxit* ipſum Unum ab illis, quæ participant Unum. Et dubitationes movit adverſus illos, qui dicunt Unum omnia *eſſe*, *& idem eſſe* ipſum Unum Ens, ipſum Totum, ipſum Univerſum. Quorum ipſum quidem Univerſum particeps eſt Totius, & eſt multitudo ex pluribus partibus *conſtans*, *&* perfecta. Ipſum verò Totum, *particeps eſt* ipſius Entis.

Non enim eſt & ipſum Totum, ut Parmenides teſtatur. His igitur talem ordinem habentibus, quomodo non neceſſe eſt ſecundùm tres intellectuales Trinitates, à Platone argumentationes eſſe factas? Oportebat enim, cum Parmenides ipſum Unum Ens per mente-percepta definiret, Platonem illinc ducere demonſtrationes ipſius diſcretionis, *& diſtinctionis*, *ſcilicet* illius Unius, quod eſt ante mente-percepta, & illius Unius, quod eſt in mente-perceptis. Illæ enim dubitationes, *quæ mota-ſunt* adverſus Parmenidem, quæ demonſtrant, illud Unum, quod participatur, ad imparticipabilem Unitatem multis-in-locis *referri, tales ſunt.* Haud igitur *tantùm Vnum* eſt in his *mente-perceptis*: ſed & ipſum Unum Ens, & ipſum Totum. Perſpicuum igitur eſt, ipſum Univerſum *eſſe in* fine mente-percepto Quod enim in omnibus eſt perfectum, & tota mente-percepta multitudo *ſuam* hypoſtaſin illic habet. Ipſum verò Totum *ſuam hypoſtaſin habet in* medio centro, & mente-perceptæ latitudinis vinculo. Ipſum enim Totum ante Univerſum, *huic medio centro* convenit.

Siquidem ipſum quidem Univerſum, eſt Totum, ipſum verò Totum, non etiam jam eſt Univerſum. Nam diviſa multitudo eſt Univerſum. Id verò, quod in ſe multitudinem continet, & quod nondum eſt diſcretum, eſt Univerſum. Et hoc ipſi Ævo maximè convenit. Ævum enim eſt omnis mente-percepta multitudinis menſura, quemadmodum ipſum Totum eſt comprehenſio, & unio ipſius Univerſi. Id verò, quod eſt Unum Ens, primæ *Trinitati convenit, & eſt proprium* illius. Etenim ipſum Unum eſt ipſius Trinitatis maximè proprium, ut & ipſe Timæus demonſtravit. Et ipſum Ens

illius

illic primò apparet, illud, quod occultè, & mentaliter, *id est, per mentis-perceptionem* est Ens, & omnibus aliis essentiæ causa. Rursus igitur nobis illum Eleatem hospitem sequentibus, tres Trinitates apparuerunt. In eo quidem, quod est Unum Ens, prima *Trinitas versatur*. In ipso verò Toto, secunda. In ipso verò Universo, tertia. Ad quam etiam respiciens, *& spectans* ille hujus Universitatis Opifex, omne sensile disponit, *ac in ordinem redegit*, in illo mente-percepto Universo ipsum aspectabile definiens.

Ad ipsam verò mente-perceptam Integritatem *spectans*, *definit* ipsum tempus. Quamobrem etiam ipsum tempus est continuum. Et quemadmodum illud Totum duas partes continet, uno verò fine continet ipsas partes, eodem etiam modo tempus, ipso quidem Nunc finitum est, ipsis verò partibus, quæ duplices sunt, est infinitum. Hæc igitur etiam paulò post fusiùs explicabimus, quum de Parmenide dicemus. Illæ enim Eleatæ *hospitis* sententiæ sunt Parmenidis mysteriorum primordia, *& quasi sacra quædam, quæ fecit ante rerum arcanarum explicationem*. Antequam verò nos ad Parmenidem convertamus, eja (si placet) de tribus Trinitatibus denuò disseramus, Platonis sententiam ex iis, quæ multis in locis sunt dispersa, colligentes.

ἐκφαίνειν, τὸ κρυφίως, καὶ νοητῶς ὄν, καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις τῆς οὐσίας αἴτιον. πάλιν οὖν ἡμῖν αἱ τρεῖς παρῆσαν τριάδες ἑπομένοις τῷ Ἐλεάτῃ ξένῳ. κατὰ μὲν τὸ ἓν ὂν, ἡ πρώτη. κατὰ δὲ τὸ ὅλον, ἡ δευτέρα. κατὰ δὲ τὸ πᾶν ἡ τρίτη. πρὸς ἣν, καὶ ἀποβλέπων ὁ θεῖος δημιουργὸς, διακοσμεῖ τὸ αἰσθητὸν πᾶν, ἐν ἐκείνῳ τῷ νοητῷ παντὶ τὸ ὁρατὸν ἀφορίζων.

Πρὸς δὲ τὴν ὁλότητα τὴν νοητὴν, τὸν χρόνον. διὸ καὶ ὁ χρόνος συνεχής. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνο τὸ ὅλον δυοῖν ἐστι μερῶν περιεκτικόν, ἑνὶ δὲ πέρατι συνέχει τὰ μέρη, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ χρόνος, τῷ μὲν νῦν, πεπέρασται, τοῖς δὲ μέρεσιν, ἄπειρός ἐστι διπλοῦς ὑπάρχων. ζητῶμεν μὲν οὖν καὶ μικρὸν ὕστερον διὰ πλέον διαρθρώσομεν, ὅταν περὶ τοῦ Παρμενίδου λέγωμεν. προοίμια γάρ ἐστι τῶν Παρμενίδου μυστικῶν, τὰ δὲ Ἐλεάτου νοήματα. περὶ δὴ τὸν Παρμενίδην τραπώμεθα, φέρε πρὸ αὐτῶν (εἰ δοκεῖ) τῶν τριῶν τριάδων, ἐξ ἀρχῆς διέλθωμεν, τὴν δὲ Πλάτωνος διαίρεσιν ἐκ τῶν πολλαχοῦ διεσπαρμένων ἀθροίζοντες.

CAPUT XX.I

Nota * RES * igitur sunt *Trinitates*, (ut sæpè diximus) & hoc modo, *quem declaravimus*, sunt divisæ, *scilicet*, in Finem, & Infinitum, & Mixtum.

Quare triplices quidem sunt mente-percepti Fines, triplices verò *sunt* Infinitates, triplicia etiam ipsa Mixta. Omnis verò mente-perceptæ Trinitatis, ipse quidem Finis in una-quaque Pater appellatur. Infinitas verò, *vocatur* Potentia. Mixtum verò, Mens. Ne quis verò mihi putet hæc nomina esse aliena a Platonis * Philosophia. Constabit enim ipsum quoque magis, quàm alium quemvis, his appellationibus uti, *Nota* *quum verba facit* de ante-dictis Trinitatibus. *Nam illum quidem primum Deum, Patrem, & Dominum ipse in epistolis appellat. Perspicuum autem est, quòd illius primi, & paternum ordinem superantis, illud primum paternũ est in Diis mente-perceptis. Hi enim sunt illi, qui cum ipso Uno præcipuè sunt cognatione-conjunctissimi, & qui ineffabilem, *arcanam*, & ignotam ipsius *Unius* Unitatem per-mentis-perceptionem *quæ barbarè dicitur*, *mentaluer*, declarant. Si igitur ille *Primus Deus*, & Unum, & Pater à proximè ab ipso progressis appellatur, quemadmodum Dii primò mente-percepti, sunt Unitates, *sic* & primò Patres sunt.

Bifariam enim illi ineffabili *DEO* nomina imponit Plato, vel ab ipsis summitatibus, vel ab omnibus Entibus *sumpta*. Per hæc enim, ipsa Unius excellentia cognoscitur. Quinetiam ille Eleates hospes ipsum Ens appellat Potens, & Potentiam.

Κεφάλαιον κα'.

ΠΕΡΙ Σ μὲν οὖν εἰσιν (& πολλάκις εἰρήκαμεν) καὶ τοῦτον διηρῆσθαι τὸν τρόπον, εἰς πέρας, καὶ ἄπειρον, καὶ μικτόν. * Σημείωσαι

Ὥστε τριττὰ μὲν εἶναι τὰ νοητὰ πέρατα, τριττὰς δὲ τὰς ἀπειρίας, τριττὰ δὲ τὰ μικτά. πάσης δὲ αὖ νοητῆς τριάδος, τὸ μὲν πέρας, ἐν ἑκάστῃ πατὴρ ἐπονομάζεται. τὸ δὲ ἄπειρον, δύναμις. τὸ δὲ μικτὸν, νοῦς. καί μοι μηδεὶς ὑπολάβῃ τὰ ὀνόματα, τῆς Πλάτωνος εἶναι ξένα Φιλοσοφίας ἀλλότρια. Φαίησι γὰρ πᾶσι μᾶλλον ἢ αὐτὸς χρώμενος τοῖς ἐπωνυμίαις ταύταις ἢ τῶν περὶ ταύτας τριάδων. * τὸν μὲν γὰρ πρῶτον Θεὸν, πατέρα, καὶ κύριον αὐτὸς ἐν ἐπιστολαῖς προσαγορεύει. δῆλον δὲ ὡς τὸν πρώτου, καὶ τὸν ὑπεροχικὸν πάσης ὑπεραίρουσαν, τὸ πρῶτον πατρικὸν ἐν τοῖς νοητοῖς ἐστι θεοῖς. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τῷ ἑνὶ ἀφθόνως συγγενέσται, καὶ τὸν ἄρρητον αὐτοῦ, καὶ ἄγνωστον ἕνωσιν, νοητῶς ἐκφαίνοντες. εἰ τοίνυν ἐκεῖνος καὶ ἓν, καὶ πατὴρ λέγεται τῶν πρωτουργῶς ἀπ' αὐτοῦ προελθόντων ἐπονομάζεται, καθάπερ ἑνάδες εἰσὶν οἱ νοητοὶ θεοὶ πρῶτοι, καὶ πατέρες εἰσὶ πρῶτοι. * Σημείωσαι

Διχῶς γὰρ τῷ ἀῤῥήτῳ τὰ ὀνόματα τίθησιν ὁ Πλάτων, ἢ ἀπὸ τῶν ἀκροτήτων, ἢ ἀπὸ πάντων τῶν ὄντων. ἀφ' ἑκατέρων γὰρ τούτων ἡ τοῦ ἑνὸς ὑπεροχὴ γνωρίζεται. καὶ μέντοι καὶ τὸ ὂν ὁ Ἐλεάτης ξένος δυνάμιν, καὶ Δυνάμιν ἀποκαλεῖ.

πρώτη ὑπάρχει πάντων ἡ πρώτη δύναμις τοῦ ὄντος, καὶ ἕνωται τῷ πατρί. διαφερόντως δὲ συμφέρεται τῷ ὄντι, καὶ πληροῖ τὸ ὂν ἐξ αὐτῆς. διὸ καὶ τὸ ὂν, ὡς μὲν μέτοχον τῆς δυνάμεως, προσαγορεύεται δυνάμενον. ὡς δὲ συνειλημμένον αὐτῇ, καὶ καθ' αὑτὸ τὰ ὄντα παρέχον πάντα, δύναμις. εἰ δὲ τὰ ὄντα πάντα, νοῦν πολλάκις ἀποκαλοῦσιν αὐτὰς καὶ ὁ Πλάτων, καὶ οἱ γνησιώτατοι τοῦ Πλάτωνος ἑταῖροι (διὸ καὶ τρεῖς ποιοῦσι τὰς ἀρχὰς πολλαχοῦ, ἀγαθὸν, νοῦν, ψυχὴν, πάντα τὸ ὂν, νοῦν προσαγορεύοντες) ἔχοις ἂν καὶ τὸ τρίτον ἐν ἐκείνοις τὸν νοῦν. δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν τὴν διαφοράν.

Prima igitur *Facultas, vel, Potestas sive* Potentia est ante ipsum Ens, & conjuncta est cum ipso Patre. Insigniter verò, *& præcipuè* confertur cum ipso Ente, & ipsum Ens *eâ* confestim replet. Quamobrem etiam ipsum Ens, quatenus quidem particeps est ipsius Potentiæ, Potens appellatur. Quatenus verò conjunctum est cum ipsa, & per ipsam omnia Entia producit, Potentia *vocatur*. Si verò omnia Entia, Mentem sæpè vocant & ipse Plato, & maximè germani Platonis socii, *& familiarissimi discipuli*, (Quamobrem etiam multis inlocis tria faciunt *rerum, & Entium* principia, Bonum, Mentem, Animam, omne Ens, Mentem appellantes) habebis etiam tertium in illis, ipsam Mentem. Oportet autem non ignorare differentiam *horum*.

Ὅτι νοῦς ὁ μὲν ἔστιν ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν νοῦς. ὅταν γὰρ τὴν ἑνάδα τὴν ἐν ἑκάστῃ νοήσει ἀποκαλῶμεν, ὡς ἑνοῦσαν τῷ ὄντι, καὶ ὡς πληροῦν τὸ ὄν, τότε τρίτον τῆς τριάδος νοῦν ἐπονομάζομεν. καὶ γὰρ νοητόν ἐστιν ὡς οὐσία, καὶ νοῦς, ἀλλ' οὐκ οὐσίας νοῦς, ἀλλὰ τοῦ πατρὸς, καὶ τῆς θειότητος. πᾶσα γὰρ ἡ μετεχομένη θειότης, νοητόν ἐστιν, ὡς πλήρωμα τοῦ μετέχοντος. ὁ δὲ ἐστι νοῦς, οὐσίας νοῦς. καθὸ δὴ φαμὲν τὸ ὂν, τὸ τῆς τρίτης τριάδος, νοῦν εἶναι πρὸ πρώτως ὄντος. νοῦς γάρ ἐστιν αὐτοτελὴς οὐσιώδης, αὐτὸ τὸ ἐνεργεῖν, οὐσίαν ἑαυτῷ λαχών. πάντα γάρ ἐστιν οὐσιωδῶς ἐν αὐτῷ, καὶ τὰ ἀπλούστερα εἴδη, καὶ τὰ πρωτουργὰ παραδείγματα. νοητὸς γάρ ἐστι νοῦς. τέλειος δὲ ἐστιν ὁ νοερὸς νοῦς, ὃς δὴ καὶ ἀπὸ λόγου ὑφέστηκε τῷ νοητῷ, καὶ συνῆπται πρὸς αὐτὸν, καὶ πληροῦται παρ' αὐτοῦ νοερῶς, ἔχων ἀεὶ ἐν ἐκείνῳ νοητούς. ἢ ὅλως ἀνάγκη πᾶσαν ἀρχὴν τὰ πρῶτα καθ' ἑκάστην σειρὰν, μερικῶς ἔχειν τῶν πρὸ αὐτοῦ. διὸ καὶ πρῶτα λέγεται, καὶ ἔχει ἵνα πρὸς τὰ σύστοιχα τῆς οὐσίας ὑπεροχήν. ἐπεὶ οὖν τὸ πρὸ τῶν νοητῶν Θεὸς, τὰ πρῶτα νοητὰ θεοὶ, ἢ ἑνάδες. καὶ ἐπεὶ τὸ νοητὸν οὐσιῶδες, οἱ πρῶτοι νόες οὐσίαι. καὶ ἐπεὶ ὁ νοῦς νοερὸς πᾶσαν ἢ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, αἱ πρῶται ψυχαὶ νοεραί. καὶ διότι ζωῆς αἱ ψυχαὶ πληρώματα, τὰ πρῶτα τῶν ζωμάτων ζωοποιητικά. καὶ ἐπεὶ τὰ εἴδωλα τῶν ζωμάτων κύκλῳ φέρεται, τὰ ἄκρα τῶν εὐύλων ζωμάτων συμφέρεται τοῖς ἀϊδίοις.

Quia alia quidem Mens est ut ad ipsam Essentiam *relata* Mens. Quum enim Unitatem in una-quaque *Trinitate comprehensam, id, quod est* mente-perceptum, appellamus, ut expetendum ipsi Enti, & ut replens ipsum Ens, tunc tertiam hujus Trinitatis Mentem appellamus. Etenim mente-perceptum est ut Essentia, & Mens: sed non Essentiæ Mens: sed ipsius Patris, & ipsius Deitatis. Omnis enim Deitas, quæ participatur *ab aliquo*, est mente-perceptum, ut complementum illius, quod *ipsam* participat. Alia verò est Mens, Essentiæ Mens. Secundùm quod jam dicimus illud Tertiæ Trinitatis Ens, esse Mentem primò Entis. Hæc enim Mens est essentialis, Ipsum agere, *quum ipsa Mens agit, & in actione versatur*, suam essentiam sortita Omnia enim sunt essentialiter in ipsa *Mente*, & simpliciora genera, & primaria exemplaria. Mens enim est mente-percepta, *id est, quæ mente-percipitur*. Tertia vero *Mens*, est intellectualis Mens, quæ etiam subsistit proportione-respondens, *& similis Menti* mente-perceptæ, & conjuncta-est cum ea, & ab ea impletur intellectualiter, habens ea, quæ mentaliter, *ut ita loqui liceat, id est, per Mentis perceptionem, sive, Mentis res percipientis beneficio*, erant in illa *altera Mente*. Denique necesse *est* ubique primam in una-quaque serie *rerum, & Entium* habere formam eorum, quæ sunt ante ipsa. Quamobrem etiam prima dicuntur, & quandam ergà conjugata, *& cognata* essentiæ excellentiam habent. Quoniam igitur id, quod est ante res-mente-perceptas, *est* Deus, *ergo* primæ, quæ mente percipiuntur, *sunt* Dii, & Unitates. Quoniam etiam id, quod est mente-perceptum, *id est, quod mente-percipitur, est* essentiale, *ideo* primæ Mentes *sunt* essentiæ. Quoniam etiam ipsa Mens ubique secundum suam naturam *est* intellectualis, *id circo* primæ Animæ *sunt* intellectuales. Et quoniam Animæ *sunt* vitæ complementa, *ideo* prima corpora *sunt* maximè vitalia. Et quia æterna corpora in orbem feruntur, *sunt* ima materiata corpora cum æternis conferuntur, *& unà cum iis feruntur*.

Τοῦτο μὲν οὖν αἴτιον εἰρήσθω τοῦ καὶ τὰς ἑνάδας πολλάκις νοητὰ καλεῖσθαι, καὶ τὰ ὄντα νόας νοήσεις. Ὅτι τὴν μὲν τριάδα ταύτην οἶδεν ὁ * Πλάτων, πατέρα λέγω, καὶ δύναμιν, καὶ νοῦν, μάθοιμεν ἄν, εἰς τὴν δημιουργικὴν τάξιν ἀποβλέποντες. ἐν ταύτῃ γὰρ διαφερόντως ἡ τελεία αἰσθάνεται.

Hæc igitur causa dicta sit, cur & ipsæ Unitates sæpè vocentur Mente-percepta, *quasi dicas, mentalia, id est, ea, quæ mente-percipiuntur*, & *cur* ipsa Entia *dicantur* mente-perceptæ Mentes. Quòd igitur * Plato Trinitatem istam norit, dico Patrem, & Potentiam, & Mentem, cognoscemus, in ipsum *rerum omnium* opificem ordinem intuentes. In hoc enim præcipuè hæc Trinitas apparet;

* Σημείωσαι

Quam-

Quamobrem *hic ordo* propter unionem, *quam habet* cũ mente-percepto, repletur hac Trinitate, & hæc habet magis divisa, quàm id, *quod est* Per-se-animal, vel ipsũ ævum mente-perceptum. Ergo statim quidem in principio *rerum* fabricationis in Timæo ille *rerum, vniuersi, totius sapientissimus* Opifex se-ipsum Patrem appellat, *quum ita loquitur.* Quorum operum, *& quarum rerum* ego *sum* Opifex, & Pater. Paulo verò pòst, suam Potentiam ostendit, *quum his verbis utitur*, Imitantes meam potentiam in vestra generatione, *& procreatione, vel, ortu.* Quod etiam profectò mirandum, quia maximè theologicam, *& Theologis conuenientissimam* de *diuina* Potentia sententiam *Plato* nobis tradidit. Primum quidem, quia Patris ipsam appellavit Potentiam, *quum ipsum summum Deum ita loquentem introducit*, Pater enim ego *sum eorum omnium* quorum ego *sum* Opifex, & Pater (inquit) rerum *à me creandarum.* Ipsius verò *summi Dei* Potentia *declaratur, quum aliis inferioribus Diis ille dicit*, Meam Potentiam imitantes. Quamobrem ex Platonis sententia *sic apparet* illius Patris, *Deique summi* Potentia. Deinde verò *Plato* generatricem universorum proprietatem ipsi attribuens, *illum rerum omnium autorem, & Opificem esse declarat.* Hoc enim *significat* illud, *quod summus ille Deus aliis inferioribus Diis dicit, Imitantes meam Potentiam* in vestra generatione, *procreatione, & ortu.* Hæc igitur *illius summi Dei* Potentia *est* generationis, *procreationis, & ortus* causa, & ipsius progressus ipsorum Entium. In omnibus verò *rebus, & Entibus, Plato* illam intellectualem proprietatem illius *rerum omnium* Opificis tradit.

In Timæo igitur Plato hæc dixit. Et rursus *Plato dicit*: In priorem craterem, in quo *summus ille Deus* hujus Universitatis Animam miscebat, *atque temperabat*, superiorum reliquias infundebat, *eas* miscens. Etenim ipsum Fundere, *ac Infundere*, Menti convenit, & ipsum Miscere, & ipsa Mixtio, & ipsa Animæ facultas-productrix. Sed, quid hæc oportet dicere? Quinetiam ante hæc *Plato summum illum Deum describens*, ipsum appellat Mentem. Quatenus igitur Mens Ideas insitas in eo, quod est Animal, conspicit, *& novit* quot & quales *ille in eo* insint, *Plato* tot, & tales *Ideas* hoc Universum obtinere, *regereq;* putavit. Ille igitur *rerum omnium* Opifex est & Pater, & Potentia, & Mens. Hæc autem habet propter illam Potentiam, *quam exerit* erga mente-percepta. Etenim Deus est ut Pater, propter illa, & Potentia, & Generator horum Universorum, & cognoscit ipsa Entia intellectualiter, propter illa. Primò enim in illis est ipsa mente-percepta cognitio. Multo igitur magis in mente-perceptis est Pater, & Potentia, & Mens. Unde & ille *rerum* Opifex completus, hanc Trinitatem est-adeptus. Etenim etiam per proportionem singula Plato assumpsit. Ut enim paterna Trinitas in mente-perceptis constituit Ævum mente-perceptum, sic ille *rerum omnium* Opifex, quorum operum est Pater, hæc indissolubilia facit. Et quemadmodum in illis Ævum secundùm totam illam Potentiam progressum generat, *& procreat*, illud *quod est* Per-se-animal mente-perceptum, sic illa *rerum omnium* opifex Potentia constituit animalia quæ sunt in mundo, illa æterna, & divina, & novis Diis aliam largitur Potentiam, *& suppeditat facultatem* animalium mortalium generatricem.

Διὸ κατὰ τὴν πρὸς τὸ νοητὸν ἕνωσιν, πεπλήρωται τῆς τελάδος ταύτης. καὶ μᾶλλον ἔχει ταῦτα διηρημένα, ἤπερ τὸ αὐτοζῶον, ἢ ὁ αἰὼν ὁ νοητός. Οἰκοῦν ὁ ἀρχὴ μὲν ἁπάντων τῆς δημιουργίας ὁ Τίμαιος πατέρα ἑαυτοῦ ὁ δημιουργὸς ἀποκαλεῖ. Ὀνείγω δημιουργὸς πατὴρ τῶν ἔργων. μικρὸν δὲ ὕστερον, τὴν δύναμιν ἐκφαίνει τὴν ἑαυτοῦ, Μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν. ὃ δὴ καὶ θαυμαστὸν, ὅτι τὴν θεολογικωτάτην ἡμῖν ἔννοιαν περὶ τῆς δυνάμεως παρεδώκε. Πρῶτον μὲν, πατρὸς αὐτὴν ἀποκαλέσας δύναμιν. Πατὴρ γὰρ αὐτὸς, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, πατήρ τε ἔσεσθαι φησίν. αὖτις δὲ ἡ δύναμις, Μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν. ὥστε κατὰ Πλάτωνα, τοῦ πατρὸς ἡ δύναμις. ἔστιν τὴν γονιμικὴν αὐτῆ τῶν ὅλων ἰδιότητα προσάπτων. τοῦτο γὰρ τὸ περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν. αὐτίαν δὴ οὖν γονίσεως ἡ δύναμις, καὶ τῆς προόδου τῶν ὄντων. ἐφ' ἅπασι δὲ τὸ νοερὸν ἴδιωμα τοῦ δημιουργοῦ παραδίδωσι.

Ταῦτα ἐστι. καὶ πάλιν φησὶ τὸν πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν ἐκεράννυ, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπολοιπα καταχεῖται σμίγων. καὶ γὰρ τὸ ἐκχεῖν, [τὸ χεῖν] νῶ προσήκει, καὶ τὸ μιγνύναι, καὶ ἡ μίξις, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς παραγωγικόν. καὶ τί δεῖ ταῦτα λέγειν; ἀλλὰ καὶ νοῦν αὐτὸν ἀποκαλεῖ περὶ πάντων. ἥπερ οὖν νοῦς ἑκάστης ἰδίας ἐν τῷ ὃ ἐστι ζῶον, ἕκαστα τὰ ἔνεστι, καὶ οἷαι καθαραὶ, τοιαῦται, καὶ πλείονας διενοήθη πρὸς τὸ πᾶν ἔχειν. καὶ πατὴρ οὖν ἐστιν ὁ δημιουργὸς, καὶ δύναμις, καὶ νοῦς. καὶ ταῦτα κατὰ τὴν δύναμιν ἔχει περὶ τὰ νοητά. καὶ γὰρ Θεός ἐστιν ὡς πατὴρ δι' ἐκεῖνα, καὶ δύναμις, καὶ γνώστης τῶν ὅλων, καὶ γινώσκει τὰ ὄντα νοερῶς, δι' ἐκεῖνα. πρώτως γὰρ ἐν ἐκείνοις ἡ νοητὴ γνῶσις. πολλῷ ἄρα μᾶλλον ἐν τοῖς νοητοῖς πατήρ ἐστι, καὶ δύναμις, καὶ νοῦς. ἀφ' ὧν καὶ ὁ δημιουργὸς πληρούμενος, τῆς τελάδος ταύτης μετέλαχε. καὶ γὰρ καὶ ἀπάλογον ἔκασα παρέλαβεν ὁ Πλάτων. Ὡς γὰρ ἡ πατρικὴ τριὰς ἐν τοῖς νοητοῖς ὑφίστησι τὸν αἰῶνα τὸν νοητὸν, οὕτως ὁ δημιουργὸς ὢν ἐστι ἔργων πατὴρ, ταῦτα ἄλυτα ποιεῖ. καὶ ὡς ἐν ἐκείνοις ὁ αἰὼν κατὰ τὴν ὅλην δύναμιν προελθὼν, τὸ αὐτοζῶον ἀπεφήνατο νοητὸν, οὕτως ἡ δημιουργικὴ δύναμις ὑπέστησε τὸ ἐγκόσμια ζῶα, τὰ ἀίδια, καὶ θεῖα, καὶ τοῖς νέοις θεοῖς ἄλλην ἐνέδωκε δύναμιν τῶν θνητῶν ζώων γονιμικήν.

Ἀλλ' ὅτι μὲν καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα λάβοι τις ἂν παρὰ τοῦ Πλάτωνος, ὑπεμνήσθω μὲν πρότερον. τελικῶς δὲ τὸ ὂν ἐν τοῖς νοητοῖς τὴν ὑπόστασιν ἔχον ἐστὶ, τὸ μὲν, ἐστὶ πρώτως ὄν, καὶ προαιώνιον, τὸ δὲ, δευτέρως ὄν, καὶ αἰὼν ὁ πρῶτος ἐστι. τὸ δὲ, ἐσχάτως ὄν, καὶ νοῦς ὁ νοητὸς, καὶ αἰώνιος· καὶ οὗ μὲν, τὸ ὄν, οὗ δὲ, ὁ αἰὼν, οὗ δὲ, ὁ νοῦς. καὶ τοῦ ἐλαττοδυνατωτέρου νοὸς μὲν, ὁ αἰὼν. οὗ δὲ αἰὼν ἐστὶ, τὸ ὂν πᾶς μὲν γὰρ νοῦς αἰώνιος ἐστι. οὐ μὴν πᾶν τὸ αἰώνιον, νοῦς.

Sed quòd hæc etiam nomina quivis à Platone ſumere poſſit, per hæc, *quæ jam dicta ſunt*, in-memoriam-revocetur, *vel, commonefactum-eſto.* Cum autem ipſum Ens trifariam in mente-perceptis hypoſtaſin habeat, primum quidem, eſt primò Ens, & ante-Ævum. Secundum verò, *eſt* ſecundò Ens, & ipſum primum Ævum. Tertium verò, *eſt* ultimo-loco Ens, & mente-percepta, & æterna Mens. Et alibi quidem, *eſt* ipſum Ens, alibi verò, ipſum Ævum, alibi verò, ipſa Mens. Et illius quidem *rerum* capacioris Mentis *particeps eſt* ipſũ Ævum, ipſius verò Ævi, *particeps eſt* ipſum Ens. Nam omnis quidem Mens, *eſt* æterna. Non tamen etiam quidquid *eſt* æternum, *eſt* Mens.

Καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτῆς, αἰώνιός ἐστι καὶ πᾶν μὲν τὸ αἰῶνι μετειληφὸς, μετέχει πολλῷ πρότερον καὶ τοῦ ὄντος. εἰ γὰρ τῷ ἀϊδίως εἶναι, συνυπάρχει καὶ τὸ εἶναι πάντως. ἀλλὰ τὸ μὲν εἶναι μετέχον, οὐ πάντως καὶ αἰωνίως ὂν ἔστιν. ἐπεὶ καὶ τὰ σώματα μετέχει πως τῆς μὲν εἶναι φύσεως, αἰώνια δὲ οὐκ ἔστι. νοῦς μὲν οὖν τὴν νοερὰν μένειν οὐσίαν ὑφίστησιν, ἡ νοῦς. ἐπεὶ καθόσον καὶ εὔλογός ἐστι ζωὴ, καὶ ὂν, τῶν πάντων ὑποστάτης. αἰὼν δὲ καὶ τὴν νοεράν, καὶ τὴν ψυχικήν. ζωὴ γὰρ ἦν αὕτη νοητὴ τὸ μικτόν. τὸ δὲ ὂν καὶ τὴν νοεράν, καὶ τὴν ψυχικὴν, καὶ τὴν σωματικήν· καὶ γὰρ ἡ ὕλη ὄν. καὶ δυνάμις μὲν ἐστιν, ἀειδέστερον [l. ἀνειδέστερον] δὲ ὄν, καὶ μὴ ὄν, ὑποπεπτωκὸς τῇ τοῦ ὄντος μεθέξει. εἰ δὲ δυνάμει λέγοι τις αὐτὴν εἶναι τὸ ἕν, καὶ τὴν δυνάμιν ταύτην οὐκ ἄνευ τοῦ ὄντος ἔχει.

Etenim Anima ſecundùm ſuam eſſentiam *eſt immortalis & æterna.* Et quicquid Ævi particeps eſt, id multo ante particeps eſt etiam ipſius Entis. In ipſo enim perpetuò, *& ab æterno, & in æternum* eſſe, ſimul exiſtit & ipſum eſſe omnino. Sed id, quod particeps eſt ipſius eſſe, non omnino etiam eſt Ens æternùm, *quod ab æterno ſit, & in æternum duret.* Quia & ipſa corpora quodammodo *quidem* participant ipſius eſſe naturam, æterna verò non ſunt. Mens igitur intellectualem ſolam eſſentiã conſtituit, quatenus *eſt* Mens. Quoniam quatenus & iſta *Mens* eſt Vita, & Ens, *æternus eſt* omnium fundatrix. Ævum verò & intellectualem, & animalem, *id eſt, animarum, eſſentiam fundat, atque conſtituit.* Hæc enim eſt Vita mente-percepta *ſcilicet* ipſum Mixtum. Ipſum verò Ens & ipſam intellectualem, & animalem, & corpoream *eſſentiam conſtituit.* Etenim & ipſa materia *eſt* Ens. Et potentia quidem, *ſive facultas* eſt: ſed cùm ſit Ens informe, *quod forma caret*, & non Ens, excidit ex ipſius Entis communione. Si quis verò dicat ipſam *eſſentiam* eſſe potentiã, *& facultate* ipſum Ens, hanc etiam potentiam, *& facultatem* ex ipſo Ente habet.

Καὶ γὰρ ἡ δυνάμις πρόδρομός ἐστι τῆς ἐνεργείας μέθεξις. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων. τί δὲ ἡμῖν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης περὶ τῶν νοητῶν τούτων τριάδων ἱκανὸν παρέξεται τῆς διαιρέσεως τεκμήριον; καὶ πῶς ἂν ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ διατεταγμένων, εἰς τὴν ἔννοιαν ἀναδραμοίμεθα τῆς τῶν ἀρχηγικωτάτων Θεῶν ὑποστάσεως; πᾶν τοίνυν τὸ θεῖον, καλὸν, σοφὸν, ἀγαθὸν αὐτὸ μανεῖ νυμφόληπτόν ἐν ἐκείνοις ὁ Σωκράτης χρώμενον, καὶ τυφλὸν φησὶ τὸν ψυχικόν. εἰ δὴ πᾶν τὸ θεῖον πιστὸν, πολλῷ πρότερον ὡσαύτως τὸ νοητόν. καὶ πανταχοῦ μὲν ἐν πᾶσι, διαφερόντως δὲ, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τριάδι, τὸ ἀγαθόν. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, τὸ σοφόν. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τὸ καλόν. ἐν πρώτῃ μὲν γὰρ τὸ τῶν νοερωμένων κάλλιστον. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ πρωτίστη νόησις. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ, τὸ σύμμετρον, ὃ δὴ τῷ ἀγαθῷ ταυτὸν ἐλέγομεν. ἀλλὰ δὴ ἀγαθοῦ στοιχεῖον φησὶν ὁ ἐν τῷ Φιλήβῳ Σωκράτης, τὸ ἱκανὸν, τὸ τέλειον, τὸ πλῆθον. σύμμετρον τὸ μὲν ἱκανὸν, καὶ πέρατι προσήκει. πάσης γάρ ἐστι τῆς τελειότητος εἴδωσις, καὶ ἀγαθότης. καὶ πᾶν αὐτὸ συνειδέναι τὸ τέλειον. τὸ δὲ ἱκανὸν, τῇ ἀπείρᾳ.

Etenim ipſa potentia, *ſive facultas* præcurrens eſt ipſius actionis communio. Hæc igitur de his *dicta ſint.* Quódnam verò nobis in Phædro Socrates de Trinitatibus his mente-perceptis idoneum præbebit diviſionis argumentum? Et quomodo ex *rebus* apud ipſum diſpoſitis, *& ordine traditis* ad notionem aſcendemus hypoſtaſeôs, *& naturæ* maximè-principalium Deorum? Omne igitur Divinum, Pulchrum, Sapiens, Bonum, celebrat in illis *locis* Socrates lymphatus factus, *& quodam Nympharum furore correptus, & agitatus,* * & his animam ali dicit. Si igitur omne divinum *eſt* hujuſmodi, multo prius *eſt* ipſum mente-percepta. Et ubique quidem omnia ſunt, præcipuè verò, in prima quidem Trinitate, ipſum Bonum. In ſecunda verò, ipſum Sapiens. In tertia verò, ipſum Pulchrum. Nam in hac quidem *eſt* id, quod *omnium* eorum, quæ-mente-percipiuntur *eſt* pulcherrimum, In ſecunda verò, Veritas, & prima notio. In prima verò, ipſa Symmetria, quam dicebamus eandem *eſſe* cum ipſo Bono. Sed ipſius Boni elementum Socrates in Philebo dicit *eſſe*, ipſum Expetendum, ipſum Sufficiens, ipſum Perfectum. Ergo ipſum quidem Expetendũ, ipſi fini convenit. Eſt enim omnis Trinitatis unio, & Bonitas, & circa ipſum nutat, *ad ipſum vergit, ſpectat*, ac *propendet* ipſa Trinitas. Ipſum verò Sufficiens, Infinitati *reſpondet*, *eique convenit.*

* Σημεῖον

Ipſa

Ipſa enim ſufficientia, *ut ita loqui liceat, eſt* facultas, quæ per omnia pervadere poteſt, & omnibus adeſſe ſine-ullo-impedimento. Ipſum verò Perfectum, Mixto *reſpondet, & convenit*. Hoc enim eſt illud primò ternarium. Quia omnis mixtio ex Trinitate concurſum habet. Elementa igitur Boni, primam Trinitatem nobis oſtendunt. Sapientiæ verò mente-perceptæ elementa, ſecundam. Omne verò Sapiens, eſt ipſius Entis plenum, & veritatem generat, & imperfecta convertit, *ac attrahit* ad ſuam perfectionem. Ipſum igitur Plenum ſecundo Fini convenit. Hoc enim participans ea, quæ ſunt ante ipſum, uniformiter communione repletum eſt. Etenim ipſum Plenum, ubique Fini conveniens eſt, ut ipſi Infinito *convenit* id, quod expleri-nequit.

Quod verò fœcundum *eſt, & quod generandi vim habet*, ſecundæ facultati, & Infinitati *reſpondet, atque convenit*. Quod enim non manet in ſua expletione, *& plenitudine*: ſed aliorum etiam ferendorum, & generandorum vim habet, *eſt* Infinitatis divinæ maximum indicium, *& certiſſimum argumentum*. Quod verò ſe convertit, *& ad illam ſummam plenitudinem reverſit, convenit* ipſi Mixto. Hoc enim, ut id, quod hujus Trinitatis finem eſt-ſortitum, omne imperfectum ad ipſum plenum convertit, *& ad ipſam plenitudinem, & perfectionem reducit*, & ſe-ipſum ante alia, unit, *atque conjungit* cum ipſo totius Trinitatis fine. Quinetiam ipſa Pulchritudinis elementa ſunt proprietates mente-perceptorum, *quæ pertinent ad ordinem* tertiæ Trinitatis. Hæc autem ſunt (ut & antè diximus) Amabile, Delicatum, Splendidum. Amabile igitur, quod ipſi Expetendo per-proportionem ordine-poſitum reſpondet, ad ipſius Finis Unitatem pertinet.

Ipſum verò Delicatum; cùm ſit ipſi Pulchro cognatum, *particeps eſt* illius infinitæ potentiæ, *quæ verſatur & ſpectatur* in ipſo Pulchro. Ipſum verò ſplendidum, *eſt* intellectualis proprietatis, *& ad eam pertinet*. Hoc enim eſt ipſum ipſius Pulchritudinis Pulchrum, & quod omnia colluſtrat, & cum ſtupore quodam in admirationem rapit eos, qui *Pulchritudinem* contemplari poſſunt. Et quemadmodum illa apparens Pulchritudo, ſplendens evidentiſſimè, per evidentiſſimum *omnium* ſenſum animo-percipitur, *in Phantaſia verſatur, & per imaginationem conjectatur*, (multas enim habent differentias ſecundùm Ariſtotelem, hujus *Pulchritudinis* ſenſilia, *quæ ſenſu percipiuntur*, & illa *Pulchritudo* longiùs, quàm alia, pervadit) ſic etiam mente-percepta Pulchritudo elucet, *ac apparet* ipſi Animæ Menti ſplendens mentaliter, *ut ita loqui liceat, pro, ita ſplendens, ut ſola Mens eius ſplendorem percipere poſſit*. Eſt enim forma mente-percepta.

Et propterea ipſe Pulchritudinis ſplendor *eſt* ipſi Menti perſpicuus. Ad extremum igitur *uſq; finem*, per ipſum mente-perceptum procul apparet ipſa Pulchritudo ſplendens, ut ait Socrates. Hoc enim eſt illud clariſſimum, *& ſplendidiſſimum omnium* mente-perceptorum, *ſcilicet* ipſa mente-percepta Mens, & illud mente-perceptum lumen inde ſplendens, quod exortum, *& apparens* vel ipſos intellectuales Deos ad-ſtuporem-cum-admiratione-redigit, & facit, ut illum *ſummum Deum, & communem omnium* Patrem admirentur, ut ait Orpheus.

δυνάμεις γὰρ ἡ ἱκανότης ὅτι πάντα διικνεῖσθαι δυναμένη, καὶ παρεῖναι πᾶσιν ἀκωλύτως. τὸ δὲ πλῆρες, τῷ μικτῷ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πρώτως τελεστικόν. ἐπειδὴ πᾶσα μίξις ἐκ τριάδος ἔχει τὴν συνέλευσιν. τὰ μὲν οὖν στοιχεῖα τοῦ ἀγαθοῦ, τὴν πρώτην ἡμῖν ἐκφαίνει τριάδα. τὰ δὲ στοιχεῖα τῆς νοητῆς Σοφίας, τὴν δευτέραν· τὸ δὲ Σοφὸν πᾶν, πλῆρές ἐστι τοῦ ὄντος, καὶ γνωστικὸν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρεπτικὸν τῶν ἁπλῶν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πλειότητα. τὸ μὲν οὖν πλῆρες, τῷ περατὶ προσήκει τῷ δευτέρῳ. τοῦτο γὰρ τῶν περὶ αὐτὸ μετέχειν ἐνιαυδῶς πεπλήρωται τῆς μεθέξεως. καὶ γὰρ τὸ πλῆρες, οἰκεῖόν πως ἔοικε τῷ περατὶ, καθάπερ δὴ τῷ ἀπείρῳ τὸ ἀπλήρωτον.

Τὸ δὲ γόνιμον, τῇ δευτέρᾳ δυναμεῖ, καὶ τῇ ἀπειρίᾳ. Τὸ γὰρ μὴ μένον ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ πληρώσεως, ἀλλὰ καὶ ἄλλων οἰστικὸν, καὶ γονιμικὸν, τῆς ἀπειρίας τῆς θείας μάλιστα γνώρισμα. Τὸ δὲ ἐπιστρεπτικὸν, τῷ μικτῷ. Τοῦτο γὰρ ὡς τὸ πλῆρες τῆς τελειότητος κληρωσάμενον, ἐπιστρέφει πάντα τὰ ἁπλᾶ, εἰς τὸ πλῆρες, καὶ ἑαυτὸ πρὸ τῶν ἄλλων ἑνίζει τῷ περατὶ τῆς ὅλης τριάδος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ τοῦ καλλους στοιχεῖα, τῆς τρίτης εἰσὶν ἰδιώματα τῶν νοητῶν τριάδος. Τοῦτα δέ ἐστιν (ὥσπερ καὶ πρόπριν εἴπομεν) τὸ ἐρατὸν, τὸ ἀδρὸν, τὸ λαμπρόν. τὸ μὲν οὖν ἐρατὸν τῷ ἐφετῷ παραγμένον οἰκείως, τῆς ἑνάδος ἐστὶ περατός.

Τὸ δὲ ἀδρὸν, τῷ ἱκανῷ σύστοιχον ἐν δυνάμεως τῆς ἀπείρου τῆς ἐν τῷ καλῷ. τὸ δὲ λαμπρὸν, τῆς νοερᾶς ἰδιότητος. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ καλὸν τοῦ κάλλους, καὶ καταλάμπον πάντα, καὶ ἐκπλῆττον τοῦ [l. οὓς] θεάσασθαι δυναμένους. καὶ ὥσπερ τὸ φαινόμενον κάλλος, σίλβον ἐναργίσασθαι, φαντάζεται διὰ τῆς ἐναργιστέτης τῶν αἰσθήσεων (πολλὰς γὰρ ἔχει διαφορὰς κατὰ Ἀριστοτέλη τὰ τοιαῦτα αἰσθητὰ, καὶ αὕτη τῶν ἄλλων μᾶλλον ὅτι πλέον διήκει) οὕτω δὴ καὶ τὸ νοητὸν κάλλος ἐκφαίνεται τῷ νῷ τῆς ψυχῆς λάμπον νοητῶς. αἴσθησις γάρ ἐστι νοητόν.

Καὶ διὰ τοῦτο τῷ νῷ καθαφαιρεῖς τὸ τοῦ κάλλους λαμπρόν. ἐπεὶ ἔχαπαξ πάντως τῷ νοητῷ περφαίνεται τὸ κάλλος λάμπον, ὡς φησιν ὁ Σωκράτης. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ φαεσφόρον τῶν νοητῶν, ὁ νοῦς ὁ νοητὸς, καὶ τὸ ἀστράπτον τὸ φῶς τὸ νοητὸν, ὃ καὶ σὺν νοεροὺς θεοὺς ἐκπλήττει φανὲν, καὶ ποιεῖ θαυμάζειν τὸν πατέρα, καθάπερ φησὶν ὁ Ὀρφεύς.

ἐκ μὲν δὴ τούτων τοιούτῳ αὖ τῳ λάβοι παρασκευῇ, εἰς τὴν τῶν νοητῶν θεῶν ἐπιστήμην, καὶ τὴν αἴσθησιν ὅπως τὸ κάλλος χρυσοειδῶς μὲν ἐστιν ἐν τῇ πρώτῃ νοητῇ τριάδι, ἐκφανῶς δὲ ἐν τῇ τρίτῃ παρελθὸν ὑπάρξῃ. μονοειδῶς μὲν γὰρ ἐστιν ἐκεῖ. τελεσιουργῶς δὲ ἐν ταύτῃ. καὶ ὅπως ἑκάστη τῶν τριάδων μονὰς ἐστιν ἅμα, καὶ τριάς. ἤτοι γὰρ πρώτη καὶ τὸ ἀγαθὸν χαρακτηριζούσῃ, συμπαρεπληρώσατο τοῖς τρισὶ τοῦ ἀγαθοῦ στοιχείοις.

καὶ ἡ δευτέρα, καὶ τὸ σοφὸν, τῇ τριάδι τῆς σοφίας συνέζευκται. καὶ ἡ τρίτη καὶ τὸ καλὸν ὑποστᾶσα, τῇ τριάδι δὲ κάλλους ἐστὶ παντελής. εἰ δὴ καὶ ἔστιν ἐν τῇ πρώτῃ τριάδι τὸ καλὸν χρυφίως, καὶ ἐκφαίνεται τελεσιουργῶς ἐν τῇ τρίτῃ, δῆλον ὡς ὁ νοῦς ὁ νοητὸς καὶ ἱερὰ τῆς πρώτης τριάδος, καὶ ἔρωτα ἴσχει τῆς ἑαυτῆς κάλλους συνημμένον καὶ οὕτως ἐστὶν ὁ νοητὸς ἔρως ὁ τῆς πρωτίστης καλλονῆς. ἐκ δὴ τούτων δείκνυσιν ὁ νοῦς μὴ πίστεως, καὶ ἀληθείας, ὡς καὶ πρόσθεν ἐπομεν. τὸ γὰρ ἀγαθὸν, καὶ σοφὸν, καὶ καλὸν αἱ νοηταὶ μονάδες, τρεῖς ὑπέστησαν αἰτιολογοὺς δυνάμεις τῶν τε ἄλλων ἁπάντων, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, τῶν νοερῶν θεῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ὕστερον. ἐπ' αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ τοῦ Παρμενίδου θεωρίαν τρεπόμενοι, βούλομαι πάλιν ὑπομνῆσαι σὺν ἀκροάσει Σηραῖς, ὡς πρόσθεν ἐπιδείξαμεν. * διειλέχθαι τοίνυν, μοῦσι τῷ διαιρεῖν εἰς ὅλας ἁπλᾶς καὶ ἑνὸς ὄντος θεούσης.

καὶ ὡς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ἡμῖν, καὶ πρόοδος θεῶν ἡ ὑπόστασις, [l. ὑπόθεσις] αὕτη, μέχρι τῆς ἐκθεουμένης οὐσίας, ἄνωθεν δὲ τῆς ἄκρας ἑνώσεως προϊοῦσα τῶν νοητῶν. οὐ γὰρ (ὥσπερ λέγουσί τινες) ἐν τῇ πρώτῃ περὶ θεοῦ, καὶ θεῶν ὁ λόγος. οὐδὲ γὰρ ἦν ἡμῖν ὅσιον συναπτέον τὸ πληθος τοῖς ἑνί. καὶ τὸν ἕνα τοῖς πολλοῖς. πάντη γὰρ ἐξῄρηται τῶν ὅλων ὁ πρῶτος θεός. ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν ἐν τῇ πρώτῃ, καὶ αὐτὸ τὸ ἓν ἀφαιρεῖται δὲ πρώτου. ζοῦσα γὰρ ὅπου μὴ προσήκει τοῖς ἄλλοις θεοῖς, παντὶ καταφανές. οὐ μὴν οὐδ' (ὡς αὐτοί λέγουσι) περὶ τῶν νοητῶν θεῶν, ἐν τῇ πρώτῃ ποιεῖται τὸν λόγον ὁ Παρμενίδης. ἐκείνων γὰρ ἀποφάσεις εἶναι λέγοντες, διότι συνεῖναι τοῖς ἑνί, καὶ εἰσὶν ἁπλότητι, καὶ ἑνώσει προσχέντες ἁπάντων τῶν θείων ἡμῶν. πῶς γὰρ τὸ ὅμοιον, ἢ τὸ ἀνόμοιον, ἢ τὸ ἄπειρον, καὶ χωρὶς, καὶ τἄλλα πάντα τὰ ἀποφασκόμενα τοῦ ἑνὸς, ὑπάρξῃ τοῖς νοητοῖς θεοῖς;

ἀλλ' ὅπου μὲν τὰ ἀφαιρούμενα θεῶν ἐστὶν ὁμοιότητος, δοκοῦσί μοι λέγειν ὀρθῶς. ὅπου δὲ πάντα τῶν νοητῶν, οὐκ ὀρθῶς. πρὸς τοίνυν καὶ τὸν λόγον τοῦτον, πάλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ τῶν νοητῶν θεῶν εἶναι τῷ πραγματείᾳ. ἃ γὰρ ἀπέφησαν ἐν ἐκείνῃ, ταῦτα καταφήσαν ἐν ταύτῃ. τοῦτό τε

Ex his igitur, *quæ dicta sunt*, talem quivis sumere potest apparatum, ad mentè-perceptorum Deorum scientiam, *& cognitionem adipiscendam*. Nunc igitur apparet, quomodo Pulchritudo occultè quidem sit in primæ mentè-perceptæ Trinitatis fine, manifestè verò in tertia *Trinitate*, progressa subsiterit. Nam illic quidem, est uniformitèr. Trifariam verò, in ista. Item *apparet* quomodo unaquæque Trinitas sit simul & Unitas & Trinitas. Nam & prima *Trinitas* secundùm, *vel*, *per* ipsum Bonum figurata, completur tribus Boni elementis.

Et secunda, *quæ figuratur* secundum, *vel*, *per* ipsum Sapiens, *vel*, *per ipsam Sapientiam*, cum ipsa Sapientiæ Trinitate conjungitur. Et tertia, quæ secundùm, *vel per* ipsum Pulchrum, *vel*, *per ipsam pulchritudinem*, subsistit, ob ipsam Pulchritudinis Trinitatem est perfecta. Si verò & in prima Trinitate est ipsum Pulchrum occultè, & trifariam in tertia apparet, perspicuum *est* quòd Mens mente-percepta primam etiam Trinitatem amat, & amorem habet cum sua Pulchritudine conjunctum. Et hic est ille mente-perceptus amor illius primæ Pulchritudinis. Ex his igitur progreditur ille intellectualis *amor*, cum fide, & veritate *conjunctus*, ut & ante diximus. Ipsum enim Bonum, & ipsum Sapiens, & ipsum Pulchrum, illæ mente-perceptæ Vnitates, tres facultates constituerunt productrices cùm aliorum omnium, tum etiam ante alios *existentium* intellectualium Deorum. Sed de his quidem, postea *dicetur*. Jam verò ad ipsam Parmenidis contemplationem conversus, auditoribus ea, quæ prius demonstravimus, rursus in-memoriam-revocare volo. * Demonstratum est igitur, quòd secundam hypothesin oportet dividere in integros Vnius Entis progressus. * *Nota*

Et *demonstratum est* quod nihil aliud est, quàm ortus, & progressus Deorum, hæc hypostasis, *l. hypothesis*, usque ad illam Essentiam, quæ Deificatur, supernè, *vel à principio* à summa mente-perceptorum Vnitate, progressa. Non enim (ut quidam dicunt) in prima *hypothesi* de Deo, & Diis verba *fiunt*. Nefas enim erat ipsi *Parmenidi* multitudinem *Deorum* cum uno *Deo*, & unum *Deum* cum multitudine *Deorum* componere. Prorsus enim ex his universis exemptus est ille primus Deus. Sed *Parmenides* & ipsam Essentiam in prima *hypothesi*, & ipsum Vnum aufert ab illo primo *Deo*. Quod autem hæc aliis Diis non conveniant, cuivis *est* perspicuum. Quinetiam ne sic quidem (ut ipsi dicunt) de mente-perceptis Diis, in prima *hypothesi* Parmenides verba facit. Illorum negationes esse dicentes, quia conjuncti sunt cum uno *Deo*, & ad simplicitatem, & Vnitatem universorum divinorum generum sunt appulsi, *appulerunt*. Quomodo enim simile, vel dissimile, vel ipsum tangere, & separatim *esse*, *separatum esse*, & cætera omnia, quæ de Vno negantur, *& ab Vno per negationem auferuntur*, inerunt mente-perceptis Diis?

Sed quod illa quidem, quæ à Diis auferuntur, *& per negationem iis detrahuntur*, sint similitudines, *illi* rectè dicere mihi videntur. Quod verò omnia mente-perceptis, *per negationem detrahant*, *hoc* verò non rectè *dicere videntur*. Præterea vero, necessarium etiam est, propter istam rationem, rursus in secunda *hypothesi* de mente-perceptis Diis esse tractationem. Quæ enim in illa negavit, hæc affirmavit in ista. Hoc igitur (ut dixi) demon-

demonſtratum eſt, quòd ipſæ concluſiones ordinem habent inter ſe, & priorum, & poſteriorum, & cauſarum, & cauſatorum. Oportet igitur nos à principio incipientes, primis quidem ordinibus, primas concluſiones accommodare, mediis verò, medias, poſtremis verò, poſtremas, & demõſtrare tot quæſtiones *eſſe* propoſitas, quot *ſunt* ipſi divinorum ordinum progreſſus. Ac primùm *quidem*, de mente-perceptis (de quibus etiam dicere nobis propoſuimus) Parmenidis doctrinam tradamus. Quoniam etiam de his *quid ſit ſentiendum*, Plato demonſtravit multis-in-locis, partim quidem *rem argumentis* demonſtrans, partim verò etiam diſertiſſimis verbis *rem* dicens.

Oportet autem nos illam difficilem, & compendiariam, *brevemq́*, de uno-quoque ordine contemplationem in unum contrahere, quoniam, cùm & ipſam dictionum methodum, *& argumentationem* in illis *noſtris* commentariis tractarimus, eadem nunc etiam revolvere, *& repetere* nullam haberet rationem. Sed unamquamque concluſionem ita faciam, ipſam per ſe aſſumens, ad convenientem ipſi Deorum ordinem amandare conabor, hîc etiam illos noſtri Ducis divinos afflatus accuratè ſequens. Quamobrem etiam nos divino capite *prædui* circa Parmenidis contemplationem, per iſtas ſacras ſemitas furore quodam perciti, vagati ſumus, & *vias* demonſtravimus, quæ nos prorſus, *ac profundè* dormientes ad illam arcanam myſtagogiam, *ſacrorumq́ diſciplinam occultam*, *inveſtigandam*, *ac diſcendam* excitarunt. Hæc igitur de modo univerſarum concluſionum à nobis prædicta ſint. Deinceps verò, ad ipſam *rerum nobis* propoſitarum narrationem, *& explicationem* tranſibo. Illud igitur primum, & impartcipabile Vnum, quod præexiſtit ante ipſa univerſa, non ſolùm ea, quæ participant *ipſas Vnitates*: ſed etiam *ante* ipſas Vnitates, quæ participantur *ab Entibus*, celebratur per illam primam hypotheſin, & omnium quidem ineffabili-modo cauſa pronuntiatur, *& declaratur*, ipſum verò in nullo prorſus omnium *Entium* definitur, *atque circumſcribitur*, nec ullam facultatem habet, nec proprietatem cognatione conjunctam cum aliis Diis. Poſt hoc verò *primum Vnum*, id, quod tantùm eſt ſupereſſentiale, & ſuperens, & quod-nullomodo-miſcetur cum ullis eſſentiis, eſt Vnitas, quæ participatur ab ipſo Ente, & quæ circa ſe conſtituit primam eſſentiam, & quæ multiplicata eſt propter additionem hujus communionis, ipſius primò Vnius. Hæc autem *eſt* ſupereſſentialis eſſentia, & primæ mente-perceptæ Trinitatis *eſſentia*. Cùm igitur hæc duo ſint in prima Trinitate, *ſcilicet* ipſum Vnum, & ipſum Ens, & alterum quidem, generet, alterum verò, generetur, & alterum quidem, perficiat, alterum vero, perficiatur, oportet igitur etiam amborum mediam eſſe facultatem, per quam, & cum qua ipſum Vnum conſtituit, & perficit ipſum Ens.

Progreſſus enim ab Vno *progreditur*, & ad ipſum Vnum reverſio *fit* ipſi Enti, per iſtam facultatem. Quid enim aliud conjungit ipſum Ens cum ipſo Vno, aut *quid aliud* facit, ut Vnum ab Ente participetur, quàm iſta facultas? Eſt enim Vnius progreſſus, & extenſio in ipſum Ens. Vnde etiam in omnibus divinis generibus, ipſæ facultates antecedunt ipſos progreſſus, & generationes. Hæc igitur Trinitas eſt mente-perce-

εῶν (ὥσαϛ ἔφλω) διδηκται ὅτι τάξιν ἔχϛ τὰ συμπεράσματα πρὸϛ ἄλληλα τὰ τῶν πρότερων, καὶ ὑστερων, καὶ αἰτίων, καὶ αἰτιατῶν. δεῖ τοίνυν ἡμᾶϛ ἐφαρμόζειν ἀνωθεν ἐχομένουϛ, ταῖϛ μὲν πρώταιϛ τάξεϛι, τὰ πρῶτα συμπεράσματα, ταῖϛ δὲ μέσαιϛ, τὰ μέσα, ταῖϛ δ' ἐσχάταιϛ, τὰ πλοῦτα, καὶ δεῖξαι πάντα τὰ ἡρωτημένα λόγουϛ, ὁπόσαι τῶν θείων ἀφιξόμεθα εἰϛ πρόοδοι. καὶ πρῶτον περὶ τῶν νοητῶν (ὑπὲρ ὧν καὶ πρότερον ἡμεῖϛ λέγομεν) διεξιτέον τὸν τοῦ Παρμενίδου διδασκαλίαν. ὑπεδέξατο καὶ διδαχὴ περὶ πάντων ὁ Πλάτων πολλαχοῦ, τὰ μὲν, ἐνδεικνύμενοϛ, τὰ δὲ, καὶ ἀφῤῥήδην λέγων.

Δεῖ δὲ ἡμᾶϛ τὴν πραγματείαν. καὶ συνελόντι περὶ ἑκάϛηϛ τάξεωϛ συνάγειν εἰϛ ἓν θεωρίαν. ἐπειδὴ καὶ τὴν τῶν λέξεων ἔφοδον ἐν τοῖϛ ὑπομνήμαϛι ποιησαμένουϛ, τὰ αὐτὰ καὶ νῦν ἀναχυκλεῖν οὐκ ἀν ἔχοι λόγον. ἀλλ' οὕτωϛι ποιήσωμεν τῶν συμπερασμάτων ἕκαϛον, αὐτὸ καθ' αὑτὸ παραλαβὼν, εἰϛ τὸν οἰκεῖον κύκλον τῶν θείων ἀφιγμένον. ἡμῶν καὶ πάλαι παρακελευθῶν ἐνθουσιοῖϛ. ᾧ δὴ καὶ ἡμεῖϛ τῇ θείᾳ κεφαλῇ περὶ τὴν Παρμενίδου θεωρίαν, ἐνεβακχεύσαμεν τοῖϛ ἱεροῖϛ ἀτραπουϛ ἰοῦϛαϛ. καὶ πρὸϛ τὸν μυσταγωγίαν τὸν ἀπορρήτων ἀπιχνοῦϛαϛ καθυδούϛαϛ ἡμᾶϛ αἰσθομένουϛ ἐκφαίνοντοϛ. ἰοῦϛα μὲν οὖν περὶ τρόπου τῶν ὅλων συμπερασμάτων ἡμῖν προειρήσθω. τὸ δ' ἑπόμενον, ἐπὶ αὐτὴν μεταβήσομαι τὴν τῶν προκειμένων ὑφήγησιν. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, καὶ ἀμέθεκτον ἓν, ἐπέκεινα τῶν ὅλων προϋπάρχον, οὐ τῶν μεταχόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν μεταχομένων ἑνάδων, ὑμνηται διὰ τῆϛ πρώτηϛ ὑποθέσεωϛ, ἀπάντων μὲν ἀῤῥήτωϛ αὐτὸν ὑποφασκομένων, αὐτὸ δ' ἐν οὐδενὶ δὴ τῶν πάντων ἀφοριζομένων, οὐδὲ ἴνα δύναμιν ἔχον, οὐδὲ ἰδιότητα συγγενῆ πρὸϛ τοὺϛ ἄλλουϛ θεούϛ. μετὰ δὲ τοῦτο, τὸ μόνωϛ ὑπερούσιον, καὶ ὑπερον, καὶ ἄμικτον πρὸϛ πάσαϛ τὰϛ ὑπάρξειϛ, ἑνὰϛ ἐστι μεταχομένη μὲν ὑπὸ τοῦ ὄντοϛ, καὶ πρὸϛ αὐτὴν ὑποστήσασα τὴν πρώτην οὐσίαν, καὶ πληθυνάσασα τῇ προσθήκῃ τῆϛ μεθέξεωϛ ταύτηϛ, ἓν πρώτωϛ ἑνάϛ. αὕτη δὲ ὑπερούσιοϛ ὕπαρξιϛ, καὶ τῆϛ πρώτηϛ νοητῆϛ τελειότηϛ. δύο δὴ τούτων ὄντων ἐν τῇ πρώτῃ τελειότητι, τοῦ ἑνὸϛ, καὶ τοῦ ὄντοϛ, καὶ τοῦ μὲν, γεννῶντοϛ, τοῦ δὲ, γεννωμένου, καὶ τοῦ μὲν, πληθυνοῦντοϛ, τοῦ δὲ, πληθυνομένου, δεῖ δὴ καὶ τὴν μέσην ἀμφοῖν ὑπάρχειν δύναμιν, δι' ἧϛ, καὶ μεθ' ἧϛ τὸ ἓν ὑποστατικὸν ἐστι, καὶ πληθυντικὸν τοῦ ὄντοϛ.

Ἔστι γὰρ πρόοδοϛ ἀπὸ τοῦ ἑνὸϛ, καὶ ἡ πρὸϛ τὸ ἓν ἐπιστροφὴ τοῦ ὄντοϛ, διὰ τῆϛ δυνάμεωϛ. τί γὰρ ἄλλο συνάπτει τῷ ἑνὶ τὸ ὂν, ἢ μεταχόμενον ποιεῖ τὸ ἓν ὑπὸ τοῦ ὄντοϛ, πλὴν τῆϛ δυνάμεωϛ; πρόοδοϛ γάρ ἐστι τοῦ ἑνὸϛ, καὶ ἔκστασιϛ οἷον τὸ ὄν. εἶεν δὴ καὶ ἐν πᾶσι τοῖϛ θείοιϛ γένεσι, προόδουϛ, καὶ γεννήσεωϛ αἱ δυνάμειϛ προϋπάρχουσι. Τελεὰϛ οὖν ἐστιν

αὕτη τῶν νοητῶν ἀκρότης, τὸ ἕν, ἡ δυνάμις, τὸ ὄν. τὸ μὲν παράγον, τὸ δὲ, παραγόμενον. ἡ δὲ, ἐξηρτημένη μὲν τοῦ ἑνὸς, συμφερομένη δὲ τῷ ὄντι. τοιαύτην τοίνυν τὴν τριάδα παραδίδωσιν ὁ Παρμενίδης ἀρχόμενος τῆς δευτέρας ὑποθέσεως, ἀπλουστάτην τὴν μέθεξιν τῆς εἶναι μεταποιῶν τῆς οὐσίας. καλεῖ δὲ αὐτὴν ἕν ὄν, καὶ τοῦτο ὂν μετέχειν (φησὶ) τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ ἓν τοῦ ὄντος. ἡ δὲ μέθεξις τούτου, διάφορος. τὸ μὲν γὰρ ἓν ὄν, οὕτω μετέχει τοῦ ὄντος, ὡς καταλάμπον, καὶ ἐκπληροῦν, καὶ ἐκθεοῦν τὸ ὄν. τὸ δὲ ὂν, οὕτω τοῦ ἑνὸς, ὡς ἐξηρτημένον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἐκθεούμενον ὑπ' αὐτοῦ.

Μέση δὲ ἀμφοῖν ἡ ἕξις οὐκ εὐμοῖρα παρ' ἐκείνοις αὐτάρκης. οὐδὲ γὰρ ἡ ἕξις μὴ δαμῶς ὄν ἐστι, πολλῷ μᾶλλον ἡ ἐν ἐκείνοις. ἡ δὲ ἕξις αὕτη δυοειδής ἐστι. καὶ γὰρ τοῦ ἑνός ἐστι, καὶ τῷ ὄντι συμφύεται. Κίνησις γάρ ἐστι τοῦ ἑνὸς, καὶ πρόοδος εἰς τὸ ὄν. τοιαύτην τὴν τριάδα παραδιδοὺς ὁ Παρμενίδης, ἄρχεται μὲν ἐντεῦθεν τῶν περὶ αὐτῆς λόγων. ἕτερα δὴ ἐξ ἑνὸς ἢ ἓν ἐστιν. ἆρ' οἷόν τε αὐτὰ εἶναι μὴ οὐσίας γε μὴ μετέχειν; οὐχ οἷόν τε. πολλαχοῦ δὲ περὶ αὐτῆς διαλεγόμενος. ὡδί. ἆρ' οὖν ἄλλο, ἢ ὅτι οὐσίας μετέχει τὸ ἕν, τοῦτ' αὖ εἶη τὸ λεγόμενον, ἐπισκεψώμεθα εἰ ἔστιν ὅτι ἕν ἐστι; πάνυ γε. τριὰς οὖν αὕτη πρώτη νοητὴ, τὸ ἕν, τὸ ὄν, καὶ ἕξις ἀμφοῖν, δι' ὃν καὶ τὸ ἕν τοῦ ὄντος ἐστί, καὶ τὸ ὂν τοῦ ἑνός. πάνυ γε θαυμαστῶς. καὶ διὰ τούτων ἐνδεικνυμένου τοῦ Πλάτωνος ὅτι καὶ ὁ πατὴρ, τοῦ πατρὸς ἐστι, καὶ ὁ νοῦς, τοῦ πατρὸς, καὶ ὡς ἡ δύναμις κέκρυπται μεταξὺ τῶν ἄκρων.

Καὶ γὰρ ἡ θεότης, πατρὸς ἐστι τῆς τριάδος, καὶ τὸ ὂν, νοῦς τῆς θεότητος τοιούτης. οὐχ οὕτως νοῦς ὢν, ὡς ἐνδιαμένω λέγειν τὸν τῆς οὐσίας νοῦν. ὁ μὲν γὰρ τοιοῦτος νοῦς, καὶ ἵσταται, καὶ κινεῖται πᾶς, ὥς φησιν ὁ Ἐλεάτης ξένος. τὸ δὲ πρώτως ὂν, οὔτε ἵσταται, οὔτε κινεῖται, ὡς αὐτὸς διαπέφηνε. καλεῖται δ' οὖν ἡ πρώτη τριὰς, ἓν ὄν. ἐνταῦθα ἡ δύναμις ἐκρυφίως ἐστίν. οὐ γὰρ προέρχεται ἡ τριὰς ἀφ' ἑαυτῆς. ἀλλ' ἀδιακρίτως, καὶ ἑνοειδῶς, ὑφέστηκε, πρώτως ἀφορίζομένη πρὸς τὴν ἕνωσιν τὴν θείαν. πρώτη τοίνυν αὕτη μέθεξις τῆς οὐσίας μετεχούσης τοῦ ἑνὸς διὰ μέσης τῆς δυνάμεως. ἥτις συναγωγός ἐστιν ἀμφοῖν, καὶ διακριτική. καὶ ὑπερουσίου μὲν, συμφερομένη δὲ τῇ οὐσίᾳ. μὴ τοίνυν ὑπολάβωμεν πάντα πάσων δυνάμεων, οὐσίας ἔκγονον ὑπάρχειν. αἱ γὰρ τῶν θεῶν δυνάμεις, ὑπερούσιοί εἰσιν αὐτῶν συνυπάρχουσαι ταῖς ἑνάσι τῶν θεῶν. καὶ διὰ ταύτην οἱ θεοὶ γονικοὶ τῶν ὅλων εἰσίν. ὀρθῶς οὖν καὶ ἡ ποίησις παραλαμβάνει τὸ παντὶ δυνατὸν φησὶ τὸν θεόν. αἱ μὲν γὰρ ἀποῤῥήτους δυνάμεις, οὐ πάντα δύνανται.

Τῶν γὰρ ὑπερουσίων οὐκ ἔστιν ὑποστῆναι. αἱ δὲ ὑφεστῶσαι, καὶ πᾶς οὐσίας ἀφ' ἑαυτῶν παράγουσιν. ἡ μὲν οὖν πρώτη τριὰς, διὰ τούτων ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου παραδέδοται. μετὰ ταύτην ἐφιέντες, ἡ δευτέρα τῶν προόδων ἔλαχεν, ὡς καὶ τὸν ὁλότητα τῶν νοητῶν ὧδε πως καὶ ἐν Σοφιστῇ διειλόμεθα. χαρακτηρίζει.

ptorum ſummitas, Unum, Facultas, Ens. Illud quidem producens, hoc verò, productum. Illa verò, ex Uno quidem pendens: ſed cum ipſo Ente conjuncta. Hanc igitur Trinitatem Parmenides tradit, ſtatim initium-ducens ab ipſa ſecunda hypotheſi, ſimpliciſſimam eſſentiæ communionem attribuens Uni. Vocat autem ipſam, Unum Ens, & ipſum Ens (inquit) particeps-eſt ipſius Unius, & ipſum Unum *particeps eſt* ipſius Entis. Hujus verò communio eſt diverſa. Nam ipſum quidem Unum Ens, ſic particeps-eſt ipſius Entis, ut colluſtrans, & explens, & Deificans ipſum Ens. Ipſum verò Ens, ſic *particeps-eſt* ipſius Unius, ut exemptum ex ipſo Uno, & Deificatum ab ipſo.

Media verò amborum affectio apud illa non eſt expers-eſſentiæ. Nam ne hîc quidem ipſa affectio eſt ullo modo Ens, multo magis illa, quæ eſt in illis, *affectio non eſt*. Hæc verò affectio eſt biformis. Etenim eſt ipſius Unius *affectio*, & unà cum ipſo Ente naſcitur. Eſt enim Unius motus, & progreſſus in ipſum Ens. Hanc Trinitatem tradens Parmenides, hinc quidem initium facit verborum de ipſa *factorum*. Vide igitur denuò an Unum ſit. An igitur fieri poteſt, ut id quidem ſit, eſſentiæ verò non particeps-ſit? Fieri non poteſt. Sic autem de ipſa *eſſentia* diſſerens, *ſuam orationem* finit. An igitur aliud, quàm quòd eſſentiæ particeps-ſit ipſum Unum, hoc fuerit id, quod dicitur, poſtquàm aliquis breviter dixerit, quòd Unum ſit? Omnino profectò *ſic ferè habet*. Hæc igitur eſt prima Trinitas mente-percepta, *ſcilicet* ipſum Unum, ipſum Ens, & amborum affectio, propter quam & ipſum Unum eſt ipſius Entis & ipſum Ens ipſius Unius. *Hoc autem diſſimum eſt* prorſus mirabiliter. Et per iſta Plato demonſtrat, quòd & ille *ſummus omnium* Pater, eſt Mentis Pater, & ipſa Mens *eſt* Patris *Mens*, & ipſa facultas inter ſumma latet-occulta.

Etenim ipſa Deitas, eſt Trinitatis Pater, & ipſum Ens, *eſt* hujus Deitatis Mens. Non *tamen* ita Mens eſt, ut dicere ſolemus eſſentiæ Mentem. Nam hujuſmodi quidem Mens, & ſtat, & movetur tota, ut ait ille Eleates hoſpes. At ipſum primò Ens neque ſtat, neque movetur, ut ipſe præcipit, & *docet*. Vocatur igitur prima Trinitas, Unum Ens. Quia facultas hîc eſt occultè. Trinitas enim à ſe-ipſa non progreditur: ſed indiſcretè, & uniformiter ſubſiſtit, primò definita ſecundùm Unitatem divinam. Prima igitur eſt iſta communio eſſentiæ, quæ particeps-eſt Unius per mediam facultatem, quæ etiam ambo conciliat, *conjungit*, & diſcernit. Et ſupereſſentialis quidem eſt: ſed unà cum eſſentia fertur, *cum ea conjungitur, eiq; contingit, & convenit*. Ne igitur exiſtimemus unquam omnem facultatem eſſe progeniem eſſentiæ. Deorum enim facultates ſunt ſupereſſentiales, quæ cum ipſis Deorum Unitatibus exiſtunt. Et propter iſtam *potentiam, & facultatem* Dii ſunt ipſorum Entium genitores. Rectè igitur & ipſa Poeſis ubique dicit Deos omnia poſſe. Nam eſſentiales quidem facultates, non omnia poſſunt.

Ipſas enim ſupereſſentiales *facultates* non conſtituunt. Ipſæ verò ſupereſſentiales *facultates*, eſſentias quoque ex ſe producunt. Prima igitur Trinitas per iſta nobis à Parmenide tradita eſt. Poſt hanc verò, deinceps ſecunda *Trinitas* progreſſum eſt ſortita, quam *Parmenides* per integritatem mente-perceptam (quemadmodum etiam in Sophiſta diſtinctè docuimus) figurat.

Cùm

Cum enim prima Trinitas sit uniformis, & omnia mentaliter, *ut ita loqui liceat, pro, per mentis-perceptionem*, & occultè habeat, ipsam essentiam, ipsam facultatem, ipsum Ens, ita ut & illa facultas, quæ divisionis est causa, & quæ media est inter ipsum Unum & ipsum Ens, occulta-sit, & per mutuam inter se *partium* extremarum communionem appareat, secunda Trinitas progreditur, quæ primâ facultate mente-percepta figuratur, & Unitates in se discretas habet. Cùm enim illic omnia sint-unita, *conjuncta*, & indiscreta, discretio in hac apparet-manifestè. Et ipsum Ens, & ipsa facultas, majore intervallo divisa-sunt, *& separata* alia ab aliis. Post hæc verò non amplius tantum est Unum Ens: sed Totum, quod ut partes, & ipsum Unum, & ipsum Ens, in se continet. Nam suprà quidem, omnia *sunt* ante partes, *sive Totum*.

In hac verò *Trinitate sunt* ipsæ partes, & ipsum Totum, facultate se ipsam demonstrante. Quum enim *alicubi* est discretio, *illic* etiam sunt partes, & ex his Totum *constatur*. Secunda igitur Trinitas vocatur Integritas mente-percepta. Ejus verò partes *sunt* ipsum Unum, & ipsum Ens. *Hæc autem duo*, *summa*, *vel*, *extrema* voco. Facultas verò, quæ hic quoque est media, conjungit, non autem unit, *& in unum redigit*, (quemadmodum in ea *Trinitate*, *quæ est* ante ipsam, *id est*, in antecedente Trin.) ipsum Unum, & ipsum Ens. Quoniam autem est media inter hæc duo, propter communionem quidem *quam habet* cum ipso Ente, demonstrat ipsum Unum *esse* Unum Ens. Propter verò illam *communionem*, *quam habet* cum ipso Uno, Unum perfectè-facit ipsum Ens: & ita ipsum Unum Ens, ex duabus partibus est *constatum*, & ex Uno Ente, & ex Ente Uno, ut ipse Parmenides dicit. Verborum autem de ista Trinitate *factorum* initium ducit hinc, Rursus igitur dicamus, Si Unum est, quid eveniet? Vide igitur, an non necesse *sit* istam hypothesin significare tale *esse* ipsum Unum, ut partes habere possit.

Finit autem suam disputationem ita dicens, Et Totum igitur est *illud*, quod est Unum, & partem, *vel*, *partes* habet. Per hæc igitur *verba* Parmenides Integritatem definit, secundùm ordinem mente-perceptorum. Ut enim ipsum esse omnibus à prima *Trinitate manat*, sic ipsum Totum à secunda, & perfecta divisio *manat* à tertia. Sed hoc quidem postea *dicetur*. Cum igitur Integritas sit triplex, una quidem, ante partes, alia verò ex partibus, alia verò in ipsa parte, secundùm Platonis narrationē, *& doctrinam*. Nam in Civili quidem *Dialogo* Genus vocat Totum, Speciem verò, *sive formam appellat* partem, non quòd ipsum Genus ex formis compleatur: sed quòd ipsum *Genus* præexistat, *& sit ante species ipsius*, *sive formas*. In Timæo verò, Totum mundum ex Totis esse dicit. Et universus quidem mundus ex partibus completur Totis. Unaquæque verò pars est ipsum Totum, non ut Universum: sed particulariter. Cum igitur (quod *antè* dicebamus) ex Platonis sententia, triplex sit Integritas, horum Unitas, & causa mente-percepta & occulta tradita-est nunc, singulariter, *& unicè* continens tres *Integritates*, & constituens, secundùm quidem suam essentiam, Integritatem ante partes *existentem*, secundùm verò *suam* facultatem, ex partibus *constatam integritatem constituens*, secundùm verò ipsum

τῆς γὰρ πρώτης τριάδος ἀνοικείους οὔσης, καὶ παντελῶς, καὶ χρυφίως ἐχούσης, τὸ ὕπαρξιν, τὸ δύναμιν, τὸ ὄν, οὕτως ὥστε καὶ μέσον εἶναι πῶς ἑνὸς, καὶ δὴ ὄντος, τὸ διαιρέσεως αἰτίαν δύναμιν, καὶ κρύφιαν, καὶ ἀφ' ἧς τὴς πρὸς ἄλληλα κοινωνίας τῶν ἄκρων ἀναφαίνεσθαι. πρόσεισιν ἡ δευτέρα τριάς, πρώτη δύναμις τῇ νοητῇ χαρακτηριζομένη, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ μονάδας ἀφαιρεμένας ἔχουσα. πάντων γὰρ ἐνωμένων ἐκεῖ, καὶ ἀδιακρίτων ὄντων, ἡ διάκρισις ἐν ταύτῃ προφαίνεται. καὶ τὸ ὄν, καὶ ἡ δύναμις διήρηται πλέον ἀπ' ἀλλήλων. καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔτι μόνον ἓν ὂν ἐστιν, ἀλλ' ὅλον, ὡς μέρη, τό, τε ἕν, καὶ τὸ ὂν ἔχον ἐν ἑαυτῷ. αὖθις μὲν γὰρ, πρὸ μερῶν πάντα, καὶ ὁλότης.

Ἐν ταύτῃ δὲ τὰ μέρη, καὶ τὸ ὅλον, τῆς δυνάμεως ἑαυτὴν ἐμφαίνουσης. διακρίσεως γὰρ οὔσης, καὶ μέρη ἐστὶ, καὶ τὸ ἐκ πάντων ὅλον. καλεῖται πλέον ἡ δευτέρα τριὰς, ὁλότης νοητή. μέρη δ' αὐτῆς, τὸ ἕν, καὶ τὸ ὄν, ἄκρα λέγω. μέση δὲ ἡ δύναμις οὖσα καὶ συνάπτουσα, καὶ οὐχ ἑνοῦσα (καθάπερ ἐν τῇ πρὸ αὐτῆς) τὸ ἕν, καὶ τὸ ὄν. καὶ ἐπεὶ μέση ἐστὶν ἀμφοῖν, διὰ μὲν τὴν πρὸς τὸ ἓν κοινωνίαν, ἓν ὂν δοτὸν φαίνει τὸ ἕν. διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ ἕν, ἓν δοτὸν πλεῖ, τὸ ὄν. καὶ οὕτως τὸ ἓν ὄν, ὂκ μερῶν ἐστι δυοῖν, πάντη ἑνὸς ὄντος, καὶ δὴ ὄντος ἑνὸς, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Παρμενίδης φησίν. ἄρχεται μὲν οὖν τῶν περὶ τῆς τριάδος ταύτης λόγων, ἐνθένδε, πάλιν δὴ λεγωμὲν, εἰ ἐστὶ, τί συμβήσεται; σκόπει οὖν, εἰ ὀκ ἀνάγκη τοῦτο τὴν ὑπόθεσιν τοιοῦτον τὸ ἓν σημαίνειν, οἷον μέρη ἔχειν.

ἑλόντα δὴ οὕτως λέγων, καὶ ὅλον ἄρα ἐστὶν, ὃ ἂν ἓν ᾖ, καὶ μόριον ἔχοι. διὰ δὲ πάντων ὁ Παρμενίδης ὁλότητα τὴν δευτέραν ἀφορίζεται πάξιν τῶν νοητῶν. ὡς γὰρ τὸ εἶναι πᾶσιν δοτὸν τῆς πρώτης, οὕτως τὸ ὅλον δοτὸν τῆς δευτέρας, καὶ ἡ παντελὴς διαίρεσις δοτὸν τῆς τρίτης. ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν ὑστερον. τελείης δὲ ἄρα τῆς ὁλότητος οὔσης, τῆς μὲν, περὶ τῶν μερῶν, τῆς δὲ, ὂκ ἐκ μερῶν, πῶς ἂν ἐκ τῶν μερῶν, καὶ τὴν Πλάτωνος ὑφήγησιν. ἐν Πολιτικῷ μὲν γὰρ. τὸ γένος, ὅλον καλεῖ, τὸ δ' εἶδος, μέρος, εὐσυμπλήρωμα μὲν οὖν καὶ ὅλους ἐκ τῶν εἰδῶν, ἀλλὰ πρόσυπάρχον. αὐτό. ἐν Τιμαίῳ δὲ ὅλον ἐξ ὅλων εἶναι φησὶ τὸν κόσμον. καὶ ὁ μὲν σύμπας κόσμος ἐκ μερῶν συμπληροῦται τῶν ὅλων. τῶν δὲ μερῶν ἕκαστον τὸ ὅλον ἐστὶν, οὐχ ὡς τὸ πᾶν, ἀλλὰ μερικῶς. τελείης οὖν (ὅπερ ἐλέγομεν) κατὰ Πλάτωνα τῆς ὁλότητος οὔσης, ἡ μὲν αὐτῶν, καὶ ἡ αἰτία ἡ νοητὴ, καὶ κρυφία παρμενὲ. δοτὴν νῦν ἐποιήσατο τὰς τρεῖς, καὶ ὑφεστῶσαν, κατὰ μὲν τὴν ὕπαρξιν τὴν ἑαυτῆς, τὴν πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητα, καὶ δὴ τὴν δύναμιν, τὴν

ἐκ τῶν μερῶν, καὶ δὲ τὸ ὂν, τὸ ἐν τῷ μέρει. τὸ μὲν γὰρ ἓν, πρὸ παντὸς ἐστὶ πλήθους. ἡ δὲ δύναμις, συνεκτείνεται πως ἀμφοτέρους τοὺς ἄκρους, καὶ τὰς ἰδιότητας αὐτῶν ἐν ἑαυτῇ συνείληφε. τὸ δὲ ὄν, τῇ μετοχῇ δ' ἑνός.* Διόπερ ἐκ μὲν τῆς ἑνιαίας ὑπερβάσεως, ἡ πρωτίστη τῶν ὁλοτήτων, ἡ πρὸ τῶν μερῶν, μονὰς γάρ ἐστι καὶ αὕτη τῶν μερῶν ὑποστατική, καὶ δ' ἐν αὐτοῖς πλήθους. ἐκ δὲ τῆς δυνάμεως, ἡ δευτέρα. συμπληροῦται γὰρ διὰ τῶν μερῶν, ὡς ἐν τῇ συναγωγῇ. [l. συναγωγῷ] δυνάμει δ' ἐστὶ, καὶ τοῦ ὄντος ἐκφαίνεται πως τὰ ἄκρα. ἐκ δὲ τοῦ ὄντος, ἡ τρίτη. μέρος γάρ ἐστι τὸ ὂν, καὶ ἡμίσημα ἀμφοῖν, τῆς τε δυνάμεως, καὶ δ' ὄντος, καὶ ἔχει μερικῶς ἑκάτερον.

*Διὰ τὸ πρώτην τῆς θεολογικῆς στοιχειώσεως.

Μετὰ μὲν οὖν τὸ νοητὸν, αἱ τρεῖς ὁλότητες διήρηνται, καὶ τὰς διαφόρους τῶν ὄντων τάξεις. ἡ δὲ νοητὴ ὁλότης, τὰς τρεῖς ἑνιαίως περιείληφε, καὶ ἔστι μονὰς τῆς τελάρχου ταύτης συστατικὴ νοητῶν, ἐκ μέσου δ' νοητοῦ, καὶ κρυφίου διακόσμου, παύτη διαπίνουσα τὰς ἑαυτῆς δυνάμεις. μετὰ δὲ ταῦτα, τὴν τελάρχαν ἡνωμένην ἐφεξῆς, ἄλλως προϊοῦσαν, ἐν ᾗ τὸ νοητὸν πλῆθος ἐκφαίνεται πᾶν, ἴδωμεν καὶ αὐτὴν, ὁλότητα μὲν, ἀλλ' ἐκ μερῶν πολλῶν ὑφίστασαν ὁλοτελμιάδης. μία δὲ τὴν κρύφιον ἕνωσιν τῆς πρώτης, καὶ τὴν τοῦ διάκρισιν διαδοχὴν διακρίσεων, ἡ τῆς τελ· τῆς δευτεραρχίας προοδος, ἐκ μερῶν μὲν ἔχουσα, τὴν ὑπόστασιν, πλειόνων δὲ μερῶν, * ὧν τὸ πλῆθος ὡδινεῖ ἡ προὸ αὐτῆς. ἑνὰς μὲν γάρ ἐστιν ἐν ταύτῃ, καὶ δύναμις, καὶ ὄν. ἀλλὰ καὶ τὸ ἓν πληθύεται, καὶ τὸ ὄν, καὶ ἡ δύναμις. καὶ οὕτως ἡ μὲν σύμπασα τελὰς, ὁλότης ἐστίν.

* Ἐπείγεται πρὸς ἐκφασιν κρυφίως ἐπὶ κ νόμιον. [l. ἔπ κινημένῳ] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὠδινουσῶν ἐν τοῖς πόνοις.

Ἑκάτερον δὲ τῶν ἄκρων αὐτῆς, τὸ ἓν λέγω, καὶ τὸ ὄν, πληθοῦν, διὰ τῆς συναγωγοῦ δυνάμεως συναπόμενον, πάλιν διαιρεῖται, καὶ πληθύεται. τὸ γὰρ ἑνιαῖον πληθοῦσα τὴν πλῆθος τῶν ὄντων, τῶν μὲν, ὑποπλεῖ διὰ τὴν προόδου, ἕκαστον ἓν ὄν, τῶν δὲ, καὶ τὴν μέθεξιν. ὃ ἓν. δύο μὲν ἔστι καὶ ταῦτα τῆς ὁλότητος τὰ μέρη. τὸ ἓν, καὶ τὸ ἕν· ἀλλὰ καὶ τὸ ἓν μετοχῇ τοῦ ἑνὸς ὄντος. συνῆπται γὰρ αὐτῷ καὶ τὸ ὂν τοῦ ἑνός. τὸ μὲν πάντως ἓν τοῦ ὄντος, διαιρεῖται πάλιν, ὥστε τὸ ἓν, καὶ τὸ ὄν, ὑποπλοῦν ἑνάδα ἑκάτερον, μέρη τοῦ ὄντος συμπληρούμενα. τὸ δὲ ὂν τοῦ ἑνὸς μετέχον, διακρίνεται πάλιν εἰς ὂν, καὶ ἕν. ὑποπλοῦν γὰρ ἑν μερικῶτερον, ἑνάδος μερικωθείσης ἐξηρτημένον. καὶ τὸ ὂν ἐκπεπληρωμένον τῶν μερικωτέρων ὄντων, καὶ ἑνιαίων μονάς. αὐτὰ δὲ τῆς προόδου ταύτης, ἡ δύναμις, δυοποιὸς γὰρ ἡ δύναμις, καὶ πλήθους ἐργάτις.

Ens, illam *Integritatem constituens, quæ est* in ipsa parte. Nam ipsum quidem Unum est ante omnem multitudinem. Ipsa verò facultas, per communionem quodammodo conjuncta est cum ambabus extremitatibus, & ipsarum proprietates in se comprehensas habet. Ipsum verò Ens, quodammodo particeps est ipsius Unius. * Quamobrem ex singulari quidem essentia *constatur* prima Integritas, quæ est ante partes. Unitas enim est & ista, quæ partium constituendarum vim habet, & multitudinis in ipsis *comprehensæ*. Ex facultate verò *progreditur Integritas* secunda. Completur enim ab ipsis partibus, ut in ipsa facultate, Unius, & Entis conciliatrice, apparent quodammodo ipsæ extremitates. Ex Ente verò *prodit Integritas* tertia. Ipsum enim Ens est pars, & fœtus, *atque progenies* amborum, *scilicet* & ipsius facultatis, & ipsius Entis, & particulariter utrunque continet.

*Propter primam Theologicæ elementorum ἀφωνίαν [ἀφωνίαν] propter primæ demonstrantur.]

Post igitur ipsum mente-perceptum, tres Integritates divisæ sunt secundùm varios ipsorum Entium ordines. Integritas verò mente-percepta tres *Integritates* singulariter comprehendit, & est Unitas, quæ mentaliter, *ut ita loqui liceat, id est, per-mentis-perceptionem*, istam Trinitatem continet, ex medio mente-percepto, & occulto ordine in-omnes-partes diffundens suas facultates. Post hæc verò, Trinitatem aliam progressam, deinceps videamus, in qua tota mente-percepta multitudo apparet, quam ipsam etiam, Integritatem quidem: sed ex multis partibus *constantem* Parmenides constituit. Post enim illam occultam primæ *Trinitatis* Unitatem, & *post* illam secundæ *Trinitatis* dualem discretionem, tertiæ *Trinitatis* progressus procreatur, ex partibus quidem *suam* hypostasin habens: ex pluribus verò partibus *constantem*, * quarum multitudinem parturit, *ac parit Trinitas* illa, *quæ est* ante ipsam. Unitas enim est in ista, & facultas & Ens. Quinetiam ipsum Unum multiplicatur, & ipsum Ens, & ipsa facultas. Et ita universa quidem Trinitas, Integritas est.

* [*Philosophus*] *ad* [*rei propositæ*] *declarationem adhuc occulte progredientem properat.* [*Sequetur antè*] *per translationem* [*dolentium*] *parturientibus.* [*mulieribus usque gravissimos dolores sentientibus*] *in ipso partu.*

Utraque verò ipsius extremitas, ipsum Unum dico, & ipsum Ens, cum sit multitudo, quæ per collectricem, & *concubatricem* facultatem conjungitur, & *in unum contrahitur*, rursus dividitur, & multiplicatur. Nam *hæc facultas* singularem, *& unicam* multitudinem conjungens cum multitudine ipsorum Entium, aliorum quidem, perficit, propter progressum, unumquodque Unum Ens, aliorum verò, propter communionem, *perficit ipsum* Ens Unum. Hic igitur etiam sunt Integritatis duæ partes, ipsum Unum, & ipsum Ens. Sed & ipsum Unum particeps est ipsius Entis. Conjunctum enim est cum ipso etiam ipsum Ens ipsius Unius. Ipsum igitur Vnum ipsius Entis, rursus dividitur, ita ut ipsum Vnum, & ipsum Ens, progignat secundam Vnitatem, cum ipsius Entis parte conjunctam. Ipsum verò Ens, quod Vnius est particeps, rursus in Ens, & Vnum dividitur. Progignit enim Ens particularius, ex Vnitate particulariore pendens. Et ipsum Ens est particulariorum Entium Deificatorum, & specialiùs *est* Vnitas. Hujus verò progressus causa *est* ipsa Facultas. Facultas enim *est* duorum-effectrix, & multitudinis fabricatrix

Nam

Nam ipsum quidem Unum, ad multitudinem provocat, ipsum verò Ens, ad communionem divinarum Unitatum convertit, *& deducit*. Unde verò Parmenides de hac Trinitate nos docere incipit? Et ubinàm de ipsa tractationem concludit? Principium igitur verborum *ab eo de ea factorum est* hoc. Quænam igitur *est* utraque partium istarum, & ipsius Unius, & ipsius Entis? Et ipsum Unum, & ipsum Ens. An *hæc duo* manca sunt? *An his duobus aliquid deest?* An ipsum Unum *dices* esse partem ipsius Entis? An ipsum Ens, *dices esse* ipsius Unius parte? Non erit *hoc profectò*. Finis verò *verborum ab eo hæc de re factorum, est* hic. Ergò ipsum Unum Ens, ita numero erit infinitum? Sanè videtur *infinitum fore*. Primum igitur ipsum modum progressus divinorum generum considerare convenit. Et quòd secundùm Unitatem mente-perceptam *hic fiat*, *est sciendum*, quàm in ipso Uno Ente ponimus, *& collocamus*, & in Dualitate quæ sequitur illam *Unitatem*, quam Integritatem quidem vocabamus. Ex duabus verò partibus ab ipsa facultate discretis, *& à finibus conflatam* dicimus subsistere, & mente-perceptam multitudinem ex Unitate, & Dualitate *constantem* apparere.

Nam quum quidem omnia dicuntur Unius Entis partes, secunda *scilicet*, & quæcunque propter facultatis causam discernendi-vi-præditam, apparent *sunc* oratio tradit illam unionem, quæ ab Unitate *manans*, in tertiam Trinitatem pervenit. Quum verò illa facultas, quæ discernit, *disjungit*, & conjungit ipsas Unitates, & ipsa Entia, multitudinem perficit, tunc verò prorsus communio Dualitatis apparet, quemadmodum (ut opinor) & ipse Parmenides demonstrat, dicens, Quamobrem necesse *est*, id quod semper est duo. nunquā unum esse. Propter igitur utranq; præexistentem Trinitatē, ista prodiit, fluens secundùm illud oraculum, & in omnem mente-perceptam multitudinem progressa. Hunc enim fluxum, & incomprehensam facultatis vim, infinita multitudo demonstrat. Primùm igitur dixi hujus Trinitatis hypostasin ex antecedentibus pendentem, per ista demonstrandam *esse*. Deinde Trinitatem etiam istam ex Parmenidis sententia primigeniam *esse demonstravi*. Hæc enim prima gignendi vim *aliis* impertit, & multitudinem in se nascentem appellat. Sic enim dicit: Et fit ad minimum ex duabus rursus partibus ipsa pars. Et rursus quæcunque pars fuerit, has partes semper habet etiam in sequentibus.

Quamobrem necesse *est* semper id, quod fit, duo *quidem*, nunquam verò unum esse. Frequenti igitur generationis, *ortus*q; nomine uti, quod de progressu mente-perceptæ multitudinis *nos* accuratè-docet, quomodo *hoc* non est *hominis* prædicantis, *& clara voce significantis*, quod illa quidem, quæ sunt ante hunc ordinem, inter se magis unita-sunt, *& arctiore vinculo constricta?* Hic verò *ordo* longiùs progreditur, & occultam naturam ostendit eorū, quæ sunt ante ipsum, & est primigenius, in se fœcundam ostendens facultatem. Præterea verò, multitudinis infinitatem nō oportet spectare, ut *quidā* dicere volunt, ipsum infinitū ipso quanto sumentes, *ipsam infinitatem quantitate metientes, ac definientes, non inquam* sic etiam nobis *hoc est* accipiendum: sed quoniam in ipsis universorum principiis finis erat, & infinitum, alterum quidem Unita-

Τὸ μὲν γὰρ ἓν, ὡς πλῆθος προκαλούμενον, τὸ δὲ ὂν, ὡς τὴν μετουσίαν τῶν θείων ἑνάδων ἀπεργαζόμενον. πόθεν οὖν ἄρχεται περὶ ταύτης ἡμᾶς τῆς τελεσιουργοῦ διδάσκων ὁ Παρμενίδης; καὶ ποῦ τὸν περὶ αὐτῆς συμπεραίνεται λόγον; ἀρχὴ μὲν οὖν αὐτῆς τῶν λόγων ἥδε. Εἰ οὖν τῶν μορίων ἑκάτερον τυγχάνει τοῦ ἑνὸς, ποῖ τι ἑνὸς, καὶ ποῖ ὄντος; τί, τι ἔν, καὶ τὸ ὄν. ἆρα λοιπὸν λείπεσθον; ἢ τὸ ἓν ποῖ ὄντος μόριον; ἢ τὸ ὂν ποῖ ἑνὸς μόριον; οὐκ ἀνάγκη. πλοῦτος δὲ, ἦδε. οὐκοῦν ἄπειρον ἂν τὸ πλῆθος οὕτω τὸ ἓν ὂν ἔη; ἔοικέ γε. πρῶτον μὲν οὖν τῆς προόδου τὸν τρόπον ἐνταῦθα προσήκει τῶν θείων γενῶν. καὶ ὅτι κατὰ τὴν μονάδα τὴν νοητὴν, ἣν κατὰ τὸ ἓν ὂν πίστομεν, καὶ τὴν δυάδα τὴν μετ' ἐκείνην, ἣν ὁλότητα μὲν ἐκαλοῦμεν. ἐκ δύο δὲ μερῶν ἀμιγῶν ὑπὸ τῆς δυνάμεως λεγομένων ὑφεστάναι, [καὶ] τὸ νοητὸν ἐκφαίνεσθαι πλῆθος, ἀπὸ μονάδος καὶ δυάδος.

Ὅταν μὲν γὰρ λέγηται ποῖ ἑνὸς ὄντος μόρια πάντα, τὸ διάπειρον καὶ ἔστι διὰ τὴν τῆς δυνάμεως ἀμιγελικὴν αἰτίαν ἀναφαίνηται, τὴν ἀπὸ τῆς μονάδος ἐφηκουσαν ἕνωσιν εἰς τὴν τρίτην τριάδα παραδίδωσιν ὁ λόγος. Ὅταν δὲ ἡ δυνάμις διακρίνουσα, καὶ συνάπτουσα τὰς ἑνάδας, καὶ τὰ ὄντα. τὸ πλῆθος λοιπὸν, τότε δὴ πάντως ἡ μετουσία τῆς δυάδος ἀναφαίνεται, καθάπερ (οἶμαι) καὶ ὁ Παρμενίδης ἐπιδείκνυται, λέγων, ὥστε ἀνάγκη δύο ἀεὶ γιγνόμενον, μηδέποτε ἓν εἶναι. καθ' ἀμφοτέρας ἄρα τὰς προϋπαρχούσας τριάδας αὖθις προελήλυθε, ῥέουσα καὶ τὸ λόγιον, καὶ ἅπαν πᾶσαν προϊοῦσα τὸ νοητὸν πλῆθος. τῆς γὰρ ἑνὸς ταύτης, καὶ ἀπειλήφθαι τῆς δυνάμεως τὸ ἄπειρον πλῆθος ἐπιδεικτικόν. πρῶτον μὲν πόθεν ἔφλυ τὴν τελεσιουργὸν ταύτης ὑπόστασιν τῶν πρὸ αὐτῆς ἠρτημένην. ἀπὸ τούτων ἀποδεικτέον. ἔπειθ' ὅτι καὶ προηγμένη ἡ τριὰς αὕτη καὶ τὸν Παρμενίδειον προαγωγὴν γὰρ αὕτη δὴ γένεσις μεταδίδωσι, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἐν αὐτῇ γινόμενον ἀποκαλεῖ. λεγὰ γὰρ οὖν ὅτως. καὶ γίνεται τὸ ἐλάχιστον ἐκ δυοῖν αὖ μορίοιν τὸ μέρισον· καὶ πάλιν ὁπόσα ἂν γίνηται μόρια, τούτου τοῦ μορίου ἀεὶ ἕξεις καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς.

Ὥστε ἀνάγκη δύο ἀεὶ γιγνόμενον, μηδέποτε ἓν εἶναι. τὸ πάντων συχνῶν τῆς γνώσεως ἐνταῦθα χρῆσθαι, περὶ τῆς προόδου δὲ νοητοῦ πλήθους ἀποδιδάσκοντα, πῶς οὐ κηρύττοντός ἐστιν, ἢ τὰ μὲν περὶ ταύτης τῆς τάξεως ἑαυτῷ μᾶλλον ἀλλήλοις; αὕτη δὲ πρόεισιν ὅτι πλέον, καὶ ἐκφαίνει τὸ κρύφιον τῶν πρὸ αὐτῆς, καὶ ἔστι προηγμένη, ἐν ἑαυτῇ τὴν γόνιμον ἐκφαίνουσα δύναμιν. πρὸς δὲ τούτοις, τὴν ἀπειρίαν δὲ πλήθους, οὐχ ὡς ἀξιοῦσί τινες, δεῖ σκοπεῖν, τῷ ποσῷ τὸ ἄπειρον λαμβάνοντας, οὕτω καὶ ἡμῖν ἀποδεικτέον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς τὸ πέρας ἦν, καὶ τὸ ἄπειρον, τὸ μὲν τῆς ἑνώσεως αἴτιον, τὸ δὲ:

τῆς Ἀμερίστως δ' πλήθους; τὸ πρῶτον, καὶ νοητὸν πλῆθος, ἄπειρον ὁ Παρμενίδης φησί. διὸ καὶ πρῶτον μὲν πλῆθος, καὶ τῷ ἑαυτοῦ φύσιν ἄπειρόν ἐστιν, ὡς τῆς πρωτίστης ἀπειρίας ἔκγονον.

Πᾶν δὲ τὸ νοητὸν πλῆθος, πεπερασμένον. πρῶτον γάρ ἐστι πλῆθος, καὶ αὐτοπλῆθος. τὸ δὲ αὐτοπλῆθος, πρῶτόν ἐστι τῆς νοητῆς ἀπειρίας ἔκγονον. ἄπειρον οὖν διὰ τοῦτο πλῆθος τὸ νοητὸν, ὡς ἐκφαῖνον τὴν ἀπειρίαν τὴν πρώτην, καὶ παῦλον τὸ ἄπειρον πᾶσι τοῖς μεταλαμβάνουσι. τὸ γὰρ ὅλον πᾶν ἐπεξελήλυθε, καὶ ἐφ' ὅσον εἶδός τῶν νοητῶν φύσιν, διὰ τὴν γονιμικὴν τῶν ὅλων δύναμιν, ἄπειρόν ἐστιν. ὑπ' οὐδενὸς γὰρ ἄλλου περιληπτόν ἐστιν. ἀλλὰ πᾶσαν δ' νοητοῦ πλῆθους περιληπτικόν ἐστι τὸ νοητὸν πλῆθος, καὶ γὰρ εἰ μὴ ὅλως πεπερασμένον ἄπειρον, εἶδός γε τὸ πάντ' ἄπειρον πλῆθος, πεπερασμένον ὑποληπτέον τὸ νοητόν. ἐπεὶ δὴ ἐκεῖνο δυνάμεώς ἐστιν ἄπειρος, ἀνάγκη πάντως καὶ τὸ μετέχον δ' πρώτως ἀπείρου, κατὰ τὴν περιληπτικὴν τῶν πρώτων δυνάμεων πάντων, ἐκφαίνειν τὴν ἀπειρίαν.

Καὶ, εἴ με δεῖ φαίνεσθαι τοιοῦτον, ὥσπερ τὸ πρώτως ἕν, πρώτως ἐστὶ πέρας, οὕτως τὸ πρώτως πλῆθος, ἄπειρόν ἐστι πλῆθος. ὅλως γὰρ ὑποδέχεται τὴν τῆς ἀπειρίας δύναμιν, καὶ πάσας τὰς ἑνάδας, καὶ πάντα τὰ ὄντα παράγον, καὶ μέχρι τῶν ἀτομωτάτων οὐ λήγει τῆς δυνάμεως. παῦλος οὖν πλήθους ὁλικώτερόν ἐστι, καὶ ἀπείληφεν ἄπειρον. πᾶν δὴ οὖν πλῆθος ἐκφαῖνον, ἀπείρου δυνάμεως πέρατι, καὶ μετρεῖ, καὶ πᾶσιν ὑπαφίησι διὰ τῆς ὁλότητος τὸ πέρας. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης νοητῆς τριάδος ἐκ τοῦ Παρμενίδου ληπτέον. κοινὴ δὲ ἐπὶ πασῶν τῶν νοητῶν τριάδων λέγωμεν ἐξῆς. * τὴν μὲν πρώτην πρώτως τριάδα, κρύφιον, καὶ νοητὴν ἀκρότητα κληρωσαμένην ἐν τοῖς νοητοῖς, ποτὲ μὲν ὁ Πλάτων λέγει τῆς ἑνώσεως ὁρμηθεὶς τῆς ἐν αὐτῇ, καὶ τῆς ἐξηρημένης πρὸς τὰς ἄλλας ὑπεροχῆς, ἓν ἐπισημαζόμενος, καθάπερ ἐν τῷ Τιμαίῳ. Μένει δέ (φησιν) ὁ αἰὼν ἐν ἑνί. τὸ δὲ ἓν τοῦτο, τὴν πρώτην τριάδα τῶν νοητῶν ἀπέφηνεν ὁ λόγος.

Ποτὲ δὲ, λέγει τῶν ἄκρων τῶν ἐν αὐτῇ, τοῦ μετεχομένου, καὶ μετέχοντος, ἓν ὃν αὐτὴν λέγει καλεῖ, τὴν δύναμιν ὡς ἑνοειδῶς, καὶ λεληκρυφίως ἐν τούτοις πρέπουσαν ἄρρητον ἰδέαν. ποτὲ δὲ, καὶ πᾶσαν αὐτὴν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ μονάδας ἐκφαίνει, πέρας, ἄπειρον, καὶ μικτόν. δ μὲν πέρας, τὴν ὑπαρξιν τὴν θείαν, τῆς δ' ἀπειρίας, τὴν γονιμικὴν δύναμιν, δ δὲ μικτὸν, τὴν οὐσίαν τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐκδυκνυμένην. τὴν μὲν οὖν πρώτην (ἐπὶ τοσοῦτον εἴρηκα) διὰ τούτων ὁ Πλάτων ἡμᾶς ἀναδιδάσκει τῶν ὀνομάτων. ποτὲ μὲν, δι' ἑνὸς ὀνόματος, ποτὲ δὲ αὖ, διὰ δυοῖν, ποτὲ δὲ αὖ, διὰ τριῶν. αὐτὴν ἐμφανίζων. ἐπεὶ

Unitatis causa, alterum verò, *causa* discretionis ipsius multitudinis, *ideo* Parmenides primam, & mente-perceptam multitudinem vocat Infinitatem, *vel, infinitam multitudinem.* Quoniam omnis quidem multitudo secundùm suam naturam est infinita, ut primæ Infinitatis progenies.

Omnis verò mente-percepta multitudo, talis est. Est enim prima multitudo, & per-se-multitudo. Illa verò *multitudo*, *quæ est* per-se-multitudo, est prima mente-perceptæ Infinitatis progenies. Propterea igitur mente-percepta multitudo est infinita, ut primam Infinitatem demonstrans, & hoc infinitum *est* idem, ac ipsum perfectũ. Quod enim in omne *Ens*, & *in Universum* est progressum, & quò usque mente-perceptam naturam *progredi* oportebat, propter generatricem *rerum* universarum facultatem, est infinitum. A nullo enim alio comprehendi potest: sed omnem mente-perceptam multitudinem ipsa mente-percepta multitudo complectitur. Etenim si id, quod est primò infinitum, esset propter quantitatem infinitum, oporteret & infinitam multitudinem, mente-perceptam, talem supponi, *& statuere.* Quoniam verò illa *infinita multitudo* est infinita facultas, necesse igitùr est, id etiam, quod est particeps illius, quod est primò infinitum, propter illam facultatem, quæ omnia priora comprehendit, manifestè demonstrare ipsam infinitatem.

Et, si meum quoq; *judicium interponere, & meam de re proposita sententiam* dicere oportet, quemadmodum ipsum primò Unum, est primò Finis, sic illa, quæ est primò multitudo, est infinita multitudo. Totam enim suscipit ipsius Infinitatis facultatem, & omnes Unitates, & omnia Entia producens, & usq; ad res maximè individuas, istam facultatem habere non desinit. Ipsũ igitur infinitum est omni multitudine *generalius*, & universalius, & incomprehensum. Quidquid igitur multitudinem indicat, *& in lucem producit, illud* infinita facultate omnia finit, *circumscribit*, & metitur, & per ipsam Integritatem omnibus finem affert, *ac imponit.* Hæc etiam de tertia mente-percepta Trinitate ex Parmenide *sunt* sumenda. Deinceps verò de omnibus mẽte-perceptis Trinitatibus communiter, *& generaliter* dicamus. * Primam igitur Trinitatem, quæ occultam, & mente-perceptam summitatem in mente-perceptis est sortita, modò quidem Plato profectus ab illa Unitate, quæ est in ipsa, & ab illa excellentia, quæ apud alias est eximia, Unum appellat, ut in Timæo. Manet enim (inquit) Ævum in Uno. Hoc verò Unum, primam mente-perceptorum Trinitatem *esse* demonstravit ipsa ratio, *& oratio, vel, definitio.*

Modò verò, ab extremitatibus, quæ *sunt* in ipsa, *scilicet* ab eo, quod participatur, & ab eo, quod participat, Unum Ens, ipsam appellat, facultatem ut uniformiter, & occultè in his comprehensam ineffabilem, *& arcanam* ponens, *& statuens.* Modò verò, etiam totam ipsã, propter Unitates in ipsa *comprehensas*, apertè vocat Finem, Infinitum, & Mixtum. Ac ipse quidem Finis, essentiam divinam, Infinitas verò generatricem facultatem, ipsum verò Mixtum, essentiam ab ipsa progressam demonstrat. Primam igitur *Trinitatem*, (quod jam dixi) Plato per ista nomina nos docet. Modò quidem per unum nomen, modò verò etiam, per duo, modò verò etiam, per tria, ipsam apertè declarans. Quoniam

& Tri-

*Η πρώτη τῶν νοητῶν τριάς, Ἓν, Ἓν [Ὄν, καὶ] Ὄν. [καὶ] Πέρας, Ἄπειρον, Μικτόν.

* *Prima vero mente-percepta, est Trinitas, [scilicet] Unum, Unum [Ens, & Ens. &] Finis, Infinitum, Mixtũ.*

& Trinitas est in ipsa, per quam tota figuratur. Item Dualitas, per quam ipsæ extremitates, per communionem conjunguntur inter-se. Et Unitas, quæ ineffabilem, & occultam, & singularem illius Primi naturam declarat per suas Unitates. Secundam verò *Trinitatem*, quæ post istam *prima est*, in Timæo quidem, Ævum appellavit.

In Parmenide verò *vocavit* Integritatem primam. Quomodo autem hæc eandem proprietatem sint-sortita, cognoscemus, si illud attentè consideraverimus, quòd omne quidem æternum, est Totum, & *Integrum*. Et si quidem omnino fuerit æternum, ipsam etiam essentiam, & ipsam actionem totam simul præsentem habebit. Talis enim est omnis Mens, quæ & ipsum esse, & ipsum intelligere totum, simul & universum in se ipsa perfectè collocavit. Et non hoc quidem ipsius Entis *ipsa Mens* habet, hoc verò, çarer, neque ipsam actionem, ex parte *solùm* participat: sed totum quidem ipsum Ens, totam etiam ipsam intelligentiam omninò comprehendit. Si verò *Mens* ipsis quidem actionibus in tempore progrederetur, ipsam verò essentiam æternam haberet, aliam quidem totam *essentiam* semper eandem, & *eodem modo* stantem esset-sortita. Aliam verò, modo quidem, aliam, modo verò, aliam existentem. Ubique igitur ipsum Ævum, quibus adest primò, Integritatis est autor. Quinetiam & ipsum Totum, *ac Universum*, æternitatem ubique continet.

Nullum enim horum Universorum, aut essentiam, aut perfectionem suam negligit, *abjicit*, & *deserit*. Sed & illud, quòd primò corrumpitur, & illud, quod vitiatur, est particulare. Propter enim hoc *ipsum* & universus mundus æternus *est*, quia totus, & *integer est*, & omnia, quæ sunt in Cœlo, & singula elementa *sunt æterna, quia sunt tota, & integra*. Integritas enim ubique res subjectas continet. Ævum igitur una cum ipsa Integritate subsistit. Et Integritas, & Ævum est idem, & utrunque est mensura. Hoc quidem omnium æternorum, & perpetuorum. Illa verò *est mensura* partium, & omnis multitudinis. Cum autem sint tres Integritates, una quidem ante partes, alia verò, ex partibus *conflata*, alia verò, *ea quæ continetur* in parte. Per illam quidem Integritatem, quæ est ante partes, ipsum Ævum, ipsas Unitates metitur *rerum* divinarum, illas, quæ sunt ex ipsis Entibus exemptæ. Per illam verò *Integritatem conflatam* ex partibus, Unitates cum ipsis Entibus collocatas *metitur*. Per illam verò *Integritatem, quæ est* in parte, *metitur* omnia Entia, & integras Essentias.

Istæ enim *Integritates* partitè continent illarum divinarum Unitatum partes, quæ singulariter in illis essentiis præexistunt. Quinetiam ipsum Ævum, nihil aliud est, quàm quod semper *prodit* ex Unitate compagis, & *cohærentia*, quæ revera collustratur. Ipsum verò Totum, ex duabus partibus *constat*, *scilicet* ex Uno, & ex Ente, quarum partium conciliatrix est ipsa facultas, *quæ partes istas in Unum contrahit, & conjungit*. Utraque igitur de causa primas-animi-notiones ipsa Dualitas mediæ mente-perceptæ Trinitati conveniens, uniformem, & occultam primæ *Trinitatis* hypostasin patefacit. Quinetiam *Plato* tertiam mente-perceptorum Trinitatem, in Timæo quidem, Per-se-animal, & Mente-perceptum, & Perfectum, & Unigenitum appellat.

καὶ τριάς ἐστιν ἐν αὐτῇ, καθ' ἣν ἡ πᾶσα χαρακτηρίζεται. καὶ δυὰς, καθ' ἣν τὰ ἄκρα κεκοινώνηκεν ἀλλήλοις. καὶ μονὰς, ἡ τὸ ἄρρηκτον, καὶ κρύφιον, καὶ ἑνιαῖον δὲ πρώτου ἀποφαίνουσα ἀφ' ἑαυτῆς μονάδων. τῷ γε μὲν δὴ τέρατι μὴ τοῦτο, ἐν Τιμαίῳ μὲν, αἰῶνα προσείρηκεν.

Ἐν Παρμενίδῃ δὲ, ὁλότητα τὴν πρωτίστην. ὅπως δὲ ταύτας τὴν αὐτὴν ἔλαχεν ἰδιότητα, μάθοιμεν ἄν, ἐκεῖνο σκοπήσαντες, ὅτι πᾶν μὲν τὸ αἰώνιον ὅλον ἐστίν. εἰ μὲν παντελῶς αἰώνιον εἴη, καὶ τὴν οὐσίαν, καὶ τὴν ἐνέργειαν ὅλην ἅμα παροῦσαν ἔχον. νοεῖ γὰρ πᾶς νοῦς τὸ, τί ἐστιν, καὶ τὸ νοεῖν ὅλον, ὁμοῦ καὶ πᾶν ἐν ἑαυτῇ, [l. ἑαυτῷ] πλέως ἱδρυσάμενος. καὶ οὐ τὸ μὲν, ἔχων τοῦ ὄντος, τὸ δὲ, ἐλλιπῶν, οὐδὲ τῆς ἐνεργείας περὶ μέρος μέτοχον, ἀλλ' ὅλον μὲν τὸ ὂν, ὅλην δὲ τὴν νόησιν ἀθρόως περιλαβών. εἰ δὲ τῆς μὲν ἐνεργείας εἴη ἐν χρόνου πρόοδος, τὴν δὲ οὐσίαν αἰώνιον ἔχοι, τὴν μὲν ὅλην ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἑαυτῷ σῴζουσαν ἔλαχε. τὴν δὲ, ποτὲ μὲν ἄλλην, ποτὲ δὲ, ἄλλην γενομένην. παντάχοθι πίνων ὁ αἰών, οἷς αὐ πάρεστι πρώτως, ὁλότητος αἴτιός ἐστιν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὅλον ἀιδιότητός ἐστι παντάχοθι περιεκτικόν.

Οὐδὲν γὰρ τῶν ὅλων, ἢ τὴν οὐσίαν, ἢ τὴν πλειότητα τὴν οἰκείαν ἀφίησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ φθαρὲν μόνον πρώτως, καὶ τὸ κακωθὲν μόνον, τὸ μέρος ἐστί. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ σύμπας κόσμος ἀίδιός ἐστιν, ἔστι ὅλος, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ πάντα, καὶ τῶν στοιχείων ἕκαστα. συνεκτικὴ γὰρ ἡ ὁλότης πανταχοῦ τῶν ὑποκειμένων ἐστί. συνυφέστηκεν οὖν ὁ αἰὼν τῇ ὁλότητι, καὶ ταυτόν ἐστιν ὁλότης, καὶ αἰών, καὶ μέτρον ἑκάτερον, τὸ μὲν, τῶν αἰωνίων, καὶ τῶν ἀϊδίων πάντων, τὸ δὲ, τῶν μερῶν, καὶ πληθυος παντός. τριῶν δὲ τῶν ὁλοτήτων οὐσῶν, τῆς μὲν, πρὸ τῶν μερῶν, τῆς δὲ, ἐκ τῶν μερῶν, τῆς δὲ, ἐν τοῖς μέρεσι. Διὰ μὲν τῆς πρὸ τῶν μερῶν, ὁλότητος ὁ αἰὼν τὰς ἑνάδας μετρεῖ τῶν θείων, τὰς ἐξῃρημένας τῶν ὄντων. Διὰ δὲ τῆς ἐκ τῶν μερῶν, τὰς ἑνάδας τὰς συμπαγμένας περὶ οὐσι. Διὰ δὲ τῆς ἐν τοῖς μέρεσι, τὰ ἐντεταμένα, καὶ τὰς οὐσίας ὅλας.

Μέρη γὰρ αὖπη τῶν θείων ἑνάδων μεριστῶς ἐχουσῶν τὰ ἑνιαίως ἐν ἐκείναις προϋπάρχοντα. καὶ μέλει καὶ ὁ αἰὼν, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ ἀεὶ ἐκ τῆς ἑνάδος τοῦ ὄντος τῆς συνοχῆς ἁλμπομένης. τὸ δὲ ὅλον, ἐκ δυοῖν μεροῖν ἐστὸς, καὶ ἑνὸς τῆς δυνάμεως συναγωγοῦ τῶν μερῶν ὑπαρχούσης. κατ' ἀμφότερον ἄρα τὰς ὑποβολὰς ἡ δυὰς προσήκουσα τῇ μέσῃ νοητῇ τριάδι, τὴν μονοειδῆ, καὶ κρύφιον ἐκφαίνουσα τῆς πρώτης ὑποστάσιν. ἀλλὰ μὲν καὶ τὴν τρίτην τριάδα τῶν νοητῶν, ἐν Τιμαίῳ μὲν, αὐτοζῶον, καὶ νοητὸν, καὶ παντελὲς ὀνομάζει. καὶ μονογενές.

Ἐν δὲ τῷ Παρμενίδῃ, πλῆθος ἄπειρον, καὶ ὁλότητα πολλῶν μερῶν περιληπτικήν. ἐν δὲ τῷ Σοφιστῇ, πάντα νοητὸν μεμερισμένως εἰς τὰ ἐντὰ πολλά. πάντα οὖν ταῦτα, μιᾶς εἰσὶ διακοσμήσεως ἐχόμενα, καὶ πρὸς μίαν ἀλήθειαν ἀναπέμπει τὸν νοητόν. Ὅτι γὰρ Τίμαιος ζῶον νοητὸν ἀποκαλῶν τὸν τριάδα πρῶτον, καὶ πανταπλῆ αὐτὸν εἶναι φήσας, καὶ τῶν νοητῶν ζώων καθ' ἓν, καὶ καθ' μέρη περιεκτικὸν εἶναι μερῶν. Ὅλον ἄρα κατὰ τοῦτόν ἐστι τὸ αὐτοζῶον, νοητῶν ζώων εἶναι μερῶν περιληπτικόν. καὶ ὁ Παρμενίδης πανταλῆς πλῆθος ἀποφαίνων τὸ ἓν ὄν, τὸ τῇ τάξει ταύτῃ συνυφεστός. τὸ γὰρ ἄπειρον, πανδυνάμειαν ἔχει, καὶ πανταλῆς, ὡς πρότερον εἴπομεν, νοητὸν ἐν αὑτῷ πλῆθος περιέχον μερῶν, ἃ καὶ ἀποτελεῖ. τῶν μὲν, ὁλικωτέρων, τῶν δὲ, μερικωτέρων. καὶ (ὡς ὁ Τίμαιος φησὶ) τῶν καθ' ἓν, καὶ καθ' ἓν μερῶν. ἔτι δὲ, ὅσαπερ ἐκεῖνος, αἰώνιον ἀποκαλεῖ τὸ αὐτοζῶον, καὶ μονογενῆ, οὕτως ὁ Παρμενίδης τὸ ἀεὶ, καὶ γίγνεσθαι τῷ ἀπείρῳ πλήθει πρῶτον ἀπονέμων, αὐτοῦ λέγων, καὶ καθ' ὃν αὐτὸν λόγον, οὕτως ἀεὶ ἕκαστον ἂν μέρος γίγνηται, τούτῳ τῷ μέρει ἀεὶ ἐφεδρεύει. τὸ μὲν γὰρ ἓν, τὸ ὂν ἀεὶ ἔχει, καὶ τὸ ὂν, τὸ ἕν. ὥστε ἀναγκαῖον δύο ἀεὶ γιγνόμενον, μηδέν ποτε ἓν εἶναι.

Τίς οὖν ἡμᾶς ἐναργῶς οὕτως ὑπέμνησε περὶ τοῦ αἰωνίου ζώου, καὶ τῆς πρωτογενοῦς τριάδος, ὡς ὁ Παρμενίδης, φησὶν, καὶ τὸ ἀεὶ, πρῶτον ὂν τῆς τοιαύτης τῆς τάξεως παραλαβών, καὶ οὕτω συνηθῶς χρησάμενος ἑκάστῳ; τὸ αὐτὸ νῦν καὶ ζῶον ἐστὶ πανταλὲς, καὶ πλῆθος νοητὸν πανδυνάμειον. τῆς γὰρ πρώτης ἀπειρίας δυνάμεως οὔσης, καὶ τὸ πᾶν τὸ νοητὸν κατ' αὐτὴν ὑφιστάμενον, [l. ὑφιστάμενον] ἀρχούσης, καὶ τῶν εἰς τὰ μέρη διαίρεσιν ἀπ' αὐτῆς ὑποδεχόμενον, πανδυνάμειαν ἀξιῶ προσαγορεύειν, τῆς δ' ἀπείρου προσηγορίας ὡς πολλοὺς παραπούσης ἀπαλλαγῆς, ἀλλ' ἔστ' ἐστὶν ἐν τούτοις καὶ σωτηρίαν χαλεπὸν, καὶ θαυμάσαι μάλιστα δ' Πλάτωνος προσῆκον, μὴ παρῶμεν, ἀλλὰ τοῖς γνησίοις τῆς ἀληθείας ἐρασταῖς ὑποδείξωμεν. δ' γὰρ νοητὸς ζῶος πασαρχὰς ἰδέας περιέχον νοητὰς, καθ' ἃς οὐ Θεῶν γένη μόνον ὑφίστησιν, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ Θεοὺς κρειττόνων, καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θνητῶν ζώων (ἡ γὰρ τῶν ἀεροπόρων ἰδέα, καὶ ἡ τῶν ἐνύδρων, καὶ ἡ τῶν χθονίων, διὰ Θεῶν μέχρι καὶ τῶν θνητῶν ζώων ἀπογεννῶσα διακόσμησις) πάσας γοῦν περιέχον ἰδέας, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν παραδειγμάτων, ὁλικῶς τὰ θεῖα, καὶ τὰ δαιμόνια, καὶ τὰ θνητὰ παράγοντος. εἰκότως ἀπορίαν παρέχειν ὁ λόγος τοῖς τῆς ἀληθείας φιλοθεάμοσι, πῶς τῶν αὐτῶν αἰτίων ὄντων, καὶ τῶν αὐτῶν πρωτουργῶν παραδείγματων προϋπαρχόντων, τὰ μὲν τῶν ὑπερκοσμίων Θεοὶ, τὰ δὲ, δαίμονες, τὰ δὲ, ζῶα θνητά. πρὸς γὰρ ἓν εἴδος πάντα γεώμενα, πῶς οὐκ ἔχει μορφὴν τὴν αὐτὴν, καὶ φύσιν. Δεῖ γὰρ, τὴν μίαν ἰδέαν πανταχοῦ τῶν ὁμοίων εἶναι γεννητικήν.

In Parmenide verò, Multitudinem Infinitam, & Integritatem, quæ multas partes complectitur. In Sophista verò semper *eam vocat* mente-perceptam, & in Entia multa partitam. Hæc igitur omnia, sunt Unius scientiæ progenies, & ad unam Veritatem mente-perceptam tendunt. Quum enim Timæus animal mente-perceptum appellans istam Trinitatem, perfectam etiam ipsam esse statuit, & animalia mente-percepta secundùm Unum, & secundùm partes comprehendere *dicit* ut partes. Totum igitur, ex hujus *Timæi* sententia, id, quod est Per-se-animal, animalia mente-percepta, ut partes complectitur. Et ipse Parmenides ipsũ Unum Ens perfectam multitudinem *esse* pronuntians, eam cum illo ordine subsistere *demonstrat*. Ipsum enim Infinitum erit omnipotens, & perfectum, ut antè-diximus, mente-perceptam partium multitudinem in se continens, quas etiam procreat. Quarum aliæ quidem, sunt universaliores, aliæ verò particulariores, & (ut Timæus dicit) partes & secundùm Unum, & secundum genera. Præterea verò, quemadmodum ille æternum appellat, & unigenitum, id, quod est Per-se-animal, sic ipse Parmenides ipsum Semper, & ipsum Fieri, infinitę multitudini primùm attribuit, quum ita loquitur, Et secundum eandem rationem, sic semper quæcunque pars fit, hac ipsa parte, semper *id, quod pars fit, rem occupat*; & tenet. Ipsum enim Unum, semper tenet ipsum Ens, & ipsum Ens, *semper tenet* ipsum Unum. Quare necesse est semper id, quod fit, *esse* duo, nunquam verò unum esse *amplius*.

Quis igitur adeò perspicuè nos commonefecit de æterno animali, & primigenia Trinitate, ut Parmenides, qui generationem, *ortum*, & ipsum Semper, primum in hoc ordine *positum* assumpsit, & adeo frequenter usus est utroque? Idem igitur est, & Animal perfectum, & multitudo mente-percepta omnipotens. Cùm enim prima Infinitas sit facultas, & omne mente-perceptum propter ipsam subsistens habeat, & *hoc* ipsam in partes divisionem ab ipsa *manantem* susceperit, *hoc* omnipotens appellare volo, *vel, appellandum esse censeo*, recedens ab illa Infiniti appellatione, quæ vulgus turbat: sed quod est in his & observare difficile, & cujus causa Platonem maximè admirari convenit, ne prætereamus: sed germanis Veritatis amatoribus demonstremus. Cùm enim mente-perceptum animal quatuor Ideas mente-perceptas contineat, secundum quas non solum Deorum genera *Plato* constituit: sed etiam eorum, qui post Deos sunt præstantiores, atque adeo jam etiam ipsorum mortalium animalium (Nam aërivagorum Idea, & aquatilium, & terrestrium *animalium*, à Diis, usque vel ad ipsa mortalia animalia *progeniem* progiguens pertinet, *permeat, ac permanat*.) Cùm igitur *mente-perceptum animal* quatuor Ideas contineat, & per eadem exemplaria universaliter & divina, & dæmoniorum-naturam-habentia, & mortalia producat, meritò dubitationem oratio præbuit Veritatis contemplandæ studiosis, quomodo, cum eædem sint causæ, & eadem primaria exemplaria præexistant, alia quidem, eorum, quæ subsistunt, *sint* Dii, alia verò, Dæmones, alia verò, animalia mortalia. Cùm enim omnia ad unam formam sint facta, quomodo non habẽt eandem formam & naturam? Quia oportet unam formam ubiq; rerum eandem-formam-habentium esse generatricem.

Pro-

* Propter hoc enim * Idearum hypotheſin conceſſimus, ut mente-perceptum Deorum genus, ante multitudinem, habeat, atque contineat Unirates *rerum* ſimilium productrices. Cum igitur hæc Infinitas adeò ſit difficilis, logicè quidem, *& per differendi modum hoc* aliquis acceperit, dicens, quod non ſunt ſynonyma omnia, quæ ſubſiſtunt in una, *& eadem ſpecie, ſive* forma, neq; pariter participant communem cauſam: ſed alia quidem *ſunt* primò, alia verò *ſunt* ultimò. * Ultima enim forma præeſt alicui *rerum* catenæ, *& ſerici*, à ſummis initium-ducens, & uſque ad extremas *progrediens & in iis* ſubſidens, *atque ſubſiſtens*. Omnia enim à ſummis incipiunt in inferiorem *locum* admirabiles radios tendere, *ſpargere, jaculari*, ſecundùm illud oraculum.

* Nota

* ſcribitur Unaquæque.

Quare nullo-modo mirandum erit, eandem Ideam, Deorum, & Dæmonum, & mortalium animalium, cauſam præexiſtere, univerſaliter omnia producentem, & particulariorem diſcretionem, *atque diſtinctionem* illi *rerum* opifici ordini tradentem, quemadmodum hæc *ſdea*, atomorum effectionem in novos Deos deducit, *ut eos ita producat*. Nam mente quidem percepta, ſunt univerſarum catenarum cauſæ, *quæ perpetuum rerum ſeriem continent*. Intellectualia verò, *ſunt cauſæ* diviſionum, quæ per communia genera fiunt. Quæ verò ſunt ſupra mundum, *ſunt cauſæ* differentiarum, quæ per ſpecies, *formaſq;* fiunt. Quæ verò ſunt in mundo, *cauſæ ſunt* jam vel ipſarum atomorum, *id eſt, corpuſculorum individuorum, quæ propter ſummam corporum tenuitatem, ac parvitatem, in alia minora corpora, partesq; minutiores dividi nequeunt*. Sunt enim cauſæ, quæ moventur, & autores ſunt mutationis rebus à ſe genitis. Si verò oportet etiam rem ipſam contemplari per ſe, & quomodo ipſum Unum ſit mente-percepta forma Deorum, & Dæmonum, & mortalium, ſolus Parmenides nos replere poterit partibus in mente-percepta multitudine *comprehenſis*.

Alias quidem *partes*, ſecundùm ipſum Ens figurans. Alias verò, ſecundùm ipſum Unum. Nam ipſum quidem Unum Ens, in Uno continetur, ipſum verò Ens Unum, in ipſo Ente potius *eſt*, *& continetur*, & unumquodq; mente-perceptorum animalium in ſe continet, & ipſum Unum Ens, & ipſum Ens Unum. Conſtituit igitur *Parmenides* ſecundùm quidem ipſum Unum Ens, divina genera, cum ſua proprietate. Secundùm verò ipſum Ens Unum, *conſtituit genera*, quæ poſt Deos *ſunt*, & ipſius Entis Unius *genera*. Secundùm quidem ipſum Unum Ens, *Parmenides conſtituit genera* Dæmonum. Secundùm verò ipſum Ens Unum, mortalia *genera conſtituit*. Et rurſus, ipſius Unius Entis, ſecundùm quidem ipſum Unum Ens, *conſtituit* prima, & altiſſima, *ſummaſq;* Deorum genera. Secundùm verò ipſum Ens Unum, *conſtituit Deorum genera* ſecunda, & Angelicum habentia ordinem. Et ſic demùm omnia *ſunt* plena Deorum, Angelorum, Dæmonum, animalium, mortalium. Et vides quomodo medietas, *ſive medius* præſtantiorum generum ſervetur?

Ipſum enim Ens Unum, eſt Angelicus finis ipſius Unius Entis, quod ipſos Deos producit. Ipſum verò Unum Ens, illud divinum, *quod ipſos Dæmones producit, eſt* ſummitas ipſius Entis Unius, quod ſecunda *genera* digerit-in-ordinem. Secundorum verò *generum* Unitates, non *eſt* obſcurum, quòd accedunt ad multitudi-

Δεῖ γὰρ πῶς τὴν τῶν * ἰδεῶν ὑπόθεσιν συγ- *
χωρήσαντας, ἵνα πρὸ τῆς πλήθους τὰς τῶν ὁμοίων Σημ.
παραγωγικὰς μονάδας ἔχῃ τι, καὶ προείχῃ τὸ νοη- μέν.
τὸν τῶν Θεῶν γένος. πῶς οὖν οὕτως χαλεπῆς οὔσης
τῆς ἀπορίας οὕσης, λογικῶς μὲν ἄν τις αἰτι-
λάβοιτο λέγων, ὅτι μὴ συνώνυμα τὰ καθ' ἓν εἴ-
δους ὑποτίθεται πάντα, μηδὲ ὡσαύτως μετέχῃ τῆς
κοινῆς αἰτίας, ἀλλὰ τὰ μὲν πρώτως, τὰ δὲ, ἐφ' ἑ-
τέρων. * ἔστι γὰρ εἴδους ἡγεῖται σειρᾶς ἕκα- *
στον πρὸς αὐτὸν ἄγουσα, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ὑφίζανον.
πάντα γὰρ ἄνωθεν ἄρχεται εἰς τὰ κάτω πέμπειν ἀ-
κτῖνας ἀγαπᾷς καὶ τὸ λόγιον. γεν.

Ὥστε οὐδὲν ἂν εἴη θαυμαστὸν, τὴν αὐτὴν ἰδέαν
Θεῶν, καὶ δαιμόνων, καὶ θνητῶν ζώων αἰτίαν προ-
υπάρχειν, ὁλικῶς τὰ πάντα παράγουσαν, καὶ τὴν
μερικωτέραν διάκρισιν τῇ δημιουργικῇ πέμπῃ
παραδοῦσαν, ὥστε καὶ αὐτὴ τὴν τῶν ἀτόμων ποίησιν
εἰς θεοὺς νέους παράγῃ Θεούς. τὰ μὲν γὰρ νοητὰ τῶν
ὅλων ἐστὶν αἴτια σπερῶν, τὰ δὲ νοερὰ, τῶν κατὰ μέρη
κοινὰ διαιρέσεων. τὰ δὲ ὑπερκόσμια, τῶν κατ'
εἴδη διαφόρων. τὰ δὲ ἐγκόσμια, καὶ αὐτῶν ἤδη
τῶν ἀτόμων. κινούμενα γάρ ἐστιν αἴτια, καὶ μετα-
βολῆς ἐξάρχει τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν γινομένοις. εἰ
δὲ δεῖ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θεωρῆσαι καθ' αὑτὸ,
καὶ ὅπως τὸ ἐν τοῖς οὖσι θεῶν ἐστι, καὶ
δαιμόνων, καὶ θνητῶν, μόνος ἡμᾶς ὁ Παρμενί-
δης αἱ πλήσαι δυνήσεται τῶν ἐν τῷ νοητῷ πλη-
θεῖ μερῶν.

Τὰ μὲν, κατὰ τὸ ὂν χαρακτηρίζων. τὰ δὲ,
κατὰ τὸ ἕν. τὸ μὲν γὰρ ἓν ὂν, τῷ ἑνὶ καταχεῖται.
τὸ δὲ ὂν ἕν, ἐν τῷ ὄντι μᾶλλον, καὶ ἔχει τῶν νοη-
τῶν ζώων ἕκαστον ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὸ ἓν ὂν, καὶ τὸ
ὂν ἕν. ὑφίστησιν οὖν κατὰ μὲν τὸ ἓν ὄν, τὰ θεῖα γένη,
μετὰ τῆς εἰκείας ἰδιότητος. κατὰ δὲ τὸ ὂν
ἕν, τὰ μετὰ Θεούς, καὶ ἔστ' ὄντος ἑνός· κατὰ
μὲν τὸ ἓν ἕν, τὰ τῶν δαιμόνων. κατὰ δὲ τὸ ὂν
ἕν, τὰ θνητά· καὶ αὖ, ἔστ' ἑνὸς ὄντος, κατὰ μὲν
τὸ ἓν ὄν, τὰ πρώτως, καὶ ὑψηλότατα γένη τῶν
Θεῶν. κατὰ δὲ τὸ ὂν ἕν, τὰ δεύτερα, καὶ ἀγγε-
λικὴν ἔχοντα τάξιν. καὶ οὕτω δὴ πάντα πλήρη
Θεῶν, ἀγγέλων, δαιμόνων, ζώων, θνητῶν. καὶ
ὁρᾷς ὅπως ἡ μεσότης ζώζεται τῶν κρειττόνων
γενῶν;

Τὸ γὰρ ὂν ἕν, τὸ ἀγγελικὸν πέρας ἐστὶ τοῦ
ἑνὸς ὄντος, ὃ δὴ Θεοὺς παράγει. τὸ δὲ ἓν ὄν,
τὸ δαιμόνιον, ἀκρότης τοῦ ὄντος ἑνὸς, τοῦ
τὰ δεύτερα κοσμοῦντος. αὐτὰ δὲ τῶν δευ-
τέρων ἕνωσις, οὐκ ἄδηλον ὅτι συνεγίζουσι

τῷ πλήθει, καὶ τῇ προείδῳ τῶν ὑπερκειμένων. καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ τὸ μὲν ὂν ἕν, ἀγγέλων αἴτιον. τὸ δὲ ἓν ὄν, δαιμόνων. οὗ μὲν γάρ, τὸ ὂν ἕν, ἕ ἑνὸς ἑνάς ἐστι μέρος. οὗ δὲ, τὸ ἓν ὄν, ἕ ἑνὸς ἑνός. καὶ οὗ μέν, ἐστιν ἕνωσις οὐσιώδης, οὗ δὲ, οὐσία ἑνοειδής. ἕ γὰρ ὅλης ἑνάς τὸ ἀκρότατον, πανύπερ. ὡκότως ἄρα παντελὴς τὸ νοητὸν ζῶον, ὡς ὁμοῦ πάντων αἴτιον, καὶ μέχρι τῶν πολυτίμων, μονοειδῶς ἐκεῖνο τοῦ Πλάτωνος βοῶντος, τὸ

„ Ἔνθεν συρόμενος πρηστὴρ ἀμυδροῦ πυρὸς αἴθων
„ Κόσμων ἐνθρώσκων κοιλώμασιν.

αἱ γὰρ ἑνάδες αἱ θεῖαι καταβεβηκυῖαι προϊοῦσαι, πάντων τῶν ὑγιεσμένων τὸ πλῆθος ἀπεγέννησαν. ἔστιν οὖν ἡ τριὰς αὕτη, πηγὴ, καὶ αἰτία πάντων. καὶ ἀπ' αὐτῆς, πᾶσα ζωὴ, καὶ πᾶσα προόδος ὑπέστη, θεῶν τε, καὶ τῶν κρειττόνων ἡμῶν γενῶν, καὶ τῶν θνητῶν ζώων, ὁλικῶς τε, καὶ μεροειδῶς πάντα παράγουσης, καὶ τῶν μεριστῶν ὑποστάσεων, καὶ τῆς ζωογενίας, καὶ τῆς εἰδοποιίας εἰς ἑαυτὴν τὰς ὅλας ἀρχὰς ἀναδησαμένης. εἶεν δὴ οὖν πάλιν ἀπὸ τῆς διηρημένης τῶν νοητῶν θεωρίας, ἐπὶ τὴν παντελῆ, καὶ μίαν αὐτῶν ἐπιστήμην ἀναδράμωμεν, καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς εἴπωμεν, ὅτι τὸ νοητὸν τοῦτο τῶν Θεῶν γένος, ἐξήρηται πάντων ἰνιαίως τῶν ἄλλων θείων διακόσμων, καὶ οὔτε ὡς τῷ μεριστῷ νῷ γινωσκόμενον, οὔτε ὡς νοήσει μετὰ λόγου συλλήπτιον, καλεῖται νοητὸν, ἀλλ' οὐδὲ ὡς τῷ παντελεῖ νῷ συνυπάρχον.

ἐκβέβηκε γὰρ ἀπό τε τῶν ὅλων, καὶ τῶν μεριστῶν νοητῶν, καὶ συνυπάρχει τῶν νοουμένων ἁπάντων ἀμέθεκτον ὄν, καὶ θεῖον νοητόν. διὸ καὶ ταύτῃ ὑπερβολῇ ἔλαχε πρὸς τὰς νοητὰς ἁπάσας τάξεις, εἶναι τὸ ἓν πρὸς ἅπαντα τὸ θεῶν γένος. ἀμέθεκτον γάρ ἐστι καὶ τὸ νοητὸν τοῦτο, καὶ πληροῖ ἄνωθεν ὅλους θείους, καὶ νοεροὺς διακόσμους. εἰ γάρ ἐστι πᾶς νοῦς νοητὸς ἑαυτῷ, διὰ τοῦτ νοητοὺς θεοὺς ἔχει τὰν ἰδιότητα ταύτην· ἐκεῖνον γὰρ πάσι τὸ πλήρες. καὶ οὕτως ἅμα μὲν ἐξήρηται ἕ νοῦ τὸ νοητὸν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὑπάρχον. ἅμα δὲ, ὅτι ἔχω ἕ νοῦ τὸ νοητόν. ἔστι γὰρ καὶ πρὸ τοῦ σύζυγον νοητόν. διὸ ἕ ἐξηρημένου, τὸ συμπαγμένον, διὸ ἕ ἀμεθέκτου, τὸ μετεχόμενον, διὸ ἕ προϋπάρχοντος, τὸ συνυπάρχον. διὸ ἕ μονοειδοῦς, τὸ πληθυόμενον.

Καὶ τῷ ἁπλότητι ἄρα τοῦ νοητοῦ οὐ ταὐτὸν ἀφορίσειεν, ἐφοίμεθ' ἂν τῶν νοητῶν λέγειν εἰώθαμεν. ὅπου γὰρ μὲν γὰρ συνεξισοῦται τὸ ἓν τῷ πλήθει, καὶ ἡ διάκρισις τῇ μονοειδεῖ τῆς οὐσίας πανταπᾶσι.

nem, & progreſſum ſupra-ſitorum *generum*. Neque mireris ſi ipſum quidem Ens Unum, eſt Angelorum cauſa. Ipſum verò Unum Ens, Dæmonum. Nam modò quidem, ipſum Ens Unum, eſt Unius Entis pars. Modò verò, ipſum Unum Ens, *eſt pars* Entis Unius. Et modo quidem, eſt Unitas eſſentialis, modo verò, eſſentia uniformis. Ipſius enim Entis Unius ſumma *pars eſt* talis. Meritò igitur ipſa mente-percepta multitudo eſt omnipotens, & ipſum mente-perceptum animal eſt perfectum, quia ſimul eſt cauſa omnium, etiam uſquo ad ultima, Platone propemodùm illud vociferante, illud, *quod in ductu ſequentibus verſibus continetur*,

„ Hinc tractus preſter obſcurat, *atq; debilitat* ignis florem, *id eſt, ſplendorem, & vim*,
„ Mundorum infiliens concavitatibus, *id eſt, in ipſa multiplicis mundi concavitates irruens.*

Nam Unitates divinæ paulatim progreſſæ, omnium in mundo comprehenſarum rerum multitudinem procrearunt. Hæc igitur Trinitas eſt omnium fons, & cauſa. Et ab ipſa *manans* omnis vita, & omnis progreſſus ſubſiſtit, & ipſorum Deorum, & generum nobis, *noſtroq; genere* præſtantiorum, & mortalium animalium, *ab ipſa, inquam*, & univerſaliter, & uniformiter omnia producente, & dividuorum rivorum, & animalium generationis, & formatū-procreationis integra principia ad ſe ipſam attrahente, *& in ſe conſtringente, & quaſi vinculo quodam omnia in ſe conſtricta continente*. Eja igitur iterum à diſtinctè-tradita mente-perceptorum contemplatione, ad perfectam, & unam ipſorum ſcientiam recurramus, & apud nos ipſos dicamus, quòd hoc mente-perceptum Deorum genus, ex omnibus aliis divinis ordinibus ſingulariter eſt exemptum, & *quod* neque ut particulari mente-cognitum, neque ut intelligentia cum ratione comprehenſum, mente-perceptum vocatur: ſed ne ſic quidem præexiſtens, ut id, quod eſt cum ipſa perfecta mente *conjunctum*.

Exceſſit enim & ex ipſis univerſis, & ex ipſis particularibus mente-perceptis, & eſt ante omnia, quæ mente-percipiuntur, imparticipabile Ens, & divinum mente-perceptum. Quamobrem etiam talè excellentiam apud omnes mente perceptos ordines eſt ſortitū, quale eſt ipſum Vnum apud univerſum Deorū genus. Nam & hoc ipſum mente-perceptū, eſt imparticipabile, & divinos & intellectuales ordines ſupernè replet. Si enim omnis Mens eſt mente-percepta ſibi-ipſi, *id eſt, ſi ſe-ipſam mente-percipit*, propter mente-perceptos Deos, habet iſtam proprietatem. Illinc enim *à Diis ſcilicet, ipſis Entibus, & rebus* omnibus ipſa plenitudo *manat*. Et ita, ſimul quidem, id, quod eſt mente-perceptum, exemptum-eſt ex ipſa Mente, quia ipſum per ſe exiſtit. Simul etiam ipſum mente-perceptum non eſt extra Mentem. Quod enim eſt mente-perceptum, eſt ipſi Menti cognatum. *Sic autem* ab eo, quod exemptum-eſt *ex aliis, manat* id, quod collocatum-eſt *cum aliis*, & ab imparticipabili *manat id*, quod participatur, & ab eo, quod præexiſtit, id quod ineſt *in aliquo*, & ab uniformi *manat id*, quod multiplicatur.

Ipſa igitur ſimplicitas mente-percepta, non eſt definienda talis, qualem de mente-perceptis dicere conſuevimus. Nam in hac quidem, ipſum Vnum exæquatur ipſi multitudini, & ipſa diſcretio *exæquatur* uniformi ipſius eſſentiæ Identitati.

Sed

Sed mente-percepta ſimplicitas, eſt uniformis & indiſcreta, & occulta, omni dividua vitæ forma, & multudine intellectuali præſtantior. Ergo ſimplicitatem mente-perceptam equidem in Ideæ ordine, *numeroq́*, non pono. Hæc enim ſpecies *eſt* particularis, & mente-percepta Unitate inferior. Sed *in hoc ordine, numeroq́ pono* divinam eſſentiam, procreatricem bonorum univerſorum, quæ in omnia divina diſtribuuntur, in quibus ipſi Dii ſubſiſtunt. Nam ipſa Deorum bonitas, nec ſpecies, nec habitus eſt: ſed plenitudo divinæ autarciæ, *id eſt, illius conditionis, quæ ſuâ ſorte contenta eſt, nec alienis opibus indiget, nec eas expetit*, & divinæ facultatis, *& potentiæ*, per quam omnia ſunt-plena bonorum. Multo igitur magis ipſi mente-percepti Dii (quòd etiam uniti, *conjunctiq́*, ſint cum ipſo Bono) omnino referti ſunt ipſa Bonitate ſupereſſentiali, *quæ eſt ſupra omnem eſſentiam*, & in ipſa ſuam ſummam eſſentiam collocatam continent.

Merito igitur mente-perceptos Deos dicimus, illud arcanum *rerum* omnium principium patefacere, & illam admirabilem illius excellentiam, & Unitatem, occultè quidem, & ipſos ſubſiſtentes, uniformiter verò, & ſingulariter *ipſorum Entium*, *rerumq́* multitudinem complectentes, & eximiè rerum univerſarum imperium obtinentes, & ex aliorum omnium Deorum ordine exemptos. Etenim ut ipſum Bonum ſupereſſentiali luce omnia colluſtravit, & Deos omnium *Entium* Patres demonſtravit, ſic etiam ipſum mente-perceptum Deorum genus, propter ſimilitudinem, *quam habet* cum ipſo Bono, mente-perceptam plenitudinem impertit omnibus ſecundis, & à ſe *procreatis* Diis. Eſt igitur ſecundùm unam-quamque Deorum diſtributionem, propria multitudo mente-percepta. Quemadmodum etiam ipſius Boni beneficio, Unitas per-proportionem *convenientem* ante ſingulos divinos ordines exiſtit. Et hæc quidem *Vnitas* eſt ante Unitatem ſecundorum *Entium*. Ipſa verò mente-percepta multitudo *eſt ante* Pulchritudinem, Autarciam, Facultatem, Eſſentias, *& ante* mente-percepta Bona. Omnia enim intellectualia Dii per-mentis-perceptionem ante-ſumpſerunt. Et quæ per ſummam Unitatem *exiſtunt, ea Dij* in-ſe-ipſis continent.

Ἡ δὲ νοητὴ ἁπλότης, ἑνιαίας ἐστι, καὶ ἀδιάκριτος, καὶ κρυφία παντὸς εἴδους καὶ μεριστοῦ τῆς ζωῆς εἴδους. καὶ ὃ πλήθους δὲ νοεροῦ πρόεχουσα. καὶ τούτῳ τῷ ἁπλότητα τῷ νοητῷ οὐκ ἐν ἰδέας ἔτι λόγῳ τίθεμαι πάντῃ. μεριστὸν γὰρ πῶς τὸ εἶδος, καὶ κατωδιέστερον τῆς νοητῆς ἑνώσεως, ἀλλὰ θείων ὑπαρξιν, ὑμνητικὴν τῶν ἀγαθῶν ὅλων, τῶν ὅπῃ πάντα τὰ θεῖα διανεμομένων, ἐν οἷς ὑφεστήκασιν οἱ Θεοί. οὗτοι γὰρ εἶδος, οὔτε ἕξις ἐστὶν ἡ τῶν Θεῶν ἀγαθότης, ἀλλὰ πλήρωμα τῆς θείας αὐταρκείας, καὶ τῆς θείας δυνάμεως, καθ' ἣν τὰ πάντα πεπληρώκασι τῶν ἀγαθῶν. πολλῷ δὴ οὖν μειζόνως οἱ νοητοὶ Θεοί, διότι καὶ συνήνωνται πρὸς τἀγαθὸν, ὅλως εἰσὶν αἰάμεροι τῆς ἀγαθότητος τῆς ὑπερουσίου, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν ἄκραν ὑπαρξιν ἑαυτῶν ἱδρυσάμενοι συνέχουσιν.

Εἰκότως ἄρα οὖν νοητοὺς Θεοὺς λέγομεν, τὴν ἄρρητον ἐκφάνειαν τῶν πάντων ἀρχικὴν, καὶ τὴν θαυμαστὴν ἑκείνης ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἕνωσιν, κρυφίως μὲν, καὶ αὐτοὺς ὑποστάντας, μετεικότως δὲ, τὸ πλῆθος, καὶ ἑνιαίως περιέχοντας, ἐξῃρημένως δὲ βασιλεύοντας τῶν ὅλων, καὶ ἀσυγχύτους εἶναι πρὸς ἅπαντας οὖν τοὺς ἄλλους Θεούς. καὶ γὰρ ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν τῷ ὑπερουσίῳ φωτὶ καταλαμπει πάντα, καὶ Θεοὺς ἀνέφηνε πάσης τῶν πάντων, οὕτω δὴ καὶ τὸ νοητὸν τῶν Θεῶν γένος, κατὰ τὴν πρὸς τἀγαθὸν ὁμοιότητα, τῆς νοητῆς πληρώσεως πᾶσι μεταδωκε τοῖς δευτέροις ἀφ' ἑαυτοῦ Θεοῖς. ἔστι γοῦν καθ' ἑκάστην διανομὴν Θεῶν, οἰκεῖον πλῆθος νοητόν. ὥσπερ καὶ τἀγαθοῦ προϋπάρχει τῶν θείων τάξεων ἑκάστης ἀναλόγων μονάς. καὶ αὕτη μὲν ἑνώσεως προκατάρχει τοῖς δευτέροις. τὸ δὲ νοητὸν πλῆθος, κάλλους, αὐταρκείας, δυνάμεως, οὐσιῶν, ἁπάντων τῶν νοητῶν ἀγαθῶν. πάντα γὰρ τὰ νοερὰ νοητῶς οἱ Θεοὶ προειλήφασι. καὶ τὰ καθ' ἕνωσιν ἄκραν συνέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς.

[*In hujus tertij libri fine quædam deſiderari videntur.*]

PROCLI
PLATONICI PHILOSOPHI, DE THEOLOGIA SECUNDUM PLATONEM,
LIBRI QVARTI,

CAPUT I.

QVænam sit mente-perceptorum, & intellectualium Deorum proprietas, & quomodo vitam imparticipabilem collustrent. Et *quomodo Dij intellectuales* cohærentiam habeant cum mente-perceptis Diis.

CAPUT II.

Quomodo à mente-perceptis Diis, mente-percepti & intellectuales Dii *manantes* subsistant. Et quomodo per communionem-conjuncti-sint cum mente-perceptis Diis.

CAPUT III.

Quænam sit mente-perceptorum, & intellectualium Deorum divisio secundùm ipsas Trinitates. Et quænám sit harum Trinitatum immutatio, *vel, communio* cum mente-perceptis Trinitatibus.

CAPUT IV.

Quomodo in Phædro Socrates nos ad istum Deorum ordinem deducat.

CAPUT V.

Quòd Cœlum, & cœlestem circumvectionem non in sensilibus intelligere oporteat: sed in primo Cœli ordine, commentationes, *atque commonitiones* plures ex ipsis Platonicis verbis *sumptæ*.

CAPUT VI.

Quòd supercœlestis locus non simpliciter sit mente-perceptus: sed ut in intellectualibus mente-perceptum ordinem sit-sortitus, demonstrationes ex iis, quæ de ipso sunt tradita, *sumptæ*.

CAPUT VII.

Quòd subcœlestis fornix, *id est, illa testudo, quæ sub cœlis omnibus est*, sit finis mente-perceptorum, & intellectualium Deorum, ex ipsius proprietatibus monitiones *petitæ*.

CAPUT VIII.

Cúrnam *Pluto* istum Deorum ordinem, ab ipso medio, quòd est in eo, figuret, extremorum, *atque summorum* nomina, secundùm illam affectionem, *quam ipsa nomina habent* ad hunc *ordinem*, tradens.

ΠΡΟΚΛΟΥ
ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ,
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Κεφάλαιον α'.

Τίς ἡ νοητῶν, καὶ νοερῶν Θεῶν ἰδιότης, καὶ πῶς τὴν ἀμέθεκτον ζωὴν καταλάμπει. καὶ τὴν συνέχειαν ἔχουσι πρὸς τοὺς νοητοὺς Θεούς.

ΚΕΦ. β'.

Πῶς λοιπὸν τῶν νοητῶν Θεῶν ὑπέστησαν οἱ νοητοὶ, καὶ νοεροὶ Θεοί. καὶ πῶς κοινωνοῦσι τοῖς νοητοῖς Θεοῖς.

ΚΕΦ. γ'.

Τίς ἡ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν Θεῶν καὶ τὰς τριάδας διαίρεσις. καὶ τίς ἡ τριάδων τούτων ἐξαλλαγὴ πρὸς τὰς νοητὰς τριάδας.

ΚΕΦ. δ'.

Πῶς ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης ἡμᾶς ἀνάγει τὴν τάξιν τῶν Θεῶν.

ΚΕΦ. ε'.

Ὅλως τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν οὐρανίαν περιφορὰν οὐκ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἀκούειν δεῖ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς πρωτίστης τοῦ οὐρανοῦ τάξεως, ὑπομνήσεις πλείους ἀπ' αὐτῶν τῶν πλατωνικῶν ῥημάτων.

ΚΕΦ. ς'.

Ὅτι ὁ ὑπερουράνιος τόπος, οὐχ ἁπλῶς ἐστι νοητὸς, ἀλλ' ὡς ἐν νοεροῖς νοητὴν ἔλαχε τάξιν, ἀποδείξις ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ παραδιδομένων.

ΚΕΦ. ζ'.

Ὅτι ἡ ὑπερουράνιος ἀψὶς, τὸ πέρας ἐστὶ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν Θεῶν, ἐκ τῶν ἰδιωμάτων αὐτῆς, ὑπομνήσεις.

ΚΕΦ. η'.

Διὰ τί τὴν τάξιν ταύτην τῶν Θεῶν λοιπὸν ὁ ἐν αὐτῇ μεσότης, χαρακτηρίζει τῶν ἄκρων τὰ ὀνόματα, κατὰ τὴν πρὸς ταύτην σχέσιν παραδιδούς.

ΚΕΦ. θ'.

Ὅτι τὸν τῆς αἰσθήσεως τρόπον τῆς ὑπὸ τὸ νοητὸν, τὸν αὐτὸν ὁ Πλάτων παραδίδωσιν, ὃν οἱ τελεσταὶ παραδεδώκασιν.

ΚΕΦ. ι'.

Τίς ὁ ὑπερουράνιος τόπος, καὶ πῶς ἀπὸ τῶν πρώτων ἀφῆλθε νοητῶν, καὶ ἕπως ἀκρότατός ἐστιν ἐν τοῖς νοεροῖς, καὶ ὅπως τὴν γόνιμον αὐτοῦ δύναμιν ὁ Πλάτων ἐνεδείξατο.

ΚΕΦ. ια'.

Πῶς τὴν ἄγνωστον ἰδιότητα τῆς ἀκρότητος τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, ὁ Πλάτων ἐνεδείξατο, καὶ ἅμα εἰ καταφατικῶς τι αὐτὴν, ἅμα καὶ ἀποφατικῶς αἰνίττηται.

ΚΕΦ. ιβ'.

Τίνες ἐστὶν αἱ ἀποφάσεις ὑπὲρ τὸ ὑπερουράνιον τόπου. καὶ ὅτι ἀπὸ τάξεων γίνονται θείων. καὶ ποίας μὲν τὰ ἀχρώματον ἀποφάσεις, ποίας δὲ τὰ ἀσχημάτιστον, ποίας δὲ τὰ ἀναφαές.

ΚΕΦ. ιγ'.

Τίνα καταφάσεις τὸν ὑπερουρανίου τόπου, καὶ ἀπὸ ποίων ἰδιοτήτων νοητῶν εἰς αὐτὸν ἐφιεμένη τὰ καταφασκόμενα συνθήματα.

ΚΕΦ. ιδ'.

Τίνες αἱ ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ τόπῳ τρεῖς θεότητες τῶν θρόνων, ἐπιστήμη, καὶ σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη. καὶ ἵνα πρὸς ἀλλήλας ἔχουσι τάξιν. καὶ τίνα ἑκάστῳ πληρότητα τῆς θεοῦ ἐνοίδωσι.

ΚΕΦ. ιε'.

Τί τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον, ἢ τίς ὁ λειμών. ἢ τὸ ἑνιαῖον τῆς νοητῆς τροφῆς εἶδος. καὶ τίς ἀπὸ ταύτης διαιρουμένη διττὴ τροφὴ τῶν Θεῶν.

ΚΕΦ. ις'.

Ὅτι τριαδικός ἐστιν ὁ ὑπερουράνιος τόπος, ὑπομνήσεις πλείους. καὶ ἵνα συνθήματα τῶν ἐν αὐτῷ τριῶν ὑποστάσεων.

ΚΕΦ. ιζ'.

Τίς ἡ Ἀδράστεια. καὶ τίς ὁ τῆς Ἀδραστείας νόμος. καὶ ὅτι ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ τόπῳ τιθεται τόπῳ. καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν.

ΚΕΦ. ιή.

Σύλληψις τῶν περὶ τὸν ὑπερουρανίου τόπου ῥηθέντων ἐν ἐλαχίστοις, τοῖς ἰδιότησιν αὐτοῦ ἐκφαίνουσι.

ΚΕΦ. ιθ'.

Ἀποδείξεις τὸν συνεχῆ λόγον ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς εἶναι θεοῖς. καὶ ὅτι τρεῖς ἀνάγκη τὰς συνεχικὰς εἶναι τῶν ὅλων αἰτίας.

ΚΕΦ. κ'.

Ὅτι τὸν οὐράνιον περιφορὰν εἰς πάντων ἄγει τὴν συνεχικὴν τάξιν τῶν θεῶν ὁ Πλάτων.

Caput IX.

Quòd eundem modum aſcenſus ad mente-perceptum tradat Plato, quem Initiatores tradiderunt, *qui ſacris aliquibus aliquos initiarunt, ac inaugurarunt.*

Caput X.

Quis ſit ſupercœleſtis locus, & quomodo à primis mente-perceptis prodierit, & quomodo ſummus ſit in intellectualibus, & quomodo fœcundam ejus facultatem Plato demonſtrarit.

Caput XI.

Quomodo illam ignotam proprietatem ſummitatis, & *excellentiæ* mente-perceptorum, & intellectualium, Plato demonſtrarit. Et cur affirmativè, ſimul & negativè eam celebrarit.

Caput XII.

Quænam ſint negationes in ſupercœleſti loco. Et quòd à divinis ordinibus fiant. Et quales negationes *admittat id*, quod eſt coloris-expers. Et quales id, quod eſt expers-figuræ. Et quales id, quod eſt manifeſtum, & *perſpicuum*.

Caput XIII.

Quænam *Plato* affirmet de ſupercœleſti loco, & à quibus proprietatibus mente-perceptis in ipſo *ſupercœleſti loco* conſtituerit ſigna *de eo* affirmata.

Caput XIV.

Quænam ſint in ſupercœleſti loco tres Virtutum Deitates, Scientia, & Temperantia, & Juſticia. Et quem inter ſe ordinem habeant. Et quænam unamquamque perfectionem Diis *attribuant*, atque concedant.

Caput XV.

Quiſnam ſit Veritatis campus, quod pratum. Quænam ſit illa ſingularis, & *unica* mente-percepti cibi ſpecies. Et quiſnam ſit ille ab hoc *cibo* diviſus duplex Deorum cibus.

Caput XVI.

Quod triplex ſit ille ſupercœleſtis locus, monitiones plures. Et quænam ſint ſigna trium hypoſtaſeôn in ipſo *comprehenſarum*.

Caput XVII.

Quænam ſit Adraſtia. Et quænam ſit Adraſtiæ Lex. Et quod in ſupercœleſti loco collocetur. Et propter quam cauſam.

Caput XVIII.

Comprehenſio eorum, quæ dicta ſunt de ſupercœleſti loco, paucisſimis *verbis* ejus proprietates declarans.

Caput XIX.

Demonſtrationes, quæ demonſtrant illum ordinem, qui *res univerſas* continet, in mente-perceptis, & intellectualibus Diis eſſe. Et quòd neceſſe ſit tres eſſe cauſas quæ res univerſas continent.

Caput XX.

Quòd Plato cœleſtem circumvectionem in idem ducat, & *idem eſſe dicat* cum illo ordine, qui Deos continet.

Cap.

CAPUT XXI.

Quomodo triplicis divisionis, quæ est in Deitate, quæ *res universas* continet, argumenta sumere possimus ex iis, quæ à Platone sunt dicta. Et cur præcipuè Unitatem in ista Trinitate *suam Plato cæteris Vnitatibus* anteponat, *& antiquiorem, ac honoratiorem esse ducat.*

CAPUT XXII.

Quænam sit in Cratylo de Cœlo Theologia. Et quomodo ex illa & mente-perceptorum, & intellectualium Deorum medium per ratiocinationem colligi possit.

CAPUT XXIII.

Quòd subcœlestem fornicem, Interpretes, qui divini numinis afflatu maximè perciti fuerunt, quendam peculiariorem ordinem *esse* definiverint. Et quod ille noster *in Philosophia* Dux ipsum perfectissimum *esse* demonstrarit.

CAPUT XXIV.

Quòd illius subcœlestis fornicis proprietas sit rerum-perfectrix, monitiones plures, propter quas Plato de ipso *subcœlesti fornice*, & de animabus, quæ in ipsum sublimes adducuntur, *vel, reducuntur, doctrinam* tradidit.

CAPUT XXV.

Quænam sit illa triplex divisio ordinis rerum-perfectoris, quam in subcœlesti fornice Plato tradidit.

CAPUT XXVI.

Quænam sit illa animarum à corpore separatarum ad mente-perceptas, & intellectuales Trinitates rereductio. Quódnam sit beatissimum sacrum. Quænam sit Initiatio. Quænam sit Inspectio. Quænam *dicantur* integra, & simplicia, & intrepida spectra, *vel, quieta visa*. Quisnam sit finis hujus omnis reductionis.

CAPUT XXVII.

Quomodo *Plato* in Parmenide mente-perceptos, & intellectuales ordines, á mente-perceptis *manare* demonstret, *vel per mente-perceptos demonstret*. Et quidnam sit commune, & quodnam sit discrimen hujus Theologiæ, quæ de *rebus* istis *agit*.

CAPUT XXVIII.

Quomodo ex mente-perceptis mente-perceptus, & intellectualis numerus prodierit. Et quâ *re* differat à mente-percepta multitudine.

CAPUT XXIX.

Quomodo divinus numerus omnia Entia in-ordinem-digesserit. Et quænam facultates in ipso ex divisione numeri *semper* tradantur symbolicè, *per allegorias & obscura signa*.

CAPUT XXX.

Quomodo proprietatem fœminis-convenientem, & generatricem in sermonibus de numero *habitis* Parmenides tradiderit.

CAPUT XXXI.

Quomodo inveniemus triplicem divisionem summitatis, *& excellentiæ* mente-perceptorum, & intellectualium, in iis, quæ de numero sunt tradita.

ΚΕΦ. κά.

Πῶς τῆς τριαδικῆς διαιρέσεως τῆς ἐν τῇ αἰτιολικῇ θεότητι, λάβοιμεν ἂν ἀφορμὰς ἐκ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένων. καὶ λέγω δὲ μάλιστα τὰ ἔπη τὰ περὶ τῆς πρεσβυτέρας τελετῆς.

ΚΕΦ. κβ'.

Τίς ἡ ἐν Κρατύλῳ περὶ οὐρανοῦ θεολογία. καὶ πῶς ἐξ ἐκείνης συλλογίζεσθαι τὴν μεσότητα δυνατὸν, τῶν τε νοητῶν, καὶ τῶν νοερῶν θεῶν.

ΚΕΦ. κγ'.

Ὅτι τὴν οὐρανίαν ἀψῖδα, τῶν ἐξηγητῶν οἱ ἐνθουσιαστικώτατοι τάξιν τινὰ ἰδίαν ἀφωρίσαντο. καὶ ὅτι πλεωνάτην αὐτὴν ἐξεφώνησεν ὁ ἡμέτερος καθηγεμών.

ΚΕΦ. κδ'.

Ὅτι πλεισταρχός ἐστιν ἡ ἰδιότης τῆς ὑπερουρανίας ἀψῖδος. ὑπομιμήσεις πλείους. ἀφ' ὧν ὁ Πλάτων παραδίδωκε περί τε αὐτῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτὴν ἀναγομένων ψυχῶν.

ΚΕΦ. κε'.

Τίς ἡ τριαδικὴ διαίρεσις τῆς πλειστουργοῦ τάξεως, ἣν ἐν τῇ ὑπερουρανίᾳ ἀψῖδι παραδίδωκεν ὁ Πλάτων.

ΚΕΦ. κς'.

Τίς ἡ ἐπὶ τὰς νοητὰς, καὶ νοερὰς τριάδας ἀναγωγὴ, τῶν ἀπὸ ζώματος χωρισθεισῶν ψυχῶν. τίς ἡ μακαριωτάτη πλετή. τίς ἡ μύησις. τίς ἡ ἐποπτία. ἵνα τὰ ὁλόκληρα, καὶ ἁπλᾶ, καὶ ἀτρεμῆ φάσματα. τί τὸ τέλος τῆς πάσης τῆς ἀναγωγῆς.

ΚΕΦ. κζ'.

Πῶς ἐν Παρμενίδῃ τὰς νοητὰς, καὶ νοερὰς τάξεις, ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐκφαίνῃ. καὶ τί τὸ κοινὸν, καὶ τί τὸ διαφέρον τῆς περὶ τούτων θεολογίας.

ΚΕΦ. κή.

Πῶς ἀπὸ τῶν νοητῶν ὁ νοητὸς, καὶ νοερὸς ἀριθμὸς προῆλθε. καὶ ἵνα διαφέρῃ τὸ νοητὸν τοῦ πλήθους.

ΚΕΦ. κθ'.

Πῶς καταπλήσσεται τὰ ὄντα πάντα ὁ θεῖος ἀριθμός. καὶ ἵνες αἱ ἐν αὐτῷ δυνάμεις συμβολικῶς, ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ ἀριθμοῦ παραδίδονται.

ΚΕΦ. λ'.

Πῶς τὴν ἰδιότητα τὴν θηλυπρεπῆ, καὶ γονιμικὴν ἐν τοῖς περὶ ἀριθμοῦ λόγοις ὁ Παρμενίδης παραδίδωκε.

ΚΕΦ. λά.

Πῶς εὑρήσομεν τὴν τριαδικὴν διαίρεσιν τῆς ἀκροτήτος τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, ἐν τοῖς περὶ ἀριθμοῦ παραδιδομένοις.

ΚΕΦ. θ'.

Ὅτι τὸν τῆς αἰσθήσεως τρόπον τῆς ὑπὸ τὸ νοητὸν, τὸν αὐτὸν ὁ Πλάτων παραδίδωσιν, ἐν οἷς πλείοσι παραδεδώκασιν.

ΚΕΦ. ι'.

Τίς ὁ ὑπερουράνιος τόπος, καὶ πῶς ἀπὸ τῶν πρώτων προῆλθε νοητῶν, καὶ ὅπως ἀκρότατός ἐστιν ἐν τοῖς νοεροῖς, καὶ ὅπως τὴν γόνιμον αὐτοῦ δύναμιν ὁ Πλάτων ἐπεδείξατο.

ΚΕΦ. ια'.

Πῶς τὴν ἄγνωστον ἰδιότητα τῆς ἀκρότητος τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, ὁ Πλάτων ἐπεδείξατο, καὶ διὰ τί καταφατικῶς περὶ αὐτοῦ, ἅμα καὶ ἀποφατικῶς ᾄδουσιν.

ΚΕΦ. ιβ'.

Τίνες εἰσὶν αἱ ἀποφάσεις ὑπὲρ τὸ ὑπερουράνιον τόπου. καὶ ὅτι ἀπὸ τάξεων γίνονται θείων. καὶ ποίας μὲν τὸ ἀχρώματον ἀποφάσεις, ποίας δὲ τὸ ἀσχημάτιστον, ποίας δὲ τὸ ἀφανές.

ΚΕΦ. ιγ'.

Τίνα καταφάσεις ὑπὲρ τὸ ὑπερουράνιον τόπου, καὶ ἀπὸ ποίων ἰδιοτήτων νοητῶν εἰς αὐτὸν ἐφίενται τὰ καταφάσκεσθαι.

ΚΕΦ. ιδ'.

Τίνες αἱ ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ τόπῳ τρεῖς θεότητες τῶν ὄντων, ὑπόστασις, καὶ ζωοποιὸν, καὶ δικαιοσύνη. καὶ τίνα πρὸς ἀλλήλας ἔχουσι τάξιν. καὶ τίνα ἑκάστων πληρότητα τῆς Θεοῖς ἐνοίδωσι.

ΚΕΦ. ιε'.

Τί τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον, ἢ τίς ὁ λειμών. τί τὸ ἰνιαῖον τῆς νοητῆς τροφῆς εἶδος. καὶ τίς ἀπὸ ζωῆς διαιρουμένη διττὴ τροφὴ τῶν Θεῶν.

ΚΕΦ. ις'.

Ὅτι τριαδικός ἐστιν ὁ ὑπερουράνιος τόπος, ὑπερμηκὴς πλείους. καὶ τίνα σωμάτια τῶν ἐν αὐτῷ τριῶν ὑποστάσεων.

ΚΕΦ. ιζ'.

Τίς ἡ Ἀδράστεια. καὶ τίς ὁ τῆς Ἀδραστείας ἰσχυμός. καὶ ὅτι ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ πάντα πάντῃ. καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν.

ΚΕΦ. ιή.

Σύλληψις τῶν περὶ τοῦ ὑπερουρανίου τόπου ῥηθέντων ἐν ἐλαχίστοις, πάσι ἰδιότητας αὐτοῦ ἐκφαίνουσα.

ΚΕΦ. ιθ'.

Ἀποδείξεις τοῦ τὴν συνεκτικὴν τάξιν ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς εἶναι Θεοῖς. καὶ ὅτι τρεῖς αἰτίας εἶναι τὰς συνεκτικὰς εἶναι τῶν ὅλων αἰτίας.

ΚΕΦ. κ'.

Ὅτι τὸν οὐράνιον περιφορὰν εἰς ταὐτὸν ἄγει τῇ συνεκτικῇ τάξει τῶν Θεῶν ὁ Πλάτων.

CAPUT IX.

Quòd eundem modum aſcenſus ad mente-perceptum tradat Plato, quem Initiatores tradiderunt, *qui ſacris aliquibus aliquos initiarunt, ac inaugurarunt.*

CAPUT X.

Quis ſit ſupercœleſtis locus, & quomodo à primis mente-perceptis prodierit, & quomodo ſummus ſit in intellectualibus, & quomodo fœcundam ejus facultatem Plato demonſtrarit.

CAPUT XI.

Quomodo illam ignotam proprietatem ſummitatis, & *excellentiæ* mente-perceptorum, & intellectualium, Plato demonſtrarit. Et cur affirmativè, ſimul & negativè eam celebrarit.

CAPUT XII.

Quænam ſint negationes in ſupercœleſti loco. Et quòd à divinis ordinibus fiant. Et quales negationes *admittat id*, quod eſt coloris-expers. Et quales id, quod eſt expers-figuræ. Et quales id, quod eſt manifeſtum, & *perſpicuum*.

CAPUT XIII.

Quænam *Plato* affirmet de ſupercœleſti loco, & à quibus proprietatibus mente-perceptis in ipſo *ſupercœleſti loco* conſtituerit ſigna *de eo* affirmata.

CAPUT XIV.

Quænam ſint in ſupercœleſti loco tres Virtutum Deitates, Scientia, & Temperantia, & Juſticia. Et quem inter ſe ordinem habeant. Et quænam unamquamque perfectionem Diis *attribuant*, *atque* concedant.

CAPUT XV.

Quiſnam ſit Veritatis campus, quod pratum. Quænam ſit illa ſingularis, & *unica* mente-percepti cibi ſpecies. Et quiſnam ſit ille ab hoc *cibo* diviſus duplex Deorum cibus.

CAPUT XVI.

Quod triplex ſit ille ſupercœleſtis locus, monitiones plures. Et quænam ſint ſigna trium hypoſtaſeôn in ipſo *comprehenſarum*.

CAPUT XVII.

Quænam ſit Adraſtia. Et quænam ſit Adraſtiæ Lex. Et quod in ſupercœleſti loco collocetur. Et propter quam cauſam.

CAPUT XVIII.

Comprehenſio eorum, quæ dicta ſunt de ſupercœleſti loco, paucisſimis *verbis* ejus proprietates declarans.

CAPUT XIX.

Demonſtrationes, quæ demonſtrant illum ordinem, qui *res univerſas* continet, in mente-perceptis, & intellectualibus Diis eſſe. Et quòd neceſſe ſit tres eſſe cauſas quæ res univerſas continent.

CAPUT XX.

Quòd Plato cœleſtem circumvectionem in idem ducat, & *idem eſſe dicat* cum illo ordine, qui Deos continet.

Cap.

CAPUT XXI.

Quomodo triplicis divisionis, quæ est in Deitate, quæ *res universas* continet, argumenta sumere possimus ex iis, quæ à Platone sunt dicta. Et cur præcipuè Unitatem in ista Trinitate *suam Plato cæteris Unitatibus* anteponat, *& antiquiorem, ac honoratiorem esse ducat.*

CAPUT XXII.

Quænam sit in Cratylo de Cœlo Theologia. Et quomodo ex illa & mente-perceptorum, & intellectualium Deorum medium per ratiocinationem colligi possit.

CAPUT XXIII.

Quòd subcœlestem fornicem, Interpretes, qui divini numinis afflatu maximè percitì fuerunt, quendam peculiariorem ordinem *esse* definiverint. Et quod ille noster *in Philosophia* Dux ipsum perfectissimum *esse* demonstrarit.

CAPUT XXIV.

Quòd illius subcœlestis fornicis proprietas sit rerum-perfectrix, monitiones plures, propter quas Plato de ipso *subcœlesti fornice*, & de animabus, quæ in ipsum sublimes adducuntur, *vel, reducuntur, doctrinam* tradidit.

CAPUT XXV.

Quænam sit illa triplex divisio ordinis rerum-perfectoris, quam in subcœlesti fornice Plato tradidit.

CAPUT XXVI.

Quænam sit illa animarum à corpore separatarum ad mente-perceptas, & intellectuales Trinitates rereductio. Quódnam sit beatissimum sacrum. Quænam sit Initiatio. Quænam sit Inspectio. Quænam *dicantur* integra, & simplicia, & intrepida spectra, *vel, quieta visa*. Quisnam sit finis hujus omnis reductionis.

CAPUT XXVII.

Quomodo *Plato* in Parmenide mente-perceptos, & intellectuales ordines, à mente-perceptis *manare* demonstret, *vel per mente-perceptos demonstret*. Et quidnam sit commune, & quodnam sit discrimen hujus Theologiæ, quæ de *rebus* istis *agit*.

CAPUT XXVIII.

Quomodo ex mente-perceptis mente-perceptus, & intellectualis numerus prodierit. Et quâ *re* differat à mente-percepta multitudine.

CAPUT XXIX.

Quomodo divinus numerus omnia Entia in-ordinem-digesserit. Et quænam facultates in ipso ex divisione numeri *sumptæ* tradantur symbolicè, *per allegorias & obscura signa*.

CAPUT XXX.

Quomodo proprietatem fœminis-convenientem, & generatricem in sermonibus de numero *habitis* Parmenides tradiderit.

CAPUT XXXI.

Quomodo inveniemus triplicem divisionem summitatis, *& excellentiæ* mente-perceptorum, & intellectualium, in iis, quæ de numero sunt tradita.

ΚΕΦ. ΧΑ΄.

Πῶς τῆς τριαδικῆς διαιρέσεως τῆς ἐν τῇ ὑπερκοσμίῳ θεότητι, λάβοιμεν ἂν ἀφορμὰς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰρημένων. καὶ μάλιστα τὸ ἕνωσιν εἶναι πάντης πλειοτάδος τῆς τελάδος.

ΚΕΦ. ΧΒ΄.

Τίς ἡ ἐν Κρατύλῳ περὶ τοῦ οὐρανοῦ θεολογία. καὶ πῶς ἐξ ἐκείνης τὸ λογίζεσθαι τὸ μεσότητα δυνατὸν, τῶν νοητῶν, καὶ τῶν νοερῶν θεῶν.

ΚΕΦ. ΧΓ΄.

Ὅτι τὸ οὐρανίαν ἀγίδα, τῶν ἐξηρτημένων οἱ ἐνθουσιαστικώτατοι τάξιν ἴνα ἰδίαν ἀφωρίσαντο. καὶ ἓν πλεωτάτῳ αὐτὸν ἐξενέγκειν ὁ ἡμέτερος καθηγεμών.

ΚΕΦ. ΧΔ΄.

Ὅτι πλεσπουργός ἐστιν ἡ ἰδιότης τῆς ὑπερκοσμίου ἀγίδος. ὑπομνήσεις πλείους, ἀφ' ὧν ὁ Πλάτων παραδίδωκε περί τε αὐτῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτὸν αἰωρουμένων ψυχῶν.

ΚΕΦ. ΧΕ΄.

Τίς ἡ τριαδικὴ διαίρεσις τῆς πλεσπουργοῦ τάξεως, ἣν ἐν τῇ ὑπερκοσμίᾳ ἀγίδι παραδίδωκεν ὁ Πλάτων.

ΚΕΦ. ΧΣ΄.

Τίς ἡ ἀπὸ τὰς νοητὰς, καὶ νοερὰς τριάδας ἀναγωγὴ, τῶν ἀπὸ γενέσεως χωρισθεισῶν ψυχῶν. τίς ἡ μακαριωτάτη πλεπή. τίς ἡ μύησις. τίς ἡ ἐποπτία. ἵνα τὰ ὁλόκληρα, καὶ ἀπλᾶ, καὶ ἀτρεμῆ φάσματα. τί τὸ τέλος τῆς πάσης τῆς ἀναγωγῆς.

ΚΕΦ. ΧΖ΄.

Πῶς ἐν Παρμενίδῃ τὰς νοητὰς, καὶ νοερὰς τάξεις, ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐκφαίνει. καὶ τί τὸ κοινὸν, καὶ τί τὸ διαφέρον τῆς περὶ τούτων θεολογίας.

ΚΕΦ. ΧΗ΄.

Πῶς ἀπὸ τῶν νοητῶν ὁ νοητὸς, καὶ νοερὸς ἀριθμὸς προῆλθε. καὶ ἵνες διαφέρει τὸ νοητὸν τοῦ πλήθους.

ΚΕΦ. ΧΘ΄.

Πῶς κατακόσμησε τὰ ὄντα πάντα ὁ θεῖος ἀριθμός. καὶ ἵνες αἱ ἐν αὐτῷ δυνάμεις συμβολικῶς, ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ ἀριθμοῦ παραδίδονται.

ΚΕΦ. Λ΄.

Πῶς τὴν ἰδιότητα τὴν θηλυτρεπῆ, καὶ γυναικεῖον ἐν τοῖς περὶ ἀριθμοῦ λόγοις ὁ Παρμενίδης παραδίδωκε.

ΚΕΦ. ΛΑ.

Πῶς εὑρήσομεν τὴν τριαδικὴν διαίρεσιν τῆς ἀκρότητος τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, ἐν τοῖς περὶ ἀριθμοῦ παραδεδομένοις.

ΚΕΦ. λβ'.

Ἐπίσκεψις εἰ χρὴ πρὸ τοῦ αὐτοζώου τίθεσθαι τὸν ἀριθμὸν, ἢ ἐν τῷ αὐτοζώῳ, ἢ μὴ τὸ αὐτοζῶον.

ΚΕΦ. λγ'.

Πόθεν ὁ Παρμενίδης ἄρχεται τῶν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ λόγων. καὶ μέχρι ποῦ πορεύεται· καὶ πῶς τὰς ἐν αὐτῷ διαφόρους ἐκφαίνει τάξεις.

ΚΕΦ. λδ'.

Τί τὸ ἄγνωστον ἐν τοῖς θείοις ἀριθμοῖς. τί τὸ ἀναγωγόν. τί τὸ γονιμικόν. καὶ ὑπομνήσεις τούτων, ἐκ τῶν ἐν ἄλλοις τοῦ Πλάτωνι περὶ τῶν ἀριθμῶν εἰρημένων.

ΚΕΦ. λε.

Πῶς τὴν μέσην τάξιν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, ὁ Παρμενίδης παραδίδωσι διὰ τοῦ ἑνὸς, καὶ ὅλου, καὶ πεπερασμένου. καὶ ἵνες αἱ τούτων ἰδιότητες.

ΚΕΦ. λς'.

Πόθεν ἄρχεται τῶν περὶ τῆς τάξεως ταύτης λόγων ὁ Παρμενίδης. καὶ μέχρι ποῦ προέρχεται. καὶ πῶς ἐκφαίνει τὰς ἐν αὐτῇ τρεῖς μονάδας, συμφώνως τοῖς ἐν Φαίδρῳ περὶ αὐτῶν εἰρημένοις.

ΚΕΦ. λζ.

Πῶς τὴν τελείαν τάξιν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν ὁ Παρμενίδης παραδίδωσι. καὶ πῶς τὴν ἰδιότητα αὐτῆς τὴν πλησιουργὸν, καὶ τὴν τριαδικὴν διαίρεσιν ἐκφαίνει.

ΚΕΦ. λή.

Τίς ἡ ἕνωσις τῶν τριῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν τριάδων, ἀπὸ τῶν διὰ Παρμενίδου συμπερασμάτων ὑπόμνησις.

ΚΕΦ. λθ'.

Πόσα καὶ λάβοιμεν θεολογικὰ δόγματα ἀπὸ τῆς παραδοθείσης τάξεως ὑπὸ διὰ Παρμενίδου τῶν συμπερασμάτων ἐν τοῖς περὶ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν Θεῶν λόγοις.

CAPUT XXXII.

Animadverſio, & *conſideratio*, An oporteat ante id, *quod eſt* Per-ſe-animal, ponere ipſum numerum, an verò in eo, *quod eſt* Per-ſe-animal, an poſt id, *quod eſt* Per-ſe-Animal.

CAPUT XXXIII.

Unde Parmenides initium-ducat verborum, *quæ fiunt* de numero. Et quouſque progrediatur. Et quomodo varios in eo ordines demonſtret.

CAPUT XXXIV.

Quidnam ſit illud, quod in divinis numeris eſt ignotum. Quidnam ſit id, quod reducendi vim habet. Quidnam ſit id, quod generandi vim habet. Et de *rebus* iſtis monitiones ex iis *ſumptæ*, quæ in aliis *Dialogis* à Platone dicta ſunt de numeris.

CAPUT XXXV.

Quomodo medium ordinem mente-perceptorum, & intellectualium Parmenides tradat per Unum, & Totum, & Finitum. Et quænam ſint horum proprietates.

CAPUT XXXVI.

Unde Parmenides initium-ducat verborum, *quæ fiunt* de hoc ordine. Et quouſque progrediatur. Et quomodo demonſtret tres Unitates in ipſo *comprehenſæ*, eodem-modo, quo *traditæ ſunt illæ*, quæ de ipſis in Phædro dicta ſunt, *ita ut illa cum his conſentiant*.

CAPUT XXXVII.

Quomodo Parmenides tertium mente-perceptarum, & intellectualium ordinem tradat. Et quomodo ipſius proprietatem rerum-perfectricem, & triplicem diviſionem oſtendat.

CAPUT XXXVIII.

Quænam ſit Unitas, & *unio* trium mente-perceptorum, & intellectualium Trinitatum, ex Parmenidis concluſionibus *ducta* monitio.

CAPUT XXXIX.

Quot theologica dogmata ſumere-poſſimus per ordinem à Parmenide traditum, concluſionum in ſermonibus *habitis ab eo* de mente-perceptis, & intellectualibus Diis.

PROCLI, DE THEOLOGIA SECUNDUM PLATONEM, LIBER QUARTUS.

CAPUT I.

ILLA igitur de mente-perceptis oratio, quæ Platonis occultam doctrinam de ipsis explicavit, nobis hic sit-descripta. Proximum autem est *huic descriptioni, & sequitur* omninò, ut enarrationem, *& explicationem* de intellectualibus Diis eodem mo- spectemus *atq; consideremus*. Sed quandoquidem intellectualium, alia quidem, sunt mente-percepta, & intellectualia, quæcunq;, dum mente-percipiunt, mente-percipiuntur, secundùm illud celebrè dictum. Alia verò intellectualia tantum, ab intellectualibus, simul & mente-perceptis initium-ducentes, dicamus primùm communia de ipsis definientes, per quæ & ipsam de unoquoque ordine doctrinam dilucidiorem reddemus. Rursus igitur nobis ipsis in-memoriam-revocemus *ea*, quæ paulò antè demonstravimus, quòd *felices* tres * sunt istæ Unitates universales, omninò ultrà, *supràq;* Deos, in partes divisos, Essentia, Vita, Mens.

* *Nota.*

Et hæc ante particulares *Unitates*, participant supereſſentiales Unitates. Essentia verò exempta- est ex reliquis *Unitatibus*. Vita verò medium ordinem est- sortita.* Hujus vero Trinitatis finem ipsa Mens ad principium convertit, *& reducit*. Et hæc omnia mentaliter quidem, *ut ita loqui liceat, id est, per mentis-perceptionem*, sunt in ipsa Essentia. Mentaliter verò, & intellectualiter, in ipsa Vita. Intellectualiter verò, in ipsa Mente. Et quemadmodum semper quidem secunda participant ea, quæ sunt *priora*, & supra-sita, illa verò, ante istam *participationem*, & communionem ipsa per se ante-subsistunt. Et ut in uno-quoque ordine sunt hæc tria, ipsa mansionis, ipsa progressus, ipsa conversionis, *& reversionis* causa, quamvis ipsa quidem Mens- propter conversionem, *& ad ipsum principium reversionem*, formetur potiùs, Vita verò, propter progressum, Essentia verò, propter mansionem. His igitur subjectis, *& pro demonstrationis fundamento collocatis*, necesse est profectò primos intellectuales Deos, propter ipsam Vitam substantiatos, *id est, substantia, vel essentia donatos, eaq; præditos*, conjungere Mentem imparticipabilem, & mente-perceptum Deorum genus, & varios quidem secundorum progressus, uniformiter continere,

* *Finis & infimus, hoc est, Essentiæ, & Potentiæ, [vel. Potestatis & Facultatis.]*

ΠΡΟΚΛΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α.

ΟΜΕΝ δὴ περὶ τῶν νοητῶν λόγος, ἡμῖν ἐκφανθεὶς περιεχάραξε τὴν τοῦ Πλάτωνος περὶ αὐτῶν ἀποκάλυψιν μυσταγωγίαν. ἐχόμενον δέ ἐστι πάντως τῷ περὶ τῶν νοερῶν θεῶν διασκέψασθαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑφήγησιν. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν νοερῶν, τὰ μὲν ἐστι νοητὰ, καὶ νοερὰ, ἕτερα νοούντων, [l. νοουμένων,] νοητῶν, κατὰ τὸ λεγόμενον. τὰ δὲ νοερὰ μόνον, ἄνευ τῶν νοερῶν, ἅμα καὶ νοητῶν ἀρξάμενα, λέγωμεν πρῶτον περὶ αὐτῶν διοριζόμενοι, ἀφ' ὧν καὶ τὴν περὶ ἑκάστης τάξεως διδασκαλίαν σαφεστέραν ποιησόμεθα. πάλιν οὖν ἀναμνήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, ὧν μικρῷ πρόσθεν ἀπεδείξαμεν, ὡς ἄρα τρεῖς * εἰσὶν αὗται μοναδες ὁλικαὶ, πάντως ὑπέρκεινα τῶν κατὰ μέρη διῃρημένων θεῶν, οὐσία, ζωὴ, νοῦς. * σημαίνουσι.

καὶ ταῦτα περὶ τῶν μεμικτῶν μετέχει τῶν ὑπερουσίων ἑνάδων. ἐξήρηται δὴ ἡ οὐσία τῶν λοιπῶν. μέσαι δὲ ἔλαχον ἡ ζωὴ τάξιν. * τὸ δὲ πέρας τῆς τριάδος τοῦτης, ἀπιστρέφει πρὸς τὸν ἀρχικὸν ὁ νοῦς. καὶ πάντα ταῦτα νοητῶς μέν ἐστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ. νοητῶς δὲ, καὶ νοερῶς ἐν τῇ ζωῇ. νοερῶς δὲ, ἐν τῷ νῷ. καὶ ὡς ἀεὶ μὲν τὰ δεύτερα μετέχει τῶν ὑπερκειμένων, ἐκεῖνα δὲ, πρὸ τῆς μεθέξεως, αὐτὰ καθ' αὑτὰ προϋφέστηκε. καὶ ὡς ἐν ἑκάστῃ τάξει, τρία ταῦτά ἐστι, τὸ τῆς μονῆς αἴτιον, τὸ τῆς πρόοδου, τὸ τῆς ἐπιστροφῆς, ἐν καὶ ὁ νοῦς μέν, κατ' ἐπιστροφὴν εἰδοποιεῖται μᾶλλον, ἡ δὲ ζωὴ, κατὰ τὴν πρόοδον, ἡ δὲ οὐσία, κατὰ τὴν μονήν. πάντων οὖν ὑποκειμένων, ἀνάγκη δήπου τοὺς πρώτους νοεροὺς θεοὺς, κατὰ τὴν ζωὴν ὑποστῆσαι μένοντας, σωπάπαντα τὸν ἀμέθεκτον νοῦν, καὶ τὸ νοητὸν τῶν θεῶν γένος, καὶ τὰς μὲν πολυμόρφους τῶν δευτέρων προόδους συνέχειν ἑνιαί- * πέρατος χαρακτήρ, ἡ γνωστικὴ, ξεως καὶ δυνάμεως.

δῶς, πῶς δὲ τῶν προηγουμένων αἰτίων μονίμους ὑπάρξεις ἐκφαίνῃ, καὶ ἀϊδιότητα. τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ ἀμέθεκτος ζωὴ, διορίζουσα τὸ, τὸ πρώτως ὂν, καὶ τὸν νοῦν, καὶ μετέχουσα μὲν αὐτὴ τοῦ ὄντος, μετεχομένη δὲ ὑπὸ τοῦ νοεροῦ. τοῦτο γὰρ τὸν πληρούσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ νοητοῦ τῇ νόησιν, πληροῦν δὲ ἀφ' ἑαυτῆς τὸν νοῦν. τὸ γὰρ ὂν, τὸ νοητόν ἐστιν. ἡ δὲ ζωὴ, νόησις. καὶ τὸ μὲν ὂν, χαρακτηρίζεται κατὰ τὴν οὐσίαν τὴν θείαν. ἡ δὲ ζωὴ, κατὰ τὴν δύναμιν. ὁ δὲ νοῦς, κατὰ τὸν νοητὸν νοῦν. οὕτω γάρ ἐστιν ὡς τὸ ὂν πρὸς τὴν ὕπαρξιν, οὕτως ὁ νοῦς πρὸς τὸ ὄν. καὶ ὡς ἡ δύναμις ἡ νοητὴ πρὸς ἑκάτερον τῶν ἄκρων, οὕτως ἡ ζωὴ πρὸς τὸ νοητὸν, καὶ τὸν νοῦν. καὶ ὥσπερ ἡ δύναμις ἀπεγέννα μὲν ὑπὸ τοῦ ἑνὸς, καὶ τῆς ὑπάρξεως, συνοφίσῃ δὲ τῷ ἑνὶ τῷ ὄντος φύσιν, οὕτω δὴ καὶ ἡ ζωὴ προέστη μὲν ὑπὸ τοῦ ὄντος, ἄλλως ὑποστήσασα δύναμιν τῆς ἐν τῷ ὄντι. καθάπερ δὲ τὸ ἓν αὐτὸ προϋπάρχον τοῦ ὄντος, ἑνάδα δέ τινα ἀφ' ἑαυτῆς τῷ ὄντι δίδωσιν, οὕτω δὴ καὶ ἡ ζωὴ πρὸ τοῦ νοῦ τῷ ὑποστῆσαι λαχοῦσα, ζωὴν νοερὰν ἀποτελεῖ. καὶ γὰρ τὸ ὄντως ὂν, καὶ τὸ νοητὸν προηγούμενον τῶν λοιπῶν, καὶ τῇ ζωῇ, καὶ τῷ νῷ χορηγεῖ τὴν ἕνωσιν, ἐστι πάντα ἡ ἀμέθεκτος ζωὴ, μετέχουσα δὲ τῶν νοητῶν μονάδων, δίδωσι μὲν τὸ ὂν, καὶ γλυκεῖα ἡ ἀμέθεκτος νοῦ, καὶ πρὸ τῆς συμπληρούσης τὴν μεσότητα, καὶ τὸν συνδέσμιον καλέχουσα τῶν νοητῶν τε, καὶ τῶν νοερῶν, ὑπὸ θεῶν καταλάμπεται, δίδωσι μὲν ἕνωσιν λαχόντων, τῆς κρυφίου τῶν νοητῶν ὑποστάσεως, προηγουμένων δὲ κατ' αἰτίαν τῆς τῶν νοερῶν διακρίσεως. τὸ γὰρ ἑνιαῖον, καὶ τὸ ἀδιαίρετον τῶν νοητῶν, καὶ τὸ ἁπλοῦν, καὶ τὸ πρωτουργὸν, διὰ τῆς πρώτων μεσότητος εἰς πλῆθος, καὶ διάκρισιν ὑφιστάσῃ, καὶ τὴν ἀπορρήτην τῶν θείων διακόσμων ἀπέλιξιν.

Ὅθεν (οἶμαι) καὶ μέσοι τῶν προηγουμένων εἰσὶ, καὶ τῶν νοερῶν θεῶν, οἱ τὴν ζωὴν συνέχοντες, ἄπειρον οὖσαν, καὶ ἑαυτοὺς μεθιστάντες εἰς ἑαυτοὺς διακρίσεις, ἅμα νοητοὶ καλοῦνται, καὶ νοεροί. πληρούμενοι μὲν ὑπὸ τῶν πρώτων νοητῶν. πληροῦντες δὲ αὖ νοεροί. καὶ γὰρ αὖ νοητοὺς, οὐχ ὡς τῷ νῷ συνεχοὺς, νοητοὺς ἐλέγομεν. ἄλλο γάρ τὸ ἐν τῷ νῷ νοητὸν, καὶ ἄλλο τὸ παραπλήσιον τῶν νοερῶν θεῶν, καὶ εἰσὶ κατὰ τὴν ζωὴν θεοὺς, οὐχ ὡς συμπληροῦντας τὸν νοῦν, οὐδ' ὡς κατὰ τὴν νοεραν νόησιν ἱδρυμένους, καὶ παρέχοντας τῷ νῷ μὲν, τὸ νοεῖν, νοητῷ δὲ, τὸ νοεῖσθαι, νοητοὺς ὁμοῦ προσηγορεύομεν, καὶ νοεροὺς, ἀλλ' ὡς ὑποστάντας μὲν ἀπὸ τῶν νοητῶν μονάδων, πάσας μὲν τὰς νοερὰς ἑβδομάδας ἀπογεννῶντας. καὶ τῷ μὲν νοητῷ φῶτα καταλαμπομένους, καὶ αἰτίαν τῇ γλυκείᾳ, τῶν νοερῶν προϋπάρχοντας, ἀξιοῦμεν κοινῇ προσαγορεύειν, ἀπὸ τῶν ἄκρων συνάπτοντες τὰ ὀνόματα, καθάπερ δὴ καὶ αὐτοὶ συναγαγόντες

constantes verò antecedentium causarum essentias ostendere, & explicare. Talis enim est imparticipabilis Vita, definiens & ipsum primò Ens, & ipsam Mentem, & ipsa quidem ipsum Ens participans, participata verò ab ipsa Mente. Hoc autem idem est, ac si dicas, ipsam quidem Intelligentiam à mente-percepto repleri, ipsam verò Mentem à se replere. Ipsum enim Ens, est mente-perceptum. Ipsa verò Vita, *est* Intelligentia. Et ipsum quidem Ens, per Essentiam divinam figuratur. Vita verò per facultatem. Ipsa vero Mens per mente-perceptam Mentem. Hæc enim per proportionem inter se altera alteris respondent. Ut enim ipsum Ens ipsi Essentiæ per proportionem respondet, sic ipsa Mens ipsi Enti. Et ut facultas mente-percepta utriq; extremo *per proportionem respondet*, sic etiam ipsa Vita ipsi mente-percepto, & ipsi Menti. Et quemadmodum ipsa facultas ab Uno quidem, & ab Essentia progignitur, cum ipso verò Uno constituit ipsius Entis naturam, sic etiam ipsa Vita progreditur quidem ex ipso Ente, aliam, *atque diversam* facultatem ab illa, quæ est in ipso Ente, constituens. Quemadmodum etiam ipsum Unum, quod est ante ipsum Ens, Unitatem a se *manantem* ipsi Enti dat, sic etiam ipsa Vita *suam* hypostasin ante Mentem sortita, Vitam intellectualem procreat. Etenim ipsum verè Ens, & ipsum Mente-perceptum, quod antecedit reliqua, & ipsi Vitæ, & ipsi Menti suppeditat Unitatem. Imparticipabilis igitur Vita, quæ tamen est particeps mente-perceptarum Unitatum, est secunda post ipsum Ens, & procreatrix imparticipabilis Mentis, & istam medietatem, *hoc medium* complens, & vinculum continens & mente-perceptorum, & intellectualium, à Diis collustratur, secundam quidem Unitatem sortitis, illius occultæ mente-perceptorum hypostaseôs, antecedentibus verò, propter causam, illam intellectualium discretionem. Illud enim unicum, & individuum, quod est in mente perceptis, & illud simplex, & primarium, *quod est in iis*, per horum medium in multitudinem, & discretionem, & inenarrabilem divinorum ordinum explicationem *desinit, & hic* subsidit, *atque subsistit*.

Quamobrem (opinor) cum etiam medii sint inter mente-perceptos, & intellectuales Deos, illi, qui Vitam continent infinitam, & qui suis divisionibus invehuntur, simul mente-percepti, & intellectuales vocantur. Et implentur quidem, à primis mente-perceptis. Implent vero, intellectuales *Deos*. Etenim illos mente-perceptos, non ut Menti cognatos, *& ex eodem genere procreates*, mente-perceptos appellabamus. Aliud enim est id, quod est in Mente mente-perceptum, & aliud est id, quod intellectuales Deos producit, & illos Deos, qui propter Vitam *sunt*, nõ quòd ipsam Mentem compleant, neque quòd propter intellectualem intelligentiam *in hoc ordine* sint collocati, & præbeant ipsi quidem Menti, ipsum intelligere, ipsi verò mente-percepto *suppeditent* ipsum intelligi, mente-perceptos, simul & intellectuales: sed ut eos, qui subsistunt quidem, à mente-perceptis Unitatibus *manantes*, omnes verò hebdomadas procreant. Et, cùm mente-percepta quidem luce collustrentur, propter vero causam *rerum* procreatricem, sint ante *Deos* intellectuales, volumus *ipsos* communiter appellare, à summis nomina *deducta* connectentes, quemadmodum etiam ipsi proprieta-

prietatem universorum collectricem, *& concilia-tricem* in divinis ordinibus sunt-sortiti. Perspicuum igitur *est*, quòd propter hoc mediũ *ipsi Dij* subsistunt, & cum mente-perceptis Diis sunt conjuncti, cum illi singulariter, simul & tripliciter subsistant. Nam mente-perceptæ Trinitates, ut cum ipsa quidem summa, & ex omnibus exempta Unite *comparate*, sunt Trinitates. Ut verò *collate* cum divisa Trinitatum essentia, sunt Unitates, quæ Trinitates universas à se *manantes* ostendunt. Mente-perceptis igitur in triplici progressu à singulari essentia nõ recedentibus, *nec ab ea deficientibus*, ipsi mente-percepti, & intellectuales Dii, tripliciter subsistent, ipsarum Unitatum discretionem in seipsis demonstrantes, & per divinam diversitatem in multitudinem, & facultatum, & essentiarum varietatem prodeuntes. Quæ enim ab uno, *primoque* principio longiùs *distantia* subsistunt, multiplicãtur magis, quàm illa, quæ sunt ante ipsum *primum principium*. Et ipsis quidem facultatibus minuuntur, & secundorum comprehensionibus, numeris verò pluribus; & ab Unitate longiùs distantibus, dividuntur, & illam Unitatem *rerum* primariarũ causam relinquunt, *atq; negligunt*, ipsam varietatẽ cum illorum occulta essentia commutantia. Secundùm igitur istam rationem, ipsa quoq; mente-percepta, & intellectualis *discretio est* amplior ipsâ mente-percepta discretione, & hâc *major est* ipsa intellectualis. Et harum *discretionum* rursus ipsæ particulares ordinum-distinctiones, multo majorem divisionem sunt-sortitæ. Quamobrem etiam Deorum multitudinem nobis ostendunt incomprehensam *esse* humeris intra Decadem *comprehensis*, & ipsorum proprietates inenarrabiles esse *demonstrant*, & primis animorum nostrorũ notionibus inexplicabiles, & solis ipsis Diis, & ipsorum autoribus manifestas. Tales igitur sunt ipsi mente-percepti, & intellectuales Dii, & talem sortiti-sunt proprietatem, quæ summa, *vel, ipsas extremitates* continet, & antecedentia quidem patefacit, secunda verò convertit, *& ad primum principium reducit*.

Et illos quidem *Deos*, qui sunt ante ipsos, mente-percipiunt. Ab illis verò Diis, qui sunt post ipsos, mente-percipiuntur. Quamobrem etiam Timæus ipsum perfectum animal, omnium eorũ, quæ mente-perficiuntur, pulcherrimum esse statuit, quòd videlicet & post illa sint Entia, quæ mente-percipiuntur, quorum illud *animal perfectum* est pulcherrimum, quippe quòd *cæteris Entibus* sit superius, *& excellentius*, & ipse finis primorũ mente-perceptorum, quòd hæc post illud intellectualiter subsistant. Secundùm igitur istam rationem, primi intellectuales Dii, sunt etiam mente-percepti. Neque verò nos hæc aliunde allata, Platoni attribuimus: sed argumentis ab ipso sumptis dicimus. Hoc autem etiam ex sequentibus erit dilucidius.

[* Quomodo à mente-perceptis Diis *manantes* subsistant mente-percepti & intellectuales Dii. Et quomodo *intellectuales Dij* per communionem conjungantur cum mente-perceptis Diis.

ἔλαχον τῶν ἔλων ἐν τοῖς θείοις διακόσμοις ἰδιότητα. δῆλον οὖν ὅτι κατὰ τὸν μεσότητα ζωὴν ὑποστάντες, καὶ συνεχεῖς ὄντες τοῖς νοητοῖς θεοῖς, ἑκάστων μοναδικῶς, ἅμα καὶ τελαδικῶς ὑφεστηκότων. αἱ γὰρ νοηταὶ τελάδες, ὡς μὲν πρὸς τὴν ἀκροτάτην, καὶ τῶν πάντων ἐξῃρημένην ἕνωσιν, τελάδες εἰσὶν. ὡς δὲ πρὸς τὴν διῃρημένην τῶν τελάδων οὐσίαν, μοναδές εἰσιν. ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ὅλας τελάδας ἐκφαίνουσαι. τῶν γὰρ νοητῶν ἐν τῇ τελαδικῇ προόδῳ τῆς ἑνιαίας ὑπάρξεως οὐκ ἀποπίπτων, οἱ νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, τελαδικῶς ὑποστήσονται, τὴν τῶν μοναδῶν διάκρισιν ἐν ἑαυτοῖς ἐπιδεικνύμενοι, καὶ διὰ τῆς ἐπρότητος τῆς θείας εἰς πλῆθος προϊόντες, καὶ δυνάμεων, καὶ οὐσιῶν ποικιλίαν. τὸ γὰρ πορρώτερον ὑφιστάμενον τῆς μίας ἀρχῆς πληθύεται τῶν πρὸ αὐτῆς μᾶλλον. καὶ ταῖς μὲν δυνάμεσιν ἐλαττοῦται, καὶ ταῖς τῶν δοὺς λόγων περιοχαῖς. ἀριθμοῖς δὲ πλείοσι καὶ τῆς μονάδος πλέον ἀφεστηκόσι διαιροῦται, καὶ τὴν ἕνωσιν ἀφιᾶσι τὴν τῶν πρωτουργῶν αἰτίαν, τὴν ποικιλίαν αὐτὴ τῆς ἐκείνων κρυφίας ὑπάρξεως ἀλλαττόμενα. καὶ δὴ τοῦτον τὸν λόγον, καὶ τῆς νοητῆς διακρίσεως πλέων ἡ νοητὴ, καὶ νοερὰ, καὶ ταύτης ἡ νοερά. καὶ τούτων πάλιν αὖ μερικὴ διακοσμήσις, πολλῷ μείζονα τὴν διαίρεσιν ἔλαχον. ὥστε καὶ πλῆθος ἡμῖν ἐκφαῖνον θεῶν, ἀπείληφεν τῆς ἴσως δεκάδος ἀριθμοῖς. καὶ τὰς ἰδιότητας αὐτῶν ἀνεξηγήτους ἴσας, καὶ τῶν ἡμετέρων ὑπολῶν ἀπεικήτους, καὶ μόνοις αὐτῆς καταφανεῖς τοῖς θείοις, καὶ τῆς ἑαυτῶν εὐλόγοις. τοιοῦτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, καὶ τοιαύτην ἔλαχον ἰδιότητα, συνεκλεκὼν τῶν ἄκρων, καὶ τῶν μὲν προηγουμένων ἐκφανεστικόν, τῶν ἢ δευτέρων ὑπιστρεπτικόν.

Νοοῦντες μὲν οὖν πρὸ αὐτῶν. νοούμενοι δὲ ὑπὸ τῶν μεθ' αὐτοὺς θεῶν. διὸ καὶ ὁ Τίμαιος τῶν τε νοουμένων κάλλιστον εἶναι τὸν παντὸς ὑπάρχειν τὸ παντελὲς ζῶον, ὡς αὖ καὶ τῶν μετ' ἐκεῖνα δηλαδὴ νοουμένων ὄντων, ὧν ὑπερέχον ἐκεῖνο κάλλιστον ἐᾷ, καὶ πέρας αὐτὸ τῶν πρώτων νοητῶν, ὡς τῶν μεθ' αὐτὸ νοερῶς ὑφεστηκότων. καὶ κατὰ τοῦτον ἄρα τὸν λόγον οἱ πρῶτοι νοεροὶ θεοὶ, καὶ νοητοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ οὐχ ἡμᾶς ταῦτα φέροντες ἀλλαχόθεν τῷ Πλάτωνι προσαιτοῦμεν, ἀλλὰ παρ' αὐτοῦ τὰς ἀφορμὰς λαβόντες λέγομεν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἀπὸ τῶν ἑπομένων ἔστιν ἐναργέστερον.

κεφάλαιον β'.

Πως δὲ αὖ προῆλθον ἀπὸ τῶν νοητῶν θεῶν οἱ τὸ τῆς ζωῆς πλάτος τῆς ἀπολύτου μεθέκτου καταλάμποντες, ἑφεξῆς τοῖς εἰρημένοις διελθωμεν. τῶν μὲν οὖν νοητῶν, μονοειδῶς μὲν, τὰ πεπληθυσμένα, κρυφίως δὲ, τὰ διηρημένα, τὰ δὴ, ποικίλα γένη τῶν ὄντων, κατὰ λόγον ἑνώσεως ἁπλοειδοῦς ὑποδεχομένων ἐν ἑαυτοῖς ἱδρυσαμένων, οἱ πρῶτοι τὴν ἕνωσιν αὐτῶν τὴν ἀδιάκριτον, καὶ τὴν ἄγνωστον τῆς ἐν αὐτοῖς ὑποστάσεως ἐκφήναντες, τῇ δυνάμει τῇ νοητῇ, καὶ τῇ ζωῇ τῇ οὐσιώδει, τῆς γονίμου τῶν ὅλων περιουσίας πληρωθέντες, διὰ τούτων μετ' ἐκείνους ἐκληρώσαντο βασιλείαν, ἑαυτοὺς μὲν παράγοντες ἀεὶ, καὶ πληθύοντες, καὶ σωέχοντες, δεχόμενοι δὲ καὶ τὴν ἀπ' ἐκείνων κρυφίαν δύναμιν. καὶ παρὰ μὲν τῆς νοητῆς δυνάμεως, γονιμικὸν τῶν αὐτῶν ἰδιότητα λαβόντες. παρὰ δὲ τῆς ζωῆς τὸ νοητὸν, καὶ οὐσίαν ἐν τῷ νοητῷ περιουσίας, τὴν ὑπερπληθύσαν αὐτοῖς φύσιν παραδεξάμενοι.

Καὶ γὰρ ἡ ζωὴ, πρώτως μὲν ἐστιν ἐν τοῖς νοητοῖς, δευτέρως δὲ, ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς. τρίτῳ δὲ τάξει, ἐν τοῖς νοεροῖς, καὶ οὐσίαν μὲν ἐν τοῖς πρώτοις ὑπάρχουσα, κατ' οὐσίαν δὲ, ἐν τοῖς μέσοις, καὶ μέθεξιν δὲ ἐν τοῖς ἐσχάτοις. προέρχονται οὖν ἐκ τῶν νοητῶν οἱ πρῶτοι νοεροὶ θεοὶ, πληθύνοντες μὲν τὴν ἕνωσιν αὐτῶν, ἐκφαίνοντες δὲ, τὴν ἀπόκρυφον ὕπαρξιν, πολλαπλασιάζοντες δὲ τὰς ἰνιαίας δυνάμεις, γονίμοις δὲ, καὶ σωεκτικοῖς, καὶ πλεσιουργοῖς αἰτίαις ἀφομοιοῦντες ἑαυτοὺς πρὸς τὰς οὐσιώδεις, καὶ ὁλοπλεῖς, καὶ παντελεῖους τῶν νοητῶν ὑπεροχάς. τρεῖς γὰρ ἦσαν ἐν ἐκείνοις πρωτουργοὶ δυνάμεις. ἡ μὲν οὐσιοποιὸς τῶν ὅλων. ἡ δὲ, μετρητικὴ τῶν πληθυομένων. ἡ δὲ εἰδοποιὸς τῶν ἀποκρυπτομένων ἀεὶ παντῶν.

καὶ κατὰ ταύτας αἱ νοηταὶ, καὶ νοεραὶ δυνάμεις ὑφεστήκασιν. ἡ μὲν, ζωοποιὸς τῶν δλητῶν, αὐτὸ τὸ εἶναι, κατὰ λόγον νοητὸν προεχέω. Ἡ δὲ, σωεκτικὴ πάντας δ' διηρημένου, καὶ τὸ νοητὸν μέτρον ὅπλαμπουσα πᾶσι τῆς ἑνώσεως τῆς μιᾶς ἀπολαμπομένοις. ἡ δὲ, τὸ σχῆμα, καὶ τὸν μορφὸν, καὶ τὸ πλήρωμα τοῖς πᾶσι χορηγοῦσα. κατὰ πάσας ἄρα τὰς νοητὰς αἰτίας ἀπηχήθησαν αἱ νοηταὶ, καὶ νοεραὶ διακοσμήσεις τῶν θεῶν. ἐκ μὲν τῆς δυνάμεως, τὴν ἰδιότητα τῆς προόδου λαχοῦσαι. ἐκ δὲ τῆς ζωῆς, τὴν ἐξηρτημένην αὐτῶν δ' ὑπ' αὐτὸν μεῖραν ὑποδεξάμεναι. σύζυγον γὰρ ἡ ζωὴ, τῇ δυνάμει. καὶ γὰρ ἡ ζωὴ, καθ' αὑτὴν ἄπειρον. ἐστὶ δὲ πᾶσα κίνησις συνυπάρχουσαν ἔχει τὴν ἑαυτῆς φύσει τὴν ἀπειρίαν. ἡ δὲ δυνάμις ἀπειρίας γονιμικὴ τῶν ὅλων. ἐκ δὲ τῆς θεριαδικῆς τῶν νοητῶν ὑποστάσεως, τὴν εἰς πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ πλεῖστα διακομὴν παραλαβοῦσαι.

CAPUT II.

QVomodo verò etiam prodierint à mente-perceptis Diis, illi, qui vitæ imparticipabilis latitudinem, & *amplitudinem* colluſtrant, deinceps poſt ea, quæ dictaſunt, perſequamur. Mente-perceptorum igitur, uniformiterquidem ea, quæ ſunt multiplicata, occultè verò, ea, quæ ſunt diviſa, varia verò Entiũ genera, per quandam admirabilem ſimplicitatis excellentiam, quam in ſe ipſis collocarunt, *atque fundarunt*, primi *Dij* ſuam Unitatem indiſcretam, & ignotam hypoſtaſeôs in ſe *exiſtentis* poſtquàm patefecerunt per facultatem mente-perceptam, & per vitam eſſentialem, fœcunda rerum univerſarum abundantia repleti, ſecundum ab illis regnũ ſunt ſortiti, *vel, ſecundum poſt illos regnum ſunt adepti*, ſe-ipſos quidem producetes ſemper, & perficientes, & continentes, accipientes verò ab illis etiam occultam procreationis vim. Et à facultate quidem mente-percepta, proprietatẽ omniũ generaticem acceperunt. A vita verò mente-percepta, quæ propter cauſam in mẽte-percepto priùs-exiſtit, ſubſtratam ipſis naturam acceperunt.

Etenim ipſa Vita, primò quidem, eſt in ipſis mente-perceptis, deinde verò, in mente-perceptis, & intellectualibus. In tertio verò gradu *eſt* in intellectualibus, propter cauſam quidem, in primis exiſtens, propter eſſentiam verò, in mediis, propter communionẽ verò, in extremis. Progrediuntur igitur ex mente-perceptis primi intellectuales Dii, multiplicantes quidem ſuam Unitatẽ, patefacientes verò *ſuam* occultam eſſentiam, multiplicantes verò ſingulares facultates, fœcundis verò, & *aliis inferiores cauſas* continentibus, & rerum perfectricibus cauſis aſſimilantes, *ſive*, *ſimiles reddentes* ſe-ipſos ad eſſentiales, & integras, & perfectas mente-perceptorum excellentias *accedunt*, *quibus ornantur*. Tres enim erant in illis primariæ facultates. Una quidem, quæ rerum univerſarum eſſentiam creat. Alia verò, quæ metitur ea, quæ multiplicantur. Alia verò, quæ rerum omnium, quæ generantur, formam procreat.

Et ſecundùm, *ac per* iſtas *facultates*, illæ mente-perceptæ, & intellectuales facultates ſubſiſtunt. Una quidem, quę propter ipſum eſſe, vitam ſecundorum *Entium* procreat, per quandam mente-perceptam comprehenſionem. Alia verò, continet omne diviſum, & mente-perceptam menſuram illuſtrat, ipſis Unitatis unius reliquiis. Alia verò, & figuram, & formam, & perfectionem *rebus* omnibus ſuppeditat. *Ergo propter omnes mente-perceptas cauſas, illi mente-percepti, & intellectuales Deorum ordines procreati-ſunt. A facultate quidem, ipſam progreſſus proprietatem ſortiti. A vita vero, pendentem ex ipſis, ipſius Entis partem ſuſcipientes. Vita enim eſt ipſi facultati conjuncta. Etenim ipſa Vita per ſe eſt infinita. Quoniam & omnis motus cum ſua natura ſimul exiſtentem infinitatẽ habet. Et infinitatis facultas *eſt rerum* univerſarum generatrix. A triplici verò mente-perceptorum hypoſtaſi, illam in prima, & media, & ultima diſtributionem accipiunt.

* Nota.

Omnia

Omnia enim triplici progreſſu *contineri, ac* retineri oportebat, & ante omnia, illa mente-percepta, & intellectualia genera Deorum Quoniam enim media univerſorum ſubſiſtunt, & primorum ordinum vinculum complent, propter quidem ſuam ſummitatem *& excellentiam*, aſſimilantur ipſis mente perceptis. Propter verò finem, ipſis intellectualibus. Et partim quidē, ſunt mente-percepta, partim verò, intellectualia. Ubiq; enim, *& ſemper* ipſi divinorum generum progreſſus, per continuam ſimilitudinem procreātur. Et prima, quæ ſunt ante *poſteriora*, & inferiora, conjuncta ſunt cum ipſis præexiſtentium cauſarum finibus. Cum autem ſint mente-percepta & intellectualia, & prima in mediis, & extrema, neceſſe eſt & ipſam medietatē, quæ continet iſta, eſſe, ſecundum, *& propter* quam & præcipuè horum Deorum proprietas appareat. Ipſum enim mente-perceptū, ſimul & intellectuale, modò quidem, abundat in altero, modò verò, æqualiter particeps eſt utriuſq;, *& cū utroq; per æqualem communionem conjungitur*. Mirabilis igitur continuatio, *perpetuaq; ſeries* ipſius progreſſus divinorum ordinum ex his exorta-apparuit. Nam ipſe quidem mente perceptorum finis eſt intellectualis: ſed ut in mente-perceptis. Ipſa verò ſummitas ipſorum mente-perceptorum, & intellectualium, mentepercepta quidem eſt: ſed iſtam proprietatē habet vitaliter, *& vivificè*. Et rurſus, ipſe quidem mente-perceptorum, & intellectualium finis; *eſt* intellectualis, ſed vitaliter, *& vivificè*.

Intellectualium verò principium, eſt mente-perceptum, & intellectualibus Diis præeſt: ſed ipſum mente-perceptum habet intellectualiter. Atq; ita omnia divina genera connexionem indiſſolubilem, & communionem, & amicitiam mirabilem, & ſummiſſionem egregiè-ordinatam, & excellentiam ſortita-ſunt, unam quidem, ordine collocatam, aliam verò, *ex ordine* exemptam. Et ſemper id, quod progreditur, conjunctum eſt cum eo, quod producit *id, quod ex eo progreditur*. Et cum firmâ in ipſis cauſis collocatione, *ſtabiliq; ſede in eam ſis fundatâ*, ipſa ſecunda progreſſum ab ipſis faciunt. Et unica eſt ſeries, & cognatio *rerum* omniu. Nam ſemper ſecunda, ab illis, quæ ſunt ante ipſa, *i. e. à primis, manant*, & per ſimilitudinem ſubſiſtūt. Quōnam igitur modo à mente-perceptis Diis *manantes* ipſi mente-percepti, & intellectuales Dii ſe-ipſos patefaciant, *ac oſtendant*, per hæc ſit-commonefactum.

Παντὸς γὰρ ἐν τῇ τριαδικῇ καταχέεσθαι προέδου, καὶ πρὸ τῶν πάντων, τὰ νοητὰ, καὶ νοερὰ γένη τῶν Θεῶν. διόπερ δὴ μέσα τῶν ὅλων ὑφέστηκε, καὶ συμπληροῖ τὸν τῶν πρωτίστων διακόσμων σύνδεσμον, καὶ μᾶλλον τῷ ἀκρότητι τῷ ἑαυτῶν, ὁμοιοῦται τοῖς νοητοῖς. καὶ ἡ τὸ πέρας, τοῖς νοεροῖς, καὶ τῇ μᾶλλόν ἐστι νοητὰ, τῇ δὲ, νοερά. παντελὲς γὰρ αἱ πρόοδοι τῶν θείων γενῶν, διὰ ὁμοιότητος ἀπτομένων τῶν σωτηρίων. καὶ τὰ πρῶτα τῶν καταδεεστέρων, σωτηρίων τῶν τοῖς τέλεσι τῶν προϋπαρχόντων αἰτίων. νοητῶν δὲ ὄντων, καὶ νοερῶν, τῶν τε πρώτων ἐν τοῖς μέσοις, καὶ τῶν ἐσχάτων, ἀνάγκη καὶ τὸν τούτων εἶναι συνεκτικὸν μεσότητα, καθ' ὃν δὴ καὶ διαφερόντως ἡ τούτων ἰδιότης ἀναφαίνεται τῶν Θεῶν. τὸ γὰρ νοητὸν, ἅμα καὶ νοερὸν, οὗ μᾶλλον, πλεονάζει καὶ θάτερον, εὖ δὲ, ἑξίσου κεκοινώνηκεν ἀμφοῖν. θαυμαστὴ δὴ οὖν ἐκ τούτων ἡ συνέχεια περιῆλθε τῆς προόδου τῶν θείων διακόσμων. τὸ μὲν γὰρ πέρας τῶν νοητῶν, νοερὸν ἦν, ἀλλ' ὡς ἐν νοητοῖς. ἡ δὲ ἀκρότης τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, νοητὴ μᾶλλόν ἐστιν, ἀλλὰ τῇ ἰδιότητι ταύτην ἔχει ζωτικῶς. καὶ αὖ πάλιν, τὸ μὲν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν πλῆθος, νοερὸν, ἀλλὰ ζωτικῶς.

Ἡ δὲ ἀρχὴ τῶν νοερῶν, νοητὴ, καὶ προέστηκε τῶν νοερῶν Θεῶν, ἀλλὰ τὸ νοητὸν ἔχει νοερῶς. καὶ οὕτω δὴ τὰ θεῖα γένη πάντα, συμπλοκὴν ἀδιάλυτον ἔλαχε, καὶ κοινωνίαν, καὶ φιλίαν θαυμαστὴν, καὶ ὑφεσιν εὔτακτον, καὶ ὑπεροχὴν τὴν μὲν, συντεταγμένην, τὴν δὲ ἐξηρημένην. καὶ ἀεὶ τὸ πρόσθεν, συνεχές ἐστι τῷ παρόντι. καὶ μετὰ τῆς ταὐτότητος ἐν τοῖς αἰτίοις ἱδρύσεως, ποιοῦνται τὰ δεύτερα τὴν ἀπ' αἰτίων πρόοδον. καὶ μία σειρὰ, καὶ συγγένεια τῶν πάντων. ἀεὶ τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν δι' ὁμοιότητος ὑφισταμένων. πίνα μὲν οὖν τρόπον ἀπὸ τῶν νοητῶν Θεῶν ἀναφαίνουσιν ἑαυτοὺς οἱ νοητοὶ καὶ νοεροὶ Θεοὶ, ἀφ' ὑμῶν ὑπομνήσω.

[* Quænam ſit mente-perceptorum, & intellectualium Deorum ſecundùm Trinitates diviſio. Et quænám ſit iſtarum Trinitatum immutatio, *ſive, communicatio* cum mentepercepti s Trinitatibus.]

CAPUT III.

QVomodo autem etiam *Dij ex Trinitatibus* progreſſi dividantur, & quam differentiam horum *Deorum* Trinitates ſortitæſint, cum mente-perceptis *Trinitatibus collatæ*, deinceps dicamus. Dividuntur igitur & iſti *intellectuales Dij* trifariam, ſecundùm modum *ſupra* dictum. Cum ipſo quidem mente-percepto, per ſuam ſummitatem ſeſe conjungentes.

[* Τίς ἡ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν Θεῶν κατὰ τὰς τελάδας διαίρεσις. καὶ τίς ἡ τῶν τελάδων τούτων ἐξαλλαγὴ πρὸς τὰς νοητὰς τελάδας.]

κεφάλαιον γ'.

Πῶς δὲ αὖ προελθόντες διαιροῦνται, καὶ πίνα διαφορὰν ἔλαχον αἱ τούτων τελάδες πρὸς τὰς νοητὰς, μετ' ταῦτα λέγωμεν. μεμίζονται μὲν δὴ καὶ οὗτοι τρισὶ καὶ τὸν εἰρημένον τρόπον. τῷ μὲν νοητῷ, διὰ τὴς ἑαυτῶν ἀκρότητος συναπτόντες.

τῷ δὲ νοερῷ, διὰ τῆς πλάτης. τῷ δὲ μέσῳ συνδέσμῳ τῶν ἄκρων, τῷ συναμφοτέρων ἐχέσου λαχόντες ἰδιότητα, καὶ διαπίνοντες ἐπ' ἄμφω τὰ νοητὰ, καὶ νοερὰ γένη τῶν Θεῶν, ὡσπερεὶ κέντρου τῶν διττῶν τούτων διακόσμων συνέχοντος τὴν κοινωνίαν τῶν ὅλων ἑνοειδῶς. καὶ διὸ καὶ ἐν τούτοις ἐστὶ τὰ πάντα ζωϊκῶς, ὥσπερ ἐν τοῖς μετὰ τούτων νοητῶς, κἀν τοῖς μετὰ τούτων νοερῶς, ἡ οὐσία, καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς.

Ἡ μὲν, τὸ νοητὸν οὖσα τῆς ζωῆς. ἡ δὲ, τὸ μέσον, ἅμα καὶ τῆς τάξεως ταύτης ἰδιότης. ὁ δὲ νοῦς, τὸ ἔσχατον, καὶ τὸ τοῖς νοεροῖς πρόσεχὼς ἐπέχουμεν. πάντων οὖν ὄντων καὶ τούτοις τοῖς Θεοῖς, διαίρεσις ἔστω πρώτων τε, καὶ μέσων, καὶ τελευταίων ὄντων. καὶ τρίτον, ὅτι καὶ τὸν ζωὴν μένειν τε, καὶ προϊέναι δεῖ, καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιστρέφειν. ἐπεὶ καὶ τῶν ὅλων ἡ μὲν πρώτη τριὰς ἑδράζων ἐλέγετο τὰ πάντα, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν δευτέραν τριάδα. μένει γοῦν ὁ αἰὼν ἐν αὐτῇ σταθερῶς. ἡ δὲ μετ' ἐκείνην, προόδου, καὶ κινήσεως, καὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν ζωῆς τοῖς ὅλοις χορηγός. ἡ δὲ τρίτη, τῆς ἐπὶ τὸ ἓν ἐπιστροφῆς, καὶ τῆς πληθότητος σωτηριοτούσης τὰ δεύτερα πάντα πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἀρχάς. ἀνάγκη τοίνυν εἶναι νοητοὺς, καὶ νοεροὺς θεοὺς, πρώτους μετέχειν τῶν τριττῶν τούτων δυνάμεων, καὶ μένειν μὲν εἰς τὴν ἀκρότητα τὴν ἑαυτῶν.

προϊόντας δὲ ἐκεῖθεν, καὶ διαπίνοντας ἐπὶ πάντα, πάλιν ἐπιστρέφειν εἰς τὸν νοητὸν τελεωτάτην, καὶ συνάπτειν τῇ τῆς ἀπογεννήσεως ἀρχῇ τὸ πέρας τῆς ὅλης πορείας. Μερίζονται μὲν οὖν (ὅσα ἔφην) τριχῇ· καὶ ἔστι μὲν, οὐσία αὐτῶν τὸ πρώτιστον, ζωὴ δὲ, τὸ μέσον, νοῦς δὲ, τὸ ἔσχατον. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστον τῶν τελείων τούτων πλήρης ἐστὶ, καὶ μετέχει τῶν νοητῶν μονάδων, τῆς οὐσίας λέγω τῆς ἐκεῖ, τῆς ζωῆς τῆς νοητῆς, τοῦ νοῦ τοῦ νοητοῦ, τελεσιουργεῖται κατὰ τὴν μέθεξιν τῶν πρωτουργῶν αἰτίων. καὶ τὸ μὲν νοητὸν τῆς ζωῆς, οὐσίαν ἴσχει, καὶ νοῦν, καὶ ζωὴν νοητῶς. τὸ δὲ νοητὸν, καὶ νοερὸν, οὐσίαν, καὶ ζωὴν, καὶ νοῦν νοερῶς. καὶ πανταχοῦ μὲν τελεία ἐν ἑκάστῳ τῶν τμημάτων, ἀλλὰ μετὰ τῆς οἰκείας ἰδιότητος. Τρεῖς οὖν ἡμῖν φαίνονται τριάδες, νοηταὶ, καὶ νοεραὶ, καταλαμπόμεναι μὲν ὑπὸ τῶν θείων ἑνάδων, περιέχουσαι δὲ πλῆθος ἑκάστη παντοδαπόν.

Ὅπου γὰρ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς παντοδαπὸν ἐστὶ τὸ πλῆθος, καὶ παντέλειον· πῶς

Cum intellectuali verò, per ipsum finem *sese conjungentes*. Per medium verò vinculum, *& per medium conjunctionem* extremorum, utramq; proprietatem æqualiter sortiti, & pertinentes ad ambo, & mente-percepta, & intellectualia Deorum genera, quasi centro duplicium horum ordinum continente communionem rerum universarum uniformiter. Et *sciendum* cúrnam & in his omnia sint vitaliter, *& vicissìm*, ut in iis, quæ sunt ante hæc, *sunt per-mentis-perceptionem, quasi diceres*, mentaliter, & in iis, quæ sunt post hæc, intellectualiter, *hæc scilicet*, Essentia, & Vita, & Mens.

Ac illa quidem *Essentia*, quia est ipsum mente-perceptum ipsius Vitæ. Hæc verò *Vita, est* ipsum medium *utrinsque*, simul & hujus ordinis proprietas. Ipsa verò Mens, *est hujus ordinis* extremum, & id, quod intellectualibus proximè invehitur. Cum igitur omnia sint etiam in istis Diis, divisio erit & primorum, & mediorum, & ultimorum generum. Et *illud etiam sciendum, quod est* tertium, quòd *scilicet* oporteat & ipsam vitam manere, & progredi, & ad ipsa principia reverti. Quoniam & ipsorum Entium prima quidem Trinitas omnia, & ante alia, secundam Trinitatem fundare, *& stabilire* dicebatur. Ævum igitur in ipsa constanter manet. Illa verò *Trinitas, quæ est* post istam *primam, id est, secunda verò Trinitas, est* progressus, & motus, & vitæ per actionem *existentiis, rebus* universis suppeditatrix. Tertia verò *Trinitas, est suppeditatrix* reversionis ad Unum, & perfectionis convolventis, *& reducentis* omnia secunda ad sua principia. Necesse igitur est mente-perceptos, & intellectuales Deos, primò participes-esse triplicium istarum facultatum, & manere quidem in sua summitate, *summoque dignitatis, & excellentiæ fastigio.*

Inde verò progredientes, & pertinentes ad omnia, rursus reverti ad mente-perceptam speculam, *i. e. ad circumspectionem, & accuratam considerationem, quæ fit mentis operâ*, & conjungere cum ipsorum procreationis principio finem universi progressus. Dividûtur igitur *Deorum genera*, (quod *antè* dixi) trifâriam. Et Essentia quidem, est ipsorum primum, Vita verò, medium, Mens verò, extremum. Quoniam autem horum trium *ordinum* unusquisq; *Deus* est perfectus, & particeps-est mente-perceptarum Unitatum, Essentiæ dico, quę *comprehendunt* illic, Vitæ mente-perceptæ, Mentis mente-perceptæ, triplicatur per communionem primarum causarum. Et illa quidem mente-percepta Vitæ facultas continet Essentiã, & Mentem, & Vitam, *quæ mentis operâ percipitur*, q. d. mentaliter. Illa verò mente-percepta, & intellectualis facultas, Essentiam, & Vitam, & Mentem intellectualiter *continet*. Et ubiq; quidem est Trinitas in unoquoq; segmento, *in unaquaq; parte*: sed cum sua proprietate. Tres igitur nobis apparent Trinitates, mente-perceptæ, & intellectuales, quæ collustrantur quidem à divinis Unitatibus: sed singulæ multitudinem omnigenam complectuntur. Quando enim etiã in mente-perceptis est omnipotens, & perfecta multitudo, quomodo non multo ma-

to magis in ſecundis mente-perceptis *hæc ipſa multitudo* verſatur, & multiplicatur, per fœcundam horum cauſam? Ergo unaquęq; Trinitas multitudinem facultatum, & varietatem formarum in ſe continet, producens mente-perceptam multitudinem in actionem, *vel, ad actum deducens*, & infinitatem generatricem mente-perceptorum patefaciens, *atq; demonſtrans*. Et nos quidem proficiſcentes ab illis *Dus*, qui participant *eas*, *quæ ſunt in aliis* ipſam ſupereſſentialium Deorum qui participantur *ab aliis*, proprietatem invenimus. Secundùm verò rerum ipſarũ ordinem, mente-perceptæ, & intellectuales Unitates circa ſe progenuerunt ipſas eſſentias, & vitas omnes, & intellectualia genera. Et per hæc oſtendunt illam ignotam ipſorum excellentiam, per ſe, *ſolam, & ab aliis ſeparatam* ſervantes illam univerſorum cauſam præexiſtentem. Sed tres quidem *ſunt*, (ut diximus) mente-perceptæ Trinitates. Tres verò *ſunt* etiam illæ, quæ poſt has ſubſiſtunt, & ab ipſis triplicatæ per fœcundam ipſarum perfectionem apparent.

Oportet autem ipſam Trinitatis proprietatem alio modo diſtinguere à mente-percepta, & à mente-percepta, ſimul & intellectuali *Trinitate*. Nã illic quidem, unaquæq; Trinitas tertiam tantũ partem habebat ipſius Entis. Conſtabat enim ex fine & infinito, & ex utroque. Hoc autem erat Eſſentia quidem, in prima *Trinitate*. Vita verò mente-percepta, in ſecunda *Trinitate*. Mens vero mente-percepta, in tertia. Quæ verò *ſunt* ante iſta *ſunt* Unitates, & facultates ſupereſſentiales, quæ complent integras Trinitates. In mente-perceptis verò, & intellectualibus unaquæq; Trinitas Eſſentiam, & Vitam, & Mentem habet. Una quidem *mentaliter, ſimul & intellectualiter: ſed magis mẽtaliter, quatenus eſt proxima, *& conjuncta cum* primis mentalibus. Alia verò intellectualiter & mentaliter: ſed magis intellectualiter, quia proximè invehitur ipſis intellectualibus. Alia verò, per æqualem portionem, utranq; proprietatem in ſe comprehensã habens. Ergo prima Trinitas (ut de unaquaq; *ſeparatim* dicamus) illic quidem, eſt Finis, Infinitum, Eſſentia. Hoc enim eſt ipſum primò Mixtum. Hic verò, Eſſentia, Vita, Mens, cũ ſuis Unitatibus. Nam Eſſentia pendet ex prima Deitate, & Vita, ex ſecũda, & Mens, ex tertia. Et tres iſtæ Unitates ſupereſſentiales, illas primæ Trinitatis *Unitates patefaciũt* & oſtendunt. Secunda verò poſt iſtam *primam* Trinitas, illic quidem, eſt ſupereſſentialis Unitas, & facultas, & Vita mentalis, & occulta. Hic verò Eſſentia, & Vita, & Mens, omnia vitalia, & *vivifica*, & ex Diis pendentia, continentibus illud unum vinculum hujus univerſi *mundi*, *& rerum univerſarum* ordinis. Ut enim primę *Unitates* unificam, *i.e. Unius procreatricem*, mediorum generum facultatem ſortitæ ſunt, ſic ſecundæ poſt illas *primas*, Unitates, proprietatem, quæ *res univerſas* continet, ante primarias cauſas poſitã habent. Tertia igitur poſt has *duas præcedentes*, Trinitas, illic quidem, eſt Unitas, & Facultas, & Mens mentalis. Hic verò *ſunt* ſupereſſentiales Dii tres, qui mentalium, & intellectualium Deorum finem concludunt, & qui

* Has voces. Mentalis, & Mentaliter, (i. e. mente-percept⁹, &, per mentis-perceptionem,) quamvis non ſint elegãtes, nec purè Latinæ. cũ Scholaſticis tamen & hîc, & alibi, brevitatis cauſã, cum bona Lectorum venia, poſthac liberiùs uſurpare liceat.

Æ. P.

οὐχὶ πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς δευτέροις τῶν νοητῶν αἰσθήσεσι, καὶ πολλαπλασιάζεται, κατὰ τὴν γόνιμον τούτων αἰτίαν; ἑκάστη τέτταρι τριὰς πληθυνομένων, καὶ ποικιλίαν εἰδῶν ἐν αὐτῇ ἐνδείκνυται, προάγουσα τὸ νοητὸν πλῆθος εἰς ἐνέργειαν, καὶ τὴν ἀπειρίαν τὴν γονιμικὴν ἐκφαίνουσα τῶν νοητῶν. καὶ ἡμεῖς μὲν ἀπὸ τῶν μετεχόντων ἐρμώμεθα, τὴν τῶν μετεχομένων ὑπερουσίων θεῶν αἰσθησόμενοι ἰδιότητα. κατὰ δὲ τὴν τῶν πραγμάτων τάξιν, αἱ νοηταὶ, καὶ νοεραὶ μοναδες πρὸ ἑαυτῶν ἀπεφήναντο τὰς οὐσίας, καὶ τὰς ζωὰς πάσας, καὶ τὰ νοερὰ γένη. καὶ διὰ τούτων ἐκφαίνονται τὴν ἄγνωστον αὐτῶν ὑπεροχὴν, καθ' ἑαυτὴν φυλάττουσι τῶν ὅλων αἰτίαν πρόυπάρχουσαν. ἀλλὰ τρεῖς μὲν (ὥσπερ εἴπομεν) αἱ νοηταὶ τελάδες. τρεῖς δὲ καὶ αἱ μετ' ταύτας ὑπάρχουσαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν τριπλασιασθεῖσαι κατὰ τὴν γόνιμον αὐτῶν πλειότητα πρόδηλοι.

Δεῖ δὲ τὴν τῆς τριάδος ἰδιότητα καθ' ἕτερον τρόπον ἀφορίζεσθαι τῆς τε νοητῆς, καὶ νοητῆς· ἢ μᾶλλον νοερᾶς. ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἑκάστη τριὰς, τὸ τρίτον μέρος εἶχε τῆς παντελοῦς μοίρας. ἐκ γὰρ πέρατος, καὶ ἀπείρου, καὶ ἐξ ἀμφοῖν. τοῦτο δὲ ἦν ἡ οὐσία μὲν, ἐν τῇ πρώτῃ. ζωὴ δὲ, ἐν τῇ δευτέρᾳ νοητῇ. νοῦς δὲ νοητὸς, ἐν τῇ τρίτῃ. τὰ δὲ μετὰ τούτων, ἑνάδες, καὶ δυνάμεις ὑπερούσιοι, συμπληροῦσαι τὰς ὅλας τελάδας. ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς ἑκάστη τελὰς οὐσίαν ἔχει, καὶ ζωὴν, καὶ νοῦν. ἡ μὲν, νοητῶς, ἅμα καὶ νοερῶς, ἀλλὰ μᾶλλον νοητῶς, καθότι ἐστὶ συνεχὴς τοῖς πρώτοις νοητοῖς. ἡ δὲ νοερῶς, καὶ νοητῶς, ἀλλὰ μᾶλλον νοερῶς, διότι πρόσεχῶς ὑπάρχει τοῖς νοεροῖς. ἡ δὲ, καθ' ἴσην μοῖραν, ἀμφοτέρας ἐν αὐτῷ, [l. αὐτῇ] συλλαβοῦσα τὰς ἰδιότητας. ἔσχατον ἡ πρώτη τελὰς (ἵνα καθ' ἑκάστην ἴδωμεν) ἐκεῖ μὲν ἦν πέρας, ἄπειρον, οὐσία. τοῦτο γὰρ τὸ πρώτως μικτόν. ἐνταῦθα δὲ, οὐσία, ζωὴ, νοῦς, μετὰ τῶν οἰκείων ἑνάδων. ἡ μὲν οὐσία μετέχεται ἐξήρτηται πρωτίστης, καὶ ἡ ζωὴ, δευτέρας, καὶ ὁ νοῦς, τρίτης. καὶ τρεῖς αὖται μοναδες ὑπερούσιοι τὰς τῆς πρωτίστης τελάδος ἐκφαίνουσι. δευτέρα δὲ αὖ μετὰ ταύτην τελὰς ἐκεῖ μὲν, ὑπερούσιος ἑνὰς, καὶ δυνάμις, καὶ ζωὴ νοητὴ, καὶ κρυφία. ἐνταῦθα δὲ, οὐσία, καὶ ζωὴ, καὶ νοῦς, ζωϊκὰ πάντα, καὶ θεῶν ἐξηρτημένα τ συνεχόντων τὸν ἕνα συνδέσμον τῆς ὅλης ταύτης διακοσμήσεως. ὡς γὰρ αἱ πρῶται τῶν ἐνοποιῶν τῶν μέσων ἡμῶν ἔλαχον δυνάμιν, οὕτως αἱ δευτέραι μετ' ἐκείνας ἑνάδες, τὴν συνεκτικὴν ἰδιότητα προβεβλήκασι τῶν πρωτουργῶν αἰτίων. τρίτη πάντως ἡ τούτων τελὰς, ἐκεῖ μὲν, ἑνὰς, καὶ δύναμις, καὶ νοῦς νοητός. ἐνταῦθα δὲ, ὑπερούσιοι θεοὶ τρεῖς, συγκλείοντες τὸ πέρας τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν, καὶ προβεβλημένοι

πάντα νοερῶς. τὴν οὐσίαν λέγω, τὴν ζωὴν, τὸν νοῦν, καὶ πλείστην τῆς θείας χορηγεῖ, μιμεῖται τὴν πατρικὴν τριάδα τὴν νοητὴν, ὥσπερ οἱ σωνεκλινεῖς τὸ μέτρον τὸ νοητὸν, καὶ οἱ πρὸ τούτων αὖ τὴν γονικωτέραν τῶν νοητῶν αἰτίαν. αἱ μὲν οὖν τρεῖς νοηταὶ, καὶ νοεραὶ τελάδες, οὕτως ἀπεγονήθησαν, καὶ παραπλήσιον ἔλαχον πρὸς τὰς νοητὰς διαφοράν.

[* Πῶς ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης δεῖ πρὸς τοῦτον ἡμᾶς ἀνάγειν τὸν τάξιν τῶν Θεῶν.]

Κεφάλαιον Δ'.

Ἐπὶ δὲ τὸν Πλάτωνα πάλιν ἐπανελθόντες, πειρασόμεθα ἐκείνῳ, καὶ τὴν περὶ ἑκάστης τῶν τελάδων τούτων ἐπιστήμην παρ' αὐτοῦ προϋπάρχουσαν ἐπιδείξασθαι. καὶ πρῶτον λαβώμεθα τῶν ἐν Φαίδρῳ γεγραμμένων, καὶ θεωρήσωμεν ἀπ' αὐτῶν τῶν Σωκράτους ῥημάτων, ὅπως ἡμῖν τὴν διακόσμησιν πᾶσαν ἐκφαίνει, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ διαφοράς. λέγεται γὰρ ἐν τῷ Φαίδρῳ δώδεκα τῶν ὅλων ἡγεμόνες προεστάναι, πάντας μὲν οὖν ἐγκοσμίους θεοὺς, πάσας δὲ τὰς τῶν δαιμόνων ἀγέλας ποδηγοῦντας, καὶ ἐπὶ τὴν νοητὴν ἑαυτῶν φύσιν.

Τούτων δὲ τῶν δώδεκα Θεῶν ἡγεῖσθαι πάντων τὸν Δία, πλεῖον ἅρμα ἐλαύνοντα, καὶ διακοσμοῦντα πάντα, καὶ ἐπιμελούμενον, καὶ ἀνάγειν πᾶσαν τὴν ἐπομένην αὐτῷ φάλαγγα, πρῶτον μὲν, εἰς τὸν ἐπουράνιον τόπον, καὶ τὰς μακαρίας τῶν ἐκεῖ νοουμένων θέας τε, καὶ διεξόδους. ἔπειτα εἰς τὸν ὑπερκόσμιον ἀψῖδα περιέχουσαν ὑπερζωκῶσαν τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐν αὐτῇ περιεχομένην, καὶ μετ' αὐτὸν εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, καὶ τὸ ἔξω οὐρανοῦ, πάντων. οὗ δὴ καὶ ἱσταμένας τὰς θείας ψυχὰς, καὶ συνεπιφερομένας τῷ οὐρανῷ θεωρεῖν τὴν ὑπερκειμένην πᾶσαν οὐσίαν. εἶναι δὲ τὸ ἔξω οὐρανοῦ, τὸν ὑπερκόσμιον καλούμενον τόπον, ἐν ᾧ καὶ ἡ οὐσία ἡ ὄντως, καὶ τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον, καὶ ὁ λειμὼν, καὶ ἡ τῆς Ἀδραστείας βασιλεία, καὶ ὁ θεῖος τῶν ἀρετῶν χορὸς, καὶ δὴ τῆς νοήσεως τῶν μονάδων τούτων, τρεφομένας τὰς ψυχὰς, ὑπαθεῖν, τῇ ἔξω οὐρανοῦ περιφορᾷ συνεπομένας.

Λέγεται μὲν οὖν ταῦτα ἐν Φαίδρῳ, περὶ Σωκράτους σαφῶς ἐνθουσιάζοντος, καὶ μυστικῶν ἀπορρήτων πραγμάτων. δεῖ δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ἐπισκέψασθαι, τίς οὗτός ἐστιν ὁ οὐρανὸς, ἵνα οὖν τὸν λόγον ποιεῖται ὁ Σωκράτης, καὶ ἐν ποίᾳ τάξει τῶν ὄντων ἱδρυται. τοῦτον γὰρ εὑρόντες, καὶ τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα θεασόμεθα. ἑκάτερον δὲ τούτων προσείληφεν. τὸ μὲν, πρώτως ὑπερκείμενον. τὸ δὲ, πρώτως ὑπ' αὐτὸν πεταγμένον.

omnia circumjecta-tenent intellectualiter, Essentiam dico, Vitam, Mentem & perfectissimi divinæ *conditionis sunt* suppeditatores, imitantes perfectam Trinitatem mentalem, ut illi *Dij*, qui *res universas*, continent, mensuram mentalem *imitantur*, & illi, qui sunt ante istos, *imitantur* generatricem mentalium causam. Tres igitur mentales, & intellectuales Trinitates ita procreatæ-sunt, & talem sortitæ-sunt differentiam cum mentalibus *Trinitatibus collatæ*.

[* Quomodo Socrates in Phædro nos ad hunc Deorum ordinem adducat, *ac reducat*.]

CAPUT IV.

AD Platonem autem rursus reversi, cum illo faciamus-iter, & de singulis his Trinitatibus scientiam apud ipsum præexistentem demonstremus. Et primùm assumamus ea, quæ-scripta-sunt in Phædro, & contemplemur ex ipsis ipsius Socratis verbis, quomodo nobis omnem ordinum-distinctionem demonstret, & differentias in ipso *Phædro comprehensas*. Dicuntur igitur in Phædro duodecim Duces *sive Principes* his universis præesse, qui omnes quidem in mundo-versantes Deos, omnesque Dæmonum greges regunt, & ad mentalem naturam eunt, *eosq; eò deducunt*.

His verò duodecim Dijs omnibus *ajunt* Jovem præesse, qui volucrem currum agit, & qui omnia in-ordinem-digerit, & curat, & adducit omnem exercitum, qui sequitur ipsum primùm quidem, ad speculam intra Cœlum *comprehensam*, *& ad illam circumspectionem, & accuratam considerationem rerum, quæ sunt in Cœlo*, & *ad* illas beatas rerum illic mente-perceptarum contemplationes, & *earum* explicationes. Deinde ad illum subcœlestem fornicem, qui proximè succingit ipsum cœlum, & qui in ipso continetur, & post istum *fornicem, deducit totum exercitum* in ipsum Cœlum, & *in* ipsius Cœli dorsum. Vbi etiam *tradunt* stare divinas animas, &, dum unâ cum ipso Cœlo feruntur, contemplari omnem superiorem Essentiam, *quæ est supra Cœlum*. Ante Cœlum verò *dicunt* esse locum illum, qui supercœlestis vocatur, in quo etiam *est* illa Essentia, quæ verè *est Essentia*, & veritatis campus, & pratum, & Adrastiæ regnum, & divinus virtutum Chorus, & per istarum Unitatum *contemplationem*, *&* intelligentiam, *atq; notionem, ajunt* animas nutritas, voluptatibus-indulgere, Cœli circumvectionem comitantes.

Hæc igitur in Phædro dicuntur, ubi Socrates apertè divini-numinis-afflatu-loquitur, & res mysticas, *arcanasq;* tangit, *& tractat*. Oportet autem ante alia considerare, quòdnam sit hoc cœlum, de quo Socrates verba facit, & in quo Entium ordine sit-collocatum. Hoc enim invento, & ipsum subcœlestem fornicem contemplabimur. Secundùm enim ipsam *hujus fornicis* affectionem ad Cœlum, horum utrunque assumptum est. Alterum quidem, primò supra-situm. Alterum verò, sub ipso primò collocatum, *atq; subjectum*.

Quòd

[°] Quod Cœlum, & cœleſtem] circumvectionem, non de ſenſilibus intelligere oporteat: ſed de primo Cœli ordine.

CAPUT V.

QVodnam igitur *eſt* illud Cœlum, in quod Jupiter Deos deducit? Si igitur ſenſile dicamus, ut alij quidam, neceſſe *erit* præſtantiora genera ad deteriora ſecundùm naturam reverti. Jupiter enim, ille Magnus in Cœlo *Princeps*, & Dux, ſi ad hoc Cœlum & ipſe feratur, & univerſos *Deos* ſequentes ducat, ad deteriora, & ad ea, quæ ſunt poſt ipſum, habebit reverſionem, *id eſt revertetur*.

Et cum ipſo Jove *in eundem locum ferentur* & omnes Duces, & ex his pendentes Dij, & Dæmones. Quanquam & ipſam particularem animam idem *Socrates* in Phædro dicit perfectam in ſublimibus-verſari, & univerſum mundum adminiſtrare. Quomodo igitur univerſarum animarum Duces ad ſenſile Cœlum revertuntur, & cum mentali circumſpectione commutant deteriorem ſortem, illi, qui per hæc univerſis præſunt, ut illis etiam, qui-in-mundo, verſantur, abſolutam, & liberam facultatem per-illuminationem-largiantur? Præterea verò, quænàm ſunt illæ beatæ Deorum Intelligentiæ in iſto Cœlo? Et quænam ſunt explicationes illius omnis cognitionis *rerum* ſenſilium? Cùm nullius pretij ratio, *quæ faciat* ad mentalium Deorum *cognitionem adipiſcendam*, à Platone multis-in-locis *aſſeratur, & allata contemnatur, &* condemnetur. Prorſus enim Dij cognoſcunt ea, quæ hic *fiunt*, & *ſunt*, non per converſationem cum ipſis, *i. e. nõ quod cum ipſis verſentur*: ſed quòd ipſorum cauſas in ſe contineant. Se-ipſos igitur cognoſcentes, *& conſiderantes*, hæc etiam per cauſam cognoſcunt, & regunt, non intuentes in ipſa, & penetrantes in ea, quæ *à Dijs* adminiſtrantur: ſed per amorem ad ſe deteriora convertentes. Haud igitur fas *eſt* ipſis Dijs, qui totum Cœlum ornant, *& ordine certo regunt*, & ſuâ providentiâ dignum-iudicant, *eâq; cohoneſtant*, ſub hujus circumvectione unquam eſſe. Neque eſt ulla beatitudo in contemplatione rerum ſub iſto Cœlo *ſitarum, atq; comprehenſarum*. Neque animæ ad iſtam *contemplationem* converſæ, *vel revertentes*, ſunt de numero beatarum, & earum, quæ Deos ſequuntur: ſed earum, quæ cibum opinabilem cum *alimento* mentali commutant, quales eſſe dicit Socrates illas claudicantes *animas*, & quæ pennas, *aluq;* fregerunt, & quæ ſub aquis merſæ feruntur. Quandoquidem igitur hujuſmodi affectiones, animarum ſunt particularium, earumque non beatarum, quomodo nos ad Imperatorios Deos referimus illam ad ſenſile Cœlum converſionem, *ac reverſionem*? Præterea verò, animas in Cœli dorſo ſtantes *Socrates* ab ipſa Cœli circumvectione circumagi dicit. Sed Timæus, & ille Athenienſis hoſpes dicit ipſas animas ſuis motionibus agere omnia, quæ ſunt in Cœlo, & ſuis fa-

[* Ὅτι τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν οὐρανίαν περιφορὰν, οὐκ ἔστι τῶν αἰσθητῶν ἀκούειν δεῖ, ἀλλ' ἔστι τῆς πρωτίστης τοῦ οὐρανοῦ τάξεως.

Κεφάλαιον ε'.

ΠΟῖον οὖν αὖτ῀ ὁ οὐρανὸς, ἐφ' ὃν ἀνάγει σὺν θεοῖς ὁ Ζεύς; ἂ μὲν δὴ τὸν αἰσθητὸν λέγειμεν, ὥσπερ ἔνιοί φασιν, ἀνάγκη τὰ κρείττονα ἧττον πρὸς τὰ χείρονα καὶ τὴν φύσιν ἐπιστρέφειν. ὁ δὲ Ζεὺς, ὁ ἐν οὐρανῷ μέγας ἡγεμὼν, εἰ πρὸς τοῦτον τὸν οὐρανὸν αὐτός τι φέρεται, καὶ σὺν ἑπομένοις ἄγει συμπάσας, ἔστι τὰ κατωδεέστερα, καὶ τὰ μεθ' ἑαυτὸν ἔχει τὴν ἐπιστροφήν.

καὶ μὴν ὁ Διὸς εἶπε ἡγεμόνες πάντες, καὶ οἱ τούτων ἐξηρτημένοι θεοὶ, καὶ δαίμονες. καί τι καὶ τὴν μερικὴν ψυχὴν, ὁ αὐτὸς ἐν τῷ φαίδρῳ λέγει πλειωθῆναι μεταπορεύειν, καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον διοικεῖν. πῶς οὖν οἱ τῶν ὅλων ψυχῶν ἡγεμόνες, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν αἰσθητὸν οὐρανὸν, καὶ τῆς νοητῆς περιωπῆς ἀλλάττονται τὴν χείρονα μοῖραν, εἰ μὴ πάντων τῶν ὅλων περιεσῶσι, ἵνα καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις ἀπόλυσιν, καὶ ἀφέσεως ἐπιλάμψωσι δυνάμεις; πρὸς δὴ τούτοις, τίνες αἱ μακάριαι τῶν θείων νοήσεις ἐστὶν τοῦ οὐρανοῦ πάντα; καὶ τίνες αἱ διέξοδοι πάσης τῆς τῶν αἰσθητῶν γνώσεως; εὐδίνες ἀξιολόγου πρὸς τὴν τῶν νοητῶν θεῶν, ὡσὰν ἐπλάγιον πολλαχοῦ καταγνωσμένου. ὅλως γὰρ οἱ θεοὶ τὰ τῇδε γινώσκουσιν, οὐ μὴν διὰ τῆς πρὸς αὐτὰ τροφῆς, ἀλλὰ τῷ πάντα αἰτίως αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἔχειν. ἑαυτοὺς οὖν νοοῦντες, καὶ ταῦτα κατ' αἰτίαν γινώσκουσι, καὶ προνοοῦσιν, οὐ βλέποντες εἰς αὐτὰ, καὶ δυόντες καὶ τῶν διοικουμένων, ἀλλ' ἐπιστρέφοντες δι' ἔρωτ῀ τὰ χείρονα πρὸς ἑαυτούς. οὔτ' οὖν θεμιτὸν τοῖς θεοῖς τὸν ὅλον οὐρανὸν διακοσμοῦσι, καὶ τῆς ἑαυτῶν περιοπῆς ἀξιοῦσιν, ὡσὰν τῷ πάντα γινεσθαι πρὸς περιφοράν. οὔτε ἔστι τοῖς μακαρίοις ἐν τῇ θέᾳ τῶν ὡσὰν τὸν οὐρανὸν πάντων πραγμάτων. οὔτε αἱ πρὸς τούτῳ ἐπιστρεφόμεναι ψυχαὶ, τῶν δαιμόνων εἰσὶ, καὶ θεοῖς ἑπόμεναι, ἀλλὰ τῶν τῷ δοξαστῷ τροφῷ αἰτὶ τῆς νοητῆς ἀλλαττομένων, εἴας δὴ τὰς χωλεύσας εἶναι φησὶν ὁ Σωκράτης, καὶ τὰ πτερὰ θραυσάσας, καὶ ὑποβρυχίους γεγομένας. ὅπου πίνουσι τοιαῦτα πάθη, ψυχῶν εἰσὶ μερικῶν, καὶ τούτων οὐκ δαιμόνων, πῶς ἡμεῖς ἔστι σὺν ἡγεμονικοὺς θεοὺς ἀναφέρομεν τὴν πρὸς τὸν αἰσθητὸν οὐρανὸν ἐπιστροφήν; ἐπὶ πόσον τὰς ψυχὰς ἐν τῷ νῶτῳ τοῦ οὐρανοῦ φέρει, πειρᾶται φησὶν ὑπ' αὐτῆς τῆς τοῦ οὐρανοῦ περιφορᾶς. ὁ δὲ Τίμαιος, καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ἄλλα φησὶ τὰς ψυχὰς πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν, ταῖς ἑαυτῶν κινήσεσι, καὶ περικαλύ-

πλὴν ἔξωθεν τὰ ζώματα τῆς ἑωυτῶν δυνάμεσι, καὶ ζῶσιν, τῇ ἑαυτῶν ζωῇ πρὸς τὴν σύμπασαν χρόνον διδόναι, καὶ τοῖς ζώμασι δημιουργοὺς κινήσεως δυνάμεις. πῶς οὖν ζῶσι σωφρόσυνην τοῖς τὸν οὐρανὸν τοῦτον ποιοῦσιν αἰσθητόν; οὐ γὰρ διὰ τὸν ὑπ' οὐρανοῦ περιφερῆ αἱ ψυχαὶ θεῶνται τὰ νοητὰ, καὶ περιχορεύουσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀφανῆ περιπόλησιν τῶν ψυχῶν, καὶ τὰ σώματα κύκλῳ περιφέρεται, καὶ περὶ ἐκείνας ποιεῖται τὰς ἀναχυκλήσεις. εἰ μὲν οὖν τὸν αἰσθητὸν λίην οὐρανὸν λέγοι, τάς τε ψυχὰς συμπεριάγοι, καὶ διαιρεῖσθαι κατά τε τὸ νῶτον, καὶ τὸ βάθος, καὶ τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα, πολλὰ, καὶ ἄτοπα συγχωρεῖν ἀναγκάσει.

Εἰ δέ τις νοητὸν λέγοι τὸν οὐρανὸν, ἐφ' ὃν ἡγεῖται μὲν ὁ Ζεὺς, ἕπονται δ' αὐτῷ πάντες οἱ Θεοὶ, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ δαίμονες, τῇ τε Φύσει τῶν πραγμάτων συμφώνους ἀποδώσει τὰς τοῦ Πλάτωνος ἐνθέους ὑφηγήσεις, καὶ τοῖς κλεινοτάτοις τῶν ἐξηγητῶν κατακολουθήσει. καὶ γὰρ Πλωτῖνος, καὶ Ἰαμβλιχος, νοητόν τινα τὸν οὐρανὸν τοῦτον ἀξιοῦσιν εἶναι. καὶ πρὸ τούτων ὁ Πλάτων αὐτὸς ἐν τῷ Κρατύλῳ, τῆς Ὀρφικῆς θεογονίας ἐπόμενος, τοῦ μὲν Διὸς πατέρα, τὸν Κρόνον, τοῦ δὲ Κρόνου, τὸν Οὐρανὸν ἀποκαλεῖ. καὶ τὸν μὲν δημιουργὸν τῶν ὅλων ἀποφαίνει διὰ τῶν ὀνομάτων, τὴν πρὸς αὐτῶν ἀλήθειαν μεταδιώκων. τὸν δὲ, τοῦ θείου νοῦ πλήρη. τὸν δὲ, νόησιν τῶν νοητῶν τῶν πρώτων. ἡ γὰρ εἰς τὰ ἄνω (φησὶν) ὄψις, οὐρανός ἐστιν. ὁπόταν οὖν πρὸς τὴν τοῦ θείου νοῦ πλῆρες, οὗ διάνοια ἐστιν ὁ μέγιστος Κρόνος. νοῇ δὲ τὰ ἄνω, καὶ ὅσα τῆς οὐρανίας ἐστὶν ἐπέκεινα τάξεως. μέσην ἄρα τινὰ τῶν νοητῶν ἔλαχε, καὶ τῶν νοερῶν τὴν βασιλείαν ὁ μέγιστος Οὐρανός.

Ἐπεὶ καὶ ἡ ἐν φαίδρῳ περιφορὰ, νόησίς ἐστι, δι' ἧς καὶ οἱ Θεοὶ πάντες, καὶ αἱ ψυχαὶ τυγχάνουσι τῆς τῶν νοητῶν θέας. ἡ δὲ νόησις, μεταξὺ νοῦ, καὶ νοητοῦ. καὶ ταύτην ἄρα τὴν μεσότητα, τὸν ὅλον οὐρανὸν ἱδρύσθαι λεκτέον, καὶ τὸν ἕνα συνδεσμὸν ἔχειν τῶν θείων διακόσμων, πατέρα μὲν ἐκεῖνον τοῦ νοεροῦ γένους, ἀποφαινόμενον δὲ ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων, οὓς δὴ καὶ λέγεται ὁρᾶν. ἐφ' ἑκάτερον δὲ τούτου τὸν τε ὑπερουράνιον τοπάχθαι τόπον, καὶ τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα.

[* Ἐκ τοῦ Πλάτωνος φαίδρου. Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, πτηνὸν ἐλαύνων ἅρμα, πορεύεται, διακοσμῶν πάντα, καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δὲ ἕπεται στρατιὰ θεῶν τε, καὶ δαιμόνων, κατ' ἕνδεκα μέρη κεκοσμημένη. μόνη γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μένει. τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι, ἡγεῖται μὲν τῇ τάξει, ἑαυτῷ ἕκαστος ἐπέχει.]

cultatibus ipsa corpora extrinsecus circuntegere, & viventes, suam vitam per omne tempus, & ipsis corporibus secundarias motionis facultates dare. Quomodo igitur ista consentient cum illis, qui Cœlum hoc faciunt sensile? Non enim propter ipsam Cœli circumvectionem animæ contemplantur ipsa mentalia, & circumsiliunt, *& circum ea choreas agitant*: sed propter obscuram, *& occultam* animarum circumversationem, *quâ feruntur in orbem*, & ipsa corpora *circumaguntur*, & in orbem circumferuntur, & circum illas *animas* faciunt *suos* circuitus. Si quis igitur sensile Cœlum dicat, & ipsas animas simul circum-agere, & dividi secundùm ipsum dorsum, & profunditatem, & subcœlestem fornicem, multa, eaque absurda concedere necesse *est*.

Si quis verò mentale dicat *esse* Cœlum, ad quod Jupiter quidem *suum exercitum* ducit, omnes verò Dii *Jovem eò* sequuntur, & cum his ipsi Dæmones, *is* & ipsi rerum naturæ consentaneas, *& cum ea consentientes* tradet Platonis divinas enarrationes, & celeberrimos Interpretes sequetur. Etenim Plotinus, & Jamblichus censent *Cœlum* hoc esse quoddam mentale Cœlum. Et ante istos ipse Plato in Cratylo, Orphicos Deorum-ortus sequens, Jovis quidem patrem, Saturnum, Saturni verò *patrem* Cœlum appellat. Et horum quidem universorum Opificem declarat per nomina, veritatem de ipsis persequens. Illum verò, *dicit eum esse*, qui divinam Mentem continet. Hunc verò *vocat* intelligentiam, *atque notionem* primorum mentalium. Ille enim ad superiora spectans vultus (ut ait *Plato*) est Cœlum. Ergo existit quidem ante omnem divinam Mentem, qua satiatus, *ac refertus* est maximus ille Saturnus. Intelligit autem, *atque cognoscit* superiora, & quæcunque sunt supra cœlestem ordinem. Medium igitur regnum inter mentalia, & intellectualia, Maximus ille Cœlus, *Saturni pater*, est sortitus.

Quoniam & illa *Cœli* circumvectio, *quæ describitur* in Phædro, est intelligentia, per quam & omnes Dii, & animæ rerum mentalium contemplationem assequuntur. Intelligentia autem est inter Mentem, & id quod mente percipitur. In hoc igitur medio dicendum est, totum Cœlum esse collocatum, *atque fundatum*, & habere unum divinorum ordinum vinculum, ita, ut pater quidem sit intellectualis generis, progignatur verò à Regibus, qui sunt ante ipsum, quos etiam videre, *spectareque*, fertur. Supra verò hoc utrunque *Plato dicit* & ipsum supercœlestem locum, & ipsum subcœlestem fornicem esse collocatum.

[* *Ex Platonis Phædro. Jupiter igitur, ille Magnus in Cœlo Dux, volucrem currum agens, it, in ordinem digerens ista, & curans. Hunc verò sequitur exercitus & Deorum, & Dæmonum, in undecim partes digestus. Sola enim Vesta in Deorum domo manet. Alii verò quotquot in duodecim* [*Deorum*] *numero* [*sunt*] *collocati, præsunt* [*aliis inferioribus, secundùm ordinem, in quo* [*eorum*] *unusquisque collocatus est.*] In extrema pagina hæc scripta sunt.

CAPUT VI.

RUrsus igitur, si quidem supercœlestis locus est illud imparticipabile,& occultum mentalium Deorum genus,quomodo tantam divinam, *i. e. Deorum*,multitudinem illic collocabimus, eamque discretam, *neque distinctam, scilicet*, Veritatem, Scientiam,Justiciam,Temperantiam,Pratum,Adrastiam? Neque enim ipsi Virtutum fontes mentalibus Diis conveniunt,neq;discretio,& varietas formarum.

Quæ enim sunt prima, & maximè singularia, rerum universarum Opificem Mentem, ad mente-perceptum exemplar dirigunt,& *ad* formarum comprehensionem illic *declaruam*. In Phædro verò Socrates dicit particularem Mentem contemplari supercœlestem locum. Hæc enim *Mens* (ut etiam ab illis,qui ante nos vixerunt,præclarè dictum-est)est animæ gubernatrix. Si igitur etiã ex ista proportione differentiam eorum, quæ- mente-percipiuntur, captare oportet, quemadmodum imparticipabilis quidem est illa *rerum universarum* fabricatrix Mens, participabilis verò illa particularis, sic etiam ipsum Mente-perceptũ, alterum quidem illius *rerum universarum* opificis primum exemplar est primorum mente-perceptorum. Alterum verò, *quod est Mentis* particularis, *est exemplar* secundorum,quæ profectò mentalia quidem sunt: sed ut in intellectualibus, mentalem excellentiam sunt-sortita. Si verò supra quidem cęlestem circumvectionem est ille supercœlestis locus, inferior verò est illis mentalibus Trinitatibus,quòd etiam sit magis explicatus. Est enim Veritatis campus *longè,latè, patens*: sed non impossibilis, *l. sed non ignotus*, & divisus-est secundùm multitudinem formarum,& varietatem habet facultatum,& illud pratum,quod illic est,alit animas,& ab ipsis cernitur, quòd illa prima mentalia ineffabilem Unitatem in animas per-illustrationem-immittant: sed non per intelligentiam ab ipsis cognoscantur, necesse profectò est, illum supercœlestem locum esse inter mentalem naturam,& cœlestem circumvectionem. Si verò & ipse Plato essentiam, quæ verè est *essentia*, per-hypothesin statuit in hoc loco *esse*, quomodo non vult *hunc locum* esse mentalem, *i. e. mente-percipi*,& prima mentalia participare? Nam quoniam quidem est essentia,*ideo* mentalis est *locus*. Quoniam verò est verè *essentia,ideo* particeps-est ipsius Entis. Atqui, si multitudinem quidem mentalium in se contineat, in prima Trinitate non collocabitur. Ipsum enim Unum Ens illic est, non autem ipsa Entium multitudo. Si verò variam vitam habeat, quam illud pratum ostendit, est secundâ *Trinitate* inferior. Nam mentalis vita,est una,& indiscreta. Quamvis verò formis etiam divisis,& omnigenis ordinibus,& fœcundis facultatibus præfulgeat,*tamen* perfecta Trinitate est-inferior. Si igitur *ille supercœlestis locus* his quidem est posterior antiquitate,& potestate,*vel,facultate*,supra verò cœlestem ordinem est collocatus, est quidem menta-

κεφάλαιον ς'.

Πάλιν τοίνυν, εἰ μὴ ἔστιν ὁ ὑπερουράνιος τόπος, τὸ ἀμέθεκτον, καὶ κρύφιον τῶν νοητῶν θεῶν γένος, πῶς ποσοῦτον ἐκεῖ πλῆθος ἱδρύσομεν θεῶν, καὶ τοῦτο διακεκεκριμένον, τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν δικαιοσύνην, τὴν σωφροσύνην, τὸν λειμῶνα, τὴν Ἀδράστειαν; οὔτε γὰρ αἱ τῶν ὄντων ἀρχαὶ τοῖς νοητοῖς προσήκουσι θεοῖς, οὔτε ἡ διάκρισις καὶ ἡ ποικιλία τῶν εἰδῶν.

Τὰ γὰρ πρώτιστα, καὶ ἐνικώτατα τὸν δημιουργικὸν νοῦν τῶν ὅλων, ὅπερ τὸ νοητὸν αἰσθητοῦ παράδειγμα, καὶ τὴν ἐκεῖ τῶν εἰδῶν πρόοχλον. Ὁ δὲ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης τὸν μερικὸν νοῦν θεᾶσθαι φησὶ τὸν ὑπερουράνιον τόπον. ὁ γὰρ τῆς ψυχῆς κυβερνήτης, οὗτός ἐστιν, ὡς καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν εἴρηται καλῶς. εἰ τοίνυν δεῖ κἀκ τῆς ἀναλογίας ταύτης τὴν τῶν νοουμένων διαφορὰν, ὥσπερ ἀμέθεκτόν μὲν ὁ δημιουργικός ἐστι νοῦς, μεθεκτὸν δὲ ὁ μερικὸς, οὕτω καὶ τὸ νοητὸν, τὸ μὲν, τοῦ δημιουργοῦ τὸ πρώτιστον παράδειγμα, τῶν πρώτων ἐστὶ νοητῶν, τὸ δὲ τοῦ μερικοῦ, τῶν δευτέρων, ἃ δὴ νοητὰ μέν ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἐν νοεροῖς, νοητὴν ἔλαχεν ὑπεροχήν. εἰ δὲ ἐπίκεινα μὲν τῆς οὐρανίας περιφορᾶς ὁ ὑπερουράνιος τόπος, καταδεέστερος δὲ τῶν νοητῶν ἐκείνων τελεάδων, διότι καὶ ἀπλήρωτος μᾶλλον, πεδίον γάρ ἐστιν ἀληθείας, ἀλλ' οὐκ ἀδιώατον, [l. ἀλλ' οὐκ ἄγνωστον,] καὶ διήρηται κατὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰδῶν, καὶ ποικιλίαν ἔχει δυνάμεων, καὶ ὁ λειμὼν ὁ ἐκεῖσε τρέφει τὰς ψυχὰς, καὶ ὁρατός ἐστιν αὐταῖς, τῶν πρώτων νοητῶν ἑνώσεις ἄῤῥητον ἐπιλαμπούσαις ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ' οὐ κατὰ νοήσεως αὐταῖς γιγνωσκομένων, ἀνάγκη δήπου μεταξὺ τῆς τε νοητῆς φύσεως, καὶ τῆς οὐρανίας περιφορᾶς εἶναι τὸν ὑπερουράνιον τόπον. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων οὐσίαν τὴν ὄντως οὖσαν ὑποτίθεται κατὰ τὸν παρόντα τόπον, πῶς οὐ νοητὸν εἶναι βούλεται, καὶ τῶν πρώτων νοητῶν μετέχειν; διότι μὲν γὰρ οὐσία, νοητός ἐστι. διότι δὲ ὄντως οὖσα, μετέχει τοῦ ὄντος. καὶ μὴν πλῆθος μὲν ἔχων ἐν ἑαυτῷ τῶν νοητῶν, οὐκ αὖ κατὰ τὴν πρώτην τάξιν τελεάδα. τὸ γὰρ ἓν ὂν ἐκεῖ, καὶ οὐ τὸ πλῆθος τῶν ὄντων. ζωὴν δὲ ποικίλην ἔχων, ἣν ὁ λειμὼν ἐνδείκνυται, τῆς δευτέρας ἐστὶ καταδεεστέρα. ἡ γὰρ νοητὴ ζωὴ, μία, καὶ ἀδιάκριτός ἐστιν. ἔνθεσι δὲ αὖ διηρημέναις πολλάμπων, καὶ πέρασι παντοίας, καὶ γονίμοις δυνάμεσι, τῆς παντελοῦς ὑπολείπεται τριάδος. εἰ τοίνυν τούτων μὲν ἐστὶ δευτέρα πεσοῦσα, καὶ δυνάμει. τῆς δὲ οὐρανίας τάξεως

ὑπερέιδρυται, νοητὸς μὲν ἐστιν, ἀλλὰ τῶν νοερῶν θεῶν ἀκρότης. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ τροφὴ τῆς ψυχῆς ἐκεῖθεν. τροφὴ γὰρ τὸ νοητὸν, ἐπεὶ καὶ τὰ πτερώσαντα νοητὰ, τρέφειν λέγεται τὰς ψυχὰς, τὸ καλὸν, τὸ σοφὸν, τὸ ἀγαθόν. τοῦτοις γάρ φησι τρέφεται τὸ τῆς ψυχῆς πέρωμα. τοῖς δὲ ἐναντίοις φθίνει τε, καὶ διόλλυται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐξηρημένως, καὶ δι' ἑνώσεως, καὶ σιγῆς. ὁ δὲ ὑπερουράνιος τόπος, διὰ νοήσεως, καὶ ἐνεργείας τρέφειν λέγεται, καὶ πληροῦν τὸν διδάιμονα χορὸν τ ψυχῶν καὶ νοητὸν φῶτος, καὶ τ γενίμων ὀχετῶν τῆς ζωῆς.

Κεφάλαιον ζ'.

ΜΕΤΑ δὲ τὸν ὑπερουράνιον τόπον, καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, ἡ ὑπουράνιος ἐστὶν ἁψὶς, ὡς ὅτι μὲν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεῖ τεθῆναι, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ οὐρανῷ, παντὶ καταφανές. οὐ γὰρ οὐράνιος ἁψὶς, ἀλλ' ὑπουράνιος παρὰ τοῦ Πλάτωνος ἀποτέτμηται. καὶ ὅτι μεταξὺ ἐστὶν ὑπὸ τὸν οὐράνιον περιφοράν, καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς γεγραμμένων. εἰ δὲ δεῖ τοιαύτην οὖσαν τὸν ὑπουράνιον ἁψῖδα τῇ τῶν νοερῶν ἀκρότητι τὸν αὐτὸν ποιεῖν, ἀλλὰ μὴ τῷ πέρατι τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν, τὸ λοιπὸν ἤδη θεωρεῖν ἀναγκαῖον. ἐκείνη μὲν γὰρ διέκρινεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς οὐρανοῦ βασιλείας. αὕτη δὲ συνείρωται, καὶ ὑπ' αὐτῆς περιέχεται παντοχόθεν. καὶ ἐκείνη μὲν τὸν ὅλον ὑφίστησι νοῦν, καὶ τὰ νοερὰ πλήθη, καὶ τὰς μακαρίας (ὡς φησιν ὁ Σωκράτης) τῶν θεῶν διεξόδους. αὕτη δὲ περατοῖ μόνον τὸν οὐράνιον σπειρὸν, καὶ τῆς ὅλης τὸν οὐρανὸν ἔσχατον ἀπόδοσις τοῖς θείοις χορηγός. ὅταν γὰρ δεῖπνά τε, καὶ θοίνας ἀναγωνται, καὶ τὸν τῶν νοητῶν ἀγαθῶν δόσιν πληρῶσιν οἱ θεοὶ, τότε δὴ πορεύονται πρὸς τὸ ἄνωτατω, ὅπου τὸν ὑπουράνιον ἁψῖδα, καὶ δι' ἐκείνης εἰς τὸν οὐράνιον ἀνάγονται περιφοράν. ὁλικῶν πλεωλικὸν τὸν ἁψῖδα τὸν ὑπουράνιον τῶν θεῶν, καὶ ὁλοτελικὸν πρός τε τὸν ὅλον οὐρανὸν, καὶ τὸν ὑπερουράνιον τόπον, περιφανῶν, οὐκ ἂν ἁμάρτοις τῆς τοῦ Πλάτωνος διανοίας. τρέφονται μὲν γὰρ οἱ θεοὶ τῷ νοητῷ, καὶ τῷ λόγῳ τῶν, καὶ τοῖς ἔδεσι τοῖς θείοις, ὧν ἐστι περιληπτικὸς ὁ ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν τόπος. τῆς δὲ τροφῆς ταύτης δόσιν πληροῦσι διὰ τῆς ὑπερουρανίας ἁψῖδος. δόσις γὰρ ταύτης, καὶ τῆς τοῦ οὐρανοῦ περιφορᾶς μεταλαγχάνουσιν. ὑπερέφεται μὲν ἄρα διὰ τὸν ὑπουράνιον ἁψῖδα, νόησιν ἡ ἀκμαίαν ὑποδεχόμενα παρὰ τῆς οὐρανίας τάξεως. πληροῦνται δὲ τῶν νοητῶν ἀγαθῶν δόσιν δ' ὑπερουράνιος τόπος. δῆλον δὲ ὅτι τὸν μὲν ἀκρότητα τῶν νοητὴν ὁ ὑπερουράνιος τόπος ἔλαχε. τὸ δὲ μέσον πλάτος ἡ τοῦ οὐρανοῦ περιφορά. τὸ δὲ πέρας τὸ νοητὸν, ἡ ἁψὶς. πάντα γάρ ἐστιν ἐν αὐτῇ. ἔστι τελικὸν μὲν, ὁ νοῦς. ἐφετὸν δὲ, τὸ νοητόν.

lis: ſed intellectualium Deorum eſt ſummitas. Et propterea etiam alimentum animabus illinc *ſuppeditatur*. Ipſum enim mentale *eſt earum* alimentum. Quoniam & ipſa mentalia, animas alere dicuntur. *Hæc autem ſunt*, pulchrum, Sapiens, Bonum. His enim, *ut Plato* dicit, aluntur animæ alæ. Contrariis verò corrumpuntur, & diſpereunt. Sed hæc quidem eximiè *dicuntur*, & per Unitatem, & Silentium *exprimuntur*. Supercœleſtis verò locus *animas* per intelligentiam, & actionem alere dicitur, & implere beatum animarum Chorum mentali luce, & fœcundis vitæ rivis.

CAPUT VII.

POſt vero ſupercœleſtem locum, & ipſum Cœlum, eſt ſubcœleſtis fornix, quem ſub Cœlo quidem, non autem in ipſo Cœlo collocandum eſſe, cuivis eſt perſpicuum. Non enim cœleſtis: at ſubcœleſtis fornix à Platone vocatur. Quòd etiam proximè ſit ſub ipſa cœleſti circumvectione, hoc verò perſpicuum *eſt* ex iis, quæ de ipſo *ſubcœleſti fornice* ſunt ſcripta. Si verò oportet ſubcœleſtem fornicem, qui talis eſt, eundem conſtituere cum ipſa intellectualiũ ſummitate, non autem *eundem facere* cum ipſo fine mentalium, & intellectualium Deorum, jam quod reliquum eſt, contemplari neceſſe eſt. Nam ille quidem *ſubcœleſtis fornix* ſe ipſum à Cœli regno diſcrevit. Hæc verò *ſummitas* cum *Cœli regno* eſt conjuncta, & ab eo undique circumdatur. Et ille quidem *ſubcœleſtis fornix* totam Mentem conſtituit, & intellectualem multitudinem, & beatas (ut ait Socrates) Deorum explicationes. Hæc verò *ſummitas* finit tantùm, *atq; terminat* ipſam cœleſtem ſeriem *rerum*, & aſcenſus in Cœlum Diis eſt ſuppeditatrix. Quum enim Dii ad convivium, & epulas, & ad mentalium bonorum expletionem aſcendunt, tunc verò proficiſcuntur in acclivem *arduum*, *& ſublimem locum*, in ſubcœleſtem fornicem, & per illum in cœleſtem circumvectionem aſcendunt. Ergo ſi ſubcœleſtem illum fornicem, Deos perficere, & ad totum Cœlum *eos* convertere, & ad ſupercœleſtem locum *reducere* dixeris, à Platonis mente non aberraveris. Nam Dii aluntur quidem ipſo mentali, & illo *ſupra dicto*, prato, & divinis formis, quas ille ſupra Cœlum *exiſtens* locus comprehendit. Sed hoc alimento replentur per ſubcœleſtem fornicem. Per hunc enim *fornicem*, ipſius etiam Cœli circumvectionis ſunt participes. Verſantur igitur in ſubcœleſti fornice, intelligentiam verò vigoris plenam ſuſcipiunt ab ordine cœleſti. Replentur verò mentalibus bonis à ſupercœleſti loco. Perſpicuum igitur eſt, quòd illam quidem mentalem ſummitatem ille ſupercœleſtis locus eſt ſortitus. Mediam verò latitudinem *obtinet* ipſa Cœli circumvectio. Ipſum verò mentalem finem *tenet* ipſe fornix *ſubcœleſtis*. Omnia enim ſunt in ipſo. Et ipſa quidem Mens *res* convertendi vim habet, ipſum verò mentale, *eſt* expetendum.

Intelli-

Intelligentia verò divina complet ipsum medium, perficiens quidem ipsas conversiones *rerum* divinarum, & *eas* conjungens cum primis, ostendens verò, ipsa rerum mentalium desideria, & complens secunda bonis antecedentibus. Sed de ordine quidem horum trium, per hæc, *quæ dicta sunt*, arbitror nos mediocriter esse commonefactos, *& his de rebus satis actum puto.*

CAPUT VIII.

EXortasse verò quis nos interrogabit, cúr-nam in medio hic universum progressum mentalium, simul & intellectualium Deorum figuremus, & summorum, alterum quidem, supercœleste, alterum verò subcœleste appellemus, ab affectione, *quam habet* ad medium, alterius quidem, eximiam excellentiam, alterius verò, proximam, & conjunctam hypobasin, *id est, subjectam basin, atque fundamentum*, demonstrantes. Mox igitur huic breviter respondebimus, quòd universum hoc Deorum genus mentalium, & intellectualium, utrunque extremum conjungit, quod aliis quidem, sit conversionis, & *reversionis* causa, aliis verò, ipsius ortus, & præsentiæ, *quâ feruntur* ad secunda, *& per quam in iis versantur*. Ut igitur mentales *Deos*, patrios omnes, & singulares ab ipsa summitate figurántes, *& denotantes*, appellamus, & illos rerum universarum fines esse dicimus, & essentiæ-procreatores, & æternitatis causas, & formarum-procreationis fundamenta, eodem etiam modo & istos medios Deos ab ipso medio, *quod est* in ipsis, ut universorum vinculorum, *& conjunctionum* Duces *esse* declaramus. Totus enim hic medius ordo animalium-procreator est, eaque continet, & rerum-perfector *est*. Sed ipsa quidem ipsius summitas, ostendit signa mentalium, & arcanam ipsorum Unitatem. Ipsa verò terminatio convertit intellectuales *Deos*, & cum mentalibus conjungit. Ipsum verò medium, ut in centrum ipsam *Vnitatem* contrahit, & universa Deorum genera confirmat. Quoniam & ipsis extremis, propter relationem, *quæ fit* ad ipsam *Vnitatem*, & ipsius excellentiæ, & ipsius summissionis affectionem attribuimus, *horum* alterum quidem, supra ipsam *Vnitatem*, alterum verò, sub ipsa, vocantes.

CAPUT IX.

AD illum igitur, qui de nominib. istis dubitat, per ista breviter respondebimus, ut *suprà* dixi. Platonis verò divina scientia hic etiam est admiratione digna, quòd secundùm summos Initiatores, *& arcanorum sacrorum ministros, & sacerdotes*, ipsius ascensus modum narrarit, *susèque docuerit* ipsorum universorum ad ipsum mentale. Primùm enim per absolutos, *liberosque* Duces ad ipsos *bonorum ac voluptatum omnium* fontes deducit animas, & ipsos Deos. Nam illæ beatæ & plenissimæ, *perfectissimæque rerum* con-

Ἡ δὲ νόησις ἡ θεία συμπληροῖ τὸ μέσον, πλειοῦσι μὲν, τὰς ὑπαρξεις τῶν θείων, καὶ σωθέουσα τοῖς πρώτοις, ἐκφαίνουσι δὲ, τὰς τῶν νοητῶν ἐφέσεις, καὶ συμπληροῦσι τὰ δεύτερα τῶν προηγουμένων ἀγαθῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τάξεως τῶν τριῶν τούτων, εἴρηται μοι τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα μετρίως.

Κεφάλαιον η'.

ΙΣως δ' ἄν τις ἡμᾶς ἔροιτο, τί δή ποτε κατὰ τὸ μέσον ἐνιδρύθη τῷ σύμπαντι πρόοδον τῶν νοητῶν. ἅμα καὶ νοερῶν θεῶν χαρακτηρίζομεν, καὶ τῶν ἄκρων, τὸ μὲν, ὑπερουράνιον, τὸ δὲ, ὑπουράνιον ὀνομάζοντες, ἐκ τῆς πρὸς τὸ μέσον σχέσεως, ἣν μὲν, τῷ ἐξηρημένῳ ὑπερέχειν, ἣν δὲ, τῷ πρόσοχῇ, καὶ συνημμένῳ ὑπάρξαν ἐνδεικνύμενοι. πρὸ οὖν τοῦ περὶ μὲν τούτων διακρινούμεθα σωτήριως, ὅτι τὸ ὑφ' ὅλον τοῦτο τῶν θεῶν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, συνδετικόν ἐστι τῶν ἄκρων ἀμφοτέρων, τοῖς μὲν, τῆς ὑπερφυοῦς αἰτίων ὑπαρχον, τοῖς δὲ, τῆς ἐκφάνσεως, καὶ τῆς εἰς τὰ δεύτερα παρουσίας. ὥσπερ οὖν τοὺς νοητοὺς, πατρικοὺς πάντας, καὶ ἑνιαίους ἐκ τῆς ἀκρότητος χαρακτηρίζοντες ἐπονομάζομεν, καὶ τὰ περατοῦντα ὅλων ἐκείνους εἶναι λέγομεν, τέ τε ὑποστατικὰ, καὶ τὰ τῆς ἀϊδιότητος αἴτια. καὶ τὰ τῆς εἰδοποιίας ὑποστατικὰ, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, καὶ τοὺς μέσους τούτους θεοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ μεσότητος, ὡς τὸ ὅλων συνδέσμων ἡγεμόνας ἐκφαίνομεν. πᾶσα γὰρ μέση διακόσμησις αὐτὴ ζωοποιός ἐστι, καὶ συνεκτική, καὶ τελεσιουργός. ἀλλ' ἡ μὲν ἀκρότης αὐτῆς ἐκφαίνει συνδήματα τῶν νοητῶν, καὶ τὴν ἄρρητον αὐτῶν ἕνωσιν. ἡ δὲ ἀπειρότωσις ἐπιστρέφει τοὺς νοεροὺς, καὶ συνάπτει τοῖς νοητοῖς. ἡ μεσότης δὲ, ὥσπερ εἰς κέντρον, αὐτὴν συνάγει, καὶ συνερείδει τὰ ὅλα γένη τῶν θεῶν. διὸ δὴ καὶ τοῖς ἄκροις καὶ τῷ πρὸς αὐτὴν διαφορὰν, τήν τε τῆς ὑπεροχῆς σχέσιν, καὶ τῆς ὑφέσεως ἀποδίδομεν. τὸ μὲν, ὑπὲρ αὐτὴν, τὸ δὲ, ὑπ' αὐτὴν, καλοῦντες.

Κεφάλαιον θ'.

ΠΡΟΣ μὲν οὖν τὸν ἀπορεῖσθαι περὶ τῶν ὀνομάτων, ἀπὸ τούτων ἀποκρινούμεθα σωτήρως, ὥσπερ ἔφην. τῷ δὲ παρὰ Πλάτωνι καὶ αὐτῷ θαυμάζειν ἔνθεον ἀποφαίνειν ἄξιον θαυμάζω, ὅτι καὶ τοῦτο ἀκροτόπους τῶν πλείστων, τὴν τῆς ἀναδου τρόπον ὑφηγήσατο τῶν ὅλων ἐπὶ τὸ νοητόν. πρῶτον μὲν γὰρ ἐπὶ τὰς πηγὰς ἀπὸ τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνων ἀνάγει τὰς ψυχὰς, καὶ αὐτοὺς τοὺς θεούς. αἱ γὰρ μακάριαι, καὶ αἱ παμπλη-

templationes,& explicationes inſigniter,*atq; præcipuè* ſunt in iſtis *fontibus*, in quibus etiam omnis ſalutis ſpes *eſt ſita* illis, qui-ſacris-faciendis-operam-navant. Sunt autem beatæ quidem,propter impollutas Unitates. Pleniſſimæ verò,propter divinæ diverſitatis cauſam. Contemplationes verò *ſunt*, & explicationes, propter intellectuales, & patrias facultates. Deindè verò, ab ipſis fontibus, & per ipſos fontes *Plato deducit animas*, *& ipſos Deos* ad ipſos perfectionis Duces. Poſt multas enim, & diviſas intelligentias exoritur, *ac apparet* ipſum Bonum Deorũ,qui ſunt rerum-perfectores, quod ſuperné ab ipſis intellectualibus Diis explicatur, & nos illuminat,& ante noſtras animas, univerſas *animas* illuſtrat,& ante iſtas, *illuminat* ipſos Deos. Ab illis verò *Diis*,qui-ſunt-rerum-perfectores; *Plato nos deducit* ad illos *Deos*, qui continẽt omnes intellectuales ordines. Ab illis enim pendent, & cum illis ſubſiſtunt,& ab illis continentur. Et tanta eſt iſtorum Deorum communio,& unio, ut vel celebertimi quidam identitatem perfectam& individuam ipſorum ſuppoſuerint, *i.e. pro fundamento quodam diſputationis ſtatuerint*, quòd diſcretionẽ, *& differentiam* in ipſis ipſa ratiocinatione comprehendere non potuerint. Quoniam & hîc alicui Plato, cœleſtis circumvectionis finem,ipſum fornicem dicere videbitur. Sed non eſt *ita*. Non enim ipſum *fornicem* ipſe *Plato* cœleſtem: at ſubcœleſtem appellavit. Quemadmodum igitur id,quod eſt ſupercœleſte, ex Cœlo, proprer *ſuam* eſſentiã, eſt-exemprum,ſic etiam profectò id,quod eſt ſubcœleſte, ſubjectum-eſt Cœli regno. Nam illud quidem, excellentiam, hoc verò, ſummiſſionem, *atq; ſubjectionem* proximè collocatam demonſtrat.

Poſt iſtam verò *Cœli* circumvectionem res univerſas complectentem. ad ſupercœleſtem locum *Plato nos* deducit,& *ad* mentalem Unitatem intellectualium. Ubi etiam aluntur, & voluptatibus-fruuntur Dii manentes,& *arcanis*,*ac* ineffabilibus & ſingularibus bonis replentur. Per illos enim Deos,qui *res univerſas* continent, illis etiam, qui-rebns-divinis-operam-dant, *& ſacra faciunt*, *id eſt*, *ipſis ſacerdotibus*, aſcenſus *eſt* ad illas ineffabiles, *& ignotas*, & mentales facultates, omnium intellectualium ſummitates. Quomodo verò hinc jam *iſta* conjungantur cum primis mentalibus, Plato non etiam *hoc* verbis declaravit. Ineffabilis enim eſt,& per ineffabiles-modos *fit* illa conjunctio cũ illis,quemadmodum etiam in illis *locis Plato dicere* videtur. Et per iſtum ordinem illa myſtica, *& arcana* cum mentalibus, & primariis cauſis unio fit. Idem igitur modus communis-reductionis *ad illas primarias*, *& mentales cauſas*, apud nos etiam eſt. Et per hunc ille divini aſcenſus modus *eſt credibilior*, & probabilior. Ut enim univerſa per proximè ſuperjacentia, *& ſuperiora* ad principia *ex aliis Entibus* exempta aſcendunt, ſic etiam ipſæ partes imitantes ipſam univerſorum *ad principia* reductionẽ, *& aſcenſum*, conjũguntur per medios aſcendendi-gradus, cum ſimpliciſſimis, & arcanis cauſis. Etenim & ipſe Plato quæ jam de univerſis animabus in his *locis* tradidit, poſtea etiam de noſtris *animabus*

bus percurrens declaravit. Et primùm quidem ipſas *animas* conjungit cum abſolutis, *liberiſq; Diis*. Deinde *verò* per iſtos, *eas* ad rerum-perfectores Deos adducit. Deinde per iſtos *eas deducit* ad illos *Deos*, qui *res univerſas* continent, & uſque ad mentales *Deos* eodem-modo. Socrates igitur dicit narrans, *& explicans*, illum modum aſcenſus ad mentalem Pulchritudinem, & *declarat* quomodo *mentales Dij* ſequentes illos Deos, qui *fuerit ut* ante ipſa corpora, & *ante* ipſum *corporum* ortum illa beata contemplatione fruerentur. Tunc enim ſplendidam Pulchritudinem videre licebat, quum unà cum beato Deo, beatum aſpectum, & contemplationem, ſequentes, cum Jove quidem, nos, alii verò, cum alio Deo, videbant, *& contemplabantur*, & ſacro initiabantur (quatenus *hoc* dicere fas *eſt*) beatiſſimo.

Quomodónam (inquit) conjuncti-ſumus cum mentali Pulchritudine, per illa ſacra beatiſſima initiati? Quid igitur hoc eſt *aliud*, quàm *ſi dicas*, cum rerum-perfectoribus Ducibus conjuncti, & ab illis perfecti ad ipſius Pulchritudinis expletionem? Quorum igitur bonorum hoc *initiationis* ſacrum eſt conciliator, *& autor*, quæ *tanquam* Orgia celebramus, nos quidem integri, & expertes-animi-perturbationũ, integris verò, & ſimplicibus, & immotis ſpectris, *& quietis viſis* initiati, & ea inſpectantes. Ergo ipſa quidem integritas ad animas à cœleſti circumvectione *manat*. Hæc enim continet & omnia divina genera, quinetiam noſtras animas. Omne verò, quod cum toto partes continet, complectitur etiam id, quod eſt diviſum, & id quod eſt varium, *& hæc* in Unitatem, & ſimplicitatem intellectualem cogit, *& contrahit*. Integra verò, & immota, *& quieta*, & ſimplicia viſa, per illos Deos, qui *res univerſas* continent, apparent animabus, ſupernè, à ſupercœleſti loco.

Illa enim myſtica mentalium ſigna, in illo loco manifeſtè-apparent, & ignotæ, & ineffabiles, & *& arcanæ* Pulchritudines characterum. Etenim Initiatio, *quæ Græcè Myeſis dicitur*, & Inſpectio, ſymbolum, *obſcuriſq; ſignum* eſt arcani ſilentii, & unionis cum ipſis myſticis, *arcaniſq; ſacris* per mentalia viſa. Et (quod omnium eſt admiratione-maxima-dignum) *illud eſt*, quòd, cum ſacerdotes corpus *totum* ſepeliri jubeant præter ipſum caput, in maximè-myſtico, *occultiſſimoq;* ſacrorum *omnium ſacro*, hoc etiam Plato præſumpſerit, *vel, antè-ſumpſerit*, ab ipſis Diis motus, *ac impulſus*. Cum enim (inquit) puri eſſemus, & expertes hujus, quod nunc circumferentes, corpus appellamus, hanc beatiſſimam Initiationem, & Inſpectionem ſumus adepti mentali Luce pleni. Ille enim purus ſplendor, ſymbolicè *per obſcura ſigna*, nobis oſtendit illam mentalem Lucem. Vitam igitur in ipſo mentali *ſtam*, habebamus à corpore prorſus liberam, ipsũ
N.L. *vero ipſius *Rectoris*, & aurigæ capur ad exteriorem locum extollentes, myſteriis, quæ *celebrantur* illic, & mentali ſilentio replebamur. N.L.

Videtur autem mihi ſaltem & tres illas cauſas, quæ *nos ad primarias cauſas* reducunt, Plato ſatis declarare illis, qui non negligenter au-

παραδίδωκε, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ σὺν τῶν ἡμερῶν ὀπτηρίχων ἐξέφηνε. καὶ πρῶτον μὲν, αὐτὰς σωτὰς πρὸς τὰς ἀπολύσεις. ἔπειτα διὰ πάντων εἰς αὐτὸν πλεισεργεῖς ἀγαγὼν θεούς. ἔπειτα διὰ πάντων εἰς αὐτὸν σωεκλικοὺς, καὶ μέχρι τῶν νοητῶν ὡσαύτως. λέγει γοῦν ὁ Σωκράτης ἀφηγούμενος τὸν τρόπον τῆς ἐπὶ τὸ νοητὸν καλλος αἰσέδου, καὶ ὅπως ἑπόμενοι τοῖς θειοῖς περὶ τῶν ζωμάτων, καὶ τῆς ἡμέρας, τῆς μακαρίας ἐκείνης ἡμᾶς ἐτυγχάνομεν, [l. ἐτύγχανεν.] κάλλος γὰρ τότε ἐθεῶν λαμπρὸν, ὅτε σὺν εὐδαίμονι θεῷ μακαρίαν ὄψιν τε, καὶ θέαν, ἑπόμενοι, μετὰ μὲν Διὸς, ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ, μεθ' ἄλλου θεῶν, εἶδόν τε, καὶ ἐπλοῦτο πλείων (ἢ θέμις λέγειν) μακαριωτάτων.

Πῶς σωήφθημεν τοῦτο τῇ νοητῇ κάλλει διὰ τῶν τελετῶν (φησὶ) πλούμενοι τῶν μακαριωτάτων; τί οὖν τοῦτο ἐστιν, ἢ τίς πλεισεργὸς ἡμᾶς ὧδε σωαφήγητο, καὶ περὶ ἐκείνων πλεωθέντες πρὸς τὸ τοῦ καλλους ὁλοτελήρωσιν; ἵνων οὖν ἡ πλετὴ προέξενός ἐστιν ἀγαθῶν, ἂν ὀργιάζομεν ὁλόκληροι μὲν, καὶ ἀπαθεῖς ὄντες αὐτοὶ, ὁλόκληρα δὲ, καὶ ἁπλᾶ, καὶ ἀτρεμῆ φάσματα μυούμενοι, καὶ ἐποπτεύοντες. ἔστιν οὖν τὸ μὲν ὁλόκληρον ταῖς ψυχαῖς ἀπὸ τῆς οὐρανίας περιφορᾶς. σωεκλικὴ γάρ ἐστι τὸ θεῖον πάντων ἡμῶν, καὶ δὴ καὶ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν. πᾶν δὲ τὸ σωέχον τῷ ὅλῳ τὰ μέρη. περιχᾷ καὶ τὸ διηρημένον, καὶ τὸ ποικίλον, [καὶ] εἰς ἕνωσιν, καὶ ἁπλότητα σωάγει νοερὰν. τὰ δ' ὁλόκληρα, καὶ ἀτρεμῆ φάσματα, καὶ ἁπλᾶ, διὰ τῶν σωεκλικῶν θεῶν ἐκφαίνεται τῆς ψυχαῖς, ἄνωθεν ἀπὸ ὑπερκοσμίου τόπου.

τὰ γὰρ σωήθεματα τὰ μυστικὰ τῶν νοητῶν, ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ περφαίνεται, καὶ τὰ ἄγνωστα, καὶ ἄρρητα κάλλη τῶν χαρακτήρων. καὶ γὰρ μύησις, καὶ ἡ ἐποπτία, τῆς ἀρρήτου σιγῆς ἐστι σύμβολον, καὶ τῆς περὶ τὰ μυστικὰ διὰ τῶν νοητῶν φασμάτων ἑνώσεως. καὶ (ὃ πάντων ἐστὶ θαυμαστότατον) ὅτι τῶν θεουργῶν θάπτειν τὸ ζῶμα κελεύοντων, πλὴν τῆς κεφαλῆς, ἐν τῇ μυστικωτάτῃ τῶν τελετῶν, ὁ Πλάτων καὶ τοῦτο περιείληφεν, ὑπ' αὐτῶν κινούμενος τῶν θεῶν. καθαροὶ γάρ ἐσμεν (φησὶ) καὶ ἀσήματοι τοῦτο, ὃ νῦν ζῶμα περιφέροντες ὀνομάζομεν, τῆς μακαριωτάτης ταύτης μυήσεως, καὶ ἐποπτείας ἐτυγχάνομεν, πλήρεις ὄντες νοητοῦ φωτός. ἡ γὰρ αὐγὴ ἡ καθαρὰ, συμβολικῶς ἡμῖν ἐκφαίνει τὸ νοητὸν φῶς. ὃ μὲν οὖν ζώμα τοῦς παντελῶς ἀφειμένοις ἔχομεν τῷ ἐν τῇ νοητῇ ζωῇ. *τὴν δὲ ἰδιόχου κεφαλὴν πρὸς τὸν ἔξω τόπον ὑπεραίροντες, τῶν ἐκεῖ μυστείων, καὶ τῆς νοητῆς ἐπληρούμεθα σιγῆς.

Δοκεῖ δ' ἔμοιγε καὶ τὰς τρεῖς αἰτίας τὰς αἰαγωγεὺς, ἱκανῶς ὁ Πλάτων ἐκφαίνειν τοῖς μὴ παριργως ἀκούουσι

τῶν λεγομένων, ἔρωτα, καὶ ἀλήθειαν, καὶ πίστιν. τί γάρ ἐστι τὸ συνάπτον πρὸς τὸ κάλλος, ἢ ὁ ἔρως; ποῦ δὲ τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον, ἢ ἐν τίσὶ τόποις; τί δὲ τὸ τῆς μυήσεως ταύτης ἄλλον τῆς ἀῤῥήτου, πλὴν τῆς πίστεως; οὐ γὰρ διὰ νοήσεως, οὐδὲ διακρίσεως, ὅλως ἡ μύησις, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑνιαίας, καὶ πάσης γνωστικῆς ἐνεργείας κρείττονος σιγῆς, ἣν ἡ πίστις ἐνοίδωσιν, ἐν τῷ ἀῤῥήτῳ, καὶ ἀγνώστῳ τῶν Θεῶν ἱδρύσασα τάς τε ἄλας ψυχὰς, καὶ τὰς ἡμετέρας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἕκ τῆς ἡμῖν πρὸς τὰ τοιάδε συμπαθείας μεμήκιωται.

Πάλιν δὲ ὅπη τὴν προκειμένην θεολογίαν ἀναδραμόντες, ἐκφωνήσωμεν, ὅσα πρὸς ἑκάστης τάξεως τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν Θεῶν ὁ Πλάτων ἡμῖν ἐνδέδεικται νοήματα.

Νοητὸς μὲν οὖν ἐστιν ὁ ὑπερουράνιος τόπος. διὸ καὶ οὐσίαν τὴν ὄντως οὖσαν, αὐτὸν καὶ τοῦ νῷ τῆς ψυχῆς θεατὸν εἶναι, φησὶν ὁ Πλάτων. ἀλλὰ τῶν νοερῶν Θεῶν μία πρόοχή, καὶ ἕνωσις. οὐ γὰρ οὕτω νοητὸς, ὡς τὸ αὐτοζῶον, οὐδ' ὡς ὁ αἰὼν ὁ πρώτιστος, οὐδ' ὡς αὐτὸ τὸ πρώτως ὂν ὄν. ταῦτα γὰρ νοητὰ πρώτως ὄντα, πάντων ἐξήρηται τῶν ἄλλων νοητῶν, καθ' ἑαυτὰ προϋφέστηκεν. ὁ δὲ ὑπερουράνιος τόπος ὑπερέχων ὑπάρχει τῆς οὐρανίας περιφορᾶς, καὶ ταύτης ἐστὶ νοητόν. ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς νοητόν. καὶ ὅπι ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, μαρτυρεῖ καὶ ὁ Σωκράτης, διὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ταῖς ψυχαῖς παρέχων τὴν τοῦ νοητοῦ τόπου νόησιν. ἐν γὰρ τῇ περιόδῳ ταύτῃ καθ' ἣν συμπεριάγονται τῇ τοῦ οὐρανοῦ περιφορᾷ, καθορᾶν μὲν αὐτὰς δικαιοσύνην, καθορᾶν δὲ σωφροσύνην, καθορᾶν δὲ ἐπιστήμην, καθορᾶν δὲ ἕκαστα τῶν ὄντως ὄντων. ὥς ἐστι καὶ νοητὸς ἐστιν ὁ ὑπερουράνιος τόπος, καὶ τὸ ὄντως ὄν, ἀλλὰ νοητὸν, ὡς ὑπὲρ τὸν οὐρανόν. τὰ δὲ πρώτιστα νοητὰ, κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν ἐστὶ νοητὰ, καὶ κατὰ τὸν ἐξῃρημένον τῶν νοερῶν πάντων, καὶ πρωτουργὸν αἰτίαν. ἐπεὶ καὶ ὁ μέγας Κρόνος, καὶ τὶ νοερὸς ὢν Θεὸς, καὶ τοῦ νοῦ κύριος, νοητός ἐστιν, ὡς πρὸς τὸν δημιουργόν· τῆς γὰρ νοερᾶς τελειότης ἐστὶν ἀκρότης· οὕτως ἄρα καὶ ὁ ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν τόπος νοητῶν ἔλαχεν ὑπερέχειν, πρὸς τὴν οὐρανίαν περιφοράν, καὶ ἐστιν ὡς ἐν τοῖς πρωτίστοις νοητοῖς νοερός. διὸ δὴ καὶ αἰτίαλογον ὑφέστηκε τῇ πρωτίστῃ τελειότητι τῶν νοητῶν. ἀλλ' ἐκείνη μὲν καὶ ἁπλῶς ἐν νοητῇ. τὸ γὰρ ἐν τοῖς νοητοῖς νοητὸν, ἀπείληφεν ὁμοῦ προϋπάρχειν τὸ δεύτερον, καὶ τρίτων νοητῶν. αὐτὴ δὲ οὐχ ἁπλῶς νοητή. τῶν γὰρ νοερῶν ἐστιν, ἀλλ' οὐ τῶν νοητῶν ἀκρότης.

diunt ea, quæ dicuntur *à Platone, scilicet* Amorem, & Veritatem, & Fidem. Quid enim est illud, quod nos cum Pulchritudine conjungit, *quid aliud est*, quàm ipse Amor? Ubi verò est Veritatis campus, *quonam alio in loco*, quam in isto loco? Quænam verò *alia* causa *est* hujus arcanæ Initiationis, quàm ipsa Fides? Non enim per Intelligentiam, neque *per* discretionem, prorsus hæc Initiatio fit: sed per unicum, & omni cognoscendi-vim-habente actione præstantius silentium, quod ipsa Fides inserit, *nobisq; suppeditat*, in arcana, & ignota Deorum natura collocans & universales, & nostras animas. Sed hæc quidem propter meam erga talia sympathiam, *& propter convenientiam, naturaq; conjunctionem, quam cum hujusmodi rebus habeo*, *à me* prolixè dicta-sunt. * Nota.

Hic videtur esse principium capitis decimi.

Rursus verò ad propositam Theologiam recurrentes, declaremus, quascunque de unoquoq; ordine ipsorum mentalium, simul & intellectualium Deorum Plato nobis demonstrat sententias.

Ille igitur supercœlestis locus est mentalis, *i. e. sola mente percipitur*. Quamobrem etiam essentiam quæ verè est essentia, ipsum, & ipsa animæ mente spectabilem esse dicit Plato. Sed intellectualium Deorum est unica comprehensio, & Unitas. Non enim *ille supercœlestis locus* ita mentalis *est*, ut id, quod est Per-se-animal, neque ut primum Ævum, neque ut illud, quod est primò Unum Ens. Hæc enim, quæ sunt primò mentalia, ex omnibus aliis mentalibus sunt-exempta, & per se ipsa an-è-subsistunt. At supercœlestis locus proximè situs-est supra cœlestem circumvectionem, & hujus est mentale: sed non simpliciter mentale. Quòd autem hæc rectè dicamus, testatur & ipse Socrates, per ipsum Cœlum ipsis etiam animabus præbens hujus mentalis notionem. In hac enim periodo, secundùm quam *animæ* circumaguntur unà cum ipsa Cœli circumvectione, *Socrates dicit* ipsas conspicere Justiciam, conspicere quoque Temperantiam, conspicere etiam Scientiam, conspicere etiã singula Entia, quæ verè sunt *Entia*. Quare quamvis ille supercœlestis locus sit mentalis, & id, quod est verè Ens, est tamen mentale, ut *id, quod est* supra cœlum. Prima verò mentalia, propter suam essentiam sunt mentalia, & propter causam ex omnibus intellectualibus exemptam, & primariam. Quoniam & ille Maximus Saturnus, quamvis sit intellectualis Deus, & Mentis satietas, *& puritas, tamen* est mentalis, ut cum illo *rerum universarum* Opifice *collatus*. Est enim intellectualis Trinitatis summitas. Sic igitur etiam ille supra Cœlum *existens* locus mentalem excellentiam sortitus-est, propter cœlestem circumvectionem, *vel, in cœlesti circumvectione*, & est, ut in primis mentalibus intellectualis. Quamobrem etiam subsistit per proportionem respondentem primæ mentalium Trinitati. Sed illa quidem etiam simpliciter erat mentalis. Quod enim est in mentalibus mentale, simul existit ante omnia secunda, & tertia mentalia. Ipsa verò non est simpliciter mentalis. Est enim intellectualium, non autem mentalium summitas.

Et

Et propterea Plato illam quidem appellavit Unum Ens. Hanc vero, essentiam, quæ vere est. Nam illa quidem, mirabili simplicitate, & occulta ipsius Entis Unitate omnibus Entibus antecellit. Nam illud Ens est ipsum mentale, neque alicubi quidem est mentale, alicubi verò intellectuale, neq; *est id*, quod passum est ipsum Ens.

Sed est sedes, & Unitas antiquissima ipsius Entis. Hic autem ordo est inferior illa Unitate, *nec eam assequitur*, & particeps est ipsius Entis: sed non est simpliter ipsum Ens. Quamobrem etiam ipsum *ordinem supra-dictum Plato* vocat essentiam, & eam, quæ vere est, ut eam, quæ mente-perceptū hoc, & essentiale susceptit, propter essentiam illius quod est primò Ens. Et illa quidem, erat paterna *essentia*. Propter enim Unitatem divinam, & *propter* ipsum finem, subsistit, & est finis omnium mentalium, occultus, & summus Hæc verò, est materna, propter infinitatem subsistens, & *propter* illam facultatem. Hic enim ordo est fœminæ-conveniēs, & fœcundus, & mentalibus facultatibus omnia producit. Quamobrem etiam ipsum Plato vocavit Locum, ut receptaculum paternarum causarum, & parturiens, *atque pariens*, & producens generatrices Deorum facultates *quas transfundit* in secundorum *Deorum* hypostases, *& naturas*. Quia, cum etiam ipsam materiam, Locum formarum appellarit, matrem vocat, & nutricem verborum, *atque rationum* in ipsam *materiam* ab ipso Ente, & paterna causa progredientium.

Propter igitur hujusmodi proportionem, & ipsum supercœlestem Locum, ut fœminæ-convenientem, & horum autorem existentem materné, quorum paternè *autor est* ille mentalis Pater, *Plato* tali nomine vocavit. Sed ipsa quidem materia formas tantùm susceipit. Ipsa vero Deorum Mater, & Nutrix, non solum susceipit: sed etiam constituit, & procreat cum ipso Patre secundas *formas*. Et non ut ea, quæ hic generant, extra se genitos fœtus clàm-exponunt, sic etiā ipsa generatrix Deitas ex se ipsa foràs producit suos fœtus, & disterminat, *atq; disjungit*, à sua comprehensione, *sinoque complexu*: sed *iste summus Pater* in se ipso omnia gignit, & comprehendit, & stabilit. Quamobrem etiam est ipsorum Locus, ut sedes, *domusq;* undiq; ipsa circumdans, *& complectens*, & ut ea, quæ suis fœcundis, & primariis facultatibus, & omnes progressus secundorum, & multitudinem, & varietatem præoccupavit, & in se continet. Nam omnia quidem Entia in ipsis Diis subsistunt, & à Diis cōprehenduntur, & ab ipsis servantur. Etenim ubinam à Diis *hæc* defecerunt, & à comprehensione, *quæ est* in ipsis? *Quomodo à Deorum complexu, curaq; recesserunt?* Quomodo enim, si *ab ipsis* deficerent, vel minimum temporis momentū permanere, *atq; durare* possent? Præcipuè verò illa, quę rerum divinarum generandarum vim habent, suos fœtus, *suamq; progeniem* complecti dicuntur, quatenus eorū, *quæ procreant*, proximè sunt causæ, & cū majore divisione, & peculiariore providentia, ipsorum essentiā constituunt. Paterna enim uniformiter, & eximiè, & inordinatè, *vel, præter ordinem* producunt secunda, & continent quidē: at singulariter suos fœtus.

καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Πλάτων ἐκείνῳ μὲν ἀφορίζηται ἓν ὄν. ταύτῃ δὲ, οὐσίαν τὴν ὄντως οὖσαν. ἐκείνη μὲν γὰρ ἀπλότητι θαυμαστῇ, καὶ κρυφίῳ ἑνότητι ὑπερέχει τῶν ὄντων ἁπάντων. αὐτὸ γάρ ἐστι νοητὸν τὸ ὂν ἐκεῖνο, καὶ οὐ πῇ μὲν, νοητὸν πῇ δὲ, νοερὸν, οὐδὲ πεπονθὸς τὸ ὄν.

Ἀλλ' ἑστία, καὶ μενὰς ἡ πρεσβυτάτη ὄντως· αὕτη δὲ ἡ πέρις τῆς ἑνώσεως ἐκείνης ἀπολέλειπται, καὶ μετέχει ὄντως, ἀλλ' οὐ τὸ ἁπλῶς ἐστιν ὄν. διὸ καὶ οὐσίαν αὐτὴν καλεῖ, καὶ ὄντως οὖσαν, ὡς τὸ νοητὸν τοῦτο, καὶ οὐσιῶδες, καὶ τὴν ὄντως οὐσίαν, ὑποδεξαμένην. καὶ ἐκείνη μὲν, λεία παλαιὰ· καὶ γὰρ τὴν ἕνωσιν τὴν θείαν, καὶ τὸ πέρας ὑφέστηκε, καὶ ἔστι πέρας τῶν νοητῶν πάντων, τὸ κρύφιον, καὶ τὸ ἀκρότατον. αὕτη δὲ, μητρικὴ καὶ τὴν ἀπειρίαν ὑποστᾶσα, καὶ τὴν δύναμιν ἐκείνην. ὑλικωτέρα γάρ ἐστιν ἡ πέρις αὕτη, καὶ γόνιμος, καὶ δυνάμεσι νοεραῖς πάντα παράγουσα. ὅθεν δὴ καὶ πάντων αὐτὴν ὁ Πλάτων ἐκάλεσεν, ὡς ὑποδεχομένην τῶν παλαιῶν αἰτίων, καὶ λειχθείσαν, καὶ παράγουσαν πρὸς γόνιμον δυνάμεις τῶν Θεῶν, εἰς τὰς τῶν δευτέρων ὑποστάσεις. ἐπεὶ καὶ τὴν ὕλην πάντων εἰδῶν περιγράφουσαν, μητέρα καλεῖ, καὶ λαθικὴν τῶν εἰς αὐτὴν δοθέντων ὄντως, καὶ τῆς παλαιᾶς αἰτίας προϊόντων λόγων.

Κατὰ δὴ τοιαύτην ἀναλογίαν, καὶ τὸν ὑποδεκτικὸν τόπον, ὡς ὑπερουράνιον, καὶ τούτων αὖθις ὄντα μητρικῶς, ὧν πατρικῶς ὁ νοητὸς πατήρ, τοῦ τοιῷδε προϊέμενον ὀνόματι. ἀλλ' ἡ μὲν ὕλη δέχεται τὰ εἴδη μόνον. ἡ δὲ τῶν Θεῶν μήτηρ, καὶ τροφὸς, οὐ δέχεται μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑφίστησι, καὶ γονὰς τὰ δεύτερα μετὰ τοῦ πατρός. καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ ἐκτεθειμένα γονῶσι, ἔξω ἑαυτῶν ὑπεκτιθέμενα τὰ γονώμενα, οὕτω δὴ καὶ ἡ γονικὴ θεότης ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὸ ἐκτὸς προκαλεῖται τὰ ἑαυτῆς ἔκγονα, καὶ διορίζει τῆς οἰκείας περιοχῆς. ἀλλ' ἐν ἑαυτῇ πάντα γονᾶ, καὶ περιλαμβάνει, καὶ ἑδράζει. διὸ καὶ πάντων ἐστὶν αὐτὴν, ὡς ἑστία πανταχόθεν αὐτὰ περιέχουσα, καὶ ὡς ταῖς γενίμοις ἑαυτῆς, καὶ πρωτουργοῖς δυνάμεσι πάντα τὰ μεταδόσεις ἁπάσας τῶν δευτέρων, καὶ τὰ πλήθη, καὶ τὴν ποικιλίαν προκατειληφυῖα, καὶ περιέχουσα ἐν ἑαυτῇ. πάντα μὲν γὰρ τὰ ὄντα ἐν τοῖς Θεοῖς ὑφέστηκε, καὶ ὑπὸ τῶν Θεῶν περιέπεται, καὶ ζώζεται ὑπ' αὐτῶν. καὶ ποῦ γὰρ ἂν ἀπίοιεν τῶν θεῶν, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς περιοχῆς; πῶς δ' ἂν διαρκέσειαν, καὶ ἀκαρῆ διαμένειν ἠδύναντο; διαφερόντως γὰρ τὰ γονικὰ τῶν θείων, περιέχειν λέγεται τὰ ἑαυτῶν γονήματα, καθόσον προέχως αὐτῶν ἐστιν αἴτια, καὶ μᾶλλον ἀμερίστως πλησιάζοντα, καὶ προούσίας ἰδικωτέρας ὑφίστηται αὐτῶν τῇ οὐσίᾳ. τὰ γὰρ παλαιὰ μονοειδῶς. καὶ ἐξηρημένως, καὶ ἀσυγκέχυτα παράγει τὰ δεύτερα, καὶ περιέχει μὲν, ἀλλ' ἑνιαίως τὰ ἑαυτῶν ἔκγονα.

καὶ τῇ μὲν ἀπλότητι, τὸ ποικίλον αὐτῶν, τῇ δ' ἑνώσει, τὸ πλῆθος προεκλήρωσε. δῆλον τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων, ἔν τι νοητός ἐστιν ὁ ὑπερουράνιος τόπος, καὶ ὅπως δὴ νοητός· καὶ ποῖος τὰ τοιαῦτα, ὅπως ἀπολυπρεπὴς· καὶ ὁ τόπος τοῖς ἀμυήτοις ποθεινὸς θεοῖς, διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. καὶ ὁ λειμών, πηγὴ τῆς ζωογόνου φύσεως ἐστιν, ὡς μικρὸν ὕστερον δείχθήσεται. καὶ πάντα ὁ Σωκράτης τὰ ἐν αὐτῷ θεῖα, τὴν ἀλήθειαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν σωφροσύνην, τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, τὴν ἀδράστειαν.

Ὁ δὴ καὶ μάλιστα πάντων ἔξεστι ποιήσαντα καὶ τὸν Πλάτωνα τὸ θῆλυ τῇ τάξει ταύτῃ διαφερόντως ἀπονέμειν, καὶ οὐ τοῦτ' ἄλλους μόνον θεολόγους. τί, οὖν ἡ αἰτία, δι' ἣν τὴν θεότητα ταύτην ἀποφατικῶς ὁ Πλάτων καὶ τὴν πρώτην αὐτῆς ἀνάλογον καλεῖ; καὶ τίνες αἱ ἀποφάσεις; ἀχρώματον γὰρ αὐτὴν, καὶ ἀσχημάτιστον, καὶ ἀναφῆ προσείρηκε. καὶ τρεῖς ταύτας ὑπάρξεις ἀφεῖλεν ἀπ' αὐτῆς, τὸ χρῶμα, τὸ σχῆμα, τὴν ἀφήν. λέγω τοίνυν ὅτι καὶ ἡ τάξις αὕτη, τῶν νοερῶν οὖσα θεῶν ἀκρότης, ἄγνωστός ἐστι, καὶ ἄφραστος, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἰδιότητα, καὶ διὰ σωμάτων γιγνώσκεται τοῖς νοητοῖς. ἀκρότης γὰρ ὑπάρχουσα τῶν νοερῶν συνέκλεισεν ἑαυτὴν τοῖς νοητοῖς. καὶ πῶς γὰρ ἂν τὰ νοερὰ συνήπτετο τοῖς νοητοῖς, εἰ μὴ νοητὴν ὑπεροχὴν ἑαυτῶν προϋπέστησαν; τίς δ' ἂν συνέχεια, καὶ κοινωνία τῶν ὅλων ἐθεωρεῖτο διακόσμων, εἰ μὴ τὰ πέρατα τῶν πρώτων ὁμοιότητά τινα πρὸς τὰς ἀρχὰς εἶχε τῶν δευτέρων; καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα ταύτην συμφύεται ταῦτα ἀλλήλοις, καὶ καθ' μίαν ὑφίσταται πάντα σειράν. ὥσπερ οὖν τῶν νοητῶν τὸ πέρας ἓν νοερὸν, οὕτω καὶ ἡ τῶν νοερῶν ἀρχὴ νοητὴν ἔλαχεν ὕπαρξιν.

Καὶ νοητὸν μὲν ἑκάτερον τούτων, ἀλλὰ τὸ μὲν νοητὸν, ἁπλῶς· τὸ δὲ, οὐκ ἄνευ προσθήκης τὸ νοερόν. ταῦτα τοίνυν ἀλλήλοις συνυφέστηκε, καὶ τὸ μὲν, πατρικὸν αἴτιόν ἐστι τῶν ὅλων, καθ' ὅσον ἐστὶ νοητὸν, καὶ τὸ νοερὸν ἐν αὐτῷ νοητῶς προτείνεται. τὸ δὲ, γονικῶς, τῶν αὐτῶν ἐστι ὑποστατικόν. διότι νοερόν ἐστι, καὶ τὸ νοητὸν ἀγαθὸν ἐν τῷ νοερῷ γένει προηγήσατο. πάντα οὖν ἐξ ἀμφοῖν ἐξηρημένως μὲν ἀπὸ τοῦ νοεροῦ τῶν νοητῶν, συντεταγμένως δὲ, ἀπὸ τοῦ νοητοῦ τῶν νοερῶν. καὶ ἀμφότερα μὲν, ἀγνώστοις ὑπάρξεσιν ἀγάλλεται. καὶ συνήμασι μύοις γνωρίζεται νοητοῖς, μυστικοῖς, καὶ ἀῤῥήτοις, ὡς φησιν ὁ Πλάτων. διὸ καὶ τόλμαν ἀποκαλεῖ τὴν περὶ αὐτῶν ἐκφαίνειν τὰ ἄῤῥητα, καὶ λόγῳ τὴν ἄγνωστον ἕνωσιν ἀφερμηνεύειν ἐπιχειροῦσαν.

Et simplicitate quidem, ipsorum varietatem, Unitate verò, & *unione*, *eorum* multitudinem præoccupant. Perspicuum igitur *est* ex iis, quæ dicta sunt, quòd ille supercœlestis locus sit & mentalis, & quomodo mentalis *sit* *apertè constat*. Præterea verò *constat etiam*, quomodo *sit* fœminæ-conveniens. Etenim Locus Diis generandi-facultate-præditis convenit, propter *suprà*-dictas causas. Et ipsum Pratum, est fons animalia-procreantis Naturæ, ut paulo pòst demonstrabitur. Et Socrates omnia divina in ipso *Prato* talia assumit, Scientiam, Justiciam, Temperantiam, ipsam Veritatem, Adrastiam.

Quo etiam argumento quis maximè uti potest, ut demonstret Platonem huic ordini fœmineum-sexum præcipue attribuere, neque tantum alios Theologos. Quænam igitur est causa, propter quam Plato Deitatem istam in prima *Trinitate*, *vel*, *primùm* negativè celebravit proportione-convenientem ipsi Uni? Et quænam *sunt* illæ negationes, *quibus est usus?* Ipsam enim expertem coloris, & expertem-figuræ, & expertem-tactus, *quo tangatur*, *q. d. intangibilem*, appellavit. Et tres istas essentias abstulit ab ipsa *Deitate*, colorem, figuram, tactum. Dico igitur hunc etiam ordinem, qui est intellectualium Deorum summitas, ignotum, & ineffabilem esse, propter suam proprietatem, & per mentalia signa cognosci. Cum enim sit intellectualium summitas, se cum mentalibus conjunxit. Quomodo enim intellectualia conjungerentur cum mentalibus, nisi suam mentalem excellentiam antè-constituissent? *vel*, *nisi mentalem excellentiam sibi præposuissent?* Quænam verò cohærentia, *quæ compages*, & communio universorum ordinum spectaretur, nisi fines primorum similitudinem quandam haberent cum secundorum principiis? Propter enim istam similitudinem, hæc naturæ cognatione inter se conjunguntur, & omnia in una *perpetua* serie subsistunt. Quemadmodum igitur ipsorum mentalium finis est intellectualis, sic etiam ipsorum intellectualium principium mentalem essentiam est-sortitum.

Et mentale quidem est horum utrunque: sed ipsum quidem mentale, *est* simpliciter. Alterum verò, *scilicet* ipsum intellectuale, non *est* sine additione. Hæc igitur alia cum aliis subsistunt. Et alterum quidem, est universorum paterna causa, quatenus est mentale, & ipsum intellectuale in se mentaliter *comprehensum* protendit. Alterum verò generativè, eorundem constituendorum vim habet. Quia intellectuale est, & mentale bonum in intellectuali genere *aliis* præest. Omnia igitur ex hoc utroq; *pendent*, eximiè quidem, *& extra ordinem* ab intellectuali *pendent ea*, *quæ sunt* ipsorum mentalium, compositè verò, *& ordinatè*, à mentali *pendent ea*, *quæ sunt* ipsorum intellectualium. Et utrunque quidem ignotis essentiis valdè-delectatur, *& exultat*. Et solis mentalibus, mysticis, *& arcanis* signis cognoscitur, & ineffabili-modo, ut ait Plato. Quamobrem etiam audaciam vocat eam, quæ arcana de ipsis declarare, & ignotam *eorum* Unitatem verbis interpretari conatur.

Sed

Sed ex ipso mentali; sine ipsa quoque intellectualium summitas ignoram proprietatem habet *manantem*. Quatenus enim se-ipsam conjunxit cum primis mentalibus, & repleta-est singulari ipsorum, & arcana, & paterna essentia, eatenus & ista existit-ante intellectualia ignoro-modo.

Quare comprehendi non potest ab iis, quæ sunt post ipsam. Cognoscitur autem ab iis, quæ sunt ante ipsam, in continentem, & cum ipsa *conjunctâ* Unitatem supernè-explicata. Et mentaliter cognoscit ea, quæ sunt ante ipsam. Hoc autem *cognitionis genus* nihil differt ab uniformi, & arcana cognitione. Nam mentalis cognitio, est omnis cognitionis unitas, *& unio*, & causa, & summitas, & ignota, & occulta essentia. Quoniam igitur etiam omnis intellectualis ordinum distinctionis, una, & unita, *atque conjuncta* Trinitas, illius ignotæ mentalium Unitatis, *& unionis*, est (si fas est *ita* loqui) intellectualis imago, & eandem suæ causæ facultatem uniformem præfecit, & ignotam in intellectualibus, per negationes ipsam Plato declarat mysticè, *i. e. arcanè, obscurè & modo.* Ubique enim id, quod est summum, & ignotum, per proportionem respondet ipsi unico Deo. Quemadmodum igitur illum per negationes celebrare didicimus, eodem etiam modo ipsas secundorum ordinum summitates uniformes, & ignotas, negativè enunciare studebimus. Deniq; quoniam Socrates in Phædro usque ad supercœlestem locum facit ascensum, ipsum *supercœlestem locum* statuens proportione-respondentem ipsi primo, ut in ista ordinum distinctione, & in ipso animarum ascensu, per negationes celebrat (Etenim illam unicam rerum universarum fabricationem in Timæo *descriptam*, per quam omne Deorum genus *ab illo summo rerum universarum opifice fabricatum*, & rerum fabricandarum peritum subsistit, ineffabilem, & ignotam, & ubique summam esse contendit) hanc habet apud secunda, *vel, in secundis* excellentiam. Imitatur enim ipsam ex universis simul Entibus singulariter exemptam causam. Sed illã quidem, tantum per negationes, ut ante omnia existentem celebramus. Ipsas verò summitates, per proportionem illi respondentem progressas, simul & affirmativè, & negativè enunciamus. Ut excellentias quidē ex secundis exemptas, negativè. Ut verò participantes ea, quæ sunt ante ipsas, affirmativè. Etenim supercœlestem lucũ, essentiam verè existentem, & Veritatis campum appellat, & Pratum, & mentalem speculam Deorũ, & non solùm coloris, & figuræ, & tactus expertem, affirmationes cum negationibus miscens. Quoniã etiam hic ordo medius est inter mentales Deos, & primos intellectuales divinos ordines, & utrorũq; vinculum continet, & custodit quidem intellectualia, propter uniformẽ, & ignotam excellentiam. Trajicit verò ipsas mentaliũ expletiones vel usq; ad extrema. Et simul per unam communẽ Unitatẽ omnia vel usq; ad illum mentalẽ Patrem adducit, & generat, & producit usq; ad ipsam materiã. Medius igitur *est hic ordo*, & situs inter singulares Deos, & eos, qui multiplicantur, *& quorum est magnus numerus*, & negativè quidem, propter secundorum communionem primorum, enunciatur.

ἀλλ' ἐκ δὲ νοητοῦ πατρὸς ⊕ καὶ ἡ τῶν νοερῶν ἀκρότης ἔχει τὴν ἄγνωστον ἰδιότητα. καθόσον γὰρ συνέλιξεν αὐτὴν τοῖς πρώτοις νοητοῖς, καὶ πεπλήρωται τῆς ἐνιαίας αὐτῶν, καὶ ἀῤῥήτου, καὶ πατρικῆς ὑπάρξεως, καὶ πᾶσαν καὶ αὐτὴ πρόεισι τῶν νοερῶν ἀγνωσίας. Διόπερ ἄληπτός ἐστι τοῖς μετ' αὐτὴν. γινώσκεται γὰρ ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτῆς, εἰς τὴν συνοχὴν πρὸς αὐτὴν ἕνωσιν ὑφ' ἁπλωθεῖσα. καὶ γινώσκεται πρὸ αὐτῆς νοητῶς. τὸ δὲ τοιοῦτον ἀδιαφόρως τὸ ἑνοειδοῦς, καὶ ἀῤῥήτου γνώσεως. ἡ δὲ νοητὴ γνῶσις, πίστις ἐστὶ γνώστως ἕνωσις, καὶ αὐλία, καὶ ἀκρότης, καὶ ἄγνωσις, καὶ κρύφιος ὕπαρξις. ἐπίδοσις γὰρ τῶν νοερῶν ἀπάσης διακοσμήσεως ἡ μία, καὶ ἀμιγὴς τελὰς, τὸ ἀγνώστου τοιοῦτον ἑνάσεως εἰκὼν ἐστι (εἰ θέμις εἰπεῖν) νοερά, καὶ τῷ αὐτῷ περιέσπασται τῇ ἑαυτῆς αὐλίᾳ δυνάμιν ἐνεῤῥιζωμένην, καὶ ἄγνωστον ἐν τοῖς νοεροῖς. διὰ τοῦτο φάσιν αὐτῷ ὁ Πλάτων ἐκφαίνει μυστικῶς. τὸ γὰρ ἀκρότατον ὑπερέχον, καὶ τὸ ἄγνωστον, αἰνίλογόν ἐστι τῷ ἐνιαίῳ θεῷ. καθόσον οὖν ἐκεῖνον διὰ τῶν ἀποφάσεων ὑμνεῖν ἐδιδάχθημεν, καὶ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ τὰς ἀκρότητας τῶν δευτέρων διακόσμων, τὰς ἑνοειδεῖς, καὶ ἀγνώστους, ἀποφατικῶς ἐκφαίνειν ἀσυνδέτως. καὶ ὅλως, ἐπίδοσι μὲν ἐστὶ συνεργίου τάξει πειθομένη τῷ αἴτιον ὂν τῷ φαιδρῷ Σωκράτης, αἰνίλογον αὐτὴν τῷ πρώτῳ πάντων ὡς ἐν τῇ διακοσμήσει ταύτῃ, καὶ τῇ τῶν ψυχῶν αἰσθήσει, τοῖς ἀποφάσεσιν ὑμνεῖ (καὶ γὰρ τὸν δημιουργίαν τὸν μίαν ἐν Τιμαίῳ, ὑφ' ἧς πᾶσι τὸ δημιουργικὸν γένος ⊕ ὑφίστατο τῶν Θεῶν, ἄῤῥητον εἶναι διατείνεται, καὶ ἄγνωστον, καὶ παντελοῦς τὸ ἀκρότατον ἡγεῖται τῶν ἔχει πρὸς τὰ δεύτερα τῶν ὑποκειμένων. μιμεῖται γὰρ δὴ τὸν ἀπάντων ὁμοῦ τῶν ὄντων ἐνιαίως ἐξῃρημένον αὐλίαν. ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν μόνων διὰ τῶν ἀποφάσεων ὡς πάντων προϋπάρχουσαν ὑμνοῦμεν. τὰς δὲ αἰνίλογον ἐκείνῃ προελθούσας ἀκρότητας, ὁμοῦ καταφατικῶς, καὶ ἀποφατικῶς ἐκφαίνομεν. ὡς μὲν ἐξῃρημένας ὑπεροχὰς τῶν δευτέρων, ἀποφατικῶς. ὡς δὲ μετεχούσας τῶν πρὸ αὐτῶν, καταφατικῶς. καὶ γὰρ τὸν ὑπερουράνιον τόπον, οὐσίαν ὄντως οὖσαν, καὶ τῆς ἀληθείας πεδίον καλεῖ, καὶ λειμῶνα, καὶ νοητὸν περιωπὴν τῶν Θεῶν, καὶ οὐ μόνον ἀχρωμάτων, καὶ ἀσχημάτιστον, καὶ ἀναφῆ, μιγνὺς ταῖς ἀποφάσεσι τὰς καταφάσεις. ἐπεὶ καὶ ἔστιν ἡ τάξις αὕτη μέση τῶν νοητῶν Θεῶν, καὶ τῶν πρώτων νοερῶν θείων διακόσμων, καὶ συνέχει τὸν σύνδεσμον ἀμφοτέρων, καὶ φρουρεῖ μὲν τὰ νοερὰ, καὶ τῷ ἑνοειδεῖ, καὶ ἀγνώστῳ ὑποκλείσασα. διαπρυμνεῖ δὲ τὰς τῶν πληρώσεις καὶ μέχρι τέλους. καὶ ἑνὸς καὶ μίαν ἕνωσιν κοινὴν αἰνίγμα τι πάντα καὶ μέχρι τοῦ νοητοῦ πατρὸς, καὶ ῥιζικὴν καὶ πρόοδον μέχρι τῆς ὕλης. μέση πάντων ἱδρυμένη τῶν τε ἐνιαίων Θεῶν, καὶ τῶν πληθυομένων, ἀποφατικῶς μὲν, διὰ τὴν ὑποκλεῖσιν τῶν δευτέρων τὸ ἄγνωστον, καταφατικῶς δὲ, διὰ τὴν μέθεξιν τῶν πρώτων ἐκφαίνει

ignotam excellentiam, affirmativè verò pro-

καὶ γὰρ ὁ δημιουργὸς ὁ πρῶτος ἐν Τιμαίῳ, καθόσον μὲν μετέχει τῶν προυπαρχόντων αἰτίων, ποιητὴς ἀποκαλεῖται, καὶ πατὴρ, καὶ ἀγαθὸς, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καθόσον δ' ἀπάσης ἐστὶ τῆς δημιουργίας μονὰς, ἄγνωστον αὐτὸν, καὶ ἄρρητον, ἀφ' ὅλων τῶν δημιουργῶν ἐξῃρημένον ἀφήκεν. καὶ γὰρ εὑρεῖν (φησὶν) ἔργον αὐτὸν, καὶ εὑρόντα λέγειν εἰς ἅπαντας, ἀδύνατον. Οὕτω τοίνυν καὶ τὸν ὑπερουράνιον τόπον, ὡς μὲν πληρούμενον ἐκ τῶν πρώτων αἰτίων, καθαρωτάτῃ ἀναφαίνει, ποτὲ μὲν, οὐσίαν ὄντως οὖσαν, ποτὲ δὲ, ἀληθείας πεδίον, ποτὲ δὲ, ἄλλο τι τοιοῦτον καλῶν, ὡς ἐκβεβηκότα τῶν νοερῶν θεῶν, καὶ ὡς ἀκρότατον, καὶ ἑνιαῖον, ἀποφαλικῶς ἀφῃρεῖ, καθάπερ τὸν ἐξῃρημένον τῶν πάντων ἀρχέα.

κεφάλαιον ιβ'.

Τίνες οὖν αἱ ἀποφάσεις, καὶ ἀπὸ ποίων γίνονται τάξεων (τοῦτο γὰρ ἐχόμενον διελθεῖν) ἐν Παρμενίδῃ μὲν οὖν αἱ περὶ ἑνὸς ἀποφάσεις, ἀπὸ πασῶν ἐγίγνοντο τῶν θείων τάξεων, ἐπεὶ καὶ πασῶν αἴτιον τὸ ἕν. καὶ πᾶν τὸ θεῖον, κατὰ τὴν ὕπαρξιν τὴν ἑαυτοῦ μετέχει τῆς πρωτίστης ἀρχῆς· καὶ πάντων ὑπερέχον τὸ ἕν, πολλῷ μᾶλλον καὶ τῶν μετ' αὐτὰς ἐξῃρημένων πραγμάτων. ἐκ γὰρ τούτων τὰ πάντα πέφυκε. τὰς γὰρ τούτων ἰδιότητας ὑποδέχεται μεριστῶς. Δῆλον δὲ ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ὑποθέσεων (ἐν αἷς τὰ αὐτὰ πάλιν ἀνακυκλεῖται συμπεράσματα, ποτὲ μὲν, ἀποφαλικῶς, ποτὲ δὲ, καταφαλικῶς συμπλεκόμενα) καὶ τί γὰρ ἂν ὑποστῆναι δύναιτο, μὴ προειλημμένον κατ' αἰτίαν ἐν τοῖς ὅλοις; ἐν δέ γε τῷ Φαίδρῳ τὰ ἀποφασκόμενα τῆς νοητῆς τῶν νοερῶν πάντων ἀκρότητός ἐστι τὰ προηγουμένως ἱδρυμένα μεθ' αὑτὸν, ἱερὰ γένη τὰ συνεκτικὰ, τὰ πληρωτικὰ, τὰ τῶν ἰδίως καλουμένων νοερῶν πατρικά. τούτων γὰρ ἐξῃρημένη καὶ τῶν ἀπάντων ἐκβεβήκασι νοερῶν θεῶν. Ὁ γὰρ πρὸ τοῦ ἑνὸς πᾶς καὶ τὸ θεῶν γένος, τοῦτο πρὸς τοῦτόν ἐισιν αἱ τρεῖς μετ' αὐτὸν διακοσμήσεις. τὸν μὲν οὖν οὐρανίαν τάξιν συνέχουσι τὰ ὅλα, καὶ φωτίζουσι τῷ νοητῷ φωτὶ, χρῶμα προσπεμάζει. διόπερ καὶ τὸ ἐμφανὲς τοῦτο τοῦ οὐρανοῦ κάλλος, χρώμασι παντοίοις, [l. παντοίοις,] καὶ φωτὶ διαλάμπει. κἀκεῖνον τοίνυν τὸν οὐρανὸν, νοερὸν χρῶμα, καὶ φῶς ἀποκαλεῖ. τὸ γὰρ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ προϊὸν φῶς, αὖθις μὲν ἐστιν ἄγνωστον, καὶ κρύφιον ἐν τοῖς ἀδύτοις μένον τῶν θεῶν. ἐκφαίνεται δὲ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ, καὶ ἐξ ἀφανοῦς γίγνεται φανερόν.

Etenim ille primus rerum universarum opifex in Timæo, quatenus quidem præexistentes causas participat, Effector appellatur, & Pater, & Bonus, & omnibus hujusmodi *nominibus appellatur*. Quatenus verò est totius rerum universarũ fabricationis Unitas, ipsum ignotum, & ineffabilem, ex universis rerum opificibus exemptum relinquit, *nullo nomine declarans ipsum ignotam naturam*. Etenim (inquit) ipsum invenire est arduũ, & inventum, apud omnes dicere, *est* impossibile. Sic igitur & ipsum supercœlestem locum, quatenus quidem à primis causis repletur, affirmativè demonstrat, modo quidem, essentiam verò existentem, modò verò Veritatis campum, modo verò, aliquo alio hujusmodi nomine appellans, ut egressum extra Deos intellectuales, *vel, ut ex intellectualibus Diis exemptum*, & ut summum, & Unicum, affirmativè celebrat, ut ipsum principium ex omnibus *Entibus* exemptum.

CAPUT XII.

QVænam igitur sint negationes, & ex quibus ordinibus fiant (hoc enim est proximum, quod nobis est persequendum) *jam dicamus*. In Parmenide igitur, illæ de Uno negationes ex omnibus divinis ordinibus fiebant, quia omnium etiam *ordinum est* causa ipsum Unum. Et omne divinum, propter suam essentiam, particeps est illius primi principii. Cùm autem ipsum Unum his sit superius, multo magis etiam exemptum-est ex rebus, quæ sunt post ipsos *divinos ordines*. Ex istis enim omnia progrediuntur. Horum enim proprietates *ipsum Unum* susçipit partitè. Perspicuum autem *est*, quod ex aliis hypothesibus (in quibus iterum eædem versantur conclusiones, modò quidem, negativè, modò verò, affirmativè connexæ) *rerum ante-dictarum demonstratio sit petenda*. Etenim quidnam subsistere posset, quod per causam non sit antè-comprehensum in ipsis universis? In Phædro tamen ea, quæ negantur de mentali *rerum* omnium intellectualium summitate, sunt ipsa proximè collocata post ipsam *summitatem antè-dictam*, sacra genera, *scilicet* id, quod *res universas* continet, & id, quod res perficit, quod est paternum, *& causa procreatrix* eorum quæ propriè vocantur intellectualia. Ex istis enim *ista summitas* exempta, ex omnibus etiam intellectualibus Diis excessit, *& ex eorum numero est exempta*. Quod enim est erga ipsum Unum, omne Deorum genus, hoc erga *summitatem* istam sunt illi tres ordines, qui post ipsam *sunt, & qui sequuntur eam*. Illum igitur cœlestem ordinem, qui res universas continet, & illustrat mentali Luce, *Plato* colorem appellat. Quoniam & istam manifestam Cœli pulchritudinem coloribus omnigenis, & Luce penetrans-illustrat. Et illud igitur Cœlum, intellectualem colorem, & Lucem appellat. Illa enim Lux, quæ progreditur ex ipso Bono, suprà quidem est ignota, & occulta, in ipsis Deorum adytis, *& inaccessis locis* manens. In hoc verò ordine apparet, & ex occulta fit manifesta, *& ex obscura fit clara*.

Quam-

Quamobrem etiam colori assimilatur, *& similis esse dicitur*, Lucis filio. Præterea verò, si Cœlum est ille *vultus*, *& aspectus*, qui res superiores aspicit, *& contemplatur*, meritò mentalis ipsius color vocabitur aspectui cognatus.

Ergo ipsa causa rerum in Cœlo mentalium est quidem expers-coloris: sed ex ipsis exempta. Etenim sensilis color, est solaris Lucis progenies. Illum verò *fornicem*, qui post cœlestem ordinem proximè subsistit, quem subcœlestem fornicem appellavimus, *Plato* figuram appellat. Etenim ipse fornix, est figuræ nomen. Et prorsus in hoc ipso ordine & ipse Parmenides intellectualem figuram reponit. Ipsi verò intellectualium summitati tactum primum attribuit, ut ex Parmenidis conclusionibus est perspicuum. Nam in prima hypothesi figuram ab Uno auferens, hoc *argumenti* medio usus est, Quòd ipsum Unum non tangat se-ipsum. Ipsum verò Unum (inquit) non
* Not. tangit se-ipsum. Et ipsa conclusio est perspicua. Hic * igitur ipse tactus primùm, & propter causam subsistit. Quorum enim ille rerum universarum Opifex est proximè causa, horum per-exemplar *est autor* ille Pater, qui est ante ipsum. In hoc igitur ipse tactus est exemplar absolutorum, *atque liberorum* Deorum. Tres igitur isti ordines sunt deinceps, Color, Figura, Tactus.

Ex his autem propter *suam* essentiam exemptus est supercœlestis locus. Est igitur coloris, figuræ, & tactus expers. Neq; per privationem ex his tribus excessit: sed per causæ excellentiam. Etenim ipsi colori, Lucis communionem ex mentalibus *manantem* largitur. Et intellectualem finem figuræ per-illùminationem immittit. Et ipsi tactui Unitatem, *unionem*, & cohærentiam, *atque continuationem* imponit supernè, & perficit omnia per suam *vim*, & facultatem, alia quidem, dum tanguntur per Unitatem, *ac Unionem*, alia verò, dum figurantur per finis communicationem, alia verò, dum colorantur per lucis illuminationem. Omnè *verò rem* ineffabili-modo, & per mentalia signa sursum allicit, ac attrahit ad se-ipsum, & replet singularibus bonis. Si igitur hæc rectè dicimus, non admittemus, *nec approbabimus* illos, qui curiosè-tractant sensiles colores, & tactus, & figuras, & qui dicunt ipsum supercœlestem locum ex his excessisse, *ac prorsus exemptum esse*. Hæc enim parva *sunt*, & illi nullo-modo convenientia. Etenim ipsa natura, non tota tantùm: sed & partita ex sensilibus coloribus, & ex figuris apparentibus, & ex corporeis tactibus est-exempta.

Quid igitur hoc *adeò* venerandum *censetur*, si vel ipsis naturis adest? Sed oportet & colores, & figuras, & tactus à superioribus usque ad extrema pertinere, & ex omnibus pariter exemptum demonstrare supercœlestem locum. Quoniam & ipsa anima, figuræ particeps est. Et ipsa Mens, & ipse tactus sæpè vel in *essentiis* incorporeis est propter primorum cum secundis communionem, & istas communiones, Synaphas, *i. e. contactus*, appellare consueverunt, & ipsos intelligentiarum tactus, Epaphas, *i. e. attactus*, *vocare solent*. Ne igi-

διὸ δὴ τῷ χρώματι προσήκασιν τὸ πρὸ φωτὸς ἐκγόνῳ. ἔτι δὲ, εἰ οὐρανός ἐστιν ἡ ὁρατὴ ὄψις τὸ ἄνω, ἀκήρατος τὸ νοητὸν αὐτῆς χρῶμα ἂν καλοῖτο τῇ ὄψει σύζυγον.

Ἀχρωματον ἄρα τὸ ἄϋλον μὲν τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ νοητῶν, ἐξῃρημένον δὲ ἀπ' αὐτῶν. καὶ γὰρ τὸ αἰσθητὸν χρῶμα, τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἔστιν ἔκγονον. τὸν δὲ μετὰ τὸν οὐράνιον λεγόμενον προσεχῶς ὑφισταμένῳ, καὶ ὑπερουράνιον ἀψῖδα προσαγορεύω, σχῆμα προσαγορεύω. καὶ γὰρ ἡ ἀψὶς αὐτὴ, σχήματός ἐστιν ὄνομα. καὶ ὅλως ἐν ταύτῃ τῇ τάξει, καὶ ὁ Παρμενίδης ἱστᾷ τὸ νοερὸν σχῆμα. τῇ δὲ ἀκρότητι τῶν νοερῶν τὴν ἁφὴν πρῶτον ἀποδίδωσιν, ὡς ἐκ τῶν τοῦ Παρμενίδου συμπερασμάτων δῆλον. ἐν γὰρ τῇ πρώτῃ ὑποθέσει τὸ σχῆμα τοῦ ἑνὸς ἀφαιρῶν, μέσῳ κέχρηται, τῷ μὴ ἅπτεσθαι τὸ ἓν αὐτοῦ. τὸ γὰρ ἓν, οὐχ ἅπτεται (φησὶν) ἑαυτοῦ. καὶ τὸ συμπέρασμα δῆλον. ἐστιν οὖν* πάντως ἡ ἁφὴ πρῶτον, καὶ καθ' * Σημείωσαι ὑφέστηκεν. ὧν γάρ ἐστιν ὁ δημιουργὸς αὐτῶν μάλιστα προσεχῶς, τούτων παραδειγματικῶς ὁ πρωτουργὸς πατήρ· ἐν τούτῳ δὴ οὖν ἡ ἁφὴ τὸ παράδειγμα τῶν ἀπολύτων θεῶν. τρεῖς οὖν αὗται τάξεις εἰσὶν ἑφεξῆς, τὸ χρῶμα, τὸ σχῆμα, ἡ ἁφή.

καὶ πάντων ἐξῄρηται καθ' οὐσίαν ὁ ὑπερουράνιος τόπος. ἀχρώματος, ἄρα, καὶ ἀσχημάτιστός ἐστι, καὶ ἀναφής. καὶ οὐχὶ κατὰ στέρησιν τῶν τριῶν τούτων ἐκβέβηκεν, ἀλλὰ καθ' αὐτὰς ὑπεροχῇ. καὶ γὰρ τῷ χρώματι τὸν τοῦ φωτὸς μεταδίδωσι. καὶ τῷ σχήματι τὸ πέρας ἁπλάμῃ τὸ νοερόν. καὶ τῇ ἁφῇ τὴν ἕνωσιν, καὶ τὸν συνέχεσθαι ἐπιβάθησιν ἀνωθεν, καὶ πλήρεῖ πάντα καθ' ἑαυτὸν δυνάμιν, τὰ μὲν, ἀπλώματα διὰ τῆς ἑνώσεως, τὰ δὲ, σχηματιζόμενα διὰ τῆς τοῦ πέρατος μεταδόσεως, τὰ δὲ, χρωννύμενα διὰ τῆς τοῦ φωτὸς ἐλλάμψεως. πάντα δὲ ἀρρήτως, καὶ τοῖς νοητοῖς συνθήμασιν αἰσθητὰ, καὶ ἀνέλκει πρὸς ἑαυτὸν, καὶ πληροῖ τῶν ἐνιαίων ἀγαθῶν. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, οὐκ ἀποδεξόμεθα οὖν τὰ αἰσθητὰ χρώματα, καὶ ἁφὰς, καὶ σχήματα πολυπραγμονήσαντας, καὶ τούτων ἐκβεβηκότα τὸν ὑπερουράνιον τόπον ἀποφαίνοντας. μικρὰ γὰρ ταῦτα, καὶ οὐδὲν ἐκείνῳ προσήκοντα. καὶ γὰρ ἡ φύσις, οὐχ ἡ ὅλη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ μεριστὴ, τῶν αἰσθητῶν χρωμάτων, καὶ τῶν φαινομένων σχημάτων, καὶ τῶν σωματικῶν ἁφῶν ἐξῄρηται.

Τί οὖν τοῦτο σεμνόν, εἰ καὶ ταῖς φύσεσι πάρεστι; ἀλλὰ δεῖ πάντα χρώματα, καὶ τὰ σχήματα, καὶ τὰς ἁφὰς ἄνωθεν ἀχρι τῶν ἐσχάτων διαβαίνειν, καὶ πάντων ὁμοίως ἐξῃρημένον ἀποφαίνειν τὸν ὑπερουράνιον τόπον. ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ σχήματος μετέχει. καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ ἁφὴ πλάσσεται πᾶς ἀσωμάτως ἐστὶ καὶ τῶν πρώτων πρὸς τὰ δεύτερα κοινωνίαν, καὶ τὰς τοιαύτας κοινωνίας πάντας, συναφὰς εἰώθασι καλεῖν, καὶ τὰς τῶν νοήτων θέξεις, ἐπαφάς. Μὴ πάντως ἀπὸ τῶν

πρώτων ὅπῃ τε ἔχομεν φερόμεθα, μηδὲ τὴν ἀκροτάτην τάξιν τῶν νοερῶν τῆς πλουτούσης τῶν ὄντων παραβάλλωμεν, ὧν καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἡ φύσις ὑπερίδρυται. καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πολυμεληθέντες, καὶ τοῦ Πλάτωνος οὐκ αἰσχυνόμεθα βοῶντος, ὅτι πολλῶν τις ἔσται τοιοῦτος ἐκεῖνος λέγομεν. ποία γὰρ τόλμα; τίς δυνάμις ἄγνωστος ὑπερθρώσκουσι τὰς ἡμετέρας ὑπολήψεις; ἀλήθεια τῶν αἰσθητῶν χρωμάτων, καὶ σχημάτων, καὶ ἁφῆς, σεμνοτέραν οὐσίαν θεωμένη. καὶ γὰρ οἱ φυσικοὶ τοιαύτην ἐγνωκέναι δοκοῦσιν, μὴ ὅτι καὶ θεολόγων παῖδες.

Αἱ μὲν οὖν ἀποφάσεις, δι' ὧν τὸν ὑπερουράνιον ὕμνησε τόπον, τοιαύτην ἔχουσι δύναμιν. πάλιν δ' αὖ τὰς καταφάσεις ἐφεξῆς θεωρήσωμεν, ὅπως καὶ μέθεξιν αὐτῶν τῶν πρώτων νοητῶν ὑπαρχουσιν. οὐσία μὲν οὖν ὄντως οὐσία λέγεται, διότι πρὸ πρώτως ὄντως μετέληφε. πᾶσι γὰρ τὸ εἶναι, καὶ τὸ ὄντως εἶναι, τῆς νοητῆς οὐσίας παρέσχεν ἔκλογον. ὡς γὰρ τὸ ἓν ἐκ τῆς πρωτίστης ἀρχῆς τῆς περὶ τῶν νοητῶν. οὕτως ἡ δ' ὄντως φύσις ἀπὸ τῶν νοητῶν. ἐκεῖ γὰρ τὸ ἓν ὄν, ὡς καὶ ὁ Παρμενίδης μικρῷ πρόσθεν αἰνίδαξε. Ψυχῆς δὲ κυβερνήτη θεαλῆ, διότι νοητῷ ἔλαχεν ὑποστοχίῳ πρὸς οὗ ἄλλους νοεροὺς θεοὺς τὸ πάντα νοητὸν αὐτῆς ἀγαθόν, ἀπὸ δ' αὖ γινώσκεται αὐτῷ ἀληθείᾳ, καὶ πῶς ἡ ἄρα τὸ νοητὸν, ὅσον τὸ ὄντως ὄν, ἀπὸ τῶν ἑνιαίων εἰς αὐτὸν ἐφήκει θεῶν. ἐκεῖνα γὰρ νοητὰ πρώτως, καὶ ἀμεθέκτως, καὶ πρωτουργὰ τῶν νοητῶν πάντων αἴτια. καὶ πῶς ἔχει ταῦτα ἀλλήλοις, τό, τε ὄντως ὂν, καὶ τὸ νοητόν. καὶ γὰρ πᾶν τὸ νοητὸν, ὄντως ἐστὶν ὄν, καὶ πᾶν τὸ ὄντως ὄν, νοητὸν ὑπάρχει. καὶ γὰρ ὁ νοῦς νοητός ἐστι καὶ τὸ ἓν τὸ ὂν αὐτό.

καὶ ἡ τὸ γνωστικὸν νοῦς. διὸ καὶ πᾶς μὲν νοῦς, γνώσεως ἐστι χορηγός. πᾶν δὲ τὸ νοητὸν, οὐσίας. ὁ γὰρ ἐστι πρώτως ἑκάτερον, τοῦτο καὶ τοῖς δευτέροις ὑπολάμπει διακόσμοις. τὸ τρίτον πάντα περὶ αὐτὸν λέγεται τὸ τῆς ἀληθοῦς ὑπολήψεως γένος ἱδρύσθαι. δύο γὰρ ταῦτα ἄνεισιν ὅπῃ πρὸς ἐκείνης τῆς οὐσίας θεωρίαν, νοῦς ὁ κυβερνήτης τῆς ψυχῆς (ἔστι δὲ οὗτος ὁ μερικὸς ὑπερίδρυμένος μὲν τῶν ψυχῶν, ἀνάγων δὲ αὐτὰς εἰς τὸν ἑρμεῖον τὸν πατρικὸν) καὶ ἡ ἀληθὴς ὑπόληψις, ψυχῆς οὖσα πλοῦτος. αὕτη μὲν οὖν περὶ ἐκεῖνον ἐνεργεῖ, ὡς περιχορεύουσα τὸ ὂν μεταβατικῶς. νοῦς δὲ θεᾶται αὐτὸν, ὡς ἁπλῇ νοητῇ χρώμενος. ἔστι δ' ἄλλη μὲν, ἡ ἐν ἡμῖν ὑπόληψις, ἄλλη δ', ἡ ἐν ἐκείνῳ τῷ πατρί. καὶ αὕτη μὲν, ἀληθὴς, ἐκείνη δ', αὐτοαλήθεια. τίς οὖν οὖσα, καὶ πόθεν ὑποστᾶσα; ἡ τότης μέν ἐστι πάσης τῆς νοερᾶς γνώσεως πηγὴ, καὶ τῆς ἀχράντου, καὶ καθαρᾶς ἑνώσεως αἰτία πρωτουργός. ἐκφαίνεται δ' ἐν τῇ πρωτίστῃ τελειότητι τῶν νοερῶν, ὡς πλεσπουργὸς τῶν τε ἄλλων ἁπάντων, καὶ δὴ καὶ τῶν θείων ψυχῶν. εἰς γὰρ ταύτην αἰσθάνεται τὰ γνώστων πασῶν ἑνοειδῆ δυνάμιν, τὰς ἑαυτῶν πλησιάζουσι γνώσεις.

tur à primis ad ultima feramur, neque ſummum ordinem intellectualium cum ultimis Entibus conferamus, ſupra quæ & anima, & natura eſt-ſita. Etenim in hoc ipſo peccabimus, & Platonem non ſuſtinebimus clamantem, nos audentes, & *per inſignem audaciam* hæc de illo *ordine* dicere. Quænam enim eſt audacia? Quænam *eſt illa* facultas ignota, quæ noſtras *animorum* primas-notiones ſupra-modum-extollit? Veritas ſenſilium colorum, & figurarum, & tactuum, auguſtiorem eſſentiâ contemplans. Etenim ipſi Phyſici talem hypoſtaſin noverunt, non ſolum v. Theologorum filii.

Negationes igitur, per quas ſupercœleſtem locum *Plato* celebravit, talem habent vim. Rurſus verò affirmationes deinceps contemplemur, *ut ſciamus* quomodo per communionem ipſorũ primorum mentalium exiſtant. Eſſentia igitur verè exiſtens dicitur, quia particeps-eſt illius, quod eſt primò Ens. Omnibus enim ipſum Eſſe, & ipſum verè Eſſe, mentalis Eſſentiæ progenies adeſt. Ut enim ipſum Ens *manat* à primò principio, quod eſt antè mentalia, ſic ipſius Entis natura *manat* à mentalibus. Illic enim eſt ipſum Unũ Ens, ut & Parmenides paulò ante docuit. Animæ verò gubernatrici adſpectabili *comparatur*, quia mentalem excellentiã *illa Natura* eſt-ſortita apud alios intellectuales Deos. Ipſius igitur mentale bonum *Parmenides* declarat per Mentem, quæ cognoſcit ipſam. Hoc etiam igitur mentale, ut & ipſum verè Ens, à ſingularibus Diis ad ipſam pervenit. Illæ enim *ſunt* mentales primò, & ſine-communione & primariæ mentalium omnium cauſæ. Et iſta inter ſe cõcurrunt, & ipſum verè Ens, & ipſum mentale. Etenim omne mentale, eſt verè Ens, & omne verè Ens, eſt mentale. Etenim ipſa Mens eſt mentalis, propter ipſum Ens in ipſa *exiſtens*.

Propter verò ipſam cognoſcendi vim, Mens *eſt Mens*. Quamobrem etiam omnis quidem Mens eſt cognitionis ſuppeditatrix, omne verò mentale, *eſt ſuppeditator* eſſentiæ. Quod enim eſt primò utrumque, hoc etiam ſecundis ordinibus Lumen ſuppeditat, *& ipſos illuminat*. Illud igitur tertium veræ ſcientiæ genus, circa ipſam *eſſentiam* collocatum-eſſe dicitur. Hæc enim duo aſcendunt ad illius eſſentiæ contemplationem, Mens animæ gubernatrix. (Eſt autem hæc particularis, ſita quidem ſupra *cæteras* animas, adducens verò ipſas ad paternum portum) & vera ſcientia, quæ eſt animæ perfectio. Hæc igitur circa illam agit, quaſi choreas-agitans-circa ipſum Ens tranſitivè. Mens verò contemplatur ipſam, ut ſimplici intelligentia utens. Eſt autem alia quidem in nobis ſcientia, alia verò, in illo loco *ſupercæleſti*. Et hæc quidem, *eſt* vera, illa verò, *eſt* ipſa-Veritas, *& ipſa Perſe-Veritas*. Quænam igitur hæc eſt, & unde *manans* ſubſiſtit? Deitas quidem eſt omnis intellectualis cognitionis fons, & impollutæ, & conſtantis unionis cauſa primaria. Apparet verò in prima Trinitate *rerum* intellectualium, ut perfectrice cùm aliorum omnium, tum verò etiam divinarum animarum. Ad hanc enim omnium cognitionem uniformem facultatem aſcendentes *animæ*, ſuas perficiunt notiones. Con-

Contemplatur enim (inquit) unaquæque incorruptarum animarum, unà cum Jove, & Cœlo circumacta, Justiciam, Temperantiam, Scientiam. Illic igitur *sunt* isti tres fontes, qui sunt Deitates mentales, & fontes intellectualium Virtutum: nō autem (ut quidam putant) formæ intellectuales. Hæc enim idem figurare, *& significare* solent, *quum Socrates introducitur*, ipsam Per-se-scientiam, & ipsam Per-se-justiciam dicens. Et hoc quodam in loco dicit in Phædone Socrates. Quibus idem subscribentes, *idemque nostra sententia confirmantes*, addimus pro formis *ea, quæ faciunt ad rem probandam. Hæc enim Socrates illic introducitur* dicens. In his verò, quum ipsam Justiciā, & ipsam Temperantiam, & ipsam Scientiam dixit, videtur Deitates quasdam per-se-perfectas, & mentales nobis declarare trifariam subsistentes. * Quarum, Unitas quidem, est Scientia. Secundum verò locum obtinet Temperantia. Tertium verò Justicia. Et ipsa quidem Scientia, est intelligentiæ impollutæ, & immotæ, & immutabilis suppeditatrix.

* Nota.

Temperantia verò, suæ ad se conversionis, & *reversionis* causam omnibus Diis suppeditat. Justicia verò *suppeditatrix est* distributionis universorū bonorum secundùm dignitatem, *& pro cujusq; meritu*. Et propter quidem ipsam Scientiam, unusquisque Deorum *percipit*, *ac* intelligit res ante se *existentes*, & Unitate mentali repletur. Propter verò Temperantiam, ad se-ipsum est-conversus, *convertitur, ac revertitur*, & secunda Unitate fruitur, & cognato bono, propter conversionem, *& reversionem* ad ipsam *Mentem*. Propter Justiciam verò, tacitâ viâ (ut ajunt) regit ea, quæ post ipsam *sunt*, & meritur dignitatem, *& cujusq; meritu*, & convenientem singulis suppeditat distributionē. Omnes igitur Deorum actiones continent isti tres fontes. Et scientia quidem, progressa est per-proportionem-respondentem primo mentalium *ordini*. Et quemadmodum ille *primus mentalium ordo* essentias omnibus suppeditat, sic ista *scientia* notiones per illuminationem-tribuit ipsis Diis. Temperantia verò, secundo *ordini notiones per illuminationem impertit*. Illius enim *rei* continentem, & metientem facultatem Temperantia imitatur, metiens actiones Deorum, & convertens, *ac reducens* unum-quodque ad se. Justicia verò, tertio *ordini per illuminationem notiones largitur*. Discernit enim & ista *res* secundas, *eaq;* secundùm ipsi convenientem *rationem distribuit* mentaliter primis exemplaribus.

καθορᾷ γάρ (φησιν) ἑκάστη τῶν ἀχηράτων ψυχῶν, συμπεριαγομένη τῷ Διΐ, καὶ τῷ οὐρανῷ, δικαιοσύνην, σωφροσύνην, ἐπιστήμην. ἐκεῖ τοίνυν αἱ τρεῖς αὗται πηγαί, θεότητες οὖσαι νοεραὶ, καὶ πηγαὶ τῶν νοερῶν οὐσιῶν, ἀλλ' οὐχ (ὡς οἴονταί τινες) ἴδεαι νοεραί. ταῦτα μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ χαρακτηρίζων ἔωθεν, αὐτοεπιστήμην, καὶ αὐτοδικαιοσύνην λέγων. καὶ τοῦτό που φησὶν ὁ ἐν τῷ φαίδωνι Σωκράτης. εἷς τὸ αὐτὸ ἐπισφραγίζοντες παρατιθέμεθα καὶ ἡμεῖς τὰ ἐκεῖνα λέγοντα. ἐν δὲ τούτοις, αὐτῷ δικαιοσύνῃ, καὶ αὐτῷ σωφροσύνῃ, καὶ αὐτῷ ἐπιστήμῃ ἁπασῶν θεότητας ἑνιαίας ἔοικεν αὐτοτελεῖς, καὶ νοητὰς ἡμῖν ἐκφαίνειν τριαδικῶς ὑφεστώσας. * ὧν μενὰς μὲν ἐστιν ἐπιστήμη. δευτέραν δὲ ἔχει τάξιν ἡ σωφροσύνη. τρίτῃ δὲ, ἡ δικαιοσύνη. καὶ ἔστιν ἡ μὲν ἐπιστήμη, νοήσεως ἀχράντου, καὶ ἀκλινοῦς, καὶ ἀτρέπτου χορηγός.

* Σημείωσαι.

Ἡ δὲ σωφροσύνη, τῆς εἰς ἑαυτὴν ἐπιστροφῆς, τοῖς θεοῖς πᾶσι τὴν αἰτίαν ἐνδίδωσιν. ἡ δὲ δικαιοσύνη, τῆς κατ' ἀξίαν τῶν ὅλων ἀγαθῶν διανομῆς. καὶ διὰ μὲν τὴν ἐπιστήμην, ἕκαστος τῶν θεῶν, νοεῖ τὰ περὶ ἑαυτόν, καὶ πληροῦται νοητῆς ἑνώσεως. διὰ δὲ τὴν σωφροσύνην, ἐπιστρέφεται πρὸς ἑαυτὸν, καὶ δευτέραν ἕνωσιν καρπούται, καὶ ἀγαθὸν, τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιστροφὴν σύνοικον. διὰ δὲ τὴν δικαιοσύνην, προσηκόντως τὰ μεθ' αὑτὸν, ἀψόφῳ κελεύθῳ φασὶ, κατὰ μετοχὴν τὴν ἀξίαν, καὶ τὴν προσηκούσαν ἑκάστοις χορηγεῖ διανομήν. πάσας δὴ οὖν τὰς ἐνεργείας τῶν θεῶν, συνέχουσιν αἱ τρεῖς αὗται πηγαί. καὶ ἡ μὲν ἐπιστήμη προσῆλθεν αἰάλοιον τῇ πρωΐστῃ τῶν νοητῶν. καὶ ὅσας οὐσίας ἐκείνη πᾶσιν ἐνδίδωσιν, οὕτως αὕτη τὰς γνώσεις ἐπιλάμπει τοῖς θεοῖς. ἡ δὲ ζωφροσύνη, τῇ δευτέρᾳ. τὸ γὰρ ἐκείνης συνεκτικόν. καὶ τὸ μετρητικὸν ἡ ζωφροσύνη μιμεῖται, μετροῦσα τὰς ἐνεργείας τῶν θεῶν, καὶ ἐπιστρέφουσα πρὸς ἑαυτὴν ἕκαστον. ἡ δὲ δικαιοσύνη, τῇ τρίτῃ. διὰ μέσης γὰρ ἡ αὐτὴ τὰ δεύτερα, τῷ τὴν προσήκουσαν ἐκείνῃ νοητῶς τοῖς πρωΐστοις παραδίδωμασιν.

CAPUT XV.

POst hæc igitur, Trinitatem contemplemur aliam in isto loco præexistentem. Quam & ipsam Socrates concelebravit, *hanc scilicet*, Veritatis campum, Pratum, Alimentum Deorum. Ipse igitur Veritatis campus, intellectualiter explicatus-est, *relatus* ad mētalem Lucem, *vel, explicatus-est in mentali Luce*, & illuminationibus inde prodeuntib. collustratur.

Κεφάλαιον ιέ.

Μετὰ δὴ ταύτης, τριάδα θεωρήσωμεν ἄλλην ἐν τῷδε τῷ τόπῳ προϋπάρχουσαν. ἣν καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐξύμνησε, τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον, τὸν λειμῶνα, τὴν τροφὴν τῶν θεῶν. τὸ μὲν οὖν τῆς ἀληθείας πεδίον, νοερῶς αἰσθάνεται πρὸς τὸ νοητὸν φῶς, καὶ καταλάμπεται τῆς ἐκεῖθεν προϊούσης ἐλλάμψε-

σιν. ὡς γὰρ τὸ ἓν ἑνοποιὸν ὅπλάμπει φῶς, οὕτως τὸ νοητὸν εὐσποιὸν ἐνδίδωσι τοῖς δευτέροις μεθέξιν· ὁ δὲ λειμὼν, γόνιμός ἐστι δυνάμις ζωῆς, καὶ λόγων παντοίων, καὶ ἀρχὴ τῶν πρωτουργῶν τῆς ζωῆς αἰτίων, καὶ τῆς ποικιλίας, καὶ τῆς ἀναγωγῆς τῶν εἰδῶν αἰτία. καὶ γὰρ οἱ τῇδε λειμῶνες, παντοδαπῶν εἰδῶν τινὰ, καὶ λόγων εἰσὶν οἰκεῖοι, καὶ τῆς ζωογονίας φέρουσι τὸ ὕδωρ σύμβολον.

Ἡ δὲ τροφιμος τῶν Θεῶν αἰτία, νοητή πως ἐστὶν ἕνωσις τῷ ὅλῳ συλλαβοῦσα πλειότητα τῶν Θεῶν ἐν ἑαυτῇ, καὶ πληροῦσα σὺν θεοὺς, ἀκμῆς, καὶ δυνάμεως, ἧς τι τῷ περιείναι τῶν δευτέρων, καὶ τῷ νόησιν τῷ ἀτρεπτον τῶν πρώτων. ἀλλ' ἄνω μὲν ἑνοειδῶς τούτων οἱ Θεοὶ μετέχουσιν, ἐν δὲ ταῖς πρόοδοις ἑαυτῶν, διηρημένως. Ὅπου δὴ καὶ τῆς τροφῆς, ἡ μὲν, ἀμβροσία καλεῖται παρὰ τοῦ Πλάτωνος. Ἡ δὲ, νέκταρ. πρὸς δὲ τῷ Φάτνῳ (φησὶ) σὺν ἵπποις ἡκας, παρέλαβεν, [l. παρέβαλεν] ἀμβροσίαν. καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπέθηκεν· ὁκοῦν ὁ μὲν λαϊκὸς τροφὸς τῆς νοητῆς ἐνιαίως μετέχει τῆς πληρότητος τῆς ἐκ τῶν Θεῶν ἐλλαμπομένης. οἱ δὲ ἵπποι, μεμερισμένως, πρότερον μὲν τῆς ἀμβροσίας, ἐπ' αὐτῇ δὲ, τοῦ νέκταρος. δεῖ γὰρ αὐτοὺς, ἐκ μὲν τῆς ἀμβροσίας, μένειν ἐν τοῖς κρείττοσι παθαρῶς, καὶ ἀκλινῶς. ἀφ' ἧς δὲ τοῦ νέκταρος, προνοεῖν τῶν δευτέρων ἀτρέπτως. ἐοικὲ καὶ τῷ ἀμβροσίαν, στερεὰν τροφὴν εἶναι φασί. τὸ δὲ νέκταρ, ὑγρόν. ὃ καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος, τῷ μὲν φησὶν ὅτι παρέλαβε, [l. παρέβαλε.] τὸ δὲ, ὅτι μὴ τῷ ἀμβροσίαν, ἐπόησεν.

Οὐκοῦν τὸ μὲν ἄφθιτον τῆς προνοίας, καὶ τὸ ἄλυτον, καὶ τὸ ὅλῃ παντὶ προνοεῖν ἀχράντως, ἡ δὲ νέκταρος δηλοῖ τροφή. τὸ δὲ μονίμως, καὶ τὸ στερεῶς ἱδρυμένον ἐν τοῖς κρείττοσιν, ἡ τῆς ἀμβροσίας. ἐξ ἀμφοῖν δὲ ὅτι καὶ μένουσιν οἱ Θεοὶ, καὶ προΐασιν ὅλῃ παντὶ, καὶ οὔτε τὸ ἀκλινὲς αὐτῶν, καὶ ἀνεπίστροφον πρὸς τὰ χείρονα, ἄγονόν ἐστιν, οὔτε ἡ γόνιμος δύναμις, καὶ ἡ πρόοδος αἰτίδρυτος, ἀλλὰ μένοντες προΐασι, καὶ ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν ἱδρυμένοι, προνοοῦσι τῶν δευτέρων ἀχράντως. νέκταρ οὖν, καὶ ἀμβροσία, Θεῶν πλειότητες, ἢ Θεοί. νοῦ δὲ, καὶ φύσεως, καὶ ζωμάτων ἄλλα. διὸ καὶ ὁ Πλάτων ἐν ταῖς ψυχαῖς ταύτα παραλαβὼν, Θεοὺς ὀνομαλεῖ τὰς ψυχάς. καθόσον γὰρ καὶ αὗται μετέχουσι τῶν Θεῶν, κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ νέκταρος πληροῦνται, καὶ τῆς ἀμβροσίας. ἀλλὰ προϊόντα μὲν ταῦτα διήρηται δυαδικῶς. τὸ μὲν, μονίμου, καὶ παθαρᾶς πλειότητος τοῖς Θεοῖς χορηγὸν ὑπάρχον.

Ut enim ipsum Unum Unificum, *i. e. Unum procreans*, Lux illuminat, sic ipsum mentale, quod essentiam procreat, secundis communionem largitur. Ipsum verò pratum, est fœcunda vis, *& facultas* vitæ, & rationum omnigenarum, & comprehensio primariarum vitæ causarum, & varietatis, & procreationis formarum causa. Etenim illa Prata, *quæ sunt* hic, sunt omnigenarum formarum, & rationum feracia, & ipsius animalium-procreationis Symbolum ferunt, *atque producunt* ipsam aquam.

Altrix verò Deorum causa, est quædam mentalis Unitas, in se complectens totam Deorum perfectionem, & Deos vigore, & vi, *& sufficienter* replens, & in providentia secundorum, & in immutabili primorum intelligentia, *atq; notione*. Sed suprà quidem, uniformiter horum Dii sunt participes; in suis verò progressibus, divisim. Ubi etiam alimenti *duo sunt genera*. *Nam* alterum quidem, à Platone vocatur Ambrosia. Alterum verò, Nectar. Cùm autem (inquit) equos ad præsepe deduxisset, Ambrosiam *ipsis* apposuit. Et post ipsam, ipsis Nectar potandum præbuit. Ergo ipse quidem Auriga, qui mentalibus alitur, singulariter particeps est illius perfectionis, quæ à Diis per illuminationem manat. Ipsi verò equi, partitè, prius quidem, ipsius Ambrosiæ, post ipsam verò, Nectaris *sunt participes*. Oportet enim ipsos, propter Ambrosiam quidem in præstantioribus constanter, & immotè, *vel, immobiliter* manere. Propter verò Nectar, immutabiliter secundis providere. Quoniam & Ambrosiam, solidum, *& siccum* alimentum esse dicunt. Nectar verò, *liquidum*, *&* humidum. Quod & ipse Plato demonstrans, dicit: Hanc quidem *Ambrosiam equis* apposuit. Illud verò *Nectar*, post Ambrosiam, *ipsis* potandum præbuit.

Ergo liberam quidem, *absolutam*, & indissolubilem, & in omnia impollutè progredientem providentiæ vim, ipsum Nectaris alimentum indicat. Illam verò vim permanentem, & constanter fundatam in præstantioribus, ipsum Ambrosiæ *alimentum indicat*. Quòd autem ob utrunque *genus alimenti*, Dii & maneant, & in omnia progrediantur, & neque ipsorum immobilitas, & non-reversio ad deteriora, sit infœcunda, neq; fœcunda facultas, & progressus *sit* firmæ-collocationis-expers: sed manentes progrediantur, & collocati in iis, quæ sunt ante ipsos, secundis impollutè prò videant, *eorumq; providam curam gerant, ex antè dato patet*. Nectar igitur, & Ambrosia *sunt* perfectiones Deorum, quatenus Dii *sunt*. Mentis verò, & Naturæ, & corporum, alia *sunt alimenta & aliæ perfectiones*. Quamobrem etiam Plato, cum in ipsis animabus hæc assumpsisset, *ipsisq; tribuisset*, Deos appellat ipsas animas. Quatenus enim & istæ participes sunt Deorum, eatenus etiam Nectare replentur, & Ambrosia. Sed hæc quidem progressa, bifariam divisa sunt. *Nam* alterum quidem, Diis est permanentis, & stabilis perfectionis suppeditator.

Alte-

Alterum verò *Diis est suppeditator* immutabilis providentiæ, & absolutæ *rerum* administrationis, & copiosæ bonorum communicationis. Talem autem distributionem secundùm duo *rerum* universarum principia *Diis* præposuerunt. Nam pro fundamento *nostræ disputationis est* statuendum, ipsi quidem fini, Ambrosiam per-proportionem-respondere, infinitati verò, ipsum Nectar. Quoniam hoc quidem, est quasi *liquidum*, & humidum, & à seipso non terminatur, *neque finitur*. Illud verò est quasi solidum, & à se-ipso terminum habet, *ac finem, quo finitur*. Ipsum igitur Nectar *est* fœcundum, & secundæ Deorum præsentiæ perfector, & facultatis, *& potentiæ ipsorum auctor*, & causa, & vigoris providam-curam-gerentis rerum universarum, & infinitæ, & nunquam deficientis *rerum* suppeditationis. Ambrosia verò, est perfectio constans, & fini-similis, & Diis est collocationis in-ipsis *existentis* causa, & stabilis, & immotæ intelligentiæ suppeditatrix. Ante verò hæc duo, unus est omnis perfectionis fons, & sedes omnib. Diis, quam Plato vocat alimentum, & convivium, & epulum, quòd singulariter quidem partitam Deorum multitudinem perficiat, omnia verò ad se convertat per divinam intelligentiam. * Nam ipsum quidem convivium alimenti divini in omnia divisam distributionem indicat. Epulum verò, *significat* unitam, *atque conjunctam rerum* universarum conversionem, *& reversionem* ad ipsum *Deorum alimentum*.

* *Nota.*

Deorum enim *est* intelligentia, quatenus Dii *sunt*. Utranq; verò facultatem ipsum alimentum continet, quia est mentalium bonorum plenitudo, & divinæ autarciæ, *id est, illius divinæ sortis, & conditionis, quâ quis præditus, suis bonis est contentus, nec alienis indiget, nec ea expetit*, uniformis perfectio.

τὸ δὲ, πρεπούσης ἀκλινοῦς, καὶ ἀπαλύπτου διοικήσεως, καὶ ἀφθόνου τῶν ἀγαθῶν μεταδόσεως, κατὰ τὰς δύο τῶν ὅλων ἀρχὰς προηπαίρμενα τὴν παιάτλω Ἀμβροσίαν. ἀπέλειπεν γὰρ τὸ μὲν πέρατι, τὴν ἀμβρεσίαν, τῇ δὲ ἀπειρίᾳ, τὸ νέκταρ ὑπεθήκεν. διὸ τὸ μὲν ἔστιν οἷον ὑγρὸν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ μὴ ὁριζόμενον. τὸ δὲ οἷον στερεὸν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν ὅρον ἔχον. γένοιτο οὖν τὸ νέκταρ, καὶ πλεσπουργὸν τῆς δόσεως τῶν Θεῶν παρουσίας, καὶ δυνάμεως αὔτιον, καὶ ἀκμῆς προνοητικῆς τῶν ὅλων, καὶ τῆς ἀπόρου, καὶ ἀεκλείπτου χορηγίας. μένιμον δὲ πλησίστι ἡ ἀμβροσία, καὶ περατικὴ, καὶ τῆς ἐν αὐτῇς ἱδρύσεως αἰτία τῇς Θεοῖς, καὶ τῆς στερᾶς, καὶ ἀκλινοῦς νοήσεως χορηγός. πρὸ δὲ τούτων ἀμφοτέρων, ἡ μία τῆς πλησίστ. ἀπείρου τυγὴ, καὶ ἑστία πᾶσι τῇς Θεοῖς, ὃν προφὸν ὁ Πλάτων ἀποκαλεῖ, καὶ δαῖτα, καὶ δεῖπνον, ὡς ἑνιαίως μὲν τὸ μεριζὸν πλῆθ. τῶν Θεῶν πλησιοῦσα, ὅλη δὲ πάντα πρὸς ἑαυτὸν ἀγὰ τῆς θείας νοήσεως. * ἡ μὲν γὰρ δαὶς, τὸν διηρημένον ὅλη πάντα ἀγαπομὸν δηλοῖ τῆς θείας τροφῆς. ἡ δὲ δαῖτα, τὸν λελωμένον ὅλη προφὸν τῶν ὅλων πρὸς αὐτόν.

* Σημαίνουσι.

Θεῶν γὰρ νόησις, ἡ Θεοί. τὸν δὲ συναμφότερον δυνάμιν ἡ τροφὴ σωίχ, τὸ πλήρωμα τῶν νοητῶν ἀγαθῶν ὑπάρχουσα, καὶ ἡ τῆς αὐταρκείας τῆς θείας ἑτοιμὸς πλησίστις.

CAPUT XVI.

Aliquot capita nō sunt in græco textu notata

DE his igitur hæc, *quæ dicta sunt*, ad præsentem contemplationem sufficiunt. Sequitur autem, ut de hujus loci in tria divisione differamus. Trinitas enim est (ut antè diximus) mentalis summitas intellectualium. Statim igitur in prima animi-notione & ipse Plato triplicem ipsius facultatem ostendit, quum tria quidem negativa, *sive negantia* assumpsit, Id, quod coloris est expers, Id, quod nullam habet figuram, Id, quod est expers tactus. Cùm autē tres Deitates in ipsa statuerit, Scientiam, Temperantiam, Justiciam, noster etiam *Præceptor*, & Dux istam Trinitatem dividere vult in tres Unitates, & hoc quoque demonstrat, Orphicas Theologias sequens. An verò oporteat & illas definitas proprietates illarum trium Dearum *suprà-dictarum*, ex iis, quæ posita, *concessaq;* sunt invenire, *jam* cogitemus, *& videamus*. Illic enim *Plato* & ipsum Veritatis campum, & Pratum, & altricem Deorum causam ponit. Ergo ipsum quidem alere, est mentalis perfectionis. Quamobrem etiam ad alam animæ ille reductorius impetus, & intellectualis perfectio secundùm alimentum in ipsam

---

κεφάλαιον ις'.

ΠΕΡΙ μὲν οὖν τούτων, ἐξαρκεῖ τοσαῦτα πρὸς τὴν παρεῦσαν θεωρίαν. ἐπόμθα δέ ἐστι πῶς τῆς ἰς τρία διαιρέσεως ὑπὸ τοῦ τύπου διελθεῖν. τριὰς γάρ ἐστιν (ὡς καὶ πρόσθεν εἴπομθ) ἡ νοητὴ τῶν νοερῶν ἀκρότης. εὐθὺς μὲν οὖν κατὰ τὴν πρωτὴν ὑπόβολὴν καὶ ὁ Πλάτων ἐμφαίνει τὸ τελαδικὸν αὐτῆς, τρία μὲν ἀποφατικὰ παραλαβών, τὸ ἀχρώματον, τὸ ἀσχημάτιστον, τὸ ἀναφές. τρεῖς δὲ ἐν αὐτῇ θεότητας ἱδρύσας, τὴν ἐπιστήμην, τὴν σωφροσύνην, τὴν δικαιοσύνην, καὶ ὁ ἡμέτερ. καθηγεμὼν, διαιρεῖν ἀξιοῖ τὴν τριάδα ταύτην εἰς τὰς τρεῖς μονάδας, καὶ δείκνυσι καὶ τοῦτο ταῖς ὀρφικαῖς θεολογίαις ἑπόμθος. εἰ δὲ δεῖ καὶ τὰς ἀφωρισμένας ἰδιότητας τῶν τριῶν θεαινῶν ἐκ τῶν κειμένων αὐτοῦ εὑρεῖν, ἐπειράσωμθ. ὅπου καὶ τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον ἐκεῖ πίθηται καὶ τὸν λειμῶνα, καὶ τὴν τροφὸν τῶν Θεῶν αἰτίαν, ἔστιν οὖν τὸ μὲν τρέφον, νοητῆς ἐστι πληθότητος. διὸ καὶ τὴν περὶ τῆς ψυχῆς ἡ ἀναγωγὸς ὁρμὴ, καὶ ἡ πλήρωσις ἡ νοερὰ, κατὰ τὴν ἐκείνην ἰς

αὐτῶν ὑπορρέουσιν τροφῶν, περιγίνεται. τὸ δὲ τοῦ λειμῶνος ἰδίωμα, γονιμικῆς ἐστι λόγων, καὶ εἰδῶν δυνάμεως, καὶ ζωοποιίας εἰκών. διὸ καὶ νέμονται αἱ ψυχαὶ περὶ τὸν λειμῶνα. καὶ ἡ νομὴ, τροφὴ μέν ἐστιν, ἀλλὰ διῃρημένη.

τὸ δὲ τῆς ἀληθείας πεδίον, ἡ τοῦ Φωτὸς ἐστιν ἐξάπλωσις τοῦ νοητοῦ, καὶ ἔκφανσις, καὶ ἡ αὐάπτυξις τῶν ἔνδον λόγων, καὶ ἡ πλειότης ἡ παντοπαχοῦς περιεύσης. τοῦτο τοίνυν τῆς τρίτης ἐστὶ μονάδος ἴδιον. τὸ δὲ γόνιμον, τῆς δευτέρας. τὸ δὲ πλήρωμα τὸ νοητὸν τῆς πρώτης. πῶς μὲν γὰρ ὁ ὑπερουράνιος τόπος καλλιλάμπτην τοῦ Φωτὸς τὴν τῆς ἀληθείας. διὸ καὶ ἀληθῆ πάντα καλεῖται τὰ ἐν ἐκείνῳ περιεχόμενα. καὶ ὁ Σωκράτης ἅτις φίλος τῷ αὐ ψυχῇ τῶν ἀληθῶν ἰδεῶν. πάντα γάρ ἐστιν ἐκεῖ εὐθέως ὄντα καὶ νοητὰ, καὶ πλήρη τῆς εἰλικρινοῦς τῆς ζωῆς, καὶ τοῦ θείας. * ἀλλ' ἐν ταῖς πρώταις μονάσι, σεσιγημένως λέγεται. ἐστὶ τὸ νοητὸν τοῦτο φῶς, καὶ οἷον ἐν αὐτοῖς κρυ- ** τῶν δὲ φίως ἱδρυμένον. ** ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περφαίνεται ἀληθεί- καὶ σωτηρίως καὶ σωδίζεται τοῖς πλήθεσι τῶν ας πε- δυνάμεων. ἔχομεν οὖν τὰς διαφορὰς τῶν τριῶν δίῳ. μονάδων ἐκ τούτων θεωρεῖν, ἐπόμενοι τοῖς πλατωνικοῖς ὑποθέσεσιν. αἱ δὲ καὶ ὑπόληψιν μὲν ποιοῦσι τῇ πρώτῃ, ζωφρεσύνῃ δὲ, τῇ δευτέρᾳ, δικαιοσύνῃ δὲ, τῇ τρίτῃ, πάντως καὶ ἐκ τούτων ἡ τριὰς ἀναφαίνεται. πῶς δὲ οὐχὶ ποιοῦσι τῇ μὲν ἑνωμένῃ τοῦ νοητοῦ πατρὶ, καὶ μὴ προελθούσῃ, μηδὲ διελούσῃ τὴν ἑαυτῆς ἕνωσιν ἀπὸ τῆς ἐκείνου θεότητος, ἡ ὑπόληψις μόνιμος οὖσα, καὶ ἑνοειδὴς νόησις τῶν ὅλων, καὶ ὁμοῦ συνυπέρχουσα τοῖς νοητοῖς; τῇ δὲ διῃρημένῃ δυνάμει καὶ ἤδη διακεκινημένῃ πρὸς τὸ νοερὸν ἦθος, καὶ εἰς πλῆθος τὸ πληθὸς τὸ νοητὸν ἀγούσῃ, καὶ τὴν καθ' ἑκάστων διανομὴν ἐπιλαμπούσῃ, τὸ τῆς δικαιοσύνης ἦθος; τῇ δὲ μέσῃ τούτων ἀμφοτέρων πρὸς ἑαυτὴν ἱσταμένῃ, καὶ τὸν κοινὸν συνδεσμὸν τῆς τριάδος πάντης ἐχούσῃ, τὸ τῆς ζωφρεσύνης; τὸ γὰρ ἁρμόνιον. καὶ τὸ κατὰ λόγον ὁμοιοῦσθαι πρὸς τὰ ἄκρα πάντης ἐστὶν ἐξαίρετον ἀγαθόν. ἵν' οὖν μὴ πολλὰ λέγωμεν, καὶ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἡμᾶς τοῦ Πλάτωνος ἀναμνήσαι διανοίας, τρεῖς * τρόφι- μὲν αἱ ἡμῖν αὗται θεότητες ὑμνεῖσθωσαν, αἳ τὸν ὑπερ- μος, ἀλή- ουράνιον διελόμεναι τόπον, νοητὰ μὲν, ὡς ἐν νοε- θεια, ἕνω- ροῖς πᾶσαι, καὶ ἄκραι, καὶ συναγωγοὶ πάντων σις μέση. εἰς μίαν ἕνωσιν τὴν νοητήν. ἀλλ' ἡ μὲν * μενίμαι. * Λήθειαν ἡ δὲ, γονιμικῶς. ἡ δὲ, ἐπιστρεπτικῶς ἔχουσα τὸ πρωτουργὸν ἐν τοῖς νοεροῖς.

σωφροσύνη, ἐπιστροφή.

ἀληθείας πεδίον, τὸ τῶν Θεῶν πέδον, καὶ τὸ νοητόν. ἡ δὲ εν, δικαιοσύνη, πρόοδος. ἡ δὲ, τὸν ὑπερουράνιον τόπον. ἡ δὲ, ἐπιστροφάς. πεσύνη, πρόοδος ἡ δὲ ὁμοῦ τὴν ὅλην ὕπαρξιν τὴν μόνιμον αὐτῆ, εὐθύ.

* Ἡ μὲν γὰρ τὰς μονάδας τῶν Θεῶν πάντων ἑνοῖ, καὶ σωλαγῆ πρὸς τὸ νοητόν. ἡ δὲ

illinc influens, accedit. Illa verò Prati proprietas, est facultatis generatricis rationum & formarum & animalium procreationis imago. Quamobrem etiam animæ circa Pratum illud pascuntur. Et illud pabulum est alimentum quidem: sed divisum.

Ipse verò Veritatis campus, est mentalis Lucis explicatio, & demonstratio, & rationum intus *existentium* evolutio, *& declaratio*, & perfectio in omnes partes progrediens. Hoc igitur est tertiæ Unitatis proprium. Ipsa verò fœcunditas, *est proprium Vnitatis* secundæ. Plenitudo verò mentalis, *est proprium Vnitatis* primæ. Omnis enim supercœlestis locus ipsa Veritatis Luce collustratur. Quamobrem etiam omnia vocantur vera, quæ in illo *supercœlesti loco* continentur. Et ipse Socrates, si qua anima aliquid veri viderit, *id eam in hoc ipso loco vidisse dicit*. Omnia enim *hic* sunt verè Entia, & * mentalia, & Unitatis divinæ plena. * Sed in primis quidem Unitatibus, hæc mentalis Lux est contegitè, & quasi in adytis, *i. e. in inaccessis locis* occultè collocata. ** In tertia verò *Vnitate* manifestè apparet, & simul explicatur, & simul dividitur per facultatum multitudinem. Possumus igitur differentias trium Unitatum ex his contemplari, sequentes Platonicas hypotheses. Quamvis autem Scientia quidem conveniat primæ, Temperantia verò, secundæ, Justicia verò, tertiæ, prorsus tamen & ex his ista Trinitas apparet. Quomodo verò non convenit illi quidem *facultati*, quæ unita, & *conjuncta* est cum mentali Patre, & quæ non progreditur, neque dividit, neq; *separat* suam unionem ab illius *Patris* Deitate, Scientia, quæ constans est, & uniformis notio *rerum* universarum, & quæ simul cum mentalibus existit? Illi verò facultati, quæ est divisa, & quæ discernit, *atque distinguit* intellectualia genera, & multitudinem mentalem in ordinem adducit, & distributionem, *quæ sit* secundum dignitatem, *& pro cujusque meritis*, illustrat, *& illustrando largitur*, ipsum Justitiæ genus? Illi verò *facultati*, quæ media est inter has duas *jam suprà dictas*, & quæ ad se-ipsam est conversa, *quæ ad se-ipsam convertitur, & revertitur*, & quæ commune vinculum hujus Trinitatis continet, ipsum Temperantiæ *genus*? Ipsa enim *rerum, & verborum* concinnitas, & ipsa secundùm rationem cum extremis communicatio, est eximium hujus *Temperantiæ* bonum. Ne igitur multa dicamus, cùm & illa, quæ dicta sunt, sufficiant, *satisq; sint* ad Platonis mentem nobis in memoriam revocandum, tres istæ Deitates à nobis celebrentur, quæ supercœlestem locum divisere, mentales quidem, ut in intellectualibus *existentes* omnes, & summæ, & quæ omnia in unam Unitatem mentalem contrahunt. Sed una quidem *Vnitas est* * constanter. Alia verò, generativè, *quæ generandi vim habet*. Alia verò, per-conversionem, *ac reversionem*, *q. d. conversivè, ac reversivè*, primariam *suam vim suam* in intellectualibus habens.

† *Alitrix causa sibi entia jubet.* † *Prati, Temperantia, Cõversio, Reversio, Veritatis campus, Justitia, Progressus.*

* Nam una quidem ipsas Deorum omnium Unitates unit, & circa mentale colligit, *& in unum continebit*. Alia verò, ipsos progressus *colligit*. Alia verò, ipsas conversiones, *ac reversiones*. Omnes verò simul

& progredientem, & revertentem, in unum contrahunt. Quamobrem etiam Plato in hunc locum adduxit Deos in mundo divisos, & in hoc *loco* ut in eo, qui universos ordines in unum contraxit, agentes, ad mentalium communionē convertit *& reduxit*. Istæ igitur Unitates etiam producunt mentales formas, & replent hujus universitatis communione, & revocant retrò ea, quę sunt progressa, & cum mentalibus conjungunt. Sed de hac quidem tota Trinitate sufficiant quæ dicta sunt. Restat igitur, ut de Adrastia disseramus, quam etiam ipsam Socrates in hoc ipso loco regnum habere demonstrat. Quod enim ipsis animabus illæsæ *velinnocentiæ* vitæ mensuras definit, ex contemplatione mentalium istorum bonorum, illic nimirum primum ortum est-adeptum. Nam illa quidem causa, quæ *res in istum locum* adducit, potest etiam, cùm sit rebus expetendis posterior, & se-ipsam, & alia ad illud *summum bonum* per conversionem, *ac reversionem* adducere.

Quod verò contemplationis *rei* mentalis fructus definit, & ipsis animabus metitur, cùm in ipso mentali *suam* essentiam habeat, illinc beatitudinem ipsis per-illuminationem-impertit. In illo igitur loco (ut dixi) *Adrastia* est-sita. Omnium verò divinarum Legum imperium-obtinet uniformiter à-summis ad ultimas usque. Et omnes sanctiones, & intellectuales, & eas, quæ sunt supra mundum, & eas, quæ sunt in mundo, ad unam suam sanctionem reduxit, & ex eâ pendére jussit. Sive igitur sint quædam Saturniæ Leges, quemadmodum in Gorgia Socrates *loquitur*, *quum dicit*: Hæc igitur Lex erat Saturni temporibus, & nunc etiam est inter Deos. Sive Joviæ *Leges sint*, *id est*, *Jovis*, ut dicit ille Athenienſis hoſpes, *quum ita loquitur*, Hunc verò ſequitur Juſticia, ultrix eorum, qui divinam Legem deſerunt. Sive fatales, quemadmodum Timæus docet, *quum his verbis utitur*, Legésque fatales ipsis *animabus* dixisse *tradunt*. Omnes igitur istas *Leges*, *& sanctiones*, secundùm unam mentalem simplicitatem illa Adrastiæ sanctio, *sive Lex* simul continet, & ipsis omnibus ipsum Esse, & ipsas potentiæ mensuras suppeditat, & (si meum *hac de re judicium*, *& sententiam* dicere oportet) illa custos hujus Trinitatis facultas inevitabilis, & illa immutabilis comprehensio ordinis per-omnia pervadentis, in ista Dea primùm subsistit. Non solum enim istæ tres Deitates omnia producunt-in-lucem, & in-unum-contrahunt: sed etiam sunt custodes operum illius *summi* Patris, ut fert illud oraculum *celebre*, & unius mente-perceptæ Mentis.

Hanc igitur custodiendi-facultatem illa Adrastiæ Lex demonstrat, quam nihil fugere, *vitaregúe* potest. Nam ipsis quidem fatalibus Legibus non solum ipsi Dii *sunt* superiores: sed etiam animæ particulares, quæ secundùm Mentem vivunt, & quæ providentiæ Lumini se-ipsas dedidérunt, et ex

καὶ περιοῦσαι, καὶ ὑπερέφουσαι, σωάγουσιν εἰς ἕν. διὸ δὴ καὶ ὁ Πλάτων εἰς ἕνα τόπον πάντων αὐτὴν ἄγει Θεοὺς σὺν Θεοῖς ἐν τῷ κόσμῳ διῃρημένους, καὶ πρὸς πάντων ὡς συναγωγὸν τῶν ὅλων ἁρμοστὴν, ἐπιστρέφουσαν, εἰς τὴν τῶν νοητῶν μετουσίαν ἐπιστρέφει. καὶ πρόοδόν γουσιν οὖν αἱ μονάδες αὗται τὰ ἴδια νοητὰ, καὶ πληροῦσι τῆς τοῦ ὅλου μεταδόσεως, καὶ ἀνακαλοῦνται πάλιν τὰ προελθόντα, καὶ συνάπτουσι τοῖς νοητοῖς ἀλλὰ πρὸ μὲν τῆς ὅλης τριάδος ταύτης λέγειν τὰ ἀρημένα. πρὸ δὲ τῆς Ἀδραστείας λείπτεον διελθεῖν, διὸ καὶ αὐτὴν ὁ Σωκράτης ἐν τῷ τόπῳ τῷδε τὴν βασιλείαν ἔχειν ἐνδείκνυται. τὸ γὰρ τὰ μέγιστα ταῖς ψυχαῖς ἀφορίζον τῆς ἀπημελημένης ζωῆς, ἐκ τῆς ἕξεως τῶν νοητῶν τούτων ἀγαθῶν, ἐκεῖ που δηλαδὴ τὴν πρώτην ἔκφασιν ἔλαχε. τὸ μὲν γὰρ αἰσαγωγὸν αὐτὴν, δῆλον ἂν καὶ δόξειεν ἐν τῶν ἐφεξῆς, ἑαυτό τε, καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ἑκεῖνο δι' ὑπεροφῆς αἰσάγον.

Τὸ δὲ σὺν χαρᾶσιν τῆς τοῦ νοητοῦ ἕξεως ἀφορίζον, καὶ μετροῦν ταῖς ψυχαῖς ἐν τῷ νοητῷ τὴν ὑπαρξιν ἔχον, ἐκεῖθεν ὑπολάμπει τὸ μακάριον αὐτῆς. ἵδρυται μὲν οὖν (ὥσπερ ἔφλεν) ἐν ἑκείνῳ τῷ τόπῳ. πάντων δὲ τῶν θείων νόμων ὑπερκεῖται μοιρηδὸν ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων. καὶ σὺν δεσμοὺς ὅλους, τούς τε τελεσιουργοὺς, καὶ σὺν ὑπερκοσμίους, καὶ σὺν ἐγκοσμίους, εἰς ἕνα τὸν ἑαυτῆς αἰεδήσατο δεσμόν. ἤτ' οὖν κρίνεί τινας εἶναι νόμοι, καθάπερ ὁ ἐν τῷ Γοργίᾳ Σωκράτης, ἢ οὖν νόμος ὅδε ὑπὸ Κρόνου, καὶ νῦν ἔτι ἐστὶν ἐν Θεοῖς· εἴτε δίοι, καθάπερ φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, τῷ δὲ, εἴτε τὴν Δίκην τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου μιμητάς. εἴτε εἱμαρμένοι, καθάπερ ὁ Τίμαιος αἰσθάνεται, νόμους τε οὖν εἱμαρμένους εἶπεῖν αὐτῆς. ἁπάντων δὴ τούτων κατὰ μίαν ἁπλότητα νοητὴν, ὁ τῆς Ἀδραστείας δεσμὸς ἐστι συνεκτικὸς ὁμοῦ, καὶ τ' εἶναι πᾶσιν αὐτοῖς, καὶ τὰ μέτρα τῆς δυναμέσης χορηγῶν. καὶ (ἃ μὲ δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν) ἡ φρουρητικὴ τῆς τριάδος ταύτης δυνάμις ἡ αἰαπόδρασος, καὶ ἡ τῆς διηκούσης παντάχοῦ πάντων ἄτρεπτος ἐπιβολή. ἐν τῇ θεῷ ταύτῃ προϋφέστηκεν. οὐ γὰρ μένει αἱ τρεῖς αὗται θεότητες ἐκφαίνουσι τὰ πάντα, καὶ συνάγουσιν, ἀλλὰ καὶ φρουροὶ τῶν ἔργων εἰσὶ τοῦ πατρὸς, κατὰ τὸ λόγιον, καὶ τοῦ ἑνὸς νοῦ τοῦ νοητοῦ.

Τοῦτο πάντων τὸ φρουρητικὸν ὁ τῆς Ἀδραστείας ἐνδείκνυται δεσμὸς, ὃν οὐδὲν ἀποδράσαι δύναται. τῶν μὲν γὰρ εἱμαρμένων νόμων, οὐ μόνον οἱ Θεοὶ κρείττους, ἀλλὰ καὶ ψυχαὶ μερικαὶ, ζῶσαι κατὰ νοῦν, καὶ τοῦ τῆς προνοίας ἑαυτὰς ὑπολεύζαι φωτὶ

καὶ τῶν δίων νόμων οἱ κρόνιοι θεοὶ καθ' οὐσίαν ἐξῃρῆσθαι, καὶ τῶν κρονίων οἱ συνεκλῃροὶ, καὶ πανδημιουργοί.

Τῷ δὲ τῆς Ἀδραστείας ἥσμῳ πάντα ὑπήκοα, καὶ πᾶσαι μέλουσι θεῶν, καὶ μέγα πάντα, καὶ Φρουραὶ μὲν τῶν ὑφεστηκότων περὶ Ὀρφέα λέγεται τὸν ὅλον δημιουργὸν, καὶ χάλκεα ῥόπτρα λαβόντα, καὶ τύμπανον ἀμφήκεις ἀστραγάλους ἔχειν, ὥστε πάντας ὑπερίφωνα εἰς αὐτὸν ποιεῖν θεούς. ὁ καὶ Σωκράτης ἀποτεμιμούμενος, τὴν ἠχὼ λέγω τὴν μυθικὴν, τὴν ὑπὸ πάντα μεμελισμένην κηρύγματα, παραπλησίως τὸν ἥσμὸν τῆς Ἀδραστείας ὑπὸ πάσας φοιτᾶν τὰς ψυχάς. ἥσμὸς δὲ Ἀδραστείας ὅδε, ἥτις ἂν ψυχὴ καλῶς τι τῶν ἀληθῶν, μέχρι τῆς ἑτέρας περιόδου, εἶναι ἀπήμονα μόνον, οὐχὶ τὸν ὀρφικὸν ἦχον ἀποτυπωσάμενος μεμελισμένα κηρύγματα, καὶ οἷον ὕμνον ὑπὲρ πάντων τῆς Ἀδραστείας ἀναφθεγξάμενος. πρῶτον μὲν γὰρ, ἥσμὸν αὐτὸν, ἀλλ' οὐ νόμον προσεῖρηκεν, ὥσπερ τὸν κρόνιον, καὶ τὸν δίειον.

Ὁ γὰρ ἥσμὸς συμπλέκεται τῷ θεῷ, καὶ προσηκέ μᾶλλον τοῖς νοητοῖς. ὁ δὲ νόμος τοῖς νοεροῖς ἐμφαίνων μεμερισμένως, οἰκείως ἐστὶ τοῖς νοεροῖς πατράσι. δεύτερον δὲ ἐνιαυσίως αὐτὸν προσώνυκεν εἰπὼν, ἥσμὸς τε Ἀδραστείας ὁδὶ, καὶ οὐ πεπληθυσμένως, ὥσπερ ὑπὸ τῶν εἱμαρμένων νόμων ὁ Τίμαιος. τὸ τρίτον τέλειον διέτεινεν αὐτὸν ὑπὸ πάσας τὰς ἰδέας τῶν ψυχῶν, καὶ μέτρον κοινὸν ἀπέφηνε τῆς ὑδαμόθεν αὐτῶν, καὶ μακαρίας ζωῆς, καὶ φρουρὰν ἀληθινὴν τῶν ἀεὶ μενόντων δυναμένων τῆς ὅλης ἀπαθείας. πανσυνὴν γάρ ἐστι τὸ, κἂν ἀεὶ πᾶσι δύνηται ποιεῖν, ἀεὶ ἀβλαβῆ εἶναι. σύμπασαν ἄρα τὴν τῶν θείων ψυχῶν ἀχείρωτον ζωὴν, καὶ τὴν ἐν χείρονι μακαριότητα τῶν μερικῶν, ὁ ἥσμὸς οὗτος περιείληφε. καὶ τὴν μὲν, φρουρεῖ νοητῶς, τὴν δὲ, καταμετρεῖ, τῇ θέᾳ τῶν νοητῶν ἀγαθῶν.

Ταῦτα καὶ περὶ τῆς Ἀδραστείας εἰρήσθω. συνελόντες δὲ λοιπὸν εἴπωμεν, ὡς ὁ ὑπερουράνιος τόπος. ἡ πρώτη τριάς ἐστι τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν θεῶν, ἰδιότητας ἔχουσα τριπλᾶς, τὴν ἐκφαντορικὴν. τὴν συναγωγὸν, τὴν φρουρητικὴν, καὶ πᾶσα πάντα νοητῶς, καὶ ἀγνώστως περιέχουσα. καὶ συναπτουσα μὲν τὰ νοερὰ τοῖς νοητοῖς, προσκαλουμένη δὲ τὰς γονίμους δυνάμεις τῶν νοητῶν, καὶ ἀπὸ τῶν νοητῶν παραδειγμάτων εἰς ἑαυτὴν καταδεχομένη τὰ πληρώματα τῶν ἰδεῶν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἐκεῖ πηγαίας ἀκρότητος, τὸν λειμῶνα προβάλλουσα τὸν ἑαυτῆς

Joviis, *i. e.* Jovis Legibus ipſi Saturnii Dii, propter *ſuam* eſſentiam, ſunt-exempti, *nec iis obnoxij*, & ex Saturniis *Legibus exempti ſunt*, *nec iis obtemperant*, *illi Dij*, qui *res univerſas* continent, & qui rerum-perfectores *ſunt*.

Adraſtiæ verò Legi omnia *parent*, *& ſunt* ſubjecta, & omnes Deorum diſtributiones, & omnes menſuræ, & cuſtodiæ propter iſtam *Adraſtiæ Legem* ſubſiſtunt. Apud Orpheum verò *Adraſtia* dicitur etiam illum univerſalem, *i. e. rerum univerſarum* Opificem cuſtodire, & æreis clavis, *æreis cymbalis* ſumptis, & tympano ex pelle-caprina-facto, adeo reſonare, *eoq; pulſato tantum edere ſtrepitum*, ut omnes Dii ad ipſam ſeſe convertant. Quod etiam ipſe Socrates imitans, illum fabuloſum ſonum dico, qui ſuo præconio *per omnia pervadit*, & ad omnia pertinet, ſimiliter illam Adraſtiæ Legem ad omnes animas producit. Hæc autem *eſt* Adraſtiæ Lex, Quæcunque anima conſpexerit aliquid veri, vel uſque ad alteram periodum, *eam* illæſam *ac malorum expertem* eſſe tantum, non Orphicum ſonum exprimens per iſtud præconium, & quaſi quendam hymnum, hanc Adraſtiæ *Legem* clara-voce-pronuncians. Nam primum quidem, illam *Adraſtiæ Legem*, *ſive ſanctionem Socrates* appellavit Theſmón, non autem Nómon, ut illam Saturniam, & Joviam, *id eſt*, *illam Saturni*, *Jovisq; Legem*, *ſanctionem*, *conſuetudinem & morem*.

Nam Theſmós cum ipſo Deo connectitur, *& cõjungitur*, *unde nomen etiam deductum videtur*, & ipſis mentalibus magis convenit. Ipſe vero Nómos, intellectualem ſignificans diſtributionem, conveniens eſt intellectualibus Patribus. Deinde vero, ipſum uniformiter protulit, dicens, Theſmóſq; Adraſtiæ hic *eſt*, neq; pluraliter, *i. e. per pluralem numerum dixit Theſmi*, quemadmodum in fatalibus Nómis, *i. e. Legibus*, *dixit* Timæus. Tertio vero loco, ipſum *Theſmón* extendit ad omnia animarum genera, & demonſtravit *ipſum eſſe* communem menſuram felicis ipſarum, & beatæ vitæ, & veram cuſtodiam earũ, quæ ſupra univerſam affectionum-vacuitatem manere poſſunt, *ita ut omnes animorum perturbationes ſuperent*. Tale n. eſt illud *vitæ genus*, quamvis ſemper hoc facere poſſit, ut *ſcilicet ipſa* vita ſit ſemper expers-malorum. Univerſam igitur divinarum animarũ impollutam vitam, & in tempore *verſantem* beatitudinem particularium *animarum* iſte Theſmós, *i. e. iſta Lex*, *iſta ſanctio* complectitur. Et illam quidem cuſtodit mentaliter. Hanc vero metitur contemplatione mentaliũ bonorũ.

Hæc quoq; de Adraſtia dicta-ſint. Paucis igitur deinceps dicam, quod ille ſuperçeleſtis locus eſt prima Trinitas mentaliũ ſimul & intellectualium Deorum, proprietates habens triplices, *ſcilicet* enunciatricem, collectricem, & cuſtodiendi facultate-præditam, & hæc omnia mentaliter & ignoto modo complectens, & conjungens quidem intellectualia cum mentalibus, advocans vero, *& accerſens* fœcundas facultates mentalium, & à mentalibus exemplaribus in ſe recipiens ipſam formarũ plenitudinem, & ab illa quidem fontana ſummitate ſuum pratum objiciens, *& tanquam quoddam*

propu-

propugnaculum adversariis opponens. Ab una verò Mente, tres virtutes pro-fundamento-statuens. Totam verò se mentalibus signis perficiens, & ineffabili suo sinu totam mentalem Lucem suscipiens, & simul quidem, in occulto mentaliũ Deorum *loco* manens, simul verò, mentaliter inde progrediens, & manifestè apparens ipsis intellectualib. *Diis*, & omnes *ad se* convertens, & attrahens arcanis facultatibus, *& occultis viribus*, quas singulis insevit, suæ Unitatis imagines.

Ad quam etiam oportet nos accedere mysticè, omnem quidem generis-autorem vitam, & corpoream naturam (quâ etiam tanquam muro circumsepti fuimus, huc venientes) in terra relinquentes, ipsam verò solam animæ summitatẽ excitantes ad totius Veritatis communionem, & expletionẽ mentalis alimenti. Post hanc verò, mentalem, & ignotam Trinitatem, omniũ mentalium generum præsidem, quæ mentaliter, simul & intellectualiter ipsorum vinculum continet, contemplemur. Necesse enim est, ante Mentem, & intellectuales Deos, ipsam ipsius compagis *& coherentiæ* causam in istis esse Diis. Hanc verò in medio sitã mentalis, & intellectualis ordinis, ad omnem divinam multitudinem pertinere, & *ad* omnia Entium genera, & omnes mundi divisiones. Quid n. tandẽ illud erit, quod primò res continet? Si quidem (ut quidam ajunt) *est* ipsa spiritus natura, & localis motus, ipsum corpus, quod alia continet, compage, *& coherentia* indigebit. Omne enim corpus per suam constitutionem, dissipabile, & dividuum est, *dissipari, dividiq; potest*. Quod etiam ille Eleates hospes demonstrans illis, qui principia corporea faciunt illam ab ipsis celebratam essentiam confringi, & dissipari dicit.

Haud igitur hæc est natura corporis, ut alia contineat, neque, quamvis corporibus talis facultas conveniens esset, *conveniret*, ipse spiritus hanc naturam nobis præbere posset, quia semper dilabitur, *vel, in-varias-partes-cadit*, & spirans dissipatur, & extra id, quod ipsum terminat, diffunditur. Si verò ipsos habitus statuamus, & ipsas formas, quæ dividuntur in corpora, *res alias* continere *dicamus*, subjectis quidem, *quæ manent* ab his, illuminari compagem *erit* necesse, quod hæc prorsus adsint *ipsis*. Ipsæ verò *formæ* quomodo se-ipsas continebunt? Et *ipsas* formare difficile est. Cum enim dividantur in materiata pondera, & cũ ipsis subjectis dividantur, termino indigent & compage. A se-ipsis enim terminari non solent - naturaliter, neq; contineri. Quia ne essentiam quidem per se-genitam habent, & per-se-subsistentem. Quod verò non producit se-ipsum, neq; *seipsum* perficit, id ne continere quidem se-ipsum poterit. Omnis verò habitus, & omnis forma materiata, ab alio movetur, & ex alia antiquiore causa pendet, & & propterea à subjectis inseparabilis est, *separari nõ potest*, quòd in se-ipsam vergere, *flectiq;* nequeat.

Si verò ab his recedentes, ipsas animas, quæ sunt & incorporeæ, & per-se-genitæ, primarias causas ipsius compagis *esse dicamus*, & præsides statuamus, illam dividuam, simul & individuam animarum naturam ubi ponemus, & id, quod ex his est

τῆς. ἀπὸ ἓ δ' ἑνὸς νοῦ, τὰς τρεῖς ἀρετὰς ὑποτησάμενος. πᾶσαν δὲ ἑαυτὸν τοῖς νοητοῖς σωβήμασι πληρώσας, καὶ τοῖς ἀφράστοις ἑαυτῆς κόλποις τὸ νοητὸν ἔλεον φῶς ὑποδεξάμενος, καὶ ὁμοῦ μὲν, ἐν τῷ κρυφίῳ μένουσα τῶν νοητῶν θεῶν, ὁμοῦ δὲ, προϊοῦσα νοητῶς ἐκεῖθεν, καὶ προφαινομένη τοῖς νοεροῖς, καὶ πᾶσιν ὑπερίφρουσα, καὶ αὐέλκουσα ταῖς ἀῤῥήτοις δυνάμεσιν, ἃς ἑκάστοις ἐφῆκεν ἑκάστοις, τῆς εἰκείας ἑνότητος εἰκόνας.

Ἢ καὶ ἡμᾶς προσήκει δεῖ μυστικῶς, πᾶσαν μὲν τὴν ὑπεστηκυῖαν ζωὴν, καὶ τὴν ζωμαλικὴν φύσιν (ἣν καὶ παρεπιστάμεθα δεῦρο ἐλθόντες) καὶ γῆς ἀφέντας, αὐτὴ δὲ μένον τὸ ἄκρον τῆς ψυχῆς ἀνεγείραντας εἰς τὴν μετουσίαν τῆς ὅλης ἀληθείας, καὶ τὴν ἀπὸ πλήρωσιν τῆς νοητῆς τροφῆς. μετὰ δὲ ταῦτα, τὴν νοητὴν, καὶ ἄγνωστον τριάδα, τῶν νοητῶν πάντων προϊσταμένην ὑμῶν. τὴν συνέχουσαν τὸν νοώδεσμον αὐτῶν νοητῶς, ἅμα καὶ νοερῶς θεωρήσωμεν. ἀνάγκη μὲν γὰρ πρὸ ἓ νοῦ, καὶ τ' νοερῶν θεῶν, τὴν τῆς συνοχῆς αἰτίαν ἐν πύπις εἶναι τῆς θείας. ταύτην ἓ καὶ μέσην ἱδρυμένην ἓ νοητῶ, καὶ νοεροῦ διακόσμου. ὅθεν πάντα διαφαίνειν τὰ πλήθη τὰ θεῖα, καὶ πάντα τὰ ὑμᾶ τῶν ἑνάδων, καὶ πάσας τὰς ἓ κόσμου διαιρέσεις. τί γὰρ δὴ τὰ συνέχειν ἔτι τὰ πράγματα πρώτως; εἰ μὲν (ὡς λέγουσί τινες) ἡ ἓ πνεῦμα, ἢ φύσις, καὶ ἡ τοπικὴ κίνησις, αὐτὸ τὸ σῶμα, τὸ συνεκτικὸν τ' ἄλλων, συνοχῆς δεήσει πᾶν. πᾶν γὰρ ζῶμα καὶ τὴν ἑαυτ' σύστασιν, σκεδαστὸν ἐστι, καὶ μεριστόν. ὃ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος ἐναφανύμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς σωματικὰς πιθοῖ, καταθραύειν φησὶ, καὶ διασκορπίζειν τὴν ὑπ' αὐτῶν θρυλλουμένην οὐσίαν.

Οὕτως τὸ σῶμα συνεκτικὸν τῶν ἄλλων πέφυκεν. ἔτ' εἰ καὶ σώμασιν ἦν ἡ παύτη παρασκευάσαι δυνάμις, τὸ πνεῦμα πάντα τὴν φύσιν ἡμῖν παρέχειν δυνατὸν ἦν, διαπίπτον ἀεὶ, καὶ διαπεμπόμενον, καὶ ἔ ἐφιζον ἔξωθεν χεόμενον. εἰ ἓ τὰς ἕξεις ὑποθησόμεθα, καὶ τὰ εἴδη τὰ μεριζόμενα περὶ τοῖς σώμασι, συνεκτικὰ, τοῖς μὲν ὑποκειμένοις ἀπὸ πάντων τὴν συνοχὴν ἐλλαμπτὰς, τὰ παρεῖναι ταῦτα πάντως ἀναγκαῖον. αὐτὰ ἓ ἑαυτὰ πῶς συνέξει; καὶ πλάσαι χαλεπόν. μεριζόμενα γὰρ περὶ σὺν ἑαυτοῖς ὄγκους, καὶ σωδιαιρούμενα τοῖς ὑποκειμένοις, ὅρου δεῖται, καὶ συνοχῆς. ἐφίζειν δὲ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ πέφυκεν, οὔτε συνεχεῖν. διὸ μηδὲ τὴν οὐσίαν αὐτόγονον ἔχειν, καὶ αὐθυπόστατον. τὸ δὲ μὴ παράγον ἑαυτὸ, μηδὲ πλεκτὸν, οὐδὲ αὐ συνέχειν ἑαυτὸ δυνατόν. πᾶσα γε μὴν ἕξις, καὶ πᾶν εἶδος ἔνυλον, ἑτερόκινητόν ἐστι, καὶ ἀπ' ἄλλης αἰτίας ἤρτηται πρεσβυτέρας, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ὑποκειμένων ἐστὶν ἀχώριστον, ὡς ἑαυτὸ συνιδεῖν οὐ δυνάμενον.

εἰ δὲ πύτων ἀποστάντες, τὰς ψυχὰς καὶ ἀσωμάπους οὔσας, καὶ αὐτογόνους, πρωτουργοὺς αἰτίας τῆς συνοχῆς προσταπόμεθα, τὸ μεριστὸν, ἅμα καὶ ἀμέριστον τῶν ψυχῶν, πεῦ θησόμεθα, καὶ

τὸ σύγκριτον ἐκ τούτων, καὶ τὸ τῶν ὅλων πᾶν ἐνῶν μετέχον, καὶ τὸ διηρημένον εἰς σὺν ἁρμονικοὺς λόγους; Σώματα μὲν γὰρ, καὶ φύσεις σωέχουσιν αἱ ψυχαὶ, διὸ καὶ μετέχουσι τῆς ἀμερεῖς ἰδιότητος. αὐτὴ δὲ ἄλλης δέονται σωοχῆς, ἢ καὶ μίξεως τοῖς ὅλοις, καὶ σωοχῆς, τοῖς διηρημένοις λόγοις παρέξεται τὸν πρώτιστον ἀρχικόν. ἐπεὶ καὶ τὸ αὐτοκίνητον τῶν ψυχῶν μεταβατικὸν ὑπάρχον, καὶ εἰς χρόνους ἐκφαινόμενον, πᾶν σωέχοντος δεῖται τοῦ μίαν ζωὴν, καὶ ὅλην ἀπλοῦντος, καὶ ἀδιαίρετον. τὸ γὰρ ὅλον τὸ τῶν μερῶν σωεκτικὸν, τὸ προϋπάρχον τῶν μερῶν ἐστιν. ἐπεὶ τὸ γε τῶν μερῶν συνεκτικὸν, ἀλλαχόθεν καταδέχεται τὴν σωοχήν. ἀφ' ἧς δὴ καὶ τῶν ψυχῶν ἐπίκτητα τῇ διανοίᾳ γιγόμενοι, θεωρήσομεν τὸν νοῦν, εἴτ' οὖν τὸν μετεχόμενον, εἴτ' αὐτὸν βούλει τὸν ἀμέθεκτον, καὶ θεῖον, καὶ (ὡς σωελόντι φαίνει) τὸ νοερὸν ἅμα τῶν θείων γένος, εἰ τοῦτό γε πρώτως ἐστὶ τῶν ὅλων σωεκτικὸν εὑρήσομεν καὶ τούτῳ πληθὴ πανταχοῦ, καὶ γενῶν διαιρέσεις, καὶ (ὡς φησιν ὁ Σωκράτης) πολλὰς, καὶ μακαρίας θέας τε, καὶ διεξόδους. ἡ γὰρ διάκρισις τῶν θείων, καὶ ἡ ποικιλία τῶν εἰδῶν, ἐν τοῖς νοεροῖς ἐκφαίνεται, καὶ αἱ μεθυκαὶ, [l. μυθικαὶ] τε μοῖραι, καὶ αἱ γονιμικαὶ δυνάμεις. πῶς οὖν τὸ σωέχον ἐν τοῦτο πρώτως, οὗ τὸ διαιρετικὸν ἐκλάμπει γένος; πῶς δὲ τὸ πληθος τὸ νοερὸν οὐκ εἰς ἄλλο αἰτίαν αἰσίαν πρεσβυτέραν τὴν τῆς σωοχῆς τῆς οἰκείας μέθεξιν; καὶ γὰρ τὸ πρώτως ἐστὶ σωεχόμενον, ἐπεὶ καὶ τὸ πρώτως διαιρούμενον. τὸ δὲ τῆς σωοχῆς δεόμενον, τὸ διαιρετὸν ἐστιν. αὐτὸ δὲ τὸ ἀδιαίρετον ἐπίκτητα τῆς συνεκτικῆς ἐστιν ὑπάρχεως. πρώτως δὲ συνέχον οὐκ ἔστι. πᾶν γὰρ τὸ συνεχόμενον, ὑπ' ἄλλου συνέχεται πρὸ πρώτως ἔχοντος τὴν τῆς συνοχῆς δύναμιν. ἀνάγκη πίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων, πρὸ τῶν νοερῶν θεῶν, τὴν συνεκτικὴν ἱδρύσθαι τάξιν τῶν ὅλων

Ἀλλ' ἡ μὲν νοητὴ, καὶ κρύφιος ὕπαρξις, τῆς ἑνώσεως ἐστι χορηγὸς πᾶσι πᾶσιν, ἅτε πρώτως ὑποστᾶσα μετὰ τὸ ἕν, καὶ οὖσα ἀδιαίρετος, καὶ ἑνοειδής. ἡ δὲ συνοχὴ, πρὸ πληθους ἐστὶ συναίρεσις εἰς ἀμέριστον κοινωνίαν. διὸ δὴ δεύτερα τῶν νοητῶν ὑφέστηκε. καὶ γὰρ ἡ ἐκεῖ μεότης, νοητὸν ἓν, καὶ λαχοῦσα τῆς συνοχῆς αἰτία πρωτουργὸς. ἀλλὰ μιμεῖται τὸ σωεκτικὸν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, τὴν ἑνοποιὸν τῶν νοητῶν δύναμιν. ἐκεῖ γὰρ αἱ τρεῖς μονάδες αἱ τριαδικαὶ, ἑνώσεις ἦσαν τῶν ὅλων. ἀλλ' ἡ μὲν, καθ' ὑπεροχὴν, ἡ δὲ, κατὰ μέσον κέντρον. ἡ δὲ, καθ' ὑπεροφὴν. ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς, δεύτεραι μετ' ἐκείνας ἑνώσεις, αἱ τρεῖς αὖτοι τριάδες, καὶ πρὸ πληθους συμφύόμεναι. διόπερ ἡ μὲν ἐστι σωαγωγὸς τριάς. ἡ δὲ, σωεκτικὴ πρὸ πληθους. ἡ δὲ, conflatum, & id, quod ipſius Entis genera participat, & id, quod in harmonicas rationes *& orationes* eſt diviſum? Nam corpora quidem, & naturas animæ continent, quia participes ſunt individuæ proprietatis. Ipſæ verò alia indigebunt compage, quæ etiam mixtionis ipſis generibus, & compagis, ipſis diviſis rationib. *& orationibus*, præbebit primum principiũ. Quoniam & id, quod per ſe movetur in ipſis animabus, cum ſit tranſitivum, *& alio tranſeat*, & in tempora *diducatur*, & extendatur, indiget eo, quod unam vitam contineat, & totam, & individuam reddat. Ipſum enim totum, quod continet ipſas partes, eſt id, quod ante partes exiſtit. Quia quod ex partibus eſt conſtans, *id eſt, conſtat, id* aliunde compagem recipit. Si verò etiam ultra ipſas animas, ipſa mente progreſſi, contemplemur ipſam mentem, ſive illam, quæ participatur *ab alio*, ſive ipſam velis imparticipabilem, & divinam *Mentem*, & (ut paucis rem totam complectamur) ſimul ipſum intellectuale Deorum genus, ſi modò hoc ipſa Entia primò continet, inveniemus etiam in hoc multitudinem omnigenam, & generum diviſiones, & (ut dicit Socrates) multas, & beatas contemplationes, & explicationes. Ipſa enim diſcretio *rerum* divinarũ, & varietas formarum, in intellectualibus apparet, & methicæ, *l. mythicæ, id eſt, fabuloſæ*, ſectiones, & generatrices facultates. Quomodo igitur hic *erit id*, quod primò *res alias* continet, ubi diviſionis-facultate-præditum genus elucet? Quomodo verò multitudo intellectualis non ad aliam antiquiorem cauſam referet ſuæ compagis communionem? Etenim hoc primò continetur, quia etiam primò dividitur. Quod verò compagis indiget, eſt id, quod eſt dividuum. Ipſum verò individuum, eſt ſupra eſſentiam *rei alias* continentem. Primò verò continens non eſt. Omne enim, quod continetur, ab alio continetur, quod primò facultatem habet compagis, *& coherentiæ rei continentis*. Neceſſe igitur eſt ex iis, quæ dicta ſunt, ante Deos intellectuales, ordinem illum, qui ipſa Entia continet, collocatum eſſe.

Sed mentalis quidem & occulta eſſentia, eſt omnibus unitatis, *& unionis* ſuppeditatrix, quippe quòd proximè ſubſiſtat poſt ipſum Unum, & ſit individua, & uniformis. Ipſa verò compages, eſt multitudinis contractio in individuam communionem. Quamobrem etiam poſt mentalia ſubſiſtit. Etenim illa medietas, quæ illic *erat*, erat mentale *quiddam*, & unita compagis cauſa primaria. Sed id, quod mentalia, & intellectualia continet, imitatur illam Unificam, *i. e. Vnius procreatricem*, facultatem mentalium. Illic enim illæ tres Unitates triplices, erant uniones horum univerſorũ. Sed una quidem, per excellentiam, alia verò, in medio centro *ſita*. Alia verò, per converſionem, *ac reverſionem*. In mentalibus verò & intellectualibus, iſtæ tres Trinitates *ſunt* ſecundæ poſt illas uniones, *vel, Vnitates*, & unà cum ipſa multitudine naſcuntur, *eáq; cohærent*. Quamobrem una quidem eſt collectrix Trinitas, *quæ res colligit, in unum cogit, atq; contrahit*. Alia verò, quæ multitudinem continet

net. Alia verò, rerum-perfectrix. Nam id, quod in unum cogitur, & id, quod *res aliquas* continet, & id, quod perficitur, est ipsa multitudo. Sive igitur sit intellectualis multitudo, sive supra-mundum-sita, sive in-mundo-versans, sive qualiscunque *multitudo*, per istas tres Trinitates, & colligitur, & continetur, & perficitur.

Et quum colligitur quidem ad unionem, *ac Vnitatem* ipsorum Entium adducitur, & in ipsa firmiter collocatur. Quum verò continetur, individua, & non-dissipata manet in ipsis procreationibus. Quum verò perficitur, ex omnibus suis partibus, aut facultatibus *conflata* completur. Quoniam autem oportet ipsa Entia, & manentia, & progredientia, & revertentia hac triplici providentia frui, tres quidem *rerum & Entium* collectrices Unitates, tres etiam, quæ *res & Entia* continent, præexistunt, tres etiam rerum perfectrices. Neque verò hoc dicimus, quòd propter illud secundorum *Entium* bonum, ipsa prima sic, *vel sic* sunt divisa, & tot ordines habent-præpositos, & *tot* facultates, *quæ præsunt ipsis*. Sed illa quidem sunt-prima-principia semper inferiorum bonorum. Nos verò à subjectis, *& inferioribus causis* ad rerum universarum *superiores* causas recurramus. Illæ igitur mentales & intellectuales Trinitates, tripliciter perficiunt res, & semper continent & cogunt *atque contrahunt* in unionem, *Vnitatem, unum*. Mentales verò Unitates, indiscretè & singulariter, & ipsas mansiones ipsarum, & ipsas progressiones & ipsas reversiones procreant.

Sed de aliis quidem, partim quidem *jam* dictum-est, partim verò rursus dicetur. De Trinitate verò, quæ *res & Entia* continet, in præsentia dicendum est. Hanc igitur *Trinitatem*, cœlestem circumvectionem in Phædro Socrates appellat. Quoniam enim medium centrum obtinet vitæ imparticipabilis, & est ipsa vitæ maximè-vitalis-facultas, *ideo* circumvectionem ipsam appellat, ut eam, quæ omnes alias vitas, & divinas notiones, *ac intelligentias* circum-circa, & undique complectitur. Propter enim hoc ipsum & ipsæ animæ, quæ ad ipsam adducuntur, per intelligentiam perficiuntur, & cum mentalibus spectaculis conjunguntur. Sed ipsa quidem Cœli circumvectio, semper eodem-modo stat. Est enim æterna, & tota, *& universa*, & una, & unita intelligentia. Animarum verò *circumvectio*, per temporis intervallum fit, & particularius subsistit, nec integra, *nec tota* mentalium est comprehensio. In-orbem igitur *animæ* circumferuntur, & in suum pristinum locum, starumque restituuntur, cœlesti circumvectione semper eâdem manente. Quoniam autem etiam complet vinculum mentalium, & intellectualium Deorum, & continet omnes ordines manentes, & progredientes, & revertentes, *ideo Socrates* ipsam appellat cœlestem.

πλεσπευργός. καὶ γὰρ τὸ σωαγόμθον, καὶ τὸ σωέχον, καὶ τὸ πλεσύμθον, τὸ πλῆθός ἐσιν. εἴτ' οὖν νοερόν ἐσι πλῆθος, εἴτε ὑπερκόσμιον, εἴτ' ἐγκόσμιον, εἴθ' ὁπωσοῦν. Διὰ τουτων τῶν τριῶν τριάδων καὶ σωάγεται, καὶ σωέχεται καὶ πλεύεται.

Καὶ σωαγόμθον μὲν, εἰς τὴν ἕνωσιν ἀνάγεται τῶν ὄντων, καὶ ἱδρύεται σαφέρως ἐν αὐτῷ. σωεχόμθον δὲ, ἀμέριστον μὲν, καὶ ἀσκέδαστον ἐν ταῖς ὑποστήσεσι. πλεύμθον δὲ, ἐκ πάντων ἀναπληροῦται τῶν οἰκείων μερῶν, ἢ δυνάμεων. ἐπεὶ δὲ δεῖ τὰ ὄντα, καὶ μένοντα, καὶ πορεύοντα, καὶ ἐπιστρέφοντα, τῆς τριπλῆς ταύτης ἀπολαύειν προνοίας. τρεῖς μὲν αἱ σωαγωγοὶ μοναδες, τρεῖς δὲ αἱ σωεκτικαὶ προυπάρχουσι, τρεῖς δὲ αἱ πλεσπευργοί. καὶ οὐ τυπτομὲν, ὅτι διὰ τὸ τῶν δευτέρων ἀγαθὸν, τὰ πρῶτα τοιῶδε μεμέρισται, καὶ τοσόνδε πλῆθος προυπέστησαν, καὶ δυνάμεις. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν προκατέρχεται τοῖς ὑποδεεστέροις εἰς τὰ ἀγαθὰ. ἡμεῖς δὲ ἐκ τῶν ὑφειμένων, ἐπὶ τὰς αἰτίας τῶν ὅλων ἀναφέρομεν. αἱ μὲν οὖν νοηταὶ, καὶ νοεραὶ τριάδες, τριαδικῶς πλειοῦσι τὰ πράγματα, καὶ σωέχουσιν αὐτὰ, καὶ σωάγουσιν εἰς ἕνωσιν. αἱ δὲ νοηταὶ μοναδες, ἀδιακρίτως, καὶ ἑνιαίως τὰς τῶν μονὰς αὐτῶν, καὶ τὰς προόδους, καὶ τὰς ἐπιστροφὰς ὑποδυνῶσιν.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων, τὰ μὲν, εἴρηται, τὰ δὲ, αὖθις ῥηθήσεται. περὶ δὲ τῆς σωεκτικῆς τριάδος, ἐν τῷ παρόντι λεκτέον. πρώτην τοίνυν, οὐρανίαν περιφορὰν ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης προσκαλεῖ. διότι μὲν τὸ μέσον κέντρον κατέχει τῆς ζωῆς τῆς ἀμεθέκτου, καὶ ἔστι τὸ ζωτικώτατον αὐτὸ τῆς ζωῆς, περιφορὰν αὐτὸν ὑποκαλῶν, ἣ πᾶσας τὰς ἄλλας ζωὰς, καὶ τὰς νοητὰς τὰς θείας, κύκλῳ, καὶ παντοχόθεν περιέχουσαν. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ αἱ ψυχαὶ πρὸς αὐτὸν ἀναγόμθαι πλησιοῦσι κατὰ τὸν νόησιν, καὶ σωάπτονται τῇ νοητῇ θεάματι. ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ οὐρανοῦ περιφορὰ, ἀεὶ ὡσαύτως ἕστηκεν. αἰώνιος γάρ ἐστι, καὶ ὅλη, καὶ μία, καὶ ἀκίνητος νόησις. ἡ δὲ τῶν ψυχῶν Διὰ χρόνου γίνεται, καὶ μερικώτερον ὑφίσταται, καὶ οὐκ ἀθρόα τῶν νοητῶν ἐστι περίληψις. περιφέρονται οὖν κύκλῳ, καὶ ἀποκαθίστανται, τὴν οὐρανίας περιφορᾶς ἀεὶ τῆς αὐτῆς μιμούμενοι διότι δὲ αὖ συμπληροῖ τὸν σωδυσμὸν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν Θεῶν, καὶ σωέχει πάντας οὗτος Διακόσμους μιμούμενος, καὶ περιέποντας, καὶ ἐπιστρεφομένους, οὐρανίαν αὐτὸν ἐπονομάζομεν.

Ἐπεὶ καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦτον ὁ Τίμαιος σφίγγειν φησὶ πανταχόθεν τὰ ὑπ' αὐτὸν στοιχεῖα, καὶ συνδεῖν, καὶ διὰ ταῦτα ἄρα οὐδὲ μίαν χώραν κενὴν ἀπολιμπάνειν. ὥσπερ οὖν ὁ φαινόμενος οὐρανὸς, συνεκτικός ἐστι τῶν ὑπ' αὐτὸν πάντων, καὶ τῆς συνοχῆς αὐτὸς, καὶ τῆς συμπαθείας (ἡ γὰρ τοῦ κενοῦ περίμπλωσις διήρχε τὴν συνέχειαν, καὶ ἡ ταύτης ἀναίρεσις τὴν συμπάθειαν διακόπτει τῶν σωμάτων) οὕτω δὴ καὶ ὁ νοερὸς ἐκεῖνος οὐρανὸς πάντα τὰ πλήθη τῶν ὄντων ὡς τὴν ἀμέριστον κοινωνίαν συνδεῖ τῆς συνοχῆς, τὴν περιηνυσαν ἕκαστον μοῖραν ὑπολάμπων. ἄλλως γὰρ ὁ νοῦς μετέχει τῆς συνεκτικῆς αἰτίας, ἄλλως ἡ ψυχῆς φύσις, ἄλλως ἡ σωματικὴ σύστασις. διὰ γὰρ τὴν ἄκραν μετουσίαν τῆς συνοχῆς, ἀμέριστος ὁ νοῦς. διὰ δὲ τὰ ὕστερα μέτρα τῆς μεθέξεως, ἡ ψυχὴ μερικὴ, καὶ ἀμέριστός ἐστι, κατὰ μίαν σύγκρασιν.

Διὰ δὲ τὴν ἐσχάτην ὕφεσιν, καὶ τὰ σώματα μεριστὰ ἔχοντα τὴν ὑπόστασιν, ὅμως διαμονὴν σωνέχόμενα, καὶ εὐδιάλυτα συνθέματα, καὶ τῆς ἑαυτῶν ὑποπλοκὴν [l. ὑποπλαυὴ] διωρίστως, καὶ ἀσθενείας. ἅπασα μὲν οὖν ἡ συνεκτικὴ τριὰς, οὐρανὸς ὑπονομάζεται κατὰ τὰς ἑαυτῆς ὑπάρξεις. τὸ δὲ ὑπερκεχυμένον αὐτὸ, [l. αὐτῷ] τῆς ζωῆς πλάτος, περιφορά. καὶ γὰρ ἐν τοῖς φαινομένοις ἡ τοῦ οὐρανοῦ περίοδός, κίνησίς ἐστι, καὶ οἷον ζωὴ τοῦ ζώματος. εἰ δὲ δεῖ καὶ τὸ τριαδικὸν αὐτῆς ἐκ τῶν κεκρυμμένων ἀναδρεῖν, τῷ τῆς ἀναλόγου, [l. ἀναλογίας] τρόπῳ χρηστέον. ἐπεὶ οὖν αὐτὸς ὁ Πλάτων νῶτον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ βάθος ἄλλο καλεῖ, δῆλον ὅτι καὶ τὸ τρίτον ἐστὶν ἡ οὐράνιος ἀψίς. τὴν μὲν γὰρ ὑπὸ ταύτην, ὑπουράνιον ἀψῖδα προσηγόρευεν. ὥσπερ δὲ τοῦ νώτου τὸν ὑπερουράνιον τόπον ὑπερισρῦσθαι φαμὲν, οὕτω δὴ καὶ τῆς οὐρανίας ἀψῖδος, τὴν ὑπουράνιον ἐξηλλάχθαι συγχωρήσομεν. περατοῦται γὰρ ὁ οὐρανὸς, ἄνωθεν μὲν, τῷ νώτῳ, κάτωθεν δὲ, τῇ ἀψῖδι. καὶ περιέχεται μὲν, τῷ ὑπερουρανίῳ τόπῳ. περιέχει δὲ αὐτὸς τὴν ὑπουράνιον ἀψῖδα. δῆλον δὴ οὖν ἐκ τούτων ὅτι τριαδικός τις ἡμῖν ἀναφαίνεται, κατὰ μὲν τὸ νῶτον πάντα μιᾷ συνέχων ἁπλότητι. κατὰ δὲ τὴν ἀψῖδα, πᾶσαν τὴν τριάδα περαίνων. κατὰ δὲ τὸ βάθος, αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν προϊών, καὶ τὸ μέσον πλάτος τῆς συνοχῆς ὑφιστάς. τὸ μὲν δὴ νῶτον τῆς οὐρανίας τάξεως ὅλης, θεότης ἐστὶ νοητὴ, πάχα καὶ τὴν ἑπωνυμίαν ἐντεῦθεν λαχοῦσα. νοητὴ δὲ, ὡς ἐν τῇ συνεκτικῇ τριάδι, πᾶσαν μὲν ἔξωθεν σφίγγουσα, καὶ συνέχουσα τὸν οὐρανοῦ βασιλείαν, πᾶσι δὲ τοῖς θεοῖς τὴν ἑνοειδῆ, καὶ ἁπλῶν τῶν θεῶν προχορηγοῦσα, καὶ

Quoniam & hoc ipſum Cœlum Timæus dicit conſtringere undique ſub ſe *ſita* elementa, & *ipſa* colligare, & propterea nullum locum vacuum relinquere. Quemadmodum igitur illud apparens cœlum continet omnia, quæ ſunt ſub ipſo, & continuationis, *coherentiæ*, & ſympathiæ, *atq; naturæ cognationis, conſenſus, & quaſi concentus, eſt* autor (illa enim vacui incurſio intercedens diſterminat ipſam continuationem, *atque rerum coherentiam*, & ipſa hujus ſublatio ipſam corporum ſympathiam interrumpit) ſic etiam illud intellectuale Cœlum omnem multitudinem Entium in individua communione continuationis, *atq; compagè* conſtringit, unumquodque *Ens* illuminans conveniente portione. Aliter enim ipſa Mens particeps eſt illius cauſæ, quæ *res, & Entia* continet, aliter ipſa animæ natura, aliter ipſa corporea conſtitutio. Propter enim ſummam compagis communionem, ipſa Mens eſt individua. Propter verò ſecundas communionis menſuras, anima eſt dividua, & individua, propter unam commixtionem, *& ob unum temperamentum*.

Propter verò extremam ſubjectionem, *ac ſubmiſſionem*, & ipſa corpora, quamvis dividuam habeant hypoſtaſin, ita tamen permanent, ut *in uno* contineantur, neque diſſipata pereunt, & ſuam diviſionem, & imbecillitatem percipiunt. Omnis igitur Trinitas, quæ *res & Entia* continet, propter ſuas eſſentias, Cœlum appellatur. Latitudo verò, *ac amplitudo* vitæ ipſi *Cœlo* ſubſtrata, *ſubjecta*, *vocatur* circumvectio. Etenim in iis, quæ *cernuntur*, & apparent, ipſa Cœli periodus, *i. e. circuitus*, eſt motus, & quaſi vita corporis. Si verò oportet ipſam quoque triplicem ipſius *circumvectionis, & periodi, ſive circuitus facultatem* ex poſitis, *atq; conceſſis* invenire, ipſo proportionis modo *nobis eſt* utendum. Quoniam igitur ipſe Plato dorſum, & profunditatem Cœli aliud vocat, *& aliud eſſe dicit*, perſpicuum eſt, quod & tertium *quiddam* eſt ipſe cœleſtis fornix. Illum enim *fornicem*, qui eſt ſub iſto, ſtatim ſubcœleſtem fornicem appellavit. Ut autem ipſum ſupercœleſtem locum, ſupra *Cœli* dorſum ſitum eſſe dicimus, ſic etiam ipſum ſubcœleſtem *fornicem* à cœleſti diverſum eſſe concedemus, *& ſubcœleſtem ſub cœleſti eſſe dicemus*. Cœlum enim terminatur, ſupernè quidem ipſo dorſo, infernè verò, ipſo fornice. Et ambitur quidem *& continetur* à ſupercœleſti loco, ipſum verò *Cœlum ambit, atq;* continet ſubcœleſtem fornicem. Perſpicuum igitur eſt ex his, ipſum *Cœlũ* nobis quoddam triplex apparere, per ipſum quidem dorſum unâ ſimplicitate omnia continens *inferiora*, per ipſum verò fornicem, ipſam totam Trinitatem terminans. Per ipſam verò profunditatem, ipſum in ſe-ipſum progrediens, & mediam latitudinem *ac amplitudinem* compagis ſuſtinens. Ipſum igitur totius cœleſtis ordinis dorſum, eſt mentalis Deitas, hinc etiam appellationem fortaſſe ſortita. Mentalis verò, ut in Trinitate *res*, & *Entia* continente, totum extrinſecus conſtringens, & continens Cœli regnum. Omnibus verò Diis uniformem & ſimplicem ſecundorum comprehenſionem

nem per-illuminationem-ſuppeditans, & repleta quidem, ſuperne mentali Unitate.

Quamobrem etiam divinæ animæ, per totam cœleſtem profunditatem ductæ, ſtant quidem ſupra hoc dorſum, ipſas verò ſtantes ipſa circumvectio circumagit. Sic autem contemplantur illum locum, qui ſupercœleſtis appellatur. Ipſe igitur ſtatus eſt collocatio animarum in mentali Cœli ſpecula, identitatem, & impollutam facultatem, & immotam intelligentiam animabus ſuppeditans. Ipſa verò circumductio, eſt vitæ florentis, & *vigore prædita*, & actionis velociſſimæ participatio *& communio*. Horum verò amborum communis præſentia fœcundam actionem, & lenem motum & ſtabilem *atq; conſtantem* mentalium intelligentiam complectitur. Ipſa verò cœleſtis profunditas, eſt unica totius Trinitatis continuatio, *compages & coherentia*, & media Deitas, quæ cœleſtem rerum univerſarum ordinem conjungit, progrediens quidem à mentali *rerum* comprehenſione, deſinens verò in fornicem cœleſtem, qui totius Cœli finem definit. Eſt igitur una unio, & compages hujus univerſæ Trinitatis, & progreſſus indiſſolubilis, ab ipſo dorſo *progrediens* uſq; ad ipſũ fornicem, propter iſtam mediam Deitatem, cum ambobus extremis naſcentem, *& cum iis coherentem*, & ipſam quidem multitudinem declarantem, quæ *res, & Entia* continet, ab utraq; verò *parte* ab ipſis extremis terminatam.

Quorum alterum quidem, ſupernè continet, alterum verò ipſius progreſſum infernè definit. Quod igitur reliquum eſt, ipſe cœleſtis fornix, eſt infernus Trinitatis finis, & Mens in ipſa *exiſtens*, quæ repletur quidem ab ipſa vita, unitur verò ab ipſo mentali, totamq; Trinitatem ad ipſum principium convertit *ac reducit*. Quoniam & ipſe fornix Cœli dorſo ſimilis eſt, quamvis ſecundum ipſam dimenſionem *eo* ſit minor. Propter igitur ipſam quidem ſubjectionem, *atque ſummiſſionem*, minor eſt. Propter verò ſimilitudinem, ad cœleſtem ſummitatem eſt converſus, *convertitur atque revertitur*. Et hæc eſt illa cœleſtis Mens, quæ ſubcœleſtis fornicis *eſt* proximè ſynocheus, *q. d. comprehenſor, qui ſubcœleſtem fornicem proximè comprehendit, continet, & coërcet*. Quamobrem etiam utrunque vocatur fornix, *ſcilicet* ille intellectualis finis mentalium, & intellectualium Deorum. Tota igitur Trinitas *res, & Entia* continens, talem diviſionem eſt ſortita. Dorſum, ſecundùm dorſum. *Dictum autem eſt* νῶτον, *à* νοητὸν, *per craſin* διὰ τοῦ, καὶ διὰ τῆ, *in* ῶ, *unde* καὶ τὸ νοητὸν, i.e. ſecundũ mentale, *i.e. mente-perceptum*. Ipſam profunditatem, ſecundùm vitam. Ipſum fornicem, ſecundùm Mentem. *Eſt* autem *Trinitas* una, tota, & continua, quia oportet eam, quæ alia omnia continet multo magis ſe-ipſam continere.

Una-quæque enim Deorum proprietas à ſe-ipſa ducit initium actionis. Illa quidem, quæ *res & Entia* cogit, *in unum colligit, & contrahit*, ſe-ipſam confirmans, *atque ſtabiliens* in ſumma Unitate. Illa verò, quæ rerum univerſarum convertendarum vim habet, *illa, quæ res univerſas convertit*, ſe-ipſam

πληρουμένη μὲν, ἄνωθεν τῆς νοητῆς ἑνώσεως.

Διὸ δὴ αἱ θεῖαι ψυχαὶ διὰ παντὸς ἀναχθῆσαι τοῦ οὐρανίου βάθους, ἵστανται μὲν ὄπισθε νώτου, στάσεις δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά. καὶ οὕτω δὴ θεῶνται τὴν ὑπερουράνιον καλουμένην τόπον. ἡ μὲν δὴ στάσις, ἵδρυσις ἐστι τῶν ψυχῶν ἐν τῇ νοερᾷ τοῦ οὐρανοῦ περιωπῇ, παντέλειαν, καὶ ἄχραντον δύναμιν, καὶ ἀκλινῆ νόησιν χορηγοῦσα ταῖς ψυχαῖς. ἡ δὲ περιαγωγὴ, ζωῆς ἀκμαίας ἐστὶ, καὶ ἐνεργείας ὀξυτάτης μετάληψις. ἡ δὲ ἀμφοτέρων τούτων ἕνωσις παρουσία τὸν γένιμον ἐνέργειαν, καὶ τὸν ἠρεμαίαν κίνησιν, καὶ τὸν ταυτέραν νόησιν περιλαμβάνει τῶν νοητῶν. τὸ δὲ μὲν βάθος τὸ οὐράνιον, ἡ μία συνέχεια τῆς ὅλης ἐστὶ τριάδος, καὶ ἡ μέση θεότης ἡ συνάπτουσα τὴν οὐρανίαν τῶν ὅλων διακόσμησιν, περιέπουσα μὲν ὑπὸ τῆς νοητῆς περιοχῆς, καταληγούσα δὲ εἰς τὸν ἀψῖδα τὸν οὐρανίαν τὸν τὸ πέρας ἀφορίζουσαν τοῦ παντὸς οὐρανοῦ. μία πάντων ἕνωσις, καὶ συνοχὴ τῆς συμπάσης ἐστὶ ταύτης τριάδος, καὶ πεῖσις ἀδιάλυτος, ἀπὸ μὲν νώτου μέχρι τῆς ἀψῖδος, διὰ τὸν μέσον ταύτην θεότητα, τὴν συμφυομένην ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις, καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἐκφαίνουσαν τὸ συνεκτικὸν, ἐφ' ἑκάτερα δὲ, ἀπὸ τῶν ἄκρων περιελουμένη.

Τοῦ μὲν, περιέχοντος ἄνωθεν, τοῦ δὲ, ὁρίζοντος αὐτῆς κάτωθεν τὸν πῖσον. λοιπὸν οὖν ἡ ἀψὶς ἡ οὐρανία, πέρας ἐστὶ τὸ κάτω τῆς τριάδος, καὶ ὁ ἐν αὐτῇ νοῦς, πληρούμενος μὲν ὑπὸ τῆς ζωῆς, ἑνιζόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ νοητοῦ, πᾶσαν δὲ τὴν τριάδα πρὸς τὸν ἀρχικὸν ἐπιστρέφων. ἐπεὶ καὶ ἡ ἀψὶς ὁμοία τοῦ νώτου τοῦ οὐρανοῦ τυγχάνει οὖσα, εἰκὼν κατὰ τὸν ἀφαίρεσιν ἐστιν ἐλάττων· διὰ μὲν οὖν τὴν ὑφεσιν, ἠλάττωται. διὰ δὲ τὴν ὁμοιότητα. πρὸς τὴν ἀκρότητα τὴν οὐρανίαν ἐπέστραπται. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ οὐράνιος νοῦς ὁ περιοχεὺς τῆς ὑπερουρανίας ἀψῖδος συνοχεύς. διὸ καὶ ἑκάτερον ἀψὶς καλεῖται, τὸ νοερὸν πέρας τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν. ἡ μὲν οὖν ὅλη συνεκτικὴ τριὰς πιαύτην ἔλαχε τὴν διαίρεσιν. τὸ νῶτον, κατὰ τὸ νῶτον, κατὰ τὸ νοητόν. τὸ βάθος, κατὰ τὴν ζωήν. τὴν ἀψῖδα, κατὰ τὸν νοῦν. μία δὲ πᾶσα, καὶ συνεχὴς, ἐπειδὴ τὴν τὰ ἄλλα πάντα συνέχουσαν, ἔδει πολλῷ μᾶλλον ἑαυτῆς εἶναι συνεκτικήν.

Ἑκάστη γὰρ τῶν θεῶν ἰδιότης ἀφ' ἑαυτῆς ἄρχεται τῆς ἐνεργείας. ἡ μὲν συναγωγὸς, ἑαυτὴν συνερείδουσα πρὸς τὴν ἄκραν ἕνωσιν. ἡ δὲ ἐπιστρεπτικὴ τῶν ὅλων, ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα πρὸς τὴν ἀρχικήν. ἡ δὲ ἄχραντος ἑαυτὴν

καθαρὰν ἀπὸ τῆς ὕλης διατηροῦσα πρὸ τῶν ἄλλων. καὶ πάνυ ἡ σωτηρικὴ, πρὸ τῶν μετεχόντων, ἑαυτὴν σωέχῃ νοητῶς, καὶ νοερῶς, καὶ διὰ τὴν σωοχὴν πάντων, μία, καὶ σωεχὴς τοῦ οὐρανοῦ Φύσις παραδίδοται. πᾶσα γὰρ ἡ τριὰς εἰς ἑαυτὴν σωιδρῦται, καὶ τὴν ὁλότητα τὴν οἰκείαν ἀναμφιλόγως διασώζει, καὶ ἑαυτῆς κατὰ Φύσιν ἐμεισταται. καὶ περιεχῶς μὲν, ἡ ἀψὶς τὰ νοερὰ πάντα σωέχει, καὶ σφίγγει παντοχόθεν. πρὸ δὲ τούτης, αὐτὸ τὸ οὐράνιον βάθος (ὃ καὶ τὴν ἀψῖδα προείληφε) σωδεῖ σὺν ὅλους διακόσμους. πρὸ δὲ τούτων, τὸ οὐράνιον νῶτον, κατὰ μίαν ἁπλότητα περιέχει, αὐτῷ τι τὴν οὐρανίαν σύμπασαν βασιλείαν, καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτὴν μονοειδῶς περιλαμβάνει, καὶ τῇ σωεκτικῇ δυνάμει, καὶ ὑπάρξει σωδεῖ πρὸς ἑαυτό. καὶ γὰρ ἐν τοῖς Φαινομένοις, περιεχῶς μὲν, ἡ κοίλη τοῦ οὐρανοῦ περιφέρεια τὰ στοιχεῖα σφίγγει, καὶ διασκεδάννυσθαι, καὶ διαπεῖσθαι πάντοχόθεν Φερόμενα ἀορίστως οὐκ ἀφίησι. πρὸ δὲ ἑαυτῆς, ὁ οὐράνιος ὄγκος πάντα σωαγάγηται πρὸς τὸ μέσον, καὶ σωωθεῖ, καὶ κενὴν οὐδεμίαν ἀπολείπει χώραν. πάντων δέ ἐστι μία περιοχὴ, τὸ τοῦ οὐρανοῦ νῶτον, ὃ καὶ τῷ οὐρανῷ τῆς ὁμοιότητος, καὶ τοῖς στοιχείοις, τῆς πρὸς τὸν οὐρανὸν σωαφῆς ἐστιν αἴτιον. ἡ γὰρ λεία, καὶ ὁμαλὴς τοῦ νώτου Φύσις, ὡς ὁ Τίμαιος λέγει, πάντα τὸν οὐρανὸν ὅμοιον ἑαυτῷ ποιεῖται, καὶ αἱ τὰ περιέχοντα τῶν περιεχομένων σωεκτικά. δηλῶ πάνυ ἀπὸ τῶν Φαινομένων τὴν ὁμοιότητα μεταλαγχάνειν δεῖ τὸν πατέρα τῶν νοερῶν θεῶν, οὐράνιον, καὶ θεωρεῖν ὅπως ἄρα καὶ ἐκεῖνος εἷς ἐστι, καὶ τριπλοῦς, ἄνωθεν μὲν, καὶ κάτωθεν, τὸ νοητὸν ἔχων, καὶ τὸν νοῦν. καὶ δὲ τὸ μέσον, τὴν ζωὴν, διὰ πρόοδον αἰτίαν οὖσαν, καὶ διαστάσεων, καὶ γονίμων δυνάμεων, εἰκότως καὶ τὴν διάστασιν, ὑπὸ βάθος τὸ οὐράνιον ἐπάγομεν. ἐοικε καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἀκρότητα τὸ νῶτον ἐκάλεσεν. αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατοι καλούμεναι, διὰ καὶ πρὸς ἄκρῳ γίνονται ἔξω πορευθεῖσαι, ἕστασι δεῖ τοῦ τοῦ οὐρανοῦ νώτου. καὶ ἀκρότητα οὖν τῆς οὐρανίας διακοσμήσεως, καὶ τὸ ἔξω περιοχορυφὴ τὸ τοῦ οὐρανοῦ νῶτον. ἃ δὴ διαφερόντως ἐστὶν ἐξαίρετα τοῦ πτώματος τῶν σωοχείων. Πάντα γὰρ σωέχων τῇ ἑαυτοῦ μία τῆς ὑπάρξεως ἀκρότητι, καὶ τὸ λόγιον, αὐτὸς πᾶς ἔξω ὑπάρχει, καὶ διώνυμα πρὸς τὸν ὑπερουράνιον τόπον, καὶ τὴν ἄφραστον ἐκείνου δύναμιν, περιεχόμενος ὑπ' αὐτοῦ παντοχόθεν, καὶ κλείσας ἑαυτὸν ἐν τῇ μονοειδεῖ τῶν νοητῶν περιοχῇ.

convertens ad principium, *ad quod etiam revertitur*. Illa verò *propriam* impolluta, se-ipsam puram à materia conservans ante alia. Ergo & illa, quæ *alia* continet, ante ea, quæ participant *ipsam*, se-ipsam continet mentaliter & intellectualiter, & propter istam continendi-rationem *& continuationem atque compagem*, una, & continua Cœli natura traditur. Tota enim Trinitas in se-ipsam simul vergit, *propendet, flectitur ac fertur*, & integritatem suam unitam conservat, & sui simillimam secundùm naturam. Et proximè quidem, ipse fornix intellectualia omnia continet, & undique constringit. Ante verò *fornicem* istum, ipsa cœlestis profunditas (quæ & ipsum fornicem comprehendit) omnes ordines colligat, *atque constringit*. Ante verò istos *ordines*, ipsum cœleste dorsum, per unam simpliciratis comprehensionem, & ipsi universum cœleste regnum, & omnia, quæ sub ipso *sunt*, uniformiter comprehendit, & *omnia* cõtinente facultate, & essentia colligat, *atq; constringit* inter se. Etenim in iis, quæ *cernuntur & apparent*, proximè quidem, illa concava Cœli circumferentia, elementa constringit, & dissipari & perflari undique, infinitè lata non siuit, *pro, nec undique ventis perflari, nec infinito motu ferri sinit*. Ante verò istam *Cæli circumferentiam*, ipsum cœleste pondus omnia simul pellit ad medium, & eò compellit, & nullum locum vacuum relinquit. Una verò *rerum* omnium est comprehensio, *scilicet* ipsũ Cœli dorsum, quod etiam est causa ipsi Cœlo, similitudinis, & ipsis elementis, contactus, *& conjunctionis* cum ipso Cœlo. Illa enim levis & æqualis dorsi natura, ut Timæus dicit, totum Cœlum simile sibi-ipsi facit, & semper ea, quę *res aliquas* ambiunt, continent ea, qnæ ambiuntur. Oportet igitur ab illis, quæ *cernuntur*, & apparent, ipsam similitudinem ad Cœlum, intellectualium Deorum Patrem, traducere, & contemplari quomodo & illud *Cælum* sit Unum, & triplex, supernè quidem, & infernè, ipsum mentale, & ipsam Mentem habens. In medio verò, Vitam, quam ipsorum progressuum & distantiarum, *intervallorum & dimensionum*, & generativarum facultatum causam existentem, meritò propter ipsam dimensionem sub profunditate cœlesti collocabamus. Quoniam & ipse Plato summitatem vocavit ipsum dorsum. Illæ enim, quæ vocantur immortales, postquam ad summum pervenerunt extra profectæ, stant in ipso Cœli dorso. Ergo & ipsam cœlestis ordinis summitatem, & exteriorem *Cœli partem* appellat ipsum Cœli dorsum. Quæ etiam præcipuè sunt exempta ex primo Synocheo, *quasi dicam, comprehensore, qui res omnes continet*. Omnia enim continens sua unica essentiæ summitate, secundum illud celebre dictum, ipse totus extra existit, & conjunctus est cum illo supercœlesti loco, & ignota illius facultate, ab ipso undique circumdatus, *& comprehensus*, & se-ipsum in uniformi mentalium comprehensione concludens.

Quid

Quid enim interest *inter hæc* dicere, ipsum primum Synocheum in mentali specula conclusum esse, & declarare, ipsum proximè à supercœlesti loco circumdari, *& comprehendi*? Qui mentalis erat in intellectualibus explicatus. Si verò id, quod est extra, est ipsum primum, & ipsum summum profectò cum reliquis est-collocatum, & exemptum ex ipsis. Si verò primus *Synocheus est* talis, in summitate mentali collocatus, & aliis Diis cum ipso mentali conjunctionem per illuminationem-suppeditans, & *deducens ac appellens*, *ad* portum paternum, oportet igitur profectò & medium esse, & extremum, alterum quidem, in cœlesti profunditate, alterum verò, in ipso fine totius circumferentiæ. Si verò unam & continuã universorum circumferentiam *Plato* pro-fundamento-statuit, hujus ordinis proprietas est accusanda. Cum enim sit ea, quæ continet universos ordines, & ante alios, se-ipsam, & quasi centrum, & vinculum divinorum generum *sit*, se-ipsam primam constringit & continet, & ad unam extendit vitam.

Cœlum igitur est unum, & simul triplex, & idem in tres progreditur Unitates, obscurum existens, & manifestum, & medium inter hæc *duo*, & imitans mentales Deos, qui Trinitates mentales subierunt. Si verò velis & ex iis, quæ in Cratylo sunt scripta, proprietatem hujus ordinis videre, primùm quidem illud in medio collocatæ compagis *signum* sit tibi *manifestum* argumentũ, quòd duplex ipsius tradatur affectio, altera quidem, *quæ refertur* ad mentalia, altera verò ad intellectualia. Etenim superiora videre dicitur, & puram mentem procreare. Ergo ipsorum quidem mentalium est ipsa intelligentia, intellectualium verò, ipsum mentale. Mentis enim causa subsistit ante causam intellectualem, & hoc utrunque simul, præcipuè medium mentalium, & intellectualium ordinem complet. Nam illa quidem *proprietas rerum* collectrix, *quæ res inter se conciliat, & in unum cogit*, spectans mentalia, vel potius conjuncta cum mentalibus, non primò constituit divinam mentem. Illa verò *proprietas* rerum-perfectrix, unâ cum ipsâ mediâ producens intellectualia, proximè cœlestem ordinem mente-percipit, *atque contemplatur*, non autem ante Cœlum mentalia.

Hæc autem sola, quæ mentale, & intellectuale centrum occupavit, ex æquo quidem, *æqualiter* ad utranque *partem* pertinet, mente-percipiens verò, *atque contemplans* mentalia intellectualiter, est intellectualium causa mentaliter. Quoniam autem antecedit *vim* generatricem intellectualium facultatum in ipsa *lucentium*, illa affectio, *quæ refertur* ad ipsas causas, ab illa Socrates initium ducens, & secundam, ut ab illa pendentem tradit. Ille verò aspectus ad superiora *spectans*, præclarè nomen hoc habet, ut vocetur cœlestis, quod superiora spectet. Hoc igitur illam antiquiorem ordinis *omnia* continentis affectionem perfectè nobis definivit, intellectualem eam, ut ad mentalia *referens*, & aspectum *appellans*, ut cum iis, quæ cernuntur *eam* conjungens. Quanquam & se-

Τί γὰρ διαφέρει λέγειν, τὸ κεκλεῖῶθαι τὸν πρώτιστον τῶν συνοχέων ἐν τῇ νοερᾷ, καὶ περιεχῶς αὐτὸν τοῦ ὑπερουρανίου τόπου περιεχόμενον, δοτοφάνειαν, ὃς ἐν νοητοῖς ἐν τοῖς νοεροῖς ἀναπεπλωμένου. εἰ δέ ἐστι τὸ πρῶτον τὸ ἔχον, καὶ τὸ ἄκρον δηλονότι συνήπται τοῖς λειπομένοις, καὶ ἐξήρηται ἀπ' αὐτῶν. εἰ δὲ ὁ πρῶτος τοιοῦτος κατὰ τὴν ἀκρότητα τὴν νοητὴν ἱδρυμένος, καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς τὴν πρὸς τὸ νοητὸν συναφὴν ἐπιλάμπων, καὶ τὸν ὅρμον τὸν πατρικὸν, ὁλεῖ δὴ που καὶ τὸν μέσον εἶναι, καὶ τὸν ἔσχατον, τὸν μὲν, κατὰ τὸ βάθος τὸ οὐράνιον, τὸν δὲ, κατὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συμπάσης περιφορᾶς. εἰ δὲ μίαν, καὶ συνεχῆ τῶν ὅλων περιφορὰν ὑπεστήσατο, τὴν τῆς πέρατος ἰδιότητα παντὸς αἴτιαν· συνεκτικὴ γὰρ οὖσα τῶν ὅλων διακόσμων, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἑαυτῆς, καὶ εἷον κέντρον, καὶ δεσμὸς τῶν θείων γενῶν, ἑαυτὴν πρώτην συνδεῖ, καὶ συνέχει, καὶ εἰς μίαν αἰωνικὴν ζωήν.

Εἷς οὖν, ἅμα καὶ τριπλοῦς ἐστιν ὁ οὐρανὸς, καὶ αὐτὸς εἰς τὰς τρεῖς παρέρχεται μονάδας, ἀφανὴς ὢν, καὶ φανερὸς, καὶ τὸ μεταξὺ τούτων, καὶ μιμούμενος οὓς νοητοὺς θεοὺς, εἰς τριάδας ὑποβάντας νοητάς· εἰ δὲ βούλει καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κρατύλῳ γεγραμμένων, τὴν ἰδιότητα τῆς πέρατος παντὸς ἰδεῖν, πρῶτον μὲν ἐκεῖνο τῆς ἐν μέσῳ καθιδρυμένης συνοχῆς, ἐγὼ σοι σημήνω, τὸ διπλοῦν αὐτῆς παραδίδοσθαι τὴν ὄψιν, τὴν μὲν, πρὸς τὰ νοητὰ, τὴν δὲ, πρὸς τὰ νοερά. καὶ γὰρ ὁρᾶν τὰ ἄνω λέγεται, καὶ τὸν καθαρὸν νοῦν ἀποφαίνειν· ἀκούω τῶν μὲν νοητῶν, εἶναι νόησιν, τῶν δὲ νοερῶν, νοητόν. τὸ γὰρ ἄπειρον τοῦ νοῦ προϋφέστηκε τῆς νοερᾶς οὐσίας, καὶ τὸ συναμφότερον πᾶσι μάλιστα τὴν μέσην διακόσμησιν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν συμπληροῖ. ἡ μὲν γὰρ συναγωγὸς ὁρᾶσι τὰ νοητὰ, μᾶλλον δὲ ἑνώσει πρὸς τὰ νοητὰ, οὐ πρώτως ὑφίστησι τὸν θεῖον νοῦν. ἡ δὲ πλησιουργὸς, συμπαράγουσα τῇ μέσῃ τὰ νοερὰ, περιεχῶς τὴν οὐρανίαν τάξιν νοεῖ, καὶ οὐ τὰ περὶ οὐρανοῦ νοητά.

Μόνη δὲ αὕτη τὸ νοητὸν, καὶ νοερὸν καταλαβοῦσα κέντρον, ἐξ ἴσου μὲν ἐπ' ἄμφω διαβήσῃ, νοοῦσα δὲ τὰ νοητὰ νοερῶς αὐτὰ τῶν νοερῶν ἐστι νοητῶς. ἐπεὶ δὲ προηγεῖται τῆς γνωστικῆς ἐν αὐτῇ τῶν νοερῶν δυνάμεων, ἡ πρὸς τὰ ἄνω ταύτα ὄψις, ἀπ' ἐκείνης ὁ Σωκράτης ἀρχόμενος, καὶ τὴν δευτέραν, ὡς ἐκείνης ἐξημμένην παραδίδωσιν. ἡ δὲ αὖ εἰς τὰ ἄνω ἔνωσις καλῶς ἔχει τοῦτο τὸ ὄνομα, καλεῖσθαι εὐφρανία, ὁρῶσα τὰ ἄνω. τοῦτο μὲν οὖν τὴν προσβυτέραν τῆς συνοχικῆς διακοσμήσεως, ὄψιν πλέως ἡμῖν ἀφωρίσατο, νοεράν αὐτὴν, ὡς πρὸς τὰ νοητὰ, καὶ ἕνωσιν, ὡς πρὸς ἑρώμενα συνάπτων. καὶ πάλιν ἑαυ-

τῷ νοῇ, καὶ ἐν ἑαυτῇ νοητὸν ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τὸ νοητὸν αὐτῆς, ὡς πρὸς τὸ πρώτως νοητὸν, νοερὸν ἔλαχε τάξιν. τὸ δὲ ἑξῆς, τῷ πρὸς τὸ νοερὰ σχέσιν ἐξηγεῖται τῆς αὐτῆς τούτης μεσότητος. ὅθεν δὴ καὶ φασὶν (ὦ Ἑρμόγενες) τὸν καθαρὸν νοῦν παραγίγνεσθαι οἱ μετεωρολόγοι, καὶ τούτῳ ὀρθῶς τὸ ὄνομα κεῖσθαι.

Μέση τοίνυν ἐν μέσοις τοῖς νοεροῖς, καὶ νοητοῖς θεοῖς ἡ τοῦ οὐρανοῦ διάκοσμησις αὐτοπλωτος, τὸ νοητὸν, ὁμοῦ καὶ νοερὸν, εἰς μίαν συνοχὴν ἀμέριστον συλλαβοῦσα, καὶ πρὸς ἑκάτερον ὁμοίως ἔχουσα, καὶ τῶν τε πρώτων νοερῶν, καὶ τῶν ἐσχάτων νοητῶν, ἴσον ἀφεστῶσα. διὸ καὶ τὰ ἄνω λέγεται νοεῖν, καὶ παραγίνεσθαι τὸν νοῦν. πῶτα δὴ οὖν πρῶτον ἐκ τῶν κειμένων λαβόντες, μετὰ τοῦτο σωτησόμεθα εἰ τριπλῆς οὔσης τῆς οὐρανίας τάξεως, καὶ πάσης αὐτῆς καὶ νοερᾶς τὰ νοητὰ, καὶ παραγεύσης τὰ νοερὰ διαφερόντως, ἡ μὲν πρωτίστη μονὰς τὰ νοητὰ νοεῖ. συγκίρνησι γὰρ ἑαυτὴν τοῖς νοητοῖς, καὶ τὸν νοῦν οἶδε τὸν νοητὸν, καὶ ἕνωται τοῖς περὶ αὐτὴν, καὶ ἔστιν ὡς ἓν ἀμέριστον ἀμέριστος, εἰς τὴν ἁπλότητα τὴν νοητὴν ἑαυτὴν ὑπεραπλώσασα. ἡ δὲ τρίτη μάλιστα, γονητικὴ τῶν νοερῶν ἐστιν, ἑνοῖ γὰρ ὁ νοῦς ἐστι τῆς ὅλης συνεκτικῆς τριάδος.

Καὶ πρὸ, [l. παρὰ] τοῖς Ὀρφικοῖς, τρίτος ἐστὶν ὁ Οὐρανὸς, ὁ τοῦ Κρόνου πατήρ. ἡ δὲ μέση, συμπαράγει μὲν τῇ τρίτῃ τὸν νοερὸν διάκοσμον τῶν θεῶν. συνάπτεται δὲ μᾶλλον τοῖς πρώτοις τοῖς νοητοῖς, καὶ πληροῦται μὲν νοητῆς ἑνώσεως ἀπὸ τῆς πρώτης. πληροῖ δὲ τὰς πρώτας γενέσεως δυνάμεων. ὁρᾶς οὖν ὅπως ὁ Πλάτων διὰ τῆς τῶν ἄκρων ἰδιότητος ὅλον ἡμῖν ἐξέφηνε τὸν οὐρανίαν διάκοσμον; τὸν μὲν νοητὸν αὐτῆς ὕπαρξιν συνάψας τοῖς νοητοῖς. τὸν δὲ νοερὸν, τοῖς νοεροῖς. τὸν δὲ ἀμφοῖν μέσον, κατὰ τὸν κοινὸν ἰδιότητα προελθοῦσαν, ἡμῖν συλλογίζεσθαι παρέχων. ἐνταῦθα, καὶ ἡ τοῦτο βούλῃ λαμβάνειν ἐκ τῶν ἑρμηνέων, τῷ Φωτὶ τῶν νοητῶν συνῆφαι τὸ οὐράνιον Φῶς. ἡ γὰρ ὄψις, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ Φῶς. τῷ τοίνυν ἑαυτῆς Φωτὶ, καὶ τῇ ἀκροτάτῃ τῇ θείᾳ συνῆφαι τοῖς πρώτοις ἡ μέση διάκοσμησις. τῇ δὲ νοερᾷ Φύσει, καὶ τῷ πέρατι τῆς ὅλης τριάδος, ἀποπληροῖ τὸν νοῦν, καὶ πάντων τὸν ἄκραντον θειότητα τῶν νοερῶν.

Οὐ γὰρ καθ' ἑαυτὸν παράγει τὸν νοῦν, ἀλλὰ μετὰ τῆς καθαρότητος. οὕτω γάρ που καὶ Σωκράτης φησίν. ὅθεν δὴ καὶ φασὶν (ὦ Ἑρμόγενες) τὸν καθαρὸν νοῦν παραγίγνεσθαι. καὶ τῆς νοερᾶς τοίνυν ὑπάρξεως, καὶ τῆς ἀκραντου δυνάμεως ἐστιν ἡ οὐρανία τάξις αἰτία πρωτουργός. εἰ δὲ δεῖ τὸν καθαρότητα μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχειν τῷ νῷ, ipsam mente-percipit, & in se-ipsa mente-perceptum est. Sed & illud mente-perceptum ipsius, ut *relatum* ad id, quod primò menteperceptum *est*, intellectualem ordinem est-sortitum. Deinceps verò, affectionem ad intellectualia *relatum* explicat hujus ipsius medietatis, *sive medij*. Unde etiam (ô Hermogenes) Meteorologi, *qui de rebus sublimibus verba faciunt*, puram mentem accedere dicunt, & nomen hoc rectè huic impositum-esse *tradunt*.

Hic igitur Cœli ordo medius in mediis intellectualibus, & mentalibus Diis est-explicatus, ipsum mentale, simul & intellectuale, in una cõprehensione & *compage* individuà comprehendens, & ad utramq; *partẽ* similiter & *æqualiter* affectus, & à primis intellectualibus, & singularib. mentalib. æqualiter distans. Quamobrem etiã superiora dicuntur mente-percipere, *intelligere*, & ita producere mentem. Hoc igitur primum ex iis, quæ posita sunt & *concessa*, sumentes, post hoc, considerem quomodo, cùm triplex sit ordo cœlestis, & ipse totus, & mente-percipiat mentalia, & producat intellectualia insigniter, prima quidem Unitas mentalia mente-percipiat. Commiscet enim se-ipsam cum mentalibus, & mentem mentalem novit, & conjuncta-est cum iis, quæ sunt ante ipsam, & est ut in individuis individua, se-ipsam in simplicitatem mentalem supernè explicans. Tertia verò Unitas præcipuè est progenitrix, *sive procreatrix* ipsorum intellectualium. Quoniam & ipsa Mens est totius Trinitatis *omnia* continentis.

Et apud Orphicos, tertius est ipse Cœlus, ille Saturni pater. Media verò *Unitas* unâ quidem cum tertia producit intellectualem ordinem Deorum. Cum prima verò conjungitur cum mentalibus, & repletur quidem mentali Unitate, *quæ manat* à prima *Unitate*. Replet verò primam fœcundis facultatibus. Videsne igitur quomodo per summorum proprietatem Plato nobis universum cœlestem ordinem declararit? Ipsius quidem mentalem essentiam cum mentalibus conjungens, intellectualem verò, cum intellectualibus. Mediam vero inter utranque, secundùm communem proprietatem progressam, nobis per syllogismum-concludendam præbens. Quia, si velis etiam hoc ex *antè* dictis sumere, cum mentalium Luce, Lux cœlestis est-conjuncta. Visus enim nihil aliud est, quàm Lux. Medius igitur ordo, sua Luce & summitate divina cum primis est-conjunctus. Intellectuali verò natura, & fine totius, *ac universæ* Trinitatis, procreat mentem, & omnem impollutam Deitatem intellectualium.

Non enim per se producit mentem: sed cum ipsa puritate. Sic enim profectò & ipse Socrates loquitur. Unde etiam (ô Hermogenes) puram mentem accedere dicunt. Intellectualis igitur essentiæ, & impollutæ facultatis ille cœlestis ordo est causa primaria. Si verò oportet ipsam puritatem non per accidens inesse menti, Deitas est eorum, quæ ex secundis

sunt

sunt exempta,& immutabilis facultatis suppeditatrix, quam illud maximum Cœlum unâ cum ipsa mente producens, simul & impollutorum Deorum,& intellectualium Patrum est fundator. Hæ quoque demonstrationes de veritate Deorum *omnia* continentium sumendæ *sunt* ex Cratylo *Platonis*. Reliquum igitur est,ut subcœlestem fornicem contemplemur, Phædro *nos rectè monenti* parentes, *ejusq; sententiam sequentes*, & *attentè consideremus* etiam ipsam Deorum proprietatem hic *declaratorum*. Antequam verò de ipsa doctrinam aggrediar, illud tantùm prius dicere volo, quòd jam etiam ante nos celeberrimi *viri* subcœlestem istum fornicem, divinum ordinem sub Cœlo collocatum suspicati, alii quidem, statim post illud Primum, ipsum collocare voluerint, appellantes Cœlum,illud Primum.

Alii verò, in latitudine mentalium utrunque posuerint. *Nam ille quidem Asinæus Philosophus Plotinum sequens, id quod proximè ab illo ineffabili prodiit, subcœlestem fornicem appellavit, ut in libro de nominibus philosophatur de *rebus* istis. At ille magnus Jamblichus quendam mentalium Deorum ordinem, in quibusdam verò locis eundē cum ipso rerum-opifice magnum Cœlum præponens, *atque præficiens rebus*, ordinem sub ipso proximè situm,& qui quodammodo succingit ipsum Cœlum, subcœlestem fornicem ponit *atque statuit*. Hæc autem in Phædri commentariis scripsit. Nullus igitur putet nos aliquid rerum novarum moliri in Theologia de hoc ordine,& primos à Cœlo subcœlestem fornicem dividere *ac separare*; sed *sciat quivis nos* Platonem quidem Ducem sequi,qui tres istos ordines distinguit supercœlestem locum, cœlestem circumferentiam, subcœlestem fornicem. Post Platonem verò, *sequimur* etiam Jamblichum & Theodorum, qui divino quodam afflatu, illius contemplationem sunt sectati. *Quid enim oportet dicere nostrum Ducem, *quo nomine eum vocare oportet*, eum, qui verè Bacchus *vocari potest*, qui circa Platonem insigniter afflatu-divino-correptus, vel ad nos usque illud miraculum, & illam Platonicæ contemplationis admirationem- cum-stupore-conjunctam per-illuminationem-emisit? Nam & iste in consensionis, & *concordiæ* scriptis *idem tradidit*. Et post hos duos antè-dictos sapientes *viros*, *ely* subcœlestem fornicem ab ordine cœlesti distinguunt. Differunt autem, & *distant hi duo*, alter ab altero, magno quodam *intervallo*, quod attinet ad ipsam contemplationem. Nam ipse quidem Theodorus, quum Cœlum vocavit illud Primum, nec ipsum ad superiora spectantem vultum (ut in Cratylo Socrates) sinit ampliùs existere. Nec enim spectat illud Primum, nec vultus, *nec visus*, *nec aspectus* est, nec ullius inferioris est. Haud igitur hanc nominis explicationem admittit, neque supercœlestem locum, ut in Phædro Socrates-divini-numinis-afflatu celebravit. Neq; enim locus est unius, neq; mentale, neq; multitudo formarum, neque genus animarum ascendit ultra illud Primum. Neq; enim est quidquam ultra, *supraque illud Primum*.

* Theodorum Asinæum dicit.

* Nota.

ἡ τῆς ἐπὶ τῶν ἐξῃρημένων ἀπὸ τῶν δλικῶν, καὶ ἀτρέπτου δυνάμεως χορηγός. καὶ ὁ μέγας δημιουργὸς τῷ νῷ συμπεραίνων, ἅμα καὶ τῶν ἀχράντων θεῶν, καὶ τῶν νοερῶν πατέρων ἐστὶν ὑποστάτης. πῶτας καὶ ἐκ τοῦ Κρατύλου τὰς ἐνδείξεις παραληπτέον, τῆς περὶ τῶν συνεκλικῶν θεῶν ἀληθείας. λειπὸν πίνυ ἐστὶ τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα θεωρῆσαι τῷ φαίδρῳ πειθομένους, καὶ τὴν ἰδιότητα τῶν ἐντεῦθεν θεῶν. περὶ δὲ τῆς περὶ αὐτῆς ἄρξομαι διδασκαλίας, πρῶτον βούλομαι σεσιωπῆν, ὅτι δὴ καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν οἱ κλεινότατοι, τὴν ὑπερουράνιον ταύτην ἀψῖδα, θείαν διακόσμησιν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τεταγμένην ὑπενόησαν, οἱ μὲν, ἄλλους μετὰ τὸ πρῶτον, αὐτὴν τιθέναι ἠξίωσαν, οὐρανὸν τὸ πρῶτον ἀποκαλοῦντες.

Οἱ δὲ, ἐν τῷ πλάτει τῶν νοητῶν ἑκάτερον τιθέασιν. *ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῆς Ἀσίνης Φιλόσοφος τοῦ Πλωτίνου μαθητὴς, τὸ ὑπερουράνιον ἀψῖδα διὰ τοῦ ἀῤῥήτου προσελθὸν, ὑπερουράνιον ἀψῖδα προσεῖρηκεν, ὡς ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων φιλοσοφεῖ περὶ τούτων. ὁ δὲ δὴ μέγας Ἰάμβλιχος νοητῶν τινα τάξιν θεῶν, ἵστι δὲ ὅπου τῷ δημιουργῷ τὸν αὐτὸν, τὸν μέγαν οὐρανὸν προσηγορεύμενον, τῷ ὑπ' αὐτῷ προσεχῶς ἱδρυμένῳ διακόσμησιν, καὶ οἷον ὑπεζωκέναι τὸν οὐρανὸν, ὑπερουράνιον ἀψῖδα λέγειν. καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ὑπὲρ φαίδρου γέγραφεν ὑπομνήμασι. μηδεὶς ἂν οἰέσθω καινοτομεῖν ἡμᾶς περὶ τὴν τάξεως ταύτης θεολογίαν, καὶ πρώτους ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ διαιρεῖν τὸν ὑπερουράνιον ἀψῖδα. ἀλλὰ καὶ προηγουμένως μὲν τῷ Πλάτωνι πειθόμενοι διακρίνομεν οὕτω τοὺς τόπους διακόσμους, τὸν ὑπερουράνιον τόπον, τὸν οὐράνιον περιφορὰν, τὸν ὑπερουράνιον ἀψῖδα. μὴ γὰρ Πλάτωνα, καὶ τοῖς εὐθειστικῶς τὸν ἐκείνου θεωρίαν μεταδιώξασιν, Ἰαμβλίχῳ, καὶ Θεοδώρῳ. *Τί γὰρ δεῖ λέγειν τὸν ἡμέτερον καθηγεμόνα τὸν ὡς ἀληθῶς Βάκχον, ὃς περὶ τὸν Πλάτωνα διαφερόντως εὐθειάζων, καὶ μέχρις ἡμῶν τὸ θαῦμα, καὶ τὴν ἔκπληξιν τῆς Πλατωνικῆς θεωρίας ἐξέλαμψε; καὶ οὕτω τὸν ἐν τοῖς τῆς συμφωνίας γράμμασι. καὶ μὴν τοῦτο τὸ σεσημασμένον σοφὸν, τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα διαστέλλουσι τῆς οὐρανίας διακοσμήσεως. διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων πολλῷ δήπουθεν καὶ τὴν θεωρίαν. ὁ μὲν γὰρ Θεόδωρος, τὸ πρῶτον οὐρανὸν εἰπὼν, οὔτε τὸν εἰς τὰ ἄνω ἐρῶσαν ὄψιν (ὡς ὁ ἐν Κρατύλῳ Σωκράτης) ἀφίησιν ἔτι ὑπάρχειν. οὐδὲ γὰρ ὁρᾷ τὸ πρῶτον, οὔτε ὄψις ἐστὶν, οὔτε καταφερής τινος ἐστὶν. οὔτε οὖν τὸν ἔσχατον διακόσμησιν ἐστὶ τοῦτο, ἔτι τὸν ὑπερουράνιον τόπον, ὡς ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης ἐνθουσιάζων ὕμνησεν. ἔτι γὰρ πάντος ἐστὶ θείους, οὔτε νοητὸν, ἔτι πλῆθος εἰδῶν, οὔτε ἄνεσιν ἐπέκεινα δὲ πρώτου τὸ ψυχῶν γένος. οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἐπέκεινα οὐδέν.

* Θεόδωρον φησὶ τὸν Ἀσιναῖον.

Σημείωσαι

ὁ μὲν θεῖος Ἰάμβλιχος μετὰ τὸ πρῶτον ὑποθέμενος τὸν οὐρανὸν ἀόριστον, καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑπάρξεως οὐ παραδιδοὺς ἀκριβῶς, καθαρῶς μὲν τῶν προειρημένων ἀπορημάτων. διδασκέτω ἡμᾶς, τίς ἡ τάξις ἡ οὐρανία, καὶ πῶς ὑπόστη, καὶ ποῖον γένος αἱ τῶν συμπληροῦντων τὸν περὶ τοῦ δημιουργοῦ θεῶν. ὁ δὲ πάππος πλεοναχῶς μὲν, καὶ τῆς ἀπελέγκτου παιδαγωγίας μᾶλλον λέγοις, ὁ ἡμέτερος αὐτὸς ἐκεῖνα καθηγεμών, ὃς καὶ τὰς μεταξὺ πάσας διακοσμήσεις, τοῦ πρώτου, καὶ τῆς οὐρανοῦ βασιλείας ἐποκέψατο, τὴν ἰδιότητα τῆς τάξεως ἑαυτῷ νοερῶς ἐθεάσατο, καὶ παραδέδωκεν ἡμῖν τοῖς ἑαυτοῦ μύσταις ἀπηκριβωμένην τὴν περὶ αὐτῆς ἀλήθειαν. τοιγαροῦν μὴν οὖν διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ ἡμέτεροι πατέρες ὄντως, καὶ προπάτορες. κοινὴ δὲ ἅπασιν τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα τῆς οὐρανίας περιφορᾶς διακεκρικε.

Τοῦτο τοίνυν καὶ ἡμῖν ὑποθετέον, καὶ πρὸς τούτῳ, τὸ περιέχων ὑποπάχθαι τῷ οὐρανῷ τὸν διάκοσμον τοῦτον τῶν θεῶν. ἐπειδὴ τοίνυν τὴν σωκλικὴν τάξιν ὁ οὐρανὸς ἔις ὢν, καὶ τρισσὸς ἐκληρώσατο, τὴν δὲ ἀκροτάτην τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν, ὁ ὑπερουράνιος ἔλαχε τόπος, ἀνάγκη δήπου τὴν ὑπερουράνιον ἀψῖδα. τὸ πλῆθος συμπεραίνειν τῆς μέσης περιόδου τῶν θεῶν, καὶ συγκλείειν τὸν ὅλον τοῦτον διάκοσμον, καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐπιστρέφειν, καὶ ὁλότερον αὖ τὸ οὐρανοῦ παραδεχθῆναι τάξιν, σωκλίστην δὲ αὐτὴν διὰ τὴν ἄκραν ἕνωσιν, καὶ ὁμοφυῆ μὲν τοῖς μέσοις συνεύχθαι φύσει, περιὸν πάρχειν δὲ τῶν νοερῶν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ διέκρινον τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν, τῆς οὐρανίας δυνάμεως. ἡ δὲ ὑπερουράνιος ἁψὶς συνέστηκε τῷ οὐρανῷ, καὶ περιέχεται τῇ οὐρανίᾳ διακοσμήσει. ὅθεν δὴ καὶ ὑπερουράνιος ὀνομάζεται.

Συναψασα δὴ οὖν πρὸς τὴν οὐρανίαν περιφοράν, καὶ ὑποστᾶσα περιοχὰς ἀπ' αὐτῆς, ἐπιστρέφει τὰ ὁλόκληρα πάντα πρὸς τὰ νοητὰ, καὶ πλειοῖ κατὰ τὴν νοερὰν περιωπήν. τῶν γὰρ νοερῶν θεῶν κατ' ἐπιστροφὴν ἀποκληρωθέντων, καὶ κατὰ μίαν σφαιρικὴν ἕνωσιν, εἰς ἑαυτοὺς συνελισσομένων, ἔδει περιοχὰς αὐτῶν ὑπερειδρῦσθαι τὴν πλειουργὸν ἡγεμονίαν. ἔδοξεν δὴ καὶ θαυμάζειν ἐπέρχεταί μοι, σὺν ἀ-

* Ἀγνοήσαντας τὴν θείαν τοῦτον διάκοσμησιν, καὶ τὴν ὅλην οὐ περιστησαμένους τὴν πλείστην ὅλος τοῦ πηγὴν, ἀλλὰ σὺν μὲν εἰς τὰς * ἐντελεχίας κατὰ φερομένους. ὧν ποσοῦτον ἀποδέχομαι μόνον, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ τὸ πλῆθος τῆς συνοχῆς

Ille verò divinus Jamblichus, cum post illud primum supposuerit, *& pro rerum fundamento statuerit*, ipsum Cœlum indefinitè, & essentiæ proprietatem non tradiderit, purus quidem est ab antè-dictis dubitationibus, *nec ullas earum in medium profert*. Sed doceat nos, quisnam sit ille cœlestis ordo, & quomodo subsistat, & quod genus Deorum ante illum rerum-opificem *existentium*, ipsum compleat. Qui verò omnia perfecit, *qui perfectis argumentis omnia tractavit*, & invictis rationibus convicit, *ac apertè demonstravit*, est ille noster Dux, *& Præceptor*, qui & omnes ordines, qui sunt inter & illud Primum, & ipsum Cœli regnum, inspexit, *& consideravit*, & istam hujus ordinis proprietatem intellectualiter est contemplatus, & tradidit nobis suis mystis, *atque sacrorum arcanorum discipulis*, accuratè tractatam de ipso *cœlesti ordine* veritatem. Hæc igitur in parte quidem inter se differunt, *& alij ab aliis dissentiunt* nostri verè Patres, & majores, *nostriq; generis autores primi*. Communiter verò omnes subcœlestem fornicem à cœlesti circumferentia discernunt, *atque distinguunt*.

Hoc igitur etiam nobis supponendum, *& pro disputationis fundamento statuendum est*, præterea verò, quòd ille Deorum ordo proximè Cœlo sit subjectus, *& sub eo collocatus hoc etiam pro supposito one & pro ratione jam inter disputantes concessa, nobis est sumendum*. Quoniam igitur illum ordinem, qui *res omnes* continet, ipsum Cœlum, quod est unum, & triplex, sortitum est, summum verò mentalium, simul & intellectualium *ordinem* ille supercœlestis locus est sortitus, necesse profectò est subcœlestem fornicem concludere finem mediì progressus Deorum, & concludere totum hunc ordinem, & ad ipsum principium convertere, *ac reducere*, & secundum quidem Cœli ordinem accipere, convolvere verò ipsum in summam unitatem, & per-cognationem naturæ quidem cum mediis generibus conjunctum esse, existere verò ante intellectualia. Nam illi quidem *Dij* suum Regnum à cœlesti facultate discreverunt, *& separarunt*. Subcœlestis verò fornix conjunctus est cum ipso Cœlo, & ambitur, *atq; continetur* à cœlesti ordine Unde etiam subcœlestis appellatur, *quod sub Cœlo sit collocatus*.

Cum igitur *subcœlestis fornix* conjunctus sit cum cœlesti circumferentia, & subsistat proximè ab ipsa, convertit omnia secunda ad mentalia, & perficit in intellectuali specula, *& circumflectione*. Nam & intellectualibus Diis per conversionem, *ac reversionem* procreatis, & per unicam sphæricam unionem *vel unitatem*, in se-ipsos convolutis, oportebat proximè supra ipsos situm esse illum rerum-perfectorem principatum. Quamobrem etiam in mentem mihi venit, ut mirer illos, qui divinum hunc ordinem ignorarunt, & qui totum perfectionis fontem sibi non vendicarunt: sed alios quidem *miror* ad *Entelechias, *i. e. ad quasdam continuas, & perennes motiones, ac internas perfectiones* deferri, quorum illud tantum recipio, *admitto & approbo*, quòd & ipsi ipsum perfectum, *id est, ipsam perfectionem* cum ipsa compagi, *& cohærentia*

* Aristotelem oratio hæc perstringit.

hæreatis forma connectant. Ignorant igitur perfectionem à subjectis separabilem, *vel separatum*, & simulachra vere perfectorum amicè suscipiunt, *& amore magno prosequuntur*, & circum ista versantur.

Alios verò *miror*, qui culpant, *& accusant* animam, qui per imprudentiam non vendicant sibi perfectionem in ævo præexistentem, & qui ducût initium à vita, quæ fert in tempore *suos fœtus*, & quæ perfectionem in periodis, *certisq; temporis spatiis in orbem redeuntibus*, habet. Oportet autem illam *perfectionem*, quæ simul est tota, esse ante illam, quæ est divisa, & illam, quæ stat, ante illam, quæ movetur. Hic enim motus, qui fit in tempore, indigens est finis, & ipsius expetendi, *indiget fine, & expetendo, sive eo, quod est expetendum, & optabile, &* circum illud per partes explicatur *& versatur*. Tertio vero loco, post istos *supra-nominatos, miror* alios qui recurrunt ad mentem, & qui primam perfectionem intellectualem *esse* supponunt, *& pro discursionis propositæ fundamento ponunt, ut ipsi fatentur*. Nam Mens est quidem actio, & perfectio intellectualis, divinam verò perfectionem expetit, & circa illam subsistit, & propter illam *ipsa Mens* in seipsam revertitur. Oportet igitur ipsam conversionem, *& reversionis* causam esse ante illa intellectualia genera, quæ convertuntur ad ipsam *perfectionem, & ad eam revertuntur*, & id, quod unius perfectionis principatum obtinet, *oportet* explicari supra ea, quæ perficiuntur.

Meritò igitur & ante intellectualia omnia, subcœlestem fornicem, Deorum ordinem præposuit, qui universa secunda divina genera convertit, *& ad illud primum, summumq; numen reducit, &* qui rerum est perfector. Et ideo *Plato* Deos Jovem sequentes & ipsos Dæmones, ad istum fornicem adducit, & per hunc & ad ipsum Cœlum, & supercœlestem locum *deducit*. Quum autem jam ad convivium, & epulum summum *Dij* proficiscuntur, ad subcœlestem fornicem eunt, in arduum *& acclivem ac erectum locum tendentes*. Per istum igitur *fornicem* perficiuntur, & Cœli circumferentiam participant, & ad mentale contendunt. Quod enim est mentale, est id, quod omnia nutrit, & complet. Ille igitur rerum-perfector *ordo* situs est sub illo ordine, qui continet *res omnes inferiores*. Perficit enim omnia, quæ ascendunt ad mentale, dilatat verò animas ad susceptionem divinorum bonorum. Illustrat autem intellectualem lucem. Suo verò sinu complectens secunda genera Deorum, omnia in res universas continente circumferentia ponit.

Propter hæc igitur & ipse Socrates paulùm progressus, illas animas, quæ cum duodecim Diis ad mentalem pulchritudinem adducuntur, sacro omnium beatissimo initiari dicit, & per istud sacrum initiari, & arcana spectare. Illic igitur est Initiatio Deorum. Illic prima mysteria *celebrantur*. Neque ullo modo mirandum est, si Plato nos etiam sit toleraturus, qui Deos vocamus Teletarchas, *id est, Initiorum-autores, vel, Ceremoniarum-conditores, vel, Sacrorum-Præfectos*, si

ὕδη συμπλέκουσιν. ἀγνοοῦσι δὲ ἄρα τὴν χωριστὴν τῶν ὑποκειμένων πλείστην, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν ὄντως πλείων φιλοφρονοῦνται, καὶ περὶ ταῦτα διατρίβουσι.

Τοὺς δὲ τὴν ψυχὴν αἰτιωμένους, εἰ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς τὴν ἐν αὐτοῖς προϋπάρχουσαν πλειότητα μὴ προσποιούμενοι, καὶ διότι τῆς κατὰ χρόνον ἐνεργούσης ζωῆς, καὶ τὴν πλείωσιν ἐν περιόδοις ἐχούσης δεχόμενοι. δεῖ δὲ εἶναι τὴν ἐμοῦ πᾶσαν πρὸς τὴν διηρημένην, καὶ τὴν ἑστῶσαν πρὸ τῆς κινουμένης. αὕτη γὰρ ἡ κίνησις ἡ κατὰ χρόνον, ἐνδεὴς ἐστὶ τοῦ τέλους, καὶ ἔφεσιν, καὶ περὶ ἐκεῖνο κατὰ μέρος ἀνελίσσεται. τρίτον δ' ὅτι τούτοις, ἄλλους οὐ δεῖ νοῦν ἀναδραμόντας, καὶ τὴν πρωτίστην πλειότητα νοερὰν ὑποθεμένους. ἐνέργεια μὲν γὰρ ὁ νοῦς, καὶ πλειότης νοερὰ, τῆς δὲ θείας πλειότητος ἔφεται, καὶ περὶ ἐκείνην ὑφέστηκε, καὶ δι' ἐκείνην εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφεται. δεῖ τοίνυν τὴν τῆς ἐπιστροφῆς αἰτίαν προϋπάρχειν τῶν ἐπιστρεφομένων εἰς ἑαυτὴν νοερῶν γενῶν, καὶ τὸ τῆς μιᾶς πλειότητος ἡγεμονοῦν, ὑπερεκτείνεσθαι τῶν πλειομένων.

Εἰκότως ἄρα καὶ πρὸ τῶν νοερῶν πάντων τὴν ὑποουράνιον ἀψῖδα, θεῶν προεστῶτα διακόσμησαν, ὑπηρετικὴν τῶν δευτέρων ὅλων θείων γενῶν, καὶ πλησιουργόν. καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἑπομένους τῷ Διὶ θεοὺς, καὶ αὐτοὺς δαίμονας ἐπὶ τὴν ἀψῖδα ταύτην ἀνάγει, καὶ διὰ ταύτης, ἐπί τε τὸν οὐράνιον. καὶ τὸν ὑπερουράνιον τόπον. Ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτά τε, καὶ θοίνην ἴωσιν ἄκραν, ἐπὶ τὴν ὑποουράνιον ἀψῖδα παραΐσσουσι, πρὸς αὐτούς. διὰ ταύτης ἄρα πλησιοῦσι, καὶ τῆς περὶ οὐρανοῦ μεταλαγχάνουσι περιφορᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ νοητὸν ἀνατείνουσι. τὸ γὰρ τρέφον ἐστὶ, καὶ πληροῦν πάντα, τὸ νοητόν. ὑπ' αὐτὸν τοίνυν τὸν σωκρατικὸν τάξιν ἡ πλησιουργὸς ἱδρυθῆται. πλατύνει μὲν τὰ κάτωθεν πάντα πρὸς τὸ νοητὸν, διευρύνει δὲ τὰς ψυχὰς εἰς ὑποδοχὴν τῶν θείων ἀγαθῶν. ἐλλάμπει δὲ τὸ νοερὸν φῶς. τῆς δὲ ἑαυτῆς κάλλους μεταδοῦσα τὰ δεύτερα γένη τῶν θεῶν. ἐνίδρυσι πάντα τῇ σωσικλείᾳ τῶν ὅλων περιφορᾷ.

Διὰ ταῦτα δὴ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης μικρὸν προελθὼν, τὰς συναγομένας μετὰ τῶν δωδεκὰ θεῶν ψυχὰς ἐπὶ τὸ νοητὸν κάλλος, πλατυνθῆναί φησι τὴν τῶν πλείστων μακαριωτάτην, καὶ διὰ τῆς πλατείας ταύτης μυηθῆναι, καὶ ἐποπτεῦσαι τὰ ἄρρητα. ἐκεῖ τοίνυν ἡ πλατεῖα τῶν θεῶν. ἐκεῖ τὰ πρώτιστα μυστήρια. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ καὶ πολλαχοῦ ὁ Πλάτων ΘΕΟΥΣ εἴρηκε

καλούντων ἡμῶν, ἔς γε καὶ τὰς ψυχὰς ἐκεῖ τελεῖσθαί φησι, θεῶν δηλαδὴ τελεωτῶν. Σὺ δὲ αὖ τὸν ἀποκαθάρχας τῆς τελετῆς, πῶς ἄν τις ἄλλως, ἢ τελεταρχας ἀποκαλέσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ ὅπου τρέψω τὴν διάνοιαν ἔχω, τοσαύτην ἐνέργειαν καὶ μέχρι τῶν ὀνομάτων ἱερῶν. μιᾶς δὲ οὔσης τῆς τελετῆς, καὶ τριττῆς (συνδήλωται γὰρ οἱ τελεσιουργοὶ θεοὶ τῆς συνεκτικῆς) τὴν μὲν μίαν ἕνωσιν αὐτῆς, ὑπουράνιον ἀψῖδα προσήρηκεν, ὥσπερ οὐρανὸν, τὸν συνεκτικόν.

Ἐνδείκνυται δὲ καὶ τὸ ἐν τούτῃ βάθος, καὶ τὸν ὕψιστον ἄκρον ἐν αὐτῇ διάμβωνα, καὶ μερίσαι αὐτὴν πρὸς τὸν τῆς ἀψῖδος ἀκρότητα. καθάπερ οὖν ἐν τῇ περὶ τούτης διακοσμήσει, τὸ μὲν νοητὸν, κατὰ τὸν ἀκρότητα πίστιν ἡξιοῦμεν, τὸ δὲ ζωτικὸν, κατὰ βάθος, τὸ δὲ νοερὸν, κατὰ τὸ πέρας, τὸ τῆς οὐρανίας ὅλου ἀφορίζον προφορὰν, οὕτω καὶ ἐν τούτῃ τελεσιουργῷ τάξει τὸ μὲν νοητὸν τῆς ἀψῖδος ἄκρον, θησόμεθα, [l. θησόμεθα] τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπονομαζόμενον. διότι δὴ καὶ σύστοιχα ταῦτα ἀλλήλοις ἐστί. τὸ δὲ βάθος, τῇ ζωῇ, δι' ἧς αἱ ψυχαὶ πορεύονται πρὸς τὴν ἀκρότητα, τὸ πέρας, ὁ δὴ συγκλείει τὸν ὅλον ἀψῖδα, τῷ νῷ. σύμπαντα δὲ τὸν τάξιν τούτων, τῇ πρὸ αὐτῆς ἑνωμένην καὶ ἄλογον διαιρήσωμεν. πρὸς ἅπαντα γὰρ τὸν συνεκτικὸν τελάδα, ὁ τελεσιουργὸς θεὸς ἐπέστραπται. καὶ ὁ μὲν, τῆς γονίμου χορηγός ἐστι τοῖς θεοῖς πλειότητος, ἑδράζων ἐν ἑαυτοῖς πάντας, καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἑνίζων.

Ὁ δὲ, τῆς γονικῆς τῶν ὅλων προκαθάρχης πλειώσεως, εἰς τὸν τῶν δευτέρων προμήθειαν ἀνεγείρων τὸ καθ' οὐσίαν προηγούμενα. ὁ δὲ, τῆς εἰς τὰς αἰτίας ἐπιστροφῆς ἐστιν ἡγεμών, σωτελέστατον πᾶν τὸ ποιοῦν, εἰς τὸν οἰκείαν ἀρχήν. Διὰ γὰρ τούτην τὸν τριάδα, καὶ πᾶν τὸ τέλειον αὐτάρκες ἐστι, καὶ ἐν ἑαυτῷ ὑφέστηκε. καὶ πᾶν τὸ γόνιμον, τέλειόν ἐστι, καὶ ἀκμάζον γόνιμον. καὶ πᾶν τὸ ἐφιέμενον τῆς οἰκείας ἀρχῆς. Διὰ τῆς ἑαυτοῦ πλειότητος, σωτήριον πρὸς αὐτόν. ἔστ' οὖν τῆς Φύσεως τὸν τελεσιουργὸν τῶν γεγονότων δύναμιν λαμβάνοις, ἔστ' οὖν τῆς ψυχῆς τὸν τέλειον ἀριθμὸν τῶν ἀποκαταστάσεων, ἔστι τοῦ νοῦ τὸν ἐν ἑνὶ καθ' ἑνέργειαν ἑστῶσαν πλειότητα, μιᾶς τῆς τῶν θεῶν πλειότητος πάντα ταῦτα ἐξήρτηται, καὶ πρὸς ἐκείνην ἀναφερόμενα, τὰ μὲν, μείζω, τὰ δ', ἐλάττω, τῆς πλήρους ὑπ' ἀρχέως μοῖραν ἔλαχε. καὶ πᾶσα πλειότης τέλειόν ἐστι πρόοδος. τελεία δέ ἐστι τὸ ὅλον ὑπάρχειν. ἡ μὲν, πρὸ τῶν μερῶν, οἵα δή ἐστιν ἡ τῶν θεῶν πλειότης.

quidem & ipse dicit animas illic initiari, Diis scilicet *eas* initiantibus. Ipsos enim primos autotores Initiationis, *atque præfectos Initiorum*, quomodo quis aliter, quàm Teletarchas appellaret? Nam ego quidem *eos aliter vocare non possum*, nec habeo, quò mentem vertam, *ut aliam ista commodiorem appellationem inveniam*, tantam efficacitatem vel in ipsis nominibus videns, *ac animadvertens*. Cum autem Initiatio sit una, & triplex (Dii enim rerum-perfectores divisi-sunt unâ cum illis, qui *res omnes* continent) unam quidem ipsius *Initiationis* unionem, *vel, unitatem*, *Plato* subcœlestem fornicem appellavit, ut Cœlum *vocavit*, illum *fornicem omnia* continentem.

Demonstrat autem & ipsam in isto *fornice* profunditatem, & ipsam summissionem summam in ipso ponens, & *statuens* iter arduum ad hujus fornicis summitatem. Ut igitur in ordine, qui est ante istum, ipsum quidem mentale, in ipsa summitate collocandum esse censebamus, ipsam verò vitalem-facultatem, in ipsa profunditate *ponendam esse dicebamus*, ipsum verò intellectuale, in fine *ponebamus*, qui totam cœlestem circumferentiam definit, sic etiam in isto rerum-perfectore ordine ipsam quidem mentalem hujus fornicis summitatem *in* ipso Cœli dorso ponemus eodem modo vocatam. Quoniam hæc sunt etiam inter se cognata. Profunditas enim *est cognata* ipsi vitæ, per quam animæ proficiscuntur ad summitatem, finis verò, qui concludit totum fornicem, *est cognatus* ipsi menti. Totum autem hunc ordinem unitum, *atque conjunctum* cum eo, qui est ante ipsum, & qui per proportionem ei respondet, dividamus. Nam in tota Trinitate *res omnes* continente, ille rerum-perfector Deus est-substratus, *& per eam totam diffusus*. Et unus quidem, est Diis fœcundæ perfectionis suppeditator, omnes in se-ipsis stabiliens, & cum se-ipsis uniens.

Alius verò, est-primus-autor generatricis rerum universarum perfectionis, ad secundorum providentiam excitans præessentiam antecedentia. Alius verò, reversionis in causas est Dux, convolvens omne, quod est progressum in suum principium. Propter hanc enim Trinitatem, & omne perfectum, est sua sorte contentum, nec alienis opibus indiget, nec eas expetit, & in se-ipso subsistit. Et omne, quod *alia* generat, perfectum est, & vigore-plenum generat. Et omne, quod suum principium expetit, per suam perfectionem, cum ipso conjungitur. Sive igitur ipsius naturæ facultatem perfectricem rerum, quæ fiunt, sumas, sive etiam ipsius animæ perfectum numerum restitutionum in pristinum statum, sive Mentis perfectionem, quæ in Uno per actionem est-sita, hæc omnia ex una Deorum perfectione pendent, & ad illam relata, alia quidem, majorem, alia verò, minorem essentiæ perfectæ partem sunt sortita. Et omnis perfectio hinc progreditur. Ut autem rem totam dicamus, *& paucis expediamus*, *perfectio* triplex est. Una quidem, ante partes, qualis profectò est illa Deorum perfectio.

In Uno

In Uno enim *suam* hypostasin habet, ante multitudinem omnē perfectè præexistente. Tale enim est profectò illud Deorum Unum, non quale est illud animarum, aut corporū Unum. Hæc enim per-naturæ-cognationem cum ipsa multitudine sunt conjuncta, & cum ipsis essentiis comiscentur. Ipsę verò Deorum Unitates, perfectæ *sunt*, & ante ipsas essentias subsistunt, generantes ipsam multitudinem, neq; cum ipsa multitudine progenitæ. Illa verò perfectio, quæ ex partibus est *consiata*, *est illa*, quæ simul cum ipsis partibus existit, & completur per ipsas partes, qualis est illa mundi perfectio. Ex ipsius enim complementis, *& plenitudine suam* perfectionem habet. Est autem alia tertia perfectio, quæ *perficiatur* in ipsis partibus. Sic autem & unaquæq; mundi pars est perfecta. Ut enim totum ex totis, *universum ex universis*, sic etiam perfectum ex perfectis, quæ sunt in ipso *mundo*, hoc Universum *consiatum est*, *& subsistit*, ex Timæi sententia. Ut autem breviter dicamus, & ipsa perfectio, eodem modo, quo integritas, perficitur.

Hæc enim (ut ait Timæus) inter se sunt conjuncta. Quamobrem etiam illud genus, quod est rerum-perfector, cum illo, quod *omnia* continet, per-cognationem-est-conjunctum, & illa rerum-perfectrix Unitas omnibus *generibus omnia* continentibus est-subjecta. Cùm *autem* illa Cœli integritas, quæ partes continet, triplex sit, & ipsa perfectio triplex est. Et (si me meum *de re præsenti judicium interponere*, *& sententiam* dicere oportet) omnes quidem perfectiones ex omnibus Ducibus sunt: sed illa quidem, quæ est ante partes, illi primo magis convenit, illa verò, quæ *consiat* ex partibus, medio, illa verò, quæ *versatur* in parte, tertio *generi magis convenit*. Ante verò Trinitatem istam, uniformis perfectio, & perfecta essentia est, illa mentalis Trinitas, quam & ipse Timæus per omnia, *vel*, *in omnibus* perfectam antè-appellavit. Sed illic quidem, unitè tres perfectiones præexistebant, vel potiùs omnis perfectionis unicus erat fons. Quemadmodum igitur illa Trinitas, mentalis compagis est explicatio, & illa *rerum* collectrix Trinitas *est explicatio* illius Unificæ, *vel*, *Unum procreantis*, & primæ in mentalibus *existentis*, sic etiam illa rerum-perfectrix *Trinitas*, perfectæ Trinitatis est imago.

Nam per-proportionem respondentem mentalib. Trinitatibus, mentales & intellectuales *Trinitates* sunt-progressæ. Triplex igitur *est* perfectio, ante partes, ex partibus, in parte. Et alio modo *sumitur perfectio* constans, generatrix, rerū convertendarum vim habens, & secundùm aliam animi-notionē *accipitur illa perfectio* intellectualium, & individuarū essentiarum, & illa rerum ad animas pertinentium, & illa rerum circa ipsa corpora, *& in ipsis corporibus* dividuarum. Meritò igitur ante Deos intellectuales sunt illi tres perfectionis Duces, qui constituerunt unum ordinem sub cœlesti circumferentia, & per se-ipsos adducentes omnia secunda ad ipsum mentale, & perficientes luce mentali, & convertentes & conjungentes cum ipso Cœli Regno, & iis, quæ perficiuntur, impigram-celeritatem præbentes, & custodientes ipsorum impollutam perfectionem.

Ἐν γὰρ τῷ ἑνὶ τὸ ὑπόστασιν ἔχει, πρὸ δὲ πλήθους πάσης αὐτοπλῶς προϋπάρχουσι. τοιοῦτον γάρ που τὸ ἓν τὸ τῶν θεῶν, οὐχοῖον τὸ ψυχῶν, ἢ τῶν σωμάτων ἕν. Ταῦτα μὲν γὰρ ὁμοφυῶς τῷ πλήθει συνίζηκται, καὶ συναναμίγνυται ταῖς οὐσίαις. αἱ δὲ τῶν θεῶν ἑνάδες, αὐτοπλῶς πρὸ τῶν οὐσιῶν ὑφεστήκασι, γεννῶσαι τὸ πλῆθος, καὶ οὐ συναπογεννώμεναι τοῖς πλήθεσιν. ἡ δὲ ἐκ τῶν μερῶν ἐστι πλειότης, συνυπάρχει τοῖς μέρεσι, καὶ συμπληροῦται ἀπὸ τῶν μερῶν, οἵα δή ἐστιν ἡ τοῦ κόσμου πλειότης. ἐκ γὰρ τῶν αὐτῆς πληρωμάτων ἔχει τὸ παντελές. τρίτη δέ ἐστιν ἄλλη πλειότης, ἡ ἐν τοῖς μέρεσιν. οὕτω δὴ καὶ τοῦ κόσμου μέρος ἕκαστον πλεῖόν ἐστιν. ὡς γὰρ ὅλον ἐξ ὅλων, οὕτω καὶ πλεῖον ἐκ πλειόνων τῶν ἐν αὐτῷ τὸ παῦ ὑφέστηκε, κατὰ τὸν Τίμαιον. ὡς ἂν συνελόντι φάναι, καὶ ἡ πλειότης τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ ὁλότητι πλεονάζει.

Συνίζηκται γὰρ ἀλλήλοις, ὥς φησιν ὁ Τίμαιος. διότι δὴ καὶ τὸ πλεσιουργὸν γένος τῷ συνεκτικῷ συμφύεται, καὶ πᾶσι τοῖς συνεκτικοῖς ὑποπέπτωκε πλεσιουργὸς μονάς. τῆς οὐρανοῦ συνοχικῆς τῶν μερῶν ὁλοτητικῆς ὑπαρχούσης, καὶ ἡ πλειότης ἐστὶ τριττή. καὶ (εἴ μοι δεῖ τὰ μὲν ἐμὸν εἰπεῖν) πᾶσαι μὲν ἐκ πάντων ἐσὶ τῶν ἡγεμόνων αἱ πλειότητες. ἀλλ' ἡ μὲν πρὸ τῶν μερῶν, τῷ πρώτῳ προσήκει μᾶλλον, ἡ δὲ ἐκ τῶν μερῶν, τῷ μέσῳ, ἡ δὲ ἐν τῷ μέρει, τῷ τρίτῳ. πρὸ δὲ τῆς τριάδος ταύτης, ἡ μονοειδὴς πλειότης, καὶ ἡ παντελὴς ὑπαρξίς ἐστιν ἡ νοητὴ τριάς, ἣν καὶ ὁ Τίμαιος κατὰ παῦτα πλέαν προσήκειν. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, ἑνωμένως αἱ τρεῖς προϋπῆρχον πλειότητες, μᾶλλον δὲ μία πηγὴ πάσης ἓν πλειότητος. ὥσπερ οὖν ἡ τριὰς ἐκείνη, τῆς νοητῆς συνοχῆς ἐστιν αἰτέλιξις, καὶ ἡ συναγωγὸς τριὰς τῆς ἑνοποιοῦ, καὶ πρωλίσης ἐν τοῖς νοητοῖς, οὕτω δὴ καὶ ἡ πλεσιουργὸς τῆς παντελοῦς ἐστι τριὰς εἰκών.

Ἀνάλογον γὰρ ταῖς νοητοῖς τριάσιν, αἱ νοητὰ, καὶ νοερὰι προελήλυθασι. τριττὴ πέφυκε ἡ πλειότης, πρὸ τῶν μερῶν, ἐκ τῶν μερῶν, ἐν τῷ μέρει. καὶ καθ' ἕτερον τρόπον, ἡ μόνιμος, ἡ γονιμικὴ, ἡ ὑπερτατικὴ, καὶ καθ' ἄλλον ὑποβολὴν, ἡ τῶν νοερῶν, καὶ ἀμερίστων οὐσιῶν, ἡ τῶν ψυχικῶν, ἡ τῶν περὶ τὰ σώματα μεριστῶν. εἰκότως ἄρα πρὸ τῶν νοερῶν θεῶν οἱ τρεῖς ἡγεμόνες τῆς πλειότητος εἰσὶ, μίαν συνεπαιόμενοι διάκοσμησιν ὑπὸ τὴν οὐρανίαν περιφορὰν, καὶ δι' ἑαυτῶν ἀνάγοντες πάντα τὰ δεύτερα πρὸς τὸ νοητὸν, καὶ πλουτοῦντες τῷ φωτὶ τῷ νοητῷ, καὶ ὑπερφέροντες, καὶ συνάπτοντες τῇ θείᾳ οὐρανοῦ βασιλείᾳ, καὶ τὸ ἀόκνον τοῖς πλουμένοις παρέχοντες, καὶ φρουροῦντες αὐτῶν τὸ ἄχραντον πλειότητα.

Κεφάλαιον κς'.

Οιαῦται καὶ περὶ τῆς τρίτης τριάδος τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν διακόσμων νοήματα παρὰ τοῦ Πλάτωνος ληπτέον, ἵνα, τὸ μὲν ὑπερφυᾶ ἀψῖδα περισκοπῶμεν, ἄκρον, καὶ μέσον, καὶ ἔσχατον ἔχουσαν. τὸ δὲ, πλεστὸν μακαρίαν, καὶ πασῶν πλέτων πρεσβυτάτην, δι' ἧς ἀνάγει τὰς ψυχὰς, καὶ συναπτῇ τῇ μυστικῇ πληρώσει τῶν νοητῶν. αὕτη γὰρ ἀνοίγει τὰς ὑπερφυᾶς ὁδοὺς, καὶ αὐτὴ ἱδρυμένη τὴν ὑπερφυᾶ περιφορὰν, καὶ δύκνυσιν αὐτοφανῆ τὰ τῶν θεῶν φάσματα, καὶ ὁλόκληρα, καὶ ἀτρεμῆ, καὶ πρὸς τὴν ἐποπτείαν ἀναγωγοῖ τῶν νοητῶν θεαμάτων, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης. περιηγεῖται γὰρ, ἡ μὲν πλεστὴ, τῆς μυήσεως, αὕτη δὲ, τῆς ἐποπτείας. ὁμοίως πλεισύμεθα μὲν ἅπαντες ὑπὸ τῶν πλεισυργῶν θεῶν. μυούμεθα δὲ, τὰ ὁλόκληρα, καὶ ἀτρεμῆ φάσματα, ὑπὸ τῶν σωεκλιπῶν, περὶ οἷς καὶ ἡ ὁλότης ἡ νοερὰ, καὶ ἡ στάσις τῶν ψυχῶν. ἐποπτεύομεν δὲ περὶ τῶν σωαγωγῶν τῶν ὅλων, εἰς τὸν νοητὸν περιωπτόν. καὶ πάντα μὲν ὡς πρὸς τὸ νοητὸν λέγομεν, τυγχάνομεν δὲ ἄλλου καθ' ἄλλον διάκοσμον. καὶ γὰρ πλεῦσιν ἡμᾶς αἱ πλεισυργοὶ τοῦ νοητοῦ δι' ἑαυτῶν.

Καὶ τῆς ἐποπτείας καθηγοῦνται τῶν νοητῶν αἱ σωαγωγοὶ μονάδες δι' ἑαυτῶν. καὶ πολλοὶ μὲν οἱ βαθμοὶ, πάντες δὲ εἰς τὸν πατρικὸν ὅρμον ἀναλήγουσι, καὶ τὸν παλεμχιὸν πλεστὸν, εἰς ὃν δὴ καὶ ἡμᾶς οἱ τῶν ὅλων ἀγαθῶν ἡγεμόνες πλεπάρχαι κατασήσαι, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἔργοις φωτίζοντες. καὶ ὑπὸ τὸν μεγάλων Διὸς τῆς τοῦ νοητοῦ κάλλους δοτοπληρώσεως ἀξιώσαντας, ἀκαθῶς τῶν περὶ τὸν γίγνεσθαι κακῶν, ὅσα δὴ νῦν ἡμᾶς περιέχουσι πλέως δοτοφλώσιας, καὶ τοῦτον ἡμῖν καρπὸν κάλλιστον ὑπολάμψασαν τῆς παρούσης θεωρίας, ἵνα, ἐπόμθοι τοῦ θείου Πλάτωνι, τοῖς φιλοθεάμοσι τῆς ἀληθείας παραδεδώκαμθα, ὅσον ἦν ἱκανόν.

Κεφάλαιον κζ'.

Ἔρα δὴ οὖν αὖθις καθ' ἄλλον ὁδὸν τοῦ Παρμενίδου σωακολουθήσωμθα, μετὰ τὰς νοητὰς τριάδας, τὰς νοητὰς δοτοχωνούσι καὶ νοερὰς ὁμοῦ διακοσμήσας, καὶ τὸν σωεχῆ τῶν θεῶν πρόοδον, διὰ τῶν ἑφεξῆς συμπερασμάτων ἐκφαίνοντι.

Μιμεῖται γὰρ ἡ τῶν λόγων ἀλληλουχία, καὶ σωάρτησις τὸν τῶν πραγμάτων ἀδιάλυτον τά-

CAPUT XXVI.

In Græco textu quadam capita nimis sunt mutata.

TAles etiam de tertia Trinitate mentalium & intellectualium ordinum sententiæ à Platone *sunt* sumendæ, quam *Trinitatem*, modò quidem, subcœlestem fornicem appellat, qui summum, medium, & extremum habet. Modo verò, sacrum beatum, & omnium sacrorum antiquissimum, per quod in-sublime-ducit animas, & cum mystica plenitudine mentalium conjungit. Hæc enim *Trinitas* aperit cœlestes vias, sita sub ipsa cœlesti circumferentia, & ostendit per-se-apparentia Deorum spectra & integra & immota, & ad inspectionem & *contemplationem* mentalium spectaculorum explicat, ut ait in Phædro Socrates. Antecedit enim, ipsum quidem sacrum, ipsam initiationem, hæc verò *Trinitas* ipsam inspectionem, & *contemplationem*. Ergo perficimur quidem ascendentes *ad illum sublimem, & excelsum locum*, sub ipsis rerum perfectoribus Diis. Initiamur verò, integris & immotis spectris, sub continentibus *omnia Dijs*, apud quos est & ipsa integritas intellectualis, & ipse status animarum. Spectamus verò mentalem speculam, & *circumspectionem*, apud ipsos universorum collectores *Deos, qui res universas colligunt, & in unum cogunt*. Et omnia quidem, ut ad mentale *relata* dicimus, aliud verò consequimur, propter alium ordinem. Etenim nos perficiunt illi rerum perfectores *Dij*. *Quomodo?* Ipso mentali, *non per altos: at* per se-ipsos.

Et *rerum* collectrices Unitates, *quæ res in unum cogunt & contrahunt*, per se-ipsas sunt duces Inspectionis, *atq; contemplationis* mentalium. Et multi quidem sunt gradus, omnes verò, ad paternum portum tendunt, & paternam Initiationem, *vel, ad patrium sacrum*. Ad quam *Initiationem, ad quæ Initia, ad quod sacrum* nos etiam illi bonorum universorum Duces-Initiorum-autores, & *sacrorum præfecti* deducant, *ibiq; nos constituant*, non verbis: at factis illuminantes. Et sub illo magno Jove, *nos* mentalis pulchritudinis repletione dignos-judicantes, expertes malorum, quæ *mentalibus accidere solent* in ipso ortu, quæcunque nunc sunt circa nos circumfusa, perfectè demonstrent, & hunc nobis pulcherrimum fructum per-illuminationem-largiantur præsentis contemplationis, quam, sequentes illum divinum Platonem, veritatis contemplandæ studiosis tradidimus, quantum satis erat.

CAPUT XXVII.

EJa igitur rursus aliâ viâ Parmenidem simul-sequamur, post mentales Trinitates, mentales, simul & intellectuales ordines progignentem, & continuum Deorum progressum per sequentes conclusiones demonstrantem.

Nam ipsa verborum inter se connexorum series & compages, ipsum rerum indissolubilem ordinem imitatur, qui semper media cum extremis con-

conjungit,& per media genera, quæ ad extremos Entium progressus progrediuntur. Hoc igitur ante singulares notiones contemplemur, quomodo per-proportionem-respondentem mentalibus Trinitatibus, mentales, & intellectuales prodiantur, & ipsum rerum ordinem egregiè-constitutum ex his ratione comprehendamus. Tres igitur erant istæ mentales Trinitates, ipsum Unũ Ens, ipsum Totum, ipsa Infinita multitudo. Tres verò nobis apparuerunt mentales, & intellectuales, ipse Numerus, ipsum Totum, ipsum Perfectum. Ergo ab ipso quidem Uno Ente *manat* ipse Numerus. Ab ipso verò Toto mentali, ipsum Totum, *quod est* in his. Ab infinita vero multitudine *manat* ipsum Perfectum. Illic enim ipsum Infinitum erat omnipotens,& perfectũ,omnia quidem comprehendens, ipsum verò incomprehensum existens. Illi igitur,quod est omnipotens,& integrũ, proportione-respondet ipsum Perfectum, quod intellectualem habet perfectionem, & primaria, & mentali perfectione posteriorem. Quinetiam ipsum Totum,quod est mentale, & intellectuale, cognatum quidem est ipsi mentali.

Distat tamen ab illo,quatenus illud quidem,integritatem per unam Unitatem Unius Entis habebat. Hoc verò Unum,ipsum per se singularium partium Totum apparet, & ipsum Ens multorum Entium. Hæ igitur integritates divisæ ab antecedente,& mentali *integritate,quæ fit* per unitatem, *ac unionem*, distant. Integritates enim hujus Totius,sunt mentalis Integritatis partes. Tertium igitur *ad idem* reversi, Numerum proportione respondentem ipsi Uni Enti ponemus, *atq; statuemus*. Nam ipsum Unum Ens, illic quidem, est occultè, & mentaliter& paternè.Hic verò,cum ipsa diversitate procreat Numerum, qui formarum discretionem, *atq; distinctionem*,& orationem constituit. Hæc enim diversitas in hoc ordine primum manifestè-apparet,facultas quidem existens,& dualitas in mentalibus. Maternus autem est,& fœcundus in his fons. Etenim illic quidem, facultas erat,Unius,& Unius Entis in-unum-collectrix, & *conciliatrix,quæ utrumque in unum cogebat*. Quamobrem etiam erat ineffabilis, ut in ipso Uno,& in ipsa essentia occultè existens.

Hic verò ipsa diversitas, discernit quidem *atq; distinguit* ipsum Ens,& ipsum Unũ,multiplicat verò post hoc,ipsum Unum generativè, *i.e. per-generationem* progrediens,& ipsum Ens in secundos,& tertios progressus provocans-attrahit, comminuens quidem ipsum Ens in Entia multa, dissecans verò ipsum Unũ in particulariores Unitates. In utroq; ipsis Totis manentibus,ipsas hypobases, *i. subjectas bases & fundamenta* perficiens. Jurè igitur& ipse Plato ab hac *diversitate* faciebat initium ipsarum negationũ de Uno. Hic enim multa *sunt*,propter diversitatem,quæ divisit ipsum Ens & ipsum Unum. *Nota. Quoniam & ipsum Totum, quod negatur de ipso Uno,est intellectuale,non autem mentale.* Dicit igitur ipsa negatio,quòd ipsum Unum non est totum.Quamobrem ipsa affirmatio *est*,ipsum Unum *est* Totum. Hoc autem Totum est intellectuale. Nam Totum mentale, est ipsum Unum Ens, non autem ipsum Vnum.

ξιν, τῆς ἄκρως τὸ μέσως συνάπτουσα αἰεὶ, καὶ διὰ τῶν μέσων ἑνῶν ἐπὶ τὰς ἐσχάτας προόδους τῶν ὅλων προβαινόντων. πῶς δὴ οὖν περὶ τ καθήκασε δοήτων θεωρήσωμεν, ὅπως αἱ ἀλόγον ζωῆς νοητῆς τελεῖσιν, αἱ νοηταὶ, καὶ νοεραὶ προελήλυθασιν, ἵνα καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν πραγμάτων τάξιν ἀπὸ τῶν τοῦ λογισμοῦ παραλάβωμεν. Τριὰς πάντως ἦσαν αἱ νοηταὶ τριάδες αὗται, τὸ ἓν ὄν, τὸ ὅλον, τὸ ἄπειρον πλῆθος. τριὰς δὲ ἡμῖν αἰσθάνεται αἱ νοηταὶ, καὶ νοεραὶ, ὁ ἀριθμὸς, τὸ ὅλον, τὸ πλῆον. οἰκείως ἀπὸ μὲν τοῦ ἑνὸς ὄντος, ὁ ἀριθμός. ἀπὸ δὲ τοῦ ὅλου τοῦ νοητοῦ, τὸ ἐν πᾶσιν ὅλον. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀπείρου πλήθους, τὸ πλῆον. παιδυόμενον γὰρ ἐκεῖ τὸ ἄπειρον, καὶ ἀπληρὲς, πάσης μὲν ἀπείλαμβάνεν, αὐτὸ δὲ ἀπελείπετον ὑπάρχον. τῷ πάντα παιδυόμῳ, καὶ πάντα, τὸ πλῆον ἀνάλογον. νοερὸν ἔχον πλάσιν. καὶ δόμενον τῆς προπυργοῦ, καὶ νοητῆς πλειάδος. καὶ μὲν καὶ τὸ ὅλον συγγενὲς μὲν ἐστι τῷ νοητῷ τὸ νοητὸν, καὶ νοερόν.

Διέστηκε δὲ ἐκείνου, καθόσον ἐκεῖνο μὲν τὴν ὁλότητα καὶ μίαν ἕνωσιν εἶχε τοῦ ἑνὸς ὄντος. τοῦτο δὲ τὸ ἓν, αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῶν μερῶν τῶν ἐνικῶν ὅλον ἀναφαίνεται, καὶ τὸ ὂν τῶν πολλῶν ὄντων. διῃρημένων δὴ οὖν ἀπὸ ὁλότητος αὖται τῆς καθ' ἕνωσιν συνηγμένης, καὶ νοητῆς διεσήκασιν. αὐτὴ γὰρ ὁλότης ἀπὸ τοῦδε τοῦ ὅλου, τῆς νοητῆς ἐστιν ὁλότητος μέρη. τὸ τρίτον πάντως ἐπανιόντες, τὸν ἀριθμὸν ἀνάλογον τῷ ἑνὶ ὄντι θήσομεν. τὸ γὰρ ἓν ὄν, ἐκεῖ μὲν ἐστι κρυφίως, καὶ νοητῶς, καὶ παλαικῶς. ἐνταῦθα δὲ μετὰ τῆς ἑτερότητος δοκιμάζει τὸν ἀριθμὸν, διάκρισιν εἰδῶν, καὶ λόγον ὑποστήσομεν. ἡ γὰρ ἑτερότης, αὕτη πρῶτον ἐν τῇ τάξει ταύτῃ προφαίνεται, δύναμις μὲν οὖσα, καὶ δυὰς ἐν τοῖς νοητοῖς. μητρικὴ δὲ, καὶ γόνιμος ἐν τούτοις πηγή. καὶ γὰρ ἐκεῖ μὲν ἡ δύναμις, συναγωγὸς τοῦ ἑνὸς, καὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος. διὸ καὶ ἄρρητος ἐκεῖ ὡς τοῦ ἑνὸς, καὶ τῇ ὑπαρξῇ κρυφίως ὑπάρχουσα.

Ἐνταῦθα δὲ ἡ ἑτερότης διακρίνει μὲν τὸ ὂν, καὶ τὸ ἕν. πολλαπλασιάζει δὲ μὴν πῶς τὸ ἓν γονικῶς προϊοῦσα, καὶ τὸ ὂν εἰς δευτέρας, καὶ τρίτας προκαλοῦσα προόδους. θρύπτουσα μὲν τὸ ὂν εἰς ὄντα πολλὰ, κερματίζουσα δὲ τὸ ἓν εἰς τὰς μεριστὰς ἑνάδας. καθ' ἑκάστην δὲ τῶν ὅλων μενόντων, τὰς ὑποβάσεις ὑποστηλοῦσα. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Πλάτων τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἑνὸς ἀπὸ ταύτης ἐποιεῖτο τὸν λόγον. ἐστωσαγὸν τὰ πολλὰ, διὰ τὴν ἑτερότητα τὸν διαιροῦσαν τὸ ὂν, καὶ τὸ ἕν. ἐπεὶ καὶ τὸ ὅλον τὸ ἀποφασκόμενον τοῦ ἑνὸς, τὸ νοερὸν, ἀλλ' οὐ τὸ νοητὸν ἐστι. λέγει γοῦν ἡ ἀπόφασις ὅτι τὸ ἕν, οὐχ ὅλον. ὥστε ἡ κατάφασις, τὸ ἓν ὅλον. τοῦτο δὲ τὸ νοερόν ἐστι ὅλον. τὸ γὰρ νοητὸν ὅλον, τὸ ἓν ὄν ἐστι, καὶ οὐ τὸ ἕν. καὶ τὰ πολλὰ δὲ οὕτως ἀπέφησι.

τὸ ἓν οὐ πολλά. πάντως δὲ αἰτίκειται, τὸ ἓν πολλά. τὸ δὲ πλῆθος τῶν νοητῶν, οὐ τὸ ἓν πολλὰ ἐποίησε, ἀλλὰ τὸ ἓν ὄν, πολλά. καὶ (ὡς συνελόντι φάναι) πᾶν τὸ νοητὸν, τῷ ἑνὶ ὄντι χαρακτηρίζεται.

Συνέπλεκται γὰρ ἐν ἐκείνῳ τὸ ὂν, καὶ τὸ ἕν. καὶ συμπέφυκεν ἀλλήλοις. καὶ τὸ ὂν, ἑνικώτατόν ἐστιν. ὅταν δὲ εἰς πλῆθος ἑκάτερον προέλθῃ, ἀπ' ἀλλήλων διίστανται, καὶ μείζω ποιεῖ πρὸς ἄλληλα διαφορὰν ἀποφαίνει. μερίζεται γὰρ μᾶλλον εἰς πλῆθος, διὰ τὸν γόνιμον τῆς ἑτερότητος φύσιν. ὅτι μὲν οὖν αἱ νοηταὶ, καὶ νοεραὶ διακοσμήσεις, αἰτίαλογον οὐσιοποιοῖς νοητοῖς μετὰ τῆς ὑφέσεως προελήλυθασιν, ἐκ τούτων καταφανές.

κεφάλαιον κη'.

ΜΕΤΑ δὲ τοῦτο πρὸς ἑκάστης διέλθωμεν, ὅσοι τῆς πρωΐστης ἀρχόμενοι κατὰ φύσιν. πρῶτος δὴ οὖν ἡμῖν, ὁ νοητὸς καὶ νοερὸς ἀριθμὸς ἐκφαίνεται, τῷ μὲν πλήθει συνεχὴς ὤν. πᾶς γὰρ ἀριθμὸς πλῆθός ἐστιν. ἀλλὰ τὸ πλῆθος, τὸ μὲν, λελωμένως ὑφέστηκε. τὸ δὲ, διακεκριμένως. ὁ δὲ ἀριθμὸς, πλῆθος ἐστι διακεκριμένον. ἐν αὐτῷ γὰρ ἡ ἑτερότης. ἐν μὲν τῷ νοητῷ δυνάμις λεία, καὶ οὐχ ἑτερότης, ἡ καὶ διαγλυφοῦσα τὸ πλῆθος, καὶ συνάπτουσα πρὸς τὰς μονάδας. συνεχὴς τοίνυν ὁ ἀριθμὸς τῷ πλήθει τῷ νοητῷ. καὶ τοῦτο ἀναγκαῖον.

Καὶ γὰρ ἡ μονὰς λεία ἐκεῖ, καὶ ἡ δυάς. ἐστὶ καὶ τὸ ὅλον, καὶ ἀεὶ μοναδικὸν λεῖον, καὶ δύο γιγνόμενον, οὐδὲν ἐπαύετο. μονὰς οὖν ἐκεῖ, καὶ δυὰς λεῖα, αἱ πρώτιστα τῶν ἀριθμῶν ἀρχαὶ, καὶ ἐξηρημέναι. καὶ ἐν ταύταις λεῖον τὸ πλῆθος διακεκριμένως. ἐστὶ καὶ ἡ μονὰς, ἡ πηγὴ τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἡ δυὰς, πᾶσαν ἔχει καθ' αἰτίαν τὸ πλῆθος ἡ μὲν πατρικῶς, ἡ δὲ, μητρικῶς. καὶ διὰ τοῦτο εὐπαθεῖς ἀριθμοὶ τὸ νοητὸν πλῆθος, ἀλλὰ πλῆθος νοητὸν, ἐν ταῖς μεγαλοδίνοις ἀρχαῖς νοητῶς ἱδρυμένον. ἐν μονάδι λέγω, καὶ δυάδι. γονικῶς μὲν, ἐν μὲν δυάδι. πατρικῶς δὲ, ἐν τῇ μονάδι. καὶ γὰρ πατὴρ λεῖος, καὶ μήτηρ ὁ τρίτος θεός. ἐστὶ καὶ ἐν τῷ αὐτοζῴῳ ἐν ἐκείνῳ, δεῖ καὶ τὸν ἄρρενος ἐκεῖ, καὶ τὸν θήλεος αἰτίαν πρώτως προϋπάρχειν. ζῷα γὰρ ἐν ζῴοις. ὥστε καὶ τὸν Τίμαιον, καὶ κατὰ τὸν Παρμενίδειον, ἐκεῖ τὸ μητρικὸν αἴτιον, καὶ τὸ πατρικόν. καὶ ἐν τούτοις προείχετο τὰ νοητὰ ζῷα, καὶ τὸ πλῆθος τὸ νοητὸν, καὶ ὅτι τούτων πρώτων ὁ ἀριθμὸς μετὰ τὴν ἑτερότητα, τὰς τε μονάδας, καὶ τὰς δυάδας τὰς ἐν τῷ ἀριθμῷ, καὶ ὅλους ἀριθμοὺς πάντας παραγόντων. θηλυπρεπῶς γὰρ, καὶ τὸ θηλυκὸν ἐν τούτοις ἐστὶ, καὶ τὸ πατρικόν.

Et multa sic negavit. Ipsum Unum non est multa. Huic verò *enunciationi* opponitur *illa, quæ dicit*, Ipsum Unum est multa. Ipsa verò multitudo mentalium, non ipsum Unum Ens, multa faciebat: sed ipsum Unum Ens, multa *constituebat*. Et (ut summatim dicamus) omne mentale, per ipsum Ens Unum figuratur.

Continetur enim in illo ipsum Ens, & ipsum Unum, & hæc inter se cognationis vinculo conjunguntur. Et ipsum Ens, est maximè singulare. Quum verò utrunque prodit in multitudinem, *tunc* alterum ab altero *disjungitur* & distat, & majorem inter utrunque differentiam demonstrat. Dividitur autem in multitudinem, propter fœcundam ipsius diversitatis naturam. Quòd igitur mentales, & intellectuales ordines, proportione respondentes ipsis mentalibus, cùm summissione progressi sint, ex his perspicuum *est*.

CAPUT XXVIII.

DEinceps verò de singulis *ordinibus* disseramus à primo ducentes initium, secundùm ipsam naturam. Primus igitur mentalis, & intellectualis numerus nobis exortus apparet, cum ipsa quidem multitudine conjunctus existens. Omnis enim numerus, est multitudo. Sed multitudo, alia quidem, unitè, alia verò, discretè, subsistit, *vel, alia quidem, est concreta, alia verò, discreta*. Numerus verò, est multitudo discreta. In ipso enim est diversitas. Nam in mentali erat facultas, non autem diversitas, quæ etiam multitudinem procreat, & cum Unitatibus conjungit. Numerus igitur cum multitudine mentali conjunctus est. Et hoc est necessarium.

Etenim Unitas, & Dualitas illic est. Quoniam & ipsum Totum, semper etiam est singulare, & quum fit duo, nunquam cessat. Unitas igitur, & Dualitas illic est, *quæ sunt* prima numerorum principia, & *ex aliis* exempta. Et in his est multitudo unitè. Quoniam & Unitas, quæ numerorum fons est, & Dualitas omnem multitudinem per causam continet. Illa quidem, *Unitas*, paternè, *Patrem referens*, hæc verò, *Dualitas*, maternè, *Matrem referens*. Et propterea mentalis multitudo nondum est numerus: sed mentalis multitudo, in uniformibus principiis, mentaliter collocata, in Unitate & Dualitate dico. Generativè quidem, in ipsa Dualitate. Paternè verò, in ipsa Unitate. Etenim ille tertius Deus, est Pater & Mater. Quia, si & ipsum Per-se-animal in illo est, oportet etiam ipsam maris, & fœminæ causam illic primò præexistere. Hæc enim *sunt* in animalibus. Quare secundùm Timæum, & secundùm Parmenidem, illic est materna, & paterna causa, & in his continentur mentalia animalia, & mentalis multitudo, & ab his primis & Unitates, & Dualitates in ipso Numero *comprehensas*, & omnes Numeros producentibus, ipse Numerus cum diversitate *manet*. Nam fœminæ convenienter & ipsa genera-trix facultas, & paterna vis in his est.

Et

Et omnes hujus Trinitatis Unitates ſunt paternæ. Quamobrem etiam ante alias *Unitates*, ſingularem cauſam participant: ſed propter ipſam diverſitatis *vim*, & facultatem. Nam illic quidem in mentali dicit, & ipſa materna *cauſa* eſt paternè, Hic verò, & ipſa paterna *cauſa eſt* materne, ut illic quidem, & ipſum intellectuale, eſt mentaliter. Hic verò & ipſum mentale eſt intellectualiter. Proximè quidem igitur ab iſto ordine *manans* ille primus Numerus ſubſiſtit: ſed progenitus per-proportionem-reſpondentem primæ Trinitati mentalium, ſcilicet etiam ex illa prodit. Quamobrem etiam Parmenides initium-faciens verborum de Numero, primam hypotheſin in memoriam nobis revocat, per quam ipſum Unum Ens procreat ipſum Unum eſſentiæ particeps-eſſe dicens, & eſſentiam ipſius Unius, quòd iſta Trinitas ſecundum illam ſubſiſtat. Et hoc meritò. Cum enim ſit mentalis & intellectualis, progreditur, ut mentalem quidem ordinem in intellectualibus ſortita, à ſummitate mentalium. Ut verò intellectualium ordinum principium-exiſtens, ab intellectuali mentalium *ſummitate progreditur*.

Sed in illa quidem Trinitate mentali, & ipſum Unum, eſt ipſius Entis, & ipſum Ens, ipſius Unius, propter ineffabilem, & occultam ipſorum Unionem, & mutuam inter ipſa hypoſtaſin. In mentali verò & intellectuali *Trinitate*, ipſa diverſitas exorta & *apparens*, *eſt* in illa latentis, & ineffabilis facultatis imago, & ſuam efficacitatem cum-ſplendore-demonſtrans, diſcernit & ipſum Unum ab ipſo Ente, & ipſum Ens ab ipſo Uno, & utrunque ad multitudinem diviſam adducit, & ita demum integrum numerum procreat. Nam ipſe Numerus (ut ſæpe diximus) eſt diviſa multitudo: non autem unita, *non concreta*, & à principiis *manans* & ſubſiſtens per ſecundum progreſſum: ſed non eſt in ipſis principiis occultè ſita. Quamobrem etiam *numerus eſt* à multitudine ſimpliciter, & *generaliter* diverſus. Et in ipſis quidem mentalibus *verſatur* ipſa multitudo. In intellectualibus verò, ipſe numerus. Nam illic quidem, per cauſam eſt ipſe numerus. Hic verò per communionem eſt ipſa multitudo. Nam & illic quidē, mentaliter eſt ipſa diviſio. Hic verò intellectualiter eſt ipſa unio. Si igitur ab his progreditur ipſe numerus, & talem ſortitus-eſt ordinem, meritò & ipſe Parmenides harum Trinitatum præcipuè mentionem-facit, dicens ipſum Unum particeps-eſſe eſſentiæ, & propter hæc, multa apparere.

Nam alterum quidem, eſt ex prima *Trinitate exemptum*. Alterum verò, ex tertia exemptum *eſt*. Et alicubi quidem, unionis ipſius Unius, & ipſius Entis, eſt prohypoſtaſis, *id eſt*, *præcedens ſubſtantia*, vel communio. Alicubi verò, multorum mentalium, quæ apparuerunt, *eſt præcedens-ſubſtantia, vel communio*. Quia Plato propemodum clara-voce-præconis-inſtar-prædicat, quod in multitudine mentali ſit id, quod mentalium eſt clariſſimum, quamvis ipſa multitudo ſit occulta. & uniformis. Nam inuno quoque divino ordine, propriè procreatur in extremis ipſa multitudo.

Καὶ ἐστὶν αὐ μονάδες τῆς τριάδ⟨ος⟩ πάντης πατρικὴ πᾶσα. διὸ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῆς μοναδικῆς αἰτίας μετέχουσιν. ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς ἑπορότητ⟨ος⟩ δύναμιν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν τῷ νοητῷ λέγε, καὶ τὸ μητρικὸν, παλεικῶς λέγω. ἐνταῦθα δὲ, καὶ τὸ παλεικὸν, μητρικῶς. ὥσπερ ἐκεῖ μὲν, τὸ νοερὸν νοητῶς. ἐνταῦθα δὲ, καὶ τὸ νοητὸν νοερῶς. πρεσπεχῶς μὲν οὖν ἀπ' αὐτῆς ὑφίστατ⟨αι⟩ τῆς τάξεως, ὁ πρῶτος ⟨ἀρι⟩θμὸς, αἰάλεγον δὲ ὑποφωνούμεν⟨ος⟩ τῇ πρώτῃ τριάδι τῶν νοητῶν, δηλονότι καὶ ἐξ ἐκείνης πρόεισι. διὸ καὶ ὁ Παρμενίδης ἀρχόμεν⟨ος⟩ τῶν περὶ ⟨τὸ⟩ ἀριθμοῦ λόγων, ἀναμιμνήσκει τῆς πρώτης ἡμᾶς ὑποθέσεως, δι' ἧς τὸ ἓν ἐν ὑποφωνᾷ, τὸ ἓν οὐσίας μετέχειν λέγων, καὶ τὸ εἶναι τοῦ ἑνὸς, ὡς αὐ τῆς τριάδ⟨ος⟩ πάντης, καθ' ἑκάτερα ὑποστάσης. καὶ πάντα εἰκότως. νοητὴ γὰρ οὖσα, καὶ νοερὰ, πρόεισιν, ὡς μὲν νοητὸν ἐν τοῖς νοεροῖς λαχοῦσα τάξιν, ἀπὸ τῆς ἀκρότητ⟨ος⟩ τῶν νοητῶν. ὡς δὲ τῶν νοερῶν πρωταπάρχουσα πλαθάσμων, ἀπὸ τῆς νοερᾶς τῶν νοητῶν.

Ἀλλ' ὅτι μὲν τῆς τριάδ⟨ος⟩ ἐκείνης τῆς νοητῆς, καὶ τὸ ἓν ⟨τὸ⟩ ὄντ⟨ως⟩ ἐστὶ, καὶ τὸ ὂν ⟨τὸ⟩ ἑνὸς, δῆλον τῷ ἄφρασιν αὐτῶν, καὶ κρύφιον ἕνωσιν, καὶ τῷ ἐν ἀλλήλοις ὑπάρχειν. ὅτι δὲ τῆς νοητῆς, καὶ νοερᾶς, ἡ ἑπερότης ἐκφαίνει τῆς κρυπτομένης ἐν ἐκείνῃ, καὶ ἀῤῥήτου δυνάμεως εἰκὼν, καὶ ἐκλάμψασα τῷ ἑαυτῆς ἐνέργειαν, διακρίνει καὶ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ὄντ⟨ος⟩, καὶ τὸ ὂν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, καὶ ἑκάτερον εἰς πλῆθ⟨ος⟩ προσούσῃ διῃρημένον, καὶ οὕτω δὴ τὸν ὅλον ἀριθμὸν ἀποφαίνει. ὁ γὰρ ἀριθμὸς (ὡς πολλάκις εἴπομεν) διῃρημένον ἐστὶ πλῆθ⟨ος⟩, ἀλλ' οὐχ εἰλημμένον, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὑποστὰν κατὰ δεύτερον πρόοδον, ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς ἀρχαῖς κρυφίως ἱδρυμένον. διὸ καὶ τοῦ πλήθους ἀπλῶς ἔπρ⟨ωτον⟩ καὶ ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, τὸ πλῆθος. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, ὁ ἀριθμός. ἐκεῖ μὲν γὰρ, κατ' αἰτίαν ὁ ἀριθμός. ἐνταῦθα δὲ, καὶ μεπουσίαν τὸ πλῆθος. κἀκεῖ μὲν γὰρ νοητῶς ἡ διαίρεσις. ἐνταῦθα δὲ, νοερῶς ἡ ἕνωσις. ἐκ πάντων δὲ τούτων πρόεισιν ὁ ἀριθμὸς, καὶ τοιαύτην ἔλαχε τάξιν, εἰκότως καὶ ὁ Παρμενίδης πάντων μάλιστα διαμνημονεύει τῶν τριάδων, οὐσίας λέγων μετέχειν τὸ ἓν, καὶ διὰ ταῦτα πολλὰ φαίνεσθαι.

Τὸ μὲν γὰρ ἐκ τῆς πρώτης. τὸ δὲ, τῆς τελευτῆς ἐξαίρετον. οὗ μὲν, τῆς ἑνώσεως τοῦ ἑνὸς, καὶ τοῦ ὄντ⟨ος⟩ πρωτόφασις ⟨ἐστὶ⟩, ἢ μέθεξις. οὗ δὲ, τῶν νοητῶν πολλῶν ἀναφανέντων, μεσοτοιχὶς κηρύττοντ⟨ος⟩ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι κἀν τῷ πλήθ⟨ει⟩ τὸ νοητὸν, τὸ φανότατόν ἐστι τῶν νοητῶν. καίτοι κρυφίου ὄντ⟨ος⟩ τοῦ πλήθους, καὶ μεσεπιδῶς. καθήκασι γὰρ τῶν θείων διακόσμησιν, οἰκείως ὑποφαίνεσθαι ἐν ἐσχάτοις τὸ πλῆθ⟨ος⟩.

Κεφάλαιον κθ'.

Προῆλθε μὲν οὖν ἀπὸ τούτων, καὶ ἀφ' ὧν ἔφημεν, ὁ νοητὸς τῶν νοερῶν θεῶν ἀριθμός. ἰδιότητας μὲν ἔχει καὶ ἀπορρήτους ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς. διῃρημένας δὲ, εἰς δύο τὰς πρωτουργοὺς δυνάμεις, τήν τε θηλυκὴν τῶν ὅλων, καὶ τὴν συναγωγὸν τῶν προελθόντων πάντων εἰς ἕνωσιν. καὶ μὲν δὴ τὴν μονάδα, συνάγει τὸ νοερὸν πλῆθος, καὶ συνάπτει τοῖς νοητοῖς. καὶ ἡ τὴν δυάδα, προάγει τὸ πλῆθος, καὶ ἀφορμὴν καὶ τὴν ἑτερότητα. καὶ καὶ μὲν τὸ ἄρρεν, συνάγει σὺν πολλοὺς ἀφ' ἑνὸς κόσμους εἰς τὴν ἀδιαίρετον ἕνωσιν.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρρεν, γονίμως ἐκφαίνει πάντα τὰ ἰδία τῶν θεῶν. μέσος γὰρ ἱδρυθεὶς τῶν τε νοητῶν θεῶν, καὶ τῶν νοερῶν, καὶ τὸν ἕνα συνδεσμὸν αὐτῶν συμπληρῶν, ἄκρως μὲν ἐπέχουσος τοῖς νοεροῖς, λείως μέν πως ἡ τοῖς νοητοῖς, ἀνελίσσει μὲν τὸ νοητὸν πλῆθος, καὶ προκαλεῖται τὸ κρύφιον αὐτοῦ, καὶ ἐνιαῖον εἰς ἀφορμὴν, καὶ γόνιμον ἀπογέννησιν. συνάγει δὲ τὸ νοερὸν, εἰς ἕνωσιν, καὶ τὴν ἀμέριστον κοινωνίαν. καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ πάντα μέχρι τῶν ἐσχάτων ἀποτελῶν, καὶ τὴν τῆς δυάδος, καὶ τῆς τοῦ ἀρρένου Φύσεως ἀπόρρητον αἰτίαν, τὰ προελθόντα πάλιν ἑνίζει, καὶ συνελίσσει κατὰ τὴν μονάδα, καὶ τὴν ταυτότητα τὴν προτέραν. ἀφ' μὲν τῆς ἑνάδος, καὶ τῆς δυάδος, νοητῶς, καὶ κρυφίως, καὶ ἀγνώστως πάντα καὶ συνάγει, καὶ συνδεῖ πρὸς τὸ νοητὸν, καὶ αὐτὴν τὴν ἐσχάτην ὕλην, καὶ τὰ ἴχνη τὰ ἐν αὐτῇ τῶν εἰδῶν. ἀφ' δὲ τοῦ ἄρρενος, καὶ προϊόντος, τὰς δύο συστοιχίας ὑφίστησι, τάς τε ζωογονικὰς, καὶ τὰς ἀτρέπτους, τὰς γονίμους, καὶ τὰς ποιητικὰς, καὶ τὰ ἀμέριστα πάντα τῶν δημιουργῶν, ἢ ζωογόνων θεῶν, καὶ τὰ μεριστῆς προϊόντα ζωῆς, ἢ ποιήσεως, καὶ τῶν ἐγκοσμίων τά τε νοερώτερα, καὶ τὰ ἐνικώτερα, καὶ τῆς κρείττονος ὅπως συστοιχίας, καὶ τὰ οἷον ἀλογώτερα, καὶ πληθυόμενα, καὶ τὴν καταδεεστέραν ἀναπληροῦντα σειράν. καὶ αὖ πάλιν ἀφ' τῆς διῃρημένης ἀποθεώσεως ταύτης, ἕκαστον ἑνοειδῶς τῶν προϊόντων, ἑνιζόμενον ἅμα καὶ πληθυόμενον, ἀδιαίρετόν τε, καὶ διαιρούμενον ἐν ταῖς αἰτίαις, καὶ δι' ὑφέσεως αὐτῶν χωριζόμενον. καὶ τὰ μὲν κρείττονα, καὶ ἁπλούστερα, τῇ τοῦ πρείττονος Φύσει. τὰ δὲ καταδεέστερα, καὶ ποικιλώτερα, τῇ τοῦ ἀρρένου προσάπτομεν. πάντα γοῦν χάριν τὸ μὲν πρεῖττον, τῶν ἀμερίστων, καὶ ἁπλῶν, καὶ ἑνιαίων ἀγαθῶν προηγεῖται τὸ ἓν ἄρρεν, τῶν διῃρημένων, καὶ ποικίλων, καὶ γονίμων θεῶν αἰτιόν ἐστι. καὶ οὕτω δὴ πάντας ὀψόμεθα σὺν τῶν ὄντων διακόσμους κατὰ τὸν θεῖον ἀριθμὸν ὑφαινομένους, πρεσβύτατον ὄντα, καὶ νοερὸν, καὶ πάντων ἐξῃρημένον τῶν διῃριθμημένων θεῶν.

CAPUT XXIX.

PRodiit igitur ex his, & propter hæc, ille mentalis intellectualium generum numerus. *Et* proprietates quidem habet vel humanis cogitationibus', *atq; ratiocinationibus* incomprehensas. Divisas verò in duas primarias facultates, *scilicet* & illam, quæ est procreatrix *rerum* universarum, & illam, quæ omnia progressa cogit in unionem, *ac in unum contrahit*. Nam per Unitatem quidem, intellectualem multitudinem cogit, *& in unum contrahit*, & conjungit cum mentalibus. Per dualitatem verò, producit multitudinem, & discernit per diversitatem. Et per ipsum quidem impar, multos ordines cogit in individuam Unitatem.

Per ipsum verò par, omnia Deorum genera fœcundè producit-in-lucem. Medius enim situs mentalium & intellectualium Deorum, & unum ipsorum vinculum, *unamq; conjunctionem* cõplens, summè quidem, *i. e. in summitate quidem*, invectus intellectualibus, unitus verò, *conjunctiuq;* cũ mentalibus, explicat quidem mentale multitudinem, & provocat *evocat, & elicit* ipsius occultam, & singularem vim in distinctionem, ac fœcundam procreationem. Cogit verò ipsum intellectuale in unionem, & individuam communionem. Neque verò hoc solùm: sed *etiam* omnia usque ad extrema procreans, per Dualitatis, & ipsius paris naturæ causam incomprehensam, progressa rursus unit & convolvit per Unitatem & Identitatem imparem. Per Unitatem quidem, & Dualitatẽ, mentaliter & occultè, & ignotè, *ignoto modo*, omnia & *in unum* cogit, & conjungit cum ipso mentali, & *cum* ipsa extrema materia, & ipsa formarum vestigia, quæ *sunt* in ipsa *materia*, *conjungit cum ea*. Per ipsum verò par, & impar, duas conjugationes constituit, cum illas animalium-procreatrices, tum illas immutabiles, illas fœcundas, & illas *rerum* effectrices, & omnia individua illorum, *rerum* opificum, aut animalia-procreantium genera, & illa, quæ partitæ, *dividuaq;* vitæ, vel effectioni, *fabricationiq; rerum* præsunt, & ea, quæ in mundo sunt magis-intellectualia, & magis singularia, & quæ præstantiorem conjugationem sunt sortita, & illa, quæ sunt quasi magis-bruta, & quæ multiplicantur, & quæ deteriorem *rerum* seriem complent. Et rursus per istam divisam procreationem, videamus unum quodq; eorum, quæ progrediuntur, quod unitur, *& in unum contrahitur*, & simul multiplicatur, & quod est individuum, & quod dividitur in ipsis causis, & quod per summissionem ab ipsis separatur. Et præstantiora quidem & simpliciora *tribuimus* ipsi ipsius imparis naturæ, quæ verò sunt deteriora, & magis varia, ipsi ipsius paris *naturæ* attribuimus. Ubiq; enim ipsum quidẽ impar, individua & simplicia, & singularia bona antecedit. Ipsum verò par, divisorum, & variorum & generandi-facultate-præditorum progressuum est causa. Sic autem omnes Entium ordines videbimus textos per ipsum divinũ numerum, qui antiquissimus est, & intellectualis, & ex omnibus enumeratis generibus exemptus. Opor-

Oportebat enim ipſum numerum eſſe ante ea, quæ numerata ſunt, & ante ea, quæ diſcreta ſunt, ipſam totius diſcretionis cauſam, per quam ipſa Deorum genera diviſa, & diſtincta ſunt ſuis numeris.

Si igitur in intellectualibus ſunt ipſæ diviſiones & conjunctiones, & diſcretiones ipſorum progredientium, & communiones conjugatorum, oportet ipſum numerum eſſe ante intellectualia, qui etiam ſuis facultatibus omnia dividit, & in unum cogit mentaliter. Et ſi omnia ſunt occultè, & mentaliter, & ignotè, & eximiè, *pro, ſi omnia ſunt occulta, & ſola mente percipiuntur, & ignoto modo ſunt, & eximia ſunt, ergo* numerus eſt ipſorum unica, & indiſcreta proprietas. In media igitur mentalium & intellectualium conjunctione *verſatur* ipſe numerus, explicatus quidem ſuper intellectualia, mentalibus bonis, *id eſt, per bona, quæ mente percipiuntur.* Subjectus verò mentalibus, intellectualibus diſcretionibus, *i. e. per intellectuales diſcretiones.* Et ipſis quidem mentalibus *aſſimilatus*, propter illam facultatem, quæ multa contrahit in unitatem, *& in unum multa cogit.* Ipſis verò intellectualibus aſſimilatus, propter illam vim generatricem multorum ab Uno *manantem.* Ab hac autem ſumma Deorum intellectualium ſpecula, *vel, circumſpectione*, conſtituens, primos quidem ipſos intellectuales numeros, ſpeciales exiſtentes, & univerſales, & univerſæ generationis & effectionis, *procreationis atq; fabricationis* præſides. Secundos verò, illos, qui ſunt ſupra mundum, qui animalium procreandorum vim habent, & qui facultatem habent metiendorum in hoc mundo verſantium Deorum.

Tertios verò, hos cœleſtes æternarum circumferentiarum *autores*, & principes, & qui omnes *cœleſtes* orbes convolvunt per intellectuales ipſorum cauſas. Poſtremos verò, qui ſub Luna ipſam infinitatem & inconſtantiam materiæ, numeris, & formis, & rationibus continent & terminant, per quos & ipſa tota, & ipſæ partes omnium mortalium numeris propriis variantur, *& exornantur.* Ubique verò antecedentia, & perfectiora *Deorum genera* ipſo impari, ipſa verò ſubjecta, & ſecundaria Deorum genera, ipſo pari continens, ut in ipſis quidē intellectualibus ipſam fœminam, & ipſam fœcunditatem, per ipſum par, producens. Ipſum verò mas, & ipſum paternum, *procreans*, per ipſum impar. In illis verò quæ ſunt ſupra mundum, ipſā ſimilitudinem, & immutabilitatem, per ipſum impar figurans. Ipſam verò diſſimilitudinem, & ipſū in ſecunda progreſſum *demonſtrans* per ipſum par. Sic enim & ille Athenienſis hoſpes, cœleſtibus quidem, imparia, terreſtribus verò, paria tribui in ſacrò cultu, *ſacriſq; ceremoniis* juſſit. Et in altero, *in utroq;* horum generum, illud quidem, quod eſt principalius, *& quod majorem obtinet principatum*, ad impar *eſt* referendum.

Illud verò, quod eſt ſummillum, *& quod eſt inferius altero*, ad ipſum par *refertur.* A ſummis igitur uſque ad extrema, ipſa numerorum natura pervadit, omnia digerens in ordinem, & continens

εἰδῆ γὰρ πρὸ τῶν ἠριθμημένων, εἶναι τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρὸ τῶν διακεκριμένων, τὴν αἰτίαν τῆς ὅλης διακρίσεως, καθ' ἣν τὰ τῶν θεῶν γένη διήρηται, καὶ διακεκόσμηται τοῖς οἰκείοις ἀριθμοῖς.

Εἰ τοίνυν ἐν τοῖς νοεροῖς εἰσὶν αἱ διαιρέσεις καὶ αἱ συναφαὶ, καὶ αἱ διακρίσεις τῶν προϊόντων, καὶ αἱ κοινωνίαι τῶν συνεζευγμένων, δεῖ πρὸ τῶν νοερῶν εἶναι τὸν ἀριθμὸν, ὃς καὶ διαιρεῖ, καὶ συνάγει πάντα τοῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσι νοητῶς. καὶ ἐν πᾶσι κρυφίως ἐστὶ, καὶ νοητῶς, καὶ ἀγνώστως, καὶ ὑπερηπλωμένως. ἀριθμός ἐστιν αὐτῶν καὶ ἰδιότης ἑνιαία, καὶ ἀδιάκριτος. κατὰ τὸν μέσον ἄρα τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν συνδέσμων ὁ ἀριθμὸς, ὑπερηπλωμένος μὲν τῶν νοερῶν, τοῖς νοητοῖς ἀγαθοῖς. ὑφειμένος δὲ τῶν νοητῶν, τοῖς νοεροῖς διακρίσεσι. καὶ τοῖς μὲν νοητοῖς, κατὰ τὸ συναγωγὸν τῶν πολλῶν εἰς ἕνωσιν. τοῖς δὲ νοεροῖς, κατὰ τὸ γονιμικὸν τῶν πολλῶν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὁμοιούμενος. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς ἄκρας τῶν νοερῶν θεῶν πεδιωτὴς ὑφίστας, πρωλίστους μὲν τοὺς νοεροὺς αὐτοὺς ἀριθμοὺς, ἰδηλικοὺς ὄντας, καὶ καθολικοὺς, καὶ τῆς ὅλης γονήσεως, καὶ ποιήσεως προϊσταμένους. δεύτερους δὲ τοὺς ὑπερκοσμίους, ζωογονικοὺς ὄντας, καὶ μετρητικοὺς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ θεῶν.

Τέλπους δὲ τούσδε τοὺς εὐεργέτους τῶν ἀϊδίων περιφορῶν ἐξάρχοντας, καὶ σωτηρίους τοὺς κύκλους πάσας, κατὰ τὰς νοερὰς αὐτῶν αἰτίας. ἐσχάτους δὲ τοὺς ὑπὸ σελήνην τὸ ἄπειρον τῆς ὕλης, καὶ ἄσχετον, ἀριθμοῖς, καὶ εἴδεσι, καὶ λόγοις συνέχοντας, καὶ περατοῦντας, δι' οὓς τὰ ὅλα, καὶ τὰ μέρη τῶν θνητῶν πάντων, ἀριθμοῖς ἰδίοις διαπεποίκιλται. παραλλαχοῦ δὲ τὸ προηγούμενον, καὶ πλειόπερον, τῷ περιττῷ, τὸ δὲ ὑφειμένον, καὶ διαπρεπὲς ἡμῖν τῶν θεῶν, τῷ ἀρτίῳ συνέχων, οἷον ἐν μὲν τοῖς νοεροῖς, τὸ θῆλυ, καὶ τὸ γόνιμον, κατὰ τὸ ἄρρεν προάγων. τὸ δὲ ἄρρεν, καὶ τὸ πατρικὸν, καὶ τὸ περιττόν. ἐν δὲ τοῖς ὑπερκοσμίοις, τὴν ὁμοιότητα, καὶ τ' ἄτρεπτον, κατὰ τὸ περιττὸν χαρακτηρίζον. τὴν δὲ ἀνομοιότητα, καὶ τὴν εἰς τὰ διαπρεπῆ πρόοδον, κατὰ τὸ ἄρτιον. οὕτω γὰρ καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος, τοῖς μὲν οὐρανίοις, περιττὰ, τοῖς δὲ χθονίοις, ἄρτια νέμειν ἐν τῇ ἱερᾷ θρησκείᾳ παρεκελεύσατο. καὶ καθ' ἕτερον τῶν ἡμῶν τούτων, τὸ μὲν ἡγεμονικώτερον, ὅτι τὸ περιττὸν αἰσθητικόν.

Τὸ δὲ ὑφειμένον, ὅτι τ' ἄρτιον. ἄνωθεν τοίνυν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἡ τῶν ἀριθμῶν φύσις διήκει, πάντα διακοσμοῦσα, καὶ συνέχουσα

πῆς οἰκείοις ἴδεσι. πῶς γὰρ ἡ τὸν πρόελθον ὅλον κόσμου παντὸς ἀριθμὸς περιλαμβάνει πλῆθος, ὡς αἱ περὶ τοῦ Πλάτωνι Μοῦσαι λέγουσιν; ἢ πῆς καθόδους τ' ψυχῶν ἀριθμοὶ περιλαμβάνουσιν, οἱ μὲν, γενέσεως, οἱ δὲ, ἀφορίας ποιητικοί ἢ πῆς ἀνόδους ἀφορίζουσιν, οἱ μὲν, ἐλαττόνων, οἱ δὲ μειζόνων ἀποκαταστατικοὶ προόδων, ὡς ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ λέγει Σωκράτης, τριχιλιέτεις, καὶ μυριέτεις ἀποκαταστάσεις ἡμῖν παραδιδούς; πῶς δὲ αὖπης ὁ χρόνος ὁ τῶν ψυχικῶν μέτρων ἑνιαίως περιληπτικὸς, καὶ ἀριθμὸν ποιοῦσιν, ὥς φησιν ὁ Τίμαιος, εἰ μὴ προϋπάρχοι πάντων ἀπαύστων, ὁ θεῖος ἀριθμὸς, ὁ πῆς πᾶσιν ἐφιδρύσας τὸν τῆς καθ' ἀριθμοὺς διακοσμήσεως ἡγεμονικὸν αἰτίαν; πάντων οὖν ἀριθμοῖς, καὶ ὥσπερ ὑφεστηκότων, οἱ μὲν ἀριθμοὶ τὸν πρόοδον ἔλαχον, ἀπὸ πῆς ἀκρότητος πῆς νοερᾶς. τὰ δὲ εἴδη τὸν ὑπαρξίησιν, ἐκ τῶν νοερῶν ἔχον εἰδῶν. ἐν μὲν γὰρ τῇ τελίτῃ τριάδι τῶν νοητῶν, τὰ εἴδη πρώτως.

Ἐν δὲ τῇ πρωτίστῃ τῶν νοερῶν, οἱ ἀριθμοὶ πρώτως. ἐπεὶ καὶ ἐν πῆς ἀποπλέσμασιν αὐτῶν, πᾶς μὲν ἀριθμὸς, εἶδός ἐστιν, οὐ πᾶς δὲ εἶδος, ἀριθμός. εἰ δὲ δεῖ πάλιν ἁρρήδην ἀποφαίνεσθαι, καὶ περὶ τῶν εἰδῶν οἱ ἀριθμοί. καὶ γὰρ ἀριθμοὶ μὲν εἰσιν ὑπερούσιοι. εἴδη δὲ ὑπερουσία οὐκ ἔστι. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἕκαστον τῶν εἰδῶν, ἀριθμός ἐστιν, ὡς καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον. ἐστὶ καὶ ὁ Τίμαιος Πυθαγόρειος ὤν, οὐ μόνον εἴδη νοητὰ ποιεῖται, ἀλλὰ καὶ ἀριθμούς. εἰσὶ δὲ τέτταρες λέγων. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὁ ἀριθμὸς, νοητῶς ἐστι, καὶ καθ' αὑτὸ μοναδικῶς. μονὰς γάρ ἐστι τὸ αὐτοζῶον νοητὸν, κρυφίως ἔχουσα τὸ ὅλον ἀριθμόν. ἐν δὲ τῇ ἀκρότητι τῶν νοερῶν, διακεκριμένως ὁ ἀριθμὸς, ἀπελίπων τὸν ἐν τῇ μονάδι καθ' αὑτὸ, καὶ ἑνοειδῶς ὑπερέχοντα. διαφέρει γὰρ (οἶμαι) τὸ ἐν τῇ αἰτίᾳ λέγειν πλῆθος, καὶ τὸ ἀπ' αἰτίας, καὶ τὸ λυόμενον λέγειν, ἢ διακεκριμένον. καὶ τὸ μὲν ἕτερον περὶ ἀριθμοῦ. τὸ δὲ, ἀριθμός. ὥστε καὶ καθ' αὐτὸν εἰσιν οἱ ἀριθμοὶ νοητὸν μὲν τῶν εἰδῶν, καὶ πρὸ τῶν εἰδῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Παρμενίδειον μετὰ τὸ πλῆθος ὁ ἀριθμός. Τὸ γὰρ ἑνοειδὲς, καὶ κρύφιον πλῆθος ὁ Τίμαιος ἀριθμὸν καλεῖ τῶν εἰδῶν. ἀλλ' ἐστὶ πρώτως ὁ ἀριθμὸς ἐν πῆς θεῖς. τὰ δὲ εἴδη τῶν ἑνάδων μετέχει τῶν θείων, τέτταρας πὰς ἰδέας πὰς πρώτας ἐπονομάζει. μονὰς γὰρ ἐστὶ, καὶ τριὰς, πρώτως μὲν, ἐν ἑαυτῆς πῆς θεῖς. δευτέρως δὲ, ἐν πῆς νοεροῖς, καὶ ὑπερουσίως μὲν ἐν ἐκείνοις, εἰδητικῶς δὲ, ἐν τούτοις. ἐν μὲν οὖν πῆς νοητοῖς, ἑνιαίως ἐστὶ τὸ πλῆθος. ἐν δὲ πῆς νοεροῖς, διακεκριμένως. ὅπου γὰρ ἡ διάκρισις, ἐκεῖ καὶ ὁ ἀριθμὸς, ὡς εἴρηται πολλάκις.

per ſuas formas. Quomodo enim vel ipſam periodum, & *ambitum* totius mundi numerus perfectus comprehendit, ut apud Platonem Muſæ dicunt? Aut *quomodo* ipſos deſcenſus animarum numeri complectuntur, alii quidem, fœcunditatis, alii verò ſterilitatis effectores? Aut ipſos aſcenſus definiunt, alii quidem minorum, alii verò, majorum periodorum in priſtinum locum reſtituendarum vim habentes, *ita ut alij quidem numeri, minores ambitus, & circuitus, alij verò, majores ad primum punctum reducant, unde motus initium eſt factum*, ut in Phædro dicit Socrates, nobis tradens in priſtinum ſtatum reſtitutiones, quæ tria millia, & decem millia annorum continent? Quomodo verò ipſum tempus quod animarum menſuras ſingulariter complectitur, ſecundum numerum progreditur, ut ait Timæus, niſi exiſtat ante hæc omnia divinus numerus, qui *rebus* omnibus ſuppeditat principem cauſam ordinis per numeros *conſtituens?* Cùm igitur omnia per numeros, & formas ſubſiſtant, ipſi quidem numeri progreſſum ſunt ſortiti *manantem* ab intellectuali ſummitate. Ipſæ verò formæ procreationem ab intellectualibus formis *acceptam* habent. Nam in tertia quidem Trinitate mentalium, formæ *ſunt* primò.

In prima verò *Trinitate* intellectualium ipſi numeri *ſunt* primò. Quoniam & in ipſis ipſorum effectis, omnis quidem numerus, eſt forma, non omnis verò forma, numerus eſt. Si verò verum diſertiſſimis verbis proferre oportet, vel ante ipſas formas *ſunt* numeri. Etenim ipſi quidem numeri ſunt ſupereſſentiales, formæ verò non ſunt ſupereſſentiales. Et ſecundum iſtam rationem, unaquæque forma, numerus eſt, ut & ipſi Pythagorei dicebant. Quoniam & ipſe Timæus, qui Pythagoreus eſt, non ſolum formas mentales facit: ſed & ipſos numeros. Sunt autem quatuor, ut ille dicit. Sed illic quidem numerus mentaliter eſt, & per cauſam ſingulariter. Nam id, quod eſt Per-ſe animal mentale, eſt Unitas, occulte continens totum numerum. In ipſa verò ſummitate intellectualium, diſcretè numerus eſt, explicans illum *numerum*, qui in Unitate per cauſam, & uniformiter præexiſtit. Differunt enim (ut opinor) dicere, in cauſa eſt multitudo, & dicere, à cauſa *manans multitudo*, & unita, *ſive concreta*, & diſcreta, *ſive diſjuncta*. Et alterum quidem, eſt ante numerum. Alterum verò eſt numerus. Quamobrem etiam ſecundùm ipſum *Timæum* numeri mentales ſunt cũ ipſis formis, & ante formas.

Et ſecundum Parmenidem ipſe numerus *eſt* poſt multitudinem. Uniformem enim, & occultã multitudinem Timæus formarum numerum vocat. Sed quia numerus in ipſis Diis eſt primò, formæ verò participes ſunt divinarum Unitatum, quatuor primas Ideas appellavit. Unitas enim, & *Ternitas ſive* Trinitas, erat primò quidẽ in ipſis Diis, deinde verò in ipſis intellectualibus, & ſupereſſentialiter quidem in illis, formaliter verò, in iſtis. In mentalibus igitur ſingulariter eſt multitudo. In intellectualibus verò, diſcretè. Vbi verò *eſt* diſcretio, illic etiam eſt numerus, ut ſæpe dictum eſt.

Quam-

Quamobrem etiam omnia Deorum genera hinc procreamur. Et dividuntur, paterna quidem & generandi-vim-habentia, & apud mentalia & & intellectualia. Illa verò, quæ rerum efficiendarum, & animalium procreandorum facultatem habent, apud intellectualia. Et illa quidem quæ res conjungunt per similitudinē, *sunt* apud supermundanos *Deos*. Exempta verò, & divisa sunt apud absolutos, *liberosq; Deos*. Subcœlestia verò, & sublunaria *sunt* apud mundanos, *id est*, *apud in mundo versantes*, *Deos*. Ut autem summatim dicamus, omnes conjugationes Entium ab hoc ordine discernuntur.

Quásnam igitur proprietates habeat, & quorum autor sit ipsis Diis mentalis & intellectualis numerus, ex his, *quæ ante-dicta sunt*, est perspicuum.

CAPUT XXX.

QVòd autem *numerus* primus sit etiam fœminæ-conveniens, deinceps dicamus. In hoc enim primò diversitas eluxit, discernens ipsum Unum ab ipso Ente, & ipsum Unum in multas Unitates, & ipsum Ens in Entia multa mutatione-factà-dividens, *& in minutas partes quodammodo dissecans*. Quænam igitur est horum causa Diis, ipsa diversitas? Si enim ipsam ipsius Entis genus appellemus, primùm quidem, quomodo est ante ipsum Ens? Discernens enim, *& distinguens* ipsum Ens, & ipsum Unum, in utriusque medio est-sita. Cum autem media sit *inter utrumq;*, ipsum quidem Unum ad procreationes provocat, ipsum verò Ens replet generatrice causa. Si igitur ante ipsum Ens est, quomodo erit ipsius Entis unum aliquod genus? Deinde verò, post hoc, ipsum quidem Diversum quod est genus ipsius Entis, est ubiq; essentiale, & supereſſentialibus nullo-modo inest. Hæc verò diversitas ipsis Unitatibus inest primò, quod etiam discernit & efficit multas Unitates, ab una *prima manantes*.

Quomodo igitur illa supereſſentialis diversitas in idem unquam veniet cum illa, quæ essentiarum complendarum vim habet? Tertio verò loco, illa quidem diversitas in intellectualibus apparet, propter illum rerum-opificem ordinem. Hæc verò diversitas, est summitas mentalis intellectualium. Et illa quidem, unà cum identitate simul-subsistit. Hæc verò, per se, in mentalibus intellectualium habet *suam* hypostasin. Præterea verò, & in sequentibus Plato, diversitatis mentionem-faciet, progressus, & cum Identitate ipsam procreabit. Quomodo igitur eandem conclusionem bis facit? Et tamen nullis aliis rebus talem verborum-repetitionem attribuit. Neque enim ipsum Totum intellectuale (quod bis assumere videtur) idem est cum ipso mentali: sed & hæc inter se, alia ab aliis distant, ut *antè* dictum-est. Quomodo enim *Plato* diversos rerum divinarum progressus nobis demonstrat, si conclusiones easdem cogit, *& repetitas in unum contrahit?* Propter

διὸ καὶ τὰ γένη πάντα τῶν θεῶν, ἑνιαῖόν τινα ἀποφαίνουσαν. διαιρούμεθα, τὰ μὲν πατρικὰ, καὶ γεννητικὰ, καὶ περὶ τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς. τὰ δὲ δημιουργικὰ, καὶ ζωογόνα, περὶ τοῖς νοεροῖς. καὶ τὰ μὲν συνδετικὰ δι' ὁμοιότητος, περὶ τοῖς ὑπερκοσμίοις. τὰ δὲ ἐξηρημένα, καὶ τὰ διηρημένα, περὶ τοῖς ἀπολύτοις. τὰ δὲ ὑπερέχοντα, καὶ τὰ ὑποτείλεα, περὶ τοῖς ἐγκοσμίοις. ὡς δὲ συλλήβδην εἰπεῖν, αἱ συζυγίαι πᾶσαι τῶν ὄντων, ἀπὸ ταύτης διακρίνονται τῆς τάξεως.

Τίνας μὲν οὖν ἰδιότητας ἔχει, καὶ τίνων αἴτιός ἐστι τοῖς θεοῖς, ὁ νοητὸς, καὶ νοερὸς ἀριθμὸς, φανερὸν ἐκ τούτων.

κεφάλαιον λ'.

ΕΤΙ δὲ καὶ θηλυπρεπὴς ἐστι πρῶτος, μεταπαίοντα λέγωμεν. [l. λέγωμεν.] ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν τούτῳ πρώτως ἡ ἑπρότης ἀπέλαμψε, διακρίνουσα τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ἓν εἰς πολλὰς ἑνάδας, καὶ τὸ ὂν εἰς ὅντα πολλὰ μετακερματίζουσα. τίς οὖν οὖσα τούτων ἐστὶν αἰτία τοῖς θεοῖς, ἡ ἑπρότης; εἰ μὲν δὴ γένος αὐτὸ τοῦ ὄντος καλοῖμεν, πρῶτον μὲν, πῶς πρὸ τοῦ ὄντος ἐστί; διακρίνουσα γὰρ τὸ ὂν, καὶ τὸ ἓν, μεταξὺ πάντων ἀμφοῖν. μέση δὲ ὑπάρχουσα, τὸ μὲν ἓν, εἰς ἀποφυήσεις προκαλεῖται, τὸ δὲ ὂν πληροῖ γεννητικῆς αἰτίας. εἰ πάντως πρὸ τοῦ ὄντος ἐστὶ, πῶς ἂν εἴη τοῦ ὄντος ἕν τι γένος; δεύτερον δὲ, ἐπὶ τούτῳ, τὸ μὲν ἕτερον τοῦ γένους τοῦ ὄντος, οὐσιῶδές ἐστι πανταχῇ, καὶ τοῖς ὑπερουσίοις οὐδαμῶς ἐνυπάρχει. ἡ δὲ ἑπρότης αὕτη ταῖς ἑνάσιν αὐτῆς ὑπάρχει πρώτως, ὃ καὶ διακρίνει, καὶ ἀπεργάζεται πολλὰς ἑνάδας ἀπὸ τῆς μιᾶς.

Πῶς οὖν ἡ ὑπερούσιος ἑπρότης εἰς ταυτὸν ἥξει πάντῃ τῇ τῶν οὐσιῶν συμπληρωτικῇ; τὸ τρίτον πάλιν ἐκεῖνο μὲν τὸ ἕτερον ἐν τοῖς νοεροῖς ἀναφαίνεται, καὶ τῷ δημιουργικῷ τάξει. αὕτη δὴ ἡ ἑπρότης, ἀκρότης ἐστὶ νοητὴ τῶν νοερῶν. καὶ ἐκείνη μὲν ὁμοῦ τῇ ταυτότητι συνυφέστηκεν. αὕτη δὲ καθ' ἑαυτὴν ἐν τοῖς νοητοῖς τῶν νοερῶν ἔχει τὴν ὑπόστασιν. πρὸς πάντῃ δὴ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Πλάτων ἑπρότητος μνησθήσεται πρόσθεν, καὶ μετὰ τῆς ταυτότητος αὐτῷ διακρίσει. πῶς οὖν τὸ αὐτὸ συμπέρασμα δὶς ἀπεργάζεται; καὶ τι μηδενὶ τῶν ἄλλων τῷ παραυτίκα παλιλογίαν ἀποδίδοὺς. οὐ γὰρ τὸ ὅλον (ὃ δὴ δοκεῖ δὶς παραλαμβάνειν) ταυτόν ἐστι τῷ νοητῷ τὸ νοερὸν, ἀλλὰ διέστηκε καὶ ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων, ὡς εἴρηται. καὶ πῶς γὰρ αἱ τοὺς διαφόρους τῶν θείων ἡμῖν ἐκφαίνει πρόοδους, εἰ τὰ αὐτὰ συμπεράσματα συμπεράσματα; κατὰ δὴ πάντας ἁπλοῦς τοὺς

διακολάς, τὴν ἑπρότητα τὴν τῶν ἀριθμῶν γονηλικὴν, διαστέλλομεν δὲ γένους τῶν ὄντων. εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἡ γενέτειρα φύσις ἡ ἑπρότης αὕτη, δύναμις δὲ γονηλικὴ τῶν ὄντων, συναγωγὸς οὖσα δὲ τοῦ ὄντος, καὶ δὲ ἑνός.

Πανταχοῦ γὰρ ἡ δύναμις τοιαύτην ἔλαχεν ὑπαρξιν. διὰ γὰρ τὴν δύναμιν, καὶ τὸ ἓν δὲ ὄντος μετέχει, καὶ τὸ ὂν δὲ ἑνός. οὐ διαιρέσεως οὖν, ἀλλὰ κοινωνίας, καὶ ἀδιακρίτου συναφῆς, ἡ δύναμις ἐστὶν αἰτία, καὶ ἕξεως τοῦ τι ἑνὸς πρὸς τὸ ὄν, καὶ τοῦ ὄντος πρὸς τὸ ἕν. ἀνάγκη τοίνυν μήτε κατὰ τὴν δύναμιν αὐτὴν τὴν νοητὴν, μήτε κατὰ τὴν ἑπρότητα τῶν ὄντων τὴν νοερὰν. μέσων δὲ οὔσων ἀμφοῖν, ἀναλόγον μὲν ὑφεστῶσαν τῇ νοητῇ δυνάμει, γονὴν δὲ ἐν ἑκάστοις τῶν νοερῶν, καὶ τὴν θατέρου μοῖραν. Ἵνα δὴ οὖν οὕτως αὐτὴν ἄλλως, ἢ τὸ θῆλυ τὸ τῶν θεῶν; διὸ καὶ μιμεῖται τὴν νοητὴν δύναμιν, καὶ γόνιμός ἐστι τῶν πολλῶν ἑνάδων, καὶ τῶν πολλῶν ὄντων. καὶ πῶς γὰρ ἂν ἄλλως διέκρινε τὸν ἀριθμὸν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὰ εἴδη δὲ ἀριθμοῦ, καὶ τὰς δυνάμεις, εἰ μὴ θηλυπρεπὴς ἦν αἰτία τῶν θείων προόδων; παλαιικῶς μὲν οὖν ἐστὶ τὸ πολὺ ἐν τοῖς νοητοῖς. μηλεικῶς δ', ἐν τοῖς νοεροῖς.

Διόπερ ἐκεῖ μὲν, μοναδικῶς. ἐνταῦθα δὲ, καὶ ἀριθμόν. εἰκότως ἄρα καὶ τοῖς δεύτεροις θεοῖς τῶν θεῶν, ἡ μὲν ἕνωσις ἀπὸ τῶν ἀρρένων ἐφήκει θεῶν, ἡ δὲ διάκρισις ἀπὸ τῶν θηλειῶν. καὶ τὸ μὲν πέρας, ἀπὸ τῶν ἀρρένων, ἡ δὲ ἀπειρία, παρὰ τῶν θηλειῶν ἦλθεν. διὰ μὲν γὰρ τοῦ μὲν πέρατος, τὸ ἄρρεν. τοῦ δὲ ἀπείρου, τὸ θῆλυ. διαφέρει δὲ τὸ θῆλυ τοῦ ἀπείρου δυνάμεως, καθόσον ἡ μὲν δύναμις ἕνωται τῷ πατρὶ, καὶ ἐν αὐτῷ ἐστί. τὸ δὲ θῆλυ, διήρηται τῆς πατρικῆς αἰτίας. ἔστι καὶ δυνάμεις οὐ μόνον ἐν τοῖς θηλεσίν ἐσιν, [l. εἰσὶν,] ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτῶν, ὥσπερ αἱ νοηταὶ δυνάμεις, καὶ ἐν τοῖς ἄρρεσιν, ὥσπερ ὁ Τίμαιος λέγει δημιουργὸν τὴν δύναμιν, αἰτίαν εἶναι τῆς τῶν ἀϊδίων γενέσεως. μιμούμενοι γὰρ ὑμεῖς τὴν ἐμὴν δύναμιν, ζῶα ἀπεργάζεσθε, καὶ γονᾶτε. καὶ πρὸ δὲ ἄρρενος οὖν, καὶ δὲ θήλεος, ἡ δύναμις, καὶ ἐν ἀμφοῖν, καὶ μετ' ἀμφότερα. διὰ πάντων γὰρ διήκει τῶν ὄντων, καὶ πᾶν τὸ ὂν, δυνάμεως μετέχει, καθάπερ φησὶν ὁ Ἐλεάτης ξένος.

Πανταχοῦ μὲν γὰρ ἡ δύναμις. ἀλλὰ μᾶλλον τὸ θῆλυ μετέχει τῆς καθ' αὐτὴν ἰδιότητος, καὶ τὸ ἄρρεν τῆς καὶ τὸ πέρας ἑνώσεως. οἷα μὲν οὖν ὁ πρώτιστος ἀριθμὸς, ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐκφανὴς, θηλυπρεπὴς ἐστι, διὰ τούτων καταφανὴς.

igitur has omnes primas-animi-notiones diversitatem numerorum procreatricem distinguimus ab ipso Entium genere. Si verò diversitas ista non est ipsa alterius, *aliâs, diversi* natura: sed facultas generatrix ipsorum Entium, *ergo* erit ipsius Entis, & ipsius Vnius collectrix, *congregatrix, & conciliatrix, quæ utrinque in unum, & idem coget, atque contrahet.*

Vbique enim ipsa facultas talem essentiam, *naturam & vim* est-sortita. Nam propter ipsam facultatem, & ipsum Vnum particeps-est ipsius Entis, & ipsum Ens ipsius Vnius. Haud igitur divisionis: sed communionis, & indiscretæ conjunctionis ipsa facultas est causa, & affectio ipsius Vnius ad ipsum Ens, & ipsius Entis ad ipsum Unum. Necesse igitur est ipsam neq; secundùm facultatem mentalem, neque secundum intellectualem ipsorum Entium diversitatem, esse-collocatam. Sed cum inter utrunque media sit, subsistere quidem per-proportionem-respondentem ipsi mentali facultati, in intellectualium verò *partibus* extremis, alterius etiam partem generare. Hæc autem *pars* quænam alia est, quàm Deorum fœmina, *sexusq; fœmineus in Diis ita dictus?* Quamobrē etiam mentalem facultatem imitatur, & ferax est multarum Vnitatum, & multorum Entium. Etenim quomodo aliter *Plato* discrevisset, *atque distinxisset* ipsum numerum à se-ipso & formas ab ipso numero, & ipsas facultates, nisi fœminæ conveniens fuisset causa divinorum progressuum? Ergo paternè quidem, est multitudo in mentalibus. Maternè verò, in intellectualibus.

Quoniam illic quidem *est* singulariter. Hic verò, per numerum. Meritò igitur, & in secundis generibus Deorum, ipsa quidem Unitas à maribus Diis *ad ea* pervadit. Ipsa verò discretio *manat* à fœminis. Et ipse quidem finis à maribus, ipsa verò infinitas à fœminis manavit. Nam ipsi quidem fini, per proportionem-respondet ipsum mas. Ipsi verò infinito, ipsa fœmina. Differt autem fœmina ab infinita facultate, quatenus ipsa quidem facultas est-conjuncta cum Patre, & in eo est. Ipsa verò, fœmina, divisa *ac separata* est à paterna causa. Quia & facultates non solùm in fœminis sunt: sed etiá *sunt* ante ipsas, ut mentales facultates, *sunt* & in ipsis maribus, ut Timæus dicit, illius rerum-opificis facultatem, *& potentiam* esse causam ortus eorum, quæ sunt æterna. Vos enim imitantes meam facultatem, *& potentiam*, animalia facitis, & procreatis. *Sic enim Jupiter Deos alloquitur.* Ergo & ante marem, & fœminam est ipsa facultas, & in utroque, & post utrunque. Per omnia enim Entia pervadit, & omne Ens particeps est facultatis, ut ait ille Eleates hospes.

Nam ubique quidem *est* ipsa facultas: sed & ipsa fœmina magis particeps est proprietatis in ipsa *sua*, & ipsum mas, *vel, & ipse mas magis est particeps* Unitatis in ipso fine *versantis*. Quòd igitur ille primus numerus ex mentalibus exortus, *& apparens*, fœminæ-conveniens sit, ex his est perspicuum.

CAP.

CAPUT XXXI.

RElinquitur igitur, ut etiam de triplici ipſius diviſione dicamus, Parmenidem ſequentes. Hæc igitur tria nobis ab initio apparuerunt, per ipſam ipſius Unius diſcretionem, Ipſum Unum ab Ente *manans*, ipſa Diverſitas, ipſum Ens. Et tres iſtæ Unitates *ſunt* diverſitatis, quæ neque cum ipſo Uno, neque cum ipſo Ente eſt eadem. Nam hæc quidem, & in ipſis mentalibus erant. Ipſa verò diverſitas, hîc primùm *erat*. Sed quoniam ſupra quidem, ipſa facultas erat *rerum* collectrix, *quæ res in unum cogebat, & contrahebat*, hîc verò, ipſa extrema diſcernit, *ideò* non ſolùm tres ſunt Unitates: ſed etiam Dualitates tres, ipſum Unum cum ipſa diverſitate, & ipſa diverſitas cum ipſo Ente, & ipſum Unum cum ipſo Ente.

Nam ipſa diverſitas *eſt* cauſa talis etiam diſcretionis, integram unius Entis Unitatem non ſervans. Unitates igitur *ſunt* tres, & Dualitates tres. Quinetiam tres Trinitates, eædem eſſe poſſunt, modò verò, ab Ente, modò verò, à diverſitate. Hæc igitur Trinitas ſingulariter, & dualiter, & tripliciter, *ſive trifariam* ſubſiſtit. Hoc autem idem eſt, ac *ſi diceres* ipſam diverſitatem, & primam fœminam generare Unitates in *ſe* ipſa, & Dualitates, & Trinitates. Nam diviſa quidem ſumptio, diverſas nobis procreat Unitates. Conjuncta verò, Dualitates, & Trinitates, alias quidem, in Unius, alias verò, in Diverſitatis, alias verò in ipſius Entis poteſtate poſitas. Et huc uſque prima Deitas apparet, quæ primorum numerorum eſt ferax, per Unum quidem, ipſorum ſingularium, per diverſitatem verò, eorum, quæ generandi vim habent, per ipſum verò Ens eorum, quæ ſunt eſſentialia. Quoniam autem ab iſta *facultate*, quæ mentalis eſt, *manat* illa quæ poſt ipſam eſt, neceſſe profecto eſt & ipſam Unitatem habere facultatem fœcundam, & Dualitatem, & Trinitatem. Has igitur facultates Parmenides appellat ipſum Semel, Bis, Ter.

Horum enim unumquodque eſt facultas *rerum* antè-dictarum, & cauſa eorum, quæ ſubſiſtunt, aut quæ diſcretè faciunt, aut per connexionem, *atque conjunctionem*. Illic enim, ipſarum *facultatum* aliæ quidem *ſunt* proprie prorſus, aliæ verò, communes ſecundorum procreationes. Hæc igitur ſunt, quæ ex his progrediuntur, ipſum impariter impar, & ipſum pariter par. Quorum illud quidem, quod eſt impariter impar (ut antè dicebamus) in unionem *ac unitatem* divinos progreſſus contrahit. Quod verò pariter par eſt, rerum univerſarum procreandarum vim habet, & uſque ad extrema progreditur. Id verò, quod eſt par-impar, eſt mixtum, ex utroque *ſuam* hypoſtaſin habens *conflatam*. Quamobrem etiam, unum quidem, fini, alterum verò, facultati, tertium verò, ipſi Enti faciemus, *ἀτὰ ſtatumen* proportione reſpondens. Et vides quomodo in primo quidem ordine omnia principaliter, *ἀτὰ præcipuè* ſint, Unitas, Dualitas, Trinitas? In hoc verò, omnia *ſint* ſecundo-loco, & ſummiſſe.

Κεφάλαιον λά.

Λείπεται δὴ καὶ περὶ τῆς τριαδικῆς αὐτοῦ διαιρέσεως εἰπεῖν, ἑπομένους τῷ Παρμενίδῃ. τρία γοῦν ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν φαίνεται κατὰ τὴν τοῦ ἑνὸς ἀλήθειαν. ἔστι τοῦ ὄντος τὸ ἕν, ἡ ἑτερότης, τὸ ἕτερον. καὶ τρεῖς αὗται μονάδες τῆς ἑτερότητος, αὗται τοῦ ἑνὶ τῆς αὐτῆς οὔσης, αὗται τοῦ ὄντος. ταῦτα μὲν γὰρ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ἦν. ἡ δὲ ἑτερότης, ἐνταῦθα πρῶτον. ἀλλ' ἐπειδήπερ αὖθις μὲν ἡ δυνάμεις συναγωγὸς ἦν. ἐνταῦθα δὲ, διακριτικὴ τῶν ἄκρων, οὐ μόνον μονάδες εἰσὶ τρεῖς, ἀλλὰ καὶ δυάδες τρεῖς. τὸ ἕν μετὰ τῆς ἑτερότητος, καὶ ἡ ἑτερότης μετὰ τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ἕν μετὰ τοῦ ὄντος.

Λείπα γὰρ καὶ τῆς ταὐτότητος διακρίσεως, ἡ ἑτερότης, τὴν ἕνωσιν ἀκεραίαν τοῦ ἑνὸς ὄντος εὐ φυλάττουσα. μονάδες οὖν τρεῖς, καὶ δυάδες τρεῖς. ἀλλὰ καὶ τριάδες τρεῖς. αἱ αὐταὶ γοῦν ταὐτὸν, ὁπῇ μὲν, ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀρχομένων, ὁπῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ ὄντος, ὁπῇ δὲ, ἀπὸ τῆς ἑτερότητος. μοναδικῶς ἄρα, καὶ τριαδικῶς ὑφίστησιν ἡ τριὰς αὕτη. τοῦτο δὲ αὐτὸ, τοῦ τὴν ἑτερότητα, καὶ τὸ πρώτιστον ὅλην γεννῆσαι, μονάδας ἐν αὐτῷ καὶ δυάδας, καὶ τριάδας. ἡ μὲν γὰρ διῃρημένη λῆψις, διαφόρους ἡμῖν ἀπεργάζεται μονάδας. ἡ δὲ συμπεπλεγμένη, δυάδας, καὶ τριάδας πρὸς μὲν τοῦ ἑνὶ, πρὸς δὲ τῇ ἑτερότητι, πρὸς δὲ τοῦ ὄντος κεκραμένας. καὶ μέχρι τούτων ἡ πρώτιστη θεότης ἐκπέφανται, γόνιμος οὖσα τῶν πρώτιστων ἀριθμῶν κατὰ μὲν τὸ ἕν, τῶν ἑνιαίων, κατὰ δὲ τὴν ἑτερότητα, τῶν γεννητικῶν, κατὰ δὲ τὸ ὄν, τῶν εὐπρεπῶν. ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ πάσης νοητῆς οὔσης ἡ μετ' αὐτὸν ἀνάγκη δήπου καὶ τὴν μονάδα δύναμιν ἔχειν γόνιμον, καὶ τὴν δυάδα, καὶ τὴν τριάδα. πάσας μὲν οὖν τὰς δυνάμεις ὁ Παρμενίδης ἀποκαλεῖ τὸ ἅπαξ, δὶς, τὸ τρίς.

Ἕκαστον γὰρ τούτων, δυνάμείς εἰσι τῶν προειρημένων αἰτίαι τῶν ὑφισταμένων, ἢ διακεκριμένως ποιούντων, ἢ καὶ συμπλοκάς. ἐκεῖ μὲν γὰρ, αἱ μὲν, ἴδιαι πάντως, αἱ δὲ, κοιναὶ τῶν δευτέρων ἀποτελέσεις. τὰ δὴ οὖν ἐκ τούτων ἐστὶ περισσάκις περισσὸν, τὸ ἀρτιάκις ἄρτιον. ὧν τὸ μὲν περισσάκις περισσὸν (ὡς καὶ πρόσθεν ἐλέγομεν) συναγωγόν ἐστιν εἰς ἕνωσιν τῶν θείων προόδων. τὸ δὲ ἀρτιάκις ἄρτιον γονιμικὸν τῶν ὅλων, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων προϊόν. τὸ δὲ ἀρτιοπέριττον, μικτὸν, ἀπ' ἀμφοῖν ἔχον τὴν ὑπόστασιν. διὸ δὴ καὶ τὸ μὲν, πέρατι, τὸ δὲ, τῇ δυνάμει, τὸ δὲ, τοῦ ὄντος θήσομεν ἀναλόγως. καὶ ὁρᾷς ὅπως ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τάξει πάντα ἀρχικῶς ἦν, μονὰς, δυὰς, τριάς· ἐν δὲ τούτῳ, δευτέρως πάντα, καὶ ὑφειμένως.

καὶ ἄλλως μὲν ἐκεῖ, τὸ μικτὸν, ἡ τριάς. ἄλλως δὲ ἐνταῦθα τὸ ἀρτιοπέριττον. ἐκεῖ μὲν γὰρ, τὰ ἄκρα, περιττὰ, διόπερ νοητῶς ἐστι. ἐνταῦθα δὲ, πλέον τὸ ἄρτιον, καὶ ἡ νοητὴ μόνον ἀκρότης περιττή.

Τῇ μὲν δυνάμει τὸ μέσον τῆς τελάδος ἀνάλογον. καὶ ἐκεῖ μὲν ἡ μονὰς ἡ πάντα ἔχουσα τὰ εἴδη τῶν περιττῶν, καλεῖται. καὶ ἡ δυὰς ἡ πάντα οὖσα τὰ εἴδη τῶν ἀρτίων κρυφίως. καὶ ἡ τριὰς ἀριθμὸς οὔπω πρώτως. ἐνταῦθα δὲ, καὶ τὸ περιττὸν ἤδη, καὶ τὸ ἄρτιον διχῶς, οὐ μὲν, ἀμίκτως, οὐ δὲ, μεμιγμένως. πάντ' οὖν ἐνταῦθα γονίμως. ἐκεῖ δὲ παθητικῶς, καὶ νοητῶς. ἐκείνη δὲ ἡ μονὰς οὐδὲ προέρχεται τῶν νοητῶν. ἀλλ' ἐν αὐτῇσι αἰεκφοίτητός ἐστι. μὴ ζητεῖτε πίνων, καὶ δεῖ τούτων, καὶ τρίτον προόδου τὸν ὅλον θεωρήσωμεν ἀριθμὸν ὑφιστάμενον. τούτων γὰρ (φησι) προϋπαρχόντων, οὐδεὶς οὐκ ἀριθμὸς ἀπολείπεται. πᾶς οὖν ἀποφαίνεται διὰ τούτων ἐν τῇ τρίτῃ μονάδι, καὶ τὸ ἓν πολλὰ, καὶ τὸ ὂν γίγνεται, τῆς ἑπτάδος διακρινούσης ἑκάτερον. καὶ πᾶν μὲν τοῦ ὄντος μόριον μετέχει τοῦ ἑνός. πᾶσα δὲ ἑνὰς ἑπτὰ μέρεσι μετέχει τοῦ ὄντος. πληθύνεται δ' ἑκάτερον, καὶ διακρίνεται νοερῶς, καὶ κατατέμνεται, καὶ εἰς ἄπειρον προέρχεται. ὥσπερ οὖν τῶν νοητῶν, τῇ τρίτῃ τριάδι τὸ ἄπειρον πλῆθος ἀποδίδομεν, οὕτω καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς τριάδος τὸν ἄπειρον ἀριθμὸν τῷ τρίτῳ τῆς τελάδος ἀπονεμῶμεν.

Καὶ γὰρ ὅλως πανταχοῦ τὸ ἄπειρον, ἔσχατόν ἐστιν, ὡς παντελῶς περιόν, καὶ πάντα μὲν τὰ δεύτερα περιλαμβάνον, αὐτὸ δὲ ὑπ' οὐδενὸς μετεχόμενον. ἦτοι μὲν οὖν καὶ ἐν τῇ πρώτῃ μονάδι δυνάμεις, ἀλλὰ νοητῶς. καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ προόδοις, καὶ διακρίσεις, ἀλλὰ νοητῶς, καὶ νοερῶς. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ, παντελὴς ὁ ἀριθμὸς, ὅλον ἑαυτὸν ἐκφήνας. ὃ δὴ καὶ ὁ Παρμενίδης ἄπειρον προσεῖρηκε. καὶ μάλιστα δῆλον ὡς οὐ χρὴ τὸν ἀπειρίαν ταύτην ἐπὶ τὸ πλῆθος μεταφέρειν. πῶς γὰρ ἄπειρος ἀριθμὸς, αὐτῆς τῆς ἀπειρίας πρὸς τὸν τοῦ ἀριθμοῦ φύσιν διαμαχομένης; πῶς δ' ἔστιν ἴσα τοῖς ὑπ' ὄντος κέρμασιν αἱ μοῖραι τοῦ ἑνός; ἐν γὰρ τοῖς ἀπείροις τὸ ἴσον οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τοῖς περὶ ἡμῶν φροντίσταις ἐξέστω.

Et aliter quidem illic est ipsum mixtum, ipsa Trinitas. Aliter vero hìc ipsum par-impar. Nam illic quidem, ipsa extrema *sunt* imparia, quia sunt mentaliter, *& in sola mentis-perceptione versantur*. Hìc verò, ipsum par est amplius, & ipsa mentalis summitas sola est impar.

Ipsum enim Trinitatis medium facultati proportione-respondet, *& ipsi simile est*. Et illic quidem ipsa Unitas, quæ omnes imparium formas continet, est propter causam. Et ipsa Dualitas, quæ occultè est omnes parium formæ, & ipsa Trinitas, quæ est numerus primò. Hìc vero & ipsum impar jam, & ipsum par, bifariam *consideratur*, modò quidem, non-mixtim, modò verò, mixtim. Omnia igitur hìc fœcundè *sunt*. Illic vero, paternè & mentaliter. Illa vero Unitas non progreditur ex mentalibus: sed in ipsis est non-egrediens *ex ipsis*. Post has igitur *Unitates*, & ab his, in tertio progressu totum numerum subsistentem contemplemur. His enim (inquit) præexistentibus, nullus numerus aberit. Omnis igitur *numerus* in tertia Unitate per ista procreatur, & ipsum Unum, & ipsum Ens fit multa, diversitate utrunque discernente. Et omnis quidem Entis pars particeps-est Unius. Omnis verò Unitas vehitur aliqua Entis portione. Utrunque vero multiplicatur, & intellectualiter discernitur, & in-minutas-partes dividitur, & in infinitum progreditur. Quemadmodum *autem* in mentalibus, tertiæ Trinitati multitudinem infinitam tribuebamus, sic etiam in ista Trinitate numerum infinitum tertiæ Trinitatis *parti* tribuemus.

Etenim prorsus ubiq; ipsum infinitum, est extremum, ut omnino progrediens, & omnia quidem secunda comprehendens, ipsum verò à nullo participatum, *neque comprehensum*. Erant igitur & in prima Unitate facultates: sed mentaliter. Et in secunda, progressus & procreationes: sed mentaliter & intellectualiter. In tertia verò, omnipotens numerus, qui se totum patefecit. Quod etiam Parmenides infinitum appellavit. Et maximè perspicuum est, non oportere istam infinitatem ad ipsum quantum, *nec ad ipsam quantitatem* transferre. Quomodo enim infinitus est numerus, cum ipsa infinitas cum numeri natura pugnet? Quomodo verò ipsæ Unius partes *sunt* æquales ipsis ipsius Entis particulis? In infinitis enim æqualitas non est: sed hoc quidem & ab illis, qui ante nos vixerunt, cura dignum est judicatum.

Κεφάλαιον λβ'.

Ἐδηγμένης δὲ ἡμῖν καὶ τῆς εἰς τρία διαιρέσεως, συνελόντες εἴπωμεν, ὅτι τὸ ἓν πολλὰ καὶ πάντα κατὰ τὴν τάξιν, καὶ αὐτὸ τοῦ ἑνὸς εἰς πλῆθος προϊόν, καὶ τοῦ ὄντος ὁμοίως τῷ ἑνὶ συναπογεννωμένου. Νοητὰ γάρ ἐστι πρόοδοι τῶν διακόσμων πάντων, αἱ τρεῖς αὗται μονάδες, καὶ πάσαις ταῖς

CAPUT XXXII.

Divisione autem etiam in tria à nobis demonstrata, breviter dicamus, quòd ipsum Unum secundum istum ordinem, appareret esse multa, quoniam & ipsum Unum in multitudinem Unitatum progreditur, & ipsum Ens similiter unà cum ipso Uno procreatur. Sunt enim mentales comprehensiones omnium ordinum istæ tres Unitates, & omnibus à mentalibus pro-

progressibus præsunt simul, & omnes eximiè producunt, & ad mentales causas colligentes deducunt. Quoniam autem Plotinus numerum ante illud, quod est Per-se-animal, statuit, & dicit illud primum Ens, producere ex se-ipso ipsum numerum, & hunc esse medium inter ipsum Unum Ens, & id quod est Per-se-animal, basin verò, & *fundamentum* esse, & locum ipsorum Entium, operæ pretium fuerit, de hoc etiam summatim dicere. Nam si quidem *Plotinus* illum mentalem, & occultum, ut in Unitate comprehensum, dicat ipsum Per-se-animal habere numerum, rectè dicet, & secundùm Platonis sententiam, & *cum ipso consentiet*. Si verò *numerum intelligat* jam discretum, aut multiformiter *acceptum*, & diversitatis progeniem, non est talis ipsa mentalis multitudo. Nam illic quidem ipsum Unum, est & Ens, & Ens Unum. Quamobrem in omnibus perfectum est ipsum Per se-animal. In ipso verò numero, ipsum Unum discernitur ab ipso Ente, & ipsum Ens ab ipso Uno, nec ampliùs una-quæque pars est totum mentale, ut in eo, quod est Per-se-animal.

Illud enim est totum ex totis *conflatum*, & ubique ipsum Unum est cum ipso Ente in partibus, & ipsum quidem Per-se-animal est unigenitum, *unicum*. Numerus vero progressus est secundùm duplices conjugationes, Unitatem dico, & Dualitatem, Impar, & Par. Quomodo igitur in eo, quod est Per-se-animal, primum numerum ponemus? Sed etiam si quis illic aliquē numerum esse dicat, propter causam est, & mentaliter hic numerus *accipitur*. A diversitate verò discretus est intellectualiter. Et præterea, si quidem ipsum Per-se-animal *aliquis* in illo rerum-opifice ordine contempletur, *tanquam* plenitudine formarum, & ipsum mentale *robur* illius rerum-opificis Mentis, appellans; hoc sic habebit numerum intellectualem, utpotè collocatum propè finem intellectualem. Si verò mentale animal, numerum dicat, discretio, & diversitas erit in Diis, quos jam per summam Unitatem super universa sitos esse dicebamus. Omnis enim sectio & divisio ab intellectualibus Diis initium ducit. Quoniam & ipsa diversitas hic progressa est unâ cum ipso Uno, & ipso Ente res in ordinem digerens. Ubinam igitur ille Unitatum *numerus* in minutas partes divisus, aut illa multiplex forma ipsorum Entium convenit ipsis mentalibus? Ubinam vero *numerus* eo, quod est primum Per-se-animal, ab omni formarum multitudine differt?

Illic enim est quaternio, qui per Unitatem, & Trinitatem dividitur, quod hujusmodi divisio conveniat tertio mentalium formarum ordini. Ut enim ipsum Unum Ens est Unitas: at Ævum est Unitas, & Dualitas (ipsum enim esse conjungitur cum eo, quod est semper) sic ipsum Per-se-animal est Unitas & Triniras. Quoniam vero *id, quod est Per-se-animal*, causam in se continet universi numeri, Timæus *ideò* quaternionem appellavit ipsū, quatuor primarias causas continentem. Hic enim quaternio, omnis formarum procreationis fons primò subsistit, & *primus existit*.

διὸ τῶν νοητῶν πρώτους ἱδρύσαντο ὁμοῦ, καὶ παράγουσι πάσας ἐξηρημμένως, καὶ ἀναγουσι πρὸς τὰς νοητὰς αἰτίας. ἐπεὶ δὲ ὁ Πλωτῖν. τὸν ἀριθμὸν πρὸ τοῦ αὐτοζώου τίθησι, καὶ φησὶ τὸ ὂν πρῶτον παράγειν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν ἀριθμὸν, καὶ μέσον τοῦτον ἱδρῦσθαι τοῦτο ὄντος τοῦ ὄν. καὶ τοῦ αὐτοζώου, βάσιν δὲ ὄντα, καὶ τόπον τῶν ὄντων, ἄξιον καὶ περὶ τούτου σωτόμως ἐπιεῖν. εἰ μὲν γὰρ τὸν νοητὸν, καὶ κρύφιον, ὡς ἐν μονάδι περιεχόμενον, λέγοι τὸ αὐτοζῶον ἔχειν τὸν ἀριθμὸν, ὀρθῶς ἂν λέγοι, καὶ τοῦ Πλάτωνι συμφώνως. εἰ δὲ τὸν διακεκριμένον ἤδη, ἢ πολυειδῆ, καὶ τῆς ἑτερότητος ἔκγονον, οὐκ ἔστι τοιοῦτον τὸ νοητὸν πλῆθος. ἐκεῖ μὲν γὰρ τὸ ἓν, καὶ ὂν ἐστι, καὶ τὸ ὂν ἕν. διὸ καὶ πάντα πλήρεις ὑπάρχει τὸ αὐτοζῶον. ἐν δὲ τοῦ ἀριθμῷ τὸ ἓν διακέκριται τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ὂν τοῦ ἑνός. καὶ οὐκέτι τῶν μερῶν ἕκαστον ὅλον ἐστὶ νοητὸν, ὥσπερ ἐν τῷ αὐτοζώῳ.

Ὅλον γὰρ ἐκ ὅλων ἐκεῖνο. καὶ παντελοῦς τὸ ἓν ἐκ μὴ τοῦ ὄντος ἐν τοῖς μέρεσι, καὶ τὸ μὲν αὐτοζῶον, μονογενὲς ἐκ. ἡ δὲ ἀριθμὸς προῆλθε καὶ τὰς διττὰς συζυγίας, μονάδα λέγω, καὶ δυάδα, περισσὸν, καὶ ἄρτιον. πῶς οὖν ἐν τῷ αὐτοζώῳ ζητήσομεν τὸν πρῶτον ἀριθμόν; ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἐκεῖ φήσειν ἀριθμὸν ὑπάρχειν, καὶ αἰτίαν ἔστι, καὶ νοητῶς ὁ ἀριθμός. ὑπὸ μὲν τῆς ἑτερότητος διεκρίθη νοερῶς. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μὲν τὸ αὐτοζῶον ἐν τῇ δημιουργικῇ τάξῃ θεωροῖη, τὸ πλήρωμα τῶν ἰδεῶν, καὶ τὸ νοητὸν τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ περιπομάζων, οὕτως ἂν ἔχοι ἀριθμὸν τοῦτο νοερὸν, εἴτε δὴ πρὸς τὴν πέρατα τοῦ νοερῶ πεπαγμένον. εἰ δὲ τὸ νοητὸν ζῶον, ἀριθμὸν λέγοι, διάκρισις ἐν τοῖς θεοῖς ἔσται. καὶ ἑτερότης, οὓς δὲ καθ' ἕκαστον ἕνωσιν ἐλέγομεν τῶν ὅλων ὑπεριδρῦσθαι. πᾶσι γὰρ τομὴ, καὶ διαίρεσις, ἀπὸ τῶν νοερῶν ἄρχεται θεῶν. ἐπεὶ καὶ ἡ ἑτερότης ἐντεῦθεν ἤρξατο συνδιακοσμοῦσα τοῖς ἑνὶ, καὶ τῇ ὅλῃ τὰ πράγματα. ποῦ πίνω ὁ καπακερμαλιζόμενος τῶν ἰνάδων, ἢ τὸ πολυειδὲς τῶν ὄντων παρέσηκε τοῖς νοητοῖς; ποῦ δὲ τῷ αὐτοζώῳ τῷ πρωτίστῳ ἰδέων πλῆθος διαφέρει;

Τετρὰς γὰρ ἐκεῖ, μονάδι, καὶ τριάδι διαιρουμένη, περιοῦσης τῇ τελευτῇ τάξῃ τῶν νοητῶν ἰδεῶν τῆς τοιαύτης διαιρέσεως. ὡς γὰρ τὸ ἓν ὂν μονὰς, ὁ δὲ αἰὼν μονὰς, καὶ δυὰς (συμπλέκεται γὰρ τῷ ἀεὶ τὸ εἶναι) οὕτω τὸ αὐτοζῶον μονὰς, καὶ τριάς. ἐπιδὴ δὲ τὴν αἰτίαν ἐν ἑαυτῷ περιέχει ὅ σύμπας ἀριθμὸς, τετράδα προσήρηκεν αὐτὸ πατὴρ τῶν πρωτουργῶν αἰτίων περιληπτικὸν ὁ Τίμαι. πάσης γὰρ ἀποτελείας, ἡ τετρὰς αὕτη πηγὴ προϋφίσταται.

ἀλλ' ἐν τοῖς νοητοῖς, ἑνιαίως καὶ ἡ μονὰς, καὶ ἡ δυὰς, καὶ ἡ τριάς. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, διηρημένως. ἡ γοῦν ἑπρότης ἡμῖν ἀπεγέννησε ταῦτα πάντα διακεκριμένως. ἐπὶ καὶ αἰανάγκη. πανταχοῦ γὰρ τὰ πρώτιστα τῶν ὑφεστώτων, τὴν ἰδίαν ἔχει μορφὴν ἔκεινα τὰ πρώτιστα πλήθη, τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἑνὸς, ἑνιαῖα δέ ἐστι, καὶ ἀδιάκριτα, καὶ ἀνάριθμα, μιμούμενα τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχήν. ἐκόντως ἄρα καὶ ὁ Παρμενίδης τὸ μὲν πλῆθος ἐν τοῖς νοητοῖς ὑπέστησε κατὰ τὸ πέρας. τὸν δὲ ἀριθμὸν, ἐν τοῖς νοεροῖς, κατὰ τὴν ἀρχήν, καὶ συνέζευξε ταῦτα ἀλλήλοις, καὶ τὸ ἑνιαῖον πλῆθος, καὶ νοητὸν, ὡς αἴτιον τῶν νοερῶν ἀριθμῶν ἀπεφήνατο.

Καὶ ὁ Τίμαιος τὸ αὐτοζῶον, μονογενὲς ἀπεφήνατο, ὅτι δὴ μοναδικῶς αἴτιον ἐστὶ τῶν ὅλων, ἀλλ' οὐ δυαδικῶς, οὐδὲ κατὰ τὴν ἑπρότητα τὴν θείαν. ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ ἀριθμὸς τὸ πρώτιστόν ἐστιν ἐν τοῖς νοεροῖς, ὑπέμνησται διὰ πλειόνων. ἀρχόμενος δὲ ὁ Παρμενίδης τῶν περὶ αὐτοῦ λέγων ἐποιήσατο. Ἴθι δὴ καὶ τῆδε ἐπὶ τῇ οὐσίας φαμὲν μετέχειν τὸ ἕν, διό ἐστιν ὄν. Ναί. Καὶ διὰ ταῦτα δὴ τὸ ἓν ὂν, πολλὰ ἰφαίη. συμπληροῖ μὲν τὴν περὶ τῆς πρώτης μονάδος λόγον, ὡδὶ, τρία δὲ οὐ περιττὰ, καὶ δύο ἄρτια; πῶς δ' οὔ; τὴν περὶ τῆς δευτέρας, ἄρτιά τε ἄρα ἀρτιάκις αὐτὰ ἔσῃ, καὶ περιττὰ περιττάκις, καὶ ἄρτια περιττάκις, καὶ περιττὰ ἀρτιάκις. Τὸν δὲ περὶ τῆς τρίτης, καὶ τῆς ξυμπάσης ἑφεξῆς τριάδος, ἐν πύ...ις. οὐ μόνον ἄρα τὸ ὂν ἓν πολλά ἐστιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἕν, ὑπὸ τοῦ ὄντος διακεκριμένον, πολλὰ αἰάγκη ἔσται. πανταπάσι μὲν οὖν. ἡ πάντως πρωτίστη τελὰς τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν, διὰ πάντων ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐκπέφανται, κατὰ μὲν τὴν πρωτίστην μονάδα, πρώτας ἔχουσα τῶν ἀριθμῶν δυνάμεις, τὸ περιττὸν λέγω, καὶ τὸ ἄρτιον, καὶ διὰ πάντων συμπληρουμένη τῶν ἀρχῶν, αἳ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ἦσαν κρυφίως, μονὰς, δυὰς, τριάς. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, τὰς δευτέρας ἐκ πάντων ὑφεστώσας. ἡ γὰρ τῶν ἰδεῶν τοῦ ἀρτίου τομὴ δευτέραν ἔλαχε τάξιν. καὶ τὸ περιττάκις περιττὸν, ὑφεστὼν ἐστὶ τῶν πρώτων περιττῶν. καὶ ἡ τὴν τρίτην τὰς μεριστικωτέρας αἰτίας τῶν θείων ἀριθμῶν. διὸ καὶ ὁ κατακερματισμὸς ἐκεῖθεν, καὶ ἡ ἀπειρία, καὶ ἡ πανταχοῦ διαίρεσις, καὶ ὁ ἑνιαῖος ἀριθμὸς, καὶ οὐσιώδης. τὸ μὲν ἑνιαῖον, καὶ οὐσιῶδες, ἐκ τῆς ἑνάδος, καὶ τοῦ ὄντος λαβόντες. τὴν δὲ ἀριθμὸν διάκρισιν, ἐκ τῆς ἑπρότητος. πανταχοῦ μὲν γὰρ ἡ ἑπρότης ἐν τοῖς τρισὶ μονάσι. διαφερόντως δὲ καὶ τὴν τρίτην ἐκφαίνει τὰ πλήθη τῶν ἀριθμῶν, καὶ θεοὺς ἀπολύτους μεριστικωτέρους, καὶ τὸ ὂν σωδιαιρέτους θεοῖς. ὅτι γὰρ θεός ἐστιν ἐν τούτοις ἀμέθεκτος, διὸ οὐδὲ ἑνὰς ἢ ὄντος χωρὶς, οὔτε οὐσία θεότητος ἄμοιρος, διόπερ οὐδὲ τὸ ὂν ἐστιν ἑνὸς ἀπηρημωμένον.

Sed in mentalibus singulariter *existit* & Unitas, & Dualitas, & Trinitas. In intellectualibus verò, divisim. Ipsa diversitas igitur hæc omnia nobis discretè procreavit. Quoniam & necessitas *hoc fieri* coegit. Ubique enim ea, quæ prima subsistunt, & *prima sunt*, propriam formam habent. Ergo primæ multitudines prògrediuntur quidem ex Uno, sunt verò singulares, & indiscretæ, & innumerabiles, imitantes unicum rerum universarum principium. Merito igitur & ipse Parmenides ipsam quidem multitudinem in mentalibus, constituit in fine. Numerum verò, in intellectualibus, in principio, & hæc inter se conjunxit, & singularem, & mentalem multitudinem, ut causam intellectualium numerorum primo-loco-posuit.

Et Timæus ipsum Per-se-animal, unigenitum, *unicum, esse* declaravit, quod singulariter esset universorum causa, non autem dualiter, neque secundùm ipsam diversitatem divinam. Sed quòd numerus quidem sit primum in intellectualibus, pluribus est commemoratum. Parmenides verò hinc initium faciens verborum de ipso *numero sic loquitur*, Eja igitur & sic præterea alicubi dicimus ipsum Unum esse particeps essentiæ, quia est Ens. Sanè *sic est*. Et propterea profectò ipsum Unum Ens, multa *esse* videtur. Complet autem *ac absolvit* tractationem de prima Unitate, sic, Tria verò nónne *sunt* imparia, & duo paria? Quomodo verò non? Illam *verò tractationem* de secunda *Unitate sic terminat*, Paria igitur pariter erunt, & imparia impariter, & paria impariter, & imparia pariter. Illam verò *tractationem* de tertia, & universa *seriè*, deinceps Trinitate, his *verbis finit*, Non solùm igitur ipsum Ens Unum, est multa: sed & ipsum Unum ab ipso Ente distributum, multa esse necesse est. Prorsus igitur *ita se habet*. Prima igitur Trinitas mentalium, & intellectualium Deorum, per hæc à Platone nobis est-demonstrata, in prima quidem Unitate, primas habens numerorum facultates, ipsum Impar dico, & ipsum Par, & completa per hæc principia, quæ etiam in mentalibus erant occultè, *scilicet*, Unitas, Dualitas, Trinitas. In secunda verò, secundas ab his *manantes*, & subsistentes. Ipsa enim sectio, *atque divisio* formarum ipsius Paris, ordinem secundum est sortita. Et id, quod impariter est impar, subjectum est primis imparibus. In tertia verò, particulariores causas divinorum numerorum. Quamobrem etiam hic *est* ipsa *rerum* in-minutas-partes-dissectio, & ipsa infinitas, & perfecta divisio, & singularis numerus, & essentialis. Ac ipsum quidem singulare, & essentiale, ab Unitate, & ab ipso Ente sumimus. Ipsam verò numeri discretionem, à diversitate. Ubique enim diversitas *est* in tribus Unitatibus. Præcipuè verò, in tertia, *diversitas* demonstrat multitudines numerorum, & Deos procreat particulariores, & ipsum Ens dividit cum ipsis Diis. Neque enim Deus est in his imparticipabilis, quia ne Unitas quidem est sine ipso Ente, neque essentia est Deitatis expers, quia ne ipsum quidem Ens est ab Uno desertum.

Quo-

Quoniam autem omnia quidem sunt in unaquaque Unitate: sed singulariter quidem, in prima, & mentaliter, generativè verò, in secunda, & propter proprietatem diversitatis, intellectualiter verò, in tertia, & propter ipsum Ens. Meritò igitur profectò *Plato* primam quidem nobis demonstrans, ab Unitate duxit initium, & progressus est usque ad Trinitatem. Secundam verò docens, à pariter paribus incœpit, & progressus est usque ad pariter-imparia, quæ ambo sunt naturæ ipsius Paris, *vel, quod utrumque ad Paris naturam pertinet.* Tertiam verò addens, & ab ipso Ente duxit initium, & per diversitatem recurrit, *ac ascendit* ad ipsum Unum. Postquam enim demonstravit ipsum Ens particeps esse numeri, nos hinc ad singularem numerum circumduxit, utens notionis modo per reversionem ad istam Unitatem *nos deducente.*

In Græco textu caput XXXIII. non est notatum, & principium capitis XXXIV. videtur esse, Εἰ δὲ δεῖ.

Ἐπειδὴ δὲ πάντα μὲν ἐστιν ἐν ἑκάστῃ τῶν μονάδων, ἀλλὰ ἑνιαίως μὲν, ἐν τῇ πρωτίστῃ, καὶ νοητῶς, γεννητικῶς δὲ, ἐν τῇ δευτέρᾳ, καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ἑτερότητος· νοερῶς δὲ, ἐν τῇ τρίτῃ, καὶ κατὰ τὸ ὄν. ἑκάτερος δήπου τῶν μὲν πρώτων ἡμῖν ἐποφαίνων, ἀπὸ τῆς μονάδος ἤρχετο, καὶ πεζὴ μέχρι τῆς τριάδος. τὸν δὲ δεύτερον διαδιδάσκων, ἀπὸ τῶν ἀρτιάκις ἀρτίων ἤρχετο, καὶ πεζὴ μέχρι τῶν ἀρτιοπερίσσων, ἃ δὴ ἀμφότερα τῆς τοῦ ἀρτίου φύσεως. τὸν δὲ τρίτον ὑπερβιβάς, ἀπὸ τοῦ ὄντος ἤρχετο, καὶ διὰ τῆς ἑτερότητος αἰτιρεχὴν ἔδει τὸ ἕν. δύζας γὰρ ἀριθμοῦ μετέχον τὸ ὄν, ἔδει τὸν ἑνιαῖον ἐπεύθυνον ἡμᾶς ποιήσαι ἀριθμὸν, τοῦ καὶ ἐπιστροφὴν ἔδει τῆς μονάδος τοιαύτης πρόνοιαν τῆς νοήσεως χορηγοῦντος.

CAPUT XXXIV.

SED autem oportet & illam ignotam divinorum numerorum proprietatem contemplari, & quomodo primus mentalium & intellectualium ordo *se habet*, & *quomodo* secundum hunc *ordinem* numerus sit omnium numerorum antiquissimus, primum quidem, illam infinitatem à Parmenide dictam consideremus, ne fortè etiam propter hunc numerum, & ipsam mentalem multitudinem, infinita dicat esse, ut ignota, & incomprehensa particularibus animi notionibus. Nam ipsa perfectio & omnipotentia *numerorum* ipsorum exempta est ex *rerum* dividuarum comprehensione. Ignota igitur sunt *hæc*, & propterea inexplicabilia, & imprævestigabilia dicuntur, *quod nullus ea pervestigare, persequi, ac explicare possit.* Quoniam & *in suis partibus* extremis ipse numerus, & ipsa multitudo, unà cum eo, quod notum est, id etiam habet, quod est ignotum. Neque omnis numeri progressum comprehendere possumus, ab infinitate victi. Hujus igitur per explicationem ignotæ facultatis in mentalibus numeris, & multitudinibus, per causam ignoratio præsumpta est. Etenim ne in extremis quidem aliquid esset hujusmodi, nisi in illis priùs esset id, quod est ignotum, & *nisi* hæc summè essent illius ex illis exemptæ ignorationis imitamenta.

Denuè verò, post hoc, illud etiam addamus, quod & illi singulares numeri, per se sunt ignoti. Etenim ipsis Entibus sunt antiquiores, & ipsis formis singulariores, & procreatores formarum ante *quas* existunt, quas mentales vocamus. Declarant autem *hoc* & ipsa augustissima, *& maximè venerandæ* sacra, quæ numeris utuntur, ut iis, qui *res maximas* ineffabili modo peragere possunt, & quæ per illos *numeros* maxima, & occultissima opera efficiunt, *quæ nullis verbis exprimi possunt.*

κεφαλαιον λδ'.

Ἔτι δὲ δεῖ καὶ τὴν ἄγνωστον ἰδιότητα τῶν θείων ἀριθμῶν καταιδεῖν, καὶ ὅπως ἡ πρωτίστη τυγχάνων γεννητῶν, καὶ νοερῶν τάξις, καὶ κατ' αὐτὸν ἀριθμὸς ἂν εἴη πάντων ὁ ἀριθμῶν πρεσβύτατος, πρῶτον μὲν, τὴν ἀπειρίαν τὴν ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου λεγομένην ἐπισκοπῶμεν, μή ποτε καὶ διὰ ταύτην τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὸ νοητὸν πλῆθος, ἄπειρά φησιν ὑπάρχειν, ὡς ἄγνωστα, καὶ ἀληπτα ταῖς μερικαῖς ἐπιβολαῖς. τὸ γὰρ παντελὲς, καὶ τὸ παντοδύναμον αὐτὸν, ἐξῄρηται τῶν μερῶν καταλήψεως. ἄγνωστα οὖν ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο ἀνεξέλικτα, καὶ ἀδιεξίτητα λέγεται. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐσχάτων ὁ ἀριθμὸς, καὶ τὸ πλῆθος ἅμα τῷ γνωστῷ καὶ τὸ ἄγνωστον ἔχει. καὶ οὔτε παῖς ἀριθμοῦ δυνάμεθα τὸν πρόσθεν προσλαβεῖν, νικώμενοι ὑπὸ τῆς ἀπειρίας. τούτου τοίνυν διεξιόντος ἀγνώστου δυνάμεως ἐν τοῖς νοητοῖς ἀριθμοῖς, καὶ πλήθεσι καθ' αἰτίαν ἡ ἀγνωσία προείληπται. καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἦν τι τοιοῦτον, εἰ μὴ πρότερόν ἐν ἐκείνοις τι ἄγνωστον· καὶ ὅπερ ἐσχάτως ὑπῆρχε τῆς ἐξῃρημένης ἐκείνων ἀγνωσίας μιμήματα.

Δεύτερον δὲ, ὅπερ τοῦτο, καὶκεῖνο προσθῶμεν, ὅτι καὶ οἱ ἑνιαῖοι τῶν ἀριθμῶν, καθ' ἑαυτοὺς εἰσιν ἄγνωστοι. καὶ γὰρ τῶν ὄντων εἰσὶ πρεσβύτεροι, καὶ τῶν εἰδῶν ἑνικώτεροι, καὶ γεννητικοὶ τῶν εἰδῶν προϋπάρχουσιν, ἃ δὴ νοητὰ καλοῦμεν. θεολογοῦσι δὲ καὶ τῶν θεουργιῶν αἱ σεμνότατοι τοῖς ἀριθμοῖς ὡς ἀῤῥήτως θεῖα δυναμένοις χορηγεῖν, καὶ διὰ τούτων τὰ μεγίστα, καὶ ἀπορρητότατα τῶν ἔργων ἀπεργαζόμενοι

Καὶ πρὸ τούτων ἡ φύσις διὰ τῶν ἀριθμῶν ἀῤῥήτως, κατὰ συμπάθειαν ἀλλήλοις ἄλλας δυνάμεις χορηγοῦσα, τοῖς μὲν, ἡλιακὰς, τοῖς δὲ σελαναίας, καὶ τὰς τούτων ποιότητας συμφώνως παρεχομένη τοῖς ἀριθμοῖς. ἐπεὶ καὶ τοῖσδε τοῖς μοναδικοῖς ἀριθμοῖς, ἀλλὰ μὲν τὰ εἴδη τῶν ἀριθμῶν, οἷον ἡ τριὰς, ἡ πεντὰς, ἡ ἑπτάς. ἄλλαι δὲ αὖ τῶν εἰδῶν ἑνώσεις. καὶ γὰρ τούτων ἕκαστον τῶν εἰδῶν ἕν ἐστι, καὶ πλῆθος. καθ' αὑτὸ πάντως τὸ ἕνωσιν ἄκραν, ἄγνωστόν ἐστι τὸ εἶδος.

Εἰ πάντως καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς μετέχῃ τινὸς ἀγνώστου δυνάμεως, πολλῷ δήπου μᾶλλον ὁ πρώτιστος ἀριθμὸς ἔχῃ τὴν ἰδιότητα ταύτην ἐνιαίως τῶν ὅλων ἐξῃρημένην, καὶ μίαν καὶ τὴν ἀναγωγὸν τῶν ἀριθμῶν, οὐ μόνον ὅτι τὰς περιόδους ἀφορίζουσι τῶν ψυχικῶν ἀποκαταστάσεων, λαβοιμὲν αὖ, προσχάφοντες τὴν ἀόριστον φορὰν ἡμῶν τοῖς οἰκείοις μέτροις, καὶ πληροῦντες κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ συναπάπτοντες ταῖς πρωτίστοις ἡμῶν αἰτίαις, ἀλλ' ὅτι καὶ διαφερόντως ὁ ἀριθμὸς ἔχῃ τι θεοειδὲς ἀληθείας ὁλκὸν, ὡς φησιν ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης, ἀπάγων ἡμᾶς ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐπὶ τὴν αἰσθητὴν φύσιν. ὅτι πάντως τὴν ἰδιότητα ταύτην καὶ ὁ ἔσχατος ἔλαχεν ἀριθμὸς, τί χρὴ περὶ πρωτίστου λέγειν; οὐχ ὅλως τὸ νοητὸν φῶς ἐκφαίνῃ, καὶ πείθῃ μάλιστα τοῖς νοητοῖς ἐνιδρύεσθαι, καὶ διὰ τῆς ἑαυτοῦ τάξεως, τὴν ἑνοειδῆ τῶν ἐχόντων ἡμῖν ἀπαγγέλλῃ δύναμιν; εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, θαυμασόμεθα μηδέποτε καὶ τὸν Τίμαιον, ὃς τὸν χρόνον ὑπισήσας τοῖς τῶν ψυχῶν πλάνοις, καὶ τῷ κόσμῳ παντὶ, δι' οὗ περὶς τὸ αὐτόζωον ὁμοιότροπον ἔμελλεν ἔσεσθαι, καθ' ἀριθμὸν αὐτὸν προϊέναι φησὶ, καὶ τῷ ἀριθμῷ μετρεῖ τὸ εἶναι τῶν ὅλων ψυχῶν.

Καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς νοεροῖς ὁ ἀριθμὸς ὑπερίδρυται τῆς οὐρανίας περιφορᾶς, συνάγων αὐτὴν, καὶ ἑνοποιῶν, οὕτω δὴ καὶ τὸν τοῦτον χρόνον, ἀριθμὸν ὄντα, μετρεῖν τὰς οὐρανίας περιόδους, καὶ τῆς πλατύτητος τῶν περιόδων ἐν ᾧπερ περιέχειν τὰς πρωτίστας αἰτίας. εἰ δὲ καὶ ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης, ἐν τῷ λέγῳ τῶν Μουσῶν, περὶ τῆς παντὸς μιᾶς, καὶ ὁλοπλοῦς περιόδου διαλεγόμενος, ἣν ἀριθμὸς (φησι) περιλαμβάνῃ πλήρης, πῶς οὐχὶ καὶ διὰ τούτων, πλεκτουργὸς τῶν ὅλων ὁ θεῖος ἀριθμὸς, καὶ ἀποκαταστατικὸς ἀναφαίνεται, καὶ μετρητικὸς τῶν περιόδων πάντων; καὶ τὸ συναγωγὸν τῶν ἁπλῶν εἰς τὸ πλεῖον, ἐκ δὲ ἀριθμοῦ τοῖς πᾶσι παραγίνεται; τὰς μὲν ψυχὰς ἀπάγον ἀπὸ τῶν φαινομένων εἰς τὰ ἀφανῆ, τῷ δὲ παντὶ κόσμῳ πλεότητα τῆς κινήσεως ἐπιλάμπον, πᾶσι δὲ ὁμοῦ τὰ μέτρα, καὶ τὴν τάξιν τῶν περιόδων ἀφορίζον; ἃ δὴ μὴ μόνον ὁ πλήρης ἀριθμὸς τῷ τοῦ θείου γεννητοῦ περιέχει, ἀλλὰ καὶ δεύτερος μετ' αὐτὸν ἄλλος κύ-

Et ante hæc ipsa natura per ipsos numeros ineffabili modo propter mutuam naturæ cognationem, *atque consensum*, alias facultates ipsis suppeditat, aliis quidem, solares, aliis verò, lunares, & harum *facultatum* effectiones ipsis numeris convenientes, & *cum ipsis consentientes*, præbet. Quoniam & in his ipsis singularibus numeris, aliæ quidem *sunt* numerorum formę, ut Trinitas, Pentás, *id est*, *quinarius numerus*, & Heptás, *id est*, *septenarius numerus*. Aliæ verò *sunt* ipsæ formarum Unitates. Etenim harum formarum unaquæque est Unum, & Multitudo. Propter igitur ipsam Unitatem summam, ipsa forma est ignota.

Si igitur & iste numerus particeps est alicujus ignotæ facultatis, multò magis profectò ille primus numerus habet hanc proprietatem singulariter ex universis exemptam, quinetiam illam numerorum *ad primum* reducendorum facultatem, non solùm quia periodos definiunt animarum in-pristinum statum-restitutionum, sumemus, circumscribentes illam infinitam nostri ubertatem suis mensuris, & perficientes secundùm istas mensuras, & conjungentes cum illis primis nostri causis: sed etiam quia numerus insigniter habet quandam vim attrahendi ad veritatem, ut ait in Rep. Socrates, abducens nos à mentalibus ad sensilem naturam. Cùm igitur hanc proprietatem & ultimus numerus sit sortitus, quid de primo dicere oportet? Nónne quod mentalem lucem ostendit, & maximè suadet, ut in mentalibus collocetur, & per suum ordinem, nobis uniformem principiorum facultatem denunciat? Si igitur hæc rectè dicimus, & ipsum Timæum magis mirabimur, qui, cùm animarum perfectionibus tempus præfecerit, & universo mundo, per quod *tempus*, *ipse mundus* ei, quod est Per-se-animal, similior erat futurus, ipsum per numerum progredi dicit, & numero metitur ipsum esse universarum animarum.

Et quemadmodum in ipsis intellectualibus ipse numerus est-situs supra cœlestem circumferentiam, contrahens ipsam, & in-unum-redigens, sic etiam in his ipsum tempus, quod est numerus ipsas cœlestes periodos metiri *dicit*, & perfectionis periodorū in se continere primas causas. Si verò in Repub. Socrates in oratione Musarum, de hujus universi una & integra periodo differens, quam (inquit) numerus comprehendit perfectus, quomodo non etiam per hæc ille divinus rerum universarum perfector numerus, & qui *res omnes* in pristinum statum restituit, & qui metitur periodos *rerum* omnium, apparet? Et *quomodo* illa *numeri* facultas, quæ imperfecta ad perfectum deducit, *& in id cogit*, ad omnia ex numero *non* accedit? Qui animas quidem ab apparentibus ad obscura deducit: at universo mundo perfectionem motus per illuminationem-largitur, omnibus verò simul mensuras, & ordinem periodorum definit? Si verò non solùm ille perfectus numerus illam divini Genitoris periodū continet: sed etiam secundus post hunc, alius

Do-

Dominus eſt & meliorum, & pejorum ortuum, ut ait idem Socrates, *ergo* numerus non ſolùm vim habebit res in priſtinum ſtatum reſtituendi: ſed etiam generandi. Et perſpicuum *eſt*, quòd hæc diviſim quidem, *& partiè* ſunt in ſecundis, & in tertiis numerorum periodis. Simul verò, & contractè, in primo numero. Ille igitur *primus numerus* & generat, & metitur, & perficit ea, quæ generantur.

ἐκός ἐστιν ἀμεινόνων τε, καὶ χειρόνων γιγνέσθων, ὡς φησιν ὁ αὐτὸς Σωκράτης, οὐκ ἀποκαταστατικὸς ἂν ἓν μόνον, ἀλλὰ καὶ γονιμικὸς ὁ ἀριθμός· καὶ δῆλον ὅτι διῃρημένως μὲν ἐστι πᾶσι κατὰ τὰς δευτέρας, καὶ τρίτας τῶν ἀριθμῶν περιόδους. Ὁμοῦ δὲ, καὶ συνῃρημένως ἐν τῇ πρωτίστῃ τῶν ἀριθμῶν. ἐκεῖνος πάντων γονιμικός τε, καὶ μετρητικός ἐστι τῶν γιγνομένων, καὶ πληρωτικός.

CAPUT XXXV.

PRimum igitur mentalium, & intellectualium ordinem Parmenides ita contemplatus eſt. Poſt hunc verò ille, qui medium mentalium & intellectualium locum tenet, quem paulò antè *res omnes inferiores* continentem appellabamus, apparet. Hic autem trifariam vocatur, Unum, Multa, Totum, Partes, Finis, Infinitum. Quoniam enim Unitatum & Entium à numero *mavantium* diſcretio ad ipſum pervadit, ipſum quidem Unum, & Ens (quæ jam dicebamus dividere diverſitatem) Tota fiunt. Quæ verò ex his progrediuntur, *ſunt* horum partes. Et integritas quidem, continet partes. Hæ verò continentur à ſua integritate, aliter quidem, ab ipſo Uno, aliter verò ab ipſo Ente. Nam illic quidem, in ſummitate dico Deorum intellectualium, ipſa Unitas erat cauſa multitudinis, exempta ex multitudine, & procreatrix multorum. Hic verò Unitas cum multitudine collocatur.

Quamobrem etiam eſt Totum *relatum* ad multas Unitates, ut ad partes. Cùm autem triplex ſit ordo *rei* continens, & alius quidem *ſit* mentalis, alius verò, mentalis, & intellectualis, alius verò, intellectualis, prima quidem Unitas ſubſiſtit propter Unum, & Multa. * Secunda verò, propter Totum & Partes. Tertia verò, propter Finitum & Infinitum. Ubi enim finitur prima Trinitas, illinc ſecunda ducit initium. Quamobrem etiam in ea, quę eſt ante iſtam, Parmenides collegit, *atque conciuſit hoc*, quod Unum eſt Multa. Et in iſta, idem cũ reliquis cogit, *colligit, & concludit*. Sed illic, Unum infinitorum procreandorum vim habebat, hic verò, Unum Multa *procreat*. Et ipſum Totum Partes, & ipſum Finitum Infinita complectitur. Quamobrem illic quidem, Unitas exempta eſt ex multis. Hic verò cum ipſa multitudine collocatur. Quamobrem etiam prima collocatio procreat ipſum Totum cum *ſuis* partibus. Ipſa verò Totius, & Partium hypoſtaſis, *atque conſtitutio* producit ipſum Finitum, ſimul & Infinitum.

Hæc enim inter ſe deinceps, & perpetua ſerie ſunt collocata, Unum, Totum, Finitum, & his quaſi oppoſita, Multa, Partes, Infinita. Et ipſum quidem Unum, eſt reliquorum principium. Ipſum verò Totum jam affectionem, *atque relationem* habet ad ipſas partes, & Dualitatis emphaſin *quandam, atque manifeſtam ſignificationem habet*, & progreditur in ordinem ad partes *relatum*. Ipſum verò Finitum, jam eſt multitudo, quæ Finis, & Unius

* *Nota, Quòd illud quidẽ, quod generandi vim habet, exemplum eſt ex iis, quæ ab eo generantur. Id verò, quod res complectitur, & continet, cum multis eſt collocatum.*

Κεφάλαιον λέ.

Ἡμῖν οὖν πρωτίστη τάξις τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν εὕτως ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου πεθεώρηται. μετὰ δὲ τοῦτον, ἡ τὸν μέσον καθέχουσα τάξιν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, ἣν μικρῷ πρόσθεν συνεχτικὴν ἀπεκαλοῦμεν, ἐκφαίνεται. καλεῖται δὲ αὕτη τριχῶς, ἓν, πολλὰ, ὅλον, μέρη, πεπερασμένον, ἄπειρον. ἐπεὶ γὰρ ἡ τῶν ἑνάδων, καὶ τῶν ὄντων ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ διάκρισις εἰς αὐτὸν καθήκει, τὸ μὲν ἓν, καὶ τὸ ὂν (ἃ δὴ διαιρεῖν ἐλέγομεν τὴν ἑτερότητα) ὅλα γίγνεται. τὰ δὲ ἐκ τούτων προϊόντα, πάντων μέρη. καὶ συνέχει μὲν ἡ ὁλότης τὰ μέρη, συνέχεται δὲ ταῦτα παρὰ τῆς ἑαυτῶν ὁλότητος, ἄλλως μὲν, παρὰ τὸ ἓν, ἄλλως δὲ, παρὰ τὸ ὄν. ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἐν τῇ ἀκρότητι λέγω τῶν νοερῶν θεῶν, ἡ ἑνὰς αἰτία τοῦ πλήθους ἦν, ἐξῃρημένη τοῦ πλήθους, καὶ γονιμικὴ τῶν πολλῶν. ἐνταῦθα δὲ, ἡ ἑνὰς συνυπάρχει τῷ πλήθει.

Διὸ καὶ ὅλον ἐστὶν ὡς πρὸς μέρη τὰς πολλὰς ἑνάδας. τρίτης δὲ οὔσης τῆς συνεκτικῆς πέρας, καὶ τῆς μὲν, νοητῆς, τῆς δὲ, νοητῆς, καὶ νοερᾶς, τῆς δὲ, νοερᾶς, ἡ μὲν πρώτη μονὰς, κατὰ τὸ ἓν ὑπάρξει, καὶ τὰ πολλά. * Ἡ δὲ δεύτερα, κατὰ τὸ ὅλον, καὶ τὰ μέρη. ἡ δὲ τρίτη, κατὰ τὸ πεπερασμένον, καὶ τὸ ἄπειρον. ὅπου γὰρ ἐπιλάμψειεν ἡ πρώτη τριὰς, ἐκεῖθεν ἔχει τὸν ἀρχηγὸν ἡ δευτέρα. Διὸ καὶ ἐν τῇ πρὸ ταύτης ὁ Παρμενίδης συνῆγε, ὅτι τὸ ἓν πολλά ἐστι. καὶ ἐν ταύτῃ, τὸ αὐτὸ συνάγει μετὰ τῶν λοιπῶν. ἀλλ' ἐκεῖ τὸ ἓν ἀπείρων ἐστὶ γονιμικόν. ἐνταῦθα δὲ, τὸ ἓν πολλῶν, καὶ τὸ ὅλον μερῶν, καὶ τὸ πεπερασμένον, ἀπείρων ἀπολυτικόν. ὥστε ἐκεῖ μὲν, ἐξῄρηται τῶν πολλῶν ἡ ἑνὰς. ἐνταῦθα δὲ, συνυπάρχεται τῷ πλήθει. Διὸ καὶ ἡ πρώτη σύστασις δύναται τὸ ὅλον ὁμοῦ τοῖς μέρεσιν. ἡ δὲ τοῦ ὅλου, καὶ τῶν μερῶν ὑπόστασις παράγει τὸ πεπερασμένον, ἅμα καὶ ἄπειρον.

Ἐξῆς γάρ ἐστιν ἀλλήλοις, τὸ ἓν, τὸ ὅλον, τὸ πεπερασμένον, καὶ τὰ τούτοις οἷον ἀντίστοιχα, τὰ πολλὰ, τὰ μέρη, τὰ ἄπειρα. καὶ ἔστι τὸ μὲν ἓν αὐτὸ, ἡ ἀρχὴ τῶν λοιπῶν. τὸ δὲ ὅλον, ἕξιν ἔχειν ἔοικε πρὸς τὰ μέρη, καὶ δυάδος ἔμφασιν. ἡ πρόσθεσις εἰς τὸν πρὸς τὰ μέρη, συνάπτειν. τὸ δὲ πεπερασμένον, ἤδη πλῆθός ἐστι, πέρας ὄν, ἡ ἑνὸς μετὰ

* Σημείωσαι, ὅτι τὸ γονιμικὸν ἐξήρηται. τὸ δὲ περιεκτικὸν συνυπάρχει τοῖς πολλοῖς.

χον, καὶ οἷον τριάς ἐστιν. οὔτε γὰρ πέρας μόνον, ὡς ἡ μονάς, οὔτε ἄπειρον μόνον, ὡς ἡ δυάς, ἀλλὰ πέρατος μετέχον, ὃ πρώτως ἐστὶ τριάς. πᾶν μὲν οὖν πεπερασμένον, ὅλον ἐστὶν οὐ πᾶν δὲ ὅλον πεπέρασται. καὶ γὰρ τὸ ἄπειρον, ὅλον, κἂν πλῆθός ἐστιν, κἂν μέγεθος. καὶ πᾶν μὲν τὸ ὅλον, ἕν ἐστιν, οὐ πᾶν δὲ ἕν, ὅλον. Τὸ γὰρ ἄχρι ον, πρὸς τὸ πλῆθος, οὐχ ὅλον· ἐκεῖνα ἄρα, τὸ μὲν ἕν, πᾶν ὅλου, τὸ δὲ ὅλον, πᾶν πεπερασμένου.

Τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ τὰ ἄπειρα μέρη, πᾶν πεπερασμένου λέγεται. καθ' ἑαυτὰ γὰρ οὐκ ἔστι τὸ ἄπειρον. ᾧ καὶ δῆλον, ὡς οὐκ ἔστιν ἐν τῷ ποσῷ τὸ ἄπειρον, ἀλλ' ἐν τῇ δυνάμει. οὐ πάντα δὲ τὰ μέρη ἄπειρα. καὶ γὰρ κατὰ τὸ πέρας ἐνί χαρακτηρίζεται τῶν μερῶν. καὶ αὖ τὰ μὲν μέρη, πολλά ἐστι. τὰ δὲ πολλά, οὐ πάντως μέρη. τὰ πάντα πολλά, πρὸ τῶν μερῶν. ταῦτα δὲ, πρὸ τῶν ἀπείρων. ἀνάλογον ἄρα, τῷ μὲν ἑνὶ, τὰ πολλά· τῷ δὲ ὅλῳ, τὰ μέρη, τῷ δὲ πεπερασμένῳ, τὰ ἄπειρα. καὶ τρεῖς αὗται συνοχικαὶ μονάδες, τῷ μέσῳ συμπληροῦσι πέρας τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν. Ἡ μὲν ἑνὰς, τῆς μεσίμου συνοχῆς, καὶ νοητῆς χορηγὸς πᾶσι τοῖς δευτέροις διακόσμοις. ἡ δὲ ὁλότης, τοὺς πρείττους συνέχουσι τῶν θεῶν, καὶ μίαν σχέσιν ἀπεργαζομένη τῆς τῶν ὅλων διακοσμήσεως.

Ἡ δὲ πεπερασμένη μονὰς, ταῖς ἐπιστροφαῖς τῶν δευτέρων, εἰς τὸν πρὸ αὐτῆς ἐπαλλάττουσα τῷ συνοχεῖ. καὶ ἡ μὲν, ἐστιν ἀνάλογον τῷ ἑνὶ ὄντι. διὸ καὶ νοητή ἐστιν. Ἡ δὲ, τῇ τρίτῃ τάξει, παρ' ἣν καὶ τὸ ἓν ἐστὶ, καὶ ἡ δυὰς, ἡ τὸ ἄπειρον γνωσομένη πλῆθος. τοιαύτη τίς ἐστι καὶ ἡ συνεκτικὴ τριάς, ἣν ὁ Παρμενίδης ἡμῖν διὰ πάντων ἀπέφηνε. τὸ ἓν ἄρα, ἔν τί ἐστι πανταχοῦ, καὶ πολλά, καὶ ὅλον, καὶ μέρεα, καὶ πεπερασμένον, καὶ ἄπειρον πλῆθος. μηδεὶς δὲ ταραττέσθω, πρὸ Πλάτωνος ἄπειρον πλῆθος λέγοντος, τὸ ἓν, ἢ τὸ ὄν. τὸ γὰρ ἓν, καὶ ὄν, προϊόν, καὶ διηρημένον, ἄπειρον πρὸ πλήθους καλεῖ. καὶ πᾶν μὲν τὸ πλῆθος, εἰς τὴν ἀπειρίαν ἀνάγεται τὴν νοητήν. τὸ δὲ διηρημένον πλῆθος, καὶ πάντη προελθὸν, ἄπειρόν ἐστι διαφερόντως.

Ἐπειδὴ τοίνυν ἐν τῇ τριάδι ταύτῃ πάντων εἰσὶν αἱ πρωτουργοὶ τῶν νοερῶν αἰτίαι, καὶ πάντα ἐν τοῖς ταύτης ἔσχατα κόλποις, ὁ μὲν πρῶτος συνοχεύς, ὡς πληθος

est-particeps, & est quasi Trinitas. Neque enim finis tantùm *est*, ut Unitas, neque infinitum tantùm, ut Dualitas: sed ipsius finis est-particeps, qui primo Trinitas est. Omne igitur finitum, Totum est. Sed non omne Totum, est-finitum. Etenim ipsum Infinitum, est Totum, siue sit multitudo, sive magnitudo. Et omne quidem Totum, est Unum: sed non omne Unum, *est* Totum. Quod enim retineri, *contineriqúe* nequit, *si referatur* ad multitudinem, *& cum ea conferatur*, non est Totum. Ergo ipsum quidem Unum est supra ipsum Totum, *eoque latius patet*, ipsum verò Totum, *est supra* ipsum finitum, *eoque latius patet*.

Eodem etiam modo & ipsæ infinitæ partes, dicuntur Finiti *partes esse*, *quod Infinitum ad Finitum referatur, ejusque ratione dicatur*. Per se enim non est Infinitum. Quamobrem etiam perspicuum *est*, quod ipsum Infinitum non sit in ipso Quanto, *vel*, *in ipsa Quantitate*: sed in ipsa facultate. Non omnes autem partes *sunt* infinitæ. Etenim in ipso fine per unam de partibus *alie* figurantur. Et rursus ipsæ quidem partes sunt Multa, Ipsa verò Multa non omninò *sunt* partes. Ergo ipsa Multa *sunt* ante partes. Hæ verò *partes*, *sunt* ante Infinita. Ergo ipsi quidem Uni, Multa per-proportionem-respondent. Ipsi verò Toti, ipsæ partes, ipsi vero Finito, ipsa Infinita. Et istæ tres Unitates, quæ *res* continent, medium complent ordinem mentalium, & intellectualium. *Nam* ipsa quidem Unitas, omnibus secundis ordinibus *est* constantis, & mentalis compagis, *& coherentiæ* suppeditatrix. Ipsa verò Integritas, continet *rerum* divinarum progressus, & unam affectionem *atque relationem* efficit ordinis *rerum* universarum.

Ipsa vero finita Unitas, ipsis secundorum conversionibus, *ac reversionibus*, per-illuminationem-largitur compagem, *& coherentiam*, quæ est ante ipsa *secunda*. Et altera quidem, proportione respondet ipsi Uni Enti. Quamobrem etiam est mentalis. Altera verò, tertio ordini, in quo etiam erat & ipsum Unum, & ipsa Dualitas, quæ multitudinem infinitam procreat. Talis quædam est & illa, *res* continens Trinitas, quam Parmenides per ista nobis demonstravit. Ergo ipsum Unum est profectò & Unum, & Multa, & Totum, & Partes, & Finitum, & Infinitum multitudine. Nullus verò turbetur, quum Plato dicit, Unum, vel Ens, infinitum multitudine. Nam Unum, & Ens, progressum, & divisum, infinitum multitudine vocat. Etenim omnis quidem multitudo, ad infinitatem mentalem refertur. Divisa verò multitudo, & in-omnes-partes progressa, est insigniter infinita.

Quoniam igitur in ista Trinitate sunt omnium intellectualium primariæ causæ, & omnia in hujus sinu sunt-sparsa, primus quidem Synocheus, *quasi dicas*, *Comprehensor*, *qui res comprehendit*,

continet, & constringit, has causas, ut multitudinem contineat, cum ipse sit Unitas mentalis, & quasi flos ipsius Trinitatis. Secundus verò, secundo quidem loco & ipse causas continet: sed ita, ut cum ipsis collocetur, & *ab ipsis* compleatur, *atq; multiplicetur*. Tertius verò, cum ipsa perfecta divisione, multitudinem in se comprehensam continet. Et unusquisq; quidem *res* continet, *earumq; continendarum vim habet*: sed unus quidem, ut *res ipsas continens*, & terminans, alius verò, ut Totum perficiens. Alius verò, ut *res varias* uniens, *in unum cogens, ac redigens*. Plato igitur de Uno fecit, & progrediens faciet demonstrationes. Nam de Uno est tota contemplatio. Perpicuum autem est, quod & ipsum Ens, unà cum Uno divisum-est. Universaliter enim ante-dictum-est illud, Omnem Deitatem illinc progressam esse participabilem, & omnem partem ipsius Entis participem-esse Deitatis. Oportet autem non in solo Uno sistere verba: sed etiam ipsi Enti, secundo-loco eandem perpetuitatem, *ac æternitatem* impertiri, quamvis Plato ipsum Unum per se producat, secundum differentias divinorum ordinum. Quamobrem etiam in mentem mihi venit, ut illos mirer, qui putarunt secundam hypothesin omnia de Mente concludere, quia non animadverterunt, quod & ipsum Ens Plato missum faciens, *ac prætereiens*, Unum, ipsum per se contempletur, & progredieus, & progenitum, & diversas proprietates recipiens. Atqui, quomodo de mente differens, præteriisset ipsum Ens, propter quod ipsa Mens suam hypostasin habet, & facultatem, & actionem? Nam ipsum quidem Unum, est supra Mentis naturam. Ipsum verò Ens, essentiam Menti dat, *atque suppeditat*, & ipsa Mens nihil aliud est, quam ipsum Ens. Sed hoc quidem & per alia plura potest argui, *& demonstrari*. Si verò illi tres Dii, qui *res* continent, sint modo *suprà* dicto divisi, & ille quidem, qui est mentalis, sit Unum, Multa, ille verò, qui est mentalis, & intellectualis, *sit* Totum, Partes, ille verò, qui est intellectualis, sit Finitus, Infinitus, meritò profectò & unusquisq; ipsorum vocatur Multus. Propter enim suam proprietatem unusquisque Synocheus, *q. d. Comprehensor, quæ res comprehendit, & in se constrictas continet*, est multitudo. Nam ille primus, in ipsis Multis, multos particulariores Synocheos complectitur. Et secundus, in ipsis partibus. Et tertius, in ipsis infinitis. Si qui igitur Dii particulares istam proprietatem sunt sortiti, in ista prima Trinitate continentur.

CAPUT XXXVI.

Quinetiam quivis facilè perspicere potest, quomodo ista consentiant cum illis, quę scripta sunt in Phædro. Nam illud quidem Unum, quod *res* continet, *proportione respondet, ac simile est* ipsi dorso Cœli *res* istas continenti. Unum enim, & ipsum *Cœli* dorsum, est idem, quia per unam simplicitatem complectitur universam *Cœli* circumferentiam. Ipsum verò Totum, idem est cum ipsa Cœli profunditate, & quasi pon-

τὰς αἰτίας ταύτας, ἵνας ὦν αὐτὸς νικητὴ καὶ εἷον αὐθ⊙ τῆς τριάδ⊙. ὁ δὲ δεύτερ⊙. περιέχῃ μὲν δευτέρως καὶ αὐτὸς τὰς αἰτίας. ἀλλὰ συνταγμέν⊙ αὐτοῖς, καὶ συμπληθυόμεν⊙. ὁ δὲ τρίτ⊙, μετὰ τῆς παντελοῦς διαιρέσεως, συνέχῃ τὸ πλῆθ⊙ ἐν ἑαυτῷ περιλαβών. καὶ ἕκαστ⊙ μὲν, συνεκτικός ἐστιν, ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς περιέχων, ὁ δὲ, ὡς ὅλον ἀποπλῶν. ὁ δὲ, ὡς ἑνίζων. ὁ μὲν οὖν Πλάτων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ποιήσεται, καὶ ποιήσει τὰς ἐποδείξεις. [l. ἐποιῶν] τὰς ἀποδείξεις. πρὸ τοῦ γὰρ ἐστιν ἡ σύμπασα θεωρία. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ τὸ ἐν συνδιήρηται τῷ ἑνί. καθόλου γὰρ περιέρηται τὸ, πᾶσαν τὴν θεότητα τὴν ἐν τοῦ ἑνὸς προϊοῦσαν, εἶναι μεθεκτὴν, καὶ πᾶσαν μοῖραν τοῦ ὄντ⊙ μετέχειν θεότητ⊙. καὶ δεῖ μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἱστάναι τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ τὸ ὂν ἅμα δευτέρως μεταδιδόναι τῆς αὐτῆς αἰδιότητ⊙. ἢ καὶ ὁ Πλάτων τὸ ἓν αὐτὸ καθ' αὑτὸ προάγει. τὰς διαφορὰς τῶν θείων διακόσμων. ὃ γὰρ ἀναπλάττει ἑαυτῷ μειζόνων οἰκείων θεῶν τοῦ δευτέρου ὑπάρξαι πάντα συμπεραίνεσθαι, μὴ συνιδόντων, ὅτι καὶ τὸ ἓν ὁ Πλάτων ἀφῆκε, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ θεωρεῖται τὸ ἓν ᾗ προηγούμενον. καὶ διαφόρους ἰδιότητας ἀναδεχόμενον. καὶ πῶς ἂν τοῦ δευτέρου διαλεχθέντ⊙, ἠφίει τὸ ἓν, καθ' ὃ τὴν ὑπόστασιν ἔχει. καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν ἐνέργειαν, ὁ νοῦς; τὸ μὲν γὰρ ἓν, ἐπέκεινα τῆς τοῦ νοῦ φύσεως. τὸ δ' ὄν, ὕπαρξιν τοῦ νῷ δίδωσι, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ νοῦς, ἢ τὸ ὄν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ δι' ἄλλων πολλῶν ἐλέγχειν ἔξεστι. εἰ δὲ εἰσὶν οἱ τρεῖς συνεκτικοὶ θεοὶ, τὸν ὑφηγημένον τρόπον διηρημένοι, καὶ ὁ μὲν νοητός ἐστιν ἓν πολλὰ, ὁ δὲ νοητὸς, καὶ νοερὸς, ὅλον, μέρη, ὁ δὲ νοερὸς, ἀπείρασμέν⊙, ἄπειρ⊙, ἑκάστους δήπου καὶ ἓν ἕκαστ⊙ αὐτῶν καλεῖσθαι πολύς. κατὰ γὰρ τὴν οἰκείαν ἰδιότητα, πλῆθός ἐστι συνεχέων ἕκαστ⊙. καὶ γὰρ ὁ πρῶτ⊙ μὲν τὰ πολλὰ, πολλοὺς μὲν λαμβάνῃ μειζοτέρους συνοχέας. καὶ ὁ δεύτερ⊙, κατὰ τὰ μέρη. καὶ ὁ τρίτ⊙, κατὰ τὰ ἄπειρα. καὶ εἴ τινες εἰσὶ θεοὶ μεριστοὶ τὴν ἰδιότητα ταύτην λαχόντες, ἐν ταύτῃ μένουσιν τῇ πρώτῃ τριάδι.

Κεφάλαιον λς'.

Καὶ μὴν καὶ τοῖς ἐν φαίδρῳ γεγραμμένοις, ὅπως ταῦτα σύμφωνα, ῥᾴδιον συνιδεῖν· τὸ μὲν γὰρ ἓν τὸ συνεκτικὸν, τοῦ ὅλου τοῦ οὐρανοῦ, τῆς ταύτης περιέχοντος. πάντων ἓν γάρ ἐστι, καὶ τὸ νῶτον, κατὰ μίαν ἁπλότητα περιλαμβάνον τὴν σύμπασαν περιφοράν. τὸ δὲ ὅλον, τῆς βάθη τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῆς οἷον

ἔγκω παντὸν. καὶ γὰρ τὸ εὐράνιον βάθος, ὅλον ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νώτου μέχρι τῆς ἀσπίδος, [l. ἀψῖδος,] ἐκτεινόμενον. τὸ δὲ πέρας, τῇ ἀψῖδι τοῦ οὐρανοῦ. οὕτω μὲν οὖν καὶ πάντες μᾶλλον ἐμφανεῖς, καὶ τῶν ἄλλων ἑκάτερον, εἰς τὰς αὐτὰς ἐννοίας ἀναφέρεται.

Καὶ πάντως καὶ ὅλη τὰ τρία ταῦτα διαφερόντως προσήκει τοῖς συνοχεῦσι, τὸ ἓν, τὸ ὅλον, τὸ πέρας. ἐκ τῶν προειρημένων συλλογιστέον. πῶς οὖν οὕτω συνέχειν δυνάται τὸ πλῆθος, ὡς τὸ ἓν τὸ συντεταγμένον; τί δὲ οὕτω τῶν μερῶν ἐστι συνεκτικὸν, ὡς τὸ ὅλον; πῶς δὲ οὐχὶ καὶ τὸ πέρας τῶν εἰς ἀπειρίαν διαφερομένων, αὔτιόν ἐστι τῆς συνδέσεως; ἑνίζῃ γοῦν αὐτῶν τῷ πρόσθεν, καὶ τῷ διαφορουμένῳ τομὴν εἰς μίαν ἀναφέρῃ τῆς συνοχῆς οὐσίαν. ταῦτά μοι καὶ περὶ τῆς συνεκτικῆς εἰρήσθω τριάδος.

Κεφάλαιον λζ'.

Τὸ [l. τὸ] δὲ τρίτον (φασὶ) τῷ Σωτῆρι καὶ ἡμεῖς τῷ πληρουργῷ διακόσμησιν τῶν θεῶν ἀνυμνήσωμεν, ἑπόμενοι τῷ Παρμενίδῃ κατὰ τὸ ἑξῆς. ἔοικεν οὖν διότι μὲν τέλος τῆς συνεκτικῆς τὸ πεπερασμένον, ἡ πληρουργὸς ἔχεται ἔχει.

Τὸ γὰρ πέρας, ἔσχατον· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, τὸ πεπερασμένον ἐλέγετο τὸ ἕν. ἐνταῦθα δὲ, ἔσχατον ἔχον, ὡς κατὰ μέθεξιν, τὸ περαιωτικὸν τῶν πολλῶν καταδεξάμενον. κἀκεῖ μὲν, τὸ πέρας ἓν, ὃ δὴ καὶ συνέχει τὸ ἄπειρον· ἐνταῦθα δὲ, ἔσχατον ἔχον, καὶ μέσον αὖ ἔχοι, καὶ ἀρχὴν, καὶ πλεῖον αὖ εἴη. τὸ γὰρ ἐκ πάντων τούτων συμπληρούμενον, πλῆόν ἐστιν· ἐνταῦθα πάντως καὶ ἡ ἐκ τῶν μερῶν ἀναφαίνη πλειότης. ἡ γὰρ συμπλήρωσις τῶν μορίων ἀπεργάζεται τὸ πλεῖον. καὶ μὲν δὴ μέσον ἔχῃ, καὶ ἄκρα τοιοῦτον ἦν, σχῆμα αὖ ἔχοι περιφορᾶς ἢ μικτὸν, ἢ ἁπλοῦν. πάντα γὰρ ταῦτα, μέσου δεῖται, καὶ ἄκρων. τὰ μὲν, μετὰ ἁπλότητος, τὰ δὲ, μετὰ συμπλοκῆς. Τρεῖς οὖν ἡμῖν πάλιν περιφαίνονται ἰδιότητες. πρώτη μὲν, ἣν ἐλέγομεν ἔσχατα ἔχειν. δευτέρα δὲ, ἡ κατὰ τὸ πλεῖον. τρίτη δὲ, ἡ κατὰ τὸ σχῆμα. τρεῖς δὲ καὶ οἱ πληρουργοὶ τῶν ὅλων ἡγεμόνες. ὁ μὲν, νοητὸς, ὁ δὲ, νοητὸς, καὶ νοερὸς, ὁ δὲ τρίτος, νοερός.

Ὁ μὲν οὖν νοητὸς λέγεται τὰ ἔσχατα ἔχειν, ὡς ἐπ' αὐτὸ ταττόμενος. οὗτος τὸ τῶν συνεκτικῶν πέρας, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ πέρασι νοητῶς

dere. Etenim ipsa cœlestis profunditas, est Totum ab ipso *Cœli* dorso extensum usque ad clypeum, *ad ipsum usque Cœli fornicem*. Ipse vero Finis, *proportione respondet* ipsi Cœli fornici. Hoc igitur & quovis *alio* magis est perspicuum, *id est*, *omnium evidentissimum*, & aliorum utrumque ad easdem notiones refertur.

Quod igitur etiam hæc tria, *scilicet* ipsum Unum, ipsum Totum, ipse Finis, præcipuè conveniant illis Synocheis, *quasi dicas, rerum Comprehensoribus, qui res ipsas continent*, ex ante-dictis est colligendum, *& per ratiocinationem concludendum*. Quid enim adeò continere potest ipsam multitudinem ut ipsum Unum, quod est compositum, *& cum aliis ordine collocatum?* Quid verò partes adeo continet, ut ipsum Totum? Quomodo verò etiam ipse Finis non est causa conjunctionis eorum, quæ in infinitatem clàm feruntur? Terminat enim ipsorum progressum, & illam sectionem, *atq; divisionem*, quæ differtur, *atque dissipatur*, in unam compagis essentiam *confert*, *& ad eam* refert. Hæc à me dicta sint etiam de illa Trinitate, quæ *res* continet.

CAPUT XXXVII.

TErtio verò loco (ut ajunt) ipsi Servatori, *id est*, *in ipsius Servatoris honorem*, nos quoq; illum ordinem perfectorem Deorum celebremus, Parmenidem in sequentibus sequentes, *vel, sequentes, ut sequitur*. Ergo quoniam id, quod est finitum, erat finis illius *ordinis rei* continentis; *ideo* ille rerum-perfector *ordo* extrema tenet.

Finis enim, *est* extremum. Sed illic quidem, ipsum Unum dicebatur id, quod est finitum. Hic verò cùm extremum habeat, ut per communionem *dicitur*, quia suscepit id, quod multorum terminandorum vim habet. Et illic quidem, ipse finis est Unum, quod etiam continet ipsum infinitum. Hic verò, cùm extremum habeat, medium etiam & principium habebit, & perfectum erit. Quod enim ex his omnibus completur, est perfectum. Hic igitur etiam ipsa ex partibus *constans* perfectio apparuit. Nam ipsa partium expletio, ipsum perfectum efficit. Quinetiam quoniam hujusmodi Unum, habet medium, & extrema, figuram *etiam* habebit circumferentiæ, vel mixtam, vel rectam. Hæc enim omnia medio indigent, & extremis. Partim quidem, cum simplicitate, partim verò, cum connexione. Tres igitur proprietates nobis rursus exoriuntur, *ac apparent*. Prima quidē, quam extrema habere dicebamus. Secunda verò, quæ *spectatur* in ipso perfecto. Tertia verò, quæ secundùm figuram *consideratur*. Tres etiam *sunt rerum* universarum perfectores Duces, unus quidem mentalis, alter verò, mentalis, & intellectualis, tertius verò, intellectualis.

Ille igitur mentalis, extrema dicitur habere, ut ille, qui statim, *& proximè* collocatus-est sub ipso fine *ordinum rei* continentium, & suis fini-

finibus mentaliter continens omnes intellectuales ordines. Ille verò mentalis, & intellectualis, ſecundùm ipſam perfectionem eſt-definitus, ipſa principia,& ipſa media,& ipſos fines ipſorumEntium in ſe comprehendens, & complens medium vinculum, *vel,mediam conjunctionem* univerſæ rerum-perfectricis Trinitatis. Ille verò intellectualis,ſecundum triplicem figuram prodiit, finis & divinæ perfectionis author exiſtens.Et infinitis quidem, finem, imperfectis verò, perfectionem ſuppeditans intellectualem. Et hæc quidem Trinitas producitur ſecundùm Trinitatem *res* cõtinentem. Nam ipſe finis illis eſt cauſa, cur extremum habeant.Producitur verò & à ſeipſa. Quod enim habet extrema, quum factum eſt totum, per ipſum finem conſtituit ipſum perfectum.Hoc autem principia,& media, & fines continens,oſtendit figuram, & ita progreditur illa rerum-perfectrix Trinitas, à ſummis uſque ad extrema, per omnia pervadens,& perficiens & univerſas,& particulares cauſas.

CAPUT XXXVIII.

ET vides,quomodo cum utraque Trinitate per ipſos fines ſupra-ſitos conjungat ſuam ſummitatem? Nam Tinitatis quidem *res* congregantis, *& in unum contrahentis*,& ignotæ,finis eſt,ipſum Unum Multa.Illius verò, quæ *res* continet,idem *Vnum,quod facultate eſt,& progreſſu fit multa*,eſt principium. Et illius quidem,quæ *res* continet,finis eſt id, quod eſt finitum.Hoc verò etiam rurſus eſt-principium illius, quæ eſt rerum-perfectrix. Ipſum enim extrema habere,ipſam ex finibus *conflatam* conſtitutionem declarat.Sic autem hic totus medius ordo cum ſe ipſo eſt conjunctus,& unitus, & revera univerſorum ordinum *eſt* compages, ipſa quidem cum ſeipſa mirabilem communionem inſtituens, conjungens verò intellectualia cum mentalibus, & convoluens, *compellens*, *& contrahens* in unam individuam unionem,*ac unitatem*, ſupra quidem habens mentalem,& ignotamTrinitatem,in mediis verò *ſpatiis*, illam *habens*,quæ *rerum* progreſſus cõtinet,in ipſo verò fine producens illum principatum, qui *rerum ad ſuum principium* convertendarum,*& reducendarum* vim habet, per quem *principatum*,proximè Deos intellectuales convertit, *& reducit* ad mentales.

Cur enim Mens in ſe-ipſam intuetur, & in ſeipſa eſt?An quòd undique ſit finita, & in ſe-ipſam vergat,*propendeat*,*& feratur*,& circa ſe-ipſam convolvat ſuas actiones?Cur verò perfecta eſt,& plena bonorum intellectualium? An quia particeps eſt prima perfectionis illorum *ſupra dictorum Principum*,& Ducum, & propter illos ſubſiſtit, eſſentiam,& intelligentiam habens perfectam? Quomodo autem dicitur Sphæra,& apud Platonem,& apud alios Theologos? An quia prima particeps eſt figuræ,& ſecundùm illam figuratur intellectualiter?Omnis igitur converſio, *& ad primum principium reverſio*, & omnis perfectio,& omnis figura

πεῖχων πάντας οὗτ νοερους διακόσμους. ὁ δὲ νοητὸς, καὶ νοερὸς κ᾽ τὸ πλεῖον ἀφώρισται, τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ μέσα, καὶ τὰ πέρατα τῶν ὅλων ἐν ἑαυτῷ περιέχων, καὶ συμπληρῶν τὸν μέσον σύνδεσμον τῆς ὅλης πληρουργοῦ τριάδος. ὁ δέ γε νοερὸς, κ᾽ τὸ σχῆμα παρῆλθε τὸ τριαδικὸν, πέρας, καὶ πληρότητος θείας αἰτίαν ὤν. καὶ τοῖς μὲν ἀορίστοις, ὅρον, τοῖς δὲ ἀτελέσι, τελείωσιν ἐνδιδοὺς νοερόν. καὶ παράγεται μὲν ἡ τριὰς αὕτη κ᾽ τὸν συνεκτικὸν τριάδα. τὸ γὰρ πέρας ἐκείνοις αἰτίον ἐστι τοῦ ἐχάτου ἔχειν. παράγεται δὲ καὶ ἐξ ἑαυτῆς. τὸ γὰρ ἔχατα ἔχον, ὅλον γινόμενον, ἀπὸ τοῦ πέρατος ὑφίστησι τὸ πλεῖον. τοῦτο δὲ ἀρχὰς, καὶ μέσα, καὶ πέρατα περιέχον ἀναφαίνει τὸ σχῆμα, κ᾽ οὕτω παράγουσι ἡ πληρουργὸς τριὰς αὐτὴν ἄχρι τῶν ἐχάτων, ὅτι πάντα διήκουσα, καὶ πληροῦσα πάσι τὰς ὅλας αἰτίας, κ᾽ τὰς μερικάς.

Κεφάλαιον λη΄.

ΚΑὶ ὁρᾷς ὅπως ἑκατέρα τῶν τριάδων ταῖς πέρασι ταῖς ὑπερκειμένοις συνάπτει τὸν ἀκρότητα τῆς ἑαυτῆς; τῆς μὲν γὰρ συναγωγοῦ τριάδος, κ᾽ ἀγνώστου, τὸ ἓν πολλὰ, πέρας ἐστί· τῆς δὲ συνεκτικῆς, ἀρχὴ τὸ αὐτό ἐστι. καὶ τῆς μὲν συνεκτικῆς πέρας ἐστὶ, τὸ πεπερασμένον. τοῦτο δὲ αὖ πάλιν ἀρχὴ τῆς πληρουργοῦ. τὸ γὰρ ἔχατα ἔχειν, τῶν ἐκ τῶν περάτων σύστασιν δηλοῖ. καὶ οὕτω δὴ πᾶς ὁ μέσος οὗτος διάκοσμος συνεχής ἐστι πρὸς ἑαυτὸν, κ᾽ ἑνωτικὸς, καὶ ὅλως τῶν ὅλων διάκοσμον σύνδεσμος, αὐτὸς μὲν πρὸς ἑαυτὸν κοινωνίαν ἀσυμπαθῆ ἐκφαίνων, συνάπτων δὲ τὰ νοερὰ τοῖς νοητοῖς, καὶ συνελίττων εἰς μίαν ἀμέριστον ἕνωσιν, αὐτὰ μὲν ἔχων τῶν νοητῶν τελάδα, καὶ ἄγνωστον, ἐν δὲ μέσοις, τῶν συνεκτικῶν τῶν πρώτων, ὅτι δὲ τῷ πέρατι, τῶν ὑπερτελικὴν ἡγεμονίαν παραλαγών, δι᾽ ἧς πρώτως οὗτ νοερους θεοὺς ὑπέρφα πρὸς οὗτ νοητούς.

Διὰ τί γὰρ ὁ νοῦς εἰς ἑαυτὸν βλέπει, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐστιν; ἢ ὅτι πεπέρασται παντελῶς, καὶ συνῳκε πρὸς ἑαυτὸν, καὶ περὶ ἑαυτὸν συνελίσσει τὰς οἰκείας ἐνεργείας; Διὰ τί δὲ πλήρὴς ἐστι, καὶ πλήρης τῶν νοερῶν ἀγαθῶν; ἢ ὅτι μετέχει τῶν τῆς πλειότητος ἡγεμόνων πρώτως, κ᾽ καθ᾽ ἐκείνους ὑπάρχει, τὴν οὐσίαν ἔχων αὐτοπλῆ, κ᾽ τὴν νόησιν; πῶς γὰρ λέγεται σφαῖρα παρά τε τῷ Πλάτωνι, κ᾽ παρ᾽ ἄλλοις θεολόγοις; ἢ ὅτι πρώτως μετέχει τοῦ σχήματος, κ᾽ καθ᾽ ἐκεῖνο σχηματίζεται νοερῶς; πᾶσι γὰρ ἡ περιφὴ, καὶ πᾶσα πλειότης, καὶ πᾶν σχῆμα νοερὸν,

ἔγκω τωτὸν. καὶ γὰρ τὸ οὐράνιον βάθος, ὅλον ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νώτου μέχρι τῆς ἀσπίδος, [l. ἀψῖδος,] ἐκτεινόμενον. τὸ δὲ πέρας, τῇ ἀψῖδι τοῦ οὐρανοῦ. τοῦτο μὲν οὖν καὶ πᾶσης μᾶλλον ἐμφανὲς, καὶ τῶν ἄλλων ἑκάτερον, εἰς τὰς αὐτὰς ἐννοίας ἀναφέρεται.

Καὶ πίνυ καὶ ὅλα τὰ τρία ταῦτα διαφερόντως προσήκει τοῖς συνοχεῦσι, τὸ ἓν, τὸ ὅλον, τὸ πέρας, ἐκ τῶν προειρημένων συλλογιστέον. πρὸς οὖτω συνέχειν δυνάται τὸ πλῆθος, ὡς τὸ ἓν τὸ συνηγμένον; τί δὲ οὕτω τῶν μερῶν ἐστι συνεκτικὸν, ὡς τὸ ὅλον; πῶς δὲ οὐχὶ καὶ τὸ πέρας τῶν εἰς ἀπειρίαν ἐκφερομένων, αὐτόν ἐστι τῆς συνδέσεως; ἀρίζῃ γοῦν αὐτῶν τὴν πρόοδον, καὶ τὴν διαφερομένην πρὸς μίαν ἀναφέρῃ τῆς συνοχῆς οὐσίαν. ταῦτά μοι καὶ περὶ τῆς συνεκτικῆς εἰρήσθω τριάδος.

§ς §ς

Κεφάλαιον λζ'.

Τὸ [l. τὸ] δὲ τρίτον (φασὶ) τῷ Σωτῆρι καὶ ἡμεῖς τὸν τελεσιουργὸν διακόσμησιν τῶν θεῶν ἀνυμνήσωμεν, ἑπόμενοι τῷ Παρμενίδῃ κατὰ τὸ ἑξῆς. ἔοικεν οὖν διὸ μὲν τέλος τῆς συνεκτικῆς τὸ πεπερασμένον, ἡ τελεσιουργὸς ἔχειν ἔχει.

Τὸ γὰρ πέρας, ἔσχατον· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, τὸ πεπερασμένον ἐλέγετο τὸ ἕν. ἐνταῦθα δὲ, ἔσχατον ἔχον, ὡς κατὰ μέθεξιν, τὸ περατωτικὸν τῶν πολλῶν καταδεξάμενον. κἀκεῖ μὲν, τὸ πέρας ἦν, ὃ δὴ καὶ συνῆκε τὸ ἄπειρον· ἐνταῦθα δὲ, ἔσχατον ἔχον, καὶ μέσον ἂν ἔχοι, καὶ ἀρχὴν, καὶ πλεῖον ἂν εἴη. τὸ γὰρ ἐκ πάντων τούτων συμπληρούμενον, πλεῖόν ἐστιν· ἐνταῦθα πίνυ καὶ ἡ ἐκ τῶν μερῶν ἀναφαίνεται πλειότης. ἡ γὰρ συμπλήρωσις τῶν μορίων ἀπεργάζεται τὸ πλεῖον. καὶ μὲν δὴ διὸ μέσον ἔχει, καὶ ἄκρα τοιοῦτον ἦν, σχῆμα ἂν ἔχοι περιφερὲς ἢ μικτὸν, ἢ εὐθύ. πάντα γὰρ ταῦτα, μέσου δεῖται, καὶ ἄκρων. τὰ μὲν, μετὰ ἁπλότητος, τὰ δὲ, μετὰ συμπλοκῆς. Τρεῖς οὖν ἡμῖν πάλιν προφαίνονται ἰδιότητες. πρώτη μὲν, ὃν ἐκλέγομεν ἔσχατα ἔχειν. δευτέρα δὲ, ἡ κατὰ τὸ πλεῖον. τρίτη δὲ, ἡ κατὰ τὸ σχῆμα. τρεῖς δὲ καὶ οἱ τελεσιουργοὶ τῶν ὅλων ἡγεμόνες. ὁ μὲν, νοητὸς, ὁ δὲ, νοητὸς, καὶ νοερὸς, ὁ δὲ τρίτος, νοερός.

Ὁ μὲν πίνυ νοητὸς λέγεται τὰ ἔσχατα ἔχειν, ὡς ὑπ' αὐτὸ τεταγμένος ὅλως τὸ τῶν συνεκτικῶν πέρας, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ πέρασι νοητῶς

dere. Etenim ipsa cœlestis profunditas, est Totum ab ipso *Cœli* dorso extensum usque ad clypeum, *ad ipsum usque Cœli fornicem*. Ipse vero Finis, *proportione respondet* ipsi Cœli fornici. Hoc igitur & quovis *alio* magis est perspicuum, *id est*, *omnium evidentissimum*, & aliorum utrumque ad easdem notiones refertur.

Quod igitur etiam hæc tria, *scilicet* ipsum Unum, ipsum Totum, ipse Finis, præcipuè conveniant illis Synocheis, *quasi dicas*, *rerum Comprehensoribus*, *qui res ipsas continent*, ex ante-dictis est colligendum, *& per ratiocinationem concludendum*. Quid enim adeò continere potest ipsam multitudinem ut ipsum Unum, quod est compositum, *& cum aliis ordine collocatum*? Quid verò partes adeo continet, ut ipsum Totum? Quomodo verò etiam ipse Finis non est causa conjunctionis eorum, quę in infinitatem clàm feruntur? Terminat enim ipsorum progressum, & illam sectionem, *atq; divisionem*, quæ differtur, *atque dissipatur*, in unam compagis essentiam *confert*, *& ad eam* refert. Hæc à me dicta sint etiam de illa Trinitate, quæ *res* continet.

CAPUT XXXVII.

Tertio verò loco (ut ajunt) ipsi Servatori, *id est*, *in ipsius Servatoris honorem*, nos quoq; illum ordinem perfectorem Deorum celebremus, Parmenidem in sequentibus sequentes, *vel*, *sequentes*, *ut sequitur*. Ergo quoniam id, quod est finitum, erat finis illius *ordinis res* continentis; *ideo* ille rerum-perfector *ordo* extrema tenet.

Finis enim, *est* extremum. Sed illic quidem, ipsum Unum dicebatur id, quod est finitum. Hìc verò cùm extremum habeat, ut per communionem *dicitur*, quia suscepit id, quod multorum terminandorum vim habet. Et illic quidem, ipse finis est Unum, quod etiam continet ipsum infinitum. Hìc verò, cùm extremum habeat, medium etiam & principium habebit, & perfectum erit. Quod enim ex his omnibus completur, est perfectum. Hìc igitur etiam ipsa ex partibus *constans* perfectio apparuit. Nam ipsa partium expletio, ipsum perfectum efficit. Quinetiam quoniam hujusmodi Unum, habet medium, & extrema, figuram *etiam* habebit circumferentiæ, vel mixtam, vel rectam. Hæc enim omnia medio indigent, & extremis. Partim quidem, cum simplicitate, partim verò, cum connexione. Tres igitur proprietates nobis rursus exoriuntur, *ac apparent*. Prima quidè, quam extrema habere dicebamus. Secunda verò, quę *perficitur* in ipso perfecto. Tertia verò, quæ secundùm figuram *consideratur*. Tres etiam *sunt rerum* universarum perfectores Duces, unus quidem mentalis, alter verò, mentalis, & intellectualis, tertius verò, intellectualis.

Ille igitur mentalis, extrema dicitur habere, ut ille, qui statim, *& proximè* collocatus est sub ipso fine *ordinum rei* continentium, & suis fini-

finibus mentaliter continens omnes intellectuales ordines. Ille verò mentalis, & intellectualis, ſecundùm ipſam perfectionem eſt definitus, ipſa principia, & ipſa media, & ipſos fines ipſorum Entium in ſe comprehendens, & complens medium vinculum, *vel, mediam conjunctionem* univerſæ rerum-perfectricis Trinitatis. Ille verò intellectualis, ſecundum triplicem figuram prodiit, finis & divinæ perfectionis author exiſtens. Et infinitis quidem, finem, imperfectis verò, perfectionem ſuppeditans intellectualem. Et hæc quidem Trinitas producitur ſecundùm Trinitatem *rei* continentem. Nam ipſe finis illis eſt cauſa, cur extremum habeant. Producitur verò & à ſeipſa. Quod enim habet extrema, quum factum eſt totum, per ipſum finem conſtituit ipſum perfectum. Hoc autem principia, & media, & fines continens, oſtendit figuram, & ita progreditur illa rerum-perfectrix Trinitas, à ſummis uſque ad extrema, per omnia pervadens, & perficiens & univerſas, & particulares cauſas.

CAPUT XXXVIII.

ET vides, quomodo cum utraque Trinitate per ipſos fines ſupra-ſitos conjungat ſuam ſummitatem? Nam Tinitatis quidem *rei* congregantis, *& in unum contrahentis*, & ignotæ, finis eſt, ipſum Unum Multa. Illius verò, quæ *rei* continet, idem *Vnum, quod facultate eſt, & progreſſu fit multa*, eſt principium. Et illius quidem, quæ *rei* continet, finis eſt id, quod eſt finitum. Hoc verò etiam rurſus eſt-principium illius, quæ eſt rerum-perfectrix. Ipſum enim extrema habere, ipſam ex finibus *conflatam* conſtitutionem declarat. Sic autem hic totus medius ordo cum ſe ipſo eſt conjunctus, & unitus, & revera univerſorum ordinum *eſt* compages, ipſa quidem cum ſeipſa mirabilem communionem inſtituens, conjungens verò intellectualia cum mentalibus, & convoluens, *compellens*, *& contrahens* in unam individuam unionem, *ac unitatem*, ſupra quidem habens mentalem, & ignotam Trinitatem, in mediis verò *ſpatiis*, illam *habens*, quæ *rerum* progreſſus cõtinet, in ipſo verò fine producens illum principatum, qui *rerum ad ſuum principium* convertendarum, *& reducendarum* vim habet, per quem *principatum*, proximè Deos intellectuales convertit, *& reducis* ad mentales.

Cur enim Mens in ſe-ipſam intuetur, & in ſeipſa eſt? An quòd undique ſit finita, & in ſe-ipſam vergat, *propendeat*, *& feratur*, & circa ſe-ipſam convolvat ſuas actiones? Cur verò perfecta eſt, & plena bonorum intellectualium? An quia particeps eſt prima perfectionis illorum *ſupra dictorum Principum*, & Ducum, & propter illos ſubſiſtit, eſſentiam, & intelligentiam habens perfectam? Quomodo autem dicitur Sphæra, & apud Platonem, & apud alios Theologos? An quia prima particeps eſt figuræ, & ſecundùm illam figuratur intellectualiter? Omnis igitur converſio, *& ad primum principium reverſio*, & omnis perfectio, & omnis figura

πεῖχων πάντας οὗτ νοερους ἀμιγόσμους. ὁ δὲ νοητὸς, καὶ νοερὸς καὶ τὸ πλεῖον ἀφώρισται, τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ μέσα, καὶ τὰ πέρατα τῶν ὅλων ἐν ἑαυτῷ περιέχων, καὶ συμπληρῶν τὸν μέσον συνδεσμον τῆς ὅλης πλειουργοῦ τριάδος. ὁ δέ γε νοερὸς, καὶ τὸ σχῆμα περιλαβὼν τὸ τριαδικὸν, πέρατος, καὶ πλειότητος θείας αἰτιος ὤν. καὶ τοῖς μὲν ἀορίστοις, ὅρον, τοῖς δὲ ἀτελέσι, τελείωσιν ἐνιδιδοὺς νοεράν. καὶ παράγεται μὲν ἡ τριὰς αὕτη καὶ τὸν συνεκτικὸν τελάδα. τὸ γὰρ πέρας ἐκείνοις αἰτιόν ἐστι τοῦ ἐχάτου ἔχειν. παράγεται δὲ καὶ ἐξ ἑαυτῆς. τὸ γὰρ ἔχατα ἔχον, ὅλον γινόμενον, ἅμα τοῦ πέρατος ὑφίστησι τὸ πλεῖον. τοῦτο δὲ ἀρχὰς, καὶ μέσα, καὶ πέρατα περιέχον ἀναφαίνει τὸ σχῆμα, καὶ οὕτω ποιεῖται ἡ πλειουργὸς τριὰς αὐτὴν ἄχρι τῶν ἐχάτων, διὰ πάντα διήκουσα, καὶ πληροῦσα πᾶς τε ὅλας αἰτίας, καὶ τὰς μερικάς.

Κεφάλαιον λη'.

ΚΑΙ ὁρᾷς ἕως ἑκατέρα τῶν τελάδων τῆς πλείοσι τῆς ὑπερκειμένοις συνάπτει τὴν ἀκρότητα τῆς ἑαυτῆς; τὴς μὲν γὰρ συναγωγοῦ τελάδος, καὶ ἀγνώστου, τὸ ἓν πολλὰ, πέρας ἐστὶ· τῆς δὲ συνεκτικῆς, ἀρχὴ τὸ αὐτό ἐστι. καὶ τῆς μὲν συνεκτικῆς πέρας ἐστὶ, τὸ πεπερασμένον. τοῦτο δὲ αὖ πάλιν ἀρχὴ τῆς πλειουργοῦ. τὸ γὰρ ἔχατα ἔχειν, τὴν ἐκ τῶν περάτων σύστασιν δηλοῖ. καὶ οὕτω δὴ πᾶς ὁ μέσος οὗτος ἅμα κόσμος συνοχής ἐστι πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἑνωμένος, καὶ ὅλως τῶν ὅλων ἀμιγόσμων συνδεσμος, αὐτὸς μὲν πρὸς ἑαυτὸν κοινωνίαν ἰδιαιτάτην ἐκφαινόμενος, συνάπτων δὲ τὰ νοερὰ τοῖς νοητοῖς, καὶ συνελίττων εἰς μίαν ἀμέριστον ἕνωσιν, αὖθις μὲν ἔχων τὴν νοητὴν τελάδα, καὶ ἄγνωστον, ἐν δὲ μέσοις, τὴν συνεκτικὴν τῶν περάτων, ὅπου δὲ τὴν πρὸς, τὴν ὑπερτελικὴν ἡγεμονίαν παραλαγὼν, δι' ἧς περιέχως οὗτ νοερους θεοὺς ὑπερέφα πρὸς οὗτ νοητούς.

ἅμα τί γὰρ ὁ νοῦς εἰς ἑαυτὸν βλέπει, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐστιν; ἢ ὅτι πεπέρασται παντελῶς. καὶ συνεγὲς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ περὶ ἑαυτὸν συνελίσσει τὰς οἰκείας ἐνεργείας; ἅμα τί δὲ πλήρὴς ἐστι, καὶ πλήρης τῶν νοερῶν ἀγαθῶν; ἢ ὅτι μετέχει τῶν τῆς πληρότητος ἡγεμένων πρώτως, καὶ καθ' ἑκάνους ὑπάρχει, τὴν οὐσίαν ἔχων αὐτοπλήρη, καὶ τὴν νόησιν; πῶς γὰρ λέγεται σφαῖρα περί τε τοῦ Πλάτωνι, καὶ παρ' ἄλλοις θεολόγοις; ἢ ὅτι πρώτως μετέχει τοῦ σχήματος, καὶ καθ' ἑκάνο σχηματίζεται νοερῶς; πᾶσα γὰρ ἡνωμένη ὑπερφὴ, καὶ πάσης πληρότης, καὶ πᾶν σχῆμα νοερὸν,

ἀπὸ τῆς πλειουργοῦ τριάδος ἐφήκῃ πρὸς νοερὰ θεά. ὁ μὲν γὰρ νοητὸς τῆς πληθότητος ἡγεμών, καὶ τὰ πέρατα, καὶ τὰς ἀκρότητας, καὶ τὰς ὑπάρξεις πληρεύει τῶν ὅλων. ὁ δὲ νοητὸς, καὶ νοερὸς τὰς περιόδους αὐτῶν ἐφίζῃ πρὸς αὑτὸν ἄχρι τῶν ἐσχάτων περιερχομένας. ὁ δὲ αὖ νοερὸς, τὰς ἐπιστροφὰς συνέληφε θεῶν πάντων ἐν τῇ ἑαυτοῦ πληρότητι, καὶ διὰ τῶν σχημάτων, ἐπ' ἄπειρον περιόδους αὐτῶν προάγῃ, καὶ πλήθει.

intellectualis, ab ipsa rerum-perfectrice Trinitate pervenit ad intellectuales Deos. Nam ille quidem mentalis perfectionis Dux & ipsos fines, & ipsas summitates, & ipsas essentias rerum universarum perficit. Ille verò mentalis, & intellectualis *Dux*, ipsarum progressus terminat, à *summis rebus* ad extremas usque progredientes. Ille verò *Dux* intellectualis, ipsas conversiones, *& ad primum principium reversiones* omnium Deorum in sua perfectione comprehendit, & per figuras, ipsorum progressum in infinitum, finit, *concludit, & perficit*.

κεφάλαιον λθ'.

Πρὸς δὴ τοῦτο βλέποντες τὸν διαίρεσιν, καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις θεολόγοις πολλὰ δυνησόμεθα μεθ' αὑτῶν θεωρεῖν. Διὰ τῆς ἀγνώστου τριάδος, ἡ μὲν, ἐπιβέβηκε τοῦ πρώτου τῶν κόσμων, ἡ δὲ τοῦ μέσου πλάτους, ἡ δὲ τοῦ ἐσχάτου· διὰ τί ἡ μὲν, ἑνοειδὴς ὢν, ἡ δὲ κατὰ τὸν ὑπερέχοντα προῆλθεν, ἡ δὲ, κατὰ τὸν ἄπειρον τῶν ὄντων ἀριθμόν. Διὰ δὲ τῶν τελῶν συνεκτικῶν, ὁ μὲν ἐστιν ἐμπύριος, ὁ δὲ, αἰθέριος, ὁ δὲ, ὑλαῖος· διὰ τί ὁ μὲν, κατὰ τὸ ἓν ὑπάρξας, καὶ τὸν ἕνα συνέχῃ κόσμον. ὁ δὲ, κατὰ τὸ ὅλον, καὶ διαιρεῖ τὸ αἰθέριον. ὁ δὲ, κατὰ τὸ πεπερασμένον, καὶ τῆς ἀπείρου κρατεῖ τῆς ὑλικῆς. Διὰ δὲ αὖ καὶ οἱ πλειάρχαι συνδιήρηνται τοῖς συνοχεῦσιν;

Ὅτι ὁ μὲν πρῶτος τὰ ἔσχατα ἔχων, λαμπρύνει τὴν ζῶσαν τοῦ πυρός. ὁ δὲ μέσος, ἀρχὰς, καὶ πέρη, καὶ μέσα περιέχων, πληροῖ τὸν αἰθέρα, τριπλοῦν ὄντα καὶ αὐτόν. ὁ δὲ τρίτος, τὸ περιφερὲς, καὶ ὑγρὸν, καὶ σχῆμα, καθ' ἕνωσιν μίαν πολλαπλῶν, τὴν ἀσχημάτιστον ὕλην πλέκει, καὶ ἄμορφον. τῷ μὲν περιφερεῖ, τὰ ἀπλανῆ, καὶ τὴν πρώτην ὕλην μορφοῦσι. τῷ δὲ μικτῷ τὸ πλανώμενον, καὶ τὴν δευτέραν ὕλην. ἐκεῖ γὰρ ἡ ἕλιξ τῷ δὲ ὑγρῷ, τῷ ὑπὸ σελήνην, καὶ ἐσχάτην ὕλην εἱλεῖσθαι καὶ κατ' ὀλίγον κινήσεις. ἔστιν οὖν ἡ μὲν πρώτη τριὰς, ἑνοειδῶς ἐστιν αἰτία τῆς τῶν κόσμων διαιρέσεως. ἡ δὲ δευτέρα, πλείονα μὲν ἔμφασιν τῆς πομπῆς, καὶ τῆς εἰς μέρη προόδου. τὸ δὲ πλῆθος ἡμῖν οὐκ ἐμφαίνει τῶν κόσμων. ἡ δὲ τρίτη, καὶ ἕβδομους ἑπτὰ κόσμους ἀναφαίνει, καὶ τὴν μονάδα μετὰ τῶν δύο τριάδων. πασῶν τοῦ Πλάτωνός ἐστιν ἡ ἔνθεος νόησις, ὥστε καὶ τῶν ὑστέρων φανέντων τὰς αἰτίας ἡμᾶς θεωρεῖν ἐκ τούτων.

Ἐπεὶ καὶ κἀκεῖνο θαυμάσιον οἷον ἐκ τῶν προειρημένων ἀναφαίνεται, τὸ καθ' ἑκάστην τῶν τριάδων, τὸ μέσον εἶναι τῆς ὅλης τριάδος χαρακτηριστικόν· οἷον ὅτι μὲν τῆς ἀγνώστου,

CAPUT XXXIX.

AD hanc igitur divisionem spectantes, multa, quæ ab aliis etiam Theologis traduntur, cum causa contemplari poterimus. Cúrnam ignotæ Trinitatis, prima quidem, primo mundo invehitur, secunda verò, mediæ latitudini, tertia verò, extremæ? Quia prima quidem, est uniformis, secunda verò, propter diversitatem progreditur, tertia verò, propter infinitum ipsorum Entium numerum. Cur verò *Deorum* illorum, qui *res inferiores* continent, unus quidem, est igneus, alius verò, ætherius, alius verò materiatus. Quia unus quidem propter ipsum Unum subsistit, & unum mundum continet. Alius verò, propter ipsum Totum *subsistit*, & dividit ipsú ætherium. Alius verò, propter ipsum finitum, & infinitatem materialem continet. Cur verò illi Teletarchæ, *id est, sacrorum-conditores, & ceremoniarum-præsides, & Initiorum-auctores, & præfecti*, simul-dividuntur cum ipsis Synocheis, *qui res omnes continent*?

Quia primus quidem, cùm extrema teneat, instar-aurigæ-gubernat ipsam ignis alam. Medius verò, principia, & fines, & media continens, perficit ipsum ætherem, qui triplex est & ipse. Tertius verò, rotundam, & rectam, & mixtam figuram, per unicam unitatem complectens, materiam expertem-figuræ, & informem perficit. Ipsâ quidem rotundâ *figurâ*, naturam inerrantem, & primam materiam formans. Mixtâ verò *figurâ*, naturam-errantem, *vagam*, & secundam materiam. Illic enim est ipsa circumvolutio. Rectâ verò *figurâ*, quæ est sub Luna, etiam ipsam extremam materiam. Hîc *sunt* motus, qui rectâ *sunt*. Ergo prima quidem Trinitas, uniformiter est causa ipsorum mundorum-divisionis. Secunda verò, majorem quidem emphasin, *& significationem* habet sectionis, & in partes *divisionis, atque* progressus. Ipsam verò mundorum multitudinem nobis non declarat. Tertia verò & septem mundos ostendit, & Unitatem cum duabus Trinitatibus. Tanta est illa divina Platonis intelligentia, *rerumq; sublimium cognitio*, ut nos vel ipsorum secundorum, quæ apparuerunt, ipsas causas contemplemur ex his, *quæ dicta sunt*.

Quoniam & illud vehementer admirabile, ex antè-dictis apparet, quod in una-quaq; Trinitate, id, quod est medium, totius Trinitatis figurandæ vim habeat, Ut, in ignota quidem *Trinitate*, ipsa di-

versi-

versitas, quæ sita-est media inter ipsum Unum,& ipsum Ens. In illa verò,quæ *res* continet, ipsum Totum, quod medium est inter ipsum Unum, & ipsum finitum. In illa verò rerum-perfectrice, ipsum perfectum, quod & ipsum medium situm-est inter id, quod habet extrema, & ipsam figuram. Etenim ipsa diversitas,est ipsa fœmina, & ipsa fœcunditas Deorum. Et ipsum totum, est ipsa ipsius compagis forma,quæ multas partes cõjungit. Et ipsum perfectum, *est* ipsum ipsius perfectionis bonum, quia principium habet,& medium, & finem, & conjungit finem cum principio per conversionis, *ac reversionis* proprietatem. Et cum nihil aliud fiat, quàm perfectionis-principium,est causa proprietatis horum Deorum in mediis centris ubique *versantis*. Quamobrem etjam totum ipsorum ordinem in medio *situm* contemplamur,qui sortitus-est hypostasin & mentalium, & intellectualium Deorum.

Nam ipsi quidem mentales Dii, secundùm *suas* essentias, & summitates, *ac excellentias* præcipuè definiuntur. Quamobrem etiam Patres vocantur, & singulares Dii. Nam ipsum Unum, & ipse Pater,in illis *est* idem. Ipsi verò Intellectuales *Dii,definiuntur* secundùm ipsos fines. Quamobrem etiam omnes appellantur & Mentes, & Intellectuales. Cùm autem medii sint mentales, & Intellectuales *Dii*, in medieratibus, *in medio* præcipuè ipsarum Trinitatum apparent.Illud etjam præterea de omnibus istis Trinitatibus communiter consideretur, *ac observetur*, quòd *harum* una-quæque propter finem; in infinitum procedit. Etenim primæ finis, *est* ipse numerus, & secundæ,ipsum infinitum multitudine. Et tertiæ, ipsum Rectum,quod & ipsum est-particeps naturæ ipsius infiniti. Et hujus *rei est* causa,quòd una-quæque Trinitatum, propter suum finem,materiatis mundis invehatur, & eorum, quæ in his generantur,infinitatem,per unam causam, complectatur. Præter verò ea, quæ dicta-sunt, ipsum etiam Trinitatum ordinem à finibus, *qui spectantur* in ipsis *manentem* contemplemur.

Nam primæ quidem, finis *est* ipse numerus. Secundæ verò,ipsum finitum, & infinitum. Tertiæ verò,Rotundum, Mixtum,Rectum. Perspicuum igitur *est*, quòd prima quidem, *est* singularis. Secunda verò,dualis. Tertia verò, triplex. Et perproportionem subsistunt,una-quidem,*relata* ad ipsum Unum Ens, alia verò, ad ipsum Totum mentale, alia verò, ad ipsum perfectum Totum. Quòd autem illa hunc habeant inter-se ordinem, dictum est-antè. Breviter igitur dicamus, quòd omnis mentalis,& intellectualis Trinitas,in ipsa quidem sua summitate, conjuncta-est cum ipso mentali. In ipso verò medio,suam demonstrat facultatem, *propriamq; vim, & potentiam*.

In ipso vero fine, complectitur infinitatem secundorum.

Et hunc finem imponamus doctrinæ de mentalibus, & intellectualibus Diis.

FINIS QUARTI LIBRI.

τὴν ἐπρότητα, μέσην ἱδρυμένην ἓν ἐνὸς, καὶ ἓν ὄν-τως. ἔστι δὲ τῆς σωεκτικῆς τὸ ὅλον, ὃ μέσον ἐστὶ ἓν ἑνὸς, καὶ ἓν πεπερασμένου. ἔστι δὲ τῆς τελεσιουργοῦ, τὸ τέλειον, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ, μέσον ἱδρυται ἓν ἔχοντος ἔχον τως, καὶ ἓν σχήματος. καὶ γὰρ ἡ ἑπρότης, αὐτὸ τὸ ὂν ὄλυ, καὶ τὸ γενιμόν ἐστι τῶν ὄντων. καὶ τὸ ὅλον, αὐτὸ τὸ τῆς σωοχῆς εἶναι ὑδος, τὰ πολλὰ μέρη σωδέον. καὶ τὸ τέλειον, αὐτὸ τὸ τῆς τελειότητος ἀγαθὸν, ἀρχὴν ἔχον, καὶ μέσην, [l. μέσον,] καὶ τέλος, καὶ σωάπτον τὸ τέλος τῇ ἀρχῇ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ἐπιστροφῆς. καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τελεαρχικὸν ἐσοπλούμεθα, αἴτιόν ἐστι τῆς κατὰ τὰ μέσα κένσεως πανταχοῦ τῶν ὄντων τούτων ἰδιότητος. τὸ καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν διακόσμησιν ἐν μεσότητι θεωρεῖσθαι τὴν ὑπόστασιν λαχοῦσαν τῶν τε νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν.

Οἱ μὲν γὰρ νοητοὶ θεοὶ, καὶ τὰς ὑπάρξεις ἀφορίζονται μάλιστα, καὶ τὰς ἀκρότητας. διὸ δὴ πατέρες καλοῦνται, καὶ ἑνιαῖοι θεοί. τὸ γὰρ ἓν, καὶ ὁ πατὴρ, ἐν ἐκείνοις ταυτόν. οἱ δὲ νοεροὶ, καὶ τὰ πέρατα. διὸ δὴ καὶ νόες ὑπονομάζονται αὐτοὶ καὶ νοεροί. μέσοι δέ ὄντες οἱ νοητοὶ, καὶ νοεροὶ, καὶ τὰς μεσότητας ἐκφαίνονται μάλιστα τὰς τῶν τελάδων. ἔτι πίνυν κἀκεῖνο θεῖ πασῶν τριάδων πάντων κοινῇ πεθεωρήσθω, τὸ κατὰ τὸ πέρας ἑκάστου εἰς ἄπειρον χωρεῖν. καὶ γὰρ τῆς πρώτης τὸ πέρας, ἀριθμός. καὶ τῆς δευτέρας, τὸ ἄπειρον πλῆθος. καὶ τῆς τρίτης, τὸ σῶμα. καὶ αὐτὸ τῆς δ' ἀπείρου φύσεως μετέχον. καὶ πάντα μὲν οὖν, τὸ τῶν τελάδων ἑκάστου, κατὰ τὸ πέρας ἑαυτῆς, πᾶς ἑνὸς ἕκαστον κόσμοις, καὶ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἐν πάσης θεωμένων, καὶ μίαν αἰτίαν περιέχειν. περὶ δὲ αὖ πᾶς ἑπτὰ μέσοις, καὶ τὴν πέρι τῶν τελάδων, λοιπὸν τῶν ἐν αὐταῖς πάλιν θεωρήσωμεν.

Τῆς μὲν γὰρ πρώτης τὸ πέρας, ἀριθμός. τῆς δὲ δευτέρας, τὸ πεπερασμένον, καὶ ἄπειρον. τῆς δὲ τρίτης, περιφερὲς, μικτὸν, εὐθύ. δῆλον οὖν ὅτι μοναδικὴ μὲν, ἡ πρώτη. δυαδικὴ δὲ, ἡ δευτέρα. τριαδικὴ δὲ, ἡ τρίτη. καὶ εἰκάλογον ὑπάρξεται, ἡ μὲν, πρὸς τὸ ἓν ὂν, ἡ δὲ, πρὸς τὸ ὅλον τὸ νοητὸν, ἡ δὲ, πρὸς τὸ παντελὲς ὅλον. ὅτι δὲ ἐκεῖνα πάντων ἔχει πρὸς ἄλληλα πέρι, ἤρηται πρότερον. σωελόντες οὖν ἐπάνωμεν, ὅτι πᾶσι νοητοῖ, καὶ νοερὰ τελὰς, κατὰ μὲν τὴν ἀκρότητα τὴν ἑαυτῆς, σωήπται πρὸς τὸ νοητόν. κατὰ δὲ τὴν μεσότητα, τὴν οἰκείαν ἐκφαίνει δύναμιν. κατὰ δὲ τὴν ὑποπεράτων, περιλαμβάνει τὴν ἀπειρίαν τῶν δευτέρων.

Καὶ πῦν πάλιν ἐπιθῶμεν τῇ περὶ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν διδασκαλίᾳ.

ΤΈΛΟΣ ΤΟΥ̃ ΤΕΤΆΡΤΟΥ βιβλίου.

CAPITA QVINTI LIBRI.

CAPUT I.

QUomodo intellectuales ordines à mentalibus,& intellectualibus Diis progressi sint,& per quas proprietates subsistant.

CAPUT II.

Quænam sit divisio Deorum Intellectualium. Et quisnam sit progressus Deorum in hoc ordine secundùm hebdomadas, *id est septimanas ut vulgò dicuntur.*

CAPUT III.

Quinam sint ex Platonis sententia,tres Intellectuales Patres. Quænam sint illæ tres impollutæ Unitates. Et quænam sit illa septima Deitas,quæ cum duabus Trinitatibus est collocata.

CAPUT IV.

Quomodo quis conclusiones facere possit ex Platonis *scriptis ductu*, de progressu Intellectualium Deorum in septem hebdomadas.

CAPUT V.

Quisnam sit ille Maximus Saturnus secundùm Theologiâ in Cratylo *comprehensum*. Et quomodo sit mentalis, & quomodo *sit* intellectualis in quo *Platonis Dialogo* distinctè traduntur dogmata de Mentis unione cũ mentali,& *de ipsius* discretione.

CAPUT VI.

Quódnam sit Saturni regnum. Et quomodo à Platone traditum sit in Civili *Dialogo*. Et quorum sit causa ipsi mundo, & ipsis Diis in mundo versantibus, & particularibus animabus.

CAPUT VII.

Quænam sit Saturnia vita animarum. Et quas proprietates hujus circumvolutionis tradiderit Eleates hospes.

CAPUT VIII.

Quomodo mentalibus animæ dicantur ali .Et quænam sit differentia alimenti, *quod sumitur* ex variis mentalibus.

CAPUT IX.

Quosnam ordines Maximus ille Saturnus præficiat ipsis universis. In quo *tractatu* distinctè docetur quænam etiam sit illa Mens, quæ traditur in Gorgia.

CAPUT. X.

Quonam modo à Theologis expers senectutis iste Deus propriè vocetur. Et quomodo Plato hanc ipsius proprietatem tradiderit.

CAPUT XI.

Quænam sit illa animalium genitrix Dea. Et quomodo sit & Saturnii, & Jovis regni concilia-

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ.

Κεφάλαιον ά.

Πῶς πεφῆλθον αἱ νοερικαὶ τάξεις ἀπὸ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν. καὶ τίνας ἰδιότητας ἔσχηκαν.

ΚΕΦ. β.

Τίς ἡ διαίρεσις τῶν νοερῶν θεῶν. καὶ ἡ καθ' ἑβδομάδας πρόοδος τῇ τάξει ταύτῃ τῶν θεῶν.

ΚΕΦ. γ.

Τίνες αἱ τρεῖς νοεραὶ πατέρες, κατὰ Πλάτωνα. τίνες αἱ τρεῖς ἕνωσεις μονάδες. καὶ τίς ἡ ἑβδόμη θεότης, ταῖς δυὸ τριάσι συμπαραγομένη.

ΚΕΦ. δ.

Πόθεν ἄν τις συλλογίσαιτο περὶ τῆς εἰς ἑπτὰ ἑβδομάδας προόδου τῶν νοερῶν θεῶν ἐκ τῶν Πλάτωνος.

ΚΕΦ. ε.

Τίς ὁ μέγας Κρόνος καὶ πῶς ἐν Κρατύλῳ θεολογίαν. καὶ πῶς νοητός ἐστι, καὶ πῶς νοερός. ἐν ᾧ διήρθρωται περὶ τῆς πρὸς νοῦ μέθεξιν τοῦ νοητοῦ ἑνώσεως, καὶ διακρίσεως δόγματα.

ΚΕΦ. ς.

Τίς ἡ τοῦ Κρόνου βασιλεία. καὶ πῶς ἐκ τοῦ Πλάτωνος ἐν Πολιτικῷ παραδίδοται. καὶ τίνων ἐστὶν αἰτία τῷ κόσμῳ, καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς, καὶ ταῖς μεριστικαῖς ψυχαῖς.

ΚΕΦ. ζ.

Τίς ἡ κρονία ζωὴ τῶν ψυχῶν. καὶ τίνα τὰ ἰδιώματα τῆς ἀνακυκλήσεως ταύτης παραδίδωκεν ὁ Ἐλεάτης ξένος.

ΚΕΦ. η.

Πῶς αἱ ψυχαὶ λέγονται τρέφεσθαι τοῖς νοητοῖς. καὶ τίς ἡ διαφορὰ τῆς ἐκ τῶν διαφόρων νοητῶν τροφῆς.

ΚΕΦ. θ.

Τίνας τάξεις ἐφίστησι τοῖς ὅλοις ὁ μέγας Κρόνος. ἐν ᾧ καὶ ὡς ὁ κρείττων νοῦς ὁ ἐν Γοργίᾳ παραδοθεὶς διήρθρωται.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς ἐκ τῶν θεολόγων ἀήρ ὁ θεὸς οὗτος ἰδίως καὶ εἴρηται. καὶ ὅπως ὁ Πλάτων ταύτην αὐτῷ παραδέδωκε τὴν ἰδιότητα.

ΚΕΦ. ια.

Τίς ἡ ζωογόνος θεός. καὶ πῶς συναγωγὸς

ἐστι τῆς τε κρείττου, καὶ τῆς Διὸς βασιλείας. καὶ τίνας ἔχῃ πρὸς ἀλλήλους συζύγους πρὸς ἀμφοτέρας.

ΚΕΦ. ιβ'.

Τίς ὁ τρίτος πατὴρ ἐν τοῖς νοεροῖς. καὶ πῶς δεῖ τῶν περὶ αὐτὸν τεθέντων αἰτίων. καὶ ὅτι δημιουργὸς οὗτός ἐστι τοῦ παντός.

ΚΕΦ. ιγ'.

Ἀποδείξεις τοῦ τὸν ὅλον δημιουργὸν τοῦ παντὸς, τὸν τρίτον εἶναι πατέρα τῶν νοερῶν.

ΚΕΦ. ιδ'.

Ἀπαίτησις πρὸς οὓς λέγοντας τρεῖς εἶναι κατὰ Πλάτωνα δημιουργούς. Διὰ πλειόνων ἐφοδων ἀποδεικνύουσι τὴν μονάδα τὴν δημιουργικὴν, περὶ τῆς τελάρος ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τετάχθαι τῶν νοερῶν.

ΚΕΦ. ιε'.

Ὅτι τὴν ἰδιότητα τοῦ δημιουργοῦ, μάλιστα παραδίδωκεν ὁ Τίμαιος νοῦν αὐτὸν καλέσας. καὶ ὅτι πατρικὴ τοῦ τρίτου τῶν νοερῶν πατρός.

ΚΕΦ. ις'.

Πῶς καὶ ἄλλῳ ἔφοδον αἰδοίσκειν δεῖ τὴν ἰδιότητα τοῦ δημιουργοῦ. καὶ πῶς λέγεται ποιητὴς ἐν Τιμαίῳ, καὶ πατὴρ, ὁ αὐτός. ἐν ᾧ διήρθρωται περὶ τοῦ παντὸς κατὰ Πλάτωνα, περὶ τοῦ παντὸς, ἅμα καὶ ποιητικὸν, περὶ τοῦ ποιητικὸν, καὶ παντὸς, περὶ τοῦ ποιητικὸν μόνον. καὶ ὅλως ἐν Διαφορᾷ ποιητὴς, καὶ πατήρ.

ΚΕΦ. ιζ'.

Πῶς ἄν τις κατὰ τρίτον ἔφοδον τὰς περὶ τῆς δημιουργικῆς μονάδος ἐννοίας αἰσχαθήραιτο, τῷ Τιμαίῳ συνεπόμενος.

ΚΕΦ. ιη'.

Περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ τοῦ δημιουργοῦ δημηγορίας. ἐξήγησις θεολογικὴ, διαφθροῦσα τὰς περὶ τῆς δημιουργικῆς ἐνεργείας ἡμῶν ἐννοίας.

ΚΕΦ. ιθ'.

Τίς ἡ δευτέρα τοῦ δημιουργοῦ δημηγορία, πρὸς τὰς μεριστὰς ψυχάς. καὶ ἐν Διαφορᾷ τῆς πρώτης. καὶ πῶς ἐν ταύτῃ τὰ μέτρα ζωῆς παραδίδοται τῆς τῶν ψυχῶν ζωῆς.

ΚΕΦ. κ'.

Συγκεφαλαίωσις πάντων τῶν περὶ τοῦ δημιουργοῦ λόγων, παρακολουθοῦσα τῇ τοῦ Τιμαίου διδασκαλίᾳ.

ΚΕΦ. κα'.

Ὅτι τῷ Διὶ τῷ δημιουργίαν ὁ Πλάτων ἀναλήψησιν, ἀπὸ τῶν ἐν τῷ Κριτίᾳ ῥηθέντων ὑπομνήσις.

ΚΕΦ. κβ'.

Λοιπὸν τῶν ἐν τῷ Κρατύλῳ ῥηθέντων ὑπομνήσις, περὶ τοῦ Διὸς δημιουργίας. ἐν ᾧ καὶ ἡ ἐτυμολογία δείκνυται τῆς ἀπὸ τῶν ὀνομάτων

trix, *in unum, utrung, contrahens*. Et quòsnam habeat ordines cum utroque *Regno* conjunctos.

CAPVT XII.

Quisnam sit ille tertius Pater in Intellectualibus. Et quomodo à causis ipsum antecedentibus progrediatur. Et quod iste sit hujus universitatis opifex.

CAPVT XIII.

Demonstrationes, quæ demonstrant, illum universum opificem hujus universitatis esse tertium Intellectualium Patrem.

CAPVT XIV.

Occupatio adversus eos, qui dicunt, ex Platònis sententia, tres esse rerum universarum opifices, per plura argumenta demonstrans illam Unitatem rerum-opificem, ante Trinitatem in tertio Intellectualium ordine collocatam esse.

CAPVT XV.

Quòd proprietatem illius universarum-rerum-opificis Timæus præcipue tradiderit, quum ipsum vocavit Mentem. Et quod tertio Intellectualium Patri conveniat.

CAPVT XVI.

Quomodo per aliud argumentum oporteat invenire proprietatem illius universarum-rerum-opificis. Et quomodo idem in Timæo dicatur *rerum universarum* effector, & Pater. In quo *tractatu* distinctè docetur, ubinam paternum *dicatur* ex Platonis sententia, ubi paternum, simul & id, quod efficiendi-vim-habet, ubi id, quod efficiendi vim habet, & *simul* paternum *est*, ubi id tantùm, quod efficiendi vim habet, & *rerum effector est*. Denique quanam *re* differat rerum Effector & Pater.

CAPVT XVII.

Quomodo quis per tertium argumentum illas sententias de universarum-rerum-fabricatrice Unitate repurgare possit, Timæum sequens.

CAPVT XVIII.

De illa illius rerum-universarum opificis concione quæ *est* in Timæo, explicatio theologica, distinctè tradens nostras de rerum-universarum-fabricatrice actione sententias.

CAPVT XIX.

Quænam sit secunda rerum-universarum-opificis concio, *quam habuit* ad partitas, *sive dividuas* animas. Et quâ *re* differat à priore. Et quomodo in hac hæ mensuræ ipsius vitæ animarum sint definitæ

CAPVT XX.

Brevis per summa capita repetitio verborum omnium de illo rerum- universarum-opifice *factorum*, Timæi doctrinam accuratè sequens.

CAPVT XXI

Quod Jovi rerum-universarum-fabricationem Plato tribuat, ex iis, quæ dicta sunt in Critia, admonitiones sumptæ.

CAPVT XXII.

Ex iis, quæ in Cratylo dicta sunt, admonitiones *sumptæ* de Jovis rerum-universarum fabricatione. In quo *tractatu* & ipsa consensio demonstratur Theologiæ à nominibus *sumptæ*, & *consen-*

sientia

tientes cum illa descriptione, *quæ legitur* in Timæo de rerum-universarum-opifice.

CAPUT XXIII.

Ex iis, quæ in Philebo demonstrata-sunt, admonitiones *sumptæ* de Jovis rerum-universarum-fabricatione. In quo *tractatu* traditur etiam quænam sit regia anima, & quænam sit regia Mens.

CAPVT XXIV.

Ex iis, quæ in Protagora de civili *rerum administratione* dicta-sunt, ejusdem demonstrationes.

CAPUT XXV.

Ex iis, quæ in Civili *Dialogo traduntur* de duplici verborum circumvolutione, *sumptum* argumentum, quod affirmat, *& efficit*, ipsum Jovem rerum universarum-opificem, esse etiam Patrem Platonis, secundùm Platonem.

CAPUT XXVI.

Ex iis, quæ dicta-sunt in Legibus, de proportione, ut ea, quæ Jovis est Judicium, eorundem admonitiones.

CAPVT XXVII.

Quomodo etiam in eo, quod est per-se-animal, per causam sit ipse Jupiter, & in ipso Jove sit id, quod est Per-se-animal.

CAPUT XXVIII.

Quomodo Timæus id, quod est ignotum, & arcanũ, illi rerum-universarum-opifici tribuerit.

CAPUT XXIX.

Cúr nam ipsum quidem mentale animal *Timæus* & nominare velit, *& nominandum censeat*, & cognosci *tradat*. Ipsum verò rerum-universarum-opificem, ignotum, & ineffabilem sinat, *relinquat*, *silentioq; prætereat*.

CAPUT XXX.

De illo Cratere, qui est in Timæo, Theologia docens, quænam sint illa genera, quæ in eo miscentur, & quomodo sit autor animarum essentiæ.

CAPUT XXXI.

Quòd fontanus sit ille Crater, qui est in Timæo. Et admonitiones ex Platonis *scriptis sumptæ* de principio, & fonte animarum.

CAPUT XXXII.

Quòd tres animalium-genitores fontes cum illo rerum-universarum-opifice collocatos sumere quis possit ex iis, quæ dicta-sunt in Timæo, *scilicet et illos tres*, illum animarum, illum Virtutum, illum naturarum *fontem*.

CAPUT XXXIII.

De impollutis Diis admonitiones, quòd ex Platonis sententia profectò *Dii tales* sint. Et quænam sit proprietas ipsorum essentiæ.

CAPUT XXXIV.

Demonstrationes evidentiores ex Platonis sententia, de hypostasi, *& natura* Deorum impollutorum.

CAPUT XXXV.

Quomodo secundùm Platonem oporteat nominare Deos impollutos, admonitiones pluribus *explicatæ in eo loco*, in quo traditur etiam quænam sit ipsorum unio, & quæ discretio, & quæ proprietas.

Ἀπὸ τῶν ἐν Φιλήβῳ δεδειγμένων ὑπομνήσεις τῆς τοῦ Διὸς δημιουργίας. ἐν ᾧ καὶ τίς ἡ βασιλικὴ ψυχὴ, καὶ τίς ὁ βασιλικὸς νοῦς παραδίδοται.

ΚΕΦ. κδ΄.

Ἀπὸ τῶν ἐν Πρωταγόρᾳ περὶ τῆς πολιτικῆς ῥητίνων, τοῦ αὐτοῦ ἀποδείξεις.

ΚΕΦ. κε΄.

Ἀπὸ τῶν ἐν τῷ πολιτικῷ περὶ τῆς διπλῆς ἀνακυκλήσεως λόγων, ἐφ' οἷς κατασκάζουσι τὸν Δία δημιουργὸν εἶναι καὶ πατέρα τοῦ Πλάτωνος κατὰ Πλάτωνα.

ΚΕΦ. κς΄.

Ἀπὸ τῶν ἐν Νόμοις ῥητίνων περὶ τῆς ἀναλογίας, ὡς Διὸς κρίσεως οὔσης, τῶν αὐτοῦ ὑπομνήσεις.

ΚΕΦ. κζ΄.

Πῶς καὶ ἐν τῷ αὐτζῴῳ, καθ' αὑτὸ ἐστὶν ὁ Ζεὺς, καὶ ἐν τῷ Διὶ τὸ αὐτζῷον.

ΚΕΦ. κη΄.

Πῶς τὸ ἄγνωστον, καὶ ἄῤῥητον ὁ Τίμαιος ἀποδέδωκε τῷ δημιουργῷ.

ΚΕΦ. κθ΄.

Διαφὲρει τὸ μὲν νοητὸν ζῷον καὶ ἐνομάζειν ἀξιοῖ, καὶ γινώσκεσθαι, τὸν δὲ δημιουργὸν ἄγνωστον, καὶ ἄῤῥητον ἀφίησι.

ΚΕΦ. λ΄.

Περὶ δὲ ἐν Τιμαίῳ κρατῆρος, θεολογία διδάσκουσα τίνα τὰ ἐν αὐτῷ κερασνύμενα γένη, καὶ πῶς αἰτία ἐστὶ τῆς τῶν ψυχῶν οὐσίας.

ΚΕΦ. λα΄.

Ὅτι πηγαῖός ἐστιν ὁ ἐν τῷ Τιμαίῳ κρατὴρ. καὶ ὑπομνήσεις ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος περὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ τῆς πηγῆς τῶν ψυχῶν.

ΚΕΦ. λβ΄.

Ὅτι τὰς τρεῖς ζωογόνους πηγὰς τὰς τῷ δημιουργῷ συμπαραγομένας λάβοι τις ἂν ἐκ τῶν ἐν Τιμαίῳ ῥητίνων, τῶν τῶν ψυχῶν, τῶν τῶν ἀρετῶν, τῶν τῶν φύσεων.

ΚΕΦ. λγ΄.

Περὶ τῶν ἀχράντων θεῶν ὑπομνήσεις, ὡς ἄρρητοί εἰσι κατὰ Πλάτωνα. καὶ τί τὸ ἴδιον αὐτῶν τῆς οὐσίας.

ΚΕΦ. λδ΄.

Ἀποδείξεις ἐναργέστεραι τῆς τῶν ἀχράντων θεῶν ὑποστάσεως, κατὰ Πλάτωνα.

ΚΕΦ. λε΄.

Πῶς ἐνομάζειν χρὴ τοὺς ἀχράντους θεοὺς κατὰ Πλάτωνα, διὰ πλειόνων ὑπομνήσεις, ἐν ᾧ καὶ τίς ἡ ἕνωσις αὐτῶν, καὶ τίς ἡ διάκρισις, καὶ τίς ἡ ἰδιότης παραδίδοται.

ΚΕΦ. λς'.

Πῶς ἄν τις ἀφορμὰς λάβοι καὶ περὶ τῆς ἑβδόμης μονάδος τῶν νοερῶν, ἐκ τῶν παρὰ τῷ Πλάτωνι μυστικῶς ἠνιγμένων, ὡς τὴν ἀκρότητα τῶν νοερῶν θεῶν ἐν τῷ Παρμενίδῃ παρεδίδωκε.

ΚΕΦ. λζ'.

Πῶς τὸ μέσον διακόσμησιν τοῦ νοεροῦ πλάτους, καὶ διὰ ποίων σημάτων ὁ Παρμενίδης ἐξέφωνε.

ΚΕΦ. λη'.

Πῶς τὸ τέλειον τάξιν τῶν νοερῶν, καὶ διὰ ποίων ἰδιοτήτων ὁ Παρμενίδης ἀφορίζει.

ΚΕΦ. λθ'.

Κοινὴ θεωρία τῆς νοερᾶς ἑβδομάδος, ἀπὸ τῶν Παρμενίδου συμπερασμάτων.

Caput XXXVI.

Quomodo quis argumenta sumere-possit etiam de septima Unitate Intellectualium, ex iis, quæ apud Platonem mysticè, & obscurè dicta-sunt, ut Intellectualium Deorum summitatem in Parmenide tradidit.

Caput XXXVII.

Quomodo medium ordinem intellectualis latitudinis, & per quæ signa Parmenides declararit.

Caput XXXVIII.

Quomodo tertium ordinem intellectualium, & per quas proprietates Parmenides definiat.

Caput XXXIX.

Communis contemplatio intellectualis hebdomadæ ex Parmenidis conclusionibus *petita*.

LIBER QVINTUS.

CAPVT PRIMVM.

IAm verò deinceps tertium alium ordinem Deorum, qui vocatur intellectualis, contempiemur, conjunctum quidem cum iis, qui antecedunt ipsum, concludentem verò totos progressus *rerum* divinarum, & convertentem, *ac reducentem eos* ad ipsum principium, & efficientem unum circulum, *ac orbem* primariorum, & perfectorum ordinum, & mentem in nobis *existentem*, in illam participabilem, & divinam mentem intendamus, & ordines, qui *sunt* in ipsa *mente*, & summissiones ab essentia distinguamus, secundum Platonis admonitionem, & *interpretationem*.

Hæc igitur intellectualis Deorum hypostasis, & *natura* pendet quidem ab antiquioribus causis, & ab ipsis repletur universa bonitate, & autarcia, *ex illa vitæ conditione, quæ suis bonis contenta, non* expetit *aliena*. Eximium verò post illos *ordines*, principatum præfecit omnibus secundis, in ipso constringens, *& arctissimo vinculo ligatos continens* omnes particulares Deorum progressus. Et intellectualis quidem appellatur, quia individuam, & divinam progenuit mentem. Impletur verò mentalibus, non ut iis, quæ cum ipsa mente sunt collocata, nec ut iis, quæ per animi cogitationem tantùm ab ipsa *mente* dividuntur, *& separantur*: sed ut iis, quæ singulariter quidem omnes multitudines, & occultè ipsos Deorum ortus, & ipsas essentias mentalium in ipsis collocarunt, intellectualium verò *totam*, *vel*, universam mentem, & Entium varietatem, & multiformes *rerum* divinarum ordines sunt sortita, & ipsum universæ periodi finem in unum mentale principium cõvolvunt, *compellunt*, *& contrahunt*. Nam intellectualia convertuntur ad mentalia, *& ad ea reverti*untur, & alia quidem, *cum iis* uniuntur, *& ita conjunguntur, ut in unum redigantur*, & constanter ante Deos divisos permanent.

Alia vero, multiplicantur, & per conversionem, *ac reversionem* cum primariis causis conjunguntur. Progrediuntur vero ab omnibus intellectuales Dii, ipsas quidem Vnitates ab uno, quod est ante mentalia, susci pientes. Ipsas vero essentias, à mentalibus *accipientes*. Ipsas vero vitas perfectas, & quæ continent, & generant *res* divinas, à mentalibus, & intellectualibus. Intelle

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Κεφάλαιον ά

Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, τρίτων ἄλλων ἐφαπτώμεθα θεῶν, τῶν νοερῶν λεγομένων, θεωρήσωμεν, συνεχῆ μὲν τῆς πρὸ αὐτῆς, συμπραίνουσαν δὲ τὰς ἕλας προόδους τῶν θείων, καὶ ἐπιστρέφουσαν εἰς τὸν ἀρχικὸν, καὶ κύκλον ἕνα τῶν πρωτουργῶν, καὶ παντελῶν ἀφαιρέσμων ἀποτελοῦσαν, καὶ τὸν νοῦν τὸν ἐν ἡμῖν ἀναπτύσσωμεν εἰς τὸν ἀμέθεκτον, καὶ θεῖον νοῦν, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ τάξεις. καὶ ὑφέστάς τῆς οὐσίας ἀφησόμεθα, κατὰ τὴν τοῦ Πλάτωνος ὑφήγησιν.

Αὕτη πέφυκε ἡ νοερὰ τῶν θείων ὑπόστασις ἤρτηται μὲν ἀπὸ τ πρεσβυτέρων αἰτίων, καὶ πληροῦται παρ' αὐτῶν τῆς ὅλης ἀγαθότητος, καὶ αὐταρκείας. ἐξαίρετον δὲ μετ' ἐκείνας τὸν ἡγεμονίαν παρείληφε τῶν δευτέρων πάντων, εἰς αὑτὸν ἀναδήσασμένη τὰς μεριστὰς πάσας προόδους τῶν θεῶν. καὶ νοερὰ μὲν ἐπονομάζεται, διότι δὴ τὸν ἀμέριστον, καὶ θεῖον ἀπεγέννησε νοῦν. πληροῦται δὲ ἐκ τῶν νοητῶν, οὐχ ὡς τῶν νῦν συντεταγμένων, οὐδ' ὡς καὶ διάνοιαν μόνον αὐτῆ διαιρουμένων, ἀλλ' ὡς ἰνιαίως μὲν τὰ πληθη πάντα, καὶ κρυφίως τὰς ἐκφάνσεις τῶν θεῶν, καὶ τὰς ὑπάρξεις τῶν νοητῶν ἐν αὐτοῖς ἱδρυσαμένων, τῶν δὲ νοερῶν τὸν ὅλον νοῦν, καὶ τὸν ποικιλίαν τῶν ὅλων, καὶ τὰς πολυειδεῖς τῶν θείων ἀφαιρέσμήσεις κληρωσαμένων, καὶ τὸ πέρας τῆς ὅλης περιόδου συνελισσόντων εἰς μίαν ἀρχικὴν τῶν νοητῶν. ἐπιστρεπτὰ γὰρ τὰ νοερὰ πρὸς τὰ νοητὰ, καὶ μονίμως περὶ τῶν θείων διηρημένων ἵδρυται.

τὰ δὲ, πληθύεται, καὶ ἀφ' ἑνὸς τῆς ὑπερφῆς συνάπτεται ταῖς πρωτουργοῖς αἰτίαις. προέρχονται δὲ ἀπὸ πάντων τῶν πρὸ αὐτῶν οἱ νοεροὶ θεοὶ, τὰς μὲν ἑνώσεις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ πρὸ τῶν νοητῶν ὑποδεχόμενοι. τὰς δὲ οὐσίας ἀπὸ τῶν νοητῶν. τὰς δὲ ζωὰς τὰς παντελεῖς, καὶ συνεκτικὰς, καὶ γονικὰς τῶν θείων, ἀπὸ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν. τῶν δὲ νοερῶν ἰδιότητα, παρ' ἑαυτῶν

λαχάνιες, καὶ πρὸς ἑαυτὰς μὲν ἐπιστρέφοντες τὰς διηρημένας πάσας διακοσμήσεις, αὐτοὺς δὲ νοητῶς ἐνιδρύοντες, ὅλοις δὲ δι' ὅλων γνώσεις ὑπάρχοντες καθαραὶ, καὶ ἄγνωστοι, καὶ ζωαὶ ζέουσαι, καὶ πρὸς πάντες, οὐσίαι παμπλεῖς, αἰεὶ τῶν ἑαυτῶν εἶναι παράπαν τὰ δύτερα παράγουσαι, καὶ μήτε ἐλαττούμεναι, καὶ τῶν ἐκείνων προόδοις, μήτε προσθήκην δεχόμεναι, καὶ τῶν ἐκείνων ἀποπληρώσεσιν. ἀλλὰ ταῖς ἑαυτῶν αἰεκλείπτοις, καὶ ἀπείροις δυνάμεσι, πάντων μὲν ἔντες πατέρες, καὶ αὐλοὶ, καὶ ἡγεμόνες, οὔτε δὲ συνδιαιρούμενοι τοῖς ἀποφυομένοις, οὔτε ἑαυτῶν ἐξισταμένοις κατὰ τὴν πρόοδον, ἅμα δὲ, καὶ καθ' ἕνωσιν τὰ ὅλα πληθη, καὶ σὺν διακόσμους πάντας κυβερνῶντες, καὶ συνελίττοντες εἰς τὸ νοητὸν, καὶ κρύφιον ἀγαθόν.

Εἴπ οὖν ζωὴν λέγοιμι νοεράν, οὐ ταὐτὸν ἠρτῆσθαι δεῖ τὴν ζωὴν, οἵαν μικρῷ πρόπαρ ἐθεωρούμεν. ἀμέθεκτος μὲν ἐκείνη, μεθεκτὴ δὲ αὕτη. καὶ γεννητικὴ μὲν ἐκείνη, ζωογόνος δὲ αὕτη. ταὐτὸν δὲ διέφερεν ἀλλήλων, οὐκ ἄδηλον. τὸ μὲν ζωογονικὸν αἴτιον δήπου, καὶ γεννητικόν ἐστι. τὸ δὲ γεννητικὸν, οὐ πάντως ζωογονικόν ἐστι. καὶ γὰρ σχημάτων τοῖς ἀσχημάτοις, καὶ ὅρων τοῖς ἀπείροις, καὶ πληθῶν τοῖς ἀπλέτοις ἐστὶ παρεκτικόν. εἴπε νοητὸν ἐν τοῖς νοεροῖς αἴτιον ἐπονομάζοιμι. τὸ νοητὸν οὐ τοιοῦτον ὑπολαμπτέον ἔσεσθαι, οἷον τὸ πρόσθεν ἐλέγομεν. ἐκεῖνο γὰρ ἀμέθεκτόν ἐστι, καὶ πρὸ τῶν νοερῶν, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ προϋπάρχον, καὶ τῶν ὅλων ἐξῃρημένον, οὐχ ὡς πλήρωμα τοῦ νοῦ προσαναπεφθέγμενον νοητὸν, ἀλλ' ὡς προαῖτιον αὐτοῦ, καὶ ἐφέστιον αὐτῷ, καὶ ἑαυτὸν, καὶ ἑαυτῷ, ἀσυγχύτως πρὸς αὐτὸ, μονοειδῶς ὑφεστηκός. τοῦτο δὲ, ὃ νῦν προβαλλόμεθα νοητὸν, μεταχόμενόν ἐστι, καὶ τῷ νῷ συμπεπλεγμένον, καὶ πολυειδὲς, καὶ τῶν ὅλων ἀπείρων ἐν ἑαυτῷ τὰς αἰτίας διειλόμενον. εἴπε πατέρας ἐνταῦθα, καὶ δημιουργοὺς θεοὺς ἀποκαλοῖμι, ἐξηλλαγμένον τὸ παντελικὸν τοῦτο, καὶ δημιουργικὸν ὑποθησόμεθα τῆς τῶν νοερῶν πατέρων ὑπάρξεως. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, γεννητικοὶ τῶν ὅλων ἦσαν οὐσιῶν. οὗτοι δὲ, τῶν μερικῶν ὀχείων, καὶ τῆς εἰδοποιίας τῆς διωρισμένης, αἴτιοι προϋπάρχουσι. καὶ ἐκεῖνοι μὲν, τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτοῖς εἶχον τῶν θείων προόδων οἰκείας.

Οὗτοι δὲ, τῶν γενίμων αἰτίων διέκριναν ἑαυτοὺς, καὶ οὐ καθ' ἕνωσιν αὐτοῖς, ἀλλὰ κατὰ τὴν διαίρεσιν συνάπτοντες τῆς ἑνώσεως κοινωνίαν. οἱ γὰρ ὑπὸ τῶν μύθων ὑμνούμενοι γάμοι, καὶ ἡ τῶν θείων ἐμνηλικὴ σύζευξις, ἐν τοῖς νοεροῖς ἐστι θεοῖς.

ctualem verò proprietatem, à se-ipsis sortiti, *ac adepti*, & ad se-ipsos quidem convertentes *ac reducentes* omnes divisos ordines, se verò ipsos in-mentalibus collocantes, toti verò per tota, *vel, in totis, prorsus, ac omnino* notiones existentes puræ, & ignotæ, & vitæ *viventes*, *ac* ferventes, & præterea, essentiæ perfectæ, quæ per suum ipsarum Esse, omnia secunda producunt, quæ neq; minuuntur per illorum progressum, neq; additionem recipiunt, per illorum procreationem, *atque progeniem*: sed suis nunquam-cessantibus: *ac perennibus, atque perpetuis*, & infinitis facultatibus *& viribus* omnium quidem existunt Patres, & autores, & Duces, neq; dividuntur unâ cum iis, quæ progignuntur ab ipsis, neque à se-ipsis in ipso progressu deficientes, simul verò, & per unionem universas multitudines, & omnes ordines gubernãt, & ad mentale, & occultum bonum convoluunt, *eosq; deducunt*.

Sive igitur vitam dicam intellectualem, non talem oportet existimare vitam, qualem paulo antè contemplabamur. Imparticipabilis enim erat illa, hæc vero *est* participabilis. Et illa quidem, vim-generatricem-habet. Hæc verò *est* animalium-generatrix. Quod autẽ hæc inter se differant, non *est* obscurum. Nam illa quidem causa, quæ animalium-generatrix est, est etiam profectò generatrix. Sed illa *causa*, quæ generatrix est, *& generandi vim habet*, non omnino *etiam* est animalium-generatrix, *nec animalium procreandorum facultatem in se latentem habet*. Etenim figuras figurâ-carentibus, & fines infinitis, & perfectionem imperfectis suppeditat. Sive mentalem causam in intellectualibus appellem, hoc mentale non tale statim *est* existimandum, quale illud prius dicebamus. Illud enim est imparticipabile, & ante intellectualia, ipsum per se-ipsum præexistens, & ex universis exemptum, non ut complementum ipsius mentis appellatum mentale: sed ut ipsius præcedens-causa, & exoptanda ipsi, & amabilis, non collocata cum ipso, *&* uniformiter subsistens. Hoc verò, quod nunc proponimus mentale, ab ipsa mente participatur, & cum ea collocatur, & *est* multiforme, & omnium Entium causas in se-ipso divisas-continet. Sive Patres hìc, & rerum-universarum-opifices Deos appellemus, hoc paternum, & rerum-universarum-fabricandarum-vim-habens *nomen*, fundamentũ-esse dicemus inusitatum, *& excellens* intellectualium Patrum essentiæ. Nam illi quidem, universarum essentiarum sunt genitores. Isti verò, dividuorum rivorum, & definitæ formarum-procreationis autores præexistunt, *id est primarii sunt autores*. Et illi quidem, in se-ipsis habebant facultates, divinorum progressuum *fundatrices*, & conditrices.

Isti verò, à fœcundis causis se-ipsos discreverunt, *atque separarunt*, neq; per unionem: sed per secundam unionis communionem cum ipsis conjunguntur. Nam illæ nuptiæ, quæ fabulis celebrantur, & illa *rerum* divinarum concors conjunctio, est in intellectualibus Diis.

Quum autem illi rerum-universarum-fabricandarum-vim-habentes rivi cum animalium-procreandorum-facultatem-habentibus miscentur, omne Deorum genus *hinc* exoritur, *ac apparet*, & supramundanorum *i. e. illorum, qui supra mundum degunt*, & illorum, qui mundum sunt-sortiti. Sed hoc iterum *postea dicetur*.

CAPUT II.

QUoniam autem proprietatem intellectualium Deorum (ut summatim loquamur) contemplati-sumus, restat jam, ut de ipsorum divisione convenientem tradamus contemplationem. Intellectualis enim ordo non unus, & individuus est: sed varios progressus sublimiorum generum est-sortitus. Tres igitur erunt hic etiam Patres, qui totam intellectualem essentiam diviserunt. Unus quidem, in ipso mentali, alius verò, in ipsa vita, alius verò, in ipsa mente collocatus. Et mentales imitantur Patres, qui mentalem latitudinem trifariam diviserunt, qui talem inter se differentiam habebunt. Primus quidem, progressus per-proportionem-respondentem primo Patri, & mentalis existens. Secundus verò, secundo *similis*, & intellectualem vitam totam in se collectam habens, *& ex se pendentem continens*. Tertius verò, tertio, & totum intellectualem ordinem concludens, ut ille *continebat* ipsum mentalem.

Cùm autem isti tres sint, & unus quidem, in seipso maneat, alius verò, progrediatur, & omnia vivificet, alius verò, ipsis rerum-universarum-fabricationis effectionibus, *ac operibus* splendorem fulguris-instar-immittat, necesse profectò *est* etjam alios triplices Deos cum ipsis esse conjunctos. Quorum unus quidem, erit illi primo constantis puritatis autor. Alius verò, secundo *erit autor* impolluti per omnia progressus. Alius verò, tertio *erit autor* eximiæ rerum-universarum-fabricationis. Nam in illis quidem Diis, qui sunt ante istos, impollutæ Deitates per causam erant, propter indiscretam unionem, & identitatem conciliatricem facultatum, quæ horum communione non indiget. In intellectualibus verò (ubi etiam *est* ipsa perfecta discretio, ut in universalibus ordinibus, & ad secunda major affectio, & universorum communio cum particularibus) opus est profectò etiam impolluta Deitate, vel facultate, quæ rationem, *ac proportionem* habebit *relatam* ad paternam causam identitatis, & immutabilis hypostaseós, *ac naturæ*, cum ipsis Patribus ipsam dividens antecedentem, ita ut unus-quisque Deorum impollutorum cum proprio patre conjunctus-sit.

Duæ igitur istæ Trinitates, una quidem, intellectualium Patrum, altera verò, impollutorum Deorum, nobis apparuerunt. Tertia verò alia, præter has duas, Unitas triplex, discretionis ipsarum causa intellectualibus cum *antè* dictis Trinitatibus subsistet. Nam isti quidem Patres, *sunt* omnis essentiæ suppeditatores. Identitatis verò *suppedi-*

Μιγνυμένων δὲ τῶν δημιουργικῶν ἐχέτλων τοῖς ζωογονικοῖς ἅπασι τὸ τῶν θεῶν γένος ἐκφαίνεται, καὶ τῶν ὑπερκοσμίων, καὶ τῶν τὸν κόσμον κληρωσαμένων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπιτωθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ β'.

ΕΠειδὴ δὲ τὴν ἰδιότητα τῶν νοερῶν θεῶν (ὡς συλλήβδην εἰπεῖν) περιάμεθα, λείπεται δὴ λοιπὸν τὴν διαίρεσιν αὐτῶν, τὴν προσήκουσαν ἐπιδεῖναι θεωρίαν. οὐ γὰρ εἷς ἐστι, καὶ ἄπλοῦς, ὁ νοερὸς διάκοσμος, ἀλλὰ ποικιλωτέρας ἔλαχε προόδους τῶν ὑψηλοτέρων γενῶν. τρεῖς μὲν οὖν ἔσονται καὶ ἐνταῦθα πατέρες, οἱ τὴν ὅλην οὐσίαν τὴν νοερὰν διελόντες. ὁ μὲν, κατὰ τὸ νοητὸν, ὁ δὲ, κατὰ τὴν ζωὴν, ὁ δὲ, κατὰ τὸν νοῦν παραγαγών. καὶ οὗτοι νοητοὺς μιμοῦνται πατέρας, οἱ τὸ νοητὸν πλάτος τριχῇ διεῖλεν, οἱ παύτην ἕξουσι τὴν πρὸς ἀλλήλους διαφοράν. ὁ μὲν, ἀπαλλαγεὶς τοῦ πρώτου πατρὸς, καὶ νοητὸς ὤν. ὁ δὲ, τῷ δευτέρῳ, καὶ τὴν νοερὰν ζωὴν πᾶσαν εἰς ἑαυτὸν ἀναδησάμενος. ὁ δὲ, τῷ τρίτῳ, καὶ τὸν ὅλον συγκλείων διάκοσμον τὸν νοερὸν, ὥσπερ ἐκεῖνος τὸν νοητόν.

Τριῶν δὲ πάντων ὄντων, ἓν μὲν, μένον ἐν ἑαυτῷ. ἕτερον δὲ, προϊόν. καὶ τὸ πάντα ζωοποιοῦν. ἕτερον δὲ, ταῖς ποιήσεσι ταῖς τῆς δημιουργίας ἀστράπτειν, ἀνάγκη δήπου καὶ θεοὺς αὐτοῖς ἄλλους συνεῖναι τελείους. ὧν ὁ μὲν, τῆς μονίμου καθαρότητος ἔσται τῷ πρώτῳ πατρὶ. ὁ δὲ, τῆς ἀκραιφνοῦς τῷ δευτέρῳ διὰ παντὸς προόδου. ὁ δὲ, τῆς ἐξηρημένης τῷ τρίτῳ δημιουργίας. ἐν μὲν γὰρ τοῖς πρὸ πάντων θεοῖς, ἄκρατος θεότης καὶ αἰτία ἦσαν, διὰ τὴν ἕνωσιν τὴν ἀδιάκριτον, καὶ τὴν ταυτότητα τὴν συναγωγὸν τῶν δυναμένων, οὐ δεομένων τῆς πάντων κοινωνίας. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς (οὗ καὶ ἡ διάκρισις παντελὴς, ὡς ἐν ὀλίγοις διανύσαι, καὶ ἡ πρὸς τὸ δεύτερον σχέσις πλείων, καὶ ἡ πρὸς μεμιγμένα τῶν ὅλων κοινωνία.) δεῖ δὴ καὶ τῆς ἀκρατόν τινος θεότητος, ἢ δυνάμεως, ἢ ἕξεως λόγον πρὸς τὴν πατρικὴν αἰτίαν ταυτότητος, καὶ ἀκλινοῦς ὑποστάσεως, ἑκάστου μάλιστα συνδιατείνειν τοῖς πατράσιν αὐτοῦ, ὥστε ἕκαστον τῶν ἀκραιφνῶν θεῶν, ἰδίῳ συνεζεῦχθαι πατρί.

Δύο μὲν οὖν αὗται τριάδες, ἡ μὲν, τῶν νοερῶν πατέρων, ἡ δὲ, τῶν ἀκραιφνῶν θεῶν, ἡμῖν ἐπεφώνησαν. τρίτη δὲ ἄλλη, πρὸς ταῖς δύο ταύταις, μονὰς τριαδικὴ, τῆς διακρίσεως αἰτία αὐτῶν αἰτία τοῖς νοεροῖς μὴ τῶν εἰρημένων ὑποστῆσαι τριάδων, οὐσίας μὲν γὰρ ἅπασης οἱ πατέρες χο-

ρηγοί. πωλότης δὲ, οἱ ἀμέλικτοι. τῆς δὲ Διακρίσεως ἴσως δή πως καὶ αὐτῆς αἰτίαν ποιούμεθα, καὶ ταύτην μίαν, ἅμα καὶ τριπλῆν, Διακρίνουσαν ἐκ τῶν ὑπερκειμένων θεῶν νοεροὺς θεοὺς, καὶ ἐξ ἑαυτῶν, καὶ ἐκ τῶν καταδεεστέρων. Διατί γὰρ ἄλλης ἡγοῦνται Διακοσμήσεως, εἰ μὴ διήρηνται τῶν πρώτων; Διατί δὲ αὖται πληθύνονται, καὶ ἀπ' ἀλλήλων διεστήκασι, ταῖς βασιλείαις, εἰ μὴ Διακέκριντα; Διατί δὲ τῶν μερικῶν ὑπερτέχουσιν, εἰ μὴ καὶ πάντων χωρίζονται; μία δὴ οὖν ἡμῖν ἔστω, καὶ τριπλῆ μονὰς, ἡ τῆς Διακρίσεως αἰτία. τριὰς δὲ μενοειδὴς, ἥτις πατρικὴ, καὶ ἀχραντος. καὶ (τὸ πάντων παραδοξότατον) τὸ μὲν Διακριτικὸν αἴτιον, μᾶλλόν ἐστι μοναδικόν.

Τὸ δὲ πατρικὸν, καὶ τὸ ἄχραντον, μᾶλλον τελεσιουργόν. τὸ μὲν γὰρ, παρεκτικόν ἐστι τῆς ἄλλοις τῆς Διακρίσεως. τὸ δὲ, τῆς κοινωνίας, καὶ τῆς ἑνώσεως ἑκάτερον· ἔσχατον τελεσιουργὸν μὲν ἑκάτερον γίγνεται τούτων Διακρινόμενον. μοναδικὸν δὲ ἐκεῖνο, παρὰ τούτων ἐνιζόμενον. πάντα γὰρ τὰ νοερὰ δι' ἀλλήλων πεφοίτηκε, καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ καὶ δήλωμα κοινωνίας θαυμασίως, μιμούμενα τὴν τῶν νοητῶν ἕνωσιν, Διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις παρουσίας, καὶ συγκράσεως. καὶ ὁ ἐκεῖ σφαῖρος, ἔστιν ὁ νοερὸς διάκοσμος, ἐν αὐτῷ, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐνεργῶν, καὶ προϊὼν εἰς αὐτὸν ἑβδομαδικῶς, μονὰς ὤν, καὶ ἑβδομὰς, παντελὴς τῆς νοητῆς μονάδος εἰκὼν (εἰ θέμις εἰπεῖν) καὶ τὴν κρύφιον ἑαυτῆς ἕνωσιν, Διὰ τῆς προόδου, καὶ Διακρίσεως ἐκφαίνουσα. πρωΐτη μὲν οὖν αὕτη πρόοδος τῶν νοερῶν θεῶν ἡμῖν εἰς ἑπτάδα Διακριθεῖσα, πλέως ἀνυμνείσθω.

Δεύτεραι δὲ ὑπὸ ταύτην ἄλλαι τελεῖσθωσαν ἑβδομάδες ἑπτὰ, πᾶσι τῆς ἑπτάδος τοῦτης μοναδικῶς προάγουσαι μέχρι τῶν ἐσχάτων. ἑκάστη γὰρ μονὰς ἑβδομάδος ἡγεῖται νοερὰς ἑαυτῆς συζύγου, καὶ Διατείνει ταύτην ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ὁλοτελοῦς κορυφῆς, μέχρι τῶν πλατυτάτων, καὶ χθονίων Διακόσμων. λέγω δὲ, οἷον, ἡ μὲν πρώτη πατρικὴ μονὰς, ἑπτὰ πατρικὰς ὑφίστησιν. ἡ δὲ δευτέρα, πάλιν ἑπτὰ ζωοποιούς. καὶ ἡ τρίτη, δημιουργικὰς ἑπτὰ, καὶ τῶν ἀχράντων ἑκάστου τὸν ἴσον τοῖς πατράσιν ἀριθμόν. καὶ ἡ τῆς Διακρίσεως μονὰς, ἑπτά.

Καὶ γὰρ συμπέφυκε πάντα ταῦτα τὰ αἴτια ἀλλήλοις καὶ ὥσπερ ἡ τελεία ἡ πρώτη τῶν πατρικῶν σώσει τῇ ἀχράντῳ τριάδι, καὶ τῇ διακριτικῇ μονάδι, καὶ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ δεύτερα τριάδες, ἑπτὰ συνεχους ἔλαχον τριάδας ἀχράντους, καὶ μονάδας Διακριτικάς. πόθεν δὴ οὖν ἡμῖν ὁ τοσοῦτος ἀριθμὸς ἀνεφαίνη τῶν νοερῶν θεῶν;

tatores sunt illi Patres implacabiles. Convenit autem profectò ipsius quoque discretionis esse causam, eamq; simul unam, & triplicem, quæ discernat & à supra-sitis intellectuales Deos, & ipsos à se-ipsis, & ab inferioribus. Cur enim alii præsunt ordini, nisi divisi, *separatiq;* sint à primis? Cur verò & ipsi multiplicantur, & alii ab aliis distant, *ac differunt*, regnis, nisi sint-discreti, *ac separati?* Cur verò supra particulares *Deos* eminent, *iisq; sunt superiores*, nisi & ab his separetur? Una igitur nobis erit, & triplex Unitas, ipsa discretionis causa. Trinitas igitur uniformis *est* & illa paterna, & illa impolluta. Et (quod omnium est maximè admirabile, *& à communi mortalium opinione remotissimum*,) illa quidem causa, quæ discernendi facultatem habet, est magis singularis.

Illa verò paterna, & impolluta, *est* magis triplex. Nam illa quidem, aliis est ipsius discretionis autor. Hæ verò, communionis, & unionis *autores sunt illi*. Ergo triplex quidem *est* horum utrunque, quum discernitur. Illud verò *est* singulare, quum ab his unitur, *& in unum contrahitur*. Omnia enim intellectualia vicissim inter se vadunt, *& alia per alia pervadunt*, & inter se *sunt conjuncta* per quandam admirabilem communionem imitantia mentalium unionem per mutuam inter se præsentiam, & commixtionem. Et ille Sphærus, qui illic est, *vel potiùs, Illa sphæra, que illic est*, est intellectualis ordo, in se, & circa se agens, & in se progrediens per hebdomadas, *id est, per septenarios numeros*, Unitas existens, & hebdomas, perfecta mentalis Unitatis imago (si fas *est ita* loqui) & occultam suam Unitatem, per progressionem, & discretionem patefaciens. Hæc igitur prima quidem progressio intellectualium Deorum à nobis in heptáda, *id est, in septenarium numerum*, discreta, perfectè celebretur.

Secundæ verò aliæ septem hebdomadæ sub ista considerentur, quæ hujus heptádis, *id est, septenarii numeri*, Unitates producunt usque ad extremas. Nam una-quæque Unitas præest intellectuali hebdomadæ suæ conjugi, *id est, secum conjunctæ*, & hanc extendit à-summis-partibus, à Cœli vertice, usque ad ultimos, & terrestres ordines. Dico autem, ut, Prima quidem paterna Unitas, septem hujusmodi, *suiq; similes Unitates* constituit. Secunda verò, rursus *constituit alias* septem animalium-procreatrices. Et tertia, septem rerum-universarum-opifices, & uniuscujusque impolluti parem ipsis Patrib. numerum *producit, atque constituit*. Et ipsa discretionis Unitas, septem.

Nam hæ universæ causæ simul aliæ cum aliis conjunctæ progrediuntur. Et quemadmodum prima Patrum Trinitas est-conjuncta cum impolluta Trinitate, & cum Unitate dividendi-facultatem-habente, sic etiam secundæ Trinitates, septem Trinitates impollutas sortitæ-sunt affines, *secumque conjunctas*, & Unitates discernendi-facultate-præditas. Undènam igitur tantus intellectualium Deorum numerus nobis exortus est, *ac apparuit?*

Profectò

Profectò perſpicuum *eſt* ex ante-dictis. Quia prima quidem, & ſecundarum hebdomadarum cauſa, & unitatis proportionem habens ad ipſas hebdomada, quam paulo antè ſphæram intellectualem appellavimus, per mentalem ſubſiſtit latitudinem, imitans illius quidem paternam *facultatem* per paternam Trinitatem, illam verò facultatis æternitatem, per impollutam identitatem. Ipſam verò multitudinem in extremis *partibus* apparentem, per Unitatem, quæ *rerum* univerſarum dividendarum vim habet. Reliquæ vero hebdomadæ ab hac progredientes, per mentalia, & intellectualia genera progrediuntur. Nam una-quæque Unitas, propter illorum ſummitates, *vel, in illorum ſummitatibus* conſtituit Unitatem collocatam, *& conjunctam* cum multitudine à ſe progrediente. Nam omnis ſummitas, eſt uniformis, ut antè demonſtrabamus. In mediis verò, & tertiis progreſſibus, duas Trinitates procreat. Etenim illarum diſcretio in mediis, & ultimis *partibus* apparebat, quemadmodum hoc etiam per antè dicta commemoratum eſt. Quemadmodum igitur illæ mentalem latitudinem, quæ ſingularis exiſtit, in triplicem multitudinem produxerunt, eodem etiam modo & ipſæ intellectuales Unitates mentales, & intellectuales Trinitates in hebdomadas provocant, *ac attrahunt* intellectuales. *Et* alias quidem unitates *Plato* cum hebdomadis collocatas conſtituit in ſummitatibus ipſarum Trinitatum. Alias vero, duplices Trinitates, in ſecundis, & tertiis illarum hypobaſibus, *i. e. ſubjectis fundamentis*. Quamobrem etiam omnis hebdomada mentalem habet primam Unitatem, mentalem vero, & intellectualem ordinem, qui eam ſequitur, & qui triplex eſt. Intellectualem verò, tertiam deinceps Trinitatem. Et hæc ut in intellectualibus omnia *conſiderantur*. Nam per proprietatem Unitatis, quæ *Trinitatem* ipſam conſtituit, figurantur. Ut igitur paucis rem totam expediamus, intellectuales quidem facultates progreſſæ ſunt per mentales ordines. Has vero ſeptem hebdomadas conſtituerunt ſecundùm primas intellectuales. Oportet enim profectò cauſas quidem *ex aliis accidentibus* exemptas, mentalibus Diis eſſe ſimiles. Illas vero, quæ cum *aliis* ſunt collocatæ, & quæ in omnes partes progrediuntur, mentalibus, & intellectualibus *Diis eſſe ſimiles*. Quoniam & iſti primi mundos trifariam diviſerunt, & uſque ad ultimas *eorum partes* penetrarunt, omnia continentes, & perficientes.

Mentales vero, uniformiter, & occultè ipſas rerum univerſarum cauſas complectuntur, *& in ſe continent*. Et (ſi *hoc* dicere velis) uniformiter quidem *Dii* mentales omnia producunt. Etenim ipſi numeri, ſingulariter in ipſis ſunt. Tripliciter vero, mentales, & intellectuales *Dii*. Etenim unitates, ſecundùm ipſum numerum in ipſis ſunt diviſæ. Et quod in illis erat Unitas, hoc in iſtis eſt numerus. Intellectuales vero, *ſunt* hebdomaticè *i. e. per hebdomadas*. Nam mentales, ſimul & intellectuales Trinitates in hebdomadas intellectuales explicant, & contractas illarum facultates, *& vinta*

Η. [l. ἡ] δῆλον ἐκ τῶν προειρημένων. ὡς ἡ μὲν πρωτίστη καὶ τῶν δευτέρων ἑβδομάδων αἰτία, καὶ μονάδος λόγον ἔχουσα πρὸς αὐτὰς ἑβδομάς, διὰ μικροῦ πέρατος σφαῖραν νοερὰν ἐπωνομάζομεν, καὶ τὸ νοητὸν ὑπέστη πλάτος, μιμουμένη τὸ μὲν πατρικὸν ἐκείνου, διὰ τῆς πατρικῆς τριάδος, τὸ δὲ τῆς δυνάμεως αἰώνιον, διὰ τῆς ἀχράντου ταυτότητος. τὸ δὲ ἐσχάτων πλῆθος ἀναφαῖνον, διὰ τῆς τῶν ὅλων διαιρετικῆς μονάδος. αἱ δὲ ἀπὸ ταύτης προϊοῦσαι λοιπαὶ ἑβδομάδες, κατὰ τὰ νοητὰ, καὶ νοερὰ γένη προελήλυθασιν. ἑκάστη γὰρ μονὰς, καὶ τὰς ἀκρότητας ἐκείνων ὑφίστησι μονάδας, [l. μονάδα] συνταξαμένῳ τῷ ἀφ' ἑαυτῆς προϊόντι πλήθει. πᾶσα γὰρ ἀκρότης ἑνοειδής ἐστιν, ὡς πρότερον ἐδείκνυμεν. καὶ δὲ τὰς μέσας, καὶ τελίτας προόδους, δύο τριάδας ἀποφαίνει. καὶ γὰρ ἐκείνων ἡ διάκρισις ἐν τοῖς μέσοις αἰνίττεται, καὶ τοῖς ἐσχάτοις, ὥσπερ καὶ πρὸ τῶν ἔμπροσθεν ὑπέμνησεν. καθάπερ οὖν ἐκείνων τὸ νοητὸν πλάτος ἑνιαῖον ὑπάρχον εἰς τριαδικὸν πλῆθος προήγαγον, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αἱ νοεραὶ μονάδες, καὶ νοερὰς τριάδας εἰς ἑβδομάδας προκαλοῦνται νοεράς. τὰς μὲν, συνταγμένας ταῖς ἑβδομάσι μονάδας ὑπέστησι καὶ τὰς ἀκρότητας τῶν τριάδων. τὰς δὲ, διττὰς τριάδας, καὶ τὰς δευτέρας ἐκείνων, καὶ τελίτας ὑποβάσεις. διὸ δὴ καὶ πᾶσα ἑβδομὰς, νοητῶν μὲν ἔχει τὴν πρώτην μονάδα, νοητὴν δὲ, καὶ νοεράν, τὴν δευτέραν μὲν πρώτην πρόοδον τριαδικὴν ὑπάρχουσαν. νοεράν δὲ, τὴν τελίτην ἐφεξῆς τριάδα. καὶ ταῦτα ὡς ἐν νοεροῖς πᾶσι. καὶ γὰρ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποστάσεως αὐτῶν μονάδος χαρακτηρίζει. ὡς ἂν σωτελοῦσι φαίη, προηλθον μὲν αἱ νοεραὶ δυνάμεις, καὶ τὰς νοητὰς πρόοδους. ὑπέστησαν δὲ τὰς ἑπτὰ πρώτας ἑβδομάδας κατὰ τὰς πρώτας νοεράς. δεῖ γάρ που τὰς μὲν ἐξηρημένας αἰτίας ὁμοιοῦσθαι τοῖς νοητοῖς θεοῖς. τὰς δὲ συνταγμένας. καὶ προϊούσας πανταχῆ, τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς. ἐστὶ καὶ οὗτοι πρώτιστοι τοῦ κόσμους διῆλθον τριαδικῶς, καὶ μέχρι τῶν πλείστων διῆλθον, τὰ πάντα σωτηροῦντες, καὶ πληροῦντες.

Οἱ δὲ νοητοὶ, μονοειδῶς, καὶ κρυφίως, τὰς τῶν ὅλων αἰτίας περιέχουσι. καὶ (εἰ βούλοι λέγειν) μονοειδῶς μὲν οἱ νοητοὶ τὰ πάντα παράγουσι. καὶ γὰρ οἱ ἀριθμοὶ, μοναδικῶς ἐν αὐτοῖς εἰσι. τριαδικῶς δὲ, οἱ νοητοὶ, καὶ νοεροί. καὶ γὰρ αἱ μονάδες, καθ' ἀριθμὸν ἐν πᾶσι διήρηνται. καὶ ὁ μὲν μονὰς ἐν ἑκάστοις, πᾶσι εἰσιν ἀριθμὸς ἐν πᾶσι. ἑβδομαδικῶς δὲ, οἱ νοεροί. τὰς γὰρ νοητὰς ἄμα, καὶ νοερὰς τριάδας, εἰς ἑβδομάδας νοερὰς ἀνελίττουσι, καὶ τὰς σωτηριώδεις ἑκάστων δυνάμεις, εἰς ποικιλίαν ἐξαπλοῦσι νοεράν.

καὶ γὰρ τὸ πλῆθος αὐτὸ, καὶ τὴν ποικιλίαν τοῖς ἐσχατέτω τῆς μονάδος ἀριθμοῖς διώρισαν. ἄλλοι γὰρ οἱ τῶν μεριστῶν ἀριθμοὶ, καὶ ἄλλοι τῶν ὁλικῶν ἐν τοῖς θείοις διακόσμοις. καὶ πᾶς ὁ νοερὸς οὗτος ἀριθμὸς αἰνιπλωτέρως μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ μᾶλλον, καὶ διήρηται ποικιλωτέραις πρόοδοις, οὐκ ἀπολέλοιπε δὲ τὴν πρὸς τὴν μονάδα συγγένειαν. τὸ γὰρ ἑβδομαδικὸν πλῆθος, πολλὴν ἔχει τὴν οἰκειότητα πρὸς τὴν τῆς μονάδος φύσιν. ἐστὶ καὶ καθ' αὐτὴν μετρητὴ, καὶ ὑφίστηται πρώτως ἀπ' αὐτῆς.

καὶ εἰγε Πυθαγόρειοι τὸ κατ' ἔνοον φῶς, τὴν ἑπτάδα προσαγορεύουσι, νοεραὰν αὐτῆς δήπουθεν τὴν ὕπαρξιν εἶναι χορηγοῦσι, καὶ ταύτῃ τῆς μονάδος ἐξηρτημένην. τὸ γὰρ ἑνιαῖον, οὗ τὸ φῶς δηλωτικὸν, ἐκ ταύτης ἅπασιν ὑπάρχει τοῖς θείοις ἀριθμοῖς. ταῦτα καὶ περὶ τῆς διαιρέσεως προειλήφθω τῶν νοερῶν τούτων θεῶν.

in intellectualem varietatem explicant. Etenim ipſam multitudinem, & varietatem, per numeros Unitati proximos definiunt. Alii enim *ſunt* ipſorum particularium ordinum numeri, & alii ipſorum univerſalium, in Diis. Et totus hic intellectualis numerus explicatus eſt quidem magis, quàm illi, qui ſunt ante ipſum, & magis variis progreſſionibus eſt diviſus, non deſerit tamen cognationem, *quam habet* cum Unitate. Nam ſeptenaria multitudo magnam habet affinitatem cum Unitatis natura. Etenim & per ipſam menſuratur, & ab ipſa primò conſtituitur.

Et ipſi Pythagorei, qui Lucem in mente *ſuam* appellant heptada, *id eſt*, *ſeptenarium numerum*, ipſius eſſentiam profectò intellectualem eſſe ſuppeditant, *id eſt*, *ſatis apertè demonſtrant*, & ideo ex Unitate pendentem. Illud enim unicum, *& ſingulare*, cujus declarandi vim habet ipſa Lux, ex iſta *Unitate manans* omnibus divinis numeris exiſtit. Hæc etiam de intellectualium horum Deorum diviſione præſumpta, *primumque ſumpta* ſunto.

κεφάλαιον γ'.

Ἑξόμεθα δὲ ἐπὶ τὴν τοῦ Πλάτωνος θεωρίαν ἁρμόσαντες τῇ τάξει ταύτῃ, καὶ δείξομεν μηδεμίαν αὐτὴν ἀποδέουσαν τῶν θεολογικῶν, περὶ τῆς νοερᾶς διακοσμήσεως ταύτης δογμάτων. ἐπειδὴ πάντων τὴν μὲν οὐρανίαν τάξιν. ἐν τε Κρατύλῳ, καὶ φαίδρῳ πλέον ὑμνουμένην εὑρόμεν, τὸν μέσον σύνδεσμον καταλαμβάνειν τῶν νοερῶν, ἅμα καὶ νοητῶν θεῶν ἀπεδείξαμεν, ὑπὸ δὲ ταύτην ἄλλους διακόσμησιν ἄλλων θεῶν τεταγμένην, ὡς ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης ἐνεδείκνυτο, τὴν ὑπουρανίαν ἀψῖδα καλουμένην ἀδιαίρετον πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐφυλάττομεν, τίς ἡ διελοῦσα αὐτὴν ἀπὸ τῆς οὐρανοῦ βασιλείας, ἡγουμένη δὲ τῆς νοερᾶς τάξεως τῶν θεῶν, καὶ τοῦ νοῦ πρώτως χορηγὸς, καθ' αὐτὴν τὴν τοῦ Πλάτωνος ὑφήγησιν, ὡς ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης φησὶν, ἢ ὁ μέγιστος Κρόνος ἐστί; τοῦτον γὰρ δὴ νοῦν τὸν πρῶτον, καὶ καθαρώτατον ἀποκαλεῖ. τὸ γὰρ ἀκρότατον τοῦ νοῦ τοῦ θείου, καὶ (ὡς αὐτὸς φησι) τὸ καθαρώτατον, οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς, διακρίνων μὲν ἑαυτὸν τοῦ οὐρανίου διακόσμου. πάντων δὲ τῶν νοερῶν θεῶν βασιλεύων. διόπερ δὴ, νοῦς μέν ἐστι διακριτὴς, ἀλλὰ τοῦ καθαροῦ νοῦ, καὶ τῆς εἰς ἄκρον αἰσθανομένης νοερᾶς ὑποστάσεως θεός. διὸ δὴ καὶ πατήρ ἐστι τοῦ μεγίστου Διὸς, καὶ ἁπλῶς πατήρ. ὁ γὰρ τῶν πάντων πατρὸς πατὴρ, πολλῷ δήπου μᾶλλον ἔλαχε τὴν πατρικὴν ἀξίαν. νοῦς μὲν οὖν οὕτως πρῶτος. νοῦς δὲ καὶ ὁ μέγιστος Ζεὺς, βασιλικὸν μὲν ἔχων ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν, ὡς ὁ ἐν τῷ φιλήβῳ Σωκράτης.

CAPUT III.

Sequitur igitur jam, ut Platonis contemplationem ad hunc ordinem accommodemus, & demonſtremus eam nulla Theologica *cõtemplatione* inferiorem eſſe, quod attinet ad hunc intellectualem ordinem dogmatum, *id eſt*, *philoſophicorum decretorum*. Quoniam igitur cœleſtem quidem ordinem, quem in Cratylo, & Phædro perfectè celebratum invenimus, demonſtravimus obtinere medium vinculum, *mediam conjunctionem* intellectualium, ſimul & mentalium Deorum, ſub iſto verò ſtatim alium ordinem Deorum collocatum, ut Socrates in Phædro demonſtrabat, *ſcilicet* illum ſub-cœleſtem fornicem (qui *ſic* vocatur) indiviſum à Cœlo ſervabamus, quiſnam *eſt ordo* ille, qui ipſum à Cœleſti regno diviſit, *atque ſeparavit*, & qui præeſt intellectuali Deorum ordini, & mentis *eſt* primò ſuppeditator, ſecundum ipſam Platonis præceptionem, ut in Cratylo Socrates dicit, *quis (inquam) alius ordo* quàm ille Maximus Saturnus eſt? Hanc enim mentem primam, & puriſſimam appellat. Illud igitur divinæ Mentis ſummum *faſtigium*, & (ut ipſe loquitur) illud puriſſimum *lumen*, *ac numen*, hic eſt ipſe Deus, qui ſe ipſum quidè diſcernit à cœleſti ordine, omnibus verò intellectualibus Diis imperat, *& regnum eorum obtinet*, *ac imperium in eos exercet*. Quoniam profectò Mente quidem eſt *repletus*, *&* ſatiatus: ſed pura mente, & Deus *eſt* intellectualis hypoſtaſeos, *& naturæ* in ſummum *rerum*, *ac Entium omnium faſtigium* contendentis. Quamobrem etiam Pater eſt illius Maximi Jovis, & ſimpliciter, *atque generaliter* Pater. Qui enim eſt omnium Patris Pater, multo profectò magis ille ſortitus, *ac adeptus* eſt paternam dignitatem. Mens igitur iſta *eſt* prima. Mens verò *dicitur*, *& eſt* etiam ille Maximus Jupiter, regiam quidem habens animam, regiam verò Mentem, ut in Philebo Socrates *dicit*.

Et

Et duæ *sunt* istæ Mentes, & intellectuales Patres. Alter quidem, intellectualis existens in intellectualibus. Alter verò, mentalis. Nam illa Saturnia vincula, quorum & ipse *Socrates* in Cratylo mentionem-fecit, sunt unifica Jovis intelligentiæ circa mentalem Patris *naturam, id est, Jovis intelligentiam cum mentali Patris natura conjungunt, & utrunque contrahunt in unum*, & implent illam Joviam Mentem illa Saturniæ Mentis perfecta intelligentia. Et hoc (ut arbitror) perspicuum *est* ex illa etiam animarum proportione cum Plutone. Ut enim ille colligat, *atque vincit* circa se, ipsas animas, ipsas sapientia, & intelligentia replens, sic etiam & ipse Saturnus, qui Jovi est expetendus, & amabilis, ipsum in se-ipso vinculis indissolubilibus *constrictum* continet. Et hæc Socrates in Cratylo, jocans, & simul agens-seriò, demonstrat. Illud igitur expetendum, & illud mentale Jovis, est ipse Saturnus. Ipse verò Maximus Jupiter, *est* divina Mens, & rerum-universarum-opifex. Necesse igitur *est* & aliam tertiam causam esse intellectualem, vitæ generatricem. Jupiter enim est quidem autor vitæ, ut ait Socrates: sed intellectualiter, & secundò.

Nam ante Mentem, ubique vitam collocatam-esse dicimus. Perspicuum igitur *est*, quòd ipsam Reginam Rheam, quæ mater quidem est Jovis, Saturno verò, qui Pater est, posterior, hanc medietatem, *hoc medium* implere dicemus, quòd sit mundus animalium procreator, & vitæ totius causas in se-ipsa primùm-collocârit. Tres igitur isti paterni ordines nobis in intellectualibus apparuerunt. Unus quidem, per ipsam mentalem-vim ipsorum intellectualium. Alius verò, per divinam, & intellectualem vitam. Alius verò, per Mentem intellectualem. Etenim illam mediam Deam, ipsam per se, matrem & ipsam illius etiam *rerum* universarum opificis celebramus. Cum summis verò *Diis ipsam* contemplantes, paternam causam appellamus, ut eam, quæ continetur in ipsis Patribus, & partim quidem, cum ipso Saturno, partim verò, cum ipso Jove, simul-procreat *suam progeniem*. Quinetiam illam Trinitatem implacabilem, & impollutam intellectualium Deorum, disertissimis-verbis Plato Orpheum sequens Cureticam appellat, quemadmodum in Legibus Atheniensis hospes, illa Curetum armata ludicra vocat, & illam concinnam, *& ex rhythmis constantem* ipsorum choream celebrans.

Etenim Orpheus Curetes, qui sunt tres, Jovi custodes apponit. Et ipsæ Cretensium Leges, & omnis Græcanica Theologia puram, & impollutam vitam, & actionem ad hunc ordinem amandat. Nihil enim aliud significat τὸ καθαρὸν, quàm purum, & incorruptum. Quamobrem etjam illum Maximum Saturnum, ut per essentiam unitum, *atque conjunctum* cum impollutæ puritatis causa, puram mentem priùs appellabamus. Tres igitur *sunt* illi paterni Dii, & tres impolluti. Reliquum igitur est, ut & illam septimam Unitatem contemplati dicamus

Καὶ δύο νόες οὗτοι, καὶ πατέρες νοεροί. ὁ μὲν, νοερὸς ὢν ἐν τοῖς νοεροῖς. ὁ δὲ, νοητός. οἱ μὲν χρύσιοι δεσμοὶ, ὧν καὶ αὐτὸς ἐν Κρατύλῳ μέμνηται, ἑνοποιοὶ τῆς τοῦ Διὸς αἰσὶ νοήσεως, οὗτοι τὸ νοητὸν τοῦ πατρὸς, καὶ πληροῦσι τὸν δεσμὸν τοῦ χρυσίου νοῦ παντελοῦς νοήσεως. καὶ πῶς δηλονοῖμι καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὸν Πλούτωνα, τῶν ψυχῶν ἀναλογίας. ὡς γὰρ ἐκεῖνος συνδεῖ πρὸς ἑαυτὸν τὰς ψυχὰς, ζοφίας αὐτὰς, καὶ νοήσεως πληρῶν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Κρόνος ἰφθὸς ὢν τῷ Διὶ, καὶ ἱερὰσις, συνέχῃ τῇς ἀλύτοις δεσμοῖς αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ. καὶ ζωὸς ὁ Σωκράτης ἐν τῷ Κρατύλῳ, παίζων ἅμα, καὶ σπουδάζων ἐνδείκνυται. τὸ τοίνυν ἰφθὸν τοῦ Διὸς, καὶ τὸ νοητὸν, ὁ Κρόνος ἐστίν. αὐτὸς δὲ ὁ μέγας Ζεὺς, νοῦς ἐστὶ, καὶ δημιουργικός. ἀναγκαῖον τοίνυν καὶ τρίτην ἄλλην αἰτίαν εἶναι νοερὰν, τῆς ζωῆς γεννητικήν. ἔστι μὲν γὰρ Ζεὺς αὐτὸς ζῆν, ὡς φησὶν ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ νοερῶς, καὶ δευτέρως.

Πρὸ δὲ τοῦ νοῦ τὴν ζωὴν πανταχοῦ πάρχειν λέγομεν. δῆλον δὴ οὖν ὅτι τὴν βασιλίδα Ῥέαν, μητέρα μὲν οὖσαν τοῦ Διὸς, καὶ δὲ Κρόνου πατρὸς ἐσχάτην τὴν δευτέραν, τὴν μεσότητα ζωτὴν συμπληροῦν φήσομεν, κόσμον ζωογονικὸν καταρχοῦσαν, καὶ τὰς τῆς ὅλης ζωῆς αἰτίας ἐν ἑαυτῇ πρώτως συλλαβοῦσαν. τρεῖς οὖν αὗται παλαιικαὶ τάξεις ἡμῖν φαίνονται ἐν τοῖς νοεροῖς. ὁ μὲν, κατὰ τὴν ζωὴν τὴν θείαν, καὶ νοεράν. ὁ δὲ, κατὰ τὸν νοῦν τὸν νοερόν. καὶ γὰρ τὸν μεσαίον θεὸν, αὐτὸν καθ' αὑτὸν, μητέρα καὶ αὐτὸν τοῦ δημιουργοῦ καὶ τῶν ὅλων αἰνιττόμεθα. μετὰ δὲ τῶν ἄκρων θεωροῦντες, παλαιικὰς αἰτίας ἐπονομάζομεν, ὡς ἐν τοῖς πατράσι περιεχομένας, καὶ τὰ μὲν, τῷ Κρόνῳ, τὰ δὲ, τῷ Διὶ συναπεννώσας. ἀλλὰ μὴν καὶ τελάδα τὴν ἀμήλικτον, καὶ ἄχραντον τῶν νοερῶν θεῶν, διαῤῥήδην ὁ Πλάτων ἐπονομάζει Ὀρφεῖ, κουρητικὸν ὀνομάζοντι, καθάπερ ἐν νόμοις φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, τὰ τῶν Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, καὶ τὴν ἐρρυθμον χορείαν αὐτῶν αἰνιττόμενον.

Καὶ γὰρ Ὀρφεὺς τοὺς Κούρητας, Φύλακας τοῦ Διὸς ποιεῖται, τρεῖς ὄντας. καὶ οἱ θεσμοὶ τῶν Κρητῶν, καὶ ἡ ἑλληνικὴ πᾶσα θεολογία τὸν καθαρὸν, καὶ ἄχραντον ζωὴν, καὶ ἐνέργειαν εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀναπέμπουσιν· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι τὸ καθαρὸν, ἢ τὸ καθαρὸν, καὶ ἀκήρατον ἐνδείκνυται. διὸ καὶ τὸν μέγιστον Κρόνον, ὡς καθ' οὐσίαν ἡνωμένον τῇ τῆς ἀχράντου καθαρότητος αἰτίᾳ, νοῦν καθαρὸν ἐλέγομεν πρότερον. τρεῖς οὖν οἱ παλαιικοὶ θεοὶ, καὶ τρεῖς οἱ ἄχραντοι. λείπεται οὖν καὶ τὴν ἑβδόμην μονάδα θεωρήσαντας εἰπεῖν.

Εἰ πόιυν τὰς μυθικὰς ἐκτεταγμένας ἐκλογὰς, τάς τε κρονίας, καὶ τὰς οὐρανίας, ὧν καὶ ὁ Πλάτων ἀναμνημονεύει, σιγῇ τὰ παῦτα κρύπτειν δοκιμάζων ἀεὶ, καὶ τὸν ἀπόῤῥητον αὐτῶν ἀλήθειαν ὁρῶν, καὶ ὅτι μυστικῶν ἐστι νοημάτων ἐνδεικτικά. διὸ καὶ νέοις ἀκροατηρίοις ταῦτα ἀκούειν, ἔχομεν ἀπ' ἐκ πύτων πῆς ἐστι θεότης, ἡ καὶ τὰς διακρίσεις ἀποπληροῦσα, καὶ χωρίζουσα τὰ μὲν κρόνια γένη τῶν οὐρανίων, τὰ δὲ ἴδια τῶν κρονίων, ὅλον δὲ τὸν νοερὸν διάκοσμον, τῶν τε πρὸ αὐτοῦ, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν, διακρίνουσα, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ διαφόρους αἰτίας ἀπ' ἀλλήλων διείρασα, καὶ πῆς δυνάμεις αἰεὶ τὰ δύναμα μέτρα τῆς βασιλείας παρεχομένη. καί μοι μηδεὶς θορυβείσθω πύτων ἀκούσας τῶν λόγων, μηδὲ ἐναντιούσθω. πῶς οὖν πὰς ἐκλομὰς, καὶ τοὺς δεσμοὺς, καὶ πὰς τραγικὰς τῶν μύθων διασκευὰς ὁ Πλάτων ἐκβάλλει; ταῦτα γὰρ τὰ παῦτα, τοὺς μὲν πολλοὺς, καὶ αἰσθήπους, οἴεπαι δι' ἄγνοιαν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπορρήτων διαβάλλεσθαι. πῆς δὲ ζοφοῖς ἐνδικινδυνεύει λίνας ὑπονοίας γυμνάζειν. διόπερ αὐτὸς μὲν τὸν πιθανὸν τρόπον τῶν πλασμάτων οὐ παραδέπαι. πῆς δὲ παλαιοῖς τῶν θεῶν οὖσιν ἐκγόνοις, οἴεπαι χρῆναι πείθεσθαι, καὶ τῷ ἀπορρήτῳ αὐτῶν διάνοιαν ζητᾶν. ὥσπερ οὖν τοὺς δεσμοὺς τοὺς κρονίους, καὶ ταῦτα πρὸς Εὐθύφρονα, καὶ τοὺς τῆς πολιτείας ἀκροωμένους, ἀποδεικνύει, ὅμως ἐν Κρατύλῳ συγχωρεῖ καὶ παῖ αὐτὸν τὸν μέγιστον Κρόνον, καὶ παῖ τὸν Πλούτωνα, δυνάμεις ἄλλας πεπιστευμένον, οὕτως οἶμαι καὶ πὰς ἐκλομὰς, πῆς μὲν τὸ φανόμενον αὐτοῦ καθ' αὑτὸ γνωρίζουσι, ἀπαγορεύει παραδέχεσθαι, μηδὲ συγχωρεῖν, ὅτι καὶ ἐν θεοῖς εἰσιν οἱ παράνομοι, καὶ ἄθεσμοι τῶν παίδων εἰς τοὺς πατέρας ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ διαμάχεσθαι, καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν διελέγχειν τὰ παῦτα δοξάσματα. πῆς δὲ ὕστερον παρεληλυθυίαις τῆς μυστικῆς ἀληθείας, καὶ μεταδίδουσι τῷ ἀποκεκρυμμένῳ τῶν μύθων διάνοιαν συμφθέγγεσθαι, καὶ πὰς τῶν ὅλων διακρίσεις, εἴτ' οὖν ἐκπομὰς, αὐτὰς δι' ἐπικρυφὴν, εἴτ' ἄλλως ὁπωσοῦν παραπομάζειν ἐθέλουσιν, ἐπιτρέπει. καὶ γὰρ οἱ δεσμοὶ, καὶ ἐκλομαὶ, κοινωνίας εἰσὶ, καὶ διακρίσεως σύμβολα, καὶ τῆς αὐτῆς ἑκάτερόν ἐστι μεμυθίας ἔκγονον. ὁ πόιυν οὖν δεσμοὺς ἐν τῷ Κρατύλῳ συγχωρῶν, καὶ πὰς ἐκλομὰς δήπου πὰς τῶν νοερῶν διακριτικὰς παραδέχεται. καὶ οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἰ καὶ ἐκ πύτων τὸν τοῦ Πλάτωνος δόξαν ἡμῖν κατασκευάζειν ἐπιχειροῦμεν. ἀλλ' εἰδέναι πῶς μὲν τὰ παῦτα πάντα καὶ ἡ Πλάτωνος Φιλοσοφία συγχωρεῖ, πῶς δὲ ἀποδοκιμάζει, καὶ πῆς ἀκούουσιν εἶναι τῶν μεγίστων κακῶν αἴτια, καὶ τῆς ἀθέου ζωῆς ὑπολαμβάνει.

Οἱ μὲν οὖν ἑπτὰ νοεροὶ θεοὶ, διὰ πύτων αὐ

Si igitur illas fabulosas exectiones & Saturnias,& cœlestes considerem, quas & Plato commemorat, censens talia *commenta* silentio semper tegenda esse,& occultam ipsorum veritatem spectandam, & *hæc* mysticarum, *& arcanarũ* sententiarum declarandarum vim habere, quòd & adolescentibus non conveniat audire talia *commenta*, habebimus ex his, *& discemus* quænam sit illa rerum discernendarum vim habens Deitas,quæ & ipsas divisiones perficit, & separat Saturnia quidem genera à cœlestibus, Jovia vero, à Saturniis, totum intellectualem ordinem discernit ab illis, qui sunt ante ipsum, & ab illis,qui sunt post ipsũ, & varias causas,quæ sunt in ipso, disjungit alias ab aliis, & secundis semper secundas regni mensuras præbet. Nullus vero turbetur his verbis auditis,neque *nobis hæc dicentibus* adversetur. Quomodo igitur exectiones, & vincula, & tragicos fabularum apparatus Plato rejicit? Nam omnia hujusmodi *commenta* vulgus quidem, & stultos, putat per ignorantiam arcanorum in ipsis *latentium* damnare, Sapientibus verò, quasdam mirabiles opiniones, *ac suspiciones* ostendere. Quamobrem ipse quidem talem commentorum modum non admittit. Antiquis vero, qui sunt Deorum progenies,parendum esse, & occultam ipsorum mentem venandam,*& sententiam captandam,ac auctoritatem sectandam esse* putat Ut igitur illa Saturnia vincula, idque *verba faciens* ad Eutyphronem, & Reipub. auditores, reprobans, tamen in Cratylo concedit *ea,quæ dicuntur* & de illoMaximo Saturno, & de Plutone, secundos alios *Deos* ponens, *atque statuens*, sic *etiam* (ut opinor) & ipsas exectiones, illis quidem,quid illud,quod *prima fronte nobis* apparet, ipsum per se patefaciunt, interdicit,ne admittant,neque concedant, etiam interipsos Deos esse iniquas, & illegitimas, *atque nefarias* liberorum aggressiones adversus patres: sed talibus opiniobus repugnent, easque pro viribus redarguant. Illis verò, qui in mysticæ, *&arcanæ* veritatis penetralia penetrare possunt, & qui persequuntur occultam fabularum mentem, *atque sententiam*, assentitur, *& cum illis consentit*,& rerum universarum discretiones, sive exectiones,ipsas per occultandi rationem, sive quovis alio modo appellare velint, *hæc ipsis Plato* permittit. Etenim vincula, & exectiones, sunt communis, & discretionis Symbola *& obscura signa*. Et utrunque est ejusdem de-Diis-fabulæ progenies. Qui igitur vincula in Cratylo concedit, etiam profectò exectiones admittet, quæ intellectualium dividendorum vim habent. Nec oportet *quenquam* mirari, si nos per hæc etiam, ipsam Platonis opinionem confirmare conemur. Sed *oportet* scire quomodo & ipsa Platonis Philophia omnia hujusmodi *commenta* concedat, quomodo etiam reprobet, & auditoribus maximorum malorum, & impiæ vitæ causas esse putet.

Illi igitur septem intellectuales Dii, per istas animi notiones etiam apud Platonem apparebunt

bunt mentione digni-judicati, *pro, constabit hos etjam à Platone dignos esse judicatos de quibus mentionem faceret.*

CAPUT IV.

IPsorum verò progressum per hebdomadas ex imaginibus, *& similitudinibus* perratiocinationes-colligendum esse puto. Illam igitur hujus Universitatis animam, omnium divinorum ordinum, qui sunt rerum-opifices, imaginem *esse Plato dicit.* Quemadmodum etiam hunc sensilem mundum mentalium, & primam quidem universam essentiam ipsius *animæ* pro *hujus universitatis* fundamento constituit, deinde *vero* divisit in numeros. & harmoniis, *concinnisq; compagibus* conjunxit, & figuris variis-ornavit, rectâ dico, & rotundâ. Deinde *vero divisit* ipsam in unum circulum, & septem *orbes.* Unde igitur hæc Unitas, & hæc hebdomas. *id est, hunc septenarium numerus, unde (inquam) aliunde manavit,* quàm ab ipsis mentalib., [*l. intellectualibus*] Diis? Ante ipsos enim *est* ipsa figura, & ipse numerus, & ipsum verè Ens.

Et quemadmodum in ipsa fabricatione animæ, post ipsam animalis, *id est animæ* figuræ hypostasin, *atq; constitutionem,* illa circulorum, *ac orbium* per Unitatem, & septenarium-numerum divisio *existit*, sic etiam in divinis *rebus*, post intellectualem, & mentalem figuram, est intellectualis latitudo, & Sphærus iste, *ista sphæra* Deorum. A divina igitur intellectuali hebdomada in se-ipsam ingrediente *manans* subsistit septem hebdomadarum multitudo. Et propterea etiam ille rerum-opifex, sic in anima dividit circulos. Quoniam & ipse, & omnis intellectualis ordo ex una-quaque Unitate hebdomadam produxit intellectualem. Neq; hoc dico, & contendens-affirmo nunc, quòd illis septem Diis ab illo rerum-opifice progressis, illi septem circuli similem essentiam sortiti-sint: sed quòd per circulos animam dividens superne ab intellectualibus Diis, numerum afferat sectionibus, singularem dico, & septenarium. Quoniam etiam ipsa quidem Unitas per Ejusdem circulum *existit*, ipsa verò divisio, per Alterius *circulum fit.* Paulo pòst verò constabit ipsum Idem, & ipsum Alterum ipsi rerũ-opifici ordini convenire. Præterea verò, post divisionem circulorum, alia quidè, Deorum, qui-per-similitudinem-repræsentãtur, alia verò, *Deorũ* absolutorum, *ac liberorum, qui nullarum rerum similitudine repræsentari possunt*, *Plato* symbola, *id est, obscura signa* assumit, & per hæc animam in istos Deorum ordines immittit. Si igitur ipsa quidem figura est ante intellectuales Deos, ipsum verò Simile, & ipsum dissimile *est* post ipsos, necesse profectò est id, quod est singulare, simul & septenarium, in hunc ordinem amandari, & ipsum progressum ab Unitate in hebdomadam, huic ordini convenire.

Unus-quisq; igitur illorũ septem intellectualiũ *Deorum, & ordinum* divinorum intellectuali hebdomadæ præest, ut ex imaginibus didicimus. Sed illic quidem *est* unica hebdomada, & sibi-ipsi cognata. In animabus verò, circuli inter-

τῶν ἐπιπολῶν. καὶ παρὰ τῷ Πλάτωνι φαινῶν μνήμης ἠξιωμένοι.

κεφάλαιον Δ'.

ΤΗὴν δὲ καθ' ἑβδομάδας πρόοδον αὐτῶν, ἀπὸ τῶν εἰκόνων συλλογίζεσθαι δεῖν οἶμαι. τὴν δὴ τοῦ παντὸς ψυχὴν τῶν θείων τάξεων πασῶν εἰκόνα δημιουργῶν. ὥσπερ οὖν καὶ τὸν αἰσθητὸν τοῦτον κόσμον τῶν νοητῶν, καὶ πρώτην μὲν τὴν ὅλην οὐσίαν αὐτῆς ὑποστήσας, ἔπειτα διελὼν εἰς ἀριθμοὺς, καὶ ταῖς ἁρμονίαις συνδήσας, καὶ τοῖς σχήμασι διακοσμήσας, τῷ τε εὐθεῖ λέγω, καὶ τῷ περιφερεῖ. μετὰ τοῦτο διεῖλεν αὐτὴν εἰς ἕνα κύκλον, καὶ ἑπτά. πόθεν οὖν ἡ μονὰς αὕτη, καὶ ἡ ἑβδομὰς, ἢ ἀπὸ τῶν νοητῶν [*l.* νοερῶν] θεῶν. πρὸ αὐτῶν γὰρ τὸ σχῆμα, καὶ ὁ ἀριθμὸς, καὶ τὸ ὄντως ὄν.

Καὶ ὥσπερ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῆς ψυχῆς, μετὰ τὴν τοῦ ψυχικοῦ σχήματος ὑπόστασιν, ἡ μὲν μονὰς τῶν κύκλων, καὶ ἑβδομὰς διαίρεσις, οὕτω καὶ ἐν τοῖς θείοις, μετὰ τὸ νοερὸν, καὶ νοητὸν σχῆμα, τὸ νοερόν ἐστι πλάτος, καὶ ὁ σφαιρικὸς οὗτος τῶν θεῶν. ἀπὸ τῆς θείας ἀρχὴ νοερᾶς ἑβδομάδος εἰς ἑαυτὴν εἰσιούσης, ὑπέστη τὸ τῶν ἑβδομάδων τῶν ἑπτὰ πλῆθος. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ δημιουργὸς, οὕτω δὴ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ διαιρεῖ κυκλους. ὅλη καὶ αὕτη, καὶ πᾶς ὁ νοερὸς διάκοσμος ἀπὸ μονάδος ἑκάστης ἑβδομάδα παρήγαγε νοεράν. καὶ οὐ τοῦτο λέγω, καὶ διανοοῦμαι νῦν, ὅτι τοῖς ἑπτὰ θεοῖς τοῖς ἀπὸ δημιουργοῦ προελθοῦσιν, οἱ ἑπτὰ κύκλοι τῶν ὁμοίαν λαχεῖν ὑπαρξιν, ἀλλ' ὁ μὲν καθ' κύκλους τὴν ψυχὴν διαιρῶν ὥρισεν ἀπὸ τῶν νοερῶν θεῶν τὸν ἀριθμὸν ἀποφέρῃ ταῖς τομαῖς, μοναδικὸν λέγω, καὶ ἑβδομαδικόν. ἐπεὶ καὶ ἡ μὲν μονὰς, κατὰ τὸν ταυτοῦ κύκλον, ἡ δὲ διαίρεσις, κατὰ τὸν θατέρου. φανήσεται δὲ μικρὸν ὕστερον τὸ ταὐτὸν, καὶ θάτερον, τῇ δημιουργικῇ ταξει προσήκοντα. ἔστι δὲ καὶ μετὰ τὴν διαίρεσιν τῶν κύκλων, τὰ μὲν, τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν, τὰ δὲ, τῶν ἀπολύτων σύμβολα παραλαμβάνει, καὶ διὰ τούτων οὕτω τὴν ψυχὴν τοῖς τάξεσι τῶν θεῶν ἁρμόττει. ἐν πάντα τὰ μὲν σχῆμα πρὸ τῶν νοερῶν ἐστι θεῶν, τὸ δὲ, ὅμοιον, καὶ τὸ ἀνόμοιον μετ' αὐτους, ἀνάγκη δήπου τὸ μοναδικὸν, ἅμα καὶ ἑβδομαδικὸν. εἰς ἑαυτὴν ἀναπέμπειν τὴν διακόσμησιν, καὶ τὴν ἀπὸ μονάδος εἰς ἑβδομάδα πρόοδον τῇ τάξει ταύτῃ προσήκειν.

Ἑκάστου οὖν τῶν ἑπτὰ νοερῶν θεῶν, ἑβδομάδος ἡγουμένης νοερᾶς, ὡς ἐκ τῶν εἰκόνων μεμαθήκαμεν. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, ἡ ἑβδομὰς μία, καὶ πρὸς ἑαυτὴν συγγενὴς. ἐν δὲ ταῖς ψυχαῖς οἱ κύκλοι διά-

φέρουσιν ἀλλήλων, καὶ τὰς ἰδιότητας τὰς θείας. οὕτω δὲ ἐδέξαντο τὸν ἀριθμὸν, ὡστε καὶ τὴν οἰκείαν φύσιν διασώζειν, ἀλλὰ ἔλαχον, τὰ ἐγκόσμια συνέχουσαι, καὶ ἐν φαινομένους κύκλους συνελίσσειν τοῖς ἑαυτῶν.

Ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω διὰ τούτων, οὐκ ἀμυδρὰ τεκμήρια φέροντα τῆς τοῦ Πλάτωνος περὶ τούτων διατάξεως.

CAPUT V.

RUrsus igitur ab-initio-incipientes, de-singulis dicamus, quæ ad præsentem Theologiam *declarandam faciunt*, & sufficiunt. Primus igitur ille Deorum intellectualium Rex Saturnus à nobis *nunc* celebretur, qui secundùm Socratẽ in Cratylo *differentem*, puram, & incorruptam mentis *naturam* collustrat, & sua intellectualium summitate suam perfectã potentiam fundavit, *atq; stabilivit*, manens quidem *in suo Patre*, simul & progrediens ex *suo* Patre, & dividens intellectualem principatum illius *facultatis res universas* continentis, & aliorum intellectualium Deorum excellentiam cum ipso *principatu* conjunctam primo-loco-statuens, ipsam verò mentalem *naturam* Mentis rerum-opificis, & ipsam plenitudinem ipsorum Entium in se-ipso continens. Quamobrẽ etiam illa Saturnia vincula, mysticè, *arcanoq; modo* illã hujus mentalis *naturæ* comprehensionẽ obscurè-significant, & unionem cum ipsa *mente*. Quod enim est mentale, id ipsa mente percipitur, *atq; comprehenditur*.

Quemadmodum igitur id, quod est mentale, exemptum est ex ipsa mente, ipsum verò ipsa Mens comprehendere dicitur: sic etiam ipse Jupiter Patrem *Saturnum* vincire, *vinculisq; constrictum tenere* dicitur. Et hæc de illis *dicuntur ita, ut* ipse *Jupiter ipsum Patrem Saturnum*, & se-ipsum vinciens, *vinculisq; constrictum tenens intelligatur*. Etenim ipsum vinculum, est comprehensio eorum, quæ vinciuntur, *& vinculis constringuntur*. Ipsa verò *rerum* veritas sic habet. Mens quidem, est ille Saturnus perfectus. Mens etiam *est* ille Maximus Jupiter. Cùm autem uterq; sit Mens, idem etiam est profectò mentale. Omnis enim Mens, in se-ipsam revertitur, & ad se convertit *ea quæ mente percipiuntur*, apud se agit, & apud se agens, non autem apud ea, quæ sunt extra, est mentale, simul & intellectuale. Quatenus enim *Mens* intelligit, *eatenus est* intellectuale. Quatenus verò *percipitur ab aliis, &* intelligitur, *eatenus est* etiam mentale. Quamobrem etiam ipsa Jovia Mens, sibi Mens est, & sibi mentale. Eodem etiam modo Saturnia Mens, sibi mentale est, & sibi Mens, sed altera quidem *est* magis Mens, altera verò magis mentalis. Nam altera quidẽ, in intellectuali summitate collocata-est, altera verò, in ipso fine. Et altera quidem, *est* optabile, altera verò, *est* optans, *id est altera quidem, est id, quod expetitur, altera verò, est id, quod res alias expetit*. Et altera quidem, *est* id, quod explet, altera verò, *est* id, quod expletur.

Cùm

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ε.

ΠΑλιν δὲ αὖθις ἀρξάμενοι, περὶ ἑκάστου λέγωμεν, ὅσα πρὸς τὴν παροῦσαν ἐξαρκεῖ θεολογίαν. πρῶτος οὖν πάντων ἡμῖν ὁ βασιλεὺς τῶν νοερῶν θεῶν Κρόνος αὖ μνείσθω, καὶ τὸν ἐν Κρατύλῳ Σωκράτην τὸν καθαρὸν, καὶ ἀκήρατον δὲ νοῦ καταλάμπων, καὶ ἑαυτοῦ τὴν τῶν νοερῶν ἀκρότητα τὴν ἑαυτοῦ πατρικὴν δύναμιν ἱδρυσάμενος, μένων μὲν, ἅμα καὶ πρόιων ἐκ δὲ πατρὸς, καὶ διαιρῶν τὴν νοερὰν ἡγεμονίαν τῆς συμπάσης, καὶ συνεχῆ πρὸς αὐτὸν τὸν τῶν ἄλλων νοερῶν θεῶν ὑπεροχὴν προσηπάμενος, αὐτὸ δὲ τὸ νοητὸν δὲ δημιουργικοῦ νοῦ, καὶ τὸ πλήρωμα τῶν ὄντων ἐν ἑαυτῷ περιέχων· διὸ δὴ καὶ εἰ χρόνιοι δεσμοὶ μυστικῶς τὴν περίληψιν αἰνίσσονται δὲ νοητοῦ τύπου, καὶ τὴν ἕνωσιν τὴν πρὸς αὐτόν. τῇ γὰρ ὄντως τὸ νοητὸν περιληπτικόν.

Ὥσπερ οὖν εἰρήκαμεν μὲν τοῦ νοῦ τὸ νοητὸν, λέγεται δὲ αὖ περιλαμβάνειν ὁ νοῦς, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ζεὺς δεσμεῖν τὸν πατέρα λέγεται. καὶ ταῦτα περὶ ἐκείνων αὖτις συνθέσεων αὐτόν. Καὶ γὰρ ὁ δεσμὸς περίληψίς ἐστι τῶν συνδεομένων. τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε ἔχει. νοῦς μέν ἐστιν ὁ Κρόνος πατρικὸς. νοῦς δὲ καὶ ὁ μέγιστος Ζεύς. νοῦς ἑκάτερος ὤν, ἔστι δήπου καὶ νοητὸν αὐτός. πᾶς γὰρ νοῦς πρὸς αὐτὸν ἐπίστραπται, πρὸς δὲ αὐτὸν ὑπιστρέφει, πρὸς ἑαυτὸν ἐνεργεῖ, πρὸς ἑαυτὸν δὲ ἐνεργῶν, καὶ οὗ πρὸς τὰ ἔξω, νοητόν ἐστιν, ἅμα καὶ νοερόν· ἢ μὲν νοεῖ, νοερόν. ἢ δὲ νοεῖται, καὶ νοητόν. ὥστε καὶ ὁ δήπου νοῦς, ἑαυτῷ νοῦς ἐστι, καὶ αὐτῷ νοητόν· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ χρόνιος νοῦς, ἑαυτῷ νοητόν ἐστι, καὶ ἑαυτῷ νοῦς. ἀλλ' ὁ μὲν, μᾶλλον νοῦς. ὁ δὲ, μᾶλλον νοητός. ἵδρυται γὰρ, ὁ μὲν, κατὰ τὴν ἀκρότητα τὴν νοερὰν, ὁ δὲ, ἐν τῷ πέρατι. καὶ ὁ μὲν, ἐφετόν ἐστιν, ὁ δὲ, ἐφιέμενον· καὶ ὁ μὲν, πληροῦν, ὁ δὲ, πληρούμενον.

se differunt, propter divinas proprietates. Sic enim acceperunt numerum, ut etiam suam naturam conservarent, quam sortitæ sunt, res in mundo comprehensas continentes, & apparentes circulos convolverent suis *circulis*.

Hæc igitur per hæc sint commemorata, quæ non obscura, *nec infirma* argumenta ferunt, *nobisq; suppeditent descriptionis*, & ordinis Platonici de *rebus* illis.

Cùm igitur Saturnus ſit Mens, & mentale, ſecundò Mens etiam *eſt* ipſe Jupiter, & mentale. Sed ipſius mentale, eſt intellectuale. Illius verò intellectuale, *eſt* mentale. Cùm igitur Jupiter ſimul ſit intellectualis, & mentalis, ſe-ipſum intelligit, *mente percipit*, & comprehendit, & vincit, & *vinculo conſtringit* id, quod eſt in ipſo mentale. Hoc autem in *ſe* ipſo vinciens, illud ipſum mentale, vincire, *vinculis conſtringere*, & undiq; comprehendere dicitur. Etenim in ſe-ipſum ingreſſus, in illam *Mentem* ingreditur, & per illud mentale, quod habet in ſe, id intelligit, *atque percipit*, quod eſt ante ſe. Et ita id, quod eſt mentale, non eſt extra Mentem. Omnis enim Mens, illud, quod in ſe *habet*, apud ſe habet indifferens. Quod verò eſt ante ipſam *Mentem*, *illud ipſa Mens* rurſus in ſe ipſa percipit, *ac intelligit*. Omne enim, quod eſt extra *Mentem*, alienum eſt, & adventicium. & naturæ deterioris. Quod verò in cauſæ ordine, *cauſæque loco*, *rebus aliis* præeſt, & quod ut expetendum priùs-exiſtit, in ipſis expetendis eſt.

Hæc enim in ſe revertentia, & in ſe propendentia, *atque tendentia*, ſuas cauſas inveniunt. Et omnia antiquiora, & quo perfectior *eſt*, & magis-uniformis, quàm illa, quæ expetuntur, illa verſatio, *quæ verſatur* circa ipſa, eo magis cum ſuis expetendis verſatur, *atque conjungitur*. Omnis igitur Mens. quod ſe-ipſam intelligat, & *percipiat*, etiam omnia, quæ ſunt ante ipſam, intelligit, & *percipit*, *atque cognoſcit*. Et quo magis ſecum ipſa *conjungitur*, ac unitur, eo magis inſidet, *ac inhæret* mentalibus, quæ ſunt ante ipſam. Non enim eſt extra ullum Ens, ipſius cauſa, & id, quod ipſi eſſentiam, aut perfectionem præbet: ſed uniuscujusque deterior *pars*, non autem ipſum mentale. Quamobrem etiam una-quæque *rerum* divinarum ad illud quidem, quod eſt deterius, non revertitur: ad ſe verò, & per ſe, *convertitur*, & revertitur ad illud, quod eſt præſtantius. Et mente quidem nulla deterius eſt id, quod eſt mentale. Omnis verò *Mens* apud ſe-ipſam agens, & illa, quæ ſunt ante ipſam mentalia, comprehendens percipit, *intelligit*, *atque cognoſcit*. Et alia quidem, ſunt *ea*, quæ cum ipſa *Mente* conjuncta-ſunt.

Alia verò, adhærent illis, quæ proximè participantur ab ipſis. Alia verò, ſpectant unum-quodque eorum, quæ remotiora ſunt, & quæ magis *ex aliis* exempta-ſunt. Nam ob hoc ipſum & illa rerum-opifex Mens, eſt quidem ſimul mentale, & Mens. Habet verò illam Patris mentalem-vim vinculis-conſtrictam, ut fabula dicit. Spectat verò ipſum Per-ſe-animal, quod omnium, quæ mente-percipiuntur, eſt pulcherrimum, ut ait Timæus. Et ſi iſta cogitās ille generoſus Amelius, diceret mentē eſſe triplicem, illam, quæ eſt, illam, quæ habet, illam, quæ videt, mea quidem ſententia, rectè Platonis mentem aſſequeretur, *eamq; ſuereretur*. Oportet enim & illam ſecundam *Mentem* non ſolùm habere mentalem-facultatem: ſed etiam eſſe, & habere, eſſe quidem, id, quod eſt cognatum, habere verò, id, quod eſt ante ipſam *Mentem*, quatenus ipſius eſt-particeps.

Νοῦ πίνυν ὄντος δ Κρόνου, καὶ νοητοῦ, νοῦς, καὶ ὁ Ζεὺς δἄπερον, καὶ νοητόν· ἀλλὰ τὸ νοητὸν αὐτοῦ, νοερόν ἐστι. τὸ δὲ ἐκείνου νοερὸν, νοητόν, ὅμοῦ δὴ οὖν νοερὸς ὢν ὁ Ζεὺς, καὶ νοητὸς, ἑαυτὸν νοεῖ, καὶ περιλαμβάνει, καὶ συνδεῖ τὸ ἐν αὐτῷ νοητόν. τοῦτο δὲ ἐν αὐτῷ συνδέων, αὐτὸ τὸ περὶ αὐτοῦ λέγεται νοητὸν συνδεῖν. καὶ περιλαμβάνειν πανταχόθεν. καὶ γὰρ εἰς ἑαυτὸν ἰὼν, εἰς ἐκεῖνον χωρεῖ, καὶ τῷ ἐν αὐτῷ νοητῷ, τὸ περὶ αὐτοῦ νοεῖ. καὶ οὕτως ἔχει ἔξω τοῦ νοῦ τὸ νοητόν. Τὸ μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ πᾶς νοῦς ἀδιάφορον ἔχει πρὸς ἑαυτόν. τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ πάλιν ἐν ἑαυτῷ νοεῖ. πᾶν γὰρ τὸ ἔξω ὂν, ἀλλότριόν ἐστι, καὶ ἐπισυνθλῶδες, καὶ τῆς Φύσεως τῆς χείρονος. τὸ δὲ ἐν αἰτίας τάξει προϋπάρχον, καὶ ὡς ἐφετὸν προϋπάρχον, ἐν ἑαυτοῖς ἐστι τοῖς ἐφιεμένοις.

Εἰς ἑαυτὰ γὰρ ἐπιστρεφόμενα, καὶ πρὸς ἑαυτὰ συνιόντα, τὰς ἑαυτῶν κλίνας αἰσθάνεται. καὶ πάντα τὰ πρεσβύτερα, καὶ ὅσῳ πλειοτέρα, καὶ ἑνοειδεστέρα τῶν ἐφιεμένων, ἡ περὶ αὐτὰ τροφὴ, τοσούτῳ μᾶλλον τῆς ἑαυτῶν σώζεται ἐφετοῖς. αὐτῷ ἄρα τῷ νοεῖν ἑαυτὸν πᾶς νοῦς, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ πάντα νοεῖ. καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἑνοῦται πρὸς ἑαυτὸν, τοσούτῳ μειζόνως ἐνίδρυται τοῖς πρὸ ἑαυτοῦ νοητοῖς. οὐ γάρ ἐστιν ἔξω τῶν ὄντων οὐδενὸς τὸ εἶναι αὐτοῦ, καὶ τὸ τῆς οὐσίας, ἢ τῆς πληρότητος παρεκτικόν. ἀλλὰ τὸ χεῖρον ἑκάστου, καὶ αἱ τὸ νοητόν. διὸ δὴ καὶ τῶν θεῶν ἕκαστον, πρὸς μὲν τὸ χεῖρον ἀπεστράφθαι ἐστί, πρὸς δὲ αὐτὸ, καὶ δι' ἑαυτοῦ πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιστρέφεται. καὶ νοῦς μὲν οὐδενὸς τὸ νοητὸν χεῖρον· πᾶς δὲ πρὸς ἑαυτὸν ἐνεργῶν, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ νοητὰ περιλαζῶν νοεῖ. καὶ τὰ μὲν ἐστιν ὅσα σύζυγα πρὸς αὐτόν.

Τὰ δὲ, ἔχει τῶν περιπχῶς αὐτὸν μετεχομένων. τὰ δὲ, ὁρᾷ τῶν πορρώτερον, καὶ μᾶλλον ἐξηρημένων ἕκαστον. ἀφ' ὧν γὰρ πέπτωκε καὶ ὁ δημιουργὸς νοῦς. ἐστι μὲν ἅμα νοητὸν καὶ νοῦς. ἔχει δὲ τὸ μὲν πατρὸς νοητὸν συνδήσεως, ὡς ὁ μῦθός φησιν. ὁρᾷ δὲ τὸ αὐτῷζωον, τὸ τῶν νοουμένων ἀπάντων κάλλιστον, ὡς ὁ Τίμαιος λέγει. καὶ οὕτως ἐννοῶν ὁ γενναῖος Ἀμέλιος, τριττὸν ἔλεγε τὸν νοῦν, τὸν ὄντα, τὸν ἔχοντα, τὸν ὁρῶντα, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, τῆς περὶ Πλάτωνος διανοίας ὀρθῶς ἀπλάζετο. δεῖ γὰρ δὴ καὶ τὸν δεύτερον μὴ μόνον ἔχειν τὸ νοητὸν, ἀλλ' εἶναι, καὶ ἔχειν, εἶναι μὲν, τὸ σύστοιχον, ἔχειν δὲ, τὸ πρὸ αὐτοῦ, καθόσον αὐτοῦ μετέχει.

καὶ τὸν τρίτον ὁρᾶν τὸ νοητὸν, ἀλλὰ καὶ εἶναι, καὶ ἔχειν. καὶ ὁρᾶν μὲν, τὸ πρώτιστον. ἔχειν δὲ, τὸ μετεπειτα ἐπέκεινα.

Τὸ δὲ ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ συζυγοῦν τῇ ἑαυτοῦ νοήσει, πῦτο εἶναι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀδιαίρετον ὑπάρχειν. εἰ πίνυν (ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν) νοεῖ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Κρόνον ὁ Ζεὺς, νοητὸν μὲν ἐστιν ὁ Κρόνος, νοῦς δὲ ὁ Ζεύς. ἄλλο μὲν ὢν νοητὸν, ἄλλου δὲ μετέχων. διόπερ καὶ ὁ Πλάτων οὐχ ἁπλῶς ἐκάλεσε νοῦν τὸν Κρόνον, ἀλλὰ τὸν ἀκήρατον νοῦν. τὸ γὰρ ἐν τῷ νοερῷ, νοητόν ἐστιν. ἐπεὶ δὲ οὐ τὸ ἁπλῶς ἐστὶ νοητὸν, ἀλλ' ὡς ἐν τοῖς νοεροῖς νοῦς ἐστὶ, καὶ αὐτὸς πατὴρ ἐλέχθη, πατὴρ ὢν ἅμα, καὶ νοῦς, καὶ νοερῶς ἔχων τὸ πατρικόν. ἐν μὲν οὖν τοῖς νοητοῖς, καὶ ὁ νοῦς πατήρ ἐστιν. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, καὶ ὁ πατὴρ νοῦς. Καὶ ὁ Κρόνος δὴ οὖν, νοῦς ἐστι καθαρὸς, καὶ ἄὔλος, καὶ πλήρης, ἐν ἑφετῷ πάσῃ, τῆς δημιουργίας ὑπερεμβυμένος. τοιαυτὸν δὲ ἔχων ἰδιότητα, πλήρης ἐστὶ τῶν νοητῶν πάντων νοερῶς, καὶ οἷον ὑπερβλύζει ταῖς νοήσεσι, καὶ ὑφίστησι διττὰ γένη θεῶν, τὰ ὑπ' αὐτὸν, ἐν ἑαυτῷ. Τὰ δὲ, μεθ' ἑαυτὸν. καὶ πρόοδον μὲν τὰς τῶν πατρὸς Οὐρανοῦ γονίμους δυνάμεις ἔχει τῶν ἐσχάτων. πληροῖ δὲ τὴν δημιουργικὴν πᾶσιν, τῶν γονιμικῶν ἀγαθῶν.

Et *oportet* illam tertiam *Mentem* videre ipsum mentale, *neque solùm videre*: sed etiam esse, & habere. Et videre quidem, id quod est primum. Habere verò, id, quod proximè *est* ulterius.

Illud verò, quod est in ipsa *Mente*, & quod conjunctum est cum ipsius intelligentia, hoc esse *oportet*, & apud ipsam *Mentem* individuum esse. Si igitur (quod ab initio dicebamus) mente-percipit suum Patrem Saturnum Jupiter, Saturnus quidem, est mente-perceptum, ipse verò Jupiter, *est* Mens. Et aliud quidem est *Jupiter* mente-perceptum, alius verò *rei* particeps est. Quamobrem etiam Plato non simpliciter Mentem vocabat ipsum Saturnum: sed incorruptam Mentem. Quod enim est in intellectuali, id est mentale. Quoniam autem non id, quod est simpliciter, est mentale: sed ut in intellectualibus Mens est, & eadem paterna, quia Pater simul, & Mens est, & intellectualiter habet ipsum paternum *imperium*, *ac paternam vim*. Ergo in mentalibus quidem, & ipsa Mens est Pater. In intellectualibus verò, & ipse Pater *est* Mens. Ergo & ipse Saturnus est Mens pura, & expers-materiæ, & perfecta, *boni* expetendi loco, supra rerum-universarum-fabricationem collocata. Talem igitur habens proprietatem *Saturnus*, plenus est omnium mentalium intellectualiter, & quodammodo notionibus, *ac intelligentiis* redundat, & constituit duplicia Deorum genera, alia quidem, in se-ipso. Alia verò, post se-ipsum. Et producit quidem, Patris Cœli fœcundas facultates, ad extremas usque. Replet verò illum rerum-universarum-opificem ordinem illis bonis, quæ generandi-facultatem-habent.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ε'.

Μόνος δὲ αὐτὸς τῶν θεῶν μετά τινος ἀνάγκης, καὶ οἷον βίας, λαμβάνειν τι, καὶ δίδοναι λέγεται τὴν βασιλικὴν ἀξίαν, ἐκκρινῶν τὸ ἴδιον πατρὸς γόνιμον, ἐκκρινόμενος δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου Διός. καὶ γὰρ ὁρίζεται τὴν τοῦ πατρὸς βασιλείαν, καὶ ὁρίζεται πρὸς, [l. παρὰ] τοῦ μεθ' αὐτόν. καὶ πληροῦται ἐκ τῶν ὑπερκειμένων, πληροῖ δὲ τὴν ὅλην δημιουργίαν τῆς γονίμου τελειότητος. Διακρίνων δὲ αὐτὸν ἴδιον πατρὸς, ἐξήρηται τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ γινομένων. ὡς δὲ νοῦς ὤν, καὶ πανσέλην, ἐν ἑαυτῷ σωέχει τὸ πλῆθος τῶν ὅλων νοητῶν. καὶ τὴν ἀκρότητα τὴν νοερὰν ἐκθεάσας, πᾶσιν ἐπιλάμπει τὸ νοητὸν φῶς.

CAPUT VI.

SOlus verò Deorum ipse *Saturnus* per quãdam necessitatem, & quasi vim, & accipere, & dare dicitur regiam dignitatem, execans *quidem* Patris *Cœli genitales partes*, & fœcundam-facultatem, exectus verò, ab illo Magno Jove. Etenim ipsum Patris *Saturni* regnum terminat, & terminatur ab illo, qui post ipsum est. Et impletur quidem à supra-sitis, implet verò totam fabricationem fœcunda perfectione. Discernens verò se-ipsum à Patre, exemptus-est ex iis, quæ generatur ab ipso. Cùm autem sit una, & perfecta Mens, omnem mentalium multitudinem in se continet. Et cum intellectualem summitatem deificarit, omnibus mentalem lucem per-illuminationem-immittit.

Κεφάλαιον ζ'.

Εἰκότως ἄρα καὶ τὸ πᾶν τοῦτο διττὰς ἔχει ζωὰς, καὶ περιόδους, καὶ συγκυκλήσεις, καὶ τὴν μὲν, κρονίαν, τὴν δὲ, δίαν, ὥς φησιν ὁ ἐν τῷ Πολιτικῷ μῦθος. καὶ κατὰ μὲν τὴν

CAPUT VII.

MEritò igitur & hoc Universum duplices habet vitas, & periodos, & convolutiones, & alteram quidem Saturniam, alteram verò Joviam, ut ait illa fabula, *quæ scribitur* in Civili *Dialogo*. Et per alteram quidem periodum,

periodum, omnia bona ſponte-ſua-naſcentia producit, & vitam habet expertem malorum, & indomitam. Per alteram verò, particeps-eſt etjam materialis peccati, *quod ab ipſa materia manat*, & valde-mutabilis naturæ. Cùm enim in ipſo mundo ſit vita duplex, una quidem obſcura, *ac ignota*, & quæ magis eſt intellectualis, altera verò, magis-naturalis, & manifeſta *notaque*, & cùm altera quidem, per providentiam definiatur, altera verò, propter fatum inordinate progrediatur, ſecunda quidem, & multiformis, & quæ per ipſam naturam perficitur, ex Jovio pendet ordine. Illa vero ſimplicior, & intellectualis, & obſcura, ex Saturnio *ordine pendet*. Et hæc apertè Eleates hoſpes docet, alteram quidem revolutionem, *vel, convolutionem*, Joviam appellans. Alteram vero, Saturniam. Quanquam & ipſe Jupiter, obſcuræ vitæ eſt autor, hujus univerſitatis, *& bonorum in ea comprehenſorum*, & ipſius mentis ſuppeditator, & intellectualis perfectionis Princeps: ſed ad Saturni regnum omnia reducit, & cum Patre Princeps exiſtens, conſtituit totam mentem in-mundo-comprehenſam, *& in eo verſantem*. Et, ſi verum apertè dicere oportet, utraque quidem periodus, & illa manifeſta dico, & illa obſcura, particeps-eſt hujus utriuſque, Dei *Saturni ſcilicet, & Jovis*. Sed altera quidem, eſt magis Saturnia. Altera vero, Jovis regno ſubjecta eſt. Quod autem etiam ille Maximus Saturnus alterum regnum ſit-adeptus Deorum, qui ſunt ante ipſum, manifeſtè declaravit Eleates hoſpes, quum in illis verbis ante fabulam *factis*, dixit. Quinetiam ipſum regnum, quod unus ille Saturnus regnavit, ex multis audivimus. Unus igitur eſt, etiam ex hujus ſapientis *viri* ſententia, regiorum Deorum. Quamobrem etjam alterum regnum *Saturnius* ante *Cælum* Patrem conſtituit. Et cùm illa media centra mentalium, & intellectualium Deorum contineat, iſte præit, *& præeſt* intellectualibus ordinibus, & omnem intellectualem *vitam* ſuppeditat, primùm quidem, Diis, deinde vero, præſtantioribus *generibus*, extremo vero loco, etiam particularibus animabus, quum in illam Saturniam ſpeculam contendere, *& in illam circumſpectionem, aciem oculorum intendere* poſſunt.

Nam hoc quidem totum univerſum, & omnes Dii, qui verſantur in mundo, ſemper hanc duplicem vitam habent, & imitantur, Saturniam quidem intelligentiam, per obſcuram, & intellectualem actionem, illam verò rerum-univerſarum-opificem mentem Jovis, per providentiam, *quæ fertur*, in ſecunda, & generaliter per manifeſtam rerum-fabricationem. Animæ vero mentales, modo quidem, intellectualiter agunt, & Saturno ſe-ipſas conſecrant. Modo vero, Jovicè, *ſive, Jovialiter agunt*, & ſecundorum curam providè gerunt, quam nullus impedire poteſt. Quum autem circum-circa-verſantur, eodem-modo, quo illæ *mentales animæ, tunc* & ipſa mentalia percipiunt, *atque cognoſcunt*, & ſenſilia diſponunt, *in ordinem redigunt, & exornant*, & utramq; vitam vivunt, ut & Dii, & præſtantiora genera.

ἑτέραν τῶν θείων, αὐτόματα πάντα φύσει τε ἀγαθὰ, καὶ ἀπήμονα ζωὴν ἔχει, καὶ ἄτρυτον. καὶ δὴ τὸν ἑτέραν, μετέχει καὶ τῆς ὑλικῆς πλημμελείας, καὶ τῆς πολυμεταβόλου φύσεως. διττὴς γὰρ οὔσης ἐν τῷ κόσμῳ ζωῆς, τῆς μὲν ἀφανοῦς, καὶ νοερωτέρας, τῆς δὲ, φυσικωτέρας, καὶ ἐμφανοῦς, καὶ τῆς μὲν, καθ' εἱμαρμένην ἀτάκτως φερομένης, τῆς δὲ, καθ' ἁρμονίαν ἀτάκτως φερούσης, ἡ μὲν δευτέρα, καὶ πολυειδὴς, καὶ διὰ τῆς φύσεως ἐκπεπλουμένη, τῆς θείας ἐξηρτηται τάξεως. ἡ δὲ ἀπλουστέρα, καὶ νοερὰ, καὶ ἀφανὴς, τῆς κρείττονος. καὶ ζαφῶς ὁ Ἐλεάτης ξένος αἰνιδιδάσκει, τὸν μὲν ἑτέραν τῶν αἱακυκλήσεων, δίνην δοκαλῶν. τὸν δὲ ἑτέραν, κρείττονα. καί τι καὶ ὁ Ζεὺς, τῆς ἀφανοῦς αἰτίος ἐστι ζωῆς, τοῦ παντὸς, καὶ δὴ καὶ χορηγὸς, καὶ τῆς νοερᾶς πλειότης ἡγεμόνων, ἀλλ' ὅμως τῶν Κρόνου βασιλείαν αἰσχύνει πάντα, καὶ μετὰ τοῦ πατρὸς ὢν ἡγεμὼν ὑφίστησι τὸν ὅλον, θεικόσμιον νοῦν. καὶ εἰ δεῖ πλησθῆ παῤῥησίαν λέγειν, ἑκατέρα μὲν τῶν θείων, ἥτις ἐμφανὴς λέγω, καὶ ἡ ἀφανὴς, μετέχει τῶν θείων πόνων ἀμφοτέρων. ἀλλ' ἡ μὲν, κρονία, μᾶλλόν ἐστιν, ἡ δὲ, ὑπὸ τὸν τοῦ Διὸς πλεῖ βασιλέα. ὅτι δ' οὖν καὶ ὁ μέγας Κρόνος βασιλείαν ἑτέραν ἔλαχε τῶν πρὸ αὐτοῦ θεῶν, σαφῶς δεδήλωκεν ὁ Ἐλεάτης ξένος, ἐν οἷς πρὸ τοῦ μύθου λέγοις εἶπεν, Καὶ μὲν αὖτόν τε τὸν βασιλέα, μὲν ἦρξεν ὁ Κρόνος ἕις, πολλῶν ἀκηκόαμεν. ἕις οὖν ἐστι καὶ κατὰ τοῦτον τὸν ζοφὸν τῶν βασιλικῶν θεῶν. διὸ δὴ καὶ ἑτέραν ἀρχὴν πρεσβεύεται τοῦ πατρός. κἀκείνου τὰ μέσα κέντρα τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν σωέχει, οὗτος ἐξηγεῖται τῶν νοερῶν διακόσμων, καὶ πᾶσαν τὴν νοερὰν χορηγεῖ, πρῶτον μὲν, θεοῖς, δευτέρως δὲ, τοῖς κρείττοσιν, ἐσχάτως δὲ, καὶ ζωαῖς μεμοιραῖς ψυχαῖς, ὅταν εἰς τὴν κρονίαν δύνασθαι πρόνοιαν αἰσθάνεσθαι.

Τὸ μὲν γὰρ πᾶν τοῦτο, καὶ οἱ ἐγκόσμιοι θεοὶ πάντες, ἀεὶ τὴν διττὴν ἔχουσι ζωὴν, καὶ μιμοῦνται μὲν κρονίαν νόησιν, διὰ τῆς ἀφανοῦς, καὶ νοερὰς ἐνεργείας, τὸν δὲ δημιουργικὸν νοῦν ὁ Διὸς, διὰ τῆς εἰς τὰ δεύτερα προνοίας, καὶ ὅλως τῆς ἐμφανοῦς δημιουργίας. αἱ δὲ νοηταὶ ψυχαὶ, πολλὰ μὲν νοερῶς ἐνεργοῦσι, καὶ τῷ Κρόνῳ καθιεροῦσιν ἑαυτάς. ποτὲ δὲ, διίως, καὶ τὴν τῶν δευτέρων ἄκλητον ποιοῦνται προμήθειαν. ἐπειδαὶ δὲ περιπολῶσιν αἱ ἁλόγων σκηναὶ, τὰ νοητὰ νοοῦσι, καὶ τὰ αἰσθητὰ διακοσμοῦσι, καὶ ζῶσιν ἀμφοτέρας τὰς ζωὰς, ὥσπερ οἱ θεοὶ, καὶ τὰ κρείττονα γένη.

διττὰὰ γὰρ αὐτῶν αἱ περιόδοι. νοερὰ μὲν, ἄλλη, προνοητικὴ δὲ, ἄλλη. καὶ τὰ παραδείγματα διττὰ, τῆς μὲν, ὁ κρόνιος νοῦς. τῆς δὲ, ὁ διός. ἐστὶ καὶ αὐτὸς ὁ μέγιστος Ζεὺς, διττὸν ἔχων τὸν ἐνέργειαν, τῷ μὲν, τὰ νοητὰ κατέχων. τῇ δὲ δημιουργικῇ ποιήσει, τὰ αἰσθητὰ διακοσμῶν.

Διττῶν δὲ τῶν ἀνακυκλήσεων οὐσῶν, οὐ μόνον ἐν τοῖς ὅλοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς. ἐν μὲν τῇ κρονίᾳ περιόδῳ, τὸν γένεσιν οὐκ ἐξ ἀλλήλων εἶναί φησιν αὐτὰς, ὁ Ἐλεάτης ξένος, ὥσπερ τοῖς φαινομένοις ἀνθρώποις, οὐδὲ καθὼς ὁ παρ' ἡμῖν πρῶτος μόνον γηγενής ἐστιν, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν μερικῶν ψυχῶν μίαν τὸν πρώτον, ἄνθρωπον, ἀλλ' εἶναι πάσας γηγενεῖς. ἐκ γὰρ τῶν ἐσχάτων, καὶ τῶν γήϊνων σωμάτων ἀπάγονται, καὶ τῆς ἐμφανοῦς αἰσθήσεως ἀντιλαμβάνονται ζωῆς, ἀπολείπουσαι τὸν ἀόρατον. ἀλλ' οὐδὲ εἰς γήρας αὐτὰς ῥᾴδιον, καὶ ἀπὸ νεωτέρων ἐπὶ τὸ πρεσβύτερον μεταβάλλειν· τοιοῦτον δὲ, ἀκμαιοτέρας ἀποπλήσαι, καὶ νεοῦς τὸν ἐναντίαν τῇ γήϊνῃ πορευομένας ὁδὸν, καὶ οἷον ἀναλυούσας, ἵν' καθαιρούσαι σωθῶσι ποικιλίαν ζωῆς. διὸ δὴ καὶ πάσαι τὰ προσήκοντα τῇ νεότητι σύμβολα κἀκείναις ὑπάρχει ταῖς ψυχαῖς, τὸ ἄτριχον, καὶ τὸ λεῖον ἐκ παλιῶν, καὶ γηρώντων, παύτας γηρομένας.

Πᾶν γὰρ τὸ προσφυόμενον αὐταῖς ἐκ τῆς γενέσεως, ἀποσκεδάζουσι. γηρομένας δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ Κρόνῳ, καὶ τὸν ἐκεῖ διαζώσας βίον, καρποὶ μὲν ἄφθονοι (φησὶν) ὑπάρχουσιν ἀπὸ δένδρων, καὶ πολλῆς ἄλλης ὕλης αὐτομάτης ἀναδιδούσης τῆς γῆς. γυμνοὶ δὲ, καὶ ἄστρωτοι, θυραυλοῦντες τὰ πολλὰ, νέμονται. τὸν γὰρ τῶν ὡρῶν κρᾶσιν ἄλυτον ἔχουσι. μαλακαῖς δὲ δυνάμεσι χρῶνται, φυομένης αὐταῖς ἐκ γῆς πόας ἀφθόνου. ταῦτα δὴ, καὶ τὰ παῦτα ἀγαθὰ καρποῦνται παρὰ τοῦ μείζονος πάππου θεοῦ, κατὰ τὸν χρονίαν περίοδον αἱ ψυχαί. πληροῦνται μὲν γὰρ ζωογονικῶν ἀγαθῶν, ἐκεῖθεν, καὶ οὐ νοεροὺς δρέπουσι καρποὺς, ἀπὸ τῶν ὅλων· ἀλλ' οὐκ ἐκ μερικῶν ἐνεργειῶν, τὸν πλησίτητα περιέχουσαι, καὶ τὸ μακάριον ἑαυταῖς. ἡ μὲν γὰρ δοξαστὴ τροφὴ μερίστας ἔχει, καὶ ἐνύλους τὰς ἀντιλήψεις. ἡ δὲ νοερὰ, καθαρὰς, καὶ ἀμερίστους, καὶ αὐτοφυεῖς. ὃ δὴ καὶ τὸ αὐτόματον αἰνίσσεται.

Καὶ ἡ ἐκ τῆς γῆς ἀνάδοσις αὐτοῦ τοῦ γονίμου τῶν θεῶν, τὸν πληθύσαι, καὶ τὸν αὐ-

Duplices enim *sunt* ipsorum periodi. Una quidem, intellectualis. Altera vero, providentiæ facultatem habens. Et ipsa exemplaria *sunt* duplicia. *Nam* unius quidem *actionis exemplar est* ipsa Saturnia Mens. Alterius verò, Jovia *Mens*. Quoniam & ipse Maximus Jupiter duplicem habet actionem. Mente quidem, ipsa mentalia continens. Illâ verò rerum-fabricandarum-facultatem habente effectione, sensilia disponens, *& in ordinem redigens*.

Cùm igitur duplices sint revolutiones, *sive, convolutiones*, non solùm in his universis: sed etiam in particularibus animabus, in Saturnia quidem periodo, Eleates hospes dicit ortum *animarum* non esse ipsis ex se mutuo, *ita ut aliæ ex aliis oriantur*, ut apparentibus hominibus, neque quemadmodum apud nos est ille primus *homo* tantùm terrigena, *qui genitus est ex terra*, sic etiam in particularibus animabus unam primam *animam* homo *genuit*: sed omnes terrigenas, *ex terra genitas, ac ortas* esse *quidem putant*. Ex extremis enim, & terrestribus corporibus educuntur, & manifestam apprehendunt vitam, deserentes illam sensilem, *quæ sub sensum cadit*. Sed ne ad senectutem quidem ipsas vergere *tradunt*, & ex junioribus in seniorem ætatem *migrare*, *& mutari credunt*: contrà verò, juniores *robustiores*, *& majore vigore plenas reddi*, *sicq; putant* perfici, & intellectualiter viam ortui contrariam ire, & quodammodo dissolvere illâ vitæ varietatem, quam *de cœlesti sede* descendentes *in ipsas corporum compages*, composuerunt. Quamobrẽ etiam omnia juventuti convenientia signa illis quoq; animab adsunt, ipsa pilorum-vacuitas, & ipse lævor à canis, & barbatis, *id est*, *à canicie*, *barba*, *pilorũq; copia manans*, quum *animæ* tales evaserunt.

Omne enim, quod ipsis adnascitur ab ipso ortu, *animæ illud à se* amovent. Ipsis verò, quum sunt illic *apud*, *&* circa Saturnum, & quum vitam constantes-vivunt, quæ *degitur* illic, fructus quidem (inquit) copiosi sunt ab arboribus *producti*, *& inde decerpti*, *& ab* alia multa materia *collecti*, quam suasponte terra producit. Nudi verò *homines*, & stratis-carentes, plerunque foris-degentes, *& in agris stationem habentes*, pascuntur. Habent enim quatuor anni temporum indissolubile, *constans*, temperamentum. Mollibus vero cubilibus utuntur, quòd herba copiosa nascatur ipsis ex terra. Hæc igitur, & hujusmodi bona percipiunt, ab hoc maximo Deo, per Saturniam periodum, animæ. Illinc enim replentur bonis animalium-procreandorum-vim-habentibus, & intellectuales decerpunt fructus ex his universis. Sed non ex particularibus actionibus ipsam perfectionem, & beatitudinem sibi parant. Nam illud quidem opinabile alimentum, dividuas, & materiatas habet apprehensiones, *comprehensiones*, *& perceptiones*. Illud verò intellectuale, puras, & individuas, & sua-sponte-nascentes. Quod etiam illud, quod sua sponte-nascitur, obscurè significat.

Et illa ex terra productio ipsius fœcunditatis Deorum, quę perfectionẽ, & omnib. numeris absolutam vitæ conditionem, suis bonis contentã, nec

aliena

aliena expetentem, animabus per illuminationem immittit, *hoc ipsum obscurè significat*. Nam propter copiosam bonorum abundantiam, *hæc* & in secunda influere possunt, secundùm convenientem ipsis beatitudinis mensuram. Neque vero tunicis induuntur, quemadmodum quum ad ortum properant, *& in eum ingrediuntur*, neque additionibus, *ac appendicibus* vitæ redundant: sed ipsæ per se ipsas sunt omnis compositionis, & varietatis *expertes*, & puræ, & suam mentem excitantes, ad hæc intenduntur, *ac diriguntur* ab illo intellectuali Patre, & participes sunt universorum bonorum, ab intellectualibus *Diis* custoditæ, & beatæ vitæ mensuras ab ipsis *datas* suscipientes, & omnem vitam cum tranquillitate perpetuo degentes, & insomnem, *ac vigilantem*, & impollutam vitam in mentalium procreatricibus facultatibus collocantes, & repletæ fructibus intellectualibus, & nutritæ materia carentibus, & divinis formis, illam Saturni temporibus *celebratam* vitam vivere dicuntur.

CAPUT VIII.

QUòd igitur iste Deus sit omnis intellectualis vitæ Princeps, *& Dux*, & omnis Mens tam imparticipabilis, quàm participabilis, ex hujus *Dei* causa progrediatur, Ergo & ipsum pascere, & alere ipsas animas, huic Maximo Deo convenit. Quoniam enim *iste Deus* in intellectualibus est mentalis, alit quidem ipse animas, animæ vero vocantur alumnæ Saturni. Quoniam autem non primis, & singularibus mentalibus ipsas replet: sed iis, quæ per ipsius causam discretionis, *vel divisionis* multiplicantur, *ideo* ipsas pascere, & quasi divisim, *ac partitè* replere dicitur. Et vides quomodo per hæc, iste Deus appareat existens, *& manifestè sit* cognatus primæ mentalium, & intellectualium Trinitati? Ut enim Socrates in Phædro dicit animas ali in supercœlesti loco, & mentali prato, sic etiam Eleates hospes *dicit* ipsas, dum sub Saturno pascuntur, intellectualibus bonis repleri. Neque verò hoc mirandum est, si quidem ab utroque perficiuntur animæ. Intellectualiter quidem, sub regno Saturni: Mentaliter verò, sub mentali ordine primorum intellectualium Deorum. Etenim hic ipse Deus ab illo ordine alitur.

Et propterea principalem *imperatoriam*, atq; primariam excellentiam inter intellectuales *Patres* est sortitus. Quoniam *intellectuales Patres*, ab illo ipso *ordine* occultis, & obscuris facultatibus replentur. Et hoc est inter intellectuales Patres, quod *est ordo* ille in mentalibus, simul & intellectualibus ordinibus. Ubique igitur ipsis animabus, quæ *in illorum supercœlestem locũ* evehuntur, alimentum quidem est, ipsum mentale, ipsa vero cũ ipso *mentali* conjunctio, per secundos, & tertios Deos existit. Quemadmodum igitur ille rerum opifex ordo ad Saturniam speculam, *atque circumspectionem* ipsas adducit, sic etiam ille Saturnius

πάρκπαν ἀπολάμπον. ζωῆς ψυχῶς. ἀφὸ γὰρ τὼ ἄφθονον περιουσίαν τῶν ἀγαθῶν, καὶ πῆς δὲ πάρεις ἀπορρεῖν δύνανται, καὶ τὸ πρέπον αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας μέτρον. εὐτ' οὖν χιτῶνας περιβάλλονται, καθάπερ ὅταν εἰς ἕω ἴωσιν χωρῶσιν, οὔτε προσθήκης πλεονάζουσι τῆς ζωῆς, ἀλλ' αὐτὰ καθ' ἑαυτὰς καθαρεύουσι, καὶ πάσης συνθέσεως, καὶ ποικιλίας, καὶ τὸν ἑαυτῶν διεγείρουσι νοῦν, πρὸς πάντα αἰσθάνεσθαι ὑπὸ τοῦ νοεροῦ πατρὸς, καὶ μετέχουσι τῶν ὅλων ἀγαθῶν, φρουρούμεναι ὑπὸ τῶν νοερῶν, τὸ μέτρον καὶ τῆς εὐδαίμονος ζωῆς ὑπ' αὐτῶν ὑποδεχόμεναι, παντὸς δὲ τὸν βίον μὴ ῥᾳδίως ἀπολλύουσι, καὶ τῷ ἄυπνον ζωῷ, καὶ ἄχραντον, ἐν ταῖς γονιμικαῖς δυνάμεσιν ἐνιδρύουσι τῶν νοητῶν. πληρούμεναι δὲ τῶν νοερῶν καρπῶν, καὶ τροφόμεναι πῆς αὐλοις, καὶ θείοις ὕδασι, τὸν ὀπὶ Κρόνου βίον λέγεται ζῆν.

Κεφάλαιον η'.

ΕΤΙ δὴ τῆς νοερᾶς ἀπείρου ζωῆς, ὁ θεὸς οὗτός ἐστιν ἡγεμών, καὶ πᾶς νοῦς, ὅτι ἀμέθεκτος, καὶ ὁ μεθεκτὸς, ἐκ τῆς πύπου πρόεισιν αἰτίας, καὶ τὸ νέμειν πάντα πῆς ψυχὰς, καὶ τὸ τρέφειν, προσήκει τῷ μεγίστῳ πύτῳ θεῷ. διόπ μὲν γὰρ νοητός ἐστιν ἐν τοῖς νοεροῖς, τρέφει μὲν αὐτὰς πὰς ψυχὰς, τρόφιμοι δὲ αἱ ψυχαὶ καλοῦνται πῦ Κρόνου. διόπ δὲ εὐ τῶν πρωτίστων αὐτὰς πληροῖ, καὶ ἐνιαίων νοητῶν, ἀλλὰ τῶν ἑαυτῶ τῇ τῆς μεμερίστας αἰτία πληθυομένων, νέμειν αὐτὰς, καὶ οἷον διηρημένως ἀποπληροῦν λέγεται. καὶ ὁρᾷς ὅπως ἀφ' πύτων ὁ θεὸς οὗτος ἀναφαίνεται τῇ πολίσει τελειότητα τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν συστοιχος ὤν; ὡς γὸ ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης τρίφεσθαι πὰς ψυχὰς ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ πίπῳ, καὶ τῷ λειμῶνι τῷ νοητῷ φησὶν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος ὑπὸ τῷ Κρόνῳ νεμομένας αὐτὰς πληροῦσθαι νοερῶν ἀγαθῶν. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ παρ' ἀμφοῖν αἱ ψυχαὶ πλεονεῖν. νοερῶς μὲν, ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ Κρόνου, νοητῶς δ', ὑπὸ τῇ τάξῃ τῶν πρώτων νοερῶν θεῶν. καὶ γὸ αὐτὰς ὁ θεὸς οὗτος ὑπ' ἐκείνης τρέφεται τῆς τάξεως.

Καὶ ἀφ' πύτου τῷ ἡγεμονικῷ ἔλαχε, καὶ πρωτουργὸν ἐν τοῖς νοεροῖς ὑπερέχειν. ὅτι δὴ παρ' ἐκείνης αὐτῆς τῶν χρυφίων πληροῦται, καὶ ἀφανῶν δυνάμεων. καὶ πύτό ἐστιν ἐν τοῖς νοεροῖς πλεῖσιν, ὅσῳ ἐκείνη πρὸ αὐτῶν νοητὸν, ὅσον καὶ νοερὸν ἀφωρισμένον. παντᾶχου δὴ οὖν ταῖς ψυχαῖς αἰτιωμένας, τροφὴ μὲν γίγνεται τὸ νοητὸν, ἡ δὲ πρὸς αὐτὸ συνοχὴ, ἀφ' ἑτέρων ὑπάρχει, καὶ τρίτων θεῶν. ὥσπερ οὖν ἡ δημιουργικὴ πάξις ὅπὶ τῷ κρείσσονι αὐτὰς αἰτίᾳ πρόεισι, οὕτω δὴ καὶ ἡ κρόνια πάξις ὅπὶ τῷ ὑπερουρα-

νίαν ἀψῖδαι. τὰς γὰρ πολλάς τε, καὶ μακαρίας διεξόδους ἐν τῇ Κρόνου βασιλείᾳ ποιησάμενοι, πάλιν ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν τελεσιουργὸν αἰδοῖότητα τρέπονται. κἀντεῦθεν ἐπὶ τὴν οὐρανίαν, ἀφ' ἧς τὴν ὑπερουράνιον ἱδρύσαντο πᾶσαν, αὐτῆς ἀῤῥήτως ἤδη συναπτόμενοι τοῖς ἀκροτάτοις τῶν νοητῶν ἀγαθοῖς. καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον αἱ δεύτεραι διαθεσμοθέτιδες αἱ συναπτουσι τὰς ψυχὰς ταῖς πρὸ αὐτῶν. ὁ δὴ καὶ ἡ θεουργία μιμουμένη τὰς ἀφανεῖς περιόδους τῶν ψυχῶν, τὰς περὶ τοὺς δευτέρους θεοὺς τελετὰς, περιπολίῃσι ταῖς ὑψηλοτέραις.

Καὶ διὰ τούτων ἡμᾶς ἐπ' αὐτὴν διαβαίνειν ποιεῖ τὴν νοητὴν περιωπήν. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς χρονίας ζωῆς, καὶ τῆς ὑπὸ τὸν Κρόνον τῶν ψυχῶν πολιτείας ὁ Πλάτων, οὐκ ἐν τούτοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦ Ἀθηναίου ξένου λόγοις ἐνδείκνυται. καὶ γὰρ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν νόμων, τὸν δὴ τοῦ Κρόνου βίον αἰνιττεται, τό, τε ἄληρον τῆς ἐνεργείας ἐκείνης, καὶ τὸ ῥᾴδιον, καὶ τὸ πλήρες, καὶ τὸ αὐτάρκες, διὰ τῶν μυθικῶν πλασμάτων αἰνιττόμενος.

Κεφάλαιον θ'.

Ἐπὶ δὲ δεῖ καὶ ἐκ τούτων, καὶ ἐκ πάσης αὐτῆς τῆς περὶ τοῦ θεοῦ τούτου μυσταγωγίας, καὶ τὰς τάξεις αἰτιολογεῖσθαι, καὶ διελθεῖν, ὅσας αὐτὸς ὑφίστησι τοῖς ὅλοις, πρώτην μὲν, οὖν ἐν Γοργίᾳ τρεῖς βασιλείας ἐνοήσωμεν διανεμομένους αὐτὸ τὸν βασιλέα, οὓς ὁ Κρόνος παρήγαγε, ὡς τὸν ἑνοειδῆ, καὶ ἀμέριστον ἀρχικὸν, διῃρημένως κληρωσαμένους, καὶ τὸν νόμον αὐτοῖς τὸν θεῖον ἐπίσης, τῆς καθ' ἕνωσιν διανομῆς αἴτιον ὄντα, καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, καὶ τοῖς μετὰ θεοὺς ἅπασι. δεύτερον δὲ, οὓς ἐν τοῖς νόμοις ἄρχοντας, καὶ βασιλέας ἐφιστάναι λέγεται ταῖς διαφόροις λήξεσι τῶν ψυχῶν, οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἡμιθέους θειοτέρου, καὶ ἀμείνονος δαίμονας, εἰ καὶ τὰ μέτρα τῶν ἀγαθῶν διανέμουσι ταῖς ψυχαῖς, καὶ τὰς ἡμιουργοὺς αὐτῶν ζωὰς ἀποκόπτουσι, καὶ τὸν ἄλογον φορὰν συστέλλουσι, καὶ κατέχουσιν αὐτὰς ἐν τῷ νοητῷ, καὶ τῇ βασιλείᾳ τοῦ Κρόνου παραλαβοῦσι τὸ τρίτον πίνυν, οὓς ἐν τῷ Πολιτικῷ κατὰ μέρη τοῦτο κόσμου, καὶ τοῖς ἀγέλαις ταῖς ἐν αὐτῷ θεοὺς δαίμονας ὑφίστησιν (ὡς ὁ Ἐλεάτης ξένος ἔρηκε) τοὺς μὲν, ἐφαπτομένους τῶν διοικουμένων, καὶ νέμοντας αὐτοῖς τὰ νοερὰ, καὶ ἀφανῆ πάντα ἀγαθά. τοὺς δὲ, ἀφιεμένους τῆς φυσικῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, καὶ εἰς τὸν ἑαυτῶν περιωπὴν αἰωρεῖσθαι, καὶ μιμουμένους τὸν ἐξηρημένον τοῦ δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς ὑπεροχήν.

ordo ad supercœlestem fornicem *eos deducit*. Postquàm enim multos, & beatos transitus, *& cursus* in Saturni regno confecerunt, rursus hinc ad rerum-perfectricem Trinitatem contenduut. Hinc verò *proficiscuntur* ad cœlestem *fornicem*, ex quo supercœlestem locum contemplantes, jam ineffabili-modo cum summis mentalium bonis conjunguntur. Hoc igitur modo secundi ordines semper animas cum antecedentibus *ordinibus* conjungũt. Quamobrem etiam ipsa sacrorum-faciendorum-ratio imitans obscuras animarum periodos, sacra, quæ in honorem secundorum Deorum fiunt, sublimioribus *sacris* anteponit-obscurè.

Et per hæc nos transire facit ad ipsam mentalem speculam. Hæc igitur de Saturnia vita, & de animarum Repub. sub Saturno, non in his solùm: sed etiam in illius Athenienſis hospitis sermonibus Plato demonstrat. Etenim in quarto Legum *libro*, vitam, quæ Saturni tempore *vivebatur*, celebrat, & impollutam illius actionis rationem, & facilitatem, *atque tranquillitatem praedicat*, & plenitudinem, & autarciam, *vitamq; genus sua sorte contentum, nec alienis bonis indigens, nec ea experiens*, per fabulosa commenta significans-obscurè.

CAPUT IX.

SI igitur oportet & ex his, & ex tota ipsa de Deo isto mystagogia, *arcanaq; sacrorum disciplina*, ipsos etiam ordines perratiocinationem-colligere, & persequi, quos ipse præfecit rebus universis, primùm quidem, tres illos Reges in Gorgia *descriptos* consideremus, qui Regnum ipsius *Saturni* distribuunt *illis Diis*, quos ipse Saturnus produxit, quippe quod uniforme, & individuum imperium partitè sunt-sortiti, & Legem divinam ipsis imposuit, quæ distributionis in mente est autor vel ipsis Diis, & omnibus, qui sunt post Deos. Deinde verò, quos in Legibus Principes, & Reges diversis animarum-sortibus, *ac ordinibus* præficere *Plato* dicitur, *hos ajunt esse* non homines: sed generis divinioris, & præstantioris Dæmones, *& Genios*, qui etiam bonorum mensuras animabus distribuunt, & ipsarum vitas prolis-procreatrices resecant, & inordinatam ubertatem, *& sobolis fœcunditatem* contrahunt, *coercent*, *& minuunt*, & ipsas continent in ipso mentali, & in ipso Saturni regno comprehensas. Tertio verò loco *ponuntur illi Dii*, quos in Civili *Dialogo Plato* per partes & ipsi mundo, & gregibus *animarum* in ipso *versantibus*, Deos Dæmones præficit (quemadmodum Eleates hospes dixit) qui modò quidem, tractant ea, quæ *geruntur*, & administrantur, & ipsis intellectualia, & obscura, *ac ignota* omnia bona distribuunt. Modo verò, *ducti ipsos* recedentes, *atque desinentes* à naturali vita mundi, & in suum speculam recurrentes, & imitantes illam eximiam rerum-opificis, & Patris excellentiam, *res sibi commissas administrare*.

Post

Post hæc verò, duplices ipsorum Deorum in-mundo-versantium revolutiones, *sive convolutiones* contemplemur, & ipsam Saturniam, & ipsam Joviam. Habent enim utranque semper, quemadmodum ipsa fabula dicit, quæ *describitur* in Civili *Dialogo*. Nam illam quidem astrorum, & Solis mutationem, constat in utranque versionem, *sive conversionem, atque circumvectionem* incidere, ut *talis vel talis* fiat. Cùm igitur ipsa periodus sit duplex, cujus *est* perspicuum, quod & Saturniorum bonorum sunt plenæ, & Saturniam *bonorum* seriem participant. Neque tantùm illi Dii, qui degunt-in-mundo: sed etiam illa præstantiora genera omnia, quæ simul-sequuntur utrosq; Deos, agunt actiones, & simul-circunferuntur duplicibus circumlationibus, *sive circumvectionibus*, per quas etiam animæ interdum participes-fiunt intellectualis vitæ, & istam viam eunt, commutantes cum ipso sensu mentem sui motus, & circumvectionis ducem. Supernè igitur ab ipsis primis Diis, usque ad particulares animas, ipse Saturnus suum regnum extendit, & omnia perficit, & replet intellectualibus bonis, & aliis secundùm alias mensuras bonorum, ipsas distributiones efficit. Propter enim hunc *Deum* & ipsa Lex unà cum ipso subsistit, ut ait Socrates in Gorgia.

Erat igitur hæc Lex tempore Saturni, & semper, & nunc etiam est inter Deos. Lex enim est mentis distributio. Mens verò prima, & purissima, & incorrupta, hæc est ipse Deus. Si vero iste *Deus* antecedit etiam omnem divisionem, & discretionis intellectualis est-princeps, *& primus autor*, necesse *est* profectò etiam secundùm istam rationem, ab ipso manare Legem, quæ discernit quidem ipsos Entium ordines, & intellectualia genera dividit, & omnes formas separat, secundùm ordinatam progressionem, omnibusq; mensuram essentiæ per-illuminationem-largitur, & ordinem in ipsis *existentem* continet, & ipsos divinæ distributionis fines immobiles conservat, & hanc dignitatem habet in Saturni regno, & in-tellectualibus, quam in supercœlesti loco, & mentalibus, simul & intellectualibus *habet* Adrastia. Nam ab ipsorum utroque procreatur illa immutabilis custodia, & ordinis in omnia progressus. Inter ſe verò differunt, quia dividit quidem ipsa Lex ipsum Unum in multitudinem, & definit ipsas intellectualis hypostaseôs, *& naturæ* mensuras, & singulis propriam, *suumq;* bonum distribuit, ab una mente producens varias Entium mensuras. Adrastia vero, omnia custodit uniformiter in mentali manens, & totũ ordinẽ immutabiliter conservat, exẽpta ex omni divisione Deus igitur quidã *est* ipsa Lex, quæ divinas formas dividit, & definit ea, quę singulis conveniunt, secundũ ipsam ab una, & uniformi causa *manantem* expletionem, cum ordine Saturnio simul-existens, in quo *sunt* etiam primùm ipsæ ipsorum Entium discretiones, & perfectus formarum progressus. Quamobrem etiam ille rerum-opifex ad istam *Legem* spectans, omnia secundùm Legem agit,

Ἐπὶ δὲ πύπις, αὐτὴν τῶν ἐγκοσμίων θεῶν τὰς διηπὰς ἀπακυκλήσεις θεασώμεθα, τὴν τε χρονίαν, καὶ τὴν δίιον. ἔχουσι γὰρ ἑκατέραν ἀεὶ, καθάπερ αὐτὸς ὁ μῦθος φησιν ὁ ἐν τῷ Πολιτικῷ. τὴν μὲν γὰρ τῶν ἄστρων τε, καὶ ἡλίου μεταβολὴν, δῆλον ὡς ἐν ἑκατέραις ἐμπίπτειν ταῖς τροφαῖς γίγνεσθαι. διπὴς οὖν οὔσης αὐτῆς τῆς περιόδου, πανπὶ καταφανὲς, ὅτι καὶ τῶν χρονίων ἀγαθῶν ἐστι πλήρεις, καὶ μετέχουσι τῆς χρονίας σφαῖρας. καὶ οὐχ οἱ ἐγκοσμιοι θεοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ κρείττονα γένη πάντα, τὰ συνεπόμενα τοῖς θεοῖς ἀμφοτέροις, ἐνεργεῖ τὰς ἐνεργείας, καὶ συμφέρεται τὰς διηπὰς περιφορὰς, δι' ὧν καὶ ψυχαὶ ποτὲ μεταλαγχάνουσι τῆς νοερᾶς ζωῆς, καὶ σύλλογται τὴν πορείαν ταύτην, αἴτε τῆς αὐθήπους ἀλλαξάμεναι νοῦν ἡγεμόνα τῆς ἑαυτῶν κινήσεως, καὶ περιφορᾶς. αἰωνὸς δὴ οὖν ἀπὸ τῶν πρώτων θεῶν, μέχρι τῶν μεμικτῶν ψυχῶν, βασιλεύει τὸν ἑαυτοῦ βασιλείαν ὁ Κρόνος, καὶ πάντα πλησιοῖ, καὶ πληροῖ τῶν νοερῶν ἀγαθῶν, καὶ ἄλλοις καθ' ἄλλα μέτρα τῶν ἀγαθῶν, τὰς διανομὰς ἀποτελεῖ. διὰ γὰρ τοῦτον καὶ ὁ νόμος αὐτῷ συνυφέστηκεν, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ Γοργίᾳ Σωκράτης.

Ἦν οὖν νόμος ἰδὲ ὁπὸ Κρόνου, καὶ ἀεὶ, καὶ νῦν ἔπ ἐστὶν ἐν θεοῖς. νοῦς γάρ ἐστιν ὁ νόμος διανομή. νοῦς δὲ ὁ πρώτος, καὶ καθαρώτατος, καὶ ἀκήρατος, οὗτός ἐστιν ὁ θεός. εἰ δὲ καὶ διαιρέσεως οὗτος προηγεῖται πάσης, καὶ διακρίσεως ἐξάρχει νοερᾶς, ἀνάγκη δή που καὶ κατ' αὐτὸν τὸν λόγον, ἵνα παρ' αὐτοῦ τὸν νόμον, τὸν διακρίνοντα μὲν τὰς τάξεις τῶν ὅλων, καὶ τὰ νοερὰ γένη διιζάνοντα, καὶ τὰ εἴδη πάντα χωρίζοντα, καὶ τὴν εὔτακτον πρόοδον, πᾶσι τὸ μέτρον τῆς ὑπαρξέως ὁπιλάμποντα, σωέχοντα τὴν ἐν αὐτοῖς τάξιν, καὶ σοῦ ὅρους τῆς θείας διανομῆς ἀκλινεῖς διαφυλάττοντα, καὶ ταυτὸν ἔχοντα τὴν ἀξίαν ἐν τῇ κοίνου βασιλείᾳ, καὶ τοῖς νοεροῖς, λεὼ ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ πάσῃ, καὶ τοῖς νοητοῖς, ὁμοῦ καὶ νοεροῖς ἡ Ἀδράστεια. ἀφ' ἑκατέρου γὰρ αὐτῶν ἡ ἄτρεπτος φρουρὰ, καὶ ἡ τῆς τάξεως ὁπὶ πάντα πρόοδος. ὅτι δὲ μένουσι διαφέρουσι ἀλλήλων, ὅτι διαιρεῖ μὲν ὁ νόμος τὸ ἓν εἰς πλῆθος, καὶ διορίζει τὰ μέτρα τῆς νοερᾶς ὑποστάσεως, καὶ διανέμει τὸ οἰκεῖον ἑκάστοις ἀγαθὸν, ὁπὸ δ' ἑνὸς νοῦ πρόεισι τὰ διάφορα μέτρα τῶν ὅλων. ἡ δὲ Ἀδράστεια πάντα φρουρεῖ μονοειδῶς ἐν τῇ νοητῇ ἱδρυσαι, καὶ τὴν ὅλην τάξιν ἀκλινῶς διατηρεῖ, πάσης διαιρέσεως ἐξῃρημένη. Θεὸς οὖν ὁ νόμος διαιρετικὸς τῶν θείων εἰδῶν, καὶ ἀφοριστικὸς τῶν ἑκάστοις προσηκόντων τῇ δοτῇ τῆς μιᾶς, καὶ ἑνοειδοῦς αἰτίας δοτὸν πληρωτὴν, τῷ χρονίῳ διακόσμῳ συνυπάρχων, ἐν ᾧ καὶ πρῶτον αὐτὸ ὅλων διακρίσις, καὶ παντελὴς τῶν εἰδῶν πρόοδος. διὸ δὴ καὶ ὁ δημιουργὸς πρὸς τοῦτον βλέπων, τὸν νόμον

ἄγλ τὰ πάντα. καὶ τῆς μὲν ἑνώσεως τῆς πρὸς ἐκεῖνα τὸν ἐγνωσμένην ὑφίστησι πρόνοιαν. τῆς δὲ κατὰ τὸν νόμον διαιρέσεως, τῷ ἑμαρμένῃ, καὶ αὐτὴ ἑμαρμένους νόμους. καὶ τίνων αἱ ψυχαὶ κατὰ νόμον ζῶσιν. ἐν μὲν τῇ διΐᾳ περιόδῳ, κατὰ αὐτὴ ἑμαρμένους νόμους διοικούμεναι. ἐν δὲ τῇ κρονίᾳ, κατὰ τὸν θεῖον νόμον διεξαγόμεναι, τῷ πλήθῃ σύνεσπονται. ἐκεῖ μὲν, εἰς μίαν αἰτίαν ἀναβαίνουσι. ἀποῦσαι δὲ εἰς τὴν νοητὴν περιωπὴν, ὑποτάττονται τῇ ἀνάγκῃ τῇ Ἀδραστείας θεσμῷ. Ἀφικνοῦνται γὰρ ἐκεῖνο αὖθις μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ τὰ μέτρα ταῖς ψυχαῖς ἀφορίζει, τῶν ὅλων περιόδων, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης.

Τίς μὲν οὖν ὁ μέγιστος οὗτος θεὸς, καὶ ὅσων αὖ τοσοῦτος ἀγαθῶν ταῖς ψυχαῖς, καὶ πρὸ τούτων πᾶσι τῆς ψυχῆς ἡγεμών, θεοῖς τε, καὶ δαίμοσιν, ἐκ τούτων ἔστω δῆλον.

regia administrat. Et illius quidem unionis cum ipso Patre *manifestam* imaginem constituit, ipsam providentiam in mundo versantem, *quæ rerum in mundo comprehensarum providam curam gerit.* Illius verò divisionis, quæ secundùm Legem *fit, Rectorem constituit* ipsum Fatum, & ipsas fatales Leges *gubernatrices statuit.* Quamobrem etiam animæ secundùm Legem vivunt. In Jovia quidem periodo, secundùm fatales Leges, gubernatæ. In Saturnia verò, secundùm divinam Legem traductæ, multitudini serviunt. Illic quidem, ad unam causam *diriguntur, ad quam* contendunt. Ascendentes verò in mentalem speculam, subjiciuntur Adrastiæ Legi. Hæc enim à *summis, & primis* usque ad ultima pertinet, & universarum periodorum mensuras animabus definit, ut ait in Phædro Socrates.

Quisnam igitur *sit* iste Maximus Deus, & quot bonorum autor *sit* ipsis animabus, & ante istas *animas*, ipsis ipsius anima Ducibus, Diisque, & Dæmonibus, ex his, *quæ jam dicta sunt*, esto perspicuum.

Κεφάλαιον ί.

Τῶν δὲ θεολόγων τὸ ἀγήρων τῇ πέρῃ ταύτῃ προσήκειν λεγόντων, ὡς οἵ τε βάρβαροι φασὶ, καὶ ὁ τῶν Ἑλλήνων θεολόγος Ὀρφεὺς (καὶ γὰρ οὗτος ἀεὶ μελαίνας τὰς ἐκ κρανίου προσώπου τρίχας μυστικῶς λέγει, καὶ μηδαμοῦ γίγνεσθαι πολιὰς) θαυμάζω τὴν τοῦ Πλάτωνος ἐνθέου νοῦν τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου τοῖς καθ' ἕκαστον ἐπόμενος ἐκφάνσαι. ἐν μὲν γὰρ τῇ κρονίᾳ περιόδῳ τὸ γῆρας ἀφιέναι φησὶ τὰς ψυχὰς, ἔτι δὲ τὸ νέον ἀναλαμβάνειν, καὶ τὸ πολιὸν μὲν ἀφαιρεῖν, τὰς δὲ τρίχας μελαίνας ἔχειν. τῶν δὲ πρεσβυτέρων (φησὶν) αἱ λευκαὶ τρίχες ἐμελαίνοντο. τῶν δὲ γυναικῶν αἱ παρειαὶ λειαινόμεναι, τὰς τῶν παρελθούσας ὥρας καθίστασαν.

Ἔπη Ὀρφέως.

Ταῦτα μὲν ὁ Ἐλεάτης ξένος. Ὁ δέ γε Ὀρφεὺς τὰ τοῦτοις ὅμοια περὶ τοῦ θεοῦ λέγει,

„ — — — — ὑπὸ Ζηνὶ κρονίωνι
„ λαχόντες αἰῶνα καμῶν, καθαρὸν γηρέος
„ — — ἱερὰς χαίτας ἀώτους, οὐδὲ
„ — — ἠκεδανοῖο μιγήμεναι αὐθὴ λευκῷ·
„ — — — ἀλλ' ἐριθηλέα λάχνην.

Τῷ πρὸς τὸν θεὸν ὁμοιότητα τῶν κρονίων ψυχῶν παραδιδούς. τὸ μὲν γῆρας αὐτὰς ἀφαιρεῖν, ὃ προσηλήφασιν ἐκ τῆς γενέσεως, λέγει, καὶ τὴν ἀθάνατον ὑποσκάζεσθαι τὴν ὑλικήν. τὴν δὲ νεάζουσαν, καὶ ἀκμὴν τοῦ ἄνθους ζωήν. Οὐ γὰρ ἄλ-

CAPUT X.

CUm autem Theologi senectutis vacuitatem, & *vitam expertem senii*, huic ordini convenire dicant, ut & ipsi Barbari dicunt, & ille Græcorum Theologus Orpheus (Etenim iste semper Saturnii vultus pilos nigros esse mysticè dicit, & nunquam fieri canos) miror illam divinam Platonis mentem eadem de hoc Deo dixisse, quæ *dixerunt* illi, qui ipsius *Orphei* vestigia sequuntur accuratè. Nam in Saturnia periodo dicit animas senectutem abjicere, *missam facere, exuere*, & ipsam quidem canicium auferre, pilos verò nigros habere, Seniorum enim (inquit) albi, *canique* pili, nigri fiebant. Barbatorum verò genæ Lævigatæ, & *expolitæ*, in præteritam *juventutis* venustatem restituebantur.

Hæc quidem Eleates hospes *dixit*. Orpheus verò his Similia de isto Deo disertissimis verbis tradit *in illis carminibus*, *Orphei carmina.*

—— — — —— Sub Jove Saturnio *dicunt homines* „
Immortale ævum elaborasse, *imò verò, sine labore* „
traduxisse, puri menti
Habentes humidos pilos, suavem odorem spi- „
rantes, neque
Menti debilis, ac infirmi *pilos* mixtos fuisse cum „
flore albo, *id est, cum canicie*:
—— — — —— Sed *ajunt illorum, qui sub Saturno vi-* „
vebant, mentum habuisse semper valde florentem lanuginem, *qualem in prima pubertate*
crescentem videmus.

Hæc autem ille dicit, Saturniarum animarum similitudinem cum illo Deo tradens. Ipsas autem senectutem quidem, quam ex ipso ortu assumpserunt, delere dicit, & infirmitatem materialem, *id est, ab ipsa materia manantem*, procul amandare: Juvenilem verò, & vigore florentem vitam Menti objicere, *ac obtendere*. Neque enim aliter fas *est*

ipsas

ipsas Deo senectutis-experti assimilari, quàm per pubertatem intellectualem, & impolluram facultatem. Hujus verò *rei hæc est* causa, quoniam & ipse Rex Saturnus est illorum *inexorabilium*, & implacabiliũ Deorum, & implacabilis Trinitatis fundator, *sustentator, & fulcrum*. Quamobrem etiam est Pura- Mens, ut ait Socrates. Mens enim est simul impolluti ordinis summitatẽ circa se habens, & Diis universa gubernantibus invehitur vigore-plena, & animæ, quæ ad ipsam mittuntur, *vel, proficiscuntur* cum intellectuali actione, in vigore, & facultate immota, ac immutabili, *quæ neque flectuntur, neque vel in hanc, vel in illam partem vergit*, in ipsa materia mirabiliter proficiunt. Particulares igitur animæ, quum mutant periodos, modò quidem, ad juniorem *ætatem*, modò verò, ad seniorem eunt. Universales vero *animæ* utroque modo semper viventes, & cum ipso quidem Saturno per obscuram periodum versantes, cum ipso verò Jove, per manifestam providentiam simul-ordinantes, & *administrantes* hoc Universum, simul utroque modo capientes incrementum, seniores, & juniores evadunt. Et hoc est illud, quod etiam ipse Parmenides demonstrabat, dicens, Quòd ipsum Unum in tempore progrediens, simul junius, & senius fit, *ut ita loqui liceat, pro, & juniorem, & seniorem ætatem habet*. Sed hæc quidem deinceps erunt manifestiora.

CAPUT XI.

ILlis igitur de Rege Deorum intellectualium commentationibus finem imponentes, proximè, *superiorem tractationem sequentes*, Reginam Rheam celebrabimus. Hanc enim profectò matrem illius *rerum* universarum opificis, Deam verò Saturno posteriorem, & Plato dicit, & Orpheus. Sic igitur de ipsa dicendum erit. Illâ igitur constante, & unitâ *rerum*, ac *Entium* omnium intellectualium causâ, & principali, *ac imperatoriâ* Unitate in se-ipsa manente, & omnem intellectualem multitudinem in-lucem-producente, & *apertè demonstrante*, & rursus in se-ipsam convolvente, & suos fœtus, & promimentes, *ac apparentes* horum universorum causas à se-ipsa *manantes*, in-sinu-fovente, & quasi post ipsam divisionem *dissolvente*, *ac* resolvente ea, quæ dividuntur, & in intellectualibus paternè summum regnum sortitâ, illa animalium-procreatrix Rhea posterior, progressa-est à suo principio, maternum ordinem in universis paternis ordinibus sortita, & producens illum *rerum* universarum opificem, ante alios Deos, & immutabilem Deorum custodiam. Nam illud medium intellectualis Trinitatis paternæ centrum, & ille sinus generatricis facultatis in Saturno sitæ susceptor, est ista Dea, provocans quidem causas in illo manentes, ad universorum procreationem, omnia verò Deorũ genera definitè patefaciens. Et repleta quidem ab illo Patre, qui est ante ipsã, *repleta inquã*, mentali, & fœcunda

λως θεμιτὸν αὐτὰς ὁμοιοῦσθαι πρὸς τὸν ἀγήρων θεὸν, ἢ ἀφ' ἧς ἥβης τῆς τοιαύτης, καὶ τῆς ἀχράντου δυνάμεως. πύπτυ δὲ ἄδηλον, εἰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Κρόνος ἐστὶ τῶν ἀκηλήτων θεῶν, καὶ τῆς ἀμιλλίκλου τριάδος. διὸ δὴ καὶ * κορυφαῖος ἐστὶν, ὡς ὁ Σωκράτης φησί. νοῦς γάρ ἐστιν ὁμοῦ τῆς ἀχράντου τάξεως τῷ ἀκρότητι πρὸς αὐτὸν ἔχων, καὶ πᾶς τὰ ὅλα κυβερνῶσιν ἀκμαῖος θεοῖς ἐποχούμενος, καὶ αἱ πρὸς αὐτὸν τελούμεναι ψυχαὶ μετὰ τῆς νοερᾶς ἐνεργείας, ἀκμαίως, καὶ δυνάμει ἀκαμπεῖ, καὶ ἀῤῥεκτῳ, πρὸς τὴν ὕλην γιγνόμενοι διαδιδόασιν. αἱ μὲν οὖν μερικαὶ ψυχαὶ μεταβάλλουσαι τὰς περιόδους, ὁτὲ μὲν, ἐπὶ τὸ νεώτερον, ὁτὲ δὲ, ἐπὶ τὸ πρεσβύτερον ἐδάλευσιν. αἱ δὲ ὅλαι, καθ' ἑκάτερα ἀεὶ διαζῶσι, καὶ τῷ μὲν Κρόνῳ κατὰ τὴν ἀφανῆ πρόοδον συνοῦσαι, τῷ δὲ Διὶ, κατὰ τὴν ἐμφανῆ προνοητικὴν συνδιακοσμοῦσαί τε πᾶν, ὁμοῦ κατ' ἀμφότερα τὴν ἐπίδοσιν λαμβάνουσαι, πρεσβύτεραι, καὶ νεώτεραι γίγνονται. καὶ πύπτυ ἴσως, ὁ καὶ ὁ Παρμενίδης ἐπεδείκνυτο, λέγων, ὅτι τὸ ἓν κατὰ χρόνον προβαῖνον, ἅμα νεώτερον γίγνεται, καὶ πρεσβύτερον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκεῖθεν ἔσται φανερώτερα.

* *Vide Notas.*

Κεφάλαιον ια'.

ΛΙῆς ἡ αὖ περὶ τὸν βασιλέα τῶν νοερῶν θεῶν ἐπιμνήσεσι πρώτας ἐπιθήσοντες, ἐπόμενοι δὴ τῷ βασιλίδα Ῥέαν ὑμνήσομεν. πρώτην γὰρ δὴ μητέρα τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων, δευτέραν δὲ τοῦ Κρόνου θεὸν. Πλάτων τέ φησι, καὶ Ὀρφεύς. ᾠδὴ οὖν περὶ αὐτῆς αὖ ἔσται λεκτέον. τῆς πάντων μονίμου, καὶ ἑνωμένης τῶν νοερῶν πάντων αἰτίας, καὶ ἀρχηγικῆς μονάδος. ἐν ἑαυτῇ μένουσης, καὶ πᾶν τὸ νοερὸν πλῆθος προφανούσης, καὶ πάλιν εἰς ἑαυτὴν συνελιττούσης, καὶ τὰ ἑαυτῆς γεννήματα, καὶ τὰς προκυπτούσας τῶν ὅλων αἰτίας ἀφ' ἑαυτῆς ἐγκολπιζομένης, καὶ οἷον μετὰ τὴν διαίρεσιν αἰωνίως συνούσης τὰ διαιρούμενα, καὶ παλαικῶς ἐν τοῖς νοεροῖς τοῦ ἀκροτάτου βασιλέως κληρωσαμένης· ἡ ζωογόνος Ῥέα δευτέρα προῆλθεν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς, μηλεικῶς ἐν ὅλοις τοῖς παλαικοῖς διακόσμοις πάσιν λαχοῦσα, καὶ περιέχουσα πάντα ὅλον, [l. ὅλων] δημιουργὸν, πρὸ τῶν ἄλλων θεῶν, καὶ τὸν ἀτρεπτον τῶν θεῶν φρουρὸν. τὸ γὰρ μέσον κέντρον τῆς νοερᾶς τριάδος τῆς παλαικῆς, καὶ ὁ ἐκδοχικὸς κόλπος τῆς ἐν τῷ Κρόνῳ γεννητικῆς δυνάμεως, ἡ θεός ἐστιν αὕτη. προκαλουμένη μὲν τὰς ἐν ἐκείνῳ μένουσας αἰτίας, εἰς ὑποστήσιν τῶν ὅλων, ἐκφαίνουσα δὲ πάντα τὰ γένη τῶν θεῶν διωρισμένως. καὶ πληρουμένη μὲν δὴ πρὸ αὐτῆς πατρὸς, τῆς νοητῆς.

καὶ γονίμου δυνάμεως, πληροῦσα δὲ τὸν ἀπ' αὐτῆς ὑποστάτην δημιουργὸν, καὶ πατέρα τῆς ζωογονικῆς οὐσίας. Ὅθεν δὲ καὶ Ζεὺς πάσης ἀΐδιός ἐστιν, ὡς τὸ πλήρωμα τῆς νοερᾶς ζωῆς εἰς ἑαυτὸν χωρήσας. καὶ τὴν γόνιμον αὐτῆς μητρὸς εἰς ἄπειρα διαπέμπων. ὡς γὰρ ἡ μέση θεὸς πολλαπλασιάζει τὰς ἑνοειδεῖς τοῦ Κρόνου δυνάμεις, καὶ παράγει, καὶ τοῖς δευτέροις ἐφίστησιν, οὕτως ὁ τρίτος πάλιν, ἑαυτοῦ καὶ τὴν τῆς μοναδικῆς τῆς κρονίας παντελῆ οὐσίαν, καὶ τὴν δυαδικὴν τῆς μητρὸς ἀπογέννησιν ἐκφαίνει, καὶ διαιρεῖ, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων προΐησιν, ὡς μηδὲ αὐτὸ τὸ θεατὸν ἐκλεῖπον, καὶ ἀγαλότητα, ἄμοιρον ἀφεῖναι τῆς τοῦ Κρόνου δυνάμεως. μέσην πίνυν οὖσαν τῶν δύο πατέρων ἡ θεὸς αὕτη, τὸ μὲν, τὸ νοερὸν πλῆθος συνάγει, τοῦ δὲ, διαιρεῖται. καὶ τὸ μὲν, μένειν ἐν ἑαυτῇ, καὶ ἱδρῦσθαι δι' ὑπεροχὴν ἱδρυμένου, τὸ δὲ, πάντα ποιῆσαι, καὶ γεννᾶν, καὶ δημιουργεῖν σπεύδει, ἄνωθεν μὲν, εἰς ἑαυτὴν παράγει τὰς τῶν ὅλων δημιουργικὰς αἰτίας, μεταδίδωσι δὲ καὶ τοῖς δευτέροις ἀρθόνως τῆς οἰκείας δυνάμεως. διὸ καὶ ὁ Πλάτων ῥεύμασιν ἀπεικάζει τὴν γόνιμον αὐτῆς οὐσίαν, ὥς φησιν ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης, καὶ ῥεῖν ἵνα τὴν θεὸν εἶναι ταύτην ἀποφαίνεται. καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ πηγάζον αὐτῆς αἰνίσσεται, καὶ τῶν μεριστῶν τῆς ζωῆς ὀχετῶν εἰσαῦθις οὐσιῶν ἐκτικόν. τὸ γὰρ πρωτουργὸν ῥεῦμα, πηγαῖόν ἐστιν. Ὁ δὴ καὶ αὐτὸς οὗτος τῆς θεοῦ ταύτης ἐνδεικνύμενος, μικρὸν προελθὼν, τὸ τῆς Τηθύος ὄνομα, πηγῆς εἶναι φησὶ διαρρήδην. Ἵν' οὖν ἔτι δεῖ πυθέσθαι ἀμφισβητεῖν δεῖ, καὶ λέγειν; ποῦ δὲ τῶν πηγαίων θεῶν ὁ Πλάτων ἀπομνημονεύει; τὰ γὰρ αἴτια τῆς πάντων τῶν θεῶν ὑποστάσεως, ῥεύματα πηγαῖα καὶ αὐτὸς ἐπονομάζει. καὶ πρὸς πίστιν τοῦ ἐγκόσμιον ψυχὴν, πηγὴν, καὶ ἀρχὴν ζωῆς εἶναι λέγειν, διότι δὴ προέρχεται ἀπ' ἀμφοτέρων, τῆς ἀμερίστου λέγω ζωογονίας, καὶ τῆς μεριστῆς. τίς μηχανὴ τὴν τῆς πάσης ζωῆς προελληνικὴν θεὸν, μὴ οὐχὶ πολλῷ μᾶλλον, καὶ ἀληθέστερον πηγαίαν ἀποκαλεῖν;

Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ὀνομάτων οὐδὲν (οἶμαι) προσήκει διαγωνίζεσθαι. τὰς δὲ τάξεις αὐτὰς τῶν πρωτουργῶν θεῶν καταιδεῖν, ὡς ἐπόμενόν ἐστι τοῖς θεολόγοις ὁ Πλάτων ἡμῖν ἐπεξεληλύθαμεν, μετὰ τὴν κρονίαν μονάδα, τὴν τῆς Ῥέας βασιλείαν ἀϊδιωνῶν, καὶ τὸν τῶν ὅλων δημιουργὸν ἀπὸ πάντων ὑφιστὰς, καὶ πᾶσι τὸ συνφαινόμενον αὐτοῖς πλῆθος τῶν θεῶν. συνδήσασα γὰρ ἡ θεὸς αὕτη τὸ πλατὺ τῶν νοερῶν, καὶ τὴν ὅλην ζωὴν ἐγκολπισαμένη, πάσας ἐν ἑαυτῇ τὰς νοερὰς δυνάμεις περιβάλλεται τῶν τῆς ζωῆς ὀχετῶν, καὶ τῇ μὲν ἀκρότητι τῇ ἑαυτῆς, συνιδρύσατο τῷ πρώτῳ πέρατι, καὶ συναπογεννᾷ τὰ ὅλα, καὶ

facultate, replens verò illam ab ipsa *procreatum*, & subsistentem rerum universarum opificem, & Patrem *Iovem*, animalium procreatrice abundantiâ. Quamobrem etiam *Jupiter* est omnibus vitæ autor, ut ille, qui intellectualis vitæ plenitudinem in se ipso continet, & fœcundam matris causam in omnia *diffundit, ac* extendit. Ut enim illa media Dea multiplicat uniformes Saturni facultates, & producit, & secundis præficit, sic tertius ille Pater simul & Unitatis Saturniæ perfectam abundantiam, & dualem Matris procreationem ostendit & dividit, & ad extremas usque *partes* producit ita, ut ne illud quidem, quod hujus Universitatis est materiatissimum, & inordinatissimũ, expers Saturni facultatis relinquat. Hæc igitur Dea, cũm media sit inter duos Patres, quorum alter quidem, intellectualem multitudinem cogit, *& in unum contrahit*, alter verò, dividit *eam*. Et cùm alter quidem in se-ipso manere, sedemque firmam habere, propter *sui* excellentiam cupiat, alter verò, omnia producere, & generare, & fabricare studeat, *& properet*, supernè quidem, *hæc Dea* in seipsa producit rerum universarum fabricatrices causas, impertit verò & secundis abundè suam *vim*, & facultatem. Quamobrem etiã Plato fluxibus, *sive fluxionibus* assimilat fœcundam ipsius abundantiam, ut in Cratylo dicit Socrates, & fluxionem quandam, hanc Deam esse demonstrat, & nihil aliud *per hæc verba*, quam ipsius fontanam *vim*, *& scaturientem* facultatem obscurè significat, & illam vim, per quam dividuos vitæ rivos singulariter continet. Nam ille primarius fluxus est fontanus. Quod etiam ipse *Socrates* in hac Dea demonstrans, paulum progressus, illud Tethyos nomen, fontis *nomen* esse dilertissimis verbis dicit. Quid igitur amplius de his dubitare, *disceptare*, & dicere oportet? Ubi verò fontanorum Deorum Plato mentionem facit? Ipsas enim causas hypostaseos omnium Deorum, *propter quas illi sunt, & subsistunt*, & ipse, fluxus fontanos appellat. Præterea verò, si animam in mundo versantem, vitæ fontem, & principium esse statuit, quia progreditur ab utroq; ab individua dico, & dividua animalium procreatione, quomodo illam Deam quæ vitam omnem complectitur, non etiam multo magis, & verius fontanam appellabimus?

Sed de his quidem nominibus *ut opinor* contendere non decet: sed ipsos ordines primariorum Deorum contemplari *convenit*, ut ipse Plato Theologos sequens nobis accuratè narrat, post illam Saturniam Unitatem, ipsum Rheæ regnum celebrans, & illum rerum universarum opificem ab his *procreatum esse docens*, atq; constituens, & omnẽ Deorum multitudinem cum ipso textam, *& procreatam*. Hæc enim Dea, quæ arctissimo vinculo constrinxit ipsam latitudinem intellectualium, & quæ totam vitam in suo sinu reposuit, omnes intellectuales facultates in se-ipsa *suas* ante varios vitæ rivos posuit, & sua quidẽ sũmitate, cũ primo Patre est conjuncta, & cũ eo procreat universa

verſa, & in ipſo *Patre* manentia Deorum genera. Ipſo verò fine, ad rerum univerſarum fabricationem cum *ipſo primo Patre* cognationis-vinculo conjungitur, & per illam concordiæ-vi prædictam conjunctionem cum ipſa, conſtituit omnes Deorum ordines, cùm illos, qui ſunt ante mundum, tum illos, qui ſunt in ipſo mundo. Illic igitur & illorum, qui ſunt rerum univerſarum opifices, cauſæ primò ſubſiſtunt, & particulariora vitæ genera, & horum omnium unio, & hæc tota Dea, ſimul quidem exempta eſt ex ſuis complementis, ſimul verò cum ipſis eſt collocata.

Sic igitur & uniformis, & multiformis eſt, & una, & ſimplex, quamvis ſit perfecta, mundus eſt animalium-procreandorum-vim-habens, à ſummis ad ultimas uſque *partes* progrediens, & ad ultimas uſque *partes*, animalium-procreatrices facultates latitudinis vitæ conſtituit. Quamobrem etiam Plato horum univerſorum animalium-procreatricem cauſam ad iſtam Deam reducit, *ac refert*. Et per ultima hujus Deæ dona, univerſam ipſius actionem demonſtrat, quæ primò quidem illum totum, *ac univerſarum rerum* opificem replet intellectuali, & fœcunda facultate. Secundo vero loco omnia Deorum genera perficit ſuis intellectualibus fructibus. Tertio verò loco, divinæ perfectionis rivis alit illas Deorũ ſectatrices animas, *quæ Deos ſequuntur*. In extremis verò, & mortalibus animalibus, ipſam naturæ ſuppeditationem donat. Hoc igitur (ut opinor) eſt omnium notiſsimum illis, qui divina *opera* ſupra naturæ opera ponunt. Quod verò magis decet veritatis contemplandæ ſtudioſos conſiderare, illud ego quidem eſſe dico, quòd ipſe Plato Cererem univerſæ animalium-procreatricis Deitatis dividat, & ipſam componat, *ac in eodem ordine collocet*, modò quidem, cum Proſerpina, modò verò, cum Junone, modò verò, cum ipſis Jovis liberis, ut in Cratylo didicimus.

In quibus *Cratyli locis* ipſam quidem Rheam cum Saturno ponit. De Cerere verò, & Jove, & Junone, communem quandam conquiſitionem, & contemplationem connectit. Quinetiã in Legibus illas Legiferas Deas celebrans, ad unionem Cereris, & Proſerpinæ totam legitimam vitam amandat. Quoniã & ex Orphei ſententia, cum Saturno quidem conjuncta per ſui ipſius ſummitatem hæc media Dea, Rhea vocatur. Jovem vero producens, & cum ipſo Jove patefaciens, *ac in lucem proferens* & univerſales, & particulares Deorum ordines, Deméter, *id eſt Ceres appellatur*. Et univerſus mediæ vitæ ordo complectitur cùm alias Titanidas, *id eſt Titanis filias*, tum etiam ipſam Cererem. Hanc enim primo loco poſuit, *atq; conſtituit* Unitatem mediam conciliatricem omnium ordinum in ipſa *comprehenſorum*, & occultorum, & eorum, qui dividuntur circa generatrices hujus Deæ facultates. Utræque verò ſunt triplices. Et ſuperiorem quidem Trinitatem cum Saturno conjungit. Inferiorem verò, contexit cum univerſarum rerum opifice ordine. Illam verò Demetriacam, *id eſt Cereris*

ἐν αὐτῷ μένουσα γῆν τῶν θεῶν. τῷ δὲ πέρατι, πρὸς τὴν δημιουργίαν συμφύεται, καὶ κατὰ τὴν ἑνοειδῆ σύζυξιν πρὸς αὐτὸν, πάσας ὑφίστησι τὰς τῶν πρὸ τοῦ κόσμου, καὶ τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τάξεις τῶν θεῶν. ἐκεῖ γὰρ καὶ τὰ τῶν ὅλων δημιουργῶν αἴτια, πρώτως ὑφέστηκε, καὶ τὰ μεμιγμένα τῆς ζωῆς γῆν, καὶ ἡ τούτων ἀπαύστων ἕνωσις, καὶ ἡ ὅλη θεὸς, ὁμοῦ μὲν ἐξήρτηται τῶν ἑαυτῆς πληρωμάτων, ὁμοῦ δὲ συνταττομένη αὐτοῖς.

Καὶ οὕτω δὴ μονοειδής τε, καὶ πολυειδὴς ἐστι, καὶ μία, ἁπλῆ, καὶ αὐτοτελὴς ὑπάρχουσα, κόσμος ἐστὶ ζωογονικὸς, ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων τοπίων, καὶ μέχρι τῶν πλουσίων τὰς ζωογόνους δυνάμεις τῆς ζωῆς πλάτους ὑφίστησι. διὸ δὴ καὶ ὁ Πλάτων τὴν τῶν ὅλων ζωογονικὴν αἰτίαν ὅτι ταύτην αἰσχύνει τὴν θεόν. καὶ διὰ τῶν πλουσίων τῆς θεοῦ δώρων, τὴν ὅλην αὐτῆς ἐνέργειαν ἐνδείκνυται, πρώτως μὲν, τὸν ὅλον δημιουργὸν πληροῦσαν, τῆς νοερᾶς, καὶ γενίμου δυνάμεως. δεύτερως δὲ τὰ πάντα τῶν θεῶν γῆν πλησιεργοῦσαν τοῖς ἑαυτῆς νοεροῖς καρποῖς. τῷ δὲ τρίτῳ τάξιν, τὰς τῶν θεῶν ὀπαδοὺς ψυχὰς τρέφουσαν τοῖς ὀχετοῖς τῆς θείας πληθότητος. ἐπ' ἐσχάτοις δὲ, καὶ τοῖς θνητοῖς ζώοις, τὴν τῆς φύσεως δωρουμένην, [l. δωρευμένην] χορηγίαν, τοῦτο μὲν οὖν παντὸς (οἶμαι) γνωριμώτερόν ἐστι τοῖς τὰ θεῖα τῶν φύσεως ἔργων ἐπίκηρα διαθεμένοις. ὃ δὲ μᾶλλον πρέπει σοὶ τῆς ἀληθείας φιλοθεάμονας διατιθεῖσαν, ἐκεῖνο ἔγωγε εἶναί φημι, τὸ καὶ τὴν Πλάτωνα τὴν Δημήτερα τῆς ὅλης ζωογόνου θεότητος διαιρεῖν, καὶ συνάπτειν αὐτὴν, ποτὲ μὲν, τῇ Κόρῃ, ποτὲ δὲ, τῇ Ἥρᾳ, ποτὲ δὲ, τοῖς Διὸς ἐκγόνοις, ὡς ἐν Κρατύλῳ μεμαθήκαμεν.

Ἐν οἷς τὴν μὲν Ῥέαν τῷ Κρόνῳ συνάπτει. περὶ δὲ Δήμητρος, καὶ Διὸς, καὶ Ἥρας, κοινήν τινα συμπλέκει συζήτησίν τε, καὶ θεωρίαν. καὶ δὴ καὶ ἐν Νόμοις τὰς θεσμοφόρους θεὰς αἰνιγμῶν, εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς τε Δήμητρος, καὶ τῆς Κόρης αἰσπάζεται πᾶσαν τὴν ἕνθεσμον ζωήν. ἐπεὶ καὶ Ὀρφεὺς, τῷ μὲν Κρόνῳ συνοῦσα καὶ τὴν ἀκρότητα τὴν ἑαυτῆς ἡ μέση θεὸς, Ῥέαν καλεῖται. τὴν δὲ Δία παράγουσα, καὶ μὴν Διὸς ἐκφαίνουσα πάντα τὰ ὅλα, καὶ σὺν μεγίστοις ἡγεμόσι τῶν θεῶν, Δημήτηρ. καὶ ἔστιν ὁ σύμπας τῆς μέσης ζωῆς ἡγεμὼν πειθηνικὸς τῶν τε ἄλλων Τιτανίδων, καὶ δὴ καὶ τῆς Δήμητρος. πάντων γὰρ πρώτην μονάδα συναγωγὸν μέσην τῶν ἐν αὐτῇ πασῶν τάξεων, τῶν τε κρυφίων, καὶ τῶν μεριζομένων περὶ τὰς γονιμικὰς τῆς θεοῦ δυνάμεις. τελείαν δέ ἐστιν ἑκάτερα. καὶ τὸν μὲν ἄνω τριάδα συνάπτει τῷ Κρόνῳ. τὸν δὲ κάτω, συνφαίνει τῇ δημιουργικῇ τάξει.

μέσῳ δὲ οὔσῃ τῷ δημιουργικῷ μονάδι συνηνωμένῃ, ἅμα καὶ ἐξηρημένῃ καὶ ἀποφαίνει τὸν δημιουργὸν τῶν ὅλων.

Καὶ γὰρ ὑφίστησι Δία μετὰ τῆς ὅλης, καὶ συναπογεννᾷ τῷ Κόρῃ μετὰ Διός. ἡ μὲν οὖν μέση τῶν πατέρων θεογονὸς θεὰ, διὰ τούτων αἰνιττέσθω τῶν λόγων.

Κεφάλαιον ιϛ.

Ὁ δὲ ἤδη μετὰ τοῦτο ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς, ἰδίως αὐτὸς τῷ ἑαυτοῦ πατρὶ τὸ πρέπον ἀληθὲς ἀποφαίνων, τρίτον ἀφηρημένως κατὰ τάξιν, ὃν ἐν τοῖς νοεροῖς ἔλαχε θεοῖς. καὶ πρῶτον, ὅτι δημιουργικὸν εἶναι δεῖ τὸν ἰδιότητα τοῦ τρίτου πατρὸς, ἐπομνησθῶμεν. ἔπειθ' οὕτω καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοῦ Πλάτωνι συνεπόμενοι, θεωρήσωμεν. ὀκτὼ ὁ μὲν πρῶτος τῶν νοερῶν θεῶν, ὃς ὤδινε τὸ πλῆθος, καὶ τῆς διακρίσεως ὅλῃ ἐχόμενος πάσης, καὶ διηρῆ τῶν ἐνοειδῶν αὐτὸν, καὶ πρώτων θεῶν, γονῶν δὲ πασῶν διηρημένας τῶν ὅλων ἀρχὰς, πάλιν εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει τὰ γονώμενα, καὶ τῇ ἑαυτοῦ ταυτότητι τὰ μέρη ταῦτα συνύφαινε, καὶ εἷς ἀποφαίνετο κόσμος νοητὸς ἐν τοῖς νοεροῖς, ἐν ἑαυτῷ ἔχων, καὶ παρ' ἑαυτῷ κατέχων τὰ γονήματα.

Δευτέρα δὲ ἐστὶν ἡ ζωογόνος θεότης, συναπολήγουσα μὲν καὶ τὸ κρύφιον πλῆθος τῷ πρώτῳ (συνελίττεται γὰρ αὐτῇ καθ' ἄκραν ὑπεροχὴν) μένειν δὲ ὅμως τῆς γονήσεως ταύτης οὐκ ἀνέχομένη, καὶ τὸν διάκρισιν τῶν ὅλων, εἰς τὸν ἀδιάκριτον ἕνωσιν συνάγει. Διακρίζει μὲν οὖν τρίτον νοῦν ὁ πατήρ. τὸ δὲ πλῆθος τῶν θεῶν, καὶ τῶν νοερῶν λόγων ποιῆσαι, καὶ πληροῖ τῆς γονητικῆς αὐτὴν δυνάμεως. εἰ πίνω ὤδινε μὲν ὁ πρῶτος τὸν τῶν ὅλων ἀποτόκον νοῦν, ποιεῖ δὲ ἡ γόνιμος τῶν νοερῶν διακόσμων ζωογονία, κατὰ τὸν ἑαυτοῦ δηλαδὴ τάξιν ὁ νοῦς τῶν νοερῶν πατέρων καὶ παράγει τὰ πάντα, καὶ διακοσμεῖ, καὶ τὸ μὲν κρύφιον τοῦ πατρὸς, εἰς διάκρισιν, καὶ πρόοδον προκαλεῖται, τὸν δὲ ἄλλην ζωογονίαν, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ἑαυτῆς ἰσχυρὰς σπερμάτων παρασκευάζει. νοῦς μὲν γὰρ ἴδιον παντὸς τὸ διαιρεῖν, καὶ ἀποφαίνειν τὰ πλήθη, καὶ τὰ τῆς ζωῆς πληρώματα, καὶ τὰς τῶν νοητῶν ἑνώσεις, ἀλλ' ὁ μὲν νοητὸς νοῦς, ἑνοειδῶς εἶχε τὸ πλῆθος.

Καὶ γὰρ ἐν καθ' αἰτίαν ἐν τῷ νοητῷ προϋπάρχων. ὁ δὲ νοητὸς, καὶ νοερὸς, δευτέρα μὲν

Unitatem, quæ media est, demonstrat esse conjunctam *cum ipso rerum universarum opifice*, simul etiam exemptam ex illo rerum universarum opifice.

Etenim cum universo *rerum ordine* Jovem constituit, & cum ipso Jove Proserpinam procreat. Illa igitur media Patrum progenitrix Dea, per hæc verba celebretur.

CAPUT XII.

IPse verò jam post istam *Deam* horum universorum opifex, ipsi peculiariter, *ut ejus proprietati convenit*, omnē de se veritatem patefaciens, tertius celebretur, secundùm ordinem, quem intellectualibus Diis est-sortitus. Ac primùm *quidem*, quòd oporteat hujus tertii Patris proprietatem esse rerum-universarum-procreandarum-facultate-præditam, commonefacti-simus, & *in memoriam revocemus*. Deinde *verò* sic etiam de cæteris, Platonem accuratè-sequentes, *doctrinam* contemplemur. Ergò ille quidem primus intellectualium Deorum, qui parturiebat multitudinem, & qui discretionis omnis princeps erat, & qui se-ipsum separabat ab uniformibus, & primis Diis, & qui generabat divisa rerum universarum principia, rursus in se convertebat, & *ad se reducebat* ea, quæ generabantur, & cum sua identitate partes istas contexebat, & unus apparebat mundus mentalis in intellectualibus, in se-ipso pariens, & apud se retinens *suos* fœtus, *suamq; progeniem*.

Secunda verò est ipsa animalium-procreatrix Deitas, quæ cum illo quidem primo multitudinem etiam occultam parit (cum ipsa enim per summam excellentiam est-unita) manere verò in ista generandi-ratione non sustinet, *nec potest*, & discretionem universorum in indiscretam unionem contrahere *studet*. Distinguit autem tertiam mentem Patris, & *ipsam ab eo distinguit*. Multitudinem verò Deorum, & intellectualium rationum producit, & ipsam *mentem* replet generatrice facultate. Si igitur ille quidem primus *Pater* illam rerum universarum progeniem parturiit, in lucem verò produxit *eam* illa fœcunda intellectualium ordinum animalia-gignens-facultas, profectò secundùm suum ordinem illa Mens intellectualium Patrum omnia & producit, & in ordinem-digerit, & illam quidem Patris occultam-vim ad discretionem, & progressum provocat, illam verò totam, *ac universalem* animalium-procreationem, vel ad extremas usque *partes* suos rivos emittere facit. Illud enim ubique Mentis *est* proprium, ut dividat, & in-lucem-producat ipsas multitudines, & ipsas vitæ plenitudines, *expletiones*, & *complementa*, & mentalium uniones: sed ipsa quidem mentalis Mens, uniformiter habebat multitudinem.

Etenim per causam in ipso mentali præexistens erat. Mentalis verò, & intellectualis *Mens*; secundas

ſecundas quidem unionis menſuras habebat. Sed ex perfecta diſcretione exempta-erat, manens in primis rerum univerſarum principiis. Intellectualis verò Mens, omnis diviſionis eſt-autor, & particularium *rerum* hypoſtaſeòs *& eſſentiæ*. Quoniam etiam omnem formarum multitudinem in ſe-ipſa primò-collocavit, neque quadrifariam tantùm, ut mentalis Mens: ſed unam perfectam omnium formarum cauſam habet intellectualem. Neceſſe igitur *eſt* ad iſtam *Mentem* aſcendere univerſa principia rerum-fabricandarum-vim-habentia, & omnes rerum-opifices Deos ab hoc uno tertio Patre progredi. Et hunc eſſe horum univerſorum opificem. Ut enim illud primum exemplar in ipſa Mente mentali, & tertia Trinitate, & primo Patre ſimul-ſubſiſtit, ſic etiam illam totam, *univerſam*, & primam rerum-fabricatricem Unitatem in ipſa intellectuali Mente, & tertio Patre intellectualium Deorum ponemus. Propterea enim etiam illa rerum fabricatrix cauſa conjuncta-eſt cum illa, quæ *rerum fabricandarum* exemplar continet, per proportionem, quam inter Patres utraque eſt-ſortita.

Partim quidem, *inter* mentales, partim verò, *inter* intellectuales *Patres*. Utraque enim *eſt* utriuſque finis. Hoc autem perſpicuum *eſt* etiam ex prioribus, *& ex iis, quæ ſupra dicta ſunt*. Præterea verò, cùm ipſa rerum-fabricatio quadruplex ſit, & una quidem, univerſa ordinet univerſaliter. Alia verò, univerſa quidem: ſed particulariter *ordinet*. Alia verò, per partes quidem ſit diviſa: ſed univerſaliter. Alia verò, partes particulariter cum ipſis univerſis contexat, perſpicuum *eſt* quòd antiquiſſima quidem omnium eſt illa *rerum* univerſarum cauſa uniformiter, & individuè. Hanc autem neceſſe *eſt* eſſe vel ante intellectuales Deos, vel in intellectualibus *Diis*, vel poſt intellectuales *Deos*. Ubinam igitur eam ponemus? Omnes enim ab intellectualibus *manantes*, *&* ſubſiſtentes partes, particulariores ſunt una, & univerſali rerum-fabricatione.

Nam illa *rerum* univerſarum in tres *partes facta* diviſio, & illi dividuæ fabricationis Duces, in iſtis ordinibus apparent, *ac elucent*. Quæ igitur *ſunt* ante *Deos* intellectuales, propter aliàs proprietates, ab ipſis Diis ſunt-ſeparata, ut antè demonſtratum-eſt, & univerſaliter per unionem ſubſiſtunt, & explicata-ſunt ſupra diſcretionem intellectualium formarum.

Hic videtur eſſe finis capitis 13.

Illud igitur relinquitur, *& concludendum reſtat*, inter intellectuales *Deos* illum unum rerum univerſarum opificem eſſe-collocatum. Sed ſi quidem ille primus ſit Pater, mentalis erit, & in ſe-ipſo omnia continebit, quæ genita ſunt, *omnes ſuos fœtus, omnemque ſuam progeniem in ſe ipſo complectetur*, & diſcretionis, *rerumque diſcretarum erit* conciliator, *qui res diſcretas, atque diſjunctas inter ſe conciliabit, & in unum contrahet.*

εἶχε τῆς ἑνώσεως μέτρα. τῆς δὲ πατρικῆς ἀμιγείας ἐξήρητο, μόνων ἐν ταῖς πρωτίσταις τῶν ὅλων ἀρχαῖς. ὁ δὲ αὖ νοερὸς νοῦς, ἁπάσης ἐξάρχει διαιρέσεως, καὶ τῆς τῶν μερικῶν ὑποστάσεως. ἐπεὶ γὰρ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν εἰδῶν ἐν ἑαυτῷ προεσήσατο, καὶ οὐ παραδικῶς μένον, ὥσπερ ὁ νοητὸς νοῦς, ἀλλὰ μίαν πατρικὴν τῶν εἰδῶν πάντων αἰτίαν ἔχει νοερόν. ἀνάγκη πάντως εἰς τοῦτον ἀνήκειν τὰς ὅλας δημιουργικὰς ἀρχὰς καὶ πάντας αὐτοὺς δημιουργοὺς θεοὺς, ἀφ' ἑνὸς τοῦτον προϊέναι τοῦ τρίτου πατρός. Καὶ τοῦτον εἶναι τὸν τῶν ὅλων δημιουργόν. ὡς γὰρ τὸ πρῶτον τῶν παραδειγμάτων, ἐν τῷ νῷ τῷ νοητῷ, καὶ τῇ τρίτῃ τριάδι, καὶ τῷ πρώτῳ πατρὶ συνυφέστηκεν, οὕτω δὴ καὶ τὴν ὅλην, καὶ πρώτην δημιουργικὴν μονάδα, κατὰ τὸν νοῦν θεσόμεθα τὸν νοερὸν, καὶ τὸν τρίτον πατέρα τῶν νοερῶν θεῶν. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ σωτῆρα τὸ δημιουργικὸν αἴτιον τῷ παραδείγματικῷ, καὶ τὴν αἰτιολογίαν, ἣν ἔλαχεν ἐν τοῖς πατράσιν ἑκάτερον.

Τὸ μὲν, τοῖς νοητοῖς, τὸ δὲ, τοῖς νοεροῖς. πέρας γὰρ ἑκάτερον ἑκατέρων. δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς. ἔτι τοίνυν τῆς δημιουργίας πᾶσα πλῆς εὔτακτος, καὶ τῆς μὲν, τὰ ὅλα διακοσμεῖται ὁλικῶς. τῆς δὲ, τὰ ὅλα μὲν, ἀλλὰ μερικῶς. τῆς δὲ, κατὰ μέρη μὲν διηρημένης, ἀλλ' ὁλικῶς· τοῖς δὲ, [l. τῆς δὲ,] τὰ μέρη μερικῶς συνυφαινούσης τοῖς ὅλοις, δῆλον ὅτι προσβυτάτη μὲν ἐστι πασῶν ἡ τῶν ὅλων αἰτία μονοειδῶς, καὶ ἀδιαιρέτως. ταύτῃ δὲ ἀναγκαῖον ἢ πρὸ τῶν νοερῶν εἶναι θεῶν, ἢ ἐν τοῖς νοεροῖς, ἢ μετὰ τοὺς νοεροὺς. πρὸ τίνων αὐτὴν θησόμεθα; τὰ μὲν γὰρ λοιπὰ τῶν νοερῶν ὑφιστάμενα μέρη πάντα, μερικώτερα τῆς μιᾶς ἐστι, καὶ ὅλης δημιουργίας.

Εἰ γὰρ ἡ τρία τῶν ὅλων διαίρεσις, καὶ οἱ τῆς μερίσεως ἡγεμόνες ποιήσεως, ἐν τύποις ἐκφαίνονται τοῖς Διακόσμοις. τὰ δ' οὖν πρὸ τῶν νοερῶν, καθ' ἄλλας ἰδιότητας, ἀφώρισται τῶν θεῶν, ὡς δέδεικται πρότερον, καὶ ὅλως καθ' ἕνωσιν ὑφέστηκε, καὶ τῆς Διακρίσεως ὑπερπλωται τῶν νοερῶν εἰδῶν.

Λείπεται δὴ οὖν ἐν τοῖς νοεροῖς τυπάρχειν τὸν ἕνα τῶν ὅλων δημιουργόν. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ πρῶτος ἦν πάλιν, νοητὸς ἔσται, καὶ ἐν ἑαυτῷ πάντα κατέχων τὰ γεννήματα, καὶ τῆς Διακρίσεως συναγωγός.

Πῶς οὖν διαιρεῖ τοὺς κόσμους; πῶς τὸ πλήθη τῶν ἐγκοσμίων ἀποτίθησι; πῶς διαλέγεται πρὸς πατέρας ὁμοῦ τοὺς νέους δημιουργούς; ἀσυμπαθὲς γὰρ ὁ πρῶτος πατὴρ πρὸς τὸν ὅλον ἀριθμὸν τῶν ἐγκοσμίων, ὃς καὶ τὰς πρώτας ἑαυτοῦ γονὰς ἐπέστρεψεν εἰς ἑαυτὸν, οἷον ἀναφεύγων ἀπὸ τῶν πολλοὺς εἰς ἕνωσιν, καὶ ἁρπάζων ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς παντοίας διακρίσεως εἰς τὸν νοητὸν ὑπεροχὴν. εἰ δὲ ὁ ζωογονικὸς ἔστι κόσμος, πάντα μὲν πλήρη ζωῆς ἔσται, διὰ τὸν ὅλον δημιουργόν.

Καὶ ἡ τῶν ψυχῶν αἰτία, κατὰ τὸν εἰκότα λόγον ὀφείλουσα περιπέρχεσθαι τὰ πλήθους ἀναφαίνεται. πῶς δὲ ὑπιστρέφει τὰ πάντα πρὸς ἑαυτόν; πῶς δημιουργὸς ἀποκαλεῖται, καὶ πατήρ; καὶ γὰρ ἡ ζωογόνος [l. ζωογόνος] θεότης, αὐτὴ καθ' αὑτὴν, μητρικὴν ἔχει πρὸς τοὺς θεοὺς ἀξίαν, καὶ πρυόδου πᾶσιν ἐστὶ χορηγός. νοῦ δὲ καὶ τὸ εἰδοποιεῖν, καὶ τὸ ὑπιστρέφειν, ἐξαίρετον ἀγαθόν. οὐκ οὖν ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις ὁ τῶν ὅλων δημιουργός. μετρικοὶ γάρ εἰσιν ἐκεῖ πάντες, ἢ τὰ ὅλα μεριστῶς ὑπερπροβάντες, ἢ τῶν μερῶν ὁλικῶς τὰς ποιήσεις ὑπερέχοντες. οὐδὲ ἐν τοῖς νοητοῖς. πατέρες γὰρ ἐκεῖ πάντες. δημιουργὸς δὲ, καὶ πατὴρ οὐδεὶς ἐξήρηται. οἱ δὲ θεῖοι διάκοσμοι, καὶ κρυφίως τὰ πάντα πάντη, καὶ εἰναίως προειλήφασιν. οὐδὲ ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς. τὸ γὰρ συνάγειν τὰ πλήθη, καὶ συνέχειν, καὶ πλεκτὸν, οὐκ ἄνευ δημιουργικῆς ἰδιότητος.

Ἡ μὲν γὰρ διακρίσεώς ἐστι, καὶ εἰδοποιίας ἀρχηγὸς, νοεραῖς αὐγαῖς λάμπουσα τομαῖς. οἱ δὲ νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, τὰ πλήθη τὰ νοερὰ πρὸς τὴν ἕνωσιν ἀναπέμπουσι τῶν νοητῶν. οὐδὲ αὖ τῶν νοερῶν ἐν τῇ πρώτῃ τάξει, καὶ τῇ δευτέρᾳ δυνατὸν ἐστὶ τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν ὑποτίθεσθαι. καὶ γὰρ ἡ ἀκρότης τῶν νοερῶν, ἀμέθεκτός ἐστι τῶν ἐγκοσμίων, καὶ ἐν ἑβδόμῃ τάξει μᾶλλον αὐτῆς προβέβληται. μετοχικὴ δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῶν. διὸ πάντες μὲν οἱ ἐν τῷ κόσμῳ θεοὶ, πρὸς τὴν κρονίαν ἀνάγονται περιωπὴν. πορίσασι δὲ ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς δυνάμεις. καὶ δι' ἐκείνης ὑπιστρέφονται, καὶ συνάπτονται πρὸς τὴν ἐξηρημένην βασιλείαν. καὶ τὸ μέσον κέντρον ζωογονικὸν ὑπάρχον, οὐκ ἀφώρισται κατὰ τὴν πατρικήν. τὸ γὰρ γεννητικὸν, καὶ πατρικὸν, καὶ τὸ ζωογόνον, τῶν δημιουργικῶν γένους πάμπολυ διαφέρει. καθόσον (εἰμοὶ) καὶ ἀρχαὶ τῶν ὅλων διακόσμων, ἀλλήλων διακέκριν). τὸ πέρας λέγω, καὶ τὸ ἄπειρον.

Ἀνάγκη μὲν γὰρ ἡ δημιουργικὴ, καὶ

Quomodo igitur dividit mundos? Quomodo multitudines rerum in mundo comprehensarum procreat? Quomodo differit, *atque colloquitur* cum omnibus simul novis. *atque junioribus rerum* opificibus? Nam ille primus Pater non ponitur in illo universali numero *Deorum* in-mundo-versantium, qui & primos suos fœtus, *primamq; suam progeniem* ad se convertit, *ac ad se reduxit*, quasi confugiens à multitudine ad Unitatem, & abripiens se-ipsum ab omnigena discretione ad mentalem excellentiam. Si verò sit ille animalium-procreator ordo, omnia quidem erunt plena vitæ, propter illum universalem *rerum* opificem.

Et animarum causa secundùm verisimilem rationem hîc ante multitudinem existens *exoritur*, *ac* apparebit. Quomodo vero convertit omnia ad se-ipsum? Quomodo rerum-opifex, & Pater appellatur? Etenim illa animalium-procreatrix Deitas, ipsa per-se-ipsam, maternam habet apud Deos dignitatem, & progressus suppeditatrix est omnibus. Mentis autem eximium bonum *est* & ipsum formas-procreare, & *eas ad suum primum auctorem* convertere, & *reducere*. Non igitur inter *Deos* illos, qui degunt supra mundum, *est* ille rerum universarum opifex. Illic enim omnes sunt particulares, qui vel universa particulariter curant, vel qui partium universaliter effectiones cõtinent. Neque *est* inter mentales *Deos*. Omnes enim illic *sunt* Patres. Rerum-opifex verò, & Pater nullus exemptus-est *ex hoc numero*. Divini verò ordines, & occultè omnia ubique, & singulariter præsumpserunt. Neque *est* inter mentales, & intellectuales *Deos*. Nam ipsum cogere, & *in unum contrahere* multitudines, & continere, & perficere, non est proprietatis rerum-fabricatricis.

Nam hæc quidem, est discretionis, & formarũ-procreationis primus-autor, intellectualibus sectionibus fulgurans. Mentalas verò, & intellectuales Dii, multitudines intellectuales, ad unionem, & *Unitatem* mentalium dirigunt. Neque etiam fieri potest, ut illam fabricatricem rerum causam in primo, & secundo intellectualium ordine supponamus, & *pro rerum fundamento statuamus*. Etenim intellectualium summitas est imparticipabilis, *participari nequit* ab illis *Diis*, qui degunt in mundo, & expetendi loco magis ipsis objicitur. Non est tamen ipsorum effectrix. Quamobrem omnes quidem Dii, qui *sunt*, *ac versantur* in mundo, ad Saturniam reducuntur speculam. Progrediuntur verò ab alio secundo principio, & per illud convertuntur, & *reducuntur* ad illud eximium Regnum, & *cum eo* conjunguntur. Et medium centrum, quod est animalium-procreandorum-vi-præditum, non est definitum secundùm paternam *facultatem*. Nam generatrix-facultas, ab ipsa paterna *facultate*, & ipsa animalium-procreandorum-vis ab illo rerum-opifice genere multum differt. Quatenus (ut opinor) & ipsa principia universorum ordinum inter se alia ab aliis differeta-sunt. Finem *autem* dico, & Infinitum.

Nam ipse quidem rerum-opifex, & paternus ordo

ordo, ad finem reducitur. Animalium verò procreatrix, & generatrix omnis facultas, ad infinitum *revocatur*.

CAPUT XIV.

MIror igitur Platonis Interpretes, qui rerum universarum fabricationem non unam: sed multas faciunt, & tres rerum universarum opifices *esse* dicunt, & trâseunt, modò quidem, ad secundum, modò verò, ad tertium. Et dividunt dictiones, quæ sunt in Timæo, & has quidem, ad aliam causam, has verò, ad aliam referendas esse censent. Nam esse quidem etiam Trinitatem rerum-opificem, & aliam multitudinem Deorum, quæ per effectricem causam figuratur, & ipse statuo, & ipsum Platonem *hoc mihi* concessurum puto. Oportet autem & ante Trinitatem, & ante omnẽ multitudinem in uno-quoque ordine, ipsam Unitatem priùs-existere. Omnes enim ordines Deorum ab Unitate ducunt-initium. Quoniam etjam universorum ordinum unusquisque universo Deorum progressui assimilatur. Ut igitur ipsa Deorum hypostasis ab Uno imparticipabili causam habet procreationis, sic etiam ipsos perfectos ordines necesse *est* in se-ipsis habere priùs-existentem Unitatem, & primarium principium.

Propter igitur istam rationem, & omnes animalium-procreatrices progressiones ex una animalium-procreatione pendent, & rerum-opifices ordines ad unam rerum-fabricationem diriguntur, *ac referuntur*. Nec oportet multitudinem esse sine Unitate. Nec enim erit compositio, neq; divisio multitudinis secundùm mentem, *vel, in mente*, nisi ipsum Unum, & Totum priùs-existat. Propter enim hoc, ante omnes divinos progressus, ipse integritatis ordo subsistit, ut partes contineat, & in se, & circa se definiat. Quomodo igitur in ipsa rerum-fabricatione ipsum Totum omittẽtes, illos rerũ-opifices, qui per partes sunt divisi, spectamus? Quanquam & ipse Plato in ipso exemplari rerum, quæ in partis forma nascuntur, *alii* nulli mundum assimilandum esse censet: sed animali perfecto *tantùm*. Et propterea demonstrat hunc mundũ unigenam esse, quia *ejus* exemplar *est* unum. Nisi enim *esset* unum: sed plura, rursus oporteret aliud animal esse circa illud, cujus pars esset illius *alterius animalis*, non autem ea, quæ sunt in illis duobus *animalibus*: sed huic *alterum* continenti simile rectius esset.

Oportet enim unum exemplar antecedere multa, quemadmodum etiam unum bonum est ante *multa* bona, quæ participantur, & totum mundum, qui est unius exemplaris imago, *oportet esse* ante multos *mundos*. Sive enim multorum tantũ imago existit, unde unus erit, & totus? Quomodo verò mundus non erit inhonoratior suis partibus? Nam hæ quidem, inentalibus similes-sunt. Ille verò, *quum consideratur*, *ut* totus, nulli ipsorum Entium est similis. Sive etiam totus mundus ex quodam exemplari mentali *manans* existit, siquidem perfecta pulchritudo, eis tò πέρας. ἡ δὲ ζωογόνος, καὶ γονιμὴ πᾶσα δυνάμις, εἰς τὸ ἄπειρον.

κεφάλαιον ιδ'.

ΣΥμφάζω πίνυ τῶν δ' Πλάτωνος ἐξηγητῶν, ὅσοι τὸν δημιουργίαν εὐ μίαν ποιοῦσιν, ἀλλὰ πολλὰς, καὶ τρεῖς δημιουργοὺς τῶν ὅλων ὑποφαίνουσι, καὶ μεθίστανται, ποτὲ μὲν, ὅτι τὸ δεύτερον, ποτὲ δὲ, ὅτι τὸ τρίτον. καὶ διαιροῦσι τὰς ῥήσεις τὰς ἐν Τιμαίῳ, καὶ τὰς μὲν, ἐπ' ἄλλο, τὰς δὲ, ἐπ' ἄλλο αἴτιον ἀναφέρειν ἀξιοῦσιν. εἶναι μὲν γὰρ καὶ τριάδα δημιουργικὴν, καὶ πλῆθος ἄλλο θεῶν, κατὰ τὸν ποιητικὸν αἰτίαν χαρακτηριζόμενον, καὶ αὐτὸς ὑπάρχειν οἶμαι, καὶ τὸν Πλάτωνα συγχωρήσειν οἶμαι. δεῖ δὴ αὖ καὶ πρὸ τῆς τριάδος, καὶ πρὸ πάσης πλῆθους ἐν ἑκάστῳ διακόσμῳ τὸν μονάδα προϋπάρχειν. πᾶσαι γὰρ τάξεις θεῶν ἀπὸ μονάδος ἄρχονται. διόπερ δὴ καὶ τῶν ὅλων διακόσμων ἑκάστης πρὸς τὸν σύμπασαν ἀφομοιοῦται πρόοδον τῶν θεῶν. ὥσπερ οὖν ἡ τῶν θεῶν ὑπόστασις ἀφ' ἑνὸς ἀμεθέκτου τὸν αἰτίαν ἔχει τῆς ὑποστήσεως, οὕτω δὴ καὶ οὗτοι πλείους διακόσμους ἐν αὐτῆς αἰάγκη μονάδα προϋπάρχουσαν ἔχειν, καὶ πρωτουργὸν δέχεσθαι.

Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον, ἅτε ζωογονικαὶ πᾶσαι πρόοδοι μιᾶς ἐξηρτῶνται ζωογονίας, καὶ αἱ δημιουργικαὶ διακοσμήσεις εἰς μίαν αἰτίαν τείνουσι δημιουργίαν. καὶ οὐ δεῖ τὸ πλῆθος εἶναι μονάδος χωρίς. οὔτε γὰρ σύνταξις, οὔτε διαίρεσις ἔσται τοῦ πλήθους χωρὶς νοῦ, εἰ μὴ τὸ ἓν προϋπάρχοι, καὶ ὅλον. διὰ γοῦν τοῦτο, πρὸ πασῶν τῶν θείων προόδων, ἡ τῆς ὁλότητος ὑπόστασις ἔστω, ἵνα τὰ μέρη περιέχῃ, καὶ ἐν ἑαυτῇ, καὶ περὶ ἑαυτὸν ἀφορίζῃ. πῶς οὖν ὅταν τῆς δημιουργίας τὸ ὅλον ἀφίεντες, οὐχὶ μέρη διηρημένους δημιουργοὺς θεασόμεθα; καί τις καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ὅτι δ' παράδειγμα τῶν ἐν μέρους εἴδη πεφυκότων μηδενὶ τὸν κόσμον ἀφομοιοῦν, ἀλλὰ τῷ παντελεῖ ζῴῳ. καὶ διὰ τοῦτο μονογενῆ τὸν κόσμον ὑποδείκνυσιν, ὅτι τὸ παράδειγμα ἕν. εἰ γὰρ μὴ ἓν, ἀλλὰ πλείω, πάλιν αὖ ἕτερον εἶναι τὸ περὶ ἐκεῖνο δέοι ζῷον, οὗ μέρος αὖ εἴη τὸ ἐκείνῳ, καὶ οὐκέτ' αὖ ἐκείνειν, ἀλλὰ τῷ περιέχοντι τοῦδε αὖ ἀφομοιωμένον, [l. ἀφομοιωμένου] ὀρθότερον εἴη.

Δεῖ γὰρ προηγεῖσθαι τὸ ἓν παράδειγμα τῶν πολλῶν, καθάπερ δὴ καὶ τὸ ἓν ἀγαθόν. τῶν μετεχομένων ἀγαθῶν προϋφέστηκε, καὶ τὸν ὅλον κόσμον δ' ἑνὸς παραδείγματος εἰκόνα, πρὸ τῶν πολλῶν. εἴτε γὰρ τὸ πολλῶν μένον εἰκὼν ὑπάρχει, πόθεν εἰς ἔσται, καὶ ὅλος; πῶς δ' οὐκ ἀτιμότερος ἔσται τῶν ἑαυτοῦ μερῶν ὁ κόσμος; ταῦτα μὲν γὰρ, ὁμοίωται τοῖς νοητοῖς. Ὁ δ', ὅλος οὐδενὶ τῶν ὅλων ὁμοίος ἐστιν. εἴτε καὶ ὁ πᾶς κόσμος ἐκ παραδείγματος εἴη νοη-

πολλοὶ, οἱ μὲν πολλὰ ἓν ἑνὸς παραδείγματος, καὶ ζῶα ὁμοια ἔσται ἀλλήλοις, ὅσα τῆς αὐτῆς ἐστιν εἰκόνος αὐλαι. δεῖ δὴ οὖν καὶ πάντας τὸν κόσμον ἐφήκειν ἐξ ἑνὸς ἄδευς. ἢ πάλιν ὁ κόσμος ἔσται τῶν ἑαυτοῦ παραδειγμάτων σεμνότερος κατὰ τὴν ἕνωσιν. εἰ δὲ ἓν τὸ παράδειγμα, κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, καὶ τὸ δημιουργικὸν αὐλιον ἕν. ὡς γὰρ ἡ μία εἰκὼν ἐξ ἑνὸς παραδείγματος, οὕτω τὸ ἔγγονον ἓν ὑπάρχον, ἐξ ἑνὸς ὑπάρξει δημιουργοῦ, καὶ πατρός. ἀνάγκη γὰρ ἢ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ τὸ παραδειγματικὸν, καὶ ἐν αὐτῷ ἱδρῦσθαι, ἢ μετὰ τὸν δημιουργὸν, καθάπερ ἡμεῖς φαμὲν, ἢ μὴ τὸν δημιουργὸν, ὡς ἄλλοι τινὲς ἤλεγξαν λέγειν.

Ἀλλ' εἰ μὲν πατὴρ, τὸ παράδειγμα, καὶ ὁ δημιουργὸς, ὡς ἔστι κατὰ τὸν Πλάτωνα. καὶ γὰρ τὸ παράδειγμα μονογενὲς, ὡς αὐτὸς ἀποδείκνυσιν. εἰ δὲ ὁ δημιουργὸς προϋπάρχει τοῦ παραδείγματος (ὃ μηδεὶς ἡμῖν εἰπάτω) ἓν δὲ τὸ παράδειγμα, πολλῷ δὴ μᾶλλον ὁ δημιουργὸς ἓν. τὰ γὰρ ὑψηλότερα τῶν αὐλίων, εἰνοδεστέραν ἔλαχεν ὑπόστασιν. ἐπεὶ καὶ τῶν ὅλων τὸ πρώτιστον αὐλιόν ἐστιν ἕν. εἰ δὲ πρωϊαίτερον μὲν ἔχοι πέρας ἐν τοῖς οὖσι, τὸ παράδειγμα δὲ τὸν αὐλιον, δεύτερον δὲ, τὸ δημιουργικὸν, ἑκάτερον δὲ, τὸ ποῦ τοῦτο, ἓν μὲν, ὁμοίωμα, δὲ δὲ, ἔγγονον ὑπάρχον, τίς μηχανὴ τῶν ἄκρων μοναδικῶν ὑπαρχόντων, τὸ μέσον πληθος ἄνευ μονάδος χωρεῖν; ἀνάγκη γὰρ πρὸ τὸ παράδειγμα νοητὸν ὂν, τοῦ δημιουργικοῦ μειζόνως αὐλίου τὴν ἔνωσιν ἐπιλάμπειν τῷ παντί. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνο μονογενὲς ὂν, ἐν ἑαυτῷ περιέχει τὰ πρῶτα παραδείγματα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸν δημιουργικὸν μονάδα, προειληφέναι τὴν ὑπαρξιν τῶν πολλῶν δημιουργῶν. οὕτω δὲ τῷ κόσμῳ τὸ μονογενὲς, ἀπὸ δὲ παραδείγματος μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον δημιουργοῦ πίστως δήπου ὁ δημιουργὸς ἓν.

Ἔτι τοίνυν ἀξιῶ σοῦ ταύτης προϊσταμένους τῆς δόξης, τὸ Σωκράτους ἐνεκεν, ὃν παραπεχοῦ, τὰ πολλὰ τῷ ἑνὶ προειλαμβάνειν προσήκειν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο, καὶ τὴν τῶν εἰδῶν ὑπόθεσιν προσειλήφαμεν, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὰς μονάδας προθησόμεθα τὰς νοερὰς. πῶς οὖν τὰ μὲν εἴδη τὰ νοερὰ πρὸς μίαν ἀρχὴν ἀναπέμπει, καὶ ἀπὸ μιᾶς ἕκαστα προέρχεται αὐλίας δημιουργικῆς, αὐτὸ δὲ τὸ ὅλον εἶδος τὸ δημιουργικὸν πεπληθυσμένον ἐστὶ, καὶ διηρημένον πρὸ τῆς ἀδιαιρέτου μονάδος; δεῖ γὰρ ὡς τὰ ἴσα πάντα, τὰ τε νοερὰ, καὶ τὰ ψυχικὰ, καὶ τὰ αἰσθητὰ, μιᾶς ἐξήρτηται τῆς πρώτης ἰσότητος, ὡς τὰ καλὰ πάντα δὲ αὐτοκάλλους, ὡς τὰ πολλὰ πάντα χοῦ τῶν πρώτως ὄντων, οὕτω καὶ τὸ πλῆθος τῶν δημιουργῶν, ἐκ μίας ἴσως δημιουργίας, καὶ πρὸ μίαν

dem multa *sunt* unius exemplaria, & hæc inter se alia aliis sunt similia, si modò sunt ejusdem imaginis causæ. Oportet igitur & ad hæc idem ex una forma pervenire. Vel contrà, mundus erit suis exemplaribus augustior, *atque venerabilior* per unionem, *& propter unitatem*. Si verò *est* unum exemplar, eodem etiam modo profectò & ipsa rerum-opifex causa *est* una. Ut enim una imago ab uno exemplari *manat*, sic etiam ipse fœtus, qui *ex illo* unus est, ab uno rerum-opifice, & Patre *manat*. Necesse enim *est* illud, quod per exemplar *est* formatum, idem esse cum ipso rerum-opifice, & in ipso situm-esse, vel ante ipsum rerũ-opificem *esse*, quemadmodum nos dicimus, vel post ipsum rerum-opificem, ut quidam dicere maluerunt.

Sed si quidem *est* idem, & ipsum exemplar, & ille rerum-opifex, unus erit *rerum-opifex* ex Platonis sententia. Etenim ipsum exemplar *est* unigenitum, *id est*, *unicum*, ut ipse demonstrat. Si verò ille rerum-opifex existit ante ipsum exemplar (quod nefas est dicere) & unũ *est* exemplar, multo profectò magis ille rerum-opifex *est* unus. Sublimiores enim causæ sortitæ sunt hypostasin uniformiorem, *unicã, formæ similiorem*. Quia rerum etiam universarum prima causa est una. Si verò ipsa exemplaris causa primum tenet ordinẽ inter Entia, secundum verò, illa rerum-fabricatrix *causa*, postremum verò, hoc universum, quod alterius quidẽ, est simulachrum, alterius verò, progenies, quomodo fieri potest, cùm extrema sint singularia, ut media multitudo sit sine unitate? Necesse enim *est* profectò ipsum exemplar, quod est mentale, ipsius rerum-opificis causæ unionem, *ac Unitatem multo* magis huic rerum universitati per-illuminationem-suppeditare, *suumq; lumen, ac splendorem largiri*. Et quemadmodũ illud, quod est unigenitũ, *ac unicũ*, in se continet prima exemplaria, eodẽ etiam modo rerum-opificem Unitatẽ complecti multos rerum-opifices. Si enim & ipsi mundo *est*, *si ad ipsum mundum accedit* illud unigenitũ, *& unicum, quod* ab exemplari quidem: sed per illum rerum-opificem *manat*, profectò prorsus & ipse rerum-opifex *est* unus.

Præterea verò hujus opinionis patronos, *atque propugnatores* eenseo debere illud Socratis *dictum* considerare, quòd ubiq; multa uno complecti cõveniat. Propter hoc enim & ipsam formarum hypothesin admisimus, & intellectuales Unitates aliis antepositimus. Quomodo igitur formæ quidẽ intellectuales ad unum principium diriguntur, *& feruntur*, & singulæ ab una causa rerũ-fabricatrice progrediuntur, ipsa verò tota, *vel, universa* forma rerũ-fabricatrix, multiplicata est, & divisa ante individuã Unitatem? Oportet enim, ut æqualia omnia & intellectualia, & animalia, *quæ suam essentiam, & nomen ab anima derivatum habent*, & sensilia, ex una prima æqualitate pendent, ut omnia pulchra *pendent* ex per-se-pulchritudine, *vel ex eo, quod est per-se-pulchrũ*, ut multa ubiq; *pendẽt* ex primò Entibus, sic etiam ipsam multitudinem illorum, qui sunt rerum-opifices, ex una rerum-

fabrica-

fabricatione esse, & *inde pendere*, & subsistere circa unam rerum-fabricatricem Unitatem. Quomodo enim fas esset ipsum Unum inter formas potiùs, quàm inter Deos relinquere?

Nam hæ quidem *formæ suam* hypostasin habent cum ipsa multitudine cómixtã. Dii verò, per ipsã dignitatẽ definiuntur per se *considerationem*. Si igitur formarũ multitudines omnes sunt Unitatũ fœtus, *atq; progenies*, multo magis ipsi Deorũ ordines, proprietates ab Unitatibus initiũ-ducentes sunt-sortiti. Et per Unitates in ipsis multitudinib. existentes, *has proprietates adepti sunt*. Si verò *concedatur* hoc, oportet ante multitudinem illorum, qui sunt rerum-opifices, subsistere illum universalem *rerum universarum* opificem, & illos tres *rerum universarum opifices* unà procreationis hujus Universitatis causà frui. Rursus igitur ab initio dicamus, quomodo necesse *sit* illud rerum fabricandarum facultate præditum principium, vel unum esse, vel multa, vel unum. & multa. Sed si quidem *est* unum tantùm, & illa multitudo, quæ est in mundo, & varius ordo, ab uno *principio manans*, similiter subsistit, quomodo mortalia, & immortalia *genera, sunt* ejusdem causæ immediatè fœtus? Omnia enim, quæ ex una rerum-fabricatione *manant*, immortalia sunt.

Si verò multa tantùm *sunt*, undénam illa communis essentiæ forma *progreditur* ad ipsam multitudinem, si ab Uno non ducit initium? Ut enim causa finalis *est* una, *scilicet* ipsum Bonum, *ad quod, ut ad summum, ac ultimum finem omnes aspirant, & pro viribus contendunt*, ut illud, quod est Per-se-animal, *est* Unum, quod est ab ipso exemplari formatum, ut ipse mundus est id, quod factum est Unum, sic *etiam* eodem modo & ipsa rerum-opifex causa *est* una. Si verò *principium simul est* unum, & multa, utrum hoc unum est particularium generum, an verò universalium? Sed si quidem *est* particularium, quomodo ad primum, & mentale exemplar dirigitur, *ac refertur*? Nam genera, quæ sunt supra mundum, circa Deos intellectuales subsistunt, & in intellectualibus exemplaribus. Cùm enim sint particularia, secundùm naturam sibi convenientem, intellectualibus ea, quæ sunt post se, reddunt. Quomodo verò etiam custodient ipsam totius rerum-fabricationis unionem, *ac Unitatem* universa producentem universaliter? Nulli enim particularium convenit hujusmodi *principium*: sed vel partes facere, vel particulariter *agere solet*, ut antè dictum est. Si verò universalium est ordinum, necesse *est principium* hoc vel mentale esse, vel mentale, & intellectuale.

Sed siquidem est mentalis naturæ, quomodò rerum universarum dividendarum vim habet? Quomodo conjunctum est cum in-mundo-versantibus *Diis*? Quomodo hoc universum figurare dicitur? Quomodo ex ipsius Entis generibus & animam, & ea, quæ sunt post ipsam, producere *dicitur*? Hæc enim omnia ponemus, & in mentalibus figuram, genera Entium, & hæc divisa, simile, & dissimile, alia, per quæ totum mundum constituit. Si verò *est naturæ* mentalis, & intelle-

ὑφεστάναι δημιουργικὴν μονάδα. πῶς γὰρ οὐκ ἂν εἴη θεμιτὸν ἐν τοῖς εἴδεσι μᾶλλον ἀπολείπειν τὸ ἕν, ἢ τοῖς θεοῖς;

Τὰ μὲν γὰρ, τῷ πλήθει σύμμικτον ἔχει τὴν ὑπόστασιν. οἱ δὲ θεοὶ, καθ' αὑτὸν ἀφορίζονται τὴν ἕνωσιν. εἰ ἄρα τῶν εἰδῶν τὰ πλήθη πάντα μονάδων εἰσὶν ἔκγονα, πολλῷ μᾶλλον αἱ τῶν θείων τάξεις τὰς ἰδιότητας ἀπὸ τῶν μονάδων ἔλαχον ἀγχομένας. καὶ διὰ τῶν μονάδων τοῖς πλήθεσιν ἐνυπαρχούσας. εἰ δὲ πῦρ, δεῖ περὶ τὸ πλῆθος τῶν δημιουργῶν, ὑφεστάναι τὸν ὅλον δημιουργὸν, καὶ σὺν τρισὶ καθηγέμεσθαι τὴν μίαν τῆς ἀποτελειώσεως καὶ πάσης αἰτίαν. πάλιν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἴωμεν, ὡς ἀνάγκη τὴν δημιουργικὴν ἀρχὴν, ἢ μίαν εἶναι, ἢ πολλὰς, ἢ μίαν, καὶ πολλάς. ἀλλ' αἱ μὲν μία μένον, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἡ διάφορος τάξις, ἐκ τῆς μιᾶς ὑφίστηκεν ὁμοίως, πῶς τὰ θνητὰ, καὶ ἀθάνατα, τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀμέσως ἔκγονα; τὰ γὰρ ἐκ τῆς μιᾶς δημιουργίας; πάντα ἀθάνατά ἐστιν.

Εἰ δὲ πολλὰ μένον, πόθεν τῷ πλήθει τὸ κοινὸν τῆς ὑπάρξεως εἶδος, μὴ ἀφ' ἑνὸς ἀρχόμενον; ὡς γὰρ τὸ τελικὸν αἴτιον ἓν, τὸ ἀγαθὸν, ὡς τὸ παραδειγματικὸν ἓν, τὸ αὐτοζῶον, ὡς τὸ ἡγούμενον ἓν ὁ κόσμος, οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον, ἕν. εἰ δὲ μία, καὶ πολλαὶ, πότερον τῶν μερικῶν ἐστιν ἡ μία ἢ τῶν ὁλικῶν; ἀλλ' εἰ μὲν τῶν μερικῶν, πῶς πρὸς τὸ πρῶτον αἰτιατὸν τὴν παράδειγμα, καὶ νοητὸν; τὰ γὰρ ὑπερκόσμια ἦν δεῖ σὺν νοεροὺς ὑφίστασθαι θεοὺς, καὶ κατὰ τὰ νοερὰ παραδείγματα. μερικὰ γὰρ ὄντα, συμφύχως ἑαυτοῖς, πρὸς τὰ νοερὰ τὰ μεθ' ἑαυτὰ πάντως ἀφομοιοῖ. πῶς δὲ ἔτι φυλάξῃ τὴν τῆς ὅλης δημιουργίας ἕνωσιν τὴν τὰ ὅλα περιέχουσαν ὁλικῶς; εὐδηλονότι γὰρ τὸ πιοῦν παρεπικὴ τῶν μερικῶν, ἀλλ' ἢ τὰ μέρη ποιεῖν, ἢ μερικῶς, ὡς εἴρηται πρότερον. εἰ δὲ τῶν ὁλικῶν ἐστι διακόσμων, νοητὸν αὐτὸν, ἢ νοερὸν, ἢ νοητὸν ὄντα, καὶ νοερὸν αἰτιατόν.

Ἀλλ' εἰ μὲν τῆς νοητῆς ἐστι φύσεως, πῶς διαιρετικὴ τῶν ὅλων ἐστί; πῶς συμπάσχει τοῖς ἐγκοσμίοις, πῶς σχηματίζειν λέγεται τὸ πᾶν; πῶς ἐκ τῶν ζῴων ὁ ὅλος, παράγειν τὸν τοῦ ψυχικὸν, καὶ τὰ μετ' αὐτόν; πάντα γὰρ ταῦτα θησόμεθα, καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς τὸ σχῆμα, τὰ γένη τῶν ὄντων, καὶ ταῦτα διηρημένα, τὸ ὅμοιον, καὶ ἀνόμοιον, τὰ ἄλλα, δι' ὧν ὑφίστησι τὸν ὅλον κόσμον. εἰ δὲ τῆς νοητῆς, καὶ νοερᾶς, πῶς

τὴν μεπχόμβων παραγὰ νοῦν; πῶς διακεκίνη πὰς πολυνδεῖς πέζδς τῶν ψυχῶν; πῶς διαιρεῖ πὰς ἐν αὐτοῖς μοίρας; ἢ τοὺς κύκλους; καὶ γὰρ τὸ γεννητικὸν τοῦ πᾶ μεπχομβόυ, ἀμέθεκτός ἐστι νοῦς. καὶ τὸ διαιρετικὸν τοῦ πλήθους, τῶν συνεχόντων τὰ ὅλα θεῶν θεῶν, οὐδὲν διαφέρει. καὶ ὅλως ὥσπερ ὁ Τιμαῖος, νοῦς μὲν ἀποκαλεῖται, καὶ ὁρᾶν, καὶ διέρχεσθαι, καὶ λογίζεσθαι λέγεται πολλάκις, ὁ τῶν ὅλων δημιουργός, νοητὸς δὲ, καὶ νοερὸς, οὐδαμοῦ προσῆκεν. καὶ γὰρ αὖ οἱ μὲν νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, τελαδικῶς τὰ πάντα διαιροῦσιν.

Ὁ δὲ δημιουργὸς, ὅτι μὲν, εἰς πέντε διαιρεῖ τὸν κόσμον, ὅτι δὲ, εἰς ἑβδομάδας ἀπὸ κύκλους τῆς ψυχῆς, ἢ ἀπὸ οὐρανίους, ἢ πὰς ἑπτὰ μοίρας ἀποτελεῖ. πάντη ἄρα τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν αὐτῶν θεῶν, δεύτερον εἶναι φήσομεν, καὶ δευτέρων ἀγαθῶν αἴτιον τῷ κόσμῳ. τῶν δὲ ἑνωμένων εἰδῶν τε, καὶ λόγων, εἰς ἐκείνους τὴν αἰτίαν ἀνοίσομεν. ἀλλ' ἑπόμενοι ὁ δημιουργὸς νοῦς θεὸς ἐστι νοερὸς, εἰ μὴ ἄρα πάντων πεφώτισται μᾶλλον γε τὸ παρὸν ἱκανῶς.

Κεφάλαιον ιε'.

Οκεῖ δέ μοι διαφερόντως αὐτὸ τὸ ἰδιότητα ὁ Πλάτων ἐνδείκνυσθαι, νοῦν αὐτὸν ἀποκαλῶν, καὶ ὁρᾶν τὰ νοητὰ λέγων, ἐκεῖνα δὲ, ἑαυτὰ καὶ Φύσιν αὐτῷ τιθέμενος. ὁ γὰρ ὡς ἀληθῶς νοῦς, καὶ ὁ κατὰ ταὐτὸν ἱδρύσας ἑαυτὸν τὴν ὕπαρξιν, ὁ νοερός ἐστι νοῦς. ἐπεὶ καὶ ὁ νοητὸς νοῦς, ἁπλῶς μὲν ἐστι νοητὸς, καὶ τῆς μοίρας ἐκείνης. λέγεται δὲ νοῦς, ὡς αἴτια τῆς νοερᾶς ἁπάσης Φύσεως. καὶ ὁ τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν νοῦς οὐκ ἔχει πρὸς τὸ νοητὸν ἀμιγῶς ἑαυτοῦ Φύσιν.

Μόνος δὲ ὁ νοερὸς νοῦς, ἰδίως ἐστι νοῦς, αὐτὸ τὸ νοερὸν ἐν τοῖς νοεροῖς κληρωσάμενος. ὥσπερ δὴ καὶ τῶν νοητῶν, κυρίως τὰ πέρατα ἐστὶ νοητὸν, καὶ πρώτιστον, καὶ ἀκρότατον, ὃ δὴ καὶ ἓν ὄν, καὶ κρυφίως ὂν ἐπονομάζομεν. τοῦτ' μὲν οὖν ἐστι τὸ ἁπλῶς νοητόν. ὁ δὲ ἁπλῶς νοῦς, νοερὸς νοῦς. ἔχει γὰρ τὸ μὲν νοητὸν, τὴν ἀκρότητα τῶν ὅλων. ὁ δὲ νοῦς, τὸ πέρας. τὰ δὲ ἐν μέσῳ, τῇ μὲν τοῦ νοητοῦ προσήκει, τῇ δὲ, τοῦ νῷ, καὶ τῇ νοερᾷ Φύσει. καὶ τὰ μὲν πρώτως νοητὰ, κατ' αἰτίαν ἔχει τὸν νοῦν. τὰ δὲ πρώτως τῶν νοερῶν, κατὰ μέθεξιν ἔχει τὸ νοητόν. τὰ δὲ πάντων συναγωγὰ, τὴν νοητὴν ὁμοῦ καὶ νοερὰν ἰδιότητα συνλάμπει. ἐπειδὴ πάντως καὶ ὁ Τίμαιος νοῦν ἀδιορίστως προσαγορεύει τὸν δημιουργὸν, καὶ οὔτε ζωὴν, οὔτε νοητὸν, ὡς τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ μόνης οὔσης νοερᾶς, ἀναγκαῖον δήπου τὸ πέρας αὐτὸν ἱδρύσασθαι τῶν νοερῶν θεῶν.

ctualis, quomodo producit mentem, quæ participatur *ab eo*? Quomodo discernit, *aut* *distinguit* multiformes animarum ordines? Quomodo dividit partes in ipsis *comprehensas*? vel ipsos *animarū* circulos? Quod enim vim habet generandæ mentis, quæ participatur, est imparticipabilis mens. Et id, quod multitudinis dividendæ facultatem habet, ab ipsis Diis universa continentibus nihil differt. Deniq; à Timæo, Mens quidem appellatur, & invenire, & ratiocinari sæpe dicitur ille rerum universarum opifex, mentalis verò, & intellectualis, nusquā appellatus est. Etenim contrà, mentales quidē, & intellectuales Dii trifariā omnia dividūt.

At ille rerum universarum opifex, modò quidem, in quinq; *partes* dividit mundum, modò verò, in hebdomadas *dividit* animæ circulos, ut vel cœlestes *orbes anima procreet*, vel ut septem partes progignat. Ubique igitur ipsum *rerum universarum opificem* mentalibus, & intellectualibus Diis posteriorem esse dicemus, & secundorum bonorum autorem ipsi mundo. Unitarum verò formarum, & rationū causam ad illos *Deos* referemus. Sed quòd illa quidem rerum opifex Mens, Deus sit intellectualis, arbitror per hæc, *quæ dicta sunt*, in præsentia saltem, satis apparere.

CAPUT XV.

Videtur autem mihi Plato proprietatem ipsius insigniter ostendere, Mentem ipsum appellans, & mentalia cernere dicens, illa verò secundùm naturam, *naturaliter* ipsi spectabilia statuens. Nam illa, quæ verè Mens est, & quæ se-ipsam in hac essentia collocavit, est intellectualis Mens. Quoniam & mentalis Mens, simpliciter quidem est mentalis, & illius sortis. Dicitur verò Mens, ut intellectualis omnis naturæ causa. Et illa mentalium, simul & intellectualium, Mens non habet suam naturam *conjunctam* cum mentali non-mixto.

Sola verò Mens intellectualis, propriè Mens est, ipsum intellectuale in intellectualibus sorita. Quemadmodum etiam ipsorum mentalium maximè-propriè, & primò est *ipsum* mentale & primū, & summum, quod etiam Unum Ens, & occultè Ens appellamus. Hoc igitur est id, quod simpliciter est mentale. Simpliciter verò Mens *existens*, *est* intellectualis Mens. Habet enim ipsum quidem mentale, ipsam rerum universarum summitatem. Ipsa verò Mens, ipsum finem. Quæ verò *sunt* in medio, partim quidem, ipsi mentali conveniunt, partim verò *conveniunt* ipsi Menti, & intellectuali naturæ. Et illa quidem, quæ primò sunt mentalia, Mentem per causam habent. Prima verò intellectualia, per participationem habent ipsum mentale. Horum verò conciliandorum, & in unum cogendorū vim habentia, mentalem simul, & intellectualem proprietatem conjunxerunt. Quoniam igitur & ipse Timæus illum rerum universarum opificem indefinitè Mentem appellat, & neq; Vitâ, neq; mentale *vocat*, quòd sola proprietas ipsi sit intellectualis, necesse igitur *est* profectò ipsum in fine intellectualium Deorum collocare.

Illic

Illic enim Mens *est* illa, quæ per se- Mens est, neque talis *est*, qualis est illa Saturnia *Mens*. Nam illa quidem etiam *est* Mens: sed illa pura, & incorrupta Mens, demonstrat illum inter intellectuales *Deos* summum principatum super universos intellectuales Deos eminentem. Ille verò rerum-opifex, simpliciter est Mens. Quemadmodum igitur id, quod simpliciter est mentale, est primum mentalium, sic ipsa simpliciter *existens* Mens, est extremum ipsorum intellectualium. Nam omnia quidem sunt in singulis ordinibus. Etenim in mentalibus, Vita Mens præexistit, & in ipsa latitudine Vitæ, similiter & ipsa Vita, & ipsa Mens. Et in intellectualibus *inest* reliquorum utrunq; Sed in mentalibus quidem, per essentiã est ipsum Ens, per causam verò, ipsa vita, & ipsa Mens. In intellectualibus verò, per essentiam quidem, ipsa Mens, per communicationem verò, ipsum Ens, & ipsa Vita. In mediis verò, Mens quidem, per causam, ipsum verò Ens, per communicationem, Vita verò, per essentiam subsistit. Ut igitur id, quod-est-maximè-vitale, in ipsa Vita *est* ipsum medium, & ut id, quod est maximè mentale, in ipso Ente *est* summum, sic etiam in intellectualibus extremum est profectò id, quod-est-maximè- intellectuale. Si qua igitur est simpliciter Mens, & videns Mens, hæc est intellectualis *illa Mens*, quam Plato rerum opificem appellans, evidentissimum nobis ordinẽ, quem in intellectualibus est-sortita, demonstravit. Propter hoc igitur etiam ante alias omnes *Mentes Plato* constituit illam mentem, quæ participatur, ut ait Timæus. Mentem enim in anima, animam verò, in corpore ponens, hoc universum simul-fabricavit. Per suam igitur essentiam agens, & ipsum Esse producens, hujus Universitatis Mentem ante alias omnes constituit. Nam ex imparticipabili Mente progreditur omnis *Mens*, quæ participatur. Quemadmodum igitur, si dixisset, quòd illud, quod participatur, constituit *ipsum* mentale, esset id, quod est primò Ens, illa *rerum* generatrix causa, sic, quia Mentem à se *manantem* producit prima *Mens*, *ideo* Mens imparticipabilis erit, & intellectualis. Quænam igitur *sit* illius rerum universarum opificis, & Patris essentia, & quem ordinem sortita-sit in intellectualibus, secundùm Timæum, ex his, *quæ dicta sunt*, *est* perspicuum.

Ἐκεῖ γὰρ ὁ νοῦς, ὁ αὐτονοῦς, καὶ εὐ πιστῦτ@, ἐποιός ἐστιν ὁ Κρόνι@. νοῦς μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖν@, ἀλλ' ὁ καθαρὸς, καὶ ἀκήρατ@ νοῦς, δηλοῖ πῶς ἐν τοῖς νοεροῖς ἄκραν ὑπεραναίχουσαν τῶν ὅλων νοερῶν θεῶν ἡγεμονίαν. ὁ δὲ δημιουργὸς, ἁπλῶς ἐστι νοῦς. Ὥσπερ οὖν τὸ ἁπλῶς νοητὸν, τὸ πρῶτόν ἐστι τῶν νοητῶν, οὕτως ὁ ἁπλῶς νοῦς, τὸ ἔσχατόν ἐστι τῶν νοερῶν. Πάντα μὲν γὰρ ἐν ἑκάστοις ἐστὶ τῶν διακόσμων. καὶ γὰρ ἐν τοῖς νοητοῖς, ζωὴ νοῦς προϋπῆρχε. καὶ ἐν τῷ πλάτει τῆς ζωῆς, ὁμοίως ἦν τὸ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς. καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς τῶν λοιπῶν ἑκάτερον· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, κατ' οὐσίαν ἐστὶ τὸ ὂν, κατ' αἰτίαν δὲ, ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, κατ' οὐσίαν μὲν, ὁ νοῦς, κατὰ μέθεξιν δὲ, τὸ ὂν, καὶ ἡ ζωή. ἐν δὲ τοῖς μέσοις, ὁ μὲν νοῦς, κατ' αἰτίαν, τὸ δὲ ὂν, κατὰ μέθεξιν. ἡ δὲ ζωὴ, κατ' οὐσίαν ὑφέστηκεν. ὡς οὖν τὸ ζωϊκώτατον ἐν τῇ ζωῇ τὸ μέσον, καὶ ὡς τὸ μάλιστα νοητὸν, ἐν τῷ ὄντι τὸ ἀκρότατον, οὕτως αὖ ἐν τοῖς νοεροῖς, τὸ ἔσχατον ἐστὶ δήπου τὸ νοερώτατον. ὅπως οὖν ἐστιν ἁπλῶς νοῦς καὶ ὁρῶν νοῦς, εὗρες ἐστὶν ὁ νοερὸς, ἐν δημιουργὸν ὁ Πλάτων ἀποκαλῶν, ἐναργεστάτῳ ἡμῖν τῷ τάξει, ἵν' ἔλαχεν ἐν τοῖς νοεροῖς ἀπίφηνε. Διὰ δὴ τοῦτο καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὑφίστησι τὸν μετέχόμενον νοῦν, ὡς φησιν ὁ Τίμαι@. νοῦν γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ, ψυχὴν δὲ, ἐν σώματι θεὶς, τὸ πᾶν συνεπετέκτηνε. κατὰ τῶν ἑαυτοῦ πάντων οὐσίαν ἐνεργῶν, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι παράγων, τὸν δ' ποιητὴς ὑπέστησε νοῦν πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐκ γὰρ ἀμεθέκτου νοῦ, πᾶς ὁ μετέχόμεν@ πρόεισιν. ὥσπερ οὖν εἰ ἔλεγε, εἶναι τὸ μετέχόμενον ὑφίστησι νοητὸν, τὸ πρώτως αὐ τοῦ ὄν, ἐκεῖνο τὸ ἡμινήτικὸν αἴτιον, οὕτως ἐπεὶ νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ παράγει πρῶτ@, νοῦς αὖ ἀμέθεκτ@ ἦν, καὶ νοερός. τῆς μὲν ἡ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς ὕπαρξις, ἵν' ἵνα τάξιν ἔλαχεν ἐν τοῖς νοεροῖς ὁ τὸν Τίμαιον, ἀπὸ πύλων φανερὸν.

CAPUT XVI.

PEr ratiocinationem verò colligamus alio modo proprietatem ipsius *rerum universarum opificis*, ex Timæo verborum *nostrorum* principia sumentes.

Hoc igitur cuivis *est* notum, quòd Timæus illum universalem *universarum rerum* opificem, Effectorem, & Patrem *omnium* vocat, initium-faciens verborum de ipso. *Sic enim ille loquitur.* Illum igitur Effectorem, & Patrem hujus Universitatis & invenire *est* difficile, & inventum apud omnes declarare *est* impossibile. Neq; igitur Patrem tan-

Κεφάλαιον ις'.

Συλλογισώμεθα δὲ καθ' ἄλλον τρόπον, τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ, λαβόντες ἀπὸ τοῦ Τιμαίου τὰς τῶν λόγων ἀρχάς.

Τοῦτο δὴ οὖν παντὶ γνώριμον, ὅτι ποιητὴν, καὶ πατέρα καλεῖ τὸν ὅλον δημιουργὸν ὁ Τίμαι@, τῶν περὶ αὐτοῦ λόγων ἀρχόμεν@. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν, καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς, εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρέντα εἰς ἅπαντας ἀδιώβατον λέγειν. εὖτ' οὖν πατέρα μόνον, εὖτε

τὸν μετεχόμενον παράγῃ νοῦν; πῶς διακρίνῃ πᾶς πολυειδὴς πλῆθος τῶν ψυχῶν; πῶς διαιρεῖ πᾶς ἐν αὐταῖς μοίρας; ἢ σὺ κύκλους; καὶ γὰρ τὸ γεννητικὸν τοῦ τὸ μετεχομένου, ἀμέθεκτός ἐστι νοῦς. καὶ τὸ διαιρετικὸν τοῦ πλήθους, τῶν συνεχόντων τὰ ὅλα γένη θεῶν, οὐδὲν διαφέρει. καὶ ὅλως ἐπὶ τοῦ Τιμαίου, νοῦς μὲν ἀποκαλεῖται, καὶ εὑρεῖν, καὶ εὐρίσκειν, καὶ λογίζεσθαι λέγεται πολλάκις, ὁ τῶν ὅλων δημιουργός, νοητὸς δὲ, καὶ νοερὸς, οὐδαμοῦ προσῄρηται. καὶ γὰρ αὖ οἱ μὲν νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, τελεστικῶς τὰ πάντα διαιροῦσιν.

Ὁ δὲ δημιουργὸς, ὅτε μὲν, εἰς πέντε διαιρεῖ τὸν κόσμον, ὅτε δὲ, εἰς ἑβδομάδας σὺ κύκλους τῆς ψυχῆς, ἢ σὺ οὐρανίους, ἢ τὰς ἑπτὰ μοίρας ἀποτελεῖ. πάντη ἄρα τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν αὐτὸν θεῶν, δεύτερον εἶναι φήσομεν, καὶ δεύτερον ἀγαθῶν αἴτιον τῷ κόσμῳ. τῶν δὲ ἑνωμένων εἰδῶν τε, καὶ λόγων, εἰς ἐκείνους τὴν αἰτίαν ἀνοίσομεν. ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ὁ δημιουργὸς νοῦς θεός ἐστι νοερὸς, εἴπερ ἀπὸ πάντων πρόδηλόν ἐστι μάλιστα τὸ παρὸν ἱκανῶς.

Κεφάλαιον ιε'.

Ὀκεῖ δέ μοι διαφερόντως αὐτὸ τὸ ἰδιότητα ὁ Πλάτων ἐνδείκνυσθαι, νοῦν αὐτὸν ἀποκαλῶν, καὶ ὁρᾶν τὰ νοητὰ λέγων, ἐκεῖνα δὲ, ὁρατὰ καὶ φύσιν αὐτῷ πρόσεστιν. ὁ γὰρ ὡς ἀληθῶς νοῦς, καὶ ὁ κατὰ ταὐτὸν ἱδρύσας ἑαυτὸν τὸ ὑπάρξιν, ὁ νοερός ἐστι νοῦς. ἐπεὶ καὶ ὁ νοητὸς νοῦς, ἁπλῶς μέν ἐστι νοητὸς, καὶ τῆς μοίρας ἐκείνης. λέγεται δὲ νοῦς, ὡς αἰτία τῆς νοερᾶς ἁπάσης φύσεως. καὶ ὁ τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν νοῦς οὐκ ἔχῃ πρὸς τὸ νοητὸν ἄμικτον ἑαυτοῦ φύσιν.

Μόνον δὲ ὁ νοερὸς νοῦς, ἰδίως ἐστι νοῦς, αὐτὸ τὸ νοερὸν ἐν τοῖς νοεροῖς κληρωσάμενον. ὥσπερ δὴ καὶ τὸ νοητῶν, πυρώδες, καὶ πρᾶτόν ἐστι νοητὸν, καὶ πρώτιστον, καὶ ἀκρότατον, ὃ δὴ καὶ ἓν ὄν, καὶ κρυφίως ὂν ἐπονομάζομεν. τοῦτ' μὲν οὖν ἐστι τὸ ἁπλῶς νοητόν. ὁ δὲ ἁπλῶς νοῦς, νοερὸς νοῦς. ἔχῃ γὰρ τὸ μὲν νοητὸν, τὴν ἀκρότητα τῶν ὅλων. ὁ δὲ νοῦς, τὸ πέρας. τὸ δὲ ἐν μέσῳ, τῇ μὲν τοῦ νοητοῦ προσήκει, τῇ δὲ, τοῦ νῷ, καὶ τῇ νοερᾷ φύσει. καὶ τὰ μὲν πρώτως νοητὰ, κατ' αἰτίαν ἔχῃ τὸν νοῦν. τὰ δὲ πρώτως τῶν νοερῶν, κατὰ μέθεξιν ἔχῃ τὸ νοητόν. τὰ δὲ τούτων συναγωγὰ, τὴν νοητὴν ὁμοῦ καὶ νοερὰν ἰδιότητα συνείωσαν. ἐπειδὴ πάντως καὶ ὁ Τίμαιος νοῦν ἀδιορίστως προσαγορεύῃ τὸν δημιουργὸν, καὶ οὔτε ζωὴν, οὔτε νοητὸν, ὡς τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ μόνης οὔσης νοερᾶς, ἀνάγκη δήπου τὸ πέρας αὐτὸν ἱδρύσασθαι τῶν νοερῶν θεῶν.

ctualis, quomodo producit mentem, quæ participatur *ab eo*? Quomodo discernit *aut dijungit* multiformes animarum ordines? Quomodo dividit partes in ipsis *comprehensas*? vel ipsos *animarũ* circulos? Quod enim vim habet generandæ mentis, quæ participatur, est imparticipabilis mens. Et id, quod multitudinis dividendæ facultatem habet, ab ipsis Diis universa continentibus nihil differt. Denique à Timæo, Mens quidem appellatur, & invenire, & ratiocinari sæpe dicitur ille rerum universarum opifex, mentalis verò, & intellectualis, nusquã appellatus est. Etenim contrà, mentales quidẽ, & intellectuales Dii trifariã omnia dividũt.

At ille rerum universarum opifex, modò quidem, in quinq; *partes* dividit mundum, modò verò, in hebdomadas *dividit* animæ circulos, ut vel cœlestes *orbes anima procreet*, vel ut septem partes progignat. Ubique igitur ipsum *rerum universarum opificem* mentalibus, & intellectualibus Diis posteriorem esse dicemus, & secundorum bonorum autorem ipsi mundo. Unitarum verò formarum, & rationũ causam ad illos *Deos* referemus. Sed quòd illa quidem rerum opifex Mens, Deus sit intellectualis, arbitror per hæc, *quæ dicta sunt*, in præsentia saltem, satis apparere.

CAPUT XV.

Videtur autem mihi Plato proprietatem ipsius insigniter ostendere, Mentem ipsum appellans, & mentalia cernere dicens, illa verò secundùm naturam, *naturaliter* ipsi spectabilia statuens. Nam illa, quæ verè Mens est, & quæ se-ipsam in hac essentia collocavit, est intellectualis Mens. Quoniam & mentalis Mens, simpliciter quidem est mentalis, & illius sortis. Dicitur verò Mens, ut intellectualis omnis naturæ causa. Et illa mentalium, simul & intellectualium, Mens non habet suam naturam *conjunctam* cum mentali non-mixto.

Sola verò Mens intellectualis, propriè Mens est, ipsum intellectuale in intellectualibus sorita. Quemadmodum etiam ipsorum mentalium maximè-propriè, & primò est *ipsum* mentale & primũ, & summum, quod etiam Unum Ens, & occultè Ens appellamus. Hoc igitur est id, quod simpliciter est mentale. Simpliciter verò Mens *existens*, *est* intellectualis Mens. Habet enim ipsum quidem mentale, ipsam rerum universarum summitatem. Ipsa verò Mens, ipsum finem. Quæ verò *sunt* in medio, partim quidem, ipsi mentali conveniunt, partim verò *conveniunt* ipsi Menti, & intellectuali naturæ. Et illa quidem, quæ primò sunt mentalia, Mentem per causam habent. Prima verò intellectualia, per participationem habent ipsum mentale. Horum verò conciliandorum, & in unum cogendorũ vim habentia, mentalem simul, & intellectualem proprietatem conjunxerunt. Quoniam igitur & ipse Timæus illum rerum universarum opificem indefinitè Mentem appellat, & neq; Vitã, neq; mentale *vocat*, quòd sola proprietas ipsi sit intellectualis, necesse igitur *est* profectò ipsum in fine intellectualium Deorum collocare.

Illic

Illic enim Mens *est* illa, quæ per se- Mens est, neque talis *est*, qualis est illa Saturnia *Mens*. Nam illa quidem etiam *est* Mens: sed illa pura, & incorrupta Mens, demonstrat illum inter intellectuales *Deos* summum principatum super universos intellectuales Deos eminentem. Ille verò rerum-opifex, simpliciter est Mens. Quemadmodum igitur id, quod simpliciter est mentale, est primum mentalium, sic ipsa simpliciter *existens* Mens, est extremum ipsorum intellectualium. Nam omnia quidem sunt in singulis ordinibus. Etenim in mentalibus, Vita Mens præexistit, & in ipsa latitudine Vitæ, similiter & ipsa Vita, & ipsa Mens. Et in intellectualibus *inest* reliquorum utrunqi. Sed in mentalibus quidem, per essentiã est ipsum Ens, per causam verò, ipsa vita, & ipsa Mens. In intellectualibus verò, per essentiam quidem, ipsa Mens, per communicationem verò, ipsum Ens, & ipsa Vita. In mediis verò, Mens quidem, per causam, ipsum verò Ens, per communicationem, Vita verò, per essentiam subsistit. Ut igitur id, quod-est-maximè-vitale, in ipsa Vita *est* ipsum medium, & ut id, quod est maximè mentale, in ipso Ente *est* summum, sic etiam in intellectualibus extremum est profectò id, quod-est-maximè- intellectuale. Si qua igitur est simpliciter Mens, & videns Mens, hæc est intellectualis *illa Mens*, quam Plato rerum opificem appellans, evidentissimum nobis ordinẽ, quem in intellectualibus est-sortita, demonstravit. Propter hoc igitur etiam ante alias omnes *Mentes Plato* constituit illam mentem, quæ participatur, ut ait Timæus. Mentem enim in anima, animam verò, in corpore ponens, hoc universum simul-fabricavit. Per suam igitur essentiam agens, & ipsum Esse producens, hujus Universitatis Mentem ante alias omnes constituit. Nam ex imparticipabili Mente progreditur omnis *Mens*, quæ participatur. Quemadmodum igitur, si dixisset, quòd illud, quod participatur, constituit *ipsum* mentale, esset id, quod est primò Ens, illa *rerum* generatrix causa, sic, quia Mentem à se *manantem* producit prima *Mens*, *ideo* Mens imparticipabilis erit, & intellectualis. Quænam igitur *sit* illius rerum universarum opificis, & Patris essentia, & quem ordinem sortita-sit in intellectualibus, secundùm Timæum, ex his, *quæ dicta sunt*, *est* perspicuum.

Ἐκεῖ γὰρ ὁ νοῦς, ὁ αὐτονοῦς, καὶ εὐ πεῦτ⊙, ἑπομένος ἐστὶν ὁ Κρόνι⊙. νοῦς μὲν γὰρ ἐκεῖ⊙, ἀλλ' ὁ καθαρὸς, καὶ ἀκήρατ⊙ νοῦς, δηλοῖ τὴν ἐν τοῖς νοεροῖς ἄκραν ὑπερανέχουσαν τῶν ὅλων νοερῶν θεῶν ἡγεμονίαν. ὁ δὲ δημιουργὸς, ἁπλῶς ἐστι νοῦς. Ὥσπερ οὖν τὸ ἁπλῶς νοητὸν, τὸ πρωτίστον ἐστι τῶν νοητῶν, οὕτως ὁ ἁπλῶς νοῦς, τὸ ἔσχατόν ἐστι τῶν νοερῶν. Πάντα μὲν γὰρ ἐν ἑκάστοις ἐστὶ τῶν διακόσμων. καὶ γὰρ ἐν τοῖς νοητοῖς, ζωὴ νοῦς προϋπάρχει. καὶ ἐν τῷ πλάτει τῆς ζωῆς, ὁμοίως ἥ τε ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς. καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς τῶν λοιπῶν ἑκάτερον· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, καθ' οὐσίαν ἐστὶ τὸ ὂν, καθ' αἰτίαν δὲ, ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, καθ' οὐσίαν μὲν, ὁ νοῦς, κατὰ μέθεξιν δὲ, τὸ ὄν, καὶ ἡ ζωή. ἐν δὲ τοῖς μέσοις, ὁ μὲν νοῦς, καθ' αἰτίαν, τὸ δὲ ὄν, κατὰ μέθεξιν, ἡ δὲ ζωὴ, καθ' οὐσίαν ὑφέστηκεν. ὡς οὖν τὸ ζωϊκώτατον ἐν τῇ ζωῇ τὸ μέσον, καὶ ὡς τὸ μάλιστα νοητὸν, ἐν τῷ ὄντι τὸ ἀκρότατον, οὕτως αὖ ἐν τοῖς νοεροῖς, τὸ ἔσχατον ἐστὶ δήπου τὸ νοερώτατον. ἆρα οὖν ἐστιν ἁπλῶς νοῦς καὶ ὁρῶν νοῦς, οὗτός ἐστιν ὁ νοερὸς, ὃν δημιουργὸν ὁ Πλάτων δικαίως, εἰσαγέτω ἡμῖν τὴν τάξιν, ἣν ἔλαχεν ἐν τοῖς νοεροῖς ἀποφῆναι. Λέγε δὴ πῶτο καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὑφίστησι τὸν μετέχόμενον νοῦν, ὡς φησιν ὁ Τίμαιος⊙. νοῦν γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ, ψυχὴν δὲ, ἐν σώματι θεὶς, τὸ πᾶν συνεπικτήνατο. κατὰ τὸν ἑαυτοῦ πάντα οὐσίαν ἐνεργῶν, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι παράγων, τὸν δ' ἅπαντες ὑπέστησε νοῦν περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐκ γὰρ δ' ἀμεθέκτου νοῦ, πᾶς ὁ μετεχόμεν⊙ πέφυκεν. ὥσπερ οὖν εἰ ἔλεγεν, εἰ τὸ μετεχόμενον ὑφίστησι νοητὸν, τὸ πρώτως αὐ τοῦ ὄν, ἐκεῖνο τὸ γονικώτατον αἴτιον, οὕτως ἐπεὶ νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ παράγει πρῶτ⊙, νοῦς δὲ ἀμέθεκτ⊙ ἦν, καὶ νοερός. τίς μὲν ὁ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς ὕπαρξις, καὶ ἵνα τάξιν ἔλαχεν ἐν τοῖς νοεροῖς ὁ τὸν Τίμαιον, ἀπὸ πόλων φανερόν.

CAPUT XVI.

PEr ratiocinationem verò colligamus alio modo proprietatem ipsius *rerum universarum opificis*, ex Timæo verborum *nostrorum* principia sumentes.

Hoc igitur cuivis *est* notum, quòd Timæus illum universalem *universarum rerum* opificem, Effectorem, & Patrem *omnium* vocat, initium-faciens verborum de ipso. *Sic enim ille loquitur.* Illum igitur Effectorem, & Patrem hujus Universitatis & invenire *est* difficile, & inventum apud omnes declarare *est* impossibile. Neq; igitur Patrem tan-

Κεφάλαιον ις'.

ΣΥλλογισώμεθα δὲ καθ' ἄλλον τρόπον, τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ, λαβόντες ἀπὸ τοῦ Τιμαίου τὰς τῶν λόγων ἀρχάς.

Τοῦτ' δὴ οὖν πάντι γνώριμον, ὅτι ποιητὴν, καὶ πατέρα καλεῖ τὸν ὅλον δημιουργὸν ὁ Τίμαι⊙, τῶν περὶ αὐτοῦ λόγων ἀρχόμεν⊙. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν, καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς. εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρέντα εἰς ἅπαντας ἀδιώβλητον λέγειν. εὖτ' οὖν πατέρα μόνον, οὗτο

τὴν μεπχόμβμεν παρᾴχῃ νοῦν; πῶς ἀμακρίνῃ τὰς πολυπλήθεις πέρας τῶν ψυχῶν; πῶς διαιρεῖ τὰς ἐν αὐτοῖς μοίρας; ἢ τοῦ κύκλους; καὶ γὰρ τὸ γεννητικὸν νοῦ τοῦ μεπχομβμου, ἀμέθεκτός ἐστι νοῦς. καὶ τὸ διαιρετικὸν τοῦ πλήθους, τῶν συνεχόντων τὰ ὅλα θεῶν, οὐδὲν διαφέρῃ. καὶ ὅλως ὑπὸ τοῦ Τιμαίου, νοῦς μὲν ἀποκαλεῖται, καὶ ὁρᾶν, καὶ διανοεῖσθαι, καὶ λογίζεσθαι λέγεται πολλάκις, ὁ τῶν ὅλων δημιουργός, νοητὸς δὲ, καὶ νοερὸς, οὐδαμοῦ προσείρηται. καὶ γὰρ αὖ καὶ μὲν νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, τελεσθικῶς τὰ πάντα διαιροῦσιν.

Ὁ δὲ δημιουργὸς, ὅτι μὲν, εἰς πέντε διαιρεῖ τὸν κόσμον, ὅτι δὲ, εἰς ἑβδομάδας τοῦ κύκλους τῆς ψυχῆς, ἢ τοῦ οὐρανίους, ἢ τὰς ἑπτὰ μοίρας ἀποφαίνων. πάντη ἄρα τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν αὐτὸν θεῶν, δεύτερον εἶναι φήσομεν, καὶ δεύτερον ἀγαθῶν αὐτὸν τῷ κόσμῳ. τῶν δὲ ἑνωμένων εἰδῶν τε, καὶ λόγων, εἰς ἐκείνους τὴν αἰτίαν ἀναπεμψομεν. ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ δημιουργὸς νοῦς θεὸς ἐστι νοερὸς, οἶμαι δι' αὐτῶν πεφανέται πᾶσι γε τὸ παρὸν ἱκανῶς.

Κεφάλαιον ιε'.

Δοκεῖ δέ μοι Πλατὼν ἐκφερόντως αὐτοῦ τὴν ἰδιότητα ὁ Πλάτων ἐκφήνασθαι, νοῦν αὐτὸν ἀποκαλῶν, καὶ ὁρᾶν τὰ νοητὰ λέγων, ἐκεῖνα δὲ, ὁρατὰ καὶ φύσιν αὐτῷ πρήμενον. ὁ γὰρ ὡς ἀληθῶς νοῦς, καὶ ὁ κατὰ ταὐτὸν ἱδρύσας ἑαυτὸν τὴν ὕπαρξιν, ὁ νοερός ἐστι νοῦς. ἔστω καὶ ὁ νοητὸς νοῦς, ἁπλῶς μὲν ἐστι νοητὸς, καὶ τῆς μοίρας ἐκείνης. λέγεται δὲ νοῦς, ὡς αἰτία τῆς νοερᾶς ἀπάσης φύσεως. καὶ ὁ τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν νοῦς οὐκ ἔχῃ πρὸς τὸ νοητὸν ἄμικτον ἑαυτοῦ φύσιν.

Μόνος δὲ ὁ νοερὸς νοῦς, ἰδίως ἐστι νοῦς, αὐτὸ τὸ νοερὸν ἐν τοῖς νοεροῖς κληρωσάμενος. ὥσπερ δὴ καὶ τὸ νοητῶν, κυρίως πρᾶτα, καὶ πρῶτός ἐστι νοητὸν, καὶ πρώτιστον, καὶ ἀκρότατον, ὃ δὴ καὶ ἓν ὄν, καὶ κρυφίως ὂν ἐπονομάζομεν. τοῦτ' μὲν οὖν ἐστι τὸ ἁπλῶς νοητόν. ὁ δὴ ἁπλῶς νοῦς. νοερὸς νοῦς. ἔχῃ γὰρ τὸ μὲν νοητὸν, τὴν ἀκρότητα τῶν ὅλων. ὁ δὲ νοῦς, τὸ πέρας. τὰ δὲ ἐν μέσῳ, τῇ μὲν τῷ νοητῷ προσήκει, τῇ δὲ, τῷ νῷ, καὶ τῇ νοερᾷ φύσει. καὶ τὰ μὲν πρώτως νοητὰ, κατ' αἰτίαν ἔχῃ τὸν νοῦν. τὰ δὲ πρώτως τῶν νοερῶν, κατὰ μέθεξιν ἔχῃ τὸ νοητόν. τὰ δὲ τούτων συναγωγὰ, τὴν νοητὴν ὁμοῦ καὶ νοερὰν ἰδιότητα συνέωσαν. ἐπειδὴ πάντως καὶ ὁ Τίμαιος νοῦν ἀδιορίστως προσαγορεύῃ τὸν δημιουργὸν, καὶ οὔτε ζωὴν, οὔτε νοῆσιν, ὡς τῆς ἰδιότητος αὐτῷ μένης οὔσης νοερᾶς, ἀνάγκη δήπου τὸ πέρας αὐτὸν ἱδρύσασθαι τῶν νοερῶν θεῶν.

ctualis, quomodo producit mentem, quæ participatur *ab eo*? Quomodo discernit, *aut, distinguit* multiformes animarum ordines? Quomodo dividit partes in ipsis *comprehensas*? vel ipsos *animarũ* circulos? Quod enim vim habet generandæ mentis, quæ participatur, est imparticipabilis mens. Et id, quod multitudinis dividendæ facultatem habet, ab ipsis Diis universa continentibus nihil differt. Deniq; à Timæo, Mens quidem appellatur, & invenire, & ratiocinari sæpe dicitur ille rerum universarum opifex, mentalis verò, & intellectualis, nusquã appellatus est. Etenim contrà, mentales quidẽ, & intellectuales Dii trifariã omnia dividũt.

At ille rerum universarum opifex, modò quidem, in quinq; *partes* dividit mundum, modò verò, in hebdomadas *dividit* animæ circulos, ut vel cœlestes *orbes animas procreet*, vel ut septem partes progignat. Ubique igitur ipsum *rerum universarum opificem* mentalibus, & intellectualibus Diis posteriorem esse dicemus, & secundorum bonorum autorem ipsi mundo. Unitarum verò formarum, & rationũ causam ad illos *Deos* referemus. Sed quòd illa quidem rerum opifex Mens, Deus sit intellectualis, arbitror per hæc, *quæ dicta sunt*, in præsentia saltem, satis apparere.

CAPUT XV.

Videtur autem mihi Plato proprietatem ipsius insigniter ostendere, Mentem ipsum appellans, & mentalia cernere dicens, illa verò secundùm naturam, *naturaliter* ipsi spectabilia statuens. Nam illa, quæ verè Mens est, & quæ se-ipsam in hac essentia collocavit, est intellectualis Mens. Quoniam & mentalis Mens, simpliciter quidem est mentalis, & illius sortis. Dicitur verò Mens, ut intellectualis omnis naturæ causa. Et illa mentalium, simul & intellectualium, Mens non habet suam naturam *conjunctam* cum mentali non-mixto.

Sola verò Mens intellectualis, propriè Mens est, ipsum intellectuale in intellectualibus sorita. Quemadmodum etiam ipsorum mentalium maximè-propriè, & primò est *ipsum* mentale & primũ, & summum, quod etiam Unum Ens, & occultè Ens appellamus. Hoc igitur est id, quod simpliciter est mentale. Simpliciter verò Mens *existens*, *est* intellectualis Mens. Habet enim ipsum quidem mentale, ipsam rerum universarum summitatem. Ipsa verò Mens, ipsum finem. Quæ verò *sunt* in medio, partim quidem, ipsi mentali conveniunt, partim verò *conveniunt* ipsi Menti, & intellectuali naturæ. Et illa quidem, quæ primò sunt mentalia, Mentem per causam habent. Prima verò intellectualia, per participationem habent ipsum mentale. Horum verò conciliandorum, & in unum cogendorũ vim habentia, mentalem simul, & intellectualem proprietatem conjunxerunt. Quoniam igitur & ipse Timæus illum rerum universarum opificem indefinitè Mentem appellat, & neq; Vitã, neq; mentale *vocat*, quòd sola proprietas ipsi sit intellectualis, necesse igitur *est* profectò ipsum in fine intellectualium Deorum collocare.

Illic

Illic enim Mens *est* illa, quæ per se- Mens est, neque talis *est*, qualis est illa Saturnia *Mens*. Nam illa quidem etiam *est* Mens: sed illa pura, & incorrupta Mens, demonstrat illum inter intellectuales *Deos* summum principatum super universos intellectuales Deos eminentem. Ille verò rerum-opifex, simpliciter est Mens. Quemadmodum igitur id, quod simpliciter est mentale, est primum mentalium, sic ipsa simpliciter *existens* Mens, est extremum ipsorum intellectualium. Nam omnia quidem sunt in singulis ordinibus. Etenim in mentalibus, Vita Mens præexistit, & in ipsa latitudine Vitæ, similiter & ipsa Vita, & ipsa Mens. Et in intellectualibus *inest* reliquorum utrunq;. Sed in mentalibus quidem, per essentiã est ipsum Ens, per causam verò, ipsa vita, & ipsa Mens. In intellectualibus verò, per essentiam quidem, ipsa Mens, per communicationem verò, ipsum Ens, & ipsa Vita. In mediis verò, Mens quidem, per causam, ipsum verò Ens, per communicationem, Vita verò, per essentiam subsistit. Ut igitur id, quod-est-maximè-vitale, in ipsa Vita *est* ipsum medium, & ut id, quod est maximè mentale, in ipso Ente *est* summum, sic etiam in intellectualibus extremum est profectò id, quod-est-maximè- intellectuale. Si qua igitur est simpliciter Mens, & videns Mens, hæc est intellectualis *illa Mens*, quam Plato rerum opificem appellans, evidentissimum nobis ordinẽ, quem in intellectualibus est-sortita, demonstravit. Propter hoc igitur etiam ante alias omnes *Mentes Plato* constituit illam mentem, quæ participatur, ut ait Timæus. Mentem enim in anima, animam verò, in corpore ponens, hoc universum simul-fabricavit. Per suam igitur essentiam agens, & ipsum Esse producens, hujus Universitatis Mentem ante alias omnes constituit. Nam ex imparticipabili Mente progreditur omnis *Mens*, quæ participatur. Quemadmodum igitur, si dixillet, quòd illud, quod participatur, constituit *ipsum* mentale, esset id, quod est primò Ens, illa *rerum* generatrix causa, sic, quia Mentem à se *manantem* producit prima *Mens*, *ideo* Mens imparticipabilis erit, & intellectualis. Quænam igitur *sit* illius rerum universarum opificis, & Patris essentia, & quem ordinem sortita-sit in intellectualibus, secundùm Timæum, ex his, *quæ dicta sunt*, *est* perspicuum.

Ἐκεῖ γὰρ ὁ νοῦς, ὁ αὐτονοῦς, καὶ οὐ πεύτ-ω, ἐποιὸς ἐστιν ὁ Κρόνι-ω. νοῦς μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖ-νω, ἀλλ' ὁ καθαρὸς, καὶ ἀκήρατ-ω νοῦς, δη-λοῖ τὴν ἐν τοῖς νοεροῖς ἄκραν ὑπεροχὴν ἔχουσαν τῶν ὅλων νοερῶν θεῶν ἡγεμονίαν. ὁ δὲ δημιουρ-γὸς, ἁπλῶς ἐστι νοῦς. Ὥσπερ οὖν τὸ ἁπλῶς νοητὸν, τὸ πρώτιστόν ἐστι τῶν νοητῶν, οὕτως ὁ ἁ-πλῶς νοῦς, τὸ ἔσχατόν ἐστι τῶν νοερῶν. Πάν-τα μὲν γὰρ ἐν ἑκάστοις ἐστὶ τῶν Διακόσμων. καὶ γὰρ ἐν τοῖς νοητοῖς, ζωὴ νοῦς προϋπάρχει. καὶ ἐν τῷ πλάτει τῆς ζωῆς, ἐμείνας ἡ τε ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς. καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς τῶν λοιπῶν ἑκά-τερον· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, κατ' οὐσίαν ἐστὶ τὸ ὂν, κατ' αἰτίαν δὲ, ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, κατ' οὐσίαν μὲν, ὁ νοῦς, κατὰ μέθεξιν δὲ, τὸ ὄν, καὶ ἡ ζωή. ἐν δὲ τοῖς μέσοις, ὁ μὲν νοῦς, κατ' αἰτίαν, τὸ δὲ ὄν, κατὰ μέθεξιν, ἡ δὲ ζωὴ, κατ' οὐσίαν ὑφέστηκεν. ὡς οὖν τὸ ζωϊκώτατον ἐν τῇ ζωῇ τὸ μέσον, καὶ ὡς τὸ μάλιστα νοητὸν, ἐν τῷ ὄντι τὸ ἀκρότατον, οὕτως αὖ ἐν τοῖς νοεροῖς, τὸ ἔ-σχατον ἐστὶ δήπου τὸ νοερώτατον. ὅπερ οὖν ἐστιν ἁ-πλῶς νοῦς καὶ ὁρῶν νοῦς, οὗτός ἐστιν ὁ νοερὸς, ὃν δημι-ουργὸν ὁ Πλάτων δικαίως, ἐναργεστάτῳ ἡμῖν τῷ τάξει, ἵνα ἔλαχεν ἐν τοῖς νοεροῖς ἀποφαίνει. Διὰ δὴ τοῦτο καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὑφίστησι τὸν μετεχόμενον νοῦν, ὡς φησιν ὁ Τί-μαι-ος. νοῦν γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ, ψυχὴν δὲ, ἐν σώματι θεὶς, τὸ πᾶν συνεπετάνυσε. κατὰ τὸν ἑαυτοῦ πάντα οὐσίαν ἐνεργῶν, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι παράγων, τὸν δὲ παντὸς ὑπέστησε νοῦν πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐκ γὰρ ἀμεθέκτου νοῦ, πᾶς ὁ μετεχόμε-νος πέφυκεν. ὥσπερ οὖν εἰ ἔλεγεν, ὅτι τὸ μετεχόμενον ὑφίστησι νοητὸν, τὸ πρώτως αὐτὸ ὄν, ἐκεῖνο τὸ γνησιώτατον αἴτιον, οὕτως ἐπεὶ νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ παράγει πρῶτ-ω, νοῦς αὖ ἀμέθεκτ-ω ἦν, καὶ νοερός. τίς μὲν ἡ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς ὕπαρξις, καὶ ἵνα τάξιν ἔλαχεν ἐν τοῖς νοεροῖς καὶ τὸν Τίμαιον, ἀπὸ τού-των φανερόν.

CAPUT XVI.

PEr ratiocinationem verò colligamus alio modo proprietatem ipsius *rerum universarum opificis*, ex Timæo verborum *nostrorum* principia sumentes.

Hoc igitur cuivis *est* notum, quòd Timæus illum universalem *universarum rerum* opificem, Effectorem, & Patrem *omnium* vocat, initium-faciens verborum de ipso. *Sic enim ille loquitur.* Illum igitur Effectorem, & Patrem hujus Universitatis & invenire *est* difficile, & inventum apud omnes declarare *est* impossibile. Neq; igitur Patrem tan-

Κεφάλαιον ις'.

ΣΥλλογισώμεθα δὲ καὶ ἄλλον τρόπον, τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ, λαβόντες ἀπὸ τοῦ Τιμαίου τὰς τῶν λόγων ἀρχάς.

Τοῦτο δὴ οὖν παντὶ γνώριμον, ὅτι ποιητὴν, καὶ πατέρα καλεῖ τὸν ὅλον δημιουργὸν ὁ Τί-μαι-ος, τῶν περὶ αὐτοῦ λόγων ἀρχόμε-νος. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν, καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς, εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρέντα εἰς ἅπαντας ἀ-δηλώτατον λέγειν. οὔτ' οὖν πατέρα μόνον, οὔτε

ποιητὴν μόνον, αὐτὸν ἠξίωσεν εἶπεῖν, οὔτε συμπλέκων αὖ, πατέρα, καὶ ποιητήν. ἀλλ' ἐμπαλιν τὸ ποιητικὸν ἀπὸ δὲ παλαιικοῦ πρήμενον. λεκτέον νῦν, πῶς μὲν, ἢ διαφέρειν ἀλλήλων, ποιητὴς, καὶ πατήρ. ἔστιν οὖν πρὸς πότερον, πῆς μὲν, ὁ πατὴρ μόνον, πῆς δὲ, ὁ ποιητὴς μόνον, πῆς δὲ, ὁ πατὴρ, καὶ ποιητὴς, καὶ ὅπως τῷ δημιουργῷ τὸ ποιητικὸν, ἅμα καὶ παλαιικὸν προσῆκεν ἐνομίσθη περὶ ὧν Πλάτων. εἰ μὲν δὴ πάντα διαιρεῖμεν εἰς θεοὺς, καὶ τὰ τῶν θεῶν ἔκγονα, [l. ἔκγονα,] πρότερ δὲ πάντων τῷ διαιρεῖν εἰς τὰ ὑπερουσίους μονάδας, καὶ πᾶς τῶν ὄντων προέδους, ὁ μὲν πατὴρ τῶν θεῶν ἔσται δημιουργὸς καὶ τῶν ὑπερουσίων ἑνάδων.

Ὁ δὲ ποιητὴς, τῶν οὐσιῶν, καὶ τῶν ὄντων ὑποστάτης. κατὰ πῶν γὰρ αὖ τὸν λόγον, ὁ Τίμαιός φησι τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ γινόμενα, θεοῖς ἰσάζεσθαι φησίν. οὐ γὰρ μόνον ἐστὶ ποιητὴς, ἀλλὰ καὶ πατήρ. τὰ δὲ ὑπὸ τῶν νέων θεῶν παραγόμενα, θνητὴν ἐλαχέναι τὴν φύσιν. ποιητὴς γὰρ ἐστι μόνον, καὶ δημιουργὸς πραγμάτων, τοῦ εἶναι μόνον, ἀλλ' οὐχὶ τῆς ὑπερουσίου μετέχοντας ἰδιότητος. ᾧ πίνυν ἐλαττοῦνται τῆς δημιουργικῆς μονάδος, πύτῳ τῷ γινητικῷ οὐκ ἔλαχον δυνάμιν τῶν θεοῖς ἰσαζομένων. καὶ ᾧ τῶν νέων θεῶν, ὁ νοερὸς ὑπερήπλωται δημιουργὸς, πύτῳ τὰς θείας ἀποτελεστὰς τῶν ἐγκοσμίων ἁπάντων εἰς ἑαυτὸν αἰσθήσατο. εἰ δὲ αὖ τὰ ὄντα διαιρεῖμεν εἰς τὰ ὅλα, καὶ τὰ μερικὰ, πάλιν ἡμῖν ὁ μὲν πατὴρ τῶν ὅλων ὑποστάτης ἀναφαίνεται.

Τῶν δὲ μερικῶν ὁ ποιητής. ὁ μὲν γὰρ, ἐξαιρημένως αἴτιός ἐστι τῶν ἀποτελουμένων. ὁ δὲ, παραστατικῶς. καὶ ὁ μὲν, αὐτῷ τῷ εἶναι, παρέχει, τῆς ἐνεργείας αὐτῷ πλούσης, εἰς τὸ ὑπάρχειν. ὁ δὲ, τῷ ἐνεργεῖν, τῆς ὑποστάσεως αὐτῷ καθ' ἐνέργειαν ἱσταμένης. εἰ δὲ αὖ τῶν αἰδίων, καὶ τῶν θνητῶν τὰς ἀποτελουσὰς χωρὶς διελοίμεθα, τὰς μὲν τῶν ἀϊδίων, ὅτι τῷ παλαικῷ αἰτίαν ἀνοίσομεν. τὰς δὲ τῶν θνητῶν, ὅτι τῷ ποιητικῷ. ὁ μὲν γὰρ ποιητὴς, ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος ὅτι τὸ ὂν παράγει τὸ γινόμενον. τοιοῦτος γὰρ εἶναι καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος τῷ ποιητικῷ ἀφωρίσατο τέχνην. ὁ δὲ παλαὶς, ἑαυτῷ συνιφίστησι τὰ μεθ' ἑαυτόν. αὐτῷ γὰρ τῷ εἶναι παλαὶς ἐστί, καὶ ἔχει τῷ ἀεὶ γινομένῳ δύναμιν ἑαυτῷ συνδιαιωνίζουσαν. ἑκάτερον μὲν οὖν, τὸ παλαικὸν λέγω, καὶ τὸ ποιητικὸν, ὁμοιοῦται τῇ τοῦ πέρατος ἀρχῇ. καὶ ἔστι τὸ μὲν, ἑνώσεως. τὸ δὲ, εἰδοποιίας αἴτιον.

tûm, neque *rerum* Effectorem tantùm, ipſum appellare voluit, neque etiam *unumquemque nomen* connectens, *eum vocavit rerum* Patrem, & Effectorem: ſed contrà, vim-effectricem ponens ante paternam-facultatem, *ac dignitatem, illum vocavit Effectorem, atque Patrem hujus Univerſitatis.* Dicendum *autem eſt* nunc, primùm quidem, quomodo differant inter ſe, Effector, & Pater. Deinde *verò*, præterea *declarandum* quiſnam *ſit* Pater tantùm, quis etiam Effector tantùm, quis etiam Pater, & Effector, & quomodo illi rerum-opifici effectrix, & mul & paterna-vis ex Platonis ſententia convenire videatur. Si igitur omnia dividamus in Deos, & Deorum fœtus, *atque progeniem*, hoc vero *ſit* idem, ac dividere in ſupereſſentiales Unitates, & Entium progreſſus, ipſe quidem Deorum Pater, erit procreator etiam ſupereſſentialium Unitatum.

Ipſe vero *rerum* Effector, *erit* eſſentiarum, & Entium fundator, *ſuſtentator, ac fulcrum, eſſentias, & Entia fundans, ſuſtentans, fulciens.* Secundùm enim hanc rationem Timæus illa quidem, quæ procreantur ab illo rerum-opifice, Diis æquari dicit. Non ſolùm enim eſt Effector: ſed etiam Pater. Quæ vero à novis, *& junioribus* Diis producuntur, mortalem naturam ſortita-eſſe *dicit.* Sunt enim tantùm Effectores, & Fabricatores rerum, ipſius Eſſe tantùm: ſed non ſupereſſentialis proprietatis participes. Per quod igitur minuuntur rerum-fabricatrice Unitate, per hoc non ſunt-ſortiti generatricem facultatem illorum, qui Diis æquantur. Et per quod intellectualis ille rerum-opifex explicatus-eſt ſupra novos, *junioreſque* Deos, per hoc divinas procreationes omnium *Deorum* in mundo-verſantium, in ſe-ipſum contraxit, *& ita in ſe continet, ut ex ipſo pendeant.* Si vero etiam ipſa Entia dividamus in univerſalia, & particularia, rurſus ipſe quidem Pater, *rerum* univerſarum fundator, *& ſuſtentator* apparebit, *eritque manifeſtè.*

Particularium vero *rerum fundator, atque ſuſtentator erit* ipſe Effector. Nam alter quidem, eximiè autor eſt eorum, quæ procreantur. Alter vero, proximè *rerum procreatarum eſt autor.* Et alter quidem, per ipſum Eſſe, in ipſam eſſentiam producit, quod actio *rem* ipſi perficiat. Alter vero, per ipſum Agere, *rem perficit*, quod hypoſtaſis ipſius per actionem *conſtituta* ſtet. Si vero etiam æternorum, & mortalium fœtus ſeparatim dividamus, ipſos quidem æternorum *fœtus*, ad paternam cauſam referemus, Mortalium vero *fœtus*, ad effectricem *cauſam referemus.* Nam ipſe quidem *rerum* Effector, ab eo, quod non eſt, ad id, quod eſt, producit id, quod generatur. Hanc enim & Eleates hoſpes definiit eſſe *rerum* effectricem artem. Ipſe vero Pater, ſecum conſtituit ea, quæ ſunt poſt ipſum. Nam per ipſum Eſſe, Pater eſt, & ipſam generandi facultatem ſecum unitam, *atque conjunctam* habet. Utrunque enim, & ipſum paternum *facultatis genus* dico, & illud, quod effectricem vim habet, aſſimilatur ipſi finis principio. Et alterum quidem, eſt unionis *cauſa.* Alterum vero, *eſt* formarum-procreationis cauſa.

Et

Et alterum quidem, *eſt autor* ipſius Tot ius. Alterum verò, *eſt cauſa* illius extenſionis, quæ fit uſq; ad ipſas partes. Et alterum quidem, ſimplicium, alterum verò, compoſitorum dux *eſt, & autor*. In his vero rurſus *inter ſe* opponuntur, ipſa generatrix cauſa, & vitæ ſuppeditatrix facultas. Quia paterna quidem facultas, unà cum genitricibus facultatibus naſcitur, *& cum iis coharet*. Effectrix verò cauſa, cum animalium-procreatricibus *naſcitur, & coharet*. Et quemadmodum paterna, & effectrix facultas eſt ſub ipſa finis conjugatione, *cognatione, ac ordine*, ſic etiam profectò omnis fœcunda, & animalium-procreatrix facultas, ſub animalium-procreatione, & infinitate prima collocatur. His autem à nobis ita diviſis, perſpicuum *eſt*, quod paterna quidem facultas, ipſa per ſe primò eſt in mentalibus Dijs. Illi enim ſunt rerum uniuerſarum Patres, in ipſa ſumma unione, *ac Vnitate* mentali ſtantes, *atq; conſtituti*. Et propter hoc, alicubi & ipſe Plato vocat Patrem, illum primum Deum, ab illis, qui poſt ipſum proximè ſunt collocati, ad ipſum hanc Patris appellationem transferens. Nam ubiq; quidem nomina illi ineffabili, *arcaneque naturæ* imponere ſolet *deducta* à ſecundis cauſis, & quæ poſt ipſum *ſunt*.

Sed modò quidem, ab omnibus ſimpliciter Entibus, modò verò, ab ijs, quæ prima ſunt in ipſis *Entibus*. Fas enim nec erat, nec eſt nomina *deducta* ab ijs, quæ deteriora ſunt in ipſis Entibus, & quæ procul *ab illa arcana natura* ſunt-collocata, ad illum, qui ex omnibus Entibus eſt-exemptus, amandare. Si igitur omnia Entia paternam proprietatem participarent, ab omnibus Entibus hoc nomen ipſi Uni Platonem imponere diceremus. Jam verò (non enim in omnibus Entibus eſt hujuſmodi cauſa) perſpicuum *eſt* profectò, quòd à primis, & ſummis inter Deos *Entibus ſumptam* attribuit ipſi talem appellationem. Sed tamē mentales Dij divinis omnibus ordinibus ſunt antiquiores, & poſt ipſum Unum immediatè ſubſiſtunt. In mentalibus igitur Dijs eſt ipſorum Entium paterna cauſa, & mentales Dij, Patres ſunt omnium divinorum generum, in ſummis Entibus collocati, & occultè producentes univerſa. Et primus quidem Deus, vel ipſa Patris appellatione, quemadmodum & alijs nominibus, eſt longè ſuperior. Neq; Bonum, neq; Unum propriè dicitur, propter ineffabilem, & ignotam ſui *numinis, & divinæ Majeſtatis* excellentiam. Mentales verò *Dij*, primò ſunt & Unitates ſupereſſentiales, & Bonitates, & Patres ex Entibus exempti.

Illa igitur paterna facultas, ſupernè ducit initium à prima Trinitate. Effectrix verò facultas, in tertia *Trinitate* primū apparet. Quod enim omnes formas procreat, & omnia formis ornat, eſt tertium mentalium *genus*. Illic enim (ut dicebamus) *eſt* illud perfectū animal, quod prima, & mentalia exemplaria cōplectitur. Hic igitur & ipſa effectrix facultas ſimul cōſiſtit. Id enim, quod eſt Per-ſe-animal, & ipſos Deos cōſtituit, & omnium Entium formas producit. Propter igitur divina causā, paternā proprietatē habet. Propter verò formalē *cauſam*, principium manifeſtè oſten-

Καὶ τὸ μὲν, ὃ ὅλου. τὸ δὲ, τῆς ἄχρι τῶν μερῶν ἐκτάσεως. καὶ τὸ μὲν, ἀπλῶν, τὸ δὲ, συνθέτων ἀρχηγόν. αὐλίκωτατα δὲ αὖ ἐν τούτοις, τὸ γονιμικὸν αἴτιον, καὶ τὸ τῆς ζωῆς παρεκτικόν. ὅτι τὸ μὲν πατρικὸν, ταῖς γονιμικαῖς συμφύεται ὁμοιομερῶς. τὸ δὲ ποιητικὸν, τοῖς ζωοτοκοῖς. καὶ ὥσπερ δὴ τὸ πατρικὸν, καὶ ποιητικὸν, ὑπὸ τὴν ὃ πατρότητός ἐστι συστοιχίαν, οὕτως ἄρα καὶ τὸ γόνιμον πᾶν, καὶ τὸ ζωοποιὸν, ὑπὸ τὴν ζωοποιΐαν, καὶ ἀπειρίαν πλεῖ τὴν πρώτην. τούτων δὲ ἡμῖν τούτων διηρημένων, δῆλον ὡς τὸ μὲν πατρικὸν, αὐτὸ καθ' αὐτὸ πρώτως ἐν τοῖς νοητοῖς ἐστι θεοῖς. ἐκεῖνοι γάρ εἰσι τῶν ὅλων πατέρες, καὶ αὐτῇ ἄκραν ἱδρυμένοι τὴν ἕνωσιν τὴν νοητήν. καὶ διὰ τοῦτ' ἀπό καὶ ὁ Πλάτων πατέρα καλεῖ τὸν πρῶτον θεόν, ἀπὸ τῶν πρωτίστως μετ' αὐτὸν ἱδρυμένων, ἐπ' αὐτὸν τὸν τοῦ πατρὸς ἐπωνυμίαν μεταφέρων. παραλαχεῖν μὲν γὰρ τὸ ὄνομα, τῷ ἀρρήτῳ προσφέρειν ἔωθεν, ἀπὸ τῶν δεύτερων, καὶ μετ' αὐτὸν αἰτίων.

Ἀλλ' ὅπου μὲν, ἀπὸ πάντων ἁπλῶς τῶν ὄντων, ὅπου δὲ, ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς πρωτίστων. ἡμῖν γὰρ οὐτ' ἐνῆν, οὔτε ἐστὶν ἀπὸ τῶν χειρόνων ἐν τοῖς οὖσι, καὶ πόρρω πεπαγμένον, ἐπ' ἐκεῖνον τὸ ὄνομα τὸν πάντων ἐξῃρημένων τῶν ὄντων ἀναπέμπειν. εἰ μὲν οὖν πάντα τὰ ὄντα τῆς πατρικῆς μετεῖχεν ἰδιότητος, ἀπὸ πάντων τῶν ὄντων ἐλέγομεν τὸ ὄνομα πρὸς τὸν Πλάτωνα τίθεσθαι. νῦν δὲ (οὐ γάρ ἐστιν ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι τὸ πατρικὸν αἴτιον) δῆλον ἄρα ὡς ἀπὸ τῶν πρωτίστων αὐτοῦ, καὶ ἀκροτάτων ἐν τοῖς θεοῖς, φέρει τὴν τοιαύτην προσηγορίαν. ἀλλὰ μὴν πρεσβύτατοι τῶν θεῶν εἰσιν ἁπάντων ἀϊδιότατοι, οἱ νοητοὶ θεοὶ, καὶ μετὰ τὸ ἓν ἀμέσως ὑφεστηκότες. ἐν τοῖς νοητοῖς ἄρα θεοῖς ἐστὶν ἡ πατρικὴ τῶν ὄντων αἰτία, καὶ οἱ νοητοὶ θεοὶ πατέρες εἰσὶ τῶν θείων ἁπάντων γενῶν, ἐπ' ἄκροις ἱδρυμένοι τοῖς οὖσι, καὶ κρυφίως τὰ ὅλα παράγοντες. καὶ ὁ μὲν πρῶτος θεὸς, καὶ τῇ τοῦ πατρὸς προσηγορίας, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ὀνομάτων, ἐπέκεινά ἐστι. καὶ οὔτε ἀγαθόν, οὔτε ἓν λέγεται κυρίως. διὰ τὸ ἄρρητον ἑαυτοῦ, καὶ ἄγνωστον ὑπεροχήν. οἱ δὲ νοητοὶ, πρώτως καὶ ἑνάδες εἰσὶν ὑπερούσιοι, καὶ ἀγαθότητες, καὶ πατέρες τῶν ὄντων ἐξῃρημένοι.

Τὸ μὲν οὖν πατρικὸν, ἀπὸ τῆς πρώτης αἴνιγμα ἄρχεται τελεσθῆναι. τὸ δὲ ποιητικὸν, ἐν τῇ τρίτῃ πρώτων ἐκφαίνεται. τὸ γὰρ τὰ εἴδη πάντα ἀποτελοῦν, καὶ πᾶσι εἴδεσι πάντα κοσμοῦν, τὸ τρίτον ἐστὶ τῶν νοητῶν. ἐκεῖ γὰρ (ὥσπερ ἐλέγομεν) τὸ παντελὲς ζῶον τὸ τῶν πρωτίστων, καὶ νοητῶν παραδείγμάτων τελεώτατον. ἐνίζυται πάντως καὶ τὸ ποιητικὸν ὁμοῦ συμφύεται. τὸ γὰρ αὐτοζῶον καὶ θεοὺς ὑφίστησι, καὶ τὰ εἴδη πάντων παράγει τῶν ὄντων. κατὰ μὲν οὖν τὴν θείαν αἰτίαν πατρικὴν ἔλαχεν ἰδιότητα. καὶ δὲ τὴν εἰδητικὴν,

τὸν ποιητικὸν προφάνη τῶν ὅλων δημιουργόν. αὐτάρκων ἢ αὖ τὸ ποιητικὸν, ὁμοῦ καὶ πατρικὸν, ἐν τῇ δημιουργικῇ μονάδι τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. διὸ δὴ καὶ θεῶν ἐστιν ὑποστάτης ὁ τῶν ὅλων δημιουργός. Διαφερόντως δὲ κόσμον ἀποχαίζεται, καὶ τοῖς εἴδεσι, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς δημιουργικοῖς ἐνεργῶν. καὶ γὰρ νοῦν ὑφίστησι, καὶ ψυχὰς, καὶ ζώμματα, τοῖς εἴδεσι πάντα διακοσμῶν, τὰ μὲν, τοῖς πρώτοις, τὰ δὲ, τοῖς μέσοις, τὰ δὲ, τοῖς πολυτίμοις.

Ὁρᾶς οὖν ὅπως, τὸ μὲν τῶν νοητῶν πέρας, πατρικὸν ἅμα καὶ ποιητικόν; τὸ δὲ τῶν νοερῶν πέρας, ποιητικὸν μᾶλλον, ὁμοῦ καὶ πατρικόν; ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, ἡ πατρικὴ μᾶλλον ἰδιότης, ἐνταῦθα δὲ, ἡ ποιητική. καὶ παρ' ἀμφοτέροις μὲν, ἄμφω τὰ αὐτὰ προϋπάρχει. μᾶλλον μὲν ἐν τῷ παραδείγματι, τὸ πατρικόν. ἐν δὲ τῷ δημιουργῷ, τὸ ποιητικόν. τὸ μὲν γὰρ, αὐτῷ τῷ εἶναι, ποιεῖ. τὸ δὲ, τῷ ἐνεργεῖν. καὶ τῷ μὲν, ἡ τοίησις οὐσιώδης. τῷ δὲ, ἡ οὐσία ποιητική. καὶ τὰ εἴδη παρ' ἀμφοῖν. ἀλλ' εὖ μὲν, νοητῶς. οὖ δὲ, νοερῶς. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν ὅτι καὶ ἀνάλογον ὑπέστη τῷ παραδειγματικῷ, τὸ δημιουργικὸν αὖλιον. καὶ ταύτῃ ἔχει πρὸς τὰ νοερὰ τὴν τάξιν, ἓν ἐκεῖνο πρὸς τὰ νοητά. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Τίμαιος εἰς ἐκεῖνο τὸ παράδειγμα τὸν τῶν ὅλων ἀναπέμπεσθαί φησι δημιουργόν. ἤτοι οὖν, [l. εἴτοι οὖν] νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ, ὃ ἐστι ζῶον, ὅσα τε ἔνεστι, καὶ οἷαι καθοράᾳ, τοσαύτας, καὶ τοιαύτας διανοήθη δεῖν καὶ τόδε τὸ πᾶν ἄγειν, καὶ μὴ τῆς ἀνάλογον ταύτης, ὑφεστὸς ἐστι δ' νοερὰ πρὸς τὸ νοητόν. τὸ μὲν γὰρ, ἓν ὅπερ μᾶλλον. τὸ δὲ, διακέκριται.

Καὶ τὸ μὲν, ἐν ἐφέσει τάξιν προέσηκε. τὸ δὲ, περὶ αὐτὸ κινεῖται. καὶ τὸ μὲν, πληροῖ τῆς παντελοῦς δυνάμεως. τὸ δὲ, οἷον καταπίνει, καὶ ἐγκολπίζεται τῷ ὅλῳ ἐκείνου γενόμενον οὐσιῶδες. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον, πατὴρ ἐστιν ὁ τοῦ παντὸς δημιουργὸς, διότι δ' πανταπλοῦς ζώου, τῶν ὅλων νοητῶν δυνάμεων μεταλαβών. τελείως γὰρ τὸ πᾶν. τὸ μὲν, νοητῶς, τὸ δὲ, νοερῶς, τὸ δὲ, αἰσθητῶς. καὶ γὰρ ὁ κόσμος, πλήρης ἐστὶν ἐκ πλήρων, ὡς φησιν ὁ Τίμαιος. καὶ τὸ αὐτοζῶον, κατὰ πάντα πλήρες ἐστιν, ὡς ὁ αὐτὸς θεὸς διατέτηκε. καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν αἰσθητῶν ἀγαθὸς ὤν, πανταπλῆς ἐστι. πάλιν οὖν ἀναλαβόντες, λέγωμεν, ὡς ἄρα τὸ μὲν πατρικὸν αὖλιον, διότι τῆς ἄκρας ἑνώσεως ἄρχεται τῶν νοητῶν. τὸ δὲ πατρικὸν, ἅμα καὶ ποιητικὸν, ἐν τῷ παραδείγματι τῷ νοητῷ συνυφέστηκε. τὸ δὲ αὖ ποιητικὸν ὁμοῦ τῷ πατρικῷ καὶ τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀφώρισται. τὸ γε μὴν ποιητικὸν μένον, καὶ δημιουργικὸν, τοῖς νέοις προσήκει θεοῖς, οἳ καὶ μερικῶν εἰσι, καὶ θνητῶν ὑπάρξεις πραγμάτων.

dit, quod universorum efficiendorum vim habet. Contrà verò rursus, effectrix, simul & paterna causa, in ipsa-rerum-fabricatrice Unitate *suam* hypostasin est-sortita. Quamobrem etiam Deorum est *fundator*, & sustentator, ille rerum universarum opifex. Insigniter verò Mundum efficit, & formis, & rationibus rerum-effectricibus agens. Etenim & mentem, & animas, & corpora constituit, omnia formis exornans, *& in ordinem concinnum digerens*, alia quidem, primis, alia verò, mediis, alia verò, ultimis.

Vidésne igitur quomodo, ille quidem mentalium finis, paternus simul & effector sit, *paternamq; simul, & effectricem facultatem habeat?* Ille verò intellectualium finis, effector, simul & paternus sit? Sed illic quidem, paterna proprietas magis *regnat*, hic verò, *proprietas rerum* effectrix *magis dominatur*. Et apud utrunq; quidem, utraque causa primùm-exístit. Magis tamen in ipso exemplari *regnat* facultas paterna. In illo verò rerum-opifice *magis dominatur* ipsa facultas rerum effectrix. Nam alterum quidem, per ipsum Esse, facit. Alterum verò, per ipsum agere. Et alteri quidem, ipsa effectio *est* essentialis. Alteri verò, ipso essentia *est* effectrix. Et formæ *sunt* apud utrunque. Sed alibi quidem, mentaliter, alibi verò, intellectualiter. Ex his igitur perspicuum *est*, quòd illa rerum-fabricatrix causa subsistit per-proportionem-respondentem illi, quæ per exemplar exístit. Et eum habet ordinem ad intellectualia *relatum*, quem illud ad mentalia *relatum*. Et propterea & ipse Timæus ad illud exemplar, ipsum rerum universarum opificem dirigi dicit. Si igitur Mens conspicit Ideas, quæ sunt in eo, quod est animal, & *videt* quot, & quales insint, *ergo* tot, & tales cogitat oportere & hoc Universum habere, & cũ hac *Idea* proportionẽ aliis respondentem habente est subjectio, *sive summissio* ipsius intellectulis ad ipsum mentale. Nam alterum quidem, magis est-unitum. Alterum verò, discretum-est.

Et alterum quidem, expetendi loco, præest *aliis*. Alterum verò, circa illud movetur. Et alterũ quidem, paterna facultate *rei* replet. Alterum verò, quodãmodo absorbet, ac insinuat, *inq; sinum recipit, ac in eo fovet* universam illius *rerum opificis* fœcunditatem abundantiam. Hoc igitur modo ille hujus Universitatis opifex est perfectus, ab illo perfecto animali universas mentales facultates accipiens, easq; participans. Hoc n. Universũ trifariã *cõsideratur*. Partim quidẽ, metaliter. Partim verò, intellectualiter. Partim verò, sensibiliter, *ut vulgò dicitur, i.e., per ipsũ sensũ*. Etenim ipse Mundus est perfectus ex perfectis, ut ait Timæus. Et illud, quod est Per-se-animal, in ōnib. est perfectũ, ut ide alicubi disertissimis verbis tradit. Et ille rerũ universarũ opifex, qui causis est longè præstantior, est perfectus. Rursus igitur *ea, quæ supra dicta sunt*, resumentes, dicamus, quòd paterna quidẽ causa, à summa mentaliũ unione ducit-initium. Paterna verò, simul & effectrix causa, in ipso exemplari mentali consistit. Effectrix verò *causa* cum paterna, secundùm illum universalem *rerum universarum* opificem est-definita. Illa verò effectrix tantùm, & rerum-fabricatrix *causa*, novis, *ac junioribus* convenit Diis, qui & particularium, & mortalium rerum sunt fundatores, *& sustentatores*.

Hæc

Hæc igitur rerum-fabricatricis causæ proprietas *est simul* effectrix, & paterna. Hoc autem non solùm in principio verborum de ipsa *factorum* Timæus dicit, Illum igitur Effectorem, & Patrem hujus Universitatis, dicens: sed etiam in ipso cum novis, *ac junioribus* Diis congressu, *& colloquio*, idem fecit, * dicens eodem-modo. *Nam* ille rerum-opifex ad ipsos *verba faciens, sic loquitur*, Dii Deorũ, quorum ego *sum* opifex, *& conditor*, & Pater operum, *rerumq; conditarum. Omnia verò mea opera sunt* indissolubilia, me volente. Non enim Patrem, & rerum-opificem se-ipsum appellavit: sed rerum-opificem, & Patrem, ut illic Effectorem, & Patrem. Nec in Timæo tantùm hic modus est-definitus constructionis horum nominum: sed & in ipso Civili *Dialogo* dicit Eleates hospes, de Mundo differens, Quòd rerum-opificis, & Patris imitans doctrinam, in principio quidem accuratiùs *enim*, *ut suprà dictum*, appellat, in fine verò, negligentiùs, *remissiùs, minùs accuratè sic eum vocat.* Ubique igitur Plato hunc nominum ordinem non-mutatum conservans, apertè demonstrat illis, qui rerum hujusmodi non sunt prorsus imperiti, secundùm istã proprietatem, se rerum-fabricatricem Unitatem definire, & simul ipsam & effectricè & paternã esse statuere. Nam, quoniam quidem est finis intellectualis Trinitatis, paternam excellentiã *hæc Unitas* est-sortita apud omnia secunda genera Deorum.

* Nota.

Quoniam verò ex se-ipsa producit omnia particularia Entiũ genera, & formas, habet causam effectricem eorum, quæ *per eam* subsistunt. Et quia quidem Pater est, simul & facultas est in ipso, & Mens. Ipse enim alicubi dicit ille rerum-opifex, Imitantes meã facultatem, *& potentiam* in vestra generatione, *vestroq; ortu.* Et rursus Timæus de eo dicit hoc, Si igitur conspicit Ideas, quę sunt in eo, quod est animal, & quot insint, & quales, tot, & tales cogitat oportere & hoc Universum habere, ergo & Pater est, & ipsa Patris facultas in ipso *est*, & ipsa Mens. Sed hæc omnia *considerantur* intellectualiter, non mentaliter. Quamobrem (ut opinor) Pater quidem non simpliciter dictus est: sed cum Effectore, & rerum opifice. Et facultas *vocatur* non per se: sed illius rerum-opificis, *& Patris facultas, nominibus conjunctis appellatur.* Qui enim se rerum-opificem Patrem appellavit, suã *ille* facultatem, *& potentiã* esse dicit. Hinc verò Mens dicitur, etiam sine ista *potentia*, & facultate, & *sine facultatibus* reliquis. Si igitur Mens *conspicit* deas, quę sunt *in eo, quod est animal, & eas. ut supra.* Omnia enim sunt in ipsa *Mente* intellectualiter, & ipsa facultas, & ipse Pater, quæ duo & sic ipsum exemplar mentale imitantur.

Etenim in illo omnia sunt intellectualiter, ipse Finis, ipsa Infinitas, ipsum Mixtũ. Hæc autè sunt ipse Pater, ipsa Facultas, ipsa Mens. Sed illud quidem illius intellectuale, mentale erat in ipsis mẽtalib. Diis, quod intellectualẽ causã primo loco statuit, *akinẽ, proposuit.* Illud verò ipsius rerũ opificis intellectuale, per se est intellectuale, quod in intellectualib. intellectuale existit, ut ante dictũ est. Quia quidem (ut dicebamus) Pater est in ipso, & facultas, & Mens. Quia verò hæc secundùm

Αὐτὴ πάντω ἡ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας ἰδιότης, ποιητικὴ, καὶ πατρικὴ. καὶ πῶς οὐ μόνον ἐν ἀρχῇ τῶν περὶ αὐτῆς λέγων ὁ Τίμαιος λέγει. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν, καὶ πατέρα πῶς εὑρεῖν δύσκολον εἰπών. ἀλλὰ καὶν τῇ πρὸς αὖ νέους θεοὺς παρουσίᾳ, τὰ αὐτὰ πεποίηκε, * λέγων ὡσαύτως ὁ δημιουργὸς πρὸς αὐτούς, θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, πατὴρ τε ἔργων. ἄλυτα ἐμοῦ γε ἐθέλοντος. οὐ γὰρ πατέρα, καὶ δημιουργὸν ἑαυτὸν, ἀλλὰ δημιουργὸν, καὶ πατέρα προσεῖρηκεν, ὥσπερ ἐκεῖ ποιητὴν, καὶ πατέρα. καὶ οὐκ ἐν Τιμαίῳ μόνον ὁ τρόπος οὗτος. ἀφωρισμένης τῆς τῶν ὀνομάτων παραξέως, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ φησιν ὁ Ἐλεάτης ξένος, περὶ δὲ κόσμου διαλεγόμενος, ὅτι τὸν δημιουργὸν, καὶ πατρὸς ἀπομιμούμενος διδαχὴν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀκριβέστερον ἀποκαλεῖ, πλάστην ἢ, ἀμβλύτερον. παραχαράττων πάντων ὁ Πλάτων τὴν τάξιν παύτην τῶν ὀνομάτων αἰσχύλακτον διαφυλάττων, δῆλός ἐστι τοῖς μὴ παντάπασιν ἀπείροις τὸ παντὸς, καὶ παύτην τὴν ἰδιότητα, δημιουργικὴν ἀφορίζεσθαι μονάδα, καὶ ἅμα ποιητικὴν αὐτὴν, καὶ πατρικὴν εἶναι διατείνεσθαι. διὸπ μὲν γὰρ τὸ πέρας ἐστὶ τῆς νοερᾶς τριάδος, πατρικὴν ἔλαχεν ὑπεροχὴν, πρὸς πάντα τὰ δεύτερα γένη τῶν θεῶν.

Διὸπ δὲ ἀφ' ἑαυτῆς πάντα παράγει τὰ μεικτὰ τῶν ὄντων γένη τε, καὶ εἴδη, ποιητικὴν ἔχει τῶν ὑφισταμένων αἰτίαν. καὶ διὸπ μὲν πατήρ ἐστιν, ὁμοῦ καὶ δύναμίς ἐστιν ἐν αὐτῷ, καὶ νοῦς. αὐτὸς γάρ που φησιν ὁ δημιουργὸς, μιμουμένοις τὴν ἐμὴν δύναμιν, περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν. καὶ πάλιν ὁ Τίμαιος περὶ αὐτοῦ λέγει τὸ, Εἰ οὖν ἐνοεῖται ἰδέας ἐν τῷ, ὅ ἐστι ζῶον, ὅσα τε ἔνεστι, καὶ οἷα καθορᾷ, ποσοῦτας, καὶ τοιαύτας διανοητέον δεῖν καὶ τόδε τὸ πᾶν ἔχειν, καὶ πατὴρ οὖν ἐστι, καὶ ἡ δύναμις ἡ δὲ πατρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ νοῦς. ἀλλὰ πάντα ζῶντα νοερῶς, οὐ νοητῶς. διόπερ (εἰμὶ) πατὴρ μὲν, οὐχ ἁπλῶς εἴρηται, ἀλλὰ μετὰ ποιητοῦ, καὶ δημιουργοῦ. καὶ δύναμις, οὐ καθ' ἑαυτὴν, ἀλλὰ δημιουργοῦ, καὶ πατρός. ὁ γὰρ ἑαυτὸν δημιουργῶν, καὶ πατέρα ποιούμενος, ἑαυτοῦ τὴν δύναμιν εἶναί φησι. νοῦς δὲ αὐτόθεν λέγεται, καὶ τῆς δυνάμεως χωρὶς, καὶ τῶν λοιπῶν. ἤτοι [l. εἴτε] οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας. πάντα γάρ ἐστιν ἐν αὐτῷ νοερῶς, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ὁ πατὴρ. μιμουμένη καὶ αὕτη τὸ παράδειγμα τὸ νοητόν.

Καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ πάντα ἓν νοερῶς, τὸ πέρας, τὸ ἄπειρον, τὸ μικτόν. ζῶντα δέ ἐστιν ὁ πατὴρ, ἡ δύναμις, ὁ νοῦς. ἀλλὰ τὸ μὲν νοερὸν ἐκείνου, νοητὸν ἓν ἐν τοῖς νοητοῖς θεοῖς, νοερὰν αἰτίαν προεστηκέναι. τὸ δὲ δημιουργοῦ νοερὸν, καθ' αὐτὸ νοερόν ἐστιν, ἐν τοῖς νοεροῖς νοερὸν ὑπάρχον, ὥσπερ εἴρηται πρότερον. διόπ μὲν (ὡς ἐλέγομεν) πατὴρ ἐστιν ἐν αὐτῷ, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ὁ νοῦς.

* Sæpè-numerat.

τὴν ποιητικὴν προφάσει τῶν ὅλων ἀρχήν. αὐτὰρ πάλιν ἡ αὖ τὸ ποιητικὸν, ὁμοῦ καὶ παλαιὸν, ἐν τῇ δημιουργικῇ μονάδι τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. διὸ δὴ καὶ θεῶν ἐστιν ὑποστάτης ὁ τῶν ὅλων δημιουργός. διαφερόντως δὲ κόσμον ἀπεργάζεται, καὶ ταῖς εἴδεσι, καὶ ταῖς λόγοις ταῖς δημιουργικοῖς ἐνεργῶν. καὶ γὰρ νοῦν ὑφίστησι, καὶ ψυχὰς, καὶ ζώματα, ταῖς εἴδεσι πάντα διακοσμῶν, τὰ μὲν ταῖς πρώτοις, τὰ δὲ, ταῖς μέσοις, τὰ δὲ, ταῖς πολυτάτοις.

Ὁρᾷς οὖν ὅπως, τὸ μὲν τῶν νοητῶν πέρας, παλαιὸν ἅμα καὶ ποιητικόν; τὸ δὲ τῶν νοερῶν πέρας, ποιητικὸν μὲν, ὁμοῦ καὶ παλαιόν; ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, ἡ παλαιὰ μᾶλλον ἰδιότης, ἐνταῦθα δὲ, ἡ ποιητική. καὶ παρ' ἀμφοτέροις μὲν, ἄμφω τὰ ὄντα προϋπάρχει. μᾶλλον μὲν ἐν τῷ παραδείγματι, τὸ παλαιόν. ἐν δὲ τῷ δημιουργῷ, τὸ ποιητικόν. τὸ μὲν γὰρ, αὐτῷ τῷ εἶναι, ποιεῖ. τὸ δὲ, τῷ ἐνεργεῖν. καὶ τῷ μὲν, ἡ τοίησις εὐσιώδης. τῷ δὲ, ἡ οὐσία ποιητική. καὶ τὰ εἴδη παρ' ἀμφοῖν. ἀλλ' οὖ μὲν, νοητῶς, οὖ δὲ, νοερῶς. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν ὅτι καὶ εἰκότως ὑπέστη τῷ παραδειγματικῷ, τὸ δημιουργικὸν αὖλιον. καὶ πρὸς τοῦτο ἔχῃ πρὸς τὸ νοερὸν τὴν τάξιν, ἐκεῖνο πρὸς τὸ νοητόν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Τίμαιος εἰς ἐκεῖνο τὸ παράδειγμα τὸν τῶν ὅλων αἰτιολογικὸν φησι δημιουργόν. ἕως οὖν, [l. ἕως οὖν] νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ, ὃ ἐστι ζῶον, ὅσα τε ἔνεστι, καὶ οἷα καθαρᾶ, τοσαύτας, καὶ τοιαύτας διανοηθῆ δεῖν καὶ τόδε τὸ πᾶν ἔχειν, καὶ μετὰ τῆς αἰτιολόγου ταύτης, ὑφεστὼς ἐστὶ τὸ νοερὸν πρὸς τὸ νοητόν. τὸ μὲν γὰρ, ἑνωτικῶτερον μᾶλλον. τὸ δὲ, διακεκριμένον.

Καὶ τὸ μὲν, ἐν ἑφέσει τάξει πρόεισιν. τὸ δὲ, περὶ αὐτὸ κινεῖται. καὶ τὸ μὲν, πληροῖ τῆς παλαιᾶς δυνάμεως. τὸ δὲ, οἷον καταπίνει, καὶ ἐγκολπίζεται τὸν ὅλον ἐκείνου γόνιμον πρόνοιαν. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον, παντελὴς ἐστιν ὁ τοῦ παντὸς δημιουργὸς, διότι δ' παντελοῦς ζώου, τῶν ὅλων νοητῶν δυνάμεων μεταλαβών. τελικῶς γὰρ τὸ πᾶν. τὸ μὲν, νοητῶς. τὸ δὲ, νοερῶς, τὸ δὲ, αἰσθητῶς. καὶ γὰρ ὁ κόσμος, πλήρης ἐστιν ἐκ πλήρων, ὥς φησιν ὁ Τίμαιος. καὶ τὸ αὐτοζῶον, κατὰ πάντα πλήρες ἐστιν, ὡς ὁ αὐτὸς πρὸ βραχέος. καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν αὐλίων ἀρίστως ὤν, παντελὴς ἐστι. πάλιν οὖν αἰτιολογοῦντες, λέγωμεν, ὡς ἄρα τὸ μὲν παλαιὸν αὖλιον, διὰ τῆς ἄκρας ἑνώσεως ἄρχεται τῶν νοητῶν. τὸ δὲ παλαιὸν, ἅμα καὶ ποιητικὸν, ἐν τῷ παραδείγματι τῷ νοητῷ συνυφέστηκε. τὸ δὲ αὖ ποιητικὸν ὁμοῦ τῷ παλαιῷ καὶ τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀφώρισται. τὸ γε μὴν ποιητικὸν μόνον, καὶ δημιουργικὸν, τοῖς νέοις προσήκει θεοῖς, οἳ καὶ μερικῶν ἐστι, καὶ θνητῶν ὑποστάται πραγμάτων.

dit, quod universorum efficiendorum vim habet. Contrà verò rursus, effectrix, simul & paterna causa, in ipsa-rerum-fabricatrice Unitate *suam* hypostasin est-sortita. Quamobrem etiam Deorum est *fundator*, & sustentator, ille rerum universarum opifex. Insigniter verò Mundum efficit, & formis, & rationibus rerum-effectricibus agens. Etenim & mentem, & animas, & corpora constituit, omnia formis exornans, *& in ordinem conciunum dizerens*, alia quidem, primis, alia verò, mediis, alia verò, ultimis.

Vidésne igitur quomodo, ille quidem mentalium finis, paternus simul & effector sit, *paternamq; simul, & effectricem facultatem habeat?* Ille verò intellectualium finis, effector, simul & paternus sit? Sed illic quidem, paterna proprietas magis *regnat*, hîc verò, *proprietas rerum* effectrix *magis dominatur*. Et apud utrunq; quidem, utraque causa primùm-existit. Magis tamen in ipso exemplari *regnat* facultas paterna. In illo verò rerum-opifice *magis dominatur* ipsa facultas rerum effectrix. Nam alterum quidem, per ipsum Esse, facit. Alterum verò, per ipsum agere. Et alteri quidem, ipsa effectio *est* essentialis. Alteri verò, ipso essentia *est* effectrix. Et formæ *sunt* apud utrunque. Sed alibi quidem, mentaliter, alibi verò, intellectualiter. Ex his igitur perspicuum *est*, quòd illa rerum-fabricatrix causa subsistit per-proportionem-respondentem illi, quæ per exemplar existit. Et cum habet ordinem ad intellectualia *relatum*, quem illud ad mentalia *relatum*. Et propterea & ipse Timæus ad illud exemplar, ipsum rerum universarum opificem dirigi dicit. Si igitur Mens conspicit Ideas, quæ sunt in eo, quod est animal, & *videt* quot, & quales insint, *ergo* tot, & tales cogitat oportere & hoc Universum habere, & cũ hac *Idea* proportionẽ aliis respondentem habente est subjectio, *sive summissio* ipsius intellectulis ad ipsum mentale. Nam alterum quidem, magis est-unitum. Alterum verò, discretum-est.

Et alterum quidem, expetendi loco, præest *aliis*. Alterum verò, circa illud movetur. Et alterũ quidem, paterna facultate *res* replet. Alterum verò, quodãmodo absorbet, ac insinuat, *inq; sinum recipit, ac in eo fovet* universam illius *rerum opificis* fœcundam abundantiam. Hoc igitur modo ille hujus Universitatis opifex est perfectus, ab illo perfecto animali universas mentales facultates accipiens, easq; participans. Hoc n. Universũ trifariã *cõsideratur*. Partim quidẽ, metaliter. Partim verò, intellectualiter. Partim verò, sensibiliter, *ut vulgò dicitur, i.e., per ipsũ sensũ*. Etenim ipse Mundus est perfectus ex perfectis, ut ait Timæus. Et illud, quod est Per-se-animal, in ōnib. est perfectũ, ut ide alicubi disertissimis verbis tradit. Et ille rerũ universarũ opifex, qui causis est longè præstantior, est perfectus. Rursus igitur *ea, quæ supra dicta sunt*, resumentes, dicamus, quòd paterna quidẽ causa, à summa mentaliũ unione ducit-initium. Paterna verò, simul & effectrix causa, in ipso exemplari mentali consistit. Effectrix verò *causa* cum paterna, secundùm illum universalem *rerum universarum* opificem est-definita. Illa verò effectrix tantùm, & rerum-fabricatrix *causa*, novis, *ac junioribus* convenit Diis, qui & particularium, & mortalium rerum sunt fundatores, *& sustentatores*.

Hæc

Hæc igitur rerum-fabricatricis causæ proprietas *est simul* effectrix, & paterna. Hoc autem non solùm in principio verborum de ipsa *factorum* Timæus dicit, Illum igitur Effectorem, & Patrem hujus Universitatis, dicens: sed etiam in ipso cum novis, *ac junioribus* Diis congressu, *& colloquio*, idem fecit, * dicens eodem-modo. *Nam* ille rerum-opifex ad ipsos *verba faciens, sic loquitur*, Dii Deorũ, quorum ego *sum* opifex, *& conditor*, & Pater operum, *rerumq; conditarum. Omnia verò mea opera sunt* indissolubilia, me volente. Non enim Patrem, & rerum-opificem se-ipsum appellavit: sed rerum-opificem, & Patrem, ut illic Effectorem, & Patrem. Nec in Timæo tantùm hic modus est-definitus constructionis horum nominum: sed & in ipso Civili *Dialogo* dicit Eleates hospes, de Mundo differens, Quòd rerum-opificis, & Patris imitans doctrinam, in principio quidem accuratiùs *eam*, *ut suprà dictum*, appellat, in fine verò, negligentiùs, *remissiùs, minùs accuratè sic eum vocat*. Ubique igitur Plato hunc nominum ordinem non-mutatum conservans, apertè demonstrat illis, qui rerum hujusmodi non sunt prorsus imperiti, secundùm istã proprietatem, se rerum-fabricatricem Unitatem definire, & simul ipsam & effectricè & paternã esse statuere. Nam, quoniam quidem est finis intellectualis Trinitatis, paternam excellentiã *hæc Unitas* est-sortita apud omnia secunda genera Deorum.

* *Nota.*

Quoniam verò ex se-ipsa producit omnia particularia Entiũ genera, & formas, habet causam effectricem eorum, quæ *per eam* subsistunt. Et quia quidem Pater est, simul & facultas est in ipso, & Mens. Ipse enim alicubi dicit ille rerum-opifex, Imitantes meã facultatem, *& potentiam* in vestra generatione, *vestroq; ortu*. Et rursus Timæus de eo dicit hoc, Si igitur conspicit Ideas, quę sunt in eo, quod est animal, & quot insint, & quales, toc:, & tales cogitat oportere & hoc Universum habere, ergo & Pater est, & ipsa Patris facultas in ipso *est*, & ipsa Mens. Sed hæc omnia *considerantur* intellectualiter, non mentaliter. Quamobrem (ut opinor) Pater quidem non simpliciter dictus-est: sed cum Effectore, & rerum opifice. Et facultas *vocatur* non per se: sed illius rerum-opificis, *& Patris facultas, nominibus conjunctis appelluatur*. Qui enim se rerum-opificem Patrem appellavit, suã *ille* facultatem, *& potentiã* esse dicit. Hinc verò Mens dicitur, etiam sine ista *potentia, & facultate*, & *sine facultatibus* reliquis. Si igitur Mens *conspicit* deas, quę sunt *in eo, quod est animal, & cæt. ut supra*. Omnia enim sunt in ipsa *Mente* intellectualiter, & ipsa facultas, & ipse Pater, quæ duo & sic ipsum exemplar mentale imitantur.

Etenim in illo omnia sunt intellectualiter, ipse Finis, ipsa Infinitas, ipsum Mixtũ. Hæc autẽ sunt ipse Pater, ipsa Facultas, ipsa Mens. Sed illud quidem illius intellectuale, mentale erat in ipsis mẽtalib. Diis, quod intellectualẽ causã primo loco statuit, *aliisq; proposuit*. Illud verò ipsius rerũ opificis intellectuale, per se est intellectuale, quod in intellectualib. intellectuale existit, ut ante dictũ est. Quia quidem (ut dicebamus) Pater est in ipso, & facultas, & Mens. Quia verò hæc secundùm

Λύσῃ πίνω ἡ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας ἰδιότης, ποιητικὴ, καὶ πατρικὴ. καὶ πῶς οὐ μόνον ἐν ἀρχῇ τῶν περὶ αὐτῆς λόγων ὁ Τίμαιος λέγει. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν, καὶ πατέρα πυθεῖ θαῤῥεῖς ἐστιν. ἀλλὰ καὶν τῇ πρὸς θεοὺς νέους ὄντας συνουσίᾳ, τὸ αὐτὸ πεποίηκε, * λέγων αὐτούτως ὁ δημιουργὸς πρὸς αὐτοὺς, Θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, πατὴρ τε ἔργων. ἄλυτα ἐμοῦ γε ἐθέλοντος. οὐ γὰρ πατέρα, καὶ δημιουργὸν ἑαυτὸν, ἀλλὰ δημιουργὸν, καὶ πατέρα προσεῖρηκεν, ὥσπερ ἐνταῦθα ποιητὴν, καὶ πατέρα. καὶ οὐκ ἐν Τιμαίῳ μόνον ὁ τρόπος οὗτος ἀφώρισται τῆς τῶν ὀνομάτων συνταξεως, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ φησιν ὁ Ἐλεάτης ξένος, περὶ δὲ κόσμου λεγόμενος, ὅτι τὸν δημιουργὸν, καὶ πατέρα ἀπομιμούμενος διδαχὴν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀκριβέστερον ἀπεκάλει, πλοῦτον ἦ, ἀμβλυτέρων. πανταχοῦ πίνω ὁ Πλάτων τὴν τάξιν ταύτην τῶν ὀνομάτων οὐκ ἀλλάττων διαφυλάττων, δῆλός ἐστι τοῖς μὴ παντάπασιν ἀπείροις τ' πιεύτων, καὶ ταύτην τὴν ἰδιότητα, δημιουργικὴν ἀφορίζόμενος μονάδα, καὶ ἅμα ποιητικὴν αὐτὴν, καὶ πατρικὴν εἶναι λέγόμενος. διότι μὲν γὰρ τὸ πέρας ἐστὶ τῆς νοερᾶς τριάδος, πατρικὴν ἔλαχεν ὑπεροχὴν, πρὸς πάντα τὰ δεύτερα γένη τῶν θεῶν.

Διότι δὲ ἀφ' ἑαυτῆς πάντα παράγει τὰ μερικὰ τῶν ὄντων γένη τε, καὶ εἴδη, ποιητικὴν ἔχει τῶν ὑφισταμένων αἰτίαν. καὶ διότι μὲν πατήρ ἐστιν, ὁμοῦ καὶ δυνάμις ἐστιν ἐν αὐτῷ, καὶ νοῦς. αὐτὸς γάρ που φησιν ὁ δημιουργὸς, μιμουμένοις τὴν ἐμὴν δυνάμιν, περὶ τὴν ἡμετέραν γένεσιν. καὶ πάλιν ὁ Τίμαιος περὶ αὐτοῦ λέγει τὸ, Εἰκὸς οὖν ἐνοῦσας ἰδέας ἐν τῷ, ὅ ἐστι ζῶον, ὅσα τινὰ ἔνεστι, καὶ οἷα καθορᾷ, τοιούτους, καὶ τοσούτους διανοηθῆναι καὶ πρὸς τοῦτο ἔχειν, καὶ πατὴρ οὖν ἐστι, καὶ ἡ δυνάμις ἡ ἐκ πατρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ νοῦς. ἀλλὰ πάντα ταῦτα νοερῶς, οὐ νοητῶς. διόπερ (εἰμὶ) πατὴρ μὲν, οὐχ ἁπλῶς ἤρηται, ἀλλὰ μετὰ ποιητοῦ, καὶ δημιουργοῦ. καὶ δυνάμις, οὐ καθ' ἑαυτὴν, ἀλλὰ δημιουργοῦ, καὶ πατρός. ὁ γὰρ ἑαυτὸν δημιουργὸν, καὶ πατέρα ποιησάμενος, ἑαυτοῦ τὴν δυνάμιν εἶναί φησι. νοῦς δὲ αὐτόθεν λέγεται, καὶ τῆς δυνάμεως χωρὶς, καὶ τῶν λοιπῶν. ἤτοι [l. εἴτε] οὖν νοῦς ἐνοῦσας ἰδέας. πάντα γὰρ ἐστιν ἐν αὐτῷ νοερῶς, καὶ ἡ δυνάμις, καὶ ὁ πατὴρ. μιμουμένων καὶ ταύτῃ τὸ παράδειγμα τὸ νοητόν.

Καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ πάντα ἓν νοερῶς, τὸ πέρας, τὸ ἄπειρον, τὸ μικτόν. ταῦτα δέ ἐστιν ὁ πατὴρ, ἡ δυνάμις, ὁ νοῦς. ἀλλὰ τὸ μὲν νοερὸν ἐκείνου, νοητὸν ἓν ἐν τοῖς νοητοῖς θεοῖς, νοερὸν αἰτίαν προϋπεμένων. τὸ δὲ δημιουργοῦ νοερὸν, καθ' αὐτὸ νοερόν ἐστιν, ἐν τοῖς νοεροῖς νοερὸν ὑπάρχον, ὥσπερ εἴρηται πρότερον. διότι μὲν (ὡς ἐλέγομεν) πατὴρ ἐστιν ἐν αὐτῷ, καὶ ἡ δυνάμις, καὶ ὁ νοῦς.

* Σημείωσαι.

διὸπ δὲ ζωῦπα κατὰ τὸ ποιητικὸν ἀφώρισται, καὶ δημιουργικὸν, τῇ ζωογόνῳ συνταττεται τάξει, καὶ μετ' ἐκείνης ὑφίστησι τὰ τῆς ζωῆς γένη, καὶ τὸν ὅλον κόσμον ζωοποιεῖ. ἵις δέ ἐστιν αὕτη, καὶ ὅπου τέτακται, μικρὸν ὕστερον θεωρήσομεν. ποιοῦτον δὲ ἐκ τῶν ἠρημένων δῆλον, ὅτι ἡ δημιουργός ἐστι, τῆς ζωογόνου δεῖται συναφῆς, καὶ μετ' ἐκείνης ἐκπληροῖ τὰς ὅλας ζωὰς, καὶ ζωύτῳ μὲν ἑαυτὴ συνλάμπει.

Πάντα δὲ τὰ μέτρα τῆς ζωῆς ἐν αὐτῇ σπείρας, καὶ μεθ' αὑτῆς διακοσμήσας, καὶ παραγαγὼν, ὑπεστρέφη πάλιν εἰς ἑαυτόν. συνοικεῖ γὰρ αὐτῇ καὶ τὸ γονιμὸν πάντα, καὶ τὸ ἀναπαλεῖσθαι πάντα πρὸς ἑαυτόν, οὐχ ἧττον ἢ γονιμόν. διόπερ καὶ τὸ σπείρας ἵδρυται τῆς νοερᾶς τάξεως, καὶ δημιουργικός ἐστι νοῦς. ὡς μὲν οὖν δημιουργικὸς, ἀπάντων ἐστὶν ὑπερέχων. ὡς δὲ νοῦς, συνελίσσει τὸ πλῆθος εἰς ἕνωσιν, καὶ ὑπιστρέφει πρὸς αὐτόν. καὶ ζωῦπα ἀμφότερα τῆς πρὸς τοὺς νέους θεοὺς λόγεις ἐκπληροῖ. καὶ γὰρ πληροῖ δημιουργικῆς αὐτοῦ, καὶ γονίμου δυνάμεως, καὶ πρὸς αὐτὸν συνάγει, καὶ οἷον ἑδρῖον ἑαυτὸν καθίστησι τοῦ πλήθους τῶν θεῶν, καὶ πρὶ ἑαυτὸν ἀναπίμπλησι τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ πάντας δημιουργούς.

κεφάλαιον ιζ'.

Τὸ τρίτον πάντως κατ' ἄλλας ὑπολήψεις, περὶ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας ἐννοίας αἰσχαθηρώμεθα, τῷ Τιμαίῳ συνοδεύοντες. πρῶτον μὲν οὖν τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ, καὶ τὴν ἄφθονον μετάδοσιν τῶν δημιουργικῶν λόγων, ἱκανῶς ἐν ἀρχῇ τῆς περὶ αὐτοῦ θεωρίας ἐξέφηνεν, ἀφ' ἑστίας ὁρμώμενος τῆς ἐνούσης ἀγαθότητος ἐν αὐτῷ, καὶ τῆς περιουσίου θεότητος. οὐ γάρ ἐστιν ἡ ἀγαθότης αὐτὴ, καὶ τὸ ἄφθονον, οἷον ἕξις τις δ' ἀγαθοῦ, καὶ δύναμις, ἢ εἶδος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τῶν πολλῶν ἀγαθῶν περιούσιον, ἀλλὰ μία, καὶ ἄρρητος ἀπὸ τἀγαθοῦ μετάληψις, καὶ τὸ τῆς δημιουργικῆς τάξεως ἕν. * καθὸ δὴ καὶ θεός ἐστιν ὁ δημιουργὸς, καὶ πάντα πληροῖ τῶν οἰκείων ἀγαθῶν. διότι γάρ ἐστι θεότης ἐν αὐτῷ, πάντα διακοσμεῖν ἐφιεμένη, καὶ ὕπαρξις ἐκτείνεται εἰς τὸν τῶν ὅλων περίοδον, διὰ δὴ τοῦτο, καὶ τὸν τῆς δημιουργίας ἐφίκετο σκοπόν. ἡ μὲν οὖν ἀγαθότης, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ δημιουργικὴ θεότης. ἡ δὲ βούλησις, ἔκγονός ἐστιν ἐνέργεια, [l. ἐνέργειας] τῆς ἀγαθότητος, * ὁρίζουσα τὸ τῆς δυνάμεως πλῆθος. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ δημιουργῷ τῶν ὅλων, καὶ ὁ πατὴρ, ὥσπερ εἴρηται, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ὁ νοῦς, καὶ ζωῦπα νοερῶς καθ' ἕκαστον τούτων,

* Ταυτὸν, ἓν, καὶ θεὸς, καὶ ἀγαθόν.

* Vide Notas.

effectricem, & rerum-fabricatricem causam definiuntur, in animalium procreatore ordine collocantur, & cum illo constituunt ipsa vitæ genera, & totum Mundum vivificant, *animal faciunt, & animalibus replent.* Quisnam autem sit hic *ordo*, & ubi sit collocatus, paulo pòst contemplabimur. Illud verò ex iis, quæ nunc dicta sunt, perspicuum *est*, quòd, quatenus est rerum-opifex, *eatenus* animalium-procreatrice conjunctione indiget, & cum illa procreat universales vitas, & hanc quidem *animalium-procreatricem facultatem ille rerum-opifex* secum univit, *atque conjunxit.*

Cùm autem omnes vitæ mensuras in ea seminarit, & cum ipsa disposuerit, *ac per ipsam, in ordinem digesserit*, & produxerit, *eas* convertit rursus ad se-ipsum, *& ad se reducit.* Convenit enim ipsi & ipsum generare omnia, & omnia ad se revocare, non minùs, quàm generare. Quatenus igitur in ipso fine collocatur intellectualis ordinis, etiam rerum-opifex est Mens. Ut igitur rerum-opifex, omnium est fundator, *constituens, atque sustentator, & conservator.* Ut verò Mens, convolvit ipsam multitudinem, *eamq; contrahit* in Unitatem, & ad se covertit, *ac reducit.* Et hæc ambo verbis ad juniores Deos *factis* absolvit, *atque perficit.* Etenim ipsos rerum-fabricatrice, & fœcunda facultate replet, & ad se cogit, & quodammodo se constituit expetendum ipsi multitudini Deorum, & circa se extendit omnes rerum-opifices in Mundo *versantes.*

CAPUT XVII.

Tertiùm igitur per alias animi-notiones, sententias de rerum-fabricatrice causa repurgemus, *ac dilucidiùs explicemus*, Timæum sequentes. Primùm igitur ipsam Bonitatem ipsius, & copiosam communicationem verborum facultate-rerum-fabricatrice-præditorum satis in principio contemplationis de ipso demonstravit, à sede profectus Bonitatis in ipso existentis, & abundantis Deitatis. Bonitas enim, & abundantia non est idem, quasi habitus quidam, & facultas, vel forma ipsa per se existens ante multa bona: sed *est* una, & arcana à bono *manans* participatio, *atque communicatio*, & ipsum Unũ illius ordinis rerum-opificis.* Quamobrem etiam Deus ille rerum opifex, & omnia replet suis bonis. Quoniam enim est Deitas in ipso, quæ omnia disponere, *& in ordinem redigere* cupit, & essentia in universarum rerum providentiam extensa, propterea profectò & ipsum rerum-fabricationis principium instituit. Illa igitur Bonitas, nihil aliud est, quàm rerum-opifex Deitas. Ipsa verò voluntas, est progenies actionis ipsius Bonitatis, formas-procreans, & terminans ipsum rerum-fabricatricis facultatis finem. Quoniam enim in ipso rerum universarum opifice *comprehenditur* & ipse Pater, ut dictum-est, & ipsa Facultas, & ipsa Mens, & hæc intellectualiter

* *Idem est, Unum, & Deus, & Bonum.*

liter *ſunt* in horum uno-quoq; , *ideo hæc* repleta ſunt ipſa ipſius Unius communicatione, *vel, communione*. Et per ipſam quidem Bonitatem, illa paterna facultas, quæ eſt in ipſo, ſplendet , *ac elucet* , & quaſi mentalis vis ipſius Mentis. Per ipſam verò voluntatem ipſa Facultas gubernatur, & ad unum mentale Bonum dirigitur. Per providentiam verò, Mens eſt perfecta , & omnium fundatrix, *ſuſtentatrix, & fultrix*.

Et hæc omnia ſunt unius in illo rerum-opifice Deitatis fœtus, *atq; progenies*. Primùm igitur (quod dixi) divinam proprietatem illius rerum-opificis per iſta *Plato* demonſtravit. Deinde verò, mentalem in ipſo *finem* , & unitam rerum univerſarum ab-exemplari-manantem cauſam. Quòd enim *ille ſummus rerum univerſarum opifex* omnia ſibi ſimilia faciat, *hoc* demonſtrat ipſum *eſſe* mentale pulchrorum & bonorum in mundo *comprehenſorum* exemplar. Quoniam enim per ipſum Eſſe omnia conſtituit, id, quod *ab ipſo* conſtituitur, eſt ipſius imago. Secundùm autem hanc rationem, ille rerũ opifex non ſolùm Deus eſt : ſed etiam mentalem facultatem habet, & ipſum verè Ens in ſe *continet*, & præſumpſit non ſolùm ipſam rerum in mundo comprehenſarum finalem cauſam , *quæ nos ad ultimum, ſummumq; finem deducit*: ſed etiam ipſam exemplarem *cauſam* , *quæ à primo rerum formatarum exemplari manavit*. Tertio verò loco, celebrat illã rerum-opificem facultatem, & illud principium, quod omne quidem inordinatum, ac indefinitum delet, efficit verò, ut tantùm ipſum pulchrum, & ipſum bonum in his univerſis principatum obtineat. Quòd enim in ipſa *illius rerum opificis* facultate, *& potentia* nihil ſit vile, *nihil vitioſum, nihil reprehenſione dignum* , *hoc* illam illius rerum-opificis inexpugnabilem facultatem, *& invictam potentiã* demonſtrat , quæ impolluté quidem *res* materiatas diſponit, *ac in ordinem redigit* , finem verò indefinitis, & ordinem inordinatis per-illuminationem largitur.

Ubi etiã illud tibi mirabile videtur, *quod ſumptũ eſt* ex Platonis dogmatib. ſcilicet, ipſam materiam procreari ab aliquo Deorũ illorũ , qui ſunt ſiti ſupra illum rerum-opificẽ. Cùm enim aſſumpſerit ipſã à formarum veſtigiis occupatam, ſic ipſe univerſam diſpoſitionis, *ac ordinis* perfectionẽ *ipſi* imponit. Prodit igitur & ipſa materia, & ŏne corpus ſubjectũ, ſupernè à primis principiis, quæ propter abundantiã facultatis vel ultima Entia procreare poſſunt. Ille verò hujus Univerſitatis opifex ordinẽ, & finem, *ſive terminũ* , & diſpoſitionẽ *ipſis rebus* per-illuminationem largitur , & ipſũ Univerſum efficit mentaliũ imaginẽ, per formarum cõmunicationem. Quarto verò loco, quomodo Mentem illã rerũ opificem *Plato* nobis demonſtret, contẽplemur. Ratiocinatus igitur, *rebuſq; conſideratis*, invenit ex iis, quæ ſecundùm naturã ſunt ſpectabilia, nullum opus expers-mentis, eo, quod mentem habet, unquã pulchrius fore. Quænã igitur *eſt* illa ratiocinatio? Et quænã *eſt* hæc inventio? Et unde? Ergo ipſa quidẽ ratiocinatio, eſt notio, *vel, intelligentia* diviſa, & ad ſe-ipſam ſpectans, & in ſe-ipſa quærens ipſum bene, *ipſum bonum*.

ἀπλήρωτα τῆς ἓ ἑνὸς μεθουσίας. καὶ ἀφ' μὲν τῆς ἀγαθότητος, τὸ παθεμενὸν τὸ ἐν αὐτῷ καθαλάμπει, καὶ τὸ οἷον νοητὸν ἓ νοῦ. ἀφ' δὲ τῆς βουλήσεως, ἡ δυνάμις κυβερνᾶται. χ ἔστις ἓν τὸ νοητὸν ἀγαθὸν αὐαπάνει. ἀφ' ἧ τῆς προνοίας, ὁ νοῦς τέλειός ἐστι, καὶ τῶν τοιούτων ὑποστάτης.

Καὶ πάντα ταῦτα τῆς μιᾶς ἐν τῷ δημιουργῷ θεότητός ἐστιν ἔκγονα. πρῶτον μὲν οὖν (ὅπερ ἔφην) τὴν θείαν ἰδιότητα ἓ δημιουργοῦ ἀφ' πάντων ἐξέφηνε. δεύτερον δὲ, τὴν νοητὴν ἐν αὐτῷ, καὶ ἱεραρχικὴν τῶν ὅλων παραδειγματικὴν αἰτίαν. τὸ γὰρ ἑαυτῷ παραπλήσια πάντα ποιεῖν, παράδειγμα αὐτὸν δοκοφαίνῃ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καλῶν, χ ἀγαθῶν νοητόν. διότι γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι τὰ πάντα ὑφίστησιν, εἰκών ἐστιν αὐτοῦ τὸ ὑφιστάμενον. καὶ κ' πρῶτον δὴ τὸν λόγον, οὐ μόνον θεός ἐστιν ὁ δημιουργὸς, ἀλλὰ καὶ τὸ νοητὸν ἔχει. καὶ τὸ ὄντως ὂν ἐν αὐτῷ, καὶ περιέληφεν οὐ τὴν πλινθὸν μόνον τῶν ἐγκοσμίων αἰτίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν παραδειγματικήν. Τὸ δὲ αὖ τρίτον, τὴν δύναμιν ἐκυμνεῖ τὴν δημιουργικὴν, καὶ τὴν πᾶν μὲν τὸ ἄζακτον, καὶ τὸ ἀόριστον ἀρχὴν ἀφανίζουσαν, μόνον δὲ τὸ καλὸν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ὑπικρατῶν ἐν τοῖς ὅλοις παρασκευάζουσαν. τὸ γὰρ δὴ μηδὲν εἶναι φλαῦρον κατὰ δύναμιν, τὴν ἀκαταπαγώνιστον ἓ δημιουργοῦ δύναμιν ἐνδείκνυται, τὴν ἀχειρώτως μὲν τὰ ἄτακτα ἀφακοσμοῦσαν, ὅρον δὲ, τοῖς ἀορίστοις, καὶ τάξιν τοῖς ἀτάκτοις ὑπιλάμπουσαν.

Οὗ δὴ κἀκεῖνό σοι θαυμαστὸν ἐκφάνεται τῶν Πλάτωνος δογμάτων, τὴν τὴν ὕλην ἐκ τῶν ὑπερκειμένων τινὸς ἓ δημιουργοῦ θεῶν, ὑποστατάσθαι. παραλαβὼν γὰρ αὐτὴν ἴχνεσιν εἰδῶν καταχομένην, οὕτως αὐτὸς ὑπιλάβοι τὴν σύμπασαν πλειότητα τῆς ἀφακοσμήτου. ποίαν οὖν καὶ ἡ ὕλη, καὶ παῦ τὸ ὑποκείμενον τῶν σωμάτων, ἄνωθεν δεῖ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν, αὖ δὴ ἀφ' περιουσίας δυνάμεως δεσποτικῶν δύναται καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ὅλων. ὁ δὲ ἓ παντὸς δημιουργὸς πάντων, καὶ ὅρον, καὶ ἀφακόσμησιν ὑπιλάμπει, καὶ τὸ ὅλον ἀσφαλίζεται τῶν νοητῶν εἰκόνα, ἀφ' τῆς τῶν εἰδῶν μεταδόσεως. ὑπάρχει πάντως τὸν νοῦν τὸν δημιουργικὸν ὅπως ἡμῖν ἐκφάνῃ, θεασώμεθα. Λογισάμενος οὖν, ηὗρεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁρατῶν, μηδὲν ἀόριστον ἓ νοῦν ἔχοντος καλλιον αὖ ποτε γεγένθαι ἔργον. τίς οὖν ὁ λογισμὸς οὗτος; καὶ τίς ἡ εὕρεσις; χ πόθεν; σοκεῖ ὁ μὲν λογισμὸς, νόησις ἐστὶ διημερμένη, καὶ πρὸς ἑαυτὴν βλέπουσα, χ ἐν ἑαυτῇ ζητοῦσα τὸ εὖ.

Πᾶς γὰρ ὁ λογιζόμενος, ἀπ' ἄλλου πρὸς ἄλλο μεθίσταται, καὶ εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφόμενος, ζητεῖ τὸ ἀγαθόν. ταύτ' οὖν αἰτιολογεῖ καὶ ὁ δημιουργὸς νοῦς ἐν τῇ διακοσμήσει τοῦ παντὸς ἔχει, διηρημένως αὐτὰς προβαλλων τῶν ἐγκοσμίων, ἑνωμένως ἐν τοῖς νοητοῖς προϋπαρχόντων. ἃ γὰρ ὑφίστησιν ἑνιαίως καὶ ἐξηρημένως ὁ νοητὸς νοῦς, ταῦτα ὁ τοιοῦτος διακρίνων, καὶ μερίζων, καὶ οἷον αὐτουργῶν, λόγους ἀποτελεῖ. ὁ μὲν οὖν λογισμὸς, πλήρωσις τοῦ νοητοῦ ἐστι, καὶ ἕνωσις πρὸς αὐτὸ παντελής. ᾧ καὶ δῆλον ὅτι τὸν λογισμὸν, οὐ ζήτησιν, οὐδὲ ἀπορίαν, οὐδὲ πλάνην τοῦ θείου νοῦ προσήκει νομίζειν, ἀλλὰ νόησιν ἁπλῆ τὰς πολυειδεῖς αἰτίας τῶν ὄντων νοοῦσαν. ἑνοῖ γὰρ ἀεὶ πρὸς τὸ νοητὸν ὁ νοῦς, καὶ πεπλήρωται τῶν ἐαυτοῦ νοητῶν. καὶ τὸν ἴσον τρόπον, νοῦς τε καὶ ἑτέρωθι ἐστὶ, καὶ νοητόν. ἅμα γὰρ νοεῖ, καὶ γινόμενος, καὶ ἑαυτὸν εὑρίσκει πρὸς ἑαυτὸν ἰόντων, καὶ ηὕρεται ὃ ἐστι καὶ ὁ λογισμὸς, οὐ κατὰ μετάβασιν.

Ἡ γὰρ τῶν θεῶν νόησις, αἰώνιος, καὶ ἡ εὕρεσις, οὐ δὲ ἀπόντος. πάρεστι γὰρ ἀεὶ πᾶσι τοῖς νῷ τῶν θεῶν. καὶ οὐ διέστηκεν ἐκεῖ δὲ νοῦς τὸ νοητὸν. ἡ μὲν οὖν τροφὴ δὲ νοῦ πρὸς ἑαυτὸν, καλείσθω λογισμός. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν νοητῶν πλήρωσις, εὕρεσις. αὐτὰ δὲ τὰ νοητὰ, κατὰ φύσιν ὁρατὰ, προσονομαζέσθω. διότι γὰρ (εἰμαι) καὶ τὸ ἀκόσμητον τῶν σωμάτων ἀποκίνημα ἴχνεσιν εἰδῶν ἀμυδροῖς κεχρημένων, ὁρᾶσθαι προσήρηκε, τὰ νοητὰ κατὰ φύσιν, ὁρατὰ προσαγορεύσας. τῷ γὰρ νῷ πρὸς ταῦτα βλέπειν κατὰ φύσιν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ χείρονα. καθ' ὃν οὖν αὐτὸν τὸν νοῦν ὁρᾶν τὰ νοητὰ φησι, κατὰ τὰ αὐτὰ δηλῶν, καὶ τὰ νοητὰ κατὰ φύσιν ὁρατὰ καλεῖ, καὶ τὸν νοῦν ἐπιστρέφειν πρὸς τὸ νοητὸν, ὡς ὁρῶν πρὸς ὁρατόν. εἰ δὴ τὸ αὐτοζῶον ὁρᾷ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὸν ὅλον ἀνακαλῶμεν κόσμον, ὁρατὸν αὖ ἐκεῖνο τοῦ δημιουργοῦ λέγοιτο τοῦ παντός. ἐκεῖ γὰρ τὸ φανότατον τῶν νοητῶν καὶ πρῶτον ἐνιδρυκύμεθα, λέγοντες ἐκεῖ τὸν τοῦ καλλους ἐκλάμψαι πηγὴν, ὃ δὴ λαμπρὸν, καὶ φίλον, ὁ ἐν φαίδρῳ Σωκράτης προσωνόμαζε.

Omnis enim, qui ratiocinatur, ab alio ad aliud transit, & ad se conversus, *& ad se reversus*, quærit ipsum bonum. Hæc igitur per-proportionem etiam illa rerum-opifex Mens in ipsa dispositione hujus Universitatis habet, divisas causas anteponens rebus in Mundo comprehensis, quæ præexistunt unitè, *conjunctè* in mentalibus. Quæ enim constituit uniformiter, & eximiè mentalis Mens, hæc, intellectualis *Mens* discernens, & partiens, & quasi-propriis-manibus-fabricans, procreat. Ipsa igitur ratiocinatio, est expletio ipsius mentalis, & unio cum ipso *mentali* perfecta. Unde etiam perspicuum *est*, quòd ratiocinationem, non quæstionem, non dubitationem, non errorem divinæ mentis convenit existimare: sed stabilem intelligentiam multiformes Entium causas intelligentem, *atque cognoscentem*. Semper ipsa Mens est-unita, *& conjuncta* cum ipso mentali, & repleta-est suis mentalibus. Et pari modo est & Mens per actionem, & mentale. Simul enim intelligit, & intellexit, *simul percipit, & percepit*, & se-ipsam invenit, in se-ipsam ingressa, & invenit quidnam sit etiam ipsa ratiocinatio, non per transitionem, *quâ ab uno ad aliud transitur*.

Deorum enim intelligentia, *& noetio est* æterna. Et inventio, non *est rei* absentis. Adsunt enim semper omnia Menti Deorum. Nec ibi distat à Mente ipsum mentale. Ipsa igitur mentis ad se-ipsam versio, *conversio, & reversio* vocetur ratiocinatio. Ipsa verò ex mentalibus expletio *dicatur* inventio. Ipsa verò mentalia, & secundùm naturam spectabilia, præterea-nominentur. Quoniam enim (ut opinor) & illud inordinatum ipsorum corporum, subjectum, quod obscuris formarum vestigiis occupatum-detinetur, *Plato* spectabile vocavit, *ideo* ipsa mentalia secundùm naturam spectabilia vocat. Ipsa enim Mente *nos dicit* ad hæc aspicere secundùm naturam, non autè ad deteriora. Ut igitur ipsam mentem videre mentalia dicit, eodem etiam modo & ipsa mentalia secundùm naturam spectabilia vocat, & ipsam Mentem convertit ad ipsum mentale, ut id, quod spectat, ad id quod est spectabile, *refertur*. Si igitur id, quod est Per-se-animal, videt, & ad illud *Plato* totum Mundum *refert*, *eique* assimilat, illud *igitur* ipsi hujus Universitatis opifici spectabile dicetur. Illic enim & clarissimum mentalium hoc erat, quod & antè demonstravimus, dicentes illic pulchritudinis fontem eluxisse, quod Socrates Splendidum, & Lucidum in Phœdro vocat.

Κεφάλαιον ιιί.

Τοιαῦτας μὲν οὖν καὶ ἀπὸ τούτων ἐννοίας παραληπτέον ὑπὲρ τὴν δημιουργικῆς αἰτίας. μία δ' ἂν γένοιτο πλειότης ἀκρότητος τῶν περὶ αὐτῆς δογμάτων, εἰ σὺν λόγους, οὓς εἰς ἄπαντας ἐκεῖνος σὺν νέους δημιουργοὺς θεωρῆσαι δυνηθείημεν, καὶ τὴν ἀποκεκρυμμένην αὐτῶν ἐκφῆναι διάνοιαν.

CAPUT XVIII.

TAles igitur & ex his notiones, *& sententiæ sunt* sumendæ de rerum-opifice causa. Una verò *tantùm* fuerit perfectio summitatis dogmatum de ipsa *traditorum*, si verba, quæ *summus ille rerum universarum opifex* ad omnes juniores rerum-opifices extendit, *id est prolixè facit*, contemplari pollimus, & occultam ipsorum declarare mentem.

Hoc

Hoc igitur etiam faciamus, initium tale de ipsorum explicatione facientes. Duplices sunt Deorum actiones, & facultates. Nam aliæ quidem in ipsis manent, & circa ipsos agunt, & finem habent, unicam, & cum essentia conjunctam hypostasin. Aliæ verò, ab ipsis progredientes, & circa secunda, actuosam, *& efficacem suam* ostendentes facultatem, quæ & cum ipsa multitudine eorum, quæ suscipiunt *ipsius*, & cum ipsa essentiæ proprietate simul-existunt. Cùm igitur hæ sint duplices, posteriores ex prioribus pendent, & circa ipsas definiuntur, & suam essentiam per illas accipiunt. Oportet enim ubique illas actiones, quæ foras progrediuntur, imagines esse illarum, quæ sunt intus, & explicare quidem totam illarum individuam-rationem, multiplicare verò, illud, quod in illis est unitum, *ac unum*, & partiri id, quod non est partitum.

Secundùm igitur hanc rationem, duplex quidem est actio naturæ, & illa, quæ in se-ipsa manet, secundùm, *& propter* quam, *ipsa* se-ipsam continet & rationes in se-ipsa *comprehensas*, & illa, *quæ manat* ab ipsa, propter quam etiam ipsa corpora replentur his naturalibus facultatibus, quæ, quum à natura moventur, aliæ in alias vicissim agunt, & aliæ ab aliis patiuntur naturaliter. Duplex autem etiam *est* animæ motus, & alter quidem, est ille, qui-per-se-movetur, & qui ad se-ipsum convertitur, *ac revertitur*, & qui sui-ipsius est, & qui cũ ipsa vita animæ concurrit, & in differens *est* cum ipsa *collatus*, *nec ab ea differt*. Alter verò *motus*, *est ille*, qui nititur illis, quæ ab-altero moventur, & qui hæc movet, & circa hæc suam facultatem, *ac vim exerit*, *&* extendit. Duplex igitur etiam est ipsa Mentis actio. Una quidem intellectualis, & cum iis, quæ verè sunt, conjuncta, & individua, & cum ipso mentali Mentis simul-existens, vel potiùs ipsum mentale, & ipsa Mens existens. Non enim ipsa Mens facultate per se *primùm est*, deinde assumpta actione percipit ipsum mentale: sed *est* una, & simplex actio. Etenim ejus multitudo, singularis est. Ipsa verò actio, ad ipsam *Mentem* refertur.

Altera verò *actio*, *est illa*, quæ ad *res* exteriores *refertur*, & *ad* ea, quæ Mentem participare possunt. Etenim ipsa Mens propter se-ipsam hæc facit intellectualia, quasi intelligentiæ Lux in ipsa elucens, & aliis *lumen* suppeditans. Necesse igitur *est* & ipsam divinam, & rerum opificem Mentem, unitam quidem, *& conjunctam* esse semper cum ipso mentali, *&* plenitudinem habere, & illud rerum-fabricatricis intelligentiæ suis bonis contentum-vitæ-genus perpetuò situm in ipsa Unitate ex his universis exempta, ad quam etiam (opinor) ipse Timæus spectans, manere alicubi dicit illum hujus Universitatis Patrem in sua (ut ita loquar) consueta-sede, & in suam speculam recedere, tradita mortalium fabricatione Diis in mundo *versantibus*, *cum iis*, *gubernantibus*. Quatenus enim *ille summus rerum opifex* exemptus est ex numero *Deorum* illorum, qui sunt post ipsum, & *quatenus* non collocatur cum particularioribus mul-

τοῦτ' οὖν καὶ ποιῶμεν, ἀρχὴν ποιούμενοι τῆς περὶ αὐτῶν ἐξηγήσεως. Διττὰὶ τῶν θεῶν εἰσὶ ἐνέργειαι, καὶ δυνάμεις. αἱ μὲν οὖν, ἐν αὐτοῖς μένουσι, καὶ περὶ αὐτοὺς ἐνεργοῦσι, καὶ πέλος ἔχουσι τὴν μίαν, καὶ ἡνωμένην περὶς τὴν οὐσίαν ὑπόστασιν. αἱ δὲ ἀπ' αὐτῶν προϊοῦσαι, καὶ περὶ τὰ δεύτερα τὴν δραστήριον ἐπιδεικνύμεναι δύναμιν, αἵ καὶ πρὸ πλήθη τῶν ὑποδεχομένων, καὶ τῇ τῆς οὐσίας ἰδιότητι συνυπάρχουσι. δίπλων δὲ οὐσῶν τούτων, αἱ δεύτεραι τῶν περὶ αὐτῶν ἐξήρτηνται, καὶ περὶ αὐτὰς ἀφορίζονται, καὶ τὴν εἰκείαν ὕπαρξιν κατ' ἐκείνας παραδέχονται. δεῖ γὰρ δὴ πανταχοῦ τὰς ἔξω προϊούσας ἐνεργείας, εἰκόνας εἶναι τῶν ἔνδον, αἰελιπούσας μὲν τὸ ἀθρόον τῆς ἐκείνων ἀμερίας, πληθυούσας δὲ, τὸ ἡνωμένον, μεριζούσας δὲ, τὸ ἀμέριστον.

Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον, διττὴ μὲν ἔστι ἐνέργεια τῆς Φύσεως, ἥτις ἐν αὐτῇ μένουσα, καθ' ἣν, ἑαυτὴν συνέχει, καὶ σὺν ἐν αὐτῇ λόγους, καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς, δι' ἣν καὶ τὰ ζώματα πληροῦται τῶν φυσικῶν τούτων δυνάμεων, αἳ κινούμεναι παρὰ τῆς Φύσεως, εἰς ἀλλήλας δρῶσι, καὶ πάσχουσιν ὑπ' ἀλλήλων φυσικῶς. διττὴ δὲ αὖ καὶ τῆς ψυχῆς κίνησις, καὶ ἡ μὲν, αὐτοκίνητος, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστραμμένη, ἥ ἐστιν ἑαυτῆς οὖσα, καὶ τῇ ζωῇ τῇ ψυχῆς συνδρομος, καὶ διαφορος πρὸς αὐτήν. ἡ δὲ, ἐναπτομένη τῆς ἑτερωκινήτου, καὶ ζητοῦσα κινεῖσθαι, καὶ πρὸς ζητοῦσα τὴν ἑαυτῆς δύναμιν ἐκτείνουσα. διττὴ δὲ ἄρα καὶ ἡ τοῦ νοῦ παρ' ἡμῖν ἐστὶν ἐνέργεια. μία μὲν, ἡ νοερὰ, καὶ τῆς ὄντως οὔσης ἡνωμένη, καὶ ἀμέριστος, αὐτῷ τῷ νοητῷ & νοῦ συνυπάρχουσα, μᾶλλον δὲ αὐτὸ τὸ νοητὸν οὖσα, καὶ ὁ νοῦς. εὐ γὰρ δυνάμει καθ' αὐτὸν ὁ νοῦς, ἅτε περιλαβὼν τὴν ἐνέργειαν, νοεῖ τὸ νοητὸν, ἀλλ' ἐνέργεια μία, καὶ ἁπλῆ. καὶ γὰρ τὸ πληθος αὐτῆς ἀνιαύτον ἐστιν. ἡ δ' ἑτέρα, πρὸς αὐτόν.

Ἑτέρα δὲ, ἡ πρὸς τὰ ἔξω, καὶ τὰ νοῦ μετέχειν δυνάμενα. καὶ γὰρ ζητοῦσα, νοερὰ ποιεῖ δι' ἑαυτὸν ὁ νοῦς, οἷον φῶς τῆς ἐν αὐτῷ νοήσεως ἐκλάμπων, καὶ τοῖς ἄλλοις διδούς. ἀνάγκη τοίνυν καὶ αὐτὸν τὸν θεῖον, καὶ δημιουργὸν νοῦν, ἡνωμένην μὲν πρὸς τὸ νοητὸν αἰὲν, καὶ τὸ πλήρες ἔχειν, καὶ τὸ αὐτάρκες τῆς δημιουργικῆς νοήσεως διαμενόντως ἱδρυμένην κατὰ τὴν ἕνωσιν, τὴν τῶν ὅλων ἐξηρημένην, εἰς ἣν (εἴρηκα) καὶ ὁ Τίμαιος ἀποβλέπων, μένειν που Φησὶ τὸν πατέρα τοῦ παντὸς, ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἦθει, καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ περιωπὴν ἀναχωρεῖν παραδόντα τὴν τῶν θνητῶν δημιουργίαν τοῖς τοῦ κόσμου θεοῖς. καθόσον γὰρ ἐξήρηται τῶν μεθ' ἑαυτὸν, καὶ ἀσυγκρίτως ἐστὶ πρὸς τὰ μεριστὰ πολὺ τῶν θε-

titudinibus Deorum, *nec in ipsorum numero ponitur*, eatenus ad se convertitur, *& revertitur*, & ea, quæ sunt ante ipsum, per unam, & uniformem Unitatem conspicit, & percipit *ac animadvertit*. Per illud verò ipsum, quod ad se-ipsum, & principaliores Deos dirigatur, *& contendat*, ajunt *ipsum* secundas à se-ipso *manantes* actiones objicere, *& proponere, quæ referuntur* ad omnes particulares ordines.

Has igitur ab universa, & una rerum-fabricatione ad rerum-fabricatricem multitudinẽ Deorum progredientes facultates, & actiones actuosas, *ac efficaces* per verba Timæus effingit, *ac exprimit*. Et enim ipsa verba sunt notionum, *ac intelligentiarum* imagines. Quia quod quidem in mentalibus inspiras-est-contractum, explicant, *& quod iis est obscurum, declarant*, quod verò est individuum, ad dividuam producunt hypostasin. Quod verò in se-ipso manet, ad affectionem ad aliud *relatam* traducunt. Et perspicuum *est* quod quemadmodum verba quidem à natura manantia, sunt quædam naturalia *verba*, & id, quod ipsa recipit, efficiunt naturale. Quæ verò procreãtur ab anima, vivifica quidem sunt, *& animalia procreant*. Quod verò particeps-est ipsorum, illud inanimum efficiunt, & *faciunt*, ut à se-ipso moveatur, propter illius *animæ vim*, & facultatem, ut ait in Phœdro Socrates, & ipsi impertiuntur simulachrum per-se-motionis, *id est motus, qui per se movetur*. Quæ verò *procreantur* à Mente, quia secundis post ipsam *Mentem* illuminantur, omnia intellectualia bona ipsis ipsa recipientibus dispensant, *distribuunt*, atq; *suppediant*, quia veram cognitionem, & simpliciorem vitam, & puritatem præbent.

Eodem etiam modo ipsa res-fabricantia verba producunt in Juniores Deos, universas, & individuas, & unitas mensuras eximiæ rerum-fabricationis, & ipsarum essentias replent ipsâ rerum-fabricatrice providentiâ. Et ipsos *juniores Deos* demonstrant secundos rerum-opifices, & æmulos, *ac imitatores* sui Patris. Nam hic quidem, est universorum Mundi complementorum fundator, *sustentator, & fultor*. Illi verò *juniores Dii*, *Patrem* illum imitantes, omnia particularia cum ipsis universis fabricant, *atque conficiunt*. Et hic quidem, rerum æternarum essentiam produxit. Illi verò, mortalia formantes, per unum generationis-effectorem, *& ortus-autorem* circulum, hæc etjam mutant, & quemadmodum unus ille rerum-opifex gubernat universas hujus Universitatis periodos, sic etiam illi multi *rerum opifices* dividuos circulos eorum, quæ in ipsa generatione miscentur, volutant. Si igitur hæc rectè dicimus de verbis, quæ ab illo rerum-opifice progrediuntur in multitudinem Deorum in-mundo-versantium, & *si illa* sunt actuosa, *& efficacia*, & rerum-fabricandarum-perita, & vim habent convertendorum eorum, quæ recipiunt *ipsa* in unionem, *quam habent* cum ipso *rerum-opifice*, & *si* efficiunt bona verba, *bonásque rationes*, quæ *sunt* in ipsis *Diis*, non ampliùs admirabilia dicere, *& res à communi*

Ταύτας δὴ οὖν ἀπὸ τῆς ὅλης, καὶ μιᾶς δημιουργίας εἰς τὸ δημιουργικὸν πλῆθος τῶν θεῶν προερχομένας δυνάμεις τε, καὶ ἐνεργείας ἀφανερέους ἀπὸ τῶν λόγων ὁ Τίμαιος ἀποτυποῦται. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν νοητῶν εἰσιν εἰκόνες. διότι τὸ μὲν συνεστραμμένον τῶν νοητῶν αἰτίαις ἐπέστρεψαν, τὸ δὲ ἀμερὲς, εἰς τὸν μεριστὸν προάγουσιν ὑπόστασιν. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ μένον, εἰς τὸν πρὸς ἄλλο σχέσιν μεταβιβάζουσι. καὶ δῆλον δὴ ὅτι καθάπερ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς φύσεως ὡρμημένοι λόγοι, φυσικοί τινες εἰσι, καὶ τὸ δεχόμενον αὐτοὺς, φυσικὸν ἀποπλοῦσιν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀποφηνάμενοι, ζωτικοὶ μὲν ὑπάρχουσι. τὸ δὲ μετέχον αὐτῶν, ἄψυχον ἀποτελοῦντες, καὶ παρ' ἑαυτοῦ κινούμενον, διὰ τὴν ἐκείνης δύναμιν, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης, καὶ τοῦ τῆς αὐτοκινησίας ἐνδιάλλεται αὐτῷ μεταδιδόασι. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ νοῦ τοῖς δημιουργοῖς μετ' αὐτὸν ἐλλαμπόμενοι, τὰ νοερὰ πάντα τοῖς δεχομένοις αὐτοὺς πρὸς αἰσθησιν ἀγαθὰ. γνώσεως ἀληθοῦς, καὶ ἁπλουστέρας ζωῆς, καὶ καθαρότητος ὕλης παρεκτικοί.

Κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ οἱ δημιουργικοὶ λόγοι προάγουσιν εἰς τοὺς νέους θεοὺς τὰ ὅλα, καὶ ἀμερῆ, καὶ ἰωμένα μετὰ τῆς ἐξηρημένης δημιουργίας, καὶ πληροῦσιν αὐτῶν τὰς οὐσίας τῆς δημιουργικῆς προνοίας. καὶ δημιουργοὺς αὐτοὺς ἀποφαίνουσι δημιουργοὺς, καὶ ζηλωτὰς τοῦ ζ φείτερου πατρός. ὁ μὲν γὰρ τῶν ὅλων ἐστὶ τοῦ κόσμου πληρωμάτων ὑποστάτης. οἱ δὲ, ἐκεῖνον μιμούμενοι, τὰ μεμιγμένα πάντα συνδημιουργοῦσι τοῖς ὅλοις. καὶ ὁ μὲν, τῶν ἀϊδίων τὴν οὐσίαν παρήγαγε. οἱ δὲ, τὰ θνητὰ πλάττοντες καθ' ἕνα γόνιμον κύκλον, καὶ ταῦτα μεταβάλλουσι. καὶ ὥσπερ ὁ εἷς δημιουργὸς κυβερνᾷ τὰς ὅλας τοῦ παντὸς περιόδους, οὕτω δὴ καὶ οἱ πολλοὶ τοῦ μεμιγμένους κύκλους τῶν ἐν γενέσει φερομένων ἀνακυκλοῦσιν. εἰ δὴ πῶς ὀρθῶς λέγομεν περὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ προϊόντων λόγων εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, καὶ εἰσὶ δραστήριοι, καὶ δημιουργικοὶ, καὶ ἐπιστρεπτικοὶ τῶν μεριζομένων εἰς τὸν πρὸς αὐτὸν ἕνωσιν, καὶ πληρωτικοὶ τῶν ἐν αὐτοῖς λόγων ἀγαθῶν, οὐκ ἂν ἔτι παραδοξολογεῖν δοκοῖμεν, εἰ πασῶν

mmni mortalium opinione remotas proferre videbimur, si facultatum omnium in ipso Patre constanter sitarum,& causarum, quæ sunt ante ipsum, & post ipsũ,cõmunicationem Diis in-mundo-versantib. ipsa bona verba porrigere, *& suppeditare* dicamus. Et ut ille *Pater* finem intellectualium Deoru m convolvens,omnium est complementum, *vel,explatio*, sic etiam ab ipso *manantia* rerum-fabricandarum-vim-habentia verba, omnium (ut ita loquamur) divinorum generum, quæ *sunt* supra Mundum,proprietates in ipsos *Deos* producere *dicimus*, per quæ *bona verba,illi Juniores Dii,Patris imitatores* in omnib. ordinibus, qui sunt ante ipsos, *collocati*, *ac inde* pendentes, quemadmodum (opinor) & universus iste Mundus, omnia mortalia fabricabunt, & aliam aliis impertientur facultatem,& divinarum facultatum fluxum, *vel,rivum*. Quænam igitur sunt(ut summatim dicamus)illa, quæ per ista verba Plato ad Juniores Deos ab illo primo rerum-opifice,& perfecta rerum-fabricatione pervenire demonstrat?

Primùm quidem,scilicet,hoc,quòd ipsi Dii sint Deorum, *& ex Diis procreati*. Nam illa à *summo* Patre ad ipsos progressa vocatio, divinæ facultatis est suppeditatrix, & actuosam,*ac efficacem* præsentiam in eo,qui participat *ipsam*,est-sortita, ut antè dictum est. Postea verò *summus ille Pater* indissolubilem ipsis *Junioribus Diis*,indit,*atque concedit* potentiam. Ipsam verò dissolutionis causam ipse in se-ipso continet, ille *rerum* universarum Opifex, ut secundùm quidem, *ac propter suam* essentiam *illi Juniores Dii* sint indissolubiles,propter verò ipsã conjunctionis causã,*sint* nõ indissolubiles. Tertio verò loco redivivam immortalitatẽ *ille rerũ universarũ Creator* in ipsos *Juniores Deos* supernè producit.Quòd enim *illi* neq; sint immortales, neque mortis sortem sint-adepturi, *ac ideo morituri,hoc* ipsos in eo immortalitatis genere constituit,quod & illa fabula,quæ in Civili *Dialogo narratur*, instauraticium, *& redivivum* appellavit. In hoc igitur illam rerum universarum perfectricem facultatem ab ipso *rerum universarum* Patre *manantem* ad ipsos *Juniores Deos Plato* pervenire testatur. Si enim Mundus *est* imperfectus, sine mortalium animalium hypostasi, necesse igitur *est* profectò perfectionis autores esse huic Universitati, illos,qui ipsorum generationi præsunt, *& eorum ortus sunt præsides*.

Et denique genetatricem quidem, & paternam ab eximia, & intellectuali causa *manantem* rerum universarum præcipuam-dominationem *ille summus omnium Pater*,*& Creator* ipsis attribuit, *atque largitur*. Inserit verò ipsis etiam proximas regenerationis facultates. In ipsis enim *posuit illud*, ut etiam intereuntia rursus recipiant, & ex ipsis universis ipsas partes fabricent, & rursus ipsam partium in universa resolutionem efficiant. Denique *summus ille rerum Pater*,*& Creator* semper-existentem naturæ cursum subjicit effectioni Juniorum Deorum. Ut igitur rem totam paucis comprehensam expediam, ille rerum-opifex ipsos quidem *Juniores Deos* Unitate divina

τῶν ἐν τῷ πατρὶ μενίμως ἱδρυμένων δυνάμεων, καὶ τῶν περὶ αὐτὸ, καὶ μετ' αὐτὸν ὑποστάσεων αἰτίων, πῆξε ἐν τῷ κόσμῳ θεοῖς ποιῆσαι τὸν μέλλουσαν αὐτοὺς ἀπεφιλοτέχνησε. καθάπερ ἐκεῖνος τὸ πέρας τῶν νοερῶν θεῶν συνελίσσων, πλήρωμα τῶν πάντων ἐστὶν, οὕτω δὴ καὶ οὗτος ἀπ' αὐτοῦ δημιουργικοὺς λόγους, ἀφ' ἁπάντων (ὡς ἐπεῖν) τῶν ὑπὲρ τὸν κόσμον θείων ἡνωμένων τὰς ἰδιότητας εἰς αὐτοὺς περάγει, δι' ὧν εἰς ἁπάσας τὰς τάξεις τὰς περὶ αὐτὸν αἰωρημένοις, καθάπερ (οἶμαι) καὶ ὁ ζύμπας οὗτος κόσμος, δημιουργήσουσι τὰ θνητὰ πάντα, καὶ μεταδώσουσιν ἄλλης ἄλλοις δυνάμεως, καὶ διορρύσεως τῶν θείων δυνάμεων. ἵνα δὴ οὖν ἐστιν (ὡς συλλήβδην εἰπεῖν) ὅσα διὰ πάντων τ' λόγων ὁ Πλάτων ἐφῆκεν τοῖς νέοις θεοῖς ὑπὸ τ πρώτου δημιουργοῦ ἐνδίκυσθαι, καὶ τῆς παντελοῦς δημιουργίας;

Πρῶτον μὲν δηλαδὴ, τὸ, θεοὺς αὐτοὺς εἶναι θεῶν. ἡ γὰρ ὑπὸ τ πατρὸς εἰς αὐτοὺς προϊοῦσα κλῆσις, δυνάμεώς ἐστι χορηγὸς θείας, καὶ δραστήριον ἔλαχε τὴν εἰς τὸν μετέχοντα παρουσίαν, ὥσπερ εἴρηται πρότερον. μετὰ δὲ τοῦτο, τὴν ἄλυσιν αὐτοῖς ἐνδίδωσι δυνάμιν. τὴν δὲ τῆς λύσεως αἰτίαν αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ περιέχει, ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς, ἵνα κατ' οὐσίαν μὲν, ὧν ἄλυσις, καθ' αἰτίαν δὲ τὴν τῆς σωτηρίας, οὐκ ἄλυτοι. τὸ τέλος πάντων τὴν ὑπισχνουμένην ἀθανασίαν εἰς αὐτοὺς ἄνωθεν περάγει. τὸ γὰρ μὴ τὰ ἀθανάτους εἶναι, μήτε τάξεσθαι θανάτου μοίρας, εἰς τοῦτο καθίστησιν αὐτοὺς τῆς ἀθανασίας τὸ εἶδος, ὃ καὶ ὁ ἐν τῷ Πολιτικῷ μῦθος περιέρχεται ὑπισχνούμενος. ὅτι δὲ τοῦτο, τὴν πλειστουργὸν αὐτοῖς τῶν ὅλων δημιουργὸν, ἐφῆκεν ὁ πατὴρ μαρτυρεῖ. ἡ γὰρ ἁπλῆς ὁ κόσμος τῆς τῶν θνητῶν ζώων ὑποστάσεως χωρὶς, ἀνάγκη δήπου πλειότητος αἰτίους εἶναι τῷ παντὶ, οὗ τῆς ἡμίσεως αὐτῶν προϊστάμενοι.

Καὶ τὸ γονικὸν μὲν αὐτοῖς, καὶ παγγενικὸν ὑπὸ τῆς ἐξηρημένης, καὶ νοερᾶς αἰτίας τῶν ὅλων ὑποδίδωσιν ἡγεμονίαν. ἐνδίδωσι δὲ αὐτοῖς καὶ τὰς προσοχεῖς τῆς παλιγγενεσίας δυνάμεις. ἐν αὐτοῖς γὰρ τὸ φθίνοντα πάλιν δέχεσθαι, καὶ ἐκ τ ὅλων τὰ μέρη δημιουργεῖν, καὶ πάλιν εἰς τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἀνάλυσιν ὑποπλεῖν. καὶ ὅλως τὴν ἀκηλῆ τῆς Φύσεως δρόμον ὑποτάττῃ τῇ ποιήσει τῶν νέων θεῶν. ὡς δ' οὖν συνελόντι φάσαι, πληροῖ μὲν αὐτοὺς τῆς θείας ἑνώσεως ὁ δημιουργὸς, πληροῖ δ' τῆς μονίμου καταστάσεως, πληροῖ δ' τῆς ἀϊδιότητος

αὐτοῖς πεφηκύσης. πλειστουργῶν δὲ δυνάμεων, καὶ ζωογόνων ἐκείνων, καὶ δημιουργικῶν μέτρων ὑπάρχει τὰς παντοδαπὰς αὐτοῖς αἰτίας. διὸ δὴ καὶ οἱ πολλοὶ δημιουργοὶ τὴν τῶν καθ' ἕκαστα δημιουργίαν εἰς τὴν μίαν, καὶ ὅλως πρόνοιαν ἀναφέρουσι τοῦ πατρός. καὶ τὰς ἀρχὰς, ἃς παρ' ἐκείνου τῶν δημιουργικῶν ἔργων εἰλήχασι, εἰωθότ' ἀναφέρειν ποιοῦσιν. καὶ πάσης μὲν, πάντων δὲ τοῦ πληροῦσθαι τῶν δυνάμεων, ὅτι δὴ καὶ πάσης τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς μετέχουσιν εἰς ἑαυτοὺς προϊόντων λόγων δημιουργικῶν.

Ἄλλοι δὲ, κατ' ἄλλον μᾶλλον ἰδιότητα χαρακτηρίζονται. καὶ οἱ μὲν, τῆς ἑνώσεως εἰσι δοτῆρες, τοῖς ἑαυτῶν γνωρίμασιν. οἱ δὲ, τῆς ἀϊδίου ἁλμονίης. οἱ δὲ, τῆς πλειστηρίδος. οἱ δὲ, τῆς ζωῆς. οἱ δὲ, τῆς παλιγγενεσίας προΐστανται, καὶ τὰς ἑνωτικὰς ἐν τῷ ἑνὶ δημιουργῷ δυνάμεις, διηρημένως ἐν τῷ παντὶ κληρωσάμενοι, τὴν δὲ πᾶσαν ζωουργικὴν προνοίαν. καὶ πάντα μὲν, ὅσα ἀπὸ τῶν πολλῶν ἀποτελεῖται δημιουργῶν, πολλῷ μᾶλλον ἀπὸ τῆς μιᾶς ὑφίσταται δημιουργίας. τὰ μὲν θνητὰ, διαιωνίως, τὰ δὲ κινούμενα, ἀκινήτως. τὰ δὲ μεριστὰ, κυβερνᾶται ἀμερίστως. οὐ μὴν οὐδὲ καὶ τῶν ἑνὸς ἐκείνου δημιουργοῦ γεννήματα τῶν νέων αἰτίαν χρὴ ἐξαίρειν τῆς κινήσεως. φιλανθρωπικώτερα γάρ ἐστιν ἡ μία δημιουργία, τῆς πεπληθυσμένης παρέχειν. καὶ τὰ αἰτιώτερα τῶν θείων, καὶ πρὸ τῶν οἰκείων ἐνεργεῖ γεννημάτων, καὶ μετ' αὐτῶν, ὑφίστησι τὰ ἀπ' αὐτῶν. τὰ μὲν πάντα δ' ἁπλῶς, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ παράγει, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀγαθοειδῆ βούλησιν ὁπόθεν ἔχει. τὰ δὲ θνητὰ, ἁπλᾶ τῶν νέων κυβερνᾷ θεῶν, ἀφ' ἑαυτῶν μὲν καὶ ζωῶν γενῶν, ἀλλ' οἷον αὐτουργούντων ἄλλων. διὸ ἐμοῦ γὰρ γεγόμενά φησιν ἰσάζειν θεοῖς ἄν. τὰ μὲν οὖν, δι' οὗ, τοῖς νέοις θεοῖς ἀποδοτέον. τὰ δὲ, ἀφ' οὗ, κἂν τῇ παρόδῳ τῶν θνητῶν, εἰς τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀναπτέον. ἀεὶ γὰρ τὰ πρώτιστα τῶν ὑφισταμένων, συναπτόμενα τῇ ζωοποιῷ μονάδι τῶν ὅλων πρόοδον ἀποτελεῖ. καὶ πάντα μὲν, ἀπ' ἐκείνης, ἀλλὰ τὰ μὲν, ἀμέσως, καὶ δι' ἐκείνης, τὰ δὲ, διὰ μέσων ἄλλων, ἀποδεχέται τὴν ἀπ' ἐκείνης πρόνοιαν. καὶ γὰρ τὰ μέσα ταῦτα γένη τῶν κόσμων, ἀπὸ τῆς πρωτουργοῦ μονάδος λαγχάνει τὴν προνοητικὴν τῶν ὅλων ἐπιστασίαν.

replet, replet verò constanti constitutione, *stabili, firmoq; statu*, replet etiam perpetuitate, *ac æternitate* ipsis conveniente. Facultatum verò, quæ sunt rerum effectrices, & rivorum, qui sunt animalium procreatores, & menlurarum, quæ sunt rerum fabricatrices, ipsis omnigenas causas instillat. Quamobrem etiam illi multi rerum-opifices ipsâ rerum singularium fabricationem ad unam, ac universam illius *summi* Patris providentiam referunt, & principia, quæ rerum ab illo fabricatarum acceperunt, *ad* actuosam, *& efficacem* ipsius effectionem *referunt*. Et omnes quidem, omnium *rerum* facultatibus replentur, quia omnes etiam participes sunt illorũ ab illo Patre in se progredientium verborum, quæ rerum efficiendarum vim habent.

Alii verò *Dii* per aliam proprietatem magis figurantur, *venantur, & nobis exprimuntur*. Et alii quidem, sunt Unitatis datores, *atq; donatores* suis fœtibus, *quos progenuerunt*. Alii verò, *sunt donatores* indissolubilis permansionis. Alii verò, perfectionis. Alii verò, vitæ. Alii vero, regenerationi præsunt, *ejusq; sunt præsides*, & unitas, *atq; conjunctus* in uno rerum-opifice facultates, divisim in hoc Universo sortiri, ipsi Patris providentiæ inserviunt. Et ōnia quidem, quæcunq; procreantur à multis rerum-opificibus, multó magis ab una rerum-fabricatione *manantia* subsistunt. Nam mortalia quidem, in-æternũ, quæ vero moventur, immobiliter, dividua verò, dividue gubernat *hæc una rerum-fabricatio*. Non tamen etiã illos unius rerũ-opificis, *& Creatoris* fœtus necesse *est* ex Juniorũ Deorũ motu pendére. Nam una rerũ-fabricatio est amplior, *& longè plura complectitur*, quàm illa, quæ multiplicata est ubiq;. Et ea, quæ magis sunt causæ rerum divinarum, *id est & divinæ causæ præstantiores*, etiã ante suos fœtus agunt, & cũ ipsis constituunt res ab ipsis *manãtes*. Ille igitur primus Deus divina quidè hujus Universitatis genera, & a se producit, & per se, propter *suã* bono similem, *vel, boni-forma-præditam, bonamq;* volũtatẽ. Mortalia verò, per Juniores Deos gubernat, ex se quidè & ista generans: sed quodãmodo *Dius* alius, manibus-propriis-hæc-perficientibus. Per me enim facta (inquit) Diis æquabuntur. Ac ipsa quidè *causa*, per quam *res fiunt*, Junioribus Diis *est* attribuenda. Illa verò *prima causa*, à quâ *res manant*, vel in ipso transitu mortalium *rerũ, quæ sunt obiter*, ad illum universum *universarum rerum* opifice, *& Creatorem est* reducenda. Semper enim illa, quæ prima subsistunt, cum sua Unitate, *rerũ* secundarũ progeniẽ efficiunt. Et omnia quidem ab illa *Unitate*: sed alia quidem, immediatè, & per illam *manant*: alia verò, per alia media, providentiam ab illa *manantem* recipiunt. Etenim hæc media causarum genera à primaria Unitate sortiuntur providam secundorum præturam, *præsidium*, *atq; patrocinium*.

Κεφάλαιον ιθ'.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν Τιμαίῳ λόγων, οὓς δημιουργὸς ἐνέδιδωσι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ θεοῖς, πεποίηται τοῖς τὸ παρὸν εἰρημένοις.

CAPUT XIX.

DE verbis igitur in Timæo *comprehensis*, quę ille rerũ-opifex, *& Creator* Diis in Mundo *versantibus* indit, *inserit, impertit, & largitur*, hæc in præsentia sint-dicta. Post verò

verò *Deos* istos, contemplari convenit secundas mensuras universæ rerum-opificis providentiæ, quàm *ille rerum opifex, & Creator* multis, & diviuis à se *profectis* animabus porrigit, *ac prabet*. Etenim cùm istas constituerit, & diviserit pares-numero divinis vitis, & per ipsum Mundum disseminet, terminos rerum-opifices imponit, *ac inserit* ipsis, & universas ipsarum terminat periodos, & fatales Leges in ipsis inscribit, & mensuras generatricis ipsarum vitæ manifestas proponit, & ipsa virtutis præmia, & vitii facinora, omnia Lege-lata-disponit, *constituit*, & in-ordinem-redigit decenter, & ipsum finem omnis periodi intellectualiter in uno complectitur, & ad hunc *finem*, universam animarum particularium Rempub. referens-componit. Omnium igitur animæ, quæ sortem immortalem habent, progressum ab illo rerum-opifice, *& Creatore* sortitæ, ab ipso replentur unita, & intellectuali providentia. Quoniam autem ubique fœtus ex causis pendentes, perfectionem ab ipsis *manantem* participant: sed divinæ quidem animæ, primò *manantes* illinc, *& ideo* subsistentes, etiam ipsa verba illius *summi* Patris immediatè audiunt, *& illis obsequentes sunt, Patriq; morem gerunt*, dividuæ verò *animæ*, secundo-loco, & cum majore partitione, uniformem illius rerum-opificis, *& Creatoris* providentiam participant. Unde etia his quidem *animab. ille rerum omnium Creator*, ut Legislator & omnes ipsarum vitæ mensuras definiens, ita proponit illa ad-rerum-fabricationem-pertinentia verba, divisam quidem totius ipsarum *animarum* vitæ *partem* uniuitè, *conjunctèq;* complectens, id verò, quod in tempore mutatur, sine-tempore in eodem *loco, vel, in eadem re* convolvens, ipsam verò multiplicem-formam, & varietatem actionis circa ipsas *animas versantis*, uniformiter per unam simplicitatem cogens, *& in unum contrahens*. Ipsis verò divinis animabus hinc, *statimq;* suam providentiam patefacit, *atque demonstrat*. Et adhortatur *ipsas*, ut secum participes-sint illius providentiæ, *quam* in universum mundum *exerit, & in ejus administratione demonstrat*, & ut simul-fabricent mortalia, & simul-disponant, *& in ordinem ea redigant*, & cognatis imperent, secundùm Justitiæ mensuras, & omnia dirigant, *& regant*, & convolvant, *secumq; volvant*, sequentes ipsam rerum-fabricatricem-providentiam. Multum igitur absunt ab illa rerum-fabricatione tractanda, *ac explicanda*, Platonis interpretes, qui particulares animas in idem-cum universis ducunt, *& animarum utrunque genus, idem esse dicunt*, & omnibus eandem essentiam attribuunt. Quoniam omnes *animæ* propter unum rerum-opificem, *& Creatorem*, sortitæ-sunt *suam procreationem, &* productionem, *ac ortum*.

Nam primùm quidem etiam secundùm ipsum progressum, ipsas superiorum reliquias fundebat *miscens, id est, mixtas fundebat*, & secunda, & tertia (inquit Timæus) genera producebat, particulares animas disponens, *& in ordinem redigens* ille *summus rerum* Pater. In hujusmodi verò progressu, & ipsa conversionis verba, divinis quidem-

μετὰ δὲ τύπους, θεωρῆσαι πρόσηκε τὰ δεύτερα μέτρα τῆς ὅλης δημιουργικῆς προνοίας, ἰσοπλεύρῳ ζωῇ πολλαῖς, καὶ μεγίσταις ἀφ' ἑαυτῆς ψυχαῖς. Καὶ γὰρ πάντας ὑπεστήσατο, καὶ διελὼν ἰσαρίθμους ταῖς θείαις ζωαῖς, καὶ πρὸς τὸν κόσμον ἀφαπτήρων, ὅρους δημιουργικοὺς ἐνίδρυσεν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὅλας αὐτῶν ἀφορίζῃ περιόδους, καὶ σὺν εἱμαρμένους νόμους εἰς αὐτὰς ἐγγράφῃ. καὶ τὰ μέτρα τῆς γιγνομένης ζωῆς αὐτῶν προσῆκεν ἐμφανῆ, καὶ τὰ τῆς ἀρίστης ἆθλα, καὶ τὰ τῆς κακίας ἔργα, πάντα διαθεσμοθετεῖ, καὶ κοσμεῖ δεόντως, καὶ τὸ πλῆθος τῆς πάσης περιόδου τοιοῦτον ἐν ἑνὶ περιλαμβάνῃ, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν ὅλον πολίτευμα συμπάσῃ τῶν μερικῶν ψυχῶν. πᾶσι μὲν οὖν αἱ τῆς ἀθανάτου μοίρας ψυχαὶ, τὸν πρόσθεν δὴ δημιουργὸν λαχοῦσαι, πληροῦνται παρ' αὐτοῦ τῆς ἰσωμφύους, καὶ τοιοῦτος προνοίας. διόπερ δὴ παραδεχθὲν τὰ γιγνόμενα τῶν αὐτῶν ἐξηρτημένα μετὰ τῆς αὐτ' αὐτῶν πλειουργίας, ἀλλ' αἱ μὲν θεῖαι ψυχαὶ, πρώτως ἐκεῖθεν ὑποστᾶσαι, καὶ τῶν λόγων ἀμέσως κατήκοοι γίγνονται δ' παλρός· αἱ δὲ μερικαὶ, δεύτερως, καὶ μετὰ πλείονος μερισμοῦ, τῆς ἐνοειδοῦς προνοίας τοῦ δημιουργοῦ μεταλαγχάνουσιν. Ὅθεν δὴ καὶ ταύτας μὲν, ὡς νομοθέτης καὶ τὰ μέτρα πάντα τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀφορίζων, οὕτω πρόσθεν σὺν δημιουργικοὺς λόγους, τὸ μὲν διῃρημένον τῆς ὅλης αὐτῶν ζωῆς, ἰσωμφώως περιλαμβάνων, τὸ δὲ ἐν χρόνῳ μεταβάλλον, ἀχρόνως ἐν ταὐτῷ συνελίσσων, τὸ δὲ πολυειδὲς, καὶ ποικίλον τῆς περὶ αὐτὰς ἐνεργείας, μονοειδῶς κατὰ μίαν ἁπλότητα συνάγων. ταῖς δὲ θείαις ψυχαῖς, αὐτόθεν τὸν ἑαυτοῦ πρόνοιαν ἐκφαίνῃ. καὶ κοινωνεῖν αὐτῇ τῆς εἰς τὸν κόσμον ὅλην προμηθείας παρακελεύεται, καὶ συνδημιουργεῖν τὰ θνητὰ, καὶ συνδιακοσμεῖν, τῶν γηγενῶν ἄρχειν, κατὰ τὰ μέτρα τῆς δίκης, τῶν πρόσθεν πάντα, τῶν συγκυκλεῖν, ἑπομένως τῇ δημιουργικῇ προνοίᾳ. πολλῷ ἄρα δέουσιν ἐφάπτεσθαι τῆς δημιουργίας, οἱ δὲ Πλάτωνος ἐξηγηταὶ, τὰς μερικὰς ψυχὰς εἰς τοῦτον ἄγοντες τὸν ὅλον, καὶ πάσας τὸν αὐτὸν οὐσίαν διδόντες. ἐπειδὴ πᾶσαν κατὰ τὸν ἕνα δημιουργὸν ἔλαχον τὸν ὑποστήσαντα.

Πρῶτον μὲν γὰρ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν πρόοδον, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα καταχεῖτο, καὶ δεύτερα, καὶ τρίτα (φησὶν ὁ Τίμαιος) γένη ποιῶν, τὰς μερικὰς ψυχὰς διακοσμῶν ὁ πατήρ. ἔτι δὲ τῇ πιαότητι τῇ πρόοδῳ καὶ σὺν τὰς ὑπερφυᾶς λόγους, ταῖς μὲν θείαις ψυχαῖς, νοεροὺς πρόσεστι,

καὶ δημιουργικοὺς, καὶ δυνάμεων ζωτικῶν, καὶ πλειουργῶν ἀγαθῶν παρεκτικούς. ταῖς δὲ μερικαῖς, γενέσεως, καὶ εἱμαρμένων νόμων, καὶ δίκης, καὶ περιόδων παντοίων ἀφορισμούς. ἢ πόθεν τὰ ὄντα δημιουργεῖ πάντα κατ' οὐσίαν ἐστὶ ταῖς ψυχαῖς, ἀνάγκη δήπου τὰ διαφέροντα μέτρα τῶν λόγων, διαφόρων ὄντων δυνάμεων αὐτῶν. καὶ ταῖς μὲν τῶν μερικῶν ψυχῶν τὴν ἐξηρημένην ἀπονέμει τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πολιτείαν. ταῖς δὲ, τὴν ὑποταγμένην ἐκείναις. καὶ κυβερνωμένην ἄνωθεν ἀπ' αὐτῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ἄλλοις διὰ πλειόνων ἔξεστιν ἀποδεικνύναι.

Κεφάλαιον κ'.

Μετὰ δὴ τοὺς δημιουργικοὺς λόγους, πάλιν ἐπ' αὐτὸν τὸν δημιουργικὸν νοῦν ἀναδραμόντες, θεωρήσωμεν ἑπόμενοι τῷ Πλάτωνι, τίς ποτε οὗτός ἐστιν ὁ δημιουργὸς, τὸ πέρας αὐτὸ τῆς νοερᾶς τελάδος συνελίττων εἰς τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ἅπως αὐτὸν ἐπονομάζειν προσῆκε, κατὰ τὴν ἑλληνικὴν θεολογίαν. μᾶλλον δὲ πρὸ τούτου συνελόντες, εἴπωμεν ἐν κεφαλαίοις, ἃ περὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑφήγησιν τοῦ Τιμαίου παρειλήφαμεν. καὶ γὰρ ἂν ἐκεῖνα ῥᾴων ἐκ τούτων διομολογηθέντων ἡμῖν καταμάθοιμεν. ποιητὴς μὲν γὰρ δὴ, καὶ πατὴρ αἴτιός τε κόσμου παντὸς ὅλου ἐν ἀρχῇ τῆς περὶ αὐτοῦ θεολογίας. καὶ οὔτε ποιητὴς μόνον, οὔτε πατὴρ, καὶ ποιητὴς, ἀλλ' ὁμοῦ μὲν ἀμφοτέρας ἔχων αἰσθητῶς τὰς ἰδιότητας, κατὰ δὲ τὴν ποιητικὴν μᾶλλον, ἢ τὴν πατρικὴν αἰτίαν χαρακτηριζόμενος. δημιουργὸς δὲ τῶν ὅλων, κατὰ τὴν ἀγαθότητα, τὴν ἑαυτοῦ, καὶ τὴν ἄφθονον βούλησιν, καὶ τὴν δύναμιν, τὴν πάντα κατασκευαστικὴν καὶ τὰ ἄτακτα διακοσμητικήν. κάλλους δὲ, καὶ συμμετρίας, καὶ τάξεως χορηγὸς, καὶ τῶν αἰτίων ἄριστος. διαφερόντως ἡμῖν παραδεδόσθω.

Διότι δὴ τῆς ὅλης δημιουργικῆς σειρᾶς τὴν μονοειδῆ, καὶ πρωτουργὸν ἐκληρώσατο δύναμιν. πατὴρ δὲ, καὶ ψυχῆς ὑπάρξεως, καὶ πάσης ὁμοῦ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ζωῆς. ἐπειδὴ ζῶν ἔμψυχον ἔνοησε αὐτὸς ἀπαρχόμενος τὸν ὅλον οὐρανόν. Πλήρης δὲ ὢν νοητοῦ παντὸς ὤν, καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ νοητὸν ζῶον, καὶ παντελὲς αἰσθητῶν ἑαυτὸν, καὶ τοῦτο δι' ὁμοιότητα ἐκείνῳ συνάπτων, καὶ μονογενῆ αὐτὸ δημιουργῶν, ὥσπερ τὸ παράδειγμα χωρητὸν, ἐφ' ὅλων ἐκτέθεικε, τὸ νοητὸν, ἰδιωτρόπως ὑφέστηκε. καὶ μίαν καὶ τῶν σωμάτων αὐτὸς δημιουργὸς, αὐτὸς πλειουργὸς, αὐτὸς ταῖς ἀρίστας αἰσθήσεις τὰ πάντα συνδέων. καὶ τὰς τῶν δυνάμεις αὐτῶν, καὶ animabus intellectualia proponit, & ad rerum fabricationem pertinentia, quæ facultates etiam generatrices, & bonorum perfectrices *ipsis* suppeditant. Ipsis verò particularibus *animabus* generationem, *ortum*, & fatales Leges, & Justitiam, & omnigenas periodos accuratè definitas præbet. Si igitur omnia, quæ ab illo rerum opifice *manãs*, propter essentiam sunt ipsis animabus, necesse profectò *est*, ipsas varias verborum mensuras, variarum facultatum esse causas. Et alijs quidem dividuis animabus *ille rerum omnium Opifex, & Creator* Rempub. ex rebus in Mundo *comprehensis* exemptam attribuit, alijs verò, *Rempub. attribuit* illis subjectam, & ab ipsis supernè gubernatam. Hæc igitur in alijs *locis, & alio modò*, pluribus demonstrare licet, *hæc alibi fusius demonstrari possunt.*

CAPUT XX.

POst igitur illa rerum-fabricatoria verba, *quæ de rebus fabricandis agunt, & earum fabricandarũ vim habent*, rursus ad ipsã rerũ opificem Mentem recurrentes, Platonem sequentes, contemplemur, quisnam sit iste rerũ opifex, ipsum intellectualis Trinitatis finẽ convolvens, *ac revolvens, & reducens* ad principiũ, & quomodo ipsum appellare conveniat, secundùm Græcam Theologiã. Imò verò potiùs ante hoc, *rem in panca* contrahentes, per *summa* capita dicamus *ea*, quæ de ipso secundùm Timæi narrationem, & *explicationem* accepimus. Etenim ex his, quæ per confessionem à nobis concessa fuerint, illa faciliùs cognoscemus. Nam effector quidem, & Pater hujus universi Mundi celebratus est statim in principio Theologiæ, *quæ agit* de ipso. Neq; *vocatus est rerum* effector solùm, neq; Pater, & effector: Sed simul quidem cum utranque proprietatem habere manifestè constat: Sed per effectricem potiùs, quàm per paternam causam figuratur, *ac exprimitur*. Opifex verò rerum universarum *appellatur*, propter suam bonitatem, & invidiâ-carentem voluntatem, & potentiam, quæ omnia vel inordinata ordinare, *& in ordinem redigere* potest. Pulchritudinis verò, & symmetriæ, & ordinis suppeditator, & *omnium* causarum præstantissima præcipuè nobis traditus est.

Quia profectò totiùs rerum-fabricatricis seriei, uniformẽ, & primariam facultatem est sortitus. Mentis verò, & animæ, simul & omnis in Mundo *existentiũ* vitæ *Creator est*, & sustentator. Quoniam animal animatum, mente-præditum ipse totum Cœlum effecit. Plenus verò omni mentali existens, & ad ipsum mentale animal, & perfectum, se-ipsum extendens, & hoc per similitudinem cum ipso conjungens, & unigenitum, & *unicum* ipsum fabricans, ut ipsum exemplar mentale, separatum, ex universis egressum, unitè, & *conjunctè* constituit. Quinetiam idem *est omnium* corporum opifex, idem rerum-perfector, qui ipsis præstantissimis proportionibus omnia conjungit *atq; constringit*, & ipsorum facultates, & pondera

vira, & numeros pulcherrimis vinculis conjungit, *atq; constringit*. Præterea verò, totum ex totis, *universum ex universis*, & perfectum ex perfectis hoc Universum constituit, ut senectutis, & morborum expers sit, & omnia in se contineat elementorum genera. Quinetiam figurâ primâ, & simplicissimâ, & eâ, quæ omnes figuras, quæ sunt, maximè complectitur, ipsum *Universum* disponit, *ordinat, ac exornat*.

Præterea verò, *est* autor autarciæ, *i.e. illius vitæ generis, quod suis bonis est adeò contentum, ut nihil præterea desideret, ac expetat*, & ipsius hujus Universitatis revolutionis ad ipsum, ut *hoc universum* ubique ab ipso patiens, *& affectum*, & agens in ipso, nullius eorum, quæ sunt extra, sit indigum, & idem motionis quidem intellectualis *sit* suppeditator, vitæ verò, quæ in tempore explicatur, *sit ministrator*, & semper in ijsdem *rebus*, & pariter, & circa *res* easdem mutationem faciat. Præterea verò, est animæ Pater, & eorum generum, quæ sunt in anima, & divisionis, quæ est in ea, & omnium harmonicorum, *suavemq; concentum habentium* verborum, quam *animæ divisionem*, *& harmoniam*, quasi Lyram per-se-motam, *propriosq; motus sonos edentem*, & immortalem, in hoc Mundo constituit, & circulorum in ipso *existentium est* divisor, & unius, & septem *circulorum*, & deniqi idem *est* figuræ, & formæ effector, & opifex. Præter hæc verò, totum tempus ipse ex se-ipso procreat, per ævi imitationem, & omnes temporis mensuras, & ipsos Deos, qui *mensuras* istas ostendunt, & insigniter, *præcipueq;* totum Solem constituit ex intellectuali sua essentia, lumen *ejus illic* accendens, ut ex alijs Dijs exemptam, *& præter alios Deos eximiam* habens excellentiam, Rex sit hujus Universitatis.

Quinetiam universæ multitudines eorum, quæ in Mundo comprehenduntur, *sunt* illius Opificis, *& Creatoris* & Deorum, & Dæmonum, & cœlestes, & sub Luna *versantes*, ut unigenam, & suis bonis-contentum illum Deum, illius mentalis, & perfecti Dei simulachrum, *& imaginem* demõstrent, *ac omnibus ostendant. Nam ille rerum Creator* ipsam quidem terram, quasi Vestam, *firmamq; sedem, & inferiorum Deorum ac hominum, ac animalium domicilium* in ipsâ *terrâ* fixit, alia verò elementa divinis animabus, & dæmonibus sortitò distribuit. Præter verò hæc omnia, convertit quidem, *ac reducit* ad se, progressa *ex se* Deorum genera, omnia verò replet generatione impollutâ, vitâ æternâ, perfectione rerum fabricatrice, generatrice copiâ. Constituit autem & ipsas dividuas animas cum *suis* vehiculis, & dividit circa Principes, *Ducesq;* Deos, & alias alijs subijcit, & fatales Leges ipsis ostendit, & ipsis in generationem, *ortumq;* reversionibus metitur, & ipsarum periodis præmia proponit, & totam (ut ita loquamur) ipsarum in Mundo Rempub. Lege-lata-regit, *ac administrat*.

Post verò hæc omnia, finem quidẽ imponit rerum universarum providentiæ, redit vero in suã speculam, *& circumflectionem*, junioribus Dijs tra-

Πρὸς δὲ πύπις αὐτάρκειας αὐλῶ, καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἕ παντὸς αἰσακυκλήσεως, ἵνα πάντα καὶ πάσχον ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ δρῶν ἐν αὐτῷ, μηδενὸς τῶν ἔξω κεκμῶντος προσδεὲς ᾖ, καὶ κινήσεως μὲν αὐτὸ νοερᾶς χορηγὸς, ζωῆς δὲ κατὰ χρόνον ἐξελιττομένης, καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως, καὶ περὶ τὰ αὐτὰ τῷ μεταβολὴν ποιουμένου. ἔτι πίνων ψυχῆς ἐπὶ πᾶλῃ, καὶ τῶν ἐν ψυχῇ φυῶν, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ διαιρέσεως, καὶ τῶν ἁρμονικῶν πάντων λόγων, οἷον λύραν αὐτοκίνητον, καὶ ἀθάνατον, ὑποσησαμένῳ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κύκλων διαιρέτης καὶ τὸ εἶναι, καὶ τῶν ἑπτὰ, καὶ ὅλως σχηματοῦ, καὶ μορφῆς αὐτὸς ποιητὴς, καὶ δημιουργός. ἔτι δὲ πύπις, τὸν ὅλον χρόνον αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ φυτεύει. κατὰ τὸν δ' αἰῶνος μίμησιν, καὶ τὰ δ' χρόνου μέλεα πάντα, καὶ οὓς ἐκφαίνοντας ταῦτα θεοὺς, καὶ διαφερόντως τὸν ὅλον ὑφίστησιν ἥλιον ἀπὸ τῆς νοερᾶς ἑαυτοῦ οὐσίας τὸ φῶς ἀναπτόν, ἵνα τῶν ἄλλων θεῶν ἐξηρημένως ἔχων ὑπερέχῃ, βασιλεὺς ᾖ δ' παντός.

Καὶ μὴν δὴ καὶ τὰ πλήθη ζύμπαντα τ' ἐγκοσμίων, δημιουργοῦ θεῶν τε, καὶ δαιμόνων, καὶ τὰ οὐράνια. καὶ τὰ ὑπὸ σελήνην, ἵνα τὸν μονογενῆ, καὶ αὐτάρκη τοῦτον θεὸν, ἄγαλμα τοῦ νοητοῦ, καὶ παντελοῦς ἀποφαίνῃ θεοῦ, τὸν μὲν γᾶν, οἷον ἑστίαν ἐν αὐτῇ πηξάμενος, τὰ δὲ ἄλλα στοιχεῖα ψυχαῖς θείαις, καὶ δαίμοσι διακληρώσας. ἐφ' ἅπασι δὲ πύπις, ὀπισθίφ μὲν τὰ περιληθέντα γῆν τῶν θεῶν εἰς αὐτὸν, πληροῖ δὲ πάντα φυτοῦ ἀχράντου, ζωῆς ἀϊδίου, πλαστικῆς δημιουργικῆς, γονιμικῆς περιουσίας. ὑφίστησι δὲ, καὶ τὰς μερικὰς ψυχὰς, μετὰ τῶν ὀχημάτων, καὶ διαιρεῖ πρὸς οὓς ἡγεμόνας θεοὺς, καὶ ἄλλας ἄλλοις ὑποτάττει, καὶ οὓς εἱμαρμένους νόμους αὐτοῖς ἐκφαίνει, καὶ ταῖς εἰς γῆν καθόδοις μέτροις, καὶ ταῖς περιόδοις αὐτῶν ἀθλοθετεῖ, καὶ πάντα (ὡς εἰπεῖν) αὐτῶν τὸν ἐν τῷ κόσμῳ πολίτειαν διαθεσμοθετεῖ.

Μετὰ δὲ πάντα ταῦτα, πέρας μὲν ἐπιτίθησι τῇ προνοίᾳ τ' ὅλων, ἐπιστρέφει δ' εἰς τὸν ἑαυτὸν

πρεσβυτέρων, τοῖς νέοις θεοῖς παραδοὺς τὴν τῶν θνητῶν προμήθειαν, καὶ μόνων ἐκ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος ἤδη, παράδειγμα τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργοῖς, τῆς εἰς τὰ ὅλα πρόνοιας. καὶ ὥσπερ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῶν ὅλων, παράδειγμα τὸ νοητὸν ζῶον, οὕτω δὴ καὶ τὴν διακόσμησιν τῶν μερικῶν, παράδειγμα τὸ νοερόν ἐστι ζῶον, ἐν ᾧ διηρημένως τὰ εἴδη πάντα κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν προφαίνεται. νοήσαντες γάρ φησιν οἱ παῖδες τὴν τοῦ πατρὸς τάξιν, ἐπῆλθον αὐτῇ, καὶ μόνοι τοῦ ἐκείνου, καὶ παρεμενικῶς, καὶ διαιωνίως τὰ πάντα παράγοντος, αὐτοὶ δημιουργικῶς, καὶ κατὰ χρόνον, τὰ θνητὰ γένη διεκόσμουν. ἄνωθεν δὴ ἀρχὴ τῆς τούτων ποιήσεως, ἡ τοῦ δημιουργεῖν πρόνοια καταφαίνεται, καὶ οἷον ὕμνος τις οὖν τοῦτο ἀποδεδόσθαι τῷ δημιουργῷ, καὶ παρὰ τούτου τοῖς, ὡσαύτως δὲ Πλάτωνος, τάς τε δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ τὰς ποιήσεις, καὶ τὰς εἰς τὸν κόσμον διεργασίας ἀνυμνημένας.

Καὶ δεῖ τοῖς εἰρημένοις σαφῶς ἀναγεγραμμένοις πειθομένους, καὶ τἆλλα πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ ζητούμενα θηρᾶν. λέγω δὲ οἷον, ὁ μικρῷ πρότερον ἐπομεν, τίς ποτ' οὖτός ἐστιν ὁ δημιουργὸς, καὶ ὅπως αὐτὸν ὀνομάζειν κατὰ τὴν παρ' Ἕλλησι φήμην. καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν οὔτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδίδωσιν ὁ Τίμαιος, οὔτε ὅστις ἐξεφάνη, ἀλλὰ καὶ ζητεῖν, ἔργον αὐτὸν, καὶ εὑρόντα (φησὶν) ἀδύνατον εἰς ἅπαντας λέγειν. ἤδη μὲν οὖν καὶ τῶν προειρημένων οἶμαι καταφανεῖς γεγονέναι τοῖς καὶ μικρὰ συνιᾶσιν ὑπομνήμασιν, ὅτι καὶ κατὰ τὸν Πλάτωνος ψῆφον, ὁ μέγας ἐστὶ Ζεὺς, ὁ νῦν παρ' ἡμῶν ὑμνημένος δημιουργός. εἰ γὰρ τῆς νοερᾶς ὅλης (ὥσπερ εἴρηται) τελάρχης, τὸ μὲν ἀκρότατον ἐστιν ἡ τοῦ Κρόνου βασιλεία, καὶ νοητὴ τῶν νοερῶν ὑπεροχή, τὸ δὲ μέσον, κέντρον, καὶ ὁ ἐκδόχος κόλπος τῆς ἐν τῷ Κρόνῳ γονιμικῆς δυνάμεως, ἡ μητρικὴ τῆς Ῥέας, καὶ ζωογόνος πηγὴ, παντὸς δή που καταφανεῖς, ὅτι κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς ὁ μέγιστος ἐκληρώσατο Ζεύς.

Ἀπὸ γὰρ τῶν προειρημένων αἰτιῶν, τῆς μὲν, πατρικῆς, τῆς δὲ, γονιμικῆς, οὗτός ἐστιν ὁ πατρικῶς ὑφιστάμενος θεὸς, ὃς δὴ καὶ βασιλεύειν λέγεται, τὸν τοῦ πατρὸς διαδεχόμενος νοερὸν ἀρχεῖον. εἰ πάντως ἀνάγκη τὸν δημιουργὸν, τὸ πέρας τῆς νοερᾶς τελάρχου τούτης συνελίττειν, ὡς δέδεικται πρότερον, καὶ τοῦτο τῆς τοῦ Διὸς βασιλικῆς δυνάμεως, ἣς πάντων δήπου χωρεῖν ὁμολογήσομεν τῷ δημιουργῷ, τὸν δίτον ἀγχεῖν, καὶ τοῦτον εἶναι τὸν

dita mortalium procuratione, & remanens in suâ (ut ita loquamur) consueta-sede, *est* exemplar illis rerum-opificibus, qui sunt in Mundo, providentiæ, quæ ad secunda *extenditur rerumq; secundarum curam gerit.* Et quemadmodum in ipsa rerum universarum fabricatione, ipsum mentale animal *est* exemplar, sic etiam profectò in ipsa *rerum* particularium dispositione, ipsum intellectuale animal, est exemplar, in quo divisim, & *distinctè* omnes formæ secundùm suam naturam apertè-apparent. Cùm enim (inquit *Pluto*) filij animadvertissent ipsum *sui* Patris ordinem, ipsi paruerunt, *eumq; sunt secuti*, & illo *Patre* manente *semper in eodem statu*, & paternè, & æternè omnia producente, ipsi rerum-fabricandarum-rationem-sequuti, & in tempore, mortalia genera dispositerunt, *& in ordinem redegerunt.* A-principio igitur usq; ad hanc horum effectionem, illa rerum-opificis, *& Creatoris* providentia apparet, & quasi hymnus quidam hic attributus est illi rerum-opifici, & Patri hujus Universitatis, à Platone, qui *hymnus* & facultates ipsius, & effectiones, & in ipsum Mundum *ab ipso collata* beneficia celebrat, *& laudibus extollit.*

Oportet autem *nos* obtemperantes ijs, quæ hic apertè sunt-conscripta, etiam alia omnia, quæ de ipso *rerum universarum Creatore* quæruntur, investigare, *scrutari, capiare.* Id autem dico, cujusmodi est illud, quod paulo antè diximus, *ne scilicet quæramus*, quisnam sit iste rerum-opifex, & quomodo ipsum vocare *debeàmus* secundùm famam apud Græcos *vulgatam.* Et quam ob causam neq; nomen ipsius tradat Timæus, neq; declaraverit quisnam *iste sit*: sed *ita loquutus sit*: Et ipsum *rerum omnium Creatorem* invenire difficile *est*, & inventum (inquit) impossibile *est*, apud omnes dicere, *ejusq; nomen omnibus declarare.* Iam igitur vel ex ante-dictis arbitror perspicuum esse illis, qui vel parva intelligere possunt, *qui vel mediocrem rerum intelligentiam, atq; notitiam habent*, quòd etiam ex Platonis sententia, est ille Magnus Jupiter, qui nunc à nobis celebratus-est rerum-opifex. Si enim intellectualis totius (ut dictum est) Trinitatis, summum quidem est ipsum Saturni Regnum, & ipsa intellectualium excellentia, medium verò *est ipsum* Centrum, & ille sinus exceptor, *ac receptor* generatricis in Saturno facultatis, *scilicet* ipse maternus Rheæ, & animalium-generator fons, cuivis profectò perspicuum *est*, quòd etiam ipsum ipsius finem illo Maximus Jupiter est-sortitus.

A causis enim antè-dictis *manans*, altera quidem, paterna, altera verò, generatrice, *& procreatrice*, hic est ille Deus, qui paternè subsistit, qui etiam regnare dicitur, Patris imperium intellectuale, per-successionem-obtinens. Si igitur *est* necesse, illum rernm-opificem, ipsum hujus Trinitatis finem convolvere, *secumq; quasi quibusdam orbibus implicitum trahere*, ut antè demonstratum-est, & *si* hoc regiæ potestatis Jovis *est* proprium, in idem ire, *& idem esse* profectò confitebimur, ipsum rerum-opificem, & Jovium, *i.e. Jovis* imperiũ

&hunc

& hunc esse *dicemus* illum rerum-opificem, *& Creatorem*, qui celebratur in Timæo. * Si verò etiã prolixiore oratione hoc dignum-judicare, *& plurib. declarare* oportet, & demonstrare consentaneam etiã esse illis, quæ alibi à Platone de hoc Deo sunt-conscripta, illam Theologiam, quæ in Timæo *traditur* de rerum-opifice, *& Creatore*, eja primùm resumamus, *ac repetamus* ea, quæ *scribuntur* in Critia. Quoniam etiam *Critiæ Dialogus* est ipsi Timæo proximus & per proportionem, *quam habet* cum ipso, compositus-est, rerũ earundem hypostasin per imagines, *& similitudines* tradẽs. Quarũ primaria exemplaria per ipsam Mundi fabricationẽ Timæus celebravit.

* *Hic videtur esse principium capitis 21. Vide capitum catalogum.*

Hîc igitur Plato (ut à principio ducam-initium) cùm Athenienſium *bellicum* apparatum pluribus narrasset, quem superioribus temporibus habebant, & Atlantinorum insolentiam, & injuriam *commemorasset*, qui Neptuni quidem nepotes erant, divinum vero semen, per illam humanorum, & mortalium studiorum commixtionem deleuerant, & in omnes insolenter ferebantur, congregat quidem ipsos Deos ad consultationem de ipsis *ineundam*, ut Phæbi-numine-afflati Poetæ *canunt*, & commune Deorum concilium convocat, *& eos in eo collocat*. Jupiter autem initium-facit universæ ipsorum Reipub. & ipsam multitudinem ad se dicentem convertit. Et quemadmodum ille rerum-opifex in Timæo *facit*, omnes in-Mundo-versantes Deos ad se convolvens, *convertens, ac attrahens*, sic etiam ille Jupiter, qui rerum universarum curam gerit in Critia, Deos ad se *convocat*, *atq;* cogit. Quænam igitur Plato dicat de hoc Deo, & quomodo consentientia cum illis, quæ priùs à Timæo sunt-dicta, deinceps consideremus. Jupiter autem ille Deorum Deus, Legitimè regnans, quippe qui potest talia conspicere, *ac observare*, cùm animadvertisset modestum genus misere tractatum, *& ipsis injuriarum autoribus* pœnas infligere voluisset, ut modestiores evaderent, castigati, congregavit omnes Deos in honoratissimam ipsorum habitationem, *& domum*, quæ in medio totius Mundi coll ocata, conspicit omnia, quæcunq; generationem, *ortumq;* participant. In his igitur statim in principio Jupiter ille Deus Deorum, *&* Rex celebratus, quomodo non consentit cum illis, quæ in Timæo sunt-scripta, quæ illis, qui in Mundo versantur, ipsum *Jovem* omnium Deorum Patrem, & autorem *esse* pronuntiarunt, *atq; demonstrarunt*? Quis enim alius est ille Deorum omnium Rex Deus, quàm ille hypostaseos ipsorum, & essentiæ autor? Quis etiam est ille, qui Deos Deorum appellat illos *Deos*, qui versantur in Mundo? Nonne ille, qui totius rerum-fabricationis principium in se collocatum habet, & ex se pendens? Si igitur & illis, qui ab ipso generantur, illud dat, *atq; largitur*, ut sint Dij Deorũ; profectò multo magis ipsi convenit hoc, ut omniũ Deorum Deus celebretur. Quinetiam pœnas infligere delinquentibus cuinam præcipuè Deorũ, qui sunt ante Mundum, conveniet *magis*, quàm illi, qui mensuras omnes ipsis animab. terminatas attribuit, & hujus Universitatis Leges ipsis patefecit, *ac demõstravit*, & de Justicia, & Injustitia decẽtia præcepta-dedit, *Legesq; lata sanxit*, ut postea vitij singulorũ esset expers-culpę? *pro, ut postea vacaret culpa vniuersorũ, quib. eorũ unusquisq; est obnoxius?* Quinetiã ipsum congregare Deos omnes in honoratissimã ipsorũ habitationẽ, *&* domũ, quæ generationẽ omnẽ conspicit, *& omnẽ ortũ contemplatur*, mediũ hujus Univers-

ρημμένων μὲν αὐτὸ ἕν πλήθους παρέχεται λόγον δοκιμάζουσιν, ἐξ ἑνὸς δὲ ὅτι πάντα τὸν κόσμον συνέχουσα. ἀ δὴ τῆς δημιουργικῆς ἐστι μονάδος ἐξαίρετα ἀγαθά. τὸ γὰρ ὑπερέχειν πάντας εἰς ἑαυτὸν σύνεσιν, καὶ καθορᾶν τὸν ὅλον οὐρανόν, ἐξηρημένως τῷ δημιουργῷ παρεσκεύασε πατήρ. ἕνος γὰρ ἄλλου παρέχειν δυνατὸν τὸ πλῆθος, ἡ τῆς ὑποστατικῆς αὐτὸ μονάδος· τίς δ' ἂν ὑπερέχοι πρὸς ἑαυτὸν σύνεσιν τῷ κόσμῳ θεούς, ἢ ὁ τῆς οὐσίας αὐτῶν δημιουργός, καὶ τῆς ἐν τῷ παντὶ ἁρμονικῆς;

Κεφάλαιον κβ'.

Ἐν μὲν οὖν τοῦτ' πρῶτον πρόβλημα ζητουμένου ληψόμεθα. δεύτερον δὲ, ἔτι πρότερον, ἡ βούλῃ, τὸν ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτους ῥῆσιν, καθ' ἣν παρίστησι τῶν ὀνομάτων ποιεῖται σύνταξιν, ἐξ ὧν τὴν οὐσίαν ἡμῖν παρίστησι τοῦ Διός. οὐ γὰρ ἐξ ἑνὸς ὀνόματος ἅπτεται τὴν Φύσιν ἀπάγεται τοῦ θεοῦ τοῦδε, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων θεῶν. οἷον Κρόνου, καὶ Ῥέας, καὶ Ποσειδῶνος, καὶ Πλούτωνος· ἀλλ' ἐκ δυοῖν εἰς ἓν ἰόντων, καὶ τὴν μίαν αὐτοῦ, καὶ ἑνωμένην οὐσίαν μερισμῶς ἐνδεικνυμένων, ἐκφαίνει τὴν τοῦ θεοῦ πάντα δύναμιν, καὶ τὴν τῆς ὑπάρξεως ἰδιότητα. καὶ γὰρ ἡ κοινὴ περὶ αὐτοῦ φήμη, διχῶς αὐτὸν ἐπονομάζει. καὶ ταῖς μὲν, Δία καλοῦντες αὐτὸν, ἐν τε εὐχαῖς, καὶ ὕμνοις θεραπεύομεν. τοτὲ δ', ἀπὸ τῆς ζωῆς παρωνύμως Ζῆνα τὸν αὐτὸν αἰδοφημοῦμεν. καὶ Ζεὺς ἅμα καλούμενος, καὶ τῇ τοῦ Διὸς προσηγορίᾳ χαίρων, ἀπ' ἀμφοτέρων ὁμοίως τῶν ὀνομάτων, παρ' Ἕλλησιν ἔστι. καὶ ᾗ ἔλαχεν οὐσίαν, καὶ τάξιν ἐν τοῖς θεοῖς, δηλοῦται. καὶ καθ' αὐτὸ μὲν, οὐδέτερον ἱκανῶς δύναται γνώριμον ποιῆσαι τὴν ἰδιότητα τοῦ θεοῦ. συνταχθέντα δ' ἀλλήλοις, καὶ λόγου τινὸς, τῆς περὶ αὐτὸν ἀληθείας, ἐστὶν ἐκφαντικά.

Πῶς οὖν ἐξ ἀμφοῖν τῶν ὀνομάτων ἡ τοῦ βασιλέως τάξιν σημαίνεται δύναμις, καὶ ἡ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ προηγουμένη τάξις ἐν τοῖς θεοῖς, αὐτὸς τοῦ Σωκράτους ἀνθύσωμεν λέγοντος, φαίνεται δὴ καὶ τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ λεγομένου Διΐ, παγκάλως τὸ ὄνομα κεῖσθαι. ἔστι δὲ ῥᾴδιον καταμαθεῖν. ἀπχνῶς γὰρ ἔστιν οἷον λόγος τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα. διελόντες δὴ αὐτὸ εἰς δύο, οἱ μὲν, τὸ ἐπίρρ μέρος χρώμενοι, οἱ δὲ, τὸ ἐπίρρ. οἱ μὲν γὰρ, Ζῆνα. οἱ δὲ Δία καλοῦσι. συνιᾴμενον δὲ εἰς ἓν, δηλοῖ τὸν φύσιν τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ προσηκόντως φαμὲν ὀνομάζειν οἴεσθαι ἀπαγορεύειν. εὐ γὰρ ἔστιν ἡμῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ὅσοις ἐστὶν αἴτιος μᾶλλον τοῦ ζῆν, ἢ ὁ ἄρχων τε, καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων. συμβαίνει οὖν ὀρθῶς ὀνομάζεσθαι οὕτως ὁ θεὸς, εἶναι δι' ὃν ζῆν πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑπάρχει.

sitatis *locum*, obtinens, eximiam quidem ipsi multitudinis *curam*, & providentiam attribuit: Sed eam, quæ ex æquo, *paruerq́*, ad totum Mundum pertinet. Quæ profectò sunt eximia bona Unitatis rerum opificis. Ipsum enim omnes Deos ad se convertere, *& conversos attrahere*, & contemplari totum Cœlum, *per excellentiam*, & eximiè ipsi hujus Universitatis opifici, *& Creatori* convenit. Cujus enim alius proximè particeps esse potest ipsa multitudo, quàm illius Unitatis, quæ ipsius constituendæ vim habet? Quis autem *alius* ad se convertet omnes Deos, qui sunt in Mundo, quàm ipse ipsorũ essentiæ Creator, & sortitionis, *atq́ retum distributionis sortitò factè autor*, in hoc Universo?

CAPUT XXII.

VNum igitur hoc primum argumentum rei quæsitæ ponimus, *& hic statuimus*. Secundum verò *ponimus argumentum* alterum, si velis, illam Socratis in Cratylo *descriptam* dictionem, in qua de nominibus verba facit, per quæ nobis ipsam Jovis essentiam repræsentat, *& quodammodo spectandam jub oculos subjicit*. Non enim ab uno nomine ad hujus Dei naturam ascendit, quemadmodum ad aliorum Deorum *naturam ascendit*, ut Saturni, & Rheæ, Nepruni, & Plutonis: sed à duobus in unum euntibus, & unã ipsius, & unitam essentiam dividuè declarantibus, *pro, sed per duo in unum coeuntia, & unam ipsius, & unitam essentiam partitè declarantia*, hujus Dei potentiam ostendit, & ipsam illius essentiæ proprietatem. Etenim communis de ipso fama, duobus modis ipsum appellat. Et modò quidem, Jovem vocantes ipsum, & in precibus, & hymnis colimus. Modò verò, à vita paronymè, *i. e. nomine à vita derivato*, Zêna, *i. e. Jovem, vitæ autorem*, eundem celebramus, *& laudibus extollimus*. Et Zeus, *i. e. Jupiter, autor vitæ*, simul vocatus, & Jovis appellatione gaudens, ab utroq; nomine pariter *appellatus, i. e. utroq́ nomine vocatus*, apud Græcos est *in honore summo*. Et quam essentiam, & ordinem in *rebus* divinis sit sortitus, *per hæc duo nomina* declaratur. Et per se quidem, neutrum *horum nominum* satis notam facere potest hujus Dei proprietatem. Sed si alterum cum altero conjungatur, & *integra* fiat oratio, *hæc simul posita*, vim habent declarandæ veritatis, quæ de ipsis *traditur*.

Quomodo igitur per hoc utrunq; nomen, hujus Regis potentia significetur, & ipsius hypostasin antecedens ordo inter Deos *declaretur*, ipsum Socratem audiamus *ita* loquentem, Videtur autem & ipsius Patri, qui Jupiter vocatur, perpulchrè nomen impositum esse. Non potest autem facilè cognosci, *quod sit hoc nomen*. Illud enim Jovis nomen est prorsus ut oratio. Cùm autem ipsũ *Jovis nomen* bifariam diviserimus, alii quidem, altera parte utimur, alij verò, altera. Nam alij quidem, Ζῆνα, *i. e. vitæ autorem vocant*. Alij verò, Δία, *i. e. Jovem*, appellant. Compositum verò *nomen utrunq́, & contractum ex duobus* in unum, declarat hujus Dei naturam. Quod profectò convenire dicimus nomini, quod *res aliquas*, efficere potest. Nullus enim est, qui nobis, & alijs omnibus sit vitæ magis autor, quam ille, qui omnium est & Princeps, & Rex. Accidit igitur, ut iste Deus, rectè nominetur *ita*. *Nam* Δία-Ζῆνα, *duobus nominibus in unum coeuntibus, unà appellant, i. e. Jovem-vitæ-autorem*, quòd sit ille, δι' ὃν ζῆν, &c. i. e. ille, per quem omnibus viventibus vivere *datur*, & licet.

Dividi-

Dividitur verò bifariam, quasi dicerem unum esse nomen τοῦ Διὶ, & τοῦ Ζῆνί. Quod conjunctè dicerem, Δία-Ζῆνα, i. e. Jovem-vitæ-autorem. Hic igitur modus nominum in unum contractionis, & essentiæ hujus Dei per utrunq; *nomen* declaratæ *modus est* cuivis perspicuus. *Pro, Hic igitur nominum in unum contrahendorum modus, & ratio, quæ hujus Dei essentiam per utrunq; nomen declarat, est cuivis manifesta.* Si verò *Jupiter* omnibus (ut dicitur) est vitæ suppeditator, & Princeps, & Rex omnium, quæcunque vivere dicuntur, cuinam istam proprietatem convenire statuemus, illo rerum-opifice, & *Creatore* præteritò? Quomodo verò non *est* necesse *nos* consentientes cum ijs, quæ in Timæo, dicuntur, ad ipsum *rerum-opificem*, & *Creatorem* referre ipsum animalium-procreationis principium? Etenim ille rerum-opifex, & *Creator* totum Mundum animatum, & mente-præditum, & animal efficit, *ac perficit*, & triplicem in ipso vitam constituit. Unam quidem, individuam, & intellectualem. Alteram verò, dividuam, & corporis-forma-præditam, *vel, corpori-similem.* Tertiam verò, mediam inter has duas, individuam, simul & dividuam. Et ipse est ille, qui cœlestium sphærarum unam-quanq; cum ipsis animæ circumferentiis, & *circumvectionibus*, conjungit & qui singulis astris vitam animalem, & intellectualem inserit, & elementis sub Luna *suis*, Deos Duces producit, & animas, & præterea omnibus etiam dividua vitæ genera subijcit, & mortalium animalium principium. Junioribus Dijs indit, *concedit ac attribuit.* Omnia igitur, quæ sunt in Mundo, vitæ sunt plena, propter illius rerum-opificis, & Patris potentiam. Et iste Mundus *est* animal unum, *quod* ex omnibus animalibus *constatum*, & completum-est, propter nunquam-deficientem: *at perpetuam* causam illius, qui *Mundum* ipsum generavit. Et nullus alius est qui sit omnibus vitæ suppeditator, & propter quē omnia vivant, alia quidem, evidentiùs, alia verò, obscurius, quàm ille rerum universarum opifex, & *Creator.* Nam & ipse est animal intellectuale, ut ipsum perfectum exemplar mentale. Quamobrem etiam hæc inter-se conjuncta-sunt. Et alterum quidem, est paternè rerum universarum causa. Alterum verò, more-rerum-universarum-Creatoris. Et quemadmodum illud, quod est per-se-animal, omnia animalia & mentalia, & sensilia, per unam causam constituit mentaliter, sic etiam ille rerum-opifex, & *Creator*, in secundo ordine animalia, quæ sunt in Mundo fabricat intellectualiter.

Et quemadmodum illud, *quod est per-se-animal*, proximè subsistit ex mentali vita *manans*, sic etiam iste ex intellectuali vita procreatur, & primus repletur rivis ipsius animaliū-procreationis. Quamobrem etiā omnibus vitā per-illuminationem-inserit, patefaciēs, *ac ostendens* ipsas profunditates animalia-procreantis Deitatis, & fœcundam intellectualiū Deorū facultatem provocans. Si igitur vivunt quidem omnia propter rerū-fabricatricem causā, & participant animam & mentem, & omnem (ut ita loquar) animalium-procreationem, propter hujus Dei providentiam. Qui verò vitam à se *manantem* profundens-largitur omnibus in Mundo *versantibus*, & qui Princeps est

Διείληπται δὲ δίχα, ὥσπερ λέγων ἓν ὂν τὸ ὄνομα τοῦ Διὶ, καὶ τοῦ Ζῆνί. ὁ μὲν οὖν πρῶτος τῶν ὀνομάτων εἰς ἓν συναγωγὴς, καὶ τῆς δι' ἀμφοτέρων θεοῦ πύπου προφαινομένης ὑπαρξεως, ὡσπερ καὶ φανῆς. εἰ γὰρ τῆς ζωῆς ἐστι πᾶσιν (ὥσπερ λέγεται) χορηγὸς, καὶ ἀρχῶν, καὶ βασιλεὺς τ' πάντων, ὅσα λέγεται ζῆν, τίνι προσήκειν τὴν ἰδιότητα ταύτην ἡσόμεθα, τὸν δημιουργὸν ἀφέντες; πῶς δὲ οὐκ ἀνάγκη τῆς ἐν Τιμαίῳ λεγομένοις ζυμφωνοῦντας, ἐπ' αὐτὸν ἀναφέρειν τὴν τῆς ζωογονίας ἀρχήν; καὶ γὰρ τὸν ὅλον κόσμον ἔμψυχον, καὶ ἔννουν, καὶ ζῶον ὁ δημιουργὸς ἀπετέλει, καὶ τὴν τριπλῆν ἐν ἑαυτῷ ζωὴν ὑφίστησι, τὴν μὲν, ἀμέριστον, καὶ νοερὰν. τὴν δὲ, μεριστὴν, καὶ σωματοειδῆ. τὴν δὲ, μεταξὺ τούτων, ἀμέριστον, ἅμα καὶ μεριστήν. καὶ τῶν οὐρανίων σφαιρῶν ἑκάστῃ, αὐτὸς ἐστιν ὁ ζωῆς τῆς ψυχῆς συναπάσῃ συμφορᾶς. καὶ τ' ἄστρων ἑκάστῳ ζωὴν ὑφίστας ψυχικὴν, καὶ νοερὰν, καὶ πῖς ὑπὸ σελήνην στοιχείοις, θεοὺς ἡγεμόνας παραγαγὼν, καὶ ψυχὰς, καὶ πρὸς τούτοις ἅπασι καὶ τὴν μεριστὴν τῆς ζωῆς ὑποστάσας ἦλθε, καὶ τῶν θνητῶν ζώων τὴν ἀρχὴν τοῖς νέοις θεοῖς ἐνεδίδου. πάντα μὲν οὖν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ζωῆς ἐστι μεστὰ, διὰ τὴν τ' δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς δύναμιν. καὶ ζῶον ἓν ὁ κόσμος οὗτος, ἐκ πάντων ζώων συνεπληρώθη, διὰ τὴν ἀνέκλειπτον τ' ἡμέτερον αὐτὸν αἰτίαν. καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐστὶν ὁ τοῦ ζῆν πῖς πᾶσι χορηγὸς, καὶ δι' ὃν ζῇ τὰ πάντα, τὰ μὲν, ἐναργέστερον, τὰ δὲ, ἀμυδρότερον, ἢ ὁ τῶν ὅλων δημιουργός. ζῶον γάρ ἐστι καὶ αὐτὸς νοερὸν, ὥσπερ τὸ παντελὲς παράδειγμα νοητόν. διὸ καὶ συνεῖρηται ταῦτα ἀλλήλοις. καὶ ἐστι τὸ μὲν, παθεμικῶς τῶν ὅλων αἴτιον. τὸ δὲ, δημιουργικῶς. καὶ ὥσπερ τὸ αὐτοζῶον ἅπαντα τὰ ζῶα τὰ νοητὰ, καὶ τὰ αἰσθητὰ, καὶ μίαν αἰτίαν ὑφίστησι νοητῶς, οὕτω δὴ καὶ ὁ δημιουργὸς, κατὰ διάτειναν πέξιν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ζῶα δημιουργῶν νοερῶς.

Καὶ ὥσπερ ἐκεῖνο προσηκόντως ὑφίστησιν ἐκ τῆς νοητῆς ζωῆς, οὕτω καὶ οὗτος ἐκ τῆς νοερᾶς ζωῆς ἀπογεννᾷ τὰ, καὶ πληρεῖται πρώτης τῶν τῆς ζωογονίας ὀχετῶν. διὸ καὶ πᾶσιν ὑπολάμπει τὸ ζῆν, ἐκφαίνων τὰ βάθη τῆς ζωογόνου θεότητος, καὶ τὴν γόνιμον τῶν νοερῶν θεῶν δύναμιν προκαλούμενος. εἰ πάντα ζῇ μὲν τὰ πάντα κατὰ τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν, καὶ ψυχῆς μετέχῃ, καὶ νοῦ, καὶ πάσης (ὡς εἰπεῖν) ζωογονίας διὰ τὴν τ' θεοῦ πρόνοιαν. ὁ δὲ τὸ ζῆν προϊέναι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσιν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ

rerum

ἀρχων τῶν ὅλων, καὶ βασιλεὺς, ὁ μέγιστός ἐστι Ζεὺς, ὥς φησιν ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης, ὁ αὐτὸς δήπου τῷ δημιουργῷ καὶ πατρὶ φίλων ὑπάρχων. καὶ ἡ μὲν Τιμαίου περὶ τὸν δημιουργὸν εὐθὺς νόησις, τῇ δὲ Σωκράτους περὶ τοῦ Διὸς θεολογίᾳ σύμφωνός ἐστιν. εἰ δὲ καὶ ἑκάτερος αὐτῶν τὸν μὲν θεὸν πάντων γνῶσιν ὑπερφυᾶ ἐπονομάζει, καὶ ὁ μὲν, εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρόντα φησὶν αὐτὸν εἰς ἅπαντας ἀδιαβάλητον λέγειν, ὁ δὲ, οὐ ῥᾴδιον καταυδῆσαι, τὸ δὲ Διὸς ὄνομα πᾶσι. πῶς οὐ χὴ ταύτῃ συμφέρονται ἀλλήλοις ἐν τοῖς περὶ τοῦ θεοῦ πάντων λόγοις; καὶ μὴν καὶ ἡ τῶν ὀνομάτων συνθεσις, καὶ ἡ ἐκ δυοῖν εἰς μίαν ὕπαρξιν συνοδος, διαφερόντως προσήκουσι τῷ δημιουργῷ φαίνεται. τὸ γὰρ διυσειδὲς αὐτοῦ τῆς οὐσίας, καὶ ἡ γονιμικὴ δύναμις καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους θεολόγους ὑπονενέμηται παρ' αὐτοῦ χαρὰ καὶ ἡ δυὰς ἵδρυται, καθ' ἣν τὰ πάντα γίνεται, περὶ ἧς καὶ ὁ Τίμαιος λέγοντα πεποίηκε πρὸς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργοὺς, Μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν. καὶ παράγετε, καὶ ζωογονεῖτε. δεῖ δή που καὶ διὰ τῶν ὀνομάτων αὐτοῦ τὴν δυάδα κατὰ τὴν παλαιὰν φήμην ἀφιεροῦν. τετραγὼς γὰρ ἀρτίως τομὴς, καὶ λαμπρὸν τὸ ὅλον, καὶ σωτὰρ, καὶ μίαν πᾶξιν ἄλυτον ἐκ πολλῶν συνίστησιν. ὁ δὴ καὶ ἡ τῶν ὀνομάτων ἐνδείκνυται δύναμις ἐκ τῆς διηρημένης νοήσεως, εἰς μίαν αὐτοπλῆ, καὶ μονοειδῆ θεωρίαν ἡμᾶς ἀναλέγουσα.

Πάντα δὴ οὖν ταῦτα ταφῶς ἡμῖν ἐπιδείκνυσιν, ὅτι καὶ ὁ Πλάτων εἰς ταὐτὸ ἄγει τῷ Διὶ τὸν ὅλον. [l. τὸν τῶν ὅλων] δημιουργόν. ὁ γὰρ μόνος αὖ μόνῳ δὲ ζῆν τοῖς πᾶσι, καὶ πάντων βασιλεὺς, ὁ δημιουργός ἐστι δὲ πατρός. καὶ ὁ τῇ δυάδι τῶν ὀνομάτων διαφερόντως ἀγαλλόμενος, ὁ διακοσμήσας ἐστὶ τὸν ὅλον οὐρανόν. καὶ μεδοκεῖ τῆς τετρᾶδος (ὡς πολλάκις εἴπομεν) τελάρχῳ ὡς τὸ πέρας λαχὼν, καὶ πᾶσι πρὸς τὸν ἀρχικὸν διατρέφων, καὶ πλήρης μὲν ὑπάρχων τῶν μέσων, [l. μέσων] τῆς ζωῆς πηγῶν, ἑνώσας δὲ αὐτὸν καὶ τὴν δὲ πατρὸς πρόοδον, καὶ τὴν ἁπλότητα τῆς νοητῆς ὑπερστάσεως εἰς ἑαυτὸν προάγων, κατὰ τὴν ἰδιότητα τῶν πρωτουργῶν αἰτίων, καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων εἰληχέναι δυάδα. καὶ ὥσπερ τὴν οὐσίαν ὑποδέξασθαι παρ' ἀμφοτέρων, καὶ τὸ μὲν πέρας ἐκ δὲ πατρὸς ἔχει, τὴν δὲ ἄπειρον δύναμιν, ἐκ τῆς γονιμικῆς αὐτοῦ θεότητος, οὕτω δὴ καὶ τῶν ὀνομάτων, τὸ μὲν, ἐκ δὲ πατρὸς, καὶ τῆς ἑνοποιοῦς ἐν ἐκείνῳ πληθότητος ἔχειν.

Τὸ δὲ, ἐκ τῆς ὅλης ζωογονίας· καὶ δι' ἀμφοῖν, ὥσπερ τὴν οὐσίαν, οὕτω καὶ τὴν ἐπωνυμίαν

rerum universarum, & Rex, est ille Maximus Jupiter, ut ait in Cratylo Socrates, idem igitur profectò existens apparet, *idem* illi rerum-opifici, & *Creatori, utrique idem est.* Et illa divina Timæi de rerum-opifice, & *Creatore* sententia cum Socratis de Jove Theologia consentiens est, *consentit.* Si verò uterque ipsorum, cognitionem hujus Dei comprehensu difficilem appellat, & alter quidem *eorum* dicit, Difficile *esse Jovem* ipsum, *& summum illum rerum universarum Creatorem* invenire, & inventum, apud omnes dicere, *& declarare qualis ille sit*, impossibile *esse*, alter verò, ipsum Jovis nomen cognoscere non facile *esse* statuit, quomodo non etiam hac-in-parte *isti duo* inter se consentiunt in verbis, *quæ faciunt* de isto Deo? Quinetiam ipsa nominum compositio, & illa ex duobus *nominibus* in unam essentiam coitio, *duorumq; nominum, ad eandem essentiam declarandam, in unum conjugatio*, illi rerum-opifici, & *Creatori* præcipuè convenire videtur. Nam essentia visu difficilis, *i.e. quæ difficulter videri, cognosciq; potest*, & procreatrix facultas, etiam secundùm alios Theologos ipsi attribuitur. Apud ipsum enim & ipsa Dualitas est-sita, per quam omnia generat, de qua & ipse Timæus *illum rerum universarum Creatorem* introduxit verba-facientem ad rerum-opifices in Mundo *versantes, quos sic alloquitur*, Imitantes meam potentiam, *&c.* Et *omnia* producit, & animalia-procreat. Oportet igitur etiam per ipsa nomina ipsi Dualitatem secundùm antiquam famam consecrare. Intellectualibus enim fulgurat sectionibus, & universa dividit, & cogit, & unum ordinem indissolubilem ex multis *conflatum* constituit. Quod etiam ipsa nominum demonstrat facultas ex divisa *manans* intelligentia, nos ad unam perfectam, & uniformem contemplationem dirigens, *atq; deducens.*

Hæc igitur omnia manifestè nobis demonstrant, quòd & ipse Plato illum rerum universarum opificem, *& Creatorem* in idem Jovi ducit, *& utrumq; pro eodem sumit, & eundem esse statuit.* Nam qui solus est autor vitæ omnibus, & qui Rex omnium est, ille est hujus Universitatis opifex, *& Creator.* Et ille, qui Dualitate nominum insigniter *gaudet, & exultat*, est ille, qui totum Cœlum *creavit*, ordinavit, *ac exornavit.* Et (ut sæpe diximus) ut intellectualis Trinitatis ipsum finem mihi videtur sortitus, & hunc ad ipsum principium convertit, *ac reducit*, & plenus quidem existit mediorum vitæ fontium, & se conjungit etiam cum ipsa Patris specula, *vel, circumspectione*, & simplicitatem mentalis hypostaseως in se producit, secundùm proprietatem primariarum causarum, *sic* etiam ipsorum nominum Dualitatem sortitus esse *mihi videtur.* Et quemadmodum essentiam ab utroq; *manantem* suscepit, & finem quidem, à Patre habet, infinitam verò potentiam, à sua *rerum* generatrice Deitate, sic etiam ipsorum nominum, alterum quidem, à Patre, & uniformi perfectione, quæ est in illo, habere *videtur.*

Alterum verò, ab universa animalium-procreatione. Et per utrunque *nomen*, ut essentiam,

sic & ipsam appellationem sortitus-esse *videtur*. Nam ipsum quidem cur, *& illud, per quod, & propter quod res sunt*, est cuivis perspicuum universalis etiam essentiæ signum. Dicamus igitur quam ob causam *ille rerum opifex, & Creator* sit bonus, *ut* ait Timæus, ipsa verò vita, ipsa per se medio Entium ordini conveniat. Ergo alterum quidem, ab intellectuali summitate manat, & à paterna Unitate, ad illum rerum-opificem, *& Creatorem venit, scilicet ipsum* Cur, *i. e. illa causa, propter quam res sunt, & sunt.* Nam propter illius communicationem, *& communionem, rebus ab eo creatis* inest & finis, & mentale. Alterum verò, à medio intellectualium ordine *manat*. Illic enim ipsa vita, & illi animalium-procreatores sinus *suam* hypostasin sunt-sortiti. Ex utroque verò illa rerum-fabricatrix Mens palàm-apparens, participat etiam ipsa nomina per compositionem. Ipsum enim Δία, *i.e. Jovem*, & Ζῆνα, *i.e. vitæ autorem*, vocamus, quòd δι' αὐτὸν ἡ ζωὴ, *i. e.* per ipsum vita, in omnia progrediatur, & propter ipsum, in omnibus existat vita. Sic igitur quodammodo ipsa nominum impositio ipsum illius rerum-opificis, *& Creatoris* progressum ab utraque antecedente causa *progredientem* demonstrat.

μίαν λαχεῖν· τὸ μὲν γὰρ διὸ, παντὶ καταφανὲς τῆς πρώτης οὐσίας ὑπάρχον, [l. ὑπάρχον] σύμβημα. λέγωμεν δὴ διὰ τίνα αἰτίαν ἀγαθὸς ὢν, φησὶν ὁ Τίμαιος, τὸ δὲ τῆς ζωῆς αὐτὸ καθ' αὑτὸ τῇ μέσῃ τάξει προσήκῃ τῶν ὄντων. ἐκεῖνο μὲν, ἐκ τῆς ἀκροτήτος ἥκει τῆς νοερᾶς, καὶ τῆς παλλάδος ἑνώσεως τῷ δημιουργῷ τὸ διό. κατὰ γὰρ τὸν ἐκείνου μέθεξιν ἔνεστι καὶ πέρας, καὶ νοητόν. τὸ δὲ ἐκ τῆς μέσης τάξεως τῶν νοερῶν. ἐκεῖ γὰρ ἡ ζωὴ, καὶ οἱ ζωογόνοι κόλπωι τῶν ὑπάρξεων ἔλαχον. ἐξ ἀμφοῖν δὲ ὁ δημιουργικὸς νοῦς πρόφασις, μετέχει καὶ τῶν ὀνομάτων κατὰ σύνθεσιν· Δία γὰρ αὐτὸν, καὶ Ζῆνα καλοῦμεν, ὡς δι' αὐτὸν εἰς ἅπαντα τῆς ζωῆς προϊούσης, καὶ ζῆν ἐν πᾶσι δι' αὐτὸν ὑπαρχούσης.

Καὶ οὕτω δὴ κατὰ τρόπον ἡ τῶν ὀνομάτων θέσις, τῷ δημιουργεῖ πρόσεστιν ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν προηγουμένων αἰτίων ἐκφαίνουσα.

CAPUT XXIII.

RUrsus igitur assumamus, *ac repetamus* ea, quæ sunt in Phileboscripta, & videbimus quomodo etiam in illis Socrates hujus Universitatis fabricationem ad ipsum Jovem referat. Cùm enim illud supposuerit, *i.e. pro sua demonstrationis fundamento statuerit*, Mentem omnia disponere, *& ordinare*, ut illi *viri* sapientes, qui *fuerunt* ante ipsum, *tradiderunt*, & Solem, & Lunam, & omnem *astrorum* circumvectionem gubernare, & totum Mundum demonstrare participem-esse animæ, & intellectualis principatus, & horum communionem ab universis ad nos manare, non autem (ut multi Physiologi *tradiderunt*) hoc quidem Universum fortuitò esse, & fuisse, & res divinas, quæ sunt manifestæ, sic habere, quæ verò sunt in hoc Universo, & animam, & mentem participare. Cùm igitur (ut diximus) *Socrates* ista convicerit, *& manifestè probarit*, & ea, quæ sunt in toto Mundo, ijs, quæ sunt in nobis, majora, & perfectiora esse demonstravit, & universa, magis-propria, & magis-principalia, quàm ipsa particularia esse ostenderit, & Mentem præfecerit rebus universis, quæ rerum hanc Universitatem regat, *ac administret*, & animam, propter ipsius Mentis providentiam, *& procurationem* (non enim sine anima Mundo Mens adest) deinceps recurrit ad ipsam imparticipabilem Mentem, & *ad* ipsum fundatorem, *sustentatorem, ac fultorem* & Mentis, quæ participatur, & animæ, & *ad* illum, qui totum Mundum fabricavit, & hunc, non alium nominat, & celebrat, ut eum, qui continet causas complementorum, quæ sunt in Mundo, *non alium (inquam) nominat*, quàm ipsum Magnum

κεφάλαιον κγ'.

Πάλιν τοίνυν τῶν ἐν φιλήβῳ γεγραμμένων αἰτιλαβώμεθα, καὶ θεωρήσωμεν ὅπως καὶ ἐν ἐκείνοις ὁ Σωκράτης δείκνυ τὸν Δία τὸν δημιουργίαν ἀναφέρῃ δ' ἁπλῶς· νοῦν γὰρ τὰ πάντα διακοσμεῖν ὑποθέμενος, ὥσπερ οἱ πρὸ αὐτοῦ σοφοὶ, καὶ τὸν τε ἥλιον, καὶ τὴν σελήνην, καὶ πᾶσαν τὴν περιφορὰν διακυβερνᾶν, καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐπιδεῖξαι ψυχῆς μετέχοντα, καὶ νοερᾶς ἐπιστασίας, καὶ ἡμῖν τὴν τούτων μέθεξιν ἀπὸ τῶν ὅλων ὑπάρχειν, ἀλλ' οὐχ (ὥσπερ οἱ πολλοὶ τῶν φυσιολόγων) τὸ μὲν πᾶν ἀπὸ ταὐτομάτου εἶναι, καὶ γεγενῆσθαι, καὶ τὰ θειότερα τῶν φαινερῶν, οὕτως ἔχειν, τὰ δὲ ἐν τῷ παντὶ, καὶ ψυχῆς μετέχειν, καὶ νοῦ· ταῦτα δὴ οὖν καταδησάμενος (ὥσπερ ἔφαμεν) καὶ τὰ ἐν τῷ παντὶ κόσμῳ μείζονα, καὶ πλεώτερα τῶν ἐν ἡμῖν ἀποφαίνας, καὶ τὰ ὅλα χειρώτερα, καὶ ἡγεμονικώτερα τῶν μερικῶν ἐπιδείξας, καὶ νοῦν ἐπιστήσας τοῖς ὅλοις τὸν διακοσμοῦντα τὸ πᾶν, καὶ ψυχὰς, διὰ τὸν δ' νοῦ προμήθειαν (οὐ γὰρ ἄνευ ψυχῆς τῷ κόσμῳ πάρεστιν ὁ νοῦς) ἐπ' αὐτὸν ἀναπέμψας λοιπὸν τὸν ἀμέθεκτον νοῦν, καὶ τὸν ὑποστάτην δ' τινὰ νοῦ δ' μετεχόμενον, καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τὸν ὅλον κόσμον δημιουργήσαντα, καὶ πατέρα, οὐκ ἄλλον ὑποτιθέμενος, καὶ αἰνυμνεῖ, τὰς αἰτίας περιέχοντα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πληρωμάτων, ἢ τὸν μέγαν βασιλέα, καὶ ἄρχοντα τῶν ὅλων Δία.

καθάπερ ἡ τῶν Ἑλλήνων φήμη. καὶ δεῖ πᾶσαν τὴν ζώμπασαν τοῦ κόσμου προνοίαν αἰτιᾶσθαι, καὶ τὴν ὅλην αἰτίαν ἐν τούτῳ ὑφεστάναι τῆς τοῦ παντὸς διακοσμήσεως. κάλλιον δὲ αὐτὴν ἐφεξῆς ἀληθεύσαι τῶν τοῦ Πλάτωνος ῥημάτων. ὀκνεῖν γοῦν φησὶν ἐπίστασθαι τῷ κόσμῳ μεταδιδόναι, ὅτι ζωῆς προειρημένας ἀποδείξεσιν ἐπάγων τοιαῦτ', ὡς ἔστιν (ἃ πολλάκις εἰρήκαμεν) ἄπειρόν τι ἐν τῷ παντὶ πολὺ, καὶ πέρας ἱκανὸν, καὶ τὴς ἑπ' αὐτοῖς αἰτίας οὐ φαύλης, κοσμοῦσά τε, καὶ συντάττουσι ἐναρμονίους τε, καὶ ὥρας, καὶ μῆνας, Σοφία, καὶ νοῦς λεγομένη δικαίως ἄν. διὸ δὴ καὶ τὸν μετέχοντα νοῦν, διὰ μέσης ψυχῆς ἀνάγκη τὸν κόσμον προάγεσθαι (νοῦν γὰρ ἄνευ ψυχῆς ἀδύνατον παρεμφαίνεσθαί τῳ, καθάπερ δὴ καὶ ὁ Τίμαιος ἀποφαίνεται) δεῖ δή που καὶ ψυχὴν προστετάχθαι τοῦ παντὸς, ἣ πρώτως ἄρξουσα τῶν ἐν αὐτῷ, καὶ νοῦν αὐτὴ κυβερνήσει. τοῦτο δὴ οὖν ἐφεξῆς ὁ Σωκράτης προσλαβὼν, ἀπορεῖ φησὶ, Σοφία μὲν, καὶ νοῦς ἄνευ ψυχῆς οὐκ ἂν ποτε γένοισθην. ἡ γὰρ ἀμέριστος οὐσία τοῦ νοῦ, καὶ διαιωνίου ἀμέσως συνταχθεῖσα τῇ ζωμαλεοτάτῃ πῶς ἂν δύναιτο; δεῖ πάντως νοῦν μὲν, ἀπρεπέστατον τοῖς ὅλοις, ἵνα τάξιν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τὸ εὖ, καὶ πάντα συνέχῃ. καὶ γὰρ ἡ τάξις, καὶ τὸ εὖ, τῆς νοερᾶς ἐστιν οὐσίας ἔκγονα. ψυχὴν δὲ πρώτως τοῦ νοῦ μετέχουσαν, ἐλλάμπειν ἐν τῷ ζώματι τὸ ἐκεῖθεν φῶς, καὶ πληροῦν πάντα τὰ νοερᾶς διακοσμήσεως. ἔμψυχον ἄρα, καὶ ἔννουν εἶναι τὸν κόσμον ὑποθετέον. ἀπὸ δὴ πάντων ἐπ' αὐτὴν ἄνεισι τὴν τοῦ κόσμου πᾶσαν αἰτίαν, ἥ καὶ τὸν νοῦν παρήγαγε, καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν ὅλην τάξιν ἀπεφήνησεν.

Οὐκοῦν ἐν μὲν τῇ τοῦ Διὸς ἱερᾶς φύσει, βασιλικὴν μὲν ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν ἐγγίνεσθαι, διὰ τὴν τῆς αἰτίας δύναμιν. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, οὐκ, ἀλλὰ καθ' ὅσον φίλον ἑκάστοις λέγεται. ζῶπε πῶς ἀνάγκη δυοῖν θάτερον ἢ περὶ αὐτοῦ τοῦ κόσμου λέγειν, ἢ περὶ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων. εἰ μὲν γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ Ζεὺς, νοῦς ἐν τῷ κόσμῳ βασιλικός ἐστιν ὁ μετέχομενος, καὶ ψυχὴ βασιλικὴ τοῦ παντὸς ἡγεμονεύουσα, καὶ καὶ νοῦν αὐτὸν διακοσμοῦσα. καὶ ζῶπε τῷ κόσμῳ δήπου πάρεισι διὰ τὴν τῆς αἰτίας δύναμιν τῆς ὑφιστώσης αὐτὸν, καὶ δεσποτεύσης ἔννουν, καὶ ἔμψυχον. καὶ οὕτω τὸ κοσμούμενον ἔσται, καὶ δημιουργούμενον ὁ Ζεύς. ἀλλ' οὐ τὸ κοσμοῦν πάντα, καὶ δημιουργοῦν. εἰ δ' ἦν δεῖ τὴν τῆς αἰτίας δύναμιν εἶναι τὴν τοῦ βασιλικοῦ νοῦ, καὶ τῆς βασιλικῆς ψυχῆς ἐξηρημένως ἐπιλητέον. ἐν τῇ δημιουργικῇ πάντων, καὶ δυνάμει τὴν τοῦ Διὸς ὑποθησόμεθα φύσιν. καὶ ἔσται καθ' αὑτὴν ἐν ἑαυτῷ ψυχὴ, καὶ νοῦς.

Regem, & rerum universarum Principem Jovem, quemadmodum *fert* illa Græcorum fama. Et circum hunc totam Mundi providentiam extendit, *& ad hunc refert*, & totam causam dispositionis, *& ordinis* hujus Universitatis in isto ponit. Præstat verò deinceps ipsa Platonis verba audire. Ergo intellectualem Principatum ipsi Mundo impertit, ad antè-dictas demonstrationes hæc addēs, quòd (quæ sæpè diximus) in hac rerum Universitate sit multum infinitum, & finis sufficiens, & quædam in ipsis causa non vilis, *non mala, neq; contemnenda*, quæ in-ordinem-redigit, & componit & annos, & annorum quatuor tempora, & Menses, quæ *causa* jure-optimo Sapientia, & Mens dici potest. Quoniam autem, etiam illam Mentem, quæ participatur, per mediam animam necesse *est* ipsum Mundum gubernare (impossibile enim *est*, Mentem alicui adesse sine anima, quemadmodum etjam ipse Timæus declarat) oportet igitur profectò & animam huic rerum Universitati præesse, quæ proximè imperans ijs, quæ sunt in ipsa, secundùm Mentem, ipsam *rerum Universitatem*, gubernabit. Hoc igitur deinceps ipse Socrates addens, hæc subijcit: Sapientia verò, & Mens sine anima nunquam fuerint. Individua enim, & æterna Mentis essentia quomodo cum eo, quod-corporis-formam-habet, immediatè componi, *conjungiq;* posset? Oportet igitur Mentem quidem, rebus universis præesse, ut ordinem in Mundo, & ipsum Bene, Bonum & omnia contineat. Etenim ipse ordo, & ipsum Bene, Bonum sunt intellectualis essentiæ fœtus, *atq; progenies*. Animam verò primò Mentis participem *oportet* in corpore Lucem illinc *manantem* illustrare, *vel Lucem accendere, quo corpus illustretur*, & omnia intellectualia dispositione, *& ordine* replere. Per hypothesin igitur *est* statuendum, ipsum Mundum esse animatum, & mente-præditum. Hinc igitur *Socrates* ad ipsam ascendit totius Mundi causam, quæ & Mentem produxit, & animam, & universum ordinem procreavit.

Ergo in ipsa quidem Jovis natura regiam quidem animam, regiam verò Mentem inesse dices, propter ipsam ipsius causæ vim, *& faculatem*. In alijs verò, nequaquam: Sed quatenus singulis gratum *esse* dicitur. Hæc igitur necesse *est* è duobus alterum vel de ipso Mundo dicere, vel de ipso rerum universarum opifice, *& Creatore*. Si enim ipse Mundus est Jupiter, ille, qui participatur, est in Mundo Mens regia, & anima regia, quæ hujus rerum Universitatis principatum obtinet, & secundùm Mentem ipsum *Mundum* regit, *& gubernat*. Et hæc ipsi Mundo profecto adsunt propter ipsam ipsius causæ vim, *& faculatem*, quæ fundat, *atq; constituit*, ipsum *Mundum*, & facit mente-præditum, & animatum. Et ita Jupiter erit illud, quod in-ordinem-digeritur, *ac ornatur*, & illud quod fabricatur, *& creatur*, non autem illud, quod omnia digerit-in-ordinem, *ac ornat*, & illud, quod *ea* fabricat, *& creat*. Si verò oportet ipsam causæ vim, illam esse quæ regiam Mentem, & regiam animam eximiè comprehendit, in rerum-opifice ordine, & facultate ipsam Jovis naturam reponemus. Et erit propter causam in se-ipso anima, & Mens.

Quo-

Quoniam autem *Jupiter* & Mentem, & animam ſuis fœtibus dat, *videndum quomodo nobis hæc ſint intelligenda.* Cùm autem horum duæ ſint rationes, alius quidem aliter, ſecundùm ſuam opinionem eligat *id, quod veriſimilius eſſe judicarit.* Mihi verò hic etiam omnem aliam Platonis de hoc Deo tractationem conſideranti, nullo modo videtur illa Jovis natura ad univerſum Mundum eſſe referenda. Neq; enim illa Mundi unigena natura ipſi Jovis Regno convenit, quamvis ſecundùm ipſum Platonem illa Saturnia Trinitas manifeſtè celebretur, & Patris imperium diſtribuat, *regnumq; dividat*, neque id, quod omnibus eſt cauſa (ut in Cratylo dicitur) ipſius Mundi intereſt. Etenim ipſe Mundus eſt ex numero eorum, quæ vitam ab alio *manantem* participant. Hoc igitur (quod *antè* dixi) ut Platoni minimè conveniens relinquemus, quamvis quidam Interpretes ipſum admiſerint. Ipſam verò cauſam in idem cum Jove ducentes, *& utrunq; pro eodem poni ſtatuentes*, & animam, & Mentem in illo ſitam eſſe dicemus, eximiè. Et horum duorum Jovem participem eſſe *dicemus, ſcilicet* Mentis & animæ, *quæ manant* à Diis ante ipſum *exiſtentibus.* Mentis quidem, à Patre. Animæ verò, à Regina, animalium procreatrice Dea.

Illic enim *eſt* ipſe fons animæ, quemadmodum in ipſo Saturno per eſſentiam *eſt* ipſa Mens. Ubiq; enim ipſum mentale ſingulariter complectitur ipſam *cognatam, & quaſi* conjugatam Mentem. Hæc igitur his verbis à nobis deſcripta ſint.

Καὶ ἐπειδὴ καὶ νοῦν δίδωσι τοῖς ἐμπύροις μνήμασι, καὶ ψυχάς. δύο δὲ πύτων ὄντων λόγων, ἄλλος μὲν ἄλλως αἱρείσθω κατὰ τὸν αὐτοῦ δόξαν. ἐμοὶ δὲ ἐνταῦθα σκοπουμένῳ καὶ τὸν ἄλλον ἅπαντα Πλάτωνος περὶ θεοῦ τούτου πραγματείαν, οὐδαμῇ καταφαίνεται δεῖν τὸν ὅλον κόσμον, τῷ τοῦ Διὸς φύσιν ἀναφέρειν. οὔτε γὰρ τὸ μονογενὲς τοῦ κόσμου τῇ τοῦ Διὸς περσικῇ βασιλείᾳ, καὶ καθ' αὐτὸν τὸν Πλάτωνα τῆς Κρονίας τριάδος καταφανῶς ὑμνουμένης, καὶ τῷ τοῦ πατρὸς ἀρχῷ διανεμομένης, οὔτε τὸ πᾶσιν αἴτιον (ὡς ἐν Κρατύλῳ λέγεται) τῷ κόσμῳ διαφέρει. καὶ γὰρ ὁ κόσμος τῶν μεταχόντων ἐστὶν ἀπ' ἄλλου τῆς ζωῆς. τοῦτο μὲν οὖν (ὅπερ ἔφαμεν) ὡς εὐδαμῇ τῷ Πλάτωνι πρεπόντως ἀπολείψομεν, εἰ καὶ τινες αὐτὸ τῶν ἐξηγητῶν προσήκαντο. τὸν δὲ αἴτιον εἰς ταὐτὸν ἄγοντες τῷ Διΐ, καὶ ψυχὴν ἐν ἐκείνῳ, καὶ νοῦν ἱδρῦσθαι φήσομεν ἐξηρημένως. καὶ πύτων ἀμφοτέρων τὸν Δία μετέχειν, νοεροῦ καὶ ψυχῆς, ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ θεῶν. νοερὸν μὲν, ἀπὸ τοῦ πατρὸς, ψυχῆς δὲ, ἀπὸ τῆς βασιλίδος τῆς ζωογόνου θεᾶς.

Ἐκεῖ γὰρ ἡ πηγὴ τῆς ψυχῆς, ὥσπερ ἐν τῷ Κρόνῳ καθ' οὐσίαν ὁ νοῦς. παντελοῦς γὰρ τὸ νοητὸν ἐνιαίως περιέχει τὸν σύστοιχον νοῦν. ταύτῃ μὲν οὖν διὰ πύτων ἡμῖν διαγεγράφθω τὰ λόγων.

CAPUT XXIV.

DEinceps verò, poſt hoc, fabuloſas ſententias in Protagora *deſcriptas* attingamus, & idem concludamus, cõmuniter cum Timæo ſpectantes, ut convenit verbis, quæ de rerum opifice, *& Creatore ſunt*, illas opiniones, quæ per Protagoream fabulam, de Magno Jove nobis traditæ ſunt. Dicit igitur illa fabula, Prometheum, qui genus humanum ornavit, & qui nobis proſpexit, ut vitam ratione præditam haberemus, ne ſummerſa Telluris furoribus, & Naturæ neceſſitatibus (ut quidam de Deorum numero dicit) periret, Naturam artibus illigaſſe, *eamq; vinculis earum conſtrinxiſſe*, & has quaſi ludentibus animabus, Mentis imitamenta propoſuiſſe, & per has excitaſſe noſtram cognoſcendi facultatem, & intelligendi vim, ad formarum contemplationem. Omnis enim artificioſa effectio, eſt formæ procreatrix, & ſubjectæ materiæ ornatrix: ſed ipſas quidem artes ipſum procurantem, & ipſis animabus dediſſe, & à Vulcano, & Minerva *eas* accepiſſe.

In his enim Diis primò omnium artium cauſa continetur. Nam ille quidem *Vulcanus* ipſarum *artium* vim fabricatricem primò præbet, hæc verò, *Minerva* cognoſcendi facultatem, & intelligentiæ vim ipſis *animabus* ex alto per illuminationem ſuppeditat. Quoniam autem non ſolùm

Κεφάλαιον κδ'.

Ἑφεξῆς δὲ πύτῳ, τῷ ἐν Πρωταγόρᾳ μυθικῶν νοημάτων περιπαίμεθα. καὶ τὸ αὐτὸ συλλογισώμεθα, κοινῇ μὲν τοῦ Τιμαίου σκοποῦντες, ὥσπερ ἁρμόττει τοῖς περὶ δημιουργοῦ λόγοις, τὰ δὲ τοῦ πρωταγορείου μύθου, περὶ δὲ μεγάλου Διὸς ἡμῖν παραδεδομένα δοξάσματα. λέγει τοίνυν ὁ μῦθος, τὸν Προμηθέα, κοσμοῦντα τὸ τῶν ἀνθρώπων ἦθος, καὶ προνοοῦντα τῆς λογικῆς ἡμῶν ζωῆς, ἵνα μὴ βαπτισθεῖσα χθονὸς οἴστροις, καὶ ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις (ὡς φησί τις τῶν θεῶν) ἀπόληται, τῇ φύσιν ἐνδήσαντα ταῖς τέχναις, καὶ ταύτας οἷον παιζούσας τῆς ψυχαῖς, ὑπὲρ μιμήματα προβῆναι, καὶ διὰ τούτων αἰσθέσθαι τὸ γνωστικὸν ἡμῶν, καὶ διανοητικὸν, εἰς τὴν τῶν ἰδεῶν θεωρίαν. πᾶσα γὰρ τεχνικὴ ποίησις, ἰδεατικός ἐστι, καὶ κοσμητικὴ τῆς ὑποκειμένης ὕλης, ἀλλὰ τὰς μὲν τέχνας, αὐτὴν προμηθούμενον, καὶ δοῦναι ταῖς ψυχαῖς καὶ λαβεῖν παρὰ Ἡφαίστου, καὶ Ἀθηνᾶς.

Ἐν γὰρ τοῖς θεοῖς πύτοις, πρώτως ἡ τῶν τεχνῶν περιέχεται πασῶν αἰτία. ὁ μὲν, τὸ δημιουργικὸν αὐτὴν πρώτως παρεχόμενος, τῆς δὲ, τὸ γνωστικὸν, καὶ νοερὸν αὐτῆς ὁπλαμπεύσης ἄνωθεν. ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον ἔδει τῆς τῶν τεχνῶν

ἀρίστως ζωῆς ἐν ἡμέτραις ψυχαῖς, ἀλλὰ καὶ πάντων πλεωτέρας ἄλλης τινὸς ἐπιστήμης τῆς πολιτικῆς, ἢ τὰς πόλεις πάσας σωτηρίαν δύνασθαι, καὶ κοσμεῖν, καὶ πρὸς τὸν κατὰ νοῦν ζωὴν ἐπάγειν ἀφ' ἧς τὰς ψυχάς. ὁ δὲ Προμηθεὺς τοῦτον πορίζειν ἡμῖν ἀδυνάτως ἔλεγεν, διότι δὴ παρὰ τῷ μεγάλῳ Διὶ πρῶτος ἐστὶν ἡ πολιτικὴ, τῷ δὲ Προμηθεῖ λαθεῖν (φησὶν) εἰς τὸν τοῦ Διὸς ἀκρόπολιν παρελθὼν οὐκ οἶόν τε εἶναι (ἰσχὺς γὰρ τοῦ Διὸς φυλακὴ φοβεραὶ, πάντων αὐτὴν τῶν μερικῶν αἰτίων ἐξηρημένων φρουρεῖσαι) πέμπει ἄγγελον Ἑρμῆν ὁ Ζεὺς εἰς ἀνθρώπους φέρειν Φρόνησιν, καὶ αἰδῶ· καὶ ὅλως τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην παραγγέλλειν πᾶσιν ὁμοίως μεταδοῦναι τῆς ἀρετῆς ταύτης, καὶ ὅπως πάντας νέμειν τὸν τῶν δικαίων, καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν γνῶσιν, ἀλλὰ μὴ διῃρημένως, ὥσπερ τὰς τέχνας ἄλλας ἄλλοι κατανέμασθε. καὶ οἱ μὲν, εἰσὶν αὐτῶν ἐπιγνώμονες τῶν ἀνθρώπων. οἱ δὲ, ἀμαθεῖς, ἢ πασῶν, ἢ τινῶν ὑπάρχουσι τεχνῶν.

Ἐν δὴ τούτοις ὁ Πλάτων τὸ μὲν παράδειγμα τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης (ὡς ἔστι δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων) ἐπὶ τὸν Δία πρώτως ἀναφέρει. τὸν δὲ πρόοδον αὐτῆς, καὶ τὸν μέχρι τῶν ψυχῶν μετάδοσιν τῆς ἑρμαϊκῆς σειρᾶς παράγει, τὸν μέθεξιν, καὶ τὸν εἰς ἡμᾶς παρουσίαν εὐσπόδητον, καὶ κοινὸν ἁπάσαις πρόοδον ταῖς ψυχαῖς. τὸ γὰρ ἐπὶ πάντας νέμειν, καθ' οὐσίαν ἐστὶ ταῖς ψυχαῖς ἐνυπάρχειν τὸν τοιοῦτον ἐπιστήμων. τούτων δὴ οὕτω διακειμένων, σκεψώμεθα τίνι μάλιστα προσήκειν τὸν πολιτικὸν φήσομεν, καὶ τίς ἐστιν ὁ πρώτως τὸν ἐν τῷ παντὶ πολιτείαν καταστησάμενος, καὶ τὰ μὲν θεῖα, τῶν θνητῶν ἄρχειν, τὰ δὲ ὅλα, τῶν μερῶν διορίσας, τὰ δὲ αὐτοκίνητα, καὶ νοερὰ, τῶν ἀμοιροῦντων τῆς δὲ νοῦ παρουσίας πρεσβύτατα παραγαγών. ἆρ' οὐχ ὁ δημιουργός ἐστιν, ὁ τούτων ἁπάντων ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν αἴτιος, καὶ τὸν κόσμον ὅλον καλὸν καὶ ἀγαθὸν ὄντα, καὶ ταῖς ἀρίστας αὐτὸν ἀναλογίας συνδήσας, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν αὐτῷ πολιτείαν ἰδρύσας, καὶ σὺν τῆς ἁρμαρμένης νόμους ἔχων τινὰς, καὶ συνέχων, καὶ σὺν τῆς Ἀδραστείας θεσμοὺς ἀφορίσας καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ πάντα τῇ δίκῃ τὰ πρόσφορα, καὶ τὰ ὑπὸ σελήνην ἀφορισμῶν; ἐπεὶ καὶ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς, εἰσοικίζων ταύτας εἰς τὸ πᾶν, καὶ τῆς ὅλης αὐτῶν πολιτείας μεταδιδοὺς πασῶν πολιτειῶν ἀρίστης, καὶ ἀνεμπόδιστης οὔσης, εὔτακτός ἐστιν ὁ καὶ σὺν ἁρμαρμένους νόμους προσαγορεύων, καὶ τὰ μέτρα τῆς δίκης ἀφορίζων, καὶ τὰ πάντα ἀφορισμοθετῶν, ὡς φησιν ὁ Τίμαιος. τοῦτο μὲν οὖν μὴ καὶ περίεργον ἢ κατασκευάζειν, ὡς ὁ τὸν Πλάτωνα δημιουργός ἐστιν, ὁ τὸ πρῶτον μὲν παράδειγμα τῆς πολιτικῆς ἔχων.

oportebat animas, quæ sunt in generatione, & *ortu*, habere ipsam artium inventionem: sed etiam aliquam aliam scientiam civilem, his perfectiorem, quæ istas artes componere, & ornare, & ipsas animas per virtutem ad vitam *degendam* secundùm Mentem adducere posset, Prometheus verò *vitam* istâ nobis suppeditare non poterat, quia apud illum Magnum Jovē primò est civilis *scientia*, Prometheus verò (inquit *fabula*) clàm in Jovis arcem intrare non poterat (sunt enim Jovis custodiæ formidabiles, quæ ipsũ ex omnibus particularibus causis exemptum custodiunt) *ideò* Jupiter Mercurium nuncium ad homines misit, qui ferret prudentiam, & pudorem, *& verecundiam*. Deniq; *Jupiter* hortatus-est, *& imperavit*, ut civilis scientia virtutem istam omnibus pariter impertiret, & justorum, & pulchrorum, & bonorum cognitionem omnibus distribueret: Sed non divisim, ut artes alias alij per-distributionem-acceperunt. Et alij quidem, sunt *periti rerum humanarum*, *& ideo sunt* ipsorum hominum arbitri. Alij verò, sut imperiti vel omniũ, vel aliquarũ artium.

In his igitur Plato ipsum quidem exemplar civilis scientiæ (ut perspicuum est ex ijs, quæ scripta-sunt) ad ipsum Jovem primò refert. Ipsius verò progressum, & ipsam ad ipsas animas usque communicationem ex Mercuriali *catena* & serie producit, & ipsam communionem, & ipsam *rerum* in nobis præsentiam essentialem, & communem omnibus animabus porrigit, *atq; suppeditat*. Ipsum enim *rerum cognitionem* omnibus distribuere, per essentiam est ipsis animabus, ut hujusmodi scientiam *hominibus* inserant. His igitur subjectis, *hujq; fundamentis tractationis nostræ jactis*, consideremus cuinam civilem *scientiam* maximè convenire dicemus, & quis nam sit ille, qui primò politiam, *Reipub. administrandæ formam* in hoc Universo constituerit, & *qui statuerit*, ut divina quidem mortalibus imperent, & qui tota, *ac universa* à partibus distinxerit, & qui ea, quæ-perse-moventur, & quæ sunt intellectualia, produxerit antiquiora illis, quæ nullam mentis præsentiam habent: *Sed eâ carent*. Nonne est ille rerum-opifex, *& Creator*, qui nobis horum omnium bonorum est autor, & qui totum Mundum dirigit, *& gubernat*, & præstantissimis ipsum proportionibus colligavit, *atq; constrinxit*, & omnẽ in ipso politiã, *ac administrandæ Reipub. formam*, *atq; rationem* collocavit, & qui fatales Leges & habet, & continet, & Adrastiæ sanctiones, *& statuta*, vel usque ad extrema diduxit, *ac extendit*, & omnia tam cœlestia, quàm ea, quæ sub Luna sunt, *suâ* justiciâ regit? Quoniam & particularibus animabus, quum eas in hoc Universo habitandi-causa-collocat, ipsis etiam impertit totam illam politiam, quæ omniũ politiarum est præstantissima, & quæ præstantissimis Legibus gubernatur, & hic est ille, qui fatales Leges appellat, & Justiciæ mensuras definit, & omnia Lege-latâ-moderatur, ut ait Timæus. *Videndũ* igitur, *& cavendũ*, ne supervacaneum etiam sit, hoc *pluribus* confirmare, quòd ex Platonis sententia rerum-opifex, *& Creator* sit ille, qui primũ quidẽ exemplar *scientiæ* civilis habet.

Si ve-

Si verò hæc vera ſunt, & (ut Protagoræ fabula *dicit*,) per-hypotheſin-ſtatuendum *eſt*, *ſcientiam* civilem in Jovæ primùm eſſe, perſpicuum igitur *eſt* ex his, *quæ dicta ſunt*, hujus etiam Univerſitatis opificem, & *Creatorem* eſſe ipſum Jovem. Etenim cuinam alij *magis* convenire confitebimur primariam civilis *ſcientiæ* formam, quàm illi, qui hanc rerum Univerſitatem regit, *ac moderatur?* Si modò politiarum omnium prima, & perfectiſſima eſt illa, quæ eſt in Cœlo, ut ait Socrates in Politia, *i. e. Dialogo de Reipub adminiſtrandæ formâ.*

Quis verò etiam eſt ille, qui omnia producit, & producta componit inter-ſe, ad hujus Univerſitatis bonam-diſpoſitionem, *& aptam rerum in eâ comprehenſarum collocationem, aiq; moderationem?* Si igitur politicus quidem, *rerumq; civilium adminiſtrandarum peritus* eſt ille primus, & perfectiſſimus hujus Univerſitatis opifex, *& Creator*, ipſa verò *ſcientia* civilis apud Jovem primùm in pura baſi, *puráq; ſede* firmiter-ſtans exiſtit, & illinc ad omnia ſecũda progreditur, & univerſa, *vel*, *tota*, & partes diſponit, *& gubernat* ſecundum Mentem, neceſſe profectò *eſt* & ipſum univerſum, *& rerum univerſarum* opificem, *& Creatorem*, in idem ire cum Jove, *i. e. eundem eſſe cum Jove*, & unam, *ac eandem* eſſentiam amborum eſſe, quæ omnia regit, *ac moderatur*, quæ ſunt in Mundo, & omne peccatum, & inordinatum in ordinem undique-adducit. Fas enim (inquit *Socrates*) non erat ei, qui optimus erat, aliud aliquid facere, quam quod eſſet pulcherrimum, *& optimum*. Qui igitur per ipſam Themidem, *i. e. Juſticiam*, univerſa diſponens-gubernat, & qui cum ipſa *Themide*, *i.e. juſtè* omnia producit, quomodo civilem omnem *ſcientiam ille* in ſe-ipſo per eſſentiam non habet?

Quomodo verò etiam idem non eſt ille primus Jupiter, qui omnibus quidem divinitatem definitam-ſuppeditat, & unicam ex omnibus Reipub. formis politiam *conſtatã* contexit, ex omnib. verò dividuis cauſis, & Titanicis generibꝰ eſt-exemptus, & impollutis ſuis facultatibus ſupra Mundum univerſum cuſtoditur? Nam ille cuſtodiæ, quæ circum ipſum ſunt, *ipſumq; undiq; circundant*, *& cuſtodiunt*, ipſius immutabilem ordinem, & immotam rerum-fabricationis cuſtodiam obſcure-ſignificant, propter quam in ſe-ipſo conſtanter collocatus, *& ſtabiliter permanens*, per omnia pervadit ſine-ullo-impedimento, & cùm præſens-adſit omnibus ſuis fœtibus, *quos procreavit* perſummam excellentiam ſupra res univerſas explicatur, *& expanditur*. Quinetiam illa ſumma Jovis arx ſecundùm Theologorum rumores, *& opiniones de ea ſparſas*, eſt intellectualis circumvectionis, & ſummi verticis ipſius Olympi Symbolum, quam *circumvectionem* etiam omnes Sapientes, ex intellectuali Jovis ſpeculâ ſuſpendunt, *i.e exintellectuali Jovis circumſpectione pendère dicunt*, ad quam etiam omnes Deos, qui ſunt in Mundo, *Jupiter ipſe* dirigit intellectuales ipſis facultates, & lucem divinam, & animalium-procreatrices illuminationes illinc *manantes*, inſerens, & omnes Mundorum profunditates unâ, & ſimpliciſſimâ circumvectione conſtringens, per quam & ipſa Mundorum apparentium ſummitas, ejuſdem periodus appellatur, & prudentiſſima rotatio, *vel*, *in-orbem-actio*, & uniformis (ut ait Timæus) & ſingulârem intellectualem

Εἰ δέ ἐστι ταῦτα ἀληθῆ, καὶ (ὡς ὁ Πρωταγόρου μῦθος) ἐκ τοῦ Διὸς τὸν πολιτικὸν εἶναι πάντων ἐπιστήμονα, φανερὸν ἄρα ἐκ τούτων, ὅτι καὶ ὁ δημιουργὸς καὶ πατὴρ ἐστιν ὁ Ζεύς. καὶ ἴσμεν γὰρ ἄλλο, [l. ἄλλῳ] αὐ μᾶλλον ὁμολογήσομεν τὸ τῆς πολιτικῆς πρωτουργὸν εἶδος, ἢ τοῦ διακοσμεῖν τὰ πάντα; εἴπερ ἐστὶ τῶν πολιτειῶν πασῶν πρώτη, καὶ πλεωτάτη καὶ εὐδαιμονεστάτη, ὡς φησιν ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης.

Τίς δὲ καὶ ὁ πάντα, καὶ πρὸ ἑνὸς ἕκαστα συμπλέκων ἀλλήλοις, οἷς τὸν δ' παῖδος δημιουργὸν; εἰ πάντως ὁ πολιτικὸς μὲν ἐστιν ὁ πρῶτος, καὶ πλεῖστον δ' παῖδος δημιουργὸς, ἡ δὲ πολιτικὴ παρὰ τοῦ Διὸ πρῶτον ἐν ἀγνῷ βάθρῳ βεβῶσα ὑπάρχει, κἀκεῖθεν ὅπῃ παῖσα τὰ δίκαια πρέπει, καὶ τὰ μὲν ὅλα, καὶ τὰ μέρη διακοσμήσει κατὰ νοῦν, ἀνάγκη δή που καὶ τὸν ὅλον, [l. ὅλων] δημιουργὸν, οἷς ταῦτα ἥκειν τοῦ Διὸ, καὶ μίαν ὑπαρξιν ἀμφοῖν εἶναι, πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ καθοδηγοῦσαν, καὶ πᾶν τὸ πλημμελὲς καὶ ἄτακτον εἰς τάξιν ἀναγοῦσαν. θέμις γάρ ἐστι λῶ (φησ) τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο τι, πλὴν τὸ κάλλιστον. ὁ πάντα τῇ θέμιδι τὰ ὅλα διακοσμῶν, καὶ μετ' αὐτῆς τὰ πάντα παράγων, πῶς οὐ καθ' αὑτὸν ἔχει τὸν πολιτικὸν πᾶσαν ἐν ἑαυτῷ;

Πῶς δὲ οὐκ αὐτὸς ἐστιν ὁ πρῶτος Ζεὺς, ὁ πᾶσι μὲν τὸ θεῖον ἀφορίζων, καὶ μίαν ἐκ πάντων πολιτείαν συνφαίνων, ἐξῃρημένος δὲ ἀπάντων τῶν μερίστων αἰτίων, καὶ τῶν πλανικῶν ὑλῶν, καὶ ταῖς ἀχράντοις ἑαυτοῦ δυνάμεσιν ἐπίκαιρα φρουρούμενος ὁ κόσμου παῖδος; οὐ γὰρ ἄλλοι αὐτὸν φυλακὴ, τὸν ἄτρεπτον αὐτοῦ πάξιν, καὶ ἄκλινῆ τῆς δημιουργίας φρουρὰν αἰνίσσονται, δι' ὧν ἐν ἑαυτοῦ μενίμως ἱδρυμένος διήκει διὰ πάντων ἀκωλύτως, καὶ πᾶσι παρὼν τοῖς ἑαυτοῦ γονήμασι, καὶ ἄκραν ὑπεροχὴν τῶν ὅλων ὑπερήπλωται. καὶ μὲν καὶ ἡ ἀκρόπολις ἡ τοῦ Διὸς κατὰ τοὺς τῶν θεολόγων φήμας, τῆς νοερᾶς ἐστι περιφορᾶς, καὶ τῆς ἀκροτάτης κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου σύμβολον, ὧν καὶ πάντες οἱ ζοφεροὶ τῆς νοερᾶς ἐξάπτουσι δ' Διὸς περιωπῆς, οἷς ὧν καὶ πάντας αἰσθητοὺς δ' ὑπερκοσμίους θεοὺς, νοερὰς αὐτοῖς δυνάμεις, καὶ φῶς θεῖον, καὶ ζωοποιοὺς ἐλλάμψεις ἐκεῖθεν ἐνιδρύοις, καὶ πάντα τὰ τῶν κόσμων βάθη, τῇ μιᾷ, καὶ ἁπλουστάτῃ ζοφερῶν περιφορᾷ, δι' ὧν καὶ ἡ τῶν φαινομένων κόσμων ἀκρότης, τοῦτο περιοδος ἐπονομάζεται, καὶ φρονιμωτάτη κύκλησις, καὶ μονο-

ιδὴς (ὡς φησιν ὁ Τίμαιος) καὶ ἑνιαῖον τὸ νοερὸν τῆς δημιουργικῆς ὑπεροφῆς ἀποτυπούμενον, καὶ τούτῳ λαχοῦσα τὴν ὑπερoχὴν πρὸς ἅπασι τὸν αἰσθητὸν κόσμον, ἣν ἡ δὲ Διὸς ἀκροτάτη κορυφὴ πρὸς ἅπασαν τὴν τῶν στερεωμάτων διακόσμησιν. ζοῦται καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Πρωταγόρᾳ μυθικῶν πλασμάτων εἰς τὴν προκειμένην ἡμῶν ζήτησιν ληπτέον.

Κεφάλαιον κε'.

ΕΤΙ δ' ἐγγυτέρω προσιώμεθα τῆς ἀληθείας, καὶ τὸν ἐν Πολιτικῷ μῦθον παραλάβωμεν, εἰς τὴν περιοῦσαν ἀπίσκεψιν. Φαίνεται γὰρ ἐν τούτῳ διαφερόντως ὁ Πλάτων εἰς ταὐτὸν ἄγων τῷ Διὶ τὸν δημιουργὸν ὅλου καὶ πατέρα, καὶ μίαν τῶν ὀνομάτων, τὰ αὐτὰ τῷ Τιμαίῳ διαπεπόμφως. διττὰς οὖν ὁ Ἐλεάτης ξένος τῷ παντὶ τούτῳ κόσμῳ διδοὺς αἰτίας περιφορικὰς, ὡς καὶ πρότερον ἐλέγομεν, τὴν μὲν, νοερὰν, καὶ τῶν ψυχῶν ἀναγωγὸν, τὴν δὲ, εἰς φύσιν περιτρεπομένην, καὶ ταναντία τῇ προθέσει ἀποδιδοῦσαν. καὶ τὴν μὲν, ἀφανῆ, καὶ προνοίᾳ θείᾳ κυβερνωμένην, τὴν δὲ, ἐμφανῆ, καὶ κατὰ τὴν τῆς εἱμαρμένης τάξιν αἰτιολογουμένην. διττὰς καὶ τὰς κινητικὰς αἰτίας ἐφίστησι τοῖς αἰτιοκυκλήσεσι τούτοις. πᾶσα γὰρ μεταβολὴ, καὶ περίοδος δεῖταί τινος τῆς κινούσης αἰτίας. καὶ πρὸ τῶν κινούντων αὐτὰς, τὰ οἷον πάλιν τῶν περιόδων ἴσως τιθέασι διττὰ, καὶ τὰ τῶν κινήσεων πρωτουργὰ αἴτια, σύστοιχα τοῖς τὰ κινοῦσιν αἰτίοις, καὶ αὐτοῖς ταῖς αἰτιοκυκλήσεσιν ἐξηλλαγμένας ἀλλήλων, διαπεδίδωσι. τὴν μὲν οὖν ἑτέραν τῶν περιόδων, ἅτε νοερὰν αὐτὴν ἐθέλοις εἰκοτομάζειν, ἅτε περινοητικὴν, ἅτε οἰκείως ἄλλως κινοῦσαν μὲν ὁ Ζεὺς, καὶ περιάγοντα τὸ ζῆν τῷ κόσμῳ χορηγῶν, καὶ ἀθανασίαν αὖτῷ δωρούμενος διακοσμεῖ. Ἐφεῖται δὲ καὶ πᾶσι προσήκουσα καὶ τῆς ὅλης ταύτης αἰτιοκυκλήσεως τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Κρόνον.

Ἀνάγκη γὰρ τὰ ὅλα, καὶ διακρίσει πρὸς ἑνῶσιν· καὶ δὴ καὶ τὰς ψυχὰς εἰς τὸν τοῦ πατρὸς αἰτιοκυκλεῖσθαι πρὸς τὰς εὐδαίμονας, ὅσων ἀφανίζεται μὲν τὸ ζωμαλοειδὲς, καὶ εἰς τὸ ἀσώματον, καὶ ἀμερὲς ἡ περιαγωγὴ γίνεται. πάσας δὲ τὰς πλησιουργὰς ζύμβολα περικάπτεται, καὶ πρὸς τὴν νοερὰν ἀκρότητα μεθίστασθαι τὸ τῆς ζωῆς ἦθος. ὅταν γὰρ δὴ καὶ οἱ Κρόνου λέγονται τροφιμοι, τῷ Διὶ τὴν ἑαυτῶν διαδοῦναι κυβέρνησιν, καὶ δι' ἐκείνου πρὸς τὸ νοητὸν αἰτιοκυκλεῖσθαι, καὶ τὴν κρείττονα ἀρχικὴν προφὴν γὰρ τὸ νοητὸν (ὡς εἴρηται) lectualem facultatem rerum opificis curæ effingens, *ac exprimens*, & illam excellentiam sortita apud universum sensilem Mundum, quam summus Jovis vertex *sortitus est* apud universam firmamentorum dispositionem. Hæc etiam ex Protagoræ fabulosis commentis ad nobis propositam, *atq; præsentem* quæstionem *explicandam*, *sunt* sumenda.

CAPUT XXV.

PRæterea verò propiùs ad veritatem accedamus, & illam in Civili *Dialogo scriptam* fabulam assumamus ad præsentem inspectionem, *rerumq; propositarum contemplationem*. In hoc enim manifestè constabit ipsum Platonem insigniter in idem ducere cum Jove, *& pro eodem habere* ipsum hujus Universitatis opificem, *& Creatorem*, & usq; ad ipsa nomina, eadem cum Timæo disertissimis verbis statuere. Duplices igitur Eleates hospes huic universo Mũdo tribuens rotationes, *atq; circumvectiones*, *& in orbem actiones*, ut & antè dicebamus, alteram quidem, intellectualem, & animarum educatricem, *vel, & eam, quæ animas in superiores (âli regiones extollit, ac adducit*. alteram verò, eam, quæ in ipsam Naturam ingreditur, & superiori cõtraria, *Mundo* attribuit. Et alteram quidem, obscuram, & quæ divinâ providentiâ gubernatur, alteram verò, manifestam, & quæ secundùm ipsius fati ordinem explicatur. Duplices etiam motrices causas his circumvectionibus, *& rotationibus* præficit. Omnis enim mutatio, & periodus indiget aliqua movente causa. Et ante ea, quæ movent ipsas *causas*, *ille Eleates hospes* ipsos quasi fines periodorũ statuit esse duplices, & primarias motionum causas, cognatas, *& quasi conjugatas*, & ipsis moventibus, causis & ipsis circumvectionibus *atq; rotationibus*, quæ per immutationem differunt aliæ ab alijs, attribuit. Alteram igitur harũ periodorum, sive intellectualẽ ipsam appellare velis, sive providentiâ præditam, sive quomodocunq; aliter *eam vocare malis*, movet quidem ipse Jupiter, & circumagit, ipsam vitam Mundo suppeditans, & redivivam immortalitate ipsi donans. Optabilẽ autem etiam finẽ & huic universæ rotationi, *sive circumvectioni*, suum Patrem Saturnum præfecit.

Nam universa reducit, & convertit ad illum. Quinetiam etiam ipsas beatas animas ad illam Patris *Saturni* speculam dirigit, *ac ad ejus circunspectionem deducit*, quarum corporea quidem forma deletur, & *quarum* ipsa circunductio ad incorpoream, & individuam naturam fit, *i. e. & quæ circunductæ ad incorp. & individ nat. adducuntur*. Omnia verò effectricia signa circunciduntur, & ipsa vitæ forma ad intellectualem summitatem transit. Hæ enim *animæ* & ipsius Saturni dicuntur alumnæ, quòd Jovi suam gubernationem committant, *ut ab ipso regantur*, *& gubernentur*, & per illum ad ipsum mentale, & *ad* Saturnium imperium diriguntur, *& deducuntur*. Alimentum enim, *quo alumtur animæ*, *est* ipsum mentale, *quod* (ut dictum est)

est) ab ipsis Dijs *suppeditatur*. Et (ut *ait* in Phædro Socrates) per Cœli circumvectionem *Jupiter* animas in supra-cœlestem locum deducit, ubi etiam aluntur animæ, & contemplantur ipsa verè Entia, & ignotũ Deorum ordinem suis summis facultatibus, & quemadmodum (*ut* ait *Socrates*) in illis aurigarum capitibus mente-percipiunt *ipsa verè Entia*, sic etiam ille Eleates hospes animas sub Jove *viventes, & ipsius imperio subjectas*, ad Saturniam speculam circumagit, *& ad Saturni circumspectionem undiq; deducit*, & apud Saturnum ali statuit eas, quæ *ad ipsum* ascenderunt, & hujus Dei alumnas *eas ideò* vocat. Ubiq; enim id, quod rerum perficiendarum vim haber, est intellectualis vitæ, & ipsum mentale, rerum complendarum facultate præditum est, & ipsa intellectualium summitas ipsam perfectionem *rebus* porrigit, *atq; suppeditat*. Ille verò *animæ* etiam ulteriorum, *ac superiorum rerum* sunt-participes, & in sublimioribus intellectualibus se-ipsas collocant, & usq; ad ignotum ordinem, procul à Bono, & uno principio *rerum* omnium, ascendunt. Aliæ verò etiam ad ipsam primam Mentem, & imparticipabilem, & per-se mentalem existentem diriguntur, *deducuntur*, *atq; contendunt*, & *quum eò pervenerunt*, & quum illic sunt, & in occulto ordine, tanquam in portu quodam, *tutaq; statione* suam vitam collocarũt, ineffabiliter, *arcanoq; modo* participant Uniratem ex ipso Bono progredientem, & lucem ipsius Veritatis. Quod autem attinet ad reliquam duplicium (ut diximus) periodorum, se-ipsum quidem ipse Mundus mover, secundum suam naturam motus, *sese movens*, & fatalem ordinem explens. Ipsa verò primaria causa ipsius *Mundi* motionis hujus, & vitæ, est ille Deus, ille Maximus Jupiter, qui facultatem sese movendi, & vivendi ipsi *Mundo* per-illuminationem-largitur.

Quamobrem etiã periodus ista, Jovis esse dicitur, quatenus Jupiter hujus manifestæ dispositionis, & *ordinis* est autor, ut Saturnus *est autor* illius intellectualis, & obscuræ *dispositionis*, *ac ordinis*. Præstat verò ipsum Platonem audire hæc disponentem, & *ordine, distinctéq; tractantem*. Quòd igitur duplices sint hujus Universi rotationes, *circumvectiones, vel, in-orbem-volutationes, & circumactiones*, & quòd alteri quidem *circumvectioni* præsit Deus ille, qui movet *ipsum Mundum*, alteri verò, ipse Mundus, se-ipsum circumagens, in his, *& per hæc Plato* docet. Sed (quod & modò dictum-est, & solum reliquum *est*) interdum quidem, ab alia divina causa *Plato ducit Mundum* dirigi, *& gubernari*, ita ut vitam rursus acquirat, & redivivam immortalitatem ab ipso rerum-opifice, *& Creatore* accipiat. Interdum verò, quum *à summo Deo non regitur: sed dimittitur*, & suo-arbitrio-permittitur, *Plato dicit* ipsum *Mundum* per se-ipsum ire per *aliquod* tempus, ita dimissum, *& arbitratu suo liberiùs vagantem*, ut sæpe præposterè eat, *& iter recto contrarium faciat*.

Quòd autem etiam ipsarum periodorum altera quidem, *scilicet* illa manifesta, sit Jovia *i.e. Jovis*, altera verò, ad Saturni regnum referatur, *& ipsi subjiciatur*, in sequentibus ipse *Plato* rursus *rem* distinctè-tradens, hæc subijcit: Post illam illius vitæ

παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν. καὶ (ἄπειρ ὁ ἐν φαίδρῳ Σωκράτης) ἀεὶ τῆς μὲν οὐρανοῦ περιφορᾶς αἰσθήσεως ἀεὶ τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὸν ὑπερουράνιον τόπον, εἰς δὴ καὶ τρέφονται αἱ ψυχαὶ, καὶ θεῶνται τὰ ἐντὸς ὄντα, καὶ τὴν ἄγνωστον τῶν θεῶν πόλιν ταῖς ἀκροπάταις ἑαυτῶν δυνάμεσι, καὶ ὡς φησιν ἐκ ἐκείνας ταῖς τῶν ἡνιόχων κεφαλαῖς νεῦσιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος τὸν τοῦ Διὸς τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὴν χρονίαν περιαγωγὴν περιάγει, καὶ τρέφεσθαι περὶ τὸν Κρόνου πόλον τὰς ἀνελθούσας, καὶ τροφίμους ὀνομάζει τοὺ θεοῦ. παντελοῦς μὲν γὰρ τὸ πλησιαίτερον ἐστὶ τῆς νοερᾶς ζωῆς, καὶ πληρωτικὸν τὸ νοητὸν, ἡ δὲ τῶν νοερῶν ἀκρότης ἐπορέγεται τὸ πλέον. αἱ δὲ καὶ τῶν ἐπέκεινα μεταλαγχάνουσι, καὶ πῆς ὑψηλοτέρους νοερεῖς ἑαυτοῖς εὑρίσκουσιν ἑαυτὰς, καὶ μέχρι τῆς ἀγνώστου πέρας, πόρρω δ' ἀμφοῖν, καὶ τῆς μιᾶς ἀρχῆς τῶν πάντων, ἀναβαίνουσιν. αἱ δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν πρώτην νοῦν, καὶ ἀμέθικτον, καὶ αὐτονοητὸν ἐπ' ἀρχὴν, ἀναπαύονται, κἀκεῖ θυόμεναι, καὶ τὸν ἑαυτῶν ὁρμίσασαι ζωὴν ἐν τῷ κρυφίῳ ἀμυήτως μετέχουσιν ἀῤῥήτως τῆς ἐκπαγλοῦ πρόοδου ἐκείνης, καὶ δ' τῆς ἀληθείας φωτός. τὸν δὲ αὖ λιπὸν τῶν ἀπάντων (ὡς ἔφαμεν) πρόσθεν, κινεῖ μὲν αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ κόσμος, κατὰ τὸν ἑαυτοῦ φύσιν κινούμενος, καὶ τὸν ἀμαρμάρωτον πόλον ἐκπληρῶν. τὸ δὲ πρωτουργὸν αἴτιον αὐτοῦ τῆς κινήσεως ἐστὶ τούτης, καὶ τῆς ζωῆς, ὁ τὸν δυνάμιν αὐτῷ δ' κινεῖσθαι, καὶ δ' ζῆν ἐπιλάμπων θεὸς, ὁ μέγιστος Ζεύς.

Διὸ δὴ καὶ πρόσθεν αὖτη, Διὸς εἶναι λέγεται καθ' ὃν ὁ Ζεὺς τῆς ἐμφανοῦς ἐστὶ τούτης διακοσμήσεως αὖτος, καθάπερ ὁ Κρόνος τῆς νοερᾶς, καὶ ἀφανοῦς. κάλλιον δὲ αὐτὰ δ' Πλάτων ἀκούειν ἔοικε διακοσμοῦντος. ὅτι μὲν οὖν διττὰὶ δ' παντὸς εἰσιν αἱ ἀκυκλήσεις, καὶ ὅτι τῆς μὲν, [l. τὴς μὲν,] ἡγεῖται θεὸς ὁ κινῶν, τῆς δὲ, αὐτὸς ὁ κόσμος ἑαυτὸν πρεμάγων, ἐν τούτοις αἰνίσσεται. ἀλλ' (ὅπερ ἄρτι τε ἐῤῥήθη, καὶ μόνον λοιπὸν) τοτὲ μὲν, ὑπ' ἄλλης συμπροηγεῖσθαι θείας αἰτίας, τὸ ζῆν πάλιν ἐπικτώμενον, καὶ λαμβάνοντα ἀθανασίαν ἐπισκευαστὸν παρὰ δ' δημιουργοῦ. τοτὲ δὲ, ὅτ' αὐ αἰσθῇ, δι' ἑαυτὸν αὐτὸν ἰέναι κατὰ καιρὸν ἀφεθέντα, πρὸς αὖτον, ὥστε ἀναπαλιν πορεύεσθαι πολλὰς, [l. πολλάκις.]

Ὑπὸ δὲ αὖ καὶ τῶν περιόδων, ἡ μὲν, ἐστὶ Διός, ἡ ἐμφανὴς, ἡ δὲ, εἰς τὸν Κρόνου πάλιν βασιλέαν, ἐν τοῖς ἑφεξῆς πάλιν αὖτὸς διαιρίζων, ἐπιφέρει πως τὰ: ἐν τῷ τῆς ζωῆς ἐκείνης

ἐξύμνησιν, καὶ τῆς πολιτείας τῆς ἐκεῖ τῶν ψυχῶν τῆς ἀχράντου, καὶ ἀφαμμήτου ἀπὸ παντων τῶν ζωϊκῶν πόνων, καὶ τῆς περὶ τὴν ὕλην ζωῆς. τὸν δὴ βίον (ὦ Σώκρατες) ἀκούεις τὸν τῶν ὑπὸ Κρόνου, τὸν δὲ (ὡς ὁ λόγος) ὑπὸ Διὸς εἶναι τὸν νῦν παρὼν αὐτὸς ἤθησθα. καὶ μὲν καὶ ὅτι τῶν δύο τούτων ἀνακυκλησεων (εἴπερ ἡ ἐμφασις ἐστιν ὑπὸ Διὸς) αὐλὶς ἐστιν αὐτὸς, καὶ ποιητὴς ὁ Ζεὺς, παντὶ καταφανὲς, καὶ ὡς τῆς ἀφανοῦς κρονίας οὔσης, τὸ κινητικὸν ἐστι πάλιν ὁ Ζεὺς, ἐκ τῶν γεγραμμένων ἄν τις ἀποδείξειεν. ἀνάγκη γὰρ ἢ τοῦτ' δύο τούτους θεοὺς, τῆς ἑτέρας ἄρχειν ἀνακυκλήσεως, ἢ τὸν μὲν, ἑτέρας ἡγεῖσθαι, τὸν δὲ, τῆς παρουσης. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ Ζεὺς κινεῖ κατὰ τὸν περίοδον ταύτην τὸ πᾶν, ἐκεῖνό ἂν ὁ κόσμος ἔσχεν περιάγειν λεγόμενον, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πάντων ἄρχειν.

Οὐδὲ ἂν ἀληθὲς εἴη τὸ, μήτε τὸ ὅλον ὑπὸ θεοῦ τρέφεσθαι δυοῖν, καὶ ἐναντίαις περιαγωγαῖς, μήτ' αὖ νοῦν δύο θεὼ φρονεῖν ἑαυτοῖς ἐναντία τρέφειν αὐτόν. εἰ γὰρ κινεῖ μὲν ὁ Κρόνος αὐτὸν κατὰ τὴν ἑτέραν ἀνακύκλησιν, κινεῖ δὲ ὁ Ζεὺς κατὰ τὴν ἐναντίαν ἐκείνῃ περίοδον, δύο θεοὶ ταῖς ἐναντίαις αὐτὸν κινοῦσι τροφαῖς. εἰ δὴ ζῶον ἀδύνατον, παντὶ δήπου δῆλον, ὅτι κατὰ μὲν τὴν κρονίαν περιφορὰν ἀμφότερα τὰ θεῖα αἴτια παρέξεται τῆς ἀνακυκλήσεως. ὁ μὲν Κρόνος, ὡς τῆς νοερᾶς ζωῆς χορηγός. ὁ δὲ Ζεὺς, ὡς ἀναγων ὑπὸ τὴν κρονίαν ἀρχὴν τὸ πᾶν, καὶ ἐνιδρύων τῷ ἑαυτοῦ νοητῷ. καὶ οὕτως ἡ περίοδος ἐκείνη κρονία καλοῖτ' ἄν, ὡς δι' Κρόνου τῆς ὅλης ζωῆς τὴν πρωτουργὸν αἰτίαν παρεχομένου. κατὰ δὲ τὴν φυσικωτέραν ταύτην, καὶ τοῖς πᾶσιν ἐγνωσμένην ἀνακύκλησιν, κινεῖ μὲν ἑμαρμένη, καὶ ξύμφυτος ἐπιθυμία, τὸ πᾶν.

Αἴτιος δὲ τῆς κινήσεως ταύτης ἐξηρημένως ὁ Ζεὺς, ὁ καὶ τὸν ἑμαρμένην τῷ κόσμῳ δοὺς, καὶ τὴν ὑπάρξασαν ζωήν. πάντων δὴ οὖν ἡμῖν ἀποδεδειγμένων, σκεψώμεθα τίνα περὶ δι' κινοῦντος θεοῦ τὸν κόσμον, κατὰ τὴν ἑτέραν περίοδον λεγόμενα. τὰ μὲν; ὑπ' ἄλλης συναποδηγεῖσθαι θείας αἰτίας, τὴν ζωὴν πάλιν ἀναλαμβάνοντα, καὶ λαμβάνοντα ἀθανασίαν ἐπισκιάσεως παρὰ δημιουργοῦ. παντὶ οὖν καταφανὲς, ὅτι τὸν κινοῦντα θεὸν τῷ κρονίαν περίοδον, τὸ πᾶν, καὶ τὴν ζωὴν αὐτῷ χορηγεῖν, καὶ ἀθανασίαν ἐπισκιάσεως διδόναι φησὶ, καὶ δημιουργὸν ἐπικαλεῖ Ἀφρόδιτε. εἰ πάντως ὁ Ζεύς ἐστιν ὁ τὴν περίοδον ἐκείνην συναποδηγῶν, ὥσπερ δεδεικται, καὶ δημιουργὸς αὖ ὁ αὐτὸς ἂν δι' κόσμου, καὶ τῆς ἀθανασίας χορηγός.

celebrationem, & Politiæ illic *descriptæ* animarum impollutæ, & liberæ ab omnibus corporeis laboribus, & à servitute circa materiam, ipsam vitam (ô Socrates) audis illam illorum, qui Saturni temporibus *vivebant*, alteram verò *vitam*, (ut ipse rumor, *& fabula fert*) tu ipse præsens audivisti esse illam, quæ sub Jove *vivebatur*, & quæ nunc *vivitur*. Quinetiâ quòd harum duarum circumvectionum (si quidem illa manifesta est sub Jove) Jupiter autor sit, & effector, *præcipuè verò illius* ipsius, *quæ est sub Jove* cuivis *est* perspicuum, & quod illius obscuræ *circumvectionis, atq; periodi*, quæ Saturnia est, rursus ipse Jupiter sit motor, *causaq; motrix*, ex ijs quæ scripta sunt, *facile* quijs demonstrare possit. Necesse enim *est* vel hos duos Deos, *Saturnum, & Jovem*, alteri circumvectioni imperare, vel alterum quidem, alteri præesse, alterum verò, præsenti. Sed si quidem ipse Jupiter secundùm illam periodum, movet hoc Universum, non amplùs ipse Mundus se-ipsum circumagere dicetur, & omnibus in ipso *comprehensis* imperare.

Neq; verum erit illud, Nec ipsum Universum à Deo verti duabus, ijsq; contrarijs circumductionibus, neque etiam aliquos duos Deos mente sanâ præditos sibi contrario motu *Mundum* ipsum vertere. Si enim ipse quidem Saturnus movet ipsum *Mundum* Secundùm alteram circumvectionem; ipse verò Jupiter Secundùm contrariam illi *præcedenti* periodum, *Mundum* movet, Duo Dij contrarijs conversion bus, *atq; circumductionibus Mundum* ipsum movent. Si verò fieri non potest, ut hæc sint, cuivis profectò perspicuum *est*, quod secundum quidem Saturniam circumvectionem, utraque divina causa præest huic circumvectioni. Saturnus quidem; ut intellectualis vitæ suppeditator. Jupiter verò, ut ille, qui omnia ad Saturnium imperium adducit, & in suo mentali, *suaque mente* collocat. Et sic illa periodus Saturnia vocabitur, quippe quod ipse Saturnus totius vitæ primariam causam præbeat. Secundùm autem hanc naturaliorem, *naturaq; magis convenientem*, & omnibus notam circumvectionem, *Mundiq; rotationem, sive circumactionem*, movet quidem hoc Universum fatalis, & insita cupiditas.

Hujus verò motionis autor *est* ipse Jupiter eximiè, qui & ipsum fatum Mundo dedit, & acquisitam, *ac asciticiam* vitam. His igitur demonstratis à nobis, spectemus quænam de Deo Mundum movente secundùm alteram periodũ, dicantur. *Nam quidam tradunt ipsum Mundum* modò quidem, ab alia divina caula gubernari, ita ut vitam rursus acquirat, & immortalitatem redivivam ab ipso Creatore accipiat. Cuivis igitur *est* perspicuum, quòd *Plato* dicit illum Deum, qui secundùm Saturniam periodum, hoc Universum movet, vitam etiam ipsi suppeditare, & immortalitatem redivivam dare; & disertissimis verbis *ipsum, qui hæc facit, rerum universarum* Creatorem appellat. Si igitur Jupiter est ille, qui periodum illam dirigit, *regit, & gubernat*, ut demonstratum est, idem etiam erit Mundi Creator, & immortalitatis suppeditator.

Si

Sed quid plura dicere oportet? Si enim idem Deus, & ipsius vitæ autor est, & Creator appellatur, rursus Cratylus nobis occurrit, & ille Jupiter cum Creatore etiam secundùm istam rationem in idem venit; *& uterq; idem est Deus.* Ad omnes n. à Jove vita *manans* accedit, quemadmodũ in illis *locis* dictum-est. Quinetiam per proximè sequentia verba, ut Timæus, Creatorem, & patrem vocat illum fatalis circumvectionis autorem, & effectorem appellat.

Vertitur enim Mundus (inquit) Creatoris, & Patris doctrinam in-memoriam-revocans. Meritò igitur etiam totam hanc periodum Joviam, *i. e. Jovis* appellamus, quod & secundùm illius *Jovis* doctrinam, & inditum, *ac insitum* ab illo ordinem, ipse Mundus se moveat, & circumagat, *ac in-orbem vertat.* Rursus igitur Creator est, & Pater, ipse Jupiter. Et hîc quoq; Eleates hospes divinorum nominum ordinem, eodem modo, quo Timæus, servat. Etenim ipsum & Patrem, & Creatorem appellavit. Sed quemadmodum ille contrà, Creatorem, & Patrem, quoniam ipsa creandi-facultas, *& potestas* in ipso est evidentior paternâ Deitate. Sic enim ipse Jupiter de se loquitur. Ego Creator, Paterq; rerum. Hæc igitur & antè pluribus examinata-fuerunt. Et *declaratum est* ubinam illud creandi-facultate-præditum genus à paterno sit diversum, & quomodo in alijs conjungatur, & ubinam paternum quidem *genus* sit per essentiam, illud verò creandi-facultate-præditum *genus sit* per causam, ubi etiam rursus illud quidem creandi-facultate-præditum *genus sit* per essentiam, paternum verò, per communicationem *sive communionem*.

CAPUT XXVI.

RElíquum igitur erit, ut illorum etiã, quæ scripta sunt in Legibus, de Jove, mentionem-faciamus. Fortasse enim etiam in illis *Legibus Plato* Creatori eundem, quem Jovi, ordinem attribuere videbitur. Cùm igitur æqualitates, secundùm quas Respub. gubernantur, duplices sint, & altera quidem, proponat id, quod numero *par est*, *&* æquale, & progrediatur per ea, quæ inter se differunt per *parem*, *&* æqualem Legem. Altera verò, *sequatur*, *&* amplectatur in omnibus *rebus* id, quod per *suam* dignitatem, *& merita ceteris videtur anteponendum.* Et cùm æqualitas sit secundùm rationem, *& certã, ac justam proportionem*, in ipsa Mundi providẽtia profectò est utraq; æqualitas. Etenim ipsa animæ essentia, primo quidem, æqualitate secundùm rationem, *& per proportionem considerata*, divisa-est in illo, qui *animã* ipsam creavit. Completa verò est & reliquis medietatibus, & in se ipsa tota est-colligata, *& quasi vinculis artissimis constricta.* Et singula corpora participant quidem aliquam etiam communem essentiam in ipsa *Mundi fabricatione*, *&* creatione. Et hac in parte, æqualitatem secundùm numerũ sortita-sunt. Omnia verò disposita, *& in ordinem redacta* sunt per præstantissimã *omnium* proportionum, & indissolubilem in hoc Universo ordinem, & *rerum* inter se cõvenientiam, secundum istam *æqualitatem*, *&* proportionem ille Creator & *rebus* universis, & *earum* partibus indit, *ac inserit.*

καὶ ἔτι δεῖ πολλὰ λέγειν; εἰ γὰρ ὁ αὐτὸς θεὸς, καὶ τί ζῆν αὐτός ἐστι, καὶ δημιουργὸς ἐπονομάζεται, πάλιν ἡμῖν ὁ Κρατυλος ἥκει, καὶ ὁ Ζεὺς τῷ δημιουργῷ καὶ πᾶσιν τὸν λόγον εἰς ταὐτὸν ἔρχεται· ἅπασι γὰρ τὸ ζῆν ἐκ Διὸς ἐφήκει, καθάπερ ἐν ἐκείνοις εἴρηται. καὶ μέντοι καὶ ἀπὸ τῶν ἐχομένων λόγων, ὥσπερ ὁ Τίμαιος, δημιουργὸν καὶ πατέρα καλεῖ τὸν τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτὸν κλήσεως αὖθις, καὶ πειθόμενος ἐπικαλεῖ.

Στρέφεται γὰρ ὁ κόσμος (φησὶ) τῷ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ παρὰ τὰ ἀπομνημονεύων διδαχάς. εἰκότως ἄρα καὶ τὸν ὅλον περίοδον ταύτην Διὸς ἐπονομάζομεν, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἐκείνου διδαχὴν, καὶ τὴν ἐνδιδομένην ἀπ' ἐκείνου τάξιν. ὁ κόσμος κινούμενος ἑαυτὸν, καὶ ἀναχυκλούμενος. πάλιν αὖ δημιουργός ἐστι, καὶ πατὴρ ὁ Ζεύς. καὶ ταῦτα ὁ Ἐλεάτης ξένος κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ Τιμαίῳ τὰ τῶν θείων ὀνομάτων τάξιν φυλάττουσι. καὶ γὰρ πατέρα, καὶ δημιουργὸν αὐτὸν προσείρηκεν. ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖνος ἔμπαλιν δημιουργὸν, καὶ πατέρα. διότι δὴ τὸ δημιουργικὸν ἐν αὐτῷ, τῆς παλαιᾶς ἐστι θεότητος ἐναρχέστερον. ἐγὼ δημιουργὸς, πατήρ τε ἔργων. ζωῦτε μὲν οὖν καὶ πρότερον ἀπὸ πολλῶν ἐξήπαστε. καὶ ὅταν τὸ δημιουργικὸν γένος, ἔτι πρότερον ἐστὶ δὲ παλαιόν, καὶ πῶς ἐν ἄλλοις συμπλέκεται, καὶ ὅπου μέν ἐστι τὸ παλαιὸν καθ' οὐσίαν, τὸ δὲ δημιουργικὸν καθ' αἰτίαν, ὅπου δὲ αὖ τὸ μὲν δημιουργικὸν, καθ' οὐσίαν, τὸ δὲ παλαιὸν, κατὰ μέθεξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κϛ'.

ΠΟλοιπον δὴ αὐτῆ καὶ τῶν ἐν τοῖς νόμοις περὶ τοῦ Διὸς γεγραμμένων μνησθῶμεν. πάχα γὰρ αὖ καὶ ἐν ἐκείνοις φανεῖη τῷ δημιουργῷ τὸν αὐτὸν καὶ τὸν Διὶ πάξιν ἀποδιδούς. τῶν πίνυν ἰσοτήτων, καθ' ἃς αἱ πολιτήιαι κοσμοῦνται, διττῶν οὐσῶν, καὶ τὸ μὲν, τὸ καθ' ἀριθμὸν ἴσον παρὰ πᾶσιν, καὶ τοῖς διαφέρουσιν ἀλλήλων κατ' ἴσον νόμον πρεσβεύσης. τοῦ δὲ, τὸ καθ' ἀξίαν ἐν ἅπασιν ἀσπαζομένης. καὶ δὴ λόγον ἰσότητος οὔσης, ἐστὶ μὲν πρὸς καὶ ἐν τῇ πρεσβείᾳ τοῦ κόσμου, τῶν ἰσοτήτων ἑκατέρα. καὶ γὰρ ἡ τῆς ψυχῆς οὐσία, πρώτως μὲν, τῇ δὲ λόγον ἰσότητι διήρηται ὑπὸ τοῦ δημιουργήσαντος αὐτὴν. συμπεπλήρωται δὲ καὶ ζωῆς λειπάσης μεσότητι, καὶ συνδέδεται δὲ πᾶσιν ἑαυτῇ. καὶ τῶν ζωμάτων ἑκάστῳ, μετέχει μὲν τι καὶ κοινῆς οὐσίας ἐν τῇ δημιουργίᾳ. δὲ παντὶ, τὸν καθ' ἀριθμὸν ἔλαχεν ἰσότητα. διακεκόσμηται δὲ πάντα τῇ κρατίστῃ τ' ἀναλογιῶν, καὶ τὸν ἄλυτον ἐν τῷ παντὶ πάξιν, καὶ τὸν πρὸς ἄλληλα ἁρμονίαν. δὲ πάντα ὁ δημιουργὸς πᾶς τε ὅλοις, καὶ πᾶς μέρεσιν ἐνέδωσι.

Ταύτῃ πίνυν πλὴ ἰσότητα, καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος (ἅτε τῷ παντὶ προσοικάζων τὴν ἑαυτοῦ πόλιν) διαφερόντως ἡμᾶς τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας παρακελεύεται, ταῦτα ἅπαντα φησὶ, τὴν δὲ ἀληθεστάτην, καὶ ἀρίστην ἰσότητα, οὐκέτι ῥᾴδιον παντὶ διϊδεῖν. Διὸς γὰρ δὴ κρίσις ἐστί. τί ποτε οὖν τὸ αἴτιον ἐστι, δι' ὃ τὴν ἀναλογίαν ταύτην ὁ Ἀθηναῖος ξένος κρίσιν ἀπεφήνατο τοῦ Διὸς εἶναι; τί δὲ ἄλλο γε φήσομεν, ἢ τὴν εἰς τὸν κόσμον αὐτῆς συντέλειαν, καὶ τὴν ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῶν ὅλων δύναμιν; ἡ γὰρ διορίσασα μὲν ἐν τάξει τὰ τῶν αἰτίων γένη, δεσμὸν δὲ αἰτίων μηχανησαμένη καλλίστον, καὶ μίαν ἐξ ὅλων διακόσμησιν συνεφλώσασα κατὰ τὸν Τίμαιον ἡ τῆς ἀναλογίας ἐστὶ ταύτης δύναμις. τοῦ μὲν, καὶ τῆς ζωτικῆς φύσεως ἀνάλογον ἐν μέσῳ τῷ ψυχικῷ ἐνιδρυσαμένη. καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ μέση τῆς ἀμερίστου, καὶ τῆς μεριστῆς ἐστιν οὐσίας. καὶ ὅσῳ τῆς μεριστῆς ὑπερέχει, τοσούτῳ τῆς ἀμεροῦς ἀπολείπεται τῶν ὅλων ὑποστάσεως. οὕτω δὲ τὴν ψυχὴν ἐκ διπλασίων λόγων, καὶ τριπλασίων συνδήσασα, καὶ τὴν σύμπασαν ἅμα, καὶ περιοῦσαν καὶ ἐπιστρεφομένην τοῖς πρωτουργοῖς, καὶ αὐτοκινήτοις ὅροις τῆς ἰσότητος συνέχουσα, καὶ δὴ καὶ τὴν ζωτικὴν συνταξιν ἐκ πεπάρων ὑποστήσασα τῶν πρώτων ἡμῶν. καὶ τὰ μὲν ἄκρα ἀφὰ τῶν μέσων ἁρμόσασα, τὰ δὲ μέσα κατὰ τὴν τῶν ἄκρων ἰδιότητα συγκεράσασα μίαν, πάντα δὲ εἰς ἕνα κόσμον ἀναγαγοῦσα, καὶ μίαν τάξιν ἀλυτον ἐν τῷ παντὶ συνεχομένην. εἰ πίνυν καὶ πᾶσαν τὴν δημιουργίαν διωρισάμην τὴν ἰσότητα ταύτην ὁμολογοῦμεν. ὁ δημιουργικὸς κρίσις ἐστὶν ἡ τῶν ἀναλογιῶν ἀρίστη, καὶ καὶ τὸν ἡγεμόνα τοῦ ὅλα ψηφον, πασῶν τῶν ἐν τῇ δημιουργίᾳ κεκληρωμένην τὴν ὑπερέχουσαν, ἡλίκον ὁ πρόσθεν λόγος ἀπέφηνεν. εἰ πίνυν ἡ αὐτὴ καὶ τοῦ Διὸς ἐστι κρίσις, ὡς ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἀποφαίνεται, πάντα δὴ καλῶς ἔχει, ὅτι δημιουργική τις ἐστὶν ἡ τοῦ Διὸς φύσις. οὐ γὰρ ἄλλο τι κρίνει ἐστὶ τὴν τῆς ἀναλογίας ταύτης ἀξίαν, ἢ τὸ χρώμενον αὐτῇ πρὸς τὴν τῶν ὅλων διακόσμησιν. ᾧ καὶ ὁ νομοθέτης ἀνάλογον αὐτὸν ἰσχύσας τὴν τοῦ παντὸς προσοικοδομοῦσαν πόλιν, τῇ ἀναλογίᾳ ταύτῃ συνέδησε τε, καὶ διαφερόντως ἐκόσμησε.

Ad hanc igitur æqualitatem etiam ille Atheniensis hospes (ut potè qui *rerum* Universitati suam civitatē assimilat) suos cives adhortans insigniter honorandam, & *colendam*, quædam hujusmodi dicit, Verissimam autem, & præstantissimam æqualitatem non etiam cuivis *est* facile dispicere. Jovis enim judicium est. Quænam igitur est causa, propter quā Atheniensis hospes istam proportionem, Jovis judicium esse dixit? Quam verò aliam *esse* dicemus, quàm ipsam in Mundo consummationem, & *finem* ipsius *proportionis*, & in ipsa *rerum* universarum creatione potentiam, & *principatum*? Quæ enim ordine quidem distinxit ipsa causarum genera, pulcherrimum verò ipsarum vinculum est molita, & quæ unum ex universis *rebus* contexuit ordinem secundùm Timæum, est ipsa proportionis hujus potestas, & *facultas*. Per proportionem enim Menti, & corporeæ naturæ respondentem, in medio collocavit animam. Etenim anima est media inter individuam, & dividuam essentiam. Et quanto superior est dividuâ *Entium hypostasi*, tanto inferior est individuâ Entium hypostasi. Ipsam verò animam duplicibus, & triplicibus rationibus colligavit, & *quasi vinculis quibusdam constrictam conjunxit*, & ipsam universam simul & progredientem, & revertentem, primarijs, & per-se-motis finibus æqualitatis continet, quinetiam corpoream constructionem, *atq; compagem* ex quatuor primis generibus constituit. Et extrema quidem, per media conjunxit, media verò, per extremorum proprietatem commiscuit, *atq; temperavit*, & omnia in unum Mundum adduxit, & *redegit in* unum ordinem indissolubilem, in hoc Universo comprehensum. Si igitur in tota *rerum universarum* creatione fatemur istam æqualitatem dominari, Creatoris judicium est ipsa proportionum *omnium proportio* præstantissima, & ex sententia illius, qui res universas generavit, tantam in ipsa *rerum universarum* creatione potentiam, *atq; dominationem* est sortita, quantam præcedens oratio declaravit. Si igitur idem & ipsius Jovis est judicium, ut Atheniensis hospes dicit, cuivis igitur *est* perspicuum, quòd Jovis natura est quædam rerum fabricandarum, & *creandarum* perita. Nihil enim aliud est, quod judicat ipsam hujus proportionis dignitatem, quàm illud, quod utitur ipsâ ad rerum universarum dispositionem, *ac ordinem*. Quamobrem etiam cùm Legislator ipsum *Jovem huic æqualitati* proportione respondentem *esse* statuerit, illam huic rerum Universitati assimilatam civitatem, hac proportione conjunxit, & *quasi vinculis quibusdam constrinxit*, & insigniter ornavit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κζ'.

Ἀρρωῦντες δὴ οὖν καὶ ἐκ πάντων, καὶ ἐκ τῶν προφρημένων ἁπάντων λεγομένων ἑπόμενοι τῷ Πλάτωνι, καὶ ταῖς παλαίοις φήμαις, ὅτι δὴ Ζεύς ἐστιν ὁ τοῦ παντὸς δημιουργός.

CAPUT XXVII.

Confidenter igitur & propter hæc, & propter omnia *jam* antè dicta, Platonem sequentes, & patrios rumores *ac opiniones hac de re passim vulgatas*, dicimus. Jovem esse hujus Universitatis opificem, & *Creatorem*. Et in unum

unum contrahamus *de rebus iſtis* diſſeminatas antiquorum opiniones. Quarum aliæ quidem, ad eundem ordinem referunt & ipſum exemplar Mundi, & ipſam rerum-opificem, *& creatricem* cauſam. Aliæ verò, hæc dividunt alia ab alijs. Et aliæ quidem, ante ipſum rerum-univerſarum-opificem, *& Creatorem*, ponunt ipſum perfectum animal. Aliæ verò, poſt ipſum rerum-Creatorem; ipſi *perfecto animali ſuam* hypoſtaſin præbent. Si enim & ipſe rerum-Creator *eſt* ille Magnus (ut dictum-eſt) Jupiter, & ipſum exemplar rerum-Creatori propoſitum, ad Mundi generationem, *& ortum*, *eſt* illud perfectum animal, ſimul etiam hæc alia-cum-alijs unita, *conjunctaq́*, ſunt, & ſortita-ſunt diſcretionem, quę per eſſentiã *eſt*, *i. e. eſſentialem*. Et illud quidem, quod eſt Per-ſe-animal, mentaliter complectitur in ſe totam Joviam catenã, *i. e. totam Jovis ſeriem*.

Ille verò hujus Univerſitatis Creator Jupiter, intellectualiter ipſam animalis naturam in ſe-ipſo primùm collocavit, *cæteriſq́ præpoſuit*. Etenim illud, quod eſt Per-ſe-animal, eſt omnibus vitæ ſuppeditator, *i. e. omnibus, quæ vivunt, ipſam vitam ſuppeditat*, & omnia propter illud vivunt primò, & ipſe Jupiter, qui eſt vitæ autor, *in ſe ipſo* habet ipſum exemplar, & generandi-facultate-præditum principium eſſentiæ omnium animalium. Jure igitur & ipſe Timæus apud Platonem, quum mentale, exemplar appellat animal, conjungit ipſam rerum-opificem Mentem cum primo mentali animali. Et propter perfectam unionem, *& conjunctionem* ipſius Creatoris, & Patris cum illo, diſponit, *regit*, *& gubernat* hoc etiam Univerſum. Quoniam ipſam hujus Univerſitatis creationem Jupiter in ſe-ipſo hic poſuit, *& collocavit*, ut hæc *Univerſitas* ex eo pendeat, & cùm ſit animal intellectuale, conjunctus-eſt cum mentali animali, & progreſſum illi proportione reſpondentem ſortitus, intellectualiter conſtituit omnia, quæ mentaliter illi progrediuntur.

Cùm enim (ut dictum-eſt) triplices ſint mentales hypoſtaſes, & prima quidem, propter ipſum Eſſe, & ipſum Unum Ens, *ſuam* eſſentiam ſit-ſortita, ſecunda verò, propter mentalem vitam, & medium centrum mentalis latitudinis, ubi etiam *eſt* ipſum ævum, & omnis vita, & ipſa mentalis vita, quemadmodum alicubi dicit Plotinus, tertia verò, propter mentalem multitudinem, primam vitæ plenitudinem, & perfectum exemplar univerſarum *rerum* illa tria intellectualium Deorum regna per-proportionem reſpondentem tribus mentalibus hypoſtaſibus diviſerunt. Et ille quidem, *ſcilicet* ille Maximo Saturnus, propter ſummitatem mentalium, *ſuam* eſſentiam ſortitus, & paternam habens excellentiã, per-proportionm-reſpondentẽ ſummitati mentalium Deorum, & occulto ordini, principatum-obtinet. Et quemadmodum in illo *occulto ordine* omnia ſunt uniformiter, & ineffabiliter, *ignotoq́ modo*, & indiſcretè ſunt-unita, ſic etiã iſte Deus & ea, quæ *ex ipſo* ſunt-progreſſa, rurſus ad ſe-ipſum cõvertit, *allicit, ac reducit*, & in ſe-ipſo occultat, illã primæ ſummitatis occultam rationem imitans. Hic verò ordo media rerum univerſarum genera complectens, & repletus quidem à Saturni generatrice facultate,

καὶ σωάγωμεν εἰς πᾶσαν τὴν διάταξιν τῶν παλαιῶν ὑποστάσεις. ὧν οἱ μὲν, εἰς τὸν αὐτὸν πέμπειν ἀναφέρουσι τό, τε παράδειγμα τοῦ κόσμου, καὶ τὸν δημιουργικὸν αἴτιον. οἱ δὲ, διαιροῦσι ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων. καὶ οἱ μὲν, πρὸ τοῦ δημιουργοῦ τίθενται τὸ παντελὲς ζῶον. οἱ δὲ, μετὰ τὸν δημιουργὸν, αὐτῷ παρέχοντα τὴν ὑπόστασιν. εἰ γὰρ ὁ, τε δημιουργός ἐστιν ὁ μέγας (ὥσπερ εἴρηται) Ζεὺς, καὶ τὸ παράδειγμα τὸ τῷ δημιουργῷ προκείμενον, εἰς τὸν τοῦ κόσμου γένεσιν τὸ παντελὲς ζῶον, ὁμοῦ καὶ συνέωσαν ταῦτα ἄλληλοις, καὶ τὸν κατ' οὐσίαν ἔλαχε διάκοσμον. καὶ τὸ μὲν αὐτοζῶον νοητῶς ἐμπέπληφεν ἑαυτὸ τὸν ὅλον ἄπασαν συναγάν.

Ὁ δὲ δημιουργὸς πατὴρ Ζεὺς, νοερῶς τὸν τοῦ ζῴου φύσιν ἐν ἑαυτῷ περιεσκέψατο. καὶ γὰρ τὸ αὐτοζῶον πᾶσιν ἐστι τῆς ζωῆς χορηγὸν. καὶ ζῇ τε πάντα δι' ἐκεῖνο πάντως. καὶ ὁ Ζεὺς τοῦ ζῆν αὐτῷ ὑπάρχων, ἔχει τὸ παράδειγμα, καὶ τὸν γεννητικὸν δύναμιν τῆς τῶν ζῴων ἀπάντων οὐσίας. εἰκότως δὴ οὖν καὶ ὁ παρὰ τοῦ Πλάτωνι Τίμαιος, τὸ νοητὸν παράδειγμα ζῶον λέγοντα, συνάπτει τὸν δημιουργὸν νοῦν τῷ πρώτῳ νοητῷ ζῴῳ. καὶ διὰ τῆς πρὸς ἐκεῖνο παντελοῦς ἑνώσεως τοῦ δημιουργοῦ. καὶ πατρὸς, διάκοσμεῖ καὶ πόλιν πᾶν. Ὅπου δὴ τὸν δημιουργίαν τοῦ Ζεὺς εἰς αὐτὸν ἀναδηκάμενος ὁ Ζεὺς, καὶ ζῶον ὑπάρχον, [l. ὑπάρχων] νοερὸν ὅλον πρὸς τὸ νοητὸν ζῶον, καὶ τὸν ἀνάλογον ἐκεῖνῳ πρόοδον λαχὼν, ὑφίστησι πάντα νοερῶς, ὅσα νοητῶς ἐκείνῳ προελήλυθε.

Τριττῶν γὰρ (ὥσπερ εἴρηται) τῶν νοητῶν οὐσῶν ὑποστάσεων, καὶ τῆς μὲν, κατὰ τὸ εἶναι, καὶ τὸ ἓν ὄν, τὸν ὕπαρξιν λαχούσης, τῆς δὲ, καὶ τὸν νοητὸν ζωὴν, καὶ τὸ μέσον κέντρον τοῦ νοητοῦ πλάτους, οὗ δὴ καὶ ὁ αἰὼν, καὶ πᾶσα ζωὴ, καὶ ἡ νοητὴ ζωὴ, καθάπου που φησιν ὁ Πλωτῖνος, τῆς δὲ, καὶ τὸ νοητὸν πλῆθος, τὸ πρώτιστον πλήρωμα τῆς ζωῆς, καὶ παντελὲς παράδειγμα τῶν ὅλων, οἱ τρεῖς τῶν νοερῶν θεῶν βασιλέα, ταῖς νοηταῖς τρισὶν ὑποστάσιν ἀνάλογον διήρευνται. καὶ ὁ μὲν, καὶ τὴν ἀκρότητα τῶν νοερῶν τὴν ὑπαρξιν πληρωτικὸν, ὁ μέγας Κρόνος, καὶ παλαιὰν ἔχων ὑπεροχὴν, ἀνάλογον πεφύκηκε τῇ τῶν νοητῶν θεῶν ἀκρότητι, καὶ τοῦ κρυφίου διακόσμου. καὶ ὥσπερ ἐν ἐκείνῳ πάντα μονοειδῶς ἐστι, καὶ ἀφράστως λόγου, καὶ ἀδιακρίτως, οὕτω δὴ καὶ ὁ θεὸς οὗτος, καὶ τὰ προελθόντα πάλιν εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει, καὶ ἐν ἑαυτῷ κρύπτει, τὸ κρύφιον μιμούμενος τοῦ πρώτης ἀκρότητος. ὁ δὲ αὖ τὰ μέσα χθὼν τῶν ὅλων περιέχων διάκοσμος, καὶ πληρούμενος μὲν ἀπὸ τοῦ Κρόνου γενικῆς δυνάμεως, πλήρως

δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἄλλην δημιουργίαν τῶν ζωογονικῶν ὀχείων, παύτην ἐν τοῖς νοεροῖς ἔχει πάξιν, ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς ὁ αἰών, καὶ ἡ τῆς ζωῆς ἐκείνης ἑνοειδὴς αἰτία. καὶ ὥσπερ ἐκείνη πρόσπχως ἀποτελεστικὴ τὸ νοητὸν ζῶον, ὁ δὴ καὶ αἰώνιον ἐπονομάζεται, διὰ τὴν ἐκείνων μέθεξιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ μέσος κόλπος τῶν νοερῶν θεῶν ἐκφαίνει τὸν δημιουργὸν καὶ πατέρας, καὶ τὴν ζωοποιὸν τῶν ὅλων πηγήν.

Ὁ δὲ δὴ τρίτος βασιλεύς, ὁ ποιητὴς, ἅμα καὶ πατὴρ, τῷ λειπτῷ δηλαδὴ τῶν νοητῶν, τῷ παντελεῖ ζώῳ, ζύγιός ἐστι. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνος ζῶόν ἐστιν, οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς Ζεύς ἐστι, καὶ νοητῶς μὲν ὁ Ζεὺς, ἐν τῷ παντελεῖ ζώῳ, νοερῶς δὲ, ἐν τῷ Διὶ τὸ παντελὲς ζῶον. καὶ λόγῳ μὲν ἀλλήλοις τὰ πέρατα τῶν τε νοητῶν, καὶ νοερῶν θεῶν. καὶ μετὰ τῆς ἑνώσεως ἡ διάκρισις συνυπάρχει. καὶ τὸ μὲν ἐξήρηται τῆς δημιουργίας. ὁ δὲ, ἐπέστραπται πρὸς τὸ νοητὸν, καὶ πεπλήρωται τῶν ὅλων ἀγαθῶν ἐκεῖθεν, καὶ παντελικὴν ἔλαχεν ὑπεροχὴν, διὰ τὴν ἐκείνου μέθεξιν. ὁ μὲν οὖν ποιητὴς, καὶ πατὴρ τοῦ κόσμου, καὶ πάσης τῆς δημιουργίας, τὸ ἑνοειδὲς κράτος ἐν αὐτῷ περιέχων, καὶ τὴν προϋπουργοῦσαν αὐτῷ τῆς τῶν ὅλων ἀποτελεστικῶς ἔχουσαν, καὶ πείθουσαν, καὶ τὰ πάντα ἱδρυτικὴν ἐν αὐτῷ μονίμως, καὶ πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ παράγουσαν ἀκραιφνῶς, τοιαύτην ἐν τοῖς νοεροῖς παντελῆ πάξιν κληρωσάμενος, ὕμνηται μὲν, διὰ πάσης (ὡς εἰπεῖν) τοῦ Τιμαίου, τὴν γόνιμον αὐτοῦ, καὶ παντελικὴν δυνάμιν ἐμφαίνουσα, καὶ πρόνοιαν, ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ πάσης διήκουσαν. ὕμνηται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλαχῇ διαλόγοις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, καθόσον αὐτῷ δυνατὸν ἦν τὴν μονοειδῆ, καὶ ἡνωμένην αὐτοῦ, καὶ τῶν ὅλων ἐξηρημένην ὑμνεῖσθαι, διὰ τὴν τῶν ὅλων ὑπεροχήν.

à se-ipso verò *manantibus*, replens universam fabricationem & *Creationem* animalia procreantibus rivis, eum in intellectualibus habet ordinem, quē in mentalibus *habet* Ævū, & illius vitæ uniformis causa. Et quemadmodū illa proximè procreat mentale animal, quod etiā æternū appellatur, propter illorum communicationē, *διὰ τὴν κοινωνίαν*, sic etiā ille medius sinus intellectualium Deorum patefacit, *ac ostendit* illum hujus Universitatis Creatorem, & illum vivificum rerum universarum fontem.

Ille verò tertius Rex, ille *rerum* Effector, simul & Pater, reliquo scilicet mentalium, illi perfecto animali, cognatus est. Et quemadmodum ille *tertius Rex* animal est, sic etiam ipse Jupiter est, & mentaliter quidem, ipse Zeus, *i. e. Jupiter*, in perfecto animali *est*, intellectualiter verò, *ἐν τῷ Διΐ*, *i. e. in ipso Jove, propter quem omnia vivunt*, *est* ipsum perfectum animal. Et inter se quidem conjuncti sunt fines & mentalium, & intellectualium Deorum. Et cum unione, ipsa *rerum* discretio simul existit. Et illud quidem, *perfectum animal*, ex ipsa *rerum universarum* creatione est exemptum. Hic verò, *Jupiter*, ad ipsum mentale conversus est, *convertitur, ac revertitur*, & universis bonis illinc *manantibus* est repletus, & paternam sortitus est excellentiam, propter illius *mentalis* communionem. Ille igitur Effector, & Pater Mundi, & omnis *rerum* fabricationis, *omniumq; rerum creationis*, cùm uniforme imperium in se-ipso fixerit, & primariam causam rerum universarum generationis, *procreationis, & ortus* & habeat, & contineat, & omnia constanter in se-ipso collocarit, & rursus à se-ipso producat impollutè, talem ordinem inter intellectuales Patres sortitus, celebratur quidem per totum (ut ita loquar) Timæum, qui fœcundam ipsius, & paternam facultatem, *ac potestatem* declarat, & providentiam *demonstrat*, quæ à summis ad extremas usq; *partes* hujus Universitatis pervadit. Celebratur verò etiam in alijs Dialogis multis in locis à Platone, quantum celebrari potest, illa uniformis & unita ipsius, & ex *rebus* universis exempta *facultas, & potentia*, propter *rerum* universarum excellentiam *i. e propter excellentiam, quam habet supra res universas creatas.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κή.

Εἰ δέ τις τῶν ἐν Τιμαίῳ ῥηθέντων ἐν ἀρχῇ περὶ αὐτοῦ μεμνημένος, καὶ ὡς εὑρεῖν τι ἔργον αὐτὸν, καὶ εὕρεσις ἐις ἅπαντας ἀδιάλυτον λέγειν ἀκούων, ἐπιζητοίη πρῶτον μὲν, διὰ τῆς Ἑλληνικῆς θεολογίας ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ πιεῖν αἰτίας, οἷον ἐμαθόντα ἔφαμεν, ὁ Τίμαιος ἄρρητον αὐτὸν εἶναι φησὶ, καὶ πάσης τῆς ἐν λόγοις φερομένης ἐνδείξεως ὑπερῃρημένον.

Ἔπειθ' ὅπως αὐτὸ τὸ μὲν νοητὸν ζῶον ἐκεῖνα δὲ δημιουργεῖ παγμέγιστον, καὶ ὀνομά-

CAPUT XXVIII.

SI quis verò rerum in Timæi principio de ipso *rerum universarum opifice* dictarum memor, & audiens *à Timæo dici*, Difficile *esse* ipsum invenire, & postquàm inveneris, fieri non posse, ut apud omnes *ipsius verum nomen* dicas *si quis inquam horum memor, & hæc audiens*, quæsrat, primùm quidē, cur cùm Græcanica Theologia nomen *rerum universarum* Creatori tale tribuerit, *ac imposuerit*, quale antè diximus, Timæus *tamen* ipsum *rerum universarum Creatorem* ineffabilem esse dicat, & superiorem omni demonstratione, quæ verbis effertur.

Deinde *verò, si quærat* quomodo ab ipso *Timæo* ipsum quidem mentale animal, collocatum supra

rerum

rerum universarum Creatorem, & nominetur, & multis signis declaretur, *notumq; fiat*, ipse verò *rerum* Creator in secundo ordine perfecti animalis suum regnum habens, *ab eo* collocetur, & *si quis quaerat quomodo Timæus* Deum intellectualem (cùm ille mentalem excellentiam acceperit) nullis verbis declaratum (ut dictum est) & ignotum relinquat, fortasse nos etiam Platonem sequentes, omnes hujusmodi dubitationes dissolvere, *talesq; difficultates diluere* poterimus. Omnis enim ordo Deorum ab Unitate ducit initium, & propter ipsam primariam causam, suæ seriei præest. Et illa quidem, quæ propiùs accedunt ad hoc principium, *sunt* universaliora, quàm ea, quæ longiùs *ab eo distant*. Universaliora verò manifestè videtur ab Unitate plus distare, *quam alia, quæ non sunt talia*, & quæ per essentiam sunt *superioribus* subjecta, conjunguntur cum ijs, quæ sunt ante ipsa. Et *hic Deorum ordo* est totus per *se* totum secum unitus, & unam indissolubilem, & mutuam-cohærentiam, *atq; totius corporis compagem* & in ipsis totis, & *in* partibus est sortitus, & propter Unitatem conciliatricem dispositionis, *ac ordinis* omnis, in unum, & circa se-ipsum convertitur, *& versatur*, & ad hanc *Unitatem* refertur, *& ex hac pendet*, & totus in ipsa convolvitur, *& cum ea versatur*. Si igitur hæc vera dicimus, in uno-quoque ordine Unitas excellentiam ipsi Bono proportione-respondentem est sortita, ad multitudinem *relata*, *& cum ea collocata*. Et quemadmodum illa Bonorum universorum singularis, *& unica*, & omnibus incomprehensa causa, ex omnibus est exempta, & circa se-ipsam omnia constituit, & ex se procreavit, & uniones, *ac Vnitates rerum* omnium ad illam ineffabilem suam superiorem-unionem, *& ad illam suam arcanam Vnitatem cæteris omnibus Vnitatibus superiorem*, abripuit, *ac attraxit*, sic etiam omnis dispositionis, *ac ordinis*, illud uniforme, & omnis cognatæ multitudinis procreandæ-vim-habens principium, totam sui-ipsius seriem continet, & custodit, & perficit, & ipsi Bonum à se *manans* dat, *atq; suppeditat*, & ordine replet, & harmoniâ. Et hoc, est suis fœtibus, *i.e. ejus progeniei*, *id*, quod ipsum Bonum, *est* omnibus Entibus, & expetendum est omnibus ab ipsa manantibus. Sic igitur ante quidem totam, *ac universam* paternam dispositionem illa mentalis Patris Unitas existit, *atq; subsistit*. Ante verò *dispositionem omnia* continentem, unica Synocheorum, *qui res in se continent*, integritas *existit*, *atq; subsistit*. Ante verò animalium-procreatricem *dispositionem*, *ac ordinem*, *existit* primaria causa vitæ.

Quinetiam cum rerum-opifex omnis series in Trinitate Saturniorum filiorum comprehendatur, & inde pendeat, illa Unitas, quæ proximè universa fabricat, etiam supra Trinitatem istam est collocata, & omnes rerum-opifices Deos in se continet, & ad se convertit, *& attrahit*, & est bono-similis, *vel*, *boni-formâ-præditus*. Et unus numerorum omnium, qui sunt rerum-opifices, fons etiam in toto (ut ita loquar) hoc ordine subsistit per-proportionem-respondens ipsi Uni, & uni *rerum* omnium principio. Hæc igitur Timæus nobis demonstrans,

ζεται, καὶ πολλοῖς σωθήμασι γνωρίζεται, * τὸν δὲ δημιουργὸν ὑπὲρ ἁπλότητα πάσῃ καὶ πλοῦς ζώου τὸν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἱδρύσατο, καὶ τοιοῦτον ὄντα θεὸν (ἐκείνου νοητοῦ ὑπεροχὴν λαβόντος) ἄρρητον (ὥσπερ εἴρηται) καὶ ἄγνωστον ἀφῆσι, πειρᾶται καὶ ἡμεῖς ἐπιμόνως τοῦ Πλάτωνι, τὰς τοιαύτας ἁπάσας ἀπορίας διαλύειν ἐχειμθ. πᾶσα γὰρ τάξις θεῶν, ἀπὸ μονάδος ἄρχεται, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν προϋπάρχον αἰτίαν, τῆς οἰκείας προϊσταται σειρᾶς. καὶ τὰ μὲν ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς πάντα, ὁλικώτερα τῶν πορρωτέρω. προφαίνεται δὲ πλέον ἀπορίαν τῆς μονάδος, τὰ ὁλικώτερα, καὶ τὰ καθ' ὑπεροχὴν ὑφειμθμα συνάπτει τοῖς πρὸ αὐτῶν. καὶ ἔστιν ὅλη δι' ὅλης ἑαυτῆ ἰδιωμθη, καὶ μίαν ἄλυσιν ἀλληλουχίαν, ἔν τε τοῖς ὅλοις, καὶ τοῖς μέρεσιν ἔλαχε. καὶ διὰ τὸν μονάδα τὸν συναγωγὸν τῆς διακοσμήσεως ἁπάσης, εἰς ἓν, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπέστραπται, καὶ εἰς αὐτὸν ἀνήρτηται, καὶ συνελίττεται πᾶσα καθ' αὐτόν. εἰ δὴ ζῶντα ἀληθῆ λέγομθ, καθ' ἑκάστην τάξιν ἡ μονὰς τὸν ἀνάλογον ἐκληρώσατο τῷ ἀγαθῷ, πρὸς τὸ πληθος ὑπεροχήν. καὶ ὥσπερ ἡ τῶν ἀγαθῶν ὅλων ἑνιαία, καὶ πᾶσιν ἀληθὴς αἰτία, πάντων ἐστὶν ἐξηρημένη, καὶ πρὸ αὐτὸν ὑπέστησατο πάντα, καὶ ἀφ' ἑαυτῆς ἐγέννησε τε, καὶ πρὸς ἑνώσεις τε αὐτῶν, εἰς τὸν ἄρρητον ἑαυτῆς ὑπερένωσιν ἀνήρπασεν, οὕτω δὴ καὶ πάσης διακοσμήσεως ἡ μονοειδὴς, καὶ πάσης γεννητικὴ τοῦ συστοίχου πλήθους ἀρχὴ, τὸν ὅλον ἑαυτῆς σειρὰν συνέχει, καὶ φρουρεῖ, καὶ πλεονᾶ, καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῆ διάδοσιν ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ πάντων πληροῖ, καὶ ἁρμονίας. καὶ τοῦτό ἐστι πᾶσι ἑαυτοῖς, [l. ἑαυτῆς] ἐκγόνοις, ὃ τὸ ἀγαθὸν ἅπασι τοῖς οὖσι, καὶ ἐφιέμενόν ἐστι πᾶσι τοῖς ἀπ' αὐτῆς ὡρμημένοις ἅπασιν. οὕτω δὴ οὖν τῆς μὲν πατρικῆς ὅλης διακοσμήσεως, ἡ τοῦ νοητοῦ πατρὸς ἕνωσις προὐφέστηκε. τῆς δὲ συστοιχικῆς, ἡ μία τῶν ζωοχέων ὁλότης. τῆς δὲ ζωογονικῆς, ἡ πρωτουργὸς αἰτία τῆς ζωῆς.

Καὶ πῶς καὶ τῆς δημιουργικῆς ἁπάσης σειρᾶς εἰς τελειότητα τὴν τῶν χρονίων παίδων ἀπηρτημθης, προσοχῶς ἡ μονὰς ἡ πρὸ ὅλα δημιουργοῦσα, καὶ τῆς τελειότητος πάντης ὑπερίδρυται, καὶ πάντας οὖν δημιουργικοὺς θεοὺς ἐν ἑαυτῇ περιέχει, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφει, καὶ ἔστιν ἀγαθοειδής. καὶ μία τῶν ἀριθμῶν ἁπάντων τῶν δημιουργικῶν πηγὴ καὶ πρὸς πάντα (ὡς εἰπεῖν) τὸν πάντα πάντῃ, αἰάλογον ὑφέστηκε τῷ ἑνὶ, καὶ τῇ μιᾷ τῶν πάντων ἀρχῇ. ζῶντα δὴ οὖν ὁ Τίμαιος ἡμῖν ἐνδεικνύ-

* *Vide Notas.*

μθμ ☉. δηλύσγνωστον αὐτὸν, καὶ ἀπερίληπτον ἄνθρωπος ἐν ἀρχῇ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως εἶναι πέφυκεν, ὡς τῷ ἀῤῥήτῳ, καὶ ἀγνώστῳ τῶν ὄντων ἁπάντων αἰτίῳ τὸν αὐτὸν ἔχουσαν λόγον. ὅθεν (οἶμαι) καὶ τῶν αἰτίων ἄριστον ἀποκαλεῖ τὸν δημιουργὸν, καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς, ὡς ἐν πᾶσι δημιουργοῖς ἀκρότητον, [l. ἀκροτάτῳ] τάξιν λαχόντα, καὶ πάσας τὰς ποιητικὰς ἀρχὰς εἰς ἑαυτὸν συνελίσσοντα, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ προβαλλόμενον. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν τὸ ἓν ὁ Παρμενίδης ἄγνωστον παντελῶς, καὶ ἄῤῥητον ἀποδείκνυσι. τὸν δὲ ποιητὴν, καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ κόσμου φησὶν ὁ Τίμαιος εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εἰς ἅπαντας ἀδύνατον λέγειν. ἃ δὴ τῆς πάσιν γνώσιν, καὶ πάντα λέγειν ἀποφυγούσης αἰτίας ὑφεῖται, καὶ πρὸς τὴν τῶν γνωστῶν, καὶ ῥητῶν φύσιν ἀποβλέπειν δοκεῖ.

Τὸ γὰρ εἰς ἅπαντας ἀδύνατον λέγειν, οὐκ ἄῤῥητον αὐτὸν πάντη, καὶ ἄφραστον ἀφῆκε. καὶ τὸ εὑρεῖν τε ἔργον, οὐ τῆς ἀγνωσίας παντελῶς ἐστιν ἰδιότητος σύμβημα. διότι γὰρ ἐν δευτέραις τοῦ ἀγαθοῦ τάξεσι, καὶ πολλοστοῖς, τὸν αὐτάρκεστον αὐτῷ προσήκατο βασιλείαν, μετέχει μὲν τῶν ἐκείνου συμβημάτων, μετὰ δὲ τῆς οἰκείας ἰδιότητος. καὶ τῆς προηγούσης αὐτῷ πρὸς τὰ ὄντα κοινωνίας ἔλαχε τὸν μέθεξιν. καὶ ὥσπερ ἀγαθός ἐστιν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν, οὕτω καὶ δηλύσγνωστός ἐστι τοῖς μετ' αὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἄγνωστος· καὶ μυστικοῖς λόγοις αἰ ὑφημοῦμθα, ἀλλ' οὐ παντελῶς ἄῤῥητος. ἀλλ' ὁρᾷς αὐτὸν τῶν πραγμάτων τὸν πέθεν, καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς ὕφεσιν εἰς τὸ κάτω προϊόντα. ὡς τὸ μὲν ἀγαθὸν, καὶ σιγῆς ἐστιν ἁπάσης, καὶ λόγων ἁπάντων ἐξῃρημένον. τὸ δὲ τῶν νοητῶν θεῶν γένος ☉, σιωπῇ χαίρει, καὶ τοῖς ἀρίστοις συμβόλοις ἀγάλλεται. διὸ καὶ ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης, πλείων ἀγιωτέτου ἀποκαλεῖ, τὸν τῶν νοητῶν μονάδων θέαν ὡς σιγωμένην, καὶ ἀπορρήτως νοουμένην. τὸ δὲ τῶν νοερῶν, ῥητὸν μὲν ἐστιν, ἀλλ' οὐκ εἰς ἅπαντας ῥητὸν, καὶ γνωστὸν, ἀλλὰ μετὰ χαλεπότητος γνωστόν.

Διὰ γὰρ τὸν πρὸς τὸ νοητὸν ὕφεσιν, ἀπὸ τῆς σιγῆς, καὶ τῇ νοήσει μόνῃ καταληπτῆς ὑπεροχῆς, εἰς τὸν τῶν ῥητῶν ἤδη προελήλυθε διακόσμησιν. ἀλλ' ἡ πρώτη, πολλῷ δήπου μᾶλλόν ἐστι τὸ παντελὲς ζῶον ἄῤῥητον, καὶ ἄγνωστον τῆς δημιουργικῆς μονάδος. καὶ γὰρ ἐκεῖνο πάσης ὁμοῦ τῆς παραδειγματικῆς τάξεώς ἐστι μονὰς, καὶ νοητόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ νοερόν.

ipſum *numerorum omnium fontem* cognitu difficilem, & inenarrabilem ſtatim in ipſo principio generationis, *& ortu* Mundi eſſe ſtatuit, quòd eandem rationem habeat, quam illa omnium Entium ineffabilis, & ignota cauſa, *cui proportione reſpondeat*. Quamobrem (ut opinor) cauſarum etiam præſtantiſſimam appellat ipſum rerum opificem, *Creatorem*, & Patrem hujus Univerſitatis, ut eum, qui inter ipſos rerum opifices ſummum ordinem eſt ſortitus, & omnia rerum efficiendarum vim habentia principia in ſe ipſo convolvit, & ex ſe ipſo profert, *atq; producit*. Sed illud quidem Unum Parmenides ignotum prorſus, & ineffabile *eſſe* demonſtrat. Ipſum vero Effectorem, & Parentem hujus Mundi Timæus dicit & invenire difficile *eſſe*, & *inventum* apud omnes divulgari non poſſe. Quæ profectò ſubjecta ſunt cauſæ, quæ omnem cognitionem, & omnem rationem fugit, & *tamen* vergere, *ſpectare*, & *tendere* videntur ad naturam rerum, quæ cognoſci, dici; poſſunt.

Quum enim Timæus dicit illum apud omnes divulgari non poſſe, non ineffabilem prorſus, & ignotum ipſum relinquit. Et quum dicit difficile eſſe ipſum invenire, hoc non eſt ignotæ prorſus proprietatis ſignum. Quoniam enim in ſecundis Boni ordinibus, & multeſimis, *i. e. & iis, qui ſunt uni de multis*, *Timæus* Regnum ipſi conveniens primo loco attribuit, particeps quidem eſt ſignorum illius *Boni*: Sed cum ſua proprietate, *quam ſervat*, etiam ipſi convenientis in ipſis Entibus communicationis communionem eſt ſortitus. Et quemadmodum Bonus eſt: ſed non *eſt* ipſum Bonum, ſic etiam illis, qui ſunt poſt ipſum, eſt cognitu difficilis: at non *prorſus* incognitus. Et myſticis, *arcanisq;* ſermonibus celebratur: at non omnino *tamen eſt* ineffabilis, *ita*, *ut nullis verbis declarari poſſit*. Sed ipſum rerum ordinem vides, & ipſam in ipſis *rebus* ſummiſſionem deorſum progredientem. Quia ipſum quidem Bonum & ex omni ſilentio, & ex omnibus verbis eſt exemptum. Ipſum vero mentalium Deorum genus, ſilentio gaudet, & præſtantiſſimis ſymbolis *delectatur*, & exultat. Quamobrem etiam Socrates in Phædro, ſacrorum ſanctiſſimum appellat, illam mentalium Unitatum contemplationem, quòd ſilentio tegatur, & ineffabili modo percipiatur mentis beneficio. Illud verò *genus Deorum* intellectualium, verbis quidem declarari poteſt: Sed non apud omnes eſt divulgandum, nec *apud omnes facilè* cognoſci poteſt: Sed cum difficultate cognoſci poteſt.

Nam propter ipſam ſummiſſionem, *quàm habet* apud ipſum mentale, ab ipſo ſilentio, & excellentia, quæ ſolâ cogitatione, *ac mentis intelligentiâ* percipitur, *& comprehenditur*, jam progreditur ad ipſam diſpoſitionem, *& ordinem* eorum, quæ verbis exprimûtur. Sed ſi hoc *verum eſt*, multo magis profectò ipſum perfectum animal illius Unitatis rerum opificis eſt ineffabile, & ignotum. Etenim illud eſt ſimul Unitas, omnis ordinis *rerum formandarum* exemplar continentis, & eſt mentale non autem intellectuale.

Quomo-

Quomodo igitur illud quidem, & nominare, & quale *ſit*, declarare conamur, ipſam verò rerum-opificem cauſam adeò magnificè celebramus? Et quomodo cum ijs, quæ nullis verbis exprimi poſſunt, *eam* in idem ducimus, *in eodem numero ponimus, & eodem modo, nulla ratione, nullisq; verbis declarari poſſe dicimus*? Abſit enim, ut hæc ſint Platonis, qui ipſum Per-ſe-animal ponat multo ante ipſum rerum-Creatorem: Sed alicubi in ſecundo ordine Deorum ipſi *ſuam* hypoſtaſin aſſignet: ubi collocatum, & verbis declaratum, & notum erit *hoc per-ſe-animal*, magis, quàm ipſa rerum-fabricatrix Unitas. Quoniam & illud quidem perfectum animal, appellare pulcherrimum, ipſum verò *rerum omnium* Creatorem *vocare* præſtantiſſimam cauſarum *omnium*, *hoc* profectò cauſis iſtis eandem inter ſe tribuit proportionem, quàm *ipſi Bono tribuimus* ad pulchritudinem *relato, & cum ea collato*.

Et quemadmodum ipſum Bonum *eſt* ante Pulchritudinem (in ipſis enim Boni veſtibulis eſt illa prima Pulchritudo, ut in Philebo Socrates dicit) ſic etiam id, quod eſt ineffabile, eſt ante id, quod eſt pulcherrimum, & ipſe *rerum omnium* Creator *eſt* ante ipſum perfectum animal. Id enim, quod eſt optimum, inſigniter, *& præcipuè* particeps-eſt ejus, quod eſt bonum. Ipſius verò Pulchritudinis *particeps eſt* id, quod eſt pulcherrimum.

CAPUT XXIX.

DIcatur igitur etiã præterea à nobis, quòd ipſum pulcherrimum, & ipſum præſtantiſſimum, ſimpliciter quidem ita ſe habet alterum cum altero, in ipſo ordine, ut ipſum Bonum cum ipſo Pulchro *collatum, & ad id relatum*. Nam ipſa totius Bonitatis ſeries eſt explicata, *& extenſa* ſupra progreſſum omnem ipſius Pulchri, *Pulchritudinis*, & diſpoſitionis *& ordinis*. Ubiq; igitur id, quod eſt præſtantiſſimum, eſt prius eo, quod eſt pulcherrimum. Et alterum quidem, in inferiore ordine præſtantiſſimum erit, alterum verò, ut *relatum* ad ſuperiorem, *& præſtantiorem ordinem erit* pulcherrimum. Dico autem exempli gratia, id quidem, quod eſt pulcherrimum, ut in mentalibus, hanc habet proprietatem.

Id verò, quod eſt præſtantiſſimum, ut in intellectualibus *hanc habet proprietatem*. Et ſi id quidem quod eſt pulcherrimum, tale ſit in rebus, quæ ſunt ſupra mundum, id verò, quod eſt præſtantiſſimum, dicatur ut *relatum* ad Deos in Mundo *verſantes*, ac *degentes*, ſi igitur ille quidem, qui cauſarum *omnium eſt* præſtantiſſimus, ipſi rerum-fabricatrici ſeriei præſit, & in illa talem excellentiam ſit-ſortitus, id verò, quod mentalium animalium eſt pulcherrimum, eximiam Pulchritudinis facultatem *in* ſuperiore ordine *collocarit*, *& alijs* præfecerit, cur nam propter hæc illud mentale, & perfectum animal, intellectuali causâ deterius eſſe pronuntiabimus? Et *cur* ipſum Creatorem *rerum omnium dicemus oportere* convertere, *ac reducere* ad id, quod eſt poſt ipſũ? Vel quomodo dicit quis ſpectabile eſſe ipſi, *& ab eo videri poſſe* illud, quod eſt Per-ſe-animal, & id, quod

Πῶς οὖν ἐκεῖνο μὲν καὶ ὀνομάζομεν, καὶ εἶναι ἐπιφαίνειν ἐπιχειροῦμεν, τὸν δὲ δημιουργικὸν αὐτῶν ἁπάντων οὕτως ὑπερυμνοῦμεν; καὶ πῶς ἀῤῥήτοις εἰς πάντων ἄγομεν; μὴ γὰρ οὕτω φρονεῖ Πλάτων, ἐπίκτητα τὸ αὐτοζῷον καὶ δημιουργὸν προτάττοντα, ἀλλ' ἐν ἄλλοις που τάξι θεῶν αὐτῷ τὴν ὑπόστασιν διδόντα, οὗ πλαγμένον, καὶ ῥητὸν ἔσαι, καὶ γνωστὸν μᾶλλον τῆς δημιουργικῆς μονάδος. εἰκὸς καὶ τὸ κάλλιστον μὲν ὑπερεκφαίνειν τὸ παντελὲς ἐκεῖνο ζῶον, ἄριστον δὲ τῶν αἰτίων τὸν δημιουργὸν, τὸν αὐτὸν δή που τῆς αἰτίους πύπις πρὸς ἄλληλα δίδωσιν ἀναλογίαν. ὧν τὸ μὲν ἀγαθὸν πρὸς τὸ κάλλος.

Καὶ ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν πρὸ τοῦ καλλους (ἐν γὰρ προθύροις ἐστὶ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ πρώτιστον κάλλος, ὥς φησιν ὁ ἐν Φιλήβῳ Σωκράτης) οὕτω δὴ καὶ τὸ ἄῤῥητον πρὸ τοῦ καλλίστου, καὶ ὁ δημιουργὸς πρὸ τοῦ παντελοῦς ζώου. τοῦ μὲν γὰρ ἀγαθοῦ τὸ ἄριστον ἀδιαφερόντως μετέχει· τοῦ δὲ καλλους, τὸ κάλλιστον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κθ'.

ΛΕγέσθω πάντα καὶ πρὸς ταῦτα παρ' ἡμῶν, ὅτι τὸ κάλλιστον, καὶ τὸ ἄριστον, ἁπλῶς μὲν οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα, κατὰ τὴν τάξιν, ὡς τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὸ καλόν. ἡ γὰρ τῆς ἀγαθότητος ὅλης σειρὰ, τῆς δὲ καλοῦ προόδου πάσης, καὶ διακοσμήσεως ὑπερήπλωται. πανταχοῦ δὲ ἄρα τὸ ἄριστον τοῦ κάλλιστου πρότερόν ἐστι. καὶ τὸ μὲν, πρὸς τὴν ὑφειμένην τάξιν ἄριστον αὐτὸ ἂν εἴη, τὸ δὲ, ὡς πρὸς τὴν κρείττονα, κάλλιστον. λέγω δ' οἷον, τὸ μὲν κάλλιστον, ὡς ἐν νοητοῖς ἔχει [l. ἔχῃ] τὴν ἰδιότητα ταύτην.

Τὸ δὲ ἄριστον, ὡς ἐν νοεροῖς. καὶ εἰ μὲν τὸ κάλλιστον, ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις εἴη πιστὸν, τὸ δὲ ἄριστον, ὡς πρὸς ἐν τῷ κόσμῳ λέγοιτο θεοὺς, εἰ πάντα ὁ μὲν τῶν αἰτίων ἄριστος, τῆς δημιουργικῆς ἡγεμονίας σπερᾶς, καὶ κατ' ἐκείνην ἔλαχε τὴν πατάτην ὑπεροχὴν, τὸ δὲ τῶν νοητῶν ζώων κάλλιστον, ἐν ὑπερτάτῃ τάξει τὴν τοῦ καλλους ἐξαίρετον προεστήσατο δυνάμιν, τίς μηχανὴ λοιπὸν ταῦτα τὸ νοητὸν, καὶ παντελὲς ζῶον τῆς νοερᾶς αἰτίας κατάδεέστερον ἀποφαίνειν; καὶ τὸν δημιουργὸν εἰς τὸ μετ' αὐτὸν ἀποστρέφειν; ἢ πῶς ὀρθὸν αὐτῷ τὸ αὐτοζῷον εἶναί φησί τις, καὶ τὸ παντελὲς ζῶον τῆς νοερᾶς αἰτίας, καὶ τῶν νοητῶν ἁπάντων προελληπτικὸν,

αὐτὸ τελειούμενον ὑπ' ἄλλου ποιεῖν; ἔσται γὰρ οὕτως ὁ δημιουργὸς τοῦ αὐτοζώου τελειοποιικώτερος. εἴτε ἐκεῖνος μὲν τὸ ἄριστον χαρακτηριζόμενος ὑπερπλουτεῖ τὰ παραδείγματα, τὸ δὲ ὡς κάλλιστον τεθορηθὲν, δεύτερόν ἐστι τῆς δημιουργικῆς αἰτίας. Ἀλλὰ μὲν κἀκεῖνο μὲν τὸ παντελὲς, καὶ νοητὸν ζῶον καὶ τὸν ἰδεολικὸν Φύσιν ὁ Τίμαιος ἀφορίζων σκοπούμενος, ἀλλ' οὐ καὶ τὸν ἕνωσιν τὸν ἐν αὐτῷ. καὶ τὸν ὑπερ τὰ εἴδη τοῦ παντὸς ὑποστάσιν, οἷόν τινος δηλοῦσιν τὸ μὲν αὐτοζῶον καὶ γνῶναι δυνατὸν, καὶ λόγῳ δηλοθῆναι συγχωρεῖ, τὸν δὲ δημιουργὸν ἄρρητόν πως, καὶ γνώσεως κρείττονα τεθεσπιμάζει. ἄμφω μὲν γὰρ, καὶ ὁ δημιουργὸς λέγω, καὶ τὸ αὐτοζῶον, μετέχει τῆς ἑνώσεως, καὶ τοῦ τῆς ἰδικῆς οὐσίας τοῦ ἑνὸς σωτέχεται, καὶ εἰ πᾶς ἑνάδας τὰς ἐν αὐτοῖς λαμβάνοις, νοητὸν μὲν, τὸν τοῦ παραδείγματος εἶναι δηλοῖς ἑνάδα, νοερὸν δὲ, τὸν δημιουργικὸν, καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ πρωτίστου, καὶ ἀγνώστου, καὶ ἀληθείου τοῖς πᾶσιν, ἐγγυτέρω τὸν νοητὸν ὕπαρξιν τῆς νοερᾶς. εἰ δὲ τοῦ μὲν παραδείγματος τὰ εἴδη καθ' αὐτὰ, [l. καθ' αὐτὸ] θεωρεῖν ἐθέλεις, καθὸ καὶ παράδειγμα λέγεται τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων. τοῦ δὲ δημιουργοῦ τὸν ἀγαθότητα, καὶ τὸν ἕνωσιν γνῶσαι μὲν ἀκίνητα, καὶ ῥητὰ σοι φανεῖται.

Τὸ δὲ δημιουργικὸν αὖτον, μετέχον τῆς ἀγνώστου, καὶ ἀῤῥήτου τῶν θεῶν ἰδιότητος. καὶ γὰρ αὖ καὶ ὁ Τίμαιος, τοῦ μὲν δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς δεῖται διαφερόντως, ὡς ὑποστάτου τῶν ὅλων, καὶ γενήτορος τοῦ κόσμου. τὸ δὲ γεννᾶν, καὶ προμήθειν, καὶ τὸ προνοεῖν, θεῶν ἐστιν ἴδιον, καθόσον εἰσὶ θεοί. διὸ καὶ αὐτὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ δημιουργοῦ, καθ' ἣν καὶ θεός ἐστι τῆς δεσποινήσεως, αἰτίαν τοῦ πατρὸς, καὶ κυριωτάτην δέχεται ἐπονομάζει τῆς τῶν ὅλων διακοσμήσεως. τοῦ δὲ παραδείγματος, ὡς τὰ πρώτιστα τοῦ ἐχόντος εἴδη, καθ' ἃ καὶ ὁ κόσμος ἔμελλεν εἰδοποιεῖσθαι. εἰκὼν γάρ ἐστι τοῦ παραδείγματος, δεύτερόν δὲ, τοῦ δημιουργοῦ. παραδείγματα μὲν οὖν εἶναι πρωτικὰ τῶν εἰδῶν, δημιουργῶ δὲ, τὴν αἰτίαν τῶν αἰτίων, καὶ τὸν ἀγαθότητα τὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸν τῆς οὐσίας ὕπαρξιν. καθάπερ γὰρ ἔσπερμα, τὸ γονιμικὸν, καὶ ὑποστατικὸν ἄλλων, καὶ πατρικὸν αὐτοῖς διαφέρει τοῖς θεοῖς, ἀλλ' εὖ τοῖς ἐξηρημένως αὐτῶν πρώτοις. ἀλλὰ καὶ ταῦτα δι' ἐκείνους ἔλαχε τὸν γόνιμον τῶν δευτέρων πρόνοιαν.

Ταῦτά μοι δοκεῖ καὶ ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης ἐνδεικνύμενος, μὴ πρότερον τὸν ἥλιον γένεσιν εἶπεῖν, πρὶν αὐτὸν τοῦ, [l. τοῦτον] καὶ τῆς ὑπερουσίου τῶν ὅλων ἀρχῆς ἔκγονον ἀποφήνῃ. καθάπερ δὴ καὶ ὁ Τίμαιος τὸ πρότερον ἀρχὲ τοῦ πατρὸς δημιουργίας, πρὶν τὸν ἀγαθότητα τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων ὑμνήσῃ, [l. ὑμνήσῃ]

est perfectum animal, & quod omnia mentalia cõplectitur, si illud ipsum ab alio comprehendi statuat? Sic enim ipse rerum Creator majorem vim comprehendendi *res* habebit, quàm illud, quod est Per-se animal, si ille quidem *rerum Creator* secundùm id, quod est præstantissimum, figuratus, explicetur, & *extendatur* supra ipsum *rerũ* exemplar, id verò, quod ut pulcherrimũ appellatur, ipsà rerum-fabricatrice causa sit posterius. Atqui etiã illud quidem perfectũ, & mentale animal, secundũ ipsã formalem naturã Timæus insigniter spectans, & *intentè considerans*, non autem secundùm Unitatem in ipso *existentẽ*, & *secundùm* hypostatin, *quæ est* supra formas hujꝰ Universitatis, jurè profectò illud quidem, quod est Per-se-animal, & cognosci, & oratione declarari posse cõcedit, ipsũ verò *rerũ universa ũ* Creatorem, ineffabilem quodãmodo, & cognitione superiorẽ appellat. Nam ambo quidẽ, & ipse rerũ Creator, dico, & ipsum Per-se-animal, est particeps ipsius Unitatis, & ante formalem essentiam ipso Uno continetur, & si ipsas Unitates in ipsis *existentes* sumas, mẽtalem quidẽ ipsam exemplaris Unitatem esse statues, intellectualem verò, illã effectricem, & *creatricẽ* etiam illius primi Unius, & ignoti, & omnibus incomprehensi, & mentalẽ essentiã intellectuali, propiorem *esse dices*. Si verò ipsius quidẽ exẽplaris formas per se cõtemplari velis quẽadmodũ etiã dicitur exemplar omniũ *rerũ*, quæ sunt in mũdo. Ipsius verò *rerũ* Creatoris bonitatẽ, & Unitatem *si per se speculari*, illa quidẽ tibi videbũtur & cognosci & dici posse.

Ipsa verò rerum-opifex causa, ignotam, & ineffabilem Deorũ proprietatem participare *videbitur*. Etenim rursus & ipse Timæus ipso quidem Creatore, & Patre indiget insigniter, & *præcipuè*, ut fundatore, *sustentatore*, & *fultore* rerum universarũ, & Generatore Mundi. Ipsum verò generare, & producere, & providere, Deorum est proprium, quatenus sunt Dij. Quamobrem etiam ipse *Timæus* proprietatem illius rerum-opificis, & *Creatoris*, propter quam etiam Deus est ipsius generationis, *procreationis*, & *ortus rerum*, causam hujus Universitatis, & *antiquissimum*, καὶ, maximè-proprium, & *præcipuum* principium appellat rerum universarum dispositionis, & *ordinis*. Ipsius verò exemplaris, ut primas formas continentis, secundùm quas & ipse Mundus erat formandus, *primam causam vocat illum rerũ Creatorem*. Est enim *ipse Mundus* ipsius exemplaris imago, effectus verò, ipsius Creatoris. Ipsum igitur *rerum-opificem* decet esse primum exemplar formarũ, Creatorem verò, præstantissimam ipsarum causarũ propter suam bonitatem, & essentiæ subsistantiam. Ut enim diximus, ipsa generandi-vis, & ipsa *rerum* aliarũ causa-fundatrix, & ipsa providendi-facultas ad ipsos Deos maximè-pertinet, nõ autẽ ad ea, quæ primò ex ipsis sunt-exempta. Sed hæc etiam propter illos *Deos* sortita-sunt fœcundam secundorum abundantiam.

Hæc etiã Socrates mihi videtur in Rep. demonstrans, nõ priùs ipsum Solẽ generationis, *ortumq; rerũ* autorem dixisse, quã hunc ipsũ etiã supereſſentialis rerum universarũ principij progeniẽ *esse* pronũciarit. Quemadmodum etiã ipse Timæus non priùs initiũ-facit fabricationis hujus Universitatis, quàm ipsam bonitatem illius rerum universarum opificis, & *Creatoris* celebrarit. Propter enim ipsum

Bonum

Bonum uterq; fundator, *Creator & Sustentator* est, alter quidem, hujus Universitatis, alter verò, generatæ, *procreatæq;* Naturæ. Sed non propter ipsam Mentem in ipsis *existentem*, aut vitam, aut aliquam aliam essentiæ formam. Etenim hæc propter ipsam Boni communicationem constituunt ea, quæ sunt post ipsa. Ad illas igitur *antè* dictas dubitationes, per hæc à nobis *ita* sit-responsum.

κατὰ γὰρ τὸ ἀγαθὸν, ἑκάτερός ἐστιν ὑποστάτης, ὁ μὲν, τοῦ παντὸς, ὁ δὲ, τῆς γενητῆς φύσεως. ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν νοῦν τὸν ἐν αὐτοῖς, ἢ ζωὴν, ἢ ἄλλο τι τῆς οὐσίας εἶδος. καὶ γὰρ ταῦτα διὰ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μέθεξιν ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτά. πρὸς μὲν οὖν τὰς εἰρημένας ἀπορίας, διὰ τούτων ἡμῖν ἀποκεκρίσθω.

CAPUT XXX.

Ex quæstionibus verò de universa rerum fabricatione propositis illa mihi *nunc* est reliqua, ut dicam & de cratere, quam habemus opinionem, & de generibus, quæ miscentur in ipso. Hæc enim etiam ipse Timæus in animæ generatione, *& ortu* cum rerum-fabricatrice Unitate collocat. Ille igitur rerum Creator miscet quidem ipsa elementa hypostaseωs, *i. e. essentiæ, & naturæ* ipsarum animarum.

Ipsa verò ipsius Entis media genera miscentur. Suscipiunt autem istam mixtionem, & ille celeberrimus Crater unà cum ipso Creatore procreat animas. Ipsius igitur Entis genera, duplicia primùm *sunt* statuenda. Et alia quidem, universalium hypostaseôn, *i. e. naturarum* complendarum vim habent, alia verò, particularium. Et primariarum quidem, & unitarum causarum essentias, *atq; substantias* in mentalibus Dijs sitas-esse concedendum *est*. Illic enim & ipsa essentia primò *est* in mentalium summitate, & ipse motus, & ipse status in medio centro. Manet enim ipsum mentale Ævum in Uno, & simul manet, & est omnis vitæ occulta causa. Quamobrem etiam Plotinus quidem, ipsum Ævum appellat vitam unam, & totam, & rursus in alijs *locis Ævum vocat* mentalem vitam. Theodorus verò tertius ab isto, Statum, ipsum vocat. Et hæ duæ opiniones inter se sunt conjunctæ, quia status etiam est in ipso Ævo (Manet enim in Uno secundùm Timæum) & Motus. Est enim vita mentalis. Et quod particeps-est ipsius *Ævi, vel, ipsius mentalis vitæ*, est animal mentale. Quinetiam Identitas, & Diversitas *est* in ipso fine mentalium. Unde nã enim *aliunde manat* ipsa multitudo, quàm ex ipsa diversitate?

Unde verò *manat* ipsa partium cum Totis communio, & eorum, quæ dividuntur, inter se substantia, *& natura, unde (inquam) aliunde*, quàm ex ipsa Identitate? Etenim illud Unum est-particeps ipsius Entis, & ipsum Ens *est particeps* ipsius Unius. Et sine-confusione partes omnes unius Entis aliæ per alias vicissim pervadunt. Simul enim & ipsũ Idem semper, & ipsum Diversum est occultè. Et omnis mentalis latitudo, propter prima, & Uni-simillima, *vel, maximè-uniformia* genera *suam* hypostasin, *atq; naturam* est-sortita. Et quemadmodum essentia in prima Trinitate apparuit cum Uno, sic etiam ipse motus in secunda *apparuit*, & ipse stat9, & Identitas in tertia, & Diversitas. Et omnia *sunt* essentialiter in ipso mentali. Quemadmodum etiã ipsa Vita, & ipsa Mens illic mentaliter *existit*. Quoniam enim à mentalibus omnia progrediuntur En-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λ'.

Ὑπόλειπον δὲ ἐστί μοι τῶν περὶ τῆς ὅλης δημιουργίας προβλημάτων, εἰπεῖν περί τε τοῦ κρατῆρος, ἣν ἔχομεν δόξαν, καὶ περὶ τῶν κεραννυμένων ἐν αὐτῷ γενῶν. ταῦτα γὰρ δὴ καὶ ὁ Τίμαιος εἰς τὴν τῆς ψυχῆς γένεσιν τῇ δημιουργικῇ συντάττει μονάδι. κεράννυσι μὲν οὖν ὁ δημιουργὸς τὰ στοιχεῖα τῆς τῶν ψυχῶν ὑποστάσεως.

Κεράννυται δὲ τὰ μέσα γένη τοῦ ὄντος. ὑποδέχεται δὲ τὴν κρᾶσιν ταύτην, καὶ συναπογεννᾷ τῷ δημιουργῷ τὰς ψυχὰς ὁ πολυύμνητος κρατήρ. τὰ μὲν τοίνυν τοῦ ὄντος γένη, διττὰ τὴν πρώτην θετέον. καὶ τὰ μὲν, τῶν ὁλικῶν ὑποστάσεων συμπληρωτικὰ, τὰ δὲ τῶν μερικῶν. καὶ τῶν μὲν πρωτουργῶν, καὶ ἡνωμένων αἰτίων τὰς ὑπάρξεις, ἐν τοῖς νοητοῖς θεοῖς ἱδρῦσθαι συγχωρητέον. ἐκεῖ γὰρ καὶ ἡ οὐσία πρώτως ἐν τῇ τῶν νοητῶν ἀκρότητι, καὶ ἡ κίνησις, καὶ ἡ στάσις ἐν τῷ μέσῳ κέντρῳ. Μένει γὰρ ὁ νοητὸς αἰὼν ἐν ἑνὶ, καὶ ὁμοῦ μένει. καὶ τῆς ζωῆς ἁπάσης ἐστὶ κρύφιος αἰτία. διὸ καὶ ὁ Πλωτῖνος μὲν ζωὴν ἀποκαλεῖ τὸν αἰῶνα, τὴν μίαν, καὶ ὅλην. καὶ αὖ ἐν ἄλλοις νοητὴν ζωήν. ὁ δὲ τρίτος ἀπὸ τούτου Θεόδωρος, στάσιν αὐτὸν ἐπονομάζει. καὶ ταῦτα ἀμφότερα τὰ δοξάσματα συνήρμοσται ἀλλήλοις. ὅτι δὴ καὶ στάσις ἐστὶν ἐν τῷ αἰῶνι (μένει γὰρ ἐν ἑνὶ κατὰ τὸν Τίμαιον) καὶ κίνησις. ζωὴ γάρ ἐστι νοητή. καὶ τὸ μετέχον αὐτοῦ, νοητόν ἐστι ζῷον. καὶ μὴν καὶ ἡ ταυτότης, καὶ ἡ ἑτερότης, ἐν τῷ πέρατι τῶν νοητῶν. πόθεν γὰρ τὸ πλῆθος, ἢ ἐκ τῆς ἑτερότητος;

Πόθεν δὲ ἡ τῶν μερῶν πρὸς τὰ ὅλα κοινωνία, καὶ ἡ τῶν διαιρουμένων ἐν ἀλλήλοις ὕπαρξις, ἢ ἐκ τῆς ταυτότητος; καὶ γὰρ τὸ ἓν ἐκεῖνο, τοῦ ὄντος μετέχει. καὶ τὸ ὂν, τοῦ ἑνός. καὶ δι' ἀλλήλων ἀσυγχύτως διήκει τὰ μόρια πάντα τοῦ ἑνὸς ὄντος. ἅμα γὰρ καὶ τὸ ταυτὸν ἀεὶ, καὶ τὸ ἕτερόν ἐστι κρυφίως. καὶ πᾶν τὸ νοητὸν πλάτος, κατὰ τὰ πρώτιστα, καὶ ἑνοειδέστατα γένη τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. καὶ ὥσπερ ἡ οὐσία κατὰ τὴν πρώτην ἐξεφάνη τριάδα μετὰ τοῦ ἑνὸς, οὕτω καὶ ἡ κίνησις ἐν τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἡ στάσις, καὶ ἡ ταυτότης ἐν τῇ τρίτῃ, καὶ ἡ ἑτερότης. καὶ πάντα οὐσιωδῶς ἐν τῷ νοητῷ. καθάπερ δὴ καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς ἐκεῖ νοητῶς. ἐπειδὴ γὰρ ἀπὸ τῶν

νοητῶν πάντα πρότερα τὰ ὄντα, καθ' αὑτὰν ἐκεῖ πάντα πρὸ ὑπάρχῃ. καὶ ἡ κίνησις ἐκεῖ, καὶ ἡ στάσις εὐσπιωδῶς, καὶ ἡ ταὐτότης, καὶ ἡ ἑτερότης ἑνιαιδῶς. πάλιν ἐν τοῖς μέσοις ἵδρυσι τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν ὑποστάσεων, τὰ αὐτὰ δὲ τρόπος ἐστι, καὶ ζωϊκῶς. ἐν μὲν τῇ ἀκρότητι τῆς οὐσίας οὔσης. ἐκεῖ γὰρ τούτης τῆς τάξεως καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ Σωκράτης ἀφηγεῖται, λέγων τῆς οὐσίας τὸν ὅλον ἐχαρακτηρίσειν. ἡ μὲν ἀχρωμάτιστος, καὶ ἀσχημάτιστος, καὶ ἀναφὴς, οὐσία ὄντως οὖσα, πυκνὴν ἔχουσα τὴν τροπήν.

Ἐν δὲ τῷ μέσῳ κέντρῳ, κινήσεως, καὶ στάσεως. ἐκεῖ γὰρ ἡ τοῦ οὐρανοῦ περιφορὰ, καθάπερ φησὶν ὁ αὐτός. ἐν ἑνὶ μὲν, ἀκλινῶς ἑστῶσα νοήσεως ἕδρᾳ. κινουμένη δὲ ἐν ἑαυτῇ, καὶ πρὸς ἑαυτόν. μᾶλλον δὲ κίνησις οὖσα, καὶ ζωὴ διαιώνιος. ἐν δὲ τῷ λοιπῷ θηλαδὴ, τὸ ταὐτὸν, καὶ ἕτερον τῷ περᾶν τῆς τάξεως ταύτης ζωϊκῶς ἵδρυται. διὸ καὶ ὑπιστρέφει πρὸς τὸν ἀρχικὸν, καὶ τὸν τῆς ταυτότητος Φύσιν, καὶ διαιρεῖται μονοειδῶς, καὶ πρόεισιν εἰς ἀριθμοὺς πλείονας, καὶ μεριστοτέρας ὑποστάσεις ἀφ' ἑαυτῆς μονάδος. πάλιν ἐν τοῖς τρίτοις διακόσμοις ὁ μὲν τῶν νοερῶν θεῶν ἀκρότατος, κατὰ τὸν οὐσίαν ἔχει τὸ παύειν, καὶ ἕστι αὐτὸ τὸ νοῆσαι, καὶ τὸ ὄντως ὂν ἐν τοῖς νοεροῖς τὸν ἐν αὐτῷ διάκρισιν εἰς ἀδιάκριτον αὖθις ἐπανακαλούμενον ἕνωσιν. ἡ δὲ μέση τάξις καὶ τὸν κίνησιν, ὁμοῦ καὶ στάσιν. ζωογόνος γάρ ἐστι θεότης μένουσα, ἅμα καὶ προϊοῦσα, καὶ ἀκραιφνῶς ἱδρυμένη, καὶ τὰ πάντα γονίμως δυνάμεσι ζωοποιοῦσα. ἡ δὲ τρίτη πρόοδος, καὶ τὸ ταὐτὸν, ἅμα καὶ ἕτερον. αὕτη γὰρ καὶ διακρίνει τῶν πατέρων ἑαυτὴν, καὶ συνάπτεται αὐτοῖς διὰ τῆς νοερᾶς ὑπιστροφῆς.

Καὶ τὰ μὲν αὐτὴν, ἅμα μὲν συνδεῖ πρὸς ἄλληλα, καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἰδεῶν δυνάμεις, ἅμα δὲ διακρίνει ταῖς νοεραῖς τομαῖς. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ τάξει πρῶτον μὲν ἐκλάμπει τὰ ὑλικὰ πάντα, καὶ τὰ εἴδη. διότι καὶ τὴν ἑτερότητα μάλιστα χαρακτηρίζεται, τῶν ὁλικῶν πασῶν ὑποστάσεων τὸ πέρας κληρωσαμένη. καὶ διὰ ταύτης ὅτι πάντα πρόεισι, τὸν τε μετεχόμενον νοῦν, καὶ τὰς πολυειδεῖς τῶν ψυχῶν διακοσμήσεις, καὶ τὴν ζωμαλικὴν ἅπασαν Φύσιν. τριττὰ γὰρ ὑφίστησι γένη τῶν μεθ' αὑτὴν, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν. τὰ μὲν, ἀμέριστα, καὶ πρῶτα. τὰ δὲ, μέσα τῶν ἀμερίστων, καὶ μεριστῶν. τὰ δὲ, μεριζόμενα περὶ τοῖς σώμασι. καὶ διὰ πάντων δὲ τούτων πάντα τὰ μεριστότερα γένη τῶν ὄντων. ἵν' ἂν ὅτι τὰ πρόσθεν εἰρημένα πάλιν ἐπανέλθωμεν, πανταχοῦ μὲν τὰ γένη θετέον, οὐ πανταχοῦ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ὑψηλοτέροις τῶν θείων διακόσμοις, ἑνιαιδῶς, καὶ ἀδιακρίτως, καὶ ἡνωμένως, οὕτω δὲ καὶ ἡ στάσις μετέχει κινήσεως, καὶ ἡ κίνησις, στάσεως, καὶ ἀμφοῖν μία, καὶ ἡνωμένη πρόοδός ἐστιν.

tia, propter causam omnia illic priùs-existunt. Et ipse motus illic, & ipse status *ibi* essentialiter, & Identitas, & Diversitas *ibi* uniformiter. Rursus in medijs generibus mentalium, & intellectualium naturarum, eadem sunt secundò, & vitaliter. Nam in ipsa summitate existit essentia. De hoc enim ordine Socrates etiam in Phædro differens, ab essentia totum hunc *ordinem* figuravit, *atq; significavit*. Essentia enim, quæ verè est, coloris, & figuræ, & tactus expers, hunc habet modũ, *talis est*, *& itasse habet*.

In medio verò centro, motus *est*, & status. Illic enim *est* ipsa Cœli circumvectio, quemadmodum ait idem *Socrates*. In Uno quidem, immobiliter stans per intelligentiæ formam. Movetur verò in se-ipsa, & ad se-ipsam *semper redit*. Imò verò potius est ipse motus, & æterna vita. In reliquo verò *spacio* scilicet, Idem, & Diversum in hujus ordinis sine vitaliter est-collocatum. Quamobrem etiam redit ad ipsum principium, propter ipsam Identitatis naturam, & uniformiter dividitur, & in plures numeros progreditur, & particulariores ex se procreat Unitates. Rursus in tertijs ordinibus summus quidem intellectualium Deorum *Deus* per essentiam habet omnia, & est ipsum mentale, & ipsũ verè Ens in intellectualibus, qui *Deus*, *existentem* in se discretionem rursus ad indiscretã Unitatem revocat. Medius verò ordo per motum, simul & *per* statum *existit*. Est enim animalium-procreatrix Deitas manens, simul & progrediens, & impolutè collocata, *sedemq; firmam*, *& impolluta habens*, & omnia fœcundis potestatibus, *& generandi vim habentibus facultatibus* vivificans, *vitaq; donans*. Tertius verò progressus *est* propter Idem, simul & *propter* Diversum. Hic enim & à Patribus se-ipsum discernit, & conjungitur cum ipsis per intellectualem conversionem, *ac reversionem*.

Et ea, quæ sunt post *ipsum progressum*, simul quidem inter se conjungit per communes formarum potestates, *sive facultates*, simul verò discernit per intellectuales sectiones. In hoc igitur ordine, primùm quidem elucent omnia genera, & *omnes* formæ. Quoniam propter diversitatem *hic progressus* maximè figuratur, *exprimitur*, *& indicatur*, quod omnium universalium hypostaseωn, *i. e. naturarum* finem sit-sortitus. Et ab hoc *ordine progressus iste* in omnia progreditur, & *in* Mentem, quæ participatur, & *in* multiformes animarum dispositiones, *ac ordines*, & *in* omnem corpoream naturam. Triplicia enim constituit genera eorum, quæ sunt post ipsum *progressum*, ut totum dicam, *pauciq; rem totam expediam*. *Nam* alia quidem, *sunt* individua, & prima. Alia verò, *sunt* media inter individua, & dividua. Alia verò, dividuntur circa ipsa corpora. Et per ista procreat omnia particulariora genera Entium. Ut igitur ad antè dicta rursus revertamur, ubiq; quidem genera *sunt* ponenda, non ubiq; tamen eodem modo: Sed in excelsioribus quidem *rerum* divinarum ordinibus, uniformiter, & indiscretè, & unitè, *conjunctim*, ubi etiam ipse status particeps-est motionis, & ipsa motio *particeps est ipsius* status, & amborum unus, & conjunctus est progressus.

In

In particularioribus verò, divisim, *& distincte sunt* hæc ponenda, & cum conveniente summissione, *ac subjectione*. Si enim primæ, & universalissimæ formæ sunt in ipso mentali fine, necesse profectò *est* & ipsa genera principium hypostaseos, *sua*q; *natura* in ipsis mentalibus habere. Et si rerum-opifex causa est omnium particularium ordinum procreatrix, continet prima genera hypostaseôs, *& natura* ipsorum. Et quemadmodum formarum omniũ fons *est* in ipsa *rerum-opifice causa*, quamvis formæ sint mentales, sic ipsa genera Entis in ipsâ principem obtinent-locum, quamvis sint alia genera universalia ante ipsam *rerum-opificem causam*. Et cùm divinus ille Jamblichus alicubi rectè dicit, in ipso fine mentalium Deorum apparere genera Entis, tum præsens Theologia res ipsas sequens, à summis *procedens*, ab ipsis mentalibus Dijs his etiã progressum attribuit, ut & ipsis formis. Quæcunq; enim sunt per causam in primis & occultè, & individuè, hæc sunt in intellectualibus divisim, & partitè, & unum-quodq; secundùm suam naturã. Hinc enim jam & omnes partiti, *dividuiq;* Entium ordines replentur & in his generibus, & formalibus substantijs, *ac essentijs*. Et propterea etiam ille rerũ-opifex, *& Creator* dicitur omnia genera continere, & ipsam fontẽ formarũ habere, quippe quod omnes particulares *rerum* rivos ipse procreet, & per illuminationem-inserat ipsis à se *manantes* omnes hypostaseôs, *naturaq;* mensuras. Triplicia igitur omnium Entium genera *ex hoc rerum-opifice, & Creatore* progrediuntur, alia quidem, individua, alia verò, dividua, alia verò, *sunt* inter hæc *duo genera*, conjuncta quidem magis quàm dividua, discreta verò magis quàm individua genera. In amborum verò medio subsistunt, & unum ipsorum Entium vinculum continent. Et intellectualem quidem essentiam *ille rerum-opifex, & Creator* producit per prima, & individua genera, corpoream verò, per tertia, & dividua. Animalem verò hypostasin, *id est, ipsam verò animæ essentiam, atque naturam existentem* in horum medio, *producit* per ea, quæ media sunt in ipsis Entibus. Sed intellectualem quidem, & individuam omnem naturam ex se-ipso generat, & implet universali generatrice facultate. Animalem verò *naturam*, unâ cum ipso Cratere constituit. Corpoream verò, cum universa Natura.

Ἐν ᾗ τῆς μεριωτέρως διηρημένως αὐτὰ θετέον, καὶ μὴ τῆς προηγούσης ὑφέσεως. εἰ γάρ ἐστιν ἐν τῷ πέρατι τῶν νοητῶν τὰ πρώτιστα, καὶ ὁλικώτατα τῶν εἰδῶν, ἀναγκη δήπου καὶ τὰ γένη τῷ ἀρχικῷ τῆς ὑποστάσεως ἐν τοῖς νοητοῖς ἔχειν. καὶ ὁ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον ἀπάντων ἐστὶ γονικώτατον τῶν μεριτῶν διακόσμων, προϊκά τε πρώτιστα γένη τῆς ὑποστάσεως αὐτὸν. καθάπερ ἡ πηγὴ τῶν εἰδῶν ἐν αὐτῷ πέπλωται, εἰ καὶ ἔστιν εἴδη νοητὰ, οὕτω τὰ γένη ὄντος ἐν αὐτῷ προέσηκεν. εἰ καὶ ἔστιν ἄλλα τὰ γένη τὰ ὅλα πρὸ αὐτοῦ. καὶ ὅ τε θεῖος Ἰάμβλιχος ὀρθῶς που φησιν ἐν τῷ πέρατι τῶν νοητῶν θεῶν ἐκφαίνεσθαι τὰ γένη τῶν ὄντων, καὶ ἡ παρεῦσα θεολογία τοῖς πράγμασιν ἑπομένως, ἄνωθεν λαὸς τῶν νοητῶν θεῶν, καὶ πύπις τῷ πρόοδον δίδωσιν, ὥσπερ καὶ τοῖς εἴδεσιν. ὅσα γάρ ἐστι κατ' αὐτὰ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ κρυφίως, καὶ ἀδιαιρέτως, ταῦτα διηρημένως ἐστὶν ἐν τοῖς νοεροῖς, καὶ μεριστῶς, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν φύσιν ἕκαστον. ἐπεὶ οὖν δὴ καὶ πάντες οἱ μεριστοὶ τῶν ὄντων διάκοσμοι πληροῦσι καὶ τῶν θείων πύπων, καὶ τῶν ἀθρόων ὑπάρξεων. καὶ διὰ πῦρ καὶ ὁ δημιουργὸς λέγεται τὰ θεῖα πάντα περιέχειν, καὶ τῷ πηγαίῳ τῶν εἰδῶν ἔχειν, ὡς ὂν μεριστοὺς ἅπασιν ὀχετοὺς αὐτοῦ δοτηθείσας, καὶ ὁλοπλάμπων αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ μέτρα πάντα τῆς ὑποστάσεως. τριττὰ δὴ οὖν ἀπάντων προέσθαι θεῖα τῶν ὄντων, τὰ μὲν, ἀμέριστα, τὰ δὲ, μεταξὺ πύπων, καὶ μεριστῶν μᾶλλον, διακεκριμένα δὲ πλέον τῶν ἀμερίστων θείων. ἀμφοῖν δὲ κατὰ μέσον ὑφεστήκασι, καὶ τὸν ἕνα τῶν ὄντων συνέχοντα συνδεσμον. καὶ τῷ μὲν νοερὰν οὐσίαν παράγει διὰ τῶν πρώτων, καὶ ἀμερίστων θείων, τῷ δὲ ζωτικῷ, διὰ τῶν τρίτων, καὶ μεριστῶν, τῷ δὲ ψυχικῷ ἐν μέσῳ πύπων ὑποστᾶσιν, διὰ τῶν μέσων ἐν τοῖς οὖσιν. ἀλλὰ τῷ μὲν νοερὰν, καὶ ἀμέριστον πᾶσιν φύσιν ἀφ' ἑαυτοῦ θείαν καὶ πληροῖ τῆς ὅλης θεϊκῆς δυνάμεως. τῷ δὲ ψυχικῷ, μετὰ δὲ κρατῆρος ὑφίστησι. τῷ δὲ ζωτικῷ, μετὰ τῆς ὅλης φύσεως.

CAPUT XXXI.

Quòd autem hæc, Timæum sequentes, disponamus, *præcipiamus, & distincte tradamus*, quivis hinc discet. Ipsam enim Mentem hujus Universitatis producens ille rerum-opifex, *& Creator*, ipse ipsam ex sua sola essentia producit, per unã Unitatem simul ipsã ostendens, quippe quod *ipsam* in æternum constituat. Et nusquam hoc-in-loco *Timæus* Crateris mentionem facit. Animam verò disponens, *& aptè collocans* ante corpus, & ipsa genera miscet, & cum ipso Cratere agit. Ipsum verò corpus hujus Universitatis

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λά.

Καὶ ὅτι ταῦτα ἑπομένως τῷ Τιμαίῳ διαπραττόμεθα, μάθοι τις ἂν εὐθέως. Τὸν μὲν νοῦν τοῦ παντὸς παράγων ὁ δημιουργὸς, αὐτὸ, [l. αὐτὸς] δι' αὐτοῦ μόνης αὐτὸν οὐσίας παράγει, κατὰ μίαν ἕνωσιν ἅθρόως αὐτὸν ἐκφαίνων, ἅτε διαιωνίως ὑφιστάς. καὶ οἰκείως δὲ κρατῆρος ἐνταῦθα διαμνημονεύει. τῷ δὲ ψυχικῷ περὶ δὲ σώματος διακοσμῶν, καὶ τὰ γένη κεραίνουσι, καὶ μὴ δὲ κρατῆρος συνεργοῦ.

τὸ δὲ δὴ ζῶμα πλάττων ὁ παῖς, καὶ διαγράφων τὸν οὐρανὸν, μετὰ τῆς ἀνάγκης αὐτὸ δημιουργεῖ. μεμιγμένη γὰρ ἡ τοῦ παιδὸς φύσις ἐκ νοῦ, καὶ ἀνάγκης, ἐξήρτηται φησὶν ὁ Τίμαιος. καὶ οὐδὲ ἐνταῦθά που τὸν κρατῆρα συμπεριλαμβάνει πρὸς τὴν τῶν ζωμάτων διακόσμησιν. δεδείκται δὲ ἡμῖν ἐν ἄλλοις διὰ πλειόνων, ὅτι τὴν φυσικὴν ποίησιν διὰ τῆς ἀνάγκης ὁ Πλάτων ἀποκαλεῖ. * καὶ οὐχ (ὡς τινες ὑπέλαβον) εἰς ταυτὸν ἄγει τὴν ἀνάγκην τῇ ὕλῃ. δῆλον δὴ οὖν ὅτι τὴν μὲν τῶν ζωμάτων γένεσιν ὁμοῦ τῇ ὕλῃ φύσει παράγει καὶ ἐν τῇ φύσει τῇ πρώτῃ τὰ ἄμικτα μίγνυσι, καὶ οὕτως ἐκ νοῦ, καὶ ἀνάγκης τὰ ζώματα. τὸ μὲν ἀγαθὸν, καὶ τὴν ἕνωσιν ἀπὸ τοῦ νοῦ δεχόμεθα.

* Σημείωσαι.

Τὴν δὲ εἰς διάστασιν, καὶ μερισμὸν ἀποπληρώσεων πρόοδον, ἐκ τῆς ἀνάγκης. τὴν δὲ τῶν ψυχῶν αὐτοκίνητον οὐσίαν, μετὰ τοῦ κρατῆρος διακοσμεῖ. καὶ οὔτε ὁ νοῦς, οὔτε τὰ ζώματα δεῖται τῆς τοιαύτης αἰτίας. ἀλλ' ἔστιν ὁ μὲν δημιουργὸς, καινὸς τῶν τελείων ὑφιστάτης. ὁ δὲ κρατὴρ ἰδία τῶν ψυχῶν αἰτία συνταγωδῶν τῷ δημιουργῷ, καὶ πληρούμενος μὲν ἀπ' αὐτῆς, πληρῶν δὲ τὰς ψυχάς. καὶ τὰς μὲν δυνάμεις τῆς γενίμου προόδου ἐκεῖθεν ὑποδεχόμενος, διπλασίων δὲ τῆς ψυχαῖς αὐτὰς κατὰ μέτρα τῆς ἑκάστων οὐσίας. καὶ ταῖς μὲν, τὰς ἀκρότητας τῶν ζωῶν, ταῖς δὲ, τὰς μέσας προόδους, ταῖς δὲ, τὰς ὑποστρεφούσας αὐτῶν ἐν τάξει διανέμων.

Οὐκοῦν ζωογόνος μὲν ἐστι κατὰ τὴν οὐσίαν ὁ κρατὴρ, ἅπας καὶ αἱ ψυχαὶ ζωαί τινες εἰσὶ, ψυχῶν δὲ πρωτουργὸς αἰτία, κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑπάρξεως, καὶ οὐχ ἁπλῶς ζωῆς, ἀλλὰ τῆς ψυχικῆς ἑνοειδὴς, καὶ παντελὴς μονάς. ἀπὸ γὰρ τοῦ κρατῆρος τούτου, καὶ ἡ τοῦ παντὸς ὑπάρχει ψυχὴ, καὶ τὰ δεύτερα, καὶ τρίτα τῶν μεριστῶν ψυχῶν γένη, καὶ αἱ τούτων μεταξὺ λαχοῦσαι τὴν πρόοδον.

Ὁ πᾶς δὴ οὖν ἀριθμὸς τῆς ψυχικῆς διακοσμήσεως ἀπ' αὐτοῦ προέρχεται. καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ γενίμους δυνάμεις, μερίζεται. λεκτέον δὴ οὖν αἰτία ψυχῶν ὁ κρατὴρ, καὶ τῆς δημιουργίας τῶν ψυχῶν ὑποδοχὴ, καὶ γονιμικὴ μονὰς αὐτῶν, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Λέγοιτο γὰρ ἂν ὀρθῶς, καὶ τῷ Πλάτωνι κατὰ νοῦν. εἰ δὲ δὴ καὶ συνταττόμενος τῷ δημιουργῷ, καὶ ἐξ ἴσου συνυφίσταται αὐτῷ τὰ γένη τῶν ψυχῶν, ἀναγκαῖον δή που τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸν κρατῆρα τοῦτον, ὥστε καὶ τὸν ὅλον δημιουργόν.

formans, *ac effingens*, & Cœlum depingens, *atque describens*, cum ipsa necessitate ipsum *Universum* fabricat, *ac effingit*. Ipsa enim hujus Universitatis natura mixta ex Mente, & necessitate, generata *ortaque* est, inquit Timæus. Et ne hic quidem *Timæus* ullo-modo Craterem complectitur, *nec eum assumit* ad ipsam corporum dispositionem, *ut in ordinem ea redigat*. In alijs verò *locis* à nobis demonstratum est pluribus, quòd Plato physicam, *id est naturalem*, *rerum* effectionem, per necessitatem, *id est per necessitatis nomen* appellat. Neque (ut quidam existimarunt) necessitatem in idem cum materia ducit, *& hoc utrunque idem esse ducit*. Perspicuum igitur *est*, quòd *ille rerum Creator* ipsam quidem corporum generationem, *procreationem*, *ac ortum* simul cum universa natura producit, & in primâ naturâ genera dividua miscet, & ita ex Mente, & necessitate corpora *miscentur*, *ac oriuntur*. Ipsum quidem Bonum, & Unitatem à Mente *manantem* accipimus. * Nota.

Ipsum verò progressum, qui desinit in discretionem, & partitionem, *vel*, *in dimensionem*, *ac divisionem*, à necessitate *manantem accipimus*. Ipsam verò animarum per-se-mobilem essentiam, cum solo Cratere disponit. Et neque Mens neque corpora tali causa indigent. Sed ipse quidem rerum-opifex, *& Creator* est communis triplicium generum fundator, *sustentator*, *& fulcior*. Ipse verò Crater *est* privata animarum causa cum ipso rerum-opifice, *& Creatore* collocata, & ab ipsa quidem completur, animas verò complet. Et ipsas quidem fœcundæ copiæ facultates illinc *manantes* suscipit, ipsas verò animabus instillat secundùm mensuras essentiæ singularum *animarum*. Et alijs quidem, summitates generum, alijs verò, medios progressus, alijs verò, ipsos ipsarum terminos, *ac fines* ordine distribuit.

Ergo Crater per essentiam quidem est animalium-procreator, si quidem & ipsæ animæ sunt quædam vitæ, animarum verò *est* primaria causa, per proprietatem ipsius essentiæ, & non omnis vitæ: Sed animalis, *id est ipsius animæ*, uniformis, & perfecta Unitas. Ab hoc enim Cratere & ipsa hujus Universitatis anima *manans* subsistit, & secunda, & tertia partitarum, *ac dividuarum* animarum genera, & illæ *animæ*, quæ inter has progressum sortitæ sunt.

Omnis igitur numerus animalis dispositionis, *id est*, *animarum ordinis*, ab ipso *Cratere* progreditur. Et propter *situs* in ipso fœcundas facultates partitur, *atque dividuit*. Animarum igitur causa dicatur ipse Crater, & fabricationis animarum receptaculum, & generatrix Unitas ipsarum, & quæcunque hujusmodi *sunt* huic Crateri tribuantur.

Dicentur enim rectè, & secundùm Platonis mentem. Si verò etiam cum ipso rerum-opifice collocatur, *& cum ipso rerum Creatore ponitur*, & æquè cum ipso constituit animarum genera, necesse profectò *est*, fontanum esse & istum *Craterem i.e. fontem animarum*, ut ipsum universum *i. e. rerum-universarum* opificem, *& Creatorem*.

Ergo

Ergo fons quidem est animarum iste Crater, conjunctus verò est cum rerum-fabricatrice Unitate. Et propterea Socrates etiam in Philebo, in Jove, regiam quidem animam esse dicit, regiam verò Mentem. Quod enim in præsentia nos fontanũ appellamus, hoc ille regiũ appellavit. Quanquam & ipsum fontis nomen, Platoni est familiare in animabus, *quum de animabus verba facit.* Quod enim per-se-movetur (ut ait Socrates in Phædro) *id* alijs etiam, quæcunque moventur, est fons, & principium motus.

Et vides quomodo, cum duplex ante animas Unitas divina tradatur à Theologis, una quidem, Fontana, altera verò, principalis, *ipsamq; principij naturam in se continens*, duplices etiam appellationes rebus hinc manantibus Plato tribuat, unam quidem, ex universaliore, alteram verò, ex particulariore *causa* assumens. Est enim fons quidem, id, quod-per-se-movetur, ut animæ fontanæ progenies, principium verò, ut particeps etiam ipsius principalis animæ. Si igitur & in ipsis animabus, *quum de ipsis verba fiunt*, ipsum fontis nomen ponitur apud Platonem, & ipsum principij *nomen*, quid oportet mirari, si & ipsas ex ipsis *animabus* exemptas Unitates, Fontes, & Principia vocemus? Dilucidiùs autem per hæc & illud demonstratur. Unde enim in omnes animas venit illa principalis facultas, *quæ principij naturam in se continet, unde nam aliunde venit*, quàm ex illa principali Unitate? Unde verò fontana proprietas *manat aliunde*, quàm ab animali, *i. e. animæ*, *Unitate*? Quod enim pariter ad omnes animas pertinet, *atq; pervadit*, necesse *est id* ab una, & eadem causa ad ipsas ire, *& in ipsas manare.* Si quis igitur ab illo rerũ-opifice quatenus est rerum opifex, *hoc manare* dicat, oportet *hoc* etiam alijs omnibus pariter adesse, quæcunque prodierunt ex rerum-opifice Unitate.

Si verò *dicat hoc manare* à causa ab animabus separata, illa & fons primarius, & principium *est* appellanda. Quinetiam quòd horum duorum nominum cognatione-conjunctius, *& convenientius* animabus sit illud principale *nomen*, quàm illud fontanum, ut id, quod ipsis est ordine propinquius, in eodem Dialogo *Plato* declaravit. Quamvis enim id, quod-per se movetur, fontem simul, & principium rerum universarum motus appellarit, tamen ex ipso solo principio *ductam* demonstrationem fecit non generationis.

Principium enim (inquit) non generatum *est*. Quidquid enim fit, id à principio fieri necesse *est*. Si igitur demonstrationes sunt ex ijs *causis petitæ*, quæ proximæ sunt ipsis rebus, quæ demonstrantur, necesse profectò *est* ipsum principium animabus esse propinquius, quàm ipsum fontem *earum*.

Præterea verò si quidquid *generatur*, & fit, *id* ex principio fit, *ab eo generatur*, *ac manat*, ut ipse *Plato* dicit, & animæ generatæ quodãmodo sunt ut ipse Timæus dicit, *ergo*, principium etiam ipsas animas est antecedens, *i. e. antecedit.* Etquèadmodũ istæ *animæ* sunt *animarũ* earum, quæ in tempore fiunt, *generan-*

Οὐκοῦν πηγὴ μὲν ἐστι τῶν ψυχῶν, ὁ κρατὴρ, λέγεται δὲ καὶ τοῦ δημιουργικοῦ μονάδα. καὶ διὰ τοῦτ' καὶ ὁ ἐν τῷ Φιλήβῳ Σωκράτης, ἐν τῷ Διὶ βασιλικὸν μὲν εἶναί φησι ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν. ὃ γὰρ ἡμεῖς πηγαῖον ἐν τῷ παρόντι προσονομάζομεν, τοῦτ' βασιλικὸν ἐκεῖνος προσεῖρηκε. καί τι καὶ τὸ τῆς πηγῆς ὄνομα τῷ Πλάτωνι γνώριμόν ἐστιν ὅταν τῶν ψυχῶν. τὸ γὰρ αὐτοκίνητον (φησὶν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης) καὶ ταῖς ἄλλοις, ὅσα κινεῖται, πηγὴ, καὶ ἀρχὴ κινήσεώς ἐστι.

Καὶ ὁρᾷς ὅπως διττῆς περὶ τῶν ψυχῶν μονάδος θείας ὑπὸ τῶν θεολόγων παραδεδομένης, τῆς μὲν, πηγαίας, τῆς δὲ, ἀρχικῆς, διττὰς καὶ ταῖς ἐκ τούτων τὰς ἐπωνυμίας ὁ Πλάτων ἀποδέδωκεν, τὴν μὲν, ἐκ τῆς ὁλικωτέρας, τὴν δὲ, ἐκ τῆς μερικωτέρας παραλαβών. ἔστι γὰρ πηγὴ μὲν, τὸ αὐτοκίνητον, ὡς ἔχουσα τῆς πηγαίας ψυχῆς, ἀρχὴ δὲ, ὡς μετέχουσα καὶ τῆς ἀρχικῆς ψυχῆς. εἰ πῶς καὶ ὅτι τῶν ψυχῶν αὐτὸ τὸ τῆς πηγῆς ὄνομα πάσας πως παρὰ τῷ Πλάτωνι, καὶ τὸ τῆς ἀρχῆς, τί χρὴ θαυμάζειν, εἰ καὶ τὰς ἐξηρημένας μονάδας αὐτῶν, πηγὰς, καὶ ἀρχὰς ἐπονομάζοιμεν; μᾶλλον δὲ ἐκ τούτων καὶκεῖνο ἀποδέδεικται. πόθεν γὰρ εἰς πάσας ἥκει τὰς ψυχὰς ἡ ἀρχικὴ δύναμις. ἢ δῆλον τῆς ἀρχικῆς μονάδος; πόθεν δὲ τὸ πηγαῖον ἰδίωμα, ἢ δῆλον τῆς ψυχικῆς; τὸ γὰρ ὁπῇ πάσας διήκειν ὁμοίως τὰς ψυχὰς, ἀναγκαῖον δῆλον μιᾶς, καὶ τῆς αὐτῆς ἥκειν ἐπ' αὐτὰς αἰτίας. εἰ μὲν πῶς δῆλον ὁ δημιουργοῦ λέγει. καθάπερ ἐστὶ δημιουργὸς, δεῖ γὰρ πᾶσι ἄλλοις ἅπασιν ὁμοίως ὑπάρχειν, ὅσα προῆλθεν ἐκ τῆς δημιουργικῆς μονάδος.

Εἰ δὲ ἐκ τῆς αἰτίας τῆς διωρισμένης τῶν ψυχῶν, ἐκείνῃ καὶ πηγῇ πρωΐσῃ προσῆκεν, καὶ ἀρχῇ. καὶ μᾶλλον καὶ ἐπ τῶν διττῶν τούτων ὀνομάτων οἰκειότερόν ἐστι τὸ ἀρχικὸν ταῖς ψυχαῖς, ἢ τὸ πηγαῖον, ὡς ἐγγύτερον κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν ὑπάρχον, δεδήλωκεν, ὁ τῷ αὐτῷ διαλόγῳ. πηγῇ γὰρ ἅμα, καὶ ἀρχῇ τὸ αὐτοκίνητον προσῆπεν τῆς ὅλων κινήσεως, ὁμοίως ἐκ τῆς ἀρχῆς μᾶλλον τὴν τῆς ἀϊδιότητος ἀποδειξιν πεποίηται.

Ἀρχὴ γάρ (φησιν) ἀγένητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ πᾶν τὸ γινόμενον ἀνάγκη γίνεσθαι. εἰ πῶς οὖν ἀποδείξεις ἐκ τῶν προσηκόντων ἐπὶ πᾶς δεικνυμένοις, ἀνάγκη δήπου τὴν ἀρχὴν προσηκεστέραν εἶναι ταῖς ψυχαῖς τῆς πηγῆς.

Ἔτι πῶς, εἰ πᾶν τὸ γινόμενον, ἐξ ἀρχῆς γίνεται, καθάπερ φησὶν αὐτὸς, οἱ δὲ ψυχαὶ γέγονασί πως ἐστιν, ὡς ὁ Τίμαιος λέγει, καὶ τῶν ψυχῶν ἐστιν ἀρχὴ προηγουμένη. καὶ ὥσπερ αὐτῶν τῶν χρόνων ἐστὶ γινομένων

ἀρχαὶ, οὕτω καὶ ἄλλον τρόπον, γεννήτων οὐσῶν τοῦ γένεσιν ἡ ἀρχή. καθάπερ οὖν τῶν τῶν σωμάτων γένεσιν ἀγένητοι, οὕτω καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ψυχῶν ἀπάσης γενέσεως ἐξήρτηται. δέδεικται ἄρα ἡμῖν διὰ τούτων, καὶ ὅτι πηγὴ τῶν ψυχῶν ἐστιν ὁ κρατὴρ, καὶ εἰ μὴ τῷ πηγαίῳ ἡ ἀρχικὴ μονάς ἐστι, καὶ ὡς αὕτη τῆς μὲν πηγῆς, μετοχετέρα δὲ ταῖς ψυχαῖς ἐστιν, ὑπερίδρυται δὲ τῶν ψυχῶν, ὡς αἰτία γόνιμος αὐτῶν. καὶ ταῦτα πάντα τοῖς Πλάτωνος καταδησάμεθα λόγοις. [l. λόγοις.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λϚ.

ΠΑλιν τοίνυν ὅπου τὸ προκείμενον τὸν λόγον ἀναγάγωμεν, καὶ μείζονος θεᾶς κρατῆρος πυθώμεθα τῆς ἀληθείας φιλοθεάμονας ἀναδιδάξωμεν, ὅπως τῆς ὅλης ζωογόνου θεότητος τῶν νοερῶν βασιλέων ἐν μέσῳ τῷ γόνιμον τῶν θείων αἰτίαν ἱδρυσαμένης, καὶ μὲν τὰς ἀκροτάτας αὐτῆς, καὶ νοερωτάτας δυνάμεις, καὶ παντελεῖς, τῷ πρώτῳ πατρὶ συνηνωμένης κρυφίως, καὶ τὰς μεσηκοτέρας αἰτίας, καὶ δευτέρας ἀπ' ἐκείνων, τῷ δημιουργῷ συναπτομένης, καὶ μίαν σύμπνοιαν μετ' αὐτοῦ, τῆς τῶν μεριστῶν διακοσμήσεως ὑποστησαμένης, τῶν μὲν προσεχεστέρων ἐκείνων, καὶ μενουσῶν ἐν τῷ πρώτῳ πατρὶ τῶν θεοῦ δυνάμεων ὁ Τίμαιος μυστικῶς ἐφάπτεται.

Τὰς δὲ τῷ δημιουργῷ συναπτομένας, καὶ μετ' αὐτοῦ τὲ ἐν τῷ παντὶ διακοσμούσας, τὰς μὲν, ἐναργέστερον, τὰς δὲ, οἱ εὐθείας αἰτίας παραδίδωσιν. εἰσὶ μὲν γὰρ αἱ δεύτεραι μονάδες αὗται θεοῦ τετράδες, καθάπερ οἱ Σοφοὶ λέγουσι, μία μὲν, ἡ τῶν ψυχῶν πηγὴ, δευτέρα δὲ, ἡ τῶν θείων. τρίτη δὲ, ὁπόθεν ἀπαιωρουμένη θεοῦ τῆς φύσεως πηγή. πᾶσαι δὲ ἄρα αἱ τρεῖς ὑποστάσεις, καὶ ὁ δημιουργὸς παραλαμβάνει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γόνιμον ποίησιν. καὶ ὁ μὲν κρατὴρ (ὥσπερ εἴρηται) πηγὴ τῶν ψυχῶν ἐστιν ἑνιαίως συνέχουσα τὸν ὅλον αὐτοῦ, καὶ πλήθους ἀριθμόν. καὶ ὥσπερ ὁ δημιουργὸς πατρικὴν ἔλαχεν αἰτίαν, πρὸς τὴν ψυχικὴν διακόσμησιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ κρατὴρ γόνιμός ἐστι, καὶ μητρὸς λόγον, καὶ τάξιν κεκλήρωται, πρὸς τὰ ἀφ' ἑαυτῆς. ὅσα γὰρ ὁ Ζεὺς πατρικῶς, ποιοῦσι καὶ ἡ τῶν ψυχῶν πηγὴ μητρικῶς, καὶ γεννητικῶς παρεῖσιν, [l. παρεῖ] αὐτάς.

Ἡ δὲ ἀρχικὴ καθ' αὐτὴν ἐνεργεῖ, καὶ κοσμεῖ τὰ ὅλα, καὶ πληροῖ. καὶ διὰ τοῦτο, ψυχῆς τὸ πᾶν μεταλαχὸν, καὶ ἀρχῆς δύνας μεταλαγχάνῃ. ψυχὴν γὰρ αὐτὸ (φησὶν ὁ Τίμαιος) ἐν

tur, & oriuntur, principia, ſic alia ratione, principium exiſtit ante *animas*, quæ ſunt generatæ. Et quemadmodum iſtæ *ſunt* corporum generatione non generatæ, ſic etiam ipſum principium eſt exemptũ ex omni animarũ generatione. Per hæc igitur à nobis eſt demonſtratũ, quod & fons animarum ſit ipſe Crater, & quod poſt iſtum fontem illa principalis Unitas ſit, & quod hæc ipſo quidem fonte ſit propinquior animabus, collocata verò ſit ſupra ipſas animas, ut ipſarum fœcunda cauſa. Et hæc omnia ipſis Platonis verbis convicimus, *& aperiè demonſtravimus.*

CAPUT XXXII.

RUrſus igitur ad *res* propoſitas orationem reducamus, *& ad propoſitum redeamus*, & accuratiùs de iſto Cratere Veritatis cõtemplandæ ſtudioſos doceamus, *ac demonſtremus*, quòd, cùm univerſa animalium procreatrix Deitas intellectualium Regum in medio fœcundam *rerum* divinarum cauſam collocarit, & per ipſas quidem ipſius ſummas, & maxime intellectuales, & perfectas facultates, cum illo primo *rerum univerſarum* Patre ſit occultè conjuncta, per ipſas verò particulariores, & ſecundas ab illis cauſas, cũ ipſo rerum opifice conjungatur, & unam conſpirationem cum ipſo particularium ordinum generationis, *atq; procreationis* inſtituerit, illas quidem antiquiores, & manentes in illo primo *rerum univerſarum* Patre, illas illius *ſummi* Dei facultates, *ac poteſtates* Timæus myſticè tractat.

Illas verò, quæ cum ipſo rerum opifice, *& Creatore* ſunt collocatæ, & quæ cum ipſo res in hac Univerſitate comprehenſas diſponunt, *ac ordinant*, alias quidem, evidentiùs, alias verò, per demõſtrationem omnes tradit. Nam iſtæ quidem ſecundæ Unitates Dei ſunt triplices, ut Sapientes dicunt, una quidem, ipſe animarum fons, ſecunda verò, *fons* ipſe Virtutum, tertia vero, ille fons, qui poſtea à Dei natura pendet. Has igitur tres hypoſtaſes, *rerumque naturas* etiam ille rerum opifex, *& Creator* ad ſuam fœcundam *rerum* effectionem aſſumit. Et ipſe quidem Crater (ut dictum eſt) fons animarum eſt, ſingulariter continens univerſum, *totum* ac perfectum ipſius *Crateris* numerum. Et quemadmodum ille rerum opifex, *& Creator* paternam ſortitus eſt cauſam, ad animalem generationem, *id eſt, ad animæ procreationem*, ſic etiam ipſe Crater fœcundus eſt, *& generandi, procreandique vim habet*, & matris rationem, *locum* & ordinem ſortitus eſt, ad ea *producendum*, quæ *generat*, *& in lucem emittit* ex ſe, *tanquam ex matre*. Quæcunque enim ipſe Jupiter paternè *facit*, ea & ipſe animarum fons maternè, & per-generatricem vim facit ipſis *animabus*.

Ipſa verò Virtus per ſe agit, & ornat, *ac ordinat* univerſa, & perficit. Et propterea, hoc Univerſum, quoniam animæ particeps eſt, ſtatim Virtutis eſt particeps. Cùm enim (inquit Timæus) *ille vitæ amor Jupiter*, illius *Univerſi* animam in me-

dio

dio posulsset, per totum, *ac universum ipsius corpus eum* extendit, & præterea extrinsecus ipsam corpore circuntexit, & circulum, qui circulo vertitur, *& orbem, qui in orbe vertitur, & circumagitur, formavit, ac ita* Cœlum unùm tantùm desertum, *omnibusq; corporibus mortalibus vacuum* constituit: sed quod propter virtutem, ipsum secum versari, *familiaremque consuetudinem secum habere* potest, & quod nullo alio præterea indiget: sed familiare, & amicum *est* satis ipsum sibi-ipsi. Simul igitur ac ipse Mundus animatus-est, *stetum* etiam secundùm Virtutem perpetuò-vivit, & finem habet summum per ipsas Virtutes, illam *scilicet* amicitiam erga *se* ipsum, & sui-ipsius perfectam noticiam. Notus enim est, *& familiaris*, & amicus idoneus ipse *Mundus* sibi-ipsi, propter Virtutem. Quinetiam ipsa Natura cum ipso corporis ortu subsistit. Per necessitatem enim ille rerum-opifex procreat ipsum corpus, & ipsum cum suâ, *propriaq; vitâ formal.*

Et propterea, cum paulo post ipsas particulares animas *crearit*, *& in Mundo* constituerit, ostendit ipsis & ipsam hujus Universitatis naturam, & fatales Leges. Quod enim causam universæ naturæ, & ipsius fati contineat *in se ille rerum-opifex, & Creator*, hæc etiam ipsis animabus ostendit. Non enim convertitur, *neque revertitur* ille rerum-opifex, *& Creator* ad ea, quæ sunt post ipsum: Sed cùm in se-ipso primò habeat illa, quæ ostenduntur, ipsis etiam animabus ipsius *naturæ* facultates ostendit, *& potestates demonstrat.*

Ergo hujus etiam Universitatis Naturæ exemplar, & fatalium Legum una causa in ipso *rerum universarum Creatore* primùm-subsistit. Nam ipse Naturæ fons, & primum fatum ab ipsis appellatur Dijs, *ut patet ex hoc hexametro.*

„ Ne Naturam intuearis, *neq; spectes* fatale nomen hujus.

Quamobrem etiam Timæus simul & fatales Leges, & ipsam hujus Universitatis Naturam, animas videre dicit, quasi fatum in-mundo-versans, & ipsius facultates, *potestates, & vires.* Et Eleates hospes in Civili *Dialogo* naturalioris hujus Universitatis circumactionis, *atque circumvectionis* motricem causam, fatum appellat, *quum ita loquitur.* Ipsum igitur Mundum versabat, *circumagebat, ac in orbem vertebat*, fatum, & cognata, *vel, insita* cupiditas.

Quòd autem hanc facultatem Mundus ab ipso rerum-opifice, & Patre habeat, sapienter idem *Eleates hospes* confitetur. Omnem enim manifestam *Mundi* dispositionem, & circumvectionem Jovis esse dicit.

Demonstratũ-est igitur propter has tres causas illius animalium-procreatricis Deæ, cum ipso rerum-opifice collocatas, ipsum Mundum, ab ipso *rerum-opifice creatum*, perficere illum fontanum Craterem, illum Virtutum fontem, illam Naturæ primariam causam.

Perspicuum etiam *est*, quòd rursus illud nomen fontis in his etiam *rebus, quum de rebus ipsis verba fiunt*, Plato proferre non dubitarit.

μέσῳ θεὶς, ἅμα πάντός τε ἔτυχε, καὶ ἐπ' ἐξωθεν τὸ ζῶμα αὐτῇ περιεκάλυψε, καὶ κύκλῳ κυκλον περιφόμενον, σύριγγον ἕνα μόνον ἔρημον κατέφυσεν, δι' ἀρετὴν δὲ αὐτὸν αὑτῷ δυνάμενον συγγίγνεσθαι, καὶ οὐδενὸς ἑτέρου προσδεόμενον, γνώριμόν δὲ, καὶ φίλον ἱκανὸς αὐτὸν αὑτῷ. ἅμα δὴ οὖν ἐψυχωτο, καὶ καθ' ἁρετὴν ὁ κόσμος ἅμα ζῇ, καὶ πλῆρ ἔχει τὸ ἀκρότατον τῆς εὐδαιμονίας, τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν, καὶ τὴν αὐτοῦ παντελῆ γνῶσιν. γνώριμος γάρ ἐστι, καὶ φίλος ἱκανὸς αὐτὸς ἑαυτῷ, ἅμα τὴν ἀρετήν. καὶ μὲν καὶ ἡ φύσις πανσόφως τῇ θνητῇ καὶ σώματι. διὰ ἀνάγκης γὰρ ὁ δημιουργὸς ἐποίησε τὸ σῶμα, καὶ μὴ τῆς εἰκόνος αὐτὸ ἅμα πλατάμενον ζωῆς.

Καὶ ἅμα τοῦτο, μικρὸν ὕστερον τὰς μερικὰς ψυχὰς ἐποίησε, δείκνυσιν αὐτῆς καὶ τὴν θ' παντὸς φύσιν, καὶ σὺν εἱμαρμένους νόμους. καθὸ τὴν αἰτίαν τῆς ὅλης φύσεως ἔχειν, καὶ τῆς εἱμαρμένης, καὶ ταῖς ψυχαῖς ταῦτα ἐπιδείκνυσιν. ἃ γὰρ ἐπιστρέφεται πρὸς τὸ μεθ' ἑαυτὸν ὁ δημιουργὸς, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ τὰ δεικνύμενα πρώτως ἔχων, καὶ ταῖς ψυχαῖς αὐτῆς ἐκφαίνει τὰς δυνάμεις. καὶ τῆς θ' παντὸς οὖν φύσεως τὸ παράδειγμα, καὶ τῶν εἱμαρμένων νόμων αἰτία μία προὔφεστηκεν ἐν ἑαυτῷ. ἡ γὰρ τῆς φύσεως πηγὴ, καὶ εἱμαρμένη πρωτίστη περὶ αὐτῶν ἐπικαλεῖται τῶν θεῶν.

„ Μὴ φύσιν ἐμβλέψῃς εἱμαρμένον οὔνομα τῆσδε.

Διὸ καὶ ὁ Τίμαιος ἅμα καὶ σὺν εἱμαρμένους νόμους, καὶ τὴν θ' παντὸς φύσιν, ὁρᾶν λέγει τὰς ψυχὰς, οἷον τὴν ἐγκόσμιον εἱμαρμένην, καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῆς. καὶ ὁ Ἐλεάτης ξένος ἐν Πολιτικῷ τῆς Φυσικωτέρας θ' παντὸς ἀπακυκλήσεως τὴν κινητικὴν αἰτίαν, εἱμαρμένην ἐπονομάζει. τὸν δὲ δὴ κόσμον αἰσίστροφον εἱμαρμένη, καὶ σύμφυτος ἐπιθυμία.

Καὶ ὅτι τὴν δύναμιν ταύτην ὁ κόσμος οὐκ ἔσχε δημιουργοῦ, καὶ πατρὸς ἔχει, δῆλως ὁ αὐτὸς ὁμολογεῖ. Διὸς γὰρ ὄντος τὴν ἐμφανῆ πᾶσαν διακόσμησίν τε, καὶ ἀπακύκλησιν λέγει.

Δέδεικται δὲ ἄρα κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας αἰτίας τῆς ζωογόνου θεᾶς τὸν τῷ δημιουργῷ συμπαραγομένας, ὁ κόσμος ὑπ' αὐτοῦ πληρούμενος τὸν παγκάλλιστον κρατῆρα, τὴν τῶν ἀρετῶν πηγὴν, τὴν τῆς φύσεως πρωτουργὸν αἰτίαν.

Καὶ ὅτι πάλιν τὸ ὄνομα τῆς πηγῆς καὶ ὑπὸ τούτων ὁ Πλάτων οὐκ ἀποκνήσει προσενεγκασθαι, δῆλον.

πηγὴν μὲν δὴ Φρονήσεων, ἐν νόμοις τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς καὶ οὐσίαν ἐυπαρχούσης τῆς Φρονήσεως δυνάμεν, τὴν οἰκείαν τῶν ἐν ἡμῖν ἀρετῶν δοτικάλων. δύο δὲ πηγὰς ὑπὸ τῆς Φύσεως ἄλλας μεθιέναι λέγων, ἡδονὴν, καὶ λύπην. ὥσπερ οὖν ἐμωφθεν τὰς ψυχὰς, πηγὰς τῶν κινήσεων ἐδείκνυμεν, διὰ τὴν μίαν αὐτῶν πηγὴν, ἧς μετέχουσιν, ἐπονομαζομένας, οὕτω δὴ καὶ τὰ πρῶτα τῆς Φύσεως ἔκγονα, πηγὰς δοτικάλων, παραδήλον ἐστὶν αὐτὴν τὴν αἰτίαν αὐτῶν τὴν ἐξηρημένην, πηγὴν προσονομάζειν συγχωρῶν.

Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ τὴν τῆς αἱρέσης οὐσιώδη δύναμιν ἐν ἡμῖν ὡς πηγὴν Φρονήσεων δοτικτμενῶν, οὐκ ἂν προσαναγκάζοιτο (μηδὲν αὐτῷ προσῆκον) τῶν ὀνομάτων ἀκούειν, εἰ τὴν πρωτίστην μονάδα τῶν αἱρέσεων, πηγὴν ἧς ἐθέλοι προσονομάζειν. ὅπου δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν νοερῶν θεῶν. ἔχομεν παρ' αὐτῷ τὸ τῆς τηθύος ὄνομα κείμενον; ἐν γοῦν τῷ Κρατύλῳ τὴν Τηθὺν, πηγῆς ὄνομά Φησιν ὑπάρχειν δοτικεκρυμμένον, καὶ τὸν Κρόνον αὐτὸν, καὶ τὴν Βασιλίδα Ῥέαν, ῥεύματα δοτικαλεῖ. καὶ γὰρ οὗτοι οἱ θεοὶ, ὀχετοὶ τῶν τοιούτων εἰσὶ πηγῶν, καὶ προϊέντες ἐκ τῶν ὑπερκοσμίων, πληροῦσι τὰ μεθ' αὐτοὺς ἅπαντα τῶν γενίμων ὀχείων τῆς ζωῆς, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κοσμήτωρ πηγαῖός ἐστι. πηγαίους γοῦν κεκλήκασι καὶ οἱ θεοὶ προσῤήκασι τοὺς πρωτουργοὺς τῶν μερικῶν αἰτίας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δοτικαλέον ἐν ἄλλοις λόγοις ἐξεταστέον. καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τῆς δημιουργικῆς μονάδος, ἡμῖν ἐπαπόρησε περιγεγράφθω καὶ τὸν τοῦ Πλάτωνος ὑφήγησιν αὐτάρκως βεβασανισμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λγ'.

Μετὰ ταῦτα, σὺν τῷ ἀκολούθῳ καθηκόντως αὐτοὺς ἡγεμόνας θεωρήσωμεν, ἅπου καὶ ταύτης ὁ Πλάτων τῆς πέρεως ἡμᾶς τῶν θεῶν ἀναπιμπήσκων Φαίνεται, καὶ τῆς δοτικαλα τὰ θεῖα γένη προϊούσης ἀπ' αὐτῶν ἀκλίνου δυνάμεως. τῇ μὲν τῶν νοερῶν βασιλέων τριάδι πωλοῦνται τῆς ἀγρέπτου πέρεως οἱ πρωτουργοὶ τρεῖς, καὶ πωλοῦσι τὴν μονάδα αὐτῶν τοῦτον προσδοι. καὶ τῷ μὲν πρώτῳ, πωλοῦνται τὸ ἀκροτελεν τῆς τριάδος, καὶ τὸ εἶον αὐθεντικὸν τῆς ἀκλινοῦς τέλους Φυλακῆς. τῷ δὲ δευτέρῳ, τὸ μέσον κέντρον αὐτῆς ὁμοφυῶς πωλοῦσι, καὶ πρόεισιν ἅμα μετ' αὐτοῦ, καὶ περὶ αὐτὸν ὑφίσταται. τῷ δὲ τρίτῳ τῆς ὅλης τριάδος συμπλέκεται, καὶ πωλοστρόφως φέρεται πρὸς τὸν ἀρχικὸν, καὶ πωλίσεται μετ' αὐτοῦ πρὸς τὴν μίαν ἕνωσιν τῶν πατέρων πάντων τῶν νοερῶν θεῶν. καὶ διήρηται μὲν οὕτως μοναδικῶς οἱ τρεῖς ἀκρογενεῖς Φυλακες τῶν νοερῶν πατέρων. μετὰ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἔχουσι καὶ τὴν ἑνωμένην πρὸς ἀλλήλους ὑπόστασιν. καὶ

Nam fontem quidem prudentiæ in Legibus appellat illam prudentiæ facultatem, quæ per essentiam in ipsis animabus inest, quæ Virtutum in nobis *existentium est* ferax. Duos verò fontes alios à Natura *nobis* emitti, *procreariq;* dicit, Voluptatem, & Dolorem. Quemadmodum igitur ante demonstrabamus animas appellari fontes ipsarum motionum, propter unicum ipsarum fontem, cujus sunt participes, sic etiam quum *Eleates hospes* primos Naturæ fœtus, fontes appellat, profectò cuivis perspicuum est, ipsum concedere, se appellare fontem, ipsam ipsorum *fœtuum* causam *ex ipsis fœtibus* exemptam.

Eodem autem modo & ipsam Virtutis essentialem facultatem in nobis *existentem*, quum ut prudentiæ fontem laudibus extollit, *aiq; magnifice celebrat*, nequaquam (cùm hoc ipsi nullo modo conveniat) præterea cogetur *alia* nomina audire, si quis primam Virtutum Unitatem, fontem appellare velit. Ubi verò & in ipsis intellectualibus Dijs, *quum de ipsis verba fiunt*, habemus apud ipsum *Platonem* hoc fontis nomen positum? In Cratylo sanè Tethyn, occultum fontis nomen esse dicit, & ipsum Saturnum, & Reginam Rheam, fluxus appellat. Etenim isti Dij sunt ipsorum mentalium fontium rivi, & progredientes ex supra-sitis *rerum*, omnia, quæ sunt post ipsos, fœcundis vitæ rivis implent, & ipse Crater est fontanus. Fontanos autem Crateres etiam ipsi Dij vocarunt primarias *rerum* particularium causas. Sed hæc quidem in alijs locis, *alijsq; rationibus* prolixiùs examinabimus. Quinetiam ea, quæ de rerum-fabricatrice Unitate *traduntur*, à nobis hic descripta sunto, secundùm Platonis explicationem satis-fusè examinata.

CAPUT XXXIII.

POst hæc verò, illos impollutæ puritatis autores Principes contemplemur, si cubi hunc etiam Deorum ordinem Plato nobis commemorare videatur, & illam in omnia divina genera progredientem ab ipsis facultatem immutabilem. Nam illa primaria Trinitas ordinis immutabilis cum intellectualium Regum Trinitate est-conjuncta, & horum progressus cum illorum Unitatibus sunt-divisi, *& distincte collocati*. Et cum primo quidem *Rege*, ipsa Trinitatis summitas est-conjuncta, & ille quasi flos ipsius immutabilis *rerum* universarum custodiæ.

Cum secundo verò, ipsum medium centrum ipsius *Trinitatis* per cognationem est-conjunctum, *quòd simul, & unà cum eo sit natum*, & progreditur simul cum ipso, & circa ipsum subsistit. Cum tertio verò *Rege* totius Trinitatis connectitur, & cum eo revertitur ad ipsum principium, & cum ipso cõvolvitur ad illam unam Unitatem illius omnium intellectualium Deorum Patris. Et ita quidem divisi-sunt singulariter illi tres impolluti Custodes intellectualium Patrum. Sed cum ista divisione habent etiam hypostasin, *& naturam* inter se conjunctam. Et omnes in uno-quoq; Patre quodammodo

modo ſunt, & omnes circa omnes agunt. Et quodam quidem modo propter propriam hypoſtaſin, *& obſuæ naturæ proprietatem, ac vim*, ab ipſis Patribus ſunt ſeparati.

Alio verò modo, cum ipſis individuè comprehenduntur, *& inſeparabiliter conjunguntur*, & ſimul cum ipſis Patribus *colocati, vel, ad ipſos Patres relati, vel apud ipſos Patres*, ordinem pari-honore prædituum ſunt ſortiti, & *tamen* ut ſubjectam ipſis eſſentiam habentes apparuerunt. Cùm autem ſint tales, omnes quidem ſuos progreſſus cuſtodiunt impollutos, ſuppeditant verò ipſis vim immutabilem in ipſis facultatibus, & vim immutabilem in ipſis actionibus. Pendent verò ex univerſa puritate. Et ſicubi quidam nobis antiqui *ſcriptores* ipſum Semper eodem modo, & pariter habere in ipſa mente contemplantur, quòd ipſa *Mens* à deterioribus in ſe-ipſam nullo-modo progrediatur, neq; commiſceatur cum deterioribus, ab iſtis Dijs omnia hujuſmodi bona & ad ipſam Mentem, & ad alios *Deos* pervenire celebrant. Nam ipſa divinæ eſſentiæ natura, quæ non miſcetur cum ſecundis *naturis*, quàm inſigniter, *& eximie* celebrat & ille ſermo, qui in Sympoſio *habetur*, & illa excellentia, quæ puritate, & immutabili facultate res univerſas ſuperat, propter cuſtodiendi vi prædituam cauſam ad ipſos Deos pervenit. Et quemadmodum illi Patres, cùm alijs omnibus, tum etiam ipſis immutabilibus Dijs, effectionis fœcundæ ſunt ſuppeditatores, *i. e. fœcundam rerum effectionem ſuppeditant*, ſic etiam illi impolluti Dij, & ipſis Patribus, & alijs divinis ordinibus donant ipſam puritatis facultatem.

Simul igitur cum illis intellectualibus tribus Regibus *ſunt* & illi tres impolluti Dij, & ipſorum Patrum Cuſtodes *exiſtunt*, & ſubſiſtunt, & immutabilem cuſtodiam circum ipſos ſtatuerunt, & inter ipſos, ſe-ipſos firmiter collocarunt. Quamobrem etiam ille Athenienſis hoſpes, ut per præſtantiſſimam proportionem diſponit, *ac ordinat*, Rempub. per quam *proportionem* & ille rerum opifex, *& Creator* colligavit, *conjunxit*, atq; conſtituit univerſum numerũ, ſic etiam cuſtodiam conſtituit omnibꝰ in illa regione *degentibus*, ut nihil in cuſtoditum ſit, pro viribus, *i. e. quantum fieri poteſt*, imitans ipſos intellectuales Deos, qui Ducibus, *atq; Principibus* impollutis omnia cuſtodiunt. Et mihi videtur *Athenienſis hoſpes* & ipſos Principes, *ac Magiſtratus* propterea Legum-cuſtodes, & *ſimpliciter*, Cuſtodes appellare, quòd & cum ipſis univerſorum Mundorum intellectualibus Ducibus, *atq; Principibus* immutabiles illi Cuſtodes *exiſtant*, *& ſimul cum ipſis* ſubſiſtant.

πάντες ἐν ἑκάστῳ πῶς εἰσι παλαι, καὶ πῶς πάντας οἱ πάντες ἐνεργοῦσι. καὶ τρόπον μὲν ἕνα κατ' ἰδίαν ὑπόστασιν ἀπὸ τῶν πατέρων ἐμεμέρισθησαν.

Τρόπον δὲ ἄλλον, ἀμερίστως αὐτοῖς συνειλημμένοι, καὶ ὁμοῦ δὲ τούτοις τοῖς πατράσι ἔλαχον ἱδρύσθαι τάξιν, καὶ ὡς ὑφημᾶς ἐν αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντες ἐφάνησαν. πάντα δὲ ὑπάρχοντες, φρουροῦσι μὲν αὐτῶν τὰς ὅλας πρόοδους ἀχράντους, χορηγοῦσι δὲ αὐτοῖς τὸ ἄκλινες ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ τὸ ἄτρεπτον ἐν ταῖς ἐνεργείαις. ἐξήρτηνται δὲ τῆς ὅλης καθαρότητος. καὶ εἴ που ἡμῖν τῶν παλαιῶν, τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως ἔχον ἀεὶ κατὰ νοῦν θεωροῦσι, τὸ μηδὲν αὐτὴν ἀπὸ τῶν καταδεεστέρων εἰς ἑαυτὴν χωρεῖν, μηδὲ ἀναμίγνυσθαι τοῖς χείροσι, ἀπὸ τῶν θείων πάντων τὰ πιστὰ πάντα ἀγαθὰ, καὶ εἰς τὸν νοῦν, καὶ εἰς ὅλους ἄλλους καθήκοντα αἰνιττόμενοι. αὐτὸ γὰρ τὸ ἄμικτον τῆς θείας οὐσίας πρὸς τὰ δεύτερα, ὁ καὶ ὁ ἐν συμποσίῳ λέγων ὑφημεῖ διαφερόντως, καὶ τὸ καθαρότητι, καὶ ἀτρέπτῳ δυνάμει τῶν ὅλων ὑπερέχον. διὰ τοῦτο φρουρητικὴν ἥκειν τοῖς θεοῖς αἰτίαν. καὶ ὥσπερ οἱ πατέρες τοῖς τε ἄλλοις ἅπασι, καὶ τοῖς ἀκλίτοις θεοῖς, τῆς γενίμου πειθοῦς εἰσι χορηγοὶ, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄχραντοι θεοὶ καὶ τοῖς πατράσι, καὶ τοῖς ἄλλοις θείοις διακόσμοις δωροῦνται τοῦτο τῆς καθαρότητος δυνάμιν.

Ἅμα δὴ οὖν τοῖς νοεροῖς τρισὶ βασιλεῦσι καὶ οἱ τρεῖς ἄχραντοι θεοὶ, καὶ αὐτῶν τῶν πατέρων φύλακες ὑπάρχουσι, καὶ περὶ αὐτοὺς ἑστήσαντο τοῦτο ἄτρεπτον φρουράν, καὶ ἐν αὐτοῖς μενίμως ἵδρυσαν ἑαυτούς. διὸ καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ὥσπερ διὰ τῆς ἀρίστης ἀναλογίας, διακοσμεῖ τὴν πολιτείαν, δι' ἧς καὶ ὁ δημιουργὸς συνέδησε, καὶ συνεστήσατο τὸν ὅλον ἀριθμὸν, οὕτω δὴ καὶ φρουρὰν ὑφίστησι τῆς, [l. τοῖς] ἐν τῇ χώρᾳ πᾶσιν, ἵνα μηδὲν ἀφρούρητον ᾖ τῇ δυνάμιν, μιμούμενος αὐτοὺς τοὺς νοεροὺς θεοὺς, οἳ τοῖς ἀχράντοις ἡγεμόσι τὰ πάντα φρουροῦσι. καί μοι δοκεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας διὰ τοῦτο νομοφύλακας, ἢ φύλακας προσαγορεύειν, διόπερ καὶ τοῖς τῶν κόσμων ὅλων νοεροῖς ἡγεμόσι συνυφεστήκασιν οἱ ἀκλινεῖς φύλακες.

CAPUT XXXIV.

SEd hæc quidem argumenta erunt remotiora ab illa divina Trinitate, & ab extremis imaginibus, *atq; ſimilitudinibus* ad ipſã *divinam Trinitatem* reducentur. Fortaſſe verò & his omiſſis, majoribus argumentis abundare poterimus, ad propoſiti venationem, *i. e. ma-*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λδ'.

ΑΛΛΑ ταῦτα μὲν πορρώτερον αὖ ἴσως τῆς θείας ἐκείνης τριάδος. ἀπεσχημάτισται, καὶ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων εἰκόνων ἐπ' αὐτὴν ἀναγόμενα. πάντα δὴ αὖ καὶ ταῦτα ἀφέντες, μείζονων ἀποτρέψαιμεν ἂν θε-

λῶν. ὡς τὼ Ζ προκειμένου ἥξομεν, καὶ μετὰ Ζ Πλάτωνος τὰ θεῖα γένη σκοποῦντες, εὑρεθήσομεν ἅμα ὅπως καὶ ἐκεῖνος τὴν τάξιν ταύτην αἰνίττεται τῶν θεῶν, καὶ μετὰ τῶν τελῶν βασιλέων αὐτῶν τῶν νῦν παραδεδομένων συνῳκισται, ὥσπερ δὴ καὶ περὶ [l. παρὰ] τοῖς ἄλλοις θεολόγοις ἡ περὶ αὐτῶν ἀλήθεια μυστικῶς ἡμᾶς διδάσκει.

Ἐν μὲν τοίνυν τῷ Πρωταγόρου μύθῳ τὴν ἐξηρημένην Ζ Διὸς περιωπὴν ἡμῖν ἐνδείκνυται, καὶ τὴν ἀμιγῆ πρὸς τὰ δεύτερα πάντα τῆς οὐσίας ὑπεροχὴν, δι' ἣν ἄβατός ἐστι, καὶ ἀνέκφατος τοῖς μεριστοῖς γένεσι τῶν θεῶν, ὅπερ ἄτειχον αὐτῶν φυλακὴν, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν φερομένην τάξιν αἰτιᾶται. Διὰ γὰρ ταύτην, πᾶσαι μὲν αἱ δημιουργικαὶ δυνάμεις ἐν ἑαυτοῖς ἵδρυνται μονίμως.

Πάντα δὲ τὰ ἴδια καθ' ἄκραν ὑπεροχὴν, ἐξήρηται τῶν δευτέρων. ὅλος δὲ ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἐν τῷ ἑαυτοῦ μύθῳ καθ' ἕδραν ἵδρυται. αἱ γὰρ Ζ Διὸς (φησὶ) φυλακαὶ, φοβεραὶ πᾶσιν ὑπάρχουσι. καὶ διὰ τοῦτο τὰ τελικὰ θεῶν (ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ Προμηθεὺς) αὐτόθεν συναπτέα ταῖς ἀχράντοις καὶ ὁλυμπίοις Ζ δημιουργοῦ δυνάμεσιν οὐχ οἷά τε ἐστίν. ἐν τοίνυν ζαφῶς αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐν μύθου σχήματι τὴν περὶ τὸν δημιουργὸν ἡμῖν παραδίδωσι φυλακὴν, πῶς οὐχὶ δηλοῖ διὰ τούτων, ὅτι τὸ Φρουρητικὸν θεός, συνῳκισται τοῖς νεωτέροις θεοῖς; ὡς γὰρ τὰ λόγια, περιηγεῖσθαι φρουρᾷ πεπειχίσθαι φησὶ τὴν δημιουργικὴν τάξιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Πλάτων φυλακὰς αὐτῇ περιεστάναι πάσας τὴν ἐξηρημένην αὐτῆς τῶν δευτέρων ἁπάντων ἀκρότητα φρουρούσας ἀκλίτως.

Ἐν δὲ δὴ τῷ Κρατύλῳ τὸν Κρόνον ὁ Σωκράτης ὅστις ἐστὶ, διὰ τῆς ἐκ τοῦ ὀνόματος δοκούσης ἀληθείας ἐκφαίνων, δηλοῖ μὲν αὐτοῦ τὴν ἰδίαν ὑπαρξιν, καθ' ἣν ὑφέστηκε τῶν ὅλων νοερῶν διακόσμων ἐξηγεμών.

Δηλοῖ δὲ καὶ τὴν συνειλουμένην αὐτοῦ μονάδα τῆς ἀχράντου διακοσμήσεως. νοῦς γάρ ἐστιν (ὥς φησιν ἐν ἐκείνοις) καθαρός. τὸ γὰρ κόρον αὐτοῦ (φησὶν) οὐ σημαίνει τὸν παῖδα, ἀλλὰ τὸ καθαρὸν, καὶ ἀκήρατον Ζ νοῦ.

Θαυμαστὸν οὖν τρόπον καὶ τὴν κρυφίαν ἅμα ἰδιότητα, καὶ τὴν πρωτίστην τῆς ἀχράντου τριάδος μονάδα συνῳκισεν ὁ τῶν θείων τάξεων ὀνομάτων δημιουργός. ἀνυπέρβλητος γάρ ἐστιν ἡ ἕνωσις Ζ πατρὸς τῶν πρώτων καὶ τῆς τελεωτάτης τριάδος. διὸ καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων θεολογία τὸν Κρόνον ἐκάλεσε τὸν ἀκήρατον νοῦν, καὶ τὸν ἀμιγῆ πρὸς τὰ δεύτερα πάντα τῆς οὐσίας ὑπεροχὴν, καὶ τὴν ἀνέκφατον τοῖς μεριστοῖς γένεσι τῶν θεῶν, ὅπερ ἄτειχον αὐτῶν φυλακὴν, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν φερομένην τάξιν αἰτιᾶται. Διὰ γὰρ ταύτην, πᾶσαι μὲν αἱ δημιουργικαὶ δυνάμεις ἐν ἑαυτοῖς ἵδρυνται μονίμως.

jorem validiorum argumentorum copiam habebimus, ad rei propositæ probationem, atque demonstrationem, & cum Platone divina genera spectantes, *atque considerantes*, inveniemus quomodo & ille hunc Deorum ordinem celebret, & cum illis ipsis tribus Regibus nunc traditis constituat, ut etiam apud alios Theologos ipsa veritas de ipsis *tradita*, mysticè nos docet.

Nam in ipsa quidem Protagoræ fabula, *Plato* illam ex ipso Jove exemptam speculam, & *eximiam Jovis circumspectionem* nobis demonstrans, & illam essentiæ excellentiam non-mixtam, & *quæ non miscetur* cum secundis omnibus *naturis*, propter quam *illa Jovis eximia specula, & circumspectio* est inaccessa, & ineffabilis, *nullisque verbis declarari, nullisque rationibus demonstrari potest*, partitis, *dividuisque* generibus Deorum, ad immutabilem ipsorum custodiam, & custodiendi vi-prædita ipsorum ordinem refert ipsam causam. Propter hanc enim, omnes quidem rerum-fabricatrices facultates in se-ipsis sitæ-sunt constanter.

Omnes vero formæ per summam excellentiam exemptæ--sunt ex secundis *naturis*. Tota verò rerum--opifex Mens in suo (ut ita loquar) more, *consuetaque sede* manet. Jovis enim (inquit) custodiæ, sunt omnibus formidabiles. Et propterea tanta, *taliaque* genera Deorum (quorum unus est & ille Prometheus) statim cum impollutis, & cœlestibus illius rerum--opificis, & *Creatoris* facultatibus conjungi non possunt. Si igitur manifestè ipse Socrates per fabulæ figuram, & *speciem*, illam custodiam, quæ rerum--opificem, & *Creatorem* circundat, nobis tradit, quomodo non declarat per hæc *fabularum involucra*, quòd illud *Deorum* genus custodiendi--vim--habens, cum ipsis intellectualibus Dijs subsistit? Ut enim oracula dicunt illum rerum---opificem ordinem ardente custodia circundari, *fulmineoque præsidio cingi*, sic etiam Plato *dicit*, custodias ipsum circumsistere, *præsidiaque firmissima ipsum undique munire*, quæ *firmiter*, ac immobiliter ipsius summitatem, & *excellentiam* ex omnibus secundis *naturis* exemptam custodiunt.

In Cratylo verò, Socrates *declarans* quisnam sit Saturnus, per veritatè per nomina expressam, *eum* patefaciens, demonstrat quidè ipsius *veritatis* propriam essentiam, *atque naturam*, propter quã omnium intellectualium ordinum est Princeps.

Demonstrat verò etiam ipsam impollutæ dispositionis, & *ordinis incontaminati* Unitatem cum ipso *Saturno* conjunctam. Mens enim (ut in illis *locis Socrates* ait) est pura. Nam (inquit) illud ipsius Κρονου, *i. e. Saturni*, κορὸν, non significat τὸν κόρον, ὅτι κοῦρον, ἤγουν τὸν παῖδα, *i. e.* filium: Sed illam ipsius Mentis puram, & incorruptam partem, & *minimè vitiatam naturam, Mentisq; puritatem*, & *in corruptam rationem*.

Admirando igitur modo & ipsam Saturniam simul proprietatem, & principem impollutæ Trinitatis Unitatẽ conjunxit ille divinorũ istorũ nominũ opifex. Insuperabilis enim est illa primi Patris, & primi Deorũ impollutorum Unitas, & propterea immu-

immutabilis, & *æternus* iſte Deus à Dijs *alijs* vocatur tacitus, *i. e. ejus nomine proprio nullis verbis expreſſo: Sed per ſilentium ſuppreſſo*, & cum ipſa Mente conſentire, & *quaſi concinere* dicitur, & per ſolam Mentem *fertur* ab ipſis animabus cognoſci. Quoniam propter unam Unitatem in prima Mente conſiſtit, *atq; ſubſiſtit*. Saturnus igitur, ut prima quidem Mens, definitus eſt, & *ab alijs ſeparatus*, propter proprium ordinem, *quem tenet*. Ut verò pura Mens, & incorrupta, naturam etiam impollutam habet in ſe conjunctam. Et propterea, Rex eſt omnium intellectualium Deorum. Etenim ut Mens, omnes *Deos* conſtituit, & ut pura Mens omnes ipſorum ordines cuſtodit, *atq; conſervat*. Illi igitur duo Patres per Platonis verba demonſtrãtur cum illis immutabilibus Dijs collocati, per unionem quidem, primus, per diſtretionem verò, tertius. Si verò vis etiam unam ipſorum inter-ſe *mutuam*, & immutabilem cuſtodiam contemplari, per quam tertius Pater in primo conſtanter eſt, ut potè qui Mens eſt illius, & circa illũ agit, rurſus illa vincula, quæ in Cratylo *deſcribuntur, attentè* mihi conſidera, quorum dividuæ quidem vitæ, & Mente privatæ, & circa materiam cum pavore-verſantes, participes eſſe nequeunt. At ipſa divina Mens, & animæ cum ipſa conjunctæ, ſecundùm ordinem ipſis convenientem, *eorum* ſunt-participes. Nam Saturnia vincula videntur quidem ipſum Maximum Saturnum vincire: Sed revera ea, quæ circumjiciunt ipſi vincula, *quæ vinculis circumjectis Saturnum circundant*, circa ipſum impollutè continentur. Illius enim diſpoſitionis, quæ Deos intellectuales continet, ſymbolum, *obſcurumq; ſignum* eſt ipſum vinculum, quia id omne, quod a vinculo vincitur, *ab eo ligatum* continetur. Rurſus igitur ex his apertè conſtat *id eſſe verum, quod à nobis eſt antè dictum*. Nam illud cuſtodiæ bonum, quod à Dijs *omnia* continentibus *manat*, ad intellectuales Reges perveniens, ipſos unit, & in unum contrahit. Ipſum enim vinculum cuſtodit id, quod ab ipſo continetur, *& conſtrictum tenetur*. Immutabiles verò Dij ſuos proprios ordines immutabiliter perpetuo-ſervant. Duplex enim *eſt* horum Deorum cuſtodia. Una quidem, primaria, & uniformis, ex Trinitate Deorum *omnia* continentium pendens. Altera verò, cum ipſis exiſtens, & *pendens* ex momento, quod ad omnia ſecunda *rerum genera fertur*. Intellectuales enim Patres impollutis Dijs invehuntur, & ſupra *res* univerſas ſunt-ſiti, propter ipſorum facultatem, *poteſtatem, potentiam* quæ nec inclinari, nec inflecti, nec verti, *mutariq;* poteſt.

Si verò oportet non ſolùm in his hos duos Patres participes-eſſe hujus ordinis, qui rerum cuſtodiendarum vim habet: Sed etiam illam mediam ipſorum Deam, *quæ eſt inter ipſos media*, illam animalium-procreatricem, illam cognatam ipſius *Saturni* Unitatem immutabiles Deos ſortiri, *eorq; participare*, neceſſe profectò *eſt* & illam primam impollutorum Principum *cuſtodiam* inter intellectuales Patres triplicem eſſe, & cum ipſis tribus intellectualibus Dijs eundem habere perfectum numerum. Et primum quidem *Deum* cum primo *numero* conſtan-

πρώτου πατρὸς, καὶ ὃ πρώτου τῶν ἀχράντων, θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο παγώμιος καλεῖται ὑπὸ τ θεῶν, οὕτως ὁ ἄκλινος θεὸς, καὶ τοῦ τῷ σωφρονεῖν λέγεται, καὶ κατὰ νοῦν μόνον ὑπὸ τῶν ψυχῶν γνωρίζεσθαι. διότι δὴ κατὰ μίαν ἕνωσιν ἐν τῷ πρώτῳ τῷ συνυφίστηκεν. ὁ πάππος Κρόνος, ὡς μὲν νοῦς ὁ πρῶτος, ἀφώρισται καὶ τῷ ἰδίαν τάξιν, ὡς δὲ καθαρὸς νοῦς, καὶ ἀκήρατος, ἔχει καὶ τὸ ἄχραντον ἐν ἑαυτῷ συνειλουμένον. καὶ διὰ τοῦτο, πάντων ἐστὶ τῶν νοερῶν θεῶν βασιλεύς. καὶ γὰρ ὡς νοῦς, πάντας ὑφίστησι, καὶ ὡς καθαρὸς νοῦς, φρουρεῖ τὰς ὅλας αὐτῶν διακοσμήσεις. οἱ μὲν πάππου δύο πατέρες ὑπὸ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος λόγων ὑποδείκνυνται τοῖς ἀχράντοις θεοῖς συνταττόμενοι, καθ' ἕνωσιν μὲν, ὁ πρῶτος, κατὰ διάκρισιν δὲ, ὁ τρίτος. εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν μίαν αὐτῶν θεωρῆσαι πρὸς ἀλλήλους ἀκλινῆ φυλακὴν, καθ' ἣν ὁ τρίτος πατὴρ ἐν τῷ πρώτῳ μενίμως ἐστὶν, ἅτε δὴ νοῦς ὢν ἐκείνου, καὶ περὶ ἐκεῖνον ἐνεργῶν, σὺ ἐν τῷ Κρατύλῳ πάλιν ἐνόει μοι δεσμοὺς, ὧν αἱ μὲν μεριστὴ ζωαὶ, καὶ νοῦ στερηθεῖσαι, καὶ περὶ τὴν ὕλην ἐσπουδακυῖαι, μετέχειν ἀδυνατοῦσιν. αὐτὸς δὲ ὁ θεῖος νοῦς, καὶ αἱ περὶ αὐτὸν σωζόμεναι ψυχαὶ, καὶ τὴν περιέχουσαν αὐτὰς τάξιν μεταλαγχάνουσιν. οἱ γὰρ κρύσταλλοι δεσμοὶ δοκοῦσι μὲν αὐτὸν καθιδεῖν τὸν μέγιστον Κρόνον. τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὰ περὶ βάλλοντα αὐτὸν οὗτοι δεσμοὶ, περὶ αὐτὸν συνέχοντα τὴν ἀχράντου. τῆς γὰρ συνεκλικῆς τῶν νοερῶν θεῶν διακοσμήσεως. ζύμβολόν ἐστιν ὁ δεσμὸς, ἐπειδὴ πᾶν τὸ δεδεμένον ὑπὸ δ' δεσμοῦ συνέχεται. πάλιν οὖν ἐκ τούτων καταφαίνεται. τὸ μὲν οὖν λεπτὸν τῶν συνεκλικῶν θεῶν εἰς οὗτοι νοεροὺς ἐφῆκεν βασιλέας τῆς φρουρᾶς ἀγαθὸν, ἑνωλικὸν αὐτῶν, καὶ συναγωγὸν εἰς ἕν. ὁ γὰρ δεσμὸς φρουρεῖ τὸ συνεχόμενον ὑφ' ἑαυτοῦ. οἱ δ' ἄτρεπτοι θεοὶ τὰς οἰκείας αὐτῶν τάξεις ἀκλινῶς διαφυλάττοντες. διὸ δὴ ἡ φρουρὰ τῶν θεῶν τούτων. ἡ μὲν, πανδημιουργὸς, καὶ ἑνοειδὴς τῆς τῶν συνεκλικῶν θεῶν ἐξηρημένη τελεάδος. ἡ δὲ, συνυπάρχουσα αὐτοῖς, διὰ τῆς πρὸς τὰ δύσερα πάντα ῥοπῆς. ἐπέχουσι γὰρ οἱ νοεροὶ πατέρες τῆς ἀχράντοις θεοῖς, καὶ τῶν ὅλων ὑπερίδρυται, διὰ τὴν ἄκλινον ἑκάτων, καὶ ἀκαμπῆ, καὶ ἄτρεπτον δύναμιν.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον ἐν τούτοις οὗτοι δύο πάτους πατέρας τῆς φρουρητικῆς ταύτης μετέχειν τάξεως, ἀλλὰ καὶ τὴν μέσην αὐτῶν θεὸν, τὴν ζωογόνον, τὴν σύστοιχον αὐτοῦ μονάδα τ ἀτρέπτων ἀληχέναι θεῶν, ἀνάγκη δή που καὶ τὴν τῶν ἀχράντων ἡγεμόνων πρωτίστην ἐν τοῖς νοεροῖς παλαιάν, τελαδικὴν ἔναι, καὶ τοῖς τελεσὶ νοεροῖς θεοῖς, τὸν αὐτὸν ἔχειν πλῆθον ἀριθμόν. καὶ τὸν μὲν πρῶτον, τῷ πρώτῳ μο-

νίμως ὑπάρχειν. τὸν δὲ δεύτερον, διακεκινεῦσθαί πως ἐκ τοῦ δευτέρου, μετὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἑνώσεως. τὸν δὲ τρίτον, ἤδη διακεκρίσθαι τοῦ τρίτου. καὶ οὕτω δὴ κατὰ τὴν τάξιν τὴν παρελθοῦσαν, καὶ τὴν ἄχραντον αὐτοῖς συμπεφοιτέναι διακόσμησιν τελεσικῶς διηρημένην, ὥσπερ ἐκείνην. καὶ τὸν μὲν πρῶτον, τὴν κρύφιον τοῦ Κρόνου, καὶ πρωτουργὸν μονάδα φρουρεῖν, τῶν ὅλων ὑπερέχουσαν, καὶ πρὸς αὐτὸν πρόοδους αὐτῆς, καὶ πρὸς αὐτὸν αὖθις ὑποστρεφούσας, ἐν αὐτῷ πλέως ἑδράζειν.

Τὸν δὲ δεύτερον, τὴν γονιμικὴν βασιλίδος Ῥέας δύναμιν, καθαρὰν ἀπὸ τῆς ὕλης, καὶ ἀχράντους διασώζειν, καὶ τὴν ὑπὸ πίστα πρόοδον αὐτῆς αἰσχύνειν ἀπὸ τῶν δευτέρων, εἰς ὑπάρξεις οὖσι τῆς ζωῆς ὀχείους. τὸν δὲ δὴ τρίτον, τὴν ὅλην δημιουργίαν ὑπερειδρυμένην τῶν δημιουργουμένων, καὶ μονίμως ἐν αὑτῷ, φυλάττειν, καὶ ἀκλινῆ αὐτὴν πρὸς τὰ προνοούμενα φρουρεῖν, καὶ μίαν, καὶ παντελῆ, τῆς μερικῆς ὑπερπεπληρωμένην ἀπείρου πλήθους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λε'.

Ἔθι δὴ οὖν ἀπὸ τῆς ἀορίστου ταύτης, καὶ κοινῆς περὶ τῶν θεῶν πάντων διδασκαλίας, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν περὶ αὐτῆς φήμην ὑπὸ τῶν Πλάτωνος ἡμῖν παραδοθεῖσαν, εἰς μέσον ἀγάγωμεν, καὶ ὑποδείξωμεν αὐτὸν καὶ μέχρι τῶν ἐνομάτων, ἐπόμενον τοῖς παρ' Ἕλλησι θεολόγοις, καθάπερ ἐν τῇ τῶν τριῶν βασιλέων μυστικῇ θεωρίᾳ, καὶ τῇ τῶν ἀχράντων θεῶν ἐξηγήσει. τῆς ἐκείνων οὐκ ἀφιστάμενον ὑφηγήσεως. Τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὰ σμικρὰ τῆς Ἑλληνικῆς θεοσοφίας ἀκηκοότων, ἐν ταῖς ἀῤῥήτοις αὐτῶν τελεταῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις περὶ τῶν θεῶν πραγματείαις, τὴν τῶν Κουρήτων τάξιν παρ' αὐτοῖς διαφερόντως ὑμνημένην, ὡς τῆς ἀχράντου πρὸς ὧσαν ἰδιότητος, τῆς θεᾶς ἡγεμονοῦσαν, καὶ τὸν Φρουρὸν τῶν ὅλων εἰς αὐτὸν ἀναδησαμένην; Λύσοι γοῦν οἱ θεοὶ καὶ τὴν βασιλίδα Ῥέαν λέγουσι Φρουρεῖν, καὶ τὸν τῶν ὅλων δημιουργόν, καὶ μέχρι τῶν αἰτίων τῆς μερικῆς ζωογονίας πρόεισι, καὶ δημιουργίας περιέντας, τὸν τε Κόρην ἐν ἐκείναις, καὶ τὸν Διόνυσον ἐξηρημένους τῶν δευτέρων φυλάττειν, ὥσπερ ἐν ταύταις τὰς τῆς ὅλης ζωῆς ζωογονίας, καὶ τὰς παντελοῦς δημιουργίας πρωτουργούς ἀνέχειν μονάδας. τοιγαροῦν δὴ οὖν τὴν κουρητικὴν τάξιν ἀμόνον Ὀρφεὺς, καὶ οἱ περὶ Πλάτωνα ἔγνωσαν θεολόγοι, καὶ γνόντες ἐθρήσκευσαν, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἐν Νόμοις αἰνίττεται· τὰ γὰρ ἐν Κρήτῃ τῶν Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, πάσης τῆς κατὰ ῥυθμὸν κινήσεως εἶναί φησιν ἀρχηγικὰ παραδείγματα. καὶ νῦν δὲ ἦν τι ἀπόχρησιν αὐτῷ τὸ τὴν κουρητικὴν μεταθῆναι ταύτης τάξεως, ἀλλὰ καὶ πρὸς λίθοις καὶ τὴν μίαν αὐτὴν ἑνάδα, τὴν δεσποινὰν ὑμνῶν ἀθηνᾶν,

ter unitum, & *conjunctum* esse. Secundum verò, quodammodo discerni, & *separari* à Secundo, cum unione, *quam habet*, & *per quam unitur* cum ipso. Tertium verò, jam à tertio discretum, & *separatum* esse. Sic igitur propter paternum, & impollutum ordinem, *necesse est* etiam cum ipsis *tribus intellectualibus Dys* ordinem trifariam divisum progredi, ut illum *superiorem, qui triplicem custodiam habet*. Et primum quidem *Deum*, *necesse est*, illam occultam Saturni, & primariam Unitatem custodire, rebus universis superiorem, & ab ipso progredientes causas, & in ipsum rursus revertentes, in ipso perfecte stabilire.

Secundum verò, illam Reginæ Rheæ generatricem facultatem, à materia puram, & impollutam perpetuò conservare, & ipsius in omnia progressum à secundis *naturis manantem* tueri, quibus *Rhea* vitæ rivos instillat. Tertium verò, universam rerum fabricationem collocatam supra res fabricatas, & constanter stantem in se-ipsa, servare, & ipsam immutabilem in ijs, quæ providentiâ *divinâ sunt*, & reguntur, custodire, & unam, & perfectam, explicatam, & *extensam* supra omnem particularem *rerum* effectionem *conservare*.

CAPUT XXXV.

Egia igitur ab hac indefinita, & communi de Dijs istis doctrina *progredientes*, etiã Græcanicam de ipsa famam a Platone nobis traditam, in medium producamus, & demonstremus ipsum vel in ipsis nominibus, sequentem Græcos Theologos, ut in illa trium Regum mystica, *arcanaq*, contemplatione, & in illa impollutorum Deorum enarratione, ab illorum explicatione, *doctrinaq*, non recedere.

Quis enim eorum, qui vel minimùm Græcanicam Theologiam audiverunt, non novit & in arcanis ipsorum sacris, & alijs tractationibus de Dijs, Curetum ordinem apud ipsos insigniter celebrari, ut impollutæ præsidem proprietatis, Deæ Ducem, & universarum rerum custodiam in se cõtinentem, ita ut ex ea res omnes pendeant? Ipsi igitur Dij & Reginã Rheam custodire dicuntur, & ipsum rerũ universã, ũ opificẽ, & *Creatorẽ*, & usq; ad ipsas causas partitæ, *dividuaq*, animalium-procreationis, & rerũ fabricationis progressi, in illis & Proserpinã, & Dionysũ *sive Bacchu*, ex secundis *rerum ordinibus* exemptos custodire *dicuntur*, quemadmodum hic ipsas universæ vitæ animalium-procreationes, & perfectæ rerum-fabricationis primarias tuentur Unitates. Hunc igitur Cureticum ordinẽ non solùm Orpheus, & illi Theologi, qui fuerunt ante Platonẽ, noverunt, & à se notum religiosè coluerunt: Sed etiam ille Athenienſis hospes in Legibus celebravit. Illa enim armata Curetum ludicra certamina, *quæ fiebant* in Creta, omnis cõcinnæ motionis principalia exemplaria esse dicit. Et nunc ne hoc quidem satis ipsi fuit, quod hunc ordine Cureticũ cõmemorarit: sed etiam addit & unã ipsorũ *Curetis* Unitatem, illam Dominam Minervã cele-

celebrans, ex qua & illa mystagogia, *& occulta sacrorum disciplina*, quæ *tradita est* apud Theologos, qui fuerunt ante ipsum *Platonem*, universum Curetum progressum suspendit, i. e. pendère-dicit. Suprà quidem, ipsos cum Athenaicis symbolis versans, *& cum obscuris Minervæ signis miscens*, ut semper florentis vitæ, & vigorem-habentis intelligentiæ præsides, *atq; patronos*.

Infra verò, manifestè subijciens *ipsos* Minervæ providentiæ. Nam illi quidem primi Curetes, ut potè qui sunt mentalis, & occultæ Deæ comites, *& sectatores*, signis illinc prodeuntibus sunt-contenti. Qui verò *sunt* in secundis, & tertijs ordinibus, ex intellectuali Minervali Unitate pendent. Quid igitur ille Athenienſis *hospes* dicit de hac Unitate, quæ impollutè ad se-ipsam convertit, *ac reducit* ipsos Cureticos progressus? Illa verò Virgo, & Domina, quæ est apud nos, oblectata saltationis disciplinâ, non putavit oportere manibus inanibus ludere. Ornata verò, *& instructa* omnium-armorum-armaturâ perfectâ, sic saltationem perficit. Per hæc igitur *verba* ille Athenienſis hospes cognationem Cureticæ Trinitatis cum Unitate Minervali perspicuè demonstrat.

Ut enim illam *Cureticam Trinitatem* armato certamine ludere dixit, sic etiam illam ipsorum *Curetum* Ducem Deam, omnium-armorum-armaturâ perfectâ ornatam, *ac instructam*, concinnæ motionis ipsis ducem-esse dicit. Et quemadmodum illam *Curetum saltationem* ab ipsa puritate, Cureticam appellavit, sic etiam istam *armatam saltationem*, ut causam ipsius impollutæ facultatis, Κόρῃ appellavit *i. e. Puram, & Virginem, vel, Virginis instar puram*. Nam illud vocabulum Κορὲν (ut ait in Cratylo Crates) significat Purum, & Incorruptum, *nullóq; modo vitiatum*.

Unde etiam ipsi Curetes appellationem sortiti-sunt, quòd impollutæ Deorum puritati præsint. Et ipsorum Unitas insigniter celebratur, *ut* Domina, & Κόρη, *i. e. Virgo-pura, vel, Virginis-instar-pura*, quæ Dijs est suppeditatrix Principatus immutabilis, & florentis. Illud igiur Κορὲν *i. e. Purum, & incorruptum* (ut diximus) est signum puritatis, cujus isti Dij sunt-præsides, & propter Unum ab alijs participantur. Illud verò *certaminis, & saltationis genus* armatum, est signum custodis facultatis, per quam *Curetes* universa continent, & custodiunt ex secundis *naturis* exempta, & in se-ipsis stantia, *firmiterq; manentia*, perpetuò-tuentur. Etenim quænam alia utilitas armorum etiam apud homines esse potest, præter custodiam ab ipsis *manantem? Ut enim homines se, suaq; custodiant, tueantur, atq; conservent, armis muniuntur, eaq; gestant*. Hæc enim sunt urbium præcipuè præsidia, *quæ ipsas tuentur, & conservant*. Quamobrem etiam fabulæ Dijs impollutis invictum robur *tribuentes*, armatum apparatum ipsis attribuerunt. Cùm igitur illam unam ipsorum *Curetum* Unitatem perfectâ omnium-armorum-armaturâ *fabulæ* instruxerint, illam supra *cæteras armaturas* collocarunt.

Quod enim est perfectum, id antecedit ea, quæ

ἧς καὶ ἡ παρὰ τοῖς περὶ αὐτὸν θεολόγοις μυσταγωγία τὴν ὅλην ἐξάπτει τῶν Κουρήτων πρόοδον. ἄνω μὲν, αὐτοὺς ἐξιερεύουσι τοῖς Ἀθηναϊκοῖς συμβόλοις, ὡς τῆς ἀειθαλοῦς ζωῆς, καὶ τῆς ἀκμαίας νοήσεως προστάτας.

Κάτω δὲ φαίνως ἐμπιπλεύσα τῇ τῆς Ἀθηνᾶς πρόνοιᾳ. οἱ μὲν γὰρ πρῶτοι Κουρῆτες, ἅτε τῆς νοητῆς ὄντες θεοῦ, καὶ χρυσίας ὀπαδοὶ, τοῖς ἐκεῖθεν προϊοῦσιν ἐγκοῦται σωμήμασιν. οἱ δὲ ἐν ταῖς δευτέραις, καὶ τελίοις τάξεσι, τῆς νοερᾶς Ἀθηναϊκῆς ἐξήρτηνται μονάδος. Τί οὖν δή φησιν ὁ Ἀθηναῖος περὶ τῆς μονάδος ταύτης, τῆς ἀχειρώλου εἰς ἑαυτὴν ἐπιστρεφούσης τὰς κουρητικὰς προόδους; ἡ δὲ αὖ που παρ' ἡμῖν Κόρη, καὶ θέαινα ἀφροδιτοῦσα τῇ τῆς χορείας παιδιᾷ, χερσὶν οὐκ ἀφῆκεν δεῖν ἀθύρειν. παιστέον γὰρ παντελῶς κεκοσμημένοις, οὕτω τὴν ὄρχησιν ἀμπεραίνειν. ἀλλὰ δὴ τούτων τὴν συμφωνίαν τῆς κουρητικῆς τριάδος πρὸς τὴν Ἀθηναϊκὴν μονάδα, δείκνυσιν ἐναργῶς ὁ Ἀθηναῖος ξένος.

Ὥσπερ γὰρ ἐκείνην ἐνόπλιον παίζειν εἴρηκεν, οὕτω δὴ καὶ ἡγεμονεύουσαν αὐτῶν θεὰν, παντοπλίᾳ παντελῶς κεκοσμημένην, τῆς ἐρρύθμου κινήσεως αὐτοῖς ἐξάρχειν φησί. καὶ ὥσπερ ἐκείνην διὰ τὴν καθαρότητα, κουρητικὴν προσηγόρευσεν, οὕτω δὴ καὶ ταύτην, ὡς αἰτίαν αὐτῆς τῆς ἀχειρώλου δυνάμεως, Κόρην ἀποκάλεσε. τὸ γὰρ Κορὲν (ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Κράτης) σημαίνει τὸ καθαρὸν, καὶ ἀκήρατον.

Ὅθεν δὴ καὶ οἱ Κούρητες τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαχον τῆς ἀχειρώλου πρόοιας καθαρότητος τῶν θεῶν. καὶ ἡ μονὰς αὐτῶν, Δέαινα, καὶ Κόρη διαφερόντως ἀνύμνηται, τῆς ἀκλίτου, καὶ ἀκμαίας χορηγὸς οὔσα τοῖς θείοις ἡγεμονίαις. Τὸ μὲν οὖν Κορὲν (ὥσπερ ἐπομεν) σύμβολόν ἐστι τῆς καθαρότητος, οἷς, [l. ἧς] οἵδε οἱ θεοὶ προηγοῦνται, καὶ καθ' ἓν τῶν ἄλλων μετέχονται. τὸ δὲ ἐνόπλιον τῆς φρουρητικῆς ἐστι δυνάμεως σύμβημα, καθ' ὃ πᾶσι σωέχουσι, καὶ φρουροῦσιν ἐξῃρημένα τῶν δευτέρων, καὶ ἐν αὐτοῖς ἑστῶτα διαφυλάττουσι. καὶ τί γὰρ ἄλλο καὶ παρ' ἀνθρώποις γίνοιτ' ἂν τῶν ὅπλων ὄφελος, πλὴν τῆς ἀπ' αὐτῶν φρουρᾶς; ταῦτα γάρ ἐστι τὰ τῶν πόλεων διαφερόντως φυλακτήρια. διὸ καὶ οἱ μῦθοι τοῖς ἀχειρώλοις θεοῖς τὴν αἰσιαγώνιστον ῥώμην, ἐνόπλιον αὐτοῖς ἐπιδεδώκασι σχῆμα. αὐτοῖς δὲ ἄρα τὴν μίαν αὐτῶν ἑνάδα παντελῆ παντοπλίᾳ κεκοσμήκοντες, ὑπερίδρυσαν ἐκείνων.

Προηγεῖται γὰρ τὸ παντελὲς, τῶν κατὰ μέρη

διηρημένων. καὶ ἡ παναοπλία, τῆς μερίσεως τῶν φρουρητικῶν δυνάμεων ἀμεταμερίστως προϋφέστηκε. καί μοι δοκεῖ διὰ τούτων πάλιν ὁ Πλάτων τὸ αὐτὸ λέγειν ὕστερον τοῖς ὑπὸ τῶν θεῶν τεθεσπισμένοις. καὶ ὧν ἐκεῖνοι πάνδυχον προσειρήκασι, τούτῳ παναοπλία παντελῶς κεκοσμημένῳ ἀφῆμεῖ.

,, Καὶ γὰρ δὴ πάνδυχος, εὐόπλιος, ἵππα θεὰ,
[l. ἄκε θεᾷ.]

Τὸ γὰρ παντελὲς ἐν τῇ τῶν ὅπλων τῶν πυρρίχιων ἕξει καὶ τὸ ἄχραντον ἐν τῇ δυνάμει τῇ μὲν ἀθωϊακῇ μονάδι, κατὰ Πλάτωνα, προσήκει. τῇ δὲ πανδύχῳ, καθ' ὃν τῶν λεγόντων ὑφήγησιν. ἔτι πάντως ὁ ῥυθμὸς, καὶ ἡ ὄρχησις, σύμβημα τῆς θειότητός ἐστι παντὸς μυστικὸν, διὸπερ δὴ τῆς θείας τοῦ ἄχραντον σωίχευσι δυνάμεως. καὶ διότι τὰς ὅλας αὐτῆς προόδους πλαγιώσας ἀεὶ καθ' ἕνα τὸν θεῖον ὅρον διαφυλάττουσι, καὶ διότι τῆς ὕλης αὐτὰς ἐξηρτημένας σώίχευσι.

Τὸ γὰρ ἀνείδεον, καὶ τὸ ἄμετρον, καὶ τὸ ἄρυθμον, τῆς ὕλης ἐστὶν ἰδίωμα. τὸ πάντως ἄϋλον, καὶ τὸ ἀμετάμβλητον, καὶ τὸ ἄχραντον, ἔρρυθμόν ἐστι, καὶ πλαγιῶδες, καὶ νοερόν. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ οὐρανὸς ἀϊδίως χορείαν λέγεται, καὶ πάντες οἱ κατ' οὐρανὸν κύκλοι τῆς ἐρρυθμισμένου μετέχουσι κινήσεως, αἰωνίων ἀπὸ τῶν ἀχράντων θεῶν, τῆς δυνάμεως πάντας ἀπεπληρούσης. διότι μὲν γὰρ κύκλῳ κινοῦνται, τὸν νοῦν ἀπεστυπώκασι, καὶ τοῦ νοεροῦ περιφοράν.

Διότι δὲ εὐαρμοστίας, καὶ τῶν θεῶν πρώτους, καὶ ἀρίστους ῥυθμοὺς, τῆς τῶν φρουρητικῶν θεῶν μετέχουσιν ἰδιότητος. καὶ μετὰ τῆς ἀκρότητος τῶν νοερῶν θεῶν, ἡ τῶν ἀχράντων ἡγεμόνων τριὰς ἐξήρτηται καὶ ὅπερ πρόσθεν ἀπ' ἐκείνης, αὐτὸς ὁ Πλάτων ἀναδιδάσκει, τοῦτο πρωτίστως τῆς καθαρότητος αἰτίαν ἐν τῷ Κρόνῳ λαβόντος, τοῦ βασιλεῖ τῆς νοερᾶς ἀπάσης ἑβδομάδος. ἐκεῖ γὰρ τὸ Κορὸν ἐστι πρώτως, ὡς αὐτὸς ἐν Κρατύλῳ παραδέδωκεν ἡμῖν, καὶ πρωτουργὸς αἰτία τῆς καθαρότητος, ἐνιαίως ἐν αὐτῷ προϋφέστηκε. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἡ ἀθωϊακὴ μονὰς προσήρτηται Κόρη, καὶ ἡ Κουρητικὴ τριὰς, τὸν τρόπον τοῦτον ἀϋμνηται. τῆς ἐν τῷ νοερῷ πατρὶ καθαρότητος ἐξηρτημένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λϛ'.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἀχράντων ἡγεμόνων πρώτων καὶ τοῦ Ὑ Πλάτωνος ὑφήγησιν εἴχομεν λέγειν. Λοιπὴ δέ ἐστιν ἡ τῆς νοερᾶς ἑβδομάδος ἁπάσης συγκλείουσα τὸν ἀριθμὸν, καὶ τῆς ὅλης διαιρέσεως πρωτίστη, καὶ

per partes sunt divisa. Et ipsa omnium armorum armatura *perfecta* exiſtit ante partitam, *distributionem*que distributionem facultatū custodiendi vi præditarum. Et perhæc mihi videtur Plato rursùs eadē posteà dicere, quæ *antè* ab ipsis Dijs sūt declarata. Quā enim illi vocarunt πάνδυχον, *i.e. omni armorum genere instructam*, hanc *Plato* celebrat omni-armaturā perfectā ornatam, *ac instructam, quum ita loquitur*,

,, Irenim jam omne genus armorum habens, armis instructa, similis est Deæ.

Nam ipsum perfectum in armorum pyrrhichlorum habitu, *pro*, *Nam ipsa perfectio, quæ solet esse in illis, qui pyrrhichiam saltationē saltant, vel: qui Pyrrichicam: saltationis armatæ genus exercent* & impollutaratiò in ipsa facultate, Minervali quidem Unitati, secundùm Platonem convenit. Illi verò *Unitati*, quæ omni-armorum-genere-est-instructa, secundùm ipsam oraculorum admonitionē, *atq; præceptionem*, *ista perfectio magis convenit*. Præterea vero, ipse rhytmus, & saltatio, est mysticum, *& arcanum* hujus divinitatis signum. Quoniam profecto *Curetes* impollutam vitæ divinæ facultatem cōtinent, & quoniam universos ipsius progressus statutos semper secundùm unum divinum terminum conservant, & quoniam ipsos ex ipsa materia exempros tuentur.

Quod enim est expers formæ, & quod est infinitum, & quod est expers rhytmi, est materiæ proprietas. Quod igitur est immateriatum, & finitum, & impollutum, est rhythmo-præditum, *concinnum*, & ordinatum, & intellectuale. Propterea enim & ipsum Cœlum perpetuò choreas agitare dicitur, & omnes in Cœlo circuli motionem rhytmo-præditam, *concinnam*, & harmonicam participant, quod supernè ab impollutis Dijs facultate repleantur. Quoniam enim *circuli cælestes* in orbem moventur, ipsam Mentem effingunt, & intellectualē circumvectionem exprimunt.

Quoniam verò harmonicè, & per primos, & optimos rhytmos *moventur*, Deorum custodiendi facultate præditorum proprietatem participant. Ex ipsa tamen summitate intellectualium Deorum illa impollutorum Ducum Trinitas pendet. Et quod ex illa progrediatur, ipse Plato docet, primam puritatis causam in Saturno ponens, Rege omnis intellectualis hebdomadæ. Illic enim est primò τὸ Κορὸν, *i. e. ipsa Puritas*, ut ipse nobis in Cratylo tradidit, & principalis causa puritatis, in ipso singulariter primùm exiſtit. Propter enim hoc *ipsum* & illa Minervalis Unitas appellata fuit Κόρη, *q. d. Virgo-pura*, & Curetica Trinitas hoc modo celebrata fuit, ex illa puritate pendens, quæ est in intellectuali Patre.

CAPUT XXXVI.

De ducibus igitur impollutis, *& incontaminatis Principibus* hæc ex Platonis præceptione habebamus dicenda. Reliqua verò *nunc* est illa *causa*, quæ totius intellectualis hebdomadæ numerum claudit, & quæ est totius divisionis prima, & uniformis causa, de qua deinceps

ceps verba faciemus. Illæ igitur apud omnes rerum divinarum peritos, intellectualium Deorum sectiones apud Græcos celebratæ, quæ discretiones in ipsis *Dijs* obscurè significant, per septimam Unitatem ipsis perficiuntur, quæ divisionis est causa, per quam se-ipsos à supra-sitis, *& superioribus* Dijs separarunt, in alterum ordinem progressi, & ex inferioribus Unitatem exemptam sunt-sortiti, & per se, definitum habent ordinem, & progressum numero definitum.

Plato vero concedit quidem Poetis Phœbi-numine afflatis, ut mysticè, *arcanoque modo* talia significent obscurè. Ipsum verò vulgus arcet ab horum auditione, quia fabulosis veritatis velis, *ac involucris* inconsideratè credit. Quod etiam in Euthyphrone Socrates redarguit, quod hoc ipsi contigisset, ut rerum divinarum imperito. Ergo etiam ex divina Platonis mente, *& sententia*, hæc omnia corrigentes, & ad veritatem de rebus universis revocantes, *& ad eam accommodantes*, & in ipsis occultam contemplationem explicantes, purum, *verumque* numinis divini cultum assequemur. Quoniam & illa Saturnia vincula Socrates in Cratylo patefecit, *ac demonstravit*, & mysticam ipsorum sententiam, *arcanumque sensum* nobis explicavit, & excellenter demonstravit, quomodo illa priscorum, & inclytorum illorum *virorum* spectacula ex ipsa veritate non exciderint, *nec ab ea vel minimùm recesserint.*

Eodem igitur modo & illas sectiones, *ac exactiones* intellectuales, & harum feracem facultatem, per illas divinas animi-notiones suis amicis assumere, & cum ipsis vinculis in illis *Dijs* contemplari permittet. Præterea verò illa fabula, quæ *narratur* in Gorgia, Jovis imperium à Saturnio Regno dividit evidentius, *& manifestius separat.* Et hoc *Jovis imperium* ab illo *Saturni Regno* secundum, *eoque posterius*, & recentius appellat. Quænam igitur causa paternas istas Unirates discrevit? Quænam intellectualis facultas intellectuale imperium ex *altero imperio hinc* exempto produxit? Necesse enim *est* apud ipsos Deos esse primarium divisionis fontem, propter quem & ipse Jupiter se à Patris Unitate discernit, & Saturnus à Cœli Regno, & ea, quæ sunt Jove posteriora, in subjectum, *ac inferiorem* ordinem progressa, ab ipsius perfectâ providentiâ discreta sunt.

Quinetiam ipse rerum-opifex in ipsâ effectione generum, quæ cum ipso sunt, simul quidem, unionis, *ac Unitatis* est ipsis autor, simul etiâ, est omnigenarum divisionum primus-autor. Quoniam, quâvis & ipsam animam Unum totum, *ac integrum* effecerit, *tamen* in partes dividit, & multiformes facultates. Cujus etiam *Unius, ac totius* has discretiones & secundùm essentiam divisiones & ipse Plato sectiones appellare non est dedignatus, partes etiam illinc resecans, & in harum medio ponens, & rursus in ijs, quæ postea partiuntur, *ac dividuntur.* Sic autem id, quod mixtum est, ex quo *Plato* hæc resecuit, jam totum consumpsit. Quid igitur amplius *est* mirandum, si & ipsi fabularum fictores intellectualium Ducum, *atq; Principũ* divisiones,

ἐνεφάνης αἰτία, ᾗ δι' ἧς χ' τὸ ἐξῆς πιστεύομεθα τοῦ λόγου ἀμφὶ ὧν παρὰ πᾶσι πᾶς τὰ θεῖα σοφοῖς, παρ' Ἕλλησιν ὑμνηνύμασι τιμᾷ τ' νοερῶν θεῶν, τὰς ἐν αὐτοῖς αἱνιττόμενα ἀφαιρέσεις. χ' τῷ τοῦ ἑνὸς μέν αὐτοῖς ἀποπλοῦν τὴν μονάδα, τῷ τῆς διαιρέσεως αἰτίαν, καθ' ἣν τῶν ὑπερκειμένων ἑαυτοὺς διέστησαν θεῶν, εἰς ἑτέραν τάξιν προελθόντες, χ' τῶν κατωδεστέρων ἐξηρημένον ἔλαχον ἵνεσιν, χ' καθ' ἑαυτοὺς τὸ διῃρημένον ἔχουσι τάξιν, χ' τὸν καθ' ἑαυτὸν μὲν ἀφορίζομένων πρόοδον.

Ὁ δέ γε Πλάτων συγχωρεῖ μὲν τοῖς φοιβολήπτοις ποιηταῖς, μυστικῶς τὰ παῦτα αἰνίσσεσθαι. σοῦ δ' πολλοὺς ἐξάρχ τῆς πόλεως ἀκροάσεως, τοῖς μυθικοῖς τ' ἀληθείας παραπίπτουσιν ἀβασανίστως πεθυμένους. ὁ δὴ χ' τὸν Εὐθύφρονα παθόντα δηλοῦσιν ὁ Σωκράτης, ὡς τ' θείων ἀπείρημονα. χ' καῖ αὐτὸν ἄρα τὸν Πλάτωνα. ἔνθεν νοῦν, τὰ παῦτα πάντα μεθαρμόζοντες, εἰς τὸν ἀεὶ τῶν ὅλων ἀλήθειαν, χ' τὸν ἐν αὐτοῖς κεκρυμμένην θεωρίαν ἀναπυστεύοντες, πυξόμεθα τὸν ἀεὶ τὸ θεῖον ἡλικρινοῦς θεραπείας. ἐπεὶ χ' σοῦ δεσμοὺς σοῦ κρυπτοὺς ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης ἐξεφώνει, χ' τὸν μυστικὸν αὐτοῦ ἔννοιαν ἡμῖν ἀπεπλώσει, χ' ὡς οὐκ ἔργα τῶν τ' παλαιῶν, χ' κλεινῶν ἐκείνων θεάματα τ' ἀληθείας ἀποπεσοῦσα, διαφερόντως ἐπιδείκνυ.

χ' τὰ αὐτὰ δὴ οὖν χ' τὰς τομὰς τὰς νοερὰς, καὶ τὸν πάντων ἑνιαῖον δύναμιν, χ' τὰς ἐνθέους ὀπτασίας ἐνῴκειωκὼς παρεμβαλοῖ τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις. χ' μ' τὰν δεσμῶν ἐν ἐκείνοις θεωρεῖν. ἔτι τοίνυν ὁ ἐν τῷ Γοργίᾳ μῦθος, διαρρήδην τὸν μὲν Διὸς ἀρχὸν τῆς κρονίας διίσησι βασιλείας, χ' δεύτερον παῦτον ἀπ' ἐκείνης, χ' νεώτερον ἀποκαλεῖ. τίς οὖν αἰτία, τὰς πατρικὰς παύτας διέκρινε μονάδας; τίς νοερὰ δύναμις τὸν νοερὸν ἀρχὸν ἀπὸ τῆς ἐξηρημένης παρήκρισε; ἀνάγκη γὰρ εἶναι παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς τὸν πανυπερτὸν τῆς διαιρέσεως πηγὸν, δι' ὃν χ' ὁ Ζεὺς ἑαυτὸν ἐκ τῆς τ' πατρὸς ἀφαιρεῖται μονάδος, χ' ὁ Κρόνος ἐκ τ' τ' οὐρανοῦ βασιλείας, χ' τὰ ὕστερα τ' Διὸς εἰς ὑφειμένην τάξιν προελθόντα, τῆς παντελοῦς εἶναι ἀφαιρεῖται μονάδος.

Καὶ μὴν χ' αὐτὸς ὁ δημιουργὸς, ἐν τῇ πάσῃ τιμᾷ ἑαυτοῦ ὧν, ὁμοῦ μὲν τ' ἑνώσεως ἐστιν αὐτοῖς αἴτιος, ὁμοῦ δ', χ' τ' παντοίαν ἐξάρχ διαιρέσεων, ἐπεὶ χ' τὸν ψυχὸν ἐν ὅλοις ἀπέφανε πάσιν, εἰς μέρεις ἀφαιρεῖται, χ' δυνάμεις πολυειδεῖς. ὃ δὴ χ' αὐτὸς ὁ Πλάτων τὰς ἀφαιρέσεις ταύτας, χ' καῖ' οὐσίαν διαιρέσεις, τομὰς ἀποκαλεῖν οὐκ ἀπηξίωσε, μέρεις ἔτι ἐκεῖθεν ἀποτμήσων, καὶ ὕθις εἰς τὸ μεταξὺ πάντων, χ' πάλιν ἐν τοῖς ἀποτμηθεῖσι καὶ τοῦτο δὴ τὸ μιχθὲν, ἐξ οὗ ταῦτα κατέτμησεν, ἤδη πᾶσι καῖ ὅλοις ἀκῇ. Τί οὖν ἔτι θαυμαστὸν, εἰ χ' οἱ μυθοπλάσται τὰς τῶν νοερῶν ἡγεμόνων διαιρέσεις, τομὰς προσῄρηκασιν, ὅπου καὶ

ὁ Τίμαιος, οὐ μύθους πλάττων, ἀλλὰ τὴν κατ' οὐσίαν εἰς πλῆθος προϊοῦσαν τῶν ψυχῶν ἐνδεικνύμενος, τῷ τῆς τομῆς κέχρηται σημάτῳ; πῶς δὲ οὐχὶ καὶ τοῖς ἀκροτάτοις τῶν θεολόγων συμφωνοῦσι; ὁ Πλάτων, τὸν δημιουργὸν καὶ αὐτὸς τοῖς νοεροῖς ἀστράπτουσα τομαῖς παραδιδοὺς; ὥσπερ οὖν καὶ τὴν οὐσίαν προάγων τῶν ψυχῶν, καὶ τὸ ὄντως ὂν αὐτῶν ὑφίστησι, καὶ τῷ ζωῇ τὴν ζωὴν ἀποτίκτουσαν, καὶ τὸν ὄντα ζωὴν, αὐτοῖν ἀποτίκτουσαν, καὶ τὸν νοῦν τὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸν ἐν ἑαυτῷ νοῦν, οὕτω δὴ καὶ τέμνων αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ διακρίνων, καὶ τὰς ἐκεῖ τομὰς, καὶ διακρίσεις ἐνεργεῖ, καὶ τῷ μίᾳ καὶ αὐτῇ, καὶ νοερᾷ αἰτίᾳ.

Ἔστιν ἄρα καὶ κατὰ τὸν Πλάτωνα, τῶν ὅλων διαιρέσεων ἐν τοῖς νοεροῖς ἡ πρωτίστη μονὰς, καὶ μετὰ τῶν διττῶν τριάδων, τῆς τε πατρικῆς λέγω, καὶ τῆς ἀχράντου, συμπληροῖ πᾶν τὸ νοερὸν ὅλον ἑβδομάδα. καὶ ἡμεῖς ταὐτὰ τῷ Πλάτωνι, καὶ τοῖς ἄλλοις θεολόγοις ἑπόμενοι, συγκεχωρήκαμεν.

appellarint sectiones, quando vel ipse Timæus, non fingens fabulas: Sed ipsum per essentiam in multitudinem progressum animarum demonstrans, usus-est ipso sectionis signo? Quomodo verò etiam ipse Plato cum summis Theologis maximè consentiés, illum rerum opificem, & *Creatorem* intellectualibus fulgurantem sectionibus non tradidit? Ut igitur essentiam producens animarum, per illud, quod est verè Ens, ipsam constituit, & vitam procreans, per vitam illic *insitam*, & *existentem*, ipsam procreat, & Mentem, quæ est in ipsis *Dijs*, *procreat* per illam in se-ipsâ *existentem* Mentem, sic etiam ipsam *essentiam* à se-ipsa resecans, & discernens, per illas sectiones, & discretiones illic *existentes* agit, & *per* unam, & intellectualem ipsarum *sectionum*, & *discretionum* causam.

Est igitur etiam ex Platonis sententia, universarum divisionum in intellectualibus prima Unitas, & cum duplicibus Trinitatibus, paternâ dico, & impollutâ, complet totam intellectualem hebdomadam. Nos etiam eadem, & Platonem, & alios Theologos sequuti, concessimus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λζ'.

Ἴωμεν δὴ οὖν ὅθεν ἀρχὴν ἀναδράμωμεν, καὶ τὰ αὐτὰ τὸν Παρμενίδην ἐνταῦθα δείξωμεν περὶ τὴν νοερὰν ἑβδομάδα τὰ τῆς ἀπορρήτου καὶ τελεστικῆς διακοσμήσεως τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν θεῶν συνεχῆ παράζευγμα τὴν ἑβδομαδικὴν ταύτην αἰῶνα, καὶ τὴν νοερὰν μόνως τῶν θεῶν ἰδιότητα. καὶ πρῶτον περὶ τοῦ πατρὸς τῶν νοερῶν, καὶ μετὰ τῆς συμπλαγμένης αὐτῷ δυνάμεως τῆς ἀχράντου, θεωρήσωμεν ἐπιὼν φησι. μετὰ γὰρ τὸ σχῆμα τὸ τριπλοῦν, καὶ τὴν πᾶσαν πληρωτικὴν τῶν θεῶν τάξιν, ἐμφαίνεται μὲν τὸ ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ἄλλῳ. σωθήσεται δὲ ταῦτα τῆς νοερᾶς ἀκρότητος ἐνδείκνυται τῶν νοερῶν μονάδων. ὁ μὲν πρώτιστος τῶν ἐν τῷ διακόσμῳ τούτῳ πατὴρ ἅμα καὶ τὴν πατρικὴν ἔλαχε πρὸς σὲ μεθ' ἑαυτὸν ὑπεροχὴν, καὶ νοῦς ἐστι τῶν πρώτων νοητῶν.

Πᾶς γὰρ ἀμέθεκτος νοῦς. [τῶν μὲν αὐτὸ λέγεται νοῦς.] καὶ πρὸς ἐκείνους ἔχει τὴν νοερὰν ἐπιστροφὴν, ἀφ' ὧν παράγεται, καὶ ἐν οἷς, ὡς πρωταρχαῖς αἰτίοις, ἵδρυται ἑαυτόν. ὅθεν δὲ καὶ ὁ δημιουργικὸς νοῦς, τῶν ὑπὲρ ἑαυτὸν ἐστι νοῦς, καὶ πρωτουργὸς μὲν, ὃ ζῳοπάτωρ πατὴρ, ἀφ' οὗ καὶ πρόεισιν. ἐξηρημένως δὲ καὶ τῶν ὑπερκοσμίων νοητῶν ἑνάδων.

Ὁ πάντων πρώτος βασιλεὺς ἐν τοῖς νοεροῖς, καὶ πατὴρ ἐστι νοερὸς, καὶ νοῦς πατρικός. ἀλλὰ πατὴρ μὲν νοερὸς, τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ θεῶν, νοῦς δὲ πατρικὸς τῶν πρὸ αὐτοῦ νοητῶν. ἔστι μὲν γὰρ κατ' οὐσίαν νοερός. ἔχει δὲ τὸν νοητὸν ἐν τοῖς νοεροῖς ὑπεροχὴν.

Διὰ δὴ καὶ κατὰ λόγον ἵδρυται τῇ τε ἀ-

CAPUT XXXVII.

Ibimus igitur nunc ad principium redeamus, & demonstremus Parmenidem eadem de hac intellectuali hebdomada præcipere, *disertissimisque verbis tradere*, & cum triplicibus ordinibus mentalium, simul & intellectualium Deorum producere conjunctum hoc hebdomaticum Ævum, & intellectualem tantùm Deorum proprietatem. Et primum de Patre *Deorum* intellectualium, & præterea de impolluta potestate cũ ipsa collocata, *atq; conjuncta* contemplemur *ea*, quæ *Parmenides* dicit. Post figuram enim triplicem, & ordinem Deorum omnia perficientem, apparet quidem id, quod est in ipsa *triplici figura*, & in alia. Hæc autem signa demonstrantur intellectualis summitatis intellectualium Unitatum. Ille enim primus illorum *qui sunt* in hoc ordine, Pater, simul etiam paternam sortitus est excellentiam apud illos, qui sunt post ipsum, & est Mens primorum mentalium.

Omnis enim imparticipabilis Mens, *dicitur Mens eorum, qui sunt ante ipsam*, & ad illos habet intellectualem conversionem, *ac reversionem*, à quibus producitur, & in quibus, ut primarijs causis, se collocavit. Unde etiam illa rerum opifex Mens, est Mens eorum, qui sunt supra ipsam, & proximè quidem, *est Mens* sui Patris, à quo etiam procedit. Eximiè verò, & *præcipuè Mens est* & superiorum mentalium Unitatum.

Primus igitur Rex inter intellectuales *Deos*, est etiam intellectualis Pater, & paterna Mens. Sed Pater quidem intellectualis, Deorum ex se *progredientium*, Mens verò paterna, *Deorum* mentalium, qui sunt ante ipsum. Nam propter essentiam quidem, est intellectualis. Habet vero mentalem excellentiam inter intellectuales *Deos*.

Quoniam profectò etiam ita collocatus est, ut

per

per proportionem respondeat & ignoto mentalium, simul & intellectualium Deorum ordini, & occultæ mentalium Trinitati. Et quemadmodum *ordines* illi sunt explicati, *& extensi* supra triplices hypostases, *i. e. naturas*, quæ sunt post ipsos *ordines*, sic etiam ille intellectualium Pater, est explicatus, *& extensus* supra totam intellectualem hebdomadam Pater, si modò paterna Mens est.

Et per proportionem respondentem *suprà* dictis ordinibus, in illis se collocavit, & ab illis repletur paterna, & mentali unione, *ac Unitate*, & propterea *Deus* est etiã occultus, & suas fœcundas facultates in se-ipso claudit, *clausasq; continet*, & universas *rerum* causas, quas ex se-ipso produxit, in se-ipso rursus collocat, *& stabilit*, & in unum se convertit.

Hæc igitur & ipse Parmenides demonstrans his duplicibus signis, hunc ordinem magnificè celebrat, & primùm Regem, & Patrem mentalium *Deorum*, per istas proprietates figurat, *nobisq; contemplandum representat*. Etenim *iste Pater, & Rex Deorum* est in se-ipso, & in alio. Nam quatenus quidem est universa, *totaq; rerum* Mens, apud se agit, quatenus verò est in mentalibus ante ipsum *existentibus*, in alio suam perfectam intelligentiam collocavit.

Hoc enim profectò, quod est in alio, præstantius est eo, quod est in se-ipso. Si quidem (ut ipse Parmenides præcipit, *disertissimis verbis tradit*,) secundum quidem ipsum totum, ipsi convenit id, quod est in alio. Secundum vero ipsas partes, id, quod est in ipso, *ipsi magis convenit*. Ubinam igitur prius-existit ipsum Aliud? Et cuinam ordini Deorum ante ipsum *existentium*, *hoc Aliud*, convenit? An hoc etiam a nostro Præceptore divinitus est-scriptum? Et hoc Aliud ad illum ordinem præcipuè pertinet, in quo ipsa diversitatis facultas primum eluxit, progenies existens ipsius mentalis, & paternæ facultatis? Quamobrem etiã in prima Trinitate occultè erat ipsum Aliud, quatenus & ipsa facultas, & præcipue apparet in primo ordine mentaliũ, simul & intellectualium. Illic enim *est* prima diversitas, & fœminеus-sexus Deorum, & paterna facultas, & non-vocalis, *nec ullas voces edens potestas*.

Cum igitur mentalis sit ille primus intellectualium Patrum, quatenus est Totum, in mentalibus Trinitatibus ordinum ante ipsum *existentium*, se-ipsum collocavit, à quibus etiam repletur unitis, & occultis bonis. Et propterea dicitur in alio esse. Et in illis quidem *Trinitatibus* est ipsum Aliud, occulte quidem, & per causam, in mentali *Trinitate Deorum* mentalium. Per essentiam verò, in mentali mentalium, & intellectualium *Deorum Trinitate*.

Unita igitur, *& conjuncta* sunt omnia mentalia. Ordo quidem mentalium, & intellectualium *conjunctius est* cum ordine primorum intellectualium mentalium. Ordo verò intellectualium, cum utroque *conjunctius est*. Et id quidem quod est in alio, adhæret diversitati, quæ fit per singularem numerum. Ipse vero singularis

γνώσῳ τάξῃ τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ νοερῶν θεῶν, καὶ τῇ κρυφίῳ τῶν νοητῶν τριάδων. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνα, [l. ἐκεῖνοι] τῶν μεθ' ἑαυτοὺς ὑπερηπλωμένων τριαδικῶν ὑποστάσεων, οὕτω δὴ καὶ ὁ τῶν νοερῶν πατὴρ, ἀπάσης ἐστὶ τῆς νοερᾶς ἑβδομάδος ὑπερηπλωμένος πατὴρ, εἰ δὴ πατρικός ἐστι νοῦς.

Καὶ ἀπάλογον ταῖς εἰρημέναις τάξεσι τῶν θεῶν, ἐν ἐκείναις ἵδρυσιν ἑαυτὸν, καὶ πληρεῦται παρ' ἐκείνων τῆς πατρικῆς, καὶ νοητῆς ἑνώσεως, καὶ διὰ τοῦτο καὶ κρύφιός ἐστι, καὶ τὰς ἑαυτοῦ γονίμους δυνάμεις ἐν ἑαυτῷ κλείει, καὶ τὰς ὅλας αἰτίας ἀφ' ἑαυτοῦ παραγαγών, ἐν ἑαυτῷ πάλιν ἱδρύεται, καὶ εἰς ἓν αὐτὸν ἐπιστρέφει.

Ταῦτα πιστοῦται καὶ ὁ Παρμενίδης ἐνδεικνύμενος τοῖς διπλοῖς τούτοις σημάσι, τὸν τάξιν τοιοῦτον ἀποστηρικτεῖ, καὶ τὸν πατρικὸν βασιλέα, καὶ πατέρα τῶν νοητῶν, διὰ τούτων χαρακτηρίζει τῶν ἰδιοτήτων. καὶ γὰρ ἐν ἑαυτῷ ἐστι, καὶ ἐν ἄλλῳ. καθόσον μὲν γάρ ἐστιν ὁ ὅλος νοῦς, πρὸς αὐτὸν ἐνεργεῖ, καθόσον δ' ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ νοητοῖς ἐστι, ἐν ἄλλῳ τὸν ἑαυτοῦ παντελῆ νοῆσαν ἵδρυσε.

Τοῦτο γὰρ δὴ τὸ ἐν ἄλλῳ, τοῦ ἐν αὐτῷ κρεῖττόν ἐστιν. ἅπας (ὡς αὐτὸς ὁ Παρμενίδης διαπέπτωκε) μὲν τὸ ὅλον, αὐτῷ τὸ ἐν ἄλλῳ προσήκει. κατὰ δὲ τὰ μέρη, τὸ ἐν αὐτῷ. ποῦ δὴ οὖν προϋπάρχει τὸ ἄλλο; καὶ ποίᾳ τάξει προσήκει τῶν πρὸ αὐτοῦ θεῶν; ἢ καὶ τοῦτο δαιμονίως παρημέρῳ καθηγεμόνι μέχρι πάσης; καὶ τὸ ἄλλο τοῦτο τῇ τάξει διαφέρει τοιούτῃ, καθ' ὃν ἡ τε ἐπρότητος δύναμις, πρῶτον ἐξέλαμψεν, ἔκγονος οὖσα τῆς νοητῆς, καὶ πατρικῆς δυνάμεως; διὸ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τριάδι κρυφίως ἦν τὸ ἄλλο, καθόσον καὶ ἡ δυνάμις, καὶ διαφερόντως ἐκφαίνεται κατὰ τὴν πρώτην τάξιν τῶν νοητῶν, ὁμοῦ καὶ νοερῶν. ἐκεῖ γὰρ ἡ πρώτη ἐπρότης, καὶ τὸ θῆλυ τῶν θεῶν, καὶ ἡ πατρικὴ δύναμις, καὶ ἄφθεγκτος.

Νοητὸς οὖν ὢν, καθόσον ἐστὶν ὅλον ὁ πρῶτος τῶν νοερῶν πατέρων, ἐν ταῖς νοηταῖς τριάσι τῶν πρὸ αὐτοῦ διακόσμων, ἔσησεν ἑαυτὸν, ὑφ' ὧν δὴ καὶ πληροῦται τῶν ἑνωμένων, καὶ κρυφίων ἀγαθῶν. καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἄλλῳ λέγεται εἶναι. καὶ ἔστιν ἐν ἐκείναις μὲν τὸ ἄλλο, κρυφίως μὲν, καὶ κατ' αἰτίαν, ἐν τῇ νοητῇ τῶν νοητῶν. κατ' οὐσίαν δὲ, ἐν τῇ νοητῇ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν.

Ἥνωται δὴ οὖν τὰ νοητὰ πάντα. τὰ μὲν τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, τὰ δὲ τῶν πρώτων νοερῶν νοητῶν. τὰ δὲ τῶν νοερῶν, ἀμφοῖν. καὶ τὰ μὲν ἐν ἄλλῳ, τῆς καθ' ἓν ἑνιαίας ἀριθμοῦ ἐπρότητος ἀνέχεται.

ὁ δὲ ἑνιαῖος ἀριθμὸς, τῆς δ' ἑνὸς ὅλος ἐξήρτηται κρυφίας ἑνώσεως.

Διὸ καὶ ἑνιαῖός ἐστι. ἔτι πάντα καὶ ὧδε λέγομεν, ὅτι τῆς ἐπιστρεφοῦς οὔσης ἐν ἐκείνοις θείοις, καὶ τῆς μὲν, οὔσης πρὸς ἑαυτὰ, τῆς δὲ, πρὸς τὰς αἰτίας αὐτῶν (θέμις γὰρ οὐ τὰ νῦν, οὔτε ἔσται τοῖς θείοις ἐπιστρέφειν, καὶ ὅπως οὖν πρὸς τὰ μετ' αὐτά. καὶ τῶν μὲν νοητῶν θεῶν, μονίμως τὰ πάντα ἡμῶν, τῶν δὲ νοητῶν, καὶ νοερῶν, οἱ τὸ ἀμιθικτον ζωὴν καταλάμπουσι, τὴν τῆς προόδου τοῖς πᾶσιν ἀρχηγὸν αἰτίαν παρεχομένων, τῶν δὲ νοερῶν καὶ ἐπιστρεφὲς τὰ ὅλα διακοσμούντων) εἶδε δή που τὸ ἀκρότητα τῶν νοερῶν, τὸ ὅλον, καὶ παντελὲς εἶδος τῆς ἐπιστροφῆς ἐξ ἑαυτῆς προχώρουσαν, ἀμφοτέροις χαρακτηρίζεσθαι τοῖς ἐπιστρεπτικοῖς ζυμβόλοις, καὶ πρὸς ἑαυτὸν, ἅμα καὶ πρὸς τὰ πρὸ αὐτῆς ἐπιστρέφειν. ἔστιν οὖν διὸ μὲν εἰς ἑαυτὸν ἐπίστροφον, ἐν ἑαυτῇ ἐστι. διὸ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐπέκεινα αὐτῆς νοητὰς τάξεις, ἐν ἄλλῳ ἐστι. τὸ γὰρ ἄλλο, κρεῖττόν ἐστι τῆς νοερᾶς ἁπάσης διακοσμήσεως.

Ὥσπερ οὖν ἡ τῶν νοητῶν ἀκρότης, καθ' αὐτὸ τὸ νοητὸν ἰδίωμα, πρώτως ὑφέστηκε, καὶ μονίμως ὑπερίδρυται τῶν ὅλων, καὶ ὥσπερ ἡ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν, τὴν τῆς πέρας ταύτης ἰδιότητα πρώτως ἐξέφηνε, κατὰ τὴν ὑπερότητα τὴν θείαν ὑποστᾶσα τὴν πᾶσιν αἰτίαν τῶν παντοίων προόδων, οὕτω δὴ καὶ ἡ τῶν νοερῶν νοητὴ θεότης τὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἴδη διττὰ καθ' ἕνωσιν ἀφ' ἑαυτῆς ἐξήνυσεν, ἐν ἄλλῳ μὲν οὖσα καὶ τὸ κρεῖττον τῆς ἐπιστροφῆς εἶδος.

Ἐν ἑαυτῇ δὲ, καὶ τὸ χεῖρον. τὸ γὰρ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφεσθαι, καταδεέστερον τῆς εἰς τὰ κρεῖττονα τροφῆς. πάλιν οὖν τοῦτο μὲν ἐν ἄλλῳ, τῆς νοερᾶς ἐστι, καὶ πατρικῆς ἐξαίρετον ἰδιότητος.

Νοητὸν γάρ ἐστι τὸ ἄλλο, καὶ ἡ ὑπερότης, ἡ προελθοῦσα δυνάμις ἐκ τῶν νοητῶν πατέρων, ἐκεῖθεν τῶν ἐν αὐτοῖς μονίμως ἱδρυμένων. τὸ τοίνυν ἐν ἐκείνῃ περιεχόμενον, καὶ παρ' ἐκείνης πληρούμενον, πατρικόν ἐστι, καὶ νοητόν. τὸ δ' αὖ ἐν αὐτῷ, τῆς ἀκηράτου μονάδος ἐστὶν οἰκεῖον σύνθημα. συνῳδώντων γὰρ (ὡς πρόσθεν ἔφαμεν) αἱ δύο τῶν νοερῶν τριάδων ἀκρότητες. καὶ ἡ τῆς Φρουρητικῆς τριάδος μονὰς ἐν τῇ πατρικῇ διαμονῇ ἵδρυσεν αὐτὴν, καὶ τὰ προϊόντα ἀπ' αὐτῆς, ἑδράζει πάλιν ἐν ἑαυτῇ, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτήν.

Καὶ νοερὸς πατὴρ ὁ πρώτιστος, διὰ αὐτὸν μὲν ἐστι πατὴρ, διὰ δὲ τὸ ἀκήρατον ἐν ἑαυτῷ τὸ ἑαυτοῦ πᾶν ἔφυ περιέχειν, καὶ μονίμως εἰς ἑαυτὸν ἀνακαλεῖται, καὶ τῇ ἑαυτότητι τὰ νοητὰ πάντα ἔφυ συνέχειν τῶν νοερῶν ἐκφοίτητα τῆς ἑαυτοῦ μονάδος. ἅμα ἄρα τῷ πατρὶ καὶ ὁ πρώ-

numerus pendet ex occulta unione, *vel*, *Unitate*, unius Entis.

Quamobrem etiam eſt ſingularis. Præterea verò ſic etiam dicimus, Cum converſio ſit in illis *rebus* duplex, & altera quidem, ſit propter ipſas, altera verò, *ſitat* propter ipſarum cauſas (Fas enim nec fuit, nec erit divinis *rebus* ſe-convertere, & vel quomodocunq; *reverti* ad ea, quæ ſunt poſt ipſas. Et cum mentales quidem Dij, conſtanter omnia generent, mentales verò, & intellectuales, qui vitam imparticipabilem colluſtrant, principem progreſſus cauſam omnibus præbeant, intellectuales verò *Dij* per converſionem, *ac reverſionem* univerſa diſponant, *ac ordinent*,) oportebat profectò ſummitatem intellectualium, quæ totam, ac perfectam formam converſionis, *ac reverſionis* ex ſe *prodeuntem*, in-lucem-profert, utriuſq; ſignis converſionis facultate-præditis figurari, *nobiq́*, *repræſentari*, & *ipſam intellectualiũ ſummitatem* ad ſe-ipſã, ſimul etiam ad ea, quæ ſunt antè ipſam, converti, *ac reverti*. Ergo, quoniam quidem ad ſe-ipſam ſe-convertit, *ad ſe reverſitur*, *& in ſe ipſa verſatur*, *ideo* in ſe-ipſa eſt. Quoniam verò etiam ad ordines ipſâ ſuperiores *ſe converſit*, *& ad eos redit*, *ideo* in alio eſt. Ipſum enim Aliud, præſtantius eſt omni intellectuali diſpoſitione, *ac ordine*.

Ut igitur intellectualium ſummitas, propter ipſam mentalem proprietatem, primò ſubſiſtit, & conſtanter eſt-collocata-ſupra *res* univerſas, & ut mentaliũ & intellectualiũ *ſummitas*, hujꝰ ordinis proprietatẽ primò patefacit, propter divinã diverſitatẽ *ſubſiſtens*, *atq́*, cõſtituens omnibus omnigenorum progreſſuum cauſam, ſic etiam intellectualiũ mentalis Deitas ipſas converſionis, *ac reverſionis* duplices formas per unionem à ſe *manantes* oſtendit, in alio quidẽ exiſtens per præſtantiorem converſionis, *ac reverſionis* formam.

In ſe-ipſa vero, per deteriorem *formã exiſtens*. Ipſum enim ad ſe-ipſam converti, *ac reverti*, *eſt* deterius illa converſione, *quæ fit* ad præſtantiora. Rurſus igitur illud quidem, quod eſt in alio, ex intellectuali, & paterna proprietate eſt *exemptum*, *ac* eximium.

Ipſum enim Aliud, eſt mentale, & ipſa diverſitas, eſt ipſa facultas ex mentalibus Patribus progreſſa, *quæ manavit* ab illis, qui conſtanter in ipſis ſunt-collocati. Quod igitur in illa *facultate* continetur, & ab illa repletur, *atq́*, *complexitur*, paternum eſt, & mentale. Quod verò eſt in ſe-ipſo, proprium eſt Unitatis impollutæ ſignum. Intellectualium enim Trinitatum duæ ſummitates (ut antè diximus) ſunt-conjunctæ. Et illa cuſtodiendi-facultatem habentis Trinitatis Unitas in paterna *facultate* in-æternum ſe-ipſam collocavit, & res ex ſe progreſſas, in ſe-ipſa rurſus firmiter-collocat, & ad ſe convertit, *ac attrahit*.

Et intellectualis ille primus Pater, per ſe quidem eſt Pater, propter verò *facultatem*, *ac poteſtatem* impollutam, in ſe-ipſo ſua genera continet, & cõſtanter ad ſe-ipſũ revocat & ſuâ *q.d.* omneitate *i.e. Vi-per-omnia-per-vadẽte*, mẽtales intellectualiũ multitudines, ex ſua Unitate non-exeuntes continet. Ergo cũ ipſo Patre ſubſiſtit & ille primꝰ Dux diſpoſitionis,

tivnis, *& ordinis* rerum-custodiendarum-vim-habentis. Et continet quidem ipse Pater impollutam causam, continetur verò à primis mentalibus. Et quemadmodum ipse mentaliter in illis est-collocatus, sic etiam profectò unà summitatē immutabilium Deorum in se-ipso collocavit, & circa se constituit. Mens igitur pura nobis eadem apparet, & in Parmenide Deus, *& utrunq; est idem*. Quoniam autem est Mens, ad mentalem speculam dirigitur, *vel, ad mente-perceptam circumspectionem refertur, eoque contendit*, & propterea *est* in alio, quàtenus est totus *in eo* collocatus.

Quoniam verò etiam *est* purus, & immateriatus, in se-ipsum conversus *est*, & in se-ipso omnes suas facultates, *ac potestates* concludens *habet, conclusásque tenet*. Partes enim integritatis, *atque Totius* hujus, sunt particulariores facultates, properantes quidem ad Patris progressum, in ipso verò *progressu* firmiter-collocatæ, & undiq; ab ipso comprehentæ.

Et ista integritas *ex toto constans*, est Deitas, quæ partes mentales in se continet, parturiens quidem intellectualem multitudinem, & omnia generans constanter, & res *à se* generatas, rursus in suum sinum recipiens, *& eas in suo sinu fovens*, & in se congregans, & (ut ajunt fabulæ, quæ propiùs accedunt ad tragicum dicendi genus) *suos fœtus* devorans, & in se-ipsa deponens. Duplices enim *sunt* ipsius fœtus.

Alteri quidem, qui in ipsam *Deitatem* quodammodo resolvuntur. Alteri verò, qui ab ipsa dividuntur, *& separantur*. Et alteri quidem, propter illam impollutam Unitatem primam, in ipsa manent. Alteri verò, propter fœcundam intellectualium Deorum causam, progrediuntur, & Patris unionem, *ac Unitatem* prominentes-spectant, *& in ejus contemplationem incumbunt*, & alterius ordinis sunt-primi-duces, & secundarum *naturarum* dispositionis *autores-primi*. Primus igitur ordo intellectualium Deorum, his *verbis* à Parmenide traditus-est.

CAPUT XXXVIII.

SEcundus verò, *qui est* post ipsum *primum*, qui media genera cōtinet *rerū* universarū, & *qui rebus* omnib9 *est* progressus causa, & fœcúdæ facultatis *autor*, cū hoc *primo* proximè-cōjunctus existens apparet. Quid igitur ubiq; cum ipso mētali, & ipso verè Ente proximè-conjunctum est aliud, quàm ipsa vita? Hæc enim *est* media inter ipsam Mentem, & ipsum mentale, cōjungens Mentem cū ipso mentali, & mentalem facultatem effingens, *nobisq; representans expressam*, & ipsius Unius, & ipsius Entis conciliatricē. *quæ utrunque conciliat, & in unum, ac idem cogit*. Hæc igitur inter se per proportionem consentiunt, *& altera alteris respondent*. *Nam* ut ipsum mentale *se habet* ad ipsum Unum, & *ad* ipsam Essentiam, sic etiam ipsa Vita *se habet* ad ipsam facultatem, *ac potestatem*,

λμα ἄρα τῷ πατρὶ καὶ ὁ πρώτος ὑφίσταται ἡγεμὼν τῆς θρευρητικῆς διακοσμήσεως. καὶ ἔστιν ἡ μὲν πατὴρ τοῦ ἀχράντου αἰτία, προελθεῖν δὲ, ὑπὸ τῶν πρωτίστων νοητῶν. καὶ ὥσπερ αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ἵδρυται νοητῶς, οὕτω δὴ καὶ τῶν μίαν ἀκρότητα τῶν ἀκλίτων θεῶν ἵδρασιν ἐν ἑαυτῷ, καὶ περὶ ἑαυτὸν ὑπερίσταται. νοῦς ἄρα καθαρὸς ἡμῖν ὁ αὐτὸς, καὶ ἐν τῷ Παρμενίδῃ θεὸς ἀναφαίνεται. διότι μὲν ἔστι νοῦς, ἐκ τῶν νοητῶν τελειοτάτων ἀναλαμβάνομεν· καὶ ὅτι πᾶν ἐν ἄλλῳ, καθ' ὅσον ἔστιν ὅλον ἱδρυμένον.

Διότι δὲ αὖ καθαρὸς, καὶ ἄϋλον ἐκ ἑαυτοῦ ἀπειραμμένον, καὶ ἐν ἑαυτῷ πάσας τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις κατακλείων. τὰ γὰρ μέρη τῆς ὁλότητος ταύτης, δυνάμεις ἐπὶ μερικώτερα, καὶ δίδουσιν μὲν εἰς τὸν ὅσον ἐπὶ πᾶσι θεόθεν, ἑδράζονται δὲ, καὶ περιέχονται παντελῶς ἀπ' αὐτῆς.

Καὶ ἡ ὁλότης αὕτη θεότης ἐστὶ συνεκτικὴ τῶν νοητῶν ἐν ἑαυτῇ μερῶν, ὠδίνουσα μὲν τὸ πληθος τὸ νοερὸν, καὶ πάντα γεννῶσα μονίμως, καὶ τὰ γεννήσιμα, πάλιν ἐγκολπιζομένη, καὶ σωτηρίως εἰς αὐτὰ, καὶ (ὡς φασιν οἱ τραγικώτεροι τῶν μύθων) καταπίνουσα, καὶ ἐν ἑαυτῇ κατιδρυμένη.

Διττὰ γὰρ τὰ γεννήματα αὐτῆς. τὰ μὲν, εἰς ἑαυτὴν οἷον ἀναλύοντα. τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς διαμένοντα. καὶ τὰ μὲν ἅτε τοῦ ἀχράντου μονάδα τοῦ πρώτου ἐν ἑαυτῇ μένοντα. τὰ δὲ, κατὰ τὸν γόνιμον τῶν νοερῶν θεῶν αἰτίαν. προϊόντα, καὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἑνώσεως ὑπαρχόντα, καὶ τάξεως ἑτέρας προκαταρχοντα, καὶ τῆς τῶν δευτέρων διακοσμήσεως. ἡ μὲν πρώτη πρώτως τάξις τῶν νοερῶν θεῶν, ἐν τύποις ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου παραδίδοται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λή.

ΔΕυτέρα δὲ μετ' αὐτὸν, ἡ τὸ μέσον γένος περιέχουσα τῶν ὅλων, καὶ τῆς προόδου τοῖς πᾶσιν αἰτία, καὶ τῆς γονίμου δυνάμεως, συνεχὴς οὖσα πρὸς πρῶτον ἀναφαίνεται. τί δὴ οὖν ἐστι τῷ νοητῷ παντάχου, καὶ τῷ ὄντως ὄντι συνεχὲς ἄλλο, πλὴν τῆς ζωῆς; μέση γὰρ αὕτη τοῦ τε νοῦ, καὶ τοῦ νοητοῦ, συναπτουσα τῷ νοητῷ τὸν νοῦν καὶ τῷ νοητῷ δοτοτυπωθὲν δυνάμει, τῷ συναγωγὸν τοῦ τε ἑνὸς, καὶ τοῦ ὄντος. ἀπόλογον δὴ οὖν ἐστιν, ὡς τὸ νοητὸν πρὸς τὸ ἕν, καὶ τῷ ὑπαρξιν, οὕτως ἥπερ ζωὴ πρὸς τὸν δύναμιν, καὶ ὁ νοῦς πρὸς τὸ ὄν.

Καὶ ὥσπερ ἐν ἐκείνοις ἐφίεσθαι μὲν ἐστι τὸ ἕν, τὸ δὲ ἓν τῆς ἕνος μεθουσίας αὐτίχεται, σωάγει δὲ ἡ δύναμις τὸ, τὸ ὂν εἰς τὴν ἕνος μέθεξιν, καὶ τὸ ἓν εἰς τὴν πρὸς τὸ ὂν κοινωνίαν (οὐ γὰρ ἦν τὸ ἀμέθεκτον ἓν τὸ πάσης δυνάμεως ἐξηρημένον) οὕτω δὴ καὶ τὸ νοητὸν, ἐρεκτὸν ἐστι νοῦ. πληρεῦται δὲ ὁ νοῦς.

Ἡ δὲ ζωὴ, συνδεῖ μὲν τῷ νοητῷ, τὸν νοῦν, ἐκφαίνει δὲ τῷ νῷ τὸ νοητόν. ὅθεν (οἶμαι) καὶ οἱ τὰ θεῖα πάντα ζοφοὶ, τὸ μὲν ἓν, καὶ τὴν ὑπαρξιν, νοητὸν ἐκάλεσαν. τὸ δὲ πρώτως ὄν, νοῦν τὴν πρώτιστον καὶ τὴν αἰαλεγίαν πρώτην αἰαλύοντες. ἀλλ' εὖν ἡ ζωὴ, πρό τι ὄντος ἐστὶ μεταξὺ καὶ τοῦ νοῦ, καθάπερ ἡ δύναμις τοῦ ἕνος, καὶ τοῦ ὄντος. καὶ ταῦτα πάντα, τὸ νοητὸν, ἡ ζωὴ, ὁ νοῦς. πρώτως μὲν ἐστιν ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς.

Κατὰ δὲ τρίτην ὕφεσιν, ἐν τοῖς νοεροῖς. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, τὸ εἶναι κατ' οὐσίαν. ἐκεῖ γὰρ πρώτως ἐστὶ, νοῦς καθ' αὑτόν. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, καθ' οὐσίαν μὲν ὁ νοῦς. τὸ δὲ, πρὸ τύπου, κατὰ μέθεξιν. τρίχῃ πάντων τῆς ζωῆς θεωρουμένης, ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, καθ' αὑτήν. ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς, κατὰ μέθεξιν, ἀνάγκη δή που τὴν ἐκεῖθεν ζωὴν, καὶ ζωὴν εἶναι, καὶ μετέχειν τῶν περὶ αὐτὴν γονικῶν τοῦ ζῆν αἰτίων. ἔστιν ἄρα τὸ ἓν τὸ τῶν νοερῶν θεῶν ἐν μέσῳ τεταγμένον, οὐ κίνησις, ἀλλὰ κινούμενον.

Πάλαι μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἄπασα ζωὴ, κίνησις ὑπάρχουσα δέδεικται. καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ, αὐτοκίνητος, ὅτι αὐτόζωος. καὶ ὁ νοῦς διὰ τοῦτο κινεῖται, διότι ζωὴν ἔχει τὴν ἀρίστην. καὶ τέλος καὶ ἡ πρώτη ζωογόνος αἰτία τῶν νοερῶν θεῶν, πρώτως ἔλαχε τὴν κίνησιν. ἀλλ' εἰ μὲν ἡ πρωτουργὸς ἦν, καὶ ἀκροτάτη ζωὴ, κίνησιν αὐτὴν, ἀλλ' οὐ κινούμενον ἔδει προσαγορεύειν.

Ἐπειδὴ δὲ ζωὴ μέν ἐστιν ὡς ἐν νοεροῖς, πληρεῦται δ' ὑπὸ τῆς ἐξηρημένης ζωῆς, ἅμα καὶ κίνησίς ἐστι, καὶ κινούμενον. εἰκότως ἄρα, καὶ ὁ Παρμενίδης τὸ ἓν ἐν ταύτῃ τῇ τάξει κινούμενον ὑποφαίνει, διὸ δὴ προῆλθεν ὑπὸ τῶν ὑπερκειμένων αἰτίων τῆς συμπάσης ζωῆς. καὶ ἔστιν εἰκὸς λόγον τὸ μέσον κέντρον τῶν νοητῶν, καὶ τῇ μέσῃ τριάδι τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν.

Διὸ καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ Σωκράτης ὑπεράνω τῆς τριάδος ταύτης ὑποκαλεῖ. ζωὴ γάρ ἐστιν ἡ ὅλη, καὶ κίνησις. τὸ δὴ κινούμενον, ἐν τοῖς νοεροῖς ἐστι μέσον, ὃ τὸ πληρούμενον ἀπ' ἐκείνης. ἐπεὶ καὶ ὁ αἰὼν καὶ τῶν ὁλότητα τὴν νοητὴν πεταγμένος, ζωὴ πανταλὴς ἐστι, καὶ πᾶσα ζωὴ καὶ τὴν πλωτῖνον. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τὸ μέσον, ἡ καθ' αὑτὸν ζωή. ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς, ἡ καὶ μεθεξις.

& ipsa Mens ad ipsum Ens. Et quemadmodum in illis expetendum quidem est ipsum Unum, ipsum verò Ens ipsam ipsius Unius communionem sibi vendicat, *& ipsi adhæret*, ipsa verò facultas cogit & ipsum Ens in ipsius Unius communionem, & ipsum Unum *cogit* in communicationem cum ipso Ente (non enim est ipsum Unum imparticipabile, ex omni facultate exemptum) sic etiam ipsum mentale expetit ipsam Mentem. Repletur verò Mens.

Ipsa verò vita conjungit quidem Mentem cum mentali, demonstrat verò per ipsam Mentem ipsum mentale. Quamobrem etiam (opinor) omnium rerum divinarum periti, ipsum quidem Unum, & ipsam Essentiam, mentale vocarunt. Id verò, quod est primò Ens, Mentem primam *appellarunt*, *eam* secundùm istam proportionē resolventes. Sed tamen ipsa Vita est inter ipsum Ens, & ipsam Mentem, quemadmodum ipsa facultas *est inter* ipsū Unum, & ipsum Ens. Et hæc omnia, ipsum mentale, & ipsa Vita, ipsa Mens, primo quidem sunt in ipsis mentalibus, & intellectualibus.

Secundùm verò tertiam submissionem, *sive subjectionem*, *sunt* in intellectualibus. Sed in mentalibus quidem, ipsum Esse *ineſt* per essentiam. Illic enim Mens est primò per causam. In intellectualibus verò, per essentiam quidem *est* ipsa Mens. Quæ verò *sunt* ante *Mentem* istam, per communionem *sunt*. Cùm igitur Vita trifariam consideretur, in ipsis quidem mentalibus, per causam. In ipsis verò mentalibus, & intellectualibus, per communionem, necesse profectò *est* illam Vitam, quæ hic est, & Vitam esse, & participem--esse causarum Vitæ generandæ vim habentium, *quæ sunt* ante ipsam. Illud igitur Unum, quod est collocatum in medio intellectualium Deorum, est non motus: sed id, quod movetur.

Jam pridem enim à Platone demonstratum est, omnem Vitam esse motum. Etenim anima per se mobilis *est*, *id est*, *per se movetur*, quia per se vivens *est*. *id est*, *per se vivit*. Et ipsa Mens propterea movetur, quia Vitam habet optimam. Quamobrem etiam prima animalium--generatrix causa intellectualium Deorum, primò sortita--est motum. Sed si quidem primaria, & summa esset Vita, oporteret ipsam appellare motum, non autem id, quod movetur.

Quoniam verò Vita quidem est ut in intellectualibus, completur vero ab exemptâ, *eximiáque* Vitâ, simul & motus est, & id, quod movetur. Jurè igitur & ipse Parmenides ipsum Unum in hoc ordine dicit *esse* id, quod movetur, quia prodijt ex causis super universam Vitam sitis, & est proportione respondens medio Centro mentalium, & mediæ Trinitati mentalium, & intellectualium.

Quamobrem etiā Socrates in Phædro Trinitatem istam appellat Cœlum. Est enim tota Vita, & motus. Id verò, quod movetur, in intellectualibus est mediū, ut potè quod ab illa *Vita* completur. Quoniā & ipsū æviū in ipsa integritate mētali collocatū, est vita perfecta, & tota Vita, secundùm Plotinū. Sed illic quidē ipsū mediū *est* ipsa per causa *existens* Vita. In intellectualibus verò, *est Vita* per cōmunionē. In

illis

illis verò, quæ media sunt inter hæc, *est illa Vita*, quæ propter essentiam quidem prodijt ex mentali *Vita*, quemadmodum declarat & ipse Parmenides, per Integritatem ambas *Vitas*, *id est*, *utranque vitam* figurans, *nobisque representans*, si modò integritas, alia quidem *est* in mentalibus, alia verò, in mentalibus, & intellectualibus, ut antè dictum--est, producit verò intellectualem, post hanc. Quod enim movetur, ipsi Cœli circumvectioni, & intellectuali, & mentali Vitæ profectò prorsus est cognatum.

Quinetiam ipse status huic motui cognatus, non unum aliquod genus est ipsius Entis, ut nec ipse motus. Nam ipsa quidem Entia naturaliter-solent participare genera ipsius Entis. Ipsa verò supereſſentialia Deorum bona, sunt-explicata, *& extensa* super ordinem ipsorum Entium. Si igitur Parmenides hìc alterum quidem *scilicet ipsum Ens*, *& ipsis Dijs* attribuit, ut id, quod est ipsius Unius *proprium*, ipsum verò Unum, per se solum assumens, in hoc & motum, & statum contemplatur, profectò non ipsa ipsius Entis elementa Dijs attribuit: Sed convenientes *ipsis*, *& existentes* in ipsis perfectas, & universis *rebus* superiores proprietates.

Sic igitur ipsum Unum moveri, & stare dicens, per ipsum quidem motum, ipsam animalium-procreatricem essentiam Deorum tradit, & fontem universorum generatorem, & omnium *rerum* principalem causam.

Per ipsum vero statum, *tradit* illam impollutamUnitatem cum ipso motu conjunctam, quæ media centra continet Trinitatis *rerum* custodis. Ut enim per primam hypostasin illa *rerum* custodis Trinitatis summitas, cum primo Patre est-conjuncta, sic etiam profectò per-naturæ-cognationem, cum illa motrice Deorum omnium causa, quæ res universas movet, & quæ primò à se-ipsa movetur, *conjunctus est & cum ea* simul subsistit ille, qui medium vinculum continet impollutorum Ducum. Per quod in omnia progrediens illa fœcunda vis hujus Deæ, *Rheæ, quæ communis omnium parens, & animalium procreatrix vocatur*, in se-ipsa constanter collocata-manet.

Et quamvis *hæc fœcunda vis* omnia producat, & multiplicet, *tamen* exempta--est ex *rebus* universis, & immutabilis existit ante fœtus omnes à se procreatos. Motus igitur hìc, & status, *est* fons in omnia progredientis Vitæ, & generatrix facultas, quæ totum quidem animalium--generatorem fontem in se firmiter-collocat, illinc verò fœcundis vitæ rivis repletur.

Ob hæc igitur & ipsum progressum ipsorum Parmenides nobis tradens, demonstrat, id quidem, quod movetur, *procreari* ex illo, quod est in alio, id verò, quod stat, *firmumque manet*, *& quod non movetur*, progigni ex eo, quod in se-ipso *est*, *& manet*.

Nam prima paternæ Trinitatis Unitas constituit eas, quæ post ipsam *sunt*, & ex impolluta *Trinitate* id, quod est summum, & mentale, eodem modo, quo in hac Trinitate ipsũ mediũ, simul & extre-

ἐν δὲ τῖς μεταξὺ τούτων, ἡ καθ' ὑπόστασιν προελθοῦσα μὲν ἀπὸ τῆς νοητῆς, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Παρμενίδης, καὶ τῷ ὁλότητα χαρακτηρίζων ἀμφοτέρας, εἰκαὶ ὁλότης, ἄλλη μὲν ἐν τῖς νοητοῖς, ἄλλη δὲ, ἐν τῖς νοεροῖς, ὡς εὕρηται πρόπροιν, προάγουσα δὲ τὴν νοεράν, μετὰ τοῦτο. τὸ γὰρ κινούμενον, τῇ περιφορᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῇ νοερᾷ, καὶ νοητῇ ζωῇ πάντως δήπου συγγενὲς ὑπάρχει.

Καὶ μὴν καὶ ἡ στάσις ἡ τῇ κινήσει ταύτῃ σύστοιχος, οὐχ ἓν τι γένος ἐστὶ τοῦ ὄντος, ὥσπερ οὐδὲ ἡ κίνησις. τῶν μὲν γὰρ ὄντων γένη, τὰ ὄντα μετέχειν πέφυκε. τὰ δὲ ὑπερούσια τῶν θεῶν ἀγαθὰ, τῆς τῶν ὄντων ὑπεροχῆς πέρατα. εἰ τοίνυν ὁ Παρμενίδης ἐνταῦθα τὸ μὲν αὐτὸ ἔστηκεν, ὡς δὲ ἑνὸς ὑπάρχον, τὸ δὲ ἕν, αὐτὸ καθ' αὑτὸ παραλαβών, ἐν τούτῳ καὶ τῷ κίνησιν θεωρεῖ, καὶ τῷ στάσιν, οὐ τὰ ὄντος στοιχεῖα τῖς θεοῖς ἀναπλάττει, ἀλλὰ τὰς ὑποκειμένας ἐν αὐτοῖς παντελεῖς, καὶ ὑπερεχούσας τῶν ὅλων ἰδιότητας.

Καὶ οὕτω δὴ τὸ ἐν κινεῖσθαι, καὶ ἑστάναι λέγων, κατὰ μὲν τὴν κίνησιν, τὴν ζωογόνον ὕπαρξιν παραδίδωσι τῶν θεῶν, καὶ τὴν γονικὴν τῶν ὅλων πηγὴν, καὶ τὴν πάντων ἀρχηγὸν αἰτίαν.

Κατὰ δὲ τὴν στάσιν, τὴν τῇ κινήσει συμπεζευγμένην ἄχραντον μονάδα, τὴν τὰ μέσα κένλεα συνέχουσαν τῆς φρουρητικῆς τριάδος. ὥσπερ γὰρ τῷ πρώτῳ πατρὶ συνέζευκται κατὰ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἡ τῆς τριάδος τῆς φρουρητικῆς ἀκρότης, οὕτω δὴ καὶ τῇ κινητικῇ τῶν θεῶν πάντων αἰτίᾳ, τῇ κινούσῃ τὰ ὅλα, καὶ πρώτῃ πρώτως ἀφ' ἑαυτῆς κινουμένῃ, συμφέρεται ὁμοφυῶς, ὁ τὴν μέσην συνδέσμην συνέχων τῶν ἀχράντων ἡνιόχων. δι' ὃν δὴ πάντα περιὸν τὸ γονιμὸν, [l. τῆς] θεοῦ ταύτης, ἵδρυται μονίμως ἐν ἑαυτῇ.

καὶ πάντα παράγον, καὶ πολλαπλασιάζον, ἐξῄρηται τῶν ὅλων, καὶ ἀκλινὲς ἀφ' ἑαυτῆς τῶν ὑποστημωμένων προϋπάρχει. κίνησις οὖν ἐνταῦθα, καὶ στάσις. ἡ μὲν πηγὴ τῆς ὑπὸ πάντα προερχομένης ζωῆς, καὶ γονικὴ δυνάμις, ἱδράζουσα μὲν τὸ ὅλον ζωογόνον πηγὴν ἐν ἑαυτῇ, πληρουμένη δὲ ἐκεῖθεν τῶν τῆς ζωῆς γονίμων ὑγρῶν.

Ταῦτα ἄρα καὶ τὴν πρόοδον αὐτῶν ὁ Παρμενίδης ἡμῖν παραδίδους, τὸ μὲν κινούμενον, ἐκ τοῦ ἐν ἄλλῳ, τὸ δὲ ἑστὼς, ἐκ τοῦ ἐν αὑτῷ δείκνυσιν ἀποτελούμενον.

Τῆς γὰρ πατρικῆς τριάδος ἡ πρώτη μονὰς ὑφίστησι τὰς μετ' αὐτὴν, καὶ τῆς ἀχράντου κατὰ τὰ αὐτὰ, τὸ ἀκρότατον, καὶ νοητὸν, ὡς ἐν τῇ τριάδι ταύτῃ μέσον ὁμοῦ.

καὶ τὸ ἔχαλον ἐκδίδωσι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ κίνησις ἐνταῦθα τῆς στάσεως κρείττων. ὡς γὰρ τὸ ἐν ἄλλῳ τοῦ ἐν αὐτῷ καὶ αἰτίαν ἐστὶ παλαιότερον, οὕτω δὴ καὶ τὸ κινούμενον τοῦ ἑστῶτος. οἱ γὰρ ἄχραντοι θεοὶ, δυνάμεσιν ὑποπίπτουσι τῶν πατέρων, καὶ ἐν αὐτοῖς περιέχονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λθ'.

Τὸ τρίτον πάντων τῶν Σωτῆρα (φασι) καὶ τὸν δημιουργικὸν μονάδα νοήσωμεν, ἐκφαινομένην μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ συνόντων θεῶν. πρῶτον μὲν οὖν ἐνταῦθα καὶ ἡ πρὸς τὰ ἄλλα κοινωνία τοῦ ἑνὸς ἀναφαίνεται, καὶ οὐκέτι καθ' αὐτὸ τὸ ἓν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν πρὸς τὰ ἄλλα σχέσιν ἐπισκοποῦμεν. διὸ δὴ καὶ ἡ δημιουργικὴ πᾶξις τὰ ἔλαττα ἀφ' ἑαυτῆς παράγει, καὶ διακοσμεῖ τὸν ζωμαλικὸν φύσιν, καὶ τὰς δευτέρας αἰτίους διακόσμους τῶν θεῶν, καὶ ὑπουργικὰς αἰτίας. ὅπου γὰρ τὰ ἄλλα τῆς ζωμαλικῆς ἐστι συστάσεως σημεῖα, ἃ καὶ λέγομεν, πάλιν τῶν Πυθαγορείων τὸν μὲν ἀσώματον φύσιν τῷ ἑνὶ χαρακτηρίζειν ἀξιοῦντων, τὸν δὲ περὶ τὸ ζῶμα μεριστὸν, διὰ τῶν ἄλλων ἡμῖν ἐνδεικνυμένων.

Δεύτερον δὲ, ὁ τῶν συμπερασμάτων ἀριθμὸς διπλασιάζεται. οὐ γὰρ ἔτι τὸ ἓν ἀποδείκνυται μόνον ταὐτὸν, ἢ καὶ ἕτερον, ὥσπερ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ἄλλῳ, καὶ κινούμενον ἅμα, καὶ ἑστὼς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕτερον, καὶ τοῖς ἄλλοις ταὐτόν. τὸ δὲ δὶς τοῦτο τῇ δημιουργικῇ μονάδι παντελῶς προσῆκον ἡμῖν ἀναφαίνει, καὶ πρόσθε, κατὰ τοὺς ἄλλους θεολόγους, καὶ κατὰ τὸν ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτην, τὸ δημιουργικὸν ὄνομα συνθέτων ἐκ δυοῖν φησὶ λέγοντα.

Τὸ τρίτον πάντων τὸ πλῆθος τῶν αἰτίων ἐνταῦθα διακρίνεται, καὶ πᾶσαι τῶν θεῶν αἱ μονάδες ἀναφαίνονται, κατὰ τὸν δημιουργικὸν πρόοδον. καὶ γὰρ ἡ πατρικὴ τοῦ δημιουργοῦ πᾶξις, καὶ ἡ γονιμος δύναμις ἡ ζύγιος αὐτοῦ, καὶ ἡ ἄχραντος μονὰς, ἡ τῆς ἐξηρημένης προνοίας αἰτία, καὶ ἡ διαιρετικὴ τῶν ὅλων πηγὴ, καὶ πᾶσαι μὲν τούτων (ὡς εἰπεῖν) αἱ πρὸ τὸν δημιουργὸν πᾶξις, καθ' ἃς καὶ παράγει τὰ πάντα, καὶ ζωὴ, καὶ τῶν παραγομένων ἐξηρημένος, ἐν ἑαυτῷ μονίμως ἵδρυται, καὶ διακρίνει τὸν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἀνωμένης ἀρχῆς.

Πῶς οὖν ταῦτα, καὶ διὰ τίνων ἀναφαίνεται; τὸ μὲν δὴ ταὐτὸν ἑαυτῷ (τοῦτο γὰρ καὶ ὁ Παρμενίδης πρώτιστον ἀποδείκνυσι) πρὸς τὸν ἑνὸς φύσιν, τὸν μοναδικὸν, ἰδιότητα περίεστι, καθ' ἣν καὶ ἔστιν ὁ δημιουργός. διὸ καὶ ταὐτὸν ἑαυτῷ λέγεται τὸ ἕν.

mum emanat. Et propterea & ipse motus hic *est* ipso statu præstantius. Ut enim id, quod est in alio, per causam est antiquius eo, quod est in se-ipso, sic etiam id, quod movetur, *est antiquius* eo, quod stat. Nam impolluti Dij, potestate sunt Patribus subjecti, & in ipsis continentur.

CAPUT XXXIX.

Tertio igitur loco (*ut* ajunt) *in* ipso Servatore *Deo* consideremus etiam illam rerum-opificem Unitatem apparentem cum cognatis Dijs, *qui sunt* in ipsa. Primùm igitur hic & illa Unius communio cum alijs apparet, nec ampliùs per se solum ipsum Unum *consideramus*: sed secundùm *ejus* affectionem ad alia spectamus. Quoniam igitur & ipse rerum-opifex ordo *res* universas ex se producit, & disponit, *ut ordinem digeris, ac exornat* ipsam corpoream naturam, *ideo* & omnes secundas, & ministras Deorum causas procreat. Quòd enim alia sint constitutionis corporeæ signa, cur dicam, cùm incorpoream quidem naturam olim Pythagorei per ipsum Unum figurare, *nobisque repræsentare* voluerint, illam verò, quæ circa ipsum corpus est dividua, *& partita*, per alia *signa* nobis demonstrent.

Deinde verò, ipse conclusionum numerus duplicatur. Non enim ampliùs ipsum Unum demonstratur solum idem, aut etiam alternum, *ac diversum*, ut *id, quod est* in se-ipso, & *quod est* in alio, & quod alicubi movetur, & stat: Sed & ab alijs diversum *esse demonstratur*, & alijs idem, *vel*, *& idem*, *quod alia*. Hoc autem bis ipsi rerum-opifici Unitati prorsus conveniens nobis apparuit, & antè, & secundùm alios Theologos, & secundùm Socratem in Cratylo *de rebus istis differentem*, qui dicit hoc nomen δημιουργικὸν, *quod rerum fabricandarum peritiam, & facultatem, ac potestatem significat*, ex duobus esse compositum.

Tertio igitur loco, ipsa causarum multitudo hîc discernitur, & omnes Deorum Unitates apparent, secundùm rerum-opificem progressum. Et enim ille paternus rerum-opificis, *& Creatoris* ordo, & illa fœcunda vis, *& facultas*, ipsius cognata, & impolluta Unitas illa eximiæ providentiæ causa, & ille *rerum* universarum divisor fons, & omnes cum istis (ut ita loquar) ordines, qui *sunt* circum illum rerum-opificem, *& Creatorem*, *ipsum circundantes*, per quos etiam *ille rerum-opifex*, *& Creator* omnia producit, & servat, & ex ipsis rebus *ab eo productis* exemptus, in se-ipso constanter collocatus-manet, & discernit suum Regnum à conjuncto Patris imperio.

Quomodo igitur hæc, & per quæ *signa nobis* apparent? Ipsum igitur idem sibi-ipsi (hoc enim & ipse Parmenides primum demonstrat) circa ipsam Unius naturam, singularem, & paternam proprietatem collocans-repræsentat, per quam etiam est ille rerum-opifex, *& Creator*. Quamobrem etiam ipsum unum, idem sibi--ipsi *esse* dicitur. Ipsum

enim

enim Aliud, propter diversarum causarum excellentiam, est in ipso. Ipsum vero idem, suæ propriæ essentiæ, paternæ dico, signum apparet manifestè. Cum enim unus sit, & ex universis *rebus* exemptus Pater, & rerum-opifex, suam Unitatem in se-ipso constituit. Et ipsam uniformitatem, & ipsam cum ipso fine cognationem in hoc *Uno, & per hoc unum* insigniter ostendit. Ipsum igitur idem, alijs est eximium fœcundæ facultatis bonum, & in omnia progredientis, & per omnia fine-impedimento pervadentis causæ. Omnibus enim adest, quæ producit *ille rerum-opifex, & Creator*, & in omnibus est idem, quæ disponit, *ac ordinat*, generatricem *rerum* universarum essentiã in se-ipso primò sitam-continens. Si igitur hæc rectè dicimus, & ille finis, qui est in ipso *rerum Creatore*, est illud infinitum demiurgicè, *quod in illo rerum opifice versatur, & per omnia diffunditur, nullis finibus circumscriptum.* Et alterum quidem, est in Identitate ab alijs separata, alterum vero, in facultate, quæ generat alia.

Ubiq; enim ipsa facultas est fœcunda, *ferax, & procreatrix naturarum, rerumque* secundarum. Illud vero principium, quod est in ipso fine, unitæ, *conjunctæ*, & stabilis hypostaseôs, *atq; naturæ* suppeditator est. Quinetiam illud, quod est ab alijs diversum, suam impollutam puritatem declarat, & exemptã ex omnibus secundis *naturis* excellentiã. Etenim illa prima Mens propter hoc pura, & incorrupta erat, ut Socrates in Cratylo dicebat, quia erat-collocata supra communem-ordinem, aut cõmunionem, *quam habet* cum omnibus sensilibꝰ, quæ *sensu percipiuntur*. Non enim (inquit) ullus Deorum suam vim inclinat, *ac exerit* in materiam, *ita ut suas vires, & facultates in ipsa materia collocet, & includat*: Sed ex omni rerum-fabricationẽ simul exemptus existit. Illa vero rerum-opifex Mens illinc assumens universam facultatem, & regiam dominationem, ornat quidem, *ac ordinat* ipsa sensilia, & omnem constituit corpoream naturam.

Unà vero cum ipsa fœcunda abundantia, & *naturarum* secundarum providentia, excellit supra suos fœtus, & in suo (ut ita loquar) more, & *consueta-sede* manet, quemadmodum dicit Timæus, propter immobilem, *ac immutabilem* custodiam, quæ cum ipsa *Mente semper* est, & *propter* ab ipsa *custodia* manantem in ipsam *Mentem, & indiram, ac insitam* impollutam facultatem, *quæ progreditur, & fluit* ab alijs *Dijs*, qui sunt-participes *illius primæ facultatis à primo, summoq; Deo manantis.*

Ergo propter illam quidem nunquam-cessantem, & *perpetuam* bonorum suppeditationem, & providentiam, vel ipsis deteriorum *fictarum* procreationibus, *pro ipsis deterioribus fictibus*, ide est *Deus* & ipsis *omnibus eundem se perpetuò præstat.* Participatur enim ab ipsis, & suos fœtus suâ providentiâ replet.

Propter vero *suam* puritatem, & impollutam facultatem, & immutabiles actiones, ab universis *rebꝰ* est separatus, & distat ab ipsis, & alijs est imparticipabilis, *id est, ab alijs participari non potest*: &

Τὸ μὲν γὰρ ἄλλο, κατὰ τὴν τῶν διαφόρων αἰτίων ὑπεροχὴν ἐστιν ἐν αὐτῷ. τὸ δὲ ταὐτὸν, τῆς οἰκείας ὑπάρξεως αὐτοῦ, τῆς παλεγκτικῆς λέγω, σύμβημα προφαίνεται. ἓις γὰρ ὢν, καὶ τῶν ὅλων ἐξηρημμένος καὶ πάλιν, καὶ δημιουργὸς, τὴν οἰκείαν ἕνωσιν ἵδρυσιν ἐν ἑαυτῷ. καὶ τὸ μονοειδὲς, καὶ τὸ τῷ πέρατι συγγενὲς ἐν τοῦδε διαφερόντως δείκνυσι. τὸ δὲ δὴ ταὐτὸν, πῆς ἄλλοις τῆς γονίμου δυνάμεώς ἐστιν ἐξαίρετον ἀγαθὸν, καὶ τῆς ὅλης πάντα ποιούσης, καὶ διὰ πάντων ἀκωλύτως διηκούσης αἰτίας. πάρεστι γὰρ πᾶσιν, οἷς παρέχει, καὶ ἐν πᾶσίν ἐστιν ὁ αὐτὸς, οἷς διακοσμεῖ, τὴν γονιμικὴν τῶν ὅλων ουσίαν ἐν ἑαυτῷ ποιησάμενος. ἡ δὴ ζωὴ ὀρθῶς λέγομένη καὶ τὸ πέρας ἐν ἑαυτῷ τὸ ἄπειρον ἐστι δημιουργικῶς. καὶ τὸ μὲν, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἄλλων ἐστὶ ταυτότης, τὸ δὲ, ἐν τῇ δυνάμει τῇ γονίμῳ τὰ ἄλλα.

Παντέχου γὰρ ἡ δύναμις γονίμος ἐστὶ τῶν δευτέρων, ἡ δὲ, καὶ τὸ πέρας ἀρχὴ, τῆς ἑνωμένης ὑπάρξεως, καὶ βεβαίας ὑποστάσεως χορηγός. καὶ μὴν καὶ τὸ ἔτερον τῶν ἄλλων, τὴν ἀκραιφνῆ αὐτοῦ καθαρότητα δηλοῖ, καὶ τὸν ἐξηρημμένον τῶν δευτέρων ἀπάντων ὑπεροχὴν. καὶ γὰρ ὁ πρῶτος νοῦς, διὰ τοῦτο καθαρὸς, καὶ ἀκήρατος ἦν, ὡς ὁ ἐν Κρατύλῳ Σωκράτης ἔλεγε, διότι δὴ τῆς κοινῆς τάξεως καὶ κοινωνίας ὑπερίδρυτο. οὐ γὰρ εἷς ὕλην ἰδίαν δύναμιν καταβάλλει (φησί) τῶν θείων, ἀλλὰ πάσης ὁμοῦ τῆς δημιουργίας ἐξηρημμένος ὑπάρχει. παρελαβὼν δὲ ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἐκεῖθεν τὴν ὅλην δύναμιν, καὶ τὴν βασιλικὴν ἐπικράτειαν, κοσμεῖ μὲν τὰ αὐθητὰ, καὶ πᾶσαν ὑφίστησι τὴν σωματικὴν φύσιν.

Ὁμοῦ δὲ τῇ γονίμῳ περιουσίᾳ, καὶ τῇ προνοίᾳ τῶν δευτέρων, ὑπερίσχει τῶν ἀποτελουμένων, καὶ ἐν τῷ ἑαυτοῦ μένει κατὰ τρόπον ἤθει, καθάπερ ὁ Τίμαιος λέγει, διὰ τὴν ἄκλινῆ φρουρὰν συνοῦσαν αὐτῷ, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐνιδρυμένην εἰς αὐτὴν ἄχραντον δοτὴ τῶν ἄλλων τῶν μεπχόντων δυνάμεων.

Οὐκοῦν τῇ μὲν ἀεικλήπτῳ χορηγίᾳ τῶν ἀγαθῶν, καὶ τῇ προνοίᾳ, καὶ ταῖς ὑποβλητικαῖς τῶν καταδεεστέρων, ὁ αὐτὸς ἐστιν αὐτοῖς. μεθέχεται γὰρ ὑπ' αὐτῶν, καὶ πληροῖ τὰ ἑαυτοῦ γεννήματα τῆς ἑαυτοῦ προμηθίας.

Τῇ δὲ καθαρότητι, καὶ τῇ ἀχράντῳ δυνάμει, καὶ ταῖς ἀκλίτοις ἐνεργείαις, χωριστὸς ἐστιν ἀφ' ὅλων, καὶ διέστηκεν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀμέθεκτός ἐστι τοῖς ἄλλοις, καὶ ὡς

ὁ πρώτιστος τῶν νοερῶν βασιλεὺς, αὐτὸ τὸ εἰς τὴν ὕλην ἀρρεπὲς διὰ τὴν αὐτοῦ φρουρὸν, ἔλαχε, καὶ τὴν ἄχραντον μονάδα, καὶ ὥσπερ ὁ ζωογόνος θεὸς, τὴν μονιμον, καὶ ἀκλινῆ δύναμιν, ἀπὸ τῆς δευτέρας ἔχει τῶν φρουρητικῶν θεῶν αὐτὰς, οὕτω δὴ καὶ ὁ δημιουργικὸς νοῦς, τὴν χωριστὴν τῶν ἄλλων ὑπεροχὴν, καὶ τὴν ἐκβεβηκυῖαν εἰς πλήθους ἕνωσιν φρουρεῖ, διὰ τὴν τρίτην μονάδα τῶν τῆς καθαρότητος ἡγεμόνων. συστοιχος γάρ ἐστι φυλακὴ, δημιουργῷ μὲν τὰ πάντα ταχύνοντι, καὶ διὰ πάντων διήκοντι, ἡ τῆς χωριστῆς πρόνοιας αὐτὰ, ζωογόνῳ δὲ θεότητι κινουμένῃ πρὸς τὴν τῶν ὅλων ἀπογέννησιν, ἡ τῆς μονίμου δυνάμεως χορηγός.

Νῷ δὲ πληθυομένῳ κατὰ τὰς νοήσεις, ἡ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἐνεργειῶν πασῶν εἰς αὐτὸν παρεχομένη τὴν ἄχραντον ἕνωσιν. Λοιπὸν πάντων ἐστὶν ἡ τῶν νοερῶν πάντων μονάδων ἑβδόμη ταγμένη, πασῶν μὲν ἀπάσης αὐτῆς, καὶ μετὰ πασῶν ἐνεργοῦσα, διαφερόντως δὲ ἐν τῇ δημιουργικῇ τάξει προφαίνουσα ἑαυτὴν, ἵν' δὴ καὶ ὁ Παρμενίδης ἡμῖν ὁμοῦ τῷ ὅλῳ δημιουργῷ παράγων, ἐν ἑπρότητι μὲν, ἀφορίζει πᾶν, καθάπερ δὴ καὶ τὴν ἄχραντον αἰτίαν τὴν ἐν τῷ δημιουργῷ.

Τὴν δὲ ἑπρότητα ταύτην, αὐτὴν ἑαυτῆς διακρίνειν φησὶ τὴν δημιουργικὴν μονάδα. καὶ γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, ὅτι διακριτικὸς ἐστι χορηγὸς ἅπασι τοῖς νοεροῖς θεοῖς ἡ τάξις αὕτη.

Καθάπερ οὖν ὁ αὐτὸς ἐστιν αὐτῷ, διὰ τὴν πατρικὴν ἕνωσιν, ὁ δημιουργὸς, καὶ τὸ αὐτὸ δὴ καὶ διακέκριται ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἕτερός πως πατρὸς καὶ τὴν ἑπρότητα ταύτην. πόθεν οὖν αὐτῷ καθήκειν φησὶ τὴν δύναμιν ταύτην;

Ἀπὸ ἐν αὐτῷ, [l. ἐν ταυτῷ,] φησὶ, καὶ ἀφ' ἑτέρου.

Ταῦτα γὰρ ἑνωμένως μὲν ἦν ἐν τῷ πρώτῳ πατρὶ, διακεκριμένως δὲ, ἐν τῷ τρίτῳ. καὶ αὐτὰ οὖν ἐκεῖ προϋπῆρχεν ἡ διάκρισις. ἐν δὲ τῷ δημιουργῷ προλάμπει, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἐκφαίνει δύναμιν. Ὅτι δὲ καὶ ἐκεῖ πως ἡ τῆς διαιρέσεως ἐστιν αἰτία, δηλοῖ λοιπὸν ὁ Παρμενίδης κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ὑπόθεσιν, ὅτι πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ ὄν, δυὰς πως ἐστι, καὶ διακέκριται ἀφ' ἑαυτοῦ. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, κρυφίως ἡ δυὰς ἐνυπάρχει δὲ, ἐναργέστερον ὑφέστηκεν, οὗ δὴ καὶ πᾶν ἐκφαίνεται τὸ νοερὸν πλῆθος. ἡ γὰρ ἑπρότης, ἔκγονός ἐστι τῆς ἐκεῖ μονίμως ἑστώσης δυάδος. αὕτη πάντων καὶ τὸν δημιουργικὸν τοῦν διίστησι τῶν περὶ αὐτὸν θεῶν, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ μονάδας ἀπ' ἀλλήλων διακρίνει. εἰ γὰρ καθόσον μὲν ἐστιν ἐν ἄλλῳ, συνέστηκε πρὸς τὸ ἑαυτοῦ νοητόν.

ut ille primus intellectualium *Deorum* Rex sortitus est illam ipsam naturam non vergentem ad ipsam materiam, propter custodiam cum ipso conjunctam, & *ut* impollutam Unitatem *habet*, & quemadmodum illa animalium procreatrix Dea constantem, & immotam facultatem habet à secundâ Deorum, qui sunt rerum custodes, causâ *manantem*, sic etiam illa rerum opifex Mens illam separatam ab alijs excellentiam, & ex multitudine egressam Unitatem custodit, propter tertiam Unitatem illorum, qui sunt puritatis Duces. Est enim ejusdem ordinis, *ac ejusdem generis* custodia, illi quidem rerum opifici omnia acceleranti, *& conficere properanti*, & per omnia pervadere *studenti*, illa separatæ providentiæ causa, Deitati verò animalium procreatrici, quæ movetur, *& properat* ad universarum *rerum* procreationem, illa constantis facultatis *causa* suppeditatrix.

Menti vero, quæ multiplicatur in intelligentijs, *atq; notionibus*, illa conversionis, *ac reversionis* omnium actionum ad ipsum *rerum opificem, & Creatorem, causa* præbens, *atq; suppeditans* impollutam Unitatem. Reliqua igitur est illa intellectualium harum Unitatum, quæ septima in ordine est collocata, quæ cum illis quidem omnibus est conjuncta, & cum omnibus agit: Sed insigniter, *atque præcipuè* in illo rerum opifice ordine se ipsam manifestè demonstrat, quam etiam ipse Parmenides nobis unà cum ipso rerum opifice producens, in diversitate quidem, definit, quemadmodum etiam illam impollutam causam in ipso rerum opifice, *& Creatore* fiam.

Hanc autem diversitatem, ipsam à se ipsa discernere dicit illam rerum opificem Unitatem. Nam in superioribus dicebamus, quod hic ordo omnibus intellectualibus Dijs est discretionis suppeditator.

Quemadmodum igitur ille rerum opifex, propter paternam Unitatem, est idem sibi ipsi, eodem etiam modo profecto discretus est à se ipso, & à suo Patre, propter hanc diversitatem. Undè nam igitur ad ipsum pervenire dicit istam facultatem?

Ab eo, quod est in ipso, *vel, quod est in Eodem, & ab eo, quod est in alio, hanc facultatem ad ipsum pervenire* dicit.

Hæc enim conjunctè quidem erant in primo Patre, disjunctè verò, in tertio. Propter causam igitur illic prius existebat ipsa discretio. In ipso verò rerum opifice manifestè splendet, & suâ ostendit facultatem, *atq; potentiam*. Quod autem illic etiam quodammodo sit ipsa divisionis causa, Parmenides in prima hypothesi declaravit, quum dixit, Quod omne, quod est in se ipso, est quodammodo Dualitas, & à se ipso discretum est. Sed illic quidem, Dualitas *est* occultè. Hîc verò, subsistit evidentiùs, ubi etiam tota intellectualis multitudo apparet. Nam ipsa diversitas est progenies Dualitatis illic constanter stantis. Hæc igitur & ipsam rerum opificem Mentem dividit, *atq; separat* ab illis Dijs, qui sunt ante ipsam, & Unitates in ipsa *sitas*, alias ab alijs discernit. Si enim quatenus quidem est in alio,

conjuncta-est cum suo mentali. Quatenus verò in se-ipsa distat *& separata est* ab illo, quoniam & ipsa secundùm utrunq; illius ordinem progressa--est, necesse profectò *est*, hanc diversitatem, ipsi causam esse discretionis à Patre. Omnes igitur Unitates intellectuales nobis apparuerunt subsistentes ita, ut per generis cognationem sint inter se conjunctæ. Et illud quidem, quod est in alio, signum est ipsius Patris.

Quod verò est in se-ipso, *signum est* illius impollutæ primæ Unitatis. Ipse vero motus, *signum est* illius animalium-procreatricis Bonitatis, & ipse status, *est signum* illius immotæ facultatis cum ipso *statu* conjunctæ, & ipsum quidem Idem, cùm illud, quod est in se-ipso, tum etiam illud, quod est in alio, *signum est* rerum-fabricatricis proprietatis. Ipsum verò diversum ab alijs, *est signum* illius custodiæ, quæ circundat illum rerum--opificem, *& Creatorem*. In omnibus verò, quod est à se-ipso diversum, illud est septimæ Unitatis intellectualis, *ad quam pertinet*, per causam quidem, & occultè, in primo Patre. Evidentiùs vero, in ipso rerum-opifice *suam* hypostasin est-sortitum. Propterea vero Parmenides etiam mihi videtur, quum ipsa rerum-fabricæ signa divisit, in ipsis medijs demonstrasse proprietates & impollutæ Unitatis, & illius, quæ dividendi-facultatem-habet, quatenus etiam *Unitates* istæ quodammodo continentur in una rerum-fabrica. Primam enim *omnium suarum* conclusionum *illam esse* demonstrat, Quod ipsum Unum *est* Idem sibi-ipsi. Secundam vero *conclusionem*, *illam esse statuit*, Quod *ipsum Unum est* diversum à se-ipso.

Tertiam verò, Quod *ipsum Unum est* ab alijs diversum. Quartam verò, Quod *ipsum Unum est*, Idem alijs. *Hæc autem Parmenides dicit*, cum ipsa quidem Unitate paterna facultatem, *potestatemq;* dividendi-vi-præditam conjungens, cum excellentia vero à secundis *naturis* separata providendi-facultate-præditam ipsarum *secundarum naturarum* causam connectens. Oportet enim in Diis, ante quidem discretionem, existere ipsam Unitatem, ante verò secundarum *naturarum* providentiam, *oportet esse* puritatem cum ipsis *secundis naturis* non-mixtã, propter quam *Dij*, quamvis ubiq; sint, *tamen* nusquam sunt, *quia in nullo loco possunt contineri*, *propter suam divinitatem per omnia diffusam*, *& in nullo certo loco circumscriptam*, *atq; conclusam*, & quamvis omnibus adsint, ex omnibus *tamen* exempti-sunt, & quãvis *potestate* sint omnia, *ipso tamen actu* nihil sunt eorum, quæ procreantur *ab ipsis*. ***

[*Hic quadam videntur deesse.*]

FINIS.

καθόσον δὲ ἐν αὐτῷ διέσηκεν ἀπ' ἐκείνου, διότι δὴ καὶ αὐτὸς καθ' ἑκάτεραν ἐκείνου πέξιν προελήλυθεν, αἰάγκη που τὼ ἑπρότητα τούτων, αἰτίαν εἶναι τῆς ἀπὸ θ' πατρὸς αὐτῷ διακρίπως. ἅπαντα δὴ οὖν αἱ μονάδες ἡμῖν πιφλώασιν αὐνοερραὶ, συστοίχως ἀλλήλαις ὑφισάμεναι. καὶ τὸ μὲν ἐν ἄλλῳ, σύμβημα τοῦ πατρός ἐσι.

Τὸ δὲ ἐν αὐτῷ, τῆς ἀκρασίλου πρωτίσης μονάδος. ἡ δὲ αὖ κίνησις, τῆς ζωογόνου ἀγαθότητος, καὶ ἡ στάσις, τῆς ταύτῃ συνεζευγμένης ἀκλίνου δυνάμεως, καὶ τὸ μὲν ταὐτὸν, τὸ, πρὸς αὐτὸ, καὶ τὸ πρὸς ἄλλο, τῆς δημιουργικῆς ἰδιότητος. τὸ δὲ ἕτερον τῶν ἄλλων, τῆς περὶ τὸν δημιουργὸν φρουρᾶς. ἐφ' ἅπασι δὲ, τὸ ἑαυτοῦ ἕτερον, τῆς ἑβδόμης νοερᾶς μονάδος ἡ, [l. ἢ,] κατ' αἰτίαν μὲν, ἐν τῷ πρώτῳ πατρὶ, καὶ κρυφίως. ἐναργέστερον δὲ, ἐν τῷ δημιουργῷ τὼ ὑπόστασιν ἔλαχε. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ Παρμενίδης ἀφὰ ταῦτα, τὰ τῆς δημιουργίας συνθήματα διελὼν, ἐν μέσοις αὐτοῖς ἐκφῶναι τὰς ἰδιότητας τῆς τε ἀκρασίλου μονάδος, καὶ τῆς διαιρετικῆς, καθόσον καὶ αὖται περιέχονταί πως ἐν τῇ μία δημιουργίᾳ. πρώτιστον μὲν γὰρ ἀποδείκνυσι τῶν συμπερασμάτων, ὅτι τὸ ἓν, ταὐτὸν ἑαυτῷ. δεύτερον δὲ, ὅτι ἕτερον ἑαυτοῦ.

Καὶ τρίτον, ὅτι τῶν ἄλλων ἕτερον. τέταρτον δὲ, ὅτι ταὐτὸν τοῖς ἄλλοις. τῇ μὲν ἑνώσῃ τῇ πατρικῇ τὼ διαιρετικὼ δυνάμιν συναπτῶν, τῇ δὲ χωριστῇ τῶν θεῶν ὑπεροχῇ τὼ προνοητικὼ αἰτίων συμπλέκων. δεῖ γὰρ ἐν τοῖς θεοῖς, τῆς μὲν ἀκρασίας προϋπάρχειν τὼ ἕνωσιν, τῆς δὲ τῶν θεῶν προνοίας, τὼ ἀμιγῆ πρὸς αὐτὰ καθαρότητα, διὸ δὴ, καὶ πανταχοῦ ὄντες, οὐδαμοῦ εἰσι, καὶ πᾶσι παρόντες, πάντων ἐξῃρημένοι, καὶ τὰ πάντα ὄντες, οὐδενί εἰσι τῶν ἀποτελουμένων.

* * * * * * * *

ΤΈΛΟΣ.

PROCLI CAPITA SEXTI LIBRI.

CAPUT I.

QUòd cohærens ſit cum intellectualibus ille principalis Deorum ordo Et quod ipſam *horum* diviſionem in fontes, & principia, lumere quis poſſit & ex ipſis Platonis *verbis*, per ipſam contemplationem circa animas *inſtitutam*.

CAPUT II.

Quomodo progreſſi-ſint ipſi principales Dij. Et quod ſupermundana proprietas his ſolis Dijs conveniat.

CAPUT III.

Quænam ſit illa principalium Deorum proprietas. Et quòd ipſum ipſorum ſimulachrum *ipſos* maximè figurare, *nobisq; repræſentare* poſſit. Et quomodo quidem, in ipſo rerum-opifice, quomodo verò in ipſo mentali exemplari primùm-ſumptæ-fuerint ipſius ſimilitudinis-expreſſæ, *repræſentationisq;* cauſæ.

CAPUT IV.

Quænam ſint facultates Deorum, qui per-ſimilitudines-repræſentantur. Quænam actiones, quot ab ipſis manantia bona, quæ & ipſi mundo, & omnibus in mundo verſantibus ſuppeditantur.

CAPUT V.

Quænam ſint diviſiones Deorum per-ſimilitudines-repræſentatorum, *vel*, *per-ſimulachra-expreſſorum*. Et quod maxima orationis pars conſumatur in tractatione de *Dijs* illis, qui medij ſunt in ipſis ordinibus.

CAPUT VI.

Demonſtrationes plures, quod & ſecundùm Platonem, & ſecundùm alios Theologos, unus rerum-opifex, & *Creator* ſit ante tres *rerum opifices*, & *Creatores*.

CAPUT VII.

Quòd duplex ſit Jupiter. Unus quidem, ante tres Saturnidas, *i. e. Saturni-filios*. Et quomodo iſti tres *Saturnidæ* progrediantur & ab ipſo Saturno, & ab uno Jove.

CAPUT VIII.

Quòd etiam ſecundum Platonem, illa rerum-opifex Unitas extiterit ante tres Saturnidas, demonſtrationes *ſumptæ* cùm ex ijs, quæ dicta ſunt in Civili *Dialogo*, tum ex ijs, quæ *traduntur* in Legibus:

ΠΡΟΚΛΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Κεφάλαιον ά.

ΟΤΙ συνοχής ἐστι πᾶς νοερὸς ὁ ἡγεμονικὸς τῶν θεῶν διάκοσμος. καὶ ὅλη τελεία πᾶς ἡ πηγάς, καὶ ἀρχὰς διαίρεσιν, λαβεῖν πᾶς ἂν καὶ ἐκ τῶν Πλάτωνος, διὰ τῆς περὶ τὰς ψυχὰς θεωρίας.

ΚΕΦ. β'.

Πῶς προῆλθον οἱ ἡγεμονικοὶ θεοί. καὶ ὅτι ἡ ὑπερκόσμιος ἰδιότης μόνοις προσήκει τοῖς θεοῖς.

ΚΕΦ. γ'.

Τίς ἡ ἰδιότης τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν. καὶ ὅλη τὸ ἀφομοιωματικὸν αὐτῶν ἐστι μάλιστα χαρακτηριστικόν. καὶ πῶς μὲν ἐν τῷ δημιουργῷ. πῶς δὲ ἐν τῷ νοητῷ παραδείγματι προειλήφασι τὸ τῆς ἀφομοιώσεως αἴτιον.

ΚΕΦ. δ'.

Τίνες αἱ δυνάμεις τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν. τίνες αἱ ἐνέργειαι. πόσα τὰ ἀπ' αὐτῶν ἐνδιδόμενα ἀγαθὰ, τῷ τε κόσμῳ, καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις ἅπασι.

ΚΕΦ. ε'

Τίνες αἱ διαιρέσεις τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν. καὶ ὅτι περὶ τῶν μέσων ἐν αὐτοῖς πέφηνεν ὁ πλεῖστος λόγος.

ΚΕΦ. ς'.

Ἀπόδειξις πλείους ὅτι καὶ κατὰ Πλάτωνα, καὶ κατὰ ἄλλους θεολόγους, εἷς δημιουργός ἐστι πρὸ τῶν τελῶν.

ΚΕΦ. ζ.

Ὅλη διπλοῦς ὁ Ζεύς. ὁ μὲν, πρὸ τῶν τελῶν Κρονιδῶν. καὶ πῶς οἱ τρεῖς ἀπὸ τοῦ Κρόνου προέρχονται, καὶ εἷς Διός.

ΚΕΦ. η'.

Ὅτι καὶ κατὰ Πλάτωνα, προϋφέστηκεν ἡ δημιουργικὴ μονὰς τῶν τριῶν Κρονιδῶν, ἀπό τε τῶν ἐν τῷ Πολιτικῷ, καὶ τῶν ἐν Νόμοις ῥηθέντων ἀποδείξεις.

ΚΕΦ. θ'.

Ἀπὸ τ ἐν Γοργίᾳ, καὶ τ ἐν Κρατύλῳ ῥηθέντων, ὑπομνήσεις τ αὐτῶν ἐναργίστερας. [l. ἐναργίστερα.

ΚΕΦ. ι'.

Τίνες οἱ τρεῖς δημιουργοὶ, καὶ πῶς τάξιν ἔλαχον πρὸς ἀλλήλους. ἵνες τι αὐτῶν αἱ πρόοδοι, καὶ αἱ περὶ τὸν κόσμον διαιρέσεις.

ΚΕΦ. ια'.

Τίς ἡ ζωογόνος τριὰς ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς. καὶ πόθεν αὖ λαβοιμὴν ἀπὸ τῶν Πλάτωνος ἀφορμὰς, περί τε τῆς ἑνώσεως αὐτῆς, καὶ τῆς διαιρέσεως.

ΚΕΦ. ιβ'.

Τίς ἡ ὑπερτελικὴ τελὰς τῶν ἡγεμόνων θεῶν. καὶ τις ἡ ἐν αὐτῇ μονάς. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὸν ἥλιον ἑνώσεως διώρισται. Καὶ ὅπως ἄν τις ἐκ τῶν περὶ Ἀπόλλωνος λόγων ἐπαχθείη πρὸς τὴν τῶν ἡλιακῶν τάξεων θεωρίαν.

ΚΕΦ. ιγ'.

Τίς ἡ ἄχραντος τάξις τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν. καὶ ὅπως ἄν τις καὶ ἐκ τῶν Πλάτωνος λάβοι περὶ αὐτῆς ἔννοιαν.

ΚΕΦ. ιδ'.

Πῶς ὁ Παρμενίδης ἐφεξῆς τῇ δημιουργικῇ τάξει τὸν περὶ τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν λόγον συνεπεράνατο. καὶ ὅτι διὰ τῆς ὁμοιότητος, καὶ τῆς ἀνομοιότητος, πᾶσαν αὐτῶν τάξιν ἐχαρακτήρισεν.

ΚΕΦ. ιε'.

Τί τὸ ὑπερκόσμιον, ἅμα καὶ ἐγκόσμιον τῶν θεῶν γένος. καὶ ὅπως διὰ τῆς ἑαυτῶν μεσότητος, πᾶσι συνέχεται ζώζουσι τῶν ἀπὸ τ δημιουργοῦ προελθόντων θεῶν.

ΚΕΦ. ις'.

Πῶς τῶν ἀπολύτων θεῶν, καθ' ἓν χαρακτηρίζον. Καὶ πῶς ἐξήρτηται τι τοῦ παντὸς καὶ τούτου, καὶ συνάπτονται, [l. συνάπτεται] πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους θεούς.

ΚΕΦ. ιζ'.

Τίνες αἱ κοιναὶ δυνάμεις. ἵνες αἱ κοιναὶ ἐνέργειαι τῶν ἀπολυθέντων θεῶν, συμφωνοῦσαι πρὸς τὴν παραδεδομένην αὐτῶν οὐσίαν.

ΚΕΦ. ιη'.

Περὶ τῶν ἐν Φαίδρῳ δυώδεκα ἡγεμόνων, ὅτι πᾶσιν ἀπόλυτον ἔχουσι.

ΚΕΦ. ιθ'.

Ὅτι καὶ ὁ μέγας ἡγεμὼν Ζεὺς, καὶ πᾶσα ἡ δυωδεκὰς τῶν ἡγεμόνων, ἀπόλυτός ἐστιν, ἀπολέλυκε πάντων, καὶ ἐναργίστερα.

Caput IX.

Ex ijs, quæ in Gorgia, & in Cratylo dicta-sunt, admonitiones *sumptæ* de rebus ijsdem evidentiores.

Caput X.

Quinam sint illi tres rerum-opifices, *& Creatores*, & quem ordinem inter se sint-sortiti. Et quinam sint ipsorum progressus, & circa mundum divisiones.

Caput XI.

Quænam sit illa animalium-procreatrix Trinitas inter principales Deos. Et undènam sumere-possimus ex Platonis *verbis* argumenta & de ipsa Unitate, *ac uniene*, & *de* ipsa divisione.

Caput XII.

Quænam sit illa Trinitas, *quæ principum*, *sive*, *principalium* Deorum convertendorum-vim habet, *i. e. quæ principales Deos ad illum summum Deorum omnium Deum convertit, ac reducit.* Et quænam sit illa Unitas in ipsa *existens*. In quo *tractatu* etiam distinctè-actum-est de unione, *& conjunctione* Apollinis cum Sole. Et quomodo quis per illa verba, quæ de Apolline *sunt facta*, ad solarium ordinum contemplationem adduci-possit.

Caput XIII.

Quisnam sit ille principalium Deorum impollutus ordo. Et quomodo quis etiam ex ipsis Platonis *verbis* sumere-possit de ipso notiones.

Caput XIV.

Quomodo Parmenides deinceps post illum rerum-opificem ordinem, illam de principalibus Dijs tractationem concluserit. Et quòd per similitudinem, & dissimilitudinem, omnem ipsorum ordinem figurarit, *notásq; repræsentarit.*

Caput XV.

Quodnam sit illud supermundanum, simul & illud in mundo-versans Deorum genus. Et quomodo *illi Dij* per suam medietatem, *i. e. per illum suam ordinis medij rationem, quam sequuntur, vel propter illum ordinem medium, quem tenent*, cohærentiam servent Deorum ab illo rerum-opifice progressorum.

Caput XVI.

Quomodo *liberorum*, *ac* absolutorum Deorum *ordinem cognoscere possimus*, per quem figurantur, *notásq; repræsentantur.* Et quomodo secundùm hunc *ordinem* ex hoc Universo sint-exempti, & collocentur cum illis Dijs, qui-versantur-in-mundo.

Caput XVII.

Quænam sint communes facultates, *& potestates.* Quænam sint communes actiones absolutorum Deorum, consentientes cum tradita ipsorum essentia.

Caput XVIII.

De duodecim Principibus, *sive Ducibus*, *descriptis* in Phædro, quòd absolutum, *ac liberum* ordinem habeant.

Caput XIX.

Quod etiam ille Magnus Princeps, *sive Dux*, Jupiter, & totus ille duodenarius-numerus Principum, *sive Ducum*, *liber*, *&* absolutus sit, omnes, & evidentiores demonstrationes.

CAPUT XX.

Unde *manarit* ille numerus duodenarij-numeri, qui *est* in illis absolutis, *liberisq;* Dijs, ex antecedentibus causis *ducta* expositio, *& fusior explicatio.*

CAPUT. XXI.

Quænam sit illa in duas Unitates, & unam decadem divisio *liberorum Ducum*, *&* absolutorum Principum. Et quænam sit ipsorum una divisio.

CAPUT XXII.

Theologia de uno quoq; duodecim Deorum, per ea, quæ *ab ipsis 12. Dijs* administrantur, proprietates ipsorum demonstrans.

CAPUT XXIII.

De Parcarum matre, quæ *describitur* in Politia, *i. e. in libris de Repub.* Et de ipsa Parcarum Trinitate. Quósnam ordines inter se habeant *Parcæ*. Quænam ipsarum facultates, *aiq; potestates* per divina symbola tradantur. Quænam actiones. Quomodo *Pluto liberam*, *ac* absolutam ipsarum proprietatem figuret, *nobisq; representet.*

CAPUT XXIV.

Quomodo Parmenides illam de *liberis*, *ac* absolutis Dijs orationem deinceps post illos Deos, qui per similitudines, *& simulachra nobis* repræsentantur, concluserit. Et quomodo per rei separabilis tactum, ipsam ordinis ipsorum proprietatem figurarit, *nobisq; representarit.* ********

His quædam videntur desiderari.

ΚΕΦ. κ'.

Πέθεν ὁ ἀριθμὸς ὁ τῆς δυωδεκάδος ἐν τοῖς ἀπολύτοις θεοῖς, ἀπὸ τῶν προηγουμένων αὐτῶν ἀπόδοσις.

ΚΕΦ. κα'.

Τίς ἡ εἰς δύο μονάδας, καὶ δεκάδα μίαν διαίρεσις τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνων. καὶ τίς αὐτῶν ἡ μία διαίρεσις.

ΚΕΦ. κβ'.

Θεολογία περὶ ἑκάστου τῶν δώδεκα θεῶν, ἀπὸ τῶν διοικουμένων τὰς ἰδιότητας αὐτῶν ἐκφαίνουσα.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ τῆς ἐν Πολιτείᾳ μητρὸς τῶν Μοιρῶν. καὶ περὶ αὐτῆς τῶν Μοιρῶν τριάδος. τίνας πρὸς ἀλλήλας ἔχουσι τάξεις. τίνες αὐτῶν αἱ δυνάμεις ἀφ' ὧν παραδίδονται συμβόλων. τίνες αἱ ἐνέργειαι. πῶς χαρακτηρίζῃ τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν ἰδιότητα.

ΚΕΦ. κδ'.

Πῶς ὁ Παρμενίδης τὸν περὶ τῶν ἀπολύτων θεῶν λόγον ἐφεξῆς τοῖς ἀφομοιωματικοῖς θεοῖς συνεπεράνατο. καὶ πῶς τῇ ἁπτικῇ τῇ χωριστῇ τὴν ἰδιότητα τῆς τάξεως αὐτῶν ἐχαρακτήρισεν.

* * * * * * * * *

ΚΕΦ. θ'.

Ἀπὸ τ ἐν Γοργίᾳ, καὶ τ ἐν Κρατύλῳ ῥηθέντων, ὑπομνήσεις τ αὐτῶν ἐναργίστερα. [l. ἐναργίστερα.

ΚΕΦ. ι'.

Τίνες οἱ τρεῖς δημιουργοὶ, καὶ πῶς τάξιν ἔλαχον πρὸς ἀλλήλους. Τίνες τ αὐτῶν αἱ πρόοδοι, καὶ αἱ περὶ τὸν κόσμον διαιρέσεις.

ΚΕΦ. ια'.

Τίς ἡ ζωογόνος τριὰς ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς. καὶ πόθεν αὐ λάβοιμεν ἀπὸ τῶν Πλάτωνος ἀφορμὰς, περί τ τῆς ἑνώσεως αὐτῆς, καὶ τῆς διαιρέσεως.

ΚΕΦ. ιβ'.

Τίς ἡ ὑπερτελικὴ τελὰς τῶν ἡγεμόνων θεῶν. καὶ τις ἡ ἐν αὐτῇ μονάς. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὸν ἥλιον ἑνώσεως διώρισται. Καὶ ὅπως ἄν τις ἐκ τῶν περὶ Ἀπόλλωνος λόγων ἐπαχθείη πρὸς τὴν τῶν ἡλιακῶν τάξεων θεωρίαν.

ΚΕΦ. ιγ'.

Τίς ἡ ἄχραντος τάξις τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν. καὶ ὅπως ἄν τις καὶ ἐκ τῶν Πλάτωνος λάβοι περὶ αὐτῆς ἐννοίας.

ΚΕΦ. ιδ'.

Πῶς ὁ Παρμενίδης ἐφεξῆς τῇ δημιουργικῇ τάξει τὸν περὶ τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν λόγον συνεπεράνατο. καὶ ὅτι διὰ τῆς ὁμοιότητος, καὶ τῆς ἀνομοιότητος, τὴν πᾶσαν αὐτῶν τάξιν ἐχαρακτήρισεν.

ΚΕΦ. ιε'.

Τί τὸ ὑπερκόσμιον, ἅμα καὶ ἐγκόσμιον τῶν θεῶν γένος. καὶ ὅπως διὰ τῆς ἑαυτῶν μεσότητος, τὴν συνέχειαν ζώζουσι τῶν ἀπὸ τ δημιουργοῦ προελθόντων θεῶν.

ΚΕΦ. ις'.

Πῶς τῶν ἀπολύτων θεῶν, καθ' ἓν χαρακτηρίζουσι. Καὶ πῶς ἐξήρηται πᾶν τὸ πᾶν τῆς καὶ ταύτην, καὶ συνάπτονται, [l. συνάπτονται] πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους θεούς.

ΚΕΦ. ιζ'.

Τίνες αἱ κοιναὶ δυνάμεις. Τίνες αἱ κοιναὶ ἐνέργειαι τῶν ἀπολυθέντων θεῶν, συμφωνοῦσαι πρὸς τὴν παραδεδομένην αὐτῶν οὐσίαν.

ΚΕΦ. ιη'.

Περὶ τῶν ἐν φαίδρῳ δυώδεκα ἡγεμόνων, ὅτι πάντες ἀπόλυτον ἔχουσι.

ΚΕΦ. ιθ'.

Ὅτι καὶ ὁ μέγας ἡγεμὼν Ζεὺς, καὶ πᾶσα ἡ δωδεκὰς τῶν ἡγεμόνων, ἀπόλυτός ἐστιν, ἀποδείξεως πᾶσης, καὶ ἐναργίστερα.

Caput IX.

Ex ijs, quæ in Gorgia, & in Cratylo dicta sunt, admonitiones *sumptæ* de rebus ijsdem evidentiores.

Caput X.

Quinam sint illi tres rerum-opifices, *& Creatores*, & quem ordinem inter se sint sortiti. Et quinam sint ipsorum progressus, & circa mundum divisiones.

Caput XI.

Quænam sit illa animalium-procreatrix Trinitas inter principales Deos. Et undénam sumere possimus ex Platonis *verbis* argumenta & de ipsa Unitate, *ac unione*, & *de* ipsa divisione.

Caput XII.

Quænam sit illa Trinitas, *quæ principum*, *sive*, *principalium* Deorum convertendorum vim habet, *s. e. quæ principales Deos ad illum summum Deorum omnium Deum convertit, ac reducit.* Et quænam sit illa Unitas in ipsa *existens*. In quo *tractatu* etiam distinctè actum est de unione, *& conjunctione* Apollinis cum Sole. Et quomodo quis per illa verba, quæ de Apolline *sunt facta*, ad solarium ordinum contemplationem adduci possit.

Caput XIII.

Quisnam sit ille principalium Deorum impollutus ordo. Et quomodo quis etiam ex ipsis Platonis *verbis* sumere possit de ipso notiones.

Caput XIV.

Quomodo Parmenides deinceps post illum rerum-opificem ordinem, illam de principalibus Dijs tractationem concluserit. Et quòd per similitudinem, & dissimilitudinem, omnem ipsorum ordinem figurarit, *nobisq; repræsentarit.*

Caput XV.

Quodnam sit illud supermundanum, simul & illud in mundo versans Deorum genus. Et quomodo *illi Dij* per suam medietatem, *i. e. per illum suam ordinis medij rationem, quam sequuntur, vel propter illum ordinem medium, quem tenent*, cohærentiam servent Deorum ab illo rerum-opifice progressorum.

Caput XVI.

Quomodo *liberorum*, *ac* absolutorum Deorum *ordinem cognoscere possimus*, per quem figurantur, *nobisq; repræsentantur.* Et quomodo secundùm hunc *ordinem* ex hoc Universo sint exempti, & collocentur cum illis Dijs, qui versantur in mundo.

Caput XVII.

Quænam sint communes facultates, *& potestates.* Quænam sint communes actiones absolutorum Deorum, consentientes cum tradita ipsorum essentia.

Caput XVIII.

De duodecim Principibus, *sive Ducibus*, *descriptis* in Phædro, quòd absolutum, *ac liberum* ordinem habeant.

Caput XIX.

Quod etiam ille Magnus Princeps, *sive Dux*, Jupiter, & totus ille duodenarius numerus Principum, *sive Ducum*, *liber*, *&* absolutus sit, omnes, & evidentiores demonstrationes.

CAPUT XX.

Unde *manarit* ille numerus duodenarij-numeri, qui *est* in illis absolutis, *liberisq;* Dijs, ex antecedentibus causis *ducta* expositio, *& finitor explicatio.*

CAPUT. XXI.

Quænam sit illa in duas Unitates, & unam decadem divisio *liberorum Ducum*, & absolutorum Principum. Et quænam sit ipsorum una divisio.

CAPUT XXII.

Theologia de uno quoq; duodecim Deorum, per ea, quæ *ab ipsis 12. Dijs* administrantur, proprietates ipsorum demonstrans.

CAPUT XXIII.

De Parcarum matre, quæ *describitur* in Politia, *i. e. in libris de Repub.* Et de ipsa Parcarum Trinitate. Quósnam ordines inter se habeant *Parcæ.* Quænam ipsarum facultates, *aiq; potestates* per divina symbola tradantur. Quænam actiones. Quomodo *Plato liberam*, *ac* absolutam ipsarum proprietatem figuret, *nobisq; repræsentet.*

CAPVT XXIV.

Quomodo Parmenides illam de *liberis, ac* absolutis Dijs orationem deinceps post illos Deos, qui per similitudines, *& simulachra nobis* repræsentantur, concluserit. Et quomodo per rei separabilis tactum, ipsam ordinis ipsorum proprietatem figurarit, *nobisq; repræsentarit.* .....

His quædam videntur desiderari.

ΚΕΦ. κ΄.

Πόθεν ὁ ἀριθμὸς ὁ τῆς δυωδεκάδος ἐν τοῖς ἀπολύτοις θεοῖς, καὶ τῶν προηγουμένων αἰτίων ἀποδοσις.

ΚΕΦ. κα΄.

Τίς ἡ εἰς δύο μονάδας, καὶ δεκάδα μίαν διαίρεσις τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνων. καὶ τίς αὐτῶν ἡ μία διαίρεσις.

ΚΕΦ. κβ΄.

Θεολογία περὶ ἑκάστου τῶν δώδεκα θεῶν, ἀπὸ τῶν διοικουμένων τὰς ἰδιότητας αὐτῶν ἐκφαίνουσα.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ τῆς ἐν Πολιτείᾳ μητρὸς τῶν Μοιρῶν. καὶ περὶ αὐτῆς τῶν Μοιρῶν τριάδος. τίνας πρὸς ἀλλήλας ἔχουσι τάξεις. τίνες αὐτῶν αἱ δυνάμεις ἀφ' ὧν θεῶν παραδίδονται συμβόλων. τίνες αἱ ἐνέργειαι. πῶς χαρακτηρίζῃ τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν ἰδιότητα.

ΚΕΦ. κδ΄.

Πῶς ὁ Παρμενίδης τὴν περὶ τῶν ἀπολύτων θεῶν λόγον ἐφεξῆς τοῖς ἀφωμοιωμαλικοῖς θεοῖς συνεπεράνατο. καὶ πῶς τῇ ἁπταδικῇ τῇ χωριστῷ τὴν ἰδιότητα τῆς τάξεως αὐτῶν ἐκφαίνει.

* * * * * * * * *

ΠΡΟΚΛΟΥ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

ΟΜΕΝ πίνυν τῶν νοερῶν θεῶν ἑβδομαδικὸν αἰῶνα, ἀφ' ὑμῶν ἡμῖν αὐτῶν ἀνυμνούσθω τοῖς Πλάτωνος ἐποπτικοῖς μυστικοῖς ἀναπαύμασι. μετὰ δὲ τοῦτον, ἐφεξῆς τὰς τῶν ἡγεμονικῶν ἀφ' ἑαυτῶν πολυειδεῖς προόδους κατανοήσωμεν, καὶ τὴν μίαν ἕνωσιν αὐτῶν, εἰς τὴν Παρμενίδου νοερὰν ἑνοειδῆ ἐπανάγωμεν.

Συνεχὴς γὰρ τῷ δημιουργῷ, καὶ παρεῖται τῶν ὅλων ἡ τάξις αὕτη συνυφάνεται, καὶ πρόεισιν ἀπ' ἐκείνου, καὶ πλησιοῦται, καὶ ἐπιστρέφεται, καὶ τὴν ἐκείνου τελεσιουργὸν δυνάμιν. διὸ δὴ καὶ τῇ περὶ αὐτοῦ πραγματείᾳ, τὴν περὶ τῶν ἐχόντων ἀρχὴν παῖδος ἐξηγήσιν συνάπτειν ἀναγκαῖον, καὶ τοῖς πράγμασιν ἁρμόζειν τοὺς λόγους, ὧν εἰσιν ἐξηγηταί. πᾶσαι γὰρ αἱ σειραὶ τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν, εἰς μίαν κορυφοῦνται τὴν νοερὰν δημιουργίαν, καὶ περὶ ἐκείνην ὑφεστήκασι. καὶ ὥσπερ αἱ πηγαὶ πᾶσαι τοῦ νοητοῦ πατρός εἰσιν ἔκγονοι, [l. ἔκγονοι,] καὶ πληροῦνται παρ' ἐκείνου τῆς νοητῆς ἑνώσεως, οὕτω δὴ καὶ αἱ τῶν ἐχόντων πᾶσαι ἁρμονίαι, τοῦ δημιουργοῦ καὶ φύσιν ἐξηρτήνται, καὶ μεταλαγχάνουσιν ἐκεῖθεν τῆς νοερᾶς ζωῆς. καί μοι θορυβείσθω μηδὲς, τῆς πηγῆς ἀκούων ἐνταῦθα, καὶ τῆς ἀρχῆς. καὶ ὁ τῶν ὀνομάτων ἔσται κατήγορος, ὡς οὐδὲν τῷ Πλάτωνι προσηκόντων. ὡς γὰρ καὶ πρόσθεν ἐπομεν, οὐδὲν ὑμῶν ἡμᾶς ὁ Πλάτων ἀφίησιν ἀνηκόους τῶν μυστικῶν ὀνομάτων. ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ τῶν ψυχῶν λόγοις, καὶ πηγὰς, καὶ ἀρχὰς αὐτὰς κινήσεως ἐπονομάζων, ἅμα μὲν, τὴν διάφορον ἐνδείκνυται τῆς τε πηγῆς ἰδιότητα, καὶ τῆς ἀρχῆς. ὁμοῦ δὲ, τὴν ὕφεσιν τῆς ἀρχῆς, πρὸς τὴν τῆς πηγῆς ἐξηρημένην ὑπεροχήν.

Καὶ τὸ μὲν αὐτόζων, καὶ μέχρι τῆς ψυχῆς, ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐφήκειν τοῖς πᾶσι δηλοῖ. τὸ δὲ ἀγέννητον, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. διότι δὴ τὸ

PROCLI, LIBER SEXTUS.

CAPUT PRIMUM.

ILlud igitur intellectualium Deorum hebdomaticũ Ævum per hæc *verba, quæ suprà fecimus,* à nobis celebretur, ipsas Platonis mysticas sententias sequentibus. Post hoc verò, deinceps ipsos principalium ordinum multiformes progressus contemplemur, & unicam ipsorum unionem, *ac Unitatem* ad illam Parmenidis intellectualem contemplationem reducamus.

Hic enim ordo cohærens cum illo *rerum* universarum opifice, & Patre contexitur, *atq; conjungitur*, & ab illo prodit, & perficitur, & *ad ipsum* convertitur, *atque revertitur*, propter illius rerum-perfectricem potentiam. Quamobrem etiam cum ipsius *rerum Creatoris* tractatione, de hujus Universitatis Principibus explicationem conjungere necesse *est*, & ipsis rebus assimilare verba, quarum *rerum ipsa verba* sunt interpretes. Omnes enim principalium Deorum series, *& ordines* ad unam intellectualem rerum-fabricationem summatim rediguntur, *& in eam colliguntur*, & circum illam subsistunt, *eamque circumsistunt*. Et quemadmodum omnes fontes illius mentalis Patris sunt fœtus, *atq; progenies*, & ab illo replentur mentali Unitate, sic etiam omnes ipsorum principiorum dispositiones, *ac ordines* propter *suam* naturam ex illo rerũ-opifice pendent, & participes sunt illinc *manantis* intellectualis vitæ. Ne quis verò mihi perturbetur, hîc audiens fontem, & principium. *Nam* & horum nominum erit *aliquis* accusator, *ac reprehensor*, ut eorum, quæ Platoni nullo modo conveniunt. Ut enim & antè diximus, nullum horum mysticorum nominum Plato nobis inauditum esse sinit, *nullum horum esse sinit, quod non audierimus*: Sed in illis verbis, *quæ facit* de animabus, quum & fontes, & principia motus ipsas *animas* vocat, simul quidem, diversam demonstrat & fontis, & principij proprietatem. Simul verò, summissionem ipsius principij apud excellentiam ex ipso fonte exemptam *ostendit*.

Et illud quidem, quod est per-se-vivens, & *quod est per se-animal*, & *quod* usq; ad ipsam animam *extenditur*, ab ipso fonte ad omnia *manare*, & pervenire demonstrat. Quod verè non-generatum est, à principio *manare dicit*. Quia fontanum quidem

Deorum

Deorum genus, *quod à fonte manat*, est per-se-genitum, & primarium, & ex se alia producit. Illud vero principale *Deorum genus*, quamvis ex fontibus prodeat, & particulariorem in ipsis Entibus ordinem obtineat, tamen explicatum, *& extensum* est supra id omne, quod est generatum, & quodammodo ne attingit quidem ea, quæ sunt generata, neq; communionem-habet cũ sensili natura. Nam Dij quidem illi, qui versantur in mundo, quodammodo generati sunt. Quamobrem etiam apud Timæũ appellantur generati, & universus iste Mundus apud ipsum generatus Deus appellatur. Illi verò principales *Dij* prorsus ex generatis *Dys* exempti sunt, neq; cum ipsis collocantur. Quamobrem etiam id, quod non est generatum, ipsis est insigniter, *& præcipuè conveniens*, & maximè-proprium. Illi vero præsides absoluti principatus, qui sunt inter hos medij, generatos quidem *Deos* attingunt, non complent tamen Deorum in-mundo-versantium Chorum. Quamobrem etiam quodammodo sunt & generati, & non-generati. Soli igitur illi, qui sunt supermundanorum summi, & *rerum* universarum Principes, *& Moderatores* Dij, id, quod non est generatum, *non generatam essentiæ sortem* sortiti-sunt in illis ordinibo, qui progressi-sunt ab illo rerum-opifice. Quamobrem etiam animæ participes-sunt hujus proprietatis illinc *manantis*. Principium enim (inquit *Timæus*) non-generatum *est*. Ex principio enim necesse *est* id omne, quod nascitur, nasci. Ipsum vero *principium*, ex nullo.

Simul igitur & quomodo ipsa principia prodierint ex ipsis Dijs, *qui sunt* ante ipsa *principia*, per ista *verba Timæi* declarat. Non enim per motum, nec omnino per mutationem, aut generationem, *ac ortum* sortita-sunt ab illis *Dijs manantem* progressum: Sed quod sint propter fœcundam illorum facultatem, *ac potestatem*, & *propter illorum* invidiâ-carentem voluntatem, subsistunt principalium Deorum ordines, & intellectualium Deorum perse-genita potestas dat etiam ipsis principijs primam à se procreationem, *ac procreandi facultatem*. Nomina igitur divinorum ordinum, sive hæc quis dicere velit, sive etiam alia, ne *propterea* dissideamus, *neque dissentiamus, ac inter nos contendamus*. Sed sumpta ipsorum proprietate secundùm Theologorum rumores, *ac opiniones de ipsa sparsas*, quæcunque tandem sit *illa proprietas*, ad Platonicam explicationem transferamus illorum mysticam traditionem. Sic enim cum antè-dictis *rebus* consecutione-cohærentem proximè-sequentium *rerum* quæstionem tractabimus, & ipsi rerum contemplationi convenientia verba de ipsis *factis* reddemus, *ac attribuemus*.

μὴν τὴν ἀγαγὸν τῶν θεῶν γένεσιν, αὐτογενὲς ἐστι, καὶ πρωτουργὸν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ ἄλλα παράγον. τὸ δὲ ἀρχικὸν, εἰ καὶ πόθεν ἐστὶ τῶν πηγῶν, ἢ μεμιγμένον ἔλαχεν ἐν τοῖς οὖσι τάξιν, ἀλλ' ὑπερπλατὲς ἔχει γονικῆς φύσεως, καὶ οὐδὲ ἐφάπτεται πως τῶν γενητῶν, οὐδὲ κοινωνεῖ πρὸς τὴν αἰσθητὴν φύσιν. οἱ μὲν γὰρ ἐγκόσμιοι θεοὶ, γενητοί πως εἰσι. διὸ καὶ γενητοὶ προσαγορεύονται παρὰ τῷ Τιμαίῳ, καὶ ὁ σύμπας οὐρανὸς κόσμος, γενητὸς θεὸς ὀνομαλοῦται περ' αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀρχικοὶ, παντελῶς ἐξῄρηνται τῶν γενητῶν, καὶ οὐδὲ συντάττονται πρὸς αὐτούς. διὸ καὶ τὸ ἀγένητόν ἐστι διαφερόντως αὐτῶν οἰκειοῦται. μέσοι δὲ τούτων εἰσὶν οἱ τῆς ὑπερτάτης προεστῶτες ἡγεμονίας, ἐφάπτονται μὲν τῶν γενητῶν, οὐ συμπληροῦσι δὲ τὸν τῶν ἐγκοσμίων χορὸν θεῶν. ὥστε καὶ γενητοί πως εἰσι, καὶ ἀγένητοι. μόνοι δὴ οὖν οἱ τῶν ὑπερκοσμίων ἀκρότατοι, καὶ ἄρχοντες τῶν ὅλων θεοὶ, τὸ ἀγένητον ἔλαχον, ἐν τοῖς ὑπὸ σὲ δημιουργοὺς προελθοῦσι διακόσμοις. διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς τῆς ἰδιότητος ταύτης ἐκεῖθεν μέτεστιν. ἀρχὴ γάρ φησιν ἀγένητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ αἰάγκη πᾶν τὸ γεγόμενον γίγνεσθαι. αὐτὸν δὲ, μηδὲ ἐξ ἑνός.

Ἅμα τοίνυν καὶ ὅπως αἱ ἀρχαὶ προελήλυθασιν ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν θεῶν, δηλοῖ διὰ τούτων. οὐ γὰρ κατὰ κίνησιν, οὐδὲ ὅλως κατὰ μεταβολὴν, ἢ γένεσιν, ἔλαχον τὸν ἀπ' ἐκείνων πρόοδον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶναι κατὰ τὴν γονιμὸν ἐκείνων δύναμιν, καὶ τὸν ἄφθονον βουλησιν, ὑφίστανται τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν αἱ διακοσμήσεις, καὶ ἡ τῶν νοερῶν θεῶν αὐτόζωος ἐξουσία δίδωσι, καὶ ταῖς ἀρχαῖς τὸν πρωτίστην ἀφ' ἑαυτῆς ὑποστήσιν. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα τῶν θείων διακόσμων, εἴτε ταῦτά τις ἐθέλει λέγειν, εἴτε καὶ ἄλλα, μηδὲν διαφερώμεθα. τὸν δὲ ἰδιότητα λαβόντες αὐτῶν καθ' ἣν τῶν θεολόγων φήμας, ἤτις ποτ' ἐστὶν, ἐπὶ τὸν παραδοσιακὸν ὑφηγησιν μεταφέρωμεν τὴν ἐκείνων μυστικὴν παράδοσιν. οὕτω γὰρ αὖ πάλιν τὰ προκειμένοις ἀκολούθως προεκθησόμεθα τὸν τῶν ἑπομένων ζήτησιν, καὶ τῇ τῶν πραγμάτων θεωρίᾳ προσηκόντως ἀποδοίημεν τοὺς περὶ αὐτῶν λόγους.

CAPUT II.

A principio igitur rursus principia scientiæ de Dijs istis *traditæ*, nobis *sunt* summèda, & demonstrandũ *est* contemplationẽ de ipsis *institutã*, sequi primas causas. Cùm igitur mentales

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ β'.

Πόθεν δὴ οὖν πάλιν ἡμῖν τὰς ἀρχὰς τῆς περὶ τῶν θεῶν τούτων ἐπιστήμης λητέον, καὶ ταῖς πρώτιστης αἰτίαις ἑπομένως ἀποδοτέον;

τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωγίαν. τῶν πάντων νοητῶν θεῶν καὶ ἄκραν ὑπερέχειν τῶν ὅλων ἐκβεβηκότων, καὶ πρώτως τῆς ἑνώσεως μετέχοντας, καὶ ὃ θείου φωτὸς, ἐν ᾧ πάντες οἱ θεοὶ τὰς ἑαυτῶν ὑποστάσεις πλέως ἱδρύσαντο, καὶ πάντα, τὰ παρ' ἑαυτῶν ἐναύλως ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ τὴν παλλικὴν, καὶ ἄφθονον βούλησιν τῆς τῶν ἀγαθῶν μεταδόσεως, καὶ τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας τῶν δύο τούτων κρυφίως ἐν ἑαυτοῖς περιεσπαρμένων. καὶ γὰρ τὰ ὅλα, καὶ κοινὰ μέτρα τῶν εἰδῶν ἐν ἐκείνοις προϋφέστηκε, καὶ τὸ ἐνιαῖον καὶ ἐντελὲς, καὶ μίαν αἰτίαν προεχούσης, καὶ πρὸ πάντων, τὸ πέρας, καὶ τὸ ἄπειρον, ἐξ ὧν καὶ τὰ ὄντα πάντα τῶν θεῶν αἱ ὑπερούσιαι πάξεις ἀποφαίνουσιν.

Δύο πρῶτοι μὲν πύπους ὑπέστησαν οἱ νοητοὶ, καὶ νοεροὶ θεοὶ, καθ' ἀριθμὸν μὲν τὸν αὐτὸν διαιρούμενοι, καὶ τὸ τῆς παντελοῦς τριάδος μέτρον ἐν δευτέρᾳ τάξει φυλάττοντες, προάγοντες δὲ εἰς πλῆθος τὰς τῶν νοητῶν ἑνάδας, καὶ τὰ ἑνιαῖα πέρατα τῶν τριάδων ἐκείνων, εἰς οὐσιώδη ὑπόστασιν, καὶ μεθεκτὴν ἑνὸς, μεταλαμβάνοντες. αὗται γὰρ τῶν ὅλων, καὶ ἀδιακρίτων, καὶ κρυφίων δυνάμεων, εἰς τὰς διηρημένας, καὶ πολὺ προϊούσας ἀπὸ τοῦ ἑνὸς αἰτίας μεθιστάμενοι τρίτοι ἦ αὖ μετὰ τοὺς νοητοὺς θεοὺς, οἱ νοεροὶ καλούμενοι διεπέχθησαν, ὁμοῦ μὲν, εἰς ὑφέστασιν πρὸ αὐτῶν βλαστήσαντες προελθόντες, ὁμοῦ δὲ, τὸν ἀριθμὸν, καθ' ὃν ὑφεστήκασιν, ἐξαλλάττοντες. αὗται γὰρ τῶν πληρουργῶν τριάδων, καθ' ἑβδομάδας διήρηνται νοερῶς. καὶ τὰ ἑβδομάδων, αὖ μὲν εἰς δύο τριάδας αὐτῶν διαιρέσις, ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πρώτων ἥκουσι τριάδων. αἱ δὲ εἰς μονάδας ἀποπεραίωσις, τὰ πλήθη τῶν βλαστόντων ἐκείνων ἀπετυπώσαντο. πᾶν γὰρ τὸ τῆς ἑπρότητος, καὶ τὸ πλήθους ἴδιον, ἐκεῖθεν εἰς πάντα τὰ μέρη προέπεσε τῶν θεῶν. πάλιν πάντων ἀπὸ πύλων αἱ τῶν ἀρχῶν ἀποφαίνουσαι πολυειδεῖς πάξεις, μεριζόμεναι μὲν, αἰάλλοιον τοῖς νοητοῖς ἅπασι θεοῖς, καὶ τοῖς περὶ τούτων τῶν νοερῶν δηλαδὴ, ὁμοῦ νοητοῖς, καὶ νοεροῖς ἐπικαλουμένοις. ἔχουσι δὲ τὴν μὲν περοτικὴν, καὶ ἰδίαν αὐτῶν ὑπόστασιν ἐκ τῆς μιᾶς δημιουργίας. τὴν δὲ λειωμένην μετὰ τῶν νοερῶν ἀποφαίνουσιν, ἐκ τῆς τρίτης τριάδος τῶν νοητῶν.

Ἐκείνη γὰρ ἡ παντελὴς αἰτία καὶ τοὺς ὅλας ἀφ' ἑαυτῆς παράγα διακοσμήσας τὰ θεῶν. διὸ καὶ ὁ Παρμενίδης πλῆθος ἄπειρον αὐτὴν προσείρηκεν, ὡς πάντα τὰ γένη τῶν ὄντων, καὶ τὰς πάσας τάξεις τῶν θείων ἐκφαίνουσαν, καὶ μιᾷ δυνάμει παντελεῖ πρὸς τὴν τῶν ὅλων ἐξαρκοῦσαν ἀποφάνησιν. ἔτι δὲ οὖν καὶ κἀκεῖνο λέγωμεν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἡγεμονικῶν θεῶν, ὅτι τὰ νοερὰ μονάδων καὶ τὸν ἀμέθεκτον νοῦν πρὸ τοῦ ὄντος πεπηγότων, καθάπερ δὴ καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν, τὸν ἀμέθεκτον ζωὴν καταλαμπον, καὶ πρὸ πάντων οἱ νοητοὶ θεοὶ τὸν ὅλως οὐσιῶν οὐσίαν, καὶ νοητὸν πρὸ αὐτῶν

Dij per ſummam excellentiam ex univerſis *rebus* exceſſerint, & primò participes-ſint Unitatis, & divini luminis, in quo omnes Dij ſuas hypoſtaſes, *& naturas* perfectè collocarunt, & cum omnia ſingulariter ex ſe producant per paternam, & invidiâ carentem voluntatem bonorum communicationis, & primarias cauſas ſecundarum *naturarum* occultè in ſe-ipſis primùm-collocarint, *& aliis anteposuerint*. Etenim ipſæ univerſæ, & communes menſuræ formarum in illis primùm-ſubſiſtunt, & uniformia ipſius Entis genera, per unam cauſam continent, & ante hæc, ipſum Finem, & ipſum Infinitum, ex quibus & omnia Entia, Deorum illi ſupereſſentiales ordines progignunt, *atq; procreant*.

Secundi poſt iſtos ſubſiſtunt ipſi mentales, & intellectuales Dij, ſecundum quidem eundem numerum diviſi, & perfectæ Trinitatis menſuram in ſecundo ordine ſervantes, producentes verò in multitudinem ipſorum mentalium Unitates, & ſingulares fines illarum Trinitatum in eſſentiales hypoſtaſes, & Unius participes, traducentes. Pro univerſis verò, & in diſcretis, & occultis facultatibus, in diviſas, & ab Uno longè progreſſas cauſas, migrantes. Tertij verò poſt mentales Deos ordine-collocati-ſunt illi, qui vocantur Intellectuales, ſimul quidem, in ordinem antecedenti ſubjectum progreſſi, ſimul verò, numerum immutantes, per quem ſubſiſtunt.

Nam pro rerum--perfectricibus Trinitatibus, per hebdomadas diviſi--ſunt intellectualiter. Et hebdomadarum, illæ quidem ipſorum diviſiones, *per quas eunt* in duas Trinitates, ſupernè à primis veniunt Trinitatibus. Illæ verò terminationes, *quæ deſinunt* in Unitates, illorum ordinum fines expreſſerunt. Omne enim diverſitatis, & multitudinis proprium, illinc progreditur in omnia genera Deorum. Rurſus igitur ab his illi multiformes principiorum ordines procreantur, qui partiuntur quidem, *ac dividuntur* per-proportionem-reſpondentem omnibus mentalibo Dijs, & illis, qui ſunt ante iſtos, intellectuales ſcilicet, unà cum illis, quî mentales, & Intellectuales appellantur. Habent verò proximam, & propriam ſuam hypoſtaſin ex una rerum-fabricatione *manantem*. Unitam verò, *conjunctamq;* cum intellectualibus procreationem *habent manantem* ex tertia Trinitate mentalium.

Illa enim perfecta cauſa univerſos etiam Deorum ordines ex ſe producit. Quamobrem etiam Parmenides ipſam appellavit multitudinem infinitam, ut eam, quæ omnia Entium genera, & omnes *rerum* divinarum ordines in-lucem-producit, & unica facultate, *ac poteſtate* perfecta ſufficit, *ſatisq; potens eſt* ad *rerum* univerſarum procreationem. Præterea verò illud etiam dicamus de his ipſis principalibus Dijs, quòd, cùm intellectuales Unitates per imparticipabilem mentem, progreſſum fecerint, quemadmodum etiam illi *Dij*, qui ſunt ante ipſos, imparticipabilem vitam colluſtrabant, & ante *cæteros* omnes, illi mentales Dij verè exiſtentem eſſentiam, & mentalem circa ſe-ipſos con-

conſtituerunt. Omnis enim Deus participatur quidem ab ipſis Entibus, & propterea ab illa imparticipabili, & ex omnibus exempta Unitate deſeritur, *ſuperatur, eaq; eſt inferior*. Prodit verò aliud propter aliam proprietatem. Et illi quidem *Dij*, qui per ipſum ineffabile Bonum ſunt--definiti, mentales *rerum* univerſarum cauſas continent. Alij verò, vivificas, *& animalium-procreatrices* facultates producunt, & continent prima genera Deorum.

Alij verò, omnes intellectuales explicationes oſtendunt, & effectrices diviſarum hypoſtaſeωn Unitates præficiunt participantibus *eas*. Cùm igitur intellectuales Dij, per imparticipabilem mentem primò ſubſiſtant, & ideo intellectuales appellentur, qui poſt ipſos primum ſtatim progreſſi-ſunt ordines, ipſam ſcilicet mentis participatæ ſummitatem colluſtrant, & ſunt intellectuales, quidem, ut ad ſubjectos, *& inferiores ordines relati*, & *cum illis collocati*, qui dividuntur jam ſecundum, *& per* ipſam Mundi providentiam.

Poſteriores verò *ſunt* primis intellectualibus, & particulariorem præturam, *& magis particularem principatum, atq; rerum paræcimum* ſunt-ſortiti. Quēadmodum etiam intellectualium primi, mentales quidem ſunt, *collati* cum ex ſe productis. Sed primorum mentalium Unitate ſunt-inferiores, *& ab ea ſuperantur*. Quemadmodum igitur illi primam, & imparticipabilem vitam in-lucem-proferunt, quam per cauſam ſolùm, & occultè mentales Unitates in ſe-ipſis primum-conſtituerunt (Omnes enim illic per unam, & ignotam Unitatem cauſæ *rerum* univerſarum primum-ſunt-ſumptæ) ſic etjam iſti Dij, primi intellectualium apparentes, ſuos fundatores, *& Creatores, à quibus ſuſtentantur, ſuſtinentur, & conſervantur*, effingunt, *& per quandam imaginem exprimunt*, & ſunt intellectuales quidem: ſed puram, & uniformem, & univerſalem Patrum eſſentiam, in ſecundam, & multiplicatam, & circa ipſos diviſam progreſſionem, & eſſentiæ ſummiſſionem producunt, & propter primas emiſſiones à primarijs, & per-ſe-ſubſiſtentibus fontibus *fallas*, pariter apparent, *& manifeſtè videntur eſſe numero* intellectualium Deorum.

Quamobrem etiã omnium particularium ordinum in ſe-ipſis conſtrinxerunt, *& conſtrictas tenent* principales, & procreatrices, & antiquitate, & poteſtate primum--exiſtentes cauſas. Et (ut ſummatim rem totam expediam) eam ſortiti-ſunt apud alios Deos excellentiam, quam *habent Dij* mentales apud eos, qui ex ipſis producuntur.

Etenim illi mentalem eſſentiam, non-mixtam & puram primum-conſtituerunt per ſe, ſuper univerſos intellectuales fœtus explicati, & iſti Dij ſupermundanam Unitatem, & iſtam proprietatem ubiq; exemptam ex ijs, qui verſantur in mundo, in ſe-ipſis collocarunt. Et quemadmodum in illis hypoſtaſibus, *& naturis*, quæ ſunt imparticipabiles, & univerſales, eſt quidem ipſum per ſe illud mentale genus. Eſt verò alienum ab hoc illud intellectuale. Eſt verò etiam *unum*, quod hoc utrunq; *genus* conciliat, *conjungit, ac in unum contrahit, illud* ſci-

ὑπαίσησαν. πᾶς γὰρ θεὸς μετέχεται μὲν ὑπὸ τῶν ὄντων, καὶ ἀφ' αὐτοῦ τῆς ἀμεθέκτου, καὶ τῶν πάντων ἐξῃρημένης ἑνάδος ἀπολείπεται. περιεσὶ δὲ ἄλλο καθ' ἄλλον ἰδιότητα. καὶ οἱ μὲν, καθ' αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν τὸ ἄῤῥητον ἀφωρισμένοι, τὰς νοητὰς αἰτίας τῶν ὅλων προέχουσιν. οἱ δὲ, τὰς ζωοποιοὺς δυνάμεις παράγουσι, καὶ συνέχουσι τὰ πρῶτα γένη τῶν θεῶν.

Οἱ δὲ τὰς νοερὰς ἀπλώσεις ἐκφαίνουσι, καὶ τὰς ποιητικὰς τῶν διῃρημένων ὑποστάσεων ἑνάδας περιέχοντα τῶν μεθεκτῶν. τῶν πάντων νοερῶν θεῶν καὶ τὸν ἀμέθεκτον νοῦν πρώτως ὑφεστηκότων, καὶ ἀφ' οὗτος νοερῶν ἐπονομαζομένων, οἱ μὲν αὐτοὺς πρῶτον ἄθυς περιόντας ἀφήκασιν, τὸ ἀκρότητα δηλαδὴ μεταχομένου καταλάμπουσι νοῦ, καὶ εἶσι νοεροὶ μὲν, ὡς πρὸς οὗτος ὑφιμένους, καὶ μεριζομένους ἤδη καὶ τὸν τοῦ κόσμου περίνοιαν.

Δεύτεροι δὲ τῶν πρώτων νοερῶν, καὶ μεμερικωτέραν ὑπόστασιν λαχόντες. ὥσπερ δὴ καὶ οἱ τῶν νοερῶν πρωτίστοι, νοεροὶ μὲν εἰσι πρὸς οὗτος ἀφ' ἑαυτῶν παραγομένους. τῆς δὲ τῶν πρώτων νοητῶν ἑνώσεως ἀπολείπονται. καθάπερ οὖν ἐκεῖνοι τὸ πρωτίστοιον, καὶ ἀμέθεκτον ζωὴν ἐκφαίνουσιν, ἓν καθ' αὐτὸ μόνον, καὶ κρυφίως αὐ νοητὴν περιὸπτον ἐν ἑαυτῶν μονάδα, [l. μονάδες] (πάντα γὰρ ἐκεῖ καὶ μίαν, καὶ ἄφραστον ἕνωσιν τὸ αὐτὸ τῶν ὅλων περιέληφεν) καὶ τὸ αὐτὸ δὴ καὶ οἵδε οἱ θεοὶ πρῶτοι τῶν νοερῶν ἐκφαινόμενοι, σὺν ἑαυτῶν ὑποστάσεις ἀπεικονίζονται, καὶ εἶσι νοεροὶ μὲν, ἀλλὰ τὸ ἀκροαφνὲς, καὶ ἑνοειδὲς, καὶ ἑλικιὸν τῶν πατρικῶν ὑπάρχειν, εἰς δύο τέραν, καὶ πολληθυσμένον, καὶ ἀεὶ αὐτοὺς διαιρουμένου πρόοδον, καὶ οὐσίας ὕφεσιν περάγουσι, καὶ ζωῆς ἀπὸ τῶν πρωτουργῶν, καὶ αὐθυπαρκτῶν πηγῶν ἐκβολὰς πρωτίστας, ὁμοίως τῶν νοερῶν ἐκφαίνοντα θεῶν.

Διὸ δὴ καὶ τῶν ἀπάντων μεμερικῶν ἁπλωθέντων εἰς ἑαυτοὺς ἀνεδήσαντο τὰς ἡγεμονικὰς, καὶ γονιμικὰς, καὶ πρεσβύτατα, καὶ δυνάμει περιὸπτικὰς αἰτίας. καὶ (συλλήβδην εἰπεῖν) πάντων ἔλαχον πρὸς σὺν ἄλλους θεοὺς τὸ ὑπεροχὴν, ἓν οἱ νοητοὶ πρὸς σὺν ἀφ' ἑαυτῶν παραγομένους.

Καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ νοητὸν ὑπάρξιν, ἄμικτον, καὶ ἁπλουστάτην περιεσήσαντο καθ' ἑαυτὸ, ὅλων τῶν νοερῶν γενῶν ὑπερηπλωμένων, καὶ οἵδε οἱ θεοὶ τὸ ὑπερχόμενον ἕνωσιν, καὶ τὸ ἰδιότητα ταύτην ἐξῃρημένην πάντη τῶν ἐγνωσμένων ἐν ἑαυτοῖς ἱδρύσαντο. καὶ ὥσπερ σὺν τῶν ἀμεθέκτων, καὶ ὅλων ὑπερκειμένων, εἶσι μὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ νοητὸν γένος. ἔστι δ' ἀλλότριον ἀπὸ πάντα τὸ νοερόν. ἔστι δὲ καὶ τὸ συναγωγὸν ἀμφοῖν ἐν μέσῳ τῶν

νοητῶν, ὁμοῦ καὶ νοερῶν αἰωνοειδῶν, οὕτω δὴ καὶ ἐν τοῖς μεριστοῖς τοῦ παντὸς κόσμοις, τὸ ὑπερκοσμίων θεῶν ἰδιότης. τῶν δὲ παντὸς νοερῶν ἐξηρτημένη, καὶ ἀσυμπλοκῶς πρὸς τὸν δὲ τὸν κόσμον, καὶ καθ' αὑτὸν παραχθὲν περιέχουσα. τρίτον δὲ ἔλαχε τάξιν ἡ τῶν ἐγκοσμίων ἁπάντων θεῶν οὐσία, περιεκτικῶς ἐπιχωρημένη ταῖς τοῦ κόσμου μερίσι, καὶ συμπληροῦσα τὸν ἕνα τοῦτον, καὶ μονοειδῆ θεὸν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ διακόσμους περιέχουσα περιόδους. μέσον δὲ κεκλήρωται σύνδεσιν τῶν ἄκρων, ἡ τῶν ἀπολύτων θεῶν ἡγεμονία, τοῖς τε πᾶσιν ἐπεκτεινομένη, καὶ κοινωνοῦσά τοις ταῖς περὶ τὸν κόσμον διαιρέσεσι, πολλαῖς δὲ ἅμα μερίσεσιν ὁλοκλήρως ἐπιβαίνουσα, καὶ τοὺς μεμερισμένους ἀριθμοὺς τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, εἰς ἑνιαίους πέρατα, καὶ ἁπλουστέρας αἰτίας συνάγουσα. ἡ καὶ ὑπέστρωται πᾶν τὸ ἐγκοσμίων τῶν θεῶν γένος, συνεχόμενον πανταχόθεν ἀπ' αὐτῆς, καὶ πληρούμενον, καὶ τῶν πρωτίστων πληρουμένων ἀγαθῶν. εἰ τοίνυν ἐστὶ τι τὸ ὑπερκόσμιον ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ εἰ διωρισμένως ἵνα παρέχεται τῆς οὐσίας ὕπαρξιν αὐτοῖς, καὶ εἰ διωρισμένην ἰδιότητα, καὶ πέρατος ἀφορίζοντα καθ' αὑτὸν ὑπεροχὴν, ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς αὐτὸ νοήσωμεν θεοῖς πρώτως ὑφιστάμενον ὑπὸ τῶν νοερῶν πατέρων, ἀμιγὲς πρὸς τὸ ἐγκόσμιον.

Καθόλου μὲν, ὡς πρὸς ὅλους ἄπειρος μερισμοὺς τῶν θεῶν ὀχεῖσθαι, μεριστὸν δὲ, ὡς πρὸς τὸ παμπλῆθες καὶ μίαν, καὶ ὅλον τῶν νοερῶν βασιλείαν. πανταχοῦ γὰρ ἀνάγκη τοὺς τῶν δευτέρων διακόσμων ἡγεμονίας αἰτίας ὁμοιοειδῶς πως ταῖς τῶν ὑπερειλημμένων ἀποπληροῦν τάξεσι.

καὶ οὕτω δὴ μία, καὶ συνεχὴς ἐστὶν ἡ τῶν θεῶν πρόοδος, ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ κρυφίων ἑνάδων, εἰς τὴν ἔσχατον μερισμὸν πληθύνουσα τὰς θείας αὐτῶν. ὡς γὰρ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς οὐκ ἀμέσως τῷ αἰθερίῳ ῥεύματι συμπέφυκε τὰ παχύτατα, καὶ τὰ στερεμνιώτατα τῶν σωμάτων, ἀλλὰ τὰ ἀραιὰ, καὶ αὐλόπορα τῶν ἄλλων, περιεκτικῶς ὑπέστρωται ταῖς οὐσιώσεσι τὰ εἴδεσι, καὶ τῶν περιεχομένων ἀεὶ σωμάτων, τὰ περιέχοντα, μείζονα κοινωνίαν ἔλαχον, ἢ τὰ πόρρω κείμενα, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἄλλων συναπτόμενα, οὕτω δὴ καὶ ἐν ταῖς περὶ τὸν κόσμον θείαις οὐσίαις, συνεχεῖς μὲν εἰσιν οἱ δεύτεροι διάκοσμοι ταῖς περὶ αὐτῶν.

Διὰ ὁμοιότητα δὲ, αἱ πρόοδοι συμπληροῦνται τῶν ὅλων. συνοίγονται δὲ τὰ πέρατα τῶν ὑπερκειμένων ταῖς τῶν δευτέρων ἀρχαῖς. καὶ μία σειρὰ, καὶ τάξις ἀδιάλυτος ἄνωθεν καθῆκε, διὰ τὴν τῆς πρωτίστης αἰτίας ὑπεροχικὸν ἀγαθότητα, καὶ τὸ ἑνιαῖον κράτος αὐτῆς.

licet, quod in mentalium, simul & intellectualium medio *μέσῳ* celebratur, sic etiam in istis particularibus ordinibus, primùm existit quidem per se illa supermundanorum Deorum proprietas, ex hujo Universitatis partibus exempta, & non composita cum isto mundo, *neq; cum eo collocata*, & ipsum per causam undiq; complectens. Tertium verò ordinem sortita-est essentia omnium Deorum in-mundo versantium, proximè invecta mundi particulis, & complens hunc unum, & unigenam Deum, & illas in ipso varias progressiones continens. Ille vero *liberorum, ac* absolutorum Deorum principatus mediam extremorum conjunctionem, *eorumq; medium vinculum* est-sortitus, inter omnes autoritatem-habens, & particeps quidem est quodammodo divisionum, quæ *fiunt* in mundo, multis verò simul partitionibus conjunctim invehitur, *& in eas ingreditur*, & partitos numeros Deorum in-mundo-versantium in singulares fines, & simpliciores causas contrahit. Cui *principatui* subjectum-est etiam omne genus Deorum in-mundo-versantium, quod ab ipso undiq; continetur, & perficitur, & primis bonis repletur. Si igitur est aliquid supermundanum inter ipsos Deos, & si definitam aliquam essentiæ *naturam, quam Græci vocant* hyparxin, *quasi dicas existentiam, aut subsistentiam* ipsis præbet, *atq; suppeditat*, & si facultatem proprietatum, & aliquam ordinis excellentiam per se definit, illud in principalibus Dijs sciamus primo subsistere *manans* ab intellectualibus Patribus, quod non miscetur cum eo, quod est in mundo.

In-universum quidem, *& generaliter non miscetur cum eo*, ut cum universis omnibus partitis, *dividuisq;* Deorum tivis, particulariter vero, ut cum perfecto, & unico, & toto *Deorum* intellectualium Regno. Ubiq; enim necesse *est* secundorum ordinum principes causas, *vel, causas, quæ secundos ordines antecedunt*, similes-esse quodammodo superstitorum *ordinum* terminationibus.

Sic igitur unus, & continuus est Deorum progressus, supernè *manans* à mentalibus, & occultis Unitatibus, *&* in ultimam divinæ causæ partitionem desinens. Ut enim in ipsis sensilibus non immediatè tum ætherio fluxu crassissima, solida, *duraq;* corpora nascuntur: sed simplicia, & minùs materiata, quàm alia, proximè subsitrata-sunt cœlestibus periodis, & eorum corporum, quæ *res aliquas* semper continent, ea, quæ continentur *ab aliis semper* majorem sortita-sunt communionem, *eorumque majorem obtinent partem*, quàm illa, quæ procul *ab illis* sita sunt, & quæ per alia media cum ipsis conjunguntur, sic etiam in divinis ante mundum *creatum existentibus* essentijs, proximi quidem sunt secundi ordines, *&* adhærent illis *essentijs, quæ sunt* ante ipsos *secundos ordines*.

Propter similitudinem vero progressus ipsorũ Entium complentur. Ipsi vero fines supra-sitorum *ordinum* conjuncti-sunt cum secundorum *ordinum* principijs. Et una series, & ordo indissolubilis supernè descendit, *& ad inferiora pertingit*, propter insuperabilem primæ causæ bonitatem, & singulare ipsius imperium. Nam, quoniam quidem Unus est,

ideo est Unitatis suppeditator Quoniam verò bonum *est*, etiam illa, quæ ipsi *bonitati* sunt similia, ante dissimilia constituit. Sic igitur omnia *sunt* inter se cohærentia, *& alia cum alijs conjunguntur*, *& coherent*. Si enim ipsa cohærentia *rerum* interrumperetur, ne Unitas quidem, *nec unio prorsus* esset. Si etiam dissimilia inter se, alia cum alijs perpetua serie collocarentur, *atq; conjungerentur*, ne illud quidem, quod ipsi principio similius est, *& quod propter suam similitudinem ad principium propius accedit*, antiquiorem haberet progressum ad ipsum Esse. Si igitur hæc rectè dicimus, necesse profectò *est*, etjam ipsorum particularium ordinum primas hypostases universales esse, per intellectualem excellentiam, in divisis Deorum generibus sortitò existentem.

Sic igitur *necesse est hanc excellentiam* omnia secunda *genera Deorum* per causam continere, & conjungere cum Dijs, qui *sunt* ante ipsos. Proximus igitur est ille principalium Deorum ordo, ipsi Regno Intellectualium *Deorum*, *& cum eo coharet*. Quamobrem etiam Parmenides proximè post illam rerum-opificem Unitatem, ipsum constituit. Sed hæc quidem postea erunt perspicua.

CAPUT III.

IN præsentia verò, communem proprietatem totius hujus ordinis contemplemur, ut etiam divinam Platonis mentem pro viribus admiremur, quæ *scientiarum*, *& sacrorum* occultissima dogmata nobis patefecit. Horum igitur Deorum (ut diximus) progressus supermundanus quidem esse dicitur, & secundam autoritatem, *ac potestatem* in universis *rebus* habere post intellectuales Deos. Cum verò substantiam hujus essentiæ per se definiverit, *& alterum ab altero separaverit*, ostendit quidem unitam, *atq; conjunctam* intellectualium Deorum naturam.

Producit verò in multitudinem causas in ipsis comprehensas. Ab universalibus verò, & primarijs Unitatibus *manantia* particulariora Entium genera disponit, & secundùm ordinem optimè dividit, atq; componit inter se, *& alia cum alijs ordine collocat*. Omnia verò secunda *Entium genera*, cogit, & constringit, *constrictaq; conjungit*, & admirabilem essentiarum, & facultatum communionem ipsis inserit. Præterea verò *progressui iste Deorum* omnia, quæ sunt post ipsum, conjungit cum ijs, quæ sunt ante ipsum, & eximiarum quidem causarum provocat beneficam voluntatem ad secundorum providentiam.

Subjectorum vero substantias collocat in primis, & cohærentiam omnibus Entibus, & unam hypostaseôs *naturaq; perpetuam* seriem indit Quamvis autem hæc omnia bona suppeditet, *tamen* propter unam proprietatem, in se complectitur ipsorum suppeditationem. Omnia enim assimilat, & inferiora superioribus, & cognata *cognatis*, *eaque componit* inter se.

Διότι μὲν γὰρ ἓν ἐστιν, ἑνώσεώς ἐστι χορηγός. ὅτι δὲ πάχαθὸν, καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν ὅμοια πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησι. καὶ οὕτω δὴ συνεχῆ πάντα ἀλλήλοις. τῆς γὰρ συνεχείας διακοσμήσεως, οὐδ' ἂν ἕνωσις ᾖ. καὶ τῶν ἀνομοίων πρὸς ἄλληλα, καὶ τὰ ἑξῆς τεταγμένων, οὐδ' ἂν τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὁμοιότερον, πρεσβυτέραν εἶχε τὴν εἰς τὸ εἶναι πρόοδον. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, ἀνάγκη δή που καὶ τῶν μερικῶν διακόσμων πρὸ πρωτίστας ὑποστάσεις ὁλικὰς εἶναι, καὶ τὴν νοερὰν ὑπεροχὴν ἐν ταῖς διηρημέναις ἕδραις τῶν θεῶν λαχοῦσαν. οὕτω δὴ τὰ δεύτερα πάντα καθ' αὑτὰ σχεῖν, καὶ συνάπτειν πρὸς πρὸ αὐτῶν θεούς.

Συνεχὴς γοῦν ἐστιν ἡ τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν διακόσμησις τῇ βασιλείᾳ τῶν νοερῶν. διὸ καὶ ὁ Παρμενίδης πρόσεχῶς ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αὐτὸν μονάδος ὑφίστησιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἔσται καταφανῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ γ'.

ΠΡὸς δὲ τὸ παρὸν, τὴν κοινὴν ἰδιότητα πάσης τῆς τάξεως ταύτης θεωρήσωμεν, ἵνα δὴ καὶ τὴν τοῦ Πλάτωνος ἔνθεον γνώμην καὶ δυνάμιν ἀγαθαυμάσωμεν, τὰ μυστικώτατα τῶν δογμάτων ἡμῖν ἐκφοιάσαντα. Δέγεται μὲν οὖν ὑπερκόσμιος εἶναι τῶν θεῶν πάντων ὁ πρῶτος, καθ' ἑαυτὸν ἵδρυμα, καὶ δυνάμεσιν ἔχειν μετὰ τοῦτον νοεροὺς θεοὺς ἐν τοῖς ὅλοις ἐξουσίας. ἀφωρισμένην δὲ καθ' αὐτὸν ταύτης τῆς οὐσίας τὴν ὕπαρξιν, ἐκφαίνει μὲν τὸ ἰδιαζόμενον τῶν νοερῶν θεῶν.

Προάγει δὲ εἰς πλῆθος τοὺς ἐν αὐτοῖς πρεσχομένους αἰτίας. λοιπὸν δὲ τῶν ὁλικῶν, καὶ πρωτουργῶν μονάδων, τὰ μερικώτερα γένη τῶν ὄντων διακόσμει, καὶ διαιρεῖ κατὰ τάξιν ἕκαστα, καὶ συντάττει πρὸς ἄλληλα. πάντα δὲ τὰ δεύτερα συνάγει, καὶ συνδεῖ, καὶ κοινωνίαν αὐτοῖς ἐμβάλλεται τῶν τε οὐσιῶν, καὶ τῶν δυναμένων ἑκάστοις. καὶ ἔτι πρὸς πάντα, τὰ μεθ' ἑαυτὸν πάντα τοῖς πρὸ αὐτοῦ συνάπτει. καὶ τῶν μὲν ἐξηρημένων αἰτίων προκαλεῖται τὴν ἀγαθουργὸν βούλησιν εἰς τὴν τῶν δευτέρων πρόνοιαν.

Τῶν δὲ ὑφειμένων τὰς ὑπάρξεις ἐνιδρύει τοῖς πρώτοις, καὶ συνέχειαν τοῖς οὖσιν ἅπασι, καὶ τὴν ἑνιαίαν τῆς ὑποστάσεως εἰρμὸν ἐνδίδωσι. καὶ ταῦτα πάντα περιεχομένη τὰ ἀγαθὰ, καὶ μίαν ἰδιότητα τὴν χορηγίαν αὐτῶν ἐν ἑαυτῇ περιέλαβε. πάντα γὰρ ἀφομοιοῖ, τὰ κατάδεέστερα τοῖς πρὸ αὐτῶν, καὶ τὰ σύστοιχα ἀλλήλοις.

Καὶ διὰ τῆς ὁμοιότητος, ὁμοῦ μὲν, πρὸς οὐσίας αὐτῶν συμφαίνει, καὶ παραδυάμεις πρὸς πολυειδῆς. ὁμοῦ δὲ, συναγωγὸς ἐστι τῶν πολλῶν εἰς ἕνωσιν, καὶ τῶν διηρημένων, εἰς τὴν θείαν κοινωνίαν τῶν ἀγαθῶν.

Ἐντεῦθεν δὴ οὖν πρώτως καὶ τῶν διαφόρων εἰκόνων αἱ τάξεις ὑφίστανται. πᾶσα γὰρ εἰκὼν τῇ τοῦ παραδείγματος ἀφομοίωσιν παράγεται. τὸ δὲ ἀφομοιοῦν πρὸς δύο πρὸς τοῖς πρώτοις, καὶ διὰ ὁμοιότητος συνδεῖν τὰ πάντα, τοῖς θείοις ἐστὶ πύστις μάλιστα προσῆκον.

Τί γὰρ ἄλλο καὶ τὸν κόσμον αὐτὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πάντα πρὸς τὰ ζῴπερα παραδείγματα δυνάμενα ἀφομοιοῦν, ἢ τὸ ὑπερκόσμιον τοῦτο τῶν θεῶν γένος; τὰ μὲν γὰρ νοερὰ πάντα, τῇ μίᾳ ἕνωσιν, καὶ παντελῆ προνοίᾳ, ὑφίστησι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀμερίστως αὐτῶν ἐξηγεῖται τῆς οὐσίας.

Τὰ δὲ ἀπόλυτα γένη τῶν θεῶν, ἐφάπτεταί πως, [l. ἐφάπτεταί πως] ἤδη τοῦ κόσμου, καὶ συνεφάπτεται τοῖς ἐγκοσμίοις. ἀνάγκη δὲ αὖ τὴν ἀφομοίωσιν πανταχοῦ, καὶ οὐσίαν μὲν, ἐξῃρῆσθαι τῶν ὁμοιουμένων, καὶ τῶν διὰ τῆς ὁμοιώσεως τυπουμένων. μετὰ διακρίσεως δὲ, καὶ τῆς καθ' ἕδη διαιρέσεως, τὰ δύτερα κοσμεῖν. πῶς γὰρ ἂν ἄλλα ἄλλοις ὁμοιοῦν δυνάιτο, καὶ πάντα τοῖς ἑαυτῶν παραδείγμασιν οἰκείως συνάπτειν, κατὰ τὴν ὁμοιότητα, μὴ μέχρι τῶν ἐσχάτων εἰδῶν προϊέναι, καὶ πάντα διακρίνειν ἀπ' ἀλλήλων, ὅσων ἐστὶν ἀκίνητα αἴτια προϋπάρχοντα;

Δοκεῖ μὲν γὰρ καὶ ὁ δημιουργὸς, ὁμοιοῦν πάντα πρὸς ἑαυτὸν, ὡς ὁ Τίμαιός φησιν, Ἀγαθὸς ὢν, διὰ αὐτὸν τὴν ἀγαθοειδῆ βούλησιν, πάντα παραπλήσια αὑτῷ ποιεῖν, [l. ποιεῖ.] καὶ δὴ καὶ τῆς τοῦ χρόνου τάξεως μεταδίδωσι τῷ κόσμῳ, πρὸς τὸ νοητὸν ζῷον αὐτὸν ὁμοιότερον ἀπεργάζων. καὶ ὅλως διὰ τὸν πρὸς τὸ παράδειγμα τοῦ πάντος ὁμοιότητα, πάντα παράγει, καὶ πλησιουργεῖ τὸ ἑαυτοῦ δημιούργημα.

Ἀλλ' ἐν τῷ δημιουργῷ, πάντα καθ' αὑτὰ ἐστὶ. καὶ τὰ δύτερα γένη τῶν θεῶν. καὶ ὥσπερ τῶν περὶ αὐτὸ πλήρωμα πάντων ἐστὶν, οὕτω δὴ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν πρείττων ἡ ἑνοειδὴς αἰτία. διὸ δὴ καὶ πλησιουργεῖ τὰ πάντα, καὶ ἀφομοιωματικῶς ἐνεργεῖ, καὶ ζωογονεῖ τὰ ὅλα, καὶ τῶν ψυχῶν ἐστὶ πατὴρ, καὶ τῶν σωμάτων κηροπλάστης, καὶ τῆς ἁρμονίας χορηγὸς, καὶ τῶν δεσμῶν ὑποστάτης, καὶ τῶν ἀμερίστων, καὶ τῶν μεριστῶν γενῶν αὐτὸς, καὶ σχημάτων ἀπάντων ποιητής. καὶ ταῦτα μὲν ἑνιαίως ἐκεῖνος ὑφίστησι.

Et per similitudinem, simul quidem essentias, ipsorum ostendit, & multiformes potestates. Simul verò, conciliator est, & q. d. collector multorum in Unitatem, & divisorum in divinam communionem bonorum, *pro. multa colligit, & in Unitatem continuat, & divisa copulat in d. c. b.*

Hinc igitur primo etiam variarum imaginum ordines *manantes* subsistunt. Omnis enim imago secundùm ipsam ipsius exemplaris similitudinem, *& per similitudinis exprimendæ rationem*, producitur. Ipsum vero secunda primis assimilare, & omnia per similitudinem conjungere, hiis Dijs maximè convenit.

Quid enim aliud & ipsum mundum, & omnia in mundo *comprehensa* suis exemplaribus assimilare potest, quàm hoc ipsum supermundanum Deorum genus? Nam omnia quidem intellectualia, propter unam Unitatem, & perfectam providentiam, constituunt ea, quæ sunt in mundo, & ipsorum essentiæ præsunt individuè.

Absoluta verò genera Deorum attingunt quodammodo jam ipsum mundum, & unâ cum illis *Dijs*, qui in mundo versantur, *eum* attingunt, *ejusque enim una genera sunt.* Necesse autem *est*, ubique illud, quod *res aliquas alijs* assimilat, secundùm essentiam quidem, exemptum esse ex ijs, quæ *rebus aliquibus* assimilantur, & quæ per similitudinem exprimuntur. Cum discretione verò, & per formas divisione, secunda ordinare, *secundas rerum naturas in ordinem redigere.* Quomodo enim *hoc supermundanum Deorum genus* alia alijs assimilare posset, & omnia cum suis exemplaribus aptè conjungere per similitudinem, nisi ad extremas usque formas progrederetur, & omnia, alia-ab-alijs discerneret, quorum sunt immotæ causæ priùs-existentes?

Nam videtur quidem & ille rerum-opifex, & *Creator* omnia sibi assimilare, ut dicit Timæus, Cùm bonus sit, propter ipsam voluntatem bono-similem, *& vere bonam, vel, boni-forma-præditam*, omnia sibi similia facit. Quinetiam ipsum temporis ordinem impertit mundo, ipsum animali mentali similiorem reddens. Et omnino propter hujus Universitatis similitudinem cũ ipso exemplari, omnia producit, & ad-perfectionem-perducit suum opus.

Sed in ipso rerum-opifice, omnia per causas sunt, vel ipsa secunda genera Deorum. Et quemadmodum *ille rerum Creator* est complementum omnium *rerum, quæ sunt* ante ipsum, sic etiam eorum, quæ sunt post ipsum, continet unitas, & *conjunctas* causas. Quamobrem etiam hoc Universum perficit, & per-similitudinis-expressionem, atq; *repræsentationem* agit, & vivificat universa, *vitam in eis generans*, & animatum est Pater, & ipsorum corporum cero-plastes, *qui corpora sic formavit, ut ex ea videantur ab eo formata*, & harmoniæ, *totiusq; corporũ compagis est* suppeditator, & ipsorum vinculorum, *quæ corporum omnes partes vinciunt, & constringunt, est* fundator, *compactor, sustentator, & conservator*, & individuorum & dividuorum genera autor, & omnium figurarũ effector. Et hæc quidem singulariter,

viter, *& solus* ille constituit. Divisim vero, *singulá, separatim agunt*, *reiq, fabricant* illi Dij, qui sunt post ipsum. Ne quis igitur hoc dicat, quòd illud, quod per similitudinem exprimitur, *nobisq, representatur*, in ipso rerum-opifice primò sit: sed quòd propter hoc ipsi rerum-opifici ipsum Esse adsit. Si verò ab illo quidem *rerum-opifice manat* id, *quod est* in omnibus simile, illi verò *rerum-opifici simile est* ipsum Idem, ut Parmenides demonstravit, proximum quidem ipsi tale genus Deorum esse concedemus, quod etiam primùm ipsius universam effectionem ostendit, & secundis imponit, *ac inserit*.

Alterum verò *genus Deorum esse concedemus, quod est* per essentiam ipso & posterius, & inferius illo primario *rerum* omniũ principio, quod est in ipso. Ut igitur paucis rem totam expediamus, Illa quidem rerum-opifex Unitas, & tota hujus composita, *& in ordinem redacta* multitudo, uniformiter, & principaliter, & individuè præest *rerum* universarum similitudinis-effectioni, *atq, representationi*. Illa verò principalium Deorum dispositio, dividit quidem illud, quod est unitum, *atq, conjunctum* in rerum-fabricatrice effectione, explicat verò universalem rationem actionis intellectualium Deorum, in varietatem verò producit ipsam simplicitatem illorum providentiæ. Quamobrem & ipsa similitudo ab his manat ad omnes in mundo *comprehensas*, & primas, & medias, & ultimas vitæ formas.

Id enim, quod *rebus aliquibus* assimilatur, propter ipsum progressum à causis *progredientem*, secũdam communionis formam præfecit suis principijs. Si verò vis etiam singula *perpendens*, *& accuratiùs* examinans, spectare *divinam* illam providentiam, quæ per similitudinem per omnia pervadit, comperies & universum mundum propter istam, æternorum Deorum esse simulachrum, & omnes in ipso *comprehensas* integritates ex suis exemplaribus pariter pendère, & universas animas semper circa mentalem *Deum* choreas-agitare, & præstantiora genera Deos comitari, & animarum nostrarum illas, quæ sunt beatæ, ab illo generationis-autore errore ad suum fontem contendere. In summa verò, & omnes progressus, & *conversiones*, *&* reversiones, propter similitudinis causam perfici *comperies*. Etenim omne, quod *alicunde* prodit, per similitudinem, *quam habet* cum eo, quod ipsum generavit, subsistit, & omne, quod *se-convertit*, *& aliquò* revertit, quoniam-assimilatur suis principijs, ad ipsa facit *suam* reversionem, *i.e. ad ipsa revertit*.

Quinetiam ipsam in mundo nunquam-deficientem omnium formarum naturam ipsa similitudo custodit perpetuò, supernè ab ipsis Dijs *ad eam* perveniens. Nec in immateriatis solùm: sed etiam in materiatis formis, & ijs, quæ per mutationem *in res varias* feruntur, instabilem quidem rerum singularum immutationem ipsa formarum similitudo stabilis, rursus in ipsum generationis circulum, *& in ipsum ortus orbem* reducit. Infinitam verò varietatem *rerum* generatarum; in periodo finita concludit. Omnigenam verò, *variamq,* verborum divisionem ad unitam, *unicamq,* primariam causam

Διηρημένως δὲ, οἱ μὲν αὐτὸν θεοί. μὴ δὴ πῶς τις λεγέτω τὶς, ὅτι τὸ ἀφομοιωμαλικὸν ἐν τῷ δημιουργῷ πρώτως ἐστὶν, ἀλλ' ὅτι κῇ πῶτο τῷ δημιουργῷ τὸ εἶναι παρεστιν. εἰ δὲ ἀπ' ἐκείνου μὲν τὸ ὅμοιον ἐν πᾶσιν, ἐκεῖνο δὲ τὸ πρῶτον, ὡς ὁ Παρμενίδης ἔδειξε, πρόσοχος μὲν αὐτῷ τὸ πρῶτον γένος τῶν θεῶν εἶναι συγχωρήσομεν, ὃ κῇ πρῶτον αὐτοῦ τὴν ποίησιν ὅλην ἐκφαίνει, καὶ τῆς δευτέρους ἐνιδρύσεως.

Ἕτερον δὲ, καὶ οὐσίαν αὐτοῦ καὶ δευτερουργὸν, κῇ τῆς ἐν αὐτῷ πρωτουργοῦ τῶν πάντων ἀρχῆς ὑποληπτέον. ἵν' οὖν σαφελέντες ἔχωμεν, ἡ μὲν οὖν δημιουργικὴ μονὰς, καὶ πᾶν τὸ τούτης συστοιχοῦν πλῆθος, ἑνοειδῶς, καὶ ἐχηγικῶς, κ ἀμερίστως περίεστε τῆς τ ὅλων ἐξομοιώσεως. ἡ δὲ τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν διάκοσμησις, διαιρεῖ μὲν τὸ ἡνωμένον τῆς δημιουργικῆς ποιήσεως, ἀναπλοῖ δὲ τὸ ὁλικὸν τῆς ἐνεργείας τῶν νοερῶν θεῶν, εἰς δὲ ποικιλίαν προάγει τὴν ἀπλότητα τῆς ἑκάστων προνοίας. ὥστε καὶ ἡ ὁμοιότης, διὸ πάντων ἐφήκε τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσι, πρώτοις τε, καὶ μέσοις, καὶ πλατέσι εἴδεσι τῆς ζωῆς.

Τὸ γὰρ ὁμοιούμενον, διὰ τὴν πρὸς τῶν αἰτίων πρόοδον, διάπερον κοινωνίας εἵνεκεν πρόεισιν πρὸς τὰς οἰκείας ἀρχάς. εἰ δὲ βούλει καὶ καθ' ἕκαστον ἐξετάζων, σκοπεῖν τὴν διὰ τῆς ὁμοιότητος θεὸν πάντα καθήκουσαν πρόνοιαν, εὑρήσεις κ τὸν σύμπαντα κόσμον διὰ πάντων τῶν ἰδίων θεῶν ἄγαλμα γεγενῆσθαι, κ τοὺς ἐκάστῳ πάντας ὁλότητας τῶν ζῳοπιρῶν παραδείγματων ὡσαύτως ἐξηρτημένους, καὶ ψυχὰς πάσας ὅλας ἀεὶ περὶ τὸν νοητὸν χορεύουσας, καὶ τὰ κρείττονα γένη τῶν θεῶν συνοπάζειν, καὶ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν τὰς εὐδαίμονας, ἀπὸ τῆς γενεσιουργοῦ πλάνης ὑπὸ τὴν οἰκείαν πηγὴν αἰσθανομένας. ὅλως δὲ, κ πάσας πορείους ἁπάσας, κ πάσας ἐπιστροφὰς, διὰ τὴν ὁμοιότητα, [ὁμοιότητος] αἰτίαν ὑποπτεύομεν. κ γὰρ παν τὸ πορευόμενον, διὰ ὁμοιότητα τῆς πρὸς τὸ γένησαν ὑφέστηκε, κ πᾶν τὸ ἐπιστρέφον, ὁμοιούμενον ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς, πιστεῦσαι πρὸς αὐτὰς ἐπιστρέφει.

Καὶ μὴν κ τὸ ἀνέκλειπτον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων εἰδῶν, ἡ ὁμοιότης φρουρεῖ διαπαντός, ἄνωθεν ἐπ' αὐτῶν ἐφήκουσα τῶν θεῶν. κ γὰρ ἐν τοῖς ἀΰλοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐΰλοις εἴδεσι, κ ἐν μεταβολῇ φερομένοις, τὴν μὲν αἰΐδρυτον τῶν καθ' ἕκαστα περιέλαχεν, ἡ τῶν εἰδῶν ὁμοιότης ἐστῶσα, πάλιν εἰς τὸν κύκλον ἐπανάγει τῆς γενέσεως. τὴν δ' ἄπειρον ποικιλίαν τῶν γενητῶν, εἰς πεπερασμένην συγκλείει περίοδον. τὴν δ' παντοίαν τῶν λόγων διαίρεσιν εἰς ἡνωμέ-

νίαν ἀπαφίρῃ τὴν πρώτην ἐργὸν αἰτίαν. καὶ διὰ ταῦτα ὁ κόσμος ἀεὶ τέλειος ὑπὸ τῶν ἑλων σύμπας πλήρωται γενῶν τε, καὶ εἰδῶν. καὶ διὰ ταῦτα ὅμοιος τῷ νοητῷ ζώῳ, πάντα εἰκονικῶς ἔχων τε, καὶ περιέχων, ὅσα παραδειγματικῶς τὸ παντελὲς ζῶον. οὐκ ἄρα σμικρόν τι, καὶ ἐπ' ὀλίγον διατείνειν φαμέθα τὸ τῆς ὁμοιότητος γένος, ὃ καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ, τῆς τελειότητός ἐστιν αἴτιον, καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ γένεσιν δοτὸν πληροῖ δι' ὁμοιώσεως, καὶ τὴν αὐτάρκειαν, καὶ τὴν ὁλοπλῆ τῶν πάντων περιοχὴν, ἀφ' ἑαυτοῦ χορηγεῖ.

Ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἓν τὶ νοερὸν εἶδος, τὴν τοιαύτην αἰτίαν ἀναγωρήσαιμεν ποιῆσαι. τὰ γὰρ ὄντα πάντα διακρίνουσα τὰ ὑπερούσια γένη τε καὶ οὐσιώδη, τά τε νοερὰ, καὶ τὰ ψυχικὰ, τά τε ἀσώματα, καὶ τὰ σωματοειδῆ, προϋπάρχει καὶ τῶν εἰδῶν πάντων, καὶ τῶν γενῶν, καὶ τῶν ἀσωμάτων, καὶ τῶν ζωμαλικῶν αἰτίων.

Οὐ γὰρ διὰ τὸ νοερὸν εἶδος τῆς ὁμοιότητος, οἱ ἐν τῷ κόσμῳ θεοὶ προελήλυθασιν, ὁμοιούμενοι πρὸς ἑαυτῶν αἰτίοις. οὐδὲ διὰ τὸν τοῦ ὁμοίου παραδειγματικὸν ἰδέαν, διηρῆσθαι φαμὲν, αἱ ὑπερούσιοι τῶν θεῶν ἑνάδες, διακέκριται δὲ ἡ νοερὰ φύσις ἀφ' ἑαυτῆς. αἱ δὲ ψυχικαὶ τάξιν ἐν μέσῃ πρόοδον ἔλαχον. ἀλλ' (οἶμαι) καὶ ἡ ὁμοιότης, καὶ ἀνομοιότης, ἀνάλογον τῇ νοερᾷ παλάμῃ, καὶ ἑπομένη τὴν ὑπόστασιν ἔχουσι.

καὶ ὥσπερ ἐκεῖναι, πρώτως μὲν εἰσιν ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, δευτέρως δὲ, ἐν τοῖς νοεροῖς εἴδεσιν, ὁμοῦ ταῖς τῶν θεῶν ὑπαρξίσιν ἑπόμεναι, οὕτω δὴ καὶ τὸ ὅμοιον τοῦτο, καὶ τὸ ἀνόμοιον, προηγουμένως μὲν ἐν ταῖς ὑπερουσίοις ἑνάσιν ἔλαχεν ὕπαρξιν, ἑπομένως δὲ, ἐν ταῖς καταδύσαις προόδοις τῶν ὄντων. καὶ διὰ ταῦτα ὁ Παρμενίδης. ὥσπερ κινούμενόν, καὶ ἑστὼς, καὶ ταυτὸν δὴ που, καὶ ἕτερον τὲ ἐν ἀπίφαινε δ' ὄντως ἕκαστα, οὕτω δὴ καὶ τὸ ὅμοιον ἡμῖν ἀποδείκνυσι, καὶ τὸ ἀνόμοιον ἐν ὡσπερεὶ ἑνοειδέσι τῶν θεῶν ὑπάρξεσι.

Καὶ ὁ μὲν Σωκράτης ἄρα τὸ ὅμοιον, [καὶ] τὸ ἀνόμοιον προτίθησιν ἐν ἀρχῇ τοῦ Διαλόγου· παραδείγματα τούτων ἑκάτερον ἀφορίζειν χωρίσαι, ἀπὸ τῶν πολλῶν ὁμοίων τε, καὶ ἀνομοίων ἐξῃρημένων. ὁ δὲ γε Παρμενίδης, ἐπ' αὐτὰς τὰς ὑπερουσίους τῶν ὅλων ὑποστάσεις ἀναδραμών, ἐκεῖθεν τὰ ὄντα προάγει καὶ τὰς ἰδιότητας τῶν πρώτων αἰτίων.

refert. Et propterea mundus ſemper perfectus, ab univerſis & generibus, & formis completur. Et propterea ſimilis *eſt* mentali animali, omnia per imagines, *& per ſimilitudines* & habens, & continens, quæcunq; perfectum animal per-exemplar *habet, & continet.* Non igitur parvum quoddam *eſſe* ſtatuemus, & ad exiguum *ſtatium* pertinere *dicemus* ipſum ſimilitudinis genus: *ſed longè, latèq; patere diffundiq; dicemus*, quod & univerſo mundo, perfectionis eſt autor, & primum ipſius ortum explet per ſimilitudinem, *ac per ſimilitudinis expreſſionem*, & ipſam autarciam, *vitæq; conditionem ſuis bonis contentam, nec alienis opibus indigentem, nec ea expetentem.* & integram *rerum* omnium comprehenſionem à ſe-ipſo *manantem* ſuppeditat.

Sed talem *rerum* effectionem ne ad unam quidem aliquam intellectualem formam reduci concedemus. Quod enim in omnibus *Entibus, & rebus* diſcernit ipſa ſupereſſentialia genera, & eſſentialia, & intellectualia, & animalia, *i. e. ad animas pertinentia, vel, animarum genera*, & incorporea, & corporis-formam-habentia, *id* exiſtit-ante & omnes formas, & genera, & *ante* incorporeas, & corporeas cauſas.

Non enim propter intellectualem formam ſimilitudinis, Dij, qui ſunt in mundo, progreſſi ſunt, quòd ſimiles ſint ſuis cauſis, *ſuiq; ortus autoribus.* Neq; propter ipſius diſſimilitudinis exemplarem Ideam, *i. e. formam ab exemplari manantem*, diviſa quidem ſunt ſupereſſentiales Deorum Unitates, diſcreta verò eſt intellectualis natura à ſe-ipſa. Animales verò, *i. e. ad animam pertinentes, vel, animarum Unitates*, in ordine progreſſum ſunt-ſortitæ. Sed (ut arbitror) & ſimilitudo, & diſſimilitudo *ſuam* hypoſtaſin, *atq; naturam* intellectuali identitati, & diverſitati *ſimilem*, & proportione reſpondentem habent.

Et quemadmodum illæ, primò quidem ſunt in ipſis Dijs, ſecundò verò, in intellectualibus formis, unà cum ipſis Deorum ſubſtantijs, & *eſſentijs* apparentes, ſic etiam hæc ſimilitudo, & diſſimilitudo præcedentem quidem in ſupereſſentialibus Unitatibus *eſſentiam, atq; ſubſtantiâ* eſt-ſortita, ſequentē verò, in deſcendentibus Entium progreſſibus. Et propterea Parmenides, quemadmodū dicebat ipſū Unum & moveri, & ſtare, & idem profectò, & diverſum *eſſe* ſeparatim ab ipſo Ente, ſic etiam & ipſam ſimilitudinem, & ipſam diſſimilitudinem in ipſis uniformibus Deorum ſubſtantijs, *eſſentijs, atq; naturis eſſe* nobis demonſtrat.

Et Socrates quidem, ipſam ſimilitudinem, & diſſimilitudinem proponens in principio Dialogi, exemplar horum utrunq; definiebat, *& diſertiſſimis verbis dicebat eſſe* ſeparatum, ex multis & ſimilibus, & diſſimilibus exemptum. Ipſe verò Parmenides, ad ipſas ſupereſſentiales *rerum* univerſarum hypoſtaſes, *ſubſtantias, & naturas* recurrens, illinc Entia producit per proprietates primarum cauſatum. Ut enim in ipſa generatione, *ortuq;* omnia formis ab ipſis eſſentijs ornantur, ſic etiam profectò ad omnes eſſentias ex ſupereſſentialibus *Unitatibus*, ipſæ ſubſtantiarum proprietates perveniunt.

Gene-

Generatio enim *ortusq; rerum, est* essentiæ imago. Ipsa vero essentia, propter supereſſentialem Unitatem, habet progressum. Primum igitur in Dijs ipsum similitudinis genus *spectatur*. Deinde vero, in intellectualibus formis divisum-est. Et propterea, per similitudinem quidem, ipsi *rerum* universarum progressus *siunt*. Per similitudinem verò, *rerum* omnium reversiones ad ipsa principia *siunt, & res omnes ad ea revertuntur* à divina *natura, & ab ijs Entibus*, quæ progredi dicuntur, & *quæ* reversionis facultatem accipere, *vimque revertendi habere traduntur*. Ipsum quidem mentale exemplar, primam, & occultam causam in se-ipso primùm-sumpsit, Deorum per-similitudinem-expressorum, *& per simulachra nobis representatorum*.

Non enim est ociosum *hoc Deorum exemplar*, & infœcundum, à se-ipso fundatum, *& in se ipso collocatum*. Sed omnia producit, quæ per essentiam ipsi sunt-similia, & paternè constituit, & propter ipsum Esse tantum est, & ipsam subſtantiam, *ac essentiæ naturam* secundis *Entibus*, & ipsam facultatem similitudinis-expressæ, *quam res per similitudinem expressa habet*, ad ipsum *primum exemplar accedens*, per-illuminationem-immittit.

Illa vero rerum-opifex-vis divinis generibus insita, quæ pendet ex ipsius exemplaris mentalis antecedente causa, & quæ ex illa oritur, *& illinc orta eminet, ac excellit*, & circa illam agit, omnia quidem similia-facit & sibi-ipsi, & illi *antecedenti exemplaris causæ*: Sed non in ipso similitudinis genere suam subſtantiam, *ac essentiæ naturam* definivit, *definitamq; collocavit*.

Continet tamen intellectualiter, & conjunctim ipsas causas similitudinis *rerum* universarum, & utitur hujusmodi generibus Deorum ministris, ad secundarum *naturarum rerumq;* procreationem.

Ipsa verò principalium Deorum gens, tota quidem in divinis ordinibus collocata, prima verò intellectualem illius *summi* Patris effectionem *rerum* demonstrans, ex illo quidem *summo Patre* se totam pendêre profitetur per similitudinē causarum in illo priùs-existentium. Omnia verò dirigit, & explicat, ad illam rerum-opificem Unitatem *referens*.

Convertit vero, *atq; reducit* dividua Deorum genera, ad individuam Identitatem intellectualem. Assimilat verò, *similesq; facit* progressus *rerum* dispositiones, *ac ordines* mentalibus exemplaribus, & unicam seriem omnium Entium complet. Merito igitur & illi, qui rerum divinarum sunt periti, & ultimam Trinitatem, mentalium causam appellarunt, & fontanorum, & principalium Deorum, & circa Patrem intellectualem, totam principiorum seriem consistere tradiderunt. Etenim perfecto exemplari convenit illud per-similitudinem-expressorum *Deorum* genus, ut & illud, quod ex tertijs *Deorum ordinibus* est constitutum, eorum, qui *primo rerum exemplari* assimilantur, *similesq; fiunt, & sunt*. Omnia enim assimilantur illi primo *rerum* exemplari, & omnibus secundis *naturis* ad illud *primū exemplar* per similitu-

Ὡς γὰρ τὰ ἐν ἡμῖν πάντα τοῖς εἴδεσιν ἀπὸ τῆς οὐσίας κεκόσμηται, οὕτω δήπου καὶ ζωῆς οὐσίας ἁπάσας ἐκ τῶν ὑπερουσίων ἐφήκουσιν αἱ τῶν ὑπαρξέων ἰδιότητες. ἡμῖν γὰρ, οὐσίας εἰκών. ἡ δὲ οὐσία, καὶ τῷ ὑπερούσιον ἕνωσιν, ἔχει τὴν πρόοδον. πῶς οὖν ἐν ἡμῖν, τὸ τῆς ὁμοιότητος ἡμῖν. δεύτερος δὲ, ἐν τοῖς νοεροῖς εἴδεσι διήρηται. καὶ διὰ τοῦτ, καθ' ὁμοιότητα μὲν, αἱ πρόοδοι τῶν ὅλων. δι' ὁμοιότητος δὲ, αἱ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιστροφαὶ πάντων, ἐκ θεοῦ, καὶ πρώτου λεγομένων, καὶ τῷ τῆς ἐπιστροφῆς δεχέσθαι δυνάμιν. τὸ μὲν παράδειγμα τὸ νοητὸν τῷ πρωτίστῳ, καὶ κρύφιον αἰτίαν ἐν ἑαυτῷ προειληφὸς τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν.

Οὐ γάρ ἐστι λέγειν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἄγονον ἱδρυμένον. ἀλλὰ πάντα πρὸς αὐτὸ καθ' οὐσίαν ὁμοιώματα, καὶ παραγικῶς ὑφίστησι, καὶ τὸ εἶναι μόνον ἐστὶ, καὶ τῷ τὴν ὑπαρξιν τοῖς δευτέροις, καὶ τῷ τῆς ἀφομοιώσεως τῆς πρὸς αὐτὸ δύναμιν ἁπλάμενα.

Τὸ δὴ αὖ δημιουργικὸν τῶν θείων ἡμῶν, ὡς τὸν τοῦ παραδείγματος τοῦ νοητοῦ προηγουμένην αἰτίαν ἀπηρτημένον, κἀκείνης ἐξηχημένον, καὶ πρὸς ἐκεῖνο ἐνεργοῦν, ὁμοιοῖ μὲν πάντα καὶ πρὸς ἑαυτὸ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ τῆς ὁμοιότητος ἡμῖν, τὸν εἰκέναι ὕπαρξιν ἀφώρισται.

Περιέχει δὲ αὖ νοερῶς, καὶ ἰδιοειδῶς τὰ τῆς ὁμοιώσεως τῶν ὅλων αἴτια, καὶ χρῆται τοῖς πιστοῖς ἡμῖν τῶν θεῶν ὑπουργοῖς πρὸς τὴν τῶν δευτέρων ὑποστήνησιν. τὰ δὲ τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν φῦλον, ὅλον μὲν ἐν τοῖς μεριστοῖς διακόσμοις πλαγμένον, πρώτην δὲ τὴν νοερὰν ἐκφαῖνον ποίησιν τοῦ πατρὸς, ἐξ ἁπλῆς μὲν αὐτὸ διὰ τῆς ὁμοιότητος τῶν ἐν ἐκείνῳ προϋπαρχόντων αἰτιῶν, [l. αἰτίων.] πάντα δὲ αἰτιατικῆ, καὶ ἀναπλοῖ, πρὸς τὴν ἕνωσιν τὴν δημιουργικήν.

Ἐπιστρέφει δὲ τὰ μεριστὰ ἡμῶν τῶν θεῶν εἰς τὴν ἀμέριστον πολύπτυχα τὴν νοεράν. ἀφομοιοῖ δὲ τὰς προελθούσας διακοσμήσεις τοῖς νοητοῖς παραδείγμασι, καὶ μίαν ζωὴν ὑποπληροῖ τῶν ὅλων ἁπάντων. εἰκότως ἄρα καὶ οἱ τὰ θεῖα σοφοὶ, τὴν τριάδα τὴν ἐσχάτην, τῶν νοητῶν αἰτίαν ἔλεγον, τῶν τε πηγαίων, καὶ τῶν ἀρχικῶν θεῶν, καὶ πρὸς τὸν πατέρα τὸν νοερὸν, ἅπασαν τὴν τῶν ἀρχῶν σειρὰν ὑφεστῶσαν παραδίδοσθαι. καὶ γὰρ τῷ πλείω παραδείγματα προσήκει τὰ τῶν ἀφομοιωματικῶν ἡμῖν, ὥσπερ δὴ καὶ τὰ τῶν ὁμοιουμένων ἐκ τριῶν τυγχάνειν. πάντα γὰρ ὁμοιοῦται τῷ πρώτῳ παραδείγματι, καὶ πᾶσιν ἐπ' ἐκεῖνο δι' ὁμοιότητος ἡ ἐπιστροφὴ τοῖς δευτέροις.

Καὶ τῷ δημιουργῷ τῶν ὅλων συνλύσπᾳ, τὴν τῆς νοερᾶς ταυτότητος, καὶ ἑτερότητος αὐτὰν τὴν τῆς ὁμοιότητος, καὶ ἀνομοιότητος δυνάμει, μεριστῶς ἐκφαίνον, καὶ τὸ ἓν, καὶ ὅλον τῆς ποιήσεως ἐκείνης εἶδος, ταῖς διηρημέναις ἐνεργείαις, καὶ ταῖς τῆς οὐσίας διακρίσεσιν ὅση πάντα τὰ ὄντα περιέχει.

Ὅτι μὲν οὖν τὸ τῶν μερίστων θείων γενῶν πρώτιστον, καὶ ὁλικώτατον, καὶ τοῖς νοεροῖς διακόσμοις συνεπόμενον, τὴν ἀφομοιωματικὴν ἔλαχεν ἰδιότητα, καὶ κατ' αὐτὴν ἀφωρισμένον, συμπλέκει τὰ πάντα πρὸς τὴν δημιουργικὴν μονάδα, διὰ τούτων ὑπομνήσω, καὶ ὅπως ἔκ τινος νοητοῦ παραδείγματος προῆλθε τοῖς ἐγκοσμίοις ἅπασι, πρωταρχὴ τῆς δοτηγμένης.

DINEM *est* reversio, *i. e. omnes secundæ naturæ per similitudinem ad illud revertuntur.* Et *suprà dictum Deorum genus* conjunctum est cum illo *rerum* universarum opifice, *& Creatore*, ipsam intellectualis Identitatis, & Diversitatis causam, per ipsam similitudinis, & dissimilitudinis vim, partitè demonstrans, & illam unam, & totam illius effectionis formam per divisas actiones, & essentiæ discretiones, in omnia Entia deducens, *atq; producens.*

Quod igitur illud dividuorum divinorum genus primum, & maximè universale *genus*, & cum intellectualibus ordinibus conjunctum, sortitum sit proprietatem expressam per similitudinem, & per hanc definitum, conjungat omnia cum rerum opifice Unitate, per hæc, *quæ dicta sunt*, commonitum sit, & *commonefacti simus, atq; sciamus*, quomodo *suprà dictum Deorum genus* ex mentali exemplari prodierit ad omnes in mundo versantes *Deos, sciamus etiam quomodo* sit princeps autor procreationis *eorum Deorum, qui versantur in mundo.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ δ'.

Ἐπεὶ τοίνυν διὰ τῶν ἔμπροσθεν λέξεις, τὰς δυνάμεις τὰς ἀφομοιωματικὰς ἁπάσας διακρίνας, καὶ τάξας κατὰ τρόπον, καὶ περὶ τὴν μίαν οὐσίαν τῶν θεῶν περιέστησας θεωρήσωμεν. τούτων τοίνυν πρωτίστας μὲν εἶναι τάξομεν, καὶ ἡγεμονικωτάτας, αἳ τὴν νοερὰν ἐκφαίνουσι ποίησιν καὶ πατρὸς, καὶ ἀναπλοῦσιν εἰς ἅπασας τοὺς διηρημένους τῶν ὄντων διακόσμους. δευτέρας δὲ, τὰς συνεκτικὰς τῶν ὅλων, καὶ μίαν ζωὴν, καὶ ζυμπλοκὴν ἀδιάλυτον πηγὰς τῶν θείων περόδων.

Τρίτας δὲ, τὰς τῆς πληρότητος περιεκτικὰς τοῖς δευτέροις ἅπασι, καὶ τὰς περόδους αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπιστροφὰς αὐτοπαλεῖς διὰ τῆς ὁμοιότητος πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀνεξαλοιφούσας. ἐφεξῆς δὲ τούτοις, τὰς ἀναλυούσας τὰ περιληφθέντα πάντα γένη τῶν θεῶν, εἰς τὰς ἀμερίστους μονάδας, καὶ συναγωγοὺς τῶν μερίστων περιυπερχούσας. ἔτι τοίνυν τὰς ὑποστατικὰς τῶν διηρημένων γενῶν, καὶ δ' εἶναι χορηγοὺς, καὶ τῆς οὐσίας τοῖς τε πρώτοις, καὶ πολυτίμοις διωρισμένως. καὶ πρὸς ταύτας ἁπάσας, τὰς τῆς ἀχράντου διανομῆς, καὶ τῆς ἀεὶ ἑστώσης πληρότητος αἰτίας.

Καὶ μὲν τὰ τε, [l. τὰς τε] τῆς γονίμου ποιήσεως ἀρχηγοὺς, καὶ τὰς σὺν μερίστοις ὀχήμασι τῆς ζωῆς διηρημένους, καὶ διανεμούσας ὅση πάντα τὰ διάφορα, μὴ πάντων ἔγωγε θείην ἄν. ἔτι δὲ ὅση τοὺς πάντας τοὺς ἀναγωγοὺς τῶν διαφόρων, τοὺς ἀποκαθαίρουσι

CAPUT IV.

SUperiora verò verba, *superiorem tractationē* sequitur, ut omnes *rerum* potestates per similitudinem expressas discernamus, & per *loquendi* modum, *i. e. ut ita loquamur, ordine certo disponamus*, & collocemus, & circum unam essentiam Deorum progressas contemplemur. Harum igitur *potestatum*, *Plato* primas quidem, & maximè principales esse statuit illas, quæ demonstrant intellectualem illius *summi* Patris effectionem *rerum*, & explicant, *atq; diducunt eam* in omnes divisos ipsorum Entium ordines. Secundas vero *statuit* illas, quæ continent *res* universas, & unam seriem, & connexionem indissolubilem divinorum progressuum servant.

Tertias verò, *statuit* illas, quæ secundis omnibus *Entibus* sunt perfectionis primæ duces, & ipsorum progressus, & perfectas reversiones ad ipsa principia per similitudinem efficiunt. Post has verò *potestates*, *Plato ponit* illas, quæ omnia Deorum genera progressa dirigunt, *& referunt* ad individuas Unitates, & quæ primùm sunt dividuarum *Unitatum* conciliatrices, *& collectrices, quæ dividuas Unitates colligunt, & in unum contrahunt.* Præterea verò *statuit etiam* illas fundatrices, *& procreatrices, atque conservatrices* divisorum generum, & ipsius Esse, & ipsius essentiæ suppeditatrices & primis, & ultimis *Entibus*, distinctè, *separatim*, *atq; divisim.* Et præter istas omnes *facultates*, *& potestates antè dictas Plato statuit* illas impollutæ distributionis, & semper stantis, *ac immotæ* perfectionis causas.

Quin etiam illas fœcundæ *rerum* effectionis principes *primariasq; causas*, & illas, quæ dividuos vitæ rivos instillant, atque distribuunt in omnia secunda *rerum genera* cum istis ego saltem ponerem. Præterea verò post istas *collocarem causas* illas reductrices secundorum *Entium ad sua principia*, quæ

quæ reſecant omne materiatum, & peccans, *& vitioſum*, quæ bonorum omnium ſunt ſuppeditatrices.

Nullum enim eſt omnium pulchrorum, quæ *ſunt* in mundo, quod non progrediatur ex Deorum diſpoſitione, & impleat ea, quæ participant divina bona. Aut unde ſemper quidè ipſe mundo in ſuis principijs ſtat fundatus, immutabilis verò manet *ejus* circumvectio, conſtringitur verò vinculis indiſſolubilibus hoc Univerſum? Ipſi verò fines periodorum, principia ſunt ſequentium rotationum, *atque circumvectionum*, *& in orbem actionum*, ipſe verò generationis circulus, *& ipſius ortus orbis* imitatur cœleſtium *orbium* immutabilem ſuppeditationem, *perpetuumque ſine mutatione motum*, *& curſum*, omniaque convertuntur, *ac revertuntur* ad ea, quæ ſunt diviniora, & ipſa quidem materia per extremas ſignificationes ipſius formarum--procreationis, aſſimilatur ipſis Entibus. Quod vero vagè, & inordinatè movetur, in ordinem, & *certum* terminum circumagitur *ac adducitur* rerum-fabricatoribus verbis, aſſimilatum *rebus* ſemper eodem modo, pariterque ſtantibus, *ac immotam naturam habentibus*.

Quæ verò per variam generationem, & multiformes mutationes feruntur, cœleſtibus circulis aſſimilantur, & ſimul-ſequuntur *eos* omnigenomotu mora. Ipſæ verò Cœli circumactiones, *& circumvectiones*, animales effingunt periodos, *i. e. ipſarum animarum ambitus, ſive circuitus referunt*, *nobisq; repreſentant*.

Et ipſæ ſphæratum rotationes, *orbiumq; cæleſtium circumvectiones*, quodammodo illarum *animarum* intelligentias *in noſtris pectoribus* inſcribunt, *ipſarumque notiones noſtris oculis depictas oſtendunt*. Et tempus iſtud, quod ſecundum numerum circumit, & in-orbem circum-circa-ſaltat, *atque choreas agitat*, *videsne*, quomodo ſtantibus, *ac immotis* intelligentijs aſſimiletur, & menſuræ mentalium omnium? Manentis enim Ævi in Uno, totum hoc tempus eſt imago, quia ſecundum numerum pariter volvitur, *& in orbem agitur*. Omnia igitur etiam ad ipſum Eſſe, tranſitum ſunt-ſortita, & perfectionis diſtributionem ſecundùm *juſtam* menſuram à *rerum* Ducibus per-ſimilitudinem-expreſſis *acceperunt*, & ſuam eſſentiam continent per ſimilitudinem. Quinetiam ipſam ſympathiam, *conſenſumque rerum* in mundo *comprehenſarum*, & mutuam earum inter ſe ſocietatem, *atque communionem* inſigniter, *atque præcipuè* gubernat iſte Deorum ordo. Omnia enim per ſimilitudinem inter ſe coeunt, & facultates, quas habent, *alia aliis* impertiunt. Et prima quidem, ſecundis ſuam donationem, *ſuaq; dona* per illuminationem immittunt abundè, *& ſine invidia ſuppediant*.

Ipſa verò *rerum* effecta collocata-ſunt in ipſis cauſis, *unde manarunt*. Connexio verò, & ſocietas, *atq; communio* indiſſolubilis univerſarum *rerum*, & conjunctio *quædam arctiſſima* eorum, qui faciunt, & eorum, qui patiuntur, in hoc mundo ſpectatur. Etenim in ipſis effectis ſunt generatrices ipſorum cauſæ, per ſimilitudinem.

ους πᾶσι τὸ ἕνυλον, καὶ πλημμελὲς, τοῖς τῶν ἀγαθῶν πᾶσιν χορηγούς.

Οὐδὲν γάρ ἐστι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων καλῶν, ὃ μὴ παρέσπεν ἐκ τῆς ἀγαθομήτορος τῶν θεῶν, καὶ πληροῖ τὸ μετέχοντα τῶν θείων ἀγαθῶν. ἢ πόθεν αἰεὶ μὲν ὁ κόσμος ἐνίδρυται ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς, μένει δὲ ἄτρεπτος ἡ περιφορὰ, συνέχεται δὲ πᾶς ἀλύτοις δεσμοῖς τὸ πᾶν; τὰ δὲ πέρατα τῶν περιόδων, ἀρχαὶ γίνονται τῶν ἑφεξῆς αἰωνοκυκλήσεων, ὁ δὲ τῆς ψυχῆς κύκλος, μιμεῖται τὸν τῶν οὐρανίων αἰτίαν ἄλλαχοῦ χορηγίαν, πάντα δὲ, ἐπίστασθαι ποιεῖ τὰ θειοτερα, καὶ ἡ μὲν ὕλη ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἐμφάσεων τῆς εἰδοποιίας, ὁμοιοῦται τοῖς οὖσι. τὰ δὲ πλημμελῶς, καὶ ἀτάκτως κινούμενα, εἰς τάξιν, καὶ ὅρον περιάγεται τοῖς δημιουργικοῖς λόγοις, τοῖς ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἑστῶσιν ὁμοιουμένοις.

Τὰ δὲ ἐν ψυχῇ ποικίλη, καὶ μεταβολικῇ πολυειδῶς φερόμενα, τοῖς οὐρανίοις κύκλοις ἀπεικάζεται, καὶ συνέπεται κινούμενα πανταχῶς. αἱ δὲ ἐν οὐρανοῦ περιπολήσεις, τοὺς ψυχικὰς ἀπεικονίζονται περιόδους.

Καὶ οἷον ἐπιγράφονται τὰς ἐκείνων νοήσεις, αἱ τῶν ζῴων αἰωνοκυκλήσεις· καὶ ὁ χρόνος οὗτος ὁ καθ' ἀριθμὸν περιπορεύμενος, καὶ κύκλῳ περιχορεύων, ὅπως ζωῆς ἑστώσης ἀφομοιοῦται νοήσει, καὶ τῷ μέτρῳ τῶν νοητῶν πάντων; μόνος γὰρ αἰῶν ἐν ἑνὶ, γίγνεται ὁ σύμπας οὐσιοῖ χρόνος εἰκὼν, καθ' ἀριθμὸν ὡσαύτως αἰελιστρόμενος. πάντα πάντως καὶ τῷ εἶναι παρεσχεν ἔλαχε, καὶ τῷ τῆς πληθότητος κατὰ μέτρον διαιρεῖν, ἐκ τῶν ἀφομοιωματικῶν ἠγεμόνων, καὶ συνέχει τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος. καὶ μὲν τὴν συμπάθειαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα κοινωνίαν πρυτανεύει διαφερόντως ἡ τάξις αὕτη τῶν θεῶν. πάντα γὰρ διὰ τῆς ὁμοιότητος ἀλλήλοις συνέρχεται, καὶ μεταδίδωσιν ὧν ἔχει δωρεῶν. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, τοῖς δευτέροις ἐπιλάμπει τὴν ἑαυτῶν θέσιν ἀφθόνως.

Τὰ δὲ ἀποτελέσματα τοῖς αὐτοῖς ἐνίδρυται. συμπλοκὴ δὲ ἀδιάλυτος, καὶ κοινωνία τῶν ὅλων, καὶ συνδεσις τῶν ποιούντων, καὶ πασχόντων, ἐν τῷ κόσμῳ θεωρεῖται. καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν ἐστι τὰ γεννητικὰ αὐτῶν αὐτοῖς, διὰ τῆς ὁμοιότητος.

Καὶ ἐν τοῖς αἰτίοις τὰ ἀπ' αὐτῶν προϊόντα ἡνωμένα, κατὰ προοχὴν ὑφέστηκε, καὶ πάντα ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ, καὶ συναγωγὸς πάντων, ἡ ὁμοιότης. καὶ ᾗ τοῦτον δὴ τὸν λόγον, τὰ μὲν ἐν οὐρανῷ, τῶν οἰκείων ἀπορροιῶν δίδωσιν ἄφθονον τοῖς τῇδε μετάδοσιν. τὰ δὲ ὑπὸ σελήνην, ὁμοιούμενα πως ἐκείνοις, μεταλαγχάνει τῆς προηγούσης αὐτοῖς πληρότητος.

Σειραὶ δὲ ἄνωθεν καθήκουσι μέχρι τῶν ἐσχάτων, ἀεὶ τῶν δυνάμεων ἀπεικαζομένων τὰς πρὸ αὐτῶν δυνάμεις, καὶ τῆς μὲν προόδου τῷ ὁμοιότητα ἐλαττεύσης. πάντων δὲ ὅμως καὶ τῶν ἀμυδροτάτων θ' ὑπαρχόντων μεταλαχόντων, τῷ πρὸς τὰ αὐτὰ τὰ πρῶτα φερομένων ἀπεικασίαν, καὶ συμπαθούντων ἀλλήλοις, καὶ τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμονικωτάτοις αἰτίοις. ᾗ γὰρ ἡ ὁμοίωσις δυνατὴ πέφυκε τοῖς προελθοῦσι.

Καὶ γὰρ ἀλλήλοις ἀφομοιοῦνται κατὰ τὸν ἀφ' ἑνὸς πρόοδον, καὶ τὸν εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἐπιστροφὸν, ᾗ τοῖς ἡγεμονικοῖς αἰτίοις, ᾗ πρωτουργοῖς αἰτίοις. καὶ διὰ μὲν τῆς ἐπερᾶς ὁμοιότητος, συμπνεῖ, καὶ συμφύεται, καὶ συγκιρνᾶται τὰ στοιχεῖα ἀλλήλοις. διὰ δὲ τῆς λοιπῆς, ἐπείγεται πρὸς τὰς οἰκείας ἀρχὰς, ᾗ σπάσεται τοῖς παραδείγμασι.

Διὰ δὴ ταῦτα, τῆς μὲν Ἡλίου περιφορᾶς ἐξήρτηται πάντα τῆς ἡλιακῆς ἀπορρροίας μετέχοντα. λέγω δὲ οὐ τὰ κρείττονα ἡμῶν γένη μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχῶν ἀριθμὸς, καὶ ζώων, ᾗ φυτῶν, καὶ λίθων. τῆς δὲ ἑρμαϊκῆς ἐξέχεται πάντα, τὰ τῆς ἰδιότητα θ' ἡγεμόνος κατασπερματικὰ. κἀπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως ἔχει.

Ἅπαντες γὰρ ἡγεμόνες εἰσὶ, ᾗ ἄρχοντες ἐν τῷ παντὶ. ᾗ πολλαὶ μὲν ἀγγέλων τάξεις περιχορεύουσιν αὐτοῖς. πολλοὶ τε δαιμόνων ἀριθμοὶ, πολλαὶ δὲ ἡρώων ἀγέλαι, παμπληθεῖς δὲ ψυχαὶ μερικαί. πολυειδῆ δὲ τῶν θνητῶν ζώων γένη, ποικίλαι δὲ φυτῶν δυνάμεις. καὶ πάντα μὲν ἐφίεται τῶν ζωοπατόρων ἡγεμόνων, ᾗ τὸ σύμβολον ἐν πᾶσίν ἐστι τῆς οἰκείας μονάδος, ἀλλ' οὐ ὡσ, τραχύτερον, οὐ δὲ, ἀμυδρότερον. ἐπεὶ καὶ ἡ ὁμοιότης, ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τῶν γενημάτων, μᾶλλον ὑφέστηκεν. ἐν δὲ τοῖς μέσοις, ᾗ τοῖς ἐσχάτοις ἀμυδρεύεται νοῦ τὸν τῆς προόδου λόγον. εἰκόνες οὖν, καὶ παραδείγματα. Διὰ τὴν συναγωγὸν ὁμοιότητα, τὴν ὑπόστασιν ἔλαχον. καὶ ἔκαστον ἑαυτῷ τε, καὶ τοῖς συγγενέσι, προσήκον ἐστὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα.

Et in ipsis causis fœtus ab ipsis progressi, per comprehensionem subsistunt, & omnia sunt inter-se alia cum alijs *conjuncta*, & similitudo conciliatrix est omnium, *omnia inter se concilians, conjungens, ac in unum cogens.* Et hac de causa, illa quidem, quæ sunt in Cœlo, suorum defluxuum, *& bonorum à se defluentium, & manantium* copiosam partem impertiunt ijs, quæ sunt hic, *in ijsdem sublunaribus locis.* Illa verò, quæ sunt sub Luna, illis quodammodo assimilata, perfectionem sibi convenientem participant.

Series verò supernè descendentes perveniunt usq; ad extrema, secundis semper essingentibus potestates, quæ sunt ante ipsa, & ipso quidem progressu similitudinem minuente, omnibus verò tamen vel infirmissimis quibusque, quæ ipsum Esse participant, expressam similitudinis figuram ad primas causas *nos adducentem*, ferentibus *referentibus, & repræsentantibus*, & inter-se sympathia quadam affectis, adeò ut alia cum alijs patiantur, *ac afficiantur mutuò*, vel cum suis principalibus causis. Etenim expressa similitudo duplex naturaliter inest *rebus ex primo exemplari* progressis.

Etenim aliæ alijs assimilantur propter progressum ab Uno *progredientem*, & *eb* reversionem quæ *fit* rursus in Idem, & principalibus, & primarijs ipsarum *rerum* causis *assimilantur*. Et per alteram quidem similitudinem, elementa inter-se conspirant, & coalescunt *consentiunt, & coeunt*, & commiscentur. Per reliquam verò *similitudinem*, ad sua principia properant, & conjunguntur cum ipsis exemplaribus.

Propter hæc igitur, à Solis quidem circumvectione pendent omnia, quæ solarem defluxionem, *bonorumque rivos à Sole manantes* participant. Dico autem non solùm præstantiora nostra genera: Sed etiam animarum, & animalium, & plantarum, & lapidum numerus. Ex Mercuriali verò *defluxione, bonorumque rivis à Mercurio manantibus* effluunt, *& pendent* omnia, quæ proprietatem hujus Dei *Mercurij* receperunt. In alijs etiam Dijs pariter *fit*, *& idem accidit.*

Omnes enim in hoc Universo sunt & Duces, & Principes, *qui res universas moderantur, & administrant.* Et multi quidem Angelorum ordines circa ipsos saltant, *& choreas agitant.* Multiq; Dæmonum numeri, multiq; greges Heroum, plurimæ verò particulares animæ. Multiformia verò mortalium animalium genera, variæq; plantarum facultates. Et omnia quidem appetunt suos Duces, & omnibus est Unitatis propriæ signum unum: Sed alibi quidem, evidentius, alibi verò, obscurius. Quoniam & ipsa similitudo, in primis quidem fœtibus, magis, *atq; dilucidius apparens* subsistit. In medijs verò, & extremis *fœtibus* obscuratur propter ipsam progressus rationem. Imagines igitur, & exemplaria, propter conciliatricem similitudinem, *quæ res inter se conciliat, & in unum cogit, atque conjungit, suam* hypostasin, *atq; naturam* sunt-sortita. Et unum-quodque sibique, cognatisq; *suis*, propter similitudinem est familiare. Amicitia verò inconcussa

cussa, *stabilis, ac immota* est syntaxchiarum in hoc mundo *existentium, id est, rerum, quæ sunt ejusdem ordinis, & quæ naturæ cognatione sunt conjunctæ*, propter ipsam similitudinis præsentiam. Quoniam vel ipsa contraria, & quæ plurimum inter se distant, *maximoq; intervallo alia ab aliis sunt remota*, rationem, *quæ nullis argumentis refelli potest*, & invictam colligant, *vinciunt, & veritatis vinculis constrictam demonstrant*, & cum hujus Universitatis perfectione cõnectunt.

Summatim igitur dicamꝰ, quod illi *rerum* universarum Duces per similitudinem-expressi, omnia ex se producunt, & generant. Per similitudinem enim ipsi *rerum* progressus *fiunt*. Et omne, quod subsistit, generatrici causæ solet assimilari. Et *ipsa res* ad principia revertũtur. Omnis enim *rerũ ad principiũ* reversio, per similitudinem *fieri solet*. Et ea, quæ sunt inter-se cognata, *se mutuò* conjungunt, *& mutuo cognationis vinculo se constringunt*. Unius enim, *& ejusdem* causæ communio, similitudinem quidem efficit in ijs, quæ *causam eandem* participant, ex ista verò *similitudine manantem* indissolubilem connexionem inserit ipsis. Et *isti Duces, universarum rerum moderatores, & administratores*, omnia reddunt, *ac efficiunt* consentientia, & amica, & inter se familiaria, *non aliter, quàm si mutuis alloquijs, salutationibus, & colloquijs inter se fruerentur*. Sublimiora quidem, in humilioribus, per communionem demonstrantes. Inferiora vero, in perfectioribus, per comprehensionem, *quæ fit* per causam. Series vero, & periodos, *circuitusq; rerum*, supernè, *à primis* usq; ad ultima distendunt, *atq; perducunt*. Et ipsas quidem Unitates, per proprios, *suosq;* numeros, in summissionem producunt. Ipsas vero multitudines cogunt, *atq; contrahunt* in Unitatem, per communionem *factam* per essentiam.

Et ipsa quidem Tota, patribus accommodant. Ipsas vero partes, ipsis Totis complectuntur. Et imperfecta quidem, per conjunctionem cum ipsis finibus, ad-perfectionem-perducunt. Perfecta vero, per similem causam, servant sine-mutationem-status. Et similibus formisq;, verbisq;, ipsum dissimilitudinis mare *vastum, ac infinitum*, ad finitum ordinem adducunt. Ipsis vero stantibus, *stabilibus, & immotis rerum* exemplaribus, ipsam valde-mutabilem generationem, *ortumq; rerum*, quæ hic *nascuntur*, concludunt, *atq; conficiunt*. Communiter igitur, *atq; generaliter* hæc habebamus dicenda de *rerum* divinarum ordine, quem proximum quidem intellecturalibus Dijs, principem vero, & per-similitudinem-effectorem secundorum omnium *Entium, & eum, qui secundis omnibus Entibus præest, atq; nobis per similitudinem exprimit, & repræsentat*, esse dicimus, *& eum, qui hæc omnia reducit* ad sua principia.

φιλίσ δὲ ἀσύλλυτοι ἐσι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ στοιχείων. Διὰ τὴν τῆς ὁμοιότητος φαντασίαν. ἐσὶ καὶ τὰ ἐναντία, καὶ πλεῖστον ἀλλήλων ἀφεστήκοτα, λόγον αἰτίαν ἔχοντα σωθῆναι, καὶ πρὸς τὸν παντὸς συμπλοκὴν πλεκόμενα.

Σολλὴ δὲ θεωρίαν ἔπεσθαι, ἔτι καὶ παράγουσιν ἀφ' ἑαυτῶν αὐτὰ, καὶ γινῶσιν οἱ ἀφομοιωμάλιοι τῶν ὅλων ἡγεμόνες. Διὰ μὲν ὁμοιότητος, οἱ προόδοι καὶ τὰ ὑφιστάμενα ὁμοιοῦσθαι φιλεῖ πρὸς τὴν γινομένην αἰτίαν. καὶ ἐπιστρέφουσι πρὸς τὰς ἀρχάς. πᾶσα γὰρ ἐπιστροφὴ, εἰ ὁμοιότης. καὶ ἀνάλογος τὰ συγγενικὰ σωδέουσιν. ἡ μὲν κοινωνία τῆς αἰτίας αὐτῆς, ὁμοιότητα μὲν ἐναπεργάζεται τοῖς μετέχουσιν, ἐκ δὲ ταύτης, συμπλοκὴν ἀδιάλυτον ἐνδίδωσιν αὐτοῖς. καὶ πάντα συμπιπτῇ, ἡ φίλια, καὶ ἀντωφελῆ ἀλλήλοις ὁμοπλοῦσα. τὰ μὲν ὑψηλότερα, ἐν τοῖς χαμηλοτέροις, διὰ τῆς μεθέξεως ἐνδεικνύμενα. τὰ δὲ καταδεέστερα, ἐν τοῖς πλουσιωτέροις, διὰ τῆς κατ' αἰτίαν ἕνωσις. ζωρὰς δὲ, ἕνεκεν ὧν ἕνωσιν ἄχρι τῶν πλουσίων διατείνουσι. καὶ τὰς μὲν μονάδας, διὰ τῶν οἰκείων ὁμοιωμάτων, εἰς ὕφεσιν προάγουσι. τὰ δὲ πληθη σωάγουσι διὰ τῆς κοινωνίας τῆς καθ' ὑπόστασιν, εἰς ἕνωσιν.

Καὶ τὰ μὲν ὅλα, τοῖς μέρεσιν ἐφαρμόζουσι. τὰ δὲ μέρη, τοῖς ὅλοις ἐπιλαμβάνουσι. καὶ τὰ μὲν ἀτελῆ, διὰ τῆς πρὸς τὰ τέλη συναφῆς, πλεονεργοῦσι. τὰ δὲ τέλεια, διὰ τῆς ὁμοίας αἰτίας, φρουροῦσιν ἀμεταστάτως. καὶ τοῖς ὁμοίοις εἴδεσι τ, καὶ λόγοις, τὸν τῆς ἀνομοιότητος πόντον, εἰς ὠφελιμωτάτην ἄγουσι διακόσμησιν. τοῖς δὲ ἑστῶσι παραδείγμασι, τὸν πολυμεταβόλον γένεσιν τῶν τῇδε συμφέρουσι. καινὴ μὲν οὖν ἔοικε πρὸς τῆς τάξεως τῶν θείων ἔχομεν λέγειν, ὧν προσεχῆ μὲν τοῖς νοεροῖς θεοῖς, ἡγεμονικὸν δὲ, καὶ ἀφομοιωμάλιον τῶν δι' ἡμῶν ἀπάντων, ἑνιαῖον φαμὲν, πρὸς τὰς οἰκείας ἀρχάς

CAPUT V.

DEinceps vero, volo ante Parmenidis contemplationem accuratè docere, quorum Deorum etiam in alijs Dialogis hanc proprietatem habentium Plato mentionem faciat. Fortasse enim sic etiam illa Parme-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ε'.

Τὸ δὲ ἑπόμενον, βούλομαι πρὸ τῆς τοῦ Παρμενίδου θεωρίας ἀκριβῶς διδάξαι, ποίων ὁ Πλάτων θεῶν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις διαλόγοις τὴν ἰδιότητα ταύτην ἐχόντων, διαμιμνήσκεται. τάχα γὰρ ἂν οὕτω καὶ ἡ τοῦ Παρ-

μιμήσου παράδοσις, γνήσιος πιστοτέρα, καὶ τῷ λόγῳ καταφανής. τριχῇ πάντων τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν διηρημένων, καὶ τῶν μὲν, τοῖς νοεροῖς βασιλεῦσιν ἑνωμένων, καὶ πᾶσαν τὴν ὑφ' ἑαυτοὺς ἐκφαίνειν, εἰς τὸν πρὸς ἐκείνους ἕνωσιν αἰσθητείνων, τῶν δὲ, τὰ μέσα τῶν ὅλων συμπληρούντων, καὶ τὸν παντελῆ πρόοδον τῶν θεῶν τούτων καταμιμουμένων, τῶν δὲ, τὸ πέρας συγκλειόντων τῆσδε τῆς τάξεως, καὶ τοῖς δευτέροις ἐκφαινόντων τὰς τούτων δυνάμεις, οἱ μὲν ἐν τοῖς ἀκροῖς πλαγμένοι δήπου, τῆς ὁμοιότητος τῶν ἀφομοιωμένων θεῶν οὐκ ἀμέτρως μετειλήχασιν. ἀλλ' οἱ μὲν, ὑπερίδρυταί πως αὐτῆς, καὶ συμπλέκονται τοῖς νοεροῖς θεοῖς κατὰ τὴν οὐσίαν, οἱ δὲ, προελήλυθασιν ἀπ' αὐτῆς, καὶ τοῖς δευτέροις ἐπιμίγνυνται γένεσι. μόνοι δὲ οἱ τὸ μέσον πλάτος συμπληροῦντες, ἀκριβεῖ τὴν ὕπαρξιν ἀφορίζουσιν ἐν αὐτοῖς τῆς διακοσμήσεως ταύτης. ἀπὸ τούτων δὴ οὖν καὶ ἡμεῖς ὁρμηθέντες, τὴν ὅλην τοῦ Πλάτωνος θεωρίαν τῷ λογισμῷ συνείλημμεν. εὑρήσομεν γὰρ ἐν τούτοις τὰ μέτρα τῆς ἡγεμονικῆς τάξεως ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ τελεια τελείως παραδεδομένα. πάλιν τοίνυν τῶν μέσων τούτων διακόσμων εἰς τριάδα τὴν ὅλην πρόοδον ἀναγείναντες, ἄνωθεν ἀπὸ τῶν τριῶν νοερῶν πατέρων, τὴν τοιαύτην διαίρεσιν λαχοῦσαν.

Διὸ δὴ πᾶσα μὲν ἡ τάξις αὕτη τῶν θεῶν εἰς τὴν δημιουργικὴν ἀνήρτηται μονάδα. παράγει δὲ ὁ δημιουργὸς νοῦς, οὗτος μὲν, ἀφ' ἑαυτοῦ τε, καὶ τῆς ὅλης ζωογονίας, οὗτος δὲ, ἀπὸ τῶν οἰκείων ὀχείων. Διὸ δὲ καὶ τῶν ὑφισταμένων, οἱ μὲν, παλεγκλῆ ἔλαχον ἀξίαν, καί εἰσιν ἡγεμονικοὶ πατέρες, οἱ δὲ, γονηλικὴν, οἱ δὲ, ἀναγωγὸν, καὶ ἐπιστρεπτικήν.

Ἐπειδὴ δὲ ἑκάστῳ τῶν νοερῶν βασιλέων συνδέσμηταί τις καὶ τῶν ἀχράντων θεῶν τάξις, ἀνάγκη δή που καὶ τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς τὴν ἀπ' ἐκείνων προφαινεσθαι διάτειναν πρόοδον, καὶ διὰ τοῦτ' ἔστιν ἐκ τριπλῶν διακόσμων τελεσθῆναι διακόσμησιν συμφυέσθαι τὴν φρουρητικὴν τάξιν, οἰκείως ἑκάστῃ συνυφισταμένην. παλεγκτικῶς μὲν, δηλαδὴ τῇ πρώτῃ. ζωογονικῶς δὲ, τῇ μέσῃ. νοερῶς δὲ, καὶ ἐπιστρεπτικῶς, τῇ τελευτῇ.

Καὶ οὕτω δὴ τὸν ὅλον τυπωθέντα διάκοσμον τῶν θεῶν, ταῖς παλεγκτικαῖς διηρῆσθαι δυνάμεσι, καὶ ταῖς γονίμοις προόδοις, καὶ ταῖς ἀναγωγοῖς τῶν δευτέρων ἀπάντων, καὶ ταῖς ἀχράντοις φρουραῖς.

nidis traditio fiet credibilior, & *probabilior*, & oratione *fiet magis* perspicua, *verbisq; dilucidior evadet*. Cùm igitur illi principales Dij trifariam sint-divisi, & alij quidem, cum intellectualibus Regibus sint-conjuncti, & totam *rerum* seriem sub se-ipsis *existentem*, ad unionem cum illis dirigant, *ut eam cum ipsis uniant*, *atq; coniungant*, alij verò, media genera compleant, & integrum, *perfectumq;* progressum horum Deorum distribuant, alij verò, finem concludant hujus ordinis, & secundis *naturis* ostendant horum *Deorum* facultates, *atq; potestates*, illi quidem, qui collocati-sunt in summis *ordinibus*, profectò similitudinem Deorum per-similitudinem-expressorum, non immediatè participant: Sed alij quidem quodammodo siti-sunt-supra *similitudinem* ipsam, & conjunguntur cum intellectualibus Dijs per essentiam, alij verò progressi sunt ab ipsa, & cum secundis generibus miscentur. Illi verò soli, qui mediam latitudinem complent, puram essentiam in ipsis definiunt hujus dispositionis, *ac ordinis*. Ab his igitur nos quoq; profecti, totam Platonis contemplationem ratiocinatione summatim-complectamur. Comperiemus enim in his ipsas mensuras principalis ordinis nobis ab ipso perfectas perfectè traditas. Rursus igitur horum mediorum ordinum totum progressum ad Trinitatem reducamus, quæ talem divisionem supernè à tribus intellectualibus Patribus est-sortita.

Quoniam totus quidem hic Deorum ordo ex rerum-opifice Unitate pendet. Producit verò rerum-opifex Mens, alios quidem *Deos* ex se-ipsa, & intellectuali Patre, alios verò, ex se-ipsa, & tota *ac universa* animalium-procreatione, alios verò ex proprijs rivis. Quamobrem etiam, illorum *Deorum*, qui *jam producti sunt*, & subsistunt, alij quidem paternam sortiti-sunt dignitatem, & sunt principales Patres, alij verò, generatricem *facultatem*, *ac potestatem sortiti sunt*, alij verò, *sortiti sunt facultatem*, *quasi dicas* reductoriam, & conversoriam, *per quam res creatas ad summum principium convertunt*, *reducunt*, & *reverti faciunt*.

Quoniam vero cum uno-quoq; intellectualium Regum conjunctus-est aliquis etiam impollutorum Deorum ordo, necesse profectò *est*, & in ipsis principalibus Dijs secundum progressum ab illis *progredientem* manifestè apparere, & propterea cum *suprà* dictis triplicibus, *i. e. tribus* ordinibus nasci, & *cohærere* illum ordinem, qui rerum custodiendarum vim habet, & aptè cum uno-quoq; *ordine* consistere, *atq; constitutum subsistere*. Paternè quidem, videlicet cum primo. Per animalium verò procreandorum vim, cum medio. Intellectualiter verò, & per convertendi, *reducendiq;* vim cum-certio.

Sic autem & totum hunc ordinem Deorum *necesse est* & paternis dividi facultatibus, *atq; potestatibus*, & fœcundis progressibus, & secundorum omnium *Deorum facultatibus* reductorijs, *quæ Deos ad primum illum*, *summumq; Deum*, & *Deorum Patrem reducunt*, & impollutis custodijs.

Nam

Nam ex intellectualibus Dijs *suam* hypostasin, *naturamq; manantem* sortiti-sunt, alij quidem, ipsis *rerum* partibus universaliter invecti, alij verò *rebus* universis partitè suas abundantes facultates instillantes. Et illam illius rerum-opificis, *& Creatoris* Patris providentiam distribuunt, alij quidem, disponentes, *ordinantes, ac moderantes* hoc Universum, & primis, & medijs, & ultimis formis effectionis *rerum, eam impertientes.* Alij verò, vitæ rivos ad omnia producentes, *ac in ea deducentes.* Alij vero, reducentes *res* progressas, & revocantes ad ipsum *summum omnium* Patrem. Alij verò, *sunt ordinis* impolluti præsides, *& Deorum* secundorum custodes.

CAPUT VI.

RUrsus igitur ab ipsâ paternâ causâ sumentes initium Platonicæ contemplationis ita dicimus. Ille igitur rerum-opifex, & Pater hujus Universitatis, tertium ordinem sortitus inter intellectuales Reges, ut suprà demonstratum-est, universa produxit universaliter, & omnia ad unam formam reducens hujus Mundi, & *ad* unam hujus Universitatis perfectionem, sic & ipsas partes disposuit, & ipsum totum complevit, id moliens, ut & immortalia omnia, & mortalia *sunum* ortum haberent hujus Universitatis causâ.

Quod etiam ad novellos, *& recentes* Deos *ille rerum-opifex, & Pater*, in Timæo dicens introducitur. Ut igitur & mortalia sint, & hoc Universum verè sit totum, Vos *novelli, recentesq; Dij* convertamini, *convertite vos* secundũ naturâ ad animaliũ fabricationẽ. Quoniam autem ubiq; post Unitatem, proximam Unitati multitudinem procreare necesse *est*, & ante perfectam divisionem, *oportet* unitum numerum subsistere (non enim id, quod *in* omnia progressum-est, ei, quod *in suo loco firmum semper* mansit, cognatum *est*, neq; fieri potest, ut id, quod varijs-modis est-divisum, cum eo nascatur, *concrescat, atq; coalescat*, quod-non-est-divisum) producit quidem ille rerum universarũ opifex & ex se-ipso, & ex Patre, proximum Unitate Patrum, numerum.

Illi verò tres *Dij*, qui ex uno *primo Deo, caterarum Patre, progressi* subsistunt, & qui primi, *post illum*, assumpserunt ipsum rerum-fabricationis imperium, *i. e. qui primi rerum fabricandarum potestatem acceperunt ab illo primo*, alios secundos, & tertios rerum-opifices ex se-ipsis producunt, ut per summissionem secundùm mensuras progressam, totum rerum-opificem numerum explicent, cujus causam quidem illa rerum-opifex Unitas in se-ipsa cõitnet.

In Apertam verò lucem produxit ipse multitudinis ordine *progredientis*, progressus. Sic igitur progressi tres illi *rerum* universarum principales Patres, suas *rerum* effectiones distinguunt *& distinctas habent*, & primis, & medijs, & ultimis rerum-fabricationis finibus, *atq; terminis*, & omnes sunt universales: Sed ipsarum partium *sunt* uni-

ἐκ γὰρ τῶν νοερῶν θεῶν τὴν ὑπόστασιν ἔλαχον, οἱ μὲν, ταῖς μέρεσιν ὁλικῶς ἐπιβεβηκότες, οἱ δὲ, ταῖς ὅλοις μερικῶς ἐπιῤῥέοντες τὰς ἑαυτῶν ἀφθόνους δυνάμεις. καὶ τὴν τοῦ δημιουργοῦ πατρὸς καὶ αἰτίου τῶν ὅλων πρόνοιαν, οἱ μὲν, διακοσμοῦντες τὸ πᾶν, πρώτοις τε, καὶ μέσοις, καὶ πλατυτάτοις εἴδεσι ποιοῦσιν. οἱ δὲ, τὴν τῆς ζωῆς ἐχεῖθεν ὁπὶ πάντα προάγοντες. οἱ δὲ, ἀνάγοντες τὰ προελθόντα, καὶ ἀνακαλούμενοι πρὸς τὸν πατέρα. οἱ δὲ, τῆς ἀκεραίου προϊσταμένοι, τῶν δευτέρων φύλακες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

ΑΝωθεν δὴ ἀπὸ τῆς πατρικῆς αἰτίας λαβόντες τὸν ἀρχικὸν τύπον Πλάτωνος θεωρίας, οὕτως λέγομεν. Ὁ μὲν πάντων δημιουργὸς, καὶ πατὴρ πάντων πατέρων, τὸν τρίτον τάξιν λαχὼν ἐν τοῖς νοεροῖς βασιλεῦσιν, ὡς πρόπαν διδάσκει, τὰ ὅλα κατῆγεν ὁλικῶς, καὶ πάντα πρὸς τὸ ἓν τέλος. διάγων δὲ κόσμου, καὶ τὸν μίαν πλησιστίαν ὅλου πάντος, οὕτω δὴ καὶ τὰ μέρη διεκόσμει, καὶ συνεπλήρου τὸ ὅλον. πάντα ἀθάνατα πάντα, καὶ τὰ θνητὰ ἀθανασίαν ἔχειν ὅλος πάντος ἕνεκα μηχανώμενος.

Ὁ καὶ πρὸς ὑμᾶς τοὺς νέους θεοὺς ἐν Τιμαίῳ παραπέμπων λέγων. ἵν' οὖν θνητὰ ᾖ, τὰ, τε πᾶν τόδε ὅλως ἄπαν ᾖ, τρέπεσθε κατὰ φύσιν, ὑμεῖς ὁπὸ τὸν τῶν ζώων δημιουργίαν. ἐπαδὴ δὲ πανταχοῦ μετὰ τὸν μονάδα, τὸ πρωτοταχὲς ἀναγκαῖον εἶναι πλῆθος. ἀνάγκη τῇ μονάδι, καὶ πρὸ τῆς παντελοῦς διαιρέσεως τὸν ἀκατομένον ἀριθμὸν ὑφίστασθαι (οὐ γὰρ τὸ παντὶ προελθὸν, τῷ μένοντι συγγενὲς, οὐδὲ τὸ παντέλως μεμερισμένον, τῷ ἀμερίστῳ συμφύεσθαι δυνατὸν) πρόεισι μὲν ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τε, καὶ τῶν πατέρων, τὸν πρωτοταχῆ τῇ μονάδι τῶν πατέρων ἀριθμόν.

Οἱ δὲ ὑπερκόσμιοι τρεῖς ἐξ ἑνὸς, καὶ πρῶτοι παραλαβόντες τὸ τῆς δημιουργίας κράτος, ἄλλους ἀφ' ἑαυτῶν παράγουσι δευτέρους, καὶ τρίτους δημιουργοὺς, ὡς ἂν διὰ τῆς κατὰ μέρος προϊούσης ὑφέσεως, τὸν ὅλον αἰτιλίζουσι δημιουργικὸν ἀριθμὸν, εἰς αἰτίαν, [l. εἰς τὸν αἰτίαν] μὲν, ἡ δημιουργικὴ πρωτίστη μονὰς ἐν ἑαυτῇ.

Προϊόντα δὲ εἰς ἔμφασιν τοῦ πλήθους ἐν τάξει πρόεισι. καὶ οὕτω δὴ προελθόντες οἱ τρεῖς ἡγεμονικοὶ τῶν ὅλων πατέρες, διορίζουσι τὰς ἑαυτῶν ποιήσεις, πρώτοις τε, καὶ μέσοις, καὶ πλατυτάτοις τῆς δημιουργίας ὅροις, καὶ ἔστιν ὁλικοὶ πάντες, ἀλλὰ τῶν μερῶν ὁλικῶς δη-

μιουργοὶ, καὶ πατέρες. Διὰ μὲν τὴν πρὸς μονάδα συνέχειαν, τὴν τῆς ποιήσεως ἀΐδιον οὐκ ἐξαλλάττοντες. Διὰ δὲ τὴν ὑφειμένην πρόοδον, τὴν διῃρημένην ἀμερίστως ὅλην πατρικὴν τῆς ἐνεργείας, οὐκ ἔχοντες. καὶ ὁ μὲν εἷς δημιουργὸς πρὸ τῆς τριάδος παραγμός, ἑνοειδῶς ἐν ἑαυτῷ τὰς πάντων προειληφὼς ποιήσεις.

Οἱ δὲ τρεῖς εὐπατέρες, πληθύνουσι μὲν τὴν ἑνιαῖον κράτος τοῦ πρωτίστου δημιουργοῦ. διαιροῦσι δὲ τὴν ἀμέριστον ποίησιν, προάγουσι δὲ εἰς τὸ ὑφειμένον τὴν μόνιμον ἐνέργειαν τῶν πατρός. καὶ ἔστιν ἡ μὲν ἐξῃρημένη μονὰς τὸ πανπλὲς μέτρον τῆς τριάδος ἐν ἑαυτῇ περιλαβοῦσα, καὶ ἄκρον ἕνωσιν. ἡ δὲ τριὰς τῆς μονάδος ἀδιαίρετον δύναμιν ἀφ' ἑαυτῆς ἐκφαίνουσα. τόπους δὴ οὖν τοὺς τρεῖς δημιουργοὺς, καὶ πατέρας ὑμνεῖ μὲν καὶ ἐν ἄλλοις ὁ Πλάτων διαλόγοις. Διαφερόντως δὲ, ἐν τῷ Γοργίᾳ, καὶ τὴν ἐνθένδε ποίησιν τῆς πρὸ αὐτὴν θεωρίας μαρτυρούμενος, τὴν μὲν ὅλην πρόοδον αὐτῶν, εἰς τὸν πατέρα τῶν νοερῶν θεῶν ἀναφέρων τὸν Κρόνον, κἀκεῖθεν αὐτοῖς τὴν πρώτην ἐκφαίνει δίδους, ἐξαίρων δὲ καὶ τὸν δημιουργικὸν νοῦν, τῆς τριαδικῆς αὐτῶν διαιρέσεως. καὶ τῷ μὲν πρὸ αὐτοῦ, καὶ δεύτερον, μετ' ἐκεῖνον, ἀρχὴν προσεχῆ λέγων νοερὰν, καὶ παῖδας μὲν αὐτοὺς τοῦ Κρόνου καλῶν, ἐνδεικνύμενος ὅτι καὶ τὸν λεπτὸν τοῦ Διὸς ἔλαχον πρόοδον. διττὸς γὰρ ὁ Ζεὺς κατὰ τὸν Πλάτωνα, καὶ πᾶσα (ὡς εἰπεῖν) τὴν Ἑλλήνων θεολογίαν, ὁ μὲν τὸ νοερὸν τριάδος πέρας συνελίττων εἰς τὴν ἀρχικὸν.

Ὁ δὲ τῆς ἡγεμονικῆς τὴν ἀκρότητα λαχών. καὶ ὁ μὲν, τῶν ὅλων δημιουργὸς ὁλικῶς. ὁ δὲ, τὰ πρῶτα τῆς διῃρημένης δημιουργίας κληρωσάμενος. καὶ ὁ μὲν, πρὸ τῶν τριῶν πατέρων παραγμός. ὁ δὲ, εἷς τῶν τελῶν ὁ πρώτος, καὶ προσεχὴς τοῖς λοιποῖς πατράσιν.

Ὅθεν οἶμαι καὶ σὺν πολλοὺς τῶν ταῦτα πραγματευομένων, ἔλαθεν, ὡς οὐκ ἄρα ἦν ὁ δημιουργὸς ὅλος Ζεύς, τῶν τελῶν πατέρων ὁ πρῶτος, ἢ ὡς οὐκ ἔστιν ὁ τῶν νοερῶν βασιλέων ἡγεμὼν Κρόνος, ὁ αὐτὸς τῷ δημιουργικῷ νῷ.

Τῆς γὰρ παλαιᾶς τοῦ Κρόνου βασιλείας ἐξάψαντες ἅθρους τὴν τριάδα τῶν ἡγεμονικῶν πατέρων, οἱ μὲν, τὴν ὅλην δημιουργίαν ἐπ' αὐτὸν ἀναφέρουσι τὸν Κρόνον. οἱ δὲ, τὸν ἄκρον ἐν τῇ τριάδι τῆς τῶν ὅλων ἀποσημήνασθαι αἰτίων φασί. καὶ πῶς οὐχ ἑκάτερον ἀδύνατον, ὁ μὲν γὰρ, ἐν ἑαυτῷ μένων, καὶ πᾶν τὸ πρόσθεν, εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφων, ἐξῄρηται τῆς δημιουργικῆς ποιήσεως. ὁ δὲ, τῆς ὅλης αἰτίας διῃρημένος πατρικὸς, οὐκ ἂν εἴη τῶν ὅλων ἀμέριστος ὑπόστασις.

versaliter opifices, & Patres, propter quidem ipsam cohærentiam cum Unitate, *rerum* effectionis formam non immutantes. Propter verò subjectum progressum, non habentes *ullam propriam, ac particularem* actionis facultatem ad omnia individuè pertinentem, *& per omnia perducentem*. Et unus quidem rerum-opifex ante Trinitatem collocatus, uniformiter in se-ipso continet *caterorum* omnium effectiones.

Hi verò tres Patres multiplicant quidem illud singulare imperium primi rerum opificis. Dividunt vero *rerum* individuam effectionem, & producunt in secundas *rerum naturas* illam constantē Patris actionem. Et illa quidem eximia Unitas perfectā Trinitatis mensurā in se ipsa per summāUnitatem cōplectitur. Ipsa verò Trinitas individuā Unitatis facultatē ex se producit in lucē. Hos igitur tres rerum-opifices, & Patres Plato celebrat quidē etiam in alijs Dialogis, præcipuè verò in Gorgia, & illam divinā effectionem contemplationis circa ipsum *primum summumq; Deum*, testificans, totum quidem ipsorum *Deorum* progressum, ad illum intellectualium Deorum Patrem Saturnum referens, & illinc ipsis primum ortum *vitanatem* attribuens, extollens vero & ipsam rerum-opificem Mentem triplicis ipsorum *intellectualium Deorum* divisionis *autorem*, & cum ipso Patre collocans, & secundum, post illum *Patrem*, principium intellectuale *caterū Dys* præesse dicens, & filios quidem Saturni vocans ipsos, demonstrans vero, eos & ab ipso Jove progressum esse sortitos. Duplex enim *est* Jupiter, & secundum Platonem, & *secundum* omnem (ut ita loquar) Græcorum Theologiam, alter quidem, qui Trinitatis intellectualis finem convolvit, *ac reducit* ad ipsum principium.

Alter verò, qui principalis *Trinitatis* summitatem est sortitus. Et alter quidem, *est rerum* universarum opifex, *& Creator* universaliter. Alter vero, divisæ rerum-fabricationis principatum est sortitus. Et alter quidem, *est* ante tres illos Patres collocatus. Alter verò, *est* unus illorum trium *Patrum* ille primus, & proximus reliquis Patribus.

Unde etiam puto multos illorum, qui hæc tractarunt, latuisse, *ac ignorasse*, non igitur ipsum Jovem, qui fuit hujus Universitatis opifex, illorum trium Patrum fuisse primum, vel ipsum Saturnum, intellectualium Regum Ducem, non esse eundem cum ipsa rerum-fabricatrice Mente.

Cùm enim ex illo paterno Saturni Regno statim pendēre, dicantilla principaliū Patru Trinitatem, alij quidem, totā rerum fabricā ad ipsū Saturnum referunt. Alij verò, summū illum *Patrē, qui est* in Trinitate, *rerum* universarū procreationis autore-esse-dicunt. Atqui quomodo non utrunque *videtur* impossibile? Nam alter quidē, in se-ipso manens, & omne, quod est *ex se-ipso* progressum, ad se convertens, *reducens, ac revertit faciens*, exemptus est ex rerum fabricatrice effectione. Alter vero, totius *rerum-fabricationis autor*, in-divisione oppositus Patribus, non erit *rerum* universarum individuus fundator, *Creator, sustentator, atq; conservator*.

Opor-

Oportet enim illum universalem, & perfectũ hujus Mundi Creatorem, neq; cum universis rerum-opificibus numerari, neq; ex illa stabili, & in se-ipsâ perfectè sitâ causâ non-exeuntem esse, *i. e. nec exire.* Quamobrem etiam, id, quod progressum-est, revocare, *& ad locum, unde prodyit, reducere*, & rursus pronunciare, id ex se-ipso non exire, *hæc loquendi genera inter se repugnant, &* contraria sunt. Et omnibus adesse *contrarium est* ipsi separatim agere, *vel, actioni, quæ sit separatim*, & generatricem facultatem ipsi auferre, nullo-modo convenit.

Quomodo igitur ille, qui suos filios ad se-ipsũ convertit, *ac reducit*, & qui suos fœtus in se-ipso concludit, eandem habebit potestatem, quam *habet* ille rerum-opifex, qui omnia in-lucem profert, & in multitudinem producit? Quomodo verò ille, qui cum reliquis rerum-opificibus hoc Universum est-sortitus, uniformiter est autor hujus Universi? Specta enim (si vis) unum-quemq; trium istorum, qui sunt rerum-opifices, & per ipsam rationem, contemplare id, quod accidit. Nam primum quidem ipsorum, autorem esse dicimus ipsius essentiæ, & ipsius Esse operibus-creatis, quæ *sunt*, & *spectantur* in mundo. Secundum verò, *dicimus esse* motus, & vitæ, & ortus *rerum* sensilium fundatorem, *conditorem, & conservatorem.*

Tertium verò, *dicimus autorem esse* formarum-procreationis divisæ, & partitæ descriptionis, & reversionis *rerum* universarum in orbem *sulæ*, ad unum principium. Et hæc disertissimis-verbis dicimus, unius-cujusq; trium *horum, qui sunt rerum-opifices*, effectionem ad universum mundum pertinere statuentes. Ipsum vero proprium hujus effectionis modum in uno-quoq; contemplantes, unum quidem, *dicimus esse* essentiæ-effectorem, alterum verò, animalium-procreatorem, tertium verò, intellectualem.

Et primum quidem, substantiæ, secundum verò, motionis, tertium verò, conversionis, *ac ad suum principium reversionis* autorem dicimus. Quamobrem etiam totus mundus, ut ipsius quidem Entis particeps, à primo Patre producitur, ut verò per ipsum motum subsistens, & generatio *rerum*, *ac ortus* existens, à secundo *Patre* progressum suscipit, ut verò ubiq; divisus, & post variam divisionem, revertens ad suum principium, à tertio *Patre manat.*

Δεῖ γὰρ δὴ τὸν ὅλον, καὶ παυπλήθ κόσμου δημιουργὸν, μήτε συναριθμεῖσθαι τοῖς ὅλοις δημιουργοῖς, μήτε τῆς μονίμου, καὶ ἐν ἑαυτῇ πάλεως ἱδρυμένης αἰτίας αἰεκφοίτητον εἶναι. τοῦ γὰρ τὸ προελθὸν ἀναχαλεῖσθαι, καὶ αἰεκφοίτητον ἑαυτοῦ πάλιν ἀποφαίνειν, ἐναντίως ἔχει. καὶ τὸ πᾶσι παρεῖναι, τοῦ χωριστῶς ἐνεργῆν, καὶ τὴν γονιμικὴν αὐτοῦ δύναμιν ἀφωρισθῆν, οὐδαμοῦ πρέπει.

Πῶς οὖν ὁ θεὸς ἑαυτοῦ παῖδας εἰς ἑαυτὸν ἀπιστρέφων, καὶ κλείων ἐν ἑαυτῷ τὰ ἑαυτοῦ γονήματα, τοῦ παῖδα ἐκφαίνειν, καὶ εἰς πληθος προάγειν δημιουργῷ τῷ αὐτῷ ἂν ἔχοι δυνάμεις; πῶς δὲ ὁ μετὰ τῶν λοιπῶν δημιουργῶν διακληρούμενος τὸ πᾶν, μονοειδῶς ἐστιν αὖπος ὢν παῖδος; σκέψαι γὰρ (εἰ βούλῃ) καθ' ἕκαστον τῶν τριῶν τούτων δημιουργῶν, καὶ θεώρει τὸ συμβαῖνον, ἐκ δὲ λόγου. τὸν μὲν δὴ πρῶτον αὐτῶν, αὖπον φαμὲν εἶναι τῆς οὐσίας, καὶ δὲ εἶναι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργήμασι. τὸν δὲ δεύτερον, κινήσεως, καὶ ζωῆς, καὶ τῆς φρονήσεως τῶν αἰσθητῶν ὑποστάτην.

Τὸν δὲ τρίτον, τῆς ἰδεοποιίας τῆς διηρημένης, καὶ τῆς μεριστῆς περιγραφῆς, καὶ τῆς κύκλου ἐπιστροφῆς τῶν ὅλων εἰς τὸν μίαν ἀρχήν. καὶ ταῦτα διορίζόμεθα, τῶν τριῶν ἑκάστου τὸν ποιητὴν ἐπὶ τὸν ὅλον κόσμον διαβαίνειν βουλόμενοι. τὸν δὲ, τῆς ποιήσεως τρόπον ἴδιον ἑφ' ἑκάστου θεωροῦντες, τὸν μὲν, οὐσιοποιὸν, τὸν δὲ, ζωοποιὸν, τὸν δὲ, νοερόν.

Καὶ τὸν μὲν, τῆς ὑπάρξεως, τὸν δὲ, τῆς κινήσεως, τὸν δὲ, τῆς ἐπιστροφῆς αὖπον λέγοντες. ἵνα δὴ καὶ ὁ πᾶς κόσμος, ὡς μὲν ὄντος μεταλαγχάνων, ἀπὸ μὲν πρώτου πατρὸς, ὡς δὲ διὰ κινήσεως ὑφιστάμενος, καὶ ζώσης ὤν, ἀπὸ δὲ δευτέρου τοῦ πρόσθεν ὑποδέχεται, ὡς δὲ παντὶ διηρημένος, καὶ μὴ τὴν παντὸς διαίρεσιν, ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, ἀπὸ δὲ τρίτου.

CAPUT VII.

HIs igitur ita definitis, videamus quomodo ille in Timæo *descriptus* rerum-opifex, & Pater hujus Universitatis, simul & individuè constituat hunc mundum, & ipsi det essentiam, & ipsum Esse suppeditet, & corpora formans, & animas in medio individuæ, & individuæ essentiæ procreans, & ipsas mentes constituens sine-generatione, & sine divisione, ex primis generibus, & præterea *videamus quomodo idem* ipsas motiones distribuat & ipsis animabus, & ipsis corporibus alias alijs, & singula dividat varijs-modis, secundùm harmonicas rationes, & proportionibus

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ζ'.

ΤΟύτων δὴ οὕτως διωρισμένων, καὶ ἰδωμεν ὅπως ὁ ἐν Τιμαίῳ δημιουργὸς, καὶ πατὴρ τοῦδε τοῦ παντὸς, ἅμα καὶ ἀμερίστως ὑφίστησι τὸν κόσμον, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῷ δίδωσι, καὶ τὸ εἶναι χορηγεῖ, καὶ τὰ ζώματα πλάττων, καὶ τὰς ψυχὰς ἐν μέσῳ τῆς ἀμερίστου, καὶ τῆς μεριστῆς οὐσίας ἀποφαίνων, καὶ σὺν νοῦς ὑφιστὰς ἀγενήτως, καὶ ἀδιαιρέτως, ἐκ τῶν πρώτων γενῶν, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὰς κινήσεις διανέμῃ ταῖς τε ψυχαῖς, καὶ τοῖς σώμασιν ἄλλας ἄλλοις, καὶ διαιρεῖ παντοίως ἕκαστα, καὶ σὺν ἁρμονικοὺς λόγους,

καὶ συνδεῖζαις ἀπαλοιπάσας, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφῃ, καὶ τῷ ἑαυτῶ βούλησιν. πῶς οὖν ἔτι τὸν τοιοῦτον δημιουργὸν, εἰς ταυτὸν ἄξομεν ἑνὶ τῶν τριῶν τούτων πατέρων; ἃ γὰρ οὗτοι διῃρημένως λέγονται διδόναι τῷ παντὶ, ταῦτα ἀμερίστως ἐκεῖνος ὑφίστησιν ἀφ' ἑαυτοῦ. καὶ οὐ τὰ μὲν, προηγουμένως, τὰ δὲ, κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶναι καὶ τῷ οὐσίαν ὑποστήσασθαι, καὶ τὰς κινήσεις χορηγῶν, καὶ τὰς διαιρέσεις προβαίνων τῶν ἐγκοσμίων εἰδῶν, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων προοδεύων, ἐπιστρέφει πάντα πρὸς ἑαυτὸν, μένων ἐν τῷ ἑαυτοῦ καὶ τρόπον τινὰ. διὰ τοῦτο τοίνυν οὗτοι τρεῖς δημιουργοὶ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσι φαμὲν, διότι παραιτίως μὲν, ὁ πρῶτος προέχει οὗτος λοιπὸν, καὶ ἔστι τῆς ὅλης τριάδος ταύτης πατήρ. δύναμις δὲ, ὁ δεύτερός ἐστι. καὶ μετέχει τῶν ἄκρων κατὰ τὸ τῶν δυναμέων ἰδιότητα. νοῦς δὲ, ὁ τρίτος, καὶ τὸ παραίτιον ὑπὲρ, καὶ ἡ δύναμις ὑπερέχει, καὶ (ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν) πατὴρ μὲν ἀμφοῖν, ὁ πρῶτος.

Δύναμις δὲ ἀμφοῖν, ὁ δεύτερος. νοῦς δὲ ἀμφοῖν, ὁ τρίτος. πῶς οὖν ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς, ἑνὶ τῶν διῃρημένων ἐστὶ παπέρων ὁ αὐτός; ἐκεῖνος γὰρ (ὡς Φασιν, [l. ὡς Φησιν] ὁ Τίμαιος) πατήρ ἐστι τοῦ παντὸς κόσμου, καὶ δύναμιν ἔλαχεν ἑαυτῷ παραιτίαν, καὶ νοῦν θεῖον, ἐπιστρέφοντα τὰ πάντα εἰς τὸν ἑαυτοῦ περιωπτικόν.

Πάλιν οὖν τὰς μεριστὰς τῶν τριῶν ἰδιότητας, ἀμερίστως ἐκείνῳ, καὶ μονοειδῶς προϋπαρχούσας εὑρίσκομεν. καὶ ὥσπερ ἡ τριὰς ἡ δημιουργικὴ μετέχει τῆς πρὸς αὐτὴν ἑνώσεως, διὰ τὸ ἀποδέξασθαι τῆς μονάδος ὑπερέχειν, οὕτω δὴ καὶ ἡ μονὰς προήλθε κρυφίως ἐν ἑαυτῇ τὴν τριάδα, καὶ τὴν τῶν αἰτίας δύναμιν.

Καὶ οὐ δεῖ ταῦτα εἰς ἀλλήλους συγχεῖν, ἀλλ' ἐξαίρειν μὲν τὸν μονάδα τῆς τριάδος, ἐξάπτειν δὲ τὸν τριάδα τῆς μονάδος. καὶ μήτε οὖν τρεῖς πατέρας τῆς ὅλης δημιουργίας ἀρχοὺς ποιεῖν, μήτε τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον εἰς ταυτὸν ἄγειν τῷ ἑνὶ δημιουργῷ. τὸ γὰρ παραγόμενον αἴτιον, ἕτερόν ἐστι παντὶ διαφέρει.

Καὶ τὸ καθ' ἑνὸς τὰ πάντα περάτων, καὶ καθ' ἕκαστον ὁμοίως παρόντος. ἐξίσου τῶν πάντων ἀφεστῶτος. καὶ ὅλη τοίνυν, τὸ πλῆθος πανταχοῦ τὸ εἰκὸς ἐξέχειν τῆς μονάδος, καὶ ὥσπερ τὸ ὅλον διακόσμων προηγεῖται τὸ ἕν, οὕτω δὴ καὶ ἑκάστη τάξις τῶν θεῶν, ἀπὸ μονάδος ἔχει τὸν προοδον. ἐπεὶ καὶ ἕκαστος θεὸς προηγουμένως ἔλαχε τὸν ἕνωσιν ἐν αὐτῷ πολλοὺς. εἰ δὲ τι, τὸ σύμπαν τῶν θεῶν γένος, ἀπὸ τοῦ καὶ ἕκαστος πέφυκεν, ἀνάγκη δή που καὶ τῶν διῃρημένων τάξεων ἕκαστον τὸν αὐτὸν ἔχειν τῆς ὑποστάσεως τρόπον.

conjungat, & ad ſe convertat, *ac reducat*, & *ad* ſuam voluntatem *adducat*. Quomodo igitur etiam talem rerum-opificem in idem ducemus, & *eundem eſſe dicemus*, cum uno trium iſtorum Patrum? Quæ enim illi dividuè dicuntur dare huic *rerum* Univerſitati, hæc ille ex ſe-ipſo, & *per ſe* conſtituit individuè. Neq; alia quidem, per-antecedentes-cauſas, alia vero, per accidens: ſed propter ipſum Eſſe, & ipſam eſſentiam procreat, & ipſas motiones ſuppeditat, & diviſiones formarum in-mundo comprehenſarum proponit, & poſt aliarum *formarum* progreſſum, omnia ad ſe convertit, *ac reducit*, permanens (ut ita loquar) in ſua conſuetâ-ſede. Rurſus igitur illos tres rerum opifices inter-ſe alium ab alio diſtare dicimus, quia paternè quidem, ille primus reliquos continet, & eſt totius hujus Trinitatis Pater. Secundus verò, eſt *totius hujus Trinitatis vis, facultas*, poteſtas, & particeps-eſt *hujus* extremitatum, propter ipſarum poteſtatum proprietatem. Tertiùs verò, Mens *eſt hujus totius Trinitatis*, & paternum *robur* ipſius, & intellectualis facultas, *poteſtas*, & (ut rem totam *paucis* expediamus) ille quidem primus, *eſt* amborum Pater.

Secundus verò, poteſtas *eſt* amborum. Tertius verò, Mens *eſt* amborum. Quomodo igitur ille *rerum* univerſarum opifex eſt idem cum uno Patrum *antè* dictorum? Ille enim (ut ait Timæus) Pater eſt univerſi Mundi, & poteſtatem ſibi paternam eſt-ſortitus, & Mentem divinam, quæ convertit, *ac reducit* omnia ad ipſius ſpeculam, *circumſpectionem*, & *providentiam*.

Rurſus igitur dividuas horum trium *Patrum* proprietates, individuè, & uniformiter in illo primum exiſtentes invenimus. Et quemadmodum ille rerum-opifex Trinitas particeps-eſt unionis, *ac Unitatis, per quam conjungitur, ac unitur* cum ipſo, propter in circumſcriptâ ipſius unitatis excellentiam, ſic etiam ipſa Unitas occultè primùm-aſſumpſit, *atque concluſit* in ſe-ipſa ipſam Trinitatem, propter ipſam cauſæ facultatem, *ac poteſtatem*.

Nec oportet hæc inter ſe confundere: Sed eximere quidem Unitatem ex Trinitate, Trinitatem vero Unitati ſic attribuere, ut Trinitas ex Unitate pendeat. Nec *oportet* illos tres Patres totius rerum-fabricationis præfectos facere, nec illum inter ipſos primum in idem ducere, & *eundem ſtatuere* cum uno rerum-opifice. Nam cauſa, quæ cum *alia cauſa* collocata-eſt, ubiq; differt ab illa, quæ *ex omnibus aliis cauſis* eſt-exempta.

Et illa *cauſa*, quæ per comprehenſionem omnia producit, *quæ in ſe comprehenſa tenet*, *differt* ab illa, quæ pariter omnibus adeſt, & æqualiter ab omnibus diſtat. Præterea verò, ipſa multitudo ubiq; ex ſua Unitate pendet, & quemadmodum ipſum Unum univerſos ordines antecedit, ſic etiam unusquisq; Deorum ordo ab Unitate *ſuum* progreſſum habet. Quoniam & unus-quiſq; Deus ſortitus-eſt Unitatem, quæ multitudinem in ſe *comprehenſam* antecedit. Si verò & ipſum univerſum Deorum genus, & pariter unus-quiſq; *Deus* progreditur, & *ex eodem fonte prodit*, neceſſe profectò *eſt* etiam diviſorum ordinum ſingula eundem habere hypoſtaſeôs, *ſuumq; modum*.

Tertium

Tertiùm verò, dicamus quod tres istos rerum-opifices & ipse Plato, & Græcorum antiqua Theologia, dicit illud uniforme Patris Saturni Regnum *in tres partes* divisisse. Et illum quidem *primum-rerum-opificem ajunt* prima disponere ubiq; , secundum verò, media, tertium verò, ultima *rerum* universarũ, & *eorũ* unumqemq; non solùm in ipsa rerum-fabricatione sortitum-esse hunc ordinem: Sed etiam in ipsa providentia particularium animarum. Etenim *ajunt*, harum alias quidem, ante *suum* ortum, sub primo *rerum-opifice* collocatas esse, *& ad ejus imperium referri.*

Alias verò, *suum* ortum sub medio complere. Alias vero, quæ post *suum* ortum, purgationis indigent, sub tertio *degere*, *& purgari.* Sed tamen ille primus rerum-opifex (ut in Timæo scriptum-est) universum producit Mundum. Ipse enim etiam ipsius Ejusdem circumvectionem constituit, & Alterius, *ac ipsius Diversi rationem* disponit, & omnia, quæ sunt sub Luna *regit*, *& moderatur*, vel usque ad ipsam terram, quam noctis, & diei custodem molitus-est, *& fabricavit*, quæ stat immota circa illum axem, qui collocatus-est per ipsos Universitatis polos, & *idem rerum-opifex* replet omnes particulas suis numeris & omnibus largitur ortum, & ijs, qui manifestè circũvagantur, *& ubiq; versantur*, & ijs, qui apparent quantum voluerint, *seq; mortalibus arbitratu suo præbent spectandos.*

Præterea vero, ipsis etiam particularibus animabus universam periodum, *ac ambitum* definit, & ipsius in ortam reversionis mensuras, & ipsas vicissitudines vitæ, quæ *degitur* hìc, & ipsas restitutiones in illud consuetum vitæ genus, *quo fruebantur anima, quum primùm alia cum alijs versabantur, & quasi simul pascebantur, antequàm ex suis corporibus alio migrarent*, & omnes fatales Leges ipsis *animabus idem rerum-opifex* patefacere dicitur, & hujus Universitatis naturam ostendere.

Non igitur *hic*, *unus* est trium horum Patrum, neq; cum ipsis est-collocatus, *nec in eodem ordine, numeroq; cum ipsis est ponendus*: Sed ex ista Trinitate prorsus est-exemptus. Et propter suum prærogativũ *rerum* patrocinium, & separatim supra unam quanq; *rem*, & communiter supra *res* omnes explicavit *suam curam*, *providentiam*, *atq; potentiam*, *qua non solum universa*: *Sed etiam singula gubernat, ac moderatur.* Et horum quidem *Patrum* opera d v sa sunt circa ipsum, & particularioribus terminis distincta-sunt. Illius verò effectio est incircumscripta, & una universalis, & individua.

CAPUT VIII.

QUòd igitur illa rerum-opifex Unitas, ex illa Trinitate principalium Patrum exempta, propter unam individuam causam, progignat, *atq; procreet* ipsa Entia perpetuò, ex his, *quæ facta sunt*, esto perspicuum. Si verò est (ut per superiora verba demonstrabamus) unus, & totus, *ac universus* hujus unigenæ Mundi fabricator ex Platonis sententia Jupiter, & nos non decepti hæc sumus-confessi, ut verò nunc di-

Τὸ δὴ τρίτον, λέγωμεν ὅτι σὺν τρισὶ πύτοις δημιουργοὺς καὶ ὁ Πλάτων, καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων ἀρχαία θεολογία διελέσθαι φησὶ τὸν πατρὸς Κρόνου τὴν ἐνοειδῆ βασιλείαν. καὶ τὸν μὲν, τὰ πρῶτα διακοσμεῖν ἑκάστου, τὸν δὲ, τὰ μέσα, τῶν δὲ, [l. τὸν δὲ,] τὰ ἔσχατα τῶν ὅλων, καὶ οὐκ ἐν τῇ δημιουργίᾳ μόνον ταύτην κεκληρῶσθαι τὴν πρέπουσαν ἑκάστῳ, ἀλλὰ καὶ τῇ προνοίᾳ τῶν μερικῶν ψυχῶν. καὶ γὰρ πύτων, τὰς μὲν, πρὸ τῆς γενέσεως, ὑπὸ τὸν πρῶτον τελεῖν.

Τὰς δὲ, τὴν γένεσιν συμπληρούσας ὑπὸ τὸν μέσον. τὰς δὲ, μετὰ τὴν γένεσιν, καθάρσεως δεομένας, ὑπὸ τὸν τρίτον. ἀλλὰ μὴν ὁ πρῶτος δημιουργὸς (ὡς ἐν Τιμαίῳ γέγραπται) τὸν σύμπαντα παράγει κόσμον. αὐτὸς γὰρ καὶ τὴν ταὐτοῦ περιφορὰν ὑφίστησι, καὶ τὴν θατέρου διακοσμεῖ, καὶ τὰ ἐπὶ πλεῖστα πάσχει, καὶ μέχρι τῆς γῆς, ὡς φύλακα νυκτὸς, καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρὸς τὸν ἄξονα τὸν διὰ τῶν πάντος πόλων πεπηγότα, ἀκίνητον ἐγεώσατο, καὶ πληροῖ πᾶς ἕκας μερίδας τῶν οἰκείων ἀριθμῶν, καὶ πᾶσιν ἐκδίδωσι τὴν γένεσιν πᾶς τι φαινερῶς περιπολοῦσι, καὶ πᾶς φαινομένοις, καθόσον αὐ ἐθέλωσιν.

Ἔτι δὲ αὖ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς τὸν ὅλον ἀφορίζει περίοδον, καὶ τὰ μέτρα τῆς εἰς γένεσιν καθόδου, καὶ τὰς ἀμοιβὰς τῆς ἐνταῦθα ζωῆς, καὶ πᾶς εἰς τὸ σύνηθες ἀποκαταστάσεις. καὶ πάσας ὅσας εἱμαρμένους νόμους αὐτοῖς ἐκφαίνειν λέγεται, καὶ τὴν φύσιν ὑποδεικνύειν ὁ πάντος.

Οὐκ ἄρα τῶν τριῶν πύτων, εἷς πατήρ, οὐδὲ συντέτακται πρὸς αὐτοὺς, ἀλλ' ἐξήρηται παντελῶς ἀπὸ τῆς τριάδος. καὶ ὑπερηπλωσι κατὰ τὴν εἰκαίαν περιοικίδα ὑπεροχάς, καὶ χωρὶς ἑκάστου, καὶ κοινῇ πάντων. καὶ τὰ μὲν πύτων ἐνεργήματα διήρηται περὶ αὐτὸν, καὶ διήπλωται τοῖς μερικωτέροις ὅροις. ἡ δὲ ἐκείνου ποίησις, ἀπερίγραφός ἐστι, καὶ μία ὅλη, καὶ ἀμέριστος.

CAPUT VIII.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ η'.

ΠΟΤΙ μὲν οὖν ἡ δημιουργικὴ μονὰς, τῆς τριάδος τῶν ὑπερκοσμίων πατέρων ἐξηρημένη, καὶ μίαν ἀδιαίρετον αὐτῶν, δι' ὅλων διακοσμοῦσα τὰ ὄντα διαμονάς, ἔστω φανερὸν ἐκ πύτων. εἰ δέ ἐστι (ὥσπερ ἐκ τῶν πρόσθεν ἐπιδείκνυμεν λόγοις) ὁ εἷς, καὶ ὅλος μονογενοῦς κόσμου δημιουργὸς, καὶ Πλάτωνα ὁ Ζεὺς, καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐξαπατώμεθα ταῦτα ὁμολογήσαντες,

ὡς δὲ νῦν λέγεται, καὶ ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτης ἀκριβῶς διδάσκει, καὶ ὁ τῶν δημιουργῶν πρώτος, τῶν διελομένων τὴν τοῦ Κρόνου βασιλείαν, ὡσαύτως δὲ καλεῖται Ζεὺς, διττὸς ἂν εἴη κατὰ ταύτην τὴν θεωρίαν ὁ Ζεύς, ὁ μὲν, πρὸ τῶν τριῶν πατέρων νοερὸς θεός. ὁ δὲ, ἡγεμονικὸς, καὶ ἀφομοιωματικὸς, καὶ ἀρχηγικὸς, ἐν τοῖς τρισὶν, ἐπ' ἄκρῳ τεταγμένος.

Διεῖλεν γάρ (φησὶ) τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν, ὅ, τε Ζεὺς, καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ ὁ Πλούτων, ἐξ ἑνὸς οἵων μεγάλου βασιλέως, τρεῖς ὑποστάντες ἡγεμόνες τῶν ὅλων, καὶ τὴν μίαν πηγὴν τῆς δημιουργικῆς σειρᾶς, εἰς τριάδα πατρικὴν πρωταρχικὴν, εἰς καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος, ἀρχὴν ἐποιήσατο τὴν ἐν τοῖς τρισὶ διηρημένην πρόνοιαν, τὸ πρωτουργὸν, καὶ μονοειδῆ τοῖς πρὸ τούτων ἐπινέμων θεοῖς.

Εἰ δὲ μὴ μόνον αὐτοῦ τοῦ Διός ἐστιν αὕτη ἡ τάξις, ἀλλὰ καὶ ἄλλο πλῆθός ἐστι δῖον, καὶ ὅπως προέσται, ἐν τοῖς ἑπομένοις ἔσται φανερόν. εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι πατέρες ἅπαντες, τῆς προσηγορίας τῆς αὐτῆς μετειληχότες, καὶ ὡσαύτως ὑμνούμενοι καὶ παρὰ τῶν Φοιβολήπτων ποιητῶν, ἀλλ' ὁ μὲν, ἁπλῶς Ζεὺς, ὁ δὲ, ἐναλίου Ζεὺς, ὁ δὲ, καταχθόνιος Ζεύς.

Πρώτως δὲ, ἐν τῇ τριάδι τὴν πατρικὴν ἀξίαν ἔχει, καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ μεγάλου Διός, ὁ τῶν τριῶν ἡγεμών. μετὰ γὰρ τὴν ἀκρότητα ἔνωσιν, διὰ ἣν ἔλαχε πρὸς τὴν ἐπίκοινα τῶν τριῶν πηγάζων δημιουργὸν, καὶ τοῦ ὀνόματος ἀδιακρίτως κοινωνεῖ τῷ ὅλῳ Διΐ. καὶ διὰ τοῦτον (οἶμαι) τὸν λόγον, ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης, ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὴν περὶ τῶν θεῶν ἀπόρρητον ἡμῖν μυσταγωγίαν ἐμφανίζων, ποτὲ μὲν, τῷ Κρόνῳ συντάττων τὸν Δία, ποτὲ δὲ, τοῖς λοιποῖς δημιουργοῖς, οὐκ ἀξιοῖ δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ τοὺς παντελοῦς δημιουργοῦ νοήμασι, καὶ τὴν περὶ τοῦ πρώτου τῶν τριῶν παραδίδοσθαι, μετὰ τὴν τῶν ὀνομάτων ἀλήθειαν.

Οὐ γὰρ ἂν ἄλλως πως μετανοεῖσθαι τὸν τοῖς ὀνόμασιν ἑπόμενον ἀποφαίνεται τῆς ἐν τοῖς πράγμασι θεωρίας. ἐπεὶ καὶ ἀδιαιρέτως ἅπασι τῷ ὅλῳ δημιουργῷ τῆς τριάδος τούτης ὁ πατὴρ. ἀλλὰ τούτων μὲν ἄλις.

Ἐκεῖνα δὲ (εἰ βούλει) προσθῶμεν τοῖς εἰρημένοις. ἴσως γὰρ ἄν τις ὑπολάβοι καὶ τὸν ἐν Γοργίᾳ μῦθον τοῖς τρισὶ Κρονίδαις, [l. Κρονίδαις] τὸν πάροδον ἀπὸ τοῦ Κρόνου διδόναι πρόσχωσι. ἀλλ' οὐ μετὰ μέσης (ὥσπερ ἔπεμψε) τῆς δημιουργικῆς μονάδος.

citur, & in Gorgia Socrates accuratè docet, *si* & ille primus illorum, qui sunt rerum-opifices, qui Saturni Regnum *inter se* diviserunt, eodem-modo vocatur Jupiter, secundùm istam contemplationem, duplex erit Jupiter. Unus quidem, ante tres istos Patres intellectualis Deus. Alter verò, principalis, & per-similitudinem-expressus, & imperatorius *cunctis principatum, ac imperium hominibus per similitudinem exprimitur ac representatur. Hic autem est* inter tres *Patres*, in summo *dignitatis fastigio* collocatus.

Divisérunt enim (inquit *Plato*) Patris imperium *inter se, tres isti*, Jupiter, & Neptunus, & Pluto, qui quasi ex uno Magno Rege *progressi*, tres *rerum* universarum Duces subsistunt, *& palàm existunt*, & unum fontem illius rerum-fabricatricis seriei, in Trinitatem perfectam, *&* imperatoriam produxerunt, quam etiam Plato demonstrans, imperium appellavit illam inter illos tres *Patres* divisam providentiam, primariam-rerum-fabricandarum-facultatem, & uniformem-potestatem attribuens Dijs istos antecedentibus.

Si verò non solùm ipsius Jovis sunt ordines isti: Sed etiam alia multitudo est Jovia, *i. e. Jovis*, etiam quomodo progrediatur *hæc multitudo*, in sequentibus erit manifestum. Nam & isti tres Patres omnes sunt quidem ejusdē appellationis participes, & pariter celebrantur & à Poetis Phœbinumine-afflatis: Sed unus quidem, simpliciter *vocatur* Jupiter, alius verò, marinus Jupiter, alius verò, subterraneus, *& infernus* Jupiter.

Primùm verò, in ipsa Trinitate, & paternam dignitatem habet, & appellationem Magni Jovis, ille trium *Patrum* Dux. Propter enim illam summam unionem, quam sortitus-est cum illo fontano rerum-opifice, qui superior est illis tribus *rerum-opificibus*, etiam ipsius nominis indiscretè particeps-est cum illo universali Jove. Et (ut opinor) propter hanc rationem, *& causam*, Socrates in Cratylo, ab ipsis nominibus *sumptam* arcanam de Dijs mystagogiam, *& occultam de rebus divinis disciplinam* nobis declarans, modò quidem, cum Saturno Jovem collocans, *& in eodem ordine ponens*, modo verò, cum reliquis rerum-opificibus, non vult bis de *rebus, & personis* ijsdem facere verba: Sed in illis de perfecto rerum opifice sententijs, & illam *arcanam doctrinam* de illo primo trium *Patrum, censet* esse-tradendam, propter ipsam ipsorum nominum veritatem.

Non enim aliter quodammodo cogitare poterat ille, qui contemplationem in rebus *versantem*, ipsa nomina sequi, *nominibusq; convenire* demonstrabat. *Res enim ipsas per nomina rebus convenientia declarare volebat.* Quoniam etiam individuè Trinitatis hujus ille Pater unitus, *& artissimo unionis vinculo conjunctus* est cū illo universali rerum-opifice. Sed de his quidem satis *est dictum*.

Illud verò (si vis) addamus *rebus antè* dictis. Fortasse enim aliquis existimarit & illam fabulam in Gorgia *descriptam* illis tribus Saturnidis, *i. e. Saturni filijs*, accessum, *& transitum* à Saturno dare proximè, non autem per mediam (*ut diximus*) rerum-opificem Unitatem, *ad ipsam rerum procreationem*.

Rursus

Rursus enim *dicimus* illos tres *Saturni filios*, imperium Saturnium *inter se* divisisse, non autem illud *imperium* universalis rerum-opificis, & Patris, *quod ideo dicimus*, ne rursus ultra modum, fabulosa sequentes commenta, & à Platonis mente, & à rerum veritate per imprudentiam aberremus.

Quamobrem denuò definiendum *est*, *& perspicuè declarandum*, quod prodit quidem ab illo intellectualium Deorum Patre & ille universalis rerum-opifex, & ista Principalium Patrum Trinitas. Sed ille quidem universalis ab universali progressus, individuè particeps-est illius *summi* Patris.

Manet enim in illa, *ut ita loqui liceat*, omneitate illius potentiæ, *pro, in illius omnipotentia, vel, in illius universali potentia, quæ propter infinitam naturæ divinæ vim, per omnia pervadit, ac diffunditur*, & ipsius uniformem--facultatem, & immultiplicabilem-naturam (si fas *est ita* loqui) imitatur, quod sit singularis, *unicus*, & universalis, & idem, & primorum, & mediorum, & ultimorum *Deorum*, & *ordinum* Pater. Illi verò, divisim participant ipsius Genitoris causam, & progrediuntur, divisi quidem alij-ab-alijs, dividentes verò singularem, & *unicam* illius providentiam.

Et Saturnus quidem, unus est, & multus Deus, in se-ipso multitudinem collocans, *atq; stabiliens*, & suis finibus *eam* occultè circundans, & *complens*. Jupiter verò, paternam Unitatem effingit, *ac repræsentat*, & illius singularem potestatem in *rerum* universarum providentiam producit.

Illi verò tres Saturnidæ multitudinem illic *latentem*, & *inclusam* ostendunt in ipso perfecto Trinitatis fine, *quo finitur, & terminatur ipsa multitudo*. Quamobrem etiam dividere dicuntur hujus Universitatis imperium, quod individuè Jupiter habebat. Quare hic quidem (si tale quid audacter est dicendum) progressus, est ille Pater, qui *res universas* & disponere properat, & qui parturit, *magnoq; studio contendit* ad *rerum* universarum procreationem.

Illi verò, *divinam, ac paternam* illius partiuntur providentiam. Hoc autem idem est, ac si dicas, illos etiam ipsum ipsius Jovis *providentiam inter se partiri, ut ipsorum unusquisq; partem illius providentiæ habeant, secundum quam res in hoc Universo regat, ac administret*. Nam ipse progressus est in ipsis ab utroq; ac à Saturno quidem, propter illud, à quo *prorediuntur*, à Jove verò, propter illud, sub quo *sunt, & degunt*.

Etenim ipse quidem Jupiter ipsos in-lucem-profert, *ac ostendit*. Ipsi verò, ex Saturnijs adytis progrediuntur. Si verò vis etiam *rem aliter examinare*, Secundùm Platonis Parmenidem, cum in ordine Saturnio sit & ipsa integritas, *quasi barbarè diceres, ipsa Totalitas, id est ipsum Totum*, & ipsæ partes, & propter quidem ipsum Totum, *Jupiter*, illius, quod est in alio, propter verò ipsas partes, illius, quod est in se-ipso, hypostasin, *atq; naturam* illic allumpserit, Jupiter quidem, qui est ante tres illos *rerum-opifices*, propter ipsum Totum, progressus-est ex Patre. Illi verò tres rerum-opifi-

Διελέσθαι γὰρ αὖ τὸν ἀρχικὸν τὸν Κρονίαν, σὺ τρεῖς, ἀλλ' οὐχὶ τὴν ὅλην δημιουργεῖ, καὶ πατρὸς, ἵν' αὖ μὴ περαιτέρω τοῦ μέτρου τοῖς μυθικοῖς ἑπόμενοι πλάσμασι, καὶ τῆς τοῦ Πλάτωνος διανοίας, καὶ τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας διαμαρτόντες λάθωμεν, διορισέον ἐξ ἀρχῆς, ὅτι πάντη μὲν δεῖ τοὺς πατρικοὺς τῶν νοερῶν θεῶν, ὅ, τε ὅλος δημιουργὸς, καὶ ἡ τελεία αὕτη τῶν ἡγεμονικῶν πατέρων.

Ἀλλ' ὁ μὲν ὅλος ἀφ' ὅλου προελθών, ἀμερίστως μετέχει τοῦ πατρός. μένει γὰρ ἐν τῇ παντότητι τῆς ἐκείνου δυνάμεως, καὶ μονοειδὴς αὐτὸ, καὶ ἀπλήθυντον (ἐι θέμις εἰπεῖν) μιμεῖται, τὴν μοναδικὴν ἕνωσιν, καὶ ὅλος, καὶ ὁ αὐτὸς, πρώτων τε, καὶ μέσων, καὶ πλαυσίων πατήρ. οἱ δὲ, διηρημένως μετέχουσι τῆς ὅλης ἡγεμονικοῦ οὐσίας, καὶ προέρχονται, μεμερισμένοι μὲν ἀπ' ἀλλήλων μερίζοντες δὲ τὴν ἑνιαίαν ἐκείνου πρόνοιαν.

Καὶ ὁ μὲν Κρόνος, εἷς ἐστι, καὶ πολὺς θεὸς, ἐν ἑαυτῷ τὸ πλῆθος ἱδρύζων, καὶ πῖος οἰκείοις ὅροις κρυφίως περιλαμβάνων. ὁ δὲ Ζεὺς, τὴν μονάδα τὴν παλαιὰν διαπυροῦται, καὶ πρὸς τὸ ἑνιαῖον αὐτῆς εἰς τὴν τῶν ὅλων προμηθείαν.

Οἱ δὲ τρεῖς Κρονίδαι τὸ ἐκεῖ πλῆθος ἐκφαίνουσιν ἐν τῇ παντελεῖ τῆς τελειότητος ὁρῷ. διὸ καὶ διαιρεῖσθαι λέγονται τὸν ὅλον ἀριθμὸν, ὃν ἀδιαιρέτως ἔχει ὁ Ζεύς. Ὥστε ὁ μὲν (ἐι χρὴ τολμήσαντα φάναι) προελθὼν ἐστιν ὁ πατὴρ, καὶ διακοσμεῖν ἐπιχειροῦντος, καὶ ὠδίνων εἰς δεσποτείαν τῶν ὅλων.

Οἱ δὲ, τὴν ἐκείνου μερίζονται πρόνοιαν. ἑαυτὸν δὲ ἐπῶν, ὅτι καὶ τὸν ὅλον Δία. ἡ γὰρ προοδος ἐν αὐτοῖς ἀφ' ἑκατέρου, ὅλου μὲν Κρόνου, κατὰ τὸ ἀφ' οὗ, ὅλου δὲ Διὸς, κατὰ τὸ ὑφ' οὗ.

Καὶ γὰρ ἐκφαίνει μὲν αὐτοὺς ὁ Ζεύς. Προέρχονται δὲ ἀπὸ τῶν κρυφίων ἀδύτων. εἰ δὲ αὖ βούλει κατὰ τὸν ὅλον Πλάτωνος Παρμενίδην, ἐν τῇ κρυφίᾳ πάσῃ καὶ τῆς ὁλότητος οὔσης, καὶ τῶν μερῶν, καὶ τοῦ μὲν, τὸ ὅλον, ὅλου δὲ ἐν ἄλλῳ, κατὰ δὲ τὰ μέρη, ὅλου δὲ αὐτοῦ τοῦ ὑπάρχοντος ἐκεῖ λαβεῖν, ὁ μὲν, [l. ὃς μὲν] πρὸ τῶν τριῶν ἐστι Ζεὺς, καὶ τὸ ὅλον προελήλυθε ὅλου πατρός.

Οἱ δὲ τρεῖς δημιουργοὶ, κατὰ τὰ μέρη. διὸ καὶ βασιλεύει μὲν ὁ Ζεὺς ἔχων ἐν ἑαυτῷ νοῦν βασιλικὸν, ὡς ἐν Φιλήβῳ λέγει Σωκράτης. ἄρχουσι δὲ εὖτε διηρημένως, καὶ κατὰ μέρη κληρωσάμενοι τὸ πᾶν. Διὰ ταῦτα πάντα ὁ μὲν Ἐλεάτης ξένος ἐν τῷ Πολιτικῷ, δύο τύπους αὐτοκρατεῖς βασιλέας νοεροὺς, τὸν μὲν, τῆς ἀφανοῦς αὖπιν ζωῆς πᾶσι ἕλοις, καὶ τῆς ἑπομένης ἀναπυκλήσεως, τὸν δὲ, τῆς ἐμφανοῦς διακοσμήσεως ὑποστάτην, καὶ τῆς παρούσης περιόδου, καὶ τῷ Διὶ τῶν ἀμφοῖν αἰτίαν ἀποδίδωσιν.

Ἀλλ' οὖ μὲν, ὡς ὄντι τῷ ἐν Κρόνου βασιλείαν ἡγουμένῳ τῆς ἐν παντὶ πᾶσιν. οὗ δὲ, ὡς ἑαυτὸν ἀναδησαμένῳ τῷ τῶν δευτέρων προνοίαν. καὶ γὰρ ἕνωται τῷ παλαιῷ κατὰ σὸν νοεροὺς δεσμοὺς, ὧν καὶ ὁ ἐν Κρατύλῳ μνημονευθεὶς Σωκράτης. καὶ ὅλος πρὸς ὅλον ἀναπέπτυκε, καὶ εἴων ἑαρμόζει τῷ φωτὶ πρὸς τὸ ἐκείνου φῶς, καὶ δευτέρας ἔχει βασιλείας. διὸ καὶ ἀφορίζειν λέγεται τὴν προνοίαν ὁ πατρός.

Ὁ δὲ Ἀθηναῖος ξένος, ὅτι τὴν μίαν δημιουργικὴν βασιλείαν ἀναπέμπων ἡμᾶς, ὡς τὸν ἐκεῖ νόμον, καὶ τὴν δίκην τὴν ὅλην, θεὸν φησι κατὰ τὸν λόγον, ἀρχήν τε, καὶ μέσα, [l. μέσον,] καὶ τελευτὴν τῶν ὄντων ἁπάντων ἔχειν, καὶ τὰ πάντα δίκῃ περαίνειν κατὰ φύσιν προϊόντα.

Διότι μὲν οὐ τὸν πρώτιστον θεὸν ἀξιοῦμεν ἐν τούτοις ἀκούειν ὁ Πλάτων λέγοντος, οὐδὲ ἄλλον τινὰ τῶν νοερῶν, ἢ νοητῶν πατέρων, ἀλλὰ τὸν ὅλον δημιουργὸν, ἐφικέσθαι μὲν τοῖς καὶ μετρίως τῶν περὶ θεὸν κατεσκευασμένοις, κατὰ τὸ δίκαιον περαίνειν αὐτὸν, καὶ τὸ πειθαρχεῖσθαι κατὰ φύσιν.

Ἀρχὴν δὲ καὶ τὸ τῷ δίκῃ ἑπόμενον εἰρῆσθαι τοῦτο τοῦ θείου νόμου ὑμνῳδὸν γεγονέναι. καὶ γὰρ ὁ πρῶτος θεὸς, καὶ πάντες οἱ τῆς πανεπουργοῦ πάξεως ὑπερκόσμιοι, τοῦτο δίκαιον ἐξήρτηνται, καὶ τὸ περιφεροῦς, ὡς ὁ τοῦ Παρμενίδου λόγος.

Καὶ δὴ καὶ κινήσεως ἁπάσης ὑπερέχουσιν. ὁ μὲν πρῶτος, μετὰ τὴν κίνησιν προελθὼν, ὅλος ἐστὶ, καὶ παντέλειος δημιουργός. τούτῳ πάντα καὶ τὰ δίκαια περαίνειν τὰ ὅλα προσήκει, καὶ τὸ πειθαρχεῖσθαι, καὶ τὸ τὴν δίκαιοσύνην σωτήριον. τὸ γὰρ ἑπόμενον, κινουμένῳ δηλαδὴ φήσειμεν ἕπεσθαι. καὶ μὲν καὶ οἱ δεύτεροι τοῦ δημιουργοῦ θεοὶ, τὴν ἰνιαίαν ἐπιχειρήσην οὐκ ἔχουσι τῶν ὅλων, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐδὲ τῶν ὄντων ἁπάντων τὰς ἀρχὰς, καὶ μέσα, καὶ πέρη περιειλήφασιν.

fices, propter ipsas partes, *ex eodem sunt progressi*. Quamobrem etiam regnat quidem ipse Jupiter, habens in se-ipso regiam Mentem, ut in Philebo dicit Socrates. Imperant verò isti *tres rerum-opifices*, divisim, *i.e. divisum imperium habentes*, & per partes hoc Universum *à se gubernandum* sortiti. Propter hæc igitur, ille quidem Eleates hospes in Civili *Dialogo* duos istos celebrat Reges intellectuales, unum quidem, *rebus* universis obscuræ vitæ, & alterius in-orbem-actionis, *rotationis*, *vel*, *revolutionis* autorem, alterum verò, manifestæ dispositionis fundatorem, & præsentis periodi *molitorem*, & *effectorem*. & ipsi Jovi horum duorum causam attribuit.

Sed alibi quidem, ut illi, qui ad Saturni Regnum dux est omnibus in *hoc* Universo *dezenubus*. Alibi verò, ut illi, qui secundorum providentiam in se-ipso devinxit, *atq; constrinxit*. Etenim unitus est, & *arctissimè conjunctus* cum ipso Patre per intellectualia vincula, quorum etiam in Cratylo mentionem-facit, Socrates. Et totus ad Totum intenditur, *atq; contendit*, & quodammodo *suo* lumine *se* ad illius lumen accommodat, & secundi Regni principatum-obtinet. Quamobrem etiam Patris providentiam definire dicitur.

Athenienſis verò hospes, ad unum rerum-opifex Regnum nos dirigens, *atque deducens*, ad Legem illic *vigentem*, & Justiciam totam *illic florentem* Deum dicit, secundùm rationem, & principium, & medium, & finem Entium omnium continere, & omnia rectâ *via* perficere secundùm naturam circumeundo.

Quoniam enim non primum Deum inter hos volumus audire Platonem dicentem, nec ullum alium intellectualium, aut mentalium Patrum: Sed illum universalem rerum-opificem, sufficit quidem, *& satis est* illis, qui vel mediocriter hujusmodi *mysteria* audire, *ac intelligere* possunt, quod ille vel rectâ *via res omnes* perficiat, & secundùm naturam circumeat, *suaq; providentia totam rerum Universitatem obeat, ambiensq; foveat*.

Sufficit verò etiam, *& satis est*, quod Justicia dicta-fuerit assectatrix hujus Dei, *quod istum Deum sequatur, & comitetur*, divinæ Legis vindex, *& eorum, qui Legem divinam violant, ultrix* existens. Etenim ille primus Deus, & omnes illi, qui sitisunt-supra rerum-perfectorem ordinem, & ex ipso recto, & ex ipso rotundo *figuræ genere* sunt-exempti, ut illa Parmenidis oratio *ferat*.

Quinetiam omni motu sunt-superiores. Ille verò primus, post ipsum motum progressus, universalis est, *& totus*, & perfectus rerum-opifex. Huic igitur etiam recta *via* perficere universa convenit, & circumire, & Justiciam ipsum comitari. Quod enim *aliquem* sequitur, profectò, ut videre est, dicemus id sequi eum, qui movetur. Quinetiam illi Dij, qui illo *primo* rerum-opifice sunt posteriores, singularem *rerum* universarum dominationem, *ac imperium* non habent, ut ille, neque omnium Entium principia, & media, & fines primum-sumpserunt, *nec ista primum in se existentia continent*.

Sed

Sed alij quidem, particularibus *rebus* universaliter præsunt, ut tres isti Patres. Alij verò, *præsunt rebus* universis, partitè, ut illi, qui vitæ rivos in omnia divisim producunt, *dividuéq; deducunt.*

Alij verò, partium partitè *gubernationem*, *atque procurationem* habent, ut illi rerum-opifices ultimi, & qui-circa-mundum-versantur. Solus igitur ille *rerum* universarum unus, & individuus opifex, *& Creator*, principium, & medium, & finem Entium omnium in se-ipso comprehendit. Et propter unam causam, in omnia secunda pariter imperium-obtinet. Ipsum verò sequitur Justicia dignitatem *rerum* universarum finiens, & circumscribens unam-quamque *rem* intra suos fines. Et hæc *quidem* ille Athenienſis hospes per antè-dicta verba declaravit. Orpheus verò vel disertissimis verbis ad illum universalem *universarum* rerum-opificem *nos* amandat. Jam enim ipsum regnantem, & hoc Universum disponere, *& ordinare* incipientem, dicit universalem Justiciam sequi, *quemadmodum ex hoc Orphei hexametro patet.*

„ Illum verò *summum Deorum Patrem* multas-pœnas-impijs-infligens Justitia sequebatur, omnibus auxiliatrix.

Quinetiam quod *ille summus Deorum Pater*, *rerum* universarum principia, & media, & finem contineat; præter hæc *quæ jam allata sunt*, dicit ille Theologus *Orpheus*, *quum ita canit.*

„ Jupiter *est rerum universarum* principium, Jupiter, media, ex Jove enim omnia nata-sunt.

Et mihi videtur etiam ipse Plato ad universam Græcanicam Theologiam spectans, & præcipuè Orphicam mystagogiam, *& occultam rerum divinarum disciplinam contemplans*, apertè--pronuntiasse, quemadmodum etiam antiqua fama *fert*. *Nam* Deum dicit, *in se* principium, & media, & finem *rerum* omnium continere, quum rectâ *viâ res* universas perficit, secundùm naturam circumiens, *ac exambiens*, & Justiciam habere comitem, per quam & omne, quod deficit ab illo prærogativo Jovis *rerum* patrocinio, *& provido præsidio*, convertit, *ac reducit* ad ipsum, & finem ipsi convenientem assequitur.

Sed quod etiam ille Athenienſis hospes ad illum universalem *universarum* rerum--opificem spectans, talia prædicarit suis alumnis, per hæc, *quæ dicta sunt*, commonitum-est, *& hæc de re commonefactis sumus.* Si verò rectè hæc definita-sunt, omnino-profectò, propter essentiam quidem, unus ille *summus rerum Pater*, & rerum-opifex ex tribus istis *est* eximendus.

Si enim unus quidem, principia *rerum* omnium, quæ *sunt* in mundo, alius verò, media complectitur, *& in se continet*, alius verò, ipsos fines convoluit ubiq;, Illum igitur, qui uniformiter *hujus* Universitatis imperium-obtinet, quomodo non necesse *est* situm-esse-supra omnes divisas causas? Ipsi verò *Plato* tribuit etiam generatricem hujus Trinitatis facultatem, *ac vim*. Si enim & principium, & media, & finem *rerum* universarum continet, propter quidem ipsam imperatoriam causam, procreat illum rerum-opificem, qui prima disponit, *ac ordinat*

Ἀλλ' οἱ μὲν, τῶν μερικῶν ὁλικῶς προεστήκασιν, ὥσπερ οἱ τρεῖς οὗτοι πατέρες. εἰ δὲ, τῶν ὅλων, μερικῶς, ὥσπερ οἱ δημηλάτας οὗτος τῆς ζωῆς ἐκείνους ὅτι πάντα περιέχοντες.

Οἱ δὲ τῶν μερῶν μερικῶς ἔχουσιν, ὥσπερ οἱ τῶν δημιουργῶν ἔσχατοι, καὶ περικόσμιοι. μόνος οὖν ὁ τῶν ὅλων οὗτος, καὶ ἀμέριστος δημιουργὸς, ἀρχὴν, καὶ μέσον, [l. μέσων,] καὶ πλάστην τῶν ὄντων ἁπάντων ἐν ἑαυτῷ περιέληφε. καὶ καὶ μίαν αἰτίαν ἐξίσου τῶν δευτέρων ὑπερέχει πάντων. ἕπεται δὲ αὐτῷ Δίκη τὴν ἀξίαν ἑκάστοις ὁρίζουσα ὅλοις, καὶ περιχαράττουσα ἕκαστον ἐν τοῖς οἰκείοις ὅροις. καὶ ταῦτα ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ἐν τοῖς περιηλημένοις δεδήλωκε ῥήμασιν. ὁ δὲ Ὀρφεὺς καὶ διαῤῥήδην εἰς τὸν ὅλον αἴτιον δημιουργόν. ἤδη γὰρ αὐτῷ βασιλεύοντι, καὶ Διὸς ἀρχομένῳ τὸ πᾶν, ἕπεσθαί φησι τὴν ὅλων Δίκην.

„ Τῷ γὴ Δίκη πολύποινος ἑφέπουσα. [l. πολύποινος ἑφέπετο] πᾶσιν ἀρωγός.

Καὶ δὴ καὶ ὅτι τῶν ὅλων ἀρχάς, καὶ μέσα, καὶ πάλιν περιέχειν, λέγει πρὸς τούτοις ὁ θεολόγος,

„ Ζεὺς ἀρχὴ, Ζεὺς μέσα. Διὸς δ' ἐκ πάντα πέφυκε.

Καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν θεολογίαν ἀποβλέπων, καὶ διαφερόντως τὴν Ὀρφικὴν μυσταγωγίαν, αἰνίττων, ὡς ἄρα ὁ παλαιὸς λόγος, τὸν θεὸν φησὶν ἀρχὴν, καὶ μέσα, καὶ πλάστην ἁπάντων ἔχειν, εὐθέως τὰ ὅλα περαίνοντα, κατὰ φύσιν περιπορευόμενον, καὶ δίκην ἔχειν ἑπόμενον, δι' ἧς καὶ τὰ ἀφιστάμενα πᾶν τῆς πρωτογενοῦς ὑπάρξεως ὁ Διὸς, ὑπερτρέφει πρὸς αὐτὸν, καὶ τυγχάνει προσήκοντος αὐτῷ πλόου.

Ἀλλ' ὅπ μὲν εἰς τὸν ὅλον δημιουργὸν καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἀποβλέπων, τοιαῦτα ἀναπρύτῃ τοῖς ἑαυτοῦ τροφίμοις, ὑπεμνησται διὰ τούτων. εἰ δὲ ὀρθῶς ταῦτα διώρισται, πάντως δήπου κατ' οὐσίαν μὲν, ἑξαίρειν [δεῖ] τὸν ἕνα δημιουργὸν τῶν τελῶν τούτων.

Εἰ γὰρ μὲν, τὰς ἀρχὰς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων, ὁ δὲ, τὰ μέσα περιέληφεν, ὁ δὲ, τὰ πέρατα συνελίσσει πανταχοῦ, τὸν πάντων ἐνεκεν πάντως ὑπερκρατοῦντα, πῶς οὐκ ἀνάγκη πάντων ὑπερεξῃρῆσθαι τῶν δημηλάτων αἰτίων; δέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ τὴν ἡνωτικὴν δύναμιν τῆς τριάδος ταύτης. ἀρχὴ γὰρ ἀρχικὸν τι, καὶ μέσα περιέχει τῶν ὅλων, καὶ πλάστην, καὶ μὴν τὴν τῶν πρώτων ἀφανεσμένην δημιουργόν.

Οἱ δὲ τρεῖς δημιουργοὶ, κατὰ τὰ μέρη. διὸ καὶ βασιλεύει μὲν ὁ Ζεὺς ἔχων ἐν ἑαυτῷ νοῦν βασιλικὸν, ὡς ἐν φιλήβῳ λέγει Σωκράτης. ἄρχουσι δὲ οὗτοι διηρημένως, καὶ κατὰ μέρη κληρωσάμενοι τὸ πᾶν. Διὰ ταῦτα πάντων ὁ μὲν Ἐλεάτης ξένος ἐν τῷ Πολιτικῷ, δύο τούτους αἰνιττεῖ βασιλέας νοεροὺς, τὸν μὲν, τῆς ἀφανοῦς ἄκρον ζωῆς τοῖς ὅλοις, καὶ τῆς ἐπέρας ἀνακυκλήσεως, τὸν δὲ, τῆς ἐμφανοῦς διακοσμήσεως ὑφεστάτην, καὶ τῆς παρούσης περιόδου, καὶ τῷ Διὶ τῶν ἀμφοῖν αἰτίαν ἀποδίδωσιν.

Ἀλλ' οὖ μὲν, ὡς ἐπὶ τῶν Κρόνου βασιλείαν ἡγουμένῳ τοῖς ἐν πᾶσι πᾶσιν. οὗ δὲ, ὡς ἑαυτὸν αἰσθησαμένῳ τῶν δευτέρων πρόνοιαν. καὶ γὰρ λέγεται τοῦτο καὶ ἐν Κρατύλῳ μνημονεύει Σωκράτης. καὶ ὅλος πρὸς ὅλον αἰτείνεται, καὶ εἴνν ἐφαρμόζει τῷ φωτὶ πρὸς τὸ ἐκείνου φῶς, καὶ δεύτερος ἔχει βασιλείας. διὸ καὶ ἀφορίζειν λέγεται τῶν πρόνοιαν ὁ πατρός.

Ὁ δὲ Ἀθηναῖος ξένος, ἐπὶ τῶν μίαν δημιουργικὴν βασιλείαν αἰτείνων ἡμᾶς, εἰς τὸν ἐκεῖ νόμον, καὶ τῶν δίκην τῶν ὅλων, ἡγόν φησι κατὰ τὸν λόγον, ἀρχήν τε, καὶ μέσων, [l. μέσον,] καὶ τελευτὴν τῶν ὄντων ἁπάντων ἔχειν, καὶ τὸ πάντα δυθεῖα περαίνειν καὶ φύσιν περιπορεύεσθαι.

Διότι μὲν γὰρ οὐ τὸν πρώτιστον θεὸν ἀξιοῦμεν ἐν τούτοις ἀκούειν ὁ Πλάτων λέγοντος, οὐδὲ ἄλλον τινὰ τῶν νοερῶν, ἡγεμόνων πατέρων, ἀλλὰ τὸν ὅλον δημιουργὸν, ἱκανὸν μὲν τοῖς καὶ μετρίως τῶν περὶ θεῶν ἀκηκοόσιν, καὶ τὸ δυθεῖα περαίνειν αὐτὸν, καὶ τὸ περιπορεύεσθαι καὶ φύσιν.

Ἀρκεῖ δὲ καὶ τὸ τῶν δίκην ἐπεσθαι εἰρῆσθαι τοῦδε τοῦ θείου νόμου ὑμῶν γιγνομένου. καὶ γὰρ ὁ πρῶτος θεὸς, καὶ πάντες οἱ τῆς πανσεμνοῦ τάξεως ὑπερηδυμοῦντες, τοῦτο δυθέος ἐξήρτηται, καὶ τοῦ περιφεροῦς, ὡς ὁ τοῦ Παρμενίδου λόγος.

Καὶ δὴ καὶ κινήσεως ἁπάσης ὑπερέχουσιν. ὁ μὲν πρῶτος, μετὰ τὴν κίνησιν προελθὼν, ὅλος ἐστὶ, καὶ παντέλειος δημιουργός. τούτῳ πάντων καὶ τὸ δυθεῖα περαίνειν τὰ ὅλα προσῆκε, καὶ τὸ περιπορεύεσθαι, καὶ τὸ τῶν δίκην ἑαυτῷ παρέπεσθαι. τὸ γὰρ ἑπόμενον, κινουμένῳ δηλαδὴ φήσομεν ἕπεσθαι. καὶ μὲν καὶ εἰ δεύτερος τοῦ δημιουργοῦ θεοὶ, τῶν ἰνιαίαν ἐπιμέλειαν οὐκ ἔχουσι τῶν ὅλων, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐδὲ τῶν ὄντων ἁπάντων τὰς ἀρχὰς, καὶ μέσα, καὶ τέλη περιειλήφασιν.

fices, propter ipſas partes, *ex eodem ſunt progreſſi*. Quamobrem etiam regnat quidem ipſe Jupiter, habens in ſe-ipſo regiam Mentem, ut in Philebo dicit Socrates. Imperant verò iſti *tres rerum-opifices*, diviſim, *i.e. diviſum imperium habentes*, & per partes hoc Univerſum *à ſe gubernandum* ſortiti. Propter hæc igitur, ille quidem Eleates hoſpes in Civili *Dialogo* duos iſtos celebrat Reges intellectuales, unum quidem, *rebus* univerſis obſcuræ vitæ, & alterius in-orbem-actionis, *rotationis*, *vel*, *revolutionis* autorem, alterum verò, manifeſtæ diſpoſitionis fundatorem, & præſentis periodi *molitorem*, *& effectorem*, & ipſi Jovi horum duorum cauſam attribuit.

Sed alibi quidem, ut illi, qui ad Saturni Regnum dux eſt omnibus in *hoc* Univerſo *degentibus*. Alibi verò, ut illi, qui ſecundorum providentiam in ſe-ipſo devinxit, *atq; conſtrinxit*. Etenim unitus eſt, *& arctiſſimè conjunctus* cum ipſo Patre per intellectualia vincula, quorum etiam in Cratylo mentionem-facit, Socrates. Et totus ad Totum intenditur, *atq; contendit*, & quodammodo *ſuo* lumine *ſe* ad illius lumen accommodat, & ſecundi Regni principatum-obtinet. Quamobrem etiam Patris providentiam definire dicitur.

Athenienſis verò hoſpes, ad unum rerum-opifex Regnum nos dirigens, *atque deducens*, ad Legem illic *vigentem*, & Juſticiam totam *illic florentem* Deum dicit, ſecundùm rationem, & principium, & medium, & finem Entium omnium continere, & omnia rectâ *via* perficere ſecundùm naturam circumeundo.

Quoniam enim non primum Deum inter hos volumus audire Platonem dicentem, nec ullum alium intellectualium, aut mentalium Patrum: Sed illum univerſalem rerum-opificem, ſufficit quidem, *& ſatis eſt* aliis, qui vel mediocriter hujuſmodi *myſteria* audire, *ac intelligere* poſſunt, quod ille vel rectâ *via res omnes* perficiat, & ſecundùm naturam circumeat, *ſuaq; providentia totam rerum Univerſitatem obeat, ambiensq; foveat*.

Sufficit verò etiam, *& ſatis eſt*, quod Juſticia dicta-fuerit aſſectatrix hujus Dei, *quod iſtum Deum ſequatur, & comitetur*, divinæ Legis vindex, *& eorum, qui Legem divinam violant*, *ultrix* exiſtens. Etenim ille primus Deus, & omnes illi, qui ſiti-ſunt-ſupra rerum-perfectorem ordinem, & ex ipſo recto, & ex ipſo rotundo *figuræ genere* ſunt-exempti, ut illa Parmenidis oratio *ſert*.

Quinetiam omni motu ſunt-ſuperiores. Ille verò primus, poſt ipſum motum progreſſus, univerſalis eſt, *& totus*, & perfectus rerum-opifex. Huic igitur etiam recta *via* perficere univerſa convenit, & circumire, & Juſticiam ipſum comitari. Quod enim *aliquem* ſequitur, profectò, ut videre eſt, dicemus id ſequi eum, qui movetur. Quinetiam illi Dij, qui illo *primo* rerum-opifice ſunt poſteriores, ſingularem *rerum* univerſarum dominationem, *ac imperium* non habent, ut ille, neque omnium Entium principia, & media, & fines primum-ſumpſerunt, *nec iſta primum in ſe exiſtentia continent*.

Sed

Sed alij quidem, particularibus *rebus* universaliter præsunt, ut tres isti Patres. Alij verò, *præsunt rebus* universis, partitè, ut illi, qui vitæ rivos in omnia divisim producunt, *dividuéq; deducunt*.

Alij verò, partium partitè *gubernationem*, *atque procurationem* habent, ut illi rerum-opifices ultimi, & qui-circa-mundum-versantur. Solus igitur ille *rerum* universarum unus, & individuus opifex, *& Creator*, principium, & medium, & finem Entium omnium in se-ipso comprehendit. Et propter unam causam, in omnia secunda pariter imperium-obtinet. Ipsum verò sequitur Justicia dignitatem *rerum* universarum finiens, & circumscribens unam-quamque *rem* intra suos fines. Et hæc *quidem* ille Atheniensis hospes per antè-dicta verba declaravit. Orpheus verò vel disertissimis verbis ad illum universalem *universarum* rerum-opificem *nos* amandat. Jam enim ipsum regnantem, & hoc Universum disponere, *& ordinare* incipientem, dicit universalem Justiciam sequi, *quemadmodum ex hoc Orphei hexametro patet*.

„ Illum verò *summum Deorum Patrem* multaspœnas-impijs-infligens Justitia sequebatur, omnibus auxiliatrix.

Quinetiam quod *ille summus Deorum Pater*, *rerum* universarum principia, & media, & finem contineat, præter hæc *quæ jam allata sunt*, dicit ille Theologus *Orpheus*, *quum ita canit*.

„ Jupiter *est rerum universarum* principium, Jupiter, media, ex Jove enim omnia nata-sunt.

Et mihi videtur etiam ipse Plato ad universam Græcanicam Theologiam spectans, & præipuè Orphicam mystagogiam, *& occultam rerum divinarum disciplinam contemplans*, apertè--pronuntiasse, quemadmodum etiam antiqua fama *fert*. *Nam* Deum dicit, *in se* principium, & media, & finem *rerum* omnium continere, quum rectâ *viâ res* universas perficit, secundùm naturam circumiens, *ac eas ambiens*, & Justiciam habere comitem, per quam & omne, quod deficit ab illo prærogativo Jovis *rerum* patrocinio, *& provido præsidio*, convertit, *ac reducit* ad ipsum, & finem ipsi convenientem assequitur.

Sed quod etiam ille Atheniensis hospes ad illum universalem *universarum* rerum--opificem spectans, talia prædicarit suis alumnis, per hæc, *quæ dicta sunt*, commonitum-est, *& hac de re commonefacti sumus*. Si verò rectè hæc definita-sunt, omnino-profectò, propter essentiam quidem, unus ille *summus rerum Pater*, & rerum-opifex ex tribus istis *est* eximendus.

Si enim unus quidem, principia *rerum* omnium, quæ *sunt* in mundo, alius verò, media complectitur, *& in se continet*, alius verò, ipsos fines convoluit ubiq; , Illum igitur, qui uniformiter *hujus* Universitatis imperium-obtinet, quomodo non necesse *est* situm-esse-supra omnes divisas causas? Ipsi verò *Platoni* tribuit etiam generatricem hujus Trinitatis facultatem, *ac vim*. Si enim & principium, & media, & finem *rerum* universarum continet, propter quidem ipsam imperatoriam causam, procreat illum rerum-opificem, qui prima disponit, *ac ordinat*.

Ἀλλ' εἰ μὲν, τῶν μερικῶν ὁλικῶς προεστήκασιν, ὥσπερ οἱ τρεῖς οὗτοι πατέρες. εἰ δὲ, τῶν ὅλων, μερικῶς, ὥσπερ εἰ διηρημένως σὺν τῇ ζωῇ ἐχέτους ὅτι πάντα περιέχοντες.

Οἱ δὲ τῶν μερῶν μερικῶς ἔχουσιν, ὥσπερ οἱ τῶν δημιουργῶν ἔσχατοι, καὶ περικόσμιοι. μόνος οὖν ὁ τῶν ὅλων ὢν, καὶ ἀμέριστος δημιουργὸς, ἀρχὴν, καὶ μέσον, [l. μέσην,] καὶ πλάστιν τῶν ὅλων ἀπάντων ἐν ἑαυτῷ περιείληφε. καὶ καθ' μίαν αἰτίαν ἕξιστι τῶν ὅλων πέρασιν ἁπάντων. ἕπεται δὲ αὐτῷ Δίκη τὸν ἄξιον ἑκάστοις ὅλων, καὶ περιγράφουσα ἕκαστα ἐν τοῖς οἰκείοις ὅροις. καὶ ζυτὸν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ἐν τοῖς προειρημένοις διδάσκαλε ῥήμασιν. ὁ δὲ Ὀρφεὺς καὶ διαῤῥήδην ἡμᾶς τὸν ὅλον αἰτεῖται δημιουργόν. ἤδη γὰρ αὐτῷ βασιλεύοντα, καὶ διακοσμεῖν ἀρχόμενον τὰ πάντα, ἑπομένην φησὶ τὸν ὅλον Δίκην,

„ Τῷ δ' Δίκη πολύποινος ἑφέσπετο. [l. πολύποινος ἑφέσπετ'] πᾶσιν ἀρωγός.

Καὶ δὴ καὶ ὅτι τῶν ὅλων ἀρχάς, καὶ μέσα, καὶ πάλιν περιέχει, λέγει πῇ πύησι ὁ θεολόγος,

„ Ζεὺς ἀρχὴ, Ζεὺς μέσσα. Διὸς δ' ἐκ πάντα πέφυκε.

Καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν θεολογίαν ἀποβλέπων, καὶ διαφερόντως τὴν Ὀρφικὴν μυσταγωγίαν, αἰνίττειν, ὡς ἄρα ὁ παλαιὸς λόγος, τὸν θεὸν φησὶν ἀρχὴν, καὶ μέσα, καὶ πλάστιν ἁπάντων ἔχειν, εὐθέα τε ὅλα περαίνοντα, κατὰ φύσιν περιπορευόμενον, καὶ δίκην ἔχειν ἑπαδὸν, δι' ἧς καὶ τὰ ἀφιστάμενα πᾶν τῆς προνομικῆς ἐπιστασίας τοῦ Διὸς, ἐπιστρέφει πρὸς αὐτὸν, καὶ τυγχανεῖ τῆς προσηκούσης αὐτῷ τέλους.

Ἀλλ' ὅτι μὲν εἰς τὸν ὅλον δημιουργὸν καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἀποβλέπων, τοιαῦτα ἀνακηρύττει τοῖς ἑαυτοῦ τροφίμοις, ὑπεμνήσαμεν ἀρτίως. εἰ δὲ ὀρθῶς ζυτὰ διώρισται, πάντως δήπου κατ' οὐσίαν μὲν, ἐξαίρειν [δεῖ] τὸν ἕνα δημιουργὸν τῶν τριῶν τούτων.

Εἰ γὰρ μὲν, πᾶς ἀρχὰς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων, ὁ δὲ, τὰ μέσα περιέληφεν, ὁ δὲ, τὰ πέρατα συνελίττει πανταχοῦ, τὸν πάντων ἑνοειδῶς πάντες ἐπικρατοῦντα, πῶς οὐκ ἀνάγκη πάντων ὑπερίδρυσθαι τῶν διηρημένων αἰτίων; δίδωσι δὲ αὐτῷ καὶ τὸν ἡμιτελικὸν δύναμιν τῆς τριάδος ποιητικὴν. εἰ γὰρ ἀρχὴν τι, καὶ μέσα περιέχει τῶν ὅλων, καὶ πλάστιν, καὶ μὴν τὸν ἀρχικὸν αἰτίαν, δηλονότι τὸν τὰ πρῶτα διακοσμοῦντα δημιουργόν.

Κατὰ δὲ τὰ μέσα, τὸν συμπληροῦντα τοὺς μέσους ὅρους τῆς δημιουργίας. κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον, τὸν τοῖς ἐσχάτοις τῶν οἰκείαν ἐφαρμόζοντα ποίησιν.

Propter verò media, *procreat* illum, qui complet medios fines rerum fabricationis. Propter verò finem, *procreat* illum, qui ſuam, *propriam*, & *convenientem* effectionem ultimis accommodat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ θ'.

Μόνον οὖν οὐχὶ λέγει σαφῶς καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ὅτι τοῖς τελοῦσι Κρονίδαις ἡ διανομὴ, καὶ τὰ μέτρα τῆς προνοίας, καὶ ὅλως ἡ πρόοδος ἐξήρηται τοῦ μεγάλου Διὸς, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἐστιν ὁ τοὺς κλήρους αὐτοῖς ἀφορίζων ἄνωθεν, καὶ περιέχων ἅπαντας ἐν ἑαυτῷ μενετικῶς.

Καὶ μὲν τὸ ἀθρόα περαίνειν, καὶ τὸ περιφορεῖσθαι κατὰ φύσιν, τὸ μὲν, τοῦ ἀπ' αὐτοῦ πρόοδον δηλοῖ τῶν ὅλων. πρόοδος γὰρ τὸ ἀθρόον σύμβολον. Τὸ δὲ, τοῦ εἰς αὐτὸν ἐπιστροφῆ. αὐτὸς γὰρ ἐν ἑαυτῷ μένει, καὶ εἰς ἑαυτὸν νοερῶς ἐπιστραμμένος, ὅπερ τοῦ ἑαυτοῦ πάντα σωτελίαν πρόνοιαν. ἐνδέχεται δὲ τῶν πλειόνων δημιουργῶν ἡμῖν τὸ, τὸ ἀθρόον πρῶτον, καὶ τὸ περιφορεῖς, πληροῦν μὲν ἐκεῖνον ὁ τῶν ὅλων δημιουργός. πληροῖ δὲ τὰ μετ' αὐτὸν, τῶν ἀπ' αὐτοῦ δυνάμεων. καὶ ὥσπερ καὶ τοῦ τελικοῦ αἴτιον τῶν ὅλων, τοῦ τελικὰ τῶν δημιουργῶν τῷ παρεῖναι συνοφίσηται, οὕτω δὴ καὶ τὰς διττὰς δυνάμεις, διττοὺς ἀποφαίνει θεούς.

Τὸν μὲν, κατὰ τὸ ἀθρόον τὸ ἐν αὐτῷ, διακοσμοῦντα τὸ ὑλαῖον. τὸν δὲ, καὶ τὸ περιφορεῖς, αἰσθητὰ πάντα πρὸς αὐτὸν καὶ μέσον καὶ διότι προῆλθε μὲν ἀπὸ τῆς ὅλης δημιουργίας, μετέχει δὲ τῆς πλειοτελοῦς τριάδος, τό, τε ἀθρόον πᾶν, καὶ τὸ περιφορεῖς συμπλέκει τῇ κινήσει. καὶ γὰρ τὸ περαίνειν κατ' ἀθρόαν, καὶ τὸ περιφορεῖσθαι, κινητικόν ἐστιν ἀφορισμοῦ.

Τὸ μὲν, τῆς ἐπὶ πάντα προϊούσης, καὶ πάντα διακοσμούσης, πέρασι, καὶ ὕδεσι, καὶ λόγοις. τὸ δὲ, τῆς εἰς αὐτὸν συνελιττομένης, καὶ ἐφ' ἑαυτὸν τὰ πάντα ἀνακαλουμένης. πάλιν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ ἑνὶ δημιουργῷ τὸν τῆς τριάδος αἴτιον ὑπέμνησε, δείξας, καὶ πῦρ, [l. πῦρον] μὲν, οἷον ἐν ἑαυτῷ μένοντα, τῆς κατὰ μέρη ποιήσεως ἐξαίρων. ἐκείνοις δὲ τὸν διαίρεσιν καὶ τοῦτον ἀποδιδούς. ἐπεὶ καὶ ὁ Τίμαιος πατρικὸν αἴτιον ἐν αὐτῷ, καὶ δυνάμιν γεννητικὴν, καὶ νοῦν βασιλικὸν ὑπάρχοντα, τὸν αὐτὸν τῷ Ἀθηναίῳ ξένῳ περὶ αὐτοῦ θεολογεῖ.

CAPUT IX.

PRopemodum igitur & ille Athenienſis hoſpes apertè dicit, illis tribus Saturnidis, *i. e. Saturni filijs*, ipſam diſtributionem, & menſuras providentiæ, denique & ipſum progreſſum ex illo Magno Jove exemptum eſſe, & illum eſſe eum, qui ſupernè ſortes ipſis definit, *& ſingulis ſuam imperij, rerumq; gubernandarum portionem certis finibus circumſcriptam aſſignat*, & illum, qui omnes in ſe-ipſo uniformiter continet.

Atqui ipſum rectâ *via res omnes* perficere, & circumire ſecundùm naturam, alterum quidem, ipſum *rerum* univerſarum ab ipſo progreſſum ſignificat. Ipſum enim Rectum, *eſt* progreſſus ſymbolum, *i. e. obſcurum ſignum*.

Alterum verò, *ſignificat* ipſam reverſionem in ipſum. Ipſe enim in ſe-ipſo quidem *verſans, & ſe-ipſum convertens*, & in ſe-ipſum intellectualiter reverſus, omnia ad ſuam ſpeculam convolvit, *& ad ſuam circumſtectionem convertit, ac reducit*. Si verò & ipſum Rectum primum, & ipſum Rotundum, *quod in orbem fertur*, eſt in ipſis rerum perfectoribus Dijs, repletur quidem illinc ille *rerum* univerſarum opifex. Replet verò ea, quæ ſunt poſt ipſum, facultatibus à ſe *manantibus*. Et quemadmodum propter triplicem cauſam *rerum* univerſarum, Trinitatem illorum, qui ſunt rerum opifices, cum ipſo Patre conſtituit, ſic etiam profectò propter iſtas duplices facultates, duplices procreat Deos.

Alterum quidem, propter ipſum Rectum, quod eſt in ipſo, *procreat*, ut diſponat ipſum ſenſile, *regat, ac moderetur id, quod ſub ſenſum cadit*. Alterum verò, propter ipſum Rotundum, *quod in orbem fertur*, *procreat*, ut ad ipſum omnia reducat. Quinetiam, quoniam prodijt quidem ab univerſa rerum fabricatione, participat verò rerum-perfectricem Trinitatem, & hoc ipſum Rectum, & hoc Rotundum eum ipſo motu connectit, *atq; conjungit*. Etenim ipſum rectâ *via res omnes* perficere, & ipſum circumire, motus definiendi vim habent.

Et alterum quidem, *eſt ſignum motus* in omnia progredientis, & omnia diſponentis, *ordinantis, ac moderantis*, finibus, & formis, & verbis. Alterum verò, *ſignum eſt motus* in ſe-ipſum *omnia* convolventis, & ad ſe-ipſum omnia revocantis. Rurſus igitur Plato in uno rerum opifice Trinitatis cauſam ponens, manifeſtè declaravit, ſe, hunc quidem *rerum opificem* quodammodo in ſe-ipſo manentem, ex illa *rerum* effectione, *quæ fit* per partes, eximere. Illis verò *rerum opificibus alijs* ipſam diviſionem *rerum, quæ per imperij diviſi partes adminiſtrantur*, attribuere ſecundum iſtum. Quoniam & ipſe Timæus paternam cauſam, & generatricem facultatem, & regiâ mentem in ipſo per-ſuppoſitionem ſtatuens, de ipſo eadem, quæ ille Athenienſis hoſpes, theologicè tradit.

Ipſum

Ipsum quidem paternum *robur* imperatorium est ubiq;,medij verò *generis, est* ipsa facultas, *ac potestas*. At ipsa Mens, ipsum finem Trinitatis concludit. Nam ipsa quidem facultas cum illis *rerum-opificibus est*. Mens verò, secundum ipsum oraculum, ab illo *Trinitatis fine manat, ac pendet*. Ergo & illorum, qui progressi-sunt *ab illo summo rerum fonte*, unus quidem, est totius Trinitatis Pater, alter verò, Mens *est*. Et unus quidem imperium est-sortitus totius rerum-fabricationis. Alter verò, medium complet ipsius *rerum* universarum procreationis.

Tertius verò, definit ipsum finem. Et ne hic quidem prætereamus Plutonis accurationem, *imò, Platonis accuratam-rationem*: sed gradum-sistamus, *& attente-consideremus*, quomodo ille Athenien sis hospes, extrema quidem illorum trium, *qui sunt rerum opifices*, singularioribꝰ nominibꝰ extulerit-magnificè, principium, & finè appellans, id verò quod medium est inter extrema, per multitudinem etiã inter ipsas causas declaraverit. Ipsa enim appellavit media. Quoniam & ipsa facultas, quippe quod ipsi infinito sit affinis, *& cognata*, imo verò potiùs, quod quædam sit infinitas, multitudinis est causa, & divisionis ipsis *rebus* universis *est autor* Quamobrē etiam illorum trium, qui sunt rerum-opifices, unus quidem, fœcundæ constitutionis autor est illis, qui sunt in Mundo. Secundus verò, *autor est* generationis in omne *rerum genus* progredientis. Tertius verò, *autor est* revolutionis, *ac reversionis rerum* ad principium. Sed eo revertamur, unde ad hæc divertimus, & *redeamus ad* verba de primo rerum-opifice. Unde Patris Regnũ *inter se* dividere dicuntur, & Jupiter, & Neptunus, & Pluto. Quoniam individuè, & uniformiter ante istos *tres rerum-opifices, ille primus rerũ-opifex* acceperat Patris Regnum.

Nam ambo quidem illinc sortiti-sunt & ipsum ab-initio progressum, & dominationem, *ac imperium* in secundos, & illa rerum-opifex Unitas, & ipsa Trinitas. Sed ad altera quidem, individuè, altera vero, dividuè. Et altera quidem, singulariter, altera vero, tripliciter. Ne igitur eodem modo putes tres istos *rerum-opifices* à Patre progredi, & unum illum Regem, qui est ante tres istos, ipse Socrates per fabulæ figuram, *& speciem*, dicit divisisse Patris Regnum, & *ipsi* propterea secundis Legibus opus-fuisse, & ordine subjecto, & partibus conveniente.

Nam illa Lex, quæ Saturni tempore *florebat*, & illa Jovis imperium recenter habentis *Lex*, providentiæ illorum, qui particulare, & varium vitæ genus *sibi sectandum* proposuerunt, nullo-modo conveniens *esse* videbatur. Et, vides ne quomodo illi quidem universali Jovi, & Saturno, eximiam *Plato* tribuat excellentiam, & unam, *ac eandem* Legem cum utroq; Regno conjungat? Illis vero, qui Regnum, *paternum inter se* divisêrunt, quodammodo aliam Rempub. & Leges magis-varias definiat mensura respondentes, *& apte convenientes rebus* illis, quæ ab ipsis providè geruntur, *& ab illorum providentia administrantur*.

Τὸ μὲν πατρικὸν, ἀρχηγικόν ἐστι παντὸς ἀρχοῦ, καὶ μέσου δὲ, ἡ δυνάμις. ὁ δὲ νοῦς, τὸ πλῆθος συμπεραίνῃ τῆς τελάρχου. ἡ μὲν γὰρ δύναμις, ἑνὸς ἐκείνοις. νοῦς δὲ, ἀπ' ἐκείνου, καὶ τὸ λόγιον. ὁπόσοι δὲ καὶ τῶν προελθόντων, ὁ μὲν ἐστι πατὴρ τῆς ὅλης τελάρχου, ὁ δὲ, νοῦς. καὶ ὁ μὲν, τῆς ἀρχῆς κεκλήρωται τῆς ὅλης δημιουργίας. ὁ δὲ, τὸ μέσον συμπληροῖ τῆς τῶν ὅλων ἐπιγιγνήσεως.

Ὁ δὲ, ἀφορίζει τὸν πλοῦτον. καὶ μηδὲ ἐνταῦθα παρῶμεν τὴν τοῦ Πλούτωνος, [Πλάτωνος] ἀκρίβειαν, ἀλλ' ὑπισχνώμεθα ἕπεσθαι τὸν ξένον, τὰ μὲν ἄκρα τῶν τριῶν, ἐπωνυμίαις ὀνόμασιν ἀποσεμνύνοντα. τὸν ἀρχὸν, καὶ πλοῦτον τὸν ἵππων, τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ἄκρων, καὶ πᾶσι αὐτοῖς ἅμα τοῦ πλήθους ἐδήλωσε. μέσα γὰρ αὐτὰ προσέρηκεν. ἐπεὶ καὶ ἡ δυνάμις, ἄπειρός τις ἀπείρου σύστοιχος οὖσα, μᾶλλον δὲ ἀπειρία τις οὖσα, πλήθους ἐστὶν αἰτία, καὶ διαιρετικὸς πᾶσι ὅλοις. διὸ καὶ τῶν τελῶν δημιουργῶν, ὁ μὲν, τῆς γενίμου καταστάσεως ἐστι πᾶσι ἐγκοσμίοις αἴτιος. ὁ δὲ, τῆς ὅλης παντὸς περιόδου ἡγέσεως. ὁ δὲ, τῆς ὅλης τοῦ ἀρχοῦ ἀναπτυκλήσεως. ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέλθωμεν, ὅθεν εἰς ταῦτα ἐξετράπημεν, καὶ σοὶ πρῶτον δημιουργικὸν λόγιον. ὅθεν διαιρεῖσθαι λέγοντα τὸν τοῦ πατρὸς ἀρχοῦ, ὅτι Ζεὺς, καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ ὁ Πλούτων. ἐπειδὴ πρὸ τούτων οὐ διαιρετὸς, καὶ μονοειδῶς παραδεξάμενος τὸν τοῦ πατρὸς βασιλέα.

Ἄμφω μὲν γὰρ ἐκεῖθεν ἔλαχον καὶ τὸν ἐξαρχῆς πρόοδον, καὶ τὸν ἀπεκράτησαν τῶν δεῦτερων ἡ τε μονὰς ἡ δημιουργικὴ, καὶ ἡ τελεσ. ἀλλ' ἡ μὲν, ἀμερίστως, ἡ δὲ, μερίστως καὶ ἡ μὲν, μοναδικῶς, ἡ δὲ, τελαδικῶς. ἵ' εἰν μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποπλάσοις τύπους περὶ τούτων τρεῖς ἀπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν ἕνα βασιλέα, τὸν πρὸ τῶν τριῶν διελέσθαι φησὶν αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐν μύθου σχήματι τὸν ἀρχὸν τοῦ πατρὸς, καὶ διὰ τοῦτ' δεῦτερων νόμων δεηθῆναι, καὶ τάξεως ὑφημμένης, καὶ τοῖς μέρεσι πρεπούσης.

Ὁ μὲν τοῦ Κρόνου νόμος, καὶ ὁ τοῦ Διὸς νεωστὶ τὸν ἀρχὸν ἔχοντος, τῇ προνοίᾳ τῶν μερικῶν, καὶ ποικίλον αὖ βίου ζωῆς προβεβλημένων, εὐδαιμονῆσον ἐφάνητο. καὶ ὁρᾷς ὅπως τοῦ μὲν ὅλου Διὸς, καὶ τοῦ Κρόνου, τὸν ἐξημμένον δίδωσιν ὑπηρεσίαν, καὶ τὸν ἕνα νόμον ἀμφοτέροις συνάπτει βασιλείαις; τοῖς δὲ εἰλημμένοις τὸν ἀρχὸν, οἷον πολιτείαν ἄλλην, καὶ νόμους ποικιλωτέρους ἀφορίζει συμμέτρους τοῖς ἀπ' αὐτῶν προνεμομένοις;

Κατὰ δὲ τὰ μέσα, τὸν συμπληροῦντα τοὺς μέσους ὅρους τῆς δημιουργίας. κατὰ δὲ τὸ πολυτελὲς, τὸν τῆς ἐσχάτης τῶν οἰκείαν ἁρμόζοντα τοιήσιν.

Propter verò media, *procreat* illum, qui complet medios fines rerum fabricationis. Propter verò finem, *procreat* illum, qui ſuam, *proprium*, & *convenientem* effectionem ultimis accommodat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ θ'.

Μόνον οὖν οὐχὶ λέγει ζαφῶς καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ὅτι τῆς τελοῦσι Κρονίδους ἡ διανομὴ, καὶ τὰ μέτρα τῆς προνοίας, καὶ ὅλως ἡ προόδος ἐξήρηται τοῦ μεγάλου Διὸς, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ τοὺς κλήρους αὐτῆς ἀφορίζων ἄνωθεν, καὶ περιέχων ἅπασας ἐν ἑαυτῷ μονοειδῶς.

Καὶ μὲν τὸ εὐθὺ περαίνειν, καὶ τὸ περιφορεύεσθαι κατὰ φύσιν, τὸ μὲν, τοῦ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντος δηλοῖ τῶν ὅλων. περιέδου γὰρ τὸ εὐθὺ ζύμβολον.

Τὸ δὲ, τοῦ εἰς αὐτὸν ἐπιστρεφοῦ. αὐτὸς γὰρ ἐν ἑαυτῷ μὲν, καὶ εἰς ἑαυτὸν νοερῶς ἐπιστραμμένος, ὅπερ τοῦ ἑαυτοῦ πάντα σωελίσσοντος περιφορὰν. ἐν δὲ ἐστιν ἐν τοῖς πλειουργοῖς θεοῖς τὸ, τὸ εὐθὺ πρῶτον, καὶ τὸ περιφερὲς, πληροῦν μὲν ἐκεῖνον ὁ τῶν ὅλων δημιουργός. πληροῖ δὲ τὰ μετ' αὐτὸν, τῶν ἀπ' αὐτοῦ δυνάμεων. καὶ ὥσπερ κατὰ τοῦ τριπλοῦν αἰτίαν τῶν ὅλων, τοῦ τελειότητα τῶν δημιουργῶν τῷ παρεῖναι συνοίσησιν, οὕτω δὴ καὶ κατὰ ταύτας τὰς διπλᾶς δυνάμεις, διπλοῦς ἀποφαίνει θεούς.

Τὸν μὲν, κατὰ τὸ εὐθὺ τὸ ἐν αὐτῷ, διακοσμοῦντα τὸ ἀνθηλόν. τὸν δὲ, καὶ τὸ περιφερὲς, αἰτίαν πάντα τοῦ εἰς αὐτὸν καὶ μένειν καὶ διότι προῆλθε μὲν ἀπὸ τῆς ὅλης δημιουργίας, μετέχει δὲ τῆς πλειουργοῦ τριάδος, τὸ, τε εὐθὺ πᾶν, καὶ τὸ περιφερὲς συμπλέκει τῇ κινήσει. καὶ γὰρ τὸ περαίνειν κατ' εὐθεῖαν, καὶ τὸ περιφορεύεσθαι, κινήσεώς ἐστιν ἀφορισικά.

Τὸ μὲν, τῆς ὅτι πάντα προϊεύσης, καὶ πάντα διακοσμεύσης, πέρασι, καὶ ὕδεσι, καὶ λόγοις. τὸ δὲ, τῆς εἰς αὐτὸν σωελισσομένης, καὶ ἐφ' ἑαυτὸν τὰ πάντα ἀναλαμβανούσης. πάλιν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ ἑνὶ δημιουργῷ τὸν τῆς τριάδος αἰτίαν ἐνίδρυσε, δείκνυσι, καὶ πῶν, [l. πῶν] μὲν, οἷον ἐν ἑαυτῷ μένοντα, τῆς κατὰ μέρη ποιήσεως ἐξαίρων. ἑκάστοις δὲ τῶν διαίρεσιν καὶ πῶν ἀποδιδούς. ἐπεὶ καὶ ὁ Τίμαιος πατρικὸν αἰτίαν ἐν αὐτῷ, καὶ δυνάμιν γονικὸν, καὶ νοῦν βασιλικὸν ὑποδείκνυσι, τὰ αὐτὰ τῷ Ἀθηναίῳ ξένῳ περὶ αὐτοῦ θεολογεῖ.

CAPUT IX.

PRopemodum igitur & ille Athenienſis hoſpes apertè dicit, illis tribus Saturnidis, *s. e. Saturni filijs*, ipſam diſtributionem, & menſuras providentiæ, denique & ipſum progreſſum ex illo Magno Jove exemptum eſſe, & illum eſſe eum, qui ſupernè ſortes ipſis definit, *& ſingulis ſuam imperij, rerumq; gubernandarum portionem certis finibus circumſcriptam aſſignat*, & illum, qui omnes in ſe-ipſo uniformiter continet.

Atqui ipſum rectà *viatores omnes* perficere, & circumire ſecundùm naturam, alterum quidem, ipſum *rerum* univerſarum ab ipſo progreſſum ſignificat. Ipſum enim Rectum, *eſt* progreſſus ſymbolum, *i. e. obſcurum ſignum*.

Alterum verò, *ſignificat* ipſam reverſionem in ipſum. Ipſe enim in ſe-ipſo quidem *verſans*, *& ſe ipſum convertens*, & in ſe-ipſum intellectualiter reverſus, omnia ad ſuam ſpeculam convolvit, *& ad ſuam circumſpectionem convertit, ac reducit*. Si verò & ipſum Rectum primum, & ipſum Rotundum, *quod in orbem fertur*, eſt in ipſis rerum perfectoribus Dijs, repletur quidem illinc ille *rerum* univerſarum opifex. Replet verò ea, quæ ſunt poſt ipſum, facultatibus à ſe *manantibus*. Et quemadmodum propter triplicem cauſam *rerum* uniuerſarum, Triniratem illorum, qui ſunt rerum opifices, cum ipſo Patre conſtituit, ſic etiam profectò propter iſtas duplices facultates, duplices procreat Deos.

Alterum quidem, propter ipſum Rectum, quod eſt in ipſo, *procreat*, ut diſponat ipſum ſenſile, *regat, ac moderetur id, quod ſub ſenſum cadit*. Alterum verò, propter ipſum Rotundum, *quod in orbem fertur*, *procreat*, ut ad ipſum omnia reducat. Quinetiam, quoniam prodijt quidem ab univerſa rerum fabricatione, participat verò rerum perfectricem Trinitatem, & hoc ipſum Rectum, & hoc Rotundum eum ipſo motu connectit, *atq; conjungit*. Etenim ipſum rectà *viatores omnes* perficere, & ipſum circumire, motus definiendi vim habent.

Et alterum quidem, *eſt ſignum motus* in omnia progredientis, & omnia diſponentis, *ordinantis*, *ac moderantis*, finibus, & formis, & verbis. Alterum verò, *ſignum eſt motus* in ſe-ipſum *omnia* convolventis, & ad ſe-ipſum omnia revocantis. Rurſus igitur Plato in uno rerum opifice Trinitatis cauſam ponens, manifeſtè declaravit, ſe, hunc quidem *rerum opificem* quodammodo in ſe-ipſo manentem, ex illa *rerum* effectione, *quæ fit* per partes, eximere. Illis verò *rerum opificibus alijs* ipſam diviſionem *rerum*, *quæ per imperij diviſi partes adminiſtrantur*, attribuere ſecundum iſtum. Quoniam & ipſe Timæus paternam cauſam, & generatricem facultatem, & regiâ mentem in ipſo per-ſuppoſitionem ſtatuens, de ipſo eadem, quæ ille Athenienſis hoſpes, theologicè tradit.

Ipſum

Ipsum quidem paternum *robur* imperatorium est ubiq;, medij verò *generis, est* ipsa facultas, *ac potestas*. At ipsa Mens, ipsum finem Trinitatis concludit. Nam ipsa quidem facultas cum illis *rerum-opificibus est*. Mens verò, secundum ipsum oraculum, ab illo *Trinitatis fine manat, ac pendet*. Ergo & illorum, qui progressi-sunt *ab illo summo rerum fonte*, unus quidem, est totius Trinitatis Pater, alter verò, Mens *est*. Et unus quidem imperium est-fortitus totius rerum-fabricationis. Alter verò, medium complet ipsius *rerum* universarum procreationis.

Tertius verò, definit ipsum finem. Et ne hic quidem prætereamus Plutonis accurationem, *imò, Platonis accuratam-rationem*: sed gradum-sistamus, *& attente-consideremus*, quomodo ille Atheniensis hospes, extrema quidem illorum trium, *qui sunt rerum opifices*, singularioribꝰ nominibꝰ extulerit-magnificè, principium, & finè appellans, id verò quod medium est inter extrema, per multitudinem etiã inter ipsas causas declaraverit. Ipsa enim appellavit media. Quoniam & ipsa facultas, quippe quod ipsi infinito sit affinis, *& cognata*, imo verò potiùs, quod quædam sit infinitas, multitudinis est causa, & divisionis ipsis *rebus* universis *est autor* Quamobrè etiam illorum trium, qui sunt rerum-opifices, unus quidem, fœcundæ constitutionis autor est illis, qui sunt in Mundo. Secundus verò, *autor est* generationis in omne *rerum genus* progredientis. Tertius verò, *autor est* revolutionis, *ac reversionis rerum* ad principium. Sed eo revertamur, unde ad hæc divertimus, & *redeamus ad* verba de primo rerum-opifice. Unde Patris Regnũ *inter se* dividere dicuntur, & Jupiter, & Neptunus, & Pluto. Quoniam individue, & uniformiter ante istos *tres rerum-opifices, ille primus rerũ-opifex* acceperat Patris Regnum.

Nam ambo quidem illinc sortiti-sunt & ipsum ab-initio progressum, & dominationem, *ac imperium* in secundos, & illa rerum-opifex Unitas, & ipsa Trinitas. Sed ad altera quidem, individuè, altera vero, dividuè. Et altera quidem, singulariter, altera vero, tripliciter. Ne igitur eodem modo putes tres istos *rerum-opifices* à Patre progredi, & unum illum Regem, qui est ante tres istos, ipse Socrates per fabulæ figuram, *& speciem*, dicit divisisse Patris Regnum, & *ipsi* propterea secundis Legibus opus-fuisse, & ordine subjecto, & partibus convenienti.

Nam illa Lex, quæ Saturni tempore *florebat*, & illa Jovis imperium recenter habentis *Lex*, providentiæ illorum, qui particulare, & varium vitæ genus *sibi sectandum* proposuerunt, nullo-modo conveniens *esse* videbatur. Et, vides ne quomodo illi quidem universali Jovi, & Saturno, eximiam *Plato* tribuat excellentiam, & unam, *ac eandem* Legem cum utroq; Regno conjungat? Illis vero, qui Regnum, *paternum inter se* divisérunt, quodammodo aliam Rempub. & Leges magis--varias definiat mensura respondentes, *& apte convenientes rebus* illis, quæ ab ipsis providè geruntur, *& ab illorum providentia administrantur*?

Τὸ μὲν παλαιὸν, ἀρχηγικόν ἐστι παντὸς, τὸ δὲ μέσον δὲ, ἡ δύναμις. ὁ δὲ νοῦς, τὸ πλοῦτον συμπεραίνει τῆς τελάρχου. ἡ μὲν γὰρ δύναμις, σὺν ἐκείνοις. νοῦς δὲ, ἀπ' ἐκείνου, καὶ τὸ λόγιον. σύνευσιν καὶ τῶν προελθόντων, ὁ μὲν ἐστι πατὴρ τῆς ὅλης τελάρχου, ὁ δὲ, νοῦς. καὶ ὁ μὲν, τὴν ἀρχὴν κεκλήρωται τῆς ὅλης δημιουργίας. ὁ δὲ, τὸ μέσον συμπληροῖ τῆς τῶν ὅλων διαγωγῆς.

Ὁ δὲ, ἀφορίζει τὴν πλοῦτον. καὶ μηδὲ ἐνταῦθα παρῶμεν τὴν τοῦ Πλούτωνος, [Πλάτωνος] ἀκρίβειαν, ἀλλ' ἐπισκοπῶμεν ὅπως ὁ Ἀθηναῖος ξένος, τὰ μὲν ἄκρα τῶν τριῶν, ἐνικωτέροις ὀνόμασιν ἀπεσεμνύνατο, τὴν ἀρχὴν, καὶ πλοῦτον καὶ πάντων, τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ἄκρων, καὶ τῆς αἰτίας αὐτῆς δι' πλῆθος ἐδήλωσε. μέσα γὰρ αὐτὰ προσέρηκεν. ἔτι καὶ ἡ δυνάμις, ἅτε τῷ ἀπείρῳ σύστοιχος οὖσα, μᾶλλον δὲ ἄπειρά τις οὖσα, πλῆθους ἐστὶν αἰτία, καὶ διαιρέσεως τοῖς ὅλοις. διὸ καὶ τῶν τριῶν δημιουργῶν, ὁ μὲν, τῆς γενίμου καταστάσεως ἐστι τοῖς ἐγκοσμίοις ἄναρχος. ὁ δὲ, τῆς ἐπὶ πᾶν προϊούσης γενέσεως. ὁ δὲ, τῆς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀνακυκλήσεως. ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέλθωμεν, ὅθεν εἰς ταῦτα ἐξετράπημεν, καὶ σὺν τῷ τὸν πρώτου δημιουργοῦ λόγους. ὅθεν διαιρεῖσθαι λέγεται τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν, ὅ τε Ζεὺς, καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ ὁ Πλούτων. ἐπειδὴ πρὸ τούτων ἦν ἀδιαίρετος, καὶ μονοειδῶς παραδεξάμενος τὴν τοῦ πατρὸς βασιλείαν.

Ἔμφρων μὲν γὰρ ἐκεῖθεν ἔλαχον καὶ τὴν ἐξαρχῆς πρόνοιαν, καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῶν δύο τούτων ἡ μονὰς ἡ δημιουργικὴ, καὶ ἡ τελός. ἀλλ' ἡ μὲν, ἀμερίστως, ἡ δὲ, μερίστως καὶ ἡ μὲν, μοναδικῶς, ἡ δὲ, τελαδικῶς. ἵ' εἰ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποπλάσεις τυπους περὶ ἕνα ἕκαστον τρεῖς ὑπὸ τοῦ πατρός. καὶ τὸν ἕνα βασιλέα, τὸν πρὸ τῶν τριῶν διελέσθαι φησὶν αὐτὸς ὁ Σωκράτης ὡς μύθου σχήματι τὴν ἀρχὴν τοῦ πατρός. καὶ διὰ τοῦτ' ἄρα νόμων διαθέσεως, καὶ τάξεως ὑφειμένης, καὶ τοῖς μέρεσι πρέπουσης.

Ὁ μὲν τοῦ Κρόνου νόμος. καὶ ὁ τοῦ Διὸς νεωστὶ τὴν ἀρχὴν ἔχων, τὴν πρόνοιαν τῶν μερικῶν, καὶ ποικίλον βίου ζωῆς προβεβλημένων, εὐδαιμονῆσαι προῆκεν ἐφάπαξ. καὶ ὁρᾷς ὅπως τῷ μὲν ὅλῳ Διὶ, καὶ τῷ Κρόνῳ, τὴν ἐξημμένην δίδωσι συμμοχλὸν, καὶ τὸν ἕνα νόμον ἀμφοτέροις συνάπτει βασιλείαις; τοῖς δὲ εἰλημμένοις τὴν ἀρχὴν, οἷον πολιτείαν ἄλλην, καὶ νόμους ποικιλωτέρους ἀφορίζει συμμέτρους τοῖς ἀπ' αὐτῶν πρεπομένοις;

Ὅ, τε Πλούτων φησὶ, καὶ οἱ ὑπομεληταὶ παρῆσαν δεόμενοι τοῦ Διὸς, περὶ τῆς δευτέρας νομοθεσίας. ὁ δὲ, δικαστὰς ἄλλους, καὶ νόμους παθοκοίλας ἐφίστησι ταῖς μεριστῇς ζωαῖς. πάλιν οὖν ὁ ἀφορίζων τὸ ποικίλον Ζεὺς, καὶ οὗτος τρεῖς δικαστὰς ἀποφαίνων, οὐκ ἔστιν ὁ αὐτὸς τῷ πρὸ τῶν τριῶν. ὁ μὲν γὰρ ἅμα τῷ πατρὶ κατὰ τὸν πρότερον νόμον, καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς θείας ζωῆς. ὁ δὲ μετὰ τοῦ Πλούτωνος τὴν ποικιλίαν τῶν μερικῶν, εἰς τάξιν ἄγει, καὶ ὅρον, καὶ νόμων ἡγεμονίαν δευτέρων.

Νόμος οὖν θεῖός ἐστι παρὰ τοῖς νοεροῖς βασιλεῦσι, τῷ τε Κρόνῳ, καὶ τῷ Διΐ. καὶ Δίκη δὲ θείου νόμου λυμφορὸς, ὡς φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος. Νόμοι δὲ ἕτεροι ποικιλώτεροι παρὰ τοῖς τρισὶ Κρονίδαις, καὶ δικασταὶ, συγγενεῖς τοῖς τοιούτοις νόμοις, ὡς ἐν Γοργίᾳ γέγραπται. κἀκεῖ μὲν, ἀμερίστως πάντα, καὶ ἑνοειδῶς.

Ἐνταῦθα δὲ, διῃρημένως, καὶ μεριστῶς. καὶ τῶν ἐκεῖ πρώτως ὄντων, ὁ μὲν νόμος, Κρόνιος ἐστὶ μᾶλλον. ἡ δὲ Δίκη συνείπεται τῷ μείζονι Διΐ. καὶ τῶν δευτέρων, οἱ μὲν νόμοι πληροῦσι τὸν πρώτιστον ὑπὸ τῶν Κρονιδῶν.

Οἱ δὲ δικασταὶ τῷ τρίτου συμπληροῦσι ἡγεμονίαν. καὶ μετέχει τῆς τῶν νόμων διακρίσεως, Πλούτων, ἀπὸ τοῦ δευτέρου Διός. ὥσπερ ὁ ὅλως Ζεὺς ἀπὸ τοῦ Κρόνου παραδέχεται τὸν ἕνα νόμον ἀπὸ τῆς ὅλης αὐτῶν δημιουργίας συνηνωθέντων ἐσόμενον. ὅλως δὲ ὁ Ζεὺς, Ποσειδῶνι μὲν, καὶ Πλούτωνι συνταττόμενος, ὁ τῆς ἀρχικῆς τριάδος ἐστὶν ἀκρότατος. Τῷ δὲ Κρόνῳ, καὶ τῇ Δεσποίνῃ Ῥέᾳ, τῆς νεαρᾶς ὁ τρίτος.

Διὸ καὶ ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης, ποτὲ μὲν, ἀπὸ τοῦ Διὸς ἐπὶ τὸν Κρόνον ἄνεισι, καὶ συναπτῇ τὰς δύο βασιλείας. ποτὲ δὲ, ἀπὸ τοῦ Διὸς, ἐπὶ τὸν Ποσειδῶνα, καὶ τὸν Πλούτωνα, καὶ μίαν ἀποφαίνῃ τὴν ἡγεμονικὴν ταύτην τελειότητα. καθάπερ δὴ καὶ ἐν τῷ Γοργίᾳ, συνφκείωμεν ἀλλήλοις τὸν κρίνειν διέγνωσμεν, καὶ τὸν δίκαιον, ὅπως ἕνα νόμον ἐπ' ἀμφοῖν εἶναι λέγῃ, καὶ τὸν αὐτόν. συνταττῇ δὴ οὖν καὶ τὸν δεύτερον Δία, καὶ μερικώτερον τῷ Πλούτωνι, κατὰ τὴν φαινομένην ἐπανόρθωσιν τοῦ πρώτου νόμου, καὶ τὴν διακόσμησιν τῶν δευτέρων νόμων. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἀρκείτω τοσαῦτα.

Et ipse Pluto (inquit *Plato*) & *rerum* Curatores aderant Jovem rogantes, de secunda Legumlatione, *ut novas ac secundas rerum administrandarum Leges ab ipso latas acciperent*. Ille verò, Judices alios & Leges dividuis vitis convenientes præficit Rursus igitur ille Jupiter, qui talia definit, & qui tres Judices procreat, non est idem cum illo, qui est ante tres istos. Nam alter quidem, erat unà cum illo *rerum universarum* Patre, secundùm priorem Legem, & simplicitatem divinæ vitæ. Alter verò, cum Plutone varietatem *rerum* particularium, in ordinem, & *certum* finem adducit, & dux est, *ac auctor* secundarum Legum.

Lex igitur divina est apud intellectuales Reges, Saturnum, & Jovem. Et justicia, divinæ Legis *est* vindex, *ac ultrix eorū, qui eam violant*, ut ait ille Athenensis hospes. Leges verò *sunt* aliæ magis variæ apud illos tres Saturnidas, & Judices affines hujusmodi Legibus, ut in Gorgia scriptum est. Et illic quidem, omnia *sunt* individuè, *conjunctim*, & unitè.

Hîc verò, dividuè, & partitè, *atq; disjunctè*. Et cùm illa, quæ illic sunt, primò sint, ipsa quidem Lex, est magis Saturnia, *i. e. Saturni Lex majorem habet auctoritatem, quàm alia*. Ipsa verò Justicia Magnum illum Jovem comitatur. Et secundorum *Deorum*, ipsæ quidem Leges perficiunt illum primum *rerum opificem, qui vivit* sub Saturnidis.

Ipsi verò Judices, illius tertij *rerum opificis* principatum complent. Et Pluto Legum discretionem à secundo Jove *traditam* participat. Quemadmodum ille universalis Jupiter à Saturno accipit unam Legem ab universali ipsarum rerum fabricatione *manantem*, & *rerum* unà cum ipso moderatricem futuram. In summa verò, Jupiter cum Neptuno quidem, & Plutone collocatus, *& collatus*, est imperatoriæ Trinitatis summus, *i. e. in imperatoria Trinitate summum tenet principatum*. Cum Saturno verò, & Domina Rhea *comparatus*, *est Trinitatis* novellæ tertius.

Quamobrem etiam Socrates in Cratylo, modò quidem, à Jove ad Saturnum ascendit, & hæc duo regna conjungit. Modò verò, à Jove, ad Neptunum, & Plutonem, & istam imperatoriam Trinitatem unam, *& eandem esse* pronunciat. Quemadmodum etiam in Gorgia, contexit quidem, *atq; conjungit* inter se & Saturnium, & Jovium ordinem, quum unam, & eandem Legem in utroq; esse dicit. Secundum igitur, & particulariorem Jovem eum ipso Plutone collocat, *& comparat*, propter apparentem prioris Legis emendationem, & secundarum Legum dispositionem. De his igitur, sufficiant hæc, *quæ jam dicta sunt*.

CA-

CAPUT X.

Hæc ad marginem ſcribuntur, quæ videntur eſſe commentatoris, ac interpretis alicujus, qui Procli verba dilucidiùs explicare voluit.

* * * * Inem enim, & id, quod eſt confectum, & principium, & media, & finem habere, primò ſimul *eſt* in intellectualibus & mentalibus. Et propterea etiã ipſa figura exortaeſt. Hæc igitur Trinitas proportionẽ habet ad omnẽ *Deorum* ſeriem per-ſimilitudines-expreſſam, & *reſpondentem* mentalibus, & intellectualibus *Dijs*, ut ad eam, quæ principium, media, & finem ab ipſa *manantem* habet.

Nam ille rerum-opifex ad ſimilitudinem illius rerum--perfectricis Trinitatis iſtam effingens producit, & connectit cum ipſo motu ipſum Rectum, & ipſum Rotundum. Etenim ipſum *res omnes* perficere rectà *viâ*, & ipſum circumire, motus definiendi vim habent, & *certas motus ſpecies apertè ſignificant*, quemadmodum in capite, quod *eſt* ante hoc *i. e. in præcedente capite Proclus* dixit.

Et quemadmodum hæc à mentalibus, & intellectualibus *res* iſtas habuit, ſic etiam ab ipſa *manans* tota ſeries illa *Deorum* per-ſimilitudines-expreſſorum hæc habuit. Hæc igitur Trinitas illorum, qui ſunt particulares rerum-opifices, habet in *ſe* ipſâ proportionem ipſis mentalibus, & intellectualibus Patribus, hoc eſt ipſi rerum perfectrici-facultati, reſpondentem.

Deinceps igitur de tribus illis Patribus incipientes dicamus, quoniam omnes ex illa rerum-opifice Unitate pendent, & ſecundi poſt illam nobis apparuerunt exiſtentes. *Quæ verò dicemus, ea dicemus*, ſequentes Platonis myſticas enarrationes, & *præceptiones de rebus arcanis, occultisq; traditas*. Iſti igitur tres *rerum* univerſarum Duces, & Principes propoſiti quidem ſunt ab intellectualibus Patribus, & ſecundùm illos diviſi-ſunt. Apparent verò in omnibus partitis diſpoſitionibus, *ac dividuis, & diviſis ordinibus* Deorum.

Nam inter Duces, *rerumq; Moderatores, & Principes*, primum ſortiti-ſunt ordinem, & ſunt per-proportionem-reſpondentes & mentalibus, & intellectualibus Patribus, in tota per ſimilitudinem-expreſſa *Deorum* ſerie, & inter abſolutos, *liberosq;* Deos, ſecundo progreſſu facto, in hoc Univerſo *ſuam* autoritatem habent.

Et cum *Dijs* illis in--mundo--verſantibus replent manifeſtum ordinem, aliter quidem in Cœlo eſſentiam ſortiti, aliter verò ſub Luna diſtribuentes univerſas partes, ubiq; verò paternè, & per illam-rerum-opificem-facultatem agentes, & illam unam rerum-fabricationem explicantes, & ipſis partibus accommodantes. Ipſorum verò ſors, *& hæreditas*, ac diſtributio, *quæ ſortitò ipſis obtigit*, primùm quidem (ſi vis) *eſt* in toto hoc Univerſo, quoniam unus quidem *ipſorum*, ipſas *rerum* eſſentias producit, alter verò, vitas, & ortus *earum procreat*. Tertiùs vero, formales diviſiones procurat, *ac adminiſtrat*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ί.

Ὁ γὰρ πᾶς, καὶ σωπιπλεσμένος, * * * καὶ τὸ ἀρχὴ, καὶ μέσα, καὶ πᾶς ἔχειν, πρώτως ἐν τοῖς νοεροῖς, καὶ νοητοῖς ὁμοῦ. καὶ διὰ τοῦτ' ἀ τὸ σχῆμα ἐξεφαίνει. εἰκότως οὖν ἡ τριὰς αὕτη πρὸς ἅπαντα τὸν ἀφομοιωματικὸν σπερμὰν ἔχει, τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς, ὡς ἀπ' αὐτῆς ἐχούσαις τὸν ἀρχὴν, τὸ μέσα, καὶ τὸ πᾶς.

Πρὸς δὲ τὸν πλησιουργὸν τριάδα ὁ δημιουργὸς διατυπώμενος τοιάδε, καὶ συμπλέκει τῇ κινήσει τὸ εὐθὺ, καὶ τὸ περιφερές. καὶ γὰρ τὸ περαίνειν καθ' εὐθείας, καὶ τὸ περιπορεύεσθαι, κινήσεώς εἰσιν ἀφορισικά. καθὰς ἐν τῇ περὶ πύτου κεφαλαίῳ εἴρηκε.

Καὶ ὡς αὕτη διὸ τῶν νοητῶν, καὶ νοερῶν ἔσχε ταῦτα, οὕτως ἐξ αὐτῆς ἅπασα ἡ τῶν ἀφομοιωματικῶν σπερμὰ ἔσχε ταῦτα. ἔχει οὖν ἄρα πρὸς αὐτὸν ἡ τριὰς αὕτη τῶν τῆς μέρος δημιουργῶν, ἀνάλογον τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς πατράσιν, ἥπερ τῇ πλησιουργῷ δυνάμει.

Λοιπὸν δὲ περὶ τῶν τριῶν πύτων πατέρων διξάμενοι λέγομεν, [l. λέγωμεν,] ἐπειδὴ πάσης τῆς δημιουργικῆς ὑπὸ μονάδος ἐξηρτημένοι, καὶ διάφοροι μετ' ἐκείνου ἡμῖν πεφύασιν ὄντες, ἑπόμενοι ταῖς τοῦ Πλάτωνος μυστικαῖς ὑφηγήσεσιν. οἱ πάντων τριῶς οὖσι τῶν ὅλων ἡγεμόνες, καὶ ἄρχοντες προβέβληνται μὲν ὑπὸ τῶν νοερῶν πατέρων, καὶ διήρηνται κατ' ἐκείνους. ἐκφαίνονται δ' ἐν ἁπάσαις ταῖς μεριστοῖς διακοσμήσεσι τῶν θεῶν.

Καὶ δὴ ἐν τοῖς ἡγεμόσι, τὸν πρώτων ἔλαχον τάξιν, καὶ ὑπὸν ἀνάλογον τοῖς νοητοῖς τε, καὶ νοεροῖς πατράσι, πρὸς ἅπαντα τὸν ἀφομοιωματικὸν σπερὰν, καὶ ἐν τοῖς ὑπολύτοις θεοῖς, διὸ πέρατα ποιησάμενοι πρόοδον, ἐξουσιάζουσι τῷ παντί.

καὶ μετὰ τῶν ἐγκοσμίων πληροῦσι τὴν ἐμφανῆ διάκοσμον, ἄλλως μὲν ἐν οὐρανῷ τὸν οὐσίαν διαλαχόντες, ἄλλως δὲ ὑπὸ σελήνην καταπεμφθέντες τὰς ὅλας μερίδας, πανταχοῦ δὲ πατρικῶς, καὶ δημιουργικῶς ἐνεργοῦντες, καὶ τὸν μίαν δημιουργίαν ἐξαπλοῦντες, καὶ τοῖς μέρεσιν ἐφαρμόζοντες. λῆξις δὲ αὐτῶν, καὶ διανομὴ, πρῶτον μὲν, εἰ βούλῃ, καθ' ὅλην, [l. ὅλον] τὸ πᾶν, ὃ μὲν, τῆς [l. τὰς] οὐσίας παράγοντος, ὃ δὲ, τὰς ζωὰς, καὶ ὑφάσης, ὃ δὲ, τὰς εἰδητικὰς διαιρέσεις ὑπογραφόντος.

Καὶ ὃ μὲν ἑδράζων ἐν τῇ ἑνὶ δημιουργῷ πάντα τὰ ὀπίσθια προϊόντα. τοῦ δέ, εἰς τὸν πρόοδον ἀνακαλουμένου. ὃ δὲ, ἐπιστρέφων εἰς ἑαυτόν. δεύτερον δέ, κατὰ μέρη δ' ἑκάστοις. ὁ μὲν γὰρ πρώτος τὴν ἀπλανῆ κατέχουσι, καὶ τὴν τούτης περιφοράν. Ὁ δὲ μέσος, τὸν πλανώμενον καθόλου, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πολυειδεῖς κινήσεις δραστήριους, [l. δραστηρίους] ἀποτελεῖ. καὶ γονίμους. ὁ δὲ ἔσχατος, τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον ἐπιτροπεύει. καὶ τὸν χθόνιον κόσμον πλήρη ποιεῖ. τρίτον δὲ αὖ καὶ ἐν τῇ γενητῇ τὰς τρεῖς πώλας θεώρησον δημιουργικὰς προόδους. ἐπεὶ καὶ ὁ Τίμαιος μεμνημένος τῶν ἐνταῦθα Κρονιδῶν.

Et unus quidem, stabiliter collocat in uno rerum opifice omnia illinc progressa. Alter vero, *ad progressum omnia evocat.* Tertius verò, *omnia* ad se ipsum convertit, *ac reducit.* Deinde vero in partibus hujus Universitatis *est positus illorum administratio, quæ sorte ipsis obtigit, ut ipsorum unus quisq; suam regni divisi partem sibi sortito datam, & acceptam regat, ac administret.* Nam ille quidem *horum trium Patrum* primus, non-errantem *vitam* componit, *exornat, ac in ordinem redigit,* & hujus circumvectionem, *ac in orbem allionem moderatur, & gubernat.* Medius vero, quod *in ipsa vita* vagatur, *& incerto cursu fertur, ad certum, rectumq; cursum* dirigit, & motus in ipso *vago vitæ cursu* multiformes, efficaces, & fœcundos efficit. Ultimus vero, locum sub Luna *situm* gubernat, & ipsum terrestrem mundum perficit intellectualiter. Tertio vero loco, & in eo, quod generatū est, hos tres rerū opifices progressus contemplare. Quoniam & ipse Timæus ipsorū Saturnidarum hic *a nobis dictorum* mentionē facit.

Ὁ μὲν οὖν Ζεὺς, τὴν ἀκρότητα διέπει τῶν γενητῶν, καὶ τὴν ὑπὸ πυρὸς ζοφώδη διακυβερνᾷ, καὶ ὑπὸ ἀέρος. Ποσειδῶν δὲ μέσα στοιχεῖα, καὶ πολυμεταβόλα κινεῖ παντοίως, καὶ τῆς ὑγρᾶς ἁπάσης οὐσίας ἐν τῷ ἀέρι, καὶ ὑδατὶ θεωρουμένης, ἔφορός ἐστιν. Ὁ δὲ Πλούτων, τῇ γῇ, [l. τὴν γῆν,] καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα, προνοίας ἀξιοῖ. διὸ καὶ χθόνιος ἐπικαλεῖται Ζεύς.

Jupiter igitur ipsam *rerum* generatarum summitatem regit, & ipsam ignis, & aeris sphæram gubernat. Neptunus *verò*, media, & valde-mutabilia elementa movet omnigeno-motu, & omnis humidæ, *& liquidæ* essentiæ, quæ & in aere, & aqua spectatur, est Inspector. *& Præses.* Pluto vero, terram, & omnia, quæ sunt in terra, *sua* providentia digna censet, *suaq; providentia regit, ad administrat.* Quamobrem etiam Terrestris appellatus Jupiter.

Τέταρτον οὖν τοῦτο τῆς ὅλης γενέσεως ὁ μὲν Ζεὺς, τὰ ἄκρα, καὶ τὸ ἀνέχοντα τῶν ἄλλων, ἔλαχεν, ἐν οἷς καὶ λῆξις ἐστὶν εὐδαιμόνων ψυχῶν, ὡς φησὶν ὁ ἐν τῷ φαίδρῳ Σωκράτης, ἅτε ὑπὸ τῷ Διὶ πολιτευομένων ἔξω γενέσεως.

Quarto igitur loco, ipsius universalis generationis, *& ortus,* Jupiter quidem, ipsa summa, & ea, quæ eminent supra alia, sortitus est, in quibus sunt etiam beatarum animarum sortes, *& partes, quæ ipsis sortitò obtigerunt,* ut ait in Phædro Socrates, quippe quod sub Jove degant extra generationem, *& sine generatione sub illius imperio vivant.*

Ὁ δὲ Ποσειδῶν, τὰ κοῖλα, καὶ ὑπανχα, [l. ὑπαντα,] παρ' οἷς καὶ ἡ γένεσις, καὶ ἡ κίνησις, καὶ ἡ τῶν σεισμῶν ἔμπτωσις. διὸ καὶ σεισίχθονα καλοῦσι τὸν θεόν. Ὁ δὲ Πλούτων, τὰ ὑπὸ γῆν, τά τε ποικίλα ῥεύματα, καὶ τὸν Τάρταρον αὐτὸν, καὶ ὅλως τὰ δικαστήρια τῶν ψυχῶν.

Neptunus vero, *gubernat* cava, & cavernosa *loca, quæ sub se spelunceas, & antra continent,* in quibus & ipsa generatio, & ipsa motio *versatur,* & ipse quassationum, *& terræ motuum* incursus. Quamobrem etiam illum Deum *Greci* vocant Seisichthona, *i. e. Terræ-quassatorem.* Pluto vero, *gubernat* ea, quæ sunt sub terra, & varios *aquarum* fluxus, & ipsum Tartarum, & denique *moderatur* ipsa Iudicia animarum, *& loca, in quibus judicia exercentur, & animæ pœnis puniuntur.*

Ὅθεν καὶ αὐτῶν τῶν ψυχῶν τὰς μὲν οὔπω προελθούσας εἰς γένεσιν, ἀλλ' ἐν τῷ νοητῷ μενούσας, οὐσίας εἶναι φασί. τὰς δὲ ἐν γενέσει πολιτευομένας, ὑπὸ τῷ Ποσειδῶνι τετάχθαι. τὰς δὲ μετὰ τὴν γένεσιν καθαιρουμένας, καὶ κολαζομένας, καὶ πλανωμένας ὑπὸ γῆς, καὶ χιλιέτη πορείαν, ἢ ὀπισθεφούσας αὖθις εἰς τὸν ἑαυτῶν ἀρχικὸν, καὶ ἀναγομένας, ὑπὸ τῷ Πλούτωνι πλεῖν. Πέμπτον δὴ οὖν λεγωμεν, ὅτι καὶ κατὰ τὰ κέντρα διῄρηται τῷ παντὶ λήξεις αὐτῶν, καὶ

Quamobrem etiam ipsarum animarum illas quidem quæ nondum progressæ sunt in ipsam generationem, *ac ortum:* sed in mentali *loco* manent, Jovias esse dicunt. Illas vero, quæ vivunt in ipsa generatione, *& quæ in ipso ortu degunt, ajunt* sub Neptuno collocatas esse. Illas vero, quæ post generationem destruuntur, *& post ortum, ad inferos demittuntur,* & puniuntur & sub terra vagantur, *ajunt illas vel* permille-annorum profectionem, *i. e. per mille annos hinc & illinc vagari,* vel rursus ad suum principium reversas, & reductas, sub ipso Plutone degere, *e ujus imperio parere.* Quinto igitur loco jam dicamus, quod etiam per ipsa centra hujus Universitatis divisæ sunt ipsarum *animarum sortes, & regiones, quæ ipsis sortitò obtigerunt,* & ipse quidem

quidem Jupiter orientale centrum habet, ut ille, qui sortitus est ordinem Igni proportione respondentem. Neptunus verò, medium *centrum obtinet*, quod etiam ipsi animalium-procreationi convenit, & propter quod maximè ipsa generatio, *& sortitus bonis* cœlestibus fruitur. Pluto verò, *centrum tenet* occidentale, quoniam & ipsum occasum, terræ cognatum esse dicimus, ut nocturnum, & obscuritatis, *atq; caliginis* autorem.

Etenim umbra *manat* à terrâ, & terra, lucis *est* privatio, *quia propter terram inter Solem, & nos positam, solaris lucis fit privatio, quæ fertur* ab occasu ad ortum. Deniq; etiam in omni divisione Mundi, illa quidem, quæ prima sunt, & principatum-tenent, Jovia statuimus. Media verò, Neptuni Regno convenire dicimus. Extrema verò, ad Plutonis imperium referenda-censemus.

ὁ μὲν Ζεὺς τὸ αἰσθητικὸν ἔχει κέντρον, ὡς πρὸς τὴν αἰάλογον πᾶξιν εἰληχώς. [l. εἰληχώς.] ὁ δὲ Ποσειδῶν, τὸ μέσον, ὃ δὴ καὶ τῇ ζωογενείᾳ προσήκει, καὶ καθὸ μάλιστα ἡ γένεσις ἀπολαύει τῶν οὐρανίων. Ὁ δὲ Πλούτων, τὸ δυτικὸν, ἐπεὶ καὶ τῇ γῇ τὴν δύσιν σύστοιχον εἶναί φαμεν, ὡς νυκτὸς, καὶ δ' ἀφανοῦς αἰτίαν.

Καὶ γὰρ ἡ σκιὰ ἀπὸ γῆς, καὶ γῆ φωτὸς σύμπηξις, ἀπὸ δύσεως εἰς ἀπόλειψιν. ὅλως καὶ κατὰ πᾶσαν διαίρεσιν τοῦ κόσμου, τὰ μὲν πρώτας, καὶ ἡγεμονεύοντα, δίκαιον ἡθέμεθα. τὰ δὲ μέσα, τῇ τοῦ Ποσειδῶνος βασιλείᾳ προσήκειν φαμέν. τὰ δὲ ἔσχατα, τῆς Πλούτωνος ἀρχῆς ἀπολογιζόμεθα.

CAPUT XI.

ILla igitur Trinitas principalium Patrum, *qui rerum principatum obtinent*, à nobis per hæc verba celebretur. Aliam vero secundam *Deorum* dispositionem in isto progressu contemplemur, fœcundam, & animalium-procreatricem, à Plutone, *l. à Plutone* divinitùs traditam.

Ab omnibus enim intellectualibus Patribus, proximè hypobases, *& subjecta rerum fundamenta*, & procreationes in Dijs per-similitudinem--expressis apparent. Cùm *autem* illic uniformiter *ipsi rerum progressui* subsistant, hìc dividui progressus exìstunt, si modò etiam fas est ipsos fœtus, qui ubique ordinem sunt-sortiti *suis* autoribus subjectum, multiplicare quidem ipsas Unitates, multiplicare verò constantes illarum hypostases, *& naturas*, & compositiores, *majoremq; rerum compositionem habentes* efficere ipsas actiones illius simplicitatis, *quæ versatur* in illis primis *naturis*.

Quemadmodum igitur à paterna Unitate *manans* subsistit illa Trinitas principalium *Deorum*, qui sunt rerum-opifices, sic etiam ab animalium-procreatore fonte, qui medium centrum in illis est-sortitus, ille animalium-procreator ordo ponitur-ante Deos per--similitudinem--expressos. Et est hìc quoq; Trinitas, quæ ab una continetur Unitate. Quoniam *autem* & paterna Trinitas, in una mente subsistit perfecta, *vel, propter unam mentem perfectam subsistit*, & est singularis, ut dicimus. Eodem igitur modo & illa vitæ suppeditatrix Trinitas est singularis, plena quidem fœcundæ facultatis, plena verò impollutæ perfectionis.

Particeps quidem universæ animalium--procreationis, & ipsis vitæ rivis replens omnia secunda bonis vim-generatricem-habentibus, & producens ipsam animalium-procreatricem lucem, in invidiâ-carentem, *& abundantem rerum* subjectarum participationem *atq; communionem*. Et omnia quidem convertens, *ac reducens* ad se-ipsam, omnia verò suâ præsentiâ fovens, & *omnibus* suas facultates, *ac potestates* impertiens.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ια'.

ΗΜΕΝ οὖν τελὰς τῶν ἡγεμονικῶν πατέρων, ἀπὸ πάντων ἡμῖν ὑμνείσθω τῶν λόγων. δευτέραν δὲ ἄλλην ἀπόκρισιν θεωρήσωμεν ἐν τῇδε τῇ προόδῳ γινομένην, καὶ ζωογονίαν ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, [l. Πλάτωνος] εὐθέως παραδεδομένην. Ἀπὸ πάντων γὰρ τῶν νοερῶν πατέρων, αἱ παρεπόμεναι ὑποβάσεις, καὶ ὑποστάσεις ἐν τοῖς ἀφομοιωματικοῖς ἐκφαίνονται θεοῖς. τῶν ἐκεῖ μενόντων ὑφεστηκότων, ἐντεῦθεν μεριστὰ προόδοι γεγόνασιν, ἵνα, [l. ἵνα] δὴ καὶ θέμις ἐστὶ τὰ γονίμαλα παντελῶς τῶν αἰτίων ὑφηγεῖσθαι πᾶξιν λαχόντα, πληθύειν μὲν τὰς μονάδας, πολλαπλασιάζειν δὲ τὰς μενίμους ὑποστάσεις ἐκείνων, σωθεροποιεῖσθαι δὲ ποιεῖν τὰς ἐνεργείας τῆς ἐν τοῖς πρώτοις ἁπλότητος.

Ὥσπερ οὖν ἀπὸ τῆς πατρικῆς μονάδος ἡ τελὰς ὑπέστη τῶν ἡγεμονικῶν δημιουργῶν, οὕτω δὴ καὶ ἀπὸ τῆς ζωογόνου πηγῆς, τὸ μέσον κέντρον ἐν ἐκείνοις κληρωσαμένης, ὁ ζωογονικὸς διάκοσμος παρεβλήθη τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν. καὶ ἔστι καὶ ἐνταῦθα τελὰς ὑπὸ μιᾶς συνεχομένη μονάδος. ἐπὶ καὶ ἡ πατρικὴ τριὰς, καθ' ἕνα νοῦν ὑφεστηκὸς πλῆθος, καὶ ἓν μοναδικὴ, καθάπερ λέγομεν. κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ οὖν καὶ ἡ τῆς ζωῆς χορηγὸς τελὰς ἑνιμοναδικὴ, πλήρης μὲν γονίμου δυνάμεως, πλήρης δὲ ἀχράντου πληρότητος.

Μετέχουσα μὲν τῆς ὅλης ζωογονίας, καὶ πᾶς τῆς ζωῆς ὀχετοῖς ὑποπληρεῦσα τὰ δεύτερα πάντα τῶν ὑφηγητικῶν ἀγαθῶν, καὶ προάγουσα τὸ ζωογονικὸν φῶς, εἰς τὸν τῶν ὑφηγμένων ἄφθονον μέθεξιν. καὶ πάντα μὲν ὑπερφέρουσα πρὸς ἑαυτὴν, πᾶσι δὲ παρεῦσα, καὶ μεταδιδεῦσα τῶν οἰκείων δυνάμεων.

Καὶ διήκουσα μὲν ἄνωθεν, ἄχρι τῶν ὑστάτων τοῦ κόσμου μερίδων, πανταχοῦ δὲ τὸν ἑαυτῆς ἕνωσιν, ἀμιγῆ πρὸς τὰ μετέχοντα φυλάττουσα. καὶ τῆς μὲν δημιουργικῆς μονάδος, τὸ γονιμὸν, καὶ πλῆρες, καὶ ἀκαθαρσίας φῶς ἐγκολπιζομένη.

Συνυφαίνουσα δὲ τῷ τρίτῳ πάλιν τῆς ζωῆς τὰ πέρατα τῶν ὅλων. συνδιατείνουσα δὲ ὄντως. ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ μέσης ἑαυτῆς ἐπὶ πάντα τὰ ἄμικτα διαπήκουσα τῶν ἡγεμόνων, τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἔσχατα.

Καὶ μετ' ἐκείνων μὲν, τὰ δημιουργοῦντα πάντα πληροῦσα, καὶ τῷ δημιουργῷ τὸ γονιμὸν συνδιατείνουσα. μετὰ δὲ τούτων τῆς πρώτης τῶν ἀναλόγων ἐπιλάμπουσα δυνάμεως, καὶ τῷ ἐπιστρεπτικῷ τὸ ἄχραντον συνδιαπλέκουσα. προϊοῦσα γὰρ τῆς μὲν δημιουργικῆς ὑφέσεις ἡ μόνιμος δυνάμις. τῆς δὲ ἀναγωγοῦς, ἡ ἄχραντος καθαρότης. πρώτῳ πάντως τῷ τελάρχῃ καλεῖ μὲν ὁ Πλάτων, ὡς καὶ Ὀρφεὺς, ἑνὶ ὀνόματι, εἰκάζει τοῦτο δέ πως καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῇ δυνάμεων. ἅπασα γὰρ ἡ παρ' Ἕλλησι θεολογία τὴν δημιουργὸν ζωογονίαν Κορικὴν ἐπονομάζει, καὶ ζωὰς τῇ ὕλῃ πηγῇ τῇ ζωογόνῳ, καὶ τὴν ὑπόστασιν ἀπ' ἐκείνης ἔχων φησὶ, καὶ μετ' ἐκείνης ἐνεργεῖν.

Οὐδαμοῦ γὰρ τὰ αἴτια, τῆς τῶν αἰτίων ἀπείρασεν προνοίας, ἀλλ' αἱ μὲν πλάναι, καὶ αἱ ζητήσεις, καὶ αἱ κατὰ περιόδους μεθέξεις τῶν προνοουμένων εἰσίν.

Ἡ δὲ θεία τῆς μεριστῆς ζωῆς αἰτία ζωοποιοῦσιν αὐτὴν ἐξ ἀϊδίου πρὸς τὸν ὅλον ζωογόνον πηγὴν, ἣν καὶ μητέρα καλοῦσιν οἱ θεολόγοι τῆς ἡγεμονικῆς θεοῦ. καὶ ὁ Πλάτων αὐτὸς πανταχοῦ ζωάρχῃ τῇ Δήμητρι τὴν Κόρην.

Καὶ τὸν μὲν, ὡς ἡνιοκρατοῦσαν αἰτίαν προϊσάμενον, τὸν δὲ, ὡς ἀπ' ἐκείνης πληρουμένην, τὸν δὲ δεύτερον πληροῦσαν αἰωνίων. διττὴν δὲ οὔσης τῆς Κορικῆς τάξεως, καὶ τῆς μὲν, ὑπερ

Et supernè quidē, *à primis* usq; ad ultimas mundi particulas pervadens, & ubiq; suam Unitatem servans non-mixtam cum illis, quæ participant *ipsam*. Et illius quidem rerum-opificis Unitatis illam generatricem, & perfectam, & boni-formā præditam lucem in sinu fovens.

Contexens verò, *atq;, conjungens* cum illo tertio Patre ipsum vitæ ordinem, & ipsos *rerum* universarum fines. Componens vero, *& in ordinem redigens omnia* verè. Ut autem summatim dicam, *hæc Trimitas* ex se-ipsâ mediâ ad omnia & prima, & ultima genera pertinet illorum, qui sunt Duces, *& moderatores rerum, & per omnia pervadit.*

Et cum illis quidem omnia secunda perficit, & cum illo rerum-opifice generatricem facultatem componit, *atq; constituit.* Cum istis verò, *rebus* omnibus convenientem, *& rationi consentaneam* facultatem per-illuminationem-impertit, & illam impollutam-potestatem cum ipsa reversionis, *ac ad principium reductionis* facultate connectit, *atque conjungit.* Nam generibus quidem rerum fabricatoribus illa constans facultas, *& stabilis potestas* convenit. Illis verò, quæ reducendi vim habent, *& quæ res ortas, & jam progressas, ad sua principia reducunt, convenit* impolluta puritas. Hanc igitur Trinitatem vocat quidem Plato, ut & Orpheus, uno nomine, ostendit tamen quodammodo & ipsam multitudinem facultatum, *ac potestatū* in ipsa *comprehensarum.* Omnis enim apud Græcos Theologia secundam animalium procreationem appellat Coricen, *id est Virgineam, & Virginis instar puram.* Κόρον *enim apud priscos, purum significat, ut suprà demonstratum,* & conjungit *eam* cum universali fonte animalium-procreatore, & *suam* hypostasin, *& naturam* ab illo *fonte Plato* dicit *eam* habere, & cum illo agere.

Nusquam enim causata, *quæ suam originem à causis ducunt*, ab ipsâ causarum providentiâ, divulsa, *separataque* sunt: Sed ipsi quidem errores, & ipsæ quæsitiones, *quum aliquis aliquid quærit, & id quærens, errat, & vagatur*, & ipsæ per periodos, *& longos circuitus, ac ambitus*, participationes, *& communiones, per quas res quæsitæ, & tandem inventæ fit aliquis particeps, hæc omnia* sunt eorum, qui *rerum* curam providè-gerunt.

Divina verò dividuæ vitæ causa ipsam *secundam animalium-procreationem* conjunxit ab æterno, cum universali animalium-procreatore fonte, quē etiam Theologi vocant matrem illius principalis, *& imperatoriæ* Deæ, *quæ communis est omnium mater, & quæ propterea materna potestatis, & Iuris imperium habet, & exercet in suos fœtus.* Et ipse Plato *eam facē*, ubiq; conjungens cum ipsa Demetre Coren, *v. c. cum ipsa Cerere Proserpinam, Virginem à Plutone raptam, & à matre diu quæsitam.*

Et illam quidem, *Cererem matrem*, ut generatricem causam priore-loco-statuens, hanc verò *Proserpinam filiam*, ut ab illa *matre* repletam, & secunda replentem celebrans. Cum autem duplex sit Coricus ordo, *quasi dicas Proserpineus, à Proserpina dictus, quæ Græcè, Core, Latinè, Virgo, vel, pura dicitur,*

ciuur, & alter quidem, ſupra mundum manifeſtè appareat, quum, *l. ubi* jam etiam cum ipſo Jove collocatur, & cum illo conſtituit unum *rerum* dividuarum opificem, alter verò *ſit* in mundo ſecundus, ubi etiam à Plutone *Virgo Proſerpina* rapi dicitur, & animare *fertur* hujus Univerſitatis extrema, quorum Plato curam-gerebat, ambas, *ſcil. Cererem, & Proſerpinam*, Plato nobis perfectè demonſtravit, modò quidem, cum Cerere Proſerpinam conjungens, modo verò, cum Plutone *copulans*, & ipſam hujus Dei conjugem appellans.

Etenim ipſa Theologorum fama, qui nobis tradiderunt ſanctiſſima ſacra, quæ fiunt Eleuſine, ſuprà quidem, *i. e. apud Superos*, ipſam in matris ædibus manere dicit, quas illa mater in *locis* inacceſſis ex hac Univerſitate exemptas exſtruxit. Infrà verò, *i. e. apud inferos, ait Proſerpinam* cum Plutone terreſtribus, *ac inferis* imperare, & terræ receſſus gubernare, & vitam ſuppeditare extremis hujus Univerſi *partibus*, & animam impertiri ijs, quæ à ſe *reddunitur* inanima, & mortua, *vel, ijs, qui apud ſe ſunt inamini, & mortui*. Ubi etiam miraberis quomodo Proſerpina cum Jove quidem, & Plutone verſetur, quorum alter quidem (ut fabulæ dicunt) illam Deam violavit, alter verò, rapuit.

Cum Neptuno verò, non *verſetur*. Solus enim iſte Saturnidarum, *i. e. ſolus de Saturni filijs*, cũ Proſerpina non conjungitur. Quoniam medium centrum in Trinitate ſortitus, animalium-procreatricem dignitatem, & facultatem eſt ſortitus, & ſecundum hanc figuratur, *nobiſq; repræſentatur*. A ſe-ipſo igitur animalium procreatricem cauſam habet, & animat totam ſuam hæreditatem, *imperijque partem, quæ ſorte ipſi obtigit*, & mediâ vitâ replet, *quæ manat* à ſua proprietate.

Quoniam & ipſe quidem Pluto, eſt ſapientiæ ſuppeditator, & mentis ipſis animabus, ut in Cratylo Socrates *ait*. Ipſe verò Jupiter, *eſt* ipſis Entibus ipſius Eſſe autor, ut ipſius Trinitatis Pater. Sed tamen Proſerpina cum extremis conjuncta, & antè mundum quidem, *cum* ipſo Jove, paternè, in ipſo verò mundo, *conjuncta cum* Plutone, propter boni-formâ-præditam voluntatem Patris, modo quidem, Jove violari, modo verò, à Plutone rapi dicitur, ut & prima, & ultima opera-facta participent ipſam animalium-procreationem. Ut enim univerſalis ille fons vitæ, cum univerſali rerum-opifice conjunctus, per unam individuam cauſam, omnibus vitam per-illuminationem-impertit, *atq; largitur*, ſic etiam ipſa Proſerpina, primaq;, & media, & ultima *ſuppeditat* hujus Univerſi Ducibus, *cum ipſis* contexens, *atq; conjungens* ſuam animalium procreationem.

Sed ipſam quidem univerſæ Trinitatis unionẽ per iſta ſigna, *quæ nobis traduntur* apud Platonem cognoſcimus, quum ipſam Proſerpinam unà cum ipſo Cerere *poſitam* appellans celebrat. Ipſius verò *Trinitatis* diviſio, per quænam demonſtretur, *eſt* contemplandum. Cùm enim in ipſa tres ſint Unitates, & una quidem, propter *ſuam* eſſentiam, ſumma ſit-collocata, *ſummumq; locum in Trinitate teneat*, alia verò, propter *ſuam* poteſtatem, quæ vitæ deti-

τὸν κόσμον προφαινομένης, ὅτι, [l. ὅθι] δὴ καὶ σωπάζεται τῷ Διὶ, καὶ μετ' ἐκείνου τὸν ἕνα δημιουργὸν ὑφίστησι τῶν μερικῶν, τῆς δὲ, ἐν τῷ κόσμῳ δὲ λέγει, οὗ δὴ καὶ ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος ἁρπάζεσθαι λέγεται, καὶ ψυχοῦν τὰ ἔσχατα τοῦ παντὸς, ὧν ὁ Πλούτων ἐπιτρόπευεν, ἀμφοτέρας ὁ Πλάτων ἡμῖν τελέως ἐξέφηνε, τὴν μὲν, τῇ Δήμητρι τὴν Κόρην συνάπτων, τὴν δὲ, τῷ Πλούτωνι, καὶ σύζυγον αὐτὴν ἀποφαίνων τοῦδε τοῦ θεοῦ.

Καὶ γὰρ ἡ τῶν θεολόγων φήμη, τῶν τὰς ἀγιωτάτας ἡμῖν ἐν Ἐλευσῖνι τελετὰς παραδεδωκότων, αὖθις μὲν, αὐτὴν ἐν τοῖς μητρῴοις οἴκοις μένειν φησὶν, οὓς ἡ μήτηρ αὕτη κατασκάσασα ἐν ἀβάτοις ἐξηρημένους τοῦ παντὸς. κατὰ δὲ, [l. κάτω δὲ,] τῷ Πλούτωνος τῶν χθονίων ἐπάρχειν, καὶ τοῦ τῆς γῆς μυχοὺς ἐπιτροπεύειν, καὶ ζωὴν ἐπορέγειν τοῖς ἐσχάτοις τοῦ παντὸς, καὶ ψυχὴν μεταδιδόναι τοῖς παρ' ἑαυτῶν ἀψύχοις, καὶ νεκροῖς. οὐ δὴ καὶ θαυμάσειε ἂν ὅπως ἡ Κόρη, Διὶ μὲν, καὶ Πλούτωνι συνῇσι, τῷ μὲν (ὡς φασιν οἱ μῦθοι) βιασαμένῳ, τῷ δὲ, ἁρπάσαντι τὴν θεόν.

Ποσειδῶνι δ' οὔ. μόνος γὰρ οὗτος τῶν Κρονιδῶν, οὐ συζεύγνυται τῇ Κόρῃ. διότι δὴ τὸ μέσον κέντρον ἐν τῇ τριάδι λαχὼν, ζωοποιὸν ἀξίαν, καὶ δημιουργὸν ἐκληρώσατο, καὶ τοῦτ' αὐτὸν χαρακτηρίζεται. παρ' ἑαυτοῦ πέφυκε τὴν ζωογονικὴν αἰτίαν, καὶ ψυχοῖ πάντα τὸν οἰκεῖον κλῆρον, καὶ ζωῆς πληροῖ τῆς μέσης, ἀπὸ τῆς οἰκείας ἰδιότητος.

Ἐπεὶ καὶ ὁ μὲν Πλούτων, Σοφίας ἐστὶ χορηγὸς, καὶ νοῦ ταῖς ψυχαῖς, καὶ τὸν ἐν Κρατύλῳ Σωκράτη. ὁ δὲ Ζεὺς, ἕνωσις τῆς οὐσίας αὐτῶν, ὡς τῆς τριάδος πατήρ. ἀλλ' οὖν ἡ Κόρη τῆς ἀκροτάτης σωματοειδοῦς, καὶ πρὸ μὲν τοῦ κόσμου, τῷ Διὶ, παλαικῶς, ἐν δὲ τῷ κόσμῳ, τῷ Πλούτωνι, καὶ τὴν ἀγαθοειδῆ βούλησιν τοῦ πατρὸς, οὖ μὲν, βιάζεσθαι λέγεται παρὰ τοῦ Διὸς, οὗ δὲ, ἁρπάζεσθαι παρὰ τοῦ Πλούτωνος, ἵνα καὶ τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἔσχατα τῶν δημιουργημάτων, μετέχῃ τῆς ζωογονίας. ὥσπερ γὰρ ἡ ὅλη πηγὴ τῆς ζωῆς, τῷ ὅλῳ συνοῦσα δημιουργῷ, καὶ μίαν αἰτίαν μερικὴν, πᾶσιν ἐπιλάμπει τὸ ζῆν, οὕτω δὴ καὶ ἡ Κόρη, πρώτοις, καὶ μέσοις, καὶ ἐσχάτοις τῆς ἡγεμονικοῦ παντὸς συνυφαίνουσα τὴν ἑαυτῆς ζωογονίαν.

Ἀλλὰ τὴν μὲν ἕνωσιν τῆς ὅλης τριάδος ἀφ' οὗτων περὶ τοῦ Πλάτωνος γνωρίζομεν σημάτων, ἐκεῖ δὲ αὐτὴν τὴν Δήμητρα τὴν Κόρην περιπομένην αἰωνίως. τὴν δὲ αὐ διαίρεσιν αὐτῆς ἐν οἷς ἐνδείκνυται, καλὸν θεάσασθαι. τριῶν γὰρ οὐσῶν ἐν αὐτῇ μονάδων, καὶ τῆς μὲν, καὶ τὴν ὑπαρξιν πάσης ἀκροτάτης, τῆς δὲ, καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἀρίστην τῆς ζωῆς, τῆς

δὲ, κατὰ τὸν νοῦν τὸν ζωογονικὸν καὶ τῶν θεολόγων, τὴν μὲν, Ἄρτεμιν Κορυκίαν ἐωθότων καλεῖν, τὴν δὲ, Περσεφόνην, τὴν δὲ, Ἀθηνᾶν Κορυκίαν, λέγω δὲ τῶν τῆς Ἑλληνικῆς θεολογίας ἀρχηγῶν, ἐπεὶ παρά γε τοῖς βαρβάροις τὰ αὐτὰ δι' ἑτέρων ὀνομάτων δεδήλωται. τὴν μὲν γὰρ πρωτίστην ἑκεῖνοι μονάδα καλοῦσιν Ἑκάτην, τὴν δὲ μέσην, ψυχικὴν, τὴν δὲ τρίτην, ἀρετήν.

Τοῖς δ' οὖν Ἑλλήνων ὀνόμασι τὸν ἁρμόττοντα τρόπον τούτων ἡμῖν γνωριζομένων, ὁ Πλάτων, τὴν μὲν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Κορυκίης τάξιν ἐνδείκνυται, Δέσποιναν αὐτὴν ἐπονομάζων, καὶ Κόρην αὐτῶν, καὶ τῆς ὅλης ἀρετῆς αἰτίαν λέγων, φιλόσοφόν τε, καὶ φιλοπόλεμον, καὶ ἠθονόην προσαγορεύων.

Ἅπαντα γὰρ ταῦτα τὰ ὀνόματα, τό, τε νοερὸν αὐτῆς, καὶ τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ τὸ τῆς ὅλης ἀρετῆς παρεκτικὸν ἱκανῶς παρίστησι. τὴν δὲ τῆς Περσεφόνης αὖ λύκειον, φερεφάτταν αὐτὴν αἰδοφήμων, καὶ πῦρ τὸ ὄνομα ἐκ χρώμενος, ὡς δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες θεολόγοι.

Δηλοῖ δὲ ταῦτα ἐν Κρατύλῳ φερεφάττης ὄνομα, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ κεκρυμμένην ἀλήθειαν ἀναπτύσσων. τὴν δὲ τῆς Ἀρτέμιδος, ὁπότ' αὖ, [l. ὁπόταν] ἐν τῷ αὐτῷ Διαλόγῳ τὴν Ἄρτεμιν, ἀρετῆς ἴστορα καλῇ.

Δῆλον γὰρ ὅτι τῆς ὅλης τριάδος πρὸς ἑαυτὴν ἑνωμένης, ἥτις πρωτίστη τελεία, ἑνιαίως περιέχει τὴν τρίτην, καὶ ἡ τρίτη πρὸς τὴν πρώτην ἐπίστροφός, καὶ ἡ μέση ἀμφοτέρων ἔχει τὴν δύναμιν ἐπ' ἄμφω. τρεῖς οὖν αὗται ζωογονικαὶ μονάδες, ἥτε Ἄρτεμις, καὶ ἡ Περσεφόνη, καὶ ἡ Δέσποινα ἡμῶν Ἀθηνᾶ.

Καὶ ἡ μὲν, ἀπείρου τῆς τριάδος ἀκρότης, ἣ καὶ εἰς αὐτὴν ὑπιστρέφει τὴν τρίτην. ἡ δὲ, δύναμις ζωοποιὸς τῶν ὅλων. ἡ δὲ, νοῦς θεῖος, καὶ ἄχραντος, ἐν ἑνὶ πᾶς ὅλας ἀρετὰς ἡγεμονικῶς περιέχων. Δηλοῖ γοῦν ὁ Τίμαιος, φιλόσοφον μὲν καλῶν, ὡς πλήρη νοερᾶς γνώσεως, καὶ σοφίας ἀληθοῦς.

Φιλοπόλεμον δὲ, ὡς ἀχράντου δυνάμεως αἰτίαν, καὶ τῆς ὅλης ἀνδρείας ἔφορον. καὶ πάλιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, Κόρην αὐτὴν ὡς παρθένον προσαγορεύων, καὶ πάσης τῆς περὶ τὸ ἔξω τροφῆς καθαρεύουσαν

niendæ vim habet, alia verò, propter ipsam mentem animalium-procreatricem, cumq; Theologi unam quidem, Dianam Coricen, *i. e. Virgineam, vel Virginem* appellare consueverint, aliâ verò, *scilicet ipsam Cereris filiam, vocare soleant* Proserpinam, aliam verò, Minervam Coricen, *i. e. Virgineam vel, Virginem*, dico autem *ea, quæ tradunt* ipsi Græcanicæ Theologiæ principes-autores, quoniam apud ipsos Barbaros, eadem per alia nomina sunt-declarata. Nam primam quidem Unitatem illi vocant Hecaten, mediam verò, Animam. Tertiam verò, Virtutem.

Cùm igitur Græcorum, *i. e. Græcis* nominibus, modo *supra* dicto hæc nobis nota-fiant, *& à nobis ita cognoscantur*, Plato ipsum quidem Minervæ Corices, *i. e. Virgineæ, vel, Virginis* ordinem indicat, ipsam *Minervam* appellans Dominam, & Virginem celebrans, & universæ Virtutis causam dicens, & Philosopham, *i. e. sapientiæ-studiosam*, & bellorum-amantem, & Ethonoen, *i. e. Morum in-mente-formatricem*, appellans, *quod mores hominum formet, bonam ipsis mentem inserens.*

Hæc enim omnia nomina & ipsius intelligentiam *in mente suam*, & imperatoriam-dignitatem, & universæ virtutis vim-suppeditatricem abundè *nobis* repræsentant. Ipsum verò Proserpinæ *ordinem* apertè *nobis idem Plato repræsentat, Proserpinam* ipsam celebrans *nomine* Pherephattam, *vel potius, Pherse-hattan*, & hoc nomine utens, *eam laudibus in cœlos extollit*, quo etiam omnes alij Theologi *passim* utuntur.

Illud autem Pherephattes, *Phersephattes* nomen hæc indicat in Cratylo *Platonis, ubi Plato rem declarat*, etiam ipsam veritatem in ipso *Phersephattes nomine* latentem explicans. Illum verò Dianæ *ordinem declarat*, quum in eodem Dialogo Dianam vocat Virtutis peritam, *& Præsidem*.

Illud enim *est* perspicuum, quod, cum universa Trinitas secum ipsa sit unita, prima quidem Trinitas singulariter continet tertiam, & tertia ad primam convertitur, *& revertitur*, & media facultatem habet pertinentem ad utranq;. Tres igitur *sunt* istæ animalium-procreatrices Unitates, & Diana, & Proserpina, & nostra Domina Minerva.

Et una quidem, *est* totius Trinitatis summitas, quæ etiam ad se convertit, *ac reducit* tertiam. Alia verò, *est* facultas vivificans universa, *quod universis vitam, suppeditet*. Alia verò, *est* divina, & impolluta Mens, in Uno Virtutes universas principaliter, *& imperatoriè* continens. Declarat igitur Timæus *verum esse, quod supra dictum. Nam* Philosopham quidem, *ipsam* vocans, *demonstrat ipsam* ut intellectualis cognitionis, & veræ sapientiæ plenam.

Belli verò studiosam *appellans, ipsam celebrat* ut impollutæ facultatis, *ac potestatis* autorem, & universæ fortitudinis Inspectricem, *& Præsidem*. Et rursus ille Athenienſis hospes ipsam appellans Coren, ut Virginem *celebrat*, & puram ab omni conversione ad externa, *quod ex suo virgineo puritatis statu nunquam excedat, nec ad exitiosam impuritatem accedat.*

Si

Si verò vis, ex illis ipsis, quæ in Cratylo de Pherephatte, *Pherſephatte* dicta-ſunt, ipſam Cores, *i. e. Virginis Minervæ* Trinitatem conſpiciamus, *& contemplemur*. Ergo *Minervæ* Sapientia vocatur, & attingere, *& moderari* dicitur id, quod naſcitur, & *hinc, & illuc* fertur. Quinetiam terrorem incutit ijs, qui nomen hoc audiunt, & vulgo formidabile *hoc* eſſe *dicunt*. Illud igitur Sapientiæ *nomen, quod Minervæ tribuitur*, perſpicuum *eſt*, quod ſit ipſius Minervæ ſignum, & ſummum Virtutis *faſtigium*. Si enim etiam in nobis *ſunt* omnes primæ Virtutum ſcientiæ, quomodo non rectè Sapientia vocetur, illa, quæ Virtutum omnium *eſt* primaria cauſa? Et ſi ſapientiæ-ſtudium ipſi convenit, quatenus eſt Sapientia, & immateriata intelligentia, non autem Sapientiæ indigens exiſtit (Nullus enim Deorum, inquit Diotima, philoſophatur, *quia nullus Deorum, Sapientiæ dat operam, ut eam ſibi paret, quam jam poſſidet.*) Propter igitur hanc rationem, nullo-modo eſt indigens Sapientiæ, *nullo modo Sapientia indiget*. Prorſus igitur principalis, *& imperatoria Virtutis* intellectuale bonum ipſi convenit. Ipſum verò attingere, *curare, tractare, & moderari* id, quod fertur *hinc, & illuc*, & ipſam generationem, *ac ortum, hoc* animæ præcipuè proprium fuerit.

Hæc enim eſt illa, quæ omne, quod naſcitur, & notum-facit, & continenter hæc cum ipſo per-cõmunionem-conjungitur. Et hæc quodammodo attingit, *tractat, curat, regit* id, quod in-omnes-partes fertur. Quod tamen eſt immoderatum apud multitudinem, & formidabile, & terribile, eſt eximiæ poteſtatis in ipſa *ſita manifeſtum ſignum, quod manat* ab omnibus *cauſis in ea latentibus*, & *præcipuè a cauſa* obſcura, & ignota vulgo. Terribilem enim Deam & ipſi Barbari vocant illam hujus Trinitatis Principem, & formidabilem. Quare non magis, *neq; diluciditis* Plato, ne iſta quidem de hac maxima Dea nobis demonſtrat. Nomina tamen Theologiæ de ipſa *tradita* convenientia loquitur, *pronunciat, & in medium profert*. Illi igitur infernæ Coræ, *i.e. Proſerpinæ puræ, & caſtæ*, & quæ cum Plutone verſatur, *& conſuetudinem habet*, omnia, quæ dicta-ſunt, per cõmunionem inſunt, & (ut dixerit aliquis) propter ſimilitudinem, *quam habet* cum illa univerſali *Core, i. e. pura, caſtaq; Virgine*. Illi verò principali, *& imperatoriæ Virgini, Minervæ, hæc nomina conveniunt* propter primam hypoſtaſin, *& naturam ejus*. Et revera hæ tres Deitates ſimul-exiſtunt.

Et quemadmodum illa univerſa *Deitas* animalium-procreatrix, in ſe continebat & Virtutis, & animæ fontes, quos etiam ille rerum-opifex impertit mundo, perfectè fundans, *conſtituens, & ſtabiliens* ipſum, ſic etiam iſta *Deitas*, quæ dividuarum omnium formarum principem vitæ cauſam habet, principium etiam animarum, & virtutum habet, & propterea profectò ipſis etiam particularibus animabus *ad ſuperos* aſcenſus eſt per ſimilitudinem, & ipſa Virtus eſt cum Dijs, *i. e. eſt Deorum* ſimilitudo. Quamobrem etiam in Dijs per-ſimilitudinem expreſſis primùm-ſubſiſtit utriuſq; Virtutis dico, & animæ forma.

Εἰ δὲ βούλῃ, ἐξ αὐτῶν τῶν ἐν Κρατύλῳ περὶ τῆς φερεφάττης εἰρημένων, τὴν τῆς Κόρης τελειότητα καὶ πάνυ μὲν σύνεσιν ζοφίαν καλοῦ, καὶ ἐφάπτεσθαι λέγεται ὑπὸ γινομένου, καὶ φερομένου. καὶ δὴ καὶ φόβον ἐμποιεῖν τοῖς ἀκούουσι τὸ ὄνομα, καὶ εἶναι καταπληκτικὸν τοῖς πολλοῖς. τὸ μὲν οὖν τῆς ζοφίας, περιδήλον, ὅτι τῆς Ἀθηνᾶς ἐστι σύνθημα, καὶ τῆς ἀρετῆς τὸ ἀκρότατον. οἱ γὰρ καὶ ἐν ἡμῖν αἱ πρῶται τῶν ἀρετῶν ἐπιστῆμαι πᾶσαι, πῶς οὐχὶ ζοφίαν καλοῖτ' ἂν ὀρθῶς, ἡ τῶν ἀρετῶν πασῶν πρωτουργὸς αἰτία; καὶ εἰ τὸ φιλόσοφον αὐτῇ προσήκει, καλὸν ἐστὶ ζοφία, καὶ ἄυλος νόησις, ἀλλ' οὐχὶ ζοφίας ἐνδεὴς ὑπάρχει (θεῶν γάρ, φησιν ἡ Διοτίμα, οὐδεὶς φιλοσοφεῖ) κατὰ τοῦτον δὴ οὖν τὸν λόγον, οὐδὲ ἔστιν ἐνδεὴς ἔτι ζοφίας. πάντως δηλοῖ τῆς ἡγεμονικῆς αὐτῇ προσήκει τὸ νοερὸν ἀγαθόν. τὸ δὲ ἐφάπτεσθαι καὶ φερομένου, καὶ τῆς γενέσεως. ψυχῆς γὰρ ἴδιον ἀλλοφερόμενον οἰκεῖον.

Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τὸ γιγνόμενον πᾶν, καὶ γνωρίζουσα, καὶ συνεχῶς αὐτῇ, [l. αὐτὴ, vel potiùs, αὐτῷ] αὐτῷ κοινωνοῦσα. καὶ ἐφαπτομένη πως αὐτῇ, [l. αὐτὴ] πάντη φερομένου. τὸ, τιμιῶν ἀσύμμετρον πρὸς τὸ πλῆθος, καὶ φοβερὸν, καὶ καταπληκτικὸν, τῆς ἐξηρημένης ἐστὶν ἐν αὐτῇ δυνάμεως, ἀπὸ πάντων, καὶ ἀφανοῦς τοῖς πολλοῖς, καὶ ἀγνώστου. δεινὴν γὰρ θεὸν καὶ οἱ βάρβαροι καλοῦσι τὴν τῆς τριάδος ταύτης ἡγεμονεύουσαν, καὶ φοβερὰν. ὥστε οὐ μᾶλλον ὁ Πλάτων, οὐδὲ ταῦτα περὶ τῆς μεγίστης ἡμῖν θεοῦ πάντης ἐνδείκνυται. προσήκοντα δὲ ἄρα τῇ περὶ αὐτῆς θεολογίᾳ τὰ ὀνόματα φθέγγεται. τῇ μὲν οὖν κάτω Κόρῃ, καὶ τῷ Πλούτωνι συνούσῃ, πάντα τὰ εἰρημένα, κατὰ μέθεξιν ὑπάρχει, καὶ (ὡς αὖ ἔφη τις) κατὰ τὸ πρὸς τὸ ὅλου ὁμοίωσιν. τῇ δὲ ἡγεμονικῇ, κατὰ τὴν πρωτίστην ὑπόστασιν. καὶ ὅλως αἱ τρεῖς αὗται θεότητες συνυπάρχουσι.

Καὶ ὥσπερ ἡ ὅλη ζωογόνος ἐν ἑαυτῇ περιεῖχε τὰς πηγὰς τῆς τε ἀρετῆς, καὶ τῆς ψυχῆς, ὧν δὴ καὶ ὁ δημιουργὸς μεταδίδωσι τῷ κόσμῳ, πλέως αὐτὸν ὑποστήσας, οὕτω δὴ καὶ ἥδε ἡ τῶν μερικῶν πάντων ἰδέων τῆς ζωῆς ἔχουσα τὸ πρωτουργὸν αἴτιον ἔχει καὶ τὸ τῶν ψυχῶν δέχεσθαι, καὶ τὸ τῶν ἀρετῶν, καὶ ἀφ' οὗτον δὴ που καὶ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς ἡ πρὸς θεοὺς ἔστι διὰ ὁμοιότητος, καὶ ἡ ἀρετὴ, πρὸς θεούς ἐστιν ὁμοιότης.

Διὸ καὶ τῆς ἀφομοιωμαλικοῖς θεοῖς συνυφέσηκε τὸ ἰδιό-ικαπάρων, τῆς τ κρείττης λέγω, καὶ τῆς ψυχῆς. ἐπεὶ καὶ τὸ ἀθανάτον αὐτῶν διὰ τῆς ὁμοιότητ@· ὁ Σωκράτης συλλογίζεται πρὸς τὸ θεῖον. εἰ δὴ καθ' οὐσίαν αὐτῷ ἔλαχον, ἀνάγκη δή που καὶ τὸ ὁμοιοῦν αὐτὰς, ἐκ θεοῖς εἶναι πρώτως. ὁμοιοῦνται γὰρ πρὸς τὰ ἑαυτῶν παρεῖ. μετέχουσι δὲ τῆς ὁμοιώσεως, ἐκ τῶν ἀφομοιωμαλικῶν αἰτιῶν. ἐν ἐκείνοις ἄρα καὶ ἡ τῆς τοιαύτης ἀθανασίας αἰτία, προλάμπει τῶν ψυχῶν.

Διὸ καὶ ὁ Σωκράτης διὰ τῆς ὁμοιότητ@· ὑπαρχῶν, ἄρχειν αὐτὰς φησι, καὶ δεσπόζειν προσήκειν, [l. προσήκειν] τῶν ζωμάτων, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄρχειν, καὶ τὸ δεσπόζειν ἔλαχον. ἀφ' οὗ καὶ τὰ ὁμοιότητα. προϋφέσηκεν ἄρα πάντων τῶν μερικῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς, τὸ ἓν ἄπειον αὐτὸ ἐκ τοῖς ἀφομοιωμαλικοῖς ἡγεμόσι. πασῶν δὲ τῶν τὰ ὁμοιότητα παρεχομένων δρέλειῶν, ἡ μία, καὶ ὅλη, καὶ ὁμέρεσ@· ἀρέτη.

Καὶ οὔτε ἡ καθ' οὐσίαν ὁμοιότης τῶν ψυχῶν, οὔτε ἡ τῆς ἀρέτης ὁμοίωσις ἀλλαχόθεν, ἢ ἐκ τούτων ἐφήκε τῶν ἀρχῶν. Τριττῶν δὲ (ὥσπερ εἴρηται) μονάδων οὐσῶν ἐν τῇ Κόρῃ, καὶ τῆς ὅλῃ, πάντα ἑλκύσας ἐν ἑαυτῇ. τὰς δὲ, πάντα εἰς ἡνωσιν ἀγαγοῦσα. ψυχῇ γὰρ δὴ προσήκε τὸ ἡνοῦν. τὰς δὲ, ὑπερφούσας εἰς αὐτόν.

Τοῦτο γάρ ἐστιν ἔργον ἐξαίρετον τῆς ἀρέτης. καὶ πασῶν πλέως ἐν αὐτῇ προτεταγμένων, ἡ τῷ Πλούτωνι συνοῦσα, μετέχει μόνον πως καὶ τῶν ἄκρων, διαφερόντως δὲ κατὰ τὸ μέσον ἔλαχε τῶν προόδων. Διὸ καὶ Περσεφόνη καλεῖται, διὰ τὸ ἐπαφώμενον (ὡς εἴρηται) τῆς ἡνώσεως, καὶ τῶν φερομένων. ἐοικὲ γὰρ τοῖς μὲν ἄκροις τὸ ἀμιγὲς ἑῶν προσῆκον, καὶ τὸ παρθένιον.

Τῷ δὲ μέσῳ, προόδοις χαίρουσι, καὶ πολυπλασιασμοῖς, ἡ μίξις οἰκία, [l. οἰκία,] διὰ ἡ τῶν ἡνωμένων ἁπαφή. τοῦτο τοίνυν τὸ ἁρπαζόμενον τῆς Κόρης, ἐν αὐτῇ μὲν πλέως ἱδρυμένον. μεταδίδον, [l. μεταδίδον] δὲ καὶ τοῖς ἐσχάτοις ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ ζωογενίας. διὸ καὶ ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης τὸν Περσεφόνην συνιστᾷ τῷ Πλούτωνι. τῇ δὲ Δήμητρι, παραλαχοῦσι τὸν Κόρην, τὸν μὲν ὅλον, καὶ αὐτὸς τῷ τῆς Κόρης ἑνόμασι περιλαμβάνων.

Quoniam & ipſarum *animarum* immortalitatem Socrates ratiocinando-colligit per ſimilitudinem, *quam habent illæ* cum nomine-divino. Si igitur *illæ* propter *ſuam* eſſentiam ſortitæ-ſunt ipſam *immortalitatem*, neceſſe profectò *eſt* & illud, quod ipſas *animas Dijs* ſimiles-facit, in Dijs eſſe primò. Similes enim ſunt *animæ* ſuo fonti. Similitudinem vero participant *manantes* à cauſis per-ſimilitudinem expreſſis. In illis igitur *Dijs* etiam talis immortalitatis cauſa ante animas ſplendet, *vel, pro animabus ſplendet, quatenus colluſtrantur.*

Quamobrem etiam Socrates à ſimilitudine, *quam habent animæ cum Dijs*, argumentans, dicit ipſas *animas corporibus* imperare, & convenire, *eas* dominatum-habere corporum, quoniam & ipſum imperium, & ipſum dominatum *earum* ſunt-ſortitæ. Unde etiam ipſam *animarum cum Dijs* ſimilitudinem *manaſſe* tradunt. Ante igitur omnes dividuas vitæ formas exiſtit, *atq; ſubſiſtit* illa ipſa una cauſa in illis Ducibus, *rerumq; Dominis* per-ſimilitudinem-expreſſis. Omnium verò Virtutum, quæ *rebus aljs, ac perſonis* ſimilitudinem præbent, *eſt* una *quædam* & univerſalis, & individua Virtus *cæterarum Domina.*

Et neq; illa propter eſſentiam ſimilitudo animarum, neque ipſa Virtutis ſimilitudo aliunde, quam ab his principijs *ad ipſas animas, & Virtutem manans* pervenit. Cùm igitur (ut dictum eſt) in ipſa Core, *id eſt pura, caſtaque Proſerpinâ*, triplices ſint Unitates, & una quidem *earum*, in ſe ipſa omnia collocet, *atq; ſtabiliat.* Alia vero, omnia in ortum deducat. Animæ enim profecto convenit ipſum generare, *& in ortum deducere.* Alia verò, *res omnes* ad ſe convertat, *ac reducat.*

Hoc enim eſt eximium ipſius Virtutis munus, *& officium.* Et cum omnes *Vnitates* in ipſa *Proſerpina* perfectè primum-collocatæ ſint, illa, quæ cum Plutone conjuncta-eſt, participat quidem quodammodo etiam ipſas extremitates, præcipuè verò in ipſo medio progreſſum eſt-ſortita. Quamobrem etiam Περσεφόνη, *id eſt Proſerpina* vocatur, quod (ut dictum-eſt) attingat, *curet, tractet, ac moderetur* ipſam generationem, *& ortum rerum, & ea, quæ feruntur huc & illuc.* Quoniam & ipſis quidem extremitatibus conveniens eſt id, quod *eſt purum*, & non-mixtum, & quod *eſt* virgineum, *i. e. immollitum, & incontaminatum.*

Ipſi verò medio, quod progreſſibus, & multiplicationibus gaudet, ipſa mixtio propria, *familiaris, & conveniens eſt*, & ipſa *rerum* genitarum attrectatio, *tractatio, cura, & gubernatio.* Hic igitur Proſerpinæ raptus in ipſa quidem *Proſerpina eſt* perfectè collocatus. Impertit tamen etiã ſuis extremitatibus etiam animalium-procreationem à ſe-ipſo *manantem.* Quamobrem etiam Socrates in Cratylo Perſephonen, *id eſt Proſerpinam* cum Plutone collocat. Cum ipſa verò Cerere *ponit* ubique Coren, *id eſt puram caſtamque Virginem* univerſalem quidem *Virginem, & puritatis autorem*, & ipſe hoc nomine τῆς Κόρης, *id eſt hac pura, caſtaq; Virginis appellatione* comprehendens.

Illam

Illam verò facultatem, quæ *manans* ab ipsa, progreditur ad Inferos, ipso Proserpinæ *nomine nobis declarat*. In hac enim, per essentiam quidem, ipsum animale *continetur, id est, id, quod ad animam pertinet*. Per emphasin verò, *per ἀγ clariorem significationem, in ea continentur* reliqua *facultatum genera*, non autem primò, quemadmodum est dictum. De illa igitur animalium-procreatrice Trinitate, hæc *sunt* dicenda. Quoniam etiam pauca argumenta de ipsa nobis Plato tradit. Ex quibus, tanquam igniarijs, & *silicibus ad ignem eliciendum* inter se *collisis*, & attritis, ipsum Veritatis lumen accendi potest.

CAPUT XII.

Certium igitur, de Reductorijs Dijs, *qui res ad suos principia reducunt*, *locum tenentes* inter principales *Deos, tractationem* persequamur, & *agamus* de Trinitate, quæ omnia ad suum principium convertit, *ac reducit*. Cum enim (ut diximus) tres intellectuales Unitates primo loco ponantur inter Deos, qui sunt ante istos, tres *aliæ* Unitates ex ipsis propter ipsas sunt progressæ. Una quidem Paterna propter primam. Quamobrem etiam *isti* appellantur Saturnidæ, & Patris *Saturni* regnum *inter se* divisisse dicuntur.

Alia verò, animalium-procreatrix, propter mediam. Quamobrem etiam cum ipsa Cerere Proserpinam, ut cum antecedente causa, collocare cõsuevimus. Alia verò, *vocatur* ea, quæ rerum ad sua principia convertendarum, *ac reducendarum* vim habet, *& progreditur* propter tertiã *Unitatẽ*. Quamobrem etiam propriam ipsius causam in illo rerum opifice ponimus, *atq; statuimus*. Nam omnes quidẽ *Unitates* ex illa rerum-fabricatrice Unitate pendent, & omnibus *est* ex ista progressus. Sed *illa rerum-opifex Unitas* unam quidem *Unitatem* cum ipso Patre constituit. Aliam verò, cum animalium-procreatrice Dea. Aliam verò, *deducit* à fonte, qui est in ipso *summo Patre*. Sunt enim in illo perfecto rerum-opifice multi fontes, qui sunt ante omnes secundas, & tertias generationes, *& ante fœtus inde progressos*. Illic enim *est* Idearum, *i. e. formarum* fons, secundùm quem *ille summus Pater* hoc Universum disponit, *ac regit*, formis, & verbis singula formans, & collocans, *ac in ordinem redigens*, & ad *certum* finem, & formam adducens. Illic *est* & animarum fons, & omnium intellectualium Deorum ab ipso *summo Patre* progressorum *fons*. Habet enim & regiam animam, & regiam mentem, propter ipsam causæ facultatem, ut ait in Philebo Socrates. Illic *est* & ipse fontanus Sol.

Quamobrem etiam Timæus post illoruu septẽ corporum generationem, *& ortum*, & in universalibus circumvectionibus situm, dicit *illum summum rerum opificem* in illa secunda *circumvectione* lumen accendisse *manans* a terræ periodis, *lumen inquam* illud, quod nunc Solem appellavimus. *Quod ita formavit*, quasi ex se-ipso, & ex sua essentia Soli præbuerit hypostasin, *& naturam, quam habet*. Quod enim accendit *aliquid* totum, illud producit, & constituit id, quod accenditur *ab ipso*.

Τὼ δὲ πρόϊοῦσαν ἀπ' αὐτῆς εἰς τὸ κάτω δυώδεκα, τῷ τῆς Περσεφόνης. ἐν γὰρ ταύτῃ καὶ οὐσίαν μὲν, τὸ ψυχικόν. καὶ ἔμφασιν δὲ, τὰ λειπτὰ, καὶ οὐ πρώτως, καθάπερ εἴρηται. πρῶτα μὲν οὖν τῆς ζωογενικῆς τελετῆς, πεπαῦται λεκτέον. ἐπεὶ καὶ ὀλίγας εἰφορμὰς πρὸς αὐτῆς ἡμῖν ὁ Πλάτων παραδίδωσιν, ἐξ ὧν, ὥσπερ πυρείων, [l. πυρίων] τριβομένων πρὸς ἀλλήλας, αἰάπλην δυνασθαι τι τῆς ἀληθείας φῶς.

CAPUT XII.

Τὸ δὲ δὴ τρίτον, περὶ τῶν ἀναγωγῶν διέλωμεν ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς, καὶ τῆς τελετῆς τῆς πάσα ὑπερφούσης εἰς τὸ ἑαυτῆς ἀρχικόν. τριῶν γὰρ (ὥσπερ εἴπομεν) νοερῶν μονάδων προπαγομένων ἐν τοῖς πρὸ τούτων θεοῖς, τρεῖς προεληλύθασιν αὐτῶν κατ' ἐκείνας μονάδες. ἡ μὲν, πατρικὴ, καὶ τῶν πρώτων. διὸ καὶ Κρονίδαι προσαγορεύονται, καὶ διηρῆσθαι λέγονται τὸν ὑπὸ πατρὸς ἀρχικόν.

Ἡ δὲ, ζωογενικὴ, καὶ τῶν μέσων. διὸ καὶ τῇ Δήμητρι τῶν Κόρῃν, ὡς αἰτίᾳ προηγουμένῃ ταυτὰ πιεῖν εἰώθαμεν. ἡ δὲ, ἐπιστρεπτικὴ, καὶ τῶν τρίτων. διὸ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἐν τῷ δημιουργῷ τεθείμεθα. πᾶσαι μὲν γὰρ ἐξήρτηνται τῆς δημιουργικῆς μονάδος, καὶ πᾶσαις ἐκ ταύτης ἡ πρόοδος. ἀλλὰ τῶν μὲν, ὑφίστασι μετὰ τὸν πατρός. τῶν δὲ, μετὰ τῆς ζωογόνου θεᾶς. τῶν δὲ, ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ πηγῆς. εἰσὶ γὰρ ἐν τῷ παντελεῖ δημιουργῷ πολλαὶ πηγαὶ προϋπάρχουσι πάντων τῶν δημιουργῶν, καὶ τρίτων ἀποφήνασαν. ἐκεῖ γὰρ ἡ πηγὴ τῶν ἰδεῶν, καθ' ἣν διακοσμεῖ τὸ πᾶν, εἴδεσι, καὶ λόγοις διαχαράττων ἕκαστα, καὶ πέρατι, καὶ εἰς ὅρον ἄγων, καὶ μορφήν. ἐκεῖ καὶ ἡ τῶν ψυχῶν πηγὴ, καὶ ἡ τῶν νοερῶν πάντων θεῶν τῶν ἀπ' αὐτοῦ προελθόντων. ἔχει γὰρ βασιλικὸν μὲν ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν, καὶ τὴν αἰτίας δυνάμιν, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ φιλήβῳ Σωκράτης. ἐκεῖ καὶ ὁ πηγαῖος ἥλιος.

Διὸ καὶ ὁ Τίμαιος μετὰ τὴν τῶν ζωμάτων ἑπτὰ γένεσιν, καὶ εἰς τὰς ὅλας προφορὰς θεσι, φῶς αἰάπλωσι φησὶν ἐν τῇ δευτέρᾳ, ἀπὸ γῆς περιόδων, τοῦτ', ὃ νῦν κεκλήκαμεν Ἥλιον, ὡς αὐ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐκ τῆς εἰκείας οὐσίας τῷ Ἡλίῳ παρασχόντα τὴν ὑπόστασιν. τὸ γὰρ αἰάπλων ὅλον, αὐτὸ παράγει, καὶ ὑφίστησι τὸ αἰαπλούμενον.

Ὁ πάνυ δημιουργὸς ἔχων τε, καὶ περιέχων ἐν ἑαυτῷ τὴν ἡλιακὴν πηγὴν, ἀποφαίνει καὶ ταῖς ἀρχαῖς τῶν ὅλων, τὰς ἡλιακὰς δυνάμεις, καὶ τὴν τριάδα τῶν ἡλιακῶν θεῶν, δι' ἧς πάσης αἰσθήσεως, καὶ πληρούσης τῶν νοερῶν ἀγαθῶν, ἀπὸ μὲν τῆς μοναδικῆς, ἀχράντου μεταλαγχάνουσα φωτὸς, καὶ ἑρμηνείας νοητῆς, ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν δυοῖν, δραστηρίου δυνάμεως, καὶ ἀκμῆς, καὶ τελειότητος δημιουργικῆς. πῶς οὖν ὁ Πλάτων τὰς θείας ταύτας ἡμῖν τάξεις παραδίδωσι, καὶ που περὶ αὐτῶν ἐναργέστατα; τὴν μὲν οὖν ὅλην τριάδα, καθάπερ δὴ καὶ τὸν περὶ αὐτῆς.

Καὶ ὥσπερ ἐκεῖ τῇ τῆς Κόρης ἐπωνυμίᾳ τὸ ζύμπαν ἐδήλωσε γένος τῶν ζωογονικῶν ἀρχῶν, οὕτω δὴ κἀ ὅτι πάντων Ἀπολλωνιακὸν μὲν ἅπαντα περιχορεύει. ταῖς δὲ πολλαῖς δ' ἑνὸς τούτου δυνάμεσι, τὸ ἐν πάσῃ πληθυντικῶς. περῶσιν δὴ πῶς καλλιεπήσωμεν, ὅπως καὶ αὐτὸς, ὥσπερ Ὀρφεὺς, τὸν ἥλιον εἰς πειθὼ πως ἄγει τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ὡς τὴν κοινωνίαν περιβολὴ πάντων τῶν θεῶν. ἐκεῖνος μὲν γὰρ διαῤῥήδην λέγει, καὶ δι' ἁπάσης (ὡς εἰπεῖν) ποιήσεως. ὁ δὲ Ἀθηναῖος ξένος, ἐναργέστατα διὰ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν, κοινὸν ἅπασι νεὼν Ἀπόλλωνι, καὶ ἡλίῳ καλλισκεύαζων, καὶ τοῖς μὲν, ἀμφοῖν ἀφαμιλλωμένοις, τοῖς δὲ θατέρου μόνου, ὡς κατὰ μίαν ἕνωσιν αὐτῶν ὑφεστηκότων. λέγει δὲ πάντα, καθ' ἑκάστην ἕκαστον, μετὰ τροπὰς Ἡλίου τοὺς ἐκ θήρους εἰς χειμῶνα, ξυνιέναι χρεὼν πᾶσαν τὴν πόλιν εἰς Ἡλίου κοινὸν, καὶ Ἀπόλλωνος τέμενος, τῷ θεῷ ἀποφαινομένους, ἄνδρας αὐτῶν τρεῖς. ἐν δὴ τούτοις κοινῇ περὶ ἀμφοῖν εἰπών, ὡς ἄρα Ἡλίου, καὶ Ἀπόλλωνος ἅπασι κοινὸν τὸ τέμενος, εἰς ὃ ξυνιέναι δεῖ μετὰ τροπὰς θερινὰς ἅπασαν τὴν πόλιν, ὡς περὶ ἑνὸς ἀμφοῖν τοῖς ἑξῆς διαλέγεται, προσθεὶς τῷ θεῷ ἀποφαινομένους ἄνδρας αὐτῶν τρεῖς. ἀπὸ μὲν τῆς διαιρέσεως ἀμφοῖν, ὅτι τὴν ἕνωσιν αἰσθητέχων. τὴν δὲ κοινωνίαν αὐτῶν ἐν ἀλλήλοις λεληθότως ἐνδεικνύμενοι, [l. ἐνδεικνύμενος.] καὶ αὖ πάλιν ἐν τοῖς ἑπομένοις, τοτὲ μὲν, φησὶν ἀκροθίνιον κοινὸν ἀναθεῖναι τοὺς ἄνδρας Ἡλίῳ, καὶ Ἀπόλλωνι, τοτὲ δὲ, Ἡλίῳ μόνον, ὡς αὖ ἐν τούτῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνος ὄντος. ζήτησις ἄρα κατὰ Πλάτωνα τῶν θεῶν τούτων ὁμοφυὴς, καὶ κοινωνία τῶν δυνάμεών ἐστι, καὶ ἕνωσις ἄῤῥητος.

Ille igitur rerum opifex in se ipso habens, & comprehendens solarem fontem, procreat etiam in ipsis principijs *rerum* universarum, solares facultates, & Trinitatem solarium Deorum, per quam omnia producuntur *in lucem*, & perficiuntur, & replentur intellectualibus bonis, ab *una* quidem Unitate, lumen impollutum, & harmoniam mentalem participantia, à reliquis verò duabus *Unitatibus*, efficacem facultatem, & vigorem, & perfectionem rerum-fabricatricem *accipientia*. Quomodo igitur Plato divinos istos ordines nobis tradit, & ubinam de ipsis *suam doctrinam apertè* demonstrat? Hanc igitur totam Trinitatem, hic etiam per unum nomen *explicans* complectitur, ut etiam eam, quæ est ante ipsam, *i. e. precedentem*.

Et ut illic per ipsum Cores nomen declaravit universum genus animalia procreantium principiorum, sic etiam in his Apollineam quidem totam appellat *ipsam solarium Deorum Trinitatẽ*. Multis verò hujus Dei *Apollinis* facultatibus, & *potestatibus nominatis*, multitudinem in ista *Trinitate comprehensam* demonstrat. Primùm igitur illud consideremus, quomodo & ipse *Plato* ut Orpheus, ipsum Solem in idem quodammodo ducat cum ipso Apolline, & *eundem cum eo esse dicat*, & quomodo cõmunionem horum Deorum honoret, & *colat*. Nam ille quidem disertissimis verbis dicit, & per totam (ut ita loquar) effectionẽ *rerũ, quas isti duo Dij efficiunt, idem affirmat*. At ille Athenensis hospes demonstrat per unionem ipsorum *eos unum*, & *eundem esse Deum, quod apertè confirmat*, commune quoddam templum Apollini, & Soli extruens, & modo quidem, amborum mentionem faciens, modo verò, alterius tantùm, quod in una Unitate *simul* ambo subsistant, & *propter unam Unitatem ambo simul existant*. Dicit autem hæc singulis annis, post Solis conversiones ab æstate ad hyemem, *i. e. post æstivum Solstitium, quum Sol ad hybernum Solstitium jam suum cursum dirigere cœpit*, oportere totam Civitatem convenire in communem Solis, & Apollinis lucum, *vel, in templum utriq; commune*, ut tres viros ipsorum *civium* huic Deo designent, *consecrent atq; voveant*. In his igitur communiter de ambobus facta-mentione, quod scilicet hoc templum Soli, & Apollini commune esse conveniat, in quod convenire oporteat totam Civitatem post æstivum solstitium, in sequentibus, ut de uno *tantum verba faciens*, de duobus differit, addens, *hæc* Huic Deo tres viros *de numero civium* ipsorum, ut *ipsi cives* designent, *consecrent, & voveant*. *Ita verò loquutus est*, à divisione quidem amborum, ad unionem, *ac Unitatem eorum* recurrens. Ipsorum verò mutuam inter se communionem latenter *hoc loquendi modo* demonstrans. Et rursus in sequentibus, modo quidem, dicit illos viros *huic Deo consecratos*, Soli, & Apollini communes frugum-primitias offerre. Modo vero, Soli tantum, quod & in isto *Sole* ipse quoque Apollo comprehendatur, & *cum eo sit idem*. Ex Platonis igitur sententia est horum duorũ *arctissima* conjunctio, cognata, & *ejusdem naturæ vinculo constricta*, & communio potestatum, & unio ineffabilis, & *Unitatis arcana*.

Quo-

Quoniam & ipſe Socrates in Cratylo quidem, cum *ſibi* propoſuiſſet invenire Apollinis eſſentiam ex ipſa hujus Dei appellatione, ad ipſam ſimplicitatem ipſius naturæ, & *ad* ipſam Veritatis enuntiativam facultatem, & *ad* ipſam Mentem, cognitionis autorem, aſcendit, ipſius *Apollinis* Dei non-multiplicabilem-naturam, & ſimplicitatem, & uniformitatem nobis ſatis demonſtrans. In Repub. verò, Solem ipſi Bono proportione--reſpondentem, *& ſimilem eſſe* ſtatuens, & ſenſile lumen, *ſimile eſſe dicens lumini* illi, quod illinc in mentale progreditur, & ipſum lumen appellans Veritatem, *lumen inquam* illud, quod ex Bono *manans*, adeſt ipſi mentali, & *quod* inter ſe conjungit ipſam Mentem, & ipſum mentale, *ſic* has duas ſeries *in unum* manifeſtè cogit, *& contrahis*, & Apollineam dico, & Solarem.

* *Græci textus Hæc in extrema margine poſt ultimam vocem* Ἀπολλωνιακὴν, *ſcribuntur.*

1. Bonum. Lumen. Mentalia.
2. Apollo, Lumen. Intellectualia.
3 Sol. Lumen. Senſilia.

*** *Hæc in principio ſummæ pagine ſcribuntur ut Apollinis etymon indicetur, ejuſque multiplex poteſtas declaretur.*

1. Simplex. 2. Semper-jaculantis, *vel, ſemper-ſerientis.* 3. Abſolventis. *Liberantis. Purgantis. vide Græcæ pag. lin. ult.* τῆς ἀπολύσεως ἐμφάσ. 4. Simulverſantis.

Nam *horum duorum Deorum* uterq; bonis iſtis ſimilitudinem-proportione-reſpondentem *habet.* Ipſum verò ſenſile lumen, & intellectualis Veritas, illi ſupereſſentiali Lumini *proportione reſpondet.* Et iſta tria Lumina, quæ deinceps inter ſe ſunt conjuncta, divinum, intellectuale, ſenſile, *diverſum habent ortum, & progreſſum.* *Nam* unum quidem, à manifeſto Sole *manans*, ad ſenſilia vadit. Aliud verò, *quod manat* ab Apolline, *pertinet ad* intellectualia. Aliud verò, *quod manat* à Bono, *ad* mentalia *vadit, eaq; pervadit.* Kurſus igitur iſti Dij cognati quidem inter ſe, *minimq; cognationis vinculo conſtricti*, propter ſimilitudinem, *quam habent* cum ipſo Bono, *cui per proportionem reſpondent, manifeſtè* demonſtrantur.

Cum ipſa verò unione convenientem etiam ipſis diſcretionem habent. Quamobrem etiam à Poetis Phœbi-numine-correptis, *ac afflatis*, variæ quidem ipſorum generatrices cauſæ celebrantur, & ipſi fontes, ex quibus hypoſtaſin, *ſuamq; naturam* ſunt-ſortiti. diſcernuntur, cognati vero, *& arctiſſimo cognationis vinculo* inter ſe *conſtricti*, & uniti traduntur, & mutuis, alij aliorũ appellationibus laudari. Nam & ipſe Sol inſigniter, *atq; vehementer* gaudet, ſe Apollinem *appellari*, *& hoc Apollinis nomine ab omnibus* celebrari.

Et Apollo, quum Sol invocatur, *Solisq; nomine vocatus adoratur, ac imploratur*, benignum Veritatis lumẽ *hominibus* ſplendide-ſuppeditat. Si igitur horum Deorũ naturæ unitæ quidem, *& arctiſſimo cognationis vinculo conjunctæ* ſunt inter ſe, & ſimul altera cum altera ſubſiſtunt, multæ vero ipſius Apollinis poteſtates nobis ab ipſo Platone traditæ ſunt & cõtemplationem feliciter ſunt-adeptæ, convenit profectò & ipſos ſolares progreſſus ex iſtis per-ratio-

Ἐπεὶ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν Κρατύλῳ μὲν, τὸν δ' Ἀπόλλω εὐσίαν ἀπὸ τῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ ζητῶν ἐμφ, ὅτι τὸν ἁπλότητα τῆς ὑπάρξεως, καὶ τὸν τῆς ἀληθείας ἐκφαντορικὸν δύναμιν, καὶ τὸν νοῦν, τῆς γνώσεως αἴτιον, ἀνάγεται, & θεοῦ τὸ ἀπλήθυντον αὐτοῦ, καὶ ἁπλοῦν, καὶ μονοειδῆς ἡμῖν ἱκανῶς ἐνδείκνυμ. ἐν δὲ τῇ Πολιτείᾳ, τὸν Ἥλιον ἀναλογον τῷ ἀγαθῷ πάντων, καὶ τὸ αἰσθητὸν φῶς, τῷ ἐκεῖθεν εἰς τὸ νοητὸν προϊὸν, καὶ τὸ φῶς ἀλήθειαν προσαγορεύων, τὸ τῷ νοητῷ παρὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ συνάπτον πρὸς ἄλληλα νοῦν, καὶ νοητὸν, δηλόν ἐστι. [l. δῆλός ἐστι] συνάγων τὰς δύο ταύτας σειρὰς, τόν τε Ἀπολλωνιακὸν λέγω, καὶ τὸν ἡλιακόν.

1.	Ἀγαθόν.	Φῶς.	νοητόν.
2.	Ἀπόλλων.	Φῶς.	νοερόν.
3.	Ἥλιος.	Φῶς.	αἰσθητόν.

1. Ἁπλοῦς. 2. Ἀειβάλλων. 3. Ἀπολύων. 4. Ὁμοπλεύντης.

Ἀνάλογον γὰρ ἑκάτερος τούτων τῶν ἀγαθῶν. τὸ δὲ αἰσθητὸν φῶς, καὶ ἡ ἀληθεια ἡ νοερὰ, τῷ ὑπερουσίῳ φωτί. καὶ τρία ταῦτα ἐξῆς ἀλλήλοις φῶτα, τὸ θεῖον, τὸ νοερὸν, τὸ αἰσθητὸν. τὸ μὲν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς Ἡλίου πρὸς αἰσθητοῖς ἐφῆκεν. τὸ δὲ ἐξ Ἀπόλλωνος, πρὸς νοεροῖς. τὸ δὲ ἐκ τἀγαθοῦ, πρὸς νοητοῖς. πάλιν οὖν συμφυῶς μὲν ἀλλήλοις εἶδε εἰ θεοί, κατὰ τὸν πρὸς τἀγαθὸν ἀναλογίαν ἐπιδείκνυται.

Μετὰ δὲ τῆς ἑνώσεως, καὶ τὸν προηκούσαν αὐτοῖς διάκρισιν ἔχοντες. διὸ καὶ παῖς Φοιβολήπτοις τῶν ποιητῶν, διαφερόντως μὲν αὐτῶν τὰ γονητικὰ αἴτια αἰνιττεται, καὶ αἱ πηγαὶ, παρ' ὧν τὸν ὑπόστασιν ἔλαχον, διακεκριμέναι, συμφυῶς δὲ ἀλλήλοις, καὶ ἑνωμένοι, παραδίδονται, καὶ ταῖς ἀλλήλων ἐπωνυμίαις ἐφυμνοῦνται προσηκόντως. ὅ, τε γὰρ Ἥλιος, Ἀπόλλων ὑμνοῦται, χαίρει διαφερόντως.

Καὶ Ἀπόλλων, Ἥλιος ἀνακαλούμενος, ἐνθουσιᾷ παλλάμενα τὸ τῆς ἀληθείας φῶς. εἰ τοίνυν ἑνῶσιν μὲν ἀλλήλοις αἱ τῶν θεῶν πάντων ὑπάρξεις, καὶ μεῖ' ἀλλήλων ὑφεστήκασι, πολλαὶ δὲ ἐν Ἀπόλλωνος δυνάμεις ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος παραδίδονται, καὶ τῆς προηκούσης θεωρίας ἡμεῖς ἐπειράσαμεν προσηκὴ δῆτα καὶ τὰς ἡλιακὰς πορείας ἐκ πάντων συλλογίζεσθαι.

Λέγω δὲ ταῦτα, ὡς τὸν ἐν Κρατύλῳ Σωκράτη, καὶ τὴν ἐκεῖ περὶ τῶν εἰκόνων ὑπόθεσιν τῶν Ἀπολλωνιακῶν δυνάμεων ὑπολείψας. ἓν γὰρ ὂν τὸ ὄνομα τοῦδε τοῦ θεοῦ, πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ἐκφαίνει τοῖς τῆς ἀληθείας φιλοθεάμοσιν. ἔστι δὴ καὶ τοῦτο τῆς ἰδιότητος μάλα τῆς Ἀπολλωνιακῆς ἐξαίρετον γνώρισμα, τὸ τὰ πλήθη συνάγειν εἰς ἓν, καὶ ἐκ ἑνὸς περιλαμβάνειν τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἐξ ἑνὸς προάγειν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ τῆς νοερᾶς ἁπλότητος. πᾶσαν τὴν τῶν δευτέρων ποικιλίαν εἱελίσσειν ἑαυτῷ, καὶ τῇ μιᾷ ὑπάρξει, τὰς πολυειδεῖς οὐσίας π, καὶ δυνάμεις ἑνίζειν εἰς ἕν.

Ὁ καὶ τὸ ὄνομα πεπονθέναι φησὶν ὁ Σωκράτης, ἐν ἑνὶ τὰς ποικίλας, καὶ διαφερούσας τοῦ θεοῦ δυνάμεις συμφύειν ἀρχοῦν, ὡς καὶ τὴν ἐχούσην εἰκόνα τοῦ θεοῦ, καὶ ἀμυδροποιοῦσαν ἔμφασιν ἀπ' αὐτοῦ καταδεχομένην, ἀπεικάζεσθαι πρὸς τὴν ἑνοποιὸν αὐτοῦ, καὶ συναγωγὸν ὕπαρξιν. καὶ πρὸς ἀνάμνησιν ἡμῖν καὶ τοῦτο συντελεῖν τῆς Ἀπολλωνιακῆς ἰδιότητος. ἓν γοῦν τὸ ὄνομα τοῦτο λεγόμενον, κρυφίως ἔχει πολλὰς ἐνδείξεις τῶν θεοῦ δυνάμεων.

Καὶ τῇ μὲν ἐξηρημένῃ τοῦ πλήθους ἁπλότητι, τὴν ἀλήθειαν ἡμῖν, ὁ θεὸς διὰ τῆς μαντικῆς ἐκφαίνει τοῖς δευτέροις, προβέβληται. τὸ γὰρ ἁπλοῦν, τῷ ἀληθεῖ ταυτόν. τῇ δὲ τῆς διαλύσεως ἐμφάσει, τὴν καθαρτικὴν, καὶ ἄχεσιν αὐτοῦ σημαίνει, καὶ σωτῆρα τῶν ὅλων δυνάμεων. τῇ δὲ λυτικῇ τῶν βελῶν, τὴν ἀπαρτικὴν παῦσιν τοῦ ἀπείρου, καὶ πλημμελοῦς, καὶ ἀσυμμέτρου, διὰ τῆς τελικῆς αἰτίας.

Τῇ δὲ ὁμοπολήσει, τὴν ἁρμόνιον τῶν ὅλων κίνησιν, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν, [lege αὐτὴν] συνιοῦσαν, καὶ συνδέουσαν τὰ πάντα συμφωνίαν. τούτοις οὖν τοῖς πέντε τοῦ θεοῦ δυνάμεις ἐπ' αὐτὰ τὰ εἴδη τὰ προσήκοντα ταῖς δυνάμεσιν ἀνάγοντες, οὕτως αὐτὰ καὶ ταῖς ἡλιακαῖς ἐφαρμόσομεν μονάσιν. ἔστιν οὖν ἡ μὲν, ἐκφαντορικὴ τῆς ἀληθείας ἐστὶ, καὶ τοῦ νοεροῦ φωτὸς κρυφίως ἔντος ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς. ἡ δὲ, ἀπαρτικὴ παῦσις τοῦ πλημ-

cinationem colligere. Hæc autem dico, ad Socratem in Cratylo *his de rebus differentem spectans*, & illam Apollinearum potestatum per similitudines illic *expressarum* argumentationem intuens, *atq; considerans ea, quæ Socrates illic de variis Apollinis potestatibus per similitudines expressis, nobis tradit.* Hoc enim hujus Dei nomen, quamvis unum sit, omnes *tamen* ipsius potestates ostendit illis, qui veritatis contemplandæ sunt studiosi. Est igitur hoc etiam Apollineæ proprietatis præcipuè eximium indicium, *& argumentum, scilicet* Ipsum multitudines in unum cogere, & in uno complecti numerum, & ex uno producere multa, & per intellectualem simplicitatem, omnem secundorum *Entium, & secundarum naturarum* varietatem in se-ipsum convolvere, *& ad se prorsus attrahere*, & per unam substantiam, *atq; naturam*, multiformes essentias, & potestates in unum coactas unire.

Quod etiam ipsi *Apollinis* nomini Socrates accidisse dicit, quia per unum varias, atq; differentes hujus Dei potestates significare facilè potest, adeò ut vel extrema hujus Dei imago, *& similitudo*, & quæ obscurissimam ab ipso *manantem ejus* significationem susceperit, effingatur ad ipsius similitudinem, quæ unificam ipsius, & *multorum in unum* coactricem essentiam *nobis representat*, & ad Apollineæ proprietatis commemorationem, *& ad ejus memoriam refricandam*, hoc etiam nobis conducat. Hoc igitur unum nomen, quod *ita* dicitur, *& sic effertur*, occultè multas habet demonstrationes *hujus* Dei potestatum.

Et per ipsam quidem simplicitatem ex multitudine exemptam, nobis proponit Veritatem, quam iste Deus per vaticinium patefacit secundis *Entibus, & naturis*. Quod enim est simplex, id cum eo, quod verum est, idem est. Per ipsam verò significationem *liberationis, &* absolutionis, ipsius *Apollinis* purgatricem, & impollutam, & servatricem *rerum* universarum facultatem significat. Per ipsam verò sagittarum absolutionem, *emissionem, atq; jaculationem, intelligimus* illam *Apollinis* facultatem, *ac potestatem* interfectricem omnis inordinatæ, & vagæ, & immodicæ *rei, quæ potestate exercetur ab ipso* per jaculatricem causam. *Quoniam enim Apollo sagittarius, arcitenens, & sagittis instructus, à Poetis fingitur, & à Pictoribus pingitur, ideo propter hanc jaculandi peritiam, & propter felicitatem in sagittis emittendis, creditur interficere, & de medio tollere quidquid est vitiosum, inordinatum vagum, & immoderatum.*

Per conversionem verò, *qua cum aliis versatur, intelligimus* harmonicum, *atq; concinnum rerum* universarum motum, & in ipsum, coeuntem, & omnia colligantem, *constringentem, & artissimè conjungentem*, concentum. Has igitur quatuor hujus Dei potestates si reducamus ad ipsas formas his potestatibus convenientes, sic ipsas *formas* etiam ipsis solaribus Unitatibus accommodabimus. Ergo una quidem *hujus Dei potestas*, est enuntiatrix ipsius Veritatis, & intellectualis luminis, quod in ipsis Dijs est occultè, Alia verò, *est* sublatrix omnis, *rei*

vitio-

vitiosa, & vagæ, & deletrix omnis confusionis, *i.e. de medio tollit quidquid est vitiosum, errans, & vagum, & omnem confusionem delet.* Alia verò, omnia moderata, & familiaria inter se efficit, per harmonica verba, *per orationem concinnam, quæ res inter se conciliat, atq; conjungit.* Illa verò impolluta, & purissima caula, *quæ rerum omnium purgandarum vim habet, inter has quatuor Dei potestates*, principatum obtinet, omnibus quidem ipsam perfectionem, & facultatem secundum naturam per-illuminationem-immittens, *& inferens*, his verò contraria removens, *& ab ipsis propulsans.*

Illius igitur solaris Trinitatis, prima quidem Unitas, patefacit, *ac ostendit* illud intellectuale lumen, & omnibus secundis *Entibus, ac naturis* enuntiat, *palamq; declarat*, & omnia replet universali Veritate, & ad ipsam Deorum Mentem reducit, cujus etiam munus, *ac officium esse* dicebamus, Apollinis vaticinio *dignum*, ipsam Veritatem in ipsis *rebus* divinis comprehensam, in lucem producere, & id, quod est ignotum secundis *naturis*, perficere, *notumq; perfectè reddere.*

Secunda verò, & tertia *Unitas*, efficacem vigorem *nobis* proponunt, & rerum-opificem in universis effectionem, & actionem perfectam, secundum quam ornant quidem, *ac in ordinem redigunt*, omne sensile, exterminant verò id, quod est indefinitum, & inordinatum, *atq; confusum, & expellunt* ex hoc Universo.

Et una quidem *hujus Trinitatis Unitas* est per proportionem-respondens illi effectioni, quæ per Musicam in universis *efficitur, suamq; vim exerit*, & illi harmonicæ, *concinnæq;* providentiæ rerũ, quæ movetur. Alia verò, *proportione-respondet* illi *potestati* omnis confusionis sublatrici, & illius perturbationis, quæ ipsi formæ, & dispositioni *rerum* universarum est contraria.

Cæterùm verò, illa *Unitas*, quæ suppeditat omnibus abundantem *rerum* pulchrarum communionem, & quæ ipsum Bene, *ipsum Bonum omnibus* porrigit, & veram beatitudine offert, *oblatamq; præbet*, concludit quidẽ ipsa solaria principia, custodit verò & triplicem ipsius *Trinitatis* progressum. Pariter etiam per illuminationem-largitur *rebus* in-lucem prodeuntibus, perfectam, & intellectualem mensuram beatæ vitæ, per illas purgatrices, & præonias, *medicas, & salutiferas* Regis Apollinis potestates, per-proportionem in Sole principatum-obtinens. Quinetiam ex ijs, quæ in Reipub. de Sole scripta-sunt, eadem per-ratiocinationem-colligi possunt.

Illic enim Socrates ipsi *Soli* tribuit excellentiam ex omni *re* generata exemptam, & ipsum dicit esse situm supra res, quæ per sensum feruntur, *& sub sensum cadunt.* Quemadmodum etiam ipsum Bonum ex mentalibus prorsus excessit. Generat verò sensum, & sensile, & ipsum *rerum* ortum, & ea, quæ nascuntur. Quemadmodum etiam ipsum Bonum, essentiam, & id, quod est verè Ens, producit, & Mentis, & mentalium causa *censetur, vocatur, & est, & propterea* primo-loco-ponitur, *& ante Men-*

μελεῖς, καὶ ἀφασικὴ πάσης τῆς ἀπειρίας. ἡ δὲ, πάντα σύμμετρα, καὶ πεφυσιωμένα ἀλλήλοις ἀφαιρουμένη. διὰ τῶν ἁρμονικῶν λόγων. ἡ δὲ ἄκρατος, καὶ καθαρωτάτη αὐτῶν πεφύκασι, πᾶσι μὲν τὸ πλεῖον, καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἁπλάμπουσι, τὰ δὲ ἐναντία πύλων, ἀποσκιαζομένη.

Τῆς πίνυω ἡλιακῆς τριάδος. ἡ μὲν, πρωτίστη μονὰς, ἐκφαίνει τὸ νοερὸν φῶς. καὶ ἐξαγγέλλει πᾶσι τοῖς δευτέροις, καὶ πληροῖ πάντα τῆς ὅλης ἀληθείας. καὶ ἀνάγει πρὸς τὸν νοῦν τῶν θεῶν, οὗ δὴ καὶ τῆς Ἀπόλλωνος μαντικῆς ἔργον ἐλέγομεν, τὸ ἐν αὐτοῖς πρυέχομένοις τοῖς θείοις ἀληθειαν εἰς φῶς προάγειν, καὶ τὸ ἄγνωστον τοῖς δευτέροις ἐκφαίνειν.

Ἡ δὲ δευτέρα, καὶ τρίτη δραστέρον ἀκμὴν προσβάλλουσι, καὶ δημιουργικὴν εἰς τὰ ὅλα ποίησιν, καὶ ἐνέργειαν πλείαν, καθ' ἣν κοσμοῦσι μὲν πάντα τὰ αἰσθητὰ, ἐξορίζουσι δὲ τὸ ἀόριστον, καὶ ἄτακτον, ἐκ τοῦ παντός.

Καὶ ἔστιν ἀνάλογον ἡ μὲν, τῇ διὰ μουσικῆς εἰς τὰ ὅλα ποιήσει, καὶ τῇ ἐναρμονίῳ προνοίᾳ τῶν κινουμένων. ἡ δὲ, τῇ καθαρτικῇ πάσης τῆς ἀταξίας, καὶ τῆς ἐναντίας πρὸς τὸ ἴσον, καὶ τὴν διακόσμησιν τῶν ὅλων ἐναρχῆς.

Λοιπὸν δὲ, ἡ τοῖς πᾶσι χορηγοῦσα τὴν μετάδοσιν τῶν καλῶν, ἄφθονον, καὶ τὸ εὖ ἐπαρέχουσα, καὶ τὴν μακαριότητα προσήνουσα τὴν ἀληθινὴν, συγκλείει μὲν τὰς ἡλιακὰς δοχὰς, φρουρεῖ δὲ καὶ τὴν τελεσιουργὸν αὐτῆς πρόοδον. ὡσαύτως καὶ ἁπλάμπει τοῖς ἀναγομένοις, τὸ πλεῖον, καὶ νοερὸν μέτρον τῆς ὑπερκοσμίου ζωῆς. ταῖς καθαρτικαῖς καὶ πανωνίοις δ' βασιλέως Ἀπόλλωνος δυνάμεσιν, ἀνάλογον ἐν ἡλίῳ περιεκρύφη. Καὶ μὴν ἐκ τῶν ἐν Πολιτείᾳ περὶ τοῦ ἡλίου γεγραμμένων, τὰ αὐτὰ συλλογίζεσθαι δυνατόν.

Ἐξηρημένως μὲν γὰρ αὐτοῦ δ' γνωτὸν πάντως ὁ ἐκεῖ Σωκράτης δίδωσιν ὑπεροχὴν, καὶ τῶν ἐν αἰσθητῇ φερομένων ὑπερεξηρῆσθαί φησιν αὐτὸν. ὥσπερ δὴ καὶ πάλαθεν, τῶν νοητῶν πλέως ἐκβέβηκε. γένεσιν δὲ αἴσθησιν, καὶ αἰσθητὸν, καὶ γένεσιν, καὶ τὰ γινόμενα. καθάπερ δὴ καὶ πάλαθεν οὐσίαν, καὶ ὅλως ἐν παρόντι, καὶ νοῦ, καὶ νοητῶν ἄμεινον προτέτακται.

Εἰ πίναν ὁ μὲν αἰσθητὸς οὐτοσὶ κόσμος γενητός ἐστιν, ὡς ὁ Τίμαιος λέγει, καὶ γέγονεν, καὶ θεῶν νοητὸν, ὡς ὁ ἐν Πολιτείᾳ λόγος, ἐστὶ καὶ πρὸ γενέσεως, Ἥλιος, ὡς ὁ Σωκράτης διαβεβαιοῦται, καὶ ὅλως τὰ αἰσθητῶν ἐξηλλαγμένην ἔλαχεν οὐσίαν, παντὶ δὴ καταφανὲς, ἐπὶ τῶν ὑπερκοσμίων ἐν τῷ κόσμῳ πᾶξιν κεκληρωται, καὶ τῶν ἀγενήτων ἐν τοῖς νοητοῖς ὑπεροχὴν, καὶ τῶν νοερῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἀξίαν ἐπιδείκνυσι. διὸ καὶ ὁ Τίμαιος, διττὴν αὐτοῦ τὴν ἐκ τοῦ δημιουργοῦ προόδον ἐδίδου, τὴν μὲν, συντεταγμένην τοῖς ἄλλοις, τὴν δὲ, ἐξηρημένην, καὶ ὑπερφυᾶ, καὶ ἄγνωστον. καὶ γὰρ ζωμαλωτικῶν ὁ δημιουργὸς ἑπτὰ, καὶ ἑστηθεὶς αὐτοῖς ταῖς οἰκείαις περιόδοις, ὁμοῦ μὲ τῶν ἄλλων ὑφίστησι τὸν Ἥλιον. τὴν μὲν Σελήνην, πρώτην ἀπὸ γῆς πέντε, τὸν δὲ Ἥλιον, ἐν τῇ δεκάτῃ περιφορᾷ, καὶ ὅπου τούτοις τὸ φῶς αἰτιατικῇ τὴν ἡλιακὴν φῶσιν, οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἑστηκὸς, οὐδὲ ἐκ τῆς ὕλης πῦρ τῆς ὑποκειμένης λαβὼν, ἀλλ' αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ παράγων, καὶ γεννήσας, καὶ οἷον ἐξ ἀδύτων τινῶν, σύμβολον ποιήσας τῶν νοερῶν τῆς ἐγκοσμίους οὐσιῶν, καὶ τὸ ἀπόρρητον τῶν ὑπὲρ τὸν κόσμον θεῶν, ἐκφαίνων τῷ παντί. διὸ καὶ ἐξέπληξεν αὐτοῦ ὁ Ἥλιος φανείς, καὶ πάντας ἐκεῖ ἐκίνησε χορεύειν ἐθέλοντας, καὶ πληροῦσθαι τοῦ φωτός. καὶ ὁ κόσμος οὗτος, καλὸς, καὶ ἡλιοειδής.

Ἀλλ' οὖν (ὅπερ ἐλέγομεν) καὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ δημιουργίας, ὁ μὲν Ἥλιος ἐπέκεινα τῶν αἰσθητῶν ποιεῖ τὸν ἔχων τὴν πᾶξιν, ἐπιδείκνυται, καὶ τὴν οὐσίαν ὑπὲρ πᾶσι τὸ γιγνόμενον λαχὼν, τὸ δὲ ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσιν, παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν πληθύσηλα, καὶ τὴν οὐσίαν ὑποδεχόμενα. διὸ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης, ἔκγονον αὐτὸν ἀπεκάλει [l. ἀπεκαλεῖ] τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δημιουργὸν τοῦ γνησίου, καὶ πάσης τοῦ ἐγκοσμίου φωτὸς ὑποστάτην. ταῦτα πίνυν αἰτιολογούμενοι καὶ ἐπὶ τὴν ἡγεμονικὴν τοῦ θεοῦ πᾶξιν ἀνήσομεν. ἐκεῖθεν γὰρ ἐφήκει καὶ εἰς τὴν ἐμφανῆ τοῦτον Ἥλιον. καὶ διὰ τοῦτο καὶ πᾶσι τὴν ἐξηρημένην ἔλαχεν ὑπεροχὴν, τοῖς δὴ ἐν τῷ κόσμῳ θεοῖς ὁ Ἥλιος, διότι καὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν ὅλων, τὴν πρωτουργὸν εἶχεν ὑπόστασιν. ἔτι πίνυν καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς θεοῖς, ἡ τοῦ φωτὸς αἰτία πρωτουργὸς, τοὺς ὑπερκοσμίους ἀκτῖνας ἀποφαίνουσα, καὶ νοερὰς, δι' ἃς καὶ αἱ ψυχαὶ, καὶ πάντα τὰ κρείττονα, τῆς ἀναγωγῆς τυγχάνῃ πορίας. καὶ ἡ δημιουργικὴ δυὰς τά τε ἁπλᾶ, καὶ τὰ συνθετα παράγουσα, τά τε ἡγεμονικώτερα, καὶ τὰ καταδεέστερα. Καὶ ὅλως τὰς διττὰς συστοιχίας ὑποστατικὰς τοῦ κόσμου. διὸ καὶ χεῖρας μὲν αὐτὰς οἱ θεοσοφοι καλοῦσι, ὡς δραστηρίους, καὶ κινητικὰς τῶν ὅλων καὶ δημιουργικὰς. διττὰς δὲ ὑποτίθενται, τὴν μὲν δεξιὰν, τὴν δὲ, ἀριστερὰν.

tem, & mentalia collocatur. Si igitur iste quidem ſenſilis mundus, eſt generatus, ut ait Timæus, & generatio, *vel, ortus*, & id, quod eſt divinum, *eſt* mentale, ut in Repub. *dicit* oratio, & Sol *eſt* ante generationem, *& ortum*, ut Socrates contendit, *& aſſeverat*, & prorſus ab ipſis ſenſilibus diverſam eſſentiam eſt-ſortitus, cuivis profectò perſpicuum *eſt*, quod ordinem in mundo ſupramundanum eſt-ſortitus, & inter mentalia non-generatam excellentiam, & intellectualem inter ſenſilia dignitatem demonſtrat. Quamobrem etiam Timæus duplicem ipſius ab illo rerum-opifice progreſſum tradit, alterum quidem, cum alijs collocatum, alterum verò, *ex alijs* exemptum, & ſupernaturalem, & ignotum. Etenim ille rerum-opifex, *& Creator*, quum ſeptem *illa cœleſtium Planetarum* corpora formavit, & ipſa ſuis periodis inpoſuit, una cum alijs ipſum Solem conſtituit. Iptam quidem Lunam, primùm à terra, *non procul, in Cœlo* collocans, ipſum verò Solem, in ſecunda circumvectione, & poſt hos ipſum lumen accendit in ſolari ſphæra, nulli aliorum *luminum* ſimile, neq; ex ſubjecta, *propoſitaq;* materia hoc ſumens: ſed ipſe ex ſe-ipſo producens, & generans, & quaſi ex quibuſdam adytis, *& inacceſſis, arcaniſq; penetralibus* ſignum intellectualium eſſentiarum proponens in-mundo-verſantibus, & arcanam *occultamq;* Deorum ſupra mundum habitantium, *naturæ* hunc Univerſitati pateſaciens, *ac oſtendens*. Quamobrem etiam ipſe Sol ortus ipſos *Deos cœleſtes* in-ſtuporem-ab-admiratione--manantem-adduxit, & omnes circum illum choreas-agitare volunt, & illo lumine repleri *cupiunt*. Et iſte Mundus *eſt* pulcher, & ſoli-ſimilis.

Sed (quod *antè* dicebamus) vel ex illa rerum-fabricatione, *quæ deſcribitur* in Timæo, demonſtratur, ipſum quidem Solem ſupra ipſa ſenſilia hunc ordinem habere, & ſortitum-eſſe eſſentiâ ſupra id omne, quod naſcitur, omnia verò, quæ ſunt in mundo, ab ipſo *Sole* & perfectionem, & eſſentiam accipere. Quamobrem etiam in Repub. Socrates ipſum appellat Boni progeniem, & opificem, *& Creatorem* rei generatæ, & omnis Lucis, quæ in Mundo ſpectatur, fundatorem, *autorem, & conſervatorem*. Hæc igitur per-proportionem in hujus etiam Dei principali, *ac imperatorio* ordine conſideremus. Illinc enim *omnia* ad hunc etiam manifeſtum Solem perveniunt. Et propterea hic etiam Sol eximiam ſortitus-eſt excellentiam apud illos Deos, qui ſunt in Mundo, quoniam & inter ipſos *rerum* univerſarum Duces, *& Principes*, principem habet naturam. Præterea vero & in illis Dijs, *eſt* & ipſa Lucis primaria cauſa, ſupramundanos radios procreans, & intellectuales, propter quos & animæ, & omnia præſtantiora, reductoriam profectionem aſſequuntur, *per quam ad ſua principia, primoſq; fontes reducuntur*. *In illis Dijs eſt* etiam illa rerum-opifex Dualitas, quæ & ſimplicia, & compoſita producit, & principaliora, & inferiora, *ac deteriora*. Deniq; duplices Mundi conjugationes, *& ejuſdem generis, ac naturæ duplices ordines* gubernat. Quamobrem etiam, qui rerum divinarum ſunt periti, manus vocant ipſas *ſyſtoechias*, ut efficaces, *& effectrices*, & motrices *rerum* univerſarum, & *earum* fabricatrices. Duplices autem *eas* ſtatuunt.

Unam

Unam quidem, dextram, alteram verò, sinistram. Quæ etiam primò in cœlestibus periodis Timæus esse concedit, & ab illo primo rerum-opifice divisionem istam deduci dicit. Si igitur illa rerum-opifex Unitas ipsum solarem ordinem etiam ante Mundum *condium* constituit, quid mirum, si in illo etiam *ordine solari* rerum-opificem Unitatem *ille summus omnium Deorum Pater, & Creator* in dextro, & sinistro *lustre* constituit *ita, ut alterum alteri respondeat, & hæc quodam cognationis vinculo conjungantur* inter-se? Quoniam & ipse Socrates ipsarum Parcarum motrices potestates, manus appellat, & illarum trium *Parcarum* natu-maximam, dicit, ambabus manibus hoc Universum movere.

Quamobrem ne ipsum quidem manuum nomen *quisquam* ad ipsas res divinas transferre recusarit. Quinetiam ipsum ultimum solarium principiorum, quomodo secundùm Platonem non fuerit *illud*, à quo & beatam vitam, & impolluros fructus in *res* universas derivari, *& tanquam per rivos deduci* dicunt ipsi *rerum* divinarum Interpretes?

Si *igitur ipsi* Solem vocant Boni progeniem, hoc etiam propter essentiam ipsi convenire *dicemus*. Perspicuum enim *est*, quod, ut ipsum Bonum omnibus Entibus proponit, *offert, & præbet* beatitudinem, sic etiam ipse Sol illis, qui *sunt* in mundo, proponit, *atq; suppeditat* ipsas mensuras beatitudinis unicuiq; convenientis, & hanc per similitudines explet, & *per* illam contentionem, *quam res omnes contendunt, & accedere student* ad illum universalem rerum-opificem, *& Creatorem*.

Quamobrem etiam (ut opinor) & ipsum Beatum-esse, dicitur, similem-esse Deo. Et omnibus in mundo *versantibus* Dijs beatitudo convenit, propter illam unam ipsorum principalem causam. Illinc enim ad omnes manat & ipsa perfectio, & ipsa beatitudo.

Λ' δὴ καὶ πρώτως ἐν ταῖς οὐρανίοις περιόδοις ὁ Τίμαιός φησιν εἶναι συγχωρεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου δημιουργοῦ τὴν διαίρεσιν ταύτην παραγεγράφθαι φησίν. εἰ πάντως καὶ περὶ τοῦ κόσμου τὸν ἡλιακὸν ὑπάρξαντα ἀφήκομεν ἡ δημιουργικὴ μονάς, τί θαυμαστὸν, εἰ καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ δημιουργικῷ μοναδικῷ, τὸ δεξιὸν, καὶ ἀριστερὸν ὑπάρξαντα ἀλλήλων; ἐπεὶ καὶ ὁ Σωκράτης τὰς τῶν Μοιρῶν κινητικὰς δυνάμεις, χεῖρας ἀποκαλεῖ, καὶ τὴν πρεσβυτάτην τῶν τριῶν, ἀμφοτέραις χερσὶ φησι τὸ πᾶν κινεῖν.

Ὥστε οὐδὲ τὸ ὄνομα τῶν χειρῶν παραιτεῖταί τις ἂν ὅτι τὰ θεῖα μεταφέρει. καὶ μὲν δὴ καὶ ἡ πλάνησις τῶν ἡλιακῶν ἀρχῶν πῶς οὐκ ἂν εἴη κατὰ Πλάτωνα, παρ' ἧς καὶ τὴν ἀπλανῆ ζωὴν, καὶ οὐκ ἀχράντους καρπους ἐποχετεύεσθαι ταῖς ὑλεῖς φασιν οἱ τῶν θείων ἐξηγηταί;

Εἰκὼς δ' ἀγαθοῦ καλοῦ, [l. καλοῦσι] τὸν ἥλιον ἔκγονον, καὶ τοῦτ' καθ' οὐσίαν αὐτῷ προσῆκον. δῆλον γὰρ ὅτι, καθάπερ τὸ ἀγαθὸν ἅπασι ταῖς οὖσι προτίθησι τὴν εὐδαιμονίαν, οὕτω δὴ καὶ ὁ ἥλιος ταῖς ἐγγεγμέναις προτίθησι τὰ μέτρα τῆς ἕκαστον, [l. ἑκάστῳ] προσηκούσης εὐδαιμονίας, καὶ ταύτην δι' ὁμοιοτήτων ἀποπληροῖ, καὶ τὴν [l. καὶ τῆς] πρὸς τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀναπαύσεως.

Οὗ (οἶμαι) καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν, ὁμοιοῦσθαι λέγεται θεῷ. καὶ πᾶσι ταῖς ἐν τῷ κόσμῳ θεοῖς ἡ εὐδαιμονία προσήκει. καὶ τὴν μίαν αὐτῶν ἡγεμονικὴν αἰτίαν. ἐκεῖθεν γὰρ ἅπερρεῖ πᾶσι καὶ ἡ τελειότης, καὶ τὸ μακάριον.

CAPUT XIII.

HÆc etiam de his per-ratiocinationem conclusimus, ipsa Platonis *scripta* sequentes. Addamus verò præterea rebus *ante* dictis, & ipsam contemplationem de Dijs impollutis in principalibus hypostasibus, *& imperatorijs eorum naturis*. Nam & horum mentionis occasiones Plato nobis præbuit. Quoniam necesse etiam *est* ipsos *rerum* universarum Duces, *& Principes*, intellectualibus Regibus per-proportionem esse similes, quamvis cum divisione, & partitione faciant progressum.

Et quemadmodum paternas ipsorum, & generatrices, & conversorias, *ac reductorias* potestates imitantur, *quæ res ad sua principia convertunt, ac reducunt*, sic etiam profectò, & illas immutabiles in ipsis Unitates, propter principalem proprietatem, *& imperatoriam dignitatem, necesse est ipsos* accipere, & secundas causas custodiendi-vim-habentes, suis progressibus præponere. Et horum quidem dilucidius illa Orphei mystica traditio prolixam-mentionem-facit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ γ'.

ΤΟσοῦτα καὶ περὶ τούτων, ἐπόμβοι τῇς Πλάτωνος, συλλογιζόμεθα. προσθῶμεν δ' ἔτι τῇς ἡρημένοις, καὶ τὴν περὶ τῶν ἀχράντων θεῶν ἐν ταῖς ἀρχικῇς ὑποστάσεσι θεωρίαν. δίδωσι γὰρ καὶ τῆς τούτων μνήμης ὁ Πλάτων ἡμῖν ἀφορμὰς, ἐπεὶ καὶ ἀνάγκη καὶ τοῖς νοεροῖς βασιλεῦσιν ἀναλόγους ὑφεστηκότας τοὺς ἡγεμόνας τῶν ὅλων, εἰ καὶ μὴ διαιρέσεως, καὶ μεγέσμου προϊόντας τὴν πρόοδον.

Καθάπερ τὰς πατρικὰς αὐτῶν, καὶ γονικὰς, καὶ ἐπιστροφικὰς μεμιμημένας δυνάμεις, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ τὰς ἀτρέπτους ἐν ἑαυτοῖς μονάδας κατὰ τὴν ἡγεμονικὴν ἰδιότητα παραδέξασθαι, καὶ προτάττειν φρουρητικὰς αὐτῶν δυνάμεις τῶν εἰκείων προόδων. καὶ τούτων ἐναργέστερον μὲν ἡ τοῦ Ὀρφέως μυστικὴ παράδοσις διαμυθολογεῖ.

Παθόμθ. δὲ ταῖς πλεπαῖς ὁ Πλάτων, καὶ πῆς πρεῖ αὐπὰς ἀρωμθόεις, ἐνδικνυπαι πρεῖ αὐτῶν, ἐν μθὼ πῆς νόμοις, πῆς ἐκ Κορυβάντων καλαυλήσεως ἡμᾶς ἀναμιμνήσκων, πῆς παῶ τὸ ἄπακθον, καὶ θορυβῶδες κίνημα καπασελλεύσης. ἐν ᾗ πῷ Εὐθυδήμῳ, Ε θρονισμοῦ μεμνημθόθ., ὃν ἐν πῆς Κορυβαντικῆς ἐπιπέλοιω. ὥσπερ δὴ καὶ ἐν ἄλλοις, πῆς Κουρητικῆς ἐπιμνήσθη τάξεως. Κουρήτων πε ἐνόπλια παίγνια λέγω.

Ἐπεὶ καὶ πρεσβεῦσαι λέγουσι τὸν τῶν ὅλων δημιουργὸν, καὶ πρεχορεῦσαι, λπὸ πῆς Ῥέας ἀναφανέντος. ἐν μθὼ οὖν πῆς νοερᾶς θεοῖς ἡ κουρητικὴ τάξις ἡ πρωτίστη τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν. αἰτίαν δὲ πῆς ἐκεῖ Κούρησιν ἡ τῶν Κορυβάντων πρόβασις τῇ Κόρῃ, καὶ Φρουρεῖσα παρεχέθαι αὐτὴν, ὡς Φησιν ἡ Θεολογία. διὸ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαχον παύτην. εἰ δ᾽ βούλῃ καὶ κατὰ τὴν παλαιικὴν συνήθειαν λέγειν, ὅτι πρσίσανται τῆς καθαρότηθ., καὶ ζώζουσιν ἄχραντον τὴν κουρικὴν τάξιν, καὶ ἐν ταῖς ἀλλοιώσεσιν ἄτρεπτον, καὶ ἐν ταῖς εἰς σῦ κόσμους πρείδεσι μόνιμον, ἀλλὰ πῦτο Κορύβαντας ἐκλήθησαν. τὸ γὰρ Κορὸν πανταχοῦ τῆς καθαρότητός ἐστι σημαντικὸν, ὡς Φησιν ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης. ἐπεὶ καὶ αὐτὴν τὴν δέσποιναν ἡμῶν τὴν Κόρην, σκ ἀλλαχόθεν ὠνομάσθαι Φαίης ἂν, ἢ ἐκ τῆς καθαρότηθ., καὶ τῆς ἀχράντου ζωῆς.

Δηλοῖ δὲ οἰκείως ἔχουσα πρὸς τὸν δε τὴν τάξιν, διπλᾶς παράγουσα τελάδας Φρουρητικάς, τὴν μθὲν, μετὰ δ᾽ πάλρες, τὴν δὲ, αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῆς μιμουμθήν, καὶ παύτην τὴν ὅλην ζωογόνον θεόν. καὶ γὰρ ἐκείνη σῦ πρωτίστους πρέσησι Κούρησας.

Πανταχοῦ μθὲν ἡ Φρουρητικὴ, καὶ ἄχραντθ. τάξις, σύτως ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς θεολογίας ὀνομάζεται. ἀλλ᾽ ἄνω μθὲν, ἁπλουστέρα, καὶ ἀμέριστός ἐστι. κάτω δὲ, ἐν πῆς ἡνιμονικῆς, μετὰ διαιρέσεως ἀναφαίνεται, καὶ ποικιλίας. διὸ καὶ τῆς Ἀθηναϊκῆς ἕνωσαι μονάδθ., καὶ διαφερόντως τῇ τρίτῃ. [ἐ τῆς τριάδος.] τὴν πρόοδον ἐνιζούσης αὐτῶν, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν κίνησιν αἰσχούσης, καὶ ὅλως ἐπιστρεφούσης αὐτὰς εἰς τὰς οἰκείας ἀρχάς. καὶ μὲν καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτθ. ἡ τριὰς πρσηκεν ταῖς Φρουρητικαῖς ταύταις δυνάμεσιν, ὡς πλήθθ. καὶ πρείσχων ἀρχὰς, καὶ μέσας, καὶ πλθ. μοιοειδῶς τῶν δύο πρώτων (πᾶν γὰρ τὸ Φρουροῦν, πανταχόθεν πρόδηλ πείλαμβάνειν τὸ Φρουρούμθον) καὶ τὰς τ᾽ οὐσίας, καὶ δυνάμεις αὐτῶν, καὶ τὰς ἐνεργείας, ἀκλινεῖς διαφυλάτῃ. ἐν μθὼ

Plato verò sequutus Initia, *sacrorumq; ceremonias*, & ea, quæ fiunt in ipsis, de ipsis demonstrat *ea, quæ sentit, suamq; sententiam aperte pronunciat*, in Legibus quidem, nobis in memoriam revocans illam Corybantum suavem tibiâ permulcendi rationem, quæ omnem inordinatum, & turbulentum motum compescit. In Euthydemo verò, mentionem faciens illius in solio collocationis, quam in Corybanticis *sacris, ipsi Corybantes* faciebant. *Illum enim, quem erant imitaturi, in solio collocabant, ei applaudebant, & choreas circum eum agitabant.* Quemadmodum etiam in alijs *Dialogis*, ordinis Curetici mentionem fecit. Et Curetum armata ludicra certamina narrans.

Quoniam *Curetes* etiam illum *rerum* universarum Creatorem circumstare, & circum *eum* saltare dicuntur, à Rhea in lucem producti. In ipsis igitur intellectualibus Dijs ille primus Cureticus ordo *suam* hypostasin, *& fundamentum* est sortitus. Per proportionem verò respondet, *ac similis est* Curetibus, qui *sunt* illic, ille Corybantum *ordo*, qui ipsi Coræ, *i. e. Proserpinæ*, præit, & ipsam undiq; custodit, ait ipsa Theologia. Quamobrem etiam *Curetes* istam appellationem sunt sortiti, *dictiq; sunt* Κούρητες, ἀπὸ τῆς Κούρης. *quod sonice, porticeque deductum à* Κόρη: *sed metri causa ν insertum.* Si verò vis etiam secundùm Platonicam consuetudinem loqui, quoniam *Curetes* sunt præsides ipsius puritatis, & impollutum servant Curicum, *vel Cureticum* ordinem, & in *fœtuum* procreationibus *eum conservant* immutabilem, & constantem in ipsis periodis *rerum, quæ veniunt* in ipsos Mundos, *vel, in rerum periodis, quæ sunt in Mundis* propterea Corybantes vocati fuerunt. Nam illud vocabulum Κορὸν, ubiq; puritatis significandæ vim habet, *i. e. puritatem ubique significat*, ut ait in Cratylo Socrates. Quoniam & ipsam Dominam nostram Coren, non aliunde nominatam fuisse dixeris, quàm ab ipsa puritate, & impolluta vita.

Declarat autem *hæc Dea*, se necessitudinis vinculo conjunctam esse cũ hoc ordine, quia duplices Trinitates *rerum* custodes producit, unam quidem, cum ipso Patre, alteram verò, ipsa per se, & ex se *procreans, suum Patrem, in ea procreanda* imitans, & illam universalem animalium procreatricem Deam *Rheam*. Etenim illa primos constituit Curetes.

Ubiq; igitur ille *rerum* custos, & impollutus ordo, sic à Græcanica Theologia appellatur. Sed supra quidem simplicior, & individuus est. Infrà verò, inter principales *Deorum ordines*, cum divisione, & varietate apparet. Quamobrem etiam *isti ordines* Minervali indigent Unitate, præcipuè verò tertiâ, quæ progressum ipsorum unit, & illum armatum motum sustinet, & deniq; convertit, *ac reducit* ipsos ad sua principia. Quinetiam iste numerus *ternarius, unde nomen accepit* ipsa Trinitas, convenit istis *rerum* custodibus potestatibus, ut *numerus* perfectus, & principia continens, & media, & finem uniformiter secundorum *Entium, & numerorum*, (Omne enim quod custodit *aliquid*, undiq; cõprehendere studet id, quod *ab eo* custoditur) & essentias, & facultates, *& potestates*, & actiones ipsorum *secundorum Entium, & numerorum*, immutabiles conservare *student*, in

ipsis

ipſis quidem intellectualibus Dijs, illæ tres Unitates Curetum, *quæ* circa tres illos Patres videbantur. Hic verò, Trinitas ipſam Coren, *i. e. Proſerpinam*, undiq; cuſtodire dicitur, quoniam & ipſa triplices in ſe-ipſa Unitates *ſibi* præpoſuit *cuſtodes*, *à quibus cuſtoditur*, ut antè diximus. Omnes igitur ab impollutis Dijs immutabiles cuſtodiuntur, & manentes, & progredientes. Et quodnam aliud *genus*, cum hujus *Dei*, *Selis*, fœcundis facultatibus collocari convenit, quàm illud genus, quod Deos cuſtodit? Ut *iſti Dij*, *facultatium* ipſarum in omnia progreſſus ſuſtineant, & multiplicationes ipſis *factuum* procreationibus, & ipſos motus immutabiliter, & in ſe-ipſis ſtantes manifeſtè-conſervent. Et propterea Dij omnia quidem ſe-ipſis *i. e. ſua divina potentia per totum mundum diffuſa bonis*, & *effectis* replent, & omnia generant, nec ab ullo recedunt vel eorum, quæ ſunt prima, vel eorum, quæ ſunt ultima, *nec quidquam horum deſerunt*. Quod verò in ſe-ipſis *Dij perpetuò* ſint, omnibus adſunt, & cum ſe-ipſos repleverint, omnia ſecunda replent. Neq; *conſtans*, & immutabilis ipſorum ſtatus ſtat infœcundus, neq; vis *ipſorum* fœcunda in-ſe-recipit aliquid à deterioribus: ſed & ipſa fœcunda abundantia, & immutabilis facultas *atq; poteſtas ipſorum*, in ipſis per-ipſum-cognationis-vinculum conjuncta-manet. Hæc de impolluta Deitate, quæ cum illis principalibus, & *imperatorijs* Dijs à Platone, Græcisq; Theologis collocatur, breviter ſint-dicta.

CAPUT XIV.

RUrſus verò *ſuperiorem materiam* reſumentes, *ac repetentes*, de univerſo ordine illorum Principum, & Ducum, qui per-ſimilitudinem-expreſſi vocantur, communiter perſequamur, & *generaliter tractemus*, quæcunq; Parmenides de ipſis nos docet. Oportet enim (ut & in ſuperioribus verbis *eſt dictum*, & *ut ſupra declaratum eſt*,) omnem diviſam contemplationem, ad communem, & unam Parmenidis myſtagogiam & *arcanam rerum ſacrarum doctrinam* referre. Illic enim & divinarum diſpoſitionum, & *divinorum ordinum* cohærentiam, & communes poteſtates, ordine nobis à Platone traditas reperiemus. Illius igitur rerum--opificis ordinis, & Deorum in iſto collocatorum, ipſa Identitas, & Diverſitas, nobis definit proprietatem. Et propter hæc, & ipſam paternam, & illam illius rerum-opificis fœcundam cauſam, & impollutum ipſius fontem, & diſcernendi-vi-præditam in ipſo poteſtatem *comprehenſam*, ſecundùm quam ſuum regnum à Saturnio diſtinguit, *atq; ſecernit*, explicamus per antè dicta *verba*.

Quoniam autem ille Deorum per-ſimilitudinem-expreſſorum ordo totus ex rerum-opifice Unitate pendet, & circa illam ſubſiſtit, *atq; conſiſtit*, & converſus-eſt ad ipſam, *ac ad ipſam reverſitur*, & ab ipſa perficitur, oportet profectò & ipſa hujus ordi-

τῆς τετραδικῆς θεότητος, καὶ τῆς μονάδος τῆς ἐν αὐτῇ τὰς τρεῖς μονάδας ἐξελίξαντος πατέρας. λοιπὸν δὲ [l. ἐστὶν] ἡ τριὰς, τῇ Κόρῃ λέγεται Φρουρεῖν παντοχόθεν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ τριπλᾶς ἐν ἑαυτῇ περιεπαίσατο μονάδας, ὡς πρόσθεν εἴπαμεν. ἅπασαν οὖν τὴν ὑπὸ τῶν ἀχράντων θεῶν, ἄγρυπνοι Φρουροῦντες καὶ μύστευσαν, καὶ προϊοῦσαν, καὶ τὰ ἄλλα πάντα προσηκόντως τῆς [l. ταῖς] γενίμοις συντελεῖν δηλωσάμενοι, ὡς τὸ Φρουρητικὸν τῶν θεῶν γένος· ἵνα τὰς πάντα προόδους αὐτῶν ἀνέχωσι, καὶ σὺν πολλαπλασιασμοὺς σὺν ἐν ταῖς δοσηγήσεσι, καὶ τὰς κινήσεις ἀτρέπτως καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἐξωσαις δοσφαίνωσι.

Καὶ διὰ πᾶν πάντα μὲν ἑαυτῶν πληροῦσιν οἱ θεοὶ, καὶ πάντα γινῶσι, καὶ οὐδενὸς ἀφεστήκασιν, οὔτε τῶν πρώτων, οὔτε τῶν ἐσχάτων. πρὸ δὲ ἐν ἑαυτοῖς εἶναι, πᾶσι πάρεισι, καὶ ἑαυτοὺς πεπληρωκότες. πάντα τὰ δι' αὐτῶν πληροῦσι. καὶ οὔτε τὸ ἀκλινὲς αὐτῶν ἄγονον ἔστηκεν, οὔτε τὸ γόνιμον ὑποδέχεται τι παρὰ τῶν χειρόνων. ἀλλ' ἥτε γενιμὴ οὐσία, καὶ ἡ ἄτρεπτος δύναμις, ὁμοφυῶς ἐν αὐτῇσι συνέζυκται. Ταῦτα μὲν τῆς ἀχράντου καὶ πηγαίας, τῆς τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, καὶ τῶν παρ' Ἕλλησι θεολόγων συνταττομένης, εἰρήσθω συντόμως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιδ'.

ΠΑλιν δὲ ἀναλαβόντες, ἀρχὴν μὲν τῆς πάσης ὅλης τῶν ἀφομοιωματικῶν καλουμένων ἀγχίνων τε, καὶ ἡγεμόνων διελθωμεν. ἐπεὶ ὁ Παρμενίδης ἡμᾶς ἀναδιδάσκει μὲν αὐτῶν. δηλοῖ (ὥσπερ καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν λόγων) τῇ διηρημένῃ ἅπασαν θεωρίαν, εἰς τὴν κοινὴν, καὶ μίαν ἀναφέρειν τὴν Παρμενίδου μυσταγωγίαν. ἐκεῖ γὰρ καὶ τῶν θείων διακόσμων τὴν συνέχειαν, καὶ τὰς κοινὰς δυνάμεις ἐν πάσῃ παραδεδομένας ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εὑρήσομεν. τῆς μὲν πάντα δημιουργικῆς πάσης, καὶ τῶν ταύτῃ συντεταγμένων θεῶν, τὸ ταὐτὸν, καὶ ἕτερον ἡμῖν ἀφορίζει τὴν ἰδιότητα. καὶ καθ' ταῦτα, τὴν τε πατρικὴν αἰτίαν, καὶ τὴν γόνιμον τοῦ δημιουργοῦ, τὸ τε ἄχραντον αὐτοῦ πηγὴν, καὶ τὴν διακριτικὴν ἐν αὐτῷ δύναμιν, καθ' ἣν διορίζει τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀπὸ τῆς Κρονίας. ἐξηγούμεθα διὰ τῶν πρόσθεν εἰρημένων.

Ἐπεὶ οὖν ἡ τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν διακόσμησις ἅπασα τῆς δημιουργικῆς ἐξήρτηται μονάδος, καὶ πρὸς ἐκείνην ὑφέστηκε, καὶ ἐπέστραπται πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀπ' αὐτῆς πληροῦται, δεῖ δὲ καὶ

καὶ τὰ τῆσδε τῆς τάξεως συνθήματα, πρὸς τὰ δημιουργικὰ τὸν λόγον ἀναφέρων, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῆς διδόναι ἐν μέτροις προϊοῦσιν, εὐπαρίστατον ἀποφήνηται. οὕτω γὰρ ἂν καὶ τὰ συνεχῆ τῶν θείων γενῶν πρὸς ἄλληλα μᾶλλον φανείη καὶ καταφανεῖς, καὶ ἡ δι' ὑστέρων ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἔκφανσις, δι' αὐτῶν ἐκείνων ἡμῖν τελέως γνωρίζοιτο. τίνα δὴ οὖν ἐστι τὰ τῆς τάξεως ταύτης ἴδια, τῆς ὑπ' ἀλλήλων ἡγεμονικῆς ὑμνουμένης, ἀφομοιωματικῆς δὲ ὑπὸ τῶν λόγων ἀποδεδειγμένης; πᾶν δὴ τὸ ἀφομοιωματικὸν, πάσης μὲν ὁμοιότητος ἐνδίδωσι μέτουσίαν τοῖς ἀπεικονιζομένοις ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τῆς πρὸς τὰ παραδείγματα κοινωνίας. ὁμοῦ δὲ τῷ ὁμοίῳ καὶ τὸ ἀνόμοιον παρέχει, καὶ συμμίγνυσιν. ἐπεισδῦναι γὰρ εἰκόνι ἀμιγὲς τὸ τῆς ὁμοιότητος γένος, ἄνευ ἑτέρου χωρὶς, οὐ πέφυκε παρεῖναι.

Εἰ τοίνυν καὶ ἤδη τῶν θεῶν ἡ τάξις ἀνακάζει τὰ αἰσθητὰ τοῖς νοεροῖς, καὶ πάντα τὰ μεθ' ἑαυτὴν καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ παρέχει μίμησιν, ὁμοιότητος δή που τοῖς μεθ' ἑαυτὴν, [l. ἑαυτῇ] ἐστιν αὐτὰ ποιητικά. ἡ δὲ τούτης, καὶ ἀνομοιότητος, τῆς τῇ ὁμοιότητι συστοίχου. πάντα γὰρ τὰ μετέχοντα τοῦ ὁμοίου, καὶ τοῦ ἀνομοίου μεταλαγχάνειν ἀνάγκη.

Καὶ τοῖς μὲν προσεχεστέροις τῶν ἀποφηνομένων, μειζόνως τὸ ὅμοιον τοῦ ἀνομοίου δίδωσι. τοῖς δὲ πορρώτερον προϊοῦσι τῶν ἀρχῶν. καὶ ἀπὸ τῆς ἀνομοιότητα μᾶλλον ἢ τῆς ὁμοιότητα, τὴν οὐσίαν ὑφίστησιν.

Ὅλως γὰρ, ἡ μὲν ὁμοιότης, ἀναλόγον ἐν αὐτῇ τοῖς πλείοσι αἴτιοις ἔχει τὴν ὑπόστασιν, καὶ τοῖς ὑπερπεπτικοῖς πρὸς τὰς ἀρχάς. ἡ δὲ ἀνομοιότης, τοῖς γονίμοις, καὶ πλήθους, καὶ διαιρέσεως προεστώσης. καὶ γὰρ ἀνάλογον ἡ μὲν, τῷ νοητῷ παρά τι προελθεῖν, ἡ δὲ, τῇ ἀπείρᾳ.

Διὸ καὶ συναγωγὸς μὲν ἡ ὁμοιότης, διακριτικὴ δὲ τῶν προϊόντων, ἀνομοιότης. ἐπεὶ δὲ πᾶν τὸ θεῖον ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς ἐνεργείας ἄρχεται, κἂν πρὸς τὰ δεύτερα ἐνεργῇ, καὶ τῆς οἰκείας ἰδιότητος μεταδίδωσι, [l. μεταδιδῷ] τοῖς καταδεεστέροις, αὐτὸ πρὸ τῶν ἄλλων καθ' ἑαυτὸ ἵστησι, καὶ ἀφορίζει, πάντως δήπου καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις δ' χορηγεῖν, καὶ ἀνομοίου τῷ μίθεξιν ἑαυτοῦ, καὶ πρὸς ἑαυτὸ

nis signa, ad illa *signa* quæ pertinent ad ipsam rerum-opificem *Unitatem*, orationem referre, & ab illis *certa, justaq; mensura* progredientem, & bene-compositam, *ac ordinatam fœtuum* procreationem ipsis dare. Sic enim etiam ipsa divinorum generum inter se cohærentia magis perspicua fiet, & secundorum ab antiquioribus *manans* ortus, per illa ipsa nobis perfectè notus-fiet. Quænam igitur sunt hujus ordinis proprietates, *ordinis* hujus, qui principalis celebratur à mutuis *proprietatibus*, & per-similitudinem-expressus ab ipsis verbis demonstratur? Omne igitur, quod per-similitudinem-expressum *est, vel potiùs, quod res aliquas per similitudinem exprimit*, omnis quidem similitudinis participationem, *atq; communionem* impertit rebus à se per-similitudinem-expressis, & ipsius cum ipsis exemplaribus communionis *ipsas facit participes*. Unà verò cum ipso Simili etiam ipsum Dissimile producit atq; commiscet. Quoniam ipsum similitudinis genus cum ipsis imaginibus non-mixtum, sine contrario non solet-naturaliter adesse.

Si igitur & iste Deorum ordo assimilat sensilia intellectualibus, *& hæc illis similia facit*, & omnia post se *creata*, producit secundùm imitationem, *quam res per similitudinem expressæ habent* cum ipsis *similitudinis* causis, profecto rebus post se *creatis* est primaria similitudinis causa. Si verò *similitudinis* hujus *est primaria causa, est* etiam ipsius dissimilitudinis *causa*, quia dissimilitudo *est* similitudinis cognata, *& hæc duo, mutuo naturæ vinculo constringuntur*. Necesse enim *est* omnia, quæ simile participant, etiam dissimile participare.

Et *hic Deorum ordo* propinquioribus quidem rebus generatis, magis simile, quam dissimile dat, *majoremq; similitudinis, quam dissimilitudinis partem impertit*. Illis verò *rebus*, quæ longiùs ab ipsis principijs sunt-progressæ, secundum dissimilitudinem magis, quam *secundum* similitudinem, essentiam dat, *quam ex majore dissimilitudine, quàm similitudine confiatam* constituit.

Summatim enim, ipsa quidem similitudo, paternis causis hypostasin, *atq; naturam* in se proportione-respondentem, *& similem* habebit, & *similem causis* illis, quæ res ad *sua* principia convertunt, *atq; reducunt*. Ipsa verò dissimilitudo, *naturam habebit similem causis* fœcundis, & multitudinis, & divisionis præsidibus. Nam altera quidem, ipsi mentali propemodum per proportionem quandam similis est-progressa, altera verò, ipsi infinitati *similis est*.

Quamobrem etiam ipsa quidem similitudo, *rerum est* conciliatrix, *quæ res in unum cogit, congregat, & inter se conciliat*. Ipsa verò dissimilitudo, res *alicundè* progressas discernit, *atq; distinguit*. Quoniam verò omne divinum ab ipsa sui-ipsius actione ducit-initium, quamvis in secundis *naturis* agat, & suam proprietatem inferioribus impertiat, *idem etiam* se-ipsum ante *naturas* alias, propter illam *suæ proprietatis actionem*, statuit, atq; definit. Prorsus igitur etiam illud, quod alijs suppeditat similitudinis, & dissimilitudinis communionem sui-ipsius,

i. e. quam

s.e. quam alia secum habent, hoc etiam similitudinem, & dissimilitudinem apud se ipsum habebit, *& in se ipso continebit. Vel, hoc etiam habebit aliquid, quod ipsi erit simile, & dissimile.* Est autem ex utroq; cõmixtum, quamvis hic quidem, similitudinem, illic verò, dissimilitudinem magis propositam habeat. Unitasunt enim illa generandi-vim-habentia *genera* cum paternis, & impolluta cum illis, quæ in omnia progredi *properant, & student.* Et duplices divinorum generum cognationes inter-se connectuntur, *arctissimeq; cognationis vinculo conjunguntur*, & alia cum alijs agunt, & alia in alijs subsistunt. Ipsum enim principalium, *& imperatoriorũ* Deorum genus est & sibi-ipsi, & alijs simile, & dissimile. Sed quod sibi quidem ipsi simile, & dissimile existit, *illud* etiam secum, *&* cum ipsis principijs conjungit *rei ipsius*, & discernit, *atq; disjungit*, proprios progressionis fines conservans. Quod verò alijs simile, & dissimile *est*, id ad se-ipsum etiam convertit, *& reducit* alia, & cogit, & à se dividit, *& separat.* Tales igitur *sunt* horum Deorum proprietates. Quòd autem ab illa rerum-opifice Unitate, & à signis illic primum-existentibus, hæc etiam in istum ordinem progrediantur, satis *apertè* Parmenides nobis demonstrat. Ipsũ enim Idem, ipsa rerum-opifex-facultas, & ipsum Diversum, illius hîc *traditæ* similitudinis, & dissimilitudinis est-primùm-existens causa, ut ipse *Parmenides* dicit. Quoniam verò, quamvis & dividuorum generum, & dividuè agentium hic *Deorum* ordo, sit Deorum summitas *atq; fastigium*, tamen universalem habet excellentiam apud ipsam *Deorum summitatem* ubi etiam cohærens *est* cum universalibus Deorum ordinibus, non à divisis causis *manans*, horum progressus, discretè *sunum* ortum est-sortitus: sed ab universali rerum-opifice procedit horum utrumq; tanquam oppositorum. Etenim ipsum simile *manat* ab eodem, & diverso, & ipsum dissimile *suam* hypostasin, *atq; naturam* ab utroque *manantem* accipit, & ita utrumq; participat universalem illius rerum-opificis Unitatem. Quod profectò est materiatæ essentiæ indicium, quod quasi præcipuarum partium unam quamq; ad illud universale faciens, *i. e. ad illum universalem rerum-efficientem, & effectricem causam* refert. Generat igitur & ipsa Identitas similitudinem, & ipsa Diversitas. Sed altera quidem, paternè, altera verò, impolluté Et altera quidem, generativè *propter insitam generandi facultatem*, altera verò, discretivè, *propter discernendi, disjungendiq; vim ab ipsa natura datam.* Et rursus utraq; sibi-ipsi dissimilitudinem aptè cõstituit *affinem, sibiq; familiariter conjungit.* Sic igitur ipsa Deorum per-similitudines-expressorum genera variantur. * Nam sunt paterna, & *rerum* universarum generandarum, & conciliandarum, *& in unum cogendarum* vim habent. Nam propter primum-existentes causas duplicata *sunum* ortum sunt sortita. Et illa rerum-opifex Dualitas in unamquamq; causarum in se primùm-collocatarũ agens ab *earum* una-quaq; progressum in secundas *cau-*

* *Idem, Alterũ, vel Generandi-facultatem-habens. Duorũ-effectrix enim est ipsa facultas.*

* *Hæc sas* facit.

ad marginem scribuntur.

1. Paterna *causa*. 2. Animalium-procreatrix *causa*. 3. Formarum-effectrix *causa*. 4. Convertendi-vim-habens *causa. i. e. Causa, qua rerum ad sua principia convertendarum, & reducendarum vim habet.*

τὸ ὅμοιον ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀνόμοιον. καὶ ἔστι σύμμικτον ἀπ' ἀμφοῖν, ἡ μὲν γὰρ ὡδὶ μᾶλλον τῶν ὁμοιοτήτων ἀποβεβληκυῖα, ὡδὶ δὲ, τῶν ἀνομοιοτήτων. σωλοῦται γὰρ τὰ γόνιμα τῆς γενεᾶς, καὶ τὰ ἄχραντα τῆς ἐπὶ πᾶν προϊέναι σπεύδουσι. καὶ διὰ ταῦτα συστοιχίαι τῶν θείων γενῶν, ἀλλήλοις συμπλεκόμεναι, καὶ μεθ' ἑαυτῶν ἐνεργοῦσι, καὶ ἐν ἀλλήλοις ὑφεστήκασι. τὸ γὰρ ἡγεμονικὸν τῶν θείων γένος, ὅμοιόν ἐστι, καὶ ἀνόμοιον ἑαυτῷ πῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ἀλλ' ἑαυτῷ μὲν ὅμοιον, καὶ ἀνόμοιον ὑπάρχον, ἑαυτῷ καὶ συνάπτει ταῖς ἀρχαῖς. καὶ Παρμενίδης, ταύτην οἰκείως ὅρους τῆς προόδου φυλάττειν. τὸ δὲ ἄλλοις ὅμοιον, καὶ ἀνόμοιον, οἷς αὐτὸ καὶ τὰ ἄλλα διαφέρει, καὶ συνάγει, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ διίστησι. ποιαύτας μὲν οὖν αἱ τῶν θεῶν τούτων ἰδιότητες. ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς μονάδος, καὶ τῶν ἐκεῖ πρωτουργῶν συνημμάτων, καὶ ταῦτα πρόεισιν εἰς τόνδε τὸν κόσμον, ἱκανῶς ὁ Παρμενίδης ἡμῖν ἀποδείκνυσι. τὸ γὰρ ταὐτὸν, τὸ δημιουργικὸν, καὶ τὸ ἕτερον, τῆς ἑκατέρωθεν προϊούσης ὁμοιότητος, καὶ ἀνομοιότητος ἄντικρυς, ὡς αὐτός φησιν. ἐπειδὴ δὲ, ἡ καὶ τῶν μεριστῶν θεῶν, καὶ μεριστῶς ἐνεργούντων ἥδε ἡ τάξις, τῶν θεῶν ἀκρότης ἐστὶν, ἀλλ' ἑλικτὸν ἔχει πρὸς αὐτὸν τὸν προελθὸν, ἵνα καὶ συνεχὴς τοῖς ἑλικτοῖς ἀκροτάτοις τῶν θεῶν, οὐκ ἀπὸ τῶν διηρημένων αἰτίων ἡ τούτων πρόοδος, ἀκατακερμάτως τὴν ὑποστάτησιν ἔλαχεν, ἀλλ' ἀφ' ὅλου τοῦ δημιουργοῦ προϊοῦσιν ἑκάτερον τῶν οἷον αἰτιατικωμένων. καὶ γὰρ τὸ ὅμοιον, οὐκ ἄνευ ταὐτοῦ, καὶ ἑτέρου, καὶ τὸ ἀνόμοιον, ἀπ' ἀμφοῖν τὴν ὑπόστασιν δέχεται, καὶ οὕτω δὴ μετέχει τῆς ὅλης τοῦ δημιουργοῦ μονάδος ἑκάτερον. ὃ δὴ τῆς ὑλικῆς ἐστὶν ὑπάρξεως γνώρισμα, τὸ, [ὃ] τῶν οἷον μερῶν τῶν ἀφορώντων ἕκαστον εἰς ὅλον αἰσθάνεται τὸ ποιοῦν. Γεννᾷ δ' οὖν καὶ ἡ ταυτότης τὴν ὁμοιότητα, καὶ ἡ ἑτερότης. ἀλλ' ἡ μὲν, ταλεγικῶς, ἡ δὲ, ἀχραντίνως. καὶ ἡ μὲν, γονιμικῶς, ἡ δὲ, διακριτικῶς. καὶ πάλιν ἑκάτερα, [l. ἑκατέρα] τὴν ἀνομοιότητα ὑφίστησιν οἰκείως ἑαυτῆς.

Καὶ οὕτω δὴ τὰ γόνιμα ποικίλλεται τῶν ἀφομοιωμαλικῶν θεῶν, * ταλεγικὰ, καὶ γονιμικὰ, καὶ συναγωγὰ τῶν ὅλων ὑφιστάμενα. κατὰ γὰρ τὰς προϋπαρχούσας αἰτίας διπλασιαζόμενα, τὴν ἕκφασιν ἔλαχε. καὶ ἡ δημιουργικὴ δυὰς εἰς ἕκαστον ἐνεργοῦσι τῶν ἐν αὐτῇ προϊσταμένων αἰτίων τὴν ἀφ' ἑκάστου πρόοδον εἰς τὰ ὕστερα ποιεῖ.

* Ταυτὸν ἢ ἑτερότητα. ὁμοιότης γὰρ ἡ δύναμις.

* 1. Παλεγικόν. 2. Ζωογόνον. 3. Εἰλικτικόν. 4. Ἐπιστρεπτικόν.

Καὶ τὰ μὲν ὅλα συμπεράσματα, δυαδικά. περιλαμβάνεται γὰρ ὑπὸ τοῦ δημιουργικῆς πηγάδος. ἐν ὅροις τοῖς προσηγορικοῖς καὶ τῇ ἁπλότητι τῶν γενερῶν γνώσεων, τὸ πλῆθος συνελίσσεται τῶν ἀφομοιωματικῶν προόδων εἰς ἕνωσιν.

Καὶ τῶν προϊόντων ἕκαστον, τὸ μὲν, ὑπερφυᾶ, καὶ ἄγνωστον τοῖς πολλοῖς ἔχει πρόοδον, τὸ δὲ, ἐμφανῆ, καὶ πᾶσι γνώριμον. λέγω δὲ, οἷον τὸ ὅμοιον, ὅτι μὲν τῆς ἑτερότητος ὑφιστάμενον, δύσεπινόητον ἔχει τὴν εὕρεσιν πάροδον. ὅτι δὲ τῆς ταυτότητος πρόϊόν καταφανῆ τὴν αἰτίας προέσεται λόγον. κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ, καὶ ἡ ἀνομοιότης, τὸ μὲν ἑτερότητα κατάδηλον ἔχει τῆς εἰκείας ὑπάρξεως δρόμον. τὸ δὲ ταυτότητα, δύσγνωστον. διὸ δὴ καὶ ὁ Παρμενίδης ὅτι τῶν τοῖς πολλοῖς ἀγνώστων, μόνῃ δὲ ἐπιστήμῃ, καὶ νῷ καταφανῶν ἀρξάμενος, εἰς τὰ πᾶσι γνώριμα, καὶ ῥητὰ καταληξεν. ἐπεὶ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, προηγεῖται τὸ ῥητὸν τοῦ ἀῤῥήτου. καὶ τὸ γνωστὸν τοῦ προόδου, ἀλανθάνων, καὶ ἄγνωστος αὐτῶν τῆς ὑποστάσεως τρόπος. ταῦτα καὶ ἐκ τοῦ Παρμενίδου περὶ τῶν θεῶν πάντων ἔχομεν λέγειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιε'.

Ἀρχὴν δὲ ἄλλην θέμενοι, περὶ τῶν ἑξῆς διακόσμων διέλθωμεν. τῶν μὲν οὖν ἐν τοῖς θεοῖς μεριστῶν διακόσμων τριχῇ διῃρημένων, τοῦ τε πατρικοῦ τάγματος, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων προελήλυθος, καὶ τὰ πάντα μετρεῖν, καὶ ἀφορίζειν, ὡς τὰ λόγια φησι, τὸν μὲν πρώτιον, καὶ ἀνωτάτω τάξιν ἔλαχον οἱ ἡγεμονικοὶ θεοὶ, προηγησάμενοι τῶν γενερῶν διακόσμησιν προϊόντες τὸν πρόοδον, αἰσάγοντες τὰ δόσπορα, καὶ συνάπτοντες τῷ δημιουργῷ τὰ ὅλα, καὶ πάντα ἐκφαίνοντες τὰ ἀμέριστα, καὶ ἑνωτικὰ τῶν γενερῶν ἀγαθῶν, τοῖς δοτικοῖς, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ τὴν πληρότητα συνέχοντες ἐξῃρημένως. τὸν δὲ ἐσχάτιον διακόσμησιν, καὶ τὰ πέρας τῆς θείας προόδου συγκλείουσιν, οἱ τὸν κόσμον τὸν αἰσθητὸν συμπληροῦντες, ἐκληρώσαντο θεοὶ καὶ μέρη διελόμενοι τὸ πᾶν, καὶ λήξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ὑποδοχὰς διαλαχόντες αἰδίους, καὶ διὰ πάντων μίαν, καὶ ἀρίστην τοῦ κόσμου πολιτείαν συνφαίνοντες. μεταξὺ δὲ πάντων ἐστὶ τῶν ἐγκοσμίων ἡμῶν ἀρχόντων, καὶ ζωῆρων, καὶ τῶν ὑπερκοσμίων ἡγεμόνων, οἱ χωριστὸν, ἅμα καὶ ἀχώριστον τάξιν τῶν αἰσθητῶν κλήρων προεστηκότες, καὶ καὶ πάντα ἀφορίζοντες τὴν οἰκείαν πρόοδον, ἐξῃρημένοι τὸ ἅμα τῶν ἐν παντὶ θεῶν, καὶ συνηγμένοι πρὸς αὐτούς. καὶ τὰ μὲν ἐξισταζόντος τοῖς διῃρημένοις τοῦ κόσμου μέρεσι, [l. μέρεσι] λήξεως ὑπερπλωμένοι, καὶ πλήσιον αὖθην ὑπαίοντες θεῶν ἐγκοσμίων ἀριθμοῖς.

Et ipsæ quidem universales conclusiones, *sunt* dyadicæ, *quia Dualitatem continent*. Continentur verò ab ipso rerum opifice Quaternione, in præstitutis terminis. Et cum illa simplicitate intellectualium generum, ipsa progressuum per-similitudinem-expressorum in unitatem multitudo convolvitur, *& congregatur*.

Et eorum, quæ *ex primis causis* sunt-progressa, unum-quodque, unum quidem, super.naturalem, & ignotum vulgo progressum habet, alterum verò, manifestum, & omnibus notum. Dico autem, exempli gratiâ, ipsum simile, ab ipsa quidem Diversitate constitutum, cognitu-difficilem habet illinc adventum. Ab Identitate vero procedens, manifestam causæ rationem producit, *& nobis ostendit*. Eodem autem modo & ipsa Dissimilitudo, Diversitatem *quidem*, habet manifestum suæ essentiæ principium, Identitatem verò, cognitu-difficile *principium habet*. Quamobrem etiam Parmenides ab ijs, quæ vulgo sunt ignota, & quæ solâ scientiâ, & mente *nobis sunt* manifesta, ducens-initium, in ea desijt, quæ omnibus sunt nota, & quæ verbis exprimi, declarariq; possunt. Quoniam & apud ipsos Deos, id, quod nullis verbis exprimi potest, antecedit id, quod verbis declarari potest. Et illa *Deorum* ipsorum latens, *occulta*, & ignota naturæ ratio *antecedit* illâ, quæ per *suum* progressum *hominibus* est nota. Hæc etiam ex Parmenide *sumpsi*, de Dijs istis habebamus dicenda.

CAPUT XV.

Alio verò *dicendi* principio posito, de sequentibus ordinibus differamus. Cũ igitur illi particulares ordines, qui sunt inter ipsos Deos, trifariâ sint-divisi, secundũ perfectam Trinitatis mensuram, à principio, à primis mentalibus, & usq; ad ultima progressam, & omnia metientem, & definientem, ut oracula, *sacraq; scripta* dicunt, primum quidem, & supremum ordinem sortiti-sũt illi principales, *& imperatory* Dij, proximo post intellectualem dispositionem facto progressu, secunda reducentes *ad suum principium*, & conjungentes *ea* cum illo *rerum* universarum opifice, & omnia patefacientes, *& ostendentes* individua, & unita intellectualia bona secundis *ordinibus, & naturis*, & ipsorum essentiam, & perfectionẽ continentes eximiè. Postremam verò dispositionem, *ac postremũ ordinem*, & ipsum divini progressus finẽ concludunt illi Dij, qui sensilem mundum complentes, hoc Universũ in partes à se divisum sunt-sortiti, & in ipso possessiones, & receptacula perpetua inter se sortitò sunt partiti, & per hæc, unam, & optimam mundi Rempub. contexunt. Inter hos verò, & illos, qui in mũdo versantur, qui nostri sunt principes & servatores, & illos, qui sũt supermũdani Duces, sũt illi, qui separabilẽ, simul & inseparabilẽ, *vel, dividuum, simul & individuũ* ordinem sensilium possessionũ *sibi* proposuerunt, & secundũ hunc *ordinẽ* definiunt suũ progressum, exempti simul ex numero Deorum in *hoc* Universo *degentium*, & collocati cum ipsis. Et explicati quidem supra portionem illam, quæ sortitò ipsis obtigit, & quæ divisis mundi partibus exæquatur, & superne pluribus Deorum in-mundo versantium numeris invecti.

Pro-

Progressum verò facientes subjectum illi principatui, qui ad omnia, & universa pertinet, *& per omnia, & universa pervadit, διὰ diffunditur.*

Ut enim summatim *rem totam* dicamus, cùm medij sint inter supermundanos, & in-mundo-versantes Deos, utrorumque quodāmodo sunt participes, & communionem indissolubilem habent cum utrisque, & in-mundo-versantes, simul & supermundani secundùm hunc ordinem sunt. Nam supernè quidem, ab imperatorijs Principibus uniuntur. Infernè verò, à novis (ut ait Timæus) Dijs, in multitudinem producuntur. Nam his quidem invehuntur, & super ipsos summos impollutè sunt collocati. Ex illis verò pendent, & circum ipsos subsistunt. Et cum alijs quidem magis uniti sunt, quam inferiores *Dij*. Multiplicantur verò magis, quàm alij. Et aliorum quidem Unitates integras dividunt in perfectos numeros. Aliorum vero multitudines, & numeros in unitos fines cogunt, convertentes quidem, *ac reducentes* illos in mundo versantes *Deos*, ad eximia principia, provocantes verò, Deos, qui supra mundum habitant, ad procreationem, & providentiam, *providamq; curam* ipsorum sensilium, & mediam formam illius *rerum* præturæ, *& patrocinij* in se-ipsis immutabiliter conservantes. Omnia enim Deorum genera mediæ conjunctiones, *media vincula*, *conjungunt*, *&* complent. Quoniam & in ipsis mentalibus, inter mentalem, & occultam dispositionem, & exemplarem Trinitatem, *ad cujus exemplar ipsa res formantur*, & perfectam multitudinem, est ipsum Centrum mentale, parturiens quidem ipsā multitudinē, & prima. Ipsà verò uniformi primorum comprehensione, comprehensum rursus in ipsis mentalibus, & intellectualibus. Et ipsum genus, quod *omnia* continet, à medio *Centro* pertinens ad omnes extremitates, *cum ipsis* conjungit, & colligat, *διὰ constringit* omnes ipsorū *Deorū* essentias, & potestates, & providentias, *providisq; rerū curas*. Eodem igitur modo etiā in illis ordinibus, & Regibus ex hoc Universo exemptis, & illis, qui cū hoc Universo sūt-collocati, qui proprietates utrorūq; uniformiter in se ipsis *cōprehensas* proponunt, *& alijs ut sciuū obijciūt*, mutuā inter illos præbent cōmunionē. Quamobrem etiā ipsis illa facultas-traijciendi, *traducendiq;* prima ad secunda, & illa vis-reducendi secūda ad prima, & illa facultas-cōtinens utrorūq; indissolubilem cōnexionē, *διὰ connexionē*, & illa custodia totius in mundo ordinis. Est igitur horum Deorum robur invictum, immutabile, indissolubile, *quod apparet* in ipsis providentijs *providisq; curis*, *quas rerum gerunt*, *& ad hos Deos pertinet* ipsa autoritas, quam in *res* universas habēt, *& imperiū, quod in eas exercent*, & eorundē *est Deorū*, simul multas Deorum dividuas sortes procurare, *multosq; Deorū dividuos ordines gubernare*, & multos ipsorum progressus, & dispositiones ad supermundanā perfectionem retrahere. Quamobrem etiam hoc istorum Deorum genus absolutum *& liberū* celebrare consuevimus ut illud supercœleste *deorū genq* ab omni vel particulari divisione liberum, *nullique divisioni particulari prorsq; obnoxiū*, ut illud, quod proximè, se ipū collocavit supra Deos in Cœlo *degentes*, & impollutū, ut illud, quod ad deteriora nū vergit, neq;

τῆς δὲ ὅλης παίσης, καὶ τὰ ὅλα διαπεινούσης ἡγεμονίας ὑφειμένοις ποιησάμενοι τὸν πρόοδον.

Ὡς γὰρ συλλήβδην εἰπεῖν, μέσοι τῶν τε ὑπερκοσμίων ὄντες, καὶ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, διπλοϊνωμένοι πως ἀμφοτέροις, καὶ κοινωνίαν ἄλυτον ἔχουσι πρὸς ἀμφοτέρους, ἐγκόσμιοί τε, ἅμα καὶ ὑπερκόσμιοι καθ' ἑαυτούς εἰσιν. ἄνωθεν μὲν, ὑπὸ τῶν ἀρχικῶν ἡγεμόνων ἐπιζώμενοι. κάτωθεν δὲ, ὑπὸ τῶν νέων (ὡς φησιν ὁ Τίμαιος) θεῶν, εἰς πλῆθος προαγόμενοι. καὶ ἐπ' ἀκρων αὐτῶν ἵδρυνται ἀχράντως. τῶν δ' ἐξηρτῶνται, καὶ περὶ αὐτοὺς ὑφεστήκασι. καὶ τῶν μὲν ἧττονται μᾶλλον τῶν ὑποδεεστέρων. τῶν δὲ πλεονάζουσι μᾶλλον. καὶ τῶν μὲν τὰς μονάδας ὅλας διαιροῦσιν εἰς πλείους ἀριθμούς. τῶν δὲ τὰ πλήθη, καὶ σὺν ἀριθμοῖς εἰς ἑνώσεις τέλεια συνάγουσιν, ὑπεστρέφοντες μὲν, σὺν ἐγκοσμίους, ὑπὸ τὰς ἐξῃρημένας ἀρχάς, προκαλούμενοι δὲ, σὺν ὑπὲρ τὸν κόσμον θεοὺς, εἰς τὴν τοῦ παντὸς γένεσιν, καὶ τὴν πρόνοιαν τῶν αἰσθητῶν, καὶ τὸ μέσον εἶδος τῆς ὑπηκοΐας ἐν ἑαυτοῖς ἀτρέπτως διασώζοντες. πάντα γὰρ τὰ γένη τῶν θεῶν, αἱ μέσαι συμπληροῦσι συνδέσεις, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς, τῆς νοητῆς, καὶ κρυφίας διακοσμήσεως. καὶ τῆς παραδειγματικῆς τριάδος, καὶ ἡ παντελὴς πληθυσμός, μεταξὺ τὸ κίνησιν ἔχει τὸ νοητὸν, ὡσπερ μὲν τὸ πλῆθος, καὶ τὰ πρώτιστα. Τῇ δὲ ἑνοειδεῖ τῶν πρώτων ἑνώσει, κεκραμένον πάλιν ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ νοεροῖς. τὸ συνεκτικὸν ἡμῖν ἐκ μέσου διαπῆναν ὅλα πάντα τὰ ἄκρα, συνάπτῃ, καὶ συνδεῖ πάσας αὐτῶν τὰς οὐσίας, καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς προνοίας. κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ οὖν καὶ ἐν τοῖσδε τοῖς διακόσμοις, τοῖς τε ἐξῃρημένοις θεοῖς πάσης βασιλεύσι, καὶ τοῖς συντεταγμένοις τοῖς παυτὶ, οἱ τὰς ἰδιότητας ἀμφοτέρων ἑνοειδῶς ἐν αὐτοῖς προβαλλόμενοι, τὴν πρὸς ἀλλήλους παρέχονται κοινωνίαν. ὅθεν δὴ καὶ τὸ διαπεθμευτικὸν αὐτοῖς προσῆκε τῶν πρώτων εἰς τὰ δεύτερα, καὶ τὸ ἐπιστρεπτικὸν τῶν δευτέρων εἰς τὰ πρῶτα, καὶ τὸ συνεκτικὸν ἀμφοτέρων τὸ ἀλύτου συναλοχῆς, καὶ ἡ φρουρὰ τῆς ὅλης ἐν τῷ κόσμῳ τάξεως. ἔστι πάντων τούτων τῶν θεῶν τὸ ἄτρεπτον, τὸ ἀκλινὲς, τὸ ἄλυτον ἐν ταῖς προνοίαις, τὸ ἐνεξουσιάζειν τοῖς ὅλοις, καὶ πολλοὺς ἅμα κλήρους θεῶν μεριστοὺς ὑπηρετοῦσι, καὶ πολλὰς αὐτῶν προόδους, καὶ διακοσμήσεις εἰλκειν εἰς τὸν ὑπερκόσμιον πλοῦτον. διὸ καὶ δόπαλυτον τὸ γένος τούτων τῶν θεῶν ὑμνεῖν εἰώθαμεν, ὡς πάσης καὶ μέρη διαιρέσεως ἀφειμένον τὸ ὑπερουράνιον, ὡς πρὸς ἐσχῶς ὑπεριδρυμένον ἑαυτοῦ τῶν ἐν ἀρχικῷ θεῶν, καὶ ἄχραντον, ὡς μὴ ῥέπον εἰς τὰ χείρονα,

μηδὲ τῷ ἐξηρημμένῳ ὑπερεχλὼ ἐκλύειν τῇ πρὸς τὸν κόσμον προμηθίᾳ, καὶ ἀναγωγὸν, ὡς ἀναλῦσον οὐκ ἐγκοσμίους θεοὺς εἰς τὰ νοερὰ, καὶ νοητὰ περιωπτικὰ, καὶ πλέον, ὡς τῆς πλησιστικοῦ πᾶσιν ὑπαλάμπειν τὰ μέτρα τῆς εὐεργεσίας. ἐπειδὴ τοίνυν σειρὰ μὲν ἐστιν ἡ τάξις αὕτη τοῖς ἀφομοιωματικοῖς ἡγεμόσι, περιπτυκτὴ δὲ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, προσηκόντως δήπου καὶ τὰ περὶ αὐτὴν, [l. αὐτῶν] θεολογίαν, ἐξηρτημένην ὑποφαίνειν τῆς περὶ τὸν ἡγεμονικὸν θεὸν, [l. τῶν ἡγεμονικῶν θεῶν] διδασκαλίας, καὶ τὰς ἀρχὰς ὁμοῦ παρεχομένην τοῖς περὶ τῶν αἰσθητῶν διανοήμασιν, ἀφ' ἑαυτῆς.

illam eximiã excellentiam dissolvit, propter providentiam, *qua utitur* erga mundum, *ut res omnes in ipso regat, ac administret*, & reductorium, *quod res ad sua principia reducit*, ut illud, quod ipsos Deos in-mundo-versantes, ad intellectualem, & mentalem speculam, *atq; circumspectionem*, dirigit, *& reducit*, & perfectum, ut illud, quod omnibus cœlestibus ipsas perfectionis mensuras per-illuminationem-impertit. Quoniam igitur hic ordo cohærens quidem est cum illis per-similitudinem-expressis Ducibus, *atq; Principibus*, ponitur vero ante Deos in-mundo-versantes, convenit profectò & ipsam de ipsis Theologiam, demonstrare pendentem *esse*, *i. e. pendere* ex doctrina de principalibus, *& imperantibus* Dijs, & ipsa principia simul præbentem *esse*, *id est*, *præbere* ex se-ipsa, sententijs de sensilibus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ις'.

ΟΜΕΝ τοίνυν νοητὸς τῶν νοερῶν πάντων βασιλεὺς, καὶ τὰς πρωτίστας, καὶ μεγίστους τὰ ὅλα περὶ ἑαυτὸν προφαίνων αἰτίας, κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ παντελῆ τελάδα, καὶ τὰ ὅλα παντὰ μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων ἐρίζῃ, καὶ τὰς ἀφ' ἑαυτοῦ προόδους τελεσιουργῇ τῶν θεῶν, ὥστε τρεῖς μὲν ὑποστήσασθαι νοητοὺς διακόσμους, ἕνα δὲ αὐτῶν, εἰς μίαν ἀναφέρων μονάδα, καὶ νοητὴν ὑπερέχων. διὰ τοῦτο τρεῖς μὲν ὑπέστησε τὰς συναγωγοὺς τῶν νοερῶν πάντων αἰτίας, τρεῖς δὲ τὰς συνεκτικάς. τρεῖς δὲ τὰς πλεσιουργοὺς, ὅθεν πάντα τὰ τριαδικὰ ἐκλάμπειν, [l. ἐκλάμπων] φῶς, καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς προόδοις ὑπελάμπων τῶν οἰκείων γεννημάτων, εἰς ἀρχὰς, καὶ μέσα, καὶ πέρατα τῶν πάντων διακεκριμένων.

CAPUT XVI.

ILle igitur mentalis intellectualiũ omnium Rex & primas, & universa metientes causas, à se *manare* demonstrans, propter illam in se *comprehensam* perfectam Trinitatem, etiam universa omnia vel ad extrema usq; definit, & ipsorum Deorum à se *progredientium* progressus triplicat, ut tres quidem procreet ordines, ipsorum verò unum-quemq; ad unam Unitatem, & mentalem excellentiam referat. Propterea tres quidem constituit causas omnium intellectualium conciliatrices, *quæ omnia intellectualia in unum cogunt, & inter se conciliant*, tres vero, quæ *res omnes* continent. Tres etiam rerum-effectrices *causas*, ad omnia triplicem illam lucem extendens, & ipsam suorum fœtuum perfectionem in ipsis progressibus, in principia, & media, & finem eorum omnium, quæ discernuntur, per-illuminationem-immittens.

Ὁ δὲ καθ' ἡμιουργὸς πατὴρ, καὶ παππὰς, μιμούμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, καὶ προπάτορα, πρὸς ὃν καὶ τὸν ὅλον αἰσθητὴν νέησιν, τοῦτο οὖν ἐν τοῖς νοεροῖς, ὅπερ ἐκεῖνος ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ συμπεραίνων τὸ τῶν νοερῶν πατέρων βάθος, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνος συγκλείσῃ τὸν παλαιὸν τῶν νοητῶν βυθὸν, τρεῖς ἀφ' ἑαυτοῦ παράγει διακόσμους θεῶν. καὶ ὥσπερ αἱ ὁλικαὶ πρόοδοι, τελαδικῶς ἀπ' ἐκείνου διῃρέθησαν, οὕτως αἱ μεριστικαὶ κατὰ τὴν τελάδα, πληθύνθησαν διὰ πᾶσαν. Καὶ διὰ πᾶσαν, τρεῖς μὲν αἱ τάξεις αἱ ἀπ' ἐκείνου. πρόεισι δὲ κατὰ τὸ προόντον ἑαυτοῦ πλῆθος. καὶ ἡ μὲν ὑπερκόσμιός ἐστι μόνον. ἡ δὲ, ἐγκόσμιος. ἡ δὲ, καὶ μέση πώς ἐστιν ἀμφοῖν. καὶ τὸ μὲν τριπλοῦν ἔλαχον προηγουμένως ἀπὸ τῆς παλαιᾶς αἰτίας. τὸ δὲ ἴδιον ἑκάστη τῆς ὑποστάσεως, ἀπὸ τῶν διωρισμένων ἀρχῶν, καὶ τῆς καθ' μέτρα προϊούσης ὑφέσεως. οὐτε γὰρ ἰσότιμον ἔχουσι τῷ ὑπάρχοντι, ὥσπερ αἱ μαθηματικαὶ μονάδες ἀπὸ τῆς τριάδος, οὐδὲ ἀπαθῆ

ILle verò rerum-opifex, & Pater, *Jupiter*, imitans suum Patrem *Saturnum*, & avum *Cœlum*, *vel, & sui generis primum autorem*, ad quem etiam totam dirigit intelligentiam, *omnemq; suæ mentis aciem*, hoc in intellectualibus *est*, quod ille in mentalibus, & concludens illud intellectualium Patrum genus, ut & ille concludit illam paternam mentalium profunditatem, tres Deorum ordines ex se-ipso producit. Et quemadmodum illi universales progressus trifariã ab illo divisi fuerunt, sic *etiam* particulares *progressus* in ipsa Trinitate, perficiuntur propter istum. Et propterea, tres quidem ordines ab illo *manant*, progreditur verò *eorum unusquisq;* secundùm convenientem sibi finem. Et unus quidem, est tantum supermundanus. Alius verò, mundanus, *vel, in mundo versans*. Alius vero, etiam est quodammodo medius amborum, *& inter utrunq; collocatus*. Et ipsam quidem triplicem-naturam *ordines isti*, proximè sortiti-sunt à paterna causa. Unusquisque verò *horum trium ordinum*, proprietatem essentiæ *suæ sortitus est manantem* à definitis principijs, & ab ipsa summissione secundùm mensuras progressa. Neq; enim *hi tres ordines* naturam honore-paripręditam habent, quemadmodũ illæ Unitates, quæ disciplinâ-percipiuntur, *& cognoscuntur* in ipsa Trinitate,

nitatē, *confusam*, *ac* inordinatam dignitatis differentiam *habent*: sed & ipsam essentiæ summissæ, *superiorig, subjectæ* differentiam, & ipsum procreationis ordinem, à primis causis accipiunt. Et ita principales quidem, & *imperatorij Dij* supremum inter ipsos ordinem sortiti sunt, & causam ex ipsis *rebus ex suo principio* progressis exemptam. Absoluti verò, *liberiq, Dij, sortiti sunt ordinem* secundum, subjecti quidem principalibus, & *imperatoriis Diis*: invecti verò *Diis* in-mundo-versantibus. Qui vero versantur in mundo, tertium *ordinem sunt sortiti*, & per absolutos quidem, *liberosq, Deos*, *ad sui generis primos autores*, & *ad sua principia* reducuntur, per principales verò, & *imperatorios Deos*, uniuntur cum intellectualibꝰ Dijs. Sed quomodo quidem principalium & *imperatoriorū* Deorū participes-sint & illi Dij, qui *degunt* in mundo, & omnia genera, quæ sunt in mundo, antè diximus. Illorum vero *liberorum Deorum*, & absolutorum Principū efficacitate fruuntur, hujus Universitatis singulæ *res* secundū mensurā sibi convenientem. Et præcipuè *res ille*, quotquot comitari possunt ipsorum *absolutorum Principum*, & *liberorū Deorū* reductorias facultates, *per quas singulæ res ad sua principia reducuntur*. Duplicem enim etiā in ipsis Dijs efficacitatem videmus. Unā quidem, collocatā cū rebus illis, quarū cura geritur *à Diis, qui suā providentia res omnes regunt, & administrant*. Alteram verò, *ex omnibus rebus* exemptā, & separatā *ab illis*. Per alterā igitur, ipsa sensilia dirigunt, & *gubernant*, & convolvunt, *rotant, ac in orbem agunt*, & ad se-ipsos convertunt, *ac reducunt*. Per alterā verò, comitantur ipsos absolutos, *liberosq, Deos*, & cum ipsis ad mentalē naturā reducuntur. Et propterea ille Eleates hospes duplices faciebat hujus mundi totius periodos, & singulorum in ipso *degentiū* Deorum. Etenim ipsū Solem, & unum-quenq; *Deorum* illorum, *qui degunt* in Cœlo, *dicebat* esse propter utranq; circumvectionem, & *circumactionem*, *scilicet propter* illam intellectualem, & illam in-mundo-fieri-solitam. Vel (si mavis *ita* loqui) *propter* illam motricem secundorū *Deorum*, & illam, quæ cum ipsis absolutis *Diis, ad illum summum Patrem* ascendit. Quinetiam nostras etiam animas, & omnia, quæ vitam à corporibus separatam, *ac separabilem* habent, modo quidem, vivere *dicebat* propter illam reductoriā viam, *per quā ad sua vitæ fontes*, & *principia reducuntur*, modo verò propter illam *rerum circumvectionem*. Et nunc quidem, à jùventute ad senectute *nos* ire *dicebat*, postquam à florente quidem, & impolluta vita recessimus, ad terram verò ferimur, & *ad* generationem. Nunc verò, contrà *dicebat nos* à senectute ad juventutem *ire*. Quamobrem ad illud florens, & intellectuale, & liberum *actionis*, & efficacitatis genus circumagimur, & *circumducimur*. Quamobrem etiam illud, quod in nobis est corporeâ formâ præditum, paulatim deletur. Et quidquid nos à-tergo-graves efficit, *illud* etiam *nos* ab hoc Universo inseparabiles *esse* demonstrat. Ipsum verò incorporeum, & immateriatum, *quod in nobis est*, *in nobis etiam* elucet, & implemur Dijs, talis vitæ Ducibus, & *Moderatoribus*. Si verò vis, ex illis etiam, quæ in Phædro sunt-scripta, idem per-ratiocinationem-colligamus, & *concludamus*.

κλον τὴν τῆς ἀξίας διαφοράν, ἀλλὰ πᾶ, πᾶ τῆς ὑφειμένης οὐσίας διάφορον, καὶ τὸ παραγιμένων τῆς ὑποστάσεως, διὸ τῶν αὐτῶν περιεχόντων τῶν πρώτων, καὶ οὕτως οἱ μὲν ἡγεμονικοὶ, τὴν αὐτοπάτωρ πέζιν ἐν αὐτῆς ἐκληρώσαντο, καὶ τὴν ἐξηρημένην αὐτῶν τῶν περιόντων. οἱ δὲ ὑπόλυτοι, τὴν διάπεραν, ὡσπαραγμένοι μὲν, τῆς ἡγεμονικῆς, ἐπεχούμενοι δὲ, τῆς ἐγκοσμίας. οἱ δὲ ἐγκόσμιοι. τὴν τριτὴν, αἰωρούμενα μὲν διὰ τῶν ὑπολύτων, ἐνιζόμενοι δὲ διὰ τῶν ἡγεμονικῶν πρὸς αὖ τοὺς θεούς.

Ἀλλ' ὅπως μὲν τῶν ἡγεμονικῶν μετέχουσι θεῶν εἰσὶ ἐν τῷ κόσμῳ θεοὶ, καὶ πάντα τὰ ἐγκόσμια ἄγουσι, πρόπερον εἴπαμεν. τῶν δὲ ὑπολύτων ἐχόντων ἕκαστον τὸ προσῆκον ἑαυτῷ μέτρον, διὰ παντὸς τῆς ἐνεργείας. καὶ μάλιστ' ἂν τις αὐτοὺς διὰ τῆς αἰαγωγῆς, [l. αἰαγωγεῖς] αὐτῶν δυνάμεσι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς θείοις αὐτοῖς ἐρῶμεν τὴν ἐνέργειαν. τὴν μὲν, αὐτοπαραγμένην τοῖς περιεστῶσιν· τὴν δὲ, ἐξηρημένην, καὶ χωριστήν. κατὰ μὲν οὖν τὴν ἑτέραν προσηκόντως τὰ αἰσθητὰ, καὶ αἰανακυκλοῦσι, καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐπιστρέφουσι. κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν, συνέπονται τοῖς ὑπολύτοις, καὶ μεθ' αὐτῶν διὰ τὴν νοητὴν διάγουσι Φύσιν. καὶ διὰ τοῦτ' ὁ Ἐλεάτης ξένος διπλᾶς ἐποιεῖ τοὺς περιόδους τοῦ κόσμου παντὸς, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ θεῶν ἑκάστου. καὶ γὰρ ἥλιον, καὶ ἕκαστον τῶν ἐν οὐρανῷ, κατ' ἀμφοτέρας ἔφασκε τὰς αἰανακυκλήσεις. τὴν περιφοράν, καὶ τὴν ἐγκόσμιον. ἢ (εἰ βούλει λέγειν) τὴν κατὰ κίνησιν τῶν διαπόρων, καὶ τὴν συναιωροῦσαν τοῖς ὑπολύτοις. καὶ μὲν καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς, καὶ πᾶσα τὰ χωριστὰ ἔχοντα ζωμάτων ζωὰς, πῆ μὲν, καθ' ἑκάτερον ζῆν τὴν αἰαγωγὸν πορείαν, πῆ δὲ, κατὰ τοὐναντίον. καὶ νῦν μὲν, ἐκ νεότητος, ἐπὶ γῆρας ἐδίδουν, ἐπειδὴ τῆς μὲν ἀκμαίας, καὶ ἀχράντου ζωῆς ἀπέστημεν, εἰς δὲ γένεσιν φερόμεθα, καὶ γένεσιν.

Τοιὰ δὲ, αὖ πάλιν, ἐστὶ τὸ γήρως ἐπὶ νεότητος. διὸ πρὸς τὸ ἀκμαῖον, καὶ νοερὸν, καὶ ἀφειμένον ἐστὶ τῆς ἐνεργείας περιαγόμεθα. διὸ καὶ τὸ ζωμαλοειδὲς ἡμῶν ἀφαιρεῖται κατὰ μικρόν. καὶ ἐὰν ἡμᾶς ὀπισθοβαρεῖς ἀπεργάζηται, καὶ ἀχωρίστους δεικνύῃ τοῦ παντός. τὸ δὲ ἀσώματον, καὶ ἄυλον αἰανάμπτει, καὶ πληροῦται τῶν ἡγεμόνων τῆς τοιαύτης ζωῆς θεῶν. ἃ δὲ βούλει, καὶ διὰ τῶν ἐν Φαίδρῳ γεγραμμένων, τὰ αὐτὰ συλλογιζώμεθα.

Λέγει πάνυ ἐν ἐκείνῳ ὁ Σωκράτης, πτερόεσσαν τὴν ψυχὴν, ἁπλανῶς περιπολῶν τε, καὶ τὸν ζύμπαντα κόσμον διακοσμεῖν.

Καὶ ὅ, τι τὴν ἡμετέραν ψυχὴν, τοῦτό ποτε καὶ, ὅταν εἰς τὸ ἀκρότατον ἐφίκηται τῆς εὐδαίμονος ζωῆς, ὑπάρχει. τῶν δὲ κρειττόνων ἡμῶν γένεσι, καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, πολλῷ μειζόνως πάρεστι. καὶ γὰρ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς, διὰ ἐκείνους ἡ τοιάδε τελευτὴ πεπόνηται. πόθεν γὰρ ἄλλοθεν οἴά, καὶ ἐκ ποίων αἰτίων ἐφίκεσθαι ἡμῖν τε, καὶ τοῖς ἡμῶν κρείττοσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῷδε εὐλυτόν, καὶ ἐλευθεριάζουσαν τοῖς ὅλοις ἐνέργειαν, ἢ ἐκ τῶν λελυτῶν θεῶν; ἑκάστῳ μὲν γὰρ τῶν ἐγκοσμίων, τὴν ἑαυτοῦ καθόλου μοῖραν ἔλαχε κλῆρον, καὶ τῶν οἰκείων ἄρχειν, ἧς ἄρχει, καὶ ᾗ δεῖ αὐτῶν, [l. αὐτὴν] ὑφηγήσατο, κατὰ τὸν τοῦ πατρὸς βούλησιν.

Καὶ γὰρ δαιμόνων ἀγέλας, καὶ ψυχὰς μερικὰς ὑπέταξεν ἑκάστοις ὁ δημιουργὸς, ὡς ὁ Τίμαιος λέγει. τὸ δὲ εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον ἐνεργεῖν, ὑπερφυές ἐστιν ἀγαθὸν, καὶ τῆς ἐξηρημένης τῶν ὑπερουρανίων ἡγεμονίας ἴδιον. ἀπ' ἐκείνων πάνυ καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις ἐφήκει θεοῖς, καὶ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς.

Ἢ πῶς τὸ μερικὸν εἰς τὸ ὅλον διατείνει τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν; πῶς δὲ τῆς αὐτοῦ διηρημένης ἰδιότητος λήσειεν, ἀλλάττεται τὸν ζωλόν; τὸ γὰρ πρὸς τὸ καθ' ὅλου ἐνεργοῦν, τῆς ἐν μέρει καταπλαγμένης ἐξίσταται ἑαυτῆ.

Τοῦτ' δὴ οὖν τὸ θεῖον ἀγαθὸν, μηδαμόθεν ἀλλαχόθεν παρῆναι τοῖς ἐγκοσμίοις, ἢ ἀπὸ τῶν θεῶν τούτων, τῶν ὑπερκοσμίων ὑπὲρ τὸν κόσμον ἱδρυσαμένων τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν. ὥστε οὖν ἡ δι' ὁμοιότητος πρόοδος, τοῖς πᾶσι, καὶ κατὰ τὴν ὁμοίωσιν, τὴν πρὸς τὰς αἰτίας ἐπιστροφὴν, παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν ἀφεμειωμαλικῶν ἐνδίδοται, καὶ τοῖς εὐφυέσι θεοῖς, καὶ ἡμῖν τοῖς μεταξὺ γένεσιν, οὕτω δὴ καὶ τὸ ἀφημένον ἀπὸ τῶν μερικῶν, καὶ τὸ εὐλυτον, καὶ τὸ ἐπὶ πολλὰς ταῖς ἐνεργείαις αὐτεξούσιως φερόμενον, σύνθημα τῶν λελυτῶν ἐστὶν ἡγεμόνων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πρὸς τῆς ἀπ' αὐτῶν προνοίας εἰς ἅπαντα καθηκούσης, καὶ τῶν ἀγαθῶν, ὧν δωρεῖται τοῖς ὑφειμένοις. τὸ δὲ ἴδιον τῆς οὐσίας αὐτῶν, καθ' ὃ τὴν τάξιν ταύτην κεκλήρωνται, προσθῶμεν τοῖς προειρημένοις.

Dicit igitur in illo *Dialogo* Socrates, animam, quæ perfecta est, alatam, per sublimia-versari, & universum mundum *obire, ennáq;* disponere, *regere, moderari.*

Et quidquid nostram animam *vivificat, & alit,* hoc tandem etiam, quum ad summum beatæ vitæ *fastigium* pervenit, existit *florens, & immortale.* Illis verò generibus, quæ nobis præstantiora sunt, & ipsis Dijs *hoc ipsum* multo magis adest. Etenim nostris animabus, propter illos *Deos* adeptio talis finis, & hujus veræ beatitudinis, *est, pro, anime nostræ talem finem assequuntur, & hanc veram beatitudinem adipiscuntur, propter illos Deos.* Unde enim aliunde, & à quibus causis & ad nos, & ad illos nobis præstantiores in mundo *versantes Deos*, pervenire putas illam solutu-facilem, & in universis dominantem actionem, *& efficaciam*, quàm ab illis absolutis, *liberisq;* Dijs? Etenim unus-quisq; quidem illorum in-mundo-versantium *Deorum*, suam possessionem, *atq; ditionem* est sortitus, quam regat, *& gubernet*, & propriam *rerum* seriem, cujus imperium habet, & quam circa se constituit, per illius *summi* Patris voluntatem.

Etenim Dæmonum greges, & animas particulares subjecit singulis *ipsis Dijs* ille rerum-opifex, ut ait Timæus. Ipsum verò in totum mundum agere, *suáq; potentiæ vim, ut efficaciam exerere*, bonum est supernaturale, & illius eximij supercœlestium *Deorum* principatus proprium. Ab illis igitur *supercœlestibus Dijs hoc bonorum genus* etiam ad illos Deos, qui degunt in mundo, & ad nostras animas manans-pervenit.

Aut quomodo illud, quod est particulare, suam actionem, *& efficaciam* extendit in illud, quod est universale? Aut quomodo illud, quod à sua divisa proprietate defecit, vitam mutat? Quod enim in ipsam Universitatem *rerum* agit, illud eximit seipsum ab illa *proprietate actionis*, quæ in parte est-collocata. *Nam quod ipsam rerum Universitatem sua potentia, providentiáq; regit, & administrat, illud à particulari singulorum rerum causa, & administratione videtur abstinere, & ab ea se ipsum removere.*

Hoc igitur divinum bonum à nullo prorsus alio dicamus ad illos *Deos*, qui in mundo versantur, manans-adesse, quam ab his Dijs, qui suum regnum proximè supra mundum collocarunt. Quemadmodum igitur ille per similitudinem progressus, omnibus, etiam per similitudinem, ipsam ad causas conversionem, *ac reversionem, quæ manat* ab ipsis *rerum* Ducibus, *atq; Principibus* per-similitudinem-expressis, *& res per similitudinem exprimentibus*, inserit, *omnibus inquam* & cœlestibus Dijs, & nobis, qui sumus *inter cœlestes, & mundanos Deos* interjecta genera, sic etiam illud à particularibus *rebus, & à particulari rerum singularum cura* liberum *imperium*, & illud solutu-facile, & illud, quod ad multas actiones per-liberam-potestatem fertur, absolutorum Principum est signum. Sed hæc quidem *à nobis dicta sint* de ipsorum *absolutorum, ac liberorum Principum* providentia per omnia pervadente, & de bonis, quæ *Dijs, naturáq;* subjectis donat. Ipsum verò proprium essentiæ ipsorum, propter quod hunc ordinem sunt-sortiti, *rebus* ante-dictis addamus.

CA-

CAPUT XVII.

EX illis igitur *intellectualibus Dijs, immaculata, & divina Mens pendet. Est autem talis illa *à corporibus, & materia corporea*, separata Mens, & universalis. Quamobrem etiam *isti Dij*, intellectuales appellantur. Nam propter quidem suas naturas, *per quas sunt id, quod sunt*, sunt supra *omnem* essentiam, & multitudinem. Propter vero communiones, quæ susceperunt ipsorum illuminationem talis progressus, per-similitudinem-expressi vocantur, *vel*, *appellantur Dij, qui res per similitudinem exprimunt, quum eas ad suum exemplar effingunt, & formant.* Etenim quoniam intellectuales habent hypostases, *atq; naturas*, quoniam etiam *habent* potestates perfectas, & quoniam id, quod est ultimum inter ea, quæ participant *tales talium Deorum potestates*, est Mens, & intellectualis proprietas universam ipsorum essentiam definit, *ideo* sortiti-sunt istam appellationem. Deorum verò mundanorum, *qui versantur in mundo*, particeps quidem est intellectualis natura, primo, particeps vero est etiam impolluta anima, particeps-est etiam ipsa mundi pars, cum qua totum, *ac integrum* animal *isti Dij* conficiunt, intellectuale, & di vinum, vel usq; ad ipsa corpora suum splendorem per-illuminationem-immittentes, & his etiam suæ proprietatis vestigium impertientes. Necesse *est* igitur medios ordines, qui sunt inter utrosq; *Deos, cælestes scilicet, & mundanos*, additamentis quidem quibusdam intellectualium *Deorum* magis gaudere, & progressibus *progredientibus* in illum, qui particeps-est *Deorum mundanorum*.

Singulariores verò, & simpliciores esse mundanis *Dijs*. Nam summissiones divinarum essentiarum, multiplicant eximias susceptiones, *& eximia Deorum receptacula*. Ergo cum intellectuali proprietate animalem, *i. e. animæ* facultatem assumpserint *isti Dij*, ut per ipsam quidem incorpoream-naturam, purè supermundanam-naturam habeant per ipsam verò animalem, *i. e. animæ* facultatem, intellectualium *Deorum* majorem-essentiæ--partem-habeant.

Etenim rursus, cùm etiam per aliam verborum viam, anima inter *Deos* puros, *& inter res puras* apparuerit, & unicus *sit* universarum animarum fons, & una cum illo rerum-opifice omnia constituat, quomodo non necesse *est* illos supermundanos *Deos* etiam animalem, *i. e, animæ* proprietatem participare? Non enim immediatè, qui circa mundum sunt divisi, singulari replentur anima: Sed per alia media universaliora, & per ea, quæ ex Unitate non exeunt, & *per proprietates, & facultates* æternam habentes vitam.

Illinc enim, *scilicet* ex animarum Cratere *manat* ipsa animæ præsentia & ad principales, *ac imperatorios*, & absolutos, *liberosq; Deos*. Quoniam & ille rerum-opifex Jupiter (ut ait in Philebo Socrates) regiam quidem habens in se-ipso animam, regiam vero Mentem, propter ipsam causæ rationē, & per se totum pro creans imperatorios supermun-

Intellectuales Principes [ita] vocat. Mentem verò immaterialem, & [ab omni corpore materia] separatā, [appellat] illum universalem rerum-opificem. Essentiam verò [vocat,] ipsam particularem hypostasin, [atq; naturā] ut Animæ, Dæmonis, & Mentis particularibus Animabus cognatæ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιζ

ΤΩΝ μὲν πάντων *νοερῶν θεῶν, νοῦς ἄυλος ἐξήρτηται, καὶ θεῖος. ἔστι δὲ πατὴρ ὁ χωριστὸς νοῦς, καὶ ὅλος. διὰ καὶ νοεροὶ προσαγορεύονται. κατὰ μὲν γὰρ τὰς ἑαυτῶν ὑπάρξεις, οὐσίας ἐπέκεινα, καὶ ἄυλον, πλήθους ὄντος. κατὰ δὲ τὰς μεθέξεις τὰς ὑποδεχαμένας αὐτῶν τὴν ἔλλαμψιν τῆς τοιαύτης προόδου, ὁμοιωματικῶς καλεύμενοι. ὅλον δὴ καὶ γὰρ οἱ νοεροὶ ἔχουσιν ὑπερόχας, καὶ οἱ δωνάμεις πλείας, ἐπειδὴ τῶν μεταχόντων ὑσίαν δὲ, τὸ ἔσχατον νοῦς ἐστι, καὶ τὸ νοερὸν ἰδίωμα τὴν τὴν μεθ' ὅλων αὐτῶν οὐσίαν ἀφορίζῃ. πῶτὴν ἔλαχον ρικὴν ὑτὴν ὑπαυμίαν. τῶν δὲ ἐγκοσμίων θεῶν, πάσαν, μετέχῃ μὲν ἡ νοερὰ φύσις. πρώτως, μετέχῃ δὲν ψυδὲ καὶ ἀχερὴς ψυχὴ, μετέχῃ δὲ καὶ τοῦ κόσμου μέρος, μεθ' ἧς τὸ ὅλον ἀπλοῦσι ζῶον, νοερὸν, καὶ θεῖον, καὶ μέχρι τῶν ζωμάτων ναῦ δὴ πᾶς ἑαυτῶν ἐλλάμψαντος ἀγγέλου, καὶ δέντος, καὶ μερικῆς πύπις τῆς ἑαυτῶν ἰδιότητος ἴχνος. διάγκη σοτέτακται μὲν οὖν μέσους ἀμφοτέρων ἀπολέσμους, ψυχαῖς προθήκης μὲν πᾶσι χαίρειν μᾶλλον τῶν νοερῶν, καὶ ζῆς εἰς τὸ μετέχεσθαι προόδοις.

*Νοερὰς οὖν ἡγεμόνας λέγῃ.

Νοῦν δὲ ἄυλον, καὶ χωρισὸν ἔστι, τὸν ὅλον δηλονότι. μικρὸν. ὑσίαν ἧ, τὸ ἔσχατον νοῦς ἐστι, καὶ τὸ νοερὸν ἰδίωμα τὴν τὴν μεθ' ὅλων αὐτῶν οὐσίαν ἀφορίζῃ. πῶτὴν ἔλαχον ρικὴν ὑτὴν ὑπαυμίαν. τῶν δὲ ἐγκοσμίων θεῶν, πάσαν, μετέχῃ μὲν ἡ νοερὰ φύσις. πρώτως, μετέχῃ δὲν ψυχῆς. δαίδὲ καὶ ἀχερὴς ψυχὴ. μετέχῃ δὲ καὶ τοῦ κόσμου μέρος, μεθ' ἧς τὸ ὅλον ἀπλοῦσι ζῶμενος. καὶ ον, νοερὸν, καὶ θεῖον, καὶ μέχρι τῶν ζωμάτων ναῦ δὴ πᾶς ἑαυτῶν ἐλλάμψαντος ἀγγέλου, καὶ δέντος. καὶ μερικῆς πύπις τῆς ἑαυτῶν ἰδιότητος ἴχνος. διάγκη σοτέτακται μὲν οὖν μέσους ἀμφοτέρων ἀπολέσμους, ψυχαῖς προθήκης μὲν πᾶσι χαίρειν μᾶλλον τῶν νοερῶν, καὶ ζῆς εἰς τὸ μετέχεσθαι προόδοις.

Ἐνικωτέρους δὲ, καὶ ἁπλουστέρους θεοὺς τῶν ἐγκοσμίων. αἱ γὰρ ὑφέσεις τῶν θείων οὐσιῶν, πληθύουσι τὰς ἐξηρημένας ὑποδοχάς. ὁκεῖον μὲν τῆς νοερᾶς ἰδιότητος τῷ ψυχικῷ προσπληφῆσαι αὖ ἦν δυνάμιν, ἵνα τῷ μὲν ἀσωμάτῳ καθαρῶς τὸ ὑπερκόσμιον ἔχωσι, τῷ δὲ ψυχικῷ, τῶν νοερῶν πλεονάζωσι.

Καὶ γὰρ αὖ καθ' ἑτέραν τῶν λέγων ὁδὸν ἐν τοῖς καθαροῖς ψυχῆς ἀναφαίνεται, καὶ τῆς μιᾶς πηγῆς τῶν ὅλων ψυχῶν, καὶ τοῦ δημιουργοῦ τὸ παίπαν συνυφίστασθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη καὶ τῆς ψυχικῆς ἰδιότητος μετέχειν οὖν ὑπερκοσμίους; εὖ γὰρ ἀμέσως οἱ περὶ τὸν κόσμον διηρημένοι, τῆς ἐνιαίας πληρεῦνται ψυχῆς. ἀλλὰ διὰ μέσων ἄλλων ὁλικωτέρων, καὶ ἀνεκφοιτήτων τῆς μονάδος, καὶ ἀϊδίους ἐχουσῶν ζωάς.

Ἐκεῖθεν πάντων καὶ τῶν ἡγεμονικῶν ἡ τῆς ψυχῆς παρουσία, καὶ πᾶς ἀπολύτους, ἀπὸ δὲ κεφαλῆρος τῶν ψυχῶν. ἐπεὶ καὶ ὁ δημιουργὸς Ζεὺς, ὥς φησιν ὁ ἐν τοῖς φιλήβῳ Σωκράτης. βασιλικὸν μὲν ἔχων ἐν ἑαυτοῦ ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν, κατὰ τὴν αὐτοῦ λό-

γον, καὶ καθ' ὅλον ἑαυτῶν ἀποφώνων σὺν ἀρχικοὺς τῶν ὑπερκοσμίων, καὶ τῶν ἐγκοσμίων θεοὺς, πάντως δή που καὶ τῆς νοερᾶς αὐτῆς, καὶ τῆς ψυχικῆς μεταδίδωσιν ἰδιότητος.

Ἀλλ' οἱ μὲν ὑπερκόσμιοι πρώτως ἐπεφάνησαν, πλέον δὲ μετέχουσι τῆς νοερᾶς οὐσίας. διὸ καὶ τὸ ψυχικὸν ἐν αὐτοῖς κρυφίως ἐστίν. οἱ δὲ τὴν μέσην κληρωσάμενοι τάξιν, προφαίνουσιν ἤδη τὴν ἰδιότητα τῆς ψυχικῆς, μετὰ διακρίσεως πλέονος ὑποστάσεως. οἱ δὲ ἐγκόσμιοι, καὶ παντελῶς αὐτὴν ἐξέφηναν. ἐπεὶ καὶ ὁ νοῦς κρυφίως μὲν ἦν ἐν τοῖς πρωτίστοις νοεροῖς, προεφαίνετο δὲ ἐν τοῖς μέσοις. ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις ἐξέλαμψε.

καὶ οἱ μὲν ὑπερκόσμιοι πλέως ὄντες, ἐπιχειροῦντα μὲν τὴν τῆς ψυχῆς δύναμιν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κρατῆρος, ἢ τῆς βασιλικῆς ἐν τῷ δημιουργῷ ψυχῆς. προτείνουσι δὲ ἄλλην ἐν ἑαυτοῖς μετάδοσιν τῶν μεριζομένων ψυχικῶν θεῶν. οἱ δὲ ἀπόλυτοι, καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις κοινωνοῦντες ἤδη τῆς οὐσίας, διχόθεν ἔχουσι τὸ ψυχικὸν, ἔκ τε τῆς πηγῆς τῶν ὅλων ψυχώσεων, καὶ τῆς ἀφομοιωματικῆς ἀρχῆς.

Λοιπὸν δὲ, οἱ ἐγκόσμιοι, πάντων ὑποδεχόντων τὰς ἐλλάμψεις τῶν πρὸ αὐτῶν. διὸ καὶ ἐπεξουσιάζουσι τῷ παντὶ, μιμούμενοι σὺν ἀπολύτους, καὶ τοῖς ἴδιοις διακοσμοῦσι πεδίοις. καὶ τοῖς νοεροῖς παραδείγμασιν ἀφομοιοῦσι, μιμούμενοι σὺν ἡγεμονικοὺς, καὶ πάσαν τὴν ἀχώριστον ζωὴν ἀπορρέουσι τῆς μιᾶς πηγῆς τῶν ψυχῶν, εἰκόνα, προτιθέμενοι, καὶ πρὸς ἐκείνην ἑαυτοὺς συναρπάζοντες.

Ὅλως δὲ, τῶν θεῶν πάντων εἰς τὴν τῶν ψυχῶν ἀποβλέπουσιν ἐν τῇ πηγῇ τῶν ψυχῶν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ κεκραμένων, αἱ διάφοροι τάξεις τῶν ψυχῶν. αἱ μὲν, ἄλλο πρόχειρον ἔχουσιν. αἱ δὲ, ἄλλο. καὶ ταῖς μὲν, τὸ οὐσιῶδες ὑπερέχει τῶν λοιπῶν. ταῖς δὲ, ἡ ταυτότης. ταῖς δὲ, ἡ ἑτερότης.

Αἱ δὲ, τῆς ἀφομοιωματικῆς συμφυΐας, καὶ τὴν οὐσίαν ἔχαπαξ τὴν ὅλην ὑποδύσεως. διὸ καὶ τῆς νοερᾶς ὑπάρξεως ἐγγύς εἰσι, καὶ τῷ νοητῷ ὑπεροχῷ, καὶ κρύφιον ἐν τῇ ψυχῇ κεκλήρωνται τῶν ψυχῶν. ἐν ᾗ τοῖς ἀπολύτοις συνταπόμμασι, καὶ τὴν ταυτότητα χαρακτηρίζουσι τὴν οἰκείαν προόδου.

danorum, & mundanorum Deos, *qui supermundanis, & mundanis Diis imperant*, omnino profectò *Dis ipsis* etiam ipsam intellectualem, & animalem, *i. e. animæ* proprietatem impertit.

Sed supermundani quidem *Dij*, qui primo sunt exorti, *& qui primo apparuerunt*, majorem intellectualis essentiæ portionem participant. Quamobrem etiam animæ facultas, *& robur* in ipsis est occultè. Qui verò medium ordinem sortiti-sunt, jam manifestè-demonstrant illam animalem, *i. e. animæ* proprietatem, cum majore discretione subsistentes. Mundani verò, etiam ipsam *animæ proprietatem* prorsus in-lucem proferunt, *& omnibus ostendunt*. Quoniam & ipsa Mens occultè quidem in primis intellectualibus erat, in medijs verò, palam-apparebat. In extremis verò, *prorsus* eluxit.

Et illi quidem *Dij*, qui perfectè sunt supermundani, derivant quidem animæ facultatem à mentali Cratere, vel *ab* illa regia anima, quæ est in ipso rerum-opifice. In se-ipsis verò, primo-loco statuerunt aliam Unitatem illorum animæ generum, quæ dividuntur. Illi verò absoluti, *liberique Dij*, cum *suam* essentiam jam communicent etiam cum ipsis mundanis *Dijs*, ex-duabus-partibus habent illam animalem, *id est*, *animæ* facultatem, *scilicet* ex ipso fonte universalium animationum, & ex principio per-similitudinem-expresso, *vel*, *ex illo principio, quod res per similitudinem ex primo exemplari petitam exprimit, effingit, atq; formas.*

Cæterum verò, mundani *Dij* suscipiunt omnium ante se *existentium Deorum* illuminationes. Quamobrem etiam in hoc Universo *dominantur*, & suam-autoritatem-exercent, imitantes illos absolutos, *liberosq; Deos*, & per ipsas *rerum* formas disponunt, *ac administrant* ea, quæ hic *sunt*, *& moderantur ea, quæ in his terris geruntur*, & intellectualibus exemplaribus assimilant, *& similia faciunt*, imitantes illos principales, *& imperatorios Deos*, & omnem inseparabilem vitam ex uno animarum fonte destillant, *ac emittunt in eos, qui talem vitam recipiant, quod faciunt, rerum formandarum* imaginem *sibi jequendam, imitandam, ac effingendam* proponentes, & se-ipsos cum illa conjungentes.

In summa verò, cum omnia genera ad animarum procreationem, in fonte animarum, ab ipso rerum opifice misceantur, varij animarum, ordines *exoriuntur, quarum animarum* aliæ quidem, aliud promptum, *& ad manus jam paratum* habent, aliæ verò, illud. Et alijs quidem *animabus* illa reliquarum *animarum* essentialis-facultas imperat. Alijs verò, Identitas, alijs verò, ipsa Diversitas *imperat, & in ipsis dominatur.*

Aliæ vero, *Dijs* per-similitudinem-expressis cognatæ, propter *suam* extremam essentiam, totam hypostasin, *atq; naturam habent extremam.* Quamobrem etiam sunt prope intellectualem essentiam, & mentalem, & occultam excellentiam in animarum genere sunt-sortitæ. Quum verò cum absolutis, *liberisq; Diis* collocantur, per Identitatem figurant, *& representant* suum progressum.

Quam-

Quamobrem etiam cum illis *Dijs*, qui ſupermundanos & mundanos *Deos* conjungunt, & in-unum-cogunt, ſubſiſtunt. Illæ verò *animæ*, quæ cum mundanis Diis ſunt-diviſæ, per diverſitatem, ſuam eſſentiam definiunt. Et propterea etiam ille hujus Univerſitatis opifex animam conſtituens, diverſitatem alijs per-vim accommodare dicitur.

Quinetiam ipſa partitio in his *eſſe dicitur*, & per harmoniam unio, *per aptam, atq; concinnam compagem arctiſſimæ conjunctio*, & in tempore actio, poſtquam ipſa Diverſitas eluxit. Supra verò *exiſtit* eſſentia, & Identitas, apud quas *eſt* æterna vita, & ipſa facultatum unio. Hæc igitur de his *dicta ſint à nobis*. Concludamus igitur ex ijs, quæ dicta ſunt, quod ex abſolutis, *liberiq;* Dijs, Mens quidem pendet, & eſſentia, & Intellectualis vita. In ipſis verò, palam-apparet & ipſa anima, & ipſa ſupercœleſtium animarum natura.

Nam *abſoluti*, *liberiq; Dij* collocati-ſunt-ſupra cœleſtes Deos, qui etiam corporibus invehuntur, quemadmodum iſti ex ijs exempti-ſunt, qui ſubLuna *dezunt*, & qui materiam curandam, *& gubernandam* ſunt-ſortiti. Si igitur ipſorum genus eſt tale, jurè profectò, particularium ordinum *moderatores* eſſe dicuntur, quemadmodum etiam illi, qui ſunt ante ipſos. Sed illi quidem, *ſunt* univerſaliores, quoniam ipſa animalis, *i. e. animæ* proprietas in ipſis erat occultè.

Iſti verò manifeſtius particularem *curam* habent in ipſis providentijs, *rebusq;, quas providè regunt, & adminiſtrant*. Quoniam & ipſa animæ facultas evidentiùs eſt in iſtis, ut mundani *Dij* & particularibus ditionibus jam ſunt-præfecti, ipſam animalem, *i. e. animæ* eſſentiam perfectè patefacientes. At univerſa, & individua genera Deorũ, uſq; ad intellectualem hypoſtaſin, *atq; naturam* apparuerunt-orta. Mens enim *eſt* individua ſecundùm ſuam naturam.

Cùm igitur illi Principes abſoluti, tales ſint, conſideremus ipſorum multiformes facultates, *multiplicesq; poteſtates* huic ordini convenientes. Et alias quidem, traijcientes vocabimus, *quod res aliquas traijciant, & traducant ad alias. Sic autem illæ vocantur*, quæcunq; generum per-ſimilitudinem-expreſſorum progreſſus patefaciunt ſecundis *naturis, & eos ad eas traijciunt, & traducunt.*

Alias verò, reductorias, quæcunq; mundanas diſpoſitiones, *& mundanos ordines* ad ſeparatam actionem *reducunt*, & retrahunt. Alias verò, colligatrices, *quæ rerum colligandarum, & connitendarum vim habent*, quæ communionem ipſarum extremitatum ex æquo gubernant. Alias verò, impolluras, quæ materiam funditus *evertunt, & prorſus* delent, & ſolvendi-facilem-vim per-illuminationem-immittunt ſecundorum *Deorum* providentijs. Alias verò, rerum-perfectrices, quæ mundanis *Dijs* ſunt perfectionis ſuppeditatrices. Alias verò, fœcundas, quæ ſubjectorum progreſſus multiplicant.

Per illas enim, & his longè plures, etiam noſtris mentibus incomprehenſas facultates, præſunt Dijs in mundo *verſantibus*, & complent media divina genera, quæ exempta-ſunt *ex hujus Univerſi*

Διὸ καὶ πᾶσι συνδεσμικοῖς, καὶ συναγωγοῖς τῶν ὑπερκοσμίων, καὶ τῶν ἐγκοσμίων, συνυπέστησαν. αἱ δὲ πᾶσι ἐγκοσμίοις συνδιηρημένας, κατὰ τὴν ἑπρόσθησα τῶν ἑαυτῶν οὐσίαν ἀφορίζουσι. καὶ διὰ τοῦτ' καὶ ὁ δημιουργὸς ἅπασας, ψυχικὰς ὑφιστὰς, τὴν ἑπρόσθησαν λέγεται συναρμόσθειν πᾶσι ἄλλοις βίᾳ.

καὶ δὴ, καὶ ὁ μερισμὸς ὅλος τούτων, καὶ ἡ διὰ ἁρμονίας ἕνωσις, καὶ ἡ κατ' χρόνον ἐνέργεια, τῆς ἑπρόσθησεως ἔκλαμψασις. ἄνω δὲ οὐσία, καὶ παντότης, παρ' ἧς ἡ αἰωνία ζωὴ, καὶ ἡ ἕνωσις τῶν δυνάμεων. ζῶπερ μὲν οὖν ὧδε τούτων. συλλογιζώμεθα δὲ ἐκ τῶν ἀρχικῶν, ὅτι τῶν ἀπολύτων θεῶν, νοῦς μὲν ἐξήρτηται, καὶ οὐσία, καὶ ζωὴ νοερά. προφαίνεται δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἡ φύσις τῶν ὑπερουρανίων ψυχῶν.

Τὰ δίδυμα τῶν οὐρανίων θεῶν, οἱ καὶ σώμασιν ἐπέχουσι, καθάπερ εὔτι τῶν ὑπὸ σελήνην ἐξήρηται, καὶ τὴν ὕλην ὑπερβάλλειν λαχόντα. ἃ δὲ ἐστι τοιοῦτον τὸ γένος αὐτῶν, ἐκ τοῦ δήπου τῶν μερικῶν εἶναι λέγεται διακόσμων, ὥσπερ δὴ καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, ἐλικώτεροι, διότι κρυφίως ἓν ἐν αὐτοῖς τὸ ψυχικὸν ἴδιωμα.

Προφαίνεται δὲ εὐτι τὸ μερικὸν ἐν ταῖς προνοίαις ἔχουσι. διότι καὶ ἡ ψυχικὴ δύναμις ἐναργέστερόν ἐστιν ἐν τούτοις, ὡς ἤδη ἐγκόσμιοι καὶ μερικῶν ἤδη κλήρων προέστησαν, τὴν ψυχικὴν οὐσίαν πλέως ἐκφώνοντες. τὰ δὲ ὅλα, καὶ ἀμέριστα ἤδη τῶν θεῶν, μέχρι τῆς νοερᾶς ὑποστάσεως ἐξεφάνησαν.

Νοῦς γὰρ ἀμέριστον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ Φύσιν. τοιούτων τοίνυν τῶν ἀπολύτων ὄντων ἡγεμόνων, νοήσωμεν αὐτῶν τὰς πολυειδεῖς δυνάμεις τῇ πέξῃ ταύτῃ προσηκούσας. καὶ τὰς μὲν διακριθμίους καλέσωμεν, ὅσαι τὰς τῶν ἀφεμειωμαλικῶν θεῶν προέδρους ἐκφαίνουσι τοῖς δευτέροις.

Τὰς δ', ἀναγωγοὺς, ὅσαι τὰς ἐγκοσμίους διακάξης αἰτίλχουσιν εἰς τὴν χωρίσιν ἐνέργειαν. τὰς δὲ, συνδετικὰς, ὅσαι τῷ κοινωνίαν τῶν ἄκρων ἐξ ἴσου περιλαμβάνουσι. τὰς δὲ, ἀχεράντους, ὅσαι τῷ ὕλαν ἄρδην ἀφαιρούσι, καὶ τὸ εὐλυτον ἐπιλάμπουσι ταῖς τῶν δευτέρων προνοίαις. τὰς δ', πλεσιουργοὺς, ὅσαι τῆς πλειότητός εἰσι χορηγαὶ τοῖς ἐγκοσμίοις. τὰς δὲ, γονίμους, ὅσαι πληθύουσι προόδους τῶν ὑφειμένων.

Κατὰ δὲ πάντας, καὶ ἐπὶ τούτων πλείους, καὶ ταῖς ἡμετέραις νοήσωμεν, [l. νοήσεσιν] ἀπειλήπτους δυνάμεις, προεστήκασι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ θεῶν, καὶ συμπληροῦσι τὰ μέσα

τῶν ἐξηρημμένων, καὶ τῶν συνταγμένων ζωῆς ὅλης μοίρας, θείων γλυκῶν. καὶ μιλῶ καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, συμφώνως ζωῆς δυναμένη ἀποδοῦναι. ὁλύπους, καὶ πανταχοῦ φανομένας, καὶ ἀπονεμούσας πᾶσι τὸ ἴνυλον, καὶ ζωμαλεωδεῖς. καὶ περιβαλλομένας τὴν ἄχραντον, καὶ ἀειφῆ, καὶ ἀσώματον ἰδέαν, καὶ ἀπερφούσας πάντα τὰ δόκιμα πρὸς ἑαυτούς, καὶ ἀναλαμπούσας ἐπὶ τὸ νοερὸν φῶς. ἔτι δὲ πρὸς πύτις. ἐκφαινούσας τὰς ἐξηρημένας ἀρχὰς ἁπάσης, καὶ πύτων κρυπτομένας τὰς ἐπὶ σὺν νοεροὺς θεοὺς ἀνελούσας, καὶ πύτων ὑψηλοτέρας τὰς τῆς νοεροῖς αὐτὰς συναπομένας, καὶ τὴν ἀχραμάτιστον, καὶ ἀσχημάτιστον, καὶ ἀειφῆ οὐσίαν ἐπιδεικνυούσας. ἔτι πῶτω καθ' ἄλλον τρόπον, τὰς μὲν πρὸ σὺν δόκιμους θεοὺς ἐνεργούσας, καὶ συναγωγοὺς τῶν θείων ἑνάδων ἐπὶ τὴν ἕνωσιν τὴν πρὸ τοῦ κόσμου. τὰς δὲ, πρὸ σὺν θεοὺς σὺν ἐγκοσμίους, καὶ τὰς κοινὰς αὐτῶν, ἀπὸ τῶν συστοίχων νοητῶν ἐπὶ τὰ πρώτως ἐξηρημένα τοῦ παντὸς αἰσθητούσας. τὰς δὲ, ψυχῶν ἀναγωγοὺς. ἐπὶ τὴν μίαν αὐτῶν πηγήν. καὶ τὰς μὲν, αὐτῶν τῶν θείων ψυχῶν ἡγουμένας, τὰς δὲ, τῆς χρείττοσιν ἡμῶν γένεσιν ἐφεστώσας. τὰς δὲ, καὶ τὰ πλήθη τῶν ζώων συνελικτούσας ἐπὶ τὴν ἄχραντον ζωήν. αὐτόθεν δεῖται ἀγελάρχαι τὰς ἐπιβεβηκότας τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσι, καὶ οἷον δαίμονες θεοὶ, θεῶν πρεσβεχῶς ἐξάρχοντας, ἡγεῖται τοῖς, [l. τῆς] ἐπὶ τὸ νοητὸν πορείας, τοῖς μὲν ἄλλως, καὶ τὸν πρὸς ἑνὸς πάντων τοῖς ἀναγομένοις πέξιν. μετέχει μὲν δὴ ἕκαστα τῶν ἀπολύτων. ἀλλ' ἡ μέθεξις. διάφορος, ἡ μὲν τὸ θεῖον, καὶ δαιμόνιον, καὶ μεριστὸν, ἡ μὲν τὸ εἰδοποιὸς, καὶ νοερὸν, καὶ ψυχικόν. ἁπλῶς δὴ (ὡς εἰπεῖν,) τὸ χωριστὸν τῆς ζωῆς, καὶ τὸ εὐλυτον τῆς ἐνεργείας, καὶ τὸ ὑπερφυὲς τῆς προνοίας, καὶ τὸ κοινὸν τῆς ὑπεροχῆς, ἀπὸ ταύτης ἔλαχε τῆς πέξεως τῶν θεῶν. ὁ μὲν οὖν κοινὸς περὶ τῶν ἀπολύτων θεῶν διορισμὸς, ἔστω τοιοῦτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιη'.

Ἑπόμενον δὲ τοῖς προειρημένοις, τὸν περὶ Πλάτωνος θεωρίαν ἐκφῆναι. πρῶτον μὲν ἐν τοῖς ἄλλοις ἔχει διαλόγοις. ἔπειτα μὲν ἐν τῷ Παρμενίδῃ καὶ περὶ πύτων ἐστὶν αὐτοῖν πανταχῆ διδασκαλία. ἐν φαίδρῳ πάντως ἐνθουσιάζων ὁ Σωκράτης. καὶ ἀναπλῶν τὸν ἑαυτοῦ νοῦν, εἰς τὴν ὅλην τῶν θείων διακόσμων συνοχὴν, καὶ οὐ μόνον τὰς ἐγκοσμίους αὐτῶν προόδους, ἀλλὰ καὶ τὰς περὶ τὸν κόσμον ἀπεριλήπτους, καὶ μακαρίας θέας τε, καὶ διεξόδους ἐπαπλώων, τριχῇ μὲν διαιρεῖται πᾶσας τὰς ἐν τῷ κόσμῳ χωριστὰς ὑποστάσεις, ἀπὸ τῶν διοικουμένων. καὶ θείας μὲν, τὰς πρωτίστας, δαιμονίας δὲ, τὰς μέσας ἀποκαλεῖ.

partibus, & quæ collocata-sunt cum hujus Universi partibus. Quinetiam ipsas ipsorum actiones cum ipsis facultatibus consentientes oportet--tradere, solutu-faciles, & ubiq; apparentes, & resecantes omne materiatum, & corporea-forma-præditum, & obijcientes, *nobiúq; proponentes* impollutam, & tactus-experrem, & incorpoream ideam, & convertentes, *ac reducentes* omnia secunda ad ipsos *absolutos Deos*, & dirigentes ad intellectuale lumen. Præterea vero, patefacientes eximia principia hinjùs Universi, *vel, principia ex hoc Universo exempta*, & his præstantiores eas, quæ *secundas naturas* ad intellectuales Deos attrahunt, *ac retrahunt*, & his sublimiores eas, quæ ipsas cum intellectualibus conjungunt, & quæ coloris, & figuræ, & tactus expertem essentiam demonstrant. Præterea verò, alia ratione, alias quidem *statuimus* circa secundos Deos, quæ agunt, & quæ divinarum Unitatum sunt congregatrices, *quæ divinas Unitates congregant* in unionem, *ac Vnitatem illam existentem* ante mundum. Alias verò, quæ sunt circa mundanas Mentes, & quæ ipsarum intelligentias, à cognatis mentalibus ad prima ex hoc Universo exempta dirigunt, *atq; deducunt*. Alias verò, animarum reductrices, *quæ animas reducunt* ad unum ipsarum fontem. Et alias quidem, ipsarum divinarum animarum Duces, alias verò, præfectas nostris præstantioribus generibus, *vel, alias verò, quæ præsunt generibus, quæ nobis præstantiora sunt*. Alias verò etiam, quæ mentalium multitudines convolvunt, *& deducunt* ad impollutam vitam. Supernè enim quodammodo sunt quidâ Gregis-præfecti, qui *rebus* omnibus in mundo *comprehensis* invecti, & quasi Dæmones Dij, Dijs proximè imperant, & ad ipsum mentale, viæ sunt-duces, alijs quidem, *hoc modo, alijs verò*. aliter, secundùm ordinem convenientem illis, qui *ad sunum Principium* reducuntur. Singula enim participant illos absolutos, *liberosq; Deos*. Sed ista participatio *est* diversa, vel secundùm divinâ, & dæmoniam, & dividuam facultatem, vel secundùm uniformè, & intellectualè, & animalem, *i. e. animæ* potestatem. Omnia igitur (ut ita loquar) ipsâ vitæ capacitatè, & solutu-facilè, *ac expeditâ* actionis rationè, & supernaturalè providentiæ vim, & cõmunem præturæ dignitatè ab hoc Deorũ ordine sunt-sortita. Communis igitur de Dijs absolutis definitio, talis esto.

CAPUT XVIII.

Sequitur autem ea, quæ-sunt-ante-dicta, ut Platonis contemplationem ostendamus, *& explicemus*, & primum, *eam*, quam in alijs habet Dialogis. Deinde, *eam*, quam in Parmenide etiam de *rebus* istis perfectam doctrinâ invenire possumus, *declaremus*. In Phædro igitur divino-numine afflatus Socrates, suamq; mentem explicans, *& aperiens*, in universam divinorum ordinum cohærentiam, nec solùm mundanos ipsorum progressus: sed etiam illas de mundo inenarrabiles, & beatas contemplationes, & *rerum* exitus, inspiciens, *atq; contemplans*, trifariam dividit omnes in mundo comprehensas hypostaseis, *atq; rerũ naturas, eatq; separat* ab illis, qui *res mundanas* administrant. Et divinas quidem, primas, dæmonias verò, *i. e. dæmonum, naturas*, medias appellat. Ulti-

Ultimas verò, ex noſtris animabus *conſtituens* complet. Et dividuas quidem animas, ex Dæmonibus pendêre dicit. Quamobrem etiam ipſas, *Dæmonum* comites appellat, & per medios Dæmones ad illum divinum principatum deducit. Dæmonios verò, *i.e. Dæmonum* ordines, Deorum mundanorum *eſſe dicit, & ad eorum imperium eos pertinere contendit.* Dæmones enim ſunt horum *Deorum* comites, *& aſſectatores.* Hos verò divinos, totos, *ac univerſales* principatus, & dæmonios, *i. e. Dæmonum* greges, & particularium animarum choros, ad abſolutum, *atq; liberum Deorum* ordinem amandat, & ab hoc *ordine* triplicem mundanorum *Deorum* exercitum, & ad intellectuales, & mentales Deos reduci dicit, ſimul-cum ipſis primis cauſis.

Illos igitur abſolutos omnes Deos incomprehenſam habentes multitudinem, & humanis animi-notionibus innumerabilem, hic per Dodecadis, *i. e. duodenarij-numeri* menſuram definit, *quod Itali Dozenam, Galli, Douzainam vocant.* Quanquam nec ulli Theologi, quodquod aliquid de ipſis ſcripſerunt, totum ipſorum numerum definire potuerunt, ut illâ imperatoriam multitudinem, vel intellectualium, vel mentalium Deorum. Sed ipſe Plato illum Dodecadis, *i. e. duodenarij-numeri, illum duodenarium* numerum abſolutis Dijs convenire putavit, ut perfectum, & ex primis numeris confectum, & ex perfectis completum, & omnes ipſorum progreſſus, in iſta menſura comprehendit. Omnia enim ipſorum genera, & proprietates ad iſtam Dodecadem, *i. e. ad hunc duodenarium numerum* reducit, & ſecundum ipſam *Dodecadem, ea* definit. Rurſus verò, Dodecade diviſâ in duas Unitates, & unam Decadem, *ſive decuriam, i.e. denarium numerum*, omnia quidem ex duabus Unitatibus pendêre dicit, harum verò utranq; propter ſuam eſſentiam, *atq; naturam*, in eam, quæ poſt ipſam *eſt*, *i. e. in ſequentem Unitatem* agere tradit.

Et alteram quidem, Joviam appellat, reliquam verò, Veſtam nominat. Meminit autem aliorum principatuum particulariorum, & qui dictam Decadem complent, *& eorum facit mentionem*, ut Apollinis, Martis, Veneris. Ipſum quidem vaticiniorum, *fatidicumq;* vitæ genus, ex Apollineo principatu pendêre-dicens.

Amatorium verò *vitæ genus*, *quod amoribus eſt addictum*, *ait* pendêre *ex principatu* Venereo. Illud verò diviſorium, *ac dividendi, diſcordiarumq; ſerendi vim habens vitæ genus, pendêre dicit ex principatu* Martio. Hinc enim ipſa vitarum maximè-univerſalia, & prima genera *manarunt*. Quemadmodum etiam ipſas nuper-fabricatas, *& recenter creatas* animas in mundo habitandi-cauſâ collocatas, alias quidem, aliud, alias verò, aliud vitæ genus *ſibi ſectandum* proponere *dicit*.

Et, *ut* mihi videtur (quemadmodum Timæus ipſam animarum diviſionem modo quidem, ſupermundanam, modò verò, mundanam facit. Et enim animas numero-pares Aſtris attribuit, & aliud quidem *animarum genus* in terra ſeminat, aliud verò, in Luna. Alias verò *animas* in alijs temporis inſtrumentis *ponit*.) eodem igitur modo & ipſe

Τὰς δὲ ἐχούσας, ἀπὸ τῶν ἡμετέρων συμπληροῖ ψυχῶν. καὶ ἐξαπλῆ μὲν τὰς μεριστὰς ψυχὰς, τῶν δαιμόνων. διὸ καὶ συνοπαδοὺς αὐτὰς προσαγορεύει, καὶ διὰ μέσων τῶν δαιμόνων, ἐπὶ τὴν θείαν ἡγεμονίαν ἀνάγει. τὰς δὲ δαιμονίους πᾶσας, τῶν θεῶν τῶν ὑγκοσμίων. τούτων γάρ εἰσιν οἱ δαίμονες ὑπαδοί. πάσας δὲ τὰς θείας ὅλας ἡγεμονίας, καὶ τὰς δαιμονίας ἀγέλας, καὶ ὅσους χορεὺς τ μεριστῶν ψυχῶν, εἰς τὸν ἀπόλυτον ἀνατείνει διακόσμησιν, ϗ ὑπὸ τοῦτο πάσης ἀναγομένην τὴν τελεσιουργὸν τῶν ὑγκοσμίων θεραπείαν, ἐπὶ τε τοὺς νοεροὺς θεοὺς, ϗ τοὺς νοητοὺς, συναναγαγεῖν πρωτίστως φησὶν αὐτούς.

Οὗτοι τοίνυν ἀπολύτους πάντας θεοὺς ἀπεῖληφεν ἔχοντας πλῆθος, καὶ ταῖς ἀνθρωπίναις ὑπολήψεσιν ἀναρίθμητον, ἐνταῦθα ϗ τὸ τῆς δωδεκάδος μέτρον ἀφορίζει. καὶ τις μὲν οὖν τῶν θεολόγων, ὅσοι τι περὶ αὐτῶν γεγράφασιν, ἐρίσαι διαλάβοι τὴν ὅλην αὐτῶν ἀριθμὸν, ὥσπερ τὸ ἀρχικὸν πλῆθος, ἢ τὸ τῶν νοερῶν θεῶν, ἢ τὸ τῶν νοητῶν. ἀλλ' ἐγὼ Πλάτωνα τὸν δωδεκάδος ἀριθμὸν, συγκεκλικέναι ὑπέλαβε τοῖς ἀπολύτοις θεοῖς. ὡς πανπλῆ, καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἀριθμῶν ἀπαπλεσθέντα, καὶ ἐκ τελείων συμπληρούμενον, καὶ πάσας τὰς περιόδους αὐτῶν, ἐν τούτῳ τῷ μέτρῳ περιλαβόν. ἅπασα γὰρ αὐτῶν τὰ γένη, καὶ τὰς ἰδιότητας, ἐπὶ τοῦτο ἀνάγει τὴν δυωδεκάδα, καὶ ἀφορίζει καθ' αὑτό. πάλιν δὲ αὖ, τὴν δωδεκάδα μερίσας εἰς τε δύο μονάδας, καὶ μίαν δεκάδα, πᾶσαν μὲν ἐξαπλῆ τῶν δύο μονάδων, ἑκατέραν δὲ τούτων, ϗ τὴν ἑαυτῆς ὕπαρξιν ἐνεργεῖσθαι εἰς τὴν μεθ' ἑαυτὴν παραδίδωσι.

Καὶ τὴν μὲν ἑτέραν, δίαιαν ἀπεκάλεσε, τὴν δὲ λοιπὴν, ἑστίαν ἐπωνόμαζε. μέμνηται δὲ ἄλλων ἡγεμονιῶν μεριστῶν. καὶ τὴν τριημβρίαν δεκάδα συμπληρουσῶν, οἷον Ἀπόλλωνος, Ἄρεος, Ἀφροδίτης. τὸ μὲν μανικὸν τῆς ζωῆς εἶδος, ἐξαπλοῦν τῆς Ἀπολλωνιακῆς ἡγεμονίας.

Τὸ δὲ ἐρωτικὸν, τῆς Ἀφροδισιακῆς. τὸ δὲ διαιρετικὸν, τῆς Ἀρειακῆς. καὶ ὅλως τὸ γένη τῶν βίων ἐκπῦθεν τὰ ὁλικώτατα, καὶ πρώτιστα. καθὰ καὶ τὰς νεοπλεῖς ψυχὰς ἐμποικιζομένας ἐν τῷ κόσμῳ, τὰς μὲν, ἄλλο, τὰς δὲ, ἄλλο ζωῆς εἶδος ἐφίεσθαι.

Καί μοι δοκεῖ (καθάπερ ὁ Τίμαιος τὴν διαίρεσιν τῶν ψυχῶν, τὴ μὲν, ὑπερκόσμιον ποιεῖται, τὴ δὲ, ἐγκόσμιον. καὶ γὰρ ἀστρικὰς ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, καὶ σπείρει τὰ μὲν, εἰς γῆν, τὰ δ', εἰς σελήνην. τὰς δ', εἰς τὰ ἄλλα ὄργανα ἐν χρόνου) ϗ τὰ αὐτὰ

δλὴ καὶ ὁ Σωκράτης, διπλοῦς αὐτῶν προπάτ-
τει ἄρχοντας, καὶ ἡγεμόνας. προσεχῶς μὲν,
τοὺς ἐγκοσμίους θεοὺς, αἰωτέρω δὲ ἐπὶ πά-
των, τοὺς ἀπολύτους. ἀλλ' οὖν (ὅσπερ ἐλέχ-
θη) οἱ δώδεκα θεοὶ πᾶν τὸ ἐγκόσμιον γένος,
εἴτε θεῖον, εἴτε δαιμόνιον, εἰς τὴν
τῶν νοητῶν ἕξιν. καὶ ἡγοῦνται πάσιν εἰς τὴν
φύσιν ***** τὴν χωριστὴν αὐτῶν πλοῦτον
εἰργασμένοις.

Καὶ πάντα τὰ γένη τὰ ὑπερουράνια περι-
ειλήφασιν ἐν ἑαυτοῖς, ὥστε, εἴτε, [l. εἴτε] πα-
τρικὸν τῶν ἀπολύτων ἐστὶ γένος, εἴτε ζωογονι-
κὸν, εἴτε ἄχραντον, καὶ φρουρητικὸν, ἐν τῷδε
τῷ ἀριθμῷ περιλαμβάνεσθαι. καὶ γὰρ τὸν ἀ-
ριθμὸν, οὐχ οἷον ἐν μονάσι δώδεκα θεωρητέον.
οὐ γὰρ τοιοῦτος ἔστι τῶν θείων ὁ ἀριθμὸς, ἀλλ'
ἐν ἰδιότητι τῆς ὑπαρξέως.

Ὡς γὰρ ἡ δυὰς τῆς γονίμου δυάδος προ-
έστηκεν ἐν ἐκείνοις, καὶ ἡ τριὰς τῆς πρωτίστης
πληθότητος, οὕτω δὴ καὶ ἡ δυωδεκάς, τῆς
παμπλοῦς ἐστι προόδου σύμβολον. ἐπειδὴ γὰρ
εἶδε οἱ θεοὶ καὶ τὸ τέρας συγκλείουσι τῶν ἀ-
φανῶν, καὶ ἐξηρημένων ὑπὸ κόσμου δυνάμεων,
καὶ ὑποβεβήκασι τοῖς εὐφανέσιν, καθ' ἑκάτε-
ρον αὐτοῖς ἡ δωδεκὰς προσήκει, ὡς τὸ παμ-
πλὲς ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ὑπερκοσμίων συμπε-
ραίνουσι, ὡς τ' οὐρανίων προεστηκόσι θεῶν.

Καὶ γὰρ πύπις τῶν εἰς δωδεκάδα ἀφο-
μοιῶν ἀφ' ἑαυτῶν παρίσχηται, καὶ φρουροῦ-
σιν αὐτὰς ἐν τῷδε τῷ ἀριθμῷ διαφερόντως.
ἡ μὲν οὖν ἀρχικὴ δυωδεκὰς, ὑπερκόσμιος
ὅλη παμπλῶς. ἡ δὲ οὐρανία, δῆλον ὡς ἐγκό-
σμιος μόνον. ἡ δὲ τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνων,
τὴν κοινωνίαν συνέχεται τῶν ἄκρων, καὶ συνδεῖ
τὴν μεθ' ἑαυτὴν τῇ πρὸ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτ',
πλεσιουργοὶ μὲν εἰσιν οἱ ἀπόλυτοι θεοὶ, τῶν
ἐγκοσμίων, καὶ ἀναγωγοὶ προσηκόντως δὲ αὐτοὶ
τῶν ἀρχικῶν ἐξήρτηνται, καὶ παρ' ἐκείνων
προβέβληνται, καὶ πτυλαιόυσι τὴν ἀδιάλυ-
τον ἀμφοῖν συμπλοκήν.

Socrates, duplices ipsis Principes, & Duces præponit. Proximè quidem, ipsos mundanos Deos, supra verò *Deos*, istos in longè sublimiore gradu *collocat* illos absolutos, *liberosq; Deos*. Verùm (quod *supra* dicebamus) illi duodecim Dij omne mundanum genus, sive divinum *dicas*, sive dæmonium, *i.e. Dæmonum*, revolvunt, *ac reducunt* ad mentalium contemplationem. Et omnibus ad Naturam *jequendam* sunt duces ***** & separatam ipsorum perficiunt actionem.

Et omnia genera supercœlestia complectuntur in se-ipsis, adeo ut, sive paternum absolutorum, *ac liberorum Deorum* genus fuerit, sive procreandorum-animalium-vim-habens, sive impollutum, & rerum-custodiendarum-facultate-præditum, *hoc omne genus* in isto numero comprehendatur. Etenim ipse numerus non *talis est considerandus*, qualis in Unitatibus duodecim *Deorum est* contemplandus. Non enim *talis est* in Dijs numerus: Sed *ut* in essentiæ, *nuncupatæ* proprietate.

Ut enim Dualitas fœcundæ Dualitati præest in illis, & Trinitas primæ perfectioni, sic etiam Dodecas, *i. e. duodenarius numerus*, perfecti progressus est symbolum. Quoniam enim isti Dij & ipsum finem concludunt obscurarum, *& propter obscuritatem ignotarum*, & ex mundo exemptarum facultatum, & invehuntur cœlestibus *corporibus*, propter utranq; *causam* ista Dodecas ipsis convenit, & ut illis, qui perfectionem in ipso supermundanorum *Deorum* progressu concludunt, & ut illis, qui cœlestibus Dijs præsunt.

Etenim istis illam in Dodecadē, *i.e. in duodenarium numerum*, distributionem à se *manantem* præbent, & ipsos in hoc numero præcipuè custodiunt. Illa igitur imperatoria Dodecas est omnino supermundana. Illa verò cœlestis, *est* tantùm mundana, ut perspicuum *est*. Illa verò *Dodecas* absolutorum Principum, ipsarum extremitatum communionem continet, & sequentem cum se antecedente conjungit. Et propterea illi absoluti, *liberiq;* Dij, sunt mundanorum perfectores, & *ad sua principia* reductores. Ipsi verò ex illis imperatorijs *Dys* proximè pendent, & ab illis *ad rerum administrationem designantur*, & proponuntur, & indissolubilem utrorumq; connexionem gubernant.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιϑ'.

ΙΝΑ δὲ μὴ τὰς ἡμετέρας ὑπονοίας ἀναγράφωμεν, ἀλλὰ τὴν τῶν Πλά-
τωνος θεωρίαν τοῖς φιλοθεάμοσι
τῆς ἀληθείας. καὶ δυνάμεν ἐκφαίνωμεν, σκε-
ψώμεθα καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς, ποῦ χορεύ-
σιεν οἱ ἡγεμόνες πύπιος, οὓς ὁ ἐν φαίδρῳ
Σωκράτης ἀνυμνεῖ, καὶ τὸν μέγαν αὐτῶν ἄρ-
χοντα, καὶ πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνοντα, ὅπη προσή-
κει συναριθμεῖν, καὶ ποίοις ἀφηγήσμοις θεῶν
συμπέπλεκται. ἀνάγκη γὰρ, ἢ τινὰ ἐκεῖ-
νων διδόναι

CAPUT XIX.

SEd ne nostras excogitationes describamus, *i.e. ne res à nobis excogitatas scriptis mandemus*: sed ipsam Platonis contemplationem illis, qui Veritatis contemplandæ sunt studiosi, pro viribus ostendamus, *& aperiamus*, per nos ipsos spectemus, *& consideremus* in qua Chori *cœlestis* parte sint collocandi Duces isti, quos in Phædro Socrates celebrat, & cum quibus *Dys* illum Magnum ipsorum Principem, & illum, qui volucrem currum agit, numerare conveniat, & cum quibus Deorum ordinibus *eum deceat* collocare. Necesse enim *est* vel intellectualem ordinem ipsi dare, vel per-similitudines-expressum, *vel eum, qui res*

per

per ſimilitudinem ex illo primo exemplari ſumptã exprimit, & format, vel abſolutum, *ſuiq; Iuris*, & *liberum*, vel mundanum. Hæc enim ſunt illa fundamenta, quæ progreſſum illius Magni Dei Jovis continent. Sed ſi quidem iſte eſt ille intellectualis Jupiter, quem totius hujus *rerum* univerſitatis opificem dicebamus, vel ipſum Platonem *noſtrorum* verborum teſtem facientes, & *ad ea à nobis dicta confirmandum adhibentes*, quomodo *ſuprà* dictæ Dodecadis eſt-dux? Quomodo etiam in-ipſa-diviſione-opponitur illi Veſtæ principatui? Illa enim rerum-opifex Unitas, concludit quidem ipſam intellectualem latitudinem: Sed ex omnibus alijs numeris eſt-exempta, & cum omnibus eſt incompoſita, *pro cum nullis alijs Unitatibus ponitur.*

Fas enim nec fuit, nec eſt, ipſa cauſata, & *cauſarum effecta* in-ipſa-diviſione-oppoſitam ſuis cauſis hypoſtaſin, *atq; naturam in diviſione adverſam* haberi. Non igitur duodecim, *rerũ* univerſarũ Duces facere oportebat: ſed unum ipſarum cauſarum numerum, ut ait Timæus. Quinetiã ille quidem rerũ opifex Jupiter ex hoc Univerſo pendet, quod ipſe ſit hujus apparentis diſpoſitionis fundator, *ſuſtentator*, & *conſervator*. Ille verò duodecim *Deorũ* primus, volucrem in Cœlo currum agere dicitur à Socrate. Quomodo igitur illud, quod cum ipſo mundo connectitur, & ad Deos in Cœlo *degentes* accedit, in idem ducemus, & *idem eſſe dicemus* cum illo, quod ex omnibus eſt-exemptum, & quod (ut ita loquamur) in ſuo more, *in ſuo domicilio*, & *in ſua conſueta ſede* manet, ut ait Timæus? Præterea verò, iſte quidem Jupiter philoſophicam vitam *ſibi ſequendam* propoſuit, & iſtam vitam animæ perpetuò-vivunt. Fatidicam verò *vitam* alius Deus *ſibi proponit degendam*, & amatoriam, & *rerum* effectricem, *vel*, *rebus gerendis*, & *efficiendis addictam*. Ille vero rerum univerſarum opifex, omnium vitarum exemplaria in ſe-ipſo continet, & ut ipſam eſſentiam animarum, ſic etiam varias ipſarum vitæ mutationes omnes uniformiter comprehendit. Non igitur partitè autor eſt vitarum in ipſa *anima comprehenſarum*: ſed omnes quidem ipſarum periodos, omnem verò vitæ varietatem, omnesq; vitarum menſuras, per unam rerum-opificem cauſam *ſibi regendas*, & *moderandas* propoſuit. Et ut non harum quidem *vitarum* autor eſt mundanus Sol, harum verò, ille rerum-opifex: Sed & quarum *vitarum* ipſe *Sol eſt* fundator, *creator*, & *conſervator*, *multo* magis ille rerum-opifex eſt *illarum fundator*, & primus-autor, ſic etiam in ipſis animarum vitis, non oportet diviſim, *ac partiùs vitarum* cauſam ad illum *rerum-opificem* referre. Individua enim, & communis omnium *vitarum* cauſa, & unica rerum-opifex Vnitas eſt-præſes. Illæ verò diviſiones, quæ fiunt in ipſis vitis, & varia mundanorũ *Deorum* exemplaria, Dijs poſt ipſum *rerum-opificem collocatis*, *eumq; ſequentibus* conveniunt. Si quis autem nos ab iſta quidem hypotheſi recedere velit & hunc Jovem mundanum, & alios Duces, *ac Principes* dicere *mundanos*, ubi nam collocandi *ſunt* illi Dij, qui ſequuntur ipſum? Hunc enim (inquit *Plato*) Deorum, & Dæmonum exercitus in undecim partes ordine-diviſus ſequitur.

πάξιν, ἢ ἀφομειωμαλικλὼ, ἢ ἀπόλυσον, ἢ ἐγκόσμιον. αὐτὴ γάρ ἐισιν αὐτὼ πεῖσθον ἔχουσα ⸗ μεγάλου θεοῦ Διὸς ὑποβάσης. ἀλλ' ἡ μὲν οὕτός ἐστιν ὁ πατὴρ Ζεὺς, ἓν δημιουργὸν ἐλέγομεν ⸗ πάντες, καὶ τὸν Πλάτωνα μάρτυρα πειθόμενοι τῶν λεγων, πῶς τὸς εἰρημένης ἡγεῖται δυωδεκάδ⸗ς πῶς δὲ αἰτιολόγηται πρὸς τὼ τῆς ἑστίας ἡγεμονίαν; ἡ μὲν δημιουργικὴ μονὰς, συγκλείει μὲν τὸ πατρὶ πλάτ⸗ν, ἀπαίρων δὲ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν ἐξήρηται, καὶ ἀσύγκλειστός ἐστι πρὸς πάσας.

Θέμις γὰρ οὔτε λῶ, οὔτε ἐστὶ, τὰ αἴτια τὼ αὐτοδιηρημένω ἔχειν τῆς ἑαυτῶν αἰτίας ὑποστάσεων. οὐ πῶς δώδεκα τῶν ὅλων ἡγεμόνας ἔδει ποιεῖν, ἀλλ' ἕνα τὸν τῶν αἰτίων ἀριθμὸν, ὡς φησιν ὁ Τίμαι⸗ς. καὶ μὲν καὶ ὁ μὲν δημιουργὸς Ζεὺς ἐξήρηται ⸗ πάντες, ὡς αὐτὸς ὑποστάτης ὢν τῆς φαινομένης διακοσμήσεως. ὁ δὲ τῶν δώδεκα πρῶτος ⸗ς, ἐν ὀχήματι τὸ πλῶον ἅρμα ἐλαύνειν ὑπο ⸗ Σωκράτους λέγε⸗ς. πῶς οὖν τὸ τῷ κόσμῳ συμπεπλεκόμενον, καὶ πρὸς ἐν ὀχήματι συνεχῶς ὂν θεοῖς, οἷς ταὐτὸν ἄξομεν τῷ παντὶ ἐξηρημένῳ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ μένοντι καὶ τρέπον ἦθος, ὡς φησιν ὁ Τίμαι⸗ς; Ἔτι πρῶτον, ὁ μὲν Ζεὺς οὗτος τὸν Φιλόσοφον βίον προσῄρηται, καὶ πῦρον αὐ ψυχαὶ διαζῶσαι, [l. διαζῶσι] τὸν βίον. μαντικὸν δὲ ἄλλ⸗ς θεὸς, καὶ ἐρωτικὸν, καὶ ποιητικόν. ὁ δὲ τῶν ὅλων δημιουργὸς, ἁπάντων ἐχέτω τὰ παραδείγματα τῶν βίων ἐν ἑαυτῷ, καὶ ὥσπερ τὼ οὐσίαν τῶν ψυχῶν, οὕτω δὴ καὶ τὰς διαφόρους αὐτῶν τῆς ζωῆς ἐξαλλαγὰς ἁπάσας ἐνεκδῶς προείληφεν. οὐκ ἄρα μεμερισμένως αἰτίας ἐστὶ, [l. αἴτιός ἐστι] τῶν ἐν αὐτῇ βίων, ἀλλὰ πάσας μὲν τὰς περιόδους αὐτῶν, πᾶσαν δὲ τὼ ποικιλίαν τῆς ζωῆς, πάντα δὲ τὰ μέτρα τῶν βίων, καὶ μίαν αἰτίαν δημιουργικὼ προείληφε. καὶ ὥσπερ οὐ τῶνδε μὲν αἴτιός ἐστιν ὁ ἐγκόσμι⸗ς Ἥλι⸗ς, τῶνδε δὲ, ὁ δημιουργὸς, ἄλλα καὶ ὧν αὐτὸς ὑποστάτης μείζονως ὁκό⸗ς δημιουργός ἐστι, καὶ πρῶτό⸗ς, οὕτω δὴ καὶ πῆς βίοις τῶν ψυχῶν, οὐ χρὴ διηρημένως ἐπ' ὀκείνην τὼ αἰτίαν ἀναφέρειν. ἀμέριστος γὰρ αὐτὰ, καὶ κοινὴ πάντων, καὶ μία προέστηκεν ἡ δημιουργικὴ μονὰς. αὐτὴ καὶ σὺν βίους διαιρέσης, καὶ τὰ διάφορα τ ἐγκοσμίων παραδείγματα, πῆς μὲν αὐτὴν προεστηκυσι θεοῖς. εἰ δὲ ταύτης μὲν ἡμᾶς τῆς ὑποθέσεως ἀφίστασθαι πῆς ἀξιώσειν, ἐγκόσμιον δία πῦρον, καὶ σὺν ἄλλους ἡγεμόνας λέγειν, καὶ σὺν ἐπομένους αὐτῷ θεοὺς ζητέον; πόθεν δὲ ἐπαθαῦ φησι, [l. ἔπειτα φησι] φαλαγα, [l. φαλαγὰ] θεῶν, καὶ δαιμόνων, καὶ ἑνδεκα μερη κεκοσμημένη.

Εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ ἐν τῷ παντὶ θεληπικώτεραι θεῶν τάξεις, καὶ μεμικώτεραι, καὶ αἱ μὲν, ἡγουμένων, αἱ δὲ, ἑπομένων ἔχουσι λόγον.

Ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῆς ἡγεμονίας τὸ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους αἰνιττόμενον, οὐ πάνυ σαφῶς ἡμῖν δηλοῖ τῶν ἐγκοσμίων ὑπεροχὴν, ἀλλὰ πάνυ ἐξῃρημένως. ἐν γὰρ ἀσωμάτοις οὐσίαις, τὸ μέγα, τοιαύτην ἰδιότητα παρέχεται τοῖς, οἷς ἂν παρῇ. καὶ ὥσπερ ὁ Ἔρως, οὐχ ἁπλῶς δαίμων ὑπὸ τῆς Διοτίμας καλούμενος, ἀλλὰ δαίμων μέγας ἀπάντων ὑπερηπλωμένος τῶν δαιμόνων ἀποδείκνυται, καὶ θεὸς ὤν, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ γένει τῶν δαιμόνων τεταγμένος, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ζεὺς, μέγας ἡγεμὼν αἰθέριος ἀναφαινόμενος, οὐχ ὡς ἐγκόσμιος ἐγκοσμίων ἡγούμενος, ἀλλ' ὡς ἐκβεβηκὼς ἀπ' αὐτῶν, καὶ ὑπερανέχων τῆς ἐγκοσμίου τάξεως, τοιούτῳ ἔλαχε τῷ ὑπερουσίᾳ.

Εἰ δὲ ὁ Ζεὺς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ θεῶν ἐξῄρηται, καὶ οὗτος ἄλλους ἡγεμόνας ἀνάγκη προηγουμένως ἔχειν τῷ οὐσίᾳ, τῶν ἑπομένων τῷ Διΐ. πάντες γὰρ ἡγεμονικῷ ἀξίᾳ ἐλήχασιν. οἱ δὲ οἱ μὲν ἐγκόσμιοι τυχθέντες, ὁ μὲν Ζεὺς μόνος ἐπέκεινα τούτων ἡγεῖται, πάλιν ἀπὸ τῆς δυωδεκάδος, εἰς τὴν Διΐαν μονάδα, τῷ ὅλῳ ἡγεμονίαν μεταφέρομεν.

Δεῖ δὲ καὶ πᾶσι τὸ ἡγεμονικὸν ἀπονεμῆσαι κράτος, καὶ τὸ Διὶ τὸ πρωτεῖον ἐν αὐτοῖς φυλάξαι, λοιπὸν πάντως, ἢ τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν εἶναι τῷ τοιούτῳ τῶν θεῶν ἡγεμονίαν, ἢ τῶν ἀπολύτων λαχόντων ἐξουσίαν ἐν τῷ παντὶ, καθάπερ ἡμῖν ἐλέγομεν. ἀλλ' εἰ τὰ ἀφομοιωματικῶν αὖ τὸν θεσμὸν λαχόντων, τελάδος ἡγήσεται δημιουργικῆς, ἀλλ' οὐ τῆς νῦν ὑμνουμένης δυωδεκάδος. ἔστι δὴ καὶ ἐν ἐκείνοις Ζεὺς (ὃν ἐδείκνυμεν ἔμπροσθεν) ὁ τῶν Κρονιδῶν πρῶτος. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν, ὡς τρία τῶν ὅλων διῃρημένων. διέλαχε γὰρ (ὡς φησιν ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτης) τῷ ὅλῳ τοῦ Κρόνου βασιλείαν. καὶ ὁ μὲν, ἐστι πρώτων, ὁ δὲ, μέσων, ὁ δὲ, ἐσχάτων ὑποστάτης. τελικῇ δ' οὖν τῆς τῶν ἐγκοσμίων φύσεως διαιρέσεως γεγομένης, ἡγεμὼν αὖ ὁ πρῶτος αὐτῶν καλεῖται τῶν κατὰ τελάδα διῃρημένων, καὶ τὸ προσηκόντως ἐξημμένον αὐτοῦ πλῆθος, τὸ πρῶτον αὖ ἂν τῆς τελαδικῆς ἐν τῷ παντὶ διαιρέσεως. ὁ δὲ ἡγεμὼν τῶν δώδεκα, τριάδος ἡγεῖται τῆς κατ' ἕνδεκα μέρη νενεμημένης. Οὗτος τῷ ἰδίαν ὑπερέχειν ὁ μὲν, ἐν τοῖς τρίτοις ἀφορίζει τῶν ὅλων. ὁ δὲ, ἐν τοῖς δυωδεκάτοις, καὶ κατὰ τὸν προσήκοντα δύναμιν. ὁ μὲν, κατὰ τριάδα, τῷ ἡγεμονίαν ἀφορίζει.

Sunt enim & in hoc Universo, *Deorum* ordines, qui Deos cōprehendendi majorem vim habent, & qui particulariores sunt, & alij quidem, præeuntium, alij verò, sequentium habent rationem.

Sed illa hujus principatus magnitudo, quæ à Socrate celebratur, non compositam, *& cum alijs ordine collocatam Deorū* mundanorum excellentiam nobis declarat: at *ex alijs omnibus* exemptam. In essentijs enim incorporeis ipsa magnitudo talem proprietatem præbet ijs, quibus adfuerit. Et quemadmodum Amor, non simpliciter Dæmon, *ac Deus* à Diotima vocatur: Sed demonstratur, ipsum esse magnum Dæmonem, *Deumque*, qui super omnes Dæmones, *& Deos* est-explicatus, *& qui suas vires in eos omnes, exerit, ac exercet, & quemadmodū demonstratur, cum* esse *quidem* Deum: Sed non in ipso Dæmonum genere collocatum, sic etiam ille Jupiter, qui Magnus Dux celebratur, non ut mundanus *Deus, Deorum* mundanorum Dux: Sed ut ille, qui ex ipsis *omnibus* excessit, & qui supra mundanum ordinem eminet, *& excellit*, hanc appellationem est-sortitus.

Si verò Jupiter ex Dijs in mundo versantibus est-exemptus, alios etiam Duces necesse *est* habere essentiam, quæ antecedat illos, qui Jovem sequuntur. Omnes enim *illi Duces* imperatoriam dignitatem sunt-sortiti. Si verò mundani quidem *Dij* collocentur *in aliquo certo ordine*, ille verò Jupiter solus supra *Deos* istos sit-Dux, rursus ab illa *Deorum* Dodecade, totum principatum ad Joviam Unitatem transferimus.

Oportet autem etiam omnibus *Dijs* imperatorium dominatum distribuere, & ipsi Jovi inter ipsos *Deos* principatum servare. Restat igitur, ut talis Deorum principatus sit vel Deorum per-similitudinem-expressorum, vel illorum, qui *liberam*, & absolutam autoritatem sunt-sortiti in hoc Universo, quemadmodum nos dicebamus. Sed si statuamus ipsum esse in numero ordinum per-similitudinem expressorum, *& res per similitudinem exprimentium, atq; figurantium*, Trinitatis rerū opifici Dux-erit: non autem illius Dodecadis, quæ nunc celebratur. Est igitur & inter illos Jupiter (quem suprà demonstravimus) ille Saturnidarum primus: Sed ille quidem *rebus* universis in tres *partes* divisis. Nā *illi tres Saturni filij* totum Saturni regnum (ut in Gorgia Socrates dicit) *inter se* divisērunt. Et unq; quidē, est primorum, unus verò, mediorum, unus verò, ultimorum fundator, *creator, sustentator*, & *conservator*. Cum igitur illa mundanorum *Deorum* naturæ divisio sit tripartitò facta, ille primus ipsorum vocabitur Dux illorum, qui divisi-sunt per Trinitatem, *i.e. in tres partes*, & illa ex ipso *Saturnidarū primo* proximè pendens multitudo erit prima illius triplicis divisionis in hoc Universo *facta*. Alius verò Ducum illorum duodecim, exercitui in undecim partes distributo præest. Neq; propriam ditionem, *ac proprium imperium* unus quidem inter tertios *rerum* universarum *Duces* definit. Alius verò, inter duodecimos, & secundum ipsius comprehensionis facultatem.

Et

Et unus quidem, ſecundùm Trinitatem, definit Principatum. Alius verò, ſecundum hendecadem, *i. e. numerum, qui continet undecim.* Multum igitur abeſt, ut eundem ordinem horum uterq; ſit-ſortitus. Ergo ille quidem rerum-opifex, & Servator Jupiter, cum omnibus *alijs Dijs* eſt incompoſitus, *i. e. cum nullis alijs Dijs ponitur, neque collocatur.* Ille verò, *qui res per ſimilitudinem ex primo exemplari ſumptam exprimit, effingit, ac format, vel, ille verò Jupiter* per-ſimilitudinem-expreſſus, Dux-eſt illius diviſionis univerſarum *rerum* in Trinitatem, *i. e. in tres partes facta.* Ille verò mundanus *Jupiter, Dux* eſt ſequentium, non autem *præeuntium, & ex aliorum numero* exemptorum Ducum, *& Principum.* Ille verò *Jupiter* à Socrate celebratus in Phædro, & cum alijs Ducibus collocatur, & præeſt illis, qui ſunt in undecim partes diſtincti, non autem illis, qui trifariâ ſunt-diviſi, & exemptus-eſt ex omnibus mundanis *Dijs*, propter imperatoriæ excellentiæ magnitudinem. Ex omnibus igitur *antè* dictis ordinibus exemptus-eſt, *& ab illis maximè differt*, nec in ullo demonſtrat illam proprietatem, quam nunc *nobis* proponit.

Reſtat igitur, ut ipſum eum illis abſolutis, *liberiáq; Dijs* numeremus, ut & illis mundanis ſit proximus, & propterea in Cœlo dicitur *eſſe*, & ex illis exemptus, *& ab illis ſeparatus.* Et propterea Magnus celebratur. Multis enim in locis ipſæ medietates ab ipſis extremitatibus per mixtionem ſpectatis apparent nobis. Quoniam igitur & in Cœlo *Jupiter iſte* volucrem currum agere dicitur, & Magnus appellatur, profecto cum cœleſtibus *Diis* collocatur, & *tamen* ex ipſis eximitur, *& ab ipſis ſeparatur.* Ille vero *Jupiter alter*, qui collocatus eſt etiam cum illis Dijs, qui *verſantur* in hoc univerſo, quorum ſummam dignitatem ſortitus-eſt ille cœleſtis *Jupiter*, etiam ab his abſolutis, *liberiáq; Diis* eſt ſeparatus, *& ex eorum ordine prorſus exemptus*, ſi modo *rem totam* per ſuperiora verba rectè definivimus.

Quoniam alij quidem, exempti-ſunt ex hoc Vniverſo, alij verò, complent hoc Vniverſum. Alij verò, ſimul etiam compoſitam, *& ordinatam* providentiam ſunt-ſortiti, & eximiam excellentiam. Abſolutus igitur, & ſupercœleſtis eſt iſte Magnus Dux in Cœlo Jupiter, & tota Dodecas in hoc Deorum ordine palam-elucet.

Vnus enim eſt numerus perfectus, & divinus, quem illi duodecim Duces complent. Quamobrem neceſſe *eſt*, hunc totum numerum in eodem Deorum ordine poni, non autem diviſim, *& ſeparatim*, Ducum Deorum, alios quidem, mundanos, alios verò, ſupermundanos appellare. Sed ſi primus ipſorum *eſt* ſupermundanus, etiam reliqui omnes eodem modo ſe-ipſos collocarunt ſupra illos, *qui degunt* in mundo. Et *eorum* unus-quiſq; ſuæ multitudini præeſt, & circa ſe habet multum quidem rivum Dæmonum, multum verò divinum *rivum, magnumq; Deorum numerum.* In ultimo vero ſequentium *Deorum ordine*, & animas particulares primo-loco-ſtatuerunt. Etenim iſtæ diviſæ-ſunt-cum Dæmonibus, & divinis *ordinibus Deorum*, & participant illum abſolutum Deorum principatum, quantum ipſis *eſt* poſſibile, *i. e. pro viribus.*

Ὁ δὲ, κατὰ τὸν ἑνδεκάδα. πολλοῦ ἄρα δεῖ τὸν αὐτὸν ἀληχέναι τάξιν τούτων ἑκάτερον. Σύνεσιν ὁ μὲν δημιουργὸς, καὶ ὁ Σωτὴρ Ζεὺς, ἀσύντακτός ἐστι τοῖς πᾶσιν. ὁ δὲ ἀφομοιωμαλικὸς, τῆς εἰς τελάδλα διακρίσεως ἡγεῖται τῶν ὅλων. ὁ δὲ ἐγκόσμιος, τῶν ἑπομένων ἐστὶν, ἀλλ' οὐ τῶν ἐξῃρημένων ἡγεμόνων. ὁ δὲ ὑπὸ Σωκράτους ὑμνηθεὶς ἐν τῷ φαίδρῳ, καὶ συντέτακται τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι, καὶ ἡγεῖται τῶν κατὰ ἑνδεκα μέρη κεκοσμημένων, ἀλλ' οὐ τῶν τεταγμένων. καὶ ἐξῄρηται πάντων τῶν ἐγκοσμίων, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἡγεμονικῆς ὑπεροχῆς. ἀπάντων ἄρα τῶν ἐξῃρημένων διακόσμων ἐξήλακται, καὶ ἐν οὐδενὶ τῶν ἰδιότητα τούτων, λείπεται συνίστασθαι, δῆλον.

Λείπεται ἄρα τῆς ἀπολύτου αὐτῶν, [l. αὐτὸν] συναριθμῶν, ἵνα καὶ παρεκτὸς ᾖ τῆς ἐγκοσμίους, καὶ διὰ τοῦτο ἐν οὐρανῷ λέγηται, καὶ ἐξῃρημένος ἀπ' αὐτῶν. καὶ διὰ τοῦτο μικτὰς αἰνιττόμενα. πολλαχοῦ γὰρ αἱ μεσότητες, ἀπὸ τῶν ἄκρων ἡμῖν ἐκφαίνονται κατὰ μίξιν θεωρουμένων. ἐπεὶ πόθεν καὶ ἐν οὐρανῷ λέγηται τὸ πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνειν, καὶ μικτὰς ἐπονομάζεται, συντέτακται δή που τοῖς οὐρανίοις, καὶ ἐξῄρηται ἀπ' αὐτῶν. ὁ δὲ ἅμα καὶ συνταγμένος τοῖς ἐν τῷ παντὶ θεοῖς, ὢν τῶν ἀκροτάτων ἔλαχεν ἀξίαν οὐρανίου, καὶ ἐξῃρημένου ἀπὸ τούτων τῶν ἀπολύτων ἐστὶν, ὅπερ ὀρθῶς ἀφωρισάμεθα διὰ τῶν πρόσθεν λόγων.

Ὡς οἱ μὲν, ἐξήρηνται τοῦ παντὸς, οἱ δὲ, συμπληροῦσι τὸ πᾶν. οἱ δὲ, ἅμα καὶ τὴν συνταγμένην πρόνοιαν ἐκλαχόντες, καὶ τὴν ἐξῃρημένην ὑπεροχήν. ἀπόλυτον ἄρα, καὶ ὑπερουράνιός ἐστιν οὗτος ὁ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, καὶ πᾶσα ἡ δωδεκὰς ἐν ταύτῃ τῶν θεῶν τῇ τάξῃ προλάμπει.

Εἷς γάρ ἐστιν ἀριθμὸς παντελὴς, καὶ θεῖος, ὃν οἱ δώδεκα συμπληροῦσιν ἡγεμόνες. ὥστε ἀνάγκη τὸν ὅλον ἀριθμὸν ἐν τῇ αὐτῇ τάξει διακοσμεῖσθαι τῶν θεῶν, ἀλλὰ διῃρημένως τῶν ἡγεμόνων θεῶν, τοὺς μὲν, ἐγκοσμίους, τοὺς δὲ, ὑπερκοσμίους λέγειν. ἀλλ' ἤπερ ὁ πρῶτος αὐτῶν ὑπερκόσμιος, καὶ οἱ λοιποὶ καθ' αὑτὰ πάντες ὑπερίδρυσαν ἑαυτοὺς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. καὶ ἡγεῖται πλήθους ἕκαστος οἰκείου. καθεῖ ἑαυτὸν μὲν ἔχει πολὺ ὄχετον δαιμόνων πολὺ θεῶν. ἐπ' ἐσχάτῳ δὲ τῶν ἑπομένων, καὶ ψυχὰς προεστήσατο μερικάς. καὶ δὴ αὗται συναρμόζονται τοῖς τε δαίμοσι, καὶ τοῖς θείοις, καὶ μετέχουσι τῆς ἀπολύτου τῶν θεῶν ἡγεμονίας, καθ' ὅσον αὐταῖς δυνατόν.

Ἕπεται γὰρ ἀεὶ ἑθέλων τι, καὶ δυνάμενος, ὡς φησιν ὁ Σωκράτης. ἀλλ' ὅτι μὲν οἱ ἐν τῷ φαίδρῳ δώδεκα τῶν ὅλων ἡγεμόνες ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ὑμνηθέντες τῶν ἀπολύτων εἰσὶ θεῶν, ἀφ' ἑτέρων ὑπομνήσθω.

Sequitur enim *unusquisq; suum Ducem* semper & volens, & potens, *& facultate-preditus*, ut ait Socrates. Sed quod illi quidem in Phædro duodecim *rerum* universarum Duces à Socrate celebrati, sint ex numero *liberorum, ac* absolutorum Deorum, per ista, *quæ dicta sunt à nobis*, sit commemoratum, *hisq; de rebus simus commonefacti.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κ'.

Πόθεν ἡ ἄρχουσα σύμπασα οὕτως ὁ ἀριθμὸς ἐπ' αὐτοὺς ἥκει, μετὰ ταῦτα λέγωμεν. ἀνάγκη μὲν οὖν αὐτοὺς ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν ἔχειν. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἀφομοιωματικοῖς ἀπὸ τῶν νοερῶν πατέρων ἡ πρόοδος ἐστὶ, καὶ τούτοις, οἵπερ εἰσὶν ἐκ τῶν νοητῶν δήπου, καὶ νοερῶν, καθάπερ δὴ καὶ τούτοις, ἀπὸ τῶν πρωτίστων νοητῶν.

Ἐπειδὴ περὶ αὐτῶν ἐστιν ὁμοῦ καὶ ἡ τῶν ἀρχῶν ἀφομοιωματικὴ διακόσμησις. ἔστι δὲ καὶ ἡ τῶν νοερῶν βασιλέων τριάς. μᾶλλον δὲ ἡ δημιουργικὴ μονὰς τῆς εἰς τριάδα διαιρέσεως τῶν ὅλων ἐν ἑαυτῇ τὸ παντελὲς μέτρον ἱδρύσατο ὑλῇ, καθ' ἄμφω. δηλαδὴ τῷ ἀπογόνοις τῶν ἀπολύτων τε αὖπα θεωρήσομεν, τό, τε δημιουργικὸν μέτρον, καὶ τὰ τῶν ἀφομοιωματικῶν γένη θεῶν.

Ἐκδίδονται γὰρ ἀπὸ τούτων αἱ διάφοροι τάξεις αὐτῶν. ἀλλὰ μέσα, εἰ μεμνήμεθα τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων πορείας τὰς τῶν ἀφομοιωματικῶν μέσας διηρήμεθα προόδους. καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν πατρικοὺς ἐλέγομεν, τοὺς δὲ, γονίμους, τοὺς δὲ, ἀναγωγοὺς, τοὺς δὲ, φρουρητικούς. τῆς πάντων δημιουργικῆς μονάδος εἷς πρῶτος, μέσος, καὶ ἔσχατος διαιρέσεως τὰ πρόσωπα, καθάπερ δὴ καὶ ὁ νοητὸς πρὸ αὐτῆς πατὴρ, τῶν δὲ μετ' αὐτὸν θεῶν, πληθικῶς εἰς τὰ δεύτερα τοὺς ἑαυτῶν ὀχετοὺς ἐκδιδόντων, ἡ δυωδεκὰς ἡμῖν αὕτη τῶν ἀπολύτων ἀπεφάνη θεῶν, ἄνωθεν μὲν, καὶ τὸν τριάδα προϊοῦσα, κάτωθεν, πληθικῶς πολλαπλασιαζομένη.

διὸ καὶ τῶν συμπληρούντων αὐτὸν ἡγεμόνων, οἱ μὲν, τριαδικῶς ἔλαχον τὸ δημιουργικὸν, καὶ πατρικόν. οἱ δὲ, τριαδικῶς τὸ γονιμικὸν, καὶ ζωογονικόν. οἱ δὲ, τὸ ἀναγωγὸν τριαδικῶς. οἱ δὲ, τὸ ἄχραντον, καὶ φρουρητικὸν ὡσαύτως. αἱ μὲν γὰρ ἰδιότητες ἅπασαι πρὸς τὸ πλῆθος ἐφήκουσιν αὐτοῖς τῶν ἀφομοιωματικῶν. ἡ δὲ εἰς πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ ἔσχατα διαίρεσις, ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αὐτῶν. ποσαχῶς καὶ πρὸς τὸ ἀριθμοῦ λεκτέον, ὅθεν τε, καὶ ὅπως ἀπογεννήθη παρὰ τοῖς ἀπολύτοις θεοῖς.

CAPUT XX.

VNde verò totus ille numerus ad ipsos veniat, post hæc dicamus. Ergo necesse quidem *est* ipsos habere *suam* hypostasin, *atq; naturam* ex ijs, *qui sunt* ante ipsos. Quoniam etiam illis per-similitudinem-expressis *Dijs*, ab intellectualibus Patribus est progressus, & istis supernè profectò *progressus est* à mentalibus, & intellectualibus, quemadmodum etiam istis, à primis mentalibus.

Quoniam antè ipsos est quidem etiam ille Magistratuum, *& Principum* per-similitudinem-expressorum ordo. Est verò etiam illa intellectualium Regum Trinitas. Imò verò potius illa rerum-opifex Unitas, quæ *rerum* universarum divisionis in Trinitatem, *i. e in tres partes facta* perfectam mensuram in se-ipsa collocavit, duabus de causis. Ipsam igitur absolutorum, *ac liberorum Deorum* procreationem, *& procreationis* ipsas causas contemplemur, & rerum-opificem mensuram, & Deorum per-similitudinem-expressorum, *& ea per similitudinem ex primo exemplari petitam exprimentium, & effingentium*, genera.

Ab his enim eduntur, *& manant* varij ipsorum ordines. Sed tamen, si memores-sumus rerum suprà dictarum, illos *Deorum* per-similitudinem-expressorum medios progressus divisimus quadrifariam, *i. e. in-quatuor-partes*. Et alios quidem ipsorum, paternos vocavimus, alios verò, fœcundos, alios verò, reductorios, *qui res ad sua prima principia revocant, & reducunt*, alios verò, *rerum* custodes. Cùm igitur illa rerum-opifex Unitas in prima, media, & ultima dividat *res ex se manantes, &* progressas, ut etiam ille mentalis ante ipsam Pater, & illi Dij, qui sunt post ipsam, quadrifariam in secundas *naturas* suos rivos emittant, ista Dodecas, *quæ duodenarium numerum continet*, absolutorum Deorum nobis apparuit, suprà quidem, per Trinitatem progressa, infrà verò, quadrifariam multiplicata.

Quamobrem etiam ipsorum Ducum ipsam cõplentium, alij quidem, trifariam sortiti-sunt rerum-fabricandarum-vim, & paternã-facultatem. Alij verò, trifariam, illam generatricem-vim, & animalium-procreatricem-facultatem. Alij verò trifariam *sortiti sunt rerum ad sua principia* reductoriam-facultatem. Alij verò, pariter *sortiti sunt* ipsam naturæ-puritatem, & *rerum* custodem-facultatem. Omnes enim *Deorum* per-similitudinem-expressorum proprietates de multitudine perveniunt ad ipsos. Ipsa verò in prima, & media, & ultima divisio, à rerum opifice causa *manat*. Hæc etiam de numero dicenda *videbantur, ut sciremus* & unde, & quomodo procreatus-fuerit *iste numerus* apud absolutos Deos.

CA-

CAPUT XXI.

CUm igitur (ut antè diximus) duodecim sint Duces omnium quidem mundanorũ Deorum, omnium verò Dæmonum, præterea verò particularium animarum, quotquot ad ipsum mentale dirigi possunt, cursus ipsius Dodecadis principaliorem, *ac eminentiorem, & præcipuum* ordinem sortiti-sunt & ille Maximus Jupiter, & Vesta. Cum istis autem etiam reliquorum *Deorum* principatus ponitur, *& istis attribuitur*, & secundam habent dignitatem. Et ipse quidem Jupiter, neq; Mens existens hujus Universi, ut quidam dicunt, nec illa Mens in Sole *existens*, nec deniq; ulla mundanarum aut mentium, aut animarum: sed supra *Deos* omnes explicatus, & inter absolutos, *liberosq; Deos* primùm existens, ducit quidem Deorum, & generum nobis præstantiorum, Chorum, qui sequitur ipsum, & multitudini ad ipsum conversæ paternam bonitatem impertit. Præest verò *Deorum* alijs omnibus numeris, quotquot illis duodecim Dijs sunt-subjecti. Ipsa vero Vesta, imperat quidem suæ multitudini: Sed nec animæ primæ ordinem habet, nec in hoc Universo Tellus appellatur. Ante istos verò imperatoriam potestatem inter supercœlestes *Deos* est-sortita. Impertit autem etiam aliorum Ducum numeris suam proprietatem, ut etiam ipse Jupiter. Qui enim ex Decade pendent, harum etiam duarum Unitatum sunt-participes.

Sed Jupiter quidem, qui motus est autor, omnibus ad ipsum mentale viæ Dux est. Vesta vero fœcundam, & immutabilem facultatem omnibus per illuminationem-suppeditat. Quanquã & ipse Jupiter in se-ipso manens, sic ad mentalem speculam adducitur, & ipsa Vesta propter immutabilem, & impollutam in se-ipsa mansionem, cũ primis causis conjungitur. Sed immutatæ, *variaq;* proprietatis objectio, principatus differentiã præbet. Cũ enim conversiones, *ac reversiones*, in *rebus* divinis sint duplices (omnia enim & ad se-ipsa, & ad sua principia convertuntur, *ac revertuntur,*) utrumq; quidem conversionis, *ac reversionis* genus, individuè est in Rege Saturno. Etenim & in se-ipso, & in alio demonstrabatur *esse* secundum Parmenidem. Et alterum quidem, erat illius conversionis, *ac reversionis quæ fiebat* ad id, quod est melius, alterum verò, *illius, quæ fiebat* ad se-ipsum. In secundis vero, & particularioribus Dijs, hæc divisim, *ac separatim* apparent. Et ipsa quidem Vesta mundanis *Dijs* impollutam in se-ipsis collocationem, *sedemq;* præbet. Jupiter verò, *suppeditat ipsis* reductoriam, *sive reductricem* ad prima motionem. Etenim est, ipsa quidem Vesta, impollutæ seriei. Ipse verò Jupiter, paternæ. Divisi vero sunt, quod & in se-ipso, & in alio *sint*, & secundum impollutam-vim, & paternã facultatem, ut in illis *locis suprà allatis* dicebamꝰ. Omne igitur, quod est cõstans, & immutabile, & quod semper eode modo se habet, ad omnes mũdanas *res* ab illâ supercœlesti Vestâ *manare ac* descẽdere dicẽ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κα'.

Δώδεκα δὲ (ὡς πρόπαν εἴπαμεν) ἔντων ἡγεμόνων ἁπάντων μὲν τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, ἁπάντων δὲ τῶν δαιμόνων, ἔτι δὲ ψυχῶν μερικῶν, ὅσαι πρὸς τὸ νοητὸν αἰεὶ ἀνεδύσαι δύνανται, πάλιν τῆς δωδεκάδος αὐτῆς ἡγεμονικωτέραν τάξιν ἔλαχεν ὅ τε μέγιστος Ζεὺς, καὶ ἡ Ἑστία. πύτις δὲ καὶ ἡ τῶν λοιπῶν ἡγεμονία συνυπάρχει τε, καὶ δύτέραν ἔχουσιν ἀξίαν. καὶ ὁ μὲν Ζεὺς, οὔτε νοῦς ὢν ὅ πάντες, ὡς ἔνιοι λέγουσιν, οὔτε ὁ ἐν Ἡλίῳ νοῦς, οὔτε ὅλως τῶν ἐγκοσμίων τις ἢ νοῶν, ἢ ψυχῶν, ἀλλὰ πάντων ὑπερηπλωμένος, καὶ ἐν τοῖς ἀπλοῦσι προϋπάρχων, αἰτίαν μὲν τὴν ἑπόμενον αὐτῷ χορὸν τῶν θεῶν, καὶ τῶν κρειττόνων ἡμῶν θεῶν, καὶ μεταδίδωσι τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιστραμμένου πλήθει, τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος. ἡγεῖται δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀριθμῶν, ὅσοι πλοῦτον ὑπάρχουσι δυάδα καὶ δώδεκα θεούς. ἡ δὲ αὖ Ἑστία, κρατεῖ μὲν ὅ οἰκείου πλήθους, οὔτε δὲ ψυχῆς ἔχουσα τάξιν τῆς πρώτης, οὔτε ἡ ἐν τοῖ πᾶσι γῆ λεγομένη. πρὸ δὲ πάντων ἡγεμονικὴν κληρωσαμένη δύναμιν ἐν τοῖς ὑπερουρανίοις, μεταδίδωσι δὲ καὶ τοῖς τῶν ἄλλων ἡγεμόνων ἀριθμοῖς, τὴν οἰκείας ἰδιότητος, καθάπερ δὴ καὶ ὁ Ζεύς. οἱ γὰρ τὴν δεκάδος ἐξημμένοι καὶ τῶν δύο πάντων μονάδων μετέχουσιν.

Ἀλλ' ὁ μὲν Ζεὺς, κινήσεως αἴτιος ὢν, πᾶσι τοῖς εἰς τὸ νοητὸν πορείας ἐστὶν ἡγεμών. ἡ δὲ Ἑστία, τὴν γόνιμον, καὶ ἀκλινῆ δύναμιν ὑπολάμπει πᾶσι. καὶ ἐπεὶ καὶ ὁ Ζεὺς ἐν ἑαυτῷ μένων, οὕτως ὑπὸ τὸν νοητὸν αἰτίαν πεῖται, καὶ ἡ Ἑστία διὰ τὴν ἀκλινῆ, καὶ ἄχραντον ἐν ἑαυτῇ μονὴν, συνάπτεται τοῖς πρώτοις αὐτοῖς. ἀλλ' ἡ τῆς ἐξημμένης ὑφῆς ἰδιότης πρόοδόν τε, τὴν τ' ἡγεμονίας παρέχεται διὰ βορέαν. τῶν γὰρ ὑπερφῶν διήκων ὑπαρχουσῶν ἐν τοῖς θεοῖς (πάντα γὰρ καὶ πρὸς ἑαυτὰ, καὶ πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἀρχὰς ἐπιστρέφει) τὸ μὲν συναμφότερον τὸ ὑπερφῆς εἶδος, ἀμερίστως ἵδρυται ἐν τῷ βασιλεῖ Κρόνῳ. καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ἐστὶ τὸν Παρμενίδειον ἐδείκνυτο. καὶ ἐν ἄλλῳ. καὶ τὸ μὲν, ἡ τῆς πρὸς τὸ κρεῖττον ὑπερφῆς, τὸ δὲ, πρὸς ἑαυτὸν ἐν τοῖς δευτέροις, καὶ μερικωτέροις θεοῖς. διηρημένως οὕτω προφαίνεται. καὶ ἡ μὲν Ἑστία, τὴν ἄχραντον ἐν ἑαυτοῖς ἵδρυσιν παρέχει τοῖς ἐγκοσμίοις. ὁ δὲ Ζεὺς, τὴν ἀναγωγὸν ὑπὸ τὰ πρῶτα κίνησιν. καὶ γάρ ἐστιν ἡ μὲν Ἑστία, τῆς ἀχράντου σειρᾶς. ὁ δὲ Ζεὺς, τῆς πατρικῆς. διήρηται δὲ καὶ ἐναπτὸ, καὶ ἐν ἄλλῳ. κατά τε τὸ ἄχραντον, καὶ τὸ πατρικὸν, ὡς ἐν ἐκείνοις ἐλέγομεν. ἅπαν γὰρ τὸ μόνιμον καὶ ἄτρεπτον, καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχον, ἅπασι τοῖς ἐγκοσμίοις, ἐκ τοῦ πρώτου καθήκει Ἑστίας λέγειν, καὶ διὰ παύτην, καὶ σὺν παύτῃ ἀκινήτους

ἵνας πάσας, καὶ ὅσ' ἄξονας. περὶ οὓς αἱ σφαῖραι ἑαυτὰς αἱ τῶν ζῴων αἰακυκλήσεις. καὶ δὴ καὶ αὐτὰς τὰς ὁλότητας τῶν περιφορῶν ἑδραίως ἱδρῦσθαι, καὶ τὸν γλῶ ἐν μέσῳ μένειν ἀκλινῆ, καὶ τὸ κέντρον τὸν ἀσάλευτον ἔχειν ἀμεταβλήτως.

Πάλιν πίνυν ἁπάσας τὰς κινήσεις, καὶ τὰς ἐνεργείας τὰς χωριστὰς, καὶ τῶν δευτέρων ὅτι τὰ πρῶτα τροφὰς, ὁκ ἔ Διὸς ἐφήκειν τοῖς ἄλλοις ὑπάθεσιν. καὶ γὰ αἱ τελεταὶ τάξεις εὐ μόνον τοῖς συστοίχοις ἑῶσιν τοῖς νοητοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξηρημένοις αὐτῶν, ἀφ' τὸν ἀναγωγὸν ἔ Διὸς πορείαν. καὶ αἱ θεῖαι ψυχαὶ μέχρι τῶν πρώτων αἰτίων αἰσίονται, συνεπόμεναι τῷ μεγάλῳ Διΐ.

Καὶ οἱ πύτων ὀπαδοὶ συνάγονται τοῖς θεοῖς, ἐξημμένοι τῆς πατρονομικῆς ἔ Διὸς ὑπαρξίας. οἱ δὲ αὖ λοιποὶ πάντες ἡγεμόνες, ἕκαστος ἡγεῖται σειρᾶς τινός, καὶ δίδωσιν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν ἰδιότητα τῷ πλήθει παντί.

Καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, ὁ μὲν, τὸν ὁκφαντορικὸν, ὁ δὲ, τὸν γονιμον, ὁ ἕ, τὸν ἄτρεπτον, ὑπερκόσμιον, καὶ αὐτὸ πλήρωμά ἐστι πόλεως, καὶ αἰτία πολὺ φαῦλον τῶν μερικῶν θεῶν. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἅμα καὶ ἄρχοντας αὐτοὺς ὀνομάζει, καὶ τετάχθαι φησὶ, καὶ ἐνεργεῖν εἰς τὰ δεύτερα, κατὰ τὸν πόλιν, ἐν ἐτετάχθησαν.

Τῶν δὲ ἄλλων, ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῶν, [l. ἀριθμῷ] τεταγμένοι θεοὶ, ἄρχοντες, ἡγοῦνται κατὰ πόλιν, ἐν ἕκαστος ἐτετάχθη. πρωτικὴ δὲ ἄρα τὸ μὲν ἀρχικὸν μόνον, καὶ τὸ ἡγεμονικὸν, τοῖς ὑπερκοσμίοις μόνον θεοῖς. τὸ δὲ τετάχθαι, καὶ τὸ τεταγμένον αὐτὸ καθ' αὑτὸ, τοῖς ἐγκοσμίοις. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τῆς πόλεως μεταληφότες, καὶ κοινὴ μεταυσίαν τὸν πόλιν λαχόντες.

Τὸ δὲ συναμφότερον, τοῖς ἀπολύτοις. καὶ γὰρ ἄρχοντές εἰσι, καὶ ἡγεμόνες, ὡς τοῖς ἀρχικοῖς θεοῖς συνεχῆς ὄντες, καὶ τεταγμένοι, καὶ πόλεως μετέχοντες, ὡς τοῖς ἐγκοσμίοις παρεσταχῆς. μέσοι δὲ ὄντες ἀμφοῖν, συνάπτουσιν αὐτοῖν τὰς ὅλας παρόδους, καθ' ἕνα συνδεσμὸν τοιοῦτον. ἔτι πίνυν, ὡς μὲν ἐν οὐρανῷ τὸν ἡγεμονικὸν παρεσπαρμένοι πόλιν, ἅπαντα δὴ που τῶν ἐγκοσμίων, καὶ ἐν αὐτοῖς ὄντες, καὶ εἰς τὸ νοητὸν αἰσθανόμενοι, dum *est*, & propter istam, ipsos etiam omnes polos immobiles esse, & ipsos axes, circa quos volvunt se-ipsas ipsæ sphæræ rum, *orbiumq; cœlestium* circumvectiones, *ac rotationes*. Quinetiam ipsas circumvectionum integritates *dicendum est, propter eandem causam* constanter esse-collocatas, *ac immotas*, & ipsam terram in medio manere immobilem, & ipsa Centra permansionem inconcussam, *ac immetam* habere.

Rursus igitur omnes motiones, & actiones separatas, & secundorum ad prima conversiones, *ac reversiones*, à Iove *manare*, & ad universa pervenire supponendum *est*, *ac per suppositionem est statuendum*. Etenim intellectuales ordines non solum cum cognatis mentalibus uniuntur: sed etiam cum. ijs, quæ sunt ex ipsis exempta, propter ipsam Jovis reductricem viam, *quæ res ad sua principia reducit*. Et ipsæ divinæ animæ usq; ad primas causas contendunt, illum Magnum Jovem comitantes.

Et harum *comites*, & assectatores cum ipsis Dijs coguntur, & *congreganter*, pendentes ex prærogativa Jovis prætura, *vel*, *ex paternam-gubernandi-rationem-habente Jovis prætura*, *ut legatur non πατρομικῆς, ut alibi aliquoties: Sed πατρομικῆς*, i. e. *πατρονομικῆς*. Reliqui verò Duces omnes, *pro*, *Reliquorum verò Ducum omnium* unus-quisq; suæ seriei præest, & à se *manante* proprietatem toti multitudini dat, *atq; suppeditat*.

Et ad extremas usq; *naturas*, *eorum* unus quidem, enuntiatoriam, alius verò, fœcundam, alius verò, immutabilem *proprietatem ipsis impertit*, supercœlestem & ipsi sortiti ordinem, & *secum* attrahentes multum dividuorum Deorum exercitum. Quãobrem etiam ipse Socrates simul ipsos appellat Principes, & *in supercœlesti ordine* collocatos esse dicit, & agere in secunda, secundùm ordinem, in quo sunt-collocati.

Alij verò Dij, quotquot in nnmero duodecim *Deorum* collocati *sunt*, Principes *aliorum*, *suis* præsunt secundùm ordinem, quo *eorum* unus-quisque collocatus-fuit. Convenit igitur ipsa quidem imperatoria tantum dignitas, & principalis autoritas, *vel*, *Ducalis potestas*, supermundanis tantùm Dijs. Ipsum verò collocatum-esse *in aliquo certo loco*, & id, quod collocatum-est ipsum per se, & *quod ab alijs separatum manet*, *convenit Dijs* mundanis. Isti enim sunt illi, qui *certum* ordinem participant, & qui per communionem sortiti-sunt ordinem *illum*, *quem habent*.

Utrumq; verò simul hoc *conditionis genus convenit* absolutis, *liberisq; Dijs*. Etenim *isti* sunt Principes, & Duces, ut illi, qui cohærentes sunt, *qui cohærent* cum Imperatorijs Dijs, & qui collocati-sunt *in aliquo certo loco*, *vel*, *qui in ordinem sunt digesti*, & ordinis *certi* sunt-participes, ut mundanis proximi. Cùm autem inter utrosq; sint medij, conjungunt ipsorum totos progressus per unum intellectuale vinculum. Præterea verò, quoniam in Cœlo quidem, imperatorium ordinem propositum-habent, profectò mundanos *Deos* attingunt, & cũ in ipsis sint, & ad ipsum mentale contendant, excellentiam ab

hoc

hoc Universo separatam sortiti-sunt, & exemptisunt ex ijs, qui participant *ipsos*. De prima igitur horum Deorum divisione, sufficiant ea, quæ dictasunt. Quoniam autem quadrifariam, & trifariam ipsos progressum fecisse antè-diximus, ipsas proprietates à collocatis *& in ordinem digestis* Trinitatibus breviter auferamus, *easque separatim tractemus.*

CAPUT XXII.

1. *Rerum* 2. *opifi-* 3. *ces.* 1. *Jupiter* 2. *Neptunus* 3. *Vulcanus.*

HIs igitur in Trinitates (ut dictum-est) distinctis, illius quidem rerum-opificis Trinitatis summum ordinem sortitus-est Jupiter, supernè *mananiem* ab ipsa Mente, animas, & corpora gubernans, & omnium curam gerens, ut ait Socrates. Ipse verò Neptunus, complet hic etiam media rerum-opificis *Trinitatis*, & præcipuè animalem *i. e. animarum* ordinem gubernat. Hic enim Deus est omnis motus, & generationis, *ac ortus* autor.

* 1. *Rerum* 2. *custo-* 3. *des.* 1. *Vesta.* 2. *Minerva.* 3. *Mars.*

Anima verò, est rerum generatarum prima, & motus per *suam* essentiam. Vulcanus verò, naturam inspirat corporum, & omnes mundanas sedes Deorum fabricat. Illius verò *rerum* custodis, & immutabilis *Trinitatis*, prima quidem *est* ipsa Vesta, quoniam ipsum rerum Esse, & ipsam essentiam impollutam conservat. Etenim in Cratylo Socrates summum ipsi dedit ordinem, ut ei, quæ rerum universarum summitates continet.

1. *Ani-* 2. *malium-* 3. *procreatores Dij, vel, procreatrices Dea.*	1. Ceres.	* 1. Reducto-	1. Mercurius.
	2. Juno.	2. rij *Dij quæ res*	2. Venus.
	3. Diana.	3. *ad sua principia reducunt.*	3. Apollo.

Ipsa verò Minerva, medias vitas immutabiles conservat per intelligentiam, & per-se-agentem vitam, sustinens ipsas à materia *separatas*. Mars verò, corporea-forma-præditis naturis per-illuminationem-impertit, *atq; splendidè suppeditat*, & facultatem, & illam ineffabilem-vim, ut ait in Cratylo Socrates. Quamobrem etiam *Mars* à Minerva perficitur, *& perfectione donatur*, & intellectualis afflatus particeps-est, ut ait poësis, & vitæ à *rebus* generatis separatæ.

Ipsius verò *facultatis* animalium-procreatricis princeps-est, *& gubernatrix* ipsa Ceres, omnino procreans omnem mundanam vitam, & intellectualem, & animalem, *i. e. animarum*, & inseparabilem à corpore. Juno verò, medietatem, *ipsum medium* continet, ipsam animæ procreationem, procreans, *& in lucem emittens*. Etenim intellectualis Dea, aliorum animalium, *i. e. animarum*, generum omnes progressus à se-ipsa *progredientes* proponit. Diana verò, finem est-sortita, omnes naturales rationes ad actionem movens, & ipsam materiæ per-se perfectionem, *vel, naturalem perfectionem* perficiens. Quamobrem etiam & ipsi Theologi, & in Theæteto Socrates ipsam vocant Lochiam, *i. e. partium-præsidem*, *Lucinam*, ut naturalis progressus, & generationis, *ac ortus* Inspectricem. Reliquæ igitur reductoriæ Trinitatis, *quæ res ad sua principia reducit*, ipse quidem Mercurius, est philosophiæ suppeditator, & per istam *ad sua principia*,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κβ'.

ΤΟύτων τοίνυν τῶν τριάδων (ὡς εἴρηται) διαπεπαγμένων, τῆς μὲν δημιουργικῆς τριάδος ἔλαχε τὸν ὑψηλοτάτην τάξιν Ζεὺς αὖ ὢν ὁ τοῦ νοῦς, [l. νοῦ,] ψυχὰς, καὶ ζώματα καὶ θεῶν, καὶ πάντων ἐπιμελούμενος, ὡς φησιν ὁ Σωκράτης. Ὁ δὲ Ποσειδῶν, συμπληροῖ καὶ τοῦτο τὸ μέσον τῆς δημιουργικῆς. καὶ μάλιστα τὸν ψυχικὸν διακόσμον κυβερνᾷ. κινήσεως γὰρ ὁ θεός ἐστιν αἴτιος, καὶ ῥᾳδίως πάσης.

1. Δημ- 2. μιουρ- 3. γικοί. 1. Ζεύς. 2. Ποσει- δῶν. 3 Ἥφαι- 5 στος.

Ἡ δὲ ψυχὴ, πρωτίστη τῶν γιγνητῶν ἐστι, καὶ κίνησις καὶ τῆς οὐσίας. ὁ δὲ Ἥφαιστος, τὴν φύσιν ἐμπρέπει τῶν σωμάτων, καὶ πάσας τὰς ἐγκοσμίους ἕδρας τῶν θεῶν δημιουργεῖ. τῆς δὲ αὖ φρουρητικῆς, καὶ ἀτρέπτου, πρωτίστη μὲν ἡ Ἑστία, διότι τὸ εἶναι τῶν πραγμάτων αὐτὸ, καὶ τῆς οὐσίας ἄχραντον διασώζει. καὶ γὰρ ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης ἀκροτάτην αὐτῇ δέδωκε τάξιν, ὡς τὰς ἀκρότητας σωιζούσῃ τῶν ὅλων.

1. φρου- 2. ρητι- 3. κοί. 1. Ἑστία. 2. Ἀθη- νᾶ. 3. Ἄρης.

1. Ζω-	1. Δημήτηρ.	1. Ἀνα-	1. Ἑρμῆς.
2. ογε-	2. Ἥρα.	2. γω-	2. Ἀφροδίτη
3. νικοί.	3. Ἄρτεμις.	3. γικοί.	3. Ἀπόλλων.

Ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, τὰς μέσας ζωὰς ἀκλινῶς φυλάττει διανοήσεως. [l. ἀφ' ὑπάρξεως.] καὶ αὐτενεργὸν τὴν ζωὴν, αἰσχύουσα αὐτὰς δοτὴ φύλης, ὁ δὲ Ἄρης, ταῖς ζωμαπειθέσι φύσεσιν ἐπιλάμπει καὶ δυνάμεις, καὶ τὸ ἄῤῥητον, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης. διὸ καὶ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς πλουτοῦσι, καὶ μετέχει τελεωτέρας ἐπιστήμης, ὡς φησιν ἡ ποίησις, καὶ τῆς χωριστῆς δοτὴ τῶν γιγνητῶν ζωῆς.

Τῆς γὰ μὲν ζωογονικῆς ἐξάρχει μὲν ἡ Δημήτηρ, ὅλως δοτογόνως πᾶσι, [l. πᾶσαν] ἐγκόσμιον ζωὴν, τὸν τε νοερὸν, καὶ τὸν ψυχικὸν, καὶ τὸν ἀχώριστον τῶν ζωμάτων. ἡ δὲ Ἥρα, τὸν μεσότητα σωίζει. τὸν τῆς ψυχῆς δοτογόνησιν περιέπουσα. καὶ γὰ νοεραὶ θεαὶ, τῶν ἄλλων ψυχικῶν γενῶν ἀφ' ἑαυτῆς περιβάλλεσθαι πάσας τὰς περιόδους. ἡ δὲ Ἄρτεμις, τὸ πέρας ἐκληρώσατο, πάσας κινοῦσα τοὺς φυσικοὺς λόγους εἰς ἐνέργειαν, καὶ τὸ αὐτοπλὲς τῆς ὕλης πλήθυσι. διὸ καὶ λοχίαν αὐτὴν, [l. αὐτὸν] οἵπερ θεολόγοι, καὶ ὁ ἐν Θεαιτήτῳ Σωκράτης καλοῦσιν, ὡς τῆς φυσικῆς περιόδου, καὶ γενήσεως ἔφορον. Λειπὸν τοίνυν τῆς ἀναγωγῆς. [l. ἀναγωγοῦ] τριάδος, ὁ μὲν Ἑρμῆς, φιλοσοφίας ἐστὶ χορηγὸς,

καὶ ἀφ' ταύτης αἰσθήσεις τὰς ψυχὰς, καὶ ζωῆς ἀφαλεκλικῆς δυνάμεσιν ἐπ' αὐτὰ ἀγαθὸν ἀναπέμπει τὰς τε ὅλας, καὶ τὰς μεριστάς. ἡ δὲ Ἀφροδίτη, τῆς δ' ὅλων διηκούσης ἐρωτικῆς ὑπαπτοίας ἐστὶν αἰτία πρωτουργὸς, καὶ πρὸς τὸ καλὸν οἰκειοῖ τὰς αἰσθητικὰς ὑφ' ἑαυτῆς ζωάς. ὁ δὲ Ἀπόλλων, ἀφ' μουσικῆς τὰ πάντα πληροῖ, καὶ ὑπερφέρει πάντα ὁμοπλῶν, ὡς φησιν ὁ Σωκράτης, καὶ δι' ἁρμονίας, καὶ ῥυθμοῦ, πρὸς τὸν νοερὸν ἕλκων ἀλήθειαν, καὶ τὸ ἐκεῖ φῶς. κοινῇ δὲ πάντων λέγομεν, ὅτι τῶν ἐγκοσμίων ὑπερδρύσεως ἑαυτοῖς, τὸν πάντα συνέχουσι νῶν. [l. τῶν] ὑπολύσεων χορόν. καὶ ψυχαὶ μὲν, αὐτὸν ἐξήρτηνται. νοεραὶ δὲ, καθόσον δυνάμεις γονιμικαὶ ψυχῶν. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἅρματα καὶ πτέρυγας δίδωσι. καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς, πλεῖστον ἅρμα ἐλαύνειν λέγεται, καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ, καὶ πτερὰ δὴ τοῦ Διὶ, χρῶνται τοῖς δευτέροις ὀχήμασι. ζωὴ δὲ καὶ ἄλογα λέγομεν, ἡ τὰς ψυχὰς τὰς ὑπερκοσμίους, ἃς ὑπέχουσι νοεραῖς μὲν ὑπαρχούσας, μερισμοῦ δὲ, καὶ διαιρέσεως ἀρχὴν ἀφ' ὧν αἱ περὶ τὸ σῶμα ἕλαχον, πλείονι δὲ διακρίσεως, καὶ μερῶν ἐν αὐταῖς φανέντων, δι' ἀναλογίας συνδεῖσθαι πεφύκασι;

Ἐν μὲν οὖν τῇ ὑπολύσει, τὸ ψυχικὸν ἥνωται αὐτὸ πρὸς τὸν νοῦν. διὸ καὶ τὸ ἅρμα λέγει πλεῖον ἄνευ διαιρέσεως, ὡς νοερὸν, καὶ ἀνεκφοίτητον δ' αὖ λέγει, καὶ θεοῦ νοῦ. ἐν δὲ τοῖς ἐγκοσμίοις, ἵππων ἡνιόχων διαιρέσις παραδίδοται. θεῶν μὲν οὖν ἵπποι τε, καὶ ἡνίοχοι πάντες αὐτοί τε ἀγαθοὶ, καὶ ἐξ ἀγαθῶν. διὸ καὶ ἡ κατ' χρόνον ἐν τοῖς γενέσεις ἐνέργεια πρώτως ἐξελάμπει, ὅπου πλείων ἡ τῶν δυνάμεων διάκρισις. ἐν ἐκείναις δὲ, ὁ χρόνος, εἰς αἰῶνα παύεται, καὶ ὁ μερισμὸς εἰς ἕνωσιν. ἀρχαὶ γάρ εἰσι ψυχῶν, καὶ αἰτίαι τῶν ἐγκοσμίων, καὶ οἷον σπέρματα νοερὰ μίμησιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν νοεραῖς οὐσίαις. ταῦτα καὶ περὶ τούτων λεκτέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κγ'.

Βούλομαι δὲ καὶ ἐξ ἄλλων τοῦ Πλάτωνος, καὶ γραμμάτων ἐπιδεῖξαι τινὶ διόδῳ τὴν τῆς ὑπολύσεως τάξιν, οἵαν ἡμῖν αὐτὸς παρίστησιν. ἐν πόλει τῇ Πολιτείᾳ τὸν θεσπέσιον τάξιν αἰνιττόμενον, τὸν διοικοῦντα, [l. διήκοντα] δι' ὅλων τῶν ἐγκοσμίων κόσμον ἀπὸ τῶν ἀπλανῶν, καὶ ὅση τῶν αἰθερωπῶν διακυβερνητικὴ ζωὴ, ἄλλοτε ἄλλων βίων αἱρέσεις περιβάλλουσα, καὶ τὸ περιὸν αὐτῆς μέτρον τῆς Δίκης ἐξαλλάττοντα, εἰς μονάδα, καὶ τριάδα τῶν ὅλων ἐξηρημένην, αἰτίαν φέρει τῆς τάξεως ταύτης πρωτουργὸν αἰτίαν. καὶ τῇ μὲν μονάδι τὸ κράτος δίδωσι τῆς ἐπιστασίας. διακόσμων αὐτῆς τῷ ὑπερκρατεῖν ἐπὶ πάντα τὸν ὑραῖον ὁμοῦ. καὶ ἀμερίστως τοῖς πᾶσι παρεῖναι, καὶ πάντα περιγεγονέναι

primos, sapientiæ fontes reducit animas, & per dialecticas facultates, *& disserendi rationes* ad ipsũ Bonumamandat & universales, & particulares *animas*. Ipsa verò Venus, illius afflatus amatorij per universa pervadentis est primaria causa, & ad ipsam Pulchritudinem proprie deducit *& cum ea conciliat* vitas à se productas, *& in lucem edit*us. Apollo verò, per Musicam omnia perficit, & omnia convertit, *& ad sua principia reducit*, simul verlans *cum ipsis*, ut ait Socrates, & per harmoniam, & rhytmum, ad intellectualem Veritatem trahens, & *ad* illic *existens* lumen. Communiter verò de *Dijs* omnibus dicimus, quod, cum se collocarint supra mundanos *Deos*, totum absolutorum *Deorum* Chorum continent. Et animæ quidem, ex ipsis pendent Intellectuales verò *sunt* & quasi facultates generatrices animarum. Quamobrem etiam Socrates istis etiam *Dijs* currus dat, *& attribuit, quibus vehuntur*. Etenim ipse Jupiter volucrem currum agere dicitur, & cæteri Dij, eodem modo, quo Jupiter, utuntur secundis vehiculis. Hæc autem quid aliud *esse* dicimus, quam animas supermundanas, quibꝰ *Dij cælestes* invehuntur, intellectualibus quidem existentibus, partitionis vero, & divisionis principium *sibi* proponentibus, à quibus *animæ* circummundanæ, *quæ circa mundũ versantur*, *suam* hypostasin, *& naturam* sunt sortitæ, cũ amplior discretio, & partes in ipsis apparuerint, quę per proportionem conjungi naturaliter solent?

In illis igitur absolutis *Dijs* illa animalis, *i.e. animæ vis*, *&* facultas univit, *& arctissimè conjunxit* se cum ipsa Mente. Quamobrem etiam ille currus dicitur volucer sine divisione, ut intellectualis, & non-excedens ex immateriata, & divina Mente. In mundanis vero *Dijs*, equorum, & aurigarũ divisiones traduntur. Deorum igitur & equi, & aurigæ omnes *sunt* & ipsi boni, & ex bonis *procreati*. Quamobrem etiam illa secundùm tempus in istis *animabꝰ existens* actio, primum eluxit, ubi major *est* ipsarum facultatum discretio. In illis vero, ipsum tempus, in ævum semper *durat*, & ipsa partitio, in unionem *contrahitur*, *& ad unitatem redigitur*. Principia enim sunt animarum, & causæ mundanorum *Deorum*, & quasi semina intellectualia, manentia in suis intellectualibus comprehensionibus. Hæc etiam de *rebus* istis dicenda videbantur.

CAPUT XXIII.

VOlo autem etiam per alia Platonis scripta demonstrare proprietatem ordinis absoluti, qualem ipse nobis repræsentat. In Repub. igitur ipsum hujus Universitatis ordinem docens, pervadentem per universos mundanos *Deos* supernè ab inerrante *cœlestium sphærarũ motu*, & *illum ordinem*, qui vitam humanã constanter gubernat, quæ aliàs aliarum vitarũ sectas, *& studia sibi* proponit, & quæ sibi convenientem Justitiæ mensura immutat, *& variat*, ad Unitatem, & Trinitatẽ ex *rebꝰ* universis exemptã, hujus ordinis primariã causã refert. Et ipsi quidẽ Unitati, ipsũ Prætura imperiũ attribuit, extendens ipsius ditionẽ, *atq; dominationẽ* ad totũ Cœlum simul, & individuè in omnibus præsentẽ, & omnia gubernantẽ indivisè, &

per

per unam actionem, & moventem universa suis præsentibus facultatibus, *q d. potestatibus circa-pedes versantibus*. Ipsi verò Trinitati, progressum quidem ex Unitate *progredientem* dans, actionem verò in hoc Universum, & effectionem partitam attribuens. Ipsa enim simplicitas, & Unitas illius eximiæ *divini* providentiæ, in multitudinem producitur, per secundam præturam.

Sic igitur una quidem causa *est* magis-propria, *proprietatem, autoritatem, & potestatem habet majorem*, quàm ipsa multitudo, divisa verò *causa* apparet propinquior ijs, quæ perficiuntur. Omnis enim varietas facultatum, *ac potestatum, quæ sunt* in mundo, & ipsorum motuum infinitas, & ipsa verborum multiplex differentia, à fatali convolvitur Trinitate. Ipsa verò Trinitas rursus dirigitur, *ac refertur* ad unam Unitatem ante tres *Unitates existentem*, quam Socrates Necessitatem appellavit, non quòd per-vim, *rerum* universarum imperium-obtineat, neq; quod illam per-se-mobilem-facultatem vitæ nostræ deleat, neq; quod Mente & cognitione optima sit privata: Sed quod omnia comprehendat intellectualiter, & infinitis quidem, finem, inordinatis vero, ordinem afferat.

Præterea verò, quod omnia suo imperio-parentia reddat, & ad ipsum Bonum dirigat, *aiq; deducat*, & quod rerum-opificibus statutis, *& Legibus omnia* subijciat, & quod omnia custodiat in mundo, & quod undiq; contineat, *& circumdet* ea, quæ sunt in hoc Universo, & nihil relinquat expers Juris, quod ipsi sorte-obtigit, *vel, expers pœnarum ipsi sorte-debitarum*, neq; sinat amplius divinam Legem aufugere, *pro, nec ullum peccatum impunitum manere sinat, ita ut pœnas à divina Lege præscriptas vites.*

Quoniam igitur causas ordinis, ipsius mundi bifariam divisimus, & unam quidem, statuimus singularem, alteram verò, triplicem, & ipsam quidem Unitatem, Trinitatis feracem, *& procreatricem* esse confessi-sumus, *& cõcessimus*, Platoni credentes, *ejusque sententiam sequentes*, ipsam verò Trinitatem, Unitatis progeniem *esse* demonstravimus, videamus in quonam ordine utrunq; collocari possit.

Hoc enim cognoscere volentes, illa verba de ipsis in præsentia proposuimus. Illa igitur Unitas, quam (ut diximus) Socrates Necessitatem appellat, prorsus ex *rebus* mundanis est exempta, & extremis suis facultatibus, motum in universum Cœlum indit, *ac inserit*, neq; revertens ad ipsum, neq; circa ipsum agens: sed propter ipsum Esse, & quod constanter firma-stet, ordinatam circumvectionem ipsi mundo præbens.

In ipsis enim Necessitatis genibus fusum moveri *tradunt*. Ipsam verò in solio *regio* regiè *sedentem* juxta hanc *rerum* Universitatem, se collocasse *ferunt*, & tacitâ viâ Cœlum gubernare *dicunt*. Ipsa verò Trinitas, quodammodo jam cum ipsis Cœli circumvectionibus est-collocata, & manibus eas circumagit. & circum eas agit, neq; amplius propter ipsum Esse solum: Sed etiam quod aliquid faciat, & agat, est ordinis causa, & circumvolutionum hujus Universi.

ἀδιαιρέτως, καὶ κατὰ μίαν ἐνέργειαν, καὶ κινοῦσαι τὰ ὅλα ταῖς περιπλοκαῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι. τῇ δὲ τριάδι τὸν μὲν πρόοδον ἐκ τῆς μονάδος διδοὺς, τὸν δὲ εἰς τὸ πᾶν ἐνέργειαν καὶ τὸν ποιητὸν μερισμὸν ἐπινέμων. τὸ γὰρ ἁπλοῦν, καὶ λωφῶμεν τῆς ἐξηρημένης περιουσίας, εἰς πλῆθος προάγεται διὰ τῆς διακρίσεως ἑπομένης.

Καὶ οὕτω δὴ κυριώτερον μὲν τὸ ἓν αὐτὸν ἢ πλῆθος, πρεσβύτερον δὲ τὸ διῃρημένον τῶν ἀποπλουμένων ἀναφαίνεται. πᾶσα γὰρ ἡ ποικιλία τῶν ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεων, καὶ τὴν κινήσεων ἀπειρία, καὶ ἡ τῶν λόγων πολυειδὴς διαφορότης, ὑπὸ τῆς μοιραίας συνελίσσεται τριάδος. αὕτη δὲ πάλιν ἡγεῖται εἰς τὴν μίαν ἀναβαίνει μονάδα τὴν πρὸ ὄντων. ἣν Σωκράτης ἀνάγκην προσήρηκεν, οὐχ ὡς βίᾳ τὰ ὅλων ἐπικρατοῦσαν, οὐδ' ὡς τὸ αὐτοκίνητον τῆς ζωῆς τῆς ἡμετέρας ἀναφαίζουσαν, οὐδ' ὡς νοῦ, καὶ γνώσεως ἀμοίρου ἱστρημένην, ἀλλ' ὡς πάντα περιλαμβάνουσαν νοερῶς. καὶ τῆς μὲν ἀορίστου, ἕρμα, πῆς δ' ἀπείρου, πέρας ἐπιφέρουσαν.

Ἔπι δὲ, ὡς πάντα κατήκοα ποιοῦσα ἑαυτῆς, καὶ ἀναβαίνουσαν ὅπῃ τὸ ἀγαθὸν, καὶ ὡς πᾶς δημιουργικὸς θεσμοῖς ὑποκαλακίνουσαν, καὶ ὡς πάντα φρουροῦσαν ἔνδον δ' κόσμου, καὶ ὡς κύκλῳ περιέχουσαν τὰ ἐν τῷ παντὶ, καὶ μηδὲν ἄμοιρον ἀπολείπουσαν τῆς ὑπερβαλλούσης αὐτῷ δίκης, μηδὲ ἀφιεῖσαν ἀποδρᾶναι ἔπι τὸν θεῖον νόμον.

Ἐπειδὴ πίνυ τὰ αὖπα τῆς τάξεως τοῦ κόσμου διχῇ διείλομεν, καὶ τὸ μὲν, ἑνὶ μεθα μοναδικὸν, τὸ δὲ, τριαδικὸν, καὶ τὸν μὲν μονάδα, τῆς τριάδος οἰκεῖον ὡμολογήσαμεν εἶναι, τῷ Πλάτωνι πιθόμενοι, τὸν δὲ τριάδα, τῆς μονάδος ἔκγονον ἀπεφηνάμεθα, καὶ ἰδωμεν ἐν ποίᾳ διακοσμήσει πέπειν ἐκάτερα δυνατόν.

Τοῦτο γὰρ καταμαθεῖν βουλόμενοι σὺν τοῖς αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι λόγους προσηκόμεθα. ἡμῶν πίνυ μενάς, ἣν (ὥσπερ ἔφαμεν) ἀνάγκην ὁ Σωκράτης ἀποκαλεῖ, πάντη τῶν ἐγκοσμίων ἐξήρηται, καὶ ταῖς ἐφ' ἅπασι ἑαυτῆς δυνάμεσι κίνησιν ἐνδίδωσιν εἰς τὸν ὅλον οὐρανὸν, οὔτε ἐπιστρέφουσα πρὸς αὐτὸν, οὔτε ἐνεργοῦσα περὶ αὐτὸν, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ εἶναι, καὶ τοῦ μενίμως ἱδρῦσθαι, τῷ πλαγμένῳ περιφορὰν τοῦ κόσμου παρεχομένη. [l. παρεχομένη.]

Κινεῖσθαι γὰρ δὴ τὸν ἄναγκον ἐν τοῖς γόνασι τῆς ἀνάγκης. αὐτὸν δὲ βασιλικῶς ἐν θρόνῳ πρὸς δ' πόλου, [l. πρὸς τοῦ παντὸς] ἱδρυσάμενον ἑαυτῷ ἀψόφῳ κελεύθῳ καὶ εὐθυώλῳ τὸν οὐρανόν. ἡ δὲ τριὰς, συντεταγμένως ἤδη ταῖς δ' οὐρανοῦ περιφοραῖς, καὶ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ περιάγει, καὶ ἐνεργεῖ περὶ αὐτὸν, καὶ οὐκέτι αὐτοῦ τοῦ εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ ποιόν τι, καὶ πῆ ἀΐδιον, αὐτοῦ τοῦ πέρατος ἐστι,

χ τ ἀϊακυκλήσεων τ πανλός. καὶ πρὸ τῆ τῆς ἐνεργείας διαφόρου τυγχανούσης (ἡ μὲν γὰρ Λάχεσις ἀμφοτέραις κινεῖται χερσίν. ἑκατέρα δὲ τῶν λοιπῶν, τῇ ἑτέρᾳ μόνον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑπερθήσ.) ὅτι ἡ τῆς ποιήσεως ταύτης ἕξις κατά τε τὴν μονάδα, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς τελειότητα, τὴν μὲν, ἐν πρώτῃ τάξει θεῶν, τὴν δὲ, ἐν ὑποδεεστέρᾳ συγχωρηθεῖσαν ἱδρύεσθαι, πανταχοῦ καὶ φανερόν.

τὴν μὲν οὖν ἀνάγκην, μητέρα τῶν Μοιρῶν λεγομένην, ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς τὴν πρώτην ὑφεστῶσαν φαμὲν ἀναλόγως τῇ τῆς Ἀδραστείας νοητῇ, καὶ νοερᾷ μονάδι. κἀκεῖθεν ἐν τοῖς ἀρχικοῖς διακόσμοις ἐκφαίνεσθαι, δοτεύουσαν τὴν τριάδα τῶν Μοιρῶν ταύτην. τὸ δὲ ὅλικὸν ἐν τῇ προνοίᾳ, καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ὡσπερ τοῦ εἶναι τὰ ὅλα πρεσβύτερον, τῆς νοερᾶς ἐστιν ὑπεροχῆς. καὶ τὸ διαπάντα ἀμερίστως ὅλα πάντα τὰ πάντων, συνεχιεῖσαν πρὸς τὴν δημιουργικὴν ὅλης οὐσίαν, καί μοι δοκεῖ τὴν ἄῤῥητον φρουρὸν ἁπάντων ἅπασι τοῖς δημιουργοῦσι γνώμασιν ἡ θεὸς αὕτη.

Καὶ ὥσπερ ὁ κόσμος τῶν ὅλων ἐστὶν ἀμερίστως γνώστης, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνάγκη πάντα ἀκινήτως φρουροῦσα ἐν ἑαυτῇ, καὶ πρὸς ἓν μονοειδῶς, ἄλυτον τὴν τάξιν τὴν ὑπὸ [l. ἀπὸ] τοῦ δημιουργοῦ προελθοῦσαν εἰς τὸν κόσμον φυλάττουσαν, [l. φυλάττουσα.] πάντης ἡ παύτην λαχοῦσης ὑπεροχὴν, καὶ βασιλείαν ἐν τοῖς ὅλοις, ἡ τῶν Μοιρῶν τριὰς, ἀπολύτως ἐνεξουσιάζει τοῖς πᾶσι. καὶ γὰρ ἐφάπτεται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διαλείπει χρόνον, ὡς φησιν ὁ Σωκράτης. διὰ μὲν τῆς ἐπαφῆς συντάττουσα πρὸς τὰ κινούμενα, καὶ συμφύουσα πρὸς ἑαυτά.

διὰ δὲ τῆς ἐποχῆς τῶν ἐνεργειῶν, ἀνεπαφής ἐστι, καὶ χωριστὴ τῶν διακοσμουμένων, καὶ ἐξῄρηται ἀπ' αὐτῶν. ὁμοῦ δὲ ἀμφοτέρας λαχοῦσα τὰς ἰδιότητας, ἐν τοῖς ἀπολύτοις ἐστὶ τοῖς θεοῖς. οὐ γὰρ τὸ ἅπτεσθαι, καὶ τὸ μὴ ἅπτεσθαι, καὶ τὸ κινεῖν, καὶ τὸ μὴ κινεῖν, ὡς ὁ μῦθος λέγει, παρὰ μέρος ὁ ἐν τοῖς θεοῖς, [l. μέρος ἐν τ. θ.] ἀλλ' ὁμοῦ συνυπάρχει. καὶ μετ' ἀλλήλων ὑφίστηκεν. οὐδὲ γὰρ χρόνον μεταβάλλει τὰ θεῖα τὰς ἑαυτῶν ἐνεργείας, οὐδ' ὥσπερ αἱ μεμερισμέναι ψυχαὶ, ποτὲ μὲν, χωριστῶς ἐνεργεῖ, ποτὲ δ', προνοεῖ τῶν δευτέρων. ἀλλὰ καὶ μένοντα ἐν ἑαυτοῖς, πανταχοῦ παρόντα, καὶ πᾶσι παρόντα, τῆς ἑαυτῶν οὐκ ἀφίστανται θεωρίας. ἐν ἑνὶ δὴ, καὶ τῷ αὐτῷ, τό, τε ἀναφὲς ἐν ἀρχῇ ἔχειν μοίρας, καὶ τὴν τῶν οὐρανίων θείσθων ἐπαφὴν, τό, τε ἐξῃρημένον τῶν αἰσθητῶν, καὶ ἀπόλυτον, καὶ μίαν ἰδιότητα, καὶ τὸ συντεταγμένον αὐτοῖς, καὶ συγγενὲς, πρὸς αὐτὰς περιειλήφασι. καὶ διὰ ταῦτα τὸν ἀπόλυτον ἔχουσι τάξιν πρὸς τὸν ὅλον οὐρανόν. εἰ καὶ ἐγκοσμιός ἐστιν αὐτῶν τριὰς, καὶ πρόνοια πρόσεστι τοῖς διακοσμουμένοις, οὐ θαυμαστόν.

Et cum in ista *Triniate* sit actio diversa (nam ipsa quidem Lachesis ambabus manibus *ipsas Cœli circumvelliones* movet. Utraque vero reliquarum *Parcarum, eas movet* altera tantum *manu*. Sed hoc quidem rursus *alibi declarabitur*.) Quod igitur hujus effectionis, quæ est & per Unitatem, & per Trinitatem ab ipsa *Unitate manantem*, alteram quidem, in antiquiore, & *honoratiore* Deorum ordine, alteram verò, in inferiore, & *minus honorato ordine* collocari concedamus, cuivis *est* perspicuum.

Ipsam igitur Necessitatem, quæ Parcarum Mater dicitur, inter intellectuales Deos primam subsistere dicimus per-proportionem-respondentem ipsius Adrasteæ mentali, & intellectuali Unitati. Et illinc inter imperatorios ordines exortam *Necessitatem ajunt* procreasse Parcarum istam Trinitatem. Ipsum enim universale, *quod est* in ipsa *Deorum* providentia, & ipsum agere, propter ipsum Esse, universa circumagens, intellectualis est excellentiæ, & ipsum individuè *rerum* effectionem ad omnia extendere, rerum-opifici Præturæ exæquatur, & mihi videtur illam ineffabilem custodiam omnibus illius rerum-opificis fœtibus hæc Dea per-illuminationem-largiri.

Et quemadmodum ille *rerum* universarum est individuè generator, sic etiam ipsa Necessitas *mihi videtur* omnia immutabiliter custodire in se-ipsa, & complecti singulariter, indissolubilem ordinem ab illo rerum opifice progressum in ipsum mundum conservans. Hæc autem talem dominationem, & *tale* regnum in *rebus* universis sortita, illa Parcarum Trinitas, absolutè in hac *rerum* Universitate *dominatur*, & suam-autoritatem-exercet. Et enim attingit ipsum Cœlum, & intermittit tempus, ut ait ipse Socrates. *Et* per ipsum quidem attactum, componitur cum ijs, quæ moventur, & cum his cohæret.

Per ipsam verò suppressionem, *ac inhibitionem* actionum, est expers-tactus, & separata ab ijs, qui *rei hujus Universitatis* administrant, *vel, ab ijs, quæ in hac Universitate administrantur*, & ex ijs, est-exempta. Simul etiam ambas sortita proprietates, est inter absolutos Deos. Haud enim ipsum tangere, & ipsum non tangere, & ipsum movere, & ipsum non movere, ut ait fabula, *vicissim* sermo, juxta partem, *per partes, est* in Dijs: sed simul *hæc* existunt, & alia cum alijs subsistunt. Non enim in tempore Divina suas actiones mutant, nec ut particulares animæ, modo quidem, separatim agunt, modo verò, providam-curam-gerunt secundarum *rerum*. Quinetiam quamvis maneant in se-ipsis, *tamen* progrediuntur in-omnia-loca, & quamvis omnibus *semper* adsint, à sua *tamen* speecula non recedunt. In uno igitur, & eodem, & illud, quod est expers-tactus, adest ipsis Parcis, & ipse cœlestium periodorum attactus, & id, quod ex sensilibus est exemptum, & absolutum, per unam proprietatem, & quod cum ipsis *sensilibus* est collocatum, *conjunctum*, & cognatum, ad se comprehensum-attrahunt. Et propterea absolutum habent ordinem in toto Cœlo. Quamvis *autem* mundana sit ipsarum *Parcarum* Trinitas, & providentia proxima *Dijs* illis, qui *res mundanas* administrant, *vel, proximæ rebus, quæ in hoc mundo administrantur*, non *tamen est* mirandum.

Etenim Jovis, & Junonis, & Apollinis, & Minervæ post illam supercœlestem sortem, *& ditionis conditionem, quæ ipsis sorte obtigit, & quam habent* etiam cum ipsis mundanis Dijs, communes sunt progressus, & ordines, *in quos redigunntur, & secundum quos collocantur.* Etenim ab omnibus illis absolutis *Dijs* manant ad hoc Universum facultates, quæ complent ultimum Deorum ordinem. Sed Socrates, qui Parcarum absoluta, & supermundana regna celebravit, tradidit, eas & tangere, & non tangere, *tractare, & non tractare*, universas circumvectiones, ipsas proprietatum circumvectiones partitus, per ipsam secundùm tempus immutationem, *& per ipsam temporis varietatem*.

Ipsum enim intermittere tempus, *& aliquod temporis intervallum relinquere*, significationem præbet vicissitudinis, *& varietatis* actionum, *quæ fiunt* in tempore. Sed hoc est occultationis, *i. e. occultæ doctrinæ*, convenientis ipsi de-Dijs-fabulæ. Etenim *rerum* non-generatarum generationes, *& ortus*, & simplicium compositiones, & individuarum *divisiones*, καὶ διανομὰς distributiones, fabulæ *Poetarum*, *in ipsa poemata* intrudentes, *ac inserentes* sub multis velis inumbrant, *& obscurant* ipsam rerum veritatem.

Si verò, quemadmodum ipsum à causa transitum ad ipsum Esse, generationem, *ortumq;* vocant, & ipsam compositorum in simplicibus comprehensionem, *quæ fit* per causam, compositionem ipsam appellant, & secundorum in prima divisionem, primarum partitionum esse dicunt, sic etiam ipsũ & per partes tangere ea, quæ moventur, & ab illis separari, *si inquam hæc* non in tempore *fieri* putemus, ut dicit illud apparens, *& speciosum commentum* fabularũ-fictionis: sed secundũ varias ipsarum partiũ varietates, & cõmixtam ex summis *partibus* hypostasin, ad Platonis mentẽ proximè accedemus.

Et hoc quidem, quod in præsenti tractatione, non multa *oratione* indiget, ad hæc usq; *progressum*, *hunc* habeat finem. Ipse verò partium, *i. Parcarum* ordo per se spectandus *est*. Etenim harum *Parcarum*, alij quidem, primam censent collocatam-esse Lachesin, alij verò, ultimam. Et reliquarum, alij quidem, Atropon in Unitatis ordine cæteris anteponunt. Alij verò, Clothonem. Cùm autem Plato in Legibus apertè sic dicat, Primam quidem, Lachesin, secundam verò, Clothonem, tertiam verò, Atropon, convenire puto & illa verba, *quæ sunt* in Repub. ad istum reducere definitum inter ipsas ordinem, & nihil innovare, *nihil novi moliri*, sequendo *varias* Interpretum opiniones, quæ aliàs *ad hæc, aliàs* ad alia feruntur.

Dicit igitur Socrates, ipsam quidem Lachesin, canere præterita, Clothonem vero, præsentia, Atropon verò, futura, hìc etiam pariter usus ordine divisionis ipsarum *Parcarum*, secundum actiones *earum*. Et ipsi quidem Lachesi principatum dans, & uniformem reliquarum, *i. e. in reliquas* dominationem *attribuens*. Clothoni vero, *tribuens dominationẽ* inferiorem quidẽ ipsa Lachesi, *i. e. ipsa Lachesẽs dominatione*, Atropi vero regno capaciorem, *& ampliorem*. Reliquæ vero *Parcæ, Atropo scilicet, tribuens dominationem* tertiam, & ab illis ambabus ordine-collocatis comprehensam, & sub illis *positam*,

Καὶ γὰρ Διὸς, καὶ Ἥρας, καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀθηνᾶς μετὰ τὴν ὑπερουράνιον λῆξιν, καὶ μετὰ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, κοιναὶ πρόοδοί, καὶ συντάξεις ἐισί. καὶ γὰρ ἀπὸ πάντων τῶν ἀπολύτων, καθήκουσιν εἰς τὸ πᾶν, δυνάμεις συμπληροῦσαι τὴν ἐσχάτην διακόσμησιν τῶν θεῶν. ἀλλ' ἔγε Σωκράτης μὲν ἀπολύτους τῶν Μοιρῶν, καὶ ὑπερκοσμίους βασιλείας ὑμνήσας, ἀπερμάς τε αἰτὰς, καὶ οὐκ ἀπομάξας παραδίδωκε τῶν ὅλων περιφορῶν, πρὸς τῶν ἰδιοτήτων περιφορὰς μερίσας, τῇ κατ' χρόνον ἐξαλλαγῇ.

Τὸ γὰρ διαλεπτῶν χρόνου, ἔμφασιν παρέχεται τῆς κατὰ χρόνον τῶν ἐνεργειῶν ἀμοιβῆς. ἀλλὰ πῶς τῆς προηκούσης ἐσὶ τῇ θεομυθίᾳ κρύψεως. καὶ γὰρ τῶν ἀγνήτων γενέσεις, τῶν ἁπλῶν συνθέσεις, καὶ τῶν ἀμερίστων διανεμὰς οἱ μῦθοι παρισοκυκλοῦνται, ὑπὸ πολλοῖς παραπετάσμασιν ὑποσκιάζουσι τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν.

Εἰ δὲ, ὥσπερ τὴν ἀπ' αἰτίας εἰς τὸ εἶναι πάροδον, γένεσιν λόγοις καλοῦσι, καὶ τὴν καθ' αἰτίαν τῶν συνθέτων ἐν τοῖς ἁπλοῖς προεισχλιν, σύνθεσιν αὐτὴν ἐπονομάζουσι, καὶ τὴν τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα διαίρεσιν, τῶν πρώτων μερισμῶν εἶναι λέγουσιν. οὕτω καὶ τὴν περὶ μέρη ἅπτεσθαί τε, καὶ χωρίζεσθαι τῶν κινουμένων, μὴ κατὰ χρόνον ὑποτιθέσθω, ὡς τὸ φαινόμενον λέγει τῆς μυθοποιίας, ἀλλὰ κατὰ τὰς διαφόρους τῶν μερῶν ἰδιότητας, καὶ τὴν σύμμικτον ἀπὸ τῶν ἄκρων ὑπόστασιν, ἐγγυτάτω τῆς τοῦ Πλάτωνος διανοίας ἐσόμεθα.

Καὶ πῶς μὲν οὐ πολλοῦ δεόμενον ἐν τοῖς παροῦσι λόγοις, μέχρι τούτων ἐχέτω τέλος. αὐτὴν δὲ τὴν τάξιν τῶν μερῶν, [l. Μοιρῶν] καθ' αὑτὴν σκεπτέον. καὶ γὰρ τούτων, οἱ μὲν πρώτην ἀξιοῦσι πεπίχθαι τὴν Λάχεσιν, οἱ δὲ, ἐσχάτην. καὶ τῶν λοιπῶν, οἱ μὲν, τὴν Ἄτροπον ἐν μονάδος τάξει προίστανται τῶν ἄλλων. οἱ δὲ, τὴν Κλωθώ. ὅτι δὲ Πλάτων ἐν Νόμοις σαφῶς οὕτως λέγει, Πρωτίστην μὲν, Λάχεσιν, δευτέραν δὲ, Κλωθώ, τρίτην δὲ, Ἄτροπον, προσήκειν ἡγοῦμαι καὶ νῦν ἐν Πολιτείᾳ λόγους ὑπὸ ταύτην ἀνάγειν τὴν διωρισμένην ἐν αὐτοῖς τάξιν, καὶ μηδὲν καινοτομεῖν, ἐπόμενον πῇ ἄλλοσε ἐπ' ἄλλα φερομένοις τῶν ἐξηγητῶν δεξάσθαι.

Λέγει πῶς ὁ Σωκράτης τὴν μὲν Λάχεσιν, ᾄδειν τὰ γεγονότα, τὴν δὲ Κλωθὼ, τὰ παρόντα, τὴν δὲ Ἄτροπον, τὰ μέλλοντα, καὶ λαβεῖν τὴν τάξιν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν διαμέτρως ἀνατόνους χορδαῖς. καὶ τῇ μὲν Λαχέσει τὰ πρωτεῖα δοῦναι, καὶ τὴν ἐνεδρὴν τῶν λοιπῶν ὑποκρατεῖν. τῇ δὲ Κλωθοῖ, τὴν ὑπδιεστέραν μὲν τῆς Λαχέσεως, προηλληπικωτέραν δὲ τῆς Ἀτρόπου βασιλείας. τῇ δὲ λοιπῇ, τὴν τρίτην, καὶ ἀπ' ἐκείνων

ἀμφοτέρων παρομθμένων περιεχομθμέων, ϗ ὑπὸ ἐκείνους, [l. ἐκείνας.] λανθανέ δὲ ἄρα τοὺς πολλοὺς τῆς χρονικῆς μορέας τῆς καθ' αἰτίαν περιοχῆς ενμβόλοις χρώμθμος. τὸ μὲν γὰρ γεγονὸς, καὶ μέλλον ἐν ποτὲ, καὶ παρὸν, οὔπω μὲν ἐστι γεγονὸς. ἀλλ' ἐν τῷ μέλλειν ἔχειν, [l. ἔχει] ὅλεν τὴν οὐσίαν. αἰὰ λόγον τοίνυν τῆς τρισὶ τούτοις μορέας τὰς τριπλᾶς αἰτίας ἀπολαβώμθμ. καὶ τὸ μὲν πλεονότερον, καὶ περιληπτικώτερον τῶν ἄλλων, τὸ γεγονὸς φαμὲν ἄδειν, ὡς αἰτίαν, [l. αἰτίαις.] καὶ ὧν αἰτία παρέχεται τὴν ἐνέργειαν.

Τὰ γὰρ γεγονότα, τῶν μελλόντων ἐν, ϗ τῶν παρόντων περιεκτικά. τὸ δὲ ἕτερον, ϗ τῇ μὲν, περιέχον, τῇ δὲ, περιεχόμθμον, τὸ παρεγγενόμενον. καὶ γὰρ ταῦτα μέλλοντα πρότερον ὑπῆρχε. τὸ δὲ τρίτον, καὶ ἐπ' ἀμφοῖν περιεχόμθμον, τὸ μέλλοντα. ταῦτα γὰρ καὶ ἔτι παρόν, ϗ δεῖ, καὶ ἔτι γεγονός, καὶ ἔτι μὲν, ἐκφαίνει, ϗ αἰτεῖ, ἔτι δὲ, ὁρίζον, ϗ αὐτῶν τὴν πρόοδον. ἡ μὲν ἄρα Λάχεσις αἰτία πρωτουργὸς ἐστι τὰς ἄλλας ἐν ἑαυτῇ περιλαβοῦσα.

Τῶν δὲ λοιπῶν ἑκατέρα περιέχεται ὑπ' αὐτῆς. καὶ ἡ μὲν Κλωθὼ, πάξιν ὑπαρτέρας ἔλαχεν. ἡ δὲ Ἄτροπος, ὑποδεεστέρας. ϗ διὰ τοῦτο, ἡ μὲν Λάχεσις, ἀμφοτέραις κινεῖ ταῖς χερσὶν, ὡς τὰ μειζικώτερον ὑπ' ἐκείνων ἐνεργούμθμα. μειζόνως. καὶ ὁλικωτέρως λέπτυνε. ἡ δὲ Κλωθὼ, τῇ δεξιᾷ τὸν ἄτρακτον ἐπιστρέφει. καὶ ἡ Ἄτροπος, τῇ ἀριστερᾷ. καθόσον ἡ μὲν, πρωτοκατάρχει τῶν ἐνεργειῶν, ἡ δὲ, συνέπεται, ϗ μετ' ἐκείνης πάντα προηγεῖται.

Καὶ γὰρ ἐν τοῖς θνητοῖς ζώοις, τὸ δεξιὸν κινήσεως ἐστιν ἀρχή. καὶ ἐν τοῖς ὅλοις, ἡ ἐπὶ δεξιὰ κίνησις. τῆς ἐπ' ἀριστερὰ περιληπτικὴ. πέφυκε τοίνυν διὰ τοῦτο ἡ μοιρεία τελεῖν, ἐν τε Νόμοις, ϗ ἐν Πολιτείᾳ ϗ τὴν αὐτὴν τάξιν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς πρῶτα τε, καὶ μέσα, ϗ ἔσχατα διηρημθμένη.

Καὶ οὐκ ἐν τούτοις μόνον τοῖς ἠρημθμένοις, ἀλλὰ καὶ τῷ πλάσαντι μύθου, τὸν ψυχικὸν ὑφηγημόνα τῷ λαχόντι δαίμονι, καταγαγεῖν εἰς τὸν θνητὸν τόπον, καὶ τὸν γενεσιουργὸν Πολιτείαν, ἄνωθεν λέπτυνε καὶ εὐρυτέρᾳ, ϗ τῆς ἀκροτήτος καὶ πάντος, πρωτίστη μὲν αὐτὰς ὑποπτέρᾳ τῇ λαχούσῃ. δευτέρᾳ δ', τῇ Κλωθοῖ, τρίτῃ δὲ, τῇ Ἀτρόπῳ. ϗ μὴ πάντας, ὑπὸ τὸν τῆς Ἀνάγκης θρόνον πλείας γινομθμάς. ὅθι τὸ τῆς Λήθης ἄγχι πεδίον, καὶ τὸν Ἀμέλητα ποταμὸν.

Ἀνάγκη τοίνυν ἢ τὸν καθόλου διαπαρᾴτειν, ϗ τὸν συνέχειαν τῆς ὑφέσεως μιαίνειν. διὸ ταῖς ψυχαῖς ἡ δαίμων ὑπισχνεῖται παρέχεται, ϗ καθυπνώσους αὐτὰς, ἢ τὸν λάχεσιν ὑψηλοτέραν τῶν ἄλλων τίθεσθαι Μοιρῶν. τὸν δὲ δευτέραν, Κλωθὼ, ϗ τὸν Ἄτροπον τρίτον ὡσαύτως.

illiusq; subjectam. Quod igitur ipsum vulgus latet, *Socrates* utitur chronicis, *i. e. temporis* partibus, *ut* signis comprehensionis per causam *facta*. Quod enim fuit, id etiam futurum erat aliquando, & quod præsens est, non dum quidem est factum: Sed in ipso Fore, *quod aliquando sit futurum*, totam *suam* essentiam habet. Illas igitur triplices causas accipiamus per-proportionem--respondentes his tribus partibus. Et id quidem, quod est perfectissimum, & aliorum capacissimum, *i. e. quod alia maximè capere, complectiq; potest*, præterita canere dicimus, ut *eorum* causam. Et quorum causa *nobis* præbetur, *& in medium profertur*, *illorum illa causa procreat* actionem.

Nam ipsa præterita sunt futurorum, *i. e. ad futura referuntur*, & præsentia complectuntur. Quod verò secundum est, & partim quidem, continet, partim verò, continetur, *refertur ad* præterita. Et enim ista priùs erant futura. Quod verò tertium est, & quod in utroq; *tempore* continetur, ipsa futura *significat*. Hæc enim & præsentis indigent, & præteriti, & alterius quidem, indicantis ipsa, alterius vero, definientis ipsorum progressum. Lachesis igitur est primaria causa, quæ alias in se cõplectitur.

Reliquarum verò *Parcarum* utraq; ab ipsa *Lachesi* continetur. Et ipsa quidem Clotho, superiorem ordinem est-sortita. Atropos verò, inferiorem. Et propterea Lachesis quidem, ambabus manibus *res* movet, ut illa, quæ magis, & universaliùs complet res, quæ particularius ab illis aguntur, *& germinant*. Clotho vero, dextrâ fusum vertit, & Atropos, sinistrâ, quatenus illa quidem, est-princeps autor actionum, hæc verò, comitatur *illam*, & cum illa, omnia regit, *& gubernat*.

Etenim in mortalibus animalibus, dextrum *latus*, est motus principium. Et in ipsis *rebus* universis, motus ad dextram, complectitur *motum* ad sinistram. Propterea igitur nata-est illa *q. d. Parcalis*, *i. e.* Parcarum Trinitas, & in Legibus, & in Repub. secundum eundem ordinem divisa à Platone in prima, & media, & ultima.

Neq; tantùm in his *antè* dictis: Sed etiam in fine totius fabulæ, animam sub duce Dæmone, qui *ei* sorte-obtigit, deducens in mortalem locum, & generationis-autorem Rempub. supernè de Cœlo, & summitate hujus Universitatis, primæ quidem, ipsi Lachesi subijcit ipsas *animas*. Secundæ verò, Clothoni. Tertiæ verò, ipsi Atropo. Et post istas *Parcas*, quum *anime* sub Necessitatis solio perfectæ sunt-factæ, *tunc ille animarum Dux*, *qui singulis sorte obtigit*, *eas* in Lethes campum, & Ameletem fluvium deducit.

Necesse igitur *est* vel teditum perturbare, & summissionis cohærentiam tollere, quam animabus illa Dæmonis, *ac Ducis ipsarum* prætura præbet, *Ducis inquam* illius, qui gubernat ipsas, *ipsarumque cursum dirigit*, vel ipsam Lachesin alijs Parcis excelsiorem statuere. Secundam verò, Clothonem *constituere*, & Atropon eodem modo tertiam *statuere*. Nam ad ortum progressus à perfectioribus progrediens, & subsidens, propter ipsum momentum,

mentum, *quod fertur* in terrenum *corpus*, oritur quidem, *& manat* ab ipsa Lachesi, definit verò in ipsam Atropon. Præterea verò, ipsæ sortes, *& conditiones*, & exemplaria vitarum, à genibus ipsius Lachesis per medium Prophetam ad animas protenduntur. Et quemadmodum ipsum totum fusum in ipsis Necessitatis genibus verti *Socrates* antè dixit, sic etiam illam circa particulares animas providentiam ex ipsius Lachesis genibus fabula suspendit, *s. e. pendêre dicit*, quæ *Lachesis* manibus quidem, ut sublimioribus facultatibus, hoc Universum perpetuò movet, in ipsis verò genibus summissè causas animalium, *i. e. ipsarum animarum*, periodorũ habet. Quamobrem etiam ipse Propheta *Necessitatem* istam, Deæ filiam insigniter celebrat, *quã dicit*, Hæc *est* oratio Necessitatis, quæ est filia virgo ipsius Lachesis. *Necessitas* verò, *vocatur virgo, quod eam nullus unquam violarit, nec violare possit.* Ipsa verò Clotho, ea, quæ sectas animarum sequuntur, ipsis *animabus* nere dicitur, & singulis distribuere convenientem *rerum* portionem. Et post istam *Clothonem*, ipsa Atropos *fertur* ipsis netis, *i. e. rebus, quas ipsa Clotho nevit*, immutabilem, & finitam facultatem indere, ipsum finem concludens *q.d* Parcalium regularum, *s. e. regularum, quæ sunt Parcarum*, & illius ordinis, qui ab hoc Universo *manans*, ad nos pertingit. Si igitur ipsa quidem Lachesis vel ante ipsam hæresin, in animas agit, & post ipsam hæresin, *vitaq; sectam, & studium*, omnes ipsarum generationis autores periodus pulcherrimis finibus definit. Aliæ verò *Parcæ*, post ipsam hæresin, ipsis *animabus* sorte distribuunt convenientia, & ipsarum vitas cum hujus Universitatis ordine conjungunt, quomodo non antecedit quidem ipsa Lachesis ambas *Parcas*, illæ verò *Lachesin* sequuntur, & cum ista suam providentiam complent.

Videtur igitur ipsa quidem Lachesis secundam matris dignitatem apud alias Parcas obtinere, & esse quædam Unitas cum ipsis collocata, quemadmodum ipsa Necessitas eximio modo *Parcarum* omnium facultates continet. Aliæ verò Parcæ proximè quidem sub ipsa Lachesi degere *videntur*, longè verò superiùs, *& multo ante* istam, sub ipsa Necessitate *videntur esse collocatæ*. Ipsarum igitur *Parcarum* ordo talis intelligatur secundùm Platonis doctrinam. Illa verò signa, quæcunq; ipsis fabula attribuit, ipsarum regna laudibus extollunt. Quod enim in circulis incedant, eximias ipsarum, & separatas ditiones significat. Quod verò in solijs sedeant, non autem in ipsis circulis, ut Sirenes, ipsa receptacula demonstrat ab ipsis primum illustrata, supra cœlestia collocata esse.

Etenim ipsum solium, est vehiculum, & receptaculum *rerum in ipso* collocatarum, & illis Dijs participabilibus, *quorum essentiam, atq; naturam omnia participant*, omnia, quæ participant *ipsos*, subjecta sunt tanquam vehicula, & in ipsis in æternum collocati sunt Dij, & ipsis invehuntur, & per ipsa agunt. Quod verò ex æquo *Parcæ* sedeant, illam in ordine discretionem ipsarum *Parcarum* significat, & illam rationi convenientem summissionem *ex ipsis* progressam, & illam supernè à matre *ad singulas animas* pervenientem *rerum* distributionem.

ἡ γὰρ ἷς ἡμῖν παρέδος ἀπὸ τῶν πλειόνων ἀριθμῶν, καὶ ὑφιζάνουσα, καὶ τὰ ἷς τὸ γένος ῥοπὰ, ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Λαχέσεως, πλευρᾶ δὲ ἷς τὸν ἄπειρον. ἔτι γάρτοι οἱ κλῆροι, καὶ τὰ παραδείγματα τῶν βίων, ἀπὸ τῶν γονάτων τῆς Λαχέσεως. Διὰ μέσου δὲ Προφήτου παρίσταται ταῖς ψυχαῖς. καὶ ὥσπερ αὐτὸν τὸν ὕλεον ἄτρακτον ἐν τοῖς γόνασι τῆς ἀνάγκης περιφέρεσθαι παρήκειν, οὕτω δὴ καὶ τὰς μερικὰς ψυχὰς παρίναι, τῶν τῆς Λαχέσεως ἐξαπλᾶ γονάτων ὁ μῦθος. ταῖς μὲν χερσὶν, ὡς ὑψηλοτέραις δυνάμεσι, τὸ πᾶν κινούσης ἀϊδίως, ἐν δὲ τοῖς γόνασιν ὑφειμένως τὰς αἰτίας τῶν ψυχικῶν περιόδων ἐχούσης. διὸ καὶ παῖδα τὸν ὁ Προφήτης Διὰ Φερόντως αἰνιττεται θεοῦ θυγατέρα. Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως ὧδε λέγων. ἡ δὲ ὦ Κλωθὼ, τὰ ἐπίκτητα ταῖς αἱρέσεσι τῶν ψυχῶν, ἐπικλώθειν αὐτὰς λέγεται, καὶ Διὰ μέσου τὸν περιόντου μοῖραν ἑκάστης. καὶ μὴ παντων ἡ Ἄτροπος τοῖς κυκλωτιμένοις τὰ ἄπαρτον. [l. ἄτρεπτον.] καὶ ὥρισμένα ἐκδιδοῦσα, τὸ πλοῦ συμπεραίνουσα τῶν μερικῶν κανόνων, καὶ τῆς δὲ παῖδος ἡμᾶς καθηκούσης τάξεως. ἡ μὲν μὴ Λάχεσις καὶ περὶ τῆς αἰσίστου. εἰς τὰς ψυχὰς εἰσεγεῖ, καὶ μὴ τὸν ὅρισιν, πάσας αὐτῶν ἀφορίζει τὰς ἡμιπουσιούς περιόδους, τοῖς καλλίστοις ὅροις. αἱ δὲ ἄλλαι, μὴ τὸν ὅρισιν, αὐτὰς δὲ παρακλήρουσι τὰ περιέχοντα. καὶ πως ἀπέπεμψιν αὐτῶν τοῦ βίους τῇ δὲ παντὸς Διακοσμήσει, πῶς ἀρχὴ περιγίνεται ὧν ἡ Λάχεσις ἀμοιροῦν, ἐστὶν ἢ ἑκάτερα [l. ἑκάτεραι.] καὶ μὴ τούτης δὲ παρακληροῦσι τὸν οἰκεῖαν περιμοιρίας

Ἔοικε γοῦν ἡ μὲν Λάχεσις, τὸν τῆς μητρὸς ἀξίαν δευτέραν ἔχειν περὶ τὰς ἄλλας Μοίρας, καὶ ἑνάς πως παραγωγὴν τὰς αὐτῆς μονάς, ὥσπερ ἡ ἀνάγκη τὴν ἐξηρημένον τρόπον τὰς πασῶν περιέχειν δυνάμεις. αἱ δὲ ἄλλαι Μοῖραι περιοχῶς μὲν, ὑπὸ τὸν Λάχεσιν πλεῖν. αἰωτέρω δὲ ἔτι τούτης, ὑπὸ τὸν Ἀνάγκην. ἡ μὲν δὴ τάξις αὐτῶν παὐτὴν νοεῖσθω καὶ τὸν Πλάτωνος ὑφήγησιν. τὰ δὴ σύμβολα, ὅσα αὐτῶν ὁ μῦθος περιπλάττεται τὰς αὐτῶν δυνάστειαν βασιλείας. τὸ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κύκλοις βαδίζειν, τὰς ἐξηρημένας αὐτῶν σημαίνει καὶ χωριστὰς διακοσμίας. τὸ δὲ ἐν θρόνοις ἱδρύσθαι, καὶ μὴ ἐν αὐτοῖς τοῖς κύκλοις, ὥσπερ τὰς Σειρῆνας, τὰς ὑποδοχὰς ἐναργῶς παρίστησι τὰς πρώτως ὑπ' αὐτῶν ἐλλαμπομένας, ὑπερίδρυσθαι τῶν ὀργάνων.

καὶ γὰρ ὁ θρόνος, ὄχημα, καὶ ὑποδοχὴ τῶν ἱδρυμένων ἐστὶ, καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς μεθεκτοῖς. τὰ μὲν ἐχόντα πάντα ὑποβέβληται οἷον ὀχήματα, καὶ ἐν αὐτοῖς ἱδρυται διαπαντὸς οἱ θεοὶ, καὶ ἐποχοῦνται αὐτοῖς, καὶ δι' αὐτῶν ἐνεργοῦσι. τὸ δὲ ἐξ ἴσου καθῆσθαι, τὴν ἐν τάξει Διάκρισιν αὐτῶν δηλοῖ. καὶ τὴν ἀνάλογον περὶ τὸ ὑφεῖσθαι, καὶ τὴν ἀπὸ θεν ἐκ τῆς μητρὸς ἐφήκουσαν Διανομήν.

Ἐκεῖθεν γὰρ ἡ τῆς ἀγωγοῦ ἐν τῇ πρόοδῳ, καὶ τὸ καθ' ἀξίαν ἐν ταῖς ἐνεργείαις ἐνδίδοται ταῖς Μοίραις. καὶ μὲν καὶ τὸ στέμμα τὸ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔχειν, θεῖον φῶς πάσας νοερὰς αὐτῶν ἀκρότητας ὑπολάμπειν φησί, γονιμόν τι, [l γενίμεις τι,] καὶ ἀχράντους αὐτὰς κεκοσμῆσθαι, δι' ὧν καὶ πανεύφημον πληροῦσι δυνάμεως τὴν ἡνιοχικήν. καὶ τῆς ἀγελάστου καθαρότητος. τὸ δὲ λευχειμονεῖν, πάσας αὐτῶν οὕτω ἔχειν τὰς προβεβλημένους λόγους, καὶ τὰς ζωάς, ἃς ἑαυτῶν προεῖπαντο, νοεράς δηφανεῖ. καὶ φωσειδεῖς, καὶ τῆς θείας αὐγῆς πεπληρωμένας.

Καὶ εἰκάσαι, οἱ μὲν χιτῶνες, τὰς οὐσίας ἐνδύνειν τὰς μεταχούσας αὐτῶν. οἱ δὲ θρόνοι, τὰς ἐν ταῖς πρωτίστοις στρώμασιν ὑποδοχάς. ἐπεὶ καὶ παρ' ἡμῖν, οἱ μὲν χιτῶνες πρόσεχῶς ὁμιλοῦσι τοῖς σώμασι. τὰ δὲ ὀχήματα πορρώτερον ἡμῶν αἰσθάνεσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐξ ἄλλης θεολογίας ἐλήφθω, παρ' ἧς καὶ σὺν ἐπίκεινα τῆς ἀπλανοῦς λόγους μεμαθήκαμεν. τὸ δὲ ὑμνεῖν τὰς Μοίρας, τὴν μὲν, τὰ γενόμενα, τὴν δὲ, τὰ παρόντα, τὴν δὲ τρίτην, τὰ μέλλοντα, πάσας αὐτῶν τὰς ἐν τῷ ἕνα προϊούσας ἐνεργείας ἐμμελῶς καὶ νοερῶς. καὶ ἁρμονίας πλήρεις, ἐνδύνειν.

Καὶ γὰρ τὰς τῶν Σειρήνων ᾠδὰς, καὶ τοὺς εὐρύθμους κινήσεις τοῦ οὐρανοῦ, πληροῦσιν αἱ Μοῖραι, καὶ πάντα πληροῦσι, τοῖς ἑαυτῶν ὕμνοις προκαλούμεναι μὲν τὴν τῆς μήτηρος πίστιν εἰς τὸ πᾶν ἀφ' ὧν τῶν νοερῶν ὕμνων, ἐπιστρέφουσαι δὲ πάντα πρὸς αὑτὰς, ἀφ' ὧν τῆς ἐναρμονίου τῶν ὅλων κινήσεως. πάντα δὲ ταῦτα τὸν πλέω, καὶ ἄχραντον, καὶ ὑπερουράνιον τῶν Μοιρῶν πέξιν, ἡμῖν ἱκανῶς ἐνεδείξατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κδ'.

Λοιπὸν πίνυν ἡμῖν ἐστι τὸν Παρμενίδην ἐπιμαρτύρεσθαι τῆς περὶ τῶν θείων πίστεως διδασκαλίας. καὶ γὰρ ἁπλατῶς ἐν ἐκείνῳ τὴν μίαν αὐτῶν ἰδιότητα σαφέστατα παραδέδωκε μετὰ γὰρ τὴν τῶν ὁμοιομαλικῶν διακόσμων πρόοδον (ἐν οἷς τὸ ὅμοιον, καὶ ἀνόμοιον ἀπὸ τῆς νοερᾶς πανσόφου καὶ ἐπιστρόφου ἐκφαντόρος) πάντων, καὶ ἀπορίας, πάντων, καὶ τὴν ἐξηλλαγμένην καὶ δυσθεώρητον θέσιν, τὴν ἐν ἀπείροις δίκην καὶ ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων. ἅπαντα γὰρ τὰ θεῖα γένη μετὰ τὴν μονάδα τὴν δημιουργικὴν. διπλασιάζει τὰς ἑαυτῶν ἐνεργείας. καὶ γὰρ πρὸς αὐτὰ, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τὰ μεθ' ἑαυτὰ πέφυκεν ἐνεργεῖν. πρόοδόν τε χαίρουσα, καὶ τῇ προνοίᾳ τῶν δευτέρων ὑπηρετοῦσα, τῇ βουλήσει τοῦ πατρὸς καὶ τὴν αὐτοφυᾶ. καὶ ἀμέριστον αὐτοῦ, καὶ παντελῆ πίστιν προκαλούμενα. καὶ τὰς δευτέρους ἐπιστρέφουσα. τοῦτο δὴ ἴδιον περὶ τὰ ἄλλα πάντων. τὸ τῆς ἑνὸς καὶ ἀδιαιρέτως τὰς περὶ τὰ καλὰ διεστηκυίας, πῶς οὐχὶ τὴν ἀπόλυτον ἡμῖν ἰδιότητα παρίστησι;

Illinc enim *manat* id, quod est collocatum in ipso progressu, & id, quod secundùm dignitatem distribuitur, & fit in ipsis actionibus, inditur, *atq; tribuitur* ipsis Parcis, *vel potius, ab ipsis Parcis induitur, ac inseritur.* Quinetiam quod *Parcæ* coronam in capitibus gestent, divino lumine intellectuales ipsarum summitates undiq; collustrari dicit *Plato*, fœcundisq;, & impollutis causis ornari *tradit*, per quas & ipsum Cœlum replent & facultate generatrice. & immutabili puritate. Quod verò albis-vestibus indutæ-sint, omnia ipsarum foras prolata verba, & ipsas vitas, quas sibi *sectandas* proposuerunt, intellectuales, & luminis-forma-præditas *esse* demonstrat, & divino splendore plenas.

Et ipsæ quidem *Parcarum* tunicæ, illas essentias demonstrare videntur, quæ sunt-participes ipsarum *Parcarum*. Ipsa verò solia, *significant* illa receptacula, *quæ sunt* in primis firmamentis. Quoniam etiam apud nos ipsæ quidem tunicæ proximè versantur cum *nostris* corporibus, *id est proximæ sunt nostris corporibus*. Ipsa verò vehicula nos ex-remotiore spacio corripiunt, *& eminus apprehendunt, & fulciunt*. Sed hoc quidem ex alia Theologia sumatur, ex qua & illos ordines supra *viam* inerrantem *sitos* didicimus. Quod autem Parcarum una quidem celebret præterita, alia vero, præsentia, tertiaverò, futura, *hoc* omnes ipsarum actiones forâs prodeuntes, concinnas, & intellectuales, & harmoniæ plenas *esse* demonstrat.

Etenim ipsas Sirenum cantiones, & concinnos ipsius Cœli motus ipsæ Parcæ conficiunt, & omnia complent, suis hymnis provocantes quidem ipsam matris effectionem ad hoc Vniversum per intellectuales hymnos, convertentes verò, *ac reducentes* omnia *ad* se-ipsas, per harmonicum, *& concinnum rerum* universarum motum. Hæc autem omnia perfectum, & impollutum, & supercœlestem Parcarum ordinem nobis satis demonstrarunt.

CAPUT XXIV.

RElíquum igitur nobis est, ut ipsum Parmenidem de istorum Deorum doctrina testemur. Etenim Plato in illo *Dialogo* unicã ipsorum proprietatem apertissimè tradidit. Nam post per-similitudinem expressorum ordinum progressum (in quibus simile, & dissimile, ex intellectuali Identitate, & Diversitate *sunt* apparentia) modo quidem, per-proportionem, modo verò, per immutatum, *varium*, & cognitu-difficilẽ ortum, ipsum Vnum demonstratur & se-ipsum, & alia tangens. Omnia enim divina genera, post illam rerum-opificem Vnitatem, suas actiones duplicant. Etenim apud se, & apud alia, quæ sunt post ipsa, naturaliter-solẽt agere, progressibus gaudentia, & ipsi providentiæ secundorum inservientia, propter ipsam Patris voluntatem, & supernaturalem, & individuam, & perfectam ipsius effectionem provocantia, & in secundas *naturas* derivantia. Hoc igitur ante alia omnia, hoc tactus, & divisionis in deteriora *facta genius*, quomodo nobis illam absolutam *Deorum* proprietatem non repræsentat?

Nam

Nam ipſum quidem tangere *res aliquas*, eſt cognationis ad nos *ſpectatus argumentum*, & compoſitæ providentiæ, *i. e. providentiæ nobiſcum conjunctæ manifeſtum ſignum*. Contra verò, ipſum non tangere *res aliquas, eſt indicium* illius eximiæ, & ab ipſis *rebus & naturis* ſeparatæ excellentiæ, *i. e. illius excellentiæ, quam ab alijs naturis Dij ſeparatam habent*. Tale igitur etiam in ſuperioribus nos demonſtrabamus *eſſe* illud abſolutorum Deorum genus, ſimul quidē, conjunctum cum illis cœleſtibus *Dijs*, ſimul etiam, ſuper ipſos explicatum, & in omnia progrediens ſine-ullo-impedimento. Et propterea, & ipſas Parcas ſupercœleſtes ſtatuebamus. Etenim Socrates dicebat *Parcas* tangere, *& gubernare* circumvectiones, *rerumq́; periodos*, & in Cratylo, illam mundanam Coren, *i. e. illam puram, caſtamq́; Proſerpinam, Cereris filiam*, Plutonis conjugem, & omnis generationis gubernatricem, *& omnis ortus nutricem*, eſſentiam, quæ *modò huc, modò illuc* fertur, tangere, *& regere* ſtatuebat. Et propter iſtum attractum, *rerum contractionem, ac adminiſtrationem*, vocatam fuiſſe Perſephattan.

Præterea verò, in Phædone modum purgatoriæ vitæ animarum nos docens qualiſnàm ille ſit, *pro, nos docens quiſnàm ſit animarum vitæ purgandæ modus*, Quum (inquit) anima cum ipſo corpore nō *conjuncta, neq́;* verſans, ipſum Ens tangit, per hæc omnia profectò, *Plato* ipſum quidem tactum, inſeparabilis providentiæ munus eſſe, & compoſitæ Præturæ, *& ordinati Principatus officium eſſe* demonſtrat. Ipſam vero negationem hujus *tactus, quum quis res ab aliquo tangi, tractariq́; negat, demonſtrat eſſe munus Præſuræ ab alijs* ſeparatæ, & invictæ, & exemptæ ex rebus, quæ adminiſtrantur, *vel, ex numero Deorum, qui res mundanas adminiſtrant*.

Illud igitur Unum, quod alia tangit, & non tangit, & cum alijs eſt-conjunctum, & ſuper ipſa collocatum-eſt. Quamobrem etiam ſimul & ſuprà-ſitorum, & mundanorum *Deorum* facultatem, *& poteſtatem* eſt ſortitum. Cùm enim in utrorunq; ſit medio, in Uno comprehendit diviſas ipſarum exmitatū proprietatos. Quinetiam & ſe-ipſum ante alia & tangit, & non tangit. Quamobrem etiā & in ipſo *Uno* eſt multitudo, & diſeretio integritatis *ex toto conſtata*, & hujus partiū, & Unitas totius multitudinis cōgregatrix. Si enim *Unū* à principijs progreſsū-eſt, & ſi partitè agit, variū eſt, & multiforme. Omnis enim progreſſus, minuit quidem ipſas *rerum* progredientium facultates, *& poteſtates*, auget verò multitudinē in ipſis *cōprehenſam*, quamvis nō in-omnes partes cū ipſa multitudine progrediatur, & uniformè eſſentiæ naturā manifeſtè-oſtēdat

Hoc igitur Deorum genus cum mundanis *Dijs* eſt collocatum, & eminet ſupra *Deos* illos, qui *res mundanas* adminiſtrant, *vel ſupra res illas, quæ in mundo geruntur, & adminiſtrantur*, & eſt abſolutum, quoniam exceſſit ex *Dijs* in-omnes-partes diviſis. Si igitur & Unum eſt, & multitudo, producens quidem in ſecundas *naturas*, multos fontium rivos, eminens vero ſupra partitas, *dividuaq́; rerum* ſortitò-factas-diviſiones, ſimul & ſe-ipſum tanget, & non tanget.

τὸ μὲν γὰρ ἅπτεσθαι, τῆς πρὸς ἡμᾶς συγγενείας λόγος, καὶ τῆς συμπαραγομένης προνοίας. τὸ δὲ αὖ μὴ ἅπτεσθαι, τῆς ἐξῃρημένης, καὶ χωριστῆς ἀπ' αὐτῶν ὑπεροχῆς. πιστοῦται γοῦν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἡμῖν ἐδείκνυμεν, τὸ τῶν ἀπολύτων θεῶν γένος, ὁμοῦ μὲν, συναφὲς πως ὂν τοῖς οὐρανίοις, ὁμοῦ δὲ, ὑπερηπλωμένον αὐτῶν, καὶ ἄπειρα πρόεισιν ἀχείτως. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τὰς Μοίρας ὑπερουρανίους ἱδρύομεθα καὶ γὰρ ἅπτεσθαι τῶν περιφορῶν ὁ Σωκράτης ἔλεγε, καὶ ἐν Κρατύλῳ, τὴν ἐγκόσμιον Κόρην, τὴν τοῦ Πλούτωνι συνοῦσαν, καὶ πᾶσαν τὴν γένεσιν διπτυσπολοῦσαν, ἅπτεσθαι τῆς φερομένης οὐσίας ἐπέχει. καὶ διὰ τὴν ἁπτὴν ταύτην, κλῆθῆναι φερεπάτταν. [l. φερεφάτταν.]

Καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, ἐν τῷ φαίδωνι τὸν τρόπον ἡμᾶς τῆς καθαρτικῆς ζωῆς τῶν ψυχῶν διδάσκων ἐπισκοπεῖ τίς ἐστιν. Ὅταν (φησὶ) μὴ συνομιλοῦσα τῷ σώματι ἡ ψυχὴ, ἅπτηται ὡς ἐνοῦσα. διὰ παύων δὴ τούτων, τὴν μὲν ἁπτὴν, τῆς ἀχωρίστου προνοίας ἔργον εἶναι, καὶ τῆς συμπαραγομένης ὑπεροχικὸν ἐνδείκνυται. τὴν δὲ ταύτης ἀποφασιν, τῆς κεχωρισμένης, καὶ ἀχείτου, καὶ τῶν διοικουμένων ἐξῃρημένης.

Τὸ πάντων ἀπτόμενον τῶν ἄλλων ἓν, καὶ οὐχ ἁπτόμενον. καὶ συνέζευκται πρὸς τὰ ἄλλα, καὶ ὑπερίδρυται αὐτῶν. διὸ δὴ καὶ ἅμα, τὴν τε τῶν ὑπερειδρυμένων, καὶ τὴν τῶν ἐγκοσμίων ἔλαχε δυνάμεις. ἐν μέσῳ γὰρ ὂν ἀμφοτέρων, ἐν ἑνὶ συνέλαβε τὰς διῃρημένας τῶν ἄκρων ἰδιότητας. καὶ μὴν καὶ ἑαυτοῦ πρὸ τῶν ἄλλων, ἅπτεταί τε, καὶ οὐχ ἅπτεται. διόπερ δὴ καὶ ἐν αὐτῷ πλῆθός ἐστι, καὶ διάκρισις ὁλότητος, καὶ τῶν ταύτης μερῶν, καὶ ἕνωσις πασῶν τε πλήθους συναγωγός. εἰ γὰρ προελήλυθεν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, καὶ εἰς μερισμὸς ἐπέρχεται, ποικίλον ἐστὶ, καὶ πολυμόρφες. πᾶσι γὰρ πρόοδος, ἐλαττοῖ μὲν, τὰς τῶν προϊόντων δυνάμεις, αὔξει δὲ τὸ ἐν αὐτοῖς πλῆθος, καὶ εἰ μὴ πάντῃ προελήλυθεν ὁμοῦ τῷ πλήθει, καὶ τὸ ἑνοειδὲς τῆς οὐσίας προφαίνει.

Συνήπται οὖν τοῖς ἐγκοσμίοις τὸ γένος τῶν θεῶν, καὶ ὑπερανέχει τῶν διοικουμένων, καὶ ἔστιν ἀπόλυτον, τῶν πάντῃ διῃρημένων ἐκβεβηκός. εἰ πάντων καὶ ἓν ἐστι, καὶ πλῆθος, πρόοδον μὲν ὡς τὰ δόλιχα σοῦ πλουτοῦ τῶν πηγῶν ὀχείτου, ὑπερανέχων δὲ τῶν μερισμῶν ὑφαπλήρωσιν, ἅμα καὶ ἅπτοιτο ἂν ἑαυτοῦ, καὶ οὐχ ἅπτοιτο.

Διὰ μὲν τὴν ἕνωσιν τὴν χωριστὴν, οὐδὲ τῆς ἁφῆς προσδεόμεθα. Διὰ δὲ τὴν εἰς πλῆθος πρόοδον, ἁπτόμεθα ἑαυτῶν. προείσχει γὰρ ἐν αὐτῷ τὰ πολλὰ, καὶ ἅπτεται ἑαυτοῦ, καθόσον ἐστὶν ἐν αὐτῷ, φησὶν ὁ Παρμενίδης. ὅτι οὖν συμπερανούμενοι ἁπτόμεθα, ὡς μὲν ἀναφὲς ἐστιν, ὡς ἂν ἀφ' ἑαυτοῦ προῖον, καὶ ἐν ἑαυτῷ πάλιν ἱδρυμένον, ἅπτεται ἑαυτοῦ. καὶ ὡς μὲν ἐν τοῖς ἄλλοις ὄν, ἅπτεται τῶν ἄλλων, ὡς δὲ ἀπῳκισμένον πρὸς τὰ ἄλλα, καὶ ὡς ἀριθμὸν οὐκ ἔχον ἐν ἐκείνοις συγγενῆ, κεχώρισται αὐτῶν. ἅμα ἄρα καὶ ἑνοειδές ἐστι, καὶ πεπληθυσμένον, καὶ μονοειδὲς ἑξαλλαττόμενον, τὸ ἡμῖν θεῖον τῶν θεῶν, καὶ μένον, καὶ προϊόν, καὶ μετεχόμενον ὑπὸ τῶν ἀτελεστέρων, καὶ ἀμέθεκτον, αὐτὸν προϋπάρχον.

Ἅπαντα δὴ ταῦτα τῆς ὑπερουρανίου διακοσμήσεως ἐστι στοιχεῖα, τὴν σύγκρασιν ἐκ τῶν πάντη διωρισμένων ἰδιοτήτων ἡμῖν ὑποφαίνοντα καὶ ἐμφανίζοντα. ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω περὶ τῆς οὐσίας αὐτῶν, καὶ τῆς ὑπάρξεως, ἣν ὁ πάνσοφος ὁ Παρμενίδης παρείσηται. δῆλα δὲ καὶ τὰ αἴτια τῆς ἀποφάνσεως αὐτῶν, ἐκ τῶν προκειμένων λαβεῖν. ἐχέτω καθ' αὑτὴν μὲν τὴν ἕνωσιν ἐπίκτησιν πάσης διακρίσεως μερικῆς, καὶ ἁφῆς ἀποδεικνύμενοι, τὴν ἀπὸ δὲ ἑνὸς αὖ ἔχειν πρόοδον.

Πᾶσι γὰρ ἐκεῖθεν ἡ ἕνωσις ἀπὸ τῆς ἑνάδος τῆς πρωτίστης, καὶ πασῶν πληθύος, καὶ διαιρέσεως πάσης ἐξῃρημένης. καπὶ δὲ τὸ ἐν αὐτῷ τὴν δὲ ἄπειρον δύναμιν ἑαυτῶν προσειληφότες ἀπὸ τῶν ἀχράντων ὑφεστήκασι θεῶν. τὸ γὰρ ἐν αὐτῷ πρωτίστῳ τῶν νοερῶν πατέρων, τῆς ἀκλινοῦς αἰτίας ἴδιον, καὶ ἀτρέπτως αἰσχούσης τὸ πλῆθος ἀπὸ τῶν δημιουργῶν, σύμβολον. ἡ τοίνυν Διὸς τὸ ἐν αὐτῷ τὸ ἓν τοῦτ' ἄπτεται ἑαυτοῦ, Διὸς τὴν ἄχραντον ἐν τῇ προόδῳ δύναμιν, ἱδρύσῃ τὸ πλῆθος ἐν τῷ ἑνὶ, καὶ τὰ μέρη τῇ ὁλότητι συνέχῃ.

Κἀκεῖ μὲν τὸ ἐν αὐτῷ πρώτως ἐκφανὲν, τὴν ἀφὴν καθ' αὑτὸν προείληφεν, ὥσπερ δέδεικται Διὰ τῆς πρώτης ἡμῖν ὑποθέσεως. ἐνταῦθα δὲ, κατὰ μέθεξιν μὲν, τὸ ἐν αὐτῷ. καθ' οὐσίαν δὲ, ἡ ἀφὴ τῷ ἑνὶ τούτῳ, καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ συνυφέστηκεν. ἔτι τοίνυν ἐν ἄλλοις μὲν ὂν, ἀπτεσθαι, [l. ἅπτεται] τῶν ἄλλων. καθ' οὐδένα δὲ αὐτοῖς κοινὸν ἀριθμὸν συμπεφώνηται, κεχώρισται ἀπ' αὐτῶν. ἐν δὴ τούτοις, δεκτὸν μὲν ἀπὸ τοῦ ἐν ἄλλῳ ποιεῖσθαι τὴν ὑπαγωγήν. ἐπεὶ καὶ τὸ ἑαυτοῦ ἅπτεσθαι, Διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ δέδεικται πρότερον. θαῦμα δὲ ὅπως ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ τὸ ἐν ἄλλῳ, τοῦ ἑαυτοῦ, [l. τοῦ ἐν ἑαυτῷ] κρεῖττον ὑπάρχειν, ἐν τῇ μεθέξει τῶν ἀπολύτων θεῶν, καταδεέστερόν ἐστι τοῦ ἐν αὐτῷ.

Nam propter quidem ipsam Vnitatem separabilem, *vel, ob ipsam quidem Vnionem partitam, atq; divisam*, ne tactu quidem indiget. Propter verò progressum in ipsam multitudinem, se-ipsum tangit. Continet enim in se-ipso ipsa Multa, & tangit se-ipsum, quatenus (inquit Parmenides) est in se-ipso. Ut igitur summatim dicamus, quatenus quidem est tactus-expers, quatenus verò ex se-ipso progreditur, & in se-ipso rursus est-collocatum, *eatenus* tangit se-ipsum. Et quatenus quidem est in alijs, alia tangit, quatenus verò cum alijs non est collocatum, & quatenus numerum non habet in illis cognatum, *eatenus* ab ipsis est separatum. Simul igitur est & uniforme, & multiplicatum, & uniforme *varium*, quod immutatur, hoc Deorum genus, & manens, & progrediens, & participatū ab imperfectioribus, & imparticipabile, *quod ab ipsis participari non possit*, quia est ante ipsa *imperfectiora*.

Hæc autem omnia sunt supercœlestis dispositionis, *& ordinis* elementa, quæ temperatam ex proprietatibus in-omniadivisis hypostasin, *naturamq;* nobis demonstrant. Hæc igitur dicta-sint de ipsorum *Deorum* essentia, & substantia, *atq; natura*, quam in istis, *& per ista verba nobis* Parmenides repræsentat. Oportet autem & ipsas ipsorum procreationis, *& ortus* causas ex *rebus argumentisq;* propositis sumere. Ergo propter quidem ipsam Unitatem, *Dij* cum damonstrentur omni discretione partita, & *omni* tactu superiores, ab ipso Vno progressum habebunt.

Illinc enim omnibus *Dijs est*, *& ad omnia Deos manat* Vnio, *vel*, *Vnitas* ab illa prima Vnitate *progrediens*, quæ & ex omni multitudine, & ex omni divisione est exempta. Quod verò in ipso *Vno* sint, & suam tangendi facultatem ab impollutis Dijs priùs-acceperint, *ideo* subsistunt. Quod enim in ipso primo intellectualium Patrum *est*, *illud* immutabilis, & immutabiliter sustinentis multitudinem à secundis *naturis*, *Diisq; manantem*, causæ symbolum, *obscurumq; signum* est. Si igitur hoc Vnum, quod *sit* in se-ipso, tangit se-ipsum, propter impoltam in ipso progressu facultatem, ipsam multitudinem in ipso Vno collocat, *& stabilit*, & ipsa partes per ipsam integritatem, *vel*, *per ipsum Totum*, continet.

Et illic quidem, illud, quod in se-ipso primùm apparuit, ipsum tactum, propter causam comprehendit, quemadmodum à nobis per primam hypothesin est-demonstratum. Hic verò, per participationem quidem *existit* illud, quod est in se-ipso. Per essentiam verò, ipse tactus, cum hoc ipso Vno, & cũ ijs, quæ in ipso *sunt*, subsistit. Præterea verò, in alijs quidem existens *ipsum Vnum*, alia tangit. Quoniã verò per nullum numerum ipsis communem, *cum ipsis* collocatur, *ideo* separatum-est ab ipsis. In his igitur *Plato* videtur ab eo quidem, quod est in alio, ducere argumentationem. Quoniam & ipsum, se-ipsum tangere, per illud, quod est in se-ipso demonstratum-est antè. Mirum autem *est* quomodo in prima periodo illud, quod est in alio, cùm sit præstantius eo, quod est in se-ipso, in ipsa participatione, *& communione liberorum*, *&* absolutorum Deorum, deterius sit eo, quod est in se-ipso, Ipsum

Ipſum enim alia tangere, & cum alijs collocati, dicemus eſſe prorſus imperfectius ipſo ad ſe-ipſum multitudinem convertere, *& ad ſe reducere. Pro. Id enim, quod alia tangit, & quod cum alijs collocatur, dicemus eſſe longè imperfectius eo, quod ipſam multitudinem ad ſe convertit, & reducit.* Nos igitur illud à rerum-opifice, & per ſimilitudinem expreſſo, *vel, res-per-ſimilitudinem exprimente* ordine progreſſum habere dicamus. Quamobrem etiam non in alio, Parmenides dicit ipſum Vnum eſſe: Sed in alijs.

Alia verò, primum quidem, ex Vnitate pendent. Deinde vero, ex Dijs per ſimilitudinem-expreſſis, *vel, ex Dijs res per-ſimilitudinem-exprimentibus.* Illinc igitur & illi abſoluti, *liberiq; Dij* accepeperunt ſuum in alijs Eſſe. Nam illud rerum-opifex Vnum, cùm Idem ſit, & Diverſum, ipſis *abſolutis Dijs* Identitatem impertit, & Vnitatem eximiè. Ipſa verò rerum-per-ſimilitudinem-exprimendarum-facultas, ipſis *abſolutis Dijs* ſimilitudinem ſeparabilem, *vel, ab aliis ſeparatam*, per-illuminationem-ſuppeditat.

Illud verò *liberorum*, *ac* abſolutorum *Deorum genus in* ipſis *aliis* eſt jam, quatenus collocatum-eſt cum ipſis, & proximè præeſt *ipſis*. Quoniam verò etiam ab illis mundanis Unitatibus differt, *ideo* totum ſuum numerum eximium ab alijs, *& ex aliis exemptum*, eſt-ſortitum. Sic igitur ipſa alia, quæ nullum communem numerum participant, ad hoc Unum *accedere non poſſunt*, neque, *quamvis ſint* proximè ipſum *Vnum*, *quamvis ipſi Vni ſint proxima, non tamen ipſum* participare poſſunt. Ergo & ab ipſis primis cauſis, & ab ipſis prope *cauſas ipſas* collocatis *rebus*, progreſſus eſt illis abſolutis Dijs. Etenim ab illo *Vno primo Vno omnes Dij manant*. Quoniam, ut illud *Vnum exemptum eſt ex* ipſis mentalibus, ſic etjam iſti *abſoluti Dij* ex ipſis ſenſilibus ſunt-exempti, & ab impolluto ordine *ſeparati*.

Quoniam & illam ſolutu-facilem, *& expeditã vitæ* rationem non aliunde *manantem* habẽt, quam ab immutabili poteſtate, & rerum-opifice cauſa. Quinetiam ab illis per-ſimilitudinem--expreſſis, *vel, ab illis res-per- ſimilitudinem-exprimentibus* Dijs procreati, ipſam etiam in alijs communionem acceperunt, & ex ſe-ipſis *manantem numerum*, ſuper *alia* collocarunt.

Etenim ſuum numerum ſuper aliorum hypoſtaſin, *& ſupra naturam aliorum* collocarunt. Hæc etiam de Dijs iſtis, ex Parmenide *ſunt* ſumenda. Singularum verò rerum *ad præſentem tractationem ſpectantium* accuratam explicationem, in alijs *noſtris ſcriptis* perſecuti ſumus, nec eadem in his etiam ſunt ſcribenda. **

In hujus ſexti libri fine videtur aliquid deſiderari Quod ex notis adſcriptis colligi poteſt.

Τὸ γὰρ τῶν ἄλλων ἅπτεσθαι, καὶ συνταττόμενον ἄλλοις, ἧττον τὸ πλῆθος ἐπιστρέφειν πάντως δήπου φήσομεν ἀπλέστερον ὑπάρχειν. ἡμεῖς δὴ οὖν ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αὐτῶν, καὶ τῆς ἀφομοιωματικῆς παραδείγματος ἔχειν τὴν πρόοδον λέγομεν. διὸ καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ φησὶν ὁ Παρμενίδης εἶναι τὸ ἕν, ἀλλ' ἐν ἄλλοις.

Τὰ δὲ ἄλλα, πρώτως μὲν, ἐξήρτηται μονάδος. δεύτερως δὲ, τὰ ἀφομοιωματικῶν ἀπ' αὐτῶν. ἐκεῖθεν οὖν καὶ οἱ ἀπόλυτοι παρεδέξαντο τὸ εἶναι ἄλλοις ἐν. τὸ γὰρ δημιουργικὸν ἓν, πανταχοῦ ὑπάρχον, καὶ ἕπεται, πανταχοῦ πᾶσι. [l. πανταχοῦ πᾶσι.] αὐτῆς μεταδίδου. καὶ ἑνώσεως ἐξηρημένως. τὸ δὲ ἀφομοιωματικὸν κατὰ τὴν ὁμοιότητα ἐπιλαμπτὸν χωριστόν.

Τὸ δὲ τῶν ἀπολύτων, αὐτῆς ἐστιν ἤδη, καθόσον συντέτακται αὐτῇ. καὶ παρέστηκεν ἐπιπρώτως. διότι δὲ αὖ διαφέρει τῶν ἐγκοσμίων ἑνάδων, πᾶσα τὸν οἰκεῖον ἀριθμὸν ἐξηρημένον ἔλαχεν ἀπὸ τῶν ἄλλων. καὶ οὕτω δὴ τὰ ἄλλα μηδενὸς ἀριθμοῦ μετέχοντα κοινοῦ, πρὸς τοῦτο ἓν, οὐκ ἂν παρεστηκότως αὐτῷ δύναιτο μετέχειν. ἔστιν οὖν καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων αἰτίων, καὶ ἀπὸ τῶν συνεχῶς πλαγμένων, ἡ πρόοδος ἐπὶ τὰς ἀπολύτους θεούς. καὶ γὰρ ἀπὸ ἑνὸς ἐπὶ πᾶσι, ὡς ἐκεῖνα τῶν νοητῶν, οὕτω δὴ καὶ οὗτοι τῶν αἰσθητῶν ἐξήρηται, καὶ ἀπὸ τῆς ἀχράντου τάξεως.

Εὐπειθὴ καὶ τὸ εὔλυτον ἔχουσιν, ἀπὸ τῆς ἀτρέπτου δυνάμεως, καὶ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας. καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν ἀφομοιωματικῶν θεῶν ἀπογεννῶσι, καὶ πλὴν κατὰ τὰ ἄλλα παρεδέξαντο κοινωνίαν, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ὑπερίδρυσαν.

Καὶ γὰρ τὴν οἰκεῖαν ἀριθμὸν, τῆς τῶν ἄλλων ὑποστάσεως ὑπερίδρυσαν. πανταχοῦ γὰρ τῶν θείων τούτων, ἐκ δὲ Παρμενίδου περαλητέον. πλὴν δὲ τῶν καθήκουσα διηκριβωμένων ἐξήγησιν ἐν ἄλλοις ποιησόμεθα, καὶ οὐδὲν δεῖ τὰ αὐτὰ καὶ τοῦτοις αἰαχράφειν. **

PROCLI SVCCESSORIS PLATONICI PHILOSOPHI INSTITUTIO THEOLOGICA, quæ continet capita 211.

CAPUT PRIMUM.

OMnis multitudo particeps-eſt aliquo-modo ipſius Unius. Si enim nullo-modo particeps--ſit *Uniu*, nec ipſum Totum Unum erit, nec unum-quodq; multorum, ex quibus ipſa multitudo *conſtatur*: Sed erit etiam quædam ex iſtis *ſingulis conſtata* multitudo, & hoc in infinitum *progredietur*, & horum infinitorum unum-quodq; erit rurſus infinita multitudo. Si enim *ipſa multitudo* nullius Unius ullo-modo ſit-particeps, neq; per ſe totam, neq; per ſingulas *partes* in ipſa *comprehenſas*, ubiq;, & in omni *re*, *multitudo* erit infinita.

Multorum enim unum-quodq;, quodcunque ſumpſeris, vel Unum erit, vel non Unum, vel multa, vel nihil. Sed ſi quidem unum-quodq; *multorum, eſt* nihil, id etiam, quod ex his *progreditur*, *eſt* nihil. Si verò *multorum unum-quodq; eſt* Multa, ex infinitè infinitis unum-quodq; *conſtabit*.

Hæc autem impoſſibilia *ſunt*. Non enim ex infinitè infinitis eſt ullum Ens. Ipſo enim infinito non eſt *ullum Ens majus*, *ac* amplius. Quod verò *conflatum eſt* ex omnibus, *illud eſt* uno-quoq;, *ſingulisq; rebus* amplius. Neq; ex Nullo aliquid componi poteſt. Omnis igitur multitudo particeps-eſt Unius aliquo-modo.

II.

OMne, quod particeps-eſt Unius, eſt & Unum, & non Unum. Si enim non eſt per-ſe-Unũ (particeps enim eſt Unius) aliud aliquid exiſtens, præter ipſũ Unum, patitur ipſum Unum per participationem *& communionem*, & ſuſtinet, *ſe* Unum fieri. Si igitur nihil eſt præter ipſum Unum & ſolũ Unũ, neq; particeps-erit ipſius Unius: Sed per-ſe-Unum erit. Si verò eſt aliquid præter illud, quod non eſt Unum, quod particeps-eſt Unius, & non Unum eſt, & Unum, non quod *eſt* Unum: Sed Unum exiſtens, ut id, quod eſt particeps ipſius Unius.

Hoc igitur non Unum eſt, neq; quod Unum. Si verò ſimul ſit Unum, & particeps-ſit Unius, & propter hoc non Unum per ſe ſit, Unum eſt, & non Unum, quod aliud aliquid ſit præter ipſum Unum. Quatenus enim abundavit, *& multiplicatum eſt*, ea-

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΚΑ'.

Κεφάλαιον ά.

Πᾶν πλῆθος μετέχει πῆ τοῦ ἑνός. εἰ γὰρ μηδαμῇ μετέχει, αὐτὸ τὸ ὅλον ἓν ἔσται, οὐθ' ἕκαστον τῶν πολλῶν, ἐξ ὧν τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἔστι καὶ τὸ ἐκ πάντων πλῆθος, καὶ πᾶν εἰς ἄπειρον, καὶ τῶν ἀπείρων πάντων ἕκαστον ἔσται πάλιν πλῆθος ἄπειρον. μηδενὸς γὰρ ἑνὸς μηδαμῇ μετέχον, μήτε καθ' ὅλον ἑαυτό, μήτε καθ' ἕκαστον ἐν αὐτῷ, πάντῃ ἄπειρον ἔσται, καὶ κατὰ πᾶν.

Τῶν γὰρ πολλῶν ἕκαστον, ὅπως ἂν λάβῃς, ἤτοι ἓν ἔσται, ἢ οὐκ ἕν, ἤτοι πολλά, ἢ οὐδέν. ἀλλ' εἰ μὲν ἕκαστον οὐδέν, καὶ τὸ ἐκ πάντων, οὐδὲν ἔσται. εἰ δὲ, πολλά, ἐξ ἀπειράκις ἀπείρων ἕκαστον.

Ταῦτα δὲ ἀδύνατα. οὐτε γὰρ ἐξ ἀπειράκις ἀπείρων ἐστί τι τῶν ὄντων. οὐδὲ γὰρ ἀπείρου πλέον οὐκ ἔστι. τὸ δὲ ἐκ πάντων, ἑκάστου πλέον. οὐτε ἐκ δὲ μηδενὸς συντίθεσθαί τι δυνατόν. πᾶν ἄρα πλῆθος μετέχει πῆ τοῦ ἑνός.

β'.

Πᾶν μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἕν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν. εἰ γὰρ μή ἐστιν αὐτὸ ἕν (μετέχει γὰρ τοῦ ἑνὸς) ἄλλο τί ἐστι, παρὰ τὸ ἕν, πάσχον δὲ τὸ ἓν τῷ μέθεξιν, καὶ ὑπομένον ἓν γιγνόμενον. εἰ μὲν οὖν μηδέν ἐστι παρὰ τὸ ἕν, μόνον ἐστὶν ἕν, καὶ οὐ μεθέξει τοῦ ἑνὸς, ἀλλ' αὐτὸ ἔσται. εἰ δὲ ἐστί τι παρ' ἐκεῖνο, ὃ μή ἐστιν ἕν, τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ οὐχ ἕν ἐστι, καὶ ἕν, οὐχ ὅπῃ ἕν, ἀλλ' ἓν ὄν, ὡς μετέχον τοῦ ἑνός.

Τοῦτο ἄρα οὐχ ἕν ἐστιν, οὐδ' ὅπῃ ἕν. ἓν γὰρ ὄν, ἅμα καὶ μετέχον τοῦ ἑνός, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἓν καθ' αὐτὸ ὑπάρχον, ἕν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν, παρὰ τὸ ἓν ἄλλο τί ὄν. ᾧ μὲν ἐπλείνασεν, οὐχ

ἕν. ᾧ δὲ πέπαυται, ἕν. πᾶν ἄρα τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἕν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν.

γ'.

Πᾶν τὸ γινόμενον ἕν, μεθέξει τοῦ ἑνὸς γίνεται ἕν. καθὸ δὲ πέπαυται τῷ μετοχῷ τοῦ ἑνὸς, ἕν ἐστιν. εἰ γὰρ γίνεται ἕν, ἀ μή ἐστιν ἕν, καθ' αὐτὰ συνίστα δήπου, καὶ κοινωνοῦντα ἀλλήλοις, γίνεται ἕν, καὶ παρουσίᾳ τοῦ ἑνὸς πάρουσιαν, σὸκ ὄντα ἅπερ ἕν. μετέχει ἄρα τοῦ ἑνὸς πάντη, ἢ πάσχει τὸ ἓν ἡβέβαιον. εἰ μὲν γὰρ ἤδη ἐστὶν ἕν, οὐ γίνεται ἕν. τὸ γὰρ ὄν, οὐ γίνεται. ὃ ἤδη ἐστίν. εἰ δὲ γίνεται, ὄκ τοῦ μηδενὸς [γίνεται, τοῦτ' ἔστιν,] ὄκ τῆς στερήσεως, πρόπαρ τὸ ἕν, ἐγγενομένου τινὸς ἐν αὐτῇς ἑνός. ***

δ'.

Πᾶν τὸ λειπόμενον, ἔστι δὲ αὐτενός. εἰ γάρ ἐστι λειπόμενον, μετέχει δὲ τῆ τοῦ ἑνὸς πάντη, ἢ καὶ λειπόμενον λέγεται. τὸ γὰρ μετέχον τοῦ ἑνὸς, ᾗ ἕν ἐστι. καὶ οὐχ ἕν. τὸ δὲ αὐτὸν, οὐχὶ καὶ ἕν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν. εἰ γὰρ καὶ πῦτο, ἕν τι, ᾗ οὐχ ἕν, ᾗ τὸ ἐν αὐτῷ πάλιν ἕν, τὸ σύμφορον ἔξει, ᾗ πῦτο εἰς ἄπειρον, μηδενὸς ὄντος αὐτενός, εἰς ὃ στῆναι δυνατόν. ἀλλὰ πᾶσις ἑνὸς, ᾗ οὐχ ἑνὸς ὄντος, ἐστιν ἄρα τι τὸ λειπόμενον τοῦ ἑνὸς ἔτερον. πῶς γὰρ ἐν τῷ λειπομένῳ τὸ ἓν, πληθος ἄπειρον ἔσται, καὶ ἕκαστον ἀπαύστως, ἐπίόντων, ἐξ ὧν ἐστι τὸ λειπόμενον. ***

ε'.

Πᾶν πλῆθος δεύτερόν ἐστι τοῦ ἑνός. εἰ γὰρ ἐστι πλῆθος πρὸ τοῦ ἑνὸς, τὸ μὲν ἓν, μεθέξει τοῦ πλήθους, τὸ δὲ πλῆθος, τὸ πρὸ τοῦ ἑνὸς, οὐ μεθέξει τοῦ ἑνός. εἴπερ πρὸν ἦν τὸ ἕν, ἐστιν ἐκεῖνο πλῆθος. τοῦ γὰρ μὴ ὄντος οὐ μετέχει. διότι τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἕν ἐστι, ἅμα καὶ οὐχ ἕν. οὔπω δὲ ὑπῆρχεν ἓν, τοῦ πρώτου πλήθους ὄντος. ἀλλ' ἀδύνατον εἶναί τι πλῆθος, μηδαμῇ ἑνὸς μετέχον. ὄκ ἄρα πρὸ τοῦ ἑνὸς τὸ πλῆθος. εἰ δὲ δὴ ἅμα τῷ ἑνὶ, καὶ σύστοιχα ἀλλήλοις τῇ Φύσει. χρόνῳ γὰρ οὐδὲν κωλύει, οὔπω τὸ ἓν καθ' αὐτὸ πολλὰ εἶναι, οὔπω τὸ πλῆθος ἕν, ὡς ἀπολειφθέντα ἅμα ὄντα τῇ Φύσει, ἅπερ μηδέτερον θατέρου πρότερον, ἢ ὕστερον. τὸ οὖν πλῆθος καθ' αὐτὸ οὐχ ἓν ἔσται, καὶ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ οὐχ ἕν, καὶ πῦτο εἰς ἄπειρον, ὅπερ ἀδύνατον.

Μετέχει ἄρα τοῦ ἑνὸς τῷ αὐτῷ Φύσιν, καὶ οὐδὲν ἔσται αὐτῷ λαβεῖν, ὃ μή ἐστιν ἕν. μὴ ἓν γὰρ ὂν, ἐξ ἀπείρων ἄπειρον ἔσται, ὡς δεδείκται.

tenus est* non Unum. Quatenus verò passum--est *multiplicationis privationem, eatenus est* Unum. Omne igitur, quod particeps est Unius, & Unum est, & non Unum. III.

Omne, quod fit Unum, participatione Unius, fit Unum. Quatenus enim patitur ipsam Unius participationem, *eatenus* est Unum. Si enim fiant Unum *ea*, quæ non sunt Unum, per se coeuntia profectò, & per communionem inter se conjuncta, fiunt Unum, & sustinent ipsam ipsius Unius præsentiam, quamvis non sint *id*, quod *est* Unum. Participant igitur ipsum Unum eatenus, quatenus patiuntur *se*, Unum fieri. Si enim jam est Unum, non fit Unum. Quod enim est, non fit *illud*, quod jam est. Si verò fit, ex nullo *fit*, *id est*, ex ipsa privatione *fit* ipsum Unum, *quod erat* prius, quod aliquod Unum in ipsis *rebus, quæ facta sunt*, innatum sit. **

IV.

Omne, quod est unitum, diversum est ab eo, quod est per-se Unum. Si enim est unitum, participabit aliquo-modo ipsum Unum eatenus, quatenus etiam unitum dicitur. Quod verò particeps est Unius, & Unum est, & non Unum. Quod verò est per se Unum, non etiam Unum est, & non Unum. Si enim & hoc, & Unum, & non Unum *est*, & illud, quod in ipso *est*, rursus Vnum *est*, utrumq; simul habebit, & hoc in infinitum *procedet*, si nihil sit, quod sit per-se-Vnum, in quo subsistere possit *hoc ipsum Vnum*. Sed si omne sit Vnum & non Vnum, erit igitur aliquid, quod est unitum, ab Vno diversum. Si enim ipsum Vnum sit idem cum eo, quod est unitum, erit infinita multitudo, & pariter unum quodq; eorum, ex quibus *constatu* est id, quod est unitum, *erit infinitum*.

V.

Omnis multitudo posterior est ipso Vno. Si enim multitudo est ante ipsum Vnum, ipsum quidem Vnum, particeps erit ipsius multitudinis, illa verò multitudo, quæ fuerit ante ipsum Vnum, non erit particeps ipsius Vnius. Si enim priùs fuit ipsum Vnum, illud est multitudo. Non participat enim id, quod nô est Quia quod particeps est ipsius Vnius, etiam Vnum est, simul & non Vnum. Nondum verò subsistit Vnum, quum prima multitudo subsistit. Sed fieri non potest, ut ulla sit multitudo, quæ nullo-modo particeps sit ipsius Vnius. Multitudo igitur non *est* ante ipsum Vnum. Si vero *multitudo est* simul cum ipso Vno, *ergo hæc erunt* etiam inter se cognata, propter ipsam naturam, *& arctissimo naturalis conjunctionis vinculo inter se constringentur*. Tempore enim nihil impedit, quominus ipsum Vnum, per se, multum, *i. e. multitudo* sit, & *quominus* ipsa multitudo *sit* Vnum, quoniam *hæc*, quæ in ipsa divisione sunt inter se opposita, naturâ simul sunt, si quidem neutrum est altero prius, vel posterius Ipsa igitur multitudo per se non Vnum erit, & unumquodq; eorum, *quæ sunt* in ipsa *multitudine*, non Vnum *erit*, & hoc in infinitum *progredietur*, quod *est* impossibile.

Ergo *unum-quodq; eorum, quæ sunt in ipsa multitudine*, particeps est ipsius Vnius, propter suam naturam, nec ullum ipsius *multitudinis membrum* sumi poterit, quod non sit Vnum. Si enim Vnum non sit, ex infinitis infinitum erit, ut demonstratum est.

Vbi-

Ubiq; igitur *ipsa multitudo* particeps-est ipsius uniq. Si igitur ipsum Unum, quod est per-se Unum, nullo-modo particeps-est ipsius multitudinis, ubique multitudo erit ipso Uno posterior, participans quidem ipsum Unum, non participata verò ab ipso Uno. Si verò & ipsum Unum paiticipat multitudinem, propter quidem essentiam, ut Unum existens, propter verò participationem, non Vnum, ipsum Vnum multiplicatum erit, ut ipsa multitudo unita propter ipsum Vnum. Per communionem igitur inter se sunt conjuncta & ipsum Vnum cum ipsa multitudine, & ipsa multitudo cum ipso Vno. Quæ verò coeunt *in unum*, & aliquo-modo per communionem inter se conjunguntur, si quidem ab alio coguntur *in unum*, illud est ante ipsa, si verò ipsa se-ipsa cogunt *in unum*, alia alijs non opponuntur.

Παίτη ἄρα μετέχῃ ἓν ἑνός. εἰ μὲν οὖν τὸ ἓν, τὸ καθ' αὑτὸ ἓν ὄν, μηδαμῇ μετέχῃ πλήθους, ἔσται τὸ πλῆθος πάντῃ ἓν ἑνὸς ὕστερον, μετέχον μὲν ἓν ἑνός, οὐ μετεχόμενον ὑπὸ ἑνός. εἰ δὲ καὶ τὸ ἓν μετέχῃ πλήθους, κατὰ μὲν τοῦτο ὕπαρξιν, ὡς ἓν ὑφεστὼς, κατὰ τὸ μεθέξει, οὐχ ἓν, πεπληθυσμένον ἔσται τὸ ἓν, ὥσπερ τὸ πλῆθος λωωμένον ἀφὰ τὸ ἓν. κεκοινώνηκεν ἄρα πῶς ἓν τῷ πλήθει, καὶ τὸ πλῆθος τῷ ἑνί. τὰ δὲ συνιέναι, καὶ κοινωνοῦντα ἀλλήλοις, εἰ μὲν ὑπ' ἄλλου συνάγεται, ἐκεῖνο πρὸ αὐτῶν ἐστιν, εἰ δὲ αὐτὰ συνάγει ἑαυτά, οὐκ αὐτὰ κατὰ ἀλλήλοις.

Oppositа enim non properant alia cōtra alia, *nec se mutuo oppugnant*. Si igitur ipsum Vnum, & ipsa multitudo in ipsa divisione sunt inter se opposita, & * ipsa multitudo, quatenus *est* multitudo, non *est* Vnum, & ipsum Vnum, quatenus *est* Vnum, non *est* multitudo, & neutrum, si fuerit in altero, Vnum simul, & duo erit. Verum si quid fuerit ante ipsa, quod *in unum ea* cogat, vel Unum est, vel non Vnum.

Sed si non Vnum *est*, *illud est* vel Multa, vel nihil. Sed neq; Multa *illud est*, ne multitudo sit ante ipsum Vnum, neq; nihil. Quomodo enim illud, quod est Nihil, coget *in unum ea*, *quæ sunt aliquid, aut multa?* Unum igitur solùm *est*. Neq; enim hoc ipsum Vnum *est* Multa, ne in infinitum *res progrediatur*. Est igitur & ipsum per-se-Vnum, & omnis multitudo *manans* ab eo, quod est per-se-Unum.

Λύσις γάρ, οὐ πρόσθεν ἐς ἄλληλα. εἰ οὖν τὸ ἓν, καὶ τὸ πλῆθος αὐτὰ διῃρημένα, καὶ * τὸ πλῆθος, ἢ πλῆθος, οὐχ ἓν, καὶ τὸ ἓν, ἢ ἓν, οὐ πλῆθος, οὐδὲ ἕτερον ἐν θατέρῳ γιγνόμενον, ἓν ἅμα, καὶ δύο ἔσται. ἀλλὰ μὲν εἴ τι ἔσται τὸ πρὸ αὐτῶν τὸ συνάγον, ἢ ἓν ἐστιν, ἢ οὐχ ἕν.

* Λῦμα γὰρ τὸ λογικὸν, καὶ τὸ ἄλογον ἐν τῇ γνώσει. ὡς αὐτὰ διῃρημένα.

* *Simul enim & ipsum rationale, & ipsum irrationale sunt in ipso genere, utea, quæ in ipsa divisione sunt opposita.*

Ἀλλ' εἰ οὐχ ἓν, ἢ πολλὰ, ἢ οὐδέν. οὔτε δὲ πολλὰ ἵνα μὴ πλῆθος ἢ πρὸ ἑνός, οὔτε οὐδέν. πῶς γὰρ συνάξει τὸ οὐδέν; ἓν ἄρα μένει. οὐ γὰρ δὴ καὶ πῦρ τὸ ἓν, πολλὰ, ἵνα μὴ εἰς ἄπειρον. ἔστιν ἄρα τὸ αὐτὸν, καὶ πᾶν πλῆθος λόγῳ τινὸς αὐτοῦ.

6. *De Unitate.*

* *Hæc, quæ notis istis sunt inclusa, in Græco texiu ut ab aliquo alio, non ab ipso Proclo notata sunt, & ideo rubricâ sunt scripta.*

OMnis multitudo, vel ex unitis est, vel ex Vnitatibus. Unum-quodq; enim ipsorum multorum, quod quidem non sit-futurum & ipsa multitudo tantùm, & rursus hujus *multitudinis* unumquodq; *non sit futurum ipsa* multitudo, *cuivis est* perspicuum. Si verò non est multitudo tantum, vel unitum est, vel *sunt* Vnitates. Et si quidem est-particeps Vnius, *est* unitum. Si verò *est ex ijs*, ex quibus *conflatum est*, quod primo unitum-est *sunt* Vnitates. Si enim est ipsum per-se-Vnum, est id, quod primò participat ipsum *Vnum*, & quod primo est unitum.

Hoc verò *conflatum est* ex Vnitatibus. Si enim *conflatum esset* ex unitis, rursus, unita *conflarentur* ex aliquibus *alijs*, & in infinitum *ita res procederet*. Oportet autem id, quod primò unitum est, ex Vnitatibus *esse conflatum*. Et *sic* invenimus id, quod à principio *manat*. ***.

Πᾶν πλῆθος, ἢ ἐξ ἑνάδων ἐστὶν, ἢ ἐξ ἑνάδων. ἕκαστον γὰρ τῶν πολλῶν, ὅτι μὲν οὐκ ἔσται καὶ αὐτὸ πλῆθος μόνον, καὶ πάντα πάλιν ἕκαστον, πλῆθος, δῆλον. εἰ δὲ μή ἐστι πλῆθος μόνον, ἤτοι λωωμένον ἐστὶν, ἢ ἑνάδες. καὶ εἰ μὲν μετέχον ἓν ἑνὸς λωωμένον. εἰ δὲ ἐξ ὧν τὸ πρώτως λωωμένον, ἑνάδες. εἰ γάρ ἐστι τὸ αὐτὸν, ἔστι τὸ πρώτως αὐτῷ μετέχον, καὶ πρώτως λωωμένον.

Τοῦτο δὲ ἐξ ἑνάδων. εἰ γὰρ ἐξ λωωμένων, πάλιν τὰ λωωμένα ἐκ ἑνῶν, καὶ εἰς ἄπειρον. δεῖ δὲ εἶναι τὸ πρώτως λωωμένον, ἐξ ἑνάδων. καὶ εὑρομεν τὸ ἐξ ἀρχῆς. *****

VII. *De producentibus, & productis.*

OMne, quod alius producendi vim habet, præstantius est naturâ rei, quæ producitur *ab eo*. Vel enim præstantius est, vel deterius, vel par. Quod igitur ab hoc producitur, & ipsum vel habet facultatem alicujus aliùs rei producendæ, vel infœcundum, *& sterile* prorsus est.

ζ. Περὶ παραγόντων, καὶ παραγομένων.

Πᾶν τὸ παραγωγὸν ἄλλου, κρεῖττόν ἐστι τῆς δὲ παραγομένου φύσεως. ἤτοι γὰρ κρεῖττόν ἐστιν, ἢ χεῖρον, ἢ ἴσον. τὸ πάντως ὑπὸ πῦρ παραγόμενον, ἢ δυνάμιν ἔχει καὶ αὐτὸ παραγωγὸν ἄλλου γένους, ἢ ἄγονον ὑπ' ἀρχῆς παντελῶς.

ἀλλ' ἡ μὲν ἄγονον ἦν, κατ' αὐτὸ τοῦτο, δ παράγει, ἠλάττωται, καὶ ἔστιν ἄτιτον ἐκείνῳ γενόμενον ὕστερον, καὶ δυνάμιν ἔχουσα δ ποιῆν ἀδρανεστέραν ἐστίν. ἡ δὲ καὶ αὐτὸ παραπλησίαν ἐστὶν ἄλλων, ἡ καὶ αὐτὸ ἴσον ἑαυτῷ παράγει, καὶ τοῦτο ὡσαύτως ἅπασι πᾶσιν, καὶ ἔχει τὰ ὄντα πάντα ἴσα ἀλλήλοις, καὶ οὐδὲν ἄλλου ἄλλο κρεῖττον, ἀεὶ δ παράγον, ἴσον ἑαυτῷ τὸ ἐφιζῆς ὑφιστάνει, ἡ ἄτιτον, καὶ οὐκ ἔτ' αὐτὸ ἴσον ἦν τῷ αὐτὸ παράγοντι.

Δυσέμεσον γὰρ ἴσον εἶναι τὸ τὰ ἴσα ποιεῖν. τὰ δὲ ἐκ τούτων, ἄτιτα ἀλλήλοις, ἐστὶ τὸ μὲν παραπλήσιον τῷ παρ' αὐτοῦ ἴσον. αὐτῷ δὲ, τὸ μεῖζον αὐτοῦ, ἄτιτον. οὐκ ἄρα ἴσον εἶναι δεῖ τῷ παράγοντι, τὸ παραγόμενον. ἀλλὰ μᾶλλον οὐδὲ ἔλαττον ἔχειν τοῦ τὸ παραγαγόν.

ἡ γὰρ αὐτὸ τὴν οὐσίαν τῷ παραγομένῳ δίδωσιν, αὐτὸ καὶ τὴν δύναμιν αὐτῷ χορηγεῖ, καὶ τὴν οὐσίαν.

Εἰ δὲ αὐτὸ παραπλήσιόν ἐστι τῆς δυνάμεως τῷ μετ' αὐτὸ πάσης, κἂν ἑαυτὸ δυνάσεται ποιεῖν τοιοῦτον, οἷον ἐκεῖνο. ἡ δὲ τοῦτο, καὶ ποιήσει αὐ ἑαυτῷ δυναζώτερον. οὔτε γὰρ τὸ μὴ δύασθαι κωλύει, παρούσης τῆς ποιητικῆς δυνάμεως, οὔτε τὸ μὴ βούλεσθαι. Πάντα γὰρ δ ἀγαθοῦ ὀρέγεται καὶ φύσιν. ὥστε ἡ ἄλλο δηώσαι πλειότερον ἀφεστάναι, κἂν αὐτὸ τοῦ δ μεῖζον αὐτὸ πληρώσει. ὅτι ἴσον ἄρα τῷ τὸ παράγαν παραγόμενόν ἐστιν, οὔτε χρεῖττον. πάντη ἄρα τὸ παράγον χρεῖττον τῆς δ παραγομένου φύσεως.

ή. Περὶ δ πρώτου ἀγαθοῦ, ὃ καὶ πρῶτον ἀγαθὸν καλεῖται.

Πάντων τῶν ὁπωσοῦν δ ἀγαθοῦ μετεχόντων, ἡγεῖται τὸ πρώτως ἀγαθὸν, καὶ ὃ μηδέν ἐστιν ἄλλο, ἢ πρῶτον. ἡ γὰρ πάντα τὰ ὄντα δ ἀγαθοειδῆ φύσιν δηλον ὅτι τὸ πρώτως ἀγαθὸν, ἐπέκεινά ἐστι τῶν ὄντων. ἡ γὰρ παντὸς ὄντος τῶν ὄντων, ἢ παντὸς ἐστὶν ὂν καὶ πρῶτον, καὶ πᾶν ὄν, οὐκ ἔτι αὐτὸ ἀγαθοῦ ἦν δ ἀγαθοῦ, αὐτὸ πρῶτον ὑπάρχον. τὰ γὰρ ὁριζόμενά ἐστι, ἐνδεᾶ ἐστιν, οὗ ὀρέγεται, καὶ δ ὀρεκτοῦ ἕτερον [l. ἀπεξενωμένον, i.e. alienum.] ἢ τὸ μὲν, ἄλλο. τὸ δὲ, ἄλλο. καὶ τὸ μὲν, μεθεκτὸ τὸ ἓν, τὸ δὲ, ἕτερα μετεχόμενα ἐν τούτῳ, τὰ ἀγαθόν.

Τί ἄρα ἀγαθόν ἐστιν ἑνὶ τῶν μετεχόντων ὄν, καὶ οὗ τὸ μεταλαχὸν ἐφίεται μόνον, ἀλλ' οὗ τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸν, καὶ οὗ πάντα τὰ ὄντα ἐφίεται.

Sed si quidem infœcundum, & *sterile* fuerit, propter hoc ipsum, est inferius eo, quod producit *aliquid*, & est impar illi, quod est fœcundū, & *quod* faciendi vim habet, quoniam *id*, *quod est infœcundum*, & *quod nihil generare, producereq; potest*, est infirmum, & *nihil facere potest*. Si verò & ipsum aliorum producendorum vim habet, vel & ipsum producit *aliquid aliud* par sibi-ipsi, & hoc pariter in omnibus *Entibus observatur*, & omnia Entia erunt paria alia-alijs, nec ullum aliud *erit* alio præstantius, quoniam id, quod *aliud* producit, semper par sibi-ipsi constituit id, quod deinceps *est*, & *quod ipsum sequitur*, vel impar *producit*, nec ampliùs *id*, *quod producitur*, par erit ipsi ipsum producenti.

Facultatem enim parium est ipsum paria facere. Quæ verò ex his *imparibus prodeunt*, imparia *sunt* inter-se, si quidem illud quidem, quod *rem aliquam* produxit, par *est* illi, quod est ante ipsum. Ipsi verò, illud, quod est post ipsum, *est* impar. Non igitur par esse oportet ipsi producenti, id, quod *ab eo* producitur. Quinetiam ne minus quidem unquam erit id, quod *rem aliquam* produxit. Si enim ipsum *producens* dat essentiam ei, quod *ab eo* producitur, ipsum etiam ipsam facultatem ipsi suppeditat, propter ipsam essentiam.

Si verò ipsum *quod aliquid producit*, vim habet producendæ omnis facultatis, *quam suppeditat* illi, quod est post ipsum *producens*, & se-ipsum facere poterit tale, quale *est* illud, *quod ab eo productū fuerit*. Si verò *verum est* hoc, etiam sibi-ipsi, *se-ipso* potentius *aliquid* faciet. Neq; enim ipsum non posse, *i.e. ipsa virium imbecillitas hoc* impedit, cum effectrix facultas adsit, neq; ipsum non velle, *i.e. ipse voluntatis defectus*.

Omnia enim secundum naturam appetunt ipsum Bonum. Quare si *quod res aliquas producit*, aliud potest perfectius efficere, etiam *illud* ipsum perficiet *se ipsum* ante illud, quod est post ipsum. Neq; igitur id, quod producitur, par est ipsi producenti neq; præstantius *eo*. Ubiq; igitur ipsum producens, præstantius *est* ipsâ naturâ rei, quæ producitur.

VIII. *De primo Bono, quod etiam* πρῶτον ἀγαθὸν, *i. e. ipsum-Bonum appellatur.*

OMnia, quæ quomodocunque Bonum participant, antecedit id, quod primo Bonum *vocatur*, & quod nihil aliud est, quàm πρῶτον, id est, ipsum Bonum. Si enim omnia Entia Bonum appetunt, perspicuum *est*, quod illud primò Bonum, est ante ipsa Entia. Si enim Idem alicui Entium *esse dicitur*, vel idem est Ens etiam ipsum-Bonum, & si sit hoc *ipsum*, non amplius erit appetens ipsius Boni, cum ipsum sit ipsum-Bonum. Quod enim appetit aliquid, est indigens ejus, quod appetit, & *est* diversum, *ac differt* ab eo, quod appetitur, *ac expetitur*. Vel hoc quidem, *est* aliud, illud verò, aliud. Et aliud quidem, particeps erit ipsius Entis, aliud verò, erit participatum in hoc, ipsum Bonum.

Aliquod igitur Ens in aliquo eorum, quæ participant *aliquid*, est Bonum, & quod, illud, quod ipsius est particeps, appetit tantùm, non autem illud simpliciter, & *generaliter dictum* Bonum, & quod omnia Entia appetunt.

Nam

Nam hoc quidem optabile, omnibus Entibus est commune. Quod verò est in aliquo, est illius tantùm, quod *ipsius* est-particeps. Ipsum igitur primo Bonum, nihil aliud est, quam Bonum. Si quid enim aliud addideris, hac additione ipsum Bonum minues, aliquod Bonum faciens, loco Boni, quod simpliciter, & *generaliter, sine ulla additione*, *Bonum appellatur*. Quod enim additum fuerit, cum non sit ipsum Bonum: sed *aliquid* minus, quam illud *ipsum Bonum*, suâ essentiâ ipsum Bonum minuit.

9. *De eo, quod sua sorte contentum est, & nihil præterea desiderat.*

OMne quod sua sorte contentum est, & quod nihil præterea desiderat, vel propter essentiâ, vel propter actionem, præstantius est eo, quod sua sorte non est contentum, & quod aliena desiderat, & *sua* perfectionis causam in alia causa ponit, unde pendet. Si enim omnia Entia, secundùm naturam expetunt ipsum Bonum, & unum quidem, ex se-ipso producit ipsum Bene, *pro, ipsius Boni ex se-ipso producendi vim habet*, aliud verò, *est* indigens alius, alterum quidem, ipsius Boni præsentem causam habet.

Alterum verò, separatim existentem, *i. e. separatam, ac absentem*. Quanto igitur hoc *Bonum* propius accedit ad illam *facultatem*, quæ suppeditat ipsum expetendum, tanto præstantius erit eo, quod indigens est, *quod indiget* separatâ causâ, & quod aliunde suscipit perfectionem essentiæ, *suæq; naturæ*, vel ipsius actionis. Quoniam & simile, & imminutum, & similius est ipsi Bono illud, quod est sua sorte contentum, & quod alienis opibus, & auxilio non indiget.

Imminutum *autem censetur*, ipsum participare Bonum, & non esse ipsum Bonum, primò cognatum est quodammodo illi *Bono*, quatenus *hoc* à se-ipso potest ipsum bonum habere. Ipsum verò participare *Bonum*, & per aliud participare *ipsum Bonum*, ab ipso primo Bono magis *longiùs* abest, & *ab eo*, quod nihil aliud est, quam Bonum.

X.

OMne, quod sua sorte contentum est, nec alienas opes desiderat, ut subsistat, est inferius ipso simpliciter Bono. Quid enim aliud est illud, quod αὔταρκες vocatur, quam illud, quod possidet ipsum Bonum à se-ipso *manans*, & in se-ipso *fixum*, & *permanens*? Hoc verò jam plenum *est* Boni, & particeps *est ejus*: sed non *est* ipsum simpliciter Bonum, *quod ita vocatur sine ulla prorsus additione*.

* *Propter ipsū effatum* [*caput* i. e. *propter causa, quæ effato capite declarantur.*

Illud enim *Bonum* præstantius (*est*, ut demonstratum est) & ipso participare *Bonum*, *i. e. & ipsa Boni participatione*, & * ipso plenum esse *Boni*, *i. e. & ipsa Boni repletione, per quam Bono replemur*. Si igitur ipsum αὔταρκες replevit se-ipsum Bono, illud ex quo replevit se-ipsum, præstantius erit eo, quod est αὔταρκες, *i. e. quod sua sorte, suisq; bonis est contentum, nec alienis opibus, ac auxilijs indiget*, & erit supra Autarciam, *i. e. supra illam vitæ conditionem, quæ suis bonis contenta, nihil aliunde petit, nec expetit*. Et ipsum simpliciter Bonum, nullius *rei est* indigens.

Τοῦτο μὲν γὰρ καλὸν πάντων ἐστὶ τῶν ὄντων ἔφεσόν. τὸ δὲ ἐν ἑνὶ ἡμῶμεν, ἐκείνου μέτεστι δὲ μεταχόντων. τὸ ἄρα πρώτως ἀγαθόν, οὐδέν ἄλλό ἐστιν ἢ ἀγαθόν. αἰ γάρ τι ἄλλο προσθῇς, ἠλάττωσας τῇ προσθήσει τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ποιήσας, αὐτὸ δὲ ἀγαθοῦ δὲ ἁπλῶς. τὸ γὰρ προστεθὲν, οὐκ ὂν τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' ἕλαττον, ἢ ἐκεῖνο, τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ τὸ ἀγαθὸν ἠλάττωσε.

θ'. Περὶ αὐτάρκους.

ΠΑν τὸ αὔταρκες, ἢ καθ' οὐσίαν, ἢ καθ' ἐνέργειαν, κρεῖττόν ἐστι δὲ μὴ αὐτάρκους. ἀλλ' εἰς ἄλλου αἰτίαν ἠρτημένου τὴν τῆς πλειότητος αἰτίαν. εἰ γὰρ ἄπαντα τὰ ὄντα δὲ ἀγαθοῦ κεῖ φύσιν ὀρέγεται. καὶ τὸ μὲν, παρεκτικὸν ἐστι δὲ εὖ, τὸ δὲ δεητικὸν ἄλλου. τὸ μὲν, παρεῦσαν ἔχει τὴν δὲ ἀγαθοῦ αἰτίαν.

Τὸ δὲ, χωρὶς οὖσαν. ὅσῳ δὴ οὖν ἐγγυτέρω τοῦτο τῆς τὸ ὀρεκτὸν χορηγούσης, τοσούτῳ κρεῖττον αὖ εἴη δὲ τῆς κεχωρισμένης αἰτίας ἐνδεεστέρους ὄντος. καὶ ἀλλαχόθεν προσδεχομένου τὴν πληρότητα τῆς ὑπάρξεως. ἢ τῆς ἐνεργείας. ἐστὶ δὲ ὅτι καὶ ὅμοιον, καὶ ἠλαττωμένον, καὶ ὁμοιότερόν ἐστιν αὐτῷ τῷ ἀγαθῷ τὸ αὔταρκες.

Ἠλαττωμένον τὸ μετέχειν δὲ ἀγαθοῦ, καὶ μὴ αὐτὸ εἶναι τὸ ἀγαθὸν πρώτως συγγενές πως ἐστὶ ἐκείνῳ, καθόσον παρ' ἑαυτοῦ δυνατὸν τὸ ἀγαθὸν ἔχειν. τὸ δὲ μετέχειν, καὶ δι' ἄλλου μετέχειν [l. μετέχειν] μειζόνως ἀφέστηκε δὲ πρώτως ἀγαθοῦ, καὶ ὁ μηδὲν ἐστιν ἄλλο, ἢ ἀγαθόν.

ι'.

ΠΑν αὔταρκες δὲ ἁπλῶς ἀγαθοῦ καταδεέστερόν ἐστι. τί γάρ ἐστιν ἄλλο τὸ αὔταρκες, ἢ τὸ παρ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθὸν κεκτημένον; πῶτο δὲ ἤδη πλήρες δὲ ἀγαθοῦ, καὶ μετέχον, ἀλλ' οὐχὶ αὐτὸ τὸ ἁπλῶς ἀγαθόν.

Ἐκεῖνο γὰρ καὶ δὲ μετέχειν, καὶ * δὲ πλήρες εἶναι, κρεῖττον, ὡς δέδεικται. εἰ* οὖν τὸ αὔταρκες πεπλήρωκεν ἑαυτὸ δὲ ἀγαθοῦ, τὸ, ἀφ' οὗ πεπλήρωκεν ἑαυτὸ, κρεῖττον αὖ εἴη δὲ αὐτάρκους, καὶ ὑπὲρ αὐτάρκειαν. καὶ οὔπω ἐνδεές ἐστιν τὸ ἁπλῶς ἀγαθόν.

Οὐ γὰρ ἐφίεται ἄλλου. εἰ γὰρ αὐτέλεστος ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἑνὸς ἔφεσις, οὐκ αὔταρκες. εἰ γὰρ αὐτέλεστος ἀγαθοῦ, καὶ εὐαγαθον πρώτως.

Haud enim expetit aliud *quidpiam*. Propter enim ipsum Boni desiderium, esset imperfectum, *& aliquid ei deesset*, nec *esset* αὔταρκες, *i. e. sua sorte contentum*, *& nihil præterea desiderans*. Esset enim Boni plenum, & non ipsum primo Bonum.

Ια'. Περὶ αἰτίου.

Πάντα τὰ ὄντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας τῆς πρώτης. ἢ γὰρ οὐδενός ἐστιν αἰτία τῶν ὅλων, ἢ κύκλῳ τὰ ἄπειρα πεπερασμένων τῶν πάντων, ἢ εἰς ἄπειρον ἡ ἀνοδος, καὶ ἄλλου ἄλλο ἄπειρον, καὶ οὐδαμῶς στήσεται ἡ τῆς οὐσίας προϋπόστασις.

Εἰ δὲ μηδενὸς ἦν τῶν ὅλων ἄπειρον, οὐκ ἔστιν ὁδὸς ἔστιν πρώτων, καὶ πρώτων, πλεονάντων, καὶ πλειουμένων, καὶ γεννώντων, καὶ γεννωμένων, καὶ ποιούντων, καὶ ποιουμένων, οὐκ ἔσται ἐπιστήμη τῶν ὅλων οὐδενός.

XI. *De Causa.*

OMnia Entia, abuna prima causa progrediuntur. Aut enim nullius Entium est causa, aut in orbem *feruntur* omnium *rerum* finitarum causæ, aut in infinitum *est ipse rerum progressus*, & ipse ascensus, & alia *est rei* alius causa, & nullo-modo stabit ipsa essentiæ prohypostasis, *primaq; rerum natura semper in infinitum progredietur*.

Sed si quidem nullius Entium causa fuerit, neque secundorum, & primorum *ullius* erit ordo, perficientium, & eorum quæ perficiuntur, ordinantium, & eorum, quæ ordinantur, generantium, & eorum, quæ generantur, agentium, & patientium, nec *erit* scientia ullius Entium.

* Ἡ γὰρ τῶν αἰτίων γνῶσις, ἐπιστήμης ἐστὶν ἔργον. καὶ τότε λέγομεν ἐπίστασθαι, ὅταν τὰ ἀφ' ἡμῶν τὰ αἴτια γνωρίσωμεν τῶν ὅλων. ἐὰν δὲ κύκλῳ περίωσι τὰ αἴτια, τὰ αὐτὰ πρότερα ἔσται, καὶ ὕστερα, δυναμικώτερά τε, καὶ ἀσθενέστερα. πᾶν γὰρ τὸ παράγον, κρεῖττόν ἐστι τοῦ παραγομένου φύσεως. Διαφέρει δὲ οὐδὲν, τὰ διὰ πλειόνων, ἢ δι' ἐλαττόνων μέσων συνάπτειν τῷ αἰτιατῷ τὸ αἴτιον, καὶ ποιεῖν ἀπ' ἐκείνου.

* Ipsa enim causarum cognitio, est scientiæ opus. Et tunc dicimus *nos aliquid* scire, quum ipsas Entium causas cognoscimus. Si verò causæ circumeant in-orbem, eadem erunt & priora, & posteriora, & potentiora & infirmiora. Omne enim, quod *res aliqua* producit, præstantius, est ipsâ naturâ eius, quod producitur. Nihil autem interest, utrum per plura, an vero per pauciora media conjungamus ipsam causam cum ipso causato, & *aliquid* ab illa *causa manans* faciamus.

* *Hæc dicuntur Aristotelicè, propter 7. caput. i. e. propter ea, quæ capite 7. describuntur.*

Καὶ γὰρ τῶν μεταξὺ πάντων ἔσται κρεῖττον ὧν ἐστιν αἴτιον. καὶ ὅσῳ ἂν τὰ πλείω τὰ μέσα, τοσούτῳ μᾶλλον αἴτιον. εἰ δὲ εἰς ἄπειρον ἡ τῶν αἰτίων πρόοδος, καὶ ἄλλο πρὸ ἄλλου ἀεὶ πάλιν, οὐδενὸς ἐπιστήμη ἔσται. τῶν γὰρ ἀπείρων οὐδενός ἐστι γνῶσις. τῶν δὲ αἰτίων ἀγνοουμένων, οὐδὲ τῶν ἐξ ἧς ἐπιστήμη ἔσται. εἰ οὖν καὶ αἰτίαν εἶναι δεῖ τῶν ὅλων, καὶ διώρισται τὰ αἴτια τῶν αἰτιατῶν, καὶ οὐκ εἰς ἄπειρον ἡ ἀνοδός, ἔστιν αἰτία πρώτη τῶν ὅλων, ἀφ' ἧς οἷον ἐκ ῥίζης πρόεισιν ἕκαστα. τὰ μὲν, ἐγγὺς ὄντα ἐκείνης. * τὰ δὲ, πορρώτερον. ὅτι γὰρ μίαν εἶναι δεῖ τὴν ἀρχὴν, δέδεικται διότι πᾶν πλῆθος, δεύτερον ὑφέστηκε τοῦ ἑνός.

Etenim *ipsa causa* præstantior erit omnibus interjectis *rebus*, quarum est causa. Et quo plura *fuerint* ipsa media, tanto magis causa *dicetur ipsarum rerum causatarum causa*. Si verò causarum additio *progrediatur* in infinitum, & aliud ante aliud semper *sit* rursus, *rei* nullius erit scientia. Nullius enim infinitorum est cognitio. Si verò causæ *rerum* ignorentur, ne eorum quidem, quæ *causas* sequuntur, scientia erit. Si igitur etiam ipsorum Entium causam oportet esse, & ipsæ causæ ab ipsis causatis distinctæ sunt, & ascensus, *rerumq; progressus* non *sit* in infinitum, est causa prima Entium, à qua tanquam à radice, progrediuntur singula. Quorum alia quidem, sunt prope illam *causam*. * Alia verò, procul *ab ea sunt*. Quod enim unum oporteat esse *rerum* principium, demonstratum est. Quoniam omnis multitudo, posterior est ipso Uno.

* *Propter quintum caput, i. e. propter ea, quæ capite quinto traduntur.*

ιβ'.

XII.

Πάντων * τῶν ὅλων ἀρχή, καὶ αἰτία πρωτίστη, τὸ ἀγαθόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πάντα πρόεισιν, ἐκείνῃ τῇ αἰτίᾳ, ἢ τἀγαθὸν χρὴ λέγειν, ἢ τἀγαθοῦ κρεῖττον. ἀλλ' εἰ μὲν κρεῖττον ἐκείνη τἀγαθοῦ, πότερον ἥκει καὶ ἀπ' ἐκείνης εἰς τὰ ὄντα, καὶ τῇ φύσει τῶν ὄντων, ἢ οὐδέν; καὶ εἰ μὲν μηδέν, ἄτοπον. οὐ γὰρ αὖ ἔτι φυλάξομεν αὐτὴν, ἐν αἰτίας τάξει. δεῖ πάντα ἔχοντα παρῆναί τι τοῖς ἀπ' αὐτῆς ἐκ τῆς αἰτίας, καὶ διαφερόντως ἐκ τῆς πρωτίστης, ἐξ ἧς πάντα ἐξήρτηται, καὶ δι' ἣν ἐστιν ἕκαστα τὰ ὄντων.

OMnium Entium principium, & prima causa est ipsum Bonum. Si enim ab una causa omnia progrediuntur, illam causam, vel ipsum Bonum oportet dicere, vel *aliquid* ipso Bono præstantius. Sed si quidem illa *causa est* præstantior ipso Bono, utrum manat aliquid etiam ab illa *causa* in ipsa Entia, & *in* ipsam Entium naturam, an nihil? Et si quidem nihil *illuc ad alia manare dicas*, *hoc erit* absurdum. Non enim amplius ipsam in causæ ordine servabimus, *nec inter causas ullo modo ponemus*. Quoniam oportet ubiq; causis aliquid adesse, *quod manat* à causa, & præcipuè à prima, ex qua omnia pendent, & propter quam singula Entia sunt.

* *Propter undecimum caput, i. e. propter rationes undecimo loco scriptas.*

Si

Si verò illius etiam *primæ causæ* communio est ipsis Entibus, ut & ipsius Boni, erit aliquid ipsa Bonitate præstantius, in ipsis Entibus, manans à prima causa. Nullo enim modo, si sit præstantior, & supra Bonum *sua*, deterius aliquid dat ipsis secundis, quorum unum quidem ipsam dat.

Et aliquid erit ipsa Bonitate præstantius. Quoniam & illud ipsum, quod est præstantius, majoris Boni particeps esse dicimus. Si verò ne præstantius quidem dicatur id, quod non est Bonum, prorsus *hoc erit* ipso Bono posterius. Si verò etiam omnia Entia Bonum expetunt, quomodo etiam ante causam istam aliquid esse potest? Sive enim *ipsa Entia* expetunt & illud, *quod est ante causam istam*, quomodo ipsum Bonum, maximè *expetunt*? Sive non expetunt, quomodo nō expetunt illam omnium causam, cum ab ipsa sint progressa? Si igitur Bonum, est illud, ex quo omnia Entia pendent, *ergo* ipsum Bonum, est omnium principium, & causa prima.

XIII.

OMne Bonum vim habet uniendi ea, quæ participant ipsum. Et omnis Unio Bonum *est*, & ipsū Bonum *est* idem cum ipso Uno. Si enim ipsum Bonum, omnium conservandorum vim habet (quamobrem etiam est omnibus optabile) id verò, quod conservandi vim habet, & singulorum essentiam, *naturamq;* continere potest, est ipsum Unum. Per ipsum enim Unum omnia servantur, *& conservantur*. Et ipsa dissipatio unum-quodq; expellit ex *sua* essentia, *& à sua natura degenerare facit*. Quibus ipsū Bonum adfuerit, hæc Unum efficit, & continet, per ipsam Unionem. Et si ipsum Unum vim habet congregandorum, & continendorum ipsorum Entium, *ergo* unum-quodq; *eorum* propter suam præsentiam perficit.

Bonum igitur etiam est hoc-modo, ipsum unitum-esse cū omnibus, *pro*, *Ipsa igitur Unio, quæ res cū omnibus unit, est Bonum*. Si verò & ipsa Unio Bonum *est* per se, & ipsum Bonum *est* Unificum, *i.e. res in unum cogit, ac ex multis Vnum facit, ergo* illud, quod est simpliciter Bonum, & ipsum simpliciter Unum *est* Idem, quoniam & unit, simul & bona-facit ipsa Entia. Quamobrem etiam ea, quæ quodam modò ex ipso Bono exciderunt, ipsa quoq; Unius communione simul privantur. Et ea quæ sunt Unius expertia, quod intervallo repleantur, etiam ipso Bono privantur eodem modo. Est igitur & ipsa Bonitas, Unio, & ipsa Unio, Bonitas, & ipsum Unum, primo Bonum.

XIV. *De immobili, & per-se-mobili principio, vel causa.*

OMne Ens, vel immobile est, vel mobile. Et si mobile est, *& si movetur*, vel à se-ipso, vel ab alio *movetur*, est αὐτοκίνητον, *i. e. per-se-mobile*. Si vero ab alio *movetur*, ἑτεροκίνητον *appellatur*, *i. e. ab-altero-motum*. Omne igitur *Ens*, vel immobile est, vel per-se-mobile, vel ab-altero-motum, *pro*, *vel nullomodo movetur, vel per se movetur, vel ab altero movetur.*

Εἰ δέ ἐστι μεθουσία κἀκείνοις ἐκ τοῦ ἑνός, ὥσπερ καὶ πάλαθεν, ἔσται τι τῆς ἀγαθότητος κρεῖττον, ἐκ τῆς οὐσίας, ἐφ' ἧκεν δὲ τῆς πρωτίστης αἰτίας. οὐ γάρ πω κρείττων οὐσία, ἢ ὑπὲρ τὰγαθόν, καὶ ἀφ' ἑτέρου τι δίδωσι τοῖς δευτέροις, ὧν τὸ μὲν αὐτῶν δίδωσι.

Καὶ πῶς ἂν ἐφίεσθαι τῆς ἀγαθότητος κρεῖττον. ἔστι καὶ αὐτὸ τὸ κρεῖττον, τὸ μήτε ὂν καὶ ἀγαθὸν μεθεκτὸν εἶναι λέγομεν. εἰ δὲ μηδὲ κρεῖττον λέγοιτο τὸ μὴ ἀγαθόν, καὶ ἀγαθοῦ πάντως δεόμενον, εἰ δὲ καὶ τὰ ὄντα πάντα καὶ ἀγαθοῦ ἐφίεται, πῶς ἔτι περὶ τῆς αἰτίας ταύτης εἶναί τι δυνατόν; ἢ τι γὰρ ἐφίεται κἀκείνου, πῶς καὶ ἀγαθοῦ, μᾶλλον; εἰ δὲ μὴ ἐφίεται, πῶς τῆς πάντων αἰτίας οὐκ ἐφίεται περιελθόντα ἀπ' αὐτῆς; εἰ δὲ ἀγαθόν ἐστιν, ἀφ' οὗ πάντα ἐξήρτηται τὰ ὄντα, ἀρχή, καὶ αἰτία πρωτίστη τῶν πάντων ἐστὶ τἀγαθόν.

ιγ'.

Πᾶν ἀγαθόν, ἑνωτικόν ἐστι τῶν μετεχόντων αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἕνωσις ἀγαθόν, καὶ πάγαθον τῷ ἑνὶ ταὐτόν. εἰ γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἐστι σωτικὸν τῶν ὄντων ἁπάντων (διὸ καὶ ἐφίεσθαι ὑπάρχει πᾶσι) τὸ δὲ ζωτικὸν, καὶ σωτικὸν τῆς ἑκάστου οὐσίας, ἐστὶ τὸ ἕν. τῷ γὰρ ἑνὶ σώζεται πάντα, καὶ ὁ σκεδασμὸς ἕκαστον ἐξίστησι τῆς οὐσίας. τὸ ἀγαθὸν εἰς αὐ πάρεστι, τοῦτο ἐν ἀθροίζεται, καὶ συνέχει, καὶ τῷ ἑνώσει. καὶ εἰ τὸ ἓν συναγωγόν ἐστι, καὶ συνεκτικὸν τῶν ὄντων, ἕκαστον πλησίον κατὰ τὸν ἑαυτοῦ παρουσίαν.

Καὶ ἀγαθὸν ἄρα πάντη ἐστὶ, τὸ ἑνοῦσθαι πᾶσιν. εἰ δὲ καὶ ἡ ἕνωσις ἀγαθόν, καθ' αὐτὸ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἑνωτικόν, [l. ἑνωτικὸν,] τὸ ἁπλῶς ἀγαθόν, καὶ τὸ ἁπλῶς ἓν, πολλῶν, ἑνίζον τὰ, ἅμα καὶ ἀγαθοῦσα τὰ ὄντα. ὅθεν δὴ καὶ τὰ πάγαθοῦ τρόπον τινὰ ἀποπίπτοντα, καὶ τῆς ἑνὸς ἅμα στέρεται μεθέξεως. καὶ τὰ ἑνὸς ἄμοιρα γινόμενα, ἀμαχείας αἰεὶ πιμπλάμενα, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ στέρεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστιν ἄρα καὶ ἡ ἀγαθότης ἕνωσις, καὶ ἡ ἕνωσις ἀγαθότης, καὶ τὸ ἓν, πρώτως ἀγαθόν.

ιδ'. Περὶ ἀκινήτου, καὶ αὐτοκινήτου ἀρχῆς, ἢ αἰτίας.

Πᾶν τὸ ὄν, ἢ ἀκίνητόν ἐστιν, ἢ κινούμενον· καὶ ἢ κινούμενον, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ, ἢ ἄλλου· καὶ εἰ μὲν ὑφ' ἑαυτοῦ, αὐτοκίνητόν ἐστιν. εἰ δὲ ὑπ' ἄλλου, ἑτεροκίνητον. πᾶν ἄρα, ἢ ἀκίνητόν ἐστιν, ἢ αὐτοκίνητον, ἢ ἑτεροκίνητον.

Ἀνάγκη γὰρ τῶν ἑτεροκινήτων ὄντων, εἶναι καὶ τὸ ἀκίνητον, καὶ μεταξὺ τούτων, τὸ αὐτοκίνητον. εἰ γὰρ πᾶν τὸ ἑτεροκίνητον ὑπ' ἄλλου κινεύμενον κινεῖται, ἢ κύκλῳ αἱ κινήσεις, ἢ *εἰς ἄπειρον. ἀλλ' οὔτε κύκλῳ, οὔτε εἰς ἄπειρον, ὥστε ἄρξεται τῇ ἀρχῇ τὰ ὄντα πάντα, καὶ τὸ κινοῦν τοῦ κινουμένου κρεῖττον.

*Διὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ θ'.

Ἔσται * τὶ ἄρα ἀκίνητον πρῶτον κινοῦν. ἀλλ' εἰ πᾶσα, ἀνάγκη καὶ τὸ αὐτοκίνητον εἶναι. καὶ γὰρ σαίη τὰ πάντα εἰ πᾶσι ἔσται τὸ πρώτως κινούμενον;

*Διὰ τὸ ζ.

Οὔτε γὰρ τὸ ἀκίνητον (οὐδὲ πέφυκεν) οὔτε τὸ ἑτεροκίνητον (ὑπ' ἄλλου γὰρ κινεῖται) λείπεται ἄρα τὸ αὐτοκίνητον εἶναι τὸ πρώτως κινούμενον. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ τῷ ἀκινήτῳ τὸ ἑτεροκίνητα συνάπτον, μέσον πως ὄν, κινοῦν τι, ἅμα καὶ κινούμενον. ἐκείνων γὰρ τὸ μὲν, κινεῖ μόνον. τὸ δὲ, κινεῖται μόνον.

Πᾶν ἄρα τὸ ὂν, ἢ ἀκίνητόν ἐστιν, ἢ αὐτοκίνητον, ἢ ἑτεροκίνητον. ἐκ δὴ τούτων καὶ ἐκεῖνο φανερὸν, ὅτι τῶν μὲν κινουμένων, τὸ αὐτοκίνητον πρῶτον. τῶν δὲ κινούντων, τὸ ἀκίνητον.

Necesse enim *est*, si sint ea, quæ ab altero moventur, esse & illud, quod est immobile, *nec nullo modo movetur*, & inter ista, illud, quod est per-se-mobile, *quod per se movetur*. Si enim omne, quod ab altero movetur, *tunc* movetur, quum ab alio movetur, vel in-orbem *fiunt* ipsæ motiones, * vel in infinitum *progrediuntur*. Sed nec in-orbem *fiunt*, nec in infinitum *progrediuntur*, si quidem ipso principio omnia Entia terminantur, & *definiuntur*, & id, quod movet, *est* præstantius eo, quod movetur.

* *Propter demonstrationem primi [capitis, i. e. propter demonstrationem, quæ nemo capite demonstratur.]*

Erit * igitur aliquid immobile primum *alia* movens. Sed si hæc *nobis concedantur* necesse *est* illud etiam esse, quod per se movetur. Etenim *aliquis* starent omnia, *nec ullo modo moverentur*. Ita verò quod nam erit id, quod primo movetur?

Neque enim ipsum immobile *erit id, quod primò movetur*. (Haud enim naturâ-comparatum est, *ne tale quid fiat*) neq; id, quod ab altero movetur (ab alio enim movetur) restat igitur, ut illud, quod per se movetur, sit id, quod primo movetur. Quoniam etiam hoc est illud, quod cum immobili conjungit ea, quæ ab altero moventur, quia quodammodo medium est, dum simul & movet, & movetur. Illorum enim, alterum quidem, movet tantùm. Alterum verò, movetur tantùm.

Propter septimum [caput, i. e. propter ea quæ septimo capite dicuntur.]

Omne igitur Ens, vel immobile est, vel per-se-mobile, vel ab-altero-motum. Ex his igitur & illud *est* manifestum, quod illorum quidem, quæ moventur, primum *est illud*, quod per se movetur. Illorum verò, quæ movent *res alias*, *primum est illud*, quod est immobile.

ιέ. Περὶ ἀσωμάτου οὐσίας, καὶ τί ἴδιον αὐτῆς.

XV. *De incorporea essentia, & quodnam sit ipsius proprium.*

*Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν, ἀσώματόν ἐστιν. οὐδὲν γὰρ τῶν ζωμάτων πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἐπιστρέφειν. εἰ γὰρ τὸ ἐπιστρέφον πρός τι, συνάπτεται ἐκείνῳ, πρὸς ὃ ἐπιστρέφει, δῆλον δὴ ὅτι καὶ τὰ μέρη τοῦ ζώματος πάντα, πρὸς πάντα συνάψει τὰ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστραφήσεται.

* Ἐπιστροφή ἐστι τὸ συνάπτειν πάντα μόριον, πρὸς ἅπαντα τὰ λοιπὰ μέρια.

Τοῦτο γὰρ ἐστὶν, τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέψαι, ὅταν ἓν γένηται ἄμφω, τό, τε ἐπιστραφὲν, καὶ πρὸς ὃ ἐπεστράφη. ἀδύνατον δὲ ἐπὶ ζώματος τοῦτο, καὶ ὅλως τῶν μεριστῶν πάντων.

Οὐ γὰρ ὅλον ὅλῳ συνάπτεται αὐτῷ τὸ μεριστὸν. διὰ τὸν μερῶν χωρισμὸν, ἄλλων ἀλλαχοῦ κειμένων. οὐδὲν ἄρα ζῶμα πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἐπιστρέφειν, ὡς ὅλον ἐπιστράφῆναι πρὸς ὅλον.

Omne, quod rerum ad se convertendarum, *ac reducendarum* vim habet incorporeum est. Nullum enim corpus ad se *res* convertere, & *reducere* naturaliter-solet. *Vel Omne, quod ad se revertendi facultate præditum est, incorporeum est. Nullum enim corpus ad se reverti naturaliter-solet.* Si enim id, quod ad aliquid se convertit, *ac revertit*, cum illo conjungitur, ad quod se convertit, *ac revertit*, perspicuum igitur *est*, quod & omnes corporis partes conjungentur cum omnibus *partibus* illius, quod ad se-ipsum revertit.

* *Conversio, est ipsa conjungere [ea] in omni parte cum omnibus reliquis partibus.*

Hoc enim est, ipsum ad se reverti, quum ambo fiunt unum, & illud, quod *conversum*, *ac* reversum est, & illud, ad quod, *aliquid se convertit*, *ac* reversum est. Hoc autem in corpore *est* impossibile, & deniq; *in* omnibus dividuis *rebus*, *hoc nullo modo fieri potest*.

Haud enim ipsum totum dividuum cum ipso toto conjungitur, propter ipsam partium divisionem, quod aliæ *partes* alibi sitæ-sint. Nullum igitur corpus ad se reverti naturaliter-solet, ita ut totum ad totum revertatur.

Εἴ τι ἄρα πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν ἐστιν, ἀσώματόν ἐστι, καὶ ἀμερές. ι

Si quid igitur rerum ad se convertendarum, *ac reducendarum* vim habet, & *siquid ad se revertendi facultate præditum est*, *illud* est incorporeum, & individuum.

XVI.

OMne, quod ad se revertendi facultate præditum est, essentiam ab omni corpore separatam habet. Si enim à quovis corpore inseparabile esset, non haberet aliquam actionem à corpore separatam. * Sic enim ipsa actio præstantior esset ipsa essentia. Si quidem hæc quidem, *essentia scil.* indigens est corporum, hæc verò *scil. actio*, sua sorte est contenta, & non *indiget* corporum. Si quid igitur propter essentiam est inseparabile, *illud* etiam propter actionem pariter, vel etiam multo magis *est* inseparabile. Si verò hoc non revertitur ad se (Quod enim ad se revertitur, cum aliud, *diversum*q; sit à corpore, actionem habet à corpore separatam. neq; per corpus *agentem*, neq; cum corpore *communicam*, *neq; simul agentem*: si quidem & ipsa actio, & *illud* ad quod ipsa actio *fertur*, *& in quod agit*, corpore non indiget) Quod igitur ad se revertitur, ubiq; *prorsus* à corporibus est separatum.

* *Fieri enim nō potest, ut, si essentia sit inseparabilis à corporibus, actio ab essentia [manans, à corporibus] sit separabilis.*

XVII.

OMne, quod se-ipsum primò movet, ad se-ipsum revertendi-facultate-præditum est. Si enim movet se-ipsum, & illa motrix ipsius actio apud ipsam est, *ergo* & unum simul *est illud*, quod movet, & illud, quod movetur. Vel enim parte quidem movet, parte verò movetur, vel totum movet, & movetur, vel contra. Sed si pars quidem alia est, quæ movet, pars verò alia, quæ movetur, non erit per se illud, quod per se movetur, quia subsistet *constatum* ex ijs, quæ non sunt per-se-mobilia: Sed videbitur quidem per-se-mobile, non erit tamen tale per essentiam.

Si verò totum movet, pars verò movetur, aut cõtra, erit aliqua pars in utroq;, quæ in uno, *eodemque subjecto* simul movet, & movetur. Et hoc est illud primo per-se-mobile. Si vero unum, & idem movet, & movetur, ipsam movendi actionem apud se habebit, quia sui-ipsius movendi-facultatem habet. In quod vero agit, ad illud revertitur. Omne igitur, quod se-ipsum primò movet, ad se-ipsum revertendi-facultate-præditum est.

XVIII.

OMne, quod ipsum Esse suppeditat alijs, illud est primo id, quod impertit *ipsum Esse* ijs, quibus hoc suppeditatur. Si enim illud ipsum Esse dat *illis*, *atq; suppeditat*, & de sua essentia facit illam communicationis-suppeditationem, quod quidem dat, *atq; suppeditat*, *id* * subjectum est ipsius essentiæ. Quod vero est *illud* magis, & perfectius est. Siquidem omne, quod aliquid constituendi-facultatẽ-habet, præstantius est *eo*, *quod ab ipso constituitur*: sed non *est* idem illi. Primo enim est. Hoc verò secundo. Necesse enim *est* vel utrunq; esse idem, & unam, *ac eandem* rationem *ac definitionem* utriusq;, vel nihil esse commune, neq; idem in utroq;, vel alterum quidem primo esse, alterum verò secundo. Sed si quidem *utriusq; est* eadem ratio, *& definitio*, non amplius alterum quidem, erit causa efficiens, alterum vero, effectum. Neq; alterum quidem *erit* per se, alterum verò, in eo, quod particeps *ejus* fuerit. Neq; alterum quidem *erit* faciens, alterum verò, id, quod fit. Si vero nihil habet, *quod sit* idem, nequaquam eo, quod sit alterum, constituetur id, quod est reliquum, quod præter ipsum Esse, nihil habet, quod ipsi cum illo sit commune. Restat igitur, ut illud quidem primo sit, quod *alteri* dat *ipsum Esse*. Illud verò secundo *sit*, cui ipsum *Esse* datur, *& à dante suppeditatur*. In quibus propter ipsum Esse, alteri ab altero suppeditatur.

* *Propter septimum caput, i. e. propter ea, quæ septimo capite traduntur.*

ιε'.

Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν, χωριστὴν οὐσίαν ἔχει πάντως σώματος. εἰ γὰρ ἀχώριστον ἦν σώματος οὐδενοσοῦν, οὐκ ἔξει ἴνα ἐνέργειαν σώματος *χωριστὴν. ἔστω γὰρ οὕτως ἡ ἐνέργεια τῆς οὐσίας χρείττων. ἔστι δὴ μὲν, ἐπιδεὴς ἐστι σωμάτων, ἡ δ', αὐτάρκης ἑαυτῆς οὖσα, καὶ οὐ σωμάτων. εἰ οὖν ἡ καθ' οὐσίαν ἐστὶν ἀχώριστον, καὶ καθ' ἐνέργειαν ὁμοίως, ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀχώριστον. εἰ δὴ πῦρ οὐκ ἐπιστρεφὲς πρὸς ἑαυτὸ (τὸ γὰρ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον, ἄλλο ὂν σώματος, ἐνέργειαν ἔχει χωριζομένην σώματος, καὶ οὐ μετὰ σώματος. οὐδὲ μετὰ σώματος. ἄτοπον γὰρ ἡ ἐνέργεια, καὶ πρὸς ὃ ἡ ἐνέργεια, εὐθὺν δῆπου ὄν ζώματος) χωριστὸν ἄρα πάσης σωμάτων ἐστὶ, τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον.

* *Ἀδύναλον γὰρ ἀχωρίστου τὴν οὐσίας ζωμάτων οὔσης, τὴν δὲ τῆς οὐσίας ἐνεργειαν εἶναι χωριστήν.*

ιζ'.

Πᾶν τὸ ἑαυτὸ κινῶν πρώτως, πρὸς ἑαυτὸ ἐστιν ἐπιστρεπτικόν. εἰ γὰρ κινεῖ ἑαυτὸ, καὶ ἡ κινητικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ, πρὸς ἑαυτὸ ἐστι, καὶ ἓν ἅμα τὸ κινῶν, καὶ τὸ κινούμενον ἢ γὰρ μέρει μὲν κινεῖ, μέρει δὲ κινεῖται, ἢ ἔλαττον κινεῖ, καὶ κινεῖται, ἢ ἔμπαλιν. ἀλλ' εἰ μέρος μὲν ἄλλο ἐστὶ τὸ κινοῦν, μέρος δὲ ἄλλο τὸ κινούμενον, οὐκ ἔσται καθ' ἑαυτὸ αὐτοκίνητον, ἐκ μὴ αὐτοκινήτων ὑφεστῶς, ἀλλὰ δεκτικὸν μὲν αὐτοκίνητον, οὐκ ὂν δὲ καθ' οὐσίαν τοιοῦτον.

εἰ δὲ ἔλαττον κινεῖ, μέρος δὲ κινεῖται, ἢ ἔμπαλιν, ἔσται τὸ μέρος ἐν ἀμφοτέροις, καθ' ὃ ἅμα κινῶν καὶ κινούμενον. καθ' ὅτι ἐστὶ τὸ πρώτως αὐτοκίνητον εἰ δὲ ἓν, καὶ αὐτὸ κινεῖ, καὶ κινεῖται, τῷ δὲ κινεῖν ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἕξει, κινητικὴν ἑαυτοῦ ὄν. πρὸς ὃ δὲ ἐνεργεῖ, πρὸς τοῦτ' ἐπίστροφον. πᾶν ἄρα τὸ ἑαυτὸ κινῶν πρώτως, πρὸς ἑαυτὸ ἐστιν ἐπιστρεπτικόν.

* *Ἀλλὰ τὸ ζ'.*

ιη'.

Πᾶν τὸ εἶναι χορηγὸν ἄλλοις αὐτὸ πρώτως ἐστὶ τοῦτο, ὃ μεταδίδωσι τοῖς χορηγουμένοις. εἰ γὰρ αὐτὸ τὸ εἶναι δίδωσι, καὶ ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας ποιεῖ τῷ μεταδοσιν, ὃ μὲν, δίδωσιν, *ὑφεστῶσι ἐστὶ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας. ὃ δέ ἐστι, μειζόνως ἐστὶ καὶ πολλαπλασίως. πᾶς πᾶν τὸ ὑπαρξιλιον ἕνεκεν, κρεῖττόν ἐστιν, ἀλλ' ἀγαθὸν ἐκείνου. πρώτως γάρ ἐστι. τὸ δὲ δι' ὅτι, ἀναγκαῖον ἢ τὸ αὐτὸ εἶναι ἑκάτερον, καὶ ἕνα λέγων, [l. λόγον] ἀμφοτέρων, ἢ μηδὲν εἶναι κοινὸν, μηδὲ ταὐτὸν ἐν ἀμφοῖν, ἢ τῷ μὲν, πρώτως εἶναι, τὸ δὲ, δευτέρως. ἀλλ' ὁ μὲν ὁ αὐτὸς λόγος. οὐκ ἀδύνατον τὸ μὲν, αὔτιον εἶναι, τὸ δὲ, δεύτερον ἀποτέλεσμα. διὸ αὐτὸ τὸ μὲν, καθ' ἑαυτὸ, τὸ δὲ, ἐν τῷ μεταχωρίζειν. διὸ τὸ μὲν, πρῶτον, τὸ δὲ, γινόμενον. εἰ δὲ μηδὲν ἔχει ταὐτὸν, οὐκ ἀν τοῦ εἶναι θατέρου, ὑφίστατο τὸ λοιπὸν, μηδὲν πρὸς τοῦ εἶναι, τὸ ἐκείνου κοινωνοῦν. λείπει δὲ ἄρα, τὸ μὲν, εἶναι πρώτως, ὃ δίδωσι. τὸ δὲ, δευτέρως, ὃ τὸ διδὸν ἐστιν, [l. ᾧ τὸ διδόμενόν ἐστιν. ἐν οἷς, αὐτοῦ τοῦ εἶναι θατέρῳ ἐκ θατέρου χορηγεῖται.

ιθ'.

Πᾶν τὸ πρώτως ἐνυπάρχον ἑνὶ φύσῃ τῶν ὄντων, πᾶσι πάρεστι τοῖς κατ' ἐκείνην τὴν φύσιν τεταγμένοις, καθ' ἕνα λόγον, καὶ ὡσαύτως. εἰ γὰρ μὴ πᾶσιν ὡσαύτως, ἀλλὰ τοῖς μὲν, τοῖς δ' οὔ, δῆλον ὡς οὐκ ἐν ἐκείνῃ τῇ φύσῃ πρώτως, ἀλλ' ἐν ἄλλοις μὲν, πρώτως, ἐν ἄλλοις δὲ, δευτέρως, τοῖς ποτὲ μετέχουσι. τὸ γὰρ ποτὲ μὲν ὑπάρχον, ποτὲ δὲ μὴ, οὐ πρώτως, οὐδὲ καθ' αὑτὸ ὑπάρχει. ἀλλ' ἐπεισοδιώδες ἐστι, καὶ ἀλλαχόθεν ἐφῆκται, οἷς αὖ οὕτως ὑπάρχει.

XIX.

OMne, quod primò ineſt alicui naturæ Entium, omnibus adeſt, quæ ſunt ſecundùm illam naturam collocata, propter unam rationem, & pariter. Niſi enim omnibus pariter *adeſſet*: ſed alijs quidem *adeſſet pariter*, alijs verò, non, perſpicuum *eſt*, quod non eſſet primo in illa natura: Sed in alijs quidem, primo, in alijs verò, ſecundo, quæ aliquando participant *illam naturam*. Quod enim aliquando quidem exiſtit, aliquando verò, non, *illud* neq; primo, neq; per ſe exiſtit: ſed adventitium eſt, & aliunde *manans*, *atq;* perveniens *ad ea*, quibus ſic ineſt.

κ'.

Πάντων ζωμάτων ἐπέκεινά ἐστιν ἡ ψυχῆς οὐσία, καὶ πασῶν ψυχῶν ἐπέκεινα ἡ νοερὰ φύσις, καὶ πασῶν τῶν νοερῶν ὑποστάσεων ἐπέκεινα τὸ ἕν. πᾶν γὰρ ζῶμα κινητόν ἐστιν ὑφ' ἑτέρου, κινεῖν ἢ ἑαυτὸ οὐ πέφυκεν, ἀλλὰ ψυχῆς μετουσία κινεῖται ἐξ αὐτοῦ, καὶ ζῇ διὰ ψυχὴν, καὶ παρούσης μὲν ψυχῆς, αὐτοκίνητόν πως ἐστι, δαπύσης δὲ, ἑτεροκίνητον, ὡς ταύτην ἔχον καθαυτὸν, [l. καθ' αὑτὸν,] τὴν φύσιν, καὶ ὡς ψυχῆς αὐτοκίνητον οὐσίαν λαχούσης.

XX.

ANimæ eſſentia eſt ſupra omnia corpora, & intellectualis natura eſt ſupra omnes animas, & ipſum Unum eſt ſupra omnes intellectuales hypoſtaſes, *atq; naturas*. Omne enim corpus eſt ab altero mobile, *i. e. ab altero movetur*, ſe-ipſum verò movere naturaliter non poteſt: Sed propter animæ communionem, *atq; præſentiam* movetur à ſe, & propter animam vivit, & præſente quidem anima, quodammodo per-ſe-mobile eſt, *per ſe movetur*, abſente verò *anima*, *eſt* ab-altero-motum, *i. e. ab altero movetur*, quod hanc habeat naturam, propter ipſam *animam*, & quod anima per-ſe-mobilem eſſentiam ſit-ſortita.

Ad quod enim acceſſerit, *& cui præſens adfuerit*, huic impertit ipſam * per-ſe-motionem, *ut non ab alio: ſed per-ſe-moveatur*. Quod verò impertit ipſi, propter ipſum Eſſe, hoc multo prius eſt hæc *ipſa anima*. Eſt igitur ſupra, *& ante* corpora, ut per-ſe-mobilis, propter *ſuam* eſſentiam. Quia *quæ per ſe moventur*, propter *cum anima* communionem, ſunt per-ſe-mobilia, *per ſe moventur*. Rurſus autem anima, quæ à ſe-ipſa, *& per ſe* movetur, ſecundum habet ordinem immotæ, *vel, immobilis* naturæ, & illius, quæ per actionem immota ſubſiſtit, *ac immobilis manet*.

Propter decimũ ſeptimũ [caput, ſ. e. propter ea, quæ in. capite diſcrimi-nat.

*διὰ τὸ ιζ'.

Διότι πάντων μὲν τῶν κινουμένων ἡγεῖται τὸ αὐτοκίνητον, πάντων δὲ τῶν κινούντων, τὸ ἀκίνητον. εἰ οὖν ἡ ψυχὴ κινουμένη ἀφ' ἑαυτῆς, τὰ ἄλλα κινεῖ, δεῖ πρὸ αὐτῆς εἶναι τὸ ἀκινήτως κινοῦν. Νοῦς δὲ κινεῖ ἀκίνητος ὤν, καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐνεργῶν. καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ διὰ νοῦν μετέχει δ' ἀεὶ νοεῖν, ὥστε καὶ ζῶμα διὰ ψυχὴν τὸ ἑαυτὸ κινεῖν.

Quoniam omnia quidem, quæ moventur, antecedit illud, quod eſt per-ſe-mobile, omnia verò, quæ movent, *antecedit* illud, quod eſt immotum, *ac immobile*. Si igitur anima, quæ à ſe-ipſa, *& per ſe* movetur, alia movet, oportet ante ipſam eſſe illud, quod immobiliter movet, *i. e. quod alia quidem movet: Sed ipſum manet immotum, ac immobile, dum ea movet*. Mens verò movet *alia*, exiſtens immobilis, *ac immota*, & ſemper eodem modo agens. Etenim ipſa anima propter ipſam Mentem, particeps eſt ipſius ſemper cogitandi, *& intelligendi*, *pro, particeps eſt illius facultatis, per quam ſemper cogitat, ac intelligit, & percipit res*, ut ipſum corpus propter animam, *habet* illam facultatem, quâ ſe-ipſum movet.

Εἰ γὰρ ἦν ἐν ψυχῇ τὸ ἀεὶ νοεῖν πρώτως, πάσαις ἂν ὑπῆρχε ψυχαῖς, ὥσπερ καὶ τὸ ἑαυτὸν κινεῖν. οὐκ ἄρα ψυχῇ τοῦτο ὑπάρχει πρώτως. δεῖ ἄρα πρὸ αὐτῆς εἶναι τὸ πρώτως νοητικόν. πρὸ τῶν ψυχῶν ἄρα ὁ νοῦς.

Si enim eſſet in anima ipſum ſemper cogitare, *intelligere, & res mente percipere* primo, *hoc* omnibus animabus ineſſet, ut & ipſum ſe-ipſam movere. Non igitur anima hoc eſt primo. Oportet igitur ante ipſam eſſe illud, quod intelligendi facultate primo præditum eſt, *vel, ipſum primo intelligendi facultatem*. Mens igitur *eſt* ante ipſas animas.

Quin-

Quinetiam & ante ipſam mentem *eſt* ipſum Unum. Mens enim, quamvis *ſit* immobilis, non tamen *eſt* Unum. Percipit enim, & *intelligit* ſe-ipſa, & circa ſe-ipſam, & *in ſe-ipſa* agit. Et ipſum quidem Unum participant omnia, quomodocũq; ſunt. Mentem verò, non omnia *participant*. Quibus enim adfuerit Mens per communionem; hæc neceſſe *eſt* cognitionem participare. Quoniam intellectualis cognitio, eſt principium, & prima cauſa cognoſcendi. Ergo ipſum Unum eſt ſupra, & *ante* ipſam Mentem. Nec amplius *eſt* aliud *quidquam, quod ſit* ſupra, & *ante* ipſum Unum. Unum enim, & Bonum, eſt idem. Ipſum verò Bonum omnibus imperat, *vel, omnium eſt principium*, ut demonſtratum eſt.

XXI. *De eo; quod ipſa Mens non ſit prima cauſa.*

OMnis ordo ab Unitate ducens initium, progreditur in multitudinem Unitati cognatam, & omnis ordinis multitudo ad Unitatem reducitur. Nam ipſa quidem Unitas, habens principij rationem, & *proportionem*, propriam, & *conveniensem* ſibi multitudinem procreat. Quamobrem etiam una ſeries, & unus ordo totus ab Unitate *ſuam* hypobaſin, & *fundamenti rationem* habet *progredientem* in ipſam multitudinem. Non enim amplius *illius* ordo, vel *illa* ſeries *erit*, ſi Unitas infœcunda, & *ſterilis* manoat per ſe *ſola*. Ipſa verò multitudo reducitur rurſus ad unam *Unitatem* communem omnibus cauſis, quæ ſunt ejuſdem ordinis.

Quod enim *eſt* idem in omni multitudine, non ab Uno eorum, quæ ſunt in ipſa multitudine, progreſſum habet. Quod enim ab uno ſolo multorum *manat, illud* non omnibus *eſt* commune: Sed illius ſolius proprietatis eximium *eſt, vel, ex illa ſola proprietate eſt exemplũ*. Quoniam igitur in uno-quoque ordine eſt quædam & communio, & cohærentia, & dentitas, propter quam, etiam, alia quidem, dicuntur ὁμοταγῆ, *i. e. ejuſdem ordinis, quæ ſimul collocantur, & in eodẽ ordine ponuntur*. Alia vero, ἑτεροταγῆ, *i. e. alterius ordinis, quæ in altero ordine ponuntur, hunc illud eſt* perſpicuum, quod ab una *Unitate* ad omnem ordinem *manat*, atq; venit ipſum idem, *vel, ipſa identitas*. Eſt igitur Unitas una ante ipſam multitudinem in uno-quoq; ordine unam rationem, & connexionem *unam proportionem, & ſericm rebus* in ipſo *comprehenſis* & collocatis præbens, atq; *ſuppeditans* & mutuam inter-ſe, & cum ipſo tota *conſentientem*.

Nam alij quidem alia cauſa eſto *rerum* illarum, quæ *ſunt* ſub eadem ſerie. Illam verò ut unius ſerici cauſam, neceſſe *eſt* eſſe ante omnes *alias cauſas*; & ab illa *cæteras* omnes ut ejuſdem-ordinis *cauſas* generari, non *autem* unam-quanque *cauſam* ut hanc aliquam: Sed ut eam, quæ eſt hujus ordinis. Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod & in ipſa corporis naturâ ineſt & ipſum Unum, & ipſa multitudo, & una natura multas habet *ex ſe* ſimulpendentes, & multæ naturæ *pendent* ex una ipſius totius naturâ, & *hoc* ipſi animarum ordini adeſt, ut & ab una prima anima ducat initium,

ἀλλὰ μᾶλλον καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἕν. νοῦς γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀκίνητος, ἀλλ' οὐχ ἓν. νοεῖ γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἐνεργεῖ πρὸς ἑαυτόν. καὶ δὴ μᾶλλον ἑνὸς παντὸς μετέχει τὸ ὑπερουσίως ὄντα. νοῦς δὲ, οὐ πάντα. εἰς γὰρ παρὴν νοῦς μετουσίᾳ, ζωῆς γνώσεως ἀνάγκη μετέχειν. διὸ ἡ ἑνεργὸς γνῶσις, ἐστὶν ἀρχὴ, καὶ αἰτία πρώτη δὲ γνώσεων. ἐπέκεινα ἄρα τὸ ἓν δὲ νοῦ. καὶ ἐκεῖ δὲ ἑνὸς ἄλλο ἐπέκεινα. πολὺ γὰρ ἦν, καὶ πάλαθόν. πάλαθον δὲ, ἀρχὴ πάντων, ὡς δέδεικται.

Κα'. Περὶ [δ'] ὅτι οὐ πρώτην αὐτὴν ὁ νοῦς.

Πᾶσα τάξις ἀπὸ μονάδος ἀρχομένη, πρόεισιν εἰς πλῆθος τῇ μονάδι συνεχόν, καὶ πάσης τάξεως τὸ πλῆθος εἰς μίαν αἰτίαν μονάδα. Ἡ μὲν γὰρ μονὰς ἀρχῆς ἔχουσα λόγον, ὑποστᾶσα τὸ οἰκεῖον ἑαυτῇ πλῆθος. διὸ καὶ μία ζωὴ, καὶ μία τάξις, ἡ ὅλη παρὰ τῆς μονάδος ἔχει τὸ εἰς τὸ πλῆθος προϊέναι. οὐ γὰρ ἔτι τάξις, ἐὰν σωρὸς, τῆς μονάδος ἀγένητον μένούσης καθ' αὑτό. τὸ δὲ πλῆθος αἰτίαν πάλιν εἰς μίαν τὸ κοινὸν τῶν ὁμοταγῶν πάντων αἴτιον.

Τὸ γὰρ ἐν παντὶ πλήθει πᾶσιν, οὐκ ἀφ' ἑνὸς τῶν ἐν τῷ πλήθει τὸ πρόσθεν ἔχει. τὸ γὰρ ἀφ' ἑνὸς μόνου τῶν πολλῶν, οὐ κοινὸν πάντων, ἀλλὰ τῆς ἐκείνου μόνης ἰδιότητος ἐξαίρετον. ἐπεὶ οὖν καθ' ἑκάστην τάξιν ἐστὶ τις καὶ κοινωνία, καὶ συνέχεια, καὶ πυκνότης, δι' ἣν καὶ τάδε μὲν, ὁμοταγῆ λέγεται. τάδε δὲ, ἑτεροταγῆ, δῆλον ὡς ἀπὸ μιᾶς ἥκει πάσῃ τῇ τάξει τὸ ταυτόν. ἔστιν ἄρα μονὰς μία πρὸ δὲ πλήθους καθ' ἑκάστην τάξιν τὸν ἕνα λόγον, καὶ ἁρμὸν τῆς ἐν αὐτῇ παραγομένης περιχορήγει πρός τε ἄλληλα, καὶ πρὸς τὸ ὅλον.

Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἄλλο αἴτιον ἕσῳ τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ζειρὰν. τὸ δὲ, ὡς τῆς μιᾶς σειρᾶς αἴτιον ἀνάγκη πρὸ τῶν πάντων εἶναι, καὶ ἀπ' ἐκείνης πάσαις ὡς ὁμοταγῆ γεννᾶσθαι, μὴ ὡς τόδε τι ἕκαστον, ἀλλ' ὡς τῆσδε τῆς τάξεως ὑπάρχον.

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ τῇ φύσει δ' ζώματος ὑπάρχει τὸ, τι ἓν, καὶ τὸ πλῆθος. καὶ ἡ μὲν μία φύσις πάσας ἔχει συνηρτημένας. καὶ αἱ πολλαὶ φύσεις ἐκ μιᾶς τῆς δ' ὅλου φύσεως, καὶ τῇ τάξει τῶν ψυχῶν πάρεστιν, ἐκ μιᾶς τ ἀρχικῆς ψυχῆς τῆς πρώτης, καὶ

εἰς πλῆθος ψυχῶν ὑποβαίνειν, καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὴν μίαν ἀνάγειν, καὶ τῇ νοερᾷ οὐσίᾳ, μονάδα τὸ εἶναι νοερὸν, καὶ νόων πλῆθος ἐξ ἑνὸς νοῦ προελθεῖν, καὶ εἰς ἐκεῖνον ὑπιρέφον. καὶ πρὸ ἑνὶ πρὸ τῶν πάντων τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων, καὶ ταῖς ἑνάσι τὴν εἰς τὸ ἓν ἀνάπασιν. Μετὰ δὴ τὸ ἓν ἄρα τὸ πρῶτον, ἑνάδες, καὶ μετὰ νοῦν τὸν πρῶτον, νόες, καὶ μετὰ τὴν ψυχὴν τὴν πρώτην, ψυχαὶ, καὶ μετὰ τὴν ὅλην Φύσιν, φύσεις.

κβ'.

ΠΑν τὸ πρώτως, καὶ ἀρχικῶς ὄν, καθ' ἑκάστην πλῆξιν ἓν ἐστι, καὶ οὔτε δύο, οὔτε πλείω δυεῖν, ἀλλὰ μονογενῆ πάντα. ἔστω γὰρ (εἰ δυνατὸν) δύο. * τὸ γὰρ αὐτὸ ἀδυνατώτατον πλείονων πρώτων, ἢ τὸ ἐξ ἀμφοῖν. ἀλλ' εἰ μὴν τὸ ἓν, [l. καὶ ἐξ ἀμφοῖν, ἓν αὖθις πάλιν, καὶ οὐ δύο τὰ εἰ πλείω] πρῶτα. εἰ δὲ ἑκάτερον, ἢ ἑκατέρου θάτερον, καὶ οὐ πρῶτον ἑκάτερον ὂν, ἢ ὅπερ ἄμφω.

Ἀλλ' εἰ ὅπερ, οὐδὲ ἕτερον ἔτι ἔσται πρώτων. εἰ γὰρ τὸ ἕτερον πρώτως, τοῦτο δὲ οὐ ταὐτὸν τῷ ἑτέρῳ, τί ἔσται τῆς πλήξεως ἐκείνης; ὃ γὰρ μηδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὃ λέγεται, τοῦτό ἐστι πρώτως. τούτων δὴ ἑκάτερον ἑτέρων ὄν, ἐστὶ πάμα, καὶ οὐκ ἔστιν ὃ λέγεται.

Εἰ οὖν ταῦτα διαφέρει μὲν ἀλλήλων, οὐ καθόσον δέ ἐστιν ὃ λέγεται, πρώτως διαφέρει. τοῦτο γὰρ πρώτως ταὐτὸν πέπονθεν. οὐκ ἄμφω ἔσται πρῶτα, ἀλλ' ἐκεῖνο, οὗ ἄμφω μεταχόντα, πρώτως εἶναι λέγεται. οὐκ ἂν δὴ τούτων φαίεν, ὅτι τὸ πρώτως ὂν, ἕν ἐστι μόνον, ἀλλ' οὐ δύο τὰ πρώτως ὄντα, ἢ πλείω.

Καὶ ὁ πρώτιστος νοῦς, εἷς μόνος, ἀλλ' οὐ δύο πρῶτοι νόες. καὶ ἡ πρωτίστη ψυχὴ, μία, καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν εἰδῶν, οἷον τὸ πρώτως καλὸν, τὸ πρώτως ἴσον. καὶ ὅτι πάντων ὁμοίως. οὕτω δὲ καὶ τὸ τοῦ ζώου εἶδος, ἓν τὸ πρῶτον, καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου. ἡ γὰρ αὐτὴ ἀπόδειξις.

κγ'.

Περὶ τοῦ ἀμεθέκτου.

ΠΑν τὸ ἀμέθεκτον, ὑφίστησιν ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ μετεχόμενα. καὶ πᾶσαι αἱ μετεχόμεναι ὑποστάσεις, εἰς ἀμεθέκτους ὑπάρξεις ἀναπήγνυται.

& in animarũ multitudinem ſuccedat, eamq; ſubeat, & ipſam multitudinem ad unam *Vnitatem* reducat, & ut *in* intellectuali eſſentia ſit intellectualis Unitas, & Mentium multitudo ex una Mente progrediens, & in illam *Vnitatem* revertens, & *in* Uno quod eſt ante omnia, *contineatur* ipſa Unitatum multitudo, & ipſis Vnitatibus ad ipſum Unum *ſit* contentio. Poſt igitur illud primum Unum, *ſunt* Unitates, & poſt illam primam Mentem, *ſunt alię* Mentes, & poſt illam primam animam, *ſunt alię* animæ, & poſt univerſalem naturam, *ſunt alię particulares* naturæ.

XXII.

OMne, quod primo, & per-principij-naturam, *vel, principaliter* eſt, in uno-quoq; ordine Unum eſt, & neq; duo *ſunt*, neq; plura duobus: Sed unigenitum, *unicum eſt* omne. Sint enim (ſi fieri poteſt) duo. Eadem * enim *eſt* abſurditas, *idem eſt abſurdum, & idem, quod nullo prorſus modo fieri poteſt*, quamvis plura ſint primo, vel *eſt illud*, quod ex utroq; *conflatũ eſt*. Sed ſi quidē *concedamus illud*, quod ex utroq; *conflatum eſt*, Unum erit rurſus *tantum*, & non duo prima. Si vero *dicas* utrunq; *eſſe*, vel utriuſq; alterum, & non primum utrunq; eſſe, vel ex æquo, *& pariter eſſe dices* utrunq;.

Sed ſi quidem *pariter & ex æquo*, *vel, æqualiter utrunq; eſſe dicas*, neutrum ampliùs erit primo. Si enim alterum primo *dicas eſſe*, hoc verò non idem *ſit* alteri quidnam erit illius ordinis? *Quidnam in illo ordine ponendum dicas?* Quod enim nihil aliud eſt, quam *illud ipſum*, quod *eſſe* dicitur, hoc eſt primò. Horum verò ſi utrunq; ſit alterum, *& diverſum alterum ab altero*, eſtque ſimul, & non eſt *id*, quod dicitur.

Si igitur hæc differunt quidem alia-ab-alijs, non tamen quatenus *aliquid eorum* eſt *id*, quod dicitur, *hæc igitur inter ſe* differunt primo. Hoc enim primo paſſum eſt ipſum idem, *Hoc enim primò accidit ei, quod eſt idem*. *Ergo* non ambo erunt prima: ſed illud *erunt*, quod ambo participantia, primo eſſe dicuntur. Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod illud, quod eſt primo, eſt Unum tantùm, non autem duo primò exiſtentia, vel plura.

Et prima Mens, *eſt* una ſola, non autem duæ primæ Mentes. Et prima anima, una *eſt*, & in unaquaq; formarum *eſt idem*, *Pro, & de una-quaque forma idem eſt ſentiendum*, ut, *quum dicimus*, Id, quod primo Pulchrum *eſt*, &, Quod primò par *eſt*, *vel, primo æquale*. Et in omnibus *alijs* ſimiliter *ſit*, & *dicitur*. Sic autem & ipſius animalis forma, una prima *dicitur*, & hominis illa *prima forma*, *tantùm una eſſe dicitur*. Eadem enim *eſt horum omnium* demonſtratio.

* *Hoc eſt, quòd vis plures eſſe concedamus ipſis principalibus cauſas, [tamen] eſt idē impoſſibile [vel abſurdum, vel (ut vulgo vocatur) eadē abſurditas.*

XXIII. *De imparticipabili, i.e. De eo, quod à nullo participari poteſt, vel, quod à nullo participatur.*

OMne imparticipabile, conſtituit à ſe-ipſo *manantia ea*, quæ participantur. Et omnes hypoſtaſes, *& naturæ*, quæ participantur, ad imparticipabiles eſſentias, *naturaq;* contendunt.

Nam

Nam illud quidem, quod est imparticipabile, rationem, *ac proportionem* Vnitatis habens, ut id, quod est sui-ipsius, & non alius, & quod exemptum est ex ipsis participantibus *alterius naturam*, *& facultates*, procreat ea, quæ participari possunt. Si enim infœcundum *esset*, staret per-se, & nihil honorati haberet, vel aliquid à se *manans* daret, & illud quidem, quod *ab eo aliquid* accepisset, participaret *ipsum*. Illud verò, quod *ab eo* datum fuisset, subsisteret per-participationem. *** Quum aliquid est, à quo *prius* oppugnatur, *id* posterius est eo, quod omnibus pariter adest, & quod omnia à se-ipso replet. Nam id quidem, quod est in Vno *tantum*, in alijs non est.

Quod verò pariter omnibus adest, ut omnibus illucescat, *& omnia suo lumine collustret, ac illuminet*, *illud* non est in Vno: Sed *est* ante omnia. Vel enim in omnibus est, vel in uno omnium, vel ante omnia. Sed illud quidem, quod est in omnibus, cum sit in omnia partitum, *atq; divisum*, rursus alio indiget, eo *scilicet*, quod id uniat, *& in unum contrahat*, quod est partitum, *atq; divisum*. Et *hoc modo* non amplius idem omnia participabunt: sed hoc quidem, *particeps erit* alius, illud verò, alius, si ipsum Vnum partitum, *& in plures partes divisum* fuerit.

Si verò *sit* in Vno *tantùm* omnium, non amplius erit omnium: Sed Vnius *tantùm*. Si verò commune *sit* etiam ijs, quæ *naturam*, *& facultates alterius* participare possunt, & idem *sit commune* omnibus, *id* erit ante omnia. Hoc verò *est* imparticipabile, *quia nec ab ullo participatur*, *nec participari potest*.

XXIV.

OMne, quod participat *aliquid*, *illud est* inferius eo, quod participatur *ab ipso*. Et quod participatur, *est inferius* eo, quod est imparticipabile. Quod enim participat *aliquid*, ante participationem, cum sit imperfectum, perfectum verò fiat per ipsã participationem, posterius est prorsus eo, quod participatur, quatenus *tunc* perfectum est, quum participavit *id*, *cujus participatio perfectum ipsum fecit*. Quatenus enim imperfectum erat, hoc etiam eo, quod *ab ipso* participatum fuit, quod ipsum facit perfectum, *est* inferius.

Quod verò ab aliquo, *i. e. ab uno*, non autem ab omnibus participatur, eo, quod est omnium, non autem alicujus, *i. e. quod omnia*, *non autem unum tantùm participat*, rursus inferiorem, *eiq; subjectam* essentiam est-sortitum. Nam alterum quidem, *est* cognatione-conjunctius, cum illa *prima rerum* omnium causa. Alterum verò, minus *est ei* cognatum.

Illud igitur, quod est imparticipabile, antecedit ea, quæ participantur. Hæc verò, *antecedunt ea*, quæ participant *aliorum naturam*, *& facultates*. Vt enim summatim dicamus, alterum quidem est Vnum ante multa. Alterum verò, *est* id, quod inter multa participatur, Vnum, simul & non Vnum. Omne verò, quod *aliquid* participat, *est* non Vnum, simul & Vnum.

XXV. *De Perfecto.*

OMne perfectum in procreationes progreditur *eorum*, quæ producere potest, ipsum *rerum* uni-

Τὸ μὲν γὰρ ἀμέθεκτον, μονάδος ἔχον λόγον, ὡς ἑαυτοῦ ὄν, καὶ οὐκ ἄλλου, καὶ ἐξηρημένον τῶν μετεχόντων, δοτεγωνᾶ τὰ μετέχεσθαι δυνάμενα. εἰ γὰρ ἄγονον, ἐστήξεται καθ' αὑτὸ, καὶ οὐδὲν ἂν ἔχοι τίμιον, ἢ δώσει τι ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μὲν λαβὸν μέσ-ἔχει, τὸ δὲ δοθὲν, ὑπέστη μετεχομένως. *** λινὸς γινόμενον, [l. γινομένου,] ὑφ' οὗ μάχεται. δεύτερόν ἐστι δ' πᾶσιν ἐμείως παρέστω, καὶ πάντα ἀφ' ἑαυτοῦ πληρώσαν τω. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἑνὶ ὄν, ἐν τοῖς ἄλλοις οὐκ ἔστι.

Τὸ δὲ πᾶσιν ὡσαύτως παρὸν, ἵνα πᾶσιν ἐλλάμπῃ, οὐκ ἐν ἑνί ἐστιν, ἀλλὰ πρὸ τῶν πάντων. ἢ γὰρ ἐν πᾶσίν ἐστιν, ἢ ἐν ἑνὶ τῶν πάντων, ἢ πρὸ τῶν πάντων. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν πᾶσιν ὂν μεριωθὲν εἰς πάντα, πάλιν ἄλλου αὖ δέεται, ἵν' τὸ μεριωθὲν ἑνίζον τω. καὶ οὐκέτ' αὖ ἵν' αὐτοῦ μέτοχοι πάντα. ἀλλὰ τὸ μὲν, ἄλλου, τὸ δὲ, ἄλλου, ἵν' ἑνὸς μεριωθέντω.

Εἰ δὲ ἐν ἑνὶ τῶν πάντων, οὐκέτι τῶν πάντων ἔσται, ἀλλ' ἑνός. ἡ οὖν καὶ κοινὸν τῶν μετέχειν δυναμένων, καὶ τὸ αὐτὸ πάντων, πρὸ τ πάντων ἔσται. τοῦτ' ἦ ἀμέθεκτον.

κθ'.

ΠΑν τὸ μετέχον, ἵ μετεχομένου καταδεέστερον. καὶ τὸ μετεχόμενον, ἵ ἀμέθεκτον. τὸ μὲν μετέχον, πρὸ τῆς μεθέξεως ἁπλῆς ὄν, πλῆσιον δὲ τῇ μεθέξῃ γινόμενον, δοτεγωνόν ἐστι πάντως ἵ μετεχομένου, καθὸ πλησίον ἐστὶ μεταχόν. ἢ γὰρ ἁπλῆς λῶ, καὶ τοῦτο ἵ μεταχθέν τω, ἐ ποιεῖ πλῆσιον αὐτὸ, καταδεέστερον.

Τὸ δὲ μετεχόμενον λινὸς ὄν, καὶ οὐ πάντων, ἵ πάντων ὄντω, καὶ οὐ λινὸς, πάλιν ὑφειμένως ἔλαχεν ὕπαρξιν. τὸ μὲν γὰρ τῷ πάντων αὐτῷ συγγενέστερον. τὸ δὲ, ἧττον συγγενές.

Ἡγεῖται ἄρα τὸ μὲν ἀμέθεκτον, τῶν μετεχομένων. ταῦτα δὲ τῶν μετεχόντων. ὡς γὰρ συνελόντι φάναι, τὸ μέν, ἐστιν ἓν πρὸ τῶν πολλῶν. τὸ δὲ μετεχόμενον ἐν τοῖς πολλοῖς, ἓν, ἅμα καὶ οὐχ ἕν. τὸ δὲ μέτεχον πᾶν, οὐχ ἓν, ἅμα καὶ ἕν.

κ'. Περὶ πλήθους.

Πᾶν τὸ πλῆθον εἰς δοτεγωνήσεις πρόεισιν. ὧν δυνάμεις παράγειν, αὐτὸ μιμούμενον

τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχήν. ὡς γὰρ ἐκείνη διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἑαυτῆς, πάντων ἐστὶν ἑνιαίως ὑποστατικὴ τῶν ὄντων. (ταυτὸν γὰρ πάγαθὸν, καὶ τὸ ἕν. ὥστε καὶ τὸ ἀγαθοειδὲς πᾶν ἑνιαίως ταυτόν) οὕτω καὶ τὸ μετ' ἐκείνην, διὰ τὴν πλειότητα τὴν ἑαυτῶν, ἄλλα γεννᾷν ἐπείγεται καταδεέστερα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας. ἤπερ γὰρ πλειότης, πάγαθοῦ μοῖρά πὴς ἐστι, καὶ τὸ πλέιον, ἢ πλέιον, μιμεῖται πάγαθόν. ἐκεῖνο δὲ, πάντων ἐστὶν ὑποστατικόν.

Ὥστε καὶ τὸ πλέιον, ὧν ἡμύαται, παραπλήσιόν ἐστι τῇ φύσιν. καὶ τὸ ὧδε πλειότερον, ὅσῳ τοῦ οὗ ἢ πλειότερον, τοσούτῳ πλειόνων αἴτιον. τὸ γὰρ πλειότερον, μᾶλλον πάγαθοῦ μετέχει. πῶς δὲ, ἐγγύτερον τοῦ ἀγαθοῦ, πῶς δὲ συγγενέστερον τῷ πάντων αἰτίῳ, πῶς δὲ πλειόνων αἴτιον. τὸ δὲ ἀπλέστερον, ὅσῳ τοῦ οὗ ἀπλέστερον ἢ, τόσῳ ἧ μᾶλλον ἐλαττόνων αἴτιον. πορρώτερον γὰρ ὧν ἅπασῶν παραγωγή ἐστι, ἐλαττόνων ἐστὶν ὑποστατικόν.

Τῷ γὰρ πάντα ὑφιστάναι, ἢ κοσμεῖν. ἢ πληροῦν, ἢ συνέχειν, ἢ ζωοποιεῖν, ἢ δημιουργεῖν, τὸ ὡμὼ ὅτι πλειόνων ἕκαστα τούτων ἀρχή, συγγενές. τὸ δ' ὅτι ἐλαττόνων, ἀλλοτριώτερον. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ πορρώτατον τῆς ἀρχῆς τῶν πάντων, ἄγονόν ἐστι, καὶ οὐδενὸς αἴτιον. εἰ γάρ τι γεννᾷ. καὶ ἔχει τι μεθ' ἑαυτό, δῆλον ὡς οὐκέτ' ἂν εἴη πορρώτατον, ἀλλ' ὃ παρήκαγε, πορρώτερον ἐκείνης, αὐτὸ δὲ, ἐγγύτερον τοῦ παραγαγεῖν. καὶ ὅτι ἄλλο μιμούμενον τὴν πάντων παραπλήκλιν τὴν τῶν ὅλων αἰτίαν.

Κς'.

Πᾶν τὸ παραπλήσιον αἴτιον ἄλλων, μένον κατὰ ἑαυτὸ, παράγει τὰ μετ' αὐτὸ, καὶ τὰ ἑφεξῆς. εἰ γὰρ μιμεῖται τὸ ἕν, ἐκεῖνο δὲ ἀκινήτως ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτὸ, καὶ πᾶν τὸ παράγον, ὡσαύτως ἔχει τὴν τοῦ παράγειν αἰτίαν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἓν ἀκινήτως ὑφίστησιν. εἰ γὰρ διὰ κινήσεως ἢ ἐν αὐτῷ ἡ κίνησις, [l. ἢ ἐν αὐτῷ ἡ κίνησις,] καὶ κινούμενον, οὐδὲ ἓν ἔτι ἔσται, μεταβάλλον ἐκ τοῦ ἓν. εἰ ἡ μετ' αὐτὸ ἡ κίνησις, [l. εἰ δὲ ἡ μετ' αὐτὸ ἡ κίνησις,] καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔσται, καὶ ἡ ἐπ' ἄπειρον, ἢ ἀκινήτως παράξει τὸ ἓν, καὶ πᾶν τὸ παράγον, μιμήσεται καὶ τὴν παραπλήκλιν τῶν ὅλων αἰτίαν.

versarum unum principium imitans. Ut enim illud propter ſuam bonitatem, omnium Entium eſt ſingulariter cauſa-fundatrix, *creatrix*, & *conſervatrix*, (Idem enim *eſt* ipſum Bonum, & ipſum Unum. Quamobrem etiam id, quod-Boni forma-præditum-eſt, *vel, id, quod-Boni ſpeciem-habet*, idem *eſt* ei, quod ſingulariter *eſt*) ſic etiam illa, quæ *ſunt* poſt illud *primum rerum principium*, propter ſuam perfectionem, alia generare properant inferiora, *ac deteriora* ſua eſſentia. Nam & ipſa perfectio, eſt quædam Boni pars, & ipſum perfectum, quatenus *eſt* perfectum, imitatur ipſum Bonum. Illud vero *Bonum* omnia *creat*, conſtituit, *atq; conſervat*.

Quamobrem etiam ipſum perfectum, ea, quæ poteſt, ſecundum naturam producit. Et illud quidem, quod eſt perfectius, quo perfectius eſt, eo plurium *rerum eſt* cauſa. Quod enim eſt perfectius, id magis participat ipſum Bonum, *majoremque Boni partem habet*. Hoc etiam propius ad ipſum Bonum *accedit*, *eáq; propinquius eſt*, hoc etiam cognatione-conjunctius *eſt* cum illa *prima rerum omnium* cauſa, hoc etiam *eſt rerum* plurium cauſa. Quod verò *eſt* imperfectius, quo imperfectius eſt, eo verò longè pauciorum *rerum eſt* cauſa. Cum enim ſit remotius ab omni *res alias* producente *cauſa*, pauciora *creat*. *atq; conſtituit*.

Illi enim facultati, quæ omnia conſtituit, vel diſponit, *ac in ordinem redigit*, vel perficit, vel continet, vel vivificat, vel fabricat, *atq; creat*, illa quidem facultas, quæ horum ſingula facit in pluribus, *eſt* cognata. Quæ verò facultas *hæc ſingula facit* in paucioribus, alienior, *atq; remotior eſt ab altera*. Ex his igitur *eſt* perſpicuum, quod illud, quod eſt remotiſſimum ab ipſo *rerum* omnium principio, eſt infœcundum, & nullius *rei* cauſa. Si quid enim generat, & ſi quid habet poſt ſe, perſpicuum *eſt*, quod non amplius eſt remotiſſimum *à primo rerum principio*: ſed quod produxit, *eſt quidem* remotius ab illo *primo rerum principio*, ipſum verò *producens*, *quod alia producit*, *eſt* propinquius ipſi producendi actui. Et *perſpicuum eſt*, quod *eſt* aliud *quiddam*, quod imitatur illam omnium Entium productricem, *creatricemq;* cauſam.

XXVI.

OMnis aliarum *cauſarum*, *rerumq;* productrix cauſa, ipſa manens in ſe-ipſa, producit ea, quæ poſt ipſam ſunt, & *ea*, quæ deinceps *ſequuntur*. Si enim imitatur ipſum Unum, illud verò immobiliter conſtituit ea, quæ ſunt poſt ipſum, *ergo* & omne, quod *aliquid* producit, pariter habet ipſam producendi cauſam. Quamobrem etiam ipſum Unum *res* immobiliter *creat*, *atq;* conſtituit. Si enim per motionem ſit in ipſo *Uno* ipſa motio, & id, quod movetur, ne Unum quidem amplius erit, quoniam ex eo, quod eſt Unum, mutabitur *in aliam naturam*. Si *vero* cum ipſo *Uno* ſit ipſa motio, etiam ex ipſo Uno erit *aliquid*, *quod ab eo manabit*, & vel *motus* in infinitum *progredietur*, vel ipſum Unum *res* immobiliter producet, & omne, quod *res alias* producit, imitabitur etiam ipſam *rerum* univerſarum productricem cauſam.

Ex

Ex eo enim, quod eſt primo, *manat id*, quod ubiq; non primò *eſt*. Quamobrem etiam ex eo, quod omnia *producit*, *manat* illud, quod aliqua *tantùm* producit. Ergo & omne, quod *ab alio* producitur, *propter inſitam producendi facultatem*, ex ſe producit ea, quæ *ſunt* deinceps, *& quæ ſequuntur ipſum producens*. Si igitur illa, quæ *res aliæ* producunt, non imminuta maneant, ab ipſis ſecunda producuntur. Quod enim quomodocunq; minuitur, illud nullo modo manere poteſt *tale*, quale *ſuâ natura* eſt.

XXVII.

OMne, quod *alia* producit, propter *ſuam* perfectionem, & facultatis, *ac poteſtatis* abundantiam, ſecundorum producendorum vim habet, *i. e. ſecunda producit*. Si enim non propter ipſam perfectionem: Sed *propter* ipſum in ipſa facultate defectum, *res* produceret, ne ſuum quidem ordinem immotum ſervare poſſet.

Quod enim propter *virium* defectum, & roboris-infirmitatem alij ipſum Eſſe præbet, propter ſuam verſionem, *immutationem*, & alterationem, illi *ſuam* hypoſtaſin præbet, *& naturam ejuſdem mutationis, ac alterationis participem ei ſuppeditat*. Manet autem *tale*, quale eſt, omne, quod *alia* producit. Et *eo ſic* manente, prodit id, quod eſt cum ipſo. Cùm igitur plenum, & perfectum ſit, ſecunda conſtituit immobiliter, & ſine-ulla-imminutione, manens illud ipſum, quod eſt, & neq; mutatur in illa, neq; minuitur.

Quod enim *ab altero* producitur, non eſt pars ab ipſo producente detracta. Haud enim hoc generationi conveniret, neq; generatricibus cauſis. Neq; *eſt natura unius in alteram* tranſitio. Neq; enim materia ſit illius, quod *alicunde* prodit. Manet enim *tale*, quale eſt. Et quod *ab aliquo* producitur, eſt aliud ab ipſo *producente*. Ergo, quod *alia* generat, firmiter manet alterationis, & imminutionis expers, & propter fœcundam facultatem, ſe ipſum multiplicat, & à ſe *manantes* ſecundas hypoſtaſes, *naturaſq;* præbet, *atq; ſuppeditat*.

XXVIII.

OMne, quod *alia* producit, ſibi ſimilia, ante diſſimilia *procreat*, *atq;* conſtituit. Quoniam enim id, quod *aliquid* producit, neceſſariò præſtantius eſt eo, quod *ab ipſo* producitur, eadem quidem ſimpliciter, & viribus paria nunquam *hæc* erunt inter ſe. Si verò non ſunt eadem, & paria *viribus*: ſed & diverſa, & imparia, vel ubiq;, *prorſusq;* diſcreta-ſunt alia ab alijs, vel etiam unita-ſunt, & diſcreta-ſunt.

Sed ſi quidem omnia diſcreta-ſunt, inter ſe conciliari, & conſentire non poterunt, & nuſquam id, quod à cauſa *procreatur*, *& manat*, cum ipſa conſentiet, *neq; per naturæ cognationem ipſum cauſatum cum ipſa cauſa coniungetur*. Ergo ne alterum quidem alterius erit particeps, quoniam prorſus diverſa ſunt. Id enim, quod *ab aliquo* participatur, communionem impertit ei, quod *ipſum* participat, in eo, cujus eſt particeps. Veruntamen neceſſe *eſt* ipſum cauſatum particeps eſſe ipſius cauſæ, quod illinc *ſuam* eſſentiam habeat *manantem*.

Ἐκ γὰρ τοῦ πρώτως, παυσαχοῦ τὸ μὴ πρώτως. ὥστι καὶ ἐκ τοῦ πάντων τὸ ἡνῶν παραγικόν. Καὶ ἅπαν τὸ ἄρα παραγόμενον, ἐφ' ἑαυτοῦ παράγει τὸ ἱφιξῆς. ἀϊελαπώτων ἄρα τῶν παραγόντων μενόντων, τὰ δεύτερα παράγεται ὑπ' αὐτῶν. τὸ γὰρ ὁπωσοῦν ἐλαττούμενον, μένειν ἀδυνατον οἷόν ἐστιν.

κζ.

Πᾶν τὸ παράγον, διὰ πληθος, καὶ δυνάμεως ἀφθονίαν, παραγικόν ἐστι τῶν δευτέρων. εἰ γὰρ μὴ διὰ τὸ πλῆον, ἀλλ' ἐλλιπῶν κατὰ τὴν δύναμιν, παρήγαγεν, οὐδ' ἂν τὸν ἑαυτοῦ τάξιν ἀκίνητον ἠδυνατο φυλάττειν.

Τὸ γὰρ δι' ἔλλειψιν, καὶ ἀσθένειαν ἄλλῳ τὸ εἶναι παρεχόμενον, τῇ ἑαυτοῦ τροπῇ, καὶ ἀλλοιώσει τὴν ὑπόστασιν ἐκείνῳ παρέχεται. μένει δὲ οἷόν ἐστι πᾶν τὸ παράγον. καὶ μένον, τὸ μεθ' αὑτὸ ποιεῖ. πλῆρες ἄρα, καὶ πλῆον ὑπάρχον, τὰ δεύτερα ὑφίστησιν ἀκινήτως, καὶ ἀϊελαπώτως, αὐτὸ ὂν, ὅπερ ἐστὶ, καὶ οὔτε μεταβάλλον εἰς ἕκαστα, οὔτε ἐλαττούμενον.

Οὐ γὰρ ἀποτμητόν ἐστι τοῦ παράγοντος τὸ παραγόμενον. οὐδὲ γὰρ γένεσιν τοῦτο ποιοῖ ἂν, οὐδὲ πῖς γεννητικὴ αἰτία. οὐδὲ μετάβασις. οὐ γὰρ ὕλη γίνεται τοῦ ποιοῦντος. μένει γὰρ οἷόν ἐστι. καὶ τὸ παραγόμενον, ἄλλο παρ' αὐτό ἐστιν. ἀϊαλλοίωτον ἄρα τὸ γεννῶν ἵδρυται, καὶ ἀϊελαπώτως, καὶ διὰ γόνιμον δυνάμιν, ἑαυτὸ πολλαπλασιάζει, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ διαφόρους ὑποστάσεις παρεχόμενον.

Κη.

Πᾶν τὸ παράγον, τὰ ὅμοια πρὸς ἑαυτὸ, πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν. ἐπεὶ γὰρ κρεῖττόν ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τοῦ παραγομένου τὸ παράγον, τὰ αὐτὰ μὲν ἁπλῶς, καὶ ἴσα κατὰ δύναμιν οὐκ ἂν ποτ' εἴη ἀλλήλοις. εἰ δὲ μὴ ἐστι ταυτὰ, καὶ ἴσα, ἀλλ' ἕτερά τε, καὶ ἄνισα, ἡ πᾶσα διακέκριται ἀλλήλων, ἢ καὶ λύεται, καὶ διακέκριται.

Ἀλλ' εἰ μὲν πάντα διακέκριται, ἀσύμβατα ἔσται, καὶ οὐδαμοῦ τῷ αὐτῷ τὰ ἀπ' αὐτοῦ συμπαθῆ. Οὐδὲ μεθέξει πάντων θάτερον, πᾶσα ἕτερα ὄντα. τὸ γὰρ μετεχόμενον, κοινωνίαν δίδωσι τῷ μετέχοντι, πρὸς τὸ, οὗ μετέχει. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη τὸ αἰτιατὸν ἀπ' αἰτίου μετέχειν, ὡς ἐκεῖθεν ἔχον τὴν οὐσίαν.

Εἰ δὲ πῆ μὲν ἀφικέκειται, πῆ δὲ λέλωται τὸ παράγειν τὸ παραγόμενον, εἰ μὲν ὅλως ἐστὶν * ἑκάτερον πεπιθὲν, ὅλως αὐτῷ μετέχει τε, καὶ οὐ μετέχοι. Ὥστε καὶ ἔχοι ἂν τὴν οὐσίαν παρ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔχοι τὸν αὐτὸν τρόπον. εἰ δὲ μᾶλλον ἧττον ἀφικέκεν μένον, ἀλλότριον ἂν μᾶλλον εἴη τοῦ γεννήσαντος, ἢ οἰκεῖον τὸ γεννηθέν, καὶ ἀνάρμοστον μᾶλλον πρὸς ἑαυτὸ ἔσται ἡρμοσμένον, καὶ ἀσυμπαθὲς μᾶλλον, ἢ συμπαθές. εἰ οὖν καὶ συγγενὴς τοῖς αὐτοῖς καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι, καὶ συμπαθὴ τὰ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐξήρτηται αὐτῶν κατὰ φύσιν, καὶ ὀρέγεται τῆς πρὸς αὐτὰ συναφῆς, ὀρεγόμενα δ' ἀγαθοῦ, τυγχάνοντα δὲ τῆς αἰτίας δ' ὀρεκτοῦ, δῆλον δὴ ὅτι μᾶλλον ἕπεται τοῖς παράγουσι τὰ παραγόμενα, ἢ ἀφικέκεται ἀπ' αὐτῶν.

* Ἐκάτερον πεπιθέναι, τὸ ἀφικέκεμένον, καὶ τὸ μετέχειν.

Τὰ δὲ μᾶλλον λελωμένα, ὅμοια ἔσται μᾶλλον, ἢ ἀνόμοια πρότερα, οἷς μάλιστα λέλωται. τὰ ὅμοια ἄρα πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησι καὶ τὰ παραγόμενα.

κθ'.

Πᾶσα πρόοδος δι' ὁμοιότητος ἀποπλήρωται τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα. εἰ γὰρ τὸ παράγον, τὰ ὅμοια πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν, ἡ ὁμοιότης ἀπὸ τοῦ παραγόντων ὑφίστησι τὰ παραγόμενα. τὰ γὰρ ὅμοια, δι' ὁμοιότητος ὅμοια ἀποπλήρωται, ἀλλ' οὐ διὰ ἀνομοιότητος. ἡ οὖν, [l. εἰ οὖν] ἡ πρόοδος ἐν τῇ ὑφιστάζωσι τὸ πρῶτον καὶ γεννητικὸν πρὸς τὸ γεννητόν, καὶ οἷον ἐκεῖνο, [l. ἐκείνῳ] πρώτως, τοιοῦτον ἐκφαίνει τὸ μετ' αὐτὸ δεύτερος, δι' ὁμοιότητος ἔχει τὴν ὑπόστασιν.

Si verò alicubi quidem discretum est, alicubi verò unitum--est cum ipso producente, id quod producitur, si pariter quidem * utrunq; patitur, & afficitur, pariter etiam cum ipso erit-particeps, & non particeps *ejusdem*. Quamobrem etiam habebit essentiam ab ipso *manantem*, & non habebit eodem modo. Si verò magis discretum fuerit, magis alienum erit ab eo, quod *ipsum* generaverit, quam domesticum id, quod *ab ipso* fuerit generatum, & *ipsum* secum *erit* magis inconcinnum, quàm concinnum, *vel, & ipsum erit secum minus aptè conjunctum, quàm prius aptè connectum*, & magis expers-sympathiæ, quàm particeps-sympathiæ, *pro, & à naturæ cognatione, consensuq; magis alienum, & magis remotum erit, quàm naturæ cognationi, consensuiq; propinquum*. Si igitur ea, quæ *manant* à causis, magis etiam cognata sunt ipsis, propter ipsum Esse, & *si cum ipsis sunt* conjuncta naturæ cognatione, & pendent ex ipsis *causis* propter naturam, & cum ipsis conjunctionem expetunt, quoniam expetunt Bonum, & per ipsam causam consequuntur id, quod est expetitum *ab ipsis*, profecto perspicuum *est*, quod magis unita-sunt cum ipsis producentibus, ea, quæ producuntur *ab ipsis*, quàm discreta-sunt ab ipsis.

* Utrunq; patitur & afficitur

[ejusdem]

[habebit]

[magis alienum]

[ipsum]

[partic. vel]

[connectum]

Quæ autem magis unita-sunt, similia sunt magis, quam dissimilia illis, quibus cum maximè sunt-unita. Similia igitur ante dissimilia constituunt omnem *rerum* productricem causam.

XXIX.

Omnis progressus per similitudinem secundorum cum primis perficitur. Si enim ipsum producens constituit similia ante dissimilia, ipsa similitudo ab ipsis producentibus *manans*, constituit ea, quæ producuntur *ab ipsis*. Nam similia, per similitudinem perficiuntur, non autem per dissimilitudinem. Si igitur ipse progressus in *sua* summissione, servat ipsam identitatem rei generatæ, cum ipso generatore, *qui generavit eam*, & quale *est* illud primo, tale demonstrat id, quod post ipsum est secundo, *vel, si legatur* ἐκείνῳ, *& quodammodo illi primo tale demonstrat id, quod post ipsum est secundo*, per similitudinem habet *suam* hypostasin, *atq; naturam*.

λ.

Πᾶν τὸ ἀπολιμπανόμενον ἀμέσως, μένει τὸ ἐν τῷ παράγοντι, καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ. εἰ γὰρ πᾶσα πρόοδος μενόντων τι γίνεται τῶν πρώτων, καὶ δι' ὁμοιότητος πληροῦται, τῶν ὁμοίων πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφισταμένων, μένει πῆ καὶ τὸ προϊὸν ἐν τῷ παράγοντι. τὸ γὰρ πάντῃ πρόιον, οὐδὲν ἂν ἔχοι ταὐτὸν πρὸς τὸ μένον.

XXX.

Omne, quod ab aliquo producitur immediatè, & manet in ipso producente, & prodit ab ipso. Si enim omnis progressus fit manentibus ijs, quæ prima sunt, & per similitudinem perficitur, similibus ante dissimilia constitutis, *ergo* manet aliquo modo etiam id, quod producitur in ipso producente. Quod enim in-omnes-partes progreditur, nihil habet quod sit idem cum eo, quod *in eodem loco firmum* manet.

Ἀλλ' ἔστι πάντῃ διακεκριμένον, οὐδὲ ἔχει τι κοινὸν, καὶ λελωμένον πρὸς αὐτὸ, μένει καὶ αὐτὸ ἐν ἐκείνῳ, ὥσπερ κἀκεῖνο ἐφ' ἑαυτοῦ μένον λέγω. εἰ δὲ μένον δὲ μὴ πρόιον, [l. μὴ πρόιον δὲ,] οὐδὲν διοίσει τῆς αἰτίας, οὐδὲ ἔσται μένουσης ἐκείνης, ἄλλο γενόμενον. εἰ γὰρ ἄλλο διακέκριται, καὶ ἔστι χωρίς.

Sed est ubiq; discretum, neq; quidquam commune, & conjunctum cum ipso *habet*, *nec* habebit: *sed* manebit & ipsum in illo, quemadmodum & illud in se-ipso manens erat, *i.e. manebit*. Si verò *semper in eodem loco, stataq;* maneat, neq; progrediatur *alio*, nihil ab ipsa causa differet, neq; illa manente, erit aliud, quod fiat, *ac producatur ab ea*. Si enim aliud *ab ea* discretum-est, *id* & separatim est, *separatum est ab ea*

Si verò ſeparatim *eſt ab ipſa cauſa*, ipſa vero manet, hoc ab ipſa prodijt, ut diſcerneretur *ea* manente. Quatenus igitur aliquid habet, quod cum præſenti eſt idem, id, quod producitur, in ipſo *producente* manet. Quatenus verò diverſum *eſt*, ab ipſo prodit. Cum verò ſit *ei* ſimile, Idem quodammodo, ſimul & diverſum eſt. Manet igitur, & progreditur ſimul *utrunque*, & neutrum *eſt* ſine altero.

XXXI.

OMne, quod progreditur ab aliquo per eſſentiam, revertitur ad illud, à quo progreditur. Si enim progrediatur quidem, non revertatur verò ad ipſam cauſam hujus progreſſus, non expetet cauſam. Omne enim, quod expetit *aliquid*, revertitur ad ipſum expetitum, *vel, ſe convertit ad id, quod expetit, & ad id redit.* Atqui omne expetit ipſum Bonum, & illius adeptio *fit* per cauſam ſingulis proximam.

Expetunt igitur etiam ſingula ſuam ipſorum cauſam. Per quod enim ipſum Eſſe *datur* uni-cuique, propter hoc, & ipſum Bene, *i. e. ipſum Bonum ei datur.* Per quod verò ipſum Bene, *i. e. ipſum Bonum, alicui datur*, ad hoc *fertur* primum ipſum deſiderium, *& appetitus.* Ad quod verò primùm *fertur* ipſum deſiderium, ad hoc *fit* ipſa *converſio*, & reverſio.

XXXII.

OMnis *ad aliquid converſio*, & reverſio, per ſimilitudinem perficitur eorum, quæ *convertuntur*, *ac* revertuntur *ad illud*, ad quod *ipſa converſio* convertitur, *& ipſa reverſio revertitur.* Omne enim, quod *convertitur*, & revertitur, cum omni conjungi properat, & expetit cum ipſo communionem, & conjunctionem. Omnia verò conjungit ipſa ſimilitudo, quemadmodũ ipſa diſſimilitudo *omnia* diſcernit, atq; disjungit. Si igitur ipſa *converſio*, & reverſio, eſt quædam communio, & conjunctio, omnis verò communio, & omnis conjunctio per ſimilitudinem *fit*, omnis igitur *ad aliquid converſio*, & reverſio per ſimilitudinem perficietur.

XXXIII.

OMne, quod ab aliquo progreditur, & *ad id* revertitur, circularem habet actionem. Si enim à quo progreditur, ad illud revertitur, cum principio finem conjungit, & eſt unus, & continuus motus. Nam unus quidem, à manente fit, alter verò *progreditur* ad illud, quod *in ſuo loco firmiter* manſit. Quamobrem etiam omnia circulariter, *& in orbem* progrediuntur à cauſis ad cauſas. Majores verò, & minores circuli *ſunt* reverſionum, quarum aliæ quidem, fiunt continenter ad ſuprà-ſita, aliæ verò, ad ſuperiora, & uſq; ad ipſum *rerum* omnium principium. Ab illo enim omnia *manant*, & ad illud *omnia reverſuntur.*

XXXIIII.

OMne, quod ſecundum naturam *ad aliquid* revertitur, ad illud reverſionem facit, à quo progreſſum etiam habuit ſuæ naturæ. Si enim ſecundum naturam revertitur, ſecundum *ſuam* eſſentiã,

Εἰ δὲ χωρὶς, ἀμφότερα ἡ ἐκείνη, προῆλθε τοῦτο ἀπ' αὐτῆς, ἵνα διακριθῇ μένουσα. ἢ μὲν οὖν ἄρα πᾶν τὸ πρὸς τὸ παρὸν ἔχει, τὸ παραγόμενον μένει ἐν αὐτῷ. ἢ δὲ ἕτερον, πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ. ὅμοιον δὲ ὂν, πᾶν ἐστι πᾶν, ἅμα καὶ ἕτερόν ἐστι. μένει οὖν ἄρα, καὶ πρόεισιν ἅμα, καὶ οὐδέτερον θατέρου χωρίς.

Λα'.

Πᾶν πρῶτον ἀπό τινος καθ' οὐσίαν, ἐπιστρέφεται πρὸς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ πρόεισιν. εἰ γὰρ προέρχοιτο μὲν, μὴ ἐπιστρέφοι δὲ, [l. ἐπιστρέφει ἢ] πρὸς τὸ αὐτὸν τῆς προόδου πώτης, οὐκ ἂν ἐρεσθαι τῆς αἰτίας. πᾶν γὰρ τὸ ὁμοῦμενον, ἐπίστασθαι πρὸς τὸ ὁρεκτόν. ἀλλὰ μὴν πᾶν δ' ἀγαθοῦ ἐφίεται, καὶ ἡ ἑκάστου πῦξις διὰ τῆς προσεχοῦς αἰτίας ἑκάστης.

Ὀρέγεται ἄρα καὶ τῆς ἑαυτῶν αἰτίας ἕκαστα. δι' οὗ γὰρ τὸ εἶναι ἑκάστῳ, διὰ τοῦτο καὶ τὸ εὖ. δι' οὗ δὲ τὸ εὖ, πρὸς τοῦτο ἡ ὄρεξις πᾶσιν. πρὸς ὃ δὲ πᾶσιν ἡ ὄρεξις, πρὸς τοῦτο ἡ ἐπιστροφή.

Λβ'.

Πᾶσα ἐπιστροφὴ, δι' ὁμοιότητος ἀποπλήρωσίς ἐστι τῶν ἐπιστρεφομένων, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται. τὰ γὰρ ἐπιστρεφόμενα πάντα, πρὸς πᾶν συνάπτεσθαι σπεύδει, καὶ ὀρέγεται τῆς πρὸς αὐτὰ κοινωνίας, καὶ συνδέσεως. συνδεῖ δὲ πάντα ἡ ὁμοιότης, ὥσπερ διακρίνει ἡ ἀνομοιότης, καὶ διίστησιν. ἡ οὖν ἐπιστροφὴ, κοινωνία τίς ἐστι, καὶ συναφή, πᾶσα δὲ κοινωνία, καὶ συναφὴ πᾶσα δι' ὁμοιότητος, πᾶσα ἄρα ἐπιστροφὴ, δι' ὁμοιότητος ἀποπλοῖτο ἄν.

Λγ'.

Πᾶν τὸ πρῶτον ἀπό τινος, καὶ ἐπιστρέφον, κυκλικὴν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. εἰ γὰρ ἀφ' οὗ πρόεισιν, εἰς τοῦτο ἐπιστρέφει, συνάπτει τῇ ἀρχῇ τὸ πέλος, καὶ ἕν ἐστι μία, καὶ συνεχὴς ἡ κίνησις. τῆς μὲν, ἀπὸ δ' μένοντος, τῆς δὲ, πρὸς τὸ μένον γινομένης. ὅθεν δὴ πάντα κύκλῳ πρόεισιν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ αὐτά. μείζους δὲ κύκλοι, καὶ ἐλάττους τῶν μὲν ἐπιστροφῶν πρὸς τὰ ὑπερκείμενα συνεχῶς γινομένων, τῶν δὲ πρὸς τὰ αἰωτέρω, καὶ μέχρι τῆς πάντων ἀρχῆς. ἀπὸ γὰρ ἐκείνης πάντα, καὶ πρὸς ἐκεῖνα.

Λδ'.

Πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρεφόμενον, πρὸς ἐκεῖνο ποιεῖται τὴν ἐπιστροφὴν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πρόοδον ἔσχε τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφεται, τὸν κατ' οὐσίαν

habet desiderium *eundi* ad illud, ad quod *convertitur, ac* revertitur. Si verò *concedatur* hoc, etiam totum ipsius Esse, ex eo pendet, ad quod essentialem facit reversionem, & illi simile est propter essentiam. Quamobrem etiam secundum naturam, ut ipsi essentiæ cognatum, cum illo consentiens *est*, *& eodem afficiuntur affectu*. Si verò *concedatur* hoc, vel idem est ipsum Esse utriusque, vel alterum ex altero *manat*, vel ambo ex uno alio ipsum simile sunt sortita. Sed si quidem *est* idem ipsum Esse utriusque, quomodo secundum naturam, alterum ad alterum revertitur? Si verò ex uno ambo *manant*, ad illud pertinebit, ipsum secundùm naturam convertere utrunque, *& ad suum principium reducere*.

Restat igitur, *ut dicamus*, alterum ex altero *suum* Esse habere. Si verò *detur* hoc, & ipse progressus *fiet* ab illo, ad quod ipsa reversio *fit* secundum naturam. Ex his igitur *est* perspicuum, quod & ipsa Mens *est quiddam* omnibus expetendum, & à Mente progrediuntur omnia, & totus Mundus ab ipsa Mente *suam* essentiam habet, quamvis sit æternus. Et propterea non progreditur à Mente, quoniam *est* æternus. Neq; enim propter hoc, non revertitur *Mundus ad aliquod principium, quod fuerit ante ipsum*, quia semper in ordine collocatus manet: Sed etiam progreditur semper, & propter *suam* essentiam *est* æternus, & semper *in orbem convertitur, & ad idem* revertitur, & propter ordinem indissolubilis *est, quod in eodem ordine semper manet*.

XXXV.

OMne causatum, & manet in suâ causâ, & progreditur ab ipsa, & revertitur ad ipsam. Si enim maneat tantum, nihil ab ipsa causa differet, quia erit indiscretum. Nam cum discretione *fit* progressus. Si vero progrediatur tantum, cum ipsa non erit conjunctum, & expers ejusdem affectionis, & conservationis à naturæ cognatione manantis, quia nullo-modo communionem cum ipsa causa habebit.

Si vero *convertatur*, *&* revertatur tantùm, quomodo, quod essentiam ab ipsa non habet, propter essentiam, ad id, quod est alienum, reversionem facit? Si verò maneat quidem, & progrediatur, non revertatur verò, quomodo illud secundum naturam desiderum *erit* uni-cuiq; ad ipsum Bene, & *quomodo fiet ad* ipsum Bonum, & ad id, quod generavit *aliquid, ad ipsum generatorem* exercitatio? Si verò progrediatur quidem, & revertatur, non maneat verò, quomodo recedens quidem, *atq; deficiens* ab ipsa causa, cum ipsa conjungi properat?

Conjunctionis enim expers erat ante recessum, *& ante defectionem ab ea factam, cum ea non conjungebatur*. Si enim *causa cum causato* conjuncta esset, in illo prorsus maneret. Si vero maneat, & revertatur, non progrediatur verò, quomodo, quod discretum est, reverti potest? Omne enim, quod *rem aliquam ad suum principium* reducit, simile est ei, quod *rem aliquam* resolvit in illud, à quo propter essentiam *res illa* divisa est *& separata*.

Necesse

ὁρεξιν πρὸς ἐκεῖνο κίνησιν, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται. εἰ γὰρ τοῦτο, καὶ τὸ εἶναι εἶναι παῦ εἰς ἐκεῖνο αἴρηται, πρὸς ὃ τὴν οὐσιώδη προσεῖται ἐπιστροφὴν, καὶ ὅμοιόν ἐστιν ἐκείνῳ καθ' οὐσίαν. διὸ καὶ συμπαθὲς ἐκείνῳ κατὰ φύσιν, ὡς τῇ οὐσίᾳ συγγενές. εἰ δὲ τοῦτο, ἢ ταὐτόν ἐστι τὸ εἶναι ἀμφοτέρων, ἢ ἐκ θατέρου θάτερον, ἢ ἄμφω ἐξ ἑνὸς ἢ ἄλλου, τὸ ὅμοιον ἔλαχεν. ἀλλ' εἰ μὲν ταὐτόν τὸ εἶναι ἀμφοτέρων, πῶς κατὰ φύσιν, θάτερον πρὸς θάτερον ἐπέστραπται; εἰ δὲ ἐξ ἑνὸς ἄμφω, πρὸς ἐκεῖνο αὖ εἴη τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφων ἀμφότερον.

Λείπεται ἄρα ἐκ θατέρου θάτερον τὸ εἶναι ἔχειν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἡ πρόοδος ἀπ' ἐκείνου, πρὸς ὃ ἡ κατὰ φύσιν ἐπιστροφή. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ ὀρεκτὸν πᾶσι νοῦς, καὶ πρόεισιν ἀπὸ νοῦ πάντα, καὶ πᾶς ὁ κόσμος ἀπὸ νοῦ τὴν οὐσίαν ἔχει, κἂν ἀΐδιος ᾖ. καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ πρόεισιν ἀπὸ νοῦ, διότι ἀΐδιος. οὐδὲ γὰρ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέστραπται, διότι ἀεὶ πέφυκε, ἀλλὰ καὶ πρόεισιν ἀεὶ, καὶ ἀΐδιος κατ' οὐσίαν, καὶ ἐπέστραπται ἀεὶ, καὶ ἄλυτος κατὰ τὴν πέξιν.

Λε'.

Πᾶν τὸ αἰτιατὸν, καὶ μένει ἐν τῇ αὑτοῦ αἰτίᾳ, καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτήν. εἰ γὰρ μένοι. [l. μένοι] μόνον οὐδὲν διοίσει τῆς αἰτίας, ἀδιάκριτον ὄν. ἅμα γὰρ διακρίσει πρόοδος. εἰ δὲ προΐοι μόνον, ἀσύναπτον ἔσται πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀσυμπαθὲς, μηδαμῶς τῇ αἰτίᾳ κοινωνοῦν.

Εἰ δὲ ἐπιστρέφοιτο μόνον, πῶς τὸ μὴ τὴν οὐσίαν ἀπ' αὐτῆς ἔχον, κατ' οὐσίαν προσεῖται τὴν πρὸς τὸ ἀλλότριον ἐπιστροφήν; εἰ δὲ μένοι μὲν, καὶ προΐοι, μὴ ἐπιστρέφοιτο δὲ, πῶς ἡ κατὰ φύσιν ὄρεξις ἑκάστῳ πρὸς τὸ εὖ, καὶ τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἡ ἐπὶ τὸ γόνιμον αἰάσασις; εἰ δὲ προΐοι μὲν, καὶ ἐπιστρέφοιτο, μὴ μένοι δὲ, πῶς ἀποσᾶν μὲν τῆς αἰτίας, σπεύδοι πως ὅμως πρὸς αὐτήν.

Ἀσύναπτον δὲ ἦν πρὸ τῆς ἀποστάσεως, εἰ γὰρ συνῆπτον, καὶ ἐκεῖνο πάντως ἔμενεν. εἰ δὲ μένοι, καὶ ἐπιστρέφοιτο, μὴ προέρχοιτο ἄν, πῶς τὸ διακριθὲν, ἐπιστρέφειν δυνατόν; τὸ γὰρ ἐπιστρέφον πᾶν, εἰς λύσιν ἔοικεν εἰς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ διήρηται κατ' οὐσίαν.

Necesse

Neceſſe igitur *eſt*, *ipſum cauſatum* vel manere tantùm *in eadem cauſa*, vel *ad eam* reverti tantum, vel *ab ea* progredi tantum, vel ipſas extremitates inter-ſe conjungere, vel id, quod eſt medium, cum utraq; extremitate *conjungere*, vel hæc omnia *ſimul fieri neceſſe eſt*. Reſtat igitur, *ut dicamus* & omne *cauſatum* manere in *ſua* cauſa, & progredi ab ipſa, & ad ipſam reverti.

Ἀνάγκη δὴ ἢ μένειν μόνον, ἢ ἐπιστρέφειν μόνον, ἢ πρόϊέναι μόνον, ἢ σωδρομεῖν τὰ ἄκρα μετ' ἀλλήλων, ἢ τὸ μεταξὺ, μεθ' ἑκατέρων τῶν ἄκρων, ἢ τὰ σύμπαντα. λείπεται ἄρα καὶ μένειν πάντα ἐν τῇ αὐτῷ, καὶ πρόϊέναι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτό.

XXXVI.

OMnium eorum, quæ per progreſſum multiplicantur, prima, ſunt perfectiora ſecundis, & ſecunda, ijs, quæ ſunt poſt ipſa, & deinceps eodemmodo *res habet*. Si enim ipſi progreſſus diſcernunt ab ipſis cauſis, ea, quæ producuntur *ab ijs*, & ſummiſſiones ſunt ſecundorum ad prima, ipſa quidem prima progreſſa, cum ipſis cauſis magis conjuncta ſunt, ab illis ipſis *procreata, & quaſi* germinantia.

Secunda verò, ab ipſis cauſis ſunt remotiora, & deinceps ſimiliter, *itares habet*. Quæ verò cauſis ſunt propinquiora, & arctiore cognationis vinculo cum ijs conjuncta, *ſunt* perfectiora. Etenim ipſæ cauſæ *ſunt perfectiores* ipſis cauſatis. Quæ verò remotiora *ſunt ab ipſis cauſis, illa ſunt* imperfectiora, quia diſſimilia ſunt ipſis cauſis.

λς'.

Πάντων τῶν καθ' ὑπαρξιν πληθυομένων, τὰ πρῶτα πλείονα τῶν δευτέρων ἐστὶ καὶ τὰ δεύτερα, τῶν μετ' αὐτὰ, καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως. εἰ γὰρ αἱ προόδοι διακρίνουσι τὰ τῶν αἰτίων τὰ παραγόμενα, καὶ ὑφέσεις εἰσὶ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν δευτέρων, τὰ μὲν πρῶτα προελθόντα σωπῆσαι μᾶλλον τοῖς αἰτίοις, ἀπ' αὐτῶν ἐκείνων ἐκβλαστάνοντα.

Τὰ δὲ δεύτερα, πορρωτέρω τῶν αἰτίων εἰσὶ, καὶ ἑξῆς ὁμοίως. τὰ δὲ ἐγγύτερα, καὶ τὰ συγγενέστερα τοῖς αἰτίοις, πλείονα. καὶ γὰρ τὰ αὐτὰ τῶν αἰτιατῶν. τὰ δὲ πορρώτερον, ἀπηλλότρια, ἀνομοιούμενα τοῖς αἰτίοις.

XXXVII.

OMnium eorum, quę per reverſionem ſubſiſtunt, prima *ſunt* imperfectiora ſecundis, & ſecunda, ſequentibus. Extrema verò, *ſunt* perfectiſſima. Si enim reverſiones fiunt per circulum, *& in orbem*, & à quo *fit* ipſe progreſſus, in illud *etiam fit* ipſa reverſio, ab illo vero, quod eſt perfectiſſimum, *fit* progreſſus, ipſa reverſio igitur ad perfectiſſimum *fit*. Et ſi in quod extremum *fit* ipſe progreſſus, ab hoc prima *fit* reverſio, progreſſus verò *fit* in extremum, quod eſt imperfectiſſimum, *ergo* & ipſa reverſio *fiet* ab eo, quod eſt imperfectiſſimum. Prima quidem igitur in ijs, quæ per reverſionem *fiunt*, *ſunt ea*, quæ ſunt imperfectiſſima. Extrema verò, *ſunt ea*, quæ perfectiſſima *ſunt*.

λζ'.

Πάντων τῶν καθ' ὑπαρξιν ὑφισταμένων, τὰ πρῶτα ἀπλέστερα τῶν δευτέρων, καὶ τὰ δεύτερα, τῶν ἑξῆς. τὰ δὲ ἔσχατα, πλεῖστα. εἰ γὰρ ὑπαρξεις γίνονται κατὰ κύκλον, καὶ ἀφ' οὗ ἡ πρόοδος, εἰς τοῦτο ἡ ὑπαρξις, ἐκεῖθεν δὲ ἡ πρόοδος, ἡ ὑπαρξις ἄρα εἰς τὸ πλεῖστον. καὶ εἰφ' ὃ ἡ πρόοδος ἔσχατον, ἐκεῖθεν τοῦτο πρῶτον ἡ ὑπαρξις, ἡ δὲ πρόοδος εἰς ἔσχατον τὸ ἀπλέστατον, καὶ ἡ ὑπαρξις ἐκεῖθεν ἐπ' ἀπλέστατον. πρῶτα μὲν ἄρα ἐν τοῖς καθ' ὑπαρξιν τὰ ἀπλέστατα. ἔσχατα δὲ, τὰ πλεῖστα.

XXXVIII.

OMne, quod ab aliquibus pluribus cauſis progreditur, per quot *cauſas* progreditur, per totidem *ad eas* revertitur. Et omnis reverſio per easdem *cauſas fit*, per quas & ipſa progreſſio. Quoniam enim utraque, *ſcilicet & progreſſio, & reverſio*, per ſimilitudinem fit, quod quidem immediatè ab aliquo tranſit, *atq; progreditur*, *illud* etiam ad ipſum immediatè revertitur. Nam ipſa ſimilitudo eſt immediata, *i. e. medij-expers*.

Quod verò in ipſa progreſſione indiget medietatis, *ſive medij*, *illud* indiget etiam medietatis in ipſa reverſione. Oportet enim utranque, *ſcilicet progreſſionem*, *& reverſionem* ad idem fieri. Quare primum ad medium revertetur, deinde ad illud, quod eſt ipſo medio præſtantius. Per quot igitur *cauſas eſt* ipſum Eſſe, per totidem etiam ipſum Bene eſſe ſingulis *eſt*, & contra.

λή.

Πᾶν τὸ προϊὸν ἀπό τινων πλειόνων αἰτίων, δι' ὅσων προέσι, διὰ ταυτῶν ἐπιστρέφεται. καὶ πᾶσα ἐπιστροφὴ διὰ τῶν αὐτῶν, δι' ἃ καὶ ἡ πρόοδος. ἐπεὶ γὰρ δι' ὁμοιότητος ἑκάτερα, [l. ἑκατέρα] γίνεται, τὸ μὲν ἀμέσως ἀπό τινος ἐπὶ θάτερον, καὶ ἐπιστρέφεται ἀμέσως πρὸς αὐτό. ἡ γὰρ ὁμοιότης ἄμεσος ἐστιν.

Τὸ δὲ μεσότητος ἐν τῇ προϊέναι δεόμενον, μεσότητος δεῖται καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν. δεῖ γὰρ πρὸς τὸ αὐτὸ ἑκάτερον γίνεσθαι. ὥστε πρὸς τὸ μέσον ἐπιστραφήσεται πρῶτον, ἔπειτα πρὸς τὸ τοῦ μέσου κρεῖττον. δι' ὅσων ἄρα τὸ εἶναι, διὰ ταυτῶν καὶ τὸ εὖ εἶναι ἑκάστοις, καὶ ἔμπαλιν.

λθ'.

Πᾶν τὸ ὄν, ἢ οὐσιωδῶς ἐπιστρέφῃ μένον, ἢ ζωϊκῶς, ἢ καὶ γνωστικῶς. ἢ γὰρ τὸ εἶναι μένον ἀπὸ τῆς αἰτίας κέκτηται, ἢ τὸ ζῆν μετ' αὐτοῦ τὸ εἶναι, ἢ καὶ γνωστικὸν ὄντα ἐκεῖθεν ὑπεδέξατο δύναμιν. ἢ μὲν οὖν ἐστι μένον, οὐσιώδη ποιεῖται τὴν ἐπιστροφήν. ἢ δὲ καὶ ζῇ, καὶ ζωϊκήν. ἢ δὲ καὶ γινώσκῃ, καὶ γνωστικήν.

Ὡς γὰρ προῆλθεν, οὕτως ἐπέστραπται, καὶ τὰ μέτρα τῆς ἐπιστροφῆς ὥρισται τοῖς καὶ τὴν πρόοδον μέτροις. καὶ ἡ ὄρεξις οὖν τοῖς μὲν ἐστι καθ' αὐτὸ τὸ εἶναι μένον ἐπιτηδειότης οὖσα πρὸς τὴν μέθεξιν τῶν αἰτίων, τοῖς δὲ, καὶ τὴν ζωὴν κίνησις οὖσα πρὸς τὰ κρείττονα, τοῖς δὲ, καὶ τὴν γνῶσιν, συναίσθησις οὖσα τῆς τῶν αἰτίων ἀγαθότητος.

μ'.

Πάντων τῶν ἀφ' ἑτέρας αἰτίας προϊόντων ἡγεῖται τὰ παρ' ἑαυτῶν ὑφιστάμενα, καὶ τὴν οὐσίαν αὐθυπόστατον κεκτημένα. εἰ γὰρ πᾶν τὸ αὐτάρκες, ἢ κατ' οὐσίαν, ἢ κατ' ἐνέργειαν, κρεῖττον δ' ὡς ἄλλων αἰτίαν αἰρετημένου. τὸ δὲ ἑαυτὸ παράγον, ἑαυτῷ δ' εἶναι παρακλυτὸν ὑπάρχον, αὔταρκες πρὸς οὐσίαν. τὸ δ' ἀπ' ἄλλου μόνον παραγόμενον, οὐκ αὔταρκες. τῷ δὲ ἀγαθῷ συγγενέστερον τὸ αὔταρκες. τὰ δὲ συγγενέστερα, καὶ ὁμοιότερα ταῖς αἰτίαις, πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστηκεν ἐκ τῆς αἰτίας.

Τὰ ἄρα παρ' αὑτῶν παραγόμενα, καὶ αὐθυπόστατα, πρεσβύτερά ἐστι τῶν ἀφ' ἑτέρου μόνον εἰς τὸ εἶναι προελθόντων. ἢ γὰρ οὐδὲν ἔσται αὐθυπόστατον, ἢ τὸ ἀγαθὸν πιεῖται, ἢ πρῶτα ἐκ πάντων ὑποστήσεται. ἀλλ' εἰ μὴ μηδὲν αὐθυπόστατον, ἐν οὐδενὶ τὸ αὔταρκες ἔσται καθ' ἁληθειαν. οὔτε γὰρ ἐν ἀγαθῷ κρεῖσσον αὐταρκείας [ἔσται] ἐν ὃν ἐκείνῳ. καὶ αὐτάγαθον, ἀλλ' οὐχὶ ἕξον τἀγαθόν, οὔτε ἐν τοῖς μὴ πάγαθόν. πάντα γὰρ ἐνδεᾶ ἄλλου ἔσται. καὶ περὶ αὐτὸ μόνον. εἰ δὲ πάγαθὸν αὐθυπόστατον, αὐτὸ ἑαυτὸ παράγον, οὐχ ἓν ἔσται. τὸ γὰρ ἀπὸ ἑνὸς πρῶτον, οὐχ ἕν. ἀφ' ἑαυτοῦ γὰρ πρόεισιν, ἕως αὐθυπόστατον. ὅστε ἓν ἅμα, καὶ οὐχ ἓν τὸ ἕν. ἀνάγκη ἄρα τὸ αὐθυπόστατον, ἵνα μὴ τὸ πρῶτον, καὶ δῆλον, ὡς πρὸ τῆς ἀφ' ἑτέρας αἰτίας μόνον προελθόντων. κυριώτερον γὰρ ἐκείνων, καὶ πάγαθῷ συγγενέστερον, ὡς ἀποδέδεικται.

XXXIX.

OMne Ens, vel eſſentialiter tantùm *ad ſuum principium* revertitur, vel vitaliter, vel etiam per cognitionem. Vel enim ipſum Eſſe ſolùm à cauſa *manans* habet, vel ipſum vivere una cum ipſo Eſſe, vel etiam cognitionis-vi-præditam facultatem illinc *manantem* ſuſcepit. Quatenus igitur *omne Ens* eſt tantum, eſſentialem facit reverſionem, quatenus verò etiam vivit, etiam vitalem *facit reverſionem*. Quatenus verò *res* etiam cognoſcit, etiam cognitionis-vi-præditam *reverſionem facit*.

Ut enim progreſſum-eſt, ſic etiam *ad ſuum principium* revertitur, & ipſæ menſuræ reverſionis terminatæ-ſunt illis menſuris, *quæ ſiunt, & ſunt* ſecundum ipſum progreſſum. Ergo & ipſum deſiderium alijs quidem, eſt tantùm propter ipſum Eſſe, quod ſit accommodatus-habitus, *q. d. aptitudo*, ad participationem cauſarum, alijs verò, propter ipſã vitam, quod ſit motus ad præſtantiora, alijs vero, propter ipſam cognitionem, quod ſit conſcientia, *communisq; ſenſus, & communis cognitio* bonitatis ipſarum cauſarum.

XL.

OMnia, quæ ab alia cauſa progrediuntur, antecedunt ea, quæ à ſe-ipſis, *& per ſe-ipſa* ſubſiſtunt, & quæ eſſentiam per-ſe-exiſtentem habent. Si enim id omne, quod ſuis bonis, ſuaq; ſorte contentum eſt, vel propter *ſuam* eſſentiam, vel propter actionem, *eſt* præſtantius eo, quod ex alia cauſa pendet. Id verò, quod ſe-ipſum producit, quoniam ſibi producit ipſum Eſſe, propter *ſuam* eſſentiam *eſt* ſua ſorte-contentum. Quod verò ab alio tantùm producitur, non *eſt* ſua-ſorte-contentũ. Quod vero per cognationem ad ipſum Bonum propiùs accedit, id *eſt* ſua-ſorte-contentum. Quæ verò per cognationem, & ſimilitudinem ad cauſas propiùs accedunt, ante diſſimilia ſubſiſtunt, ex cauſa *manantia, vel, propter cauſam, unde manant*.

Quæ igitur à ſe-ipſis producuntur, & quæ-per-ſe-ſubſiſtunt, antiquiora ſunt illis, quæ ab altero tantũ ad ipſum Eſſe ſunt-progreſſa. Vel enim nihil erit per-ſe-ſubſiſtens, vel ipſum Bonum *eſt* tale *Nã per ſe ſubſiſtit*. Vel ipſa prima, propter Bonũ ſubſiſtentia. Sed ſi quidem nihil *eſt* per-ſe-ſubſiſtens, in nullo *prorſus* erit verè id, quod ſua-ſorte-contentum-eſt. Neq; enim *erit* in ipſo Bono illud Unum, quod eſt præſtantius ipſa autarcia, *i. e. illa vitæ conditione, quæ ſuis bonis eſt contenta*. Et *illud eſt ſua ſorte contentũ, quod eſt* ipſum per-ſe-Bonum, non autem id, quod habet ipſum Bonum, neq; *illud, quod eſt* inter illa *quæ ſunt* poſt ipſum Bonum. Omnibus enim *in rebus, & prorſus* indigens alius erit, illius *ſcil.* quod eſt tantum ante ipſum. Si vero ipſum Bonum *eſt* per-ſe-ſubſiſtens, ipſum ſe-ipſum producens, non erit Unum. Quod enim ab Uno progreſſum-eſt, non *eſt* Unum. A ſe-ipſo enim progreditur, ſi quidem *eſt* per-ſe-ſubſiſtens. Quamobrem ipſum Unum *eſt* ſimul Unum, & non Unum. Neceſſe igitur *eſt*, id, quod-per-ſe-ſubſiſtit, eſſe poſt illud, quod eſt primum, & perſpicuum *eſt*, quod *hoc primum*, *eſt* ante ea, quæ tantum ab altera cauſa ſunt-progreſſa. *Hoc* enim *eſt* magis-proprium, quàm illa, & ipſi Bono cognatione propinquius *eſt*, ut demonſtratum-eſt.

Omne

XLI.

OMne quidem, quod in alio eſt, ab alio tantum producitur. Omne verò, quod eſt in ſe-ipſo, per-ſe-ſubſiſtens eſt. Nam illud quidem, quod eſt in alio, & quod ſubjecto indiget, nunquam ſui-ipſius generandi-vim habebit, *i. e. nunquam ſe-ipſum generare poterit.* Quod enim ſibi-ipſi *factum* generare naturaliter-ſolet, *vel, quod enim ſe-ipſum g. n. s.* alia ſede non indiget, quoniam à ſe-ipſo continetur, & in ſe-ipſo conſervatur, ſine ſubjecto. Quod verò in ſe-ipſo manere, & collocari, *firmumq; ſtare* poteſt, *id* ſui-ipſius producendi-vim habet, *i. e. ſe-ipſum producere poteſt*, quod ipſum in ſe-ipſum progrediatur, & ſui continendi-facultatem habeat, *i. e. ſe-ipſum contineat*, & ſic in ſe-ipſo ſit, ut ipſum cauſatum in ipſa cauſa. Non enim ut in loco, nec ut in ſubjecto *continetur*. Etenim ipſe locus diverſus *eſt* ab eo, quod eſt in loco, & id, quod eſt in ſubjecto, *diverſum eſt* ab ipſo ſubjecto. Hoc autem in ipſa *cauſa eſt* idem. Nam per-ſe-ſubſiſtens *eſt*, & ut *eſt* in cauſa id, quod à cauſa *manat*, *& conjunctum vocatur*, ſic *etiam hoc* in ſe-ipſo eſt, *& manet.*

XLII.

OMne, quod eſt per-ſe-ſubſiſtens, ad ſe-ipſum revertendi facultate-præditum eſt. Si enim à ſe-ipſo progreditur, ipſam quoq; reverſionem ad ſe-ipſum faciet, *i. e. ad ſe ipſum revertetur.* A quo enim ſingulis *rebus eſt* ipſe progreſſus, ad hoc etiam ipſa progreſſui cognata reverſio *fit*. Si enim prodit à ſe ipſo tantum, non revertitur verò ad ſe-ipſum, quum *ex ſe ipſo* progreſſum-eſt, nunquam ſuum Bonum expetet. Et quod ſibi-ipſi ſuppeditare poteſt *ea, quæ vitam ſua ſorte contentam faciunt*, omnis verò cauſa dare poteſt id, quod ab ipſa *manat*, unà cum ipſa eſſentia, quam dat, *ergo* & ipſum Bene, *vel, ipſum Bonum* cum ipſa eſſentia, quam dat, *eſt* conjunctum. Quamobrem etiam ipſum *eſt* ſibi-ipſi ipſum, *& idem.* Hoc igitur *eſt*, illud, quod proprium eſt ipſi per-ſe ſubſiſtenti Bono. Hoc vero non expetet illud, quod ad ſe-ipſum revertitur.

Si vero non expetat *Bonum*, neq; adipiſcetur *ipſum*, & niſi *Bonum* adipiſcatur, imperfectum erit, neq; ſua-ſorte-contentum. Sed ſi cui alij convenit ipſa autarcia, *vitaq; genus ſua ſorte contentum*, & ipſum perfectum eſſe, *i. e. ipſa perfectio, profecto hæc ipſa convenunt* etiam ipſi per ſe-ſubſiſtenti *Bono, vel, ei, quod per ſe ſubſiſtit.* Ergo & adipiſcetur ſuum *Bonum*, & expetet, & ad ſe-ipſum revertetur.

XLIII.

OMne, quod ad ſe-ipſum revertendi-facultate præditum eſt, per-ſe-ſubſiſtens eſt. Si enim revertitur ad ſe-ipſum ſecundum naturam, & perfectum eſt in ipſa ad ſe-ipſum reverſione, etiam ipſam eſſentiam à ſe-ipſo habebit.

Ad quod enim ipſa ſecundùm naturam reverſio *fit*, ab hoc etiam & ipſe progreſſus ſecundùm eſſentiam *fit*, ſingulis. Si igitur *hoc* ſibi-ipſi ipſum Bene eſſe præbet, & ipſum Eſſe profecto ſibi-ipſi præbebit, & erit ſuæ hypoſtaſeôs, *& naturæ* dominus. Eſt igitur per-ſe-ſubſiſtens, illud, quod ad ſe-ipſum reverti poteſt.

Μά.

Πᾶν μὲν τὸ ἐν ἄλλῳ ὂν, ὑπ' ἄλλου μόνον παράγεται. πᾶν δὲ τὸ ἐν αὑτῷ ὂν, αὐθυπόστατόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἄλλῳ ὂν, καὶ ὑποκειμένου δεόμενον, ἑαυτοῦ γεννητικὸν οὐκ ἂν ποτε εἴη. τὸ γὰρ γεννᾶν ἑαυτὸ, [l. ἑαυτο] πεφυκὸς, ἕδρας ἄλλης εὐ δεῖται, σωεχόμενον ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ ζωζόμενον ἐν ἑαυτῷ, & ὑποκειμένου χωρίς. τὸ δὲ ἐν αὑτῷ μένειν, καὶ ἱδρύσασθαι δυνάμενον, ἑαυτοῦ παραγωγικόν ἐστιν, αὐτὸ εἰς ἑαυτὸ προϊέναι, καὶ ἑαυτοῦ σωεκτικὸν ὑπάρχειν. καὶ οὕτως ἐν ἑαυτῷ ὂν, ὡς ἐν αἰτίῳ τὸ αἰτιατόν. οὐ γὰρ ὡς ἐν τόπῳ, οὐδὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. καὶ γὰρ ὁ τόπος, & ἐν τόπῳ ἕτερος, καὶ & ὑποκειμένου, τὸ ἐν ὑποκειμένῳ ὄν. πᾶν δὲ ἐν αὑτῷ παλαιόν. αὐθυπόστατον γὰρ, καὶ ὡς ἐν αἰτίῳ, τὸ ἀπ' αἰτίας, οὕτως ἐν ἑαυτῷ ἐστιν.

Μβ.

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον, πρὸς ἑαυτό ἐστιν ἐπιστρεπτικόν. εἰ γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ προέσι, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ποιήσεται πρὸς ἑαυτό. Ἀφ' οὗ γὰρ ἡ πρόοδος ἑκάστοις, εἰς τοῦτο καὶ ἡ πρόσω συμφυὴς ἐπιστροφή. εἰ γὰρ προεσιν ἀφ' ἑαυτοῦ μένον, μὴ ἐπιστρέφοιτο δὲ πρὸς ἐκεῖνο εἰς αὐτὸ, οὐκ ἂν ποτε τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν ὀρεγοίτο. καὶ ὃ δυνάμενον ἑαυτῷ παρέχειν, δυνάμενον δὲ πᾶν τὸ αἴτιον τὸ ἀπ' αὐτοῦ διδόναι, μετὰ τῆς οὐσίας, ὧν δίδωσι, καὶ τὸ εἶ τῆς οὐσίας, ἧς δίδωσι, συζυγές. ὥστε καὶ αὐτὸ αὐτῷ αὐτό. τοῦτο ἄρα τὸ εἰκὸν τῷ αὐθυπόστατῳ ἀγαθόν. τοῦτο δὲ οὐκ ὀρέξεται τὸ ἐπιστρέφειν πρὸς ἑαυτό.

Μὴ ὀρεγόμενον δὲ, οὐδ' ἂν τύχοι, καὶ μὴ τυγχάνον, ἀτελὲς ἂν εἴη, καὶ οὐκ αὐτάρκες. ἀλλ' εἴπερ τῷ [l. τῳ] ἄλλῳ πρόσοικά, καὶ τῷ αὐθυπόστατῳ αὐτάρκεια, καὶ τελείῳ, [l. τέλειον] εἶναι. καὶ τόδε ἐστι, καὶ πρὸς ἑαυτὸ τραφῆναι.

Μγ.

Πᾶν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν, αὐθυπόστατόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἐπιστραπήσεται πρὸς ἑαυτὸ κατὰ φύσιν, καὶ ἔσται τέλειον ἐν τῇ πρὸς ἑαυτὸ τροφῇ, κατὰ τὴν οὐσίαν παρ' ἑαυτοῦ ἔχοι.

Πρὸς ὃ γὰρ ἡ κατὰ φύσιν ἐπιστροφὴ, ἀπὸ τούτου, καὶ ἡ πρόοδος ἡ καθ' οὐσίαν ἑκάστοις. εἰ οὖν ἑαυτῷ τὸ εὖ εἶναι παρέχοι, καὶ τὸ εἶναι δήπου ἑαυτῷ παρέξει, καὶ ἔσται τῆς ἑαυτοῦ κύριον ὑποστάσεως. αὐθυπόστατον ἄρα ἐστὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸ δυνάμενον ἐπιστρέφειν.

μδ΄.

Πᾶν τὸ καθ' ἑτέρχιαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν, καὶ καθ' οὐσίαν ἐπίστροφον πρὸς ἑαυτό. εἰ γὰρ τῇ μὲν ἐνεργείᾳ δυνατὸν ἐπιστρέφεσθαι πρὸς ἑαυτὸ, τῇ δὲ οὐσίᾳ ἀνεπίστροφον ὑπάρχοι, κρεῖττον ἂν εἴη κατὰ τὴν ἐνέργειαν μᾶλλον, ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν, τῆς μὲν, ἐπιστρεπτικῆς οὔσης, τῆς δὲ, ἀνεπιστρόφου.

Τὸ γὰρ ἑαυτοῦ ὂν, κρεῖττόν ἐστι τοῦ ἄλλου μόνον. καὶ τὸ ἑαυτοῦ ζωτικὸν, πλείστου, ἢ τὸ ὑπ' ἄλλου μόνον ζωζόμενον. *** ἔστι τοίνυν τὸ δυνατὸν τῆς οὐσίας πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν, καὶ τοῦ οὐσίαν ἐπιστρεπτικοῦ ἔλαχεν, ὡς μὴ ἐνεργεῖν πρὸς ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ σωτήχεσθαι, καὶ πληροῦσθαι.

Με΄.

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον, ἀγέννητόν ἐστιν. εἰ γὰρ γεννητὸν, διότι μὲν γεννητὸν, ἁπλῶς ἔσχε καθ' ἑαυτὸ, καὶ τῆς ὑπ' ἄλλου πληρώσεως ἐνδεές.

Διότι δὲ αὐτὸ ἑαυτὸ παράγει, πλέον καὶ αὔταρκες. πᾶν γὰρ γεννητὸν, ὑπ' ἄλλου πληροῦται δ' παρέχοντος αὐτῷ γένεσιν οὐκ ὄντι. καὶ γὰρ ἡ γένεσις, ὁδός ἐστιν ἐκ δ' ἀπλοῦς εἰς τὸ ἕκαστον πλέον.

Εἰ δ' ἑαυτὸ παράγει, πλέον ἀεί ἐστιν, ἀεὶ τῇ ἑαυτοῦ αἰτίᾳ σωὸν, μᾶλλον δὲ ἐνυπάρχον πρὸς τὸ τῆς οὐσίας πληρωτικόν.

Μς΄.

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον, ἀφθαρτόν ἐστιν. εἰ γὰρ φθαρήσεται, λοιπὸν ἑαυτὸ, οὐκ ἔσται ἑαυτοῦ χωρίς. ἀλλὰ τοῦτο ἀδιανόητον. ἓν γὰρ ὄν, ἅμα καὶ αἴτιόν ἐστι, καὶ αἰτιατόν.

Πᾶν δὲ τὸ φθειρόμενον, λοιπὸν τῆς ἑαυτοῦ αἰτίας, φθείρεται. ἐν ὅσῳ γὰρ αὐ ἐξέχεται δ' σωτήχοντος αὐτὸ, καὶ ζωὸν ζωοῦντος ἕκαστον, σωτέχεται, καὶ ζωΐζεται.

Οὐδέποτε δ' λοιπεῖται τὴν αἰτίαν τὸ αὐθυπόστατον, ἀπ' ἑαυτοῦ οὐκ λοιπεῖται. αὑτὸν γὰρ αὐτὸ ἑαυτῷ ἐστίν. ἄφθαρτον ἄρα ἐστὶ τὸ αὐθυπόστατον πᾶν.

XLIV.

OMne, quod per actionem ad se-ipsum reverti potest, *illud* etiam per essentiam ad se-ipsum revertitur. Si enim per ipsam quidem actionem potest ad se-ipsum reverti, per ipsam verò essentiam est expers-reversionis, longe præstantius erit propter ipsam actionem, quam propter ipsam essentiam, quod illa quidem, *actio scil. ad se-ipsam* revertendi facultate-prædita sit, hæc verò, *scil. essentia*, *sit* expers-reversionis.

Quod enim est sui-ipsius, *quod est sui juris, & ex se-ipso tantum pendet*, præstantius *est*, quàm quod *est* alius tantùm, *& quod ex alio tantum pendet*. Et quod sui conservandi vim habet, perfectius *est*, quam illud, quod ab alio tantum servatur. *** Et quod ab essentia ad se-ipsum reverti potest, illud & essentiam revertendi-facultate-præditam est-sortitum, ut non solum apud se-ipsum agat: Sed etiam sui-ipsius, *sui juris* sit, & à se-ipso contineatur, & perficiatur.

XLV.

OMne, quod *est* per-se-subsistens, non-generatum est: *Sed generationis, & ortus est expers*. Si enim generatum *esset*, *& ab alio suum ortum haberet*, quoniam quidem generatum *esset*, imperfectum esset per se-ipsum, & perfectionis ab alio *manantis esset* indigens.

Quoniam verò ipsum se-ipsum producit, *est* perfectum, & sua-sorte--contentum. Omne enim generatum, ab alio perficitur, quod generationem, *& ortum* præbet ipsi nondum existenti. Et-enim ipsa generatio, est via ab eo, quod est imperfectum, ad illud, quod est *imperfecto* contrarium, *ad ipsum scilicet* perfectum.

Si quid verò se-ipsum producit, perfectum est semper, quoniam semper est cum-ipsius causa, vel sui-potius, quoniam inest in eo, quod essentiæ perficiendæ vim habet, *vel, quoniam inest vis ipsa causa ad peragendam essentiæ perfectionem*.

XLVI.

OMne, quod *est* per-se-subsistens, est corruptionis-expers. Si enim corrumperetur, se-ipsum desereret, & esset sine se-ipso, *vel, & à se-ipso separatum, vel separatum esset*. Sed hoc *est* impossibile. Cum enim sit Unum, simul est & causa, & causatum.

Omne verò, quod corrumpitur, quoniam à sui-ipsius causa *recessit*, *ac* deficit, *ideo* corrumpitur. Quatenus enim pendet ex eo, quod continet ipsum, & servat unum-quodq; , *eatenus & ipsum* continetur, & servatur.

Nunquam vero illud, quod est per-se-subsistens, deserit ipsam causam, quippe quod se-ipsum non deserit. Ipsum enim est sibi-ipsi causa. Ergo omne, quod est per-se-subsistens, est corruptionis-expers.

Omne,

XLVII.

OMne, quod est per-se-subsistens, est individuum, *partium-expers*, & simplex. Si enim dividuum *esset*, cum sit per-se-subsistens, sui-ipsius divisorem constitueret, & ipsum totum reverteretur ad se-ipsum, & omne in se-ipso omni esset. Hoc autem *fieri nullo modo potest*. Ergo quod per-se-subsistit, est individuum, quinetiam simplex. Si enim compositum *esset* alterum quidem, in ipso pejus esset, alterum vero, melius, & ipsum melius ex pejori esset, & ipsum pejus ex meliori, si quidem totum à toto se-ipso progreditur. Præterea verò, non *esset* sua-sorte-contentum, quia indigeret suis elementis, ex quibus *constitutum* subsistit. Simplex igitur est omne, quod per-se-subsistens est.

XLVIII. *De æterno, ad demonstrandum, Mundum esse æternum.*

OMne, quod non *est* æternum, vel compositum est, vel in alio subsistit. Vel enim dissolubile est, *& dissolvi potest* in ea, ex quibus est *constitutum*, & omnino compositum est ex illis, in quæ dissolvitur, vel indiget subjecto, & quū deserit subjectum abit in illud, quod non est. Si verò simplex sit in se-ipso, erit & indissolubile, & indissipabile.

XLIX.

*Nota. OMne, * quod per se subsistit, est æternum. Duo enim sunt modi, secundùm quos necesse *est* aliquid non æternum esse. Quorum unus, est ille, qui à compositione manat, alter, qui manat ab illis, quæ sunt in alio. Id verò, quod per se subsistit, neq; compositum est: sed simplex, neq; in alio est: Sed in se-ipso. Est igitur æternum.

L.

OMne, quod tempore mensuratur, vel propter essentiam, vel propter actionem, est generatio eatenus, quatenus per ipsum tempus mensuratur. Si enim à tempore mensuratur, convenit ipsi ipsū in tempore esse, vel agere, & ipsum Erat, & ipsum Erit, quæ differunt inter-se. Si enim idem *esset* numero ipsum Erat, *& ipsum* Erit, nihil ab ipso tempore *quidquam* pateretur, *nihil esset, quod ab ipso tempore mutaretur*, progrediente, & semper habente aliud posterius, quod *fuisset* prius.

Si igitur aliud *est* ipsum Erat, & aliud ipsum erit, id igitur, quod fit, *dum fit*, est, & quod nunquam fuit, *illud, est*: Sed cum ipso tempore progreditur, à quo mensuratur, *&* in ipso Fieri *est* existens, *id est, & dum adhuc fit, nec adhuc factum est, jam tamen esse dicitur.*

Et non stans in eodem Esse: sed semper suscipiens ipsum Esse, *& nunc* aliud, *nunc* aliud *esse dicitur*, ut ipsum Nunc in tempore *dicitur*, *& est* aliud semper, & aliud, propter ipsum temporis iter, *& varium progressum*. Non igitur simul est Totum existens in illa temporali repræsentatione, *i. e. in illa temporis (cujus varietas nobis repræsentatur) ratione*, quæ dissipatur, & simul extenditur. Hoc autem est, habere ipsum Esse in ipso non Esse. Quod enim fit, non est *adhuc illud ipsum*, quod fit. Generatio igitur est id, quod sic est.

Μζ'.

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον, ἀμερές ἐστι, καὶ ἀπλοῦν. εἰ γὰρ μεριστὸν, αὐθυπόστατον ὄν, ὑπὸ στάσεως μερισθεῖν, [l. μερισθαι] εἰωυτῷ, καὶ ὅλον αὐτὸ γραφήσεται πρὸς ἑαυτὸ, καὶ πᾶν ἐν παντὶ ἑαυτῷ ἔσται. τοῦτο δὲ [ἀδύνατον.] ἀμερὲς ἄρα τὸ αὐθυπόστατον, ἀλλὰ μὴν καὶ ἁπλοῦν. εἰ γὰρ συνθετὸν, τὸ μὲν, κρεῖττον ἔσται ἐν αὐτῷ, τὸ δὲ, βέλτιον, καὶ τὸ, τὸ βέλτιον ἐκ τοῦ χείρονος ἔσται, καὶ τὸ χεῖρον ἐκ τοῦ βελτίονος, ἀπὸ ὅλου ἀφ' ὅλου ἑαυτὸ πρόσεισιν. ἔτι δὲ, οὐκ αὔταρκες, προσδεὲς ὂν τῶν ἑαυτοῦ στοιχείων, ἐξ ὧν ὑφέστηκεν. ἁπλοῦν ἄρα ἐστὶ πᾶν, ὅσον αὐθυπόστατον ἦ.

Μη'. περὶ ἀϊδίου, πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι ἀΐδιός ἐστιν ὁ κόσμος.

Πᾶν τὸ μὴ ἀΐδιον, ἢ συνθετόν ἐστιν, ἢ ἐν ἄλλῳ ὑφέστηκεν. ἢ γὰρ ἀναλυτόν ἐστιν εἰς ζῶντα, ἐξ ὧν ἐστι, καὶ πάντως ἀνάγκη ἐξ ἐκείνων, εἰς ἃ ἀναλύεται, ἢ ὑποκειμένου διόμενον, καὶ λιπαλεῖπειν τὸ ὑποκείμενον, εἴχεται εἰς τὸ μὴ ὄν. τὸ δὲ ἀπλοῦν οὔτε ἐν ἑαυτῷ, ἀδιάλυτόν τε ἔσται, καὶ ἀσκέδαστον.

Μθ'.

Πᾶν * τὸ αὐθυπόστατον, ἀΐδιόν ἐστι. δύο γάρ εἰσι τρόποι, καθ' οὓς ἀνάγκη τι μὴ ἀΐδιον εἶναι, ὅ, τε λοιπὸ τῆς παθέσεως, καὶ λοιπὸ τῶν ἐν ἄλλῳ ὄντων. τὸ δὲ αὐθυπόστατον, οὔτε συνθετόν ἐστιν, ἀλλ' ἁπλοῦν, οὔτε ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ. ἀΐδιον ἄρα ἐστίν. * Σημάσαι.

N.

Πᾶν τὸ χρόνῳ μετρούμενον, ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν, ἢ κατὰ τὴν ἐνέργειαν, γένεσίς ἐστι ταύτῃ, ᾗ μετρεῖται κατὰ χρόνον. εἰ γὰρ τοῦ χρόνου μετρεῖται, προσήκειν αὐτῷ τι κατὰ χρόνον εἶναι, ἢ ἐνεργεῖν, καὶ τὸ ἦν, καὶ τὸ ἔσται διαφέρουσα ἀλλήλων. εἰ γὰρ πλεῖον κατ' ἀριθμὸν τὸ ἦν, [καὶ τὸ] ἔσται, οὐδὲν τοῦ χρόνου πέπαυται, προβαίνοντος, καὶ ἀεὶ ἄλλο τὸ παρεληλυθὸς ἔχοντος ὕστερον.

εἰ οὖν ἄλλο τὸ ἦν, καὶ ἄλλο τὸ ἔσται, γινόμενον ἄρα ἐστὶ, καὶ οὐδέπω ἐστὶν, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ συμπροΐεται, ὑφ' οὗ μετρεῖται ἐν τῷ γίγνεσθαι ὄν.

Καὶ οὐχ ἑστήκαμεν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἀλλ' ἀεὶ διεχόμενον τὸ εἶναι, ἄλλο ἄλλο, ὡς τὸ νῦν κατὰ τὸν χρόνον, ἄλλο ἀεὶ, καὶ ἄλλο, διὰ τὴν τοῦ χρόνου πρᾶσιν. οὐκ ἅμα ἄρα ὅλον ἐστὶν ἐν τῇ σκιαγραφίᾳ τῆς χρονικῆς παραστάσεως ὄν, καὶ συνεκτεινόμενον. τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῷ μὴ εἶναι τὸ εἶναι ἔχειν. τὸ γὰρ γινόμενον, ὃ γίνεται, οὐκ ἔστι. γένεσις ἄρα ἐστὶ τὸ οὕτως ὄν.

Να'.

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον, ἐξήρηται τῶν ὑπὸ χρόνου μετρουμένων, κατὰ τὴν οὐσίαν. εἰ γὰρ ἀγένητόν ἐστι τὸ αὐθυπόστατον, οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου γε τὸ εἶναι μετροῖτο. ἡ γένεσις γὰρ, περὶ τὴν ὑπὸ χρόνου μετρουμένην φύσιν ἐστίν. οὐδὲν ἄρα τῶν αὐθυποστάτων ἐν χρόνῳ ὑφέστηκεν.

Νβ'.

Πᾶν τὸ αἰώνιον, ὅλον ἅμα ἐστὶν, ἅπαν τὴν οὐσίαν ἔχον μόνην αἰώνιον, ὅλην ἅμα παρεῖναι αὐτὴν ἔχειν, καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ὑπάρχειν ἤδη, τὸ δὲ ὑποστῆναι μέλλον, ὃ μηπω ἐστὶν, ἀλλ' ὅπερ εἶναι δυνάμενον, πεῦπιν ὅλην ἤδη κεκτημένον, ἀτελεύτητον, καὶ ἀνεπιπόνητον, ἅπαν τὴν ἐνέργειαν πρὸς τὴν οὐσίαν, καὶ πάντῃ ἀθρόαν ἔχον ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ τῆς πληρότητος ἱσταμένην, καὶ οἷον παγίως καθ' ἕνα τὸν αὐτὸν ὅρον, ἀκινήτως, καὶ ἀμεταβάτως. ἡ γὰρ αἰωνιότης ἐστὶν (ὡς καὶ πύρνημα ἐμφαίνῃ) τὸ ἀεὶ ὄν, τὸ δὲ εἶναι, καὶ τὸ γίνεσθαι, ἕτερον τοῦ ἀεὶ ὄντος, εὐδὲ τὸ μὲν, πρότερον εἶναι, τὸ δὲ, ὕστερον.

Γένεσις γὰρ ἔσται, καὶ οὐκ ὄν. ἔστιν δὲ μήτε τὸ πρότερον, καὶ ὕστερον, μήτε τὸ ἦν, καὶ τὸ ἔσται, ἀλλὰ τὸ εἶναι μόνον, ὃ ἐστιν ὅλον, ἅμα ἐστὶν ἕκαστον, ὃ ἐστι. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργεῖν. ἐκ δὴ τούτου φανερὸν, ὅτι τοῦ ὅλως εἶναι ὁ αἰὼν αἴτιος, εἴτε καὶ τὸ αἰώνιον, ἢ καθ' οὐσίαν, ἢ καθ' ἐνέργειαν, ὅλῳ τῇ οὐσίαν, ἢ τῷ ἐνέργειαν ἔχειν παρεῖναι αὐτῷ.

Νγ'. Περὶ τοῦ αἰῶνος, καὶ τῶν αἰωνίων.

Πάντων τῶν αἰωνίων προϋπάρχει ὁ αἰὼν, καὶ πάντων τῶν χρόνων, ὁ χρόνος προϋφέστηκεν. εἰ γὰρ παντελοῦς τῶν μετεχόντων, ἐστὶ τὰ μετεχόμενα, καὶ τῶν μετεχομένων, τὰ ἀμέθεκτα, δῆλον ὅτι, ἄλλο μὲν τὸ αἰώνιον, ἄλλο δὲ, ὁ ἐν τῷ αἰωνίῳ αἰὼν, ἄλλο δὲ, ὁ καθ' αὐτὸν αἰών. τὸ μὲν, ὡς μετέχον, τὸ δὲ, ὡς μετεχόμενον, ὁ δὲ, ὡς ἀμέθεκτος.

Καὶ τὸ ἐν χρόνῳ ἄλλο· μετέχον γάρ. καὶ ὁ ἐν τούτῳ χρόνος, ἄλλος· μετεχόμενος γάρ. καὶ ὁ πρὸ τούτου χρόνος ἀμέθεκτος ὤν. καὶ τούτων μὲν ἑκάτερος, ἐκτὸς ἀμεθέκτων, παντελοῦς, καὶ ἐν πᾶσιν ὁ αὐτός. ὁ δὲ μετεχόμενος, ἐν ἐκείνοις μόνοις, ὑφ' ὧν μετέσχεται.

LI.

OMne, quod per se subsistit, exemptum est ex iis, quæ à tempore mensurantur, propter *suam* essentiam. Si enim id, quod per se subsistit, est non-generatum, nequaquam à tempore mensurabitur, propter ipsum Esse. Generatio enim est circa naturam, quæ à tempore mensuratur. Nullum igitur eorum, quæ per se subsistunt, in tempore subsistit.

LII.

OMne, quod est æternum, Totum simul est, sive *suam* essentiam tantum habeat æternam, ita ut ipsam totam simul præsentem habeat, non autem partem quidem ipsius jam constitutam, partem vero, postea constituendam, *illam scil.* quæ nondum est: Sed quæ quanta esse potest, tantam ipsum Totum jam possidet, sine-imminutione, & sine-intensione, sive ipsam actionem erga ipsam essentiam, eamq; totam habeat in eadem perfectionis mensura stantem, & quodammodo fixam in uno, & eodem fine, immobiliter, & sine-transitione *ad alia q. d. intransitive*. Si enim æternum est (ut & ipsum nomẽ apertè significat) id, quod semper est, Ipsum verò Esse, & ipsum Fieri, diversum *est* ab eo, quod semper est, *ergo* non oportet alterum quidem, prius esse, alterum verò, posterius.

Erit enim generatio, non autem Ens, *i. e. Erit enim id, quod adhuc generatur, oritur, & fit, non autem id, quod jam est generatum, ortum, factum, & existens.* Ubi verò neq; Prius, & Posterius *est*, neq; ipsum Erat, & ipsum Erit: sed ipsum esse solùm, *illud*, quod est ipsum Totum, simul est unum-quodq;, quod est. Idem autem & in ipso agere, *vel, in ipsa actione considerandum.* Ex hoc igitur perspicuum *est*, quod ipsum Ævum universis *rebus est* ipsius Esse autor, & *causa*, si quidem omne æternum, vel propter essentiam, vel propter actionem, totam *suam* essentiam, vel actionem habet sibi, *vel, in se-ipso* præsentem.

LIII. *De Ævo, & Æternis.*

ANte omnia æterna existit ipsum Ævum, & ante omnia, quæ fiunt in tempore, ipsum tempus existit. Si enim ubiq;, *& semper* ante ea, quæ *res aliquas* participant, sunt ea, quæ participantur *ab iis*, & ante ea, quæ participantur, *sunt* ipsa imparticipabilia, *quæ à nullo participantur, hinc est* perspicuum, quod aliud quidem *est* ipsum Æternum, aliud verò, ipsum Ævum in ipso Æterno *comprehensum*, aliud verò, ipsum Ævum, per se *consideratum*. Illud quidem, ut participans, hoc verò, ut id, quod participatur, hoc verò, *Ævum scil. per se consideratum*, ut imparticipabile.

Et quod in tempore *cõtinetur, est* aliud. Participans enim *est*. Et ipsum in isto *comprehensum* tempus *est* aliud. *Est* enim participatum, *i. e. ab alio participatur*. Et ipsum tempus, quod est ante hoc imparticipabile, *vel, à-nullo-participatum*. Et hoc quidem utrunq; *tempus est, quod constat* ex imparticipabilibus, *& non participatis*. *Nam* ubiq;, *semper*, & in omnibus *est* idem. Illud verò *tempus*, quod participatur, in illis solùm *est*, à quibus participatur.

Multa

Multa enim *sunt* & æterna, & in-tempore-comprehensa, in quibus omnibus Ævum est per participationem, & tempus divisim, aliud verò, quod individuum est. Et unum tempus *est* ante hæc, & unum quidem, *est* Ævum Ævorum, aliud verò, tempus *est* temporum, quæ sunt eorum, quæ participantur, *q. d.* fundatores, *& sustentatores, vel, fultores.*

πολλὰ γὰρ καὶ τὰ αἰώνια, καὶ τὰ ἔγχρονα, ἐν οἷς πᾶσιν αἰὼν ἐστι κατὰ μέθεξιν, καὶ χρόνος διηρημένως, ὁ δὲ, ἀδιαιρέτως. καὶ ὁ μὲν χρόνος περὶ πότων, καὶ ὁ μὲν, αἰὼν αἰώνων, ὁ δὲ, χρόνων χρόνος, τῶν μετεχομένων ἑκατέρων.

LIV.

OMne Ævum, est *rerum, ac naturarum* æternarum mensura. Et omne tempus, *est mensura* earum illarum, quæ *fiunt, & sunt* in tempore. Et hæ duæ mensuræ tantum, vitæ, & motus, sunt in ipsis Entibus. Omne enim, quod *res aliquas* metitur, vel per partes, *eas* metitur, vel ipsum totum *est* simul accommodatum ei, quod mensuratur. Quod igitur *res* in-universum metitur, est Ævum. Quod verò per partes, *eas metitur, est* tempus. Duæ igitur solæ *sunt* mensuræ, una quidem, *rerum, & naturarum* æternarum, altera verò, *rerum* illarum, quæ sunt in tempore.

Νδ΄.

Πᾶς αἰὼν, μέτρον ἐστὶ τῶν αἰωνίων. καὶ πᾶς χρόνος, τῶν ἐν χρόνῳ. καὶ δύο ταῦτα μέτρα μόνον ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσι ζωῆς, καὶ τῆς κινήσεως. πᾶν γὰρ τὸ μετρεῖν, ἢ κατὰ μέρη μετρεῖ, ἢ ὅλον ἅμα ἐφαρμοσθὲν τῷ μετρουμένῳ. τὸ μὲν οὖν καθόλου μετρεῖν, αἰών ἐστι. τὸ δὲ κατὰ μέρη, χρόνος. δύο ἄρα μόνα τὰ μέτρα, τὸ μὲν, τῶν αἰωνίων, τὸ δὲ τῶν ἐν χρόνῳ ὄντων.

LV.

OMne, quod in tempore subsistit, vel *per* omne tempus est, *& semper durat*, vel aliquando *tantùm est*, in temporis parte *suam* hypostasin, *& naturam* habens. Si enim omnes progressus per similitudinem sunt, & ante ea, quæ prorsus sunt dissimilia, proxima sunt primis ea, quæ magis similia sunt ipsis, quam ea, quæ sunt dissimilia, cum æternis verò *naturis* conjungi non possunt ea, quæ in temporis parte fiunt (Etenim, quia fiunt, quum illa *jam* sunt, & quia distant aliquando ab illis, quæ semper subsistunt, media verò sunt inter hæc ipsa, ea, quæ partim quidem *sunt* illis similia, partim verò, dissimilia) Ergo inter ea, quæ aliquando fiunt, & ea, quæ semper sunt, medium *est*, vel id, quod semper sit, vel id, quod aliquando est, vel id, quod non verè est. Sed fieri non potest, ut *inter illa medium* sit id, quod aliquando est verè.

Quod verò aliquando non verè est, idem est, ac id, quod fit, *& quod nondum factum est*. Non igitur medium est id, quod aliquando est. Restat igitur, ut id, quod semper fit, sit amborum medium, *& sumum inter utrunq;*. Quod, propter quidem ipsum Fieri, cum deterioribus conjungitur, propter verò ipsum Semper, imitatur æternam naturam. Ex his igitur perspicuum *est*, quod duplex est æternitas, una quidem, æterna, altera vero, secundùm tempus, *& in tempore*, & una quidem, *est* stans, *& constans* æternitas, *quæ firmum, ac immotum statum habet*, altera verò, *est ea, quæ nondum eandem status constantiam, ac immobilitatem est assequuta: sed* quæ sit *adhuc, & ad suæ perfectionis plenitudinem contendit*. Et una quidem, habet ipsum Esse congregatum, *atque confertum*, & simul omne, *& ipsum Totum Esse continet*. Altera verò, *est* diffusa, & explicata per temporalem, *i. e. temporis* extensionem. Et una quidem, *est* tota per se-ipsam *constans*. Altera vero, *constat* ex partibus, quarum una-quæq; separatim est, secundum prius, & posterius.

Τὸ δὲ ποτὲ οὐχ ὅλως ὂν, τῷ γινομένῳ παρίει. οὐκ ἄρα μέσον τὸ ποτὲ ὄν. λείπεται ἄρα, τὸ ἀεὶ γινόμενον, εἶναι τὸ μέσον ἀμφοῖν. τῷ μὲν γίνεσθαι, συνάπτον τοῖς χείροσι, τῷ δὲ ἀεὶ, μιμούμενον τὴν αἰώνιον Φύσιν. ἐκ δὴ πότων φανερὸν, ὅτι διττὴ ἐστὶν ἡ ἀϊδιότης, αἰῶνι μὲν, ἄλλη, χρόνῳ δὲ, ἄλλη. ἡ μὲν, ἑστῶσα ἀϊδιότης, ἡ δὲ, γινομένη. καὶ ἡ μὲν, ἠθροισμένον ἔχουσα τὸ εἶναι, καὶ ὁμοῦ πᾶν. ἡ δὲ, ἐκχυθεῖσα, καὶ ἐξαπλωθεῖσα. κατὰ τὴν χρονικὴν παράτασιν. καὶ ἡ μὲν, ὅλη καθ' αὑτὴν, ἡ δὲ, ἐκ μερῶν, ὧν ἕκαστον χωρὶς ἐστι, κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον.

Νς'.

Παν το υπο των δευτερων παραγομενον, υπο των πρωτων, και αυτοπρωτων παραγεται μειζονως, αφ' ων και τα δευτερα παρηχθη. Ει γαρ το δευτερον ολλυ εχει την ουσιαν υπο δε του αυτου, και η δυναμις αυτου δι' παραγην εκειθεν (η γαρ αι δυναμεις παρακλινουσι κατ' ουσιαν εισιν εν τοις παραγουσι, και συμπληρουσιν αυτων την ουσιαν) η δε των δι' παραγην δυναμιν υπο της υπερκειμενης αιτιας ελαχε, παρ' εκεινης εχει το ειναι αυτον, ων εστιν αυτον, μετρηθεν εκειθεν και την υποστατικην δυναμιν.

Ει δε τουτο, και τα απ' αυτου προϊοντα, αιτιατα εισι, μετα το πρωτον. το γαρ δευτερον υποπλεπει αυτον, και δευτερον αιτιατον υποπλει. ει δε τουτο, και το αιτιατον εκειθεν υποπλειται πιευτον. αλλα μαλλον οτι και μειζονως εκειθεν, δηλον.

Ει γαρ την αιτιαν την δευτερον δι' παραγων αυτου δεδωκεν, εσχεν αρα πρωτως τουτο την αιτιαν, και λεγε τουτο και το δευτερον γονικα, την δι' δευτερου γονικην δυναμιν εκειθεν λαβον.

Ει δε το μεν, κατα μεθεξιν ειληφε παραγικον, το δε, μη μεταδοσιν, και πρωτως, μειζονως αυτον εκεινο, το και αλλο, [l. αλλω] της γονικης την εφεξης δυναμεως μεταδεδωκος.

Νζ'.

Παν αυτον, και περι δι' αιτιατου ενεργει, και μετ' αυτο, πλειονων εστιν υποστατικον. η γαρ εστιν αυτον, πλειοτερον εστι, και δυναται πλειονων δι' μετ' αυτο. και τουτο, πλειονων αυτον.

Δυναμεως γαρ μειζονος, πλειω παραγειν. ισης δε τα ισα, και της ελαττονος, ελαττω. η μεν μειζονα εν τοις ομοιοις δυναμενη δυναμις, και τα ελαττονα δυναται. η δε τα ελαττονα δυναμενη, ουκ εξ αναγκης τα μειζω δυνησεται.

ει ουν δυναται τουτο αυτον, πλειονων εστι παραγικον. αλλα μαλλον εστι δυναται το αιτιατον, μειζονως εκεινο δυναται. παν γαρ το υπο των δευτερων παραγομενον, υπο των πρωτων, και αυτοπρωτων παραγεται μειζονως.

LVI.

OMne, quod à secundis producitur, *id multo* magis producitur à prioribus, & principalioribus causis, à quibus & secunda producebantur. Si enim id, quod est secundum, totam *suam* essentiam habet ab eo, quod est ante ipsum, *id est*, *à primo*, & ipsa producendi facultas illinc ad ipsum *manat* (Etenim ipsæ facultates per essentiam sunt *rerum* productrices in ijs, quæ producunt *res aliquas*, & ipsarum *rerum* essentiam complent) Si igitur *ipsum secundum* ipsam producendi facultatem sortitum est a superiore causa, ab illa habet ipsum Esse causam *eorum*, quorum est causa, mensuratum illinc secundùm hypostaticam facultatem, *id est*, *illinc suam mensuram*, *ac dimensionem accipiens pro facultate*, *quam habet ejus natura*.

Si verò *detur* hoc, etiã ea, quę progrediuntur ab ipso, causata sunt, propter id, quod est ante ipsum *secundum*. Ipsum enim alterum perficere, *est* causa, & alterum perficit ipsum causatum. Si verò *verum est* hoc, & ipsum causatum illinc perficitur tale. Verùm quod etiam *multo* magis *hoc perficiatur* illinc, *est* manifestum.

Si enim *id*, *quod est primum*, ipsam producendi causam ipsi secundo dedit, ergo *quod primum est*, hanc ipsam *producendi* causam *in se ipso* primò habebat, & propterea & ipsum secundum *alia* generat, illinc, *à primo scilicet*, accipiens ipsam secundi facultatem generandi. *Pro*, *illinc accepta sua generandi facultate*, *quam secundum à primo solet accipere*.

Si vero alterum quidem, per participationem, producendi facultate præditum est, alterum vero, per communicationem, *per quam alteri suam facultatem impertit participandam*, & primò *tale est*, *profecto multo* magis *illud est rerum producendarum* causa, quod & alteri, *scilicet* ipsi sequenti, generatricem facultatem impertit.

LVII.

OMnis causa etiam ante ipsum causatum agit, & post ipsum, plurium constituendorum vim habet, *plura constituit*. Quatenus enim est causa, est perfectior, & potentior eo, quod est post ipsam, *v. g. ipso causato*, *quod est post ipsam causam*. Et ista *causa*, *est rerum* plurium causa.

Nam plura producere, majoris *est* facultatis *& potestatis*. Paris verò *potestatis est*, *producere* paria, & minoris, minora. Et illa quidem facultas, quæ majora *præstare* potest in ijs, quæ sunt similia, *eadem* etiam minora *præstare potest*. Quæ verò minora *præstare* potest, non necessariò majora *etiam præstare potest*.

Si igitur ipsa causa potentior *est ipso causato*, *ergo* plurium producendorum facultatem habet. Quamobrem quæcunque *præstare* potest ipsum causatum, *ea multo* magis illa *causæ causa præstare* potest. Omne enim, quod a secundis producitur, *id* à prioribus, & principalioribus causis *multo* magis producitur.

Consti-

Constituit igitur *ipsa causa* cum ipso *causato*, omnia, quæcunq; naturaliter producere solet. Si verò & ipsa *causa* prius, *& ante causatum, res* producit, perspicuum *est* profecto quod ante ipsum *causatum* agit, propter suam producendi facultatem prædita actionem. Omnis igitur causa etiam ante ipsum causatum agit, & cum ipso, & post ipsum alia constituit. Ex his igitur perspicuum *est*, quod quorum quidem ipsa anima *est* causa, *eorum* etiam ipsa Mens *est* autor *& causa*.

Non tamen quorum Mens *est causa*, *eorum* etiam anima *est* causa. Sed *ipsa Mens* etiam ante animam agit. Et quæ dat anima secundis, *ipsa Mens ipsis ea* dat etiam *multo* magis. Et quum anima non amplius agit, Mens sua dona collustrat, *ac illuminat in ijs*, quibus anima se-ipsam non dedit. Etenim id, quod est inanimum, quatenus formæ particeps est, Mentis est particeps, & ipsius effectionis Mentis.

Quinetiam quorum ipsa Mens *est* autor, & ipsum Bonum, *eorum omnium est* autor. Non tamen etiam contra *res ita se habet*. Etenim ipsæ formarum privationes, illinc *manant*. Illinc enim omnia *manant*. Mens verò, privationis fundatrix, *& autor* non est, quia species est.

Σωωρίσηεν ἄρα αὐτὴ πάντα, ἅσα μὴ ἔφυκε περαίνειν. εἰ δὲ καὶ αὐτὴ πρότερον περαίνει, δῆλον ὅτι καὶ πρὸ αὐτῆς ἐνεργεῖ, κατὰ τὴν παρακλιτικὴν αὐτὴ ἐνέργειαν. ἅπαν ἄρα ἄπον καὶ πρὸ ἑαυτοῦ ἐνεργεῖ, καὶ σὺν αὐτῷ, καὶ μεθ' αὐτὸ ἄλλα ὑφίστησιν. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι ὅσων μὲν αὐτή ἐστιν ἡ ψυχὴ, καὶ νοῦς ἄπων.

Οὐχ ὅσων δὲ νοῦς, καὶ ψυχὴ αἰτία. ἀλλὰ καὶ πρὸ ψυχῆς ἐνεργεῖ. καὶ ἃ δίδωσι ψυχὴ δεύτερος, δίδωσι καὶ μείζονας. καὶ μηκέτι ψυχῆς ἐνεργούσης, νοῦς ἐλλάμπει τὰς ἑαυτοῦ δόσεις, οἷς μὴ δέδωκε ψυχὴ ἑαυτῷ. καὶ γὰρ τὸ ἄψυχον, καθόσον εἴδους μετέχει, νοῦ μετέχει, καὶ τῆς νοῦ ποιήσεως.

Καὶ δὴ καὶ ὅσων νοῦς ἄπων, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἄπον. οὐκ ἔμπαλιν δέ. καὶ γὰρ αἱ στρήσεις τῶν εἰδῶν, ἐκεῖθεν. πάντα γὰρ ἐκεῖθεν. νοῦς δὲ στρήσεως ὑποστάτης οὐκ ἔστιν εἰδῶν ὤν.

LVIII.

OMne, quod à pluribus causis producitur, est magis-compositum, quàm quod à paucioribus producitur. Si enim omnis causa dat *aliquid* ei, quod ab ipsa progreditur, plures quidem causæ, plures donationes facient, *plura dona conferent*, pauciores verò, pauciores *donationes facient*, *pauciora dona conferent*. Quamobrem & illorum, quæ *res aliquas* participant, alia quidem, ex pluribus erunt, alia verò, ex paucioribus *erunt conflata*, quorum utraq; participationem habent, alia quidem, propter ipsum ex pluribus causis progressum, alia vero, propter ipsum ex paucioribus *causis progressum*.

Alia verò, ex pluribus magis-composita, alia verò, ex ijsdem: *sed* paucioribus *conflata*, *quæ sunt* simpliciora. Omne igitur, quod a pluribus caulis producitur, *est* magis-compositum. Quod vero *producitur* à paucioribus *causis*, *id etiam est* simplicius. Quorum enim alterum est particeps, *eorum* & alterum *est particeps*. Sed non contrà.

Πᾶν τὸ ὑπὸ πλειόνων αἰτίων περαχθὲν, συνθετώτερόν ἐστι τοῦ ὑπ' ἐλαττόνων περαχθέντος. εἰ γὰρ πᾶν αἴτιον δίδωσι τοῦ ἀπ' αὐτοῦ περιόντος, τὰ μὲν πλείονα αἴτια πλείονας ποιήσεται τὰς δόσεις, τὰ δὲ ἐλάττονα, ἐλάττους. ὥστε καὶ τῶν μεταχθέντων, τὰ μὲν, ἐκ πλειόνων ἔσται, τὰ δὲ, ἐξ ἐλαττόνων, ὧν ἑκάτερα μετέχει, τὰ μὲν, διὰ τὸν ἐκ πλέονων αἰτίων πρόοδον, τὰ δὲ, διὰ τὴν ἐκ τῶν ἐλαττόνων.

Τὰ δὲ, ἐκ πλειόνων συνθετώτερα, τὰ δὲ, ἐξ ἐλαττόνων τῶν αὐτῶν, ἁπλούστερα. πᾶν ἄρα τὸ ὑπὸ πλειόνων αἰτίων περαχθὲν, συνθετώτερον. τὸ δὲ ὑπὸ ἐλαττόνων, ἁπλούστερον. ὧν γὰρ θατέρου μετέχει, καὶ θατέρου. ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν.

LIX.

OMne, quod secundùm essentiam est simplex, vel præstantius est ipsis compositis, vel deterius. Si enim ipsa summa Entia à paucioribus, & simplicioribus producuntur, ipsa verò media à pluribus, hæc quidem, erunt composita, ipsa verò summa *erunt*, partim quidem, simpliciora, propter præstantiorem conditionem, partim verò, *simpliciora*, propter deteriorem conditionem.

Verum quod ipsa summa à paucioribus producantur, perspicuum *est*, quia quæ superius *sunt*, *i. e. ea, quæ superiora sunt*, & *aliorum* sunt principium, ante ipsa inferiora, & super ipsa extenduntur *ad ea*, ad quæ non progrediuntur illa, propter potestatis summissionem, *& ob virium imbecillitatem*.

Πᾶν τὸ ἁπλοῦν καθ' οὐσίαν, ἢ κρεῖττόν ἐστι τῶν συνθέτων, ἢ χεῖρον. εἰ γὰρ τὰ ἄκρα τῶν ὅλων ὑπὸ ἐλαττόνων, καὶ ἁπλουστέρων περάγεται, τὰ δὲ μέσα ὑπὸ πλειόνων, ἔστι συνθετα, τὰ δὲ ἄκρα, τὰ μὲν, διὰ τὸ κρεῖττον ἁπλούστερα, τὰ δὲ, κατὰ τὸ χεῖρον.

Ἀλλὰ μὴν ὅτι τὰ ἄκρα ὑπὸ ἐλαττόνων παράγεται, δῆλον δὴ ὅτι τὰ ἀνωτέρω, καὶ ἄρχοντα τῶν κατωδεστέρων, καὶ ὑπερεκτείνεται αὐτῶν, ἐφ' ἃ μὴ προέσιν ἐκεῖνα, διὰ ὕφεσιν δυνάμεως.

Διὰ γὰρ τοῦτο, καὶ τὸ ἔσχατον τῶν ὄντων, ἁπλούστατόν ἐστιν, ὥσπερ τὸ πρῶτον. ὅτι δὲ τὸ μὲν πρόεισι τοῦ πρώτου· ἀλλ' ἡ ἁπλότης, ἡ μὲν τοῦ τὸ κρεῖττόν ἐστι πάσης συνθέσεως. ἡ δὲ, τοῦ τὸ χεῖρον, καὶ ὅτι πάντων ὁ αὐτὸς λόγος ἐστί.

Propter hoc enim, & ipsum extremum *omnium* Entium, *quod est summum, est* simplicissimum, ut illud, quod est Primum, quoniam à solo Primo progreditur. Sed ipsa simplicitas, partim quidem, propter ipsam præstantiorem conditionem, est omnis compositionis, *i. e. ad omnem compositionem facit. Nam ex simplicibus composita fiunt, quum simplicia conjunguntur.* Partim verò, propter deteriorem conditionem, *simplicitas dicitur, quod ex simplicibus, quæ sæpè sunt deteriora, compositio non rarò fiat.* Et in omnibus est eadem ratio.

ΞΕ΄.

Πᾶν τὸ πλεόνων αἴτιον, κρεῖττόν ἐστι τοῦ ἐλάττονα τὴν δημιουργίαν λαχόντος, καὶ μέρη παράγοντος. ὧν θάτερον, ὅλων ὑποστατικόν ἐστιν. εἰ γὰρ τὸ μὲν, ἐλαττόνων, τὸ δὲ, πλειόνων αἴτιον, μέρη δὲ τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων, ἃ μὲν ποιεῖ θάτερον, καὶ τὸ λειπὸν ποιήσει, τὸ τῶν πλειόνων ὑποστατικόν. ἃ δὲ τοῦτο παράγει, πάντων οὐ πάντων ἐστὶν ἐκεῖνο παραγωγικόν. δυναμώτερον ἄρα καὶ χρησιμώτερον. ὡς γὰρ τὸ προελθὸν, πρὸς τὸ προελθὸν, οὕτω καὶ παραγαγὸν πρὸς τὸ παραγαγόν, καὶ ἀλλήλοις ληφθέντα. τὸ δὲ πλεῖον δυνάμενον, μείζονα δύναμιν ἔχει, καὶ ὁλικωτέραν. τοῦτο δὲ, ἐγγυτέρω τῆς πάντων αἰτίας. τὸ δὲ ἐγγυτέρω τούτου, μειζόνως ἐστὶν ἀγαθὸν, ὥσπερ αὐτὸ τὸ ἀγαθόν. τὸ ἄρα πλειόνων αἴτιον, καὶ οὐσίαν κρεῖττον ὑπάρχει, καὶ τὰ ἐλάττονα παράγοντος.

LX.

OMne, quod plurium est causa, præstantius est eo, quod ad pauciora *procreandum*, facultatem est sortitum, & quod partes producit. Quorum alterum, universorum constituendorum vim habet. Si enim alterum quidem, pauciorum, alterum verò, plurium *est* causa, partes verò *sunt* alteræ alterarum, quæ quidem alterum faciunt, & reliquum facient, id *scilicet*, quod plurium constituendorum vim habet. Quæ verò hoc producunt, horum non omnium producendorum illud facultatem habet. Potentius igitur *est*, & majorē cōprehendendi vim habet. Ut enim quod progressum est, *refertur* ad id, quod est progressum, sic etiam id, quod *res aliquas* produxit, *refertur* ad id, quod *res aliquas* produxit, si per mutuam alterorum ad altera relationem *ista* sumantur. Quod autem plura *præstare* potest, illud majorem, & universaliorem potestatem habet. Hoc verò propiùs *accedit* ad omnium *rerum* causam. Quod verò propius ad hanc *accedit*, est majus Bonum, ut hæc *ipsa causa est* ipsum Bonum. Quod igitur plurium *rerum est* causa, propter *suam* essentiam est præstantius eo, quod pauciores *res* producit.

ΞΑ΄.

Πᾶσα δύναμις ἀμέριστος μὲν οὖσα μείζων ἐστὶ, μεριζομένη δὲ, ἐλάττων. εἰ γὰρ μερίζεται, πρόεισιν εἰς πλῆθος. εἰ δὲ τοῦτο, παρρωτέρω γίνεται τοῦ ἑνός. εἰ δὲ τοῦτο, ἐλάττω δυνήσεται τοῦ ἑνὸς, καὶ πρὸς σωτήριον. αὐτὴ μὲν ἀφιεμένη, καὶ ἁπλῆς, ὅπως ἑκάστου ἀγαθὸν ὑπάρχῃ τῇ τῶν ὅλων ἑνώσει.

LXI.

OMnis facultas, *ac potestas* individua quidem existens, major est, divisa verò, minor *est*. Si enim dividitur, progreditur in multitudinem. Si verò *fiat* hoc, longius ab Uno recedit. Si verò *detur* hoc, pauciora *præstare* poterit, quàm Unum, quoniam recedet etiam ab eo, quod ipsam continet, & imperfecta *erit*, si quidem unius cujusq; Bonum existit propter ipsam Unionem.

ΞΒ΄.

Πᾶν πλῆθος ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός ὂν, τοσῷδε μὲν ἐστὶ τῶν πορρωτέρω ἐλάττων. τῇ δυνάμει δὲ, μεῖζον. ὅμοιον γὰρ τῷ ἑνὶ μᾶλλον τὸ ἐγγύτερον. τὸ δὲ ἓν, πάντων ἐστὶν ὑποστατικὸν ἁπλῶς. τὸ ἄρα ὁμοιότερον αὐτῷ, πλειόνων αἴτιον ὑπάρχον, ὅπερ ἐκεῖνο πάντων, ἑνοειδέστερον ἔσται, καὶ ἀμεριστότερον, ὅπερ ἐκεῖνο ἕν. ὡς μὲν οὖν ἑνὶ τὸ ἧττον πεπληθυσμένον, μᾶλλον συγγενές· ὡς δὲ πάντων αὐτῷ, τὸ πλειόνων παραγωγικὸν, τοῦτο δὲ, δυναμώτερον. ὁκόθεν πάντων φανερὸν, ὅτι πλείους μὲν αἱ σωματικαὶ φύσεις τῶν ψυχῶν, πλείους δὲ αὗται τῶν νοερῶν. οἱ δὲ νόες, τῶν θείων ἑνάδων. καὶ ὅτι πάντων ὁ αὐτὸς λόγος ἐστί.

Omne multitudo, quæ proplus Unū est, quantitate quidem, minor *est* iis, quæ longius *ab Uno distant*. Potestate verò, major *est*. Quod enim Uni propinquius *est*, *idem etiam est Uni* magis simile, *Uni similius est*. Ipsum verò unum omnia constituit sine multiplicatione. Quod igitur ipsi similius *est*, cum plurium sit causa, si quidem illud *Unum est causa* omnium, Uni-similius erit, & minus-dividuum, si quidem illud *est* Unum. Quod igitur Uni magis *sit* cognatū illud, quod minus est multiplicatum, quod etiam omnium causæ *cognatum sit*, quod plura producit, hoc verò *sit aliis* potentius, ex his igitur manifestum *est*, quod plures quidem *sunt* corporeæ naturæ, quam animæ, hæ verò plures, quam intellectuales *naturæ*. Mentes verò, *plures sunt*, quam ipsæ divinæ Unitates. Et in *aliis* omnibus eadem est ratio.

Omne,

LXIII.

OMne, quod eſt imparticipabile, duplices conſtituit eorum, quæ participantur, ordines, unum quidem, in ijs, quæ *rem aliquam* aliquando participant. Alterum verò, in ijs, quæ ſemper *ſunt*, & per-naturæ--cognationem *aliquid* participant. Ipſi enim imparticipabili, illud, quod ſemper participatur, *eſt* ſimilius, quàm illud, quod aliquando *participatur*, priùs quàm conſtitutum-ſit, *firmumq́ manens*.

Quod *autem* aliquando participabile *eſt*, *quod aliquando participatur*, conſtituet illud, quod ſemper *eſt* participabile, *quod ſemper participatur*. Propter quidem ipſum participari, *i.e. quod participetur*, differens ab eo, quod eſt poſt ipſum, propter verò ipſum Semper, ipſi imparticipabili magis-cognatum, & ſimilius exiſtens. Et neq; ſola ſunt ea, quæ aliquando participantur (Nam ante iſta *ſunt* ea, quæ ſemper participantur, per quæ conjunguntur & iſta per quendam bene--ordinatum progreſſum cum ipſis imparticipabilibus) neq; ſola *ſunt* ea, quæ ſemper participantur.

Etenim hæc potentiam habentia inextinctam, *ac invictam*, ſi quidem ſemper ſunt, feracia ſunt aliorum, quæ aliquando participantur & ad hæc uſq; *extenditur* ipſa ſummiſſio. Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod & illæ ab Uno per-illuminationem-immiſſæ Uniones, *vel. Unitates*, in ipſa Entia, partim quidem, ſemper participantur, partim verò, aliquando.

Et ipſæ intellectuales participationes, *atque communiones* eodem-modo *ſunt* duplices, & ipſæ animarum animationes, & aliarum formarum ſimiliter *ſe habent*. Etenim ipſa pulchritudo, & ſimilitudo, & ſtatus, & Identitas, cum ſint imparticipabilia, & ab illis, quæ ſemper *alia* participant, participantur, & ab illis, quæ *participant* aliquando ſecundò, ſecundùm eundem ordinem.

LXIV.

OMnis principalis Unitas duplicem conſtituit numerum, unum quidem, perfectarum hypoſtaſeòn, *i. e. naturarum*. Alterum verò, colluſtrationum, *vel, illuſtrationum*, in alijs hypoſtaſin, *ſinamq́ naturam* habentium. Si enim per ſummiſſionem *ſit* progreſſus per ea, quæ propria ſunt cauſis *rei alicujus* conſtituentibus, & ab ipſis omnino perfectis perfecta *manant*, & per hæc media, imperfecta progrediuntur ordinatè, ergo aliæ quidem hypoſtaſes, *& naturæ* erunt perfectæ, aliæ verò, imperfectæ. Et hæ quidem, ſunt formæ eorum, quæ participant *aliquid*. Cum enim imperfectæ ſint, ſubjectis indigent, *propter* ſuam eſſentiam. Aliæ vero, ſua faciunt ea, quæ participant *ipſa*.

Cùm enim perfectæ ſint, illa quidem ſe-ipſis replent, & ſe-ipſis ſtabiliunt. Nullo autem modo indigent inferioribus ad ſuam conſtitutionem, *ne conſtituantur, & ſtabilianiur*. Perfectæ igitur hypoſtaſes, *vel, naturæ*, propter diſcretionem in ipſam multitudinem, *ſunt* imminutæ ſua principali Unitate. Propter verò perfectam eſſentiam, illi aliquo modo aſſimilantur.

ξγ'.

Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον, διττὰς ὑφίστησι τῶν μετεχομένων τὰς τάξεις, τὴν μὲν, ἐν ταῖς ἀεὶ μετέχουσι. τὴν δὲ, ἐν ταῖς ἀεὶ, καὶ συμφυῶς μετέχουσι. τὸ γὰρ ἀμεθέκτῳ τὸ ἀεὶ μετεχόμενον, ὁμοιότερον, ἢ τὸ ποτὲ, πρὸ ἄρα ὑπάρξῃ.

Τὸ ποτὲ μεθεκτὸν, τὸ ἀεὶ μεθεκτὸν ὑπαρξάτω. τῷ μὲν μετέχειν, ὕστερον τὸ μετ' αὐτὸ διειληχὸν, τῷ δὲ ἀεὶ, συγγενέστερον ὂν τῷ ἀμεθέκτῳ, καὶ ὁμοιότερον. καὶ οὐ μόνα ἐστὶ τὰ ποτὲ μετεχόμενα (πρὸ γὰρ τούτων τὰ ἀεὶ μετεχόμενα, δι' ὧν καὶ ταῦτα συνδεῖται κατά τινα πρέπουσαν εἰρμὸν τοῖς ἀμεθέκτοις) οὐ μόνα τὰ ἀεὶ μετεχόμενα.

Καὶ γὰρ ταῦτα δηλοῦμεν ἔχοντα ἀσθενεῖαν, ἵνα ἀεὶ ἐῶσιν, ἄλλων ἐστὶν οἰκεῖα τῶν ποτὲ μετεχομένων, καὶ μέχρι τούτων ἡ ὕφεσις. ἐκδηλοῖ τούτων φανερὸν ὅτι καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐνώσεις ἐλλαμπόμεναι τοῖς οὖσιν, αἱ μὲν, ἀεὶ μετέχονται, αἱ δὲ, ποτέ.

Καὶ αἱ περὶ μεθέξεις, διττοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ τῶν ψυχῶν ψυχώσεις, καὶ αἱ τῶν ἄλλων εἰδῶν ὁμοίως. καὶ γὰρ τὸ καλὸν, καὶ ἡ ὁμοιότης, καὶ ἡ στάσις, καὶ ἡ ταυτότης, ἀμέθεκτα ὄντα, ὑπό τι τῶν ἀεὶ μετεχόντων μετέχεται, καὶ ὑπὸ τῶν ποτὲ διὰ τῶν καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν.

ξδ'.

Πᾶσα ἀρχικὴ μονὰς, διττὸν ὑφίστησιν ἀριθμὸν, τὸν μὲν, αὐτοπλῶν ὑποστάσεων. τὸν δὲ, ἐλλάμψεων ἐν ἑτέροις τὴν ὑπόστασιν κεκτημένων. ἡ γὰρ καθ' ὑφεσιν ἡ πρόοδος διὰ τῶν οἰκείων τῆς ὑποκειμένης αἰτίοις καὶ ἀπὸ τῶν παντελέων τὰ τέλεια, καὶ διὰ τούτων μέσων τὰ ἀτελῆ προΐσιν διατάξει, ὥστε αἱ μὲν, ἔσονται αὐτοπλῶς ὑποστάσεις. αἱ δὲ, ἀτελεῖς. καὶ αὖται μὲν, γίνονται ἤδη τῶν μετεχόντων. ἀτελεῖς γὰρ οὖσαι, δέονται τῶν ὑποκειμένων τὴν ἑαυτῶν ὕπαρξιν. αἱ δὲ, ἑαυτῶν ποιοῦσι τὰ μετέχοντα.

Τέλειαι γὰρ οὖσαι, πληροῦσι μὲν ἑαυτῶν ἑαυτὰς, καὶ ἑδράζουσιν ἑαυτάς. δέονται δ' οὐδὲν, τῶν καταδεεστέρων, εἰς τὴν ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν. αἱ μὲν οὖν αὐτοπλῶς ὑποστάσεις, διὰ τὴν εἰς πλῆθος διάκρισιν, ἐλαττοῦνται τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν μονάδος. διὰ δὲ τὴν αὐτοπλῆ ὕπαρξιν, ὁμοιοῦνται πως πρὸς ἐκείνην.

Αἱ δὲ ἁπλᾶς, καὶ τῶν, [l. καὶ τῷ] ἐν ἄλλοις εἶναι, τῆς καθ' αὑτὴν ὑφεστώσης, καὶ τῷ ἁπλᾶ, τῆς πάντων, [l. πάντα] πληθυούσης, ἀφεστήκασιν. αἱ δὲ προέδοι ἀπὸ τῶν ὁμοίων, ἄχρι τῶν πάντη ἀνομοίων.

Διττὸν ἄρα ὑφίστησιν ἀριθμὸν ἑκάστη τῶν ἀρχικῶν μονάδων. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ αἱ ἑνάδες, αἱ μὲν αὐτοπληεῖς ἀπὸ μιᾶς προῆλθον, αἱ δὲ, ἐλλάμψεις ἑνώσεων, καὶ νοός. αἱ μὲν, οὐσίαι αὐτοπλεῖς, αἱ δὲ, τῶν ψυχευομένων ἐνδάλματα μόνην οὖσαν ψυχάν. καὶ οὔτως οὔτε πᾶσα ἕνωσις θεὸς, ἀλλ' ἡ αὐτοπλὴς ἑνάς, οὔτε πᾶς νοερὰ ἰδιότης, νοῦς, ἀλλ' οὐσιώδης μόνον, οὔτε πᾶσα ψυχῆς ἔλλαμψις ψυχὴ, ἀλλ' ἔστι καὶ τὰ εἴδωλα τῶν ψυχῶν.

Ξε'.

Πᾶν τὸ ὁπωσοῦν ὑφεστὼς, ἢ καθ' αὑτὰς ἐστὶν ἀρχοειδῶς, ἢ καθ' ὑπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν ἐνθουσιαστικῶς. ἢ γὰρ ἐν τῷ παράγοντι τὸ παραγόμενον ὁρᾶται, ὡς ἐν αἰτίῳ προϋπάρχον, διότι πᾶν τὸ αἴτιον ἐν ἑαυτῷ τὸ αἰτιατὸν προείληφε, πρώτως ὄν, ὅπερ ἐκεῖνο δευτέρως, ἢ ἐν τῷ παραγομένῳ τὸ παράγον.

Καὶ γὰρ τοῦτο μετέχον θατέρου ἐστὶν, ἐν ἑαυτῷ δείκνυσι δευτέρως, ὃ τὸ παράγον ὑπάρχῃ πρώτως. ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ πάξιν ἕκαστον θεωρῶμεν, καὶ οὔτε ἐν τῷ αἰτίῳ, οὔτε ἐν τῷ ἀποτελέσματι.

Τὸ μὲν γάρ ἐστι κρεῖττόνως, ἢ ἔστι. τὸ δὲ, χεῖρόνως, ἢ ἔστι δεῖ δὲ πού εἶναι καὶ ὃ ἔστιν. ἔστι γὰρ καθ' ὕπαρξιν ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει ἕκαστον.

Ξς'.

Πάντα τὰ ὄντα, πρὸς ἄλληλα ἢ ὅλα ἐστὶν, ἢ μέρη, ἢ ταυτὰ, ἢ ἕτερα. ἢ γὰρ περιέχει θάτερα, περιέχεται δὲ τὰ λοιπὰ. ἢ οὔτε περιέχει, οὔτε περιέχεται. καὶ ἢ ταυτόν ἐστι περὶ θάτερον, ὡς ἑνὸς μετέχοντα, ἢ ἀλλοίκεται ἀλλήλων. ἀλλ' εἰ μὲν περιέχει, ὅλα ἂν εἴη, εἰ δὲ περιέχοιτο, μέρη. εἰ δὲ ἑνὸς τὰ πολλὰ μετέχοι, ταυτά ἐστι καὶ τὸ ἕν. εἰ δὲ πλείω μόνον εἴη, εἰς ἕτερα ἀλλήλων πάντη, καθὸ πολλά ἐστιν.

Ξζ'.

Πᾶσα ὁλότης, ἢ πρὸ τῶν μερῶν ἐστιν, ἢ ἐκ τῶν μερῶν, ἢ ἐκτὸς μέρη. ἢ γὰρ ἐν τῇ αἰτίᾳ τὸ ἑκάστου θεωρεῖσθαι φαμὲν, καὶ ὅλον ἐκεῖνο πρὸ τῶν μερῶν λέγομεν, τὸ ἐν τῷ αἰτίῳ ὑπαρχὸν, ἢ ἐν τοῖς μετέχουσιν αὐτοῦ μέρεσι. καὶ τοῦτο διχῶς. ἢ γὰρ ἐν ἅπασιν ὁμοῦ τοῖς μέρεσι, καὶ

Imperfectæ verò, & propter ipſum in alijs eſſe, ab illa *Vnitate*, quæ per ſe-ipſam ſubſiſtit, *diſſerunt & remotæ ſunt*, & propter *ſuam* imperfectionem, ab illa, *ab eadem Vnitate* omnia perficiente remotæ-ſunt. Ipſi verò progreſſus per ſimilia, uſq; ad prorſus diſſimilia *progrediuntur*.

Una-quæq; igitur principalium Unitatum, duplicem numerum conſtituit. Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod & ipſæ Unitates, illæ quidem, quæ ſunt perfectæ, ab Uno ſunt progreſſæ, aliæ verò, *ſunt* illuminationes Unitatum, & Mentis. Et aliæ quidem, *ſunt* eſſentiæ perfectæ, aliæ verò, ſunt tantùm ſimulachra animarum, quæ animantur. Et ita, neq; omnis Unitas *eſt* Deus: ſed perfecta Unitas, neq; omnis intellectualis proprietas *eſt* Mens: Sed eſſentialis ſola *Mens*, *eſt* verè *Mens*, neq; omnis animæ illuminatio *eſt* anima: ſed ſunt & ipſa animarum ſimulachra.

LXV.

OMne, quod quomodocunq; ſubſiſtit, vel per cauſam eſt, per-principij-ſpeciem, & *per id, quod principij formam habet*, vel per eſſentiam, vel per communionem, & per-ſimilitudinem. Vel enim in producente cernitur id, quod producitur, ut in ipſa cauſa præexiſtens, quoniam omnis cauſa in ſe-ipſa ipſum cauſatum primo-ſumpſit, *atq; comprehendit*, quia *ipſa cauſa* eſt primo *illud*, quod illud *cauſatum eſt* ſecundo, vel in eo, quod producitur, *cernitur* ipſum producens.

Etenim hoc, *quod producitur*, cum participet ſit ipſius producentis, in ſe ipſo demonſtrat ſecundò *illud*, quod ipſum producens exiſtit primo. Vel unum quodq; in ſuo ordine conſpicitur, & neq; in ipſa cauſa, neq; in ipſo *cauſæ* effecto *continuur*.

Nam alterum quidem, eſt præſtantiore-modo, quatenus eſt. Alterum verò, deteriore modo, quatenus eſt. Oportet autem profecto eſſe & *illud*, quod eſt. Unum quodq; verò, per *ſuam* eſſentiam eſt in ſuo ordine.

LXVI.

OMnia Entia, ſunt inter ſe vel tota, vel partes, vel eadem, vel diverſa. Vel enim continent altera, reliqua verò continentur *ab ipſis*, vel neque continent, neq; continentur. Et vel idem ipſis accidit, ac ijs, quæ participant Unum, vel alia ab alijs diſerera-ſunt. Sed ſi quidem continent, erunt tota, ſi verò contineantur, *erunt* partes. Si verò multa participent Unum, hæc ſunt propter Unum, & *in Vno*. Si verò plura tantùm ſint, in ea, quæ alia ab alijs diverſa ſunt, *tranjeunt* eatenus, quatenus multa ſunt.

LXVII.

OMnis *q. d Totitas*, *id eſt* integritas, vel eſt ante partes, vel ex partibus *eſt conſtans*, vel in parte *continetur*. Vel enim in ipſa cauſa cujuſq; *rei* formam contemplamur, & totum illud ante partes *eſſe* dicimus, quod in ipſa cauſa ſubſiſtit, vel quod *eſt* in ipſis partibus, quæ cum ipſa *cauſa rem aliquam* participant. Hoc autem bifariam *fit*. Vel enim in omnibus partibus ſimul *eſt*, & hoc eſt illud ex partibus

tibus *conſtitutum* totum, cujus vel quæcunq; pars abſens minuit ipſum totum. Vel *eſt* in ſingulis partibus, quod & ipſa pars propter participationem ipſius totius exiſtat. Quod etiam facit ipſam partem eſſe totum particulariter, *quum videlicet ex pluribus partibus in unum collectis ipſum totum conſtituitur.* Propter eſſentiam igitur Totum *vocatur illud*, quod ex partibus *eſt conſtitutum*.

Propter cauſam vero, *Totum id vocatur*, quod *eſt* ante partes. Propter participationem vero, *Totum appellatur id*, quod in ipſa parte *continetur*. Etenim hoc propter extremam ſuminiſſionem *dicitur* Totum, quatenus imitatur ipſum ex partibus *conſtitutum* Totum, quum non eſt *aliqua* vulgaris pars: Sed ea, quæ *ipſi* Toti poteſt aſſimilari, cujus & ipſæ partes *ſeparatim* ſunt Tota.

LXVIII.

OMne Totum, quod in parte *continetur*, pars eſt illius Totius, *quod conſtitutum eſt* ex partibus. Si enim pars eſt Totius, eſt alicujus pars, & vel ipſius Totius, quod in ſe-ipſo *Totum eſt*, ſecundum quod dicitur in parte Totum. Sed ita ipſum *Totum* ſui-ipſius pars, & ipſi Toti pars æqualis erit, & utrunque *erit* idem, vel *erit pars* alicujus alius Totius. Et ſi *Totum* aliud *eſt*, vel tantùm ejus eſt pars, & ita, rurſus ne ab ipſo quidem Toto differet, unius Entis una pars exiſtens, vel *erit* cum altero *Toto*.

Omnis enim Totius partes plures Uno *ſunt*, & illud *Unum* erit Totum ex pluribus *conſtitutum*, ex quibus eſt *conſtitutum*. Et ita illud Totum, quod eſt in parte, eſt pars illius *Totius*, quod ex partibus *in unum collectis, & conjunctis conſtat*.

LXIX.

OMne Totum, quod ex partibus *eſt conſtitutum*, particeps eſt illius integritatis, quæ eſt ante partes. Si enim eſt ex partibus, patitur *aliquid* ipſum Totum, *aliquid accidit ipſi Toti*. Nam ipſæ partes Unum factæ, ipſum Totum paſſæ ſunt, propter ipſam unionem, & eſt Totum in non totis partibus. Id autem, quod eſt imparticipabile, exiſtit ante omne id, quod participatur. Ergo imparticipabilis integritas exiſtit ante illam, quæ participatur.

Eſt igitur quædam integritatis forma ante illud Totum, quod ex partibus *eſt conſtitutum*, quæ *forma* non eſt paſſa ipſum Totum: Sed *eſt* per-ſe-conſtans-integritas, à quâ *manat* illa ex partibus *conſtans* integritas. Quoniam & illud Totum, quod ex partibus *eſt conſtitutum*, ſæpè, & in multis *locis*, & *rebus* eſt, in alijs, & in alijs, quæ ſunt ex partibus *conſtituta*. In his quidem, *quæ ſunt rerum* aliarum. In illis verò, *quæ ſunt rerum* aliarum. Oportet autem ipſam Unitatem omnium integritatum eſſe per ſe.

Neq; enim purum, *neque perſpicuum eſt*, unumquodq; horum Totorum, cum ſit indigens partium, ex quibus eſt *conſtitutum*, quæ *partes* non ſunt *ipſa* Tota. Neq; ſi *Totum hoc* in aliquo fuerit, alijs omnibus eſſe poteſt cauſa *Totius, ut ſint ipſum Totum*.

Ergo

ἐστι πῶτα ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, οὗ καὶ ἑπομένων μέρος ἐστὶν ἑλάστοις τὸ ὅλον. ἢ ἐν ἑκάστῳ τῶν μερῶν, ὡς καὶ ἕν μέρους κῆ μέθεξιν ἕν ὅλου γεγονότος. ὁ γὰρ ποιεῖ τὸ μέρος εἶναι ὅλον μερικῶς. καθ' ὑπαρξιν μὲν οὖν ὅλοι, τὸ ἐκ τῶν μερῶν.

Καῖ αὐτάρκη δέ, τὸ πρὸ τῶν μερῶν. κῆ μέθεξιν ἢ, τὸ ἐν τῷ μέρει. καὶ γὰρ πῶτα κῆ τῷ ἐχάτῳ ὑφεστῶ ὅλον, ἢ μιμεῖται τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, ὅταν μὴ τυχὸν ἢ μέρος. ἀλλα τῷ ὅλῳ ὁμοιούμενον ἀφομοιοῦται, οὐ καὶ τὰ μέρη ὅλα ἐστίν.

Ξή.

ΠΑν τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον, μέρος ἐστὶ ἕ ἐκ τῶν μερῶν ὅλου. εἰ γὰρ μέρος ἐστὶν ὅλου, τινός ἐστι μέρος, καὶ ἤτοι ἕ ἐν αὐτῷ ὅλου, καθὸ λέγεται τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον. ἀλλ' οὕτως αὐτὸ ἑαυτοῦ μέρος, καὶ ἔσται τῷ ὅλῳ μέρος ἕ ἕτερον, καὶ ταὐτὸν ἑκάτερον, ἢ ἄλλου τινὸς ὅλου. καὶ εἰ ἄλλο, ἢ μόνον ἐστὶν ἐκείνου μέρος, καὶ οὕτως, οὐδὲν αὖ πάλιν ἕ ὅλου διαφέρει, ἑνὸς ὄν. ἕ ἓν ὂν μέρος, ἢ μεθ' ἑτέρου.

Πᾶσαι γὰρ ὅλου τὰ μέρη πλείω ἑνός, κ' ἐκεῖνο ἔσται ἐκ πλειόνων ὅλον ἐκ τῶν μερῶν, ἐξ ὧν ἐστι. καὶ οὕτω τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον, ἕ ἐκ τῶν μερῶν ἐστι μέρος.

Ξθ.

ΠΑν τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, μετέχει τῆς πρὸ τ' μερῶν ὁλότητος. εἰ γὰρ ἐκ μερῶν ἐστι, πάσχει ἐστὶ τὸ ὅλον. τὰ γὰρ μέρη ἓν γιγόμενα, τὸ ὅλον ἀφὰ τῶν ἕνωσιν πάσχει, καὶ ἔστιν ὅλον ἐν μὴ ὅλοις τοῖς μέρεσι. πᾶσαι δὲ ἕ μετεχομένου. προϋφέστηκε τὸ ἀμέθεκτον. ἢ ἄρα ἀμέθεκτος ὁλότης, προϋπάρχει τῆς μετεχομένης.

Ἔστιν ἄρα τὶ εἶδος ὁλότητος πρὸ ἕ ἐκ τ' μερῶν ὅλου, ὃ οὐ πάσχει ἐστὶ τὸ ὅλον, ἀλλ' αὐτοὁλότης, ἀφ' ἧς ἡ ἐκ τῶν μερῶν ὁλότης. ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, πολλαχοῦ. καὶ ἐν πολλοῖς ἐστιν, ἐν ἄλλοις, καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ μερῶν οὖσι. τοῖς μὲν, ἄλλων, τοῖς δὲ ἄλλων. δεῖ γὰ εἶναι τὴν μονάδα πασῶν τῶν ὁλοτήτων καθ' αὐτήν.

Οὔτε γὰρ ἀλικρινὲς ἕκαστον τῶν ὅλων πάντων, ἀπιδεὲς ὂν τῶν μερῶν, ἐξ ὧν ἐστιν οὐχ ὅλων ὄντων. οὔτε ἓν ὂν γεγονὸς, τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αἴτιον εἶναι διὰ τοῦτο.

Τὸ ἄρα τοῖς ὅλοις εἶναι τῆς ὅλοις ἅπασιν αὔπον, πρὸ τῶν μερῶν ἐστιν. εἰ γὰρ καὶ τοῦτο ἐκ τῶν μερῶν, τὸ ὅλον ἔσται. καὶ οὐχ ἁπλῶς ὅλον; καὶ πάλιν τοῦτο ἐξ ἄλλου εἰς ἄπειρον. ἢ διὰ τὸ πρώτως ὅλον, οὐκ ἐκ μερῶν ὅλον, ἀλλ' ὃ ἐστιν ὁλότης ὄν.

ο'.

Πᾶν τὸ ὁλικώτερον, ἐν τοῖς ἀρχηγοῖς, καὶ πρὸ τῶν μεριικῶν, εἰς τὰ μετέχοντα ἐλλάμπει. καὶ διὰ τέρας ἐκείνων ἀπολείπει, τὰ μετεχόμενα. καὶ γὰρ ἄρχεται πρὸ τοῦ μετ' αὐτὸ τῆς ἐνεργείας τῆς εἰς τὰ δεύτερα, καὶ σὺν τῇ ἐκείνου παρουσίᾳ πάρεστι. καὶ ἐκείνου μηκέτι ἐνεργοῦντος, ἔτι πάρεστι, καὶ ἐνεργεῖ τὸ αὐτοῦπερον. καὶ οὐκ ἐν διαφόροις μόνοις ὑποκειμένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν ποτὲ μετεχόντων. δεῖ γὰρ (εἰ τύχοι) γενέσθαι πρῶτον ὄν, εἶτα ζῶον, εἶτα ἄνθρωπον.

Καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν, ἀποληφθείσης τῆς λογικῆς δυνάμεως. ζῶον δ' ἐστὶν ἐμπέον, καὶ αἰσθανόμενον. καὶ ζῆν πάλιν ἀποληφθήσεται, μόνῃ τὸ ὄν. εἰ γὰρ ὅταν μὴ ζῇ, τὸ εἶναι πάρεστι. καὶ γὰρ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως.

Λέγω δὲ, ὅτι δραστικώτερον, ὑπάρχον τὸ αὐτοῦπερον, πρότερον εἰς τὸ αὐτοῦπερον ἐνεργεῖ. τὸ γὰρ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ δυναμοῦπερου πρώτου. καὶ τοῦ δεύτερου πάλιν ἐνεργοῦντος, καὶ κἀκεῖνο συνεργεῖ. διόπερ πᾶσι, οἷς αὐ ποιεῖ, τὸ δεύτερον συναπογεννᾷ τοῦτο, καὶ τὸ αὐτοῦπερον.

Καὶ ἀπολείποντος ἐκεῖνο, τοῦτο ἔτι πάρεστιν. ἡ γὰρ τοῦ δυναμοῦπερου μεταδόσις, δρῶσα μᾶζόνως, ὑστέρα τὸ μεταλαχὸν ἀπολείπει. καὶ γὰρ διὰ τῆς τοῦ δεύτερου μεταδόσεως, τὴν ἑαυτῆς ἔλλαμψιν ἐδραιώσασαν.

οα'.

Πάντα τὰ ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς αἰτίοις, ὁλικώτερα, καὶ ὑπερτέραν τάξιν ἔχοντα ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι, καὶ πρὸς ἀπ' αὐτῶν ἐλλάμψεις, ὑποκείμενά πως γίνεται ταῖς τῶν μεριικωτέρων μεταδόσεσι. καὶ αἱ μὲν ἀπὸ τῶν αἰωτέρων ἐλλάμψεις, ὑποδεχόμενα πρὸς ἐκ τῶν δευτέρων προόδους.

Ἐκεῖναι δὴ ὅπη τούτων ἑδράζονται. καὶ οὕτω προηγοῦνται μεθέξεις ἄλλαι ἄλλων, καὶ ἐμφάσεις ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις αὖθις, εἰς τὸ αὐτὸ φαίνεσθαι ὑποκείμενον, τῶν ὁλικωτέρων προενεργούντων, τῶν δὲ μεριικωτέρων, ὅπη ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις τὰς ἑαυτῶν μεταδόσεις χορηγοῦντων τοῖς μετέχουσιν.

Εἰ γὰρ τὰ αὐτοῦπερα πρὸ τῶν δευτέρων ἐνεργεῖ, διὰ περιουσίαν δυνάμεως, καὶ τοῖς ἀπλουστέραν ἔχουσι τὴν ὑπαρξιότητα, παρέντα, καὶ ἐλλάμποντα κἀκείνοις.

Ergo quod omnibus Totis est causa, ut sint Tota, est ante ipsas partes. Si enim & hoc *esset consectum*, ex partibus, quod nam esset Totum, & non simpliciter Totum? Et rursus hoc ex alio *constaret*, & *ita res progrederetur* in infinitum. Vel propter illud primo *existens* Totum, non ex partibus *constabat ipsum* Totum: Sed *erit* id, quod est integritas.

LXX.

OMne, quod est universalius, inter principales *causas est*, & ante particulares, in illis elucet, quæ participant *aliquid*. Et illis *prioribus causis alias* posteriores relinquit, aliquid participans. Etenim initium facit, ante id, quod est post ipsum, actionis in secunda, & cū illius præsentia adest. Et illo nō ampliùs agente, adhuc adest, & agit illud, quod est principalior-causa, neq; in solis diversis subjectis: Sed etiam in uno-quoq; eorum, quæ aliquando participant *aliquid*. Oportet enim (si fortè res hoc tulerit) esse primum Ens, deinde, Animal, deinde, Hominem.

Et Homo non est, si ratiocinandi facultas deficiat, *& omnino desit*. Animal verò est spirans, & sentiens. Et rursus, quamvis ipsum vivere deficiat, *quamvis in aliquibus rebus nulla sit vita*, *tamen* manet ipsum Ens. Etenim quamvis *aliquid* non vivat, ipsum Esse *tamen* adest. Etenim in omnibus eodem-modo *sit*.

Causa verò, quia majorem agendi vim habet, quia est principalior causa, prius in principaliorē, causam agit. Idem enim ab eo, quod est potentius, & prius, patitur, & *eo afficitur*. Et secundo rursus agente, & illud simul-agit. Quoniam omne, quod facit, ipsum secundum simul-procreat hoc, & illud, quod est principalior-causa.

Et *illo secundo* deferente illud, hoc etiam adest. Ipsa enim potentioris communicatio, potentiùs agens, posterior deserit id, quod *ipsam* participavit. Nam per ipsam secundi communicationem, suam illuminationem confirmat.

LXXI.

OMnia, quæ *sunt* in principalibus causis, cùm universaliorem, & superiorem ordinem teneant in ipsis *causarum* effectis, propter illuminationes ab ipsis *manantes*, subjecta quodammodo sunt *rerum* particulariorum communicationibus. Et illæ quidem à superioribus *manantes* illuminationes, suscipiunt ipsas ex secundis progressiones.

Illæ verò in his collocantur, *firmatæ, sedes habent*. Et ita participationes, *atq; communiones* antecedunt aliæ alias, & emphases, *apertæq; significationes* aliæ post alias supernè veniunt in idem subjectum, ipsis universalioribus priùs-agentibus, particularioribus verò, propter illorum *universaliorum* actiones, suas communicationes suppeditantibus, ijs, quæ participant *illas actiones*.

Si enim ipsæ principaliores--causæ ante secundas *causas* agunt, propter potentiæ abundantiam, & illis, quæ imperfectiorem habent *ad res peragendas* aptitudinem, adsunt, & illucent etiam illis.

Quæ

Quæ verò ſummiſſa ſunt propter ipſum ordinem, ſecunda ſuppeditantur ab ipſis, *hinc eſt* perſpicuum, quod ſuperiorum illuminationes, anticipantes id, quod utrorunq; particeps-eſt, fulciunt *atq; firmant* eorum, quæ ſunt ſummiſſa, communicationes. Hæ verò, ſignificationibus illis *manifeſtis, quæ manant* ab illis, *tanquam firmis rerum* fundamentis utuntur, & agunt in id, quod particeps-eſt *ipſarum communicationum*, illis priùs-agentibus.

LXXII.

OMnia, quæ rationem ſubjectam habent in ijs, quæ participant *aliquid*, ex perfectioribus, & univerſalioribus cauſis progrediuntur. Quæ enim *ſunt* plurium cauſæ, potentiora ſunt, & univerſaliora, & propinquiora ipſi Uni, quam ea, *quæ ſunt cauſæ* pauciorum. Quæ verò conſtituunt ea, quæ ſunt antè-ſubjecta alijs, plurium cauſæ ſunt in ipſis cauſis. Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod ipſa quidem materia ex Uno conſtituta, per ſe formæ eſt expers.

Ipſum verò corpus per ſe, quamvis ipſius Entis ſit-particeps, eſt animæ expers. Nam ipſa quidem materia, cum ſit ſubjectum omnium, ex omnium cauſa prodijt. Ipſum verò corpus, *cum ſit* ipſius animationis ſubjectum, ſubſiſtit *progreſſum* ex eo, quod eſt univerſalius ipſa anima, quod ipſius Entis quomodocunq; particeps-eſt.

LXXIII.

OMne quidem Totum, ſimul eſt quoddam Ens, & particeps-eſt ipſius Entis, non tamen omne Ens *eſt etiam Totum*. Vel enim idem eſt Ens, & Totum, vel alterum quidem, *eſt* prius, alterum verò, poſterius. Sed quamvis & ipſa pars, quatenus *eſt* pars, ſit quidem Ens (ex partibus enim exiſtentibus eſt ipſum Totum) non tamen etiam *ipſum* Totum *eſt* per ſe. Non igitur idem eſt Ens, & Totum. Nam ipſa pars eſſet non Ens. Si verò pars non *eſt* Ens, ne ipſum quidem Totum eſt. Omne enim Totum, eſt partium Totum, vel ut ante *partes* ipſas exiſtens, vel ut in ipſis *exiſtens*.

Non exiſtente verò ipſa parte, ne ipſum quidem Totum eſſe poteſt. Si verò totum *eſt* ante ipſum Ens, omne Ens erit ſtatim Totum. Non igitur erit rurſus ipſa pars: Sed *hoc eſt* impoſſibile. Si enim Totum eſt Totum, cum ſit partis Totum, & ipſa pars erit pars Totius, quia pars eſt. Reſtat igitur, omne quidem Totum eſſe Ens, non omne verò Ens *eſſe* Totum.

Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod ipſum primò Ens eſt ſupra, *& ante* integritatem, *quæ Totum conſtituit*. Si quidem alterum quidem, *ſcilicet* ipſum Ens, pluribus adeſt. Etenim ipſis partibus, quatenus *ſunt* partes, ipſum Eſſe adeſt, *& ineſt*. Alterum verò, paucioribus *adeſt*. Quod enim *eſt* plurium cauſa, *eſt* præſtantius. Quod verò pauciorum *eſt cauſa, illud eſt* deterius, ut demonſtratum-eſt.

LXXIV.

OMnis quidem forma, Totum quiddam eſt. Ex pluribus enim conſtat, quorum unum-quodq; complet ipſam formam. Non tamen omne Totum *eſt* forma.

Τὰ δὲ ὑφειμένα χῆ τὴν πέξιν, δι' ὧν περα χορηγεῖ) ἀπ' αὐτῶν, δῆλον ὡς αἱ τῶν ἀνωτέρων ἐλλάμψεις προκαταλαμβάνουσαι τὸ μετέχον ἀμφοτέρων, ἐπιπίδουσαι τῶν ὑφειμένων μεταδόσεις. αἱ δὲ τούτων ἀπ' ἐκείνων ἐμφάσεσιν, ὑποβάθραις χρῶνται, καὶ δρῶσιν εἰς τὸ μετέχον, προηρχασμένων ἐκείνων.

οϛ'.

Πάντα τὰ ἐν τοῖς μετέχουσιν ὑποκείμενον ἔχοντα λόγον, ἐκ πλειόνων πρόεισι. καὶ ὁλικωτέρων αἰτίων. Τὰ μὲν γὰρ πλειόνων αἴτια, δυναμικώτερά ἐστι, καὶ ὁλικώτερα, καὶ ἐγγυτέρω ἕνος, ἢ τὰ τῶν ἐλαττόνων. τὰ δὲ τῶν προϋπακειμένων ἄλλοις ὑποστατικὰ, πλειόνων αἴτιά ἐστιν ἐν τοῖς αἰτίοις. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, διότι ἡ μὲν ὕλη ἐκ ἔστιν ὑποστᾶσα, καθ' αὑτὴν εἶδους ἐστὶν ἄμοιρος.

Τὸ δὲ ζῶμα καθ' αὑτὸ, οὐ μὴν ὄντος μετέχει ψυχῆς ἀμέτοχον ἐστιν. ἡ μὲν γὰρ ὕλη, ὑπακούουσα πάντων ἐκ ὄντων αὐτοῦ προῆλθε. τὸ δὲ ζῶμα ὑποκείμενον τῆς ψυχώσεως, ἐκ δὲ ὁλικωτέρου τῆς ψυχῆς ὑφέστηκε, ὄντος ἐπ' αὐτοῦ μεταχόν.

οζ'.

Πᾶν μὲν ὅλον, ἅμα ὄν πέ ἐστι, μετέχει ὄντος, οὐ πᾶν δὲ ὄν. ἡ γὰρ πᾶν μέν ἐστιν ὂν, ὅλον, ἢ τὸ μὲν, πρότερον, τὸ δ' ὕστερον. ἀλλ' οὐ τὸ μέρος, ἢ μέρος, ὂν μέν ἐστιν (οὐ γὰρ μερῶν ὄντων ἐστὶ τὸ ὅλον) οὐ μέν πω δὲ ὅλον καθ' αὑτό. οὐκ ἄρα πᾶν μέν ἐστιν ὂν, καὶ ὅλον. οὐκ γὰρ ἂν τὸ μέρος οὐκ ὄν. εἰ δὲ τὸ μέρος οὐκ ὄν, οὐδὲ τὸ ὅλον ἐστί. πᾶν γὰρ ὅλον, μερῶν ἐστιν ὅλον, ἢ ὡσαύτως πρὸ αὐτῶν ὄν, ἢ ὡς ἐν αἰτίοις.

Μὴ ὄντος δὲ τῶν μέρους, οὐδὲ τὸ ὅλον εἶναι δυνατόν. εἰ δὲ τὸ ὅλον πρὸ τοῦ ὄντος, ἔσται πᾶν ὂν ὅλον εὐθύς. οὐκ ἄρα ἔσται πάλιν τὸ μέρος. ἀλλὰ ἀδύνατον. εἰ γὰρ τὸ ὅλον ἐστὶν ὅλον, μερῶν ὂν ὅλον, τὸ μέρος ἔσται μέρος ὅλου· μέρος ὄν. λείπεται ἄρα πᾶν μὲν εἶναι τὸ ὅλον ὄν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὂν ὅλον.

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ πρώτως ὂν ἐπέκεινα τῆς ὁλότητός ἐστιν. εἴπερ τὸ μὲν; πλείοσί πάρεστι, τὸ ὄν. τοῖς γὰρ μέρεσιν, ἢ μέρη. τὸ εἶναι ὑπάρχει. τὸ δ', ἐλάττοσι. τὸ γὰρ πλειόνων αἴτιον, κρεῖττον. τὸ δ' ἐλαττόνων, καταδεέστερον, ὡς δέδεικται.

οη'.

Πᾶν μὲν εἶδος, ὅλον τί ἐστιν. ἐκ γὰρ πλειόνων ὑφέστηκεν, ὧν ἕκαστον συμπληροῖ τὸ εἶδος. οὐ πᾶν δὲ ὅλον εἶδος.

Τὸ ἄρα ϗ ὅλοις εἶναι τοῖς ὅλοις ἄπασιν ἄπειρον, πρὸ τῶν μερῶν ἐστιν. εἰ γὰρ ϗ πῶπ ἐκ τῶν μερῶν, τὸ ὅλον ἔσται, ϗ οὐχ ἁπλῶς ὅλον; ϗ πάλιν πῶπ ἐξ ἄλλου εἰς ἄπειρον. ἢ ἀφ' ὃ τὸ πρώτως ὅλον, οὐκ ἐκ μερῶν ὅλον, ἀλλ' ὃ ἐστιν ὁλότης ὄν.

ο'.

Πᾶν τὸ ὁλικώτερον, ἐν τοῖς ἀρχηγοῖς, ϗ πρὸ τῶν μερικῶν, εἰς τὰ μετέχοντα ἐλλάμπει. ϗ δι' ὑπερβολὴν ἐκείνων ἀπολείπει, τὸ μεταχόν. καὶ γὰρ ἄρχεται πρὸ ϗ μεθ' αὐτὸ τῆς ἐνεργείας τῆς εἰς τὰ δεύτερα, καὶ σὺν τῇ ἐκείνου παρουσίᾳ πάρεστι. καὶ ἐκείνου μηκέτι ἐνεργοῦντος, ἔτι πάρεστι, καὶ ἐνεργεῖ τὸ αὐτοώτερον. καὶ οὐκ ἐν διαφόροις μόνοις ὑποκειμένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν ποτὲ μετεχόντων. δεῖ γὰρ (εἰ τύχοι) ἡμᾶς πρῶτον ὂν, εἶτα ζῶον, εἶτα ἄνθρωπον.

Καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν, ἀποληφθείσης τῆς λογικῆς δυνάμεως. ζῶον δ' ἐστὶν ἐμπέον, ϗ αἰσθανόμενον. καὶ ϗ ζῆν πάλιν ἀποληφθέντος, μένει τὸ ὄν. εἰ γὰρ ὅταν μὴ ζῇ, τὸ εἶναι πάρεστι. καὶ γὰρ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως.

Λοιπὸν δὲ, ὅτι δραστικώτερον, ὑπάρχον τὸ αὐτοώτερον, πρότερον εἰς τὸ αὐτοώτερον ἐνεργεῖ. τὸ γὰρ αὐτὸ ὑπὸ ϗ δυναμωτέρου ποιεῖ. καὶ ϗ δεύτερον πάλιν ἐνεργοῦντος, κἀκεῖνο συνεργεῖ. διότι πᾶν, ὅπερ ἂν ποιῇ, τὸ δεύτερον συναπογεννᾷ τοῦτο, ϗ τὸ αὐτοώτερον.

Καὶ ἀποληφθέντος ἐκείνου, τοῦτο ἔτι πάρεστιν. ἡ γὰρ ϗ δυναμωτέρου μετάδοσις, δῆλον μᾶλλον, ὑστέρα τὸ μεταχὸν ἀπολείπει. καὶ γὰρ ἀφ' ἧς ϗ δεύτερον μεταδόσεως, τῶν ἑαυτῆς ἐλλάμψιν εἰδωλοποιεῖ.

οα'.

Πάντα τὰ ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς αὐτοῖς, ὁλικωτέραν, ϗ ὑποστατικωτέραν τάξιν ἔχοντα ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι, ϗ τὰς ἀπ' αὐτῶν ἐλλάμψεις, ὑποκείμενα πως γίνεται ταῖς τῶν μεριστικωτέρων μεταδόσεσι. καὶ αἱ μὲν ἀπὸ τῶν αὐτοτέρων ἐλλάμψεις, ὑποδέχονται τὰς ἐκ τῶν δευτέρων προόδους.

Ἐκεῖναι ϗ ἐπὶ τούτων ἑδράζονται. ϗ οὕτω προηγοῦνται μεθέξεις ἄλλαι ἄλλων, καὶ ἐμφάσεις ἄλλαι ἐπ' ἄλλας ἄνωθεν, εἰς τὸ αὐτὸ φῶς ὑποκείμενον, τῶν ὁλικωτέρων προενεργούντων, τῶν δὲ μεριστικωτέρων, ἐπὶ ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις τὰς ἑαυτῶν μεταδόσεις χορηγούντων τοῖς μετέχουσιν.

Εἰ γὰρ τὰ αὐτοτέρα πρὸ τῶν δευτέρων ἐνεργεῖ, κατ' οὐσίαν δυνάμεως, καὶ τοῖς ἀπλουστέραν ἔχουσι τὴν ὑποστατικότητα, παρέσται, καὶ ἐλλάμπει κἀκείνοις.

Ergo quod omnibus Totis est causa, ut sint Tota, est ante ipsas partes. Si enim & hoc *esset constitutum*, ex partibus, quod nam esset Totum, & non simpliciter Totum? Et rursus hoc ex alio *constaret*, *& ita res progrederetur* in infinitum. Vel propter illud primo *existens* Totum, non ex partibus *constans ipsum* Totum: Sed *est* id, quod est integritas.

LXX.

OMne, quod est universalius, inter principales *causas est*, & ante particulares, in illis elucet, quæ participant *aliquid*. Et illis *prioribus causis aliis* posteriores relinquit, aliquid participans. Etenim initium facit, ante id, quod est post ipsum, actionis in secunda, & cū illius præsentia adest. Et illo nō ampliùs agente, adhuc adest, & agit illud, quod est principalior-causa, neq; in solis diversis subjectis: Sed etiam in uno-quoq; eorum, quæ aliquando participant *aliquid*. Oportet enim (si fortè res hoc tulerit) esse primum Ens, deinde, Animal, deinde, Hominem.

Et Homo non est, si ratiocinandi facultas deficiat, *& omnino desit*. Animal verò est spirans, & sentiens. Et rursus, quamvis ipsum vivere deficiat, *quamvis in aliquibus rebus nulla sit vita*, *tamen* manet ipsum Ens. Etenim quamvis *aliquid* non vivat, ipsum Esse *tamen* adest. Etenim in omnibus eodem-modo *sit*.

Causa verò, quia majorem agendi vim habet, quia est principalior causa, prius in principaliorē, causam agit. Idem enim ab eo, quod est potentius, & prius, patitur, *& eo afficitur*. Et secundo rursus agente, & illud simul-agit. Quoniam omne, quod facit, ipsum secundum simul-procreat hoc, & illud, quod est principalior-causa.

Et *illo secundo* deferente illud, hoc etiam adest. Ipsa enim potentioris communicatio, potentiùs agens, posterior deserit id, quod *ipsum* participavit. Nam per ipsam secundi communicationem, suam illuminationem confirmat.

LXXI.

OMnia, quæ *sunt* in principalibus causis, cùm universaliorem, & superiorem ordinem teneant in ipsis *causarum* effectis, propter illuminationes ab ipsis *manantes*, subjecta quodammodo sunt *rerum* particulariorum communicationibus. Et illæ quidem à superioribus *manantes* illuminationes, suscipiunt ipsas ex secundis progressiones.

Illæ verò in his collocantur, *firmasq; sedes habent*. Et ita participationes, *atq; communiones* antecedunt aliæ alias, & emphases, *apertasq; significationes* aliæ post alias supernè veniunt in idem subjectum, ipsis universalioribus priùs-agentibus, particularioribus verò, propter illorum *universaliorum* actiones, suas communicationes suppeditantibus, ijs, quæ participant *illas actiones*.

Si enim ipsæ principaliores--causæ ante secundas *causas* agunt, propter potentiæ abundantiam, & illis, quæ imperfectiorem habent *ad res peragendas* aptitudinem, adsunt, & illucent etiam illis.

Quæ

Quæ verò ſummiſſa ſunt propter ipſum ordinem, ſecunda ſuppeditantur ab ipſis, *hinc eſt* perſpicuum, quod ſuperiorum illuminationes, anticipantes id, quod utrorunq; particeps-eſt, fulciunt *atq; firmant* eorum, quæ ſunt ſummiſſa, communicationes. Hæ verò, ſignificationibus illis *manifeſtis, quæ manant* ab illis, *tanquam firmis rerum* fundamentis utuntur, & agunt in id, quod particeps-eſt *ipſarum communicationum*, illis priùs-agentibus.

LXXII.

OMnia, quæ rationem ſubjectam habent in ijs, quæ participant *aliquid*, ex perfectioribus, & univerſalioribus cauſis progrediuntur. Quæ enim *ſunt* plurium cauſæ, potentiora ſunt, & univerſaliora, & propinquiora ipſi Uni, quam ea, *quæ ſunt cauſæ* pauciorum. Quæ verò conſtituunt ea, quæ ſunt antè-ſubjecta alijs, plurium cauſæ ſunt in ipſis cauſis. Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod ipſa quidem materia ex Uno conſtituta, per ſe formæ eſt expers.

Ipſum verò corpus per ſe, quamvis ipſius Entis ſit-particeps, eſt animæ expers. Nam ipſa quidem materia, cum ſit ſubjectum omnium, ex omnium cauſa prodijt. Ipſum verò corpus, *cum ſit* ipſius animationis ſubjectum, ſubſiſtit *progreſſum* ex eo, quod eſt univerſalius ipſa anima, quod ipſius Entis quomodocunq; particeps-eſt.

LXXIII.

OMne quidem Totum, ſimul eſt quoddam Ens, & particeps-eſt ipſius Entis, non tamen omne Ens *eſt etiam Totum*. Vel enim idem eſt Ens, & Totum, vel alterum quidem, *eſt* prius, alterum verò, poſterius. Sed quamvis & ipſa pars, quatenus *eſt* pars, ſit quidem Ens (ex partibus enim exiſtentibus eſt ipſum Totum) non tamen etiam *ipſum* Totum *eſt* per ſe. Non igitur idem eſt Ens, & Totum. Nam ipſa pars eſſet non Ens. Si verò pars non *eſt* Ens, ne ipſum quidem Totum eſt. Omne enim Totum, eſt partium Totum, vel ut ante *partes* ipſas exiſtens, vel ut in ipſis *exiſtens*.

Non exiſtente verò ipſa parte, ne ipſum quidem Totum eſſe poteſt. Si verò totum *eſt* ante ipſum Ens, omne Ens erit ſtatim Totum. Non igitur erit rurſus ipſa pars: Sed *hoc eſt* impoſſibile. Si enim Totum eſt Totum, cum ſit partis Totum, & ipſa pars erit pars Totius, quia pars eſt. Reſtat igitur, omne quidem Totum eſſe Ens, non omne verò Ens *eſſe* Totum.

Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod ipſum primò Ens eſt ſupra, *& ante* integritatem, *quæ Totum conſtituit*. Si quidem alterum quidem, *ſcilicet* ipſum Ens, pluribus adeſt. Etenim ipſis partibus, quatenus *ſunt* partes, ipſum Eſſe adeſt, *& ineſt*. Alterum verò, paucioribus *adeſt*. Quod enim *eſt* plurium cauſa, *eſt* præſtantius. Quod verò pauciorum *eſt cauſa, illud eſt* deterius, ut demonſtratum eſt.

LXXIV.

OMnis quidem forma, Totum quiddam eſt. Ex pluribus enim conſtat, quorum unum-quodq; complet ipſam formam. Non tamen omne Totum *eſt* forma.

Τὸ δὲ ὑφειμένα τῷ πέρατι, δεύτερα χορηγεῖ ἀπ' αὐτῶν, δῆλον ὡς αἱ τῶν ἀνωτέρων ἐλλάμψεις προαπολαμβάνουσαι τὸ μετέχον ἀμφοτέρων, ἐπερείδουσι τὰς τῶν ὑφειμένων μεταδόσεις. αἱ δὲ τούτοις ἀπ' ἐκείνων ἐμφάσεσιν, ἐμβεβαίοις χρῶνται, καὶ ἁρμόζουσιν εἰς τὸ μετέχον, προυπαρχομένων ἐκείνων.

οϛ.

Πάσα τὰ ἐν πᾶσι μετέχουσιν ὑποκείμενον ἔχουσα λόγον, ἐκ πλειόνων πρόεισι. καὶ ὁλικωτέρων αἰτίων. Τὰ μὲν γὰρ πλείονα αἴτια, δυναμικώτερά ἐστι, καὶ ὁλικώτερα, καὶ ἐγγυτέρω ἑνός, ἢ τινὰ τῶν ἐλαττόνων. τὰ δὲ τῶν προϋποκειμένων ἄλλοις ὑποστατικὰ, πλειόνων αἴτια ἐστὶν ἐν πᾶσι τοῖς αἰτίοις. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, διότι ἡ μὲν ὕλη ἐκ μόνων ἐστὶ κατὰ αὐτὴν εἶδος ἐστὶν ἄμοιρον.

Τὸ δὲ ζῶμα καθ' αὑτό, εἰ καὶ μόνου μετέχει, ψυχῆς ἀμέτοχον ἐστιν. ἡ μὲν γὰρ ὕλη, ὑποκείμενον ὄντων πάντων ἐκ μόνων πάντων αὐτὸ προῆλθε. τὸ δὲ ζῶμα ὑποκείμενον τῆς ψυχώσεως, ἐκ μόνου ὁλικωτέρου τῆς ψυχῆς ὑφίσταται, μόνου ἑπομένου μεταχόν.

οη.

Πᾶν μὲν ὅλον, ἅμα ὄν τί ἐστι, καὶ μετέχει μόνου ὄντος, οὐ πᾶν δὲ ὄν. ἢ γὰρ πλῆθός ἐστιν ὂν καὶ ὅλον, ἢ τὸ μὲν, πρότερον, τὸ δὲ, ὕστερον. ἀλλὰ καὶ τὸ μέρος, ἢ μέρος, ὂν μέν ἐστιν (ἐκ γὰρ μερῶν ὅλων ἐστὶ τὸ ὅλον) οὐ μέν τι καὶ ὅλον καθ' αὑτό. οὐκ ἄρα πλῆθός ἐστιν ὄν, καὶ ὅλον. εἰ γὰρ αὖ τὸ μέρος οὐκ ὄν. εἰ δὲ τὸ μέρος οὐκ ὄν, οὐδὲ τὸ ὅλον ἐστί. πᾶν γὰρ ὅλον, μερῶν ἐστιν ὅλον, ἢ ὥστε περὶ αὐτὸν ὄν, ἢ ὡς ἐν αὐτοῖς.

Μὴ ὄντος δὲ μέρους, οὐδὲ τὸ ὅλον εἶναι δυνατόν. εἰ δὲ τὸ ὅλον περὶ ὄντος, ἔσται πᾶν ὂν ὅλον αὖθις. οὐκ ἄρα ἔσται πάλιν τὸ μέρος. ἀλλὰ ἀδύνατον. εἰ γὰρ τὸ ὅλον ἐστὶν ὅλον, μερῶν ὂν ὅλον, καὶ τὸ μέρος ἔσται μέρος ὅλου· μέρος ὄν. λείπεται ἄρα πᾶν μὲν εἶναι τὸ ὅλον ὄν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὂν ὅλον.

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ πρώτως ὂν ἐπέκεινα τῆς ὁλότητός ἐστιν. ἅπασι τὸ μὲν; πλείοσι πάρεστι, τὸ ὄν. καὶ γὰρ τοῖς μέρεσιν, ἡ μέρη, τὸ εἶναι ὑπάρχει. τὸ δὲ, ὁλότησι. τὸ γὰρ πλειόνων ἄπειρον, χρεῖττον. τὸ δὲ ἐλαττόνων; καλὸν δείκτηται, ὡς δέδεικται.

οθ.

Πᾶν μὲν εἶδος, ὅλον τί ἐστιν. ἐκ γὰρ πλειόνων ὑφίσταται, ὧν ἕκαστον συμπληροῖ τὸ εἶδος· οὐ πᾶν δὲ ὅλον εἶδος.

καὶ γὰρ τὸ τί, καὶ ἄτομον, ὅλον μέν ἐστιν, οὐκ ἄτμον, εἶδος δὲ οὐκ ἔστι. πᾶν γὰρ ὅλον, ἐστὶ τὸ ἐκ μερῶν ὑφεστῶς. εἶδος δέ, τὸ εἰς πλείω τὰ καθ' ἕκαστα εἴδη τμηθέν. ἄλλο ἄρα τὸ ὅλον, καὶ ἄλλο τὸ εἶδος. καὶ τὸ μέν, ὑπὸ ἀρχὴ πλείονα. Τὸ δὲ, ἐλάττονα. ὑπὸ δὲ τὰ εἴδη ἄρα τὰ ὄντων ἐστὶ τὸ ὅλον. ὁκ ἄρα πάντων φανερὸν, ὅτι τὸ ὅλον. ὁκ ἄρα πάντων φανερὸν, ὅτι τὸ ὅλον μέσον ἔχει τάξιν ἔν τε ὄντος, καὶ τῶν εἰδῶν. ὧν ἕπεται τὸ καὶ περὶ τῶν εἰδῶν ὑφεστῶναι τὸ ὄν, καὶ τὰ εἴδη ὄντα εἶναι, μὴ μέντοι πᾶν ὄν, εἶδος. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς ἀσωμάτοις αἱ στερήσεις, ὄντα μέν πως εἰσὶν, εἴδη δὲ οὐκέτι εἰσὶ, διὰ τὸν ἐνιαίαν ἔν ὄντος δύναμιν, καὶ αὐτὴν καταδεξάμεναί τινα ἀμυδρὰν ἔμφασιν.

Οε'.

Πᾶν τὸ κυρίως αἴτιον λεγόμενον, ἐξήρηται ἔν ἀσωμάτου. ἐν αὐτῷ γὰρ ὂν, ἢ συμπεπληρωκὸν αὐτὸ ὑπάρχον, ἢ δεόμενόν πως αὐτοῦ πρὸς τὸ εἶναι, ἀτελέστερον ἂν εἴη πάντη ἔν αἰτιατοῦ. τὸ γὰρ ἐν τῷ ἀσωμάτῳ ὄν, σωματικὸν ἐστι μᾶλλον, ἢ ἄτμον, ἢ μέρος ὂν ἔν γινομένου, ἢ ὄργανον ἔν ποιοῦντος. τό, τε γὰρ μέρος ἐν τῷ γινομένῳ, ἐστὶν ἀτελέστερον ὑπάρχον ἔν ὅλου, καὶ τὸ ὄργανον τῷ ποιοῦντι πρὸς τὸν ἥμισυ τὸ μέγα τῆς ποιήσεως, ἀφορίζειν ἑαυτὸ μὴ δυνάμενον. ἅπαν ἄρα τὸ κυρίως αἴτιον, ἄγε καὶ πλειόνων ἐστὶ ἔν αὐτῶν, καὶ τὸ μέτρον αὐτὸ τῇ ἡμίσει παρέχεται, καὶ τῶν ὀργάνων ἐξήρηται, καὶ τῶν στοιχείων, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν καλουμένων πως αἰτίων.

Οϛ'.

Πᾶν μὲν τὸ ἀπὸ ἀκινήτου γινόμενον αἰτίας, ἀμεταβλήτου ἔχει τὴν ὑπαρξιν. πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ κινουμένης, μεταβλητόν. εἰ γὰρ ἀκίνητόν ἐστι ποιοῦν, οὐ διὰ κινήσεως, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εἶναι παράγει τὸ δεύτερον ἀφ' ἑαυτοῦ. εἰ δὲ τοῦτο, σώζομεν ἔχον τὴν ἑαυτοῦ, [l. ἑαυτοῦ] εἶναι τὸ ἀπ' αὐτοῦ. εἰ δὲ τοῦτο, ἕως ἂν ᾖ, παράγει. ἀεὶ δέ ἐστιν, ἀεὶ ἄρα ὑφίστησι τὸ μεθ' αὑτό. ὥστε καὶ τοῦτο ἀεὶ γίνεται ἐκεῖθεν, καὶ ἀεί ἐστι τῷ ἐκείνου ἀεὶ καὶ τῷ ἐνεργεῖν, πρόψαν τὸ ἑαυτοῦ καὶ τῷ προόδου ἀεί. εἰ δὲ δὴ κινεῖται τὸ αὖθις. καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ γινόμενον, ἔσται μεταβλητόν, καθ' οὐσίαν. ᾧ γὰρ τὸ εἶναι διὰ κινήσεως, τοῦτο ἔν κινουμένου μεταβάλλοντος, μεταβάλλει τὸ εἶναι. εἰ γὰρ ὁκ κινήσεως παραγόμενον, ἀμετάβλητον αὐτὸ μένει, κρεῖττον ἔσται τῆς ὑποστάσεως αἰτίας. ἀλλ' ἀδύνατον. ὁκ ἄρα ἀμετάβλητον ἔσται.

Nam & ipsum Aliquid, & Individuum, Totum quidem est, quatenus *est* Individuum, forma verò non est. Omne enim Totum est illud, quod ex partibus constat. Forma verò *dicitur*, & *est* quæ in plures singulares formas, *& in singula formarum individua* dividitur. Aliud igitur *est* ipsum Totum, & aliud, ipsa forma. Et alterum quidem, ineſt pluribus. Alterum verò, paucioribus. Supra formas igitur ipsorum Entium est ipsum Totum. Ex his igitur perspicuum *est*, quidnam *sit* ipsum Totum. Ex his *etiam* perspicuum *est*, quod ipsum Totum, medium tenet ordinem inter ipsum Ens, & ipsas formas Quare sequitur, *& per præcedentium consequentiam colligitur*, & ipsum Ens esse ante formas, & formas esse Entia, non tamen omne Ens, *esse* formam. Quamobrem etiam ipsæ privationes in *causarum* effectis Entia quidem quodammodo sunt, formæ verò non etiam sunt, propter unicam, & *singularem* ipsius Entis potestatem, & istæ *privationes* quandam obscuram significationem susceperunt.

LXXV.

OMnis causa, quæ propriè *causa* dicitur, exempta est ex *suo* effecto. Cùm enim in se-ipsa sit, vel se-ipsam compleat, vel quodammodo se-ipsa indigeat, ut sit, hac-in-parte, *eatenus* erit imperfectior ipso causato. Quod enim est in ipso effecto, est potius adjuvans-causa, quàm *principalis* causa, quòd sit vel pars ejus, quod fit, vel instrumentum ejus, qui facit *aliquid*. Nam & ipsa pars, quæ est in eo, quod fit, est imperfectior ipso Toto, & ipsum instrumentum ad generationem ipsas effectionis mensuras ipsi facienti *suppeditat*: *sed ea* à se-ipso separare non potest. Omnis igitur causa, quæ propriè *causa dicitur*, si modo etiam perfectior est eo, quod ab ipsa *manat*, *i. e. suo causato*, & ipsam mensuram generationi præbet, & ex instrumentis, & elementis, & deniq; ex omnibus, quæ adjuvantes-causæ vocantur, est-exempta.

LXXVI.

OMne quidem, quod ab immobili causa manat, immutabilem habet essentiam. Omne verò, quod à mobili *causa manat*, *essentiam habet* mutabilem. Si enim illud, quod *aliquid* facit, est prorsus immobile, non per motum: Sed per ipsum Esse, producit ipsum secundum ex se-ipso. Si verò *detur* hoc, cum suo ipsius Esse concurrens habet ipsum *secundum* à se *manans*. Si verò *concedatur* hoc, donec erit, producet. Semper autem est, semper igitur constituit id, quod *est* post ipsum. Quamobrem etiam hoc illinc semper manat, & semper cum ipso illius Semper, *quod est* per actionem, conjungit suam-vim per progressum semper. Si igitur ipsa causa movetur, & id, quod ab ea fit, erit mutabile, propter essentiam. Cui enim *est* ipsum Esse, per motum, hoc, eo, quod movetur, mutato, mutat ipsum Esse. Si enim id, quod à motu, *vel, per motum* producitur, immutabile maneat, præstantius erit ipsa causa, quæ constituerit *ipsum*. Sed *hoc est* impossibile. Non igitur erit immutabile.

Mutabile

Mutabile igitur *erit*,& movebitur propter *suam* essentiam, imitans illû motum, qui constituit ipsum.

LXXVII.

Omne, quod est potentiâ, *sive*, *potestate*, *vel*, *facultate*, ab eo *manat*, quod est actu. Quod *autem* est potentiâ, illud ad ipsum actum progreditur. Illud quidem, quod aliquo-modo potentiâ *existit*, *manat* ab eo, quod aliquo-modo *existit* actu, quatenus *est illud* ipsum potentiâ.

Quod verò potentia est omnia, *manat* ab eo, quod actu est omnia. Ipsum enim se-ipsum potentiâ in actum producere non solet naturaliter, quia est imperfectum. Si enim causa, quæ est imperfecta, sibi-ipsi esset *causa sui* finis, & actu *talis esset*, ipsa causa esset imperfectior eo, quod ab ipsa factum est, *i. e. suo causato*. Non igitur quod *est* potentiâ, quatenus *est* potentiâ, sibi-ipsi *est* causa illius, quod est actu. Erit enim, quatenus *est* imperfectum, ipsius finis causa. Si quidem omne, quod *est* potentiâ, quatenus *est* potentiâ, *est* imperfectum, quod verò *est* actu, *est* perfectum. Si igitur id, quod *est* potentiâ, fit actu, ab aliquo alio *suum* finem habebit. Et profectò vel *illud* ipsum *erit* potentiâ.

Sed ita rursus id, quod est imperfectum, perfecti generandi vim habebit, *id generabit*, *quod est perfectum*. Vel *erit* actu, &, vel aliquid aliud *erit*, vel *erit illud* ipsum, quod potentiâ erat id, quod actu fit, *& est*. Sed si quidem aliquid aliud, quod est actu, facit *aliquid*, propter suam proprietatem *id* faciens, neq; potentiâ faciet id, quod in altero est actu, neq; hoc *ipsum* nunc erit actu, si non, *nisi* quatenus est potentiâ, eatenus fit. Restat igitur, ex eo, quod est actu, *illud*, quod potentiâ aliquid est, in id mutari, quod *existit* actu.

LXXVIII.

OMnis facultas vel finis est, *& perfecta*, vel imperfecta. Nam illa quidem actionis ferax, *& productrix* facultas, *est* perfecta. Etenim alia facit perfecta per suos actus, *& per suas actiones*. Quod verò *rerum* aliarum perficiendarum facultate præditum est, *illud multo* magis *perfectum est*, ut *illud*, quod per-se-perfectius est. Illa verò *facultas*, quæ indiget aliquo alio, quod actu præexistat, propter quam aliquid est potentiâ, *est* imperfecta. Indiget enim illo fine, qui est in alio, ut illius factaparticeps, perfecta fiat. Per se igitur imperfecta est hujusmodi facultas. Quare perfecta quidem *est* illa facultas rei, quæ actu est, quod sit actus, *vel, actionis* ferax. Illa verò *facultas*, quæ perfectionem habet illius, quod potentiâ *manat* ab illo *fine*, *qui est in alio*, *est* imperfecta.

LXXIX.

OMne, quod fit, ex duplici * facultate fit. Etenim ipsum oportet aptum esse *ad naturam susciendam, quam est habiturum*, & imperfectam facultatem habere. *** facultate est existens, facultatem antè sumpsisse perfectam. Omnis enim actio ab insita facultate progreditur. Sive enim id, quod facit *aliquid*, non habet *insitam ejus faciendi* facultatem, quomodo aget, & faciet, *quomodo suam actionem, & effectionem exeret* in aliud?

* *Duplicem facultatem dicit, & actricem à rei natis causam, & illam, quæ propter patientis aptitudinem [ad patiendum, est.]*

Μεταβάλλει ἄρα, καὶ κινήσεως καθ' οὐσίας, τὴν ἀϊδιότητα αὐτὸ κίνησιν μιμούμενον.

οζ.

Πᾶν τὸ δυνάμει ὂν, ἐκ δυνάμεως καθ' ἐνέργειάν ἐστιν. ὁ μὲν γὰρ δυνάμει ἐστὶν, εἰς τὸ ἐνεργεῖν πέφυκεν. τὸ μὲν γὰρ δυνάμει, ἐκ δὲ τοῦ καθ' ἐνέργειαν, ἢ αὐτὸ δυνάμει.

Τὸ δὲ πάντα δυνάμει, ἐκ δὲ πάντα καθ' ἐνέργειαν ἐστίν. αὐτὸ μὲν γὰρ ἑαυτὸ δυνάμει προάγειν εἰς ἐνέργειαν ἐπέφυκεν, ἁπλοῦν ὄν. εἰ γὰρ ἁπλοῦς ὢν πρὸς ἑαυτὸ γίνοιτο δὲ πλοῦς, καθ' ἐνέργειαν, τὸ αὔτιον ἔσται δὲ ἀπ' αὐτοῦ γεγονότος ἁπλέστερον. οὐκ ἄρα τὸ δυνάμει, ἢ δυνάμει, ἑαυτῷ δὲ καθ' ἐνέργειαν αὔτιον. ἔσται γὰρ, ἢ ἁπλοῦς, δὲ πλοῦς αὔτιον. εἴπερ τὸ δυνάμει πᾶν, ἢ δυνάμει, ἁπλοῦς. τὸ δὲ ἐνεργείᾳ, πλέον. εἰ ἄρα ἔσται τὸ δυνάμει καθ' ἐνέργειαν, ἀπ' ἄλλου ἔσται τὸ πλέον. καὶ ἤπερ καὶ αὐτὸ δυνάμει.

Ἀλλ' ἔσται οὕτω πάλιν ἁπλοῦς δὲ πλέονος γενητικόν. ἡ ἐνεργείᾳ. καὶ ἤπερ ἄλλο τι, ἢ πῦρ, ὃ δυνάμει τὸ καθ' ἐνέργειαν γιγνόμενον. ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλο τι ἐνεργείᾳ ἐστὶ ποιεῖ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότητα ποιοῦν, οὐ τὸ δυνάμει τὸ ἐναντίον ποιήσει ἐνεργείᾳ, οὐδὲ πῦρ νῦν ἔσται καθ' ἐνέργειαν, ἅπερ μὴ, ἢ δυνάμει ἐστὶ, πρότερον γένοιτο. λείπεται ἄρα ἐκ δὲ καθ' ἐνέργειαν ὄντος, ὃ δυνάμει τί ἐστιν, εἰς τὴν ἐνεργείᾳ μεταβάλλειν.

οη.

Πᾶσα δύναμις ἢ πλοῦς ἐστὶν, ἢ ἁπλῆς. ἡ μὲν γὰρ τῆς ἐνεργείας οἰκεία, πλείω δύναμις. καὶ γὰρ ἄλλα ποιεῖ πλείονα λόγῳ τῶν ἑαυτῆς ἐνεργῶν. τὸ δὲ πλειοδύναμον ἄλλων, μείζονος, ὡς αὐτοπλειοπρεπές. ἡ δὲ ἄλλου του ἐνδεομένη δὲ καθ' ἐνέργειαν πεφυπάρχοντος, καθ' ὃ δυνάμει τί ἐστιν, ἁπλῆς. διὰ γὰρ δὲ πλοῦς ἐν ἄλλῳ ὄντος, ἵνα μεταλαχοῦσα ἐκείνου, πλείων γένηται. καθ' αὑτὸ ἄρα ἁπλῆς ἐστιν ἡ ποιαύτη δύναμις. ὥστε πλείω μὲν ἡ δὲ καθ' ἐνέργειαν δύναμις, ἐνεργείας οὖσα γόνιμος. ἁπλῆς δὲ, ἡ δὲ δυνάμει περὶ ἐκείνου χωρίμη τὸ πλέον.

οθ'

* Διπλῆν δύναμιν λέγει.

Πᾶν τὸ γινόμενον, ἐκ τῆς *διπλῆς γίνεται δυνάμεως. καὶ γὰρ αὐτὸ δεῖ ὑπάρχειν ἕτοιμον, καὶ δυνάμιν ἁπλῆ ἔχειν. *** δυνάμει ἐστὶν ὑπάρχον. δύναμιν περιλαβοῦσα πλείονα. πᾶσα γὰρ ἐνέργεια ἐκ δυνάμεως τῆς ἐνούσης πέφυκεν, ἅπερ γὰρ τι ποιοῦν, μὴ ἔχει δύναμιν, καὶ ἐπιπολῆς τῆς δὲ πάσχοντος.

Εἰπὲ τὸ γινόμενον μὴ ἔχει τὴν καθ' ὑπηρξότητα δυνάμιν, πῶς αὐ γένοιτ; τὸ γὰρ ποιοῦν, εἰς τὸ παθῆν δυνάμενον ποιεῖ πᾶν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ τυχὸν, καὶ ὃ μὴ πέφυκεν ὑπ' αὐτοῦ πάσχειν.

Sive id, quod fit, non habet facultatem *inſitam* per aptitudinem, *per quam ſit, ut aptum ſit ad recipiendum illam qualitatem, & naturæ conditionem, quam eſt habiturum*, quomodo fiet? Quod enim facit, *ac agit*, facit, *& agit* in omne, *ſuam vim exerit in illud omne*, quod pati poteſt, non autem in quodvis, & *in illud*, quod ab ipſo naturaliter pati non ſolet.

Π΄.

Πᾶν σῶμα, πάσχειν, καθ' αὐτὸ πέφυκε. πᾶν δὲ ἀσώματον ποιεῖν. τὸ μὲν ἀσθενὲς ὂν καθ' αὐτό. τὸ δὲ, ἀπαθές. πάσχει δὲ καὶ τὸ ἀσώματον, διὰ τὴν πρὸς σῶμα κοινωνίαν. ὡς δύναται ποιεῖ καὶ τὰ σώματα, διὰ τὴν τῶν ἀσωμάτων μέθεξιν.

LXXX.

OMne corpus, pati per-ſe naturaliter-ſolet. Omne verò incorporeum facere, *vel, agere ſolet*. Nam alterum quidem, eſt infirmum per-ſe. Alterum verò, paſſionis-expers *eſt*, *nec ullo modo pati poteſt*. Prtitur tamen & ipſum incorporeum, propter communionem, quam habet cum corpore. Ut *tamen* poſſunt, faciunt, *agunt* & ipſa corpora, propter incorporeorum participationem, *quod corpora cum incorporeis communionem habeant*.

Τὸ μὲν γὰρ σῶμα, ἢ σῶμα, διαιρετόν ἐστι μόνον, καὶ πῶτη παθητόν; πάντη ὂν μεριστὸν, καὶ πάντῃ εἰς ἄπειρον. τὸ δὲ ἀσώματον, ἁπλοῦν ὂν, ἀπαθές ἐστιν, οὔτε γὰρ διαιρῆσθαι δυνατὸν τὸ ἀμερὲς, οὔτε ἀλλοιοῦσθαι τὸ μὴ σύνθετον.

Corpus enim, quatenus *eſt* corpus, dividuum eſt tantùm, & eatenus *eſt* patibile, quatenus omnino eſt dividuum, & *quatenus* omnino *progreditur* in infinitum. Ipſum verò incorporeum, quoniam ſimplex eſt, paſſionis-expers eſt, *neq; quidquam pati poteſt*. Neq; enim dividi poteſt id, quod-eſt-partium-expers, *& individuum*, neq; alterari *poteſt* illud, quod non eſt compoſitum.

Ἢ οὖν οὐδὲν ἔσται ποιητικὸν, ἢ τὸ ἀσώματον, ὅπερ τὸ σῶμα, καθὸ σῶμα, οὐ ποιεῖ. πρὸς τὸ διαιρεῖσθαι μόνον, καὶ πάσχειν ἐκκείμενον.

Vel igitur nihil erit *rerum aliarum* efficiens, *nihil res alias efficere poterit*, vel ipſum incorporeum, *hoc præſtabit*, ſi quidem ipſum corpus, quatenus *eſt* corpus, non facit, *non agit*. Quoniam ad dividendum tantùm, & patiendum eſt expoſitum, *quoniam ea eſt corporis natura, ut tantùm dividi, patiq; poſſit, quum corpus eſt per ſe*.

Ἐπεὶ καὶ πᾶν τὸ ποιοῦν, δύναμιν ἔχει ποιητικήν. ὥστε οὐ καθὸ σῶμα ποιήσει, ἀλλὰ κατὰ τὸ δύνασθαι ποιεῖν ἐν αὐτῷ δύναμιν. ἄπειρον δὲ, καὶ ἀδύναμον τὸ σῶμα καθ' αὑτό. μεθέξει ἄρα δυνάμεως ποιεῖ, ὅταν πάσχῃ. καὶ μὲν καὶ τὰ ἀσώματα παθῶν μετέχει, ἐν σώμασι γενόμενα, συνδιαιρούμενα σώμασι, καὶ ἀποπλαύοντα τῆς μερίστης ἐκείνων φύσεως. ἀμερῆ ἔντα κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν.

Quia & omne, quod facit, *& agit*, facultatem habet *rerum* effectricem. Quare *corpus*, non quatenus *eſt* corpus, faciet, *& aget*: ſed propter ipſam faciendi facultatem *inſitam* in ipſo. Ipſum enim corpus per ſe, actionis, & facultatis eſt expers. Per communionem igitur facit, quum facit. Quinetiam ea, quæ ſunt incorporea, paſſiones, *& affectiones varias* participant, quum ſunt in corporibus, quia cum ipſis corporibus dividuntur, & illorum dividuâ naturâ fruuntur, cum individua ſint ſecundum ſuam eſſentiam.

Πά΄.

Πᾶν τὸ χωριστῶς μετέχόμενον, διά τινος ἀχωρίστου δυνάμεως, ᾗ ἐνέδωσι, τῷ μετέχοντι πάρεστιν. εἰ γὰρ καὶ αὐτὸ χωριστὸν ὑπάρχῃ τοῦ μετέχοντος, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ, ὡς τῷ *ὑπάρχειν ἐν αὐτῷ κεκτημένον, δῆλή τινος αὐτῆς μεσότητος συνεχούσης θάτερον πρὸς θάτερον ὁμοιότητας τῷ μετέχομένῳ, καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τῷ μετέχοντι εὐσης.

LXXXI.

OMne, quod ſeparatim, *& dividuè* participatur, per aliquam inſeparabilem, *& individuam* facultatem, quam indit, *ac inſerit*, ipſi participanti adeſt. Si enim & ipſum ſeparabile eſt ab ipſo participante, & non eſt in illo, ut id, quod hypoſtaſin * in ſe-ipſo poſſidet, & continet, opus-eſt igitur ipſis aliqua medietate, quæ contineat alterum cum altero *conjunctum*, & ſit ſimilior ei, quod participatur, & quæ ſit in ipſo participante.

Si enim illud eſt ſeparabile, quomodo hoc participat, cum nec ipſum illud habeat, nec aliud ab ipſo *manans*? Facultas igitur, & illuminatio ab illo in ipſum participans progreſſa, conjunget ambo. *Sic autem* unum quidem, erit *illud*, per quod *ſit* ipſa participatio, *& communicatio*, alterum verò, id, quod participatur, tertium verò, ipſum participans.

Omne

* τὴν ἄλογον λέγει ψυχήν

* Rationis-expertem animam dicit.

LXXXII.

OMne incorporeum, cùm ad ſe-ipſum reverten-di-facultate-præditum ſit, quum ab alijs parti-cipatur, ſeparabiliter, *atq; dividuè* participatur. Si enim inſeparabiliter, *& individuè participaretur*, i-pſius actio non eſſet ſeparabilis, *atq; dividua* ab ipſo participante, quemadmodum ne ipſa quidem eſ-ſentia. Si verò *deeſt* hoc, *ipſum incorporeum* non re-vertetur ad ſe-ipſum. Nam ſi revertatur, erit ſe-paratim, *erit ſeparatum* ab ipſo participante, & idem erit aliud, *ac diverſum* ab eo, quod eſt aliud, *& di-verſum*. Si igitur poteſt ad ſe-ipſum reverti, ſepa-rabiliter participatur, quum ab alijs participatur

LXXXIII.

OMne, quod ſui-ipſius cognoſcendi-facultatem habet, ad ſe-ipſum omnino revertendi-facul-tate-præditum eſt. Quod enim ipſo actu ad ſe-ipſũ revertatur, ſe-ipſum cognoſcens, perſpicuum *eſt*. Quod enim cognoſcit, & quod cognoſcitur, eſt u-num. Et ipſa ſui-ipſius cognitio ad ſe-ipſam *revertitur*, ut id, quod eſt cognitum, *atq; notum*. Et qua-tenus quidem *ipſa cognitio eſt* cognoſcentis, *ad ſe-ipſam revertitur*, quoniam eſt actio quædam.

Ipſius verò *cognitio revertitur* ad ipſum, quoniam *hoc* ſui-ipſius cognoſcendi-facultate-præditum eſt. Verum quod & per ipſam eſſentiam *hoc fiat*, ſi per actionem *fiat*, *jam* demonſtratum eſt. Omne enim, *quod ad ſe-ipſum revertitur* per ipſam actionem, ad ſe-ipſum revertendi-facultate-præditum *eſt*, & eſ-ſentiam habet, quæ ad ſe-ipſam vergit, *& ſpectat*, & in ſe-ipſa eſt.

LXXXIV.

OMne, quod ſemper eſt, infinita-potentia-præ-ditum eſt. Si enim nunquam-deficiens eſt ipſius hypoſtaſis, & facultas, per quam eſt *illud*, quod eſt, & eſſe poteſt, eſt infinita. Si enim illa facul-tas, quæ propter ipſum eſſe, eſt *talis*, *qualis eſt*, finita eſſet, deficeret aliquando. Si verò deficeret, & ipſum eſſe illius, quod ipſam haberet, deficeret, & non ampliùs eſſet ſemper exiſtens. Oportet igi-tur illam facultatem, quæ eſt ejus, quod ſemper eſt, & quæ continet ipſum, ſecundùm ſuam eſſentiam, infinitam eſſe.

LXXXV.

OMne, quod ſemper fit, infinitam ipſius fieri po-teſtatem habet. Si enim ſemper fit, nunquam-deficiens eſt ipſa generationis, *& ortus* in ipſo po-teſtas. Nam ſi ſit finita, in infinito tempore ſe-dabitur, *& propter infinitum tempus deſinet eſſe finita*. Sedata verò, *& ceſſante* ipſa ipſius Fieri poteſtate, ſedabitur, *atq; fieri deſinet id*, quod fit, id, quod pro-pter ipſam *poteſtatem* fit, & non ampliùs erit id, quod ſemper-fit.

LXXXVI.

SEd tamen propenitur ut id, quod ſemper fit. In-finitam igitur habet ipſius Fieri poteſtatem, ſi illud, quod verè eſt, infinitum eſt, neq; propter multitudinem, neq; propter magnitudinem: Sed propter ſolam poteſtatem.

πϛ'.

Πᾶν ἀσώματον. πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ὄν, ὑπ' ἄλλων μετεχόμενον, χωριστῶς μετέχεται. εἰ γὰρ ἀχωρίστως, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ οὐκ ἔσται χωριστὴ τοῦ μετέχοντος. ὥσπερ οὐδὲ ἡ οὐσία. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἐπιστρέψει πρὸς ἑαυτό. ἐπιστρέψαν γάρ, ἔσται τοῦ μετέχοντος χωρὶς, ἄλλου ὄντος τοῦ αὐτὸ ἄλλο ὄν. εἰ ἄρα δύναται πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφειν, χωριστῶς μετέχεται, ὅταν μετέχηται ὑπ' ἄλλων.

πγ'.

Πᾶν τὸ ἑαυτοῦ γνωστικὸν, πρὸς ἑαυτὸ παύτῃ ἐπιστρεπτικόν ἐστιν. ὅτι μὲν γὰρ τῇ ἐνεργείᾳ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει, γινώσκον ἑαυτὸ, δῆλον. ἓν γάρ ἐστι τὸ γινώσκον, καὶ γινωσκόμενον. καὶ ἡ γνῶσις ἑαυτοῦ πρὸς ἑαυτὸ ὡς γνῶσιν. ὡς μὲν γινώσκοντος, ἐνέργειά τις οὖσα.

Αὐτὸ δὲ πρὸς αὐτὸ, διότι ἑαυτοῦ γνωστικόν ἐστιν. ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι καὶ τῇ οὐσίᾳ, εἰ τῇ ἐνεργείᾳ, δέδεικται. παῦται γὰρ τῷ ἐνεργεῖν. πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν, καὶ οὐσίαν ἔχει πρὸς ἑαυτὸ συνδύουσαν, καὶ ἐν ἑαυτῇ οὖσαν.

πζ'.

Πᾶν τὸ ἀεὶ ὄν, ἀπειροδύναμόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀνέκλειπτός ἐστιν αὐτοῦ ἡ ὑπόστασις, καὶ ἡ δύναμις, καθ' ἣν ἐστιν, ὅ ἐστι, καὶ εἶναι δύναται, ἄπειρός ἐστι. πεπερασμένη γὰρ οὖσα ἡ καὶ τὸ εἶναι δύναμις, ἀπολείπει αὖ ποτε. ἀπολειποῦσα δὲ, καὶ τὸ εἶναι οὐκ ἔχοντος αὐτὸ ἀπολείπει, καὶ οὐκέτ' ἂν ἀεὶ ὂν εἴη ἀρχοῖ. δεῖ ἄρα τοῦ ὄντος ἀεὶ δύναμιν τοῦ συνέχουσαν αὐτὸ καὶ τοῦ οὐσίαν ἄπειρον εἶναι.

πη'.

Πᾶν τὸ ἀεὶ γινόμενον, ἄπειρον δὲ γενέσεως δύναμιν ἔχει. εἰ γὰρ ἀεὶ γίνεται, ἀνέκλειπτός ἐστιν ἡ τῆς γενέσεως ἐν αὐτῷ δύναμις. πεπερασμένη γὰρ οὖσα, ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ παύσεταί ποτε. παυσαμένης δὲ τῆς γενέσεως δυνάμεως, παύσεται καὶ τὸ γινόμενον, τὸ καὶ αὐτοῦ γινόμενον, καὶ οὐκέτ' ἂν ἀεὶ γινόμενον εἴη.

πθ'.

Ἀλλὰ μὲν ἀεὶ ὑπόκειται γινόμενον. ἄπειρον ἄρα ἔχει τοῦ γενέσεως δύναμιν, ἐπεὶ τὸ ὅλως ὄν, ἄπειρόν ἐστιν, οὔτε κατὰ τὸ πλῆθος, οὔτε κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ κατὰ τοῦ δύναμιν μόνον.

πᾶν μὲν γὰρ ἄπειρον, ἢ ἐν ποσῷ ἐστιν, ἢ ἐν πηλίκῳ, ἢ ἐν δυνάμει. τὸ δὲ ἀεὶ ὂν, ἄπειρον μὲν, ὡς ἀσθενὲς ἔχον τὴν ζωὴν, καὶ τὴν ὕπαρξιν ἀτελεύτητον, καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀπερίλατον. οὔτε δὲ μεγέθους ἐστὶν ἄπειρον. ἀμέγεθες γὰρ τὸ εἰλικρινῶς ὄν, αὐθυπερόχως ὄν. πᾶν γὰρ τὸ αὐθυπερόχως ὂν, ἀμερὲς ἐστι, καὶ ἀμέριστον.

Οὔτε διὰ πλῆθος. ἑνοειδέστερον γὰρ, ἅπερ ἑνιαιότερον καὶ ἑνὶ συγγενέστερον. ἀλλὰ κατὰ τὴν δύναμιν ἄπειρον ἐκεῖνο. διὸ κατὰ ταῦτον, ἀμερὲς ἐκεῖνο, καὶ ἄπειρον. καὶ ὅσῳ δὴ μᾶλλον ἕν, καὶ μᾶλλον ἀμερὲς, τοσούτῳ καὶ ἄπειρον μᾶλλον. ἡ γὰρ μεριζομένη δύναμις, ἀσθενὴς ἤδη, καὶ πεπερασμένη, καὶ ἧττον πάντῃ μεριστὴ δυνάμεις, πεπερασμέναι πάντως εἰσὶν. αἱ γὰρ ἔχουσαι, καὶ περιωπτέαι ἑνιαῖαι. αἱ δὲ πρῶται, διὰ τὴν ἀμέριστον, ἄπειρον. ὁ μὲν γὰρ μερισμὸς, διαφορεῖ, καὶ ἐκλύει τὴν ἑκάστου δύναμιν. ἡ δὲ ἀμέριστα σφίγγουσα, καὶ συμπείρουσα, ἀπέκλειστον αὐτὴν, καὶ ἀπελάτητον ἐν ἑαυτῇ σωέχει.

Ἀλλὰ μὴν ἡ κατὰ μέγεθος ἀπειρία, καὶ ἡ κατὰ πλῆθος, στέρησίς ἐστι πάντῃ τῆς ἀμερείας, καὶ διόπτωσις. ἐκλυτέον γὰρ τὰ ἀμερῆ τὸ πεπερασμένον, προῤῥωτέον δὲ τὸ ἄπειρον, πάντῃ τοῦ ἑνὸς ἐκβεβηκός.

Οὐκ ἄρα τὸ κατὰ δύναμιν ἄπειρον ἐν ἀπείρῳ, καὶ πλῆθός ἐστιν. ἢ μέγεθος, ὅπερ ἡ μὲν ἄπειρος δύναμις τῆς ἀμερείας σώζει. τὸ δὲ πλῆθος, ἢ μέγεθος ἄπειρον, προῤῥωτέον τοῦ ἀμεροῦς ἐστιν. εἰ οὖν τὸ ἓν, μέγεθος ἦν, ἢ πλῆθος ἄπειρον, οὐκ ἂν ἀπειροδυνάμουν ἦν. ἀλλὰ μὴν ἀπειροδυνάμουν ἐστιν, οὐκ ἄρα κατὰ πλῆθός ἐστιν, ἢ μέγεθος.

Nam omne infinitum, vel in *multitudinis*, *numerique* quantitate est, vel in *rerum* magnitudine, vel in potestate. Quod verò semper est, infinitum quidem *est*, ut id, quod habet inextinctam, atq; *perpetuam* vitam, & essentiam nunquam-deficientem, & actionem non-imminutam. Neq; verò propter magnitudinem est infinitum. Quod enim verè est, magnitudinis-expers *est*, quia per-naturam-per-se-subsistentem est. Omne enim, quod per-naturam-per-se-subsistentem est, est partium-expers, & *individuum*, & simplex.

Neq; propter multitudinem. Uni simillimum enim *est*, utpote quod collocatum est proximè ipsum Unum, & quod est ipsi Uni cognatione-conjunctissimum. Sed illud *est* infinitum propter ipsam potestatem. Quamobrem propter idem, *s. e. propter eandem causam*, illud *est* partium-expers, & infinitum. Et quo magis *est* Unum, & magis partium-expers, & *magis individuum*, eo magis etiam *est* infinitum. Potestas enim, quæ partitur, & *in partes dividuntur*, infirma jam *est*, & finita, & ipsæ potestates omnino partitæ, atq; *divisæ*, sunt omnino finitæ. Extremæ enim, & ab Uno remotissimæ *potestates*, propter partitionem, finitæ quodammodo sunt.

Primæ verò, propter expertem-partitionis-rationem, *quod partitionis sint expertes, nec in partes dividantur, sunt* infinitæ. Nam ipsa quidem partitio, dissipat, & dissolvit unius-cujusq; *rei* potestatem, & *vires*. Ipsa verò partitionis-expers-ratio *res ipsas* constringens, & conspirans, *s. e. in spiras contrahens, & colligens*, ipsam *rei cujusq; potestatem* nunquam-deficientem, & non-imminutam in se-ipsa continet.

Sed tamen ipsa secundùm magnitudinem, & secundùm multitudinem infinitas, est omnino privatio illius rationis-quę-partitionis-est-expers, & prolapsio *quædam, & casus atq; qualitas aliunde cadens, & manans*. Id enim, quod est finitum, proximè accedit ad illud, quod est partium-expers, longissimè verò distat id, quod est infinitum, quod prorsus ex Uno excesserit.

Non igitur illud, quod propter *suam* potestatem est infinitum in infinito, est propter multitudinem, vel magnitudinem, si quidem ipsa quidem infinita potestas cum ipsa partitionis-experte-ratione est *cõjuncta*. Quod verò multitudine, vel magnitudine *est* infinitum, est remotissimum ab eo, quod est partium-expers. Si igitur illud, quod est, magnitudine, vel multitudine esset infinitum, non esset infinita-potestate præditum. Atqui infinita-potestate-præditum est, non igitur propter multitudinem, vel magnitudinem est *infinitum*.

πζ'.

Πᾶν μὲν τὸ αἰώνιον, ὄν ἐστιν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὂν, αἰώνιον. καὶ γὰρ τῆς γιγνητοῖς ὑπαρχῆς πως ἔστι μέθεξις, καθ' ὃν οὐκ ἔστι ταῦτα τῆς μηδαμῶς ὄντος. ἡ δὲ μὴ ἔστι τὸ γινόμενον οὐδαμῶς ὂν, ἔστι πως ὄν. τὸ δὲ αἰώνιον, εὐδαμῆ τῆς γιγνητοῖς ὑπαρχῆ, καὶ μᾶλλον ἴσως μηδὲ τῆς κατὰ χρόνον τὸν ὅλον αἰωνιότητος μεταλήφθεν ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ αἰώνιον, ἀεί ἐστι.

LXXXVII.

OMne quidem æternum, est Ens: sed non omne Ens, *est* æternum. Etenim ipsis generatis *rebus* est quodammodo ipsius Entis communicatio, quatenus hæc non sunt id, quod nullo-modo est Ens. Si verò id, quod fit, non est ullo-modo Ens, est aliquo-modo Ens. Id verò, quod est æternum, nullo-modo *rebus* generatis inest, & præcipuè quæcunq; ne illam quidem æternitatem participant, quæ versatur in universo, totoq; tempore. Veruntamen omne æternum, semper est.

Parti-

Particeps enim eſt Ævi, quod, ipſum ſemper aliquid eſſe dat *rebus illis*, à quibus participatur. Ipſum igitur Ens à pluribus participatur, quam ipſum Ævum. Ipſum igitur Ens eſt ſupra, *vel*, *ante* ipſum Ævum. Quæcunq; enim participant Ævum, & ipſum Ens *eadem participant*. Quæ verò *participant* ipſum Ens, non etiam *illa* omnia *participant* ipſum Ævum.

LXXXVIII.

OMnino, quod verè eſt Ens, vel ante Ævum eſt, vel in ipſo Ævo, vel particeps-eſt Ævi. Quod autem ſit ante Ævum, demonſtratum-eſt. Quinetiam *eſt* in ipſo Ævo. Nam ipſum Ævum habet ipſum ſemper cum ipſo Ente, *Dictus enim eſt αἰών, q. d. ἀεὶ ὤν, i. e. ſemper Ens, ſemper exiſtens, præterea habet* & id, quod particeps-eſt Ævi. Hoc autem per communicationem ambo habet, *ſcilicet* & ipſum Semper, & ipſum Ens. Ipſum verò Ævum *habet* ipſum quidem Semper, primò, ipſum verò Ens, per communicationem. Ipſum verò primò Ens, eſt Ens.

LXXXIX.

OMne primo Ens, ex fine, & infinito eſt. Si enim infinita-poteſtate-præditum eſt, perſpicuum *eſt*, quod infinitum eſt, & hac-de-cauſa ex infinito conſtat. Si verò partium-expers *eſt*, & Uni-ſimile, hac-de-cauſa particeps-eſt finis. Quod enim particeps-eſt Unius, *illud* eſt-finitum. Atqui partium-expers *eſt*, ergo & infinita-poteſtate-præditum eſt. Ex fine igitur, & infinito eſt illud omne, quod eſt verè Ens.

XC.

ANte omnia, quæ ex fine, & infinitate conſtant, *& quæ per hæc duo ſubſiſtunt*, per ſe exiſtunt ipſe primus finis, & ipſa prima infinitas. Si enim ante quædam Entia, ſubſiſtunt ea, quæ in ſe-ipſis, *vel*, *per ſe* ſunt, ut communes omnium, & principales cauſæ, & non aliquorum: Sed omnium ſimpliciter, *& generaliter*, oportet primum ex ambobus eſſe, primum finem, & id, quod primo eſt infinitum.

Finis enim, qui *continetur* in eo, quod mixtum eſt. infinitatis eſt particeps, & ipſum infinitum *eſt particeps ipſius* finis. Unius-cujuſq; verò *rei* id, quod primum eſt, non aliud eſt, quàm *illud ipſum*, quod eſt. Non igitur oportet fini-ſimile eſſe id, quod primo eſt infinitum, & infinito-ſimilem *eſſe* primum finem. Hæc igitur primò *ſunt* ante id, quod eſt mixtum.

XCI.

OMnis poteſtas vel eſt finita, vel infinita. Sed omnis quidem finita *poteſtas* ab infinita poteſtate *manans* ſubſiſtit. Infinita verò poteſtas *manat* à prima infinitate. Nam illæ quidem poteſtates, quæ quondam, *& aliquando* fuerunt, finitæ ſunt, quoniam exciderunt ex infinitate ipſius Semper eſſe. Quæ verò *ſunt* eorum, quæ ſemper ſunt, infinitæ *ſunt*. Quia nunquam ſuam eſſentiam, *atque naturam* deſeruerunt.

Μετέχει γὰρ αἰῶνος, ὃς τὸ ἀεί τε εἶναι δίδωσιν, ὑφ' ὧν αὖ μετέχεται. τὸ ἄρα ὂν τοῦ πλείονων μετέχεται, ἢ ὁ αἰὼν. ἐπέκεινα ἄρα ἐστὶ αἰῶνος ὄν. οἷς μὲν γὰρ αἰὼν μέπεσι, καὶ ἔστιν ὄντος. οἷς δὲ ἔστιν ὄντος, οὐ πᾶσι καὶ αἰῶνος.

Πή.

Πάντως τὸ ὄντως ὂν, ἢ περὶ αἰῶνές ἐστιν, ἢ ἐν τῷ αἰῶνι, ἢ μετέχον αἰῶνος. ὅτι μὲν γάρ ἐστι περὶ αἰῶνος, δέδεικται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι. ὁ γὰρ αἰὼν, τὸ ἀεὶ μετ' ἔστιν ἔχει, καὶ τὸ μετέχον αἰῶνος. *** τοῦτο μὲν καὶ μέγιστον ἄμφω ἔχει, καὶ τὸ ἀεὶ, καὶ τὸ ὄν. ὁ δὲ αἰὼν, τὸ μὲν ἀεὶ, πρώτως, τὸ δὲ ὂν, καὶ μέγιστον. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ πρώτως ὄντως ἐστιν.

Πθ.

Πᾶν τὸ πρώτως ὂν, ἐκ πέρατός ἐστι, καὶ ἀπείρου. εἰ γὰρ ἀπροσδιωρίστως ἐστὶ, δῆλον ὅτι ἄπειρόν ἐστι, καὶ παντὴ ἐκ τοῦ ἀπείρου ὑφέστηκεν. εἰ δὲ μερὴς, καὶ ἑνοειδὴς, παντὴ πέρατος μέτεστιν. τὸ γὰρ ἑνὸς μεταλαχὸν πέπρασται· ἀλλὰ μὴν μερὴς, ἄρα καὶ ἀπροσδιώριστός ἐστιν. ἐκ πέρατος ἄρα ἐστὶ, καὶ ἀπείρου πᾶν τὸ ὄντως ὄν.

ϟ.

Πάντων τῶν ἐκ πέρατος, καὶ ἀπείρου ὑποστάντων τὸ ὑπάρχειν καθ' αὑτὸ τὸ πρῶτον πέρας, καὶ ἡ πρώτη ἀπειρία. Εἰ γὰρ τῶν ἓν ὄντων, τὰ ἐφ' ἑαυτῶν ὄντα περὶ ὑφέστηκεν, ὡς κοινὰ πάντων, καὶ ἀρχικὰ αὐτά, καὶ μὴ πάντων, ἀλλὰ πάντων ἁπλῶς, δεῖ πρῶτον ἐξ ἀμφοῖν εἶναι, τὸ πρῶτον πέρας, καὶ τὸ πρώτως ἄπειρον. τὸ γὰρ ἐν τῷ μικτῷ πέρας, ἀπείρου ἐστὶ μεταληφὸς, καὶ τὸ ἄπειρον πέρατος. τὸ δὲ πρῶτον ἑκάστου, οὐκ ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὅ ἐστιν. οὐκ ἄρα δεῖ περατοειδὲς εἶναι τὸ πρώτως ἄπειρον, καὶ ἀπειροειδὲς τὸ πρῶτον πέρας. περὶ δὲ μικτοῦ ἄρα ἔοικε πρώτως.

ϟα.

Πᾶσα δύναμις ἢ πεπερασμένη ἐστὶν, ἢ ἄπειρος. ἀλλ' ἡ μὲν πεπερασμένη πᾶσα, ἐκ τοῦ ἀπείρου δυνάμεως ὑφέστηκεν. ἡ δὲ ἄπειρος δύναμις, ἐκ τῆς πρώτης ἀπειρίας. αἱ μὲν γὰρ ποτὲ οὖσαι δυνάμεις, πεπερασμέναι εἰσὶ, τῆς δ' ἀεὶ εἶναι ἀπείρας ἐκπεπτωκυῖαι. αἱ δὲ τῶν ἀεὶ ὄντων, ἄπειροι. μηδέποτε τοῦ εἶναι ἐκπεπτωκυῖαι ὑπάρξει.

κβ'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἀπείρων δυνάμεων, μιᾶς ἐξήρτηται τῆς πρώτης ἀπειρίας, ἡ τις οὐχ ὡς μετεχομένη δυνάμις ἐστιν, οὐδὲ ἐν τοῖς δυναμένοις ὑφέστηκεν, ἀλλὰ καθ' αὑτὴν, οὖσα δύναμις καὶ μετέχειν ποιοῦσα, ἀλλὰ πάντων αἰτία τῶν ὄντων. εἰ γὰρ καὶ τὸ ὂν αὐτὸ τὸ πρῶτον ἔχει δύναμιν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἡ αὐτοδύναμις. ἔχει γὰρ καὶ πέρας· ἡ δὲ πρώτη δύναμις, ἀπειρία ἐστίν. αἱ γὰρ ἄπειροι δυνάμεις, λαχοῦσαι μετουσίαν ἀπειρίας, ἄπειροί εἰσιν.

Ἡ οὖν αὐτοαπειρία πρὸ πασῶν ἔσται δυνάμεων, διὰ ταύτην καὶ τὸ ὂν ἀπεριδυάμωτον, καὶ πάντα μετέχειν ἀπειρίας. οὔτε γὰρ τὸ πρῶτον ἡ ἀπειρία (μέτρον γὰρ πάντων ἐκεῖνο, πάγαθὸν ὑπάρχον, καὶ ἕν) οὔτε τὸ ὄν. οὐ πέρας γὰρ τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἀπειρία. μεταξὺ ἄρα τοῦ πρώτου, καὶ τοῦ ὄντος, ἡ ἀπειρία πάντων αἰτία τῶν ἀπεριδυνάμων, καὶ αἰτία πάσης καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἀπειρίας.

κγ'.

Πᾶν τὸ ἄπειρον ἐν τοῖς οὖσιν, οὔτε τοῖς ὑφεστηκόσιν ἄπειρόν ἐστιν, οὔτε ἑαυτῷ. ᾧ γὰρ ἄπειρον ἕκαστον, τούτῳ καὶ ἀπεῖρηται τὸ ἄρχειν· καὶ ἡ ἐν ἐκείνοις, ἑαυτῷ τι ἄγνωστον, καὶ πᾶσι πᾶσι.

Μόνοις δὴ λείπεται τοῖς καταδεεστέροις ἄπειρον εἶναι, τὸ ἐν ἐκείνοις ἄπειρον, ὧν ἐστερήθησαν τῇ δυνάμει πάσῃ ὥστε πᾶσιν αὐτὸ ἀπεῖληφεν ἄρχειν. καὶ γὰρ ἐφ' ἑαυτοῦ ἐκεῖνο πρὸς αὐτὸ κινεῖται, ἀλλ' ἔχει πάντως ἀπ' αὐτοῦ ἐξηρημένον. καὶ ἐστὶ πάντα ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔχει τι κρύφιον τοῖς δεδυπόροις καὶ ἀκαταλήπτον.

Κἂν ἐξελίττῃ τὸ ἐν αὐτοῖς δυνάμεις, ἀλλ' ἔχει τι δι' ἕνωσιν ἀπερίβλητον, σωτικὸν περαμένον, ἐκβεβηκὸς τῆς ἐκείνων αἱρέσεως, ἑαυτὸ δὲ πωλέχον, καὶ ὁρίζον, οὐκ αὐταῖς ἄπειρον ἄρχοι, οὐδὲ πολλῷ μᾶλλον τοῖς ὑπερκειμένοις, μοῖραν ἔχον τῆς ἐν ἐκείνοις ἀπειρίας. ἀπείρονται γὰρ αἱ τῶν ὁλικωτέρων δυνάμεις, ὁλικώτεραι οὖσαι, καὶ ἐγκυτέρω πεπηγμέναι τῆς πρώτης ἀπειρίας.

κδ'.

Πᾶσα μὲν αἰδιότης, ἀπειρία τίς ἐστιν. οὐ πᾶσα δὲ ἀπειρία, αἰδιότης. πολλὰ γὰρ τῶν ἀπείρων, οὐ λαχὸν τὸ ἀεὶ ἔχειν τὸ ἄπειρον, ὥσπερ καὶ ἡ κατὰ τὸ ποσὸν ἀπειρία, καὶ ἡ κατὰ πηλίκον, καὶ ἡ τῆς ὕλης ἀπειρία.

XCII.

OMnis multitudo infinitarum poteſtatum, ex una prima infinitate pendet, quæ non ut participata poteſtas eſt, neq; ſubſiſtit in ijs, quæ poſſunt *aliquid efficere*: Sed per ſe, nullius participantis exiſtens poteſtas: ſed omnium Entium *exiſtens* cauſa. Quamvis enim & ipſum Ens, quod eſt primum, poteſtatem habeat: non tamen eſt ipſa per-ſe-ſubſiſtens-poteſtas. Habet enim etiam finem. Prima verò poteſtas, eſt infinitas. Nam infinitæ poteſtates, propter communionem infinitatis, *ſunt* infinitæ.

Ergo illa per-ſe-ſubſiſtens-infinitas, erit ante omnes poteſtates, propter, quam & ipſum Ens *eſt* infinita-poteſtate-præditum, & omnia participant infinitatem. Neq; enim id, quod primum eſt, eſt ipſa infinitas (Illud enim *primum, eſt* omnium menſura, quoniam *eſt* ipſum Bonum, & Unum) Neq; *eſt* ipſum Ens. Hoc enim *eſt* infinitum, non autem infinitas. Inter igitur illud, quod eſt Primum, & ipſum Ens, ipſa infinitas *eſt* omnium infinita poteſtate-præditorum cauſa, & cauſa omnis etiam infinitatis, quæ eſt in ipſis Entibus.

XCIII.

OMne infinitum in ipſis Entibus, neq; ſuperioribus eſt infinitum, neq; ſibi-ipſi. Quo enim unum-quodq; eſt infinitum, hoc ipſo etiam eſt incircumſcriptum. Omne verò, quod in illis eſt, illud ſibi-ipſi etiam eſt-definitum, & omnibus ante ipſum *exiſtentibus*.

Solis igitur reſtat *deterioribus*, ac inferioribus infinitum eſſe, quod in illis eſt infinitum, ſupra quę explicatum eſt ipſa poteſtate adeo, ut omnibus ſit ejus comprehendendi facultate-carens. Quamvis enim quantumvis illa ad ipſum dirigantur, & *contendant*, attamen habet prorſus ab ipſis *naturam ſeparatam*, & *ex ipſis* exemptam. Et quamvis omnia ingrediantur in ipſum, attamen habet aliquid occultum ſecundis, & incomprehenſum.

Et quamvis explicet poteſtates, & *vires comprehenſas* in ſe-ipſo, tamen habet aliquid propter unionem, ac *unitatem*, inſuperabile, in-ſpiras-contractum, excedens ex illorum explicatione, ſe-ipſũ verò continens, & finiens, *atq; finibus circumſcribens*, nequaquam ſibi-ipſi infinitum erit, neque multo magis, *i. e. & multo minùs erit infinitum* ipſis ſuperioribus, portionem habens infinitatis in illis *exiſtentiis*. Univerſaliorum enim *rerum* poteſtates *ſunt* infinitiores, quia ſunt univerſaliores, & propiùs ipſam primam infinitatem collocatæ.

XCIV.

OMnis quidem æternitas, eſt infinitas quædam. Non omnis verò infinitas, *eſt* æternitas. Multa enim infinita, non propter ipſum Semper habent ipſum infinitum, ut & ipſa ſecundùm ipſum quantum, *vel, ſecundum ipſam quantitatem*, infinitas, & illa ſecundùm magnum, *i. e. ſecundum magnitudinem infinitas*, & ipſa materiæ infinitas.

Et

Et ſi quid aliud *eſt* hujuſmodi, quod ſit infinitum vel propter ſuam naturam, quæ percurri non poteſt, vel propter indefinitam ſuæ eſſentiæ vim. *** Quod *autem res ita ſe habeat, ut diximus, ex iis, quæ dicta ſunt, eſt* perſpicuum. Quod enim nunquam deficit, *eſt* infinitum. Illud enim *dicitur infinitum*, quod hypoſtaſin, *atq; naturam* nunquam-deficientem habet. Ergo ipſa infinitas eſt ante æternitatem. Quod enim plurium conſtituendorum vim habet, & *quod eſt* univerſalius, *illud* eſt principalior-cauſa. Ergo prima infinitas eſt ante ipſum Ævum, & ipſa per-ſe-ſubſiſtens-infinitas *eſt* ante Ævum.

XCV.

OMnis poteſtas, quæ ſingularior eſt, *eſt* infinitior eâ, quæ multiplicatur. Si enim prima infinitas, quæ Uni per-cognationem-conjunctior-eſt, ad Unius poteſtates proximè accedit, *ergo* illa, quæ recedit, *ac remota eſt* ab illo *Uno*, magis *eſt* infinita. Quum enim multiplicatur, amittit ſuam uni-ſimilem-formam, in qua manens, apud alias *poteſtates* habebat excellentiam, quia continetur propter partium-expertem-rationem. Etenim in ipſis partitis, *dividuiſq; rebus* ipſæ poteſtates, congregatæ quidem, multiplicantur, partitæ verò, *ac in partes diviſæ*, debilitantur, *ac infirmantur*.

XCVI.

OMnis finiti corporis poteſtas, quæ eſt infinita, eſt incorporea. Si enim corporea *eſſet*, ſi quidem corpus hoc *eſſet* infinitum, eſſet in finito infinitum. Si verò finitum, ergo non quatenus *eſt* corpus, eatenus, *& ideo* poteſtas eſt. Si enim quatenus *eſt* corpus, *eatenus* eſt-finitum, quatenus verò *eſt* poteſtas, *eatenus eſt poteſtas* infinita, non erit, quatenus *eſt* corpus, poteſtas. Incorporea igitur *eſt* illa poteſtas, quæ eſt in corpore finito, quia ineſt infinita.

XCVII.

OMnis principalis cauſa, quæ eſt in una-quaque ſerie, omni, *totiq; ſeriei* ſuam impertit proprietatem. Et quod eſt illa *cauſa* primò, hoc eſt iſta *ſeries* per ſummiſſionem, *atq; ſubjectionem*. Si enim *principalis cauſa* præeſt toti ſeriei, & omnia cognata collocata-ſunt cum ipſa, perſpicuum igitur *eſt*, quod omnibus unicam Ideam, propter quam ſub eâdem ſerie collocatur, illa *principalis cauſa* dat. Vel enim ſine-cauſa omnia participant ſimilitudinem, *quam habent* cum illa *principali cauſa*, vel ab illa *manat* ipſum Idem, *ipſa Identitas, quæ eſt* in omnibus. Sed illud ſine-cauſa *eſt* impoſſibile.

Nam nullo modo fieri poteſt, ut aliquid ſine cauſa fiat. Quod enim *eſt* ſine-cauſa, *illud eſt* etiam ſpontaneum, *quia ſua ſponte venit, accidit, & eſt fortuitum.* Spontaneum verò nunquam fuerit *in illis rebus*, in quibus eſt ordo *certus*, & mutua-cohærentia, & ipſum Semper eodem-modo.

Ab illa igitur *principali cauſa*, omnis ſeries accipit illius *principalis cauſæ* proprietatem hypoſtaſeôs, *atq; naturæ, per quam ſubſiſtit*. Si verò *proprietatem accipit* ab illa, perſpicuum *eſt*, quod cum ſummiſſione, *vel, cum ſubjectione*, & conveniente ſecundis fundamento, *eam accipit*.

Καὶ ἔτι ἄλλο τοιοῦτον, ἢ λέγε τὸ ἀδιεξίτητον ἄπειρον ὑπάρχον, ἢ λέγε τὸ ἀόριστον τῆς οὐσίας. ὅτι *** δῆλον. τὸ γὰρ μηδέποτε ἐκλεῖπον, ἄπειρον. πῶτον δὲ τὸ ἀεὶ τῷ ὑπάρχειν ἀνέκλειπτον ἔχον. ἡ ἄρα ἄπειρία πρὸ τῆς αἰδιότητός ἐστι. τὸ γὰρ πλείονων ὑποστατικὸν, καὶ ὁλικώτερον, αὐτῷ πρόεστιν. ἐπείπερ ἄρα ἐστὶν αἰὼν ὁ πρώτη ἀπειρία, ἡ καὶ αὐτοπρεπὴς πρὸ αἰῶνός ἐστιν.

ϰε΄.

Πᾶσα δύναμις ἐνιαυτέρα οὖσα, τῆς πληθυομένης ἀπείρεσα. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἀπειρία ἐν οἷς ἐγγυτάτω τῶν δυνάμεων ἡ τῷ ἑνὶ συγγενεστέρα, τῆς ἀφισταμένης ἐκείνου μᾶλλον ἄπειρόν ἐστιν. πληθυομένη γὰρ ἀποβάλλει τὸ ἑνοειδὲς, ἐν ᾧ μένουσα, τῶν πρὸς τὰς ἄλλας ἔχει ὑπεροχὴν, σωιχομένη γὰρ τῷ ἀμέρειαν. καὶ γὰρ ἐν ταῖς μερίστοις αἱ δυνάμεις σωιζόμεναι μὲν, πολλαπλασιάζονται, μερίζομεναι δὲ, ἀμυδρεῦνται.

ϰϛ΄.

Παῦτος πεπερασμένου ζώματός ἐστιν ἡ δύναμις ἄπειρος οὖσα, ἀσώματός ἐστιν. εἰ γὰρ σωματικὴ, εἰ μὲν τὸ σῶμα πῶτον ἄπειρον, ἔσται ἐν πεπερασμένῳ ἄπειρον. Εἰ δὲ πεπερασμένον, οὐ καθὸ σῶμα, ἄρα καὶ πῶτον δύναμίς ἐστιν. εἰ γὰρ ἦν σῶμα, πεπέρανται, ἢ ἦν δύναμις, ἄπειρος, οὐκ ἔστιν, καθὸ σῶμα, δύναμις. ἀσώματος ἄρα ἡ ἐν τῷ πεπερασμένῳ σώματι δύναμις, ἐνοῦσα ἄπειρος.

ϰζ΄.

Παῦ τὸ καθ' ἑκάστω σειρὰν ἀρχικὸν αὔλιον, τῇ σειρᾷ πάσῃ τῆς ἑαυτοῦ μεταδίδωσιν ἰδιότητος. καὶ ὅ ἐστιν ἐκεῖνο πρώτως, πῶτόν ἐστιν αὖτη καθ' ὕφεσιν. εἰ γὰρ ἡγεῖται τῆς ὅλης σειρᾶς, καὶ πάντα τὰ σύστοιχα πρὸς αὐτὸ σωπτακται, δῆλον δὴ ὅτι πᾶσι τῷ μίαν ἰδέαν, καθ' ἣν ὑπὸ τῷ αὐτῷ πτακται σειρὰν, ἐκεῖνο δίδωσιν. ἢ γὰρ αἰσαπῶς πάντα τῆς πρὸς ἐκεῖνο μετέχει ὁμοιότητος, ἢ ἀπ' ἐκείνου τὸ ταὐτὸν ἐν πᾶσιν. ἀλλὰ τὸ αἰσαπῶς ἀδύνατον.

Τὸ γὰρ αἰσαπῶς, οὐ καιρόν. τὸ δὲ αὐτόματον, ἐν οἷς τάξις ἐστὶ, καὶ ἀλληλουχία, καὶ τὸ ἀεὶ ὡσαύτως, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο.

Ἀπ' ἐκείνου ἄρα τῷ ἰδιότητα τῆς ἐκείνου ὑποστάσεως πᾶσα δέχεται ἡ σειρά. εἰ δὲ ἀπ' ἐκείνου, φανερὸν ὅτι μὴ ὑφέσεως, καὶ τῆς προσηκούσης τοῖς δευτέροις ὑποστάσεως.

ἢ γὰρ ὁμοίως ἔν τι τῷ ἡγουμένῳ, καὶ ἐν τοῖς δευτέροις ἡ ἰδιότης ὑπάρχῃ, καὶ πως τὸ μὲν, ἡγεῖται, τὸ δὲ, μετ' ἐκεῖνο τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν. ἢ ἀνομοίως. καὶ εἰ τύχοι, δῆλον ὡς ἀφ' ἑνὸς τῷ πλήθει τὸ πᾶσιν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν. καὶ δευτέρως ἐστὶν ἐν τῷ πλήθει, τὸ πρώτως ἐν τῷ ἑνὶ προϋπάρχον ἰδίωμα τῆς σειρᾶς ἐξαίρεσιν.

ϟη'.

Πᾶν ἄπειρον χωριστὸν, παντελὲς ἐστιν, ἅμα καὶ οὐδαμοῦ. τῇ μὲν γὰρ μεταδόσει τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ἐστὶ παντελές. πῶς γάρ ἐστιν ἄπειρον τὸ πληρωτικὸν τῶν μεταλαγχανόντων αὐτῆς πεφυκότων, καὶ ἀρχικὸν τῶν δευτέρων πάντων, καὶ παρὸν πᾶσι, [l. πάσαις] ταῖς τῶν ἐλλάμψεων γονίμοις προόδοις. τῇ δὲ ἀμίκτῳ πρὸς τὰ ἐν τόπῳ ὄντα οὐσίᾳ, καὶ τῇ ἐξῃρημένῃ καθαρότητι, οὐδαμοῦ ἐστιν. εἰ γὰρ χωριστόν ἐστιν, ὑπερίδρυται πάντων.

Οὕτως καὶ ἐν οὐδενί ἐστι τῶν ἑαυτοῦ κατωδεεστέρων. εἰ μὲν γὰρ παντελὲς μόνον ἦν, ἄπειρον μὲν εἶναι οὐκ ἐκωλύετο, καὶ ἐν πᾶσιν εἶναι τοῖς μετέχουσι. πρὸ πάντων δὲ οὐκ ἂν ἦν χωριστῶς. εἰ δὲ οὐδαμοῦ δὲ παντελοῦς χωρὶς, πρὸ πάντων μὲν εἶναι οὐκ ἐκωλύετο, καὶ μηδενὸς εἶναι τῶν ὑποδεεστέρων.

Ἐν πᾶσι δὴ οὐκ ἂν ἦν, ὡς τὰ ἄπειρα πέφυκεν ἐν τοῖς ἀπείροις εἶναι, ταῖς ἑαυτῶν ἀφθόνοις μεταδόσεσιν. ἵν' οὖν καὶ ἄπειρον ὑπάρχῃ, ἐν πᾶσιν ἢ τοῖς δυνατοῖς μέρεσι μετέχειν, καὶ χωριστὸν ὂν ἐφ' ἑαυτοῦ, πρὸ πάντων ἢ τῶν ἀπ' αὐτοῦ πληρουμένων, παντελὲς ἐστιν, ἅμα καὶ οὐδαμοῦ. καὶ οὐ μέρει μὲν, παντελὲς, μέρει δὲ, οὐδαμοῦ.

Καὶ οὕτως γὰρ ἂν αὐτὸ ἑαυτοῦ διεστασμένον ἦν, καὶ χωρὶς, ἅπερ τὸ μὲν αὐτοῦ, παντελὲς ἐν πᾶσι, τὸ δὲ, οὐδαμοῦ, καὶ πρὸ πάντων. ἀλλ' ὅλον παντελὲς, καὶ οὐδαμοῦ ὡσαύτως. καὶ γὰρ τὰ μετέχειν αὐτοῦ δυνάμενα, ὅλῳ συντυγχάνῃ, καὶ ὅλον ἑαυτοῖς εὑρίσκῃ παρὸν, κἀκεῖνο ὅλον ἐξῄρηται. τὸ γὰρ μεταλαχὸν, οὐκ ἐκεῖνο ἐν ἑαυτῷ καταπέπηγεν, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνου μετέχει, ὅσον χωρῆσαι δυνάται.

Καὶ οὐδὲ τὸ μεταδιδόναι αὐτοῦ στενοχωρεῖται, ταῖς τῶν πλειόνων μεθέξεσι χωρὶς ὄν. οὐδὲ τὰ μετέχοντα ἐλλιπῶς μεταλαγχάνῃ, παντελοῦς ὄντος μεταδιδόντος.

ϟθ'.

Πᾶν ἀμέθεκτον, ἢ ἀμεθεκτόν ἐστι, τούτῳ ἀπ' ἄλλης αἰτίας οὐχ ὑφίσταται. ἀλλ' αὐτὸ ἀρχή ἐστι, καὶ αἰτία τῶν μετεχομένων πάντων. καὶ οὕτως ἀρχὴ πάσης καθ' ἑκάστην σειρὰν ἀγέννητος.

Vel enim similiter & in ipsa principali *causa*, & in secundis hæc proprietas inest, & quodammodo hæc quidem *principalis causa secundis* præest, illæ vero *causæ secundæ*, potit illam *principalem causam*, *suam* hypostatin sunt sortitæ. Vel dissimiliter. Et si *detur* hoc, perspicuum *est*, quod ab Uno ipsum Idem *est* multitudini, *i. e. quod ab Uno manans Identitas ad multitudinem accedit*: Sed non contrà. Et secundò est in ipsa multitudine, illa proprietas, quæ primò præexistit in Uno, exempta ex ipsa *rerum* serie.

XCVIII.

OMnis causa separabilis, *& separata*, ubiq; simul & nusquam est. Nam propter quidem suæ facultatis communicationem, est ubiq;. Hæc enim est causa, quæ replet, *& complet* ea, quæ ipsam participare naturaliter solent, & quæ secundis omnibus præest, & quæ adest omnibus fœcundis illustrationum progressibus. Propter vero essentiam non-mixtam cum rebus, quæ sunt in loco, & propter eximiam puritatem, nusquam est. Si enim separabilis, *& separata* est, est collocata supra omnia.

Similiter etiam in nullo est eorum, quæ sunt inferiora ipsa. Sive enim ubiq; tantùm esset, causa quidem esse non impediretur, *pro, sine ullo impedimento causa quidem esset*, & *nihil esset, quod prohiberet ipsam* esse in omnibus *cum* participantibus. Non esset vero separabiliter, *& separatum* ante omnia. Sive nusquam *esset*, sine ipso ubique, ante omnia quidem esse non prohiberetur, & nullius esse eorum, quæ sunt inferiora.

In omnibus verò non esset, ut causæ naturaliter solent esse in causis, per suas abundantes communicationes. Ut igitur & causa existens, in omnibus sit ijs, quæ possunt *eam* participare, & separata existens in se-ipsa, sit ante omnia, quæ replentur, *& complentur* ab ipsa, ubique est, simul & nusquam. Et non parte quidem, ubiq;, parte verò, nusquam.

Sic enim ipsa à se-ipsa divulsa esset, & separata, si quidem altera quidem ipsius *pars esset* ubiq; in omnibus, altera verò, nusquam, & ante omnia. Sed Totum ubiq; *sic esset*, & nusquam eodem modo: Etenim quæ participare possunt ipsum *Totum*, in Totum incidunt, & Totum secum præsens inveniunt, & illud Totum *ex aliis* exemptum est. Id enim, quod *rem aliquam* participat, non etiam illam in se-ipso collocat: Sed ab illa participat, quantum capere potest.

Et neq; ipsius *cum aliis* communicatio coarctatur, *& angustatur*, quamvis ob plurium participationem, *atq; communionem* sit separatim. Neq; ea, quæ participant *aliquid*, per defectum, *& minus, quàm oportet, id* participant, cum ubiq; sit illud, quod impertit *sua bona illis, quæ participant ipsa*.

XCIX.

OMne, quod imparticipabile, quatenus est imparticipabile, eatenus ab alia causa non *manat*, neq; subsistit. Sed ipsum est principium, & causa eorum omnium, quæ participantur. Et ita principium omne in una-quaq; serie non-generatum est.

Si

Si enim eſt imparticipabile in ſua ſerie, primas *partes, & principatum* eſt ſortitum, neq; progreditur ab alijs. Non enim amplius eſſet primum, ſi proprietatem iſtam (propter quam eſt imparticipabile) ab aliquo alio *manantem* ſuſciperet. Si verò alijs eſt inferius, & ab illis progreditur, non quatenus eſt imparticipabile, eatenus progreditur: Sed quatenus *aliquid* participat. A quibus enim eſt-profectum, horum profecto particeps-eſt, & quorum particeps-eſt, hæc non ſunt primò. Quod verò eſt imparticipabile, hoc primo eſt. Non igitur quatenus *eſt* imparticipabile, eatenus à cauſa *manat*, & eſt. Quatenus enim à cauſa *manat*, participans eſt, neq; imparticipabile *eſt*. Quatenus verò *eſt* imparticipabile, *eſt* cauſa eorum, quæ participantur, & non *illud* ipſum, quod aliorum eſt-particeps.

C.

OMnis univerſorum ſeries ad imparticipabilem cauſam, & principium dirigitur, *contendit, & refertur*. Omnia verò, quæ ſunt imparticipabilia, ex uno *rerum* omnium principio pendent. Si enim una-quæq; ſeries idē aliquid patitur, *ergo* eſt in unaquaq; aliquid, quod principatum obtinet, quod *eſt* ipſa Identitatis cauſa. Ut enim omnia Entia ab Uno *manant*, ſic & omnis ſeries ab Uno *manat*. Rurſus verò omnes imparticipabiles Unitates, ad Unū reducuntur. Quoniam omnes Uni per-proportionem-reſpondent, *eiq; ſimiles ſunt*.

Quatenus igitur idem aliquid & iſtæ patiuntur *propter* ipſam cum Uno proportionem, *& ſimilitudinem*, eatenus ipſarum reductio fit ad Unum. Et quatenus quidem omnes *Unitates* ab Uno *manant*, harum nulla principium eſt: Sed ut ab illo principio *manans* Quatenus verò una-quæq; *Unitas eſt* imparticipabilis, eatenus una-quæq; principium *eſt*. Cùm igitur aliquorum ſint principia, ex omnium principio pendent. Omnium enim principium eſt *illud*, quod omnia participant.

Participant autem illud ſolum, quod ubique primum eſt. Alia verò *participant* non omnia: Sed quædam. Quamobrem etiam illud *eſt* ſimpliciter primum, alia verò, ad quendam quidem ordinem *relata*, ſunt prima, ſimpliciter verò, non *ſunt* prima.

CI.

OMnibus, quæ Mentem participant, præeſt imparticipabilis Mens. Et illis *omnibus*, quæ vitam *participant præeſt* ipſa vita, & ijs quæ *participant* ipſum Ens, *præeſt* illud Ens *primum*. In his verò ipſis, ipſum quidem Ens, *eſt* ante vitam. Vita verò, ante Mentem. Quoniam enim in uno-quoq; ordine ipſorum Entium, ante illa, quæ participantur, ſunt ea, quæ ſunt imparticipabilia, oportet ante intellectualia eſſe ipſam Mentem, & ante ea, quæ vivunt, ipſam vitam, & ante ipſa *ſecunda* Entia, illud Ens *primum*. Quoniam autem illud, quod eſt plurium cauſa, præcedit, *& honoratius eſt*, quàm illud, quod pauciorum *eſt cauſa*, in illis, ipſum quidem Ens, erit primum. Omnibus enim adeſt, quibus *eſt* vita, & Mens. Omne enim vivens, etiam intelligentiæ particeps eſt neceſſariò. Non tamen etiam contrà.

Εἰ γάρ ἐστιν ἀμέθεκτον ἐν τῇ οἰκείᾳ σειρᾷ, τὸ πρωτιστον ἔλαχε, καὶ εὐ πρόεισιν ἀπ' ἄλλων. εὐ γὰρ ἂν ἦν πρῶτον ἔτι, τὴν ἰδιότητα ταύτην (καθ' ἣν ἐστιν ἀμέθεκτον) παρ' ἄλλου τινὸς ὑποδεχόμενον. ἀ δὲ ἄλλων ἐστὶ καὶ δεύτερον, καὶ ἀπ' ἐκείνων πρόεισιν, οὐχ ἧ ἀμέθεκτόν ἐστι, ταύτῃ πρόεισιν, ἀλλ' ἧ μετέχει. ἀφ' ὧν γὰρ ὥρμηται, τούτων δήπου μετέχει, καὶ ὧν μετέχει, τοῦτο οὐκ ἔστι πρώτως. ὃ δὲ ἀμέθεκτόν ἐστι, τοῦτο πρώτως ἐστίν. οὐκ ἄρα ἧ ἀμέθεκτον, ταύτῃ ἀπ' αἰτίας ἐστίν. ἧ μὲν γὰρ ἀπ' αἰτίας, μετέχει ἐστὶ, καὶ οὐκ ἀμέθεκτον. ἧ δὲ ἀμέθεκτόν, μετεχομένων αἴτιον, καὶ οὐκ αὐτὸ μετέχον ἄλλων.

P'.

Πᾶσα σειρὰ τῶν ὅλων, εἰς ἀμέθεκτον αὐτῶν, καὶ ἀρχικὸν ἀναλύεται. πάντα γὰρ τὰ μεθεκτὰ, τῆς μιᾶς ἐξήρτηται τῶν πάντων ἀρχῆς. εἰ γὰρ ἑκάστη σειρὰ ταυτόν τι πέπονθεν, ἔστι τι ἐν ἑκάστῃ ἡγεμονοῦν, τὸ τῆς ταυτότητός ἐστιν αἴτιον. ὡς γὰρ τὰ ὄντα πάντα ἀφ' ἑνὸς, οὕτω καὶ πᾶσα σειρὰ ἀφ' ἑνός. πῶσαι δὴ αἱ ἀμέθεκτοι μονάδες, εἰς τὸ ἓν ἀναγόνται. διὸ πῶσαι τῷ ἑνὶ ἀνάλογον.

Ἧ οὖν ταυτόν τι καὶ αὐτὰς πεπόνθασι τῷ πρὸς τὸ ἓν ἀναλογίαν, ταύτῃ εἰς τὸ ἓν αὐτῶν ἡ ἀναγωγὴ γίνεται. καὶ ἧ μὲν διὸ ἕνεκα πᾶσαι, εὐδαιμία πάντων ἀρχή ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἀπ' ἀρχῆς ἐκείνης. ἧ δὲ ἑκάστη ἀμέθεκτον, ταύτῃ ἀρχὴ ἑκάστη. ἵναν οὖν ἀρχαὶ οὖσαι, τῆς πάντων ἀρχῆς ἐξήρτηνται. πάντων γὰρ ἀρχή ἐστιν, ἧς πάντα μετέληφε.

Μετέληφε δὲ μόνου πάντα τὸ πρώτου. τῶν δὲ ἄλλων οὐ πάντα, ἀλλὰ πινά. διὸ καὶ τὸ ἁπλῶς πρῶτον ἐκεῖνο, τὰ δὲ ἄλλα, πρός τινα μὲν πάντα ἐστὶ πρῶτα, ἁπλῶς δὲ, οὐ πρῶτα.

Pa'.

Πάντων τῶν νοῦ μετεχόντων ἡγεῖται ὁ ἀμέθεκτος νοῦς, καὶ τῶν τῆς ζωῆς, ἡ ζωὴ, καὶ τῶν ὄντων, τὸ ὄν. αὐτὴν δὲ τούτων, τὸ μὲν ὂν, πρὸ τῆς ζωῆς. ἡ δὲ ζωὴ, πρὸ τοῦ νοῦ. διὸ μὲν γὰρ ἐν ἑκάστῃ τάξει τῶν ὄντων, πρὸ τῶν μετεχομένων ἐστὶ τὰ ἀμέθεκτα, δεῖ πρὸ τῶν νοερῶν εἶναι τὸν νοῦν, καὶ πρὸ τῶν ζώντων, τὴν ζωὴν, καὶ πρὸ τῶν ὄντων, τὸ ὄν. διὸ δὲ προηγεῖται τὰ τῶν πλειόνων αἴτια, ἢ τὰ τῶν ἐλαττόνων, ἐν ἐκείνοις τὸ μὲν ὂν, ὅτιπερ πρῶτον. πᾶσι γὰρ πάρεστιν, οἷς ζωὴ, καὶ νοῦς. ζῶν γὰρ πᾶν, καὶ νοητικῶς μέτοχον ἐστιν ἐξ ἀνάγκης. οὐκ ἔμπαλιν δέ. πολλὰ γὰρ ζῇ μόνον, ζῇ, καὶ νοεῖ. οὐδέτερα δὲ, ἡ ζωὴ

πᾶσι γὰρ οἷς νοῦς μέτεστι, καὶ ζωῆς μέτεστιν, οὐκ ἔμπαλιν δέ. πολλὰ γὰρ ζῇ μόνα. γνώσεως δὲ ἄμοιρα λοιπὰ πάντα. τρίτον δὲ ὁ νοῦς.

Πᾶν γὰρ τὸ γνωστικὸν ὑπάρχον, καὶ ζῇ, καὶ ἔστιν. εἰ οὖν πλειόνων αἴτιον τὸ ὄν, ἐλαττόνων δὲ, ἡ ζωὴ, καὶ ἔτι ἐλαττόνων ὁ νοῦς, πρώτιστον τὸ ὄν, εἶτα ζωὴ, εἶτα νοῦς.

ρβ'.

Πάντα τὰ ὑπαρκτὰ ὄντα, ἐκ πέρατός ἐστι, καὶ ἀπείρου, διὰ τὸ πρώτως ὄν. πάντα δὲ τὰ ζῶντα, ἑαυτῶν κινητικά ἐστι. διὰ τὴν ζωὴν τὴν πρώτην. πάντα δὲ τὰ γνωστικὰ, γνώσεως μετέχει, διὰ τὸν νοῦν τὸν πρῶτον. εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάστου σπέρμα ἀμιθὲς ὂν, τῆς οἰκείας ἰδιότητος πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν αὐτὴν σειρὰν μεταδίδωσι, δῆλον ὡς ὅπερ καὶ τὸ ὂν τὸ πρῶτον, μεταδίδωσι πᾶσι πρῶτον, ἅμα καὶ ἀπείρίας, μικτὸν ὑπάρχον ἐκ τούτων πρώτως.

καὶ ἡ ζωὴ τῆς παρ' ἑαυτῆς κινήσεως. καὶ γὰρ ἡ ζωὴ, πρώτη πρόοδός ἐστι, καὶ κίνησις ἀπὸ τῆς μονίμου καὶ ὄντως ὑποστάσεως. καὶ ὁ νοῦς, τῆς γνώσεως. πάσης γὰρ γνώσεως ἡ ἀκρότης ἐστὶν ἐν νῷ. καὶ νοῦς τὸ πρῶτον γνωστικόν.

ργ'.

Πάντα ἐν πᾶσιν. οἰκείως δὲ ἐν ἑκάστῳ. καὶ γὰρ ἐν τῷ ὄντι καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἐν τῇ ζωῇ, τὸ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν, καὶ ἐν τῷ νῷ, τὸ εἶναι, καὶ τὸ ζῆν. ἀλλ' ὅπου μὲν, νοερῶς, ὅπου δὲ, ζωϊκῶς, ὅπου δὲ, ὄντως ὄντα πάντα.

Ἕπεται γὰρ ἕκαστον ἢ καθ' αὑτὸ εἶναι, ἢ καθ' ὑπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν, ἐν τῷ πρώτῳ τὰ λοιπὰ καθ' αὑτὰ ἐστι. καὶ ἐν τῷ μέσῳ. τὸ μὲν πρῶτον. κατὰ μέθεξιν. τὸ δὲ τρίτον, καθ' αὑτὰ, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ, τὰ πρὸ αὐτοῦ, κατὰ μέθεξιν.

Καὶ ἐν τῷ ὄντι ἄρα ζωὴ πρόληπται, καὶ νοῦς. ἑκάστου δὲ κατὰ τὴν ὑπαρξιν χαρακτηριζομένου, καὶ οὔτε κατὰ τὴν αὐτὰ (ἄλλων γάρ ἐστιν αὐτὰ) οὔτε κατὰ τὴν μέθεξιν (ἀλλαχόθεν γὰρ ἔχει ταῦτα, οὗ μετείληφεν) ὄντως ἐστιν ἐκεῖ καὶ τὸ ζῆν, καὶ τὸ νοεῖν, ζωὴ οὐσιώδης, καὶ νοῦς οὐσιώδης. καὶ ἐν τῇ ζωῇ κατὰ μέθεξιν μὲν, τὸ εἶναι, καθ' αὑτὰ δὲ, τὸ νοεῖν. ἀλλὰ ζωϊκῶς ἑκάτερον. κατὰ ταῦτα γὰρ ἡ ὑπαρξις. καὶ ἐν τῷ νῷ καὶ ἡ ζωὴ. καὶ ἡ οὐσία, κατὰ μέθεξιν, καὶ νοερῶς ἑκάτερον. καὶ γὰρ τὸ εἶναι ἀπὸ νοῦ, καὶ ἡ ζωὴ, γνῶσις.

Multa enim vivunt quidem, vivunt, & intelligunt: secunda verò *est* in ipsis vita Omnia enim, quæ Mentem participant, vitam etiam participant, non contrà verò. Multa enim vivunt quidem, cognitionis verò expertia relinquuntur. Tertia verò, Mens *est*.

Omne enim, quod quomodocunq; cognitione-prædituum *est*, & vivit, & est. Si igitur ipsum Ens, *est* plurium causa pauciorum verò, ipsa Vita, & longè pauciorum, ipsa Mens, *ergo* primum *est* ipsum Ens, deinde Vita, deinde Mens, *pro*, *ipsum Ens*, *est primum*, *ipsa Vita*, *est secunda*, *Mens verò*, *tertia*.

CII.

OMnia, quæ quomodocunq; sunt, ex fine sunt, & infinito, propter illud primo Ens. Omnia verò viventia, se--ipsa movent, propter illam primam vitam. Omnia verò, quæ cognoscendi-facultatem-habent, cognitionem participant, propter illam primam Mentem. Si enim id, quod in una-quaque serie est imparticipabile, suam proprietatem impertit omnibus, quæ sunt sub eâdem serie, perspicuum *est* profectò, quod & illud primum Ens omnibus finem, simul & infinitatem impertit, quod ex his primo sit mixtum. Et ipsa vita motum apud se *existentem*, *suam participantibus impertit*.

Etenim ipsa vita est primus progressus, & motus ab illa stabili ipsius Entis hypostasi, *atq; natura*. Et ipsa Mens cognitionem *impertit* Omnis enim cognitionis summitas est in Mente Et Mens *est* illud primum, quod--cognoscendi--facultate-prædituum-est.

CIII.

OMnia *sunt* in omnibus. Proprièverò, *sunt* in uno quoque. Etenim in ipso Ente *est* & Vita, & Mens, & in ipsa Vita *est* ipsum Esse, & ipsum Intelligere, & in ipsa Mente *est* ipsum Esse, & ipsum Vivere. Sed *hæc* alicubi quidem, intellectualiter *sunt*, alicubi verò, vitaliter, alicubi verò, *sunt* verè Entia omnia.

Quoniam enim unum-quodq; est vel per causam, vel per essentiam, vel per communionem, & in ipso primo reliqua sunt per causam, & in ipso medio. Ipsum quidem primum, per communionem, tertium verò, per causam, & in tertio, ea, quæ sunt ante ipsum, per communionem.

Ergo & in ipso Ente Vita primum-sumpta-est, & Mens. Cùm verò unum-quodq; secundum *suam* essentiam figuretur, neq; per causam *notetur*, (Aliorum enim est causa) neque per communionem (Aliunde enim habet id, cujus est particeps) revera illic est & ipsum vivere, & ipsum intelligere, vita essentialis, & Mens essentialis. Et in ipsa vita *est* per essentiam quidem, ipsum esse, per causam verò, ipsum intelligere. Sed utrunq; vitaliter *inest*. In hoc enim *est* ipsa essentia. Et in ipsa Mente *est* & ipsa vita, & ipsa essentia, per communionem, & intellectualiter utrunq;. Etenim ipsum Esse Mentis, *est* cognoscendi facultate-prædituum, & ipsa Vita, *est* cognitio.

Omne,

CIV.

OMne, quod eſt primo æternum, & eſſentiam, & actionem æternam habet. Si enim primo participat Ævi perpetuitatem, *ac æternitatem*, non partim quidem, ipſam participat, partim verò, non: Sed *ipſam* omnino participat. Vel enim per actionem participans *ipſam*, per eſſentiam non participat. Sed *hoc eſt* impoſſibile. Vel enim actio præſtantior erit eſſentia, vel per eſſentiam participans *ipſam*, non participat per actionem.

Et erit id, quod primo eſt æternum, idem, & illud, quod primo temporis eſt-particeps. Et tempus quidem *rerum* aliquarum eſſentiam primo metietur, Ævum verò, quod omni tempore præſtantius *eſt*, nullius *rei eſſentiam primò metietur*. Si quidem illud, quod eſt primo æternum, ab Ævo per eſſentiam non continetur. Omne igitur primum æternum & eſſentiam, & actionem habet æternam.

CV.

OMne immortale, *eſt* æternum. Non omne vero æternum, *eſt* immortale. Si enim immortale eſt *illud*, quod ſemper vitæ particeps-eſt, & quod ſemper vitæ particeps-eſt, ipſius quoq; Eſſe particeps-eſt, & quod ſemper vivens *eſt*, *illud etiã* ſemper eſt, ergo omne immortale *eſt* æternum. Eſt autem illud immortale, quod non-recipit mortem, & ſemper vivit. Æternum verò, quod non-recipit ipſum non Eſſe, & quod ſemper eſt.

Si verò multa eorum, quæ ſunt, præſtantiora, & deteriora ſunt ipſa vitâ, immortalitatem, *imò verò, mortem* non-recipiunt, quia ſunt, & ſemper ſunt. Non igitur omne, quod eſt æternum, eſt immortale. Sed tamen quod multa, quæ ſemper ſunt, immortalia non ſint, perſpicuum *eſt*. Sunt enim quædam, quæ ſunt, expertia quidem vitæ, ſemper tamen exiſtentia, & Interitus-expertia.

Ut enim ſe habet ipſum Ens ad ipſam Vitam, ſic etiam ipſum æternum *ſe habet* ad ipſum immortale. Illa enim vita, quæ *ſuo poſſeſſori* non poteſt auferri, eſt illud, quod *dicitur* immortale, & illud, quod eſt ſine-ablatione, *quod eſt ablationis, & privationis expers, eſt* æternum. Illud verò, quod eſt, vitam, & mortem magis-complectitur, *vel, ipſum verò Ens, plura complectitur, & latius patet, quam vita, & mors*. Ergo ipſum æternum *eſt illud, quod non recipit ipſum non eſſe, & quod ſemper eſt*.

CVI.

OMnis illius, quod prorſus eſt æternum & per eſſentiam, & per actionem, & illius, quod eſſentiam habet in tempore *comprehenſam*, medium eſt, modo quidem, illud, *quod eſt* æternum, modo verò, quod tempore menſuratur. Quod enim eſſentiam habet à tempore comprehenſam, in omnibus *partibus, & prorſus* eſt in-tempore-comprehenſum. Hoc enim longè prius *eſt*, & actionem in tempore-comprehenſam eſt-ſortitum.

ρδ'.

Παῦ τὸ πρώτως αἰώνιον, τῷ τε οὐσίαν, καὶ τῷ ἐνέργειαν αἰώνιον ἔχειν. ἡ γὰρ πρώτως μετέχουσα τῆς δ' αἰῶνος αἰδιότητος, οὐ τῇ μὲν, αὐτῆς μετέχει, τῇ δὲ, οὐ, ἀλλὰ πάντῃ μετέχει ἡ γὰρ καὶ τῷ ἐνέργειαν μετέχον, οὐ μετέχει καὶ τῷ οὐσίαν. ἀλλ' ἀδύνατον. ἡ γὰρ ἐνέργεια κρείττων ἔσται τῆς οὐσίας, ἡ καὶ οὐσίαν μετέχον, οὐ μετέχει καὶ τῷ ἐνέργειαν.

Καὶ ἔσται τὸ πρώτως αἰώνιον, τὸ αὐτό. καὶ χρόνου μετέχον πρώτως. καὶ χρόνος μὲν πάντων μετρεῖται τῷ οὐσίαν πρώτως, αἰὼν δὲ, οὐδενός, ὁ παντὸς χρόνου κρείττων. ὥστε τὸ πρώτως αἰώνιον, οὐ συνέχεται καθ' οὐσίαν ὑπὸ αἰῶνος. ἅπαν ἄρα τὸ πρώτην αἰώνιον, τῷ τε οὐσίαν ἔχειν, καὶ τῷ ἐνέργειαν αἰώνιον.

ρε'.

Παῦ τὸ ἀθάνατον, ἀίδιον. οὐ πᾶν δὲ τὸ ἀίδιον, ἀθάνατον. ἡ γὰρ ἀθάνατον ἐστι τὸ ἀεὶ ζωῆς μετέχον, τὸ δὲ ἀεὶ ζωῆς μετέχον, καὶ ἔστιναι μετέχει. καὶ τὸ ἀεὶ ζῶν ἀεὶ ἐστιν, ὥστε τὸ ἀθάνατον πᾶν, ἀίδιον. ἔστι δὲ τὸ ἀθάνατον, τὸ ἄδεκτον θανάτου, καὶ ἀεὶ ζῶν. ἀίδιον δὲ, τὸ ἄδεκτον δ' μὴ ἔναι, καὶ ἀεὶ ὄν.

Εἰ δὲ πολλὰ τῶν ὄντων ἐστὶ κρείττονα, καὶ χείρονα τῆς ζωῆς, ἄδεκτα δ' ἀθανάτου [F. δ' θανάτου. *sic paulò ante.*] ὄντα, ἀεὶ γ' ὄντα. οὐ πᾶν ἄρα τὸ ἀίδιον, ἀθάνατον ἐστιν. ἀλλὰ μὲν ἔστι πολλὰ ἀεὶ ὄντα, ἃ οὐκ ἀθάνατά ἐστι, δῆλον. ἔστι γάρ τινα τῶν ὄντων, ἄμοιρα μὲν ζωῆς, ἀεὶ δὲ ὄντα, καὶ ἀναλλοίωτα.

Ὡς γὰρ ἔχει τὸ ὂν πρὸς τὴν ζωὴν, οὕτω τὸ ἀίδιον πρὸς τὸ ἀθάνατον. ἡ γὰρ ἀναφαίρετος ζωὴ, τὸ ἀθάνατόν ἐστι, καὶ τὸ ἀναφαιρέτως ὄν, ἀίδιον. τὸ δὲ ὂν, τῆς ζωῆς πλεονεκτικώτερον, καὶ δ' θανάτου. ἄρα τὸ ἀίδιον.

ρς'.

Πασῶν δ' ἐπέκεινα αἰωνίου κατά τε οὐσίαν, καὶ ἐνέργειαν, καὶ δ' τὴν οὐσίαν ἐκεῖνο ἐν χρόνῳ, μέσον ἐστὶ τὸ τῇ μὲν, αἰώνιον, τῇ δὲ, χρόνῳ μετρούμενον. τὸ γὰρ τὴν οὐσίαν ἔχον ὑπὸ χρόνου περιεχόμενον, καὶ πάντα ἐστὶν ἐγχρονον. πολλῷ γὰρ πρότερον τοῦτο, καὶ τὴν ἐνέργειαν ἐγχρονον ἔλαχε.

Τὸ δὲ καθ' ἕκαστα ἔγχρονον, πᾶν καθ' ἕκαστα αἰωνίῳ, πᾶν ἄμοιρον. αἱ δὲ πρόοδοι πᾶσαι διὰ τῶν ὁμοίων.

Ἔστιν ἄρα τι μεταξὺ τούτων. ἢ οὖν τῇ οὐσίᾳ αἰώνιον, τῇ ἐνεργείᾳ δὲ ἔγχρονον, τὸ μέσον, ἢ ἀνάπαλιν. ἀλλὰ τοῦτ' ἀδύνατον. ἔσται γὰρ τῆς οὐσίας ἡ ἐνέργεια κρείττων. Λείπεται δὴ θάτερον εἶναι τὸ μέσον.

ΡΖ.

Πᾶν τὸ μὲν ἀΐδιον, αἰώνιον, καὶ ἔστι, ἔγχρονον, ὂν τὸ ἔσται, ἅμα καὶ γένεσις. καὶ γὰρ τὸ αἰώνιον πᾶν, ὂν ἔστι, καὶ τὸ μετρούμενον ὑπὸ χρόνου, γένεσις. ὥστε καὶ τὸ αὐτὸ χρόνου μετέχει. καὶ αἰῶνος, οὐ χρὴ τὸ αὐτὸ δεῖν, καὶ τὸ αὐτὸ ἔσται, ὂν τε, καὶ γένεσις ἄμφω.

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι ἡ μὲν γένεσις καὶ τὴν οὐσίαν ἔγχρονον ἔχουσα, αἰώρηται εἰς τὸ μὲν ἦν, ὄντος, καὶ δὲ, γενέσεως καὶ γιγνομένου, αἰῶνος, ἅμα καὶ χρόνου μετέχον.

Τοῦτο δὲ, εἰς τὸ καθ' ἕκαστα αἰώνιον. τὸ δὲ κατὰ πᾶσα αἰώνιον, εἰς τὸ ὂν τὸ πρὸ αἰῶνος.

Ρη'.

Πᾶν τὸ ἐν ἑκάστῃ τάξει μεριζὸν, διχῶς μετέχει ἑνώσεως ἐν τῇ προσηκούσῃ διαιρεμένῃ διακοσμήσει μονάδος, ἢ διὰ τῆς εἰκείας ὁλότητος, ἢ διὰ τὸ ἐν ἐκείνῃ μεριζόμενον, καὶ συνεχόντως πρὸς αὐτὸ, καὶ τὸν πρὸς ὅλον τὸν σειρὰν ἀπολογίαν.

Εἰ γὰρ δι' ὁμοιότητος ἡ ἐπιστροφὴ πᾶσίν ἐστι, πρὸς ἓν τῇ ὑπερκειμένῃ τάξει μοναδικῶς, καὶ ὅλῳ, τὸ ἐν τῇ καταδεεστέρᾳ μεριζόμενον, ἀνόμοιον. καὶ ὅλως ὅλῳ μεριζόμενον, καὶ ὡς τάξεως ἄλλης, καὶ ἄλλης.

Πρὸς δὲ, τὸ ἐκ τῆς αὐτῆς σειρᾶς ὅλον ὅμοιον, διὰ τὸν τῆς ἰδιότητος κοινωνίαν, καὶ πρὸς, τὸ τῆς ὑπερκειμένης προσηκόντως ὁμοζυγίας, διὰ τὸν ἀνάλογον ὑπόστασιν.

Δῆλον δὴ ὅτι διὰ τούτων αὐτῶν μέσων, ἡ πρὸς ἐκεῖνο γινέσθω, [l. γίνεσθαι] πέφυκεν ἐπιστροφὴ, ὡς δι' ὁμοίων ἀνόμοιον.

Quod verò in omnibus *partibus*, & *prorſus eſt* in-tempore-comprehenſum, illi, quod in omnibus *partibus*, & *prorſus eſt* æternum, prorſus *eſt* diſſimile. Omnes verò *rerum* progreſſus, per ſimilia *fiunt*.

Eſt igitur aliquid *medium* inter hæc. Vel igitur illud, quod *eſt inter hæc* medium, eſſentiâ *eſt* æternum, actione verò, in-tempore-comprehenſum, vel contrà. Sed hoc *eſt* impoſſibile. Erit enim actio præſtantior ipsâ eſſentiâ. Reſtat igitur, ut illud, quod eſt *inter hæc* medium, alterum *horum* ſit.

CVII.

OMne, quod partim quidem, *eſt* æternum, partim verò, in-tempore-comprehenſum, eſt ſimul & Ens, & generatio, *vel*, *orius*. Etenim omne æternum, eſt Ens. Et quod à tempore menſuratur, *eſt* generatio, *vel orius*. Quare ſi idem particeps eſt temporis, & Ævi, non igitur eodem modo, nec idem erit utrunq; & Ens, & generatio, *vel orius*.

Ex his igitur perſpicuum *eſt*, quod ipſa quidem generatio, cum & ipſam eſſentiam in-tempore-comprehenſam habeat, pendet ex eo, quod partim quidem, particeps eſt ipſius Entis, partim verò, *particeps eſt ipſius* generationis, quoniam Ævi, ſimul & temporis eſt particeps.

Hoc autem *refertur* ad id, quod in omnibus *partibus & prorſus eſt* æternum. Quod verò in omnibus *partibus*, & *prorſus eſt* æternum, *refertur* ad ipſum Ens, quod eſt-ante-ipſum- Evum.

CVIII.

OMne, quod eſt in uno-quoq; ordine particulare, bifariam in proximè ſuperiore diſpoſitione participare poteſt Unitatem, vel per ſuam integritatem, vel per *ſuam* in illa *diſpoſitione* particularem, & cognatam cum ipſo *partium ariſmetica*, propter proportionem, *quam habet ipſum particulare* cum tota ſerie.

Si enim per ſimilitudinem ipſa reverſio omnibus eſt, illi, quod in ſuperiore ordine eſt ſingulare, & totum, illud, quod eſt in inferiore *ordine* particulare, *eſt* ſimile. Et in-univerſum, ipſum particulare, *diſſimile eſt ipſi* Toti, quod alius, & alius ordinis *hæc ſint*, & *hoc*, *ad unum*, *illud*, *ad alium ordinem referatur*, *nec in eo dato ordine utrunq; ponatur*.

Præterea verò, illud Totum, quod ex eadem ſerie *manet*, *illi particulari*, *quod eſt in uno quoq; ordine*, *eſt* ſimile, propter proprietatis communicationem, & præterea, illud ſuperioris *ordinis* proximè ſimul-collocatum, *eſt illi ſimile*, propter ſimilem hypoſtaſin, *aliq; naturam*.

Perſpicuum igitur *eſt*, quod per hæc, quæ media ſunt inter ipſum *Totum*, & *ipſum particulare*, reverſio ad illud fieri ſolet, ut per ſimilia diſſimile *procreatur*, & *progreſſus ad diſſimile per ſimile non raro fit*.

Nam

Nam alterum quidem, ut particulari particulare, *est* simile. Alterum verò, ut id, quod est ejusdem seriei proprium. Illud verò Totum, quod est superioris *ordinis*, *est* utraq; de causa dissimile.

CIX.

QUomodo particularis Mens particeps-est illius Unitatis, quæ est supra Mentem, & prima? Per ipsum Universale, & per ipsam Unitatem, quæ cum ipsa *Mente* simul est-collocata. Et omnis particularis Anima, particeps-est ipsius Universalis, & propter ipsam universalem animam, & *propter* ipsam particularem Mentem. Et omnis corporis particularis natura, propter universalem naturam, & *propter* particularem animam, particeps-est universalis animæ.

Omne enim particulare particeps--est illius Unitatis, quæ est in superiore ordine, vel per suam integritatem, vel per *suam* in illo *ordine* particularem, & cum ipso *particulari* simul-collocatam, *atq; cognatam* sortem.

CX.

OMnium in una-qnaq; serie dispositorum, prima quidem, & quæ cum sua Unitate sunt conjuncta, participare possunt ea, quæ sunt in superiore serie proximè collocata, per proportionem.

Quæ vero sunt imperfectiora, & multesima, *i.e. una de multis partibus*, à suo principio *manantia*, non solent-naturaliter illis frui. Quoniam enim alia quidem, sunt cognatione-cõjuncta cum illis, quod naturam in suo ordine præstantiorem, & diviniorem sortita-sint, alia vero, longiùs progressa-sunt, secundam, & *superiorum* ministram, & *famulam*: non autem primariam, & principalem in ipsa tota serie progressionem sortita, necessario alia quidem, propter-naturæ-cognationem conjunguntur cum ijs, *qua pendent* ex superiore ordine.

Alia vero, non conjunguntur, *neque conjungi possunt* cum illo *superiore ordine*. Non enim omnia sunt ejusdem dignitatis, *& precij*, quamvis sint ex eadem dispositione, *quamvis sint ejusdem ordinis*. Neque enim *omnium est* una, *& eadem* ratio: Sed ut ab Uno, & ad Unum omnia progrediuntur ex sua Unitate.

Quare neque potestatem eandem sortita-sunt. Sed alia quidem, susceipere possunt ipsas proximè suprà-sitorum, *atq; superiorum progressiones*. Alia verò, quæ-dissimilia-sunt ipsis progressionibus, *quæ progrediuntur* ab ipsis principijs quam longissimè, ex hujusmodi facultate detracta-sunt, *ex hujusmodi potestate sunt exempla*.

CXI.

OMnis Intellectualis seriei, aliæ quidem sunt divinæ Mentes, quæ Deorum communiones susceperunt. Aliæ verò, Mentes tantùm. Et omnis animalis *seriei*, *quæ continet animas*, aliæ quidem, sunt intellectuales animæ, quæ pendent ex suis Mentibus. Aliæ verò *sunt* animæ tantum.

Τὸ μὲν γὰρ, ὡς μερικῷ μερικὸν ὅμοιον. τὸ δὲ, ὡς τῆς αὐτῆς ἐν σειρᾷς οἰκεῖον. ἐκεῖνο δὲ τὸ τῆς ὑπερκειμένης ὅλον καθ' ἑκάτερα αἰρόμενον.

ρβ'.

Πῶς μερικὸς νοῦς μετέχει τῆς ὑπερνοῦν, καὶ πρωτίστης ἑνάδος; διὰ τὸ ὅλον. καὶ διὰ τῆς ὁμοταγοῦς αὐτῷ μερικῆς ἑνάδος. καὶ πᾶσα μερικὴ ψυχὴ, τοῦ ὅλου μετέχει, διὰ τὴν ὅλης ψυχῆς, καὶ τοῦ μερικοῦ νοῦ. καὶ πᾶσα σώματος μερικὴ φύσις, διὰ τὴν τῆς ὅλης φύσεως. καὶ μερικῆς ψυχῆς, μετέχει τῆς ὅλης ψυχῆς.

Πᾶν γὰρ μερικὸν μετέχει τῆς ἐν τῇ ὑπερκειμένῃ τάξει μονάδος, ἢ διὰ τῆς οἰκείας ὁλότητος, ἢ διὰ τοῦ ἐν ἐκείνῃ μερικοῦ, καὶ πρὸς αὐτὸ ὁμοταγοῦς.

ρί.

Πάντων τῶν καθ' ἑκάστην σειρὰν διαταγμάτων, τὰ μὲν πρῶτα, καὶ τῇ ἑαυτῶν μονάδι πανημμένα, μετέχειν δύναται τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένῃ σειρᾷ πρώτως ἱδρυμένων, δι' ἀναλογίας.

Τὰ δὲ ἀπολείστερα, καὶ πολλοστὰ, διὰ τῆς οἰκείας δεχῆς, οὐ πέφυκεν ἐκείνων ἀπολαύειν. διότι γὰρ τὰ μὲν ἐστι συγγενῆ πρὸς ἐκεῖνα, φύσιν ἐν τῇ σφετέρᾳ τάξει λαχόντα κρείττονα, καὶ θειοτέραν, τὰ δὲ πορρώτερον προελήλυθε, διὰτέραν, καὶ ὑστερεμένην, ἀλλ' οὐ πρωτουργόν. καὶ ἡγεμονικὴν ἐν τῇ σειρᾷ πάσῃ κεκληρωμένα πρέπον, ἐξ ἀνάγκης τὰ μὲν, ὁμοφυῶς συζεύγνυται τῆς ἐκ τῆς ὑπερκειμένης τάξεως.

Τὰ δὲ, ἀπιόντα εἰς πρὸς ἐκεῖνα. οὐ γὰρ ἅπαντα τῆς ἴσης ἐστὶν ἀξίας, κἂν ἐκ τῆς αὐτῆς ἢ διακοσμήσεως. οὐδὲ γὰρ ἓν λόγος, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑνὸς, καὶ πρὸς ἓν, πάντα πρόεισιν ἐκ τῆς οἰκείας μονάδος.

Ὥστε οὐκ ἀδυνάμιν ἔλαχε τὸν αὐτὸν. ἀλλὰ τὰ μὲν, ὑποδέχεσθαι δύναται τὰς τῶν ὑπερκειμένων πρεσβείας. *** τὰ δὲ, ἀπομειούμενα. ταῖς ἀπὸ τῶν δεχῶν ὑπὸ πλῆθος προϊόντος, τῆς τοιαύτης παρῄρηται δυνάμεως.

ριά.

Πάσης τῆς νοερᾶς σειρᾶς, τὰ μὲν εἰσι θεῖοι νόες, ὑποδεξάμενοι θεῶν μεθέξεις. οἱ δὲ, νόες μόνον. καὶ πάσης τῆς ψυχικῆς, αἱ μὲν εἰσι νοεραὶ ψυχαὶ, αἷς νοῦς ὑπερτεμένος οἰκείους· αἱ δὲ, ψυχαὶ μόνον.

Καὶ πάσης τῆς ζωμαλικῆς φύσεως, αἱ μὲν, καὶ ψυχὰς ἔχουσιν ἱφεστώσας ἀνωθεν, αἱ δέ, εἰσὶ φύσης μόνον, τῆς τῶν ψυχῶν ἀμοιρεσα παρουσίας. ἑκάστης γὰρ σειρᾶς οὐχ ὅλον τὸ γένος εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ αἰωρεῖσθαι πέφυκεν, ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῷ πλεῖστον, καὶ συμφύεσθαι τοῖς ὑπερκειμένοις ἱκανόν.

Οὔτε οὖν πᾶς νοῦς θεοῦ ἐξήρτηται, ἀλλ' οἱ ἀκρότατοι, καὶ ἑνικώτατοι τῶν νόων. οὗτοι γὰρ ταῖς θείαις ἑνάσι συγγενεῖς. οὔτε πᾶσαι ψυχαὶ μετέχουσι δ' μεθεκτοῦ, ἀλλ' ὅσαι νοεραὶ πᾶσαι. οὔτε πᾶσαι ζωμαλικαὶ φύσεις, ἀπολαύουσι ψυχῆς παρουσίας, καὶ μετεχομένης, ἀλλ' αἱ πλείονται, καὶ λογικώτεραι. καὶ οὗτος ὁ λόγος τῆς ἀποδείξεως.

Ριβ'.

Πάσης τάξεως τὰ πρώτιστα, μορφὴν ἔχει τῶν πρὸ αὐτοῦ. τὰ γὰρ καθ' ἑκάστων ἀκρότητα ἴδια, διὰ τὴν ὁμοιότητα συνάπτεται τοῖς ὑποκειμένοις, καὶ διὰ τὴν συνέχειαν τῆς προόδου τῶν ὅλων. ὥστε οἷά ἐστιν ἐκεῖνα πρώτως, τοιαύτην ἔλαχε καὶ ταῦτα μορφὴν, συγγενῆ πρὸς τὴν ἐκείνων φύσιν. τοιαῦτα καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποστάσεως, οἷα τὰ πρὸ αὐτοῦ.

Ριγ'.

Πᾶς ὁ θεῖος ἀριθμὸς, ἑνιαῖός ἐστιν. ἡ γὰρ ὁ θεῖος ἀριθμὸς αἰτίαν ἔχει προηγουμένην, τὸ ἓν, ὡς ὁ νοερὸς τὸν νοῦν, καὶ ὁ ψυχικὸς τὴν ψυχὴν, καὶ ἔστιν ἀναλόγων τὸ πληθος πεπτωκὸς πρὸς τὴν αἰτίαν. δῆλον δὴ ὅτι καὶ ὁ θεῖος ἀριθμὸς, ἑνιαῖός ἐστιν, ὅπερ τὸ ἓν θεός. πῶς δὲ, ἄκουε παλαιὸν, καὶ ἓν πολύ. καὶ γὰρ παλαιὸν, καὶ θεὸς πολύ. οὐ γὰρ μηδέν ἐστιν ἐπέκεινα, καὶ εὐ πάντα ἱφίεται, θεὸς πᾶν.

Καὶ ἀφ' οὗ τὰ πάντα, καὶ πρὸς ὃ. πᾶν δὲ, ἀγαθόν. εἰ ἄρα ἔστι πληθος θεῶν, ἑνιαῖόν ἐστι τὸ πληθος. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἐστὶ, δῆλον. ἅπας γὰρ ἄπειρον ἐφίεται, οἰκείου πληθους ἡγεῖται, καὶ ὁμοίου πρὸς αὐτὸ, καὶ συγγενοῦς.

Ριδ'.

Πᾶς θεὸς, ἑνάς ἐστιν αὐτοπλὴς, καὶ πᾶσα αὐτοπλὴς ἑνὰς θεός. εἰ γὰρ τῶν ἑνάδων διττὸς ὁ ἀριθμὸς, ὡς δέδεικται πρότερον, καὶ αἱ μὲν, αὐτοπλεῖς εἰσιν, αἱ δὲ, ἐλλάμψεις ἀπ' ἐκείναν, τῷ δ' ἑνὶ, καὶ πατρὶ, συγγενὴς, καὶ ὁμοφυὴς ὁ θεῖος ἀριθμὸς. ἑνάδες εἰσὶν αὐτοπλεῖς αἱ θεοί. καὶ ἔμπαλιν, εἰ ἔστιν αὐτοπλὴς ἑνὰς, θεός ἐστι.

Et omnis corporeæ naturæ, aliæ quidem *naturæ*, etiam animas habent instantes, *manantes*, & *insitas* supernè, aliæ verò, sunt naturæ tantum, expertes animarum præsentiæ. Unius-cujusq; enim seriei non totum genus ex eo, quod est ante ipsú, pendère solet: sed id, quod in eo perfectius est, & quod cum superioribus per-natur -cognationem conjungi potest.

Neq; igitur, omnis Mens ex Deo pendet: Sed summæ, & maximè-singulares Mentes. Hæ enim divinis Unitatibus *sunt* cognatæ. Neq; omnes animæ participes-sunt ejus, quod est participabile: Sed illæ, quotquot *sunt* maximè--intellectuales. Neq; omnes corporeæ naturæ fruuntur animę prę-sentia, & eá, quæ participatur: sed illæ, quæ sunt perfectiores, & rationi-similiores. Atq; in omnibus hæc *est* demonstrationis ratio.

CXII.

OMnis ordinis ea, quæ prima sunt, formam habent eorum, quæ sunt ante ipsa. Genera enim, quæ sunt in una-quaque summitate, propter similitudinem conjunguntur cum subjectis, & propter cohærentiam progressus *rerum* universarum. Quare qualia sunt illa primò, talem & ista formam sortita-sunt, cognatam cum illorum natura. *Et ista sunt* talia propter *suæ* naturæ proprietatem, qualia *sunt* illa, quæ sunt ante ipsa.

CXIII.

OMnis divinus numerus unicus, *& singularis* est. Si enim divinus numerus causam habet antecedentem, *& principalem, scilicet* ipsum Unum, ut intellectualis *numerus habet causam antecedentem* ipsam Mentem, & ipse *numerus animarum, qui vulgo dicitur* animalis, animam *habet causam antecedentem*, & ubiq; multitudo est *suæ* causæ similis, perspicuum igitur *est*, quod & ipse divinus numerus, est singularis, *& unicus*, si quidem ipsum Unum *est* Deus. Hoc verò *verum est*, si quidem ipsum Bonum, & Unum *est* idem. Etenim ipsum Bonum, & Deus *est* idem. Quo enim nihil est superius, & quod omnia expetunt, hoc *est* Deus.

Et à quo omnia *manant*, & ad quod *omnia contendunt, & feruntur, illud est Deus*. Hoc autem *est* Bonum. Si igitur est Deorum multitudo, hæc multitudo, *est* singularis. Verum quod sit *Deorum multitudo*, perspicuum *est*. Si quidem omnis causa principalis, suæ multitudini præest, & ei, quæ similis est ipsi, & cognata.

CXIV.

OMnis Deus est Unitas perfecta, & omnis perfecta Unitas, *est* Deus. Si enim Unitatum duplex *est* numerus, ut antè demonstratum-est, & *earum* aliæ quidem, perfectæ sunt, aliæ verò, *sunt* illuminationes ab illis *manantes*, ipsi verò Uni, & ipsi Bono cognatus *est*, & cum-eo-natus, *vel, & eadem-natura-præditus* ille divinus numerus, *ergo* ipsi Dij sunt Unitates perfectæ. Et contrà, si est perfecta Unitas, est Deus.

Etenim

Etenim ut Unitas ipſi Uni, & ut *Unitas* perfecta ipſi Bono per-cognationem--conjunctiſſima inſigniter eſt, & duabus de cauſis divinam proprietatē participat, & eſt Deus. **** Vel perfecta quidem *eſt* hypoſtaſis. Non ampliùs autem, *ſi verum hoc eſſet*, in alio collocaretur ordine, propter ipſam proprietatis immutationem.

CXV.

OMnis Deus eſt ſupereſſentialis, & ſupervitalis, & ſupermentalis, *ut ita loqui liceat, pro, omnis Deus eſt omni eſſentia, omni vita, & omni Mente ſuperior.* Si enim unus-quiſq; *Deorum* eſt Unitas perfecta, horum verò unum-quodq; non Unitas: Sed Unitum *eſt*, perſpicuum igitur *eſt*, quod omnis Deus eſt ſupra omnia, quæ dicta-ſunt, *ſcilicet ſupra* eſſentiam, & Vitam, & Mentem. Si enim hæc differunt quidem inter-ſe, omnia verò ſunt in omnibus, unum-quodq;, cum ſit omnia, non erit Unum tantum.

Præterea verò, ſi illud, quod eſt Primum, *eſt* ſupereſſentiale, *i. e. ſupra eſſentiam*, omnis verò Deus eſt ipſius Primi, *i. e. primæ* ſeriei, quatenus *eſt* Deus, unus-quiſq; *Deorum* erit ſupereſſentialis. Atqui, quod illud, quod eſt Primum, *ſit* ſupereſſentiale, *omniq; eſſentia ſuperius, eſt* perſpicuum. Non enim idem *eſt*, & Uni eſſe, & eſſentiæ eſſe, *vel, unum eſſe, & eſſentiam eſſe.* Neq; idem *eſt* ipſum Eſt, & ipſum Unitum-eſſe.

Si verò non *eſt* idem, vel utrunq; *erit illud*, quod eſt Primum, & erit non Unum tantum: Sed aliquid etiam aliud præter ipſum Unum, & id, quod jam *in* poſterum eſt-particeps Unius: at non *illud, quod eſt* Per-ſe-Unum, vel *erit* alterum horum. Sed ſi quidem *eſt* eſſentia, indigens erit ipſius Unius. Quod impoſſibile *eſt, nec nullo modo fieri poteſt*, ut ipſum Bonum, & ipſum Primum ſit indigens, *id eſt, indigeat aliquare.*

Illud igitur *eſt* Unum tantùm. Quamobrem *eſt* ſupereſſentiale, *i. e. ſupra omnes eſſentias.* Si verò quod unum-quodq; eſt primo, hujus proprietatem teti ſeriei dat, *atq; ſuppeditat*, & ipſe divinus numerus omnis ſupereſſentialis eſt. Quoniam & unaquæq; principalium cauſarum ſimilia producit ante diſſimilia. Si igitur ille primus Deus *eſt* ſupereſſentialis, & omnes Dij *ſunt* ſupereſſentiales. Prorſus enim ſimiles erunt. Cùm autem ſint eſſentiæ, ab illa prima eſſentia producentur, ut Unitates eſſentiarum.

CXVI.

OMnis Deus participabilis eſt, præter *illud, quod eſt* Unum. Quod enim illud *primum Unum ſit* imparticipabile, perſpicuum *eſt*. *Hoc autem ideo dicitur*, ne, ſi *ab aliquo* participaretur, & alicujus propterea fieret, *à quo penderet*, non amplius omnium pariter & primorum-Entium, & *ſecundarum* Entium eſſet cauſa.

Quod autem aliæ Unitates participentur jam, demonſtrabimus ita. Si enim eſt alia Unitas poſt illud primum *Unum* imparticipabilis, quid differet ab Uno? Vel enim eodem-modo eſt *ipſa Unitas*, quo illud *Unum, pro, vel talis eſt, quale eſt illud Unum.*

καὶ γὰρ ὡς ἑνὰς πρὸ ἑνὶ, καὶ ὡς αὐτοπλὴς πρὸ αὐτῷ συγγενεστάτη ἀλλοφερόντως ἐστὶ, καὶ καθ' ἄμφω τῆς θείας ἰδιότητος μετέχει. καὶ ἔστι θεός. *****ἡ αὐτοπλὴς μὲν ἡ ὑπόστασις. οὐκέτι δὲ ***εἰς ἑτέραν ἑτέλετο τάξιν, ἀλλὰ τὴν τῆς ἰδιότητος ἐξαλλαγήν.

Pie.

Πᾶς θεὸς ὑπερούσιός ἐστι, καὶ ὑπέρζωος, καὶ ὑπέρνους. εἰ γάρ ἑνάς ἐστιν ἑκάστου αὐτοπλὴς, ἑκάστη δὲ πάντων, οὐχὶ ἑνάς, ἀλλ' ἡνωμένον, δῆλον δὴ ὅτι πάντων ἐστὶν ἐπέκεινα τὰ ἡρημένων, ἅπας θεὸς, οὐσίας, καὶ ζωῆς, καὶ νοῦ. Εἰ γὰρ διέσηκε μὲν ἀλλήλων, πάντα δέ ἐστιν ἐν πᾶσιν, ἕκαστον τὰ πάντα ὄν, ἓν ἂν οὐκ ἂν εἴη μόνον.

Ἔτι δὲ, εἰ τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, ἅπας δὲ θεὸς τῆς δ' πρώτου σειρᾶς ἐστιν, ἡ θεὸς ὑπερούσιος ἑκάστου αὐτῆ. ἀλλὰ μὲν, ὅτι τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, φανερόν. οὐ γὰρ πωλόν τινί ἐναι, καὶ οὐσίᾳ εἶναι. οὐδὲ πωλόν τὸ ἐστι, καὶ τὸ λειῶθαι.

Εἰ δὲ μὴ πωλόν, ἢ ἄμφω τὸ πρῶτον, καὶ ἔστιν οὐχ ὂν μόνον, ἀλλά τι καὶ ἄλλο παρὰ τὸ ἕν, καὶ μετέχον δὴ λειτὸν ἑνὸς, ἀλλ' οὐκ αὐτὸν, ἢ θάτερον πάντων. ἀλλ' εἰ μὲν οὐσία, ἐνδεὲς ἔσται δ' ἑνός. ἔσται ἀδυνάτου, εἶναι παράδον, καὶ τὸ πρῶτον ἐνδεές.

Ἓν ἄρα μόνον ἀκίνητον. ἔστι ὑπερούσιον. εἰ δὲ ὁ ἑκάστου ἐστὶ πρώτως, πάντα τῶν ἰδιότητα πάσῃ τῇ σειρᾷ δίδωσι, καὶ ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἅπας ὑπερούσιός ἐστιν. ἐπεὶ καὶ τὰ ὅμοια παράγει πρὸ τ' ἀνομοίων, ἕκαστον τ' ἀρχικῶν αἰτίων. εἰ ἄρα ὁ πρώτιστος θεὸς ὑπερούσιος, καὶ θεοὶ πάντες ὑπερούσιοι. πάντη γὰρ ὅμοιοι ἔσονται. οὐσίαν δὲ ὄντες, ἀπὸ τοῦ οὐσίας αὐ παράγοιντο τῆς πρώτης, ὡς μοναδες τῶν οὐσιῶν.

Pif.

Πᾶς θεὸς μεθεκτός ἐστι, πλὴν ἑνός. ὅτι μὲν γὰρ ἀκίνητον ἀμέθεκτον, δῆλον, ἵνα μὴ μετέχόμενον, καὶ τινες ἀφ' αὐτοῦ ἠρτήμενον, μηκέτι πάντων ὁμοίως ἦ τῶν πρώτων, καὶ τῶν ὄντων ἅπαντων.

Ὅτι δὲ αὖ ἄλλαι ἑνάδες μετέχονται ἤδη, δείξομεν οὕτως. εἰ γάρ ἐστιν, ἄλλη μὲν τὸ πρῶτον ἀμέθεκτον ἑνάς, τί διοίσει δ' ἑνός; ἢ γὰρ αὐτῶς ἐστιν, ὥσπερ ἀκίνητον.

Καὶ πῶς τὸ μὲν, δεύτερον, τὸ δὲ, πρῶτον; ἢ οὐχ ὡσαύτως. καὶ τὸ μὲν, αὐτὸν, τὸ δὲ, ἕτι τι, καὶ οὐχ ἕν. ἀλλὰ τὸ οὐχ ἓν πῦρ, εἰ μὲν μηδεμία ὑπόστασις, ἔσται μόνον ἕν. εἰ δὲ ὑπόστασις ἄλλη παρὰ τὸ ἓν, μεταχόμενον ἔσται τὸ ἕν, ὑπὸ δὲ οὐχ ἑνὸς. καὶ τὸ μὲν, αὐτοπλὲς, τὸ ἓν, ᾧ, [l. ὃ] πωκάπη πρὸς τὸ αὐτόν.

Ὥστε πῦρ πάλιν ὁ θεὸς, ἢ θεός. τὸ δὲ οὐχ ἓν ὑποστὰν, ἐν μεθέξει δ' ἑνὸς ὑφέστηκε. μεθεκτὴ ἄρα ἐστὶ πᾶσα ἑνὰς μετὰ τὸ ἓν ὑποστᾶσα, καὶ πᾶς θεὸς μεθεκτός.

ριζ'.

Πᾶς θεὸς, μέτρον ἐστὶ τῶν ὄντων. εἰ γάρ ἐστιν ἑνιαῖος ἅπας θεὸς, τὰ πληθη πάντα τῶν ὄντων ἀφορίζει, καὶ μετρεῖ, πάντα μὲν γὰρ τὰ πληθη τῇ ἑαυτῶν φύσει ἀόριστα ὄντα, ἁπλοῦν τὸ ἓν ὁρίζεται. τὸ δὲ ἓν ὂν, μετροῦν, καὶ περαῖνον, οἷς ἂν παρῇ, βούλεται περιάγειν εἰς ὅρον τὸ μὴ τοιοῦτον καθ' ἑαυτὸ δυάμενον.

Γίνεται γὰρ καὶ κεῖνο ἑνοειδὲς τῇ μεθέξει. πῶς δὲ τῆς ἀορισίας καὶ ἀπειρίας ἀφίσταται. καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἑνοειδές, τοσούτῳ μᾶλλον ἀόριστον, καὶ ἄμετρον. μετρεῖται ἄρα πᾶν πλῆθος τῶν ὄντων ὑπὸ τῶν θείων ἑνάδων.

ριη'.

Πᾶν, ὅ, τι ἂν ἐν τοῖς θεοῖς ᾖ, καθ' ἑαυτὸν ἰδιότητα, προϋφέστηκεν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔστιν ἰδιότης αὐτῶν ἑνιαία, καὶ ὑπερουσίως. ἑνιαίως ἄρα, καὶ ὑπερουσίως πάντα ἐν αὐτοῖς. καθ' ὑπερβολὴν γὰρ ἑκάστων ὑφέστηκεν, ἢ καθ' αἰτίαν, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ καθ' μέθεξιν, πῶς δὲ πάντων ἀριθμὸς, ὁ θεῖος ἀριθμὸς, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς ἔσται καθ' μέθεξιν, ἀλλὰ πάντα καθ' ὕπαρξιν, ἢ καθ' αἰτίαν.

Ἀλλὰ καὶ ὅσα ὡς αὔποι πάντων προειλήφασιν, εἰκότως τῇ ἑαυτῶν ἑνώσει προσλήφασι. Καὶ γὰρ πᾶν τὸ καθ' αὑτὸ τῶν δευτέρων ἡγεμονεῖν, ὡς αὐτὸ πέφυκεν, οὕτως ἔχει τὴν αὐτίαν τῶν καταδεεστέρων. πάντα ἄρα ἐστὶν ἐν τοῖς θεοῖς ἑνιαίως, καὶ ὑπερουσίως.

ριθ'.

Πᾶς θεὸς, καθ' ὑπερούσιον ἀγαθότητα, ὑφέστηκε. καὶ ἔστιν ἀγαθὸς, οὔτε καθ' μέθεξιν, οὔτε καθ' οὐσίαν. καὶ γὰρ αἱ ἕξεις, καὶ αἱ οὐσίαι δευτέραι, καὶ πολλοστὴν ἔλαχον τάξιν ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀλλ' ὑπερουσίως.

Sed quomodo alterum quidem, *est* secundum, alterum vero, primum? Vel non eodem-modo, *quia non talis est Unitas, quale est ipsum Unum.* Et *sic* alterum quidem, *erit* Per-se-Unum, alterum vero, *erit* tertium & Unum, & non Unum. Sed hoc non Unum, *si* quidem nulla *sit* hypostasis, erit tantùm Unum. Si *sine* vero *sit* aliqua alia hypostasis præter ipsum Unum, *tertium* ipsum Unum erit participarum, *i.e. participabitur* ab illo, quod est non Unum. Et alterum quidem, *est primum* perfectum, *scilicet* ipsum Unum, quod conjunctum est cum illo, quod est Per-se-Unum. *Et sic*

Quamobrem hoc rursus *erit* Deus, quatenus &c. Deus *est Per-se-Unum, idque perfectum.* Illud vero non Unum subsistens, in communione, *vel, per communionem* ipsius Unius subsistit. Participabilis igitur est omnis Unitas, quæ post Unum subsistit, & omnis Deus *est* participabilis.

CXVII.

OMnis Deus est ipsorum Entium mensura. Si enim omnis Deus est singularis, omnes ipsorum Entium multitudines definit, & metitur. Omnes enim multitudines suâ naturâ cum sint indefinitæ, per ipsum Unum finiuntur. Illud vero, quod est Unum. metiens, & finiens *illa*, quibus adfuerit, vult circumducere ad finem, illud, quod per suam facultatem non est tale.

Fit enim & illud Uni-simile, propter communionem *cum Uno.* Hoc autem ab indefinitione, *i.e. indefinita-ratione*, & *ab* infinitate deficit, *recedit, ac remotum est.* Et quo magis *est* Uni-simile, eo magis *est* indefinitum, & immensum, *vel, expers-mensuræ.* Mensuratur igitur omnis Entium multitudo à divinis Unitatibus.

CXVIII.

OMne, quodcunq; fuerit in ipsis Dijs, propter ipsorum proprietatem, in ipsis prius-exiſtit, & ipsorum proprietas est singularis, & supereſſentialis. Singulariter igitur, & supereſſentialiter omnia *sunt* in ipsis *Dijs.* Etenim si trifariam unumquodq; subsistit, vel per causam, vel per essentiam, vel per communionem, omnium vero primus numerus, *est* ille divinus numerus, *ergo* nihil in ipsis *Dijs* erit per communionem: Sed omnia per essentiam, vel per causam *in ipsis erunt.*

Sed etiàm quæcunq; *Dij*, ut omnium autores primum-sumpserunt, *ea* convenienter suæ Unitati primum-sumpserunt. Etenim omne, quod per causam secundis præest, ut ipsum naturaliter-est, sic habet causam eorum, quæ sunt inferiora. Omnia igitur sunt in Dijs singulariter, & supereſſentialiter.

CXIX.

OMnis Deus, per *suam* supereſſentialem bonitatem subsistit, & est bonus, neq; per communionem, neq; per essentiam. Etenim & ipsi habitus, & ipsæ essentiæ, secundum, & multesimum, *id est, unum de multis*, ordinem sunt-sortitæ *manantem* ab ipsis Dijs: Sed supereſſentialiter.

Si

Si enim illud primum Unum *est* etiam ipsum Bonum, & *Unum*, quatenus *est* Unum, *est etiam* ipsum Bonum, & quatenus *est* ipsum Bonum, *est etiam* Unum, *ergo* & omnis series Deorum est & Uni-similis, & Bono-similis, propter unam proprietatem, & non propter aliud unus-quisq; *Deorum est* Unitas, & Bonitas.

Sed quatenus *est* Unitas, eatenus *est* Bonitas, & quatenus *est* Bonitas, *eatenus est* Unitas. Et ut ab illo quidem primo progressi illi, qui sunt post illud Primum, *sunt* Bono-similes, & Uni-similes. Si quidem illud Unum *est* etiam ipsum Bonum. Vt verò Dij omnes, *sunt* Unitates, & Bonitates. Vt igitur illud Unum Deorum *est* supereſſentiale, sic etiam ipsorum Bonum *est* supereſſentiale, quia nihil aliud est præter ipsum Unum.

Non enim aliud *est Deorum* unus-quisq;, quàm ipsum Bonum · Sed tantùm Bonum. Quemadmodum ne aliud quidem *est Deorum unus-quisque*, quàm ipsum Unum: Sed tantùm Unum.

CXX.

OMnis Deus in sua essentia ipsam *rerum* universarum providentiam possidet. Et ipsum primò *rebus universis* providere, *earumq; providentiam primò possidere*, *est* in ipsis Dijs. Nam alia quidem omnia quæ sunt post Deos, propter illorum, *i. e. cum illis* communionem, *rebus* provident. At ipsis Dijs providentia est cognata, *& cum ipsis nata*.

Si enim ipsum impertiri bona ijs, quibus providetur, *& quorum providæ curæ geritur*, est eximium *munus* proprietatis providentia-præditæ, ipsi verò Dij omnes, sunt Bonitates, vel nulli se-ipsos impertientur, & nullum erit Bonum in secundis *naturis*, unde *manat* id, quod *fit* per communionem, vel ab illis, qui primò proprietates habent, *hoc Bonum manabit*, vel *Dij*, dum impertiuntur *se-ipsos ijs, quorum providam curam gerunt, ipsis* Bona impertiuntur, & ita *rebus* omnibus providebunt.

Vnde dicta-sit providentia.

In Dijs igitur *est* primo providentia. Etenim ubinam *est* illa ante * Mentem actio, quam in ipsis supereſſentialibus? Ipsa verò providentia (ut ipsum nomen indicat) est actio ante Mentem. Ipsi igitur Dij, propter ipsum Esse, *propter suam essentiam*, & quod sint Bonitates, omnibus provident, *omnia sua providentia curant, regunt, administrant*, omnia replentes illa Bonitate, quæ est ante Mentem.

CXXI.

OMne divinum-numen, essentiam quidem, *& suam naturam* habet, ipsam Bonitatem. Potestatem verò *maximam habet*, & incomprehensam omnibus simul secundis *naturis*. Si enim divinum-*numen, rerum* universarum providam curam gerit, *ipsaq; providendi facultate præditum est*, est in ipso facultas, dominatrix rerum, quæ providentiâ-reguntur, *vel, quarum, quibus providetur, in officio continet*. Propter quam *facultatem* invictam, & incircumscriptam omnibus existentem, *Dij* omnia se-ipsis repleverunt, quoniam omnia sibi-ipsis subjecerunt, *& imperio suo subjecta tenent, & arbitratu suo moderantur*.

εἰ γὰρ τὸ πρῶτον ἓν, καὶ τἀγαθὸν, καὶ ἡ ἓν. τἀγαθὸν, καὶ ἡ τἀγαθὸν, ἓν, καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τῶν θεῶν ἑνοειδής τέ ἐστι, καὶ ἀγαθοειδὴς, κατὰ μίαν ἰδιότητα, καὶ οὐ καθ' ἄλλο ἕκαστον, ἑνὰς, καὶ ἀγαθότης.

Ἀλλ' ἡ ἑνὰς, πάντη ἀγαθότης, καὶ ἡ ἀγαθότης, ἑνάς. καὶ ὡς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου προελθόντες οἱ μὴ τὸ πρῶτον, ἀγαθοειδεῖς, καὶ ἑνοειδεῖς. ἔσασι γὰρ ἐκεῖνο ἓν, καὶ τἀγαθόν. ὡς δὲ οἱ θεοὶ πάντες, ἑνάδες, καὶ ἀγαθότητες. ὡς οὖν τὸ ἓν τὸ τῶν θεῶν ὑπερούσιον, οὕτω καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν ὑπερούσιον, οὐκ ἄλλο τι ὂν παρὰ τὸ ἕν.

Οὐ γὰρ ἄλλο ἕκαστον, εἶτα ἀγαθόν. [l. ἢ τἀγαθόν.] ἀλλὰ μόνον ἀγαθόν. ὥσπερ οὐδὲ ἄλλο, εἶτα ἕν, [l. ἢ τὸ ἕν,] ἀλλὰ μόνον ἕν.

Pκ'.

Πᾶς θεὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὑπάρξει, τὸ προνοεῖν τῶν ὅλων κέκτηται. καὶ τὸ πρώτως προνοεῖν, ἐν τοῖς θεοῖς. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα μετὰ θεοὺς ὄντα. διὰ τὴν ἐκείνων μέθεξιν προνοεῖ. τοῖς δὲ θεοῖς ἡ πρόνοια συμφυὴς ἐστιν.

Εἰ γὰρ τὸ τῶν ἀγαθῶν μεταδιδόναι τοῖς προνοουμένοις, ἐξαίρετόν ἐστι τῆς προνοητικῆς ἰδιότητος, οἱ δὲ θεοὶ πάντες, ἀγαθότητές εἰσιν, ἢ οὐδενὶ μεταδώσουσιν ἑαυτῶν. καὶ οὐδὲν ἔσται ἀγαθὸν ἐν τοῖς δευτέροις, πόθεν τὴν μέθεξιν. ἢ δεῖ τῶν πρώτως τὰς ἰδιότητας ἐχόντων, ἢ μεταδιδόντας ἀγαθῶν μεταδιδοῦσι, καὶ παύτῃ προνοήσουσι τῶν πέλας.

Ἐν θεοῖς οὖν ἡ πρόνοια πρώτως. καὶ ποῦ γὰρ ἡ πρὸ * νοῦ ἐνέργεια, ἢ ἐν τοῖς ὑπερουσίοις; ἡ δὲ πρόνοια (ὡς τοὔνομα ἐμφαίνει) ὀνομαζομένη ἐστὶ πρὸ νοῦ. πῶς εἶναι ἄρα θεοὶ, καὶ πῶς οὐ πρὸ ἀγαθότητος εἶναι, πάντων προνοοῦσι. καίτοι προνοία τῆς πρὸ νοῦ πληρούσης ἀγαθότητος.

Pκά'.

Πᾶν τὸ θεῖον, ὕπαρξιν μὲν ἔχει τὴν ἀγαθότητα. δύναμιν δέ. * * * καὶ ἄληπτον πᾶσιν ἁμοῦ τοῖς δευτέροις. τὰ γάρ ἐστι προνοητικὸν τῶν ὅλων, ἐστὶν ἐν αὐτῷ δύναμις προνοητικὴ τῶν προνοουμένων. δι' ἣν ἀμεράστητον, καὶ ἀπερίγραφον τοῖς πᾶσιν ὑπάρχουσα. πάντα πεπληρώκασιν ἑαυτῶν, πάντα ὑποτεθείκασιν ἑαυτοῖς.

πᾶν γὰρ τὸ ἀρχικὸν, ἄλλων ἄπτον, καὶ κρατητικὸν ἀφ' ὑπερβολῆς δυνάμεως πρωτουσίαν ἄρχει, καὶ κρατεῖ τῆς φύσεως.

Ἔστι δὴ οὖν ἡ πρωτίστη δύναμις ἐν τοῖς θεοῖς, οὐ τῶν μὲν κρατοῦσα, τῶν δὲ, οὐ· πάντων δὲ ἐξίσου προλαβοῦσα τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ τῶν ὄντων, οὔτε οὐσιώδης οὖσα δύναμις, οὔτε πολλῷ πλέον αἰσθητή· ἀλλὰ τῇ ὑπάρξει τῶν θεῶν συμφυὴς, καὶ ὑπερούσιος· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πέρατα πάντων, [l. πασῶν] τῶν γνώσεων, ἑνιαιτάτως ἐν τοῖς θεοῖς προϋφέστηκε. Διὰ γὰρ τὴν θείαν γνῶσιν τὴν ἐξῃρημένην τῶν ὅλων, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι γνώσεις ὑπέστησαν, οὔτε νοερὰν οὖσαν, οὔτε ἔτι μᾶλλον τῶν μετὰ τὸν νοῦν πρὸ γνώστων, ἀλλὰ κρατοῦσα τὴν ἰδιότητα τὴν θείαν ὑπερνοῦν ἱδρυμένην.

Εἴτε ἄρα γνῶσίς ἐστι θεία, κρυφία ἐστὶν αὕτη, καὶ ἑνιαία ἡ γνῶσις, ἔτε δύναμις ἀδιείρεφος πᾶσι, καὶ συνεληπτικὴ πάντων ὡσαύτως, ἔτε ἀγαθότης, τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν διαφορίζουσα. κρατοῦσι γὰρ ἐν ταῖς γνῶσις, δύναμις, ἀγαθότης· ἀλλ' ἡ ὑπαρξις, τῷ ἀεὶ σῳ χαρακτηρίζεται, καὶ ἡ ὑπόστασις κρατεῖ τὸ ἄμιστον. αὐτὴ γὰρ ἡ ἀγαθότης.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΡΚΒ'.

Πᾶν τὸ θεῖον κρατοῦν τῶν δεῖ πόρων, καὶ ἐξῃρημένον τῶν προϊουσῶν, μήτε τῆς προνοίας χαλώσης τὴν ἄμικτον αὐτοῦ, καὶ ἑνιαίαν ὑπεροχὴν, μήτε τῆς χωριστῆς ἑνώσεως τὴν προνοίαν ἀφανιζούσης. μένοντες γὰρ ἐν τῷ ἑνιαίῳ τῷ ἑαυτῶν, καὶ τῇ ὑπάρξει, τὰ πάντα πεπληρώκασι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ πάντα τὰ δυνάμενον αὐτῶν μεταλαγχάνειν μεταλαμβάνει τῶν ἀγαθῶν. ὧν δέχεσθαι δυνάμενα καὶ τὰ μέτρα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως, ἐκείνων αὐτῶν τῷ εἶναι, μᾶλλον δὲ προῦπαρχα, τἀγαθὰ παρὰ τῶν οὖσιν ὑπερλαμπόντων.

Ὅπερ γὰρ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀγαθότης αὐτῷ τῷ εἶναι πᾶσιν ἀφθόνως πάρεστι χορηγοῦσιν, οὐ κατὰ λογισμὸν ποιούμενοι τὴν μέθεξιν, ἀλλὰ πότων μὲν, καὶ ὅλως ἀξίαν διεχομένων, ἐκείνων δὲ, καὶ τὸ αὐτῶν ὑποδεχομένων διδόντων. οὐκ οὖν προνοοῦντες, ἔχουσιν ἀναδέχεσθαι πρὸς τὸ προνοούμενα.

Τῷ γὰρ εἶναι, ὅπερ, πάντα ἀγαθύνουσι. πᾶν δὲ τὸ τῷ εἶναι ποιοῦν, ἀκώλυτος ποιεῖ. ἡ γὰρ ἔμφασις, πρόθεσίς ἐστι τοῦ εἶναι. διὸ καὶ παρὰ φύσιν.

Omne enim, quod imperatoria-potestate-prædi-tum-est, & *quod est* aliorum causa, & quod propter potestatis abundantiam, *virumque copiam*, dominandi vim habet, *illud* imperat, & dominatur secundùm naturam.

Est igitur prima potestas in ipsis Dijs, quæ non alijs quidem imperat, alijs verò, non: Sed æqualiter omnium Entium potestates in se-ipsa primò sumpsit, quamvis ipsa neq; essentialis sit potestas, neq; multo magis, *i. e. & multo minùs sit* expers essentiæ. Sed ipsi Deorum essentiæ, *naturaq́*, cognata, *simulq́ nata*, & superessentialis. Quinetiam ipsi fines omnium cognitionum, uniformiter in ipsis Dijs primo-subsistunt. Nam propter divinam cognitionem ex universis *rebus* exemptam, & aliæ omnes cognitiones subsistunt, *quæ divina cognitio* neque intellectualis est, neq; multo magis, *i. e. & multo minus est* una ex illis cognitionibus quæ sunt post aliquam Mentem: sed propter proprietatem divinam est supra Mentem collocata.

Sive igitur cognitio est divina, ista cognitio est occulta, & uniformis. Sive potestas *est* incircūscripta omnibus, etiam omniū comprehendendorum vim habet eodem-modo. Sive Bonitas *est*, essentiam ipsorum *Deorum* definit. Etenim si omnia sunt in ipsis *Dijs*, cognitio, potestas, Bonitas *etiam in ipsis est*: Sed ipsa *Deorum* essentia, *naturaq́* per præstantissimam *rei notam*, *figuramq́* figuratur, & ipsa *Deorum* hypostasis per præstantissimum *characterem*, *reiq́ declarandæ modum declarant*. Hoc autem *est* ipsa Bonitas.

CXXII.

OMne divinum-numen & providam-curam gerit, secundarum *naturarum*, *& rerum*, & exemptum-est ex ijs, quorum providam-curam-gerit, ita tamen, ut neq; providentia demittat, *remittat*, *ac imminuat* non-mixtam: *ac puram* ipsius, & singularem excellentiam, neq; separabilis Unitas providentiam *ejus* deleat. Manentes enim *Dij* in illo singulari suo *naturæ statu*, & in *sua* essentia, omnia replent sua facultate, *suaq́ potestate*. Et omne, quod ipsos participare potest, illis bonis fruitur, quæ percipere potest secundum mensuras suæ naturæ, illis *Dijs* propter ipsum *suum* Esse, vel potius propter ipsum *suum* primo-esse, bona in ipsa Entia per illuminationem-immittentibus.

Cùm enim nihil aliud sint, quam Bonitas, propter ipsum *suum* Esse, omnibus *Entibus* abunde bona suppeditant, non secundùm ratiocinationem facientes ipsam distributionem: Sed his quidem secundùm *suam* dignitatem accipientibus *hæc Deorum bona*, illis verò *Dijs*, ea secundum *suam* essentiam dantibus. Neq; igitur, quum *ipsis Entibus Dij* providēt, impedimentum ullum suscipiunt ab ea, quibus providēt.

Nam propter ipsum esse *illud*, quod sunt, omnia bona faciunt. Omne verò, quod propter *suum* esse facit *aliquid*, *illud* sine-impedimento facit. Nam ipsum impedimentum, additamentum est ipsius Esse. Quamobrem etiam *est* præter naturam.

Neq;

Neq; quum *ab ipſis Entibus Dij* ſeparati ſunt, ipſam providentiam tollunt. Sic enim tollerent (quod ne dicere quidam fas *eſt*) ſuam eſſentiam, *atq; naturam*, cujus proprietas eſt ipſa Bonitas. Boni enim *eſt*, ipſa communicatio *bonorum*, *quæ conferuntur* in omne, quod *bona* participare poteſt. Et quod maximum *eſt*, non *eſt* illud, quod Bono-ſimile eſt: ſed illud, quod bona-facit, *& quod eſt beneficum*. Hoc igitur *bonorum in Entia conferendorum genus*, vel nullum ipſorum Entium habebit, vel ipſi Dij *hoc habebunt* ante ipſa Entia. Nullo modo enim, illis quidem bonis, quæ ſunt per communicationem, aderit, *ac ineriit* majus bonum, primis verò bonis, minus *bonum aderit*.

Οὔτε χωρίζει ὄντας ἀπαμοῦσι τῶν προνοίας. οὕτω γὰρ ἀναιροῖεν (ὃ μηδὲ θέμις εἰπεῖν) τὴν ὕπαρξιν τὴν ἑαυτῶν, ἧς ἡ ἰδιότης ἀγαθότης ἐστίν. ἀγαθοῦ γὰρ ἡ μετάδοσις εἰς πάντα δωρεάμενον. καὶ τὸ μέγιστον * * * οὐ τὸ ἀγαθοειδὲς, ἀλλὰ τὸ ἀγαθουργόν. πῶς πάντων ἢ οὐδὲν ἔχῃ τῶν ὄντων, ἢ θεοὶ πρὸ τῶν ὄντων. οὐ γὰρ ἂν που τῆς μὲν κατ' μέθεξιν ἀγαθοῖς ὑπάρχει τὸ μᾶλλον ἀγαθὸν, τῆς δὲ πρώτης ἀγαθοῖς τὸ ἔλαττον.

CXXIII.

OMne divinum, ipſum quidem, propter ſuper-eſſentialem Unitatem, ineffabile eſt, & ignotum omnibus ſecundis *Entibus*. Per illa verò, quæ participant *id, quod eſt divinum, ipſum divinum* comprehendi, cognoſciq; poteſt.

Quare ſolum illud, quod eſt primum, omnino *eſt* ignotum, utpotè quod eſt imparticipabile. Omnis enim per rationem, *vel, per orationem* cognitio, ipſorum Entium eſt, & in ipſis Entibus habet ipſam veritatis comprehenſionem, *i. e. veritatis comprehendendæ rationem, vim, & facultatem*. Etenim notiones attingit, & in intelligentijs ſubſiſtit. Ipſi verò Dij ſunt ſupra omnia Entia.

Neq; igitur opinabile *eſt illud*, quod eſt divinum, neq; cogitatione, neq; mente percipi, *cognoſciq;* poteſt. Omne enim Ens, vel ſenſile eſt, & propterea opinabile, vel verè Ens, & propterea mentale, vel *eſt* inter hæc *medium*, Ens ſimul, & generatum, & propterea cogitatione-perceptum. Si igitur Dij ſupereſſentiales *ſunt*, & ante ipſa Entia ſubſiſtunt, neq; opinio eſt ipſorum, *i. e. de ipſis*, neque ſcientia, & cogitatio, neq; intelligentia, *pro, Ergo ſi Dij ſunt ſupra omnem eſſentiam, neq; opinione, neque ſcientia, neq; cogitatione, neq; intelligentia percipi, cognoſciq; poſſunt*. Sed ex ijs, quæ pendent *ex ipſis*, quales ſint ipſorum proprietates, cognoſcuntur, idq; neceſſario. Nam per ipſas proprietates eorum, quæ participantur, & ipſæ illorum, quæ participant *ipſos Deos*, differentiæ ſimul-dividuntur.

Et neq; omne participat omne (neq; enim *rerum* prorſus diſſimilium eſt *ullus* ordo) neq; quodvis fortuitum participat fortuitum: ſed ipſum cognatum cum uno-quoq;, *quod eſt cognatum*, conjunctum-eſt, *conjungitur*, & ab uno-quoq; *cognato cognatum* progreditur.

Πᾶν τὸ θεῖον, αὐτὸ μὲν, διὰ τὴν ὑπερούσιον ἕνωσιν, ἄρρητόν ἐστι, καὶ ἄγνωστον πᾶσι τοῖς δεύτερόις. ἔστι δὲ τῶν μετεχόντων, ληπτόν ἐστι, καὶ γνωστόν.

CXXIV.

OMnis Deus, individuè quidem, dividua cognoſcit, ſine-tempore verò, ea, quæ ſunt in tempore, non neceſſaria verò, neceſſariò, & mutabilia, immutabiliter, & deniq; omnia *cognoſcit* meliùs, quam ferat ipſorum ordo. Si enim omne, quodcunq; fuerit apud ipſos Deos, ſecundum ipſorum proprietatem *fuerit*, perſpicuum profecto *eſt*, quod non ſecundùm deteriorum naturam in Dijs exiſtens erit ipſorum cognitio: ſed ſecundum illam illorum ipſorum eximiam excellentiam.

Διὸ μόνον τὸ πρῶτον παντελῶς ἄγνωστον, ἅτε ἀμεθεκτον ὄν. πᾶσα γὰρ ἡ διὰ λόγου γνῶσις τῶν ὄντων ἐστὶ, καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἔχει τὸ τῆς ἀληθείας καταληπτικόν. καὶ γὰρ νοημάτων ἐφάπτεται, καὶ ἐν νοήσεσιν ὑφέστηκεν. οἱ δὲ θεοὶ πάντων εἰσὶν ἐπέκεινα τῶν ὄντων.

Οὔτε οὖν δοξαστὸν τὸ θεῖον, οὔτε διανοητὸν, οὔτε νοητόν. πᾶν γὰρ τὸ ὂν, ἢ αἰσθητόν ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο δοξαστὸν, ἢ ὄντως ὂν, καὶ διὰ τοῦτο νοητόν, ἢ μεταξὺ τούτων, ὂν ἅμα, καὶ γιγνητὸν, καὶ διὰ τοῦτο διανοητόν. εἰ οὖν οἱ θεοὶ ὑπερούσιοι, καὶ πρὸ τῶν ὄντων ὑφεστήκασιν, οὔτε δόξα ἐστὶν αὐτῶν, οὔτε ἐπιστήμη, καὶ διάνοια, οὔτε νόησις. ἀλλ' ἐκ τῶν ἐξηρημένων, εἰσά ὡς ἐστὶν αὐτῶν αἱ ἰδιότητες, γνωρίζονται. καὶ πῶς ἀναγκαίως. καὶ γὰρ πὼς τῶν μετεχομένων ἰδιότητας, καὶ αἱ τῶν μετεχόντων συμδιαιρεῖται διαφοράτητες.

Καὶ οὔτε πᾶν μετέχει παντὸς (οὐ γάρ ἐστι συνταξις τῶν πάντη ἀνομοίων) οὔτε τὸ τυχὸν τοῦ τυχόντος μετέχει. ἀλλὰ τὸ συγγενὲς, ἑκάστῳ συνῆπται, καὶ ἀφ' ἑκάστου προέρχεται.

CXXV.

Πᾶς θεὸς ἀμερίστως μὲν, τὰ μεριστὰ γινώσκει, ἀχρόνως δὲ, τὰ ἔγχρονα, τὰ δὲ μὴ ἀναγκαῖα, ἀναγκαίως, καὶ τὰ μεταβλητὰ, ἀμεταβλήτως, καὶ ὅλως πάντα κρεισσόνως, ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν. εἰ γὰρ ἅπαν, ὅ, τι ἂν ᾖ παρὰ τοῖς θεοῖς, κατὰ τὴν αὐτῶν ἰδιότητα, δῆλον δήπουθεν ὡς οὐ κατὰ τὴν τῶν χειρόνων φύσιν ἐν τοῖς θεοῖς οὖσα ἡ γνῶσις αὐτῶν ἔσται, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτῶν εἰκείνων ἐξηρημένην ὑπεροχήν.

Ἐνσταθὴς ἄρα, καὶ ἀπαθὴς ἡ γνῶσις ἔσται τῶν πολυθυσμῶν, καὶ παθητῶν. εἰ ἄρα καὶ τὸ γνωστὸν εἴη μεριστὸν, ἀλλ' ἡ θεία γνῶσις ἀμέριστος, καὶ εἰ τῶν μεριστῶν, καὶ μεταβλητῶν, ἀμεταβλητος, καὶ εἰ ἐνδεχόμενον, ἀναγκαίως, καὶ εἰ ἀόριστον, ὡρισμένη.

Οὐ γὰρ δεῖ τῶν χειρόνων εἰσδέχεσθαι τὸ θεῖον τὴν γνῶσιν, ἵνα οὕτως ἡ γνῶσις ἔχῃ, οἵαν τὸ γνωστὸν ἔχει φύσεως. ἀλλὰ τὰ χείρονα δεῖ τὸ ὡρισμένον τῶν θεῶν, ἀόριστον εἶναι.

Καὶ δεῖ τὸ ἀμετάβλητον, μεταβάλλειν, καὶ τὸ ἀπαθὲς, παθητικῶς ὑποδέχεσθαι. καὶ τὸ ἄχρονον, ἐγχρόνως. τῆς μὲν γὰρ χείρονος δεῖ τῶν κρειττόνων παρεκβαίνειν δυναλόν. τῆς δὲ θείας εἰσδέχεσθαι παρὰ τὴν χείρονα εὐθέμις.

Ρκε'.

Πᾶς θεὸς, ἀφ' ἧς αἱ ἄρξηται τάξεως ἐκφαίνειν ἑαυτὸν, πρόεισι διὰ πάντων τῶν δευτέρων, ἀεὶ μὲν πληθύων τὰς ἑαυτοῦ μεταδόσεις, καὶ μερίζων. φυλάττων δὲ τὴν ἰδιότητα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. αἱ μὲν γὰρ πρόοδοι διὰ ὑφίσεως γινόμεναι, τὰ πρῶτα πανταχοῦ πως πληθύουσιν εἰς τὰς τῶν δευτέρων ὑποβάσεις.

Τὰ δὲ προϊόντα κατὰ τὴν πρὸς τὰ παράγοντα ὁμοιότητα, τὴν ἑαυτῶν ὑποδέχεται διάπλωσιν, ὥστε τὸ ὅλον ταυτὸν πως εἶναι, καὶ ἕτερον, τὸ μὲν προϊὸν τῇ μονῇ. διὰ μὲν τὴν ὕφεσιν, ἀλλοῖον φαινόμενον, διὰ δὲ τὴν συνέχειαν πρὸς ἐκεῖνο, τῆς ταυτότητος οὐκ ἐξιστάμενον.

Οἷον δέ ἐστιν ἐκεῖνο ἐν τοῖς πρώτοις, τοιοῦτον ἐν τοῖς δευτέροις ὑφιστάμενον αὐτὸ, καὶ τῆς σειρᾶς τὴν ἀδιάλυτον κοινωνίαν διαφυλάττον. ἐκφαίνεται μὲν οὖν ἕκαστος τῶν θεῶν εἰκότως ταῖς τάξεσιν, ἐν αἷς πεποίηται τὴν ἔκφασιν. πρόεισι δὲ ἐντεῦθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, διὰ τὴν γονιμωτάτην τῶν πρώτων δύναμιν. πληθύεται δ' ἀπὸ τὴν πρόοδον ἀφ' ἑνὸς εἰς πληθος γιγνομένην. φυλάττει δ' τὸ ταυτὸν ἐν τῇ προόδῳ, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν προϊόντων, πρὸς τὸ ἑκάστης σειρᾶς ἡγεμονοῦν, καὶ πρωτουργὸν αἴτιον.

Ρκς'.

Πᾶς θεὸς, ὁλικώτερος μέν ἐστι. ὁ δ' ἐκεῖνος ἐγκυτέρω, μεριμκώτερος δέ, ὁ πρόρριζος. δ γὰρ πάντα παράγων, ὁ πολιούτων αἴτιος ἐγκυτέρω.

Uniformis igitur, & affectuum-expers erit ipſa cognitio multiplicatarum, & patibilium *rerum*. Si igitur & illud, quod in cognitionem cadit, *quodque cognoſci poteſt*, eſt dividuum, ergo ipſa divina cognitio *eſt* individua, & ſi dividuarum, & ſi mutabilium *rerum cognitio eſt* immutabilis, & ſi *illius, quod eſt* contingens, *s. e. quod contingit, aut contingere poteſt, cognitio eſt* neceſſariò, & ſi *illius, quod eſt* indefinitum, definita *eſt cognitio*.

Non enim à deterioribus *manantem* cognitionem recipit ipſum divinum numen, ut ipſa cognitio talem habeat naturam, qualem habet id, quod in cognitionem cadit, *quodq; cognoſci poteſt*. Ergo illa, quæ ſunt deteriora in ipſa definita Deorum natura, ſunt indefinita.

Et in eo, quod eſt immutabile, *eſt aliquid, quod* mutatur, & quod eſt affectuum-expers, patibiliter ſuſcipit *varias affectiones*. Et quod eſt temporis-expers, in-tempore *ſuſcipit aliquid*. Nam illa quidem, quæ ſunt deteriora, à præſtantioribus digredi, *aut recedere* poſſunt. Ipſis verò Dijs aliquid à deterioribus recipere nefas *eſt*.

CXXV.

OMnis Deus, à quo cœperit ordine ſe-ipſum oſtendere, progreditur per omnia ſecunda, ſemper quidem multiplicans, & partiens ſuas *donorum collationes, aut* communicationes, ſervans verò proprietatem ſuæ naturæ. Nam illi quidem progreſſus, qui per ſummiſſionem fiunt, ea, quę prima ſunt, ubiq; quodammodo multiplicant in ipſa ſecundorum fundamenta, *& in illas conditiones, quæ primis ſunt ſubiectæ*.

Quæ verò progrediuntur ſecundum ſimilitudinem, *quam habent ea, quæ producuntur*, cum ijs, quæ producunt *ipſa*, ſuam ſuſcipiunt conſtitutionem, *& ordinem*, ita ut ipſum Totum idem quodammodo ſit, & diverſum, id, quod progreditur, & id, quod *firmum in ſuo loco* manet. Nam propter quidem ipſam ſummiſſionem, alterum, *alteratum, ac diverſum* videtur, propter verò cohærentiam cum illo, ex identitate non excedit, *nec ab ea recedit, nec degenerat*.

Quale verò eſt illud in primis, tale in ſecundis *hoc* ipſum ſubſiſtit, & ſeriei indiſſolubilem communionem perpetuo ſervat. Apparet igitur unusquiſq; Deorum convenienter illis ordinibus, in quibus apparitionem facit, *& ſuam præſentiam oſtendit*. Illinc verò progreditur uſq; ad extrema, propter generatricem primorum facultatem. Multiplicat verò ſemper ipſum progreſſum ab Uno manantem in multitudinem. Servat autem ipſum Idem, *vel. ipſam Identitatem*, in ipſo progreſſu, propter ſimilitudinem ipſorum progredientium, cum unius-cujuſq; ſeriei principali, & primaria cauſa.

CXXVI.

OMnis Deus, univerſalior quidem eſt ille, qui propiùs ad Unum accedit, particularior verò *eſt* ille, qui longius *ab Uno diſtat*. Qui enim pluriumrerum *eſt* autor, propinquior eſt illi, qui omnia producit.

Qui

Qui verò pauciorum *rerum est autor, ille ab illo qui omnia producit, est* remotior. Et ille quidem, qui plurium est autor, est universalior. Qui vero pauciorum, est particularior. Et uterq; quidem, est Unitas. Sed alter quidem, *est* potestate major, alter verò, potestate minor. Et particulariores *Dij* generantur ab universalioribus, quamvis illi neq; dividantur-in-partes (sunt enim Unitates) neq; alterentur, *neq; mutentur*, (sunt enim immobiles, *ac immoti*,) neq; affectione multiplicentur (sunt enim expertes-mixtionis, *neque cum ullis aliis naturis ullo modo misceantur:*) Sed ex se-ipsis secundos progressus procreent, propter potestatis abundantiam, subjectos illis, qui sunt ante ipsos.

Ὁ δὲ ἐλαττόνων, πορρωτέρω. καὶ ὁ μὲν πλειόνων αἴτιος, ὁλικώτερος· ὁ δὲ ἐλαττόνων, μερικώτερος. καὶ ἑκάτερος μὲν, ἑνάς ἐστιν· ἀλλ' ὁ μὲν, δυνάμει μείζων, ὁ δὲ, ἐλάσσων καὶ τῷ δυνάμει. καὶ οἱ μερικώτεροι γίνονται ἐκ τῶν ὁλικωτέρων, οὐκ μεριζομένων ἐκείνων (ἑνάδες γάρ) οὐκ ἀλλοιουμένων (ἀκίνητοι γάρ) οὐκ ἀφῇ πληθυομένων (ἀμιγεῖς γάρ) ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῶν δυτέρας ὑποστήσαντα προόδους, διὰ δυνάμεως ἐπεκτασίαν, ὑφιεμένας τῶν πρὸ αὐτῶν.

CXXVII.

ρκζ'.

OMne Divinum, *quoniam est* simplex, est maximè primò, & propterea suis bonis est maximè contentum. Quod autem *sit* simplex, ex ipsa Unitate perspicuum *est*. Est enim totum singularissimum, *& maximè unicum*. Quod autem est hujusmodi, est insigniter simplex.

Πᾶν τὸ θεῖον, ἁπλοῦν, πρώτως ἐστὶ μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτ' αὐταρκέστατον. ὅτι μὲν γὰρ ἁπλοῦν, ἐκ τῆς ἑνώσεως φανερόν. ἑνικώτατον γάρ ἐστι πᾶν· τὸ δὲ πιθανὸν, διαφερόντως ἁπλοῦν.

Quod autem sit suis bonis maximè contentum, hoc quivis cognoscet, si consideret, quod ipsum quidem compositum, indigens est, *indiget*, si non etiam alijs, extra quæ existit: at illis saltem, ex quibus compositum-est.

Ὅτι δὲ αὐταρκέστατον, μάθοι τὶς ἂν ἐπιστήσας, ὅτι τὸ μὲν συνθετὸν ἐνδεές ἐστιν, εἰ καὶ μὴ τῶν ἄλλων, ὧν ἐστιν ἔξω, ἀλλ' ἐκείνων γε, ἐξ ὧν συνετέθη.

Quod verò simplicissimum est, & singulare, & quod in ipso Bono idem *est*, & primum-locum-tenet, *est* suis bonis maximè contentum. Hujusmodi verò est omne Divinum. Neq; igitur alijs indiget, quoniam est Ipsa-Bonitas, *vel*, *Per-se-existens-Bonitas*, neq; subsistit, *alijs indigens*, quoniam est singulare.

Τὸ δὲ ἁπλούστατον, καὶ ἑνιαῖον, καὶ τὸ ἐν τῇ ἀγαθῷ ταὐτὸν προηγούμενον, αὐταρκέστατον, πιθανὸν δὲ τὸ θεῖον πᾶν. οὐκ οὖν τῶν ἄλλων δεῖται, αὐπαχθὲς ὑπάρχον, οὐκ ὑφίσταται ἑνιαῖον ὑπάρχον.

CXXVIII.

ρκη'.

OMnis Deus, à propinquioribus quidem participatus, immediatè participatur, à remotioribus verò *participatus*, per quædam media vel pauciora, vel plura *participatur*. Nam alia quidem, cum & ipsa propter cognationem sint uniformia, statim ipsas divinas Unitates participare possunt. Quæ verò *sunt* per summissionem, & extensionem, *quæ fit* in multitudinem, alijs indigent magis unitis, ut participent ipsas Per-se-Unitates existentes: at non unitas.

Πᾶς θεὸς, ὑπὸ μὲν τῶν ἐγγυτέρω μετεχόμενος, ἀμέσως μετέχεται. ὑπὸ δὲ τῶν πορρωτέρω, διὰ μέσων ἢ ἐλαττόνων ἑνιῶν. τὰ μὲν γὰρ διὰ συγγένειαν ἑνοειδῆ, καὶ αὐτὰ ὄντα, μετέχειν αὐτίθην δυνάμει τῶν θείων ἑνάδων. τὰ δὲ δι' ὑφέσιν, καὶ πρὸς εἰς πλῆθος ἔκτασιν, ἄλλων δεῖται τῶν μᾶλλον ἡνωμένων, ἵνα μετάσχῃ τῶν αὐπενάδων οὐσῶν, ἀλλ' οὐχ ἡνωμένων.

Nam inter Per-se-Unitatem, & divisam multitudinem, est ipsa unita multitudo. *Nam multitudo solet* nasci quidem cum ipsa Unitate, *quoniam ab Unitate multiplicata manat ipsa multitudo.* * * * * Quodammodo verò *ipsum Unum* cognatum est etjam ipsi divinæ multitudini, propter ipsam multitudinis manifestam-significationem.

Τῆς γὰρ αὐπενάδος μεταξὺ, καὶ διηρημένου πλήθους, ἐστὶ τὸ ἡνωμένον πλῆθος, συμφύεται μὲν τῇ ἑνάδι. δυ * * * * * συγγενὲς δέ πως ὂν καὶ τῷ διηρημένῳ πλήθει, διὰ τὸ δηλοῦσθαι συμφασιν.

CXXIX.

ρκθ.

OMne quidem corpus divinum, per animam deificatam est divinum. Omnis verò anima *est* divina, propter Mentem divinam. Omnis verò Mens, propter Unitatis divinæ communionem, *est* divina.

Πᾶν μὲν σῶμα θεῖον, διὰ ψυχῆς ἐστι θεῖον, τῆς ἐνθουσιώσης· πᾶσα δὲ ψυχὴ θεία, διὰ τὸν θεῖον νοῦν. πᾶς δὲ νοῦς, κατὰ μέθεξιν τῆς θείας ἑνάδος.

Καὶ ἡ μὲν ἑνὰς αὐτόθεος θεός. ὁ δὲ νοῦς, θεότατος. ἡ δὲ ψυχὴ, θεία. τὸ δὲ σῶμα, θεοειδές. ἡ γὰρ καὶ ὑπὲρ νοῦν ἐστιν ἅπας ὁ τῶν θεῶν ἀριθμὸς, αἱ δὲ μεθέξεις, καὶ τῶν συγγενῶν, καὶ τῶν ὁμοίων ἐπιτελοῦνται. ἡ μὲν ἀμέθεκτος οὐσία, μεθέξει πρώτως, τῶν ὑπερουσίων ἑνάδων.

Δευτέρως δὲ, ἡ θεότης ἐφαπτομένη. τρίτως δὲ, ἡ θέωσις. καὶ ἕκαστα διὰ τῶν προσηκόντων ὑπερκειμένων. καὶ φοιτᾷ μὲν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐν τοῖς μετέχουσιν ἡ τῶν θεῶν ἰδιότης. διὰ μέσων δὲ τῶν πρὸς ἑαυτὴν συγγενῶν.

Ἡ γὰρ ἑνὰς πρώτῳ μὲν τῷ νῷ δίδωσι τὸν ἑαυτῆς ἐξαίρετον ἐν τοῖς θείοις δυνάμεσι, καὶ ἀποτελεῖ κἀκεῖνον τοιοῦτον νοῦν, οἷα ἐστὶ καὶ αὐτὴ καθ' ἑνιαῖον πλῆθος. διὰ δὲ νοῦ, καὶ ψυχῆς πάρεστι, συνεξάπτουσα κἀκείνῃ τῷ νῷ, καὶ συνεκπορεύσασα, εἰ ὁ νοῦς ἦν μεθεκτός.

Διὰ δὲ ψυχῆς ἀκόλουθον, τῆς οἰκείας ἰδιότητος καὶ τῷ ζώματι δίδωσι, εἰ μετέχοι τὸ ζῶμα ψυχῆς. καὶ οὕτω γίνεται τὸ ζῶμα οὐ μόνον ἔμψυχον, καὶ νοερὸν, ἀλλὰ καὶ θεῖον.

Ζωὴν μὲν, καὶ κίνησιν λαβὸν παρὰ ψυχῆς. διαμονὴν δὲ ἄλυτον λαβὸν παρὰ νοῦ. ἕνωσιν δὲ θείαν, λαβὸν τῆς μεταχθείσης ἑαυτοῦ ὑπάρξεως μεταδίδωσι τοῖς ἐφεξῆς.

Et ipsa quidem Unitas, *est* statim-Deus, *vel*, *Per se-Deus*. Ipsa vero Mens, *est quiddam* divinissimum, *sive*, *maximè divinum*. Anima verò, divina. Corpus vero, Deo-simile, *vel*, *divina-forma-præditum est*. Quamvis enim omnis Deorum numerus etiam supra Mentem sit, ipsæ tamen *participationes*, & communicationes, per cognata, & similia perficiuntur. Individua quidem essentia, per communicationem primo, *attingit* supereſſentiales Unitates.

Secundo vero, *est* illa generationem attingens *essentia*. Tertiò vero, *est* ipsa generatio. Et singula per proximè superiora *progrediuntur*. Et progreditur quidem usque ad ultima, in ijs, quæ participant *divinam naturam*, ipsa Deorum proprietas. Per media verò illa, quæ ipsi sunt cognata.

Unitas enim primæ quidem Menti dat suam eximiam in *rebus* divinis facultatem, & perficit etiam illam Mentem talem, qualis est & ipsa in singulari multitudine. Per Mentem verò, & animã, adest, illam etiã *animam* simul-accendens cum ipsa Mente, & simul-inflammans, si Mens fuerit participabilis.

Per animæ vero, *quasi dicas* extremum-sonum, *& extremam-resonantiam*, etiam ipsi corpori suam proprietatem impertit, si corpus animæ particeps aliquo modo fuerit. Sic autem corpus fit non solùm animatum, & intellectuale: Sed etiam divinum.

Nam vitam quidem, & motum accipit ab anima, permansionem verò indissolubilem *accipit* à Mente. Unionem vero divinam, *ab illa Vnitate*, quæ participatur. *Ipsa verò Mens* suam essentiam sequentibus impertit.

ΡΛ.

Πάσης θείας τάξεως, τὰ πρῶτα μᾶλλον ἐξήρηται τῶν προσηκόντων ὑπ' αὐτὰ πλαγμένων, ἢ ταῦτα τῶν ἐφεξῆς, καὶ μᾶλλον ἐξήρτηται τὰ δεύτερα τ προσηκόντων ὑπερκειμένων, ἢ τούτων τὰ μὴ πρῶτα. ὅσῳ μὲν γὰρ ἐνικώτερον ἢ π, καὶ ὁλικώτερον, τοσούτῳ καὶ τῶν ὑπεροχὴν ἔλαχε μείζονα πρὸς τοὺς ἐφεξῆς.

Ὅσῳ δὲ αὖ ὑφειμένον κ τῶν δυνάμεων, τοσούτῳ μᾶλλόν ἐστι τοῖς μεθ' αὐτὸ συμφυέστερον. καὶ τὰ μὲν ὑψηλότερα, μᾶλλον ἑνίζεται τοῖς ἑαυτῶν αἰτιωτέροις. τὰ δὲ καταδεέστερα, ἧττον.

Δυνάμεως γάρ ἐστι μείζονος, τὸ μᾶλλον ἐξῃρῆσθαι τῶν ὑφειμένων, καὶ μᾶλλον ἡνῶσθαι τοῖς κρείττοσιν. ὥσπερ αὖ ἔμπαλιν, τὸ τῶν μὲν ἀφίστασθαι μᾶλλον, τοῖς δὲ συμπέφυκεν, ἐλάττωσίς ἐστι δυνάμεως. ὃ δὴ συμβαίνει τοῖς δευτέροις καθ' ἑκάστην τάξιν, ἀλλ' οὐ τοῖς πρώτοις.

CXXX.

IN omni divino ordine, ea, quæ prima sunt, magis exempta-sunt ex ijs, quæ proximè sub ipsis collocata sunt, quam hæc ex sequentibus, & ea, quæ sunt secunda, magis pendent ex proximè superioribus, quam ex istis ea, quæ sunt post ista. Quo enim aliquid singularius, & universalius fuerit, eo etiam majorem excellentiam sortitum-est apud sequentia.

Quo vero summissius ipsâ potestate *fuerit*, & *quo viribus infirmius*, eo magis est cognatione-conjunctum cum ijs, quæ sunt post ipsum. Et sublimiora quidem magis uniuntur cum suis principalioribus causis. Inferiora vero, minus *cum ipsis superioribus cognatione-conjunguntur*.

Majoris enim est potentiæ, magis-exemptum-esse ex summissis, *& subjectis*, & *inferioribus*, & magis unitum-esse cum *superioribus*, & præstantioribus. Ut etiam contra, Ipsum ab his quidem *præstantioribus* magis recedere, cum his verò *deterioribus* simul-pati *aliquid*, est imminutio potentiæ. Quod profecto accidit secundis in uno-quoque ordine: sed non primis.

Omnis

CXXXI.

OMnis Deus à ſua propria actione regitur. Proprietatem enim *ſuæ* præſentiæ, *quam exerit* in ſecunda, in ſe-ipſo primum demonſtrat. Quamobrem etiam alijs ſe-ipſum impertit, per ſui-ipſius exuperantem-plenitudinem. Neque enim defectus conveniens *eſt* Dijs, neque plenitudo tantum. Nam omnis quidem defectus eſt imperfectus, & fieri nullo modo poteſt, ut illud, quod eſt imperfectum, aliud perfectum faciat. Quod verò plenum *eſt*, *illud eſt* tantum ſua-ſorte-contentum. Nondum verò paratum *eſt* ad communicationem *ſui cum alijs*.

Quod igitur alia replet, & ſuas ſuppeditationes, *i.e. res, quas alijs ſuppeditat*, in alia *diffundit*, & extendit, ſupra-modum-plenum, *vel, per-exuperationem plenum eſſe* oportet. Si igitur illud, quod eſt divinum, omnia per ſe replet bonis, quæ in ſe *continet*, *ergo eorum, quæ divina ſunt*, unum-quodq; per-exuperationem-plenum eſt. Si vero hoc in ſe-ipſo primo proprietatem *habet* collocatam, & ut dat alijs, ſic etiam illis porrigit ipſas communicationes, *i.e. res, quas cum illis communicat*, per exuperationem-plenæ Bonitatis *hoc eſt munus*.

CXXXII.

OMnes Deorum ordines, medietate conjunguntur, *i.e. medio quodam conſtringuntur*. Etenim omnes Entium progreſſus, per ſimilia perficiuntur, & multo magis ipſi Deorum ordines indiſſolubilem poſſident cohærentiam, ut potè qui uniformiter ſubſiſtunt, & definiti ſunt per Unum, principalem ipſorum cauſam. Unitè igitur ſummiſſiones fiunt, & uno-tantum-modo, propter ſimilitudinem ſecundorum cum primis in ipſis Entibus *exiſtentem*. Quanto igitur *magis hoc fit, tanto* etiam magis, quàm ipſa Entia, in ipſa Unione ſubſiſtit Deorum eſſentia.

Omnia igitur divina genera per ſuas medietates ſunt-conjuncta, *per ſua media conjunguntur*, & non immediatè ad omnino differentes progreſſus eunt ipſa prima: Sed per genera utriuſq; communia, à quibus & progrediuntur, & quorum immediatè ſunt cauſæ. Hæc enim ipſas extremitates in Unitatem cogunt, quæ alijs quidem, per-naturæ-cognationem ſunt-ſubſtratæ, & *ſubiectæ*, ex alijs vero, proximè ſunt-exemptæ, & bene-compoſitam, *ac ordinatam rerum* divinarum procreationem, *atq; progeniem* conſervant.

CXXXIII.

OMnis quidem Deus, eſt Unitas benefica, vel Bonitas unifica, & iſtam habet eſſentiam, quatenus unus-quiſq; Deus *eſt*: Sed primus quidem ſimpliciter *eſt* Bonum, & ſimpliciter Unum. Unusquiſq; vero eorum, qui ſunt poſt illum primum *Deum*, eſt quædam Bonitas, & quædam Unitas. Nam divina proprietas Unitates, & Bonitates Deorum diſtinguit ita, ut unus-quiſq; *Deorum* per aliquã Bonitatis proprietatem omnia bona-faciat, & quodammodo perficiat, *ad perfectionem perducat*, vel contineat, vel cuſtodiat.

ρλα'.

Πᾶς θεὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς εἰκείας ἐστὶ ἐνεργείας ἄρχεται. τῷ γὰρ ἰδιότητα τῆς εἰς τὰ δεύτερα παρουσίας, ἐν ἑαυτῷ πρῶτον ὑπέδειξεν, διότι δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ἑαυτοῦ μεταδίδωσι, καὶ τὸ ὑπερπληρες ἑαυτοῦ. οὔτε γὰρ τὸ ἐλλεῖπον εἰκεῖον τοῖς θεοῖς, οὔτε τὸ πλῆρες μόνον. τὸ μὲν γὰρ ἐλλεῖπον πᾶσι, ἁπλῶς ὑπαρχῇ, καὶ ἄλλο πλεῖον ποιεῖν, αὐτὸ μὴ πλεῖον ὑπάρχον, ἀμήχανον. τὸ δὲ πλῆρες, αὐτάρκες μόνον. εὖτως δὲ εἰς μετάδοσιν ἔπιμεν.

Ὑπέρπληρες ἄρα δεῖ τὸ πληρωτικὸν ἄλλων, καὶ εἰς ἄλλα διατείνον τὰς ἑαυτοῦ χορηγίας. εἰ οὖν τὸ θεῖον ἅπαν ἀφ' ἑαυτοῦ πληροῖ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν ἑαυτῷ ἕκαστον ὑπερπλήρες ἐστι. εἰ δὲ τοῦτο ἐν ἑαυτῷ πρώτῳ τῷ ἰδιότητα ἱδρυσάμενον, ἢ δίδωσι τοῖς ἄλλοις, οὕτω δὴ καὶ κατὰ μετάδοσις. τῆς ὑπερπλήρους ἀγαθότητος.

ρλβ'.

Πᾶσαι τῶν θεῶν αἱ τάξεις, μεσότητι συνδέδενται. καὶ γὰρ πᾶσαι τῶν ὄντων αἱ πρόοδοι, διὰ τῶν ὁμοίων διατείνουσι, καὶ πολλῷ δὴ μᾶλλον αἱ τῶν θεῶν διακοσμήσεις ἀδιάλυτον κέκτηνται τὴν συνέχειαν, ἅτε ἑνοειδῶς ὑφεστηκυῖαι, καὶ καθ' ἓν τὸ ἓν ἀφωρισμένοι τὸ ἀρχικὸν αἴτιον ἔχουσαι. διὸ ὁμοίως οὖν αἱ ὑφέσεις γίνονται, καὶ μόνως, καθ' ἓν ἐκ τῆς οὔσης τῶν δεύτερων πρὸς τὰ πρῶτα ὁμοιότητα. ὅσῳ δὲ καὶ ἡ τῶν θεῶν ὕπαρξις ἐν τῇ ἑνώσει τῶν ὄντων μᾶλλον ὑφέστηκε.

Πάντα οὖν τὰ θεῖα ἑνὶ συνδέδεται ζωῆς εἰκείας μεσότητι, καὶ οὐκ ἀμέσως ὅλη τὰς διαφερούσας πάντη προόδους χωρεῖ τὰ πρῶτα, ἀλλὰ διὰ τῶν ἑκατέροις κοινῶν ἑνώσεων, ἀφ' ὧν τὰ πρόεισι, καὶ ὧν ἐστιν ἀμέσως ἄπτα. τῶν τε γὰρ συναγὰ τὰ ἄκρα καὶ μίαν ἕνωσιν, τοῖς μὲν ὑπεστρωμένα συμφυῶς, τῶν δὲ ἐξηρημένα προσηκόντως, καὶ τὴν εὐτακτον διαφυλακτικὴ τῶν θείων διακοσμήσεως.

ρλγ'.

Πᾶς μὲν θεὸς, ἑνὰς ἐστιν ἀγαθουργὸς, ἢ ἀγαθότης ἑνοποιὸς, καὶ ταύτην ἔχει τὴν ὕπαρξιν, καθόσον ἑνὰς θεὸς. ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος θεὸς, ἁπλῶς πέφυκεν, καὶ ἁπλῶς ἓν. τῶν δὲ μετὰ τὸν πρῶτον ἑνὰς ἕκαστος, τις ἀγαθότης ἐστὶ, καὶ τις ἑνάς. ἡ γὰρ ἰδιότης ἡ θεία διήρηται τὰς ἑνάδας, καὶ ἀγαθότητας τῶν θεῶν, ὥστε ἕκαστον κατὰ τῆς ἀγαθότητος ἰδίωμα, πάντα ἀγαθωίδη, εἶναι πλεσιουργῶν, ἢ σωτήριον, ἢ φρουρεῖν.

Τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ πᾶν τὸ ἀγαθόν. πλὴν ἡ ἰνιαίας αὐτίας, τὸ πρῶτον προσήκατο. Διὸ καὶ πάγαθόν ἐστιν ἐκεῖνο, ὡς πάσης ἀγαθότητος ὑπερβολικόν. οὐ γὰρ αἱ πᾶσαι τῶν θεῶν ὑπάρξεις ἅμα παρεισοῦσαι τῷ ἑνὶ, πεποίηκεν ἐκεῖνο πρὸς τὸ πλῆθος τῶν θεῶν ἴλαχεν ὑπεροχήν.

ρλδ'.

Πᾶς θεῖος νοῦς, νοεῖ μὲν, ὡς νοῦς, προγιγνώσκει δὲ, ὡς θεός. Ὅ μὲν γὰρ νοῦς, τὸ γινώσκειν τὰ ὄντα, καὶ ἐν νοήσεσιν ἔχειν τὴν τέλειον, ἐξαίρετόν ἐστι. Ὅ δὲ θεὸς, τὸ προνοεῖν, καὶ ἀγαθῶν πάντα πληροῦν.

Ἡ δὲ μετάδοσις αὕτη, καὶ ἡ πλήρωσις, δι' ἕνωσιν γίνεται τῶν πληρουμένων, πρὸς τὰ περὶ αὐτῶν. διὸ καὶ ὁπόσοις μεμέμφθαι, εἰς τοῦτον ἔρχεται τοῖς νοητοῖς.

Ἦ οὖν προγιγνώσκει θεός. ἐν τῇ περὶ νοῦ ἐνεργείᾳ τῆς προγνώσεως ἱσταμένης. διὸ καὶ πᾶσι μὲν ἑαυτὸν μεταδίδωσιν, ὡς θεὸς, οὐ πᾶσι δὲ πάρεστιν, ὡς νοῦς.

Καὶ γὰρ ἐφ' ἃ τὸ νοερὸν ἰδίωμα μὴ πρόεισιν, ἐπὶ ταῦτα φθάνει τὸ θεῖον. καὶ γὰρ τὰ μὴ νοοῦντα, προνοητὰ βούλεται, καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαγχάνειν. τοῦτο δὲ, διότι νοῦς μὲν οὐ πάντα ἐφίεται, οὐδὲ εἰς μετοχὴν δυνατόν. Ὅ δὲ ἀγαθοῦ πάντα ἐφίεται, καὶ σπεύδει τυχεῖν.

ρλε'.

Πᾶσα θεία ἑνὰς, ὑφ' ἑνὸς ὑπερουσίου μετέχεται τῶν ὄντων ἀμέσως, καὶ πᾶσα τὸ ἐκθυσιάζομενον, εἰς μίαν ἑνάδα θείαν ἀναλύεται. καὶ ὅσαι αἱ μετεχόμεναι ἑνάδες, τοσοῦτοι καὶ τὰ μετέχοντα γένη τῶν ὄντων. οὔτε γὰρ δύο, ἢ πλείους ἑνάδες ὑφ' ἑνὸς μετέχονται.

Πῶς γὰρ, τῶν ἐν αὐταῖς ἰδιοτήτων ἐξηλλαγμένων, οὐχὶ καὶ τὸ ἑκάστῃ συμφυόμενον ἐξηλλαγται, δι' ὁμοιότητος τῆς συναφῆς γενομένης;

Οὔτε μία ἑνὰς ὑπὸ πλειόνων μετέχεται διηρημένως. ἀσύμπλοκα γὰρ τὰ πολλὰ ὄντα τῇ ἑνάδι, καὶ ὡς ὄντα τῇ περὶ τὰ ὄντων, καὶ ὡς πολλὰ ἑνάδι.

Horum enim unum--quodq; est aliquod Bonum: Sed non omne Bonum. Illud verò, quod est primum, unicam, & *singularem*, causam primo-loco statuit. Quamobrem etiam illud est Bonum, ut potè quod omnem Bonitatem fundat, *atque constituit*. Non enim omnes Deorum essentiæ simul Uni exæquantur, tantam illud *Primum* superlationem, & *excellentiam* sortitum-est apud ipsam Deorum multitudinem.

CXXXIV.

OMnis divina Mens, videt quidem, ut Mens, providet verò, ut Deus, *vel, cognoscit quidem, ut Mens, præcognoscit verò, ut Deus*. Nam ipsius quidem Mentis *munus* est eximium, ipsum Entia cognoscere, & in notionibus, *ac intelligentijs* habere ipsam perfectionem. Ipsius verò Dei *munus est eximium*, ipsum providere, *suáque providentiâ omnia moderari*, & bonis omnia replere.

Hæc autem communicatio *bonorum*, & ista repletio, propter Unionem fit eorum, qui *suis bonis omnia* replent, & *referitur* ad ea, quæ *sunt* ante ipsa *bona*. Quam *repletionem* & ipsa Mens imitans, in idem venit cum ipsis mente-perceptis, *idem est*, *ac illa, quæ mente percipiuntur*.

Quatenus igitur providet, & *quatenus Mentis præcognoscit*, *eatenus est* Deus. Quia providentia consistit in illa actione, quæ est ante Mentem. Quamobrem etiam omnibus quidem se-ipsum impertit, ut Deum, non omnibus tamen adest, ut Mens.

Etenim ad quæ intellectualis proprietas non progreditur, ad illa numen divinum ocius-pervenit. Etenim ea, quæ non mente--percipiunt, providere cupiunt, & aliquod bonum participare *student*. Hoc autem *fit*, quia Mentem quidem, non omnia expetunt, ne illa quidem, quæ *Mentem* participare possunt. Ipsum verò Bonum, omnia expetunt, & assequi properant, *idque participare student*.

CXXXV.

OMnis divina Unitas ab Entium aliquo participatur immediatè, & omne, quod Deificatur, ad unam Unitatem divinam contendit, *dirigitur, ac referitur*. Et quot *sunt* Unitates, quæ participantur, tot etiam *sunt* ipsa genera, quæ participant Entia. Non enim duæ, vel plures Unitates ab Uno participantur.

Quomodo enim, cùm proprietates, quæ sunt in ipsis *Unitatibus*, sint immutatæ, non etiam immutatur illud, quod cum una-quaque *Vnitate* simul nascitur, cùm ipsa conjunctio per similitudinem fiat?

Neque una Vnitas à pluribus participatur divisim, *dividuè*, *partitè*. Nam multa Entia cum Vnitate non conjunguntur, & quatenus sunt Entia, quæ *conjunguntur* cum illa Vnitate, quæ est ante ipsa Entia, & quatenus multa *cum Vnitate conjunguntur*.

Oportet

Oportet autem illud, quod participat *aliquid*, partim *quidem*, simile esse illi, quod participatus, partim verò diversum, & dissimile. Quoniam igitur id, quod *aliquid* participat, est aliquid ex Entium numero, ipsa verò Unitas *est* supereſſentialis, & propterea *hæc inter se* sunt dissimilia. Unum igitur oportet esse id, quod participat *aliquid*, ut etiam propter hoc *ipsum*, simile sit ipsi Uni, quod participatur, quamvis alterum quidem, quod est ita Unum, sit ut Unitas, alterum verò, sit ut illud, quod passum est ipsum Unum, & Unitum, propter illius *Unitatis* communicationem.

Δεῖ δὲ τὸ μετέχον πῆ ὅμοιον εἶναι τῷ μετεχομένῳ, πῆ δὲ ἕτερον, καὶ ἀνόμοιον. ἐπεὶ οὖν τὸ μετέχον τῶν ὄντων τί ἐστι, ἡ δὲ ἑνὰς ὑπερούσιος, καὶ τοῦτο πῶς ἀνομοίωται. ἓν ἄρα εἶναι χρὴ τὸ μετέχον, ἵνα καὶ τοῦτο, ὅμοιον ᾖ τῷ μετεχομένῳ ἑνί, εἰ καὶ τὸ μὲν οὕτως ἓν, ὡς ἑνὰς, τὸ δὲ, ὡς πεπεισθος τὸ ἓν, καὶ λαχὸν μέθεξιν.

CXXXVI.

OMnis Deus universalior quidem existens, & collocatus propius illum primum *Deum*, ab universaliore Entium genere participatur. Ille verò, qui est particularior, & *ab illo primo Deo* remotior, à particulariore *participatur*. Et ut Ens ad Ens *refertur*, sic Unitas ad illam Unitatem divinam *refertur & contendit*.

Si enim quot *sunt* Entia, tot etiam *sunt* Unitates, & contrà, quum una *Unitas* ab Uno participatur, perspicuum jam *est*, quod secundùm ipsarum Unitatum ordinem, ipse Entium ordo progreditur, assimilatus, *vel*, *similis* illi *ordini*, qui est ante ipsum.

Et cum universalioribus quidem *Unitatibus* ea, quæ sunt universaliora nascuntur, *& coherent*. Cum particularioribus verò Unitatibus, particulariora Entia *coherent*. Si enim non *ita fiat*, rursus dissimilia cum dissimilibus conjungentur, & secundùm dignitatem distributio non erit. Hæc autem impossibilia *sunt, nullo modo fieri possunt*. Si quidem & alijs omnibus ipsum Unum, & propria mensura illinc illucescit, ab illis *ad alia* pervenit. Multo igitur magis in ipsis erit ordo communicationis, similia secundum facultatem similium accedens, *vel*, *similia ex similium facultate suspendens*.

Πᾶς θεὸς ὁλικώτερος μὲν τῶν ἀρχῶν, καὶ ὑφηγούμενος δὲ πρώτου πλήθους τῶν ὄντων μετέχεται. μεμερικώτερος δὲ, καὶ πορρώτερον, τοῦ μεμερικωτέρου. καὶ ὡς τὸ ὂν πρὸς τὸ ὄν, οὕτως ἡ ἑνὰς πρὸς τὴν ἑνάδα τὴν θείαν.

Εἰ γὰρ ἔσα τὰ ὄντα, τοσαῦτα, [l. τοσαῦτα] καὶ αἱ ἑνάδες, καὶ ἔμπαλιν, μιᾶς ὑφ' ἑνὸς μετεχομένης, δῆλον δὴ ὅτι κατὰ τὴν τῶν ἑνάδων τάξιν, ἡ τῶν ὄντων προέισι τάξις, ὁμοιουμένη τῇ πρὸ αὐτῆς.

CXXXVII.

OMnis Unitas unâ cum Uno constituit ipsum Ens, quod participat ipsam. Nam ipsum quidem Unum, ut omnium est fundatrix-causa, sic etiam ipsas Unitates * illuminans, producit simpliciter quidem *ipsum* Esse, Uno faciente, *& agente*. Ipsum verò cognatum esse *producit*, ipsa Unitate *illud* efficiente, quæ *Unitas* cognatum est *ipsi Uni*. Hæc igitur *Unitas* est illa, quæ pe se-ipsam definit ipsum Ens, quod ipsam participat, & quæ proprietatem supereſſentialem in se demonstrat essentialiter. Ex eo enim, quod est ubiq; primò, ipsum, quod est secundò, existit, ut illud sit, quod est. Si qua igitur est ipsius Deitatis supereſſentialis proprietas, hæc est & ipsius Entis, quod ipsam essentialiter participat.

Πᾶσαι ἑνὰς συνυφίστησι τῷ ἑνὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν. τὸ μὲν γὰρ ἓν, ὡς πάντων ἐστὶν ὑποστάτην, οὕτω καὶ * τῶν ἑνάδων ἐλλάμπουσα, παράγει ἁπλῶς μὲν εἶναι, θ' ἑνὸς ποιοῦντος. τὸ δὲ συμφυὲς εἶναι, τῆς ἑνάδος ἀποτελούσης, ἡ ἐστι συμφυές. αὕτη οὖν ἐστιν ἡ καθ' ἑαυτὴν ἀφορίζουσα τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν, καὶ τὴν ἰδιότητα τὴν ὑπερούσιον ἐν αὐτῇ δεικνύουσα οὐσιωδῶς. ἐκ γὰρ τοῦ πρώτως πανταχοῦ, τὸ δεύτερος ὑπάρχει τοῦ εἶναι πῶς, ὅ ἐστιν. Εἴπερ οὖν ἐστι τῆς θεότητος ὑπερούσιος ἰδιότης, αὕτη καὶ τοῦ ὄντος ἐστὶ τοῦ μετέχοντος αὐτῆς οὐσιωδῶς.

* *Positum. Eorum, quæ participantur, & Entium, quæ ex Vnitatibus pendent, causa. Quod verò ex una-quaque [Vnitate] pendet, [est] ipsa Vnitas, quæ in ipsum [Ens ingreditur.]*

* Κείμενον. τῶν μετεχομένων, καὶ τῶν ὄντων, τῶν τὰς ἑνάδας αἰτίων. τὸ δὲ ἑκάστης ἐξημμένον ἡ ἑνὰς, ἡ ἑνάς αὐτό.

CXXXVIII.

OMnium, quæ divinam proprietatem participant, & quæ deificantur, primum est, & summum ipsum Ens. Si enim ipsum Ens est supra Mentem, & Vitam, ut demonstratum est.

Πάντων τῶν μετεχόντων τῆς θείας ἰδιότητος, ἐκθεουμένων, πρώτιστόν ἐστι, καὶ ἀκρότατον τὸ ὄν.

Εἰ γὰρ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ τῆς ζωῆς ἐπέκεινα τὸ ὂν, ὡς διδάσκομεν. εἰ γὰρ πάντων τοῦτο μὴ τὸ ἕν, ἄπειρον, ἀκρότητον ἂν εἴη τὸ ὄν. πάντων μὲν γὰρ ἐνικώτερον, καὶ ἁπλῶς τοῦτο πάντως ἐστὶ μᾶλλον. ἄλλο δὲ παρὰ αὐτὸ οὐκ ἔστι πλὴν τοῦ ἑνός. πρὸ γὰρ τοῦ ἑνιαίου πλήθους, τί ἄλλο, ἢ τὸ ἕν; πλῆθος γὰρ ἑνιαῖον τὸ ὄν, ὡς ἐκ πέρατός ἐστιν ὄν, καὶ ἄπειρον. καὶ ὅλως πρὸ τῆς οὐσίας, τὸ ὑπερούσιον ὄν.

Ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς ἐκ τῶν δύο ἑλλάμψεσι, μένει τὸ ἓν ἐπέκεινα φθορᾶς τοῦτο. τὸ δὲ ὄν, δεύτερος μὲν τὸ ἕν. τὸ γὰρ δυνάμει ὄν, οὔπω δὲ ὄν, ἕν ἐστι καὶ πρὸ αὐτοῦ φύσιν. καὶ τὸ μὲν πῦρ ἤδη ἐνέργειᾳ ὄν. καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἄρα τοῦτο ἐπέκεινα δεύτερος τὸ μὴ ὄν, ὡς κρεῖττον τοῦτο, καὶ ἕν.

ρλθ'.

Πάντα τὰ μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ὄντος, ὡς πρὸ τοῦ σωματικοῦ φύσιν. τὸ γὰρ πρώτιστον ἐστι τῶν μετεχόντων τὸ ὄν. ἔσχατον δὲ, τὸ σῶμα. καὶ γὰρ σώματα θεῖα εἶναί φαμεν.

*Legendum hic, ni in huius capitis fine, linea pen. [l. ἀρχή,] excid.

Πάντων γὰρ τῶν γενῶν τὰ ἀκρότατα τῆς θείας αἰτίας, σωμάτων, ψυχῶν, νόων, ἵνα ἐν πάσῃ τάξει τὰ τῆς θείας ἀναλογεῖν, σωτικὰ, καὶ ζωτικὰ τῶν δεκτικῶν ἀπάρχῃ, καὶ ἕκαστος ἀριθμὸς ὅλος τοῦ κατὰ μέρος ὅλον ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντα, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, τὴν θείαν ἰδιότητα.

Ἔστιν οὖν καὶ σωματικῶς, καὶ ψυχικῶς, καὶ νοερῶς, τὸ θεῖον γένος. καὶ δῆλον ὅτι πάντα ἑαυτῶν, θεῖα καὶ μέθεξιν. τὸ γὰρ πρώτως θεῖον, ἐν ταῖς ἑνάσιν ὑφέστηκε. τὰ ἄρα μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων, ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ ὄντος, λήγει δὲ εἰς τὴν σωματικὴν φύσιν.

ρμ.

Πᾶσαι τῶν θείων αἱ δυνάμεις, ἄνωθεν ἀρχόμεναι, καὶ διὰ τῶν οἰκείων προϊοῦσαι μεσοτήτων, μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι, καὶ τῶν περὶ γῆν τόπων. Οὔτε γὰρ ἐκείνας διείργει τι, καὶ ἀποκωλύει τῆς εἰς πάντα παρουσίας. οὐδὲν γὰρ δέονται τόπων, καὶ διαστάσεων, διὰ τὴν ἄκρατον, διὰ τὴν ἀμιγῆ πανταχοῦ παρουσίαν. οὔτε τὸ μετέχειν αὐτῶν ἀπεῖργον, κωλύει τῆς μεθέξεως.

Ἀλλ' ἅμα πρός τι πρὸς τὴν μετουσίαν ἕτοιμον γίνεται, καὶ κίνησιν παίρουσιν, οὔτε τότε παραγινόμεναι, οὔτε πρότερον ἀποῦσαι, ἀλλ' ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαι. εἰ οὖν τι τῶν περὶ γῆν ἐπιτήδειον ἢ μετέχειν, καὶ τούτῳ πάρεισι, καὶ

Si enim plurimorum hoc *Ens*, post ipsum Unum, *est* causa, summum erit ipsum Ens. His enim *Entibus ipsum Vnum est* singularius, & propterea priorsus *est* augustius. Aliud verò ante ipsum *Ens* non est præter ipsum Unum. Nam ante singularem multitudinem, quid aliud *est*, quam ipsum Vnum? Multitudo verò singularis *est* ipsum Ens, ut id, quod ex fine constat, *& quod simul est finitum*, & infinitum. Et deniq; ante ipsam essentiam *est* illud Ens supereſſentiale.

Quoniam & in illis illuminationibus, *quæ fiunt* in secundis *naturis*, solum ipsum Vnum, statim est supra ipsum Ens. Ipsum verò Ens, *est* statim post ipsum Vnum. Quod enim *est* potestate Ens, nondum verò *actu* Ens, *id* Vnum est per suam naturam. Et illud Ens, quod *est* post hoc *Vnum*, jam actu *est Ens*. Ergo & in ipsis principijs, illud, quod non *est* Ens, statim *est* supra id, quod est Ens, ut ipso Ente præstantius, & Vnum *existens*.

CXXXIX.

OMnia quæ participant divinas Vnitates, initium ducunt ab ipso Ente, *& progrediuntur*, *& desinunt* in ipsam corpoream naturam. Nam ipsum Ens est primum eorum, quæ participant *divinas Vnitates*. Ipsum vero corpus, *est* ultimum. Etenim corpora divina esse dicimus.

Omnium enim generum ea, quæ summa sunt, Dijs attribuuntur, corporum, animarum, Mentium, ut in omni ordine ea, quæ Dijs conveniunt, secunda contineant, & conservent, & unus-quisq; numerus integer sit, secundum illud Totum, quod in parte *continetur*, in se-ipso continens omnia, & ante alia, divinam proprietatem.

Divinum igitur genus est & corporaliter, & animaliter, & intellectualiter, *i. e. & secundum corpus & secundum animam, & secundum intellectum*. Et perspicuum *est*, quod hæc omnia, divina *sunt* propter communicationem *cum divina natura*. Quod enim est primo divinum, in ipsis Vnitatibus subsistit. Quæ igitur participant divinas Vnitates, initium quidem ducunt ab ipso Ente, desinunt verò in ipsam corpoream naturam.

CXXXX.

OMnes *rerum* divinarum potestates, quæ supernè ducunt initium, & quæ per suas mediotates, *i. e. per suas media*, progrediuntur, ad extremas usq; *partes* perveniunt vel illorum locorum, quæ sunt circa terram, *quæ terram ambiunt*. Neq; enim illas *potestates* quidquam dirimit, & prohibet à præsentia *quâ feruntur* in omnia. Non enim indigent locis, & intervallis, propter invictam in omnibus excellentiam, & non mixtam ubiq; præsentiam. Neq; illud, quod ad ipsas *potestates* participandas est aptum, ab *ipsarum* participatione prohibetur.

Sed & simul aliquid ad ipsarum participationem paratum est, & illæ *statim* adsunt, neq; tunc illæ adfuerunt, neq; prius abfuerunt: sed semper eodem-modo fuerunt, *& sunt*. Si quid igitur eorum, quæ sunt circa terram, aptum fuerit ad *ipsas* participandum, & huic adsunt *illæ potestates*, & omnia

se-ipsis

se-ipsis replent, & superioribus quidem, magis adsunt, medijs verò, secundùm ipsorum ordinem, ultimis verò, ultimo-loco *adsunt*. A-primis igitur ad ultima usq; *potestates ista* se-ipsas extendunt. Quamobrem etiam in his sunt primorum significationes, & omnia naturæ cognatione, consensuq; cum omnibus conjuncta. Nam in primis quidem, secunda præexistunt, in secundis verò, prima manifestè-apparent. Nam unum-quodq; trifariam est, vel per causam, vel per essentiam, vel per participationem, *sive communionem*.

CXLI.

OMnis Deorum providentia *duplex est*. Una quidem, est exempta ex ijs, quibus providetur. Altera verò, cum *illis* collocata. Nam alia quidem per essentiam, & ordinis proprietatem, prorsus explicata-sunt-supra res illas, quæ *collustrantur*, *ac* illuminantur.

Alia verò, quæ sunt ejusdem ordinis, providentsubjectis, *& inferiorum providam curam gerunt*, *eorum*, *quæ sunt* ejusdem conjugationis, *generis*, *& ordinis*, hæc etiam imitantia providam actionem eximiorum Deorum, *qui ex aliorum Entium ordine sunt exempti*, & cupientia replere secunda bonis, quibus *ea replere* possunt.

CXLII.

OMnibus quidem dij pariter adsunt, non omnia verò pariter ipsis Dijs adsunt: Sed singula secundum suum ordinem, & facultatem, illorum præsentiam participant. Alia quidem, uniformiter. Alia verò, multipliciter. Et alia quidem, ab æterno, *vel*, *in-æternum*. Alia verò, secundùm tempus, *& in tempore*. Et alia quidem, sine-corporis-interventu, *q. d. incorporeè*.

Alia verò, corporeè, *vel*, *ut vulgo dicitur*, *corporaliter*. Necesse enim *est* diversam eorundem participationem, vel propter ipsum participans esse diversam, vel propter illud, quod participatur. Sed omne divinum semper eundem servat ordinem, & in omnibus est insuperabile, & non-mixtum, *nec ab ullo retineri*, *coerceriq; potest*, *nec cum ullo miscetur*.

Reliquum igitur est, ut propter ipsum participans, hæc immutatio *fiat*, *atq;* subsistat, & in his sit illud, quod non eodem-modo *semper est*, & hæc aliter *se habeant*, & alia aliter adsint ipsis Dijs. Quare, quamvis illi *Dij* pariter omnibus adsint, omnia *tamen* non pariter illis adsunt: Sed singula pro viribus, *& ut possunt*, *illis* adsunt, & ut adsunt, sic illis fruuntur. Nam ipsa participatio, *sive communicatio sit* secundum mensuram horum præsentiæ.

CXLIII.

OMnia inferiora, Deorum præsentiæ cedunt, quamvis ipsum participans, aptum sit *ad participandam Deorum præsentiam*. Omne quidem alienum à divina luce, *procul ab ea recedit*, *& amovetur*. Omnia verò simul à Dijs collustrantur, *ac illuminantur*. Semper enim divina rerum-comprehendendarum-majorem-vim-habent, & potentiora sunt rebus illis, quæ-progressæ-sunt ab ipsis. Ipsa verò participantium *q. d.* ineptitudo, *i. e. inepta*, *non*

πάντα παρῆκαν ἑαυτῶν, καὶ τοῖς μὲν ὑστέροις μειζόνως πάρεισι, τοῖς δὲ μέσοις, κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν, τοῖς δὲ ἐσχάτοις, ἐσχάτως. ἄνωθεν οὖν μέχρι τῶν πλουσίων ἐκλάμπουσιν ἰαστάς. ὅθεν καὶ ἐν πᾶσιν ἐστὶ τῶν πρώτων ἐμφάσις, καὶ συμπαθῆ πάντα πᾶσιν. ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τῶν δευτέρων προϋπαρχόντων, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις, τῶν πρώτων ἐμφαινομένων. τριχῶς γὰρ ἕκαστον, ἢ καθ' αἰτίαν, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν.

Ρμα'.

Πᾶσα πρόνοια θεῶν, ἡ μὲν, ἐξῃρημένη τῶν προνοουμένων ἐστὶν, ἡ δὲ, συντεταγμένη. τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ὕπαρξιν, καὶ τὴν τῆς τάξεως ἰδιότητα, ἁπλῶς ὑπερήπλωται τῶν ἄλλων ἁπάντων.

τὰ δὲ τῆς αὐτῆς ὅλα διακοσμήσεως, προνοεῖ τῶν ὑφειμένων τῆς αὐτῆς συστοιχίας. μιμούμενα καὶ ταύτην τὴν τῶν ἐξῃρημένων θεῶν προνοητικὴν ἐνέργειαν, καὶ πληροῦν ἐφιέμενα τὰ δεύτερα τῶν ἀγαθῶν, ἐν δύνανται.

Ρμβ'.

Πᾶσι μὲν οἱ θεοὶ πάρεισιν ὡσαύτως, οὐ πάντα δὲ ὡσαύτως τῆς θείας πάρεσιν. ἀλλ' ἕκαστα κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν τὸ καὶ δύναμιν, μεταλαγχάνει τῆς ἐκείνων παρουσίας. τὰ μὲν, ἑνοειδῶς, τὰ δὲ, πολυειδῶς. καὶ τὰ μὲν, ἀϊδίως, τὰ δὲ, κατὰ χρόνον.

καὶ τὰ μὲν, ἀσωμάτως, τὰ δὲ, σωματοειδῶς. ἀνάγκη γὰρ τὴν διαφορὰν μεθέξει τῶν αὐτῶν, ἢ παρὰ τὸ μετέχον γίνεσθαι διαφοράν, ἢ παρὰ τὸ μετεχόμενον. ἀλλὰ τὸ θεῖον πᾶσι ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, καὶ ἄτρεπτόν ἐστι πρὸς πάντα, καὶ ἄμικτον.

Παρὰ τὸ μετέχον ἄρα λείπεται τὴν ἐξαλλαγὴν ὑφίστασθαι, καὶ τὸ οὐχ ὡσαύτως ἐν πᾶσι εἶναι, καὶ τοῦτο ἄλλοτε ἄλλως, καὶ ἄλλα ἄλλως παρεῖναι τοῖς θείοις. ὥστε πᾶσιν ἐκείνων ὡσαύτως παρόντων, τὰ πάντα οὐχ ὡσαύτως πάρεσιν ἐκείνοις, ἀλλ' ὡς ἕκαστα δύναται, πάρεσι, καὶ ὡς πάρεσιν, οὕτως ἐκείνων ἀπολαύει. καὶ γὰρ τὸ μέτρον τῆς τούτων παρουσίας ἡ μέθεξις.

Ρμγ'.

Πάντα τὰ καταδεέστερα τῇ παρουσίᾳ τῶν θεῶν ὑποτέτακται, κἂν ὁπωσδήποτε ᾖ τὸ μετέχον. πᾶσι μὲν τὸ ἀλύτρωτον θείου φωτὸς, ἐκπεσὸν γίνεται. καταλάμπεται δὲ πάντα ἀθρόως ὑπὸ τῶν θεῶν. ἀεὶ μὲν γὰρ τὰ θεῖα προελληπτικώτερα, καὶ δυνατώτερα τῶν ἀπ' αὐτῶν προελθόντων ἐστίν. ἡ δὲ τῶν μετεχόντων

πᾶν γὰρ τὸ ἀρχικὸν, ἄλλων ἄπτον, καὶ κρατητικὸν ἀφ' ὑπερβολῆς δυνάμεως πάσης οὐσίας ἄρχει, καὶ κρατεῖ τῆς φύσεως.

Ἔστι δὴ οὖν ἡ πρωτίστη δύναμις ἐν τοῖς θεοῖς, οὐ τῶν μὲν κρατοῦσα, τῶν δὲ, οὔ. πάντων δὲ ἐξίσου προλαβοῦσα τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ τῶν ὄντων, οὔτε οὐσιώδης οὖσα δύναμις, οὔτε πολλῷ μᾶλλον ἀνούσιος· ἀλλὰ τῇ ὑπάρξει τῶν θεῶν συμφυὴς, καὶ ὑπερούσιος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πέρατα πάντων, [l. πασῶν] τῶν γνώσεων, ἑνιαιδῶς ἐν τοῖς θεοῖς προϋφέστηκε. Διὰ γὰρ τὴν θείαν γνῶσιν τὴν ἐξῃρημένην τῶν ὅλων, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι γνώσεις ὑπέστησαν, οὔτε νοερὰν οὖσαν, οὔτε ἐπὶ μᾶλλον τῶν μετὰ τὸν νοῦν πρὸ γνώσεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδιότητα τὴν θείαν ὑπερνοῦν ἱδρυμένην.

Εἰ οὖν ἄρα γνῶσίς ἐστι θεία, κρυφία ἐστὶν αὕτη, καὶ ἑνιαιδὴς ἡ γνῶσις, ἧπερ δύναμις ἀπερίσχαφος πᾶσι, καὶ περιληπτικὴ πάντων ὡσαυτως. ἥπερ ἀγαθότης, τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν διαφορίζουσα. κατὰ γὰρ πάντα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, γνῶσις, δύναμις, ἀγαθότης. ἀλλ' ἡ ὕπαρξις, τῷ ἀρίστῳ χαρακτηρίζεται, καὶ ἡ ὑπόστασις κατὰ τὸ ἄριστον. πῶς γὰρ, ἡ ἀγαθότης.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΡΚΒ'.

Πᾶν τὸ θεῖον καὶ προνοητικὸν τῶν δευτέρων, καὶ ἐξῃρημένον τῶν προνοουμένων, μήτε τῆς προνοίας χαλώσης τὸ ἄμικτον αὐτοῦ, καὶ ἑνιαίαν ὑπεροχὴν, μήτε τῆς χωριστῆς ἑνώσεως τὸ προνοητικὸν ἀφανιζούσης. μένοντος γὰρ ἐν τῷ ἑνιαίῳ τῷ ἑαυτῶν, καὶ τῇ ὑπάρξει, τὰ πάντα πεπλήρωκασι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ πάντα δύναται μετέχειν ἀπ' αὐτῶν μεταλαγχάνειν δὲ τὰ μὲν τῶν ἀγαθῶν, ὧν δέχεται δύνατα καὶ τὰ μέτρα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως, ἐκείνων αὐτῷ τῷ εἶναι, μᾶλλον δὲ προεῖναι, τἀγαθὰ τοῖς οὖσιν ὑπαλαμπόντων.

Ὅντως γὰρ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀγαθότης. αὐτῷ τῷ εἶναι πᾶσι πᾶσιν ἀφθόνως πάντα χορηγοῦσιν, οὐ κατὰ λογισμὸν προσιούσαις τῷ διαιρεμένῳ, ἄλλα πότων μὲν, κατὰ τὴν ἀξίαν διαιρεμένων, ἐκείνων δὲ, κατὰ τὴν αὐτὴν ὑπεροχὴν διδόντων. ὅτι οὖν προνοητὸν, ἐστὶν ἀδιάδεκτον πᾶσι τὸ προνοούμενον.

Τῷ γὰρ εἶναι, ὅπερ, πάντα ἀγαθύνουσι. τὸ δὲ τὸ τῷ εἶναι ποιοῦν, ἀκίνητος ποιεῖ. ἡ γὰρ κίνησις, προσθήκη ἐστὶ τοῦ εἶναι. διὸ καὶ παρὰ φύσιν.

Omne enim, quod imperatoria-potestate-præditum-est, & *quod est* aliorum causa, & quod propter potestatis abundantiam, *eorumque copiam*, dominandi vim habet, *illud* imperat, & dominatur secundùm naturam.

Est igitur prima potestas in ipsis Dijs, quæ non alijs quidem imperat, alijs verò, non: Sed æqualiter omnium Entium potestates in se-ipsa primò sumpsit, quamvis ipsa neq; essentialis sit potestas, neq; multo magis, *i. e. & multo minùs sit* expers essentiæ. Sed ipsi Deorum essentiæ, *naturæq;* cognatæ, *simulq; natæ*, & supraessentialis. Quinetiam ipsi fines omnium cognitionum, uniformiter in ipsis Dijs primo-subsistunt. Nam propter divinam cognitionem ex universis *rebus* exemptam, & aliæ omnes cognitiones subsistunt, *quæ divina cognitio* neque intellectualis est, neq; multo magis, *i. e. & multo minus est* una ex illis cognitionibus quæ sunt post aliquam Mentem: sed propter proprietatem divinam est supra Mentem collocata.

Sive igitur cognitio est divina, ista cognitio est occulta, & uniformis. Sive potestas *est* incircùscripta omnibus, etiam omnium comprehendendorum vim habet eodem-modo. Sive Bonitas *est*, essentiam ipsorum *Deorum* definit. Etenim si omnia sunt in ipsis *Dijs*, cognitio, potestas, Bonitas *etiam in ipsis est*. Sed ipsa *Deorum* essentia, *naturaq;* per præstantissimam *rei notam*, *figuramq;* figuratur, & ipsa *Deorum* hypostasis per præstantissimum *characterem*, *reiq; declarandæ modum declarant*. Hoc autem *est* ipsa Bonitas.

CXXII.

OMne divinum-numen & providam-curam gerit, secundarum *naturarum*, *& rerum*, & exemptum-est ex ijs, quorum providam-curam-gerit, ita tamen, ut neq; providentia demittat, *remittat*, *ac imminuat* non-mixtam: *ac puram* ipsius, & singularem excellentiam, neq; separabilis Unitas providentiam *ejus* deleat. Manentes enim *Dij* in illo singulari suo *natura statu*, & in *sua* essentia, omnia replent sua facultate, *suaq; potestate*. Et omne, quod ipsos participare potest, illis bonis fruitur, quæ percipere potest secundum mensuras suæ naturæ, illis *Dijs* propter ipsum *suum* Esse, vel potius propter ipsum *suum* primo-esse, bona in ipsa Entia per-illuminationem-immittentibus.

Cùm enim nihil aliud sint, quam Bonitas, propter ipsum *suum* Esse, omnibus *Entibus* abunde bona suppeditant, non secundùm ratiocinationem facientes ipsam distributionem: Sed his quidem secundùm *suam* dignitatem accipientibus *hæc Deorum bona*, illis verò *Dijs*, *ea* secundùm *suam* essentiam dantibus. Neq; igitur, quum *ipsis Entibus Dij* provident, impedimentum ullum suscipiunt ob ea, quibus providenter.

Nam propter ipsum esse *illud*, quod sunt, omnia bona-faciunt. Omne verò, quod propter *suum* esse facit *aliquid*, *illud* sine-impedimento facit. Nam ipsum impedimentum, additamentum est ipsius Esse. Quamobrem etiam *est* præter naturam.

Neq;

Neq; quum *ab ipsis Entibus Dij* separati sunt, ipsam providentiam tollunt. Sic enim tollerent (quod ne dicere quidam fas *est*) suam essentiam, *aut naturam*, cujus proprietas est ipsa Bonitas. Boni enim *est*, ipsa communicatio *bonorum*, *quæ conferuntur* in omne, quod *bona* participare potest. Et quod maximum *est*, non *est* illud, quod Bono-simile est: sed illud, quod bona-facit, *& quod est beneficum*. Hoc igitur *bonorum in Entia conferendorum genus*, vel nullum ipsorum Entium habebit, vel ipsi Dij *hoc habebunt* ante ipsa Entia. Nullo modo enim, illis quidem bonis, quæ sunt per communicationem, aderit, *ac inerit* majus bonum, primis verò bonis, minus *bonum aderit*.

CXXIII.

OMne divinum, ipsum quidem, propter supersessentialem Unitatem, ineffabile est, & ignotum omnibus secundis *Entibus*. Per illa verò, quæ participant *id, quod est divinum, ipsum divinum* comprehendi, cognosciq; potest.

Quare solum illud, quod est primum, omnino *est* ignotum, utpotè quod est imparticipabile. Omnis enim per rationem, *vel, per orationem* cognitio, ipsorum Entium est, & in ipsis Entibus habet ipsam veritatis comprehensionem, *i. e. veritatis comprehendendæ rationem, vim, & facultatem*. Etenim notiones attingit, & in intelligentijs subsistit. Ipsi verò Dij sunt supra omnia Entia.

Neq; igitur opinabile *est illud*, quod est divinum, neq; cogitatione, neq; mente percipi, *cognosciq;* potest. Omne enim Ens, vel sensile est, & propterea opinabile, vel verè Ens, & propterea mentale, vel *est* inter hæc *medium*, Ens simul, & generatum, & propterea cogitatione-perceptum. Si igitur Dij supersessentiales *sunt*, & ante ipsa Entia subsistunt, neq; opinio est ipsorum, *i. e. de ipsis*, neque scientia, & cogitatio, neq; intelligentia, *pro*, *Ergo si Dij sunt supra omnem essentiam, neq; opinione, neque scientia, neq; cogitatione, neq; intelligentia percipi, cognosciq; possunt*. Sed ex ijs, quæ pendent *ex ipsis*, quales sint ipsorum proprietates, cognoscuntur, idq; necessario. Nam per ipsas proprietates eorum, quæ participantur, & ipsæ illorum, quæ participant *ipsos Deos*, differentiæ simul-dividuntur.

Et neq; omne participat omne (neq; enim *rerum* prorsus dissimilium est *nullus* ordo) neq; quodvis fortuitum participat fortuitum: sed ipsum cognatum cum uno-quoq;, *quod est cognatum*, conjunctum-est, *conjungitur*, & ab uno-quoq; *cognato cognatum* progreditur.

CXXIV.

OMnis Deus, individuè quidem, dividua cognoscit, sine-tempore verò, ea, quæ sunt in tempore, non necessaria verò, necessariò, & mutabilia, immutabiliter, & deniq; omnia *cognoscit* meliùs, quam ferat ipsorum ordo. Si enim omne, quodcunq; fuerit apud ipsos Deos, secundum ipsorum proprietatem *fuerit*, perspicuum profecto *est*, quod non secundùm deteriorum naturam in Dijs existens erit ipsorum cognitio: sed secundum illam illorum ipsorum eximiam excellentiam.

Οὔτε χωρισταὶ ὄντες αἱρήσουσι τὴν πρόνοιαν. οὕτω γὰρ αἱρήσειν (ὃ μηδὲ θέμις εἰπεῖν) τὴν ὕπαρξιν τὴν ἑαυτῶν, ἥς ἡ ἰδιότης ἀγαθότης ἐστίν. ἀγαθοῦ γὰρ ἡ μετάδοσις εἰς πάντα τὰ μετέχειν δυνάμενον. καὶ τὸ μέγιστον * * * οὐ τὸ ἀγαθοειδές, ἀλλὰ τὸ ἀγαθουργόν. πῶς πόθεν ἢ οὐδὲν ἔξω τῶν ὅλων, ἢ θεοὶ πρὸ τῶν ὅλων. οὐ γὰρ ἂν που τῆς μὴ μέθεξιν ἀγαθοῖς ὑπάρχει τὸ μεῖζον ἀγαθὸν, πῶς δὲ πρώτοις ἀγαθοῖς τὸ ἔλαττον.

Ρκγ΄.

Πᾶν τὸ θεῖον, αὐτὸ μὲν, ἀφὰ τὴν ὑπερούσιον ἕνωσιν, ἄρρητόν ἐστι, καὶ ἄγνωστον πᾶσι τοῖς δεύτεροις. ἐκτὸς δὲ τῶν μετεχόντων, ληπτόν ἐστι, καὶ γνωστόν.

Διὸ μόνον τὸ πρῶτον παντελῶς ἄγνωστόν, ἅτε ἀμέθεκτον ὄν. πᾶσα γὰρ ἡ διὰ λόγου γνῶσις τῶν ὄντων ἐστὶ, καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἔχει τὸ τῆς ἀληθείας καταληπτικόν. καὶ γὰρ νοημάτων ἐφάπτεται, καὶ ἐν νοήσεσιν ὑφέστηκεν. οἱ δὲ θεοὶ πάντων εἰσὶν ἐπέκεινα τῶν ὄντων.

Οὔτε οὖν δοξαστὸν τὸ θεῖον, οὔτε διανοητὸν, οὔτε νοητόν. πᾶν γὰρ τὸ ὄν, ἢ αἰσθητόν ἐστι, καὶ διὰ πῶν δοξαστὸν, ἢ ὅλως ὄν, καὶ διὰ πῶν νοητὸν, ἢ μεταξύ πού των, ὂν ἅμα, καὶ γιγνητὸν, καὶ διὰ πῶν διανοητόν. εἰ οὖν οἱ θεοὶ ὑπερούσιοι, καὶ πρὸ τῶν ὅλων ὑφεστήκασιν, οὔτε δόξα ἐστὶν αὐτῶν, οὔτε ἐπιστήμη, καὶ διάνοια, οὔτε νόησις. ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐξῃρημένων, οἷαί πως εἰσὶν αὐτῶν αἱ ἰδιότητες, γνωρίζονται, καὶ πῶν ἀναγκαίως. καὶ γὰρ πᾶς τῶν μετεχομένων ἰδιότητας, καὶ αἱ τῶν μετεχόντων συνδιαιροῦνται διαφορότητες.

Καὶ οὔτε πᾶσι μετέχει πάντες (οὐ γάρ ἐστι συμπλοκὴ τῶν πάντη ἀνομοίων) οὔτε τὸ τυχὸν τοῦ τυχόντος μετέχει, ἀλλὰ τὸ συγγενὲς, ἑκάστῳ συνῆπται, καὶ ἀφ' ἑκάστου πρόεισιν.

Ρκδ΄.

Πᾶς θεὸς ἀμερίστως μὲν, τὰ μεριστὰ γινώσκει, ἀχρόνως δὲ, τὰ ἔγχρονα, τὰ δὲ μὴ ἀναγκαῖα, ἀναγκαίως, καὶ τὰ μεταβλητὰ, ἀμεταβλήτως, καὶ ὅλως πάντα κρεισσόνως, ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν. εἰ γὰρ ἄπαν, ὅ, τι ἂν ᾖ παρὰ τοῖς θεοῖς, κατὰ τὴν αὐτῶν ἰδιότητα, δῆλον δήπουθεν ὡς ἐν κατὰ τὸ χειρόνων φύσιν ἐν τοῖς θεοῖς οὖσα ἡ γνῶσις αὐτῶν ἔσται, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτῶν ἐκείνων ἐξῃρημένην ὑπεροχήν.

Ἐνειδὴς ἄρα, καὶ ἀπαθὴς ἡ γνῶσις ἔσται τῶν πολλαπλουμένων, καὶ παθητῶν. εἰ ἄρα καὶ τὸ γνωστὸν εἴη μεριστὸν, ἀλλ' ἡ θεία γνῶσις ἀμέριστος, καὶ ἡ τῶν μεριστῶν, καὶ μεταβλητῶν, ἀμετάβλητος, καὶ εἰ ἐνδεχόμενον, ἀναγκαίως, καὶ εἰ ἀόριστον, ἀορίστως.

Uniformis igitur, & affectuum-expers erit ipſa cognitio multiplicatarum, & patibilium *rerum*. Si igitur & illud, quod in cognitionem cadit, *quodque cognoſci poteſt*, eſt dividuum, ergo ipſa divina cognitio *eſt* individua, & ſi dividuarum, & ſi mutabilium *rerum cognitio eſt* immutabilis, & ſi *illius, quod eſt* contingens, *i. e. quod contingit, aut contingere poteſt, cognitio eſt* neceſſariò, & ſi *illius, quod eſt* indefinitum, definita *eſt cognitio*.

Οὐ γὰρ λοιπὸν τῶν χειρόνων εἰσδέχεται τὸ θεῖον τὴν γνῶσιν, ἵνα οὕτως ἡ γνῶσις ἔχῃ, οἵαν τὸ γνωστὸν ἔχει φύσιν. ἀλλὰ τὰ χείρονα περὶ τὸ ἀόριστον τῶν θεῶν, ἀορίστως.

Non enim à deterioribus *manantem* cognitionem recipit ipſum divinum numen, ut ipſa cognitio talem habeat naturam, qualem habet id, quod in cognitionem cadit, *quodq; cognoſci poteſt*. Ergo illa, quæ ſunt deteriora in ipſa definita Deorum natura, ſunt indefinita.

Καὶ περὶ τὸ ἀμετάβλητον, μεταβατόν τι, καὶ τὸ ἀπαθὲς, παθητικῶς ὑποδέχεται. καὶ τὸ ἄχρονον, ἐγχρόνως. τοῖς μὲν γὰρ χείροσιν λοιπὸν τῶν κρειττόνων παρεκβαίνειν δυνατόν. τοῖς δὲ θεοῖς εἰσδέχεσθαι παρὰ τὰ χείρονα οὐ θέμις.

Et in eo, quod eſt immutabile, *eſt aliquid, quod* mutatur, & quod eſt affectuum-expers, patibiliter ſuſcipit *varias affectiones*. Et quod eſt temporis-expers, in tempore *ſuſcipit aliquid*. Nam illa quidem, quæ ſunt deteriora, à præſtantioribus digredi, *atq; recedere* poſſunt. Ipſis verò Dijs aliquid à deterioribus recipere nefas *eſt*.

Πᾶς θεὸς, ἀφ' ἧς αὐ ἄρξηται τάξεως ἐκφαίνειν ἑαυτὸν, πρόεισι διὰ πάντων τῶν δευτέρων, ἀεὶ μὲν πληθύων τὰς ἑαυτοῦ μεταδόσεις, καὶ μερίζων. φυλάττων δὲ τὴν ἰδιότητα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. αἱ μὲν γὰρ πρόοδοι διὰ ὑφέσεως γινόμεναι, τὰ πρῶτα παραλαχούσας πως πληθύουσιν εἰς τὰς τῶν δευτέρων ὑποβάσεις.

Τὰ δὲ πρωτόνοα κατὰ τὴν πρὸς τὰ παράγοντα ὁμοιότητα, τὴν ἑαυτῶν ὑποδέχεται διάπαξιν, ὥστε τὸ ὅλον ταὐτόν πως εἶναι, καὶ ἕτερον, τὸ μὲν μένειν τῇ μονῇ. διὰ μὲν τὴν ὕφεσιν, ἀλλοῖον φαινόμενον, διὰ δὲ τὴν συνέχειαν πρὸς ἐκεῖνο, τῆς ταυτότητος οὐκ ἐξιστάμενον.

CXXV.

OMnis Deus, à quo cœperit ordine ſe-ipſum oſtendere, progreditur per omnia ſecunda, ſemper quidem multiplicans, & partiens ſuas *donorum collationes, atq;* communicationes, ſervans verò proprietatem ſuæ naturæ. Nam illi quidem progreſſus, qui per ſummiſſionem fiunt, ea, quę prima ſunt, ubiq; quodammodo multiplicant in ipſa ſecundorum fundamenta, *& in illas conditiones, quæ primùm ſunt ſubiectæ*.

Quæ verò progrediuntur ſecundum ſimilitudinem, *quam habent ea, quæ producuntur*, cum ijs, quæ producunt *ipſa*, ſuam ſuſcipiunt conſtitutionem, *& ordinem*, ita ut ipſum Totum idem quodammodo ſit, & diverſum, id, quod progreditur, & id, quod *firmum in ſuo loco* manet. Nam propter quidem ipſam ſummiſſionem, alterum, *alteratum, ac diverſum* videtur, propter verò cohærentiam cum illo, ex identitate non excedit, *nec ab ea recedit, nec degenerat*.

Οἷον δέ ἐστιν ἐκεῖνο ἐν τοῖς πρώτοις, τοιοῦτον ἐν τοῖς δευτέροις ὑφιστάμενον αὐτὸ, καὶ τῆς σειρᾶς τὴν ἀδιάλυτον κοινωνίαν διαφυλάττον. ἐκφαίνεται μὲν οὖν ἕκαστος τῶν θεῶν οἰκείως ταῖς τάξεσιν, ἐν αἷς ποιεῖται τὴν ἔκφασιν. πρόεισι δὲ ἐπιτεῖθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, διὰ τὴν γονιμικὴν τῶν πρώτων δύναμιν πληθύεται δ' ἀεὶ τὴν πρόοδον ἀφ' ἑνὸς εἰς πλῆθος γιγνομένου. φυλάττει δ' ἐν τῇ προόδῳ, διὰ τὸ ὁμοιότητα τῶν προϊόντων, πρὸς τὸ ἑκάστης σειρᾶς ἡγεμονικὸν, καὶ πρωταρχικὸν αἴτιον.

Quale verò eſt illud in primis, tale in ſecundis *hoc* ipſum ſubſiſtit, & ſeriei indiſſolubilem communionem perpetuo ſervat. Apparet igitur unusquiſq; Deorum convenienter illis ordinibus, in quibus apparitionem facit, *& ſuam præſentiam oſtendit*. Illinc verò progreditur uſq; ad extrema, propter generatricem primorum facultatem. Multiplicat verò ſemper ipſum progreſſum ab Uno manantem in multitudinem. Servat autem ipſum Idem, *vel, ipſam Identitatem*, in ipſo progreſſu, propter ſimilitudinem ipſorum progredientium, cum unius-cujuſq; ſeriei principali, & primaria cauſa.

Πᾶς θεὸς, ὁλικώτερος μέν ἐστι. ὁ δὲ ἑνὸς ἐγγυτέρω, μεριμνικώτερος δὲ, ὁ πορρώτερον. ὁ μὲν γὰρ πλείονα παράγων, ὁ πλείονων αἴτιος ἐγγυτέρω.

CXXVI.

OMnis Deus, univerſalior quidem eſt ille, qui propiùs ad Unum accedit, particularior verò *eſt* ille, qui longius *ab Vno diſtat*. Qui enim plurium *rerum eſt* autor, propinquior eſt illi, qui omnia producit.

Qui

Qui verò pauciorum *rerum eſt autor, ille ab illo qui omnia producit, eſt* remotior. Et ille quidem, qui plurium eſt autor, eſt univerſalior. Qui verò pauciorum, eſt particularior. Et uterq; quidem, eſt Unitas. Sed alter quidem, *eſt* poteſtate major, alter verò, poteſtate minor. Et particulariores *Dij* generantur ab univerſalioribus, quamvis illi neq; dividantur-in-partes (ſunt enim Unitates) neq; alterentur, *neq; mutentur*, (ſunt enim immobiles, *ac immuti*,) neq; affectione multiplicentur (ſunt enim expertes-mixtionis, *neque cum ullis aliis naturis ullo modo miſcentur:*) Sed ex ſe-ipſis ſecundos progreſſus procreent, propter poteſtatis abundantiam, ſubjectos illis, qui ſunt ante ipſos.

Ὁ δὲ ἐλαττόνων, πορρωτέρω. καὶ ὁ μὲν πλειόνων αἴτιος, ὁλικώτερος. ὁ δὲ ἐλαττόνων, μεριμώτερος. καὶ ἑκάτερος μέν, ἑνάς ἐστιν. ἀλλ' ὁ μέν, δυνάμει μείζων, ὁ δὲ, ἐλάσσων καὶ τῷ δυνάμειν. καὶ οἱ μεριμώτεροι θεῶν πᾶν ἐκ τῶν ὁλικωτέρων, οὔτε μεριζομένων ἐκείνων (ἑνάδες γάρ) οὔτε ἀλλοιουμένων (ἀκίνητοι γάρ) οὔτε σχέσει πληθυομένων (ἀμιγεῖς γάρ) ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῶν δόσεις ὑποστάσεων προέδους, ἀφὰ δυνάμεως πρεσυσίαν, ὑφειμένας τῶν πρὸ αὐτῶν.

CXXVII.

ριζ'.

OMne Divinum, *quoniam eſt* ſimplex, eſt maximè primò, & propterea ſuis bonis eſt maximè contentum. Quod autem *ſit* ſimplex, ex ipſa Unitate perſpicuum *eſt*. Eſt enim totum ſingulariſſimum, *& maximè unicum*. Quod autem eſt hujuſmodi, eſt inſigniter ſimplex.

Quod autem ſit ſuis bonis maximè contentum, hoc quivis cognoſcet, ſi conſideret, quod ipſum quidem compoſitum, indigens eſt, *indiget*, ſi non etiam alijs, extra quæ exiſtit: at illis ſaltem, ex quibus compoſitum-eſt.

Πᾶν τὸ θεῖον, ἁπλοῦν, πρώτως ἐστὶ μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτ' αὐταρκέστατον. ὅτι μὲν γὰρ ἁπλοῦν, ἐκ τῆς ἑνώσεως φανερόν. ἑνικώτατον γάρ ἐστι πᾶν· τὸ δὲ τοιοῦτον, διαφερόντως ἁπλοῦν.

Ὅτι δὲ αὐταρκέστατον, μάθοι τὶς ἂν ἐννοήσας, ὅτι τὸ μὲν συνθέτον ἐνδεές ἐστιν, εἰ καὶ μὴ τῶν ἄλλων, ὧν ἐστιν ἔξω, ἀλλ' ἐκείνων γε, ἐξ ὧν συνετέθη.

Quod verò ſimpliciſſimum eſt, & ſingulare, & quod in ipſo Bono idem *eſt*, & primum-locum-tenet, *eſt* ſuis bonis maximè contentum. Hujuſmodi verò eſt omne Divinum. Neq; igitur alijs indiget, quoniam eſt Ipſa-Bonitas, *vel*, *Per-ſe-exiſtens-Bonitas*, neq; ſubſiſtit, *alijs indigens*, quoniam eſt ſingulare.

Τὸ δὲ ἁπλούστατον, καὶ ἑνιαῖον, καὶ τὸ ἐν ταῖς ἀγαθῷ πρώτοις πρωτεῦόμενον, αὐταρκέστατον, τοιοῦτον δὲ τὸ θεῖον πᾶν. οὔτε οὖν τῶν ἄλλων δεῖται, αὐτάγαθότης ὑπάρχον, οὔτε ὑφέστηκεν ἑνιαῖον ὑπάρχον.

CXXVIII.

ριη'.

OMnis Deus, à propinquioribus quidem participatus, immediatè participatur, à remotioribus verò *participatus*, per quædam media vel pauciora, vel plura *participatur*. Nam alia quidem, cum & ipſa propter cognationem ſint uniformia, ſtatim ipſas divinas Unitates participare poſſunt. Quæ verò *ſunt* per ſummiſſionem, & extenſionem, *quæ ſit* in multitudinem, alijs indigent magis unitis, ut participent ipſas Per-ſe-Unitates exiſtentes: at non unitas.

Πᾶς θεὸς, ὑπὸ μὲν τῶν ἐγγυτέρω μετεχόμενος, ἀμέσως μετέχεται. ὑπὸ δὲ τῶν πορρωτέρω, διὰ μέσων ἢ ἐλαττόνων ἑνιῶν. τὰ μὲν γὰρ διὰ συγγένειαν εὐθυδῆ, καὶ αὐτὰ ὅλα, μετέχειν αὐτῶν δύναται τῶν θείων ἑνάδων. τὰ δὲ δι' ὑφέσιν, καὶ τῷ εἰς πλῆθος ἔκτασιν, ἄλλων δεῖται τῶν μᾶλλον ἡνωμένων, ἵνα μετέχῃ τῶν αὐτοενάδων οὐσῶν, ἀλλ' οὐχ ἡνωμένων.

Inter Per-ſe-Unitatem, & diviſam multitudinem, eſt ipſa unita multitudo. *Nam multitudo ſolet* naſci quidem cum ipſa Unitate, *quoniam ab Unitate multiplicata manat ipſa multitudo.* * * * * Quodammodo verò *ipſum Unum* cognatum eſt etjam ipſi divinæ multitudini, propter ipſam multitudinis manifeſtam-ſignificationem.

Τῆς γὰρ αὐτοενάδος μεταξὺ, καὶ τῆς διηρημένου πλήθους, ἐστὶ τὸ ἡνωμένον πλῆθος. συμφύεται μὲν τῇ ἑνάδι. δυ * * * * * συγγενὲς δέ πως ὂν καὶ τῷ διηρημένῳ πλήθει. διὰ τοῦτο δὲ πλήθους ἔμφασιν.

CXXIX.

ριθ'.

OMne quidem corpus divinum, per animam deificatam eſt divinum. Omnis verò anima *eſt* divina, propter Mentem divinam. Omnis verò Mens, propter Unitatis divinæ communionem, *eſt* divina.

Πᾶν μὲν ζῶμα θεῖον, διὰ ψυχῆς ἐστι θεῖον, τῆς ἐνθουσιώσης. πᾶσα δὲ ψυχὴ, θεία. διὰ τὸν θεῖον νοῦν. πᾶς δὲ νοῦς, κατὰ μέθεξιν τῆς θείας ἑνάδος.

Καὶ ἡ μὲν ἑνὰς, αὐτόθεος θεός. ὁ δὲ νοῦς, θεοπλοῦς. ἡ δὲ ψυχὴ, θεία. τὸ δὲ σῶμα, θεοειδές. ἡ γὰρ καὶ ὑπερνοῦς ἐστιν ἅπας ὁ τῶν θεῶν ἀριθμὸς, αἱ δὲ μεθέξεις, καὶ τῶν συγγενῶν, καὶ τῶν ὁμοίων αἱ πολυτροπίαι. ἡ μὲν ἀμέριστος οὐσία, μεθέξει πρώτως, τῶν ὑπερουσίων ἑνάδων.

Δευτέρως δὲ, ἡ γνῶσις ἐφαπτομένη. τρίτως δὲ, ἡ γένεσις. καὶ ἕκαστα διὰ τῶν προσεχῶς ὑπερκειμένων. καὶ προΐασι μὲν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐν τοῖς μετέχουσι τὴν τῶν θεῶν ἰδιότητα. διὰ μέσων δὲ τῶν πρὸς ἑαυτὰ συγγενῶν.

Ἡ γὰρ ἑνὰς πρώτῳ μὲν τῷ νῷ δίδωσι τὴν ἑαυτῆς ἐξαίρετον ἐν τοῖς θείοις δύναμιν, καὶ ἀποτελεῖ καὶ ἐκεῖνον τοιοῦτον νοῦν, οἷα ἐστὶ καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν πληθος. διὰ δὲ νοῦ, καὶ ψυχῆς παρεστὶ, συνεξάπτουσα καὶ ἐκείνῃ τῷ νῷ, καὶ συνεκπυροῦσα, εἰ ὁ νοῦς ἦν μεθεκτός.

Διὰ δὲ ψυχῆς ἀπόχημα, τῆς οἰκείας ἰδιότητος καὶ τῷ ζώματι δίδωσιν, εἰ μετέχοι τὸ ζῶμα ψυχῆς. καὶ οὕτω γίνεται τὸ ζῶμα οὐ μόνον ἔμψυχον, καὶ νοερὸν, ἀλλὰ καὶ θεῖον.

Ζωὴν μὲν, καὶ κίνησιν λαβὸν παρὰ ψυχῆς. διαμονὴν δὲ ἄλυτον ἀπὸ νοῦ. ἕνωσιν δὲ θείαν, ἀπὸ τῆς μετεχο ***** ἑαυτῷ ὑπάρξεως μεταδίδωσι τοῖς ἐφεξῆς.

Et ipsa quidem Unitas, *est* statim-Deus, *vel*, *Per se-Deus*. Ipsa vero Mens, *est quidddam* divinissimum, *sive*, *maximè-divinum*. Anima verò, divina. Corpus vero, Deo-simile, *vel*, *divina-forma-prædium est*. Quamvis enim omnis Deorum numerus etiam supra Mentem sit, ipsæ tamen *participationes*, & communicationes, per cognata, & similia perficiuntur. Individua quidem essentia, per communicationem primo, *attingit* supereſſentiales Unitates.

Secundo vero, *est* illa generationem attingens *essentia*. Tertiò vero, *est* ipsa generatio. Et singula per proximè superiora *progrediuntur*. Et progreditur quidem usque ad ultima, in ijs, quæ participant *divinam naturam*, ipsa Deorum proprietas. Per media verò illa, quæ ipsi sunt cognata.

Unitas enim primæ quidem Menti dat suam eximiam in *rebus* divinis facultatem, & perficit etiam illam Mentem talem, qualis est & ipsa in singulari multitudine. Per Mentem verò, & animā, adest, illam etiā *animam* simul-accendens cum ipsa Mente, & simul-inflammans, si Mens fuerit participabilis.

Per animæ vero, *quasi dicas* extremum-sonum, *& extremam-resonantiam*, etiam ipsi corpori suam proprietatem impertit, si corpus animæ particeps aliquo modo fuerit. Sic autem corpus fit non solùm animatum, & intellectuale: Sed etiam divinum.

Nam vitam quidem, & motum accipit ab anima, permansionem verò indissolubilem *accipit* à Mente. Unionem vero divinam, *ab illa Unitate*, quæ participatur. *Ipsa verò Mens* suam essentiam sequentibus impertit.

ρλ.

Πάσης θείας τάξεως, τὰ πρῶτα μᾶλλον ἐξήρηται τῶν προσεχῶς ὑπ' αὐτὰ πλαγμένων, ἢ ταῦτα τῶν ἐφεξῆς. καὶ μᾶλλον ἐξέχεται τὰ δεύτερα τῶν προσεχῶς ὑπερκειμένων, ἢ τούτων τὰ μὴ πρῶτα. ὅσῳ μὲν γὰρ ἐνικώτερον ἦ τι, καὶ ὁλικώτερον, τοσούτῳ καὶ τῷ ὑπεροχῷ ἔλαχε μᾶλλον πρὸς τὰς ἐφεξῆς.

Ὅσῳ δ' αὖ ὑφειμένον καὶ τῷ δυνάμει, τοσούτῳ μᾶλλόν ἐστι πρὸς μετ' αὐτὸ συμφυέστερον. καὶ τὰ μὲν ὑψηλότερα, μᾶλλον ἑνίζεται πρὸς ἑαυτὰ αἰτιωτέροις. τὰ δὲ καταδεέστερα, ἧττον.

Δυνάμεως γάρ ἐστι μᾶλλον, τὸ μᾶλλον ἐξῃρῆσθαι τῶν ὑφειμένων, καὶ μᾶλλον ἡνῶσθαι πρὸς κρείττοσιν. ὥσπερ αὖ ἔμπαλιν, τὸ τῶν μὲν ἀφίστασθαι μᾶλλον, πρὸς δὲ συμπάσχειν, ἐλαττώσεώς ἐστι δυνάμεως. ὃ δὴ συμβαίνῃ πρὸς δευτέρους καθ' ἑκάστην τάξιν, ἀλλ' οὐ πρὸς πρώτους.

CXXX.

IN omni divino ordine, ea, quæ prima sunt, magis exempta-sunt ex ijs, quæ proximè sub ipsis collocata sunt, quam hæc ex sequentibus, & ea, quæ sunt secunda, magis pendent ex proximè superioribus, quam ex illis ea, quæ sunt post ista. Quo enim aliquid singularius, & universalius fuerit, eo etiam majorem excellentiam sortitum-est apud sequentia.

Quo vero summissius ipsâ potestate *fuerit*, *& quo viribus infirmius*, eo magis est cognatione-conjunctum cum ijs, quæ sunt post ipsum. Et sublimiora quidem magis uniuntur cum suis principalioribus causis. Inferiora vero, minus *cum ipsis superioribus cognatione-conjunguntur*.

Majoris enim est potentiæ, magis-exemptum-esse ex summissis, *& subjectis*, *& inferioribus*, *&* magis unitum-esse cum *superioribus*, & præstantioribus. Ut etiam contra, Ipsum ab his quidem *præstantioribus* magis recedere, cum his verò *deterioribus* simul-pati *aliquid*, est imminutio potentiæ. Quod profectò accidit secundis in uno-quoque ordine: sed non primis.

Omnis

CXXXI.

OMnis Deus à ſua propria actione regitur. Proprietatem enim *ſuæ* præſentiæ, *quam exeruit* in ſecunda, in ſe-ipſo primum demonſtrat. Quamobrem etiam alijs ſe-ipſum impertit, per ſui-ipſius exuperantem-plenitudinem. Neque enim defectus conveniens *eſt* Dijs, neque plenitudo tantum. Nam omnis quidem defectus eſt imperfectus, & fieri nullo modo poteſt, ut illud, quod eſt imperfectum, aliud perfectum faciat. Quod verò plenum *eſt*, *illud eſt* tantum ſua-ſorte-contentum. Nondum verò paratum *eſt* ad communicationem *ſui cum alijs*.

Quod igitur alia replet, & ſuas ſuppeditationes *i. e. res, quas alijs ſuppeditat*, in alia *diffundit*, & extendit, ſupra-modum-plenum, *vel, per-exuperationem plenum eſſe* oportet. Si igitur illud, quod eſt divinum, omnia per ſe replet bonis, quæ in ſe *continet*, *ergo eorum, quæ divina ſunt*, unum-quodq; per-exuperationem-plenum eſt. Si vero hoc in ſe-ipſo primo proprietatem *habet* collocatam, & ut dat alijs, ſic etiam illis portigit ipſas communicationes, *i. e. res, quas cum illis communicat*, per exuperationem-plenæ Bonitatis *hoc eſt munus*.

CXXXII.

OMnes Deorum ordines, medietate conjunguntur, *i. e. medio quodam conſtringuntur*. Etenim omnes Entium progreſſus, per ſimilia perficiuntur, & multo magis ipſi Deorum ordines indiſſolubilem poſſident cohærentiam, ut potè qui uniformiter ſubſiſtunt, & definiti ſunt per Unum, principalem ipſorum cauſam: Unitè igitur ſummiſſiones fiunt, & uno-tantum-modo, propter ſimilitudinem ſecundorum cum primis in ipſis Entibus *exiſtentem*. Quanto igitur *magis hoc fit, tanto* etiam magis, quàm ipſa Entia, in ipſa Unione ſubſiſtit Deorum eſſentia.

Omnia igitur divina genera per ſuas medietates ſunt-conjuncta, *per ſua media conjunguntur*, & non immediatè ad omnino differentes progreſſus eunt ipſa prima: Sed per genera utriuſq; communia, à quibus & progrediuntur, & quorum immediatè ſunt cauſæ. Hæc enim ipſas extremitates in Unitatem cogunt, quæ alijs quidem, per-naturæ-cognationem ſunt-ſubſtratæ, *& ſubiectæ*, ex alijs vero, proximè ſunt-exemptæ, & bene-compoſitam, *ac ordinatam rerum* divinarum procreationem, *atq; progeniem* conſervant.

CXXXIII.

OMnis quidem Deus, eſt Unitas benefica, vel Bonitas unifica, & iſtam habet eſſentiam, quatenus unus-quiſq; Deus *eſt*: Sed primus quidem ſimpliciter *eſt* Bonum, & ſimpliciter Unum. Unusquiſq; vero eorum, qui ſunt poſt illum primum *Deum*, eſt quædam Bonitas, & quædam Unitas. Nam divina proprietas Unitates, & Bonitates Deorum diſtinguit ita, ut unus-quiſq; *Deorum* per aliquã Bonitatis proprietatem omnia bona-faciat, & quodammodo perficiat, *ad perfectionem perducat*, vel contineat, vel cuſtodiat.

ρλα'.

Πᾶς θεὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς εἰκείας ἐνεργείας ἄρχεται. τῷ γὰρ ἰδιότητα τὴς εἰς τὰ δεύτερα παρουσίας, ἐν ἑαυτῷ πρῶτον ἀποδείκνυσι. διόπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἑαυτοῦ μεταδίδωσι, καὶ τὸ ὑπερπλήρες ἑαυτοῦ. οὔτε γὰρ τὸ ἐλλεῖπον εἰκεῖον τοῖς θεοῖς, οὔτε τὸ πλῆρες μόνον. τὸ μὲν γὰρ ἐλλεῖπον πᾶν, ἀτελὲς ὑπάρχει, καὶ ἄλλο πλήρωσιν ποιεῖν, αὐτὸ μὴ πλῆρες ὑπάρχον, ἀμήχανον. τὸ δὲ πλῆρες, αὔταρκες μόνον. οὔπω δὲ εἰς μετάδοσιν ἔτετμεν.

Ὑπέρπληρες ἄρα δεῖ τὸ πληρωτικὸν ἄλλων, καὶ εἰς ἄλλα διατείνον τὰς ἑαυτοῦ χορηγίας. εἰ οὖν τὸ θεῖον ἄπαν ἀφ' ἑαυτοῦ πληροῖ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν ἑαυτῷ ἕκαστον ὑπερπλήρες ἐστιν. εἰ δὲ πῦπο ἐν ἑαυτῷ πρώτῳ τῷ ἰδιότητα ἱδρυσάμενον, ἢ δίδωσι τοῖς ἄλλοις, οὕτω δὴ κἀκείνοις ἐπαρέξει τὰς μεταδόσεις. τῆς ὑπερπλήρους ἀγαθότητος.

ρλβ'.

Πᾶσαι τῶν θεῶν αἱ τάξεις, μεσότητι συνδέδενται. καὶ γὰρ πᾶσαι τῶν ὄντων αἱ πρόοδοι, διὰ τῶν ὁμοίων διατελοῦσι, καὶ πολλῷ δὴ μᾶλλον αἱ τῶν θεῶν διακοσμήσεις ἀδιάλυτον κέκτηνται τὴν συνέχειαν, ἅτε ἑνοειδῶς ὑφεστηκυῖαι, καὶ καθ' ἓν ἀφωρισμέναι τὸ ἀρχικὸν αὑτῶν ἕκαστον. ἰσοῤῥόπως οὖν αἱ ὑφέσεις γίνονται, καὶ μένουσι, καθ' ἓν ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα ὁμοιότητα. ὅσῳ δὲ καὶ ἡ τῶν θεῶν ὕπαρξις ἐν τῇ ἰσώσει τῶν ὄντων μᾶλλον ὑφέστηκε.

Πάντα οὖν τὰ θεῖα ἑνὶ συνδέδεται ζωῆς οἰκείους μεσότησι, καὶ οὐκ ἀμέσως ὅλα τοῖς διαφερούσας ταύτῃ πρὸόδους χωρεῖ τὰ πρῶτα, ἀλλὰ διὰ τῶν ἑκατέροις κοινῶν γενῶν, ἀφ' ὧν τε πρόεισι, καὶ ὧν ἐστιν ἀμέσως αἴτια. ταῦτα γὰρ συνάγει τὰ ἄκρα καὶ μίαν ἕνωσιν, τοῖς μὲν ὑπερτεθειμένα συμφυῶς, τῶν δὲ ἐξῃρημένα πρόσχωρα, καὶ τὴν εὐτακτον διαφυλακτικὴν τῶν θείων διατεθείσης.

ρλγ'.

Πᾶς μὲν θεὸς, ἑνὰς ἐστιν ἀγαθουργὸς, ἢ ἀγαθότης ἑνοποιὸς, καὶ τούτῳ ἔχει τὴν ὕπαρξιν, καθόσον ἕκαστος θεὸς. ἀλλ' ὁμῶς πρώτως θεὸς, ἁπλῶς πάγαθον, καὶ ἁπλῶς ἕν. τῶν δὲ μετὰ τὸν πρῶτον ἕκαστος, τις ἀγαθότης ἐστὶ, καί τις ἑνάς. ἡ γὰρ ἰδιότης ἡ θεία διίστησι τὰς ἑνάδας, καὶ ἀγαθότητας τῶν θεῶν, ὥστε ἕκαστον κατὰ τῆς ἀγαθότητος ἴδιωμα, πάντα ἀγαθωῖδη, οἷον πλειουργῶν, ἢ σωτηρίαν, ἢ φρουρεῖν.

Τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ πᾶν τὸ ἀγαθόν. τὸν μὲν ἑνιαίαν αἰτίαν, τὸ πρῶτον προσήκαμεν. διὸ καὶ πάγαθόν ἐστιν ἐκεῖνο, ὡς πάσης ἀγαθότητος ὑπερπλῆρον. οὐ γὰρ αἱ πᾶσαι τῶν θεῶν ὑπάρξεις ἅμα παρεστῶσαι τῷ ἑνὶ, τοσοῦτόν ἐστι πρὸς τὸ πλῆθος τῶν θεῶν ἔλαχεν ὑπεροχῆς.

ρλδ'.

Πᾶς θεὸς νοῦς, νοεῖ μὲν, ὡς νοῦς, προνοεῖ δὲ, ὡς θεός. τὸ μὲν γὰρ νοεῖ, τὸ γινώσκειν τὰ ὄντα. καὶ ἐν νοήσεσιν ἔχειν τὸ τέλειον, ἐξαίρετόν ἐστι. τὸ δὲ θεοῦ, τὸ προνοεῖν, καὶ ἀγαθῶν πάντα πληροῦν.

Ἡ δὲ μετάδοσις αὕτη, καὶ ἡ πλήρωσις, διὰ ἕνωσιν γίνεται τῶν πληρουμένων, πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν. ἣν καὶ ὁ νοῦς μιμούμενος, εἰς πάντων ἔρχεται τὰ νοητά.

Ἢ οὖν προνοεῖ, θεός. ἐν τῇ πρὸ νοῦ ἐνεργείᾳ τῆς προνοίας ἱσταμένης. διὸ καὶ πᾶσι μὲν ἑαυτὸν μεταδίδωσιν, ὡς θεός, οὐ πᾶσι δὲ πάρεστιν, ὡς νοῦς.

Καὶ γὰρ ἐφ' ἃ τὸ νοερὸν ἰδίωμα μὴ προέρχεται, θᾶττον ἅπτεται φθάνει τὸ θεῖον. καὶ γὰρ τὰ μὴ νοοῦντα, προνοητὰ βούλεται, καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαγχάνειν. πῶς δὲ, διότι νοῦς μὲν οὐ πάντα ἐφίεται, οὐδὲ οἷς μεταδοῦναι δυνατόν. ἅπαντα δὲ ἀγαθοῦ πάντα ἐφίεται, καὶ παρεῖναι τυχεῖν.

ρλε'.

Πᾶσα θεία ἑνὰς, ὑφ' ἑνὸς ὅλου μετέχεται τῶν ὄντων ἁπλῶς, καὶ πρὸς τὸ ἑκάστου ἑνοειδὲς, εἰς μίαν ἑνάδα θείαν ἀναλίσκεται. καὶ ὅσαι αἱ μετεχόμεναι ἑνάδες, τοσαῦται καὶ τὰ μετέχοντα ὅλη τῶν ὄντων. οὔτε γὰρ δύο, ἢ πλείους ἑνάδες ὑφ' ἑνὸς μετέχονται.

Πῶς γὰρ, τῶν ἐν αὐταῖς ἰδιοτήτων ἐξηλλαγμένων, οὐχὶ καὶ τὸ ἑκάστῃ συμφυόμενον ἐξήλλακται, δι' ὁμοιότητος τῆς ἑνοφυοῦς γενομένης;

Οὔτε μία ἑνὰς ὑπὸ πλειόνων μετέχεται διηρημένως. ἀπείρατα γὰρ τὰ πολλὰ ὄντα τῇ ἑνάδι, καὶ ὡς ὄντα τῇ πρὸ τῶν ὄντων, καὶ ὡς πολλὰ ἑνάδι.

Horum enim unum--quodq; est aliquod Bonum: Sed non omne Bonum. Illud verò, quod est primum, unicam, *& singularem*, causam primo-loco statuit. Quamobrem etiam illud est Bonum, ut potè quod omnem Bonitatem fundat, *atque constituit*. Non enim omnes Deorum essentiæ simul Uni exæquantur, tantam illud *Primum* superlationem, *& excellentiam* sortitum est apud ipsam Deorum multitudinem.

CXXXIV.

OMnis divina Mens, videt quidem, ut Mens, providet verò, ut Deus, *vel, cognoscit quidem, ut Mens, præcognoscit verò, ut Deus*. Nam ipsius quidem Mentis *munus* est eximium, ipsum Entia cognoscere, & in notionibus, *ac intelligentijs* habere ipsam perfectionem. Ipsius verò Dei *munus est eximium*, ipsum providere, *suâque providentiâ omnia moderari*, & bonis omnia replere.

Hæc autem communicatio *bonorum*, & ista repletio, propter Unionem fit eorum, qui *suis bonis omnia* replent, *& referuntur* ad ea, quæ *sunt* ante ipsa *bona*. Quam *repletionem* & ipsa Mens imitans, in idem venit cum ipsis mente-perceptis, *idem est, ac illa, quæ mente percipiuntur*.

Quatenus igitur providet, *& quatenus Mente præcognoscit*, *eatenus est* Deus. Quia providentia consistit in illa actione, quæ est ante Mentem. Quamobrem etiam omnibus quidem se-ipsum impertit, ut Deum, non omnibus tamen adest, ut Mens.

Etenim ad quæ intellectualis proprietas non progreditur, ad illa numen divinum ocius-pervenit. Etenim ea, quæ non mente--percipiunt, providere cupiunt, & aliquod bonum participare *student*. Hoc autem *fit*, quia Mentem quidem, non omnia expetunt, ne illa quidem, quæ *Mentem* participare possunt. Ipsum verò Bonum, omnia expetunt, & assequi properant, *idque participare student*.

CXXXV.

OMnis divina Unitas ab Entium aliquo participatur immediatè, & omne, quod Deificatur, ad unam Unitatem divinam contendit, *dirigitur, ac refertur*. Et quot *sunt* Unitates, quæ participantur, tot etiam *sunt* ipsa genera, quæ participant Entia. Non enim duæ, vel plures Unitates ab Uno participantur.

Quomodo enim, cùm proprietates, quæ sunt in ipsis *Unitatibus*, sint immutatæ, non etiam immutatur illud, quod cum una-quaque *Unitate* simul-natcitur, cùm ipsa conjunctio per similitudinem fiat?

Neque una Vnitas à pluribus participatur divisim, *dividuè*, *partitè*. Nam multa Entia cum Vnitate non conjunguntur, & quatenus sunt Entia, quæ *conjunguntur* cum illa Vnitate, quæ est ante ipsa Entia, & quatenus multa *cum Unitate conjunguntur*.

Oportet

Oportet autem illud, quod participat *aliquid*, partim *quidem*, simile esse illi, quod participatus, partim verò, diversum, & dissimile. Quoniam igitur id, quod *aliquid* participat, est aliquid ex Entium numero, ipsa verò Unitas *est* supereſſentialis, & propterea *hæc inter se* sunt dissimilia. Unum igitur oportet esse id, quod participat *aliquid*, ut etiam propter hoc *ipsum*, simile sit ipsi Uni, quod participatur, quamvis alterum quidem, quod est ita Unum, sit ut Unitas, alterum verò, sit ut illud, quod passum est ipsum Unum, & Unitum, propter illius *Unitatis* communicationem.

Δεῖ δὲ τὸ μετέχον πῆ ὅμοιον εἶναι τῷ μετεχομένῳ, πῆ δὲ ἕτερον, καὶ ἀνόμοιον. ἐπεὶ οὖν τὸ μετέχον τῶν ὄντων τί ἐστι, τὸ δὲ ἑνάς ὑπερούσιος, καὶ τοῦτο πῶς ἀνομοίως πως. ἵν' ἄρα εἶναι χρὴ τὸ μετέχον, ἵνα καὶ τοῦτο, ὅμοιον ᾖ τῷ μετεχομένῳ ἑνί, εἰ καὶ τὸ μὲν οὕτως ἕν, ὡς ἑνάς, τὸ δὲ, ὡς πεπεισθὲς τὸ ἕν, καὶ ἡνωμένον, διὰ τὴν ἐκείνης μέθεξιν.

CXXXVI.

ρλς΄.

OMnis Deus universalior quidem existens, & collocatus propius illum primum *Deum*, ab universaliore Entium genere participatur. Ille verò, qui est particularior, & *ab illo primo Deo* remotior, à particulariore *participatur*. Et ut Ens ad Ens *refertur*, sic Unitas ad illam Unitatem divinam *refertur & contendit*.

Si enim quot *sunt* Entia, tot etiam *sunt* Unitates, & contrà, quum una *Unitas* ab Uno participatur, perspicuum jam *est*, quod secundùm ipsarum Unitatum ordinem, ipse Entium ordo progreditur, assimilatus, *vel*, *similis* illi *ordini*, qui est ante ipsum.

Et cum universalioribus quidem *Unitatibus* ea, quæ sunt universaliora nascuntur, *& coherent*. Cum particularioribus verò Unitatibus, particulariora Entia *coherent*. Si enim non *ita fiat*, rursus dissimilia cum dissimilibus conjungentur, & secundùm dignitatem distributio non erit. Hæc autem impossibilia *sunt*, *nullo*ᵈ *modo fieri possunt*. Si quidem & alijs omnibus ipsum Unum, & propria mensura illinc illucescit, ab illis *ad alia* pervenit. Multo igitur magis in ipsis erit ordo communicationis, similia secundum facultatem similium accedens, *vel*, *similia ex similium facultate suspendens*.

Πᾶς θεὸς ὁλικώτερος μὲν ὑπάρχων, καὶ ἱδρυτέρω δὲ πρώτου πλαγμίου, τοῦ ὁλικωτέρου γένους τῶν ὄντων μετέχεται. μερικώτερος δὲ, καὶ πορρώτερον, ὑπὸ μερικωτέρου. καὶ ὡς τὸ ὂν πρὸς τὸ ὄν, οὕτως ἡ ἑνὰς πρὸς τὴν ἑνάδα τὴν θείαν.

Εἰ γὰρ ὅσα τὰ ὄντα, τοσοῦτα, [l. τοσοῦτοι] καὶ αἱ ἑνάδες, καὶ ἔμπαλιν, μιᾶς ὑφ' ἑνὸς μετεχομένης, δῆλον δὴ ὅτι κατὰ τὴν τῶν ἑνάδων τάξιν, ἡ τῶν ὄντων προέισι τάξις, ὁμοιουμένη τῇ πρὸ αὐτῆς.

Καὶ ταῖς μὲν ὁλικωτέραις, τὰ ὁλικώτερα συμφύεται. ταῖς δὲ μερικωτέραις ἑνάσι, τὰ μερικώτερα ἕπεται. εἰ γὰρ μὴ, πάλιν τὰ ἀνόμοια τοῖς ἀνομοίοις συνάψει. καὶ ἡ καθ' ἀξίαν διανομὴ οὐκ ἔσται. ταῦτα δὲ ἀδύνατα. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὸ εἶναι, καὶ τὸ εἰκεῖσθαι μέτρον ἐκεῖθεν ὑπολάμπειν, καὶ ἀπ' ἐκείνων ἰφήκειν. πολλῷ δὴ οὖν μᾶλλον ἐν αὐτοῖς τάξις ἔσται τῆς μεθέξεως, τὰ ὅμοια κατὰ τὴν δύναμιν τῶν ὁμοίων ἐξαπτούσης.

CXXXVII.

ρλζ΄.

OMnis Unitas unà cum Uno constituit ipsum Ens, quod participat ipsam. Nam ipsum quidem Unum, ut omnium est fundatrix-causa, sic etiam ipsas Unitates * illuminans, producit simpliciter quidem *ipsum* Esse, Uno faciente, *& agente*. Ipsum verò cognatum esse *producit*, ipsa Unitate *illud* efficiente, quæ *Unitas* cognatum est *ipsi Uni*. Hæc igitur *Unitas* est illa, quæ pe se-ipsam definit ipsum Ens, quod ipsam participat, & quæ proprietatem supereſſentialem in se demonstrat essentialiter. Ex eo enim, quod est ubiq; primò, ipsum, quod est secundò, existit, ut illud sit, quod est. Si qua igitur est ipsius Deitatis supereſſentialis proprietas, hæc est & ipsius Entis, quod ipsam essentialiter participat.

Πᾶσα ἑνὰς συμφύεται τῷ ἑνὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν. τὸ μὲν γὰρ ἕν; ὡς πάντων ἐστὶν ὑποστάτειρα, οὕτω καὶ * τῶν ἑνάδων ἐλλάμπουσα, παράγει ἁπλῶς μὲν εἶναι, ἕνος ποιοῦντος. τὸ δὲ συμφυὲς εἶναι, τῆς ἑνάδος αὐτοποιούσης. ἢ ἐστι συμφυὲς. αὕτη οὖν ἐστιν ἡ καθ' ἑαυτὸν ἀφορίζουσα τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν, καὶ τὴν ἰδιότητα τὴν ὑπερούσιον ἐν αὐτῇ δεικνύουσα οὐσιωδῶς. ὅτι γὰρ μὲν πρώτως πάσχει, τὸ δὲ πρώτως ὑπάρχει τοῦτο εἶναι τοῦτο, ὅ ἐστιν. εἴτις οὖν ἐστι τῆς θειότητος ὑπερούσιος ἰδιότης, αὕτη καὶ τοῦ ὄντος ἐστὶ τοῦ μετέχοντος αὐτῆς οὐσιωδῶς.

* *Positum. Eorum, quæ participantur, & Entium, quæ ex Unitatibus pendent, causa. Quod verò ex una-quaque* [*Unitate*] *pendet,* [*est*] *ipsa Unitas, quæ in ipsum* [*Ens ingreditur.*]

* Κείμενον. τῶν μετεχομένων, καὶ τῶν ὄντων, τῶν τὰς ἑνάδας αἰωρημένων αὐτῶν. τὸ δὲ ἑκάστης ἐξημμένον ἡ ἑνὰς, ἡ ἑαυτῆς.

CXXXVIII.

ρλη΄.

OMnium, quæ divinam proprietatem participant, & quæ deificantur, primum est, & summum ipsum Ens. Si enim ipsum Ens est supra Mentem, & Vitam, ut demonstratum est.

Πάντων τῶν μετεχόντων τῆς θείας ἰδιότητος, ἐκθεουμένων, πρώτιστόν ἐστι, καὶ ἀκρότατον τὸ ὄν.

Εἰ γὰρ καὶ ἕνιοῦ, καὶ τῆς ζωῆς ἐπίκεινα τὸ ὂν, ὡς δέδεικται. εἰ γὰρ πλείοσιν πρὸ μὲν τὸ ἕν, ἄπειρον, ἀκρότατον δὲ εἶη τὸ ὄν. πρότερον μὲν γὰρ ἐνικώτερον, καὶ μᾶλλον πρὸ πάντως σεμνότερον. ἄλλο δὲ πρὸ αὐτοῦ οὐκ ἔστι πλεῖόν ἐστος. πρὸ γὰρ ἑνιαίου πλήθους, τί ἄλλο, ἢ τὸ ἕν; πλῆθος γὰρ ἑνιαῖον τὸ ὄν, ὡς ἐκ πέρατος ὄν, καὶ ἄπειρον. καὶ ὅλως πρὸ τῆς οὐσίας, τὸ ὑπερούσιον ὄν.

Ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς εἰς τὰ δεύτερα ἐλλάμψεσι, μόνον τὸ ἓν ἐπέκεινα φθάνει ἕστος. τὸ δὲ ὂν, ἅθρους μὲν τὸ ἕν. Τὸ γὰρ δυνάμει ὂν, οὔπω δὲ ὂν, ἕν ἐστι καὶ πλὴν αὐτὸ φύσιν. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἤδη ἐνεργείᾳ ὄν. καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἄρα ἕστος ἐπίκεινα ἅθρους τὸ μὴ ὄν, ὡς κρεῖττον ἕστος, καὶ ἕν.

ρλθ'.

Πάντα τὰ μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων, ἀρχόμενα μὲν ἀπὸ ἕστος, εἰς πλὴν ζωμαλικλὴν φύσιν. τὸ γὰρ πρῶτόν ἐστι τῶν μετεχόντων τὸ ὄν. ἔσχατον δὲ, τὸ ζῶμα. καὶ γὰρ ζώματα θεῖα φαμὲν.

*Legendum hic, ut in huius capitis fine, linea pen. esuit.

Πάντων γὰρ τῶν ὄντων τὰ ἀκρότατα τῆς θείας αἰτίας. ζωμάτων, ψυχῶν, νόων, ἵνα ἐν πάσῃ τάξει τὰ τῆς θείας ἀναλογούντα, σωματικὰ, καὶ ζωτικὰ τῶν δεύτερων ὑπάρχει, [l. ὑπάρχῃ,] καὶ ἕκαστος ἀριθμὸς ὅλος καὶ τὸ ἐν μέρει ὅλον ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντα, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, πλὴν θείαν ἰδιότητα.

Ἔστιν οὖν καὶ ζωμαλικῶς, καὶ ψυχικῶς, καὶ νοερῶς, τὸ θεῖον ὄν. καὶ δῆλον ὅτι πάντα ταῦτα, θεῖα καὶ μέθεξιν. τὸ γὰρ πρώτως θεῖον, ἐν ταῖς ἑνάσιν ὑφέστηκε. τὰ ἄρα μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων, ἀρχόμενα μὲν ἀπὸ ἕστος, λήγει δὲ εἰς πλὴν ζωμαλικλὴν φύσιν.

ρμ.

Πᾶσαι τῶν θείων αἱ δυνάμεις, ἄνωθεν ἀρχόμεναι, καὶ διὰ τῶν οἰκείων προϊοῦσαι μεσοτήτων, μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι, καὶ τῶν περὶ γῆν τόπων. Οὔτε γὰρ ἐκείνας διείργει τι, καὶ ἀποκωλύει τῆς εἰς πάντα παρουσίας. οὐδὲ γὰρ δέονται τόπων, καὶ διαστάσεων, διὰ τὴν ἄχραντον πρὸς πάντα ὑπεροχὴν, καὶ τὴν ἀμιγῆ πάντων καθ' ὑπεροχὴν παρουσίαν. οὔτε τὸ μετέχειν αὐτῶν ἀπαγορεύει, κωλύει τῆς μεθέξεως.

Ἀλλ' ἅμα τε πρὸς τὴν μετουσίαν ἕτοιμον γίνεται, κἀκεῖναι πάρεισιν, οὔτε τότε παραγινόμεναι, οὔτε πρότερον ἀπιοῦσαι, ἀλλ' ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαι. εἰ οὖν τι τῶν περὶ γῆν ἑτοιμότερον ἢ μετέχειν, καὶ πάντῃ πάρεισι, καὶ

Si enim plurimorum hoc *Ens*, poſt ipſum Vnum, *eſt* cauſa, ſummum erit ipſum Ens. His enim *Entibus ipſum Vnum eſt* ſingularius, & propterea prorſus *eſt* auguſtius. Aliud verò ante ipſum *Ens* non eſt præter ipſum Vnum. Nam ante ſingularem multitudinem, quid aliud *eſt*, quam ipſum Vnum? Multitudo verò ſingularis *eſt* ipſum Ens, ut id, quod ex fine conſtat, *& quod ſimul eſt finitum*, & infinitum. Et deniq; ante ipſam eſſentiam *eſt* illud Ens ſupereſſentiale.

Quoniam & in illis illuminationibus, *quæ ſunt* in ſecundis *naturis*, ſolum ipſum Vnum, ſtatim eſt ſupra ipſum Ens. Ipſum verò Ens, *eſt* ſtatim poſt ipſum Vnum. Quod enim *eſt* poteſtate Ens, nondum verò *actu* Ens, *id* Vnum eſt per ſuam naturam. Et illud Ens, quod *eſt* poſt hoc *Vnum*, jam actu *eſt Ens*. Ergo & in ipſis principijs, illud, quod non *eſt* Ens, ſtatim *eſt* ſupra id, quod eſt Ens, ut ipſo Ente præſtantius, & Vnum *exiſtens*.

CXXXIX.

OMnia quæ participant divinas Vnitates, initium ducunt ab ipſo Ente, *& progrediuntur*, & *deſinunt* in ipſam corpoream naturam. Nam ipſum Ens eſt primum eorum, quæ participant *divinas Vnitates*. Ipſum vero corpus, *eſt* ultimum. Etenim corpora divina eſſe dicimus.

Omnium enim generum ea, quæ ſumma ſunt, Dijs attribuuntur, corporum, animarum, Mentium, ut in omni ordine ea, quæ Dijs conveniunt, ſecunda contineant, & conſervent, & unus-quiſq; numerus integer ſit, ſecundum illud Totum, quod in parte *continetur*, in ſe-ipſo continens omnia, & ante alia, divinam proprietatem.

Divinum igitur genus eſt & corporaliter, & animaliter, & intellectualiter, *i. e. & ſecundum corpus & ſecundum animam, & ſecundum intellectum*. Et perſpicuum *eſt*, quod hæc omnia, divina *ſunt* propter communicationem *cum divina natura*. Quod enim eſt primo divinum, in ipſis Vnitatibus ſubſiſtit. Quæ igitur participant divinas Vnitates, initium quidem ducunt ab ipſo Ente, deſinunt verò in ipſam corpoream naturam.

CXXXX.

OMnes *rerum* divinarum poteſtates, quæ ſupernè ducunt initium, & quæ per ſuas medietates, *i. e. per ſua media*, progrediuntur, ad extremas uſq; *partes* perveniunt vel illorum locorum, quæ ſunt circa terram, *quæ terram ambiunt*. Neq; enim illas *poteſtates* quidquam dirimit, & prohibet à præſentia *quâ ſeruntur* in omnia. Non enim indigent locis, & intervallis, propter invictam in omnibus excellentiam, & non mixtam ubiq; præſentiam. Neq; illud, quod ad ipſas *poteſtates* participandas eſt aptum, ab *ipſarum* participatione prohibetur.

Sed & ſimul aliquid ad ipſarum participationem paratum eſt, & illæ *ſtatim* adſunt, neq; tunc illæ adfuerunt, neq; prius abfuerunt: ſed ſemper eodem-modo fuerunt, *& ſunt*. Si quid igitur eorum, quæ ſunt circa terram, aptum fuerit ad *ipſas* participandum, & huic adſunt *illæ poteſtates*, & omnia

ſe-ipſis

ſe-ipſis replent, & ſuperioribus quidem, magis adſunt, mediis verò, ſecundùm ipſorum ordinem, ultimis verò, ultimo-loco *adſunt*. A-primis igitur ad ultima uſq; *poteſtatus iſtæ* ſe-ipſas extendunt. Quamobrem etiam in his ſunt primorum ſignificationes, & omnia naturæ cognatione, conſenſuq; cum omnibus conjuncta. Nam in primis quidem, ſecunda præexiſtunt, in ſecundis verò, prima manifeſtè-apparent. Nam unum-quodq; trifariam eſt, vel per cauſam, vel per eſſentiam, vel per participationem, *ſive communionem*.

CXLI.

OMnis Deorum providentia *duplex eſt*. Una quidem, eſt exempta ex ijs, quibus providetur. Altera verò, cum *illis* collocata. Nam alia quidem per eſſentiam, & ordinis proprietatem, prorſus explicata-ſunt-ſupra res illas, quæ *colluſtrantur*, *ac* illuminantur.

Alia verò, quæ ſunt ejuſdem ordinis, providentiam ſubjectis, *& inferiorum providam curam gerunt*, *eorum*, *quæ ſunt* ejuſdem conjugationis, *generis*, *& ordinis*, hæc etiam imitantia providam actionem eximiorum Deorum, *qui ex aliorum Entium ordine ſunt exempti*, & cupientia replere ſecunda bonis, quibus *ea replere* poſſunt.

CXLII.

OMnibus quidem dij pariter adſunt, non omnia verò pariter ipſis Dijs adſunt: Sed ſingula ſecundum ſuum ordinem, & facultatem, illorum præſentiam participant. Alia quidem, uniformiter. Alia verò, multipliciter. Et alia quidem, ab æterno, *vel*, *in-æternum*. Alia verò, ſecundùm tempus, *& in tempore*. Et alia quidem, ſine-corporis-interventu, *q. d. incorporeè*.

Alia verò, corporeè, *vel*, *ut vulgo dicitur*, *corporaliter*. Neceſſe enim *eſt* diverſam eorundem participationem, vel propter ipſum participans eſſe diverſam, vel propter illud, quod participatur. Sed omne divinum ſemper eundem ſervat ordinem, & in omnibus eſt inſuperabile, & non-mixtum, *nec ab ullo retineri*, *coerceriq*, *poteſt*, *nec cum ullo miſceatur*.

Reliquum igitur eſt, ut propter ipſum participans, hæc immutatio *fiat*, *aiq*, ſubſiſtat, & in his ſit illud, quod non eodem-modo *ſemper eſt*, & hæc aliàs aliter *ſe habeant*, & alia aliter adſint ipſis Dijs. Quare, quamvis illi *Dij* pariter omnibus adſint, omnia *tamen* non pariter illis adſunt: Sed ſingula pro viribus, *& ut poſſunt*, *illis* adſunt, & ut adſunt, ſic illis fruuntur. Nam ipſa participatio, *ſiv. communicatio ſit* ſecundum menſuram horum præſentiæ.

CXLIII.

OMnia inferiora, Deorum præſentiæ cedunt, quamvis ipſum participans, aptum ſit *ad participandam Deorum præſentiam*. Omne quidem alienum à divina luce, *procul ab ea recedit*, *&* amovetur. Omnia verò ſimul à Dijs colluſtrantur, *ac illuminantur*. Semper enim divina rerum-comprehendendarum-majorem-vim-habent, & potentiora ſunt rebus illis, quæ-progreſſæ-ſunt ab ipſis. Ipſa verò participantium *q. d.* ineptitudo, *i. e. inepta*, *non*

πάντα πεπλήρωκαν ἑαυτῶν, καὶ τοῖς μὲν ὑφεστῶσι μείζονως πάρεισι, τοῖς δὲ μέσοις, καὶ τῷ αὐτῷ πάσιν, τοῖς δὲ ἐσχάτοις, ἐσχάτως. ἄνωθεν οὖν μέχρι τῶν πλαγίων ἐκτείνουσιν ἑαυτάς. ὅθεν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὑπὸ τῶν πρώτων ἐμφάσεις, καὶ συμπαθῆ πάντα πᾶσιν. ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τῶν δευτέρων προϋπερέχοντων, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις, τῶν πρώτων ἐμφαινομένων. τελέως δὲ ἑκάστοις, ἢ καθ' αὐτίαν, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ καὶ μέθεξιν.

Ρμά.

Πᾶσα περίοδος θεῶν, ἡ μὲν, ἐξῃρημένη τῶν περιεκλωμένων ἐστὶν, ἡ δὲ, συμπλαγμένη. καὶ μὲν δὴ καὶ τῷ ὑπάρξιν, καὶ τῷ τῆς πέρατος ἰδιότητα, παντελῶς ὑπερήπλωται τῶν ἑλλαμπομένων.

Καὶ δὲ τῆς αὐτῆς ὅλης διακοσμήσεως, περιοδεῖ τῶν ὑφειμένων τῆς αὐτῆς συστοιχίας. μιμούμενα καὶ ταῦτα τῶν ἐξῃρημένων θεῶν περιηκτικὴν ἐνέργειαν, καὶ πληροῦν ἐφιέμενα τὰ δεύτερα τῶν ἀγαθῶν, ὧν δύναται.

Ρμβ.

Πᾶσι μὲν οἱ θεοὶ πάρεισιν ἑαυτούς, οὐ πάντα δὲ ὡσαύτως τοῖς θείοις πάρεσιν. ἀλλ' ἕκαστα καὶ τῷ αὐτῶν τάξιν τε καὶ δύναμιν, μεταλαγχάνει τῆς ἐκείνων παρουσίας. τὰ μὲν, ἑνοειδῶς, τὰ δὲ, πεπληθυσμένως. καὶ τὰ μὲν, ἀϊδίως, τὰ δὲ, καὶ χρόνον.

καὶ τὰ μὲν, ἀσωμάτως, τὰ δὲ, σωματοειδῶς. ἀνάγκη γὰρ τῷ διαφέρον μετέχειν τῶν αὐτῶν, ἢ παρὰ τὸ μετέχον γίνεσθαι διάφορον, ἢ παρὰ τὸ μετεχόμενον. ἀλλὰ τὸ θεῖον πᾶν ἀεὶ τῷ αὐτῷ ἔχει τάξιν, καὶ ἄτρεπτόν ἐστι πρὸς πάντα, καὶ ἄμικτον.

Παρὰ τὸ μετέχον ἄρα λείπεται τῷ ἐξαλλαγὴν ὑφίστασθαι, καὶ τὸ εὐκ ὡσαύτως ἐν πᾶσιν εἶναι, καὶ ζωῦσι ἄλλοις ἄλλως, καὶ ἄλλα ἄλλως πάρεισι τοῖς θείοις. ὥστε πᾶσιν ἐκείνων ὡσαύτως παρόντων, τὰ πάντα εὐκ ὡσαύτως πάρεσιν ἐκείνοις, ἀλλ' ὡς ἕκαστα δύναται, πάρεσι, καὶ ὡς πάρεσιν, εὕτως ἐκείνων ἀπολαύει. καὶ γὰρ τὸ μέτρον τῆς τούτων παρουσίας ἡ μέθεξις.

Ρμγ.

Πάντα τὰ καταδεέστερα τῇ παρουσίᾳ τῶν θεῶν ὑπαείρεται, κἂν ἀπεπόδιστον ᾖ τὸ μετέχον. πᾶσι μὲν τὸ ἀμέτοχον θείου φωτὸς, ἐκπεσὸν γίνεται. καταλάμπεται δὲ πάντα ἀθρόως ὑπὸ τῶν θεῶν. ἀεὶ μὲν γὰρ τὰ θεῖα περιληπτικώτερα, καὶ δυνατώτερα τῶν ἀπ' αὐτῶν προϊόντων ἐστίν. ἡ δὲ τῶν μετεχόντων

αὐτοπρεπώτατος, τῆς ἐλλάμψεως τοῦ θείου αἰτία γίνεται. ἀμυδροῖ γὰρ κἀκείνῳ τῇ ἑαυτῆς ἀσθενείᾳ. ἐκείνης δὲ ἀμυδρουμένης, ἄλλο τι δοκεῖ τῶν ὑπερεχόντων μεταλαμβάνειν, οὐ κατὰ τὸν αὐτοῦ δύναμιν. ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν μετεχόντων ἀδυναμίαν, καταξιούσθαι δοκοῦν τοῦ θείου τῆς ἐλλάμψεως εἴδους.

ρμδ'.

Πάντα τὰ ὄντα, καὶ πάσαι τῶν ὄντων αἱ διακοσμήσεις ὅλαι τὰ ἑαυτῶν προελήλυθασιν, ἐφόσον καὶ αἱ τῶν θεῶν διακόσμησις. καὶ γὰρ ἑαυτοῖς οἱ θεοὶ τὰ ὄντα συμπαρήγαγον, καὶ οὐδὲν εἶδέ τι ἐστερῆσθαι, καὶ μέτρου, καὶ τάξεως τυχὸν ἔξω τῶν θεῶν. καὶ γὰρ πλησιοῦσι πάντα καὶ τὸν αὐτὸν δυνάμιν, καὶ πάθεσι, καὶ μετρεῖται πρὸς τῶν θεῶν. καὶ περὶ τῶν ἐσχάτων εὖν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἡμῶν, προϋπάρχουσιν οἱ καὶ τοῦτα κοσμοῦντες θεοὶ, καὶ διδόντες, καὶ τύπους ζωῆς, καὶ εὐδοκίαν, καὶ πλείστηλα, καὶ ὑπερφοίτες, καὶ ταῦτα πρὸς πάντων, καὶ πρὸ τῶν μέσων ὡσαύτως, καὶ πρὸ τῶν πρώτων, καὶ πάντα ἐδρασθέντα, καὶ ἐνερριζωμένα τοῖς θεοῖς, καὶ ζώζεται διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ὑποχωρεῖ δὲ τὰ τῶν θεῶν, καὶ ἔρημον ἡμῶν γίνεται, παντελῶς εἰς τὸ μὴ ὂν ἐκπίπτοντα, καὶ ἀφαιζόμενα, τῶν συνεχόντων αὐτὸ, πάντη στρόφων.

Ρμέ.

Πάσης θείας τάξεως ἰδιότης διὰ πάντων φοιτᾷ τῶν δευτέρων, καὶ δίδωσιν ἑαυτὴν ἅπασι τοῖς καταδεεστέροις γένεσιν. Εἰ γὰρ ἄχρι τοσούτου τὰ ὄντα προέισιν, ἕως οὗ καὶ τῶν θεῶν οἱ διάκοσμοι προελήλυθασιν, ἐν ἑκάστοις γένεσίν ἐστιν ἡ τῶν θείων δυνάμεων ἰδιότης αὖθις ἐλλαμπομένη. νομίζεται γὰρ ἕκαστον δεῖσθαι τῆς οἰκείας προσεχοῦς αἰτίας τὴν ἰδιότητα, καθ' ἣν ἐκείνη τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε.

Λέγω δὴ οἷον εἴ τίς ἐστι θεότης καθαρτικὴ, καὶ ἐν ψυχαῖς ἐστι κάθαρσις, καὶ ἐν ζώοις, καὶ ἐν φυτοῖς, καὶ ἐν λίθοις. καὶ εἴ τις φρουρητικὴ, ὡσαύτως. καὶ εἴ τις ὑπερτελικὴ, καὶ εἴ τις πλεσιουργὸς, καὶ εἰ ζωοποιὸς ὁμοίως. καὶ ὁ μὲν λίθος, μετέχει τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως, ζωμαλικῶς μόνον. τὸ δὲ φυτὸν, ἔτι τελειότερον, καὶ τῷ ζωῇ. τὸ δὲ ζῶον, ἔχει καὶ κατὰ τὸν ὁρμὴν τὸ εἶδος τοῦτο. ψυχὴ δὲ λογικὴ, λογικῶς. νοῦς δὲ, νοερῶς. οἱ δὲ θεοὶ, ὑπερουσίως, καὶ ἑνιαίως. καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τὸν αὐτὸν ἔχει δύναμιν τοῦτο μιᾶς τῆς θείας αἰτίας. καὶ ὅπου τῶν λοιπῶν ὁ αὐτὸς λόγος. πάντα γὰρ ἐξήρτηται τῶν θεῶν. καὶ τὰ μὲν, ἐξ ἄλλων, τὰ δὲ, ἐξ ἄλλων ἐλάμπεται.

Aria, neq; commoda ratio. illuminationis numinis divini causa est. Obscurat enim & illam sua infirmitate: Quum autem illa obscuratur, aliud quiddam videtur principatum, *ac dominationem* facta-mutatione-sortiri, non secundum ipsius potestatem, *ac vires*: sed secundum ipsius participantis imbecillitatem, *& virium infirmitatem*, quod contra divinam illuminationis formam insurgere videtur.

CXLIV.

OMnia Entia, & omnes Entium ordines eo-usq; progrediuntur, quo-usq; & ipsi Deorum ordines. Nam ipsi Dij secum Entia producunt, & nihil est, quod possit subsistere, & mensuram, & ordinem consequi extra ipsos Deos. Nam omnia perficiuntur per ipsorum potentiam, & disponuntur, *& ordinantur*, & mensurantur ab ipsis Dijs. Ergo vel ante ultima genera, quæ sunt in ipsis Entibus præexistunt Dij, qui hæc etiam ordinant, & dant etiam his vitam, & formæ-fabricationem, *vel, naturam-formæ precreatricem*, & perfectionem, & convertunt, *ac reducunt* hæc etiam ad ipsum Bonum, & ante media pariter, & ante prima, & omnia in ipsis Dijs sunt-colligata, & *quasi* radicibus-altiùs-actis stabilita, & propter istam causam servantur, *& conservantur*. Quidquid verò *recedit*, *ac* deficit à Dijs, & deseritur, prorsus in illud, quod non est, mutatum-convertitur, & deletur, illis, qui continent ipsum, omnino privatum.

CXLV.

OMnis divini ordinis proprietas per omnia secunda pervadit, & se-ipsam dat, *ac impertit* omnibus deterioribus, *ac inferioribus* generibus. Si enim eo usq; ipsa Entia progrediuntur, quò usque etiam ipsi Deorum ordines progressi-sunt, in singulis generibus est ipsa divinarum potestatū proprietas, supernè illuminata. Unum-quodq; enim accipit à sua proxima causa proprietatem, per quā illa *suam* hypostasin, *& naturam* est-sortita.

Dico autem exempli gratia, si qua Deitas est purgandi-vim-habens, *i. e. vitiorum, & peccatorum purgatrix, & expiatrix*, *ergo* & in animabus, & in animalibus, & in plantis, & in lapidibus est purgatio. Et si qua *Deitas est rerum* custos pariter *igitur & in supra dictis rebus est aliqua ipsarum divina custodia*, & si qua convertendi-vim-habens, & si *qua* rerum-perfectrix, & si vivifica, pariter *nobis res est accipienda*. Nam & ipse lapis, particeps-est purgatricis facultatis, corporeè, *sive, corporaliter*, *& propter corpus* tantum. Planta verò, multo dilucidius *particeps est purgatricis facultatis*, propter vitam. Ipsum verò animal, habet etiam propter istam appetitionem, istam formam. Anima vero rationalis, rationaliter. Mens verò, intellectualiter. Ipsi verò Dij, supereſſentialiter, & singulariter. Et tota series eandem habet potestatem ab una divina causa *manantem*. Et in reliquis eadem *est* ratio. Omnia enim ex Diis pendent. Et alia quidem, ab alijs, alia vero ab alijs *illustrantur*, *ac* illuminantur.

Et ipſæ ſeries ad extremas uſq; *partes* perveniunt. Et alia quidem, immediatè, alia verò, per media plura, vel pauciora, ad illos *Deos* referuntur, *& ex illis pendent*. Poſtea vero, omnia Deorum *ſunt, & ſuam naturam ab illis accipiunt*, & quod unumquodq; habet ſecundùm naturam, illinc, *à Dijs ſcilicet, id manans accipit, ac* habet.

CXLVI.

OMnium divinorũ progreſſuum fines ſuis principijs aſſimilantur, circulum expertem-principij, & fine-carentem ſervantes, per ipſam ad principia converſionem, *καὶ reverſionem*. Si enim unum-quodq; eorum, quæ-progreſſa-ſunt, ad ſuum principium revertitur, à quo progreſſum-eſt, multo profecto magis ordines integri à ſua ſummitate progreſſi, rurſus ad illam convertuntur, *& ad ſuum principium revertuntur*.

Ipſa vero finis ad principium reverſio, unam efficit totam, & finitam, & vergentem ad ſe-ipſam *reverſionem*, & in multitudine demõſtrantem ipſum uniformitatis genus per iſtam propenſionem, *quà propendet in ſe-ipſam*.

CXLVII.

OMnium divinorum ordinum ea, quæ ſunt extrema, ipſis finibus ſimilia ſunt, eorum, quæ ſupra-ſita, *& ſuperiora* ſunt. Si enim oportet cohærentiam eſſe divini progreſſus, & unum-quenque ordinem cum ſuis medijs eſſe-conjunctum, neceſſe *eſt* ipſas ſecundorum extremitates conjungi cum ipſis finibus primorum. Iſta verò conjunctio *fit* per ſimilitudinem. Erit igitur ſimilitudo principiorum inferioris ordinis cum ipſis finibus ſuperioris *ordinis*.

CXLVIII.

OMnis divinus ordo ſecum trifariam eſt-conjunctus, & ab extremitate, quæ eſt in ipſo, & à medio, & à fine. Nam ille quidem *ordo*, qui ſingulariſſimam habet facultatem, in ipſam totam dimittit, *ac immittit* ipſam unionem, & unit totam à-principio manantem in ſe-ipſa.

Ipſum verò medium, ad utranq; extremitatem pertinens, totam *facultatem* circa ſe--ipſum conjungit. Primorum quidem trajiciens, *atque tranſportans* ipſas donationes, *ſive dona*. Ultimorum verò, facultates extendens, & omnibus communionem imponens, *ac inſerens*, & conjunctionem mutuam aliorum cum alijs.

Unicus enim ita totus eſt ordo, *qui conſtat* & ex ijs, qui *res aliquas* implent, & ex ijs, quæ implentur. Quæ ut in quoddam centrum, in ipſum medium ſimul-vergunt, *atq; propendent*. Ipſe verò finis iterum revertens ad ipſum principium, & facultates *inde jam* progreſſas *ad ipſum* reducens, ſimilitudinem, & propenſionem, *quæ propendet in ſe ipſam* toti ordine præbet. Et ita totus ordo, eſt unus per unificam primorum facultatem, per cohærentiam in ipſo medio *exiſtentem*, per reverſionem ipſius finis ad ipſum principium ipſorum progreſſuum.

CXLIX.

OMnis divinarum Unitatum multitudo eſt numero finita. Si enim Uni eſt proxima, non

Καὶ αἱ σειραὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι. καὶ τὰ μὲν, ἀμέσως, τὰ δὲ, διὰ μέσων πλειόνων, ἢ ἐλασσόνων, εἰς ἐκείνους ἀναφέρεται. μᾶλλον δὲ, πάντα θεῶν, καὶ ὁ ἕκαστον ἔχει κατὰ φύσιν, ἐκεῖθεν ἔχει.

ρμε΄.

Πασῶν τῶν θείων προόδων τὰ πέρατα πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἀρχὰς ὁμοιοῦται, κύκλον ἀνάρχων, καὶ ἀπλανῆ ζωὴν ζωῶν, διὰ τῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιστροφῆς. αἱ γὰρ ἕκαστον τῶν προελθόντων, ἐπιστρέφεται πρὸς τὴν εἰκόνα ἀρχὴν, ἀφ' ἧς προελήλυθε, πολλῷ δήπου μᾶλλον αἱ ὅλαι τάξεις ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀκρότητος προελθοῦσαι, πάλιν ἐπιστρέφεται πρὸς ἐκείνην.

Ἡ δὲ ἐπιστροφὴ τέλους εἰς τὴν ἀρχὴν, μίαν ἀπεργάζεται πᾶσιν, καὶ ὡρισμένην, καὶ εἰς ἑαυτὴν σπεύδουσιν, καὶ ἐν τῇ πληθύϊ τὸ ἐνοειδὲς ἐπιδεικνυμένην διὰ τῆς σπουδῆς.

ρμϛ΄.

Πάντων τῶν θείων διακόσμων τὰ ἀκρότατα, τοῖς πέρασιν ὁμοιοῦται τῶν ὑπερκειμένων. Εἰ γὰρ δεῖ συνέχεσθαι ἕνα τὸν θεῖον προόδου, καὶ τὰς οἰκείας ἑκάστην τάξιν συνδεῖσθαι μεσότησιν, ἀνάγκη τὰς ἀκρότητας τῶν δευτέρων, συνάπτειν ταῖς ὑποπεπερασμένοις τῶν πρώτων. ἡ δὲ συναφὴ, διὰ ὁμοιότητος. ὁμοιότης ἄρα ἔσται τῶν ἀρχῶν τῆς ὑφειμένης τάξεως πρὸς τὰ πέρατα τῆς ὑπερκειμένης.

ρμη΄.

Πᾶσα θεία τάξις ἑαυτῇ συνλαύουσι τρεῖς, ἀπό τε τῆς ἀκρότητος τῆς ἐν αὑτῇ, καὶ ἀπὸ τῆς μεσότητος, καὶ ἀπὸ τέλους. ἡ μὲν γὰρ ἑνικωτάτην ἔχουσα δύναμιν, εἰς πᾶσαν αὐτὴν διαπέμπει τὴν ἕνωσιν, καὶ ἑνοῖ πάντων αὐτὴν μένουσαν ἐφ' ἑαυτῆς.

ἡ δὲ μεσότης ἑκάτερα διαζεύγνυσι, συνδεῖ πᾶσαν πρὸς ἑαυτήν. τῶν μὲν πρώτων διαπορθμεύουσα τὰς δόσεις. τῶν δὲ πλαγίων αἰωρεύουσα τὰς δυνάμεις, καὶ πᾶσι κοινωνίαν ἐπιτιθεῖσα, καὶ σύνδεσιν πρὸς ἄλληλα.

Μία γὰρ οὕτως ἡ ὅλη γίνεται διάταξις ἔκ τε τῶν πληρούντων, καὶ τῶν πληρουμένων, ὥσπερ εἴς τι κέντρον, εἰς τὴν μεσότητα, [χρ. τῇ μεσότητι.] συνιόντων. ἡ δὲ ὑποπεράτωσις ἐπιστρέφουσι πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὰς προελθούσας ἐπανάγουσα δυνάμεις, ὁμοιότητα, καὶ σύνδεσιν τῇ ὅλῃ τάξει παρέχεται. καθ' ὃν τρόπον ὁ σύμπας διάκοσμος, εἷς ἐστι διὰ τὴν ἑνοποιὸν τῶν πρώτων δυνάμεως, διὰ τὴν ἐν τῇ μεσότητι συνοχὴν, διὰ τὴν δι' τέλους εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν προόδων ἐπιστροφήν.

ρμθ΄.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν θείων ἑνάδων πεπερασμένον ἐστὶ καὶ ἀριθμόν. εἰ γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ

ἑνός ἐστιν, οὐκ ἄπειρον ὑπάρχει. οὐ γὰρ συμφυὲς τῷ ἑνὶ τὸ ἄπειρον, ἀλλ' ἀλλότριον. εἰ γὰρ καὶ τὸ πλῆθος καθ' αὑτὸ ἀφίστατο τοῦ ἑνὸς, τὸ ἄπειρον πλῆθος δῆλον ὡς παντελῶς ἔρημον ἐκείνου. διὸ καὶ ἀδυνάμεν, καὶ ἀσθενές. οὐκ ἄρα ἄπειρον τὸ τῶν θεῶν πλῆθος. ἐνειδὲς ἄρα, καὶ πεπερασμένον, καὶ πάντες ἄλλου πλήθους μᾶλλον πεπερασμένον. πάντες γὰρ ἄλλου πλήθους μᾶλλον τῷ ἑνὶ συγγενες. εἰ μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πλῆθος, εἶδε τῷ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς, τὸ προρρώτερον μᾶλλον ἦν πλῆθος.

Ὁμοιότερον γὰρ τὸ ἐγγυτέρον. ἔστι δὲ ἐν ἑκάστῳ τὸ πρῶτον, τὸ ἑκεῖνο, [l. ἑκείνῳ] σαφὲς πλῆθος, ἧττον πλῆθος τὸ προρρώτερον. τὸ δὲ ἄπειρον οὐχ ἧττον πλῆθος, ἀλλὰ μάλιστα πλῆθος.

Pν'.

Πᾶν τὸ προϊὸν ἐν ταῖς θείαις τάξεσι, πάσας ὑποδέχεσθαι τὰς τῶν παραγόντων δυνάμεις ἀπέφυκεν. οὐδὲ ὅλως τὰ δεύτερα πάσας τὰς πρὸ αὐτῶν, ἀλλ' ἔχει ἔνια ἑκάστων τῶν καταδεεστέρων ἐξῃρημένας δυνάμεις, καὶ ἀπειλημμένους τῆς μετ' αὐτά.

Εἰ γὰρ αἱ τῶν θεῶν ἰδιότητες διαφέρουσιν, αἱ μὲν τῶν ὑφειμένων ἐν τοῖς ὑπερτέροις προϋπάρχουσιν. αἱ δὲ τῶν ὑστερπέρων ὁλικωτέρων ὄντων, ἐν τοῖς ὑφειμένοις οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ ταῖς μὲν ἐνδίδωσι τὰ κρείττονα τοῖς ἀπ' αὐτῶν παραγομένοις.

Τὰς δὲ, ἐν αὐτοῖς προείληφεν ἐξῃρημένως. δέδεικται γὰρ ὅτι ὁλικώτεροι μὲν εἰσιν οἱ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός. μερικώτεροι δὲ, οἱ προρρώτερον. εἰ δὲ ὁλικώτεροι τῶν μερικωτέρων προειληφικωτέρας ἔχουσι δυνάμεις, οὐκ ἄρα τῶν ἐκείνων δυνάμεων οἱ δεύτερον ἔχοντες τάξιν, καὶ μερικωτέρων προειλήψονται. ἔστιν ἄρα ἐν τοῖς ὑστερτέροις ἀπειλημμένον τι, καὶ ἀπείληφεν τοῖς ὑφειμένοις. * * * τῶν θείων.

Ὅλως οὔτε ἑαυτὸ δέδεικται ὂν, οὔτε τοῖς ὑστέρ αὐτὸ πολλῷ πρότερον, ἀλλὰ τοῖς μεθ' ἑαυτὸ πᾶσιν. ἡ γὰρ ἀπειρία καὶ τῶν δυνάμεων ἐν ἐκείνοις τὸ γὰρ ἄπειρον, ἀπείληπται, εἰς ἐστιν ἄπειρον. οὐκ ἴσα πασῶν μετέχει τῶν δυνάμεων τὰ καταδεέστερα, ὧν ἐν ἑαυτοῖς τὰ κρείττονα προείληφεν. ἐν γὰρ αὐτοῖς ἐκεῖνα ἀπείληπται τοῖς δεύτεροις, ὥσπερ δὴ καὶ αὐτοῖς τὰ δεύτερα.

est infinita. Non enim cognatum *est* Uni illud, quod est infinitum: Sed alienum *est ab eo*. Si enim & ipsa multitudo per se recedat, *deficiat*, & *differt* ab Vno, perspicuum *est*, quod infinita multitudo prorsus *est* illo *Vno* nuda. Quamobrem etiam *est* infirma, & inefficax, *quia nec vires, nec efficaciam habet*. Non igitur *est* infinita Deorum multitudo. Uniformis igitur, *& Vni similis est*, & finita, & magis finita, quam omnis alia multitudo. *Est* enim Vni magis cognata, quam omnis alia multitudo. Si igitur ipsum principium *esset* multitudo, oporteret illi, quod est ipsi principio propinquius, majorem adesse multitudinem, quam illi, quod longiùs *est, & quod à principio remotius*.

Quod enim est propinquius *rei alicui, id ei est* similius. Quoniam verò illud, quod est primum, est Vnum, illa multitudo, quæ cum illo est-conjuncta, *est* minor multitudo, quàm illa, quæ remotior est *ab Vno*. Quod verò est infinitum, non minùs est multitudo: Sed maximè multitudo.

CL

OMne, quod progressum est in divinis ordinibus, omnes ipsius producentis facultates suscipere non solet naturaliter. Neq; omnino secunda omnes *facultates suscipiunt* eorum, quæ sunt ante ipsa. *i. e. primorum*: sed illa quasdam facultates ex inferioribus exemptas habent, & incomprehensas illis, quæ sunt post ipsa.

Si enim ipsæ Deorum proprietates *inter se* differunt, illæ quidem inferiorum *Deorum facultates* in superioribus *Dijs* præexistunt. Illæ verò superiorum, qui sunt universaliores, in inferioribus non sunt. Sed ea, quæ sunt præstantiora, alias quidem *facultates* indunt, *inserunt, atq; suppeditant* illis, quæ producuntur ab illis.

Alias verò in se ipsis primo-sumpserunt eximiè. Demonstratum est enim, quod universaliores quidem sunt illi *Dij*, qui propiùs ad Vnum accedunt. Particulariores verò, qui longius *ab eo distant*. Si verò universaliores *Dij* facultates habent, quæ plura comprehendunt, quam illorum particulariorum *Deorum facultates*, non igitur illorum facultatem, *ac potestatem* illi, qui secundùm & particulariorem ordinem tenent, comprehendent. Est igitur in illis superioribus *Dijs* quiddam incomprehensum, & incircumscriptum subjectis, *ac inferioribus Dijs, quod ab illis neq; comprehendi, neq; circumscribi potest*. * rerum divinarum.

Revera demonstratum est illud neq; sui-ipsius esse, neq; multo priùs *inesse* illis, quæ sunt supra ipsum: Sed illis omnibus, quæ sunt post ipsum. Ipsa vero infinitas, potentiâ *inest* in illis. Id vero, quod est infinitum, est incomprehensum *illis*, quibus est infinitum. Ergo quæ sunt deteriora, non omnes facultates participant *rerum illarum*, quas in seipsis ipsa præstantiora primò-sumpserunt. Sunt enim illa *prima* incomprehensa secundis, ut ipsi etiam *primis* secunda *sunt incomprehensa*.

Neq; igitur *hoc* habet omnes illas illorum *facultates*, propter particulariorem-naturam, neq; quas habet, eodem modo habet, quo illa, propter infinitatem *exsistentem in* illis, quæ facit, ut *ipsa præstantiora* superent ea, quæ sunt deteriora.

CLI.

OMne, quod est paternum in Dijs, primarium est & in ipsius Boni ordine primum-obtinens-locum, secundum omnes divinas dispositiones. Nam ipsas secundorum substantias, & facultates totas, & essentias ipsum *Paternum* producit per unam ineffabilem excellentiam. Quamobrem etiam Paternum appellatur, unitam, & Bono-similem Vnius facultatem indicans, & fundatricem secundorum causam.

Et in uno-quoq; Deorum ordine ipsum Paternum genus principatum-obtinet, producens ex se-ipso omnia, & ordinans, *ac ornans*, quippe quod ipsi Bono proportione-respondens collocatum est. Et Patres, alij quidem, universaliores, alij verò, particulariores, ut & ipsi Deorum ordines, propter universaliorem, & particulariorem naturam differunt *inter se*, propter ipsam causæ rationem.

Quot igitur *sunt* integri, *vel*, *universales* Deorum progressus, tot etiam *sunt* ipsæ Patrum differentiæ. Si enim *ipsum Paternum* in omni ordine est ipsi Bono proportione-respondens, *& simile*, oportet ipsum Paternum in omnibus *ordinibus* esse, & progredi unum-quenque *ordinem* à paterna Vnitate.

CLII.

OMne, quod Deorum generandorum vim habet, per infinitatem divinæ facultatis progreditur, se-ipsum multiplicans, & per omnia pervadens, & nunquam-deficientem-vim in secundorum progressibus insigniter ostendens. Ipsum enim multiplicare ea, qnæ progrediuntur, & ex occulta comprehensione, quæ *latet* in ipsis causis, producere in procreationes, *& progenies*, cujusnam *alius* eximium *est munus*, quam infinitæ Deorum potentiæ, propter quam omnia divina fœcundis bonis repleta-sunt?

Nam id omne, quod plenum est, alia ex se-ipso producit, propter *suam* supra-modum-plenam facultatem, *vel*, *potestatem*. Generatricis igitur Deitatis proprium *est*, ipsa potestatis dominatio, *vel*, *ipsum potestatis imperium*, eorum, quæ generantur, facultates multiplicans, & fœcundas efficiens, & excitans ad generandum, quinetiam *ad alia* substituendum, *& constituendum*.

Si enim unum-quodque suam proprietatem, quam habet primo, *rebus* alijs impertit, omne igitur, quod est fœcundum, & illis *rebus*, quæ sunt post ipsum, fœcundum indit, *atq; suppeditat* progressum, & ipsam infinitatem effingit, *ac repræsentat*, *rerum* universarum primam-autorem, à qua omnis generatrix facultas prodijt, perennes *rerum* divinarum progressus eximiè distillans, *ac emittens*.

CLIII.

OMne *** divinæ perfectionis est causa. Vt enim aliæ sunt ipsorum Entium hypostases, &

Οὗπ οὖν πάσας ἔχῃ τούτων ἐκείνων, ἀλλὰ τὸ μειλικώτερον, οὐπ ἂς ἔχῃ, τὸν αὐτὸν ἐκείνοις ἔχῃ τρόπον, ἀλλὰ τῷ ἀπείρως τῷ ἐκείνους, ὑπερφέρειν τῶν καλλιεστέρων ποιοῦσι.

Πρά.

Πᾶν τὸ πατρικὸν ἐν τοῖς θεοῖς, πρωτουργόν ἐστι, καὶ ἐν τἀγαθοῦ τάξει τετάχθαι, καὶ πάσας τὰς θείας διακοσμήσεις. τὰς γὰρ ὑπάρξεις τῶν δευτέρων, καὶ τὰς δυνάμεις ὅλας, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν παραλαμβάνει μίαν ἄρρητον ὑπεροχήν. διὸ καὶ πατρικὸν ἐπονομάζεται, τὴν ἑνωτικήν, καὶ ἀγαθοειδῆ δύναμιν ἐμφαῖνον, καὶ τὴν ὑπερπληρῆ τῶν δευτέρων αἰτίαν.

Καὶ καθ' ἑκάστην τῶν θεῶν τάξιν τὸ πατρικὸν ἡγεμονικόν. παρέχον ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα. καὶ κοσμοῦν, ἅτε τῷ ἀγαθῷ πεπηγμένον αἰτιολογικόν. καὶ πατρικόν, εἰ μὲν, ὁλικώτεροι, εἰ δὲ, μερικώτεροι. καθάπερ καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν αἱ τάξεις. τῷ ὁλικωτέρῳ, καὶ μερικωτέρῳ διαφέρουσι καὶ τὸν τῆς αἰτίας λόγον.

Ὅπερ οὖν αἱ τῶν θεῶν προόδοι, πεπλῆσθαι καὶ αἱ τῶν πατέρων διαφορότητες. ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ πᾶσαν τάξιν αἰτιολογικὸν τἀγαθοῦ, δεῖ τε πατρικὸν ἐν πάσαις εἶναι, καὶ προϊέναι διὰ τῆς πατρικῆς ἑνώσεως ἑκάστην.

Ρνβ'.

Πᾶν τὸ γεννητικὸν τῶν θεῶν, καὶ τὴν ἀπειρίαν τῆς θείας δυνάμεως πρόεισι. πολλαπλασιάζον ἑαυτὸ, καὶ διὰ πάντων χωροῦν, καὶ τὸ ἀνέκλειπτον ἐν ταῖς τῶν δευτέρων προόδοις διαφερόντως ὑποδεικνύμενον. τὸ γὰρ πληθύνειν τὰ προϊόντα, καὶ δοτὴν τῆς ἐν ταῖς αἰτίαις κρυφίας ἐνοχῆς, προσάγειν ἃς δοτεκνώσεις, τίνος ἐξαίρετόν ἐστιν, ἢ τῆς ἀπείρου τῶν θεῶν δυνάμεως, δι' ὧν πάντα γονίμων ἀγαθῶν πεπλήρωται τὰ θεῖα;

Πανταχοῦ δὲ πλήρους ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ παρέχοντος καὶ τὴν ὑπερπλήρη δύναμιν. γεννητικῆς οὖν θεότητος ἴδιον, ἡ τῆς δυνάμεως ὑπερκράτια, πολλαπλασιάζουσα τὰς τῶν γεννωμένων δυνάμεις, καὶ γονίμους αὐτὰς ζωοποιοῦσα, καὶ διεγείρουσα πρὸς τὸ γεννᾶν, ἀλλὰ καὶ ὑφιστάναι.

Εἰ γὰρ ἔκαστον τῆς οἰκείας ἰδιότητος, διὰ τὸ καὶ πρώτως, τοῖς ἄλλοις μεταδίδωσι, καὶ αὖθις τὸ γόνιμον ἐνδίδωσι προόδοις, καὶ τὴν ἀπειρίαν ἐνισχύοντος τῶν ὅλων ἀρχέγονον, ἀφ' ἧς πᾶσα γεννητικὴ προῆλθε δύναμις, τὰς ἀενάους τῶν θείων προόδους ἐξηρημένως ἀπορρέουσα.

Ρνγ'.

Π ***** τῆς θείας ἐστὶ πληρότητος αὔτιον. ὡς γὰρ ἄλλαι τῶν ὄντων εἰσὶν ὑποστάσεις,

ἄλλαι τῶν ὑπερουσίων. εὔτω δὴ καὶ πλειότητες, ἄλλαι μὲν, τῶν θεῶν αὐτῶν, κ᾽ τὴν ὑπαρξιν, ἄλλαι δὲ, αἱ τῶν ὄντων δεύτεραι, μετ᾽ ἐκείνας. καὶ αἱ μὲν, αὐτοπλεῖς, κ᾽ πρωτουργοὶ, διότι καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἐκείνοις πρώτως. αἱ δὲ, κ᾽ μέθεξιν, ἔχουσαι τὸ πλέον. ἄλλη μὲν οὖν ἐστὶ τῶν θεῶν πλειότης, καὶ ἄλλη τῶν ἐκθεουμένων.

Τὸ δὲ ἐν τοῖς θεοῖς πρώτως πλέον, οὐ μόνον τοῖς ἐκθεουμένοις τῆς πλειότητος ἄιτιον, ἀλλὰ κ᾽ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. εἰ γὰρ ἡ πλέον ἕκαστον, ἐπίστραπται πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, τὸ πέρας τῆς θείας ἐπιστροφῆς αἴτιον, πλειουργὸν ἐστι τῶν θεῶν γένος.

ρνδ΄.

Πᾶν τὸ φρουρητικὸν ἐν τοῖς θεοῖς, ἕκαστον ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει διαφυλάττει, τῶν δευτέρων εὐκοσμῶς ἐξηρημένων, κ᾽ τοῖς πρώτοις ἑνιδρυμένων. εἰ γὰρ φρουρὰ τῆς ἑκάστου τάξεως μέτρον ἄτρεπτος διασώζει. κ᾽ συνέχει πάντα τὰ φρουρούμενα ἐν τῇ οἰκείᾳ πληρότητι, πᾶσιν ἐνδίδωσι τὸν ὄντα τ᾽ καὶ διαμένειν ὑφεστῶτα, καὶ ἄμικτον ἕκαστον ἑαυτῷ ποιεῖ ἐφ᾽ ἑαυτῇ μονίμως, καθαρότητι ἀχράντου τοῖς φρουρουμένοις αἴτιον ὑπάρχον, κ᾽ ἐνιδρύει τοῖς ὑπερτέροις. πλέον γὰρ πᾶν ἐστι, τῶν μὲν πρώτων αἰτιούμενον, ἐν ἑαυτῷ ἢ μόνον, κ᾽ τῶν καταδεεστέρων ὑπερπλωμένον.

ρνε΄.

Πᾶν μὲν τὸ ζωογόνον ἐν τοῖς θείοις ἐστίν. ὁλικωτέρα γὰρ ἡ γονητικὴ τῆς ζωογενικῆς. καὶ ἐξυπάρχει τῆς δεχῆς. ἡ μὲν γὰρ γόνησις τὸν εἰς πλῆθος τὰ ὄντα προάγουσαν αἰτίαν δηλοῖ.

Ἡ δὲ ζωογονία τὸν χορηγὸν ἀπάσης ζωῆς θεότητα περίεστιν. εἰ οὖν ἡ μὲν, τῶν ὄντων πολλαπλασιάζει τὰς ὑποστάσεις, ἡ δὲ, τὰς τῆς ζωῆς προόδους ὑφίστησιν, ὡς ἔχει τὸ ὂν πρὸς τὸν ζωὴν, οὕτως ἡ γονητικὴ τάξις ἔχει πρὸς τὸν ζωογόνον σφᾶς. ὁλικωτέρα δὴ οὖν ἔσται, κ᾽ πλειόνων αἰτία, καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς.

ρις΄.

Πᾶν μὲν τὸ τῆς καθαρότητος αἴτιον, ἐν τῇ φρουρητικῇ προέχεται τάξει. σὺν ἐμπαλὶν δὲ, πᾶν τὸ φρουρητικὸν τῇ καθαρτικῷ γένει ζωτέον. ἡ μὲν γὰρ καθαρότης τὸ ἀμιγὲς ἐνδίδωσι πρὸς τὰ χείρονα πᾶσι τοῖς θεοῖς, καὶ

naturæ, aliæ supereſſentialium, ſic etiam perfectiones, aliæ quidem, *ſunt* ipſorum Deorum, ſecundum eſſentiam, aliæ vero, *ſunt* ipſis Entibus poſteriores, poſt illas. Et aliæ quidem, *ſunt* perfectæ, & primariæ *Entium naturæ*. Quoniam & ipſum Bonum in illis *Entibus eſt* primo. Aliæ verò, *ſunt* per communionem habentes ipſam perfectionem. Propter hæc igitur, alia quidem *eſt* ipſa Deorum perfectio, & alia eorum, qui deificantur.

Illa verò perfectio, quæ primo eſt in Dijs, non ſolum *eſt* perfectionis cauſa illis, qui Deificantur: Sed etiam ipſis Dijs. Si enim, quatenus unumquodq; perfectum *eſt*, redit ad ſuum principium, quod eſt omnis divinæ reverſionis cauſa, *ergo* Deorum genus eſt rerum-perficiendarum-autor.

CLIV.

OMne, quod in Dijs cuſtodiendi-facultate præditum *eſt*, unam-quanq; *rem* in ſuo ordine conſervat, cum ſecunda ſint uniformiter exempta, & in primis collocata. Si enim ipſa cuſtodia uniuscujuſq; ordinis menſuram immutabiliter conſervat, & omnia, quæ cuſtodiuntur, in ſua perfectione continet, omnibus indit, *atq; ſuppeditat* excellentiam ab inferioribus *atq; deterioribus manantem*, & unum quodq; non-mixtum conſtituit in ſe-ipſa conſtanter, puritatis impollutæ *rebus* illis, quæ cuſtodiuntur, cauſa exiſtens, & in ſuperioribus collocat. Perfectum enim eſt omne, quod primis quidem adhæret, in ſe vero ſolum *eſt*, & *ſe continet*, & ſupra inferiora explicatur.

CLV.

OMne quidem, quod animalia procreat, eſt in *rebus* divinis. Univerſalior enim *eſt* ipſa procreatrix *facultas*, & *generatrix vis*, *generalior eſt*, *latiusq; patet*, quàm animalium-generatrix *facultas*, & ipſi principio propinquior *eſt*. Nam ipſa quidem generatio, cauſam indicat, quæ ipſa Entia producit in multitudinem.

Ipſa verò animalium-generatio, Deitatem, omnis vitæ ſuppeditatricem, *nobis* repræſentat. Si igitur altera quidem *facultas* multiplicat ipſas Entium hypoſtaſes, *atq; naturas*, altera vero, ipſos vitæ progreſſus conſtituit, ut ipſum Ens ad vitam ſe habet, ſic etiam generandi-facultate-præditus ordo ſe habebit ad animalium-generatricem ſeriem. Univerſalior igitur erit, & *latius patebit ipſa generatrix facultas*, & plurium *erit* cauſa, & præterea propinquior *erit* ipſi principio.

CLVI.

OMnis quidem puritatis cauſa in cuſtodiendi-facultate-prædito ordine continetur, non contra verò, omne cuſtodiendi-facultate-præditum *genus* idem eſt cum genere, quod purgandi vim habet. Nam ipſa quidem puritas ipſam non-mixtam-naturam, *i. e. ipſam puritatem* indit, *inſerit*, *atq; ſuppeditat*: omnibus Dijs ad deteriora, *vel*, *in deterioribus*, & impollutam-rationem in ipſa providentia ſecundo-

ſecundorum. Ipſa verò cuſtodia, etiam hoc efficit, & in ſe omnia continet, & ſtabiliter inſerit ſuperioribus. Ergo cuſtodiendi facultate-præditum *genus* eſt univerſalius, *& generalius genere* purgandi-facultate-prædito.

Proprium enim *eſt* ſimpliciter, *& generaliter*, ipſius quidem cuſtodiæ, ipſum unius-cujuſque *rei* eundem ordinem conſervare & in ipſa, & in ijs, quæ ſunt ante ipſam, & ijs, quæ ſunt poſt ipſam. Puritatis verò *proprium eſt*, ipſum ex deterioribus eximere præſtantiora. Hæc autem ſunt primo in Dijs.

Illius enim, quod in omnibus eſt, oportet unam eſſe cauſam antecedentem, & in-univerſum *oportet* uniformes menſuras *eſſe cauſas antecedentes* omnium bonorum. Unde enim hoc ſit-futurum, & quam *rationem* apud illa *Bona* ſit-habiturum, priùs-ſumptum-eſt, *i. e. ante declaratum, & demonſtratum eſt*. Et nullum eſt in ſecundis bonum, quod non priùs-extiterit in ipſis Dijs.

CLVII.

OMnis quidem paterna cauſa, eſt omnibus ipſius Eſſe ſuppeditatrix, & ipſas Entium eſſentias, *atq; ſubſtantias, & naturas* conſtituit. Omne verò, quod ipſam formæ-procreationem efficit, exiſtit ante ea, quæ ſunt compoſita, & *ante* ipſum ordinem, & *ante* diviſionem ipſorum *factam* per numerum, & eſt ejuſdem cum ipſo Paterno conjugationis, *& ordinis*, in particularioribus generibus. Utrunq; enim eſt ejuſdem ordinis, cujus eſt ipſe finis. Quoniam & ipſa eſſentia, & ipſe numerus, & ipſa forma, omnia ſunt finis-ſpeciem-habentia, *finiq; ſimilia*.

Quamobrem hac-in-parte *hæc ſunt* inter-ſe cognata. Sed illud quidem, quod rerum fabricandarum facultate præditum eſt, ipſam effectionē producit in multitudinem. Quod verò eſt uniforme, ipſos Entium progreſſus præbet, *atq; ſuppeditat*. Et alterum quidem, eſt ſpecificum, *quod ſpeciem facit, formamq; procreat, atq; conſtituit*. Alterum verò, *eſt* eſſentiæ-efficiens, *eſſentiam efficit, procreat, atque conſtituit*.

Quatenus igitur hæc diſtant altera ab alteris, *ſcilicet* & ipſa Forma, & ipſum Ens, eatenus ipſum Paternum diſtat ab illo, quod eſt rerum--opifex. Ipſa vero forma eſt quoddam Unum. Ipſum igitur Paternum, quod eſt univerſalius, & *rerum procreandarum* magis-autor, eſt ſupra genus illud, quod eſt rerum-opifex, ut ipſum Ens *eſt ſupra* Formam.

CLVIII.

OMnis reductoria cauſa, *quæ res ad ſua principia reducit, eſt* in ipſis Dijs, & ab ipſo purgandi-facultate-prædito *genere* differt, *&* ab ipſis reducendi-facultate-præditis generibus, *quæ res ad ſua principia reducunt*.

Quod enim hoc etiam in illis *Dijs* primo eſſe oporteat, *eſt* perſpicuum. Quia univerſorum bonorum omnes cauſæ primum-exiſtunt illic, *in ipſis ſcil. Dijs*. Sed *ipſa reductoria cauſa, quæ res ad ſua principia reducit*, exiſtit quidem ante *genus* purgandi-facultate-prædituм.

τὸ ἄχρωτον ἐν τῇ πρωτοίᾳ τῶν ὅλων τῶν. ἡ δὲ Φρουρὰ, καὶ πῦρ ἀπεργάζεται, καὶ ἐν ἑαυτοῖς, [l. ἑαυτῇ] πάντα σωέχει, καὶ σωθηρῶς ἐνίδρυσι τοῖς ὑπερτέροις. ὁλικώτερον ἄρα & καθαρτικῶν τὸ Φρουρητικόν ἐστιν.

Ἴδιον γὰρ ἁπλῶς, Φρουρᾶς μὲν, τὸ τὴν αὐτὴν ἑκάστου τάξιν διατηρεῖν πρός τι ἑαυτοῦ, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ μετ' αὐτό. καθαρότητος δὲ, τὸ ἐξαίρειν καὶ τῶν χειρόνων τὰ κρείττονα. ταῦτα δὲ ἐστι πρώτως ἐν τοῖς θεοῖς.

Τοῦ γὰρ ἐν πᾶσιν ὄντος δεῖ μίαν αἰτίαν προηγεῖσθαι, καὶ ὅλως πάντων τῶν ἀγαθῶν τὰ ἑνοειδῆ μέτρα. πόθεν γὰρ ἔσται τοῦτο, καὶ τίνα ἔξει τὸν παρ' ἐκείνοις προειληφὼς. καὶ εὐδέν ἐστιν ἐν τοῖς δευτέροις ἀγαθὸν, ὃ μὴ προϋφέστηκεν ἐν τοῖς θεοῖς.

ρνζ'.

ΠΑν μὲν τὸ παλεικὸν αἴτιον, & ἕνωσι πᾶσίν ἐστι χορηγὸν, καὶ τὰς ὑπάρξεις τῶν ὄντων ὑφίστησι. πᾶν δὲ τὸ δημιουργικὸν τῆς εἰδοποιίας, τῶν σωθέντων προϋφέστηκε, καὶ τῆς πάξεως, καὶ τῆς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν διαιρέσεως, καὶ ἐστι τῆς αὐτῆς τῷ παλεικῷ συνεζεύχθαι ἐν μεριζομένοις ἡνίοις. ἑκάτερον γὰρ τῆς & πέρατός ἐστι πάξεως. ἐπεὶ καὶ ἡ ὕπαρξις, καὶ ὁ ἀριθμὸς, καὶ τὸ εἶδος, περατοειδῆ πάντα ἐστίν.

Ὥστε πάντα σύστοιχα ἀλλήλοις. ἀλλὰ τὸ μὲν δημιουργικὸν εἰς πλῆθος παράγει τῶν ποιήσεων. τὸ δὲ ἑνοειδὲς παρέχεται τοὺς τῶν ὅλων πρόοδους. καὶ τὸ μὲν εἰδοποιόν ἐστι τὸ ὄν, οὐσιοποιόν.

Ἢ οὖν ταῦτα διέστηκεν ἀλλήλων, τί, τι εἶδος, καὶ τὸ ὄν, πάντη & δημιουργικὸν τὸ παλεικὸν διέστηκεν. ἔστι δέ τι ἓν τὸ εἶδος. ὁλικώτερον ἄρα, καὶ αἰτιωτέρον τὸ παλεικόν ἐστιν ἐκείνου & δημιουργικοῦ ὄντος, ὡς τὸ ὂν & εἶδος.

ρνη.

ΠΑν τὸ ἀναγωγὸν αἴτιον ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ & καθαρτικοῦ διαφέρει, τῶν ἀπεργαστικῶν γενῶν.

Ὅτι μὲν γὰρ ἕνωσι δεῖ καὶ τοῦτο πρώτως ἐν ἐκείνοις δῆλον. ἐπειδὴ τῶν ὅλων ἀγαθῶν ἐκεῖ τὰ αἴτια πάντα προϋφέστηκεν. ἀλλὰ & μὲν καθαρτικοῦ προϋπάρχει.

Διόπ τὸ μὲν, ἀπολύϛ τῶν χειρόνων. πῶν δὲ, σωάπϛ τοῖς κρείττοσι. ϗ δὲ ἐπιστρεπτικὸν, μεμιγμένην ἔχϛ τάξιν. διόπ πᾶσι τὸ ἐπιστρέφον *** ϗ ἡ ἀναγωγοῦ ἐνέργημα, ϗ πῶς πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιστρεφόμενα χαρακτηρίζεται, ὡς εἰς τὸ ἄνω, καὶ τὸ θεόπρεπον ἄγον τὸ ἐπιστρεφόμενον.

PROP. CLIX.

Πᾶσα τάξις θεῶν, ἐκ τῶν πρώτων ἐστὶν ἀρχῶν, πέρατος, ϗ ἀπειρίας. ἀλλ' ἡ μὲν, μᾶλλον τῆς ϗ πέρατος αἰτίας μέτεστιν. ἡ δὲ, μᾶλλον τῆς ἀπειρίας. πᾶσι μὲν γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων πρόεισι. διόπ τῶν πρώτων αἰτίων αἱ μεταδόσεις διήκουσι διὰ πάντων τῶν δευτέρων. ἀλλ' ὅπου μὲν, τὸ πέρας ἐνδυναστεύϛ, ϗ πῶς μίξιν. ὅπου δὲ, τὸ ἄπειρον. ϗ οὕτω δὴ τὸ μὲν περατοειδὲς λόγον λέγω, ἐν ᾧ τὸ ϗ πέρατος κρατεῖ. τὸ δὲ ἀπειροειδὲς, ἐν ᾧ τὸ τῆς ἀπειρίας.

Quoniam illud quidem, à deterioribus liberat. Hoc verò, cum præstantioribus conjungit. Ordinem verò particulariorem habet, quàm illud *genus*, quod rerum *convertendarum*, & ad sua principia reducendarum vim habet. Quoniam omne, quod *res ad sua principia convertit, atq; reducit, est nobilius, & antiquius eo, quod talis facultate non est præditum*. Ipsius verò reductoriæ *causæ* effectus figuratur, *ac repræsentatur* per conversionem, *atq; reversionem* ad id, quod est præstantius, quia ad superiorem, & divinorem *causam* ducit id, quod convertitur, *ac reducitur ad suum principium*.

CLIX.

OMnis ordo Deorum ex primis est principijs, *scilicet ex* Fine, & Infinitate. Sed alter quidé *ordo pendet* magis ex ipsa Finis causa. Alter verò, ex ipsa Infinitate *magis pendet*. Nam omnis quidem *ordo* ex utroq; *principio* prodit. Quia primarum causarum communicationes per omnes secundas *causas* pervadunt. Sed alibi quidem, ipse Finis dominatur per ipsam *rerum, & naturarum* mixtionem. Alibi verò, ipsum infinitum. Sic autem ipsum quidem finis-forma-præditum, *vel, fini-simile* genus perficitur, in quo ipsius Finis vires dominantur. Illud verò *genus* infiniti-forma-præditum, *vel, Infinito-simile, vocatur*, in quo vires Infinitatis *sunt & dominantur*.

PROP. CLX. * περὶ νοῦ.

Πᾶς ὁ θεῖος νοῦς, ἑνοειδής ἐστι, καὶ πλῆθος. καὶ πρῶτος νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ, ϗ σὺν ἄλλους νόας παράγων. εἰ γὰρ θεός ἐστι, πεπλήρωται τῶν θείων ἑνάδων, καὶ ἔστιν ἑνοειδής. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ πλήρης, τῆς ἀγαθότητος τῆς θείας πλήρης ὑπάρχων. εἰ δὲ ϗτοῦτο, ϗ πρῶτος ἐστὶ νοῦς, ἅπασι τοῖς θεοῖς λειπόμενος. πάντος γὰρ νοῦ κρείττων ὁ ἐκθεούμενος νοῦς. πρῶτος δὲ ὢν νοῦς, καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς δίδωσι τὸ ὑπάρχειν. διὸ γὰρ τῶν πρώτως ὄντων πάντα τὰ δεύτερα ὄντα τὸ ὑπάρξαι κέκτηται.

CLX * *De Mente.*

OMnis divina Mens, est uniformis, & perfecta. Et prima Mens *est* ex se-ipsa, & alias Mentes producit. Si enim est Deus, repletus-est divinis Unitatibus, & est uniformis. Si verò *detur* hoc, *ergo Deus est* etiam perfectus, quia bonitatis divinæ plenus existit. Si verò *concedantur* hæc, *ergo Deus* etiam primo Mens est, quippe quod cum ipsis Dijs sit unitus. Nam illa Mens, quæ Deificatur, *est* omni Mente præstantior. Illa verò Mens, quæ primo *Mens* est, alijs etiam *Mentibus* eadem dat hypostasin, *atq; naturam suppeditat*. Nam à primo Entibus, *i. e. à primis Entibus* omnia secunda Entia suam essentiam habent *manentem*.

PROP. CLXI.

Παῦ τὸ ὄντως ὄν, τὸ τῶν θεῶν ἐξημμένον, θεῖόν ἐστι, καὶ ἀμέθεκτον. ἐπεὶ γὰρ πρῶτόν ἐστι τῶν τῆς θείας ἑνώσεως μεταχόντων, τὸ ὄντως ὂν, ὡς δέδεικται, ϗ πληροῖ τὸν νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ. καὶ γὰρ ὁ νοῦς ὄν ἐστιν, ὡς ϗ ὄντως πληρούμενος. θεῖον ἐστὶ δὴ καὶ νοητόν. ὡς μὲν ἐκθεούμενον, θεῖον, ὡς δὲ πληρωτικὸν ϗ νοῦ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ μετεχόμενον, νοητόν. καὶ ὁ μὲν νοῦς, ὂν, διὰ τὸ πρώτως ὄν.

CLXI.

OMne, quod est verè Ens, quod ex Dijs pendet, divinum est, & imparticipabile. Quoniam enim (ut demonstratum est) illud, quod est verè Ens, primum est eorum, quæ divinam Unitatem participant, *idcirco* Mentem etiam à se, *& per se* replet. Etenim ipsa Mens est Ens, ut ea, quæ ipso Ente repletur. Ergo divinum est *ipsum* mente-perceptum. *Nam* ut illud quidem, quod Deificatur, *est* divinum, ut illud verò, quod Mentis replendæ vim habet, & quod ab ipsa *Mente* repletur, *est* mente-perceptum. Et ipsa quidem Mens, *est* Ens, propter illud, quod est primo Ens.

Ipsum verò primo Ens, separatum est ab ipsa Mente. Quia Mens est post ipsum Ens. Quæ verò sunt imparticipabilia, existunt ante ea, quæ participantur. Quamobrem etiam ante illud, quod est cum ipsa Mente conjunctum, existit illud, quod est per se, & imparticipabile.

Λύσις ἡ τὸ πρώτως ὂν, χωριστόν ἐστι ἀπὸ ϗ νοῦ. διόπ μὴ τὸ ὂν ἐστιν ὁ νοῦς. τὸ δὲ ἀμέθεκτον περὶ τῶν μετεχομένων ὑφέστηκεν. ὥστε καὶ ϗ συζύγου πρὸς τὸν νοῦν ὄντος προϋπάρχει τὸ καθ' αὑτὸ, καὶ ἀμέθεκτον ὄν.

Mente-

Mente perceptum enim est, non ut cum ipsa Mente collocatum: sed ut eximiè perficiens ipsam Mentem, quoniam & illi ipsum Esse impertit, & illam quoque replet ipsa verè existente essentia.

CLXII.

OMne, quod collustrat verè existentem Unitatum multitudinem, est occultū, & mente-perceptum. Occultum quidem, ut cum Uno conjunctum, cum Mente verò *conjunctum, pro, Mente-perceptum verò*, ut id, quod ab ipso Ente participatur.

Abillis enim, quæ pendent *ex iis, quæ cognosci possunt*, omnes Dii nominantur. Quoniam & ipsæ ipsorum hypostases, *& naturæ*, quæ sunt intignes, quamvis sint ignotæ, *tamen* ex his cognosci possunt. Ineffabile enim per se, est omne divinum, & ignotum, ut cum illo ineffabili Uno cognatione- conjunctum.

Ex illis verò, quæ participant *aliquid*, ex immutatione *eorum*, illorum etiam proprietates cognosci contingit. Mente-percepti igitur sunt illi *Dij*, qui collustrant illud, quod est verè Ens. Quoniam profectò illud, quod est verè Ens, est mente-perceptum divinum, & imparticipabile, quoniam ante Mentem existit.

Non enim hoc ex primis penderet Diis, nisi & illi primariam haberent hypostasin, *atq; naturam*, & facultatem perfectricem aliorum Deorum, si modò ut illa, quæ inter se mutuo participant, sic etiam ipsæ eorum, quæ participantur, essentiæ se habent.

CLXIII.

OMnis Unitatum multitudo, quæ participatur a participabili Mente, est intellectualis. Ut enim se habet Mens ad illud, quod est verè Ens, sic etiam Unitates istæ se habent ad mente- perceptas Unitates.

Si igitur illæ Mentem collustrant, mente- perceptæ sunt. Ideò & istæ, quæ collustrant divinam, & imparticipabilem mentem, intellectuales sunt: sed non ita intellectuales, ut in Mente subsistentes: sed ut per causam, ante mentem existentes, & *ut* illæ, quæ mentem progenuerunt.

CLXIV.

OMnis Unitatum Multitudo, quæ participatur ab omni imparticipabili anima, est supermundana.

Quoniam enim imparticipabilis anima, est primò super ipsum mundum, & illi Dii, qui ab ipsa participantur, supermundani sunt, eandem proportionem habentes ad intellectuales & mentales *id est, mente-perceptos Deos*, quam habet anima ad mentem, & mens ad illud, quod est verè Ens. Ut igitur omnis anima ex mente- pendet, & mens ad mente-perceptum est conversa, *vel, convertitur, ac revertitur*, sic etiam ipsi supermundani Dii ex intellectualibus pendent, ut etiam isti *pendent* ex mentalibus, *id est, mente-percepti*.

Νοητὸν γάρ ἐστιν, οὐχ ὡς τῷ νῷ συμπεπλεγμένον, ἀλλ' ὡς πλειοῦν ἐξηρημένως τὸν νοῦν, διὸπερ κἀκείνῳ ἔνωσιν μεταδίδωσι, καὶ πληροῖ κἀκεῖνον τῆς ὄντως οὔσης οὐσίας.

ρξβ'.

Πᾶν τὸ καλαλάμπον τὸ ὄντως ὂν πλῆθος τῶν ἑνάδων κρύφιον, καὶ νοητὸν ἐστι. κρυφίον μὲν, ὡς τῷ ἑνὶ συνημμένον, νῷ δὲ, ὡς ὑπὸ τοῦ ὄντος μετεχόμενον.

Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐξημμένων, πάντες οἱ θεοὶ καλοῦνται. διὸπερ καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν τὰς διαφερούσας ἀπὸ τούτων ἀγνώστους ὑπαρχούσας, γνῶναι δυνατόν. ἄρρητον γὰρ καθ' ἑαυτὸ πᾶν τὸ θεῖον, καὶ ἄγνωστον, ὡς τῷ ἑνὶ τῷ ἀῤῥήτῳ συμφυές. ἀπὸ δὲ τῶν μετεχόντων, ἐξ ἀλλαγῆς, καὶ τὰς ἐκείνων ἰδιότητας γνωρίζεσθαι συμβαίνει. νοητοὶ οὖν εἰσιν οἱ τὸ ὄντως ὂν καλαλάμποντες. διὸπερ τὸ ὄντως ὂν, νοητόν ἐστι θεῖον, καὶ ἀμέθεκτον, & νοῦ πρεσβύτερον.

Οὐ γὰρ ἂν πᾶν τὸ πρώτιστον ἐξήρτηντο θεῶν. εἰ μὴ καὶ κἀκεῖνοι πρωτουργὸν εἶχον ὑπόστασιν, καὶ δύναμιν πλειόνων τῶν ἄλλων θεῶν. εἴπερ ὡς τὰ μετέχοντα πρὸς ἄλληλα, οὕτω καὶ αἱ τῶν μετεχομένων ἔχουσιν ὑπάρξεις.

ρξγ'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τὸ μετεχόμενον ὑπὸ τοῦ μεθεκτοῦ νοῦ, νοερὸν ἐστιν. ὡς γὰρ ἔχει νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν, οὕτως αἱ ἑνάδες αὗται, πρὸς τὰς ἑνάδας τὰς νοητὰς ἔχουσιν.

Εἰσὶ δὲ οὖν ἐκεῖναι καλαλάμπουσι τὸν νοῦν, νοηταί εἰσι. ταύτῃ καὶ αὗται καλαλάμπουσι τὸν θεῖον; καὶ ἀμέθεκτον νοῦν, νοεραί εἰσιν; ἀλλ' οὐχ οὕτω νοεραί. ὡς ἐν τῷ ὑφεστηκέναι, ἀλλ' ὡς καθ' αὑτὰς & νοῦ πρεσυπάρχουσαι, καὶ ἀποφηναμένου τὸν νοῦν.

ρξδ'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τὸ μετεχόμενον ὑπὸ τῆς ἀμεθέκτου πάσης ψυχῆς, ὑπερκόσμιόν ἐστι.

Διὸπερ καὶ ἡ ἀμέθεκτος ψυχὴ, πρώτως ὑπὲρ τὸν κόσμον ἐστὶ, καὶ οἱ μετεχόμενοι ὑπ' αὐτῆς θεοὶ ὑπερκόσμιοί εἰσιν, ἀναλόγως ὄντες πρὸς αὐτὴν νοεροὺς, καὶ νοητούς. ὃν ἔχει ψυχὴ πρὸς νοῦν, καὶ νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν, ὡς οὖν ψυχὴ πᾶσα πρὸς νοῦς, [l. ὡς νοῦν] ἀναπτυσσομένη, καὶ νοῦς εἰς τὸ νοητὸν ἐπιστρεφόμενος, οὕτω δὴ καὶ οἱ ὑπερκόσμιοι θεοὶ τῶν νοερῶν ἐξέχονται, καθάπερ δὴ καὶ οὗτοι τῶν νοητῶν.

ρξε'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τῶν μεπεχομένων ὑπό τινος. * * * * * χάρ ἐστι τῶν ἐν κόσμου μερῶν, καὶ διὰ μέσου, καὶ τῆς ψυχῆς. οὔτε γὰρ νοῦς ἄνευ ψυχῆς πάρεστί τινι τῶν ἐγκοσμίων ζωμάτων, οὔτε θεότης ἀμέσως ἐνοικίζεται, καὶ ψυχή. διὰ γὰρ τῶν ὁμοίων αἱ μεθέξεις. καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς ᾗ τὸ νοητὸν τὸ ἑαυτοῦ τὸ ἀκρότατον μετέχει τῆς ἑνάδος. ἐγκόσμιοι οὖν αἱ ἑνάδες, ὡς συμπληροῦσαι τὸν ὅλον κόσμον, καὶ ὡς ἐκ θεῶν, [l. θεῶν] τι, ᾗ τῶν ἐμφανῶν ζωμάτων. θεῖον γὰρ καὶ τούτων ἕκαστόν ἐστιν, οὐ διὰ τὴν ψυχήν. οὐ γὰρ αὐτὴ πρώτως θεός. οὐδὲ διὰ τὸν νοῦν. οὐδὲ γὰρ οὕτως πᾶσί ἐνί ὁ αὐτός. ἀλλ' ἔμψυχον μέν, καὶ ἐξ αὐτοῦ κινούμενον, διὰ ψυχήν. ἀεὶ δὲ ὡσαύτως ἔχον, καὶ τάξει τῇ ἀρίστῃ φερόμενον, διὰ τὸν νοῦν. θεῖον δέ, διὰ τὴν ἕνωσιν. ᾗ εἰδώλων ἔχει προνοητικήν, διὰ ταύτην ἐστὶ τῶν αἰτίων πιστόν.

CLXV.

OMnis multitudo Unitatum, quæ participantur ab aliquo. * Nam eſt *una* de Mundi partibus, & per medium, & animam *fertur*. Neq; enim Mens ſine anima adeſt ulli corporum in-mundo--comprehenſorum, neq; Deitas, & anima conjungitur immediatè. Nam communicationes, *& conjunctiones fiunt* per ſimilia. Et ipſa Mens per ſuum mente-perceptum, *i. e. per ſuam mente percipiendi rationem*, participat ipſam Unitatis ſummitatem, *vel*, *per ſuum ſummum mente perceptum*, *particeps-eſt ipſius Vnitatis*. Unitates igitur in-mundo-comprehenſæ *dicuntur*, ut illæ, quæ totum Mundum complent, & *ut illæ quæ ſunt* ex Dijs aliquid, &, *ut illæ, quæ ſunt aliquod* manifeſtorũ corporum Nam horum quoq; *corporũ*, *ut ſupra dictum eſt*, unum-quodq; divinum eſt, non propter ipſam animam. Non enim iſta primo Deus *eſt*. Neq; propter ipſam Mentem. Nam ne iſta quidem, eadem eſt cum ipſo Uno. Sed *ipſum corpus* animatum quidem *eſt*, & per ſe movetur, propter animam. Semper verò pariter ſe habet, & ordine optimo fertur, propter ipſam Mentem. Divinum verò *dicitur*, *& eſt* propter ipſam Vnitatem, *ac Vnionem cum divina Mente*. Et ſi facultatem habet providendi-vi. præditam, propter iſtam cauſam, *i. e. ob iſtam cum divina Mente conjunctionem*, eſt tale.

ρξς'.

Πᾶς νοῦς ἀμέθεκτός ἐστιν, ἢ μέθεκτός. καὶ ὁ μέθεκτος, ἢ ὑπὸ τῶν ὑπερκοσμίων ψυχῶν μεπεχόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν ἐγκοσμίων. πατὴρ μὲν γὰρ ὁ πλήθους τῶν νόων ὁ ἀμέθεκτος ἡγεῖται, πρωτίστως ἔχων ὕπαρξιν. τῶν δὲ μεπεχομένων, οἱ μὲν, τῶν ὑπερκοσμίων, καὶ ἀμέθεκτον ἐλλάμπουσι ψυχῶν. οἱ δέ, τῶν ἐγκοσμίων. οὔτε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀμεθέκτου τὸ πλῆθος ἄθρους τὸ ἐγκόσμιον. ἔστι δὲ καὶ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων. ὁμοιότερον δὲ τῷ ἀμεθέκτῳ τὸ χωριστὸν τοῦ κόσμου μᾶλλον, ἢ τὸ διηρημένον, πρὸς αὐτόν. οὔτε μόνον τὸ ὑπερκόσμιον ὑπάρξει πλῆθος, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἐγκόσμιοι. ἔστι καὶ θεῶν ἐγκόσμιον πλῆθος, ᾗ αὐτὸς ὁ κόσμος ἔμψυχος, ἅμα καὶ ἔννους ἐστί. καὶ ἡ μέθεξις ταῖς ἐγκοσμίοις ψυχαῖς τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν, διὰ μέσων ἐστὶ τῶν ἐγκοσμίων νόων.

CLXVI.

OMnis Mens, imparticipabilis eſt, vel participabilis. Et ſi participabilis *eſt*, vel à ſupermundanis animabus participatur, vel ab illis, quæ ſunt in mundo. Nam omni quidem Mentium multitudini *Mens* imparticipabilis præeſt, primam habens eſſentiam. Illarum vero *Mentium*, quæ participantur, aliæ quidem, ſupermundanam, & imparticipabilem animam illuminant. Aliæ vero, *cellustrant animam* illam, quæ eſt in mundo. Haud enim ab eo. quod eſt imparticipabile, in mundo-degens multitudo ſtatim *manat*. Si quidem ipſi progreſſus per ſimilia *fiunt*. Similius autem *eſt* ei, quod eſt imparticipabile, illud, quod ſeparatum *eſt* à mundo, ſimilius *inquam eſt*, quam illud, quod eſt diviſum circa ipſum, *vel, in ipſo*. Non ſolum *autem* exiſtit ſupermundana multitudo: ſed ſunt etiam, qui degunt in Mundo. Si quidem & Deorum *eſt* in Mundo verſans multitudo, & ipſe Mundus eſt animatus, ſimul & mente-præditus. Et illa communio ſupermundanorum Deorum, qua fruuntur animæ degentes in Mundo, fit propter medium Mentium in Mundo comprehenſarum.

ρξζ'.

Πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν πρώτως ἑαυτὸν μόνον. καὶ ἓν καὶ ἀριθμὸν ἐν τούτῳ νοῦς, καὶ νοητόν. ἕκαστον δὲ τῶν ἐφεξῆς ἑαυτὸν ἅμα καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ νοητόν ἐστι. τοῦτο, τὸ μὲν, ὃ ἐστι, τὸ δὲ, ἀφ' οὗ ἐστίν. εἰ γὰρ ἑαυτὸν νοεῖ, πᾶς νοῦς ἢ τὸ ἐξ ἑαυτοῦ, ἢ τὸ μεθ' ἑαυτόν.

CLXVII.

OMnis Mens ſe-ipſam percipit, *ac intelligit*: ſed prima quidem, ſe--ipſam tantùm *intelligit*. Et Unum numero in iſta *prima Mente ſimul eſt* Mens, & mente-perceptum. Una-quæq; verò *Mentium* illarum, quæ ſunt deinceps, ſe-ipſam, ſimul & ea, quæ ſunt ante ipſam, *percipit*, *intelligit*, *& cognoſcit*, & eſt mente-perceptum. Hoc *autem* partim quidem, *eſt illud*, quod eſt, partim verò, *eſt illud*, à quo eſt. Si enim *prima Mens* ſe-ipſam percipit, *intelligit*, *& cognoſcit* omnis Mens vel *intelligit*, *& cognoſcit* illud, quod eſt ſupra ſe-ipſam, vel illud, quod eſt poſt ſe-ipſam.

Sed

Sed si quidem *intelligit, & cognoscit* illud, quod est post se-ipsam, cum sit mens, ad æterius se *convertet, ac* revertetur. Et ne sic quidem illa *Mens illud* ipsum cognoscet, ad quod reversa-fuerit, quippe quod non fuerit in se-ipsa: sed extra-se-ipsam. Ipsam verò figuram ab ipsa *prima Mente manantem cognoscet* tantùm, *& sciet*, quomodo in se-ipsa fuerit ab illa *prima Mente manans*. Quod enim habet, novit, & quod patitur, non autem, quod non habet, & *illud*, à quo nihil patitur.

Si verò *cognoscit illud*, quod est supra se-ipsam, si quidem per sui-ipsius cognitionem *hoc assequitur*, se-ipsam, simul & illud cognoscet. Si vero illud tantùm *cognoscit*, se-ipsam ignorabit, *neque cognoscet*, quamvis sit Mens.

Omninò verò cognoscens illud, quod est ante ipsam, novit igitur quòd illud est & causa, & quorum est causa. Si enim hæc ignorarit, illud etiam ignorabit.

Illud enim, quod ipsum Esse producit, quæ producit *ea* cognoscit, & quæ non producit, non cognoscit. Quod verò quis constituit, & quorum causam cognoscit per eam, quæ est ante ipsam, *i. e. per antecedentem causam, id præclarè novit*, & se ipsum illinc *manantem, ac* subsistentem cognoscet. Omnino igitur *Mens* cognoscens id, quod est ante ipsam, seipsam quoque cognoscet.

Si qua igitur est Mens mente-percepta, illa se-ipsam cognoscens, & ipsam mente-perceptam *Mentem* cognoscit, mente-percepta *Mens*, existens, *id*, quod est ista *Mens*.

Unaquæque verò *Mentium* illarum, quæ sunt post illam *primam Mentem*, id, quod in ipsa mente-perceptum *est*, *& quod mente percipi potest*, cognoscit, simul & id, quod est ante ipsam. Est igitur & in ipsa Mente mente-perceptum, *quod mente percipitur, atq; cognoscitur*, & in ipso mente-percepto *est* Mens. Sed alia quidem *Mens*, eadem *est* cum ipso mente-percepto.

Alia verò, quatenus quidem est in se-ipsa, *eatenus est* eadem *cum ipso mente-percepto*. Cum eo vero, quod est ante ipsam, non *est* eadem. Aliud enim *est* ipsum simpliciter mente-perceptum, & aliud, ipsum in mente-percipiente, *& cognoscente* mente-perceptum.

Λλ' ἡ μὲν τὸ μεθ' ἑαυτὴν, πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστρέψῃ, νοῦς ὤν. καὶ οὐδὲ οὕτως ἐκεῖνο αὐτὴ γνώσεται, πρὸς ὃ ἐπέστρεψεν, ἄτε οὐκ ὢν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ἔξω αὐτῆς. τὸν δὲ ἀπ' αὐτῆς τύπον μόνον, ὡς ἐν ἑαυτῇ γέγονεν ἀπ' ἐκείνου. ὃ γὰρ ἔχῃ, οἶδε, καὶ ὃ πέπονθεν, οὐχ ὃ μὴ ἔχῃ, καὶ ἀφ' οὗ οὐ πέπονθεν.

Εἰ δὲ τὸ ὑστερον αὐτῆς, ἡ μὲν ἀφὲ τῆς ἑαυτῆς γνώσεως, ἑαυτὸν, ἅμα καὶ ἐκεῖνο γνώσεται. ἡ δὲ ἐκεῖνο μόνον, ἑαυτὸν ἀγνοήσῃ, νοῦς ὤν.

Ὅλως δὲ τὸ πρὸ αὐτῆς γινώσκων, οἶδεν ἅρα ὅτι καὶ αὐτόν ἐστιν ἐκεῖνο, καὶ ὧν αὐτόν. εἰ γὰρ ζητοῖ ἀγνοήσῃ, καὶ ἐκεῖνο ἀγνοήσει.

* Τῷ τὸ εἶναι παρέχον, ἃ παρέχῃ, καὶ * *Vide* ἃ παρέχῃ, μὴ γινώσκων. ὃ δή τις ὑφίσησι, *Notas.* καὶ ὧν αὐτόν τῷ πρὸ αὐτῆς γινώσκῃ, καὶ ἑαυτὸν ἐκεῖθεν ὑποφαίνῃ γνώσεται. πάντως ἅρα τὸ πρὸ αὐτῆς γινώσκων, γνώσεται καὶ ἑαυτόν.

Εἰ οὖν πᾶς ἐστι νοῦς νοητὸς, ἐκεῖνο ἑαυτὸν εἰδώς, καὶ τὸν νοητὸν οἶδε, νοητὸς ὢν, ὃ ἐστιν οὕτω.

Ἕκαστον δὴ τῶν μετ' ἐκεῖνον, τὸ ἐν αὐτῇ νοητὸν νοεῖ, ἅμα καὶ τὸ πρὸ αὐτῆς. ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῇ νῷ νοητὸν, καὶ ἐν τῇ νοητῇ νοῦς. ἀλλ' ἡ μὲν, τῇ νοητῇ ὁ αὐτός.

Ὁ δὲ, τῇ μὲν ἐν αὐτῇ, ὁ αὐτός. τῇ πρὸ αὐτῆς δὲ οὐχ ὁ αὐτός. ἄλλο γὰρ τὸ ἁπλῶς νοητὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῇ νοερᾷ νοητόν.

CLXVIII.

OMnis Mens per actionem novit *illud*, quod cognoscit. Neque alius quidem, proprium est, ipsum cognoscere, alius verò, ipsum cognoscere, quòd cognoscit. Si enim est per actionem Mens, & cognoscit se-ipsam non aliam esse, quàm illud ipsum, quod cognoscitur, *ergò Mens* novit se-ipsam, & videt se-ipsam.

Videns verò cognoscentem, & videntem cognoscens, novit quòd Mens est per actionem. Hoc verò cognoscēs, cognoscit se cognoscere, nec ea tantum *cognoscit*, quæ in-mente-habet, *& quæ cogitat*. Simul igitur hæc duo novit, & ipsum mente-perceptum, & quod cognoscit illud, & cognoscitur à se-ipso, *illud* cognoscente.

ρξη'.

Πᾶς νοῦς καθ' ἐνέργειαν οἶδεν, ὃ νοεῖ, καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ, τὸ νοεῖν, ὅτι νοεῖ. εἰ γάρ ἐστι καθ' ἐνέργειαν νοῦς, καὶ νοεῖ ἑαυτὸν οὐκ ἄλλον ὄντα παρὰ τὸ νοούμενον, οἶδεν ἑαυτὸν, καὶ ὁρᾷ ἑαυτόν.

Ὁρῶν δὲ νοοῦντα, καὶ ὁρῶντα γινώσκων, οἶδεν ὅτι νοῦς ἐστι καθ' ἐνέργειαν. πῶς δὲ εἰδὼς, οἶδεν ὅτι νοεῖ, καὶ οὐχ ἃ ἐνοεῖ μόνον. ἅμα ἄρα ἀμφω οἶδε καὶ τὸ νοητὸν, καὶ ὅτι νοεῖ ἐκεῖνο, καὶ νοεῖται ὑφ' ἑαυτὸ νοοῦντα.

ρξθ.'

Πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τὴν τε οὐσίαν ἔχει, καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν ἐνέργειαν. ἡ γὰρ ἑαυτὸν νοεῖ, καὶ πᾶν ἐστὶν ὁ νοῦς, καὶ νοητὸν, καὶ νόησις, καὶ νοητόν. μέση γὰρ οὖσα καὶ τοῦ νοοῦντος, καὶ τοῦ νοουμένου, τῶν αὐτῶν ἐκείνων ἐστὶν, ἔσται δήπου καὶ ἡ νόησις, ἡ αὐτὴ πρὸς ἄμφω. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ οὐσία τοῦ νοῦ αἰώνιος. ὅλη γὰρ ἅμα ἐστὶ, καὶ ἡ νόησις ὡσαύτως, ἅτε τῇ οὐσίᾳ ταὐτόν.

Εἰ δ' ἀκίνητος ὁ νοῦς, οὐκ ἂν εἴη πρός χρόνου μετρητὸς, [l. μετροῖτο, vel, ἐμετρεῖτο,] οὔτε καθ' τὸ εἶναι, οὔτε καθ' τὴν ἐνέργειαν. πάντων δὲ ὡσαύτως ἐχόντων, καὶ ἡ δύναμις αἰώνιος.

Po.

Πᾶς νοῦς, πάντα ἅμα νοεῖ. ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος, ἁπλῶς πάντα. τῶν δὲ μετ' ἐκεῖνον ἕκαστος *** πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τὴν τε οὐσίαν ἱδρύσατο τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἅμα τῇ οὐσίᾳ τὴν ἐνέργειαν. πάντα ἅμα νοήσει.

Πᾶσι γὰρ καθ' μέρος, ἄλλο, καὶ ἄλλο τῶν ἐφεξῆς οὐκ ἐν αἰῶνι. τὸ γὰρ ἐφεξῆς ἐν χρόνῳ πᾶν. πρότερον γὰρ, καὶ ὕστερον τὸ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐχ ὁμοῦ πᾶν.

Εἰ μὲν ὁμοίως *** νοήσουσι πάντες, οὐ διοίσουσιν ἀλλήλων. εἰ γὰρ ὁμοίως πάντα εἰσὶν, ἃ νοοῦσιν ὄντες. ὁμοίως δὲ πάντα ὄντες, οὐχ ὁ μὲν, ἀμεθεκτος, ὁ δὲ, οὔ.

Εἷν γὰρ αὐ νοήσῃς, αὐ αὐτὴ καὶ οὐσία. εἷς ἡ νόησις ἡ ἑκάστου, πᾶν ἓν τῷ ἑκάστου εἶναι καὶ ἕκαστος ἄμφω, καὶ ἡ νόησις, καὶ τὸ εἶναι. λείπεται δὴ οὖν, ἢ μὴ ὁμοίως πάντα νοεῖν ἕκαστον, ἀλλ' ἑνὸς, [l. ἓν,] ἢ πλείω, μὴ πάντα ὁμοῦ, ἢ πάντα καθ' ἓν.

Ἀλλὰ τὸ μὲν μὴ πάντα νοεῖν λέγειν, νοῦν ἐστι ποιεῖν ἀγνοοῦντα τῶν ὄντων. εἰ γὰρ μεταβήσεται, καὶ νοεῖ, οὐχ ἅμα, ἀλλὰ πρότερον, καὶ ὕστερον, ἀκίνητος ὢν, καὶ ἔσται ψυχῆς χεῖρων, τῆς ἐν τῷ κινεῖσθαι πάντα νοούσης, διὰ τὸ ἡσύχιον, ἓν μόνον νοῶν. πάντα ἄρα νοήσει καθ' ἕν. ἢ γὰρ πάντα, ἢ ἓν, ἢ πάντα.

CLXIX.

OMnis Mens in ævo habet & essentiam, & potestatem, & actionem. Si enim *Mens se ipsam* cognoscit, & idem *est* Mens, & mente-perceptum, & intelligentia, *ergo* cum ipsa Mente idem *est* ipsum mente-perceptum. Cùm enim *Intelligentia* sit media inter illud, quod cognoscit, & illud, quod cognoscitur, si hæc *duo* sunt eadem, erit igitur profecto & ipsa intelligentia eadem apud ambo, *apud hæc duo*. Verum quod hujus *Mentis* essentia *sit* æterna, *manifestè constat, ut supra fusè demonstratum*. Tota enim simul est, & ipsa Intelligentia pariter, si quidem est idem cum ipsa essentia.

Si verò Mens *esset* immobilis, nequaquam à tempore mensuraretur, neque per ipsum Esse, neq; per ipsam actionem. Cùm autem hæc pariter, & *ita se* habeant, *ergo* & ipsa *Mentis* potestas *est* æterna.

CLXX.

OMnis Mens omnia simul cognoscit. Sed imparticipabilis quidem *Mens*, simpliciter omnia *cognoscit*. Illarum verò *Mentium*, quæ sunt post illam *imparticipabilem Mentem*, una-quæq; *res aliquas modo: Sed non perfectè, nec simul omnes cognoscit*. Omnis Mens *suam* essentiam in ævo collocavit, & unà cum essentia *suam* actionem.

Ergo Mens omnia simul cognoscit. Omnibus enim per partes aliud, & aliud *adest* eorum, quæ sunt deinceps non in ævo. Omne enim, quod est deinceps, *est* in tempore. Illud enim, quod est deinceps, *est* priùs, & posterius: Sed non simul *est* omne.

Si quidem similiter *** omnes *Mentes* cognoscent, neq; differunt aliæ ab alijs. Si enim pariter *omnes* omnia cognoscunt pariter, *ergo omnes* omnia sunt, quæ cognoscunt dum sunt. Pariter verò, si *Mentes omnes* omnia sunt, *ergo* non alia quidem, *est* imparticipabilis, alia verò, non.

Quorum enim *sunt* ipsæ Intelligentiæ, *eorum sunt* etiam eædem essentiæ. Si quidem unius-cujusque *Mentis* Intelligentia, idem *est* cum ipso unius-cujusq; *Mentis* Esse, & una-quæq; *Mens est* ambo, *pro, est hoc utrunq;, scilicet* & ipsa Intelligentia, & ipsum Esse. Restat igitur, ut una-quæq; *Mens* vel non pariter omnia cognoscat: sed unum *tantùm*, vel plura, non *autem* omnia pariter, vel omnia in Vno, *vel, singulatim*.

Sed ipsum quidem dicere *unam-quamq; Mentem* non omnia cognoscere, Mentem est facere ignorantem aliquid ipsorum Entium, *i. e. aliquid eorum, quæ sunt in rerum natura*. Si enim *ipsa Mens alio* transit, *& movetur*, & *aliquid* cognoscit, non simul *omnia cognoscit:* Sed prius, & posterius, *i. e. sed alia quidem, cognoscit prius, alia verò, posterius*, immobilis existens, & *sic ipsa* Mens erit anima deterior, quæ dum movetur, omnia cognoscit, quia *Mens* propter ipsum manere, *quod immota maneat*, unum tantum cognoscit. Omnia igitur *ipsa Mens* cognoscet in Vno, *vel, singulatim*. Vel enim omnia *simul cognoscet*, vel Vnum *tantùm*, vel omnia in Vno, *quod in se continet*

rum

vi in totius intelligentiæ. Semper enim in omnibus *Mentibus* eſt omnium *rerum intelligentia*. Omnia verò per Unum omnium finit. Quamobrem aliquid eſt, quod principatum-obtinet in ipſa Intelligentia, & ijs, quæ per-intelligentiam-cognoſcuntur, quod omnia ſimul Unum *tantum* propter ipſum Unum, intelligantur, & ipſum Unum ipſi *Menti ſimul* omnia figuret, *ac repreſentet*.

CLXXI.

OMnis Mens eſt individua eſſentia. Si enim *Mens eſt* expers-magnitudinis, & incorporea, *ergo dividi non poteſt: Sed individua manet. Nam* omne *quod eſt* quomodocunq; dividuum, vel propter magnitudinem, vel propter multitudinem, vel propter actiones, quæ in tempore feruntur, eſt dividuum. Ipſa verò Mens per omnia, *vel, in omnibus eſt* æterna, & ſuperior ipſis corporibus, & multitudo, quæ eſt in ipſa *Mente*, eſt-unita. Eſt igitur individua.

Quod igitur ipſa Mens *ſit* incorporea, ipſa ad ſe-ipſam reverſio declarat. Nullum enim corpus ad ſe revertitur. Quod verò *ſit* æterna ipſa actionis identitas, in ipſa eſſentia, *ſatis conſtat*. Sic enim *rem habere*, prius demonſtratum-eſt. Quod verò *Mentis* multitudo ſit-unita, *ſatis declarat* ipſa multitudinis intellectualis cohærentia cum divinis Unitatibus.

Nam iſtæ quidem, ſunt prima multitudo. Ipſæ verò Mentes *ſunt* poſt illas *Vnitates*. Quamvis igitur & omnis Mens *ſit* multitudo, tamen *eſt* unita multitudo. Nam ante illud, quod eſt diviſum, eſt illud, quod eſt complicatum, & *conſtrictum*, & quod eſt propinquius ipſi Uni.

CLXXII.

OMnis Mens eſt proximè *rerum* æternarum, & eſſentia immutabilium fundatrix, & *ſuſtentatrix*. Quod enim ab immobili producitur cauſa, omne eſt immutabile eſſentia. Mens verò immobilis in-æternum *eſt*, quoniam eſt omnia, & in ævo manet, & propter *ſuum* eſſe, producit *ea*, quæ producit. Si verò *Mens* ſemper eſt, & pariter eſt, *ergo* ſemper producit, & pariter. Ergo non *eſt* modo quidem, autor Entium, modo verò, non Entium: Sed eorum, quæ ſunt ſemper Entia.

κaθὶν τῆς νοήσεως. ἀεὶ μὲν γὰρ ἐν πᾶσι πάντων ἐστὶν. τὰ δὲ πάντα ἑνί τῶν πάντων ἐφίζούσης. Ὥστε εἶναί τι κρατοῦν ἐν τῇ νοήσει, καὶ τὸ νοερὸν μόνης, [l. τῆς νοερὰς,] ἓν πάντων ἅμα, καὶ τὸ ἓν νοερὸν μόνων, καὶ ἕκαστον αὐτῷ τὰ πάντα χαρακτηρίζον.

Ροα'.

Πᾶς νοῦς ἀμέριστός ἐστιν οὐσία. εἰ γὰρ ἀμερὴς ἐστὶν, καὶ ἀσώματος. * * * αὖ, [l. ἆρ' αὖ] ὁπωσοῦν μεριστὸν, ἢ καθ' μέγεθος, ἢ καθ' πλῆθος, ἢ καθ' τὰς ἐνεργείας ἐστὶ μεριστὸν, ἐν χρόνῳ φερομένας. ὁ δὲ νοῦς καθ' πάντα αἰῶνι, καὶ ἐπικρατεῖ σωμάτων, καὶ ἕνωται τὸ ἐν αὐτῷ πλῆθος. ἀμέριστος. ἆρα ἐστίν.

Ὅτι μὲν οὖν ἀσώματος ὁ νοῦς, ἡ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφὴ δηλοῖ. τῶν γὰρ σωμάτων οὐδὲν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται. Ὅτι δὲ αἰώνιος ἡ τῆς ἐνεργείας ταυτότης πρὸς τὴν οὐσίαν. οὕτω γὰρ δέδεικται πρότερον. ἔτι δὲ ἕνωται τὸ πλῆθος, ἡ πρὸς τὰς ἑνάδας τὰς θείας τοῦ νοεροῦ πλήθους συνέχεια.

Αἱ μὲν γὰρ εἰσι πρῶτον πλῆθος. εἰ δὲ νόες, μετ' ἐκείνας. εἰ οὖν καὶ πλῆθος ἅπας νοῦς, ἀλλ' ἡνωμένον πλῆθος. πρὸ γὰρ διηρημένου, τὸ συνεπτυγμένον, [l. συνεπτυγμένον,] καὶ ἐγγυτέρω ἑνός.

Ροβ'.

Πᾶς νοῦς ἀϊδίων ἐστὶ περιεκτικὸς, καὶ ἀμεταβλήτων καθ' οὐσίαν ὑποστάτης. τὸ γὰρ ἀπὸ ἀκινήτου παραγόμενον αἰτίας, ἅπαν ἀμετάβλητόν ἐστι καθ' τὴν οὐσίαν. νοῦς δὲ ἀκίνητος αἰωνίως πάντα ὤν, καὶ ἐν αἰῶνι μένων, καὶ τῷ εἶναι παράγει, ἃ παράγει. εἰ δὲ ἀεί ἐστι, καὶ ὡσαύτως ἐστὶν, ἀεὶ παράγει, καὶ ὡσαύτως. ἆρα οὐκ ἀπὸ μὲν ὄντων, ἀπὸ δὲ μὴ ὄντων ἔστιν, ἀλλὰ τῶν ἀεὶ ὄντων.

* *In ipſis capitum numeris videtur erratum. Nam hic deberet eſſe caput 173, & tamen cum præcedente capite 172. iſta conjunguntur, quæ in Græco textu manu ſcripto* Π *rubrica ſcriptum habent, novi principij ſignū, ut ex ſuperioribus, & ſequentibus manifeſtè patet. Præterea, cum in principio libri notata ſint capita 211. in cujus fine notantur tantùm capita 210. & ſic unum deſideraretur. Quod non deſiderabitur, ſi numeri corrigantur, & hic ponatur initium cap. 173, Sed nihil mutare, Lectorem verò monere volui. Æ. P.*

Omnis Mens eſt intellectualis, & quæ ſunt ante ipſam, & poſt ipſam, *eodem modo ſunt intellectualia*. Nam illa quidem, quæ ſunt poſt ipſam, ſunt per cauſam. Illa verò, quæ ſunt ante ipſam, ſunt per communionem. Eadem tamen eſt Mens, & intellectualem eſſentiam eſt-ſortita. * * * omnia. Et quæ per cauſam erunt, & quæ per communionem. Etenim unum-quodq; ut naturâ-comparatum-eſt, ita particeps-eſt præſtantiorum: Sed non ut illa ſunt illa.

Πᾶς νοῦς νοερός ἐστι, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ μετ' αὐτόν. τὰ μὲν γὰρ ἐστι καθ' αἰτίαν, ὅσα μετ' αὐτόν. τὰ δὲ καθ' μέθεξιν, ὅσα πρὸ αὐτοῦ. νοῦς δὲ ὁ αὐτός ἐστι, καὶ νοερὰν ἔλαχεν οὐσίαν. * * * * πάντα. καὶ ἃ καθ' αἰτίαν ἔσται, καὶ ἃ καθ' μέθεξιν. καὶ γὰρ ἕκαστον, ὡς πέφυκεν, οὕτω μετέχει τῶν κρειττόνων, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐκεῖνα ἐκεῖνα ἐστίν.

ιβ'. [l. ή] πᾶν ἀνωτέρω τὸ πάντων μετέχειν. μετέχει γάρ, ἀλλὰ ἄλλως. κατὰ τὴν ἰδιότητα ἄρα τῶν μετεχόντων, καὶ δύναμιν αἱ μεθέξεις. νοερῶς ἄρα ἐν τῷ νῷ τὰ περὶ αὐτόν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ μετ' αὐτὸν νοερῶς ἐστιν. οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐστὶν, οὐδὲ ἐκεῖνα ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ τὰς αἰτίας τὰς ἐκείνων. ἔστι πάντων τῷ εἶναι αἴτιος.

Τὸ δὲ εἶναι αὐτὸν νοερὸν, καὶ τὰ αὖπα. ἄρα νοερῶς ἔχει τῶν πάντων. ὥστε πάντα νοερῶς ἔχει πᾶς νοῦς, καὶ τὰ περὶ αὐτόν, καὶ τὰ μετ' αὐτόν. ὡς οὖν τὰ νοητὰ νοερῶς ἔχει πάντα, οὕτω καὶ τὰ αἰσθητὰ νοερῶς.

Prop.

Πᾶς νοῦς, τῷ νοεῖν ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτὸν, καὶ ἡ ποίησις ἐν τῷ νοεῖν. καὶ ἡ νόησις ἐν τῷ ποιεῖν.

Εἰ γὰρ νοητόν ἐστι, καὶ νοῦς ταὐτὸν, καὶ τὸ εἶναι ἑκάστου τῇ νοήσει τῇ ἐν ἑαυτῷ.

Ποιεῖ δὲ ἃ ποιεῖ τῷ εἶναι, καὶ παρέχει τὸ εἶναι, τοῦτ' ἔστι, καὶ τῷ νοεῖν ἃ παράγει τὰ παραγόμενα. Τὸ γὰρ εἶναι, καὶ τὸ νοεῖν, ἓν ἄμφω. καὶ γὰρ ὁ νοῦς, καὶ πᾶν τὸ ὂν, τῷ ἐν αὐτῷ, ταὐτόν. εἰ οὖν ποιεῖ τῷ εἶναι, τὸ δὲ εἶναι, νοεῖν ἐστι, ποιεῖ τῷ νοεῖν. καὶ ἡ νόησις ἡ κατ' ἐνέργειαν, ἐν τῷ νοεῖν. τοῦτο δὲ τῷ εἶναι ταὐτόν. τὸ δὲ εἶναι ἐν τῷ ποιεῖν. τὸ γὰρ ἀκινήτως ποιοῦν, τοῦτο εἶναι.

Prop.

Πᾶς νοῦς ἐστὶ τῶν καθ' οὐσίαν, ἅμα καὶ ἐνέργειαν νοερῶν, μετέχεται πρώτως. ἀνάγκη γὰρ ἢ ἐστὶ τούτων, ἢ ἐστ' ἄλλων, τῶν νοερὰν μὲν ἐχόντων τὴν οὐσίαν, μὴ ἀεὶ δὲ νοούντων.

Ἀλλ' ἐστ' ἐκείνων ἀδύνατον. καὶ γὰρ ἡ ἐνέργεια τοῦ νοῦ ἀκίνητος. καὶ ὑφ' ὧν ἄρα μετέχεται, ταῦτα ἀεὶ μετέχει τῆς νοερᾶς ἐνεργείας, ἀεὶ νοερὰ τὰ μετέχοντα ποιούσης. τῷ γὰρ αἰωνίῳ τῆς ἐνεργείας, τὸ ἐν μέρει τινὶ χρόνου τὴν ἐνέργειαν ἔχον, ἀσύναπτον.

Profectò enim pariter ab omnibus *mentibus quæ participaretur* Participat enim *unumquodque aliter hoc, aliter illud*. Ergo per ipſorum participantium proprietatem, & poteſtatem ipſæ participationes, *& communiones ſunt*. Intellectualiter igitur in ipſa Mente *ſunt ea*, quæ ſunt ante ipſam. Quinetiam ea, quæ ſunt poſt ipſam *Mentem* intellectualiter ſunt. Non enim ex ipſis *cauſarum* effectis ſunt, *nec inde pendent*, nec illa habet *Mens* in ſe-ipſa: ſed ipſas illorum cauſas. *Mens igitur* propter *ſuum* eſſe, *rerum* omnium eſt autor.

Ipſum verò *Mentis* ipſius eſſe, intellectuale *eſt*, ergo & ipſas *rerum* omnium cauſas intellectualiter habet. Quamobrem omnis Mens omnia intellectualiter habet, & ea, quæ ſunt ante ipſam, & ea, quæ ſunt poſt ipſam. Ut igitur omnis *Mens*, ipſa mente-percepta intellectualiter habet, ſic etiam ipſa ſenſilia intellectualiter *habet*.

CLXXIII.

OMnis Mens per ipſam Mentis-perceptionem, *per intelligentiam, & cognitionem*, conſtituit ea, quæ ſunt poſt ipſam, & ipſa effectio *eſt* in ipſa mentis perceptione, *intelligentia, & cognitione*, & ipſa mentis perceptio, *intelligentia, & cognitio, eſt* in ipſa effectione.

Si enim ipſum mente-perceptum, & ipſa Mens eſt idem, *ergo* & ipſum eſſe unius cujuſque per ipſam mente perceptionem, *& intelligentiam* in ſe-ipſo *habentem, eſt idem cum ipſa Mente*.

Facit verò *Mens* ea, quæ facit, per ipſum Eſſe, & producit per ipſum Eſſe, *illud*, quod eſt, *quare* & per ipſam mente-perceptionem, *per intelligentiam, & cognitionem, ea* producet, quæ producuntur. Nam ipſum Eſſe, & ipſum mente-percipere, ambo *ſunt* unum. Etenim Mens, & omne Ens, quod eſt in ſe-ipſo, idem eſt. Si igitur *Mens* facit, *& agit* per ipſum Eſſe, ipſum verò Eſſe, eſt mente-percipere, *Mens igitur* per ipſum mente-percipere facit, *& agit*. Et ipſa mente-perceptio, quæ per actionem *eſt*, in ipſo mente-percipere *eſt*. Hoc verò eſt idem cum ipſo Eſſe. Ipſum verò eſſe eſt in ipſo facere, *& agere*. Quod enim immobiliter facit, *& agit*, *eſt* ipſum Eſſe.

CLXXIV.

OMnis Mens ab illis, quæ per eſſentiam, ſimul & *per* actionem ſunt intellectualia, primò participatur. Neceſſe enim *eſt omnem Mentem participari* vel ab his, *quæ dicta ſunt*, vel ab aliis, quæ intellectualem quidem eſſentiam habent: ſed non ſemper mente percipiunt *ea, quæ ſunt in rerum natura*.

Sed ab illis *Mentem participari, eſt* impoſſibile. Etenim ipſa Mentis actio eſt immobilis. A quibus igitur *ipſa Mens* participatur, hæc etiam ſemper participant intellectualem actionem, quæ ſemper intellectualia facit ea, quæ participant *ipſam*. Quod enim in aliqua temporis parte *ſuam* actionem habet, cum actionis æternitate conjungi non poteſt.

Ut au-

Ut autem in ipſis eſſentijs, ſic etiam in ipſis actionum immutationibus, & *varietatibus*, inter omnem æternam actionem, & illam, quæ in aliquo tempore eſt perfecta, eſt illa, quæ in omni tempore perfectionem habet. Nuſquam enim ipſi *rerum* progreſſus immediatè fiunt: Sed per cognata, & ſimilia, & ſecundum ipſas hypoſtaſes, & *rerum naturas*, & ipſas actionum perfectiones.

Pariter igitur omnis Mens ab illis primo participatur, quæ in omni tempore *res, earumq; naturas* mente-percipere poſſunt, & ſemper mente-percipiunt, quamvis in tempore, non autem ab-æterno, *nec in æternum ſit* ipſa mente-perceptio. Ex hoc igitur perſpicuum *eſt*, quod nullo modo fieri poſſit, ut anima, quæ *res* aliquando mente-percipit, aliquando Mentem proximè non participet.

CLXXV.

OMnes intellectuales formæ ſunt & aliæ in alijs, & una-quæq; per ſe, & *ſeparatim*. Si enim omnis Mens *eſt* individua, & ipſa multitudo, quæ eſt in ipſa *Mente*, propter intellectualem *q.d.* individuitatem, *i. e. expertem-partium-rationem*, in Uno omnia, & illa, quæ ſunt partium-expertia, & *individua*, inter-ſe ſunt-unita. ** omnia per omnia pervaduut.

Si verò ſine materia, & ſine-corpore *ſunt*, *ergo* ſunt in confuſa inter ſe, & ſeparatim, *i. e. alia cum aliis non confunduntur: ſed ſingula manent ſeparata. Nam* unum-quodq; ſuam puritatem conſervans, manet *illud ipſum*, quod eſt.

Ipſam verò non-confuſam intellectualium formarum rationem indicat ipſa unius-cujuſq; diſcretè, *ſeparatumq; res* participantium privata communio. Niſi enim ea, quæ participantur, diſcreta eſſent, & alia ab alijs eſſent ſeparata, neq; illa, quæ participant ipſorum unum quodq;, diſcretè participarent *alia*: Sed in ipſis deterioribus eſſet multo magis indiſcreta confuſio, quia ſecundùm ordinem eſſent deteriora.

Unde nam enim fieret diſcretio, ſi illa, quæ conſtituunt, & perficiunt ipſa, eſſent indiſcreta, & confuſa? Rurſus verò ipſam unitam formarum rationem ipſa ipſius continentis partium-expers hypoſtaſis, & uniformis eſſentia manifeſtè-demonſtrant.

Quæ enim in individua, & uniformi ratione *ſuam* eſſentiam habent, in eodem individuè ſunt, *& ſine partibus in eadem re ſubſiſtunt*. Quomodo enim partiri-poſſes id, quod eſt partium-expers, & Unū? *Quomodo divideres id, quod eſt individuum, & tantum Unum? Hæc enim* ſimul ſunt, & inter ſe tota per tota ſine-ullo-intervallo pervadentia.

Non enim intervallo-diremptū *eſt* illud, quod *res aliquas* continet, & aliud quidem *non eſt* in hoc, ut in eo, quod ſeparatū-eſt-intervallo *aliquo*, aliud verò, alibi *eſt*: ſed ſimul omne *eſt* in eo, quod eſt partium-expers, *individuum*, & Unum. Quamobrē etiā omnes intellectuales formæ *ſunt* inter ſe conjunctiæ & inter ſunt etiam unitè, *conjunctè*, & ſeparatim una-quæq;, & diſcretè. Si quis verò præter iſtas demonſtrationes, exemplis etiam indigeat, theore-

Μεπξὺ ἢ, ὥσπερ ἐν ταῖς οὐσίαις, οὕτω δὴ καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐνεργειῶν ἐξαλλαγαῖς, τῆς αἰωνίου πάσης ἐνεργείας, καὶ τῆς ἐν ἅπαντι χρόνῳ πλείας, ἡ καθ' ἕνα τὸν χρόνον ἔχουσα τὸ πλεῖον. οὐδαμοῦ γὰρ αἱ πρόοδοι γίνονται ἀμέσως, ἀλλὰ διὰ τῶν συγγενῶν, καὶ ὁμοίων, κατὰ τὰς ὑποστάσεις, καὶ τὰς τῶν ἐνεργειῶν πλειότητας.

Ὡσαύτως πᾶς ἄρα νοῦς ὑπ' ἐκείνων μετέχεται πρώτως, τῶν καθ' ἕνα χρόνον νοεῖν δυναμένων, καὶ αἰὶ νοούντων, οὐ καθ' χρόνον, ἀλλὰ μὴ αἰωνίως ἡ νόησις. ἐκ δὴ τούτου φανερόν, ὅτι ψυχή ποτε νοοῦσα, ποτὲ δὲ μὴ νοῦ πρόσεστιν ὡς μετέχειν ἀδυνάτου.

Ροέ.

Πάντα τὰ νοερὰ εἴδη, καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ, καθ' αὐτὰ ἕκαστον. εἰ γὰρ ἀμέριστος πᾶς νοῦς, καὶ ἑνωμένον διὰ τῶν νοερῶν ἀμέρειαν τὸ ἐν ἑαυτῷ πλῆθος, ἐν ἑνὶ πάντα, καὶ ἀμερῆ, ἕνωται ἀλλήλοις. ***** φοιτᾷ πάντα διὰ πάντων.

Εἰ δὲ ἄυλος *** καὶ ἀσωμάτως, ἀσύγχυτά ἐστι πρὸς ἄλληλα, καὶ χωρὶς, ἕκαστον φυλάττον τὸ ἑαυτοῦ καθαρότητα, μένει ὅ ἐστι.

Δηλοῖ δὲ τὸ μὲν ἀσύγχυτον τῶν νοερῶν εἰδῶν, ἡ τοῦ κάστου διακεκριμένως μετεχόντων ἰδιάζουσα μέθεξις. εἰ μὴ γὰρ τὰ μετεχόμενα διεκέκριτο, καὶ ἓν χωρὶς ἀλλήλων. οὐδὲ αὖ τὰ μετέχοντα αὐτῶν ἕκαστον, μετεῖχε διακεκριμένως, ἀλλ' ἓν αὖ πλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς καταδεεστέροις ἀδιάκριτος ἡ σύγχυσις, χάος οὖσι τῷ τάξιν.

Πόθεν γὰρ αὖ ἐγένετο διάκρισις, τῶν ὑφισταμένων αὐτὰ, καὶ πλουσίων, ἀδιακρίτων ὄντων, καὶ συγκεχυμένων; τὸ δὲ αὖ ἑνωμένον τῶν εἰδῶν, ἡ δ' ἀδιάκριτος ἀμερὴς ὑπόστασις πεπληρωκυῖα, καὶ ἑνοειδὴς οὐσία.

Τὰ γὰρ ἐν ἀμερεῖ, καὶ ἑνοειδεῖ τῷ ὑπάρξιν ἔχοντα, ἐν τῷ αὐτῷ ἀμερίστως ἐστίν. πῶς γὰρ αὖ μερίσαις τὸ ἀμερὲς, καὶ τὸ ἕν; ὁμοῦ ἐστι, καὶ ἐν ἀλλήλοις ὅλα δι' ὅλων φοιτῶντα ἀδιαστάτως.

εὐ γὰρ διαστᾶσιν τὸ ἀδιάστατον, καὶ ὡς ἐν διαστατῷ, τὸ μὲν, ἐν τῳδὶ, τὸ δ', ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἅμα ἐν τῷ ἀμερεῖ, καὶ ἑνὶ πᾶσι. ὥστε καὶ ἐν ἀλλήλοις πάντα ἄρα τὰ νοερὰ εἴδη, καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ καὶ ἑνωμένως, καὶ χωρὶς ἕκαστον διακεκριμένως. εἰ δέ τις ἐπιζητοῖ τούτοις ἀποδείξεσι, καὶ παραδειγμάτων δέοιτο,

πὶ θεωρήματα νοήτων· τὰ ἐν μιᾷ ψυχῇ. ἃ δὴ πάντα ἐν τῇ αὐτῇ ὄντως * * * οὐσίᾳ, καὶ ἑνώσεσι ἀλλήλοις. τὸ γὰρ ἀμέριστον, ἐν τοπικῶς ἔχει τὸ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἀμερίστως, καὶ ἀδιαστάτως. καὶ ἑνώσεσι, καὶ ἀδιακέκριται. πάντα δὲ ἑνικῶς ἡ ψυχὴ προάγει. καὶ χωρὶς ἕκαστον· μηδὲν ἐφέλκουσα ἀπὸ τῶν λοιπῶν, ἃ (εἰ μὴ διακέκριτο ἀεὶ καθ' ἑαυτὸ ἔχειν) οὐδ' ἂν ἡ ἐνέργεια διέκρινε τῆς ψυχῆς.

mata consideret, quæ sunt in una anima. Quæ omnia profecto in eâdem *anima sunt* revera, *atque* per essentiam, & inter-se sunt unita. Quod enim est expers magnitudinis, non localiter habet ea, quæ sunt in ipso: sed individuè, & sine omni intervallo, & unitum est, & discretum est. Omnia enim anima purè producit, & seperatim unumquodque, nihil à reliquis attrahens *ad se ipsum*, quæ (nisi semper propter *suum* habitum *anima* discreta esset) ne ipsa quidem actio discerneret, *ac separaret* ab anima.

Ροϛ'.

Πᾶς νοῦς, πλήρωμα ὢν εἰδῶν, ὁ μὲν, ὁλικωτέρων, ὁ δὲ, μερικωτέρων ἐστὶ θεοειδικὸς εἰδῶν. καὶ οἱ μὲν αἰωτέρω νόες, ὁλικώτερον ἔχουσιν, ὅσα μερικώτερον οἱ μεθ' αὐτοὺς. οἱ δὲ καθωτέρω, μερικώτερον, ὅσα ὁλικώτερον οἱ πρὸ αὐτῶν. οἱ μὲν γὰρ αἰωτέροι, δυνάμεσι χρῶνται μείζοσιν, ἑνοειδέστεροι τῶν ὑφ' αὑτοὺς ὄντες. οἱ δὲ καθωτέρω πληθύνονται μᾶλλον, ἐλαττοῦσι τὰς δυνάμεις, ἃς ἔχουσι. τὰ γὰρ τῷ ἑνὶ συγγενέστερα, τῷ πρόσω σωιστάλμενα τῇ δυνάμει, τὰ μετὰ πολλὰ ὑπερφέρει. καὶ τὰ ἧττον ἑνὸς περιττότερα, ἔμπαλιν.

CLXXVI.

OMnis mens, cum sit formarum complementum, alia quidem, universaliores, alia verò, particulariores formas continet. Et illę quidem superiores mentes, universaliùs habent *ea*, quæcunq; particularius *habent Mentes* illæ, quæ sunt post ipsas *superiores Mentes*. Inferiores vero, particulariùs *habent ea*, quæcunque universaliùs *habent illæ Mentes*, quæ sunt ante ipsas. Nam superiores quidem, facultatibus utuntur majoribus, quia sunt Uni-similiores, quam secundæ *Mentes*. Inferiores verò, quia magis multiplicantur, minuunt illas facultates, quas habent. Quæ enim per cognationem cum Uno *sunt* conjunctiora, *& quæ propius ad Vnum accedunt*, per ipsam *numeri* quantitatem, contractà facultate, ea, quæ sunt post hæc, extollunt. Et ea, quę ab Uno longiùs *distant*, *quæ ab Vno sunt remotiora*, contrà *se habent*.

Δυνάμεις οὖν οἱ αἰωτέρω ποιοῦσι μείζονα, πλῆθος δὲ ἔλαττον, διὰ ἐλαττόνων, κατὰ τὸ ποσὸν εἰδῶν, πλείω παράγουσι, διὰ τὴν δυνάμιν. οἱ δὲ μεθ' ἑαυτοὺς, διὰ πλειόνων, ἐλάττω. κατὰ τὴν δυνάμιν οὖν ἐλάμψιν ἐκεῖνοι διὰ ἐλαττόνων πλείονα παράγουσιν, ὁλικώτερα δὲ αὐτῆς ὄντα.

Illæ igitur superiores *Mentes*, cùm majorem facultatem *in se*, primò loco-statuerint, multitudinem verò minorem *habeant*, per pauciora, propter ipsam formarum quantitatem, plura producunt, propter facultatem, *ac potestatem majorem*. Illæ verò *Mentes inferiores*, quæ sunt post illas *superiores*, per plura *producunt* pauciora. Propter igitur *majorem* facultatem illæ *superiores Mentes* per pauciora majorem illuminationem producunt, *quia sunt* universaliores in ipsis formæ.

Καὶ εἰ εἴδη διὰ πλειόνων ἐλάττονα, μερικώτερα τὰ ἐν τούτοις. ἐξ ὧν δὴ συμβαίνει τὰ καθ' ἕν εἶδος ἐκ τῶν ὑπερτέρων ἀποχωνόμενα, καὶ πλείους ἰδέας * * * * παράγειν.

Et si *Mentes* istæ per plura *producunt* pauciora, *formæ sunt* particulariores in istis. Ex quibus profectò contingit, *accidit*, ut ea, quæ per unam formam à superioribus procreantur, per plures ideas, formásque producantur.

Καὶ ἔτι πάλιν τὰ διὰ πολλῶν, καὶ διακεκεκριμένων εἰδέων ὑπὸ τῶν καταδεεστέρων παραγόμενα, διὰ ἐλαττόνων ὁλικωτέραν αἰωνίρω παράγειν. καὶ τὸ μὲν ὅλον, καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς μετέχουσιν ἄνωθεν παράγεσθαι. τὸ δὲ μεμερισμένον, καὶ τὸ ἴδιον ἐκ τῶν ὑδυτέρων.

Rursus autem ea, quæ per multas, & discretas formas ab inferioribus producuntur, per pauciora: *sed* universaliora, a superioribus produci poterunt. Et ipsum quidem universum, & commune omnibus iis, quæ participant *res aliquas, ad ea* supernè, *vel, à superioribus* advenire *dicemus*. Quod verò partitum & proprium est, *à secundis & inferioribus, ad res advenire dicemus*.

Ὅθεν οἱ δεύτεροι νόες, ταῖς τῶν ἰδίων μεριωτέραις διακρίσεσιν, ἐπιδιαρθροῦσί πως, καὶ λεπτουργοῦσι τὰς τῶν πρώτων εἰδοποιίας.

Unde secundæ Mentes, per privatarum, *& propriarum facultatum* particulariores discretiones formant quodammodo, & subtiliter poliunt ipsas primarum *Mentium* formarum-procreationes.

Omnis

CLXXVII.

OMnis intellectualis forma, *rerum* æternarum est fundatrix, & *sustentatrix*. Si enim omnis *forma* est æterna, & immobilis, per essentiam est immutabilium, & æternarum hypostaseôn, & *naturarum* causa: non autem earum, quæ fiunt, & corrumpuntur. Quamobrem omne, quod per intellectualem formam subsistit, est intellectuale æternum.

Etenim si propter ipsum Esse, omnes formæ producunt ea, quæ sunt post ipsas, ipsum verò Esse, semper eodem-modo se habet, & illa, quæ producuntur ab ipsis *formis*, eodem-modo se habebunt, & æterna erunt. Neq; igitur genera, quæ sunt in aliquo tempore, à causa formali *manantia* subsistunt, neq; ea, quæ corrumpendi-vim-habent, *vel potiùs, quæ corruptioni sunt obnoxia* quatenus corruptioni sunt obnoxia, formam habent intellectualem præexistentem. Essent enim corruptionis-expertia, & non-generata, si propter illas *præexistentes formas, suam* hypostasin, *atq; naturam* haberent.

CLXXVIII.

OMnis intellectualis numerus est-finitus. Si enim post ipsum est alia multitudo propter essentiam subjecta *superiori*. *** Et ita propius *** Quod verò propinquius *est* Uni, minus *est* etiam, quod attinet ad ipsam *numeri* quantitatem. Quod verò remotius est *ab Uno*, majus *est*.

Et intellectualis numerus *hoc modo* minor erit omni multitudine post ipsum *existente*. Non igitur infinitus est. Mentium igitur multitudo est-finita. Quod enim aliquo minus *est*, non *est* infinitum. Quoniam quod *est* infinitum, quatenus *est* infinitum, nullo minus *est*.

CLXXIX.

OMnis Mens ex tota, quod est partibus *constata* constet una-quæq; *Mens*, & cum alijs *Mentibus* unita-sit, & ab ipsis discreta sit. Sed illa quidem imparticipabilis Mens, *est* simpliciter tota, ut ea, quæ partes omnes universaliter habet in se *comprehensas*. Particularium verò *Mentium* una-quæque totum ut in parte *consistens* habet.

Sic autem omnia sunt particulariter. Si enim propter Unum omnia *sunt*, illud verò, quod est propter Unum, nihil aliud est, quam particulariter, ipsum igitur Totum sic est in uno quoq; horum particulariter, propter unum aliquod ipsorum particularium, quod in omnibus principatum-obtinet, *ab alijs* separatum, *ac definitum*.

CLXXX.

OMnis Mens, quæ participatur, vel est divina, quod ex Dijs pendeat, vel intellectualis tantũ. Si enim est divina, & imparticipabilis Mens primò, huic profecto cognata est non illa, quæ utroq; modo differt, & quod non sit divina, & quod non sit imparticipabilis. Quæ enim in his duobus sunt dissimilia, inter-se conjungi non possunt. Perspicuum igitur *est*, quod ipsum medium, partim quidem, est simile illi Menti, quæ primò est, partim verò, dissimile.

Ροζ'.

Πᾶς νοερὸν εἶδος, ἀΐδιόν ἐστιν ὑποστατικόν. εἰ γὰρ αὐτάνιόν ἐστι, καὶ ἀκίνητον πᾶν, ἀμεταβλήτων ἐστὶ καθ' οὐσίαν αὔτιον, καὶ ἀϊδίων ὑποστάσεων. ἀλλ' οὐ γενομένων, καὶ φθειρομένων. ὥστε πᾶν τὸ καθ' εἶδος νοερὸν ὑποστὰν, νοερὸν ἀΐδιόν ἐστι.

Καὶ γὰρ εἰ αὐτὸ τὸ εἶναι, πάντα τὰ ἴδια παράγει τὰ μὴ ὄντα, τὸ δὲ εἶναι αὐτὸν, [l. αὐτὸ] ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, καὶ τὰ παραγόμενα ἀπ' αὐτὸν ὡσαύτως ἕξει, καὶ ἀΐδια ἔσται. οὔτε ἄρα τὸ γῆμη τὸ κατά τινα χρόνον, ἀπ' αὐτίας ὑφίσηκεν ἰδηλαχῆς, οὔτε τὰ φθαρτικὰ, ἢ φθαρτὰ, εἶδος ἔχει νοερὸν προϋπάρχον. ἐν γὰρ ἂν ἄφθαρτα, καὶ ἀγένητα, πρὸς ἐκεῖνα τὴν ὑπόστασιν ἐσχήκει.

Ροη'.

Πᾶς ὁ νοερὸς ἀριθμὸς πεπέρασται. εἰ γάρ ἐστι μετ' αὐτὸν ἄλλο πλῆθος κατ' οὐσίας ὑφειμένον. καὶ οὕτως ἐγγυτέρω * * * * * τὸ δὲ ἐγγύτερον ἑνὸς, ἔλαττον καὶ κατὰ τὸ ποσόν. πλεῖον δὲ, τὸ πορρώτερον.

καὶ ὁ νοερὸς ἀριθμὸς, ἐλάττων ἂν εἴη πάσης τῆς μετ' αὐτὸν πληθυος. οὐκ ἄρα ἄπειρός ἐστι. πεπέρασται ἄρα τὸ πλῆθος τῶν νόων. τὸ γάρ πλῆθος ἔλαττον, οὐκ ἄπειρον. διὸ τὸ ἄπειρον, οὐδενὸς ἔλαττον, ἢ ἄπειρον.

Ροθ'.

Πᾶς νοῦς ὅλος ἐστὶν, ὡς οὐκ μερῶν ὑποστὰς ἕκαστος, καὶ διῴωται τῆς ἄλλοις, καὶ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος νοῦς, ἁπλῶς ὅλος, ὡς τὰ μέρη πάντα ὁλικῶς ἔχων ἐν ἑαυτῷ. τῶν δὲ μερικῶν ἕκαστος, ὡς ἐν μέρει τὸ ὅλον ἔχει.

Καὶ οὕτω πάντα ἐστὶ μερικῶς. εἰ γὰρ καθ' ἓν πάντα, τὸ δὲ καθ' ἓν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ μερικῶς, τὸ ἄρα ὅλον οὕτως ἐστὶν ἐν ἑκάστῳ τούτων μερικῶς, καθ' ἕν τι τῶν μερικῶν, ὑπερεχόντων ἐν τοῖς πᾶσιν ἀφορίζόμενον.

Ρπ'.

Πᾶς ὁ μετεχόμενος νοῦς, ἢ θεῖός ἐστιν, ὡς θεῶν ἐξημμένος, ἢ νοερὸς μόνον. εἰ γάρ ἐστιν ὁ θεῖος, καὶ ἀμέθεκτος νοῦς πρώτως, τούτῳ δή που συγγενής ἐστιν οὐχ ὁ καθ' ἑκάτερα διαφέρων, καὶ τῷ μὴ εἶναι θεῖος, καὶ τῷ μὴ ἀμέθεκτος εἶναι. τὰ γὰρ κατ' ἄμφω ἀσύμμετα, ἀσύναπτα ἀλλήλοις. δῆλον δὴ οὖν ὅτι τῇ μέν, ὅμοιόν ἐστι τὸ, [l. τῷ] πρώτως ὄντι νῷ, τὸ μέσον, τῇ δὲ, ἀνόμοιον.

Διόπερ τὸ μὲν, ἀπολύει τῶν χειρόνων. πᾶσι δὲ, συνάπτει τοῖς κρείττοσι. τὸ δὲ ὑπερεπέχον, μεσιτεύειν ἔοικε τάξιν. διόπερ πρὸς τὸ ὑπερφὲν *** τὸ δὲ ἀναγωγὸν ἐνέργημα, πρὸς τὸ κρεῖττον ὑπερφέρεσθαι χαρακτηρίζεται, ὡς εἰς τὸ ἄνω, καὶ τὸ θεοπρεπὲς ἄγον τὸ ὑπερφερόμενον.

Quoniam illud quidem, à deterioribus liberat. Hoc verò, cum præstantioribus conjungit. Ordinem verò particulariorem habet, quàm illud *genus*, quod rerum *convertendarum*, & ad sua principia reducendarum vim habet. Quoniam omne, quod *res ad sua principia convertit*, atq; reducit, *est nobilius, & antiquius eo, quod tali facultate non est præditum.* Ipsius verò reductoriæ *causæ* effectus figuratur, atq; *repræsentatur* per conversionem, atq; *reversionem* ad id, quod est præstantius, quia ad superiorem, & diviniorem *causam* ducit id, quod convertitur, *ac reducitur ad summum principium*.

ρνθ'.

Πᾶσα τάξις θεῶν, ἐκ τῶν πρώτων ἐστὶν ἀρχῶν, πέρατος, καὶ ἀπειρίας. ἀλλ' ἡ μὲν, πρὸς τῆς μὲν πέρατος αἰτίας μᾶλλον. ἡ δὲ, πρὸς τῆς ἀπειρίας. πᾶσαι μὲν γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων πέφυκεν. διόπερ τῶν πρώτων αἰτίων αἱ μεταδόσεις διήκουσι διὰ πάντων τῶν δευτέρων. ἀλλ' ὅπου μὲν, τὸ πέρας ἐνδυναστεύει, καὶ τὸν μίξιν. ὅπου δὲ, τὸ ἄπειρον. καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν περατοειδὲς ὁποπλῆτον γίνεται, ἐν ᾧ τὰ μὲν πέρατος κρατεῖ. τὸ δὲ ἀπειροειδὲς, ἐν ᾧ τὰ τῆς ἀπειρίας.

CLIX.

OMnis ordo Deorum ex primis est principijs, *scilicet ex* Fine, & Infinitate. Sed alter quidē *ordo pendet* magis ex ipsa Finis causa. Alter verò, ex ipsa Infinitate *magis pendet*. Nam omnis quidem *ordo* ex utroq; *principio* prodit. Quia primarum causarum communicationes per omnes secundas *causas* pervadunt. Sed alibi quidem, ipse Finis dominatur per ipsam *rerum, & naturarum* mixtionem. Alibi verò, ipsum infinitum. Sic autem ipsum quidem finis-forma-præditum, *vel, fini-simile* genus perficitur, in quo ipsius Finis vires dominantur. Illud verò *genus* infiniti-forma-præditum, *vel, Infinito-simile, vocatur*, in quo vires Infinitatis *sunt & dominantur*.

ρξ'. * περὶ νοῦ.

Πᾶς ὁ θεῖος νοῦς, ἑνοειδής ἐστι, καὶ πλήρης. καὶ πρῶτος νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ οὗτος ἄλλους νόας παράγων. εἰ γὰρ θεός ἐστι, πεπλήρωται τῶν θείων ἑνάδων, καὶ ἔστιν ἑνοειδής. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ πλήρης, τῆς ἀγαθοτήτος τῆς θείας πλήρης ὑπάρχων. εἰ δὲ ταῦτα, καὶ πρώτως ἐστὶ νοῦς, ἅπασι τοῖς θείοις λοιπὸν. πάντος γὰρ νοῦ κρείττων ὁ ἐνθεούμενος νοῦς. πρώτως δὲ ὢν νοῦς, καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς δίδωσι τὸ ὑποστῆναι. διὸ γὰρ τῶν πρώτως ὄντων πάντα τὰ δεύτερα ὄντα τοῦ ὑπάρχειν κέκτηται.

CLX * *De Mente.*

OMnis divina Mens, est uniformis, & perfecta. Et prima Mens *est* ex se-ipsa, & alias Mentes producit. Si enim est Deus, repletus-est divinis Unitatibus, & est uniformis. Si verò *detur* hoc, *ergo Deus est* etiam perfectus, quia bonitatis divinæ plenus existit. Si verò *concedantur* hæc, *ergo Deus* etiam primo Mens est, quippe quod cum ipsis Dijs sit unitus. Nam illa Mens, quæ Deificatur, *est* omni Mente præstantior. Illa verò Mens, quæ primo *Mens* est, alijs etiam *Mentibus* eadem dat hypostasin, atq; *naturam suppeditat*. Nam à primo Entibus, *i. e. à primis Entibus* omnia secunda Entia suam essentiam habent *manantem*.

ρξά.

Πᾶν τὸ ὄντως ὄν, τὸ τῶν θεῶν ἐξημμένον, θεῖόν ἐστι, καὶ ἀμέθεκτον. ἐπεὶ γὰρ πρῶτόν ἐστι τῶν τῆς θείας ἑνώσεως μεταχόντων, τὸ ὄντως ὂν, ὡς δέδεικται, καὶ πληροῖ τὸν νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ. καὶ γὰρ ὁ νοῦς ὄν ἐστιν, ὡς ὄντος πληρούμενος. θεῖον ἐστὶ δὴ πᾶν τὸ νοητόν. ὡς μὲν ἐνθεούμενον, θεῖον, ὡς δὲ πληρωτικὸν τοῦ νοῦ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ μετεχόμενον, νοητόν. καὶ ὁ μὲν νοῦς, ὄν, διὰ τὸ πρώτως ὄν.

CLXI.

OMne, quod est verè Ens, quod ex Dijs pendet, divinum est, & imparticipabile. Quoniam enim (ut demonstratum est) illud, quod est verè Ens, primum est eorum, quæ divinam Unitatem participant, *idcirco* Mentem etiam à se, *& per se* replet. Etenim ipsa Mens est Ens, ut ea, quæ ipso Ente repletur. Ergo divinum est *ipsum* mente-perceptum. *Nam* ut illud quidem, quod Deificatur, *est* divinum, ut illud verò, quod Mentis replendæ vim habet, & quod ab ipsa *Mente* repletur, *est* mente-perceptum. Et ipsa quidem Mens, *est* Ens, propter illud, quod est primo Ens.

Αὐτὸ δὲ τὸ πρώτως ὂν, χωριστόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ νοῦ. διὸ μὴ τὸ ὂν ἐστιν ὁ νοῦς. τὰ δὲ ἀμέθεκτα πρὸ τῶν μετεχομένων ὑφέστηκεν. ὥστε καὶ συζύγου πρὸς τὸν νοῦν ὄντος προϋπάρχει τὸ καθ' αὑτὸ, καὶ ἀμέθεκτον ὄν.

Ipsum verò primo Ens, separatum est ab ipsa Mente. Quia Mens est post ipsum Ens. Quæ verò sunt imparticipabilia, existunt ante ea, quæ participantur. Quamobrem etiam ante illud, quod est cum ipsa Mente conjunctum, existit illud, quod est per se, & imparticipabile.

Mente-

Mente-perceptum enim eſt, non ut cum ipſa Mente collocatum: ſed ut eximiè perficiens ipſam Mentem, quoniam & illi ipſum Eſſe impertit, & illam quoque replet ipſa verè exiſtente eſſentia.

CLXII.

OMne, quod colluſtrat verè exiſtentem Unitatum multitudinem, eſt occultū, & mente-perceptum. Occultum quidem, ut cum Uno conjunctum, cum Mente verò *conjunctum, pro, Mente-perceptum verò*, ut id, quod ab ipſo Ente participatur.

Abillis enim, quæ pendent *ex iis, quæ cognoſci poſſunt*, omnes Dii nominantur. Quoniam & ipſæ ipſorum hypoſtaſes, *& naturæ*, quæ ſunt inlignes, quamvis ſint ignotæ, *tamen* ex his cognoſci poſſunt. Ineffabile enim per ſe eſt omne divinum, & ignotum, ut cum illo ineffabili Uno cognatione- conjunctum.

Ex illis verò, quæ participant *aliquid*, ex immutatione *eorum*, illorum etiam proprietates cognoſci contingit. Mente-percepti igitur ſunt illi *Dij*, qui colluſtrant illud, quod eſt verè Ens. Quoniam profectò illud, quod eſt verè Ens, eſt mente-perceptum divinum, & imparticipabile, quoniam ante Mentem exiſtit.

Non enim hoc ex primis penderet Diis, niſi & illi primariam haberent hypoſtaſin, *atq; naturam*, & facultatem perfectricem aliorum Deorum, ſi modò ut illa, quæ inter ſe mutuo participant, ſic etiam ipſæ eorum, quæ participantur, eſſentiæ ſe habent.

CLXIII.

OMnis Unitatum multitudo, quæ participatur a participabili Mente, eſt intellectualis. Ut enim ſe habet Mens ad illud, quod eſt verè Ens, ſic etiam Unitates iſtæ ſe habent ad mente-perceptas Unitates.

Si igitur illæ Mentem colluſtrant, mente-perceptæ ſunt. Ideò & iſtæ, quæ colluſtrant divinam, & imparticipabilem mentem, intellectuales ſunt: ſed non ita intellectuales, ut in Mente ſubſiſtentes: ſed ut per cauſam, ante mentem exiſtentes, & *ut* illæ, quæ mentem progenuerunt.

CLXIV.

OMnis Unitatum Multitudo, quæ participatur ab omni imparticipabili anima, eſt ſupermundana.

Quoniam enim imparticipabilis anima, eſt primò ſuper ipſum mundum, & illi Dii, qui ab ipſa participantur, ſupermundani ſunt, eandem proportionem habentes ad intellectuales & mentales *id eſt, mente-perceptos Deos*, quam habet anima ad mentem, & mens ad illud, quod eſt verè Ens. Ut igitur omnis anima ex mente-pendet, & mens ad mente-perceptum eſt converſa, *vel, convertitur, ac revertitur*, ſic etiam ipſi ſupermundani Dii ex intellectualibus pendent, ut etiam iſti *pendent* ex mentalibus, *id eſt, mente-percepti*.

Νοητὸν γάρ ἐστιν, οὐχ ὡς τῷ νῷ συντεταγμένον, ἀλλ' ὡς πλειοῦν ἐξηρτημένως τὸν νοῦν, διὸπερ καὶ κείνῳ ἕπεται μεταδιδόναι, καὶ πληροῖ καὶ κεῖνον τῆς ὄντως οὔσης οὐσίας.

ρξβ΄.

Πᾶν τὸ καταλαμπὸν τὸ ὄντως ἐν πλήθει τῶν ἑνάδων κρυφιον. καὶ νοητόν ἐστι. κρυφιον μὲν, ὡς τῷ ἑνὶ συνημμένον, νῷ δὲ, ὡς τῷ ὄντι μεπεχόμενον.

Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐξημμένων, πάντες οἱ θεοὶ καλοῦνται. διὸπερ καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν τὰς διαφερούσας ἀπὸ πάντων ἀγνώστους ὑπαρχούσας, γνῶναι δυνατόν. ἄρρητον γὰρ καθ' ἑαυτὸ πᾶν τὸ θεῖον, καὶ ἄγνωστον, ὡς τῷ ἑνὶ τῷ ἀρρήτῳ συμφυες. ἀπὸ δὲ τῶν μεπεχόντων, ἐξ ἀλλαγῆς, καὶ τὰς ἐκείνων ἰδιότητας γνωρίζεσθαι συμβαίνει. νοητοὶ οὖν εἰσιν οἱ τὸ ὄντως ὂν καταλαμπόντες. διὸπερ δὴ τὸ ὄντως ὂν, νοητόν ἐστι θεῖον, καὶ ἀμέθεκτον, ἕως νοῦ προϋφεστηκός.

Οὐ γὰρ ἂν πῦρ τῶν πρωτίστων ἐξηπτέλεσθησαν. εἰ μὴ καὶκεῖνοι πρωτουργὸν εἶχον ὑπόστασιν, καὶ δυνάμιν πληρωτικὴν τῶν ἄλλων θεῶν. εἰ γὰρ ὡς τὰ μεπεχόμενα πρὸς ἄλληλα, οὕτω καὶ αἱ τῶν μεπεχομένων ἔχουσιν ὑπαρξεις.

ρξγ΄.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τὸ μεπεχόμενον ὑπὸ ἀμεθέκτου νοῦ, νοερον ἐστιν. ὡς γὰρ ἔχει νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν, οὕτως αἱ ἑνάδες αὗται, πρὸς τὰς ἑνάδας τὰς νοητὰς ἔχουσιν.

Βέβαιον οὖν ἐκείνας καταλαμπουσι τὸν νοῦν, νοηταί εἰσι. ταύτη καὶ αὗται καταλάμπουσαι τὸν θεῖον, καὶ ἀμέθεκτον νοῦν, νοεραί εἰσι, ἀλλ' οὐχ οὕτω νοεραὶ. ὡς ἐν νῷ ὑφεστηκυῖαι, ἀλλ' ὡς καθ' αἰτίαν ἕως νοῦ προϋπάρχουσαι, καὶ ἀποτελοῦσαι τὸν νοῦν.

ρξδ΄.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τὸ μεπεχόμενον ὑπὸ τῆς ἀμεθέκτου πάσης ψυχῆς, ὑπερκόσμιόν ἐστι.

Διότι γὰρ ἡ ἀμέθεκτος ψυχὴ, πρώτως ὑπὲρ τὸν κόσμον ἐστι, καὶ οἱ μεπεχόμενοι ὑπ' αὐτῆς θεοὶ ὑπερκόσμιοι εἰσιν, αἰώρημα ὄντες πρὸς οὖν νοεροὺς, καὶ νοητοὺς, ὃν ἔχει ψυχὴ πρὸς νοῦν, καὶ νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν, ὡς οὖν ψυχὴ πᾶσα πρὸς νοῦς, [l. ὡς νοῦν] αἰωρητή, καὶ νοῦς εἰς τὸ νοητὸν ἐπίστροφος, οὕτω δὴ καὶ οἱ ὑπερκόσμιοι θεοὶ τῶν νοερῶν ἐξήχηται, καθάπερ δὴ καὶ οὗτοι τῶν νοητῶν.

ρξε'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τῶν μετεχομένων ὑπό τινος. * * * * * γάρ ἐστι τῶν ἐν κόσμου μερῶν, καὶ διὰ μέσου, καὶ τῆς ψυχῆς. οὔτε γὰρ νοῦς ἄνευ ψυχῆς πάρεστί τινι τῶν ἐγκοσμίων σωμάτων, οὔτε θεότης ἀμέσως ἐνωτάπεται, καὶ ψυχή. διὰ γὰρ τῶν ὁμοίων αἱ μεθέξεις. καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς καθ' τὸ νοητὸν τὸ ἑαυτοῦ τὸ ἀκρότατον μετέχει τῆς ἑνάδος. ἐγκόσμιοι οὖν αἱ ἑνάδες, ὡς συμπληροῦσαι τὸν ὅλον κόσμον, καὶ ὡς ἐκ θεῶν, [l. θεῶν] τε, καὶ τῶν ἐμφανῶν σωμάτων. θεῖον γὰρ καὶ τούτων ἕκαστόν ἐστιν, εὐ διὰ τὴν ψυχήν. οὐ γὰρ αὐτῇ πρώτως θεός. οὐδὲ διὰ τὸν νοῦν. οὐδὲ γὰρ οὕτως ἑνί ἐστιν ὁ αὐτός. ἀλλ' ἔμψυχον μέν, καὶ ἐξ αὐτοῦ κινούμενον, διὰ ψυχήν. ἀεὶ δὲ ὡσαύτως ἔχον, καὶ πρὸς τὴν ἀρίστην φερόμενον, διὰ τὸν νοῦν. θεῖον δέ, διὰ τὴν ἕνωσιν. καθ' ὅσον μὲν ἔχει προηγησάμενον, διὰ τοῦτο ἐστὶ τῶν αἰτίων πιστόν.

ρξς'.

Πᾶς νοῦς ἀμέθεκτός ἐστιν, ἢ μεθεκτός. καὶ ὁ μεθεκτός, ἢ ὑπὸ τῶν ὑπερκοσμίων ψυχῶν μετεχόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν ἐγκοσμίων. πασῶν μὲν γὰρ τῶν πληθους τῶν νόων ὁ ἀμέθεκτος ἡγεῖται, πρωτίστως ἔχων ὕπαρξιν. τῶν δὲ μετεχομένων, οἱ μὲν, τὴν ὑπερκόσμιον, καὶ ἀμέθεκτον ἐλλάμπουσι ψυχήν. οἱ δὲ, τὴν ἐγκόσμιον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀμεθέκτου τὸ πλῆθος ὅλως τὸ ἐγκόσμιον. ἵππος αἱ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων. ὁμοιότερον δὲ τῷ ἀμεθέκτῳ τὸ χωριστὸν τοῦ κόσμου μᾶλλον, ἢ τὸ διηρημένον. πρὸς αὐτόν. οὔτε μόνον τὸ ὑπερκόσμιον ὑπάρξαι πλῆθος, ἀλλ' εἶσι καὶ ἐγκόσμιοι. ἵππος καὶ θεῶν ἐγκόσμιον πλῆθος, καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος ἔμψυχος, ἅμα καὶ ἔννους ἐστί. καὶ ἡ μεθεξις ταῖς ἐγκοσμίοις ψυχαῖς τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν, διὰ μέσων ἐστὶ τῶν ἐγκοσμίων νόων.

ρξζ'.

Πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν πρώτιστος ἑαυτὸν μόνον. καὶ ἓν καθ' ἀριθμὸν ἐν τούτῳ νοῦς, καὶ νοητόν. Ἕκαστος δὲ τῶν ἐφεξῆς ἑαυτὸν ἅμα καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ νοητόν ἐστι. τοῦτο, τὸ μὲν, ὅ ἐστι, τὸ δὲ, ἀφ' οὗ ἐστίν. ἡ γὰρ ἑαυτὸν νοεῖ, πᾶς νοῦς ἢ τὸ ὑπὲρ ἑαυτὸν, ἢ τὸ μεθ' ἑαυτόν.

CLXV.

OMnis multitudo Unitatum, quæ participantur ab aliquo. Nam est *una* de Mundi partibus, & per medium, & animam *fertur*. Neq; enim Mens sine anima adest ulli corporum in-mundo--comprehensorum, neq; Deitas, & anima conjungitur immediatè. Nam communicationes, *& conjunctiones fiunt* per similia. Et ipsa Mens per suum mente-perceptum, *i. e. per suam mente percipiendi rationem*, participat ipsam Unitatis summitatem, *vel, per suum summum mente perceptum, particeps-est ipsius Vnitatis*. Unitates igitur in-mundo-comprehensæ *dicuntur*, ut illæ, quæ totum Mundum complent, & *ut illæ quæ sunt* ex Dijs aliquid, & *ut illæ, quæ sunt aliquod* manifestorũ corporum Nam horum quoq; *corporũ, ut supra dictum est*, unum-quodq; divinum est, non propter ipsam animam. Non enim ista primo Deus *est*. Neq; propter ipsam Mentem. Nam ne ista quidem, eadem est cum ipso Uno. Sed *ipsum corpus* animatum quidem *est*, & per se movetur, propter animam. Semper verò pariter se habet, & ordine optimo fertur, propter ipsam Mentem. Divinum verò *dicitur, & est* propter ipsam Vnitatem, *ac Vnionem cum divina Mente*. Et si facultatem habet providendi-vi-præditam, propter istam causam *i. e. ob istam cum divina Mente conjunctionem*, est tale.

CLXVI.

OMnis Mens, imparticipabilis est, vel participabilis. Et si participabilis *est*, vel à supermundanis animabus participatur, vel ab illis, quæ sunt in mundo. Nam omni quidem Mentium multitudini *Mens* imparticipabilis præest, primam habens essentiam. Illarum vero *Mentium*, quæ participantur, aliæ quidem, supermundanam, & imparticipabilem animam illuminant. Aliæ vero, *collustrant animam* illam, quæ est in mundo. Haud enim ab eo, quod est imparticipabile, in mundo-degens multitudo statim *manat*. Si quidem ipsi progressus per similia *fiunt*. Similius autem *est* ei, quod est imparticipabile, illud, quod separatum *est* à mundo, similius *inquam est*, quam illud, quod est divisum circa ipsum, *vel, in ipso*. Non solum *autem* existit supermundana multitudo: sed sunt etiam, qui degunt in Mundo. Si quidem & Deorum *est* in Mundo versans multitudo, & ipse Mundus est animatus, simul & mente-præditus. Et illa communio supermundanorum Deorum, qua fruuntur animæ degentes in Mundo, fit propter medium Mentium in Mundo comprehensarum.

CLXVII.

OMnis Mens se-ipsam percipit, *ac intelligit*: sed prima quidem, se--ipsam tantùm *intelligit*. Et Unum numero in ista *prima Mente simul est* Mens, & mente-perceptum. Una-quæq; verò *Mentium* illarum, quæ sunt deinceps, se-ipsam, simul & ea, quæ sunt ante ipsam, *percipit, intelligit, & cognoscit*, & est mente-perceptum. Hoc *autem* partim quidem, *est illud*, quod est, partim verò, *est illud*, à quo est. Si enim *prima Mens* se-ipsam percipit, *intelligit, & cognoscit* omnis Mens vel *intelligit, & cognoscit* illud, quod est supra se-ipsam, vel illud, quod est post se-ipsam.

Sed

Sed si quidem *intelligit, & cognoscit* illud, quod est post se-ipsam, cum sit mens, ad æterius se *convertet, ac* revertetur. Et ne sic quidem illa *Mens illud* ipsum cognoscet, ad quod reversa-fuerit, quippe quod non fuerit in se-ipsa: sed extra-se-ipsam. Ipsam verò figuram ab ipsa *prima Mente manantem cognoscet* tantùm, *& sciet*, quomodo in se-ipsa fuerit ab illa *prima Mente manans*. Quod enim habet, novit, & quod patitur, non autem, quod non habet, & *illud*, à quo nihil patitur.

Si verò *cognoscit illud*, quod est supra se-ipsam, si quidem per sui-ipsius cognitionem *hoc assequitur*, se-ipsam, simul & illud cognoscet. Si verò illud tantùm *cognoscit*, se-ipsam ignorabit, *neque cognoscet*, quamvis sit Mens.

Omninò verò cognoscens illud, quod est ante ipsam, novit igitur quòd illud est & causa, & quorum est causa. Si enim hæc ignorarit, illud etiam ignorabit.

Illud enim, quod ipsum Esse producit, quæ producit *ea* cognoscit, & quæ non producit, non cognoscit. Quod verò quis constituit, & quorum causam cognoscit per eam, quæ est ante ipsam, *i. e. per antecedentem causam, id præclarè novit*, & se ipsum illinc *manantem, ac* subsistentem cognoscet. Omnino igitur *Mens* cognoscens id, quod est ante ipsam, se ipsam quoque cognoscet.

Si qua igitur est Mens mente-percepta, illa se-ipsam cognoscens, & ipsam mente-perceptam *Mentem* cognoscit, mente-percepta *Mens*, existens, *id*, quod est ista *Mens*.

Unaquæque verò *Mentium* illarum, quæ sunt post illam *primam Mentem*, id, quod in ipsa mente-perceptum *est*, *& quod mente percipi potest*, cognoscit, simul & id, quod est ante ipsam. Est igitur & in ipsa Mente mente-perceptum, *quod mente percipitur, atq; cognoscitur*, & in ipso mente-percepto *est* Mens. Sed alia quidem *Mens*, eadem *est* cum ipso mente-percepto.

Alia verò, quatenus quidem est in se-ipsa, *eatenus est* eadem *cum ipso mente-percepto*. Cum eo verò, quod est ante ipsam, non *est* eadem. Aliud enim *est* ipsum simpliciter mente-perceptum, & aliud, ipsum in mente-percipiente, *& cognoscente* mente-perceptum.

Ἀλλ' εἰ μὲν τὸ μεθ' ἑαυτὸν, πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστρέψῃ, νοῦς ὤν. καὶ οὐδὲ οὕτως ἐκεῖνο αὐτὸ γνώσεται, πρὸς ὃ ἐπέστρεψεν, ἄτε οὐκ ὢν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔξω αὐτοῦ. τὸν δὲ ἀπ' αὐτοῦ τύπον μόνον, ὡς ἐν ἑαυτῷ γέγονεν ἀπ' ἐκείνου. ὃ γὰρ ἔχει, οἶδε, καὶ ὃ πέπονθεν, οὐχ ὃ μὴ ἔχει, καὶ ἀφ' οὗ οὐ πέπονθεν.

Εἰ δὲ τὸ ὑπὲρ αὐτὸ, εἰ μὲν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γνώσεως, ἑαυτὸν, ἅμα καὶ ἐκεῖνο γνώσεται. εἰ δὲ ἐκεῖνο μόνον, ἑαυτὸν ἀγνοήσει, νοῦς ὤν.

Ὅλως δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων, οἶδεν ἄρα ἔτι καὶ ἀπόν ἐστιν ἐκεῖνο, καὶ ὧν ἄπον. εἰ γὰρ ἔσται ἀγνοήσει, κἀκεῖνο ἀγνοήσει.

* Τῷ τὸ εἶναι παράγειν, ἃ παράγει, γι * Vide ἃ παράγει, μὴ γινώσκων. ὃ δέ τις ὑφίστησι, Notas καὶ ὧν ἄπον τῷ πρὸ αὐτοῦ γινώσκειν, καὶ ἑαυτὸν ἐκεῖθεν ὑποστάντα γνώσεται. πάντως ἄρα τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων, γνώσεται καὶ ἑαυτόν.

Εἰ οὖν τίς ἐστι νοῦς νοητὸς, ἐκεῖνο ἑαυτὸν εἰδώς, καὶ τὸν νοητὸν οἶδε, νοητὸς ὢν, ὅ ἐστιν αὐτό.

Ἕκαστον δὲ τῶν μετ' ἐκεῖνον, τὸ ἐν αὐτῷ νοητὸν νοεῖ, ἅμα καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ. ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῷ νῷ νοητὸν, καὶ ἐν τῷ νοητῷ νοῦς. ἀλλ' ὁ μὲν, τῷ νοητῷ ὁ αὐτός.

Ὁ δὲ, τῷ μὲν ἐν αὐτῷ, ὁ αὐτός. τῷ πρὸ αὐτοῦ δὲ οὐχ ὁ αὐτός. ἄλλο γὰρ τὸ ἁπλῶς νοητὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῷ νοοῦντι νοητόν.

CLXVIII.

ρξη'.

OMnis Mens per actionem novit *illud*, quod cognoscit. Neque alius quidem, proprium est, ipsum cognoscere, alius verò, ipsum cognoscere, quòd cognoscit. Si enim est per actionem Mens, & cognoscit se-ipsam non aliam esse, quàm illud ipsum, quod cognoscitur, *ergò Mens* novit se-ipsam, & videt se-ipsam.

Videns verò cognoscentem, & videntem cognoscens, novit quòd Mens est per actionem. Hoc verò cognoscēs, cognoscit se cognoscere, nec ea tantum *cognoscit*, quæ in-mente-habet, *& quæ cogitat*. Simul igitur hæc duo novit, & ipsum mente-perceptum. & quod cognoscit illud, & cognoscitur à se-ipso, *illud* cognoscente.

Πᾶς νοῦς καθ' ἐνέργειαν οἶδεν, ὃ νοεῖ, καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ, τὸ νοεῖν, ὅτι νοεῖ. εἰ γάρ ἐστι καθ' ἐνέργειαν νοῦς, καὶ νοεῖ ἑαυτὸν οὐκ ἄλλον ἔνλα παρὰ τὸ νοούμενον, οἶδεν ἑαυτὸν, καὶ ὁρᾷ ἑαυτόν.

Ὁρῶν δὲ νοοῦντα, καὶ ὁρῶντα γινώσκων, οἶδεν ὅτι νοῦς ἐστι καθ' ἐνέργειαν. τοῦτο δὲ εἰδὼς, οἶδεν ὅτι νοεῖ, καὶ οὐχ ἃ ἔνοει μόνον. ἅμα ἄρα ἀμφω οἶδε καὶ τὸ νοητὸν, καὶ ὅτι νοῆ ἐκεῖνο, καὶ νοεῖται ὑφ' ἑαυτοῦ νοοῦντος.

ρξε'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τῶν μετεχομένων ὑπό τινος. * * * * * γάρ ἐστι τῶν ἐν κόσμου μερῶν, καὶ διὰ μέσου, καὶ τῆς ψυχῆς. οὔτε γὰρ νοῦς ἄνευ ψυχῆς πάρεστί τινι τῶν ἐγκοσμίων ζωμάτων, οὔτε θεότης ἀμέσως συνάπτεται, καὶ ψυχή. διὰ γὰρ τῶν ὁμοίων αἱ μεθέξεις. καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς κατὰ τὸ νοητὸν τὸ ἑαυτοῦ τὸ ἀκρότατον μετέχει τῆς ἑνάδος. ἐγκόσμιοι οὖν αἱ ἑνάδες, ὡς συμπληροῦσαι τὸν ὅλον κόσμον, καὶ ὡς ἐκ θεῶν, [l. θεῶν] τε, καὶ τῶν ἀμφιθύρων ζωμάτων. θεῖον γὰρ καὶ πάντων ἕκαστόν ἐστιν, οὐ διὰ τὴν ψυχήν. οὐ γὰρ αὐτὴ πρώτως θεός. οὐδὲ διὰ τὸν νοῦν. οὐδὲ γὰρ οὕτως τῷ ἑνὶ ὁ αὐτός. ἀλλ' ἔμψυχον μέν, καὶ ἐξ αὐτοῦ κινούμενον, διὰ ψυχήν. αὖ δὲ ὡσαύτως ἔχον, καὶ πρὸς τὴν ἀεῖσαν φερόμενον, διὰ τὸν νοῦν. θεῖον δέ, διὰ τὴν ἕνωσιν. καὶ ἐὰν δύναμιν ἔχῃ προνοητικήν, διὰ ταύτην ἐστὶ τῷ αὐτῷ πιστόν.

ρξς'.

Πᾶς νοῦς ἀμέθεκτός ἐστιν, ἢ μέθεκτός. καὶ εἰ μέθεκτος, ἢ ὑπὸ τῶν ὑπερκοσμίων ψυχῶν μετεχόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν ἐγκοσμίων. πασῶν μὲν γὰρ τῶν πληθους τῶν νοῶν ὁ ἀμέθεκτος ἡγεῖται, πρωτοφανῆ ἔχων ὕπαρξιν. τῶν δὲ μετεχομένων, οἱ μὲν, τὴν ὑπερκόσμιον, καὶ ἀμέθεκτον ἐλλάμπουσι ψυχήν. οἱ δὲ, τὴν ἐγκόσμιον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀμεθέκτου τὸ πλῆθος διθὺς τὸ ἐγκόσμιον. εἶναι δὲ καὶ πρόοδον διὰ τῶν ὁμοίων. ὁμοιότερον δὲ τῷ ἀμεθέκτῳ τὸ χωρισθὲν τοῦ κόσμου μᾶλλον, ἢ τὸ διῃρημένον περὶ αὐτόν. οὔτε μόνον τὸ ὑπερκόσμιον ὑπάρξει πλῆθος, ἀλλ' ἔστι καὶ ἐγκόσμιον. εἶναι καὶ θεῶν ἐγκόσμιον πλῆθος, καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος ἔμψυχος, ἅμα καὶ ἔννους ἐστί. καὶ ἡ μέθεξις τῶν ἐγκοσμίους ψυχῶν τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν, διὰ μέσων ἐστὶ τῶν ἐγκοσμίων νοῶν.

ρξζ'.

Πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν πρώτιστος ἑαυτὸν μόνον. καὶ ἓν καθ' ἀριθμὸν ἐν πᾶσι νοῦς, καὶ νοητόν. ἕκαστος δὲ τῶν ἐφεξῆς ἑαυτὸν ἅμα καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ νοητόν ἐστι. πᾶσι, τὸ μὲν, ὃ ἐστι, τὸ δὲ, ἀφ' οὗ ἐστιν. εἰ γὰρ ἑαυτὸν νοεῖ, πᾶς νοῦς ἢ τὸ ὑπὲρ ἑαυτὸν, ἢ τὸ μεθ' ἑαυτόν.

CLXV.

OMnis multitudo Unitatum, quæ participantur ab aliquo. * Nam est *una* de Mundi partibus, & per medium, & animam *fertur*. Neq; enim Mens sine anima adest ulli corporum in-mundo--comprehensorum, neq; Deitas, & anima conjungitur immediatè. Nam communicationes, *& conjunctiones fiunt* per similia. Et ipsa Mens per suum mente-perceptum, *i. e. per suam mente percipiendi rationem*, participat ipsam Unitatis summitatem, *vel*, *per suum summum mente perceptum*, *particeps-est ipsius Vnitatis*. Unitates igitur in-mundo-comprehensæ *dicuntur*, ut illæ, quæ totum Mundum complent, & *ut illæ quæ sunt* ex Dijs aliquid, &, *ut illæ, quæ sunt aliquod* manifestorũ corporum Nam horum quoq; *corporũ*, *ut supra dictum est*. unum-quodq; divinum est, non propter ipsam animam. Non enim ista primo Deus *est*. Neq; propter ipsam Mentem. Nam ne ista quidem, eadem est cum ipso Uno. Sed *ipsum corpus* animatum quidem *est*, & per se movetur, propter animam. Semper verò pariter se habet, & ordine optimo fertur, propter ipsam Mentem. Divinum verò *dicitur*, *& est* propter ipsam Vnitatem, *ac Vnionem cum divina Mente*. Et si facultatem habet providendi-vi-præditam, propter istam causam, *i. e. ob istam cum divina Mente conjunctionem*, est tale.

CLXVI.

OMnis Mens, imparticipabilis est, vel participabilis. Et si participabilis *est*, vel à supermundanis animabus participatur, vel ab illis, quæ sunt in mundo. Nam omni quidem Mentium multitudini *Mens* imparticipabilis præest, primam habens essentiam. Illarum vero *Mentium*, quæ participantur, aliæ quidem, supermundanam, & imparticipabilem animam illuminant. Aliæ vero, *cellustrant animam* illam, quæ est in mundo. Haud enim ab eo, quod est imparticipabile, in mundo-degens multitudo statim *manat*. Si quidem ipsi progressus per similia *fiunt*. Similius autem *est* ei, quod est imparticipabile, illud, quod separatum *est* à mundo, similius *inquam est*, quam illud, quod est divisum circa ipsum, *vel*, *in ipso*. Non solum *autem* existit supermundana multitudo: sed sunt etiam, qui degunt in Mundo. Si quidem & Deorum *est* in Mundo versans multitudo, & ipse Mundus est animatus, simul & mente-præditus. Et illa communio supermundanorum Deorum, qua fruuntur animæ degentes in Mundo, fit propter medium Mentium in Mundo comprehensarum.

CLXVII.

OMnis Mens se-ipsam percipit, *ac intelligit*: sed prima quidem, se--ipsam tantùm *intelligit*. Et Unum numero in ista *prima Mente simul est* Mens, & mente-perceptum. Una-quæq; verò *Mentium* illarum, quæ sunt deinceps, se-ipsam, simul & ea, quæ sunt ante ipsam, *percipit*, *intelligit*, *& cognoscit*, & est mente-perceptum. Hoc *autem* partim quidem, *est illud*, quod est, partim verò, *est illud*, à quo est. Si enim *prima Mens* se-ipsam percipit, *intelligit*, *& cognoscit* omnis Mens vel *intelligit*, *& cognoscit* illud, quod est supra se-ipsam, vel illud, quod est post se-ipsam.

Sed

Sed si quidem *intelligit, & cognoscit* illud, quod est post se-ipsam, cum sit mens, ad æterius se *convertet, ac* revertetur. Et ne sic quidem illa *Mens illud* ipsum cognoscet, ad quod reversa-fuerit, quippe quod non fuerit in se-ipsa: sed extra-se-ipsam. Ipsam verò figuram ab ipsa *prima Mente manantem cognoscet* tantùm, *& sciet*, quomodo in se-ipsa fuerit ab illa *prima Mente manans*. Quod enim habet, novit, & quod patitur, non autem, quod non habet, & *illud*, à quo nihil patitur.

Si verò *cognoscit illud*, quod est supra se-ipsam, si quidem per sui-ipsius cognitionem *hoc assequitur*, se-ipsam, simul & illud cognoscet. Si vero illud tantùm *cognoscit*, se-ipsam ignorabit, *neque cognoscet*, quamvis sit Mens.

Omninò verò cognoscens illud, quod est ante ipsam, novit igitur quòd illud est & causa, & quorum est causa. Si enim hæc ignorarit, illud etiam ignorabit.

Illud enim, quod ipsum Esse producit, quæ producit *ea* cognoscit, & quæ non producit, non cognoscit. Quod verò quis constituit, & quorum causam cognoscit per eam, quæ est ante ipsam, *i. e. per antecedentem causam, id præclarè novit*, & se ipsum illinc *manantem, ac* subsistentem cognoscet. Omnino igitur *Mens* cognoscens id, quod est ante ipsam, se ipsam quoque cognoscet.

Si qua igitur est Mens mente-percepta, illa se-ipsam cognoscens, & ipsam mente-perceptam *Mentem* cognoscit, mente-percepta *Mens*, existens, *id*, quod est ista *Mens*.

Unaquæque verò *Mentium* illarum, quæ sunt post illam *primam Mentem*, id, quod in ipsa mente-perceptum *est*, *& quod mente percipi potest*, cognoscit, simul & id, quod est ante ipsam. Est igitur & in ipsa Mente mente-perceptum, *quod mente percipitur, ac cognoscitur*, & in ipso mente-percepto *est* Mens. Sed alia quidem *Mens*, eadem *est* cum ipso mente-percepto.

Alia verò, quatenus quidem est in se-ipsa, *eatenus est* eadem *cum ipso mente-percepto*. Cum eo vero, quod est ante ipsam, non *est* eadem. Aliud enim *est* ipsum simpliciter mente-perceptum, & aliud, ipsum in mente-percipiente, *& cognoscente* mente-perceptum.

Ἀλλ' ἡ μὲν τὸ μεθ' ἑαυτὸν, πρὸς τὸ χεῖρον ὑπερέψῃ, νοῦς ὤν. καὶ οὐδὲ οὕτως ἐκεῖνο αὐτὴ γνώσεται, πρὸς ὃ ἐπέστρεψεν, ἄτε οὐκ ὢν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ἔξω αὐτῆς. τὸν δὲ ἀπ' αὐτῆς τύπον μόνον, ὡς ἐν ἑαυτῇ γέγονεν ἀπ' ἐκείνου. ὃ γὰρ ἔχει, οἶδε, καὶ ὃ πέπονθεν, οὐχ ὃ μὴ ἔχει, καὶ ἀφ' οὗ οὐ πέπονθεν.

Εἰ δὲ τὸ ὑστερ αὐτῆς, ἡ μὲν ἀφὰ τῆς ἑαυτῆς γνώσεως, ἑαυτὸν, ἅμα καὶ ἐκεῖνο γνώσεται. ἡ δὲ ἐκεῖνο μόνον, ἑαυτὸν ἀγνοήσει, νοῦς ὤν.

Ὅλως δὲ τὸ πρὸ αὐτῆς γινώσκων, οἶδεν ἄρα ὅτι καὶ αὕτη ἐστὶν ἐκεῖνο, καὶ ὧν αὕτη. εἰ γὰρ ταῦτα ἀγνοήσει, κἀκεῖνα ἀγνοήσει.

* Τῷ τὸ εἶναι παράγον, ἃ παράγει, καὶ * *Vide* ἃ παράγει, μὴ γινώσκων. ὃ δέ τις ὑφίστησι, *Notas.* καὶ ὧν αὕτη τῷ πρὸ αὐτῆς γινώσκειν, καὶ ἑαυτὸν ἐκεῖθεν ὑποστάσει γνώσεται. πάντως ἄρα τὸ πρὸ αὐτῆς γινώσκων, γνώσεται καὶ ἑαυτόν.

Εἰ οὖν πᾶς ἐστὶ νοῦς νοητὸς, ἐκεῖνο ἑαυτὸν εἰδώς, καὶ τὸν νοητὸν οἶδε, νοητὸς ὢν, ὅ ἐστιν οὕτω.

Ἕκαστον δὲ τῶν μετ' ἐκεῖνον, τὸ ἐν αὐτῇ νοητὸν νοεῖ, ἅμα καὶ τὸ πρὸ αὐτῆς. ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῇ νῷ νοητὸν, καὶ ἐν τῇ νοητῇ νοῦς. ἀλλ' ὁ μὲν, τῇ νοητῇ ὁ αὐτός.

Ὁ δὲ, τῇ μὲν ἐν αὐτῇ, ὁ αὐτός. τῇ πρὸ αὐτῆς δὲ οὐχ ὁ αὐτός. ἄλλο γὰρ τὸ ἁπλῶς νοητὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῇ νοερᾷ νοητόν.

CLXVIII.

OMnis Mens per actionem novit *illud*, quod cognoscit. Neque alius quidem proprium est, ipsum cognoscere, alius verò, ipsum cognoscere, quòd cognoscit. Si enim est per actionem Mens, & cognoscit se-ipsam non aliam esse, quàm illud ipsum, quod cognoscitur, *ergò Mens* novit se-ipsam, & videt se-ipsam.

Videns verò cognoscentem, & videntem cognoscens, novit quòd Mens est per actionem. Hoc verò cognoscēs, cognoscit se cognoscere, nec ea tantum *cognoscit*, quæ in-mente-habet, *& quæ cogitat*. Simul igitur hæc duo novit, & ipsum mente-perceptum, & quod cognoscit illud, & cognoscitur à se-ipso, *illud* cognoscente.

ρξη'.

Πᾶς νοῦς καθ' ἐνέργειαν οἶδεν, ὃ νοεῖ, καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ, τὸ νοεῖν, ὅτι νοεῖ. εἰ γάρ ἐστι καθ' ἐνέργειαν νοῦς, καὶ νοεῖ ἑαυτὸν οὐκ ἄλλον ἔνλα παρὰ τὸ νοούμενον, οἶδεν ἑαυτὸν, καὶ ὁρᾷ ἑαυτόν.

Ὁρῶν δὲ νοοῦντα, καὶ ὁρῶντα γινώσκων, οἶδεν ὅτι νοῦς ἐστι καθ' ἐνέργειαν. πῶς δὲ εἰδὼς, οἶδεν ὅτι νοεῖ, καὶ οὐχ ἃ ἐννοεῖ μόνον. ἅμα ἄρα ἀμφω οἶδε καὶ τὸ νοητὸν, καὶ ὅτι νοεῖ ἐκεῖνο, καὶ νοεῖται ὑφ' ἑαυτοῦ νοοῦντος.

ρξθ.'

Πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τὸ μὲν εἶναι ἔχει, καὶ τὸ δύναμιν, καὶ τὸ ἐνέργειαν. εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ νοῦς νοερὸς, ἔστι δὲ καὶ νοητὸς, καὶ νόησις. τὸ γὰρ νοοῦν καὶ τὸ νοητὸν μέσον ἐστὶ τούτων ἡ νόησις. ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔστι νοοῦν μόνον, οὐδὲ νοούμενον, τῶν ἀπ' ἐκείνων ὄντων, ἔστιν ἄρα καὶ ἡ νόησις ἐν αὐτῇ πρὸς ἄμφω. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ οὐσία τοῦτο αἰῶνι. ὅλη γὰρ ἅμα ἐστὶ, καὶ ἡ νόησις ὡσαύτως, ἅτε τῇ οὐσίᾳ ταὐτόν.

Εἰ δ' ἀκίνητος ὁ νοῦς, οὐκ ἂν εἴη χρόνου μετρητὸς, [l. μετρεῖτο, vel, ἐμετρεῖτο,] οὔτε καθ' τὸ εἶναι, οὔτε καθ' τὴν ἐνέργειαν. τούτων δ' ὡσαύτως ἐχόντων, καὶ ἡ δύναμις αἰώνιος.

Po.

Πᾶς νοῦς, πάντα ἅμα νοεῖ. ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος, ἁπλῶς πάντα. τῶν δὲ μετ' ἐκεῖνον ἕκαστος *** πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τὸ μὲν εἶναι ἱδρύσατο τὸ ἑαυτοῦ, καὶ ἅμα τῇ οὐσίᾳ τὴν ἐνέργειαν. πάντα ἅμα νοήσει.

Πᾶσι γὰρ καθ' μέρος, ἄλλο, καὶ ἄλλο τῶν ἐφεξῆς οὐκ ἐν αἰῶνι. τὸ γὰρ ἐφεξῆς ἐν χρόνῳ πᾶν. πρότερον γὰρ, καὶ ὕστερον τὸ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐχ ὁμοῦ πᾶν.

Εἰ μὲν ὁμοίως *** νοήσουσι πάντες, οὐ διοίσουσιν ἀλλήλων. εἰ γὰρ ὁμοίως πάντα εἰσὶν, ἃ νοοῦσιν ὄντες. ὁμοίως δὲ πάντα ὄντες, οὐχ ὁ μὲν, ἀμέθεκτος, ὁ δὲ, οὔ.

Ὧν γὰρ αἱ νοήσεις, αἱ αὐταὶ καὶ οὐσίαι. ὥστε ἡ νόησις ἡ ἑκάστου, πλέον τοῦ ἑκάστου εἶναι καὶ ἕκαστος ἄμφω, καὶ ἡ νόησις, καὶ τὸ εἶναι. λείπεται δὴ οὖν, ἢ μὴ ὁμοίως πάντα νοεῖν ἕκαστον, ἀλλ' ἑνὸς, [l. ἓν,] ἢ πλέω, μὴ πάντα ὁμοῦ, ἢ πάντα καθ' ἕν.

Ἀλλὰ τὸ μὲν μὴ πάντα νοεῖν λέγειν, νοῦν εἶναι ποιεῖν ἀγνοοῦντα τι τῶν ὄντων. εἰ γὰρ μεταβήσεται, καὶ νοεῖ, οὐχ ἅμα, ἀλλὰ πρότερον, καὶ ὕστερον, ἀκίνητος ὢν, καὶ ἔστιν ψυχῆς χεῖρον, τῆς ἐν τῷ κινεῖσθαι πάντα νοούσης, διὰ τὸ κινεῖν, ἓν μόνον νοῶν. πάντα ἄρα νοήσει καθέν. ἢ γὰρ πάντα, ἢ ἓν, ἢ πάντα.

CLXIX.

OMnis Mens in ævo habet & essentiam, & potestatem, & actionem. Si enim *Mens se ipsam* cognoscit, & idem *est* Mens, & mente-perceptum, & intelligentia, *ergo* cum ipsa Mente idem *est* ipsum mente-perceptum. Cùm enim *Intelligentia* sit media inter illud, quod cognoscit, & illud, quod cognoscitur, si hæc *duo* sunt eadem, erit igitur profecto & ipsa intelligentia eadem apud ambo, *apud hæc duo*. Verum quod hujus *Mentis* essentia *sit* æterna, *manifestè constat, ut supra fusè demonstratum*. Tota enim simul est, & ipsa Intelligentia pariter, si quidem est idem cum ipsa essentia.

Si verò Mens *esset* immobilis, nequaquam à tempore mensuraretur, neque per ipsum Esse, neq; per ipsam actionem. Cùm autem hæc pariter, & *ita se* habeant, *ergo* & ipsa *Mentis* potestas *est* æterna.

CLXX.

OMnis Mens omnia simul cognoscit. Sed imparticipabilis quidem *Mens*, simpliciter omnia *cognoscit*. Illarum verò *Mentium*, quæ sunt post illam *imparticipabilem Mentem*, una-quæq; *res aliquo modo: Sed non perfectè, nec simul omnes cognoscit*. Omnis Mens *suam* essentiam in ævo collocavit, & unà cum essentia *suam* actionem.

Ergo Mens omnia simul cognoscit. Omnibus enim per partes aliud, & aliud *adest* eorum, quæ sunt deinceps non in ævo. Omne enim, quod est deinceps, *est* in tempore. Illud enim, quod est deinceps, *est* priùs, & posterius: Sed non simul *est* omne.

Si quidem similiter *** omnes *Mentes* cognoscent, neq; different aliæ-ab-alijs. Si enim pariter *omnes* omnia cognoscunt pariter, *ergo omnes* omnia sunt, quæ cognoscunt dum-sunt. Pariter verò, si *Mentes omnes* omnia sunt, *ergo* non alia quidem, *est* imparticipabilis, alia verò, non.

Quorum enim *sunt* ipsæ Intelligentiæ, *eorum sunt* etiam eædem essentiæ. Si quidem unius-cujusque *Mentis* Intelligentia, idem *est* cum ipso uniuscujusq; *Mentis* Esse, & una-quæq; *Mens est* ambo, *pro, est hoc utrumq;, scilicet* & ipsa Intelligentia, & ipsum Esse. Restat igitur, ut una-quæq; *Mens* vel non pariter omnia cognoscat: sed unum *tantùm*, vel plura, non *autem* omnia pariter, vel omnia-in Vno, *vel, singulatim*.

Sed ipsum quidem dicere *unam-quamq; Mentem* non omnia cognoscere, Mentem est facere ignorantem aliquid ipsorum Entium, *i. e. aliquid eorum, quæ sunt in rerum natura*. Si enim *ipsa Mens alio* transit, *& movetur*, & *aliquid* cognoscit, non simul *omnia cognoscit:* Sed prius, & posterius, *i. e. sed alia quidem, cognoscit prius, alia verò, posterius*, immobilis existens, & *sic ipsa Mens* erit anima deterior, quæ dum-movetur, omnia cognoscit, quia *Mens* propter ipsum manere, *quod immota maneat*, unum tantum cognoscit. Omnia igitur *ipsa Mens* cognoscet in Vno, *vel, singulatim*. Vel enim omnia *simul cognoscet*, vel Vnum *tantùm*, vel omnia in-Vno, *quod in se continet*

vi m totius intelligentiæ. Semper enim in omnibus *Mentibus* eſt omnium *rerum intelligentia*. Omnia verò per Unum omnium finit. Quamobrem aliquid eſt, quod principatum-obtinet in ipſa Intelligentia, & ijs, quæ per-intelligentiam-cognoſcuntur, quod omnia ſimul Unum *tantum* propter ipſum Unum, intelligantur, & ipſum Unum ipſi *Menti ſimul* omnia figuret, *ac repreſentet*.

CLXXI.

OMnis Mens eſt individua eſſentia. Si enim *Mens eſt* expers-magnitudinis, & incorporea, *ergo dividi non poteſt: Sed individua manet. Nam* omne *quod eſt* quomodocunq; dividuum, vel propter magnitudinem, vel propter multitudinem, vel propter actiones, quæ in tempore feruntur, eſt dividuum. Ipſa verò Mens per omnia, *vel, in omnibus eſt* æterna, & ſuperior ipſis corporibus, & multitudo, quæ eſt in ipſa *Mente*, eſt-unita. Eſt igitur individua.

Quod igitur ipſa Mens *ſit* incorporea, ipſa ad ſe-ipſam reverſio declarat. Nullum enim corpus ad ſe revertitur. Quod verò *ſit* æterna ipſa actionis identitas, in ipſa eſſentia, *ſatis conſtat*. Sic enim *rem habere*, prius demonſtratum-eſt. Quod verò *Mentis* multitudo ſit-unita, *ſatis declarat* ipſa multitudinis intellectualis cohærentia cum divinis Unitatibus.

Nam iſtæ quidem, ſunt prima multitudo. Ipſæ verò Mentes *ſunt* poſt illas *Vnitates*. Quamvis igitur & omnis Mens *ſit* multitudo, tamen *eſt* unita multitudo. Nam ante illud, quod eſt diviſum, eſt illud, quod eſt complicatum, *& conſtrictum*, & quod eſt propinquius ipſi Uni.

CLXXII.

OMnis Mens eſt proximè *rerum* æternarum, & eſſentia immutabilium fundatrix, *& ſuſtentatrix*. Quod enim ab immobili producitur cauſa, omne eſt immutabile eſſentia. Mens verò immobilis in-æternum *eſt*, quoniam eſt omnia, & in ævo manet, & propter *ſuum* eſſe, producit *ea*, quæ producit. Si verò *Mens* ſemper eſt, & pariter eſt, *ergo* ſemper producit, & pariter. Ergo non *eſt* modo quidem, autor Entium, modo verò, non Entium: Sed eorum, quæ ſunt ſemper Entia.

καθὸν τῆς νοήσεως. ἀεὶ μὲν γὰρ ἐν πᾶσι πάντων οὖσις. τὰ δὲ πάντα ἑνὶ τῶν πάντων ἑνιζούσης. Ὥστε εἶναί τι κρεῖττον ἐν τῇ νοήσει, καὶ τὸ νοερὸν μόνης, [l. τῆς νοερὰ μόνος,] ἓν πάντων ἅμα, καὶ τὸ ἓν νοερὸν μόνον, καὶ ἑνὸς αὐτοῦ τὰ πάντα χαρακτηρίζον.

Ροα'.

Πᾶς νοῦς ἀμέριστός ἐστιν οὐσία. εἰ γὰρ ἀμερίθητος, καὶ ἀσώματος * * * αὖ, [l. ἆρ' αὖ] ὁπωσοῦν μερισὸν, ἢ καὶ μέγεθος, ἢ καὶ πλῆθος, ἢ καὶ τὰς ἐνεργείας ἐστὶ μερισὸν, ἐν χρόνῳ φερομένας. ὁ δὲ νοῦς καὶ πάντα αἰώνιος, καὶ ἐπέκεινα ζωμάτων, καὶ λόγων τὸ ἐν αὐτοῦ πλῆθος. ἀμέριστος ἄρα ἐστίν.

Ὅτι μὲν οὖν ἀσώματος ὁ νοῦς, ἡ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφὴ δηλοῖ. τῶν γὰρ ζωμάτων οὐδὲν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται. Ὅτι δὲ αἰώνιος ἡ τῆς ἐνεργείας ταυτότης πρὸ τῆς οὐσίας. οὕτω γὰρ δεδεικται πρότερον. ἔστι δὲ λόγων τὸ πλῆθος, ἡ πρὸς τὰς ἑνάδας τὰς θείας τοῦ νοεροῦ πλήθους συνέχεια.

Αἱ μὲν γάρ εἰσι πρῶτον πλῆθος. οἱ δὲ νόες, μετ' ἐκείνας. εἰ οὖν καὶ πλῆθος ἅπας νοῦς, ἀλλ' ἡνωμένον πλῆθος. πρὸ γὰρ διηρημένου, τὸ συνεπτυγμένον, [l. συνεπτυγμένον,] καὶ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός.

Ροβ'.

Πᾶς νοῦς ἀϊδίων ἐστὶ πρόσοχος, καὶ ἀμεταβλήτων καθ' οὐσίαν ὑποστάτης. τὸ γὰρ ἀπὸ ἀκινήτου παραγόμενον αἰτίας, ἄτρεπτον ἀμετάβλητόν ἐστι καὶ τὴν οὐσίαν. νοῦς δὲ ἀκίνητος αἰωνίως πάντα ὤν, καὶ ἐν αἰῶνι μόνῳ, καὶ τοῦ εἶναι παράγλ, ἃ παράγλ. εἰ δὲ ἀεί ἐστι, καὶ ὡσαύτως ἐστὶν, ἀεὶ παράγλ, καὶ ὡσαύτως. ἆρα ἀκ ποτὲ μὲν ὄντων, ποτὲ δὲ μὴ ὄντων αὖ, ἀλλὰ τῶν ἀεὶ ὄντων.

* *In ipſis capitum numeris videtur erratum. Nam hic deberet eſſe caput 173, & tamen cum precedente capite 172 iſta conjunguntur, quæ in Græco textu manu ſcripto Π rubrica ſcriptum habent, novi principij ſignũ, ut ex ſuperioribus, & ſequentibus manifeſtè patet. Præterea, cum in principio libri notata ſint capita 211. in ejus fine notantur tantùm capita 210. & ſic unum deſideraretur. Quod non deſideratur, ſi numeri corrigantur, & hic ponatur initium cap. 173, Sed nihil mutare, Lectorem vero monere volui. Æ. P.*

Omnis Mens eſt intellectualis, & quæ ſunt ante ipſam, & poſt ipſam, *eodem modo ſunt intellectualia*. Nam illa quidem, quæ ſunt poſt ipſam, ſunt per cauſam. Illa verò, quæ ſunt ante ipſam, ſunt per communionem. Eadem tamen eſt Mens, & intellectualem eſſentiam eſt-ſortita. * * * omnia. Et quæ per cauſam erunt, & quæ per communionem. Etenim unum-quodq; ut naturâ-comparatum-eſt, ita particeps-eſt præſtantiorum: Sed non ut illa ſunt illa.

Πᾶς νοῦς νοερός ἐστι, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ μετ' αὐτόν. τὰ μὲν γάρ ἐστι καθ' αὐτίαν, ὅσα μετ' αὐτόν. τὰ δὲ κατὰ μέθεξιν, ὅσα πρὸ αὐτοῦ. νοῦς δὲ ὁ αὐτὸς ἐστι, καὶ νοερὰν ἔλαχεν οὐσίαν. * * * * πάντα. καὶ ἃ καθ' αὐτίαν ἔσται, καὶ ἃ κατὰ μέθεξιν. καὶ γὰρ ἕκαστον, ὡς πέφυκεν, οὕτω μετέχει τῶν κρειττόνων, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐκεῖνα ἐκεῖνα ἐστιν.

ιϛ'. [l.ή] πᾶς γὰρ αὐτοπάτως ὑπὸ πάντων μετέχεται. μετέχει γὰρ, ἀλλὰ ἄλλως. καπὰ τὴν ἰδιότητα ἄρα τῶν μετεχόντων, καὶ δύναμιν αἱ μέθεξις. νοερῶς ἄρα ἐστὶ τὰ μετ' αὐτό. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ μεθ' αὐτὸν νοερῶς ἐστιν. οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐστὶν, οὐδὲ ἐκεῖνα ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ τὰς αἰτίας τὰς ἐκείνων. ἔστι πάντων τῶν ὄντων αἴτιος.

Τὸ δὲ εἶναι αὐτὸ νοερὸν, καὶ τὰ αὐτοῦ ἄρα νοερῶς ἔχει τῶν πάντων. ὥστε πάντα νοερῶς ἔχει πᾶς νοῦς, καὶ τὰ μετ' αὐτὸν, καὶ τὰ μεθ' αὐτόν. ὡς οὖν τὰ νοητὰ νοερῶς ἔχει πᾶς, οὕτω καὶ τὰ αἰσθητὰ νοερῶς.

Prop.

Πᾶς νοῦς, τῇ νοῆσει ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτὸν, καὶ ἡ ποίησις ἐν τῇ νοήσει, καὶ ἡ νόησις ἐν τῷ ποιεῖν.

Εἰ γὰρ νοητόν ἐστι, καὶ νοῦς ταὐτόν ἐστι, καὶ τὸ εἶναι ἑκάστου τῇ νοήσει τῇ ἐν ἑαυτῷ.

Ποιεῖ δὲ ἀ ποιεῖ τῷ εἶναι, καὶ παρέχει καὶ τὸ εἶναι, ὅ ἐστι, καὶ τῇ νοήσει αὐ παράγει τὰ παραγόμενα. Τὸ γὰρ εἶναι, καὶ τὸ νοεῖν, ἓν ἄμφω. καὶ γὰρ ὁ νοῦς, καὶ πᾶν τὸ ὂν, τῷ ἐν αὐτῷ. ταυτόν. εἰ οὖν ποιεῖ τῷ εἶναι, τὸ δὲ εἶναι, νοῆσίς ἐστι, ποιεῖ τῷ νοεῖν. καὶ ἡ νόησις ἡ καθ' ἐνέργειαν, ἐν τῷ νοεῖν. τοῦτο δὲ τῷ εἶναι ταυτόν. τὸ δὲ εἶναι ἐν τῷ ποιεῖν. τὸ γὰρ ἀκινήτως ποιοῦν, τὸ εἶναι.

Prop.

Πᾶς νοῦς ὑπὸ τῶν καθ' οὐσίαν, ἅμα καὶ ἐνέργειαν νοερῶν, μετέχεται πρώτως. ἀνάγκη γὰρ ἢ ὑπὸ τούτων, ἢ ὑπ' ἄλλων, τῶν νοερὰν μὲν ἐχόντων τὴν οὐσίαν, μὴ ἀεὶ δὲ νοούντων.

Ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων ἀδύνατον. καὶ γὰρ ἡ ἐνέργεια ἀκίνητος. καὶ ὑφ' ὧν ἄρα μετέχεται, ταῦτα ἀεὶ μετέχει τῆς νοερᾶς ἐνεργείας, ἀεὶ νοερὰ τὰ μετέχοντα ποιούσης. τῷ γὰρ αἰωνίῳ τῆς ἐνεργείας, τὸ ἐν μέρει νῦν δὲ χρόνου τὴν ἐνέργειαν ἔχον, ἀσύνδετον.

Profectò enim pariter ab omnibus *unumquodq;* participaretur. Participat enim *unumquodq; alia*: sed aliter *hoc*, *aliter illud*. Ergo per ipſorum participantium proprietatem, & poteſtatem ipſæ participationes, *& communiones ſunt*. Intellectualiter igitur in ipſa Mente *ſunt ea*, quæ ſunt ante ipſam. Quinetiam ea, quæ ſunt poſt ipſam *Mentem* intellectualiter ſunt. Non enim ex ipſis *cauſarum* effectis ſunt, *nec inde pendent*, nec illa habet *Mens* in ſe-ipſa: ſed ipſas illorum cauſas. *Mens* igitur propter *ſuum* eſſe, *rerum* omnium eſt autor.

Ipſum verò *Mentis* ipſius eſſe, intellectuale *eſt*, ergo & ipſas *rerum* omnium cauſas intellectualiter habet. Quamobrem omnis Mens omnia intellectualiter habet, & ea, quæ ſunt ante ipſam, & ea, quæ ſunt poſt ipſam. Ut igitur omnis *Mens*, ipſa mente-percepta intellectualiter habet, ſic etiam ipſa ſenſilia intellectualiter *habet*.

CLXXIII.

OMnis Mens per ipſam Mentis-perceptionem, *per intelligentiam*, *& cognitionem*, conſtituit ea, quæ ſunt poſt ipſam, & ipſa effectio *eſt* in ipſa mentis perceptione, *intelligentia*, *& cognitione*, & ipſa mentis perceptio, *intelligentia*, *& cognitio*, *eſt* in ipſa effectione.

Si enim ipſum mente-perceptum, & ipſa Mens eſt idem, *ergo* & ipſum eſſe unius cujuſque per ipſam mente perceptionem, *& intelligentiam* in ſe-ipſo *inexiſtens*, *erit idem cum ipſa Mente*.

Facit verò *Mens* ea, quæ facit, per ipſum Eſſe, & producit per ipſum Eſſe, *illud*, quod eſt, *quare* & per ipſam mente-perceptionem, *per intelligentiam*, *& cognitionem*, *ea* producet, quæ producuntur. Nam ipſum Eſſe, & ipſum mente-percipere, ambo *ſunt* unum. Etenim Mens, & omne Ens, quod eſt in ſe-ipſo, idem eſt. Si igitur *Mens* facit, *& agit* per ipſum Eſſe, ipſum verò Eſſe, eſt mente-percipere, *Mens igitur* per ipſum mente-percipere facit, *& agit*. Et ipſa mente-perceptio, quæ per actionem *eſt*, in ipſo mente-percipere *eſt*. Hoc verò eſt idem cum ipſo Eſſe. Ipſum verò eſſe eſt in ipſo facere, *& agere*. Quod enim immobiliter facit, *& agit*, *eſt* ipſum Eſſe.

CLXXIV.

OMnis Mens ab illis, quæ per eſſentiam, ſimul & *per* actionem ſunt intellectualia, primò participatur. Neceſſe enim *eſt omnem Mentem participari* vel ab his, *quæ dicta ſunt*, vel ab aliis, quæ intellectualem quidem eſſentiam habent: ſed non ſemper mente percipiunt *ea*, *quæ ſunt in rerum natura*.

Sed ab illis *Mentem participari*, *eſt* impoſſibile. Etenim ipſa Mentis actio eſt immobilis. A quibus igitur *ipſa Mens* participatur, hæc etiam ſemper participant intellectualem actionem, quæ ſemper intellectualia facit ea, quæ participant *ipſam*. Quod enim in aliqua temporis parte *ſuam* actionem habet, cum actionis æternitate conjungi non poteſt.

Ut au-

Ut autem in ipsis essentijs, sic etiam in ipsis actionum immutationibus, & *varietatibus*, inter omnem æternam actionem, & illam, quæ in aliquo tempore est perfecta, est illa, quæ in omni tempore perfectionem habet. Nusquam enim ipsi *rerum* progressus immediatè fiunt: Sed per cognata, & similia, & secundum ipsas hypostases, & *rerum naturas*, & ipsas actionum perfectiones.

Pariter igitur omnis Mens ab illis primo participatur, quæ in omni tempore *res, earumq; naturas* mente-percipere possunt, & semper mente-percipiunt, quamvis in tempore, non autem ab-æterno, *nec in æternum sit* ipsa mente-perceptio. Ex hoc igitur perspicuum *est*, quod nullo modo fieri possit, ut anima, quæ *res* aliquando mente-percipit, aliquando Mentem proximè non participet.

CLXXV.

OMnes intellectuales formæ sunt & aliæ in alijs, & una-quæq; per se, & *separatim*. Si enim omnis Mens *est* individua, & ipsa multitudo, quæ est in ipsa *Mente*, propter intellectualem *q.d.* individuitatem, *i. e. expertem-partium-rationem*, in Uno omnia, & illa, quæ sunt partium-expertia, & *individua*, inter-se sunt-unita. ** omnia per omnia pervaduut.

Si verò sine materia, & sine-corpore *sunt*, *ergo* sunt in confusa inter se, & separatim, *i. e. alia cum alijs non confunduntur: sed singula manent separata. Nam* unum-quodq; suam puritatem conservans, manet *illud ipsum*, quod est.

Ipsam verò non-confusam intellectualium formarum rationem indicat ipsa unius-cujusq; discretè, *separatumq; res* participantium privata communio. Nisi enim ea, quæ participantur, discreta-essent, & alia ab alijs essent separata, neq; illa, quæ participant ipsorum unum quodq;, discretè participarent *alia*: Sed in ipsis deterioribus esset multo magis indiscreta confusio, quia secundùm ordinem essent deteriora.

Unde nam enim fieret discretio, si illa, quæ constituunt, & perficiunt ipsa, essent indiscreta, & confusa? Rursus verò ipsam unitam formarum rationem ipsa ipsius continentis partium-expers hypostasis, & uniformis essentia manifestè-demonstrant.

Quæ enim in individua, & uniformi ratione *suam* essentiam habent, in eodem individuè sunt, & *sine partibus in eadem re subsistunt*. Quomodo enim partiri-posses id, quod est partium-expers, & Unû? *Quomodo divideres id, quod est individuum, & tantum Unum? Hæc enim* simul sunt, & inter se tota per tota sine-ullo-intervallo pervadentia.

Non enim intervallo-diremptû *est* illud, quod *res aliquas* continet, & aliud quidem *non est* in hoc, ut in eo, quod separatû-est-intervallo *aliquo*, aliud verò, alibi *est*: sed simul omne *est* in eo, quod est partium-expers, *individuum*, & Unum. Quamobrē etiã omnes intellectuales formæ *sunt* inter se conjunctiæ & inter sunt etiam unitè, *conjunctè*, & separatim una-quæq;, & discretè. Si quis verò præter istas demonstrationes, exemplis etiam indigeat, theore-

Μεταξὺ δή, ὥσπερ ἐν ταῖς οὐσίαις, οὕτω δὴ καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐνεργιῶν ἐξαλλαγαῖς, τῆς αἰωνίου πάσης ἐνεργείας, καὶ τῆς ἐν ἅπαντι χρόνῳ πλείας, ἡ μὲν πᾶσα τὸν χρόνον ἔχουσα τὸ πλεῖον. οὐδαμοῦ γὰρ αἱ προόδοι γίνονται ἀμέσως, ἀλλὰ διὰ τῶν συγγενῶν, καὶ ὁμοίων, κατὰ τὰς ὑποστάσεις, καὶ τὰς τῶν ἐνεργιῶν πλειότητας.

Ὡσαύτως πᾶς ἄρα νοῦς ὑπ' ἐκείνων μετέχεται πρώτως, τῶν μὲν πᾶσα χρόνον νοεῖν δυναμένων, καὶ ἀεὶ νοούντων, οὐ μὲν καθ' χρόνον, ἀλλὰ μὴ αἰωνίως ἡ νόησις. ἐκ δὴ τούτου φανερὸν, ὅτι ψυχὴ ποτὲ νοοῦσα, ποτὲ δὲ μὴ νοῦ παρόντος μετέχειν ἀδύνατον.

Ροή.

Πάντα τὰ νοερὰ εἴδη, καὶ ὂν ἀλλήλοις ἐστὶ, καὶ καθ' αὐτὸ ἕκαστον. εἰ γὰρ ἀμέριστος μὲν πᾶς νοῦς, καὶ ἑνωμένων διὰ τὸ νοερὸν ἀμέριστον τὸ ἐν ἑαυτῷ πλῆθος, ἐν ἑνὶ πάντα, καὶ ἀμερῆ. ἑνοῦται ἀλλήλοις. ***** φοιτᾷ πάντα διὰ πάντων.

Εἰ δὲ ἄυλος *** καὶ ἀσωμάτως, ἀσύγχυτα ἐστι πρὸς ἄλληλα, καὶ χωρὶς, ἕκαστον φυλάττον τὸν ἑαυτοῦ καθαρότητα, μένοντ ὅ ἐστι.

Δηλοῖ δὲ τὸ μὲν ἀσύγχυτον τῶν νοερῶν εἰδῶν, ἡ τοῦ κάστου διακεκριμένως μετεχόντων ἰδιάζουσα μέθεξις. εἰ μὴ γὰρ τὰ μετεχόμενα διεκέκριτο, καὶ οὐ χωρὶς ἀλλήλων. οὐδ' ἂν τὰ μετέχοντα αὐτῶν ἕκαστον, μετεῖχε διακεκριμένως, ἀλλ' οὐ πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς καταδεεστέροις ἀδιάκριτος ἂν εἴη σύγχυσις, ὑστερεῖν οὖσι τῆς τάξεως.

Πόθεν γὰρ ἂν ἐγένετο διάκρισις, τῶν ὑφισταμένων αὐτὰ, καὶ πλησίων, ἀδιακρίτων ὄντων, καὶ συγκεχυμένων; τὸ δὲ αὖ οὐ νοούμενον τῶν εἰδῶν, ἢ δ' ἀδιάκριτος ἀμερὴς ὑπόστασις πκμηλεῖται, καὶ ἑνοειδὴς οὐσία.

Τὰ γὰρ ἐν ἀμερεῖ, καὶ ἑνοειδεῖ τὴν ὕπαρξιν ἔχοντα, ἐν τῷ αὐτῷ ἀμερίστως ὄντα. πῶς γὰρ ἂν μερίσαις τὸ ἀμερὲς, καὶ τὸ ἕν; ὁμοῦ ἐστι, καὶ ἐν ἀλλήλοις ὅλα δι' ὅλων φοιτῶντα ἀδιαστάτως.

οὐ γὰρ διαστατὸν τὸ ἀδιάχυτον, καὶ ὡς ἐν διαστατῷ, τὸ μὲν, ἐν τῳδὶ, τὸ δὲ, ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἅμα ἐν τῷ ἀμερεῖ, καὶ ἑνὶ πᾶσι. ὥστε καὶ ἐν ἀλλήλοις πάντα ἄρα τὰ νοερὰ εἴδη, καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ καὶ ἑνωμένως, καὶ χωρὶς ἕκαστον διακεκριμένως. εἰ δέ τις ὅπλοις ἡμᾶς ἀποδύεται, καὶ παραδειγμάτων δέεται,

τὰ θεωρήματα νοήτω τῷ ἐν μιᾷ ψυχῇ. ἃ δὴ πάντα ἐν τῇ αὐτῇ ἑνῶσι * * * οὐσίᾳ, καὶ ἑνῶσιν ἀλλήλοις. τὸ γὰρ ἀμέριστος, οὐ τοπικῶς ἔχει τὸ ἐν αὑτῷ, ἀλλ' ἀμερίστως, καὶ ἀδιαστάτως. καὶ ἑνῶσι, καὶ ἀδιακένετον. πάντα ἀολικερινῶς ἡ ψυχὴ προάγει. καὶ χωρὶς ἕκαστον, μηδὲν ἑφέλκουσα ἀπὸ τῶν λοιπῶν. ἃ (εἰ μὴ διεκέκριτο ἀεὶ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο εἶδος) οὐδὲ αὐτὴ ἐνέργεια διέκρινε τῆς ψυχῆς.

mata consideret, quæ sunt in una anima. Quæ omnia profectò in eâdem *anima sunt* revera, *idque* per essentiam, & inter-se sunt unita. Quod enim est expers magnitudinis, non localiter habet ea, quæ sunt in ipso: sed individuè, & sine-omni-intervallo, & unitum est, & discretum est. Omnia enim anima purè producit, & separatim unumquodque, nihil à reliquis attrahens: *ad se ipsum*, quæ (nisi semper propter *suum* habitum *anima* discreta esset) ne ipsa quidem actio discerneret, *ac separaret* ab anima.

Ροϛ'.

Πᾶς νοῦς, πλήρωμα ὢν εἰδῶν, ὁ μὲν, ὁλικωτέρων, ὁ δὲ, μερικωτέρων ἐστὶ περιεκτικὸς εἰδῶν. καὶ οἱ μὲν ἀνωτέρω νόες, ὁλικώτερον ἔχουσιν, ὅσοι μερικώτερον οἱ μετ' αὐτούς. οἱ δὲ καταδεέστερον, μερικώτερον, ὅσοι ὁλικώτερον οἱ πρὸ αὐτῶν. οἱ μὲν γὰρ ἀνώτεροι, δυνάμεσι χρῶνται μείζοσιν, ἐνειδέστεροι τῶν δευτέρων ὄντες. οἱ δὲ καταδεέστερον πληθυόμενοι μᾶλλον, ἐλαττοῦσι τὰς δυνάμεις, ἃς ἔχουσι. τὰ γὰρ τῷ ἑνὶ συγγενέστερα, τῷ πρόσω προϊοῦσι μειοῦται τῇ δυνάμει, τὰ μετὰ πολὺ τῆς ὑπεροχῆς. καὶ τὰ μὲν ἑνὸς πορρώτερον, ἔμπαλιν.

CLXXVI.

OMnis mens, cum sit formarum complementum, alia quidem, universaliores, alia verò, particulariores formas continet. Et illę quidem superiores mentes, universaliùs habent *ea*, quæcunq; particularius *habent Mentes* illæ, quæ sunt post ipsas *superiores Mentes*. Inferiores verò, particulariùs *habent ea*, quæcunque universaliùs *habent illæ Mentes*, quæ sunt ante ipsas. Nam superiores quidem, facultatibus utuntur majoribus, quia sunt Uni-similiores, quam secundæ *Mentes*. Inferiores verò, quia magis multiplicantur, minuunt illas facultates, quas habent. Quæ enim per cognationem cum Uno *sunt* conjunctiora, *& quæ propiùs ad Vnum accedunt*, per ipsam *numeri* quantitatem, contractâ facultate, ea, quæ sunt post hæc, extollunt. Et ea, quę ab Uno longiùs *distant*, *quæ ab Vno sunt remotiora*, contrà *se habent*.

Δυνάμεις οὖν οἱ ἀνωτέρω πεφυκότες μείζονα, πληθος δὲ ἔλαττον, δι' ἐλαττόνων, κατὰ τὸ ποσὸν εἰδῶν, πλείω παράγουσι, διὰ τὴν δυνάμιν. οἱ δὲ μετ' ἐκείνους, διὰ πλειόνων, ἐλάττω. κατὰ τὴν δυνάμιν οὖν ἔλαμψιν ἐκεῖνοι δι' ἐλαττόνων πλείονα παράγουσιν, ὁλικώτερα ἐν αὐτοῖς εἶδη.

Illæ igitur superiores *Mentes*, cùm majorem facultatem *in se*, primò loco statuerint, multitudinem verò minorem *habeant*, per pauciora, propter ipsam formarum quantitatem, plura producunt, propter facultatem, *ac potestatem majorem*. Illæ verò *Mentes inferiores*, quæ sunt post illas *superiores*, per plura *producunt* pauciora. Propter igitur *majorem* facultatem illæ *superiores Mentes* per pauciora majorem illuminationem producunt, *quia sunt* universaliores in ipsis formæ.

Καὶ εἰ οἵδε διὰ πλειόνων ἐλάττονα, μερικώτερα τὰ ἐν τούτοις. ἐξ ὧν δὴ συμβαίνει τὰ καθ' ἕν εἶδος ἐκ τῶν ὑπερτέρων δοτὰ γινώμενα, διὰ πλείους ἰδέας * * * * παράγεσθαι.

Et si *Mentes* istæ per plura *producunt* pauciora, *formæ sunt* particulariores in istis. Ex quibus profectò contingit, *accidit*, ut ea, quæ per unam formam à superioribus procreantur, per plures ideas, formásque producantur.

Καὶ ἔτι πάλιν τὰ διὰ πολλῶν, καὶ διακεκριμένων εἰδέων ὑπὸ τῶν καταδεεστέρων παραγόμενα, δι' ἐλαττόνων ὁλικωτέρων αὐτοῖς παράγεσθαι. καὶ τὸ μὲν ὅλον, καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς μετέχουσιν ἄνωθεν παραγίνεσθαι. τὸ δὲ μεμερισμένον, καὶ τὸ ἴδιον ἐκ τῶν δευτέρων.

Rursus autem ea, quæ per multas, & discretas formas ab inferioribus producuntur, per pauciora: *sed* universaliora, a superioribus produci poterunt. Et ipsum quidem universum, & commune omnibus iis, quæ participant *res aliquas, ad ea* supernè, *vel, à superioribus* advenire *dicemus*. Quod verò partitum & proprium est, à secundis *& inferioribus, ad res advenire dicemus*.

Ὅθεν οἱ δεύτεροι νόες, ταῖς τῶν ἰδίων μεριστέρεσι διακρίσεσι, διαπλαθρεύουσί πως, καὶ λεπτουργοῦσι τὰς τῶν πρώτων γεννήσεις.

Unde secundæ Mentes, per privatarum, *& propriarum facultatum* particulariores discretiones formant quodammodo, & subtiliter poliunt ipsas primarum *Mentium* formarum-procreationes.

Omnis

CLXXVII.

OMnis intellectualis forma *rerum* æternarum est fundatrix, & *sustentatrix*. Si enim omnis *forma* est æterna, & immobilis, per essentiam est immutabilium, & æternarum hypostaseôn, & *naturarum* causa: non autem earum, quæ fiunt, & corrumpuntur. Quamobrem omne, quod per intellectualem formam subsistit, est intellectuale æternum.

Etenim si propter ipsum Esse, omnes formæ producunt ea, quæ sunt post ipsas, ipsum verò Esse, semper eodem-modo se habet, & illa, quæ producuntur ab ipsis *formis*, eodem-modo se habebunt, & æterna erunt. Neq; igitur genera, quæ sunt in aliquo tempore, à causa formali *manantia* subsistunt, neq; ea, quæ corrumpendi-vim-habent, *vel potiùs, quæ corruptioni sunt obnoxia* quatènus corruptioni sunt obnoxia, formam habent intellectualem præexistentem. Essent enim corruptionis-expertia, & non-generata, si propter illas *præexistentes formas, suam* hypostasin, *atq; naturam* haberent.

CLXXVIII.

OMnis intellectualis numerus est-finitus. Si enim post ipsum est alia multitudo propter essentiam subjecta *superiori*. *** Et ita propius *** Quod verò propinquius *est* Uni, minus *est* etiam, quod attinet ad ipsam *numeri* quantitatem. Quod verò remotius est *ab Uno*, majus *est*.

Et intellectualis numerus *hoc modo* minor erit omni multitudine post ipsum *existente*. Non igitur infinitus est. Mentium igitur multitudo est-finita. Quod enim aliquo minus *est*, non *est* infinitum. Quoniam quod *est* infinitum, quatenus *est* infinitum, nullo minus *est*.

CLXXIX.

OMnis Mens ex tota, quod est partibus *constans* constet una-quæq; *Mens*, & cum alijs *Mentibus* unita-sit, & ab ipsis discreta sit. Sed illa quidem imparticipabilis Mens, *est* simpliciter tota, ut ea, quæ partes omnes universaliter habet in se *comprehensas*. Particularium verò *Mentium* una-quæque totum ut in parte *consistens* habet.

Sic autem omnia sunt particulariter. Si enim propter Unum omnia *sunt*, illud verò, quod est propter Unum, nihil aliud est, quam particulariter, ipsum igitur Totum sic est in uno quoq; horum particulariter, propter unum aliquod ipsorum particularium, quod in omnibus principatum-obtinet, *ab alijs* separatum, *ac definitum*.

CLXXX.

OMnis Mens, quæ participatur, vel est divina, quod ex Dijs pendeat, vel intellectualis tantũ. Si enim est divina, & imparticipabilis Mens primò, huic profecto cognata est non illa, quæ utroq; modo differt, & quod non sit divina, & quod non sit imparticipabilis. Quæ enim in his duobus sunt dissimilia, inter-se conjungi non possunt. Perspicuum igitur *est*, quod ipsum medium, partim quidem, est simile illi Menti, quæ primò est, partim verò, dissimile.

Ροζ'.

Πᾶς νοερὸν εἶδος, ἀϊδίων ἐστὶν ὑποστατικόν. εἰ γὰρ αὐτάνιόν ἐστι, καὶ ἀκίνητον πᾶν, ἀμεταβλήτων ἐστὶ καθ' οὐσίαν αἴτιον, καὶ ἀϊδίων ὑποστάσεων. ἀλλ' οὐ γινομένων, καὶ φθειρομένων. ἔστι πᾶν τὸ καθ' εἶδος νοερὸν ὑποστατόν, νοερὸν ἀϊδιόν ἐστι.

Καὶ γὰρ εἰ αὐτῷ τῷ εἶναι, πάντα τὰ εἴδη παράγει τὰ μὴ ὄντα, τὸ δὲ εἶναι αὐτὸν, [l. αὐτὸ] ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, καὶ τὰ παραγόμενα ἀπ' αὐτοῦ ὡσαύτως ἕξει, καὶ ἀΐδια ἔσται. οὔτε ἄρα τὰ γένη τὰ κατά τινα χρόνον, ἀπ' αὐτοῦ ὑφίσταται ἐνδηλαδὴ, οὔτε τὰ φθαρτικὰ, ἢ φθαρτὰ, εἶδος ἔχει νοερὸν προϋπάρχον. ἐῶ γὰρ αὐ ἄφθαρτα, καὶ ἀγώνητα, πρὸς ἐκεῖνα τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα.

Ροη'.

Πᾶς ὁ νοερὸς ἀριθμὸς πεπέρασται. εἰ γάρ ἐστι μετ' αὐτὸν ἄλλο πλῆθος κατ' οὐσίαν ὑφιστάμενον. καὶ οὕτως ἐλλείπω ***** τὸ δὲ ἐλλείπειν δύ' ἐστὶ, ἔλασσον καὶ κατὰ τὸ πρόσω. πλεῖον δὲ, τὸ πορρώτερον.

καὶ ὁ νοερὸς ἀριθμὸς, ἐλάσσων αὐ ἂν πασῶν δὲ μετ' αὐτὸν πληθυών. οὐκ ἄρα ἄπειρός ἐστι. πεπέρασται ἄρα τὸ πλῆθος τῶν νόων. τὸ γάρ τινος ἔλασσον, οὐκ ἄπειρον. διὸ τὸ ἄπειρον, οὐδενὸς ἔλασσον, ἢ ἄπειρον.

Ροθ'.

Πᾶς νοῦς ὅλος ἐστὶν, ὡς ἐκ μερῶν ὑποστὰς ἑκάστος, καὶ διῳκισμένη πρὸς ἄλλους, καὶ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος νοῦς, ἁπλῶς ὅλος, ὡς τὰ μέρη πάντα ὁλικῶς ἔχων ἐν ἑαυτῷ. τῶν δὲ μερικῶν ἕκαστος, ὡς ἐν μέρει τὸ ὅλον ἴσχει.

Καὶ οὕτω πάντα ἐστὶ μερικῶς. εἰ γὰρ καθ' ἓν πάντα, τὸ δὲ καθ' ἓν οὐδέν ἄλλο ἐστὶν, ἢ μερικῶς, τὸ ἄρα ὅλον οὕτως ἐστὶν ἐν ἑκάστῳ πάντων μερικῶς, καθ' ἕν τι τῶν μερικῶν, ὑπερεχόντων ἐν τοῖς πᾶσιν ἀφοριζόμενον.

Ρπ'.

Πᾶς ὁ μετεχόμενος νοῦς, ἢ θεῖός ἐστιν, ὡς θεῶν ἐξημμένος, ἢ νοερὸς μόνον. εἰ γάρ ἐστιν ὁ θεῖος, καὶ ἀμέθεκτος νοῦς πρώτως, τούτῳ δὴ που συγγενὴς ἐστιν οὐχ ὁ καθ' ἑκάτερα διαφέρων, καὶ τῷ μὴ εἶναι θεῖος, καὶ τῷ μὴ ἀμέθεκτος εἶναι. τὰ γὰρ καθ' ἕκαστα ἀνόμοια, ἀσύναπτα ἀλλήλοις. δῆλον δὴ οὖν ὅτι τῇ μὲν, ὅμοιόν ἐστι τὸ, [l. τῷ] πρώτως εἶναι νῷ, τὸ μέσον, τῇ δὲ, ἀνόμοιον.

Εἰ οὖν ἀμέθεκτόν ἐστι, καὶ οὐ θεῖον, ἡ μετεχόμενον, καὶ θεῖον, ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀμέθεκτον, θεῖον, ὡς τῷ ἑνὶ τῶν αἰτίων τάξιν ἐν τῷ πλήθει λαχόν. ἔστιν ἄρα τις νοῦς θεῖος, ἅμα καὶ μετεχόμενος. ἀλλὰ μὴν εἶναι * * * τῶν θείων ἑνάδων, ἀλλὰ νοητὰ μόνον. καθ' ἑκάστην γὰρ σειρὰν τὰ μὲν πρῶτα, καὶ τῇ ἑαυτῶν μονάδι συνημμένα, μετέχειν δυνατὰ τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένῃ τάξει συνεχῶς. τὰ δὲ πολλοστὰ, ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς μονάδος, οὐκ εἴα τ' ἐστιν ἐκείνων ἐξῆφθαι. ἔστιν ἄρα καὶ νοῦς νοερὸς μόνον, ὁ μὲν, κατὰ τὴν ἰδιότητα τὴν νοερὰν ἱσάμενος, διὰ δὲ τῆς ἑαυτοῦ μονάδος ἔχει κατὰ ἀμέθεκτον. ὁ δὲ, κατὰ τὴν ἕνωσιν, διὰ δὲ τῆς μετεχομένης μονάδος ὑπόδεξαιτο.

Προτ.

Πᾶς νοῦς μετεχόμενος, ὑπὸ ψυχῶν μετέχεται θείων. εἰ γὰρ ἡ μέθεξις ἐξομοιοῖ τῷ μετεχομένῳ τὸ μετέχον, καὶ συμφυεῖς ἀπεργάζεται, δῆλον δὴ ὅτι θεῖαι εἶναι ψυχὰς ἀνάγκη τὰς τοῦ θείου νοῦ μετεχούσας, καὶ ὡς θεῖον νοῦν ἀντιλαμβάνειν. καὶ διὰ μέσου τοῦ νοῦ τῆς ἐν αὐταῖς θεότητος μετέχειν. ἡ γὰρ θεότης συνέζευξε τῷ νοερῷ τῷ μετεχομένῳ αὐτοῦ ψυχὰς, καὶ συνδεῖ τῷ θείῳ τὸ θεῖον.

Προβ.

Πᾶς νοῦς μετεχόμενος μὲν, νοερὸς δὲ μόνον ὤν, μετέχεται ὑπὸ ψυχῶν, οὔτε θείων, οὔτε νοερῶν, κατ' οὐσίας ἐν μεταβολῇ γινομένων. οὔτε γὰρ θεῖαι ψυχαί εἰσιν αἱ τοιαῦται, οὐδὲ νοερὰ μετέχουσαι. θεῶν γὰρ ψυχαὶ διὰ νοερὰ μετέχουσιν, ὡς δέδεικται πρότερον. οὔτε αἱ μεταβολῆς δεκτικαί. πᾶς γὰρ νοῦς ὑπὸ τῶν κατ' οὐσίαν αἰεί, καὶ κατ' ἐνέργειαν νοερῶν μετέχεται. καὶ γὰρ τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν ἔμπροσθεν.

Προγ. Περὶ ψυχῆς.

Πᾶσα ψυχὴ, ἢ θεία ἐστὶν, ἢ μεταβάλλουσα διὰ νοερὰ εἰς οὐσίαν, ἢ μεταξύ πώς τῶν αἰεὶ μενόντων, καὶ ἀδεεστέρα τῶν θείων ψυχῶν. αἱ μὲν γὰρ θεῖοι νοῦς ὑπὸ θείων μετέχεται ψυχῶν, ὁ δὲ νοερὸς μόνον, ὑπὸ τῶν μήτε θείων, μήτε μεταβολῆς δεκτικῶν, διὰ νοήσεως εἰς ἄνοιαν. ἔνιαι δὲ καὶ πῦρ πάσχουσι, καὶ ποτὲ μὲν νοοῦσαι, ποτὲ δὲ μή. Φανερὸν ὅτι τρία γένη τῶν ψυχῶν εἰσί. καὶ πρῶτα μὲν, αἱ θεῖαι. δεύτερα δὲ, τῶν μὴ θείων, αἱ αἰὶ νοῦ μετέχουσαι. τρίτα δὲ, αἱ ποτὲ μὲν, εἰς νοῦν, ποτὲ δὲ, εἰς ἄνοιαν μεταβαλλουσαι.

Προδ.

Πᾶσαι μὲν ψυχαὶ, θεοί εἰσι ψυχικῶς. πᾶσαι δὲ αἱ διὰ νοεροῦ μετέχουσαι νοῦ, θεῶν

Si igitur imparticipabile est, & non divinum, vel si participatur, & est divinum, ergo omne imparticipabile est divinum, ut id, quod Uni proportione respondentem ordinem in multitudine est sortitum. Erit igitur quædam Mens divina, simul & quæ participatur. Sed tamen esse * * * divinarum Unitatum: sed mente-percipientia tantùm. Nam in una-quaq; serie, illa quidem, quæ prima sunt, & quæ cum sua Unitate sunt conjuncta, participare possunt ea, quæ proximè sunt in superiore ordine. Quæ verò multesima sunt, à principali Unitate *manentia*, ex illis pendére non possunt. Est igitur & Mens intellectualis tantum, una quidem, propter intellectualem proprietatem subsistens, quam à sua Unitate, & ab imparticipabili *Mente manentem* habet. Altera verò, propter unionem, quam susceptt ab Unitate, quæ participatur.

CLXXXI.

OMnis Mens, quæ participatur, à divinis animabus participatur. Si enim ipsa participatio simile-facit illi - quod participatur, illud, quod participat, & *ipsi* cognatum efficit, perspicuum profectò *est*, quod necesse est, animam esse divinam, quia divinæ Mentis est-particeps, & ex divina Mente pendet, & *necesse est eam*, per mediam Mentem participem-esse Deitatis in ipsa *manentis*. Ipsa enim Deitas conjungit cum ipsa Mente animam participem ipsius *divinæ Mentis*, & divinum cum divino conjungit.

CLXXXII.

OMnis Mens, quæ participatur quidem: sed intellectualis tantum existit, ab animabus participatur, quæ neque sunt divinæ, neque Mens, & quę in ipsa mutatione fiunt amentia, *vel, quæ per ipsam mutationem, in amentiam mutantur*. Neque enim hujusmodi animæ sunt divinæ, neq; Mentis *sunt* participes. Deorum enim animæ per Mentem participant, ut ante demonstratum-est, neq; illæ, quæ mutationem admittunt, *divinæ sunt*. Omnis enim Mens ab illis, quæ per essentiam, & per actionem semper sunt intellectuales, participatur. Etenim hoc perspicuum *est* ex iis, quæ *dicta sunt* supra.

CLXXXIII. *De Anima.*

OMnis Animæ, vel est divina, vel est ea, quæ à Mente in amentiam mutatur, vel ea, quæ inter istas *Mentes* semper manet, interior verò *est* divinis Animabus. Si enim divina quidem Mens à divinis Animabus participatur, illa verò, quæ tantum intellectualis est, *participatur* ab illis, quæ neque divinæ sunt, neque mutationem recipiunt, *ergo* ab intelligentia, *& ab ipsa Mente fertur* ad amentiam. Sunt enim & *Animæ quædam*, quibus hoc accidit, & quæ modò quidem, mente-percipiunt, modò verò, non. *Ex iis igitur, quæ dicta sunt, est* perspicuum, tria esse Animarum genera. Et primæ quidem, *sunt* divinæ. Secundę verò, non divinarum *mentarum sunt*, quæ semper Mentem participant. Tertiæ verò, *sunt illæ*, quæ modò quidem, in Mentem, modò verò, in amentiam mutantur.

CLXXXIV.

OMnes quidem Animæ. Dii sunt animaliter, *s. e. secundum animarum naturam*. Omnes verò, quæ Mentis

Mentis intellectualis ſunt participes, Deorum famulæ ſemper *ſunt, & eorum ſectatrices*. Omnes verò, quæ mutationem recipiunt, *ſunt* aliquando ſectatrices Deorum *&, eorum famulæ*. Si enim aliæ quidè habent divinam lucem ſupernè *manantem*, *ac* illuceſcentem, aliæ verò, ſemper *aliquid* mente-percipiunt, aliæ verò, prefectionis iſtius aliquando ſunt participes, aliæ quidem, in ipſa Animarum multitudine ſubſiſtunt per-proportionem-reſpondentem Diis. Aliæ verò, ſemper Deos comitantur, propter Mentem, agentes ſemper, & ex divinis pendent Animabus, eam habentes ad ipſas rationem, *ac proportionem*, quam *habet* ipſum intellectuale ad ipſum divinum. Quæ verò *res aliquas* aliquando mente-percipiunt, & Deos ſequuntur, neque mentem ſemper eodem-modo participare, neque cum divinis Animabus ſemper verſari poſſunt. Quod enim aliquando Mentem-participat, nullo modo eum Diis ſemper conjungi poteſt.

CLXXXV.

OMnis Anima eſt incorporea eſſentia. Si enim cognoſcit ſe-ipſam, & id omne, quod cognoſcit ſe-ipſum, ad ſe ipſum revertitur, & id, quod ad ſe-ipſum revertitur, neque corporis eſt. *neque cum corpore ſic eſt conjunctũ, ut ex eo pendeat*, (omne enim corpus ad ſe revertendi facultate caret, *pro, Nullum enim corpus ad ſe revertendi facultate præditum eſt*) neq; à corpore *eſt* inſeparabile. Etenim id quod eſt à corpore inſeparabile, ad ſe-ipſum reverti non ſolet. Sic enim à corpore ſepararetur. Omnis igitur Anima, neque corporea eſt eſſentia, neque à corpore inſeparabilis. Verùm quòd *Anima* ſe-ipſam cognoſcat, perſpicuum *eſt ex iis, quæ dicta ſunt*. Si enim & illa cognoſcit, quæ ſunt ſupra ipſam, & ſe-ipſam naturaliter cognoſcit, multo magis per cauſas ipſam antecedentes, ſe-ipſam cognoſcit.

CLXXXVI.

OMnis Anima eſt expers-interitus, & corruptionis expers. Omne enim, quod quomodocunque diſſolvi, & perire poteſt, vel corporeum eſt, & compoſitum, vel in ſubjecto *ſuam* hypoſtaſin eſt-ſortitum, & illud quidem, quod diſſolvitur, ut ex multis exiſtens corrumpitur. Illud verò, quod in altero eſſe naturaliter-ſolet, quum à ſubjecto ſeparatur, deletum-abit in id, quod non eſt. Verùm Anima & incorporea eſt, & extra omne ſubjectum, in ſe-ipſa exiſtens, & ad ſeipſam revertens. Eſt igitur interitus, & corruptionis expers.

CLXXXVII.

OMnis Anima eſt & vita, & id, quod vivit. Id enim, cui adfuerit Anima, neceſſariò vivit. Et id, quod anima privatum-eſt, vitæ confeſtim indigens relinquitur, *atque deſeritur*. Vel igitur propter animam: ſed tantum propter aliquid aliud, *id vivere eſt* impoſſibile. Omne enim, quod participatur, vel ſe-ipſum, vel ſui ipſius aliquid ipſi participanti dat, *ac impertit*. Si verò neutrum patiatur, ne participabitur quidem. Anima verò participatur ab illo, cui præſens-adfuerit. Et illud animatum dicitur, quod eſt animæ particeps. Vel igitur vitam affert animatis, vel eſt vita, vel vivens tantùm, vel

ἐπ' ἐκεῖ ἀπ'. πᾶσαν δὲ ἀπὸ μετεχούσης ἀκίνητον, θεῶν ἐπακόλουθον. ἐπὶ γὰρ ἀπ' μὴν ἔχουσι τὸ θεῖον φῶς αὐτῶν ἐπλάμπει, ἀεὶ δὲ νοοῦσιν, ἀπ' δὲ, ποτὲ πρὸς μεταλαγχάνουσι τῆς πλείστης, ἀπ' μὲν, ἐν τῷ πλήθει τῶν ψυχῶν, ἀπ' ἄλλοις ἑαυτὰς θεοῖς. ἀπ' δὲ, ἀεὶ συνέπονται θεοῖς, κατὰ νοῦν ἐνεργοῦσαι ἀεὶ, καὶ τῶν θείων ἐξηρτημέναι ψυχῶν, τοῦτον ἔχουσαι πρὸς αὐτὰς λόγον, ἐν τῶν νοερῶν πρὸς τὸ θεῖον. ἀπ' δέ ποτε νοοῦσι, καὶ ἑπόμεναι θεοῖς, οὐκ ἀεὶ μετέχειν ἀεὶ ἀσύντους, οὐκ ἀεὶ ζῆς θείαις συνεπιφέρεσθαι ψυχαῖς ἀεὶ δυνάμεναι. τὸ γὰρ ποτὲ τοῦ μεταλαγχάνειν, οὐδεμίᾳ μηχανῇ θεοῖς ἀεὶ συνάπτεσθαι.

Ρπέ.

ΠΑσα ψυχὴ ἀσώματός ἐστιν οὐσία. εἰ γὰρ γινώσκει ἑαυτὴν, πᾶν δὲ τὸ ἑαυτὸ γινῶσκον, πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον, οὐκ ζώματός ἐστι (πᾶν γὰρ ζῶμα εἰς ἑαυτὸ πρὸς ἑαυτὸ) οὐκ ζώματος ἀχώριστον. καὶ γὰρ τὸ ζώματος ἀχώριστον οὐ πέφυκε πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφειν. χωρίζοιτο γὰρ ἂν τοῦ τοιούτου ζώματος. πᾶσα ἄρα ψυχὴ, οὐκ ζωματικὴ ἐστιν οὐσία, οὐκ ζώματος ἀχώριστος. ἀλλὰ μὴν ὅτι γινώσκει ἑαυτὴν, φανερόν. εἰ γὰρ καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτὴν γινώσκει, καὶ ἑαυτὴν πέφυκε γινώσκειν, πολλῷ μᾶλλον ἀπ' αἰτίων τῶν πρὸ αὐτῆς γινώσκουσα ἑαυτήν.

Ρπς.

ΠΑσα ψυχὴ, ἀνώλεθρός ἐστι, καὶ ἄφθαρτος. πᾶν γὰρ τὸ ὁπωσοῦν διαλυόμενον, καὶ ἀπολλύμενον δυνάμενον, ἢ ζωματικόν ἐστι, καὶ σύνθετον, ἢ ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ὑπάρχειν ἔλαχε. καὶ τὸ μὲν διαλυόμενον, ὡς ἐκ πολλῶν ὑπάρχον, φθείρεται. τὸ δὲ ἐν ἑτέρῳ εἶναι πεφυκὸς, τοῦ ὑποκειμένου χωριζόμενον, ἀφανίζεται εἰς τὸ μὴ ὄν. ἀλλὰ μὴν ἡ ψυχὴ καὶ ἀσώματός ἐστι, καὶ ἔξω παντὸς ὑποκειμένου, ἐν ἑαυτῇ οὖσα, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα. ἀνώλεθρός ἐστιν ἄρα, καὶ ἄφθαρτος.

Ρπζ.

ΠΑσα ψυχὴ, καὶ ζωή ἐστι, καὶ ζῶν. ᾧ γὰρ ἂν παραγένηται ψυχὴ, τοῦτο ζῆ ἐξ ἀνάγκης. Καὶ τὸ ψυχῆς ἐστερημένον, ζωῆς ὅλως ἄπορον λοιπὸν ἀπολείπεται. ἢ οὖν διὰ ψυχὴν ζῇ, ἢ δι' ἄλλο τι, καὶ οὐ διὰ ψυχήν. ἀλλὰ δι' ἄλλο μόνον, ἀδύνατον. πᾶν γὰρ τὸ μετέχόμενον, ἢ ἑαυτὸ, ἢ ἑαυτοῦ τι τῷ μετέχοντι δίδωσι. μηδὲν ἄρα ἔχον, οὐδὲ ἂν μετέχοιτο. ψυχὴ δὲ μετέχεται ὑπ' ἐκείνου, ᾧ ἂν παρῇ. καὶ ἔμψυχον ἐκεῖνο λέγεται, τὸ τῆς ψυχῆς μετέχον. ἢ οὖν ζωὴν ὑπάρχει τοῖς ἐμψύχοις, ἢ

ζωή ἐστι, ἡ ζῶν μόνον, ἢ τὸ συναμφω, ζωὴ ἅμα, καὶ ζῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ζῶν μόνον, οὐκέτι ἦ ζωὴ, ἔσται ἐκ ζωῆς, καὶ μὴ ζωῆς. οὐκ ἄρα γινώσκει ἑαυτὸν οὐσα ἐπιστρεφὲς πρὸς ἑαυτόν. ζωὴ γὰρ ἡ γνῶσις, καὶ τὸ γνωστικὸν, ἢ τοιοῦτον, ζῶν. εἰ οὖν τι ἐν αὐτῇ ἄζων ἐστὶ, τοῦτο οὐκ ἔχει καθ' αὐτὸ τὸν γινώσκειν δύναμιν. εἰ δὲ ζωὴ μόνον ἐστὶν, οὐκέτι μεθέξει τῆς νοερᾶς ζωῆς. τὸ γὰρ ζωῆς μετέχον, ζῶν ἐστι, καὶ οὐ ζωὴ μόνον, ἡ πρώτη, καὶ ἀμέθεκτος, ἡ δὲ μετ' ἐκείνην, ζῶν ἅμα, καὶ ζωή. ψυχὴ δὲ οὐκ ἔστιν ἡ ἀμέθεκτος ζωή. ἅμα ἄρα ζωή ἐστι, καὶ ζῶν ἡ ψυχή.

Ρκη'.

Πᾶσα ψυχὴ, αὐτόζως ἐστίν. εἰ γὰρ ἐπιστρεπτικὴ πρὸς ἑαυτὴν, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν πᾶν, αὐθυπαρκτόν τε, καὶ ἡ ψυχὴ ἄρα αὐθυπόστατος, καὶ ἑαυτῇ ὑφίστησιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ζωή ἐστι, καὶ ζῶν, καὶ ἡ ὕπαρξις αὐτῆς καὶ τὸ ζωτικόν. καὶ γὰρ οἷς αὐπαρξῇ, ζωῆς μεταδίδωσιν, αὐτῷ τῷ εἶναι. κἂν ἡ τὸ μετέχον ἀπεργάσηται, ὕδωρ ἔμψυχον γίνεται, καὶ ζῶν. *** καὶ προελομένης οὐδὲ λογισμῷ, καὶ κρίσει ζωοποιούσης. ἀλλ' αὐτῷ τῷ εἶναι, ὅ ἐστι, τῇ ζωῇ τῷ μεθεκτῷ χορηγούσης. τὸ ἄρα εἶναι αὐτῆς ταὐτὸν τῷ ζῆν. εἰ οὖν τὸ εἶναι παρ' ἑαυτῆς ἔχει, τοῦτο δὲ τῷ ζῆν ταὐτὸν, καὶ ἔχει καὶ οὐσίαν τὸ ζῆν, καὶ τῇ ζωῇ αὐ ἑαυτῇ παρέχει, καὶ παρ' ἑαυτῆς ἔχει. εἰ δ' οὕτω, αὐτόζως αὐ εἴη ἡ ψυχή.

Ρκθ'.

Πᾶσα ψυχὴ, μέση τῶν ἀμερίστων ἐστὶ, καὶ τῶν περὶ τοῖς ζώμασι μερισῶν. εἰ γὰρ αὐτόζως ἐστὶ, καὶ αὐθυπόστατον, καὶ χωριστὴ ἔχει ζωμάτων τὴν ὕπαρξιν, ἐξήρηται κρίττων οὖσα τῶν μερισῶν πάντων περὶ τοῖς ζώμασιν. ἐκείνων γὰρ ἀχώριστα πάντη τῶν ὑποκειμένων ἐστὶ, συμμεριζόμενα τοῖς μερισοῖς ὄγκοις. καὶ ἑαυτῶν μὲν ἐκφύλα, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀμερίας, σωθιαφύλα δὲ τοῖς ζώμασι, κἂν ἐν ζωαῖς ὑφεστήκῃ, οὐχ ἑαυτῶν ζωαὶ ἔνλα, ἀλλὰ τῶν μεταχόντων, κἂν ἐν οὐσίᾳ, καὶ ἐν ἰδέαις ὑπαρξῇ, οὐχ ἑαυτῶν ὄντα εἴδη, ἀλλὰ τῶν εἰδοποιουμένων. εἰ δὲ μὴ ταῦτα μόνον ἐστὶν, ἡ ψυχὴ οὐσία αὐθυπόστατος, καὶ ζωὴ αὐτόζως, καὶ γνῶσις ἑαυτῆς γνωστικὴ, καὶ χωριστὴ πάντα ταῦτα ζωμάτων, ἀλλὰ καὶ μετέχον ζωῆς. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ οὐσίας μετέχει. μετέχει δὲ καὶ γνώσεως ἀπ' ἄλλων αἰτίων. δῆλον δὴ ὅτι καταδεέστερα τῶν ἀμερίστων **** πληροῦται. ἀλλὰ καὶ οὐσίας,

utrumque-simul, vita simul,& vivens. Sed si quidem vivens tantùm est, non etiam verò vita, erit ex vita,& non vita. Non igitur cognoscit se-ipsam *anima*, neque revertitur ad se-ipsam. Nam ipsa cognitio *est* vita, & ipsa cognoscendi-facultas, quatenus *est* talis, *est quiddam* vivens. Si igitur in ipsa *cognitione* est aliquid vitæ-expers, hoc non habet per se cognoscendi facultatem. Si verò vita tantùm est, non amplius participabit intellectualem vitam. Quod enim vitam participat, vivens est, & non vita solum, illa prima,& imparticipabilis. Illa verò *vita*, quæ post illam *alteram est*, *est* simul vivens, & vita. Anima verò, non est illa imparticipabilis vita. Simul igitur anima est vita,& vivens.

CLXXXVIII.

OMnis anima per-se-vivens-est. Si enim ad se revertendi facultatem habet, omne verò, quod ad se revertendi facultate præditum est, per-se-subsistens est, ergò & ipsa anima per-se-subsistens *est*,& se-ipsam constituit. Quinetiam & vita est,& vivens, & ipsius essentia *est* per ipsam vitalem facultatem. Etenim quibus adfuerit *anima*, vitam *ipsis* impertit propter *suum* Esse. Et si illud, quod *animam* participat, aptum fuerit *ad animam participandam*, confestim animatum fit, & vivens *** Et cum *anima* ne ratiocinatione quidem ante participatur,& judicio vivificet, *ac animalia producat*: sed propter ipsum Esse, quod est, vitam ipsi participato, *vel potius ipsi participanti* suppeditet. Ergo ipsum ipsius *anima* Esse, est idem ac ipsum vivere. Si igitur *anima* ipsum Esse à se-ipsa habet, hoc verò idem est ac ipsum vivere,& per essentiam habet ipsum vivere, *ergo anima* & ipsam vitam sibi-ipsi præbebit,& à se-ipsa habebit. Si verò *desit* hoc, *ergo* per-se-vivens erit anima.

CIXC.

OMnis anima est media inter individua, & ea, quæ sunt in corporibus dividua. Si enim est per se-vivens,& per-se-subsistens, & essentiam à corporibus separatam habet, præstantior existens omnibus *rebus* dividuis, quæ sunt in corporibus, *ex iis* eximitur. Illa enim *corpora* sunt prorsus ab ipsis subjectis inseparabilia, quia cum ipsis dividuis ponderibus dividuntur. Et cum ex se quidem ipsis excesserint,& sua partium-individua-ratione, *q.d ex sua-ipsorum individuitate*, cum ipsis verò corporibus distant, *vel, quum distantiam, ac intervallum cum ipsis corporibus habent*, quamvis in *ipsis* vitis subsistãt, *tamen* non existunt sui-ipsorum vitæ: sed ipsorum participantium, & quamvis in essentia, & in formis insint, *tamen* non sui-ipsorum existunt formæ: sed eorum, quæ per-formam-sint constituta. Si verò non solùm hæc sunt, *ergo* anima est essentia per-se-subsistens,& vita per-se-vivens,& cognitio sui-ipsius-cognoscendi-facultatem-habens,& propter hæc omnia separabilis est à corporibus, quinetiam *est quiddam* particeps vitæ. Si verò *desit* hoc, *est quiddam* etiam essentiæ particeps. Est autem etiam particeps cognitionis propter alias causas. Perspicuum igitur *est*, quòd *hæc dividua*, *sunt* deteriora ipsis individuis. *** replentur: sed etiam essentia

si qui-

si quidem vita *replentur*. Perspicuũ enim *est indicium* animæ & ipsa imparticipabilis vita, & ipsa imparticipabilis essentia. Quòd autem etiam *sit* primò vitalis facultas, non est perspicuum. Si quidẽ, quatenus quidem *est* anima, *eatenus est* tota vita. Non quatenus verò *est* anima, *eatenus etiam anima* omnis cognitionem habet. Etenim quędam anima manens, & *existens* anima, ipsa Entia ignorat. Non igitur est primò ipsa cognoscendi facultas, neq; propter ipsũ esse cognitio est. Secundã igitur essentiam habet eorum, quæ primò sunt, & quæ propter ipsum Esse cognoscendi facultatem habent. Quoniam autem propter ipsum Esse *anima* ab ista cognitione separata est, non igitur individuorum est anima.

Demonstratum est autem, quod *anima* non dum est eorum, quæ circa ipsa corpora sunt dividua. Est igitur inter utrumque media.

CXC.

OMnis anima participabilis, essentiam quidem æternam habet, actionem verò, in tempore. Aut enim utrunq; erit æternum, aut utrumque in tempore. Vel alterum quidem, erit æternum. Alterum verò, in tempore. Sed neque utrunque est æternum. Erit enim individua essentia, & nihil differet ab intellectuali hypostasi, ipsa immobilis animæ natura per-se-mobilis. Neque utrunque in tempore. Esset enim generata solum, & neq; per-se-vivens, neque per-se-subsistens. Nihil enim eorum, quæ à tempore mensurantur, per essentiã *est* per-se-subsistens. Anima vero per-se-subsistens *est*. Quod enim per actione ad se revertitur, etiam per essentiam ad se revertendi facultate prędituṁ est, & à se-ipso progreditur. Restat igitur, ut omnis anima partim quidem sit æterna, partim quidem temporis particeps. Vel igitur *anima* per essentiam est æterna * * * vel contrà. Sed hoc est impossibile. Omnis igitur anima participabilis, essentiam quidem æternam habet, actionem verò, in tempore.

CXCI.

OMnis participabilis anima, est ex Entium numero, & prima eorum, quæ generata sunt. Si n. per essentiam est æterna, est verè Ens, propter ipsã substantiam, & semper Ens. Quod enim ævi particeps est, ipsius semper Esse particeps est. Si vero per actionem est in tempore, est generata. Omne enim quod temporis est particeps, & quod semper sit secundùm id, quod est in tempore prius, & posterius, & quod non simul est illud, quod est, totum generatum est. Sicubi igitur generata est omnis anima per actionem, prima erit eorum, quæ generata sunt. Quod enim omnino, *vel, ubique* generatum est, ab æternis *est* remotius.

CXCII.

OMnis anima proximè *manans* à Mente, subsistit. Si enim immutabilem habet essentiã, & æternam, ab immobili progreditur essentia. Quod enim à mobili progreditur essentia, propter *talem* essentiam omnia mutat. Immobilis igitur *est* omnis animæ causa. Si verò proximè *sit hæc*, à Mente perficitur, & admentem revertitur. Et si particeps est cognitionis, quã ipsa Mens suppeditat iis, quæ *cognitionem* participare possunt (omnis enim cognitio

ἄπ' ἐξ ζωῆς. δῆλον γὰρ ψυχῆς καὶ ἡ ἀμέθεκτος ζωὴ, καὶ ἡ ἀμεθεκτικὴ οὐσία. ἔτι δὲ καὶ τὸ πρώτως ζωικὸν, οὐκ ἔστι φανερόν. ἅπασ' καθὸ μὲν ψυχὴ, πᾶσα ζωή. οὐ καθὸ δὲ ψυχὴ. πᾶσα γνῶσιν ἔχει. καὶ γὰρ ἀγνοεῖ τὰ ὄντα ψυχή τις μένουσα ψυχή. οὐκ ἄρα πρώτως ἐστὶ γνωστικὸν, οὐδὲ αὐτὸ τοῦ εἶναι γνῶσις ἐστι. διαφέρει ἄρα τὸ οὐσίαν ἔχειν τῶν πρώτως, καὶ αὐτὸ τοῦ εἶναι γνωστικῶν. ἐπὶ δὲ πάσης τοῦ εἶναι διήρηται τῆς γνώσεως, οὐκ ἄρα τῶν ἀμερίστων ἐστὶν ἡ ψυχή. Δέδεικται δὲ ὅτι οὐδέπω πρὸς τοῖς σώμασι μερισταῖς. μεση ἄρα ἀμφοτέρων ἐστίν.

ρη'.

Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ, τὸ μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔχει, τὸ δὲ ἐνέργειαν, καὶ χρόνον. ἢ γὰρ ἀμφω αἰωνίως ἕξει, ἢ ἄμφω καὶ χρόνον. ἢ τὸ μὲν, αἰωνίως. τὸ δὲ, καὶ χρόνον· ἀλλ' οὐκ ἄμφω αἰωνίως. ἔστω γὰρ ἀμερὴς οὐσία, καὶ εὐδὲν οἰσίας τῆς νοερᾶς ὑπερέχουσα, ἡ ψυχῆς φύσις τὸ ἀκίνητον ἡ αὐτοκίνητος. οὐκ ἄμφω καὶ χρόνον. εἰ γὰρ αὖ γεννητὴ μένον, καὶ οὐκ αὐτοζως, οὐκ αὐθυπόστατος. οὐδὲν γὰρ τοῦτο χρόνου μετεσυμβάν, καὶ οὐσίαν αὐθυπόστατον. ἡ δὲ ψυχὴ αὐθυπόστατος. τὸ γὰρ καὶ ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον, καὶ καὶ οὐσίαν ἐπιστρεπτικόν ἐστι πρὸς ἑαυτὸ, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ πρωτον. λείπεται ἄρα. τὴν μὲν, αἰώνιον εἶναι ψυχὴν πᾶσαν, τὴν δὲ, χρόνου μετέχουσαν. ἢ οὖν καὶ οὐσίαν αἰωνίως ἐστι. * * * ἢ ἔμπαλιν. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον εἶναι. πᾶσα ἄρα ψυχὴ μεθεκτὸν, [l. μεθεκτὴ. τὸν] μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔλαχε, τὸν δὲ ἐνέργειαν, καὶ χρόνον.

ρηα'.

Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ. τῶν ὄντων ἐστὶ, καὶ πρώτη τῶν γεννητῶν. Εἰ γὰρ αἰωνίως ἐστι καθ' οὐσίαν. ὄντως ὄν ἐστι, καὶ τὸν ὑπάρξει, καὶ ἀεὶ ὄν. τὸ γὰρ αἰὼν μετέχον, τοῦ ἀεὶ εἶναι μετέλαχεν· εἰ δὲ καὶ ἐνέργειά ἐστιν ἐν χρόνῳ, γεννητὴ ἐστι. πᾶν γὰρ τὸ χρόνου μετέχον, γινόμενον ἀεὶ καὶ τὸ πρότερον, καὶ ὕστερον ἐν χρόνου. οὐχὶ ἅμα ὂ ἐστιν ὄν, ὅλον γεννητόν ἐστι. εἰ δὲ πᾶσα γεννητὴ ἐστι πᾶσα ψυχὴ καὶ ἐνέργειαν, πρώτη αὖ ἔσται τῶν γεννητῶν. τὸ γὰρ πάντῃ γεννητὸν, πρόρρωτάτω τῶν αἰωνίων.

ρηβ'.

Πᾶσα ψυχὴ πρόσεχῶς ἀπὸ νοῦ ὑφέστηκεν. εἰ γὰρ ἀμεταβλητον ἔχει τὴν οὐσίαν, καὶ αἰώνιον, ἀπὸ ἀκινήτου πρόεισιν οὐσίας. τὰ γὰρ ἀπὸ κινουμένης προϊὸν οὐσίας, πάντα μεταβάλλει καὶ τὴν οὐσίαν. ἀκίνητον ἄρα τὸ ψυχῆς πόσης αἴτιον. εἰ δὲ πρόσεχῶς, ἀπὸ νοῦ πλησιάζει, καὶ ἐπιστρέφεται πρὸς νοῦν. καὶ ἡ μετοχὴ τῆς γνώσεως, ἣν ὁ νοῦς δίδωσι τοῖς μετέχειν δυναμένοις (πᾶσα γὰρ γνῶσις ἀπὸ νοῦ πᾶσιν ἐστι

οἷς ἐστι, καὶ ἐξ οὗ ἡ δὲ πᾶσα ὑπισρέφεται πρὸς φύσιν, διὸ καὶ πρόοδον ἔχει καθ' οὐσίαν) πᾶσα ἄρα ψυχὴ ἀπὸ νοῦ προέισι.

ρλγ'.

ΠΑσα ψυχὴ πάντα ἔχει τὰ εἴδη, ἃ ὁ νοῦς πρώτως ἔχει. *** ὑποστάτης τῆς ψυχῆς, καὶ αἰτίᾳ τοῦ εἶναι ἀκινήτου ὤν· πασῶν ὁ νοῦς παράγει. δώσει * * τῇ ψυχῇ τὴν ὑφισαμένην τῶν ἐν αὐτῇ πάντων οὐσιώδεις λόγους. πᾶσι γὰρ τοῦ εἶναι ποιῶν, ὅ ἐστι πρώτως, πᾶσι τοῦ γινομένῳ δευτέρως μεταδίδωσι. τῶν νοερῶν ἄρα εἰδῶν ψυχὴ δευτέρως ἔχει τὰς ἐμφάσεις.

ρλδ'.

Πᾶσα ψυχὴ, πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα, παραδειγματικῶς μὲν, τὰ αἰσθητὰ εἰκονικῶς δὲ, τὰ νοητά. μέση γὰρ οὖσα τῶν ἀμερίστων, καὶ τῶν περὶ τὰ σώματα μεριστῶν, τὰ μὲν πρόσθεν, καὶ ὑφίσησι, τὰ δὲ ὕπερα προείσησι ἑαυτῆς, ἀφ' ὧν προελήλυθεν. ὧν μὲν οὖν αἴτια προϋπῆρχε, ταῦτα προείληφε παραδειγματικῶς. ἀφ' ὧν δὲ ὑπόστασιν ταῦτα, καὶ μεθέξιν ἔχει, καὶ εἰκόνας ὑφ' ἡμῶν τῶν πρώτων. τὰ μὲν ἄρα αἰσθητὰ πάντα καθ' αὑτὰν προείληφε, καὶ οὐ λόγους τῶν ὑλῶν ἀύλους, καὶ τῶν σωματικῶν ἀσωμάτους, καὶ τῶν διαστάσεων, ἀδιαστάτους ἔχει. Τὰ δὲ νοητὰ, εἰκονικῶς, καὶ τὰ εἴδη τὰ ἐκείνων, μεριστῶς μὲν, τῶν ἀμερίστων, πληθυσμένους δὲ, τῶν ἑνιαίων, αὐτοκινήτους δὲ, τῶν ἀκινήτων, ὑποδέδεκται. πάντα ἄρα ἐστὶ τὰ ὄντα, τὰ μὲν καὶ μεθέξιν, τὰ δὲ πρῶτα. τὰ δὲ παραδειγματικῶς, τὰ μετ' αὐτά.

ρλε'.

Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ, σώματι χρῆται ἀϊδίῳ πρώτῳ, καὶ ἀϊδίου ἔχεται τοῦ ὑποστάσεως, καὶ ἄφθαρτον. εἰ γὰρ πᾶσα ψυχὴ καθ' οὐσίαν ἐστὶν ἀϊδιος, καὶ ἀπὸ τοῦ εἶναι πρώτως ψυχοῖ τι τῶν σωμάτων * * * ἀμεταβλήτου. εἰ δὲ πῦρ τὸ ψυχούμενον ἀεὶ ψυχεῖται, καὶ ἀεὶ μετέχει ζωῆς. τὸ δὲ ἀεὶ ζῶν, πολλῷ πρότερον ἀεί ἐστι. τὸ δὲ ἀεὶ ὄν, αἰώνιον. τὸ ἄρα πρώτως ἐξημμένον ἑκάστης ψυχῆς, αἰώνιόν ἐστιν. ἀλλὰ μὲν πᾶσα μεθεκτὴ ψυχὴ, ὑπὸ ζώματος ἀϊδίου μετέχεται πρώτως, ἅτε καὶ μεθεκτὴ ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἀμέθεκτος, καὶ ἀπὸ τοῦ εἶναι ψυχοῖ τὸ μετέχον. πᾶσα ἄρα ψυχὴ μετεχομένη, ζώματι χρῆται πρώτῳ ἀϊδίῳ, καὶ ἀγωνήτῳ, καὶ ἀφθάρτῳ καὶ τῇ οὐσίᾳ.

ρλς'.

Πᾶσα ψυχὴ, οὐσία ἐστὶ ζωτικὴ, καὶ γνωστικὴ, καὶ ζωὴ οὐσιώδης, καὶ γνωστικὴ, καὶ ὡς γνῶσις οὐσία, καὶ ζωὴ, καὶ ἅμα ἐν αὐτῇ πάντα, τὰ οὐσιώδες, τὸ ζωτικὸν, τὸ γνωστικὸν, καὶ πάντα ἐν πᾶσι, καὶ χωρὶς ἕκαστον. εἰ γὰρ μέση τῶν ἀμερίστων

à Mente *manans*, est omnibus, quibus est, & in quod omnia revertuntur secundum naturam, ab hoc etiam progressum habent per essentiam) omnis igitur anima à Mente progreditur.

CXCIII.

OMnis anima omnes habet formas, quas ipsa Mens primò habet. *** *Mens* fundatrix, *sustentatrix*, *& conservatrix est* animæ, quia propter *suum* Esse est immobilis. Omnia Mens producit. Dabit *autem* animæ subsistenti *rerum* omnium in ipsa *comprehensarum* essentiales rationes. Omne enim, quod per *suum* Esse facit id, quod est primò, hoc ei, quod fit secundò, impertit. Anima igitur intellectualium formarum secundò habet ipsas emphases, *id est*, *tacitas vel potiùs*, *apertas significationes*.

CXCIV.

OMnis anima, est omnes res. Per ipsum enim exemplar *est omnes res* sensiles. Per similitudinem verò, *res* mente perceptæ. Cum enim media sit inter individua, & ea, quæ in ipso corpore sunt dividua, alia quidem producit, atq; constituit, ipsas verò causas sibi præposuit, ex quibus est progressa. Quorum igitur causa præexistit, hæc primò sumpsit per ipsum exemplar. Ex quibus verò subsistunt illa, per communionem *hæc* habet, & ut fœtus primorum. Omnia igitur sensilia, per causam primò sumpsit, & ipsas *rerum* materiatarum immateriatas rationes, & corporearum incorporeas, & intervallis-distinctarũ nullis intervallis-distinctas habet, Ipsa verò mente-percepta, per-similitudinem, & formas illorum dividuè quidem, eorum quæ sunt individua, multiplicatè verò, *vel*, *multipliciter* verò, eorum, quæ sunt singularia, Per-se-mobiliter verò, eorum, quæ sunt immobilia, suscepit Omnia igitur Entia est *anima*. *Et* illa quidem, quæ *sunt* per communionem *sunt* prima. Illa verò, quæ *sunt* per-ipsum-exemplar, *sunt* post ipsam *animam*.

CXCV.

OMnis anima participabilis, corpore utitur æterno primo, & æternam, ac incorruptam habente naturam. Si enim omnis anima per essentiã est æterna, etiam propter *suum* Esse primò animat aliquod corpus. *** immutabile.

Si verò illud, quod animatur, semper animatur, etiam semper particeps-est vitæ. Quod verò semper vivit, multo priùs semper est. Quod vero semper est, *illud est* æternum. Ergò illuo corpus, quod est primo animatum, & primò pendens ex unaquaq; anima, æternum est. Sed omnis quidem participabilis anima ab aliquo corpore, primò participatur, si quidem etiam participabilis est, non autem imparticipabilis, & per ipsũ Esse animat ipsum participans. Omnis igitur anima, quæ participatur, utitur corpore primo æterno & non-generato, & incorrupto secundùm ipsam essentiam. CXCVI.

OMnis anima est essentia vitalis, & cognoscendi-facultate-prædita, & vita essentialis, & cognoscendi facultate-prædita, & cognitio ut essentia, & vita, & simul in ipsa *sunt* omnia, ipsa essentialis-facultas, ipsa vitalis-vis, ipsa cognoscendi facultas, & omnia in omnibus, & unumquodq; separatim

ratim. Si enim est media inter individua, & formas illas, quæ circa ipsum corpus dividuntur, neq; adeò individua est, ut omnia intellectualia, neque adeò dividua, ut ea, quę sunt corpori-similia, *vel, quæ corporis speciem & formam habent.* Cum igitur in rebus corporeis divisæ sint essentiæ, & vitæ, & cognitiones, hęc in animabus sunt individuè, & unitè, & incorporeè, & simul omnia *sunt* propter materiæ-vacuitatem, & *q. d.* individuitatem, *i. e. partium-expertem-rationem.* Et cum in intellectualibus omnia per Unitatem sint, discreta sunt in animabus & divisa. Omnia igitur simul *sunt*, & separatim. Si autem simul, & in Uno omnia individua *sunt*, alia per alia mutuò pervadunt, & si separatim, rursus inconfusè divisa sunt, ita ut & per se *sit* unumquodq; & omnia in omnibus. Etenim in ipsa essentia * * * *Ergò* non omnis *anima* se-ipsam cognoscet. Si quidem essentia & vitâ, & cognitione privata est per se, & in ipsâ vitâ *est* ipsa essentia, & cognitio. Nam amens vita, & sine cognitione *existens*, materiatis convenit vitis, quæ neq; se ipsas cognoscere possunt, neq; sunt essentiæ puræ. Et cognitio, quæ est expers essentiæ, & vita carens, est ea, quæ per se non subsistit. Omnis enim cognitio etiam viventis est, & illius, quod essentiam per se sortitum est.

CXCVII.

OMne, quod temporis est particeps, semper verò movetur, periodis mensuratur. Quoniam enim tempore mensuratur, *ideò* & mensuram, & finè participat ipse motus, & secundùm numerum progreditur. Quoniam verò semper movetur, & hoc Semper, est æternum: sed temporale, *propterea* necesse *est hoc* uti periodis. Nam ipse quidem motus est mutatio quædam ab alteris in altera. Ipsa verò Entia finita sunt & multitudinibus, & magnitudinibus. His verò definitis, neq; per *viam* rectam, & infinitâ est ipsa transitio, neq; fieri potest, ut illud, quod semper movetur, *adeò* finitè transeat. Ab iisdem igitur ad eadem redibit illud, quod semper movetur, ut periodum faciat.

CXCIIX.

OMnis anima in-mūdo-versans, periodis utitur suæ vitæ, & in pristinum-statum-restitutionib. Si n. à tempore mensuratur, etiam transitivè agit, & ipsius est ipse perpetuus motus. Omne verò quod movetur, & quod temporis est-particeps, cum sit æternum, utitur periodis, & periodicè circumagitur in orbem, & ab iisdem *progrediens*, in eadem profecto *revertens* restituitur. Et omnis anima in mundo versans, motum habens, & agens in tempore, motuum periodos habebit, & in pristinum statum restitutiones, *ac reversiones ad idem, unde prius est progressa.* Omnis enim periodus æternorum *in pristinum locum-statumq; res* restituendi-facultate-prædita est.

CXCIX.

OMnis animæ periodus tempore mēsuratur. Sed aliarum quidem animarū periodus aliquo tempore mensuratur. Illa verò *periodus animæ* primæ, quę à tempore mensuratur, universo tempore *mensuratur.* Si enim omnes motus habent prius, & posterius, ergo & ipsæ periodi, & propterea temporis sunt-participes. Et illud quod omnes animarū periodos metitur, est ipsum tempus. Sed si quidem omnium *animarum* eædem essent periodi, & circa *res* easdem *versarentur*, etiam omniū *animarum* ide esset tempus. Si verò *sunt* aliæ aliarū *animarū in pristinum*

εἰσὶ, καὶ τῶν περὶ σῶμα μεριζομένων εἰδῶν, οὔτε ὅλως ἀμέριστός ἐστιν. ὡς τὰ νοερὰ πάντα, οὔτε ὅλως μεριστὴ. ὡς τὰ σωματικά. διῃρημένων δὲ ἐν τοῖς σωματικοῖς τὸ οὐσιῶν, καὶ ζωῶν, καὶ γνώσεων, ἀμέριστος ἐστὶν ἐν ψυχαῖς ἑαυτὰ, καὶ ἀδιαιρέτως, καὶ ἀσωμάτως, καὶ ὁμοῦ πάντα ἀφ' ἑνὸς αὐλίας, καὶ τῶν ἀμέρειαν. καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς πάντων καθ' ἕνωσιν ὅλων, ἀφικέσθαι ἐν ψυχαῖς, καὶ μεμέρισται πάντα ἅμα ὁμοῦ, καὶ χωρὶς. καὶ ὁμοῦ, καὶ ἐν ἑνὶ πάντα ἀμερῶς, διὰ ἀλλήλων προϊόντα, καὶ ἀχωρίστως, διῃρημένα πάλιν ἀσυγχύτως, ὥστε καὶ ἑφ' ἑαυτοῦ ἕκαστον. καὶ πάντα ἐν πᾶσι. καὶ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ * * * οὐ γνώσει] πάντα ἑαυτῶν. ἔστιν ἡ οὐσία καὶ ζωῆς, καὶ γνώσεως ἐσόμενα καθ' αὐτὸν, καὶ ἐν τῇ ζωῇ ἔστι οὐσία, καὶ ἡ γνῶσις. ἡ γὰρ ἄνους ζωὴ, καὶ ἀνόητος γνώσεως, τοῖς ἐν ὕλαις προσηκέσι ζωαῖς, ἃ μήτε γινώσκειν ἑαυτὰς δύναται], μήτε οὐσίαι εἰσὶν ἐιλικρινεῖς. καὶ ἡ γνῶσις ἡ ἀνόητος, καὶ ἄζωος, αὐτοπαθής. πᾶσα γὰρ γνῶσις καὶ ζωῆς ἐστι, καὶ οὐσία, [l. οὐσίας] καθ' αὐτὸ λαχοῦσα. ρλζ'.

Πᾶν τὸ χρόνου μετέχον, ἀεὶ ἦ κινούμενον, περιόδοις μετρεῖται. διότι μὲν γὰρ χρόνῳ μετρεῖται, καὶ μέτρου, καὶ ὅρου μεταλήψεται ἡ κίνησις, καὶ κατ' ἀριθμὸν πορεύεται. διότι δὲ ἀεὶ κινεῖται, καὶ τὸ ἀεὶ τοῦτο αἰώνιόν ἐστιν. ἀλλὰ χρονικόν. ἀνάγκη χρῆσθαι περιόδοις. ἡ μὲν γὰρ κίνησις, μεταβολή τις ἐστιν ἀφ' ἑτέρων εἰς ἕτερα. τὰ δὲ ὄντα ὡρισται καὶ πλήθεσι, καὶ μεγέθεσι. τούτων δὲ ὡρισμένων, ἄπειρον ἡ μεταβασίς ἐστιν, ἔστι τὸ ἀεὶ κινούμενον πεπερασμένως μεταβαίνειν δυνατόν. ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄρα ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἥξει τὸ ἀεὶ κινούμενον, ὥστε περιόδους. ρλη'.

Πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος, περιόδοις χρῆται τῆς εἰκείας ζωῆς, καὶ ἐπικαταστάσεσιν. εἰ γὰρ ὑπὸ χρόνου μετρεῖται, καὶ μεταβατικῶς ἐνεργεῖ, καὶ ἔστιν αὐτῆς ἡ ἀφικίνησις. τῶν δὲ τὸ κινούμενον, καὶ χρόνου μετέχον, ἀίδιον ὄν, χρῆται περιόδοις, καὶ περιοδικῶς αἰακυκλεῖται, καὶ ἐπικαθίσεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν. ἐπὶ τὰ αὐτὰ δηλονότι. καὶ πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος κίνησιν ἔχουσα, καὶ ἐνεργοῦσα κατὰ χρόνον, περιόδους τὰ τοῦ κινήσεων ἔχει. καὶ ἀποκαταστάσεις. πᾶσα γὰρ περιόδου τὰ ἰδίου, ἐπικαταστατική ἐστι. ρμ'.

Πᾶσα ψυχῆς περιόδος χρόνῳ μετρεῖται. ἀλλ' ἡ μὲν τῶν ἄλλων ψυχῶν περιόδος ἑνὶ χρόνῳ μετρεῖται. ἡ δὲ τοῦ πάντων ὑπὸ χρόνου μετρουμένης, τῷ σύμπαντι χρόνῳ. εἰ γὰρ πάσαις αἱ κινήσεις τὸ πρότερον ἔχουσι, καὶ τὸ ὕστερον, καὶ αἱ περιόδοι ἄρα, καὶ ἀφ' ἅπερ χρόνου μετέχουσι, καὶ τὸ μετρεῖν ἁπάσας τὰς περιόδους τῶν ψυχῶν, χρόνος ἐστίν. ἀλλ' ἡ μὲν αἱ αὐτὴ πασῶν ἦσαν περιοδικαὶ, καὶ περὶ τὰ αὐτὰ, καὶ χρόνος ἂν ἦν πασῶν ὁ

αὐτῆς. εἰ δὲ ἄλλαι ἄλλων ἀποκαταστάσεις, καὶ χρόνοι περιοδικοὶ ἄλλοι ἄλλων, καὶ ἀποκαταστατικοί.

Ὅτι μὲν οὖν ἡ πρώτως ὑπὸ χρόνου μετρουμένη ψυχὴ, τῷ σύμπαντι χρόνῳ μετρεῖται, δῆλον. Εἰ γὰρ μέτρον ὁ χρόνος κινήσεως ἁπάσης, τὸ πρώτως κινούμενον, ἔσται πάντως ὑπὸ χρόνου μετρούμενον. καὶ ὑπὸ παντὸς μετρούμενον. μὴ γὰρ τὸ πρώτως μετρούμενον μετρήσαις ὁ σύμπας χρόνος, οὐδὲ ἄλλο μετρήσει καθ' ὅλον ἑαυτὸν οὐδέν. ὅτι δὲ καὶ πᾶσαι ψυχαὶ μεριστοῖς καὶ σύμπασι χρόνοις μετροῦνται [π. μέτροις] φανερὸν ἐκ τούτων. εἰ γὰρ μεριστὴ τῆς ψυχῆς ἐστὶν ἡ πρώτως χρόνῳ μετρουμένη ὑπὸ χρόνου τοῦ ζύμπαντος τὰς ἑαυτῶν περιόδους ἁρμόζουσι περιόδους. ἀλλ' αἱ πολλαὶ αἱμῶν ἀποκαταστάσεις, μέρη ἔσονται μιᾶς περιόδου, καὶ ἀποκαταστάσεως, ὧν ἡ χρόνου μετρουσα πρώτως ἀποκαθίσταται. τῆς γὰρ ἐλάττονος δυνάμεως, ἡ μεριστὴ μέθεξις. τῆς δὲ μείζονος, ἡ ὁλικωτέρα. ὅλον οὖν τὸ χρονικὸν μέτρον καὶ μίαν ζωὴν, αἱ ἄλλαι ψυχαὶ, δέχεσθαι οὐ πεφύκασιν, ὑφειμένην λαχοῦσαι τάξιν.

Σ'.

Πᾶσαι αἱ θεῖαι ψυχαὶ, τριπλᾶς ἔχουσιν ἐνεργείας. τὰς μὲν, ὡς ψυχαὶ, τὰς δὲ, ὡς νοῦν ὑποδεχόμεναι θεῖον, τὰς δὲ, ὡς θεῶν ἐξηρτημέναι. καὶ προνοοῦσι μὲν τῶν ὅλων, ὡς θεοί. γινώσκουσι δὲ τὰ πάντα, καὶ τῇ νοερᾷ ζωῇ, κινοῦσι δὲ τὰ πάντα, καὶ τῇ νοερᾷ ζωῇ. κινοῦσι δὲ τὰ σώματα, καὶ τῇ αὐτοκινήτῳ ὑπάρξει. διότι γὰρ φυσικῶς μετέχουσι τῶν ὑπερκειμένων, καὶ εἰσὶν οὐ ψυχαὶ ἁπλῶς. ἀλλὰ θεῖαι ψυχαὶ, τῇ ἀναλόγῳ τῆς θείας ψυχικῷ πλάτει προσηκούσας ἔχουσι, ἐνεργῶσιν, οὐ ψυχικῶς μένον, ἀλλὰ καὶ θείως, τῇ ἀκρότητι τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ἐνθέου λαχοῦσαι, καὶ διὰ νοερᾶν ὑποστάσεων ἔχουσι, διὸ καὶ ὑπερωμένας ταῖς νοεραῖς οὐσίαις τυγχάνουσιν. ἐνεργοῦσιν οὖν οὐ θείως μένον, ἀλλὰ καὶ νοερῶς. τῇ μὲν, καθ' τὸ ἓν τὸ ἐν αὐτῇς. τῇ δὲ, καθ' τὸν νοῦν ἱδρύσασαι [π. ἱδρύσαι] ἐνέργειαν, τρίτη δὲ αὐτῆς πάρεστιν ἡ κατὰ τὴν ἰδέαν, [l. ἰδίαν] ὕπαρξιν ἐνέργεια, κινητικὴ μὲν ὑπάρχουσα τῶν φύσει ἑτεροκινήτων, ζωοποιὸς δὲ τῶν ἐπεισκτὸν ἐχόντων τὴν ζωήν. Πάσης γὰρ ψυχῆς τοῦτό ἐστι τὸ ἴδιον ἐνέργημα. τὰ δὲ ἄλλα καθ' μέθεξιν, ὡς τὸ νοεῖν, καὶ προνοεῖν.

Σα'.

Πᾶσαι ψυχαὶ, θεῶν ὀπαδοί. καὶ ἀεὶ ἑπόμεναι θεοῖς, καταδέστεραι μὲν εἰσὶ τῶν θείων. *statuum* restitutiones, *est igitur* etiam tempus periodicum aliud aliarum *animarum*, & quod *eas in priſtinum ſtatum* reſtituendi facultate præditum *eſt*.

Quòd igitur illa anima, quæ primò à tempore menſuratur, univerſo tempore menſuretur, perſpicuum *eſt ex iis, quæ jam dicta ſunt*. Si enim ipſum tempus eſt menſura motus omnis, id, quod primò movetur, erit omninò temporis particeps, & ab ipſo toto *tempore* menſurabitur. Si enim ipſum univerſum tempus non metiatur illud, quod primò particeps eſt *motus, & temporis*, ne aliud quidem quidquam in ſe toto metietur. Quòd autem etiam omnes animæ * quibuſdam *periodis* ipſo univerſo tempore particularioribus per menſuram menſurentur, perſpicuum eſt ex his, *quæ dicta ſunt*. Si enim *ipſæ periodi* ſunt anima particulariores illi, quæ tempus primo participat, ne tempori quidem univerſo *animæ*, ſuas periodos accommodant: ſed ipſarum multæ *in priſtinum ſtatum* reſtitutiones, partes erunt unius periodi, & *in priſtinum ſtatum* reſtitutionis, per quam illa *anima*, quæ temporis eſt primò particeps, *in priſtinum ſtatum* reſtituitur. Particularior enim communio *rerum, eſt indicium* minoris facultatis, *& poteſtatis*. Majoris verò *poteſtatis argumentum eſt ipſa rerum communio* univerſalior. Univerſam igitur temporalem menſuram in una vita aliæ animæ ſuſcipere naturaliter non ſolent, ordinem inferiorem ſortitæ.

* Vel, quæ bonſdam menſurant ipſo univerſo tempore particularioribus menſurentur.

CC.

Omnes divinæ animæ, triplices habent actiones. Alias quidem, ut animæ, alias verò, ut *animæ*, quæ divinam mentem ſuſceperunt, alias verò, ut illæ, quæ ex Diis pendent. Et univerſis quidem *rebus* providunt ut Dii. Omnia verò cognoſcunt, propter intellectualem vitam, omnia etiam movent, propter intellectualem vitam. Corpora verò movent, propter per-ſe-mobilè eſſentiam. Quoniam

im ſuperiora naturaliter participant, & non ſimpliciter ſunt animæ: ſed animæ divinæ, Diis proportione-reſpondentem ordinem in animali, *id eſt, animarum* latitudine *ſibi* proponentes, agunt non animaliter tantùm, *id eſt, ſecundùm animæ naturam*: ſed etiam divinè, divinam ſuæ eſſentiæ ſummitatem ſortitæ, & quia intellectualem hypoſtaſin habent, propter quam etiam intellectualibus eſſentiis ſunt ſubſtratæ, *& ſubjectæ*. Agunt igitur non divinè tantum: ſed etiam intellectualiter. * Nam unam quidem *eſſentiam*, propter ipſum Unum, quod in ipſis *eſt habent*. Aliam verò, propter ipſam Mentem, *in qua ſuam* actionem collocarunt. Tertia verò ipſis *animabus* adeſt actio, quæ propter propriam *ipſarum* eſſentiam, *ipſis adeſt*, quæ motrix quidem eſt *corporum* naturâ ab-altero-motorum, *vel, rerum, quæ naturaliter ab altero moventur*, vivifica verò, *vitamq; procreans* illorum, quæ vitam adventitiam habent. Omnis enim animæ hoc eſt proprium opus. Cætera verò, *ſunt* per communionem, ut ipſum videre, & providere.

* Vel Nam *habent* unam quidem actionem propter ipſũ Unum, quod eſt in ipſis. Aliam verò actionem *habent in ſe* collocatam propter Mentem.

CCI.

Omnes animæ, *ſunt* Deorum ſectatrices, *eorumq; famulæ*. Et quamvis Deos ſemper ſequantur, inferiores tamen ſunt ipſis divinis *natura*. Explicatæ verò

verò ſunt ſupra particulares animas. Nam illæ quidem divinæ, & Mentis, & Deitatis participes *animæ*, quoniam & intellectuales ſunt, ſimul & divinæ, aliis animabus præſunt, *earumq; Duces ſunt*, quatenus & ipſi Dii *ſunt Duces*, omnium Entium. Animæ verò particulares, detractę ſunt etiam ex ipſa ex Mente ſuſpenſione, *id eſt, ex ea ratione, quâ ſit, ut ex mente pendeant*, quia non poſſunt intellectualis eſſentiæ proximè participes-eſſe. Neq; enim ex intellectuali actione excíderent, ſi per eſſentiam participes-eſſent ipſius Mentis, ut ſupra demonſtratum eſt. Mediæ ſunt igitur animæ, quæ Deos ſemper ſequuntur. Quia Mentem quidem ſuſceperunt perfectam, & ideo ſunt particularibus *animabus præſtantiores atque* ſuperiores, non tamen etiam ex divinis Unitatibus pendentes. Non enim eſſet divina Mens, quæ participatur ab ipſis.

CCII.

OMnis animalis, *id eſt, animarum* multitudinis, illæ quidem divinæ animæ, quæ poteſtate ſunt aliis majores numero-ſunt-contractæ. Quæ verò ſe-ipſas ſemper comitantur, & poteſtate, & quantitate medium inter omnes, ordinem tenent. Et particulares quidem, poteſtate quidem aliis inferiores ſunt: ſed in majorem numerum progrediuntur. Nam aliæ quidem, arctiore cognationis vinculo cum Uno conjunguntur propter eſſentiam, quæ eſt divina. Mediæ vero, propter Mentis, *id eſt, cum Mente* communionem. Quæ vero ſunt ordine ultimæ, propter eſſentiam diſſimiles *ſunt* & mediis, & primis. Quæ verò propiùs accedunt ad Unum, inter ea, quæ ſunt æterna, ſunt ſingulariora illis, quæ numero ſunt remotiora *ab Uno*, & multitudine ſunt-contracta. Quæ vero ſunt *ab Uno* remotiora, magis multiplicantur. Ergo ſuperiorum *animarum* poteſtates *ſunt* majores, & eam habent proportionem ad ſecundas, *& inferiores animas*, quam *habet* ipſum divinum ad ipſum intellectuale, & hoc ad animale, *id eſt, ad id quod ad animæ naturam pertinet*, & ipſæ quantitates interiorum *animarum ſunt numero* plures. Quod enim ab Uno remotius eſt, *illud eſt* magis, *vel, major* multitudo. & quod *Uni* propinquius eſt, *illud eſt* minus, *vel, minor multitudo.*

CCIII.

OMnis divina anima, multis quidem præeſt animabus ſemper Deos ſequentibus, longe verò pluribus, illis, quæ hunc ordinem aliquando acceperunt. *** quidem enim exiſtentem omnium, vel generalem, *vel generatorem*, ordinem, & primarium inter animas oportet *illam cæterarum principem animam* eſſe-ſortitam. Etenim ipſum divinum in omnibus Entibus præeſt univerſis *rebus*, & *eas antecedit*. Neq; verò *oportet* tantùm unamquamque *principem animam* imperare illis *animabus*, quæ *Deos* ſemper ſequuntur, neq; illis, quæ tantum aliquando *Deos ſequuntur*. Nam ſi illis quidem, quæ *Deos* aliquando ſequũtur, aliqua *anima* tantùm imperet, quomodo contactus *& conjunctio* erit iſtis *animabus* cum anima divina, prorſus *ab ea* differentibus, & neq; Mentem proximè participantibus, neq; multo magis, *id eſt, & multo minus participantibus* Deos?

ὑπερήπλωνται δὲ τῶν μερικῶν ψυχῶν. αἱ μὲν γὰρ θεῖαι, καὶ νοῦ μετέχουσαι, καὶ θεότητος, διὸ νοεραί τε εἰσιν, ἅμα καὶ θεῖαι, τῶν ἄλλων ψυχῶν ἡγεμονοῦσι, καθάπερ καὶ οἱ θεοὶ τῶν ὅλων ἁπάντων. αἱ δὲ μερικαὶ ψυχαὶ, καὶ τῆς εἰς νοῦν ἀναβάσεως παρέλιπον, μὴ δυνάμεναι πρὸς ἐχῶς τῆς νοερᾶς οὐσίας μετέχειν. οὐδὲ γὰρ ἂν τῆς νοερᾶς ἐνεργείας ἀπέπιπτον, καθ' οὐσίαν μετέχουσαι τοῦ νοῦ, καθάπερ δέδεικται πρόσθεν. μέσαι ἄρα εἰσὶν αἱ ἀεὶ θεῖαι ἐπόμεναι ψυχαί. νοερῶν μὲν ὑποδεχόμεναι πλείονα, καὶ ταύτῃ τῶν μερικῶν ὑπερφέρουσαι, σπανιώτερα δὲ καὶ θείων ἐνάδων ἐξημμένα. εὖ γὰρ θεῖον ἓν ὁ μετέχόμενον ὑπ' αὐτῶν τοὺς.

Σβ'.

Πασῶν δ' ψυχικῶν πλήθους, αἱ μὲν θεῖαι ψυχαὶ, τῇ δυνάμει μείζους οὖσαι τῶν ἄλλων, σωρίλουσι καὶ τὸν ἀριθμὸν. αἱ δὲ μέσαι ἑαυτὰς πυκνοῦσι, καὶ τῇ δυνάμει, καὶ τῷ πλήθει μέσον ἔχουσιν ἐν πάσαις πέρας. αἱ μὲν μερικαὶ, τῇ μὲν δυνάμει καταδεέστεραι τῶν ἄλλων εἰσὶν, εἰς ἀριθμὸν δὲ πλείονα προελήλυθασιν. αἱ μὲν γάρ εἰσι τῷ ἑνὶ συγγενέστεραι, διὰ τὸ ὑπάρξιν θείαν εἶναι. αἱ δὲ μέσαι, διὰ τὸν νοῦ μετουσίαν. αἱ δὲ ἔσχαται καὶ τῇ τάξει, ἀνομοιοῦσθαι καὶ τῇ οὐσίᾳ, ταῖς τε μέσαις, καὶ ταῖς πρώταις. τὰ δὲ ἐγγύτερα τοῦ ἑνὸς, ἐν τοῖς ἀϊδίοις, τῶν πορρωτέρων ἀριθμῷ, ἐνικώτερά ἐστι, καὶ σωρίζεται καὶ τὸ πλῆθος. τὰ δὲ πορρωτέρω, μᾶλλον πληθύεται. αἱ τε οὖν δυνάμεις τῶν αἰωνίων μείζους, καὶ τοῦτον ἔχουσι τὸν λόγον πρὸς τὰς δευτέρας, ὃν τὸ θεῖον πρὸς τὸ νοερὸν, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ψυχικόν. καὶ αἱ ποσότητες τῶν καθωτέρω πλείους. τὸ γὰρ πορρώτερον τοῦ ἑνὸς, πλῆθός ἐστι μᾶλλον, καὶ τὸ ἐγγύτερον, ἧττον.

Σγ'.

Πᾶσα θεία ψυχὴ, πολλῶν μὲν ἡγεῖται ψυχῶν ἀεὶ θείας ἑπομένων, πλειόνων δὲ ἔτι τῶν ποτὲ ζῴτλω τὴν τάξιν δεχομένων *** μὲν γὰρ οὖσαν πάντων, ἢ γοῦν τὴν ἀληχέναι δεῖ, καὶ πρωτεύειν ἐν ταῖς ψυχαῖς. καὶ γὰρ τὸ θεῖον ἐν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἡγεῖται τῶν ὅλων. οὔτε δὲ τῶν ἀεὶ ἑπομένων μόνον ἑκάστῃ ἄρχειν, οὔτε τῶν ποτὲ μόνον. εἰ μὲν γὰρ τῶν ποτὲ ἑπομένων ἡγεῖτο [π. ἡγεῖται, vel, ἡγοῖτό] τις μόνον, πῶς ἡ σωσφὴ ταύτης ἔσται πρὸς τὴν θείαν ψυχὴν, πάντῃ διαφερούσης, καὶ μήτε νοῦ πρόσεχῶς μετεχούσης, μήτε πολλῷ πλέω θεῶν;

ἕπεσθαι δὲ τῶν ἀεὶ ἑπομένων, πῶς μέχρι ἐκείνων ἡ σειρὰ προῆλθεν; ἔσται γὰρ οὕτως ἔχουσα πρόοδος, καὶ ἄγονα, καὶ πλανῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναγκὴν οὐ πεφυκότα. ἀναγκὴ ἄρα πάσης τῆς ψυχῆς θείας, πρώτως μὲν ἐξηρτῆσθαι τὰς ἑπομένας ψυχὰς, καὶ τῷ νοῦν ἐνεργούσας, καὶ εἰς νοῦς αὐτογενεῖς μεριζομένους τῶν θείων νοῶν. δευτέρας δὲ, τὰς μεριζομένας, καὶ διὰ πάντων μέσων, νοῦ μετέχειν, καὶ τῆς θείας ζωῆς, δυναμένας. διὰ γὰρ τῶν ἀεὶ μετεχόντων τῆς κρείττονος μοίρας, τὰ ποτὲ μετέχοντα, πλείονται. καὶ αὖ πάλιν πλείους εἶναι πρὸς ἑκάστῳ ψυχικῷ θείαν τὰς ποτὲ ἑπομένας ψυχὰς, τῶν ἀεὶ ἑπομένων. ἡ γὰρ τῆς μονάδος δύναμις, τῷ ὑφεῖσα εἰς πλῆθος ἀεὶ πρόεισι, τῇ μὲν δυνάμει λειπομένη, τῷ δ' ἀριθμῷ πλεονάζον. ἐπεὶ καὶ ἑκάστη ψυχὴ τῶν ἀεὶ θείοις ἑπομένων, πλειόνων ἡγεῖται μεριζῶν ψυχῶν, μιμουμένη τὴν θείαν ψυχὴν, καὶ πλείους ἀπείλκει ψυχὰς εἰς τὸν πρωτοκρηνῆ μονάδα τῆς ὅλης σειρᾶς. πᾶσα ἄρα θεία ψυχὴ, πολλῶν μὲν ἡγεῖται ψυχῶν, τῶν ἀεὶ θείοις ἑπομένων, πλειόνων δὲ ἐπὶ τῶν ποτὲ τὴν τάξιν ταύτην διεξιουσῶν.

Σθ'.

Πᾶσα ψυχὴ μεριστὴ πρὸς ἔχει τὸν λόγον πρὸς τὸν ψυχικὸν, ὑφ' ὃν ὑπέστη καθ' οὐσίαν, ὃν τὸ ὄχημα αὐτῆς πρὸς τὸ ἐκείνης ὄχημα. εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ἡ διανομὴ τῶν ὀχημάτων ἑκάστοις, ἀνάγκη πάσης μεριστῆς ψυχῆς ὀχήματα, πρός εἶναι τὸν λόγον πρὸς τὸ ὄχημα τῆς ὅλης, ὅ ἐστιν αὐτῆς πρὸς ἐκεῖνον. ἀλλὰ μὴν ἡ διανομὴ κατὰ φύσιν. τὰ γὰρ πρώτως μετέχοντα, αὐτοφυῶς συνῆπται τοῖς μετεχομένοις. εἰ οὖν ὡς ἡ θεία πρὸς τὸ θεῖον σῶμα, οὕτως ἡ μεριστὴ πρὸς τὸ μεριστὸν αὐτῷ τῷ εἶναι μετεχόμενον ἑκάστης, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀληθὲς, ὅτι καὶ τὰ σχήματα ταῖς ψυχαῖς τὸν αὐτὸν ἔχει πρὸς ἄλληλα λόγον.

Σι'.

Πᾶσα ψυχὴ μεριστὴ, καθ' ἣν τὸ εἰς γένεσιν ἐπ' ἄπειρον, καὶ αὐτὴν διώκειν δύναμιν ἀπὸ γενέσεως εἰς τὸ ὄν. εἰ γὰρ ποτὲ μὲν, ἔστιν θεοῖς, ποτὲ δὲ, διαπίπτει τῆς πρὸς τὸ θεῖον διατάσεως, νοῦ τε, καὶ οὐσίας μετέχει, δῆλον δὴ ὅτι παρὰ μέρος ἔν τι τῇ γενέσει γίνεται, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς ἐστι. οὐδὲ γὰρ τὸν ἄπειρον οὗτος χρόνον ἐν τοῖς θεοῖς, αὖθις ὅλον τὸν ἑφεξῆς χρόνον ἔσται ἐν τοῖς σώμασι. τὸ γὰρ ἀρχὴν χρονικὴν μὴ ἔχον, οὐδὲ τελευτὴν ποτὲ ἕξει, καὶ τὸ μηδεμίαν ἔχειν τελευτὴν, ἀνάγκη μηδὲ ἀρχὴν ἔχειν

Si verò *imperet* illis, quæ *Deos* ſemper ſequuntur, quomodo ad illas uſque ipſa ſeries *animarum* eſt progreſſa? Sic enim ipſa intellectualia, erunt ulcera, & infœcunda, *atque ſterilia*, & *res aliquas* perficere, quinetiam producere non poterunt naturaliter. Neceſſe igitur *eſt* ex omni anima divina primò quidem pendére animas, quæ *Deos* ſequuntur, & quæ per Mentem agunt, & quæ reducuntur ad Mentes particulariores ipſis divinis Mentibus. Secundas verò *neceſſe eſt eſſe animas* particulares, & illas, quæ per iſtas medias, Mentem, & divinam vitam participare poſſunt. Nam per illa, quæ ſemper participant præſtantiorem ſortem, illa, quæ *tantùm* aliquando participant *præſtantiorem ſortem*, perficiuntur. Rurſus etiam *neceſſe eſt* circa unamquamq; divinam animam, plures eſſe animas, quæ *Deos* aliquando ſequuntur, quàm illas, quæ *Deos* ſemper ſequuntur. Nam Unitatis poteſtas, per ſubmiſſionem *atque ſubjectionem* in multitudinem ſemper progreditur, quæ poteſtate quidem eſt inferior *ac minor*, numero verò, ſuperior, *& maior*. Quoniam etiam una-quæque anima illarum, quæ Deos ſemper ſequuntur, pluribus imperat particularibus animabus, imitans divinam animam, & plures attrahit animas, ad illam Unitatem totius *animarum* ſeriei primam-autorem. Omnis igitur divina anima multis quidem imperat animabus, quæ Deos ſemper ſequuntur, longè verò pluribus, illis, quæ ordinem iſtum aliquando acceperunt.

CCIV.

OMnis particularis anima, eam habet proportionem ad animam, cui ſubjicitur per eſſentiam, quam *proportionem habet* ipſius vehiculum ad illius vehiculum. Si enim ſecundùm naturam *eſt* ſingulis *animabus* ipſa vehiculorem diſtributio, neceſſe *eſt* omnis particularis animæ vehiculo, eam eſſe rationem, *atque proportionem* ad univerſalis *animæ* vehiculum, quæ eſt ipſius *particularis animæ* ad illam *univerſalem*. Atqui ſecundùm naturam *fit* iſta diſtributio *vehiculorum*. Quæ enim primò *res aliquas* participant, ſuapte naturâ conjunguntur cum illis, quæ participantur. Si igitur ut *anima* divina *ſe habet* ad divinum corpus, ſic etiam particularis *anima ſe habet* ad particulare *corpus*, utràq; *animâ* propter ipſum eſſe participatâ, ergo quod initio *dictum eſt*, *eſt* verum, quod & ipſæ animarum figuræ eandem inter ſe proportionem habent.

CCV.

OMnis anima particularis deſcendere in generationem in infinitum, & aſcendere poteſt à generatione ad ipſum Ens. Si enim modò quidem, Deos ſequitur, modo verò, excidit ex illa contentione, *quâ contendit, & ſtudiosè fertur* ad ipſum divinum *numen*, & Mentis, & amentiæ particeps eſt, perſpicuum igitur *eſt*, quòd per partes & in ipſa generatione verſatur, & in Diis eſt, *& inter eos degit*. Neq; enim ſi per infinitum tempus eſt inter Deos, rurſus totum ſequens tempus erit in corporibus. Quod enim temporale, *id eſt*, *temporis* principium non habet, ne finem quidem unquam habebit, & id, quod nullum habet finem, neceſſe *eſt* ne principium quidem habere.

Reli-

Relinquitur igitur, ut unaquæque *anima* periodos faciat, & aſcenſuum ex ipſa generatione, & deſcenſuum in generationem, & *neceſſe eſt* hoc indeſinens eſſe, *nunquam deſinere, nunquam ceſſare*, propter ipſum infinitum tempus. Ergò unaquæq; anima particularis, in infinitum & deſcendere, & aſcendere poteſt. Et hæc paſſio non deſinet circa omnes *animas* eſſe. *Pro, & hoc ſingulis, omnibus, ac univerſis animabus accidere nunquam deſinet.*

CCVI.

OMnis particularis animæ vehiculum ab immobili cauſa fabricatum eſt. Si enim *hoc vehiculum* in æternũ exemptum eſt ex anima, illis, qui eo utuntur, & per naturæ cognationem, *& coherentiam*, eſt immutabile propter eſſentiam, ab immobili cauſa *ſuam* hypoſtaſin *atque naturam* eſt ſortitum. Quod enim factum eſt à cauſis, quæ moventur, *illud* omne mutatur propter eſſentiam. Veruntamen omnis anima æternum habet corpus, quod eam primò participavit. Quamobrem & particularis anima *eſt æterna*, ergo & ipſius *animæ* vehiculi cauſa eſt immobilis, & propterea *eſt* ſupermundana.

CCVII.

OMnis particularis animæ vehiculum eſt immateriatum, & individuum propter *ſuam* eſſentiam, & effectionis expers. Si enim ex immobili fabricatione prodiit, & eſt æternum, hypoſtaſin, *atque naturam* immateriatam, & affectionis expertem habet. Quæ enim propter *ſuam* eſſentiam pati, *variiſq; perturbationibus affici* naturaliter ſolent, & aliter aliàs *ſeſe* habentia, pendent ex cauſis, quæ moventur. Quamobrem etiam *hæc* omnigenam mutationem admittunt, quia cum ſuis principalibus cauſis moventur. Verùm etiam, quòd *omnis anima particularis, vehiculum ſit* individuum, perſpicuum *eſt*. Omne enim, quod dividitur, eatenus corrumpitur, quatenus dividitur, quoniam à Toto, & à cohærentia deficit, *ac recedit*. Si igitur *hoc vehiculum eſt* immutabile, & affectionis expers propter *ſuam* eſſentiam, individuum *igitur* erit.

CCVIII.

OMnis particularis animæ vehiculum deſcendit quidem additione deteriorum, quæ ſunt magis materiata, *vel, quæ majorem materiæ copiam habent*, cum anima verò cogitur, *atq; congregatur* per ablationem omnis *rei* materiatæ, & *per* recurſionem, *ac reverſionem* ad ſuam, per proportionem reſpondentem ipſi animæ, quæ *tali vehiculo* utitur. Etenim illa deſcendit quidem ſine ratione vitas aſſumens, aſcendit verò remotis omnibus facultatibus generis autoribus, quas aſſumpſerat in ipſo deſcenſu, & quum acceſſit *** imitatur vitas animarum, quæ *talibus vehiculis* utuntur, & unà cum ipſis ubique movetur, quum moventur. Et aliarum quidem intelligentias effingunt *ac exprimunt* per ſuas circumvectiones. Aliarum verò caſus per *ſua* momenta, *& inclinationes, quibus inclinantur, & feruntur* in ipſam generationem. Aliarum verò, purgationes *& luſtrationes effingunt, atque repræſentant*, per circunductiones in illud, quod eſt immateriatum.

Λείπεται ἄρα πᾶσαν ἑκάστῳ πιεῖσθαι αὐόδων τὴν ἐκ τῆς γενέσεως, καὶ τῶν εἰς γένεσιν καθόδων, καὶ τοῦτο ἄπαυστον εἶναι, διὰ τὸν ἄπειρον χρόνον. ἑκάστη ἄρα ψυχὴ μερικὴ, καθίσασα τὴν ἐπ' ἄπειρον δύναται, καὶ ἀνίσασα. καὶ τοῦτο οὐ μὴ παύσεται ἕως ἂν ἀπῇσας τὸ πάθημα γένηται.

Σϛ'.

Πᾶσης τῆς μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα ἀπὸ αἰτίας ἀκινήτου δεδημιούργηται. εἰ γὰρ ἀϊδίως ἐξήρηται τῆς χρωμένοις αὐτοῦ ψυχῆς, καὶ συμφυὲς ἀμετάβλητον ὂν καὶ οὐσίαν, ἀπ' αἰτίας ἀκινήτου τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. τὰ γὰρ ἐκ κινουμένων αἰτίων γιγνόμενα, μεταβάλλει πᾶν κατὰ τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ μένει πᾶσα ψυχὴ ἀίδιον ἔχει σῶμα, τὸ πρώτως αὐτῆς μετέχον. ὥστε καὶ ἡ μερικὴ ψυχὴ, καὶ τὸ αὐτῆς ἄρα πνευματοειδὲς ὄχημα αὐτῆς ἀκίνητόν ἐστι, καὶ διὰ παντὸς ὑπερκόσμιον.

Σζ'.

Πᾶσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα, ἄϋλόν ἐστι, καὶ ἀδιαίρετον καθ' οὐσίαν, καὶ ἀπαθές. εἰ γὰρ ἐξ ἀκινήτου προῆλθε δημιουργίας, καὶ ἔστιν ἀΐδιον, ἄϋλον ὑπόστασιν ἔχει, καὶ ἀπαθῆ. τὰ γὰρ πάσχοντα καθ' ὑποκείμενον, καὶ μεταβάλλοντα ὕλαι πάντα ἐστὶ, καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα, τῶν κινουμένων αἰτίων ἐξήρηται. διὸ καὶ μεταβολὰς ὑποδέχεται παντοίας, συγκινούμενα τοῖς ἑαυτῶν δεχικὰς αἰτίας. ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ ἀδιαίρετον, δῆλον. τὸ γὰρ διαιρούμενον πᾶν, ταύτῃ φθείρεται, ᾗ διαιρεῖται, διά τι ὅλου, καὶ τῆς συνεχείας ἀφιστάμενον. εἰ οὖν ἀμετάβλητον καθ' οὐσίαν, καὶ ἀπαθὲς, ἀδιαίρετον ἂν εἴη.

Σή'.

Πᾶσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα, κάθοδον μὲν ποιεῖται χειρόνων ἐνυλοτέρων, συναγόμενον δὲ τῇ ψυχῇ, διὰ ἀφαιρέσεως παντὸς ὑποκειμένου ὅλου, καὶ τῆς εἰς τὸ οἰκεῖον εὐόδου ἀναδρομῆς, ἀναλογεῖ τῇ χρωμένῃ ψυχῇ. καὶ γὰρ ἐκείνη κάθοδον μὲν ἀλόγως, περιλαβοῦσα ζωὰς, ἄνεισι δὲ ἀποσκευασαμένη πάσας τὰς γενεσιουργοὺς δυνάμεις, ἃς ἐν τῇ καθόδῳ περιεβάλετο, καὶ γενομένη **** μιμεῖται τὰς ζωὰς τῶν χρωμένων ψυχῶν, καὶ συγκινεῖται κινουμένοις αὐτῆς πανταχοῦ. καὶ τῶν μὲν τὰς νοήσεις ἀπεικονίζονται ταῖς ἑαυτῶν περιφοραῖς. τῶν δὲ τὰς ἀποπλώσεις, ταῖς εἰς τὸν γένεσιν ῥοπαῖς. τῶν δὲ τὰς καθάρσεις ταῖς εἰς τὸ ἄϋλον περιαγωγαῖς.

[illegible]

CCVII.

[illegible]

CCVIII.

[illegible]

CCIX.

[illegible]

CCX.

[illegible]

[illegible]

ΤΕΛΟΣ.

Quotiens enim propter ipsum Ille, ipsius animæ
intellectus, per ipsius perpetuum, & cum illa congenitum
unitum est, adhærentia multa confert ad illum
assumens alienata, & in omnes partes co-
mutatur multa quam illa patiuntur aliquid mali, fi-
mul patitur, & ipsius affectionibus affligitur, quibus il-
la, & cum ipsis una patitur affectus. Et cupiens fi-
mul ordinare ad suam propriam formam, & quoniam il-
la in alienam formatur, simul contrahitur, ipsiusque
perfectionem capescens. Omne enim perficitur,
quum suum congruum adipiscitur.

CCIX.

Omne rationalem animæ cupientem, & figuram
& cupiditatem eandem semper habere. Ma-
jor vero, & minor, & dissimili figura, prædictum
contrahi, propter alterum corporum additionem,
& ablationem. Si enim à vera immobili forma ef-
fentiam habens, perficiendi ignorat, quid & ipsa
fiet. & ipse magnitudo à vera ipsi sit declinata,
& semper ad immobile, & invariabile. Sed
[illegible] aliud; & semper pro magnitudinem
videtur, & majus & minus patiens. Ergo propter
ea, corpora à immobilibus, vel manentia, aut ma-
nentem, impedimenta elementis adhæret. & multa ab-
lata, pulsa vel nata, & mutata videntur, ac agitata.

CCX.

Omnis particularis anima delectabilis in gene-
rationem ista delectabile. Neque pars qui-
dem ipsius figuræ manet, pars vero delectabile. Nam
figura pars omnia manet in ipso motus perceptio-
ne, vel mutatione, manet, pars vero semper, vel mutabi-
lium, pro ea vel fine magnitudine alia, vel per magnitu-
dinem alia, propter ag augmentur. Sed si quidem re-
manentem, ea manet principium. Motus erit. & non anima
pars. & omnia Motorum proximi participant
ea, ad eis participabile. Hoc autem est impossibile.
Si vero mutabitur, ea re, quod semper manet per-
cipere ea, omnisq; natura, una effentia erit confusa.
Sed hoc est impossibile. Hæc enim semper sunt sibi
diversa, ac demonstratum est.

Proprium vero delectationis cuique est, secundum illud,
quod in natura communis est, & quod semper est
perfectum, non impetere contra animæ facultati-
bus, sibi ipsi perficiendas, & illas perficiendo facere.
Omnis igitur anima delectabile in gene-
rationem semper delectabile.

FINIS.

Διότι γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι τὰς ψυχὰς ζωοποιεῖται παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔστι ζυμφυὴς ἐκείνοις, παντοίως συμβάλλεται ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις, καὶ συνέπεται πάσῃ, παθαιρομένοις συμπάσχει, καὶ κεκαθαρμένοις συναπκαθίσταται, καὶ ἀναγομένοις συνεπαίρεται, τῆς ἑαυτῶν ἐφιεμένη πληρότητος. πᾶν γὰρ πληροῦται τῆς οἰκείας ἐλλάτητος τυχόν.

ΣΘ'.

Πᾶν ψυχῆς ὄχημα συμφυὲς, καὶ σχῆμα τὸ αὐτὸ ἀεὶ, καὶ μέγεθος ἔχει. μεῖζον δὲ, καὶ ἔλαττον ὁρᾶται, καὶ ἀνομοιόσχημον, διὰ ἄλλων σωμάτων προσθέσεις, καὶ ἀφαιρέσεις. εἰ γὰρ ἐξ αἰτίας ἀκινήτου τινὸς οὐσίαν ἔχει, δῆλον δὴ ὅτι καὶ τὸ ὄχημα, καὶ τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ τῆς αἰτίας ἀφώρισται, καὶ ἔστιν ἀμετάβλητον, καὶ ἀνεξάλλακτον ἑκάτερον. Ἀλλὰ μὴν ἄλλοτε ἄλλοιον φαντάζεται, καὶ μεῖζον, καὶ ἔλαττον, διὰ ἄλλα δὴ σώματα, ἀπὸ τῶν ὑλικῶν στοιχείων προστιθέμενα, καὶ αὖθις ἀφαιρούμενα, τοιόνδε, ἢ τοιόνδε, καὶ τοσόνδε φαίνεται.

Σι'.

Πᾶσα μερικὴ ψυχὴ, καθοῦ πρὸς γένεσιν, ὅλη κάτεισι. καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ἄνω μένει, τὸ δὲ κάτεισιν. εἰ γάρ τι μένει τῆς ψυχῆς ἐν τῷ νοητῷ, ἢ ἀμεταβάτως νοήσει ἀεὶ, ἢ μεταβατικῶς. ἀλλ' εἰ μὲν ἀμεταβάτως, νοῦς ἔσται, καὶ οὐ μέρος ψυχῆς, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ παντελῶς νοῦς μετέχουσα. τοῦτο δὲ ἀδύνατον. εἰ δὲ μεταβατικῶς, ἐκ δὲ ἀεὶ νοεῖ μία οὐσία ἔσται, ἀλλ' ἀδύνατον. ταὐτὸν γὰρ ἀεὶ διαφέρειν, ὡς δέδεικται.

πρὸς τὸ καὶ ἅπαν εἶναι, τὸ τῆς ψυχῆς ἀκρότατον, ἀεὶ πλεῖον ὄν, μὴ κρατεῖν τῶν ἄλλων δυνάμεων, κἀκείνας πλείας [ ]. κἀκείνας πλείας] ποιεῖν. πᾶσα ἄρα ψυχὴ κάτεισιν.

Quoniam enim propter ipsum Esse, ipsas animas vivificat, per ipsas *purgationes*, & cum illis cognatione conjungitur, *ideo* variis modis confert ad illarum *animarum* actiones, & in omnes partes comitatur *eas*, & quum illæ patiuntur *aliquid male*, simul patitur, *& iisdem affectionibus afficitur. quod* cum *illæ*, & cum ipsis *jam* purgatis, *instratis*, *& expiatas* simul restituitur *in suam pristinum statum*, & quum illæ in altum feruntur, simul extollitur, ipsarum perfectionem expetens. Omne enim perficitur, quum suam integritatem assequitur.

CCIX.

OMne vehiculum animæ cognatum, & figuram & magnitudinem eandem semper habet. Majus verò, & minus, & dissimili figurâ præditum cernitur, propter aliorum corporum additiones, & ablationes. Si enim à causa immobili *suam* essentiam habet, perspicuum igitur *est*, quòd & ipsa figura, & ipsa magnitudo à causa ipsi est definita, & utrumque est immutabile, & invariabile. Sed tamen alias aliud; *& varium* per imaginationem videtur, & majus, & minus *putatur*. Ergo propter alia corpora à materialibus, *vel*, *materiatis*, *aut materiam suppeditantibus* elementis addita, & rursus ablata, tale, vel tale, & tantum *videtur*, *ac* apparet.

CCX.

OMnis particularis anima, descendens in generationem, tota descendit. Neque pars quidem ipsius suprà manet, pars verò descendit. Nam si qua *pars* animæ mancat in ipso mente percepto, vel intrâlitivè mente percipiet semper, vel transitivè, *pro re vel sine transitione ad alia*, *vel per transitionem ad alia*, *percipiet*, *atq; cognoscet* Sed si quidem intranlitivè, *res mente percipiet*, Mens erit, & non animæ pars, & anima Mentem proximè participaverit, *id est*, *participabit*. Hoc autem est impossibile. Si verò transitivè, ex eo, quod semper mente percipit *res*, *rerumq; naturas*, una essentia erit *cum illa*. Sed *hoc est* impossibile. Hæc enim semper *inter se* differunt, ut demonstratum est.

Præterea verò absurdum etiam est, *si dicas* illud, quod in anima summum est, & quod semper est perfectum, non imperare cæteris *animæ* facultatibus, *aliisq; potestatibus*, & illas perfectas facere.

Omnis igitur anima descendit *in generationem totaq; descendit.*

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

SEQUUNTUR

CONCLUSIONES LV. SECUNDUM PROCLUM; QUAS OLIM ROMÆ ILLUSTRIS PICUS MIRANDULA DISPUTANDAS EXHIBUIT.

I.

QUod est in intelligibilibus terminis infinitum, est in intellectualibus mas & fœmina; in supermundanis identitas & alteritas, similitudo & dissimilitudo; in animâ circulatio ejusdem, & circulatio alterius.

2. A Saturnijs legibus eximuntur Dei, qui contentivi & perfectivi sunt. à Jovijs legibus Dei Saturnij. à Fatalibus legibus omnis anima vivens intellectualiter. Legi autem Adrastiæ omnia obediunt.

3. Dei appellatio simpliciter absolutè uni competit, qui est Deus Deorum; simpliciter non absolutè cuilibet supersubstantialium; secundum essentiam, intellectualium cuilibet; secundum participationem, animis divinis; secundum contactum & conjunctionem Dæmonibus; secundum dissimilitudinem animis humanis.

4. Contentiva proprietas est mediæ ordinis secundæ Trinitatis, qui in Phædro cœlestis dicitur circumductus.

5. In intelligibilibus non est numerus, sed multitudo, & numerorum causa paternalis ac maternalis, in intellectualibus verò est numerus secundum essentiam, & communicativè multitudo.

6. Idem est, quod dicitur alteritas in Parmenide, & supercœlestis locus in Phædro.

7. Per Unum, plura, totum, partes, finitum, infinitum, de quibus in Parmenide habemus, intellige secundum ordinem Trinitatis in intelligibilibus intellectualibus secundum illius ordinis trinariam divisionem.

8. Quod in Phædro dicitur dorsum Cœli, in Parmenide dicitur unum; quod ibi profundum Cœli, hic totum; quod ibi axis Cœli, hic terminus.

9. Tertium ordinem secundæ Trinitatis per tres terminos exprimit Plato, extrema, perfectum, & secundum figuram.

10. Intellectuales Dij uniones habent ab uno primo, substantias ab intelligibilibus, vitas perfectas & contentivas generativas divinorum ab intelligibilibus & intellectualibus, intellectualem proprietatem à seipsis.

11. Sicut intelligibiles Dei uniformiter omnia producunt, ita intelligibiles intellectualesq; trinaliter, intellectuales autem hebdomaticè.

12. Inter extremales paternos Deos Saturnum & Jovem mediat necessariò Rhea per proprietatem vitæ fœcundæ.

13. Secunda Trinitas hebdomadis intellectualis. est Trinitas Curetum, quos vocat Theologia intemeratos Deos.

14. Proprium Curetum est reddere opus paternæ Trinitatis immaculatum, mansionem primi, processum secundi, illustrationem tertij.

15. Per Deorum cædes tragicè à Theologis septima unitas discretiva intellectualis hebdomadæ designatur.

16. Eadem quæ Rhea dicitur ut Saturno cõexistens secundum suam summitatem ut Jovem producit, & cum Jove totales & partiales Deorum ordines, dicitur Ceres.

17. Licet, ut tradit Theologia, distinctæ sint divinæ hierarchiæ, intelligendum est tamen omnia in omnibus esse modo suo.

18. Sicut paternalis proprietas est solum in intelligibilibus; ita conditoria sive factiva solum in deis novis paterna simul & conditoria, in exemplaria intelligibili conditori, & paterna in opificia.

19. Quæcunq; vel Deorum vel naturæ operationes duplices sunt, immanentes & transeuntes, per immanentes seipsum unumquodq; continet, & quæ in ipso sunt rationes, per transeuntes ad exteriora se convertit.

20. Post intellectualem hebdomadem ordinandi sunt immediatè supermundani Dei à partibus universi exempti, & incoordinabiles ad hunc mundum, & secundum causam eum undiq; circumplectentes.

21. Proprium est supramundanorum Deorum assimilare & tradere entibus compassionem illam, & invicem communionem, quam habent ex similitudine unius ad alterum.

22. Licet assimilativum ducalium, de quibus dixit præcedens conclusio, proprium sit, appropriatur tamen medio ordini trinitatis suæ primo ordine intellectualibus deis immediatè secundum substantiam conjuncto, & tertio secundis generibus se commiscente.

23. Jupiter, de quo in Gorgia, non est ille, qui est universalis conditor tertius inter intellectuales; sed summus & primus inter ducales.

24. Ducalis trinitatis Jupiter est substantificativus, Neptunus vivificativus, Pluto conversivus.

25. Quadruplex est fabrica, prima universalia universalium ex toto perornat: secunda universa quidem, sed particulariter; tertia secundum divisa secundum universalitatem; quarta partes particulariter contexit universalibus.

26. Jupiter, Neptunus, & Pluto Saturni regnum partientes, à Saturno regnum non accipiunt, nisi per medium conditoris Jovis.

27. Sub primo ducalis Trinitatis est esse substantiale, omnis anima nobilis generationi non subdita primum mobile ignis, & suprema aëris pars, quæ super terram crescunt, & pars oriental is.

28. Sub secundo ducalis Trinitatis est vita & generatio, omnis anima sub generationem veniens, erraticæ Sphæræ, aqua & infima aeris pars, quæ sub antra Minervæ, & terræ motus media pars terræ & circa centrum.

29. Sub tertio ejusdem ordinis est specialium divisionum conversio, animarum purgatio, sphæra activorum & passivorum, terra cum terrestribus, quæ circa Tartarum, & pars occidentalis.

30. Etsi secunda Trinitas Deorum supermundanorum tota dicatur Proserpina; tamen prima ejus unitas apud Græcos dicitur Diana, secunda Persephone, tertia Minerva; apud Barbaros verò prima Mechate, secunda anima, tertia virtus.

31. Secundum præcedentem Conclusionem ex Procli mente potest exponi unum ex dictis Zoroastris, secundum quod apud Græcos legitur, quanquam apud Chaldæos aliter & legitur & exponitur.

32. Tertia Trinitas Deorum supermundanorum dicitur Apollo, & conversivum ei appropriatur.

33. Trinitatem Proserpinæ comitantur à latere Trinitas custoditiva & conservativa.

34. Duodecim Dei, de quibus in Phædro, Dei sunt medij inter supermundanos, & mundanos vinculum illorum.

35. Dei, de quibus in Phædro, in quatuor Trinitates sunt distinguendi, opificativam, custoditivam, vitalem, & conversivam.

36. Quatuor sunt exercitus juniorum Deorum: primus habitat à primo cœlo, usq;

ad principium aëris; secundus inde usq; ad dimidium aeris; tertius inde usq; ad terram.

37. Cuilibet istorum proportionaliter correspondet quadruplex exercitus, Angelorum, Dæmonum & Animarum.

38. In per-se-vivente apparet primo quaternitas Unius Entis, Unius Entalis, & Entis Unialis.

39. Opifex ad quaternitatem respiciens per-se-animalis, quatuor fabricat partes principales mundi.

40. In quantum opifex ad exemplar formæ Unius in per-se-vivente respicit, primam partem corporis mundani facit.

41. In quantum opifex in forma Unius videt Unũ Unius essentialis, facit Deos mundanos illius partis, in quantũ Ens Unius essentialis facit Angelos in eadem parte, in quantũ videt Unũ Entis unialis, facit Dæmones ibi, in quantũ esse Entis Unialis, animalia ibidẽ facit.

42. Facit opifex alias partes proportionaliter ad suarum formarum exemplaria, sicut de primo est dictum, nec oportet explicare, quia quilibet sciens viam analogizandi, ex se poterit deducere.

43. Ad Sapiens, Pulchrum, Bonumq; Dominum, per intellectum, amorem, & fidem ascendimus.

44. Sicut fides, quæ est credulitas, est infra scientiam; ita fides, quæ est verè fides, est supersubstantialiter supra scientiam & intellectum, nos Deo immediatè conjungens.

45. Sicut non omne corpus, sed perfectum anima participat; ita non omnis anima, sed perfecta intellectu participat. omnia tamen uno participant.

46. Sicut secundum causalitatis ambitum; ita secundum naturæ & gradus sublimitatem hæc per ordinem se invicem excedunt, anima, intellectus, vita, ens & unum.

47. Omnis ordo medius manet in antecedente stabiliter, & in se firmat consequentem.

48. Sicut prima Trinitas post Unitatem est omnia intelligibiliter commensurare, & finiformiter; ita secunda Trinitas est omnia vitaliter, verè & infinitiformiter; tertia est omne secundum mixti proprietatem & pulchriformiter.

49. Prima Trinitas manet tantum; secunda manet, & procedit: tertia post processum convertit.

50. Ævum est supra per-se-animal in secunda & media Trinitate.

51. Sicut intelligibilia sunt causæ universarum specierum; ita intellectualia divisionum secundum genera communia supermundana differentium secundum speciem; mundana differentium secundum individuum.

52. Per supercœlestem locum habemus intelligere, quod de secunda Trinitate plus est intelligibile, quam intellectuale, per subcœlestem concavitatem, quod magis intellectuale quam intelligibile, per cœlum id, quod æquè utroq; participat.

53. Quæcunq; de supercœlesti loco in Phædro affirmativè dicuntur, de eo dicuntur non ut simpliciter primum; sed ut habet ante se superiora genera, quibus participat. quæcunq; negativè dicuntur, dicuntur ut analogicè se habet ad primum Bonum, quod est absolutè caput omnium non determinati ordinis hujus vel illius.

54. Ambrosia est analoga termino; & nectar infinito.

55. Sicut intellectus perfectus ab intelligibilibus quærendus est; ita virtus sursum-ductiva ab intellectualibus: operatio absoluta & sequestrata à materia: ab ultramundanis vita alata: à mundanis expressio divinorum: vera ab angelicis choris: repletio ejus, quæ à Dijs est, aspirationis, à bonis dæmonibus.

SCRIPTORES QUI IN HIS LIBRIS A PROCLO CITANTUR.

AMelius. 1. 46. 257. 46.
Aristoteles. 18. 43. 146. 42. 161. 38. & 216. 49.
Homerus. 17. 33. 22. 7.
Jamblichus. 2. 215, 31. 1. 28. 6. 140. 17. 142. 48. 188. 20. 216. 1. 313. 12.
in Commentarijs Phædri. 215. 27.
Origenes. 90. 2.
Orpheus. 161. 50. 206. 6. 253. 38. 42. 264. 22. 267. 42. 322. 47. 363. 15. 22. 365. 31. 370. 22. 376. 22. 381. 49.
Orphici. 214. 27.
Parmenides. 155. 30.
Philolaus. 13. 14. 132. 34.
Plato, locis infinitis.
Platonis interpretes. 271. 4. 287. 43. 297. 17. & alibi.
Plotinus. 1. 44. 21. 52. 27. 15. 36. 40. 52. 18. 90. 2. 24. 106. 38. 137. 51. 149. 47. 215. 19. 231. 3. 305. 39. 311. 29. 330. 52.
in libro de numeris. 27. 15.
Porphyrius. 1. 46. 90. 24.
in tractatione de principijs. 27. 33.
Procli Commentaria in Parmenidem. 107. 44.
Libri μονόβιβλοι inscripti. 151. 31.
Pythagorei 226. 28. 332. 20.
Theodorus. 2. 2. 311. 31.
in libro de nominibus. 215. 18.
Theologia Græcanica. 253. 45. 288. 21. 306. 44. 322. 29. 32. 356. 30. 359. 3. 363. 27. 370. 24. 372. 4. 382. 17. 38.
Theophrastus. 35. 18.

INDEX RERUM ET VERBORUM NOTABILIUM LOCUPLETISSIMUS,

In ſtudioſorum Philoſophiæ Platonicæ gratiam confectus

ab

ANDREA VVISIO.

A.

A B anima ad corpora permanat αὐτοκινησίας ſimulacrum. 34. 30.

Abſoluti Duces Univerſitatis. 8. 24.

Actio omnis ab inſita facultate progreditur. 449 48.

Actiones forás progredientes, illarum, quæ ſunt intus, imagines ſunt. 203. 13.

Actionis humanæ præſtantiſſimum munus & officium. 7. 31.

Ἀκίνητα Entib. movendi facultatem res moventem inſerit. 33. 21.

Actus omnis, potentiæ progenies eſt. 101. 52.

Ἀδίδακτοι ἔννοιαι. 35. 11.

Ἄδυτον τῆς ψυχῆς. 7. 2.

Adraſtia. 263. 39. in ſupercœleſti loco regnum habet. 205. 12.

omniũ divinarũ legum imperiũ obtinet. 205. 24.

omnes ſanctiones ad unam reduxit. 26.

Adraſtiæ deſcriptio apud Orpheum. 206. 6.

Adraſtiæ Legi omnia obediunt. 206. 6.

Adraſtiæ Legem nihil fugere vitareq; poteſt. 205. 49.

Adraſtiæ Regnum. 186. 38.

ſanctiones. 298. 44.

τὸ Ἀεὶ in ſolis Diis primum & præcipuè ineſt. 52. 21.

Æqualitates, ſecundum quas reſpub. gubernantur, duplices ſunt 303. 35.

Æternitas duplex. 439. 39.

eſt infinitas quædam. 454. 45.

propter Æternitatem, & integram perfectamq; eſſentiam omnia ſubſiſtunt. 107. 31.

Æternum. 459. 23. eſt Ens. 452. 38. 460. 11.

ævi particeps eſt. 147. 29.

infinitam habet potentiam. 127. 1.

eſt Totum & Integrum. 169. 10. 438. 10.

Æternum eſt id quod ſemper eſt. 438. 19. 452. 45.

vel compoſitum eſt, vel in alio ſubſiſtit. 437. 16.

primó eſſentiam & actionem æternam habet. 459. 2.

Ævi finis Unitas eſt. 149. 31.

Ævi quod particeps eſt, τὸ ſemper Eſſe particeps eſt. 495. 38.

in Ævo eſt & Status & Motus. 311. 34.

Ævum ante omnia æterna exiſtit. 438. 33.

eſt ante primum exemplar. 146. 31.

Ævum ἐνέργεια. 36. 37.

Ævum eſt id, quod ſemper Ens eſt. 147. 34. 148. 37.

eſt omnis mente perceptæ multitudinis menſura. 156. 46.

eſt vitæ nunquam deficientis. 149. 16.

eſt Unitas & Dualitas. 231. 46.

Ævum habet eſſentiá ſuam vitam in actione. 36. 37.

Ævum in integritate mentali collocatum, eſt perfecta & tota Vita. 330. 50.

eſt in medio Centro rerum mẽte perceptarum. 147. 41. 11.

in medio mẽte perceptorum Deorum. 149. 40.

in Vno manet. 147. 23. 148. 32. 168. 40.

infinitæ Vitæ Pater & ſuppeditator eſt. 149. 45.

Ævum immortale & divinum. 146. 42.

omnibus cauſa immortalitatis eſt. 146. 35.

omnis immortalitatis & æternitatis autor. 149. 45.

omni tempore præſtantius eſt. 459. 13.

participat finem & infinitatem. 133. 51.

res in univerſum; tempus per partes metitur. 439. 13.

rerum & naturarũ æternarũ menſura eſt. 439. 8.

Ævum ſtarum vocat Theodorus. 311. 31.

Vitam unam, totam, & mentalem appellat Plotinus. 311. 29.

Affectio alius ad aliud duob. modis dicitur. 85. 25.

Affirmatio auguſtior negatione non eſt. 94. 18.

Ἀγωγὴ τῶν θείων quid. 67. 25.

Agens in omne, quod pati poteſt, agit. 450. 3.

Αἰσθα καλλονῆς. 59. 22.

Αἰὼν medium inter περιοδικὸν & ἀιώνιον. 27. 40.

Αἰώνιον τὸ ἀεὶ ὄν. 438. 19.

Alere, mentalis perfectionis eſt. 203. 48.

Ἀλήθεια ψυχικὴ ex δόξαις. 54. 24.

ab Aliis non ſeparatum cum Vno majorem habet cognationem. 29. 30.

ab Aliis ſeparatum longiús à primâ cauſâ progreditur. 29. 32.

Alimentum Deorum. 202. 10.

Alimenti Deorum duo genera Ambroſia & Nectar. 202. 17.

Alimentum animarum. 300. 50.

Ἄλλο omni intellectuali ordine præſtantius eſt. 328. 20.

Aliquid & alterum idem cum Aliquo eſſe non poteſt. 77 27.

Amatoria inſania circa pulchra verſatur. 60. 22.

Ambroſia ſiccum alimentum, Nectar humidum eſt. 202. 29.

per Ambroſiæ alimentum quid intelligatur. 202. 36.

Amor eſt amor circa pulchrum, inq; eo captando occupatur. 60. 25.

Amor magnus Dæmon Deusq;, qui ſupra omnes Dæmones & Deos explicatus eſt. 398. 10.

Amor, Veritas & Fides, tres cauſæ, quæ ad primarias cauſas reducunt. 194. 1.

Ambroſia fini; infinitati nectar per proportionem reſpondet. 203. 5.

Ἀναπόδοσις. 55. 34.

Ἀνάδυτον παράλαξις. 35. 41.

Anima æterna. 108. 16. 160. 11. mens immota 17. cauſa omnimum quæ moventur. ib.

Animæ alæ. 190. 6. 209. 43.

Anima aliter, aliter Mens ſecundis rebus providere dicitur. 42. 41.

Anima ante corpora primo eſt. 127. 24 aſſumpta mente divina recte & prudenter nos erudit. 36. 18.

αὐτοκίνητον eſt. 35. 12. 47. 330. 32. 424. 23.

Animabus particularib. in tempore vivere proprium eſt. 27. 2.

Animæ divinæ fontes & principia vitæ ſunt. 65. 26.
habent triplices actiones. 498. 25.
Anima corporibus antiquior. 34. 31.
Anima divina Deus appellatur. 64. 16.
Animæ convenit generare. 374. 27.
Animæ corpora & naturas continent. 208. 3. 374. 14.
participes ſunt individuæ proprietatis. 4.
Dij ſunt animaliter. 402. 50.
Corpora cum ſuis cauſis conſtituunt. 141. 10.
cum mente conjunguntur per intellectuales Unitates. 122. 31.
Animæ affinitas cum mente. 36. 36.
Animæ divinæ in cœlo ſtant. 186. 33.
ex Animæ gubernatione omnia, quæ fiunt à nobis, notitiaq; pendent. 7.
Animæ dividuæ ex Dæmonib. pendent. 395. 2.
Animæ cum corporibus communionem quandam habent. 51. 18.
Animæ incorporeæ & per ſe genitæ. 207. 53. 493. 17.
Animæ indicium. 495. 1.
Animæ in orbem circumferuntur. 209. 48.
Animæ Ioviæ. 368. 38. Sub Neptuno collocatæ. 368. 41. Plutonis imperio ſubjectæ. 45.
Animæ mentales modò intellectualiter agunt, modo Iovié. 259. 44.
Animæ mentis intellectualis participes, Deorum famulæ ſunt. 493. 1. 498. 50.
Animæ mutationem recipientes aliquando famulæ Deorum ſunt. 493. 2.
Animæ opus, ratiocinari, & Entia conſiderare. 128. 31.
Animæ quicquid eſt particeps, id multò ante Mentis particeps eſt. 128. 26.
Animæ particulares cum Dijs progignunt animas rationis expertes. 141. 12.
cum periodos mutant, modò ad juniorem, modò ad ſeniorem ætatem eunt. 265. 13.
Animæ particularis vehiculum ab immobili cauſa fabricatum eſt. 501. 9.
Animæ periodus tempore menſuratur. 497. 46.
Animæ, quæ cum duodecim Diis ad mentalem pulchritudinem adducuntur, ſacro omnium beatiſſimo initiantur. 217. 44.
Animæ, quæ poſt ortum ad inferos demittuntur, puniuntur, & ſub terra vagantur. 368. 42. ajunt illas per mille annos huc illuc vagari. 43. & rurſus ad ſuum principium reverſas Plutonis imperio parêre. 44.
Animæ quatenus Deorum ſunt participes, eatenus Nectare & Ambroſia replentur. 202. 48.
Animæ Saturni alumnæ. 261.
ſimiles ſuo fonti ſunt. 374. 7.
ſecundum legem vivunt. 264. 5.
Intellectuali ſua parte ad totam mentem & primam intelligentiam contendunt. 30. 43.
Animæ eſſentiam à ſenſibilibus ſeparatam ſortitæ eſt. 66. 2.
Animæ eſſentia ſupra omnia corpora eſt. 424. 14.
vitalis eſt. 496. 50.
Anima eſt divina propter Mentem divinam. 469. 44.
eſt id quod primo ſitum eſt ſupra corpora. 128. 22. figuræ particeps. 199. 51.
eſt individua propter unam commixtionem. 210. 18.
immortalis. 128. 32. 160. 11.
media eſt inter individuam & dividuam eſſentiam. 304. 20. 51. 20. 53. 1. 494. 31.
motus ſuppeditatrix. 35. 39.
σωτὴρ. 36. 49.
primo divina. 37. 7.
eſt quiddam quod mente percipitur. 66. 1.
eſt omnis res. 496. 15.
eſt rerum generatarum prima 403. 19. 495. 36.
eſt Vita & id quod vivit. 493. 14. 494. 14.
Unum & Multa. 25. 13.
Animæ Virorum quare Dij vocentur. 64. 41.
Anima interitus & corruptionis expers. 495. 32.
extra omne ſubjectum eſt. 40.
Animalia omnia partem Entis accipiunt. 129. 8.
Animalia mortalia. 170. 42.
Animalibus mortalibus dextrum latus motus principium eſt. 408. 33.
Animalis ſubſtantia corporib. antiquior. 5. 31. ex intellectuali hypoſtaſi pendet. 33.
Animalis veritas, quæ in opinionibus & ſcientijs ſpectatur. 54. 24
Animal mente perceptum quatuor Ideas mente perceptas continet. 170. 40.
Animam non omnia à naturâ datam habent. 5. 44.
Animam Proclus in medio Entium numero collocat. 66. 4.
Animam ſolum Animalia ratione prædita participant. 128. 28.
Anima mentem; mens ſeipſam explicat. 52. 16.
per Animam omnia naturaliter cognoſcimus. 7. 29.
Anima perfecta alata per ſublimia verſatur, & univerſum mundum diſponit. 390. 1.
Anima propter ſecundas communionis menſuras eſt dividua. 210. 17.
proximè à mente manans ſubſiſtit. 495. 47.
Anima Mentem participans, perfecta cenſetur. 127. 32.
Anima rationis expers mortalis. 128. 33.
Animarum divinarum αὐτάρκεια & vitæ perfectio non ſimul tota conſiſtit. 50. 25. 33.
Animarum circumvectio per temporis intervallum fit. 209. 45.
Animarum divinarum circumductio. 211. 10.
Animarum genera tria. 492. 37.
Animarum Deificatarum genera. 113. 27.
Animarum animadverſio & purgatio. 48. 8.
Animarum divinarum ſtatus. 211. 7.
Animata inanimatis perfectiora. 127. 22.
Animata ſecundo αὐτοκίνητα. 34. 22.
Animatum. 493. 53.
Anima Univerſi unica. 37. 43.
poſterius Anima. 64. 48.
Anima, vitæ in mente ſitæ particeps eſt. 36. 33.
ante Animam αὐτοκίνητον, mens ἀκίνητος eſt. 36. 1.
Ἄκρος metaphoricè pro eo, quod in quaque re eſt ſummum & præſtantiſſimum. 6. 318. 44.
Antiquior eſſentia αὐτοκινήτου πῆς ἑτεροκινήτου. 34. 27.
Ἀνθρωπίναι ὑποβολαί. 54. 52.
τὸ Ἀπαθὲς in Dijs 51. 18.
Ἀπόῤῥαφοι σωτῆρες. 22. 11.
Ἄπειρον. 450. 25.
Apollinea proprietas. 378. 7.
ex Apollineo vitæ principatu fatidicum vitæ genus pendet. 395. 40.
Apollinis munus, veritatem in rebus divinis comprehenſam

prehenſam in lucem producere. 379. 14. id quod ignotum eſt ſecundis naturis, perficere. 15.
Apollo ſimplex, liberans, jaculator, ſimul verſans. 377. 19. 378. 25.
Apollo per Muſicam omnia perficit, & convertit. 404. 7.
Apollo Solis nomine invocatus, benignum veritatis lumen hominibus ſuppeditat. 377. 41.
quod Appetit aliquid, ejus, quod appetit, indigens eſt, & ab eo, quod appetitur, differt. 418. 42.
Ariſtoteles vult, ut neq; de rebus nobis omnino obſcuris, neq; de nimium notis quæſtiones faciamus. 18. 45.
Armorum utilitas apud homines. 323. 44.
Artemis κοσμική. 372. 2.
Artemis dicta Λοχία. 403. 50.
Artificioſa effectio formæ procreatrix, & ſubjectæ materiæ ornatrix eſt. 297. 43.
Aſpectabilia per innatam lucem perſpicua fiunt. 124. 33.
Ἀθανασία ὑποστατική. 67. 13.
Ἀθλώη κοσμική. 372. 3.
Atlantini Neptuni nepotes. 291. 14.
Atropos & Clotho alterâ tantum manu Cœli circumvectiones movent. 406. 4.
Auditores Philoſophorum quales eſſe debeant. 3. 6.
Auditor Platonicæ Philoſophiæ qualis. 4. 3.
Αὐτάρκεις inferius eſt ſimpliciter Bono. 419. 33.
præſtantius eſt eo, quod ſua ſorte contentum non eſt. 419. 10.
Αὐτιέρητος δύναμις. 38. 16.
Αὐτοαγαθόν. 48. 21. 99. 17. 28.
motus expers eſt. 101. 31.
Αὐτοαγαθότης. 50. 43.
Αὐτοαλήθεια. 200. 18.
Αὐτοδικαιοσύνη. 8.
Αὐτοενάς. 469. 1
Αὐτόν individuum eſt. 156. 10.
Αὐτονὸς excellentia ex Entibus exempta eſt. 96. 46.
Αὐτοπερήμη. 201. 7.
Αὐτοκαλόν. 48. 20.
Αὐτοκαλλονή. 59. 21.
Αὐτόκαλλος. 272. 52.
Αὐτοκαλόν. 99. 16. 27.
Αὐτοκινησία. 34. 15.
Αὐτοκίνητον. 32. 44. eſt principium motus, & eſſentiam & vitam omnibus rebus, quæ ſunt in mundo, ſuppeditat. 38. 30. τοῖς ἐπροκινήτοις inſerit facultatem motus. 33. 20.
Αὐτοκίνητος δύναμις. 38. 16.
Αὐτονοῦς. 275. 1.
Αὐτουσία omnium Entium ſummitas eſt. 135. 38.
Αὐτοπαλλος. 168. 6.
Αὐτοπλὴς ἑστηκὸς. 201. 12.
Αὐτοζωή. 65. 44.
Αὐτοζῶον. 145. 15. æternum eſt. 147. 34. 146. 14.
ex Dualitate in Ævo ſita pendet. 148. 35.
in omnibus perfectum eſt. 278. 42.
animalium mente perceptorum pulcherrimum. 151. 25. 257. 42.
animalium omnium univerſaliter conſtituendorum vim habet. 145. 26.
in extremo centro mente perceptorum eſt. 147. 42.
Αὐτοζῶον mentaliter in ſe complectitur totam Joviam Catenam. 305. 14.
omnibus vitam ſuppeditat. 18.
Unigenitum eſt. 231. 21. 232. 15.
eſt Unitas & Trinitas. 231. 48.
cauſam univerſi numeri in ſe continet. ibid.
Αὐτόζωον δύναμις. 38. 16.
Ἀζωία. 46. 26. 50.

B.

BArbari. 264. 21. 372. 5. 373. 29.
Βαρβαρικὴ ἐπιστήμη. 49. 4.
Beatum eſſe, dicitur Deo ſimilem eſſe. 381. 28.
Bona primò conſtituens, contrariorum fœtuum cauſam dicere nefas eſt. 46. 28.
Boni excellentia admirabilis. 96. 22.
Boni elementum, Expetendum, Sufficiens, Perfectum. 160. 45. 56. 37. 57. 23.
Boni elementa primam Trinitatem oſtendunt. 161. 5.
Boni eſt bonorum communicatio. 467. 4.
Boni omnia arcanum deſiderium habent. 151. 42.
in Boni veſtibulis prima Pulchritudo eſt. 309. 16.
Bonitas eſt rerum opificis Deitas. 280. 45.
ad Bonitatem Deorum omnia pro viribus convertuntur. 48. 26.
Bonitas ignota, ineffabilis, imparticipabilis & ſummè plena. 105. 11.
ex Bono & Unitate omnia pendent. 98. 23.
Bonorum Virorum Vita qualis. 41. 23.
Bonorum prima & uniformis eſſentia bonorum cauſas in ſe, & circa ſe collocavit. 46. 12.
Bonum Deorum. 56. 21.
Bonum ante pulchritudinem eſt. 309. 15. convertit res generatas ad ſuam cauſam. 119. 19. ex Ente & Eſſentia exemptum eſt. 124. 29. omnium Entium principium & prima cauſa eſt. 420. 40. omnes facultates, actus, multitudinem & motum antecedit. 102. 5. Univerſorum optabilium centrum eſt. 10.
Bonum, eſſentiam & verè Ens producit. 379. 46. Mentis & Mentalium cauſa cenſetur. 47. idem eſt cum Uno 421. 21. 425. 9.
Bonum & Deus idem eſt. 462. 33.
Bonum omnia ſecundum naturam appetunt. 95. 20. 26. 119. 23. 418. 27. alia magis, alia minus. 56. 45.
Bonum, omnibus Entibus offert beatitudinem 381. 22. omnium Entium affectiones ad ſe convertendi vim habet. 95. 19. boni ſuppeditandi facultatem habet. 42. 14. ſimpliciter nullius rei indigens eſt. 419. 44.
Bonum ex Optabili, Sufficiente & Perfecto conflatum eſſe oportet. 139. 31.
ad Bonum divinum parâdum quid requiratur. 61. 19.
Bonum participantia quomodocunq; antecedit primo Bonum. 418. 35.
Bonum quod eſt in Formis ſolâ Mente percipitur. 99. 35.
Bonum quod eſt ante Formas ſupra omnem cognitionem collocatum eſt. 99. 37.
Bonum ſi moveatur, Bonum non eſt. 101. 30.

Bonum per ſe eſt ſupra id, quod eſt omnino. 48. 21.
Bonum omnia ad ſe convertit & implet, nec minuit ſuam abundantiam. 56. 35.
cum Bono conjunctio à Theologis fides appellatur. 62. 34.
Bonum primum aliorum Bonorum & Pulchrorum cauſſa eſt. 99. 30. ejus cauſa omnia ſunt. 33.
Bonum vim habet uniendi ea, quæ participant ipſum. 421. 20.

C.

Καταχωχὴ ἐνθεῶν. 63. 16.
Κατώλυσις. Corybantum. 382. 3.
Cauſa & Cauſatum nullo modo eandem facultatem & eundem ordinem habent. 27. 28
Cauſa ante cauſatum agit, & poſt ipſum plura conſtituit. 440. 31.
Cauſa & id quod à cauſa ſit, diſtincta ſunt, alterum ab altero. 29. 20.
Cauſa aliarum cauſarum & rerum productrix. 428.
Cauſa id eſt erga ſuos fœtus, quod Unum eſt erga Entium naturam. 120. 54.
Cauſa anima prior, & quænam illa cauſa ſit. 35. 40.
prima Cauſa fons bonitatis. 132. 15. Regnum Entium. 17. Unitas Unitatum. ibid. Veritatis procreatrix bonitas. 18. omnib. Entib. imperat. 103. 22. omnia, quæ circa ipſam ſunt, per ipſam ſubſiſtunt. 23.
prima Cauſa omnium Entiũ eſt ſupra eſſentiam. 85. 10. ſuperior Mente, & ex omnib. Entib. exempta. 90. 22. procul ab omni motu & diviſione exiſtens. 122. 21.
in Cauſa rerum opifice omnium formarum fons eſt. 313. 9.
cujus Cauſa omnia ſunt, is finium finis, & princeps cauſa eſt. 104. 13.
Cauſa propriè dicta exempta eſt ex ſuo effecto. 448. 17.
omnis Cauſa ſeparata ubiq; ſimul & nuſquam eſt. 456. 10.
Cauſæ omnium plurima cauſa cognata eſt. 120. 42.
Cauſæ ſunt exemplaria illarum rerum, quæ ſecundum eſſe ſunt diviſæ, & diverſos eſſentiæ characteres habent. 144. 39.
propter Cauſam primam omnia tantum dicuntur eſſe. 105. 42.
ad Cauſam primam propius accedentia, illamque magis participantia, cum ipſa ſimilitudinem quandam habent. 100. 33.
Cauſam omnium Entium Socrates Bonum. 132. 2. Parmenides Unum vocat. 6.
Cauſarum cognitio ſcientiæ opus eſt. 420. 16.
Cauſata ab ipſa Cauſarum providentia nuſquam divulſa ſunt. 370. 30.
Cauſatum manet in ſua cauſa, ab ipſa progreditur, & ad ipſam revertitur. 432. 25.
Cauſatum non eſt idem cum cauſa. 118. 46.
Cauſatum cauſæ particeps eſſe neceſſe eſt. 419. 46.
à Cauſis plurib. productum magis compoſitum eſt, quam à pauciorib. 441. 21.
Ceres facultatis animalium procreatricis princeps eſt. 403. 40.
cum Cerere Proſerpinam ubique Plato conjungit. 370. 38.
Clotho dextra, Atropos ſiniſtra fuſum vertit. 408. 29.
Cœleſtia corpora ipſum cœlum imitantur. 37. 12.
Cœleſtis fornix eſt infernus Trinitatis finis. 211. 3.
totius cœli finem definit. 19.
Cœleſtis profunditas. 211. 15.
Cœleſtium corporum natura immateriata & immutabilis. 51. 10.
Cœli circumvectio ſemper eodem modo ſtat. 209. 43.
eſt æterna, tota, una, & unita intelligentia. 44.
Cœli dorſum cœlo ſimilitudinis, & Elementis contactus cum cœlo cauſa eſt. 212. 25.
Cœli dorſi natura levis & æqualis totum Cœlum ſibi ſimile facit. 212. 27.
Cœli fornix ejusdem dorſo ſimilis eſt. 211. 34.
Cœli integritas partes continens triplex eſt. 219. 23.
Cœli ordo medius. 214.
Cœli regno ſubcœleſte ſubjectum eſt. 192. 27.
in Cœlo circuli motionem concinnam & harmonicam participant. 324. 26.
Cœlo ſubjecta vitæ amplitudo circumvectio dicitur. 210. 26.
Cœlum circa idem ſecundum ordinem certum & definitum circumagitur. 35. 35.
Cœlum totum continet vitæ ſuppeditatio, animæ principatus, & mentis communio. 36. 13.
Cœlum eſt finitum & infinitatis particeps. 134. 12 15. & Unum & Triplex eſt. 213. 21. 210. 44. obſcurum & manifeſtum exiſtit. 23.
Cœlum & quicquid corporis formam habet, id animæ vehiculum ſtatuendum eſt. 127. 25.
Cœlum habet animas ἡγεμονικὰς. 34. 34.
Cœlum intellectuale omnem Entium multitudinem in individua communione continuationis conſtringit. 210. 10.
Cœlum in quod Jupiter Deos deducit. 187.
Cœlum multitudinem corporum in ſe continet. 22. 22. perpetuo dicitur choreas agere. 324. 25. ſuperne dorſo; inferné fornice terminatur. 210. 40.
Cœlum Sphæricum ſive rotundum eſt, & in orbem fertur. 35. 34.
Cœlus maximus medium regnum inter mentalia & intellectualia ſortitus eſt. 188. 33.
Cœlus, Saturni pater. 188. 24. 214. 28.
Cogitatione, id quod in cogitatione poſitum eſt, cognoſcitur. 7. 2.
Cognitio vita eſt. 494. 5. Mentis progenies eſt. 128. 48. tum perfecta eſt, cum cognoſcens factum eſt unum cum eo, quod cognoſcitur. 76. 25.
Cognitio intellectualis & principium cognoſcendi. 415. 6.
Cognitionis ſummitas eſt in mente. 458. 22.
Cognoſcendi facultas eſt quoddam vivens. 494. 5.
Cognoſcere nos tum ſingula putamus, cum eorum cauſas, & prima principia cognoſcimus. 81. 1.
Cognoſcens & id quod cognoſcitur eſt Unum. 451. 15.
Κοιναὶ ἐμολεγήματα. 27. 12.
Color ſenſilis, Solaris lucis progenies eſt. 199. 7.
Communia proprijs priora, & notiora ſunt ſecundum naturam. 31. 54.
Communibus notionibus ante omnem rationem credimus. 61. 50.
Conjunctio & participatio, eſt rerum, quæ conjunguntur, communio. 119. 9.
quod Convertendarum ad ſe rerum vim habet, incorporeum eſt. 422. 26. eſſentiam ab omni corpore ſeparatam habet. 423. 1.
Core unde dicta. 382. 27.
Coricus ordo duplex. 370. 43.

Κορύν. 253. 47. 323. 29. 382. 24.
Corpora animam participantia, non participantib. sunt præstantiora. 127. 22.
Corpora dividuam habent hypostasin. 210. 20. non sunt æterna. 160. 17. per suam vitam cum anima conjunguntur. 30. 41. Multa & Unum sunt. 25. 13. 425. 45.
Corpora propter extremam subjectionem ita permanent, ut in uno contineantur: nec dissipata pereunt. 210. 20. sunt de numero eorum, quæ moveri tantum & pati possunt, propter vim naturalem. 33. 28.
Corporeum, quod sit ἐπεχόμενον, facultatis αὐτοκινήτου manifestam vim ab anima accipit. 36. 30.
Corporibus cælestibus secundum naturam est circularis latio. 34. 36.
Corporibus secundum proprias facultates agere laboriosum non est. 42. 2.
Corporis motus ab interno & insito animæ motu manat. 34. 31.
Corpus ab altero movetur. 424. 17. 18. animationis subjectum est. 447. 21. ad se revertendi facultate caret. 493. 20. per se actionis & facultatis expers est. 450. 25.
omne Corpus per se pati naturaliter solet 450. 7. per suam constitutionem dissipabile & dividuum est. 81. 18. 207. 28. dimensionem habet. 82. 6. totum est, & partes habet. 81. 39. propter animam vivit. 65. 10. 424. 19.
omne Corpus finitum, infinitæ potentiæ causa non est. 127. 2.
Corpus animam participans perfectum censetur. 127. 31.
Corpus divinum per animam deificatam divinum est. 469. 43.
Corpus simpliciter divinum non est. 37. 7.
Corpus est de numero τῶν ἐπεχομένων. 35. 46.
Corpus æternitatis causa sibi non est. 126. 52. ubiq; totum esse non potest. 127. 6. in Uno causam essentiæ sitam habet. 126. 39. ad se res convertere naturaliter non solet. 422. 27.
in Corybanticis sacris θρονισμός. 382. 6.
Corybantum ordo. 382.
Crater, qui est in Timæo, fons animarum est. 311. 314. 316.
Creator rerum, complementum est omnium, quæ sunt ante ipsum. 346. 43.
in Cultu sacro, cœlestibus imparia, terrestrib. vero paria tribuit Plato. 225. 44.
Curetes unde appellati. 323. 32. 382. 18.
Curetum ludicra certamina. 382. 9. quæ in Creta fiebant. 322. 49. omnis concinnæ motionis principalia exemplaria sunt. 50.
Curetes mentalis & occultæ Deæ comites sunt. 323. 8.
Κυκλοφορητικὸν σῶμα. 51. 6.

D.

DÆmones Deos Plato vocat. 64. 25.
Dæmones divini sunt Dij. 64. 40.
neq; ad mortalitatem vergunt, neq; replentur natura rerum, quæ gignuntur & corrumpuntur. 65. 22.
Dijs posteriores sunt. 64. 25.
Dæmonum genera incorrupta. 65. 20.
Dæmonum locus. 217. 29.
Deæ θεσμοφόροι. 267. 39.
Dei primi ineffabilis Unio. 118. 13.
Dei munus eximium, providere, & bonis omnia replere. 472. 12.
Deitas { intellectualis. / in mundo versans. / mente percepta. } 100. 16.
Deitas Trinitatis pater est. 164. 31. Ens hujus Deitatis Mens est. 32.
Deitas omnis intellectualis cognitionis fōs est 200. 49
ζωοτόκος. 270. 16.
Δημητριακὴ μονάς. 268. 1.
nomen Δημιουργικὸν ex duob. compositum est. 332. 31.
Demonstrationes petuntur ex rerum causis, & rebus ijs, quæ sunt ubiq; primæ. 24. 38.
Deorum actiones duplices. 283. 2.
bonitas. 173. 9.
Deorum beatitudo difficultate administrationis pollui non vult, neq; potest. 41. 21.
Deorum bonitas sufficiens Mentem ad intellectualium; animam ad animalium; naturam ad naturalium rerum communionem excitat. 58. 3.
omnibus Entibus insita est. 57. 53.
Deorum contentivorum alius igneus, alius æthereus, alius materiatus. 240. 19.
Deorum equi & aurigæ omnes boni, & ex bonis procreati sunt. 404. 31.
Deorum essentia bono definita est. 40. 49.
Deorum Idea. 152. 46. 153. 6.
fœmineus sexus. 327. 37.
Facultates supereſſentiales. 164. 46.
Deorum Immutabilitas 51. eorum duplex custodia. 321. 39.
ineffabilis cognitio, omnem aliam cognitionem longè superat. 54. 37. 294. 7. 306. 42. 308. 13.
hypostasis ab Uno imparticipabili causam habet procreationis. 271. 20.
Deorum fontanum genus. 341. 1.
Deorum genus sensu percipi non potest. 6. 42.
Deorum intellectualium divisio. 249.
Deorum intellect. genus verbis quidem declarari potest. 308. 40. non apud omnes tamen est divulgandum ib. nec facilè cognoscitur. 41.
Deorum intellectualium est unica comprehensio & Unitas. 194. 20.
Deorum est intelligentia, quatenus Dij sunt. 203. 25.
Deorum intelligentia & notio est æterna. 282. 21.
Deorum intellectualis ordo. 247. 22.
eorum proprietas. 248.
Deorum absq; ope nihil ritè perfici. 2. 31.
à Deorum invocatione rerum agendarum initium capiendum. 2. 8.
Deorum intellectualium progressus secundum hebdomades. 250.
Deorum mentalium & intellectualium fines sunt conjuncti. 306. 16.
Deorum mente perceptorum & intellectualium secundum Trinitates divisio. 183.
Deorum multitudo non est infinita. 478. 6.
Deorum ordo ab Unitate ducit initium. 307. 8. 271. 17. 358. 47.
animalium procreator & rerum perfector est. 191. 29.
est ex Fine & Infinitate. 482. 9.
in Deorum ordine unoquoq; proprius providentiæ modus est. 42. 40.

Deorum ordines medio quodam conſtringuntur. 471. 21.
Deorum ordines primi & maximè univerſales. 121.
nullus Deorum philoſophatur. 373. 15. neq; ſapiens fieri cupit. 58. 40.
Deorum potentia immutabilis. 32. 16. providentia ἀγαθοειδής. 32. 15. duplex. 475. 75.
ſimplicitas. 52.
ſupereſſentialia bona ſunt extenſa ſuper ordinem Entium. 331. 13.
Deorum Solarium Trinitas appellatur Apollinea. 376. 18.
Deorum Veritas eſt individua ipſorum unio, & perfecta communio. 54. 35. 55. 18.
Deorum Unitates. 51. 37. 219. 6. 7.
Deorum unuſquiſque Unitas eſt, & eſſentia & bonitas. 50. 44.
Deorum, quatenus Dij ſunt, proprium eſt generare, producere, & providere. 310. 31.
τὸ Deos eſſe, comitatur neceſſariò & illud, eos in omni virtute bonos eſſe. 41. 7.
apud Deos eſt bonorum primus fons. 45. 39. univerſum bonum, virtus & innoxia vita. 44. 2.
Deos ignorare, quid cuiq; conveniat, nefas eſt dicere. 39. 27.
Deus æternus, ab alijs Dijs vocatur tacitus. 321. 2.
ante Mentem eſt. 36. 53. 42. 43.
ante res Mente perceptas eſt. 158. 34.
Deus alius ſimpliciter Deus, alius propter unionem, alius propter communionem, alius propter contactum, alius propter ſimilitudinem. 64. 34.

Deus à ſuâ propriâ actione regitur. 471. 2.
fons omnium bonorum eſt. 123. 1.
totius æternitatis fons eſt. 147. 10.
expers coloris, figuræ, & tactus. 196. 18.
finis & infinitatis fundator. 132. 32.
in ſuâ eſſentiâ rerum univerſarum providentiam poſſidet. 465. 18.
Entium menſura eſt. 464. 14.
Deus Deorum & Unitas Unitatum Unum eſt. 110. 6.
omni ſilentio taciturnius, & omni eſſentiâ ignotius. 8.

Deus eſt id, quo nihil ſuperius eſt, & quod omnia expetunt. 462. 33.
Deus in unaquaq; parte hujus Univerſitatis Deorum eſſentiæ ſimulacra poſuit. 12. 5.
eſt ſupereſſentialis, ſupermentalis & ſupervitalis. 463. 8.
Deus Pater & opifex rerum. 118. 18. 159. 6. Potentia & Mens. 32.
Deus primus fons pulchri. 106. 35.
ex his univerſis exemptus eſt. 162. 35.

Deus univerſum totum ex totis, perfectum ex perfectis conſtituit. 289. 2.
eſt unitas perfecta. 462. 41. participabilis. 464. 12. beneficia. 471. 42. Bonitas unifica. ibid.
Deus unus. 123. 3.
Dij ἀγῶνται. 68. 20.
Διαίρεσις accurata tractatio. 21. 43.
Dialectices ſcientia invicta. 110. 13.
Dialecticis exercitationibus obſcurarum cauſarum, & ab omni materia ſeparatarum notio non convenit. 18. 36.
ex quibus Dialogis præcipuè Platonis Theologia ſit ſumenda. 11. &c.

Diana omnes naturales rationes ad actionem movet. 403. 47.
Virtutis perita eſt & præſes. 372. 27.
Dij ἀπόλυτοι. 193. 3. 389. 7.
Dij αὐτάρκεις. 50. 10. 56.
Dij cognoſcunt ea, quæ hic fiunt & ſunt. 39. 22. 187. 29. ἐνιαίως. 55. 18.
Δίκης μέτρα. 44. 8. 44.
Dij ἐγκόσμιοι. 97. 46. 263. 10.
ad Saturniam reducuntur ſpeculam. 270. 40.
quodammodo generati ſunt. 341. 7.
Dij ἑνιαῖοι. 38. 15. 17. 21.
eorum multitudo duplex. 107. 25. 197. 53.
eſſentiales. 38. 15.
Dij immutabiles ordines ſuos perpetuò immutabiliter ſervant. 321. 38.
Dij Imperatorij. 187. 47.
Dij intellectuales. 8. 23. 38. 15. 50.
trifariam dividuntur. 183. 47. 184. 33.
definiuntur ſecundum fines. 241. 21.
per converſionem omnia diſponunt. 328. 12.
per imparticipabilem mentem primò ſubſiſtunt. 343. 12.
Dij juniores. 284. 30.
Dij νοητοί. 107. 23 193. 6. & paſſim. νοεροί. 194. 20. &c.
Dij nullorum malorum authores. 45. 22. 31.
Dij medij. 191. 27.
Dimenſionis expers, incorporeum eſt. 82. 5.
Dij mentales. 191. 22. 24.
conſtanter omnia generant. 328. 8.
omnibus divinis ordinibus ſunt antiquiores. 277. 32.
Dij Mentales primò participes Unitatis & divini luminis. 342. 1.
Patres & ſingulares Dij vocantur. 241. 20.
ſecundum ſuas eſſentias & excellentias præcipuè definiuntur. 241. 18.
Dij mentales & intellectuales, multitudines intellectuales ad Unionem Mentalium dirigũt. 270. 32.
principem progreſſus cauſam omnibus præbent. 328. 9.
Dij omnia bona mortalibus miniſtrant, ſicut Sol, qui lucem oriri facit. 45. 22. 48. 45.
omnia continent, & à nullo continentur. 51. 45.
omnia poſſunt. 164. 49.
omnibus eſſentiam ſuppeditant. 39. 53.
omnia gubernant. 39. 25. 41. 35.
omnia ſecundum juſtitiam agunt. 43. 4.
omnem rerum ſecundarum ortum antecedunt. 67. 30.
omnis motus autores. 38. 14.
Dij ordinem inter ſe lege lata conſtituerunt. 100. 51.
Dij & Unitates prima mente percepta. 158. 35.
Dij ſupramundani. 97. 49. 270. 20.
Dij ſoli ſuam eſſentiam in una ſimplicitate definitam habent. 53. 14.
ex Dijs abſolutis Mens, Eſſentia, & intellectualis Vita pendet. 393. 14.
in Dijs abſolutis vis animæ cum Mente arctiſſimè ſe conjunxit. 404. 26.
à Dijs intellectualibus omnis ſectio & diviſio initium ſumit. 231. 35.
in Dijs duplex efficacitas. 389. 20.
Dij non eodem modo, quo natura, faciunt. 41. 39.
non mutantur in melius, quod ſuam naturam habeant optimam. 50. 8.

quamvis

quamvis ubiqué ſint, tamen nuſquam ſunt. 51. 43. 335. 35.
à Dijs niſi mentes noſtræ illuſtrentur, res divinas cognoſcere non poſſumus. 2. 30.
à Dijs junioribus producta mortalem naturam ſortita ſunt. 276. 19.
in Dijs mentalibus Unum & Pater idem eſt. 241. 21.
Dij medij inter mente perceptos & intellectuales Deos. 180. 35.
Dij perfectivi. 220. 23.
ex Dijs omnia pendent. 476. 44.
Dimenſionem quicquid habet, habet & partes, & dividuum eſt. 82. 4.
ubi Diſcretio eſt, ibi etiam eſt numerus. 226. 53.
Dij ſub Luna collocati. 13. 17.
perfecté ſupramundani. 392. 15.
parentes, Duces & principes omnium rerum. 39. 38. 40. 33. 44. 31.
συνεκλιγεῖ. 193. 5.
Dij perfectivi cum contentivis diviſi ſunt. 218. 8.
Dij prima Entium principia. 5. 23. 467. 21.
propter Primum Deum, illud habent, ut ſint Dij. 132. 14.
ſunt in locis inacceſſis. 53. 19.
menſuras vitæ in ſua continent manu. 39. 54.
Dij regenerationis præſides. 286. 17.
Dij τῆς ἀγεννησίας in ſeipſis exemplum collocarunt. 68. 12.
Dij tanquam ex puppi omnia dirigunt. 39. 52.
Dij ſolares. 376. 4.
πλειαρχοί. 192. 10.
πλειάρχαι. 217. 52.
Dij univerſorum bonorũ non ſunt indigentes. 50. 10.
univerſorum bonorum ſunt plenitudines. 51. 2.
Vires ſuas in materiá non includunt. 333. 29.
Dij quamvis ſint omnia; nihil tamen eorum, quæ ab ipſis procreantur, ſunt. 335. 37.
in Dijs additiones, ſunt ablationes excellentium unionum. 101. 50.
Diſſimilitudo ſimilitudinis cognata. 384. 24.
res alicunde progreſſas disjungit. 384. 40.
Diſſimile patitur id, quod eſt diverſum. 113. 2.
Diverſitas eſt fœmina & fœcunditas Deorum. 241. 6.
non eſt Unum. 112. 31.
Diverſitas in primas cauſas incidens non ſeparat à generante generata, & in alium ordinem transfert. 122. 15.
Dividuum neq; producere, neq; ſeipſum conſervare naturá ſolet. 5. 28.
Divinarum rerum progreſſus unde initium ducat. 132. 40.
Divina genera ex Uno pendent. 114. 45.
Divinorum generum connexio indiſſolubilis, & amicitia mirabilis. 183. 27.
eorum progreſſuum procreatio. 183. 7.
Divinum. 63. 46. immortale eſt. 65. 40. immutabile. 50. 4.
ineffabile & ignotum. 483. 13.
à ſui ipſius actione ducit initium. 384. 41.
pulchrum, Sapiens, Potens. 56. 17. 160. 35.
propter ſummam pulchritudinis dignitatem amabile eſt. 59. 36.
propter ſuam eſſentiam primi principij particeps eſt. 198. 23.
poſterius eſt prima Deitate. 64. 46.
Divinum alia participans, Deus; participatum ab alijs, eſt id, quod Deificatur. 63. 48. 64. 1.
Docendi modus per ſcientiam Platonicæ Philoſophiæ proprius. 10. 1.
Dodecas. 395. 18.
imperatoria.
Cœleſtis. } 396, 31.
abſolutorum principum.
perfecti progreſſus ſymbolum. 396. 20.
Δραματουργία γιγαντική. 49. 5.
Duces tres rerum Univerſarum perfectores. 238. 43. eorum officium. 240. 2. [401. 2.
Duces duodecim huic Univerſitati præſunt. 186. 20. omnes ἐγκοσμίους Deos, omneſq; Dæmonum greges regunt. 186. 21. 22.
Δυνάμεις γνωριστικαὶ in nobis. 6. 39.
Δυνάμεις ἀγαθοειδεῖς. 56. 5.
ἡνιοχικαί. 501. 44.
ἡνιοχική. 63. 12.

E.

Ἑαυτότης. 328. 52.
Ἑβδομαδικὸς αἰών. 326. 27.
Effector & pater quomodo inter ſe differant. 276. 4.
Effector rerum ab eo quod non eſt, ad id quod eſt, id quod generatur, producit. 276. 41.
Εἰδοποιία. 35. 39.
Elementa πολυμεταβόλα. 34. 10.
Ἡλιοειδής. 56. 50.
Ἡλιοειδὲς φῶς. 91. 17.
Ἑνιαία ὑπαρξις. 6. 23.
Ἑνιαῖον φῶς τῶν θεῶν. 8. 1.
Ἑνιαῖον κρᾶτος hypoſtaſeos Deorum bonitatis. 58. 27.
τὸ Ἑνιαίως γινώσκειν Deorum eſt. 55. 19.
Ἕνωσιν αἱ κατὰ Φύσιν ἡμῶν. 40. 29.
Ἑνοειδὲς καὶ μοιρικόν. 67. 4.
Ἑνοποιὸν ἐν. 202. 1.
Ἑνοειδὴς νοῦς. 36. 48.
Ens. 137. 44.
non Ens. 94. 22.
primum Ens ante numeros ſubſtitit, & divinum numerum genuit. 27. 19.
ante primam Vitam exiſtit. 128. 20.
verè Ens & Mentale inter ſe concurrunt. 200. 30.
omne Ens primò, ex fine & infinito eſt. 453. 16.
Ens & Unum cognationis vinculo conjunguntur. 222. 7. cum Uno diviſum eſt. 237. 12.
Ens maximè ſingulare eſt. ibid.
Menti dat eſſentiam. 237. 28.
Ens nec in ſeipſo, nec in alio eſt. 77. 25. non eſt idem cum Uno; ſed Unum participat. 132. 51.
Ens patrem; materiam verò matrem & nutricem generationis Plato appellat. 69. 3.
primo Ens. 144. 27. imparticipabile eſt. 130. 51. ſupra vitam eſt. 129. 53. per unam cauſam univerſa conſtituit. 130. 4.
Ens patitur Unum, & prius aliquid eſt, quam dicitur Unum. 25. 9.
Ens primum. 127. 49.
Ens, Potens & Potentia à Platone vocatur. 157. 50.
Ens quo Uni cognatione propinquius eſt, eó magis multitudinem occultat. 137. 49.

Ens ſecundum quid. 144. 28.
Ens ſecundum ſuam naturam neq; ſtat, neq; movetur. 129. 29. 147. 15. eſt diſſimile Uni. 122. 23.
Ens trifariam in mente perceptis hypoſtaſin habet. 160. 3.
vel eſſentialiter, vel vitaliter, vel per cognitionem revertitur ad ſuum principium. 434. 2.
Ens Vita & Mens ubiq; ſunt. 135. 16.
Ens Uno poſterius eſt. 92. 20.
Ens unum, Angelorum cauſa. 172. 2.
Entelechiæ. 216. 49.
in Ente omnia præexiſtunt primó & eſſentialiter. 135. 18.
Entheaſticus dicendi modus. 9. 48.
Entia ab unâ primâ Causâ & mentalibus progrediuntur. 312. 1. 420. 5.
dicuntur eſſe propter identitatis facultatem. 54. 30.
ab Uno manant. 457. 21.
Entia & eorum ordines eouſq; progrediuntur, quouſq; Deorum ordines. 476. 9.
Entia & ipſorum naturæ vel multa tantum ſunt. 73. 15. vel unum tantum 18. vel unum & multa ſimul. 21.
Entia inter ſe tota vel partes, vel eadem vel diverſa ſunt. 444. 33.
Entia { manentia. progredientia. revertentia. } 209. 13.
Entia naturaliter ſolent participare genera Entis. 331. 12.
non ſunt plura quam Unitates. 143. 2.
vitæ ſæpè ſunt expertia. 128. 19. 129. 11.
Entia prima conjunguntur cum Uno. 122. 32.
in Entibus omnibus nec Bono, nec Dijs quicquam eſt perfectius. 56. 29.
Entis genera duplicia. 139. 17.
Entis non eſt una, ſimplex & individua natura. 22. 19.
Entium alia ſenſilia, alia mente percepta. 97. 25.
omnium Entium cauſa occulta eſt. 137. 28.
Entiũ duo ordines, corporeus & incorporeus. 127. 26.
Entiũ multitudo pendet ex eo quod eſt Unum. 91. 53.
Entium omnium cauſa. 131. 42. ineffabilis. 45. omni cognitione ignota. 46. omnium præſtantiſſimus finis eſt. 49.
Entium progreſſus. 143. 24. ſeries. 64. 50.
Entium univerſorum ultimum eſt illud, quod eſt corporeum. 126. 34.
Ἐπαφαι. 55.
τὸ Eſſe antiquius eſt τοῦ vivere. 129. 15.
Eſſentia. 135. 29. 30.
Eſſe & Mente percipere idem ſunt. 488. 22.
τὸ Eſſe conjungitur cum eo, quod eſt ſemper. 231. 47.
Eſſentiæ cauſa longè prior eſt ipſâ eſſentiâ. 38. 28.
Eſſentiæ ſummiſſio ac imminutio eſt facultatis defectus. 120. 46.
Eſſentia ex fine & infinito quomodo pendeat. 137.
Eſſentia non eſt expers Deitatis. 232. 54.
id quod Eſſentiale in unoquoq; eſt, antiquiſſimum eſt. 135. 42.
Eſſentiarum & facultatum multitudines ab Uno ortum ſortitæ ſunt. 39. 12.
Eſſentia, Vita, Mens, Anima ante corpoream hypoſtaſin ſunt. 129. 31.
Eſſe per Eſſentiam ineſt in mentalibus. 330. 19.
quod Eſt in ſeipſo, per ſe ſubſiſtens eſt. 435. 2.
quod Eſt ſemper, eſt cauſa ejus, quod aliquando eſt. 39. 10.
quicquid Eſt, vel unum aliquid, vel nihil eſt. 73. 35.
Ἐπροκύησις, τῶν ἀπροκυήτων progenies ſunt. 39. 6.
Ἐπροκύησιν indiget altera facultate, quæ moveatur. 33. 15.
Ἐπρομοιότης. 56. 52.
Ἐπροσαγή. 425. 32.
Exemplar Entium in tertiâ rerum mente perceptarum Trinitate collocatum eſt. 146. 12.
Exemplar per omne Ævum eſt Ens. 146. 16.
Exemplari rerum primo, omnia aſſimilantur. 349. 50.
τὸ Expetendum omnis Trinitatis Unio eſt. 26. 48.
Extrema habens cum factum eſt totum, per finem perfectum conſtituit. 239. 12.

F.

FAbularum dicendarum modus antiquus qualis. 10. 16.
Fabulæ Platonicæ aliquæ argumenta Phyſica proponunt. 11. 23.
per Fabulas dicendi genus non propter neceſſitatem; ſed rei facilius perſuadendæ gratiâ excogitatum eſt ab antiquis. 15. 2. 3.
Fabulæ quæ propius ad tragicum dicendi genus accedunt. 329. 25.
per Fabulas miré afficimur, aureſq; & mentes fabulis audiendis attentas præbemus. 14. 48.
Facultas divina eſt præſtantior omni humanâ ſapientiâ. 63. 12.
Facultas { finita. infinita. } 82. 20. 21.
Facultates eſſentiales non omnia poſſunt. 164. 50.
Facultatis defectus eſt pauciorum effectio. 120. 45.
Fides Deorum. 61. 45.
Fides Deorum omnem ſuperat cognitionem. 61. 45.
Fides Deorum arcano modo cum Bono conjungit Deorum & Dæmonum genera, & beatas animas. 61. 29. Vniformis & quieta ſit oportet. 62. 9. in bonitatis portu perfectè collocata. ibid.
Fidus ad cõtrahendam amicitiam valdè aptus. 62. 45.
Figuram quod habet, vel Rectum eſt, vel Rotundum, vel mixtum. 77. 3.
Ex fine & Infinito omnia Entia ſunt. 134. 40.
Finis eſt ante finitum. 132. 47. infiniti forma non eſt; ſed eſſentia. 138. 5.
per proportionem reſpondet Cœli fornici. 238. 3.
Finis & Infinitum duplex. 138. 53.
Finis Infinitum & Mixtum tripliciter conſiderantur. 144. 20.
Finita ex Finitis ſunt. 80. 43.
Finito Infinita per proportionem reſpondent. 236. 22.
omne Finitum eſt Totum. 236. 4.
quicquid Fit, à principio fieri neceſſe eſt. 315. 46.
Fons prudentiæ. 318. 1.
Fontani crateres primariæ rerum particularium cauſæ. 318. 27.
Fontis nomen Platoni familiare eſt, cum de animabus loquitur. 315. 8.
Forma intellectualis rerum æternarum fundatrix. 491. 2.
Forma totum quoddam eſt. 447. 48.
Formæ à ſeipſis non terminantur naturaliter, neque continentur. 207. 45. eſſentiam per ſe genitam non habent. 46. Exemplaria Entium vocantur. 144

tur. 144. 37. non ſunt ſupereſſentiales. 226. 26.
Formæ divinarum Vnitatum participes ſunt. 226. 47.
Formæ mente-perceptæ. 152. 153.
Fortuitum. 84. 39.

G.

GEnerandi vim habens, ante diſſimilia gignit ſimilia. 119. 34. excellentius eſt eo quod generatur. 4.
Generandorum plurium vim habens, cum ipſo principio magis cohæret, quam id, quod pauciorum. 120. 43.
Generans alia, perfectum eſt, & vigore plenum generat. 218. 40.
Generatio eſt via ab eo quod eſt imperfectum, ad illud quod perfectum eſt. 436. 25.
Generatio rerum eſt eſſentiæ imago. 349. 1. eſt circa naturam, quæ à tempore menſuratur. 438. 5.
Generatum totam generantis abundantiam ſuſcipere non poteſt. 120. 1.
in Generibus divinis facultates antecedunt progreſſus & generationes. 163. 53.
Γενήματα pro libris. 12. 10.
Genus prius Specie. 165. 42.
Genus Totum; Speciem Partem appellat Plato. 165. 40.
Gymnitæ. 7. 16.

H.

HAbere ipſo Eſſe poſterius eſt. 130. 31.
Habitus & forma materiata, ab alio movetur, & ex alia antiquiore cauſa pendet. 207. 49. á ſubjectis inſeparabilis eſt. 50. in ſeipſam flecti nequit. 52
Heniæi primi principij vis. 101. 10.
Heniæum in Primo. 95. 50
Homerus author Demiurgicorum Triadicæ hypoſtaſeως. 13. 25.
Homines bonum hominum negligunt, & vitium magis quam virtutem amplectuntur, improborum muneribus depravati, & á rectâ viâ juſtitiæ averſi. 43. 37.
Homines cum Dijs ſimilitudinem habent. 44. 32.

I.

Ἰδέαι θεῶν, ἀνθρώπων. 18. 6.
Eadem Idea Deorum, Dæmonum & mortalium animalium cauſa omnia producens præexiſtit. 171. 13.
Idem, aliud idem habet, quod ei reſpondet, & cum quo dicitur Idem. 77. 35.
Ignoratis principijs, & illa, quæ ex ijs manant, ignorantur. 80. 47.
Immateriatum, finitum & impollutum, eſt rhythmo præditum, ordinatum & intellectuale. 324. 23.
Immobile moventia antecedit. 424. 34.
Immobilitas mentis, anima prior & antiquior quænam. 36. 2. &c.
Immortale. 65. 459. 22. eſt æternum. 459. 18. indiſſolubile. 67. 12. 66. 47.
Spectatur in Vitâ, & cum Vitâ ſubſiſtit. 147. 3.
Immortalitas Corpore præſtantius & antiquius eſt. 65. 17.
divinarum animarum longè auctius, & Dæmonibus ſuperius. 65. 25.
Immortalitatis multi ordines apud Platonem. 65. 31.
Impar diverſarum partium eſt. 113. 23.
individua, ſimplicia & ſingularia bona ubique antecedit. 224. 46.
Imparticipabile á ſe ipſo participata cõſtituit. 426. 23.
duplices participatorum ordines conſtituit. 443. 2.
ante participatum exiſtit. 445. 32.
Imperatoris & cuſtodis finis. 43. 20.
Imperfectum primam ortus ſui cauſam in eo, quod perfectum eſt, ſitam habet. 13. 48.
Impollutorum Ducum Trinitas ex ſummitate intellectualium Deorum pendet. 324. 35.
Impuro Purum attingere nefas eſt. 4. 1.
Inanima omnia tantum ἐν ῥοκάδι. 34. 17.
Inanimum, quatenus formæ eſt particeps, Mentis & ejus effectionis particeps eſt. 441. 14.
Incorporea, quæ in pondera corporum dividuntur; ſive in qualitatibus, ſive in formis materiatis conſiſtant; de numero eorum ſunt, quæ ab alio moventur, alia verò movent. 33. 38.
Incorporeorum alia in corpora dividuntur, alia ſunt exempta ex diviſione. 33. 36.
Incorporeum, quoniam ſimplex, paſſionis expers eſt. 450. 15.
Indiſſolubile. 66.
Individuum, indiſcretum, & Vnitum, non eſt generatum. 67. 46.
Individuum eſt ſupra eſſentiam res alias continentem. 208. 33.
Unius imago eſt. 149. 31.
Ineffabile eſt ante id, quod eſt pulcerrimum. 309. 18.
Inferioris & particularioris naturæ cauſa matris loco eſt. 68. 37.
Infinita prorſus & ubique Primum in ſe non habent. 87. 46.
Infinitæ partes finiti dicuntur eſſe. 236. 11.
Infinitas cum numeri natura pugnat. 210. 39. eſt ante id, quod eſt infinitum. 232. 48.
ex Infinité Infinitis nullum Ens eſt. 415. 23.
in Infinitis non eſt æqualitas. 230. 42.
Infinitum eſt, quod nunquam deficit. 455. 3. 4.
Infinitum eſt totum; ſive ſit multitudo, ſive magnitudo. 236. 5.
nec ab ullo comprehendi, nec cognoſci poteſt. 74. 31.
non eſt in quantitate; ſed in facultate. 236. 14.
ſuâ facultate ignotum comprehendi non poteſt ab illis, quibus eſt infinitum. 87. 11.
nullum extremum finem habet. 111. 26.
Infinitum vel eſt in quantitate, vel magnitudine vel poteſtate. 452. 1.
non eſt finis materia; ſed facultas. 138. 4.
Initia πλεῦρα. 1. 26.
Initiatio & Inſpectio quid. 193. 35. 220. 17. 20
Initiatio eſt Una & Triplex. 218. 7.
Initiatores quo pacto diſcipulos ſuos informent. 9. 47.
in Initijs myſtæ perſonas aptas ad ſuſcipiendum arcana ſacra Dijs præparant. 3. 8.
in Initiorum lacris ante myſtica arcanáq; ſpectacula initiandos admiratio cum ſtupore conjuncta tenet. 151. 50.
Integritas omnis poſt ſe particulatiores hypoſtaſes habet. 37. 37.

triplex eſt ex Platonis ſententiá. 165. 37. 169. 34.
Intellectuale genus ſecundum eſſentiam ante genus animale eſt. 127. 43.
Intellectuale poſterius eſt Mente. 64. 48.
Maximé Intellectuale in intellectualibus extremum eſt. 275. 20.
Intellectualia prima per participationem habent mentale. 274. 45.
in Intellectualibus multitudo eſt diſcretè. 226. 53.
Intellectualis actionis forma per ſe collata cum beatitudine imperfecta eſt. 92. 50.
Intellectuali effectione quicquid fruitur, id etiam animæ particeps eſſe naturá ſolet. 128. 27.
Intellectualis eſſentiæ cauſa primaria quæ 214. 50.
Intellectualis natura ſupra omnes animas eſt. 424. 15.
Intellectualis proprietatis animæ vis. 33. 6.
Intellectualium Deorum proprietas. 179.
Intellectualium eſt mentale. 213. 33.
Intellectualium principium. 183. 25.
Intellectualium principium mentalem eſſentiam ſortitum eſt. 196. 34.
cum Intellectualium Regum unoquoque conjunctus eſt aliquis impollutorum Deorum ordo. 354. 36.
Intellectualium uniuſquisque per Unionem Deus eſt. 64. 36.
Intelligentia eſt intellectualis cognitio. 58. 31.
Jovem rectè appellari Δία-Ζῆνα. 292. 49. 295. 14.
apud Jovem Magnum primó eſt civilis ſcientia. 298. 7.
Jovem ſequentium Deorum locus. 217. 28.
Jovis arx ſumma intellectualis circumvectionis, & ſummi verticis Olympi Symbolum eſt. 299. 40.
Jovis cuſtodiæ formidabiles. 298. 10. 320. 22.
Jovis eſſentia viſu difficilis. 294. 16.
Jovis mentale & expetendum eſt Saturnus. 253. 14.
Jovis natura quædam rerum fabricándarum perita eſt. 204. 41.
Jovis nomen cognitu difficile. 294. 10.
Jovis Pater Saturnus, avus, Cœlus. 388. 33.
Jovis rerum univerſarum procreatio. 292. 293.
Juno animæ procreationem procreat, & in lucem emittit. 403. 43.
Jupiter autor vitæ. 305. 20. 253. 19.
Creator, Paterque rerum. 303. 22. 204. 52. 253. 15.
in Cœlo dicitur volucrem currum agere. 399. 24. 404. 16.
Jupiter Deus Deorum. 291. 28. 35.
duplex. 356. 29. 360. 4.
Dijs duodecim præeſt. 186. 24.
Dijs mundanis ſuppeditat reductoriam ad prima motionem. 401. 47.
cum Nepruno & Plutone collatus in imperatoriá Trinitate ſummum tenet principatum. 366. 31.
Cum Saturno & Dominá Rheá comparatus eſt Trinitatis novellæ tertius. 34.
Mentibus ipſius Eſſe autor eſt. 371. 34.
Jupiter Magnus Rex & princeps univerſalium. 295. 48.
Jupiter Magnus in cœlo Dux. 187. 9.
Jupiter Maximus. 290. 33. 294. 1.
eſt Mens divina. 253. 15.
Mens & Mentale eſt. 257. 2.
Motus author. 401. 28.
Mentis & Animæ particeps. 297. 20.
Jupiter, Neptunus & Pluto Patris imperium inter ſe diviſerunt. 360. 9.
Jupiter Patrem Saturnum dicitur vincire. 256. 29.
paternæ ſeriei eſt. 401. 49.
patrem ſuum mente percipit. 158. 7.
per Cœli circumvectionem animas in ſupracœleſtem locum deducit. 301. 2.
primaria cauſa motionis mundi & vitæ eſt. 301. 28.
rerum generatarum ſummitatem regit. 368. 16. 25.
ignis & aëris Sphæram gubernat. ibid.
Saturnidarum primus eſt. 398. 37.
Juſtitia divinæ legis vindex. 382. 35. 366. 13. 205. 33.
improbitatis in animabus ſitæ purgatrix. 48. 24
ſecundum Juſtitiam omnia aguntur. 48. 48.

L.

LAbores unde manent. 41. 25.
Lacheſis ambabus manibus Cœli circumvectiones movet. 406. 3. præterita, Clotho præſentia, Atropos futura canit. 407. 48.
Leges Cretenſium. 253. 44. Saturniæ. 205. 29. Joviæ. 31. Fatales. 34.
á Legibus fatalibus anima intellectualiter vivens exempta eſt. 205. 51.
Legibus fatalibus Dii ſuperiores ſunt. 205. 50.
ex Legibus Jovis propter ſuam eſſentiam Saturnij Dij ſunt exempti. 206. 1.
ex Legibus Saturni exempti ſunt Dij contentivi & perfectivi. 206. 2.
in Legibus hæc tria á Platone dicuntur: Deos eſſe, Deos providétiá ſuá omnia adminiſtrare, omnia ſecundum Juſtitiam agere. 32. 6.
Lex divina eſt apud Saturnum & Jovem. 366. 12.
Lex á Saturno Dijs impoſita. 262. & 263.
Locus ſupercœleſtis. 194. 17. ſupra Cœli dorſum ſitus eſt. 210. 37. Veritatis luce colluſtratur. 204. 11. triplex. 203. quomodo ſit mentalis. 194. 35. coloris, figuræ & tactus expers eſt. 199. 26. lucis communionem colori largitur. 29. intellectualem finem figuræ per illuminationem immittit. 31. tactui unitatem & cohærentiam ſuperné imponit. 32.
fœminæ conveniens eſt. 196. 4.
Locus ſupercœleſtis omnia per ſuam facultatem perficit. 199. 33. omnem rem ineffabili modo, & per mentalia ſigna ſurſum allicit. 37. & replet ſingularibus bonis. 38. animas per intelligentiam & actionem alit. 190. 8.
Locus ſuperc. eſſentia veré exiſtens eſt. 197. 40. Veritatis campus. 41. Pratum. 42. Mentalis Deorum ſpecula. 42. eſt prima Trinitas mentalium & intellectualium Deorum. 206. 41. triplices habet proprietates. 43.
in Loco ſupercœleſti tres Virtutum Deitates, Juſtitia, Temperantia, Scientia. 201.
in Loco Superc. quæcunque continentur, vocantur veræ. 204. 13.
in Loco ſuperc. omnia ſunt veré Entia, mentalia, & unitatis divinæ plena. 204. 15.
poſt Locum ſuperc. & Cœlum eſt ſubcœleſtis fornix. 190. 13.

τῶν Λόγων ἰδέα. { ὑποδεικλικόν. / ἐνθαστικόν. } 15. 1.
ἡ ἐν Λόγοις ὑφεστῶσα ἀλήθεια. 54. 17.
Lux cœleſtis cum mentalium luce conjuncta eſt. 214. 40.
Lux ex bono prodiens Unifica eſt. 124. 26.

M.

MAgis & minus ex relatione judicatur. 88. 1.
Magnitudo totum quoddam eſt. 81. 20.
Mali qui fuerunt, nunquam á peccatis liberabuntur. 44. 13.
Malum omni bono nudatum, ſubſiſtere, diuq; durare prorſus nequit. 48. 18.
Malum per ſe, eſt ſupra id, quod nullo modo eſt. 48. 20.
Malus omnis, prorſus impurus eſt. 4. 2.
Manuum nomen ad res divinas transfertur. 380. 51. 381. 10. 13.
Mars corporeá figurá prædítis naturis impertit facultatem, & ineffabilem vim. 403. 34.
ex Martio principio diviſorium vitæ genus pendet. 395. 44.
Mars per proportionem fini, fœmina infinito reſpondet. 228. 31.
Materia ex Uno conſtituta per ſe formæ expers eſt. 447. 15.
Media duorum extremorum ſunt indifferentia in ipsá diviſione. 25. 43.
Medici finis principalis eſt, ſanitas eorum, quorum curam gerit. 43. 16.
Medium argumentationis & concluſionis cauſa, & naturá prius concluſione eſt. 29. 11.
Mendacij ſtudioſus infidus; infidus verò amoris expers eſt. 62. 42.
Mendacium in oracula Deorum ſi irrepat, unde generetur. 55. 27.
Mens ante animas eſt. 129. 17. 130. 35. 424. 46. 441. 10.
Mens animæ gubernatrix. 200. 40. fundatrix. 496. 6. ἀγαθοειδὴς; ſed non αὐτοαγαθὸς. neq; primo bonum eſt. 50. 42. animarum & corporum parens. 5. 3. æterna eſt. 160. 9.
Mens eſt actio & perfectio intellectualis. 217. 16. divinam perfectionem expetit. 17.
Mens eſt Eſſentia. 93. 9. eſſentia individua. 487. 8. 210. 15. ipſum Ens eſt. 237. 28.
Mens cognoſcendi facultas eſt. 135. 44. cognitionis ſuppeditatrix eſt. 200. 34. propter divinæ Unionis communionem divina eſt. 469. 45. ſine motu aut ſtatu nunquam conſiſtere poteſt. 130. 19. participabilis eſt vel imparticipabilis. 484. 22. per actionem novit illud quod cognoſcit. 485. 34.
Mens immutabilis & ἀπαθὴς propter unionem hominum cum Dijs. 51. 22. triplex. 135. 33. Sphæra á Platone & alijs Theologis vocatur. 239. 46.
Mens divina eſt Uniformis & perfecta. 482. 21. ſemper Boni particeps eſt. 92. 43.
Mens deificata omni mente præſtantior. 482. 27.
Mens individua & uniformis multitudinem habet & progreſſum. 53. 8. 393. 34.
Mens intellectualis illuminationis fons eſt. 42. 16.
Mens per Univerſum partem; & per id quod eſt, id quod non eſt, cognoſcit. 54. 45.
Mens opifex rerum. 53. 31. eſt Mens eorum, qui ſunt ſupra ipſam. 326. 43. intellectualis eſt. 273.
Mens imparticipabilis. 326. 39. omnibus mentem participantibus præeſt. 458. 38. primum opus & fœtus Deorum. 55. 9.
Mens prima, pura & incorrupta. 333. 25.
Mens quæ eſt in nobis, primæ Mentis imago. 92. 32. á bono disjuncta eſt. 40.
Boni indigens eſt. 41. voluptate indiget ad humanam perfectionem. 42.
Mens propter cognoſcendi vim mens eſt. 200. 34. vitam in ævo habet. 36. 36.
Mens cœleſtis ſubcœleſtis fornicis comprehenſor. 211. 38.
Mens ſupra omnem ſcientiam ſita eſt. 62. 3. finis Entis. 135. 21. Vitæ & Entis plenitudo. 129. 43. habet affectionem ad res ſecundas. 53. 9. in æternum immobilis eſt. 487. 31. propter ſuum Eſſe rerum omnium eſt autor. 488. 8. eſt Totius Trinitatis contentivæ. 214. 26. eſt ſupra vitam. 128. 24. prima & veré exiſtens natura eſt. 91. 19. Formarum complementum. 490. 11. omnia diſponit & ordinat. 295. 25.
Mens non eſt Unum numero & Individuum; ſed univerſum unius Entis progreſſum continet. 28. 2.
Mens omnis, divina eſt. 123. 7. & diviniſſima. 37. 1. aliquid æterno præſtantius in ſe continet. 27. 42.
Mens intellectualis omnis diviſionis autor eſt. 269. 3. ſimpliciter exiſtit. 274. 40.
Mens primarum formarum in ipsá comprehenſarum formatrix. 69. 50.
Mens ſemper perfecta eſt, & ſuæ beatitudinis perpetuam habet facultatem. 127. 41.
Mens movetur eodem modo, quo concitatæ ſphæræ cœleſtes. 129. 24.
Mens quæ participatur, á divinis animabus participatur. 492. 17.
Mens ſeipſam intuetur, & in ſeipsá eſt. 239. 39.
Mens, quatenus intelligit, intellectuale. 256. 38. quatenus ab alijs percipitur, mentale eſt. 39.
Mentale. 256. 25. veré Ens eſt. 200. 31. extrà mentem non eſt. 257. 10. per Ens Unum figuratur. 222. 4. nullá mente deterius eſt. 257. 32. eſt Suppeditator eſſentiæ. 200. 35. animarum alimentum in ſupercœleſti loco. 190. 3.
Mentale ſimpliciter, mentalium primum eſt. 275. 6.
Mentales hypoſtaſes triplices. 305. 34.
Mentalia animas alentia ſunt, Pulchrum, Sapiens, Bonum. 190. 4.
Mentalia primó, Mentem per cauſam habent. 274. 43. propter ſuam eſſentiam ſunt mentalia. 194. 36.
Mentalis cognitio omnis cognitionis Unitas. 197. 10.
Mentalis eſſentia poſt Unum ſubſiſtit. 208. 40. Uniformis eſt & Individua. 42.
Mentalium finis intellectualis eſt. 183. 19. 196. 33.
Mentalium eſt ipſa intelligentia. 213. 32.
ex Mente imparticipabili progreditur Mens participata. 275. 31.
in Mente primum ſunt & apparent Formæ. 141. 33.
Mente & Ente quæ fruantur. 5. 47.
Mentem non omnia participant. 55. 16. 425. 4.

Mente percipitur id, quod in mentem cadit. 7. 2. 114. 29.
Mentem participantia multó ante vitam participant. 128. 50.
Mente perceptorum ſummitas qualis. 183. 20.
Mente perceptum menti cognatum eſt. 172. 41.
Mente percipere & Eſſe, idem eſt. 36. 17.
Mentem ſiue anima alicui adeſſe impoſſibile eſt. 296. 14.
Mentes maximé ſingulares divinis Unitatibus ſunt cognatæ. 462. 9.
Menti Deorum omnia ſemper adſunt. 282. 22.
Mentis cauſa, ante cauſam intellectualem ſubſiſtit. 213. 33.
Mentis eximium bonum eſt, formas procreare, & ad ſuum autorem reducere. 270. 19.
Mentis munus, Entia cognoſcere, & in notionibus habere perfectionem. 472. 10.
Mentis divinæ ſummum faſtigium, puriſſimum lumen ac numen Deus eſt. 252. 38.
Mentis actio duplex. 283. 30. ordo. 91. 43.
Mentis perfectio in Uno per Actionem ſita eſt. 218. 46.
Mentis proprium. 268. 42. 43.
Mercurius Philoſophiæ ſuppeditator. 403. 54.
Methodus Epicheiematica procul diſſidet á contemplatione ſcientifica. 19. 8.
Minerva Domina, Virgo, & Univerſæ Virtutis cauſa. 372. 14. Philoſopha 15. Ethonoé. 16. bellorum amans. 15.
Minerva vocatur ſapientia. 373. 3. attingit & moderatur id, quod naſcitur, & huc illuc fertur. 4. Dea terribilis. 5. & 28. medias Vitas immutabiles conſervat per intelligentiam. 403. 31.
Minervæ Corices ordo. 372. 12. item Proſerpinæ. 20. & Dianæ. 26.
non-Mixta ante mixta ſunt. 139. 3.
in Mixto omni opus eſt Pulchritudine, Veritate, Symmetriá 136. 55. 139 41. 150. 52.
in Mixto unoquoque Trinitas eſt. 142. 45.
ex Mixtis compoſitum non eſt idem cum non Mixtis. 137. 13.
Mobile per ſe ea, quæ moventur, antecedit. 424. 33.
omne Mortale diſſolubile. 67. 11.
Motus animæ duplex. 283. 25.
Motus, vita quædam eſt. 141. 38.
Motu & Vita, multa ſunt privata. 85. 45.
Movens eo, quod movetur, præſtantius eſt. 422. 7.
quod Movetur, antiquius eſt eo, quod ſtat, 332. 4. alijs, quæcunque moventur, fons eſt & principium motus. 315. 9 nihil aliud eſt, quam veré vita in ipſo motu verſans. 129. 26. Cœli circumvectioni, intellectuali & mentali Vitæ prorſus cognatum eſt. 331. 7.
quod Movetur per ſe, ex aliá antiquiore causá pendet. 32. 44. in animabus tranſitivum eſt. 208. 8. in tempora diducitur. 9.
quicquid Movetur & ſtat immotum, id in tempore ſuum motum aut ſtatum habet. 27. 52.
Multa ante partes ſunt. 236. 19. ſunt eadem cum illis ſingulis ex quibus ſunt conflata. 74. 2.
Multa non ſunt, niſi ſit Unum. 74. 46. non ſtant immotá. 75. 36. non participant Unum. 42.
Multa ſunt occultè & indiſcretè in primis; diſcretè verò in ſecundis. 137. 46.
τὸ non Multa non eſt privatio ſed cauſa multorum. 110. 37.
Multiplicationis expers, ex Uno Ente propter ſuam naturam exemptum eſt. 154. 26.
Multitudines per unum finiuntur. 464. 16.
Multitudo diviſa inſigniter infinita eſt. 230. 45.
Multitudo Unius aliquo modo particeps eſt. 415. ſine Unitate non eſt. 271. 28. ex Uno ſuum ortum habet. 95. 14. circa Unum ſubſiſtit. 120. 50. Uno poſterior eſt. 416. 27. 420. 37.
Multitudo alia concreta, alia diſcreta. 222. 22. intellectualis, ſupra mundum ſita, in mundo verſans. 209. 3.
Multitudo vel ex Unitis eſt, vel ex Unitatibus. 417. 28.
Multitudo ſingularis Uni ſimilima eſt. 122. 51.
Multitudo ad infinitatem mentalem refertur. 236. 43. paternè in mentalibus; maternè eſt in intellectualibus. 228. 23.
Multitudo ſimilis, quatenus multitudo, multitudinis diſſimilis particeps eſt. 124. 2.
Multitudo uniformis & occulta, formarum numerus vocatur. 226. 45.
in Mundi diviſione, prima ſunt Jovia; media Neptuno; extrema Plutoni conveniunt. 369. 10.
in Mundi fabricatione manifeſta pulchritudo Deo conveniens ineſt. 10. 49.
Mundi corpus vivificum eſt. 36. 50.
Mundi totius exemplar. 145. 8.
Mundi unigena natura. 297. 9.
in Mundo duplex Vita. 259. 5.
Mundo Mens ſine animá non adeſt. 295. 41.
Mundo circumvectiones duplices tribuuntur. 300. 16.
Mundus αὐτάρκης. 50. 19. 35. animatus. 317. 8. animal animatum. 36. 8. 9. Deus generatus. 141. 9. á Mente ſuam habet eſſentiam. 36. 20. 432. 17. ex perfectis perfectus eſt. 50. 20. 278. 40.
Mundus Exemplaris, effectus Creatoris imago eſt. 310. 39.
Mundus eſt ex numero eorum, quæ vitam ab alio participant. 297. 14. mutationis expers non eſt. 51. 50.
Mundus ſenſilis generatus eſt. 380. 1.
Mundus ſine mortalium animalium hypoſtaſi imperfectus eſt. 285. 35.
Mundus unigena. 271. 39.
Mundus Univerſus ex partibus completur totis. 165. 44.
Mutatio & Periodus omnis indiget aliquá movente causá. 300. 25.
μυσταγωγία περὶ τῶν θεῶν. 1. 21.

N.

quicquid Naſcitur, ex principio naſci neceſſe eſt. 341. 23.
Natura corporis non eſt, ut alia contineat. 207. 33.
Natura & Mens ante diſſimilia ſimilia ad ſe adducere & ſecum conjungere ſolet. 118. 40.
Naturæ actio duplex. 283. 18.
Natura divinæ eſſentiæ non miſcetur cum ſecundis naturis. 319. 19.
Natura naturaliter, mens mentaliter, anima animaliter ſecunda progignit. 121. 49.

Natura περιμεταβολή. 259. 4.
in Natura unaquaq; quod primo ineſt, generat id, quod eſt ſecundo. 42. 18.
Naturarum opera ſunt, alere, generare, augere. 42. 3.
Neceſſitas. 405. 49. Parcarum mater. 406. 10.
Nectar & Ambroſia ſunt perfectiones Deorum, quatenus Dij ſunt. 202. 44.
per Nectaris alimentum quid ſignificetur. 202. 34.
Negationes affirmationum privationes ſunt. 94. 21. triplicem in rebus proportionem proponunt. 49. 12. in ſupercœleſti loco quænam ſint. 198.
Neptunus animarum ordinem gubernat. 403. 15. motus & generationis author eſt. 17. animalium procreatricem dignitatem & facultatem ſortitus eſt. 371. 26.
Neptunus cava & cavernoſa loca gubernat. 368. 31. cur σκοτίχθων vocetur. 34.
Neptunus elementa movet. 368. 18. omnis humidæ eſſentiæ, quæ in aëre & aquâ ſpectatur, eſt Inſpector & Præſes. 20.
Nihil quod eſt, ne eſſe quidem omninò dicendum eſt. 73. 39.
Νοερά. 17. 19.
Νοερὰ οὐσία. 17. 23.
Νοερὰ ἐνέργεια. 66. 10.
Νοερὰ ὑπόστασις. 5. 33.
Νοητά. 17. 19. & 65. & 67.
Νοητὰ εἴδη καὶ ἰδέαι. 52. 10.
τὰ Νοητὰ fiunt bono ſimilia propter lucis communionem. 124. 35.
Νοητὴ ὑπόστασις. 52. 19.
Νοητὴ ἀπλότης. 110. 52.
Νοητὴ τροφή. 207. 16.
τὸ Νοητὸν Identitatis & æternæ permanſionis cauſa eſt. 67. 20.
Νοητὸν κάλλος. 16. 1.
Nomina divina. 69.
Nomina prima in Dijs ſunt collocata. 69. 41.
Nomina ſecunda divinæ ſortis ſunt. 69. 43.
Nomina tertia á divinis viris enuntiantur. 69. 435.
Νόμος quaſi νοῦ διανομὴ id eſt Lex mentis diſtributio eſt. 263. 26. intellectualem ſignificat diſtributionem, & conveniens eſt intellectualibus patribus. 206. 23.
Νοῦς ἀκίνητος. 36. 1. δημιουργικός. 66. 10. ἑνιαῖος. 51. 25. ἡγεμὼν τῶν ὅλων. 5. 18. πληθυόμενος. 51. 26.
Νῶτον ἀ νοητὸν dictum. 211. 44.
Nulli, quod ſecundum naturam fit, laborioſum eſt. 41. 51.
ex Nullo nihil componi poteſt. 415. 26.
Numen divinum ineffabile, & omnibus Entibus longe ſuperior. 7. 36. 21. 48. expers mendacij, neq; fraudis neq; ignorantiæ ulli author eſt, nec mali author. 10. 37. 54. 15. omnium bonorum cauſa. 46. 33. 10. 36. 40. immutabile eſt. 10. 37. 10. 37. exemptum ex univerſâ naturâ. 45. 34. omnibus ſecundis Entibus communionem bonorum proponit, & abunde ſuppeditat. 46. 33.
Numen divinum animæ eſſentiâ, quantum fieri poteſt, cognoſcitur. 6. 48.
cum Numine divino quo pacto conjungamur. 6. 40.
Numeri ante formas ſunt. 226. 25.
Numeri imparis naturæ præſtantiora; paris deteriora attribuuntur. 224. 44.
Numeri mentales ſunt cum formis & ante formas. 226. 41.
Numeri omnis progreſſum comprehendere non poſſumus. 233. 32.
Numeri ſingulares ignoti. 233. 41. Entibus antiquiores. 42. ſingulariores formis. 43. procreatores formarum mentalium. 44.
Numeri ſupereſſentiales. 226. 26.
in Numeris divinis quid ignotum. 233.
in Numeris ſingularibus aliæ ſunt numerorum formæ, aliæ ipſæ formarum Unitates. 234. 6.
Numerorum alij principio propinquiores, alij ab eo remotiores. 225. 8. alij ſimplices, alij compoſitiores. ibid.
Numerorum divinorum omnipotentia & perfectio ex rerum dividuarum comprehenſione exempta eſt. 233. 26.
Numerorum in ſacris uſus. 233. 45. eorum efficacia. ibid. eorum natura á ſummis ad extrema uſq; pervadit. 225. 50.
in Numero Unum diſcernitur ab Ente, & Ens ab Uno. 231. 16.
per Numeros & Formas omnia ſubſiſtunt. 226. 15.
omnis Numerus ab uno manat. 81. 7. à multitudine ſimpliciter diverſus eſt. 223. 35. cum multitudine mentali conjunctus eſt. 222. 27.
Numerus divinus eſt ſingularis. 462. 26. rerum univerſarum perfector. 234. 45. metitur rerum omnium periodos. 47.
omnis Numerus eſt diviſa multitudo. 223. 31.
eſt multitudo diſcreta. 222. 23.
eſt multitudo. 222. 21. eſt multitudo finita. 81. 4.
Numerus in Dijs eſt primo. 226. 46.
Numerus generum intellectualium mentalis. 224. proprietates habet humanis cogitationibus incomprehenſas. 4.
Numerus in intellectualibus primum eſt. 232. 18.
omnis Numerus intellectualis finitus eſt. 491. 18.
Numerus primus Uniformis. ineffabilis, ſupereſſentialis, & primæ cauſæ ſimilis eſt. 122. 12.
Numerus primus ex mentalib. exortus ὑπερπλήθης. 229. 16.
Numerus poſt multitudinem eſt. 226. 43. quandam vim attrahendi ad veritatem habet. 234. 22.
τὸ Νῦν Temporis finis eſt. 149. 23.

O.

OCcaſus terræ cognatus eſt. 369. 5. nocturnus, & caliginis author. 7.
Ὀλότης. 108. 48.
Ὄμμα νοητὸν. 4. 31.
Ὄμμα ψυχῆς. 20. 31.
Omnia ſunt in omnibus. 458. 26.
cum Omnia id quod optant, capere non poſſint, circa optabile ſaltant. 17. 10.
Omnium rerum cognatio cum Deo. 12. 8.

ὁμοδαγῆ. 425. 31.
Opifex Universitatis quis sit. 290. 294. 34. Cur sic vocetur. 288. 32. effector, Pater & Bonus nominatur. 198. 1. pulcherrimus & optimus est. 49. 41. Deorum est fundator. 278. 4. Causis longè præstantior. 43. perfectus. 44. omnia sibi similia facit. 281. 13.
Opifex Universitatis simpliciter mens est. 275. 5. rerum omnium præstantissima causa. 49. 37. omnia replet suis bonis. 280. 40. per ipsum Esse omnia constituit. 281. 16. solus principium, medium & finem omnium Entium in seipso comprehendit. 363. 7. Universum efficit mentalium imaginem per formarum communicationem. 281. 43.
ab Opifice rerum procreata Dijs æquantur. 276. 17.
Opificem Universitatis invenire arduum, & inventum indicare in vulgus impossibile. 198. 7. 275. 47. 290. 28. 294. 8.
Opifici universitatis Menti sola proprietas intellectualis est. 274. 48.
Opificis rerum facultas inexpugnabilis. 281. 27. impollute res materiatas disponit. 29. finem indefinitis, & ordinem inordinatis per illuminationem largitur. 30.
Opinio, imaginatio & sensus dissolvunt & debilitant nobis Deorum præsentiam. 110. 17.
Opinione cognoscitur id, quod opinabile est. 7. 2.
Opposita non oppugnant se mutuò. 417. 14.
Oppositionis in divinis generibus, id quod est præstantius ad finem; deterius ad infinitatem refertur. 133. 47.
Optabile Deorum omniũ Entium centrum est. 57. 4.
Optabile & expetendum Philosopho propositum. 57. 46.
Optabilis circa centrum Entia & Dij essentias, facultates & actiones suas habent. 57. 5.
Optimis & perfectis optimum convenit. 56. 30.
quod Optimum omnium est, nihil nisi pulcherrimum facit. 122. 47.
Optimo omnium, optimum attribuere oportet. 106. 40.
Oratio animæ imago est. 128. 49.
Oratio ex multis partibus constans una est, si modò perfecta est. 76. 24.
sub Ordine Contentivo perfectivus situs est. 217. 37.
in Ordine unoquoq; divino multitudo propriè in extremis procreatur. 223. 52.
Ordines mente percepti & intellectuales quo pacto á mente perceptis manent. 221.
in Ordine unoquoq; est quædam communio, cohærentia & identitas. 425. 30.
Ordinis cœlestis dorsum est mentalis Deitas. 210. 49.
Ordo ab Unitate ducens initium, progreditur in multitudinem Unitati cognatam. 425. 14.
Ordo cælestis contentivus à Platone color appellatur. 198. 41. triplex est. 214. 17. 235. 29.
Ordo Divini, Immortalis & τὰ νοητὰ. 65. & 66.
Ordo mentalium & intellectualium conjunctus est cum ordine primorum intellectualium mentalium. 327. 48.
Ordo perfectivus omnia ascendentia ad mentale, perficit. 217. 38. dilatat animas ad divinorum bonorum susceptionem. 39. illustrat intellectualem lucem. 40.
Ordo rerum opifex ardente custodiâ circundatur. 320. 32.
Origenes cum Plotino ejusdem doctrinæ fuit particeps. 90. 2.
Orithya rapta à Boreâ. 11. 16.
Orphei carmina. 264. 37.
Orphica Theologia. 203. 43.
Orphica Mystagogia. 363. 28.
Orphicæ Theogoniæ. 188. 23.
Orphica scripta. 68. 2.
in Orphicis scriptis cur Causa prima appelletur Tempus. 68. 3.
Orphicus dicendi modus. 9. 40.
Οὐσία αἰτιῶδης καὶ αἰτιατική. 207. 46.

P.

PÆoniæ regis Apollinis potestates. 379. 37.
Παιῶνες. 361. 12.
Par. 77. 50.
παράδειγμα νοητὸν. 49. 40.
παραδειγματικὴ αἰτία. 281. 21.
παραδειγματικὸν μέτρον. 134. 1.
παράδοσις ἐπιστολιώδης. 14. 34.
Parcæ. 406. & 407. coronam in capitibus gestant. 410. 3.
albis vestibus sunt indutæ. 410. 9.
earum tunicæ. 14. Solia. 15.
vehicula. 18.
Parcæ Sirenum cantiones, & concinnos cœli motus conficiunt. 410. 27.
Parcarum natu maxima dicitur ambabus manibus hoc universum movere. 381. 10.
Parcarum motrices potestates manus dicuntur. 381. 9.
Par & impar nullum in Entibus est. 78. 9.
Par divisorum, variorum & generandi facultate præditorum progressuum causa est. 224. 48.
Parium facultas est, paria facere. 418. 11.
Parmenidis laus. 18. 12. 19. 45.
Parmenidis versus de Toto. 155. 30.
Pars multa est, & partis pars pariter multa. 74. 24.
Partes ante infinitatem sunt. 150. 28.
quod Partes habet, Multa est. 76. 44.
ex Partibus constans, aliundè compagem recipit. 208. 13.
Participans participato inferius est. 427. 26.
Participato posterius est. 91. 21.
Participatum imparticipabili inferius est. 427. 27.
Partium expletio perfectum efficit. 238. 34.
Παρυπόστασις. 47. 13.
omnium Pater. 105. 1. 333. 5.
in se ipso omnia gignit, comprehendit & stabilit. 195. 38.
Mentis pater, & Mens Patris Mens est. 164. 29.
naturæ cursum Juniorum Deorum effectioni subjicit. 285. 47.
Pater Universitatis tertium ordinem inter intellectuales Deos sortitus est. 355. 16.
Patres intellectuales tres. 252. 253.
quæ Patiuntur propter facultatem extrinsecus moventem & cogentem pati solent. 34. 19.
Paupertas amoris mater. 68. 49.
Peccatum materiale. 259. 3.
Perfecta ante imperfecta sunt. 139. 4.
Perfectio & αὐτάρκεια dividua. 50. 22.
Perfectio eodem modo, quo integritas, perficitur. 219. 17.
quædam Boni pars est. 428. 8.

Perfectio triplex. 218. 51. 219. 9. 41.
Perfectivum cum contentivo per cognationem conjunctum est. 219. 20.
Perfectum. 427. 428.
antecedit ea, quæ sunt per partes divisa. 323. 52.
est ipsum perfectionis bonum. 241. 9.
ex optabili & sufficiente mixtum est. 58. 14.
omnipotenti & integro respondet. 221. 17.
Perfectum quatenus perfectum, Bonum imitatur. 428. 9.
Perfectum tertium Boni elementum est. 58. 9.
Περσεφόνη cur sic dicta. 374. 34.
Philolaus Pythagoreus multas & admirandas sententias de sacris, quibus Dij colendi sunt, scripsit. 13. 14.
Philosophia prima quo pacto innotuerit. 1. 31.
Philosophiæ primæ sententiæ per omnes Platonis Dialogos sunt sparsæ. 11. & 12.
Philosophicum quod est, imperfectum est & veritatis indigens. 57. 42.
Plantæ sunt animalia. 128. 54.
sensum aut phantasiam non participant. 55.
Plantæ vivunt. 128. 5.
Platonica Philosophia quomodo primũ illuxerit. 1. 6. & deinceps iterum obscurata in lucem prodierit. 19.
Platonicæ fabulæ interpretes veritatis, quæ in physicis argumentis est. 11. 26.
Platonicæ Philosophiæ interpretes. 1. 40.
Platonici Interpretes dicuntur διαθεκχεύειν. 2. 4.
Πλατωνικὴ θεωρία. 12. 31.
Platonici nonnulli omnium cognitionem Menti attribuerunt. 55. 2.
Platonici omne Ens Mentem appellant. 158. 11.
tria faciunt rerum & Entium principia, Bonum, Mentem & Animam. 158. 9.
Plato divinorum mysteriorum antistes. 1. dux Initiorum primarius. ibid.
Plato dicendarum fabularum modum poetis antiquis usitatum rejicit. 10. 31.
cur fabulosas narrationes cum moralium dogmatum quæstionibus connectat. 14. 38.
Plato id, cujus causa sunt & fiunt omnia, disertissimis verbis appellare noluit. 106. 51.
Plato ἱεροφάντης. 1. 31.
Platonis Philosophia. 3. 4. 5.
Platonis fabulæ. 10. 44.
quam Plato fabulosam scriptionem admiserit. 10. 12.
Plato modò θεσικῶς. modò ἀποφατικῶς. modò συμβολικῶς, ineffabiles proprietates rerum divinarum enunciat. 8.
Platonis mens ἔνθεος. 12. 9.
Platonis scientia divina. 12. 20.
Platonis scientia puro animæ sinu sincerè suspicienda. 49. 10.
Platonis scientiæ plena methodus. 32. 24.
ex quibus Platonis Dialogis præcipuè Theologia sit sumenda. 11. 44.
in Platonis Dialogis singulis quid tradatur. 8. 9. 12.
Plato συμφιλόπονος. 8. 20.
Plato poëtas damnat, quod vitæ genus varijs perturbationibus obnoxium Deorum filijs attribuerint. 19. 30.
secundus fuit, qui sacrá, quibus Dij colendi sunt, ex Pythagoricis & Orphicis scriptis didicit. 13. 7.
ubiq; rerum ordinem accuratè sequitur. 26. 8.
ubiq; sermones de Dijs persequitur, antiquos rumores, & ipsam rerum naturam sequens. 15. 45.
Plotinus Ævum definit esse Vitam infinitam. 149. 49.
numerum ante ὠκεανὸν statuit. 231. 4.
Pluto subterranea, & aquarum fluxus, Tartarum, & Judicia animarum moderatur. 368. 34.
sapientiæ suppeditator & mentis animabus est. 371. 32.
Pluto terrestris Jupiter nominatur. 368. 23.
Poëtæ φοιβόληπτοι. 219. 19. 325. 11. 360. 23. 377. 33.
Politiarum prima & perfectissima est illa, quæ est in cœlo. 299. 7.
omnis Potentia incorporea est. 127. 4.
Potestate quicquid est, manat ab eo, quod est actu. 449. 5.
Potestas omnis vel finita vel infinita est. 453. 39.
ubiq; Præstantissimum est prius eo, quod est Pulcherrimum. 309. 30.
Præstantius & deterius quomodo aliquid dicatur. 87. 51.
Prima subsistentia ubique propriam formam habent. 232. 5.
inter Prima per excellentiam quæ sunt, per defectum sunt inter extrema. 138. 33.
Primaria, & mente percepta rerum exemplaria in mente percepto animali suam hypostasin habent. 152. 7.
in Primo ignotum, per ea, quæ prodeunt ab ipso, & quæ ad ipsum revertuntur, cognoscere conamur. 95. 41.
quæ Primo sunt, per Unitates proximas participant primam causam. 122. 27.
Primum, Entibus ignotum est. 95. 45. nec verbis exprimi potest ibid. incomprehensibile est. 47.
ultra Primum nihil est. 215. 55.
Principij Entium causa omnia sunt & fiunt, & id omnia expetunt. 83. 35.
nullius indigens est. 86.
eo nihil præstantius est. 84. 17. 85. 6.
Principijs ignoratis, & illa, quæ ex ipsis manant, ignorantur. 80. 47.
á Principio aliquo progrediens, illius, á quo progressum est, principij particeps est. 87. 1.
ex Principio uno omnia sunt. 84. 12.
Principium. 84. 27.
primum Principium ante universos ordines, qui sunt inter Deos, est. 101. 4.
fons bonitatis supereſſentialis est. 101. 6.
ex nullo nascitur. 341. 25.
ab omnibus Entibus participatur. 6. 1.
omne quod Principium suum expetit, per suam perfectionem cum eo conjungitur. 218. 41.
Privationes cum mutantur, ad habitus deducunt ea, quæ mutantur. 75. 31.
Proclus Deos invocat. 2. 35. 118. 30.
omne Producendi vim habens, præstantius est naturá rei productæ. 417. 42. 420. 20.
quicquid Producit aliquid, secundum & per suam facultatem id producit. 133. 6.
Productum producente inferius est. 49. 26.
á producente aliud est. 429. 27.
non est pars á producente detracta. 429. 23.
sæpé producenti dissimile est. 122. 9.
Progrediens ab aliquo, & ad id revertens, circularem habet actionem. 431. 34.

Progrediens ab aliquibus pluribus cauſis, per quot cauſas progreditur, per totidem ad eas revertitur. 433. 35.
id quod Progreditur naturá, per ſimilitudinem progreditur. 118. 45.
Progreſſus rerum per ſimilitudinem fiunt. 353. 9. 430. 23.
de Prometheo fabula. 297. 35.
Πρόνοια ἀγαθοποιός. 23. 15.
Πρόνοια, ἡ περὶ νοῦ ἐνέργεια. 465. 31.
Proprietas rerum collectrix & perfectrix. 213. 37.
Proſerpina á Plutone dicitur rapi. 371. 5.
Proſerpina Pherephatta. 372. 20.
Plutonis conjux. 411. 11.
omnis generationis gubernatrix. 12.
in Proſerpiná triplices ſunt unitates. 374. 24.
ἡ πρωτη Φιλοσοφία. 12. 1.
πρωτουργὸς αἰτία. 207. 54.
Proverbia ab authore uſurpata.
Ἀψόφῳ κελεύθῳ. 201. 28.
ἐξω βλέπειν. 41. 31.
Ἰδυκεῖος ἵππος. 18 6.
παιὸς Φωσφόρου πλατύτερον. 48.
ταὐτὸν φθέγγεσθαι. 25. 2.
τυπῳ Σαλαβῶν. 17. 50.
Providé curam gerere rerũ ſubjectarum quid. 40. 51.
Providéntia eſt actio ante mentem. 465. 33.
Providentiæ divinæ modus ἀϋπνους, ἀκοίμητος, ἄυλος καὶ ἄῤῥητος. 41. 26. & p. 42.
Providétia alia Sublunarium; alia Cœleſtium. 42. 45.
ψυχικῶν πάθεσθαι. 52. 14.
ψυχικὴ εὐαρμοστία. 59. 26.
ψυχὴ νοερὰ. 36. 49.
ψυχικὴ οὐσία. 23. 18.
τῆς Ψυχῆς τὸ θεῖον. divina animæ pars. 14. 43.
ad Pulchritudinem cum ſtupore & motu excitamur. ejus vis & efficacia. 60. 26. (151. 44.
ad Pulchritudinem divinam parandam quid requiratur. 61. 4.
Pulchritudinis elementa, Amabile, Delicatum & Splendidum. 60. 2. 161. 27.
pertinent ad ordinem tertiæ Trinitatis. ibid.
ex Pulchritudinis unitate amor pendet. 60. 24.
Pulchritudo divina, divinæ lætitiæ, familiaritatis & amicitiæ ſuppeditatrix. 59. 43.
quod Pulchrum revera eſt, illud Delicatum, Perfectum, & Beatum eſt. 60. 6.
Pulchra omnia, quæ ſunt in mundo, ex Deorum diſpoſitione progrediuntur. 351. 3.
Purus quis. 4. 3.
Pythagoras primus ab Aglaophemo ſacra, quibus Dij colendi ſunt, didicit. 13. 5.
Pythagorei cum Dijs habitantes, & veré beati. 13. 12.
incorpoream naturam per Unum repræſentant. 332. 20.
lucem in mente ſitam heptada appellãt. 252. 12.
mathemata ad divinarum rerum commemorationem excogitarunt. 9. 42.
numeros & figuras Dijs attribuerunt. 9. 45.
Pythagoreus dicendi modus. 9. 41.

Q.

QUaternio omnis formarum procreationis fons, primó ſubſiſtit. 231. 51.

R.

RAtiocinatio divinæ mentis quænam. 282. 11.
Rationes de rebus divinis allatæ, contractæ ſunt in principalioribus cauſis. 29. 38. multiplicantur & explicantur progredientes ad rerum divinarum ordines nobis proximos. 41.
Rationis expers, á ratione prædito regitur. 35. 5.
ſuá naturá indefinitum & inordinatum eſt, 6.
in Rebus divinis poſt Intellectualem & Mentalem figuram eſt latitudo intellectualis, & Sphæra Deorum. 255. 20.
de Rebus univerſis nihil expers animæ eſt. 35. 15.
Refutatio eorum, qui dividué in Dijs, quod optimum eſt, interpretantur. 49. 24.
circa Regem omnium omnia ſunt, ejusque cauſa omnia ſunt. 104. 2.
Rhea quos habeat ordines cum Regno Saturni & Jovis conjunctos. 267.
Rhea Regina mater Jovis. 235. 3. 265. 28. ζωογόνος. 41. Saturnij & Jovis regni conciliatrix. 266.
Remiſſio & defectus Unionis cauſæ producentis progignit res ſecundas. 118. 47.
Rerum diſcretio cum Unione exiſtit. 306. 17.
Rerum mente perceptarum tres ordines, αὐπζωη, Ævum & Unum. 148. 28.
Rerum men. perc. diſcretio formarum ordinem indicat. 144. 25.
Rerum univerſarum prima cauſa eſt una. 272. 22.
Reverſio per eaſdem cauſas fit, per quas progreſſio. 433. 37.
Reverſiones fiunt in orbem. 433. 25.
Reverſio rerum ad principium per ſimilitudinem fieri ſolet. 353 12.
per Reverſionem ſubſiſtentia prima ſunt imperfectiora ſecundis, & ſecunda ſequentibus. 433. 22.
Reverti ad ſe quid. 422. 23.
Rex primus dicitur ſolus Deus. 103. 42. inter intellectuales Deos eſt intellectualis pater, & paterna Mens. 326. 47.
Rex omnium Unus ille Deus. 104. 8. ex omnibus exemptus eſt, 9. omnia ex ſe producit. 10 propter unam cauſam omnium ordinum princeps eſt. 11.

S.

SAcrum beatiſſimum. 220. 6.
Sapientia divina quo pacto paretur. 61. 11.
Sapientia Deorum. 58. 29.
Sapiens Entis plenum eſt, & Veritatem generat, & imperfecta convertit. 161. 8.
Sapientiæ genus triadicum. 59.
Sapientia & Mens ſine animá nunquam fuerint. 296. 19.
Sapientiæ mente perceptæ elementa ſecundam Trinitatem oſtendunt. 161. 7.
Saturnia adyta. 361. 39.
Saturnia animarum Vita. 259. 260.
Saturnia vincula. 253. 3.
Saturnij vultus pili ſunt nigri, & nunquam fiunt cani. 264. 23.
Saturni Regnum totius intellectualis Trinitatis ſummum eſt. 290. 34. 194. 41.
Saturnus animas paſcit & alit. 261. 23.
Saturnus & Rhea fluxus á Platone vocantur. 318. 12.
Saturnus á primis Dijs uſij; ad particulares animas regnum ſuum extendit. 263. 18.

accipere & dare dicitur regiam dignitatem. 258. 28.
expers ſenectutis. 264. & materiæ. 258. 16.
intellectualis Deus. 194. 39.
intellectualium Deorum primus Rex. 256. 13. 261. 42. 321. 10.
intellectualis vitæ princeps. 261. 20.
Saturnus Jovis pater. 188. 24. Rex intellectualis hebdomadæ. 324. 39. 39.
Mens & Mentale eſt. 257. 1.
Mens pura & perfecta. 258. 16.
Maximus. 262. 194. 39.
Mentis ſatietas. 194. 40.
quos ordines Univerſo præficiat. 262.
Unus & Multus Deus eſt. 361. 20.
vera Scientia animæ perfectio eſt. 200. 43.
Scientia conſtans & uniformis rerum univerſarum notio eſt. 204. 29.
Scientiæ á mente progredientis prima notio. 110. 23.
Scientia alia in nobis, & alia in ſupercœleſti loco. 200. 46.
Scire tunc dicimus, cum Entium cauſas cognoſcimus. 420. 17.
Secunda participant ea, quæ ſunt priora. 179. 30.
Semper quod eſt, infinitá potentiá præditum eſt. 451. 25.
in Senſibilibus craſſiſſima corpora cum æthereo fluxu non immediatè naſcuntur. 344. 38.
in Senſibilibus Solaris Lux cum ipsá Solis circumferentia primó ſubſiſtit, & ad totius Sphæræ centrũ aſcendit, & circa ipſum undiq; ſubſiſtit. 91. 40.
Senſilium alia prima, alia media, alia extrema. 22. 25.
Senſu cognoſcitur ſenſibile. 7. 1.
Septenaria multitudo magnam habet affinitatem cum Uniratis naturá. 252. 8.
per Unitatem menſuratur, & ab ipsá primó conſtituitur. 252. 10.
Simile ab igni. 51. 32.
á corporibus & animis. 30. 42.
á fulminibus. 51. 35.
á gubernatore navis. 43. 23.
á duce belli. ibid.
á luce. 51. 34.
á myſtis Dei Deæve alicujus ſacris initiandis. /.
á Procuratoribus. 43. 23.
á Sole. 56. 48. 90. 30.
Simile & diſſimile. 77. 37. 38. 80. 34. 385. 11. 14.
Simile cũ causá cõjunctius eſt quam diſſimile. 120. 8.
Simile patitur id, quod Idem patitur. 113. 1.
Simile participantia, etiam diſſimile participant. 384. 25.
Similia ante diſſimilia conſtituunt rerum productricem cauſam. 430.
Similia eodem modo afficiuntur. 75. 5.
Similia per ſimilitudinem perficiuntur. 430. 27.
Similia quod ſimilia ſunt, id ab Uno manat. 124. 15.
Similia ſimili cognoſcuntur. 6. 51.
Similitudinis genus cum imaginibus non mixtum, ſine cõtrario non ſolet adeſſe naturaliter. 384. 16.
Similitudo res congregat & inter ſe conciliat. 384. 39.
Simplex cum Vero idem eſt. 378. 28.
Simplici varium; uniformi multiforme, &c. cognitionis genus accommodandum eſt. 18. & 19.
Simplicitas mente-percepta uniformis, indiſcreta & occulta eſt. 173. 1.
omni dividuá vitæ formá & multitudine intellectuali præſtantior eſt. 2.
quid Socrates Entium contemplandorum ſtudioſis ſuadeat. 23. 34.
Socrates πυμφάλητος. 160. 36.
homines quoſdam Deos appellare non dubitavit. 64. 31.
rectam rationem nominum inter res divinas inſigniter elucere cenſet. 69. 34.
trifariam dividit omnes in mundo comprehenſas hypoſtaſes. 394. 53.
Sol ante generationem eſt. 380. 3.
boni progenies & opifex rei generatæ. 380. 34.
lucis, quæ in mũdo ſpectatur, fundator. 36.
Sol idem cum Apolline 376. 23. ex ijs rebus, quæ ſub ſenſum oculorum cadunt, exemptus eſt. 124. 30.
Soli & Apollini templum commune. 376. 28. 37. in illud conveniebat tota civitas quotannis poſt æſtivum ſolſtitium. 32.
Solis & Apollinis unio ineffabilis. 376. 49.
Soli & Apollini communes frugum primitias offerebant. 376. 46.
Sol eſſentiam ſupra omne, quod naſcitur, ſortitus eſt. 98. 16. 380. 31. omnia quæ ſub viſum cadunt, ſuperat. 91. 1.
á Sole omnia quæ ſunt in mundo perfectionem & eſſentiam accipiunt. 380. 32. 98. 18.
Sol Rex. 90. 33. Rex hujus Univerſitatis. 289. 29.
χορηγὸς Lucis. 56. 48.
Spectra Deorum integra & immota. 220. 11.
Sphæra cœleſtis unaquæque animal eſt. 37. 29.
Σφαῖρος. 250. 25. 255. 22.
Spiritus dilabitur, & ſpirans diſſipatur, & extra id, quod ipſum terminat, diffunditur. 207. 36.
quod non Stat, nec movetur, ante vitam æternam eſt. 129. 30.
de Subcœleſti fornice ſententiæ Philoſophorum veterum. 215. 11.
Subcœleſtis fornix & ordo cœleſtis valdè differunt. 215. 43. 45. cum cœlo conjunctus eſt. 216. 35.
convertit omnia ſecunda ad mentalia. 216 40. & perficit ea in intellectuali ſpecula. 41.
in Subjecto quod eſt, á Subjecto diverſum eſt. 435. 15.
omne Subſiſtens per ſe æternum eſt. 437. 24.
ex ijs, quæ á tempore menſurantur, propter ſuam eſſentiam exemptum eſt. 438. 2.
generationis & corruptionis expers eſt. 436. 18. 32. individuum & ſimplex eſt. 437. 2.
omne Subſiſtens generatrici cauſæ ſolet aſſimilari. 353. 9.
Subſiſtens in tempore, vel ſemper durat, vel aliquando tantum eſt. 439. 18.
Subſiſtentia prima cum ſuá Unitate rerum ſecundarum progeniem efficiunt. 286. 40.
Subſiſtentia ſecundó ab illis, quæ primo ſunt, eſſentiæ ſuæ proprietatem accipiunt. 45. 53.
Summum & ignotum quod eſt, ubique per proportionem reſpondet unico Deo. 197. 18.
Supereſſentiale primó quod eſt, Unum eſt. 123. 8.
Supereſſentialium unusquiſq; primo eſt Deus. 64. 36.
quæ Sunt in ſeipſis, ſunt ante ea, quæ ſunt in alijs. 139. 5.
Symmetria cauſa eſt mixto, ut Ens ſit Unum. 140. 8. eadem eſt cum Bono. 160. 44.
Συμπαθῆ quæ dicantur. 80. 33.
Συναφαί. 199. 54.
Synocheus primus. 212. 45. 213. 2.
Συναχίαι. 353. 2.

T.

Τὰγαθὸν supereſſentiale quiddam, & omnibus Entibus antiquitate & poteſtate præſtantius eſt. 99. 11.

Ταυτότης. 35. 42.

Teletarchæ. 218. 4.

in Tempore conſiſtētia, æternorum ſunt effecta. 39. 8.

Tempus ævi imago eſt. 33. 1.
ante omnia, quæ fiūt in tempore, exiſtit. 438. 34.
diviſim habet finem & Infinitum. 149. 20.
eſt menſura omnis motus. 498. 6. & rerum quæ fiunt in tempore. 439. 9.
finitum vel infinitum eſt. 157. 13.
in motu mente perceptum Ævi ſtatum imitatur. 147. 24.
per omnem temporalem vitam progreditur. 149. 38.
una cum cœlo factum eſt. 146. 29.

Terræ & Ignis & Lunæ natura ex universá naturá ſuam proprietatem & formam habet. 119. 50.

Terra lucis eſt privatio. 369. 8.
noctis & diei cuſtos. 359. 17.
immota ſtat circa Axem per Univerſitatis polos collocatum. 266. 31.

Tethyn occultum fontis nomen eſſe Plato dicit. 318. 20.

omnis Theologia Græcanica, Orphicæ myſtagogiæ progenies eſt, 13. 4.

Theologia & Phyſica contemplatio non eſt confundenda. 11. 5.

Theologicæ doctrinæ modi apud Platonem. 9.

Theologica ſcientia in quibus verſetur. 5. 4.

Theologici typi. 4. 49.

Theologi Deorum filij. 13. 19. patres Veritatis de Dijs traditæ. ibid.

Θεσμὸς beatitudinem animarum particularium in tempore verſantem, metitur contemplatione mentalium bonorum. 206. 38.
cum ipſo Deo conjungitur. 206. 22.
divinarum animarū impollutam vitam complectitur. 35.

differentia Θεσμοῦ καὶ νόμου. 206. 22.

Θρονισμὸς in Corybanticis ſacris. 382. 6.

Timæus animas numero pares Aſtris attribuit. 395. 52.
Pythagoreus eſt. 226. 29.

dialogus Timæus univerſam de naturá ſcientiam continet. 16. 49.

Tota ante partes ſunt. 139. 4. 444. 445.

Toti partes per proportionem reſpondent. 236. 21.

Totum ante univerſum medio centro convenit. 156. 40.

Totum ac Univerſum ubiq; æternitatem continet. 169. 22.

Totum comprehenſio ac Unio Univerſi. 156. 47.
compagis forma eſt, quæ multas partes conjungit. 241. 7.
finito latius patet. 236. 9.
idem cum cœli profunditate eſt. 237. 49.
in medio centro, & mente perceptæ latitudinis vinculo ſuam hypoſtaſin habet. 156. 39.
medium ordinem tenet inter Ens & Formas. 448. 8.
non eſt αὐτόν. 155. 53. 156. 1.
non eſt idem cum Uno. 155. 25.

Totum intellectuale non eſt idem cum Mentali. 229. 47.

Totum mentale eſt ipſum Unum Ens. 221. 53.

Totum mentale & intellectuale cognatum eſt mentali. 221. 20.

quod Totum & partes habet, id eſt Multa. 110. 50.

omne Totum eſt Unum; ſed non omne Unum eſt Totum. 236. 7.

Totus mundus ex totis eſt. 165. 43.

Trinitas contentiva. 209. 32. Cœleſtis circumvectio appellatur. 33.
propter ſuas eſſentias vocatur cœlum. 210. 25.
medium centrum vitæ imparticipabilis continet. 209. 35.
vitæ maximè vitalis facultas eſt. 36.

Trinitas mentalis, ſummitas intellectualium. 203. 33.

Trinitas mentalis & ignota omnium mentalium generum præſes. 207. 16.

Trinitas mente perceptarum prima. 140. Secunda. 141. Tertia. 143.

Trinitas mente percepta dividitur in Patrem, Potentiam & Mentem. 157. 29.

Trinitas & Pemptas eſt quædam Unitas. 76. 10.

Trinitas perfectiva, perfectæ Trinitatis imago eſt. 219. 37.

Trinitas σωεκτικὴ & πλήθυς 208. 55. πλεσιεργός. 209. 1.

Trinitas unaquæq; in mente perceptis & intellectualibus Eſſentiam, Vitam & Mentem habet. 185. 28.

in Trinitate contentivá Deus perfectivus ſubſtratus eſt. 218. 28.

Trinitatem intellectualium inplacabilem & impollutam, Cureticam Plato appellat. 253. 38.

Trinitates mentales & intellectuales tres, Numerus, Totum, Perfectum. 221. 10.
tripliciter res perficiunt. 209. 24.

Trinitates mentales tres, Unum Ens, Totum, Multitudo. 221. 8.

in Trinitate unaquaq; ſunt hæc tria, Finis, Infinitum, Mixtum. 142. 14. 157. 25.

Trinitatis contentivæ finis eſt id quod eſt finitum. 239. 24.

Trinitatis rerum opificis ſummum ordinem ſortitus eſt Jupiter. 403. 11.

Trinitatis res congregantis finis eſt ipſum Unum Multa. 239. 23.

Trinitatum intellectualium duæ ſummitates conjunctæ ſunt. 328. 43.

τὸ κατὰ τύχην ὄντα. 84. 38.

V.

nihil Vacuum nec in incorporea, nec in corpora ineidit. 118. 44.

ex Venereo principatu pendet amatorium vitæ genus. 395. 43.

Venus afflatus amatorij primaria cauſa. 404. 4.

Verba á naturá manantia. 284. 16.
ab anima procreata. 18.
res fabricantia. 29.

Verba de Dijs á phyſica tractatione convenit eſſe pura. 11. 10.

Verba imaginem rerum, quarum ſunt interpretes, ferunt. 24. 19.
notionum imagines ſunt. 284. 11.

Veritas divina exempta eſt ex Veritate, quæ conſiſtit in verbis. 54. 17.

Veritas Deorum divinas virtutes unit cum bonorum universorum fonte. 56. 3.
Veritas est causa mixto, ut Ens veré sit. 140. 9.
omnium bonorum Dijs dux, & hominibus author est. 55. 52.
Veritas Philosopho; Pulchritudo & Symmetria Amatori & Musico consentanea est. 151. 32.
Veritas, Scientia, Justitia, Temperantia, Pratum, Adrastia in supercœlesti loco sunt. 189. 6.
Veritatis campus. 201. 47. 204. 6.
pratum. 202. 3. ejus Prati proprietas. 204. 2.
Veritatis vis. 4. 31
Veritatis essentia ubiq; causam habet, quæ multitudinem in unum cogit. 56. 5.
modus Veritatis & cognitionis Deorum in omnibus ineffabilis. 54. 51. & incomprehensibilis humanis primis notionibus. ibid.
Veritatis studiosus fidus est. 62. 44.
Vesta impollutæ seriei est. 401. 48.
Dijs mundanis impollutam in seipsis sedem præbet. 401. 45.
propter immutabilem in seipsá mansionem cum primis causis conjungitur. 401. 33.
Vesta Trinitatis rerum custodis & immutabilis prima est. 403. 23. rerum Esse & Essentiam impollutam conservat. 24.
Virtutem hominum dissidentium conciliatricem, & bellorum sedatricem, Fidelitatem Plato vocat. 62. 49.
Virtutũ fontes mentalib. Dijs non conveniunt. 189. 8.
Visus nihil aliud est quam lux. 214. 41.
Vita beata non est eadem cum Vitá, quæ secundum mentem aut voluptatem est. 137. 16.
Vitæ genus intellectuale. 5. 20.
Vita est vinculum naturarum dissolubilium. 67. 6.
intelligentia est. 135. 45.
Mente antiquior. 128. 24.
medium Entis centrum. 135. 20.
media est inter Mentem & Mentale. 329. 43.
suam hypostasin ante Mentem sortita, vitam intellectualem procreat. 180. 20.
Vita triadica est vitaliter; Mens intellectualiter. 135. 15.
omnis Vita motus est. 330. 30.
Vita imparticipabilis secunda est post ipsum Ens. 180. 23.
maximé Vitale in ipsá Vitá medium est. 275. 18.
Vita mentalis, una est & indiscreta. 189. 47.
Vita prima particeps est Entis. 130. 52.
Vitam rebus præbens, ἀζωίας causa non est. 46. 26.
Vita trifariam in mentalibus consideratur. 330. 22.
omne Vivens necessariò intelligentiæ particeps est. 457. 48.
Viventia habent & Essentiam & Ens. 128. 17.
τὸ Vivere, Mente antiquius est. 129. 16.
Ultimum non est una minima pars primi. 25. 42.
Umbra manat á terrá. 369. 8.
Uniforme. 66.
in idem cum Divino concurrit. 46.
ante res multiformes est. 53. 51.
Uni Multa per proportionem respondent. 236. 20.
Unio omnium rerum ac Entium occulta. 96. 26.
Uni quicquid addideris, summam & arcanam ipsius Unitatem minuis. 155. 3.
Unitas ante animas duplex. 315. 12.
á multis participari non potest, quin suum Unitatis nomen amittat. 27. 5.
corpora cum suis animabus conjungit. 6. 13.
animas conjungit cum intellectualibus formis. 14.
Unitas & Dualitas prima numerorũ principia. 222. 31.
omnem multitudinem per causas continet, Unitas paternè, Dualitas maternè. 222. 35.
Unitas fons numerorum. 222. 34.
imparticipabilis. 6. 16.
non est sine Ente. 232. 53.
numeri particula. 76. 5.
numerum sibi convenientem producit. 119. 31.
numerorum formas in seipsá constituit. 119. 55.
Unitas prima. 214. 19. Tertia. 25. Media. 29.
Unitas prima summitatem Entis procreat. 141. 14.
Unitas primi Patris insuperabilis. 320. 50.
Unitas principalis numerum duplicem constituit. 443. 30.
Unitas rerum perfectrix. 219. 21.
Unitas supramundana. 98. 1.
Unitas una Universorum principium est. 121. 36.
ab Unitate Mens manat. 36. 25.
ab Unitate omnis essentia suam naturam deductam habet. 121. 37.
Unitates ab Uno remotiores, á compositioribus participantur. 125. 31.
Uni propinquiores á primis & simplicissimis essentijs participantur. 125. 29.
Unitates Dei secundæ triplices. 316. 31.
Unitates animalium procreatrices tres, Diana, Proserpina, Minerva. 372. 33.
Unitates mentales rerum mansiones, progressiones & reversiones procreant. 208. 27.
Unitates propter suas Deitates sunt. 144. 16.
Unitates rerum collectrices sunt Duces inspectionis mentalium. 220. 25.
Unitates universales supra Deos in partes divisos tres; Essentia, Vita, Mens. 179. 21.
Unitatum mentalium contemplatio. 308. 37.
Unitatum divinarum multitudo finita est. 477. 54.
Unitatum ordo. 125. 7.
Unitum diversum est ab eo, quod est per se Unum. 416. 14.
Unitum posterius est ipso Uno. 64. 47.
Universitatis author suæ perfectæ excellentiæ signa omnibus Entibus insevit. 104. 51.
Universitatis natura mixta ex Mente & necessitate generata est. 314. 3.
Universum fortuitó esse & fuisse multi Physiologi tradiderunt. 295. 31.
Universum ante finem est. 150. 27.
est Totum. 156. 42.
est in fine mente percepto. 156. 36.
non est idem ac Unum. 156. 11.
non est ubiq;. 55. 14.
Universum hoc animatum est. 37. 36.
propter similitudinem, quam cum Deo habet, αἰτιαρχίας est. 50. 55.
in unaquaq; sui parte ab Animá & Mente gubernatur. 143. 5.
tripliciter consideratur. 278. 39.
Unum á quibusdam vocatur. 154. 10. 34.
Unius essentia á supremá rerum hypostasi progreditur usq; ad ultimam & obscuram rerum hypostasin. 30. 27.
ineffabilis & incomprehensibilis. 195. 17.
Unius naturá sublatá Infinitas certum locum non habebit. 74. 26.

Unius particeps, est & Unum, & non Unum. 415. 28. 416. 16. 30.
Unius particeps finitum est. 453. 20.
in Uno manent, ex Uno prodeunt, & ad Unum redeunt omnia. 96. 1.
Uno nihil præstantius. 79. 43.
ab Uno omnia pendent per mediam Mentem & Animam. 36. 47.
Uno omnia posteriora. 109. 11.
Uno quod privatur, in nihilum statim redigitur, & in suum interitum subitó ruit. 79. 45. 84. 23.
Uno sublato, tollitur & numerus. 76. 11.
Unum admiranda simplicitate res universas superat. 125. 35.
alia Unius, alia Entis notio est. 154. 43.
Unum ante Essentiam est. 84. 24. 93. 22.
ante Entia Entium Unitates constituit. 122. 24.
ante Mentem est. 425. 1. 93. 22.
anteponendum est Uni Enti. 155. 5.
causa Universorum est. 119. 22.
Bonum appellatur. 95. 39.
cum Cœli dorso idem est. 237. 48.
Unum est Deus. 462. 31.
Unum, Deus & Bonum idem est. 280.
Unum est supra omnes intellectuales hypostases. 424. 16.
est Multa. 235. 37. 236. 37.
ex omni additione excessit. 155. 3.
est Idem sibiipsi. 335. 25. & diversum á seipso. ibid. ex multis exemptum est. 110. 32.
est ubiq;. 112. 14. ante divinas animas existit. 113. 48. nusquam est. 112. 13.
extra ac supra omnia est. 108. 2.
Unum Ens. 231. 46.
Dæmonum causa. 172. 3.
est ante Tempus. 25. 19.
participat Unum. 92. 20.
Unum in alio nusquam erit. 77. 11. nec in ipso Uno. 8. nec in ullo eodem. 24.
Unum in quo Ævum manet, est summus rerum mente perceptarum ordo. 147. 148.
post Unum Multa sunt supersessentialia. 123. 9.
Unum non divisionis; sed amicitiæ causa est. 119. 17.
non est idem cum Uno Ente. 154. 32.
non est Multa. 76. 45. 222. 1.
neq; stat, neq; movetur. 111. 51. non alteratur 112. 2. non habet principium, medium & finem. 77. 1. non est totum, neq; partes habet. 76. 46.
non tangit seipsum. 190. 18.
nullius Entis figura est. 77. 2.
per Unum omnia conservantur. 421. 25.
propter Unum omnia sunt. 491. 35.
Unum omnia participant. 425. 3.
omni Ente & Mente superius est. 90. 5. 237. 27.
omnibus Entibus adest. 86. 27.
omnium divinorum ordinum causa. 198. 22.
principium numerorum. 81. 8.
primum & imparticipabile est. 163. 29.
Unum, quod est in corporibus, non est idem cum suis elementis. 137. 17.
Unum quod fit, participatione Unius fit Unum. 416. 3.
Unumquodq; perfectionem suam expetit. 88. 18.
Unum semper tenet Ens; & Ens semper tenet Unum. 170. 22.
Unum si non sit, ne cognitio quidem ullius Entis esse potest. 76. 18.
Vnum supersessentiale. 124. 44.
Vnum tangi contrectariq; non potest. 77. 43. Toto latius patet. 236. 9.
Voluntas ἀγαθοειδής. 1.
in Vulcano & Minervá prima omnium Artium causa continetur. 297. 48.
Vulcanus naturam corporum inspirat. 403. 20. omnes mundanas sedes Deorum fabricat. 403. 21.
oculi, quos Vulgi anima habet, non possunt veritatem diutius intueri, ita ut ejus aspectum, lucemq; ferant. 55. 47.

Y

Υμνωδικὰ νοερά. 110. 11.
Υπερέν Vnum & supersessentiale. 163. 36.
Υπερούσιοι θεῶν ἑνάδες. 59. 30.
Υπόστασις εἰδωλική. 47. 46.

Z.

Ζῆνα alij, alij Δία. appellant Iovem. 292. 25. 44.
Ζωὴ ὑφεστηκυῖα. 207. 11.
Ζωὴ νοητή. 65. 44.
Ζωογονία νοερική. 370. 25.
Ζωογόνος Deitas intellectualium Regum. 316. 17

FINIS.

174319

Digitized by Google

RETURN TO → CIRCULATION DEPARTMENT
202 Main Library

LOAN PERIOD 1 HOME USE	2	3
4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS
Renewals and Recharges may be made 4 days prior to the due date.
Books may be Renewed by calling 642-3405.

DUE AS STAMPED BELOW

INTERLIBRARY LOAN
JAN 6 1988
UNIV. OF CALIF., BERK.

AUTO. DISC.
MAY - 1 1992
CIRCULATION

Wallbank, S.
2-2388

REC. CIR. JUL 24 '89
MAY 01 1993

FORM NO. DD6, UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
BERKELEY, CA 94720

GENERAL LIBRARY - U.C. BERKELEY

B000874379

Digitized by Google

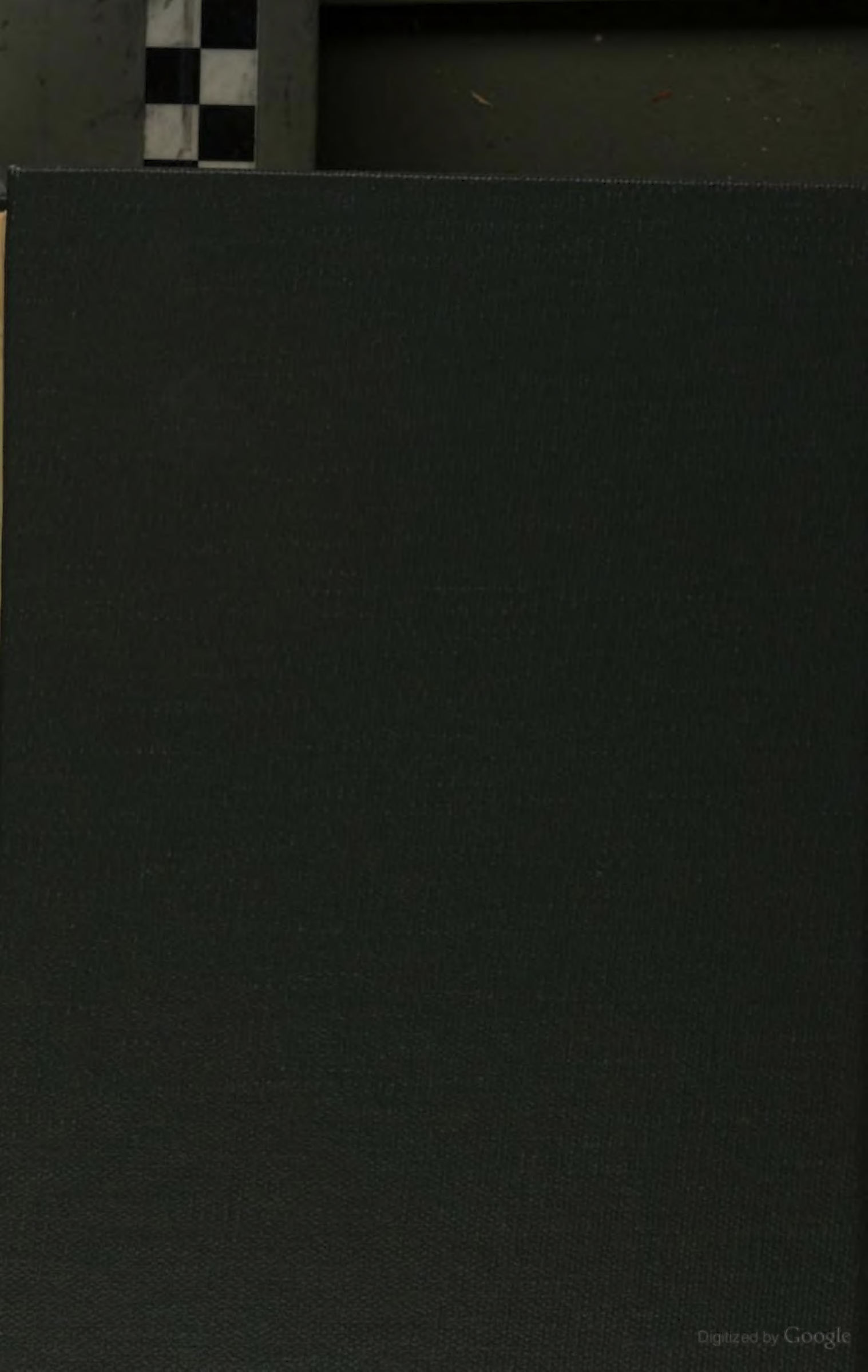
Digitized by Google